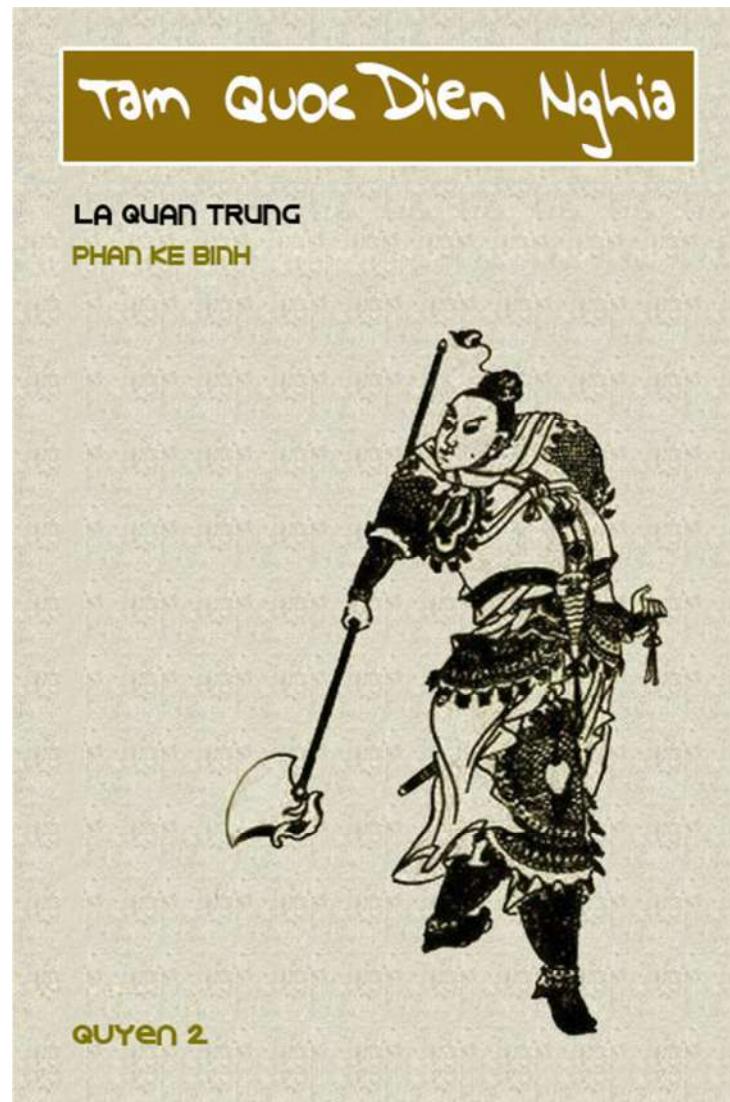


TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ



## MỤC LỤC

HỒI 41 Lưu Huyền Đức đưa dân qua sông; Triệu Tử Long một ngựa cứu chúa.....	4
HỒI 43 Gia Cát Lượng khua lưỡi bέ bạn nho; Lỗ Tử Kính dùng sức bác lời chúng.....	40
HỒI 44 Khổng Minh dùng kế khích Chu Du; Tôn Quyền quyết mưu đánh Tào Tháo.....	59
HỒI 45 Cửa Tam Giang, Tào Tháo hao binh; Hội quần anh, Tưởng Cán mắc mèo.....	76
HỒI 46 Dùng Churóc lạ, Khổng Minh mượn tên; Dâng kế mật, Hoàng Cái chịu nhục.....	96
HỒI 47 Hám Trạch mật dâng thư giả hàng; Bàng Thông khéo dùng liên hoàn kế.....	114
HỒI 48 Mở tiệc yên, Tào Tháo ngâm thơ; Khóa chiến thuyền, bắc quân dùng võ.....	129
HỒI 49 Đàn thất tinh, Gia Cát cầu phong; Cửa Tam Giang, Chu Du phóng hỏa.....	142
HỒI 50 Gia Cát Lượng khéo tình đường Hoa Dung; Quan Vân Trường vì nghĩa tha Tào Tháo.....	161
HỒI 51 Tào Nhân đại chiến quân Đông Ngô; Khổng Minh chọc tức Chu Công Cẩn.....	175
HỒI 52 Gia Cát Lượng chối từ Lỗ Túc; Triệu Tử Long lừa mèo lấy Quê Dương.....	191
HỒI 53 Quan Vân Trường tha Hoàng Trung không giết; Tôn Trọng Mưu đánh Trương Liêu bị thua.....	208
HỒI 54 Ngô Quốc Thái đến chùa xem rể hiền; Lưu Hoàng Thúc động phòng cưới vợ mới.....	225
HỒI 56 Tào tháo mở tiệc mừng đài Đống Tước; Khổng Minh Ba lần trêu tức Chu Du.....	259
HỒI 57 Cửa Sài Tang, Ngoa Long đến viếng tang; Huyện Lỗi Dương, Phượng Sò quản công việc.....	277
HỒI 58 Mã Mạnh Khởi cắt quân báo thù; Tào A Man cắt râu, vứt áo.....	297
HỒI 59 Hứa Chủ cởi trần đánh Mã Siêu; Tào Tháo xóa thư lừa Hàn Toại.....	316
HỒI 60 Trương Vĩnh Niên hỏi vặt Dương Thu; Bàng Sĩ Nguyên bàn lấy Tây Thục.....	335
HỒI 61 Triệu Vân chặn sông giặc A Đầu; Tôn Quyền đưa thư đánh lui Tào Man.....	361
HỒI 62 Giữ Bối Quan, Dương, Cao nộp mạng; Đánh Lạc Thành, Hoàng, Ngụy tranh công.....	379
HỒI 63 Gia Cát Lượng đau lòng khóc Bàng Thông; Trương Dực Đức vì nghĩa tha Nghiêm Nhan.....	399
HỒI 64 Khổng Minh dùng mèo bắt Trương Nhiệm; Dương Phụ mượn quân phá Mã Siêu .....	419
HỒI 65 Mã Siêu đại chiến cửa Hà Manh; Huyền Đức nhận chức được đất Tây Thục .....	438

HỒI 66 Quan Vân Trường một đao tới hội; Phục Hoàng hậu vì nước bỏ mình.....	460
HỒI 67 Bình Hán Trung, Tào Tháo thành công; Bến Tiêu Diêu, Trương Liêu khét tiếng .....	479
HỒI 68 Cam Ninh trăm kỵ cướp Ngụy doanh; Tả Từ quăng chén đùa Tào Tháo .....	498
HỒI 69 Bói Chu Dịch, Quản lộ biết cơ; Đánh Tào Man, năm người tử tiết.....	516
HỒI 70 Trương Phi khỏe, dùng mưu lấy Ngõa Khẩu Ái; Hoàng Trung già, bày kế đoạt Thiên Đăng Sơn.....	533
HỒI 71 Chiêm Đồi Sơn, Hoàng Trung sức nhàn thắng sức mỏi; Giữ Hán Thủy, Triệu Vân quân ít phá quân nhiều.....	552
HỒI 73 Huyền Đức lên ngôi Hán Trung Vương; Vân Trường đánh chiếm Tương Dương quận .....	588
HỒI 74 Bàng Đức mang áo quan, quyết trận tử chiến; Quan Công khoi dòng nước, tràn ngập bảy đạo quân.....	606
HỒI 75 Quang Vân Trường cạo xương chữa thuốc; Lã Tử Minh áo trắng sang đò.....	622
HỒI 76 Từ Công Minh đánh đến Miện Thủy; Quan Vân Trường thua chạy ra Mạch Thành.....	637
HỒI 78 Chữa bệnh nhức đầu, hại thân thầy thuốc; Trói trăn truyền lại, hết số gian hùng .....	670
HỒI 79 Anh chẹt em, Tào Thực ngâm thơ; Cháu hại chú, Lưu Phong chịu tội .....	685
HỒI 80 Tào phi bỏ Hiên Đế, cướp vận Viêm Lưu; Hán Vương lên ngôi rồng, nối dòng đại thống .....	700

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
041  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo zhang fei yin guan gong fàng liǎo shàng liú shuǐ , suì yǐn jun cóng xià liú sha jiāng lái , jié zhù cáo rén hùn shā . hu yù xǔ chǔ , biàn yǔ jiao feng ; xǔ chǔ bù gǎn liàn zhàn , duó lù zǒu tuo . zhang fei gǎn lái , jie zhe xuán dé , kǒng míng , yi tòng yán hé dào shàng liú . liú feng , mí fang yǐ an pái chuán zhì dēng hòu , suì yí qí dù hé , jìn wàng fán chéng ér qù , kǒng míng jiào jiāng chuán fá fàng huǒ shao huǐ . què shuo cáo rén shou shí cán jun , jiù xin yě tún zhù , shǐ cáo hóng qù jiàn cáo cào , jù yán shí lì zhì shì . cào dà nù yue : " zhu gé cun fu , an gǎn rú cǐ ; " cui dòng san jun , mǎn shan sai yě , jìn zhì xin yě xià zhài . chuán lìng jun shì yì miàn sou shan , yi miàn tián sai bái hé . lìng dà jun fēn zuò ba lù , yi qí qù qù fán chéng . liú ? yue : " chéng xiāng chu zhì xiāng yáng , bì xu xian mǎi míng xin , jìn liú bì jìn qian xin yě bǎi xìng rù fán chéng , ruò wǒ

第四十一回  
刘玄德携民渡江  
赵子龙单骑救主

Đệ tứ thập nhất hồi lưu  
huyền đức huề dân độ giang  
triệu tử long đan kỵ cứu chủ

**HỒI 41 Lưu Huyền Đức đưa  
dân qua sông; Triệu Tử Long  
một ngựa cứu chủ.**

却说张飞因关公放了上流水，遂引军从下流杀将来，截住曹仁混杀。忽遇许褚，便与交锋；许褚不敢恋战，夺路走脱。张飞赶来，接着玄德、孔明，一同沿河到上流。刘封、糜芳已安排船只等候，遂一齐渡河，尽望樊城而去，孔明教将船筏放火烧毁。却说曹仁收拾残军，就新野屯住，使曹洪去见曹操，具言失利之事。操大怒曰：“诸葛村夫，安敢如此！”催动三军，漫山塞野，尽至新野下寨。传令军士一面搜山，一面填塞白河。令大军分作八路，一齐去取樊城。刘晔曰：“丞相初至襄阳，必须先买民心，今刘备尽迁新

Khước thuyết trương phi nhân quan công phóng liễu thượng lưu thủy, toại dẫn quân tòng hạ lưu sát tương lai, tiệt trụ tào nhân hỗn sát. Hốt ngộ hứa trú, tiện dữ giao phong; hứa trú bắt cảm luyến chiến, đoạt lộ tẩu thoát. Trương phi cản lai, tiếp trú huyền đức, khồng minh, nhất đồng duyên hà đáo thượng lưu. Lưu phong, mi phương dĩ an bài thuyền chỉ đẳng hậu, toại nhất tề độ hà, tẫn vọng phàn thành nhi khứ, khồng minh giáo tương thuyền phiệt phóng hỏa thiêu hủy. Khước thuyết tào nhân thu thập tàn quân, tựu tân dã truân trụ, sủ tào hồng khứ kiến tào thao, cụ ngôn thất lợi chi sự. Thao đại nộ viết: "Gia Cát thôn phu, an cảm như thử;" Thời động tam quân, mạn sơn tắc dã, tẫn chí tân dã hạ trại. Truyền lệnh quân sĩ nhất diện sưu sơn, nhất diện điền tắc bạch hà. Lệnh đại quân phân tác bát lộ, nhất tề khứ thủ phàn thành. Lưu diệp viết: "Thừa tương sơ chí tương dương, tất tu tiên mãi dân tâm, kim lưu bị tần thiên tân dã bách

Lại nói Trương Phi thấy nước ở thượng lưu đổ về, vội vàng đem quân lên chặn đường Tào Nhân, thì gặp ngay Hứa Chủ đến. Hai tướng giao phong, Hứa Chủ không dám ham đánh, cướp đường chạy thoát. Trương Phi quay lại đuổi, gặp ngay Huyền Đức cùng Khổng Minh men bờ sông đi ngược lên. Lưu Phong, My Phương đi sắp thuyền săn. Mọi người xuống cả đò sang sông, kéo về Phàn Thành. Khổng Minh sai đem thuyền bè đốt sạch. Tào Nhân thu nhặt tàn quân, đóng ở Tân Dã, sai Tào Hồng về ra mắt Tào Tháo, trình việc thua trận, Tháo nổi giận nói: - Gia Cát thôn phu, to gan thực! Lập tức khởi ba quân đông như kiến cỏ, kéo đến Tân Dã đóng trại; rồi sai quân sĩ, một mặt kiểm soát trên núi, một mặt lắp sông Bạch Hà, đoạn chia đại quân làm tám đường, nhất tề đến lấy Phàn Thành. Lưu Hoa can rằng: - Thừa tướng mới đến Tương Dương, trước hết hãy mua lấy lòng dân đã. Nay Huyền Đức dời hết cả dân Tân Dã vào Phàn Thành, nếu ta đến ngay thì dân hai huyện ra

bing jìng jìn , èr xiàn wèi ji  
fēn yǐ ; bù rú xiān shī rén  
zhao jiàng liú bēi . bēi jí bù  
jiàng , yì kě jiàn wǒ ài mǐn  
zhì xīn ; ruò qí lái jiàng , zé  
jīng zhōu zhì dì , kě bù zhàn  
ér dìng yě . " cào cóng qí  
yán , biàn wèn : " shéi kě wèi  
shī ? " liú ? yue : " xú shù yǔ  
liú bēi zhì hòu , jin xiān zài  
jun zhong , hé bù mìng ta yí  
wǎng ? " cào yue : " ta qù  
kǒng bù fù lái . " ? yue : " ta  
ruò bù lái , yí xiào yú rén yǐ .  
chéng xiāng wù yí . " cào nǎi  
zhao xú shù zhì , wèi yue : "  
wǒ běn yù tà píng fán chéng  
, nài lián zhòng bǎi xìng zhì  
mìng . gong kě wǎng shuo  
liú bēi : rú kěn lái jiàng , miǎn  
zuì cì jué ; ruò gèng zhí mí  
, jun mǐn gòng lù , yù shí ju  
fén . wú zhì gong zhong yì ,  
gù tè shī gong wǎng . yuàn  
wù xiāng fù .

3 xú shù shòu mìng ér xíng .  
zhì fán chéng , xuán dé ,  
kǒng míng jie jiàn , gòng sù  
jiù rì zhì qíng . shù yue : "  
cáo cào shī shù lái zhao  
jiàng shī jun , nǎi jiǎ mǎi mǐn  
xin yě , jin bǐ fēng bīng ba lù ,  
tián bái hé ér jìn . fán chéng  
kǒng bù kě shǒu , yí sù zuò

野百姓入樊城，若我兵  
径进，二县为齑粉矣；  
不如先使人招降刘备。  
备即不降，亦可见我爱  
民之心；若其来降，则  
荆州之地，可不战而定  
也。”操从其言，便问  
：“谁可为使？”刘晔  
曰：“徐庶与刘备至厚  
，今现在军中，何不命  
他一往？”操曰：“他  
去恐不复来。”晔曰：  
“他若不来，贻笑于人  
矣。丞相勿疑。”操乃  
召徐庶至，谓曰：“我  
本欲踏平樊城，奈怜众  
百姓之命。公可往说刘  
备：如肯来降，免罪赐  
爵；若更执迷，军民共  
戮，玉石俱焚。吾知公  
忠义，故特使公往。愿  
勿相负。

徐庶受命而行。至樊城  
，玄德、孔明接见，共  
诉旧日之情。庶曰：“  
曹操使庶来招降使君，  
乃假买民心也，今彼分  
兵八路，填白河而进。  
樊城恐不可守，宜速作

tính nhập phàn thành, nhược  
ngã bình kính tiến, nhị huyền vi  
tê phân hĩ; bất như tiên sử  
nhân chiêu hàng lưu bị. Bị tức  
bất hàng, diệc khả kiến ngã ái  
dân chi tâm; nhược kì lai hàng,  
tắc kinh châu chi địa, khả bất  
chiến nhi định dã." Thao tòng kì  
ngôn, tiện vấn: "Thùy khả vi  
sử?" Lưu diệp viết: "Tù thứ dữ  
lưu bị chí hậu, kim hiện tại quân  
trung, hè bất mệnh tha nhất  
vãng?" Thao viết: "Tha khứ  
khủng bất phục lai." Diệp viết:  
"Tha nhược bất lai, di tiêu vu  
nhân hĩ. Thùa tương vật nghi."  
Thao nãi triệu từ thứ chí, vị viết:  
"Ngã bỗn dục đạp bình phàn  
thành, nại liên chúng bách tính  
chi mệnh. Công khả vãng  
thuyết lưu bị: như khẳng lai  
hàng, miễn tội tú tước; nhược  
canh chấp mê, quân dân cộng  
lực, ngọc thạch câu phần. Ngô  
tri công trung nghĩa, cố đặc sử  
công vãng. Nguyên vật tương  
phụ.

cám cả. Chi bằng, sai người  
chiêu hàng Lưu Bị dù Bị không  
hàng, mình cũng được cái tiếng  
là thương dân. Nếu Bị hàng, thì  
có phải đất Kinh Châu không  
đánh cũng được không? Tháo  
nghe lời ấy, liền hỏi: - Ai đi sứ  
được? Lưu Hoa nói: - Từ Thứ rất  
thân với Lưu Bị, nay hắn cũng có  
mặt ở đây, sao không sai hắn đi  
một chuyến? Tháo nói: - E hắn đi  
không trở về? Hoa nói: - Nếu hắn  
đi không trở về, thiên hạ sẽ chê  
cười hắn, thừa tướng không phải  
lo điều ấy. Tháo lập tức gọi Từ  
Thứ đến bảo rằng: - Ta muốn san  
phẳng Phàn Thành, nhưng nghĩ  
lại thương dân. Ông hãy đến dụ  
Lưu Bị, nếu y lại hàng, sẽ được  
tha tội và phong tước; ví bằng y  
ngohan cố thì quân dân đều chết,  
đá ngọc nát tan. Tôi biết ông là  
người trung nghĩa, nên mới nhờ  
ông việc này, xin chờ phụ nhau.

Tù Thứ lĩnh mệnh đến Phàn  
Thành. Huyền Đức, Khổng Minh  
ra đón, hai bên cùng kể lể tình  
xưa nghĩa cũ. Thứ nói: - Tào  
Tháo sai tôi đến đây dụ sứ quân,  
chẳng qua giả danh mua chuộc  
lòng người đó thôi. Nay Tháo chia  
quân làm tám đạo, lắp sông Bạch  
hà mà tiến, tôi e Phàn Thành

xíng jì . " xuán dé yù liú xú shù . shù xiè yue : " mǒu ruò bù huán , kǒng rě rén xiào . jin lǎo mǔ yǐ sàng , bào hèn zhong tian . shen sui zài bǐ , shì bù wèi shè yí móu , gong yǒu wò lóng fǔ zuò , hé chóu dà yè bù chéng . shù qǐng cí . " xuán dé bù gǎn qiáng liú .

行计。”玄德欲留徐庶。庶谢曰：“某若不还，恐惹人笑。今老母已丧，抱恨终天。身虽在彼，誓不为设一谋，公有卧龙辅佐，何愁大业不成。庶请辞。”玄德不敢强留。

4 xú shù cí huí , jiàn liǎo cáo cào , yán xuán dé bìng wú jiàng yì . cào dà nù , jí rì jìn bing . xuán dé wèn jì yú kǒng míng . kǒng míng yue : " kě sù qì fán chéng , qū xiang yáng zàn xie . " xuán dé yue : " nài bǎi xìng xiāng suí xǔ jiǔ , an rěn qì zhì ? " kǒng míng yue : " kě lìng rén biàn gào bǎi xìng : yǒu yuàn suí zhě tòng qù , bù yuàn zhě liù xià . " xian shǐ yún cháng wǎng jiang àn zhěng dùn chuán zhī , lìng sūn gan , jiǎn yong zài chéng zhōng sheng yáng yue : " jin cáo bing jiang zhì , gu chéng bù kě jiǔ shǒu , bǎi xìng yuàn suí zhě , biàn tòng guò jiang . " liǎng xiān zhì mínl , qí sheng dà hu yue : " wǒ děng sui sǐ , yì yuàn suí shǐ jun ! " jí rì hào qì ér xíng . fú lǎo xié yòu , jiang nán dài nǚ , gǔn gǔn dù hé , liǎng àn ku sheng bù jué . xuán dé yú chuán shàng wàng jiàn , dà

hành ké." Huyền đức dục lưu từ thứ. Thứ ta viết: "Mõ nhược bất hoàn, khủng nhạ nhân tiêu. Kim lão mẫu dĩ tang, bão hận chung thiên. Thân tuy tại bỉ, thê bất vi thiết nhất mưu, công hữu ngoa long phụ tá, hà sầu đại nghiệp bất thành. Thứ thỉnh từ." Huyền đức bất cảm cường lưu.

không giữ được, nên liệu mà đi chỗ khác. Lưu Bị muôn lưu Từ Thứ ở lại. Thứ ta nói rằng: - Nếu tôi không trở về, tất thiên hạ chê cười. Nay mẹ già đã mất, thôi đành ôm hận suốt đời. Vả thân tôi tuy ở bên đó song thề chết không bày một kế gì. Sứ quân đã có Ngọa Long giúp đỡ, lo gì nghiệp lớn chẳng thành. Thứ xin từ biệt. Huyền Đức không dám ép nài.

徐庶辞回，见了曹操，言玄德并无降意。操大怒，即日进兵。玄德问计于孔明。孔明曰：“可速弃樊城，取襄阳暂歇。”玄德曰：“奈百姓相随许久，不忍弃之？”孔明曰：“可令人遍告百姓：有愿随者同去，不愿者留下。”先使云长往江岸整顿船只，令孙乾、简雍在城中声扬曰：“今曹兵将至，孤城不可久守，百姓愿随者，便同过江。”两县之民，齐声大呼曰：“我等虽死，亦愿随使君！”即日号泣而行。扶老携幼，将男带女，滚滚渡河，两岸哭声

Từ thứ từ hồi, kiến liễu tào thao, ngôn huyền đức tịnh vô hàng ý. Thao đại nộ, tức nhật tiến binh. Huyền đức vấn kế vu khồng minh. Khồng minh viết: "Khả tốc khí phàn thành, thủ tương dương tạm hiết." Huyền đức viết: "Nại bách tính tương tùy hứa cửu, an nhẫn khí chí?" Khồng minh viết: "Khả lệnh nhân biến cáo bách tính: hữu nguyện tùy giả đồng khứ, bất nguyện giả lưu hạ." Tiên sứ vân trường vãng giang ngạn chinh đốn thuyền chỉ, lệnh tôn kiền, giản ung tại thành trung thanh dương viết: "Kim tào binh tương chí, cô thành bất khả cửu thủ, bách tính nguyện tùy giả, tiện đồng quá giang." Lưỡng huyền chi dân, tề thanh đại hô viết: "Ngã đẳng tuy tử, diệc nguyện tùy sử quân!" Tức nhật hào khắp nhi hành. Phù lão huè áu, tương nam đái nữ, cỗn cỗn độ hè, lưỡng ngạn khóc thanh bất tuyệt. Huyền đức vu thuyền thượng vọng

Từ Thứ về ra mắt Tào Tháo, nói Lưu Bị không chịu hàng. Tháo giận lắm, ngay hôm ấy hạ lệnh tiến quân. Huyền Đức hỏi kế Khồng Minh, Khồng Minh nói: - Phải cấp tốc bỏ Phàn Thành, lấy Tương Dương tạm trú. Huyền Đức lại hỏi: - Thế còn trăm họ đi theo đã lâu, sao nỡ bỏ? Khồng Minh lại bảo: - Nên sai người thông báo cho nhân dân biết là ai muốn đi theo thì đi, ai không muốn đi thì ở lại. Trước hết sai Quan Vũ ra bờ sông sắp sẵn thuyền bè; Tôn Càn, Giản Ung thì đi loan báo khắp thành rằng: - Nay quân Tào sắp đến, thành trì tro tro này không thể cầm cự lâu được, trăm họ ai muốn đi theo thì cùng sang sông. Dân hai huyện đồng thanh reo lên rằng: - Dù chết, chúng tôi cũng vui lòng theo sứ quân. Liền đó, trăm họ khóc lóc ra đi. Già trẻ dắt díu, trai gái bế bồng, lũ lượt sang đò. Hai bờ sông, tiếng khóc như ri. Huyền Đức ở trên thuyền trông thấy, rất cảm động nói: - Chỉ vì một mình

tòng yue : " wèi wú yí rén ér shǐ bǎi xìng zao cí dà nán , wú hé sheng zai ! " yù tóu jiang ér sī , zuǒ yòu jí jiù zhǐ wén zhě mò bù tòng ku . chuán dào nán àn , huí gù bǎi xìng , yǒu wèi dù zhě , wàng nán ér ku . xuán dé jí lìng yún cháng cui chuán dù zhì , fāng cái shàng mǎ .

不绝。玄德于船上望见，大恸曰：“为吾一人而使百姓遭此大难，吾何生哉！”欲投江而死，左右急救止。闻者莫不痛哭。船到南岸，回顾百姓，有未渡者，望南而哭。玄德急令云长催船渡之，方才上马。

5 xíng zhì xiāng yáng dong mén , zhī jiàn chéng shàng biàn cha jīng qí , háo bian mì bù lù jiǎo , xuán dé lè mǎ dà jiào yue : " liú cóng xián zhí , wú dàn yù jiù bǎi xìng , bìng wú ta niàn . kē kuài kai mén . " liú cóng wén xuán dé zhì , jù ér bù chu . cài mào , zhang yǔn jìng lái dí lóu shàng , chì jun shì luàn jiàn shè xià . chéng wài bǎi xìng , jie wàng dí lóu ér ku . chéng zhong hu yǒu yí jiang , yǐn shù bǎi rén jìng shàng chéng lóu , dà hè : " cài mào , zhang yǔn mài guó zhì zéi ! liú shǐ jun nǎi rén dé zhì rén , jin wèi jiù mínl ér lái tóu , hé de xiāng jù ! " zhòng shì qí rén , shen cháng ba chǐ , miàn rú zhòng zǎo ; nǎi yì yáng rén yě , xìng wèi , míng yán , zì wén cháng . dang xià wèi yán lún dao kǎn sī shǒu mén jiàng shì , kai liǎo chéng mén , fāng xià diào

行至襄阳东门，只见城上遍插旌旗，壕边密布鹿角，玄德勒马大叫曰：“刘琮贤侄，吾但欲救百姓，并无他念。可快开门。”刘琮闻玄德至，惧而不出。蔡瑁、张允径来敌楼上，叱军士乱箭射下。城外百姓，皆望敌楼而哭。城中忽有一将，引数百人径上城楼，大喝：“蔡瑁、张允卖国之贼！刘使君乃仁德之人，今为救民而来投，何得相拒！”众视其人，身长八尺，面如重枣；乃义阳人也，姓魏，名延，字文长。当下魏延轮刀砍死守门将士，开了城门，

kiến, đại đồng viết: "Vi ngô nhứt nhân nhì sử bách tính tao thủ đại nan, ngô hà sinh tai!" Dục đầu giang nhi tử, tả hữu cắp cứu chí. Văn giả mạc bắt thống khóc. Thuyền đáo nam ngạn, hồi cố bách tính, hữu vị độ giả, vọng nam nhì khóc. Huyền đức cắp lệnh vân trường thôi thuyền độ chí, phương tài thượng mã.

ta, mà để trăm họ mắc nạn lớn, ta sống làm chi? Nói rồi, định đâm đầu xuống sông. Tả hữu vội vàng ngăn lại. Nghe thấy thế ai cũng đau lòng xót ruột. Khi thuyền đi đến bờ phía nam, ngoảnh lại thấy những người ở lại, đều hướng cả về nam mà khóc. Huyền Đức lại sai Văn Trường giục thuyền sang chở nốt rồi mới lên ngựa.

Đi đến cửa đông thành Tương Dương, chỉ thấy trên mặt thành tinh kỳ phấp phới, trên bờ hào gài chông chà kín mít. Huyền Đức dừng ngựa gọi to rằng: - Hiền diệt Lưu Tôn! Ta chỉ vì trăm họ mà đến đây, không có bụng gì đâu, mở cửa ra mau. Tôn nghe Huyền Đức đến, sợ không dám ra. Sái Mạo và Trương Doãn lên thẳng chòi canh, thét quân sĩ bắn như mưa. Trăm họ ở ngoài thành đều trông lên chòi canh mà khóc. Bỗng trong thành, có một tướng dẫn vài trăm quân lên thẳng lầu thành quát to: - Sái Mạo, Trương Doãn, những thằng giặc bán nước kia! Lưu sứ quân vốn người nhân đức, nay vì cứu dân đến đây, sao dám chống cự? Mọi người nhìn xem ai thì là Ngụy Diên, tự là Văn Tràng mìn cao tám thước, mặt đỏ như gấc, quê ở Nghĩa Dương. Diên múa dao công đến chém chết tướng sĩ canh cửa, mở toang cửa thành, bỏ cầu treo xuống, gọi to lên: -

qiáo , dà jiào : " liú huáng shú kuài lǐng bing rù chéng , gòng sha mài guó zhí zéi ! " zhang fei biàn yuè mǎ yù rù , xuán dé jí zhī zhī yue : " xiū jīng bǎi xìng ! " wèi yán zhì guǎn zhao hu xuán dé jun mǎ rù chéng . zhī jiàn chéng nèi yí jiāng fei mǎ yīn jun ér chu , dà hè : " wèi yán wú míng xiǎo zú , an gǎn zào luàn ! rèn de wǒ dà jiang wén pìn me ! " wèi yán dà nù , tǐng qiang yuè mǎ , biàn lái jiao zhàn . liǎng xià jun bing zài chéng bian hùn shā , hǎn sheng dà zhèn . xuán dé yue : " běn yù bǎo mín , fān hài mín yě ! wú bù yuàn rù xiāng yáng ! " kǒng míng yue : " jiāng líng nāi jīng zhōu yào dì , bù rú xiān qǔ jiāng líng wèi jia . " xuán dé yue : " zhèng hé wú xīn . " yú shì yǐn zhe bǎi xìng , jìn lí xiāng yáng dà lù , wàng jiāng líng ér zǒu . xiāng yáng chéng zhōng bǎi xìng , duō yǒu chéng luàn táo chu chéng lái , gen xuán dé ér qù . wèi yán yǔ wén pìn jiao zhàn , cóng yǐ zhì wèi , shǒu xià bing zú jie yǐ zhé jìn . yán nāi bo mǎ ér táo , què xún bù jiàn xuán dé , zì tóu Cháng shā tài shǒu hán xuán qù liǎo .

放下吊桥，大叫：“刘皇叔快领兵入城，共杀卖国之贼！”张飞便跃马欲入，玄德急止之曰：“休惊百姓！”魏延只管招呼玄德军马入城。只见城内一将飞马引军而出，大喝：“魏延无名小卒，安敢造乱！认得我大将文聘么！”魏延大怒，挺枪跃马，便来交战。两下军兵在城边混杀，喊声大震。玄德曰：“本欲保民，反害民也！吾不愿入襄阳！”孔明曰：“江陵乃荆州要地，不如先取江陵为家。”玄德曰：“正合吾心。”于是引着百姓，尽离襄阳大路，望江陵而走。襄阳城中百姓，多有乘乱逃出城来，跟玄德而去。魏延与文聘交战，从已至未，手下兵卒皆已折尽。延乃拨马而逃，却寻不见玄德，自投长沙太守韩玄去了。

phóng hạ điếu kiều, đại khiếu: "Lưu hoàng thúc khoái lính binh nhập thành, cộng sát mại quốc chi tặc!" Trương phi tiện dược mã dục nhập, huyền đức cấp chỉ chi viết: "Hữu kinh bách tính!" Ngụy duyên chỉ quản chiêu hô huyền đức quân mã nhập thành. Chỉ kiến thành nội nhất tương phi mã dẫn quân nhi xuất, đại hát: "Ngụy duyên vô danh tiêu tốt, an cảm tạo loạn! Nhận đắc ngã đại tướng văn sinh yêu!" Ngụy duyên đại nộ, đính thương dược mã, tiện lai giao chiến. Lưỡng hạ quân binh tại thành biên hỗn sát, hảm thanh đại chấn. Huyền đức viết: "Bốn dục bảo dân, phản hại dân dã! Ngô bất nguyện nhập tương dương!" Khổng minh viết: "Giang lăng nai kinh châu yếu địa, bất như tiên thủ giang lăng vi gia." Huyền đức viết: "Chánh hợp ngô tâm." Vu thị dẫn trú bách tính, tần li tương đương đại lô, vọng giang lăng nhi tẩu. Tương đương thành trung bách tính, đa hữu thừa loạn đào xuất thành lai, cân huyền đức nhi khứ. Ngụy duyên dũ văn sinh giao chiến, tòng dĩ chí vị, thủ hạ binh tốt giai dĩ chiết tần. Duyên nai bát mã nhi đào, khước tầm bắt kiến huyền đức, tự đầu trường sa thái thủ hàn huyền khứ liễu.

Xin Lưu Hoàng Thúc mau mang quân vào thành cùng giết những thẳng giặc bán nước. Trương Phi tế ngựa định vào, Huyền Đức vội ngăn lại nói: - Không được làm trăm họ sơ hãi! Ngụy Diên cứ mải gọi quân mã vào thành, bỗng có một tướng tế ngựa ra, quát lên rằng: - Ngụy Diên, mà là một thẳng vô danh tiêu tốt, sao dám làm loạn? Có biết tao là đại tướng Văn Sính đây không? Ngụy Diên giận lắm, vác thương tế ngựa đến đánh. Quân sĩ hai bên đánh lộn nhau dưới thành, tiếng reo àm ĩ, Huyền Đức nói: - Ai ngờ muốn cứu dân lại hóa ra hại dân! Ta không muốn vào Tương Dương nữa. Khổng Minh nói: - Giang Lăng là một nơi hiểm yếu ở Kinh Châu, chi bằng ta hãy ra lấy trước làm nơi căn cứ đã! Huyền Đức nói: - Chính hợp ý ta. Lập tức đem trăm họ dời Tương Dương, chạy đến Giang Lăng. Nhiều dân ở Tương Dương, nhân lúc rối ren, trốn ra theo Huyền Đức. Ngụy Diên đánh nhau với Văn Sính từ giờ ty đến giờ mùi, quân sĩ chết sạch, Diên tế ngựa chạy trốn, tìm mãi không thấy Huyền Đức, phải sang Tràng Sa theo thái thú Hàn Huyền.

6 què shuo xuán dé tòng xíng  
jūn mǐn shí yú wàn , dà xiǎo  
che shù qian liàng , tiǎo dan  
bēi bāo zhě bù jì qí shù , lù  
guò liú biǎo zhī mù , xuán dé  
lù zhòng jiāng bài yú mù  
qián , ku gào yue : " rǔ dì bēi  
wú dé wú cái , fù xiong jì tuo  
zhì zhòng , zui zài bēi yi  
shen , yǔ bǎi xìng wú gan .  
wàng xiong ying líng , chuí  
jiù jīng xiāng zhī míng ! " yán  
shèn bei qie , jun mǐn wú bù  
xià lèi .

却说玄德同行军民十余万，大小车数千辆，挑担背包者不计其数，路过刘表之墓，玄德率众将拜于墓前，哭告曰：“辱弟备无德无才，负兄寄托之重，罪在备一身，与百姓无干。望兄英灵，垂救荆襄之民！”言甚悲切，军民无不下泪。

7 hu shào mǎ bào yue : " cáo  
cào dà jun yǐ tún fán chéng ,  
shǐ rén shou shí chuán fá , jí  
rì dù jiāng gǎn lái yě ."  
zhòng jiāng jie yue : " jiāng  
líng yào dì , zú kě jù shǒu .  
jin yǒng míng zhòng shù wàn ,  
rì xíng shí yú lǐ , sì cǐ jī shí  
de zhì jiāng líng ? tǎng cáo  
bing dào , rú hé yíng dí ? bù  
rú zàn qì bǎi xìng , xiān xíng  
wéi shàng .

忽哨马报曰：“曹操大军已屯樊城，使人收拾船筏，即日渡江赶来也。”众将皆曰：“江陵要地，足可拒守。今拥民众数万，日行十余里，似此几时得至江陵？倘曹兵到，如何迎敌？不如暂弃百姓，先行为止。

8 xuán dé qì yue : " jǔ dà shì  
zhě bì yǐ rén wèi běn . jìn rén  
gui wǒ , nài hé qì zhī ? " bǎi  
xìng wén xuán dé cǐ yán ,  
mò bù shàng gǎn . hòu rén  
yǒu shi zàn zhī yue : " lín  
nán rén xīn cún bǎi xìng ,  
dēng zhōu huí lèi dòng san  
jun . zhì jīn píng diào xiāng

玄德泣曰：“举大事者必以人为本。今人归我，奈何弃之？”百姓闻玄德此言，莫不伤感。后人有诗赞之曰：“临难仁心存百姓，登舟挥泪动三军。至今凭吊襄

Khước thuyết huyền đức đồng hành quân dân thập dư vạn, đại tiểu xa sở thiên lượng, thiêu đam bối bạo già bất kể kỉ số, lộ quá lưu biều chi mô, huyền đức suất chúng tướng bái vu mô tiền, khóc cáo viết: "Nhục đệ bị vô đức vô tài, phụ huynh kí thác chí trọng, tội tại bị nhất thân, dũng bách tính vô can. Vọng huynh anh linh, thùy cứu kinh tương chi dân! "Ngôn thậm bi thiết, quân dân vô bất hạ lệ.

Lại nói Huyền Đức cùng đi với hơn mươi vạn quân dân, vài nghìn cỗ xe lớn nhỏ và rất nhiều gồng gánh, đồ đạc. Đi qua mộ Lưu Biểu, Huyền Đức đem các tướng đến lạy trước mộ, khóc mà than rằng: - Đứa em nhục nhã là Bị, không tài đức gì, phụ lòng anh kí thác, tội ở một mình em, không can gì đến trăm họ, xin linh hồn anh cứu lấy trăm họ Kinh Tương! Huyền Đức khấn thảm thiết lắm, quân dân đều ứa nước mắt.

Chợt lại có tin báo rằng: - Đại quân Tào Tháo đã đóng ở Phàn Thành, đương sai người chuẩn bị thuyền bè, sắp sửa sang đò đuổi theo. Các tướng nói: - Giang Lâm hiểm yếu, đủ cự được với giặc. Nay đem mấy vạn dân, ngày đi được hơn mươi dặm, thì bao giờ mới đến nơi? Nếu quân Tào kéo đến thì làm thế nào? Chi bằng hãy tạm bỏ dân lại mà đi trước.

Huyền đức khấp viết: "Cử đại sự giả tất dĩ nhân vi bỗn. Kim nhân quy ngã, ngại hè khí chí?" Bách tính vẫn huyền đức thủ ngôn, mặc bất thương cảm. Hậu nhân hữu thi tán chi viết: "Lâm nan nhân tâm tồn bách tính, đăng chu huy lệ động tam quân. Chí kim bằng điều tương

Huyền Đức khóc rằng: - Ta mưu việc lớn, chẳng qua cũng lấy dân làm gốc. Nay người ta theo mình sao nỡ bỏ! Trăm họ nghe nói, ai cũng cảm động. Đời sau có thơ than rằng: Gặp loạn tò lòng thương bách tính. Lên thuyền gạt lệ cảm ba quân. Đến nay thăm hỏi Tương Giang

jiang kǒu , fù lǎo yóu rán yì  
shǐ jun . "

9 què shuo xuán dé yǒng zhe  
bǎi xìng , huǎn huǎn ér xíng  
. kǒng míng yue : " zhui bing  
bù jiǔ jí zhì . kě qiǎn yún  
cháng wǎng jiang xià qíu jiù  
yú gong zi liú qí . jiào ta sù qǐ  
bing chéng chuán huì yú  
jiang líng ." xuán dé cóng  
zhi , jí xiū shu lìng yún cháng  
tòng sun gan lǐng wǔ bǎi jun  
wǎng jiang xià qíu jiù ; lìng  
zhāng fei duàn hòu ; zhào  
yún bǎo hù lǎo xiǎo ; qí yú ju  
guǎn gù bǎi xìng ér xíng .  
měi rì zhī zǒu shí yú lǐ biàn  
xie . què shuo cáo cào zài  
fán chéng , shǐ rén dù jiang  
zhì xiāng yáng , zhao liú  
cóng xiāng jiàn . cóng jù pà  
bù gǎn wǎng jiàn . cài mào ,  
zhang yún qǐng xíng . wáng  
wei mì gào cóng yue : " jiāng  
jun jì jiàng , xuán dé yòu zǒu  
, cáo cào bì xiè chí wú bèi .  
yuàn jiāng jun fèn zhěng qí  
bing , shè yú xiǎn chǔ jí zhì ,  
cáo kě huò yǐ . huò cáo zé  
wei zhèn tian xià , Zhōng  
yuán sui guǎng , kě chuán xí  
ér dìng . cǐ nán yù zhì jí , bù  
kě shí yě . " cóng yǐ qí yán  
gào cài mào . mào chì wáng  
wei yue : " rǔ bù zhì tian  
mìng , an gǎn wàng yán ! "

江口，父老犹然忆使君  
。 ”

却说玄德拥着百姓，缓缓而行。孔明曰：“追兵不久即至。可遣云长往江夏求救于公子刘琦。教他速起兵乘船会于江陵。”玄德从之，即修书令云长同孙乾领五百军往江夏求救；令张飞断后；赵云保护老小；其余俱管百姓而行。每日只走十余里便歇。却说曹操在樊城，使人渡江至襄阳，召刘琮相见。琮惧怕不敢往见。蔡瑁、张允请行。王威密告琮曰：“将军既降，玄德又走，曹操必懈弛无备。愿将军奋整奇兵，设于险处击之，操可获矣。获操则威震天下，中原虽广，可传檄而定。此难遇之机，不可失也。”琮以其言告蔡瑁。瑁叱王威曰：“汝不知天命，安敢妄言！”威怒骂曰：“卖国之徒，吾恨不生啖汝

giang khẩu, phụ lão do nhiên  
ức sứ quân."

Khẩu. Phụ lão còn truyền nhớ sứ  
quân.

Lại nói Huyền Đức dẫn trăm ho từ từ tiến đi. Khổng Minh nói: - Quân Tào sắp đuổi đến nơi, nên sai Văn Trường sang Giang Hạ cầu cứu công tử Lưu Kỳ, bảo Kỳ cấp tốc đi thuyền về hội ở Giang Lăng. Huyền Đức theo lời, liền viết thư sai Văn Trường cùng với Tôn Càn đem năm trăm quân đến Giang Hạ cầu cứu. Trương Phi đi chặn hậu. Triệu Vân bảo vệ gia thuộc, còn các tướng đi trông nom trăm họ. Mỗi ngày chỉ đi được hơn mươi dặm lại nghỉ. Tào Tháo ở Phàn Thành, sai người sang sông đến Tương Dương triệu Lưu Tôn đến. Tôn sợ hãi không dám đi. Sái Mạo, Trương Doãn xin đi, Vương Uy Mật nói với Tôn rằng: - Tướng quân đã theo hàng, Huyền Đức lại chạy. Tào Tháo tất là không phòng bị gì. Xin tướng quân phục kỵ binh ở nơi hiểm mà đánh, chắc bắt được Tháo. Bắt được Tháo rồi thì uy danh sẽ lừng lẫy thiên hạ; Trung Nguyên dẫu rộng, nhưng chỉ phát một tờнич là định xong. Cơ hội này không mấy khi gặp, xin tướng quân chờ để nhớ. Tôn đem lời ấy, nói với Sái Mạo. Mạo mắng Vương Uy rằng: - Người không biết mệnh trời, sao dám nói càn? Uy giận lắm, mắng lại: - Thắng giặc bán nước kia! Ta chỉ giận không nuốt sống được mày

rǔ ròu ! " mào yù sha zhī ,  
kuǎi yuè quàn zhǐ .

10 mào suì yǔ zhang yún tòng  
zhì fán chéng , bài jiàn cáo  
cào . mào děng cí sè shèn  
shì chǎn nìng . cào wèn : "  
jīng zhōu jun mǎ qián liáng ,  
jìn yǒu duō shǎo ? " mào yue  
: " mǎ jun wǔ wàn , bù jun  
shí wǔ wàn , shuǐ jun ba wàn  
: gòng èr shí ba wàn . qián  
liáng dà bàn zài jiāng líng ;  
qí yú gè chù , yì zú gōng jǐ yí  
zài . " cào yue : " zhàn chuán  
duo shǎo ? yuán shì hé rén  
guǎn lǐng ? " mào yue : " dà  
xiǎo zhàn chuán , gòng qí  
qian yú zhì , yuán shì mào  
děng èr rén zhǎng guǎn . "  
cào suí jia mào wéi ? nán  
hóu , shuǐ jun dà dou du ,  
zhang yún wèi zhù shùn hóu  
, shuǐ jun fù dou du .

11 èr rén dà xǐ bài xiè . cào yòu  
yue : " liú jǐng shēng jì sǐ , qí  
zi xiáng shùn , wú dang biǎo  
zòu tian zì , shǐ yǒng wèi jīng  
zhou zhì zhǔ . " èr rén dà xǐ  
ér tuì . xún you yue : " cài  
mào , zhang yún nǎi chǎn  
nìng zhì tú , zhǔ gong hé suì  
jia yǐ rú cǐ xiǎn jué , gèng jiào  
dou du shuǐ jun hu ? " cào  
xiào yue : " wú qǐ bù shí rén !  
zhǐ yín wú suǒ lǐng bēi dì zhì  
zhòng , bù xí shuǐ zhàn , gù

肉！ ” 翁欲杀之， 剔越  
劝止。

瑁遂与张允同至樊城，  
拜见曹操。瑁等辞色甚  
是谄佞。操问：“ 荆州  
军马钱粮， 今有多少？”  
瑁曰：“ 马军五万，  
步军十五万， 水军八万  
： 共二十八万。钱粮大  
半在江陵； 其余各处，  
亦足供给一载。” 操曰  
：“ 战船多少？ 原是何  
人管领？” 翁曰：“ 大  
小战船， 共七千余只，  
原是瑁等二人掌管。”  
操遂加瑁为镇南侯、 水  
军大都督， 张允为助顺  
侯、 水军副都督。

二人大喜拜谢。操又曰  
：“ 刘景升既死， 其子  
降顺， 吾当表奏天子，  
使永为荆州之主。” 二  
人大喜而退。荀攸曰：  
“ 蔡瑁， 张允乃谄佞之  
徒， 主公何遂加以如此  
显爵， 更教都督水军乎  
？” 操笑曰：“ 吾岂不  
识人！ 止因吾所领北地

nhục！” Mạo dục sát chi, khoái  
viết khuyến chi.

thôi! Mạo muốn đem giết, Khoái  
Việt ngăn lại,

Mạo toại dũ trương duẫn đồng  
chí phàn thành, bái kiến tào  
thao. Mạo đẳng từ sắc thậm thị  
siểm nịnh. Thao vấn: "Kinh  
châu quân mã tiền lương, kim  
hữu đa thiếu?" Mạo viết: "Mã  
quân ngũ vạn, bộ quân thập  
ngũ vạn, thủy quân bát vạn:  
cộng nhị thập bát vạn. Tiền  
lương đại bán tại giang lăng; kì  
dư các xứ, diệc túc cung cấp  
nhất tái." Thao viết: "Chiến  
thuyền đa thiếu? Nguyên thị hà  
nhân quản lĩnh?" Mạo viết: "Đại  
tiểu chiến thuyền, cộng thất  
thiên dư chỉ, nguyên thị mạo  
đẳng nhị nhân chưởng quản."  
Thao toại gia mạo vi trấn nam  
hầu, thủy quân đại đô đốc,  
trương duẫn vi trợ thuận hầu,  
thủy quân phó đô đốc.

Mạo cùng Trương Doãn đến  
Phàn Thành vào bái kiến Tào  
Tháo, thái độ hết sức xu nịnh.  
Tháo hỏi: - Quân mã, tiền lương  
Kinh Châu, ước được bao nhiêu?  
Mạo thưa: - Kỵ binh được ba vạn,  
quân bộ mười lăm vạn, quân thủy  
tám vạn, cả thảy hai mươi sáu  
vạn. Lương thảo quá nửa ở  
Giang Lăng; còn các nơi cũng đủ  
dùng một năm. Tháo lại hỏi:  
Chiến thuyền có bao nhiêu, do ai  
quản lính? Mạo thưa: - Chiến  
thuyền lớn nhỏ cả thảy bảy nghìn  
chiếc, do hai chúng tôi quản lính.  
Tháo liền phong cho Sái Mạo làm  
Trấn Nam hầu thủy quân đại đô  
đốc; Trương Doãn làm Trợ Thuận  
hầu thủy quân phó đô đốc.

Nhị nhân đại hỉ bái tạ. Thao  
hựu viết: "Lưu Cảnh Thăng kí tử,  
kí tử hàng thuận, ngô đương  
biểu tấu thiên tử, sử vĩnh vi  
kinh châu chi chủ." Nhị nhân  
đại hỉ nhi thối. Tuân du viết:  
"Thái mạo, trương duẫn nãi  
siểm nịnh chi đồ, chúa công hà  
toại giá dĩ như thủ hiền tước,  
canh giáo đô đốc thủy quân  
hỏ?" Thao tiểu viết: "Ngô khởi  
bất thức nhân! Chỉ nhân ngô sở  
lĩnh bắc địa chi chúng, bất tập

Hai người mừng lầm, lạy tạ. Tháo  
lại hỏi: - Lưu Cảnh Thăng mất rồi,  
mà còn lại biết hàng thuận, ta sẽ  
tâu với thiên tử cho làm chủ Kinh  
Châu mãi mãi. Hai người lạy tạ lui  
ra. Tuân Úc nói: - Sái Mạo,  
Trương Doãn là đồ xiểm nịnh,  
sao chúa công phong cho tước  
cao như thế, lại cho làm đô đốc  
thủy quân? Tháo cười, nói: - Ta  
sao lại chẳng biết người, chỉ vì  
quân đất bắc không quen đánh  
thủy, nên phải tạm dùng bọn

qiě quán yòng cǐ èr rén ; dài chéng shì zhì hòu , bié yǒu lǐ huì .

之众，不习水战，故且权用此二人；待成事之后，别有理会。

12 què shuo cài mào , zhang yún gui jiàn liú cóng , jù yán : " cáo cào xǔ bǎo zòu jiāng jun yōng ? jīng xiāng ." cóng dà xǐ ! cí rì , yǔ mǔ cài fū rén ? pěng yìn huǎn bing fú , qín zì dù jiāng bài yíng cáo cào . cáo fú wèi bì , jí yǐn suí zheng jun jiāng , jìn tún xiāng yáng chéng wài . cài mào , zhang yún lìng xiāng yáng bǎi xìng fén xiāng bài jie . cáo cào ju yòng hǎo yán fù yù . rù chéng zhì fù zhōng zuò ding , jí zhao kuǎi yuè jìn qián , fù wèi yue : " wú bù xǐ de jīng zhōu , xǐ de yì dù yě . " sui feng kuǎi yuè wèi jiāng líng tài shǒu fán chéng hóu ; fù xùn , wáng càn děng jie wèi guān nèi hóu ; ér yǐ liú cóng wèi qīng zhōu cì shǐ , biàn jiào qǐ chéng . cóng wén mìng dà jīng , cí yue : " cóng bù yuàn wèi guān , yuàn shǒu fù mǔ xiāng tǔ . " cáo yue : " qīng zhōu jìn dì dou , jiào nǐ suí cháo wèi guān , miǎn zài jīng xiāng bēi rén tú hài . " cóng zài san tuí cí , cáo cào bù zhǔn . cóng zhī de yǔ mǔ cài fū rén tòng fù qīng zhōu . zhì yǒu gù jiāng wáng wei xiāng suí , qí yú guān yuán ju sòng zhì

却说蔡瑁、张允归见刘琮，具言：“曹操许保奏将军永镇荆襄。”琮大喜！次日，与母蔡夫人赍捧印缓兵符，亲自渡江拜迎曹操。操抚慰毕，即引随征军将，进屯襄阳城外。蔡瑁、张允令襄阳百姓焚香拜接。曹操俱用好言抚谕。入城至府中坐定，即召蒯越近前，抚慰曰：“吾不喜得荆州，喜得异度也。”遂封蒯越为江陵太守樊城侯；傅巽、王粲等皆为关内侯；而以刘琮为青州刺史，便教起程。琮闻命大惊，辞曰：“琮不愿为官，愿守父母乡土。”操曰：“青州近帝都，教你随朝为官，免在荆襄被人图害。”琮再三推辞，曹操不准。琮只得与母蔡夫人同赴青州。只有故将王威相随，其余

thủy chiến, có thẩy quyền dụng thủ nhì nhân; đái thành sự chi hậu, biệt hữu lí hội.

chúng. Khi nào việc xong, ta sẽ định liệu.

Khước thuyết thái mạo, trương duẫn quy kiến lưu tông, cụ ngôn: "Tào thao hứa bảo tấu tướng quân vĩnh trấn kinh tương." Tông đại hỉ! Thứ nhật, dũ mẫu thái phu nhân tê phủng ấn hoãn binh phù, thân tự độ giang bái nghênh tào thao. Thao phủ úy tất, tức dẫn tùy chinh quân tương, tiến truân tương dương thành ngoại. Thái mạo, trương duẫn lệnh tương dương bách tính phần hương báu tiếp. Tào thao câu dụng hảo ngôn phủ dụ. Nhập thành chí phủ trung tọa định, tức triệu khoái việt cận tiền, phủ úy viết: "Ngô bất hỉ đắc kinh châu, hỉ đắc dì độ dã." Toại phong khoái việt vi giang lăng thái thủ phàn thành hầu; phó tốn, vương sán đẳng giai vi quan nội hầu; nhi dĩ lưu tông vi thanh châu thứ sử, tiên giáo khởi trình. Tông văn mệnh đại kinh, từ viết: "Tông bất nguyện vi quan, nguyện thủ phụ mẫu hương thô." Thao viết: "Thanh châu cận đế đô, giáo nhĩ tùy triều vi quan, miễn tại kinh tương bị nhân đồ hại." Tông tái tam thối từ, tào thao bất chuẩn. Tông chỉ đắc dũ mẫu thái phu nhân đồng phó thanh châu. Chỉ hữu cố tương vương uy tương tùy, kì dư quan

Sái Mạo, Trương Doãn về gấp Lưu Tôn nói: - Tào thura tướng hứa phong cho chúa công làm chủ Kinh Châu mãi. Tôn mừng lắm, hôm sau cùng với mẹ là Sái phu nhân đem ấn tín sang sông đón rước Tào Tháo. Tháo phủ dụ xong, lập tức đem quân tướng sang đóng ngoài thành Tương Dương. Sái Mạo, Trương Doãn, sai trăm họ trong thành đốt hương đón rước. Tháo lấy lời ngọt ngào ủy lạo, rồi vào thành. Đến phủ ngồi với Khoái Việt, Tháo lại phủ dụ rằng: - Ta không mừng được Kinh Châu, chỉ mừng được đi bộ đó thôi. Nói xong, phong cho Việt chức thái thú Giang Lăng, tước Phàn Thành hầu. Bọn Phó Tốn, Vương Sán đều được làm quan nội hầu, và cử Lưu Tôn làm thứ sử Thanh Châu, bắt phải đi ngay lập tức. Tôn nghe lệnh thất kinh, từ chối nói rong: - Tôn nay không muốn làm quan, xin cho ở nhà giữ quê hương cha mẹ. Tháo nói: - Thanh Châu gần Kinh Đô, cho người vào triều đình làm quan, kéo ở Kinh Tương có kẻ mưu hại. Tôn hai ba lần từ chối, Tháo không cho, bắt đắc dĩ phải cùng Sái phu nhân đi Thanh Châu; chỉ có tướng cũ là Vương Uy đi theo, còn bao nhiêu quan viên đều tiến

jiang kǒu ér huí . cào huàn  
yú jìn zhǔ fù yue : " nǐ kě yǐn  
qing qí zhui liú cóng mǔ zi  
sha zi , yǐ jué hòu huàn . " yú  
jìn de ling , lǐng zhòng gǎn  
shàng , dà hè yue : " wǒ fèng  
chéng xiāng lìng , jiào lái sha  
rǔ mǔ zi ! kě zǎo nà xià shǒu  
jí ! " cài fu rén bào liú cóng ér  
dà ku . yú jìn hè lìng jun shì  
xià shǒu . wáng wei fèn nù ,  
fèn lì xiāng dòu , jìng bēi  
zhòng jun suǒ sha . jun shì  
sha sǐ liú cóng jí cài fu rén ,  
yú jìn huí bào cáo cào , cào  
zhòng shǎng yú jìn .

官员俱送至江口而回。  
操唤于禁嘱咐曰：“你可引轻骑追刘琮母子杀子，以绝后患。”于禁得令，领众赶上，大喝曰：“我奉丞相令，教来杀汝母子！可早纳下首级！”蔡夫人抱刘琮而大哭。于禁喝令军士下手。王威忿怒，奋力相斗，竟被众军所杀。军士杀死刘琮及蔡夫人，于禁回报曹操，操重赏于禁。

13 biàn shǐ rén wǎng lóng  
zhong sou xún kǒng míng qī  
xiǎo , què bù zhì qù xiàng .  
yuán lái kǒng míng xiān yǐ  
lìng rén ban sòng zhì san  
jiang nèi yǐn bì yǐ . cào shen  
hèn zhì . xiāng yáng jì dìng ,  
xún you jìn yán yue : " jiang  
líng nǎi jīng xiāng zhòng dì ,  
qián liáng jí guǎng . liú bēi  
ruò jù cǐ dì , jí nán dòng yáo .

14 cào yue : " gu qǐ wàng zhī ! "  
suí mìng yú xiāng yáng zhu  
jiang zhong , xuǎn yí yuán  
yǐn jun kai dào . zhu jiang  
zhong què dù bù jiàn wén  
pìn . cào shǐ rén xún wèn ,  
fang cái lái jiàn . cào yue : "

便使人往隆中搜寻孔明妻小，却不知去向。原来孔明先已令人搬送至三江内隐避矣。操深恨之。襄阳既定，荀攸进言曰：“江陵乃荆襄重地，钱粮极广。刘备若据此地，急难动摇。

操曰：“孤岂忘之！”随命于襄阳诸将中，选一员引军开道。诸将中却独不见文聘。操使人寻问，方才来见。操曰

viên câu tống chí giang khầu  
nhi hồi. Thao hoán vu cầm chúc  
phù viết: "Nhĩ khâ dᾶn khinh ky  
truy lưu tông mẫu tử sát tử, dĩ  
tuyệt hậu hoạn." Vu cầm đắc  
lệnh, lĩnh chúng cản thương,  
đại hát viết: "Ngã phung thừa  
tương lệnh, giáo lai sát nhữ  
mẫu tử! Khâ tảo nạp hạ thủ  
cấp!" Thái phu nhân bão lưu  
tông nhi đại khốc. Vu cầm hát  
lệnh quân sĩ hạ thủ. Vương uy  
phẫn nộ, phẫn lực tương đấu,  
cánh bị chúng quân sở sát.  
Quân sĩ sát tử lưu tông cập thái  
phu nhân, vu cầm hồi báo tào  
thao, thao trọng thưởng vu  
cầm.

đến cửa sông rồi quay về. Tháo  
gọi Vu Cấm đến dặn rằng: -  
Ngươi dẫn khinh kỵ đuổi theo,  
giết cả hai mẹ con đi để khỏi lo  
hậu loạn. Vu Cấm được lệnh,  
mang quân đuổi theo, thét lớn: -  
Ta phung mệnh thừa tướng theo  
giết mẹ con mày! Mau sớm nộp  
thủ cát đil! Sái phu nhân ôm Lưu  
Tôn khóc àm ī. Vu Cấm thét quân  
sĩ hạ thủ, Vương Uy tức giận cố  
sức chống cự, cũng bị giết nốt.  
Vu Cấm về báo, Tháo trọng  
thưởng cho,

Tiện sử nhân vắng long trung  
sưu tầm khồng minh thê tiều,  
khuớc bất tri khứ hướng.  
Nguyên lai khồng minh tiên dĩ  
lệnh nhân bàn tống chí tam  
giang nội ẩn tị hĩ. Thao thâm  
hận chi. Tương dương kí định,  
tuân du tiến ngôn viết: "Giang  
lăng nãi kinh tương trọng địa,  
tiền lương cực quảng. Lưu bị  
nhược cù thử địa, cắp nan  
động diêu.

Thao viết: "Cô khởi vong chí!"  
Tùy mệnh vu tương dương chư  
tướng trung, tuyển nhất viên  
dẫn quân khai đạo. Chư tướng  
trung khuớc độc bất kiến văn  
sính. Thao sử nhân tầm vấn,  
phương tài lai kiến. Thao viết:

lại sai đem quân vào Long Trung  
tìm bắt cho được gia quyến  
Khồng Minh, nhưng chẳng biết đã  
dời đi đâu rồi. Số là Khồng Minh  
biết trước đã sai người mang gia  
quyến đến lánh ẩn ở Tam Giang.  
Tháo tức lầm. Tương Dương đã  
yên, Tuân Du nói: Giang Lăng là  
đất hiểm ở Kinh Tương, tiền  
lương rất nhiều, nếu Lưu Bị  
chiếm cứ chỗ ấy, thì khó lòng lấy  
nỗi.

Tháo nói: - Ta có quên đâu! Liền  
sai chọn một người trong số các  
tướng ở Tương Dương để dẫn  
đường. Thấy vắng mặt Văn Sính.  
Tháo sai người đi tìm, bấy giờ  
Sính mới chịu lại hầu. Tháo hỏi: -  
Sao ngươi chậm trễ thế! Sính

rǔ lái hé chí ? " duì yue : " wèi rén chén ér bù néng shǐ qí zhǔ bǎo quán jìng tǔ , xin shí bei cán , wú yán zǎo jiàn ēr . " yán qì , xi xu liú tì . cào yue : " zhen zhong chén yě ! " chū jiāng xià tài shǒu , cì jué guan nèi hóu , biàn jiào yǐn jun kai dào . tàn mǎ bào shuo : " liú bèi dài lǐng bǎi xìng , rì xíng zhǐ shí shù lǐ , jì chéng zhī yǒu san bǎi yú lǐ . " cào jiào gè bù xià jīng xuǎn wǔ qian tiē qí , xing yè qián jìn , xiān yì rì yì yè , gǎn shàng liú bèi . dà jun lù xù suí hòu ér jìn .

：“汝来何迟？”对曰：“为人臣而不能使其主保全境土，心实悲慚，无颜早见耳。”言讫，歔欷流涕。操曰：“真忠臣也！”除江夏太守，赐爵关内侯，便教引军开道。探马报说：“刘备带领百姓，日行止十数里，计程只有三百余里。”操教各部下精选五千铁骑，星夜前进，限一日一夜，赶上刘备。大军陆续随后而进。

15 què shuo xuán dé yǐn shí shù wàn bǎi xìng , san qian yú jun mǎ , yi chéng chéng ai zhe wǎng jiang líng jìn fa . zhào yún bǎo hù lǎo xiǎo , zhang fei duàn hòu . kǒng míng yue : " yún cháng wǎng jiang xià qù liǎo , jué wú huí yin , bù zhì ruò hé . " xuán dé yue : " gǎn fán jun shi qin zì zǒu yì zao . liú qí gǎn gong xí rì zhì jiào , jin ruò jiàn gong qín zhì , shì bì xié yǐ . " kǒng míng yǔn nuò , biàn tòng liú feng yǐn wǔ bǎi jun xian wǎng jiang xià qiú jiù qù liǎo .

却说玄德引十数万百姓、三千余军马，一程程挨着往江陵进发。赵云保护老小，张飞断后。孔明曰：“云长往江夏去了，绝无回音，不知若何。”玄德曰：“敢烦军师亲自走一遭。刘琦感公昔日之教，今若见公亲至，事必谐矣。”孔明允诺，便同刘封引五百军先往江夏求救去了。

"Nhữ lai hà trì?" Đối viết: "Vi nhân thần nhỉ bất năng sử kì chủ bảo toàn cảnh thổ, tâm thật bi tàm, vô nhan tảo kiến nhĩ." Ngôn cật, hi hư lưu thể. Thao viết: "Chân trung thần dã!" Trừ giang hạ thái thủ, tú tước quan nội hâu, tiện giáo dẫn quân khai đạo. Tham mã báo thuyết: "Lưu bị đái lính bách tính, nhật hành chỉ thập số lí, kế trình chỉ hữu tam bách dư lí." Thao giáo các bộ hạ tinh tuyển ngũ thiên thiết ky, tinh dạ tiền tiến, hạn nhất nhật nhất dạ, cản thương lưu bị. Đại quân lục tục tùy hậu nhi tiến.

đáp: - Làm bấy tôi mà không giúp được chủ giữ lấy giang sơn, xấu hổ lắm, không mặt nào đến sớm được. Nói xong, sụt sùi khóc. Tháo khen: - Thật là trung thần! Và cho ngay làm thái thú Giang Hạ tước quan nội hâu, sai đem quân đi mở đường. Thám mã chạy về báo rằng: - Lưu Bị dẫn bách tính đi chậm lắm, mãi ngày chỉ đi được hơn mười dặm; tính đến nay mới đi được hơn ba trăm dặm. Tháo sai kén lấy năm nghìn thiết ky, cấp tốc đuổi theo, hẹn cho một ngày một đêm phải đuổi kịp Lưu Bị. Đại quân lục tục kéo sau.

Bấy giờ, Huyền Đức dẫn hơn mươi vạn dân và hơn ba nghìn quân mã, từ từ kéo sang Giang Lăng. Triệu Vân thì bảo vệ gia quyến Huyền Đức; Trương Phi đi chặn hậu. Khổng Minh nói: - Vân Trường sang Giang Hạ không thấy tin tức gì cả, không biết ra sao? Huyền Đức nói: - Xin phiền quân sư đi cho một chuyến. Lưu Kỳ nhờ ơn quân sư dạy cho khi trước, công việc tất có kết quả. Khổng Minh vâng lời, liền cùng Lưu Phong đem ngay năm trăm quân sang Giang Hạ cầu cứu.

16 dang rì xuán dé zì yǔ jiǎn yong , mí zhú , mí fāng tòng xíng . zhèng háng jiān , hú rán yì zhèn kuáng fēng jiù mǎ qián guā qǐ , chén tǔ chong tian , píng zhe hóng rì . xuán dé jīng yue : " cǐ hé zhào yě ? " jiǎn yong pō míng yín yáng , xiù zhàn yí kè , shi jīng yue : " cǐ dà xiong zhì zhào yě . yìng zài jin yè . zhǔ gōng kě sù qì bǎi xìng ér zǒu . " xuán dé yue : " bǎi xìng cóng xīn yě xiāng suí zhì cǐ , wú an rěn qì zhì ? " yong yue : " zhǔ gōng ruò liàn ér bù qì , huò bù yuǎn yǐ . " xuán dé wèn : " qián miàn shì hé chǔ ? " zuǒ yóu dá yue : " qián miàn shì dang yáng xiān . yǒu zuò shan míng wèi jǐng shan . " xuán dé biàn jiào jiù cǐ shan za zhù .

17 shí qiū mò dong chu , liáng fēng tòu gǔ ; huáng hun jiāng jìn , ku sheng biàn yě . zhì sì gèng shí fen , zhī ting de xi běi hǎn sheng zhèn dì ér lái . xuán dé dà jīng , jí shàng mǎ yīn běn bù jīng bing èr qian yú rén yíng dí . cáo bing yān zhì , shì bù kě dang . xuán dé sī zhàn . zhèng zài wéi pò zhì jì , xìng de zhāng fei yīn jun zhì , sha kai yi tiáo xiě lù , jiù xuán dé wàng dong ér zǒu . wén pìn

当日玄德自与简雍、糜竺、糜芳同行。正行间，忽然一阵狂风就马前刮起，尘土冲天，平遮红日。玄德惊曰：“此何兆也？”简雍颇明阴阳，袖占一课，失惊曰：“此大凶之兆也。应在今夜。主公可速弃百姓而走。”玄德曰：“百姓从新野相随至此，吾安忍弃之？”雍曰：“主公若恋而不弃，祸不远矣。”玄德问：“前面是何处？”左右答曰：“前面是当阳县。有座山名为景山。”玄德便教就此山扎住。

时秋末冬初，凉风透骨；黄昏将近，哭声遍野。至四更时分，只听得西北喊声震地而来。玄德大惊，急上马引本部精兵二千余人迎敌。曹兵掩至，势不可当。玄德死战。正在危迫之际，幸得张飞引军至，杀开一条血路，救玄德望东而走。文聘当先拦住

Đương nhât huyền đức tự dũ gián ung, mi trúc, mi phương đồng hành. Chánh hành gian, hốt nhiên nhất trận cuồng phong tựu mã tiền quát khởi, tràn thỗ trùng thiêng, bình già hồng nhật. Huyền đức kinh viết: "Thủ hà triệu dã?" Giản ung pha minh âm dương, tụ chiêm nhất khóa, thát kinh viết: "Thủ đại hung chi triệu dã. Ưng tại kim dạ. Chúa công khả tốc khí bách tính nhi tẩu." Huyền đức viết: "Bách tính tòng tân dã tương tùy chí thủ, ngô an nhẫn khí chí?" Ưng viết: "Chúa công nhược luyến nhi bất khí, họa bất viễn hĩ." Huyền đức vấn: "Tiền diện thị hà xứ?" Tả hữu đáp viết: "Tiền diện thị đương dương huyền. Hữu tọa sơn danh vi cảnh sơn." Huyền đức tiện giáo tựu thủ sơn trát trụ.

Hôm ấy, Huyền Đức cùng đi với Giản Ung, My Chúc, My Phượng, bỗng một cơn gió lốc kéo đến trước mặt, đất cát bay mù mịt lấp cả mặt trời. Huyền Đức thát kinh hỏi rằng: - Thế là điềm gì đó? Giản Ung giỏi tính âm dương, bấm một quẻ, rồi hoảng sợ nói rằng: - Điềm này hung dữ lắm! Chỉ nội đêm nay sẽ xảy ra. Chúa công đành phải bỏ bách tính mà chạy mới thoát. Huyền Đức nói: - Trăm họ theo ta từ Tân Dã đến đây, bỏ rơi sao đành? Ưng nói: - Chúa công cứ lưu luyến mãi thì tai vạ tới nơi mất. Huyền Đức hỏi rằng: - Trước mặt kia là đâu? Tả hữu đáp: - Trước mặt là huyện Dương Dương, có một trái núi, gọi là Cảnh Sơn. Huyền Đức truyền quân tạm đến đóng ở đó.

Thời thu mạt đông sơ, lương phong thấu cốt; hoàng hôn tương cận, khóc thanh biển dã. Chí từ canh thời phân, chỉ thính đắc tây bắc hảm thanh chấn địa nha lai. Huyền đức đại kinh, cấp thượng mã dẫn bốn bộ binh binh nhị thiên dư nhân nghênh địch. Tào binh yểm chí, thế bất khả đương. Huyền đức tử chiến. Chánh tại nguy bách chí, hạnh đắc trương phi dẫn quân chí, sát khai nhất điều huyết lộ, cứu huyền đức vọng

Bấy giờ, trời cuối thu sang đông, gió lạnh thấu xương, mặt trời sụp lặn, tiếng khóc dậy đất. Độ canh tư, thấy góc tây bắc có tiếng reo hò ầm ĩ vang lại. Huyền Đức giật mình, dẫn hơn hai nghìn tinh binh ra nghênh địch. Quân tào ừa đến. Không sao địch nổi, Huyền Đức liều chết cầm cự. Dương khi nguy cấp, may được Trương Phi dẫn quân đến, đánh mở một đường máu, cứu được Huyền Đức rồi nhầm phía đông chạy miết. Văn Sính ra chặn đường. Huyền Đức

dang xian lán zhù , xuán dé  
mà yue : " bēi zhǔ zhì zéi ,  
cháng yǒu hé miàn mù jiàn  
rén ! " wén pìn xiù cán mǎn  
miàn , yǐn bing zì tóu dong  
bēi qù liǎo . zhang fei bǎo  
zhe xuán dé , qiè zhàn qiě  
zǒu . ben zhì tian míng , wén  
hǎn sheng jiàn jiàn yuǎn qù  
xuán dé fang cái xie mǎ .  
kàn shǒu xià suí xíng rén ,  
zhǐ yǒu bǎi yú qí ; bǎi xìng ,  
lǎo xiǎo bìng mí zhú , mí  
fang , jiǎn yong , zhào yún  
děng yí gan rén , jie bù zhì  
xià luò . xuán dé dà ku yue :  
" shí shù wàn sheng líng , jie  
yin liàn wǒ , zao cǐ dà nán ;  
zhu jiāng jí lǎo xiǎo , jie bù  
zhì cún wáng : sui tǔ mù zhī  
réni , níng bù bei hu ! " zhèng  
qì huáng shí , hu jiàn mí fang  
miàn dài shù jiàn , liàng  
qiāng ér lái , kǒu yán : " zhào  
zi lóng fǎn tóu cáo cào qù  
liǎo yě ! " xuán dé chì yue :  
" zi lóng shì wǒ gù jiao , an  
kěn fān hu ? " zhang fei yue :  
" ta jin jiàn wǒ děng shì  
qióng lì jìn , huò zhě fǎn tóu  
cáo cào , yǐ tú fù guì ēr ! "  
xuán dé yue : " zi lóng cóng  
wǒ yú huàn nán , xin rú tiě  
shí , fei fù guì suǒ néng dòng  
yáo yě . " mí fang yue : " wǒ  
qín jiàn ta tóu xī bēi qù liǎo .  
" zhang fei yue : " dài wǒ qín  
zì xún ta qù . ruò zhuàng jiàn  
shí , yi qiang cì sǐ ! " xuán dé  
yue : " xiū cuò yí liǎo . qǐ bù

，玄德骂曰：“背主之贼，尚有何面目见人！”文聘羞惭满面，引兵自投东北去了。张飞保着玄德，且战且走。奔至天明，闻喊声渐渐远去，玄德方才歇马。看手下随行人，止有百余骑；百姓、老小并糜竺、糜芳、简雍、赵云等一干人，皆不知下落。玄德大哭曰：“十数万生灵，皆因恋我，遭此大难；诸将及老小，皆不知存亡：虽土木之人，宁不悲乎！”正凄惶时，忽见糜芳面带数箭，踉跄而来，口言：“赵子龙反投曹操去了也！”玄德叱曰：“子龙是我故交，安肯反乎？”张飞曰：“他今见我等势穷力尽，或者反投曹操，以图富贵耳！”玄德曰：“子龙从我于患难，心如铁石，非富贵所能动摇也。”糜芳曰：“我亲见他投西北去了。”张飞曰：“待我亲自寻他去。若撞见

đông nhi tẩu. Văn Sính đương tiên lan trụ, huyền đức mạ viết: "Bối chủ chi tặc, thượng hữu hà diện mục kiến nhân!" Văn Sính tu tàm mẫn diện, dẫn binh tự đầu đông bắc khứ liễu. Trương Phi bảo trú huyền đức, thả chiến thả tẩu. Bôn chí thiên minh, văn hảm thanh tiệm tiệm viễn khứ, huyền đức phương tài hiết mă. Khán thủ hạ tùy hành nhân, chỉ hữu bách dư ky; bách tính, lão tiều tinh mi trúc, mi phương, giản ung, triệu vân đặng nhất can nhân, gai bất tri hạ lạc. Huyền đức đại khốc viết: "Thập sô vạn sinh linh, gai nhân luyến ngã, tao thủ đại nan; chư tướng cập lão tiều, gai bất tri tồn vong: tuy thô mộc chi nhân, ninh bất bi hô! "Chánh thê hoàng thời, hốt kiến mi phương diện ái số tiễn, lương thương nhí lai, khẩu ngôn: "Triệu tử long phản đầu tào thao khứ liễu dâ!" Huyền đức sát viết: "Tử long thị ngã cố giao, an khẳng phản hô?" Trương phi viết: "Tha kim kiến ngã đắng thê cùng lực tần, hoặc giả phản đầu tào thao, dĩ đồ phú quý nhí!" Huyền đức viết: "Tử long tòng ngã vu hoạn nan, tâm như thiết thạch, phi phú quý sở năng động diêu dâ." Mi phương viết: "Ngã thân kiến tha đầu tây bắc khứ liễu." Trương phi viết: "Đãi ngã thân tự tầm tha khứ. Nhược chàng kiến thời, nhất thương thứ tử!"

ra mắng rằng: - Thằng phản chủ kia! Mày còn mặt mũi nào trông thấy người ta nữa? Văn Sính hổ then quá chừng, dẫn quân chuồn thẳng về phía đông bắc. Trương Phi bảo vệ Huyền Đức, vừa đánh vừa chạy, mãi đến sáng thấy tiếng hò reo đã xa. Huyền Đức mới nghỉ ngựa, nhìn lại thủ hạ thì chỉ còn vén vẹn hơn trăm kỵ binh đi theo. Trăm họ, gia quyến và bọn My Chúc, My Phương, Giản Ưng, Triệu Văn tất cả hơn nghìn người không biết lạc lõng đâu cả. Huyền Đức khóc ầm lên, nói: - Hơn mươi vạn nhân dân, chỉ vì mến ta, nên gặp nạn lớn này; các tướng cùng gia quyến không biết sống chết ra sao, dẫu gỗ đá cũng phải đau xót! Đương lúc buồn rầu, bỗng thầy My Phương mặt vaqn còn cầm mấy cái tên, lờ dò đi đến, nói: - Tử Long đi theo Tào Tháo rồi! Huyền Đức mắng rằng: - Tử Long là bạn cũ của ta, lẽ đâu phản bội! Trương Phi nói: - Nay hắn thấy chúng ta thế cùng sức hết Huyền Đức nói: - Không nên hổ đồ như thế. Em há không nhớ chuyện Văn Trường giết Nhan Lương, Văn Sú đó sao? Tử Long bỏ đi ắt có rủi ra gì đấy. Ta chắc Tử Long không khi nào bỏ ta. Trương Phi không chịu nghe, dẫn hai mươi quân kỵ mã đến cầu Trường Bản; thấy mé đông cầu có một dây cây cối, Phi nghĩ ngay ra một kế, liền sai quân chặt cành cây buộc vào đuôi ngựa, rồi thúc ngựa chạy tú tung trong rừng,

jiàn nǐ èr xiong zhu yán liáng , wén chǒu zhì shì hu ? zì lóng cǐ qù , bì yǒu shì gù . wú liào zì lóng bì bù qì wǒ yě . " zhang fei nǎ lǐ kěn ting , yīn èr shí yú qí , zhì cháng bǎn qiáo . jiàn qiáo dong yǒu yì dài shù mù , fei sheng yì jì : jiào suǒ cóng èr shí yú qí , dou kǎn xià shù zhī , shuan zài mǎ wěi shàng , zài shù lín nèi wǎng lái chí chéng , chong qǐ chén tǔ , yǐ wèi yí bing . fei què qin zì héng máo lì mǎ yú qiáo shàng , xiàng xi ér wàng .

时，一枪刺死！”玄德曰：“休错疑了。岂不见你二兄诛颜良、文丑之事乎？子龙此去，必有事故。吾料子龙必不弃我也。”张飞那里肯听，引二十余骑，至长坂桥。见桥东有一带树木，飞生一计：教所从二十余骑，都砍下树枝，拴在马尾上，在树林内往来驰骋，冲起尘土，以为疑兵。飞却亲自横矛立马于桥上，向西而望。

18 què shuo zhào yún zì sì gèng shí fen , yǔ cáo jun qian sha , wǎng lái chong tú , sha zhì tian míng , xún bù jiàn xuán dé , yòu shi liǎo xuán dé lǎo xiǎo , yún zì sì yue : " zhǔ gong jiang gan , mí èr fu rén yǔ xiǎo zhǔ rén a dòu , tuo fù zài wǒ shen shàng ; jin rì jun zhong shi sǎn , yǒu hé miàn mù qù jiàn zhǔ rén ? bù rú qù jué yǐ sī zhàn , hǎo dāi yào xún zhǔ mǔ yǔ xiǎo zhǔ rén xià luò ! " huí gù zuǒ yòu , zhì yǒu san sì shí qí xiāng suí . yún pai mǎ zài luàn jun zhong xún mì , èr xiàn bǎi xìng háo kū zhì sheng zhèn tian dòng dì ;

却说赵云自四更时分，与曹军厮杀，往来冲突，杀至天明，寻不见玄德，又失了玄德老小，云自思曰：“主公将甘、糜二夫人与小主人阿斗，托付在我身上；今日军中失散，有何面目去见主人？不如去决一死战，好歹要寻主母与小主人下落！”回顾左右，只有三四十骑相随。云拍马在乱军中寻觅，二县百姓号哭之声震

Huyền đức viết: "Hữu thác nghi liễu. Khởi bất kiến nhĩ nhị huynh tru nhan lương, văn sửu chi sự hồ? Tử long thử khứ, tất hữu sự cố. Ngô liêu tử long tất bắt khí ngã dã." Trương phi na lí khắng thính, dẫn nhị thập dư ky, chí trường phản kiều. Kiến kiều đồng hữu nhất đái thụ mộc, phi sinh nhát ké: giáo sở tòng nhị thập dư ky, đô khâm hạ thụ chí, thuyên tại mã vĩ thương, tại thụ lâm nội vãng lai trì sính, trùng khởi trần thồ, dĩ vi nghi binh. Phi khước thân tự hoành mâu lập mã vu kiều thượng, hướng tây nhi vọng.

cho bụi mù lèn để làm nghi binh. Trương Phi vác mâu, cưỡi ngựa đứng trên cầu, nhìn trùng trùng về phía tây.

Lại nói, từ lúc canh tư Triệu Vân cự nhau với quân Tào, đi lại xông xáo, đánh vừa đến sáng, tìm không thấy Huyền Đức, lại bỏ lạc cả gia quyến Huyền Đức. Vân nghĩ bụng rằng: - Chủ ta đã đem Cam, My hai phu nhân cùng A Đầu ủy thác cho ta, nay lạc mất cả, ta cònmặt nào trông thấy chủ nữa. Chi bằng ta liều chết đánh giặc, cứu cho được hai phu nhân và A Đầu. Vân nhìn lại tả hữu thì chỉ còn có ba bốn mươi quân kỵ mã đi theo, Vân té ngựa vào trong đám loạn quân tìm kiếm, dân hai huyện kêu khóc như ri, người trúng tên, kẻ bị đâm, bỏ cả con cái, anh em, chạy tán loạn. Vân đương đi, thấy có một người

zhong jiàn zhe qiang pao  
nán qì nǚ ér zǒu zhě bù jí qí  
shù . zhào yún zhèng zǒu  
zhi xiān , jiàn yí rén wò zài  
cǎo zhōng , shì zhī , nǎi jiān  
yong yě . yún jí wèn yue : "cóng  
céng jiàn liǎng wèi zhǔ mǔ  
fǒu ? " yong yue : " èr zhǔ  
mǔ qì liǎo che zhàng , bào a  
dòu ér zǒu . wǒ fei mǎ gǎn  
qù , zhuǎn guò shān bo , bèi  
yi jiang cì liǎo yí qiang , dié  
xià mǎ lái , mǎ bēi duó liǎo  
qù . wǒ zheng dòu bù de , gù  
wò zài cǐ . " yún nǎi jiang  
cóng qí suǒ qí zhī mǎ , jiè yí  
pǐ yǔ jiǎn yong qí zuò ; yòu  
zhe èr zú fú hù jiǎn yong  
xian qù bào yǔ zhǔ rén : " wǒ  
shàng tian rù dì , hǎo dǎi xún  
zhǔ mǔ yǔ xiǎo zhǔ rén lái .  
rú xún bù jiàn , sǐ zài sha  
cháng shàng yě ! " shuo bà ,  
pai mǎ wàng cháng bǎn bo  
ér qù . hu yí rén dà jiào : "  
zhào jiāng jun nǎ lǐ qù ? "  
yún lè mǎ wèn yue : " nǐ shì  
hé rén ? " dá yue : " wǒ nǎi  
liú shǐ jun zhàng xià hù sòng  
che zhàng de jun shì , bèi  
jiàn shè dào zài cǐ . " zhào  
yún biàn wèn èr fu rén xiao  
xí .

19 jun shì yue : " qià cái jiàn  
gan fu rén pi tóu xiǎn zú ,

天动地；中箭着枪抛男  
弃女而走者不计其数。  
赵云正走之间，见一人  
卧在草中，视之，乃简  
雍也。云急问曰：“曾  
见两位主母否？”雍曰  
：“二主母弃了车仗，  
抱阿斗而走。我飞马赶  
去，转过山坡，被一将  
刺了一枪，跌下马来，  
马被夺了去。我争斗不  
得，故卧在此。”云乃  
将从骑所骑之马，借一  
匹与简雍骑坐；又着二  
卒扶护简雍先去报与主  
人：“我上天入地，好  
歹寻主母与小主人来。  
如寻不见，死在沙场上  
也！”

说罢，拍马望长坂坡而去。忽一人大叫：“赵将军那里去？”云勒马  
问曰：“你是何人？”答曰：“我乃刘使君帐下护送车仗的军士，被  
箭射倒在此。”赵云便问二夫人消息。

军士曰：“恰才见甘夫  
人披头跣足，相随一伙

địa; trúng tiễn trú thương phao  
nam khí nữ nhi tẩu giã bắt kẽ ki  
sở. Triệu vân chánh tẩu chi  
gian, kiến nhất nhân ngọa tại  
thảo trung, thị chi, nãi giản ung  
dã. Vân cắp vấn viết: "Tăng  
kiến lưỡng vị chủ mẫu phủ?"  
Ung viết: "Nhị chủ mẫu khí liễu  
xa trưng, bão a đấu nhi tẩu.  
Ngã phi mã cản khứ, chuyên  
quá sơn pha, bị nhất tương thứ  
liễu nhất thương, diệt hạ mã lai,  
mã bị đoạt liễu khứ. Ngã tranh  
đấu bắt đắc, cố ngọa tại thủ."  
Vân nãi tương tòng ky sở ky chí  
mã, tá nhất thắt dũ giản ung ky  
tọa; hựu trú nhị tốt phù hộ giàn  
ung tiên khứ báo dũ chủ nhân:  
"Ngã thương thiên nhập địa,  
hảo ngat tầm chủ mẫu dũ tiểu  
chủ nhân lai. Như tầm bắt kiến,  
tử tại sa trường thương dã!"  
Thuyết bãi, phách mã vọng  
trường phản pha nhi khứ. Hốt  
nhất nhân đại khiếu: "Triệu  
tướng quân na lí khứ?" Vân lặc  
mã vấn viết: "Nhĩ thị hà nhân?"  
Đáp viết: "Ngã nãi lưu sứ quân  
trưởng hạ hộ tống xa trưng  
đích quân sĩ, bị tiễn xạ đảo tại  
thủ." Triệu vân tiện vấn nhị phu  
nhân tiêu tức.

Quân sĩ viết: "Kháp tài kiến cam  
phu nhân phi đầu tiền túc,

nằm trên bãi cỏ, trông xem thì là  
Giản Ung. Vân vội hỏi: - Có thấy  
hai chúa mẫu đâu không? Ung  
nói: - Hai phu nhân bỏ cả xe, ôm  
A Đẫu mà chạy; ta té ngựa chạy  
theo, đi qua sườn núi, chẳng may  
bị một tướng đậm nhát kích ngã  
nhào, ngựa bị cướp mất, ta  
không lấy lại được, nên chịu nằm  
đây. Vân bảo lính nhường ngựa  
cho Giản Ung cưỡi, và đỡ Ung đi  
trước, nhờ báo với chủ nhân  
rằng: "Tôi dù lén trót, xuống đất,  
thế nào cũng quyết tìm cho được  
hai phu nhân và A Đẫu; bằng  
không tìm thấy, xin chết trên bãi  
chiến trường!" Nói xong té ngựa  
chạy thẳng về phía gò Trường  
Bản chợt thấy một người gọi ta  
rằng: - Triệu tướng quân đi đâu  
thế? Vân dừng ngựa lại hỏi: -  
Người là ai? Người ấy đáp: - Tôi  
là lính hầu của Lưu sứ quân, sai  
đi hộ tống xa trưng, bị tên lẩn  
xuống đây. Vân hỏi luôn tin tức  
hai phu nhân,

tên lính nói: - Mới rồi thấy Cam  
phu nhân xõa tóc đi chân không

xiāng suí yì huǒ bǎi xìng fù  
nǚ , tóu nán ér zǒu . " yún  
jiàn shuo , yě bù gù jun shì ,  
jí zòng mǎ wàng nán gǎn qù  
. zhī jiàn yì huǒ bǎi xìng , nán  
nǚ shù bǎi rén , xiāng xié ér  
zǒu . " yún dà jiào yue : " nèi  
zhōng yǒu gān fū rén fǒu ? "  
fū rén zài hòu miàn wàng  
jiàn zhào yún , fàng shēng  
dà ku . yún xià mǎ chā qiāng  
ér qì yue : " shǐ zhǔ mǔ shi  
sǎn , yún zhī zuì yě .

百姓妇女，投南而走。  
”云见说，也不顾军士  
，急纵马望南赶去。只  
见一伙百姓，男女数百  
人，相携而走。”云大  
叫曰：“内中有甘夫人  
否？”夫人在后面望见  
赵云，放声大哭。云下  
马插枪而泣曰：“使主  
母失散，云之罪也。

20 mí fu rén yǔ xiǎo zhǔ rén an  
zài ? " gan fu rén yue : " wǒ  
yǔ mí fu rén bēi zhú , qì liǎo  
che zhàng , zá yú bǎi xìng  
nèi bù xíng , yòu zhuàng jiàn  
yi zhī jun mǎ chōng sǎn . mí  
fu rén yǔ a dòu bù zhī hé  
wǎng . wǒ dù zì táo sheng  
zhì cǐ .

糜夫人与小主人安在？  
”甘夫人曰：“我与糜  
夫人被逐，弃了车仗，  
杂于百姓内步行，又撞  
见一枝军马冲散。糜夫  
人与阿斗不知何往。我  
独自逃生至此。

21 zhèng yán xiàn , bǎi xìng fa  
hǎn , yòu zhuàng chu yí zhī  
jun lái . zhào yún bá qiang  
shàng mǎ kàn shí , miàn  
qián mǎ shàng bǎng zhe yí  
rénn , nǎi mí zhú yě . bèi hòu  
yí jiāng , shǒu tí dà dao , yǐn  
zhe qiān yú jun . nǎi cáo rén  
bù jiāng chún yú dǎo , ná  
zhù mí zhú , zhèng yào jiě  
qù xiān gong . zhào yún dà  
hè yí shēng , tǐng qiang zòng  
mǎ , zhí qǔ chún yú dǎo .  
dǎo dǐ dí bù zhù , bèi yún yí

正言间，百姓发喊，又  
撞出一枝军来。赵云拔  
枪上马看时，面前马上  
绑着一人，乃糜竺也。  
背后一将，手提大刀，  
引着千余军。乃曹仁部  
将淳于导，拿住糜竺，  
正要解去献功。赵云大  
喝一声，挺枪纵马，直  
取淳于导。导抵敌不住

tương túy nhất hỏa bách tính  
phụ nữ, đầu nam nhi tàu." Vân  
kiến thuyết, dã bắt có quân sĩ,  
cấp túng mã vọng nam càn  
khứ. Chỉ kiến nhất hỏa bách  
tính, nam nữ số bách nhân,  
tương huề nhi tàu. "Vân đại  
khiếu viết: "Nội trung hữu cam  
phu nhân phủ?" Phu nhân tại  
hậu diện vọng kiến triệu vân,  
phóng thanh đại khóc. Vân hạ  
mã sáp thương nhi khắp viết:  
"Sử chủ mẫu thất tán, vân chí  
tội dã.

Mi phu nhân dũ tiêu chủ nhân  
an tại? "Cam phu nhân viết:  
"Ngã dũ mi phu nhân bị trục,  
khí liều xa trường, tạp vu bách  
tính nội bộ hành, hựu chàng  
kiến nhất chi quân mã trùng  
tán. Mi phu nhân dũ a đấu bất  
tri hà vãng. Ngã độc tự đào  
sinh chí thử.

Chánh ngôn gian, bách tính  
phát hảm, hựu chàng xuất nhất  
chi quân lai. Triệu vân bại  
thương thương mã khán thời,  
diện tiền mã thương bảng trú  
nhất nhân, nǎi mi trúc dã. Bối  
hậu nhất thương, thủ đè đại dao,  
dẫn trú thiên dư quân. Nǎi tào  
nhân bộ thương thuần vu đạo,  
nǎi trụ mi trúc, chánh yêu giải  
khứ hiến công. Triệu vân đại  
hát nhất thanh, đĩnh thương  
túng mã, trực thủ thuần vu đạo.  
Đạo để địch bắt trụ, bị vân nhất

theo một lũ đàn bà con gái  
thường dân chạy ở phía nam.  
Vân nghe xong không hỏi gì nữa,  
tế ngựa theo phía nam đi tìm,  
thấy một đám đông dân chúng  
chừng vài trăm người, vừa đàn  
ông, vừa đàn bà đang chạy tắt tả.  
Vân gọi to lên rằng: - Trong đám  
có Cam phu nhân không? Phu  
nhân đi cuối cùng, trông thấy triệu  
Vân, òa lên khóc. Vân xuống  
ngựa, bỏ giáo, khóc mà rằng: -  
Để cho chủ mẫu thất lạc, chính là  
tội Vân...

My phu nhân cùng áu chúa đâu  
rồi? Cam phu nhân nói: - Ta cùng  
với My phu nhân bị giặc đuổi, bỏ  
cả xe cộ, lẩn vào đám thường  
dân, lại gặp một toán quân mã xô  
vào. My phu nhân cùng A Đầu  
không biết lạc vào đâu, duy chỉ có  
một mình ta trốn chạy đến đây.

Đương nói chuyện lại thấy dân  
chúng kêu khóc àm lên, nhìn ra  
thấy một người bị trói trên lưng  
ngựa, chính là My Chúc, theo  
sau, một tướng tay cầm mã đầu,  
dẫn thêm một nghìn quân tên là  
Thuần Vu Đạo, là bộ tướng của  
Tào Nhân. Đạo bắt được My  
Chúc đem nộp để lấy công. Triệu  
Vân quát to một tiếng, tế ngựa  
xông tới. Đạo không địch nổi, bị  
Vân đâm một giáo chết. Vân cứu  
được My Chúc, lấy được đôi  
ngựa, mời Cam phu nhân cưỡi,

qiang cì luò mǎ xià , xiàng  
qián jiù liáo mí zhú , duó de  
mǎ èr pǐ . yún qǐng gan fu  
rénn shàng mǎ , sha kai tiáo  
dà lù , zhí sòng zhì cháng  
bǎn chéng . zhi jiàn zhang  
fei héng máo lì mǎ yú qiáo  
shàng , dà jiào : " zi lóng ! nǐ  
rú hé fǎn wǒ ge ge ? " yún  
yue : " wǒ xún bù jiàn zhǔ  
mǔ yǔ xiǎo zhǔ rén , yin cǐ  
luò hòu , hé yán fǎn ye ? " fei  
yue : " ruò fei jiǎn yong xian  
lái bào xìn , wǒ jin jiàn nǚ ,  
zěn kěn gan xiù yě ! " yún  
yue : " zhǔ gong zài hé chǔ ?"  
" fei yue : " zhi zài qián miàn  
bù yuǎn . " yún wèi mí zhú  
yue : " mí zi zhòng bǎo gan  
fu rén xian xíng , dài wǒ réng  
wǎng xún mí fu rén yǔ xiǎo  
zhǔ rén qù . " yán bà , yǐn  
shù qí zài huí jiù lù .

22 zhèng zǒu zhì xiàn , jiàn yì  
jiāng shǒu tí tiě qiang , bēi  
zhe yí kǒu jiàn , yǐn shí shù  
qí yuè mǎ ér lái . zhào yún  
gèng bù dǎ huà , zhí qū nǎ  
jiāng . jiao mǎ zhì yí gé , bǎ  
nǎ jiāng yí qiang cì dào ,  
cóng qí jie zǒu . yuán lái nǎ  
jiāng nǎi cáo cào suí shen  
bèi jiàn zhì jiāng xià hóu en  
yě . cáo cào yǒu bǎo jiàn èr  
kǒu : yí míng " yǐ tian " , yí  
míng " qīng gong " ; yǐ tian

，被云一枪刺落马下，  
向前救了糜竺，夺得马  
二匹。云请甘夫人上马  
，杀开条大路，直送至  
长坂城。只见张飞横矛  
立马于桥上，大叫：“  
子龙！你如何反我哥哥  
？”云曰：“我寻不见  
主母与小主人，因此落  
后，何言反耶？”飞曰  
：“若非简雍先来报信  
，我今见你，怎肯干休  
也！”云曰：“主公在  
何处？”飞曰：“只在  
前面不远。”云谓糜竺  
曰：“糜子仲保甘夫人  
先行，待我仍往寻糜夫  
人与小主人去。”言罢  
，引数骑再回旧路。

正走之间，见一将手提  
铁枪，背着一口剑，引  
十数骑跃马而来。赵云  
更不说话，直取那将。  
交马只一合，把那将一  
枪刺倒，从骑皆走。原  
来那将乃曹操随身背剑  
之将夏侯恩也。曹操有  
宝剑二口：一名“倚天”  
，一名“青釭”；倚

thương thứ lạc mã hạ, hướng  
tiền cứu liễu mi trúc, đoạt đắc  
mã nhị thát. Vân thỉnh cam phu  
nhân thương mã, sát khai điều  
đại lộ, trực tổng chí trường  
phản thành. Chỉ kiến trường phi  
hoành mâu lập mã vu kiều  
thượng, đại khiếu: "Tử long!  
Nhĩ như hà phản ngā ca ca?"  
Vân viết: "Ngã tầm bắt kiếm chủ  
mẫu dữ tiểu chủ nhân, nhân  
thứ lạc hậu, hà ngôn phản da?"  
Phi viết: "Nhược phi giản ung  
tien lai báo tín, ngã kim kiến  
nhĩ, chảm khảng can huu dã!"  
Vân viết: "Chúa công tại hà  
xú?" Phi viết: "Chỉ tại tiền diện  
bắt viễn." Vân vị mi trúc viết:  
"Mi tử trọng bảo cam phu nhân  
tien hành, dài ngã nhưng vãng  
tầm mi phu nhân dữ tiểu chủ  
nhân khứ." Ngôn bã, dãns sở ky  
tái hồi cựu lộ.

đánh giết mở một con đường đi  
thẳng đến gò Trường Bản. Đến  
nơi, chỉ thấy Trương Phi cưỡi  
ngựa đứng trên cầu, cầm ngang  
ngọn mâu gọi to rằng: - Tử Long  
Sa dám phản anh ta? Vân nói: -  
Ta còn tìm chưa thấy chủ mẫu và  
A Đấu, nên rót lại sau, sao lại bảo  
là phản? Phi nói: - Nếu không có  
Giản Ưng cho biết trước thì ta  
không làm ngơ đâu! Vân hỏi: -  
Chúa công đâu? Phi đáp: - Ở  
ngay phía trước kia, cách đây  
không xa. Vân bảo My Chúc  
rằng: - My Tử Trọng hãy bảo vệ  
Cam phu nhân đi trước để ta đi  
tìm nốt My phu nhân và áu chúa  
đã. Nói xong, dfần vài quân ky  
mã theo lối cũ trở lại.

Đương chạy, gặp một tướng tay  
cầm giáp sắt, lưng đeo gươm, dẫn  
vài chục quân kỵ tề ngựa đến.  
Triệu Vân chẳng nói chẳng rằng,  
xốc tới đánh luôn. Mới được một  
hiệp, Vân đâm chết mấy tướng  
ấy, quân đi theo chạy tan cả. -  
Nguyên tướng đó là Hạ Hầu Ân,  
cận vệ đeo gươm của Tào Tháo.  
Nguyên Tháo có hai thanh gươm  
báu, một thanh gọi là "Ỷ Thiên",  
một thanh gọi là "Thanh Công".  
Thanh "Ỷ Thiên" Tháo đeo luôn

jiàn zì pèi zhī , qīng gōng jiàn  
líng xià hóu en pèi zhī . nǎ  
qīng gōng jiàn kǎn tiě rú ní ,  
fēng lì wú bǐ . dang shí xià  
hóu en zì shì yǒng lì , bēi  
zhe cáo cào , zhì gù yǐn rén  
qiǎng duó lǔ luè . bù xiǎng  
zhuàng zhe zhào yún , bèi ta  
yì qiāng cì sī , duó liǎo nǎ  
kǒu jiàn , kàn bā shàng yǒu  
jīn qín " qīng gōng " èr zì ,  
fang zhī shì bǎo jiàn yě . yún  
cha jiàn tí qiāng , fù sha rù  
chóng wéi , huí gù shǒu xià  
cóng qí , yǐ méi yí rén , zhì  
shèng de gu shen . yún bìng  
wú bàn diǎn tuì xīn , zhì gù  
wǎng lái xún mì ; dàn féng  
bǎi xìng , biàn wèn mí fu rén  
xiao xí . hu yí rén zhǐ yue : "  
fu rén bào zhe hái ér , zuò  
tuǐ shàng zhe liǎo qiang ,  
xíng zǒu bù de , zhì zài qián  
miàn qiáng que nèi zuò dì .

23 zhào yún tīng liǎo , lián  
máng zhuī xún . zhī jiàn yí gè  
réni jia , bēi huǒ shao huài tú  
qiáng , mí fu rén bào zhe a  
dòu , zuò yú qiáng xià ku  
jǐng zhì bàng tí ku . yún jí xià  
mǎ fú dì ér bài . fu rén yue : "  
qiè de jiàn jiāng jun , a dòu  
yǒu mìng yǐ . wàng jiāng jun  
kě lián ta fù qin piao dàng  
bàn shì , zhì yǒu zhè diǎn gǔ  
xuè . jiāng jun kě hù chí cǐ zi  
, jiào ta de jiàn fù miàn , qiè

天剑自佩之，青釭剑令  
夏侯恩佩之。那青釭剑  
砍铁如泥，锋利无比。  
当时夏侯恩自恃勇力，  
背着曹操，只顾引人抢  
夺掳掠。不想撞着赵云，  
被他一枪刺死，夺了  
那口剑，看靶上有金嵌  
“青釭”二字，方知是  
宝剑也。云插剑提枪，  
复杀入重围，回顾手下  
从骑，已没一人，只剩  
得孤身。云并无半点退  
心，只顾往来寻觅；但  
逢百姓，便问糜夫人消  
息。忽一人指曰：“夫人  
抱着孩儿，左腿上着  
了枪，行走不得，只在  
前面墙缺内坐地。

赵云听了，连忙追寻。  
只见一个人家，被火烧  
坏土墙，糜夫人抱着阿  
斗，坐于墙下枯井之傍  
啼哭。云急下马伏地而  
拜。夫人曰：“妾得见  
将军，阿斗有命矣。望  
将军可怜他父亲飘荡半  
世，只有这点骨血。将  
军可护持此子，教他得

thiên kiếm tự bội chi, thanh  
công kiếm lệnh hạ hầu ân bội  
chi. Na thanh công kiếm khâm  
thiết như nê, phong lợi vô bì.  
Đương thời hạ hầu ân tự thị  
dũng lực, bối trú tào thao, chỉ  
cố dẫn nhân thưởng đoạt lỗ  
lực. Bất tưởng chàng trú triệu  
vân, bị tha nhất thương thứ tử,  
đoạt liễu na khâu kiếm, khán bá  
thượng hữu kim khâm "Thanh  
công" nhị tự, phương tri thị bảo  
kiếm dã. Vân sáp kiếm đê  
thương, phục sát nhập trọng vi,  
hồi cố thủ hạ tòng ky, dĩ một  
nhất nhân, chỉ thặng đắc cô  
thân. Vân tịnh vô bán điểm thôi  
tâm, chỉ cố vãng lai tầm mịch;  
đắn phùng bách tính, tiện vấn  
mi phu nhân tiêu túc. Hốt nhất  
nhân chỉ viết: "Phu nhân bão  
trú hài nhi, tả thối thượng trú  
liễu thương, hành tẩu bất đắc,  
chỉ tại tiền diện tường khuyết  
nội tọa địa.

bên mình, còn thanh "Thanh Công" thì giao cho Hạ Hầu Ân. Thanh gươm này chém sắt như chém bùn, sắc bén vô cùng. Hôm ấy Hạ Hầu Ân cậy mình có sức khỏe, đi cách xa Tào Tháo, chỉ chục xông vào đám bách tính cướp giật, không ngờ gặp phải Triệu Vân. Vân đâm chết Ân rồi đoạt lấy thanh gươm xem, thấy có hai chữ "Thanh Công", mạ vàng, biết ngay là gươm báu, liền giắt vào mình, rồi xông vào vòng vây, ngoảnh lại xem thủ hạ thì không còn ai nữa, chỉ trơ trọi có một mình. Nhưng vẫn không chòn dạ chút nào, cứ xông xáo đi tìm, gặp ai cũng hỏi tin tức My phu nhân và A Đầu. Có một người trả bảo rằng: - Vừa thấy phu nhân ôm một đứa bé, dùi bên trái thì bị thương, chạy không được, đến ngồi ở trong bức tường đổ trước mặt kia.

Vân vội vàng theo đến, chỉ thấy một cái nhà cháy có bức tường đất đổ. My phu nhân ôm A Đầu ngồi ở bờ giềng cạn khóc lóc. Vân xuống ngựa, lạy thụp xuống đất. Phu nhân nói: - Thiếp được gặp tướng quân đây, thực là số mệnh A Đầu còn sống. Tướng quân nên thương lấy cha nó, long dong nửa đời rồi mà mới có một mụn con. Xin tướng quân giữ gìn thế nào, cho nó còn được trông thấy mặt cha thiếp chết cũng

sǐ wú hèn ! " yún yue : " fú rén shòu nán , yún zhì zuì yě . bù bì duo yán , qǐng fú rén shàng mǎ . yún zì bù xíng sī zhàn , bǎo fú rén tòu chu chónghé wéi . " mí fú rén yue : " bù kě ! jiāng jun qǐ kě wú mǎ ! cǐ zì quán lài jiāng jun bǎo hù . qiè yǐ zhòng shāng , sǐ hé zú xí ! wàng jiāng jun sù bào cǐ zì qián qù , wù yǐ qiè wèi léi yě . " yún yue : " hǎn shēng jiāng jìn , zhuī bìng yǐ zhì , qǐng fú rén sù sù shàng mǎ . " mí fú rén yue : " qiè shen wěi shí nán qù . xiù de liǎng wù . " nǎi jiāng a dòu dì yǔ zhào yún yue : " cǐ zì xìng mìng quán zài jiāng jun shen shàng ! " zhào yún san huí wǔ cì qǐng fú rén shàng mǎ , fú rén zhì bù kěn shàng mǎ . sì biān hǎn sheng yóu qǐ . yún lì shēng yue : " fú rén bù tǐng wú yán , zhui jun ruò zhì , wèi zhì nài hé ? " mí fú rén nǎi qì a dòu yú dì , fan shen tóu rù ku jǐng zhōng ér sǐ . hòu rén yǒu shí zàn zhì yue : " zhàn jiāng quán píng mǎ lì duo , bù xíng zěn bǎ yòu jun fú ? pàn jiāng yǐ sǐ cún liú sì , yǒng jué huán kui nǚ zhàng fu . " zhào yún jiàn fú rén yǐ sǐ , kǒng cáo jun dào shí , biàn jiāng tǔ qíáng tui dào , yǎn gài ku jǐng . yǎn qì , jiě kai lè jiǎ tao , fàng xià yǎn xin jǐng , jiāng a dòu bào hù zài huái ,

见父面，妾死无恨！”  
云曰：“夫人受难，云之罪也。不必多言，请夫人上马。云自步行死战，保夫人透出重围。”  
糜夫人曰：“不可！将军岂可无马！此子全赖将军保护。妾已重伤，死何足惜！望将军速抱此子前去，勿以妾为累也。”  
云曰：“喊声将近，追兵已至，请夫人速速上马。”  
糜夫人曰：“妾身委实难去。  
休得两误。”乃将阿斗递与赵云曰：“此子性命全在将军身上！”  
赵云三回五次请夫人上马，夫人只不肯上马。  
四边喊声又起。云厉声曰：“夫人不听吾言，追军若至，为之奈何？”  
糜夫人乃弃阿斗于地，翻身投入枯井中而死。  
后人有诗赞之曰：“战将全凭马力多，步行怎把幼君扶？拚将一死存刘嗣，勇决还亏女丈夫。”  
赵云见夫人已死，恐曹军盗尸，便将土墙

kiến phu diện, thiếp tử vô hận!"  
Vân viết: "Phu nhân thụ nan, vân chi tội dã. Bất tất đa ngôn, thỉnh phu nhân thượng mã. Vân tự bộ hành tử chiến, bảo phu nhân thấu xuất trọng vi." Mi phu nhân viết: "Bất khả! Tướng quân khởi khả vô mã! Thủ tử toàn lại tướng quân bảo hộ. Thiếp dĩ trọng thương, tử hà túc tích! Vọng tướng quân tốc bão thủ tử tiền khứ, vật dĩ thiếp vi luy dã." Vân viết: "Hảm thanh tương cận, truy binh dĩ chí, thỉnh phu nhân tốc tốc thượng mã." Mi phu nhân viết: "Thiếp thân ủy thật nan khứ. Hưu đắc lưỡng ngô." Nãi tương a đấu đệ dữ triêu vân viết: "Thủ tử tính mệnh toàn tại tướng quân thân thượng!" Triệu vân tam hồi ngũ thủ thỉnh phu nhân thượng mã, phu nhân chỉ bắt khẳng thượng mã. Từ biến hảm thanh hựu khởi. Vân lệ thanh viết: "Phu nhân bất thính ngô ngôn, truy quân nhược chí, vi chi ngại hả?" Mi phu nhân nãi khí a đấu vu địa, phiên thân đầu nhập khô tĩnh trung nhi tử. Hậu nhân hưu thi tán chi viết: "Chiến tương toàn bằng mã lực đa, bộ hành châm bả ấu quân phu? Biện tương nhất tử tồn lưu tự, dũng quyết hoàn khuy nữ trưng phu." Triệu vân kiến phu nhân dĩ tử, khủng tào quân đạo thi, tiên tương thỗ tướng thời đảo, yểm cái khô tĩnh. Yểm cật, giải khai lặc giáp thao, phóng hạ

cam tâm. Vân nói: - Phu nhân đến nỗi này, cũng là tội Vân, xin phu nhân không nên nói nhiều, hãy mau lên ngựa. Vân đi bộ theo, cố sức đánh để bảo vệ phu nhân cùng A Đầu ra khỏi vòng vây. My phu nhân nói: - Không xong rồi! Tướng quân không thể không có ngựa. Đứa trẻ này hoàn toàn trông cậy vào tướng quân. Vâ thiếp bị nặng, dù chết cũng chẳng đáng tiếc; xin tướng quân hãy bế A Đầu đi cho mau, đừng vì thiếp mà mang lụy nữa. Vân nói: - Tiếng reo đã gần, quân đuổi theo sắp đến, xin mời phu nhân mau mau lên ngựa. My phu nhân nói: - Quả thật thiếp không sao đi được, xin tướng quân đừng để lỡ cả hai. Liền đưa A Đầu cho Triệu Vân và nói rằng: - Tính mệnh đứa trẻ này hoàn toàn nằm trong tay tướng quân đó. Triệu Vân nắm lần bảy lượt mời phu nhân lên ngựa nhưng phu nhân cứ nặng nắc không nghe. Bốn bề tiếng hò reo lại nỗi dậy. Vân nói lớn lên rằng: - Phu nhân không nghe lời tôi, quân giặc kéo đến thì làm thế nào? My phu nhân liền bỏ con xuống đất, rồi gieo ngay mình xuống giếng khô mà chết. Đời sau có thơ than rằng: Chiến tương toàn nhờ vào sức ngựa, Chân không bảo vệ ấu quân ư? Hy sinh cứu lấy dòng Lưu Bị, Dũng cảm ai bằng nữ trưng phu! Triệu Vân thấy phu nhân chết rồi, sợ quân Tào đến cướp mất xác, liền đập đổ bức tường

chuò qiang shàng mǎ . zǎo  
yǒu yí jiang , yǐn yí duì bù jun  
zhì , nǎi cáo hóng bù jiang  
yàn míng yě , chí san jian  
liǎng rèn dao lái zhàn zhào  
yún . bù san gé , bēi zhào  
yún yí qiang cì dào , sha sǎn  
zhòng jun , chong kai yi tiáo  
lù . zhèng zǒu xiān , qíán  
miàn yòu yí zhi jun mǎ lán lù  
. dang xian yí yuán dà jiang ,  
qí hào fēn míng , dà shu hé  
xiān zhàng hé . yún gèng bù  
dá huà , tǐng qiang biàn zhàn  
. yue shí yú gé , yún bù gǎn  
liàn zhàn , duó lù ér zǒu . bēi  
hòu zhàng hé gǎn lái , yún  
jia bian ér xíng , bù xiǎng yi  
sheng , lián mǎ hé rén , dian  
rù tǔ keng zhi nèi . zhang hé  
tǐng qiang lái cì , hu rán yi  
dào hóng guang , cóng tǔ  
keng zhong gǔn qī , nǎ pī  
mǎ píng kong yí yuè , tiào  
chu keng wài . hòu rén yǒu  
shi yue : " hóng guang zhào  
tǐ kùn lóng fei , zheng mǎ  
chong kai cháng bǎn wéi . sì  
shí èr nián zhen míng zhǔ ,  
jiāng jun yin de xiān shén  
wei . " zhang hé jiàn liǎo , dà  
jing ér tuì . zhào yún zòng  
mǎ zhèng zǒu , bēi hòu hu  
yǒu èr jiang dà jiào : " zhào  
yún xiū zǒu ! " qíán miàn yòu  
yǒu èr jiang , shǐ liǎng ban  
jun qì , jié zhù qù lù : hòu  
miàn gǎn de shì mǎ yán ,  
zhang ? , qíán miàn zǔ de  
shì xi chù , zhang nán , dou

推倒，掩盖枯井。掩讫，  
，解开勒甲绦，放下掩  
心镜，将阿斗抱护在怀  
，绰枪上马。早有一将  
，引一队步军至，乃曹  
洪部将晏明也，持三尖  
两刃刀来战赵云。不三  
合，被赵云一枪刺倒，  
杀散众军，冲开一条路  
。正走间，前面又一枝  
军马拦路。当先一员大  
将，旗号分明，大书河  
间张郃。云更不答话，  
挺枪便战。约十余合，  
云不敢恋战，夺路而走  
。背后张郃赶来，云加  
鞭而行，不想蹉跎一声  
，连马和人，颠入土坑  
之内。张郃挺枪来刺，  
忽然一道红光，从土坑  
中滚起，那匹马平空一  
跃，跳出坑外。后人有  
诗曰：“红光罩体困龙  
飞，征马冲开长坂围。  
四十二年真命主，将军  
因得显神威。”张郃见  
了，大惊而退。赵云纵  
马正走，背后忽有二将  
大叫：“赵云休走！”  
前面又有二将，使两般

yěm tâm kính, tương a đấu bão  
hộ tại hoài, xước thương  
thượng mǎ. Tào hữu nhất  
tương, dẫn nhất đội bộ quân  
chí, nái tào hồng bộ tương yến  
minh dã, trì tam tiêm lưỡng  
nhận đao lai chiến triều vân.  
Bất tam hợp, bị triệu vân nhất  
thương thứ đảo, sát tán chúng  
quân, trùng khai nhất điêu lộ.  
Chánh tầu gian, tiền diện hựu  
nhất chi quân mã lan lộ. Đương  
tiên nhất viên đại tướng, kỉ hào  
phân minh, đại thư hà gian  
trương cáp. Vân canh bắt đáp  
thoại, đĩnh thương tiện chiến.  
Ước thập dư hợp, vân bất cảm  
luyến chiến, đoạt lộ nhi tầu. Bối  
hậu thương cáp cản lai, vân già  
tiên nhi hành, bất tưởng hột  
đáp nhất thanh, liên mã hòa  
nhân, điên nhập thỗ khanh chí  
nội. Trương cáp đĩnh thương lai  
thứ, hốt nhiên nhất đạo hồng  
quang, tòng thỗ khanh trung  
cỗn khởi, na thát mã bình  
không nhất được, khiêu xuất  
khanh ngoại. Hậu nhân hữu thi  
viết: "Hồng quang tráo thể khốn  
long phi, chinh mã trùng khai  
trường phản vi. Tứ thập nhị  
niên chân mệnh chủ, tướng  
quân nhân đắc hiển thần uy."  
Trương cáp kiến liễu, đại kinh  
nhi thối. Triệu vân túng mã  
chánh tầu, bối hậu hốt hữu nhị  
tương đại khiêu: "Triệu vân hữu  
tầu!" Tiền diện hựu hữu nhị  
tương, sử lưỡng bàn quân khí,  
tiệt trụ khứ lộ: hậu diện cản

xuống, lắp kín giếng. Rồi cởi dây  
lung thắt áo giáp ra, bỏ miếng hộ  
tâm kính xuống, đem A Đầu buộc  
vững vào lòng, vác giáo nhảy lên  
ngựa. Giữa lúc ấy, một tướng  
dẫn đội bộ quân đến, chính là  
Yến Minh, bộ tướng của Tào  
Hồng. Minh vác một thanh dao ba  
ngạc hai lưỡi, đến đánh Triệu  
Vân, chưa đầy ba hiệp, bị Vân  
đâm một nhát giáo chết. Vân lại  
đánh tan cả quân tướng, mở một  
đường chạy. Đường chạy, trước  
mặt lại có một toán quân chặn  
đường, một viên tướng đi đầu, cờ  
hiệu đề bốn chữ lớn "Hà Gian  
Trương Cáp". Vân chẳng đổi hỏi,  
khoa giáo đánh liền. Được hơn  
mười hiệp, Vân không dám ham  
đánh nữa, cướp đường mà chạy.  
Trương Cáp đuổi theo, Vân ra roi  
chạy miết, không ngờ đánh huých  
một cái cả người lẫn ngựa sa  
xuống hố sâu. Trương Cáp với  
vác giáo lại đâm. Bỗng nhiên một  
đạo hồng quang từ dưới hố bốc  
lên, con ngựa nhảy vọt lên khỏi  
hở. Đời sau có thơ than rằng:  
Hồng quang chói lợi cánh rồng  
bay, Vó ngựa xông pha thoát khỏi  
vây Bốn chục hai năm thiên tử  
mệnh Tướng quân được dịp trở  
thần oai. Trương Cáp thấy thế,  
sợ hãi rút lui. Triệu Vân đương té  
ngựa chạy, bỗng sau lưng lại  
thấy có hai tướng gọi to rằng: -  
Triệu Vân đừng chạy nữa! Trước  
mặt cũng lại thấy hai tướng, mỗi  
tướng cầm một thứ binh khí, chặn  
ngang đường. Hai tướng đuổi

shì yuán shào shǒu xià xiáng jiàng . zhào yún lì zhàn sì jiang , cáo jun yi qí yōng zhì . yún nǎi bá qing gong jiàn luàn kǎn , shǒu qǐ chǔ , yi jiǎ píng guò , xiě rú yōng quán . sha tuì zhòng jun jiang , zhí tòu chóng wéi . què shuo cáo cào zài jīng shān dǐng shàng , wàng jiàn yi jiang , suǒ dào zhì chǔ , wei bù kě dang , jí wèn zuǒ yòu shì shéi . cáo hóng fei mǎ xià shan dà jiào yue : "jun zhong zhàn jiang kě liù xìng míng ! " yún yīng shēng yue : " wú nǎi cháng shan zhào zì lóng yě ! " cáo hóng huí bào cáo cào . cáo yue : " zhen hǔ jiang yě ! wú dang sheng zhì zhī . " suì lìng fei mǎ chuán bào gè chù : " rú zhào yún dào , bù xǔ fàng lèng jiàn , zhì yào zhuo huó de . " yin cǐ zhào yún de tuo cǐ nán ; cǐ yì a dòu zhì fú suǒ zhì yě . zhè yì cháng sha : zhào yún huái bào hòu zhǔ , zhí tòu chóng wéi , kǎn dào dà qí liǎng miàn , duó shuò san tiáo ; qián hòu qiang cì jiàn kǎn , sha sī cáo yíng míng jiang wǔ shí yú yuán . hòu rén yǒu shi yue : " xiě rǎn zheng páo tòu jiǎ hóng , dang yáng shéi gǎn yǔ zheng feng ! gǔ lái chong zhèn fú wéi zhǔ , zhì yǒu cháng shan zhào zì lóng . "

军器，截住去路：后面赶的是马延、张顗，前面阻的是焦触、张南，都是袁绍手下降将。赵云力战四将，曹军一齐拥至。云乃拔青釭剑乱砍，手起处，衣甲平过，血如涌泉。杀退众军将，直透重围。却说曹操在景山顶上，望见一将，所到之处，威不可当，急问左右是谁。曹操曰：“吾乃常山赵子龙也！”曹洪回报曹操。操曰：“真虎将也！吾当生致之。”遂令飞马传报各处：“如赵云到，不许放冷箭，只要捉活的。”因此赵云得脱此难；此亦阿斗之福所致也。这一场杀：赵云怀抱后主，直透重围，砍倒大旗两面，夺槊三条；前后枪刺剑砍，杀死曹营名将五十余员。后人有诗曰：“血染征袍透甲红，当阳谁敢与争锋！古来冲阵

đích thị mã duyên, trương nghĩ, tiền diện trở địch thị tiêu xúc, trương nam, đô thị viên thiệu thủ hạ hàng tướng. Triệu vân lực chiến tú tướng, tào quân nhất tề ứng chí. Vân nãi bạt thanh công kiếm loạn khâm, thủ khởi xứ, y giáp bình quá, huyết như dung tuyền. Sát thối chúng quân tướng, trực thấu trọng vi. Khước thuyết tào thao tại cảnh sơn đinh thượng, vọng kiến nhất tướng, sở đáo chi xứ, uy bất khả đương, cấp ván tả hữu thị thùy. Tào hồng phi mã hạ sơn đại khiếu viết: "Quân trung chiến tướng khả lưu tính danh!" Vân ứng thanh viết: "Ngô nãi thường sơn triều tử long dã!" Tào hồng hồi báo tào thao. Thao viết: "Chân hổ tướng dã! Ngô đương sinh trí chí." Toại lệnh phi mã truyền báo các xứ: "Như triều vân đáo, bắt hứa phóng lãnh tiễn, chỉ yếu tróc hoạt đích." Nhân thủ triều vân đắc thoát thủ nan; thủ diệc a đầu chi phúc sở trí dã. Giá nhất trường sát: triều vân hoài bão hậu chủ, trực thấu trọng vi, khâm đảo đại ki lưỡng diện, đoạt sóc tam điều; tiền hậu thương thủ kiêm khâm, sát tử tào doanh danh tướng ngũ thập dư viên. Hậu nhân hữu thi viết: "Huyết nhiễm chinh bào thấu giáp hồng, đương dương thùy cầm dữ tranh phong! Cỗ lai trùng trận phù nguy chủ, chỉ hữu thường sơn triều tử long.

sau lưng là Mã Diên, Trương Dĩ; hai tướng chặn trước mặt là Tiêu Súc, Trương Nam. Bốn người cùng là hạ thủ cũ của Viên Thiệu. Triệu Văn cố sức đánh với bốn tướng quân Tào kéo ùa cả đến. Vân rút gươm "Thanh Công" chém tú tung, chém vào đâu, người và áo giáp cứ đứt phảng phavenport, máu chảy như suối. Vân đánh tan được các quân tướng, ra khỏi vòng vây. Bấy giờ Tào Tháo đứng trên đỉnh núi Cảnh Sơn, trông thấy một tướng đi đến đâu người dồn ra đến đấy, vội hỏi tả hữu người đó là ai? Tào Hồng té ngựa xuống hỏi rằng: - Chiếu tướng kia tên họ là gì? Vân nói: - Ta là Triệu Tử Long ở Thường Sơn. Hồng về báo với Tào Tháo. Tháo nói: - Thực là hổ tướng ta nên bắt sống lấy. Liền sai người té ngựa đi truyền báo cho các nơi rằng: - Triệu Văn đi đến đâu, không ai được bắn lén, chỉ cốt bắt sống thôi. Nhờ lệnh ấy, Triệu Văn thoát được nạn. Đó cũng là phúc của A Đầu nữa. Trong trận này, Triệu Văn đem chúa ở trong bọc ra khỏi vòng vây, chém gãy được hai lá cờ to, cướp được ba ngọn giáo; giáo đâm gươm chém, trước sau cả thảy giết được hơn năm trăm danh tướng của quân Tào. Đời sau có thơ khen rằng: Máu đỏ chan hòa áo giáp hồng Dương Dương ai kẻ dám tranh hùng? Xưa nay cứu chúa xông trăm trận phù nguy chủ, chỉ có Triệu Tử Long.

扶危主，只有常山赵子龙。

24 zhào yún dang xià sha tòu  
chóng wéi , yǐ lí dà zhèn , xiě  
mǎn zheng páo . zhèng  
háng jiān , shan bo xià yòu  
zhuàng chu liǎng zhī jun , nǎi  
xià hóu dun bù jiāng zhong  
jìn , zhong shen xiong dì èr  
réni , yi gè shǐ dà fǔ , yi gè  
shǐ huà jǐ , dà hè : " zhào yún  
kuài xià mǎ shòu fú ! " zhèng  
shì : " cái lí hǔ ku yù sheng  
qù , yòu yù lóng tán gǔ làng  
lái . bì jìng zì lóng zěn dì tuo  
shen , qiè ting xià huí fēn jiě  
. "

赵云当下杀透重围，已离大阵，血满征袍。正行间，山坡下又撞出两枝军，乃夏侯惇部将钟缙、钟绅兄弟二人，一个使大斧，一个使画戟，大喝：“赵云快下马受缚！”正是：“才离虎窟愈生去，又遇龙潭鼓浪来。毕竟子龙怎地脱身，且听下回分解。

Triệu vân đương hạ sát thấu trọng vi, dĩ li đại trận, huyết mãn chinh bào. Chánh hành gian, sơn pha hạ hựu chàng xuất lưỡng chi quân, nãi hạ hầu đôn bộ tướng chung tấn, chung thân huynh đệ nhị nhân, nhất cá sử đại phủ, nhất cá sử hoa kích, đại hát: "Triệu vân khoái hạ mã thụ phuoc!" Chánh thị: "Tài li hổ quật dũ sinh khứ, hựu ngộ long đàm cổ lăng lai. Tất cánh tử long chấm địa thoát thân, thả thính hạ hồi phân giải.

Khi ấy Triệu Vân ra thoát vòng vây, cách xa trận địa chính, máu me đỏ ngòm cả áo chiến bào. Vân đương đi dưới sườn núi, lại thấy hai toán quân tràn ra: đó là anh em Trung Tần, Trung Thân, bộ tướng của Hạ Hầu Đôn, một người dùng lưỡi tầm sét, một người dùng ngọn hỏa kích, quát to lên rằng: - Triệu Vân mau mau xuống ngựa chịu trói! Ấy mới là: Hang hổ vừa yên cơn khốn đòn Vực rồng lại nổi trận phong ba... Chua biết Tử Long làm thế nào thoát thân, xem đến hồi sau mới rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG**  
**DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
042  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhong jìn , zhong shen èr rén lán zhù zhào yún qian sha . zhào yún tǐng qiang biàn cì , zhong jìn dang xian hui dà fǔ lái yíng . liǎng mǎ xiāng jiāo , zhàn bù san gé . bēi yún yí qiang cì luò mǎ xià , duó lù biàn zǒu . bēi hòu zhong shen chí jǐ gǎn lái , mǎ wěi xiāng xián , nǎ zhī jǐ zhì zài zhào yún hòu xin nèi nòng yǐng . yún jí bo zhuǎn mǎ tóu , qià hǎo liǎng xiong xiāng pai . yún zuō shǒu chí qiang gé guò huà jǐ , yòu shǒu bá chu qing gong bǎo jiàn kǎn qù , dài kui lián nǎo , kǎn qù yì bàn , shen luò mǎ ér sǐ , yú zhòng ben sǎn . zhào yún de tuo , wàng cháng bǎn qiáo ér zǒu , zhì wén hòu miàn hǎn sheng dà zhèn , yuán lái wén pìn yǐn jun gǎn lái . zhào yún dào de qiáo bian , rén kùn mǎ fá . jiàn zhang fei tǐng máo lì mǎ yú qiáo shàng , yún dà hu yue : " yì dé yuán wǒ ! " fei yue : " zi lóng sù xíng , zhui bing wǒ zì dang zhì .

第四十二回  
张翼德大闹长坂桥  
刘豫州败走汉津口

Đệ tứ thập nhị hồi trương  
dực đức đại náo trường phản  
kiều lưu dụ châu bại tàu hán  
tân khẩu

HÒI 42 Trương Dực Đức Đại  
Náo Cầu Trường Bản; Lưu  
Dụ Châu Thua Chạy Cửa Hán  
Tân

却说钟缙、钟绅二人拦住赵云厮杀。赵云挺枪便刺，钟缙当先挥大斧来迎。两马相交，战不三合。被云一枪刺落马下，夺路便走。背后钟绅持戟赶来，马尾相衔，那枝戟只在赵云后心内弄影。云急拨转马头，恰好两胸相拍。云左手持枪隔过画戟，右手拔出青釭宝剑砍去，带盔连脑，砍去一半，绅落马而死，余众奔散。赵云得脱，望长坂桥而走，只闻后面喊声大震，原来文聘引军赶来。赵云到得桥边，人困马乏。见张飞挺矛立马于桥上，云大呼曰：“翼德援我！”飞曰：“子龙速行，追兵我自当之。”

Khước thuyết chung tần, chung thân nhị nhân lan trụ triệt vân tư sát. Triệu vân đĩnh thương tiện thứ, chung tần đương tiên huy đại phủ lai nghênh. Lưỡng mã tương giao, chiến bất tam hợp. Bị vân nhất thương thứ lạc mã hạ, đoạt lộ tiện tàu. Bối hậu chung thân trì kích cản lai, mã vĩ tương hàn, na chi kích chỉ tại triêu vân hâu tâm nội lồng ảnh. Vân cấp bát chuyển mã đầu, kháp hảo lưỡng hung tương phách. Vân tả thủ trì thương cách quá họa kích, hưu thủ bắt xuất thanh công bảo kiếm khâm khứ, đái khôi liên não, khâm khứ nhất bán, thân lạc mã nhi tử, dư chúng bôn tán. Triệu vân đắc thoát, vọng trường phản kiều nhi tàu, chỉ vân hậu diện hảm thanh đại chấn, nguyên lai vân sinh dẫn quân cản lai. Triệu vân đáo đắc kiều biên, nhân khốn mã pháp. Kiến trường phi đĩnh mâu lập mã vu kiều thượng, vân đại hô viết: "Dực đức viên ngã!" Phi viết: "Tử long tốc hành, truy binh ngã tự đương chi."

Lại nói Trung Tân, Trung Thành chặn đường Triệu Văn. Văn hoa giáo đậm, Tân giờ búa đỡ. Hai ngựa giao nhau, chưa được ba hiệp, Tân bị Văn đậm một nhát giáo ngã nhào, rồi Văn cướp đường chạy. Trung Thành vác kích đuổi theo, sắp đến sau lưng, ngọn kích chỉ còn cách Triệu Văn có vài tấc. Văn quay đầu ngựa lại, thì hai người chạm vào nhau. Văn tay trái lấy giáo gạt hoạt kích, tay phải rút gươm báu ra, chém một nhát, Thành đứt phảng nửa mũi và nửa mặt. Trung Thành chết lăn xuống đất, quân lính chạy tan cả. Triệu Văn thoát được, chạy về cầu Trường Bản; lại nghe thấy đằng sau có tiếng reo, thì là Văn Sính dẫn quân đuổi tới. Văn đến đầu cầu thì người ngựa đã mỏi mệt, vẫn thấy Trương Phi cưỡi ngựa đứng trên cầu, liền kêu to: - Dực Đức cứu ta với! Phi nói: - Tử Long cứ chạy cho mau, còn quân đuổi theo cứ mặc ta chống cự.

3 yún zòng mǎ guò qiáo , xíng èr shí yú lǐ , jiàn xuán dé yǔ zhòng rén qì yú shù xià . yún xià mǎ fú dì ér qì . xuán dé yì qì . yún chuǎn xí ér yán yue : " zhào yún zhī zuì , wàn sǐ yóu qing ! mí fu rén shen dài zhòng shāng , bù kěn shàng mǎ , tóu jǐng ér sǐ , yún zhī de tui tǔ qiáng yǎn zhī . huái bào gong zi , shen tú chóng wéi ; lài zhǔ gong hóng fú , xìng ér de tuo . shì lái gong zi cháng zài huái zhōng tí ku , cǐ yí huì bù jiàn dòng jìng , duō shì bù néng bǎo yě . " suì jiě shì zhì , yuán lái a dòu zhèng shuì zhe wèi xǐng . yún xǐ yue : " xìng de gong zi wú yàng ! " shuang shǒu dì yǔ xuán dé . xuán dé jie guò , zhí zhì yú dì yue : " wèi rǔ zhè rú zì , jǐ sǔn wǒ yí yuán dà jiang ! " zhào yún máng xiàng dì xià bào qǐ a dòu , qì bài yue : " yún sui gan nǎo tú dì , bù néng bào yě ! " hòu rén yǒu shi yue : " cáo cáo jun zhōng fei hǔ chu , zhào yún huái nèi xiǎo lóng mián . wú yóu fǔ wèi zhōng chén yì , gù bǎ qín ér zhí mǎ qián .

云纵马过桥，行二十余里，见玄德与众人憩于树下。云下马伏地而泣。玄德亦泣。云喘息而言曰：“赵云之罪，万死犹轻！糜夫人身带重伤，不肯上马，投井而死，云只得推土墙掩之。怀抱公子，身突重围；赖主公洪福，幸而得脱。适来公子尚在怀中啼哭，此一会不见动静，多是不能保也。”遂解视之，原来阿斗正睡着未醒。云喜曰：“幸得公子无恙！”双手递与玄德。玄德接过，掷之于地曰：“为汝这孺子，几损我一员大将！”赵云忙向地下抱起阿斗，泣拜曰：“云虽肝脑涂地，不能报也！”后人有诗曰：“曹操军中飞虎出，赵云怀内小龙眠。无由抚慰忠臣意，故把亲儿掷马前。

#### 4 què shuo wén pìn yǐn jun

却说文聘引军追赵云至

Vân tung mã quá kiều, hành nhị thập dư lí, kiến huyền đức dũ chúng nhân khế vu thụ hạ. Vân hạ mã phục địa nhi khấp. Huyền đức diệc khấp. Vân suyễn tức nhi ngôn viết: "Triệu vân chi tội, vạn tử do khinh! Mi phu nhân thân dài trọng thương, bất khảng thượng mã, đầu tĩnh nhi tử, vân chỉ đắc thời thô tường yêm chí. Hoài bão công tử, thân đột trọng vị; lại chúa công hồng phúc, hạnh nhi đắc thoát. Thích lai công tử thượng tại hoài trung đê khóc, thử nhất hội bát kiến động tĩnh, đa thị bất năng bảo dã." Toại giải thị chi, nguyên lai a đấu chánh thụy trú vị tĩnh. Vân hỉ viết: "Hạnh đắc công tử vô dạng!" Song thủ đê dũ huyền đức. Huyền đức tiếp quá, trich chi vu địa viết: "Vì nhữ giá nhu tử, kỉ tồn ngã nhất viên đại tướng!" Triệu vân mang hướng địa hạ bão khởi a đấu, khấp bái viết: "Vân tuy can não đồ địa, bất năng báo dã!" Hậu nhân hữu thi viết: "Tào thao quân trung phi hổ xuất, triệu vân hoài nội tiểu long miên. Vô do phủ úy trung thần ý, cố bả thân nhi trich mã tiền.

Vân té ngựa qua cầu, đi được hơn hai mươi dặm, thì gặp Huyền Đức cùng mọi người đang nghỉ dưới gốc cây. Vân xuống ngựa thụp xuống đất khóc. Huyền Đức cũng khóc. Vân thở hổn hển nói: - Tôi Vân chết vạn lần cũng còn nhẹ. My phu nhân vì bị thương nặng, không chịu lên ngựa, nên gieo mình xuống giếng tự vẫn. Vân phải đạp đổ bức tường đất để lấp giếng đi. Bụng mang công tử, mình phá vòng vây, nhờ hồng phúc của chúa công, may mắn thoát nạn. Vừa nãy công tử còn oe oe ở trong bọc, bây giờ không thấy động đậy gì nữa, hay là thế nào rồi đây... Vân vội cởi bọc ra xem, thì A Đầu vẫn ngủ say, Vân mừng rõ nói: - May quá công tử không việc gì! Rồi hai tay nâng đưa cho Huyền Đức. Huyền Đức đỡ lấy A Đầu, rồi ném phịch xuống đất nói: - Vì mày suýt nữa ta mất một viên đại tướng! Triệu Vân vội vàng cúi xuống đất ôm lấy A Đầu, khóc lạy, nói: - Vân dù gan óc lầy đất, cũng không đủ báo được! Người sau có thơ rằng: Hỗ thiêng vùng vẫy trong quân hào, Rồng nhỏ nằm tròn bọc Tử Long. Trung áy lấy gì yên ủi được, Ném con thu lấy bụng anh hùng.

Khước thuyết văn sinh dẫn

Lại nói, Văn Sính đem quân

zhuī zhào yún zhì cháng bǎn  
qiáo , zhī jiàn zhang fei dǎo  
shù hǔ xu , yuán zheng huán  
yǎn , shǒu chuò shé máo , lì  
mǎ qiáo shàng , yòu jiàn  
qiáo dong shù lín zhì hòu ,  
chén tóu dà qǐ , yí yǒu fú hòu  
, biàn lè zhù mǎ , bù gǎn jìn  
qián . é ér cáo rén , lǐ diǎn ,  
xià hóu dun , xià hóu yuan ,  
lè jìn , zhang liáo , zhang hé  
, xǔ chǔ děng dou zhì . jiàn  
fei nù mù héng máo , lì mǎ  
yú qiáo shàng , yòu kǒng shì  
zhu gé kǒng míng zhì jì , dou  
bù gǎn jìn qián . za zhù zhèn  
jiǎo , yi zì ér bǎi zài qiáo xi ,  
shǐ rén fei bào cáo cào . cáo  
wén zhì , jí shàng mǎ , cóng  
zhèn hòu lái . zhang fei  
zheng yuán huán yǎn , yǐn  
yǐn jiàn hòu jun qīng luó sǎn  
gài , máo yuè jing qí lái dào ,  
liào de shì cáo cào xin yí ,  
qīn zì lái kàn .

长坂桥，只见张飞倒竖虎须，圆睁环眼，手绰蛇矛，立马桥上，又见桥东树林之后，尘头大起，疑有伏后，便勒住马，不敢近前。俄而曹仁、李典、夏侯惇、夏侯渊、乐进、张辽、张郃、许褚等都至。见飞怒目横矛，立马于桥上，又恐是诸葛亮之计，都不敢近前。扎住阵脚，一字儿摆在桥西，使人飞报曹操。操闻知，急上马，从阵后来。张飞睁圆环眼，隐隐见后军青罗伞盖、旄钺旌旗来到，料得是曹操心疑，亲自来看。

quân truy triều vân chí trường  
phản kiều, chỉ kiến trương phi  
đảo thụ hồ tu, viên tĩnh hoàn  
nhãnh, thủ xước xà mâu, lập mã  
kiều thượng, hựu kiến kiều  
đông thụ lâm chi hậu, trần đầu  
đại khởi, nghi hữu phục hậu,  
tiên lặc trụ mã, bất cảm cận  
tiền. Nga nhi táo nhânh, lý điển,  
hạ hâu đôn, hạ hâu uyên, nhạc  
tiến, trương liêu, trương cáp,  
hứa trả đằng đô chí. Kiến phi  
nộ mục hoành mâu, lập mã vu  
kiều thượng, hựu khủng thị Gia  
Cát khổng minh chi kế, đô bất  
cảm cận tiền. Trát trụ trận  
cước, nhất tự nhi bãi tại kiều  
tây, sử nhân phi báo tào thao.  
Thao văn tri, cấp thượng mã,  
tòng trận hậu lai. Trương phi  
tĩnh viên hoàn nhãnh, ẩn ẩn hiện  
hậu quân thanh la tán cái, mao  
viết tinh kì lai đáo, liêu đắc thị  
tào thao tâm nghi, thân tự lai  
khán.

đuổi theo Triệu Vân đến cầu Trường Bán, thì gặp Trương Phi, râu hùm vểng ngược, hai mắt trợn trừng, tay cầm xà mâu, cưỡi ngựa đứng sừng sững trên cầu. Lại thấy sau rùng ở mé đông cầu, bụi bay mù mịt, Sính tưởng có quân phục, dừng ngay ngựa lại, không dám tiến nữa. Một lát, Tào Nhân, Lý Điển, Hạ Hầu Đôn, Hạ Hầu Uyên, Nhạc Tiết, Trương Kiên, Hứa Chử lũ lượt kéo đến. Trương Phi vẫn cứ trợn mắt, cầm ngang ngọn mâu đứng sừng trên cầu. Tướng Tào thấy vậy, ai cũng sợ là mèo của Khổng Minh không dám tiến gần nữa và bày thành thế trận. Các tướng Tào đứng dàn hàng chữ nhất ở bên tây cầu, rồi sai người phi ngựa báo với Tào Tháo. Tháo nghe tin cũng lật đật lên ngựa chạy đến. Trương Phi trợn mắt tròn xoe trông thấy hậu quân có tán vóc vàng, mao, viết, tinh, kỳ: đoán biết là Tào Tháo hoài nghi nên đến xem,

5 fei nai li sheng da he Yue : "  
wǒ nai yàn rén zhang yi dé  
yě ! shéi gǎn yǔ wǒ jué yi sǐ  
zhàn ? " sheng rú jù léi . cáo  
jun wén zhì , jìn jie gǔ lì . cáo  
cào jí lìng qù qí sǎn gài , huí  
gù zuò yòu Yue : " wǒ xiàng  
céng wén yún cháng yán : yì  
dé yú bǎi wàn jun zhong , qū  
shàng jiang zhi shǒu , rú tàn

飞乃厉声大喝曰：“我乃燕人张翼德也！谁敢与我决一死战？”声如巨雷。曹军闻之，尽皆股栗。曹操急令去其伞盖，回顾左右曰：“我向曾闻云长言：翼德于

Phi nai lệ thanh đại hát viết:  
"Ngã nai yến nhân trương dục  
đức dã! Thùy cảm dữ ngã  
quyết nhất tử chiến?" Thanh  
như cự lôi. Tào quân văn chi,  
tǎn giai cổ lật. Tào thao cấp  
lệnh khúi kí tán cái, hồi cổ tả  
hữu viết: "Ngã hướng tăng văn  
vân trường ngôn: dục đức vu  
bách vạn quân trung, thủ

Phi bèn thét lên một tiếng cực to rằng: - Ta là Trương Dực Đức nước Yên đây! Ai dám cùng ta quyết một trận tử chiến nào? Tiếng Phi to như tiếng sấm, quân Tào nghe thấy run cầm cập. Tào Tháo vội sai cung tán xuống, ngoảnh lại bảo tá hữu: - Bây giờ ta mới nhớ lời Vân Trương nói khi trước rằng

? qū wù . jin rì xiāng féng ,  
bù kě qīng dí . " yán wèi yǐ ,  
zhang fei zheng mù yòu hè  
yue : " yàn rén zhang yì dé  
zài cǐ . shéi gǎn lái jué sǐ  
zhàn ? "

百万军中，取上将之首，如探囊取物。今日相逢，不可轻敌。”言未已，张飞睁目又喝曰：“燕人张翼德在此。谁敢来决死战？”

6 cáo cáo jiàn zhang fei rú cǐ  
qì gài , pō yǒu tuì xìn . fei  
wàng jiàn cáo cáo hòu jun  
zhèn jiǎo yí dòng , nǎi tǐng  
máo yòu hè yue : " zhàn yòu  
bù zhàn , tuì yòu bù tuì , què  
shì hé gù ! " hǎn shēng wèi  
jué , cáo cáo shen bian xià  
hóu jié jing de gan dǎn suì  
liè , dào zhuàng yú mǎ xià .  
cáo biàn huí mǎ ér zǒu . yú  
shì zhu jun zhòng jiang yí qí  
wàng xi ben zǒu . zhèng shi  
: huáng kǒu rú zǐ , zěn wén  
pi lì zhì sheng ; bìng tǐ qiáo  
fu , nán tīng hǔ bào zhì hǒu  
yi shí qì qiang luò kui zhě ,  
bù jì qí shù , rén rú cháo  
yōng , mǎ sì shan beng , zì  
xiang jiàn tà . hòu rén yǒu  
shi zàn yue : " cháng bǎn  
qiáo tóu sha qì sheng , héng  
qiang lì mǎ yǎn yuán zheng .  
yi sheng hǎo sì hong léi  
zhèn , dù tuì cáo jia bǎi wàn  
bing .

thượng tương chi thủ, như  
tham nang thủ vật. Kim nhật  
tương phùng, bất khả khinh  
địch. "Ngôn vị dĩ, trương phi  
tĩnh mục hựu hát viết: "Yến  
nhân trương dục đức tại thủ.  
Thùy cảm lai quyết tử chiến? "

Trương Dực Đức ở trong đám  
quân tramped vạn, lấy đầu thượng  
tướng như thò tay vào túi lấy  
đồ vật. Nay gặp Dực Đức  
không nên khinh địch. Nói chưa  
dứt lời, Trương Phi lại trợn mắt  
quát một tiếng nữa: - Trương  
Dực Đức người nước Yên đây!  
Ai dám cùng ta quyết một trận  
tử chiến nào?

Tào Tháo kiến trương phi như  
thủ khí khái, pha hữu thối tâm.  
Phi vọng kiến tào thao hậu  
quân trận cước di động, nãi  
đĩnh mâu hựu hát viết: "Chiến  
hựu bất chiến, thối hựu bất thối,  
khước thị hà có!" Hảm thanh vị  
tuyệt, tào thao thân biên hạ hầu  
kiết kinh đắc can đảm toái liệt,  
đảo chàng vu mã hạ. Thao tiện  
hồi mã nhi tẩu. Vu thị chư quân  
chung tướng nhất tề vọng tây  
bôn tẩu. Chánh thị: hoàng khẫu  
nhụ tử, chẩm văn phích lịch chí  
thanh; bệnh thê tiều phu, nan  
thính hổ báo chí hống. Nhất  
thời khí thương lạc khôi giả, bất  
kế kì số, nhân như triều dũng,  
mã tự sơn băng, tự tương tiền  
đẹp. Hậu nhân hữu thi tán viết:  
"Trường phán kiều đầu sát khí  
sinh, hoành thương lập mã  
nhãn viên tĩnh. Nhất thanh hảo  
tự oanh lôi chấn, độc thối tào  
gia bách vạn binh.

Tào Tháo thấy Trương Phi kiêu  
dũng như thế, có ý muốn lui.  
Trương Phi thấy sau trận Tào  
hơi rực rỡ, lại vác mâu quát to:  
- Đánh cũng không đánh, lui  
cũng chẳng lui, là cớ làm sao?  
Phi quát chưa dứt tiếng, Hạ  
Hầu Kiệt ở bên cạnh Tào Tháo  
khiếp sợ quá, dứt ruột vỡ gan,  
ngã nhào xuống ngựa. Tháo  
liền quay ngựa chạy. Quân  
tướng Tháo thấy vậy cũng  
nhầm hướng tây chạy cả. Thật  
là: Đứa con nít miệng còn hồi  
sữa, chịu làm sao được tiếng  
sấm sét; kẻ tiều phu ốm yếu  
sao chịu nổi tiếng gầm của hổ  
báo? Lúc ấy, người vứt giáo, kẻ  
rót mũ, không biết bao nhiêu  
mà kể. Người như nước trào,  
ngựa như núi lở, quân lính già  
xéo lên nhau. Đời sau có tho  
rắng: Trường Bản cầu này sát  
khí sinh, Ngang mâu, chững  
ngựa, mắt long lanh. Bên tai  
một tiếng vang như sấm, Khiếp  
vía quân Tào vội rút nhanh.

7

却说曹操惧张飞之威，骤马望西而走，冠簪尽落，披发奔逃。张辽、许褚赶上，扯住辔环。曹操仓皇失措。张辽曰：“丞相休惊。料张飞一人，何足深惧！今急回军杀去，刘备可擒也。”曹操神色方才稍定，乃令张辽、许褚再至长坂桥探听消息。且说张飞见曹军一拥而退，不敢追赶；速奔回原随二十余骑，解去马尾树枝，令将桥梁拆断，然后回马来见玄德，具言断桥一事。玄德曰：“吾弟勇则勇矣，惜失于计较。”飞问其故。玄德曰：“曹操多谋。汝不合拆断桥梁，彼必追至矣。”飞曰：“他被我一喝，倒退数里，何敢再追？”玄德曰：“若不断桥，彼恐有埋伏，不敢进兵，今拆断了桥，彼料我无军而怯，必来追赶。彼有百万之众，虽涉江汉，可填而过，岂惧一桥之断耶？“

Khuróc thuyết tào thao cù trương phi chi uy, sậu mǎ vọng tây nhi tầu, quan trâm tǎn lạc, phi phát bôn đảo. Trương liêu, hứa trả cản thương, xả trụ bí hoàn. Tào thao thương hoàng thất thố. Trương liêu viết: "Thùa tương hưu kinh. Liêu trương phi nhất nhân, hà túc thâm cù! Kim cấp hồi quân sát khứ, lưu bị khả cầm dã." Tào thao thắn sắc phương tài sảo định, nǎi lệnh trương liêu, hứa trả tái chí trường phản kiều thám thính tiêu túc. Thả thuyết trương phi kiến tào quân nhất ứng nhi thối, bắt cảm truy cản; tóc hoán hồi nguyên tùy nhị thập dư ky, giải khứ mã vĩ thụ chi, lệnh tương kiều lương sách đoạn, nhiên hậu hồi mã lai kiến huyền đức, cụ ngôn đoạn kiều nhất sự. Huyền đức viết: "Ngô đệ dũng tắc dũng hĩ, tích thất vu kế giác." Phi vấn kì cố. Huyền đức viết: "Tào thao đa mưu. Nhữ bất hợp sách đoạn kiều lương, bỉ tất truy chí hĩ." Phi viết: "Tha bị ngã nhất hát, đảo thối số lí, hà cảm tái truy?" Huyền đức viết: "Nhược bất đoạn kiều, bỉ khủng hưu mai phục, bắt cảm tiến binh, kim sách đoạn liễu kiều, bỉ liêu ngã vô quân nhi khiếp, tất lai truy cản. Bỉ hưu bách vạn chi chúng, tuy thiệp giang hán, khả dien nhi quá, khởi cụ nhất kiều chi đoạn da?" Vu thị túc khắc khởi thân, tòng tiều lộ tà đầu

Tào Tháo sợ oai Trương Phi, té ngựa chạy về tây, mũ trâm rơi cả, đầu tóc rũ rượi. Trương Liêu, Hứa Chủ phải chạy lên giữ lấy dây cương. Trương Liêu thấy Tào Tháo rung rời, hết vía bèn nói rằng: - Thùa tướng đừng sợ, Trương Phi chỉ có một mình thôi! Giờ ta quay binh lại đánh, chắc bắt được Lưu Bị. Tháo bấy giờ mới hoàn hồn, sai ngay Trương Liêu, Hứa Chủ trở lại cầu Trường bản xem sao. Nói về Trương Phi thấy quân Tào xô nhau chạy cả, không dám đuổi theo, liền truyền cho hai mươi tên kỵ mã đương tế ngựa sau rừng, cởi những cành cây buộc ở đuôi ngựa ra, chặt phá cầu đi, rồi về ra mắt Huyền Đức, thuật lại việc chặt cầu. Huyền Đức nói: - Em ta dũng cảm thì dũng cảm thực, nhưng tiếc vì mưu mèo kém. Phi hỏi sao, Huyền Đức nói: - Tào Tháo khôn lầm, em chặt cầu đi, tất hắn sắp đem quân đuổi đến bây giờ. Phi nói: - Tôi quát mấy tiếng, đẩy lui hắn mấy dặm, đâu còn dám quay đầu lại? Huyền Đức nói: - Giá em để nguyên cái cầu, thì hắn tưởng có quân mai phục tất không dám sang. Nay chặt cầu đi, hắn biết mình ít quân sợ hãi, tất hắn đuổi theo. Mà quân hắn hàng trăm vạn, dẫu có qua sông Trường Giang, sông Hán Thủy thì lấy người mà lập cũng được, một cái cầu gãy có coi ra

ér zǒu .

”于是即刻起身，从小路斜投汉津，望沔阳路而走。

8 què shuo cáo cáo shǐ zhāng liáo , xǔ chǔ tàn cháng bǎn qiáo xiao xí , huí bào yue : " zhāng fei yǐ chai duàn qiáo liáng ér qù yǐ . cào yue : " bǐ duàn qiáo ér qù , nǎi xīn qiè yě . " suì chuán lìng cha yì wàn jun , sù da san zuò fú qiáo , zhī jin yè jiù yào guò . lǐ diǎn yue : " cǐ kǒng shì zhu gé liàng zhī zhà móu , bù kě qīng jìn . " cào yue : " zhāng fei yǐ yǒng zhī fu , qǐ yǒu zhà móu ! " suì chuán xià hào lìng , huǒ sù jìn bīng .

9 què shuo xuán dé xíng jìn hàn jin , hu jiàn hòu miàn chén tóu dà qǐ , gǔ sheng lián tian , hǎn sheng zhèn dì . xuán dé yue : " qián yǒu dà jiang , hòu yǒu zhuī bīng , rú zhì nài hé ? " jí mìng zhào yún zhǔn bèi dǐ dí . cáo cáo xià lìng jun zhōng yue : " jīn liú bèi fù zhōng zhī yú , jǐng zhōng zhī hǔ ; ruò bù jiù cǐ shí qín zhuō , rú fàng yú rù hǎi , zòng hǔ guī shān yǐ . zhòng jiāng kě nǔ lì xiàng qián . " zhòng jiàng lǐng mìng , yì gè gè fèn wei zhui gǎn . hu shan bo hòu gǔ sheng

hán tān, vọng miện dương lộ  
nhì tàu.

mùi gì? Nói xong lập tức dẫn cả  
bọn theo đường nhỏ ra Hán  
Tân theo lối Miện Dương.

却说曹操使张辽、许褚探长坂桥消息，回报曰：“张飞已拆断桥梁而去矣。操曰：“彼断桥而去，乃心怯也。”遂传令差一万军，速搭三座浮桥，只今夜就要过。李典曰：“此恐是诸葛亮之诈谋，不可轻进。”操曰：“张飞一勇之夫，岂有诈谋！”遂传下号令，火速进兵。

Khước thuyết tào thao sử  
trương liêu, hứa trả tham  
trường phản kiều tiêu túc, hồi  
báo viết: "Trương phi dĩ sách  
đoạn kiều lương nhi khú  
hĩ.Thao viết: "Bỉ đoạn kiều nhi  
khú, nãi tâm khiếp dã." Toại  
truyền lệnh sai nhất vạn quân,  
tốc đáp tam tọa phù kiều, chỉ  
kim dạ tựu yếu quá. Lý điển  
viết: "Thủ khủng thị Gia Cát  
lượng chi trú mưu, bất khả  
khinh tiến." Thao viết: "Trương  
phi nhất dũng chi phu, khởi hữu  
trá mưu!" Toại truyền hạ hiệu  
lệnh, hỏa tốc tiến binh.

Trương Liêu, Hứa Chủ đi dò  
xem tin tức cầu Trường Bản, về  
báo rằng: - Trương Phi đã chặt  
cầu và đi rồi. Tháo nói: - Nếu  
hắn chặt cầu tức là có ý sợ rồi.

Bèn truyền lệnh hỏa tốc tiến  
quân.

却说玄德行近汉津，忽见后面尘头大起，鼓声连天，喊声震地。玄德曰：“前有大江，后有追兵，如之奈何？”急命赵云准备抵敌。曹操下令军中曰：“今刘备釜中之鱼，阱中之虎；若不就此时擒捉，如放鱼入海，纵虎归山矣。众将可努力向前。”众将领命，一个个奋威追赶。忽山坡后鼓声响处

Khước thuyết huyền đức hành  
cận hán tān, hốt kiến hậu diện  
trần đầu đại khởi, cổ thanh liên  
thiên, hảm thanh chấn địa.  
Huyền đức viết: "Tiền hữu đại  
giang, hậu hữu truy binh, như  
chi tại hè?" Cáp mệnh triệu vân  
chuẩn bị để địch. Tào thao hạ  
lệnh quân trung viết: "Kim lưu bị  
phủ trung chi ngư, tịnh trung chi  
hổ; nhược bất tựu thử thời cầm  
tróc, như phóng ngư nhập hải,  
túng hổ quy sơn hĩ. Chúng  
tướng khâ nô lực hướng tiền."  
Chúng tướng lĩnh mệnh, nhất  
cá cá phần uy truy cần. Hốt sơn  
pha hậu cổ thanh hưởng xứ,

Huyền Đức đi gần đến Hán  
Tân, bỗng thấy phía sau bụi  
bay mù mịt, trống đánh vang  
trời, tiếng reo dậy đất liền nói: -  
Trước mặt có sông ta ngăn trở,  
sau lưng có quân đuổi theo,  
làm thế nào bây giờ? Rồi vội  
vàng sai Triệu Vân chuẩn bị cự  
địch. Tào Tháo truyền lệnh  
trong quân rằng: - Nay Lưu Bị  
như cá trong châu, như hổ  
trong cùi nếu không bắt sống  
lúc này thì khác nào thả cá  
xuống biển, đuổi hổ về rừng,  
các tướng nên cố sức! Quân  
tướng nghe vậy, ai cũng cố sức  
đuổi nết. Bỗng sau núi tiếng

xiǎng chū , yi duì jun mǎ fei  
chu , dà jiào yue : " wǒ zài cí  
děng hòu duo shí liǎo ! "  
dang tóu nǎ yuán dà jiang ,  
shǒu zhí qīng lóng dao , zuò  
xià chì tù mǎ , yuán lái shì  
guan yún cháng , qù jiang  
xià jiè de jun mǎ yi wàn , tàn  
zhi dang yáng cháng bǎn dà  
zhàn , tè dì cóng cǐ lù jié chu .  
cáo cào yì jiàn yún cháng ,  
jí lè zhù mǎ huí gù zhòng  
jiang yue : " yòu zhōng zhu  
gé liàng zhì jì yě ! " chuán  
lìng dà jun sù tuì .

，一队军马飞出，大叫曰：“我在此等候多时了！”当头那员大将，手执青龙刀，坐下赤兔马，原来是关云长，去江夏借得军马一万，探知当阳长坂大战，特地从此路截出。曹操一见云长，即勒住马回顾众将曰：“又中诸葛亮之计也！”传令大军速退。

- 10 yún cháng zhuī gǎn shí shù  
lǐ , jí huí jun bǎo hù xuán dé  
děng dào hàn jìn , yǐ yǒu  
chuán zhì sì hòu , yún cháng  
qǐng xuán dé bìng gan fu rén ,  
a dòu zhì chuán zhong zuò  
dìng . yún cháng wèn yue : "  
èr sǎo sǎo rú hé bù jiàn ? "  
xuán dé sù shuo dang yáng  
zhì shì . yún cháng tàn yue :  
" nǎng rì liè yú xǔ tián shí ,  
ruò cóng wú yì , kě wú jin rì  
zhi huàn . " xuán dé yue : "  
wǒ yú cǐ shí yì tóu shǔ jì qì  
ěr . " zhèng shuo zhì xiān ,  
hu jiàn jiang nán àn zhàn gǔ  
dà míng , zhou chuán rú yǐ ,  
shùn fēng yáng fan ér lái .  
xuán dé dà jīng . chuán lái  
zhì jìn , zhì jiàn yí rén bái páo  
yín kǎi , lì yú chuán tóu  
shàng dà hu yue : " shú fù  
bié lái wú yàng ! " xiǎo zhí de

云长追赶十数里，即回军保护玄德等到汉津，已有船只伺候，云长请玄德并甘夫人、阿斗至船中坐定。云长问曰：“二嫂嫂如何不见？”玄德诉说当阳之事。云长叹曰：“曩日猎于许田时，若从吾意，可无今日之患。”玄德曰：“我于此时亦投鼠忌器耳。”正说之间，忽见江南岸战鼓大鸣，舟船如蚁，顺风扬帆而来。玄德大惊。船来至近，只见一人白袍银铠，立于船头上大呼曰：“叔

nhất đội quân mã phi xuất, đại khiếu viết: "Ngã tại thủ đǎng hậu đa thời liễu!" Đương đầu na viên đại tướng, thủ chấp thanh long đao, tọa hạ xích thỏ mã, nguyên lai thị quan vân trường, khú giang hạ tá đắc quân mã nhất vạn, tham tri đương dương trường phản đại chiến, đặc địa tòng thủ lộ liệt xuất. Tào thao nhất kiến vân trường, tức lặc trụ mã hồi cố chúng tướng viết: "Hựu trung Gia Cát lượng chi kế dãi!" Truyền lệnh đại quân tốc thối.

trống nổi lên, một đội quân mã kéo ra, gọi to lên rằng: - Ta đợi đây đã lâu rồi! Tướng đi đầu là Vân Trường, tay vác đao thanh long, cưỡi ngựa xích thỏ, sang Giang Hạ, mượn được một vạn quân mã, về đến nửa đường dò biết được tin đánh nhau ở Đương Dương, Trường Bản, nên từ đường ấy đánh lại. Tào Tháo trông thấy Vân Trường, lập tức dừng ngựa, ngoảnh lại bảo các tướng rằng: Lại mắng mèo của Gia Cát Lượng rồi! Liên cắp tốc truyền lệnh đại quân rút lui.

Vân trường truy cản thập sô lí, tức hồi quân bảo hộ huyền đức đǎng đáo hán tân, dĩ hữu thuyền chỉ tý hậu, vân trường thỉnh huyền đức tịnh cam phu nhân, a đầu chí thuyền trung toa định. Vân trường vấn viết: "Nhị tẩu tẩu như hà bắt kiến?" Huyền đức tố thuyết đương dương chi sự. Vân trường thán viết: "Năng nhặt liệp vu hứa diên thời, nhược tòng ngô ý, khả vô kim nhật chi hoạn." Huyền đức viết: "Ngã vu thử thời diệc đầu thử kị khí nhĩ." Chánh thuyết chi gian, hốt kiến giang nam ngạn chiến cổ đại minh, chu thuyền như nghĩ, thuận phong dương phàm nhi lai. Huyền đức đại kinh. Thuyền lai chí cận, chỉ kiến nhất nhân bạch bào ngân khải, lập vu thuyền đầu thượng đại hô viết:

Vân Trường đuổi theo hơn mươi dặm, rồi trở lại bảo vệ bọn Huyền Đức đến Hán Tân. Tới nơi, thấy bè đã trực săn rồi, Vân Trường mời Huyền Đức, Cam phu nhân và A Đầu xuống ngồi yên ổn dưới thuyền. Vân Trường hỏi rằng: Chị hai sao không có ở đây? Huyền Đức bèn thuật lại chuyện ở Đương Dương. Vân Trường than rằng: - Khi trước săn ở Hứa Diền, nếu theo ý tôi, bây giờ đâu có tai họa này! Huyền Đức nói: - Ta biết vậy, nhưng lúc đó "Ném chuột sợ võ đồ quý" đấy thôi. Còn đương nói chuyện, bỗng thấy trên bờ nam trống trận thùng thùng, thuyền bè như kiến, thuận buồm xuôi gió đương vùn vụt kéo đến. Huyền Đức giật mình. Khi thuyền lại gần, thấy một tướng mặc bào

zuì . " xuán dé shì zhī , nǎi liú qí yē . qí guò chuán ku bài yue : " wén shú fù kùn yú cáo cáo , xiǎo zhí tè lái jie yìng . " xuán dé dà xǐ , suì gé bing yi chǔ , fàng zhōu ér xíng . zài chuán zhōng zhèng sù qíng yóu , jiang xi nán shàng zhàn chuán yì zì ér bǎi kai , chéng feng ? shào ér zhì , liú qí jīng yue : " jiang xià zhì bing , xiǎo zhí yǐ jìn qǐ zhì cǐ yǐ . jìn yǒu zhàn chuán lán lù , fei cáo cáo zhì jun , jí jiang dong zhì jun yě , rú zhì nài hé ? " xuán dé chu chuán tóu shì zhī , jiàn yì rén lún jin dào fú , zuò zài chuán tóu shàng , nǎi kǒng míng yě , bèi hòu lì zhe sun gan . xuán dé huang qǐng guò chuán , wèn qí hé gù què zài cǐ . kǒng míng yue : " liàng zì zhì jiang xià , xian líng yún cháng yú hàn jin deng lù dì ér jie . wǒ liào cáo cáo bì lái zhui gǎn , zhǔ gong bì bù cóng jiang líng lái , bì xié qū hàn jin yǐ ; gù tè qǐng gong zì xian lái jie yìng , wǒ jìng wǎng xià kǒu , jìn qǐ jun qián lái xiāng zhù . " xuán dé dà yuè , hé wéi yí chǔ , shang yì pò cáo zhì cè . kǒng míng yue : " xià kǒu chéng xiǎn , pò yǒu qián liáng , kě yǐ jiǔ shǒu . qǐng zhǔ gong qiè dào xià kǒu tún zhù . gong zì zì huí jiang xià , zhěng dùn zhàn chuán , shou shí jun qì

父别来无恙！”小侄得罪。”玄德视之，乃刘琦也。琦过船哭拜曰：“闻叔父困于曹操，小侄特来接应。”玄德大喜，遂合兵一处，放舟而行。在船中正诉情由，江西南上战船一字儿摆开，乘风唿哨而至，刘琦惊曰：“江夏之兵，小侄已尽起至此矣。今有战船拦路，非曹操之军，即江东之军也，如之奈何？”玄德出船头视之，见一人纶巾道服，坐在船头上，乃孔明也，背后立着孙乾。玄德慌请过船，问其何故却在此。孔明曰：“亮自至江夏，先令云长于汉津登陆地而接。我料曹操必来追赶，主公必不从江陵来，必斜取汉津矣；故特请公子先来接应，我竟往夏口，尽起军前来相助。”玄德大悦，合为一处，商议破曹之策。孔明曰：“夏口城险，颇有钱粮，可以久守。请主公且

"Thúc phụ biệt lai vô dạng!" Tiểu chất đắc tội. "Huyền đức thị chi, nãi lưu kì dã. Kì quá thuyền khóc bái viết: "Văn thúc phụ khốn vu tào thao, tiểu chất đắc lai tiếp ứng." Huyền đức đại hỉ, toại hợp binh nhất xứ, phóng chu nhí hành. Tại thuyền trung chánh tố tình do, giang tây nam thượng chiến thuyền nhất tự nhí băi khai, thừa phong hốt tiểu nhí chí, lưu kì kinh viết: "Giang hạ chí binh, tiểu chất dĩ tǎn khởi chí thủ hĩ. Kim hữu chiến thuyền lan lộ, phi tào thao chí quân, tức giang đông chí quân dã, như chí nại hả?" Huyền đức xuất thuyền đầu thị chi, kiến nhất nhân luân cân đao phục, toa tại thuyền đầu thượng, nãi khồng minh dã, bối hậu lập trú tôn kiền. Huyền đức hoảng thỉnh quá thuyền, vấn kì hả cổ khuốc tại thủ. Khồng minh viết: "Lượng tự chí giang hạ, tiên lệnh vân trường vu hán tân đăng lục địa nhí tiếp. Ngã liêu tào thao tất lai truy cản, chúa công tất bắt tòng giang lăng lai, tất tà thủ hán tân hĩ; cố đặc thỉnh công tử tiên lai tiếp ứng, ngã cánh vãng hạ khẩu, tǎn khởi quân tiền lai tương trợ." Huyền đức đại duyệt, hợp vi nhất xứ, thương nghị phá tào chí sách. Khồng minh viết: "Hạ khẩu thành hiềm, pha hữu tiền lương, khả dĩ cứu thủ. Thỉnh chúa công thả đáo hạ khẩu truân trụ. Công tử tự hồi giang

trắng, giáp bạc, đứng tên mũi thuyền lên tiếng hỏi rằng: - Thúc phụ lâu nay mạnh khỏe chứ? Cháu thật có tội to! Trọng ra thì là Lưu Kỳ. Kỳ sang thuyền khóc lạy nói: - Được tin thúc phụ bị khốn với Tào Tháo, nên cháu đem quân lại tiếp ứng. Huyền Đức mừng lắm. Hai bên hội quân làm một rồi phóng thuyền đi. Dương đi, bỗng lại thấy phía tây nam có một đội chiến thuyền xếp hàng chữ nhất theo gió lướt tới. Lưu Kỳ giật mình nói: - Quân Giang Hạ cháu đã huy động hết đến đây rồi, nay lại có chiến thuyền đến chặn đường, nếu không phải là quân Tào Tháo tất là của Giang Đông thôi, làm thế nào bây giờ? Huyền Đức ra ngoài đứng trông thì thấy một người khăn lụt, áo bào ngồi ở mũi thuyền, té ra là Khổng Minh, có Tôn Giang đứng sau lưng. Huyền Đức vội vàng mòi sang thuyền, hỏi sao lại đến đây. Khổng Minh nói: - Lượng đến Giang Hạ trước hết sai Vân Trường về Hán Tân để lên bộ tiếp ứng. Tôi cũng đoán Tào Tháo thế nào cũng đuổi theo, chúa công thì không đi về Giang Lăng làm gì, tất thế nào cũng tìm đường tắt về Hán Tân; nên tôi mời công tử đến trước để tiếp ứng, còn tôi thì ra Hạ Khẩu đem hết quân lại đây giúp đỡ. Huyền Đức mừng rỡ, hội quân làm một, rồi bàn kế

, wèi jǐ jiǎo zhì shì , kě yǐ dǐ  
dāng cáo cào . ruò gòng guī  
jiāng xià , zé shì fǎn guī yǐ . "liú qí yue : " jun shi zhì yán  
shèn shàn . dàn yú yì yù  
qǐng shù fù zàn zhì jiāng xià ; zhěng dùn jun mǎ tíng  
dang , zài huí xià kǒu bù chí . " xuán dé yue : " xián zhí  
zhì yán yì shì . " suí liú xià  
yún cháng , yǐn wǔ qiān jun  
shǒu xià kǒu . xuán dé ,  
kǒng míng , liú qí gòng tóu  
jiāng xià .

到夏口屯住。公子自回江夏，整顿战船，收拾军器，为掎角之势，可以抵挡曹操。若共归江夏，则势反孤矣。”刘琦曰：“军师之言甚善。但愚意欲请叔父暂至江夏；整顿军马停当，再回夏口不迟。”玄德曰：“贤侄之言亦是。”遂留下云长，引五千军守夏口。玄德、孔明、刘琦共投江夏。

11 què shuo cáo cáo jiàn yún  
cháng zài hàn lù yǐn jun jié  
chu , yí yǒu fú bing , bù gǎn  
lái zhuī ; yòu kǒng shuǐ lù  
xian bèi xuán dé duó liǎo  
jiāng líng , biàn xíng yè tí  
bing fù jiāng líng lái . jīng  
zhou zhì zhōng dèng yì , bié  
jià liú xian , yǐ bèi zhì xiāng  
yáng zhì shì , liào bù néng dí  
cáo cáo , suí yǐn jīng zhōu  
jun mǐn chu guō tóu jiàng .  
cáo cáo rù chéng , an mǐn yǐ  
dìng , shì hán song zhì qíu ,  
jia wèi dà hóng lú . qí yú  
zhòng guan , gè yǒu fēng  
shǎng . cáo cáo yǔ zhòng  
jiāng yì yue : " jin liú bèi yǐ

却说曹操见云长在旱路引军截出，疑有伏兵，不敢来追；又恐水路先被玄德夺了江陵，便星夜提兵赴江陵来。荊州治中鄧義、別駕劉先，已备知襄陽之事，料不能抵敵曹操，遂引荊州軍民出郭投降。曹操入城、安民已定，釋韓嵩之囚，加為大鴻臚。其余眾官，各有封賞。曹操与众將議曰：“今刘

hạ, chỉnh đón chiến thuyền, thu thập quân khí, vì kỉ giác chi thé, khả dĩ để đương tào thao. Nhược cộng quy giang hạ, tắc thé phản cô hĩ." Lưu Kì viết: "Quân sư chi ngôn thậm thiện. Đãng ngu ý dục thỉnh thúc phụ tạm chí giang hạ; chỉnh đón quân mã đình đương, tái hồi hạ khẩu bắt trì." Huyền Đức viết: "Hiền chất chi ngôn diệc thị." Toại lưu hạ vân trường, dẫn ngũ thiên quân thủ hạ khẩu. Huyền Đức, khồng minh, lưu Kì cộng đầu giang hạ.

phá Tào Tháo. Khồng Minh nói: - Thành Hạ Khẩu hiểm trở, lại nhiều lương thảo có thể giữ được lâu. Xin chúa công hãy đến đóng đồn ở đó. Công tử về ngay Giang Hạ, thu xếp chiến thuyền, sắm sửa khí giới làm thế ý đốc, mời có thể chống cự được Tào Tháo. Nếu về cả Giang Hạ thì có thể lâm! Lưu Kỳ nói: - Quân sư dạy rất phải, nhưng tôi lại muốn mời thúc phụ hãy tạm đến Giang Hạ, thu xếp quân mã đâu đấy đã, rồi sẽ về Hạ Khẩu cũng vừa. Huyền Đức nói: - Cháu nói cũng phải! Rồi sai ngay Văn Trường lĩnh năm nghìn quân đến giữ Hạ Khẩu; Huyền Đức, Khồng Minh, và Lưu Kỳ cùng sang Giang Hạ.

Hãy nói, Tào Tháo gặp Văn Trường chặn mắt đường, nghi có quân mai phục, không dám đuổi theo; lại sợ đường thủy bị Huyền Đức cướp mất Giang Lăng trước, nên cấp tốc kéo quân đến Giang Lăng. Quan thị trung là Đặng Nghĩa và quan biệt giá là Lưu Tiên đã biết hết việc Tương Dương rồi, liệu không địch nổi với Tào Tháo, bèn dẫn quân dân Kinh Châu ra hàng. Tào Tháo vào thành yên dân xong, tha cho Hàn Tung bị giam và phong cho làm đại hồng lô. Các quan viên đều được phong thưởng cá. Tào Tháo bàn với các tướng rằng: -

tóu jiang xià , kǒng jié lián  
dong wú , shì zī mǎn yē ,  
dang yòng hé jì pò zhì ? "  
xún you yue : " wǒ jin dà  
zhèn bing wei , qian shǐ chí  
xí jiang dong , qǐng sun quán  
huì liè yú jiang xià , gòng qín  
liú bèi , fen jing zhou zhì dì ,  
yǒng jié méng hǎo . sun  
quán bì jīng yí ér lái jiàng ,  
zé wú shì jì yǐ . " cào cóng qí  
jí , yi miàn fa xí qiǎn shǐ fù  
dong wú ; yi miàn jí diǎn mǎ  
bù shuǐ jun gòng ba shí san  
wàn , zhà cheng yí bǎi wàn ,  
shuǐ lù bìng jìn , chuán qí  
shuang xíng , yán jiang ér lái  
, xi lián jīng , xiá , dong jie qí  
, huáng , sài zhà lián luò san  
bǎi yú lǐ .

备已投江夏，恐结连东吴，是滋蔓也，当用何计破之？”荀攸曰：“我今大振兵威，遣使驰檄江东，请孙权会猎于江夏，共擒刘备，分荆州之地，永结盟好。孙权必惊疑而来降，则吾事济矣。”操从其计，一面发檄遣使赴东吴；一面计点马步水军共八十三万，诈称一百万，水陆并进，船骑双行，沿江而来，西连荆、峡、东接蕲、黄、赛栅联络三百余里。

- 12 huà fen liǎng tóu . què shuo  
jiang dong sun quán , tún  
bing chái sang jùn , wén cáo  
cào dà jun zhì xiāng yáng ,  
liú cóng yǐ jiàng , jin yòu xing  
yè jian dào qū jiang líng , nǎi  
jí zhòng móu shì shang yì yù  
shǒu zhī cè . lǔ sù yue : " jīng  
zhou yǔ guó lín jie , jiang  
shan xiǎn gù , shì mǐn yīn fù  
. wú ruò jù ér yǒu zhì , cǐ dì  
wáng zhì zi yě . jin liú biǎo  
xin wáng , liú bèi xin bài , sù

hạ, khủng kết liên đồng ngô, thị  
tư mạn dã, đương dụng hà kέ  
phá chí?" Tuân du viết: "Ngă  
kim đại chấn binh uy, khiển sử  
trì hịch giang đông, thỉnh tôn  
quyền hội liệt vu giang hạ,  
cộng cầm lưu bì, phân kinh  
châu chi địa, vĩnh kết minh hảo.  
Tôn quyền tất kinh nghi nhi lai  
hàng, tắc ngô sự tể hĩ." Thao  
tòng kì kế, nhất diện phát hịch  
khiển sử phó đồng ngô; nhất  
diện kế điểm mã bộ thủy quân  
công bát thập tam vạn, trá xưng  
nhất bách vạn, thủy lục tịnh  
tiến, thuyền ky song hành,  
duyện giang nhi lai, tây liên  
kinh, hạp, đông tiếp kì, hoàng,  
tái sách liên lạc tam bách dư lí.

话分两头。却说江东孙权，屯兵柴桑郡，闻曹操大军至襄阳，刘琮已降，今又星夜兼道取江陵，乃集众谋士商议御守之策。鲁肃曰：“荊州与国邻接，江山险固，士民殷富。吾若据而有之，此帝王之资也。

Nay Lưu Bị đã sang Giang Hạ, sợ hấn cầu kết với Đông Ngô, thì càng khó trị, phải tìm kẽ trứ ngay đi mới được. Tuân Du nói: - Nay nên huy động đại quân để ra oai rồi sai người đưa hịch đến Giang Đông, mời Tôn Quyền hội săn ở Giang Hạ, cùng bắt Lưu Bị, chia sẻ Kinh Châu và kết đồng minh vĩnh viễn với nhau. Tôn Quyền tất sợ hãi lại hàng, thì việc của ta chắc thành công. Tháo nghe kể ấy, lập tức ra hịch sai sứ sang Giang Đông, một mặt điểm quân mã, quân bộ và quân thủy, cả thảy tám mươi ba vạn, lại nói thăng lên những một trăm vạn quân; thủy lục đều tiến, quân thuyền quân kỵ cùng đi, theo dọc bờ sông Trường Giang kéo đến; phía tây nối liền với đất Kinh Giáp, phía đông tiếp giáp Kỳ Hoàng, doanh trại nối với nhau dài hơn ba trăm dặm.

Nói về Giang Đông, Tôn Quyền đương đóng quân ở quận Sài Tang, được tin đại quân Tào Tháo đến Tương Dương; Lưu Tôn đã ra hàng, mà quân Tào lại sớm khuya đi gấp đường đến lấy lại Giang Lăng. Quyền bèn họp các mưu sĩ lại bàn kế phòng thủ. Lỗ Túc nói: - Kinh Châu tiếp giáp nước ta, giang sơn hiểm trở, nhân dân giàu có, nếu chiếm được đất ấy thì đủ để xây nghiệp đế vương. Nay

qǐng fèng mìng wǎng jiang  
xià diào sàng , yín shuo liú  
bèi shǐ fǔ liú biǎo zhòng jiang  
, tòng xīn yì yì , gòng pò cáo  
cào ; bèi ruò xǐ ér cóng mìng  
, zé dà shì kě dìng yǐ . " quán  
xǐ cóng qí yán , jí qiǎn lù sù  
? lǐ wǎng jiang xià diào sàng  
. què shuo xuán dé zhì jiang  
xià , yǔ kǒng míng , liú qí  
gòng yì liáng cè . kǒng míng  
yue : " cáo cào shì dà , jí nán  
dǐ dí , bù rú wǎng tóu dong  
wú sun quán , yǐ wèi yìng  
yuán . shǐ nán bēi xiāng chí  
, wú děng yú zhong qū lì , yǒu  
hé bù kě ? " xuán dé yue : "  
jiang dong rén wù jí duo , bì  
yǒu yuǎn móu , an kěn xiāng  
róng ye ? " kǒng míng xiào  
yue : " jin cào yǐn bǎi wàn zhì  
zhòng , hǔ jù jiāng hàn ,  
jiāng dong an de bù shǐ rén  
lái tàn ting xu shí ? ruò yǒu  
réni dào cǐ , liàng jiè yí fan  
feng , zhí zhì jiāng dong ,  
píng san cùn bù làn zhì shé ,  
shuo nán bēi liǎng jun hù  
xiāng tun bìng . ruò nán jun  
shèng , gòng zhu cáo cào yǐ  
qū jing zhōu zhì dì ; ruò běi  
jun shèng , zé wǒ chéng shi  
yǐ qū jiang nán kě yě .

13 xuán dé yue : " cǐ lùn shèn  
gao . dàn rú hé de jiang

今刘表新亡，刘备新败  
, 肃请奉命往江夏吊丧  
, 因说刘备使扶刘表众  
将，同心一意，共破曹  
操；备若喜而从命，则  
大事可定矣。”权喜从  
其言，即遣鲁肃齎礼往  
江夏吊丧。却说玄德至  
江夏，与孔明、刘琦共  
议良策。孔明曰：“曹  
操势大，急难抵敌，不  
如往投东吴孙权，以为  
应援。使南北相持，吾  
等于中取利，有何不可  
？”玄德曰：“江东人  
物极多，必有远谋，安  
肯相容耶？”孔明笑曰  
：“今操引百万之众，  
虎踞江汉，江东安得不  
使人来探听虚实？若有人  
到此，亮借一帆风，  
直至江东，凭三寸不烂  
之舌，说南北两军互相  
吞并。若南军胜，共诛  
曹操以取荆州之地；若  
北军胜，则我乘势以取  
江南可也。

玄德曰：“此论甚高。

bị tân bại, túc thỉnh phụng  
mệnh vāng giang hạ điếu tang,  
nhân thuyết lưu bị sử phủ lưu  
biểu chúng tướng, đồng tâm  
nhất ý, cộng phá tào thao; bị  
nhược hỉ nhi tòng mệnh, tắc đại  
sự khả định hĩ." Quyền hỉ tòng  
kì ngôn, túc khiển lỗ túc tê lễ  
vāng giang hạ điếu tang.  
Khước thuyết huyền đức chí  
giang hạ, dữ khồng minh, lưu kí  
cộng nghị lương sách. Khồng  
minh viết: "Tào thao thế đại,  
cấp nan để địch, bắt như vāng  
đầu đông ngô tôn quyền, dĩ vi  
ứng viên. Sử nam bắc tương  
tri, ngô đặng vu trung thủ lợi,  
hữu hà bắt khá?" Huyền đức  
viết: "Giang đông nhân vật cực  
đa, tất hữu viễn mưu, an khẳng  
tương dung da?" Khồng minh  
tiêu viết: "Kim thao dãm bách  
vạn chi chúng, hổ cứ giang  
hán, giang đông an đắc bắt sủ  
nhân lai thám thính hư thật?  
Nhược hữu nhân đáo thử,  
lượng tá nhất phàm phong, trực  
chí giang đông, bằng tam thốn  
bắt lạn chi thiêt, thuyết nam bắc  
lưỡng quân hổ tương thôn tính.  
Nhược nam quân thắng, cộng  
tru tào thao dĩ thủ kinh châu chi  
địa; nhược bắc quân thắng, tắc  
ngã thừa thế dĩ thủ giang nam  
khả dã.

Huyền đức viết: "Thứ luận thậm  
cao. Đãm như hà đắc giang

Lưu Biểu mới chết, Lưu Bị mới  
thua, tôi xin phụng mệnh sang  
Giang Hạ viếng tang, nhân tiện  
bảo Lưu Bị phủ dụ các tướng  
của Lưu Biểu, đồng tâm hiệp  
lực với ta để phá Tào Tháo,  
nếu Bị vui lòng nghe theo thì  
việc lớn phải xong. Quyền đồng  
ý, lập túc sai Lỗ Túc đem lễ vật  
sang Giang Hạ viếng tang. Lại  
nói Huyền Đức đến Giang Hạ  
cùng với Khồng Minh và Lưu  
Kỳ bàn việc, Khồng Minh nói: -  
Tào Tháo thế to lắm, khó lòng  
địch nổi, không bằng ta sang  
nhờ Tôn Quyền ở Giang Đông  
để làm ứng viện. Nam, Bắc hai  
bên giữ miếng với nhau, ta ở  
giữa kiếm lợi, có gì mà chẳng  
được. Huyền Đức nói: - Giang  
Đông lắm mưu thần giỏi, nhìn  
xa thấy rộng, sao họ chịu nạp  
ta! Khồng Minh cười đáp rằng: -  
Nay Tào Tháo dàn quân trăm  
vạn, chiếm cứ Giang Hán; tất  
nhiên Giang Đông phải cho  
người lại đây dò la xem hư  
thực thế nào? Nhược bằng có  
sứ đến, tôi xin mượn một cánh  
buồm thuận gió đến thẳng  
Giang Đông, chỉ ba tấc lưỡi đũ  
làm cho hai quân nam bắc thôn  
tính lẫn nhau. Nếu quân nam  
được ta dùng đánh Tào Tháo,  
lấy đất Kinh Châu. Nếu quân  
bắc được, ta thừa thế lấy Giang Nam cũng nên.

Huyền Đức nói: - Ké áy rất hay,  
nhưng làm thế nào khiến cho

dong rén dào ? " zhèng shuo xiàn , rén bào jiang dong sun quán cha lǔ sù lái diào sàng , chuán yǐ bàng àn . kǒng míng xiào yue :: dà shì jì yǐ ! " suì wèn liú qí yue : " wǎng rì sun cè wáng shí , xiang yáng céng qiān rén qù diào sàng fǒu ? " qí yue : " jiang dong yǔ wǒ jia yǒu sha fù zhóu , an de tong qìng diào zhì lǐ ! " kǒng míng yue : " rán zé lǔ sù zhí lái , fei wèi diào sàng , nǎi lái tàn ting jun qíng yě . " suì wèi xuán dé yue : " lǔ sù zhì , ruò wèn cáo cáo dòng jìng , zhǔ gong zhí tui bù zhì , zài san wèn shí , zhǔ gong zhí shuo kě wèn zhu gé liàng . " jì huì yǐ dìng , shǐ rén yíng jie lǔ sù . sù rù chéng diào sàng ; shou guò lǐ wù , liú qí qīng sù yǔ xuán dé xiāng jiàn . lǐ bì , yao rù hòu táng yǐn jiǔ , sù yue : " jiǔ wén huáng shú dà míng , wú yuán bài huì ; jin xìng de jiàn . shí wèi xin wèi . jìn wén huáng shú yǔ cáo cáo huì zhàn , bì zhì bǐ xu shí : gǎn wèn cáo jun yue yǒu jǐ hé ? " xuán dé yue : " bēi bing wéi jiang guǎ , yi wén cáo zhì jí zǒu , jìng bù zhì bǐ xu shí . " lǔ sù yue : " wén huáng shú yòng zhu gé kǒng míng zhí móu , liǎng cháng huǒ shao de cáo cáo hún wáng dǎn luò , hé yán bù zhì ye ? " xuán dé yue : "

但如何得江东人到？”正说间，人报江东孙权差鲁肃来吊丧，船已傍岸。孔明笑曰：“大事济矣！”遂问刘琦曰：“往日孙策亡时，襄阳曾遣人去吊丧否？”琦曰：“江东与我家有杀父之仇，安得通庆吊之礼！”孔明曰：“然则鲁肃之来，非为吊丧，乃来探听军情也。”遂谓玄德曰：“鲁肃至，若问曹操动静，主公只推不知，再三问时，主公只说可问诸葛亮。”计会已定，使人迎接鲁肃。肃入城吊丧；收过礼物，刘琦请肃与玄德相见。礼毕，邀入后堂饮酒，肃曰：“久闻皇叔大名，无缘拜会；今幸得见。实为欣慰。近闻皇叔与曹操会战，必知彼虚实：敢问操军约有何？”玄德曰：“备兵微将寡，一闻操至即走，竟不知彼虚实。”鲁肃曰：“闻皇叔用诸葛亮之谋，两场火

đông nhân đáo?" Chánh thuyết gian, nhân báo giang đông tôn quyền sai lỗ túc lai điếu tang, thuyền dĩ bàng ngạn. Khổng minh tiểu viết:: đại sự tề hĩ! "Toại vấn lưu kí viết: "Vâng nhật tôn sách vong thời, tương dương tảng khiễn nhân khứ điếu tang phủ?" Kí viết: "Giang đông dữ ngã gia hữu sát phụ chí cùu, an đắc thông khánh điếu chi lẽ!" Khổng minh viết: "Nhiên tắc lỗ túc chí lai, phi vi điếu tang, nãi lai thám thính quân tình dã." Toại vị huyền đức viết: "Lỗ túc chí, nhược vấn tào thao động tĩnh, chúa công chỉ thôi bất tri, tái tam vấn thời, chúa công chỉ thuyết khả vấn Gia Cát lượng." Kế hội dĩ định, sử nhân nghênh tiếp lỗ túc. Túc nhập thành điếu tang; thu quá lễ vật, lưu kí thỉnh túc dữ huyền đức tương kiến. Lễ tất, yêu nhập hậu đường ấm tửu, túc viết: "Cửu văn hoàng thúc đại danh, vô duyên bái hội; kim hạnh đắc kiến. Thật vi hân úy. Cận văn hoàng thúc dữ tào thao hội chiến, tất tri bỉ hư thật: cảm vấn thao quân ước hữu kỉ hè?" Huyền đức viết: "Bị binh vi tương quả, nhất văn thao chí túc tấu, cánh bất tri bỉ hư thật." Lỗ túc viết: "Văn hoàng thúc dụng Gia Cát khổng minh chí mưu, lưỡng trường hỏa thiêu đắc tào thao hồn vong đám lạc, hè ngôn bất tri da?" Huyền đức viết: "Từ phi vấn khổng minh,

Giang Đông sai người đến đây được? Vừa nói dứt lời, có tin báo rằng: - Tôn Quyền ở Giang Đông sai Lỗ Túc lại viếng tang, thuyền đã ghé bờ. Khổng Minh cười nói: - Việc to chắc xong! Rồi hỏi luôn Lưu Kỳ: - Ngày trước Tôn Sách mất, Tương Dương có sai người sang viếng không? Kỳ đáp: - Giang Đông với nhà tôi có tử thù, đâu có đi lại hiếu hỉ? Khổng Minh nói: - Thế thì Lỗ Túc đến đây, không phải để viếng tang mà là để dò xét tình hình ta đó thôi. Lại bảo với Huyền Đức rằng: - Hỗ Lỗ Túc hỏi đến việc động tĩnh của Tào Tháo thì chúa công cứ một mực nói không biết. Hỗ hỏi đến hai ba lần, thì bấy giờ chúa công bảo hắn hỏi Gia Cát Lượng. Bàn định xong xuôi bèn sai người ra đón Lỗ Túc vào. Túc vào viếng tang xong, Lưu Kỳ nhận đồ phúng rồi mời Túc đến gặp Huyền Đức. Huyền Đức rước vào nhà trong uống rượu, Túc nói: - Lâu nay, nghe thấy đại danh hoàng thúc, nhưng chưa có dịp nào được bái kiến, nay được gặp thực là hân hạnh. Mới đây, Hoàng Thúc đánh nhau với Tào Tháo, tất biết rõ tình hình. Dám hỏi quân Tào Tháo ước được độ bao nhiêu? Huyền Đức đáp: - Tôi binh mọn tướng ít, Tháo đến là chạy, còn biết gì đến tình hình bên ấy như thế nào. Túc nói: - Tôi nghe Hoàng Thúc

xú fei wèn kǒng míng , biàn  
zhì qí xiáng . " sù yue : "  
kǒng míng an zài ? yuàn qiú  
yi jiàn . " xuán dé jiào qǐng  
kǒng míng chu lái xiāng jiàn .

烧得曹操魂亡胆落，何  
言不知耶？”玄德曰：  
“徐非问孔明，便知其  
详。”肃曰：“孔明安  
在？愿求一见。”玄德  
教请孔明出来相见。

14 sù jiàn kǒng míng lǐ bì , wèn  
yue : " xiàng mù xian sheng  
cái dé , wèi de bài wù ; jin  
xìng xiāng yù , yuàn wén mù  
jin an wéi zhì shì . " kǒng  
míng yue : " cáo cào jian jì ,  
liàng yǐ jìn zhī ; dàn hèn lì  
wèi jí , gù qiě bì zhī . " sù yue  
: " huáng shū jìn jiāng zhǐ yú  
cǐ hu ? " kǒng míng yue : "  
shǐ jun yǔ cang wú tài shǒu  
wú chén yǒu jiù , jiāng wǎng  
tóu zhī . " sù yue : " wú chén  
liáng shǎo bing wéi , zì bù  
néng bǎo , yan néng róng  
réni ? " kǒng míng yue : " wú  
chén chǔ sui bù zú jiǔ ju , jin  
qiě zàn yì zhī , bié yǒu liáng  
tú . " sù yue : " sun jiāng jun  
hǔ jù liù jùn , bing jīng liáng  
zú , yòu jí jìng xián lǐ shì ,  
jiāng biǎo ying xióng , duo  
gui fù zhī . jin wèi jun jì . mò  
ruò qiǎn xīn fù wǎng jié dong  
wú , yǐ gòng tú dà shì . "  
kǒng míng yue : " liú shī jun  
yǔ sun jiāng jun zì lái wú jiù ,  
kǒng xu fèi cí shuo . qiě bié  
wú xīn fù zhī rén kě shǐ . " sù

tiện tri kì tường." Túc viết:  
"Khổng minh an tại? Nguyệt  
cầu nhát kiến." Huyền đức giáo  
thỉnh khổng minh xuất lai tương  
kiến.

dùng mưu của Khổng Minh, hai  
phen đánh hóa công làm cho  
Tào Tháo kinh hồn lạc phách,  
sao Hoàng Thúc lại bảo không  
biết? Huyền Đức nói: - Họa  
chẳng hỏi Khổng Minh thì mới  
biết được rõ. Túc nói: - Khổng  
Minh ở đâu, xin cho được gặp  
một chút. Huyền Đức sai mời  
Khổng Minh ra.

肃见孔明礼毕，问曰：  
“向慕先生才德，未得  
拜晤；今幸相遇，愿闻  
目今安危之事。”孔明  
曰：“曹操奸计，亮已  
尽知；但恨力未及，故  
且避之。”肃曰：“皇  
叔今将止于此乎？”孔  
明曰：“使君与苍梧太  
守吴臣有旧，将往投之。  
”肃曰：“吴臣粮少  
兵微，自不能保，焉能  
容人？”孔明曰：“吴  
臣处虽不足久居，今且  
暂依之，别有良图。”  
肃曰：“孙将军虎踞六  
郡，兵精粮足，又极敬  
贤礼士，江表英雄，多  
归附之。今为君计。莫  
若遣心腹往结东吴，以  
共图大事。”孔明曰：

Túc kiến khổng minh lễ tất, vẫn  
viết: "Hướng mộ tiên sinh tài  
đức, vị đắc bái ngộ; kim hạnh  
tương ngộ, nguyện văn mục  
kim an nguy chí sự." khổng  
minh viết: "Tào thao gian kế,  
lượng dĩ tần tri; dān hận lực vị  
cập, cố thả tị chi." túc viết:  
"Hoàng thúc kim tương chỉ vu  
thủ hò?" Khổng minh viết: "Sứ  
quân dữ thương ngô thái thủ  
ngô thần hữu cựu, tương vãng  
đầu chí." túc viết: "Ngô thần  
lương thiểu binh vi, tự bất nồng  
bảo, yên năng dung nhân?"  
Khổng minh viết: "Ngô thần xử  
tuy bất túc cửu cự, kim thả tạm  
y chi, biệt hữu lương đồ." túc  
viết: "Tôn tướng quân hồ cứ lục  
quận, binh tinh lương túc, hưu  
cực kính hiền lẽ sĩ, giang biểu  
anh hùng, đa quy phụ chí. Kim  
vi quân kế. Mạc nhược khiễn  
tâm phúc vãng kết đồng ngô, dĩ  
công đồ đại sự." khổng minh  
viết: "Lưu sứ quân dữ tôn  
tướng quân tự lai vô cựu,  
khủng hư phí từ thuyết. Thả  
biệt vô tâm phúc chí nhân khâ

Túc vái chào rồi hỏi: - Xưa nay  
vẫn mộ tài đức tiên sinh, chưa  
được bái kiến bao giờ. Nay  
may mắn được gặp, xin cho  
biết việc an nguy ngày nay.  
Khổng Minh nói: - Mưu giàn  
của Tào Tháo tôi đã biết cả, chỉ  
giận sức mình chưa đủ, nên  
còn tạm lánh đó thôi. Túc lại  
hỏi: - Hoàng Thúc nay định ở  
đây hay đi đâu? Khổng Minh  
đáp: Sứ quân tôi có quen thái  
thú Ngô Thần ở Thương Ngô,  
nay sắp sang đó để nhờ. Túc  
nói: - Ngô Thần lương khan  
binh ít, giữ mình còn chẳng nổi,  
cho ai nhờ được? Khổng Minh  
nói: - Chỗ ấy tôi cũng biết  
không ở lâu được, nay hãy  
nương tạm, rồi sau sẽ liệu kế  
khác. Túc nói: - Tôn tướng quâ  
tôi hùng cứ sáu quận, binh giới  
lương nhiều, lại kính hiền trọng  
sĩ, anh hùng miền Giang Đông  
nhiều người quy phục. Nay xin  
hiến ông một kế. Chi bằng tiên  
sinh sai người tâm phúc sang  
liên kết với Đông Ngô để cùng  
mưu toan việc lớn. Khổng Minh

yue : "xian sheng zhi xiong , xiān wèi jiāng dong cān mou , rì wàng yǔ xian sheng xiāng jiàn . sù bù cái , yuàn yǔ gong tòng jiàn sun jiāng jun , gòng yì dà shì ." xuán dé yue : "kǒng míng shì wú zhī shi , qǐng kè bù kě xiāng lí , an kě qù yě ?" sù jian qǐng kǒng míng tòng qù . xuán dé yáng bù xǔ . kǒng míng yue : "shì jí yǐ , qǐng fèng mìng yí xíng . xuán dé fang cái xǔ nuò . lǔ sù suì bié liǎo xuán dé , liú qí , yǔ kǒng míng dēng zhōu , wàng chái sang jùn lái . zhèng shì : zhì yin zhu gé piān zhōu qù , zhì shǐ cáo bing yi dàn xiū . bù zhì kǒng míng cǐ qù bì jìng rú hé , qǐe kàn xià wén fēn jiě .

“刘使君与孙将军自来无旧，恐虚费词说。且别无心腹之人可使。”

肃曰：“先生之兄，现为江东参谋，日望与先生相见。肃不才，愿与公同见孙将军，共议大事。”玄德曰：

“孔明是吾之师，顷刻不可相离，安可去也？”

肃坚请孔明同去。玄德佯不许。孔明曰：“事急矣，请奉命一行。玄德方才许诺。鲁肃遂别了玄德、刘琦，与孔明登舟，望柴桑郡来。正是：只因诸葛扁舟去，致使曹兵一旦休。不知孔明此去毕竟如何，且看下文分解。

sử." túc viết: "Tiên sinh chi huynh, hiện vi giang đông tham mưu, nhât vọng dũ tiên sinh tương kiến. Túc bất tài, nguyện dũ công đồng kiến tôn tướng quân, công nghi đại sự." huyền đức viết: "Không minh thị ngô chí sư, khoảnh khắc bất khả tương li, an khả khứ dã?" Túc kiên thỉnh không minh đồng khứ. Huyền đức đương bất hứa. Không minh viết: "Sự cấp hĩ, thỉnh phụng mệnh nhất hành. Huyền đức phương tài hứa nặc. Lỗ túc toại biệt liễu huyền đức, lưu kì, dũ không minh đăng chu, vọng sài tang quận lai. Chánh thị: chỉ nhân Gia Cát biến chu khứ, trí sứ tào binh nhất đán hưu. Bất tri không minh thử khứ tắt cánh như hà, thả khán hạ văn phân giải.

nói: - Lưu sứ quân cùng với Tôn tướng quân xưa nay không được quen nhau, sợ uống mắt lời. Vả lại không có ai là tâm phúc có thể sai đi được. Túc nói: - Lệnh huynh Gia Cát Cẫn hiện đang làm tham mưu ở Giang Đông, đêm ngày mong được gặp tiên sinh. Tôi tuy không có tài, xin cùng tiên sinh vào ra mắt Tôn tướng quân để bàn việc lớn. Huyền Đức nói: - Không Minh là thầy ta, rời ta một lúc không xong, đi thế nào được? Túc cố nài ba bốn lần, Huyền Đức cứ giả vờ không nghe. Không Minh nói: - Việc đã kíp rồi, tôi xin phụng mệnh đi một chuyến. Huyền Đức bấy giờ mới đồng ý. Lỗ Túc đứng dậy từ biệt Huyền Đức, Lưu Kỳ, rồi cùng với Không Minh lên thuyền đến quận Sài Tang. Ấy là: Chỉ bởi con thuyền Gia Cát chạy Khiên cho tướng sĩ giặc Tào tan. Chưa biết Không Minh đi chuyến này ra thế nào, xem đến hồi sau sẽ rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中  
043  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo lǔ sù , kǒng míng cí liǎo xuán dé , liú qí , deng zhou wàng chái sang jùn lái . èr rén zài zhou Zhōng Gòng yì , lǔ sù wèi kǒng míng yue : " xian sheng jiàn sun jiāng jun , qie bù kě shí yán cáo cào bing duo jiang guǎng . " kǒng míng yue : " bù xu zi jìng ding níng , liàng zì yǒu duì dá zhì yǔ . " jí chuán dào àn , sù qǐng kǒng míng yú guǎn yì zhong zàn xie , xian zì wáng jiàn sun quán . quán zhèng jù wén wǔ yú táng shàng yì shì , wén lǔ sù huí , jí zhao rù wèn yue : " zì jìng wǎng jiang xià , tǐ tàn xu shí ruò hé ? " sù yue : " yǐ zhī qí luè , cháng róng xú bǐng . " quán jiang cáo cáo xí wén shì sù yue : " cáo zuó qiǎn shǐ ? wén zhì cǐ , gu xian fa qiǎn lái shǐ , xiān jìn huì zhòng shàng yì wèi dìng . " sù jie xí wén guān kàn . qí luè yue : " gu jìn chéng dì mìng , fèng cí fá zuì . móu hui nán zhǐ , liú cóng shù shǒu ; jīng xiāng zhī mǐn , wàng feng guī shùn . jin tǒng

第四十三回  
诸葛亮舌战群儒  
鲁子敬力排众议

Đệ tứ thập tam hồi Gia Cát  
lượng thiệt chiến quần nho lỗ  
tử kính lực bài chúng nghị

HỘI 43 Gia Cát Lượng khua lưỡi  
bè bợn nho; Lỗ Tử Kính dùng  
sức bác lời chúng.

却说鲁肃、孔明辞了玄德、刘琦，登舟望柴桑郡来。二人在舟中共议、鲁肃谓孔明曰：“先生见孙将军，切不可实言曹操兵多将广。”孔明曰：“不须子敬叮咛，亮自有对答之语。”及船到岸，肃请孔明于馆驿中暂歇，先自往见孙权。权正聚文武于堂上议事，闻鲁肃回，急召入问曰：“子敬往江夏，体探虚实若何？”肃曰：“已知其略，尚容徐禀。”权将曹操檄文示肃曰：“操昨遣使賚文至此，孤先发遣来使，现今会众商议未定。”肃接檄文观看。其略曰：“孤近承帝命，奉词伐罪。旄麾南指，刘琮束手；荆襄之民，

Khước thuyết lỗ túc, không minh từ liễu huyền đức, lưu kì, đăng chu vọng sài tang quận lai. Nhị nhân tại chu trung công nghị, lỗ túc vị không minh viết: "Tiên sinh kiến tôn tướng quân, thiết bất khả thật ngôn tào thao binh đa tương quảng." Không minh viết: "Bất tu tử kính định ninh, lượng tự hữu đối đáp chí ngữ." Cập thuyền đáo ngạn, túc thỉnh không minh vu quán dịch trung tạm hiết, tiên tự vãng kiến tôn quyền. Quyền chánh tự văn võ vu đường thượng nghị sự, văn lỗ túc hồi, cấp triệu nhập văn viết: "Tử kính vãng giang hạ, thể tham hư thật nhược hè?" Túc viết: "Dĩ tri kì lược, thượng dung từ bẩm." Quyền tương tào thao hịch văn kì túc viết: "Thao tạc khiển sử tê văn chí thủ, cô tiên phát khiển lai sử, hiện kim hội chúng thương nghị vị định." Túc tiếp hịch văn quan khán. Kì lược viết: "Cô cận thừa đế mệnh, phụng từ phạt tội. Mao huy nam chí, lưu tông thúc thủ; kinh tương chi dân, vọng phong quy thuận. Kim thống hùng binh bách vạn,

Lỗ Túc và Khổng Minh từ biệt Huyền Đức. Lưu Kỳ, xuống thuyền đến quận Sài Tang. Hai người ngồi trong thuyền nói chuyện. Lỗ Túc dặn Khổng Minh rằng: Tiên sinh có vào ra mắt tướng quân, thì đừng nói thật bên Tào Tháo quân nhiều tướng nhé! Khổng Minh nói: - Điều ấy Tử Kính không phải dặn. Tôi sẽ liệu lời đối đáp. Khi thuyền cập bến, Túc mời Khổng Minh về nghỉ trong nhà khách, rồi thân vào gặp Tôn Quyền trước. Quyền đương họp các quan văn võ ở trong triều bàn việc, nghe tin Lỗ Túc về, gọi ngay vào, hỏi: - Tử Kính sang Giang Hạ thấy hiện tình thế nào? Túc đáp: - Cũng đã biết được ít nhiều, xin để thư thả sẽ thưa. Quyền đưa tờ hịch của Tào Tháo cho Túc xem và bảo rằng: - Hôm nọ Tào Tháo sai sứ đưa hịch đến đây, ta đã cho sứ quay về. Nay đương bàn việc ấy với các quan chưa xong. Túc lấy tờ hịch xem. Trong hịch nói đại khái như sau: "Ta phụng mệnh vua, đánh kẻ có tội. Cờ trỏ về nam, Lưu Tôn phải bỏ tay, dân Kinh Tương nghe thấy tin, rầm ráp hàng phục. Nay thống lĩnh trăm vạn hùng binh, nghìn viên thượng tướng, muốn

xióng bīng bǎi wàn , shàng  
jiāng qian yuán , yù yǔ jiāng  
jun huì liè yú jiāng xià , gòng  
fá liú bēi , tòng fen tǔ dì ,  
yǒng jié méng hǎo . xìng wù  
guān wàng , sù cì huí yin . "  
lǔ sù kàn bì yue : " zhǔ gong  
zun yì ruò hé ? " quán yue : "  
wèi yǒu dìng lùn . " zhang  
zhào yue : " cáo cǎo yǒng  
bǎi wàn zhì zhòng , jiè tian zi  
zhí míng , yǐ zheng sì fang ,  
jù zhì bù shùn . qiè zhǔ gong  
dà shì kě yǐ jù cào zhě ,  
Cháng Jiāng yě . jìn cào jì de  
jing zhou , Cháng Jiāng zhí  
xiǎn , yǐ yǔ wǒ gòng zhī yǐ ,  
shì bù kě dí . yǐ yú zhì jì , bù  
rú nà jiàng , wèi wàn ān zhī  
cè . zhòng móu shì jie yue : "  
zi bù zhī yán , zhèng hé tian  
yì . " sun quán chén yín bù  
yǔ . zhang zhào yòu yue : "  
zhǔ gong bù bì duo yí . rú  
jiàng cào , zé dong wú mí  
an , jiāng nán liù jùn kě bǎo  
yǐ . " sun quán di tóu bù yǔ .

望风归顺。今统雄兵百万，上将千员，欲与将军会猎于江夏，共伐刘备，同分土地，永结盟好。幸勿观望，速赐回音。”鲁肃看毕曰：“主公尊意若何？”权曰：“未有定论。”张昭曰：“曹操拥百万之众，借天子之名，以征四方，拒之不顺。且主公大势可以拒操者，长江也。今操既得荆州，长江之险，已与我共之矣，势不可敌。以愚之计，不如纳降，为万安之策。众谋士皆曰：“子布之言，正合天意。”孙权沉吟不语。张昭又曰：“主公不必多疑。如降操，则东吴民安，江南六郡可保矣。”孙权低头不语。

3 xu yú , quán qǐ gēng yī , lǔ  
sù suí yú quán hòu . quán  
zhì sù yì , nǎi zhí sù shǒu ér  
yán yue : " qīng yù rú hé ? "  
sù yue : " qiè cái zhòng rén  
suǒ yán , shen wù jiāng jun .  
zhòng rén jie kě jiàng cáo  
cào , wéi jiāng jun bù kě

须臾，权起更衣，鲁肃随于权后。权知肃意，乃执肃手而言曰：“卿欲如何？”肃曰：“恰才众人所言，深误将军。众人皆可降曹操，惟

thượng tương thiên viên, dục  
dữ tướng quân hội liệp vu  
giang hạ, cộng phạt lưu bị,  
đồng phân thô địa, vĩnh kết  
minh hảo. Hạnh vật quan vọng,  
tốc tú hồi âm." Lỗ túc khán tắt  
viết: "Chúa công tôn ý nhược  
hà?" Quyền viết: "Vị hữu định  
luận." Trương Chiêu viết: "Tào  
thao ứng bách vạn chi chúng, tá  
thiên tử chi danh, dĩ chinh từ  
phương, cự chi bất thuận. Thả  
chúa công đại thế khả dĩ cự  
thao giả, trường giang dã. Kim  
thao kí đắc kinh châu, trường  
giang chi hiêm, dĩ dữ ngã cộng  
chi hĩ, thê bắt khả địch. Dĩ ngu  
chi kế, bắt như nạp hàng, vi  
vạn an chi sách. Chúng mưu sĩ  
giai viết: "Tử bố chi ngôn,  
chánh hợp thiên ý." Tôn quyền  
trầm ngâm bắt ngữ. Trương  
chiêu hựu viết: "Chúa công bắt  
tắt đa nghi. Như hàng thao, tắc  
đông ngô dân an, giang nam  
lục quận khả bảo hĩ." Tôn  
quyền đê đầu bắt ngữ.

Tu du, quyền khởi canh y, lỗ túc  
tùy vu quyền hậu. Quyền tri túc  
ý, nãi chấp túc thủ nhí ngôn  
viết: "Khanh dục như hà?" Túc  
viết: "Kháp tài chúng nhân sở  
ngôn, thâm ngộ tướng quân.  
Chúng nhân giai khả hàng tào  
thao, duy tướng quân bắt khả

cùng với tướng quân họp săn ở  
Giang Hạ, để đánh Lưu Bị, cùng  
chia đất đai, giao hảo với nhau mãi  
mãi. Xin đừng ngờ vực, trả lời ngay  
cho." Lỗ Túc xem xong, hỏi: - Ý  
chúa công thế nào? Quyền nói: - Ta  
cũng chưa quyết định. Trương  
Chiêu nói: - Tào Tháo thống lĩnh  
quân trăm vạn, mượn tiếng thiên  
tử, đánh dẹp bốn phương, mình  
chống cự lại thì là nghịch. Vả lại  
chỗ dựa của chúa công để chống  
với Tào Tháo là sông Trường  
Giang. Nay Tháo đã lấy được Kinh  
Châu, ta không còn độc chiếm cái  
thế hiểm trở của con sông đó rồi,  
khó địch được nữa. Vậy cứ ý tôi,  
đầu hàng là kế vẹn toàn. Các mưu  
sĩ đều nói: - Lời Tử Bố chính hợp  
lòng trời! Tôn Quyền ngồi ngần ngừ  
không nói. Trương Chiêu lại tiếp: -  
Chúa công không nên nghĩ ngại gì  
nữa. Nếu hàng Tào thì dân Đông  
Ngô được yên, mà sáu quận Giang  
Nam cũng giữ được. Tôn Quyền  
vẫn cúi đầu không nói gì.

Một lát Quyền đứng dậy, thay áo.  
Lỗ Túc theo sau, Quyền biết ý cầm  
tay Túc hỏi rằng: - Ý ông thế nào?  
Túc nói: - Vừa rồi, bọn họ nói như  
thế, là không hiểu bụng tướng  
quân. Mọi người, ai cũng có thể  
hàng Tào Tháo được, duy có tướng  
quân thì không hàng được. Quyền

jiāng cáo cào . " quán yue : " hé yǐ yán zhì ? " sù yue : " rú sù děng jiàng cào , dang yǐ sù huán xiāng dǎng , léi ; guan gù bù shi zhōu jùn yě ; jiāng jun jiàng cào , yù an suǒ guī hu ? wèi bù guò fēng hóu , che bù guò yí chéng , qí bù guò yí pǐ , cóng bù guò shù rén , qǐ de nán miàn cheng gu zai ! zhòng rén zhī yì , gè zì wèi jǐ , bù kě ting yě . jiāng jun yí zǎo dìng dà jì . " quán tàn yue : " zhu rén yì lùn , dà shi gu wàng . zì jìng kai shuo dà jì , zhèng yǔ wú jiàn xiāng tóng . cǐ tian yǐ zì jìng cì wǒ yě ! dàn cào xin de yuán shào zhì zhòng , jìn yòu de jīng zhōu zhì bing , kǒng shì dà nán yǐ dǐ dí .

将军不可降曹操。”权曰：“何以言之？”肃曰：“如肃等降操，当以肃还乡党，累官故不失州郡也；将军降操，欲安所归乎？位不过封侯，车不过一乘，骑不过一匹，从不过数人，岂得南面称孤哉！众人之意，各自为己，不可听也。将军宜早定大计。”权叹曰：“诸人议论，大失孤望。子敬开说大计，正与吾见相同。此天以子敬赐我也！但操新得袁绍之众，近又得荆州之兵，恐势大难以抵敌。

4 sù yue : " sù zhì jiāng xià , yǐn zhu gé jǐn zhì dì zhu gé liàng zài cǐ , zhǔ gong kě wèn zhì , biàn zhì xu shí . " quán yue : " wò lóng xiān sheng zài cǐ hu ? " sù yue : " xiān zài guǎn yì zhōng an xie . " quán yue : " jin rì tian wǎn , qiě wéi xiāng jiàn . lái rì jù wén wǔ yú zhàng xià , xian jiào jiàn wǒ jiāng dong ying jùn , rán hòu sheng táng yì shì . " sù lǐng mìng ér qù . cǐ rì zhì guǎn yì zhōng jiàn

肃曰：“肃至江夏，引诸葛瑾之弟诸葛亮在此，主公可问之，便知虚实。”权曰：“卧龙先生在此乎？”肃曰：“现在馆驿中安歇。”权曰：“今日天晚，且未相见。来日聚文武于帐下，先教见我江东英俊，然后升堂议事。”肃领命而去。次日至馆驿

hàng tào thao." Quyền viết: "Hà dĩ ngôn chí?" Túc viết: "Như túc đẳng hàng thao, đương dĩ túc hoàn hương đảng, luy quan cố bất thất châu quận dã; tướng quân hàng thao, dục an sở quy hò? Vị bất quá phong hầu, xa bất quá nhất thừa, kỵ bất quá nhất thất, tòng bất quá số nhân, khởi đắc nam diện xưng cõ tai! Chúng nhân chi ý, các tự vi kỷ, bất khả thính dã. Tướng quân nghi tảo định đại kế." Quyền thán viết: "Chư nhân nghị luận, đại thất cõ vọng. Tử kính khai thuyết đại kế, chánh dũng ngô kiên tương đồng. Thủ thiên dĩ tử kính tú ngã dã! Đãn thao tân đắc viên thiêu chi chúng, cận hựu đắc kinh châu chi binh, khủng thế đại nan dĩ đě địch.

hỏi: - Sao vậy? Túc nói: - Như Lỗ Túc này mà hàng, thì Tháo phong cho làm quan, áo gấm về làng, mà cũng không phải mất đất đai gì cả. Tướng quân mà hàng Tháo thì về đâu? Chức tước bất quá phong hầu là cùng, xe một cỗ, ngựa một con, đầy tớ vài ba người, muôn ngồi ngoảnh mặt về nam mà xưng có còn được nữa không? Xem như thế, ý họ ai cũng chỉ biết thân người này mà thôi, có nghĩ gì đến chủ đầu! Xin tướng quân chờ nghe, nên sớm định kế lớn. Quyền than rằng: - Ta nghe họ nghị luận thật là thất vọng. Tử Kính mới ngỏ kế lớn, chính hợp ý với ta. Quả thật trời đem Tử Kính cho ta đó! Nhưng Tháo mới được quân Viên Thiệu, gần đây lại được quân Kinh Châu, thế lớn lắm, ta sợ địch không nỗi.

Túc viết: "Túc chí giang hạ, dẫn Gia Cát cản chi đệ Gia Cát lượng tại thủ, chúa công khả vấn chi, tiện tri hư thật." Quyền viết: "Ngọa long tiên sinh tại thủ hò?" Túc viết: "Hiện tại quán dịch trung an hiết." Quyền viết: "Kim nhật thiên văn, thả vị tương kiến. Lai nhật tụ văn võ vu trường hạ, tiên giáo kiến ngã giang đông anh tuấn, nhiên hậu thăng đường nghị sự." Túc lĩnh mệnh nhi khú. Thứ nhật chí quán dịch trung kiến không

Túc nói: - Tôi vừa sang Giang Hạ, đem được em Gia Cát Cản là Gia Cát Lượng về đây, chúa công nên gọi vào hỏi, sẽ biết tình hình thế nào. Tôn Quyền hỏi: - Ngọa Long tiên sinh có ở đây à? Túc nói: - Hiện đương nghỉ lở nhà khách. Quyền nói: - Hôm nay đã tối rồi, đừng cho vào gặp vội. Để ngày mai họp cả văn võ dưới trường, trước hết cho gặp các tay anh tuấn Giang Đông đã, rồi sẽ mời lên triều đường bàn việc. Túc nhận mệnh trở ra. Hôm sau Túc vào nhà khách, ra

kǒng míng , yòu zhǔ yue : " jin jiàn wǒ zhǔ , qie bù kě yán cáo cào bing duo . " kǒng míng xiào yue : " liàng zì jiàn jí ér biàn , jué bù yǒu wù . " sù nǎi yǐn kǒng míng zhì mù xià . zǎo jiàn zhāng zhào , gù yong dēng yí ban wén wú èr shí yú rén , é guàn bó dài , zhěng yí duan zuò . kǒng míng zhú yí xiāng jiàn , gè wèn xìng míng . shi lǐ yǐ bì , zuò yú kè wèi . zhang zhào dēng jiàn kǒng míng feng shén piao sǎ , qì yǔ xuān áng , liào dào cǐ rén bì lái yóu shuo . zhang zhào xian yǐ yán tiǎo zhī yue : " zhào nǎi jiāng dòng wéi mò zhì shì , jiǔ wén xian sheng gao wò lóng zhōng , zì bǐ guǎn ; lè . cǐ yǔ guǒ yǒu zhī hu ? " kǒng míng yue : " cǐ liàng píng sheng xiǎo kě zhī bǐ yě . " zhào yue : " jìn wén liú yù zhōu sān gù xian sheng yú cǎo lú zhī zhōng , xìng de xian sheng , yǐ wèi rú yú de shuǐ , sì yù xí juǎn jīng xiāng . jin yí dàn yǐ shǔ cáo cào , wèi shěn shì hé zhǔ jiàn ? " kǒng míng zì sì zhang zhào nǎi sun quán shǒu xià dì yí gè móu shì , ruò bù xian nán dǎo ta , rú hé shuo de sun quán , suí dà yue : " wú guan qū hàn shàng zhì dì , yì rú fān zhǎng . wǒ zhǔ liú yù zhōu gōng xíng rén yì , bù rěn duó tòng

中见孔明，又嘱曰：“今见我主，切不可言曹操兵多。”孔明笑曰：“亮自见机而变，决不有误。”肃乃引孔明至幕下。早见张昭、顾雍等一班文武二十余人，峨冠博带，整衣端坐。孔明逐一相见，各问姓名。施礼已毕，坐于客位。张昭等见孔明丰神飘洒，器宇轩昂，料道此人必来游说。张昭先以言挑之曰：“昭乃江东微末之士，久闻先生高卧隆中，自比管；乐。此语果有之乎？”孔明曰：“此亮平生小可之比也。”昭曰：“近闻刘豫州三顾先生于草庐之中，幸得先生，以为如鱼得水，思欲席卷荆襄。今一旦以属曹操，未审是何主见？”孔明自思张昭乃孙权手下第一个谋士，若不先难倒他，如何说得孙权，遂答曰：“吾观取汉上之地，易如反掌。我主刘豫州躬行仁义，不忍

minh, hựu chúc viết: "Kim kiến ngã chủ, thiết bất khả ngôn tài thao binh đa." Khổng minh tiêu viết: "Lượng tự kiên cơ nhi biến, quyết bất hữu ngô." Túc nãi dẫn khổng minh chí mạc hạ. Tảo kiến trương chiêu, cổ ung đẳng nhất ban văn võ nhị thập dư nhân, nga quan bác đáy, chỉnh y đoán tọa. Khổng minh trực nhất tương kiến, các vấn tính danh. Thi lễ dĩ tắt, toa vu khách vị. Trương chiêu đẳng kiến khổng minh phong thần phiêu sai, khí vũ hiên ngang, liêu đạo thử nhân tắt lai du thuyết. Trương chiêu tiên dĩ ngôn thiêu chi viết: "Chiêu nãi giang đông vi mạt chí sĩ, cửu văn tiên sinh cao ngoa long trung, tự bỉ quản; nhạc. Thủ ngũ quả hữu chí hồ?" Khổng minh viết: "Thử lượng bình sinh tiểu khá chí bỉ dã." Chiêu viết: "Cận văn lưu dự châu tam cố tiên sinh vu thảo lư chí trung, hạnh đắc tiên sinh, dĩ vi như ngư đắc thủy, tư dục tịch quyển kinh tương. Kim nhất đán dĩ chúc tào thao, vị thầm thị hà chủ kiến?" Khổng minh tự tư trương chiêu nãi tôn quyền thủ hạ đệ nhất cá mưu sĩ, nhược bất tiên nan đảo tha, như hà thuyết đắc tôn quyền, toại đáp viết: "Ngô quan thủ hán thượng chí địa, dịch như phản chưởng. Ngã chủ lưu dự châu cung hành nhân nghĩa, bất nhẫn đoạt đồng tông chí cơ nghiệp, cố lực

mắt Khổng Minh, lại dặn rằng: - Hôm nay ông vào gặp chủ tôi, xin chờ nói Tào Tháo nhiều binh lăm tướng. Khổng Minh cười đáp rằng: - Tôi sẽ tùy cơ mà liệu, không để lỡ việc đâu! Túc mới dẫn Khổng Minh đến dưới trường, đã thấy bọn Trương Chiêu, Cố Ung, toàn ban văn võ hơn hai chục người, mũ cao dai rộng, y phục chỉnh tề, ngồi có thứ tự rồi, Khổng Minh chào hỏi từng người, thông tin danh đài đầy, rồi đến ngồi trên ghế tân khách. Bọn Trương Chiêu thấy Khổng Minh phong thái đàng hoàng, tự nhiên, độ lượng, khảng khái, biết rằng người này tắt là người đi thuyết khách. Trương Chiêu mới gọi trước rằng: - Chiêu tôi là một kẻ học trò ngu hèn bên Giang Đông, lâu nay vẫn được nghe tiếng tiên sinh nằm khẽ trong Long Trung, ví mình với Quản Trọng, Nhạc Nghị, lời ấy chẳng biết thực hay hư? Khổng Minh đáp: - Phải. Lượng tôi cũng có họem mình mà vì thế. Chiêu lại nói: - Mới đây, tôi mới nghe Lưu Dự Châu ba lần cầu đến tiên sinh ở trong lều tranh, may được tiên sinh như cá được nước, những toan thu sạch cả Kinh Tương, thế mà nay chỉ có một buổi sáng mà về tay Tào Tháo hết; chẳng hay ông thế nào? Khổng Minh nghĩ thầm rằng: - Trương Chiêu là tay mưu sĩ bậc nhất của Tôn Quyền, nếu mình không áp đảo được hắn thì sao thuyết phục được Tôn Quyền? Bèn đáp rằng: - Kẻ lấy đất Hán Thượng, ta coi dễ như trở

zong zhi jī yè , gù lì cí zhī .  
liú cóng rú zi , tīng xìn nìng  
yán , àn zì tóu jiàng , zhì shǐ  
cáo cáo de yǐ chang jué . jin  
wǒ zhǔ tún bing jiang xià ,  
bié yǒu liáng tú , fei děng  
xián kě zhī yě . " zhào yue : "  
ruò cǐ , shì xian sheng yán  
xíng xiāng wéi yē . xian  
sheng zì bǐ guǎn , lè , guǎn  
zhòng xiāng huán gong , bà  
zhu hóu , yì guó tian xià ; lè  
yì fú chí wéi ruò zhì yàn , xià  
qí qí shí yú chéng : cǐ èr rén  
zhě , zhen jì shì zhí cái yě .  
xian sheng zài cǎo lú zhī  
zhong , dàn xiào ào feng yuè  
, bào xi wéi zuò . jin jì cóng  
shì liú yù zhōu , dang wèi  
sheng líng xīng lì chū hái ,  
jiǎo miè luàn zéi . qiè liú yù  
zhou wèi de xian sheng zhī  
qián , cháng qiè zòng héng  
huán yǔ , ge jù chéng chí ;  
jin de xian sheng , rén jie  
yǎng wàng . sui san chǐ tóng  
méng , yì wèi biao hǔ sheng  
yì , jiāng jiàn hàn shì fù xìng  
, cáo shí jí miè yǐ . cháo tíng  
jiù chén , shan lín yǐn shì ,  
wú bù shì mù ér dài : yǐ wèi  
fú gao tian zhí yún yì , yǎng  
rì yuè zhì guang hui , zhěng  
mín yú shuǐ huǒ zhì zhōng ,  
cuò tian xià yú rèn xí zhī  
shàng , zài cǐ shí yě . hé xian  
sheng zì guì yù zhōu , cáo  
bing yí chu , qì jiā pao ge ,  
wàng feng ér cuàn ; shàng  
bù néng bào liú biǎo yǐ an

夺同宗之基业，故力辞之。刘琮孺子，听信佞言，暗自投降，致使曹操得以猖獗。今我主屯兵江夏，别有良图，非等闲可知也。”昭曰：“若此，是先生言行相违也。先生自比管、乐，管仲相桓公，霸诸侯，一国天下；乐毅扶持微弱之燕，下齐七十余城：此二人者，真济世之才也。先生在草庐之中，但笑傲风月，抱膝危坐。今既从事刘豫州，当为生灵兴利除害，剿灭乱贼。且刘豫州未得先生之前，尚且纵横寰宇，割据城池；今得先生，人皆仰望。虽三尺童蒙，亦谓彪虎生翼，将见汉室复兴，曹氏即灭矣。朝廷旧臣，山林隐士，无不拭目而待：以为拂高天之云翳，仰日月之光辉，拯民于水火之中，措天下于衽席之上，在此时也。何先生自归豫州，曹兵一出，弃甲抛戈，望风而

tù chi. Lưu tông nhụ tử, thính  
tín nịnh ngôn, ám tự đầu hàng,  
trí sỹ tào thao đắc dĩ xương  
quyết. Kim ngã chủ truân binh  
giang hạ, biệt hữu lương đồ,  
phi đẳng nhàn khả tri dã."  
Chiêu viết: "Nhược thủ, thị tiên  
sinh ngôn hành tương vi dã.  
Tiên sinh tự bỉ quản, nhạc,  
quản trọng tương hoàn công,  
bá chư hầu, nhất quốc thiên hạ;  
nhạc nghị phù trì vi nhược chí  
yến, hạ tề thất thập dư thành:  
thủ nhị nhân giả, chân tề thế  
chi tài dã. Tiên sinh tại thảo lư  
chi trung, đắn tiêu ngạo phong  
nguyệt, bão tắt nguy tọa. Kim kí  
tòng sự lưu dụ châu, đương vi  
sinh linh hưng lợi trừ hại, tiểu  
diệt loạn tặc. Thả lưu dụ châu  
vị đắc tiên sinh chi tiền, thương  
thả tung hoành hoàn vũ, cát cư  
thành trì; kim đắc tiên sinh,  
nhân giải ngưỡng vọng. Tuy  
tam xích đồng mông, diệc vị  
bưu hổ sinh dục, tương kiến  
hán thất phúc hưng, tào thị túc  
diệt hĩ. Triều đình cựu thần,  
sơn lâm ẩn sĩ, vô bất thức mục  
nhi đãi: dĩ vi phát cao thiên chí  
vân ẽ, ngưỡng nhật nguyệt chí  
quang huy, chứng dân vu thủy  
hỏa chí trung, thố thiên hạ vu  
nhãm tịch chí thương, tại thủ  
thời dã. Hà tiên sinh tự quy dự  
châu, tào binh nhất xuất, khí  
giáp phao qua, vọng phong nhi  
thoán; thương bất nǎng báo lưu  
biểu dĩ an thứ dân, hạ bất nǎng  
phụ cô tử nhi cư cương thố; nãi

bàn tay, hiềm vì chủ ta là Lưu Dụ  
Châu, muốn làm điều nhân nghĩa,  
không nỡ cướp cơ nghiệp của  
người đồng tông, cho nên nhất định  
không lấy. Lưu Tôn là một đứa trẻ  
thơ, tin nghe lời ninh, bí mật hàng  
Tào, cho nên mới để cho Tào Tháo  
ngông cuồng. Nay chủ ta đóng  
quân ở Giang Hạ, sẽ có kẻ khác,  
những kẻ tầm thường có hiếu sao  
được? Chiêu nói: - Nếu thế thì tiên  
sinh lời nói không đi đôi với việc  
làm rồi. Tiên sinh đã ví mình với  
Quản Trọng, Nhạc Nghị, mà Quản  
Trọng ngày xưa giúp Hoàn Công trị  
được chư hầu, định được thiên hạ;  
Nhạc Nghị ngày xưa giúp nước Yên  
đương suy yếu mà hạ được hơn  
bảy mươi thành nước Tề. Hai  
người ấy thực là có tài tế thế. Tiên  
sinh thì trước ở trong lều tranh, chỉ  
cười phong cợt nguyệt, xếp gối  
ngồi cao; Nay đã theo Lưu Dụ  
Châu, thì phải vì dân mà mưu điều  
lợi, bỏ điệu hại, dẹp trừ kẻ loạn tặc  
mới phải chứ! Vả khi tôi xem Lưu  
Dụ Châu chưa được tiên sinh, ai  
cũng mong ngóng, đến đứa trẻ con  
cũng cho đó là hổ sinh cánh, nhà  
Hán sắp sửa lại hưng, họ Tào sắp  
đổ. Cựu thần trong triều đình, ẩn sĩ  
nơi rừng rú, ai cũng lau mắt chờ  
xem, tưởng là tiên sinh với Lưu Dụ  
Châu, sắp xua tan mây mù trên trời  
cao, để cho thiên hạ lại được nhìn  
thấy ánh sáng mặt trời mặt trăng;  
cứu vớt dân ra khỏi cơn nước lũa,  
giúp đỡ thiên hạ yên ổn làm ăn,  
chính là lúc này vậy. Ai ngờ từ khi  
tiên sinh về với Dụ Châu, quân Tào

shù mǐn , xià bù néng fǔ gu zi ér jù jiāng tǔ ; nǎi qì xīn yē , zǒu fán chéng , bài dang yáng , ben xià kǒu , wú róng shen zhì dì : shì yù zhōu jì de xian sheng zhì hòu , fǎn bù rú qí chu yě . guǎn zhòng , lè yì , guǒ rú shì hu ? yú zhí zhī yán , xìng wù jiàn guài ! " kǒng míng ting bà , yǎ rán ér xiào yue : "péng fei wàn lǐ , qí zhì qí qún niǎo néng shí zai ? pì rú rén rǎn chén ke , dang xian yòng mí zhōu yǐ yǐn zhì , huò yào yǐ fú zhì ; dài qí fū zang tiáo he , xíng tǐ jiàn an , rán hòu yòng ròu shí yǐ bǔ zhì , měng yào yǐ zhì zhì : zé bìng gen jìn qù , rén de quán sheng yě . ruò bù dài qì mài hé huǎn , biàn tóu yǐ měng yào hòu wèi , yù qiú an bǎo , chéng wèi nán yǐ . wú zhǔ liú yù zhōu , xiàng rì jun bài yú rǔ nán , jí jí liú biǎo , bing bù mǎn qian , jiang zhī guan , zhang , zhào yún ér yǐ : cǐ zhèng rú bìng shì wang yíng yǐ jí zhí shí yě , xīn yē shan pì xiǎo xiàn , rén mǐn xi shǎo , liáng shí xian bó , yù zhōu bù guò zàn jiè yǐ róng shen , qǐ zhen jiang zuò shǒu yú cǐ ye ? fu yǐ jiǎ bing bù wán , chéng guo bù gù , jun bù jīng liàn , liáng bù jì rì , rán ér bó wàng shao tún , bái hé yòng shuǐ , shǐ xià hóu dun , cáo rén bèi xin jīng dǎn liè : qiè wèi guǎn

窜；上不能报刘表以安庶民，下不能辅孤子而据疆土；乃弃新野，走樊城，败当阳，奔夏口，无容身之地：是豫州既得先生之后，反不如其初也。管仲、乐毅，果如是乎？愚直之言，幸勿见怪！”孔明听罢，哑然而笑曰：“鹏飞万里，其志岂群鸟能识哉？譬如人染沉疴，当先用糜粥以饮之，和药以服之；待其腑脏调和，形体渐安，然后用肉食以补之，猛药以治之：则病根尽去，人得全生也。若不待气脉和缓，便投以猛药厚味，欲求安保，诚为难矣。吾主刘豫州，向日军败于汝南，寄迹刘表，兵不满千，将止关、张、赵云而已：此正如病势尪羸已极之时也，新野山僻小县，人民稀少，粮食鲜薄，豫州不过暂借以容身，岂真将坐守于此耶？夫以甲兵不完，城郭不固，军不经练，

khí tân dã, tẩu phàn thành, bại đương dương, bôn hạ khẩu, vô dung thân chi địa: thị dụ châu kí đặc tiên sinh chi hậu, phản bát như kì sơ dã. Quản trọng, nhạc nghị, quả như thị hồ? Ngu trực chi ngôn, hạnh vật kiến quái! "Khổng minh thính bãi, ách nhiên nhi tiểu viết: "Bằng phi vạn lí, kí chí khởi quản điều năng thức tai? Thí như nhân nhiễm trầm a, đương tiên dụng mi chúc dĩ ấm chí, hòa được dĩ phục chí; dãi kì phủ tang điều hòa, hình thể tiệm an, nhiên hậu dụng nhục thực dĩ bồ chí, mãnh được dĩ trì chí: tắc bệnh căn tần khứ, nhân đặc toàn sinh dã. Nhược bát dãi khí mach hòa hoãn, tiên đầu dĩ mãnh được hậu vị, dục cầu an bảo, thành vi nan hĩ. Ngô chủ lưu dự châu, hướng nhật quân bại vu nhữ nam, kí tích lưu biếu, binh bát mãn thiên, tương chỉ quan, trương, triều vân nhi dĩ: thủ chánh như bệnh thé uông doanh dĩ cực chi thời dã, tân dã sơn tích tiểu huyền, nhân dân hi thiểu, lương thực tiên bạc, dụ châu bát quá tạm tá dĩ dung thân, khởi chán tương tọa thủ vu thủ da? Phu dĩ giáp binh bát hoàn, thành quách bát cổ, quân bát kinh luyện, lương bát kế nhật, nhiên nhi bác vọng thiêu truân, bạch hà dụng thủy, sứ hạ hầu đôn, tào nhân bối tâm kinh đàm liệt: thiết vị quản trọng, nhạc nghị

mới đến, đã bỏ giáp quăng gươm, trông thấy bóng là chạy; trên không báo được Lưu Biểu, để yên thứ dân; dưới lại chẳng giúp được con côi, giữ lấy bờ cõi, bỏ Tân Giã, chạy khỏi Phàn Thành, thua Dương Dương chạy ra Hạ Khẩu, chẳng có lấy một chỗ dung thân. Thế chẳng hóa ra Dự Châu từ khi được tiên sinh lại không bằng trước ư? Quản Trọng, Nhạc Nghị chắc cũng như thế đó ư? Đó là mấy lời quê kệch, xin tiên sinh đừng chấp. Khổng Minh nghe xong, cười ha hả mà rằng: - Cái chí khí của chim bỗng, các loại chim há biết được sao? Ví như người bệnh nặng, trước hết phải cho uống nước cơm, nước cháo, thuốc thang; lúc nào phủ tang điều hòa, thân thể hồi phục, bấy giờ mới cho bỗng cá thịt, trị bỗng thuốc mạnh, thì gốc bệnh mới biệt, sinh mệnh mới an toàn. Nếu bệnh còn nặng, phủ tang còn yếu, đã trị ngay bỗng thuốc mạnh, bỗng ngay bỗng vị ngon, thì khó lòng chữa khỏi được. Chủ ta, trước thua ở Nhữ Nam, đến nhờ Lưu Biểu, quân không đầy một nghìn, tướng chỉ có Quan, Trương, Triệu chính là lúc bệnh đang nguy ngập. Tân Dã là một huyện nhỏ, hẻo láng, dân cư thưa thớt, lương thực ít ỏi, chủ ta chẳng qua đến nương tạm đó mà thôi, có phải muốn khu khu ngồi giữ cái xó áy đâu? Trong hoàn cảnh quân sĩ không săn, thành quách không bền, quân không luyện tập, chạy ăn từng bữa, thế mà lửa cháy Bác Vọng, nước ngập Bạch Hạ,

zhòng , lè yì zhì yòng bīng ,  
wéi bì guò cǐ . zhì yú liú cóng  
jiàng cǎo , yù zhōu shí chu  
bù zhì ; qie yòu bù rěn chéng  
luàn duó tòng zong zhì jí yè ,  
cǐ zhēn dà rén dà yì yě .  
dang yáng zhī bài , yù zhōu  
jiàn yǒu shù shí wàn fù yì zhī  
mín , fú lǎo xié yòu xiāng suí  
, bù rěn qì zhì , rì xíng shí lǐ ,  
bù sì jìn qū jiāng líng , gan  
yǔ tòng bài , cǐ yì dà rén dà  
yì yě . guǎ bù dí zhòng ,  
shèng fù nǎi qí cháng shì . xí  
gao huáng shù bài yú xiàng  
yǔ , ér gai xià yí zhàn chéng  
gong , cǐ fei hán xìn zhì liáng  
móu hu ? fu xìn jiù shì gao  
huáng , wèi cháng léi shèng  
. gài guó jia dà jì , shè jì an  
wéi , shì yǒu zhǔ móu . fei bǐ  
kua biàn zhí tú , xu yù qí rén  
: zuò yì lì tán , wú rén kě jí ;  
lín jí yìng biàn , bǎi wú yí  
néng . chéng wèi tian xià  
xiào ēr ! " zhè yì pían yán yǔ  
, shuo de zhāng zhào bìng  
wú yí yán huí dá .

粮不继日，然而博望烧屯，白河用水，使夏侯惇，曹仁辈心惊胆裂：窃谓管仲、乐毅之用兵，未必过此。至于刘琮降操，豫州实出不知；且又不忍乘乱夺同宗之基业，此真大仁大义也。当阳之败，豫州见有数十万赴义之民，扶老携幼相随，不忍弃之，日行十里，不思进取江陵，甘与同败，此亦大仁大义也。寡不敌众，胜负乃其常事。昔高皇数败于项羽，而垓下一战成功，此非韩信之良谋乎？夫信久事高皇，未尝累胜。盖国家大计，社稷安危，是有主谋。非比夸辩之徒，虚誉欺人：坐议立谈，无人可及；临机应变，百无一能。诚为天下笑耳！”这一篇言语，说得张昭并无一言回答。

- 5 zuò shàng hu yí rén kàng  
sheng wèn yue : " jin cáo  
gong bing tún bǎi wàn , jiang  
liè qian yuán , lóng xiāng hǔ

座上忽一人抗声问曰：  
“今曹公兵屯百万，将  
列千员，龙骧虎视，平

chi dụng binh, vị tắt quá thử.  
Chí vu lưu tông hàng thao, dự  
châu thật xuất bất tri; thả hựu  
bất nhẫn thừa loạn đoạt đồng  
tông chi cơ nghiệp, thử chán  
đại nhân đại nghĩa dã. Dương  
dương chi bại, dự châu kiến  
hữu số thập vạn phó nghĩa chi  
dân, phù lão huề áu tương tùy,  
bất nhẫn khí chí, nhật hành  
thập lí, bất tư tiền thủ giang  
lăng, cam dũ đồng bại, thử diệc  
đại nhân đại nghĩa dã. Quả bất  
địch chúng, thắng phụ nái kì  
thường sự. Tích cao hoàng số  
bại vu hạng vũ, nhi cai hạ nhất  
chiến thành công, thử phi hàn  
tin chi lương mưu hò? Phu tín  
cửu sự cao hoàng, vị thường  
luy thắng. Cái quốc gia đại kế,  
xã tắc an nguy, thị hữu chủ  
mưu. Phi bỉ khoa biện chi đồ,  
hư dự khí nhân: tọa nghị lập  
đàm, vô nhân khả cập; lâm cơ  
ứng biến, bách vô nhất năng.  
Thành vi thiên hạ tiểu nhĩ!" Giá  
nhất thiên ngôn ngữ, thuyết đắc  
trương chiêu tịnh vô nhất ngôn  
hồi đáp.

kiến bọn Hà Hầu Đôn, Tào Nhân  
phải lòng run mặt vỡ; thiết tưởng  
Quản Trọng, Nhạc Nghị dùng binh  
cũng vị tắt đã hơn gi! Đến như Lưu  
Tôn hàng Tào, Dự Châu hoàn toàn  
không biết; và lại, không nỡ nhân  
lúc loạn mà cướp lấy cơ nghiệp  
người đồng tông. Thật là đại nhân,  
đại nghĩa! Còn trận thua ở Dương  
Dương, vì có vài vạn dân, già trẻ  
dắt díu nhau đi theo, không nỡ bỏ,  
nên mỗi ngày chỉ đi được mươi  
dặm, không thiết đến lây Giang  
Lăng, cam chịu thất bại, ấy cũng là  
đại nhân đại nghĩa vậy. Còn như ít  
không địch được nhiều, thì được  
thua chỉ là việc thường thôi. Ngày  
xưa vua Cao Tổ luôn thua Hạng Vũ,  
sau chỉ một trận ở Cái Hạ là thằng  
công; đó không phải là meo tài của  
Hàn Tín đó ư? Tín thờ Cao Tổ đã  
lâu cung không mấy khi thắng; bởi  
vì kế lớn nhà nước, xã tắc an nguy,  
đều đã có chủ trương. Không như  
cái lũ khoác lác hư danh, bịp bợm,  
ngồi một xó mà lý thuyết suông thì  
không ai bằng; đến lúc có việc thì  
trăm phần chẳng được phần nào,  
thật đáng để cho thiên hạ chê cười!  
Bị thuyết một hồi, Trương Chiêu  
không còn thở ra được câu nào  
nữa.

Tọa thượng hốt nhất nhân  
kháng thanh vấn viết: "Kim tào  
công binh trâu bách vạn,  
tương liệt thiên viễn, long

Lại có một người cát tiếng hỏi rằng:  
- Nay Tào Tháo quân hàng trăm  
vạn, tướng ước nghìn viên, uy thế  
như rồng hổ, nuốt chửng Giang

shì , píng tun jiang xià , gong yǐ wéi hé rú ? " kǒng míng shì zhī , nǎi yú fan yě . kǒng míng yue : " cáo cào shou yuán shào yǐ jù zhì qióng yú xià kǒu , qū qū qíu jiào yú rén , ér yóu yán bù jù , cǐ zhen dà yán qí rén yě ! " kǒng míng yue : " liú yù zhōu yǐ shù qian rén yì zhì shi , an néng dí bǎi wàn cán bào zhì zhòng ? tuì shǒu xià kǒu , suǒ yǐ dài shí yě . jin jiang dong bing jing liáng zú , qie yǒu Cháng Jiāng zhì xiǎn , yóu yù shǐ qí zhǔ qu xiè jiàng zéi , bù gù tian xià chǐ xiào . yóu cǐ lùn zhì , liú yù zhōu zhen bù jù cáo zéi zhě yǐ ! " yú fan bù néng duì .

吞江夏，公以为何如？  
”孔明视之，乃虞翻也。  
孔明曰：“曹操收袁绍蚁聚之穷于夏口，区区求教于人，而犹言不惧，此真大言欺人也！  
”孔明曰：“刘豫州以数千仁义之师，安能敌百万残暴之众？退守夏口，所以待时也。今江东兵精粮足，且有长江之险，犹欲使其主屈膝降贼，不顾天下耻笑。由此论之，刘豫州真不惧操贼者矣！”虞翻不能对。

6 zuò xiān yòu yì rén wèn yue : " kǒng míng yù xiào yí , qín zhi shé , yóu shuo dong wú ye ? " kǒng míng shì zhī , nǎi bù zhì yě . kǒng míng yue : " bù zi shan yǐ su qín zhang yí wèi biàn shì , bù zhì su qín , zhang yí yì háo jié yě . su qín pèi liù guó xiāng yìn , zhang yí liǎng cì xiang qín , jie yǒu kuang fú rén guó zhí móu , fei bǐ wèi qiǎng líng ruò , jù dao bì jiàn zhì rén yě . jun dēng wén cáo cào xu fa zhà wěi zhí cí , biàn wèi jù qǐng jiàng , gǎn xiào su qín , zhang yí hu ? " bù zhì mò

tương hỗ thị, bình thôn giang hạ, công dĩ vi hà như?" Khổng minh thị chi, nãi ngu phiên dã. Khổng minh viết: "Tào thao thu viên thiêu nghĩ tụ chi cùng vu hạ khẩu, khu khu cầu giáo vu nhân, nhi do ngôn bất cụ, thử chân đại ngôn khi nhân dã!" Khổng minh viết: "Lưu dụ châu dĩ sở thiên nhân nghĩa chi sự, an năng địch bách vạn tàn bạo chi chúng? Thối thủ hạ khẩu, sở dĩ đãi thời dã. Kim giang đông binh tinh lương túc, thả hữu trường giang chi hiêm, do dục sử kì chủ khuất tất hàng tặc, bắt cổ thiên hạ sỉ tiêu. Do thủ luận chi, lưu dụ châu chán bất cụ thao tặc giả hỉ!" Ngu phiên bất năng đối.

Hạ, ông bảo làm sao? Khổng Minh trông xem ai, thì là Ngu Phiên. Khổng Minh nói: - Tào Tháo thu quân rơm rác của Viên Thiệu, nhặt quân ô hợp của Lưu Biểu, dù đông mấy trăm vạn cũng không đáng sợ gì hết. Ngu Phiên cười mỉm: - Quân thua ở Đương Dương, kế cùng ở Hạ Khẩu, đi van xin cứu viện không xong, còn nói không sợ, thật là khoác lác để bịp người đó thôi! Khổng Minh đáp: - Lưu Dụ Châu đem vài nghìn quân nhân nghĩa địch sao được trăm vạn quân tàn bạo? Lui về giữ Hạ Khẩu là để chờ thời cơ đấy! Nay Giang Đông, binh tinh lương đủ, lại có sông Trường Giang hiêm trỗi, thế mà còn xui chủ uốn gối hàng giặc. Từ đó mà suy, thì Lưu Dụ Châu thật không sợ gì giặc Tháo vậy! Ngu Phiên chịu cứng.

Tọa gian hựu nhất nhân vấn viết: "Khổng minh dục hiệu nghi, tần chi thiệt, du thuyết đông ngô da?" Khổng minh thị chi, nãi bộ chất dã. Khổng minh viết: "Bộ tử sơn dĩ tần trương nghi vi biện sĩ, bất tri tó tần, trương nghi diệc hào kiệt dã. Tô tần bội lục quốc tương ân, trương nghi lưỡng thứ trương tần, giai hữu khuông phù nhân quốc chi mưu, phi bỉ úy cường lăng nhược, cụ đao tị kiềm chi nhân dã. Quân đắng văn tào thao hư phát trả ngụy chi từ, tiện úy cụ thỉnh hàng, cảm tiêu tô tần, trương nghi hồ?" Bộ

Lại có một người lên tiếng hỏi: - Khổng Minh muốn uốn lưỡi Tô Tần, Trương Nghi sang làm thuyết khách ở Giang Đông nàychăng? Khổng Minh nhìn xem ai thì là Bộ Trắc, bèn đáp rằng: - Bộ Tử Sơn chỉ biết Tô Tần, Trương Nghi là biện sĩ, chuyên nghề nói mép, chứ chưa biết Tô Tần, Trương Nghi cũng là những trang hào kiệt. Tô Tần đeo ấn làm tướng sáu nước, Trương Nghi hai lần làm tướng nhà Tần, đều có tài giúp gây nên cơ nghiệp, đâu thèm so sánh với những kẻ sơ thế mạnh, lẩn dao. Các người muốn nghe thấy Tào Tháo phao tin đã vậy

rán wú yǔ . hu yí rén wèn  
yue : " kǒng míng yǐ cáo cào  
hé rú rén yě ? " kǒng míng  
shì qí rén , nǎi xue zong yě .  
kǒng míng dá yue : " cáo cào  
nǎi hàn zéi yě , yòu hé bì  
wèn ? " zong yue : " gong  
yán cha yǐ . hàn chuán shì  
zhì jin , tian shù jiang zhong .  
jin cáo gong yǐ yǒu tian xià  
san fēn zhī èr , rén jie guī xīn  
. liú yù zhōu bù shí tian shí ,  
qiǎng yù yǔ zheng , zhèng rú  
yǐ luǎn jí shí , an de bù bài  
hu ? " kǒng míng lì sheng  
yue : " xue jìng wén an de  
chu cǐ wú fù wú jun zhì yán  
hu ! fu rén sheng tian dì xiàn  
, yǐ zhōng xiào wèi lì shen  
zhi běn . gong jì wèi hàn  
chén , zé jiàn yǒu bù chén  
zhi rén , dang shì gòng lù zhī  
: chén zhì dào yě . jin cáo  
cào zǔ zong dao shí hàn lù ,  
bù sì bào xiào , fǎn huái  
cuàn nì zhì xin , tian xià zhī  
suǒ gòng fèn ; gong nǎi yǐ  
tian shù guī zhī , zhen wú fù  
wú jun zhì rén yě ! bù zú yǔ  
yǔ ! qǐng wù fù yán ! " xue  
zong mǎn miàn xiù cán , bù  
néng dùi dá . zuò shàng yòu  
yí rén yīng shēng wèn yue :  
cáo cào sui xiá tian zì yǐ lìng  
zhu hóu , yóu shì xiàng guó  
cáo can zhì hòu . liú yù zhōu  
sui yún Zhōng shān jìng  
wáng ? yì , què wú kě jī kǎo ,  
yǎn jiàn zhì shì zhì xí fàn jù  
zhì fu ēr , hé zú yǔ cáo cào

降，敢笑苏秦、张仪乎？”步骘默然无语。忽一人问曰：“孔明以曹操何如人也？”孔明视其人，乃薛综也。孔明答曰：“曹操乃汉贼也，又何必问？”综曰：“公言差矣。汉传世至今，天数将终。今曹公已有天下三分之二，人皆归心。刘豫州不识天时，强欲与争，正如以卵击石，安得不败乎？”孔明厉声曰：“薛敬文安得出此无父无君之言乎！夫人生天地间，以忠孝为立身之本。公既为汉臣，则见有不臣之人，当誓共戮之：臣之道也。今曹操祖宗叨食汉禄，不思报效，反怀篡逆之心，天下之所共愤；公乃以天数归之，真无父无君之人也！”薛综满面羞惭，不能对答。座上又一人应声问曰：“曹操虽挟天子以令诸侯，犹是相国曹参之后。刘豫州虽云中

chất mặc nhiên vô ngữ. Hốt nhát nhân ván viết: "Không minh dĩ tào thao hà như nhân dã?" Không minh thị kì nhân, nãi tiết tổng dã. Không minh đáp viết: "Tào thao nãi hán tặc dã, hựu hà tất vấn?" Tống viết: "Công ngôn sai hĩ. Hán truyền thế chí kim, thiên số tương chung. Kim tào công dĩ hữu thiên hạ tam phân chi nhị, nhân giai quy tâm. Lưu dụ châu bắt thức thiên thời, cường dục dữ tranh, chánh như dĩ noãn kích thạch, an đắc bất bại hò?" Không minh lệ thanh viết: "Tiết kính văn an đắc xuất thủ vô phụ vô quân chi ngôn hò! Phu nhân sinh thiên địa gian, dĩ trung hiếu vi lập thân chi bỗn. Công kí vi hán thần, tắc kiến hữu bất thần chi nhân, đương thê cộng lục chi: thần chi đạo dã. Kim tào thao tổ tông thao thực hán lộc, bắt tư báo hiệu, phản hoài soán nghịch chi tâm, thiên hạ chi sở công phần; công nǎi dĩ thiên số quy chi, chân vô phụ vô quân chi nhân dã! Bắt túc dữ ngữ! Thỉnh vật phục ngôn!" Tiết tổng mãn diện tu tàm, bắt năng đổi đáp. Tọa thượng hựu nhất nhân ứng thanh ván viết: "Tào thao tuy hiệp thiên tử dĩ lệnh chư hầu, do thị tương quốc tào tham chi hầu. Lưu dụ châu tuy vân trung sơn tĩnh vương miêu duệ, khước vô khả kẽ khảo, nhẫn kiến chỉ thị chức tịch phiến lũ

co với xin hàng rồi, còn dám cười Tô Tân, Trương Nghi sao được? Bộ Trắc im ngay, không dám nói gì nữa. Lại có một người hỏi rằng: - Thé Không Minh cho Tào Tháo là người thế nào? Không Minh nhìn xem ai, thì là Tiết Tung bèn đáp rằng: - Tào Tháo là giặc nhà Hán, can gì phải hỏi? Tung nói: - Ông lâm rồi. Nhà Hán truyền ngôi kế thế mãi đến nay, số trời sắp hết, giờ đây, Tháo đã nắm được hai phần ba thiên hạ rồi, nhân tâm ai cũng quy phục cả. Duy chỉ có Lưu Dự Châu không biết thiên thời, muốn gượng tranh với Tháo, khác nào trưng chơi với đá, sao chẳng thất bại? Không Minh quát to lên rằng: - Tiết Kính Văn sao dám thở ra câu vô quân, vô phụ vậy? Người ta sinh ra ở đời phải lấy trung hiếu làm cốt. Ông đã làm tôi nhà Hán, nếu kẻ nào phản nghịch, phải thề giết nó đi, mới là phải đạo. Nay tổ tôn Tào Tháo đời đời ăn lộc nhà Hán, Tháo đã không nghĩ báo ơn, lại mang lòng phản nghịch, thiên hạ đều oán ghét cả. Ông lại dám đồ cho số trời, thật là con người vô quân vô phụ, không xứng đáng bàn luận! Chớ có nói nữa! Tiết Tung đồ mày xay mặt, câm như miệng hên. Lại một người hỏi rằng: - Tào Tháo tuy rằng mượn tiếng thiên tử để sai khiến chư hầu, nhưng cũng còn là con cháu ông tướng quốc Tào Tham ngày xưa. Lưu Dự Châu vẫn tự xưng là dòng dõi Trung sơn Tĩnh vương, nhưng không có bằng cờ nào; hiện mắt trông thấy chỉ là một người dệt

kàng héng zai ! " kǒng míng shì zhī , nǎi lù jí yě . kǒng míng xiào yue : " gong fei yuán shù zuò xiàn huái jú zhì lù láng hu ? qǐng an zuò , ting wú yí yán : cáo cào jí wèi cáo xiàng guó zhì hòu , zé shì wèi hàn chén yǐ ; jin nǎi zhuan quán sì héng , qí líng jun fù , shì bù wéi wú jun , yì qǐe miè zǔ , bù wéi hàn shì zhī luàn chén , yì cáo shì zhī zéi zì yě . liú yù zhōu táng táng dì zhòu , dang jin huáng dì , àn pǔ cì jué , hé yún wú kē jǐ kǎo ? qǐe gao zǔ qǐ shen tíng cháng , ér zhong yǒu tian xià ; zhí xí fàn jù , yòu hé zú wèi rǔ hu ? gong xiǎo ér zhī jiàn , bù zú yǔ gao shì gòng yǔ ! " lù jí yǔ sai .

7 zuò shàng yi rén hu yue : " kǒng míng suǒ yán , jie qiǎng cí duó lǐ , jun fēi zhèng lùn , bù bì zài yán . qǐe qǐng wèn kǒng míng zhì hé jīng diǎn ? " kǒng míng shì zhī , nǎi yán suan yě . kǒng míng yue : " xún zhāng zhāi jù , shì zhī fǔ rú yě , hé néng xīng bāng lì shì ? qǐe gǔ geng xīn yì yǐn , diào wèi zi yá , zhang liáng , chén píng

山靖王苗裔，却无可稽考，眼见只是织席贩屦之夫耳，何足与曹操抗衡哉！”孔明视之，乃陆绩也。孔明笑曰：“公非袁术座间怀桔之陆郎乎？请安坐，听吾一言：曹操既为曹相国之后，则世为汉臣矣；今乃专权肆横，欺凌君父，是不惟无君，亦且蔑祖，不惟汉室之乱臣，亦曹氏之贼子也。刘豫州堂堂帝胄，当今皇帝，按谱赐爵，何云无可稽考？且高祖起身亭长，而终有天下；织席贩屦，又何足为辱乎？公小儿之见，不足与高士共语！”陆绩语塞。

座上一人忽曰：“孔明所言，皆强词夺理，均非正论，不必再言。且请问孔明治何经典？”孔明视之，乃严酸也。孔明曰：“寻章摘句，世之腐儒也，何能兴邦立事？且古耕莘伊尹，钓渭子牙，张良、陈平

chi phu nhĩ, hà túc dù tào thao kháng hành tai!" Khổng minh thị chi, nãi lục tích dã. Khổng minh tiểu viết: "Công phi viên thuật toa gian hoài kết chi lục lang hồ? Thỉnh an tọa, thính ngô nhất ngôn: tào thao kí vi tào tương quốc chi hậu, tắc thế vi hán thần hř; kim nãi chuyên quyền tú hoành, khi lăng quân phụ, thị bất duy vô quân, diệc thả miệt tố, bất duy hán thất chi loạn thần, diệc tào thị chi tắc từ dã. Lưu dụ châu đường đường đế trụ, đương kim hoàng đế, án phỗ tú tước, hà vân vô khả kẽ khảo? Thả cao tố khởi thân đình trường, nhi chung hữu thiên hạ; chức tịch phiến lũ, hựu hà túc vi nhục hồ? Công tiểu nhi chi kiến, bất túc dù cao sĩ cộng ngữ!" Lục tích ngữ tắc.

chiếu, bán già, sánh với Tào Tháo sao được? Khổng Minh nhìn xem ai, thì là Lưu Tích, liền cười nói rằng; - Ông có phải là người ăn cắp quít ở trong bữa tiệc của Viên Thiệu đó không? Xin hãy ngồi nghe ta giảng giải cho: Tào Tháo đã là con cháu tướng quốc họ Tào, thì là đời đời làm tôi nhà Hán, nay dám chuyên quyền ngang ngược, khinh nhờn cả vua; như thế hắn không những là vô quân mà lại là khinh cả tổ tiên mình; không những là loạn thần nhà Hán, mà còn là đứa con bất hiếu của họ Tào nữa. Lưu Dự Châu đường đường một đẳng tôn thất, đương kim Hoàng Đế hiện đã xét gia phả và phong tước cho, sao dám bảo là không có căn cứ? Vả đức Cao Tổ ngày xưa, xuất thân làm đình trưởng, mà sau được thiêu thiên hạ, thì dệt chiếu, bán già có gì là nhục? Kiến thức ông như trẻ con, không nên ngồi nói chuyện với cao sĩ. Lục Tích ngồi im thin thít.

Tọa thượng nhất nhân hốt viết: "Khổng minh sở ngôn, giai cường từ đoạt lí, quân phi chánh luận, bất tất tái ngôn. Thả thỉnh vấn khổng minh trì hà kinh điển?" Khổng minh thị chi, nãi nghiêm toan dã. Khổng minh viết: "Tầm chương trích cú, thế chi hủ nho dã, hà năng hưng bang lập sự? Thả cỗ canh sân y duẫn, điêu vị tử nha, trương lương, trấn bình

Lại một người hỏi rằng: - Khổng Minh chỉ được cái già mồm lý lẽ, không phải là chính luận; không cần dài dòng làm gì nữa, hãy xin hỏi Khổng Minh đã học được những sách gì? Khổng Minh nhìn xem thì là Nghiêm Tuấn, liền đáp: - Tìm từng chương, dò từng câu, chỉ là bọn hủ nho mà thôi, sao có xây dựng được nước non cơ nghiệp? Vả như ngày xưa Y Doãn cày ở đất Sàn, Tử Nha câu trên sông Vi,

zhī liú . dèng yǔ , gěng yǎn  
zhī bēi , jiē yǒu kuāng fú yú  
zhòu zhī cái , wèi shěn qí  
shēng píng zhì hé jīng diǎn .  
qǐ yì xiào shù shēng , qū qū  
yú bǐ yàn zhì xiān , shù hēi  
lùn huáng , wǔ wén nòng mò  
ér yǐ hu ? " yán jùn di tóu  
sàng qì ér bù néng duì .

- 8 hu yòu yi rén dà sheng yue : " gong hǎo wèi dà yán , wèi  
bì zhen yǒu shí xué , kǒng  
shì wèi rú zhě suǒ xiào ěr ." kǒng  
míng shì qí rén , nǎi rǔ  
nán chéng dé shu yě . kǒng  
míng dá yue : " rú yǒu jun zì  
xiǎo rén zhì bié . jun zì zhì rú  
, zhōng jun ài guó , shǒu  
zhèng è xié , wù shǐ zé jí  
dang shí , míng liù hòu shì .  
ruò fu xiǎo rén zhì rú , wéi  
wù diao chóng , zhuan gong  
hàn mò , qīng chun zuò fù  
, hào shǒu qióng jīng ; bǐ xià  
sui yǒu qiān yán , xiong  
zhong shí wú yí cè . qiè rú  
yáng xióng yǐ wén zhang  
míng shì , ér qu shen shì  
mǎng , bù miǎn tóu gé ér sǐ  
, cǐ suǒ wèi xiǎo rén zhì rú yě ;  
sui rì fù wàn yán , yì hé qū  
zai ! " chéng dé shu bù néng  
duì . zhòng rén jiàn kǒng  
míng dùi dà rú liú , jìn jie shi  
sè . shí zuò shàng zhang  
wen , luò tǒng èr rén , yòu yù  
wèn nán . hu yí rén zì wài ér  
rù , lì sheng yán yue : " kǒng

之流。邓禹、耿弇之辈，皆有匡扶宇宙之才，未审其生平治何经典。岂亦效书生，区区于笔砚之间，数黑论黄，舞文弄墨而已乎？”严峻低头丧气而不能对。

忽又一大声曰：“公好为大言，未必真有实学，恐适为儒者所笑耳。”孔明视其人，乃汝南程德枢也。孔明答曰：“儒有君子小人之别。君子之儒，忠君爱国，守正恶邪，务使泽及当时，名留后世。若夫小人之儒，惟务雕虫，专工翰墨，青春作赋，皓首穷经；笔下虽有千言，胸中实无一策。且如杨雄以文章名世，而屈身事莽，不免投阁而死，此所谓小人之儒也；虽日赋万言，亦何取哉！”程德枢不能对。众人见孔明对答如流，尽皆失色。时座上张温、骆统二人，又欲问难。忽一人自外而入，房

chi lưu. Đặng Vũ, Cảnh Yêm chi bối, giải hữu khuông phủ vũ trụ chi tài, vị thảm kì sinh bình trì hà kinh điền. Khởi diệc hiệu thư sinh, khu khu vu bút nghiễn chí gian, số hắc luận hoàng, vũ văn lộng mặc nhi dĩ hò?" Nghiêm tuấn đê đầu tang khí nhi bất năng đối.

Trương Lương, Trần Bình, Đặng Vũ, Cảnh Cam, đều có tài giúp nước cả, mà cũng không cần xét xem ngày thường học những sách vở gì! Có đâu lại bắt chước bọn thư sinh, bo bo sách vở, cái đèn trăng, múa văn khua bút đó ư? Nghiêm Tuấn cúi đầu tiu nghỉ ngồi im.

Lại một người lớn tiếng hỏi: - Ông chỉ được việc nói khoác là giỏi, vị tất đã có thực học, tôi chỉ sợ bọn nhà nho cười cho thô. Khổng Minh nhìn xem thì là Trình Đức Khu ở Nhữ Nam, liền đáp: - Nho cũng có nho quân tử, cũng có nho tiểu nhân. Nho quân tử thì trung vua yêu nước, giữ chính ghét tà, chuyên làm những điều ích lợi chung, tiếng để đời sau. Còn như loại tiểu nhân thì chỉ gọt dưa văn chương, miệt mài nghiên bút; còn trẻ làm phú đầu bạc đọc kinh, dưới bút dẫu có nghìn lời, trong bụng không được một mèo. Xem như Dương Hùng văn chương có tiếng một đời, mà phải hạ mình đi chờ Vương Mãng rồi cũng đến đâm đầu xuống lầu mà chết. Thé gọi là nho tiểu nhân, dẫu ngày làm hàng vạn câu thơ, cũng có ích gì đâu! Trình Đức Khu cũng ứ cỗ nốt. Các tướng thấy Khổng Minh ứng đối như nước chảy, ai cũng sợ mắt vía. Lúc đó, còn có hai người là Trương Ôn, Lạc Thống sắp sửa muôn hỏi. Bỗng bên ngoài có một người chạy vào quát to lên rằng: - Khổng Minh là bậc kỳ

míng nǎi dang shì qí cái , jun  
děng yǐ chún shé xiāng nán ,  
fei jìng kè zhì lǐ yě . cáo cào  
dà jun lín jìng , bù si tuì dí  
zhì cè , nǎi tú dòu kǒu ye ! "  
zhòng shì qí rén , nǎi líng  
líng rén , xìng huáng , míng  
gài , zì gong fù , xiàn wèi  
dong wú liáng guan . dang  
shí huáng gài wèi kǒng míng  
yue : " yú wén duo yán huò lì  
, bù rú mò ér wú yán . hé bù  
jiāng jīn shí zhì lùn wèi wǒ  
zhǔ yán zhì , nǎi yǔ zhòng  
réni biàn lùn yě ? " kǒng  
míng yue : " zhu jun bù zhì  
shì wù , hù xiāng wèn nán ,  
bù róng bù dá ēr . " yú shì  
huáng gài yǔ lǔ sù yǐn kǒng  
míng rù . zhì zhōng mén ,  
zhèng yù zhu gé jǐn , kǒng  
míng shí lǐ . jǐn yue : " xián dì  
jì dào jiāng dong , rú hé bù  
lái jiàn wǒ ? " kǒng míng yue  
: " dì jì shì liú yù zhōu , lǐ yí  
xiān gong hòu sì . gong shì  
wèi bì , bù gǎn jí sī . wàng  
xiong jiàn liàng . " jǐn yue : "  
xián dì jiàn guò wú hóu , què  
lái xù huà . " shuo bà zì qù .  
lǔ sù yue : " shì xiān suǒ zhǔ  
, bù kě yǒu wù . " kǒng míng  
diǎn tóu yìng nuò . yǐn zhì  
táng shàng , sun quán jiàng  
jie ér yíng , you lǐ xiāng dài .  
shi lǐ bì , cì kǒng míng zuò .  
zhòng wén wǔ fen liǎng xíng  
ér lì . lǔ sù lì yú kǒng míng  
zhì cè , zhì kàn ta jiǎng huà .  
kǒng míng zhì xuán dé zhì yì

声言曰：“孔明乃当世奇才，君等以唇舌相难，非敬客之礼也。曹操大军临境，不思退敌之策，乃徒斗口耶！”众视其人，乃零陵人，姓黄，名盖，字公覆，现为东吴粮官。当时黄盖谓孔明曰：“愚闻多言获利，不如默而无言。何不将金石之论为我主言之，乃与众人辩论也？”孔明曰：“诸君不知世务，互相问难，不容不答耳。”于是黄盖与鲁肃引孔明入。至中门，正遇诸葛瑾，孔明施礼。瑾曰：“贤弟既到江东，如何不来见我？”孔明曰：“弟既事刘豫州，理宜先公后私。公事未毕，不敢及私。望兄见谅。”瑾曰：“贤弟见过吴侯，却来叙话。”说罢自去。鲁肃曰：“适间所嘱，不可有误。”孔明点头应诺。引至堂上，孙权降阶而迎，优礼相待。施礼毕，赐孔明坐。众文

viết: "Khổng minh nãi đương thế kì tài, quân đắng dĩ thần thiệt tương nan, phi kính khách chi lễ dã. Tào thao đại quân lâm cảnh, bất tư thối địch chí sách, nãi đồ đấu khẩu da!"  
Chúng thị kì nhân, nãi linh lăng nhân, tính hoàng, danh cái, tự công phúc, hiện vi đồng ngô lương quan. Dương thời hoàng cái vị khổng minh viết: "Ngu văn đa ngôn hoạch lợi, bất như mặc nhi vô ngôn. Hè bất tương kim thạch chí luận vi ngã chủ ngôn chí, nãi dữ chúng nhân biện luận dã?" Khổng minh viết:  
"Chư quân bất tri thế vụ, hô tương vấn nan, bất dung bất đáp nhĩ." Vu thị hoàng cái dũ lỗ túc dẫn khổng minh nhập. Chí trung môn, chánh ngô Gia Cát cẩn, khổng minh thi lễ. Cẩn viết: "Hiền đệ kí đáo giang đông, như hè bất lai kiến ngã?"  
Khổng minh viết: "Đệ kí sự lưu dự châu, lí nghi tiên công hậu tư. Công sự vị tắt, bất cảm cập tư. Vọng huynh kiến lượng."  
Cẩn viết: "Hiền đệ kiến quá ngô hầu, khước lai tự thoại." Thuyết bãi tự khứ. Lỗ túc viết: "Thích gian sở chúc, bất khả hữu ngô." Khổng minh điểm đầu ứng nặc. Dẫn chí đường thượng, tôn quyền hàng giai nhì nghênh, ưu lễ tương đai. Thi lễ tắt, tứ khổng minh tọa. Chúng văn võ phân luồng hành nhì lập. Lỗ túc lập vu khổng minh chí trắc, chỉ khán tha giảng thoại. Khổng

tài đời nay, các ngươi lấy môi mép vận người ta, đó không phải kính trọng khách. Đại quân của Tào Tháo đã đến bờ cõi, tìm kế chống giặc chẳng tim, cứ ngồi đấu khẩu như thế ích gì? Các tướng nhìn xem ai, thì là Hoàng Cái, tự là Công Phúc, người Linh Lăng, hiện đương làm quan coi lương ở Đông Ngô. Lúc ấy Hoàng Cái bảo Khổng Minh rằng: - Tôi nghe "Nói nhiều dù được lợi, cũng không bằng ngồi im không nói". Sao ông không đem lời vàng đá ra mà nói với chủ tôi, đâu lại thừa hơi mà cãi vã với họ làm gì? Khổng Minh đáp: - Các ông ấy không biết việc đời mà hỏi, chẳng lẽ không nói. Hoàng Cái, Lỗ Túc dẫn Khổng Minh vào đến cửa giữa gặp Gia Cát Cẩn. Khổng Minh chào hỏi, Cẩn nói: - Hiền đệ đã sang Giang Đông, sao không lại thăm ta? Khổng Minh đáp: - Em đã chờ Lưu Dụ Châu, nên phải đặt việc công lên trước, rồi sau mới tới việc tư. Việc công chưa xong, nên chưa dám đến, xin anh tha thứ cho. Cẩn nói: - Hiền đệ vào yết kiến Ngô hầu xong, rồi đến chỗ ta nói chuyện. Nói đoạn, đi thẳng. Lỗ Túc nói: - Mới rồi tôi dặn những điều gì, không nên quên đấy. Khổng Minh gật đầu xin vâng. Hai người lên đến thềm chào hỏi tử tế. Tôn Quyền xuống đón, đãi rất tử tế. Thi lễ xong, Quyền mời Khổng Minh ngồi. Các quan văn võ đứng sắp hàng hai bên. Lỗ Túc đứng bên cạnh Khổng Minh, chỉ đợi xem Khổng Minh nói với Quyền như thế nào. Khổng Minh giải bày ý

bì , tou yǎn kàn sun quán : bì  
yǎn zǐ rán , táng táng yí biǎo . kǒng míng àn si : " cǐ rén  
xiàng mào fei cháng , zhī kě  
jí , bù kě shuo . děng ta wèn  
shí , yòng yán jí zhì biàn liǎo . " xiān chá yǐ bì , sun quán  
yue : " duo wén lǔ zì jīng tán  
zú xià zhī cái , jìn xìng de  
xiāng jiàn , gǎn qíu jiào yì . " kǒng míng yue : " bù cái wú  
xué , yǒu rǔ míng wèn . " quán  
yue : " zú xià jìn zài xīn  
yě , zuǒ liú yù zhōu yǔ cáo  
cào jué zhàn , bì shen zhī bǐ  
jun xu shí . " kǒng míng yue :  
" liú yù zhōu bīng wéi jiāng  
guǎ , gèng jiān xīn yě chéng  
xiǎo wú liáng , an néng yǔ  
cáo cào xiāng chí . " quán  
yue : " cáo bīng gòng yǒu  
duo shǎo ? " kǒng míng yue  
: " mǎ bù shuǐ jun , yue yǒu  
yi bǎi yú wàn . " quán yue : " mò  
fei zhà hu ? " kǒng míng  
yue : " fei zhà yě . cáo cào  
jiù yǎn zhōu yǐ yǒu qīng zhōu  
jun èr shí wàn ; píng liǎo  
yuán shào , yòu de wǔ liù shí  
wàn ; Zhōng yuán xīn zhao  
zhī bīng san sì shí wàn ; jin  
yòu de jīng zhōu zhī jun èr  
san shí wàn : yǐ cǐ jì zhī , bù  
xià yǐ bǎi wǔ shí wàn . liàng  
yǐ bǎi wàn yán zhī , kǒng jīng  
jiāng dòng zhī shì yě . " lǚ sù  
zài páng , wén yán shi sè , yǐ  
mù shì kǒng míng ; kǒng  
míng zhī zuò bù jiàn . quán  
yue : " cáo cào bù xià zhàn

武分两行而立。鲁肃立于孔明之侧，只看他讲话。孔明致玄德之意毕，偷眼看孙权：碧眼紫髯，堂堂一表。孔明暗思：“此人相貌非常，只可激，不可说。等他问时，用言激之便了。”献茶已毕，孙权曰：“多闻鲁子敬谈足下之才，今幸得相见，敢求教益。”孔明曰：“不才无学，有辱明问。”权曰：“足下近在新野，佐刘豫州与曹操决战，必深知彼军虚实。”孔明曰：“刘豫州兵微将寡，更兼新野城小无粮，安能与曹操相持。”权曰：“曹兵共有多少？”孔明曰：“马步水军，约有一百余万。”权曰：“莫非诈乎？”孔明曰：“非诈也。曹操就兗州已有青州军二十万；平了袁绍，又得五十万；中原新招之兵三四十万；今又得荆州之军二三十万：以此计之，不下一百五十

minh trí huyền đức chi ý tắt, thâu nhẫn khán tôn quyên: bích nhẫn tử nhiêm, đường đường nhất biều. Khổng minh ám tư: "Thủ nhân tướng mạo phi thường, chỉ khả kích, bất khả thuyết. Đẳng tha vấn thời, dụng ngôn kích chi tiện liễu." Hiền trà dĩ tắt, tôn quyên viết: "Đa văn lỗ tử kính đàm túc hạ chi tài, kim hạnh đắc tương kiến, cảm cầu giáo ích." Khổng minh viết: "Bất tài vô học, hữu nhục minh vấn." Quyên viết: "Túc hạ cận tại tân dã, tá lưu dự châu dữ tào thao quyết chiến, tất thâm tri bỉ quân hư thật." Khổng minh viết: "Lưu dự châu binh vi tương quả, canh kiêm tân dã thành tiêu vô lương, an năng dữ tào thao tương trì." Quyên viết: "Tào binh cộng hữu đa thiểu?" Khổng minh viết: "Mã bộ thủy quân, ước hữu nhất bách dư vạn." Quyên viết: "Mạc phi trả hồ?" Khổng minh viết: "Phi trả dã. Tào thao tựu duyên châu dĩ hữu thanh châu quân nhị thập vạn; bình liêu viên thiệu, hựu đắc ngũ lục thập vạn; trung nguyên tân chiêu chi binh tam tú thập vạn; kim hựu đắc kinh châu chi quân nhị tam thập vạn: dĩ thử kế chi, bất hạ nhất bách ngũ thập vạn. Lượng dĩ bách vạn ngôn chi, khủng kinh giang đông chi sĩ dã." Lỗ túc tại bàng, văn ngôn thất sắc, dĩ mục thị khổng minh; khổng minh chỉ tố bất kiến. Quyên viết: "Tào thao

kiến Huyền Đức, rồi liếc mắt nom Tôn Quyền, thấy Quyền mắt biếc râu đỏ, tướng mạo đường bộ, liền nghĩ thầm rằng: - Người này tướng mạo khác thường, chỉ ưa nói khích chứ không ưa thuyết phục; đợi khi nào hỏi, bấy giờ ta sẽ khích cho mấy câu là hơn! Khi tả hữu dâng trà xong, Tôn Quyền nói: - Tôi thường được nghe Lỗ Tử Kính nói đến tài túc hạ, nay may được gặp, xin túc hạ có điều gì hay chỉ bảo cho. Khổng Minh đáp: - Chúng tôi không tài ít học. Không đáng để ngài hỏi. Quyên nói: - Túc hạ mới rồi ở Tân Dã, giúp Lưu Dự Châu đánh nhau với Tào Tháo, tất biết tình hình bên Tào thế nào? Khổng Minh nói: - Cả quân mã, quân bộ và quân thủy, ước được hơn trăm vạn. Quyên trồ mắt, ngạc nhiên hỏi: - Ông nói dối ta chăng? Khổng Minh đáp: - Không dám dối đâu! Tào Tháo ở Duyện Châu đã có hai mươi vạn; bình xong Viên Thiệu, lại thêm được năm sáu mươi vạn; quân mới mập ở Trung Nguyên được ba bốn mươi vạn. Tính ra có kém gì một trăm năm mươi vạn. Thế mà Lượng nói có một trăm vạn là vì sợ người Giang Đông mất vía đó thôi! Lỗ Túc đứng cạnh, nghe nói, tái mặt lại, đưa mắt cho Khổng Minh. Khổng Minh cứ lờ đi. Quyên lại hỏi: - Chiến tướng của Tào Tháo nhiều hay ít? - Khổng Minh nói: - Những mưu sĩ lắm mưu nhiều trí và những tướng đấu tài đánh giỏi ít ra cũng được vài nghìn. Quyên lại hỏi: - Nay Tào Tháo đã bình được Kinh Sở, còn có

jiang , huán yǒu duo shǎo ? " kǒng míng yue : " zú zhì duo móu zhì shì , néng zheng guàn zhàn zhì jiang , hé zhǐ yí èr qian rén . " quán yue : " jin cáo cào píng liǎo jing , chǔ , fù yǒu yuǎn tú hu ? " kǒng míng yue : " jí jin yán jiang xià zhài , zhūn bēi zhàn chuán , bù yù tú jiang dong , dài qū hé dì ? " quán yue : " ruò bǐ yǒu tun bìng zhì yì , zhàn yǔ bù zhàn , qǐng zú xià wèi wǒ yí jué . " kǒng míng yue : " liàng yǒu yí yán , dàn kǒng jiāng jun bù kěn ting cóng . " quán yue : " yuàn wén gao lùn . " kǒng míng yue : " xiàng zhě yǔ nèi dà luàn , gù jiāng jun qǐ jiang dong , liú yù zhōu shou zhòng hàn nán , yǔ cáo cào bìng zheng tian xià . jin cáo shan chū dà nán , luè yǐ píng yǐ ; jin yòu xin pò jing zhōu , wei zhèn hǎi nèi ; zòng yǒu ying xióng , wú yòng wǔ zhī dì : gù yù zhōu dùn táo zhì cǐ . yuàn jiāng jun liàng lì ér chǔ zhì : ruò néng yǐ wú , yuè zhì zhòng , yǔ Zhōng guó kàng héng , bù rú zǎo yǔ zhì jué ; ruò qí bù néng , hé bù cóng zhòng móu shì zhì lùn , àn bìng shù jiǎ , bēi miàn ér shì zhì ? " quán wèi jí dá .

万。亮以百万言之，恐惊江东之士也。”鲁肃在旁，闻言失色，以目视孔明；孔明只做不见。权曰：“曹操部下战将，还有多少？”孔明曰：“足智多谋之士，能征惯战之将，何止一二人。”权曰：“今曹操平了荆、楚，复有远图乎？”孔明曰：“即今沿江下寨，准备战船，不欲图江东，待取何地？”权曰：“若彼有吞并之意，战与不战，请足下为我一决。”孔明曰：“亮有一言，但恐将军不肯听从。”权曰：“愿闻高论。”孔明曰：“向者宇内大乱，故将军起江东，刘豫州收众汉南，与曹操并争天下。今操芟除大难，略已平矣；近又新破荆州，威震海内；纵有英雄，无用武之地：故豫州遁逃至此。愿将军量力而处之：若能以吴、越之众，与中国抗衡，不如早与之绝；若

bộ hạ chiến tướng, hoàn hữu đa thiểu?" Khổng minh viết: "Túc trí đa mưu chi sĩ, năng chinh quán chiến chi tướng, hà chỉ nhất nhị thiên nhân." Quyền viết: "Kim tào thao bình liễu kinh, sở, phục hữu viễn đồ hò?" Khổng minh viết: "Túc kim duyên giang hạ trại, chuẩn bị chiến thuyền, bắt dục đồ giang đông, dãi thủ hà địa?" Quyền viết: "Nhược bỉ hữu thôn tĩnh chí ý, chiến dữ bắt chiến, think túc hạ vi ngã nhất quyết." Khổng minh viết: "Lượng hữu nhất ngôn, đán khung tướng quân bắt khảng thính tòng." Quyền viết: "Nguyện văn cao luận." Khổng minh viết: "Hướng giả vũ nội đại loạn, cố tướng quân khởi giang đông, lưu dự châu thu chúng hán nam, dữ tào thao tĩnh tranh thiên hạ. Kim thao sam trừ đại nan, lược dĩ bình hĩ; cận hữu tân phá kinh châu, uy chấn hải nội; túng hữu anh hùng, vô dụng võ chi địa: cố dự châu độn đào chí thủ." Nguyện tướng quân lượng lực nhi xử chi: nhược năng dĩ ngô, viet chi chúng, dữ trung quốc kháng hành, bắt như tảo dữ chí tuyệt; nhược kì bắt nǎng, hà bắt tòng chúng mưu sĩ chi luận, án binh thúc giáp, bắc diện nhi sự chi?" Quyền vị cập đáp.

tham vọng gì nữa không? Khổng Minh đáp: - Tào Tháo hiện nay hạ trại kín ven sông, sắm sửa thuyền bè, chẳng lấy Giang Đông thì lấy đâu? Quyền lại hỏi: - Đối với âm mưu ấy của Tháo, nên đánh hay không, xin túc hạ hãy quyết định giúp ta một lời? Khổng Minh nói: - Lượng tôi có một lời, nhưng chỉ sợ tướng quân chẳng chịu nghe thôi. - Quyền nói: - Xin cho nghe mấy lời cao kiến. Khổng Minh nói: - Trước kia thiên hạ đại loạn, nên tướng quân phải dấy binh ở Giang Đông, Lưu Dụ Châu tụ quân ở Hán Nam, để cùng tranh giành với Tào Tháo. Nay Tháo đã dẹp được nạn lớn, tình hình sắp ổn định xong. Vừa đây Tháo lại phá được Kinh Châu, uy lừng bốn bề. Bây giờ, dẫu có anh hùng cũng không có đất dụng võ, cho nên Dư Châu phải trốn tránh đến đây. Vậy xin tướng quân lượng sức mà tính toán công việc. Nếu tướng quân có thể lấy quân Ngô, Việt mà chống Tào Tháo được, thì nên sớm cự tuyệt nó đi. Nếu không muốn thế, sao không theo ngay lời các mưu sĩ đã bàn, thu quân mã, xếp áo giáp lại, rồi ngoanh mặt về phương bắc mà hàng? Tôn Quyền chưa kịp đáp,

其不能，何不从众谋士之论，按兵束甲，北面而事之？”权未及答。

9 kǒng míng yòu yue : " jiāng jun wài tuo fú cóng zhì míng , nèi huái yí èr zhī jiàn , shì jí ér bù duàn , huò zhì wú rì yǐ ! " quán yue : " chéng rú jun yán , liú yù zhōu hé bù jiàng cáo ? " kǒng míng yue : " xí tián héng , qí zhì zhuàng shì èr , yóu shǒu yì bù rǔ . kuàng liú yù zhōu wáng shì zhī zhòu , yíng cái gài shì , zhòng shì yāng mù . shì zhī bù jì , cǐ nǎi tian yě . yòu an néng qu chǔ rén xià hu ! " sun quán ting liǎo kǒng míng cǐ yán , bù jué bó rán biàn sè , fú yí ér qǐ , tuì rù hòu táng . zhòng jie shěn xiào ér sǎn , lǚ sù zé kǒng míng yue : " xian sheng hé gù chu cǐ yán ? xìng shì wú zhǔ kuan hóng dà dù , bù jí miàn zé . xian sheng zhì yán , miǎo shì wú zhǔ shèn yǐ . " kǒng míng yāng miàn xiào yue : " hé rú cǐ bù néng róng wù ye ! wǒ zì yǒu pò cáo zhī jì , bǐ bù wèn wǒ , wǒ gù bù yán . " sù yue : " guǒ yǒu liáng cè , sù dang qǐng zhǔ gong qíu jiào . " kǒng míng yue : " wú shì cáo cáo bǎi wàn zhì zhòng , rú qún yǐ èr ! dàn wǒ yǐ jǔ shǒu , zé jie wèi jí fěn yǐ ! " sù wén yán , biàn rù hòu

孔明又曰：“将军外托服从之名，内怀疑贰之见，事急而不断，祸至无日矣！”权曰：“诚如君言，刘豫州何不降操？”孔明曰：“昔田横，齐之壮士耳，犹守义不辱。况刘豫州王室之胄，英才盖世，众士仰慕。事之不济，此乃天也。又安能屈处人下乎！”孙权听了孔明此言，不觉勃然变色，拂衣而起，退入后堂。众皆哂笑而散，鲁肃责孔明曰：“先生何故出此言？幸是吾主宽洪大度，不即面责。先生之言，藐视吾主甚矣。”孔明仰面笑曰：“何如此不能容物耶！我自有破曹之计，彼不问我，我故不言。”肃曰：“果有良策，肃当请主公求教。”孔明曰：“吾视曹操百万之众，如群蚁

Khổng minh hưu viết: "Tướng quân ngoại thắc phục lòng chí danh, nội hoài nghi nhị chí kiến, sự cấp nhi bất đoạn, họa chí vô nhật hĩ!" Quyền viết: "Thành như quân ngôn, lưu dụ châu hà bất hàng thao?" Khổng minh viết: "Tích điền hoành, tè chí tráng sĩ nhĩ, do thủ nghĩa bất nhục. Huống lưu dụ châu vuông thất chí trụ, anh tài cái thế, chúng sĩ ngưỡng mộ. Sự chí bất tè, thử nãi thiên dã. Hựu an năng khuất xử nhân hạ hò!" Tôn quyền thính liễu khổng minh thử ngôn, bất giác bột nhiên biến sắc, phất y nhỉ khởi, thối nhập hậu đường. Chúng gai sản tiêu nhỉ tán, lỗ túc trách khổng minh viết: "Tiên sinh hà cố xuất thử ngôn? Hạnh thị ngô chủ khoan hồng đại độ, bất túc diện trách. Tiên sinh chí ngôn, miếu thị ngô chủ thậm hĩ." Khổng minh ngưỡng diện tiểu viết: "Hà như thử bất năng dung vật da! Ngã tự hữu phá tào chí kế, bỉ bất vấn ngã, ngã cố bất ngôn." Túc viết: "Quả hữu lương sách, túc đương thỉnh chúa công cầu giáo." Khổng minh viết: "Ngô thị tào thao bách vạn chí chúng, như quân nghĩ nhĩ! Đãng ngã nhất cử thủ, tắc gai vi tê phấn hĩ!" Túc

Khổng Minh lại nói rằng: - Tướng quân ngoài mặt thì giả tiếng phục tùng nhưng bên trong bụng vẫn còn ngờ vực. Việc kíp rồi mà không quyết đoán, thì vạ đến nơi rồi đó! Tôn Quyền lại hỏi: - Nếu quả như lời ông, thì sao Lưu Dụ Châu không hàng Tào đi? Khổng Minh đáp: - Ngày xưa Điền Hoành là một tráng sĩ nước Tề còn biết giữ nghĩa không chịu nhục, huống chi Lưu Dụ Châu là tôn thân nhà Hán, anh hùng lừng lẫy trên đời, kẻ sĩ thày đều trông mong. Việc không xong là bởi trời, có đâu lại chịu luồn cúi người ta? Tôn Quyền nghe Khổng Minh nói xong, nét mặt hầm hầm, rũ áo đứng dậy, lui vào nhà sau. Các quan cùng túm tim cười và giải tán. Lỗ Túc trách Khổng Minh rằng: - Sao tiên sinh lại nói thế? May mà chủ tôi rộng lượng, không nỡ trách ngay, chứ những lời tiên sinh vừa nói là khinh miệt chủ tôi lắm đấy. Khổng Minh ngẩng mặt cười, nói: - Sao không có Lượng bao dung như thế? Ta đã có mạo phá được Tào Tháo, vì không hỏi tôi, nên ta không nói đó thôi. Túc hỏi: - Nếu quả tiên sinh có mạo hay, tôi xin vào mời chủ tôi ra để tiên sinh dạy cho. Khổng Minh nói: - Quân trăm vạn của Tào Tháo, ta coi như đòn kiến chỉ giơ tay một cái là tan ra như cám cả! Túc nghe nói, liền vào nhà

táng jiàn sun quán . quán nù qì wèi xí , gù wéi sù yue : " kǒng míng qí wú tài shèn ! " sù yue : " chén yì yǐ cī zé kǒng míng , kǒng míng fǎn xiào zhǔ gong bù néng róng wù . pò cáo zhì cè , kǒng míng bù kěn qīng yán , zhǔ gong hé bù qíu zhì ? " quán huí chen zuò xǐ yue : " yuán lái kǒng míng yǒu liáng móu , gù yǐ yán cí jí wǒ . wǒ yì shí qiǎn jiàn , jǐ wù dà shì . " biàn tòng lǔ sù chóng fù chu táng , zài qǐng kǒng míng xù huà . quán jiàn kǒng míng , xiè yue : " shì lái mào dù wéi yán , xìng wù jiàn zuì . " kǒng míng yì xiè yue : " liàng yán yǔ mào fàn , wàng qǐ shù zuì . " quán yao kǒng míng rù hòu táng , zhì jiǔ xiāng dài .

- 10 shù xún zhì hòu , quán yue : " cáo cáo píng sheng suǒ è zhě : lǚ bù , liú biǎo , yuán shào , yuán shù , yù zhōu yǔ gu ēr . jìn shù xióng yǐ miè , dú yù zhōu yǔ gu cháng cún . gu bù néng yǐ quán wú zhì dì , shòu zhì yú rén . wú jì jué yǐ . fei liú yù zhōu mò yǔ dang cáo cáo zhě ; rán yù zhōu xin bài zhì hòu , an néng kàng cǐ nán hu ? "

耳！但我一举手，则皆为齑粉矣！”肃闻言，便入后堂见孙权。权怒气未息，顾谓肃曰：“孔明欺吾太甚！”肃曰：“臣亦以此责孔明，孔明反笑主公不能容物。破曹之策，孔明不肯轻言，主公何不求之？”权回嗔作喜曰：“原来孔明有良谋，故以言词激我。我一时浅见，几误大事。”便同鲁肃重复出堂，再请孔明叙话。权见孔明，谢曰：“适来冒渎威严，幸勿见罪。”孔明亦谢曰：“亮言语冒犯，望乞恕罪。”权邀孔明入后堂，置酒相待。

数巡之后，权曰：“曹操平生所恶者：吕布、刘表、袁绍、袁术、豫州与孤耳。今数雄已灭，独豫州与孤尚存。孤不能以全吴之地，受制于人。吾计决矣。非刘豫州莫与当曹操者；然豫州新败之后，安能抗

văn ngôn, tiện nhập hậu đường kiến tôn quyền. Quyền nộ khí vị túc, cố vị túc viết: "Khổng minh khi ngô thái thậm!" Túc viết: "Thần diệc dĩ thử trách khổng minh, khổng minh phản tiêu chúa công bất năng dung vật. Phá tào chi sách, khổng minh bất khẳng khinh ngôn, chúa công hà bất cầu chí?" Quyền hồi sân tác hỉ viết: "Nguyên lai khổng minh hữu lương mưu, có dĩ ngôn từ kích ngã. Ngã nhất thời thiển kiến, kỉ ngô đại sự." Tiện đồng lỗ túc trọng phục xuất đường, tái thỉnh khổng minh tự thoại. Quyền kiến khổng minh, tạ viết: "Thích lai mạo độc uy nghiêm, hạnh vật kiến tội." Khổng minh diệc tạ viết: "Lượng ngôn ngữ mạo phạm, vọng khát thứ tội." Quyền yêu khổng minh nhập hậu đường, trí tửu tương đai.

sau gặp Tôn Quyền. Quyền lúc ấy vẫn còn bức, ngoảnh lại bảo Lỗ Túc rằng: - Khổng Minh khinh ta quá chừng! Túc nói: - Tôi cũng đã trách Khổng Minh, thì Khổng Minh cười và trách lại rằng chúa công không có lượng dung người, cho nên Khổng Minh có mèo phá Tào cũng không muốn nói ra cho biết. Xin chúa công hãy thử hỏi Khổng Minh xem thế nào? Quyền bèn lập túc nguội giận làm vui, nói: - À, thế ra Khổng Minh vẫn có mèo hay, nên nói khích ta. Ta một lúc nghĩ nông cạn, tý nữa lỡ mất việc to. Lập túc cùng Lỗ Túc lại ra triều đường, mời Khổng Minh vào nói chuyện. Quyền xin lỗi Khổng Minh rằng: - Vừa rồi tôi trót lỡ lời, xin tiên sinh tha lỗi cho. Khổng Minh cũng tạ lại rằng: - Lượng nói năng lỗ mảng, xin tướng quân cũng thứ tội cho. Quyền mời ngay Khổng Minh vào nhà sau làm tiệc khoán đãi.

Được vài tuần rượu, Quyền hỏi rằng: - Tào Tháo vốn chỉ ghét Lã Bố, Lưu Biểu, Viên Thiệu, Viên Thuật, Lưu Dự Châu với tôi mà thôi. Nay đã trừ được cả, duy chỉ còn Dự Châu với tôi. Tôi không thể đem cả nước Ngô dâng cho người ta được. Kế của tôi đã quyết, nhưng khi Lưu Dự Châu giúp cho thì cũng không ai đương nổi được Tào Tháo bây giờ. Mà Dự Châu lại vừa mới thua trận, làm thế nào mà

kǒng míng yue : " yù zhōu  
suí xīn bài , rán guān yún  
cháng yóu lù jīng bīng wàn  
rén ; liú qí lǐng jiāng xià zhàn  
shì , yì bù xià wàn rén . cáo  
cào zhì zhòng , yuǎn lái pí  
bèi ; jìn zhuī yù zhōu , qīng  
qí yí rì yè xíng sān bǎi lǐ , cǐ  
suǒ wèi qiáng nǚ zhī mò ,  
shì bù néng chuan lǔ gǎo  
zhě yě . qiè bēi fāng zhì rén ,  
bù xí shuǐ zhàn . jīng zhōu  
shì mǐn fù cáo zhě , pò yú  
shì ěr , fei běn xīn yě . jīn  
jiāng jun chéng néng yǔ yù  
zhōu xié lì tòng xīn , pò cáo  
jun bì yǐ . cáo jun pò , bì bēi  
huán , zé jīng , wú zhì shì  
qiǎng , ér dǐng zú zhì xíng  
chéng yǐ . chéng bài zhī jí ,  
zài yú jīn rì . wéi jiāng jun cái  
zhī . " quán dà yuè yue : "  
xiān sheng zhī yán , dùn kai  
máo sai . wú yì yǐ jué , gèng  
wú ta yí . jí rì shàng yì qǐ  
bīng , gòng miè cáo cáo ! "  
suì lìng lǔ sù jiāng cǐ yì  
chuán yù wén wǔ guān yuán  
, jiù sòng kǒng míng yú guǎn  
yì an xie . zhāng zhào zhī  
sun quán yù xīng bīng , suì  
yǔ zhòng yì yue : " zhōng  
liǎo kǒng míng zhī jì yě ! " jí  
rù jiàn quán yue : " zhào  
děng wén zhǔ gōng jiāng  
xīng bīng yǔ cáo cáo zhēng  
fēng . zhǔ gōng zì sì bǐ yuán  
shào ruò hé ? cáo cáo xiàng  
rì bīng wéi jiāng guǎ , cháng  
néng yì gǔ kè yuán shào ; hé

此难乎？" 孔明曰：“豫州虽新败，然关云长犹率精兵万人；刘琦领江夏战士，亦不下万人。曹操之众，远来疲惫；近追豫州，轻骑一日夜行三百里，此所谓强弩之末，势不能穿鲁缟者也。且北方之人，不习水战。荆州士民附操者，迫于势耳，非本心也。今将军诚能与豫州协力同心，破曹军必矣。操军破，必北还，则荆、吴之势强，而鼎足之形成矣。成败之机，在于今日。惟将军裁之。” 权大悦曰：“先生之言，顿开茅塞。吾意已决，更无他疑。即日商议起兵，共灭曹操！” 遂令鲁肃将此意传谕文武官员，就送孔明于馆驿安歇。张昭知孙权欲兴兵，遂与众议曰：“中了孔明之计也！” 急入见权曰：“昭等闻主公将兴兵与曹操争锋。主公自思比袁绍若何？曹操向日兵微将寡，

châu tuy tân bại, nhiên quan  
vân trường do suất tinh binh  
vạn nhân; lưu kỳ lĩnh giang hạ  
chiến sĩ, diệc bắt hạ vạn nhân.  
Tào thao chi chúng, viễn lai bì  
bại; cận truy dự châu, khinh ky  
nhất nhặt dạ hành tam bách lí,  
thủ sở vị cường nỗ chí mạt, thế  
bất năng xuyên lỗ cảo giả dã.  
Thả bắc phương chi nhân, bắt  
tập thủy chiến. Kinh châu sỹ  
dân phụ thao giả, bách vu thế  
nhĩ, phi bồn tâm dã. Kim tướng  
quân thành năng dữ dự châu  
hiệp lực đồng tâm, phá tào  
quân tất hĩ. Thao quân phá, tất  
bắc hoàn, tắc kinh, ngô chi thế  
cường, nhi đinh túc chi hình  
thành hĩ. Thành bại chí cơ, tại  
vu kim nhật. Duy tướng quân  
tài chí." quyền đại duyệt viết:  
"Tiên sinh chi ngôn, đốn khai  
mao tắc. Ngô ý dĩ quyết, canh  
vô tha nghi. Tức nhật thương  
nghị khởi binh, cộng diệt tào  
thao!" Toại lệnh lỗ túc tương  
thử ý truyền dụ văn võ quan  
viên, tựu tống khổng minh vu  
quán dịch an hiết. Trương  
chiêu tri tôn quyền dục hưng  
binh, toại dữ chúng nghị viết:  
"Trung liễu khổng minh chi kế  
dã!" Cáp nhập kiến quyền viết:  
"Chiêu đẳng văn chúa công  
tương hưng binh dữ tào thao  
tranh phong. Chúa công tự tư  
bì viên thiệu nhược hà? Tào  
thao hướng nhật binh vi tương  
quả, thượng năng nhất cố khắc  
viên thiệu; hà huống kim nhật

chóng được nạn này. Khổng Minh nói: - Dự Châu tuy mới thua, nhưng Quan Vân Trường còn thống lĩnh hàng vạn tinh binh; Lưu Kỳ ở Giang Hạ cũng có chừng vạn quân sĩ. Quân Tào Tháo từ xa đến, tất cũng mỏi mệt; mới đây, lại đuổi Dự Châu, quân khinh kỵ đi ba trăm dặm một ngày, khác nào nỏ cứng giương lên đã đuối sức, chưa chắc bắn thẳng được mảnh lụa mỏng. Vả lại người phương bắc không quen đánh thủy; quân dân ở Kinh Châu gặp thế bí phải phục Tào, chó không phải là tự nguyện. Nay tướng quân thật muốn đồng tâm hiệp lực với Dự Châu, thì làm gì không phá được Tào Tháo? Quân Tào mà bị phá, tất phải kéo về bắc, thì thế Kinh, Ngô lại mạnh, mà hình thành thế chân vạc được. Cơ hội được thua, chỉ trong lúc này, xin tướng quân hãy nghĩ cho kỹ mà quyết đi! Quyền mừng lắm, nói: - Mấy lời của tiên sinh, thật đã làm sáng mắt tôi. Ý tôi đã quyết, không còn hồ nghi gì nữa. Ngay hôm ấy, Quyền bàn bạc cắt quân để cùng đòn phá Tào Tháo và sai Lỗ Túc đem ý định đó truyền ra cho văn võ đều biết. Rồi đưa Khổng Minh đến nhà khách nghỉ ngơi. Trương Chiêu biết Tôn Quyền muốn cắt quân, mới bàn với mọi người rằng: - Lại mắc phải mèo của Khổng Minh mất rồi! Chiêu vội vàng vào ra mắt Tôn Quyền, nói: - Chúng tôi nghe chúa công muốn dấy binh đánh nhau với Tào Tháo. Chúa công hãy nên so mình với Viên Thiệu xem thế nào?

kuàng jin rì yōng bǎi wàn zhī zhòng nán zheng , qǐ kě qīng dí ? ruò ting zhu gé liàng zhī yán , wàng dòng jiǎ bīng , cù suǒ wèi fù xìn jiù huǒ yě . " sun quán zhī di tóu bù yǔ . gù yong yue : " liú bèi yin wèi cáo cào suǒ bài , gù yù jiè wǒ jiāng dong zhī bīng yǐ jù zhī , zhǔ gong nài hé wèi qí suǒ yòng hu ; yuàn ting zì bù zhī yán . " sun quán chén yín wèi jué . zhang zhào děng chu , lǔ sù rù jiàn yue : " shì zhang zì bù děng , yòu quàn zhǔ gong xiū dòng bīng , lì zhǔ jiàng yì , cǐ jie quán qu bǎo qí zì zhī chén , wèi zì móu zhì jí ēr . yuán zhǔ gong wù ting yě . " sun quán cháng zài chén yín . sù yue : " zhǔ gong ruò chí yí , bì wèi zhòng rén wù yǐ . " quán yue : " qīng qiè zàn tuì , róng wǒ san si . " sù nǎi tuì chu . shí wǔ jiāng huò yǒu yào zhàn de , wén guan dou shì yào jiàng de , yì lùn fen fen bù yì . qiè shuo sun quán tuì rù nèi zhái , qǐn shí bù an , yóu yù bù jué . wú guó tài jiàn quán rú cǐ , wèn yue : " hé shì zài xin , qǐn shí ju fèi ? " quán yue : " jin cáo cào tún bīng yú jiāng hàn , yǒu xià jiāng nán zhì yì . wèn zhu wén wǔ , huò yù jiàng zhě , huò yù zhàn zhě . yù dài zhàn lái , kǒng guǎ bù dí zhòng ; yù dài jiàng lái , yòu kǒng cáo

尚能一鼓克袁绍；何况今日拥百万之众南征，岂可轻敌？若听诸葛亮之言，妄动甲兵，此所谓负薪救火也。”孙权只低头不语。顾雍曰：“刘备因为曹操所败，故欲借我江东之兵以拒之，主公奈何为其所用乎；愿听子布之言。”孙权沉吟未决。张昭等出，鲁肃入见曰：“适张子布等，又劝主公休动兵，力主降议，此皆全躯保妻子之臣，为自谋之计耳。原主公勿听也。”孙权尚在沉吟。肃曰：“主公若迟疑，必为众人误矣。”权曰：“卿且暂退，容我三思。”肃乃退出。时武将或有要战的，文官都是要降的，议论纷纷不一。且说孙权退入内宅，寝食不安，犹豫不决。吴国太见权如此，问曰：“何事在心，寝食俱废？”权曰：“今曹操屯兵于江汉，有下江南之意。问诸文武，或

ứng bách vạn chi chúng nam chinh, khởi khâ khinh địch? Nhược thính Gia Cát lượng chi ngôn, vọng động giáp binh, thử sở vị phụ tân cứu hỏa dã." tôn quyền chỉ đê đầu bắt ngũ. Cố ung viết: "Lưu bị nhân vi tào thao sở bại, cố dục tá ngã giang đông chi binh dĩ cự chi, chúa công nại hà vi kí sở dụng hồ; nguyện thính tử bố chí ngôn." tôn quyền trầm ngâm vi quyết. Trương chiêu đãng xuất, lỗ túc nhập kiến viết: "Thích trương tử bố đãng, hựu khuyến chúa công hưu động binh, lực chủ hàng nghị, thử giai toàn khu bảo thê tử chi thần, vi tự mưu chi kế nhĩ. Nguyên chúa công vật thính dã." tôn quyền thượng tại trầm ngâm. Túc viết: "Chúa công nhược trì nghi, tất vi chúng nhân ngộ hĩ." quyền viết: "Khanh thả tạm thối, dung ngã tam tư." túc nãi thối xuất. Thời võ tướng hoặc hữu yếu chiến đích, văn quan đô thị yếu hàng đích, nghị luận phân phân bất nhất. Thả thuyết tôn quyền thối nhập nội trach, tẩm thực bất an, do dự bất quyết. Ngô quốc thái kiến quyền như thử, vấn viết: "Hà sự tại tâm, tẩm thực câu phế?" Quyền viết: "Kim tào thao truân binh vu giang hán, hữu hạ giang nam chi ý. Vấn chư văn võ, hoặc dục hàng giả, hoặc dục chiến giả. Dục đai chiến lai, khủng quả bất địch chúng; dục đai

Tào Tháo khi trước binh mọn, tướng ít, còn đánh được Viên Thiệu; huống bấy giờ cầm hơn trăm vạn quân trong tay sang đánh mặt nam, há nên khinh địch? Nếu chúa công nghe lời Gia Cát Lượng, hấp tấp dấy binh, thì thật là đem cùi khô đi chữa cháy vậy. Tôn Quyền chỉ cúi đầu, ngồi im. Cố Ung nói: - Lưu Bị vì bị Tào Tháo đánh thua, nên muốn mượn quân ta để chống lại Tháo, chúa công sao lại để cho người ta lợi dụng mình? Xin hãy nghe lời Tử Bố. Tôn Quyền cũng ngần ngừ không quyết. Bọn Trương Chiêu ra, Lỗ Túc lại vào nói rằng: - Bọn Trương Chiêu lại khuyên tướng quân đừng cắt quân để xin hàng Tào Tháo; đó đều là mưu của kẻ chỉ biết giữ mình và vợ con đó thôi, xin chúa công đừng nghe. Tôn Quyền vẫn còn do dự. Túc lại nói: - Nếu chúa công hoài nghi, tất bị chúng làm lỡ việc. Quyền nói: - Người hãy lui ra, để ta còn nghĩ kỹ dã. Túc trở ra. Bấy giờ bọn võ tướng có nhiều người muốn đánh, nhưng bọn quan văn thì ai cũng muốn hàng; mọi người bàn bạc phân vân, không nhất trí. Tôn Quyền vào nhà ăn ngủ không yên, vẫn phân vân chưa định. Ngô Quốc Thái thấy thế mới hỏi: - Con suy nghĩ đến việc gì đến nỗi bỏ cả ăn lẫn ngủ thế? Quyền nói: - Nay Tào Tháo đóng quân ở Giang Hán, có ý muốn đánh xuống Giang Nam, hỏi các văn võ, kẻ muốn hàng, người muốn đánh. Nếu đánh thì e mình ít không địch nổi nhiều; muốn hàng

cào bù róng : yin cǐ yóu yù  
bù jué . " wú guó tài yue : "  
rǔ hé bù jì wú jiě lín zhong  
zhì yǔ hu ? " sun quán rú zuì  
fang xǐng , sì mèng chu jué ,  
xiǎng chu zhè jù huà lái .  
zhèng shì : zhuī sī guó mǔ  
lín zhōng yǔ , yǐn de zhōu  
láng lì zhàn gōng . bì jīng  
shuo zhe shèn de , qiè kàn  
xià wén fēn jiě .

欲降者，或欲战者。欲待战来，恐寡不敌众；欲待降来，又恐曹操不容：因此犹豫不决。”

吴国太曰：“汝何不记吾姐临终之语乎？”孙权如醉方醒，似梦初觉，想出这句话来。正是：

追思国母临终语，引得周郎立战功。毕竟说着甚的，且看下文分解。

hang lai, hựu khủng tào thao  
bất dung: nhân thử do dự bất  
quyết." ngô quốc thái viết: "Nhữ  
hà bất kí ngô tǐ lâm chung chi  
ngữ hò?" Tôn quyền như túy  
phương tĩnh, tự mộng sơ giác,  
tưởng xuất giá cú thoại lai.  
Chánh thị: truy tư quốc mẫu  
lâm chung ngữ, dẫn đắc chu  
lang lập chiến công. Tất cánh  
thuyết trú thậm địch, thả khán  
hạ văn phân giải

thì sợ Tào Tháo không dung; bởi  
thế con phân vân chưa định. Ngô  
Quốc Thái nói: - Con không nhớ lời  
chị ta lúc lâm chung dặn lại thế nào  
ư? Tôn Quyền sực nhớ lời trước,  
như người say tỉnh lại, như người  
ngủ mê thức dậy. Ấy là: Nhớ lời  
Quốc thái truyền khi mất, Nên để  
Chu Lang lập chiến công. Muốn biết  
lời di chúc của Quốc Thái, xin xem  
hồi sau.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG**  
**DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
044  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo wú guó tài jiàn sun  
quán yí huò bù jué , nǎi wèi  
zhi yue : " xian zǐ yí yán yún  
? bó fú lín zhong yǒu yán :  
nèi shì bù jué wèn zhāng  
zhào , wài shì bù jué wèn  
zhou yú . ? jin hé bù qǐng  
gōng jìn wèn zhī ? " quán dà  
xǐ , jí qiān shǐ wǎng pó yáng  
qǐng zhōu yú yì shì . yuán lái  
zhou yú zài pó yáng hú xùn  
liàn shuǐ shi , wén cáo cào  
dà jun zhì hàn shàng , biàn  
xing yè huí chái sang jùn yì  
jun jí shì . shǐ zhě wèi fa ,  
zhou yú yǐ xiān dào . lǔ sù yǔ  
yú zuì hòu , xiān lái jie zhe ,  
jiāng qián xiàng shì xì shù yì  
fan . zhōu yú yue : " zǐ jìng  
xiū you , yú zì yǒu zhǔ zhāng  
. jìn kě sù qǐng kǒng míng lái  
xiāng jiàn . " lǔ sù shàng mǎ  
qù liǎo .

3 zhōu yú fāng cái xiē xí , hu  
bào zhāng zhào , gù yōng ,  
zhāng ? , bù zhì sì rén lái  
xiāng tàn . yú jie rù táng

第四十四回  
孔明用智激周瑜  
孙权决计破曹操

却说吴国太见孙权疑惑不决，乃谓之曰：“先姊遗言云：‘伯符临终有言：内事不决问张昭，外事不决问周瑜。’今何不请公瑾问之？”权大喜，即遣使往鄱阳请周瑜议事。原来周瑜在鄱阳湖训练水师，闻曹操大军至汉上，便星夜回柴桑郡议军机事。使者未发，周瑜已先到。鲁肃与瑜最厚，先来接着，将前项事细述一番。周瑜曰：“子敬休忧，瑜自有主张。今可速请孔明来相见。”鲁肃上马去了。

周瑜方才歇息，忽报张昭、顾雍、张纮、步骘四人来相探。瑜接入堂

Đệ tứ thập tứ hồi khồng minh  
dụng trí kích chu du tôn  
quyền quyết kế phá tào thao

HỘI 44 Khồng Minh dùng kế  
khích Chu Du; Tôn Quyền  
quyết mưu đánh Tào Tháo.

Khước thuyết ngô quốc thái  
kiến tôn quyền nghi hoặc bất  
quyết, nãi vị chi viết: "Tiên tì di  
ngôn vân: 'Bá Phù Lâm Chung  
Hữu Ngôn: nội sự bất quyết  
vấn trương chiêu, ngoại sự bất  
quyết vấn chu du. ' kim hà bất  
thịnh công cần vấn chi? "Quyền  
đại hỉ, tức khiền sử vãng bà  
dương thỉnh chu du nghị sự.  
Nguyên lai chu du tại bà dương  
hồ huán luyện thủy sư, vẫn tào  
thao đại quân chí hán thượng,  
tiện tinh dạ hồi sài tang quận  
nghị quân cơ sự. Sứ giả vị  
phát, chu du dĩ tiên đáo. Lỗ túc  
dữ du tối hậu, tiên lai tiếp trú,  
tương tiền hạng sự tế thuật  
nhất phiên. Chu du viết: "Tử  
kính hữu ưu, du tự hữu chủ  
trương. Kim khả tốc thỉnh  
khồng minh lai tương kiến." lỗ  
túc thượng mã khứ liễu.

Chu du phương tài hiết túc, hốt  
báo trương chiêu, cố ung,  
trương hoành, bộ chất tử nhân  
lai tương tham. Du tiếp nhập

Lại nói Ngô quốc thái thấy Tôn  
Quyền nghi hoặc không quyết,  
mới bảo: - Khi hấp hối, mẹ con  
dẫn phải theo di chúc của Bá Phù  
là phàm công việc trong nước  
không quyết định được thì hỏi  
Trương Chiêu, việc bên ngoài  
không quyết định được nên hỏi  
Chu Du. Nay sao con không mời  
chu Du về mà hỏi? Quyền mừng  
lắm, lập tức sai sứ ra Phiên  
Dương mời Chu Du về bàn việc.  
Nguyên Chu Du đang ở hồ Phiên  
Dương, luyện tập quân thủy,  
nghe tin Tào Tháo đem quân đại  
quân đến Hán Thượng, liền cấp  
tốc về Sài Tang để bàn việc  
quân. Sứ giả chưa kịp đi, thì Chu  
Du đã về đến nơi. Lỗ Túc vốn  
thân với Chu Du, đi ra đón trước,  
và thuật lại đầu đuôi việc trước  
cho Du nghe. Chu Du nói: - Tử  
Kính đừng lo, tôi đã có chủ  
trương rồi, hãy nên mời ngay  
Khồng Minh đến. Lỗ Túc lên  
ngựa đi luôn.

Chu Du vừa ngồi nghỉ ngơi, chợt  
báo có Trương Chiêu, Cố Ung,  
Trương Hoành và Bộ Trắc, bốn  
người đến thăm. Du mời vào

zhong zuò dìng , xù hán wen bì . zhang zhào yue : " dou du zhī jiāng dong zhī lì hài fǒu ? " yú yue : " wèi zhī yě . " zhào yue : " cáo cào yǒng zhòng bǎi wàn , tún yú hàn shàng , zuó chuán xí wén zhì cǐ , yù qǐng zhǔ gong huì liè yú jiāng xià . suī yǒu xiāng tun zhì yì , cháng wèi lù qí xíng . zhào děng quàn zhǔ gong qiě jiàng zhì , shù miǎn jiāng dong zhī huò . bù xiǎng lǔ zì jìng cóng jiāng xià dài liú bēi jun shi zhu gé liàng zhì cǐ , bǐ yin zì yù xué fèn , tè xià shuo cí yǐ jí zhǔ gong . zì jìng què zhí mí bù wù . zhèng yù dài dou du yí jué . " yú yue : " gong děng zhī jiàn jié tòng fǒu ? " gù yong děng yue : " suǒ yì jie tòng . " yú yue : " wú yì yù jiāng jiǔ yǐ . gong děng qǐng huí , míng zǎo jiàn zhǔ gong , zì yǒu dìng yì . " zhào děng cí qù .

4 shǎo qǐng , yòu bào chéng pǔ , huáng gài , hán dang děng yí ban zhàn jiāng lái jiàn . yú yíng rù , gè wèn wèi qì . chéng pǔ yue : " dou du zhī jiāng dong zǎo wǎn shǔ ta rén fǒu ? " yú yue : " wèi zhī yě . " pǔ yue : " wú děng zì suí sun jiāng jun kai jí chuàng yè , dà xiǎo shù bǎi

中坐定，叙寒温毕。张昭曰：“都督知江东之利害否？”瑜曰：“未知也。”昭曰：“曹操拥众百万，屯于汉上，昨传檄文至此，欲请主公会猎于江夏。虽有相吞之意，尚未露其形。昭等劝主公且降之，庶免江东之祸。不想鲁子敬从江夏带刘备军师诸葛亮至此，彼因自欲雪愤，特下说词以激主公。子敬却执迷不悟。正欲待都督一决。”瑜曰：“公等之见皆同否？”顾雍等曰：“所议皆同。”瑜曰：“吾亦欲降久矣。公等请回，明早见主公，自有定议。”昭等辞去。

少顷，又报程普、黄盖、韩当等一班战将来见。瑜迎入，各问慰讫。程普曰：“都督知江东早晚属他人否？”瑜曰：“未知也。”普曰：“吾等自随孙将军开基创业，大小数百战，方

đường trung tọa định, tự hàn ôn tất. Trương Chiêu viết: "Đô đốc tri giang đông chi lợi hại phủ?" Du viết: "Vị tri dã." Chiêu viết: "Tào thao ứng chúng bách vạn, trúan vu hán thương, tặc truyền hịch văn chí thủ, dục thỉnh chúa công hội liệt vu giang hạ. Tuy hữu tương thôn chí ý, thượng vị lộ kì hình. Chiêu đãng khuyến chúa công thả hàng chi, thứ miễn giang đông chi họa. Bất tưởng lỗ tử kính tòng giang hạ đáy lưu bị quân sư Gia Cát Lượng chí thủ, bỉ nhân tự dục tuyết phẫn, đặc hạ thuyết từ dĩ kích chúa công. Tử kính khước chấp mê bất ngộ. Chánh dục đãi đô đốc nhất quyết." Du viết: "Công đãng chi kiến giai đồng phủ?" Cố ưng đãng viết: "Sở nghị giai đồng." Du viết: "Ngô diệc dục hàng cữu hĩ. Công đãng thỉnh hỏi, minh tảo kiến chúa công, tự hữu định nghị." Chiêu đãng từ khứ.

trong nhà ngồi chơi, hỏi han sức khỏe mọi người. Trương Chiêu nói: - Đô đốc có biết việc mắt còn của Giang Đông không? Du nói: - Chưa biết. Chiêu nói: - Tào Tháo cầm trăm vạn quân, đóng ở Hán Thương. Hôm trước, có đưa tờ hịch đến đây, mời chúa công hội săn ở Giang Hạ. Tuy hắn định thôn tính ta, nhưng chưa nói rõ ra thôi. Bọn Chiêu chúng tôi đã khuyên chúa công nên hàng đi, hoạ may Giang Đông mới tránh được vạ. Không ngờ Lỗ Túc dắt ngay anh Gia Cát Lượng, quân sự của Lưu Bị ở Giang Hạ về. Vì hắn muốn trả thù Tào Tháo, nên nói khích chúa công. Lỗ Túc thì ủ lì, không hiểu gì cả. Nay chỉ đợi đô đốc về để quyết định dứt khoát việc ấy. Du hỏi: - Thế ý kiến các ông có giống nhau không? Bọn Cố Ưng đáp: - Chúng tôi đã bàn bạc, ý kiến đều giống nhau cả rồi. Du nói: - Ta cũng muốn hàng đã lâu. Các ông hãy đi về đi, sáng mai ra mắt chúa công, ta sẽ có quyết định.

Thiếu khoảnh, hựu báo trình phồ, hoàng cái, hán đương đãng nhất ban chiến tương lai kiến. Du nghênh nhập, các vấn úy cật. Trình phồ viết: "Đô đốc tri giang đông tảo văn chúc tha nhân phủ?" Du viết: "Vị tri dã." Phồ viết: "Ngô đãng tự tùy tôn tướng quân khai cơ sáng nghiệp, đại tiểu số bách chiến,

Được một lát, lại có tin bọn chiến tướng là Trình Phồ, Hoàng Cái, Hán Dương đến. Du mời vào. Thăm hỏi xong, Trình Phồ hỏi: - Đô đốc có biết Giang Đông nay mai về tay người khác không? Du nói: - Chưa biết. Phồ nói: - Bọn tôi từ khi theo Tôn tướng quân, mò mang cơ nghiệp, lớn nhỏ hơn trăm trận đánh, mới có được sáu

zhàn , fang cái zhàn de liù jùn chéng chí . jin zhǔ gong ting móu shì zhì yán , yù jiàng cáo cào , cǐ zhen kě chí kě xí zhì shì ! wú děng níng sǐ bù rǔ . wàng dou du quán zhǔ gong jué jì xīng bīng , wú děng yuàn xiào sī zhàn . " yú yue : " jiāng jun děng suǒ jiàn jie tòng fǒu ? " huáng gài fèn rán ér qǐ , yǐ shǒu pāi é yue : " wú tóu kě duàn , shì bù jiàng cáo ! " zhòng rén jie yue : " wú děng dou bù yuàn jiàng ! " yú yue : " wú zhèng yù yǔ cáo cào jué zhàn , an kěn tóu jiàng ! jiāng jun děng qǐng huí . yú jiàn zhǔ gong , zì yǒu dìng yì . " chéng pǔ děng bié qù .

5 yòu wèi jǐ , zhu gé jǐn , lǚ fàn děng yi ban ér wén guan xiang hòu . yú yíng rù , jiǎng lǐ fang bì , zhu gé jǐn yue : " shè dì zhu gé liàng zì hàn shàng lái , yán liú yù zhōu yù jié dong wú , gòng fá cáo cào , wén wǔ shàng yì wèi dìng . yín shè dì wèi shǐ , jìn bù gǎn duo yán , zhuan hòu dou du lái jué cǐ shì . " yú yue : " yǐ gong lùn zhì ruò hé ? " jǐn yue : " jiàng zhě yì an , zhàn zhě nán bǎo . " zhōu yú xiào yue : " yú zì yǒu zhǔ zhāng . lái rì tòng zhì fù xià dìng yì . " jǐn děng cí tuì . hu

才战得六郡城池。今主公听谋士之言，欲降曹操，此真可耻可惜之事！吾等宁死不辱。望都督劝主公决计兴兵，吾等愿效死战。”瑜曰：“将军等所见皆同否？”黄盖忿然而起，以手拍额曰：“吾头可断，誓不降曹！”众人皆曰：“吾等都不愿降！”瑜曰：“吾正欲与曹操决战，安肯投降！将军等请回。瑜见主公，自有定议。”程普等别去。

又未几，诸葛瑾、吕范等一班儿文官相候。瑜迎入，讲礼方毕，诸葛瑾曰：“舍弟诸葛亮自汉上来，言刘豫州欲结东吴，共伐曹操，文武商议未定。因舍弟为使，瑾不敢多言，专候都督来决此事。”瑜曰：“以公论之若何？”瑾曰：“降者易安，战者难保。”周瑜笑曰：“瑜自有主张。来日同至

phương tài chiến đắc lục quận thành trì. Kim chúa công thính mưu sĩ chi ngôn, dục hàng tào thao, thủ chân khả sỉ khả tích chi sự! Ngô đẳng ninh tử bất nhục. Vọng đô đốc khuyên chúa công quyết kế hưng binh, ngô đẳng nguyện hiệu tử chiến." Du viết: "Tướng quân đẳng sở kiến giải đồng phủ?" Hoàng cái phẫn nhiên nhi khởi, dĩ thủ phách ngạch viết: "Ngô đầu khả đoạn, thê bất hàng tào!" Chúng nhân giải viết: "Ngô đẳng đô bất nguyện hàng!" Du viết: "Ngô chánh dục dữ tào thao quyết chiến, an kháng đầu hàng! Tướng quân đẳng thỉnh hồi. Du kiến chúa công, tự hữu định nghị." Trình phổ đẳng biệt khứ.

quận thành trì. Nay chúa công nghe bọn mưu sĩ muốn hàng Tào Tháo. Thật là việc nhơ nhuốc đáng tiếc! Chúng tôi thà chết chứ không khi nào chịu nhục. Xin đô đốc khuyên chúa công quyết kế khởi binh. Chúng tôi xin thề cố chết mà đánh. - Thế ý kiến các ông có giống nhau không? Hoàng Cái phẫn uất đứng dậy, vỗ tay lên trán, nói: - Tôi thề rằng đầu này mất thì mất, chó không bao giờ hàng Tào! Cả bọn cũng đồng thanh nói không khi nào chịu hàng. Du nói: - Ta đang muốn quyết chiến với Tào Tháo, há chịu hàng. Xin các tướng hãy về, ta vào ra mắt chúa công sẽ có quyết định. Bọn Trinh Phổ trở ra.

Chưa giập bã trầu, lại có quan văn là Gia Cát Cẩn và Lã Phạm đến. Du đón vào. Chào hỏi xong xuôi, Gia Cát Cẩn nói: - Em tôi là Gia Cát Lượng từ Hán Thượng lại đây nói việc Lưu Dụ Châu muốn kết với Đông Ngô để đánh Tào Tháo. Các quan văn võ bàn định chưa xong, vì em tôi là sứ giả, nên tôi không tiện nói nhiều, chỉ đợi đô đốc về quyết định. Du nói: Ý ông thế nào? Cẩn nói: - Hàng thì dễ yên, đánh thì khó giữ. Chu Du cười, nói: - Tôi đã có chủ trương, ngày mai đến phủ sẽ có quyết. Chợt lại có bọn Lã Mông, Cam Ninh đến, Du mời

yòu bào lǔ méng , gan ning  
děng yí ban ér lái jiān . yú  
qǐng rù , yì xù tán cǐ shì . yǒu  
yào zhàn zhě , yǒu yào jiàng  
zhě , hù xiāng zhēng lùn . yú  
yue : " bù bì duo yán , lái rì  
dou dào fǔ xià gong yì . "  
zhòng nǎi cí qù . zhōu yú  
lěng xiào bù zhī .

府下定议。”瑾等辞退。  
。忽又报吕蒙、甘宁等  
一班儿来见。瑜请入，  
亦叙谈此事。有要战者  
，有要降者，互相争论。  
瑜曰：“不必多言，  
来日都到府下公议。”  
众乃辞去。周瑜冷笑不  
止。

thói. Hốt hưu báo lữ mông, cam  
ninh đẳng nhất ban nhi lai kiến.  
Du thỉnh nhập, diệc tự đàm thử  
sự. Hữu yếu chiến già, hữu yếu  
hang già, hỗ tương tranh luận.  
Du viết: "Bất tất đa ngôn, lai  
nhật đô đáo phủ hạ công nghị."  
Chúng nãi từ khứ. Chu du lãnh  
tiêu bất chỉ.

vào cùng bàn luận việc đó. Kẻ  
muốn hàng người muốn đánh,  
tranh luận gay go. Chu Du nói: -  
Không phải nói chi cho lắm, ngày  
mai xin cứ đến cả phủ để thảo  
luận. Mọi người ra về. Chu Du  
cười nhạt lúc lâu mới thôi.

6 zhì wǎn , rén bào lǔ zì jìng  
yǐn kǒng míng lái bài . yú  
chu zhōng mén yíng rù . xù  
bì , fen bin zhǔ ér zuò . sù  
xian wèn yú yue : " jin cáo  
cào qu zhòng nán qín , hé yǔ  
zhàn èr cè , zhǔ gong bù  
néng jué , yì ting yú jiāng jun  
. jiāng jun zhì yì ruò hé ? " yú  
yue : " cáo cáo yǐ tian zi wéi  
míng , qí shi bù kě jù . qiè qí  
shì dà , wèi kě qīng dí . zhàn  
zé bì bài , jiàng zé yì an . wú  
yì yǐ jué . lái rì jiàn zhǔ gong  
, biàn dang qiǎn shǐ nà jiàng  
. " lǚ sù è rán yue : " jun yán  
cha yǐ ! jiāng dong jí yè , yǐ lì  
san shí , qǐ kě yì dàn qì yú tā  
réni ? bó fú yí yán , wài shì fù  
tuo jiāng jun . jìn zhèng yù  
zhàng jiāng jun bǎo quán  
guó jiā , wèi zhì kào , nài hé  
cóng nuò fu zhì yì ye ? " yú  
yue : " jiāng dong liù jùn  
zhǔ líng wú xiān ; ruò lí bìng  
gé zhì huò , bì yǒu guì yuàn  
yú wǒ , gù jué jì qǐng jiàng ēr

至晚，人报鲁子敬引孔  
明来拜。瑜出中门迎入  
。叙礼毕，分宾主而坐  
。肃先问瑜曰：“今曹  
操驱众南侵，和与战二  
策，主公不能决，一听  
于将军。将军之意若何  
？”瑜曰：“曹操以天  
子为名，其师不可拒。  
且其势大，未可轻敌。  
战则必败，降则易安。  
吾意已决。来日见主公  
，便当遣使纳降。”鲁  
肃愕然曰：“君言差矣  
！江东基业，已历三世  
，岂可一旦弃于他人？  
伯符遗言，外事付托将  
军。今正欲仗将军保全  
国家，为之靠，奈何从  
懦夫之议耶？”瑜曰：

Chí vân, nhân báo lỗ tử kính  
dẫn khỗng minh lai bái. Du xuất  
trung môn nghênh nhập. Tự lễ  
tất, phân tân chủ nhi tọa. Túc  
tiên vấn du viết: "Kim tào thao  
khu chúng nam xâm, hòa dữ  
chiến nhị sách, chúa công bắt  
năng quyết, nhất thính vu  
tướng quân. Tướng quân chí ý  
nhược hè?" Du viết: "Tào thao  
dĩ thiên tử vi danh, kì sư bắt  
khả cự. Thủ kì thế đại, vị khả  
khinh địch. Chiến tắc thất bại,  
hàng tắc dịch an. Ngô ý dĩ  
quyết. Lai nhật kiến chúa công,  
tiên đương khiển sử nạp hàng."  
Lỗ túc ngạc nhiên viết: "Quân  
ngôn sai hỉ! Giang đông cơ  
nghiệp, dĩ lịch tam thế, khởi khả  
nhất đán khí vu tha nhân? Bá  
phù di ngôn, ngoại sự phó thác  
tướng quân. Kim chánh dục  
trưởng tướng quân bảo toàn  
quốc gia, vi chi kháo, nại hà  
tòng họa phu chi nghị da?" Du  
viết: "Giang đông lục quân, chủ  
linh vô hạn; nhược li binh cách

Chiều hôm ấy được tin Lỗ Túc  
đưa Khổng Minh đến, Du ra tận  
cửa đón vào. Thi lễ xong, chia  
ngôi chủ khách ngồi chơi. Túc hỏi  
Chu Du rằng: - Nay Tào Tháo huy  
động lực lượng lớn xâm chiếm  
miền Nam, hòa với đánh, chỉ có  
hai đường, chúa công chưa quyết  
định, cốt đợi tướng quân. Ý kiến  
tướng quân thế nào? Du nói: -  
Tào Tháo mượn tiếng thiên tử, thì  
không nên kháng cự; và lại thế  
Tào to lắm, chưa dễ đánh nổi.  
Đánh thì tất thua, mà hàng thì dễ  
yên. Ý ta đã quyết, ngày mai ta  
vào hầu chúa công xin sai sứ đi  
hàng Tào. Lỗ Túc ngạc nhiên,  
nói: - Ông nói làm rồi! Cơ nghiệp  
Giang Đông đã trải ba đời rồi, sao  
một chốc mà để vào tay người  
khác? Tôn Bá Phù trước đã dặn  
phàm công việc ngoài phó thác  
cho tướng quân. Chính lúc này  
phải trông cậy vào tướng quân để  
giữ sao cho cơ nghiệp Đông Ngô  
vững như Thái Sơn. Chẳng dè  
tướng quân cũng theo lời mấy

. " sù yue : " bù rán . yǐ jiāng  
jun zhì yīng xióng , dong wú  
zhi xiǎn gù , cào wèi bì biàn  
néng de zhì yě .

“江东六郡，主灵无限；若罹兵革之祸，必有归怨于我，故决计请降耳。”肃曰：“不然。以将军之英雄，东吴之险固，操未必便能得志也。

7 èr rén hù xiāng zhēng biàn ,  
kǒng míng zhì xiù shǒu lěng  
xiào . yú yue : " xian sheng  
hé gù shěn xiào ? " kǒng  
míng yue : " liàng bù xiào bié  
rénn , xiào zì jìng bù shí shí  
wù ēr . " sù yue : " xian  
sheng rú hé fǎn xiào wǒ bù  
shí shí wù ? " kǒng míng yue  
: " gong jǐn zhǔ yì yù jiàng  
cào , shèn wèi hé lǐ . " yú yue  
: " kǒng míng nǎi shí shí wù  
zhì shì , bì yǔ wú yǒu tòng  
xin . " sù yue : " kǒng míng ,  
nǐ yě rú hé shuo cǐ ? " kǒng  
míng yue : " cào jí shàn yòng  
bing , tian xià mò gǎn dang .  
xiàng zhì yǒu lǚ bù , yuán  
shào , yuán shù , liú biǎo  
gǎn yǔ duì dí . jin shù rén jie  
bèi cáo miè , tian xià wú rén  
yǐ . dù yǒu liú yù zhōu bù shí  
shí wù , qiǎng yǔ zheng  
héng ; jin gu shen jiang xià ,  
cún wáng wèi bǎo . jiāng jun  
jué jì jiàng cáo , kě yǐ bǎo qí  
zi , kě yǐ quán fù guì . guó  
zuò qian yí , fù zhì tian mìng  
, hé zú xí zai ! "

二人互相争辩，孔明只袖手冷笑。瑜曰：“先生何故哂笑？”孔明曰：“亮不笑别人，笑子敬不识时务耳。”肃曰：“先生如何反笑我不识时务？”孔明曰：“公瑾主意欲降操，甚为合理。”瑜曰：“孔明乃识时务之士，必与吾有同心。”肃曰：“孔明，你也如何说此？”孔明曰：“操极善用兵，天下莫敢当。向只有吕布、袁绍、袁术、刘表敢与对敌。今数人皆被操灭，天下无人矣。独有刘豫州不识时务，强与争衡；今孤身江夏，存亡未保。将军决计降曹，可以保妻子，可以全富贵。国祚迁移，

chi họa, tất hữu quy oán vu  
ngã, cố quyết kế thỉnh hàng  
nhĩ." Túc viết: "Bất nhiên. Dĩ  
tướng quân chi anh hùng, đồng  
ngô chi hiềm cố, thao vị tất tiện  
năng đắc chí dã.

đứa... hèn nhát đó sao? Du nói: - Sáu quận Giang Đông, nhân dân đồng đúc biết bao. Nay nếu bị nạn binh đao tất quy oán cho ta, nên ta nhất định xin hàng. Lỗ Túc nói: - Không thể thế được. Tướng quân là bậc đại anh hùng, Đồng Ngô là nơi hiềm trổ, vị tất Tào Tháo đã làm mưa gió gì được!

Nhi nhân hổ tương tranh biện, không minh chỉ tụ thủ lãnh tiêu. Du viết: "Tiên sinh hà cố sẵn tiêu?" Không minh viết: "Lượng bắt tiêu biệt nhân, tiêu tử kính bắt thức thời vụ nhĩ." Túc viết: "Tiên sinh như hà phản tiêu ngã bắt thức thời vụ?" Không minh viết: "Công cần chủ ý dục hàng thao, thậm vi hợp lí." Du viết: "Không minh nãi thức thời vụ chi sĩ, tất dữ ngô hữu đồng tâm." Túc viết: "Không minh, nhĩ dã như hà thuyết thử?" Không minh viết: "Thao cực thiện dụng binh, thiên hạ mạc cảm đương. Hướng chỉ hữu lữ bộ, viên thiệu, viên thuật, lưu biểu cảm dữ đối địch. Kim số nhân giai bị thao diệt, thiên hạ vô nhân hĩ. Độc hữu lưu dự châu bắt thức thời vụ, cường dữ tranh hành; kim cô thân giang hạ, tồn vong vị bảo. Tướng quân quyết kế hàng Tào, khả dĩ bảo thê tử, khả dĩ toàn phú quý. Quốc bộ thiên di, phó chi thiên mệnh, hà túc tích tai!"

Hai người cùng tranh luận, Không Minh chỉ ngồi thu tay cười mỉm. Du hỏi: - Tiên sinh có việc gì mà cười? Không Minh đáp: - Tôi có cười gì đâu, chỉ cười Tử Kính không thức thời. Túc hỏi: - Sao tiên sinh bảo tôi không thức thời? Không Minh đáp: - Công Cản muốn hàng Tào, rất là hợp lý. Du nói: - Không Minh là người thức thời, tất một lòng như ta. Túc nói: - Không Minh! Sao ông lại nói thế? Không Minh đáp: - Tháo rất giỏi việc dùng binh, thiên hạ không ai địch nổi. Trước chỉ có Lã Bố, Viên Thiệu, Viên Thuật, Lưu Biểu là dám chống cự. Mấy người ấy đều bị Tháo giết cả rồi, thiên hạ không còn ai nữa! Chỉ có Lưu Dự Châu là không thức thời, mới dám gượng gạo chống lại, nay thân cô thê cô ở đất Giang Hạ, mất còn chưa biết ra sao? Tướng quân quyết kế hàng Tào, để bảo toàn vợ con, phú quý; còn như vận nước đổi thay, phó mặc trời, có chi đáng tiếc!

付之天命，何足惜哉！  
”

8 lǔ sù dà nù yue : " rǔ jiào wú zhǔ qu xi shòu rǔ yú guó zéi hu ! " kǒng míng yue : " yú yǒu yí jì : bìng bù láo qian yáng dan jiǔ , nà tǔ xiān yìn ; yì bù xu qín zì dù jiang ; zhi xu qiǎn yí jiè zhì shǐ , piān zhōu sòng liǎng gè rén dào jiang shàng . cào yí de cǐ liǎng rén , bǎi wàn zhì zhòng , jie xiè jiā juǎn qí ér tuì yǐ . " yú yue : " yòng hé èr rén , kě tuì cào bing ? " kǒng míng yue : " jiang dong qù cǐ liǎng rén , rú dà mù piao yi yè , tài cang jiǎn yi sù ēr ; ér cào de zhī , bì dà xǐ ér qù . " yú yòu wèn : " guǒ yòng hé èr rén ? " kǒng míng yue : " liàng ju lóng zhong shí , jí wén cào yú zhang hé xin zào yi tái , míng yue tóng què , jí qí zhuàng lì ; guǎng xuǎn tian xià měi nǚ yǐ shí qí zhong . cào běn hǎo sè zhī tú , jiǔ wén jiang dong qiáo gong yǒu èr nǚ , cháng yue dà qiáo , cì yue xiǎo qiáo , yǒu chén yú luò yàn zhì róng , bì yuè xiū huá zhì mào . cào céng fa shì yue : wú yí yuàn sǎo píng sì hǎi , yǐ chéng dì yè ; yí yuàn de jiang dong èr qiáo , zhì zhì tóng què tái , yǐ lè wǎn nián , sui sǐ wú hèn yǐ . jin sui yǐn bǎi wàn zhī

魯肅大怒曰：“汝教吾主屈膝受辱于國賊乎！”孔明曰：“愚有一計：并不勞牽羊担酒，納土獻印；亦不須亲自渡江；只須遣一介之使，扁舟送兩個人到江上。操一得此兩人，百萬之眾，皆卸甲卷旗而退矣。”瑜曰：“用何二人，可退操兵？”孔明曰：“江东去此兩人，如大木飄一叶，太倉減一粟耳；而操得之，必大喜而去。”瑜又問：“果用何二人？”孔明曰：“亮居隆中時，即聞操于漳河新造一台，名曰銅雀，極其壯麗；廣選天下美女以實其中。操本好色之徒，久聞江東喬公有二女，長曰大喬，次曰小喬，有沉魚落雁之容，閉月羞花之貌。操曾發誓曰：吾一願扫平四海，以成帝業；一願得江東二乔，置

Lỗ Túc đại nô viết: "Nhữ giáo ngô chủ khuất tất thụ nhục vu quốc tặc hòi!" Khổng minh viết: "Ngu hữu nhất kế: tịnh bắt lao khiên dương đam túu, nạp thô hiến ấn; diệc bắt tu thân tự độ giang; chỉ tu khiễn nhất giới chi sử, biến chu tống lưỡng cá nhân đáo giang thượng. Thao nhất đắc thủ lưỡng nhân, bách vạn chi chúng, giải tá giáp quyền kì nhi thối hĩ." Du viết: "Dụng hà nhị nhân, khả thối thao binh?" Khổng minh viết: "Giang đông khứ thủ lưỡng nhân, như đại mộc phiêu nhất diệp, thái thương giảm nhất túc nhĩ; nhi thao đắc chí, tất đại hỉ nhi khứ." Du hựu vấn: "Quả dụng hà nhị nhân?" Khổng minh viết: "Lượng cư long trung thời, túc văn thao vu chương hà tân tạo nhất đài, danh viết đồng tước, cực kì tráng lệ; quảng tuyển thiên hạ mĩ nữ dĩ thật kì trung. Thao bốn hảo sắc chi đồ, cửu văn giang đông kiều công hữu nhị nữ, trường viết đại kiều, thứ viết tiểu kiều, hữu tràm ngư lạc nhạn chi dung, bế nguyệt tu hoa chi mạo. Thao tăng phát thê viết: ngô nhất nguyện tảo binh tứ hải, dĩ thành đế nghiệp; nhất nguyện đắc giang đông nhị kiều, trí chi đồng tước đài, dĩ nhạc văn niên, tuy

Lỗ Túc giận lắm, nói: - Người muốn cho chủ ta uốn gối chịu nhục với lũ giặc nước à? Khổng Minh nói: - Ta có một kế, không phải cần đến khiêng dê gánh rượu, không phải nộp nước dâng ấn, cũng không cần phải thân sang sông; chỉ sai một người sứ với chiếc thuyền nhẹ đưa hai người sang sông mà thôi. Tào Tháo được hai người ấy, thì lập tức trãm vạn quân cũng cởi giáp, cuốn cờ rút lui ngay. Du hỏi: - Dùng hai người nào mà lui được quân Tào? Khổng Minh nói: - Đát Giang Đông mà bỏ hai người ấy, bất quá như cây to rụng một cái lá, kho lớn mất một hạt thóc. Nhưng Tào Tháo được hai người ấy, lập tức sẽ cuốn cờ, cởi giáp, vui mừng rút lui ngay. Du lại hỏi: - Hai người nào? Khổng Minh nói: - Khi tôi ở Long Trung, nghe tin Tháo mới dựng một cái đài ở trên sông Trường Hà, gọi là Đồng Tước, trang hoàng lịch sự, rồi kén những con gái đẹp trong thiên hạ nhốt đầy trong đó. Tháo vốn là đồ hiếu sắc, biết bên Giang Đông ông Kiều công có hai người con gái, con lớn là Đại Kiều, con nhỏ là Tiểu Kiều. Hai người đều nhan sắc, chim sa cá lặn, hoa nhường, nguyệt thận. Tháo từng thề rằng: Một là ta thề đẹp bằng bốn bề, dựng nên nghiệp Hoàng Đế; hai

zhòng , hǔ shì jiāng nán , qí shí wéi cǐ èr nǚ yě . jiāng jun hé bù qù xún qiáo gong , yǐ qian jin mǎi cǐ èr nǚ , chāi rén sòng yǔ cáo cào , cáo de èr nǚ , cheng xin mǎn yì , bì ban shi yǐ . cǐ fàn lí xiàn xi shi zhì jì , hé bù sù wèi zhì ? " yú yue : " cáo yù de èr qiáo , yǒu hé zhèng yàn ? " kǒng míng yue : " cáo cáo yòu zì cáo zhí , zì zì jiàn , xià bǐ chéng wén . cáo cháng mìng zuò yì fù , míng yue " tóng què tái fù " . fù zhōng zhì yì , dàn dào ta jia hé wéi tian zi , shì qū èr qiáo . " yú yue : " cǐ fù gong néng jì fǒu ? " kǒng míng yue : " wú ài qí wén huá měi , cháng qiè jì zhī . " yú yue : " shì qǐng yì sòng . " kǒng míng jí shí sòng " tóng què tái fù " yún : " cóng míng hòu yǐ xi yóu xi , dēng céng tái yǐ yú qíng . jiàn tài fǔ zhì guǎng kai xi . guan shèng dé zhì suǒ yíng . jiàn gao mén zhì cuō é xi , fú shuang que hu tài qing . lì zhōng tiān zhì huá guan xi , lián fei gé hu xi chéng . lín zhāng shuǐ zhì cháng liú xi , wàng yuán guǒ zhì zi róng . lì shuang tái yú zuò yòu xi , yǒu yù lóng yǔ jìn fèng . lǎn èr qiáo yú dong nán xi , lè zhāo xī zhì yǔ gòng . fú huáng dou zhì hóng lì xi , kàn yún xiá zhì fú dòng . xīn qún cái zhì lái cuì xi , xié fei xióng zhì jí mèng .

之铜雀台，以乐晚年，虽死无恨矣。今虽引百万之众，虎视江南，其实为此二女也。将军何不去寻乔公，以千金买此二女，差人送与曹操，操得二女，称心满意，必班师矣。此范蠡献西施之计，何不速为之？”瑜曰：“操欲得二乔，有何证验？”孔明曰：“曹操幼子曹植，字子建，下笔成文。操尝命作一赋，名曰《铜雀台赋》。赋中之意，单道他家合为天子，誓取二乔。”瑜曰：“此赋公能记否？”孔明曰：“吾爱其文华美，尝窃记之。”瑜曰：“试请一诵。”孔明即时诵《铜雀台赋》云：“从明后以嬉游兮，登层台以娱情。见太府之广开兮。观圣德之所营。建高门之嵯峨兮，浮双阙乎太清。立中天之华观兮，连飞阁乎西城。临漳水之长流兮，望园果之滋荣。立双台于左右

tử vô hận hĩ. Kim tuy dẫn bách vạn chi chúng, hổ thị giang nam, ki thật vi thử nhị nữ dã. Tướng quân hà bắt khứ tầm kiều công, dĩ thiên kim mãi thử nhị nữ, sai nhân tổng dữ tào thao, thao đắc nhị nữ, xưng tâm mẫn ý, tất ban sư hĩ. Thủ phạm lẽ hiến tây thi chi kế, hà bắt tóc vi chi? "Du viết: "Thao dục đắc nhị kiều, hữu hà chứng nghiệm?" Khổng minh viết: "Tào thao ấu tử tào thực, tự tử kiến, hạ bút thành văn. Thao thường mệnh tác nhất phú, danh viết (Đồng tước dài phú). Phú trung chí ý, đan đạo tha gia hợp vi thiên tử, thệ thủ nhị kiều." Du viết: "Thủ phú công năng kí phủ?" Khổng minh viết: "Ngô ái kì văn hoa mĩ, thường thiết kí chí." Du viết: "Thí thỉnh nhất tụng." Khổng minh tức thời tụng (Đồng tước dài phú) Văn: "Tòng minh hậu dĩ hi du hè, đăng tầng dài dĩ ngu tình. Kiến thái phủ chi quảng khai hè. Quan thánh đức chi sở doanh. Kiến cao môn chi tha nga hè, phủ song khuyết hồ thái thanh. Lập trung thiên chi hoa quan hè, liên phi các hồ tây thành. Lâm chương thủy chi trường lưu hè, vọng viên quả chi tư vinh. Lập song dài vu tả hữu hè, hữu ngọc long dữ kim phượng. Lâm nhị kiều vu đông nam hè, nhạc triều tịch chi dữ cộng. Phủ hoàng đô chi hoành lệ hè, khám vân hà chi phù

là lấy được hai chị em nàng Kiều ở Giang Đông, đem về dài Đồng Tước để vui tuổi già, thì dấu chết cũng không tiếc gì đời nữa! Nay Tháo tuy đem quân trăm vạn, chực chiếm Giang Nam, nhưng thật ra chỉ vì hai người con gái ấy. Tướng quân sao không tìm Kiều công, đem nghìn vàng mua lấy hai người con gái rồi sai người mang dâng cho Tào Tháo, Tháo mãn nguyện tất rút quân về. Đó cũng là kế Phạm Lãi dâng Tây Thi cho Ngô Vương, sao không kíp làm đi? Du hỏi: - Có gì làm chứng về việc Tào Tháo muốn được hai nàng Kiều không? Khổng Minh nói: - Con nhỏ Tào Tháo là Tào Thực, tự là Tử Kiến, có tài đặt bút thành văn. Tháo sai làm một bài phú, gọi là phú dài Đồng Tước. Ý chính trong bài phú ấy, chỉ nói về nhà Tào nếu làm Thiên Tử thì sẽ lấy cho kỳ được hai nàng Kiều. Du hỏi: - Ông có nhớ bài phú ấy không? Khổng Minh nói: - Tôi thích lời văn hoa mỹ của bài ấy, nên cũng thuộc. Du nói: - Xin thử đọc cho nghe.

Khổng Minh đọc luôn bài phú, trong bài có mấy câu: "Lập song dài ư tả hữu hè! Hữu Ngọc long dữ Kim phụng; lâm nhị kiều ư Đông Nam hè! Lạc chiêu tịch chí dữ cộng". (Nghĩa là: Dụng hai dài ở bên tả bên hữu, có dài Ngọc

yǎng chun feng zhi hé mù xi  
, ting bǎi niǎo zhī bēi míng .  
tian yún yuán qí jì lì xi , jia  
yuàn de hu shuang chěng ,  
yáng rén huà yú yǔ zhòu xi ,  
jìn sù gong yú shàng jīng .  
wéi huán wén zhī wèi shèng  
xi , qǐ zú fang hu shèng míng  
? xiū yǐ ! měi yǐ ! huì zé yuǎn  
yáng . yǐ zuǒ wǒ huáng jia xi  
, níng bǐ sì fang . tòng tian dì  
zhī guì liàng xi , qí rì yuè zhī  
huī guāng . yǒng guì zun ér  
wú jí xi , děng jun shòu yú  
dōng huáng . yù lóng qí yǐ áo  
yóu xi , huí luán jià ér zhōu  
zhāng . en huà jí hu sì hǎi xi  
, jia wù fù ér míng kang . yuàn  
si tái zhī yǒng gù xi , lè  
zhōng gǔ ér wèi yang !"  
zhou yú ting bà , bō rán dà  
nù , lí zuò zhǐ běi ér mà yue :  
" lǎo zéi qí wú tài shèn ! "  
kǒng míng jí qǐ zhī zhī yue :  
xí chán yú lǚ qín jiāng jiè ,  
hàn tian zi xǔ yǐ gong zhǔ hé  
qīn , jin hé xí míng xiān èr nǚ  
hu ? " yú yue : " gong yǒu  
suǒ bù zhī : dà qiáo shì sun  
bó fú jiāng jun zhǔ fù , xiǎo  
qiáo nǎi yú zhī qí yě . " kǒng  
míng yáng zuò huáng kǒng  
zhì zhuàng , yue : " liàng shí  
bù zhì . shi kǒu luàn yán , sǐ  
zuì ! sǐ zuì ! " yú yue : " wú  
yǔ lǎo zéi shì bù liǎng lì ! "  
kǒng míng yue : " shì xu san  
si miǎn zhì hòu huǐ . " yú yue  
: " wú chéng bó fú jì tuo , an  
yǒu qu shen jiàng cáo zhī lǐ ? "

兮，有玉龙与金凤。揽二乔于东南兮，乐朝夕之与共。俯皇都之宏丽兮，瞰云霞之浮动。欣群才之来萃兮，协飞熊之吉梦。仰春风之和穆兮，听百鸟之悲鸣。天云垣其既立兮，家愿得乎双逞，扬仁化于宇宙兮，尽肃恭于上京。惟桓文之为盛兮，岂足方乎圣明？休矣！美矣！惠泽远扬。翼佐我皇家兮，宁彼四方。同天地之规量兮，齐日月之辉光。永贵尊而无极兮，等君寿于东皇。御龙旂以遨游兮，回鸾驾而周章。恩化及乎四海兮，嘉物阜而民康。愿斯台之永固兮，乐终古而未央！”

周瑜听罢，勃然大怒，离座指北而骂曰：“老贼欺吾太甚！”孔明急起止之曰：“昔单于屡侵疆界，汉天子许以公主和亲，今何惜民间二女乎？”瑜曰：“公有所不知：大乔是孙伯符

đông. Hân quần tài chi lai tụy hè, hiệp phi hùng chí cát mộng. Nguồng xuân phong chí hòa mục hè, thính bách điểu chí bi minh. Thiên vân viên kì kí lập hè, gia nguyện đắc hồ song sinh, dương nhân hóa vu vũ trụ hè, tần túc cung vu thượng kinh. Duy hoàn văn chí vi thịnh hè, khởi túc phương hồ thánh minh? Hữu hỉ! Mĩ hỉ! Huệ trạch viễn dương. Dực tá ngã hoàng già hè, ninh bỉ tú phương. Đồng thiên địa chí quy lượng hè, tề nhật nguyệt chí huy quang. Vĩnh quý tôn nhi vô cực hè, đăng quân thọ vu đông hoàng. Ngự long kì dĩ ngao du hè, hồi loan giá nhi chu chương. Ân hóa cập hồ tú hải hè, gia vật phụ nhì dân khang. Nguyễn tư đài chí vĩnh cổ hè, nhạc chung cổ nhì vị ương! "Chu du thính bãi, bột nhiên đại nộ, li tạ chỉ bắc nhì mạ viết: "Lão tặc khi ngô thái thậm!" Khổng minh cấp khởi chí chi viết: "Tích đan vu lũ xâm cương giới, hán thiên tử hứa dĩ công chúa hòa thân, kim hà tích dân gian nhị nữ hò?" Du viết: "Công hữu sở bất tri: đại kiều thị tôn bá phù tướng quân chủ phụ, tiểu kiều nãi du chí thê dã. "Khổng minh dương tác hoàng khủng chi trạng, viết: "Lượng thật bất tri. Thất khẩu loạn ngôn, tử tội! Tử tội!" Du viết: "Ngô dữ lão tặc thệ bất lưỡng lập!" Khổng minh viết: "Sự tu

long, có đài Kim phụng. Nhốt hai nàng Kiều bên Đông Nam; để sớm chiều cùng vui vầy.

Chu Du nghe xong mấy câu ấy, đỏ mặt tía tai, đứng phắt dậy тро tay về phương Bắc mà mắng rằng: - Thằng giặc Tào này khinh ta quá chừng! Khổng Minh vội ngăn lại, nói: - Ngày xưa chúa rợ Hung nô hay xâm lấn bờ cõi, thiên tử nhà Hán còn phải đem công chúa gả cho nó, để cầu hòa, nay tướng quân tiếc làm chi hai người con gái thường dân ấy? Du nói: - Ông chưa rõ Đại Kiều là vợ Tôn Bá Phù, Tiểu Kiều là vợ Du đó. Khổng Minh già vờ sơ sệt nói: - Tôi thàit vô tình, nói năng lỗ mỗ, tôi đáng chết, đáng chết! Chu Du nói: - Ta thè cùng thằng giặc già một cùn một mắt! Khổng Minh nói: - Tướng quân nên nghĩ cho chín, kéo hối về sau. Du nói: - Ta đã vâng lời Tôn Bá Phù ủy thác,

shì lái suǒ yán , gù xiāng shì  
ěr . wú zì lí pó yáng hú , biàn  
yǒu bēi fá zhì xīn , sui dao fǔ  
jia tóu , bù yì qí zhì yě !  
wàng kǒng míng zhù yí bēi  
zhì lì , tòng pò cáo zéi . " kǒng míng yue : " ruò méng  
bù qì , yuàn xiào quǎn mǎ  
zhì láo , zǎo wǎn gǒng ting  
qu cè . " yú yue : " lái rì rù  
jiàn zhǔ gong , biàn yì qǐ  
bing . " kǒng míng yǔ lǚ sù cí  
chu , xiāng bié ér qù .

将军主妇，小乔乃瑜之妻也。”孔明佯作惶恐之状，曰：“亮实不知。失口乱言，死罪！死罪！”瑜曰：“吾与老贼誓不两立！”孔明曰：“事须三思免致后悔。”瑜曰：“吾承伯符寄托，安有屈身降操之理？适来所言，故相试耳。吾自离鄱阳湖，便有北伐之心，虽刀斧加头，不易其志也！望孔明助一臂之力，同破曹贼。”孔明曰：“若蒙不弃，愿效犬马之劳，早晚拱听驱策。”瑜曰：“来日入见主公，便议起兵。”孔明与鲁肃辞出，相别而去。

9 cì rì qīng chén , sun quán  
sheng táng . zuǒ bian wén  
guān zhang zhào , gù yong  
děng san shí yú rén ; yòu  
bian wǔ guān chéng pǔ ,  
huáng gài děng san shí yú  
réni : yí guàn jì jí , jiàn pèi  
qiāng qiāng , fēn bān shì lì .  
shǎo qǐng , zhōu yú rù jiàn .  
lǐ bì , sun quán wèn wèi bà ,  
yú yue : " jìn wén cáo cào  
yǐn bīng tún hàn shàng , chí

次日清晨，孙权升堂。  
左边文官张昭、顾雍等  
三十余人；右边武官程  
普、黄盖等三十余人：  
衣冠济济，剑佩锵锵，  
分班侍立。少顷，周瑜  
入见。礼毕，孙权问慰  
罢，瑜曰：“近闻曹操  
引兵屯汉上，驰书至此

tam tư miễn trí hậu hối." Du  
viết: "Ngô thura bá phù kí thác,  
an hữu khuất thân hàng thao  
chi lì? Thích lai sở ngôn, có  
tương thí nhĩ. Ngô tự li bà  
dương hồ, tiện hữu bắc phạt  
chi tâm, tuy đao phủ gia đầu,  
bất địch kì chí dã! Vọng khổng  
minh trợ nhất tí chí lực, đồng  
phá tào tặc." Khổng minh viết:  
"Nhược mông bất khí, nguyện  
hiệu khuyển mã chí lao, tảo vân  
củng thính khu sách." Du viết:  
"Lai nhật nhập kiến chúa công,  
tiện nghị khởi binh." Khổng  
minh dữ lỗ túc từ xuất, tương  
biệt nhi khứ.

có lẽ hạ mình hàng Tào. Vừa rồi  
ta nói thế, là thủ lòng nhau đó  
thôi. Ta từ khi ở Phiên Dương về  
đây, vẫn có chủ trương đánh  
miền Bắc; dù dao búa kè đầu  
cũng không lay được. Xin Khổng  
Minh giúp ta một tay, cùng phá  
giặc Tào. Khổng Minh nói: - Nếu  
ngài không bỏ Lượng, thì Lượng  
xin đem hết lòng khuyên mã, sớm  
tối vâng lời sai khiến. Du nói: -  
Ngày mai ta vào yết kiến chúa  
công, sẽ bàn ngay việc cất quân.  
Khổng Minh và Lỗ Túc từ biệt  
Chu Du ra về.

Thứ nhật thanh thần, tôn quyền  
thăng đường. Tả biên văn quan  
trương chiêu, có ung đắng tam  
thập dư nhân; hữu biên võ  
quan trình phỗ, hoàng cái đắng  
tam thập dư nhân: y quan tể tể,  
kiếm bội thương thương, phân  
ban thị lập. Thiếu khoảnh, chu  
du nhập kiến. Lễ tất, tôn quyền  
vân úy bãi, du viết: "Cận vân  
tào thao dẫn binh truân hán  
thượng, trì thư chí thủ, chúa

Sáng sớm hôm sau, Tôn Quyền  
ra công đường; bọn quan văn là  
Trương Chiêu, Cố Ung, hơn ba  
mươi người; bọn quan võ là Trịnh  
Phỗ, Hoàng Cái, hơn ba mươi  
người, áo mũ san sát, gươm đeo  
sáng quắc, chia ngồi thứ đứng  
hai bên. Một lát, Chu Du vào yết  
kiến, thi lễ xong, Tôn Quyền ân  
cần thăm hỏi Du nói: - Gần đây,  
nghe Tào Tháo đóng binh ở Hán  
Thượng, có đưa thư sang đây, ý

shu zhì cǐ , zhǔ gong zun yì ruò hé ? " quán jí qū xí wén yǔ zhou yú kàn . yú kàn bì , xiào yue : " lǎo zéi yǐ wǒ jiang dong wú rén , gǎn rú cǐ xiāng wǔ ye ! " quán yue : " jun zhì yì ruò hé ? " yú yue : " zhǔ gong céng yǔ zhòng wén wǔ shàng yì fǒu ? " quán yue : " lián rì yì cǐ shì : yǒu quàn wǒ jiàng zhě , yǒu quàn wǒ zhàn zhě . wú yì wèi dìng , gù qǐng gong jìn yí jué . " yú yue : " shéi quàn zhǔ gong jiàng ? " quán yue : " zhāng zǐ bù dēng jie zhǔ qí yì . " yú jí wèn zhāng zhào yue : " yuàn wén xian sheng suǒ yǐ zhǔ jiàng zhī yì . " zhào yue : " cáo cào xiá tian zì ér zheng sì fang , dòng yǐ cháo tíng wèi míng ; jìn yòu de jing zhou , wei shì yuè dà . wú jiang dong kě yǐ jù cáo zhě , Cháng Jiāng ēr . jin cáo méng tóng zhàn jiàn , hé zhǐ qian bài ? shuǐ lù bìng jìn , hé kě dang zhì ? bù rú qiè jiàng , gèng tú hòu jì . " yú yue : " cǐ yu rú zhì lùn yě ! jiang dong zì kai guó yǐ lái , jin lì san shì , an rěn yì dàn fèi qì ? " quán yue : " ruò cǐ , jì jiang an chu ? " yú yue : " cáo sui tuo míng hàn xiāng , shí wèi hàn zéi . jiāng jun yǐ shén wǔ xióng cái , zhàng fù xiong yú yè , jù yǒu jiāng dong , bìng jīng liáng zú , zhèng dāng héng xíng tian

，主公尊意若何？”权即取檄文与周瑜看。瑜看毕，笑曰：“老贼以我江东无人，敢如此相侮耶！”权曰：“君之意若何？”瑜曰：“主公曾与众文武商议否？”权曰：“连日议此事：有劝我降者，有劝我战者。吾意未定，故请公瑾一决。”瑜曰：“谁劝主公降？”权曰：“张子布等皆主其意。”瑜即问张昭曰：“愿闻先生所以主降之意。”昭曰：“曹操挟天子而征四方，动以朝廷为名；近又得荆州，威势越大。吾江东可以拒操者，长江耳。今操艨艟战舰，何止千百？水陆并进，何可当之？不如且降，更图后计。”瑜曰：“此迂儒之论也！江东自开国以来，今历三世，安忍一旦废弃？”权曰：“若此，计将安出？”瑜曰：“操虽托名汉相，实为汉贼。将军以神武雄才，仗父

công tôn ý nhược hè?" Quyền tức thủ hịch văn dữ chu du khán. Du khán tắt, tiêu viết: "Lão tặc dĩ ngã giang đông vô nhân, cảm như thủ tương vũ da!" Quyền viết: "Quân chí ý nhược hè?" Du viết: "Chúa công tầng dữ chúng văn võ thương nghị phủ?" Quyền viết: "Liên nhật nghị thử sự: hữu khuyến ngã hàng già, hữu khuyến ngã chiến già. Ngô ý vị định, cố thỉnh công cần nhất quyết." Du viết: "Thùy khuyến chúa công hàng?" Quyền viết: "Trương tử bố đẳng giai chủ kí ý." Du tức vẫn trương chiêu viết: "Nguyễn văn tiên sinh sở dĩ chủ hàng chi ý." Chiêu viết: "Tào thao hiệp thiên tử nhi chinh tú phương, động dĩ triều đình vi danh; cận hựu đắc kinh châu, uy thế việt đại. Ngô giang đông khả dĩ cự thao già, trường giang nhĩ. Kim thao mông đồng chiến hạm, hà chỉ thiên bách? Thủy lục tịnh tiến, hà khả đương chi? Bất như thả hàng, canh đồ hậu kẽ." Du viết: "Thủ vu nho chi luận dã! Giang đông tự khai quốc dĩ lai, kim lịch tam thế, an nhẫn nhất đán phé khí?" Quyền viết: "Nhược thử, kế tương an xuất?" Du viết: "Thao tuy thác danh hán tương, thật vi hán tặc. Tướng quân dĩ thần võ hùng tài, trượng phụ huynh dư nghiệp, cư hữu giang đông, binh tinh lương túc, chánh đương hoành hành thiên hạ, vi

kiến chúa công thế nào? Quyền đưa tờ lịch cho Chu Du xem. Du xem xong, cười nói: - Thắng giặc già cho Giang Đông ta là không có ai chẳng, sao dám quá khinh nhòn ta thế! Quyền hỏi: -Ý của khanh thế nào? Du nói: - Chúa công đã cùng với văn võ bàn định chưa? Quyền nói: - Mấy hôm nay bàn luận việc ấy; người thì khuyên ta nên hàng, kẻ lại bảo ta nên đánh; ý ta chưa định bồ nào, xin Công Cần quyết định cho. Du nói: - Ai khuyên chúa công hàng? Du hỏi ngay Trương Chiêu: - Xin cho ý kiến muốn hàng của tiên sinh thế nào? Chiêu nói: - Tào Tháo mượn tiếng triều đình để dẹp đánh bốn phương, nay lại mới được Kinh Châu, uy thế ngày càng lớn. Giang Đông ta mà có cự được với Tào Tháo là nhờ dựa vào sông Trường Giang; giờ đây Tào Tháo có hàng trăm nghìn chiếc thuyền, thủy lục cùng tiến, ta lấy gì mà chống được. Không bằng hãy hàng, rồi sau sẽ liệu kế khác. Chu Du nói: - Đó là lời bàn của bọn hủ nho. Giang Đông từ khi lập nước đến giờ, đã trải ba đời, sao nỡ chối lát bỏ mắt? Quyền mới hỏi: - Thế đánh thì có kế gì? Chu Du nói: - Tháo tuy giả danh là tướng nhà Hán, thật ra là giặc nhà Hán. Mà tướng quân là bậc thần võ hùng tài, nhờ có nghiệp của cha anh, binh giỏi lương nhiều, đáng lẽ tung hoành cả trong thiên hạ, trừ kẽ bạo tàn, sao lại phải hàng giặc? Vả lại,

xià , wèi guó jia chū cán qù  
bào , nài hé jiàng zéi ye ?  
qiè cào jin cǐ lái , duo fàn  
bing jia zhì jì : běi tǔ wèi píng  
, mǎ téng , hán suī wèi qí  
hòu huàn , ér cào jiǔ yú nán  
zheng , yì jì yě ; běi jun bù  
shóu shuǐ zhàn , cào shě an  
mǎ , zhàng zhou jí , yǔ dong  
wú zheng héng , èr jì yě ;  
yòu shí zhí lóng dong shèng  
hán , mǎ wú ? cǎo , san jí yě .  
; qu Zhōng guó shì zú , yuǎn  
shè jiang hú , bù fú shuǐ tǔ ,  
duo sheng jí bìng , sì jì yě .  
cào bing fàn cǐ shù jì , sui  
duo bì bài . jiāng jun qín cào  
, zhèng zài jin rì . yú qǐng de  
jing bing shù wàn rén , jìn  
tún xià kǒu , wèi jiāng jun pò  
zhi ! " quán jué rán qǐ yue : "  
lǎo zéi yù fèi hàn zì lì jiǔ yǐ ,  
suǒ jù èr yuán , lǚ bù , liú  
biǎo yǔ gu ēr . jìn shù xióng  
yǐ miè , wéi gu cháng cún .  
gu yǔ lǎo zéi , shì bù liǎng lì  
qīng yán dang fá , shèn gé  
gu yì . cǐ tian yǐ qīng shòu wǒ  
yě . " yú yue : " chén wèi  
jiāng jun jué yǐ xiě zhàn ,  
wàn sǐ bù cí . zhi kǒng jiāng  
jun hú yí bù dìng . " quán bá  
pèi jiàn kǎn miàn qián zòu  
àn yi jiǎo yue : " zhu guan  
jiang yǒu zài yán jiàng cào  
zhě , yǔ cǐ àn tòng ! " yán bà  
, biàn jiang cǐ jiàn cì zhou yú  
, jí feng yú wèi dà dou du ,  
chéng pǔ wèi fù dou du , lǚ  
sù wèi zàn jun xiào wèi . rú

兄余业，据有江东，兵精粮足，正当横行天下，为国家除残去暴，奈何降贼耶？且操今此来，多犯兵家之忌：北土未平，马腾、韩遂为其后患，而操久于南征，一忌也；北军不熟水战，操舍鞍马，仗舟楫，与东吴争衡，二忌也；又时值隆冬盛寒，马无藁草，三忌也；驱中国士卒，远涉江湖，不服水土，多生疾病，四忌也。操兵犯此数忌，虽多必败。将军擒操，正在今日。瑜请得精兵数万人，进屯夏口，为将军破之！”权矍然起曰：“老贼欲废汉自立久矣，所惧二袁、吕布、刘表与孤耳。今数雄已灭，惟孤尚存。孤与老贼，誓不两立！卿言当伐，甚合孤意。此天以卿授我也。”瑜曰：“臣为将军决一血战，万死不辞。只恐将军狐疑不定。”权拔佩剑砍面前奏案一角曰：“诸官

quốc gia trừ tàn khú bạo, nại  
hà hàng tặc da? Thả thao kim  
thủ lai, đa phạm binh gia chi kị:  
bắc thổ vị bình, mã đằng, hàn  
toại vi kì hậu hoạn, nhi thao  
cửu vu nam chinh, nhất kị dã; bắc  
quân bắt thực thủy chiến,  
thao xá an mã, trượng chu tiếp,  
dữ đồng ngô tranh hành, nhị kị  
dã; hựu thời trị long đông thịnh  
hàn, mã vô cáo thảo, tam kị dã;  
khu trung quốc sĩ tốt, viễn thiệp  
giang hồ, bắt phục thủy thỗ, đa  
sinh tật bệnh, tứ kị dã. Thao  
binh phạm thủ số kị, tuy đa thất  
bại. Tướng quân cầm thao,  
chánh tại kim nhật. Du thỉnh  
đắc tinh binh số vạn nhân, tiến  
truân hạ khẩu, vi tướng quân  
phá chí! "Quyền quắc nhiên  
khởi viết: "Lão tặc dục phế hán  
tự lập cửu hĩ, sở cụ nhị viên, lữ  
bố, lưu biễu dữ cô nhĩ. Kim số  
hung dĩ diệt, duy cô thượng  
tôn. Cô dữ lão tặc, thê bất  
lưỡng lập! Khanh ngôn đương  
phat, thậm hợp cô ý. Thủ thiên  
dĩ khanh thụ ngã dã." Du viết:  
"Thàn vi tướng quân quyết nhất  
huyết chiến, vạn tử bất tử. Chỉ  
khủng tướng quân hồ nghi bất  
định." Quyền bật bội kiêm khâm  
diện tiền tấu án nhất giác viết:  
"Chu quan tương hữu tái ngôn  
hang thao giả, dữ thủ án đồng!"  
Ngôn bãi, tiện tương thủ kiêm  
tứ chu du, tức phong du vi đại  
đô đốc, trình phô vi phó đô đốc,  
lỗ túc vi tán quân giáo úy. Như  
văn võ quan tương hữu bắt

Tháo đi chuyến này mắc phải  
nhiều điều kỳ trong binh pháp; đất  
bắc chưa yên, còn cái họa Mã  
Đằng, Hán Toại sau lưng, mà  
Tháo dám ở lâu để đánh phương  
Nam, là một điều kỳ; quân Bắc  
không quen đánh dưới nước, mà  
Tháo dám bỏ yên ngựa dùng bè  
thuyền, tranh giành với Đông  
Ngô, là hai điều kỳ; đang mùa  
đông rét mướt, ngựa không có cỏ  
khô ăn, mà dám khởi binh, là ba  
điều kỳ; đem quân ở lục địa tiến  
sâu vào chỗ sông hồ, không quen  
thủy thỗ, nhiều người đau ốm, là  
bốn điều kỳ. Quân Tào Tháo  
phạm bốn điều kỳ ấy, dẫu nhiều  
cũng phải thua. Tướng quân bắt  
được Tháo ở chính lúc này. Du  
chỉ xin vài vạn tinh binh, đến đóng  
ở Hạ Khẩu, đù phá được Tào  
Tháo cho tướng quân xem. Tôn  
Quyền đứng vùng dậy nói: -  
Thắng giặc già muốn cướp ngôi  
nhà Hán đã lâu, chỉ e có hai anh  
em họ Viên, Lã Bố, Lưu Biểu với  
ta mà thôi. Nay mấy người ấy đã  
mất, duy chỉ còn có ta. Ta cùng  
với giặc già, thê không chung  
sống. Người nói đánh, chính hợp  
ý ta. Quả là trời cho ngươi xuống  
giúp ta đó! Chu Du nói: Tôi xin vì  
tướng quân quyết một trận huyết  
chiến, dù chết cũng không từ. Chỉ  
sợ tướng quân còn hồ nghi chưa  
định. Quyền rút ngay thanh gươm  
đeo ở mình, chặt xuống góc bàn  
trước mặt, nói rằng: - Các quan  
các tướng, ai còn nói hàng Tào,  
sẽ như cái góc bàn này. Nói

wén wǔ guan jiang yǒu bù  
tíng hào lǐng zhě , jí yǐ cí jiàn  
zhu zhì . yú shòu liǎo jiàn ,  
duì zhòng yán yue : " wú  
fèng zhǔ gong zhì mìng , lù  
zhòng pò cáo . zhu jiàng  
guan lì lái rì ju yú jiang pàn  
xíng yíng ting lìng . rú chí wù  
zhě , yí qí jìn lìng wǔ shí sì  
zhǎn shi xíng . " yán bà , cí  
liǎo sun quán , qǐ shen chu  
fǔ . zhòng wén wǔ gè wú yán  
ér sǎn .

将有再言降操者，与此案同！”言罢，便将此剑赐周瑜，即封瑜为大都督，程普为副都督，鲁肃为赞军校尉。如文武官将有不听号令者，即以此剑诛之。瑜受了剑，对众言曰：“吾奉主公之命，率众破曹。诸将官吏来日俱于江畔行营听令。如迟误者，依七禁令五十四斩施行。”言罢，辞了孙权，起身出府。众文武各无言而散。

- 10 zhou yú huí dào xià chǔ ,  
biàn qǐng kǒng míng yì shì .  
kǒng míng zhì . yú yue : " jin  
rì fù xià gong yì yǐ dìng ,  
yuàn qú pò cáo liáng cè . "  
kǒng míng yue : " sun jiāng  
jun xin cháng wèi wěn , bù  
kě yǐ jué cè yě . " yú yue : "  
hé wèi xin bù wěn ? " kǒng  
míng yue : " xin qiè cáo bīng  
zhī duō , huái guǎ bù dí  
zhòng zhì yì . jiāng jun néng  
yǐ jun shù kai jiē , shǐ qí liǎo  
rán wú yí , rán hòu dà shì kě  
chéng . " yú yue : " xian  
sheng zhì lùn shèn shàn . "  
nǎi fù rù jiàn sun quán . quán  
yue : " gong jǐn yè zhì , bì  
yǒu shì gù . " yú yue : " lái rì

thính hiệu lệnh giả, tức dĩ thủ  
kiếm tru chi. Du thụ liễu kiém,  
đối chúng ngôn viết: "Ngô  
phụng chúa công chi mệnh,  
suất chúng phá tào. Chư tướng  
quan lại lai nhật câu vu giang  
bạn hành doanh thính lệnh.  
Như trì ngộ giả, y thất cấm lệnh  
ngũ thập tứ trăm thi hành."  
Ngôn bãi, từ liễu tôn quyền,  
khỏi thân xuất phủ. Chúng văn  
võ các vô ngôn nhi tán.

xong, tặng luôn thanh gươm cho  
Chu Du, phong Chu Du làm đại  
đô đốc. Trinh Phổ làm phó đô  
đốc; Lỗ Túc làm táng quân hiệu uý.  
Nếu văn quan võ tướng, ai không  
tuân lệnh, dùng thanh gươm ấy  
chém đi. Chu Du nhận gươm, nói:  
- Ta phụng mệnh chúa công, đem  
quân đánh Tào Tháo, chư tướng  
và quan viên, ngày mai đều phải  
ra trại trận ở cạnh bờ sông nghe  
lệnh. Ai chậm chạp làm lỗi cứ  
chiếu theo trong bảy điều cấm  
lệnh, 54 tội trăm quyết thi hành.  
Nói rồi, Du từ biệt Tôn Quyền  
bước ra khỏi phủ; các quan văn  
võ giải tán, đâu về đây.

周瑜回到下处，便请孔明议事。孔明至。瑜曰：“今日府下公议已定，愿求破曹良策。”孔明曰：“孙将军心尚未稳，不可以决策也。”瑜曰：“何谓心不稳？”孔明曰：“心怯曹兵之多，怀寡不敌众之意。将军能以军数开解，使其了然无疑，然后大事可成。”瑜曰：“先生之论甚善。”乃复入见孙权。权曰：“公瑾

Chu du hồi đáo hạ xứ, tiện  
thỉnh khồng minh nghị sự.  
Khồng minh chí. Du viết: "Kim  
nhật phủ hạ công nghị dĩ định,  
nguyễn cầu phá tào lương  
sách." Khồng minh viết: "Tôn  
tướng quân tâm thương vị ổn,  
bất khả dĩ quyết sách dã." Du  
viết: "Hà vị tâm bất ổn?" Khồng  
minh viết: "Tâm khiếp tào binh  
chi đa, hoài quả bất địch chúng  
chi ý. Tướng quân năng dĩ  
quân số khai giải, sử kí liễu  
nhiên vô nghi, nhiên hậu đại sự  
khả thành." Du viết: "Tiên sinh  
chi luận thậm thiện." Nãi phục  
nhập kiến tôn quyền. Quyền  
viết: "Công cần dạ chí, tất hữu  
sự có." Du viết: "Lai nhật điều

Chu Du về đến dinh, cho mời  
Khồng Minh vào bàn việc. Khồng  
Minh đến. Du nói: - Hôm nay,  
trong phủ bàn định đã xong, xin  
tiên sinh cho biết kế hay để phá  
Tào Tháo. Khồng Minh nói: -  
Bụng Tôn tướng quân chưa thật  
 ổn, không thể định kế được vội.  
Du hỏi: - Thế nào là bụng trong  
chưa được ổn? Khồng Minh nói: -  
Vẫn còn có ý sợ quân Tào nhiều,  
quân mình ít không địch nổi.  
Tướng quân nên nói rõ quân số  
để Tôn Tướng quân vững dạ thì  
việc lớn ắt xong. Du nói: - Tiên  
sinh nói phải lắm! Du bèn vào  
ngay, ra mắt Tôn Quyền. Quyền  
hỏi: - Đêm khuya Công Cản còn  
đến đây, chắc hẳn có việc gì? Du

diào bō jun mǎ , zhǔ gong  
xìn yǒu yí fǒu ? " quán yue "  
dàn you cáo cáo bing duo ,  
guǎ bù dí zhòng ēr . ta wú  
suǒ yí . " yú xiào yue : " yú tè  
wèi cǐ lái kai jiě zhǔ gong .  
zhǔ gong yin jiàn cáo xí wén ,  
yán shuǐ lù dà jun bǎi wàn ,  
gù huái yí jù , bù fù liào qí xu  
shí . jin yǐ shí jiào zhī : bǐ  
jiang Zhōng guó zhì bing , bù  
guò shí wǔ liù wàn , qiě yǐ jiǔ  
pí ; suǒ de yuán shì zhī  
zhòng , yì zhī qí ba wàn ēr ,  
cháng duo huái yí wèi fú . fu  
yǐ jiǔ pí zhí zú , yù hú yí zhí  
zhòng , qí shù suí duo , bù  
zú wèi yě . yú de wǔ wàn  
bing , zì zú pò zhì . yuàn zhǔ  
gong wù yǐ wèi lù . " quán fū  
yú bèi yue : " gong jīn cǐ yán ,  
zú shì wú yí . zì bù wú móu ,  
shen shi gu wàng ; dù qīng  
jí zì jīng , yǔ gu tòng xin ēr .  
qīng kě yǔ zì jīng , chéng pǔ  
jí rì xuǎn jun qián jìn . gu  
dang xù fa rén mǎ , duo zài  
zi liáng , wèi qīng hòu yìng .  
qīng qián jun tǎng bù rú yì ,  
biàn huán jiù gu . gu dang  
qīn yǔ cáo zéi jué zhàn ,  
gèng wú ta yí . " zhōu yú xiè  
chu , àn cùn yue : " kǒng  
míng zǎo yǐ liào zhe wú hóu  
zhì xīn . qí jì huà yòu gao wǒ  
yǐ tóu . jiǔ bì wèi jiang dong  
zhì huàn , bù rú sha zhī . nǎi  
lìng rén lián yè qīng lǚ sù rù  
zhàng , yán yù sha kǒng  
míng zhì shì . sù yue : " bù

夜至，必有事故。”瑜  
曰：“来日调拨军马，  
主公心有疑否？”权曰  
“但忧曹操兵多，寡不  
敌众耳。他无所疑。”  
瑜笑曰：“瑜特为此来  
开解主公。主公因见操  
檄文，言水陆大军百万  
，故怀疑惧，不复料其  
虚实。今以实较之：彼  
将中国之兵，不过十五  
六万，且已久疲；所得  
袁氏之众，亦止七八万  
耳，尚多怀疑未服。夫  
以久疲之卒，御狐疑之  
众，其数虽多，不足畏  
也。瑜得五万兵，自足  
破之。愿主公勿以为虑  
。”权抚瑜背曰：“公  
瑾此言，足释吾疑。子  
布无谋，深失孤望；独  
卿及子敬，与孤同心耳  
。卿可与子敬、程普即  
日选军前进。孤当续发  
人马，多载资粮，为卿  
后应。卿前军倘不如意  
，便还就孤。孤当亲与  
操贼决战，更无他疑。  
”周瑜谢出，暗忖曰：  
“孔明早已料着吴侯之

bát quân mã, chúa công tâm  
hữu nghi phú?" Quyền viết  
"Đã ưu túo thao binh đa, quả  
bất địch chúng nhĩ. Tha vô sở  
nghi." Du tiểu viết: "Du đặc vi  
thử lai khai giải chúa công.  
Chúa công nhân kiến thao hịch  
văn, ngôn thủy lục đại quân  
bách vạn, cố hoài nghi cụ, bất  
phục liêu kì hu thật. Kim dĩ thật  
giác chí: bỉ tương trung quốc  
chi binh, bất quá thập ngũ lục  
vạn, thả dĩ cứu bì; sở đặc viên  
thị chi chúng, diệc chỉ thất bát  
vạn nhĩ, thượng đa hoài nghi vị  
phục. Phu dĩ cứu bì chí tốt, ngự  
hồ nghi chí chúng, kì sở tuy đa,  
bất túc úy dã. Du đặc ngũ vạn  
binh, tự túc phá chí. Nguyên  
chúa công vật dĩ vi lự. "Quyền  
phủ du bối viết: "Công cần thử  
ngôn, túc thích ngô nghi. Tử bô  
vô mưu, thâm thất cõ vọng; độc  
khanh cập tử kính, dũ cõ đồng  
tâm nhĩ. Khanh khả dũ tử kính,  
trình phỗ túc nhật tuyển quân  
tiền tiến. Cõ đương tục phát  
nhân mã, đa tái tư lương, vi  
khanh hậu ứng. Khanh tiền  
quân thẳng bắt như ý, tiện hoàn  
tựu cõ. Cõ đương thân dũ thao  
tắc quyết chiến, canh vô tha  
nghi." Chu du tạ xuất, ám thốn  
viết: "Không minh tảo dĩ liêu trú  
ngô hầu chi tâm. Kì kế hoạch  
hựu cao ngã nhất đầu. Cửu tất  
vi giang đông chi hoạn, bắt như  
sát chí. Nãi lệnh nhân liên dạ  
thinh lõi túc nhập trường, ngôn  
dục sát không minh chi sự. Túc

thưa: - Ngày mai cắt quân, chúa  
công còn nghi hoặc chút nào  
không? Quyền nói: - Ta chỉ còn lo  
quân Tào nhiều lắm, sợ không  
địch nổi thôi. Du cười, nói: - Tôi  
chỉ vì việc ấy mà đến đây, nói rõ  
để chúa công biết. Chúa công  
thấy hịch Tào Tháo nói dối có  
trăm vạn quân, nên sinh lòng nghi  
sợ, không xét rõ hư thực thế nào.  
Nay xét ra, hắn huy động quân  
mã trong nước chẳng qua được  
mười lăm, mười sáu vạn, mà đã  
mệt mỏi cả rồi; số quân thu được  
của họ Viên cũng độ bảy tám  
vạn, nhưng đa số vẫn còn nghỉ  
ngờ chưa phục. Quân số tuy  
nhiều cũng không đáng sợ. Tôi  
chỉ xin năm vạn quân là đủ phá  
nỗi. Chúa công chớ nên áy náy  
nữa. Quyền vỗ vào lưng Chu Du  
mà nói rằng: - Công Cẩn nói đến  
điều ấy, thật gõ được mối hoài  
nghi cho ta. Tử Bố không biết gì,  
ta mất tin cậy. Chỉ có ngươi với  
Tử Kính là hợp bụng với ta thôi.  
Vậy thì ngươi hãy cùng với Tử  
Kính, Trình Phổ mang quân đi  
trước. Ta thu xếp thêm quân mã,  
tải nhiều lương thực, làm hậu  
ứng cho. Tiền quân phỏng có  
điều gì không được như ý, thì đã  
có ta đây. Ta phen này quyết  
nhau với giặc Tào, không còn hò  
nghi gì nữa! Chu Du từ tạ ra về,  
bụng nghĩ thầm rằng: - Không  
Minh đã đoán trúng được cả ruột  
gan Ngô Hầu, mà mưu kế gì cũng  
hơn ta một bậc. Nếu để lâu tất  
gây vạ cho Đông Ngô ta, chi bằng

kě . jin cào zéi wèi pò , xian sha xián shì , shì zì qù qí zhù yě . " yú yue : " cǐ rén zhù liú bèi , bì wèi jiang dong zhi huàn . " sù yue : " zhu gé jǐn nǎi qí qin xiong , kě lìng zhao cǐ rén tòng shì dong wú , qǐ bù miào zai ? " yú shàn qí yán .

心。其计画又高我一头。久必为江东之患，不如杀之。乃令人连夜请鲁肃入帐，言欲杀孔明之事。肃曰：“不可。今操贼未破，先杀贤士，是自去其助也。”瑜曰：“此人助刘备，必为江东之患。”肃曰：“诸葛瑾乃其亲兄，可令招此人同事东吴，岂不妙哉？”瑜善其言。

11 cì rì píng míng , yú fù xíng yíng , sheng zhōng jūn zhàng gao zuò . zuǒ yòu lì dao fù shǒu , jù jí wén guan wǔ jiang ting lìng . yuán lái chéng pǔ nián cháng yú yú , jin yú jué ju qí shàng , xin zhong bù lè : shì rì nǎi tuo bìng bù chu , lìng cháng zi chéng zì zì dài . yú lìng zhòng jiang yue : " wáng fā wú qīn , zhu jun gè shǒu nǎi zhí . fang jin cáo cào nòng quán , shèn yú dǒng zhuó : qiú tian zì yú xǔ chang . tún bào bing yú jìng shàng . wú jin fèng mìng tǎo zhì , zhu jun xìng jie nǚ lì xiàng qián . dà jun dào chǔ , bù de rǎo mǐn . shǎng láo fá zuì , bìng bù xún zòng . " lìng bì , jí cha hán dang , huáng gài wèi qían bù xian feng , lǐng běn

viết: "Bất khả. Kim thao tặc vị phá, tiên sát hiền sĩ, thị tự khứ kì trợ dã." Du viết: "Thủ nhân trợ lưu bị, tất vi giang đồng chi hoạn." Túc viết: "Gia Cát cần nãi kì thân huynh, khả lệnh chiêu thủ nhân đồng sự đồng ngô, khởi bất diệu tai?" Du thiện kì ngôn.

giết quách đí cho rảnh. Rồi lập tức sai người mời Lỗ Túc vào, bàn việc muôn giết Khổng Minh. Túc can rằng: - Không nên! Nay giặc Tào chưa phá được, mà đã giết mất người hiền sĩ, thế là tự mình hại người giúp việc cho mình đó. Du nói: - Người này giúp Lưu Bị, tất gây vạ cho Đông Ngô về sau. Túc nói: - Nên sai anh ruột y là Gia Cát Cần sang dụ y về với Đông Ngô chẳng hay hơn ư? Du chịu là phải.

次日平明，瑜赴行营，升中军帐高坐。左右立刀斧手，聚集文官武将听令。原来程普年长于瑜，今瑜爵居其上，心中不乐：是日乃托病不出，令长子程咨自代。瑜令众将曰：“王法无亲，诸君各守乃职。方今曹操弄权，甚于董卓：囚天子于许昌。屯暴兵于境上。吾今奉命讨之，诸君幸皆努力向前。大军到处，不得扰民。赏劳罚罪，并不徇纵。”令毕，即差韩当、黄盖为前部先锋，领本

Thứ nhật bình minh, du phó hành doanh, thăng trung quân trưởng cao tọa. Tả hữu lập đao phủ thủ, tụ tập văn quan võ tướng thính lệnh. Nguyên lai trình phồ niên trường vu du, kim du tước cư kì thượng, tâm trung bất nhặc: thị nhật nãi thác bệnh bắt xuất, lệnh trưởng tử trình tư tự đại. Du lệnh chúng tướng viết: "Vương pháp vô thân, chư quân các thủ nãi chức. Phương kim tào thao lông quyền, thậm vu đồng trác: tù thiên tử vu hứa xương. Truân bạo binh vu cảnh thượng. Ngô kim phụng mệnh thảo chí, chư quân hạnh giai nỗ lực hướng tiền. Đại quân đáo xử, bắt đắc nhiễu dân. Thủ trưởng lao phạt tội, tịnh bắt tuẫn túng. "Lệnh tất, tức sai hàn đương, hoàng cái vi tiền bộ tiền phong,

Sáng hôm sau., Du đến hành dinh, ngồi cao trên trường, quân đao phủ đứng sắp hàng hai bên, hội họp cả văn võ lại để truyền lệnh. Nguyên Trinh Phổ hơn tuổi Chu Du, thấy Du quyền to hơn mình, có ý không vui, giả ốm không đến, sai con là Trinh Tư đi thay. Du truyền lệnh cho các tướng rằng: - Phép vua không thể thân sơ, chức phận ai nấy phải giữ. Hiện nay Tào Tháo lộng quyền, tệ hơn Đổng Trác, giam thiên tử ở Hứa Đô, đóng bạo quân ở biên cảnh. Ta nay phụng mệnh ra đánh, các ông cùng phải gắng sức đồng lòng. Quân đi đến đâu, không được quấy nhiễu dân sự. Ai có công thì thưởng, ai có tội thì phạt, không tư vị ai cả. Nói đoạn, sai Hàn Dương, Hoàng Cái làm tiền bộ tiền phong, lĩnh chiến thuyền đi ngay hôm ấy, đến cửa

bù zhàn chuán , jí rì qǐ xíng ,  
qián zhì san jiang kǒu xià  
zhài , bié ting jiàng lìng ;  
jiǎng qín , zhou tài wèi dì èr  
duì ; líng tǒng , pan zhāng  
wèi dì san duì ; tài shǐ cí , lǚ  
méng wèi dì sì duì ; lù xùn ,  
dǒng xí wèi dì wǔ duì ; lǚ fàn  
, zhu zhì wèi sì fang xún jǐng  
shǐ , cui du liù jùn guan jun ,  
shuǐ lù bìng jìn , kè qí qū qí .  
diào bō yǐ bì , zhu jiāng gè zì  
shou shí chuán zhi jun qì qǐ  
xíng . chéng zi huí jiàn fù  
chéng pǔ , shuo zhōu yú  
diào bīng , dòng zhǐ yǒu fǎ .  
pǔ dà jīng yue : " wú sù qì  
zhou láng nuò ruò , bù zú  
wèi jiang ; jin néng rú cǐ ,  
zhen jiāng cái yě ! wǒ rú hé  
bù fú ! " suì qín yì xíng yíng  
xiè zuì . yú yì xùn xiè . cì rì ,  
yú qǐng zhu gé jīn , wèi yue :  
" líng dì kǒng míng yǒu wáng  
zuǒ zhì cái , rú hé qu shen  
shì liú bēi ? jin xìng zhì jiang  
dong , yù fán xian sheng bù  
xí chí yá yú lùn , shǐ lìng dì  
qì liú bēi ér shì dong wú , zé  
zhǔ gong jì de liáng fū , ér  
xian sheng xiong dì yòu de  
xiāng jiàn , qǐ bù měi zai ?  
xian sheng xìng jí yí xíng .

12 jīn yue : " jīn zì zhì jiang  
dong , kuì wú cùn gong . jīn

部战船，即日起行，前至三江口下寨，别听将令；蒋钦、周泰为第二队；凌统、潘璋为第三队；太史慈、吕蒙为第四队；陆逊、董袭为第五队；吕范、朱治为四方巡警使，催督六郡官军，水陆并进，克期取齐。调拨已毕，诸将各自收拾船只军器起行。程咨回见父程普，说周瑜调兵，动止有法。普大惊曰：“吾素欺周郎懦弱，不足为将；今能如此，真将才也！我如何不服！”遂亲诣行营谢罪。瑜亦逊谢。次日，瑜请诸葛瑾，谓曰：“令弟孔明有王佐之才，如何屈身事刘备？今幸至江东，欲烦先生不惜齿牙余论，使令弟弃刘备而事东吴，则主公既得良辅，而先生兄弟又得相见，岂不美哉？先生幸即一行。

瑾曰：“瑾自至江东，愧无寸功。今都督有命

lính bōn bộ chiến thuyền, tức nhật khởi hành, tiền chí tam giang khẩu hạ trại, biệt thính tương lệnh; tương khâm, chu thái vi đệ nhị đội; lăng thống, phan chương vi đệ tam đội; thái sứ từ, lữ mông vi đệ tứ đội; lục tốn, đồng tập vi đệ ngũ đội; lữ phạm, chu trì vi tú phuơng tuần cảnh sứ, thôi đốc lực quận quan quân, thủy lục tịnh tiến, khắc ki thủ tề. Điều bát dĩ tất, chu tướng các tự thu thập thuyền chỉ quân khí khởi hành. Trình tư hồi kiến phụ trình phỗ, thuyết chu du điều binh, động chỉ hữu pháp. Phỗ đại kinh viết: "Ngô tố khi chu lang nọa nhược, bất túc vi tương; kim năng như thử, chân tướng tài dã! Ngã như hè bắt phục!" Toại thân nghệ hành doanh tạ tội. Du diệc tồn tạ. Thứ nhật, du thính Gia Cát cản, vị viết: "Lệnh đệ khỗng minh hữu vương tá chi tài, như hè khuất thân sự lưu bị? Kim hạnh chí giang đông, dục phiền tiên sinh bất tích xỉ nha dư luận, sử lệnh đệ khí lưu bị nhi sự đồng ngô, tắc chúa công kí đắc lương phụ, nhi tiên sinh huynh đệ hựu đắc tương kiến, khởi bất mĩ tai? Tiên sinh hạnh tức nhất hành.

Cản viết: "Cản tự chí giang đông, quý vô thốn công. Kim đô

sông Tam Giang đóng trại, chờ có lệnh khác sẽ hay; Tướng Khâm, Chu Thái làm đội thứ hai; Lạc Thống, Phan, Chương làm đội thứ ba; Thái Sử Từ, Lã Mông làm đội thứ tư; Lục Tốn, Đỗng Tập làm đội thứ năm; Lã Phạm; Chu Trị đi tuần phòng cả bốn mặt, và đốc thúc quan quân thủy lực phải song song tiến lên, hẹn nội nhật hôm ấy phải đi cả. Các tướng được lệnh, ai nấy thu xếp thuyền bè vũ khí ra đi. Trình Tư về thuật lại với cha rằng Chu Du điều binh hợp phép lắm. Trình Phỗ giật mình nói: - Ta vẫn khinh Chu Lang nhu nhược, không xứng đáng làm tướng. Nay y giỏi như thế, thật là tướng tài! Ta há chẳng phục sao? Lập tức Phỗ đến trại Chu Du tạ tội, Du cũng khen tồn tạ lại. Hôm sau, Du mời Gia Cát Cản đến bảo rằng: - Lệnh đệ là Khổng Minh có tài vương tá, sao lại hạ mình đi thờ Lưu Bị. Nay mai y đến Giang Đông, phiền tiên sinh chớ có quản công, đến dù y về với Đông Ngô, thì Chúa Công được thêm một tay giỏi, mà anh em tiên sinh lại được đoàn tụ, chẳng hay lắm ru?

Cản thưa: - Từ khi tôi đến Giang Đông, chưa lập được một chút

dou du yǒu mìng , gǎn bù  
xiào lì . " jí shí shàng mǎ ,  
jìng tóu yǐ tíng lái jiàn kǒng  
míng . kǒng míng jie rù , ku  
bài , gè sù kuò qíng . jǐn qì  
yue : " dì zhī bó yí , shú qí hu  
? " kǒng míng àn sī : " cǐ bì  
zhou láng jiào lái shuo wǒ yě  
." suì dá yue : " yí , qí gǔ zhī  
shèng xián yě . " jǐn yue : " yí  
, qí sui zhì è sī shǒu yáng  
shan xià , xiong dì èr rén yì  
zài yí chū . wǒ jin yǔ nǐ tòng  
bao gòng rǔ , nǎi gè shì qí  
zhǔ , bù néng dàn mù xiāng  
jù . shì yí , qí zhī wéi rén ,  
néng wú kuì hu ? " kǒng  
míng yue : " xiong suǒ yán  
zhě , qíng yě ; dì suǒ shǒu  
zhě , yì yě . dì yǔ xiong jie  
hàn rén . jin liú huáng shú  
nǎi hàn shì zhì zhòu , xiong  
ruò néng qù dong wú , ér yǔ  
dì tòng shì liú huáng shú , zé  
shàng bù kuì wèi hàn chén ,  
ér gǔ ròu yòu de xiāng jù , cǐ  
qíng yì liǎng quán zhì cè yě .  
bù shí xiong yì yǐ wèi hé rú ?  
" jǐn sī yue : " wǒ lái shuo ta ,  
fǎn bèi ta shuo liǎo wǒ yě . "  
suì wú yán huí dá , qǐ shen  
cí qù . huí jiàn zhou yú , xì  
shù kǒng míng zhì yán . yú  
yue : " gong yì ruò hé ? " jǐn  
yue : " wú shòu sun jiāng jun  
hòu en , an kěn xiāng bēi ! "  
yú yue : " gong jì zhong xin  
shì zhǔ , bù bì duo yán . wú  
zì yǒu fú kǒng míng zhì jì . "  
zhèng shì : zhì yǔ zhì féng yí

，敢不效力。”即时上马，径投驿亭来见孔明。孔明接入，哭拜，各诉阔情。瑾泣曰：“弟知伯夷、叔齐乎？”孔明暗思：“此必周郎教来说我也。”遂答曰：“夷、齐古之圣贤也。”瑾曰：“夷、齐虽至饿死首阳山下，兄弟二人亦在一处。我今与你同胞共乳，乃各事其主，不能旦暮相聚。视夷、齐之为人，能无愧乎？”孔明曰：“兄所言者，情也；弟所守者，义也。弟与兄皆汉人。今刘皇叔乃汉室之胄，兄若能去东吴，而与弟同事刘皇叔，则上不愧为汉臣，而骨肉又得相聚，此情义两全之策也。不识兄意以为何如？”瑾思曰：“我来说他，反被他说了我也。”遂无言回答，起身辞去。回见周瑜，细述孔明之言。瑜曰：“公意若何？”瑾曰：“吾受孙将军厚恩，安肯相背！”

đốc hữu mệnh, cảm bất hiệu lực." tức thời thượng mã, kính đầu đích đinh lai kiến khổng minh. Khổng minh tiếp nhập, khóc bái, các tố khoát tình. Cẩn khắp viết: "Đệ tri bá di, thúc tè hò?" Khổng minh ám tư: "Thứ tất chu lang giáo lai thuyết ngã dã." toại đáp viết: "Di, tè cổ chí thánh hiền dã." cẩn viết: "Di, tè tuy chí ngã tử thủ dương sơn hạ, huynh đệ nhị nhân diệc tại nhất xứ. Ngã kim dũ nhĩ đồng bào công nhũ, nãi các sự kì chủ, bắt nǎng đán mộ tương tụ. Thị di, tè chí vi nhân, nǎng vô quý hò?" Khổng minh viết: "Huynh sở ngôn già, tình dã; đệ sở thủ già, nghĩa dã. Đệ dũ huynh giai hán nhân. Kim lưu hoàng thúc nãi hán thất chi trụ, huynh nhược nǎng khú đông ngô, nhi dũ đê đồng sự lưu hoàng thúc, tắc thượng bất quý vi hán thần, nhi cốt nhục hựu đắc tương tụ, thử tình nghĩa lưỡng toàn chi sách dã. Bất thức huynh ý dĩ vi hà như?" Cẩn tư viết: "Ngã lai thuyết tha, phản bị tha thuyết liêu ngã dã." toại vô ngôn hồi đáp, khởi thân từ khứ. Hồi kiến chu du, té thuật khổng minh chi ngôn. Du viết: "Công ý nhược hè?" Cẩn viết: "Ngô thụ tôn tướng quân hậu ân, an khảng tương bối!" Du viết: "Công kí trung tâm sự chủ, bất tất đa ngôn. Ngô tự hữu phục khổng minh chi kế." chánh thị: trí dũ trí phùng nghi

công nào, nghĩ cũng xấu hổ lắm. Nay Đô Đốc đã sai, tôi xin cõ gắng. Nói rồi lên ngựa chạy ngay đến ngay nhà khách, vào thăm Khổng Minh. Khổng Minh mời vào, hỏi han trò chuyện rồi, Cẩn khóc mà nói rằng: - Em có biết Bá Di, Thúc Tề ngày xưa không? Khổng Minh nghĩ thầm đây tất là Chu Du cho đến dụ mình, liền đáp lại rằng: - Bá Di, Thúc Tề là bậc thánh hiền đời xưa. Cẩn nói: - Hai ông ấy dẫu đến lúc chết đói ở núi Thủ Dương, anh em cũng còn ở với nhau một chỗ. Nay ta với em, ruột thịt một nhà, thế mà mỗi người thờ một chủ, sớm tối không được đoàn tụ với nhau, chẳng đáng thẹn với Di Tề lắm ư? Khổng Minh nói: - Anh nói là tình em giữ là nghĩa. Anh với em cùng là dòng dõi nhà Hán. Nay Lưu Hoàng Thúc là tôn thất nhà Hán, nếu anh bỏ Đông Ngô về thờ Hoàng Thúc với em, thì trước không hổ thẹn với bầy tôi nhà Hán, sau nữa anh em lại được họp mặt nhau, thế là tình nghĩa hai đường vẹn cả. Anh nghĩ thế nào? Cẩn nghĩ bụng, mình đến dụ nó, chẳng hóa nó lại dụ mình. Rồi ngồi ngắn mặt ra, chẳng nói được câu gì. Lát sau Cẩn đứng dậy ra về yết kiến Chu Du, thuật lại lời Khổng Minh. Du nói: - Ý ông làm sao? Cẩn nói: - Tôi đội hậu ơn Tôn tướng quân, có đâu nỡ bỏ! Du nói: - Ông đã có bụng trung với chủ như thế, không phải nói nữa. Còn Khổng Minh ta sẽ

bì gé , cái hé cái jiǎo yòu  
nán róng . bì jīng zhōu yú  
dìng hé jì fù kǒng míng , qiě  
kàn xià huí fēn jiě .

”瑜曰：“公既忠心事主，不必多言。吾自有伏孔明之计。”正是：智与智逢宜必合，才和才角又难容。毕竟周瑜定何计伏孔明，且看下回分解。

tất hợp, tài hòa tài giác hựu nan dung. Tất cánh chu du định hà kế phục khồng minh, thả khán hạ hồi phân giải.

có cách thuyết phục y. Thé mới là: Trí đối trí, tưởng là dễ hợp, Tài chơi tài, lại hóa ghen nhau. Chưa biết Chu Du có mèo gì thuyết phục được Khổng Minh, xin xem hồi sau sẽ rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中  
045  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhou yú wén zhu gé jǐn zhí yán , zhuǎn hèn kǒng míng , cùn xin yù móu sha zhī . cì rì , diǎn qí jun jiang , rù cí sun quán . quán yue : " qīng xian xíng , gu jí qǐ bing jì hòu ." yú cí chu , yǔ chéng pǔ , lǚ sù lǐng bing qǐ xíng , biàn yao kǒng míng tòng zhù . kǒng míng xìn rán cóng zhī . yí tòng deng zhōu , jià qǐ fan qiáng , yǐ lǐ wàng xià kǒu ér jìn . lí san jiang kǒu wǔ liù shí lǐ , chuán yí cì dì xie dìng . zhōu yú zài zhōng yāng xià zhài , àn shàng yí xi shan jié yíng , zhōu wéi tún zhù . kǒng míng zhì zài yí yè xiǎo zhōu nèi an shen .

3 zhōu yú fēn bō yǐ dìng , shǐ rén qǐng kǒng míng yì shì . kǒng míng zhì zhōng jūn zhàng , xù lǐ bì , yú yue : " xí cáo cáo bing shǎo , yuán shào bing duo , ér cáo fǎn shèng shào zhě , yīn yòng xǔ you zhí móu , xiān duàn wu cháo zhí liáng yě . jin cáo bing ba shí san wàn , wǒ

第四十五回  
三江口曹操折兵  
群英会蒋干中计

却说周瑜闻诸葛瑾之言，转恨孔明，存心欲谋杀之。次日，点齐军将，入辞孙权。权曰：“卿先行，孤即起兵继后。”瑜辞出，与程普、鲁肃领兵起行，便邀孔明同住。孔明欣然从之。一同登舟，驾起帆檣，迤逦望夏口而进。离三江口五六十里，船依次第歇定。周瑜在中央下寨，岸上依西山结营，周围屯住。孔明只在一叶小舟内安身。

周瑜分拨已定，使人请孔明议事。孔明至中军帐，叙礼毕，瑜曰：“昔曹操兵少，袁绍兵多，而操反胜绍者，因用许攸之谋，先断乌巢之粮也。今操兵八十三万

Đệ tứ thập ngũ hồi tam giang khẩu tào thao chiết binh quần anh hội tương can trúng kế

HỘI 45 Cửa Tam Giang, Tào Tháo hao binh; Hội quân anh, Tưởng Cán mắc mèo.

Khước thuyết chu du văn Gia Cát cần chi ngôn, chuyển hận khồng minh, tồn tâm dục mưu sát chi. Thứ nhật, điểm tề quân tương, nhập từ tôn quyền. Quyền viết: "Khanh tiên hành, cô túc khởi binh kế hậu." Du từ xuất, dữ trình phô, lỗ túc lĩnh binh khởi hành, tiện yêu khồng minh đồng trụ. Khồng minh hân nhiên tòng chi. Nhất đồng đăng chu, giá khởi phàm tường, dĩ lệ vọng hạ khẩu nhi tiến. Lí tam giang khẩu ngũ lục thập lí, thuyền y thứ đệ hiết định. Chu du tại trung ương hạ trại, ngạn thượng y tây sơn kết doanh, chu vi truân trụ. Khồng minh chỉ tại nhát diệp tiểu chu nội an thân.

Chu du phân bát dĩ định, sử nhân thỉnh khồng minh nghị sự. Khồng minh chí trung quân trưởng, tự lẽ tất, du viết: "Tích tào thao binh thiêu, viên thiệu binh đa, nhi thao phản thắng thiệu giả, nhân dụng hứa du chi mưu, tiên đoạn ô sào chi lương dã. Kim thao binh bát thập tam vạn, ngã binh chỉ ngũ lục vạn,

Lại nói Chu Du nghe Gia Cát Cần nói, giận Khồng Minh lắm, âm mưu muốn giết. Hôm sau điểm quân xong, Du vào chào từ biệt Tôn Quyền. Quyền nói: - Người cắt quân đi trước, ta lập tức đi sau tiếp ứng! Chu Du từ tạ trở ra, cùng với Lỗ Túc, Trinh Phô cắt quân đi và mời Khồng Minh đi cùng một thể. Khồng Minh vui vẻ nhân lời, lên cả thuyền, giương buồm kéo đến Hạ Khẩu, cách cửa Tam Giang ba bốn mươi dặm đóng trại. Thuyền bè đỗ rất có trật tự. Chu Du hạ trại ở giữa, trên bờ thì dựa vào núi Tây Sơn lập doanh trại, chung quanh cũng lập đồn phòng bị cả. Khồng Minh ở riêng một chiếc thuyền nhỏ.

Chu Du phân phát đâu đầy rồi sai người mời Khồng Minh đến bàn việc. Khồng Minh đến trung quân vào gặp Chu Du, Du nói: - Ngày trước quân Tào Tháo ít, quân Viên Thiệu nhiều, thế mà Tháo đánh được Thiệu, ấy là bởi vì Tháo dùng mưu Hứa Du, trước hết triệt lương thực ở Ô Sào. Nay quân Tào tám mươi ba vạn, quân

bìng zhī wǔ liù wàn , an néng  
jù zhì ? yì bì xu xiān duàn  
cào zhī liáng , rán hòu kě pò  
. wǒ yǐ tàn zhī cào jun liáng  
cǎo , ju tún yú jù tiě shān .  
xiān shèng jiǔ ju hàn shàng ,  
shóu zhī dì lǐ . gǎn fán xiān  
shèng yǔ guān , zhang , zi  
lóng bēi - - wú yì zhù bìng  
qian rén - - xing yè wǎng jù  
tiě shān duàn cào liáng dào .  
bǐ cǐ gè wèi zhǔ rén zhī shì ,  
xìng wù tuī diào ." kǒng  
míng àn si : " cǐ yin shuo wǒ  
bù dòng , shè jì hài wǒ . wǒ  
ruò tuī diào , bì wèi suǒ xiào  
. bù rú yìng zhì , bié yǒu jì yì  
. " nǎi xin rán lǐng nuò . yú dà  
xǐ . kǒng míng cí chu . lǚ sù  
mì wèi yú yue : " gong shǐ  
kǒng míng jié liáng , shì hé  
yì jiàn ? " yú yue : " wú yù  
sha kǒng míng , kǒng rě rén  
xiào , gù jiè cáo cáo zhī shǒu  
sha zhì , yǐ jué hòu huàn ěr .  
"

4 sù wén yán , nǎi wǎng jiàn  
kǒng míng , kàn ta zhī yě bù  
zhì . zhī jiàn kǒng míng luè  
wú nán sè , zhěng diǎn jun  
mǎ yào xíng . sù bù rěn , yǐ  
yán tiǎo zhī yue : " xian  
sheng cǐ qù kě chéng gong  
fǒu ? " kǒng míng xiào yue :  
" wú shuǐ zhàn , bù zhàn ,

，我兵只五六万，安能拒之？亦必须先断操之粮，然后可破。我已深知操军粮草，俱屯于聚铁山。先生久居汉上，熟知地理。敢烦先生与关、张、子龙辈——吾亦助兵千人——星夜往聚铁山断操粮道。彼此各为主人之事，幸勿推调。”孔明暗思：“此因说我不动，设计害我。我若推调，必为所笑。不如应之，别有计议。”乃欣然领诺。瑜大喜。孔明辞出。鲁肃密谓瑜曰：“公使孔明劫粮，是何意见？”瑜曰：“吾欲杀孔明，恐惹人笑，故借曹操之手杀之，以绝后患耳。”

肃闻言，乃往见孔明，看他知也不知。只见孔明略无难色，整点军马要行。肃不忍，以言挑之曰：“先生此去可成功否？”孔明笑曰：“吾水战、步战、马战、

an năng cự chi? Diệc tắt tu tiên  
đoạn thao chi lương, nhiên hậu  
khả phá. Ngã dĩ tham tri thao  
quân lương thảo, câu truân vu  
tụ thiết sơn. Tiên sinh cửu cù  
hán thương, thực tri địa lí. Cảm  
phiền tiên sinh dữ quan,  
trương, tử long bối - ngô diệc  
trợ binh thiên nhân - tình dạ  
vãng tụ thiết sơn đoạn thao  
lương đạo. Bỉ thử các vi chủ  
nhân chí sự, hạnh vật thôi điệu.  
"Khổng minh ám tư: "Thử nhân  
thuyết ngã bất động, thiết kế  
hai ngã. Ngã nhược thôi điệu,  
tắt vi sở tiêu. Bất như ứng chi,  
biệt hữu kế nghị." Nãi hán  
nhiên lĩnh nặc. Du đại hỉ. Khổng  
minh từ xuất. Lỗ túc mật vị du  
viết: "Công sứ khổng minh kiếp  
lương, thị hè ý kiến?" Du viết:  
"Ngô dục sát khổng minh,  
khủng nhượng nhân tiêu, cố tá tào  
thao chi thủ sát chi, dĩ tuyệt hậu  
hoạn nhĩ."

ta chỉ độ năm sáu vạn, cự sao  
nỗi, tắt cũng phải đốt lương của  
Tháo trước, rồi mới phá được.  
Tôi đã dò biết được lương thảo  
Tào Tháo chứa cả ở núi Tụ Thiết.  
Tiên sinh ở Hán Thương đã lâu,  
am hiểu đường đất, xin phiền tiên  
sinh cùng với Quan, Trương, Tử  
Long, đi ngay đến đó triệt lương  
của Tào Tháo. Tôi xin giúp thêm  
một nghìn quân mã. Hai bên cùng  
vì việc chủ cả, xin tiên sinh đừng  
có thoái thác. Khổng Minh nghĩ  
thầm rằng: - Chắc họ dụ ta không  
nỗi, nên lập kế hại ta. Nếu ta từ  
chối, họ hẳn chê cười, chi bằng  
cứ vâng lời rồi sẽ liệu kế khác.  
Nghĩ vậy Khổng Minh vui vẻ xin  
vâng lệnh. Chu Du thấy Khổng  
Minh nhận lời cũng mừng lắm.  
Khổng Minh từ giã ra về. Lỗ Túc  
hỏi nhỏ Chu Du: - Ông sai Khổng  
Minh đi đốt lương là ý làm sao?  
Du nói: - Ta muốn giết Khổng  
Minh, nhưng ngại thiên hạ chê  
cười, cho nên mượn tay Tào  
Tháo giết đi, để khỏi lo về sau.

Túc nghe nói, liền đến chơi  
Khổng Minh, xem Khổng Minh có  
biết ý gì không, nhưng chỉ thấy  
Khổng Minh cứ điềm nhiên như  
không, sấp sửa, điềm quân mã  
để đi. Túc thương hại mới hỏi  
gượng rằng: - Tiên sinh đi chuyến  
này, chắc có thành công được  
không? Khổng Minh cười, nói: -

mǎ zhàn , che zhàn , gè jìn qí miào , hé chóu gong jī bù chéng , fei bǐ jiāng dong gong yǔ zhōu láng bèi zhǐ yí néng yě . " sù yue : " wú yǔ gong jǐn hé wèi yì néng ? " kǒng míng yue : " wú wén jiāng nán xiǎo ér yáo yán yún ? fú lù bǎ guān ráo zǐ jīng , lín jiāng shuǐ zhàn yǒu zhōu láng . ? gong děng yú lù dì dàn néng fú lù bǎ guān ; zhōu gong jǐn dàn kan shuǐ zhàn , bù néng lù zhàn ěr . sù nǎi yǐ cǐ yán gào zhì zhōu yú . yú nù yue : " hé qì wǒ bù néng lù zhàn ye ! bù yòng ta qù ! wǒ zì yǐn yí wàn mǎ jun , wǎng jù tiě shān duàn cǎo liáng dào : " sù yòu jiāng cǐ yán gào kǒng míng . kǒng míng xiào yue : " gong jǐn lìng wú duàn liáng zhě , shí yù shí cáo cǎo sha wú ěr . wú gù yǐ piàn yán xì zhì , gong jǐn biàn róng nà bù xià . mù jìn yòng rén zhī jí , zhǐ yuàn wú hóu yǔ liú shǐ jun tòng xīn , zé gong kě chéng ; rú gè xiāng móu hài , dà shì xiū yǐ . cáo zéi duo móu , ta píng sheng guàn duàn rén liáng dào , jin rú hé bù yǐ zhòng bīng tí bèi ? gong jǐn ruò qù , bì wèi suǒ qín . jin zhī dāng xiān jué shuǐ zhàn , cuò dòng bēi jun ? qì , bié xún miào jì pò zhī . wàng zǐ jīng shàn yán yǐ gào gong jǐn wèi xìng . "

车战，各尽其妙，何愁功绩不成，非比江东公与周郎辈止一能也。”  
肃曰：“吾与公瑾何谓一能？”孔明曰：“吾闻江南小儿谣言云：‘伏路把关饶子敬，临江水战有周郎。’  
公等于陆地但能伏路把关；周公瑾但堪水战，不能陆战耳。肃乃以此言告知周瑜。瑜怒曰：“何欺我不能陆战耶！不用他去！我自引一白马军，往聚铁山断操粮道。”  
肃又将此言告孔明。孔明笑曰：“公瑾令吾断粮者，实欲使曹操杀吾耳。吾故以片言戏之，公瑾便容纳不下。目今用人之际，只愿吴侯与刘使君同心，则功可成；如各相谋害，大事休矣。操贼多谋，他平生惯断人粮道，今如何不以重兵提备？公瑾若去，必为所擒。今只当先决水战，挫动北军锐气，别寻妙计破之。望子敬善言以告公瑾。

chiến, các tần kì diệu, hà sầu công tích bất thành, phi bì giang đồng công dữ chu lang bói chỉ nhất năng dã." Túc viết: "Ngô dũ công cần hà vị nhất năng?" Khổng minh viết: "Ngô văn giang nam tiểu nhi dao ngôn vân: 'Phục Lộ Bả Quan Nhiêu Tử Kính, Lâm Giang Thùy Chiến Hữu Chu Lang. ' công đẳng vu lục địa đán năng phục lộ bả quan; chu công cần đán kham thủy chiến, bất năng lực chiến nhĩ. Túc nãi dĩ thử ngôn cáo tri chu du. Du nộ viết: "Hà khi ngã bất năng lực chiến da! Bất dụng tha khú! Ngã tự đán nhất vạn mã quân, vãng tụ thiết sơn đoạn thao lương đáo: "Túc hựu tương thử ngôn cáo khổng minh. Khổng minh tiểu viết: "Công cần lệnh ngô đoạn lương giả, thật dục sử tào thao sát ngô nhĩ. Ngô có dĩ phiến ngôn hí chi, công cần tiện dung nạp bất hạ. Mục kim dụng nhân chí tế, chỉ nguyện ngô hầu dứ lưu sứ quân đồng tâm, tắc công khả thành; như các tướng mưu hại, đại sự hữu hĩ. Thao tặc đà mưu, tha bình sinh quán đoạn nhân lương đạo, kim như hà bất dĩ trọng binh đề bị? Công cần nhược khú, tất vi sở cầm. Kim chỉ đương tiên quyết thủy chiến, tỏa động bắc quân nhuệ khí, biệt tầm diệu kế phá chi. Vọng tử kính thiện ngôn dĩ cáo công cần vi hạnh."

Ta đánh thủy, đánh bộ, đánh mǎ, đánh xe, môn nào cũng giỏi, khó gì mà chẳng thành công, chớ chẳng như ông và Chu Lang chỉ biết có một nghề mà thôi đâu! Túc hỏi: - Tôi với Công Cẫn, thế nào là chỉ biết có một nghề? Khổng Minh nói: - Tôi nghe trẻ con ở Giang Nam có hát rằng: "Mặt bộ cầm quân tài Tử Kính, ra sông đánh thủy có Chu Du". Xét như vậy, thì ông chỉ tài trên bộ, chẹn đường giữ ải; còn Chu Lang thì chỉ biết đánh thủy, chớ đánh bộ thì kém. Túc lại mang lời ấy về nói với Chu Du. Du nỗi giận nói: - Sao dám bảo ta không đánh được mặt bộ? Có phải thế thì không khién Khổng Minh đi nữa, để ta tự mang quân đến cướp lương Tào ở núi Tụ Thiết cho mà xem. Túc lại đem chuyện nói với Khổng Minh, Khổng Minh cười, bảo: - Công Cẫn sai ta đi cướp lương, là cố ý mượn tay Tào Tháo giết ta. Ta mới nói đùa một câu, Công Cẫn đã không chịu được. Hiện nay đang lúc dùng người, chỉ mong sao cho Ngô Hầu đồng tâm với Lưu sứ quân, mới thành công được. Nếu mang bụng hại lẫn nhau, thì việc lớn sẽ hỏng mất. Tào Tháo lăm mưu, xưa nay hắn chỉ quen cướp lương của người ta, lẽ đâu hắn chẳng phòng giữ cẩn thận. Công Cẫn mà đi, tất nó bắt được. Nay hãy đánh mặt thủy trước, để làm bớt cái nhuệ khí của hắn đi, rồi sẽ liệu kế khác đánh phá mới được.

为幸。”

5 lǔ sù suì lián yè huí jiàn zhōu yú , bēi shù kǒng míng zhī yán . yú yáo shǒu dùn zú yue : " cí rén jiàn shí shèng wú shí bēi , jin bù chū zhì , hòu bì wèi wǒ guó zhī huò ! " sù yue : " jin yòng rén zhī jì , wàng yǐ guó jia wéi zhòng . qiè dài pò cáo zhī hòu , tú zhī wèi wǎn . " yú rán qí shuo .

鲁肃遂连夜回见周瑜，备述孔明之言。瑜摇首顿足曰：“此人见识胜吾十倍，今不除之，后必为我国之祸！”肃曰：“今用人之际，望以国家为重。且待破曹之后，图之未晚。”瑜然其说。

6 què shuo xuán dé fēn fù liú qí shǒu jiāng xià , zì lǐng zhòng jiāng yǐn bīng wǎng xià kǒu . yáo wàng jiāng nán àn qí fan yǐn yǐn , ge jǐ chóng chóng , liào shì dòng wú yǐ dòng bīng yǐ , nǎi jìn yí jiāng xià zhī bīng , zhì fán kǒu tún za . xuán dé jù zhòng yue : " kǒng míng yì qù dòng wú , yǎo wú yīn xìn , bù zhī shì tǐ rú hé . shéi rén kě qù tàn ting xu shí huí bào ? " mí zhú yue : " zhú yuàn wǎng . " xuán dé nǎi bēi yáng jiǔ lǐ wù , lìng mí zhú zhì dòng wú , yǐ kào jun wèi míng , tàn ting xu shí . zhú lǐng mìng , jià xiǎo zhōu shùn liú ér xià , jìng zhì zhōu yú dà zhài qián . jun shì rù bào zhōu yú , yú zhao rù . zhú zài bài , zhì xuán dé xiāng jìng zhì yì ,

却说玄德分付刘琦守江夏，自领众将引兵往夏口。遥望江南岸旗幡隐隐，戈戟重重，料是东吴已动兵矣，乃尽移江夏之兵，至樊口屯扎。玄德聚众曰：“孔明一去东吴，杳无音信，不知事体如何。谁人可去探听虚实回报？”糜竺曰：“竺愿往。”玄德乃备羊酒礼物，令糜竺至东吴，以犒军为名，探听虚实。竺领命，驾小舟顺流而下，径至周瑜大寨前。军士入报周瑜，瑜召入。竺再拜，

Lỗ túc тоại liên dạ hồi kiến chu du, bị thuật khổng minh chi ngôn. Du diêu thủ đón túc viết: "Thử nhân kiến thức thắng ngô thập bội, kim bất trừ chi, hậu tất vi ngã quốc chi họa!" Túc viết: "Kim dụng nhân chi tế, vọng dĩ quốc gia vi trọng. Thả đái phá tào chí hậu, đồ chí vị vân." Du nhiên kì thuyết.

Tử Kính nên về nói với Công Cản cho khéo.

Lỗ Túc lập túc đang đêm về nói với Chu Du, thuật lại lời Khổng Minh. Du lắc đầu, giẫm chân xuống nói rằng: - Kiến thức người này, hơn gấp mười ta, nếu không trừ ngay đi, tất để vạ về sau. Túc can rằng: - Nay đang lúc cần người, xin hãy coi việc nước là trọng, đợi khi nào phá xong được Tào Tháo, bấy giờ sẽ liệu cũng vừa. Du nghe lời.

Nay lại nói Huyền Đức dặn dò Lưu Kỳ giữ lấy Giang Hạ, còn mình cùng với các tướng dẫn quân sang Hạ Khẩu. Từ xa trông sang phía nam bờ sông, thấy cờ bay phát phói, gươm giáo sáng quắc, biết là Đông Ngô đã cắt quân, bèn đem cả quân Giang Hạ đến đóng ở Phàn Khẩu. Huyền Đức họp các tướng sĩ lại bàn: - Khổng Minh từ khi sang Đông Ngô đến nay không thấy tin tức gì, không biết sự thể ra sao? Ai có thể đi dò xét tình hình về báo cho ta? My Chúc xin đi. Huyền Đức sai mang dê, rượu và đồ lễ sang Đông Ngô, giả tiếng khao quân, để dò xét hư thực. Chúc vâng lệnh, bơi một chiếc thuyền thuận dòng sang sông, thẳng đến trại Chu Du. Quân sĩ vào báo, Du mời vào. My Chúc lạy hai lạy, dâng đồ lễ vật và bày tỏ ý Huyền

xiàn shàng jiǔ lǐ . yú shòu qì ,  
shè yàn kuǎn dài mí zhú .  
zhú yue : " kǒng míng zài cǐ  
yǐ jiǔ , jin yuàn yǔ tòng huí . "  
yú yue : " kǒng míng fang yǔ  
wǒ tòng móu pò cáo , qǐ kě  
biàn qù ? wú yì yù jiàn liú yù  
zhou , gōng yì liáng cè ; nài  
shen tǒng dà jun , bù kě zàn  
lí . ruò yù zhou kěn wǎng jià  
lái lín , shen wèi suǒ wàng . "  
zhú yìng nuò , bài cí ér huí .  
sù wèn yú yue : " gong yù  
jiàn xuán dé , yǒu hé jì yì ? "  
yú yue : " xuán dé shì zhí  
xiao xióng , bù kě bù chū .  
wú jin chéng jī yòu zhì sha  
zhi , shí wèi guó jia chú yi  
hòu huàn . " lǔ sù zài san  
quàn jiàn , yú zhì bù ting ,  
suì chuán mì lìng : " rú xuán  
dé zhì , xian mái fú dao fǔ  
shǒu wǔ shí rén yú bì yi  
zhong , kàn wú zhí pei wèi  
hào , biàn chu xià shǒu . "  
què shuo mí zhú huí jiàn  
xuán dé , jù yán zhou yú yù  
qǐng zhǔ gong dào bǐ miàn  
huì , bié yǒu shang yì . xuán  
dé biàn jiào shou shí kuài  
chuán yí zhì , zhì jìn biàn  
xíng . yún cháng jiàn yue : "  
zhou yú duo móu zhì shì ,  
yòu wú kǒng míng shu xìn ,  
kǒng qí zhong yǒu zhà , bù  
kě qīng qù . " xuán dé yue : "  
wǒ jin jié dong wú yǐ gòng pò  
cáo cáo , zhou láng yù jiàn  
wǒ , wǒ ruò bù wǎng , fei  
tòng méng zhì yì . liǎng

致玄德相敬之意，献上酒礼。瑜受讫，设宴款待糜竺。竺曰：“孔明在此已久，今愿与同回。”瑜曰：“孔明方与我同谋破曹，岂可便去？吾亦欲见刘豫州，共议良策；奈身统大军，不可暂离。若豫州肯枉驾来临，深慰所望。”竺应诺，拜辞而回。肃问瑜曰：“公欲见玄德，有何计议？”瑜曰：“玄德世之枭雄，不可不除。吾今乘机诱至杀之，实为国家除一后患。”鲁肃再三劝谏，瑜只不听，遂传密令：“如玄德至，先埋伏刀斧手五十人于壁衣中，看吾掷杯为号，便出下手。”却说糜竺回见玄德，具言周瑜欲请主公到彼面会，别有商议。玄德便教收拾快船一只，只今便行。云长谏曰：“周瑜多谋之士，又无孔明书信，恐其中有诈，不可轻去。”玄德曰：“我今结东吴以共破

hiến thượng tửu lễ. Du thụ cật, thiết yến khoán dài mì trúc.  
Trúc viết: "Khổng minh tại thử dĩ cửu, kim nguyễn dữ đồng hồi." Du viết: "Khổng minh phương dữ ngã đồng mưu phà tào, khởi khả tiện khú? Ngô diệc dục kiến lưu dự châu, cộng nghị lương sách; nại thân thống đại quân, bắt khả tạm li. Nhược dự châu khắng uồng giá lai lâm, thâm úy sở vọng." Trúc ứng nặc, bái từ nhi hồi. Túc vấn du viết: "Công dục kiến huyền đức, hữu hà kẽ nghị?" Du viết: "Huyền đức thé chi kiêu hùng, bắt khả bắt trù. Ngô kim thừa cơ dụ chí sát chi, thật vi quốc gia trừ nhát hậu hoạn." Lỗ túc tái tam khuyến gián, du chỉ bắt thính, toại truyền mật lệnh: "Như huyền đức chí, tiên mai phục đao phủ thủ ngũ thập nhân vu bích y trung, khán ngô trich bôi vi hào, tiện xuất hạ thủ." Khuróc thuyết mi trúc hồi kiến huyền đức, cụ ngôn chư du dục thỉnh chúa công đáo bỉ diện hội, biệt hữu thương nghị. Huyền đức tiện giáo thu thập khoái thuyền nhất chỉ, chỉ kim tiện hành. Vân trường giàn viết: "Chu du đa mưu chí sĩ, hựu vô khổng minh thư tín, khủng kì trung hựu trá, bắt khả khinh khú." Huyền đức viết: "Ngã kim kết đồng ngô dĩ cộng phá tào thao, chu lang dục kiến ngã, ngã nhược bất vãng, phi đồng minh chí ý. Lưỡng tương sai kí,

Đức. Du nhận lễ rồi mở tiệc khoản đãi, Chúc nói: - Không Minh sang đây đã lâu, xin cho về một thê. Du nói - Khổng Minh đang cùng ta lập mưu phá Tào Tháo, về thế nào được? Ta cũng muốn gặp Lưu Dụ Châu để cùng bàn việc, nhưng ta đang thống lĩnh đại quân, không thể đi xa được. Nếu Dụ Châu có lòng hạ cố đến chơi một chút, thì ta hẳn lòng mong đợi lắm. My Chúc vâng lời, lạy từ trở ra. Lỗ Túc hỏi Chu Du rằng: - Ông muốn tiếp Lưu Huyền Đức để bàn việc gì? Du nói: - Huyền Đức như con thú dữ trong đời, không thể không trừ được. Nay ta thừa cơ dù y đến giết đi, để trừ một mối lo to cho nước nhà. Túc can ngăn hai ba lần, Du nhất định không nghe, truyền ngay lệnh rằng: - Huyền Đức đến đây, thì phục săn năm mươi tên đao phủ ở trong buồng hẽ lúc nào ta quẳng cái làm hiệu, thì ùa ra giết đi. My Chúc về ra mắt Huyền Đức, thuật chuyện Chu Du muốn mời đến chơi để bàn bạc việc gì. Huyền Đức sai thư xếp một chiếc thuyền nhẹ, định đi ngay, Vân Trường can rằng: - Chu Du là người đa mưu, lại không có thư của Khổng Minh, hoặc có mưu lừa gì chăng, không nên khinh thường. Huyền Đức nói: - Ta nay kết liên với Đông Ngô, cùng phá Tào Tháo. Nay Chu Du muốn gặp ta, nếu ta không đi thì không phải là tình đồng minh với nhau. Hai bên cứ

xiang cai jì , shì bù xié yǐ . " yún cháng yue : " xiong cháng ruò jian yì yào qù , dì yuàn tòng wǎng . " zhang fei yue : " wǒ yě gen qù . " xuán dé yue : " zhi yún cháng suí wǒ qù . yì dé yǔ zì lóng shǒu zhài . jiān yong gù shǒu è xiān . wǒ qù biàn huí . " fēn fù bì , jí yǔ yún cháng chéng xiǎo zhōu , bìng cóng zhě èr shí yú rén , fei zhào fù jiāng dong . xuán dé guān kàn jiāng dong méng tóng zhàn jiàn , jīng qí jiǎ bing , zuǒ yòu fēn bù zhěng qí , xīn zhōng shèn xī . jun shì fei bào zhōu yú : " liú yù zhōu lái liǎo . " yú wèn : " dài duō shǎo chuán zhí lái ? " jun shì dá yue : " zhǐ yǒu yí zhì chuán , èr shí yú cóng rén . " yú xiào yue : " cǐ rén mìng hé tǐ yǐ ! " nǎi mìng dǎo fǔ shǒu xiān mái fú dìng , rán hòu chu zhài yíng jie . xuán dé yǐn yún cháng děng èr shí yú rén , zhí dào zhōng jūn zhàng , xù lǐ bì , yú qǐng xuán dé shàng zuò . xuán dé yue : " jiāng jun míng chuán tian xià , bèi bù cái , hé fán jiāng jun zhòng lǐ ? " nǎi fen bin zhǔ ér zuò . zhōu yú shè yàn xiāng dài .

曹操，周郎欲见我，我若不往，非同盟之意。两相猜忌，事不谐矣。

”云长曰：“兄长若坚意要去，弟愿同往。”

张飞曰：“我也跟去。”

”玄德曰：“只云长随我去。翼德与子龙守寨。简雍固守鄂县。我去便回。”分付毕，即与云长乘小舟，并从者二十余人，飞棹赴江东。

玄德观看江东艨艟战舰、旌旗甲兵，左右分布整齐，心中甚喜。军士飞报周瑜：“刘豫州来了。”瑜问：“带多少船只来？”军士答曰：“只有一只船，二十余从人。”瑜笑曰：“此人命合体矣！”乃命刀斧手先埋伏定，然后出寨迎接。玄德引云长等二十余人，直到中军帐，叙礼毕，瑜请玄德上坐。玄德曰：“将军名传天下，备不才，何烦将军重礼？”乃分宾主而坐。周瑜设宴相待。

sự bắt bài hĩ." Vân trường viết: "Huynh trưởng nhược kiên ý yêu khứ, đệ nguyện đồng vãng." Trương phi viết: "Ngã dã cản khứ." Huyền đức viết: "Chỉ vân trường tùy ngã khứ. Dực đức dũ tử long thủ trại. Giản ung cố thủ ngạc huyền. Ngã khứ tiện hồi." Phân phó tất, tức dũ vân trường thừa tiêu chu, tinh tòng giả nhị thập dư nhân, phi trao phó giang đông. Huyền đức quan khán giang đông mông đồng chiến hạm, tinh kì giáp binh, tả hữu phân bố chỉnh tề, tâm trung thậm hỉ. Quân sĩ phi báo chu du: "Lưu dụ châu lai liêu." Du vấn: "Đái đa thiêu thuyền chỉ lai?" Quân sĩ đáp viết: "Chỉ hữu nhất chỉ thuyền, nhị thập dư tòng nhân." Du tiểu viết: "Thủ nhân mệnh hợp thể hỉ!" Nãi mệnh đao phủ thủ tiên mai phục định, nhiên hậu xuất trại nghênh tiếp. Huyền đức dẫn vân trường đắng nhị thập dư nhân, trực đáo trung quân trường, tự lễ tất, du thỉnh huyền đức thượng tọa. Huyền đức viết: "Tướng quân danh truyền thiên hạ, bị bắt tài, hà phiền tướng quân trọng lễ?" Nãi phân tân chủ nhi tọa. Chu du thiết yến tương đãi.

ngòi vực lẫn nhau, việc to hỏng mất. Vân Trường nói: - Nếu huynh trưởng muôn sang đó, em xin đi theo. Trương Phi cũng xin đi. Huyền Đức nói: - Chỉ Vân Trường đi là đủ. Dực Đức với Tử Long ở nhà giữ trại; Giản Ung giữ Ngạc Huyện cho vững, ta đi sẽ về ngay. Phân công đâu đấy rồi, Huyền Đức bèn cùng Vân Trường chỉ đem hai mươi tên quân, boi một chiếc thuyền nhỏ sang Giang Đông. Huyền Đức ngầm trông chiến thuyền Giang Đông cùng với tinh kỵ binh giáp dàn ra hai bên tả hữu tề chỉnh lăm, trong bụng cũng đã mừng thầm. Quân sĩ vào báo với Chu Du rằng Lưu Dự Châu đã đến. Du hỏi: - Y đem thuyền đến nhiều hay ít? Quân sĩ bẩm: - Chỉ có độc một chiếc thuyền và hơn hai mươi tên tùy tùng. Du cười, nói: - Bọn này thật đáng chết! Lập tức sai quân đao phủ mai phục đâu đây, rồi ra trại đón Huyền Đức vào. Huyền Đức dẫn Vân Trường và tùy tùng vào thẳng trung quân. Đôi bên chào nhau xong, Du mời Huyền Đức ngồi lên trên. Huyền Đức nói: - Tiếng tướng quân lẫy lừng cả thiên hạ, Bị này tài đức gì, dám đâu phiền đến tướng quân phải trọng vọng. Nói rồi chia ngôi chủ khách ngồi chơi. Chu Du mở tiệc khoản đãi.

7 qiě shuo kǒng míng ǒu lái  
jiang bian , wén shuo xuán  
dé lái cǐ yǔ dou du xiāng huì  
, chi liǎo yi jīng , jí rù zhōng  
jūn zhàng qiè kàn dòng jīng .  
zhì jiàn zhōu yú miàn yǒu  
sha qì , liǎng bian bì yi  
zhong mì pái dao fǔ shǒu .  
kǒng míng dà jīng yue : " sì  
cǐ rú zhī nài hé ? " huí shì  
xuán dé , tán xiào zì ruò ;  
què jiàn xuán dé bēi hòu yí  
réni , àn jiàn ér lì , nǎi yún  
cháng yě . kǒng míng xǐ yue  
: " wú zhǔ wú wéi yǐ . " suì  
bù fù rù , réng huí shen zhì  
jiang bian děng hòu .

且说孔明偶来江边，闻说玄德来此与都督相会，吃了一惊，急入中军帐窃看动静。只见周瑜面有杀气，两边壁衣中密排刀斧手。孔明大惊曰：“似此如之奈何？”回视玄德，谈笑自若；却见玄德背后一人，按剑而立，乃云长也。孔明喜曰：“吾主无危矣。”遂不复入，仍回身至江边等候。

8 zhōu yú yǔ xuán dé yǐn yàn ,  
jiǔ xíng shù xún , yú qǐ shen  
bǎ zhǎn , měng jiàn yún  
cháng àn jiàn lì yú xuán dé  
bēi hòu , máng wèn hé rén .  
xuán dé yue : " wú dì guan  
yún cháng yě . " yú jīng yue :  
" fei xiàng rì zhǎn yán liáng ,  
wén chǒu zhě hu ? " xuán dé  
yue : " rán yě . " yú dà jīng ,  
hàn liú mǎn bēi , biàn zhen  
jiǔ yǔ yún cháng bǎ zhǎn .  
shǎo qǐng , lǚ sù rù . xuán dé  
yue : " kǒng míng hé zài ?  
fán zi jīng qǐng lái yí huì . "  
yú yue : " qiě dài pò liǎo cáo  
cào , yǔ kǒng míng xiāng huì  
wèi chí . " xuán dé bù gǎn  
zài yán . yún cháng yǐ mù  
shì xuán dé . xuán dé huì yì ,

周瑜与玄德饮宴，酒行数巡，瑜起身把盏，猛见云长按剑立于玄德背后，忙问何人。玄德曰：“吾弟关云长也。”瑜惊曰：“非向日斩颜良、文丑者乎？”玄德曰：“然也。”瑜大惊，汗流满背，便斟酒与云长把盏。少顷，鲁肃入。玄德曰：“孔明何在？烦子敬请来一会。”瑜曰：“且待破了曹操，与孔明相会未迟。”瑜不敢再言。云长

Thả thuyết khỗng minh ngẫu lai  
giang biển, văn thuyết huyền  
đức lai thử dữ đô đốc tương  
hội, cật liêu nhất kinh, cấp nhập  
trung quân trưởng thiết khán  
động tĩnh. Chỉ kiến chu du diện  
hữu sát khí, lưỡng biên bích y  
trung mật bài đao phủ thủ.  
Khỗng minh đại kinh viết: "Tự  
thử như chi ngại hè?" Hồi thị  
huyền đức, đàm tiếu tự nhược;  
khước kiến huyền đức bối hậu  
nhất nhân, án kiém nhi lập, nãi  
vân trường dã. Khỗng minh hỉ  
viết: "Ngô chủ vô nguy hĩ." Toại  
bất phục nhập, nhưng hồi thân  
chí giang biên đẳng hậu.

Khi áy Khỗng Minh tình cờ ra  
choi bờ sông, nghe tin Huyền  
Đức đến gặp Chu Du, thát kinh,  
vội lén vào trung quân xem động  
tĩnh ra làm sao, thấy trên mặt Chu  
Du đầy những sát khí, trông vào  
hai bên màn vách thì thấy đặc  
những quân đao phủ. Khỗng  
Minh sợ hãi nói: - Thế này thì làm  
thế nào? Nói rồi lại nhìn Huyền  
Đức chỉ thấy Huyền Đức cười  
cười nói nói như không; lại thấy  
một người cầm gươm đứng hầu  
sau lưng Huyền Đức, nhìn xem ai  
thì là Quan Vân Trường, Khỗng  
Minh mừng, nói: - Chủ ta không  
có gì đáng lo nữa rồi! Nói xong  
không vào nữa, quay ra bờ sông  
đứng đợi.

Chu Du mời mọc Huyền Đức  
uống rượu; được vài tuần, Du  
bèn đứng dậy cầm chén để mời,  
sực trông thấy Vân Trường cầm  
gươm đứng sau Huyền Đức, liền  
hỏi ai. Huyền Đức nói: - Em tôi là  
Quan Vân Trường đó! Du giật  
mình hỏi: - Có phải là người  
chém Nhan Lương, Văn Sú khi  
xưa kia đó không? Huyền Đức  
đáp: - Chính phải! Du thát kinh,  
mồ hôi đổ toát ra cả áo. Rồi rót  
rượu mời Vân Trường uống. Một  
lát, Lỗ Túc vào. Huyền Đức nói: -  
Khỗng Minh ở đâu, nhờ Tử Kính  
mời lại đây gặp một lát. Chu Du  
nói: - Đợi khi nào phá xong Tào  
Tháo, bấy giờ sẽ gặp nhau cũng  
được. Huyền Đức nín lặng. Vân  
Trường đưa mắt cho Huyền Đức.

jí qǐ shen cí yú yue : " bēi  
zàn gào bié . jí rì pò dí shou  
gong zhì hòu , zhuan dang  
kòu hè . " yú yì bù liú , sòng  
chu yuán mén . xuán dé bié  
liǎo zhōu yú , yǔ yún cháng  
děng lái zhì jiāng biān , zhí  
jiàn kǒng míng yǐ zài zhōu  
zhōng . xuán dé dà xǐ . kǒng  
míng yue : " zhǔ gōng zhī jīn  
rì zhī wéi hu ? " xuán dé è  
rán yue : " bù zhì yě . " kǒng  
míng yue : " ruò wú yún  
cháng , zhǔ gōng jǐ wèi zhōu  
láng suǒ hài yǐ .

以目视玄德。玄德会意，即起身辞瑜曰：“备暂告别。即日破敌收功之后，专当叩贺。”瑜亦不留，送出辕门。玄德别了周瑜，与云长等来至江边，只见孔明已在舟中。玄德大喜。孔明曰：“主公知今日之危乎？”玄德愕然曰：“不知也。”孔明曰：“若无云长，主公几为周郎所害矣。

thân từ du viết: "Bị tạm cáo biệt. Tức nhật phá địch thu công chi hậu, chuyên đương khẩu hạ." Du diệc bất lưu, tổng xuất viên môn. Huyền đức biết liễu chu du, dù vân trường đẳng lai chí giang biên, chỉ kiến khồng minh dĩ tại chu trung. Huyền đức đại hỉ. Khồng minh viết: "Chúa công tri kim nhặt chi nguy hò?" Huyền đức ngạc nhiên viết: "Bất tri dã." Khồng minh viết: "Nhược vô vân trường, chúa công kỉ vi chu lang sở hại hĩ.

Huyền Đức biết ý, đứng ngay dậy từ biệt Chu Du mà rằng: - Nay tôi hãy xin cáo biệt, khi nào phả được giặc thành công, xin lại sang mừng. Du cũng không giữ lại, tiến ra cửa dinh. Huyền Đức từ biệt ra đến bờ sông, đã thấy Khồng Minh ở trong thuyền, Huyền Đức mừng rỡ. Khồng Minh nói: - Chúa công có biết việc nguy cấp hôm nay không? Huyền Đức ngạc nhiên nói: - Không biết có việc gì? Khồng Minh nói: - Nếu không có Vân Trường thì chúa công đã bị Chu Du hại rồi.

9 xuán dé fang cái shěng wù ,  
biàn qǐng kǒng míng tòng  
huí fán kǒu . kǒng míng yue :  
" liàng sui ju hǔ kǒu , an rú .  
jin zhǔ gong dàn shou shí  
chuán zhì jun mǎ hòu yòng .  
yǐ shí yì yuè èr shí jiǎ zì rì  
hòu wèi qí , kě lìng zǐ lóng jià  
xiǎo zhōu lái nán àn biān  
děng hòu . qie wù yǒu wù . "  
xuán dé wèn qí yì . kǒng  
míng yue : " dàn kàn dong  
nán feng qǐ , liàng bì huán yǐ . "  
xuán dé zài yù wèn shí ,  
kǒng míng cui cù xuán dé  
zuò sù kai chuán .

玄德方才省悟，便请孔明同回樊口。孔明曰：“亮虽居虎口，安如。今主公但收拾船只军马候用。以十一月二十甲子日后为期，可令子龙驾小舟来南岸边等候。切勿有误。”玄德问其意。孔明曰：“但看东南风起，亮必还矣。”玄德再欲问时，孔明催促玄德作速开船。

Huyền đức phuong tài tĩnh ngộ, tiền thỉnh khồng minh đồng hồi phản khẩu. Khồng minh viết: "Lượng tuy cư hổ khẩu, an như. Kim chúa công đán thu thập thuyền chỉ quân mã hậu dụng. Dĩ thập nhất nguyệt nhị thập giáp tử nhật hậu vi kì, khâ lệnh tử long giá tiểu chu lai nam ngạn biển đẳng hậu. Thiết vật hữu ngộ." Huyền đức vấn kì ý. Khồng minh viết: "Đán khán đồng nam phong khởi, lượng tất hoàn hĩ." Huyền đức tái dục vấn thời, khồng minh thôi xúc huyền đức tác tốc khai thuyền.

Huyền Đức bấy giờ mới vỡ lẽ; bèn mời Khồng Minh cùng về Phàn Khẩu. Khồng Minh nói: - Tôi tuy ở kè miệng hổ, nhưng vững như Thái Sơn. Chúa công trở về, đúng đến hôm 20 tháng 11 là ngày Giáp Tý, phải sai Tử Long mang một chiếc thuyền nhỏ chờ tôi ở mé Nam bờ sông, chờ có sai hẹn, Huyền Đức hỏi ý làm sao, Khồng Minh nói: - Cứ xem gió Đông nam nổi lên lúc nào, thì tôi về lúc ấy.

10 yán qì zì huí . xuán dé yǔ  
yún cháng jí cóng rén kai  
chuán , xíng bù shù lǐ , hu  
jiàn shàng liú tóu fàng xià wǔ

言讫自回。玄德与云长及从人开船，行不数里，忽见上流头放下五六

Ngôn cật tự hồi. Huyền đức dù vân trường cập tòng nhân khai thuyền, hành bất số lǐ, hốt kiến thượng lưu đầu phóng hạ ngũ

Huyền Đức đi chưa được vài dặm, chợt thấy trên thượng lưu có năm sáu chiếc thuyền bơi đến, một Đại tướng cầm

liù shí zhī chuán lái . chuán  
tóu shàng yí yuán dà jiāng ,  
héng máo ér lì , nǎi zhang fei  
yě . yin kǒng xuán dé yǒu  
shī , yún cháng dú lì nán zhī  
, tè lái jie yìng . yú shì san  
réni tòng huí zhài , bù zài  
huà xià .

十只船来。船上一员大将，横矛而立，乃张飞也。因恐玄德有失，云长独力难支，特来接应。于是三人一同回寨，不在话下。

11 què shuo zhōu yú sòng liǎo  
xuán dé , huí zhì zhài zhōng  
, lǔ sù rù wèn yue : " gong jǐ  
yòu xuán dé zhì cǐ , wèi hé  
yòu bù xià shǒu ? " yú yue :  
guan yún cháng , shì zhī hǔ  
jiāng yě , yǔ xuán dé xíng  
zuò xiāng suí , wú ruò xià  
shǒu , ta bì lái hài wǒ . " sù è  
rán . hu bào cáo cào qǎn shǐ  
sòng shù zhì . yú huàn rù .  
shǐ zhě chéng shàng shù  
kàn shí , fēng miàn shàng  
pàn yún : " hàn dà chéng  
xiāng fù zhōu dou du kai  
chai . " yú dà nù , gèng bù  
kai kàn , jiāng shù chě suì ,  
zhí yú dì xià , hè zhǎn lái shǐ .  
sù yue : " liǎng guó xiāng  
zhēng , bù zhǎn lái shǐ . yú  
yue : " zhǎn shǐ yǐ shì wéi ! "  
suì zhǎn shǐ zhě , jiāng shǒu  
jí fù cóng rén chí huí . suí  
lìng gān níng wèi xiān feng ,  
hán dang wèi zuǒ yì , jiāng  
qín wèi yòu yì . yú zì bù lǐng  
zhu jiāng jie yìng . lái rì sì  
gèng zào fàn , wǔ gèng kai  
chuán , míng gǔ nà hǎn ér  
jìn .

却说周瑜送了玄德，回到寨中，鲁肃入问曰：“公既诱玄德至此，为何又不下手？”瑜曰：“关云长，世之虎将也，与玄德行坐相随，吾若下手，他必来害我。”肃愕然。忽报曹操遣使送书至。瑜唤入。使者呈上书看时，封面上判云：“汉大丞相付周都督开拆。”瑜大怒，更不开看，将书扯碎，掷于地下，喝斩来使。肃曰：“两国相争，不斩来使。瑜曰：“斩使以示威！”遂斩使者，将首级付从人持回。随令甘宁为先锋，韩当为左翼，蒋钦为右翼。瑜自部领诸将接应。来日四更造饭，五更开船，鸣鼓呐喊而进。

lục thập chỉ thuyền lai. Thuyền đầu thượng nhất viên đại tướng, hoành mâu nhi lập, nãi trương phi dã. Nhân khùng huyền đức hữu thất, vân trường độc lực nan chi, đặc lai tiếp ứng. Vu thị tam nhân nhất đồng hồi trại, bắt tại thoại hạ.

ngang ngọn mâu đứng trên mũi thuyền, thi là Trương Phi. Nguyễn Phi sợ Huyền Đức gặp lỡ làng gì, một mình Vân Trường không địch nổi, cho nên mới đem thuyền đến tiếp ứng. Ba người cùng nhau về trại.

Lại nói, Chu Du tiến xong Huyền Đức về trại. Lỗ Túc hỏi rằng: - Ông đã mời Huyền Đức đến đây, sao lại không giết nữa? Du nói: - Quan Vân Trường là một hổ tướng đòn nay, cùng với Huyền Đức không rời nhau lúc nào, nếu ta hạ thủ, thì y tất giết ta trước. Túc nghe nói cũng ròn tóc gáy. Chợt lại có tin vào báo Tào Tháo sai người đưa thư đến. Du gọi vào. Sứ giả dâng thư lên. Du cầm thư xem thì thấy đề ở ngoài phong bì rằng: "Đại thừa tướng nhà Hán giao cho Chu Đô Đốc phải mở thư này". Du nỗi giận, không mở thư ra xem nữa, xé nát, quăng xuống đất và quát sai điệu Sứ giả ra chém. Lỗ Túc can rằng: - Hai nước đánh nhau, không nên chém sứ giả. Du không nghe, nói: - Phải chém để thị oai! Rồi Du sai chém luôn sứ giả, cho đầy túi mang đầu về bên Tào. Đoạn Du hạ lệnh cho Cam Ninh làm tiên phong, Hàn Dương làm tả dực, Tưởng Khâm làm hữu dực, Du thì tự lĩnh các tướng đi tiếp ứng; sáng hôm sau, canh tư thổi cơm ăn, canh năm mở thuyền, đánh trống hò reo bắt đầu

12 què shuo cáo cáo zhī zhōu  
yú huǐ shu zhǎn shǐ , dà nù ,  
biàn huàn cài mào , zhang  
yǔn děng yi ban jīng zhōu  
xiáng jiàng wèi qián bù , cáo  
zì wèi hòu jun , cui du zhàn  
chuán , dào sān jiāng kǒu .  
zǎo jiàn dong wú chuán zhī ,  
bì jiāng ér lái . wèi shǒu yi  
yuán dà jiāng , zuò zài  
chuán tóu shàng dà hu yue :  
" wú nǎi gan níng yě ! shéi  
gǎn lái yǔ wǒ jué zhàn ? " cài  
mào lìng dì cài xuān qián jìn .  
liǎng chuán jiāng jìn , gan  
níng niǎn gong da jiàn ,  
wàng cài xuān shè lái , yìng  
xián ér dào . níng qu chuán  
dà jìn , wàn nǚ qí fā . cáo jun  
bù néng dǐ dang . yòu bian  
jiǎng qín , zuǒ bian hán dang ,  
zhí chong rù cáo jun duì  
zhōng . cáo jun dà bàn shì  
qing , xú zhì bing , sù bù xí  
shuǐ zhàn , dà jiāng miàn  
shàng , zhàn chuán yí bǎi ,  
zǎo lì jiǎo bù zhù . gan níng  
děng san lù zhàn chuán ,  
zòng héng shuǐ miàn . zhōu  
yú yòu cui chuán zhù zhàn .  
cáo jun zhōng jiàn zhe pào  
zhě , bù jì qí shù , cóng sì  
shí zhí sha dào wèi shí .  
zhōu yú sui de lì , zhì kǒng  
guǎ bù dí zhòng , suì xià lìng  
míng jin , shou zhù chuán  
zhī .

却说曹操知周瑜毁书斩使，大怒，便唤蔡瑁、张允等一班荆州降将为前部，操自为后军，催督战船，到三江口。早见东吴船只，蔽江而来。为首一员大将，坐在船头上大呼曰：“吾乃甘宁也！谁敢来与我决战？”蔡瑁令弟蔡壎前进。两船将近，甘宁拈弓搭箭，望蔡壎射来，应弦而倒。宁驱船大进，万弩齐发。曹军不能抵当。右边蒋钦，左边韩当，直冲入曹军队中。曹军大半是青、徐之兵，素不习水战，大江面上，战船一摆，早立脚不住。甘宁等三路战船，纵横水面。周瑜又催船助战。曹军中箭着炮者，不计其数，从巳时直杀到未时。周瑜虽得利，只恐寡不敌众，遂下令鸣金，收住船只。周瑜虽得利，只恐寡不敌众，遂下令鸣金，

Khuốc thuyết tào thao tri chu du hủy thư trảm sử, đại nộ, tiện hoán thái mạo, trương duẫn đẳng nhất ban kinh châu hàng tướng vi tiền bộ, thao tự vi hậu quân, thôi đốc chiến thuyền, đáo tam giang khẩu. Tào kiến đồng ngô thuyền chỉ, té giang nhi lai. Vì thủ nhất viên đại tướng, tọa tại thuyền đầu thượng đại hô viết: "Ngô nãi cam ninh dã! Thủ cảm lai dữ ngã quyết chiến?" Thái mạo lệnh đệ thái huân tiền tiến. Luống thuyền tương cận, cam ninh niêm cung đáp tiễn, vọng thái huân xạ lai, ứng huyền nhi đảo. Ninh khu thuyền đại tiến, vạn nỗi tè phát. Tào quân bất năng đế đương. Hữu biên tương khâm, tả biên hàn đương, trực trùng nhập tào quân đội trung. Tào quân đại bán thị thanh, từ chi binh, tố bất tập thủy chiến, đại giang diện thượng, chiến thuyền nhất bãi, tảo lập cước bất trụ. Cam ninh đẳng tam lộ chiến thuyền, tung hoành thủy diện. Chu du hựu thỏi thuyền trợ chiến. Tào quân trúng tiễn trú pháo giả, bất kể kỉ sổ, tòng tị thời trực sát đáo vị thời. Chu du tuy đắc lợi, chỉ khủng quả bất địch chúng, toại hạ lệnh minh kim, thu trụ thuyền chỉ.

sang đánh Tào.

Tào Tháo thấy Chu Du xé thư chém sứ giả, bèn nổi giận dùng dùng, lập tức sai Sái Mạo, Trương Doãn và bọn hàng tướng Kinh Châu làm tiền bộ, Tháo tự lĩnh hậu quân, đốc thúc chiến thuyền kéo đến của Tam Giang. Vừa tới nơi, đã thấy thuyền Đông Ngô đen kịt cả sông, một đại tướng ngồi đầu thuyền gọi to lên rằng: - Ta là Cam Ninh đây, ai dám ra đây quyết chiến với ta không? Sái Mạo sai em là Sái Huân tiến lên trước. Hai thuyền gần nhau, Cam Ninh giương cung đặt tên bắn sang một phát. Huân ngã gục ngay xuống. Ninh thúc thuyền đánh dần vào, muôn ngàn cung nỏ nhả tên như mưa, quân Tào không sao địch nổi. Lại có Hàn Dương ở tả, Tưởng Khâm ở hữu, hai mặt cùng xông thẳng vào đội quân Tào. Quân Tào quá nửa là quân vùng Thanh. Từ xưa nay không quen đánh thủy, chèo chổng không vững, chiến thuyền chòng chành, nghiêng ngả trên mặt sông. Bên này, ba đội thuyền của bọn Cam Ninh tung hoành trên mặt nước. Chu Du lại thúc thuyền đánh giúp, quân Tào chết hại không biết bao nhiêu mà kể. Đánh nhau từ giờ Tỵ đến giờ Mùi, Chu Du tuy thắng, nhưng vẫn sợ quân Tào nhiều lắm, mình địch không nổi, lập tức kêu chiêng thu thuyền về trại.

收住船只。

13

- 14 cáo jun bài huí . cáo deng  
hàn zhài , zài zhěng jun shì ,  
huàn cài mào , zhang yún zé  
zhì yue : " dong wú bing  
shǎo , fān wèi suǒ bài , shì  
rǔ dēng bù yòng xīn ěr ! " cài  
mào yue : " jīng zhōu shuǐ  
jun , jiǔ bù cǎo liàn ; qīng , xū  
zhi jun , yòu sù bù xí shuǐ  
zhàn . gù ěr zhì bài . jīn dang  
xiān lì shuǐ zhài , lìng qīng ,  
xú jun zài zhōng , jīng zhōu  
jun zài wài , měi rì jiào xí jīng  
shóu , fāng kě yòng zhī . "  
cào yue : " rǔ jì wèi shuǐ jun  
dou du , kě yǐ biàn yí cóng  
shì , hé bì bīng wǒ ! " yú shì  
zhang , cài èr rén , zì qù xùn  
liàn shuǐ jun . yán jiāng yí dài  
fen èr shí sì zuò shuǐ mén ,  
yǐ dà chuán ju yú wài wèi  
chéng guo , xiǎo chuán ju yú  
nèi , kě tōng wǎng lái , zhì  
wǎn diǎn shàng dēng huǒ ,  
zhào de tiān xīn shuǐ miàn  
tōng hóng . hàn zhài san bǎi  
yú lǐ , yan huǒ bù jué .

曹军败回。操登旱寨，再整军士，唤蔡瑁、张允责之曰：“东吴兵少，反为所败，是汝等不用心耳！”蔡瑁曰：“荆州水军，久不操练；青、徐之军，又素不习水战。故尔致败。今当先立水寨，令青、徐军在中，荆州军在外，每日教习精熟，方可用之。”操曰：“汝既为水军都督，可以便宜从事，何必禀我！”于是张、蔡二人，自去训练水军。沿江一带分二十四座水门，以大船居于外为城郭，小船居于内，可通往来，至晚点上灯火，照得天心水面通红。旱寨三百余里，烟火不绝。

Tào quân bại hồi. Thao đăng hàn trại, tái chỉnh quân sĩ, hoán thái mạo, trương duẫn trách chi viết: "Đông ngô binh thiểu, phản vi sở bại, thị nhữ đẳng bất dụng tâm nhĩ!" Thái mạo viết: "Kinh châu thủy quân, cửu bắt thao luyện; thanh, từ chi quân, hựu tố bắt tập thủy chiến. Cố nhĩ trí bại. Kim đương tiên lập thủy trại, lệnh thanh, từ quân tại trung, kinh châu quân tại ngoại, mỗi nhật giáo tập tinh thực, phương khả dụng chi." Thao viết: "Nhữ kí vi thủy quân đô đốc, khả dĩ tiện nghi tòng sự, hà tất bẩm ngã!" Vu thị trương, thái nhị nhân, tự khứ huấn luyện thủy quân. Duyên giang nhất đái phân nhị thập tứ tọa thủy môn, dĩ đại thuyền cư vu ngoại vi thành quách, tiểu thuyền cư vu nội, khả thông vãng lai, chí vân điểm thượng đẳng hỏa, chiếu đắc thiên tâm thủy diện thông hồng. Hạn trại tam bách dư lí, yên hỏa bất tuyệt.

Quân Tào thua trận trở về. Tháo lén trại trên cạn, chỉnh đốn lại quân mã, rồi đòi Trương Doãn, Sái Mạo vào trách mắng: - Quân Đông Ngô ít, thế mà nó đánh được mình, đó là các người không chịu hết lòng đó thôi! Sái Mạo thua: - Quân thủy ở Kinh Châu, lâu nay không được luyện tập, mà quân ở Thanh, Từ thì không quen đánh thủy, nên mới bị thua. Nay nên lập một thủy trại, cho quân Thanh, Từ ở trong, quân Kinh Châu ở ngoài, hàng ngày phải tập tành, khi nào giỏi mới dùng được. Tháo nói: - Người đã làm thủy quân đô đốc, thế nào tiện thì cứ làm, việc gì còn phải hỏi ta? Trương, Sái hai người ra luyện quân thủy. Suốt giải ven sông, lập ra một thủy trại cực to, thuyền lớn đóng xung quanh phía ngoài, thuyền nhỏ ở trong. Chia ra làm hai mươi cửa, có đường đi lối lại nối liền, đèn đuốc sáng rực trời; doanh trại trên cạn dài hơn ba trăm dặm, khói, lửa nghi ngút.

15

- 16 què shuo zhōu yú de shèng

却说周瑜得胜回寨，犒

Khước thuyết chu du đắc thắng

Lại nói, Chu Du được trận về trại,

huí zhài , kào shǎng san jun , yi miàn chāi rén dào wú hóu chǔ bào jié . dang yè yú deng gao guān wàng , zhi jiàn xi bian huǒ guāng jie tian . zuò yòu gào yue : " cǐ jie bēi jun deng huǒ zhì guāng yě . " yú yì xin jīng . cì rì , yú yù qín wǎng tàn kàn cáo jun shuǐ zhài , nǎi mìng shou shí lóu chuán yí zhì , dài zhe gǔ dong , suí xíng jiàn jiāng shù yuán , gè dài qiǎng gong yìng nǚ , yí qí shàng chuán yǐ lǐ qián jìn . zhì cào zhài bian , yú mìng xià liǎo ? shí , lóu chuán shàng gǔ lè qí zòu . yú àn kui ta shuǐ zhài , dà jīng yue : " cǐ shen de shuǐ jun zhi miào yě ! " wèn : " shuǐ jun dou du shì shéi ? " zuò yòu yue : " cài mào , zhǎng yǔn . " yú sī yue : " èr rén jū ju jiāng dong , an xí shuǐ zhàn , wú bì shè jí xian chú cǐ èr rén , rán hòu kě yǐ pò cáo . " zhèng kui kàn xiān , zǎo yǒu cáo jun fei bào cáo cáo , shuo : " zhōu yú tou kàn wú zhài . " cáo mìng zòng chuán qín zhuo . yú jiàn shuǐ zhài zhōng qí hào dòng , jí jiào shou qǐ ? shí , liǎng bian sì xià yí qí lún zhuǎn lù zhào , wàng jiāng miàn shàng rú fēi ér qù . bǐ jí cáo zhài zhōng chuán chū shí , zhōu yú de lóu chuán yǐ lí liǎo shí shù lǐ yuǎn , zhui zhì bù jí , huí bào cáo cáo .

赏三军，一面差人到吴侯处报捷。当夜瑜登高观望，只见西边火光接天。左右告曰：“此皆北军灯火之光也。”瑜亦心惊。次日，瑜欲亲往探看曹军水寨，乃命收拾楼船一只，带着鼓东，随行健将数员，各带强弓硬弩，一齐上船迤逦前进。至操寨边，瑜命下了钉石，楼船上鼓乐齐奏。瑜暗窥他水寨，大惊曰：“此深得水军之妙也！”问：“水军都督是谁？”左右曰：“蔡瑁、涨允。”瑜思曰：“二人久居江东，谙习水战，吾必设计先除此二人，然后可以破曹。”正窥看间，早有曹军飞报曹操，说：“周瑜偷看吾寨。”

操命纵船擒捉。瑜见水寨中旗号动，急救收起钉石，两边四下一齐轮转橹棹，望江面上如飞而去。比及曹寨中船出时，周瑜的楼船已离了十数里远，追之不及，

hồi trại, khao thưởng tam quân, nhất diện sai nhân đáo ngô hâu xử báo tiệp. Đương dạ du đăng cao quan vọng, chỉ kiến tây biên hỏa quang tiệp thiên. Tả hữu cáo viết: "Thủ giai bắc quân đăng hỏa chi quang dã." Du diệc tâm kinh. Thứ nhật, du dục thân vãng tham khán tào quân thủy trại, nãi mệnh thu thập lâu thuyền nhất chỉ, đái trú cổ đồng, tùy hành kiện tương sổ viên, các đái cường cung ngạnh nỗ, nhất tề thương thuyền dĩ lệ tiền tiến. Chí thao trại biên, du mện hạ liêu đính thạch, lâu thuyền thương cổ nhạc tề tấu. Du ám khuy tha thủy trại, đại kinh viết: "Thủ thâm đắc thủy quân chi diệu dã!" Vấn: "Thủy quân đô đốc thị thủy?" Tả hữu viết: "Thái mạo, trưởng duẫn." Du tư viết: "Nhi nhân cứu cự giang đông, am tập thủy chiến, ngô tất thiết kế tiên trừ thủ nhị nhân, nhiên hậu khả dĩ phá tào." Chánh khuy khán gian, tảo hữu tào quân phi báo tào thao, thuyết: "Chu du thâu khán ngô trại." Thao mện túng thuyền cầm tróc. Du kiến thủy trại trung kì hào động, cấp giáo thu khởi đính thạch, lưỡng biên tú hạm nhất tề luân chuyển lỗ trạo, vọng giang diện thương như phi nhi khứ. Bỉ cập tào trại trung thuyền xuất thời, chu du đích lâu thuyền dĩ li liêu thập sổ lì viễn, truy chi bất cập, hồi báo tào thao.

khao thưởng ba quân, sai người báo tin thắng lợi với Ngô Hầu. Đêm hôm ấy, Chu Du lên cao đứng trông, thấy mé Tây ánh lửa rực trời. Tả hữu bẩm rằng: - Đó là ánh đèn đuốc ở bên quân Tào đó! Du cũng hoảng. Hôm sau Du muốn thân đến xem thủy trại Tào Tháo, liền sai sửa soạn một chiếc thuyền lâu, đem theo đồ âm nhạc và vài viên tướng khỏe, mỗi người đeo một bộ cung tên thực tốt, từ từ bơi sang. Đến cạnh trại Tháo, Du truyền đồ thuyền lại, kèn, sáo nỗi lên inh ỏi. Du nhìn trộm thủy trại địch, giật mình, nói rằng: - Thật là đạt mức tuyệt diệu của quân thủy! Lại nói rằng: - Ai là đô đốc thủy quân bên Tào thế? Tả hữu bẩm: - Sái Mạo và Trương Doãn. Du nói: - Hai người này ở Giang Đông đã lâu, thạo nghề đánh thủy, ta phải lập mưu trừ trước đì, mới có thể phá được Tào Tháo. Giữa lúc ấy, quân vào báo với Tào Tháo rằng Chu Du đến xem trộm trại. Tháo sai chèo thuyền đuổi bắt. Du thấy cờ hiệu trong trại thủy phe phẩy vội sai nhỏ neo, chèo thuyền bay vùn vụt; khi thuyền Tháo ra khỏi cửa trại, thì Chu Du đã đi xa hàng chục dặm rồi. Quân Tào đuổi không kịp, quay về báo với Tào Tháo.

## 回报曹操。

- 17 cào wèn zhòng jiang yue : " zuó rì shu liǎo yi zhèn , cuò dòng ? qì ; jin yòu bēi ta shen kui wú zhài . wú dang zuò hé jì pò zhī ? " yán wèi bì , hu zhàng xià yi rén chu yue : " mǒu zì yòu yǔ zhōu láng tòng chuang jiao qì , yuàn píng san cùn bù làn zhé shé , wǎng jiang dong shuo cǐ rén lái jiàng . " cáo cào dà xǐ , shì zhī , nǎi lè jiang rén , xìng jiāng , míng gan , zì zì yì , xiān wèi zhàng xià mù bin . cáo wèn yue : " zi yì yǔ zhōu gong jǐn xiang hòu hu ? " gan yue : " chéng xiang fàng xìn . gan dào jiang zuǒ , bì yào chéng gong . " cáo wèn : " yào jiang hé wù qù ? " gan yue : " zhì xiao yì tóng suí wǎng , èr pú jià zhōu , qí yú bù yòng . " cáo shèn xǐ , zhì jiǔ yǔ jiāng gan sòng xíng .

操问众将曰：“昨日输了一阵，挫动锐气；今又被他深窥吾寨。吾当作何计破之？”言未毕，忽帐下一人出曰：“某自幼与周郎同窗交契，愿凭三寸不烂之舌，往江东说此人来降。”曹操大喜，视之，乃九江人，姓蒋，名干，字子翼，现为帐下幕宾。操问曰：“子翼与周公瑾相厚乎？”干曰：“丞相放心。干到江左，必要成功。”操问：“要将何物去？”干曰：“只消一童随往，二仆驾舟，其余不用。”操甚喜，置酒与蒋干送行。

◦

- 18 gan gé jìn bù páo , jià yi zhī xiǎo zhōu , jìng dào zhōu yú zhài zhōng , mìng chuán bào : " gù rén jiāng gan xiāng fǎng . " zhōu yú zhèng zài zhàng zhōng yì shì , wén gan zhì , xiào wèi zhu jiāng yue : " shuo kè zhì yǐ ! " suí yǔ zhòng jiang fù ēr di yán ,

干葛巾布袍，驾一只小舟，径到周瑜寨中，命传报：“故人蒋干相访。”周瑜正在帐中议事，闻干至，笑谓诸将曰：“说客至矣！”遂与众将附耳低言，如此如

Thao vấn chúng tướng viết: "TẠC NHẬT THÂU LIỄU NHẤT TRẬN, TỎA ĐỘNG NHUỆ KHÍ; KIM HƯU BỊ THA THÂM KHUY NGÔ TRẠI. NGÔ ĐƯƠNG TÁC HÀ KÊ PHÁ CHI?" Ngôn vị tắt, hốt trưởng hạ nhất nhân xuất viết: "MỖ TỰ ẤU DỮ CHU LANG ĐỒNG SONG GIAO KHẾ, NGUYÊN BẰNG TAM THỐN BÁT LẠN CHI THIỆT, VĂNG GIANG ĐÔNG THUYẾT THỦ NHÂN LAI HÀNG." Tào thao đại hỉ, thị chi, nãi cứu giang nhân, tính tương, danh can, tự tử dục, hiện vi trưởng hạ mạc tân. Thao vấn viết: "TỬ DỤC DỮ CHU CÔNG CẨN TƯƠNG HẬU HỒ?" Can viết: "THÙA TƯƠNG PHÓNG TÂM. CAN ĐÁO GIANG TẨ, TẮT YÊU THÀNH CÔNG." Thao vấn: "YẾU TƯƠNG HÀ VẬT KHỨ?" Can viết: "CHỈ TIÊU NHẤT ĐỒNG TÙY VĂNG, NHỊ PHÓ GIÁ CHU, KÌ DƯ BẤT DỤNG." Thao thậm hỉ, trí tửu dữ tương can tổng hành.

Tháo hỏi các tướng: - Hôm qua ta vừa thua một trận, mất cả nhuệ khí, hôm nay nó lại sang xem trộm trại ta, ta nên dùng kế gì mà phá cho được? Tháo hỏi chưa dứt lời, có một người bước ra thưa rằng: - Tôi thuở nhỏ là bạn đồng học với Chu Du, chơi với nhau thân lắm. Nay xin đem ba tấc lưỡi sang Giang Đông dụ người ấy lại hàng. Tháo mừng lắm, trông ra thì là Tưởng Cán, tự là Tử Dực quê ở Cửu Giang hiện đang làm Mạc tàn. Tháo bèn hỏi - Tử Dực chơi với Chu Du thân lắm à? Cán thưa: - Thùa tướng yên tâm, tôi sang tả ngạn chuyến này nhất định thành công. Tháo lại hỏi: - Có cần mang đồ vật gì đi không? Cán nói: - Chỉ một tiểu đồng đi hầu, với hai người chèo thuyền là đủ. Tháo mừng lắm, mở tiệc rượu tiễn Tưởng Cán.

Cán đội khăn cát đắng, mặc áo vải rộng tay, ngồi một chiếc thuyền con, đến thẳng trại Chu Du, sai người vào báo là có bạn cũ Tưởng Cán lại thăm. Chu Du đang ngồi trong trường bàn việc, nghe tin Tưởng Cán đến chơi, cười mà nói rằng: - Thuyết khách đến đây rồi! Liền nghé vào tai các

rú cǐ rú cǐ . zhòng jie yìng  
mìng ér qù . yú zhěng yī  
guàn , yǐn cóng zhě shù bǎi ,  
jie jǐn yi huà mào , qián hòu  
cù yǒng ér chu . jiǎng gan  
yǐn yī qīng yī xiǎo tóng , áng  
rán ér lái .

此。众皆应命而去。瑜  
整衣冠，引从者数百，  
皆锦衣花帽，前后簇拥  
而出。蒋干引一青衣小  
童，昂然而来。

19 yú bài yíng zhī . gan yue : " gong jǐn bié lái wú yàng ! "  
yú yue : " zi yì liáng kǔ : yuǎn  
shè jiāng hú , wèi cáo shì  
zuò shuo kè ye ? " gan è rán  
yue : " wú jiǔ bié zú xià , tè  
lái xù jiù , nài hé yí wǒ zuò  
shuo kè yě ? " yú xiào yue : "  
wú sui bù jí shi kuàng zhī  
cong , wén xián ge ér zhī yǎ  
yì . " gan yue : " zú xià dài gù  
réni rú cǐ , biàn qīng gào tuì . "  
" yú xiào ér wǎn qí bèi yue : "  
wú dàn kǒng xiong wèi cáo  
shì zuò shuo kè ēr . jì wú cǐ  
xīn , hé sù qù yě ? " suì tòng  
rù zhàng .

瑜拜迎之。干曰：“公  
瑾别来无恙！”瑜曰：  
“子翼良苦：远涉江湖  
，为曹氏作说客耶？”  
干愕然曰：“吾久别足  
下，特来叙旧，奈何疑  
我作说客也？”瑜笑曰  
：“吾虽不及师旷之聪  
，闻弦歌而知雅意。”  
干曰：“足下待故人如  
此，便请告退。”瑜笑  
而挽其臂曰：“吾但恐  
兄为曹氏作说客耳。既  
无此心，何速去也？”  
遂同入帐。

20 xù lǐ bì , zuò dìng , jí chuán  
lìng xi zhao jiang zuò ying jié  
yǔ zi yì xiāng jiàn . xu yú ,  
wén guan wǔ jiāng , gè  
chuan jīn yī ; zhàng xià pian  
bì jiàng xiào , dou pi yín kǎi :  
fen liǎng xíng ér rù . yú dou  
jiào xiāng jiàn bì , jiù liè yú  
liǎng bàng ér zuò . dà zhāng  
yán xí , zòu jun zhong de

叙礼毕，坐定，即传令  
悉召江左英杰与子翼相  
见。须臾，文官武将，  
各穿锦衣；帐下偏裨将  
校，都披银铠：分两行  
而入。瑜都教相见毕，  
就列于两傍而坐。大张

Chúng giai ứng mệnh nhi khứ.  
Du chính y quan, dẫn tòng giả  
sở bách, giai cảm y hoa mạo,  
tiền hậu thốc ủng nhi xuất.  
Tương can dẫn nhất thanh y  
tiểu đồng, ngang nhiên nhi lai.

Du bái nghênh chi. Can viết:  
"Công cần biệt lai vô dạng!" Du  
viết: "Tử dục lương khố: viễn  
thiệp giang hồ, vi tào thị tác  
thuyết khách da?" Can ngạc  
nhiên viết: "Ngô cửu biệt túc hạ,  
đặc lai tự cựu, nại hà nghi ngã  
tác thuyết khách dã?" Du tiểu  
viết: "Ngô tuy bất cập su  
khoáng chí thông, văn huyền ca  
nhi tri nhã ý." Can viết: "Túc hạ  
đãi cố nhân như thử, tiện thỉnh  
cáo thối." Du tiểu nhi văn kí tí  
viết: "Ngô đăn khủng huynh vi  
tào thị tác thuyết khách nhĩ. Kí  
vô thử tâm, hà tốc khứ dã?"  
Toại đồng nhập trường.

tướng dặn dò như thế... Như thế.  
Ai này vâng lệnh đi ra. Du sửa lại  
áo mũ chỉnh tề, dẫn vài trăm tùy  
tùng đều mặc áo gấm, đội mũ  
hoa, tiền hô hậu ủng đi ra. Tưởng  
Cán dẫn một tiểu đồng, mặc áo  
xanh, ngang nhiên bước tới.

Du đón tiếp rất lễ độ. Cán hỏi: -  
Công Cẩn lâu nay mạnh khỏe  
chứ? Du đáp: Tử Dực xông pha  
sóng gió đến đây, làm thuyết  
khách cho Tào Tháo đó chăng?  
Cán ngạc nhiên, nói: - Ta lâu nay  
không gặp túc hạ, nên đến thăm  
hỏi, có sao lại nghi ta là thuyết  
khách? Du cười, nói: - Ta đây tuy  
không thông minh bằng Sư  
Khoáng ngày xưa, nhưng nghe  
tiếng đàn cũng biết bụng người.  
Cán nói: - Túc hạ bạc đãi cố nhân  
thế, tôi xin cáo thoái. Du cười,  
kéo cánh tay Cán mà nói: - Ta chỉ  
sợ anh làm thuyết khách cho Tào  
Tháo, nếu không có ý ấy, thì can  
gi gì phải đi ngay? Hai người cùng  
vào trường,

chào hỏi xong, phân chủ khách  
ngồi chơi, lập tức Du cho mòn hết  
các tay anh kiệt vào ra mắt Tử  
Dực. Được một lát, các văn quan  
võ tướng mặc toàn áo gấm, tỳ  
tướng mặc toàn áo giáp bạc, xếp  
thành hai hàng đi vào. Du bảo vái  
chào cả một lượt, rồi mới ngồi  
sang hai bên. Đoạn Du truyền mở  
tiệc cực to, cử khúc nhạc thắng

shèng zhì lè , lún huàn xíng :  
jiǔ . yú gào zhòng guan yue :  
" cǐ wú tòng chuāng qì yǒu  
yě . suí cóng jiāng běi dào cǐ  
, què bù shì cáo jiā shuo kè .  
gōng děng wù yí . " suí jiě  
pèi jiàn fù tài shí cí yue : "  
gōng kě pèi wǒ jiàn zuò jiān  
jiǔ : jīn rì yàn yǐn , dàn xù  
péng yǒu jiāo qíng ; rú yǒu tí  
qǐ cáo cào yǔ dōng wú jun lǚ  
zhì shì zhě , jí zhǎn zhì ! " tài  
shí cí yìng nuò , àn jiàn zuò  
yú xí shàng . jiǎng gān jīng è  
, bù gǎn duō yán . zhōu yú  
yue : " wú zì lǐng jun yǐ lái , di  
jiǔ bù yǐn ; jīn rì jiàn liǎo gù  
rénn , yòu wú yí jì , dang yǐn  
yǐ zuì . " shuo bà , dà xiào  
chàng yǐn . zuò shàng gōng  
chóu jiāo cuò . yǐn zhì bàn  
cù , yú xié gan shǒu , tòng  
bù chu zhàng wài . zuǒ yòu  
jun shì , jie quán zhuāng  
guàn dài , chí ge zhí jí ér lì .  
yú yue : " wú zhì jun shì , pō  
xióng zhuàng fǒu ? " gan yue  
: " zhēn xióng hǔ zhì shì yě ,  
" yú yòu yǐn gan dào zhàng  
hòu yí wàng , liáng cǎo duī  
rú shān jí . yú yue : " wú zhì  
liáng cǎo , pō zú bài fǒu ? "  
gan yue : " bīng jīng liáng zú  
, míng bù xu chuán . " yú  
yáng zuì dà xiào yue : "  
xiǎng zhōu yú yǔ zì yì tòng  
xué yè shí , bù céng wàng  
yǒu jīn rì . " gan yue : " yǐ wú  
xióng gao cái , shí bù wéi  
guò .

筵席，奏军中得胜之乐，轮换行酒。瑜告众官曰：“此吾同窗契友也。虽从江北到此，却不是曹家说客。公等勿疑。”遂解佩剑付太史慈曰：“公可佩我剑作监酒：今日宴饮，但叙朋友交情；如有提起曹操与东吴军旅之事者，即斩之！”太史慈应诺，按剑坐于席上。蒋干惊愕，不敢多言。周瑜曰：“吾自领军以来，滴酒不饮；今日见了故人，又无疑忌，当饮一醉。”说罢，大笑畅饮。座上觥筹交错。饮至半酣，瑜携干手，同步出帐外。左右军士，皆全装惯带，持戈执戟而立。瑜曰：“吾之军士，颇雄壮否？”干曰：“真熊虎之士也，”瑜又引干到帐后一望，粮草堆如山积。瑜曰：“吾之粮草，颇足备否？”干曰：“兵精粮足，名不虚传。”瑜佯醉大笑曰：“想周瑜与子翼同

thắng chi nhạc, luân hoán hành  
tửu. Du cáo chúng quan viết:  
"Thủ ngô đồng song khé hữu  
dã. Tuy tòng giang bắc đáo thủ,  
khước bắt thị tào gia thuyết  
khách. Công đẳng vật nghi."  
Toại giải bộ kiém phó thái sử  
từ viết: "Công khả bội ngă kiém  
tác giam tửu: kim nhật yến ấm,  
đãn tự bằng hữu giao tình; như  
hữu đê khởi tào thao dữ đông  
ngô quân lữ chi sự giả, túc  
trảm chil! "Thái sử từ ứng nặc,  
án kiém tọa vu tịch thượng.  
Tương can kinh ngạc, bất cảm  
đa ngôn. Chu du viết: "Ngô tự  
lĩnh quân dĩ lai, tích tửu bất ấm;  
kim nhật kiến liễu cố nhân, hữu  
vô nghi kị, đương ấm nhất túy."  
Thuyết bãi, đại tiểu sướng ấm.  
Tọa thượng quang trù giao  
thác. Âm chí bán thố, du huề  
can thủ, đồng bộ xuất trường  
ngoại. Tả hữu quân sĩ, giải toàn  
trang quán đáy, trì qua chấp  
kích nhi lập. Du viết: "Ngô chí  
quân sĩ, pha hùng tráng phủ?"  
Can viết: "Chân hùng hổ chí sĩ  
dã," Du hữu dẫn can đáo  
trường hậu nhất vọng, lương  
thảo đôi như sơn tích. Du viết:  
"Ngô chí lương thảo, pha túc bị  
phủ?" Can viết: "Binh tinh  
lương túc, danh bắt hư truyền."  
Du dương túy đại tiểu viết:  
"Tưởng chu du dữ tửu dục đồng  
học nghiệp thời, bắt tảng vọng  
hữu kim nhật." Can viết: "Dĩ  
ngô huynh cao tài, thật bắt vi  
quá.

trận, mọi người thay phiên nhau đứng dậy mời rượu. Du bảo với các quan rằng: - Đây là ông bạn học với tôi từ ngày bé, tuy ở bên Giang Bắc đến chơi, nhưng không phải là thuyết khách của Tào Tháo, các quan đừng nghi. Nói rồi cởi thanh kiếm đeo trong mình giao cho Thái Sử Từ và dặn rằng: - Ông đeo thanh kiếm này làm người giám tửu. Hôm nay chỉ được nói chuyện bâu bạn vui vẻ với nhau thôi, ai nói động đến chuyện quân sự giữa Đông Ngô với Tào Tháo sẽ bị chém lập tức. Thái Sử Từ vâng lệnh, đeo thanh gươm ngồi giám tiệc. Tưởng Cán sợ hãi, chẳng dám nói lời thôi gì cả. Chu Du nói: - Tôi từ khi cắt quân ra đến nay, chưa từng nhấp một giọt rượu. Hôm nay gặp được cổ nhân, lại không có điều chi nghi kỵ, nên uống một bửa thực say! Nói rồi, Du cười ha hả, cuộc rượu thật thỏa thuê. Trên tiệc, bát đũa ngỗng ngang. Lúc đã chén choáng hơi men, Du dắt tay Tưởng Cán ra ngoài trường; quân sĩ áo mũ lịch sự, vác kích cầm giáo đứng hầu, Du hỏi: - Thế quân ta có hùng tráng không? Cán đáp: - Thật là quân như hổ như báo cả. Du lại đưa Cán đến sau trại, lương thảo chồng chất như núi. Du nói: - Lương của ta có đủ dùng không? Cán đáp: - Quân đã giỏi, lương lại nhiều, quả tiếng đồn không ngoa. Du già say, cười ầm lên, nói: - Tưởng nhớ lại khi ta cùng với Tử Dực

学业时，不曾望有今日。  
。”干曰：“以吾兄高  
才，实不为过。

21 yú zhí gan shǒu yue : " dà  
zhàng fu chǔ shì , yù zhì jǐ  
zhì zhǔ , wài tuo jun chén zhī  
yì , nèi jié gǔ ròu zhì en , yán  
bì xíng , jì bì cóng , huò fú  
gòng zhì . jiǎ shǐ su qín ,  
zhang yí , lù jiǎ , lì sheng fù  
chu , kǒu sì xuán hé , shé rú  
lì rèn , an néng dòng wǒ xin  
zai ! " yán bà dà xiào . jiǎng  
gān miàn rú tǔ sè .

瑜执干手曰：“大丈夫  
处世，遇知己之主，外  
托君臣之义，内结骨肉  
之恩，言必行，计必从  
，祸福共之。假使苏秦  
、张仪、陆贾、郦生复  
出，口似悬河，舌如利  
刃，安能动我心哉！”  
言罢大笑。蒋干面如土  
色。

22 yú fù xié gan rù zhàng , huì  
zhu jiang zài yǐn ; yin zhǐ zhu  
jiang yue : " cǐ jie jiang dong  
zhì yǐng jié . jìn rì cǐ huì , kě  
míng qún yǐng huì . " yǐn zhì  
tian wǎn , diǎn shàng dēng  
zhú , yú zì qǐ wǔ jiàn zuò ge  
. ge yue : " zhàng fu chǔ shì xì  
lì gōng míng ; lì gōng míng xi  
wèi píng sheng . wèi píng  
sheng xi wú jiang zuì ; wú  
jiang zuì xi fa kuáng yín ! "  
xié bà , mǎn zuò huan xiào .

瑜复携干入帐，会诸将  
再饮；因指诸将曰：“  
此皆江东之英杰。今日  
此会，可名群英会。”  
饮至天晚，点上灯烛，  
瑜自起舞剑作歌。歌曰  
：“丈夫处世兮立功名  
；立功名兮慰平生。慰  
平生兮吾将醉；吾将醉  
兮发狂吟！”歇罢，满  
座欢笑。

23 zhì yè shen , gan cí yue : "  
bù shèng jiǔ lì yǐ . " yú mìng  
chè xí , zhu jiang cí chu . yú  
yue : " jiǔ bù yǔ zì yì tòng tà ,

至夜深，干辞曰：“不  
胜酒力矣。”瑜命撤席  
，诸将辞出。瑜曰：“

còn học với nhau, có mong đâm  
được như ngày nay. Cán nói: -  
Công Cản có biệt tài, được thê  
cũng đáng!

Du cầm tay Cán, nói: - Tài trai  
sinh ở đời gặp được chủ tri kỷ,  
ngoài là nghĩa vua tôi, trong là  
tinh xương thịt, nói thì nghe, kể  
thì dùng, họa phúc có nhau. Như  
thế, dẫu đến Tô Tân, Trương  
Nghi, Lục Giả, Lục Sinh có sống  
lại, miệng nói như nước, lưỡi sắc  
như dao, cũng không lay chuyển  
được lòng ta! Nói rồi lại cười àm  
lên. Tưởng Cán mặt xám lại như  
tro.

Du chấp can thủ viết: "Đại  
trương phu xử thế, ngô tri kỷ  
chi chủ, ngoại thác quân thần  
chi nghĩa, nội kết cốt nhục chi  
ân, ngôn tắt hành, kế tắt tòng,  
hoa phúc cộng chi. Giả sử tâ  
tần, trương nghi, lục cổ, lì sinh  
phục xuất, khẩu tự huyền hà,  
thiệt như lợi nhận, an năng  
động ngã tâm tai!" Ngôn bâi đại  
tiểu. Tương can diện như thô  
sắc.

Du phục huề can nhập trường,  
hội chư tướng tái ấm; nhân chỉ  
chư tướng viết: "Thủ giao giang  
đông chí anh kiệt. Kim nhật thủ  
hội, khả danh quần anh hội."  
Âm chí thiên văn, điểm thượng  
đăng chúc, du tự khởi vũ kiếm  
tác ca. Ca viết: "Trương phu xử  
thế hè lập công danh; lập công  
danh hè úy bình sinh. Úy bình  
sinh hè ngô tương túy; ngô  
tương túy hè phát cuồng  
ngâm!" Hiết bâi, mãn tọa hoan  
tiểu.

tro. Du lại dắt Cán vào trường  
uống rượu với các tướng, nhân  
đó mà trở vào các tướng mà nói: -  
Đây toàn là anh kiệt ở Giang  
Đông cả đấy! Hội hôm nay nên  
gọi là hội Quần anh. Bữa rượu  
kéo dài mãi đến tối, đèn nến thấp  
lên, Du đứng dậy múa gươm hát  
mấy câu: Trương phu cốt lập  
công danh Công danh đã lập,  
lòng mình thành thơi! Lòng thành  
thơi, vui chơi thích tính, Chén say  
rồi đúng đinh hát ngông... Du hát  
đoạn, cù tọa cười àm cả lên.

Chí dạ thâm, can từ viết: "Bát  
thắng tửu lực hĩ." Du mệnh triệt  
tịch, chư tướng tử xuất. Du viết:  
"Cửu bát dũ tử dục đồng tháp,

Đến canh khuya, Cán tạ từ, nói: -  
Tửu lượng tôi không sao kham  
được nữa. Du sai cắt tiệc, các  
tướng đâu về đấy. Du nói: - Lâu

jin xiao dī zú ér mián . " yú shì yáng zuò dà zuì zhì zhuàng , xié gan rù zhàng gòng qín . yú hé yī wò dào , ǒu tú láng jí . jiǎng gan rú hé shuì de zhe ? fú zhěn ting shí , jun zhong gǔ dǎ èr gèng , qǐ shì cán deng cháng míng . kàn zhōu yú shí , bì xí rú léi . gan jiàn zhàng nèi zhuo shàng , duì zhe yí juǎn wén shu , nǎi qǐ chuáng tou shì zhì , què dou shì wǎng lái shu xìn . nèi yǒu yí feng , shàng xiē " cài mào zhāng yún jǐn feng . " gan dà jǐng , àn dù zhì . shu luè yue : " mǒu děng jiàng cáo , fei tú shì lù , pò yú shì èr . jin yǐ zhuàn bēi jun kùn yú zhài zhōng , dàn de qí biàn , jí jiāng cào zéi zhī shǒu , xiān yú huí xià . zǎo wǎn rén dào , biàn yǒu guān bào . xìng wù jiàn yí . xian cǐ jìng fù . " gan sī yue : " yuán lái cài mào , zhāng yún jié lián dong wú ! " suì jiāng shu àn cáng yú yì nèi . zài yù jiǎn kàn ta shu shí , chuáng shàng zhōu yú fan shen , gān jí miè deng jiù qín . yú kǒu nèi hán hú yue : " zì yì , wǒ shù rì zhì nèi , jiào nǐ kàn cào zéi zhī shǒu ! " gan miǎn qiǎng yìng zhì . yú yóu yue : " zì yì , qiè zhù ! jiào nǐ kàn cào zéi zhī shǒu ! " jí gan wèn zhì , yú yòu shuì zhe . gan fú yú chuáng shàng , jiāng jìn

久不与子翼同榻，今宵抵足而眠。”于是佯作大醉之状，携干入帐共寝。瑜和衣卧倒，呕吐狼藉。蒋干如何睡得着？伏枕听时，军中鼓打二更，起视残灯尚明。看周瑜时，鼻息如雷。干见帐内桌上，堆着一卷文书，乃起床偷视之，却都是往来书信。内有一封，上写“蔡瑁张允谨封。”干大惊，暗读之。书略曰：“某等降曹，非图仕禄，迫于势耳。今已赚北军困于寨中，但得其便，即将操贼之首，献于麾下。早晚人到，便有关报。幸勿见疑。先此敬覆。”干思曰：“原来蔡瑁、张允结连东吴！”遂将书暗藏于衣内。再欲检看他书时，床上周瑜翻身，干急灭灯就寝。瑜口内含糊曰：“子翼，我数日之内，教你看操贼之首！”干勉强应之。瑜又曰：“子翼，且住！……教你看操贼

kim tiêu để túc nhi miên." Vu thị dương tác đại túy chi trạng, huê can nhập trường cộng tâm. Du hòa y ngoa đảo, ầu thô lang tạ. Tương can như hà thụy đắc trú? Phục châm thính thời, quân trung cổ đả nhị canh, khởi thị tàn đăng thương minh. Khán chu du thời, tị tức như lôi. Can kiến trường nội trác thương, đôi trú nhất quyền văn thư, nãi khởi sàng thâu thị chi, khước đô thị vãng lai thư tín. Nội hữu nhất phong, thương tả "Thái mạo trường duẫn cản phong." Can đại kinh, ám độc chi. Thư lược viết: "Mỗ đăng hàng tào, phi đồ sĩ lộc, bách vu thế nhĩ. Kim dĩ trám bắc quân khốn vu trại trung, đăn đắc kì tiên, tức tương thao tặc chi thủ, hiến vu huy hạ. Tảo vân nhân đáo, tiện hữu quan báo. Hạnh vật kiến nghi. Tiên thủ kính phúc." Can tư viết: "Nguyên lai thái mạo, trường duẫn kết liên đồng ngô!" Toại tương thư ám tàng vu y nội. Tái dục kiềm khán tha thư thời, sàng thương chu du phiên thân, can cấp diệt đăng tựu tâm. Du khâu nội hàm hô viết: "Tử dực, ngã số nhật chi nội, giáo nhĩ khán thao tặc chi thủ!" Can miễn cường ứng chi. Du hựu viết: "Tử dực, thả trụ! ..... giáo nhĩ khán thao tặc chi thủ! ....." Cập can vấn chi, du hựu thụy trú. Can phục vu sàng thương, tương cận tú canh, chỉ thính đắc hữu nhân nhập

nay không ngủ chung với Tử Dực, nay phải gác chân lên nhau mà ngủ một đêm. Du già làm say quá, dắt Cán vào màn, rồi để nguyên cả áo mũ nằm ngủ, nôn oẹ bừa bãi. Cán ngủ sao được, nghe thấy bên ngoài trống đã điểm canh hai, bèn đứng dậy, trông thấy đèn vẫn còn sáng mà Chu Du thì đã ngủ say, tiếng ngáy như sấm. Cán trông lên bàn, thấy một đồng thư từ, mới lén ra xem trộm. Đó toàn là thư các nơi gửi về, trong có một phong ngoài đề: "Sái Mạo, Trương Doãn cản phong". Cán giật mình, mở ra xem, trong thư nói như sau: "Chúng tôi hàng Tào Tháo, không phải có bụng mong phú quý đâu, cũng là bắt đắc dĩ. Nay đã lừa được quân Tào nhốt cả trong thủy trại rồi. Khi nào được dịp, xin nộp đầu Tào Tháo ở dưới cờ. Nay mai có người đến, sẽ có tin báo, xin chờ nghỉ ngòi gì cả. Nay kính thư ". Cẩn xem xong nghĩ rằng: - Té ra hai thằng này vẫn liên kết với Đông Ngô! Lập tức giấu ngay tờ thư ấy vào tay áo, Cán định xem thêm thư khác, thì thấy Chu Du trả mình, bèn vội vàng tắt đèn đi ngủ. Du nói lảm nhảm trong mồm rằng: "Tử Dực, vài hôm nữa cho anh xem đầu Tào Tháo!" Lại thấy Du nói: "Tử Dực! Anh hãy ở đây, ta sẽ cho anh xem đầu giặc Tháo!". Lúc Cán hỏi lại thì Chu Du đã ngủ khì ra rồi. Cán nằm trên giường, đến mãi canh tư,

sì gèng , zhi ting de yǒu rén  
rù zhàng huàn yue : " dou du  
xǐng fǒu ? " zhou yú mèng  
zhong zuò hu jué zhì zhuàng  
, gù wèn nǎ rén yue : "  
chuáng shàng shuì zhe hé  
réni ? " dá yue : " dou du  
qǐng zi yì tòng qǐn , hé gù  
wàng què ? " yú ào huǐ yue :  
" wú píng rì wèi cháng yǐn  
zuì ; zuó rì zuì hòu shi shì ,  
bù zhì kě céng shuo shèn  
yán yǔ ? " nǎ rén yue : "  
jiang bēi yǒu rén dào cǐ . " yú  
hè : " di sheng ! " biàn huàn :  
" zì yì . " jiāng gan zhi  
zhuāng shuì zhe . yú qián  
chu zhàng . gan qiè ting zhi ,  
zhi wén yǒu rén zài wài yue :  
" zhāng , cài èr dou du dào :  
jí qie bù de xià shǒu , " hòu  
miàn yán yǔ pō di , ting bù  
zhen shí . shǎo qǐng , yú rù  
zhàng , yòu huàn : " zì yì . "  
jiāng gan zhi shì bù yìng ,  
méng tóu jiǎ shuì . yú yì jiě yi  
jiù qǐn .

之首！……”及干问之，瑜又睡着。干伏于床上，将近四更，只听得有人入帐唤曰：“都督醒否？”周瑜梦中做忽觉之状，故问那人曰：“床上睡着何人？”答曰：“都督请子翼同寝，何故忘却？”瑜懊悔曰：“吾平日未尝饮醉；昨日醉后失事，不知可曾说甚言语？”那人曰：“江北有人到此。”瑜喝：“低声！”便唤：“子翼。”蒋干只妆睡着。瑜潜出帐。干窃听之，只闻有人在外曰：“张、蔡二都督道：急切不得下手，……”后面言语颇低，听不真实。少顷，瑜入帐，又唤：“子翼。”蒋干只是不应，蒙头假睡。瑜亦解衣就寝。

24 gan xún si : " zhou yú shì gè  
jīng xì rén , tian míng xún  
shu bù jiàn , bì rán hài wǒ . "  
shuì zhì wǔ gèng , gàn qǐ  
huàn zhou yú ; yú què shuì  
zhe . gan dài shàng jin zé ,

干寻思：“周瑜是个精细人，天明寻书不见，必然害我。”睡至五更，干起唤周瑜；瑜却睡着。干戴上巾帻，潜步

trường hoán viết: "Đô đốc tỉnh phủ?" Chu du mộng trung tố hốt giác chi trạng, cố vấn na nhân viết: "Sàng thượng thụy trú hà nhân?" Đáp viết: "Đô đốc thỉnh tử dục đồng tâm, hà cố vong khuốc?" Du áo hồi viết: "Ngô bình nhật vị thường ẩm túy; tạc nhật túy hậu thất sự, bất tri khả tăng thuyết thậm ngôn ngữ?" Na nhân viết: "Giang bắc hữu nhân đáo thủ." Du hát: "Đê thanh!" Tiện hoán: "Tử dục." Tương can chỉ trang thụy trú. Du tiêm xuất trường. Can thiết thính chí, chỉ văn hữu nhân tại ngoại viết: "Trương, thái nhị đô đốc đáo: cấp thiết bất đắc hạ thủ, ..... "Hậu diện ngôn ngữ pha đê, thính bất chân thật. Thiểu khoảnh, du nhập trường, hựu hoán: "Tử dục." Tương can chỉ thị bất ứng, mông đầu giả thụy. Du diệc giải y tựu tâm.

thấy có người vào trường gọi: "Đô đốc đã tỉnh chưa?". Chu Du ra bộ nằm mê sực tỉnh, hỏi rằng: - Ai nằm trên giường thế kia? Người ấy đáp: - Đô đốc mời Tử Đức cùng ngủ, đã quên rồi à? Du hồi hận nói: - Ta chưa khi nào uống rượu say thế này; hôm nay say quá, không biết có nói lỡ điều gì không? Người ấy nói: - Giang Bắc có người đến đây... Du nói: - Nói se sẽ chứ! Rồi gọi Cán: - Tử Dực! Tử Dực! Cán bấy giờ vẫn tĩnh, nhưng vờ ngủ say không thưa, Du lèn ra ngoài trường. Cán lắng tai nghe lỏm, thì thấy người bên ngoài nói rằng: "Trương Doãn, Sái Mạo cho người lại bảo chưa thể nào hạ thủ được...". Những câu sau nói nhỏ quá nên Cán nghe không rõ. Một lát, Chu Du trở vào, lại gọi: - Tử Dực! Cán vẫn vờ ngủ không thưa. Du cũng cởi áo đi ngủ.

Can tầm tư: "Chu du thị cá tinh tế nhân, thiên minh tầm thư bất kiến, tất nhiên hại ngã." Thụy chí ngũ canh, can khởi hoán chu du; du khước thụy trú. Can đái thượng cân trách, tiêm bộ

Cán nằm nghĩ thầm rằng: - Chu Du là người cẩn thận, sáng dậy không thấy thư, tất nhiên sẽ không để cho mình được thoát! Vừa sang canh năm, Cán dậy gọi Chu Du. Du vẫn ngủ say. Cán

qián bù chu zhàng , huàn  
liǎo xiǎo tóng , jìng chu yuán  
mén . jun shì wèn : " xian  
sheng nǎ lǐ qù ? " gan yue : "  
wú zài cǐ kǒng wù dou du shì  
, quán qiě gào bié . " jun shì  
yì bù zǔ dang . gan xià  
chuán , fei zhào huí jiàn cáo  
cào . cào wèn : " zì yì gàn shi  
ruò hé ? " gan yue : " zhou  
yú yǎ liàng gao zhì , fei yán  
cí suǒ néng dòng yě . " cào  
nù yue : " shì yòu bù jí , fǎn  
wèi suǒ xiào ! " gan yue : "  
sui bù néng shuo zhou yú ,  
què yǔ chéng xiāng dǎ ting  
de yi jiàn shì . qǐ tuì zuǒ yòu  
.

25 gan qǔ chu shu xìn , jiang  
shàng xiàng shì zhú yì shuo  
yǔ cáo cáo . cào dà nù yue :  
" èr zéi rú cǐ wú lǐ ye ! " jí  
biàn huàn cài mào , zhang  
yún dào zhàng xià . cào yue  
: " wǒ yù shǐ rǔ èr rén jìn  
bing . " mào yue : " jun  
cháng wèi céng liàn shóu ,  
bù kě qīng jìn . " cào nù yue :  
" jun ruò liàn shóu , wú shǒu  
jí xiàn yú zhōu láng yǐ ! " cài ,  
zhang èr rén bù zhī qí yì ,  
jing huang bù néng huí dá .  
cào hè wǔ shì tuī chu zhǎn  
zhì . xu yú , xiān tóu zhàng  
xià , cào fang shěng wù yue  
: " wú zhòng jì yǐ ! " hòu rén  
yǒu shi tàn yue : " cáo cáo  
jian xióng bù kě dang , yi shí

出帐，唤了小童，径出辕门。军士问：“先生那里去？”干曰：“吾在此恐误都督事，权且告别。”军士亦不阻当。干下船，飞棹回见曹操。操问：“子翼干事若何？”干曰：“周瑜雅量高致，非言词所能动也。”操怒曰：“事又不济，反为所笑！”干曰：“虽不能说周瑜，却与丞相打听得一件事。乞退左右。

xuát trướng, hoán liễu tiễu  
đồng, kính xuất viên môn. Quân  
sĩ vấn: "Tiên sinh na lí khứ?"  
Can viết: "Ngô tại thử khùng  
ngô đô đốc sự, quyền thả cáo  
biệt." Quân sĩ diệc bắt trả  
đương. Can hạ thuyền, phi trạo  
hồi kiến tào thao. Thao vấn:  
"Tử dực can sự nhược hè?"  
Can viết: "Chu du nhã lượng  
cao trí, phi ngôn từ sở năng  
động dã." Thao nộ viết: "Sự  
hữu bất tề, phản vi sở tiểu!"  
Can viết: "Tuy bất năng thuyết  
chu du, khước dữ thừa tướng  
đả thính đắc nhất kiện sự. Khất  
thôi tả hữu.

bèn đội khăn mặc áo, lén ra ngoài  
trướng, gọi tiểu đồng, đi thẳng  
đến cửa trại. Quân canh hỏi: -  
Tiên sinh đi đâu? Cán nói: - Ta ở  
đây mãi, sợ lỡ việc đô đốc, nên ta  
tạm cáo từ. Quân sĩ cũng không  
cản trở gì cả. Cán xuống thuyền  
bơi như bay về ra mắt Tào Tháo.  
Tháo hỏi: - Tử Dực đi có được  
việc không? Cán thưa: - Chu Du  
chí khí cao nhã lấm, không sao  
dụ được. Tháo giận, nói: - Đã  
không được việc, lại bị nó chê  
cười cho à? Cán thưa: - Tuy rằng  
không dụ được Chu Du, nhưng  
cũng điều tra được một việc giúp  
thừa tướng. Xin hãy cho tả hữu  
lui cả ra ngoài.

干取出书信，将上项事  
逐一说与曹操。操大怒  
曰：“二贼如此无礼耶！”  
即便唤蔡瑁、张允  
到帐下。操曰：“我欲  
使汝二人进兵。”瑁曰  
：“军尚未曾练熟，不  
可轻进。”操怒曰：“  
军若练熟，吾首级献于  
周郎矣！”蔡、张二人  
不知其意，惊慌不能回答。  
操喝武士推出斩之。  
须臾，献头帐下，操  
方省悟曰：“吾中计矣！”  
后人有诗叹曰：“

Can thủ xuất thư tín, tương  
thượng hạng sự trực nhất  
thuyết dữ tào thao. Thao đại nộ  
viết: "Nhị tặc như thử vô lễ da!"  
Tức tiện hoán thái mạo, trương  
duẫn đáo trường hạ. Thao viết:  
"Ngã dục sử nhữ nhị nhân tiến  
binh." Mạo viết: "Quân thượng  
vị tăng luyện thực, bất khả  
khinh tiến." Thao nộ viết: "Quân  
nhược luyện thực, ngô thủ cấp  
hiến vu chu lang hǐ!" Thái,  
trương nhị nhân bất tri kí ý, kinh  
hoảng bất năng hồi đáp. Thao  
hát võ sĩ thôi xuất trảm chi. Tu  
du, hiến đầu trường hạ, thao  
phương tĩnh ngộ viết: "Ngô  
trúng kế hǐ!" Hậu nhân hữu thi  
thán viết: "Tào thao gian hùng  
bất khả đương, nhất thời quỷ

Cán lấy thư ra và thuật lại đầy  
đuôi câu chuyện cho Tào Tháo  
nghe. Tháo nổi giận, nói: - Chà!  
Hai thằng dám vô lễ thế à? Lập  
tức cho đòi Trương Doãn, Sái  
Mạo vào, Tháo hỏi: - Nay ta định  
sai các ngươi tiến quân đây! Mạo  
bẩm: - Quân sĩ tập chưa được  
giỏi, không nên tiến vội. Tháo gắt  
rằng: - Nếu đợi đến lúc quân sĩ  
tập giỏi, thì đâu tao đã nộp cho  
Chu Du rồi! Hai người không hiểu  
ý thế nào, lúng túng chẳng biết  
nói nǎng ra sao. Tháo bèn quát  
võ sĩ lôi hai người ra chém. Một  
lá lát võ sĩ đem đầu vào dâng, Tháo  
sực nghĩ ra ngay, nói rằng: - Thôi!  
Ta mặc mạo rồi! Người sau có  
thơ than rằng: Xưa nay Tào Tháo  
tiếng khôn ngoan, Khôn thế sao

guǐ jì zhong zhōu láng . cài  
zhāng mài zhǔ qú shēng jī ,  
shéi liào jīn cháo jiàn xià  
wáng ! " zhòng jiāng jiàn sha  
liǎo zhāng , cài èr rén , rù  
wèn qí gù . cào suí xìn zhī  
zhòng jì , què bù kěn rèn cuò  
, nǎi wèi zhòng jiāng yuē : "  
èr rén dài mǎn jun fǎ , wú gù  
zhǎn zhī . " zhòng jiē jiē ya  
bù yǐ .

曹操奸雄不可当，一时  
诡计中周郎。蔡张卖主  
求生计，谁料今朝剑下  
亡！”众将见杀了张、  
蔡二人，入问其故。操  
虽心知中计，却不肯认  
错，乃谓众将曰：“二  
人怠慢军法，吾故斩之。  
”众皆嗟呀不已。

26 cào yú zhòng jiāng nèi xuǎn  
máo ? , yú jìn wèi shuǐ jun  
dou du , yǐ dài cài , zhang èr  
réni zhí . xì zuò tàn zhī ,  
bào guò jiāng dong . zhōu yú  
dà xǐ yue : " wú suǒ huàn  
zhě , cǐ èr rén èr . jìn jì jiǎo  
chú , wú wú you yǐ . " sù yue  
: " dou du yòng bīng rú cǐ ,  
hé chóu cáo zéi bù pò hu ! "  
yú yue : " wú liào zhu jiāng  
bù zhì cǐ jì , dú yǒu zhu gé  
liàng shí jiàn shèng wǒ ,  
xiǎng cǐ móu yì bù néng mán  
yě . zì jìng shì yǐ yán tiǎo zhī  
, kàn ta zhì yě bù zhì , biàn  
dang huí bào . " zhèng shì :  
huán jiāng fǎn xiān chéng  
gōng shì , qù shì cóng páng  
lěng yǎn rén . wèi zhì sù qù  
wèn kǒng míng huán shì rú  
hé , qiè kàn xià wén fēn jiě .

操于众将内选毛玠、于  
禁为水军都督，以代蔡  
、张二人之职。细作探  
知，报过江东。周瑜大  
喜曰：“吾所患者，此  
二人耳。今既剿除，吾  
无忧矣。”肃曰：“都  
督用兵如此，何愁曹贼  
不破乎！”瑜曰：“吾  
料诸将不知此计，独有  
诸葛亮识见胜我，想此  
谋亦不能瞒也。子敬试  
以言挑之，看他知也不  
知，便当回报。”正是  
：还将反间成功事，去  
试从旁冷眼人。未知肃  
去问孔明还是如何，且  
看下文分解。

kế trung chu lang. Thái thương  
mại chủ cầu sinh kế, thùy liêu  
kim triều kiêm hạ vong!" Chúng  
tướng kiến sát liều thương, thái  
nhị nhân, nhập vấn kì cõ. Thao  
tuy tâm tri trúng kế, khước bất  
khẳng nhận thác, nãi vị chúng  
tướng viết: "Nhị nhân dãi mạn  
quân pháp, ngô cố trảm chi."  
Chúng giai ta nha bất dĩ.

lại mắc mèo gian? Hối ơi! Sái,  
Trương, quân bán chúa, Rước  
voi giày mã, chết không oan! Các  
tướng thấy Tháo giết Trương,  
Sái, bèn vào hỏi nguyên nhân  
làm sao, Tháo biết mình mắc  
mưu, nhưng vẫn không chịu nhận  
lỗi, bèn bảo các tướng rằng: - Hai  
người ấy khinh thường quân  
pháp nên ta giết đi. Ai này đều  
thở dài buồn bã.

Thao vu chúng tướng nội tuyển  
mao giới, vu cầm vi thủy quân  
đô đốc, dĩ đại thái, trương nhị  
nhân chi chức. Tế tác tham tri,  
báo quá giang đông. Chu du  
đại hỉ viết: "Ngô sở hoạn giả,  
thủ nhị nhân nhĩ. Kim kí tiểu  
trừ, ngô vô ưu hĩ." túc viết: "Đô  
đốc dụng binh như thủ, hà sầu  
tào tặc bắt phá hò!" Du viết:  
"Ngô liêu chư tướng bắt tri thủ  
kế, độc hữu Gia Cát Lượng thức  
kiến thắng ngã, tướng thủ mưu  
diệc bắt năng man dã. Tử Kính  
thí dĩ ngôn thiêu chí, khán tha  
tri dã bắt tri, tiện đương hồi  
báo." chánh thị: hoàn tương  
phản gian thành công sự, khú  
thí tòng bàng lãnh nhẫn nhân.  
Vị tri túc khứ vấn khống minh  
hoàn thị như hà, thả khán hạ  
văn phân giải

Tháo chọn Mao Giới và Vu Cẩm  
cử thay làm thủy quân đô đốc.  
Quân do thám tin về cho Chu Du.  
Du mừng rõ, nói: - Ta chỉ lo hai  
người ấy, nay đã trừ xong, lòng ta  
thanh thản vô cùng. Lỗ Túc nói: -  
Đô đốc dùng binh như thế, lo gì  
chẳng phá được Tào Tháo. Du  
nói: - Ta chắc rằng các tướng  
không ai hiểu mưu ta, chỉ có Gia  
Cát Lượng kiến thức hơn ta, chắc  
mèo này cũng không giấu được  
hắn. Tử Kính thử sang dò xem  
hắn có biết hay không, rồi về báo  
cho ta. Ấy là: Muốn đem phản  
gián mưu vừa đạt, Ướm hỏi  
người ngoài có biết không? Chưa  
biết Lỗ Túc đi dò Khổng Minh thế  
nào, xem đến hồi sau mới rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỲ

1 三国演义 – 罗贯中  
046  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo lǔ sù lǐng liǎo zhōu  
yú yán yǔ , jìng lái zhōu  
zhong xiāng tàn kǒng míng .  
kǒng míng jiē rù xiǎo zhōu  
duì zuò . sù yue : " lián rì cuò  
bàn jun wù , yǒu shī ting jiào ."  
kǒng míng yue : " biàn shì  
liàng yì wèi yǔ dou du hè xǐ ."  
sù yue : " hé xǐ ? " kǒng  
míng yue : " gōng jǐn shí xian  
sheng lái tàn liàng zhì yě bù  
zhì , biàn shì zhè jiàn shì kě  
hè xǐ ēr . " tán de lǔ sù shi sè  
wèn yue : " xiān sheng hé  
yóu zhì zhì ? " kǒng míng  
yue : " zhè tiáo jì zhì hǎo  
nòng jiǎng gan . cáo cào ,  
suí bì yí shí mán guò , bì  
rán biàn shèng wù , zhì shí  
bù kěn rèn cuò ēr . jìn cài ,  
zhang liǎng rén jì sī , jiang  
dong wú huàn yǐ , rú hé bù  
hè xǐ ! wú wén cáo cào huàn  
máo ? , yú jìn wèi shuǐ jun  
dou du , zé zhè liǎng gè  
shǒu lǐ , hǎo dǎi sòng liǎo  
shuǐ jun xìng mìng . " lǔ sù  
ting liǎo , kai kǒu bù de , bǎ  
xie yán yǔ zhì wú liǎo bàn  
shǎng , bié kǒng míng ér huí .  
kǒng míng zhǔ yue : " wàng

第四十六回  
用奇谋孔明借箭  
献密计黄盖受刑

Đệ tứ thập lục hồi dụng kí  
mưu khổng minh tá tiền hiến  
mật kế hoàng cái thụ hình

HỒI 46 Dùng Chước lạ,  
Khổng Minh mượn tên; Dâng  
kết mật, Hoàng Cái chịu nhục.

却说鲁肃领了周瑜言语，径来舟中相探孔明。孔明接入小舟对坐。肃曰：“连日措办军务，有失听教。”孔明曰：“便是亮亦未与都督贺喜。”肃曰：“何喜？”孔明曰：“公瑾使先生来探亮知也不知，便是这件事可贺喜耳。”谈得鲁肃失色问曰：“先生何由知之？”孔明曰：“这条计只好弄蒋干。曹操、虽被一时瞒过，必然便省悟，只是不肯认错耳。今蔡、张两人既死，江东无患矣，如何不贺喜！吾闻曹操换毛玠、于禁为水军都督，则这两个手里，好歹送了水军性命。”鲁肃听了，开口不得，把些言语支吾了半晌，

Khước thuyết lỗ túc lĩnh liễu chu du ngôn ngữ, kính lai chu trung tương tham khổng minh. Khổng minh tiếp nhập tiểu chu đối tọa. Túc viết: "Liên nhật thô biện quân vụ, hữu thất thính giáo." Khổng minh viết: "Tiện thị lượng diệc vị dữ đô đốc hạ hỉ." Túc viết: "Hà hỉ?" Khổng minh viết: "Công cần sử tiên sinh lai tham lượng tri dã bất tri, tiên thị giá kiên sự khả hạ hỉ nhĩ." Đàm đắc lỗ túc thất sắc vấn viết: "Tiên sinh hà do tri chí?" Khổng minh viết: "Giá điều kẽ chỉ hảo lộng tương can. Tào thao, tuy bị nhất thời man quá, tất nhiên tiên tĩnh ngô, chỉ thị bất khẳng nhận thác nhĩ. Kim thái, trương lưỡng nhân kí tử, giang đông vô hoạn hĩ, như hà bất hạ hỉ! Ngô văn tào thao hoán mao giới, vu cầm vi thủy quân đô đốc, tắc giá lưỡng cá thủ lí, hảo ngạt tổng liễu thủy quân tính mệnh." Lỗ túc thính liễu, khai khẩu bất đắc, bả ta ngôn ngữ chi ngô liễu bán thường, biệt khổng minh nhi hồi. Khổng minh chúc viết: "Vọng tử kính tại công cần diện tiền vật ngon

Lỗ Túc vâng lời Chu Du xuống thuyền thăm dò Khổng Minh, Khổng Minh đón vào khoang thuyền ngồi chơi. Túc nói: - Mấy bữa nay bận việc quân, chưa lúc nào rảnh đến hầu chuyện tiên sinh được. Khổng Minh nói: - Chính tôi cũng chưa đến mừng đô đốc được. Túc hỏi: - Có việc gì mà mừng? Khổng Minh nói: - Việc Công Cẩn sai ông đến dò tôi xem có biết hay không, việc ấy chính nên mừng. Lỗ Túc tái mặt hỏi: - Sao tiên sinh biết? Khổng Minh đáp: Mẹo ấy chỉ lừa được Tưởng Cán. Tào Tháo tuy cũng mắng méo, nhưng hắn tắt nghĩ ra, song không chịu nhận lỗi đâu. Nay Trương, Sái hai người đã chết, Giang Đông không phải lo gì nữa, sao chẳng mừng được! Tôi lại nghe Tào Tháo cho Vu Cầm, Mao Giới lên thay lĩnh chức thủy quân đô đốc. Hai người ấy chỉ có mang tính mệnh cả thủy quân Tào Tháo mà chẳng đi, chờ làm chi được! Lỗ Túc nghe xong, nói một vài câu qua loa rồi từ biệt ra về. Khổng Minh dặn Lỗ Túc: - Tử

zi jìng zài gōng jǐn miàn qián  
wú yán liàng xiān zhī cí shí .  
kǒng gōng jǐn xīn huái dù jì ,  
yòu yào xún shì hàn liàng . "  
lǔ sù yìng nuò ér qù , huí jiàn  
zhou yú , bǎ shàng xiàng shí  
zhì de shí shuo liǎo . yú dà  
jīng yue : " cǐ rén jué bù kě  
liù ! wú jué yì zhǎn zhì ! " sù  
quàn yue : " ruò sha kǒng  
míng , què bēi cáo cào xiào  
yě . " yú yue : " wú zì yǒu  
gōng dào zhǎn zhì , jiào ta sǐ  
ér wú yuàn . " sù yue : " hé  
yǐ gōng dào zhǎn zhì ? " yú  
yue : " zì jìng xiū wèn , lái rì  
biàn jiàn . "

別孔明而回。孔明囑曰：  
：“望子敬在公瑾面前勿言亮先知此事。恐公瑾心怀妒忌，又要寻事害亮。”鲁肃应诺而去，回见周瑜，把上项事只得实说了。瑜大惊曰：“此人决不可留！吾決意斬之！”肅効曰：“若杀孔明，却被曹操笑也。”瑜曰：“吾自有公道斬之，教他死而无怨。”肅曰：“何以公道斬之？”瑜曰：“子敬休间，来日便見。”

3 cì rì , jù zhòng jiang yú  
zhàng xià , jiào qǐng kǒng  
míng yì shì . kǒng míng xīn  
rán ér zhì . zuò dìng , yú wèn  
kǒng míng yue : " jí rì jiang  
yǔ cáo jun jiao zhàn , shuǐ lù  
jiao bing , dang yǐ hé bing qì  
wèi xian ? " kǒng míng yue :  
" dà jiang zhì shàng , yǐ gong  
jiàn wèi xian . " yú yue : "  
xian sheng zhì yán , shèn gé  
yú yì . dàn jìn jun zhōng  
zhèng que jiàn yòng , gǎn  
fán xian sheng jian zào shí  
wàn zhì jiàn , yǐ wèi yìng dí  
zhi jù . cǐ xì gong shì , xian  
sheng xìng wù tuì què . "

次日，聚众将于帐下，教请孔明议事。孔明欣然而至。坐定，瑜问孔明曰：“即日将与曹军交战，水路交兵，当以何兵器为先？”孔明曰：“大江之上，以弓箭为先。”瑜曰：“先生之言，甚合愚意。但今军中正缺箭用，敢烦先生监造十万枝箭，以为应敌之具。此系公事，先生幸勿推却。”孔明

lượng tiên tri thử sự. Khủng công cẩn thận hoài đồ kị, hựu yếu tám sự hại lượng." Lỗ túc ứng nặc nhi khứ, hồi kiến chu du, bả thương hạng sự chỉ đắc thật thuyết liễu. Du đại kinh viết: "Thủ nhân quyết bất khả lưu! Ngô quyết ý trảm chí!" Túc khuyên viết: "Nhược sát khồng minh, khước bị tào thao tiêu dã." Du viết: "Ngô tự hữu công đạo trảm chí, giáo tha tử nhì vô oán." Túc viết: "Hà dĩ công đạo trảm chí?" Du viết: "Tử kính hữu vấn, lai nhật tiện kiến."

Kính có về, dừng nói với Công Cản rằng tôi biết trước việc ấy nhé! Sợ rồi Công Cản mang lòng ghen ghét. Lại kiêm chuyện để mưu hại tôi. Lỗ Túc vâng lời trở về, ra mắt Chu Du, kể hết đầu đuôi, Du thất kinh, nói: - Người này quyết không sao để được, ta phải chém đi mới xong. Lỗ Túc can: - Nếu ta giết Khổng Minh, sẽ bị Tào Tháo cười cho. Du nói: - Ta sẽ lấy phép công mà chém, cho hắn chết cũng không oán được ta. Lỗ Túc hỏi: - Phép công gì? Du nói: - Tử Kính không phải nói, đến mai sẽ biết.

Hôm sau, Du hội cả các tướng dưới trướng, mời Khổng Minh đến bàn việc. Khổng Minh đến. Du hỏi: - Nay sắp đánh nhau với Tào Tháo ở trên mặt sông, nên dùng vũ khí gì đánh cho tiện? Khổng Minh thưa: Trên mặt sông lớn, cốt lấy cung tên là đầu. Du nói: - Lời tiên sinh hợp ý tôi lắm! Hiện trong quân đang thiếu tên bắn, phiền tiên sinh trông nom giúp cho việc làm mười vạn chiếc tên. Đây là việc công, xin tiên sinh chờ nên từ chối. Khổng Minh nói: - Đô đốc đã sai, tôi xin hết sức. Xin hỏi mười vạn tên khi nào dùng

kǒng míng yue : " dou du jiàn wéi , zì dang xiào láo . gǎn wèn shí wàn zhī jiàn , hé shí yào yòng ? " yú yue : " shí rì zhī nèi , kě wán bàn fǒu ? " kǒng míng yue : " cào jun jí rì jiāng zhì , ruò hòu shí nì , bì wù dà shì . " yú yue : " xian sheng liào jǐ rì kě wán bàn ? " kǒng míng yue : " zhī xiao san rì , biàn kě bài nà shí wàn zhī jiàn . " yú yue : " jun zhōng wú xì yán . " kǒng míng yue : " zěn gǎn xì dou du ! yuàn nà jun lìng zhuàng : san rì bù bàn , gan dang zhòng fá . " yú dà xǐ , huàn jun zhèng sì dang miàn qū liǎo wén shu , zhì jiǔ xiāng dài yue : " dài jun shì bì hòu , zì yǒu chóu láo . " kǒng míng yue : " jin rì yǐ bù jí , lái rì zào qǐ . zhì dì san rì , kě cha wǔ bǎi xiǎo jun dào jiāng bian ban jiàn . " yǐn liǎo shù pei , cí qù . lǔ sù yue : " cǐ rén mò fei zhà hu ? " yú yue : " ta zì sòng sī , fei wǒ bi ta . jìn míng bái duì zhòng yào liǎo wén shu , ta biàn liǎng xié sheng chì , yě fei bù qù . wǒ zhī fēn fù jun jiàng rén děng , jiào ta gù yì chí yán , fán yìng yòng wù jiàn , dou bù yǔ qí bèi . rú cǐ , bì rán wù liǎo rì qì . nǎ shí dìng zuì , yǒu hé lǐ shuo ? gong jin kě qù tàn ta xu shí , què lái huí bào .

曰：“都督见委，自当效劳。敢问十万枝箭，何时要用？”瑜曰：“十日之内，可完办否？”孔明曰：“操军即日将至，若候十日，必误大事。”瑜曰：“先生料几日可完办？”孔明曰：“只消三日，便可拜纳十万枝箭。”瑜曰：“军中无戏言。”孔明曰：“怎敢戏都督！愿纳军令状：三日不办，甘当重罚。”瑜大喜，唤军政司当面取了文书，置酒相待曰：“待军事毕后，自有酬劳。”孔明曰：“今日已不及，来日造起。至第三日，可差五百小军到江边搬箭。”饮了数杯，辞去。鲁肃曰：“此人莫非诈乎？”瑜曰：“他自送死，非我逼他。今明白对众要了文书，他便两肋生翅，也飞不去。我只分付军匠人等，教他故意迟延，凡应用物件，都不与齐备。如此，必然误了日期。

"Đô đốc kiến ủy, tự đương hiệu lao. Cảm vấn thập vạn chi tiền, hà thời yêu dụng?" Du viết: "Thập nhật chi nội, khả hoàn biện phủ?" Khổng minh viết: "Thao quân túc nhật tương chí, nhược hậu thập nhật, tất ngộ đại sự." Du viết: "Tiên sinh liêu kỉ nhật khả hoàn biện?" Khổng minh viết: "Chỉ tiêu tam nhật, tiện khâ bái nạp thập vạn chi tiền." Du viết: "Quân trung vô hí ngôn." Khổng minh viết: "Chỗ cảm hí đô đốc! Nguyện nạp quân lệnh trạng: tam nhật bắt biện, cam đương trọng phạt. "Du đại hỉ, hoán quân chánh ti đương diện thủ liễu văn thư, trí túu tương đai viết: "Đãi quân sự tất hậu, tự hữu thù lao." Khổng minh viết: "Kim nhật dĩ bắt cập, lai nhật tạo khởi. Chí đê tam nhật, khả sai ngũ bách tiểu quân đáo giang biên bàn tiền." Âm liễu số bôi, từ khứ. Lỗ túc viết: "Thủ nhân mạc phi trả hồ?" Du viết: "Tha tự tổng tử, phi ngã bức tha. Kim minh bạch đổi chúng yêu liễu văn thư, tha tiên lưỡng hiệp sinh sí, dã phi bắt khứ. Ngã chỉ phân phó quân tượng nhân đẳng, giáo tha cố ý trì duyên, phàm ứng dụng vật kiện, đồ bất dữ tề bị. Như thử, tất nhiên ngô liễu nhật kì. Na thời định tội, hữu hà lí thuyết? Công kim khả khứ tham tha hư thật, khước lai hồi báo.

đến? Du hỏi: - Trong mười hôm, có làm xong không? Khổng Minh nói: - Quân Tào nay mai sắp đến, nếu đợi mười ngày, việc lớn hỏng mất. Du hỏi: - Tiên sinh liệu độ mấy hôm thì xong? Khổng Minh thưa: - Trong nội ba ngày sẽ nộp đủ mười vạn tên. Du nói: - Việc quân không phải trò đùa đâu! Khổng Minh nói: - Đâu có dám đùa với đô đốc, tôi xin làm giấy cam đoan, nếu ba ngày không xong, cam chịu trọng tội. Du mừng lắm, gọi ngay quan chính tư mang giấy tờ ra làm cam kết, rồi mở tiệc khoản đãi và nói: - Khi nào xong việc, sẽ có hậu thưởng. Khổng Minh nói: - Hôm nay đã không kịp rồi, ngày mai bắt đầu làm, đến ngày thứ ba, xin đô đốc sai năm trăm quân đến bờ sông nhận tên đem về. Khổng Minh uống thêm vài chén rồi từ biệt. Lỗ Túc hỏi Chu Du: - Người này nói khoác chǎng? Du nói: - Rõ ràng hắn tự mua lấy cái chết, chứ ta cũng không bắt ép gì hắn. Hôm nay đồng đủ mặt các quan, làm tờ cam kết, dù hắn có mọc cánh cũng không bay thoát. Ta dặn bọn thợ cố làm dây dưa, và không cấp đủ cho đồ dùng, tất nhiên hắn lỡ hẹn. Khi ấy ta trị tội, xem có kêu ca được nữa không? Tử Kính thử sang thăm dò tình hình, về báo cho ta biết.

那时定罪，有何理说？  
公今可去探他虚实，却  
来回报。

4 sù lǐng mìng lái jiàn kǒng  
míng . kǒng míng yue : " wú  
céng gào zì jìng , xiù duì  
gong jǐn shuo , tā bì yào hàn  
wǒ . bù xiǎng zì jìng bù kěn  
wèi wǒ yǐn huì , jīn rì guǒ rán  
yòu nòng chu shì lái . san rì  
nèi rú hé zào de shí wàn jiàn  
? zì jìng zhì de jiù wǒ ! " sù  
yue : " gong zì qū qí huò , wǒ  
rú hé jiù de nǐ ? " kǒng míng  
yue : " wàng zì jìng jiè wǒ èr  
shí zhì chuán , měi chuán  
yào jun shì san shí rén ,  
chuán shàng jie yòng qīng  
bù wèi mǎn , gè shù cǎo  
qian yú gè , fēn bù liǎng biān  
. wú bié yǒu miào yòng . dì  
san rì bao guǎn yóu shí wàn  
zhī jiàn . zhì bù kě yòu jiào  
gong jǐn de zhì , ruò bǐ zhì  
zhì , wú jì bài yǐ . " sù yǔn  
nuò , què bù jiě qí yì , huí  
bào zhōu yú , guǒ rán bù tí  
qǐ jiè chuán zhì shì , zhì yán :  
" kǒng míng bìng bù yòng  
jiàn zhú , líng máo , jiao qí  
děng wù , zì yǒu dào lǐ . " yú  
dà yí yue : " qiè kàn ta san rì  
hòu rú hé huí fù wǒ ! " què  
shuo lǔ sù sì zì bo qīng kuài  
chuán èr shí zhì , gè chuán  
san shí yú rén , bìng bù mǎn  
shù cǎo děng wù , jìn jie qí  
bèi , hòu kǒng míng diào

肃领命来见孔明。孔明曰：“吾曾告子敬，休对公瑾说，他必要害我。不想子敬不肯为我隐讳，今日果然又弄出事来。三日内如何造得十万箭？子敬只得救我！”肃曰：“公自取其祸，我如何救得你？”孔明曰：“望子敬借我二十只船，每船要军士三十人，船上皆用青布为幔，各束草千余个，分布两边。吾别有妙用。第三日包管有十万枝箭。只不可又教公瑾得知，若彼知之，吾计败矣。”肃允诺，却不解其意，回报周瑜，果然不提起借船之事，只言：“孔明并不用箭竹、翎毛、胶漆等物，自有道理。”瑜大疑曰：“且看他三日后如何回覆我！”却说鲁肃私自拨轻快船二十只，各船三十

Túc lĩnh mệnh lai kiến khỗng  
minh. Khỗng minh viết: "Ngô  
tầng cáo tử kính, hữu đối công  
cần thuyết, tha tất yêu hại ngã.  
Bất tưởng tử kính bất khắng vi  
ngã ẩn húy, kim nhật quả nhiên  
hữu lộng xuất sự lai. Tam nhật  
nội như hà tạo đắc thập vạn  
tiễn? Tử Kính chỉ đắc cứu ngã!"  
Túc viết: "Công tự thủ kì họa,  
ngã như hà cứu đắc nhĩ?"  
Khỗng minh viết: "Vọng tử kính  
tá ngã nhị thập chỉ thuyền, mỗi  
thuyền yêu quân sĩ tam thập  
nhân, thuyền thương giai dụng  
thanh bố vi mạn, các thúc thảo  
thiên dư cá, phân bố lưỡng  
biên. Ngô biệt hữu diệu dụng.  
Đệ tam nhật bao quản hữu thập  
vạn chi tiễn. Chỉ bất khả hựu  
giáo công cần đắc tri, nhược bỉ  
tri chi, ngô kế bại hĩ." Túc duẫn  
nặc, khuốc bất giải kì ý, hồi  
báo chu du, quả nhiên bất đề  
khởi tá thuyền chí sự, chỉ ngôn:  
"Khỗng minh tịnh bất dụng tiễn  
trúc, linh mao, giao tất đắng  
vật, tự hữu đạo lǐ." Du đại nghi  
viết: "Thả khán tha tam nhật  
hậu như hà hồi phúc ngã!"  
Khuốc thuyết lỗ túc tư tự bát  
khinh khoái thuyền nhị thập chỉ,  
các thuyền tam thập dư nhân,  
tịnh bố mạn thúc thảo đắng vật,  
tần giai tề bị, hậu khỗng minh

Lỗ Túc vâng lệnh, đến gặp  
Khỗng Minh. Khỗng Minh nói: -  
Ta đã bảo Tử Kính đừng nói  
chuyện gì với Công Cẩn, e  
Công Cẩn lại tìm kế hại ta.  
Không ngờ Tử Kính không chịu  
giấu giếm họ, hôm nay, quả  
nhiên lại có chuyện. Trong ba  
ngày, làm sao vớt nổi mươi vạn  
tên, Tử Kính phải cứu ta mới  
được. Túc nói: - Ông tự rước  
lấy tội, tôi biết cứu làm sao bây  
giờ? Khỗng Minh nói: - Tử Kính  
cho ta mượn hai chục chiếc  
thuyền, mỗi chiếc dùng ba chục  
tay thủy thủ tốt. Trên thuyền  
cảng vải xanh che chung  
quanh, và xếp hơn nghìn bó cỏ  
ở hai bên mạn thuyền. Ta sẽ có  
kế. Đến ngày thứ ba bão đảm  
có đủ hai mươi vạn tên cho mà  
xem. Nhưng chờ để cho Công  
Cẩn biết nữa, nếu hắn biết thì  
kể ta hỏng mất đó. Túc vâng  
lời, nhưng chưa hiểu rõ mưu  
mô khỗng Minh ra sao. Lúc vè  
gặp Chu Du, quả nhiên Túc  
không đả động gì đến việc  
mượn thuyền, chỉ bảo không  
thấy Khỗng Minh dùng đền tre,  
gỗ, lông chim và sơn nhưa gì  
cả, chỉ nói rằng đã có cách. Du  
rất ngạc nhiên nói: - Thủ đợi  
đến hôm thứ ba xem sao. Lỗ  
Túc cắt riêng hai chục chiếc

yòng . dì yì rì què bù jiàn  
kǒng míng dòng jǐng ; dì èr rì  
yì zhī bù dòng . zhì dì sān rì  
sì gèng shí fen , kǒng míng  
mì qǐng lǔ sù dào chuán  
zhong . sù wèn yue : " gong  
zhao wǒ lái hé yì ? " kǒng  
míng yue : " tè qǐng zì jìng  
tòng wāng qǔ jiàn . " sù yue :  
" hé chǔ qù qū ? " kǒng míng  
yue : " zì jìng xiù wèn , qián  
qù biàn jiàn . " suì mìng jiāng  
èr shí zhī chuán , yòng  
cháng suǒ xiāng lián , jìng  
wàng bēi àn jìn fa . shì yè dà  
wù mǎn tiān , Cháng Jiāng  
zhī zhōng , wù qì gèng shèn  
, duì miàn bù xiāng jiàn .  
kǒng míng cù zhōu qián jìn ,  
guǒ rán shì hǎo dà wù !

qián rén yǒu pian " dà wù  
chuí jiāng fù " yue : " dà zai  
Cháng Jiāng ! xi jie mí , é ,  
nán kòng san wú , bēi dài lè  
hé . huì bǎi chuan ér rù hǎi ,  
lì wàn gǔ yǐ yáng bo . zhì ruò  
lóng bó , hǎi ruò , jiāng fei ,  
shuǐ mǔ , cháng jīng qian  
zhàng , tian wú lè shǒu , guǐ  
guài yì lèi , xián jí ér yǒu . gài  
fu guǐ shén zhì suǒ píng yi ,  
ying xióng zhì suǒ zhàn shǒu  
yě . shí yě yin yáng jì luàn ,  
mèi shuǎng bù fen . yà  
cháng kōng zhì yí sè , hu dà  
wù zhì sì tún . sui yú xin ér  
mò dǔ , wéi jin gǔ zhì kě wén  
. chu ruò míng méng , cái yīn  
nán shan zhì bào ; jiàn ér

余人，并布幔束草等物，尽皆齐备，候孔明调用。第一日却不见孔明动静；第二日亦只不动。至第三日四更时分，孔明密请鲁肃到船中。肃问曰：“公召我来何意？”孔明曰：“特请子敬同往取箭。”肃曰：“何处去取？”孔明曰：“子敬休问，前去便见。”遂命将二十只船，用长索相连，径望北岸进发。是夜大雾漫天，长江之中，雾气更甚，对面不相见。孔明促舟前进，果然是好大雾！

前人有篇《大雾垂江赋》曰：“大哉长江！西接岷、峨，南控三吴，北带九河。汇百川而入海，历万古以扬波。至若龙伯、海若，江妃、水母，长鲸千丈，天蜈九首，鬼怪异类，咸集而有。盖夫鬼神之所凭依，英雄之所战守也。时也阴阳既乱，昧爽不

điều dung. Đệ nhất nhật khuya  
bắt kiến khồng minh động tĩnh;  
đệ nhị nhật diệc chỉ bắt động.  
Chí đệ tam nhật tú canh thời  
phân, khồng minh mật thỉnh lõ  
túc đáo thuyền trung. Túc vấn  
viết: "Công triệu ngã lai hà ý?"  
Khồng minh viết: "Đặc thỉnh tú  
kính đồng vãng thủ tiên." Túc  
viết: "Hà xứ khứ thủ?" Khồng  
minh viết: "Tú kính hữu vấn,  
tiền khứ tiên kiến." Toại mệnh  
tương nhị thập chỉ thuyền, dụng  
trường tác tương liên, kính  
vọng bắc ngạn tiến phát. Thị dạ  
đại vụ mạn thiêng, trường giang  
chi trung, vụ khí canh thậm, đồi  
diện bất tương kiến. Khồng  
minh xúc chu tiền tiên, quả  
nhiên thị hảo đại vụ!

Tiền nhân hữu thiên (Đại vụ  
thùy giang phú) Viết: "Đại tai  
trường giang! Tây tiếp dân,  
nga, nam khồng tam ngô, bắc  
đái cửu hà. Hồi bách xuyên nhi  
nhập hải, lịch vạn cổ dĩ dương  
ba. Chí nhược long bá, hải  
nhược, giang phi, thủy mẫu,  
trường kinh thiên trường, thiên  
ngô cửu thủ, quỷ quái dị loại,  
hàm tập nhi hữu. Cái phu quỷ  
thần chi sở bằng y, anh hùng  
chi sở chiến thủ dã. Thời dã âm  
dương kí loạn, muội sàng bắt  
phân. Nhạ trường không chí  
nhất sắc, hốt đại vụ chí tú  
truân. Tuy dữ tân nhi mạc đồ,  
duy kim cổ chí khả văn. Sơ  
nhược minh mông, tài ẫn nam

thuyền nhanh nhẹ, mỗi chiếc ba  
chục người bơi, dù đồ vải căng,  
cỏ bó, dụ bị săn sàng cho  
Khồng Minh. Ngày thứ nhất  
không thấy gì, ngày thứ hai  
cũng vậy. Mãi đến hôm thứ ba,  
độ canh tư, Khồng Minh mới  
lén sai người mời Lỗ Túc xuống  
thuyền. Túc hỏi: - Ông gọi tôi  
đến có việc gì? Khồng Minh  
nói: - Mời ông cùng đi lấy tên  
một thê. Túc hỏi: - Lấy tên ở  
đâu? Khồng Minh nói: - Tử  
Kính không phải hỏi, cứ đi sẽ  
biết. Nói rồi, sai lấy thùng chạc  
dàng cả hai chục thuyền làm  
một, cho bơi thẳng lên phía  
bắc. - Đêm ấy, sương mù phủ  
kin trời, trên mặt sông lại càng  
mờ mịt, giáp mặt không trông  
thấy nhau. Khồng Minh giục  
quân chèo thuyền đi thật gấp.  
Quả thật là sương mù rất đẹp,  
rất nên thơ.

chong sai , yù mí bēi hǎi zhī  
kun . rán hòu shàng jiē gāo  
tian , xià chuí hòu dì ; miǎo  
hu cāng máng , hào hu wú jì .  
. jīng ní chu shuǐ ér téng bo ,  
jiāo lóng qián yuán ér tǔ qì .  
yòu rú méi lín shou rù , chún  
yīn niàng hán ; míng míng  
mò mò , jié hào mǎn mǎn .  
dōng shí chái sang zhì àn ,  
nán wú xià kǒu zhī shān .  
zhàn chuán qian sou , ju  
chén lún yú yán huò ; yú  
zhou yí yè , jīng chu méi yú  
bo lán . shèn zé qióng wú wú  
guang , cháo yáng shi sè ;  
fǎn bái zhòu wèi hun huáng ,  
biàn dan shan wèi shuǐ bì .  
sui dà yǔ zhì zhì , bù néng  
cè qí qiǎn shen ; lí lǚ zhī  
míng , yan néng biàn hu zhǐ  
chǐ ? yú shì Féng yí xí làng ,  
píng yì shou gong ; yú bie  
dùn jí , niǎo shòu qián zong .  
gé duàn péng lái zhì dǎo , àn  
wéi chang hé zhī gong .  
huǎng hu ben téng , rú zòu  
yǔ zhì jiāng zhì ; fen yún zá  
tà , ruò hán yún zhì yù tòng .  
nǎi néng zhong yǐn dù shé ,  
yin zhì ér wèi zhàng jí ; nèi  
cáng yao mèi , píng zhì ér  
wèi huò hài . jiàng jí è yú rén  
xiān , qǐ feng chén yú Sāi  
wài . xiǎo míng yù zhī yao  
shang , dà rén guan zhī gǎn  
kài . gài jiāng fǎn yuán qì yú  
hóng huang , hùn tian dì wèi  
dà kuài .

分。讶长空之一色，忽  
大雾之四屯。虽舆薪而  
莫睹，惟金鼓之可闻。  
初若溟濛，才隐南山之  
豹；渐而充塞，欲迷北  
海之鲲。然后上接高天  
，下垂厚地；渺乎苍茫  
，浩乎无际。鲸鲵出水  
而腾波，蛟龙潜渊而吐  
气。又如梅霖收溽，春  
阴酿寒；溟溟漠漠，洁  
浩漫漫。东失柴桑之岸  
，南无夏口之山。战船  
千艘，俱沉沦于岩壑；  
渔舟一叶，惊出没于波  
澜。甚则穹吴无光，朝  
阳失色；返白昼为昏黄  
，变丹山为水碧。虽大  
禹之智，不能测其浅深  
；离娄之明，焉能辨乎  
咫尺？于是冯夷息浪，  
屏翳收功；鱼鳖遁迹，  
鸟兽潜踪。隔断蓬莱之  
岛，暗围阊阖之宫。恍  
惚奔腾，如骤雨之将至  
；纷纭杂沓，若寒云之  
欲同。乃能中隐毒蛇，  
因之而为瘴疠；内藏妖  
魅，凭之而为祸害。降  
疾厄于人间，起风尘于

sơn chi báo; tiệm nhi sung tắc,  
dục mê bắc hải chi côn. Nhiên  
hậu thượng tiếp cao thiên, hạ  
thùy hậu địa; miểu hồ thương  
mang, hạo hồ vô tế. Kình nghệ  
xuất thủy nhì đằng ba, giao long  
tiềm uyên nhì thô khí. Hựu như  
mai lâm thu nhục, xuân âm  
nhường hàn; minh minh mạc  
mạc, khiết hạo mạn mạn. Đông  
thất sài tang chi ngạn, nam vô  
hạ khẩu chi son. Chiến thuyền  
thiên tao, câu trầm luân vu  
nham hác; ngư chu nhất diệp,  
kinh xuất một vu ba lan. Thâm  
tắc khung ngô vô quang, triều  
dương thất sắc; phản bạch trú  
vi hôn hoàng, biến đan sơn vi  
thủy bích. Tuy đại vũ chi trí, bất  
năng trắc kì thiển thâm; li lâu  
chi minh, yên năng biện hồ chỉ  
xích? Vu thị phùng di túc lăng,  
bình ẻ thu công; ngư miết độn  
tích, điểu thú tiêm tung. Cách  
đoạn bồng lai chi đảo, ám vi  
xương hạp chi cung. Hoảng hốt  
bôn đằng, như sập vũ chi  
tương chí; phản vân tạp đạp,  
nhược hàn vân chi dục đồng.  
Nãi năng trung ẩn độc xà, nhân  
chi nhi vi chưởng lệ; nội tàng  
yêu mị, băng chi nhi vi họa hại.  
Hàng tật ách vu nhân gian, khởi  
phong trần vu tắc ngoại. Tiểu  
dân ngộ chi yêu thương, đại  
nhân quan chi cảm khái. Cái  
tương phản nguyên khí vu  
hồng hoang, hỗn thiên địa vi đại  
khối.

塞外。小民遇之夭伤，  
大人观之感慨。盖将返  
元气于洪荒，混天地为  
大块。

5 dang yè wǔ gèng shí hòu , chuán yǐ jìn cáo cào shuǐ zhài . kǒng míng jiào bǎ chuán zhī tóu xì wěi dong , yí dài bǎi kai , jiù chuán shàng léi gǔ nà hǎn . lǔ sù jīng yue : " tǎng cáo bīng qí chu , rú zhī nài hé ? " kǒng míng xiào yue : " wú liào cáo cào yú zhòng wù zhōng bì bù gǎn chu . wú dēng zhì gù zhuó jiǔ qū lè , dài wù sǎn biàn huí .

当夜五更时候，船已近曹操水寨。孔明教把船只头西尾东，一带摆开，就船上擂鼓呐喊。鲁肃惊曰：“倘曹兵齐出，如之奈何？”孔明笑曰：“吾料曹操于重雾中必不敢出。吾等只顾酌酒取乐，待雾散便回。

6 què shuo cáo zhài zhōng , ting de léi gǔ nà hǎn , máo ? , yú jìn èr rén huang máng fei bào cáo cào . cáo chuán lìng yue : " zhòng wù mí jiāng , bǐ jun hu zhì , bì yǒu mái fú , qie bù kě qīng dòng . kě bo shuǐ jun gong nǚ shǒu luàn jiàn shè zhì . " yòu chāi rén wǎng hàn zhài néi huàn zhang liáo , xú ? gè dài gong nǚ jun san qian , huǒ sù dào jiang bian zhù shè . bì jí hào lìng dào lái , máo ? , yú jìn pà nán jun qiǎng rù shuǐ zhài , yǐ cha gong nǚ shǒu zài zhài qián fàng jiàn ; shǎo qǐng , hàn zhài néi gong nǚ shǒu yì dào , yue yì wàn yú

却说曹寨中，听得擂鼓呐喊，毛玠、于禁二人慌忙飞报曹操。操传令曰：“重雾迷江，彼军忽至，必有埋伏，切不可轻动。可拨水军弓弩手乱箭射之。”又差人往旱寨内唤张辽、徐晃各带弓弩军三千，火速到江边助射。比及号令到来，毛玠、于禁怕南军抢入水寨，已差弓弩手在寨前放箭；少顷，旱寨内弓弩手亦到，约

Đương dạ ngũ canh thời hậu, thuyền dĩ cận tào thao thủy trại. Khổng minh giáo bả thuyền chỉ đầu tây vĩ đông, nhất đái bãi khai, tựu thuyền thượng lôi cỗ nốt hảm. Lỗ túc kinh viết: "Thảng tào binh tề xuất, như chi ngại hè?" Khổng minh tiểu viết: "Ngô liêu tào thao vu trọng vụ trung tất bắt cảm xuất. Ngô đẳng chỉ có chước tửu thủ nhạc, đãi vụ tán tiện hồi.

Canh năm đêm ấy, thuyền đến sát thủy trại của Tào Tháo. Khổng Minh sai đồ thuyền quay mũi về hướng tây, dàn thành hàng chữ nhất, rồi đánh trống và hò reo ầm ĩ. Lỗ Túc sợ hỏi: - Quân Tào ừa ra thì làm thế nào? Khổng Minh cười đáp: - Tôi chắc Tào Tháo thấy sương mù thế này, không dám cho quân ra. Chúng mình cứ yên chí uống rượu làm vui, đợi khi nào sương tan thì về.

Khước thuyết tào trại trung, thính đắc lôi cỗ nốt hảm, mao giới, vu cầm nhị nhân hoảng mang phi báo tào thao. Thao truyền lệnh viết: "Trọng vụ mê giang, bỉ quân hốt chí, tất hữu mai phục, thiết bắt khâ khinh động. Khâ bát thủy quân cung nô thủ loạn tiền xạ chi." Hựu sai nhân vãng hạn trại nội hoán trương liêu, từ hoảng các đái cung nô quân tam thiên, hỏa tốc đáo giang biên trợ xạ. Bỉ cập hiệu lệnh đáo lai, mao giới, vu cầm phạ nam quân thường nhập thủy trại, dĩ sai cung nô thủ tại trại tiền phóng tiền; thiều khoanh, hạn trại nội cung nô thủ diệc đáo, ước nhất vạn dư

Trong trại Tào, nghe thấy tiếng trống đánh, tiếng reo hò, Mao Giới, Vu Cấm vội vàng phi báo với Tào Tháo. Tháo truyền lệnh rằng: - Sương mù dày đặc, quân giặc kéo đến bất thắn, tất có mai phục, không nên khinh động. Tháo chỉ ra lệnh cho quân cung nô bắn từ tung ra, lại sai người lên trại cạn gọi Trương Liêu, Tử Hoảng mỗi người dẫn ba nghìn quân cung nô cấp tốc đến bờ sông trợ chiến. Hiệu lệnh đến nơi thì Vu Cấm, Mao Giới sợ quân nam tràn vào thủy trại, đã sai quân bắn rào rào ra rồi một lát quân trên cạn cũng đến, ước hơn vạn người, đều chĩa vào chỗ có

rén , jìn jie xiàng jiang zhong  
fàng jiàn : jiàn rú yǔ fa .

7 kǒng míng jiào bǎ chuán diào huí , tóu dong wěi xi , bi jìn shuǐ zhài shòu jiàn , yi miàn léi gǔ nà hǎn . dài zhì rì gao wù sǎn , kǒng míng lìng shou chuán jí huí . èr shí zhì chuán liǎng bian shù cǎo shàng , pái mǎn jiàn zhi . kǒng míng lìng gè chuán shàng jun shì qí sheng jiào yue : " xiè chéng xiāng jiàn ! " bǐ jí cáo jun zhài nèi bào zhì cáo cáo shí , zhè lǐ chuán qīng shuǐ jí , yǐ fàng huí èr shí yú lǐ , zhui zhì bù jí . cáo cáo ào huǐ bù yǐ . què shuo kǒng míng huí chuán wèi lǔ sù yue : " měi chuán shàng jiàn yue wǔ liù qian yǐ . bù fèi jiāng dong bàn fēn zhī lì , yǐ de shí wàn yú jiàn . míng rì jí jiāng lái shè cáo jun , què bù shèn biàn ! " sù yue : " xian sheng zhen shén rén yě ! hé yǐ zhī jin rì rú cǐ dà wù ? " kǒng míng yue : " wèi jiāng ér bù tōng tiān wén , bù shí dì lì , bù zhì qí mén , bù xiǎo yin yáng , bù kàn zhèn tú , bù míng bīng shì , shì yong cái yě . liàng yú san rì qián yǐ suàn dìng jin rì yǒu dà wù , yin cǐ gǎn rèn san rì zhì xiàn . gong jǐn jiào wǒ shí rì wán bàn , gong jiàng liào wù , dou bù yìng shǒu , jiang zhè

一万余人，尽皆向江中放箭：箭如雨发。

孔明教把船吊回，头东尾西，逼近水寨受箭，一面擂鼓呐喊。待至日高雾散，孔明令收船急回。二十只船两边束草上，排满箭枝。孔明令各船上军士齐声叫曰：“谢丞相箭！”比及曹军寨内报知曹操时，这里船轻水急，已放回二十余里，追之不及。曹操懊悔不已。却说孔明回船谓鲁肃曰：“每船上箭约五六千矣。不费江东半分之力，已得十万余箭。明日即将来射曹军，却不甚便！”肃曰：“先生真神人也！何以知今日如此大雾？”孔明曰：“为将而不通天文，不识地利，不知奇门，不晓阴阳，不看阵图，不明兵势，是庸才也。亮于三日前已算定今日有大雾，因此敢任三日之限。公瑾教

nhan, tǎn gai hướng giang trung phóng tiễn: tiễn như vũ phát.

tiếng trống bắn xuống như mưa.

Khổng Minh một mặt lại sai quay mũi thuyền về phía tây, áp vào trại thủy đỗ lấy tên; một mặt vẫn cứ thúc trống hò reo àm ĩ. Khi mặt trời đã mọc, sương mù dần tan, Khổng Minh sai thu thuyền kéo về. Các bó cỏ trên hai chục chiếc thuyền, bó nào cũng chỉ chít những tên cắm. Khổng Minh sai quân sĩ đồng thanh reo to lên rằng: - Tạ ơn thùa tướng giúp tên! Khi quân vào báo cho Tháo biết, thì thuyền nhẹ nước xuôi, đã đi xa hàng hai chục dặm rồi, đuỗi không kịp nữa. Tào Tháo tức bức vô cùng. Khổng Minh quay thuyền về nói với Lỗ Túc rằng: - Mỗi thuyền được ước chừng năm sáu nghìn tên mà không hề tồn chút công sức nào của Đông Ngô cả. Thế là đã được hơn mười vạn tên, nay mai lại đem tên bắn lại quân Tào, chẳng tiện lắm ư? Túc nói: - Tiên sinh thực là thần thánh. Làm sao lại biết đêm nay có sương mù lớn thế? Khổng Minh nói: - Làm tướng mà không biết thiên văn, không tướng địa lý, không biết được thuật pháp, không hiểu được âm dương, không tính trận đồ, không giỏi binh thê, đó là tướng xoàng. Từ ba hôm trước, ta đã tính biết hôm nay có sương mù lớn, nên

yi jiàn feng liú zuì guò , míng  
bái yào sha wǒ . wǒ mìng xi  
yú tian , gong jǐn yan néng  
hài wǒ zai ! " lǔ sù bài fú .  
chuán dào àn shí , zhōu yú  
yǐ cha wǔ bāi jun zài jiāng  
biān děng hòu ban jiàn .  
kǒng míng jiào yú chuán  
shàng qū zhī , kě de shí yú  
wàn zhī , dou ban rù zhōng  
jūn zhàng jiāo nà . lǔ sù rén  
jiàn zhōu yú , bèi shuo kǒng  
míng qū jiàn zhī shì . yú dà  
jīng , kài rán tàn yue : " kǒng  
míng shén jī miào suàn , wú  
bù rú yě ! " hòu rén yǒu shi  
zàn yue : " yi tian nóng wù  
mǎn Cháng Jiāng , yuǎn jìn  
nán fen shuǐ miǎo máng .  
zòu yǔ fei huáng lái zhàn jiàn  
, kǒng míng jīn rì fú zhōu  
láng . " shǎo qǐng , kǒng  
míng rù zhài jiàn zhōu yú .  
yú xià zhàng yíng zhī , chēng  
xiān yue : " xiān sheng shén  
suàn , shǐ rén jìng fú . " kǒng  
míng yue : " guǐ jué xiǎo jì ,  
hé zú wèi qí .

8      yú yao kǒng míng rù zhàng  
gòng yǐn . yú yue : " zuó wú  
zhǔ qīn shǐ lái cui du jìn jun  
, yú wèi yǒu jī jì , yuàn xiān  
sheng jiào wǒ . " kǒng míng  
yue : " liàng nǎi lù lù yong cái  
, an yǒu miào jì ? " yú yue :  
mǒu zuó guan cáo cáo shuǐ

我十日完办，工匠料物  
，都不应手，将这一件  
风流罪过，明白要杀我  
。我命系于天，公瑾焉  
能害我哉！”鲁肃拜服  
。船到岸时，周瑜已差  
五百军在江边等候搬箭  
。孔明教于船上取之，  
可得十余万枝，都搬入  
中军帐交纳。鲁肃人见  
周瑜，备说孔明取箭之事。  
瑜大惊，慨然叹曰：  
“孔明神机妙算，吾不如也！”  
后人有诗赞曰：“一天浓雾满长江  
，远近难分水渺茫。骤雨飞蝗来战舰，孔明今日伏周郎。”  
少顷，孔明入寨见周瑜。瑜下帐迎之，称羨曰：“先生神算，使人敬服。”孔明曰：“诡谲小计，何足为奇。

瑜邀孔明入帐共饮。瑜曰：“昨吾主遣使来催督进军，瑜未有奇计，愿先生教我。”孔明曰：“亮乃碌碌庸才，安有妙计？”瑜曰：“某

tương giá nhất kiện phong lưu  
tội quá, minh bạch yếu sát ngã.  
Ngã mệnh hệ vu thiên, công  
cần yên năng hại ngã tai!" Lỗ  
túc bái phục. Thuyền đáo ngạn  
thời, chu du dĩ sai ngũ bách  
quân tại giang biên đắng hậu  
bàn tiễn. Khổng minh giáo vu  
thuyền thượng thủ chí, khả đắc  
thập dư vạn chi, đô bàn nhập  
trung quân trưởng giao nạp. Lỗ  
túc nhân kiến chu du, bị thuyết  
khổng minh thủ tiễn chí sự. Du  
đại kinh, khái nhiên thán viết:  
"Khổng minh thần cơ diệu toán,  
ngô bất như dã!" Hậu nhân hưu  
thi tán viết: "Nhất thiên nùng vụ  
mãn trường giang, viễn cận  
nan phân thủy miêu mang. Sậu  
vũ phi hoàng lai chiến ham,  
khổng minh kim nhật phục chu  
lang." Thiếu khoảnh, khổng  
minh nhập trại kiến chu du. Du  
hạ trưởng nghênh chí, xưng  
tiện viết: "Tiên sinh thần toán,  
sử nhân kính phục." Khổng  
minh viết: "Quỷ quyết tiểu kế,  
hà túc vi ki."

mới dám nhận thời hạn ba  
hôm. Công Cản hạn cho ta  
mười ngày, mà thuyền thợ, đồ  
dùng không có gì đủ, chực đem  
một tội lỗi nhỏ để hại ta; nhưng  
số mệnh ta đã có trời, hại làm  
sao nổi! Lỗ Túc chịu là giỏi.  
Thuyền vừa cập bến, đã thấy  
năm trăm quân của Chu Du  
đứng chực linsk tên. Khổng  
Minh bảo lên thuyền mà lấy,  
được hơn chục vạn chiếc đem  
về nộp. Lỗ Túc vào ra mắt Chu  
Du, thuật lại cả việc đi lấy tên.  
Du giật mình, thở dài than rằng:  
- Khổng Minh mèo thần, tính  
giỏi, ta thật không bằng! Ngày  
sau có thơ rằng: Sương mù mờ  
mít khớp Trường Giang Gần xa  
không rõ nước mênh mang Tên  
bắn như mưa thuyền không  
nóng Khổng Minh tài trí vượt  
Chu Lang. Một lát, Khổng Minh  
cũng vào gặp Chu Du. Du ra  
ngoài trại đón và khen rằng:  
- Mưu kế tiên sinh tài tình lắm,  
khiến người ta phải kính phục.  
Khổng Minh nói: - Đó chỉ là một  
chút mèo vặt, có gì là lạ đâu?

Du yêu khổng minh nhập  
trường công ầm. Du viết: "Tạc  
ngô chủ khiền sử lai thôi đốc  
tiến quân, du vị hữu kì kế,  
nguyễn tiên sinh giáo ngã."  
Khổng minh viết: "Lượng nãi  
lục lục dong tài, an hữu diệu  
kế?" Du viết: "Mỗ tạc quan tào

Du mời khổng Minh vào trường  
uống rượu, rồi hỏi rằng: - Hôm  
qua, chúa công tôi cho người  
đến thúc giục tiến quân, tôi  
chưa nghĩ được mèo gì lạ, xin  
tiên sinh dạy cho. Khổng Minh  
thưa: - Tài tôi thường lắm, nghĩ  
sao được diệu kế? Du nói: -

zhài , jí shì yán zhěng yǒu fǎ  
, fei děng xián kě gong . si  
de yi jì , bù zhī kě fǒu . xian  
sheng xìng wèi wǒ yì jué zhì  
." Kǒng míng yue : " dou du  
qiè xiù yán . gè zì xiě yú  
shǒu nèi , kàn tòng yě bù  
tòng ." yú dà xǐ , jiào qū bǐ  
yàn lái , xian zì àn xiě liǎo .  
què sòng yǔ kǒng míng ;  
kǒng míng yì àn xiě liǎo .  
liǎng gè yí jìn zuò tà , gè chu  
zhǎng zhōng zhì zì , hù  
xiāng guān kàn , jie dà xiào .  
yuán lái zhōu yú zhǎng  
zhōng zì , nǎi yì " huǒ " zì ;  
kǒng míng zhǎng zhōng , yì  
yì " huǒ " zì . yú yue : " jì wǒ  
liǎng rén suǒ jiàn xiāng tóng  
, gèng wú yí yǐ . xìng wù lòu  
xiè . " kǒng míng yue : " liǎng  
jia gong shì , qǐ yǒu lòu xiè  
zhi lǐ . wú liào cáo cào sui  
liǎng fan jīng wǒ zhè tiáo jì  
, rán bì bù wèi bèi . jin dou du  
jin xíng zhì kě yě . " yǐn bà  
fēn sǎn , zhu jiāng jie bù zhī  
qí shì .

9 què shuo cáo cào píng bái  
shé le shí wǔ liù wàn jiàn ,  
xin zhong qì mèn . xún you  
jìn jì yue : " jiang dong yǒu  
zhou yú , zhu gé liàng èr rén  
yòng jì , jí qie nán pò . kě  
chāi rén qù dong wú zhà

昨观曹操水寨，极是严整有法，非等闲可攻。思得一计，不知可否。先生幸为我一决之。”孔明曰：“都督且休言。各自写于手内，看同也不同。”瑜大喜，教取笔砚来，先自暗写了，却送与孔明；孔明亦暗写了。两个移近坐榻，各出掌中之字，互相观看，皆大笑。原来周瑜掌中字，乃一“火”字；孔明掌中，亦一“火”字。瑜曰：“既我两人所见相同，更无疑矣。幸勿漏泄。”孔明曰：“两家公事，岂有漏泄之理。吾料曹操虽两番经我这条计，然必不为备。今都督尽行之可也。”饮罢分散，诸将皆不知其事。

却说曹操平白折了十五六万箭，心中气闷。荀攸进计曰：“江东有周瑜、诸葛亮二人用计，急切难破。可差人去东

thao thủy trại, cực thị nghiêm chỉnh hữu pháp, phi đẳng nhàn khả công. Tư đắc nhất kế, bất tri khả phủ. Tiên sinh hạnh vi ngã nhất quyết chi." Khổng minh viết: "Đô đốc thả hưu ngôn. Các tự tả vu thủ nội, khán đồng dã bắt đồng." Du đại hỉ, giáo thủ bút nghiên lai, tiên tự ám tả liễu, khước tống dữ khổng minh; khổng minh diệc ám tả liễu. Lưỡng cá di cận tọa tháp, các xuất chưởng trung chí tự, hỗ tương quan khán, gai đại tiêu. Nguyên lai chu du chưởng trung tự, nãi nhất "Hỏa" tự; khổng minh chưởng trung, diệc nhất "Hỏa" tự. Du viết: "Kí ngã lưỡng nhân sở kiến tương đồng, canh vô nghi hĩ. Hành vật lậu tiết." Khổng minh viết: "Lưỡng gia công sự, khởi hữu lậu tiết chi lí. Ngô liêu tào thao tuy lưỡng phiên kinh ngã giá diều kế, nhiên tất bắt vi bị. Kim đô đốc tần hành chi khả dã." Âm bái phân tán, chư tướng gai bắt tri kì sự.

Khước thuyết tào thao bình bạch chiết liễu thập ngũ lục vạn tiền, tâm trung khí muộn. Tuân du tiến kế viết: "Giang đông hữu chu du, Gia Cát lượng nhị nhân dụng kế, cấp thiết nan phá. Khả sai nhân khứ đông

Hôm trước, tôi xem thủy trại của Tào Tháo cực kỳ nghiêm chỉnh, rất hợp binh pháp, không dễ phá được. Tôi đã nghĩ ra một mưu, chưa biết có dùng được hay không, xin tiên sinh quyết định giúp. Khổng Minh nói: - Đô đốc đừng nói vội, xin hãy cùng viết vào lòng bàn tay, xem có khớp nhau không đã. Du mừng lắm, sai đem nghiên bút ra, viết ngầm vào bàn tay một chữ, rồi đưa bút cho Khổng Minh. Khổng Minh cũng viết một chữ. Hai người ngồi lại gần, xòe bàn tay ra, rồi cùng cười àm cả lên. Té ra trong tay Chu Du đeo một chữ "Hỏa", trong tay Khổng Minh cũng một chữ "Hỏa". Chu Du nói: - Hai chúng ta đã hợp ý nhau, chắc không còn nghi ngờ gì nữa, xin đừng tiết lộ cho ai biết. Khổng Minh nói: - Việc là việc chung cả hai nhà, có lẽ đâu lại để lộ chuyện. Tào Tháo đã hai phen mắc mưu của tôi, nhưng chắc lần này hắn cũng không phòng bị. Đô đốc cố gắng lên thì thế nào cũng được. Tan tiệc đâu về đấy, các tướng không ai biết câu chuyện ra sao.

Tào Tháo, từ khi mất mười lăm mươi sáu vạn tên, trong lòng buồn tức lắm. Tuân Du hiến kế rằng: - Giang Đông có Chu Du, Gia Cát Lượng, hai người hợp mưu với nhau, khó lòng phá nổi. Ta hãy sai người đến

jiàng , wèi jian xì nèi yìng , yǐ  
tong xiao xí , fang kě tú yě . " "  
cào yue : " cǐ yán zhèng hé  
wú yì . rǔ liào jun zhōng shéi  
kě xíng cǐ jì ? " you yue : "  
cài mào bēi zhu , cài shì  
zong zú , jie zài jun zhōng .  
mào zhī zú dì cài zhōng , cài  
hé xiān wèi fù jiāng . chéng  
xiāng kě yǐ en jié zhī , cha  
wǎng zhà jiàng dong wú , bì  
bù jiàn yí . " cào cóng zhī ,  
dang yè mì huàn èr rén rù  
zhàng zhǔ fù yue : " rǔ èr rén  
kě yǐn xie shǎo jun shì , qù  
dong wú zhà jiàng . dàn yǒu  
dòng jìng , shǐ rén mì bào ,  
shì chéng zhī hòu , zhòng jia  
feng shǎng . xiū huái èr xīn !  
" èr rén yue : " wú děng qí zì  
ju zài jīng zhōu , an gǎn huái  
èr xīn , chéng xiāng wù yí .  
mǒu èr rén bì qǔ zhōu yú ,  
zhu gé liàng zhī shǒu , xiān  
yú huí xià . " cào hòu shǎng  
zhī . cì rì , èr rén dài wǔ bǎi  
jun shì , jià chuán shù zhì ,  
shùn fēng wàng zhe nán àn  
lái .

10 qiè shuo zhou yú zhèng lǐ  
huì jìn bing zhì shì , hu bào  
jiang bēi yǒu chuán lái dào  
jiang kǒu , cheng shì cài  
mào zhī dì cài hé , cài zhōng  
, tè lái tóu jiàng . yú huàn rù .  
èr rén ku bài yue : " wú xiong  
wú zuì , bì cáo zéi suǒ sha .

吴诈降，为奸细内应，以通消息，方可图也。  
”操曰：“此言正合吾意。汝料军中谁可行此计？”攸曰：“蔡瑁被诛，蔡氏宗族，皆在军中。瑁之族弟蔡中、蔡和现为副将。丞相可以恩结之，差往诈降东吴，必不见疑。”操从之，当夜密唤二人入帐嘱付曰：“汝二人可引些少军士，去东吴诈降。但有动静，使人密报，事成之后，重加封赏。休怀二心！”二人曰：“吾等妻子俱在荆州，安敢怀二心，丞相勿疑。某二人必取周瑜、诸葛亮之首，献于麾下。”操厚赏之。次日，二人带五百军士，驾船数只，顺风望着南岸来。

且说周瑜正理会进兵之事，忽报江北有船来到江口，称是蔡瑁之弟蔡和、蔡中，特来投降。瑜唤入。二人哭拜曰：“吾兄无罪，被操贼所

ngô trá hàng, vi gian tế nội ứng,  
dĩ thông tiêu túc, phương khă  
đò dã." Thao viết: "Thủ ngô  
chánh hợp ngô ý. Nhữ liêu  
quân trung thùy khả hành thủ  
kế?" Du viết: "Thái mạo bị tru,  
thái thị tông tộc, giai tại quân  
trung. Mạo chi tộc đệ thái trung,  
thái hòa hiện vi phó tướng.  
Thùa tương khâ dĩ ân kết chí,  
sai vãng trá hàng đông ngô, tất  
bất kiến nghi." Thao tòng chí,  
đương dạ mật hoán nhị nhân  
nhập trường chúc phó viết:  
"Nhữ nhị nhân khâ dãñ ta thiều  
quân sĩ, khú đồng ngô trá  
hàng. Đãñ hữu động tĩnh, sứ  
nhân mật báo, sự thành chí  
hậu, trọng gia phong thường.  
Hưu hoài nhị tâm!" Nhị nhân  
viết: "Ngô đâñg thê tử câu tại  
kinh châu, an cảm hoài nhị tâm,  
thùa tương vật nghi. Mỗ nhî  
nhân tất thủ chu du, Gia Cát  
lượng chí thủ, hiến vu huy hạ."  
Thao hậu thường chí. Thủ  
nhật, nhî nhân đái ngũ bách  
quân sĩ, giá thuyền sở chỉ,  
thuận phong vọng trú nam  
ngạn lai.

Giang Đông trá hàng, làm tay  
trong, dò xét đầy đủ tình hình  
mới có thể phá được. Tháo nói:  
- Người nói chính hợp ý ta. Vậy  
người thủ xem ai đã làm được  
việc ấy? Tuân Du thừa: - Sái  
Mạo bị giết, em hắn là Sái  
Trung, Sái Hòa hiện đang làm  
phó tướng. Thùa tướng nên  
ban ơn cho họ vui lòng gắn bó  
với ta, rồi sai sang trá hàng, tất  
Đông Ngô không nghi kỵ. Tháo  
theo lời ấy, đang đêm, gọi hai  
người vào trường dặn rằng: -  
Hai người hãy dẫn một số quân  
sang Đông Ngô trá hàng, hễ  
thấy động tĩnh gì, sai người về  
mật báo ngay. Khi nào thành  
công, ta sẽ ban thưởng thêm;  
chó có ăn ở hai lònghé! Sái  
Trung, Sái Hòa bẩm: - Xin thùa  
tướng chờ nghỉ, vợ con chúng  
tôi ở cả Kinh Châu, chúng tôi có  
đâu dám thế! Hai chúng tôi  
quyết lấy đầu Chu Du, Gia Cát  
Lượng về dâng dưới trường.  
Tháo trọng thưởng cho hai  
người. Hôm sau, hai người  
đem năm trăm tên quân, chờ  
vào chiếc thuyền, thuận gió xuôi  
xuống bờ phía nam.

Chu Du đang tính toán việc tiến  
quân, chợt có tin báo có thuyền  
ở Giang Bắc sang, tự xưng tên  
là Sái Hòa, ái Trung, em ruột  
Sái Mạo, đến hàng. Du cho gọi  
vào. Hai người vừa khóc vừa  
lạy, nói: - Anh chúng tôi là Sái  
Mạo, không có tội gì, tự dung bị

wú èr rén yù bào xiong chóu , tè lái tóu jiàng . wàng cì shou lù , yuàn wèi qián bù . " yú dà xǐ , zhòng shǎng èr rén , jí mìng yǔ gan níng yín jun wèi qián bù . èr rén bài xiè , yǐ wèi zhòng jì . yú mì huàn gan níng fēn fù yue : " cǐ èr rén bù dài jia xiǎo , fei zhen tóu jiàng , nǎi cáo cào shǐ lái wèi jian xì zhě . wú jin yù jiāng jí jiù jì , jiào ta tōng bào xiao xí . rǔ kě yīn qín xiāng dài , jiù lǐ tí fáng . zhì chu bìng zhì rì , xian yào sha ta liǎng gè jí qí . rǔ qie xu xiǎo xin , bù kě yǒu wù . " gan níng lǐng mìng ér qù .

杀。吾二人欲报兄仇，特来投降。望赐收录，愿为前部。”瑜大喜，重赏二人，即命与甘宁引军为前部。二人拜谢，以为中计。瑜密唤甘宁分付曰：“此二人不带家小，非真投降，乃曹操使来为奸细者。吾今欲将计就计，教他通报消息。汝可殷勤相待，就里提防。至出兵之日，先要杀他两个祭旗。汝切须小心，不可有误。”甘宁领命而去。

nhân dục báo huynh cùu, đặc lai đầu hàng. Vọng từ thu lục, nguyện vi tiền bộ." Du đại hỉ, trọng thưởng nhị nhân, tức mệnh dũ cam ninh dẫn quân vi tiền bộ. Nhị nhân bái tạ, dĩ vi trúng kế. Du mật hoán cam ninh phân phó viết: "Thủ nhị nhân bắt đái gia tiếu, phi châm đầu hàng, nãi tào thao sử lai vi gian té giả. Ngô kim dục tương kế tựu kế, giáo tha thông báo tiêu túc. Nhữ khả ân cần tương đãi, tựu lí đê phòng. Chí xuất binh chi nhật, tiên yếu sát tha lưỡng cá té ki. Nhữ thiết tu tiếu tâm, bắt khả hữu ngô." Cam ninh lĩnh mệnh nhi khứ.

Tào Tháo giết mất. Chúng tôi muốn báo thù cho anh, nên sang đầu hàng. Mong ôn đốc thu dọn cho, chúng tôi xin làm tiền bộ. Du mừng rõ, trọng thưởng cho hai người rồi sai dẫn quân theo Cam Ninh làm tiền bộ. Hai người lạy tạ, chắc chắn Du đã trúng kế rồi. Du gọi Cam Ninh vào dặn rằng: - Hai thằng này không mang theo vợ con, chẳng phải thực bụng hàng đầu, đúng Tào Tháo sai đến làm gian té đây. Nay ta muốn biến kế của nó thành kế của mình, để nó báo tin về cho Tào Tháo. Người phải ân cần khoản đãi chúng nó, nhưng phải đê phòng. Đợi khi nào ta cắt quân đi, sẽ đem giết chúng đê té cờ. Người phải cẩn thận, không được đê lỡ việc. Cam Ninh vâng lời trở ra.

- 11 lǔ sù rù jiàn zhou yú yue : " cài zhong , cài hé zhì jiàng , duo yīng shì zhà , bù kě shou yòng . " yú chì yue : " bǐ yin cáo cào sha qí xiong , yù bào chóu ér lái jiàng , hé zhà zhì yǒu ! nǐ ruò rú cǐ duo yí , an néng róng tian xià zhì shì hu ! " sù mò rán ér tuì , nǎi wǎng gào kǒng míng . kǒng míng xiào ér bù yán . sù yue : " kǒng míng hé gù shěn xiào ? " kǒng míng yue : " wú xiào zi jìng bù shí gong jìn yòng jì ēr .

魯肅入见周瑜曰：“蔡中、蔡和之降，多应是诈，不可收用。”瑜叱曰：“彼因曹操杀其兄，欲报仇而来降，何诈之有！你若如此多疑，安能容天下之士乎！”肃默然而退，乃往告孔明。孔明笑而不言。肃曰：“孔明何故哂笑？”孔明曰：“吾笑子敬不识公瑾用计耳。

Lỗ túc nhập kiến chu du viết: "Thái trung, thái hòa chi hàng, đa ứng thị trá, bắt khả thu dụng." Du sát viết: "Bỉ nhân tào thao sát kì huynh, dục báo cùu nhí lai hàng, hà trá chi hữu! Nhĩ nhược như thủ đà nghi, an năng dung thiên hạ chi sĩ hò!" Túc mặc nhiên nhí thối, nãi vãng cáo khồng minh. Khồng minh tiếu nhí bất ngôn. Túc viết: "Khồng minh hà có sẵn tiếu?" Khồng minh viết: "Ngô tiếu tử kính bất thức công cẩn dụng ké nhí.

Lỗ Túc vào gặp Chu Du, nói: - Việc Sái Trung, Sái Hòa đến hàng chỉ là giả dối, không nên dùng vội. Du mắng rằng: - Hai người ấy vì Tào Tháo giết oan mất anh, nên đến hàng để trả thù, giả gì mà giả? Người hay đà nghi thế, dùng là sao được người giỏi trong thiên hạ? Túc nín lặng lui ra, đến nói với Khồng minh. Khồng Minh chỉ cười. Túc nói: - Ông cười gì thế? Khồng Minh nói: - Tôi cười ông không biết đó là Công Cẩn dung mưu.

- 12 dà jiang gé yuǎn , xì zuò jí nán wǎng lái . cǎo shǐ cài zhōng , cài hé zhà jiàng , cì tàn wǒ jun zhong shì , gong jǐn jiāng jì jiù jì , zhèng yào ta tōng bào xiao xí . bing bù yàn zhà , gong jǐn zhī móu shì yě . " sù fang cái shěng wù .
- 大江隔远，细作极难往来。操使蔡中、蔡和诈降，刺探我军中事，公瑾将计就计，正要他通报消息。兵不厌诈，公瑾之谋是也。”肃方才省悟。
- Đại giang cách viễn, té tác cực nan vắng lai. Thao sử thái trung, thái hòa trá hàng, thứ tham ngã quân trung sự, công cẩn tương kế tựu kế, chánh yếu tha thông báo tiêu tức. Binh bất yém trú, công cẩn chi mưu thị dã." túc phương tài tĩnh ngộ.
- Sông to cách trở, do thám đi lại khó khăn. Tháo sai hai người sang trá hàng để dò xét quân ta. Công Cản lại muốn mượn kế nó làm kế mình, dùng chúng thông báo tin tức đỡ mình. Bình pháp cần phải dối trá, mưu của Công Cản rất hay. Túc bấy giờ mới hiểu.
- 13 què shuo zhōu yú yè zuò zhàng zhōng , hu jiàn huáng gài qián rù zhōng jūn lái jiàn zhōu yú . yú wèn yue : " gong fù yè zhì , bì yǒu liáng móu jiàn jiào ? " gài yue : " bì zhòng wǒ guǎ , bù yí jiǔ chí , hé bù yòng huǒ gong zhì ? " yú yue : " shéi jiào gong xiān cǐ jǐ ? " gài yue : " mǒu chu zì jǐ yì , fei ta rén zhī suǒ jiào yě . " yú yue : " wú zhèng yù rú cǐ , gù liù cài zhōng , cài hé zhà jiàng zhì rén , yǐ tóng xiao xí ; dàn hèn wú yí rén wèi wǒ xíng zhà jiàng jì ēr . " gài yue : " mǒu yuàn xíng cǐ jí . " yú yue : " bù shòu xie kǔ , bǐ rú hé kěn xìn ? " gài yue : " mǒu shòu sun shì hòu en , sui gan nǎo tú dì , yì wú yuàn huǐ . " yú bài ér xiè zhì yue : " jun ruò kěn xíng cǐ kǔ ròu jì , zé jiāng dong zhi wàn xìng yě . " gài yue : " mǒu sǐ yì wú yuàn . " sui xiè ér chu . cì rì , zhōu yú míng gǔ dà huì zhu jiāng yú zhàng xià .
- 却说周瑜夜坐帐中，忽见黄盖潜入中军来见周瑜。瑜问曰：“公覆夜至，必有良谋见教？”盖曰：“彼众我寡，不宜久持，何不用火攻之？”瑜曰：“谁教公献此计？”盖曰：“某出自己意，非他人之所教也。”瑜曰：“吾正欲如此，故留蔡中、蔡和诈降之人，以通消息；但恨无一人为我行诈降计耳。”盖曰：“某愿行此计。”瑜曰：“不受些苦，彼如何肯信？”盖曰：“某受孙氏厚恩，虽肝脑涂地，亦无怨悔。”瑜拜而谢之曰：“君若肯行此苦肉计，则江东之万幸也。”
- Khuốc thuyết chu du dạ tọa trưởng trung, hốt kiến hoàng cái tiềm nhập trung quân lai kiến chu du. Du vẫn viết: "Công phúc dạ chí, tất hữu lương mưu kiến giáo?" Cái viết: "Bỉ chúng ngã quả, bắt nghi cứu trì, hà bắt dụng hỏa công chí?" Du viết: "Thùy giáo công hiến thủ kế?" Cái viết: "Mỗ xuất tự kỷ ý, phi tha nhân chi sở giáo dã." Du viết: "Ngô chánh dục như thử, cố lưu thái trung, thái hòa trá hàng chi nhân, dĩ thông tiêu tức; đắn hận vô nhất nhân vi ngã hành trá hàng kế nhĩ." Cái viết: "Mỗ nguyện hành thử kế." Du viết: "Bất thụ ta khổ, bỉ như hà khẳng tín?" Cái viết: "Mỗ thụ tôn thi hậu ân, tuy can não đồ địa, diệc vô oán hối." Du báu nhi tạ chi viết: "Quân nhược khẳng hành thử khổ nhục kế, tắc giang đông chi vạn hạnh dã." Cái viết: "Mỗ tử diệc vô oán." Toại tạ nhi xuất. Thứ nhật, chu du minh cổ đại hội chư tướng vu trưởng hạ. Không minh diệc
- Đêm hôm ấy, Chu Du đang ngồi trong trường, bỗng thấy Hoàng Cái lén vào ra mắt, Du hỏi: - Công Phúc đang đêm đến đây, tất có mưu hay bàn bạc. Cái thưa: - Quân giặc nhiều, quân ta ít, không nên cầm cự lâu. Sao không dùng kế hỏa công? Du hỏi: - Ai xui ông hiến kế ấy? Cái thưa: - Tôi tự nghĩ ra, không có ai bày vẽ cho cả. Du nói: - Ta vẫn muốn dùng kế ấy, cho nên mới giữ Sái Trung, Sái Hòa ở đây, để chúng nó đưa tin tức về cho nhau; nhưng hiềm vì không có ai thi hành kế trá hàng cho ta cả. Cái thưa: - Tôi xin đảm nhận. Du nói: - Nếu không chịu khổ sở một chút, thì khi nào Tào Tháo chịu tin? Cái thưa: - Tôi đội hậu ân của họ Tôn, dẫu gan óc lầy đất cũng cam. Du lại ta rằng: - Ông chịu thực hiện kế khổ nhục này, thật là may mắn cho Giang Đông quá. Cái thưa: - Tôi chết cũng không oán hận chút nào! Nói rồi tạ trở ra. Hôm sau, Chu Du nỗi

kǒng míng yì zài zuò . zhōu yú yue : " cǎo yīn bǎi wàn zhì zhòng , lián luò san bǎi yú lǐ , fei yí rì kě pò . jìn lìng zhu jiang gè lǐng san gè yuè liáng cǎo , zhǔn bèi yù dí . " yán wèi qì , huáng gài jìn yue : " mò shuo san gè yuè , biàn zhī san shí gè yuè liáng cǎo , yě bù jì shì ! ruò shì zhè gè yuè pò de , biàn pò ; ruò shì zhè gè yuè pò bù de , zhī kě yí zhāng zì bù zhī yán , qì jiā dào ge , bēi miàn ér jiàng zhī ěr ! " zhōu yú bó rán biàn sè , dà nù yue : " wú fèng zhǔ gōng zhī mìng , du bìng pò cáo , gǎn yǒu zài yán jiàng zhě bì zhǎn . jin liǎng jun xiāng dí zhī jì , rǔ gǎn chu cǐ yán , màn wǒ jun xìn , bù zhǎn rǔ shǒu , nán yǐ fú zhòng ! " hè zuò yòu jiāng huáng gài zhǎn qì bào lái . huáng gài yì nù yue : " wú zì suí pò lǔ jiāng jun , zòng héng dong nán , yǐ lì san shì , nǎ yǒu nǐ lái ? " yú dà nù , hè lìng sù zhǎn . gan níng jìn qián gào yue : " gong fù nǎi dong wú jiù chén , wàng kuan shù zhì . " yú hè yue : " rǔ hé gǎn duo yán , luàn wú fǎ dù ! " xian chì zuò yòu jiang gan ning luàn bàng dǎ chū . zhòng guan jie guì gào yue : " huáng gài zuì gù dang zhu , dàn yú jun bù lì . wàng dou du kuan shù , quán qiè jì zuì . pò cáo zhī

盖曰：“某死亦无怨。”遂谢而出。次日，周瑜鸣鼓大会诸将于帐下。孔明亦在座。周瑜曰：“操引百万之众，连络三百余里，非一日可破。今令诸将各领三个月粮草，准备御敌。”言未讫，黄盖进曰：“莫说三个月，便支三十个月粮草，也不济事！若是这个月破的，便破；若是这个月破不的，只可依张子布之言，弃甲倒戈，北面而降之耳！”周瑜勃然变色，大怒曰：“吾奉主公之命，督兵破曹，敢有再言降者必斩。今两军相敌之际，汝敢出此言，慢我军心，不斩汝首，难以服众！”喝左右将黄盖斩讫报来。黄盖亦怒曰：“吾自随破虏将军，纵横东南，已历三世，那有你来？”瑜大怒，喝令速斩。甘宁进前告曰：“公覆乃东吴旧臣，望宽恕之。”瑜喝曰：“汝何敢多言，乱

tại tọa. Chu du viết: "Thao dẫn bách vạn chi chúng, liên lạc tam bách dư lí, phi nhất nhật khả phá. Kim lệnh chư tướng các lĩnh tam cá nguyệt lương thảo, chuẩn bị ngự địch." Ngôn vị cật, hoàng cái tiến viết: "Mạc thuyết tam cá nguyệt, tiện chi tam thập cá nguyệt lương thảo, dã bắt tề sự! Nhược thị giá cá nguyệt phá địch, tiện phá; nhược thị giá cá nguyệt phá bắt địch, chỉ khả y trương tử bố chi ngôn, khí giáp đảo qua, bắc diện nhi hàng chi nhĩ!" Chu du bột nhiên biến sắc, đại nộ viết: "Ngô phụng chúa công chi mệnh, đốc binh phá Tào, cảm hữu tài ngôn hàng giả tắt trảm. Kim luồng quân tương địch chí tế, nhữ cảm xuất thủ ngôn, mạn ngã quân tâm, bắt trảm nhữ thủ, nan dĩ phục chúng!" Hát tả hữu tương hoàng cái trảm cật báo lai. Hoàng cái diệc nộ viết: "Ngô tự tùy phá lỗ tướng quân, tung hoành đông nam, dĩ lịch tam thế, na hữu nhĩ lai?" Du đại nộ, hát lệnh tốc trảm. Cam ninh tiến tiền cáo viết: "Công phúc nãi đông ngô cựu thần, vọng khoan thứ chi." Du hát viết: "Nhữ hà cảm đa ngôn, loạn ngô pháp độ!" Tiên sát tả hữu tương cam ninh loạn bỗng đả xuất. Chúng quan giai quy cáo viết: "Hoàng cái tôi có đương tru, đắn vu quân bất lợi. Vọng đô đốc khoan thứ, quyền thả kí tôi. Phá tào chi hậu, trảm

trống họp các tướng. Khổng Minh cũng đến, Chu Du nói: - Tháo dẫn hàng trăm vạn quân, doanh trại liên tiếp hơn ba trăm dặm, không phải một ngày mà phá xong được. Nay truyền cho các tướng, mỗi người phải lĩnh lương thảo ba tháng, phỏng chối nhau với giặc. Du nói vừa dứt lời, Hoàng Cái tiến ra nói: - Đừng nói ba tháng, dẫu cần cả ba mươi tháng lương thảo cũng chẳng làm trò gì? Nội trong cả tháng này, có thể phá được thì phá, nếu không phá nổi, thì chỉ bằng theo lời Tử Bố, bỏ giáp quẳng gươm, ngoảnh mặt về bắc mà hàng đi cho rảnh! Chu Du nghe nói tái mặt lại, nỗi giận dùng dùng, thét lớn: - Ta đây phụng mệnh chúa công, chỉ huy ba quân phá Tào, ai dám nói đến hàng là chém. Nay đang lúc hai bên đối địch, mày dám mở mày dám mở mồm ra nói câu ấy, làm ngã lòng quân, không chém đầu mày thì còn bảo được ai! Liền quát võ sĩ lôi Cái ra chém. Cái cũng tức giận nói lớn: - Ta từ khi theo Phò tá tướng quân đến nay, tung hoành miền đông nam trải qua ba đời rồi, khi ấy đâu đã có ngươi? Du giận quá, thét chém cho mau. Cam Ninh bước lên can rằng: - Công Phúc là cựu thần của Đông Ngô, xin hãy khoan thứ cho. Du quát lên rằng: - Sao mày dám nói lôi thôi, làm loạn phép tắc

hòu , zhǎn yì wèi chí . "yú  
nù wèi xí . zhòng guan kǔ kǔ  
gào qiú . yú yue : " ruò bù  
kàn zhòng guan miàn pì , jué  
xu zhǎn shǒu ! jin qiě miǎn sī  
! " mìng zuǒ yòu : " tuo fan  
dǎ yì bài jí zhàng , yǐ zhèng  
qí zuì ! " zhòng guan yòu  
gào miǎn . yú tui fan àn zhuo  
, chì tuì zhòng guan , hè jiào  
xíng zhàng . jiang huáng gài  
bo liǎo yí fú , tuo fan zài dì  
, dǎ liǎo wǔ shí jí zhàng .  
zhòng guan yòu fù kǔ kǔ qiú  
miǎn . yú yuè qǐ zhǐ gài yue  
: " rǔ gǎn xiǎo qù wǒ ye ! qiè jí  
xià wǔ shí gùn ! zài yǒu dài  
màn , èr zuì ju fá ! " hèn  
sheng bù jué ér rù zhàng  
zhong .

吾法度！”先叱左右将甘宁乱棒打出。众官皆跪告曰：“黄盖罪固当诛，但于军不利。望都督宽恕，权且记罪。破曹之后，斩亦未迟。”瑜怒未息。众官苦苦告求。瑜曰：“若不看众官面皮，决须斩首！今且免死！”命左右：“拖翻打一百脊杖，以正其罪！”众官又告免。瑜推翻案桌，叱退众官，喝教行杖。将黄盖剥了衣服，拖翻在地，打了五十脊杖。众官又复苦苦求免。瑜跃起指盖曰：“汝敢小觑我耶！且寄下五十棍！再有怠慢，二罪俱罚！”恨声不绝而入帐中。

14 zhòng guan fú qǐ huáng gài ,  
dǎ de pì kai ròu zhàn , xiān  
xuè jìn liú , fú guī běn zhài ,  
hūn jué jǐ cì . dòng wèn zhí  
rénn , wú bù xià lèi . lǚ sù yě  
wǎng kàn wèn liǎo , lái zhì  
kǒng míng chuán zhōng ,  
wèi kǒng míng yue : " jin rì  
gōng jǐn nù zé gōng fù , wǒ  
děng jiē shì ta bù xià , bù

众官扶起黄盖，打得皮开肉绽，鲜血进流，扶归本寨，昏绝几次。动问之人，无不泪。鲁肃也往看问了，来至孔明船中，谓孔明曰：“今日公瑾怒责公覆，我

diệc vị trí." Du nộ vị túc. Chúng quan khổ khỗ cáo cầu. Du viết: "Nhược bất khán chúng quan diện bì, quyết tu trảm thủ! Kim thả miễn tử!" Mệnh tả hữu: "Tha phiên đả nhất bách tích trượng, dĩ chánh kì tội!" Chúng quan hưu cáo miễn. Du thôi phiên án trác, sát thối chúng quan, hát giáo hành trượng. Tương hoàng cái bác liều y phục, tha phiên tại địa, đả liều ngũ thập tích trượng. Chúng quan hưu phục khỗ khỗ cầu miễn. Du được khởi chỉ cái viết: "Nhữ cảm tiều thứ ngã da! Thà kí hạ ngũ thập côn! Tái hữu đai mạn, nhị tội câu phạt!" Hận thanh bắt tuyệt nhi nhập trướng trung.

của tao? Lập tức thét tǎ hữu láy roi vụt Cam Ninh túi bụi rồi đuổi ra. Các quan đều quỳ xuống can rằng: - Tôi Hoàng Cái thực là đáng chết, nhưng giết Cái thì không có lợi cho việc quân. Xin đô đốc hãy khoan thứ cho, tạm ghi tội lại đó, đợi phá xong Tào Tháo, sẽ đem chém cõng chưa muộn. Chu Du vẫn hầm hầm, các quan nắn nì kêu van mãi, Du mới nói: - Nếu không nể mặt các quan, thì ta quyết lấy đầu mày đó! Nay hãy tha cho mày tội chết! Du bèn sai tả hữu vật cỗ Hoàng Cái xuống đánh một trảm roi. Các quan lại kêu van, Du hất đỗ cả bàn đì, quát mắng các quan, và thét bảo đánh đập. Tả hữu lật áo Hoàng Cái, vật sấp xuống đánh, đánh nǎm chục roi. Các quan lại xùm vào xin tha. Du đứng dậy, chỉ mặt Hoàng Cái nói: - Mày còn dám coi thường tao chẳng? Hãy chịu nǎm chục trượng đó, nếu còn vô lễ, hai tội sẽ trị nhân thể. Rồi vừa đi vừa mắng nhiếc om sòm trở vào trong trướng.

Chúng quan phù khởi hoàng cái, đá đắc bì khai nhục trán, tiên huyết tiến lưu, phù quy bỗn trại, hôn tuyệt kỉ thứ. Động ván chi nhân, vô bất hạ lệ. Lỗ túc dã vãng khán vấn liều, lai chí khỗng minh thuyền trung, vị khỗng minh viết: "Kim nhật công cản nộ trách công phúc, ngã đẳng giai thị tha bộ hạ, bắt

Các tướng ra vực Hoàng Cái dậy, thấy da thịt tái tái, máu me đầm đìa. Khi về đến trại, ngất đi mấy lần. Ai đến hỏi thăm cũng ứa hai hàng nước mắt. Lỗ Túc cũng đến thăm, rồi xuống thuyền trách Khổng Minh rằng: - Hôm nay Công Cẩn giận đánh Hoàng Cái như thế, chúng tôi là bộ hạ Công Cẩn nên không ai

gǎn fàn yán kǔ jiàn ; xian sheng shì kè , hé gù xiù shǒu páng guan , bù fa yi yǔ ? " kǒng míng xiào yue : " zi jǐng qí wǒ . " sù yue : " sù yǔ xian sheng dù jiang yǐ lái , wèi cháng yi shì xiāng qì . jin hé chu cǐ yán ? " kǒng míng yue : " zi jǐng qǐ bù zhì gong jǐn jin rì dú huáng gong fù , nǎi qí jí ye ? rú hé yào wǒ quàn ta ? " sù fang wù . kǒng míng yue : " bù yòng kǔ ròu jǐ , hé néng mán guò cáo cào ? jin bì lìng huáng gong fù qù zhà jiàng , què jiào cài zhong , cài hé bào zhì qí shì yǐ . zi jǐng jiàn gong jǐn shí , qie wù yán liàng xian zhi qí shì , zhi shuo liàng yě mái yuàn dou du biàn liǎo . " sù cí qù , rù zhàng jiàn zhōu yú . yú yao rù zhàng hòu . sù yue : " jin rì hé gù tòng zé huáng gong fù ? " yú yue : " zhu jiāng yuàn fǒu ? " sù yue : " duo yǒu xīn zhōng bù an zhě . " yú yue : " kǒng míng zhì yì ruò hé ? " sù yue : " ta yě mái yuàn dou du tè qíng bó . " yú xiào yue : " jin fan xu mán guò ta yě . " sù yue : " hé wèi yě ? " yú yue : " jin rì tòng dǎ huáng gài , nǎi jì yě . wú yù lìng ta zhà jiàng , xian xu yòng kǔ ròu jì mán guò cáo cào , jiù zhōng yòng huò gong zhì , kě yǐ qū shèng . " sù nǎi àn si kǒng míng zhì gao jiàn , què bù gǎn míng

等皆是他部下，不敢犯颜苦谏；先生是客，何故袖手旁观，不发一语？”孔明笑曰：“子敬欺我。”肃曰：“肃与先生渡江以来，未尝一事相欺。今何出此言？”孔明曰：“子敬岂不知公瑾今日毒打黄公覆，乃其计耶？如何要我劝他？”肃方悟。孔明曰：“不用苦肉计，何能瞒过曹操？今必令黄公覆去诈降，却教蔡中、蔡和报知其事矣。子敬见公瑾时，切勿言亮先知其事，只说亮也埋怨都督便了。”肃辞去，入帐见周瑜。瑜邀入帐后。肃曰：“今日何故痛责黄公覆？”瑜曰：“诸将怨否？”肃曰：“多有心中不安者。”瑜曰：“孔明之意若何？”肃曰：“他也埋怨都督忒薄。”瑜笑曰：“今番须瞒过他也。”肃曰：“何谓也？”瑜曰：“今日痛打黄盖，乃计也。吾欲令他

cảm phạm nhan khổ gián; tiên sinh thị khách, hà có tụ thủ bàng quan, bất phát nhất ngữ?" Khổng minh tiêu viết: "Tử Kính khi ngã." Túc viết: "Túc dã tiên sinh độ giang dã lai, vị thường nhất sự tương khi. Kim hà xuất thử ngôn?" Khổng minh viết: "Tử Kính khởi bất tri công cản kim nhật độc đả hoàng công phúc, nãi kì kế da? Như hà yếu ngã khuyễn tha?" Túc phương ngộ. Khổng minh viết: "Bất dụng khổ nhục kế, hà năng man quá tào thao? Kim tắt lệnh hoàng công phúc khứ trá hàng, khước giáo thái trung, thái hòa báo tri kì sự hĩ. Tử Kính kiến công cần thời, thiết vật ngôn lượng tiên tri kì sự, chỉ thuyết lượng dã mai oán đô đốc tiễn liễu." Túc từ khứ, nhập trường kiến chu du. Du yêu nhập trường hậu. Túc viết: "Kim nhật hà có thống trách hoàng công phúc?" Du viết: "Chư tướng oán phủ?" Túc viết: "Đa hữu tâm trung bất an giả." Du viết: "Khổng minh chí ý nhược hè?" Túc viết: "Tha dã mai oán đô đốc thắc tình bạc." Du tiêu viết: "Kim phiên tu man quá tha dã." Túc viết: "Hà vị dã?" Du viết: "Kim nhật thống đả hoàng cái, nãi kế dã. Ngô dục lệnh tha trá hàng, tiên tu dụng khổ nhục kế man quá tào thao, tựu trung dụng hỏa công chi, khả dĩ thủ thắng." Túc nãi ám tư khổng minh chí cao kiến, khước bất

dám mạnh dạn can ngăn đã đánh; tiên sinh là khách, sao chỉ thu tay đứng xem, không nói giúp cho một câu gì? Khổng Minh cười nói: - Tử Kính còn dối ta! Túc nói: - Từ khi tôi cùng với tiên sinh sang sông đến giờ, chưa hề có câu gì dối nhau, sao tiên sinh lại nói thế? Khổng Minh nói: - Thế ra Tử Kính không biết Công Cản đánh đau Hoàng Cái là mưu kế đó ư? Tại sao còn cần đến tôi khuyên can? Lỗ Túc bấy giờ mới biết, Khổng Minh nói: - Không dùng mèo khổ nhục, làm sao đánh lừa được Tào Tháo? Nay đỗ đốc tắt sai Hoàng Cái sang trá hàng, và mượn bọn Sái Trung đưa tin về trước. Tử Kính có đến chơi với Công Cản, chớ có nói là ta biết mèo ấy nhé! Chỉ nên nói rằng ta cũng oán Công Cản ác quá là xong. Túc về, vào gặp Chu Du. Du mời vào sau trường ngồi chơi. Túc nói: - Hôm nay, làm sao đô đốc đánh Công Phúc đau quá thế? Du hỏi: - Các tướng có ai oán ta không? Túc nói: - Nhiều người thắc mắc lắm! Du hỏi: - Ý Khổng Minh thế nào? - Khổng Minh cũng oán đô đốc bạc đãi tướng sĩ. Du cười, nói: - Phen này ta mới lừa được Khổng Minh! Túc hỏi làm sao, Du nói: - Đánh Hoàng Cái là kế của ta đó. Ta muốn sai hắn trá hàng, nên trước hết dùng kế khổ nhục để đánh lừa Tào Tháo, rồi

yán .

15 qiě shuo huáng gài wò yú  
zhàng zhong , zhu jiāng jie  
lái dòng wèn . gài bù yán yǔ  
, dàn cháng xū ér yǐ . hu bào  
cān mou kàn zé lái wèn . gài  
líng qǐng rù wò nèi , chì tuì  
zuǒ yòu . kàn zé yue : " jiāng  
jun mò fei yǔ dou du yǒu  
chóu ? " gài yue : " fei yě . "  
zé yue : " rán zé gong zhī  
shòu zé , mò fei kǔ ròu jì hu  
? " gài yue : " hé yǐ zhī zhī ? "  
zé yue : " mǒu guan gong jǐn  
jǔ dòng , yǐ liào zhe ba lè fen  
." gài yue : " mǒu shòu wú  
hóu san shì hòu en , wú yǐ  
wèi bào , gù xiān cǐ jì , yǐ pò  
cáo cáo . wú sui shòu kǔ , yì  
wú suǒ hèn . wú biàn guan  
jun zhong , wú yí rén kě wéi  
xin fù zhě . wéi gong sù yǒu  
zhong yì zhī xin , gǎn yǐ xin  
fù xiāng gào . " zé yue : "  
gong zhì gào wǒ , wú fei yào  
wǒ xiān zhà jiàng shu ēr . "  
gài yue : " shí yǒu cǐ yì . wèi  
zhī kěn fǒu ? " kàn zé xin rán  
lǐng nuò . zhèng shì : yǒng  
jiāng qīng shen si bào zhǔ ,  
móu chén wèi guó yǒu tòng  
xin . wèi zhī kàn zé suǒ yán  
ruò hé , qiè kàn xià wén fēn

诈降，先须用苦肉计瞒过曹操，就中用火攻之，可以取胜。”肃乃暗思孔明之高见，却不敢明言。

且说黄盖卧于帐中，诸将皆来动问。盖不言语，但长吁而已。忽报参谋阚泽来问。盖令请入卧内，叱退左右。阚泽曰：“将军莫非与都督有仇？”盖曰：“非也。”泽曰：“然则公之受责，莫非苦肉计乎？”盖曰：“何以知之？”泽曰：“某观公瑾举动，已料着八九分。”盖曰：“某受吴侯三世厚恩，无以为报，故献此计，以破曹操。吾虽受苦，亦无所恨。吾遍观军中，无一人可为心腹者。惟公素有忠义之心，敢以心腹相告。”泽曰：“公之告我，无非要我献诈降书耳。”盖曰：“实有此意。未知肯否？”阚泽欣然领诺。正是：勇将轻身思

cảm minh ngôn.

sau dùng kế hỏa công tì mới có thể thắng được. Túc trong bụng phục Không Minh là cao kiến, nhưng không dám nói rõ.

Thả thuyết hoàng cái ngoạ vu  
trưởng trung, chư tướng giai lai  
động vấn. Cái bắt ngôn ngữ,  
đãn trường hu nhi dĩ. Hốt báo  
tham mưu hám trach lai vấn.  
Cái lệnh thỉnh nhập ngoạ nội,  
sát thối tả hữu. Hám trach viết:  
"Tướng quân mạc phi dữ đô  
đốc hữu cùu?" Cái viết: "Phi  
dã." trach viết: "Nhiên tắc công  
chi thụ trách, mạc phi khổ nhục  
ké hò?" Cái viết: "Hà dĩ tri chí?"  
Trach viết: "Mỗ quan công cần  
cử động, dĩ liêu trú bát cùu  
phân." cái viết: "Mỗ thụ ngô hầu  
tam thế hậu ân, vô dĩ vi báo, cố  
hiến thủ kế, dĩ phá tào thao.  
Ngô tuy thụ khổ, diệc vô sở  
hận. Ngô biến quan quân trung,  
vô nhát nhân khả vi tâm phúc  
giả. Duy công tố hữu trung  
nghĩa chi tâm, cảm dĩ tâm phúc  
tương cáo." trach viết: "Công  
chi cáo ngã, vô phi yếu ngã  
hiến trả hàng thư nhĩ." cái viết:  
"Thật hữu thủ ý. Vị tri khảng  
phủ?" Hám trach hán nhiên lín  
nặc. Chánh thị: dũng tướng  
khinh thân tư báo chủ, mưu  
thần vi quốc hữu đồng tâm. Vị  
tri hám trach sở ngôn nhược  
hà, thả khán hạ văn phân giải

Hoàng Cái đau nǎm trong  
trưởng, các tướng đều đến hỏi  
thăm. Cái chẳng nói năng gì cả,  
cứ thở dài sờn sượt. Chợt  
báo có quan tham mưu là Hán  
Trạch lại thăm. Cái sai mồi vào  
tận chỗ nǎm, đuổi tả hữu lui ra  
ngoài. Hám Trach hỏi: - Tướng  
quân có thù hằn gì với đô đốc  
chẳng? Cái nói: - Không thù  
hằn gì cả. Trach nói: - Thế thì  
vừa rồi ông bị đòn có phải là kế  
khổ nhục không? Cái hỏi: - Sao  
ông biết? - Tôi xem bộ dạng  
Công Cần, mười phần đã đoán  
được chín. Cái nói: - Tôi chịu  
hậu ân họ Tôn đã ba đời,  
không lấy gì báo được. Nên  
hiến kế ấy để phá Tào Tháo.  
Thân tôi tuy đau khổ, nhưng ai  
là tâm phúc của tôi; duy có ông  
là người trung nghĩa, nên tôi  
mới dám thồ lộ can trường.  
Trach nói: - Phải chăng ông  
muốn dùng tôi dâng thư trả  
hàng? Cái đáp: - Quả thị tôi có  
ý đó, chưa biết ông có chịu giúp  
cho không? Hám trach hót hở  
nhận lời. Ấy thực là: Dũng  
tướng quên mình mong báo  
chúa, Mưu thần vì nước lại  
đồng tâm. Chưa biết Hám

jiě .

报主，谋臣为国有同心  
。未知阚泽所言若何，  
且看下文分解。

Trạch dâng thư làm sao, xem  
đến hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
047  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo kàn zé zì dé rùn , huì jí shan yin rén yě ; jia pín hǎo xué , yǔ rén yōng gōng , cháng jiè rén shu lái kàn , kàn guò yi biàn , gèng bù yí wàng ; kǒu cái biàn gěi , shǎo yǒu dǎn qì . sun quán zhao wèi cān mou , yǔ huáng gài zuì xiāng shàn . gài zhì qí néng yán yǒu dǎn , gù yù shǐ xiān zhà jiàng shu . zé xin rán yìng nuò yue : " dà zhàng fu chǔ shì , bù néng lì gong jiàn yè , bù jǐ yǔ cǎo mù tòng fǔ hu ! gong jì juan qu bào zhǔ , zé yòu hé xí wéi sheng ! " huáng gài gǔn xià chuáng lái , bài ér xiè zhì . zé yue : " shì bù kě huǎn , jí jìn biàn xíng . " gài yue : " shu yǐ xiù xià liǎo . " zé lǐng liǎo shu , zhì jiù dang yè bàn zuò yú weng , jià xiǎo zhou , wàng bēi àn ér xíng .

3 shì yè hán xing mǎn tian . san gèng shí hòu , zǎo dào cáo jun shuǐ zhài . xún jiang jun shì ná zhù , lián yè bào

**第四十七回  
阚泽密献诈降书  
庞统巧授连环计**

却说阚泽字德润，会稽山阴人也；家贫好学，与人佣工，尝借人书来看，看过一遍，更不遗忘；口才辨给，少有胆气。孙权召为参谋，与黄盖最相善。盖知其能言有胆，故欲使献诈降书。泽欣然应诺曰：“大丈夫处世，不能立功建业，不几与草木同腐乎！公既捐躯报主，泽又何惜微生！”黄盖滚下床来，拜而谢之。泽曰：“事不可缓，即今便行。”盖曰：“书已修下了。”泽领了书，只就当夜扮作渔翁，驾小舟，望北岸而行。

是夜寒星满天。三更时候，早到曹军水寨。巡江军士拿住，连夜报知

**Đệ tứ thập thất hồi hám trạch  
mật hiến trá hàng thư bàng  
thông xảo thụ liên hoàn kế**

Khước thuyết hám trạch tự đức nhuận, hội kê sơn âm nhân dã; gia bần hảo học, dữ nhân dong công, thường tá nhân thư lai khán, khán qua nhất biến, canh bắt di vong; khẩu tài biện cấp, thiểu hữu đâm khí. Tôn quyền triệu vi tham mưu, dữ hoàng cái tối tương thiện. Cái tri kí năng ngôn hữu đảm, cố dục sử hiến trá hàng thư. Trạch hân nhiên ứng nặc viết: "Đại trượng phu xử thế, bất năng lập công kiến nghiệp, bất kỉ dữ thảo mộc đồng hủ hò! Công kí quyền khu bảo chủ, trạch hựu hà tích vi sinh!" Hoàng cái cỗn hạ sàng lai, bái nhi tạ chi. Trạch viết: "Sự bất khả hoãn, túc kim tiện hành." Cái viết: "Thư dĩ tu hạ liễu." Trạch linh liễu thư, chỉ tựu đương dạ phần tác ngư ông, giá tiểu chu, vọng bắc ngạn nhi hành.

Thị dạ hàn tinh mǎn thiên. Tam canh thời hậu, tảo đáo tào quân thủy trại. Tuần giang quân sĩ nã trụ, liên dạ báo tri tào thao.

**HÒI 47 Hám Trạch mật dâng  
thư giả hàng; Bàng Thông khéo  
dùng liên hoàn kế.**

Hám Trạch tự là Đức Nhuận, người làng Sơn Âm, quận Cói Kê, nhà nghèo nhưng chăm học, phải đi làm thuê; thường hay mượn sách về xem, xem xong một lượt là nhớ như in không bao giờ quên nữa. Trạch lại có tài biện bác, có can đảm. Tôn Quyền dùng làm tham mưu. Trạch chơi với Hoàng Cái thân thiết lắm, nên Cái nhở dâng thư trá hàng, Trạch vui lòng nhận ngay và nói: - Đại trượng phu ở đời, không lập được công danh sự nghiệp gì, chẳng hóa ra cùng với cỏ cây mục nát ư? Ông đã quên mình báo chúa, đây tôi dám há tiếc thân! Hoàng Cái nhảy choàng xuống đất lạy tạ. Trạch nói: - Việc không nên để lâu, xin đi ngay hôm nay! Cái nói: - Thư tôi đã viết sẵn rồi. Trạch nhận lấy thư. Đến đêm già làm ông lão đánh cá, bơi chiếc thuyền con sang thẳng bờ phía Bắc.

Đêm hôm ấy, sao lạnh đầy trời; vừa canh ba thì thuyền Hám Trạch tới cạnh thủy trại quân Tào. Quân tuần tiễu trên sông bắt

zhi cáo cào . cào yue : " mò fei shì jian xì me ? " jun shì yue : " zhì yí yú weng , zì cheng shì dong wú cān mou kàn zé , yǒu jī mì shì lái jiàn . " cào biàn jiào yǐn jiang rù lái . jun shì yǐn kàn zé zhì , zhì jiàn zhàng shàng deng zhú huī huáng , cáo cào píng jǐ wéi zuò , wèn yue : " rǔ jì shì dong wú cān mou , lái cǐ hé gan ? " zé yue : " rén yán cáo chéng xiāng qiú xián ruò kě , jìn guan cǐ wèn , shèn bù xiāng hé . huáng gong fù , rǔ yòu cuò xún sī liǎo yě ! " cào yue : " wú yǔ dong wú dàn xī jiao bing , rǔ sì xíng dào cǐ , rú hé bù wèn ? " zé yue : " huáng gong fù nǎi dong wú san shì jiù chén , jin bēi zhōu yú yú zhòng jiang zhì qián , wú duan dù dǎ , bù shèng fèn hèn . yīn yù tóu jiàng chéng xiāng , wèi bào chóu zhì jì , tè móu zhì yú wǒ . wǒ yǔ gong fù , qíng tòng gǔ ròu , jìng lái wèi xiān mì shu . wèi zhì chéng xiāng kěn róng nà fǒu ? " cào yue : " shu zài hé chǔ ? " kàn zé qǔ shu chéng shàng .

曹操。操曰：“莫非是奸细么？”军士曰：“只一渔翁，自称是东吴参谋阚泽，有机密事来见。”操便教引将入来。军士引阚泽至，只见帐上灯烛辉煌，曹操凭几危坐，问曰：“汝既是东吴参谋，来此何干？”泽曰：“人言曹丞相求贤若渴，今观此问，甚不相合。黄公覆，汝又错寻思了也！”操曰：“吾与东吴旦夕交兵，汝私行到此，如何不问？”泽曰：“黄公覆乃东吴三世旧臣，今被周瑜于众将之前，无端毒打，不胜忿恨。因欲投降丞相，为报仇之计，特谋之于我。我与公覆，情同骨肉，径来为献密书。未知丞相肯容纳否？”操曰：“书在何处？”阚泽取书呈上。

- 4 cào chai shu , jiù deng xià guān kàn . shu luè yue : " gài shòu sun shì hòu en , běn bù dang huái èr xin . rán yǐ jin rì

操拆书，就灯下观看。书略曰：“盖受孙氏厚恩，本不当怀二心。然

Thao viết: "Mạc phi thị gian té yêu?" Quân sĩ viết: "Chỉ nhất ngư ông, tự xưng thị đồng ngô tham mưu hám trạch, hữu cơ mật sự lai kiến." Thao tiện giáo dẫn tương nhập lai. Quân sĩ dẫn hám trạch chí, chỉ kiến trường thượng đăng chúc huy hoàng, tào thao bằng kỉ nguy toa, vẫn viết: "Nhữ kí thị đồng ngô tham mưu, lai thử hà can?" Trạch viết: "Nhân ngôn tào thừa tương cầu hiền nhược khát, kim quan thử vấn, thậm bất tương hợp. Hoàng công phúc, nhữ hựu thác tâm tư liễu dã!" Thao viết: "Ngô dữ đồng ngô đán tịch giao binh, nhữ tư hành đáo thử, như hà bất vấn?" Trạch viết: "Hoàng công phúc nãi đồng ngô tam thế cựu thần, kim bị chu du vu chúng tướng chi tiền, vô đoàn độc đả, bất thắng phần hận. Nhân dục đầu hàng thừa tướng, vi báo cừu chi kế, đặc mưu chi vu ngã. Ngã dữ công phúc, tình đồng cốt nhục, kính lai vi hiến mật thư. Vị tri thừa tướng khẳng dung nạp phủ?" Thao viết: "Thư tại hà xú?" Hám trạch thủ thư trình thượng.

được, vào báo với Tào Tháo. Tháo hỏi: - Có lẽ là gian té chăng? Quân thưa: Chỉ có một ông lão đánh cá, tự xưng là tham mưu bên Đông Ngô, tên là Hám Trạch, lại trình việc cơ mật. Tháo sai dẫn vào. Bấy giờ trên trường, đèn được sáng lò; Tháo ngồi ngắt ngưởng trên ghế hỏi rằng: Người đã làm tham mưu bên Đông Ngô, nay đến đây có việc chi? Trạch nói: Trước kia, tôi thấy người ta đồn Tào thừa tướng cầu người hiền như kẻ khát nước. Nay nghe lời nói thật không ăn khớp chút nào. Thôi, Hoàng Công Phúc, ngươi nghĩ làm mắt rồi! Tháo nói: - Ta sắp sửa đánh nhau với Đông Ngô, thấy ngươi một mình đi lẻ đến đây, lẽ nào chẳng phải hỏi? Hám Trạch nói: Hoàng Công Phúc là cựu thần ba đời bên Đông Ngô. Nay vô cớ bị Chu Du dập đánh khổ sở trước mặt các tướng. Công Phúc lấy làm căm tức vô cùng, bởi vậy, muốn sang hàng thừa tướng để báo thù, liền bàn với tôi. Tôi với ông ta như anh em ruột một nhà, cho nên dâng hộ tờ mật thư, chưa biết thừa tướng có dùng cho không? Tháo hỏi: - Thư đâu? Hám Trạch đưa thư ra trình.

Thao sách thư, tựu đăng hạ quan khán. Thư lược viết: "Cái thụ tôn thị hậu ân, bỗn bất đương hoài nhị tâm. Nhiên dĩ

dưới đèn, Tháo mở xem, trong thư nói rằng: "Tôi là Hoàng Cái, đội ơn sâu họ Tôn, đáng lẽ không dám ăn ở hai lòng mới phải.

shì shì lùn zhī : yòng jiāng  
dong liù jùn zhī zú , dang  
Zhōng guó bǎi wàn zhī shi ,  
zhòng guǎ bù dí , hǎi nèi suǒ  
gòng jiàn yě . dong wú jiāng  
lì , wú yǒu zhì yú , jie zhì qí  
bù kě . zhōu yú xiǎo zi , pian  
huái qiǎn zhuàng , zì fù qí  
néng , zhé yù yǐ luǎn dí shí ;  
jian zhì shàn zuò wei fú , wú  
zuì shòu xíng , yǒu gōng bù  
shǎng . gài xi jiù chén , wú  
duan wèi suǒ cuī rǔ , xin shí  
hèn zhī ! fú wén chéng xiāng  
chéng xìn dài wù , xu huái nà  
shì , gài yuàn lù zhòng guī  
jiàng , yǐ tú jiàn gong xuě chí . liáng cǎo jun zhàng , suí  
chuán xiān nà . qì xiě bài bái  
, wàn wù jiàn yí . " cáo cáo  
yú jǐ àn shàng fan fù jiāng  
shu kàn liǎo shí yú cì , hu  
rán pài àn zhang mù dà nù  
yue : " huáng gài yòng kǔ  
ròu jì , lìng rǔ xià zhà jiàng  
shu , jiù zhōng qū shì , què  
gǎn lái xì wǔ wǒ ye ! " biàn  
jiào zuǒ yòu tuī chu zhǎn zhī  
. zuǒ yòu jiāng kàn zé cù xià  
. zé miàn bù gǎi róng , yǎng  
tian dà xiào . cào jiào qian  
huí , chì yue : " wú yǐ shí pò  
jian jì , rǔ hé gù shěn xiào ? " zé  
yue : " wú bù xiào nǐ . wú  
xiào huáng gong fù bù shí  
rénn ēr . "

以今日事势论之：用江东六郡之卒，当中国百万之师，众寡不敌，海内所共见也。东吴将吏，无有智愚，皆知其不可。周瑜小子，偏怀浅戆，自负其能，辄欲以卵敌石；兼之擅作威福，无罪受刑，有功不赏。盖系旧臣，无端为所摧辱，心实恨之！伏闻丞相诚心待物，虚怀纳士，盖愿率众归降，以图建功雪耻。粮草军仗，随船献纳。泣血拜白，万勿见疑。”曹操于几案上翻覆将书看了十余次，忽然拍案张目大怒曰：“黄盖用苦肉计，令汝下诈降书，就中取事，却敢来戏侮我耶！”便教左右推出斩之。左右将阚泽簇下。泽面不改容，仰天大笑。操教牵回，叱曰：“吾已识破奸计，汝何故哂笑？”泽曰：“吾不笑你。吾笑黄公覆不识人耳。”

kim nhật sự thế luận chi: dụng giang đông lục quận chi tốt, đương trung quốc bách vạn chi sư, chúng quả bất địch, hải nội sở cộng kiến dã. Đông ngô tương lại, vô hữu trí ngu, giai tri kì bất khả. Chu du tiểu tử, thiên hoài thiển tráng, tự phụ kì năng, triết dục dĩ noãn địch thạch; kiêm chi thiện tác uy phúc, vô tội thụ hình, hữu công bất thường. Cái hệ cựu thần, vô doan vi sở tài nhục, tâm thật hận chí! Phục văn thừa tương thành tâm dãi vật, hư hoài nạp sĩ, cái nguyện suất chúng quy hàng, dĩ đồ kiên công tuyết sĩ. Lương thảo quân thượng, tùy thuyền hiến nạp. Khắp huyết bái bạch, vạn vật kiến nghi. "Tào thao vu kỉ án thượng phiền phúc tương thư khán liễu thập dư thứ, hốt nhiên phách án trương mục đại nộ viết: "Hoàng cái dụng khổ nhục kế, lệnh nhữ hạ trá hàng thư, tựu trung thủ sự, khước cảm lai hí vũ ngã dal!" Tiện giáo tả hữu thôi xuất trảm chí. Tả hữu tương hám trạch thốc hạ. Trạch diện bất cải dung, ngưỡng thiên đại tiểu. Thao giáo khiên hồi, sát viết: "Ngô dĩ thức phá gian kế, nhữ hà cố sẵn tiểu?" Trạch viết: "Ngô bất tiểu nhĩ. Ngô tiểu hoàng công phúc bất thức nhân nhĩ."

Nhưng xét tình thế bấy giờ, thì đem quân sáu quận Giang Đông mà địch với quân trăm vạn ở Trung Nguyên, ít địch sao nổi nhiều, thiên hạ đều thấy rõ cả. Các tướng sĩ bên Đông Ngô, bất kỳ khôn dại, ai cũng biết cái lẽ như thế. Duy có Chu Du ba tuổi ranh, tính tình nông nổi, tự cao tự đại, muôn đem trứng choi với đá, lại ý thế lộng quyền, phạt kẻ vô tội mà không thương người có công. Tôi là cựu thần, bỗng dung bị đánh, căm tức biết ngần nào! "Tôi được nghe tiếng thừa tướng đem bụng chán thành dãi người, nhún mình dùng kẻ sĩ. Vậy tôi xin đem quân lại hàng, mong lập lấy chút công và rửa nhục trước. Lương thảo cùng đồ khí giới, sẽ xin đem cả thuyền lại nộp sau. Khóc ra máu, lạy trình thư này, xin đừng hỏi nghĩ gì cả!". Tháo ngồi trên ghế, xem đi xem lại tờ thư hơn chục lượt, rồi bỗng dung đập tay xuống án, trợn mắt nỗi giận lên mà nói rằng: Hoàng Cái dùng kế khổ nhục, sai người đến dâng thư trá hàng, dám to gan đánh trống qua cửa nhà sấm phải không? Và thét tả hữu lôi Trạch ra chém. Khi Trạch bị dẫn đi, nét mặt vẫn thản nhiên như không. Trạch chỉ ngắc mặt lên trời cười ngắt. Tháo sai lôi lại quát hỏi: Ta đã biết rõ ruột gan ngươi, ngươi còn cười gì nữa? Trạch nói: Thưa! Tôi đâu dám cười ông! Tôi cười Hoàng Công Phúc không biết người đó thôi!

5 cào yue : " hé bù shí rén ? " zé yue : " sha biàn sha , hé bì duo wèn ! " cào yue : " wú zì yòu shóu dú bing shu , shen zhi jian wěi zhi dào . rǔ zhè tiáo jǐ , zhi hǎo mán bié rén , rú hé mán de wǒ ! " zé yue : " nǐ qǐ shuo shu zhong nǎ jiàn shì shì jian jì ? " cào yue : " wǒ shuo chu nǐ nǎ pò zhàn , jiào nǐ sǐ ér wú yuàn : nǐ jǐ shì zhen xin xiān shu tóu jiàng , rú hé bù míng yue jǐ shí ? nǐ jìn yǒu hé lǐ shuo ? " kàn zé ting bà , dà xiào yue : " kui rǔ bù huáng kǒng , gǎn zì kua shóu dú bing shu ! huán bù jí zǎo shou bing huí qù ! tǎng ruò jiao zhàn , bì bèi zhōu yú qín yǐ ! wú xué zhì bèi ! kě xí wú qu sī rǔ shǒu ! " cào yue : " hé wèi wǒ wú xué ? " zé yue : " rǔ bù shí jí móu , bù míng dào lǐ , qǐ fei wú xué ? " cào yue : " nǐ qǐ shuo wǒ nǎ jǐ ban bù shì chǔ ? " zé yue : " rǔ wú dài xián zhì lǐ , wú hé bì yán ! dàn yǒu sī ér yǐ . " cào yue : " rǔ ruò shuo de yǒu lǐ , wǒ zì rán jìng fú . " zé yue : " qǐ bù wén bèi zhǔ zuò qiè , bù kě dìng qì ? tǎng jìn yue dìng rì qì , jí qie xià bù de shǒu , zhè lǐ fǎn lái jie yìng , shì bì xiè lòu . dàn kě qù biàn ér xíng , qǐ kě yù qí xiāng dìng hu ? rǔ bù míng cǐ lǐ , yù qu sha hǎo rén , zhen wú xué

操曰：“何不识人？”  
泽曰：“杀便杀，何必多问！”操曰：“吾自幼熟读兵书，深知奸伪之道。汝这条计，只好瞒别人，如何瞒得我！”  
“泽曰：“你且说书中那件事是奸计？”操曰：“我说出你那破绽，教你死而无怨：你既是真心献书投降，如何不明约几时？你今有何理说？”阚泽听罢，大笑曰：“亏汝不惶恐，敢自夸熟读兵书！还不及早收兵回去！倘若交战，必被周瑜擒矣！无学之辈！可惜吾屈死汝手！”操曰：“何谓我无学？”泽曰：“汝不识机谋，不明道理，岂非无学？”操曰：“你且说我那几般不是处？”  
泽曰：“汝无待贤之礼，吾何必言！但有死而已。”操曰：“汝若说得有理，我自然敬服。”  
“泽曰：“岂不闻背主作窃，不可定期？倘今

Thao viết: "Hà bát thức nhân?"  
Trạch viết: "Sát tiện sát, hà tất đa vấn!" Thao viết: "Ngô tự áu thực độc binh thư, thâm tri gian ngụy chi đạo. Nhữ giá điều kế, chỉ hảo man biệt nhân, như hà man đắc ngã!" Trạch viết: "Nhĩ thả thuyết thư trung na kiện sự thị gian kế?" Thao viết: "Ngã thuyết xuất nhĩ na phá trán, giáo nhĩ tử nhi vô oán: nhĩ kí thị chân tâm hiền thư đầu hàng, như hà bất minh ước kỉ thời? Nhĩ kim hữu hà lí thuyết?" Hám trạch thính bãi, đại tiểu viết: "Khuy nhữ bất hoàng khủng, cảm tự khoa thực độc binh thư! Hoàn bất cập tảo thu binh hồi khú! Thắng nhuược giao chiến, tất bị chu du cầm hỉ! Vô học chi bối! Khả tích ngô khuất tử nhữ thủ!" Thao viết: "Hà vị ngã vô học?" Trạch viết: "Nhữ bất thức cơ mưu, bất minh đạo lí, khởi phi vô học?" Thao viết: "Nhĩ thả thuyết ngã na kí bàn bất thị xử?" Trạch viết: "Nhữ vô đãi hiền chi lễ, ngô hà tất ngôn! Đãnh hữu tử nhĩ dĩ." Thao viết: "Nhữ nhuược thuyết đắc hữu lí, ngã tự nhiên kính phục." Trạch viết: "Khởi bất văn bối chủ tác thiết, bất khả định kỉ? Thắng kim ước định nhất kỉ, cấp thiết hạ bất đắc thủ, giá lí phản lai tiếp ứng, sự tất tiết lậu. Đãnh khả thứ tiện nhi hành, khởi khả dự kí tương đinh hò? Nhữ bất minh thủ lí, dục khuất sát hảo

Tháo hỏi: - Thế nào là không biết người? Trạch đáp: Chém thì cứ chém, việc gì phải hỏi lôi thôi?  
Tháo nói: - Ta đây học binh thư từ nhỏ, còn lạ gì những mèo áy, ngươi lừa ai thì được, chớ lừa ta sao nỗi? Trạch nói: Xin ông hãy cho tôi biết mèo lừa ở chỗ nào?  
Tháo nói: Để ta nói thẳng cho ngươi biết, để ngươi có chết cũng không oán thân gì được nữa. Nếu các ngươi thật tâm muốn hàng, sao không định trước ngày giờ?  
Thế có phải là gian hay không?  
Trạch nghe xong, phì cười, nói: - Nói thế mà không biết thẹn, dám khoe khoang biết nhiều binh thư!  
Thôi, biết điều thì thu quân về cho mau, đừng có đánh chắc gì nữa mà bị Chu Du tóm được. Đồ vô học kia! Tiếc thay, ta chết uổng về tay ngươi! Tháo hỏi: - Sao lại bảo ta là vô học? Trạch đáp:  
Ngươi không biết cơ mưu, không hiểu đạo lý, vô học rành rành ra đầy còn gi! Tháo nói: - Người cứ vạch những chỗ không đúng của ta ra xem nào? Trạch nói: Người không kính trọng người hiền, hà tất phải nhiều lời làm gì? Ta chỉ có chết là hết! Tháo nói: Nếu ngươi đưa ra đủ lý lẽ thì tự nhiên ta sẽ kính phục ngay. Trạch nói: Thế ngươi không biết câu: "Trốn chúa đi lén, không thể hẹn giờ sao"? Nếu hẹn trước mà lỡ ra việc trong chưa xong, ngoài đã có binh tiếp ứng, chẳng hóa ra lộ chuyện mất à? Do đó gặp lúc

zhi bēi yě ! " cáo wén yán ,  
gǎi róng xià xí ér xiè yue : "  
mǒu jiàn shì bù míng , wù  
fàn zun wei , xìng wù wa  
huái . " zé yue : " wú yǔ  
huáng gong fù , qīng xin tóu  
jiàng , rú yǐng ér zhì wàng fù  
mǔ , qǐ yǒu zhà hu ! " cáo dà  
xǐ yue : " ruò èr rén néng jiàn  
dà gong , ta rì shòu jué , bì  
zài zhu rén zhì shàng . " zé  
yue : " mǒu děng fei wèi jué  
lù ér lái , shí yìng tiān shùn  
réni èr . " cáo qū jiǔ dài zhī .

约定日期，急切下不得手，这里反来接应，事必泄漏。但可觑便而行，岂可预期相订乎？汝不明此理，欲屈杀好人，真无学之辈也！”操闻言，改容下席而谢曰：“某见事不明，误犯尊威，幸勿挂怀。”泽曰：“吾与黄公覆，倾心投降，如婴儿之望父母，岂有诈乎！”操大喜曰：“若二人能建大功，他日受爵，必在诸人之上。”泽曰：“某等非为爵禄而来，实应天顺人耳。”操取酒待之。

6 shǎo qǐng , yǒu rén rù zhàng  
, yú cáo ěr bian sī yǔ . cáo  
yue : " jiang shu lái kàn . " qí  
rén yǐ mì shu chéng shàng .  
cào guan zhi , yán sè pō xǐ .  
kàn zé àn sī : " cǐ bì cài  
zhong , cài hé lái bào huáng  
gài shòu xíng xiao xí , cáo  
gù xǐ wǒ tóu jiàng zhì shì wèi  
zhen shí yě .

7 cáo yue : " fán xiān sheng  
zài huí jiāng dong , yǔ huáng

少顷，有人入帐，于操耳边私语。操曰：“将书来看。”其人以密书呈上。操观之，颜色颇喜。阚泽暗思：“此必蔡中、蔡和来报黄盖受刑消息，操故喜我投降之事为真实也。”

操曰：“烦先生再回江东，与黄公覆约定，先

nhanh , chān vō học chi bối dã!"  
Thao văn ngôn, cải dung hạ  
tịch nhi tự viết: "Mỗ kiến sự bất  
minh, ngộ phạm tôn uy, hạnh  
vật quái hoài." Trạch viết: "Ngô  
dữ hoàng công phúc, khuynh  
tâm đầu hàng, như anh nhi chí  
vọng phụ mẫu, khởi hữu trá  
hò!" Thao đại hỉ viết: "Nhược  
nhị nhân năng kiến đại công,  
tha nhật thụ tuớc, tất tại chư  
nhân chí thượng." Trạch viết:  
"Mỗ đắng phi vi tuớc lộc nhi lai,  
thật ứng thiên thuận nhân nhĩ."  
Thao thủ túc đai chí.

thuận tiện thì làm, chư hẹn trước  
làm sao được. Người không hiểu  
lẽ đó, định giết người tử tế, quả là  
đồ vô học. Tháo nghe xong, dịu  
ngay nét mặt, bước xuống xin lỗi  
nói: - Tôi xét việc không tinh, lỡ  
phạm đến oai ngài, xin tha thứ  
cho. Hám Trạch nói: Tôi với  
Hoàng Công Phúc đã dốc một  
lòng đến hàng, khác nào trẻ nít  
mong cha mẹ, còn có điều gì là  
dối trá nữa. Tháo mừng lắm nói:  
Nếu hai ông mà lập được công to  
này, ngày sau sẽ được phong  
tuớc cao hơn những người khác.  
Trạch nói: Chúng tôi có phải vì  
tuớc lộc mà lại đây đâu, chính vì  
thuận lẽ trời, hợp lòng người đó  
thôi. Tháo sai đem rượu khoản  
đãi.

Thiếu khoảnh, hữu nhân nhập  
trường, vu thao nhĩ biên tư  
ngữ. Thao viết: "Tương thư lai  
khán." Kì nhân dĩ mật thư trình  
thượng. Thao quan chi, nhan  
sắc pha hỉ. Hám trạch ám tư:  
"Thủ tất thái trung, thái hòa lai  
báo hoàng cái thụ hình tiêu túc,  
thao cổ hỉ ngã đầu hàng chí sự  
vi chân thật dã."

Thao viết: "Phiên tiên sinh tái  
hồi giang đông, dữ hoàng công

Một lát, có người vào ghé tai nói  
nhỏ với Tào Tháo. Tháo nói: -  
Đưa thư ra xem nào! Người đó  
trình thư lên. Xem xong, Tháo tỏ  
về vui mừng. Hám Trạch nghĩ  
thầm đây hẳn là Sái Hoà, Sái  
Trung đưa tin về báo chuyện  
Hoàng Cái bị đòn, nên Tháo  
mừng việc ta đến hàng là thật  
bụng hẵn.

- Phiên Tiên sinh trở về Giang  
Đông, cùng với Hoàng Công

gong fù yue dìng , xian tong  
xiao xí guò jiang , wú yǐ bing  
jie yìng . " zé yue : " mǒu yǐ lì  
jiang dong , bù kě fù huán .  
wàng chéng xiang bié qian ji  
mì rén qù . " cào yue : " ruò  
ta rén qù , shì kǒng xiè lòu .  
zé zài san tui cí ; liáng jiǔ ,  
nǎi yue : " ruò qù zé bù gān  
jiǔ tíng , biàn dang xíng yǐ . "  
cào cí yǐ jin bó , zé bù shòu .  
cí bié chu yíng , zài jià piān  
zhōu , zhòng huí jiang dong ,  
lái jiàn huáng gài , xì shuo  
qián shì . gài yue : " fei gong  
néng biàn , zé gài tú shòu kǔ  
yǐ . " zé yue ; " wú jìn qù gan  
níng zhài zhong , tàn cài  
zhong , cài hé xiao xí . " gài  
yue : " shèn shàn . " zé zhì  
níng zhài , níng jie rù , zé  
yue : " jiāng jun zuó wèi jiù  
huáng gong fù , bèi zhōu  
gong jǐn suǒ rǔ , wú shèn bù  
píng . " níng xiào ér bù dá .  
zhèng huà xiān , cài hé , cài  
zhong zhì . zé yǐ mù sòng  
gan níng , níng hui yì , nǎi  
yue : " zhōu gong jǐn zhì zì  
shì qí néng , quán bù yǐ wǒ  
děng wèi niàn . wǒ jin bēi rǔ ,  
xiu jiàn jiang zuǒ zhu rén ! "  
shuo bà , yǎo yá qie chí , pai  
àn dà jiào . zé nǎi xu yǔ níng  
ěr bian di yǔ . níng dì tou bù  
yán , cháng tàn shù sheng .  
cài hé , cài zhōng jiàn níng ,  
zé jie yǒu fǎn yì , yǐ yán tiǎo  
zhi yue : " jiāng jun hé gù fán  
nǎo ? xian sheng yǒu hé bù

通消息过江，吾以兵接应。”泽曰：“某已离江东，不可复还。望丞相别遣机密人去。”操曰：“若他人去，事恐泄漏。”泽再三推辞；良久，乃曰：“若去则不敢久停，便当行矣。”操赐以金帛，泽不受。辞别出营，再驾扁舟，重回江东，来见黄盖，细说前事。盖曰：“非公能辩，则盖徒受苦矣。”泽曰：“吾今去甘宁寨中，探蔡中、蔡和消息。”盖曰：“甚善。”泽至宁寨，宁接入，泽曰：“将军昨为救黄公覆，被周公瑾所辱，吾甚不平。”宁笑而不答。正话间，蔡和、蔡中至。泽以目送甘宁，宁会意，乃曰：“周公瑾只自恃其能，全不以我等为念。我今被辱，羞见江左诸人！”说罢，咬牙切齿，拍案大叫。泽乃虚与宁耳边低语。宁低头不言，长叹数声。蔡和、蔡中见

phúc ước định, tiên thông tiêu tức qua giang, ngô dĩ binh tiếp ứng." Trạch viết: "Mỗ dĩ li giang đông, bất khả phục hoàn. Vọng thừa tương biệt khiền cơ mật nhân khứ." Thao viết: "Nhược tha nhân khứ, sự khủng tiết lậu." Trạch tái tam thỏi từ; lương cửu, nãi viết: "Nhược khứ tắc bất cảm cửu đình, tiện dương hành hĩ." Thao từ dĩ kim bạch, trạch bất thụ. Từ biệt xuất doanh, tái giá biển chu, trọng hồi giang đông, lai kiến hoàng cái, té thuyết tiền sự. Cái viết: "Phi công năng biện, tắc cái đồ thụ khổ hĩ." Trạch viết; "Ngô kim khứ cam ninh trại trung, tham thái trung, thái hòa tiêu tức." Cái viết: "Thâm thiện." Trạch chí ninh trại, ninh tiếp nhập, trạch viết: "Tướng quân tặc vi cứu hoàng công phúc, bị chu công cắn sở nhục, ngô thậm bất bình." Ninh tiêu nhi bất đáp. Chánh thoại gian, thái hòa, thái trung chí. Trạch dĩ mục tổng cam ninh, ninh hội ý, nãi viết: "Chu công cắn chỉ tự thi kì năng, toàn bất dĩ ngã đẳng vi niệm. Ngã kim bị nhục, tu kiến giang tả chư nhân!" Thuyết băi, giáo nha thiết xỉ, phách án đại khiếu. Trạch nãi hư dữ ninh nhĩ biên đê ngữ. Ninh đê đầu bất ngôn, trường thán sổ thanh. Thái hòa, thái trung kiên ninh, trạch giai hữu phản ý, dĩ ngôn thiêu chi viết: "Tướng quân hà cố phiền nǎo?"

Phúc hẹn ngày đưa tin sang bên này cho tôi biết trước, để đem quân ra tiếp ứng. Trạch thừa: - Tôi đã bỏ xứ Giang Đông mà đến đây, không mặt mũi nào dám về nữa. Xin thừa tướng sai người tin cẩn khác. Tháo nói: - Nếu sai người khác, tôi e tiết lộ việc chăng? Trạch từ chối mãi rồi nói: - Tôi có về thì phải đi ngay, không ở đây lâu được. Tháo thường cho vàng lụa. Trạch không nhận, từ tạ trả ra, lại bơi chiếc thuyền nhỏ về Giang Đông. Trạch thuật lại tất cả với Hoàng Cái. Cái nói: - Giá không được ông là người biện bác giỏi, thì ta chịu khổ cũng uổng công. Trạch xin ra trại Cam Ninh để dò ý tú Sái Trung, Sái Hòa ở đâu vừa đến. Trạch đưa mắt cho Cam Ninh, Ninh hiểu ý nói ngay rằng: Công Cản chỉ hươm tài, chẳng coi chúng ta ra gì. Ta nay bị nhục thật xấu hổ với cả các người bên Trường Giang. Nói đoạn, mắng miệng nghiến răng, đập tay xuống bàn gầm thét. Trạch giả tăng ghé vào tai Cam Ninh nói mấy câu. Ninh cúi sầm ngay mặt xuống, nín lặng, chỉ thở dài ba tiếng. Sái Trung, Sái Hòa thấy hai người có ý muốn làm phản, mới hỏi thử: - Chẳng hay tướng quân và tiên sinh sao buồn bức làm vậy? Trạch nói: Các người biết thế nào được những điều đau khổ trong lòng chúng ta? Sái Hòa nói: Có lẽ hai vị định phản Đông Ngô mà hàng Tào Tháo chăng? Hám

píng ? " zé yue : " wú děng  
fù zhong zhī kǔ , rǔ qǐ zhī ye  
! " cài hé yue : " mò fei yù bēi  
wú tóu cáo ye ? " kàn zé shi  
sè , gan níng bá jiàn ér qǐ  
yue : " wú shì yǐ wèi kui pò ,  
bù kě bù sha zhī yǐ miè kǒu !  
" cài hé , cài zhong huang  
yue : " èr gong wù you . wú  
yì dang yǐ xin fù zhī shì xiāng  
gào . " níng yue : " kě sù yán  
zhi ! " cài hé yue : " wú èr  
rénnǎicáo gong shǐ lái zhà  
jiàng zhě . èr gong ruò yǒu  
gui shùn zhī xìn , wú dang  
yǐn jìn . " níng yue : " rǔ yán  
guǒ zhen ? " èr rén qí sheng  
yue ; " an gǎn xiāng qí ! "  
níng yáng xǐ yue ; " ruò rú cǐ  
, shì tian cì qí biàn yě ! " èr  
cài yue : " huáng gong fù yǔ  
jiāng jun bèi rǔ zhī shì , wú yǐ  
bào zhī chéng xiāng yǐ . " zé  
yue : " wú yǐ wèi huáng gong  
fù xiān shu chéng xiāng , jin  
tè lái jiàn xìng bà , xiāng yuē  
tòng jiàng ér . " níng yue : "  
dà zhàng fu jì yù míng zhǔ ,  
zì dang qīng xīn xiāng tóu .

宁、泽皆有反意，以言挑之曰：“将军何故烦恼？先生有何不平？”泽曰：“吾等腹中之苦，汝岂知耶！”蔡和曰：“莫非欲背吴投曹耶？”阚泽失色，甘宁拔剑而起曰：“吾事已为窥破，不可不杀之以灭口！”蔡和、蔡中慌曰：“二公勿忧。吾亦当以心腹之事相告。”宁曰：“可速言之！”蔡和曰：“吾二人乃曹公使来诈降者。二公若有归顺之心，吾当引进。”宁曰：“汝言果真？”二人齐声曰：“安敢相欺！”宁佯喜曰：“若如此，是天赐其便也！”二蔡曰：“黄公覆与将军被辱之事，吾已报知丞相矣。”泽曰：“吾已为黄公覆献书丞相，今特来见兴霸，相约同降耳。”宁曰：“大丈夫既遇明主，自当倾心相投。

8 yú shì sì rén gòng yǐn , tòng

于是四人共饮，同论心

Tiên sinh hữu hà bất bình?" Trạch viết: "Ngô đỗng phúc trung chi khổ, nhữ khởi tri da!" Thái hòa viết: "Mạc phi dục bối ngô đầu tào da?" Hám trạch thắt sắc, cam Ninh bặt kiếm nhi khởi viết: "Ngô sự dĩ vi khuy phá, bất khả bất sát chi dĩ diệt khẩu!" Thái hòa, thái trung hoảng viết: "Nhị công vật ưu. Ngô diệc đương dĩ tâm phúc chi sự tương cáo." Ninh viết: "Khả tốc ngôn chí!" Thái hòa viết: "Ngô nhị nhân nãi tào công sử lai trả hàng giả. Nhị công nhược hữu quy thuận chi tâm, ngô đương dẫn tiên." Ninh viết: "Nhữ ngôn quả chân?" Nhị nhân tề thanh viết; "An cảm tương khii!" Ninh dương hỉ viết; "Nhược như thử, thị thiên tú kì tiện dã!" Nhị thái viết: "Hoàng công phúc dữ tướng quân bị nhục chi sự, ngô dĩ báo tri thừa tướng hĩ." Trạch viết: "Ngô dĩ vi hoàng công phúc hiến thư thừa tướng, kim đặc lai kiến hưng bá, tương ước đồng hàng nhĩ." Ninh viết: "Đại trượng phu kí ngộ minh chủ, tự đương khuynh tâm tương đầu.

Trạch tái mặt lại. Cam Ninh tuốt gươm đứng dậy nói: Việc của ta bị lộ rồi, phải giết hai thằng này đi mới có thể giữ kín được! Sái Trung, Sái Hòa vội nói: - Hai ông chó lo, chúng tôi cũng xin đem việc tâm phúc bày tỏ với các ông. Ninh nói: - Nói mau lên! Hòa nói: Tào công sai hai chúng tôi đến trả hàng đây, nếu hai ông có ý quy thuận Tào công, chúng tôi xin dẫn tiền. - Có thật thế không? Hai người đồng thanh đáp: - Đâu dám nói dối! Ninh vờ mừng rõ nói: - Nếu được như thế, thì chính là trời đem lại dịp may cho ta rồi! Hai người nói: - Việc Hoàng Công Phúc và tướng quân bị nhục, tôi đã báo tin về cho thừa tướng rồi. Hám Trạch cũng nói: Ta đã dâng thư hàng của Công Phúc sang thừa tướng rồi, nay đến rủ Hưng Bá cùng đến hàng đây. Ninh nói: - Đại trượng phu đã gặp được minh chủ, cũng nên quyết một lòng đi theo.

Vu thị tứ nhân cộng ẩm, đồng

Bốn người chén tạc chén thù, bàn

lùn xin shì . èr cài jí shí xiě  
shu , mì bào cáo cáo , shuo "gan  
níng yǔ mǒu tòng wèi  
nèi yìng ." kàn zé lìng zì xiū  
shu , qiǎn rén mì bào cáo  
cào , shu zhōng jù yán :  
huáng gài yù lái , wèi de qí  
biàn ; dàn kàn chuán tóu cha  
qing yá qí ér lái zhě , jí shì  
yě .

事。二蔡即时写书，密报曹操，说“甘宁与某同为内应。”阚泽另自修书，遣人密报曹操，书中具言：黄盖欲来，未得其便；但看船头插青牙旗而来者，即是也。

9 què shuo cáo cáo lián de èr  
shu , xin zhong yí huò bù  
dìng , jù zhòng móu shì  
shang yì yue : " jiāng zuǒ  
gan níng , bèi zhōu yú suǒ rǔ  
, yuàn wèi nèi yìng ; huáng  
gài shòu zé , lìng kàn zé lái  
nà jiàng : ju wèi kě shen xìn .  
shéi gǎn zhí rù zhōu yú zhài  
zhong , tàn ting shí xìn ?"  
jiāng gān jìn yue : " mǒu qián  
rì kong wǎng dong wú , wèi  
de chéng gong , shen huái  
cán kuì . jìn yuàn shě shēn  
zài wǎng , wù de shí xìn , huí  
bào chéng xiāng . " cáo dà xǐ  
, jí shí lìng jiǎng gan shàng  
chuán . gan jià xiǎo zhōu ,  
jìng dào jiāng nán shuǐ zhài  
bian , biàn shí rén chuán bào  
. zhōu yú ting de gan yòu  
dào , dà xǐ yue : " wú zhī  
chéng gong , zhì zài cǐ rén  
shen shàng ! " suì zhǔ fù lǚ  
sù : " qǐng páng shì yuán lái  
wèi wǒ rú cǐ rú cǐ . " yuán lái  
xiāng yáng páng tǒng , zì shì  
yuan , yin bì luàn yù ju jiāng

却说曹操连得二书，心中疑惑不定，聚众谋士商议曰：“江左甘宁，被周瑜所辱，愿为内应；黄盖受责，令阚泽来纳降：俱未可深信。谁敢直入周瑜寨中，探听实信？”蒋干进曰：“某前日空往东吴，未得成功，深怀慚愧。今愿舍身再往，务得实信，回报丞相。”操大喜，即时令蒋干上船。干驾小舟，径到江南水寨边，便使人传报。周瑜听得干又到，大喜曰：“吾之成功，只在此人身！遂嘱付鲁肃：“请庞士元来，为我如此如此。”原来襄阳庞统

luận tâm sự. Nhị thái túc thời tá thư, mật báo tào thao, thuyết "Cam ninh dữ mỗ đồng vi nội ứng." Hám trạch lánh tự tu thư, khiển nhân mật báo tào thao, thư trung cụ ngôn: hoàng cái dục lai, vị đắc kì tiện; đán khán thuyền đầu sáp thanh nha kì nhi lai giả, túc thị dã.

việc tâm sự với nhau. Hai anh em họ Sái lập tức viết thư báo cho Tào Tháo, nói Cam Ninh sẽ cùng với chúng làm nội ứng. Hám Trạch lại viết thư riêng sai người đưa sang Tào Tháo. Trong thư nói Hoàng Cái muốn đến, nhưng chưa có dịp thuận tiện, khi nào thấy đoàn thuyền có cắm cờ xanh ở đầu, đó chính là thuyền đến hàng.

Tháo được luôn hai bức thư, trong bụng vẫn nghi ngờ hoặc bất định, tụ chúng mưu sĩ thương nghị viết: "Giang tả cam ninh, bị chu du sở nhục, nguyện vi nội ứng; hoàng cái thụ trách, lệnh hám trạch lai nạp hàng: câu vị khả thâm tín. Thùy cảm trực nhập chu du trại trung, thám thính thật tín?" Tương can tiến viết: "Mỗi tiền nhật không vãng đồng ngô, vị đắc thành công, thâm hoài tài quý. Kim nguyện xá thân tái vãng, vụ đắc thật tín, hồi báo thừa tướng." Thao đại hỉ, túc thời lệnh tương can thương thuyền. Can giá tiểu chu, kính đáo giang nam thủy trại biên, tiện sử nhân truyền báo. Chu du thính đắc can hựu đáo, đại hỉ viết: "Ngô chi thành công, chỉ tại thủ nhân thân thượng!" Toại chúc phó lỗ túc: "Thỉnh bàng sĩ nguyên lai, vi ngã như thủ như thủ." Nguyên lai tương dương bàng thống, tự sĩ nguyên, nhân tị loạn ngụ cư giang đông, lỗ túc tảng tiền chi

dong , lǔ sù céng jiàn zhì yú  
zhou yú . tǒng wèi jí wāng  
jiàn , yú xiān shǐ sù wèn jì yú  
tǒng yue : " pò cáo dang  
yòng hé cè ? " tǒng mì wèi  
sù yue : " yù pò cáo bing , xu  
yòng huǒ gong ; dàn dà jiāng  
miàn shàng , yi chuán zháo  
huǒ , yú chuán sì sǎn ; chū  
fei xiān lián huán jì , jiào ta  
ding zuò yí chǔ , rán hòu  
gong kě chéng yě . " sù yǐ  
gào yú , yú shen fú qí lùn ,  
yin wèi sù yue : " wèi wǒ  
xíng cǐ jí zhě , fei páng shì  
yuán bù kě . " sù yue : " zhī  
pà cáo cáo jian huá , rú hé  
qù de ? " zhou yú chén yín  
wèi jué . zhèng xún si méi gè  
jí huì , hu bào jiǎng gan yòu  
lái . yú dà xǐ , yi miàn fēn fù  
páng tǒng yòng jì ; yi miàn  
zuò yú zhàng shàng , shǐ rén  
qǐng gan .

，字士元，因避乱寓居江东，鲁肃曾荐之于周瑜。统未及往见，瑜先使肃问计于统曰：“破曹当用何策？”统密谓肃曰：“欲破曹兵，须用火攻；但大江面上，一船着火，余船四散；除非献连环计，教他钉作一处，然后功可成也。”肃以告瑜，瑜深服其论，因谓肃曰：“为我行此计者，非庞士元不可。”肃曰：“只怕曹操奸猾，如何去得？”周瑜沉吟未决。正寻思没个机会，忽报蒋干又来。瑜大喜，一面分付庞统用计；一面坐于帐上，使人请干。

- 10 gan jiàn bù lái jie , xin zhong  
yí lù , jiào bǎ chuán yú pì  
jìng àn kǒu lǎn xì , nǎi rù  
zhài jiàn zhou yú . yú zuò sè  
yue : " zi yì hé gù qí wú tài  
shèn ? " jiǎng gān xiào yue :  
" wú xiǎng yǔ nǐ nǎi jiù rì dì  
xiong , tè lái tǔ xin fù shì , hé  
yán xiāng qí yě ? " yú yue : "  
rǔ yào shuō wǒ jiàng , chū  
fei hǎi ku shí làn ! qián fan  
wú niàn jiù rì jiao qíng , qǐng

干见不来接，心中疑虑，教把船于僻静岸口缆系，乃入寨见周瑜。瑜作色曰：“子翼何故欺吾太甚？”蒋干笑曰：“吾想与你乃旧日弟兄，特来吐心腹事，何言相欺也？”瑜曰：“汝要说我降，除非海枯石

vu chu du. Thống vị cập vãng  
kiến, du tiên sủ túc vấn kẽ vu  
thông viết: "Phá tào đương  
dụng hà sách?" Thống mật vị  
túc viết: "Dục phá tào binh, tu  
dụng hỏa công; đán đại giang  
diện thượng, nhất thuyền trú  
hỏa, dư thuyền tú tán; trừ phi  
hiến liên hoàn kẽ, giáo tha đinh  
tác nhất xử, nhiên hậu công  
khả thành dã." Túc dĩ cáo du,  
du thâm phục kí luận, nhân vị  
túc viết: "Vi ngã hành thủ kẽ  
giả, phi bàng sĩ nguyên bất  
khả." Túc viết: "Chỉ phạ tào  
thao gian hoạt, như hà khứ  
đắc?" Chu du trầm ngâm vị  
quyết. Chánh tầm tư một cá cơ  
hội, hốt báo tương can hưu lai.  
Du đại hỉ, nhất diện phân phó  
bàng thống dụng kế; nhất diện  
tọa vu trưởng thượng, sử nhân  
thỉnh can.

Chu Du. Thống chưa kịp đến ra  
mắt, thì Du đã sai Túc đến hỏi kế  
phá Tào. Thống mật bảo Túc  
rằng: Muốn phá quân Tào, phải  
dùng hỏa công, nhưng trên mặt  
sông to, một chiếc thuyền bén lửa  
thì các thuyền khác tản ra chạy  
được cả. Chỉ có dùng kẽ liên  
hoàn, khiến Tháo phải ghép cả  
thuyền vào một chỗ, mới có thể  
thắng được". Túc về nói lại với  
Chu Du. Du phục lầm và bảo Túc:  
- Chỉ có Bàng Sĩ Nguyên mới  
thực hiện được kế ấy cho ta mà  
thôi. Túc nói: - Chỉ sợ Tào Tháo  
xảo quyết, đi thế nào được? Chu  
Du còn đang phân vân, tìm chưa  
ra cơ hội, thì được tin Tưởng Cán  
lại sang. Du mừng lắm, một mặt  
dẫn dò Bàng Thống thi hành mưu  
kế, một mặt cho người mời  
Tưởng Cán vào.

Can kiến bắt lai tiếp, tâm trung  
nghi lự, giáo bả thuyền vu tích  
tĩnh ngạn khẩu lâm hệ, nái  
nhập trại kiến chu du. Du tác  
sắc viết: "Tử dục hà cố khi ngô  
thái thậm?" Tương can tiêu  
viết: "Ngô tưởng dũ nhĩ nãi cựu  
nhật đệ huynh, đặc lai thô tâm  
phúc sự, hà ngôn tương khi  
dã?" Du viết: "Nhữ yếu thuyết  
ngã hàng, trừ phi hải khô thạch  
lạn! Tiền phiên ngô niệm cựu

Cán thấy không ai ra đón, trong  
bung ngò vực, liền sai buộc  
thuyền ở chỗ hẻo lánh rồi vào. Du  
hầm hầm nỗi giận nói rằng: - Tử  
Dục sao dám khinh ta thế? Cán  
cười, đáp: - Ta nghĩ ông là chỗ  
tình nghĩa anh em cũ, muốn đến  
bày tỏ tâm sự, sao lại bảo ta lừa  
lọc? Du nói: - Người muốn dụ ta  
hàng Tào, trừ phi sông cạn đá  
mòn ta mới chịu! Lần trước ta  
nghĩ tình bạn cũ, mới uống rượu

nǐ tòng yǐn yi zuì , liù nǐ gòng  
tà ; nǐ què dào wú sī shu , bù  
cí ér qù , gui bào cáo cào ,  
sha liǎo cài mào , zhang yǔn  
, zhì shǐ wú shì bù chéng . jin  
rì wú gù yòu lái , bì bù huái  
hǎo yì . wú bù kàn jiù rì zhì  
qíng , yi dao liǎng duàn ! běn  
dài sòng nǐ guò qu , zheng  
nài wú yì èr rì xiān , biàn yào  
pò cáo zéi ; dài liù nǐ zài jun  
zhong , yòu bì yǒu xiè lòu . "

烂！前番吾念旧日交情  
，请你痛饮一醉，留你  
共榻；你却盗吾私书，  
不辞而去，归报曹操，  
杀了蔡瑁、张允，致使  
吾事不成。今日无故又  
来，必不怀好意。吾不  
看旧日之情，一刀两段！  
本待送你过去，争奈  
吾一二日间，便要破曹  
贼；待留在军中，又  
必有泄漏。”

11 biàn jiào zuǒ yòu : " sòng zi  
yì wǎng xi shan àn zhōng xie  
xí . dài wú pò liǎo cáo cào ,  
nǎ shí dù nǐ guò jiāng wèi  
chí ." jiāng gan zài yù kai  
yán , zhōu yú yǐ rù zhàng  
hòu qù liǎo . zuò yòu qù mǎ  
yǔ jiǎng gan chéng zuò ,  
sòng dào xi shan bèi hòu  
xiǎo àn xie xí , bo liǎng gè  
jun rén fú shì .

12 gan zài àn nèi , xin zhong  
you mèn , qǐn shí bù an . shì  
yè xing lù mǎn tian , dú bù  
chu àn hòu , zhī ting de dù  
shū zhì shēng . xìn bù xún  
qù , jiàn shan yán pàn yǒu  
cǎo wu shù chuán , nèi shè  
dēng guāng . gan wāng kui  
zhi , zhī jiàn yí rén wa jiàn  
deng qián , sòng sun , wú

便教左右：“送子翼往  
西山庵中歇息。待吾破  
了曹操，那时渡你过江  
未迟。”蒋干再欲开言  
，周瑜已入帐后去了。  
左右取马与蒋干乘坐，  
送到西山背后小庵歇息  
，拨两个军人伏侍。

干在庵内，心中忧闷，  
寝食不安。是夜星露满  
天，独步出庵后，只听得  
读书之声。信步寻去，  
见山岩畔有草屋数椽，  
内射灯光。干往窥之，  
只见一人挂剑灯前，

nhật giao tình, thỉnh nhĩ thống  
âm nhất túy, lưu nhĩ cộng tháp;  
nhĩ khước đạo ngô tư thư, bắt  
từ nhi khứ, quy báo tào thao,  
sát liễu thái mạo, trương duẫn,  
trí sứ ngô sự bất thành. Kim  
nhật vô cố hựu lai, tất bất hoài  
hảo ý. Ngô bất khán cựu nhật  
chi tinh, nhất đao lưỡng đoạn!  
Bỗn đãi tổng nhĩ quá khứ, tranh  
nại ngô nhất nhị nhật gian, tiễn  
yếu phá tào tắc; đãi lưu nhĩ tại  
quân trung, hựu tất hữu tiết lâu.  
"

và lưu ngủ chung giường; không  
ngờ ngươi ăn cắp thư của ta, lên  
về báo với Tào Tháo, để Trương  
Doãn, Sái Mạo bị giết, làm hỏng  
việc của ta. Hôm nay ngươi bỗng  
dưng lại, chắc không có bụng tốt  
đâu! Nếu ta không nghĩ đến tình  
xưa, thì chỉ cho ngươi một nhát  
dao đứt làm hai đoạn! Ta cũng  
muốn tổng ngươi về cho rảnh,  
nhưng độ vài hôm nữa ta sẽ đánh  
phá Tào Tháo, nên phải giữ  
ngươi lại, kéo tiết lộ quân cơ!

Tiên giáo tả hữu: "Tổng tử dục  
vãng tây sơn am trung hiết túc.  
Đãi ngô phá liễu tào thao, na  
thời độ nhĩ quá giang vị trí."  
Tương can tái dục khai ngôn,  
chu du dĩ nhập trường hậu khứ  
liễu. Tả hữu thủ mã dũ tương  
can thừa tọa, tổng đáo tây sơn  
bối hậu tiểu am hiết túc, bát  
lưỡng cá quân nhân phục thị.

Can tại am nội, tâm trung ưu  
muộn, tâm thực bất an. Thị dạ  
tinh lộ mǎn thiên, độc bộ xuất  
am hậu, chỉ thính đắc độc thư  
chi thanh. Tín bộ tầm khứ, kiến  
sơn nham bạn hữu thảo ốc sở  
chuyên, nội xạ đặng quang.  
Can vãng khuy chí, chỉ kiến  
nhất nhân quái kiếm đặng tiền,  
tụng tôn, ngô binh thư. Can tư:

Liền sai tả hữu đưa Cán ra nghỉ  
trong một cái am, gần núi Tây  
Sơn, và bảo: - Đợi khi nào ta phá  
xong Tào Tháo, sẽ tiễn ngươi  
sang sông cũng vừa. Tưởng Cán  
đang chực nói thì Chu Du đã trở  
vào sau trường rồi. Tả hữu lấy  
ngựa cho Tưởng Cán cưỡi, và  
dẫn đến am nhỏ sau núi, cắt hai  
tên lính hầu hạ.

Cán ở đó vừa buồn vừa lo, ăn  
ngủ không yên. Đêm hôm ấy,  
trăng sao vắng vặc. Cán dạo ra  
sau am, nghe vắng vắng có tiếng  
đọc sách. Cán lầm theo, mãi đến  
cạnh núi, thấy có căn nhà tranh,  
ánh đèn le lói. Cán nhòm vào  
thấy một người đang ngồi đọc  
binh thư, trước đèn treo một  
thanh kiếm. Cán nghĩ người này

bing shu . gan si : " cǐ bì yì rén yě . kǒu hù qǐng jiàn . qí rén kai mén chu yíng , yí biǎo fei sú . gan wèn xìng míng , dà yue : " xìng páng , míng tǒng , zì shì yuán . " gan yue : " mò fei fèng chū xian sheng fǒu ? " tǒng yue : " rán yě . " gan xǐ yue : " jiǔ wén dà míng , jin hé pì ju cǐ dì ? " dà yue : " zhōu yú zì shì cái gao , bù néng róng wù , wú gù yǐn ju yú cǐ . gong nǎi hé rén ? " gan yue : " wú jiǎng gan yě . " tǒng nǎi yao rù cǎo àn , gòng zuò tán xīn . gan yue : " yǐ gong zhī cái , hé wǎng bù lì ? rú kěn guī cáo , gan dang yǐn jìn . " tǒng yue : " wú yì yù lí jiāng dong jiǔ yǐ . gong jì yǒu yǐn jìn zhì xīn , jí jìn biàn dang yǐ xíng . rú chí zé zhōu yú wén zhì , bì jiāng jiàn hài . " yú shí yǔ gān lián yè xià shān , zhì jiāng bian xún zhe yuán lái chuán zhì , fei zhào tóu jiāng bēi .

13 jì zhì cǎo zhài , gan xian rù jiàn , bèi shù qián shì . cǎo wén fèng chū xian sheng lái , qín zì chu zhàng yíng rù , fen bin zhǔ zuò dìng , wèn yue : " zhōu yú nián yòu , shì cái

诵孙、吴兵书。干思：“此必异人也。叩户请见。其人开门出迎，仪表非俗。干问姓名，答曰：“姓庞，名统，字士元。”干曰：“莫非凤雏先生否？”统曰：“然也。”干喜曰：“久闻大名，今何僻居此地？”答曰：“周瑜自恃才高，不能容物，吾故隐居于此。公乃何人？”干曰：“吾蒋干也。”统乃邀入草庵，共坐谈心。干曰：“以公之才，何往不利？如肯归曹，干当引进。”统曰：“吾亦欲离江东久矣。公既有引进之心，即今便当一行。如迟则周瑜闻之，必将见害。”于是与干连夜下山，至江边寻着原来船只，飞棹投江北。

既至操寨，干先入见，备述前事。操闻凤雏先生来，亲自出帐迎入，分宾主坐定，问曰：“周瑜年幼，恃才欺众，

"Thủ tất dị nhân dã. Khẩu hộ thỉnh kiến. Kì nhân khai môn xuất nghênh, nghi biểu phi tục. Cán vấn tính danh, đáp viết: "Tính bàng, danh thống, tự sĩ nguyên." Cán viết: "Mạc phi phượng sò tiên sinh phủ?" Thống viết: "Nhiên dã." Cán hỉ viết: "Cửu văn đại danh, kim hà tích cư thủ địa?" Đáp viết: "Chu du tự thị tài cao, bất năng dung vật, ngô cố ẩn cư vu thủ. Công nãi hà nhân?" Cán viết: "Ngô tương can dã." Thống nãi yêu nhập thảo am, cộng tọa đàm tâm. Can viết: "Dĩ công chi tài, hà vãng bất lợi? Như khảng quy tào, can đương dẫn tiến." Thống viết: "Ngô diệc dục li giang đông cửu hĩ. Công kí hưu dẫn tiến chi tâm, túc kim tiện đương nhất hành. Như trì tắc chu du văn chi, tất tương kiến hại." Vu thị dữ can liên dạ hạ sơn, chí giang biên tầm trú nguyên lai thuyền chỉ, phi trạo đầu giang bắc.

hắn là dị nhân đây, liền gõ cửa vào chơi. Người đó ra đón Cán vào, tư thế rất trịnh trọng. Cán hỏi tên họ, người đó đáp: - Tôi là Bàng Thống, tự là Sĩ Nguyên. Cán nói: - Có phải là Phượng Sò tiên sinh đó không? Thống đáp: - Chính phải. Cán mừng, nói: - Tôi lâu nay vẫn nghe tiếng ngài, sao nay lại ẩn dật ở đây? Thống nói: - Chu Du cậy tài khinh người, nên tôi phải đến ở chỗ này. Xin hỏi ông là ai? Cán đáp: Tôi là Tưởng Cán. Thống mời vào thảo am nói chuyện. Cán nói: Cứ như tài của tiên sinh, đi đâu mà chẳng được trọng dụng. Nếu tiên sinh chịu sang với Tào công, tôi xin tiến dẫn. Thống nói: - Tôi muốn bỏ đất Giang Đông này đã lâu. Ông đã có lòng tiến dẫn, thì phải đi ngay mới được, nếu để chậm trễ, Chu Du biết, sẽ làm hại mất. Ngay đêm hôm ấy, Thống cùng với Cán xuống núi, ra bờ sông tìm chiếc thuyền của mình trước, chở như bay về Giang Bắc.

Về đến trại, Cán vào trước, thuật chuyện lại với Tào Tháo. Tháo thấy có Phượng Sò tiên sinh đến, ra ngay ngoài trường đón vào, chia ngôi chủ khách ngồi chơi, rồi hỏi: - Chu Du tuổi còn non choẹt

qi zhòng , bù yòng liáng móu . cào jiǔ wén xian sheng dà míng , jin de huì gù , qǐ bù lìn jiào huì . " tǒng yue : " mǒu sù wén chéng xiang yòng bing yǒu fǎ , jin yuàn yi dù jun róng . " cào jiào bèi mǎ , xian yao tōng tòng guan hàn zhài . tǒng yǔ cào bìng mǎ deng gao ér wàng . tǒng yue : " bàng shan yí lín , qián hòu gù pàn , chu rù yǒu mén , jìn tuì qu zhé , sui sun , wú zài sheng , ráng ju fù chu , yì bù guò cǐ yǐ . " cào yue : " xian sheng wù de guò yù , cháng wàng zhī jiào . " yú shì yòu yǔ tòng guan shuǐ zhài . jiàn xiàng nán fen èr shí sì zuò mén , jie yǒu méng tóng zhàn jiàn , liè wèi chéng guo , zhōng zàng xiǎo chuán , wǎng lái yǒu xiàng , qǐ fú yǒu xù , tǒng xiào yue : " chéng xiang yòng bing rú cǐ , míng bù xu chuán ! " yin zhǐ jiang nán ér yán yue : " zhou láng , zhou láng ! kè qì bì wáng ! " cào dà xǐ . huí zhài , qǐng rù zhàng zhong , zhì jiù gòng yǐn , tòng shuo bing jī . tǒng gao tán xióng biàn , yìng dá rú liú . cào shen jìng fú , yīn qín xiāng dài . tǒng yáng zuì yue : " gǎn wèn jun zhong yǒu liáng yí fǒu ? " cào wèn hé yòng . tǒng yue : " shuǐ jun duo jí , xu yòng liáng yí zhì zhì . " shí cào jun yīn bù fú shuǐ tǔ , ju sheng ǒu tǔ zhī

不用良谋。操久闻先生大名，今得惠顾，乞不吝教诲。”统曰：“某素闻丞相用兵有法，今愿一睹军容。”操教备马，先邀统同观旱寨。统与操并马登高而望。统曰：“傍山依林，前后顾盼，出入有门，进退曲折，虽孙、吴再生，穰苴复出，亦不过此矣。”操曰：“先生勿得过誉，尚望指教。”于是又与同观水寨。见向南分二十四座门，皆有艨艟战舰，列为城郭，中藏小船，往来有巷，起伏有序，统笑曰：“丞相用兵如此，名不虚传！”因指江南而言曰：“周郎，周郎！克期必亡！”操大喜。回寨，请入帐中，置酒共饮，同说兵机。统高谈雄辩，应答如流。操深敬服，殷勤相待。统佯醉曰：“敢问军中有良医否？”操问何用。统曰：“水军多疾，须用良医治之。”时操军因

dụng lương mưu. Thao cửu văn tiên sinh đại danh, kim đắc huệ cố, khát bát lận giáo hồi." thống viết: "Mô tó vân thừa tương dụng binh hữu pháp, kim nguyện nhất đỗ quân dung." thao giáo bị mã, tiên yêu thống đồng quan hạn trại. Thống dữ thao tịnh mã đăng cao nhi vọng. Thống viết: "Bàng sơn y lâm, tiền hậu có phán, xuất nhập hữu môn, tiền thối khúc chiết, tuy tôn, ngô tái sinh, nhương tư phục xuất, diệc bất quá thủ hĩ." thao viết: "Tiên sinh vật đắc quá dự, thượng vọng chỉ giáo." vu thị hựu dữ đồng quan thủy trại. Kiến hướng nam phân nhị thập tứ toa môn, giai hữu mông đồng chiến hạm, liệt vi thành quách, trung tàng tiểu thuyền, vãng lai hữu hạng, khởi phục hữu tự, thống tiêu viết: "Thừa tương dụng binh như thử, danh bất hư truyền!" Nhân chỉ giang nam nhì ngôn viết: "Chu lang, chu lang! Khắc kì tất vong!" Thao đại hỉ. Hồi trại, thỉnh nhập trường trung, trí túu cộng ảm, đồng thuyết binh cơ. Thống cao đàm hùng biện, ứng đáp như lưu. Thao thâm kính phục, ân cần tương đãi. Thống dương túy viết: "Cảm vấn quân trung hữu lương y phủ?" Thao vấn hàn dụng. Thống viết: "Thủy quân đa tật, tu dụng lương y trì chi." thời thao quân nhân bắt phục thủy thủ, câu sinh ầu thô chí tật,

mà đã hợp minh khinh người, không dùng được mưu hay. Tôi được nghe tiếng lớn của tiên sinh đã lâu, nay đã có lòng hạ cố, có điều gì xin tiên sinh cứ dạy bảo cho. Thống thừa: - Tôi vẫn được nghe thừa tướng dùng binh rất giỏi, nay xin cho được xem việc bố trí quân sĩ thế nào. Tháo sai đem ngựa và mời Bàng Thống đi xem trại trên cạn trước. Hai người dóng ngựa lên chỗ cao đứng quan sát. Thống khen rằng: - Những trại này tựa vào sườn núi, men rừng, trước sau liên hệ với nhau, ra vào có cửa, lui tới có đường, dấu Tôn, Ngô, Nhương Thư ngày xưa cũng không thể hơn được! Tháo nói: Tiên sinh chó có quá khen, còn mong dạy bảo giúp cho. Lại mời Thống đi xem trại dưới nước, thấy ở mé nam chia làm hai mươi bốn cửa, thuyền lớn bao bọc phía ngoài như một bức thành: Giữa là những thuyền nhỏ, lối ra vào thật phân minh. Thống cười, nói: - Thừa tướng dụng binh thế này, tiếng đòn quả nhiên không ngoa! Rồi lại trở sang Giang Nam, nói: - Chu Lang! Chu Lang! Nay mai tất chết! Tháo mừng lắm, về trại, mở tiệc thết đãi, cùng thống đàm luận về cách dùng binh. Thống lý lẽ hùng biện, ứng đối trôi chảy. Tháo kính phục lắm, ân cần mời mọc. Thống giả say, hỏi rằng: Bẩm thừa tướng, ở đây có thầy lang giỏi không? Tháo hỏi: - Cần thầy lang làm gì? Thống nói: Tôi

jí , duo yǒu sǐ zhě , cáo  
zhèng lù cí shì ; hu wén tǒng  
yán , rú hé bù wèn ? tǒng  
yue : " chéng xiāng jiào liàn  
shuǐ jun zhi fǎ shèn miào ,  
dàn kě xí bù quán . " cáo zài  
san qǐng wèn . tǒng yue : "  
mǒu yǒu yí cè , shǐ dà xiǎo  
shuǐ jun , bìng wú jí bìng , an  
wěn chéng gong . " cáo dà xǐ  
, qǐng wèn miào cè . tǒng  
yue : " dà jiāng zhī zhōng ,  
cháo shēng cháo luò , fēng  
làng bù xī ; běi bīng bù guàn  
chéng zhōu , shòu cǐ diàn bo  
, biàn shēng jí bìng . ruò yǐ  
dà chuán xiǎo chuán gè jié  
pèi da , huò san shí wèi yi  
pái , huò wǔ shí wèi yi pái ,  
shǒu wěi yòng tiě huán lián  
suǒ , shàng pù kuò bǎn , xiu  
yán rén kě dù , mǎ yì kě zǒu  
yǐ , chéng cí ér xíng , rèn ta  
feng làng cháo shuǐ shàng  
xià , fù hé jù zai ? " cáo cào  
xià xí ér xiè yue : " fei xian  
sheng liáng móu , an néng  
pò dong wú ye ! " tǒng yue :  
" yú qiǎn zhì jiàn , chéng  
xiāng zì cái zhì . " cáo jí shí  
chuán lìng , huàn jun zhōng  
tiě jiàng , lián yè dǎ zào lián  
huán dà ding , suǒ zhù  
chuán zhì . zhu jun wén zhì ,  
ju gè xǐ yuè . hòu rén yǒu shi  
yue : " chì bì áo bīng yòng  
huǒ gong , yùn chóu jué cè  
jin jie tòng . ruò fei páng tǒng  
lián huán jì , gong jìn an  
néng lì dà gong ? "

不服水土，俱生呕吐之疾，多有死者，操正虑此事；忽闻统言，如何不问？统曰：“丞相教练水军之法甚妙，但可惜不全。”操再三请问。统曰：“某有一策，使大小水军，并无疾病，安稳成功。”操大喜，请问妙策。统曰：“大江之中，潮生潮落，风浪不息；北兵不惯乘舟，受此颠播，便生疾病。若以大船小船各皆配搭，或三十为一排，或五十为一排，首尾用铁环连锁，上铺阔板，休言人可渡，马亦可走矣，乘此而行，任他风浪潮水上下，复何惧哉？”曹操下席而谢曰：“非先生良谋，安能破东吴耶！”统曰：“愚浅之见，丞相自裁之。”操即时传令，唤军中铁匠，连夜打造连环大钉，锁住船只。诸军闻之，俱各喜悦。后人有诗曰：“赤壁鏖兵用火攻，运筹决策尽相同。

đa hữu tử giả, thao chánh lụ  
thủ sự; hốt vân thống ngôn,  
như hà bất vấn? Thống viết:  
"Thùa tương giáo luyện thủy  
quân chi pháp thậm diệu, đắn  
khả tích bất toàn." thao tái tam  
thỉnh vấn. Thống viết: "Mỗ hữu  
nhất sách, sử đại tiểu thủy  
quân, tĩnh vô tật bệnh, an ổn  
thành công." thao đại hỉ, thỉnh  
vấn diệu sách. Thống viết: "Đại  
giang chi trung, triều sinh triều  
lac, phong lăng bất túc; bắc  
binh bất quán thùa chu, thụ thủ  
diên bá, tiện sinh tật bệnh.  
Nhược dĩ đại thuyền tiểu  
thuyền các giai phối đáp, hoặc  
tam thập vi nhất bài, hoặc ngũ  
thập vi nhất bài, thủ vĩ dụng  
thiết hoàn liên tỏa, thương phô  
khoát bản, hưu ngôn nhân khả  
độ, mã diệc khả tẩu hĩ, thùa  
thứ nhí hành, nhâm tha phong  
lăng triều thủy thượng hạ, phục  
hà cù tai?" Tào thao hạ tịch nhí  
tạ viết: "Phi tiên sinh lương  
mưu, an năng phá đồng ngô  
dal!" Thống viết: "Ngu thiển chí  
kiến, thùa tương tự tài chí."  
thao túc thời truyền lệnh, hoán  
quân trung thiết tượng, liên dã  
đả tạo liên hoàn đại định, tỏa  
trụ thuyền chỉ. Chư quân văn  
chi, cầu các hỉ duyệt. Hậu nhân  
hữu thi viết: "Xích bích ao binh  
dụng hỏa công, vận trù quyết  
sách tần giai đồng. Nhược phi  
bàng thông liên hoàn kế, công  
cắn an năng lập đại công?"

xem chừng thủy quân của thừa  
tướng ồm nhiều, cần có thầy lang  
giỏi mới chữa được. Bấy giờ,  
quân Tào không quen thủy thủ,  
bệnh thủ tả phát ra, nhiều người  
bị chết. Tháo đang lo nghĩ, chợt  
nghe Thống nói thì làm gì chẳng  
phải hỏi. Thống bèn nói: Phương  
pháp luyện tập thủy quân của  
thừa tướng thật là tuyệt diệu,  
nhưng tiếc chưa được toàn diện.  
Tháo hỏi gắng hai ba lần. Thống  
nói: Tôi có một kế, khiến cho thủy  
quân không mắc tật bệnh gì, có  
thể yên ổn thành công. Tháo  
mừng lầm, hỏi kế hay. Thống nói:  
- Trong sông lớn này, nước thủy  
triều khi lên khi xuống, sóng gió  
liên miên. Người phương bắc  
không quen ngồi thuyền bị sóng  
đánh nghiêng ngả mới sinh ra  
bệnh. Nếu đem thuyền lớn nhỏ,  
ghép lại thành từng cụm độ ba  
chục chiếc hoặc năm chục chiếc,  
đầu đuôi dùng xích sắt ghép liền  
với nhau, trên thuyền lát ván  
phẳng phiu, như thế chẳng  
những người đi lại dễ dàng, mà  
đến ngựa chạy cũng được. Nên  
làm ngay lúc này đi, thì còn lo chi  
thủy triều và sóng gió nữa. Tào  
Tháo bước xuống tạ, nói: - Giá  
tiên sinh không vạch cho kế hay  
này, thì phá sao được Đông Ngô!  
Thống nói: - Tôi cũng mới nghĩ  
nồng cạn thế thôi, xin thừa tướng  
thủ liệu xem có nên không? Tháo  
lập túc truyền thợ rèn, ngày đêm  
đúc dây xích và đánh lớn ghép  
chặt các thuyền lại. Quân sĩ được

若非庞统连环计，公瑾  
安能立大功？”

14 páng tǒng yòu wèi cào yue : "mǒu guan jiang zuō háo jié , duō yǒu yuàn zhōu yú zhě ; mǒu píng san cùn shé , wèi chéng xiāng shuo zhī , shǐ jiē lái jiàng . zhōu yú gu lì wú yuán , bì wèi chéng xiāng suǒ qín . yú jì pò , zé liú bèi wú suǒ yòng yǐ . " cào yue : "xian sheng guǒ néng chéng dà gong , cào qīng zòu wén tian zì , feng wèi san gong zhī liè . " tǒng yue : "mǒu fei wèi fù guì , dàn yù jiù wàn mǐn ēr . chéng xiāng dù jiāng , shèn wù sha hài . " cào yue : "wú tì tian háng dao , an rěn sha lù rén mí ! " tǒng bài qíu bǎng wén , yǐ an zong zú . cào yue : "xian sheng jia shǔ , xiān ju hé chǔ ? " tǒng yue : "zhì zài jiāng bian . ruò de cǐ bǎng , kě bǎo quán yǐ . " cào mìng xiě bǎng qian ya fù tǒng . tǒng bài xiè yue : "bié hòu kě sù jìn bing , xiū dài zhōu láng zhī jué . " cào rán zhī . tǒng bài bié , zhì jiāng bian , zhèng yù xià chuán , hu jiàn àn shàng yí rén , dào páo zhú guàn , yí bǎ chě zhù tǒng yue : "nǐ hǎo dà dǎn !

庞统又谓操曰：“某观江左豪杰，多有怨周瑜者；某凭三寸舌，为丞相说之，使皆来降。周瑜孤立无援，必为丞相所擒。瑜既破，则刘备无所用矣。”操曰：“先生果能成大功，操请奏闻天子，封为三公之列。”统曰：“某非为富贵，但欲救万民耳。丞相渡江，慎勿杀害。”操曰：“吾替天行道，安忍杀戮人民！”统拜求榜文，以安宗族。操曰：“先生家属，现居何处？”统曰：“只在江边。若得此榜，可保全矣。”操命写榜金押付统。统拜谢曰：“别后可速进兵，休待周郎知觉。”操然之。统拜别，至江边，正欲下船，忽见岸上一人，道

tin, ai nấy đều mừng rỡ. Người sau có thơ rằng: Xích bích dùng binh đánh hỏa công. Bày mưu đặt mèo khéo thông đồng. Nếu không có kế liên hoàn áy. Công Cẫn làm sao lập được công?

Bàng Thống lại nói với Tào Tháo rằng: - Tôi xem tình hình các bậc hào kiệt bên Giang Đông, lầm người oán Chu Du. Tôi xin đem ba tắc lưỡi, dụ bọn ấy về hàng thura tướng. Còn một mình Chu Du không có người giúp đỡ tất bị thura tướng bắt sống thôi. Du đã bị tan, thì Lưu Bị cũng chẳng giờ trò gì được nữa. Tháo nói: Tiên sinh lập được công to này, Tháo sẽ tâu với Thiên tử, phong ngài làm chức tam công. Thống nói: - Tôi không phải vì phú quý đâu, chỉ muốn cứu dân đó thôi. Thura tướng có sang sông, chớ nên tàn hại dân lầm. Tháo nói: - Tôi thay trời mà trị dân, lẽ đâu lại giết hại dân? Thống xin tờ chứng nhận của Tháo để phòng khi quân Tháo kéo sang khỏi động chạm đến họ hàng nhà mình. Tháo nói: - Họ hàng tiên sinh ở cả đâu? Thống thưa: - Ở cả bờ sông bên kia, nếu được giấy đó thì bình an vô sự. Tháo sai viết giấy đóng dấu vào rồi giao cho Thống. Thống lạy tạ nói: Sau khi tôi đi rồi, thura tướng nên gấp rút tiến quân, chớ để cho Chu Du biết. Tháo cho là phải. Thống từ biệt ra đến bờ sông, sắp bước chân xuống thuyền, bỗng có một người nắm

huáng gài yòng kǔ ròu jì ,  
kàn zé xià zhà jiàng shu , nǐ  
yòu lái xiān lián huán jì : zhì  
kǒng shao bù jìn jué ! nǐ men  
bǎ chu zhè děng dù shǒu lái  
, zhì hǎo mán cáo cào , yě  
xu mán wǒ bù de ! "? de  
páng tǒng hún fei pò sǎn .  
zhèng shì : mò dào dong  
nán néng zhì shèng , shéi  
yún xi běi dù wú rén ? bì jìng  
cǐ rén shì shéi , qiě kàn xià  
wén fēn jiě .

袍竹冠，一把扯住统曰：  
：“你好大胆！黄盖用  
苦肉计，阚泽下诈降书  
，你又来献连环计：只  
恐烧不尽绝！你们把出  
这等毒手来，只好瞒曹  
操，也须瞒我不得！”  
？得庞统魂飞魄散。正  
是：莫道东南能制胜，  
谁云西北独无人？毕竟  
此人是谁，且看下文分  
解。

hoàn ké: chỉ khùng thiêu bát tǎn  
tuyệt! Nhĩ môn bá xuất giá đắng  
độc thủ lai, chỉ hảo man tào  
thao, dã tu man ngã bắt đắc!" ?  
đắc bàng thống hồn phi phách  
tán. Chánh thi: mạc đạo đông  
nam năng chế thắng, thùy vân  
tây bắc độc vô nhân? Tất cánh  
thủ nhân thị thùy, thả khán hạ  
văn phân giải.

chặt lấy Bàng Thống mà nói rằng:  
Ngươi to gan thật? Hoàng Cái  
dùng kế khổ nhục. Hám Trạch  
đưa thư trả hàng, còn ngươi lại  
đến bày kế liên hoàn. Ta chỉ sợ  
bọn ngươi đốt không xuể được  
thôi! Bọn ngươi mưu mô ác độc,  
chỉ lừa được Tào Tháo, chớ bịt  
sao nỗi mắt ta! Bàng Thống rụng  
rời hết vía. Ấy là: Cứ tưởng đông  
nam nhiều mèo già. Ai ngờ tây  
bắc lảm người khôn! Chưa biết  
người ấy là ai, xem đến hồi sau  
sẽ hiểu.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
048  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo páng tǒng wén yán , chi liǎo yi jing , jí huí shì qí rén , yuán lái què shì xú shù . tǒng jiàn shì gù rén , xin xià fang dìng . huí gù zuǒ yòu wú rén , nǎi yue : " nǐ ruò shuo pò wǒ jì , kě xí jiang nán ba shí yí zhōu bāi xìng , jie shì nǐ sòng liǎo yě ! " shù xiào yue : " cǐ xiān ba shí san wàn rén mǎ , xìng mìng rú hé ? " tǒng yue : " yuán zhí zhen yù pò wǒ jì ye ? " shù yue : " wú gǎn liú huáng shú hòu en , wèi cháng wàng bào . cáo cào sòng sǐ wú mǔ , wú yǐ shuo guò zhong shen bù shè yí móu , jin an kēn pò xiong liáng cè ? zhì shì wǒ yì suí jun zài cǐ , bing bài zhì hòu , yù shí bù fen , qǐ néng miǎn nán ? jun dang jiào wǒ tuo shen zhì shù , wǒ jí jian kǒu yuǎn bì yǐ . " tǒng xiào yue : " yuán zhí rú cǐ gao jiàn yuǎn shí , liàng cǐ yǒu hé nán zai ! " shù yue : " yuàn xiān sheng cì jiào . " tǒng qù xú shù ēr bian luè shuo shù jù . shù dà xǐ , bài xiè . páng tǒng bié què xú

第四十八回  
宴长江曹操赋诗  
锁战船北军用武

Đệ tứ thập bát hồi yến trường  
giang tào thao phú thi tòa  
chiến thuyền bắc quân dụng  
võ

**HÒI 48 Mở tiệc yến, Tào Tháo  
ngâm thơ; Khóa chiến thuyền,  
bắc quân dùng võ.**

却说庞统闻言，吃了一惊，急回视其人，原来却是徐庶。统见是故人，心下方定。回顾左右无人，乃曰：“你若说破我计，可惜江南八十一州百姓，皆是你送了也！”庶笑曰：“此间八十三万人马，性命如何？”统曰：“元直真欲破我计耶？”庶曰：“吾感刘皇叔厚恩，未尝忘报。曹操送死吾母，吾已说过终身不设一谋，今安肯破兄良策？只是我亦随军在此，兵败之后，玉石不分，岂能免难？君当教我脱身之术，我即缄口远避矣。”统笑曰：“元直如此高见远识，谅此有何难哉！”庶曰：“愿先生赐教。”统去徐庶耳

Khuốc thuyết bàng thông văn ngôn, cật liều nhất kinh, cấp hồi thị kỉ nhân, nguyên lai khuốc thị từ thứ. Thông kiến thị cố nhân, tâm hạ phương định. Hồi cổ tả hữu vô nhân, nǎi viết: "Nhĩ nhược thuyết phá ngã kế, khả tích giang nam bát thập nhất châu bách tính, gai thị nhĩ tổng liễu dã!" Thứ tiểu viết: "Thứ gian bát thập tam vạn nhân mã, tính mệnh như hà?" Thông viết: "Nguyên trực chân dục phá ngã kế da?" Thứ viết: "Ngô cảm lưu hoàng thúc hậu ân, vị thường vong báo. Tào thao tổng tử ngô mẫu, ngô dĩ thuyết quá chung thân bất thiết nhất mưu, kim an khẳng phá huynh lương sách? Chỉ thị ngã diệc tùy quân tại thử, binh bại chi hậu, ngọc thạch bất phân, khởi năng miễn nan? Quân đương giáo ngã thoát thân chi thuật, ngã túc giam khẩu viễn tị hĩ." Thông tiểu viết: "Nguyên trực như thử cao kiến viễn thức, lượng thử hữu hè nan tai!" Thứ viết: "Nguyện tiên sinh tú giáo." Thông khứ thử nhĩ biên lược thuyết số cú. Thứ đại

Bàng Thông nghe người đó nói giật nẩy mình, vội ngoảnh lại trông thì là bạn cũ Từ Thứ. Trong bụng Thông bấy giờ mới yên. Nhìn trước nhìn sau không có ai, Thông mới nói: - Nếu anh làm lộ kế của tôi, thì nhân dân tám mươi một châu bên Giang Nam đều do tay anh giết cả đấy! Từ Thứ cười, nói: Thế còn tính mạng tám mươi ba vạn quân mã ở đây sẽ ra sao? Thông nói: Nguyên Trực! Anh định phá kế của tôi thật à? Thứ nói: - Tôi đội ơn sâu Lưu Hoàng Phúc, không lúc nào quên. Tào Tháo làm mẹ tôi chết, tôi đã thề suốt đời không bày một mưu kế gì cho y cả; lẽ đâu tôi lại phá kế của anh? Chỉ vì tôi cũng ở trong đám quân này, một mai giao tranh gay go khốc liệt thì tránh sao khỏi tai nạn? Anh hãy bày cho tôi một kế thoát thân, tôi sẽ xin gán miệng lại mà đi ngay chỗ khác. Thông cười, nói: - Nguyên Trực nghĩ xa lắm, nhưng kế ấy thì có khó gì! Thông liền ghé vào tai Từ Thứ nói nhỏ vài câu. Thứ mừng rỡ, vái tạ. Thông từ biệt xuống thuyền về Giang Đông. Lại nói, chiều hôm ấy, Từ Thứ sai

shù , xià chuán zì huí jiang  
dong . qiè shuo xú shù dang  
wǎn mì shǐ jìn rén qù gè zhài  
zhong àn bù yáo yán .

边略说数句。庶大喜，  
拜谢。庞统别却徐庶，  
下船自回江东。且说徐  
庶当晚密使近人去各寨  
中暗布谣言。

3 cì rì , zhài zhong san san wǔ  
wǔ , jiao tóu jie ěr ér shuo .  
zǎo yǒu tàn shì rén bào zhì  
cáo cào , shuo : " jun zhong  
chuán yán xi liáng zhōu hán  
suì , mǎ téng móu fǎn , sha  
ben xū dou lái . " cào dà jīng  
jiù zhòng móu shì shàng  
yì yue : " wú yǐn bīng nán  
zheng , xin zhong suǒ you  
zhě , hán suì , mǎ téng ěr .  
jun zhong yáo yán , sui wèi  
biàn xu shí , rán bù kě bù  
fáng . " yán wèi bì , xú shù  
jìn yue : " shù méng chéng  
xiāng shou lù , hèn wú cùn  
gong bào xiào . qǐng de san  
qian rén mǎ , xing yè wǎng  
sǎn guan bǎ zhù ài kǒu ; rú  
yǒu jǐn jí , zài xíng gào bào .  
" cào xǐ yue : " ruò de yuán  
zhí qù , wú wú you yǐ ! sǎn  
guan zhì shàng , yì yǒu jun  
bing , gong tǒng lǐng zhī . mù  
xià bo san qian mǎ bù jun ,  
mìng zang bà wèi xian feng ,  
xing yè qián qù , bù kě jī chí .  
" xú shù cí liǎo cáo cào , yǔ  
zang bà biàn xíng . cǐ biàn  
shì páng tǒng jiù xú shù zhì jí .  
hòu rén yǒu shi yue : " cáo  
cào zheng nán rì rì you , mǎ

hỉ , bái tạ. Bàng thống biệt  
khước từ thứ, hạ thuyền tự hồi  
giang đông. Thả thuyết từ thứ  
đương vân mật sử cận nhân  
khứ các trại trung ám bố dao  
ngôn.

次日，寨中三三五五，  
交头接耳而说。早有探  
事人报知曹操，说：“  
军中传言西凉州韩遂、  
马腾谋反，杀奔许都来  
。”操大惊，急聚众谋  
士商议曰：“吾引兵南  
征，心中所忧者，韩遂  
、马腾耳。军中谣言，  
虽未辨虚实，然不可不  
防。”言未毕，徐庶进  
曰：“庶蒙丞相收录，  
恨无寸功报效。请得三  
千人马，星夜往散关把  
住隘口；如有紧急，再  
行告报。”操喜曰：“  
若得元直去，吾无忧矣！  
散关之上，亦有军兵，  
公统领之。目下拨三  
千马步军，命臧霸为先  
锋，星夜前去，不可稽  
迟。”徐庶辞了曹操，  
与臧霸便行。此便是庞  
统救徐庶之计。后人有

người lén đến các trại, phao một  
tin đồn.

Hôm sau, quân lính túm năn tụm  
ba, chỗ nào cũng ghé tai, chạm  
trán thi thầm với nhau. Quân do  
thám về báo với Tháo rằng:  
Trong quân có tin đồn Hàn Toại,  
Mã Đằng ở Tây Lương làm phản  
đang kéo về đánh Hứa Đô. Tháo  
giật mình, vội vàng họp các mưu  
sĩ lại bàn bạc: - Ta dẫn quân  
sang đánh mặt nam, lúc nào cũng  
lo lắng về bọn Mã Đằng, Hàn  
Toại. Tin đồn chưa biết hư thực  
thế nào, nhưng cũng nên đề  
phòng mới được. Tháo vừa dứt  
lời. Từ Thứ bước ra thưa: - Tôi từ  
khi đội ơn thừa tướng thu dùng,  
chưa lập được chút công lao nào.  
Nay tôi xin lãnh ba nghìn quân  
mã, ra giữ ải Tân Quan, nếu xảy  
việc gì khẩn cấp, sẽ xin báo tin  
lên thừa tướng. Tháo mừng, nói:  
Nếu Nguyên Trực chịu khó đi  
cho, ta không còn lo ngại gì nữa.  
Hiện ở cửa ải cũng đã có quân sĩ,  
ông thống lĩnh cả một thể. Ta cắp  
cho ông ba nghìn quân mã bộ  
nữa, cùng Tang Bá làm tiên  
phong, ông nên lập tức đi ngay,  
đừng trì hoãn. Từ Thứ từ biệt Tào  
Tháo, cùng Tang Bá lĩnh quân đi.  
Đó chính là kế Bàng Thống cứu  
Từ Thứ. Đời sau có thơ rằng: Tào

téng hán suì qǐ ge máo .  
fèng chú yí yǔ jiào xú shù ,  
zhèng sì yóu yú tuo diào gou  
. "

诗曰：“曹操征南日日忧，马腾韩遂起戈矛。凤雏一语教徐庶，正似游鱼脱钓钩。”

4 cáo cào zì qiǎn xú shù qù  
hòu , xìn zhōng shao an , suì  
shàng mǎ xiān kàn yán jiang  
hàn zhài , cì kàn shuǐ zhài .  
chéng dà chuán yì zhì yú  
zhōng yāng , shàng jiàn  
shuài zì qí hào , liǎng bàng  
jie liè shuǐ zhài , chuán  
shàng mái fú gong nǚ qian  
zhang . cáo ju yú shàng . shí  
jiàn an shí san nián dong shí  
yi yuè shí wǔ rì , tian qì qíng  
míng , píng feng jìng làng .  
cào lìng : " zhì jiǔ shè lè yú  
dà chuán zhì shàng , wú jin  
xì yù huì zhu jiang . " tian sè  
xiàng wǎn , dong shan yuè  
shàng , jiǎo jiǎo rú tòng bái rì .  
Cháng Jiāng yi dài , rú  
héng sù liàn . cáo zuò dà  
chuán zhì shàng , zuǒ yóu  
shì yù zhě shù bǎi rén , jie  
jīn yi xiù ǎo , hé ge zhí jī .  
wén wǔ zhòng guan , gè yí cì  
ér zuò . cáo jiàn nán píng  
shan sè rú huà , dong shí  
chái sang zhì jìng , xi guan  
xià kǒu zhì jiang , nán wàng  
fán shan , bēi qù wu lín , sì  
gù kong kuò , xin zhong  
huan xǐ , wèi zhòng guan  
yue : " wú zì qǐ yì bìng yí lái ,  
yǔ guó jia chū xiong qù hài ,

hàn toai khởi qua mâu. Phượng  
sò nhát ngữ giáo từ thứ, chánh  
tự du ngư thoát điếu câu."

Tháo nam chinh dạ những sầu,  
Lo vì Đăng, Toại nổi qua mau.  
Một lời Bàng Thống xui Nguyên  
Trực. Có khác chi như cá thoát  
câu

曹操自遣徐庶去后，心中稍安，遂上马先看沿江旱寨，次看水寨。乘大船一只于中央，上建帅字旗号，两傍皆列水寨，船上埋伏弓弩千张。操居于上。时建安十三年冬十一月十五日，天气晴明，平风静浪。操令：“置酒设乐于大船之上，吾今夕欲会诸将。”天色向晚，东山月上，皎皎如同白日。长江一带，如横素练。操坐大船之上，左右侍御者数百人，皆锦衣绣袄，荷戈执戟。文武众官，各依次而坐。操见南屏山色如画，东视柴桑之境，西观夏口之江，南望樊山，北觑乌林，四顾空阔，心中欢喜，谓众官曰：“吾自起义兵以来，与国家除凶去害，誓愿扫清四海，

Tào thao tự khiển từ thứ khứ  
hậu, tâm trung sǎo an, toai  
thượng mǎ tiên khán duyên  
giang hạn trại, thứ khán thủy  
trại. Thừa đại thuyền nhất chỉ  
vu trung ương, thượng kiến  
suất tự kì hào, lưỡng bàng gai  
liệt thủy trại, thuyền thượng mai  
phục cung nỗ thiên trương.  
Thao cư vu thượng. Thời kiến  
an thập tam niên đông thập  
nhất nguyệt thập ngũ nhật,  
thiên khí tinh minh, bình phong  
tĩnh lăng. Thao lệnh: "Trí túu  
thiết nhạc vu đại thuyền chi  
thượng, ngô kim tịch dục hội  
chư tướng." Thiên sắc hướng  
vân, đông sơn nguyệt thượng,  
kiểu kiểu như đồng bách nhật.  
Trường giang nhất đáy, như  
hoành tổ luyện. Thao tọa đại  
thuyền chi thượng, tả hữu thị  
ngụ giả số bách nhân, gai cầm  
y tú áo, hè qua chấp kích. Văn  
võ chúng quan, các y thư nhi  
tọa. Thao kiến nam bình sơn  
sắc như họa, đông thị sài tang  
chi cảnh, tây quan hạ khầu chi  
giang, nam vọng phòn sơn, bắc  
thứ ô lâm, tú cố không khoát,  
tâm trung hoan hỉ, vị chúng  
quan viết: "Ngô tự khởi nghĩa  
binh dĩ lai, dữ quốc gia trừ hung

shì yuàn sǎo qīng sì hǎi ,  
xiao píng tian xià ; suǒ wéi  
de zhě jiang nán yě . jin wú  
yǒu bǎi wàn xióng shi , gèng  
lài zhu gong yòng mìng , hé  
huàn bù chéng gong ye !  
shou fú jiang nán zhì hòu ,  
tian xià wú shì , yǔ zhu gong  
gòng xiāng fù guì , yǐ lè tài  
píng . " wén wǔ jie qǐ xiè yue  
: " yuàn de zǎo zòu kāi ge !  
wǒ děng zhong shen jie lài  
chéng xiāng fú yìn . " cào dà  
xǐ , mìng zuǒ yòu xíng jiǔ .  
yǐn zhì bàn yè , cào jiǔ han ,  
yáo zhǐ nán àn yue : " zhōu  
yú , lǔ sù , bù shí tian shí ! jin  
xìng yǒu tóu jiàng zhì rén ,  
wèi bǐ xīn fù zhì huàn , cǐ tian  
zhù wú yě . " xún you yue : "  
chéng xiāng wù yán , kǒng  
yǒu xiè lòu . " cào dà xiào  
yue : " zuò shàng zhu gong ,  
yǔ jìn shì zuò yóu , jie wú xīn  
fù zhì rén yě , yán zhì hé ài !  
" yòu zhǐ xià kǒu yue : " liú  
bèi , zhu gé liàng , rǔ bù liào  
lóu yǐ zhī lì , yù hàn , hé qí  
yú ye ! " gù wèi zhu jiang yue  
: " wú jin nián wǔ shí sì suì yī  
, rú de jiang nán , qiè yǒu  
suǒ xǐ . xí rì qiáo gong yǔ wú  
zhì qì , wú zhì qí èr nǚ jie  
yǒu guó sè . hòu bù liào wèi  
sun cè , zhōu yú suǒ qū . wú  
jin xin gòu tóng què tái yú  
zhang shuǐ zhì shàng , rú de  
jiang nán , dang qū èr qiáo ,  
zhì zhì tái shàng , yǐ yú mù  
nián , wú yuàn zú yǐ ! " yán

削平天下；所未得者江南也。今吾有百万雄师，更赖诸公用命，何患不成功耶！收服江南之后，天下无事，与诸公共享富贵，以乐太平。”文武皆起谢曰：“愿得早奏凯歌！我等终身皆赖丞相福荫。”操大喜，命左右行酒。饮至半夜，操酒酣，遥指南岸曰：“周瑜、鲁肃，不识天时！今幸有投降之人，为彼心腹之患，此天助吾也。”荀攸曰：“丞相勿言，恐有泄漏。”操大笑曰：“座上诸公，与近侍左右，皆吾心腹之人也，言之何碍！”又指夏口曰：“刘备、诸葛亮，汝不料蝼蚁之力，欲撼，何其愚耶！”顾谓诸将曰：“吾今年五十四岁矣，如得江南，窃有所喜。昔日乔公与吾至契，吾知其二女皆有国色。后不料为孙策、周瑜所娶。吾今新构铜雀台于漳水之上，如得江南，

khú hại, thệ nguyện tảo thanh từ hải, tước binh thiên hạ; sở vị đắc giả giang nam dã. Kim ngô hữu bách vạn hùng sư, canh lại chư công dụng mện, hà hoạn bất thành công da! Thu phục giang nam chi hậu, thiên hạ vô sự, dũ chu công cộng hưởng phú quý, dĩ nhạc thái bình." Văv vố giai khởi tạ viết: "Nguyễn đắc tảo tấu khải ca! Ngã đãng chung thân giai lại thừa tương phúc ấm." Thao đại hỉ, mệnh tả hữu hành tửu. Âm chí bán dạ, thao tửu hàm, diêu chỉ nam ngạn viết: "Chu du, lỗ túc, bắt thức thiên thời! Kim hạnh hữu đầu hàng chi nhân, vi bỉ tâm phúc chi hoạn, thủ thiên trợ ngô dã." Tuân du viết: "Thừa tương vật ngôn, khủng hữu tiết lộ." Thao đại tiểu viết: "Tọa thượng chư công, dũ cận thị tả hữu, giai ngô tâm phúc chi nhân dã, ngôn chi hè ngại!" Hựu chỉ hạ khẩu viết: "Lưu bị, Gia Cát lượng, nhữ bất liêu lâu nghĩ chi lực, dục hám, hà kì ngu da!" Cố vị chư tướng viết: "Ngô kim niên ngũ thập tứ tuế hỉ, như đắc giang nam, thiết hữu sở hỉ. Tích nhật kiều công dũ ngô chí khế, ngô tri kì nhị nữ giai hữu quốc sắc. Hậu bất liêu vi tôn sách, chu du sở thú. Ngô kim tân cầu đồng tước đài vu chương thủy chi thượng, như đắc giang nam, đương thú nhị kiều, trí chí đài thượng, dĩ ngu mộ niên, ngô nguyện túc hỉ!"

phẳng thiên hạ, duy chỉ còn Giang Nam là chưa lấy được thôi! Nay ta có trăm vạn hùng binh, lại nhờ sức các ông, lo gì chẳng thành công? Sau khi ta thu phục được Giang Nam, thiên hạ yên ổn rồi, ta sẽ tha hồ cùng với các ông chung hưởng phú quý, vui vẻ đời thái bình! Văv vố cũng đứng dậy nói: - Chúng tôi chỉ mong sao thừa tướng chóng thành công, trọn đời chúng tôi đều được nhờ phúc ấm của thừa tướng. Tháo mừng lầm, sai tả hữu đi rót rượu mời các quan. Uống mãi đến đêm, Tháo say, trả sang phía Nam, nói: Bó Chu Du! Lỗ Túc! Chúng mày không biết lòng trời. Nay may có người của chúng mày đến hàng ta làm nội ứng, phá từ trong phá ra, đó là trời giúp ta vậy! Tuân Du thưa: Thừa tướng không nên nói, e bị tiết lộ. Tháo cười ha hả, nói: Mọi người có mặt ở đây đều là tâm phúc của ta cả, nói ra có ngại gì! Lại trả sang Hạ Khẩu nói: - Bó Lưu Bị, Gia Cát Lượng kia! Bạn mày không biết sức mình như con sâu cái kiến, cứ hòng đẩy núi Thái Sơn. Sao ngu lầm thế? Rồi ngoanh lại bảo các quân: - Ta nay đã 54 tuổi rồi, nếu lấy được Giang Nam thì sở nguyện của ta cũng đạt được. Khi xưa, ta quen thân với ông Kiều Công ở Giang Nam, biết ông có hai người con gái xinh đẹp tuyệt trần. Về sau, không ngờ về tay Tôn Sách và Chu Du. Ta vừa xây xong đài

bà dà xiào . táng rén dù mù  
zhì yǒu shí yue : " zhé jǐ chén  
shā tiě wèi xiao , zì jiāng mó  
xǐ rèn qián cháo . dong feng  
bù yǔ zhōu láng biàn , tóng  
què chun shen suǒ èr qiáo .  
"

当娶二乔，置之台上，  
以娱暮年，吾愿足矣！  
”言罢大笑。唐人杜牧  
之有诗曰：“折戟沉沙  
铁未消，自将磨洗认前  
朝。东风不与周郎便，  
铜雀春深锁二乔。”

5 cáo cáo zhèng xiào tán xiàn  
, hu wén ya sheng wàng nán  
fei míng ér qù . cáo wèn yue  
; " cǐ ya yuán hé yè míng ? "  
zuǒ yòu dá yue : " ya jiàn  
yuè míng , yí shì tian xiǎo ,  
gù lí shù ér míng yě . " cáo  
yòu dà xiào . shí cáo yǐ zuì ,  
nǎi qǔ shuò lì yú chuán tóu  
shàng , yǐ jiǔ diàn yú jiāng  
zhōng , mǎn yīn san jué ,  
héng shuò wèi zhu jiāng yue  
: " wǒ chí cǐ shuò , pò huáng  
jin , qín lǚ bù , miè yuán shù  
, shou yuán shào , shen rù  
sai běi , zhí dǐ liáo dong ,  
zòng héng tian xià : pō bù fù  
dà zhàng fu zhi zhì yě . jin  
duì cǐ jǐng , shèn yǒu kang  
kài . wú dang zuò ge , rǔ  
děng hé zhì . " ge yue : " duì  
jiǔ dang ge , rén sheng jǐ hé :  
pì rú zhāo lù , qù rì kǔ duo .  
kài dang yǐ kang , you sì nán  
wàng ; hé yǐ jiē you , wéi yǒu  
dù kang . qing qing zi jin ,

Ngôn bài đại tiêu. Đường nhân  
đỗ mục chí hữu thi viết: "Chiết  
kích trầm sa thiết vị tiêu, tự  
tương ma tẩy nhận tiền triều.  
Đồng phong bắt dữ chu lang  
tiên, đồng tước xuân thâm tỏa  
nhị kiều."

Đồng Tước trên bờ sông  
Chương, nếu hạ được Giang  
Nam, ta sẽ bắt hai nàng Kiều ấy  
đem về đài Đồng Tước, để vui  
hưởng tuổi già, ta mới mãn  
nguyện! Nói rồi cười ầm cả lên!  
Ông Đỗ Mục ở đồi nhà Đường có  
vịnh một bài thơ rằng: Dưới cát  
gươm chìm, sắt chửa tiêu. Giữa  
mài nhân biết việc tiên triều. Gió  
đông nếu chẳng vì Công Cấn,  
Đồng Tước đêm xuân khóa nhị  
Kiều!

曹操正笑谈间，忽闻鶻  
声望南飞鸣而去。操问  
曰：“此鶻缘何夜鸣？”  
左右答曰：“鶻见月  
明，疑是天晓，故离树  
而鸣也。”操又大笑。  
时操已醉，乃取槊立于  
船头上，以酒奠于江中  
，满饮三爵，横槊谓诸  
将曰：“我持此槊，破  
黄巾、擒吕布、灭袁术  
、收袁绍，深入塞北，  
直抵辽东，纵横天下：  
颇不负大丈夫之志也。  
今对此景，甚有慷慨。  
吾当作歌，汝等和之。  
”歌曰：“对酒当歌，  
人生几何：譬如朝露，  
去日苦多。慨当以慷，

Tào Tháo đang vui cười, bỗng  
thấy con quạ vừa kêu vừa bay về  
phía Nam. Tháo hỏi: - Quạ ấy làm  
saو mà đang đêm lại kêu? Tả  
hữu bẩm: - Quạ thấy sáng trăng,  
tưởng trời đã sáng, cho nên bay  
ra kêu. Tháo lại cười ầm lên. Bấy  
giờ, Tháo đã quá say, cầm một  
ngọn giáo, đứng trên mũi thuyền,  
đỗ một chén rượu xuống sông rồi  
lại uống luôn ba chén đầy nữa,  
cấp ngang ngọn giáo, nói với các  
tướng: - Từ khi ta cầm ngọn giáo  
này, phá Khăn vàng, bắt Lã Bố,  
diệt Viên Thuật, thu Viên Thiệu,  
thọc sâu vào Tài Bắc, ruỗi thẳng  
đến Liêu Đông, tung hoành bốn  
bể, thật không phụ ý chí của kẻ  
đại trượng phu! Ta làm một bài  
hát, các ông đều họa chơi cho  
vui. Bài hát rằng: Cuộc vui có  
được là mấy chốc? Có khác chi  
hạt móc sáng ngày. Nguồn sâu  
lai láng với đầy, Giải phiền hoạ có  
rượu này làm vui! Tràng áo xanh  
ngậm ngùi làm总而言之. Hươu ngoài

you you wǒ xin ; dàn wèi jun  
gù , chén yín zhì jìn . you  
you lù míng , shí yě zhī píng  
; wǒ yǒu jia bin , gǔ sè chui  
sheng . jiǎo jiǎo rú yuè , hé  
shí kě chuò ? you cóng  
zhōng lái , bù kě duàn jué !  
yuè mò dù qian , wǎng yòng  
xiang cún ; qì kuò tán yàn ,  
xin niàn jiù en . yuè míng  
xing xi , wu què nán fei ; rào  
shù san za , wú zhì kě yi .  
shan bù yàn gao , shuǐ bù  
yàn shen : zhou gong tǔ bu ,  
tian xià guī xin . " ge bà ,  
zhòng hé zhì , gòng jie huan  
xiào . hu zuò xiàn yi rén jìn  
yue : " dà jun xiāng dāng zhī  
jí , jiàng shì yòng mìng zhī  
shí , chéng xiāng hé gù chu  
cǐ bù jí zhī yán ? " cáo shì zhī  
, nǎi yáng zhōu cì shǐ , pèi  
guó xiàng rén , xìng liú ,  
míng fù , zì yuán yǐng . fù qǐ  
zì gé féi , chuàng lì zhōu zhì  
, jù táo sǎn zhì mǐn , lì xué  
xiào , guǎng tún tián , xìng  
zhì jiào , jiǔ shì cáo cǎo , duo  
lì gong jì . dang xià cáo héng  
shuò wèn yue : " wú yán yǒu  
hé bù jí ? " fù yue : " yuè  
míng xìng xi , wu què nán fei  
; rào shù san za , wú zhì kě  
yi . cǐ bù jí zhī yán yě . " cáo  
dà nù yue : " rǔ an gǎn bài  
wú xìng ! " shǒu qǐ yí shuò ,  
cì sī liú fù . zhòng jie jing hài  
. suì bà yàn .

忧思难忘；何以解忧，  
惟有杜康。青青子衿，  
悠悠我心；但为君故，  
沉吟至今。呦呦鹿鸣，  
食野之苹；我有嘉宾，  
鼓瑟吹笙。皎皎如月，  
何时可辍？忧从中来，  
不可断绝！越陌度阡，  
枉用相存；契阔谈宴，  
心念旧恩。月明星稀，  
乌鹊南飞；绕树三匝，  
无枝可依。山不厌高，  
水不厌深：周公吐哺，  
天下归心。”歌罢，众  
间一人进曰：“大军相  
当之际，将士用命之时  
，丞相何故出此不吉之  
言？”操视之，乃扬州  
刺史，沛国相人，姓刘  
，名馥，字元颖。馥起  
自合淝，创立州治，聚  
逃散之民，立学校，广  
屯田，兴治教，久事曹  
操，多立功绩。当下操  
横槊问曰：“吾言有何  
不吉？”馥曰：“月明  
星稀，乌鹊南飞；绕树  
三匝，无枝可依。此不  
吉之言也。”操大怒曰

câm, du du ngã tâm; đắn vi  
quân cố, trầm ngâm chí kim. U  
u lộc minh, thực dã chí bình;  
ngã hữu gia tân, cố sắt xuy  
sanh. Kiều kiều như nguyệt, hà  
thời khả xuyết? Ưu tòng trung  
lai, bất khả đoạn tuyệt! Việt  
mạch độ thiêng, uồng dụng  
tương tồn; khế khoát đàm yến,  
tâm niệm cựu ân. Nguyệt minh  
tinh hi, ô thước nam phi; nhiễu  
thụ tam táp, vô chi khả y. Sơn  
bất yếm cao, thủy bất yếm  
thâm: chu công thô bộ, thiên hạ  
quy tâm. "Ca bāi, chúng hòa  
chi, cộng giai hoan tiêu. Hốt tọa  
gian nhất nhân tiên viết: "Đại  
quân tương đương chi tế,  
tướng sĩ dụng mệnh chi thời,  
thừa tướng hà cố xuất thủ bắt  
cát chi ngôn?" Thao thị chi, nãi  
dương châu thứ sử, phái quốc  
tướng nhân, tính lưu, danh  
phúc, tự nguyên dĩnh. Phúc  
khởi tự hợp phì, sang lập châu  
trì, tu đào tán chi dân, lập học  
giáo, quảng truân điền, hưng tri  
giáo, cửu sự tào thao, da lập  
công tích. Dương hạ thao  
hoành sóc vân viết: "Ngô ngôn  
hữu hà bắt cát?" Phúc viết:  
"Nguyệt minh tinh hi, ô thước  
nam phi; nhiễu thụ tam táp, vô  
chi khả y. Thủ bắt cát chi ngôn  
dã." Thao đại nộ viết: "Nhữ an  
cảm bại ngô hưng!" Thủ khởi  
nhất sóc, thủ tử lưu phúc.  
Chúng giai kinh hãi. Toại bái  
yến.

đồng hớn hở gọi nhau. Khách ta,  
ta đã gặp nhau, Gẩy đàn, thổi sáo  
ngó hồn thêm vui! Trăng sáng tỏ,  
bùi ngùi trong dạ, Nỗi lo này biết  
ngỏ cùng ai? Chuyện trò kể lể xa  
xôi. Nhớ người nghĩa cũ cười vui  
đè huề... Quá đêm trăng bay về  
nam hậu. Lượn ba vòng biết đậu  
cành nao? Nước càng sâu, núi  
càng cao. Chu công trọng khách  
xôn xao kéo về... Tháo hát đoạn,  
mọi người họa theo, cười đùa vui  
về. Bỗng một người bước vào,  
nói: - Giữa lúc hai bên đang đối  
địch, tướng sĩ đang cố sức, sao  
thừa tướng nói gở vậy? Tháo  
nhìn xem thì là Lưu Phúc, thủ sứ  
Dương Châu. Phúc trước làm  
quan ở Hợp Phì, xây đắp nhiều  
thành quách, tập họp những dân  
xiêu tán, mở trường học, khai  
khẩn ruộng đất, dạy dỗ nhân dân.  
Phúc theo Tào Tháo đã lâu, lập  
được nhiều công trạng. Khi ấy,  
Tháo áp ngang ngọn mâu, hỏi lại  
rằng: - Ta nói gở điều gì? Phúc  
thưa: - Những câu: "Trăng sáng...  
Quá bay lượn ba vòng... Không  
biết đậu vào đâu...", là những  
câu gở. Tháo nổi giận, nói: Mày  
sao dám bẽ tao? Nói rồi phóng  
một ngọn giáo, đâm chết Lưu  
Phúc. Ai cũng kinh hãi, bữa tiệc  
cũng tan.

：“汝安敢败吾兴！”  
手起一槊，刺死刘馥。  
众皆惊骇。遂罢宴。

6 cì rì , cáo jiǔ xǐng , ào hèn bù yǐ . fù zi liú xi , gào qǐng fù shi guì zàng . cáo qì yue : " wú zuó yín zuì wù shàng rǔ fù , huǐ zhì wú jí . kě yǐ sān gōng hòu lǐ zàng zhì . " yòu bo jun shì hù sòng líng jiù , jí rì huí zàng .

次日，操酒醒，懊恨不已。馥子刘熙，告请父尸归葬。操泣曰：“吾昨因醉误伤汝父，悔之无及。可以三公厚礼葬之。”又拔军士护送灵柩，即日回葬。

7 cì rì , shuǐ jun dou du máo ? , yú jìn yì zhàng xià , qǐng yue : " dà xiǎo chuán zhī , ju yǐ pèi da lián suǒ tíng dang . jīng qí zhàn jù , yí yí qí bèi . qǐng chéng xiāng diào qiǎn , kè rì jìn bìng . " cáo zhì shuǐ jun zhōng yāng dà zhàn chuán shàng zuò dìng , huàn jí zhu jiāng , gè gè ting lìng . shuǐ hàn èr jun , ju fen wǔ sè qí hào : shuǐ jun zhōng yāng huáng qí máo ? , yú jìn , qián jun hóng qí zhāng hé , hòu jun ? qí lǚ qián , zuǒ jun qīng qí wén pìn , yòu jun bái qí lǚ tōng ; mǎ bù qián jun hóng qí xú ? , hòu jun ? qí lǐ diǎn , zuǒ jun qīng qí lè jìn , yòu jun bái qí xià hóu yuān . shuǐ lù lù dou jie yìng shǐ : xià hóu dun , cáo hóng ; hù wèi wǎng lái jiān zhàn shī : xū chǔ , zhāng liáo . qí yú xiao

Thứ nhật, thao tẩu tỉnh, áo hận bất dĩ. Phúc tử lưu hi, cáo thỉnh phụ thi quy táng. Thao khắp viết: "Ngô tặc nhân túy ngộ thương nhữ phụ, hồi chi vô cập. Khả dĩ tam công hậu lẽ táng chí." Hựu bát quân sĩ hộ tống linh cữu, tức nhật hồi táng.

Thứ nhật, thủy quân đô đốc Mao Giới và Vu Cẩm vào bẩm rằng: - Các thuyền lớn nhỏ đã ghép đầu vào đáy, tinh kỳ khí giới cũng đủ cả. Xin thừa tướng điều khiển cho quân sĩ luyện tập để nay mai cất quân. Tháo ra trai thủy, ngồi trên một chiến thuyền to ở chính giữa đòn các tướng đến nghe lệnh. Quân thủy và quân bộ đều chia làm năm hiệu cờ. Quân thủy, tướng trung quân cờ vàng là Mao Giới, Vu Cẩm; tướng tiền quân cờ đỏ là Trương Cáp; tướng hậu quân cờ đen là Lã Kiền; tướng tả quân cờ xanh là Văn Sính; tướng hữu quân cờ trắng là Lã Thông. Quân mã bộ thì Tử Hoảng làm tướng tiền quân, cờ đỏ; Lý Diễn làm tướng hậu quân, cờ đen; Nhạc Tiến làm tướng tả quân, cờ xanh; Hạ Hầu Uyên làm tướng hữu quân, cờ trắng; Hạ Hầu Đôn, Tào Hồng thì tiếp ứng cả hai

Hôm sau, Tháo tỉnh rượu, hối hận quá. Con Phúc là Lưu Hy kêu xin đem thiêng cha về táng. Tháo khóc, nói: - Hôm qua, ta say rượu quá, lỡ giết mất cha ngươi, giờ hối lại không kịp mắt rồi. Vậy nên dùng lễ tam công làm ma cho cha ngươi. Lại sai quân sĩ hộ tống linh cữu đưa về an táng.

Hôm sau, thủy quân đô đốc Mao Giới và Vu Cẩm vào bẩm rằng: - Các thuyền lớn nhỏ đã ghép đầu vào đáy, tinh kỳ khí giới cũng đủ cả. Xin thừa tướng điều khiển cho quân sĩ luyện tập để nay mai cất quân. Tháo ra trai thủy, ngồi trên một chiến thuyền to ở chính giữa đòn các tướng đến nghe lệnh. Quân thủy và quân bộ đều chia làm năm hiệu cờ. Quân thủy, tướng trung quân cờ vàng là Mao Giới, Vu Cẩm; tướng tiền quân cờ đỏ là Trương Cáp; tướng hậu quân cờ đen là Lã Kiền; tướng tả quân cờ xanh là Văn Sính; tướng hữu quân cờ trắng là Lã Thông. Quân mã bộ thì Tử Hoảng làm tướng tiền quân, cờ đỏ; Lý Diễn làm tướng hậu quân, cờ đen; Nhạc Tiến làm tướng tả quân, cờ xanh; Hạ Hầu Uyên làm tướng hữu quân, cờ trắng; Hạ Hầu Đôn, Tào Hồng thì tiếp ứng cả hai

jiang , gè yi duì wǔ . lìng bì , shuǐ jun zhài zhong fa léi san tōng , gè duì wǔ zhàn chuán , fen mén ér chu . shì rì xi běi feng zòu qǐ , gè chuán ? qǐ feng fan , chong bo ji làng , wěn rú píng dì . bēi jun zài chuán shàng , yǒng yuè shi yǒng , cì qiāng shī dao . qián hòu zuǒ yòu gè jun , qí fan bù zá . yòu yǒu xiǎo chuán wǔ shí yú zhì , wǎng lái xún jǐng cuī du . cào lì yú jiāng tái zhì shàng , guān kàn diào liàn , xìn Zhōng Dà xǐ , yǐ wèi bì shèng zhī fǎ ; jiào qiè shou zhù fan màn , gè yì cì xù huí zhài .

来监战使：许褚、张辽。其余骁将，各依队伍。令毕，水军寨中发擂三通，各队伍战船，分门而出。是日西北风骤起，各船拽起风帆，冲波激浪，稳如平地。北军在船上，踊跃施勇，刺枪使刀。前后左右各军，旗幡不杂。又有小船五十余只，往来巡警催督。操立于将台之上，观看调练，心中大喜，以为必胜之法；教且收住帆幔，各依次序回寨。

8 cào sheng zhàng wèi zhòng móu shì yue : " ruò fei tian mìng zhù wú , an de fèng chú miào jì ? tiě suǒ lián zhōu , guǒ rán dù jiāng rú lǚ píng dì ." chéng yù yue : " chuán jiē lián suǒ , gù shì píng wěn ; dàn bǐ ruò yòng huǒ gōng , nán yǐ huí bì . bù kě bù fáng ." cào dà xiào yue : " chéng zhòng dé sui yǒu yuǎn lù , què huán yǒu jiàn bù dào chǔ ." xún you yue : " zhòng dé zhī yán shèn shì . chéng xiāng hé gù xiào zhì ? " cào yue : " fán

操升帐谓众谋士曰：“若非天命助吾，安得凤雏妙计？铁索连舟，果然渡江如履平地。”程昱曰：“船皆连锁，固是平稳；但彼若用火攻，难以回避。不可不防。”操大笑曰：“程仲德虽有远虑，却还有见不到处。”荀攸曰：“仲德之言甚是。丞相何故笑之？”操曰：“凡

chiến sứ: hứa trử, trương liêu. Kì dư kiều tương, các y đội ngũ. Lệnh tắt, thủy quân trại trung phát lôi tam thông, các đội ngũ chiến thuyền, phân môn nhí xuất. Thị nhật tây bắc phong sâu khởi, các thuyền duệ khởi phong phàm, trùng ba kích lăng, ổn như bình địa. Bắc quân tại thuyền thượng, dũng dược thi dũng, thứ thương sử dao. Tiền hậu tả hữu các quân, kì phiên bất tạp. Hữu hữu tiểu thuyền ngũ thập dư chỉ, vãng lai tuần cảnh thôi đốc. Thao lập vu tương đài chi thượng, quan khán điêu luyện, tâm trung đại hỉ, dĩ vi tất thắng chi pháp; giáo thả thu trụ phàm mạn, các y thứ tự hồi trại.

đường thủy lục; Hứa Chử, Trương Liêu hộ vệ và đi lại đốc chiến. Còn bao nhiêu tướng tá, đội nào cứ theo đội ấy mà đi. Lệnh truyền vừa dứt, trong trại thủy nổi ba hồi trống, các đội thuyền buồm lần lượt theo từng cửa tiến ra. Hôm ấy nổi gió Tây Bắc, buồm vải kéo lên, các thuyền xông pha sóng gió vững chắc như đi trên mặt đất. Quân sĩ trên thuyền nhảy nhót ra oai, kẻ phóng giáo, người múa gươm tả hữu, trước sau, đội nào cơ ấy, rất là nghiêm chỉnh. Lại có hơn năm chục chiếc thuyền nhỏ ở ngoài, đi lại tuần phòng, đốc thúc. Tháo đứng trên tường đài quan sát quân tập luyện, trong bụng vui mừng, cho rằng quân tướng thế này đánh đâu chẳng được. Liền sai hạ buồm, thuyền nào lại theo đội ấy kéo về trại.

Thao thăng trưởng vị chúng mưu sĩ viết: "Nhược phi thiên mệnh trợ ngô, an đắc phượng sồ diệu kế? Thiết tác liên chu, quả nhiên độ giang như lí bình địa." Trình dục viết: "Thuyền gai liên tảo, cổ thị bình ổn; đắn bỉ nhược dụng hỏa công, nan dĩ hồi tị. Bất khả bất phòng." Thao đại tiểu viết: "Trinh trọng đức tuy hữu viễn lỵ, khước hoàn hữu kiến bất đáo xử." Tuân du viết: "Trọng đức chi ngôn thậm thị. Thừa tương hà cố tiểu chí?" Thao viết: "Phàm dụng hỏa công, tất tạ phong

Tháo lên trưởng, nói với các mưu sĩ: Nếu không có trời giúp, thì sao ta được diệu kế của Phượng Sồ? Dây xích ghép thuyền thành cụm, quả nhiên đi dưới nước như đi trên đất bằng! Trình Dục thưa: - Thuyền ghép cả lại làm một tuy vững chắc thật, nhưng nếu bị đánh hỏa công thì khó bề xoay xở, không thể không đề phòng được. Tháo cười lớn, nói: - Người tuy cũng đã lo xa, nhưng chưa hiểu biết đầy đủ. Tuân Du, nói: - Trọng Đức nói phải đấy, sao thừa tướng còn cười? Tháo nói: - Phép đánh hỏa công phải

yòng huǒ gōng , bì jí fēng lì .  
fang jīn lóng dong zhī jí , dàn  
yǒu xi fēng běi fēng , an yǒu  
dōng fēng nán fēng ye ? wú  
ju yú xi běi zhī shàng , bǐ  
bing jie zài nán àn , bǐ ruò  
yòng huǒ , shì shao zì jǐ zhī  
bing yě , wú hé jù zai ? ruò  
shì shí yuè xiǎo chun zhī shí  
, wú zǎo yǐ tí bēi yǐ . " zhu  
jiang jie bài fú yue : " chéng  
xiāng gāo jiàn , zhòng rén bù  
jí . " cào gù zhu jiāng yue : "  
qīng , xú , yàn , dài zhī  
zhòng , bù guàn chéng zhōu  
. jīn fei cǐ jí , an néng shè dà  
jiāng zhī xiǎn ! "

用火攻，必藉风力。方今隆冬之际，但有西风北风，安有东风南风耶？吾居于西北之上，彼兵皆在南岸，彼若用火，是烧自己之兵也，吾何惧哉？若是十月小春之时，吾早已提备矣。”诸将皆拜伏曰：“丞相高见，众人不及。”操顾诸将曰：“青、徐、燕、代之众，不惯乘舟。今非此计，安能涉大江之险！”

9 zhī jiàn ban bù zhōng èr  
jiāng tǐng shen chu yue : "  
xiǎo jiāng sui you , yàn zhī  
rénn , yě néng chéng zhōu .  
jīn yuàn jiè xún chuán èr shí  
zhī , zhí zhì jiāng kǒu , duó  
qí gǔ ér huán , yǐ xiǎn bēi jūn  
yì néng chéng zhōu yě ."  
cào shì zhī , nǎi yuán shào  
shǒu xià jiù jiāng xi chù ,  
zhang nán yě . cào yue : " rǔ  
děng jie sheng cháng bēi  
fang , kǒng chéng zhōu bù  
biàn . jiāng nán zhī bing ,  
wǎng lái shuǐ shàng , xí liàn  
jīng shóu , rǔ wù qīng yǐ xìng  
mìng wèi ér xì yě . " xi chù ,  
zhang nán dà jiào yue : " rú  
qí bù shèng , gan shòu jun fǎ  
!" cào yue : " zhàn chuán jìn

lực. Phương kim long đông chiết, đán hữu tây phong bắc phong, an hữu đông phong nam phong da? Ngô cư vu tây bắc chi thương, bỉ binh giai tại nam ngạn, bỉ nhược dụng hỏa, thi thiêu tự kỷ chi binh dã, ngô hà cù tai? Nhược thị thập nguyệt tiều xuân chi thời, ngô tảo dĩ đè bị hĩ." Chư tướng giai bái phục viết: "Thừa tướng cao kiến, chúng nhân bất cập." Thao cố chư tướng viết: "Thanh, từ, yến, đại chi chúng, bất quán thừa chu. Kim phi thử kế, an năng thiệp đại giang chi hiêm!"

nhờ sức gió. Đang mùa này, chỉ có gió tây bắc, làm gì có gió đông nam. Nếu nó dùng hỏa công túc là nó lại đốt quân nó, đây ta có sợ gì? Giả thử vào tiết tiều xuân tháng mười thì ta đã phòng bị từ lâu rồi! Các tướng đều phục lầm nói: - Thừa tướng cao kiếm lầm, chúng tôi còn kém xa! Tháo ngoảnh lại bảo các tướng: Quân các châu Thanh, Từ, Yên, Đại, xưa nay không quen cưỡi thuyền. Nay không dùng kế ấy, thì qua thế nào được đại Trường Giang hiểm trở?

只见班部中二将挺身出曰：“小将虽幽、燕之人，也能乘舟。今愿借巡船二十只，直至江口，夺旗鼓而还，以显北军亦能乘舟也。”操视之，乃袁绍手下旧将焦触、张南也。操曰：“汝等皆生长北方，恐乘舟不便。江南之兵，往来水上，习练精熟，汝勿轻以性命为儿戏也。”焦触、张南大叫曰：“如其不胜，甘受军法！”操曰：“战船尽已

Tiểu tướng tuy sinh trưởng ở U, Yên, nhưng ngồi thuyền đánh thủy cũng được. Nay xin thừa tướng cho mượn hai chục chiếc thuyền tuần tiễu, bơi thẳng sang bờ nam, cướp lấy cờ trống đem về, để mọi người biết quân miền bắc đánh thuyền cũng giỏi. Tháo nhìn xem thì là Tiêu Súc và Trường Nam tướng cũ Viên Thiệu, Tháo nói: - Các ngươi sinh trưởng miền bắc, e đánh thuyền không quen. Quân Giang Nam qua lại trên mặt nước, luyện tập thành thạo, chớ nên khinh thường mà đùa với tính mạng. Hai người kêu to rằng: - Nếu không đánh được, xin chịu thi hành quân pháp. Tháo nói: - Chiến thuyền đã ghép liền cả rồi,

yǐ lián suǒ , wéi yǒu xiǎo zhou . měi zhōu kě róng èr shí rén , zhī kǒng wèi biàn jiē zhàn . " chù yue : " ruò yòng dà chuán , hé zú wèi qí ? qǐ fù xiǎo zhōu èr shí yú zhì , mǒu yǔ zhāng nán gè yǐn yì bàn , zhī jīn rì zhí dǐ jiāng nán shuǐ zhài , xu yào duó qí zhǎn jiāng ér huán . " cào yue : " wú yǔ rǔ èr shí zhī chuán , chāi bō jīng ? jun wǔ bǎi rén , jiē cháng qiāng yìng nǚ . dào lái rì tian míng , jiāng dà zhài chuán chu dào jiāng miàn shàng , yuǎn wèi zhī shì . gèng cha wén pìn yì lǐng san shí zhī xún chuán jiē yìng rǔ huí . " xi chù , zhāng nán xin xǐ ér tuì .

10 cì rì , sì gèng zào fàn , wǔ gèng jié shù yǐ dìng , zǎo ting de shuǐ zhài zhōng léi gǔ míng jīn . chuán jie chu zhài , fēn bù shuǐ miàn , Cháng Jiāng yì dài , qīng hóng qí hào jiao zá . xi chù , zhāng nán lǐng shào chuán èr shí zhī , chuan zhài ér chu , wàng jiāng nán jìn fa . què shuo nán àn gé yè ting de gǔ sheng xuan zhèn , yáo wàng cáo cáo diào liàn shuǐ jun , tàn shì rén bào zhī zhōu yú . yú wǎng shan dǐng guan zhì , cáo jun yǐ shou huí . cì rì , hu yòu wén gǔ sheng zhèn

连锁，惟有小舟。每舟可容二十人，只恐未便接战。”触曰：“若用大船，何足为奇？乞付小舟二十余只，某与张南各引一半，只今日直抵江南水寨，须要夺旗斩将而还。”操曰：“吾与汝二十只船，差拨精锐军五百人，皆长枪硬弩。到来日天明，将大寨船出到江面上，远为之势。更差文聘亦领三十只巡船接应汝回。”焦触、张南欣喜而退。

次日，四更造饭，五更结束已定，早听得水寨中擂鼓鸣金。船皆出寨，分布水面，长江一带，青红旗号交杂。焦触、张南领哨船二十只，穿寨而出，望江南进发。却说南岸隔夜听得鼓声喧震，遥望曹操调练水军，探事人报知周瑜。瑜往山顶观之，操军已收回。次日，忽又闻鼓声震天，军士急登高

tiểu chu. Mỗi chu khả dung nhị thập nhân, chỉ khung vị tiện tiếp chiến." Xúc viết: "Nhược dụng đại thuyền, hà túc vi kì? Khát phó tiểu chu nhị thập dư chỉ, mỗ dù truong nam các dẫn nhất bán, chỉ kim nhật trực đế giang nam thủy trại, tu yếu đoạt kì trâm tương nhi hoàn." Thao viết: "Ngô dù nhữ nhị thập chỉ thuyền, sai bát tinh nhuệ quân ngũ bách nhân, giai truong thương ngạnh nỗi. Đáo lai nhật thiên minh, tương đại trại thuyền xuất đáo giang diện thương, viễn vi chi thể. Canh sai văn sinh diệc lĩnh tam thập chỉ tuần thuyền tiếp ứng nhữ hồi." Tiêu xúc, trương nam hân hỉ nhi thối.

chỉ còn thuyền nhỏ, chở độ vài chục người, e đánh nhau không tiện. Tiêu Súc bẩm: Nếu dùng thuyền to, sao gọi là tài? Chúng tôi chỉ xin lĩnh hai chục chiếc thuyền nhỏ, chia đôi mỗi người dẫn một nửa, sang thẳng trại thủy Giang Nam, cướp được cờ chém được tướng trở về mới nghe. Tháo nói: - Ta trao cho các người hai chục chiếc thuyền và năm trăm quân tinh tráng, mang toàn giáo dài nỏ cứng; sáng mai sẽ huy động các thuyền trong trại thủy ra giữa sông làm thanh thế và sai Văn Sinh dẫn ba chục chiếc thuyền đi tuần để tiếp ứng cho hai người về. Tiêu Súc, Trương Nam mừng rỡ lui ra.

Hôm sau, canh tư thổi cơm, canh nǎm nai nịt gọn gàng, trong trại thủy chiến trống nồi lén thuyền bè ủa ra, dàn trên mặt sông. Một dải trường Giang, cờ hiệu xanh đỏ rợp trời. Tiêu Súc và Trương Nam dẫn hai chục chiếc thuyền tuần tiễu, xuyên qua trại tiến lên, nhắm Giang Nam lướt tới. Nói về bên Giang Nam, từ hôm trước nghe tiếng trống đánh àm àm; ở xa trông sang thấy Tào Tháo điềm duyệt quân thủy; quân sĩ vào báo với Chu Du. Du trèo lên núi cao quan sát, nhưng quân Tào đã thu cả về trại rồi. Hôm sau trống lại thúc àm ī, quân sĩ trèo

tian , jun shì jí deng gao  
guān wàng , jiàn yǒu xiǎo  
chuán chong bo ér lái , fei  
bào zhōng jūn . zhōu yú wèn  
zhàng xià : " shéi gǎn xiān  
chu ? " hán dang , zhōu tài  
èr rén qí chu yue : " mǒu  
dang quán wèi xiān fēng pò  
dī . " yú xǐ , chuán lìng gè  
zhài yán jia shǒu yù , bù kě  
qīng dòng . hán dang , zhōu  
tài gè yǐn shào chuán wǔ zhī  
, fen zuǒ yòu ér chu .

11 què shuo xi chù , zhang nán  
píng yi yǒng zhi qì , fei zhào  
xiǎo chuán ér lái . hán dang  
dú pi yǎn xin , shǒu zhí  
cháng qīāng , lì yú chuán tóu  
. xi chù chuán xiān dào ,  
biàn mìng jun shì luàn jiàn  
wàng hán dang chuán shàng  
shè lái . dang yòng pái zhe  
gé . xi chù niǎn cháng qīāng  
yǔ hán dang jiao feng . dang  
shǒu qǐ yí qiang , cí sī xi chù  
. zhang nán suí hòu dà jiào  
gǎn lái . gé xié lǐ zhōu tài  
chuán chu . zhang nán tǐng  
qiang lì yú chuán tóu , liǎng  
bian gong shǐ luàn shè .  
zhōu tài yí bēi wǎn pái , yi  
shǒu tí dao , liǎng chuán  
xiāng lí qì ba chǐ , tài jí fei  
shen yí yuè , zhí yuè guò  
zhang nán chuán shàng ,  
shǒu qǐ dao luò , kǎn zhang  
nán yú shuǐ zhong , luàn sha  
jià zhōu jun shì . zhòng  
chuán fei zhào jí huí . hán

观望，见有小船冲波而来，飞报中军。周瑜问帐下：“谁敢先出？”韩当、周泰二人齐出曰：“某当权为先锋破敌。”瑜喜，传令各寨严加守御，不可轻动。韩当、周泰各引哨船五只，分左右而出。

却说焦触、张南凭一勇之气，飞棹小船而来。韩当独披掩心，手执长枪，立于船头。焦触船先到，便命军士乱箭望韩当船上射来。当用牌遮隔。焦触捻长枪与韩当交锋。当手起一枪，刺死焦触。张南随后大叫赶来。隔斜里周泰船出。张南挺枪立于船头，两边弓矢乱射。周泰一臂挽牌，一手提刀，两船相离七八尺，泰即飞身一跃，直跃过张南船上，手起刀落，砍张南于水中，乱杀驾舟军士。众船飞棹急回。韩当、周泰催船追赶，到

thiên, quân sĩ cáp đăng cao  
quan vọng, kiến hữu tiễn  
thuyền trùng ba nhi lai, phi báo  
trung quân. Chu du vẫn trướng  
hạ: "Thùy cảm tiên xuất?" Hán  
đương, chu thái nhị nhân tè  
xuất viết: "Mỗ đương quyền vi  
tiên phong phá địch." Du hỉ,  
truyền lệnh các trại nghiêm gia  
thủ ngự, bất khả khinh động.  
Hàn đương, chu thái các dẫn  
tiểu thuyền ngũ chỉ, phân tǎ  
hữu nhi xuất.

lên gò cao nhòm sang thấy một  
số thuyền nhỏ rẽ sóng bơi đến.  
Du hỏi các tướng ai dám ra địch,  
thì Hàn Dương, Chu Thái, hai  
người cùng đứng ra nói: - Tôi xin  
tạm làm tiên phong phá địch! Du  
mừng rõ truyền lệnh cho các trại  
phải giữ gìn cẩn thận, không đâu  
được khinh động. Hàn Dương,  
Chu Thái, mỗi người lĩnh năm  
chiếc thuyền tuần tiễu chia làm  
hai ngả kéo ra.

Lại nói Tiêu Súc, Trương Nam  
cậy có sức mạnh, chèo thuyền  
như bay sang bờ Nam. Hàn  
Đương chỉ mặc một áo giáp che  
ngực, tay cầm giáo dài, đứng trên  
đầu thuyền. Thuyền Tiêu Súc đến  
trước, sai quân bắn tới tấp sang  
thuyền Đông Ngô. Đương giơ lá  
mộc lên đỡ, Tiêu Súc khoa giáo  
dài đâm Hàn Dương, bị Đương  
đâm lại một mũi, chết gục ngay  
xuống. Trương Nam ở phía sau,  
thét lên ruồi tới. Chu Thái chèo  
thuyền ra địch. Trương Nam vác  
giáo đứng trên mũi thuyền, hai  
bên cung nỏ bắn nhau tới tấp.  
Chu Thái tay mộc tay đao, khi hai  
thuyền còn cách nhau độ bảy tám  
thước, Chu Thái nhảy ngay sang  
thuyền Trương Nam, chém một  
nhát: Nam ngã lăn xuống nước.  
Thái múa đao chém lia lịa, thuyền  
địch tan chạy. Hàn Dương, Chu  
Thái thúc thuyền đuổi đánh, ra  
đến giữa sông vừa gặp thuyền  
Văn Sinh đến, hai bên lại dàn

dang , zhou tài cui chuán  
zhui gǎn , dào bàn jiāng  
zhong , qià yǔ wén pìn  
chuán xiāng yíng . liǎng bian  
biàn bǎi dìng chuán qian sha  
. què shuo zhou yú yǐn  
zhòng jiāng lì yú shan dǐng ,  
yáo wàng jiāng bēi shuǐ miàn  
méng tóng zhàn chuán , pái  
gé jiāng shàng , qí zhì hào  
dài , jie yǒu cì xù . huí kàn  
wén pìn yǔ hán dang , zhou  
tài xiāng chí , hán dang ,  
zhou tài fèn lì gong jí , wén  
pìn dǐ dí bù zhù , huí chuán  
ér zǒu , hán , zhou èr rén , jí  
cui chuán zhui gǎn . zhou yú  
kǒng èr rén shen rù zhòng dì  
, biàn jiāng bái qí zhao ? ,  
lìng zhòng míng jin . èr rén  
nǎi hui zhào ér hui . zhou yú  
yú shan dǐng kàn gé jiāng  
zhàn chuán , jìn rù shuǐ zhài  
. yú gù wèi zhòng jiāng yue :  
" jiāng bēi zhàn chuán rú lú  
wěi zhi mì , cáo yòu duo  
móu , dang yòng hé jǐ yǐ pò  
zhi ? " zhòng wèi jí dùi , hu  
jiàn cáo jun zhài zhōng , bēi  
feng chui zhé zhōng yāng  
huáng qí , piao rù jiāng  
zhong . yú dà xiào yue : " cǐ  
bù xiáng zhi zhào yě ! "  
zhèng guan zhi jì , hu kuáng  
feng dà zuò , jiāng zhōng bō  
tao pai àn . yì zhèn feng guò  
, gua qí qí jiǎo yú zhou yú  
liǎn shàng fú guò . yú měng  
rán xiāng qǐ yí shì zài xīn , dà  
jiào yí sheng , wǎng hòu biàn

半江中，恰与文聘船相迎。两边便摆定船厮杀。却说周瑜引众将立于山顶，遥望江北水面艨艟战船，排合江上，旗帜号带，皆有次序。回看文聘与韩当、周泰相持，韩当、周泰奋力攻击，文聘抵敌不住，回船而走，韩、周二人，急催船追赶。周瑜恐二人深入重地，便将白旗招飐，令众鸣金。二人乃挥棹而回。周瑜于山顶看隔江战船，尽入水寨。瑜顾谓众将曰：“江北战船如芦苇之密，操又多谋，当用何计以破之？”众未及对，忽见曹军寨中，被风吹折中央黄旗，飘入江中。瑜大笑曰：“此不祥之兆也！”正观之际，忽狂风大作，江中波涛拍岸。一阵风过，刮起旗角于周瑜脸上拂过。瑜猛然想起一事在心，大叫一声，往后便倒，口吐鲜血。诸将急救起时，却早不省人事。正是

cáp hồi. Hán đương, chu thái thôii thuyền truy cản, đáo bán giang trung, kháp dữ văn sinh thuyền tương nghênh. Lưỡng biên tiện bãi định thuyền tư sát. Khước thuyết chu du dẫn chúng tướng lập vu sơn đính, diêu vọng giang bắc thủy diện mông đồng chiến thuyền, bài hợp giang thượng, kì xí hào dài, giai hữu thứ tự. Hồi khán văn sinh dữ hàn đương, chu thái tương trì, hàn đương, chu thái phẩn lực công kích, văn sinh để địch bắt trụ, hồi thuyền nhi tầu, hàn, chu nhị nhân, cáp thôii thuyền truy cản. Chu du khùng nhị nhân thâm nhập trọng địa, tiện tương bạch kì chiêu triển, lệnh chúng minh kim. Nhị nhân nãi huy trao nhi hồi. Chu du vu sơn đính khán cách giang chiến thuyền, tần nhập thủy trại. Du cố vị chúng tướng viết: "Giang bắc chiến thuyền như lô vi chi mật, thao hựu đa mưu, đương dụng hà kế dĩ phá chí?" Chúng vị cập đối, hốt kiến tào quân trại trung, bị phong xuy chiết trung ương hoàng ki, phiêu nhập giang trung. Du đại tiểu viết: "Thủ bất tường chi triệu dã!" Chánh quan chi tế, hốt cuồng phong đại tác, giang trung ba đào phách ngạn. Nhất trận phong quá, quát khởi kì giác vu chu du liệm thượng phát quá. Du mãnh nhiên tưởng khởi nhất sự tại tâm, đại khiếu nhất thanh, vãng

thuyền kịch chiến. Chu Du dẫn các tướng trèo lên đỉnh núi trông sang bờ bắc, thấy thuyền to dàn khắp mặt nước, cờ hiệu phấp phới, hàng ngũ chỉnh tề. Lại ngoảnh xem Hàn Dương, Chu Thái cầm cự với Văn Sinh; hai người đốc toàn lực ra đánh, Văn Sinh phải bỏ chạy. Hai người thúc thuyền đuổi theo. Du sơ đuổi vào nơi nguy hiểm, liền phát cờ trắng, và sai khua chiên thu quân. Hai người mới quay thuyền về trại. Chu Du vẫn còn đứng trên núi, nhìn chiến thuyền bên kia vào cả thủy trại, ngoảnh lại bảo các tướng rằng: - Chiến thuyền Giang Bắc nhiều hơn lá tre, Tào Tháo lại nhiều mưu kế, ta tìm cách gì phá cho được? Mọi người chưa kịp thưa lại, bỗng thấy lá cờ vàng giữa trại Tào bị cơn gió to thổi gãy gục, bay ra giữa ông. Du cười lớn, nói: - Đó là điềm không hay rồi! Du đang mải quan sát, bỗng một trận gió đúng đùng thổi đến, sóng vật tới bờ. Cái dải cờ bay lật vào mặt Chu Du. Du sực nghĩ tới điều gì, bỗng kêu rú lên một tiếng rồi ngã vật ra phía sau, miệng thóm máu tươi. Các tướng vội vàng véc Du đứng dậy, thì Du đã mê man không biết gì nữa rồi. Rõ là: Vừa mới cười xong sao bỗng ngất, Quân nam đâu dễ phá quân Tào? Chưa biết tính mạng Chu Du thế nào, xem đến hồi sau sẽ rõ.

dào , kǒu tǔ xiān xuè . zhu  
jiāng jí jiù qǐ shí , què zǎo bù  
shěng rén shì . zhèng shì : yí  
shí hu xiào yòu hu jiào , nán  
shǐ nán jun pò bēi jun . bì  
jìng zhōu yú xìng mìng rú hé  
, qiè kàn xià wén fēn jiě .

: 一时忽笑又忽叫，难使南军破北军。毕竟周瑜性命如何，且看下文分解。

hậu tiện đảo, khẩu thỗ tiên  
huyết. Chư tướng cấp cứu khởi  
thời, khước tảo bất tỉnh nhân  
sự. Chánh thị: nhất thời hốt tiêu  
hụu hốt khiếu, nan sử nam  
quân phá bắc quân. Tất cánh  
chu du tính mệnh như hà, thả  
khán hạ văn phân giải

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
049  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo zhou yú lì yú shan  
dǐng , guān wàng liáng jiǔ ,  
hu rán wàng hòu ér dào ,  
kǒu tǔ xiān xuè , bù shèng  
réni shì . zuǒ yòu jiù huí  
zhàng zhōng zhu jiang jie lái  
dòng wèn , jìn jie è rán xiāng  
gù yue : " jiang běi bǎi wàn  
zhì zhòng , hǔ jù jīng tun . bù  
zheng dou du rú cǐ , tǎng  
cáo bing yì zhì , rú zhì nài hé  
? " huang máng chāi rén  
shen bào wú hóu , yí miàn  
qiú yí tiáo zhì .

3 què shuo lǔ sù jiàn zhou yú  
wò bìng , xin zhong you mèn  
, lái jiàn kǒng míng , yán  
zhou yú zú bìng zhì shì .  
kǒng míng yue : " gong yǐ  
wèi hé rú ? " sù yue : " cǐ nǎi  
cáo cáo zhì fú , jiang dong  
zhì huò yě . " kǒng míng xiào  
yue : " gong jǐn zhì bìng  
liàng yì néng yi . " sù yue : "  
chéng rú cǐ , zé guó jia wàn  
xìng ! " jí qǐng kǒng míng  
tòng qù kàn bìng . sù xiān rù  
jiàn zhou yú . yú yǐ bèi méng  
tóu ér wò . sù yue : " dou du  
bìng shì ruò hé ? " zhou yú

**第四十九回  
七星坛诸葛祭风  
三江口周瑜纵火**

却说周瑜立于山顶，观望良久，忽然望后而倒，口吐鲜血，不省人事。左右救回帐中诸将皆来动问，尽皆愕然相顾曰：“江北百万之众，虎踞鲸吞。不争都督如此，倘曹兵一至，如之奈何？”慌忙差人申报吴侯，一面求医调治。

却说鲁肃见周瑜卧病，心中忧闷，来见孔明，言周瑜卒病之事。孔明曰：“公以为何如？”肃曰：“此乃曹操之福，江东之祸也。”孔明笑曰：“公瑾之病，亮亦能医。”肃曰：“诚如此，则国家万幸！”即请孔明同去看病。肃先入见周瑜。瑜以被蒙头而卧。肃曰：“都督

**Đệ tứ thập cửu hồi thất tinh  
đàn Gia Cát tế phong tam  
giang khẩu chu du túng hỏa**

Khước thuyết chu du lập vu sơn đinh, quan trọng lương cữu, hốt nhiên vọng hậu nhỉ đảo, khẩu thổi tiên huyết, bất tinh nhân sự. Tả hữu cứu hồi trưởng trung chư tướng giai lai động vắn, tần giai ngạc nhiên tương cõi viết: "Giang bắc bách vạn chi chúng, hổ cứ kinh thôn. Bất tranh đô đốc như thử, thảng tào binh nhất chí, như chi nại hè?" Hoảng mang sai nhân thân báo ngô hầu, nhất diện cầu y điều trị.

Khước thuyết lỗ túc kiến chu du ngoại bệnh, tâm trung ưu muộn, lai kiến khồng minh, ngôn chu du tốt bệnh chi sự. Khồng minh viết: "Công dĩ vi hè như?" Túc viết: "Thử nãi tào thao chi phúc, giang đông chi họa dã." Khồng minh tiêu viết: "Công cần chi bệnh, lượng diệc năng y." Túc viết: Thành như thử, tắc quốc gia vạn hạnh! Túc thỉnh khồng minh đồng khứ khán bệnh. Túc tiên nhập kiến chu du. Du dĩ bị mông đầu nhỉ ngoại. Túc viết: "Đô đốc bệnh thê nhược hè?" Chu du viết: "Tâm phúc giào

**HÒI 49 Đàm thất tinh, Gia Cát  
cầu phong; Cửa Tam Giang,  
Chu Du phóng hỏa.**

Lại nói Chu Du đứng trên đỉnh núi, quan sát hồi lâu, bỗng nhiên ngã vật về phía sau, miệng thở máu tươi, bất tỉnh nhân sự. Tả hữu vực vào trường, các tướng đến thăm; ai nấy đều ngơ ngác nhìn nhau, nói: - Quân Tào hàng trăm vạn, khác nào hổ rình kinh đớp. Không may, đô đốc lại bị tai nạn thế này, nếu quân Tào kéo đến, thì làm thế nào? Lập tức một mặt sai người về báo với Ngô hầu; một mặt tìm thấy thuốc điều trị.

Lỗ Túc thấy Chu Du nằm một chỗ, trong lòng buồn bã, đến chơi Khồng Minh, thuật chuyện Chu Du bị bệnh bất ngờ. Khồng Minh nói: - Theo ý ông thì ra làm sao? Túc nói: - Đó cũng là phúc Tào Tháo mà ra Đông Ngô thôi! Khồng Minh cười, nói: Bệnh Công Cẫn, tôi có thể chữa được. Túc nói: - Nếu được như thế, thì may cho Đông Ngô quá! Liền mời Khồng Minh cùng đến thăm Chu Du. Lỗ Túc vào trước ra mắt Chu Du, thấy Du trùm chăn kín đầu. Túc hỏi: - Bệnh tình đô đốc ra sao? Du nói: - Ruột gan đau

yue : " xin fù jiǎo tòng , shí fù hun mí . " sù yue : " céng fú hé yào ěr ? " yú yue : " xìn zhōng ǒu nì , yào bù néng xià . " sù yue : " shì lái qù wàng kǒng míng , yán néng yǐ dōu du zhì bìng . xiàn zài zhàng wài , fán lái yǐ zhì , hé rú ? " yú mìng qǐng rù , jiào zuǒ yòu fú qǐ , zuò yú chuáng shàng . kǒng míng yue : " lián rì bù wù jūn yán , hé qí guī tǐ bù an ! " yú yue : " rén yǒu dàn xì huò fú , qǐ néng zì bǎo ? " kǒng míng xiào yue : " tiān yǒu bù cè fēng yún , rén yòu qǐ néng liào hu ? " yú wén shi sè , nǎi zuò shen yín zhì sheng . kǒng míng yue : " dōu du xīn zhōng sì jué fán jí fǒu ? " yú yue : " rán , " kǒng míng yue : " bì xu yòng liáng yào yǐ jiě zhì . " yú yue : " yǐ fú liáng yào , quán rán wú xiào . " kǒng míng yue : " xu xian lǐ qí qì ; qì ruò shùn , zé hu xi zhì xiān , zì rán quán kē . " yú liào kǒng míng bì zhì qí yì , nǎi yǐ yán tiǎo zhì yue : " yù de shùn qì , dang fú hé yào ? " kǒng míng xiào yue : " liàng yǒu yì fang , biàn jiào dōu du qì shùn . " yú yue : " yuàn xian sheng cì jiào . " kǒng míng suǒ zhǐ bǐ , bǐng tuì zuǒ yòu , mì shu shí liù zì yue : " yù pò cáo gong , yí yòng huǒ gong ; wàn shì jù bèi , zhì qiàn dòng feng . "

病势若何？”周瑜曰：“心腹搅痛，时复昏迷。”肃曰：“曾服何药饵？”瑜曰：“心中呕逆，药不能下。”肃曰：“适来去望孔明，言能医都督之病。现在帐外，烦来医治，何如？”瑜命请入，教左右扶起，坐于床上。孔明曰：“连日不晤君颜，何期贵体不安！”瑜曰：“人有旦夕祸福，岂能自保？”孔明笑曰：“天有不测风云，人又岂能料乎？”瑜闻失色，乃作呻吟之声。孔明曰：“都督心中似觉烦积否？”瑜曰：“然，”孔明曰：“必须用凉药以解之。”瑜曰：“已服凉药，全然无效。”孔明曰：“须先理其气；气若顺，则呼吸之间，自然痊可。”瑜料孔明必知其意，乃以言挑之曰：“欲得顺气，当服何药？”孔明笑曰：“亮有一方，便教都督气顺。”瑜曰：“愿先

thống, thời phục hôn mê." Túc viết: "Tăng phục hà được nhị?" Du viết: "Tâm trung ẫu nghịch, được bất năng hạ." Túc viết: "Thích lai khứ vọng khồng minh, ngôn năng y đồ đốc chi bệnh. Hiện tại trường ngoại, phiền lai y trì, hà như?" Du mệnh thỉnh nhập, giáo tả hữu phù khởi, tọa vu sàng thượng. Khồng minh viết: "Liên nhật bắt ngộ quân nhan, hà kì quý thể bắt an!" Du viết: "Nhân hữu đán tịch họa phúc, khởi năng tự bảo?" Khồng minh tiểu viết: "Thiên hữu bắt trắc phong vân, nhân hữu khởi năng liêu hô?" Du văn thất sắc, nãi tác thân ngâm chi thanh. Khồng minh viết: "Đô đốc tâm trung tự giác phiền tích phủ?" Du viết: "Nhiên," Khồng minh viết: "Tất tu dụng lương được dĩ giải chí." Du viết: "Dĩ phục lương được, toàn nhiên vô hiệu." Khồng minh viết: "Tu tiên lí ki khí; khí nhuợc thuận, tắc hô hấp chí gian, tự nhiên thuyên khả." Du liệu khồng minh tất tri kì ý, nãi dĩ ngôn thiêu chí viết: "Dục đắc thuận khí, đương phục hà được?" Khồng minh tiểu viết: "Lượng hữu nhất phương, tiên giáo đồ đốc khí thuận." Du viết: "Nguyên tiên sinh tú giáo." Khồng minh tác chỉ bút, bình thối tả hữu, mật thư thập lục tự viết: "Dục phá tào công, nghi dụng hỏa công; vạn sự cầu bị, chỉ khiếm đồng phong."

quặn, thỉnh thoảng lại mê mẫn. Túc hỏi: - Đô đốc đã dùng thuốc gì rồi? Du nói: Uống vào lại nôn oẹ ra, không thuốc nào chịu. Túc nói: Tôi vừa đến chơi Khổng Minh, Khổng Minh nói có thể chữa được bệnh đô đốc. Ông ta đang ở ngoài trường, xin cho mời vào khám chữa? Du sai mời vào, rồi bảo tả hữu đỡ dậy ngồi trên giường. Khổng Minh nói: - Mấy bữa nay không đến hầu, ngờ đâu ngọc thể bắt an! Du nói: - Người ta họa phúc sớm tối khôn lường, biết đâu mà giữ cho xuể! Khổng Minh cười, nói: - Trời kia gió mưa bất thường, người ta có liệu trước được không? Du nghe nói tái mặt đi, rên khù khù. Khổng Minh hỏi: - Trong bụng đồ đốc, nghe như hơi đầy có phải không? Du đáp: - Phải. Khổng Minh nói: - Nên uống những vị thuốc mát mới được. Du nói: - Tôi đã uống nhưng đều vô hiệu. Khổng Minh nói: - Trước hết phải chữa cái khí, nếu khí thuận, thì thở hít cũng dễ, rồi tự nhiên sẽ khỏi bệnh. Du tin chắc Khổng Minh hiểu được ý mình, liền hỏi thử rằng: - Muốn cho thuận được khí, nên uống thuốc gì? Khổng Minh cười, nói: - Tôi có một phương thuốc, làm cho đồ đốc thuận được khí. Du hỏi: - Phương thuốc gì, xin tiên sinh cho biết.? Khổng Minh mượn giấy bút, bảo tả hữu lui ra ngoài rồi viết mười sáu chữ như sau: "Muôn đánh Tào công. Phải dùng hỏa công. Muôn việc đủ cả. Chỉ

生赐教。”孔明索纸笔，屏退左右，密书十六字曰：“欲破曹公，宜用火攻；万事俱备，只欠东风。”

4 xiě bì , dì yǔ zhōu yú yue : "cǐ dou du bìng yuán yě . " yú jiàn liǎo dà jīng , àn si : "kǒng míng zhēn shén rén yě ! zǎo yǐ zhī wǒ xīn shì ! zhī suǒ yǐ shí qíng gào zhī . " nǎi xiào yue : "xian sheng yǐ zhī wǒ bìng yuán , jiāng yòng hé yào zhì zhì ? shì zài wéi jí , wàng jí cì jiào . " kǒng míng yue : "liàng sui bù cái , céng yù yì rén , chuán shòu qí mén dùn jiā tian shu , kě yǐ hu feng huàn yǔ . dou du ruò yào dong nán feng shí , kě yú nán píng shan jiàn yi tái , míng yue qì xing tán : gao lè chǐ , zuò san céng , yòng yí bǎi èr shí rén , shǒu zhí qí fan wéi rào . liàng yú tái shàng zuò fǎ , jiè san rì san yè dong nán dà feng , zhù dou du yòng bing , hé rú ? " yú yue : "xiū dào san rì san yè , zhì yì yè dà feng , dà shì kě chéng yǐ . zhì shì shì zài mù qián , bù kě chí huǎn . " kǒng míng yue : "shí yí yuè èr shí rì jiā zì jí feng , zhì èr shí èr rì bǐng yín feng xí , rú hé ? " yú wén yán dà xǐ , jué rán ér qǐ . biàn chuán lìng

写毕，递与周瑜曰：“此都督病源也。”瑜见了大惊，暗思：“孔明真神人也！早已知我心事！只索以实情告之。”乃笑曰：“先生已知我病源，将用何药治之？事在危急，望即赐教。”孔明曰：“亮虽不才，曾遇异人，传授奇门遁甲天书，可以呼风唤雨。都督若要东南风时，可于南屏山建一台，名曰七星坛：高九尺，作三层，用一百二十人，手执旗幡围绕。亮于台上作法，借三日三夜东南大风，助都督用兵，何如？”瑜曰：“休道三日三夜，只一夜大风，大事可成矣。只是事在目前，不可迟缓。”孔明曰：“十一月二十日甲子祭风，至二

thiếu gió đông”

Tả tắt, đệ dũ chu du viết: "Thủ đô đốc bệnh nguyên dã." Du kiến liễu đại kinh, ám tư: "Khổng minh chân thần nhân dã! Tảo dĩ tri ngã tâm sự! Chỉ tác dĩ thật tình cáo chí." Nãi tiêu viết: "Tiên sinh dĩ tri ngã bệnh nguyên, tương dụng hà được trì chí? Sự tại nguy cấp, vọng túc tú giáo." Khổng minh viết: "Lượng tuy bất tài, tàng ngộ dị nhân, truyền thụ kì môn độn giáp thiên thư, khả dĩ hô phong hoán vũ. Đô đốc nhược yếu đồng nam phong thời, khả vu nam bình sơn kiến nhất đài, danh viết thất tinh đàn: cao cửu xích, tác tam tầng, dụng nhất bách nhị thập nhân, thủ chấp kì phiến vi nhiều. Lượng vu đài thượng tác pháp, tá tam nhật tam dạ đồng nam đại phong, trợ đô đốc dụng binh, hà như?" Du viết: "Hưu đạo tam nhật tam dạ, chỉ nhất dạ đại phong, đại sự khả thành hĩ. Chỉ thị sự tại mục tiền, bát khả trì hoãn." Khổng minh viết: "Thập nhất nguyên nhị thập nhật giáp tú tết phong, chí nhị thập nhị nhật bính đàn phong túc, như hà?" Du văn ngôn đại hỉ, quắc nhiên

Viết xong, đưa cho Chu Du và nói: - Căn bệnh của đô đốc ở đây! Du xem xong giật mình, nghĩ rằng: - Khổng Minh thật là thần thánh, biết hết cả ruột gan ta! Cần phải nói rõ sự thật mới xong! Rồi cười, nói với Khổng Minh: - Tiên sinh đã biết gốc bệnh của tôi, vậy phải dùng thuốc gì trị được? Việc gấp đến nơi rồi, xin dạy cho. Khổng Minh nói: - Tôi tuy rằng bất tài, nhưng có gấp được một dị nhân truyền cho quyền "Kỳ môn độn giáp thiên thư" có thể gọi được gió, bảo được mưa. Đô đốc muốn cần đến gió đông nam, thì phải lập đàn tại núi Nam Bình, gọi là đàn thất tinh, bể cao chín thước, chia làm ba tầng, dùng một trăm hai chục người cầm cờ đứng xung quanh. Tôi xin lên đàn, dùng phép, mượn gió đông nam thật to ba ngày ba đêm để đô đốc dùng binh. Đô đốc nghĩ thế nào? Du nói: - Chẳng cần đến ba ngày ba đêm, chỉ một đêm gió to là xong việc. Nhưng xin tiên sinh phải làm ngay cho, chớ để chậm chạp. Khổng Minh nói: - Ngày 20 tháng 11 là ngày giáp tý, bắt đầu té gió, đến ngày 22 là ngày bính đàn thì gió im, có

cha wǔ bǎi jīng zhuàng jun  
shì , wǎng nán píng shan  
zhú tán ; bo yi bǎi èr shí rén ,  
zhí qí shǒu tán , ting hòu shǐ  
líng .

十二日丙寅风息，如何？”瑜闻言大喜，矍然而起。便传令差五百精壮军士，往南屏山筑坛；拨一百二十人，执旗守坛，听候使令。

5 kǒng míng cí bié chu zhàng ,  
yǔ lù sù shàng mǎ , lái nán  
píng shan xiāng dù dì shì ,  
lìng jun shì qǔ dong nán fang  
chì tǔ zhú tán . fang yuán èr  
shí sì zhàng , měi yi céng  
gao san chǐ , gòng shì lè chǐ  
. xià yi céng cha èr shí ba sù  
qí : dong fang qí miàn qīng qí  
, àn jiǎo , kèng , shì , fáng ,  
xin , wéi , jí , bù cāng lóng  
zhí xíng ; bēi fang qí miàn ?  
qí , àn dòu , niú , nǚ , xu ,  
wéi , shì , bì , zuò xuán wǔ  
zhì shì ; xi fang qí miàn bái qí  
, àn kuí , lǚ , wèi , mǎo , bì ,  
zuǐ , can , jù bái hǔ zhì wei ;  
nán fang qí miàn hóng qí ,  
àn jǐng , guǐ , liǔ , xing ,  
zhang , yí , zhěn , chéng zhu  
què zhì zhuàng . dì èr céng  
zhou wéi huáng qí liù shí sì  
miàn , àn liù shí sì guà , fen  
ba wèi ér lì . shàng yí céng  
yòng sì rén , gè rén dài shù  
fa guàn , chuan ? luó páo ,  
fèng yí bó dài , zhu lǚ fang ju  
. qián zuǒ lì yí rén , shǒu zhí  
cháng gan , gan jian shàng  
yòng jí yǔ wèi bǎo . yǐ zhao  
feng xìn ; qián yòu lì yí rén ,

nhi khởi. Tiện truyền lệnh sai ngũ bách tinh tráng quân sĩ, vãng nam bình sơn trúc đàn; bát nhất bách nhị thập nhân, chấp kì thủ đàn, thính hâu sử lệnh.

được không? Du nghe nói mừng lấm, đứng choàng dậy, lập tức sai quân đến núi Nam Bình đắp đàn, và điều một trăm hai mươi tên lính cầm cờ giữ đàn, săng nghe lệnh.

孔明辞别出帐，与鲁肃上马，来南屏山相度地势，令军士取东南方赤土筑坛。方圆二十四丈，每一层高三尺，共是九尺。下一层插二十八宿旗：东方七面青旗，按角、亢、氐、房、心、尾、箕，布苍龙之形；北方七面白旗，按斗、牛、女、虚、危、室、壁，作玄武之势；西方七面白旗，按奎、娄、胃、昴、毕、觜、参，踞白虎之威；南方七面红旗，按井、鬼、柳、星、张、翼、轸，成朱雀之状。第二层周围黄旗六十四面，按六十四卦，分八位而立。上一层用四人，各人戴束发冠，穿皂罗袍，凤衣博带，朱履方裾。前左

Không minh từ biệt Chu Du, cùng với Lỗ Túc lên ngựa đến núi Nam Bình, xem xét địa thế. Rồi sai quân sĩ lấy đất đỏ ở phương đông nam đắp đàn, chu vi rộng 24 trường mỗi tầng cao ba thước, cả thảy là chín thước. Tầng dưới cắm 28 lá cờ sao. Phương đông 7 lá cờ xanh, theo hình chòm sao Thương Long là: Giốc, cang, đê, phòng, tâm, vĩ, cơ. Phương Bắc 7 lá cờ đen, theo hình chòm sao Huyền Vũ là: đầu, ngưu, nữ, hư nguy, thất, bích. Phương tây 7 lá cờ trắng, theo hình chòm sao Bạch hổ là: Khuê, lâu, vị, mão, tất, thủy, sâm. Phương nam 7 lá cờ đỏ, theo hình chòm sao Chu túc là: Tinh, quỷ, liễu, tính, trương, dục, trấn. Tầng thứ hai 64 lá cờ cắm xung quanh, theo phương vị 64 quẻ, đứng dàn ra tám mặt. Tầng trên nữa dùng bốn người; người nào cũng phải đội mũ bit tóc, mặc áo the thâm, áo dài dai rộng, giày đỗ quần vuông. Mé trước, một người đứng bên tả, cầm cái cần dài, trên đầu cầm cần lông gà, để chiêu gió; một người đứng bên hữu cũng cầm cần dài, trên đầu cần buộc cờ

shǒu zhí cháng gan , gan  
shàng xi qì xíng hào dài , yǐ  
biǎo feng sè ; hòu zuǒ lì yí  
rén , pěng bǎo jiàn ; hòu yòu  
lì yí rén , pěng xiāng lú . tán  
xià èr shí sì rén , gè chí jīng  
qí , bǎo gài , dà jǐ , cháng ge  
, huáng yuè , bái máo , zhu  
fan , ? dào , huán rào sì  
miàn .

立一人，手执长竿，竿  
尖上用鸡羽为葆。以招  
风信；前右立一人，手  
执长竿，竿上系七星号  
带，以表风色；后左立  
一人，捧宝剑；后右立  
一人，捧香炉。坛下二  
十四人，各持旌旗、宝  
盖、大戟、长戈、黄钺  
、白旄、朱幡、皂纛，  
环绕四面。

6 kǒng míng yú shí yì yuè èr  
shí rì jiǎ zì jí chén , mù yù  
zhai jiè , shen pi dào yí , xiǎn  
zú sǎn fā , lái dào tán qián .  
fēn fù lǔ sù yue : " zì jìng zì  
wǎng jun zhong xiāng zhù  
gong jǐn diào bīng . tǎng  
liàng suǒ qí wú yìng , bù kě  
yǒu guài . " lǚ sù bié qù .  
kǒng míng zhǔ fù shǒu tán  
jiàng shì : " bù xǔ shàn lí  
fang wèi . bù xǔ jiao tóu jie  
ěr . bù xǔ shi kǒu luàn yán .  
bù xǔ shi jīng dǎ guài . rú wéi  
lìng zhě zhǎn ! " zhòng jie  
lǐng mìng . kǒng míng huǎn  
bù dēng tán , guān zhān  
fang wèi yǐ dìng , fén xiāng  
yú lú , zhù shuǐ yú yú , yǎng  
tian àn zhù . xià tán rù zhàng  
zhong shǎo xie , lìng jun shi  
gēng tì chi fàn . kǒng míng yí  
rì shàng tán san cì , xià tán  
san cì . què bìng bù jiàn yǒu

Dĩ chiêu phong tín; tiền hữu lập  
nhất nhân, thú chấp trường  
can, can thượng hệ thất tinh  
hào dài, dĩ biểu phong sắc; hậu  
tả lập nhất nhân, phủng bảo  
kiếm; hậu hữu lập nhất nhân,  
phủng hương lô. Đàn hạ nhị  
thập tứ nhân, các trì tinh kì, bảo  
cái, đại kích, trường qua, hoàng  
việt, bạch mao, chu phiên, tạo  
đạo, hoàn nhiều tứ diện.

hiệu thất tinh., để khiến chiều gió.  
Mé sau, một người bên tả cắp  
thanh bảo kiếm, một người bên  
hữu bưng cái lư hương. Ở dưới  
chân đàn lại có 24 người vác cò  
xí và khí giới đứng quanh bốn  
phía.

Khổng minh vu thập nhất  
nguyệt nhị thập nhật giáp tử cát  
thần, mộc dục trai giới, thân phi  
đạo y, tiền túc tán phát, lai đáo  
đàn tiền. Phân phó Lỗ túc viết:  
"Tử kính tự vãng quân trung  
tương trợ công cẩn điều binh.  
Thảng lương sở kì vô ứng, bất  
khả hữu quái." Lỗ túc biệt khứ.  
Khổng minh chúc phó thủ đàn  
tướng sĩ: "Bất hứa thiện li  
phương vị. Bất hứa giao đầu  
tiếp nhỉ. Bất hứa thất khẫu loạn  
ngôn. Bất hứa thất kinh đả  
quái. Như vi lệnh giả trảm!"  
Chúng giai lĩnh mệnh. Khổng  
minh hoãn bộ đăng đàn, quan  
chiêm phương vị dĩ định, phần  
hương vu lô, chú thủy vu vu,  
ngưỡng thiên ám chúc. Hạ đàn  
nhập trường trung thiều hiết,  
lệnh quân sĩ canh thế cật phạt.  
Khổng minh nhất nhật thượng  
đàn tam thứ, hạ đàn tam thứ.

Đến ngày 20 giáp tý, tháng 11,  
giờ tốt, Khổng Minh tắm gội sạch  
sẽ, mặc áo phù thủy, xõa tóc đi  
chân không đến trước đàn, dặn  
Lỗ Túc: - Ông về giúp Chu Du  
diều quân, nếu tôi cầu không  
được gió cũng đừng nén trách.  
Lỗ Túc từ biệt ra về. Khổng Minh  
dặn các tướng sĩ coi đàn: - Không  
ai được tự tiện bỏ chỗ đứng mà  
đi chỗ khác: Không ai được quay  
đầu ghé tai, nói năng bậy bạ;  
Không ai được thất kinh sợ hãi. Ai  
trái lệnh sẽ bị chém đầu! Chúng  
đều tuân lệnh rầm rắp: Khổng  
Minh khoan thai bước lên đàn,  
quan sát phương hướng đâu đấy,  
đốt hương rót nước, ngẩng mặt  
lên trời khấn thầm một hồi, rồi  
xuống đàn vào trường nghỉ. Lại  
truyền cho quân sĩ thay đổi nhau  
ăn uống. Mỗi ngày Khổng Minh  
lên đàn ba lần, xuống đàn ba lần,  
mà mãi vẫn không thấy có gió

dong nán feng .

7 qiě shuo zhou yú qǐng chéng pǔ , lǔ sù yí ban jun guan , zài zhàng zhong sì hòu , zhí děng dong nán feng qǐ , biàn diào bīng chu ; yi miàn guan bào sun quán jie yìng . huáng gài yǐ zì zhǔn bèi huǒ chuán èr shí zhì , chuán tóu mì bù dà ding ; chuán nèi zhuang zài lú wěi gān chái , guàn yǐ yú yóu , shàng pù liú huáng , yàn xiao yǐn huǒ zhí wù , gè yòng qīng bù yóu dan zhe gài ; chuán tóu shàng cha qīng lóng yá qí , chuán wéi gè xi zǒu gě : zài zhàng xià ting hòu , zhí děng zhou yú hào lìng . gan ning , kàn zé wo pán cài hé , cài zhong zài shuǐ zhài zhong , měi rì yǐn jiǔ , bù fàng yí zú deng àn ; zhou wéi jìn shì dong wú jun mǎ , bǎ de shuǐ xiè bù tong : zhí děng zhàng shàng hào lìng xià lái . zhou yú zhèng zài zhàng zhong zuò yì , tàn zi lái bào : " wú hóu chuán zhí lí zhài ba shí wǔ lǐ tíng bó , zhí děng dou du hǎo yīn ." yú jí cha lǔ sù biàn gào gè bù xià guan bing jiàng shì : " ju gè shou shí chuán zhi , jun qì , fan lǔ děng wù . hào lìng yí chu , shí kè xiù wéi . tàng yǒu wéi wù , jí àn jun fǎ . " zhòng bing jiang de lìng , yi gè gè

。却并不见有东南风。

且说周瑜请程普、鲁肃一班军官，在帐中伺候，只等东南风起，便调兵出；一面关报孙权接应。黄盖已自准备火船二十只，船头密布大钉；船内装载芦苇干柴，灌以鱼油，上铺硫黄、焰硝引火之物，各用青布油单遮盖；船头上插青龙牙旗，船尾各系走舸：在帐下听候，只等周瑜号令。甘宁、阚泽窝盘蔡和、蔡中在水寨中，每日饮酒，不放一卒登岸；周围尽是东吴军马，把得水泄不通；只等帐上号令下来。周瑜正在帐中坐议，探子来报：“吴侯船只离寨八十五里停泊，只等都督好音。”瑜即差鲁肃遍告各部下官兵将士：“俱各收拾船只、军器、帆橹等物。号令一出，时刻休违。倘有违误，即按军法。”众兵将

Khước tịnh bắt kiến hữu đông nam phong.

đông nam.

Thả thuyết chu du thỉnh trình phồ, lỗ túc nhất ban quân quan, tại trường trung ty hậu, chỉ đẳng đông nam phong khởi, tiện điều binh xuất; nhất diện quan báo tôn quyền tiếp ứng. Hoàng cái dĩ tự chuẩn bị hỏa thuyền nhị thập chỉ, thuyền đầu mât bố đại định; thuyền nội trang tái lô vi can sài, quán dĩ ngư du, thượng phô lưu hoàng, diêm tiêu dẫn hỏa chi vật, các dung thanh bố du đan già cái; thuyền đầu thượng sáp thanh long nha kí, thuyền vĩ các hệ tầu khâ: tại trường hạ thính hậu, chỉ đẳng chu du hiệu lệnh. Cam ninh, hám trạch oa bàn thái hòa, thái trung tại thủy trại trung, mỗi nhật ẩm tửu, bắt phóng nhất tốt đăng ngạn; chu vi tần thị đồng ngô quân mã, bả đắc thủy tiết bất thông: chỉ đẳng trường thượng hiệu lệnh hạ lai. Chu du chánh tại trường trung tọa nghị, tham tử lai báo: "Ngô hầu thuyền chỉ li trại bát thập ngũ lí đinh bạc, chỉ đẳng đô đốc hảo âm." Du tức sai lỗ túc biến cáo các bộ hạ quan binh tướng sĩ: "Câu các thu thập thuyền chỉ, quân khí, phàm lỗ đẳng vật. Hiệu lệnh nhất xuất, thời khắc hưu vi. Thảng hữu vi ngộ, tức án quân pháp." Chúng binh tương đắc lệnh, nhất cá cá ma quyền sát chưởng, chuẩn bị tư

Đây nói Chu Du mời Trình Phổ, Lỗ Túc và các tướng chúc sẵn dưới trường, chỉ đợi có gió đông nam là cất quân đi. Một mặt báo tin cho Tôn Quyền để tiếp ứng. Hoàng Cái đã dự sẵn hai chục chiếc hỏa thuyền, mũi thuyền cầm chông sắt, trong thuyền chứa đầy lau sậy, cùi khô tẩm dầu mỡ, trên rắc lưu hoàng, diêm tiêu, dùng vải xanh che kín. Trên mũi thuyền cầm cờ xanh, đuôi thuyền đóng sẵn một cái xuồng dự bị, sẵn sàng đợi lệnh Chu Du. Cam Ninh, Hám Trạch kèm riết Sái Trung, Sái Hòa trong thủy trại, ngày nào cũng uống rượu, không cho một tên lính nào lên đến bờ; xung quanh toàn là quân mã Đông Ngô bao vây chặt chẽ, chờ lệnh cấp trên. Chu Du đang ngồi bàn việc trong trường, có thám tử vào báo rằng: Thuyền của Ngô Hầu đã bỏ neo cách trại 85 dặm, chỉ đợi tin lành của đô đốc. Du liền sai Lỗ Túc truyền báo cho quan quân, tướng sĩ: Ai này đều phải thu xếp thuyền bè, khí giới cho đủ; khi nào có lệnh xuống, không được chậm chạp một phút nào, nếu ai lầm lỡ, lập tức chiếu quân pháp trị tội. Các tướng được lệnh ấy, ai này khoa chân múa tay, sẵn sàng chiến đấu.

mó quán ca zhǎng , zhǔn bèi  
qian sha .

8 shì rì , kàn kan jìn yè , tian  
sè qīng míng , wéi feng bù  
dòng . yú wèi lǔ sù yue : "kǒng míng zhì yán miù yǐ .  
lóng dong zhí shí , zěn de  
dong nán feng hu ? " sù yue : "wú liào kǒng míng bì bù  
miù tán . " jiāng jìn san gèng  
shí fen , hu ting feng sheng  
xiǎng , qí fan zhuǎn dòng .  
yú chu zhàng kàn shí , qí  
jiǎo jìng piao xi bēi . shà shí  
xiān dong nán feng dà qǐ , yú  
hài rán yue : " cǐ rén yǒu duó  
tian dì zào huà zhì fǎ , guǐ  
shén bù cè zhì shù ! ruò liù  
cǐ rén , nǎi dong wú huò gen  
yě . jí zǎo sha què , miǎn  
sheng ta rì zhi you . " jí huàn  
zhàng qián hù jun xiào wèi  
ding fèng , xú shèng èr jiāng : " gè dài yi bǎi rén . xú  
shèng cóng jiang nèi qù ,  
ding fèng cóng hàn lù qù ,  
dou dào nán píng shan qí  
xing tán qián , xiū wèn cháng  
duǎn , ná zhù zhu gé liàng  
biàn xíng zhǎn shǒu , jiang  
shǒu jí lái qǐng gong . " èr  
jiàng lǐng mìng . xú shèng xià  
chuán , yí bǎi dao fǔ shǒu  
dàng kai zhào jiǎng ; ding  
fèng shàng mǎ , yí bǎi gong  
nǚ shǒu gè kuà zheng ju :  
wǎng nán píng shan lái . yú  
lù zhèng yíng zhe dong nán

得令，一个个磨拳擦掌  
，准备厮杀。

是日，看看近夜，天色  
清明，微风不动。瑜谓  
鲁肃曰：“孔明之言谬  
矣。隆冬之时，怎得东  
南风乎？”肃曰：“吾  
料孔明必不谬谈。”将  
近三更时分，忽听风声  
响，旗幡转动。瑜出帐  
看时，旗脚竟飘西北。  
霎时间东南风大起，瑜  
骇然曰：“此人有夺天  
地造化之法、鬼神不测  
之术！若留此人，乃东  
吴祸根也。及早杀却，  
免生他日之忧。”急唤  
帐前护军校尉丁奉、徐  
盛二将：“各带一百人  
。徐盛从江内去，丁奉  
从旱路去，都到南屏山  
七星坛前，休问长短，  
拿住诸葛亮便行斩首，  
将首级来请功。”二将  
领命。徐盛下船，一百  
刀斧手荡开棹桨；丁奉  
上马，一百弓弩手各跨  
征驹：往南屏山来。于  
路正迎着东南风起。后

sát.

Thị nhật, khán khán cận da,  
thiên sắc thanh minh, vi phong  
bất động. Du vị lỗ túc viết:  
"Không minh chi ngôn mâu hĩ.  
Long đông chi thời, chảm đắc  
đông nam phong hò?" Túc viết:  
"Ngô liêu khổng minh tất bắt  
mâu đàm." Tương cận tam  
canh thời phân, hốt thính phong  
thanh hưởng, kì phiên chuyển  
động. Du xuất trường khán  
thời, kì cước cánh phiêu tây  
bắc. Siếp thời gian đông nam  
phong đại khởi, du hải nhiên  
viết: "Thủ nhân hữu đoạt thiên  
địa tạo hóa chi pháp, quý thần  
bất trắc chi thuật! Nhược lưu  
thủ nhân, nái đông ngô hoa căn  
dã. Cập tảo sát khước, miễn  
sinh tha nhật chi ưu." Cập hoán  
trường tiền hộ quân giáo úy  
đinh phụng, từ thịnh nhị tướng:  
"Các ái nhất bách nhân. Từ  
thịnh tòng giang nội khứ, đinh  
phụng tòng hạn lộ khứ, đô đáo  
nam bình sơn thất tinh đàn tiền,  
hưu vấn trường đoán, nǎ trụ  
Gia Cát lương tiện hành trăm  
thủ, tương thủ cấp lai thỉnh  
công." Nhị tướng lĩnh mệnh. Từ  
thịnh hạ thuyền, nhất bách đao  
phủ thủ đăng khai trạo tướng;  
đinh phụng thượng mã, nhất  
bách cung nổ thủ các khóa  
chinh câu: vãng nam bình sơn  
lai. Vu lộ chánh nghênh trú

Hôm ấy, trời gần tối, bầu trời  
sáng sửa, không phe phẩy một tí  
gió nào. Du nói với Lỗ Túc: -  
Không Minh nói sai rồi, trời đông  
tháng rét thế này, làm gì có được  
gió đông nam? Túc nói: Tôi chắc  
Không Minh không là người nói  
bậy. Gần đến canh ba, bỗng  
nhiên nghe thấy tiếng gió thổi, cờ  
quạt tung bay. Du ra trường xem,  
thấy đuôi cờ bay về phía tây bắc.  
Một lát, gió đông nam nổi lên ầm  
ầm, Du giật mình nói: - Người này  
có phép đoạt được trời đất, có  
thuật tài hơn quý thần. Nếu để  
sống thì thế nào cũng gây vạ lớn  
cho Đông Ngô, chi bằng giết  
trước để khỏi lo về sau. Nói rồi,  
lập tức gọi hai tướng bộ quân đô  
úy là Đinh Phụng, Từ Thịnh, đến  
bảo rằng: - Hai người dẫn một  
trăm quân, Từ Thịnh đi đường  
thủy, Đinh Phụng đi đường bộ,  
cùng đến cả đàn Thất Tinh ở núi  
Nam Bình, không hỏi han chi cả,  
cứ việc chặt phăng ngay đầu Gia  
Cát Lượng, đem về đây lấy  
thưởng. Hai tướng lĩnh mệnh. Từ  
Thịnh dẫn một trăm tay đao phủ,  
nhỗ thuyền đi trước, Đinh Phụng  
dẫn một trăm tay cung nỏ lên  
ngựa đi sau, đến cả núi Nam  
Bình. Dọc đường thấy gió đông  
nam đang nổi to lắm. Người đời  
sau có thơ rằng: Xoã tóc lên đòn  
khấn gió đông. Gió đâu phút chốc

feng qǐ . hòu rén yǒu shi yue : " qí xìng tán shàng wò lóng deng , yí yè dong feng jiang shuǐ téng . bù shì kǒng míng shi miào jì , zhōu láng an de chéng cái néng ? " ding fèng mǎ jun xian dào , jiàn tán shàng zhí qí jiàng shì , dang feng ér lì . ding fèng xià mǎ tí jiàn shàng tán , bù jiàn kǒng míng , huang wèn shǒu tán jiàng shì . dá yue : " qià cái xià tán qù liǎo . " ding fèng máng xià tán xún shí , xú shèng chuán yǐ dào . èr rén jù yú jiāng biān . xiǎo zú bào yue : " zuó wǎn yí zhī kuài chuán tíng zài qián miàn tan kǒu . shì xiān què jiàn kǒng míng pi fa xià chuán , nǎ chuán wàng shàng shuǐ qù liǎo . " ding fèng , xú shèng biàn fen shuǐ lù liǎng lù zhuī xí . xú shèng jiào ? qǐ mǎn fan , qiǎng feng ér shǐ . yáo wàng qián chuán bù yuǎn , xú shèng zài chuán tóu shàng gao sheng dà jiào : " jun shi xiū qù ! dou du yǒu qǐng ! " zhì jiàn kǒng míng lì yú chuán wěi dà xiào yue : " shàng fù dou du : hǎo hǎo yòng bing ; zhu gé liàng zàn huí xià kǒu , yì rì zài róng xiāng jiàn . " xú shèng yue : " qǐng zàn shǎo zhù , yǒu jǐn huà shuo . " kǒng míng yue : " wú yǐ liào dìng dou du bù néng róng wǒ , bì lái jiā hài , yù xiān jiào zhào zì lóng lái

人有诗曰：“七星坛上卧龙登，一夜东风江水腾。不是孔明施妙计，周郎安得逞才能？”  
丁奉马军先到，见坛上执旗将士，当风而立。  
丁奉下马提剑上坛，不见孔明，慌问守坛将士。  
答曰：“恰才下坛去了。”丁奉忙下坛寻时，徐盛船已到。二人聚于江边。小卒报曰：“昨晚一只快船停在前面滩口。适间却见孔明披发下船，那船望上水去了。”丁奉、徐盛便分水陆两路追袭。徐盛教拽起满帆，抢风而使。  
遥望前船不远，徐盛在船头上高声大叫：“军师休去！都督有请！”  
只见孔明立于船尾大笑曰：“上覆都督：好好用兵；诸葛亮暂回夏口，异日再容相见。”徐盛曰：“请暂少住，有紧话说。”孔明曰：“吾已料定都督不能容我，必来加害，预先教赵子龙来相接。将军不必

đông nam phong khởi. Hậu nhân hữu thi viết: "Thát tinh đàn thượng ngọa long đăng, nhát dạ đông phong giang thủy đăng. Bất thị khồng minh thi diệu kế, chu lang an đắc sinh tài năng?" Đinh phụng mã quân tiên đáo, kiến đàn thượng cháp kì tướng sĩ, đương phong nhi lập. Đinh phụng hạ mã đê kiểm thượng đàn, bất kiến khồng minh, hoảng vấn thủ đàn tướng sĩ. Đáp viết: "Kháp tài hạ đàn khú liễu." Đinh phụng mang hạ đàn tầm thời, từ thịnh thuyền dĩ đáo. Nhị nhân tụ vu giang biên. Tiêu tốt báo viết: "Tạc vân nhất chỉ khoái thuyền đình tại tiền diện than khẩu. Thích gian khuốc kiến khồng minh phi phát hạ thuyền, na thuyền vọng thượng thủy khú liễu." Đinh phụng, từ thịnh tiện phân thủy lực lưỡng lộ truy tập. Từ thịnh giáo duệ khởi mẫn phàm, thượng phong nhi sử. Diêu vọng tiền thuyền bắt viễn, từ thịnh tại thuyền đầu thượng cao thanh đại khiếu: "Quân sư hưu khú! Đô đốc hữu thịnh!" Chỉ kiến khồng minh lập vu thuyền vĩ đại tiêu viết: "Thượng phúc đô đốc: hảo hảo dụng binh; Gia Cát lượng tạm hồi hạ khẩu, dí nhật tái dung tương kiến. "Từ thịnh viết: "Thịnh tạm thiểu trụ, hữu khẩn thoại thuyền." Khồng minh viết: "Ngô dĩ liêu định đô đốc bất năng dung ngã, tất lai già hại, dự tiên giáo triều tử

nỗi đúng đúng, Ví không Gia Cát dùng mưu lạ, Công Cản khôn ngoan luồng uồng công? Quân mã Đinh Phụng đến trước; trông lên thấy tướng sĩ đang cầm cờ đứng đón gió trên đàn. Phụng xuồng ngựa, cắp gươm lên đàn, không thấy Khồng Minh đâu, đậm hoảng, hỏi các tướng sĩ ở đó, thì họ nói Khồng Minh vừa xuống đàn đi rồi. Phụng với vàng xuồng đàn đi tìm thì thuyền Từ Thịnh cũng vừa đến. Hai người tụ ở bờ sông. Tiêu tốt báo rằng chiều hôm qua, có một chiếc thuyền đỡ ở bên trước mặt và mới rồi thấy Khồng Minh xõa tóc xuống thuyền, thuyền ấy vừa ngược sông. Hai tướng lập tức chia làm hai đường thủy lục đuổi theo. Từ Thịnh sai kéo cảng buồm, lướt nhanh như gió. Đuối cách thuyền trước không xa mấy, Thịnh đứng trên mũi thuyền gọi to lên rằng: - Quân sư đừng đi vội, đô đốc tôi có lời mời! Khồng Minh đứng ở sau thuyền cười ha hả nói: - Ông hãy về bẩm với đô đốc dùng binh cho khéo, Lượng tôi tạm về Hạ khẩu, khi khác sẽ xin đến hầu. Từ Thịnh nói: - Xin hãy dừng thuyền một chút, có việc khẩn cấp muốn nói. Khồng Minh nói: - Ta đã biết đô đốc chẳng dung, thế nào cũng sai giết ta, nên đã dặn trước Tử Long đến đón, tướng quân không cần phải đuổi theo nữa! Từ Thịnh thấy thuyền Khồng Minh không có buồm nên cố sức đuổi theo; khi đuổi gần kịp, thấy

xiāng jiē . jiāng jun bù bì zhuī  
gǎn . " xú shèng jiàn qián  
chuán wú péng , zhì gù gǎn  
lái . kàn kan zhì jìn , zhào  
yún niǎn gong da jiàn , lì yú  
chuán wéi dà jiào yue : " wú  
nǎi cháng shan zhào zi lóng  
yě ! fèng lìng tè lái jie jun shi  
. nǐ rú hé lái zhuī gǎn ? běn  
dài yi jiàn shè sǐ nǐ lái , xiǎn  
de liǎng jia shi liǎo hé qì . -  
jiào nǐ zhì wǒ shǒu dùn ! "  
yán qì , jiàn dào chū , shè  
duàn xú shèng chuán shàng  
péng suō . nǎ péng duò luò  
xià shuǐ , qí chuán biàn héng  
. zhào yún què jiào zì jǐ  
chuán shàng ? qǐ mǎn fan ,  
chéng shùn feng ér qù . qí  
chuán rú fei , zhuī zhì bù jí .  
àn shàng ding fèng huàn xú  
shèng chuán jìn àn , yán yue  
: " zhu gé liàng shén jī miào  
suàn , rén bù kě jí .

追赶。”徐盛见前船无篷，只顾赶来。看看至近，赵云拈弓搭箭，立于船尾大叫曰：“吾乃常山赵子龙也！奉令特来接军师。你如何来追赶？本待一箭射死你来，显得两家失了和气。

——

教教你知我手段！”言讫，箭到处，射断徐盛船上篷索。那篷堕落下水，其船便横。赵云却教自己船上拽起满帆，乘顺风而去。其船如飞，追之不及。岸上丁奉唤徐盛船近岸，言曰：“诸葛亮神机妙算，人不可及。

9 gèng jiān zhào yún yǒu wàn  
fū bù dāng zhī yǒng , rǔ zhī  
ta dang yáng cháng bǎn shí  
fǒu ? wú děng zhī suǒ huí  
bào biàn liǎo . " yú shì èr rén  
huí jiàn zhōu yú , yán kǒng  
míng yù xiān yue zhào yún  
yíng jie qù liǎo . zhōu yú dà  
jīng yue : " cǐ rén rú cǐ duo  
móu , shǐ wǒ xiǎo yè bù an  
yǐ ! " lǔ sù yue : " qiè dài pò  
cáo zhī hòu , què zài tú zhī .  
" yú cóng qí yán , huàn jí zhu

更兼赵云有万夫不当之勇，汝知他当阳长坂时否？吾等只索回报便了。”于是二人回见周瑜，言孔明预先约赵云迎接去了。周瑜大惊曰：“此人如此多谋，使我晓夜不安矣！”鲁肃曰：“且待破曹之后，却

long lai tương tiếp. Tướng quân bắt tất truy cản." Từ thịnh kiến tiền thuyền vô bồng, chỉ cổ cản lai. Khán khán chí cận, triệu vân niêm cung đáp tiến, lập vu thuyền vĩ đại khiếu viết: "Ngô nãi thường sơn triều tử long dã! Phụng lệnh đặc lai tiếp quân sự. Nhĩ như hả lai truy cản? Bản dãnh nhất tiến xạ tử nhĩ lai, hiền đắc lưỡng gia thát liễu hòa khí. - giáo nhĩ tri ngã thủ đoạn!" Ngôn cật, tiến đáo xứ, xạ đoạn từ thịnh thuyền thương bồng tác. Na bồng đọa lạc hạ thủy, kì thuyền tiện hành. Triệu vân khuốc giáo tự kỷ thuyền thương duệ khởi mẫn phàm, thừa thuận phong nhi khứ. Kì thuyền như phi, truy chi bất cập. Ngạn thương đinh phụng hoán từ thịnh thuyền cận ngạn, ngôn viết: "Gia Cát lượng thần cơ diệu toán, nhân bất khả cập.

Triệu Tử Long giương cung đặt tên, đứng ở lái thuyền, gọi to lên rằng: - Ta là Triệu Tử Long ở Thường Sơn đây! Ta phụng mệnh đến đón sứ quân, sao ngươi dám đuổi theo? Đáng lẽ ta cho một phát tên kết liễu đời người mới phải, nhưng e mắt tình hòa khí giữa hai nhà. Song cũng phải cho ngươi biết tay ta mới được! Nói đoạn bắn một phát, đứt phăng dây cột buồm ở thuyền Từ Thịnh; cánh buồm rơi xuống sông, thuyền quay ngang ngay ra. Triệu Tử Long liền sai giương buồm theo chiều gió mà đi, thuyền bay vùn vụt như tên, đuổi cũng không kịp. Đinh Phụng ở trên bờ, gọi Từ Thịnh ghé thuyền vào, bảo rằng: Gia Cát Lượng mưu thần tài thánh, không ai bì được. Lại có Triệu Vân, sức địch muôn người. Người có biết trận đánh ở Đường Dương, Trường Bản không? Chúng mình chỉ việc quay về báo là hơn cả.

Hai tướng bèn về ra mắt Chu Du, thuật lại việc Khổng Minh đã hẹn trước Triệu Vân sang đón. Chu Du giật mình nói: - Người này đa mưu quá, làm cho ta chẳng yên tâm chút nào. Lỗ Túc nói: - Hãy để phá xong Tào Tháo, rồi ta sẽ liệu. Du đồng ý, đòi các tướng đến nghe lệnh. Trước hết, sai Cam Ninh đem Sái Trung và hàng binh đi men theo bờ phía nam, mang toàn cờ hiệu, đến thẳng rừng Ô Lâm là kho lương của

jiang ting lìng . xian jiào gan ning : " dài liǎo cài zhong bìng jiàng zú yán nán àn ér zǒu , zhí dǎ bēi jun qí hào , zhí qū wú lín dì miàn , zhèng dāng cáo cào tún liáng zhì suǒ , shen rù jun zhong , jǔ huǒ wèi hào . zhí liù xià cài hé yí rén zài zhàng xià , wǒ yǒu yòng chǔ ." dì èr huàn tài shǐ cí fēn fù : " nǐ kě lǐng san qian bing , zhí ben huáng zhōu dì jiè , duàn cáo cào gé féi jie yìng zhī bing , jiù bì cáo bing , fàng huǒ wèi hào ; zhí kàn hóng qí , biàn shì wú hóu jie yìng bing dào . " zhè liǎng duì bing zuì yuǎn , xian fa . dì san huàn lǚ méng lǐng san qian bing qù wu lín jie yìng gan ning , fén shao cáo cào zhài zhà , dì sì huàn líng tǒng líng san qian bing , zhí jié ? líng jiè shǒu , zhí kàn wu lín huǒ qǐ , yǐ bing yìng zhī . dì wǔ huàn dǒng xí líng san qian bing , zhí qū hàn yáng , cóng hàn chuan sha ben cáo cào àn zhong . kàn bái qí jie yìng . dì liù huàn pan zhang líng san qian bing , jìn dǎ bái qí , wǎng hàn yáng jie yìng dǒng xí . liù duì chuán zhì gè zì fēn lù qù liǎo . què lìng huáng gài an pái huǒ chuán , shǐ xiǎo zú chí shu yue cáo cáo , jin yè lái jiàng . yi miàn bo zhàn chuán sì zhì , suí yú huáng gài chuán hòu jie yìng

再图之。”

瑜从其言，唤集诸将听令。先教甘宁：“带了蔡中并降卒沿南岸而走，只打北军旗号，直取乌林地面，正当曹操屯粮之所，深入军中，举火为号。只留下蔡和一人在帐下，我有用处。”第二唤太史慈分付：“你可领三千兵，直奔黄州地界，断曹操合淝接应之兵，就逼曹兵，放火为号；只看红旗，便是吴侯接应兵到。”这两队兵最远，先发。第三唤吕蒙领三千兵去乌林接应甘宁，焚烧曹操寨栅，第四唤凌统领三千兵，直截彝陵界首，只看乌林火起，以兵应之。第五唤董袭领三千兵，直取汉阳，从汉川杀奔曹操案中。看白旗接应。第六唤潘璋领三千兵，尽打白旗，往汉阳接应董袭。六队船只各自分路去了。却令黄盖安排火船，使小卒驰书约曹操，今夜来降。

tướng thính lệnh. Tiên giáo cam ninh: "Đái liễu thái trung tịnh hàng tốt duyên nam ngạn nhì tàu, chỉ đá bắc quân kì hào, trực thủ ô lâm địa diện, chánh đương tào thao truân lương chi sở, thâm nhập quân trung, cử hỏa vi hào. Chỉ lưu hạ thái hòa nhất nhân tại trường hạ, ngã hữu dụng xử." Đệ nhị hoán thái sứ từ phân phó: "Nhĩ khả lĩnh tam thiên binh, trực bôn hoàng châu địa giới, đoạn tào thao hợp phì tiếp ứng chi binh, tựu bức tào binh, phóng hỏa vi hào; chỉ khán hồng kì, tiện thị ngô hầu tiếp ứng binh đáo." Giá lưỡng đội binh tối viễn, tiên phát. Đệ tam hoán lữ mông lĩnh tam thiên binh khứ ô lâm tiếp ứng cam ninh, phần thiêu tào thao trại sách, đệ tứ hoán lăng thống lĩnh tam thiên binh, trực tiệt di lăng giới thủ, chỉ khán ô lâm hỏa khởi, dĩ binh ứng chi. Đệ ngũ hoán đồng tập lĩnh tam thiên binh, trực thủ hán dương, tòng hán xuyên sát bôn tào thao án trung. Khán bạch kì tiếp ứng. Đệ lục hoán phan chương lĩnh tam thiên binh, tần đả bạch kì, vãng hán dương tiếp ứng đồng tập. Lục đội thuyền chỉ các tự phân lộ khứ liễu. Khuớc lệnh hoàng cái an bài hỏa thuyền, sử tiểu tốt trì thư ước tào thao, kim dạ lai hàng. Nhất diện bát chiến thuyền tú chỉ, tùy vu hoàng cái thuyền hậu tiếp ứng. Đệ nhất đội lĩnh binh quân

Tào Tháo, kéo sâu vào đến nơi, đốt lửa lên làm hiệu. Chỉ để một mình Sái Hòa ở lại trong trại, có việc dùng đến. Thứ nhì, gọi Thái Sử Từ vào dặn: - Người lĩnh ba nghìn quân, đến thẳng địa giới Hoàng Châu, chặn đường quân Tào ở Hợp Phi đến tiếp ứng. Lúc nào giáp chiến quân Tào thì đốt lửa làm hiệu; trông thấy cờ đỏ tức là quân tiếp ứng của Ngô Hầu tới. Hai đội này đi xa hơn cả, phải đi trước. Thứ ba, gọi đến Lã Mông, lĩnh ba nghìn quân đi ra rừng Ô Lâm để tiếp ứng Cam Ninh, đốt trại Tào Tháo. Thứ tư, sai Lăng Thống lĩnh ba nghìn quân, chặn ngang biên giới Di Lăng, hễ thấy Ô Lâm nỗi lửa, thì dẫn quân đến tiếp ứng. Thứ năm, gọi Đồng Tập lĩnh ba nghìn quân đến thẳng Hán Dương theo đường Hán Xuyên đánh vào trại Tào Tháo, hễ nhìn thấy cờ trắng, kéo ra Hán Dương tiếp ứng Đồng Tập. Sáu đội chiến thuyền chia đường cùng tiến. Lại sai Hoàng Cái chuẩn bị hỏa thuyền, một mặt cho quân mang thư hẹn với Tào Tháo đêm nay đến hàng; một mặt điều bốn đội thuyền đi theo Hoàng Cái để tiếp ứng. Đội nhất là Hàng Dương, đội nhì là Chu Thái, đội ba là Tưởng Khâm, đội tư là Trần Võ. Mỗi đội mang ba trăm chiếc thuyền, hai chục chiếc hỏa thuyền đi hàng đầu. Chu Du cùng với Trình Phồ ngồi trên chiếc thuyền to đốc chiến; Từ Thịnh, Đình Phụng làm tả hữu hộ vệ.

. dì yì duì lǐng bing jun guan  
hán dang , dì èr duì lǐng bing  
jun guan zhōu tài , dì san duì  
lǐng bing jun guan jiǎng qín ,  
dì sì duì lǐng bing jun guan  
chén wǔ : sì duì gè yīn zhàn  
chuán san bǎi zhī , qián  
miàn gè bǎi liè huǒ chuán èr  
shí zhī . zhōu yú zì yǔ chéng  
pǔ zài dà méng tóng shàng  
du zhàn , xú shèng , ding  
fèng wèi zuǒ yòu hù wèi , zhi  
liú lǔ sù gòng kàn zé jí zhòng  
móu shì shǒu zhài . chéng  
pǔ jiàn zhōu yú diào jun yǒu  
fǎ , shèn xiāng jìng fú .

。一面拨战船四只，随于黄盖船后接应。第一队领兵军官韩当，第二队领兵军官周泰，第三队领兵军官蒋钦，第四队领兵军官陈武：四队各引战船三百只，前面各摆列火船二十只。周瑜自与程普在大艨艟上督战，徐盛、丁奉为左右护卫，只留鲁肃共阚泽及众谋士守寨。程普见周瑜调军有法，甚相敬服。

10 què shuo sun quán chāi shi  
mìng chí bing fú zhì , shuo yǐ  
cha lù xùn wèi xian feng , zhí  
dī qí , huáng dì miàn jìn bing  
, wú hóu zì wèi hòu yìng . yú  
yòu chāi rén xī shān fàng  
huǒ pào , nán píng shān jǔ  
hào qí .gè gè zhǔn bèi tíng  
dang , zhí děng huáng hun jǔ  
dòng .

却说孙权差使命持兵符至，说已差陆逊为先锋，直抵蕲、黄地面进兵，吴侯自为后应。瑜又差人西山放火炮，南屏山举号旗。各各准备停当，只等黄昏举动。

11 huà fen liǎng tóu . qìe shuo  
liú xuán dé zài xià kǒu zhuan  
hòu kǒng míng huí lái , hu  
jiàn yì duì chuán dào , nǎi  
shì gong zì liú qí zì lái tàn  
ting xiao xí . xuán dé qǐng  
shàng dí lóu zuò dìng , shuo  
: " dong nán feng qǐ duo shí ,  
zi lóng qù jie kǒng míng , zhì

话分两头。且说刘玄德在夏口专候孔明回来，忽见一队船到，乃是公子刘琦自来探听消息。玄德请上敌楼坐定，说：“东南风起多时，子

quān hàn đương, đệ nhị đội lính binh quân quan chu thái, đệ tam đội lính binh quân quan tương khâm, đệ tứ đội lính binh quân quan trắn võ: tứ đội các dẫn chiến thuyền tam bách chỉ, tiền diện các bái liệt hỏa thuyền nhị thập chỉ. Chu du tự dũ trình phô tại đại mông đồng thương đốc chiến, từ thịnh, định phụng vi tả hữu hộ vệ, chỉ lưu lồ túc cộng hám trạch cập chúng mưu sĩ thủ trại. Trình phô kiến chu du điều quân hữu pháp, thậm tương kính phục.

Còn Lỗ Túc, Hán Trạch và bọn mưu sĩ ở nhà giữ trại. Trình Phô thấy Chu Du có tài điều khiển quân sĩ rất lấy làm kính phục.

Khước thuyết tôn quyền sai sứ mệnh trì binh phù chí, thuyết dĩ sai lực tấn vi tiên phong, trực đê kì, hoàng địa diện tiến binh, ngô hầu tự vi hậu ứng. Du hựu sai nhân tây sơn phóng hỏa pháo, nam bình sơn cử hào kì.Các các chuẩn bị đình đương, chỉ đằng hoàng hôn cử động.

Lại nói, Tôn Quyền sai sứ mang án tín đến báo Chu Du là đã cử Lục Tốn làm tiên phong, tiền thẳng ra Kỳ Hoàng, Ngô Hầu tự đem quân làm tiếp ứng. Du lại sai người đốt hỏa pháo ở núi Tây Sơn, và phát cờ hiệu ở núi Nam Bình. Đầu đầy chuẩn bị đầy đủ, chỉ đợi đến chập tối là khởi sự.

Thoại phân luồng đầu. Thả thuyết lưu thuyền đức tại hạ khẩu chuyên hậu khổng minh hồi lai, hốt kiến nhất đội thuyền đáo, nãi thị công tử lưu kì tự lai thám thính tiêu tức. Huyền đức thỉnh thương địch lâu toạ định, thuyết: "Đông nam phong khởi đa thời, tử long khứ tiếp khổng

Nói về Lưu Huyền Đức ở Hạ Khẩu, đương chờ Khổng Minh về, chợt thấy một đội thuyền kéo đến, là thuyền Lưu Kỳ lại thăm dò tình hình. Huyền Đức mời ngồi trên lâu và nói: - Gió Đông Nam nổi đã lâu, mà Tử Long đi đón Khổng Minh vẫn chưa thấy về, tôi rất lo ngại. Quân sĩ chỉ đàng xa về phía

jin bù jiàn dào , wú xin shèn  
you . " xiǎo xiào yáo zhǐ fán  
kǒu gǎng shàng : " yi fan  
feng sòng piān zhōu lái dào ,  
bì jun shi yě . " xuán dé yǔ  
liú qí xià lóu yíng jie . xu yú  
chuán dào , kǒng míng , zi  
lóng deng àn . xuán dé dà xǐ  
. wèn hòu bì , kǒng míng yue  
: " qiè wú xiá gào sù bié shì .  
qián zhě suǒ yue jun mǎ  
zhàn chuán , jie yǐ bàn fǒu ?  
" xuán dé yue : " shou shí jiǔ  
yǐ , zhi hòu jun shi diào yòng  
. " kǒng míng biàn yǔ xuán  
dé , liú qí sheng zhàng zuò  
dìng , wèi zhào yún yue : " zi  
lóng kě dài san qian jun mǎ ,  
dù jiang jing qū wu lín xiǎo lù  
, jiān shù mù lú wěi mì chǔ  
mái fú . jin yè sì gèng yǐ hòu  
, cáo cǎo bì rán cóng nǎ tiáo  
lù ben zǒu . děng ta jun mǎ  
guò , jiù bàn zhōng jiān fàng  
qǐ huǒ lái . sui rán bù sha ta  
jìn jué , yě sha yī bàn . " yún  
yue : " wu lín yǒu liǎng tiáo lù  
: yi tiáo tōng nán jùn , yi tiáo  
qǔ jīng zhōu . bù zhì xiàng  
nǎ tiáo lù lái ? " kǒng míng  
yue : " nán jùn shì pò , cáo  
cǎo bù gǎn wǎng ; bì lái jīng  
zhōu , rán hòu dà jun tóu xǔ  
chang ér qù . " yún lǐng jì qù  
liǎo . yòu huàn zhāng fei yue  
: " yì dé kě lǐng san qian bing  
dù jiang , jié duàn ? líng zhè  
tiáo lù , qù hú lú gǔ kǒu mái  
fú . cáo cǎo bù gǎn zǒu nán  
? líng , bì wàng bēi ? líng qù

龙去接孔明，至今不见到，吾心甚忧。”小校遥指樊口港上：“一帆风送扁舟来到，必军师也。”玄德与刘琦下楼迎接。须臾船到，孔明、子龙登岸。玄德大喜。问候毕，孔明曰：“且无暇告诉别事。前者所约军马战船，皆已办否？”玄德曰：“收拾久矣，只候军师调用。”

孔明便与玄德、刘琦升帐坐定，谓赵云曰：“子龙可带三千军马，渡江径取乌林小路，拣树木芦苇密处埋伏。今夜四更已后，曹操必然从那条路奔走。等他军马过，就半中间放起火来。虽然不杀他尽绝，也杀一半。”云曰：“乌林有两条路：一条通南郡，一条取荆州。不知向那条路来？”孔明曰：“南郡势迫，曹操不敢往；必来荊州，然后大军投许昌而去。”云领计去了。又唤张飞曰

minh, chí kim bắt kiến đáo, ngô  
tâm thậm ưu." Tiểu giáo diêu  
chỉ phàn khẩu cảng thương:  
"Nhất phàm phong tổng biển  
chu lai đáo, tất quân sư dã."  
Huyền đức dữ lưu kì hạ lâu  
nghênh tiếp. Tu du thuyền đáo,  
không minh, tử long đãng ngạn.  
Huyền đức đại hỉ. Vấn hậu tất,  
không minh viết: "Thả vô hạ  
cáo tố biệt sự. Tiền giả sở ước  
quân mã chiến thuyền, gai dĩ  
biện phủ?" Huyền đức viết:  
"Thu thập cửu hǐ, chỉ hậu quân  
sư điều dụng." Không minh tiện  
dữ huyền đức, lưu kì thăng  
trưởng tọa định, vị triều vân  
viết: "Tử long khă đái tam thiên  
quân mã, độ giang kính thủ ô  
lâm tiểu lộ, giàn thu mộc lô vi  
mật xử mai phục. Kim dạ tú  
canh dĩ hậu, tào thao tất nhiên  
tòng na điều lộ bôn tẩu. Đẳng  
tha quân mã quá, tựu bán trung  
gian phóng khởi hỏa lai. Tuy  
nhiên bắt sát tha tần tuyệt, dã  
sát nhất bán." Vấn viết: "Ô lâm  
hữu luồng điều lộ: nhất điều  
thông nam quận, nhất điều thủ  
kinh châu. Bắt tri hướng na  
điều lộ lai?" Không minh viết:  
"Nam quận thê bách, tào thao  
bắt cảm vãng; tất lai kinh châu,  
nhiên hậu đại quân đầu hứa  
xương nhi khú." Vấn lĩnh kế  
khú liễu. Hựu hoán trương phi  
viết: "Dục đức khă lĩnh tam  
thiên binh độ giang, tiệt đoạn di  
lăng giá điều lộ, khú hồ lô cốc  
khẩu mai phục. Tào thao bắt

Phản Khẩu nói: - Chiếc thuyền  
buồm cảng gió tiến lại kia, chắc là  
thuyền quân sự rồi! Huyền Đức,  
Lưu Kỳ với vàng xuống đón. Phút  
chốc thuyền ghé vào bờ. Không  
Minh và Tử Long bước lên.  
Huyền Đức mừng rỡ, hỏi han trò  
chuyện, Không Minh nói: - Các  
việc khác xin hãy để thư thả; khi  
trước, tôi có hẹn quân mã và  
chiến thuyền, đã thu xếp xong  
chưa? Huyền Đức nói: - Xong đã  
lâu, chỉ đợi quân sự về cắt đặt.  
Không Minh cùng với Huyền Đức,  
Lưu Kỳ lên trường ngồi, rồi bảo  
Tử Long: - Tử Long đem ba  
ngìn quân mã sang sông, đi tắt  
đến đường hẻm Ô Lâm, tìm chỗ  
nào cây cối rậm rạp mai phục.  
Cuối canh tư đêm nay, Tào Tháo  
thế nào cũng chạy qua đường ấy,  
đợi quân Tào đi được nửa chừng  
thì đốt lửa lên, đỗ ra mà đánh.  
Tuy không giết được cả, nhưng  
chắc giết được một nửa. Vấn nói:  
- Ô Lâm có hai đường, một  
đường sang Nam Quận, một  
đường về Kinh Châu, biết đón ở  
đường nào? Không Minh nói: -  
Nam Quận địa thế hiểm lầm, Tào  
Tháo không dám qua, tất phải  
sang Kinh Châu, để kéo về Hứa  
Đô. Triệu Vân lĩnh kế đi trước.  
Không Minh lại gọi Trương Phi  
đến, bảo rằng: - Dục Đức lĩnh ba  
ngìn quân mã sang sông, mai  
phục trong hang Hồ Lô, Tào Tháo  
không dám qua nam Di Lăng, tất  
chạy qua Bắc Di Lăng. Ngày mai,  
lúc tạnh mưa, quân Tào đến đó

. lái rì yǔ guò , bì rán lái mái  
guo zào fān . zhì kèn yan qī ,  
biàn jiù shan bian fàng qǐ  
huǒ lái . sui rán bù zhuo de  
cáo cào , yì dé zhè cháng  
gong liào yě bù xiǎo . " fei  
lǐng jì qù liǎo . yòu huàn mí  
zhú , mí fang , liú feng san  
rénn gè jià chuán zhī , rào  
jiāng chao qín bài jun , duō  
qū qì xiè . san rén lǐng jì qù  
liǎo . kǒng míng qǐ shen ,  
wèi gong zi liú qí yue : " wǔ  
chang yí wàng zhì dì . zuì  
wèi jīn yào . gong zi biàn  
qǐng huí , lù líng suǒ bù zhī  
bing , chén yú àn kǒu . cáo  
yi bài bì yǒu táo lái zhě , jiù  
ér qín zhī , què bù kě qīng lí  
chéng guo . " liú qí biàn cí  
xuán dé , kǒng míng qù liǎo .  
kǒng míng wèi xuán dé yue :  
" zhǔ gong kě yú fán kǒu tún  
bing , píng gao ér wàng , zuò  
kàn jin yè zhōu láng chéng  
dà gong yě . " shí yún cháng  
zài cè , kǒng míng quán rán  
bù cǎi . yún cháng rěn nài bù  
zhù , nǎi gao sheng yue : "  
guan mǒu zì suí xiong cháng  
zhēng zhàn , xǔ duo nián lái  
, wèi cháng luò hòu . jin rì  
féng dà dí , jun shi què bù  
wěi yòng , cǐ shì hé yì ?"  
kǒng míng xiào yue : " yún  
cháng wù guài ! mǒu běn yù  
fán zú xià bā yi gè zuì jīn yào  
de ài kǒu , zěn nài yǒu xiē  
wéi ài , bù gǎn jiào qù . " yún  
cháng yue : " yǒu hé wéi ài ?

: “翼德可领三千兵渡江，截断彝陵这条路，去葫芦谷口埋伏。曹操不敢走南彝陵，必望北彝陵去。来日雨过，必然来埋锅做饭。只看烟起，便就山边放起火来。虽然不捉得曹操，翼德这场功料也不小。”飞领计去了。又唤糜竺、糜芳、刘封三人各驾船只，绕江剿擒败军，夺取器械。三人领计去了。孔明起身，谓公子刘琦曰：“武昌一望之地。最为紧要。公子便请回，率领所部之兵，陈于岸口。操一败必有逃来者，就而擒之，却不可轻离城郭。”刘琦便辞玄德、孔明去了。孔明谓玄德曰：“主公可于樊口屯兵，凭高而望，坐看今夜周郎成大功也。”时云长在侧，孔明全然不睬。云长忍耐不住，乃高声曰：“关某自随兄长征战，许多年来，未尝落后。今日逢大敌

cảm tǎu nam di lăng, tất vọng bắc di lăng khứ. Lai nhật vũ quá, tất nhiên lai mai oa tạo phạt. Chỉ khán yên khởi, tiện tựu sơn biên phóng khởi hỏa lai. Tuy nhiên bắt tróc đắc tào thao, dực đức giá trường công liêu dã bắt tiếu." Phi lính kế khứ liễu. Hựu hoán mi trúc, mi phương, lưu phong tam nhân các giá thuyền chỉ, nhiễu giang tiếu cầm bại quân, đoạt thủ khí giới. Tam nhân lính kế khứ liễu. Khổng minh khởi thân, vị công tử lưu kì viết: "Võ xương nhất vọng chi địa. Tôi vi khẩn yếu. Công tử tiện thỉnh hồi, suất lính sở bộ chi binh, trần vu ngạn khẩu. Thao nhất bại tất hữu đào lai giả, tựu nhi cầm chí, khuốc bất khả khinh li thành quách." Lưu kì tiện từ huyền đức, khổng minh khứ liễu. Khổng minh vị huyền đức viết: "Chúa công khả vu phàn khẩu truân binh, bằng cao nhi vọng, toa khán kim dạ chu lang thành đại công dã." Thời vân trường tại trắc, khổng minh toàn nhiên bất thái. Vân trường nhẫn nại bất trụ, nǎi cao thanh viết: "Quan mỗ tự tùy huynh trưởng chinh chiến, hứa đa niên lai, vị thường lạc hậu. Kim nhật phùng đại địch, quân sư khước bất ỷ dụng, thử thị hả ý?" Khổng minh tiếu viết: "Vân trường vật quái! Mỗ bỗn dục phiền túc hạ bá nhất cá tôi khẩn yêu đích ải khẩu, châm nại hữu

thỗi cơm; hễ thấy có khói thì đốt lửa ở sườn núi rồi đổ ra mà đánh. Tuy không bắt được Tào Tháo, nhưng công của Dực Đức cũng không phải là nhỏ. Phi lính kế đi ngay. Lại dặn My Chúc, My Phương, Lưu Phong phải mang thuyền đi quanh sông vây bắt bại quân, tuốc lấy khí giới. Ba người lính kế tiến quân. Khổng Minh đứng dậy bảo Lưu Kỳ rằng: - Một dải Võ Sương vô cùng hiểm yếu, xin công tử dẫn quân về ngay, bố trí ở các cửa bến. Quân Tào thua chạy đến đó, xông ra mà bắt, nhưng chớ nên đi thành lũy của mình. Lưu Kỳ từ biệt Huyền Đức và Khổng Minh đem quân đi. Khổng Minh bảo Huyền Đức rằng: - Chúa công nên đóng quân ở cửa Phàn Khẩu, lên núi cao mà xem Chu Du đêm nay thành công lớn. Bấy giờ, Vân Trường đứng cạnh, Khổng Minh không động gì đến. Vân Trường không sao nhịn được, nói to lên rằng: - Tôi từ khi theo anh tôi đi đánh dẹp đến nay kể cũng đã lâu, chưa khi nào tôi phải lùi lại sau. Nay gặp trận đánh to thế này, không thấy quân sự hỏi han gì đến là ý làm sao? Khổng Minh cười, nói: - Vân Trường đừng trách, tôi muốn nhờ tướng quân giữ cho một chỗ hiểm yếu, nhưng còn hơi ngại một chút, chưa dám phiền đến. Vân Trường nói: - Nghi ngại điều gì, xin cho tôi biết? Khổng Minh nói: - Khi xưa, Tào Tháo đãi tướng quân hậu lăm, thế nào tướng

yuàn jí jiàn yù . " kǒng míng yue : " xí rì cáo cào dài zú xià shèn hòu , zú xià dang yǒu yǐ bào zhì . jin rì cáo bing bài , bì zǒu huá róng dào ; ruò lìng zú xià qù shí , bì rán fàng ta guò qu . yin cǐ bù gǎn jiào qù . " yún cháng yue : " jun shi hǎo xīn duo ! dang rì cáo cào guǒ shì zhòng dài mǒu , mǒu yǐ zhǎn yán liáng , zhu wén chǒu , jiě bái mǎ zhí wéi , bào guò ta liǎo . jin rì zhuàng jiàn , qǐ kěn fàng guò ! " kǒng míng yue : " tāng ruò fàng liǎo shí , què rú hé ? " yún cháng yue : " yuàn yì jun fǎ ! " kǒng míng yue : " rú cǐ , lì xià wén shu . " yún cháng biàn yǔ liǎo jun lìng zhuàng . " yún cháng yue : " ruò cáo cào bù cóng nǎ tiáo lù shàng lái , rú hé ? " kǒng míng yue : " wǒ yì yǔ nǐ jun lìng zhuàng . yún zhǎng dà xǐ . kǒng míng yue : " yún cháng kě yú huá róng xiǎo lù gao shan zhí chǔ , duì jí chái cǎo , fàng qǐ yí bǎ huǒ yan , yǐn cáo cào lái . " yún cháng yue : " cáo cào wàng jiàn yan , zhì yǒu mái fú , rú hé kěn lái ? " kǒng míng xiào yue : " qǐ bù wén bing fǎ xu xu shí shí zhì lùn ? cáo sui néng yòng bing , zhì cǐ kě yǐ mán guò ta yě . ta jiàn yan qǐ , jiāng wèi xu zhāng sheng shì , bì rán tóu zhè tiáo lù lái . jiāng jun xiù de róng qíng . "

，军师却不委用，此是何意？”孔明笑曰：“云长勿怪！某本欲烦足下把一个最紧要的隘口，怎奈有些违碍，不敢教去。”云长曰：“有何违碍？愿即见谕。”孔明曰：“昔日曹操待足下甚厚，足下当有以报之。今日操兵败，必走华容道；若令足下那时，必然放他过去。因此不敢教去。”云长曰：“军师好心多！当日曹操果是重待某，某已斩颜良，诛文丑，解白马之围，报过他了。今日撞见，岂肯放过！”孔明曰：“倘若放了时，却如何？”云长曰：“愿依军法！”孔明曰：“如此，立下文书。”云长便与了军令状。“云长曰：“若曹操不从那条路上来，如何？”孔明曰：“我亦与你军令状。云长大喜。孔明曰：“云长可于华容小路高山之处，堆积柴草，放起一把火烟，引

ta vi ngại, bất cảm giáo khú." Văn trường viết: "Hữu hà vi ngại? Nguyên tức kiến dụ." Khổng minh viết: "Tích nhật tào thao dãi túc hạ thậm hậu, túc hạ đương hữu dĩ báo chí. Kim nhật thao binh bại, tất túc hoa dung đạo; nhược lệnh túc hạ khú thời, tất nhiên phóng tha quá khú. Nhân thủ bất cảm giáo khú." Văn trường viết: "Quân sư hảo tâm đa! Đương nhật tào thao quả thị trọng dãi mỗ, mỗ dĩ trăm nhan lương, tru văn sủu, giải bạch mã chi vi, báo quá tha liễu. Kim nhật chàng kiến, khởi khảng phóng qua!" Khổng minh viết: "Thảng nhược phóng liễu thời, khước như hà?" Văn trường viết: "Nguyên y quân pháp!" Khổng minh viết: "Như thủ, lập hạ văn thư." Văn trường tiện dũ liễu quân lệnh trạng. "Văn trường viết: "Nhược tào thao bất tòng na điều lộ thượng lai, như hà?" Khổng minh viết: "Ngã diệc dũ nhĩ quân lệnh trạng. Văn trường đại hỉ. Khổng minh viết: "Văn trường khả vu hoa dung tiểu lộ cao sơn chi xứ, đồi tích sài thảo, phóng khởi nhất bả hỏa yên, dẫn tào thao lai." Văn trường viết: "Tào thao vọng kiến yên, tri hữu mai phục, như hà khảng lai?" Khổng minh tiểu viết: "Khởi bất văn binh pháp hư hư thật thật chi luận? Thao tuy năng dụng binh, chí thủ khă dĩ man quá tha dã. Tha kiến

quân chẳng nhớ ơn. Nay Tào Tháo thua trận, tất chạy qua đường Hoa Dung. Nếu sai Túc Hạ đi, tất nhiên Túc Hạ tha cho hắn thoát, bởi thế, chưa dám phiền tới. Văn Trường nói: - Quân sư nghĩ thế, thật là có bụng tốt. Khi xưa Tào Tháo có trọng đãi tôi. Nhưng tôi đã chém Nhan Lương, Văn Sú, giải vây thành Bạch Mã để báo ơn rồi. Nay nếu có gặp y, tôi đâu dám dễ dàng tha y được. Khổng minh nói: - Nếu tướng quân tha thì làm sao? Văn Trường nói: - Xin theo quân luật. Khổng Minh nói: - Nếu thế, phải làm giấy cam đoan. Văn Trường xin ký giấy cam đoan, rồi hỏi lại rằng: - Tào Tháo không chạy qua đường ấy, thì quân sự dạy thế nào? Khổng Minh nói: - Tướng quân nên tìm trái núi nào cao ở đường hẻm Hoa Dung, chắt cổ đốt lửa lên, để dử quân Tào đến. Văn Trường nói: - Tào Tháo thấy có lửa, biết có mai phục, sao hắn chịu đến? Khổng Minh cười, nói: - Tướng quân không nhớ trong binh pháp có câu "Hư hư thực thực" đó ư? Tháo giỏi dùng binh, có thể mới lửa được hắn. Hắn trông thấy lửa, cho là ta hư trương thanh thế, tất nhiên tìm đến lối đó. Tướng quân không được thả cho hắn đi! Văn Trường linh mệnh dẫn Chu Thương, quan Bình và năm trăm quân đào phủ ra đường Hoa Dung mai phục. Huyền Đức nói nhỏ với Khổng Minh rằng: -

yún cháng lǐng liǎo jiàng lìng , yǐn guān píng , zhōu cāng bìng wǔ bǎi xiào dǎo shǒu , tóu huá róng dào mái fú qù liǎo . xuán dé yue : " wú dì yì qì shēn zhòng , ruò cáo cǎo guǒ rán tóu huá róng dào qù shí , zhī kǒng duān de fàng liǎo . " kǒng míng yue : " liàng yè guān gān xiàng , cáo zéi wèi hé shēn wáng . liù zhè rén qíng , jiào yún cháng zuò liǎo , yì shì měi shì . " xuán dé yue : " xiān sheng shén suàn , shì suǒ hǎn jí ! " kǒng míng suì yǔ xuán dé wǎng fán kǒu , kàn zhōu yú yòng bìng , liù sun gan , jiǎn yong shǒu chéng .

曹操来。”云长曰：“曹操望见烟，知有埋伏，如何肯来？”孔明笑曰：“岂不闻兵法虚虚实实之论？操虽能用兵，只此可以瞒过他也。他见烟起，将谓虚张声势，必然投这条路来。将军休得容情。”云长领了将令，引关平、周仓并五百校刀手，投华容道埋伏去了。玄德曰：“吾弟义气深重，若曹操果然投华容道去时，只恐端的放了。”孔明曰：“亮夜观乾象，操贼未合身亡。留这人情，教云长做了，亦是美事。”玄德曰：“先生神算，世所罕及！”孔明遂与玄德往樊口，看周瑜用兵，留孙乾、简雍守城。

12 què shuo cáo cào zài dà zhài zhōng , yǔ zhòng jiāng shàng yì , zhī dēng huáng gài xiao xí . dang rì dong nán feng qǐ shèn jìn . chéng yù rù gào cáo cào yue : " jin rì dong nán feng qǐ , yí yù tí fáng . " cáo xiào yue : " dong

却说曹操在大寨中，与众将商议，只等黄盖消息。当日东南风起甚紧。程昱入告曹操曰：“今日东南风起，宜预提防。”操笑曰：“冬至

yên khởi, tương vị hư trương thanh thế, tất nhiên đầu giá điều lộ lai. Tướng quân hữu đắc dung tình." Vân trường lĩnh liễu tương lệnh, dẫn quan binh, chu thương tinh ngũ bách giáo đạo thủ, đầu hoa dung đạo mai phục khứ liễu. Huyền đức viết: "Ngô đệ nghĩa khí thâm trọng, nhược tào thao quả nhiên đầu hoa dung đạo khứ thời, chỉ khùng đoạn đích phỏng liễu." Khổng minh viết: "Lượng da quan kiền tượng, thao tặc vị hợp thân vong. Lưu giá nhân tình, giáo vân trường tố liễu, diệc thị mĩ sự." Huyền đức viết: "Tiên sinh thần toán, thế sở hân cập!" Khổng minh toại dữ huyền đức vãng phàn khẩu, khán chu du dụng binh, lưu tôn kiền, giản ung thủ thành.

Em tôi là người nghĩa khí lắm. Nếu Tào Tháo quá nhiên đi qua đó, chỉ sợ em tôi lại tha mát thôi! Khổng Minh thưa: - Tôi xem thiên văn, biết số Tào Tháo chưa chết, nên mới để một mối tình nghĩa ấy cho Vân Trường làm, cũng là một việc hay. Huyền Đức nói: - Tiên sinh mưu kế như thần, trên đời hiếm có! Khổng Minh cùng Huyền Đức sang cả Phàn Khẩu xem Chu Du đánh trận, để Tôn Càn, Giản Ưng ở lại giữ thành.

Khước thuyết tào thao tại đại trại trung, dữ chúng tướng thương nghị, chỉ đằng hoàng cái tiêu túc. Đương nhật đông nam phong khởi thậm khắn. Trình dục nhập cáo tào thao viết: "Kim nhật đông nam phong khởi, nghi dự đề phòng." Thao

Nói về Tào Tháo ở trong thủy trại, cùng tướng tá bàn bạc, chỉ đợi tin Hoàng Cái. Hôm ấy gió đông nam nổi to, Trình Dục vào bẩm rằng: Hôm nay có gió đông nam, xin thưa tướng đề phòng mới được. Tháo cười, nói: - Hôm nay là ngày đông chí, khí nhất dương

zhì yi yáng sheng , lái fù zhí  
shí , an de wú dong nán feng  
? hé zú wèi guài ! " jun shì  
hu bào jiang dong yi zhì xiǎo  
chuán lái dào , shuo yǒu  
huáng gài mì shu . cào jí  
huàn rù . qí rén chéng shàng  
shu . shu zhong sù shuo : "  
zhou yú guan fáng de jǐn ,  
yin cǐ wú jì tuo shen . jin yǒu  
pó yáng hú xīn yùn dào liáng ,  
zhou yú cha gài xún shào ,  
yǐ yǒu fāng biàn . hǎo dǎi  
sha jiang dong míng jiang ,  
xiàn shǒu lái jiàng . zhì zài jīn  
wǎn èr gèng , chuán shàng  
cha qīng lóng yá qí zhě , jí  
liáng chuán yě . " cào dà xǐ ,  
suì yǔ zhòng jiāng lái shuǐ  
zhài Zhōng Dà chuán shàng ,  
guān wàng huáng gài  
chuán dào .

13 qiě shuo jiang dong , tian sè  
xiàng wán , zhou yú huàn  
chu cài hé , lìng jun shì fù  
dào . hé jiào : " wú zuì ! " yú  
yue : " rǔ shì hé děng rén ,  
gǎn lái zhà jiàng ! wú jin que  
shǎo fú wù jì qí , yuàn jiè nǐ  
shǒu jí . " hé dǐ lài bù guò ,  
dà jiào yue : " rǔ jia kàn zé ,  
gan níng yì céng yǔ móu ! "  
yú yue : " cǐ nǎi wú zhì suǒ  
shǐ yě . " cài hé huǐ zhì wú jí .  
yú lìng zhuo zhì jiang bian ?  
dào qí xià , diàn jiǔ shao zhǐ  
, yì dao zhǎn liǎo cài hé ,  
yòng xiě jì qí bì , biàn lìng kai  
chuán . huáng gài zài dì san

一阳生，来复之时，安得无东南风？何足为怪！”军士忽报江东一只小船来到，说有黄盖密书。操急唤入。其人呈上书。书中诉说：“周瑜关防得紧，因此无计脱身。今有鄱阳湖新运到粮，周瑜差盖巡哨，已有方便。好歹杀江东名将，献首来降。只在今晚二更，船上插青龙牙旗者，即粮船也。”操大喜，遂与众将来水寨中大船上，观望黄盖船到。

且说江东，天色向晚，周瑜唤出蔡和，令军士缚倒。和叫：“无罪！”瑜曰：“汝是何等人，敢来诈降！吾今缺少福物祭旗，愿借你首级。”和抵赖不过，大叫曰：“汝家阚泽、甘宁亦曾与谋！”瑜曰：“此乃吾之所使也。”蔡和悔之无及。瑜令捉至江边皂纛旗下，奠酒烧

tiêu viết: "Đông chí nhất dương sinh, lai phục chi thời, an đắc vô đông nam phong? Hà túc vi quái!" Quân sĩ hốt báo giang đông nhất chỉ tiểu thuyền lai đáo, thuyết hữu hoàng cái mật thư. Thao cấp hoán nhập. Kì nhân trình thượng thư. Thư trung tố thuyết: "Chu du quan phòng đắc khắn, nhân thử vô kế thoát thân. Kim hữu bà dương hồ tân vận đáo lương, chu du sai cái tuần tiếu, dĩ hữu phương tiện. Hảo ngạt sát giang đông danh tướng, hiến thủ lai hàng. Chỉ tại kim văn nhị canh, thuyền thượng sáp thanh long nha ki giả, tức lương thuyền dã." Thao đại hỉ, toại dữ chúng tướng lai thủy trại trung đại thuyền thượng, quan vọng hoàng cái thuyền đáo.

mới sinh ra, trách náo chẳng có gió đồng nam, có gì lạ! Chợt quân sĩ vào báo có thuyền Giang Đông đưa mật thư của Hoàng Cái đến. Tháo gọi vào. Người ấy dâng thư lên, trong thư nói: "Chu Du phòng bị cẩn mật lắm, chưa tìm được kế thoát thân. Nay nhân có lương thảo ở hồ Phiên Dương mới tải đến, Chu Du sai tôi đi ra tiếp nhận, dịp may đã tới, sớm tối gì tôi cũng giết được danh tướng Giang Đông, đem thủ cấp sang hàng. Chỉ vào khoảng canh hai đêm nay hễ thấy thuyền nào cắm cờ xanh thì chính là thuyền lương". Tháo mừng lắm, họp các tướng trên thuyền to, đợi xem thuyền Hoàng Cái đến.

Lại nói bên Giang Đông, chiều tối hôm ấy, Chu Du gọi Sái Hòa ra, sai quân trói lại. Hòa kêu là vô tội. Du mắng rằng: - Mày là thằng nào, dám đến đây trả hàng? Nay ta đang thiếu một thứ lễ vật tế cờ, hãy mượn cái đầu mày đấy! Hòa cố cãi không được, kêu to lên rằng: - Cam Ninh, Hám Trạch cũng đồng mưu với tôi! Du nói: - Đó là do ta sai khiến đấy! Nói đoạn, sai điệu Sái Hòa ra bờ sông dưới cột cờ đèn, rót rượu đốt vàng, chém đầu lấy máu té cờ, xong dong thuyền kéo đi. Hoàng Cái ngồi trên chiếc hỏa thuyền thứ ba, chỉ mặc một áo

zhi huǒ chuán shàng , dù pi  
yǎn xīn , shǒu tí lì rèn , qí  
shàng dà shu " xian feng  
huáng gài " . gài chéng yi  
tian shùn feng , wàng chì bì  
jìn fa .

纸，一刀斩了蔡和，用血祭旗毕，便令开船。黄盖在第三只火船上，独披掩心，手提利刃，旗上大书“先锋黄盖”。盖乘一天顺风，望赤壁进发。

14 shì shí dong feng dà zuò , bo  
làng xiong yōng . cào zài  
zhōng jūn yáo wàng gé jiang  
, kàn kan yuè shàng , zhào  
yào jiang shuǐ , rú wàn dào  
jin shé , fan bo xì làng . cào  
yíng feng dà xiào , zì yǐ wèi  
de zhì . hu yi jun zhǐ shuo : "  
jiang nán yǐn yǐn yǐ cù fan  
màn , shǐ feng ér lái . " cào  
píng gao wàng zhì . bào  
cheng : " jie cha qing lóng yá  
qí . nèi zhong yǒu dà qí ,  
shàng shu xian feng huáng  
gài míng zì . " cào xiào yue :  
" gong fù lái jiàng , cǐ tian  
zhù wǒ yě ! " lái chuán jiàn  
jìn . chéng yù guān wàng  
liáng jiǔ , wèi cào yue : " lái  
chuán bì zhà . qiè xiù jiào jìn  
zhài . " cào yue : " hé yǐ zhī  
zhi ! " chéng yù yue : " liáng  
zài chuán zhong , chuán bì  
wěn zhòng ; jin guan lái  
chuán , qīng ér qiè fú . gèng  
jiān jin yè dòng nán feng  
shèn jin , tǎng yǒu zhà móu ,  
hé yǐ dang zhì ? " cào shěng  
wù , biàn wèn : " shéi qù zhī

是时东风大作，波浪汹涌。操在中军遥望隔江，看看月上，照耀江水，如万道金蛇，翻波戏浪。操迎风大笑，自以为得志。忽一军指说：“江南隐隐一簇帆幔，使风而来。”操凭高望之。报称：“皆插青龙牙旗。内中有大旗，上书先锋黄盖名字。”操笑曰：“公覆来降，此天助我也！”来船渐近。程昱观望良久，谓操曰：“来船必诈。且休教近寨。”操曰：“何以知之！”程昱曰：“粮在船中，船必稳重；今观来船，轻而且浮。更兼今夜东南风甚紧，倘有诈谋，何以当之？”操省悟，便问：“谁

cái tại đệ tam chỉ hỏa thuyền  
thượng, độc phi yểm tâm, thủ  
đè lợi nhận, kì thượng đại thư  
"Tiên phong hoàng cái". Cái  
thừa nhất thiên thuận phong,  
vọng xích bích tiến phát.

giáp che bụng, tay cầm đao cực  
sắc, trên cờ hiệu để bốn chữ  
"Tiên phong Hoàng Cái", thuận  
gió giương buồm đến thẳng núi  
Xích Bích.

Thị thời đông phong đại tá, ba  
lăng hung dũng. Thao tại trung  
quân diêu vọng cách giang,  
khán khán nguyệt thượng,  
chiếu diệu giang thủy, như vạn  
đạo kim xà, phiên ba hí lăng.  
Thao nghênh phong đại tiêu, tự  
dĩ vi đắc chí. Hốt nhất quân chỉ  
thuyết: "Giang nam ẩn ẩn nhất  
thốc phàm mạn, sử phong nhi  
lai." Thao bằng cao vọng chi.  
Báo xưng: "Giai sáp thanh long  
nhà kí. Nội trung hữu đại kí,  
thượng thư tiên phong hoàng  
cái danh tự." Thao tiêu viết:  
"Công phúc lai hàng, thử thiên  
trợ ngã dã!" Lai thuyền tiệm  
cận. Trình dục quan vọng  
lương cửu, vị thao viết: "Lai  
thuyền tất trú. Thủ hưu giáo  
cận trại." Thao viết: "Hà dĩ tri  
chí!" Trình dục viết: "Lương tại  
thuyền trung, thuyền tất ổn  
trọng; kim quan lai thuyền,  
khinh nhí thả phù. Canh kiêm  
kim dạ đồng nam phong thậm  
khản, thảng hưu trú mưu, hà dĩ  
đương chí?" Thao tĩnh ngộ, tiệm  
vấn: "Thùy khứ chỉ chí?" Văn  
Sinh nói:

Bấy giờ, gió đông thổi mạnh,  
sóng cuốn ầm ầm. Tháo ngồi trên  
thuyền, trông sang phía nam, mặt  
trăng lấp ló, tỏa sáng dòng sông,  
tựa hồ muôn vạn rắn vàng giốn  
trên mặt nước. Tháo đón gió vui  
cười, tó vè đắc chí lắm. Chợt một  
tên quân chỉ tay nói: - Phía nam  
sông có cánh buồm nhấp nhô  
xuôi gió tiến lại. Tháo lên cao  
đứng trông. Quân nói: - Thuyền  
cắm toàn cờ xanh, giữa có một lá  
cờ to đè mấy chữ lớn "Tiên  
phong Hoàng Cái". Tháo mừng,  
nói: - Công Phúc lại hàng, thật là  
trời giúp ta! Thuyền Đông Ngô  
lướt tới gần. Trình Dực đứng  
ngắm hồi lâu, bỗng bảo Tháo: -  
Thuyền này khả nghi lắm, không  
nên cho vào gần trại. Tháo hỏi: -  
Sao người biết? Dực thừa: -  
Thuyền tải lương thì nặng mới  
phải, thuyền này đã nhẹ lại nỗi  
bồng bềnh. Vâ lại, đêm nay gió  
đông nam to lắm, nếu có âm mưu  
gì, thì làm thế nào? Tháo nghe ra  
liền hỏi các tướng: - Ai dám ra  
cản thuyền ấy lại cho ta? Văn  
Sinh nói:

zhi ? " wén pìn yue : " mǒu zài shuǐ shàng pō shóu , yuàn qǐng yí wǎng . "

去止之？”文聘曰：“某在水上颇熟，愿请一往。”

15 yán bì , tiào xià xiǎo chuán , yòng shǒu yi zhǐ , shí shù zhì xún chuán , suí wén pìn chuán chu . pìn lì yú chuán tóu , dà jiào : " chéng xiāng jun zhǐ : nán chuán qí èr xiù jìn zhài , jiù jiāng xīn pao zhù . " zhòng jun qí hè : " kuài xià liǎo péng ! " yán wèi jué , gong xián xiāng chū , wén pìn bèi jiàn shè zhōng zuò bēi , dào zài chuán zhōng . chuán shàng dà luàn , gè zì ben huí . nán chuán jù cǎo zhài zhǐ gé èr lǐ shuǐ miàn . huáng gài yòng dao yí zhao , qián chuán yí qí fa huǒ . huǒ chèn fēng wei , fēng zhù huǒ shì , chuán rú jiàn fa , yan yàn zhǎng tian . èr shí zhì huǒ chuán , zhuàng rù shuǐ zhài , cáo zhài zhōng chuán zhì yí shí jìn zhe ; yòu bèi tiě huán suǒ zhù , wú chù táo bì . gé jiāng pào xiǎng , sì xià huǒ chuán qí dǎo , dàn jiān san jiāng miàn shàng , huǒ zhú fēng fei , yí pài tōng hóng , mǎn tian chè dì . cáo cáo huí guān àn shàng yíng zhài , jǐ chǔ yan huǒ . huáng gài tiào zài xiǎo chuán shàng , bèi hòu shù rén jià zhōu , mào yan tú huǒ , lái xún cáo cáo . cáo jiàn shì jí , fāng yù

sính viết: "Mỗ tại thủy thương pha thực, nguyện thính nhất vãng."

言毕，跳下小船，用手一指，十数只巡船，随文聘船出。聘立于船头，大叫：“丞相钧旨：南船且休近寨，就江心抛住。”众军齐喝：“快下了篷！”言未绝，弓弦响处，文聘被箭射中左臂，倒在船中。船上大乱，各自奔回。南船距操寨止隔二里水面。黄盖用刀一招，前船一齐发火。火趁风威，风助火势，船如箭发，烟焰涨天。二十只火船，撞入水寨，曹寨中船只一时尽着；又被铁环锁住，无处逃避。隔江炮响，四下火船齐到，但见三江面上，火逐风飞，一派通红，漫天彻地。曹操回观岸上营寨，几处烟火。黄盖跳在小船上，背后数人驾舟，冒烟突火，来寻曹操。操见势急，方欲跳上

Ngôn tắt, khiêu hạ tiểu thuyền, dụng thủ nhất chỉ, thập số chỉ tuần thuyền, tùy văn sinh thuyền xuất. Sính lập vu thuyền đầu, đại khiếu: "Thừa tướng quân chỉ: nam thuyền thả hưu cận trại, tự giang tâm phao trụ." Chúng quân tề hát: "Khoái hạ liễu bồng!" Ngôn vị tuyệt, cung huyền hưởng xử, văn sinh bị tiến xạ trúng tǎ tí, đảo tại thuyền trung. Thuyền thương đại loạn, các tự bôn hồi. Nam thuyền cụ thao trại chỉ cách nhị lí thủy diện. Hoàng cái dụng đao nhất chiêu, tiền thuyền nhất tề phát hỏa. Hỏa sán phong uy, phong trợ hỏa thế, thuyền như tiến phát, yên diêm trường thiên. Nhị thập chỉ hỏa thuyền, chàng nhập thuyền trại, tào trại trung thuyền chỉ nhất thời tần trú; hựu bị thiết hoàn tòa trụ, vô xử đào tị. Cách giang pháo hưởng, tứ hạ hỏa thuyền tề đáo, đán kiến tam giang diện thương, hỏa trực phong phi, nhất phái thông hồng, mạn thiên triệt địa. Tào thao hồi quan ngạn thương doanh trại, kỉ xử yên hỏa. Hoàng cái khiêu tại tiểu thuyền thương, bối hậu số nhân giá chu, mạo yên đột hỏa, lai tâm tào thao. Thao kiến thế cắp,

Nói xong, lập tức nhảy xuống chiếc thuyền nhỏ, tay vẫn vài mươi chiếc thuyền tuần tiễu đi ra. Sinh đứng đầu thuyền, gọi to lên rằng: - Thừa tướng truyền cho các thuyền kia không được vào gần trại vội, hãy thả neo đậu cả lại giữa sông! Quân sĩ cũng đều quát lớn: - Hạ buồm xuống cho mau! Quân nói chưa dứt lời, cung nỏ đã bắn sang rào rào, Văn Sinh bị tên trúng cánh tay trái, ngã ngay xuống thuyền. Quân Tào rối loạn chạy về. Thuyền bên này còn cách trại Tào độ hai dặm, Hoàng Cái cầm đao vẫn một cái, các thuyền mé trước nhất tề đốt lửa. Lửa được gió, gió bốc lửa, thuyền bay vùn vụt như tên, rực cháy ngút trời: Hai chục chiếc hỏa thuyền tràn vào thủy trại. Thuyền trong trại Tào Tháo bén lửa bốc cháy tứ tung, lại bị xích sắt khóa chặt, không sao chạy thoát. Bên kia sông, pháo nổ đùng đùng, bốn mặt hỏa thuyền ủa đến. Trên mặt sông Tam Giang gió cuốn lửa bay, trên trời dưới nước đỏ rực như mặt trời mọc. Tào Tháo trông lên các trại trên bờ lại thấy mấy chỗ bốc cháy. Hoàng Cái ngồi trên chiếc thuyền nhỏ với vài thủy thủ bơi thuyền, xông vào trong đám lửa, tìm bắt Tào Tháo. Tháo thấy thế nguy cấp lắm, định

tào shàng àn , hu zhang liáo jià yí xiǎo jiǎo chuán , fú cào xià de chuán shí , nǎ zhì dà chuán , yǐ zì zhe liǎo . zhang liáo yǔ shí shù rén bǎo hù cáo cào , fei ben àn kǒu . huáng gài wàng jiàn chuan jiàng hóng páo zhě xià chuán , liào shì cáo cào , nǎi cui chuán sù jìn , shǒu tí lì rèn , gao sheng dà jiào : " cáo zéi xiù zǒu ! huáng gài zài cǐ ! " cáo jiào kǔ lián sheng . zhang liáo niǎn gong da jiàn , qù zhe huáng gài jiào jìn , yì jiàn shè qu . cǐ shí feng sheng zhèng dà , huáng gài zài huǒ guang zhong , nǎ lǐ ting de gong xián xiāng ? " zhèng zhōng jian wo , fan shen luò shuǐ . zhèng shì : huǒ è shèng shí zao shuǐ è , bàng chuang yù hòu huàn jin chuang . wèi zhì huáng gài xìng mìng rú hé , qiě kàn xià wén fēn jiě .

岸，忽张辽驾一小脚船，扶操下得船时，那只大船，已自着了。张辽与十数人保护曹操，飞奔岸口。黄盖望见穿绛红袍者下船，料是曹操，乃催船速进，手提利刃，高声大叫：“曹贼休走！黄盖在此！”操叫苦连声。张辽拈弓搭箭，觑着黄盖较近，一箭射去。此时风声正大，黄盖在火光中，那里听得弓弦响？”正中肩窝，翻身落水。正是：火厄盛时遭水厄，棒疮愈后患金疮。未知黄盖性命如何，且看下文分解。

phương dục khiêu thượng  
ngạn, hốt trương liêu giá nhất  
tiểu thước thuyền, phù thao hạ  
đắc thuyền thời, na chỉ đại  
thuyền, dĩ tự trú liễu. Trương  
liêu dữ thập số nhân bảo hộ tào  
thao, phi bôn ngạn khẩu.  
Hoàng cái vọng kiến xuyên  
giáng hồng bào giả hạ thuyền,  
liêu thị tào thao, nǎi thôi thuyền  
tóc tiến, thủ đê lợi nhận, cao  
thanh đại khiếu: "Tào tặc hưu  
tẫu! Hoàng cái tại thử!" Thao  
khiếu khổ liên thanh. Trương  
liêu niêm cung đáp tiến, thứ trú  
hoàng cái giác cận, nhất tiến xạ  
khứ. Thủ thời phong thanh  
chánh đại, hoàng cái tại hỏa  
quang trung, na lí thính đắc  
cung huyền huống?" Chánh  
trung kiên oa, phiên thân lạc  
thủy. Chánh thị: hỏa ách thịnh  
thời tao thủy ách, bỗng sang dũ  
hậu hoạn kim sang. Vị tri hoàng  
cái tính mệnh như hà, thả khán  
hạ văn phân giải

bỏ thuyền to chạy lên bờ; chợt có  
Trương Liêu chở một chiếc  
thuyền con đến, đỡ Tháo xuống;  
Tháo vừa xuống được thì chiếc  
thuyền to đã bắt lửa cháy rồi.  
Trương Liêu và vài chục người  
bảo vệ Tào Tháo chạy lên bờ.  
Hoàng Cái thấy có người mặc áo  
cầm bào đỏ xuống thuyền, biết là  
Tào Tháo, sai bơi mau ngay  
thuyền đến, tay cầm dao sắc gọi  
to lên rằng: - Tào tặc chớ chạy,  
Hoàng Cái đã đến đây! Tào Tháo  
luôn miệng kêu khổ, Trương Liêu  
giương cung lắp tên, đợi Hoàng  
Cái tới gần, bắn ra một phát. Lúc  
này gió thổi vù vù, Hoàng Cái  
đang ở trong đám lửa, nghe sao  
thấy tiếng tên bắn, nên bị trúng  
ngay vào giữa vai, ngã lăn xuống  
sông. Ấy là: Vụ lửa đang nguy lây  
vụ nước. Đau đớn chưa khỏi lại  
đau tên Chưa biết tính mệnh  
Hoàng Cái sống thác thế nào,  
xem đến hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
050  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo dang yè zhang liáo yi jiàn shè huáng gài xià shuǐ , jiù de cáo cào deng àn , xún zhe mǎ pí zǒu shí , jun yǐ dà luàn . hán dang mào yan tú huǒ lái gong shuǐ zhài , hu ting de shì zú bào dào : " hòu shao duò shàng yí rén , gao jiào jiāng jun biǎo zì ." hán dang xì ting , dàn wén gao jiào " yì gong jiù wǒ ? " dang yue : " cǐ huáng gong fù yē ! " jí jiào jiù qǐ . jiān huáng gài fù jiàn zhe shang , yǎo chu jiàn gǎn , jiàn tóu xiàn zài ròu nèi . hán dang jí wèi tuo qù shi yi , yòng dao wan chu jiàn tóu , chě qí shù zhì , tuo zì jǐ zhàn páo yǔ huáng gài chuan liǎo , xian lìng bié chuán sòng huí dà zhài yi zhì . yuán lái huáng gài shen zhì shuǐ xìng , gù dà hán zhì shí , hé jiā duò jiang , yě táo de xìng mìng . què shuo dang rì mǎn jiang huǒ gǔn , hǎn sheng zhèn dì . zuǒ bian shì hán dang , jiāng qín liǎng jun cóng chì bì xi bian sha lái ; yòu bian shì zhou tài , chén wǔ liǎng jun

**第五十回  
诸葛亮智算华容  
关云长义释曹操**

却说当夜张辽一箭射黄盖下水，救得曹操登岸，寻着马匹走时，军已大乱。韩当冒烟突火来攻水寨，忽听得士卒报到：“后梢船上一人，高叫将军表字。”韩当细听，但闻高叫“义公救我？”当曰：“此黄公覆也！”急救救起。见黄盖负箭着伤，咬出箭杆，箭头陷在肉内。韩当急为脱去湿衣，用刀剜出箭头，扯旗束之，脱自己战袍与黄盖穿了，先令别船送回大寨医治。原来黄盖深知水性，故大寒之时，和甲堕江，也逃得性命。却说当日满江火滚，喊声震地。左边是韩当、蒋钦两军从赤壁西边杀来；右边是周泰、陈武两

**Đệ ngũ thập hồi Gia Cát  
lượng trí toán hoa dung quan  
vân trường nghĩa thích tào  
thao**

**HỒI 50 Gia Cát Lượng khéo  
tình đường Hoa Dung; Quan  
Vân Trường vì nghĩa tha Tào  
Tháo.**

Khước thuyết đương dạ trương liêu nhất tiền xạ hoàng cái hạ thủy, cứu đắc tào thao đăng ngạn, tầm trú mã thất tẩu thời, quân dĩ đại loạn. Hàn đương mạo yên đột hỏa lai công thủy trại, hốt thính đắc sĩ tốt báo cáo: "Hậu sao đà thương nhất nhân, cao khiếu tướng quân biểu tự." Hàn đương tế thính, đắn vân cao khiếu "Nghĩa công cứu ngã?" Đương viết: "Thủ hoàng công phúc dã!" Cấp giáo cứu khởi. Kiến hoàng cái phụ tiền trú thương, giảo xuất tiền can, tiền đầu hăm tại nhục nội. Hàn đương cấp vi thoát khứ thấp y, dụng dao oan xuất tiền đầu, xả kì thúc chí, thoát tự kỷ chiến bào dữ hoàng cái xuyên liễu, tiên lệnh biệt thuyền tổng hồi đại trại y trì. Nguyên lai hoàng cái thâm tri thủy tính, cố đại hàn chi thời, hòa giáp đọa giang, dã đào đắc tính mệnh. Khước thuyết đương nhật mãn giang hỏa cồn, hăm thanh chấn địa. Tả biên thị hàn đương, tương khâm luồng quân tòng xích bích tây biên sát lai; hữu biên thị chu thái, tràn võ lưỡng

Lại nói đang đêm hôm ấy Trương Liêu bắn trúng Hoàng Cái ngã xuống sông, cứu được Tào Tháo chạy lên bờ, tìm được ngựa thì quân sĩ đã rối loạn cả rồi. Hàn Dương xông vào đánh thủy trại, bỗng quân sĩ báo tin có một người ở dưới bánh lái đang gọi tên mình. Hè Dương lắng nghe, thấy tiếng gọi: - Công Nghĩa cứu ta với! Đương nhân đúng là tiếng Hoàng Cái, vội vàng vót lên, thấy Hoàng Cái bị tên bắn trúng, bèn ghê rợn cắn rút tên ra, nhưng đầu tên mắc trong thịt, Đương vội vàng cởi áo ướt của Cái ra, lấy gươm khoét thịt lấy đầu tên, rồi xé vải cờ buộc chặt lại; lại cởi chiến bào của mình thay cho Hoàng Cái, sai thuyền đưa về trại chữa thuốc. Hoàng Cái xưa nay bơi lội đã quen, cho nên đang lúc đại bàn, ngã xuống sông cũng không việc gì. Đêm hôm ấy, lửa đốt rực trời, tiếng reo dậy đất. Bên tả, hai đội quân của Hàn Dương, Tưởng Khâm, từ mé tây núi Xích Bích đánh đến. Bên hữu, hai đội quân của Chu Thái, Trần Vũ từ mé đông núi Xích Bích đánh vào; ở giữa đại đội chiến thuyền của

cóng chì bì dong bian sha lái ; zhèng zhōng shì zhou yú , chéng pǔ , xú shèng , ding fèng dà duì chuán zhī dou dào . huǒ xu bing yìng , bing zhàng huǒ wei . cǐ zhèng shì : san jiang shuǐ zhàn , chì bì áo bing . cáo jun zhe qiang zhong jiàn , huǒ fén shuǐ nì zhě , bù jì qí shù . hòu rén yǒu shi yue : " wèi wú zheng dòu jué cí xióng , chì bì lóu chuán yi sǎo kōng . liè huǒ chu zhang zhào yún hǎi , zhou láng céng cǐ pò cáo gong . " yòu yǒu yí jué yún : " shan gao yuè xiǎo shuǐ máng máng , zhuī tàn qián cháo ge jù máng . nán shì wú xin yíng wèi wǔ , dong feng yǒu yì biàn zhou láng . " bù shuo jiang zhong áo bing . qiě shuo gan níng lìng cài zhong yīn rù cáo zhài shen chǔ , níng jiang cài zhong yī dao kǎn yú mǎ xià , jiù cǎo shàng fàng qǐ huǒ lái . lǚ méng yáo wàng zhōng jūn huǒ qǐ , yě fàng shí shù chǔ huǒ , jie yìng gan níng . pan zhang , dǒng xí fēn tóu fàng huǒ nà hǎn , sì xià lǐ gǔ sheng dà zhèn . cáo cào yǔ zhang liáo yīn bǎi yú qí , zài huǒ lín nèi zǒu , kàn qían miàn wú yí chǔ bù zhe . zhèng zǒu zhì xiàn , móu ? jiù de wén pìn , yǐn shí shù qí dào . cáo lìng jun xún lù . zhang liáo zhǐ dào : " zhǐ yǒu

军从赤壁东边杀来；正中是周瑜、程普、徐盛、丁奉大队船只都到。火须兵应，兵仗火威。此正是：三江水战，赤壁鏖兵。曹军着枪中箭、火焚水溺者，不计其数。后人有诗曰：“魏吴争斗决雌雄，赤壁楼船一扫空。烈火初张照云海，周郎曾此破曹公。”又有一绝云：“山高月小水茫茫，追叹前朝割据忙。南士无心迎魏武，东风有意便周郎。”不说江中鏖兵。且说甘宁令蔡中引入曹寨深处，宁将蔡中一刀砍于马下，就草上放起火来。吕蒙遥望中军火起，也放十数处火，接应甘宁。潘璋、董袭分头放火呐喊，四下里鼓声大震。曹操与张辽引百余骑，在火林内走，看前面无一处不着。正走之间，毛玠救得文聘，引十数骑到。操令军寻路。张辽指道：“只有乌林地面，空阔可走。

quân tòng xích bích đông biên sát lai; chánh trung thị chu du, trình phỗ, từ thịnh, đinh phụng đại đội thuyền chỉ đô đáo. hỏa tu binh ứng, binh trượng hỏa uy. Thủ chánh thị: tam giang, dàn quân núi Xích Bích. Quân Tào người bị giáo đâm, kẻ trúng tên bắn, chết cháy, chết đuối, không biết bao nhiêu mà kể... Đời sau có thơ rằng: Chiến tranh, Ngô, Ngụy quyết thư hùng. Xích Bích thuyền bè phút sạch không! Lửa bốc đúng đúng mây biển đó. Chu Du nhờ đó phá Tào công! Lại có bài thơ tú tuyệt rằng: Non cao, trăng quanh nước mênh mông. Chinh chiến thời xưa khéo lạ lùng. Quân sĩ Giang Đông, không đón Ngụy. Gió đông có ý giúp Chu Lang. Lại nói Cam Ninh sai Sái Trung đưa đường vào cướp trại Tào Tháo; đến nơi Ninh chém chết ngay Sái Trung, rồi đốt lửa lên làm hiệu. Lã Mông thấy trung quân có hiệu lửa, liền đốt luôn vài chục nơi để tiếp Cam Ninh, Đồng Tập, Phan Chương cũng chia nhau đốt lửa hò reo, trống đánh rộn rã. Tào Tháo cùng với Trương Liêu dẫn hơn chục quân kỵ mã chạy trong rừng lửa, nhìn ra phía trước chẳng chỗ nào là chỗ không có lửa cháy. Đang chạy, thì thấy Mao Giới cứu được Văn Sinh, dẫn vài chục quân vừa chạy đến. Tháo sai quân tìm đường, Trương Liêu chỉ tay nói: - Chỉ còn có đường Ô Lâm rộng rãi để chạy thôi. Tháo chạy tắt ra đường Ô lâm. Bỗng có một toán quân đuổi tới, gọi to lên rằng: -

Chu Du, Trình Phỗ, Từ Thịnh, Đinh Phụng xốc tới. Trong thi lửa đốt, ngoài thi quân đánh. Đó thật là: Thủy chiến của Tam Giang, dàn quân núi Xích Bích. Quân Tào người bị giáo đâm, kẻ trúng tên bắn, chết cháy, chết đuối, không biết bao nhiêu mà kể... Đời sau có thơ rằng: Chiến tranh, Ngô, Ngụy quyết thư hùng. Xích Bích thuyền bè phút sạch không! Lửa bốc đúng đúng mây biển đó. Chu Du nhờ đó phá Tào công! Lại có bài thơ tú tuyệt rằng: Non cao, trăng quanh nước mênh mông. Chinh chiến thời xưa khéo lạ lùng. Quân sĩ Giang Đông, không đón Ngụy. Gió đông có ý giúp Chu Lang. Lại nói Cam Ninh sai Sái Trung đưa đường vào cướp trại Tào Tháo; đến nơi Ninh chém chết ngay Sái Trung, rồi đốt lửa lên làm hiệu. Lã Mông thấy trung quân có hiệu lửa, liền đốt luôn vài chục nơi để tiếp Cam Ninh, Đồng Tập, Phan Chương cũng chia nhau đốt lửa hò reo, trống đánh rộn rã. Tào Tháo cùng với Trương Liêu dẫn hơn chục quân kỵ mã chạy trong rừng lửa, nhìn ra phía trước chẳng chỗ nào là chỗ không có lửa cháy. Đang chạy, thì thấy Mao Giới cứu được Văn Sinh, dẫn vài chục quân vừa chạy đến. Tháo sai quân tìm đường, Trương Liêu chỉ tay nói: - Chỉ còn có đường Ô Lâm rộng rãi để chạy thôi. Tháo chạy tắt ra đường Ô lâm. Bỗng có một toán quân đuổi tới, gọi to lên rằng: -

wu lín dì miàn , kong kuò kě zǒu . " cào jīng ben wu lín . zhèng zǒu xiàn , bèi hòu yí jun gǎn dào , dà jiào : " cáo zéi xiù zǒu ! " huǒ guāng zhōng xiàn chu lǚ méng qí hào . cào cui jun mǎ xiàng qián , liù zhāng liáo duàn hòu , dǐ dí lǚ méng . què jiàn qián miàn huǒ bā yòu qǐ , cóng shan gǔ zhōng yǒng chu yí jun , dà jiào : " líng tǒng zài cǐ ! " cáo cào gān dǎn jie liè . hu cì xié lǐ yí biao jun dào , dà jiào : " chéng xiāng xiù huang ! xú ? zài cǐ ! " bǐ cǐ hùn zhàn yí cháng , duó lù wàng bēi ér zǒu . hu jiàn yí duì jun mǎ , tún zài shan bo qián . xú ? chu wèn , nǎi shì yuán shào shǒu xià xiáng jiàng mǎ yán , zhang ? , yǒu sān qiān bēi dì jun mǎ , liè zhài zài bǐ ; dang yè jiàn mǎn tian huǒ qǐ , wèi gǎn zhuǎn dòng , qià hǎo jie zhe cáo cào . cào jiào èr jiāng yǐn yí qian jun mǎ kai lù , qí yú liù zhe hù shen . cào de zhè zhì sheng lì jun mǎ , xīn zhōng shao an . mǎ yán , zhang ? èr jiāng fēi qí qián xíng . bù dào shí lǐ , hǎn sheng qǐ chǔ , yí biao jun chu . wèi shǒu yí jiang , dà hu yue : " wú nǎi dong wú gan xìng bà yě ! " mǎ yán zhèng yù jiao feng , zǎo bìe gan níng yí dao zhǎn yú mǎ xià ; zhang ? tǐng qiang lái

" 操径奔乌林。正走间，背后一军赶到，大叫：“曹贼休走！”火光中现出吕蒙旗号。操催军马向前，留张辽断后，抵敌吕蒙。却见前面火把又起，从山谷中拥出一军，大叫：“凌统在此！”曹操肝胆皆裂。忽刺斜里一彪军到，大叫：“丞相休慌！徐晃在此！”彼此混战一场，夺路望北而走。忽见一队军马，屯在山坡前。徐晃出问，乃是袁绍手下降将马延、张顗，有三千北地军马，列寨在彼；当夜见满天火起，未敢转动，恰好接着曹操。操教二将引一千军马开路，其余留着护身。操得这枝生力军马，心中稍安。马延、张顗二将飞骑前行。不到十里，喊声起处，一彪军出。为首一将，大呼曰：“吾乃东吴甘兴霸也！”马延正欲交锋，早被甘宁一刀斩于马下；张顗挺枪来迎，宁

Thao kính bôn ô lâm. Chánh tẩu gian, bối hậu nhất quân cản đáo, đại khiếu: "Tào tặc hưu tâu!" Hỏa quang trung hiện xuất lữ mông kì hào. Thao thối quân mã hướng tiền, lưu trương liêu đoạn hậu, để địch lữ mông. Khuốc kiến tiền diện hỏa bả hựu khởi, tòng sơn cốc trung ứng xuất nhất quân, đại khiếu: "Lăng thống tại thử!" Tào thao can đảm giai liệt. Hốt thử tà lí nhất bưu quân đáo, đại khiếu: "Thùa tướng hưu hoảng! Từ hoảng tại thử!" Bỉ thử hỗn chiến nhất trường, đoạt lộ vọng bắc nhi tàu. Hốt kiến nhất đội quân mã, truân tại sơn pha tiền. Từ hoảng xuất ván, nãi thị viên thiêu thủ hạ hàng tướng mã duyên, trương nghĩ, hữu tam thiên bắc địa quân mã, liệt trại tại bỉ; đương dạ kiến mãn thiên hỏa khởi, vị cảm chuyển động, kháp hảo tiếp trú tào thao. Thao giáo nhị tướng dẫn nhất thiên quân mã khai lô, kì dư lưu trữ hộ thân. Thao đắc giá chi sinh lực quân mã, tâm trung sảo an. Mã duyên, trương nghĩ nhị tướng phi kỷ tiền hành. Bất đáo thập lí, hảm thanh khởi xử, nhất bưu quân xuất. Vi thủ nhất tướng, đại hô viết: "Ngô nãi đồng ngô cam hưng bá dã!" Mã duyên chánh dục giao phong, tảo bị cam ninh nhất đao trảm vu mã hạ; trương nghĩ đĩnh thương lai nghênh, ninh đại hát nhất thanh, nghĩ thổ thủ bắt

Giặc Tào dừng chạy nữa! Trong ánh lửa, hiện ra lá cờ hiệu Lã Mông. Tháo thúc quân cứ việc chạy, để Trương Liêu đi sau đánh nhau với Lã Mông. Một lát, lại thấy trước mặt có lửa bốc, một toán quân ở trong hang núi kéo ra, gọi to lên rằng: - Lăng Thống ở đây! Tào Tháo rụng rời hồn vía, may đâu có một toán quân cung vừa chạy đến, kêu lớn: - Thùa tướng đừng sợ, có Từ Hoảng ở đây! Và xốc vào đánh Lăng Thống một chập, rồi tháo đường chạy cả về phía bắc. Lại thấy một toán quân mã đóng trên sườn núi, Từ Hoảng ra hỏi, thì là Mã Diên và Trương Khải, tướng cũ Viên Thiệu đã hàng Tào. Hai tướng ấy có ba nghìn quân mã, cắm trại ở đó. Đêm hôm ấy, trông thấy lửa sáng rực trời, chưa dám khinh động, vừa may gặp Tào Tháo. Tháo sai hai tướng dẫn một nghìn quân đi trước mở đường, còn bao nhiêu bắt đi kèm để bảo vệ. Tháo được toán quân dài dào sinh lực ấy, trong bụng hơi vững. Mã Diên, Trương Khải hai tướng té ngựa đi trước, chưa được mười dặm, bỗng nghe tiếng quát ầm ĩ, một toán quân đồ ra, tướng đi đầu thét lên rằng: - Tao là Cam Hưng Bá ở Đông Ngô đây! Mã Diên đang chực giao chiến thì đã bị Cam Ninh đưa một nhát dao, lăn ngay xuống ngựa. Trương Khải vác giáo xông tới. Ninh quát to một tiếng, Khải trở tay không kịp, bị một nhát dao

yíng , níng dà hè yí sheng , ?  
cuò shǒu bù jí , bēi níng  
shǒu qǐ yí dao , fan shen luò  
mǎ . hòu jun fei bào cáo cào  
. cáo cí shí zhī wàng gé féi  
yǒu bing jiù yìng ; bù xiāng  
sun quán zài gé féi lù kǒu ,  
wàng jiàn jiang zhong huō  
guāng , zhì shì wǒ jun de  
shèng , biàn jiào lù xùn jǔ  
huō wèi hào , tài shǐ cí jiàn  
liǎo , yǔ lù xùn gé bing yí chǔ  
, chong sha jiāng lái . cáo zhī  
de wàng ? líng ér zǒu . lù  
shàng zhuàng jiàn zhang hé  
, cáo lìng duàn hòu . zòng  
mǎ jia bian , zǒu zhì wǔ  
gèng , huí wàng huō guāng  
jiàn yuǎn , cáo xin fang dìng  
, wèn yue : " cǐ shì hé chǔ ?"  
zuǒ yòu yue : " cǐ shì wu lín  
zhi xi , yí dou zhi běi . " cáo  
jiàn shù mù cóng zá , shan  
chuan xiǎn jùn , nǎi yú mǎ  
shàng yǎng miàn dà xiào bù  
zhǐ . zhu jiang wèn yue : "  
chéng xiāng hé gù dà xiào ?"  
" cáo yue : " wú bù xiào bié  
rénn , dan xiào zhōu yú wú  
móu , zhu gé liàng shǎo zhì .  
ruò shì wú yòng bing zhí shí  
, yù xiān zài zhè lǐ fú xià yí  
jun , rú zhì nài hé ? " shuo  
yóu wèi liǎo , liǎng bian gǔ  
sheng zhèn xiāng , huō  
guāng jìng tian ér qǐ , jìng de  
cáo cáo jǐ hu zhuì mǎ . cì xié  
lǐ yí biao jun sha chu , dà jiào  
: " wǒ zhào zì lóng fèng jun  
shi jiàng lìng , zài cǐ děng

大喝一声，颤措手不及，被宁手起一刀，翻身落马。后军飞报曹操。操此时指望合淝有兵救应；不想孙权在合淝路口，望见江中火光，知是我军得胜，便教陆逊举火为号，太史慈见了，与陆逊合兵一处，冲杀将来。操只得望彝陵而走。路上撞见张郃，操令断后。纵马加鞭，走至五更，回望火光渐远，操心方定，问曰：“此是何处？”左右曰：“此是乌林之西，宜都之北。”操见树木丛杂，山川险峻，乃于马上仰面大笑不止。诸将问曰：“丞相何故大笑？”操曰：“吾不笑别人，单笑周瑜无谋，诸葛亮少智。若是吾用兵之时，预先在这里伏下一军，如之奈何？”说犹未了，两边鼓声震响，火光竟天而起，惊得曹操几乎坠马。刺斜里一彪军杀出，大叫：“我赵子龙奉军师将令，

cập, bị ninh thủ khởi nhất đao, phiến thân lạc mã. Hậu quân phi báo Tào Tháo. Tháo lúc đó chỉ mong quân Hợp Phì đến cứu; không ngờ Tôn Quyền chặn ở đường Hợp Phì, trông thấy lửa sáng dưới sông, biết là quân mình thắng trận, liền sai Lục Tốn đốt lửa làm hiệu. Thái Sứ Từ thấy có hiệu lửa, liền hợp quân với Lục Tốn đánh bừa vào, Tào Tháo phải chạy rẽ ra Di Lăng. Giữa đường, gặp Trương Cáp, Tháo sai Cáp đi chặn hậu. Tháo ra roi té ngựa chạy mãi đến canh năm, ngoảnh lại trông thấy khói lửa đã xa, mới tạm yên tâm, và hỏi: - Đây là xứ nào? Tả hữu bẩm: - Đây là phía tây rừng Ô Lâm, phía bắc đất Nghi Đô. Tháo ngồi trên ngựa, nhìn thấy cây cối um tùm, núi non trùng điệp, bỗng nhiên cười sảng sặc mãi không thôi. Các tướng hỏi: - Thừa tướng cười gì? Tháo nói: - Ta không cười ai, chỉ cười Chu Du ít muuu. Gia Cát Lượng kém mèo. Nếu phải ra tay, ta cho phục săn một đạo quân ở chỗ này, thì sẽ ra sao nhỉ? Tháo nói chưa dứt lời, đã thấy trông đánh thùng thùng, lửa bốc ngùn ngụt. Tháo sợ hãi quá, suýt nữa ngã ngựa. Một toán quân xông ra, rồi một tướng thét lên: - Ta là Triệu Tử Long, phụng mệnh quân sư, đợi ở đây đã lâu rồi! Tháo sai Tử Hoảng, Trương Cáp hai người ra địch Triệu Vân, còn mình cứ việc cầm cổ chạy. Tử Long không đuổi theo, chỉ cố cướp đoạt tinh kỳ, khí giới thôi. Tháo thoát nạn.

hòu duo shí liǎo ! " cáo jiào  
xú ? , zhāng hé shuang dí  
zhào yún , zì jǐ mào yan tú  
huǒ ér qù . zì lóng bù lái zhuī  
gǎn , zhì gù qiāng duó qí zhì  
. cáo cáo de tuo .

在此等候多时了！”操  
教徐晃、张郃双敌赵云  
，自己冒烟突火而去。  
子龙不来追赶，只顾抢  
夺旗帜。曹操得脱。

3 tian sè wéi míng , hei yún  
zhào dì , dong nán feng  
cháng bù xí . hu rán dà yǔ  
qing pén , shi tòu yí jiǎ . cáo  
yǔ jun shì mào yǔ ér xíng ,  
zhu jun jie yǒu jí sè . cáo lìng  
jun shì wǎng cun luò zhōng  
jié luè liáng shí , xún mì huǒ  
zhǒng . fang yù zào fàn , hòu  
miàn yì jun gǎn dào . cáo xìn  
shèn huang . yuán lái què  
shì lǐ diǎn , xǔ chǔ bǎo hù  
zhe zhòng móu shì lái dào ,  
cào dà xǐ , lìng jun mǎ qiè  
xíng , wèn : " qián miàn shì  
nǎ lǐ dì miàn ? " rén bào : " yi  
bian shì nán ? líng dà lù , yi  
bian shì běi ? líng shan lù . "  
cào wèn : " nǎ lǐ tóu nán jùn  
jiāng líng qù jìn ? " jun shí  
bǐng yue : " qū nán ? líng  
guò hú lú kǒu qù zuì biàn . "  
cào jiào zǒu nán ? líng . xíng  
zhì hú lú kǒu , jun jie jí něi ,  
xíng zǒu bù shàng , mǎ yì  
kùn fá , duo yǒu dào yú lù  
zhě . cào jiào qián miàn zàn  
xie . mǎ shàng yǒu dài de  
luó guo de , yě yǒu cùn  
zhong luè de liáng mǐ de ,  
biàn jiù shan bian jiǎn gan  
chǔ mái guo zào fàn , ge mǎ

天色微明，黑云罩地，  
东南风尚不息。忽然大  
雨倾盆，湿透衣甲。操  
与军士冒雨而行，诸军  
皆有饥色。操令军士往  
村落中劫掠粮食，寻觅  
火种。方欲造饭，后面一  
军赶到。操心甚慌。  
原来却是李典、许褚保  
护着众谋士来到，操大  
喜，令军马且行，问：  
“前面是那里地面？”  
人报：“一边是南彝陵  
大路，一边是北彝陵山  
路。”操问：“那里投  
南郡江陵去近？”军士  
禀曰：“取南彝陵过葫  
芦口去最便。”操教走  
南彝陵。行至葫芦口，  
军皆饥饿，行走不上，  
马亦困乏，多有倒于路  
者。操教前面暂歇。马  
上有带得锣锅的，也有  
村中掠得粮米的，便就

tự kỷ mạo yên đột hỏa nhi khứ.  
Tử long bắt lai truy cản, chỉ có  
thưởng đoạt kí xí. Tào tháo đắc  
thoát.

Thiên sắc vi minh, hắc vân tráo  
địa, đông nam phong thượng  
bất tức. Hốt nhiên đại vũ  
khuynh bồn, thấp thấu y giáp.  
Thao dữ quân sĩ mạo vũ nhì  
hành, chư quân giai hữu cơ  
sắc. Thao lệnh quân sĩ vãng  
thôn lạc trung kiếp lược lương  
thực, tâm mịch hỏa chủng.  
Phương dục tạo phạt, hậu diện  
nhất quân cản đáo. Thao tâm  
thậm hoảng. Nguyên lai khuớc  
thị lý điển, hứa trứ bảo hộ trú  
chúng mưu sĩ lai đáo, thao đại  
hỉ, lệnh quân mã thả hành, vấn:  
"Tiền diện thị na lí địa diện?"  
Nhân báo: "Nhất biên thi nam di  
lăng đại lộ, nhất biên thi bắc di  
lăng sơn lộ." Thao vấn: "Na lí  
đầu nam quận giang lăng khứ  
cận?" Quân sĩ bẩm viết: "Thủ  
nam di lăng quá hồ lô khẩu khứ  
tối tiễn." Thao giáo tâu nam di  
lăng. Hành chí hồ lô khẩu, quân  
giai cơ nỗi, hành tẩu bất  
thượng, mã diệc khốn pháp, đa  
hữu đáo vu lộ giả. Thao giáo  
tiền diện tạm hiết. Mã thượng  
hữu ái đắc la oa đích, đã hữu  
thôn trung lược đắc lương mě  
đích, tiện tựu sơn biên giản can  
xử mai oa tạo phạt, cát mã

Lúc này, trời đã gần sáng, mây  
đen phủ kín cả bầu trời, gió đông  
nam vẫn chưa tắt. Bỗng nhiên  
một trận mưa đồ sộ xuống như trút  
nước, ướt cả áo giáp. Tháo Tháo  
và quân sĩ đội trời mà chạy,  
người nào người nấy bụng đói  
như cào, Tháo thả quân vào các  
làng mạc cướp gạo và tìm lửa để  
thổi cơm ăn. Sắp thổi cơm, thì  
một toán quân đuổi đến. Tháo  
hoảng quá, trông ra thì là Lý  
Diễn, Hứa Chủ, đưa một bọn  
mưu sĩ vừa chạy tới. Tháo mừng  
rõ, thúc quân đi luôn không ăn  
vội, và hỏi: - Phía trước mặt kia là  
địa phận nào? Quân sĩ bẩm: -  
Một bên là đường to đi nam Di  
Lăng, một bên là đường núi đi  
bắc Di Lăng. Tháo lại hỏi: - Đì  
đường nào về Nam Quận, Giang  
Lăng cho gần? Quân sĩ thưa: - Đì  
đường nam Di Lăng, qua cửa  
hang Hồ Lô, về Nam Quận gần  
hơn. Tháo bảo ngay đi đường  
nam Di Lăng. Đến cửa hang Hồ  
Lô, quân sĩ đã đói lả cả rồi, không  
nhắc chân được nữa. Ngựa cũng  
kiệt sức, lám con ngã lăn ra dọc  
đường. Tháo cho quân tạm nghỉ.  
Quân sĩ khi nãy vào các làng  
mạc, kẻ thì cướp được gạo củi,

ròu shao chi . jìn jie tuo qù  
shi yi , yú feng tóu chuí shāi ;  
mǎ jie zhai an yě fàng , yàn  
yǎo cǎo gen . cào zuò yú  
shu lín zhì xià , yǎng miàn dà  
xiào . zhòng guan wèn yue :  
" shì lái chéng xiāng xiào  
zhou yú , zhu gé liàng , yǐn  
rě chu zhào zì lóng lái , yòu  
shé le xǔ duo rén mǎ . rú jin  
wèi hé yòu xiào ? " cào yue :  
" wú xiào zhu gé liàng , zhou  
yú bì jìng zhì móu bù zú . ruò  
shì wǒ yòng bing shí , jiù zhè  
gè qù chū , yě mái fú yí biao  
jun mǎ , yǐ yì dài láo ; wǒ  
děng zòng rán tuo de xìng  
mìng , yě bù miǎn zhòng  
shāng yǐ . bǐ jiàn bù dào cǐ ,  
wǒ shì yǐ xiào zhī . " zhèng  
shuo xiān , qián jun hòu jun  
yi qí fa hǎn , cào dà jīng , qì  
jiǎ shàng mǎ . zhòng jun duō  
yǒu bù jí shou mǎ zhě . zǎo  
jiàn sì xià huǒ yan bù gé ,  
shan kǒu yì jun bǎi kai , wèi  
shǒu nǎi yàn rén zhāng yì dé  
, héng máo lì mǎ , dà jiào : "  
cào zéi zǒu nǎ lǐ qù ! " zhu  
jun zhòng jiang jiàn liǎo  
zhang fei , jìn jie dǎn hán .  
xǔ chǔ qí wú an mǎ lái zhàn  
zhang fei . zhang liáo , xú ?  
èr jiang , zòng mǎ yě lái jiá  
gong . liǎng bian jun mǎ hùn  
zhàn zuò yì tuán . cào xian  
bo mǎ zǒu tuo , zhu jiang gè  
zì tuo shen . zhang fei cóng  
hòu gǎn lái . cào yǐ lǐ ben táo  
, zhuī bing jiàn yuǎn , huí gù

山边拣干处理锅造饭，割马肉烧吃。尽皆脱去湿衣，于风头吹晒；马皆摘鞍野放，咽咬草根。操坐于疏林之下，仰面大笑。众官问曰：“适来丞相笑周瑜、诸葛亮，引惹出赵子龙来，又折了许多人马。如今为何又笑？”操曰：“吾笑诸葛亮、周瑜毕竟智谋不足。若是我用兵时，就这个去处，也埋伏一彪军马，以逸待劳；我等纵然脱得性命，也不免重伤矣。彼见不到此，我是以笑之。”正说间，前军后军一齐发喊、操大惊，弃甲上马。众军多有不及收马者。早见四下火烟布合，山口一军摆开，为首乃燕人张翼德，横矛立马，大叫：“操贼走那里去！”诸军众将见了张飞，尽皆胆寒。许褚骑无鞍马来战张飞。张辽、徐晃二将，纵马也来夹攻。两边军马混战一团。操先拨马走脱

nhục thiêu cật. Tần giai thoát khứ thấp y, vu phong đầu xuy sai; mã giai trích an dã phόng, yết giáp thảo cǎn. Thao tọa vu sơ lâm chi hạ, nguồng diện đại tiểu. Chúng quan vấn viết: "Thích lai thừa tương tiêu chu du, Gia Cát lượng, dẫn nhạ xuất triệu tử long lai, hựu chiết liễu hứa đa nhân mǎ. Như kim vi hà hựu tiêu?" Thao viết: "Ngô tiêu Gia Cát lượng, chu du tất cánh trí mưu bất túc. Nhược thị ngã dụng binh thời, tựu giá cá khứ xử, dã mai phục nhắt bưu quân mǎ, dĩ dật đái lao; ngã đẳng túng nhiên thoát đắc tính mệnh, dã bất miễn trọng thương hí. Bỉ kiến bất đáo thủ, ngã thị dĩ tiêu chí." Chánh thuyết gian, tiền quân hậu quân nhất tề phát hảm, thao đại kinh, khí giáp thượng mǎ. Chúng quân đa hữu bất cập thu mǎ già. Tảo kiến tứ hạ hỏa yên bồ hợp, sơn khấu nhắt quân bãi khai, vi thủ nãi yến nhân thương dục đức, hoành mâu lập mǎ, đại khiếu: "Thao tặc tẩu na lí khú!" Chử quân chúng tướng kiến liều thương phi, tần giai đám hàn. Hứa trử ky vô an mǎ lai chiến thương phi. Trương liêu, từ hoảng nhị thương, túng mǎ dã lai giáp công. Lưỡng biên quân mǎ hỗn chiến tố nhắt đoàn. Thao tiên bát mǎ tẩu thoát, chư tướng các tự thoát thân. Trương phi tòng hậu cản lai. Thao dĩ lệ bôn đảo, truy

người thì giật được nồi niêu, liền đem cả ra tim chỗ khô ráo, bắc bếp thổi cơm, cắt cả thịt ngựa nướng ăn. Rồi người nào người nấy cởi áo ra hóng gió cho khô; ngựa tháo yên cho gặm cỏ. Tháo ngồi trong rừng, bỗng dung lại ngẳng mặt cười sảng sặc. Các tướng hỏi: - Vừa rồi thừa tướng cười Chu Du, Gia Cát Lượng, đã xuất hiện ngay một đám Triệu Tử Long, tồn hại bao nhiêu quân mǎ. Sao bây giờ thừa tướng lại cười? Tháo nói: - Ta vẫn cười Gia Cát Lượng, Chu Du là kém mưu trí, nếu ta dùng binh, thì phục săn quân ở chỗ này, ngồi chơi ăn săn, chúng ta chẳng chết cũng bị trọng thương. Họ không tính đến nước đó, nên ta cười. Tháo đang cười cười nói nói, bỗng phía trước phia sau tiếng hò reo nỗi lên ầm ĩ. Tháo giật mình, bỏ cả giáp, nhảy lên ngựa, phẫn; lớn quân sĩ chưa kịp thu ngựa về, đã thấy bốn mặt lửa cháy đúng đùng, một đạo quân dàn trước cửa hang, tướng đi đầu là Trương Dực Đức, cắp mâu kìm ngựa, hét lớn: - Bớ giặc Tháo, mi định chạy đi đâu? Tướng sĩ trông thấy Trương Phi, đều rụng rời hết vía. Hứa Chử vội vàng cưỡi ngựa không yên ra địch Trương Phi; Trương Liêu, Từ Hoảng cũng té ngựa xùm vào đánh. Quân sĩ hai bên đánh nhau lộn bậy. Tháo té ngựa chạy thoát. Các tướng cũng dần dần rút cỏ. Trương Phi đuổi theo. Tháo cầm cổ chạy. Khi chạy

zhòng jiang duo yǐ dài shang

，诸将各自脱身。张飞  
从后赶来。操迤逦奔逃  
，追兵渐远，回顾众将  
多已带伤。

- 4 zhèng xíng shí , jun shì bǐng  
yue : " qián miàn yǒu liǎng  
tiáo lù , qǐng wèn chéng  
xiāng cóng nǎ tiáo lù qù ? "  
cào wèn : " nǎ tiáo lù jìn ? "  
jun shì yue : " dà lù shao  
píng , què yuǎn wú shí yú lǐ .  
xiǎo lù tóu huá róng dào ,  
què jìn wǔ shí yú lǐ ; zhī shì  
dì zhǎi lù xiǎn , kēng kǎn  
nán xíng . " cào lìng rén  
shàng shan guān wàng , huí  
bào : " xiǎo lù shan bian yǒu  
shù chū yan qǐ ; dà lù bìng  
wú dòng jìng . " cào jiào qián  
jun biàn zǒu huá róng dào  
xiǎo lù . zhu jiang yue : "  
feng yan qǐ chǔ , bì yǒu jun  
mǎ , hé gù fǎn zǒu zhè tiáo  
lù ? " cào yue : " qǐ bù wén  
bing shu yǒu yún : xu zé shí  
zhi , shí zé xu zhi . zhu gé  
liàng duo móu , gù shǐ rén yú  
shan pì shao yan , shǐ wǒ  
jun bù gǎn cóng zhè tiáo  
shan lù zǒu , ta què fú bing  
yú dà lù děng zhe . wú liào yǐ  
dìng , pian bù jiào zhong ta jì ! "  
zhu jiang jie yue : " chéng  
xiāng miào suàn , rén bù kě  
jí . " suì lè bing zǒu huá róng  
dào . cǐ shí rén jie jí dào , mǎ  
jìn kùn fá . xi tóu làn é zhě fú

binh tiệm viễn, hồi cố chúng  
tướng đa dĩ đái thương.

đã xa. Tháo ngoảnh nhìn các  
tướng, thấy bị thương rất nhiều.

正行时，军士禀曰：“前面有两条路，请问丞相从那条路去？”操问：“那条路近？”军士曰：“大路稍平，却远五十余里。小路投华容道，却近五十余里；只是地窄路险，坑坎难行。”操令人上山观望，回报：“小路山边有数处烟起；大路并无动静。”操教前军便走华容道小路。诸将曰：“烽烟起处，必有军马，何故反走这条路？”操曰：“岂不闻兵书有云：虚则实之，实则虚之。诸葛亮多谋，故使人于山僻烧烟，使我军不敢从这条山路走，他却伏兵于大路等着。吾料已定，偏不教中他计！”诸将皆曰：“丞相妙算，人不可及。”遂勒兵走华容道。此时人皆饥

Chánh hành thời, quân sĩ bẩm  
viết: "Tiền diện hữu lưỡng điều  
lộ, thỉnh vấn thừa tướng tòng  
na điều lộ khú?" Thao vấn: "Na  
điều lộ cận?" Quân sĩ viết: "Đại  
lộ sảo bình, khuốc viễn ngũ  
thập dư lí. Tiều lộ đầu hoa dung  
đạo, khuốc cận ngũ thập dư lí;  
chỉ thị địa trách lộ hiểm, khanh  
khảm nan hành." Thao lệnh  
nhân thương sơn quan vọng,  
hồi báo: "Tiều lộ sơn biên hữu  
sô xử yên khởi; đại lộ tịnh vô  
động tĩnh." Thao giáo tiền quân  
tiện tàu hoa dung đạo tiều lộ.  
Chư tướng viết: "Phong yên  
khởi xứ, tất hữu quân mã, hà  
cô phản tàu giá điều lộ?" Thao  
viết: "Khởi bất văn binh thư hữu  
vân: hư tắc thật chi, thật tắc hư  
chi. Gia Cát Lượng đa mưu, cố  
sử nhân vu sơn tích thiêu yên,  
sử ngã quân bất cảm lòng giá  
điều sơn lộ tàu, tha khuốc phục  
binh vu đại lộ đẳng trú. Ngô liêu  
dĩ định, thiên bất giáo trung tha  
ké!" Chư tướng giải viết: "Thừa  
tương diệu toán, nhân bất khả  
cập." Toại lặc binh tàu hoa  
dung đạo. Thủ thời nhân giai  
cơ đảo, mã tần khốn pháp. Tiêu  
đầu lạn ngạch giả phù sách nhi  
hành, trúng tiễn trú thương giâ

Đang đi, quân sĩ bẩm rằng: -  
Trước mặt là ngã ba đường, xin  
hỏi thừa tướng đi đường nào?  
Tháo hỏi: - Đi đường nào cho  
gần? Quân sĩ bẩm: - Con đường  
lớn phẳng phiu lấm, nhưng xa  
hơn năm chục dặm; con đường  
nhỏ sang Hoa Dung gần năm  
chục dặm, nhưng hẹp và gồ ghề  
khó đi. Tháo sai người lên núi  
quan sát, người ấy trở xuống báo  
rằng: - Trong đường nhỏ có mấy  
chỗ khói bốc nghi ngút, đường  
lớn thì không thấy gì. Tháo truyền  
cho các tướng đi theo đường nhỏ  
Hoa Dung. Các tướng hỏi: - Có  
khói lửa, tất có mai phục, sao lại  
đi đường ấy? Tháo nói: - Các  
tướng không biết trong binh thư  
có câu "Hư là thực, thực là hư"  
à? Gia Cát Lượng khôn ngoan,  
cho nên sai người đốt lửa ở sườn  
núi hẻo lánh để ta không dám đi  
qua núi, rồi phục binh sẵn ở  
đường lớn. Ta đã biết tổng rồi,  
khi nào còn mắc mèo hắn. Các  
tướng đều nói: - Thừa tướng  
mưu cơ giỏi lắm, khó ai bì kịp!  
Rồi cùng nhau đem quân chạy  
theo lối Hoa Dung. Bấy giờ, quân  
mã mỏi mệt, thương binh phải  
gượng gạo dắt díu, cõng đỡ nhau  
mà đi, quần áo ướt sũng, tả tai;

cè ér xíng , zhong jiàn zhe  
qiāng zhě miǎn qiāng ér zǒu  
. yi jiǎ shi tòu , gè gè bù  
quán ; jun qì qí fan , fen fen  
bù zhěng : dà bàn jie shì ?  
líng dào shàng bèi gǎn de  
huang , zhī qí de tu mǎ , an  
pèi yi fú , jìn jie pao qì .  
zhèng zhí lóng dong yán hán  
zhi shí , qí kǔ hé kě shèng  
yán .

倒，马尽困乏。焦头烂额者扶策而行，中箭着枪者勉强而走。衣甲湿透，个个不全；军器旗幡，纷纷不整：大半皆是彝陵道上被赶得慌，只骑得秃马，鞍辔衣服，尽皆抛弃。正值隆冬严寒之时，其苦何可胜言。

5 cào jiàn qián jun tíng mǎ bù  
jìn , wèn shì hé gù . huí bào  
yue : " qián miàn shan pì lù  
xiǎo , yin zǎo chén xià yǔ ,  
keng qiàn nèi jí shuǐ bù liú ,  
ní xià mǎ tí , bù néng qián  
jìn . " cào dà nù , chì yue : "  
jun lǚ féng shan kai lù , yù  
shuǐ dié qiáo , qǐ yǒu ní nìng  
bù kan xíng zhí lǐ ! " chuán  
xià hào lìng , jiào lǎo ruò  
zhōng shāng jun shì zài hòu  
màn xíng , qiáng zhuàng zhě  
dan tǔ shù chái , ban cǎo  
yùn lú , tián sai dào lù . wù  
yào jí shí xíng dòng , rú wéi  
lìng zhě zhǎn . zhòng jun zhī  
de dou xià mǎ , jiù lù páng  
kǎn fá zhú mù , tián sai shan  
lù . cào kǒng hòu jun lái gǎn  
, lìng zhāng liáo , xǔ chǔ , xú  
? yǐn bǎi qí zhí dao zài shǒu  
, dàn chí mǎn zhě biàn zhǎn  
zhì . cǐ shí jun yǐ è fá , zhòng  
jie dào dì , cào hè lìng rén

mึễn cường nhi tầu. Y giáp  
tháp thấu, cá cá bắt toàn; quân  
khí kì phiên, phân phân bắt  
chỉnh: đại bán giai thị di làng  
đạo thương bị cản đắc hoảng,  
chỉ ky đắc ngốc mã, an bí y  
phục, tǎn giai phao khí. Chánh  
trị long đồng nghiêm hàn chi  
thời, kì khỗ hà khả thắng ngôn.

vũ khí cờ quạt xơ xác. Trong số  
này, phần nhiều bị đuổi riết ở  
đường Di Lăng mới rồi, chỉ còn  
cõi ngựa trắn, yên cương chẳng  
có. Vả đang lúc trời đông rét  
mướt, khổ não không sao kể xiết.

操见前军停马不进，问是何故。回报曰：“前面山僻路小，因早晨下雨，坑堑内积水不流，泥陷马蹄，不能前进。”操大怒，叱曰：“军旅逢山开路，遇水叠桥，岂有泥泞不堪行之理！”传下号令，教老弱中伤军士在后慢行，强壮者担土束柴，搬草运芦，填塞道路。务要即时行动，如违令者斩。众军只得都下马，就路旁砍伐竹木，填塞山路。操恐后军来赶，令张辽、许褚、徐晃引百骑执刀在手，但迟慢者便斩之。此时军已饿乏，

Thao kiến tiền quân đình mã  
bất tiến, vấn thị hà cố. Hồi báo  
viết: "Tiền diện sơn tích lộ tiểu,  
nhân tảo thẳn hạ vũng, khanh  
tiệm nội tích thủy bất lưu, nê  
hãm mã đẽ, bất năng tiền tiến."  
Thao đại nộ, sát viết: "Quân lữ  
phùng sơn khai lộ, ngộ thủy  
diệp kiều, khởi hữu nê nính bất  
kham hành chi lí!" Truyền hạ  
hiệu lệnh, giáo lão nhược trung  
thương quân sĩ tại hậu mạn  
hành, cường tráng giả đam thồ  
thúc sài, bàn thảo vận lô, điền  
tắc đạo lộ. Vụ yếu tức thời  
hành động, như vi lệnh giả  
trám. Chúng quân chỉ đắc đô  
hạ mã, tụt lộ băng khâm phạt  
trúc mộc, điền tắc sơn lộ. Thao  
khủng hậu quân lai cản, lệnh  
trương liêu, húa trữ, từ hoảng  
dẫn bách kỵ chấp đao tại thủ,  
dẫn trì mạn giả tiện trám chi.  
Thứ thời quân dĩ ngã pháp,  
chúng giai đảo địa, thao hát

Đang đi, Tháo thấy tiền quân  
dừng ngựa đứng lại. Tháo hỏi  
làm sao; quân quay về bảo rằng:  
- Đường hẻm chân núi, vì buổi  
sáng mưa to, nước đọng thành  
vũng, bùn lầy ngập vó ngựa, khó  
đi lấm. Tháo điên tiết, quát mắng:  
- Phép hành quân, gấp núi phải  
mở lối, gấp nước phải bắc cầu,  
có lẽ đâu bùn lầy không đi được?  
Lập tức truyền lệnh, cho quân già  
yếu và bị thương từ từ đi sau.  
Còn bao nhiêu quân cường tráng  
phải gánh đất, kiếm cỏ rác để đắp  
đường cho phẳng phiu; phải làm  
ngay để lấy đường đi, ai trái lệnh  
sẽ chém đầu. Quân sĩ được lệnh  
phải tụt xuống ngựa, đẵn tre chặt  
gỗ để lấp đường. Tháo lại sợ sau  
lưng có quân đuổi theo, sai  
Trương Liêu, Hứa Chủ, Từ  
Hoảng dẫn một trăm lính kỵ, tuốt  
gươm cầm sẵn trong tay, tên nào  
chặt chạp thì chém. Lúc này,  
quân sĩ đều đói mệt, lăn queo ra

mǎ jiàn tà ér xíng , sǐ zhě bù  
kě shèng shù . háo kū zhī  
sheng , yú lù bù jué . cáo nù  
yue : " sheng sǐ yǒu mìng ,  
hé ku zhì yǒu ! rú zài ku zhě  
lì zhǎn ! " san tíng rén mǎ : yí  
tíng luò hòu , yi tíng tián liǎo  
gou huò , yi tíng gen suí cáo  
cào . guò liǎo xiǎn jùn , lù  
shao píng tān . cáo huí gù  
zhǐ yǒu san bǎi yú qí suí hòu  
, bìng wú yì jiǎ páo kǎi zhěng  
qí zhě . cáo cui sù xíng .  
zhòng jiāng yue : " mǎ jìn fá  
yǐ , zhì hǎo shǎo xie . " cáo  
yue : " gǎn dào jīng zhōu  
jiāng xī wèi chí . " yòu xíng  
bù dào shù lǐ , cáo zài mǎ  
shàng yáng biān dà xiào .  
zhòng jiāng wèn : " chéng  
xiāng hé yòu dà xiào ? " cáo  
yue : " rén jie yán zhōu yú ,  
zhu gé liàng zú zhì duo móu  
, yǐ wú guān zhì , dào dǐ shì  
wú néng zhì bēi . ruò shǐ cǐ  
chǔ fú yì lǚ zhì shi , wú děng  
jie shù shǒu shòu fú yǐ . "  
yán wèi bì , yí shèng pào  
xiǎng , liǎng biān wǔ bǎi xiào  
dǎo shǒu bǎi kai , wèi shǒu  
dà jiāng guān yún cháng , tí  
qīng lóng dǎo , kuà chì tù mǎ  
, jié zhù qù lù .

6 cáo jun jiàn liǎo , wáng hún

众皆倒地，操喝令人马  
践踏而行，死者不可胜  
数。号哭之声，于路不  
绝。操怒曰：“生死有  
命，何哭之有！如再哭  
者立斩！”三停人马：  
一停落后，一停填了沟  
壑，一停跟随曹操。过  
了险峻，路稍平坦。操  
回顾止有三百余骑随  
后，并无衣甲袍铠整齐者  
。操催速行。众将曰：  
“马尽乏矣，只好少歇  
。”操曰：“赶到荆  
州息未迟。”又行不到  
数里，操在马上扬鞭大  
笑。众将问：“丞相何  
又大笑？”操曰：“人  
皆言周瑜、诸葛亮足智  
多谋，以吾观之，到底  
是无能之辈。若使此处  
伏一旅之师，吾等皆束  
手受缚矣。”  
言未毕，一声炮响，两  
边五百校刀手摆开，为  
首大将关云长，提青龙  
刀，跨赤兔马，截住去  
路。

操军见了，亡魂丧胆，

lệnh nhân mã tiến đạp nhi  
hành, tử giả bất khả thắng số.  
Hào khóc chi thanh, vu lộ bất  
tuyệt. Thao nộ viết: "Sinh tử  
hữu mệnh, hà khóc chi hữu!  
Như tái khóc giả lập trám!" Tam  
đình nhân mã: nhất đình lạc  
hậu, nhất đình điền liễu câu  
hác, nhất đình cân tùy tào thao.  
Quá liễu hiểm tuấn, lộ sáo bình  
thản. Thao hồi cổ chỉ hữu tam  
bách dư ky tùy hậu, tịnh vô y  
giáp bào khải chỉnh tề giả. Thao  
thôi tốc hành. Chúng tướng  
viết: "Mã tǎn pháp hĩ, chỉ hảo  
thiểu hiết." Thao viết: "Cản đáo  
kinh châu tương túc vị trí." Hựu  
hành bất đáo sổ lí, thao tại mã  
thượng dương tiên đại tiêu.  
Chúng tướng vấn: "Thừa tương  
hà hưu đại tiêu?" Thao viết:  
"Nhân giai ngôn chu du, Gia  
Cát lượng túc trí đa mưu, dĩ  
ngô quan chi, đáo đẽ thị vô  
năng chi bối. Nhược sử thử xử  
phục nhất lữ chi sư, ngô đặng  
giai thúc thủ thu phục hĩ.  
"Ngôn vị tất, nhất thanh pháo  
hưởng, lưỡng biên ngũ bách  
giáo dao thủ bǎi khai, vi thủ đại  
tướng quan vân trường, đẽ  
thanh long đao, khóa xích thỏ  
mã, tiệt trụ khứ lộ.

Thao quân kiến liễu, vong hồn

đường. Tháo thét người ngựa  
giẫm lên trên mà đi, chết hại  
không biết bao nhiêu, tiếng kêu  
khóc vang cả đường sá. Tháo  
giận, nói: - Sống chết có số, việc  
gì mà phải khóc? Hết đứa nào  
khóc nữa thì chém! Trong ba toán  
quân mã, một toán ở lại sau, một  
toán đi trước đáp đường, lắp hổ,  
còn một toán đi kèm với Tào  
Tháo. Đi khỏi quãng hiểm trở, ra  
đến đường cái phẳng phiu hơn.  
Tháo ngoảnh lại thấy chỉ còn hòn  
ba trăm quân mã, quần áo tả tơi.  
Tháo giục đi cho mau. Các tướng  
thưa: - Người ngựa kiệt sức quá  
rồi, xin cho tạm nghỉ một chút!  
Tháo nói: - Đến hòn Kinh Châu,  
sẽ nghỉ cũng vừa! Lại đi được độ  
vài dặm. Tháo ngồi trên ngựa, gio  
roi cười sảng sắc lên. Các tướng  
hỏi: - Thừa tướng lại cười gì thế?  
Tháo nói: - Người ta khen Chu  
Du, Gia Cát Lượng lăm mưu  
nhiều trí nhưng theo ta, chỉ là lũ  
xoàng thôi. Nếu họ phục săn một  
toán quân ở đây, thì chúng ta  
đành khoanh tay chịu trói cả.  
Tháo nói chưa dứt lời, tiếng pháo  
đầu lại nổ lên đúng đùng, hai bên  
nǎm trăm quân đao phủ dàn ra, đi  
đầu là quan Vân Trường cầm  
thanh long đao, cưỡi ngựa xích  
thố, chắn ngang đường đi.

Quân Tào nhìn thấy, ba hòn bảy

sàng dǎn , miàn miàn xiāng qù . cáo yue : " jí dào cǐ chū , zhì de jué yǐ sī zhàn ! " zhòng jiang yue : " rén zòng rán bù qiè , mǎ lì yǐ fá , an néng fù zhàn ? " chéng yù yue : " mǒu sù zhī yún cháng ào shàng ér bù rěn xià , qì qiǎng ér bù líng ruò ; en yuàn fēn míng , xìn yì sù zhù . chéng xiāng jiù rì yǒu en yú bǐ , jin zhì qín zì gào zhì , kě tuo cǐ nán . " cáo cóng qí shuo , jí zòng mǎ xiàng qían , qiè shen wèi yún cháng yue : " jiāng jun bié lái wú yàng ! " yún cháng yì qiè shen dá yue : " guan mǒu fèng jun shi jiàng lìng , děng hòu chéng xiāng duo shí . " cáo yue : " cáo cáo bing bài shì wéi , dào cǐ wú lù , wàng jiāng jun yǐ xí rì zhì qíng wèi zhòng . " yún cháng yue : " xí rì guan mǒu sui méng chéng xiāng hòu en , rán yǐ zhǎn yán liáng , zhu wén chǒu , jiē bái mǎ zhí wéi , yǐ fèng bào yǐ . jin rì zhì shì , qǐ gǎn yǐ sì fèi gong ? " cáo yue : " wǔ guan zhǎn jiāng zhí shí , huán néng jì fǒu ? dà zhàng fu yǐ xìn yì wèi zhòng . jiāng jun shen míng " chun qiu , qǐ bù zhì yǔ gong zhī si zhuī zì zhuó rú zì zhì shì hu ? " yún cháng shì gè yì zhòng rú shan zhī rén , xiǎng qǐ dang rì cáo cáo xǔ duo en yì , yǔ hòu lái wǔ guan zhǎn

面面相觑。操曰：“既到此处，只得决一死战！”众将曰：“人纵然不怯，马力已乏，安能复战？”程昱曰：“某素知云长傲上而不忍下，欺强而不凌弱；恩怨分明，信义素著。丞相旧日有恩于彼，今只亲自告之，可脱此难。”操从其说，即纵马向前，欠身谓云长曰：“将军别来无恙！”云长亦欠身答曰：“关某奉军师将令，等候丞相多时。”操曰：“曹操兵败势危，到此无路，望将军以昔日之情为重。”云长曰：“昔日关某虽蒙丞相厚恩，然已斩颜良，诛文丑，解白马之围，以奉报矣。今日之事，岂敢以私废公？”操曰：“五关斩将之时，还能记否？大丈夫以信义为重。将军深明《春秋》，岂不知庾公之斯追子濯孺子之事乎？”云长是个义重如山之人，想起当日曹操许多

tang đắm, diện diện tướng thứ. Thao viết: "Kí đáo thủ xứ, chỉ đắc quyết nhất tử chiến!" Chúng tướng viết: "Nhân túng nhiên bất khiếp, mã lực dĩ pháp, an năng phục chiến?" Trình Dục viết: "Mỗ tő tri vân trường ngọa thượng nhi bất nhẫn hạ, khí cường nhi bất lăng nhược; ân oán phân minh, tín nghĩa tố trú. Thùa tướng cựu nhật hữu ân vu bỉ, kim chỉ thân tự cáo chí, khả thoát thử nan." Thao tòng kì thuyết, túc túng mã hướng tiền, khiếm thân vị vân trường viết: "Tướng quân biệt lai vô dạng!" Vân trường diệc khiếm thân đáp viết: "Quan mỗ phụng quân sự tương lệnh, đẳng hậu thừa tương đa thời." Thao viết: "Tào thao binh bại thế nguy, đáo thử vô lộ, vọng tướng quân dĩ tích nhật chi tình vi trọng." Vân trường viết: "Tích nhật quan mỗ tuy mông thừa tương hậu ân, nhiên dĩ trảm nhan lương, tru văn sửu, giải bạch mã chí vi, dĩ phụng báo hĩ. Kim nhật chí sự, khởi cảm dĩ tư phê công?" Thao viết: "Ngũ quan trảm tương chí thời, hoàn năng kí phủ? Đại trượng phu dĩ tín nghĩa vi trọng. Tướng quân thâm minh (Xuân thu), khởi bất tri dữu công chí tư truy từ trặc nhụ tử chí sự hò?" Vân trường thị cá nghĩa trọng như sơn chí nhân, tướng khởi đương nhật tào thao hứa đa ân nghĩa, dữ hậu lai ngũ quan trảm tương

vía lên mây cả, ngơ ngác nhìn nhau, Tháo bảo các tướng rằng: - Đã đến đường đất này, chỉ còn liều chết mà đánh thôi! Các tướng nói: - Người tuy còn có thể địch nổi, nhưng ngựa thì đã kiệt sức quá rồi, đánh sao được nữa? Trình Dục nói: - Tôi vẫn biết Vân Trường vốn kiêu ngạo với người trên, nhưng không chấp kẽ dưới; coi thường người khỏe, nhưng không nỡ hiếp người yếu; ân oán phân minh, tín nghĩa rõ ràng. Thùa tướng khi xưa có ân tình với ông ấy, nay nên thân ra kêu cầu, họa may mới thoát được nạn này. Tào Tháo nghe lời, té ngựa ra nghiêng mình nói với Vân Trường: Tướng quân lâu nay vẫn mạnh khỏe chứ? Vân Trường cũng nghiêng mình đáp lại: - Tôi phụng mệnh quân sự, đợi thùa tướng ở đây đã lâu. Tháo nói: - Tháo tôi thua trận, thế nguy, đến đây không còn đường nào nữa. Xin tướng quân nghĩ đến tình nghĩa khi xưa làm trọng. Vân Trường nói: - Trước đây, tôi tuy đội ơn sâu của Thùa tướng, nhưng đã chém Nhan Lương, Văn Sú, giải vây thành Bạch Mã, để đèn đáp rồi. Còn việc hôm nay tôi đâu dám vị chút tình riêng mà bỏ việc công cho được. Tháo nói: - Thế tướng quân còn nhớ đến việc qua năm cửa ải chém sáu tướng không? Đại trượng phu phải trọng điều tín nghĩa. Tướng quân thông hiểu sách Xuân Thu, há không biết việc Dữu Công Chi

jiang zhì shì , rú hé bù dòng  
xin ? yóu jiàn cáo jun huáng  
huáng , jie yù chuí lèi , yi fa  
xin zhong bù rěn . yú shì bǎ  
mǎ tóu lè huí , wèi zhòng jun  
yue : " sì sǎn bāi kai . " zhè  
gè fēn míng shì fàng cáo cào  
de yì sī . cáo jiàn yún cháng  
huí mǎ , biàn hé zhòng jiang  
yi qí chong jiang guò qu .  
yún cháng huí shen shí , cáo  
cào yǐ yǔ zhòng jiang guò qu  
le . yún zhǎng dà hè yǐ  
sheng , zhòng jun jie xià mǎ  
, ku bài yú dì . yún cháng yù  
jia bù rěn . zhèng yóu yù  
xiān , zhang liáo zòng mǎ ér  
zhì . yún cháng jiàn liǎo , yòu  
dòng gù jiù zhì qíng , cháng  
tàn yī shēng , bìng jie fàng  
qù . hòu rén yǒu shi yue : "  
cáo mán bing bài zǒu huá  
róng , zhèng yǔ guan gong  
xiá lù féng . zhi wèi dang chu  
en yì zhòng , fàng kai jin suǒ  
zǒu jiao lóng . "

7 cáo cào jì tuo huá róng zhī  
nán . xíng zhì gǔ kǒu , huí gù  
suǒ suí jun bing , zhǐ yǒu èr  
shí qí qí . bǐ jí tian wǎn , yǐ jìn  
nán jùn , huǒ bǎ qí míng , yǐ  
cù rén mǎ lán lù . cáo dà jīng  
yue : " wú mìng xiū yǐ ! " zhi  
jiàn yì qún shào mǎ chōng  
dào , fang rèn de shì cáo rén  
jun mǎ . cáo cái xin an . cáo

恩义，与后来五关斩将之事，如何不动心？又见曹军惶惶，皆欲垂泪，一发心中不忍。于是把马头勒回，谓众军曰：“四散摆开。”这个分明是放曹操的意思。操见云长回马，便和众将一齐冲将过去。云长回身时，曹操已与众将过去了。云长大喝一声，众军皆下马，哭拜于地。云长愈加不忍。正犹豫间，张辽纵马而至。云长见了，又动故旧之情，长叹一声，并皆放去。后人有诗曰：“曹瞒兵败走华容，正与关公狭路逢。只为当初恩义重，放开金锁走蛟龙。”

曹操既脱华容之难。行至谷口，回顾所随军兵，止有二十七骑。比及天晚，已近南郡，火把齐明，一簇人马拦路。操大惊曰：“吾命休矣！”只见一群哨马冲到

chi sự, như hà bất động tâm? Hữu kiến tào quân hoàng hoàng, giai dục thùy lệ, nhát phát tâm trung bất nhẫn. Vu thị bả mã đầu lặc hồi, vị chúng quân viết: "Tứ tán bãi khai." Giá cá phân minh thị phóng tào thao đích ý tú. Thao kiến vân trường hồi mã, tiện hòa chúng tướng nhát tè trùng tướng quá khứ. Vân trường hồi thân thời, tào thao dĩ dữ chúng tướng quá khứ liễu. Vân trường đại hát nhát thanh, chúng quân giao hạ mã, khốc bái vu địa. Vân trường dữ già bất nhẫn. Chánh do dự gian, trương liêu túng mã nhi chí. Vân trường kiến liễu, hựu động cố cựu chi tình, trương thán nhát thanh, tinh giai phóng khứ. Hậu nhân hưu thi viết: "Tào man binh bại tấu hoa dung, chánh dữ quan công hiệp lộ phùng. Chỉ vi đương sơ ân nghĩa trọng, phóng khai kim tảo tấu giao long."

Tư đuổi theo Tào Chạc Nhũ Tử đó ư? Vân Trường xưa nay vẫn là người trọng nghĩa, nhớ đến ân tình Tào Tháo khi xưa đãi mình rất hậu và việc ra khỏi năm cửa ải chém sáu tướng, không khỏi không động lòng. Vả lại, trông thấy quân Tào đứa nào cũng rơm rớm nước mắt, đứng run cầm cập, lòng càng không nỡ. Bởi thế, quay ngựa lại bảo quân sĩ rằng: "Bốn mặt dãn cả rai!" rõ ràng có ý tha cho tào Tháo. Tháo thấy vậy, liền cùng với các tướng kéo ồ cǎi đi. Vân Trường quay ngựa lại, thì Tào Tháo đã đi qua rồi. Vân Trường quát to lên một tiếng, quân Tào vội xuống ngựa, quỳ lạy, xụt xùi khóc lóc. Vân Trường càng không nỡ, còn đang do dự thì Trương Liêu té ngựa vừa đến. Vân Trường lại nhớ đến tình bạn cũ, thở dài một tiếng, thả cho đi hết. Người sau có thơ rằng: Tào Man thua chạy đến Hoa Dung. Khéo đâu đường hèm gặp Quan công. Chỉ vì tình nghĩa còn ghi tac. Nên để rồng tù thoát xuống sông.

Tào thao kí thoát hoa dung chi nan. Hành chí cốc khẩu, hồi có sở tùy quân binh, chỉ hữu nhị thập thất ky. Bỉ cập thiên văn, dĩ cận nam quận, hỏa bả tè minh, nhát thốc nhân mã lan lộ. Thao đại kinh viết: "Ngô mệnh hưu hỉ!" Chỉ kiến nhát quân tiêu mã trùng đáo, phương nhận đắc thị tào nhân quân mã. Thao

Tháo thoát được nạn Hoa Dung, ra khỏi cửa rừng, ngoảnh lại trông quân mình chỉ còn hai mươi bảy tên lính kỵ. Mãi đến chiều tối, sắp tới Nam Quận, lại thấy lửa bốc sáng rực, một đội quân mã kéo ra chặn đường. Tháo hoảng quá, nói: - Thôi! Mạng ta đến đây là hết! Một lát, tiền quân lại giàn, té ra quân mã của Tào Nhân.

ré jie zhe , yán : " sui zhì  
bìng bài , bù gǎn yuǎn lí , zhí  
de zài fù jìn yíng jie . " cào  
yue : " jǐ yǔ rǔ bù xiāng jiàn  
yě ! " yú shì yǐn zhòng rù nán  
jūn an xie . suí hòu zhāng  
liáo yě dào , shuo yún cháng  
zhí dé . cào diǎn jiàng xiào ,  
zhōng shāng zhě jí duo , cào  
jie lìng jiāng xī . cáo rén zhì  
jiǔ yǔ cào jiē mèn . zhòng  
móu shì ju zài zuò . cào hu  
yǎng tiān dà tòng . zhòng  
móu shì yue : " chéng xiāng  
yú hǔ ku zhōng táo nán zhí  
shí , quán wú jù qiè ; jin dào  
chéng zhōng , rén yǐ de shí  
mǎ yǐ de liào , zhèng xu  
zhěng dùn jun mǎ fù chóu ,  
hé fān tòng ku ? " cào yue : "  
wú ku guo fèng xiào ěr ! ruò  
fèng xiào zài , jué bù shǐ wú  
yǒu cǐ dà shi yě ! " suì chuí  
xiong dà ku yue : " ai zai ,  
fèng xiào ! tòng zai , fèng  
xiào ! xí zai ! fèng xiào ! "  
zhòng móu shì jie mò rán zì  
cán . cì rì , cáo huàn cáo rén  
yue : " wú jin zàn huí xǔ dou  
, shou shí jun mǎ , bì lái bào  
chóu . rǔ kě bǎo quán nán  
jūn . wú yǒu yì jì , mì liù zài  
cǐ , fei jí xiù kai , jí zé kai zhì  
yi jí ér xíng , shǐ dong wú bù  
gǎn zhèng shì nán jūn . " rén  
yue : " gé féi , xiāng yáng ,  
shéi kě bǎo shǒu ? " cào yue  
: " jīng zhōu tuo rǔ guǎn lǐng  
; xiāng yáng wú yǐ bo xià hóu  
dun shǒu bǎ ; gé féi zuì wèi

，方认得是曹仁军马。操才心安。曹仁接着，言：“虽知兵败，不敢远离，只得在附近迎接。”操曰：“几与汝不相见也！”于是引众入南郡安歇。随后张辽也到，说云长之德。操点将校，中伤者极多，操皆令将息。曹仁置酒与操解闷。众谋士俱在座。操忽仰天大恸。众谋士曰：“丞相于虎窟中逃难之时，全无惧怯；今到城中，人已得食，马已得料，正须整顿军马复仇，何反痛哭？”操曰：“吾哭郭奉孝耳！若奉孝在，决不使吾有此大失也！”遂捶胸大哭曰：“哀哉，奉孝！痛哉，奉孝！惜哉！奉孝！”众谋士皆默然自慚。次日，操唤曹仁曰：“吾今暂回许都，收拾军马，必来报仇。汝可保全南郡。吾有一计，密留在此，非急休开，急则开之。依计而行，使东吴不敢正视南

tài tâm an. Tào nhân tiếp trú, ngôn: "Tuy tri binh bại, bất cảm viễn lì, chỉ đắc tại phụ cận nghênh tiếp." Thao viết: "Kỉ dữ nhữ bất tương kiến dã!" Vu thị dẫn chúng nhập nam quận an hiết. Tùy hậu thương liêu dâ đáo, thuyết vân trường chi đức. Thao điểm tương giáo, trung thương giả cực đa, thao giai lệnh tương túc. Tào nhân trí túu dữ thao giải muộn. Chúng mưu sĩ câu tại tọa. Thao hốt ngưỡng thiên đại đồng. Chúng mưu sĩ viết: "Thùa tương vu hổ quật trung đào nan chi thời, toàn vô cụ khiếp; kim đáo thành trung, nhân dĩ đắc thực, mǎ dĩ đắc liêu, chánh tu chỉnh đốn quân mã phục cùu, hà phản thống khốc?" Thao viết: "Ngô khóc quách phụng hiếu nhỉ! Nhược phụng hiếu tại, quyết bất sử ngô hữu thủ đại thất dã!" Toại chủy hung đại khóc viết: "Ai tai, phụng hiếu! Thóng tai, phụng hiếu! Tích tai! Phụng hiếu!" Chúng mưu sĩ gai mặc nhiên tự tặc. Thứ nhật, thao hoán tào nhân viết: "Ngô kim tạm hồi hứa đô, thu thập quân mã, tất lai báo cùu. Nhữ khả bảo toàn nam quận. Ngô hữu nhất kế, mật lưu tại thủ, phi cấp huu khai, cấp tắc khai chi. Y kế nhi hành, sử đồng ngô bất cảm chánh thị nam quận." Nhân viết: "Hợp phì, tương dương, thùy khả bảo thủ?" Thao viết: "Kinh châu thác nhữ quản lĩnh; tương

Tháo bấy giờ mới hoàn hồn. Tào Nhân ra nghênh tiếp và nói: - Tuy biết tin thua trận, nhưng không dám bỏ thành đi cứu, nên đóng ở gần để nghênh tiếp. Tháo nói: - Ta suýt nữa không được trông thấy nhà ngươi! Bèn dẫn quân vào Nam Quận nghỉ ngơi. Tiếp đó Trương Liêu cũng về tới nơi, thuật lại chuyện nhân đức của Văn Trường. Tháo kiêm lại các tướng thấy nhiều người bị thương lâm, bèn cho phép nghỉ ngơi cả ở đó. Tào Nhân mở tiệc rượu để Tào Tháo giải buồn, có đủ mặt các mưu sĩ. Tháo bỗng nhiên ngẩng mặt lên khóc hu hu. Các mưu sĩ hỏi: - Khi thừa tướng ở trong hang hổ trốn nạn, còn chẳng sợ hãi gì. Nay đã về đến thành nhà, người được ăn uống thảnh thoảng, ngựa được nghỉ ngơi dưỡng sức, lẽ ra nên thu xếp quân mã, để đánh báo thù, việc gì phải khóc? Tháo nói: - Ta khóc Quách Phụng Hiếu đó. Nếu Phụng Hiếu còn sống thì không đến nỗi có trận thua này. Nói rồi vỗ bành bạch vào bụng và khóc rằng: - Thương xót thay Phụng Hiếu! Đau đớn thay Phụng Hiếu! Mến tiếc thay Phụng Hiếu! Các mưu sĩ ai cũng hổ thẹn, nín lặng chẳng ai nói gì cả. Hôm sau, Tháo gọi Tào Nhân vào bảo rằng: - Ta nay phải về Hứa Đô, thu xếp quân mã, để đánh báo thù. Người cần giữ vững lấy Nam Quận. Ta có một mật kế trong phong giấy này, khiến Đông Ngô không dám

jīn yào zhī dì , wú lìng zhang  
liáo wèi zhǔ jiāng , lè jìn , lǐ  
diǎn wèi fù jiāng , bǎo shǒu  
cǐ dì . dàn yǒu huǎn jí , fei  
bào jiāng lái . " cào fēn bō yǐ  
dìng , suì shàng mǎ yǐn  
zhòng ben huí xǔ chang .  
jīng zhōu yuán jiàng wén wǔ  
gè guān , yí jiù dài huí xǔ  
chang diào yòng . cáo rén zì  
qiǎn cáo hóng jù shǒu ? líng  
, nán jùn , yǐ fáng zhōu yú .

郡。”仁曰：“合淝、  
襄阳，谁可保守？”操  
曰：“荆州托汝管领；  
襄陽吾已拨夏侯惇守把；  
合淝最为紧要之地，  
吾令张辽为主将，乐进  
、李典为副将，保守此  
地。但有缓急，飞报将  
来。”操分拨已定，遂  
上马引众奔回许昌。荆  
州原降文武各官，依旧  
带回许昌调用。曹仁自  
遣曹洪据守彝陵、南郡  
，以防周瑜。

8 què shuo guan yún cháng  
fàng liǎo cáo cào , yǐn jun zì  
huí . cǐ shí zhu lù jun mǎ , jie  
de mǎ pí , qì xiè , qíán liáng ,  
yǐ huí xià kǒu ; dù yún cháng  
bù huò yí rén yí qí , kōng  
shēn huí jiàn xuán dé . kǒng  
míng zhèng yǔ xuán dé zuò  
hè , hu bào yún cháng zhì .  
kǒng míng máng lí zuò xí ,  
zhí pei xiāng yíng yue : " qiè  
xǐ jiāng jun lì cǐ gài shì zhì  
gong , yǔ pǔ tian xià chū dà  
hài . hé yí yuǎn jie qìng hè ! "  
yún cháng mò rán . kǒng  
míng yue : " jiāng jun mò fei  
yin wú děng bù céng yuǎn jie  
, gù ēr bù lè ? " huí gù zuò  
yóu yue : " rǔ děng yuǎn hé  
bù xiān bào ? " yún cháng

却说关云长放了曹操，  
引军自回。此时诸路军  
马，皆得马匹、器械、  
钱粮，已回夏口；独云  
长不获一人一骑，空身  
回见玄德。孔明正与玄  
德作贺，忽报云长至。  
孔明忙离坐席，执杯相  
迎曰：“且喜将军立此  
盖世之功，与普天下除  
大害。合宜远接庆贺！”  
云长默然。孔明曰：  
“将军莫非因吾等不曾  
远接，故尔不乐？”回顾  
左右曰：“汝等缘何

dương ngô dĩ bát hạ hầu đôn  
thủ bắc; hợp phì tối vi khẩn yếu  
chi địa, ngô lệnh trương liêu vi  
chủ tướng, nhạc tiền, lý diển vi  
phó tướng, bảo thủ thủ địa.  
Đã hữu hoãn cấp, phi báo  
tương lai." Thao phân bát dĩ  
định, toại thương mã dẫn  
chung bôn hồi hứa xương. Kinh  
châu nguyên hàng văn võ các  
quan, y cựu đái hồi hứa xương  
diều dụng. Tào nhân tự khiễn  
tào hồng cư thủ di lăng, nam  
quận, dĩ phòng chu du.

nhóm ngó Nam Quận nữa. Tào  
Nhân bắc: - Còn Hợp Phi,  
Tương Dương, thì nên giao cho  
ai giữ? Tháo nói: - Kinh Châu  
giao cho người trông nom; Tương  
Dương ta đã sai Hạ Hầu Đôn đến  
giữ rồi. Còn Hợp Phì là nơi hiểm  
yếu nhất ta sai Trương Liêu làm  
chủ tướng, Lý Điển, Nhạc Tiền  
làm phó tướng, trấn thủ đất ấy.  
Nếu có việc gì nguy cấp thì phi  
báo cho ta biết. Tháo dặn dò đâu  
đấy, rồi dẫn các tướng lên ngựa  
về Hứa Đô, lại đem theo cả các  
quan văn võ đã hàng ở Kinh  
Châu đi, Tào Nhân sai Tào Hồng  
giữ Di Lăng và Nam Quận, để  
phòng Chu Du đến cướp.

Khước thuyết quan vân trường  
phóng liễu tào thao, dẫn quân  
tự hồi. Thủ thời chư lộ quân  
mã, gai đắc mã thất, khí giới,  
tiền lương, dĩ hồi hạ khẩu; độc  
vân trường bắt hoạch nhất  
nhân nhất ky, không thân hồi  
kiến huyền đức. Khổng minh  
chánh dũng huyền đức tác hạ, hốt  
báo vân trường chí. Khổng  
minh mang li tọa tịch, chấp bôi  
tương nghênh viết: "Thả hỉ  
tướng quân lập thủ cái thế chi  
công, dũng phô thiên hạ trừ đại  
hại. Hợp nghị viễn tiếp khánh  
hạ!" Vân trường mặc nhiên.  
Khổng minh viết: "Tướng quân  
mặc phi nhân ngô đảng bất  
tảng viễn tiếp, cố nhĩ bất  
nhạc?" Hồi có tá hữu viết: "Nhữ

Lại nói, Quan Văn Trường tha  
Tào Tháo, rồi dẫn quân trở về.  
Bấy giờ các đạo quân đều bắt  
được ngựa, khí giới, tiền lương,  
đem cả về Hạ Khẩu. Chỉ có Văn  
trường về tay không, ra mắt  
Huyền Đức. Khổng Minh đang  
chúc mừng Huyền Đức, thấy nói  
Văn Trường đến, vội vàng đứng  
lên cầm chén rượu ra đón và nói  
rằng: - Mừng tướng quân lập  
được công to nhất một đời, và trừ  
được hại lớn cho cả thiên hạ!  
Đáng lẽ tôi phải ra tận xa đón  
mừng mới phải! Văn Trường nín  
lặng chẳng nói gì. Khổng Minh lại  
nói: - Hay là tại chúng tôi không  
ra ngoài xa đón tiếp, cho nên  
tướng quân không bằng lòng  
chẳng? Rồi ngoanh lại bảo tă

yue : " guan mǒu tè lái qǐng  
sǐ . " kǒng míng yue : " mò  
fei cáo cào bù céng tóu huá  
róng dào shàng lái ? " yún  
cháng yue : " shì cóng nǎ lǐ  
lái . guan mǒu wú néng , yin  
cǐ bēi ta zǒu tuo . " kǒng  
míng yue : " ná de shèn jiàng  
shì lái ? " yún cháng yue : "  
jie bù céng ná . " kǒng míng  
yue : " cǐ shì yún cháng  
xiǎng cáo cào xí rì zhì en ,  
gù yì fàng liǎo . dàn jì yǒu  
jun lìng zhuàng zài cǐ , bù de  
bù àn jun fǎ . " suì chí wǔ shì  
tui chu zhǎn zhī . zhèng shì :  
pàn jiang yi sǐ chóu zhī jǐ ,  
zhì lìng qian qiu yǎng yì  
ming . wèi zhì yún cháng  
xìng mìng rú hé , qiè kàn xià  
wén fēn jiě .

不先报？”云长曰：“关某特来请死。”孔明曰：“莫非曹操不曾投华容道上来？”云长曰：“是从那里来。关某无能，因此被他走脱。”孔明曰：“拿得甚将士来？”云长曰：“皆不曾拿。”孔明曰：“此是云长想曹操昔日之恩，故意放了。但既有军令状在此，不得不按军法。”遂叱武士推出斩之。正是：拚将一死酬知己，致令千秋仰义名。未知云长性命如何，且看下文分解。

đảng duyên hà bắt tiên báo?"  
Vân trường viết: "Quan mỗ đặc  
lai thỉnh tử." khồng minh viết:  
"Mạc phi tào thao bắt tằng đầu  
hoa dung đạo thượng lai?" Vân  
trường viết: "Thị tòng na lí lai.  
Quan mỗ vô năng, nhân thủ bị  
tha tẩu thoát." khồng minh viết:  
"Nã đắc thậm tướng sĩ lai?"  
Vân trường viết: "Giai bắt tằng  
nã." khồng minh viết: "Thủ thị  
vân trường tướng tào thao tích  
nhật chi ân, cố ý phóng liễu.  
Đã kí hữu quân lệnh trạng tại  
thủ, bắt đắc bắt án quân pháp."  
toại sát võ sĩ thôi xuất trảm chí.  
Chánh thị: biện tương nhất tử  
thù tri kỷ, trí lệnh thiên thu  
ngưỡng nghĩa danh. Vị tri vân  
trường tính mêm như hà, thả  
khán hạ văn phân giải

hữu: - Sao các ngươi không báo  
tin cho ta biết trước? Vân trường  
nói: - Tôi xin đến chịu tội. Không  
Minh nói: - Hay là Tào Tháo  
không chạy qua đường Hoa  
Dung, chẳng? Vân trường đáp: -  
Chính hắn chạy qua đường ấy,  
nhưng vì tôi bắt tài, nên hắn chạy  
thoát được. Không Minh hỏi: -  
Thế có bắt được tướng sĩ nào  
không? Vân Trường đáp: - Không  
bắt được gì cả. Không Minh nói:  
Thôi! Chắc là Vân Trường nghĩ  
đến ân Tào tháo khi xưa, cố ý tha  
cho hắn rồi. Tờ cam kết hiện còn  
ở đây, không thể không chiểu  
theo quân luật được! Liền quát võ  
sĩ lôi Vân Trường ra chém: Đó là:  
Cũng liều một chết đền ơn cũ.  
Nên để nghìn thu nức tiếng thơm  
Chưa biết tính mạng Vân Trường  
ra thế nào, xem đến hồi sau sẽ  
rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
051  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo kǒng míng yù zhǎn yún cháng , xuán dé yue : " xí wú san rén jié yì shí , shì tòng sheng sǐ . jin yún cháng sui fàn fǎ , bù rěn wéi què qián méng . wàng quán jì guò , róng jiāng gōng shú zuì . " kǒng míng fang cái ráo liǎo . qiè shuo zhōu yú shou jun diǎn jiāng , gè gè xù gong , shen bào wú hóu . suǒ de jiàng zú , jìn xíng fa fù dù jiāng , dà kào san jun , suì jìn bīng gōng qū nán jùn . qián duì lín jiāng xià zhài , qián hòu fen wǔ yíng .

3 zhou yú ju zhong . yú zhèng yǔ zhòng shàng yì zheng jìn zhì cè , hu bào : " liú xuán dé shǐ sun gan lái yǔ dou du zuò hè . " yú mìng qǐng rù . gan shi lǐ bì , yán : " zhǔ gong tè mìng gan bài xiè dou du dà dé , yǒu báo lǐ shàng xiàn . " yú wèn yue : " xuán dé zài hé chǔ ? "

**第五十一回  
曹仁大战东吴兵  
孔明一气周公瑾**

却说孔明欲斩云长，玄德曰：“昔吾三人结义时，誓同生死。今云长虽犯法，不忍违却前盟。望权记过，容将功赎罪。”孔明方才饶了。且说周瑜收军点将，各各叙功，申报吴侯。所得降卒，尽行发付渡江，大犒三军，遂进兵攻取南郡。前队临江下寨，前后分五营。

周瑜居中。瑜正与众商议征进之策，忽报：“刘玄德使孙乾来与都督作贺。”瑜命请入。乾施礼毕，言：“主公特命乾拜谢都督大德，有薄礼上献。”瑜问曰：“玄德在何处？”

**Đệ ngũ thập nhất hồi tào  
nhân đại chiến đông ngô  
binh khồng minh nhất khí  
chu công cản**

Khước thuyết khồng minh dục trảm vân trường, huyền đức viết: "Tích ngô tam nhân kết nghĩa thời, thê đồng sinh tử. Kim vân trường tuy phạm pháp, bất nhẫn vi khước tiền minh. Vọng quyền kí quá, dung tương công thực tội." Khồng minh phương tài nhiều liễu. Thả thuyết chu du thu quân điểm tướng, các các tự công, thân báo ngô hầu. Sở đắc hàng tốt, tǎn hành phát phó độ giang, đại khao tam quân, toại tiền binh công thủ nam quận. Tiền đội lâm giang hạ trại, tiền hậu phân ngũ doanh.

Chu du cư trung. Du chánh dữ chúng thương nghị chinh tiến chi sách, hốt báo: "Lưu huyền đức sử tôn kiền lai dữ đô đốc tác hạ." Du mệnh thỉnh nhập. Kiền thi lễ tất, ngôn: "Chúa công đặc mệnh kiền bái tạ đô đốc đại đức, hữu bạc lễ thượng hiến." Du vấn viết: "Huyền đức tại hà xú?"

**HÒI 51 Tào Nhân đại chiến  
quân Đông Ngô; Khồng Minh  
chọc tức Chu Công Cản.**

Lại nói Khồng Minh định chém Vân Trường. Huyền Đức nói: - Trước kia khi ba anh em tôi kết nghĩa, đã thề cùng sống chết có nhau. Nay Vân Trường tuy phạm pháp, nhưng tôi không nỡ trái lời thề trước. Vậy xin hãy tạm ghi tôi lại đây, để lập công chuộc tội. Không Minh mới tha. Nói về Chu Du quân điểm tướng, xét thường công lao rồi báo tin cho Ngô hầu biết. Bao nhiêu quân hàng Du đem cả sang Trường Giang mở tiệc rất to, khao thường ba quân, rồi tiến đánh Nam Quận. Tiền đội đến bờ sông, trước sau đóng năm trại.

Chu Du ở trại giữa. Du đang cùng tướng sĩ bàn kế đánh, thì có tin báo Huyền Đức sai Tôn Càn đến mừng. Du cho mời vào. Càn chào hỏi xong, nói rằng: - Chúa công tôi sai đến bái tạ đức lớn của đô đốc, có chút lễ mọn dâng lên. Du hỏi: - Huyền Đức nay ở đâu?

4 gan dá yue : " xiàn yí bing tún yóu jiang kǒu . " yú jīng yue : " kǒng míng yì zài yóu jiang fǒu ? " gan yue ; " kǒng míng yǔ zhǔ gong tòng zài yóu jiang . " yú yue : " zú xià xian huí , mǒu qin lái xiāng xiè yě . " yú shou liǎo lǐ wù , fa fù sun gan xian huí . sù yue : " què cái dou du wèi hé shi jīng ? " yú yue : " liú bēi tún bing yóu jiang , bì yǒu qū nán jùn zhì yì . wǒ děng fèi liǎo xǔ duo jun mǎ , yòng liǎo xǔ duo qián liáng , mù xià nán jùn fǎn shǒu kě de ; bǐ děng xìn huái bù rén , yào jiù xiān chéng , xu fàng zhe zhōu yú bù sī ! " sù yue : " dang yòng hé cè tuì zhì ? " yú yue : " wú zì qù hé ta shuo huà . hǎo biàn hǎo ; bù hǎo shí , bù děng ta qǔ nán jùn , xian jié guǒ liǎo líu bēi ! " sù yue : " mǒu yuàn tòng wǎng . " yú shì yú yǔ lǚ sù yǐn san qian qing qí , jìng tóu yóu jiang kǒu lái . xian shuo sun gan huí jiàn xuán dé , yán zhōu yú jiang qín lái xiāng xiè . xuán dé nǎi wèn kǒng míng yue : " lái yì ruò hé ? " kǒng míng xiào yue : " nǎ lǐ wèi zhè xie báo lǐ kěn lái xiāng xiè . zhǐ wèi nán jùn ér lái . " xuán dé yue : " ta ruò tí bing lái , hé yǐ dài zhì ? " kǒng míng yue : " ta lái biàn kě rú cǐ rú cǐ yìng dá . " suì yú yóu jiang kǒu bǎi kai

乾答曰：“现移兵屯油江口。”瑜惊曰：“孔明亦在油江否？”乾曰：“孔明与主公同在油江。”瑜曰：“足下先回，某亲来相谢也。”瑜收了礼物，发付孙乾先回。肃曰：“却才都督为何失惊？”瑜曰：“刘备屯兵油江，必有取南郡之意。我等费了许多军马，用了许多钱粮，目下南郡反手可得；彼等心怀不仁，要就现成，须放着周瑜不死！”肃曰：“当用何策退之？”瑜曰：“吾自去和他说话。好便好；不好时，不等他取南郡，先结果了刘备！”肃曰：“某愿同往。”于是瑜与鲁肃引三千轻骑，径投油江口来。先说孙乾回见玄德，言周瑜将亲来相谢。玄德乃问孔明曰：“来意若何？”孔明笑曰：“那里为这些薄礼肯来相谢。止为南郡而来。”玄德曰：“他若提兵来，何以

Kiền đáp viết: "Hiện di binh truân du giang khẩu." Du kinh viết: "Khổng minh diệc tại du giang phủ?" Kiền viết; "Khổng minh dữ chúa công đồng tại du giang." Du viết: "Túc hạ tiên hồi, mỗ thân lai tương tạ dã." Du thu liễu lễ vật, phát phó tôn kiền tiên hồi. Túc viết: "Khuốc tài đô đốc vi hà thát kinh?" Du viết: "Lưu bị truân binh du giang, tất hữu thủ nam quận chi ý. Ngã đãng phí liễu hứa đa quân mã, dụng liễu hứa đa tiền lương, mục hạ nam quận phản thủ khă đắc; bỉ đãng tâm hoài bất nhân, yêu tựu hiện thành, tu phóng trú chu du bất tử!" Túc viết: "Đương dụng hà sách thói chí?" Du viết: "Ngô tự khứ hòa tha thuyết thoại. Hảo tiện hảo; bất hảo thời, bất đãng tha thủ nam quận, tiên kết quả liễu lưu bị!" Túc viết: "Mỗ nguyện đồng vãng." Vu thị du dữ lỗ túc dẫn tam thiên khinh ky, kính đầu du giang khẩu lai. Tiên thuyết tôn kiền hồi kiền huyền đức, ngôn chu du tương thân lai tương tạ. Huyền đức nãi vấn khổng minh viết: "Lai ý như ợc hà?" Khổng minh tiểu viết: "Na lí vi giá ta bạc lẽ khăng lai tương tạ. Chỉ vi nam quận nhi lai." Huyền đức viết: "Tha nhược đè binh lai, hà dĩ dâi chí?" Khổng minh viết: "Tha lai tiện khả như thủ như thử ứng đáp." Toại vu du giang khẩu bái khai chiến thuyền, ngạn thương liệt trú quân mã.

Càn thưa: - Hiện đã đóng quân ở cửa Du Giang. Du giật mình hỏi: - Khổng Minh có ở đó không? Càn thưa: - Chúa công tôi và Khổng Minh cùng có ở đó. Du nói: - Ông hãy về trước, tôi cũng thân đến tạ lễ. Túc hỏi: - Vừa rồi đô đốc làm sao mà giật mình thế? Du nói: - Lưu Bị đóng quân ở Du Giang, tất có ý muốn lấy Nam Quận. Chúng ta vốn bao nhiêu tiền lương, quân mã, nay Nam Quận chỉ trở bàn tay là lấy được. Thế mà bọn Lưu Bị mang lòng bất nhân, chực ăn cỗ săn. Đừng, ta chết rồi thì thôi, chờ ta còn đây, sao chịu cái nước thế! Túc nói: - Dùng kế gì để quân bên kia chịu rút lui? Du nói: - Ta đến chơi nói chuyện phả chǎng cho họ nghe. Họ biết điều thì thôi, bằng không thì ta phải sửa trước Lưu Bị đi mới được? Túc nói: - Tôi xin đi theo. Thế rồi Chu Du cùng với Lỗ Túc dẫn ba nghìn quân lính kỹ sang cửa Du Giang. Trước hết nói Tôn Càn về ra mắt Huyền Đức, thuật chuyện Chu Du muốn lại tạ ơn. Huyền Đức hỏi Khổng Minh: - Chu Du muốn đến đây là ý thế nào? Khổng Minh, cười nói: - Có phải vì một chút lẽ nhỏ mà đến tạ đâu, chỉ vì Nam Quận đấy thôi. Huyền Đức nói: - Họ đem quân mã đến thì làm thế nào? Khổng Minh nói: - Họ đến thì chúa công cứ nói như thế, như thế... Bàn định rồi, sai dàn chiến thuyền ra cửa Du Giang; trên bờ cũng bố trí quân mã nghiêm chỉnh. Một lát có tin

zhàn chuán , àn shàng liè zhe jun mǎ . rén bào : " zhōu yú , lǔ sù yǐn bing dào lái . " kǒng míng shǐ zhào yún lǐng shù qí lái jie . yú jiàn jun shì xióng zhuàng , xin shèn bù an . xíng zhì yíng mén wài , xuán dé , kǒng míng yíng rù zhàng zhōng . gè xù lǐ bì , shè yàn xiāng dài . xuán dé jǔ jiǔ zhì xiè áo bing zhì shì . jiǔ zhì shù xún , yú yue : " yù zhōu yí bing zài cǐ , mò fei yǒu qū nán jùn zhì yì fǒu ? " xuán dé yue : " wén dou du yù qū nán jùn , gù lái xiāng zhù . ruò dou du bù qū , bèi bì qū zhì " . yú xiào yue : " wú dong wú jiǔ yù tun bìng hàn jiang , jin nán jùn yǐ zài zhǎng zhōng , rú hé bù qū ? " xuán dé yue : " shèng fù bù kě yù dìng . cáo cáo lín guī , lìng cáo rén shǒu nán jùn děng chū , bì yǒu jī jí ; gèng jiān cáo rén yǒng bù kě dang : dàn kǒng dou du bù néng qū ēr . " yú yue : " wú ruò qū bù de , nǎ shí rèn cóng gōng qū . " xuán dé yue : " zì jìng , kǒng míng zài cǐ wèi zhèng , dou du xiù huǐ . " lǚ sù chóu chú wèi dùi . yú yue : " dà zhàng fu yì yán jí chu , hé huǐ zhì yǒu ! " kǒng míng yue : " dou du cǐ yán , shèn shì gong lùn . xiān ràng dong wú qù qū ; ruò bù xià , zhǔ gong qù zhì , yóu hé bù kě ! " yú yǔ sù cí bié xuán dé , kǒng

待之？" 孔明曰： " 他来便可如此如此应答。" 遂于油江口摆开战船，岸上列着军马。人报： " 周瑜、鲁肃引兵到来。" 孔明使赵云领数骑来接。瑜见军势雄壮，心甚不安。行至营门外，玄德、孔明迎入帐中。各叙礼毕，设宴相待。玄德举酒致谢鏖兵之事。酒至数巡，瑜曰： " 豫州移兵在此，莫非有取南郡之意否？" 玄德曰： " 闻都督欲取南郡，故来相助。若都督不取，备必取之"。瑜笑曰： " 吾东吴久欲吞并汉江，今南郡已在掌中，如何不取？" 玄德曰： " 胜负不可预定。曹操临归，令曹仁守南郡等处，必有奇计；更兼曹仁勇不可当：但恐都督不能取耳。" 瑜曰： " 吾若取不得，那时任从公取。" 玄德曰： " 子敬、孔明在此为证，都督休悔。" 鲁肃踌躇未对。瑜曰： " 大

Nhân báo: "Chu du, lỗ túc dẫn binh đáo lai." Khổng minh sử triệu vân lĩnh số kỷ lai tiếp. Du kiến quân thế hùng tráng, tâm thậm bất an. Hành chí doanh môn ngoại, huyền đức, khổng minh nghênh nhập trướng trung. Các tự lẽ tất, thiết yến tương đãi. Huyền đức cử tửu trí tạ ao binh chi sự. Tửu chí sô tuần, du viết: "Dự châu di binh tại thủ, mạc phi hữu thủ nam quận chí ý phủ?" Huyền đức viết: "Văn đô đốc dục thủ nam quận, cố lai tương trợ. Nhược đô đốc bắt thủ, bị tắt thủ chi". Du tiêu viết: "Ngô đông ngô cửu dục thôn tịnh hán giang, kim nam quận dĩ tại chưởng trung, như hà bắt thủ?" Huyền đức viết: "Thắng phụ bắt khả dự định. Tào thao lâm quy, lệnh tào nhân thủ nam quận đẳng xử, tắt hữu kí kế; canh kiêm tào nhân dũng bắt khả đương: đắn khủng đô đốc bắt năng thủ nhĩ. "Du viết: "Ngô nhược thủ bắt đắc, na thời nhâm tòng công thủ." Huyền đức viết: "Tử kính, khổng minh tại thủ vi chứng, đô đốc hữu hối." Lỗ túc trù trừ vị đối. Du viết: "Đại trượng phu nhất ngôn kí xuất, hà hối chi hữu!" Khổng minh viết: "Đô đốc thủ ngôn, thậm thị công luận. Tiên nhượng đồng ngô khứ thủ; nhược bắt hạ, chúa công thủ chi, hữu hà bắt khải!" Du dữ túc từ biệt huyền đức, khổng minh, thượng mã nhi khứ. Huyền đức báo Chu Du, Lỗ Túc dẫn quân đến. Khổng Minh sai Triệu Văn dẫn vài tên lính kỵ ra tiếp. Du trông thấy quân mã hùng tráng lắm, trong bụng áy náy không yên. Đến cửa ngoài dinh, Huyền Đức, Khổng Minh cùng ra đón vào trong trướng, chào hỏi xong xuôi, mở tiệc khoản đãi. Huyền Đức nâng chén cảm ơn Chu Du đã giúp mình đem quân đánh lui Tào Tháo. Rượu được vài tuần, Chu Du hỏi rằng: - Dự Châu dời quân đến đây, có ý muốn lấy Nam Quận chăng? Huyền Đức đáp: - Nghe tin đô đốc có ý lấy Nam Quận, nên tôi dẫn quân đến giúp. Nếu đô đốc không lấy, thì tôi lấy vậy. Du cười, nói: - Đông Ngô tôi muốn chiếm cả Hán Giang đã lâu. Nay Nam Quận đã ở trong tay rồi, lẽ đâu lại không lấy. Huyền Đức nói: - Được, thua cũng chưa biết đâu mà nói trước được. Khi Tào Tháo về, giao các xứ Nam Quận cho Tào Nhân giữ, thế nào chẳng có kế lạ để lại. Lại thêm Tào Nhân sức khỏe vô địch, e rằng đô đốc không lấy nổi. Du nói: - Nếu tôi không chiếm được Nam Quận, bấy giờ ngài muốn thế nào tùy ý. Huyền Đức nói: - Có Tử Kính, Khổng Minh ở đây làm chứng, sau này xin đô đốc đừng có hối. Lỗ Túc ngần ngừ chưa lên tiếng, Du nói: - Đại trượng phu đã hứa ra một lời, can chi mà phải hối. Khổng Minh nói: - Đô đốc nói phải lắm. Ta hãy nhường Đông Ngô lấy trước, nếu

míng , shàng mǎ ér qù .  
xuán dé wèn kǒng míng yue : " què cái xian sheng jiào  
bèi rú cǐ huí dá , sui yì shí  
shuo liǎo , zhǎn zhuǎn xún sī , yú lǐ wèi rán . wǒ jin gu  
qióng yi shen , wú zhì zú zhì  
dì , yù de nán jùn , quán qiè  
róng shen ; ruò xian jiào  
zhou yú qǔ liǎo , chéng chí  
yǐ shǔ dong wú yǐ , què rú hé  
de zhù ? " kǒng míng dà xiào  
yue : " dang chu liàng quàn  
zhǔ gong qǔ jīng zhōu , zhǔ  
gong bù tǐng , jin rì què xiǎng  
ye ? " xuán dé yue : " qián  
wèi jīng sheng zhì dì , gù bù  
rěn qū ; jin wèi cáo cáo zhì dì ,  
lǐ gé qū zhì . " kǒng míng  
yue : " bù xu zhǔ gong you lù . jìn zhe zhōu yú qù qian sha , zǎo wǎn jiào zhǔ gong zài  
nán jùn chéng zhōng gāo zuò . " xuán dé yue : " jì jiāng  
an chu ? " kǒng míng yue : " zhi xu rú cǐ rú cǐ . " xuán dé  
dà xǐ , zhi zài jiāng kǒu tún za , àn bing bù dòng . què  
shuo zhōu yú , lǚ sù huí zhài . sù yue : " dou du rú hé yì  
xǔ xuán dé qū nán jùn ? " yú  
yue : " wú dàn zhǐ kě de nán  
jùn , luò de xu zuò rén qíng . " suí wèn zhàng xià jiàng shì : " shéi gǎn xian qū nán jùn ? " yí  
rén yīng shēng ér chu , nǎi jiǎng qín yé .

丈夫一言既出，何悔之有！”孔明曰：“都督此言，甚是公论。先让东吴去取；若不下，主公取之，有何不可！”瑜与肃辞别玄德、孔明，上马而去。玄德问孔明曰：“却才先生教备如此回答，虽一时说了，展转寻思，于理未然。我今孤穷一身，无置足之地，欲得南郡，权且容身；若先教周瑜取了，城池已属东吴矣，却如何得住？”孔明大笑曰：“当初亮劝主公取荆州，主公不听，今日却想耶？”玄德曰：“前为景升之地，故不忍取；今为曹操之地，理合取之。”孔明曰：“不须主公忧虑。尽着周瑜去厮杀，早晚教主公在南郡城中高坐。”玄德曰：“计将安出？”孔明曰：“只须如此如此。”玄德大喜，只在江口屯扎，按兵不动。却说周瑜、鲁肃回寨。肃曰：“都督如何亦

vẫn khỗng minh viết: "Khước tài tiên sinh giáo bị như thủ hồi đáp, tuy nhất thời thuyết liễu, triển chuyển tầm tư, vu lí vị nhiên. Ngã kim cô cùng nhất thân, vô trí túc chi địa, dục đắc nam quận, quyền thả dung thân; nhược tiên giáo chu du thủ liễu, thành trì dĩ chúc đồng ngô hĩ, khước như hà đắc trụ?" Khỗng minh đại tiểu viết: "Đương sơ lượng khuyến chúa công thủ kinh châu, chúa công bắt thính, kim nhật khước tưởng da?" Huyền đức viết: "Tiền vi cảnh thăng chi địa, có bắt nhân thủ; kim vi tào thao chi địa, lí hợp thủ chi." Khỗng minh viết: "Bắt tu chúa công ưu lự. Tấn trú chu du khứ tư sát, tảo vân giáo chúa công tại nam quận thành trung cao tạ." Huyền đức viết: "Kế tương an xuất?" Khỗng minh viết: "Chỉ tu như thủ như thủ." Huyền đức đại hỉ, chỉ tại giang khầu truân trát, án binh bất động. Khước thuyết chu du, lỗ túc hồi trại. Túc viết: "Đô đốc như hà diệc hứa huyền đức thủ nam quận?" Du viết: "Ngô đạn chỉ khả đắc nam quận, lạc đắc hư tổ nhân tình." Tùy vẫn trường hạ tướng sĩ: "Thùy cảm tiên thủ nam quận?" Nhất nhân ứng thanh nhi xuất, nãi tương khâm dã.

không xong, chúa công sẽ lấy, có ngại gì đâu! Du và Túc từ biệt Huyền Đức và Khỗng Minh, lên ngựa ra về. Huyền Đức hỏi Khỗng Minh: - Vừa rồi tiên sinh bảo tôi nói như thế, nhưng nghĩ cho kỹ thì thấy chưa hợp lý lắm. Tôi nay cô cùng, không nơi nương náu, muốn được một xứ Nam Quận này để lấy chốn dung thân. Nếu để Chu Du lấy trước, thì thành trì đã về tay Đông Ngô rồi, ta ở vào đâu cho được? Khỗng Minh cả cười, nói: - Chúa công đừng ngại, cứ mặc sức cho Chu Du quần nhau với Tào Nhân. Nay mai sẽ rước chúa công vào ngồi chẽm chệ ở trong thành Nam Quận. Huyền Đức hỏi: - Kế ấy thế nào? Khỗng Minh đáp: - Chỉ cần như thế, như thế... Huyền Đức mừng lắm, cứ đóng quân ở cửa Du Giang, không động tĩnh gì nữa. Lại nói Chu Du, Lỗ Túc về đến trại. Túc hỏi: - Làm sao đô đốc hứa cho Lưu Bị lấy Nam Quận? Du nói: - Ta gầy móng tay cũng lấy nổi Nam Quận, ta nói thế chẳng qua để lấy lòng họ đó thôi. Và hỏi luôn các tướng: - Ai dám đi lấy Nam Quận trước? Một người xin đi bước ra: đó là Tưởng Khâm.

许玄德取南郡？”瑜曰：“吾弹指可得南郡，落得虚做人情。”随问帐下将士：“谁敢先取南郡？”一人应声而出，乃蒋钦也。

5 yú yue : " rǔ wèi xian feng , xú shèng , ding fèng wèi fù jiang , bo wǔ qian jing ? jun mǎ , xian dù jiang . wú suí hòu yǐn bing jie yìng . " qiè shuo cáo rén zài nán jùn , fēn fù cáo hóng shǒu ? líng , yǐ wèi jǐ jiǎo zhì shì . rén bào : " wú bing yǐ dù hàn jiang . " rén yue : " jian shǒu wù zhàn wèi shàng . " xiao jiang niú jìn fèn rán jìn yue : " bing lín chéng xià ér bù chu zhàn , shì qiè yě . kuàng wú bing xin bài , zhèng dāng chóng zhèn ? qì . mǒu yuàn jiè jīng bing wǔ bǎi , jué yi sǐ zhàn . " rén cóng zhī , lìng niú jìn yǐn wǔ bǎi jun chu zhàn . ding fèng zòng mǎ lái yíng . yue zhàn sì wǔ gé , fèng zhà bài , niú jìn yǐn zhui gǎn rù zhèn . fèng zhǐ huí zhòng jun yǐ guō wéi niú jìn yú zhèn zhong . jìn zuǒ yòu chong tú , bù néng de chu . cáo rén zài chéng shàng wàng jiàn niú jìn kùn zài gai xīn , suì pí jiǎ shàng mǎ , yǐn hui xià zhuàng shì shù bǎi qí chu chéng , fèn lì hui dao , sha rù

瑜曰：“汝为先锋，徐盛、丁奉为副将，拨五千精锐军马，先渡江。吾随后引兵接应。”且说曹仁在南郡，分付曹洪守彝陵，以为掎角之势。人报：“吴兵已渡汉江。”仁曰：“坚守勿战为上。”骁将牛金奋然进曰：“兵临城下而不出战，是怯也。况吾兵新败，正当重振锐气。某愿借精兵五百，决一死战。”仁从之，令牛金引五百军出战。丁奉纵马来迎。约战四五合，奉诈败，牛金引军追赶入阵。奉指挥众军一裹围牛金于阵中。金左右冲突，不能得出。曹仁在城上望见牛金困在核心，遂披甲上马，引麾下壮士数百骑出

Du viết: "Nhữ vi tiên phong, từ thịnh, đinh phụng vi phó tướng, bát ngũ thiên tinh nhuệ quân mã, tiên độ giang. Ngô tùy hậu dẫn binh tiếp ứng." Thả thuyết tào nhân tại nam quận, phân phó tào hồng thủ di lăng, dĩ vi kỉ giác chi thế. Nhân báo: "Ngô binh dĩ độ hán giang." Nhân viết: "Kiên thủ vật chiến vi thượng." Kiêu tương ngưu kim phần nhiên tiến viết: "Binh lâm thành hạ nhi bất xuất chiến, thị khiếp dã. Huống ngô binh tân bại, chánh đương trọng chán nhuệ khí. Mỗ nguyện tá tinh binh ngũ bách, quyết nhất tử chiến." Nhân tòng chi, lệnh ngưu kim dẫn ngũ bách quân xuất chiến. Đinh phụng túng mã lai nghênh. Ước chiến từ ngũ hợp, phụng trả bại, ngưu kim dẫn quân truy cản nhập trận. Phụng chỉ huy chúng quân nhất khóa vi ngưu kim vu trận trung. Kim tả hữu xung đột, bất nồng đắc xuất. Tào nhân tại thành thượng vọng kiến ngưu kim khốn tại cai tâm, toại phi giáp thượng mã, dẫn huy hạ tráng sĩ số bách kỵ xuất thành, phần lực

Du nói: - Người làm tiên phong, Từ Thịnh, Đinh Phụng làm phó tướng, dẫn năm nghìn quân mã tinh nhuệ sang sông trước. Ta sẽ dẫn quân theo sau tiếp ứng. Nói về Tào Nhân ở Nam Quận, sai Tào Hồng giữ Di Lăng để làm thế ý dốc. Bỗng có tin báo quân Đông Ngô đã qua Hán Giang, Nhân nói: - Cứ giữ vững không ra đánh là tốt hơn cả! Có tên kiên tướng là Ngưu Kim đứng phắt lên nói rằng: - Giặc đến dưới thành mà không ra đánh, thế là nhát. Vả lại quân ta mới thua, cần phải lây lại nhuệ khí. Tôi xin mượn năm trăm tinh binh, quyết một trận sống mái. Nhân nghe theo, sai Kim Ngưu dẫn năm trăm quân ra đánh. Đinh Phụng tề ngựa lại địch. Đánh nhau với nhau mới chừng năm hiệp, Phụng vờ thua bỏ chạy. Ngưu Kim dẫn quân đuổi theo đến giữa trận. Phụng hô quân bao vây chặt chẽ. Kim tả xung hữu đột, không sao ra được vòng vây. Tào Nhân ở trên mặt thành thấy thế, liền mặc giáp, lèn ngựa, dẫn vài trăm tráng sĩ kéo ra, ra sức khua đao, đánh xốc vào trận Ngô. Từ Thịnh ra địch

wú zhèn . xú shèng yíng zhàn , bù néng dǐ ? . cáo rén sha dào gai xin , jiù chu niú jin . huí gù cháng yǒu shù shí qí zài zhèn , bù néng de chu , suí fù fan shen sha rù , jiù chu chóng wéi . zhèng yù jiǎng qín lán lù , cáo rén yǔ niú jin fèn lì chong sǎn . rén dì cáo chún , yì yǐn bing jie yìng , hùn shā yì zhèn . wú jun bài zǒu , cáo rén de shèng ér huí . jiǎng qín bing bài , huí jiàn zhōu yú , yú nù yù zhǎn zhī , zhòng jiang gào miǎn . yú jí diǎn bing , yào qín yǔ cáo rén jué zhàn . gan ning yue : " dou du wèi kě zào cì . jin cáo rén líng cáo hóng jù shǒu ? líng , wèi jǐ jiǎo zhì shì ; mǒu yuàn yǐ jīng bing san qian , jìng qū ? líng , dou du rán hòu kě qū nán jùn . " yú fú qí lùn , xian jiào gan ning lǐng san qian bing gong dǎ ? líng , zǎo yǒu xì zuò bào zhì cáo rén , rén yǔ chén jiǎo shàng yì . jiǎo yue : " ? líng yǒu shī , nán jùn yì bù kě shǒu yī . yí sù jù zhì . " rén suí líng cáo chún yǔ niú jin àn dì yǐn bing jiù cáo hóng . cáo chún xian shí rén bào zhì cáo hóng , lìng hóng chu chéng yòu dí . gan ning yǐn bing zhì ? líng , hóng chu yǔ gan ning jiao feng . zhàn yǒu èr shí yú gé , hóng bài zǒu . níng duó liǎo ? líng . zhì huáng hun shí ,

城，奋力挥刀，杀入吴阵。徐盛迎战，不能抵挡。曹仁杀到核心，救出牛金。回顾尚有数十骑在阵，不能得出，遂复翻身杀入，救出重围。正遇蒋钦拦路，曹仁与牛金奋力冲散。仁弟曹纯，亦引兵接应，混杀一阵。吴军败走，曹仁得胜而回。蒋钦兵败，回见周瑜，瑜怒欲斩之，众将告免。瑜即点兵，要亲与曹仁决战。甘宁曰：“都督未可造次。今曹仁令曹洪据守彝陵，为掎角之势；某愿以精兵三千，径取彝陵，都督然后可取南郡。”瑜服其论，先教甘宁领三千兵攻打彝陵，早有细作报知曹仁，仁与陈矫商议。矫曰：“彝陵有失，南郡亦不可守矣。宜速救之。”仁遂令曹纯与牛金暗地引兵救曹洪。曹纯先使人报知曹洪，令洪出城诱敌。甘宁引兵至彝陵，洪出与甘宁交锋。战有

huy đao, sát nhập ngô trận. Từ thịnh nghênh chiến, bất năng đe đáng. Tào nhân sát đáo cai tâm, cứu xuất ngưu kim. Hồi có thương hữu số thập kỷ tại trận, bất năng đắc xuất, toại phục phiền thân sát nhập, cứu xuất trọng vi. Chánh ngộ tương khâm lan lộ, tào nhân dữ ngưu kim phán lực trùng tán. Nhân đệ tào thuần, diệc dẫn binh tiếp ứng, hỗn sát nhất trận. Ngô quân bại tầu, tào nhân đắc thắng nhi hồi. Tương khâm binh bại, hồi kiến chu du, du nộ dục trâm chi, chúng tướng cáo miễn. Du tức diêm binh, yêu thân dữ tào nhân quyết chiến. Cam Ninh viết: "Đô đốc vị khả tạo thử. Kim tào nhân lệnh tào hồng cự thủ di lăng, vi kỉ giác chí thế; mỗ nguyên dĩ tinh binh tam thiên, kính thủ di lăng, đô đốc nhiên hậu khả thủ nam quận." Du phục kỉ luận, tiên giáo cam Ninh lính tam thiên binh công đả di lăng, tảo hữu tể tác báo tri tào nhân, nhân dữ tràn kiều thương nghị. Kiều viết: "Di lăng hữu thất, nam quận diệc bất khả thủ hĩ. Nghi tộc cứu chi." Nhân toại lệnh tào thuần dữ ngưu kim ám địa dẫn binh cứu tào hồng. Tào thuần tiên sử nhân báo tri tào hồng, lệnh hồng xuất thành dụ địch. Cam Ninh dẫn binh chí di lăng, hồng xuất dữ cam Ninh giao phong. Chiến hữu nhị thập dữ hợp, hồng bại tầu. Ninh đoạt

không lại, thấy còn vài chục quân kỵ chưa ra được Nhân lại quay ngược đánh vào, cứu ra nốt. Vừa gặp Tưởng Khâm chặn đường, Tào Nhân và Ngưu Kim có sức đánh tan. Lại thêm Tào Thuần là em Tào Nhân cũng đem quân ra tiếp ứng, hai bên đánh lộn một trận, quân Ngô thua chạy, Tào Nhân thắng trận trở về. Tưởng Khâm bị thua, về ra mắt Chu Du. Du nổi giận định chém. Các tướng kêu van, Khâm mới được tha. Du lập tức điềm binh, muồn quyết chiến với Tào Nhân. Cam Ninh nói: - Đô đốc chưa nên vội vàng. Nay Tào Nhân sai Tào Hồng giữ Di Lăng, làm thế ỷ đốc. Tôi xin lĩnh ba nghìn tinh binh, đến chiếm Di Lăng trước, rồi đô đốc lấy Nam Quận sau. Du nghe theo, sai Cam Ninh dẫn quân đánh Di Lăng. Quân thám báo tin cho Tào Nhân biết. Nhân bàn với Trần Kiều. Kiều nói: - Nếu mất Di Lăng thì Nam Quận cũng khó giữ, phải đi cứu mau mới được. Nhân sai Tào Thuần và Ngưu Kim đi liền đến cứu Tào Hồng, Tào Thuần sai người báo tin cho Tào Hồng biết trước, và báo Tào Hồng ra ngoài thành dữ giặc. Cam Ninh dẫn binh đến Di Lăng, Tào Hồng ra thành tiếp chiến: đánh nhau độ hai chục hiệp, Hồng thua chạy. Cam Ninh cướp được Di Lăng. Kiều tối hôm ấy, Tào Thuần, Ngưu Kim vừa dẫn quân đến nơi, liền hợp với quân Tào Hồng vây chặt Di Lăng.

cáo chún , niú jin bing dào , liǎng xià xiāng hé , wéi lǎo ? líng . tàn mǎ fei bào zhou yú , shuo gan ning kùn yú ? líng chéng zhong , yú dà jīng . chéng pǔ yue : " kě jí fēn bīng jiù zhì ." yú yue : " cǐ dì zhèng dāng chōng yào zhī chū , ruò fēn bīng qù jiù , tǎng cáo rén yǐn bīng lái xí , nài hé ? " lǚ méng yue : " gan xìng bà nǎi jiāng dong dà jiāng , qǐ kě bù jiù ? " yú yue : " wú yù zì wǎng jiù zhì ; dàn liù hé rén zài cǐ , dàn dang wú rèn ? " méng yue : liù líng gōng jí dang zhì . méng wèi qián qu , dou du duàn hòu ; bù xu shí rì , bì zòu kǎi ge . " yú yue : " wèi zhī líng gōng jí kěn zàn dài wú rèn fǒu ? " líng tǒng yue : " ruò shí rì wèi qì , kě dang zhì ; shí rì zhì wài , bù shèng qí rèn yǐ . " yú dà xī , suì liù bīng wàn yú , fù yǔ líng tǒng ; jí rì qǐ dà bīng tóu ? líng lái . méng wèi yú yue : " ? líng nán pì xiǎo lù , qǔ nán jùn jí biàn . kě cha wǔ bǎi jun qù kǎn dào shù mù , yǐ duàn qí lù . bǐ jun ruò bài , bì zǒu cǐ lù ; mǎ bù néng xíng , bì qì mǎ ér zǒu , wú kě de qí mǎ yě . " yú cóng zhì , cha jun qù qì .

二十余合，洪败走。宁夺了彝陵。至黄昏时，曹纯、牛金兵到，两下相合，围了彝陵。探马飞报周瑜，说甘宁困于彝陵城中，瑜大惊。程普曰：“可急分兵救之。”瑜曰：“此地正当冲要之处，若分兵去救，倘曹仁引兵来袭，奈何？”吕蒙曰：“甘兴霸乃江东大将，岂可不救？”瑜曰：“吾欲自往救之；但留何人在此，代当吾任？”蒙曰：“留凌公绩当之。蒙为前驱，都督断后；不须十日，必奏凯歌。”瑜曰：“未知凌公绩肯暂代吾任否？”凌统曰：“若十日为期，可当之；十日之外，不胜其任矣。”瑜大喜，遂留兵万余，付与凌统；即日起大兵投彝陵来。蒙谓瑜曰：“彝陵南僻小路，取南郡极便。可差五百军去砍倒树木，以断其路。彼军若败，必走此路；马不能行，必弃

liǔ di lǎng. Chí hoàng hôn thời, tào thuần, ngưu kim binh đáo, lưỡng hạ tương hợp, vi liễu di lǎng. Tham mã phi báo chu du, thuyết cam ninh khốn vu di lǎng thành trung, du đại kinh. Trình phô viết: "Khả cấp phân binh cứu chi." Du viết: "Thứ địa chánh đương trùng yếu chi xử, nhược phân binh khứ cứu, thảng tào nhân dẫn binh lai tập, nại hè?" Lữ mông viết: "Cam hung bá nãi giang đồng đại tướng, khởi khả bắt cứu?" Du viết: "Ngô dục tự vãng cứu chi; đan lưu hà nhán tại thủ, đại đương ngô nhâm?" Mông viết: "Lưu lǎng công tích đương chi. Mông vi tiền khu, đô đốc đoạn hâu; bắt tu thập nhật, tất tấu khải ca." Du viết: "Vị tri lǎng công tích khẳng tạm đại ngô nhâm phủ?" Lǎng thống viết: "Nhược thập nhật vi kì, khâ đương chi; thập nhật chi ngoại, bắt thắng kì nhâm hĩ." Du đại hỉ, toại lưu binh vạn dư, phó dũ lǎng thống; túc nhật khởi đại binh đầu di lǎng lai. Mông vị du viết: "Di lǎng nam tích tiểu lộ, thủ nam quận cực tiện. Khả sai ngũ bách quân khứ khâm đáo thụ mộc, dĩ đoạn kì lộ. Bỉ quân nhược bại, tất tấu thủ lộ; mǎ bát nǎng hành, tất khí mǎ nhi tẩu, ngô khả đắc kì mǎ dã." Du tòng chi, sai quân khứ cật.

Thám mã phi báo với Chu Du rằng Cam Ninh bị vây ở trong thành nguy cấp lắm. Du nghe giật mình. Trình Phổ nói: - Phải cấp tốc chia quân đến cứu mới được! Du nói: - Đây chính là chỗ xung yếu, nếu chia quân đi cứu lỡ Tào Nhân kéo đến đánh úp thành thì làm thế nào? Lã Mông nói: - Cam Hưng Bá là đại tướng Giang Đông, không cứu sao được? Du nói: - Ta muốn thân đi cứu, nhưng không biết có ai thay được ta ở đây không? Mông nói: - Để Lǎng Công Túc trông coi. Tôi xin làm tiên phong, đô đốc chặn hậu. Chỉ độ mười ngày, chắc chắn thắng trận trở về thôi! Du nói: - Không biết Công Túc có chịu đỡ việc cho ta ở nhà không? Lǎng Thống thưa: - Trong mười ngày, tôi có thể đảm đương được; ngoài mười ngày thì không sao kham nổi. Du mừng lắm, để lại hơn một vạn quân, giao cho Lǎng Thống, rồi kéo quân sang ngay Di Lǎng. Lã Mông nói với Chu Du rằng: - Mé nam thành Di Lǎng có con đường nhỏ, thông sang Nam Quận. Ta nên sai năm trăm quân chặt cây cối chặn đường ấy trước. Quân địch bị thua, tất chạy ra đường ấy. Ngựa không đi được, tất phải bỏ ngựa chạy tháo thân, ta sẽ bắt được cả ngựa. Du nghe lời, sai quân theo kẽ mà làm.

马而走，吾可得其马也。  
。”瑜从之，差军去讫。  
。

6 dà bing jiang zhì ? líng , yú wèn : " shéi kě tú wéi ér rù , yǐ jiù gan níng ? " zhou tài yuàn wāng , jí shí chuò dao zòng mǎ , zhí sha rù cáo jun zhì zhong , jìng dào chéng xià . gan níng wàng jiàn zhou tài zhì , zì chu chéng yíng zhì . tài yán : " dou du zì tí bing zhì . " níng chuán lìng jiào jun shì yán zhuang bǎo shí , zhǔn bèi nèi yíng . què shuo cáo hóng , cáo chún , niú jin wén zhou yú bing jiang zhì , xian shǐ rén wǎng nán jùn bào zhì cáo rén , yi miàn fēn bīng jù dí . jí wú bing zhì , cáo bing yíng zhì . bǐ jí jiao feng , gan níng , zhou tài fen liǎng lù sha chu , cáo bing dà luàn , wú bing sì xià yǎn sha . cáo hóng , cáo chún , niú jin guǒ rán tóu xiǎo lù ér zǒu ; què bài luàn chái sai dào , mǎ bù néng xíng , jìn jie qì mǎ ér zǒu . wú bing de mǎ wǔ bǎi yú pǐ . zhou yú qu bing xing yè gǎn dào nán jùn , zhèng yù cáo rén jun lái jiù ? líng . liǎng jun jie zhe , hùn zhàn yì cháng . tian sè yǐ wǎn , gè zì shou bing .

大兵将至彝陵，瑜问：“谁可突围而入，以救甘宁？”周泰愿往，即时绰刀纵马，直杀入曹军之中，径到城下。甘宁望见周泰至，自出城迎之。泰言：“都督自提兵至。”宁传令教军士严装饱食，准备内应。却说曹洪、曹纯、牛金闻周瑜兵将至，先使人往南郡报知曹仁，一面分兵拒敌。及吴兵至，曹兵迎之。比及交锋，甘宁、周泰分两路杀出，曹兵大乱，吴兵四下掩杀。曹洪、曹纯、牛金果然投小路而走；却被乱柴塞道，马不能行，尽皆弃马而走。吴兵得马五百余匹。周瑜驱兵星夜赶到南郡，正遇曹仁军来救彝陵。两军接着，混战一场。天色已晚，各自收兵。

Đại binh tương chí di lăng, du vấn: "Thùy khả đột vi nhi nhập, dĩ cứu cam ninh?" Chu thái nguyện vãng, tức thời xước dao tung mã, trực sát nhập tào quân chi trung, kính đáo thành hạ. Cam ninh vọng kiến chu thái chí, tự xuất thành nghênh chí. Thái ngôn: "Đô đốc tự đề binh chí." Ninh truyền lệnh giáo quân sĩ nghiêm trang bão thực, chuẩn bị nội ứng. Khước thuyết tào hồng, tào thuần, ngưu kim văn chu du binh tương chí, tiên sử nhân vãng nam quận báo tri tào nhân, nhất diện phân binh cự địch. Cập ngô binh chí, tào binh nghênh chí. Bỉ cập giao phong, cam ninh, chu thái phân lưỡng lộ sát xuất, tào binh đại loạn, ngô binh tứ hạ yểm sát. Tào hồng, tào thuần, ngưu kim quả nhiên đầu tiều lộ nhi tàu; khước bị loạn sai tắc đạo, mã bất năng hành, tần giai khí mã nhi tàu. Ngô binh đắc mã ngũ bách dư thất. Chu du khu binh tinh dạ cản đáo nam quận, chánh ngô tào nhân quân lai cứu di lăng. Luồng quân tiếp trú, hỗn chiến nhất trường. Thiên sắc dĩ văn, các tự thu binh.

Kéo đến gần thành. Du hỏi các tướng: - Ai dám phá vòng vây xông vào cứu Cam Ninh? Chu Thái xin đi, và lập tức cắp đao lên ngựa, đánh thốc vào giữa quân Tào, để thắng dưới thành. Cam Ninh trông thấy Chu Thái đến, mở cửa thành ra đón. Thái hỏi: - Đô đốc tự khởi binh đến cứu đây. Ninh ra lệnh cho quân sĩ nai nịt chỉnh tề, ăn uống no nê, sẵn sàng nội ứng. Tào Hồng, Tào Thuần và Ngưu Kim nghe tin quân Chu Du sắp đến, một mặt sai người sang Nam Quận báo tin cho Tào Nhân, một mặt chia quân ra cự địch. Khi quân Ngô đến, quân Tào ra đánh, Cam Ninh, Chu Thái ở trong thành, chia làm hai đường kéo ra. Quân Tào rối loạn, quân Ngô bốn mặt đánh giết kịch liệt. Quả nhiên Tào Hồng, Tào Thuần, Ngưu Kim chạy theo đường nhỏ, nhưng bị nghẽn đường, ngựa không sao đi được, phải bỏ luôn cả ngựa mà chạy, Quân Ngô bắt được hơn năm trăm ngựa chiến. Chu Du thúc quân cấp tốc đuổi đến Nam Quận, vừa gặp Tào Nhân đến cứu Di lăng. Hai bên hỗn chiến một trận. Trời gần tối, hai bên cùng thu quân về.

7 cáo rén huí chéng zhong , yǔ zhòng shàng yì . cáo hóng yue : " mù jin shi liǎo ? líng , shì yǐ wéi jí , hé bù chai chéng xiāng yí jì guan zhi , yǐ jiě cǐ wéi ? " cáo rén yue : " rǔ yán zhèng hé wú yì . " suí chai shu guan zhi , dà xǐ , biàn chuán lìng jiào wǔ gèng zào fàn ; píng míng , dà xiǎo jun mǎ , jìn jie qì chéng ; chéng shàng biàn cha jīng qí , xu zhāng sheng shì . jun fen san mén ér chu . què shuo zhōu yú jiù chu gan níng , chén bing yú nán jùn chéng chǔ . jiàn cáo bing fen san mén ér chu , yú shàng jiang tái guān kàn . zhì jiàn nǚ qiáng bian xu ? jīng qí , wú rén shǒu hù ; yòu jiàn jun shì yao xià gè shù fú bao guǒ . yú àn cùn cáo rén bì xian zhǔn bēi zǒu lù , suì xià jiang tái hào lìng , fēn bù liǎng jun wèi zuǒ yòu yì ; rú qián jun de shèng , zhì gù xiàng qián zhuī gǎn , zhí dài míng jīn , fang xǔ tuì bù . mìng chéng pǔ du hòu jun , yú qín zì yǐn jun qū chéng . duì zhèn gǔ shēng xiāng chǔ , cáo hóng chu mǎ nuò zhàn , yú zì zhì mén qí xià , shí hán dang chu mǎ , yǔ cáo hóng jiāo feng ; zhàn dào san shí yú gé , hóng bài zǒu . cáo rén zì chu jie zhàn , zhōu tài zòng mǎ xiāng yíng ; dòu shí yú gé , rén bài zǒu .

曹仁回城中，与众商议。曹洪曰：“目今失了彝陵，势已危急，何不拆丞相遗计观之，以解此危？”曹仁曰：“汝言正合吾意。”遂拆书观之，大喜，便传令教五更造饭；平明，大小军马，尽皆弃城；城上遍插旌旗，虚张声势。军分三门而出。却说周瑜救出甘宁，陈兵于南郡城处。见曹兵分三门而出，瑜上将台观看。只见女墙边虚搠旌旗，无人守护；又见军士腰下各束缚包裹。瑜暗忖曹仁必先准备走路，遂下将台号令，分布两军为左右翼；如前军得胜，只顾向前追赶，直待鸣金，方许退步。命程普督后军，瑜亲自引军取城。对阵鼓声响处，曹洪出马搦战，瑜自至门旗下，使韩当出马，与曹洪交锋；战到三十余合，洪败走。曹仁自出接战，周泰纵马相迎；斗十余合，仁败走。

Tào nhân hồi thành trung, dũ chúng thương nghị. Tào hồng viết: "Mục kim thất liếu di lăng, thế dĩ nguy cấp, hà bất sách thừa tướng di kế quan chi, dĩ giải thủ nguy?" Tào nhân viết: "Nhữ ngôn chánh hợp ngô ý." Toại sách thư quan chi, đại hỉ, tiện truyền lệnh giáo ngũ canh tạo phạn; bình minh, đại tiễu quân mã, tần gai khí thành; thành thượng biến sáp tinh kì, hư trương thanh thế. Quân phân tam môn nhi xuất. Khuốc thuyết chu du cứu xuất cam ninh, trấn binh vu nam quận thành xử. Kiến tào binh phân tam môn nhi xuất, du thượng tướng đài quan khán. Chỉ kiến nữ tướng biên hư sóc tinh kì, vô nhân thủ hộ; hựu kiến quân sĩ yêu hạ các thúc phược bao khóa. Du ám thốn tào nhân tất tiên chuẩn bị tẩu lộ, toại hạ tướng đài hiệu lệnh, phân bố lưỡng quân vi tả hữu dục; như tiền quân đắc thắng, chỉ cố hướng tiền truy cản, trực đãi minh kim, phượng hứa thối bộ. Mệnh trình phỗ đốc hậu quân, du thân tự dẫn quân thủ thành. Đổi trận cổ thanh hưởng xử, tào hồng xuất mã natch chiến, du tự chí môn kì hạ, sử hàn đương xuất mã, dũ tào hòng giao phong; chiến đáo tam thập dư hợp, hồng bại tầu. Tào nhân tự xuất tiếp chiến, chu thái túng mã tương nghênh; đấu thập dư hợp, nhân bại tầu. Trận thê

Tào Nhân vào thành, bàn bạc với các tướng. Tào Hồng nói: - Nay mất thành Di Lăng, nguy cấp lắm rồi, sao không bóc cẩm nang của thừa tướng để lại cho mà xem, để gỡ nạn này. Nhân nói: - Lời các ngươi hợp ý ta lắm! Rồi mở thư ra xem có ý mừng rõ, truyền lệnh: - Canh năm thổi cơm ăn, sáng rõ thì quân mã lớn nhỏ bỏ ra ngoài thành. Trên mặt thành cứ việc dàn cẩm tinh kỳ nghiêm chỉnh, hư trương thanh thế; quân thì chia làm ba cửa kéo ra. Lại nói, Chu Du cứu được Cam Ninh, dàn quân ở ngoài thành Nam Quận, thấy quân Tào chia làm ba cửa kéo ra. Du trèo lên tượng đài quan sát, thấy trên mặt thành cờ quạt chi chít, nhưng không có người nào đứng giữ. Lại thấy quân sĩ người nào cũng thắt hầu bao. Du đoán Tào Nhân đang chuẩn bị chạy, liền xuống đài ra lệnh chia quân làm hai cánh tả hữu, nếu tiền quân thắng trận thì cứ việc đuổi đến khi nào nghe tiếng chiêng khua mới được trở về. Lại sai Trình Phổ đốc thúc hậu quân. Còn Du thì tự mình đem quân vào lấy thành. Hai bên dàn trận, trống đánh thùng thùng, Tào Hồng té ngựa ra thách đánh. Du thân đến cửa. Sai Hàn Dương ra địch Tào Hồng. Giao chiến độ ba chục hiệp, Hồng thua chạy. Tào Nhân lại ra tiếp chiến, bên này Chu Thái phóng ngựa đón đánh. Được chừng mười hiệp, Nhân cũng thua chạy nốt. Thé

zhèn shì cuò luàn . zhōu yú  
huí liǎng yì jūn sha chū , cáo  
jun dà bài . yú zì yǐn jun mǎ  
zhuī zhì nán jūn chéng xià ,  
cáo jun jie bù rù chéng ,  
wàng xi bēi miàn zǒu . hán  
dāng , zhōu tài yǐn qián bù  
jìn lì zhuī gǎn .

阵势错乱。周瑜麾两翼军杀出，曹军大败。瑜自引军马追至南郡城下，曹军皆不入城，望西北面走。韩当、周泰引前部尽力追赶。

8 yú jiàn chéng mén dà kai ,  
chéng shàng yóu wú rén ,  
suì lìng zhòng jun qiǎng  
chéng . shù shí qí dang xian  
ér rù . yú zài bèi hòu zòng  
mǎ jia bian , zhí rù wèng  
chéng . chén jiǎo zài dí lóu  
shàng , wàng jiàn zhōu yú  
qín zì rù chéng lái , àn àn hè  
cǎi dào : " chéng xiāng miào  
cè rú shén ! " yí sheng bang  
zi xiǎng , liǎng bian gong nǚ  
qí fa , shì rú zòu yǔ . zhēng  
xiān rù chéng de , dou diān  
rù xiān kēng nèi . zhōu yú jí  
lè mǎ huí shí , bèi yí nǚ jiàn  
zhèng shè zhōng zuǒ zhù ,  
fan shen luò mǎ . niú jīn  
cóng chéng zhōng sha chū ,  
lái zhuō zhōu yú ; xú shèng ,  
ding fèng èr rén shě mìng jiù  
qù . chéng zhōng cáo bìng tú  
chu , wú bìng zì xiāng jiàn tà  
, luò qiàn kēng zhě wú shù .  
chéng pǔ jí shou jun shí ,  
cáo rén , cáo hóng fēn bīng  
liǎng lù sha huí . wú bìng dà  
bài .

瑜见城门大开，城上又无人，遂令众军抢城。数十骑当先而入。瑜在背后纵马加鞭，直入瓮城。陈矫在敌楼上，望见周瑜亲自入城来，暗暗喝采道：“丞相妙策如神！”一声梆子响，两边弓弩齐发，势如骤雨。争先入城的，都陷入陷坑内。周瑜急勒马回时，被一弩箭，正射中左助，翻身落马。牛金从城中杀出，来捉周瑜；徐盛、丁奉二人舍命救去。城中曹兵突出，吴兵自相践踏，落堑坑者无数。程普急收军时，曹仁、曹洪分兵两路杀回。吴兵大败。

9 xìng de líng tǒng yǐn yí jūn

幸得凌统引一军从刺斜

thác loạn. Chu du huy lưỡng  
dực quân sát xuất, tào quân đại  
bại. Du tự dẫn quân mã truy chí  
nam quận thành hạ, tào quân  
giai bắt nhập thành, vọng tây  
bắc diện tấu. Hàn đương, chu  
thái dẫn tiền bộ tần lực truy  
cản.

trận bên Tào rối loạn, Du thúc hai  
cánh quân đánh ừa ra, quân Tào  
đại bại. Du đuổi mãi đến thành  
Nam Quận, quân Tào không vào  
thành, chạy cả về phía tây bắc.  
Hàn Đương, Chu Thái dẫn tiền  
quân cố sức đuổi theo.

Du kiến thành môn đại khai,  
thành thượng hựu vô nhân, toại  
lệnh chúng quân thường thành.  
Số thập kỷ đương tiên nhi  
nhập. Du tại bối hậu túng mã  
gia tiên, trực nhập úng thành.  
Trần kiều tại địch lâu thường,  
vọng kiến chu du thân tự nhập  
thành lai, ám ám hát thải đáo:  
"Thùa tương diệu sách như  
thần!" Nhất thanh bang tử  
huởng, lưỡng biên cung nỗ tè  
phát, thế như sập vũ. Tranh  
tiên nhập thành đích, đô đên  
nhập hầm khanh nội. Chu du  
cấp lặc mã hồi thời, bị nhất nỗ  
tiễn, chánh xạ trúng tǎ trợ,  
phiên thân lạc mã. Ngưu kim  
tòng thành trung sát xuất, lai  
tróc chu du; từ thịnh, định  
phụng nhị nhân xá mệnh cứu  
khứ. Thành trung tào binh đột  
xuất, ngô binh tự tương tiễn  
đẹp, lạc tiệm khanh giả vô số.  
Trình phổ cấp thu quân thời,  
tào nhân, tào hòng phân binh  
lưỡng lộ sát hồi. Ngô binh đại  
bại.

Du thấy cửa thành ở toang, trên  
mặt thành lại không có ai liền  
truyền quân sĩ cướp thành. Vài  
chục quân kỵ mã vào trước, Du té  
ngựa theo sau. Bấy giờ Trần Kiều  
ở trên chòi canh trông thấy Chu  
Du vào thành, mừng thầm nói: -  
Thùa tướng tính toán như thần!  
Lập tức hiệu mõ nồi lên, quân  
phục hai bên bắn ra như mưa.  
Những tên vào trước ngã lăn cả  
xuống hào, Chu Du vội vàng quay  
ngựa chạy ra, thì bị một phát tên  
trúng cạnh sườn, nhào xuống  
ngựa. Ngưu Kim ở trong thành  
đánh ra toan bắt Chu Du. Từ  
Thịnh, Đinh Phụng lăn xả vào  
cứu thoát. Quân Tào ở trong  
thành đỗ ra, quân Ngô giày xéo  
lăn nhau, sa xuống hố không biết  
bao nhiêu mà kể. Trình Phổ vội  
vàng thu quân về. Tào Nhân, Tào  
Hồng chia làm hai cánh quân  
đánh bắt ngờ chặn đường quân  
Ngô. Tào Nhân thắng trận dẫn  
quân vào thành. Trình Phổ thu  
binh bại về trại.

Hạnh đắc lăng thống dẫn nhất

Đinh, Từ hai tướng dùi được Chu

cóng cì xié lǐ sha lái , dí zhù cáo bing . cáo rén yǐn de shèng bing jìn chéng , chéng pǔ shou bài jun huí zhài . ding , xú èr jiāng jiù de zhōu yú dào zhàng zhōng , huàn xíng jūn yì zhě yòng tiě qián zi bá chu jiàn tóu , jiāng jīn chuāng yào fu yǎn chuāng kǒu , téng bù kě dang , yǐn shí ju fèi . yì zhě yue : " cǐ jiàn tóu shàng yǒu dù , jí qie bù néng quán kě . ruò nù qì chōng jí , qí chuāng fù fa . " chéng pǔ lìng sān jūn jǐn shǒu gè zhài , bù xǔ qīng chu , san rì hòu , niú jīn yǐn jun lái nuò zhàn , chéng pǔ àn bing bù dòng . niú jīn mà zhì rì mù fang huí , cì rì yòu lái mà zhàn . chéng pǔ kǒng yú shèng qì , bù gǎn bào zhì . dì san rì , niú jīn zhí zhì zhài mén wài jiào mà , shēng shēng zhì dào yào zhuo zhōu yú . chéng pǔ yǔ zhòng shàng yì , yù zàn qiè tuì bing , huí jiàn wú hóu , què zài lì huì . què shuo zhōu yú suí huàn chuāng tòng , xīn zhōng zì yǒu zhǔ zhàng ; yǐ zhì cáo bing cháng lái zhài qián jiào mà , què bù jiàn zhòng jiāng lái bǐng . yì rì , cáo rén zì yǐn dà jun , léi gǔ nà hǎn , qián lái nuò zhàn . chéng pǔ jù zhù bù chu . zhōu yú huàn zhòng jiāng rù zhàng wèn yue : " hé chǔ gǔ zào nà hǎn ? " zhòng jiāng

里杀来，敌住曹兵。曹仁引得胜兵进城，程普收败军回寨。丁、徐二将救得周瑜到帐中，唤行军医者用铁钳子拔出箭头，将金疮药敷掩疮口，疼不可当，饮食俱废。医者曰：“此箭头上有毒，急切不能痊可。若怒气冲激，其疮复发。”程普令三军紧守各寨，不许轻出，三日后，牛金引军来搦战，程普按兵不动。牛金骂至日暮方回，次日又来骂战。程普恐瑜生气，不敢报知。第三日，牛金直至寨门外叫骂，声声只道要捉周瑜。程普与众商议，欲暂且退兵，回见吴侯，却再理会。却说周瑜虽患疮痛，心中自有主张；已知曹兵常来寨前叫骂，却不见众将来禀。一日，曹仁自引大军，擂鼓呐喊，前来搦战。程普拒住不出。周瑜唤众将入帐问曰：“何处鼓噪呐喊？”众将曰：“军中教

quân tòng thứ tà lí sát lai, địch trú tào binh. Tào nhân dẫn đắc thắng binh tiến thành, trình phỗ thu bại quân hồi trại. Đinh, từ nhị tướng cứu đắc chu du đáo trưởng trung, hoán hành quân y giả dụng thiết kiềm tử bạt xuất tiền đầu, tương kim sang được phu yểm sang khâu, đồng bát khả đương, ẩm thực câu phê. Y giả viết: "Thứ tiền đầu thương hữu độc, cấp thiết bất nồng thuyên khẩ. Nhược nô khí trùng kích, kì sang phục phát." Trình phỗ lệnh tam quân khẩn thủ các trại, bắt hứa khinh xuất, tam nhật hậu, ngưu kim dẫn quân lai nách chiến, trình phỗ án binh bất động. Ngưu kim mạ chí nhật mô phương hồi, thứ nhật hựu lai mạ chiến. Trình phỗ khủng du sinh khí, bắt cảm báo tri. Đệ tam nhật, ngưu kim trực chí trại môn ngoại khiếu mạ, thanh thanh chỉ đạo yếu tróc chu du. Trình phỗ dữ chúng thương nghi, dục tạm thả thói binh, hồi kiến ngô hầu, khước tái lí hội. Khước thuyết chu du tuy hoạn sang thống, tâm trung tự hữu chủ trương; dĩ tri tào binh thường lai trại tiền khiếu mạ, khước bất kiến chúng tướng lai bầm. Nhất nhât, tào nhân tự dẫn đại quân, lôi cổ nột hảm, tiền lai nách chiến. Trình phỗ cự trụ bát xuất. Chu du hoán chúng tướng nhập trường vấn viết: "Hà xú cổ táo nột hảm?" Chúng tướng

Du đem về trướng, gọi thầy thuốc lấy kim rút mũi tên ra, rồi đắp thuốc vào. Du đau đớn quá, không ăn uống gì được. Thầy thuốc dặn rằng: - Đầu mũi tên có thuốc độc, chưa khỏi ngay được đâu. Nếu trái ý điều gì mà nỗi cơn tức giận lên, thì vết thương lại vỡ ra đó! Trình Phổ truyền lệnh cho ba quân, phải giữ gìn các trại cho vững, không đâu được khinh động. Được ba hôm Ngưu Kim dẫn quân đến khiêu chiến. Trình Phổ nín thinh, không động tĩnh gì hết, Ngưu Kim chửi mắng mãi đến chiều tối mới về. Hôm sau lại đến chửi mắng thách đánh. Trình Phổ sợ Chu Du biết uất lê, nên không dám báo cho biết. Ngày thứ ba, Ngưu Kim đến tận trước trại chửi bới, hò reo. - Chúng ta phải bắt sống Chu Du! Trình Phổ bàn với các tướng muốn tạm rút quân để về ra mắt Ngô hầu rồi sẽ định đoạt sau. Chu Du tuy bị đau, nhưng trong bụng vẫn có chủ trương Du vẫn biết quân Tào đến sỉ nhục, nhưng không thấy các tướng vào bầm. Một hôm Tào Nhân dẫn đại quân đánh trống reo hò àm àm kéo đến khiêu chiến, Trình Phổ giữ trại không ra. Du gọi các tướng vào trướng hỏi: - Ở đâu đánh trống hò reo thế? Các tướng bầm: Đó là quân ta thao diễn đấy. Du nổi giận lên nói rằng: Sao dám dối ta làm vậy? Ta vẫn biết quân Tào hàng ngày đến trước trại chửi mắng. Trình Đức Mưu đã cùng cầm binh

yue : " jun zhong jiào yǐn shì zú . " yú nù yue : " hé qí wō yě ! wú yǐ zhì cáo bing cháng lái zhài qián rǔ mà . chéng dé móu jì tòng zhǎng bing quán , hé gù zuò shì ? " suì mìng rén qǐng chéng pǔ rù zhàng wèn zhī . pǔ yue : " wú jiàn gong jīn bìng chuāng , yi zhě yán wù chù nù , gù cáo bing nuò zhàn , bù gǎn bào zhì . " yú yue : " gong děng bù zhàn , zhǔ yì ruò hé ? " pǔ yue : " zhòng jiāng jiē yù shou bing zàn huí jiāng dong . dài gong jiàn chuāng píng fù , zài zuò qū chǔ . " yú ting bà , yú chuáng shàng fèn rán yuè qǐ yue : " dà zhàng fu jì shí jun lù , dang sǐ yú zhàn cháng , yǐ mǎ gé guǒ shi huán , xìng yě ! qǐ kě wèi wǒ yí rén , ér fèi guó jiā dà shì hu ? " yán qì , jí pí jiā shàng mǎ . zhu jun zhòng jiang , wú bù hài rán . suì yǐn shù bǎi qí chu yíng qián .

- 10 wàng jiàn cáo bing yǐ bù chéng zhèn shì , cáo rén zì lì mǎ yú mén qí xià , yáng bian dà mà yue : " zhōu yú rú zì , liào bì héng yāo , zài bù gǎn zhèng qù wǒ bing ! " mà yóu wèi jué , yú cóng qún qí nèi tú rán chu yue : " cáo rén pí fu ! jiàn zhōu láng fǒu ! " cáo jun kàn jian , jìn jie jing hài .

演士卒。”瑜怒曰：“何欺我也！吾已知曹兵常来寨前辱骂。程德谋既同掌兵权，何故坐视？”遂命人请程普入帐问之。普曰：“吾见公瑾病疮，医者言勿触怒，故曹兵搦战，不敢报知。”瑜曰：“公等不战，主意若何？”普曰：“众将皆欲收兵暂回江东。待公箭疮平复，再作区处。”瑜听罢，于床上奋然跃起曰：“大丈夫既食君禄，当死于战场，以马革裹尸还，幸也！岂可为我一人，而废国家大事乎？”言讫，即披甲上马。诸军众将，无不骇然。遂引数百骑出营前。

望见曹兵已布成阵势，曹仁自立马于门旗下，扬鞭大骂曰：“周瑜孺子，料必横夭，再不敢正觑我兵！”骂犹未绝，瑜从群骑内突然出曰：“曹仁匹夫！见周郎否！”曹军看见，尽皆

viết: "Quân trung giáo diễn sĩ tốt." Du nộ viết: "Hà khỉ ngã dã! Ngô dĩ tri tào binh thường lai trại tiền nhục mạ. Trinh đức mưu kí đồng chưởng binh quyền, hà cỗ tọa thị?" Toại mệnh nhân thỉnh trình phỗ nhập trưởng vân chi. Phỗ viết: "Ngô kiến công cẩn bệnh sang, y giả ngôn vật xúc nộ, cố tào binh nạch chiến, bắt cảm báo tri." Du viết: "Công đẳng bắt chiến, chủ ý như hả?" Phỗ viết: "Chúng tướng giai dục thu binh tạm hồi giang đông. Đãi công tiến sang bình phục, tái tác khu xử." Du thính bãí, vu sàng thượng phân nhiên được khởi viết: "Đại tướng phu kí thực quân lộc, đương tử vu chiến trường, dĩ mã cách khóa thi hoàn, hạnh dã! Khởi khả vi ngã nhất nhân, nhi phê quốc gia đại sự hò?" Ngôn cật, túc phi giáp thượng mã. Chư quân chúng tướng, vô bất hãi nhiên. Toại dẫn số bách ky xuất doanh tiền.

quyền với ta, sao cứ ngồi đó mà nhìn cho được? Lập tức sai gọi Trình Phổ đến hỏi, Phổ thưa: - Tôi thấy đô đốc còn yếu, mà thày thì dặn đừng để cho đô đốc tức giận, bởi thế quân Tào đến thách đánh, không dám bẩm cho đô đốc biết. Du nói: - Các ông không muốn đánh, là ý thế nào? Phổ thưa: Các tướng đều muốn tạm thu quân về Đông Ngô, đợi đô đốc khỏe hẳn, sẽ định đoạt sau. Du nghe xong, đang ngồi trên giường choàng ngay dậy, nói: - Đại tướng phu đã ăn lộc của chúa, nên chết ở đầm chiến trường, lấy da ngựa bọc thân mới sướng! Lẽ đâu vì một mình ta mà bỏ cả việc lớn nhà nước? Nói đoạn, mặc áo giáp nhảy lên ngựa, các tướng thấy vây ai cũng rùng mình. Du dẫn vài trăm kỵ mã ra cửa trại,

thấy quân Tào đã dàn thể trận, Tào Nhân đang dừng ngựa dưới cửa cờ, trỏ roi mắng lớn: - Thằng nhãi con Chu Du kia! Mi chắc sẽ chết yêu, không dám coi thường quân ta nữa! Tào Nhân vừa nói dứt lời, Chu Du đã từ trong đầm quân kỵ nhảy vọt ra, nói: - Thằng thát phu Tào Nhân đã biết Chu Lang chưa? Quân Tào trông thấy

cáo rén huí gù zhòng jiang  
yue : " kě dà mà zhī ! "  
zhòng jun lì sheng dà mà .  
zhou yú dà nù , shǐ pan  
zhang chu zhàn . wèi jí jiao  
feng , zhou yú hu dà jiào yi  
sheng , kǒu zhong pen xiě .  
zhuì yú mǎ xià . cáo bing  
chong lái , zhòng jiang xiàng  
qián dǐ zhù , hùn zhàn yi  
cháng , jiù qǐ zhou yú , huí  
dào zhàng zhong . chéng pǔ  
wèn yue : " dou du guì tǐ ruò  
hé ? " yú mì wèi pǔ yue : " cǐ  
wú zhì jí yē . " pǔ yue : " jí  
jiang an chu ? " yú yue : " wú  
shen běn wú shèn tòng chǔ ;  
wú suō yǐ wèi cǐ zhě , yù lìng  
cáo bing zhì wǒ bìng wéi , bì  
rán qí dí . kě shǐ xin fù jun  
shì qù chéng zhong zhà  
jiàng , shuo wú yǐ sǐ . jin yè  
cáo rén bì lái jié zhài . wú  
què yú sì xià mái fú yǐ yìng  
zhi , zé cáo rén kě yǐ gǔ ér  
qín yě . " chéng pǔ yue : " cǐ  
jì dà miào ! " suí jiù zhàng  
xià jǔ qǐ ai sheng . zhòng jun  
dà jing , jìn chuán yán dou  
du jiàn chuang dà fa ér sǐ ,  
gè zhài jìn jie wa xiào . què  
shuo cáo rén zài chéng  
zhong yǔ zhòng shang yì ,  
yán zhou yú nù qì chong fa ,  
jin chuang beng liè , yǐ zhì  
kǒu zhong pen xiě , zhuì yú  
mǎ xià , bù jiǔ bì wáng .  
zhèng lùn xiān , hu bào : "  
wú zhài nèi yǒu shí shù ge  
jun shì lái jiàng . zhōng jiān

惊骇。曹仁回顾众将曰：“可大骂之！”众军厉声大骂。周瑜大怒，使潘璋出战。未及交锋，周瑜忽大叫一声，口中喷血。坠于马下。曹兵冲来，众将向前抵住，混战一场，救起周瑜，回到帐中。程普问曰：“都督贵体若何？”瑜密谓普曰：“此吾之计也。”普曰：“计将安出？”瑜曰：“吾身本无甚痛楚；吾所以为此者，欲令曹兵知我病危，必然欺敌。可使心腹军士去城中诈降，说吾已死。今夜曹仁必来劫寨。吾却于四下埋伏以应之，则曹仁可一鼓而擒也。”程普曰：“此计大妙！”随就帐下举起哀声。众军大惊，尽传言都督箭疮大发而死，各寨尽皆挂孝。却说曹仁在城中与众商议，言周瑜怒气冲发，金疮崩裂，以致口中喷血，坠于马下，不久必亡。正论间，忽报：“吴

nhân hồi có chúng tướng viết: "Khả đại mạ chí!" Chúng quân lệ thanh đại mạ. Chu du đại nộ, sử phan chương xuất chiến. Vị cập giao phong, chu du hốt đại khiếu nhất thanh, khẩu trung phún huyết. Trụ vu mã hạ. Tào binh trùng lai, chúng tướng hướng tiền để trụ, hỗn chiến nhất trường, cứu khởi chu du, hồi đáo trường trung. Trình phồ vấn viết: "Đô đốc quý thể nhược hà?" Du mật vi phồ viết: "Thủ ngô chi kế dã." Phồ viết: "Kế tương an xuất?" Du viết: "Ngô thân bốn vô thậm thống sở; ngô sở dĩ vì thủ giả, dục lệnh tào binh tri ngã bệnh nguy, tất nhiên khi địch. Khả sứ tâm phúc quân sĩ khứ thành trung trá hàng, thuyết ngô dĩ tử. Kim dạ tào nhân tất lai kiếp trại. Ngô khước vu tú hạ mai phục dĩ ứng chi, tắc tào nhân khả nhất cổ nhi cầm dã." Trình phồ viết: "Thủ kế đại diệu!" Tùy tựu trường hạ cử khởi ai thanh. Chúng quân đại kinh, tần truyền ngôn đô đốc tiễn sang đại phát nhí tử, các trại tần giai quái hiếu. Khước thuyết tào nhân tại thành trung dữ chúng thương nghị, ngôn chu du nộ khí trùng phát, kim sang băng liệt, dĩ trí khẩu trung phún huyết, trụ vu mã hạ, bắt cửu tất vong. Chánh luận gian, hốt báo: "Ngô trại nội hữu thập số cá quân sĩ lai hàng. Trung gian diệc hữu nhị nhân, nguyên thị tào binh bị lỗ

Chu Du, ai cũng ngạc nhiên. Tào Nhân ngoanh lại bảo các tướng rằng: - Cứ chửi mắng tợn vào! Quân sĩ xùm lại mắng nhiếc om sòm. Du giận lắm, sai Phan Chương ra đánh, nhưng Chương chưa kịp giao phong, thì Du bỗng rú lên một tiếng, mồm đổ máu tươi, ngã quay xuống ngựa. Quân Tào xô lại; các tướng đỡ ra, đánh túi bụi một trận, cứu được Chu Du đem về trong trường. Trình Phồ vào hỏi: - Quý thể đô đốc ra sao? Du bảo thầm với Trình Phồ rằng: - Đó là mèo của ta đây! Phồ hỏi: - Mèo ấy thế nào? Du nói: - Ta vốn không đau đớn gì lắm; ta làm ra thế, là có ý để cho quân Tào cho là ta đau nặng, tất nhiên khinh địch. Nên sai quân sĩ vào trong thành trá hàng, nói rằng ta đã chết. Đêm nay Tào Nhân tất đến cướp trại, ta phục quân bốn mặt, chắc một trận bắt sống được Tào Nhân. Trình Phồ nói: - Kế ấy hay lắm! Liền sai quân tướng khóc lóc àm ỹ. Ai nấy giật mình, đồn tin đô đốc bị vỡ nhợt chết. Các trại đều để tang. Tào Nhân ở trong thành, bàn với các tướng rằng: - Chu Du cơn tức uất lén, nhợt tên bật vỡ, đến nỗi mồm thồ ra huyết, ngã lăn xuống dưới ngựa, chẳng mấy bùa tắt chết? Mọi người đang bàn bạc, thì có vài chục tên lính kỵ bên Ngô sang hàng, trong đó có hai tên nguyên là lính cũ bên Tào bị Đông Ngô bắt được. Tào Nhân vội gọi vào hỏi, chúng bẩm rằng: - Chu Du

yì yǒu èr rén , yuán shì cáo  
bing bēi lǔ guò qu de . " cáo  
rénn máng huàn rù wèn zhī .  
jun shì yue : " jin rì zhōu yú  
zhèn qián jin chuang suì liè ,  
gui zhài jí sǐ . jin zhòng jiang  
jie yǐ wa xiào jù ai . wǒ děng  
jie shòu chéng pǔ zhì rǔ , gù  
tè guì jiàng , biàn bào cǐ shì .  
" cáo rén dà xǐ , suí jí shàng  
yì jin wǎn biàn qù jié zhài ,  
duó zhōu yú zhì shi , zhǎn qí  
shǒu jí , sòng fù xū dou .  
chén jiǎo yue : " cǐ jì sù xíng  
, bù kě chí wù . " cáo rén suí  
lìng niú jin wèi xian feng , zì  
wèi zhōng jūn , cáo hóng ,  
cáo chún wèi gé hòu , zhì liù  
chén jiǎo lǐng xie shǎo jun  
shì shǒu chéng , qí yú jun  
bing jìn qǐ . chu gèng hòu  
chu chéng , jìng tóu zhōu yú  
dà zhài . lái dào zhài mén ,  
bù jiàn yí rén , dàn jiàn xu  
cha qí qiang ér yǐ . qíng zhì  
zhòng jì , jí máng tuì jun . sì  
xià pào shēng qí fa : dong  
bian hán dang , jiǎng qín sha  
lái , xi bian zhōu tài , pan  
zhang sha lái , nán bian xú  
shèng , ding fèng sha lái ,  
bēi bian chén wǔ , lǚ méng  
sha lái . cáo bing dà bài ,  
san lù jun jie bēi chong sǎn ,  
shǒu wěi bù néng xiāng jiù .  
cáo rén yǐn shí shù qí sha  
chu chóng wéi , zhèng yù  
cáo hóng , suì yǐn bài cán  
jun mǎ yì tòng ben zǒu . sha  
dào wǔ gèng , lí nán jùn bù

寨内有十数个军士来降。中间亦有二人，原是曹兵被掳过去的。”曹仁忙唤入问之。军士曰：“今日周瑜阵前金疮碎裂，归寨即死。今众将皆已挂孝举哀。我等皆受程普之辱，故特归降，便报此事。”曹仁大喜，随即商议今晚便去劫寨，夺周瑜之尸，斩其首级，送赴许都。陈矫曰：“此计速行，不可迟误。”

曹仁遂令牛金为先锋，自为中军，曹洪、曹纯为合后，只留陈矫领些少军士守城，其余军兵尽起。初更后出城，径投周瑜大寨。来到寨门，不见一人，但见虚插旗枪而已。情知中计，急忙退军。四下炮声齐发：东边韩当、蒋钦杀来，西边周泰、潘璋杀来，南边徐盛、丁奉杀来，北边陈武、吕蒙杀来。曹兵大败，三路军皆被冲散，首尾不能相救。曹仁引十数骑杀出

quá khứ đích." Tào nhân mang hoán nhập vân chi. Quân sĩ viết: "Kim nhật chu du trận tiền kim sang toái liệt, quy trại túc tử. Kim chúng tướng giai dĩ quái hiếu cử ai. Ngã đẳng giai thụ trình phỗ chí nhục, có đặc quy hàng, tiện báo thủ sự." Tào nhân đại hỉ, túy túc thương nghị kim vân tiện khứ kiếp trại, đoạt chu du chi thi, trảm kì thủ cấp, tổng phó hứa đô. Trần Kiều viết: "Thủ kế tốc hành, bắt khả trì ngộ." Tào nhân toại lệnh ngưu kim vi tiên phong, tự vi trung quân, tào hồng, tào thuần vi hợp hậu, chỉ lưu trân kiều lĩnh ta thiêu quân sĩ thủ thành, kì du quân binh tần khởi. Sơ canh hâu xuất thành, kính đầu chu du đại trại. Lai đáo trại môn, bắt kiến nhất nhân, đán kiến hư sáp kì thương nhi dĩ. Tình tri trúng kế, cắp mang thói quân. Từ hạ pháo thanh tề phát: đông biên hàn đương, tương khâm sát lai, tây biên chu thái, phan chương sát lai, nam biên từ thịnh, đinh phụng sát lai, bắc biên trân võ, lữ mông sát lai. Tào binh đại bại, tam lộ quân giai bị trùng tán, thủ vĩ bất năng tương cứu. Tào nhân dǎn thập số kỵ sát xuất trọng vi, chánh ngô tào hồng, toại dǎn bại tàn quân mã nhất đồng bôn tẩu. Sát đáo ngũ canh, lì nam quận bắt viễn, nhất thanh cổ hưởng, lăng thống hựu dǎn nhất quân lan trụ khứ

hôm nay vỡ cái nhợt tên, về đến trại thì chết. Hiện các tướng đã cùi ai, để trở. Chúng tôi bị Trịnh Phổ ức hiếp quá, cho nên đến hàng và báo tin ấy. Tào Nhân mừng lắm, bàn định đến đêm đi cướp trại, và chém lấy đầu Chu Du đưa về Hứa Đô. Trần Kiều nói: - Kế áy phải làm ngay không nên trì hoãn! Tào Nhân sai ngay Ngưu Kim làm tiên phong; tự mình cầm trung quân; Tào Hồng, Tào Thuần làm hợp hậu. Bao nhiêu quân kéo đi cả, chỉ còn Trần Kiều và một ít quân ở lại giữ thành. Đầu canh một, quân Tào trong thành kéo thẳng đến trại Chu Du, nhưng không thấy một người nào, chỉ có cờ giáo cám dàn ra đó thôi. Tào Nhân biết là mắc mèo, vội vàng rút lui. Bỗng đâu bốn mặt pháo nổ àm àm. Rồi mé đông Hán Dương, Tưởng Khâm kéo vào; mé tây Chu Thái, Phan Chương đồ lại; mé nam Từ Thịnh, Đinh Phụng đánh sang; mé bắc Trần Võ, Lã Mông ập đến. Quân Tào liêng xiểng, ba lộ quân tan vỡ, đầu đuôi không cứu được nhau. Tào Nhân dǎn vài mươi tên quân kỵ chọc thủng vòng vây, gặp ngay Tào Hồng, liền cùng nhau dắt một toán quân mã linh tinh mà chạy. Mãi tới canh năm gần tới Nam Quận, bỗng lại một hồi chiêng trống nỗi lên, rồi Lăng Thông dẫn quân ra chặn đường, đánh giết một hồi, Tào Nhân lén chạy theo đường tắt, lại gặp Cam Ninh bồi luồn cho

yuǎn , yì sheng gǔ xiǎng ,  
líng tǒng yòu yīn yì jun lán  
zhù qù lù , jié sha yí zhèn .  
cáo rén yǐn jun cì xié ér zǒu ,  
yòu yù gan níng dà sha yí  
zhèn . cáo rén bù gǎn huí  
nán jūn , jìng tóu xiāng yáng  
dà lù ér xíng , wú jun gǎn  
liǎo yí chéng , zì huí .

重围，正遇曹洪，遂引  
败残军马一同奔走。杀  
到五更，离南郡不远，  
一声鼓响，凌统又引一  
军拦住去路，截杀一阵。  
曹仁引军刺斜而走，  
又遇甘宁大杀一阵。曹  
仁不敢回南郡，径投襄  
阳大路而行，吴军赶了一程，自回。

11 zhōu yú , chéng pǔ shou zhù  
zhòng jun , jìng dào nán jùn  
chéng xià , jiàn jīng qí bù  
mǎn , dí lóu shàng yí jiāng  
jiào yue : " dou du shǎo zuì !  
wú fèng jun shi jiàng lìng , yǐ  
qǔ chéng liǎo . wú nǎi cháng  
shan zhào zi lóng yě . " zhōu  
yú dà nù , biàn mìng gōng  
chéng . chéng shàng luàn  
jiàn shè xià . yú mìng qiè huí  
jun shàng yì , shǐ gan níng  
yǐn shù qian jun mǎ , jìng qǔ  
jīng zhōu ; líng tǒng yǐn shù  
qian jun mǎ , jìng qǔ xiāng  
yáng ; rán hòu què zài qǔ  
nán jūn wèi chí . zhèng fēn  
bō xiān , hu rán tàn mǎ jí lái  
bào shuo : " zhu gé liàng zì  
de liǎo nán jūn , suì yòng  
bing fú , xing yè zhà diào jīng  
zhōu shǒu chéng jun mǎ lái  
jiù , què jiào zhāng fei xí liǎo  
jīng zhōu . " yòu yí tàn mǎ fei  
lái bào shuo : " xià hóu dun

lộ, tiệt sát nhất trận. Tào nhân  
dẫn quân thứ tà nhi tẩu, hựu  
ngô cam ninh đại sát nhất trận.  
Tào nhân bắt cảm hồi nam  
quận, kính đầu tương dương  
đại lộ nhi hành, ngô quân cản  
liễu nhất trình, tự hồi.

trận nữa. Tào Nhân không dám  
về Nam Quận. Chạy tắt ra đường  
lớn Tương Dương, quân Ngô  
đuổi theo một quãng nữa, rồi trở  
về.

周瑜、程普收住众军，  
径到南郡城下，见旌旗  
布满，敌楼上一将叫曰  
：“都督少罪！吾奉军  
师将令，已取城了。吾  
乃常山赵子龙也。”周  
瑜大怒，便命攻城。城  
上乱箭射下。瑜命且回  
军商议，使甘宁引数千  
军马，径取荆州；凌统  
引数千军马，径取襄阳  
；然后却再取南郡未迟  
。正分拨间，忽然探马  
急来报说：“诸葛亮自  
得了南郡，遂用兵符，  
星夜诈调荊州守城军马  
来救，却教张飞袭了荆  
州。”又一探马飞来报  
说：“夏侯惇在襄阳，

Chu du, Trình Phò thu trù chúng  
quân, kính đáo nam quận thành  
hạ, kiến tinh ki bố mãn, địch lâu  
thượng nhất tương khiếu viết:  
"Đô đốc thiểu tội! Ngô phụng  
quân sư tương lệnh, dĩ thủ  
thành liễu. Ngô nãi thường sơn  
triệu tử long dã." chu du đại nộ,  
tiện mệnh công thành. Thành  
thượng loạn tiền xạ hạ. Du  
mệnh thả hồi quân thượng  
nghị, sử cam ninh dẫn số thiên  
quân mã, kính thủ kinh châu;  
lăng thống dẫn số thiên quân  
mã, kính thủ tương dương;  
nhiên hậu khước tái thủ nam  
quận vị trí. Chánh phân bát  
gian, hốt nhiên tham mã cấp lai  
báo thuyết: "Gia Cát Lượng tự  
đắc liễu nam quận, toại dụng  
binh phù, tinh dạ trá điều kinh  
châu thủ thành quân mã lai  
cứu, khước giáo tương phi tập  
liễu kinh châu." hựu nhất tham  
mã phi lai báo thuyết: "Hạ Hầu

Chu Du, Trịnh Phò thu cả quân  
mã, kéo nhau đến Nam Quận.  
Vừa đến nơi đã thấy trên mặt  
thành tinh kỳ đỗ rực cả, một  
tướng trên chòi canh gọi to lên  
rằng: - Xin lỗi đô đốc, tôi phụng  
mệnh quân sư lấy được thành đã  
lâu rồi. Tôi là Triệu Tử Long ở  
Thường Sơn đây. Chu Du giận  
lắm, liền sai đánh thành. Trên  
thành tên bắn xuống rào rào. Du  
truyền rút quân về để bàn bạc, và  
sai Cam Ninh dẫn một nghìn  
quân đến lấy Kinh Châu; Lăng  
Thống dẫn một nghìn quân đến  
lấy Tương Dương; rồi sẽ tính đến  
Nam Quận cũng vừa. Du đang  
cắt đặt mọi việc thì có thám mã lại  
báo rằng. - Gia Cát Lượng lấy  
được Nam Quận, liền dùng binh  
phù của Tào Nhân cấp tốc điều  
quân giữ thành Kinh Châu đến  
cứu, rồi sai Trương Phi úp lấy  
Kinh Châu. Lại có một thám mã  
về báo rằng: - Hạ Hầu Đôn giữ ở

zài xiāng yáng , bèi zhu gé  
liàng chāi rén ? bìng fú , zhà  
cheng cáo rén qíú jiù , yòu  
dun yǐn bìng chu , què jiào  
yún cháng xí qū liǎo xiāng  
yáng . èr chǔ chéng chí ,  
quán bù fèi lì , jie shǔ liú  
xuán dé yǐ . " zhōu yú yue : " zhu gé liàng zěn de bìng fú ? " chéng pǔ yue : " ta ná zhù chén jiǎo , bìng fú zì rán jìn shǔ zhì yǐ . " zhōu yú dà jiào yǐ shèng , jīn chuāng bēng liè . zhèng shì : jǐ jùn chéng chí wú wǒ fen , yì cháng xin kǔ wèi shéi máng ! wèi zhì xìng mìng rú hé , qiě kàn xià wén fēn jiě .

被诸葛亮差人赍兵符，  
诈称曹仁求救，诱惇引  
兵出，却教云长袭取了  
襄阳。二处城池，全不  
费力，皆属刘玄德矣。  
”周瑜曰：“诸葛亮怎  
得兵符？”程普曰：“  
他拿住陈矫，兵符自然  
尽属之矣。”周瑜大叫  
一声，金疮迸裂。正是  
：几郡城池无我分，一  
场辛苦为谁忙！未知性  
命如何，且看下文分解  
。

đôn tại tương dương, bị Gia Cát Lượng sai nhân tê binh phù, trá xưng tào nhân cầu cứu, dụ đôn dẫn binh xuất, khước giáo vân trường tập thủ liễu tương dương. Nhị xử thành trì, toàn bắt phí lực, gai chúc lưu huyền đức hĩ." chu du viết: "Gia Cát lượng chảm đắc binh phù?" Trinh phồ viết: "Tha nã tru Trần Kiều, binh phù tự nhiên tẫn chúc chi hĩ." chu du đại khiếu nhất thanh, kim sang bính liệt. Chánh thị: kỉ quận thành trì vô ngã phân, nhất trường tân khổ vi thùy mang! Vị tri tính mệnh như hà, thả khán hạ văn phân giải

Tương Dương, Gia Cát Lượng  
cho người đem binh phù đến, nói  
dối rằng Tào Nhân cầu cứu, dụ  
cho Hạ Hầu Đôn ra khỏi thành, rồi  
sai Văn Trường úp lấy Tương  
Dương. Thành trì hai nơi đều rơi  
vào Huyền Đức mà Huyền Đức  
không hề tồn một chút công sức  
nào! Chu Du hỏi: - Gia Cát Lượng  
làm thế nào mà lấy được binh  
phù? Trinh Phồ nói: - Hắn tóm  
được Trần Kiều, thì binh phù lọt  
vào tay hắn chóp gì! Chu Du nghe  
nói, kêu to một tiếng, nhợt đâu vỡ  
tung ra. Rõ là: Mấy lớp thành trì  
đâu mất cả, Đôi phen cay đắng  
bõ hay chưa? Chưa biết tính  
mệnh Chu Du thế nào, xem đến  
hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
052  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo zhou yú jiàn kǒng  
míng xí liǎo nán jùn , yòu  
wén ta xí liǎo jīng xiāng , rú  
hé bù qì ? qì shang jiàn  
chuang , bàn shǎng fang su ,  
zhòng jiāng zài san quàn jiě  
yú yue : " ruò bù sha zhu gé  
cun fu , zěn xí wǒ xin zhong  
yuàn qì ! chéng dé móu kě  
zhù wǒ gong dǎ nán jùn ,  
dìng yào duó huán dong wú .  
" zhèng yì xiān , lǔ sù zhì .  
yú wèi zhì yue : " wú yù qǐ  
bing yǔ liú bèi , zhu gé liàng  
gòng jué cí xióng , fù duó  
chéng chí . zì jìng xìng zhù  
wǒ . " lǔ sù yue : " bù kě .  
fang jin yǔ cáo cào xiāng chí  
, cháng wèi fēn chéng bài ;  
zhǔ gong xiàn gong gé féi bù  
xià . bù zheng zì jia hù xiāng  
tun bìng , tǎng cáo bing  
chéng xū ér lái , qí shì wéi yǐ  
. kuàng liú xuán dé jiù céng  
yǔ cáo cào xiāng hòu , ruò bi  
de jìn jí , xiàn liǎo chéng chí  
yi tòng gong dǎ dong wú , rú  
zhi nài hé ? " yú yue : " wú  
děng yòng jì cè , sǔn bing  
mǎ , fèi qián liáng , ta qù tú  
xiān chéng , qǐ bù kě hèn ! "

**第五十二回  
诸葛亮智辞鲁肃  
赵子龙计取桂阳**

**Đệ ngũ thập nhị hồi Gia Cát  
lượng trí từ lỗ túc triệu túc  
long kê thủ quê dương**

却说周瑜见孔明袭了南郡，又闻他袭了荆襄，如何不气？气伤箭疮，半晌方苏，众将再三劝解。瑜曰：“若不杀诸葛亮，怎息我心中怨气！程德谋可助我攻打南郡，定要夺还东吴。”正议间，鲁肃至。瑜谓之曰：“吾欲起兵与刘备、诸葛亮共决雌雄，复夺城池。子敬幸助我。”鲁肃曰：“不可。方今与曹操相持，尚未分成败；主公现攻合淝不下。不争自家互相吞并，倘曹兵乘虚而来，其势危矣。况刘玄德旧曾与曹操相厚，若逼得紧急，献了城池，一同攻打东吴，如之奈何？”瑜曰：“吾等用计策，损兵马，费钱粮，

Khước thuyết chu du kién khồng minh tập liếu nam quận, hựu văn tha tập liếu kinh tương, như hà bất khí? Khí thương tiễn sang, bán thưởng phương tô, chúng tướng tái tam khuyến giải. Du viết: "Nhược bắt sát Gia Cát thôn phu, châm túc ngã tâm trung oán khí! Trình đức mưu khả trợ ngã công đả nam quân, định yếu đoạt hoàn đông ngô." Chánh nghị gian, lỗ túc chí. Du vị chi viết: "Ngô dục khởi binh dữ lưu bì, Gia Cát lượng cộng quyết thư hùng, phục đoạt thành trì. Tử kính hạnh trợ ngã." Lỗ túc viết: "Bất khả. Phương kim dữ tào thao tương trì, thượng vị phân thành bại; chúa công hiện công hợp phì bắt hạ. Bất tranh tự gia hô tương thôn tịnh, thảng tào binh thừa hư nhi lai, kì thế nguy hĩ. Huống lưu huyền đức cựu tăng dữ tào thao tương hậu, nhược bức đắc khẩn cấp, hiến liếu thành trì, nhất đồng công đả đông ngô, như chi nại hè?" Du viết: "Ngô đãng dụng kế sách, tốn binh mã, phí tiền lương, tha khú đồ hiện thành,

**HỘI 52 Gia Cát Lượng chối từ  
Lỗ Túc; Triệu Tử Long lừa mèo  
lấy Quê Dương.**

Chu Du thấy Khổng Minh lấy được Nam Quận, lại nghe tin mất cả Kinh Châu, Tương Dương rồi, trách nào chẳng tức? Du tức quá, uất lên, nằm ngất đi hồi lâu mới tỉnh. Các tướng khuyên giải hai ba lần. Du nói: - Nếu không giết được Gia Cát Lượng đi, thì làm sao ta hả dạ được? Trình Phổ hãy giúp ta, đánh lấy lại Nam Quận cho Đông Ngô. Đang nói chuyện thì Lỗ Túc đến. Du nói: - Ta muốn cất quân quyết một trận sống mái với Lưu Bị và Gia Cát Lượng để đoạt lại thành trì, Tử Kính giúp ta một tay. Túc nói: - Không nên! Hiện nay ta với Tào Tháo còn đang kình địch chưa biết được thua thê nào. Vả lại chúa công cũng chưa hạ được Hợp Phì. Ta với Huyền Đức không nên thôn tính lẫn nhau, quân Tào thừa cơ kéo đến thì nguy lắm. Huống chi, Huyền Đức lại quen thân với Tào Tháo. Nếu ta làm quá, hắn tất dâng thành trì cho Tào Tháo, hợp sức lại đánh Đông Ngô, thì làm thế nào? Du nói: - Chúng ta dùng mưu lập mèo, hao binh tổn tướng, tốn kém tiền lương. Bọn hắn ngồi ăn cỗ

sù yue : " gong jǐn qiè nài .  
róng mǒu qín jiàn xuán dé ,  
jiāng lǐ lái shuo ta . ruò shuo  
bù tōng , nǎ shí dòng bing  
wèi chí . " zhu jiāng yue : " zi  
jìng zhī yán shèn shàn . "

他去图现成，岂不可恨！”肃曰：“公瑾且耐。容某亲见玄德，将理来说他。若说不通，那时动兵未迟。”诸将曰：“子敬之言甚善。”

3 yú shì lǔ sù yǐn cóng zhě jìng  
tóu nán jùn lái , dào chéng  
xià jiào mén . zhào yún chu  
wèn , sù yue : " wǒ yào jiàn  
liú xuán dé yǒu huà shuo . "  
yún dá yue : " wú zhǔ yǔ jun  
shi zài jīng zhōu chéng  
zhōng . " sù suì bù rù nán  
jùn , jìng奔 jīng zhōu . jiàn  
jīng qí zhěng liè , jun róng  
shèn shèng , sù àn xiàn yue  
: " kǒng míng zhēn fēi cháng  
rénn yě ! " jun shì bào rù  
chéng zhōng , shuo lǔ zì jìng  
yào jiàn . kǒng míng lìng dà  
kai chéng mén , jie sù rù yá .  
jiǎng lǐ bì , fen bin zhǔ ér zuò  
. chá bà , sù yue : " wú zhǔ  
wú hóu , yǔ dou du gong jǐn ,  
jiào mǒu zài san shen yì  
huáng shù , qián zhě , cào  
yǐn bǎi wàn zhì zhòng , míng  
xià jiāng nán , shí yù lái tú  
huáng shù ; xìng de dong wú  
sha tuì cáo bing , jiù liǎo  
huáng shù . suǒ yǒu jīng  
zhōu lè jùn , hé dāng guī yú  
dong wú . jin huáng shù  
yòng guǐ jì , duó zhàn jīng  
xiāng , shǐ jiāng dong kōng  
fèi qián liáng jun mǎ , ér

khởi bất khả hận!" Túc viết:  
"Công cần thả nại. Dung mỗ  
thân kiến huyền đức, tương lí  
lai thuyết tha. Nhược thuyết bất  
thông, na thời động binh vị trí."  
Chư tướng viết: "Tử Kính chi  
ngôn thậm thiện."

sẵn thì ta chịu sao cho được?  
Túc nói: - Công Cẩn hãy nhẫn nại  
một chút, để tôi đem lời phải  
chẳng bảo Huyền Đức, xem hẵn  
nói thế nào, bấy giờ ta sẽ cắt  
quân đi cũng không muộn. Các  
tướng nói: - Tử Kính nói phải lắm!

于是鲁肃引从者径投南  
郡来，到城下叫门。赵  
云出问，肃曰：“我要  
见刘玄德有话说。”云  
答曰：“吾主与军师在  
荆州城中。”肃遂不入  
南郡，径奔荆州。见旌  
旗整列，军容甚盛，肃  
暗羨曰：“孔明真非常  
人也！”军士报入城中  
，说鲁子敬要见。孔明  
令大开城门，接肃入衙  
。讲礼毕，分宾主而坐  
。茶罢，肃曰：“吾主  
吴侯，与都督公瑾，教  
某再三申意皇叔，前者  
，操引百万之众，名下  
江南，实欲来图皇叔；  
幸得东吴杀退曹兵，救  
了皇叔。所有荆州九郡  
，合当归于东吴。今皇  
叔用诡计，夺占荆襄，  
使江东空费钱粮军马，

Vu thị lỗ túc dẫn tòng giả kính  
đầu nam quận lai, đáo thành hạ  
khiếu môn. Triệu vân xuất vấn,  
túc viết: "Ngã yếu kiến lưu  
huyền đức hữu thoại thuyết."  
Vân đáp viết: "Ngô chủ dữ quân  
sư tại kinh châu thành trung."  
Túc toại bất nhập nam quận,  
kinh bôn kinh châu. Kiến tinh kì  
chỉnh liệt, quân dung thậm  
thịnh, túc ám tiện viết: "Không  
minh chân phi thường nhân  
dã!" Quân sĩ báo nhập thành  
trung, thuyết lỗ tử kính yếu  
kiến. Không minh lệnh đại khai  
thành môn, tiếp túc nhập nha.  
Giảng lễ tất, phân tân chủ nhì  
toa. Trà bãi, túc viết: "Ngô chủ  
ngô hầu, dũ đô đốc công cần,  
giáo mỗ tái tam thân ý hoàng  
thúc, tiền già, thao dãm bách  
vạn chi chúng, danh hạ giang  
nam, thật dục lai đồ hoàng  
thúc; hạnh đắc đông ngô sát  
thối tào binh, cứu liễu hoàng  
thúc. Sở hữu kinh châu cửu  
quận, hợp đương quy vu đông  
ngô. Kim hoàng thúc dụng quý  
kế, đoạt chiêm kinh tương, sứ  
giang đông không phí tiền  
luong quân mã, nhi hoàng thúc

huáng shú an shòu qí lì ,  
kǒng yú lǐ wèi shùn . " kǒng  
míng yue : " zì jìng nǎi gāo  
míng zhì shì , hé gù yì chu cǐ  
yán ? cháng yán dào : wù bì  
gui zhǔ . jīng xiāng lè jùn , fēi  
dōng wú zhì dì , nǎi liú jīng  
sheng zhì jí yè . wú zhǔ gù  
jīng sheng zhì dì yě . jīng  
sheng suí wáng , qí zì cháng  
zài ; yǐ shù fù zhí , ér qǔ jīng  
zhou , yǒu hé bù kě ? " sù  
yue : " ruò guǒ xì gōng zi liú  
qí zhàn jù , cháng yǒu kě jiě  
; jīn gōng zi zài jiāng xià , xu  
bù zài zhè lǐ ! " kǒng míng  
yue : " zì jìng yù jiàn gōng zi  
hu ? " biàn mìng zuǒ yòu : "  
qǐng gōng zi chu lái . " zhì  
jiàn liǎng cóng zhě cóng  
píng fēng hòu fú chu liú qí .  
qí wèi sù yue : " bìng qu bù  
néng shi lǐ , zì jīng wù zuì . "  
lǚ sù chí liǎo yí jīng , mò rán  
wú yǔ , liáng jiǔ , yán yue : "  
gōng zi ruò bù zài , biàn rú  
hé ? " kǒng míng yue : "  
gōng zi zài yì rì , shǒu yì rì ;  
ruò bù zài , bié yǒu shàng yì . "  
sù yue : " ruò gōng zi bù  
zài , xu jiāng chéng chí huán  
wǒ dong wú . " kǒng míng  
yue : " zì jìng zhì yán shì yě . "  
suì shè yàn xiāng dài .

而皇叔安受其利，恐于理未顺。”孔明曰：“子敬乃高明之士，何故亦出此言？常言道：物必归主。荆襄九郡，非东吴之地，乃刘景升之基业。吾主固景升之弟也。景升虽亡，其子尚在；以叔辅侄，而取荆州，有何不可？”肃曰：“若果系公子刘琦占据，尚有可解；今公子在江夏，须不在这里！”孔明曰：“子敬欲见公子乎？”便命左右：“请公子出来。”只见两从者从屏风后扶出刘琦。琦谓肃曰：“病躯不能施礼，子敬勿罪。”鲁肃吃了一惊，默然无语，良久，言曰：“公子若不在，便如何？”孔明曰：“公子在一日，守一日；若不在，别有商议。”肃曰：“若公子不在，须将城池还我东吴。”孔明曰：“子敬之言是也。”遂设宴相待。

an thụ kì lợi, khủng vu lí vị thuận." Khổng minh viết: "Tử kính nãi cao minh chi sĩ, hà có diệc xuất thủ ngôn? Thường ngôn đáo: vật tất quy chủ. Kinh tương cửu quận, phi đông ngô chi địa, nãi lưu cảnh thăng chi cơ nghiệp. Ngô chủ có cảnh thăng chi đệ dã. Cảnh thăng tuy vong, kì tử thượng tại; dĩ thúc phụ chát, nhi thủ kinh châu, hữu hà bắt khà?" Túc viết: "Nhược quả hê công tử lưu kì chiêm cư, thượng hữu khả giải; kim công tử tại giang hạ, tu bất tại giá lì!" Khổng minh viết: "Tử kính dục kiền công tử hò?" Tiện mệnh tả hữu: "Thỉnh công tử xuất lai." Chỉ kiền lưỡng tòng giả tòng bình phong hậu phù xuất lưu kì. Kì vị túc viết: "Bệnh khu bất năng thi lễ, tử kính vật tội." Lỗ túc cật liêu nhất kính, mặc nhiên vô ngũ, lương cữu, ngôn viết: "Công tử nhược bất tại, tiện như hà?" Khổng minh viết: "Công tử tại nhất nhật, thủ nhất nhật; nhược bất tại, biệt hữu thương nghị." Túc viết: "Nhược công tử bất tại, tu tương thành trì hoàn ngã đông ngô." Khổng minh viết: "Tử kính chi ngôn thị dã." Toại thiết yến tương đai.

hưởng lợi một mình, e rằng chưa được hợp tình hợp lý lắm! Khổng Minh đáp lại: - Tử Kính là người cao minh, sao cũng nói thế? Người ta thường có câu: "Của ai lại về tay người ấy". Chín quận Kinh, Tương, nguyên là cơ nghiệp của Lưu Cảnh Thăng, chớ có phải của Đông Ngô đâu. Chúa công tôi vốn là em Cảnh Thăng. Cảnh Thăng tuy đã mất rồi, nhưng con ông ấy hiện vẫn còn đó. Thế là chú giúp cháu mà giữ lấy Kinh Châu, có gì mà chẳng được. Túc nói: - Nếu là công tử Lưu Kỳ chiêm lấy, thì nói còn có lẽ; nhưng nay công tử lại ở Giang Hạ, chớ có ở đây đâu. Khổng Minh hỏi: - Tử Kính có muốn trông mặt công tử không? Lập tức sai người vào mời công tử. Một lát, hai người đỡ Lưu Kỳ tự phía sau bình phong đi ra. Kỳ chào Lỗ Túc, rồi nói: - Tôi mấy bữa nay mệt mỏi, không thi lễ được, xin Tử Kính thứ lỗi cho! Lỗ Túc giật mình, ngồi ngắn mặt không nói được câu gì; hồi lâu mới nói: - Nếu chẳng may công tử qua đời đi, thì thế nào? Khổng Minh đáp: - Công tử còn ngày nào, giữ ngày ấy; bằng không bấy giờ sẽ liệu! Túc nói: - Nếu công tử có mệnh hệ nào thì phải đem thành trì trả lại Đông Ngô nhé! Khổng Minh nói: Lời Tử Kính đúng lắm! Rồi mở tiệc chiêu đãi.

4 yàn bà , sù cí chu chéng , lián yē guì zhài , jù yán qián shì . yú yue : " liú qí zhèng qīng chun nián shǎo , rú hé biàn de ta sǐ ? zhè jīng zhōu hé rì de huán ? " sù yue : " dou du fàng xin . zhi zài lǔ sù shen shàng , wù yào tǎo jīng xiāng huán dong wú . " yú yue : " zì jìng yǒu hé gao jiàn ? " sù yue : " wú guan liú qí guò yú jiǔ sè , bìng rù gāo huāng , xiān jīn miàn sè léi shòu , qì chuǎn ǒu xiě , bù guò bàn nián , qí rén bì sǐ . nǎ shí wǎng qū jīng zhōu , liú bēi xu wú de tuī gù . " zhōu yú yóu zì fèn qì wèi xiao , hu sun quán qiǎn shǐ zhì . yú lìng qǐng rù . shǐ yue : " zhǔ gong wéi gé féi , lěi zhàn bù jié . tè lìng dou du shou huí dà jun , qiè bo bing fù gé féi xiāng zhù . " zhōu yú zhì de ban shi huí chái sang yāng bìng , lìng chéng pǔ bù lǐng zhàn chuán shì zú , lái gé féi ting sun quán diào yòng .

宴罢，肃辞出城，连夜归寨，具言前事。瑜曰：“刘琦正青春年少，如何便得他死？这荆州何日得还？”肃曰：“都督放心。只在鲁肃身上，务要讨荆襄还东吴。”瑜曰：“子敬有何高见？”肃曰：“吾观刘琦过于酒色，病入膏肓，现今面色羸瘦，气喘呕血，不过半年，其人必死。那时往取荆州，刘备须无得推故。”周瑜犹自忿气未消，忽孙权遣使至。瑜令请入。使曰：“主公围合淝，累战不捷。特令都督收回大军，且拨兵赴合肥相助。”周瑜只得班师回柴桑养病，令程普部领战船士卒，来合肥听孙权调用。

5 què shuo liú xuán dé zì de jīng zhōu , nán jùn , xiāng yáng , xìn Zhōng Dà xǐ , shang yì jiǔ yuǎn zhì jì . hu jiàn yì rén shàng ting xiān cè , shì zhì , nǎi yì jí yě . xuán dé gǎn qí jiù rì zhì en , shí fen xiāng jìng , zuò ér wèn

却说刘玄德自得荆州、南郡、襄阳，心中大喜，商议久远之计。忽见一人上厅献策，视之，乃伊籍也。玄德感其旧日之恩，十分相敬，坐

Yến bãi, túc từ xuất thành, liên dã quy trại, cụ ngôn tiền sự. Du viết: "Lưu Kì chánh thanh xuân niên thiếu, như hà tiện đắc tha tử? Giá kinh châu hà nhật đắc hoàn?" Túc viết: "Đô đốc phóng tâm. Chỉ tại lỗ túc thân thương, vụ yếu thảo kính tương hoàn đồng ngô." Du viết: "Tử kính hữu hà cao kiên?" Túc viết: "Ngô quan lưu Kì quá vu tửu sắc, bệnh nhập cao hoang, hiện kim diện sắc luy sầu, khí suyễn ầu huyết, bắt quá bán niên, kì nhân tất tử. Na thời vãng thủ kính châu, lưu bị tu vô đắc thối cổ." Chu du do tự phẫn khí vị tiêu, hốt tôn quyền khiền sử chí. Du lệnh thỉnh nhập. Sử viết: "Chúa công vi hợp phì, luy chiến bất tiệp. Đặc lệnh đô đốc thu hồi đại quân, thả bát binh phó hợp phì tương trợ." Chu du chỉ đắc ban sứ hồi sai tang dưỡng bệnh, lệnh trình phổ bộ lính chiến thuyền sĩ tốt, lai hợp phì thính tôn quyền điều dụng.

Tiệc tan, Túc từ biệt về ngay đêm hôm ấy, thuật chuyện với Chu Du. Du nói: - Lưu Kỳ còn đang trai trẻ, làm sao mà chết được? Thế thì bao giờ lấy lại được Kinh Châu? Túc đáp: - Đô đốc yên tâm, việc ấy cứ mặc tôi lo liệu, làm thế nào lấy được Kinh Châu về cho Đông Ngô thì thôi. Du hỏi: - Tử Kính có ý kiến gì hay thế? Túc đáp: - Tôi xem bộ Lưu Kỳ tửu sắc quá độ, bệnh đã vào cao hoang, mặt mũi xanh xao, võ vàng: Hơi thở yếu ớt, thường thở ra huyết, khéo lăm cũng chưa chắc đã thọ được nửa năm nữa. Böyle giờ ta sẽ đến đòi Kinh Châu, Lưu Bị hẳn chẳng vẹn được cớ gì nữa! Chu Du vẫn còn tức giận. Chợt có sứ của Tôn Quyền đến. Chu Du mời vào. Sử thưa: - Chúa công vây Hợp Phì, đánh mãi không hạ được. Nếu truyền lệnh đô đốc thu đại quân về, rồi mang một số đến Hợp Phì đánh giúp. Du phải đem quân về Sài Tang dưỡng bệnh, rồi cho Trịnh Phổ dẫn quân sĩ, chiến thuyền đến Hợp Phì giúp Tôn Quyền.

Khước thuyết lưu huyền đức tự đắc kinh châu, nam quận, tương dương, tâm trung đại hỉ, thương nghị cửu viễn chi kế. Hốt kiến nhất nhân thương thính hiền sách, thị chi, nǎi y tịch dã. Huyền đức cảm kì cựu nhật chi ân, thập phân tương

Huyền Đức từ khi lấy được Kinh Châu, Nam Quận, Tương Dương trong bụng hả hê, bàn kế giữ lâu dài. Bỗng một người bước lên hiến kế. Huyền Đức trông ra là Y Tịch. Cảm ân tình khi xưa, Huyền Đức tỏ ý kính trọng lầm, mời ngồi hỏi chuyện. Tịch thưa: - Ngài

zhi . jí yue : " yào zhì jīng  
zhou jiǔ yuǎn zhì jǐ , hé bù  
qiú xián shì yǐ wèn zhì ? "  
xuán dé yue : " xián shì an  
zài ? " jí yue : " jīng xiāng mǎ  
shì , xiong dì wǔ rén bìng  
yǒu cái míng : yòu zhě míng  
sù , zì yòu cháng ; qí zuì  
xián zhě , méi xiān yǒu bái  
máo , míng liáng , zì jì cháng  
. xiāng lǐ wèi zhì yàn yue : ?  
mǎ shì wǔ cháng , bái méi  
zuì liáng . ? gong hé bù qíu cǐ  
rénn ér yǔ zhī móu ? " xuán  
dé suì mìng qǐng zhì . mǎ  
liáng zhì , xuán dé you lǐ  
xiāng dài , qǐng wèn bǎo  
shǒu jīng xiāng zhī cè . liáng  
yue : " jīng xiāng sì miàn  
shòu dí zhì dì , kǒng bù kě  
jiǔ shǒu ; kě lìng gōng zì liú  
qí yú cǐ yāng bìng , zhao yù  
jiù rén yǐ shǒu zhì , jiù biǎo  
zòu gōng zì wéi jīng zhōu cì  
shǐ , yǐ an míng xin . rán hòu  
nán zhēng wǔ líng , Cháng  
shā , guì yáng , líng líng sì  
jùn , jí shou qián liáng , yǐ  
wèi gen běn . cǐ jǐ yuǎn zhì  
jí yě . " xuán dé dà xǐ , suì  
wèn : " sì jùn dang xian qū  
hé jùn ? " liáng yue : " xiang  
jiang zhī xi , líng líng zuì jìn ,  
kě xian qū zhì ; cì qū wǔ líng  
. rán hòu xiang jiang zhī  
dong qū guì yáng ; Cháng  
shā wèi hòu . " xuán dé suì  
yòng mǎ liáng wèi cóng shì ,  
yi jí fù zhì . qǐng kǒng míng  
shang yì sòng liú qí huí

而问之。籍曰：“要知  
荆州久远之计，何不求  
贤士以问之？”玄德曰  
：“贤士安在？”籍曰  
：“荆襄马氏，兄弟五  
人并有才名：幼者名谡  
，字幼常；其最贤者，  
眉间有白毛，名良，字  
季常。乡里为之谚曰：  
‘马氏五常，白眉最良  
。’公何不求此人而与  
之谋？”玄德遂命请之。  
马良至，玄德优礼相  
待，请问保守荆襄之策。  
良曰：“荆襄四面受  
敌之地，恐不可久守；  
可令公子刘琦于此养病  
，招谕旧人以守之，就  
表奏公子为荊州刺史，  
以安民心。然后南征武  
陵、长沙、桂阳、零陵  
四郡，积收钱粮，以为  
根本。此久远之计也。”  
玄德大喜，遂问：“  
四郡当先取何郡？”良  
曰：“湘江之西，零陵  
最近，可先取之；次取  
武陵。然后湘江之东取  
桂阳；长沙为后。”玄  
德遂用马良为从事，伊

kính, tọa nhi vấn chi. Tịch viết:  
"Yêu tri kinh châu cửu viễn chí  
ké, hà bát cầu hiền sĩ dĩ vấn  
chi?" Huyền đức viết: "Hiền sĩ  
an tại?" Tịch viết: "Kinh tương  
mã thị, huynh đệ ngũ nhân tịnh  
hữu tài danh: áu giả danh tắc,  
tự áu thường; kì tối hiền giả, mi  
gian hữu bạch mao, danh  
lương, tự quý thường. Hương lì  
vi chi ngạn viết: 'Mã Thị Ngũ  
Thường, Bạch Mi Tối Lương.'  
công hà bát cầu thủ nhân nhi  
dữ chi mưu? "Huyền đức toại  
mệnh thỉnh chi. Mã lương chí,  
huyền đức ưu lễ tương đãi,  
thỉnh vấn bảo thủ kinh tương  
chi sách. Lương viết: "Kinh  
tương tú diện thụ địch chí địa,  
khủng bát khả cửu thủ; khả  
lệnh công tử lưu kì vu thủ  
dưỡng bệnh, chiêu dụ cựu  
nhân dĩ thủ chi, tựu biểu tâu  
công tử vi kinh châu thủ sử, dĩ  
an dân tâm. Nhiên hậu nam  
chinh võ lăng, trường sa, qué  
dương, linh lăng tú quận, tích  
thu tiền lương, dĩ vi căn bỗn.  
Thủ cửu viễn chí kế dã." Huyền  
đức đại hỉ, toại vấn: "Tứ quận  
đương tiên thủ hà quận?"  
Lương viết: "Tương giang chí  
tây, linh lăng tối cận, khả tiên  
thủ chí; thủ thủ võ lăng. Nhiên  
hậu tương giang chí đông thủ  
qué dương; trường sa vi hậu."  
Huyền đức toại dụng mã lương  
vi tòng sự, y tịch phó chí. Thỉnh  
khổng minh thương nghị tổng  
lưu kì hồi tương dương, thế vẫn

muốn tìm kế lâu dài, sao không  
cần hiền sĩ mà hỏi? Huyền Đức  
nói: Hiền sĩ ở đâu? Tịch đáp: - Ở  
Kinh, Tương này có năm anh em  
họ Mã, cùng có danh tiếng.  
Người em út tên là Mã Tốc, tự là  
Âu Thường. Nhưng chỉ có người  
tên là Lương, tự Quý Thường có  
lông mày trắng là giỏi hơn cả.  
Làng xóm đã có câu ca dao: "Mã  
thi ngũ Thường, bạch my tối  
lương". Sao ngài không cho mời  
người ấy đến bàn mưu định kế?  
Huyền Đức liền sai người đi mời  
Mã Lương đến, Huyền Đức tiếp  
đãi sang trọng, rồi hỏi kế giữ  
Kinh, Tương. Lương thưa: - Kinh,  
Tương bốn mặt trống trải, không  
thể giữ được lâu. Nên để công tử  
Lưu Kỳ ở đó dưỡng bệnh, chiêu  
mộ những người cũ ra giúp việc.  
Chúa công tâu vua cho công tử  
làm thủ sứ để yên lòng dân.  
Chúa công nên sang mặt nam  
đánh lấy bốn quận: Võ Lăng,  
Trường Sa, Quế Dương và Linh  
Lăng. Rồi thu góp tiền lương để  
làm căn bản, đó là kế lâu dài đấy.  
Huyền Đức mừng lắm, hỏi: -  
Trong bốn quận ấy, nên lấy quận  
nào trước? Lương thưa: - Linh  
Lăng ở gần mé tây Tương Giang,  
nên lấy trước; thủ đến Võ Lăng  
sau sẽ lấy Quế Dương ở mé  
đông Tương Giang; cuối cùng lấy  
Trường Sa. Huyền Đức cho Mã  
Lương làm tùng sự; Y Tịch làm  
phó; mời Khổng Minh đến bàn  
bạc; đưa công tử sang Tương  
Dương, thay cho Văn Trường về

xiang yáng , tì yún cháng huí  
jīng zhōu . biàn diào bīng qū  
líng líng , cha zhang fei wèi  
xian feng , zhào yún gé hòu ,  
kǒng míng ; xuán dé wèi  
zhōng jūn , rén mǎ yi wàn  
wǔ qian ; liù yún cháng shǒu  
jīng zhōu , mí zhú , liú feng  
shǒu jiāng líng . què shuo  
líng líng tài shǒu liú dù , wén  
xuán dé jun mǎ dào lái , nǎi  
yǔ qí zi liú xián shàng yì .  
xián yue : " fù qin fàng xìn .  
ta sui yǒu zhang fei , zhào  
yún zhí yǒng , wǒ běn zhōu  
shàng jiāng xíng dào róng , lì  
dí wàn rén , kě yǐ dǐ dù . " liú  
dù suí mìng liú xián yǔ xíng  
dào róng yǐn bing wàn yú , lí  
chéng san shí lǐ , yí shan kào  
shuǐ xià zhài . tàn mǎ bào  
shuo : " kǒng míng zì yǐn yi  
jun dào lái . " dào róng biàn  
yǐn jun chu zhàn . liǎng zhèn  
duì yuán , dào róng chu mǎ ,  
shǒu shǐ kai shan dà fǔ , lì  
sheng gao jiào : " fǎn zéi an  
gǎn qín wǒ jìng jiè ! " zhī jiàn  
duì zhèn zhong , yí cù huáng  
qí chu . qí kai chǔ , tuī chu yí  
liàng sì lún che , che zhōng  
duān zuò yí rén , tóu dài lún  
jin , shen pi háo chǎng ,  
shǒu zhí yǔ shàn , yòng  
shàn zhao xíng dào róng yue  
: " wú nǎi nán yáng zhu gé  
kǒng míng yě . cáo cào yǐn  
bǎi wàn zhì zhòng , bēi wú  
liáo shi xiǎo jì , sha de piàn  
jiǎ bù huí . rǔ děng qǐ kan yǔ

籍副之。请孔明商议送  
刘琦回襄阳，替云长回  
荆州。便调兵取零陵，  
差张飞为先锋，赵云合  
后，孔明；玄德为中军  
，人马一万五千；留云  
长守荆州、糜竺、刘封  
守江陵。却说零陵太守  
刘度，闻玄德军马到来  
，乃与其子刘贤商议。  
贤曰：“父亲放心。他  
虽有张飞、赵云之勇，  
我本州上将邢道荣，力  
敌万人，可以抵对。”  
刘度遂命刘贤与邢道荣  
引兵万余，离城三十里  
，依山靠水下寨。探马  
报说：“孔明自引一军  
到来。”道荣便引军出  
战。两阵对圆，道荣出  
马，手使开山大斧，厉  
声高叫：“反贼安敢侵  
我境界！”只见对阵中  
，一簇黄旗出。旗开处  
，推出一辆四轮车，车  
中端坐一人，头戴纶巾  
，身披鹤氅，手执羽扇  
，用扇招邢道荣曰：“  
吾乃南阳诸葛孔明也。  
曹操引百万之众，被吾

trường hồi kinh châu. Tiện điều  
binh thủ linh lăng, sai trương  
phi vi tiên phong, triệu vân hợp  
hậu, khổng minh; huyền đức vi  
trung quân, nhân mã nhất vạn  
ngũ thiên; lưu vân trường thủ  
kinh châu, mi trúc, lưu phong  
thủ giang lăng. Khuốc thuyết  
linh lăng thái thủ lưu độ, văn  
huyền đức quân mã đáo lai, nãi  
dữ kỉ tử lưu hiền thương nghị.  
Hiền viết: "Phụ thân phóng tâm.  
Tha tuy hưu trương phi, triệu  
vân chi dũng, ngã bốn châu  
thượng tướng hình đạo vinh,  
lực địch vạn nhân, khả dĩ để  
đối." Lưu độ toại mệnh lưu hiền  
dữ hình đạo vinh dẫn binh vạn  
đư, li thành tam thập lí, y sơn  
kháo thủy hạ trại. Tham mã báo  
thuyết: "Khổng minh tự dẫn  
nhất quân đáo lai." Đạo vinh  
tiện dẫn quân xuất chiến.  
Lưỡng trận đối viễn, đạo vinh  
xuất mã, thủ sứ khai sơn đại  
phủ, lệ thanh cao khiếu: "Phản  
tắc an cảm xâm ngã cảnh giới!"  
Chỉ kiến đối trận trung, nhất  
thốc hoàng kỉ xuất. Kỉ khai xử,  
thôi xuất nhất lượng tú luân xa,  
xa trung đoan tọa nhất nhân,  
đầu đái luân cân, thân phi hạc  
sưởng, thủ chấp vũ phiến, dụng  
phiến chiêu hình đạo vinh viết:  
"Ngô nãi nam dương Gia Cát  
khổng minh dã. Tào thao dẫn  
bách vạn chi chúng, bị ngô liêu  
thi tiểu kế, sát đắc phiến giáp  
bắt hồi. Nhữ đẳng khởi kham  
dữ ngã đối địch? Ngã kim lai

Kinh Châu. Rồi cất quân đi lấy  
Linh Lăng, sai Trương Phi làm  
tiên phong, Triệu Vân đi đốc hậu.  
Khổng Minh, Huyền Đức đi làm  
trung quân, tổng số nhân mã một  
vạn rưỡi; để Văn Trường giữ  
Kinh Châu, My Chúc và Lưu  
Phong giữ Giang Lăng. Thái thú  
Linh Lăng là Lưu Độ, nghe tin  
quân mã của Huyền Đức đến,  
bàn với con là Lưu Hiền. Hiền  
nói: - Xin cha hãy yên tâm, hẵn  
tuy có Trương Phi, Triệu Vân  
hùng dũng, nhưng ta cũng có  
thượng tướng Hình Đạo Vinh sức  
địch muôn người, có thể chống  
cự nổi. Lưu Độ sai ngay con là  
Hình Đạo Vinh, dẫn hơn vạn  
quân ra cách thành ba chục dặm,  
lập một cái trại dựa vào sườn núi  
ven sông. Thám mã báo: - Khổng  
Minh dẫn một toán quân đến.  
Đạo Vinh mang quân ra địch. Hai  
bên dàn trận, Đạo Vinh tay xách  
một cái búa khai sơn, quát to lên  
rằng: - Quân nghịch tặc kia! Sao  
dám xâm phạm vào bờ cõi ta?  
Chỉ thấy bên đối phương hiện ra  
một toán cờ vàng, trong đám cờ  
có một xe bốn bánh trên có một  
người đội khăn lụt, mặc áo cánh  
hạc, cầm quạt lông, vẫy Đạo Vinh  
báo rằng: - Ta là Gia Cát Khổng  
Minh ở Nam Dương đây! Tào  
Tháo mang trăm vạn quân, bị ta  
dùng một mèo nhỏ giết cho  
không còn mảnh giáp rút về, bọn  
người địch với ta sao nỗi? Nay ta  
đến chiêu an, sao không hàng đi  
cho mau? Đạo Vinh cười, nói: -

wǒ duì dí ? wǒ jin lái zhao an  
rǔ dēng , hé bù zǎo jiàng ? " dào róng dà xiào yue : " chì  
bì áo bìng , nǎi zhōu láng zhī  
móu yě , gan rǔ hé shì , gǎn  
lái kuáng yǔ ! " lún dà fǔ jìng  
ben kǒng míng . kǒng míng  
biàn huí che , wàng zhèn  
zhōng zǒu , zhèn mén fù bì .  
dào róng zhí chong sha guò  
lai , zhèn shì jí fen liǎng xià  
ér zǒu . dào róng yáo wàng  
zhōng yāng yi cù huáng qí ,  
liào shì kǒng míng , nǎi zhì  
wàng huáng qí ér gǎn . mǎ  
guò shān jiǎo , huáng qí za  
zhù , hu dì zhōng yāng fēn  
kāi , bù jiàn sì lún che , zhì  
jiàn yǐ jiāng tǐng máo yuè mǎ  
, dà hè yǐ sheng , zhí qū dào  
róng , nǎi zhāng yì dé yě .  
dào róng lún dà fǔ lái yíng ,  
zhàn bù shù gé , qì lì bù jiā ,  
bo mǎ biàn zǒu . yì dé suí  
hòu gǎn lái , hǎn sheng dà  
zhèn , liǎng xià fú bìng qí  
chu . dào róng shě sǐ chōng  
guò , qián miàn yí yuán dà  
jiāng , lán zhù qù lù , dà jiào  
: " rèn de cháng shan zhào zì  
lóng fǒu ! " dào róng liào dí  
bù guò , yòu wú chǔ ben zǒu  
, zhì de xià mǎ qǐng jiàng . zi  
lóng fú lái zhài zhōng jiàn  
xuán dé , kǒng míng . xuán  
dé hè jiào zhǎn shǒu . kǒng  
míng jí zhǐ zhì , wèn dào  
róng yue : " rǔ ruò yǔ wǒ  
zhuo liǎo liú xián , biàn zhǔn  
nǐ tóu jiàng . " dào róng lián

聊施小计，杀得片甲不回。汝等岂堪与我对敌？我今来招安汝等，何不早降？”道荣大笑曰：“赤壁鏖兵，乃周郎之谋也，干汝何事，敢来诳语！”轮大斧竟奔孔明。孔明便回车，望阵中走，阵门复闭。道荣直冲杀过来，阵势急分两下而走。道荣遥望中央一簇黄旗，料是孔明，乃只望黄旗而赶。抹过山脚，黄旗扎住，忽地中央分开，不见四轮车，只见一将挺矛跃马，大喝一声，直取道荣，乃张翼德也。道荣轮大斧来迎，战不数合，气力不加，拨马便走。翼德随后赶来，喊声大震，两下伏兵齐出。道荣舍死冲过，前面一员大将，拦住去路，大叫：“认得常山赵子龙否！”道荣料敌不过，又无处奔走，只得下马请降。子龙缚来寨中见玄德、孔明。玄德喝教斩首。孔明急止之，问

chiêu an nhữ đỗng, hà bắt tảo  
hàng?" Đạo Vinh đại tiêu viết:  
"Xích bích ao binh, nãi chu lang  
chi mưu dã, can nhữ hà sự,  
cảm lai cuống ngũ!" Luân đại  
phủ cánh bôn khồng minh.  
Khồng minh tiện hồi xa, vọng  
trận trung tầu, trận môn phục  
bέ. Đạo Vinh trực trùng sát quá  
lai, trận thế cấp phân lưỡng hạ  
nhi tầu. Đạo Vinh diêu vọng  
trung ương nhất thốc hoàng kì,  
liêu thị khồng minh, nãi chỉ  
vọng hoàng kì nhi cản. Mạt quá  
sơn cước, hoàng kì trát trụ, hốt  
địa trung ương phân khai, bắt  
kiến từ luân xa, chỉ kiến nhất  
tương đĩnh mâu được mã, đại  
hát nhất thanh, trực thủ đạo  
vinh, nãi trương dục đức dã.  
Đạo vinh luân đại phủ lai  
nghênh, chiến bất sô hợp, khí  
lực bất gia, bát mã tiện tầu.  
Dục đức tùy hậu cản lai, hám  
thanh đại chấn, lưỡng hạ phục  
binh tề xuất. Đạo vinh xá tử  
trùng quá, tiền diện nhất viên  
đại tướng, lan trụ khứ lộ, đại  
khiếu: "Nhận đắc thường sơn  
triệu tử long phủ!" Đạo Vinh liêu  
địch bất quá, hựu vô xử bôn  
tầu, chỉ đắc hạ mã thỉnh hàng.  
Tử Long phược lai trại trung  
kiến huyền đức, khồng minh.  
Huyền đức hát giáo trảm thủ.  
Khồng minh cấp chỉ chi, vấn  
đạo vinh viết: "Nhữ nhược dữ  
ngã tróc liễu lưu hiền, tiệm  
chuẩn nhĩ đầu hàng." Đạo Vinh  
liên thanh nguyện vãng. Khồng

Trận đánh ở Xích Bích là mưu  
của Chu Du, can gì đến người mà  
người dám đến đây khoác lác?  
Nói đoạn vác búa xông vào đánh.  
Khồng Minh quay xe chạy vào  
trong trận, cửa trận khép lại. Đạo  
Vinh vác búa té ngựa xông vào,  
thế trận bên này bỗng chia thành  
hai ngả mà chạy. Đạo Vinh trông  
thấy phía giữa có một đầm cỏ  
vàng, đoán chắc Khồng Minh ở  
đó, nên cứ nhầm chỗ ấy mà đuổi;  
qua một trái núi, đầm cỏ vàng  
đứng dừng lại. Rồi cửa trận mở  
ra, xe bốn bánh biến mất, chỉ thấy  
một tướng cầm mâu té ngựa ra  
quát to một câu: "Ta là Trương  
Dực Đức đây!" rồi xốc lại đâm  
Đạo Vinh. Đạo Vinh khoa búa  
đón đánh, được vài hiệp, nghe  
chứng địch không nỗi, liền quay  
ngựa chạy. Dực Đức đuổi theo,  
tiếng hò reo ầm ĩ, quân phục hai  
bên đổ ra. Đạo Vinh cố chết mà  
chạy. Trước mặt lại gặp một đại  
tướng chẹn đường thét lớn: -  
Mày có biết Triệu Tử Long ở  
Thường Sơn không? Đạo Vinh  
biết thân chẳng địch nổi, lại  
không đường chạy, phải xuống  
ngựa xin hàng. Tử Long trói giải  
về nạp Huyền Đức và Khồng  
Minh. Huyền Đức sai điệu ra  
chém, Khồng Minh vội ngăn lại,  
rồi bảo Đạo Vinh: - Hễ bắt được  
Lưu Hiền cho ta, thì ta cho hàng!  
Đạo Vinh dạ dạ xin đi. Khồng  
Minh nói: - Người dùng kẽ gì bắt  
được nó? Đạo Vinh thưa: - Nếu  
quân sư tha cho tôi về, tôi sẽ

sheng yuàn wǎng . kǒng míng yue : " nǐ yòng hé fǎ zhuo ta ? " dào róng yue : " jun shi ruò kěn fàng mǒu huí qù , mǒu zì yǒu qiǎo shuo . jin wǎn jun shi diào bīng jié zhài , mǒu wèi nèi yìng , huó zhuo liú xián , xiān yǔ jun shi . liú xián jì qín , liú dù zì jiàng yǐ . " xuán dé bù xìn qí yán . kǒng míng yue : " xíng jiāng jun fei miù yán yě . " suì fàng dào róng guī . dào róng de fàng huí zhài , jiāng qián shí shí sù liú xián . xiān yue : " rú zhī nài hé ? " dào róng yue : " kě jiāng jì jiù jì . jin yè jiàng bīng fú yú zhài wài , zhài zhōng xu lì qí fan , dài kǒng míng lái jié zhài , jiù ér qín zhī . " liú xián yì jì .

道荣曰：“汝若与我捉了刘贤，便准你投降。”道荣连声愿往。孔明曰：“你用何法捉他？”道荣曰：“军师若肯放某回去，某自有巧说。今晚军师调兵劫寨，某为内应，活捉刘贤，献与军师。刘贤既擒，刘度自降矣。”玄德不信其言。孔明曰：“邢将军非谬言也。”遂放道荣归。道荣得放回寨，将前事实诉刘贤。贤曰：“如之奈何？”道荣曰：“可将计就计。今夜将兵伏于寨外，寨中虚立旗幡，待孔明来劫寨，就而擒之。”刘贤依计。

6 dang yè èr gèng , guǒ rán yǒu yì biao jun dào zhài kǒu , měi rén gè dài cǎo bǎ , yí qí fàng huǒ . liú xián , dào róng liǎng xià sha lái , fàng huǒ jun biàn tuì . liú xián , dào róng liǎng jun chéng shì zhuī gǎn , gǎn liǎo shí yú lǐ , jun jie bù jiàn . liú xián , dào róng dà jīng , jí huí běn zhài , zhài zhōng tú chu yí jiang ,

当夜二更，果然有一彪军到寨口，每人各带草把，一齐放火。刘贤、道荣两下杀来，放火军便退。刘贤、道荣两军乘势追赶，赶了十余里，军皆不见。刘贤、道荣大惊，急回本寨，只见火光未灭，寨中突出

minh viết: "Nhĩ dụng hà pháp tróc tha?" Đạo Vinh viết: "Quân sư nhược khẳng phóng mỗ hồi khứ, mỗ tự hữu xảo thuyết. Kim vân quân sư điêu binh kiếp trại, mỗ vi nội ứng, hoạt tróc lưu hiền, hiến dũ quân sư. Lưu hiền kí cầm, lưu độ tự hàng hĩ." Huyền đức bất tín kì ngôn. Không minh viết: "Hình tướng quân phi mậu ngôn dã." Toại phóng đạo vinh quy. Đạo vinh đắc phóng hồi trại, tương tiền sự thật tố lưu hiền. Hiền viết: "Như chi ngại hà?" Đạo Vinh viết: "Khả tương kế tựu kế. Kim dạ tương binh phục vu trại ngoại, trại trung hư lập kì phiên, dãi không minh lai kiếp trại, tựu nhi cầm chí." Lưu hiền y kế.

dùng lời lẽ khéo léo lừa nó. Đêm nay, quân sư đến cướp trại, tôi làm nội ứng, bắt sống Lưu Hiền, đem về nộp quân sư. Lưu Hiền đã bị bắt, thì Lưu Độ tự nhiên phải hàng thôi! Huyền Đức không tin. Không Minh nói: - Hình như tướng quân không sai lời đâu. Liền tha cho Đạo Vinh về. Về đến trại, Vinh thuật cả đầu đuôi câu chuyện cho Lưu Hiền nghe. Hiền hỏi: - Thế thì ta nên tính làm sao? Đạo Vinh thưa: - Nên nhân kế ấy mà dùng kế ta. Đêm nay, cho quân phục hết ở ngoài trại; trong trại giả vờ cắm cờ quạt, đợi Không Minh đến cướp trại, thì đồ ra bắt sống lấy. Lưu Hiền nghe theo.

Đương dạ nhị canh, quả nhiên hữu nhất bưu quân đáo trại khẩu, mỗi nhân các đái thảo bả, nhất tè phóng hỏa. Lưu hiền, đạo vinh lưỡng hạ sát lai, phóng hỏa quân tiện thối. Lưu hiền, đạo vinh lưỡng quân thừa thế truy cản, cản liễu thập dư lí, quân giai bắt kiến. Lưu hiền, đạo vinh đại kinh, cấp hồi bốn trại, chỉ kiến hỏa quang vị diệt, trại trung đột xuất nhất tương,

Canh hai đêm hôm ấy, quả nhiên có một toán quân, mỗi người xách một bó cỏ, kéo đến cửa trại, nhất tè đốt lửa lên. Lưu Hiền, Đạo Vinh đỗ ra đánh thì quân đốt lửa rút chạy cả. Hai người thừa thế đuổi theo đến hơn chục dặm, quân đốt lửa biến đâu hết. Hai người vội vàng quay về trại, thì thấy ánh lửa chưa tắt, trong trại một tướng kéo quân xông ra, trông xem là Trương Phi. Lưu

nǎi zhang yì dé yě . liú xián jiào dào róng : " bù kě rù zhài , què qù jié kǒng míng zhài biàn liǎo . " yú shì fù huí jun . zǒu bù shí lǐ , zhào yún yǐn yi jun cì xié lǐ sha chu , yi qiang cì dào róng yú mǎ xià . liú xián jí bo mǎ ben zǒu , bēi hòu zhàng fei gǎn lái , huó zhuo guò mǎ , bǎng fú jiàn kǒng míng . xián gào yue : " xíng dào róng jiào mǒu rú cǐ , shí fei běn xīn yě . " kǒng míng lìng shì qí fú , yǔ yí chuan liǎo , cí jiǔ ya jīng , jiào rén sòng rù chéng shuo fù tóu jiàng ; rú qí bù jiàng , dǎ pò chéng chí , mǎn mén jìn zhu . liú xián huí líng líng jiàn fù liú dù , bēi shù kǒng míng zhì dé , quàn fù tóu jiàng . dù cóng zhì , suí yú chéng shàng shù qǐ jiàng qí , dà kai chéng mén , ? pěng yìn shòu chu chéng , jìng tóu xuán dé dà zhài nà jiàng . kǒng míng jiào liú dù réng wèi jùn shǒu , qí zì liú xián fù jīng zhōu suí jun bàn shì . líng líng yǐ jùn ju mǐn , jìn jie xǐ yuè .

7 xuán dé rù chéng an fǔ yǐ bì , shǎng láo san jun . nǎi wèn zhòng jiang yue : " líng líng yǐ qǔ liǎo , guì yáng jùn hé rén gǎn qǔ ? " zhào yún yìng yue : " mǒu yuàn wǎng . "

一将，乃张翼德也。刘贤叫道荣：“不可入寨，却去劫孔明寨便了。”于是复回军。走不十里，赵云引一军刺斜里杀出，一枪刺死于马下。刘贤急拨马奔走，背后张飞赶来，活捉过马，绑缚见孔明。贤告曰：“邢道荣教某如此，实非本心也。”孔明令释其缚，与衣穿了，赐酒压惊，教人送入城说父投降；如其不降，打破城池，满门尽诛。刘贤回零陵见父刘度，备述孔明之德，劝父投降。度从之，遂于城上竖起降旗，大开城门，赍捧印绶出城，竟投玄德大寨纳降。孔明教刘度仍为郡守，其子刘贤赴荊州随军办事。零陵一郡居民，尽皆喜悦。

玄德入城安抚已毕，赏劳三军。乃问众将曰：“零陵已取了，桂阳郡何人敢取？”赵云应曰：“某愿往。”张飞奋

nãi trương dực đức dã. Lưu hiền khiếu đạo vinh: "Bất khả nhập trại, khước khú kiếp khổng minh trại tiện liễu." Vu thị phục hồi quân. Tẩu bất thập lí, triệu vân dẫn nhất quân thứ tà lí sát xuất, nhất thương thứ đạo vinh vu mã hạ. Lưu hiền cấp bát mã bôn tẩu, bối hậu trương phi cản lai, hoặt tróc quá mã, bằng phược kiến khổng minh. Hiền cáo viết: "Hình đạo vinh giáo mỗ như thử, thật phi bỗn tâm dã." Khổng minh lệnh thích kì phược, dũ y xuyên liễu, tú tửu áp kinh, giáo nhân tổng nhập thành thuyết phụ đầu hàng; như kì bất hàng, đà phá thành trì, mǎn môn tần tru. Lưu hiền hồi linh lăng kiến phu lưu độ, bị thuật khổng minh chí đức, khuyến phụ đầu hàng. Độ tòng chi, toại vu thành thương thụ khởi hàng kì, đại khai thành môn, tê phủng ấn thụ xuất thành, cánh đầu huyền đức đại trại nạp hàng. Khổng minh giáo lưu độ nhưng vì quận thủ, kì từ lưu hiền phó kinh châu tùy quân biện sự. Linh lăng nhất quận cư dân, tần giai hỉ duyệt.

Huyền đức nhập thành an phủ dĩ tắt, thường lao tam quân. Nãi vấn chúng tướng viết: "Linh lăng dĩ thủ liễu, quê dương quận hà nhân cảm thủ?" Triệu vân ứng viết: "Mỗ nguyện

Hiền gọi Đạo Vinh: - Không nên về trại nhà nữa, đến cướp trại Khổng Minh đi thôi. Hai bên bèn quay trở lại; đi chưa được chục dặm, bắt ngờ gặp Triệu Vân chặn đường đánh ra, phóng viên đâm ngựa. Lưu Hiền vội vàng quay ngựa chạy về, lại gặp phải Trương Phi đuổi đèn, bắt sống, trói lại đem về nộp Khổng Minh. Lưu Hiền kêu rằng: - Đó là Đạo Vinh xui tôi như thế, chớ không phải chủ ý của tôi. Khổng Minh sai cởi trói, cho mặc áo tử tế, và cho uống rượu để hoàn hồn; rồi sai người đưa vào thành dụ cha ra hàng, nếu không hàng, sẽ phá tan thành trì, giết sạch cả nhà. Lưu Hiền trở về Linh Lăng, kể lại với cha chuyện Khổng Tử nhân đức, và khuyên cha ra hàng. Lưu Độ nghe theo dựng cờ hàng trên mặt thành, rồi mở toang cửa thành, đem ấn tín đến nộp Huyền Đức xin hàng. Khổng Minh cho Lưu Độ giữ nguyên chức thái thú quận này, con là Lưu Hiền thì cho về Kinh Châu theo giúp việc quân. Nhân dân toàn quận Linh Lăng vui mừng, phấn khởi.

Huyền Đức vào thành yên dân, khao thường ba quân rồi hỏi các tướng rằng: - Linh Lăng đã lấy xong, còn quận Quế Dương thì ai dám đi lấy? Triệu Vân dạ xin đi, Trương Phi cũng hăng hái xin đi.

zhang fei fèn rán chu yue : "fei yì yuàn wáng ! " èr rén xiāng zhēng . kǒng míng yue : " zhōng shì zǐ lóng xiān yìng , zhī jiào zǐ lóng qù . " zhang fei bù fú , dìng yào qù qù . kǒng míng jiào niǎn yan , niǎn zhe de biàn qù . yòu shì zǐ lóng niǎn zhe . zhang fei nù yue : " wǒ bìng bù yào rén xiāng bāng , zhī dù lǐng san qian jun qù , wěn qū chéng chí . " zhào yún yue : " mǒu yě zhī lǐng san qian jun qù . rú bù de chéng , yuàn shòu jun lìng . " kǒng míng dà xǐ , zé liǎo jun lìng zhuàng , xuǎn san qian jīng bing fù zhào yún qù . zhang fei bù fú , xuán dé hè tuì . zhào yún lǐng liǎo san qian rén mǎ , jìng wǎng guì yáng jìn fa . zǎo yǒu tàn mǎ bào zhì guì yáng tài shǒu zhào fàn . fàn jí jù zhòng shàng yì . guǎn jun xiào wèi chén yìng , bào lóng yuàn lǐng bing chu zhàn . yuán lái èr rén dou shì guì yáng lǐng shan xiāng liè hù chu shen , chén yìng huì shǐ fei cha , bào lóng céng shè sha shuang hǔ . èr rén zì shì yǒng lì , nǎi duì zhào fàn yue : " liú bài ruò lái , mǒu èr rén yuàn wèi qián bù . " zhào fàn yue : " wǒ wén liú xuán dé nǎi dà hàn huáng shú ; gèng jiān kǒng míng duo móu , guan , zhang jí yǒng ; jin lǐng bing lái de

然出曰：“飞亦愿往！”二人相争。孔明曰：“终是子龙先应，只教子龙去。”张飞不服，定要去取。孔明教拈阄，拈着的便去。又是子龙拈着。张飞怒曰：“我并不要人相帮，只独领三千军去，稳取城池。”赵云曰：“某也只领三千军去。如不得城，愿受军令。”孔明大喜，责了军令状，选三千精兵付赵云去。张飞不服，玄德喝退。赵云领了三千人马，径往桂阳进发。早有探马报知桂阳太守赵范。范急聚众商议。管军校尉陈应、鲍隆愿领兵出战。原来二人都是桂阳岭山乡猎户出身，陈应会使飞叉，鲍隆曾射杀双虎。二人自恃勇力，乃对赵范曰：“刘备若来，某二人愿为前部。”赵范曰：“我闻刘玄德乃大汉皇叔；更兼孔明多谋，关、张极勇；今领兵来的赵子龙，在当阳长

vãng." Trương phi phán nhiên xuất viết: "Phi diệc nguyện vãng!" Nhị nhân tương tranh. Khổng minh viết: "Chung thị tử long tiên ứng, chỉ giáo tử long khứ." Trương phi bất phục, định yếu khứ thủ. Khổng minh giáo niêm yêm, niêm trú đích tiện khứ. Hựu thị tử long niêm trú. Trương phi nộ viết: "Ngã tịnh bắt yếu nhân tương bang, chỉ độc lĩnh tam thiên quân khứ, ỗn thủ thành trì." Triệu vân viết: "Mỗ dã chỉ lĩnh tam thiên quân khứ. Như bắt đắc thành, nguyện thụ quân lệnh." Khổng minh đại hỉ, trách liếu quân lệnh trạng, tuyển tam thiên tinh binh phó triệu vân khứ. Trương phi bất phục, huyền đức hát thối. Triệu vân lĩnh liễu tam thiên nhân mã, kính vãng quế dương tiến phát. Tảo hữu tham mã báo tri quế dương thái thủ triệu phạm. Phạm cấp tụ chúng thương nghị. Quản quân giáo úy tràn ứng, bảo long nguyên lính binh xuất chiến. Nguyên lai nhị nhân đô thị quế dương lính sơn hương liệp hộ xuất thân, tràn ứng hội sứ phi xoa, bảo long tăng xạ sát song hồ. Nhị nhân tự thị dũng lực, nãi đối triệu phạm viết: "Lưu bị nhược lai, mỗ nhị nhân nguyện vi tiền bộ." Triệu phạm viết: "Ngã vẫn lưu huyền đức nãi đại hán hoàng thúc; canh kiêm khổng minh đa mưu, quan, trương cực dũng; kim lính binh lai đích

Hai người tranh nhau, Khổng Minh nói: - Tử Long xin trước, thì chỉ một mình Tử Long được đi thôi. Trương Phi không chịu, nhất định đòi xin đi. Khổng Minh cho hai người rút thăm, ai rút trúng thì đi. Tử Long lại rút trúng. Trương Phi phát khùng lên nói: Tôi không cần phải người giúp đỡ, chỉ xin lĩnh ba ngàn quân đi, lấy thành trì dễ như bỡn. Triệu Vân nói: - Tôi cũng chỉ xin ba nghìn quân đi, nếu không lấy nổi thành, xin chịu quân lệnh. Khổng Minh mừng lắm, bắt lập tờ quân lệnh, rồi kén ba nghìn tinh binh giao cho Triệu Vân mang đi. Trương Phi hẩn học không chịu, Huyền Đức quát bảo lui ra. Triệu Vân dẫn quân mã đến thẳng Quế Dương. Thám mã báo tin cho thái thú quận này là Triệu Phạm, Phạm vội họp tướng sĩ lại bàn bạc. Quản quản hiệu úy là Trần Ưng, Pháo Long xin lĩnh binh ra đánh. Hai người đều xuất thân làø tay săn bắn ở vùng núi Quế Dương. Trần Ưng tài lao đinh ba, Pháo Long thì tung bắn giết được hai con hổ một lúc. Hai người cậy mình có sức khỏe, liền bám với Triệu Phạm: - Nếu Lưu Bị tới, chúng tôi xin làm tiền bộ. Triệu Phạm nói: - Ta nghe Lưu Huyền Đức là hoàng thúc nhà Hán, lại có Khổng Minh làm mưu; Quan, Trương cực khỏe. Nay kéo quân đến đây, lại là Triệu Tử Long, khi hẩn ở Trường bản, xông xáo trong đám quân trặc vạn như vào chỗ không người.

zhào zi lóng , zài dang yáng  
cháng bǎn bǎi wàn jun  
zhong , rú rù wú rén zhì jìng .  
wǒ guì yáng néng yǒu duo  
shǎo rén mǎ ? bù kě yíng dí  
, zhì kě tóu jiàng . "yìng yue  
: "mǒu qǐng chu zhàn . ruò  
qín bù de zhào yún , nǎ shí  
rèn tài shǒu tóu jiàng bù chí .  
" zhào fàn niù bu guò , zhì de  
yīng yún . chén yìng lǐng san  
qian rén mǎ chu chéng yíng  
dí , zǎo wàng jiàn zhào yún  
lǐng jun lái dào . chén yìng liè  
chéng zhèn shì , fei mǎ chuò  
cha ér chu . zhào yún tǐng  
qiang chu mǎ , zé mà chén  
yìng yue : "wú zhǔ liú xuán  
dé , nǎi liú jīng sheng zhì dì ,  
jin fǔ gong zi liú qí tòng lǐng  
jīng zhōu , tè lái fǔ mǐn . rǔ  
hé gǎn yíng dí ! " chén yìng  
mà yue : "wǒ děng zhì fú  
cáo chéng xiāng , qǐ shùn liú  
bèi ! " zhào yún dà nù , tǐng  
qiang zòu mǎ , zhí qū chén  
yìng . yìng niǎn cha lái yíng ,  
liǎng mǎ xiāng jiāo , zhàn  
dào sì wǔ gé , chén yìng liào  
dí bù guò , bo mǎ biàn zǒu .  
zhào yún zhui gǎn . chén  
yìng huí gù zhào yún mǎ lái  
xiāng jìn , yòng fei cha zhí  
qù , bèi zhào yún jie zhù .  
huí zhí chén yìng . yìng jí  
duō guò , yún mǎ zǎo dào ,  
jiāng chén yìng huó zhuo  
guò mǎ , zhí yú dì xià , hè  
jun shì bǎng fú huí zhài .

坂百万军中，如入无人之境。我桂阳能有多少人马？不可迎敌，只可投降。”应曰：“某请出战。若擒不得赵云，那时任太守投降不迟。”赵范拗不过，只得应允。陈应领三千人马出城迎敌，早望见赵云领军来到。陈应列成阵势，飞马绰叉而出。赵云挺枪出马，责骂陈应曰：“吾主刘玄德，乃刘景升之弟，今辅公子刘琦同领荆州，特来抚民。汝何敢迎敌！”陈应骂曰：“我等只服曹丞相，岂顺刘备！”赵云大怒，挺枪骤马，直取陈应。应捻叉来迎，两马相交，战到四五合，陈应料敌不过，拨马便走。赵云追赶。陈应回顾赵云马来相近，用飞叉掷去，被赵云接住。回掷陈应。应急躲过，云马早到，将陈应活捉过马，掷于地下，喝军士绑缚回寨。

triệu tử long, tại đương dương  
trường phản bách vạn quân  
trung, như nhập vô nhân chi  
cảnh. Ngã quế dương năng  
hữu đa thiều nhân mǎ? Bất khả  
nghênh địch, chỉ khả đầu  
hàng." Ứng viết: "Mỗ thỉnh xuất  
chiến. Nhược cầm bắt đắc triệu  
vân, na thời nhâm thái thủ đầu  
hàng bắt trì." Triệu phạm ảo bắt  
quá, chỉ đắc ứng duẫn. Trần  
ứng lính tam thiên nhân mǎ  
xuất thành nghênh địch, tảo  
vọng kiến triệu vân lính quân lai  
đáo. Trần ứng liệt thành trận  
thế, phi mã xước xoa nhi xuất.  
Triệu vân đĩnh thương xuất mǎ,  
trách mạ trần ứng viết: "Ngô  
chủ lưu huyền đức, nãi lưu  
cánh thăng chi đê, kim phụ  
công tử lưu kì đồng lĩnh kinh  
châu, đặc lai phủ dân. Nhữ hà  
cảm nghênh địch!" Trần ứng  
má viết: "Ngã đẳng chỉ phục tào  
thừa tương, khởi thuận lưu bị!"  
Triệu vân đại nộ, đĩnh thương  
sâu mǎ, trực thủ trần ứng. Ứng  
niệp xoa lai nghênh, lưỡng mǎ  
tương giao, chiến đáo tú ngũ  
hợp, trần ứng liêu địch bất quá,  
bát mǎ tiện tầu. Triệu vân truy  
cản. Trần ứng hồi cố triệu vân  
mǎ lai tương cận, dụng phi xoa  
trich khứ, bị triêu vân tiếp trụ.  
Hồi trich trần ứng. Ứng cắp đóa  
quá, vân mǎ tảo đáo, tương  
trần ứng hoạt tróc quá mǎ, trich  
vu địa hạ, hát quân sĩ bǎng  
phục hồi trại.

Qué Dương ta có được bao nhiêu  
quân mã mà địch cho lại, thà đầu  
hàng còn hơn. Trần Ứng thưa: -  
Tôi xin ra đánh, nếu không bắt  
được Triệu Văn, bấy giờ thái thú  
ra hàng cũng chưa muộn. Triệu  
Phạm ngăn lại không được, đành  
phải cho đi. Trần Ứng dẫn ba  
ngàn quân mã ra khỏi thành, đã  
thấy Triệu Văn đến. Ứng dàn  
xong trận, cầm đinh ba tể ngựa đi  
ra. Văn trả giáo mắng rằng: - Chủ  
ta Lưu Huyền Đức, là em Lưu  
Cánh Thắng, nay giúp công tử  
Lưu Kỳ giữ Kinh Châu, sai ta đến  
đây yên dân, sao ngươi dám  
chống lại? Trần Ứng cũng mắng  
lại: - Ta đây chỉ phục Tào thừa  
tướng, đâu có theo Lưu Bị? Văn  
giận lắm, khua giáo tể ngựa đến  
đánh, Ứng cũng múa đinh ba đón  
đỡ, được bốn năm hiệp, Ứng liệu  
địch không nổi, quay ngựa chạy  
về. Văn đuổi theo. Ứng ngoanh cổ  
lại thấy ngựa Triệu Văn đã gần  
kịp, liền lao đinh ba sang. Văn bắt  
được lao trả lại. Ứng vội né mình  
tránh khói, thì ngựa của Văn đã  
đến nơi rồi. Văn vuơn tay ném  
được Trần Ứng, quẳng xuống  
đất, thét quân sĩ trói lại đem về  
trại.

8 bài jun sì săn ben zǒu . yún rù zhài chì chén yíng yue : " liàng rǔ an gǎn dí wǒ ! wǒ jin bù sha rǔ , fàng rǔ huí qù ; shuo yǔ zhào fàn , zǎo lái tóu jiàng ." chén yìng xiè zuì , bào tóu shǔ cuàn , huí dào chéng zhong , duì zhào fàn jìn yán qí shì . fàn yue : " wǒ běn yù jiàng , rǔ qiáng yào zhàn , yǐ zhì rú cǐ . " suì chì tuì chén yìng , ? pěng yìn shòu , yǐn shí shù qí chu chéng tóu dà zhài nà jiàng . yún chu zhài yíng jie , dài yǐ bin lǐ , zhì jiǔ gòng yǐn , nà liǎo yìn shòu , jiǔ zhì shù xún , fàn yue : " jiāng jun xìng zhào , mǒu yì xìng zhào , wǔ bǎi nián qián , gé shì yì jia . jiāng jun nǎi zhēn dìng rén , mǒu yì zhēn dìng rén , yòu shì tòng xiāng . tǎng de bù qì , jié wèi xiong dì , shí wèi wàn xìng . " yún dà xǐ , gè xù nián geng . yún yǔ fàn tòng nián . yún cháng fàn sì gè yuè , fàn suì bài yún wèi xiong . èr rén tòng xiāng , tòng nián , yòu tòng xìng , shí fen xiāng dé . zhì wǎn xī săn , fàn cí huí chéng . cì rì , fàn qǐng yún rù chéng an míng . yún jiào jun shì xiù dòng , zhì dài wǔ shí qí suí rù chéng zhong .

败军四散奔走。云入寨叱陈应曰：“量汝安敢敌我！我今不杀汝，放汝回去；说与赵范，早来投降。”陈应谢罪，抱头鼠窜，回到城中，对赵范尽言其事。范曰：“我本欲降，汝强要战，以致如此。”遂叱退陈应，賈捧印绶，引十数骑出城投大寨纳降。云出寨迎接，待以宾礼，置酒共饮，纳了印绶，酒至数巡，范曰：“将军姓赵，某亦姓赵，五百年前，合是一家。将军乃真定人，某亦真定人，又是同乡。倘得不弃，结为兄弟，实为万幸。”云大喜，各叙年庚。云与范同年。云长范四个月，范遂拜云为兄。二人同乡，同年，又同姓，十分相得。至晚席散，范辞回城。次日，范请云入城安民。云教军士休动，只带五十骑随入城中。

9 ju míng zhí xiāng fú dào ér jie

居民执香伏道而接。云

Bại quân tú tán bôn tẫu. Vân nhập trại sát tràn ứng viết: "Lượng nhữ an cảm địch ngã! Ngã kim bắt sát nhữ, phóng nhữ hồi khứ; thuyết dữ triều phạm, tảo lai đầu hàng." Trần ứng tạ tội, bão đầu thủ thoán, hồi đáo thành trung, đổi triều phạm tǎn ngôn kỉ sự. Phạm viết: "Ngã bôn dục hàng, nhữ cường yếu chiến, dĩ trí như thủ." Toại sát thối tràn ứng, tê phùng ấn thụ, dẫn thập số ky xuất thành đầu đại trại nạp hàng. Vân xuất trại nghênh tiếp, đãi dĩ tân lễ, trí tửu cộng ấm, nạp liễu ấn thụ, tửu chí số tuần, phạm viết: "Tướng quân tính triều, mỗ diệc tính triều, ngũ bách niên tiền, hợp thi nhất gia. Tướng quân nái chân định nhân, mỗ diệc chân định nhân, hựu thị đồng hương. Thảng đắc bất khí, kết vi huynh đệ, thật vi vạn hạnh." Vân đại hỉ, các tự niên canh. Vân dữ phạm đồng niên. Vân trường phạm tú cá nguyệt, phạm toại bái vân vi huynh. Nhị nhân đồng hương, đồng niên, hựu đồng tính, thập phân tương đắc. Chí văn tịch tán, phạm tú hồi thành. Thứ nhất, phạm thỉnh vân nhập thành an dân. Vân giáo quân sĩ hưu động, chỉ đái ngũ thập ky túy nhập thành trung.

Cư dân chấp hương phục đạo

Quân địch tan tác chạy hết. Vân về trại mắng Trần Ứng rằng: - Cái thứ nhà ngươi thảm vào đâu, mà dám địch nhau với ta? Ta không thèm giết, tha cho ngươi về bảo Triệu Phạm mau mau ra hàng. Ứng tạ tội, ôm đầu thuỷ thủ trở về, nói hét lại với Triệu Phạm, Phạm nói: - Nguyên ta vẫn muốn hàng, chỉ tại ngươi cố cường muốn đánh mới đến nỗi này. Nói rồi, mắng Trần Ứng lui ra, mang ấn tín và dẫn vài mươi tên kỵ đến tận trại Triệu Vân xin hàng. Vân ra trại tiếp vào, mở tiệc thết đãi, tiếp nhận ấn tín. Rượu được vài tuần, Phạm nói: - Tướng quân họ Triệu, tôi cũng họ Triệu, năm trăm năm trước đây dễ thường là một nhà với nhau. Tướng quân quê ở Chân Định, tôi cũng quê ở Chân Định, lại cùng làng. Nếu tướng quân không chê, cho tôi được kết làm anh em, thực là vạn hạnh. Vân mừng lắm, cùng hỏi tuổi nhau. Vân để trước Phạm bốn tháng. Phạm nhận Vân làm anh. Hai người cùng làng, cùng tuổi, lại cùng họ, mươi phân tương đắc với nhau cả mười. Mãi đến chiều mới tan tiệc, Phạm từ già trở về thành. Hôm sau, Phạm mời Vân vào thành yên dân. Vân dẫn quân sĩ cứ ở ngoài trại, chỉ đem năm chục lính kỵ mã vào thành.

Cư dân đốt hương bày đồ bái

. yún an mǐn yǐ bì , zhào fàn  
yao qíng rù yá yǐn yàn . jiǔ  
zhì bàn han , fàn fù yao yún  
rù hòu táng shen chū , xǐ  
zhǎn gèng zhuó . yún yǐn  
wéi zuì . fàn hu qǐng chu yǐ  
fù rén , yǔ yún bǎ jiǔ . zi lóng  
jiàn fù rén shen chuan gǎo  
sù , yǒu qīng guó qīng chéng  
zhī sè , nǎi wèn fàn yue : " cǐ  
hé rén yě ? " fàn yue : " jia  
sǎo fán shì yě . " zi lóng gǎi  
róng jǐng zhī . fán shì bǎ  
zhǎn bì , fán lìng jiù zuò .  
yún cí xiè . fán shì cí guì hòu  
táng . yún yue : " xián dì hé  
bì fán lìng sǎo jǔ pei ye ? "  
fán xiào yue : " zhōng jiān  
yǒu gè yuán gù , qǐ xiong wù  
zǔ : xian xiong qì shì yǐ san  
zài , jia sǎo guǎ ju , zhong fei  
liǎo jú , dì cháng quàn qí gǎi  
jià . sǎo yue : ? ruò de san  
jiàn shì jian quán zhì rén , wǒ  
fang jià zhi : dì yi yào wén  
wǔ shuang quán , míng wén  
tian xià ; dì èr yào xiàng mào  
táng táng , weí yí chu zhòng  
; dì san yào yǔ jia xiong tòng  
xìng . ? nǐ dào tian xià nǎ de  
yǒu zhè ban còu qiǎo de ?  
jin zun xiong táng táng yí  
biǎo , míng zhèn sì hǎi , yòu  
yǔ jia xiong tòng xìng ,  
zhèng hé jia sǎo suǒ yán .  
ruò bù xián jia sǎo mào lòu ,  
yuàn péi jià zi , yǔ jiāng jun  
wèi qí , jié lěi shì zhì qín , rú  
hé ? " yún wén yán dà nù ér  
qǐ , lì sheng yue : " wú jì yǔ

安民已毕，赵范邀请入衙饮宴。酒至半酣，范复邀云入后堂深处，洗盏更酌。云饮微醉。范忽请出一妇人，与云把酒。子龙见妇人身穿缟素，有倾国倾城之色，乃问范曰：“此何人也？”范曰：“家嫂樊氏也。”子龙改容敬之。樊氏把盏毕，范令就坐。云辞谢。樊氏辞归后堂。云曰：“贤弟何必烦令嫂举杯耶？”范笑曰：“中间有个缘故，乞兄勿阻：先兄弃世已三载，家嫂寡居，终非了局，弟常劝其改嫁。嫂曰：‘若得三件事兼全之人，我方嫁之：第一要文武双全，名闻天下；第二要相貌堂堂，威仪出众；第三要与家兄同姓。’你道天下那得有这般凑巧的？今尊兄堂堂仪表，名震四海，又与家兄同姓，正合家嫂所言。若不嫌家嫂貌陋，愿陪嫁资，与将军为妻，结累世之亲，

nhi tiếp. Vân an dân dĩ tắt, triệu phạm yêu thính nhập nha ǎm yên. Tửu chí bán hàm, phạm phục yêu vân nhập hậu đường thâm xú, tẩy trản canh chước. Vân ǎm vi túy. Phạm hốt thính xuất nhất phụ nhân, dũ vân bả tửu. Tử long kiến phụ nhân thân xuyên cảo tố, hữu khuynh quốc khuynh thành chi sắc, nãi vấn phạm viết: "Thử hà nhân dã?" Phạm viết: "Gia tẩu phàn thi dã." Tử long cải dung kính chi. Phàn thi bả trản tắt, phạm lệnh tựu tọa. Vân từ tạ. Phàn thi từ quy hậu đường. Vân viết: "Hiền đệ hà tắt phiền lệnh tẩu cử bôi da?" Phạm tiêu viết: "Trung gian hữu cá duyên cố, khắt huynh vật trỏ: tiên huynh khí thế dĩ tam tái, gia tẩu quả cù, chung phi liễu cục, đệ thường khuyển kì cải giá. Tẩu viết: 'Nhược Đắc Tam Kiện Sư Kiêm Toàn Chi Nhân, Ngã Phương Giá Chi: đệ nhất yêu văn võ song toàn, danh văn thiên hạ; đệ nhị yêu tướng mạo đường đường, uy nghi xuất chúng; đệ tam yêu dũ gia huynh đồng tính.' nhĩ đạo thiên hạ na đắc hữu giá bàn thấu xảo đích? Kim tôn huynh đường đường nghi biếu, danh chấn tứ hải, hựu dũ gia huynh đồng tính, chánh hợp gia tẩu sở ngôn. Nhược bất hiềm gia tẩu mạo lậu, nguyện bồi giá tư, dũ tướng quân vi thê, kết luy thế chi thân, như hả? "Vân văn

vọng đứng đặc dọc đường nghêu tiép. Vân phủ dụ đâu đấy, Phạm mời Vân vào dinh ăn tiệc. Khi rượu đã ngà ngà say. Phạm lại mời Vân vào nhà sau uống tiệc nữa. Vân bấy giờ đã say, Phạm bỗng nhiên gọi một người đàn bà ra nâng chén mời Triệu Vân. Vân trông thấy người ấy ăn mặc đồ trắng, nhan sắc nghiêng nước nghiêng thành mới hỏi Phạm: - Người này là ai? Phạm thưa: - Đó là Phàn thi, chị dâu tôi. Tử Long dịu sắc mặt lại, tỏ vẻ kính trọng. Phàn thi chuốc rượu xong, Phạm mời ngồi xuống. Vân cảm tạ. Phàn thi lui vào nhà trong. Vân bảo Phạm rằng: - Hiền đệ sao dám phiền đến lệnh tẩu mời rượu vậy? Phạm cười, đáp: - Cũng vì có chút duyên cớ, xin anh chờ ngại. Anh ruột tôi đã quá cố cách đây ba năm, chị tôi ở góa một mình, chưa trót đời được. Tôi đã khuyên chị tôi cải giá. Chị tôi nói: "Hễ được người nào đủ ba điều kiện thì mới lấy: Một là văn võ kiêm toàn, tiếng đồn khắp cả thiên hạ; hai là tướng mạo đường vệ, uy nghi khác người; ba là phải cùng một họ với anh tôi!" Anh thử nghĩ xem thiên hạ có mấy người lại hợp được cả ba điều kiện ấy không? Thế mà tôn huynh đường đường bậc anh hào, tiếng vang bốn bề, lại đồng họ với anh tôi, thật hợp với lời ước của chị tôi lắm. Nếu không hiềm chị tôi xâu xa, xin tướng quân cho được nâng khăn sửa túi, để kết thân

rǔ jié wèi xiong dì , rǔ sǎo jí  
wú sǎo yē , qǐ kě zuò cǐ luàn  
rénn lún zhì shì hu ! " zhào fàn  
xiu cán mǎn miàn , dá yue : "  
wǒ hǎo yì xiāng dài , rú hé  
zhè ban wú lǐ ! " suì mù shì  
zuǒ yòu , yǒu xiāng hài zhì yì  
. yún yǐ jué , yi quán dǎ dǎo  
zhào fàn , jìng chu fú mén ,  
shàng mǎ chu chéng qù liào

如何？”云闻言大怒而起，厉声曰：“吾既与汝结为兄弟，汝嫂即吾嫂也，岂可作此乱人伦之事乎！”赵范羞惭满面，答曰：“我好意相待，如何这般无礼！”遂目视左右，有相害之意。云已觉，一拳打倒赵范，径出府门，上马出城去了。

10 fàn jí huàn chén yìng , bào  
lóng shang yì . yìng yue : "  
zhè rén fa nù qù liǎo , zhì  
suǒ yǔ ta qian sha . " fàn yue  
: " dàn kǒng yíng ta bù de . "  
bào lóng yue : " wǒ liǎng gè  
zhà jiàng zài ta jun zhong ,  
tài shǒu què yǐn bing lái nuò  
zhàn , wǒ èr rén jiù zhèn  
shàng qín zhì . " chén yìng  
yue : " bì xu dài xie rén mǎ . "  
lóng yue : " wǔ bǎi qí zú yǐ . "  
" dang yè èr rén yǐn wǔ bǎi  
jun jìng ben zhào yún zhài lái  
tóu jiàng . yún yǐ xin zhì qí  
zhà , sui jiào huàn rù . èr  
jiāng dào zhàng xià , shuo : "  
zhào fàn yù yòng měi rén jì  
zhuàn jiāng jun , zhì děng  
jiāng jun zuì liǎo , fú rù hòu  
táng móu sha , jiāng tóu qù  
cáo chéng xiāng chǔ xiàn  
gong : rú cǐ bù rén . mǒu èr  
réni jiàn jiāng jun nù chu , bì

ngôn đại nộ nhi khởi, lệ thanh  
viết: "Ngô kí dứ nhữ kết vi  
huynh đệ, nhữ tẩu túc ngô tẩu  
dã, khởi khả tác thử loạn nhân  
luân chi sự hồ!" Triệu phạm tu  
tâm mẫn diện, đáp viết: "Ngã  
hảo ý tương đãi, như hà giá  
bàn vô lễ!" Toại mục thị tǎ hữu,  
hữu tương hại chí ý. Vân dĩ  
giác, nhất quyền đả đảo triều  
phạm, kính xuất phủ môn,  
thượng mǎ xuất thành khứ liễu.

mãi mãi với nhau, tướng quân  
nghĩ sao? Vân nghe nói, nỗi giận,  
vùng dậy thét lớn: - Ta với ngươi  
đã kết làm anh em, thì chị dâu  
ngươi cũng như chị dâu ta, lẽ đâu  
làm việc loạn luân như thế! Triệu  
Phạm hổ thẹn quá, đáp rằng: - Ta  
đối đãi tử tế, sao lại dám vô lễ  
làm vậy? Liền liếc mắt cho tǎ  
hữu, có ý muốn sát hại. Vân biết  
ý, đánh Phạm ngã lăn xuống đất,  
rồi ra thẳng cửa phủ, lên ngựa về  
trại.

范急唤陈应、鲍隆商议。  
应曰：“这人发怒去了，只索与他厮杀。”  
范曰：“但恐赢他不得。”  
鲍隆曰：“我两个诈降在他军中，太守却  
引兵来搦战，我二人就阵上擒之。”  
陈应曰：“必须带些人马。”  
隆曰：“五百骑足矣。”  
当夜二人引五百军径奔  
赵云寨来投降。云已心  
知其诈，遂教唤入。二  
将到帐下，说：“赵范  
欲用美人计赚将军，只  
等将军醉了，扶入后堂  
谋杀，将头去曹丞相处  
献功：如此不仁。某二

Phạm gấp hoán tràn ứng, bảo  
long thương nghị. Ứng viết:  
"Giá nhân phát nộ khứ liễu, chỉ  
tác dứ tha tư sát." Phạm viết:  
"Đãnh khủng doanh tha bất đắc."  
Bảo long viết: "Ngã lưỡng cá  
trá hàng tại tha quân trung, thái  
thủ khuốc dẫn binh lai nạch  
chiến, ngã nhị nhân tựu trận  
thượng cầm chí." Trần Ứng viết:  
"Tắt tu đái ta nhân mã." Long  
viết: "Ngũ bách kỵ túc hĩ."  
Đương dạ nhị nhân dẫn ngũ  
bách quân kính bôn triệu vân  
trại lai đầu hàng. Vân dĩ tâm tri  
kì trú, toại giáo hoán nhập. Nhị  
tương đáo trường hạ, thuyết:  
"Triệu phạm dục dụng mĩ nhân  
kế trám tướng quân, chỉ đắng  
tướng quân túy liễu, phù nhập  
hậu đường mưu sát, tướng đầu  
khứ tào thừa tướng xử hiến  
công: như thủ bất nhân. Mỗ nhị  
nhân kiến tướng quân nộ xuất,

lián léi yú mǒu , yin cǐ tóu jiàng . " zhào yún yáng xǐ , zhì jiǔ yǔ èr rén tòng yǐn . èr rén dà zuì , yún nǎi fú yú zhàng zhong , qín qí shǒu xià rén wèn zhī , guǒ shì zhà jiàng . yún huàn wǔ bǎi jun rù , gè cì jiǔ shí , chuán lìng yue : " yào hài wǒ zhě , chén yìng , bào lóng yě ; bù gan zhòng rén zhì shì . rǔ dēng ting wú xíng jì , jie yǒu zhòng shǎng . " zhòng jun bài xiè . jiang xiáng jiàng chén , bào èr rén dang shí zhǎn liǎo ; què jiào wǔ bǎi jun yǐn lù , yún yǐn yí qian jun zài hòu , lián yè dào guì yáng chéng xià jiào mén . chéng shàng ting shí , shuo chén , bào èr jiāng jun sha liǎo zhào yún huí jun , qǐng tài shǒu shang yì shì wù . chéng shàng jiāng huǒ zhào kàn , guǒ shì zì jiā jun mǎ . zhào fàn jí máng chu chéng . yún hè zuǒ yòu zhuo xià , suì rù chéng , an fǔ bǎi xìng yǐ dìng , fei bào xuán dé .

11 xuán dé yǔ kǒng míng qin fù guì yáng . yún yíng jie rù chéng , tuì zhào fàn yú jie xià . kǒng míng wèn zhī , fàn bèi yán yī sǎo xǔ jià zhì shì .

人见将军怒出，必连累于某，因此投降。”赵云佯喜，置酒与二人痛饮。二人大醉，云乃缚于帐中，擒其手下人问之，果是诈降。云唤五百军入，各赐酒食，传令曰：“要害我者，陈应、鲍隆也；不干众人之事。汝等听吾行计，皆有重赏。”众军拜谢。将降将陈、鲍二人当时斩了；却教五百军引路，云引一千军在后，连夜到桂阳城下叫门。城上听时，说陈、鲍二将军杀了赵云回军，请太守商议事务。城上将火照看，果是自家军马。赵范急忙出城。云喝左右捉下，遂入城，安抚百姓已定，飞报玄德。

。

玄德与孔明亲赴桂阳。云迎接入城，推赵范于阶下。孔明问之，范备言以嫂许嫁之事。

tát liên luy vu mỗ, nhân thủ đầu hàng. "Triệu vân dương hỉ, trí túu dù nhị nhân thông ảm. Nhị nhân đại túy, vân nãi phuợc vu trướng trung, cầm kì thủ hạ nhân vấn chi, quả thị trá hàng. Vân hoán ngũ bách quân nhập, các tú túu thực, truyền lệnh viết: "Yếu hại ngã giả, Trần Ứng, bảo long dã; bắt can chúng nhân chi sự. Nhữ đẳng thính ngô hành ké, giai hữu trọng thường." Chúng quân bái tạ. Tương hàng tướng trần, bảo nhị nhân đương thời trăm liễu; khước giáo ngũ bách quân dẫn lộ, vân dẫn nhất thiên quân tại hậu, liên dạ đáo quê dương thành hạ khiếu môn. Thành thường thính thời, thuyết trần, bảo nhị tướng quân sát liễu triệu vân hồi quân, thỉnh thái thủ thương nghị sự vụ. Thành thường tương hỏa chiêu khán, quả thị tự gia quân mã. Triệu phạm cấp mang xuất thành. Vân hát tả hữu tróc hạ, toại nhập thành, an phủ bách tính đĩ định, phi báo huyền đức.

lụy đến mình, cho nên đến xin hàng. Vân giả cách mừng rỡ, mở tiệc khoản đãi ân cần. Hai người uống rượu say quá, Vân sai trói lại. Rồi tra hỏi bọn thủ hạ, quả nhiên là đến tráo hàng. Vân gọi cả năm trăm quân của Ứng Long vào, cho ăn uống no say, rồi ra lệnh: - Trần Ứng, Pháo Long hai người muốn hại ta, sẽ được trọng thưởng. Quân sĩ lạy tạ. Vân lập tức sai chém hai người, rồi sai năm trăm quân dẫn đường, mình thì dẫn một nghìn quân đi sau, đang đêm đến thẳng thành Quế Dương gọi cửa, bảo rằng: - Trần, Pháo, hai tướng đã giết được Triệu Văn rồi, xin thái thú ra thành thương nghị. Quân trên thành đốt đuốc lên soi, thấy đúng là quân mã của nhà Triệu Phạm vội vàng ra thành. Vân quát ngay tǎ hữu bắt trói lại. Rồi vào thành úy lạo tramped họ đâu đây và báo tin về Huyền Đức.

Huyền Đức dữ Khổng Minh thân phó quê dương. Vân nghênh tiếp nhập thành, thôi triệu phạm vu giai hạ. Khổng Minh vẫn chí, phạm bị ngôn dĩ tầu hứa giá chí sự.

Huyền Đức và Khổng Minh đến Quế Dương, Vân ra nghênh tiếp. Triệu Phạm bị trói đúng ở dưới thềm. Khổng Minh hỏi, Phạm thuật lại cả chuyện muốn gả chị dâu,

12 kǒng míng wèi yún yue : " cǐ yì měi shì , gong hé rú cǐ ? " yún yue : " zhào fàn jí yǔ mǒu jié wèi xiong dì , jin ruò qū qí sǎo , rě rén tuò mà , yí yē ; qí fù zài jià , shǐ shi dà jié , èr yē ; zhào fàn chu jiàng , qí xin nán cè , san yē . zhǔ gōng xin dìng jiāng hàn , zhěn xí wèi an , yún an gǎn yǐ yí fù rén ér fèi zhǔ gōng zhì dà shì ? " xuán dé yue : " jin rì dà shì yǐ dìng , yǔ rǔ qǔ zhì , ruò hé ? " yún wú : " tian xià nǚ zi bù shǎo , dàn kǒng míng yù bù lì , hé huàn wú qí zì hu ? " xuán dé yue : " zi lóng zhen zhàng fu yě ! suì shì zhào fàn , réng lìng wèi guì yáng tài shǒu , zhòng shǎng zhào yún . zhang fei dà jiào yue : " pian zi lóng gan de gong ! pian wǒ shì wú yòng zhi rén ! zhi bo san qian jun yǔ wǒ qù qū wǔ líng jùn , huó zhuo tài shǒu jin xuán lái xiàn ! " kǒng míng dà xǐ yue : " yì dé yào qù bù fáng , dàn yào yí yí jiàn shì . " zhèng shì : jun shi jué shèng duo qí cè , jiàng shì zheng xian lì zhàn gong . wèi zhì kǒng míng shuo chu nǎ yí jiàn shì lái , qiè kàn xià wén fēn jiě .

孔明谓云曰：“此亦美事，公何如此？”云曰：“赵范既与某结为兄弟，今若娶其嫂，惹人唾骂，一也；其妇再嫁，使失大节，二也；赵范初降，其心难测，三也。主公新定江汉，枕席未安，云安敢以一妇人而废主公之大事？”玄德曰：“今日大事已定，与汝娶之，若何？”云吾：“天下女子不少，但恐名誉不立，何患无妻子乎？”玄德曰：“子龙真丈夫也！”遂释赵范，仍令为桂阳太守，重赏赵云。张飞大叫曰：“偏子龙干得功！偏我是无用之人！只拨三千军与我去取武陵郡，活捉太守金旋来献！”孔明大喜曰：“翼德要去不妨，但要依一件事。”正是：军师决胜多奇策，将士争先立战功。未知孔明说出那一件事来，且看下文分解。

Khổng minh vị vân viết: "Thử diệc mĩ sự, công hà như thử?" Vân viết: "Triệu phạm kí dữ mõ kết vi huynh đệ, kim nhược thú kì tầu, nhạ nhân thoa mạ, nhất dã; kì phụ tái giá, sử thất đại tiết, nhị dã; triệu phạm sơ hàng, kì tâm nan trắc, tam dã. Chúa công tân định giang hán, chảm tịch vị an, vân an cảm dĩ nhất phụ nhân nhi phê chúa công chí đại sự?" Huyền đức viết: "Kim nhật đại sự dĩ định, dữ nhữ thử chi, nhược hà?" Vân ngô: "Thiên hạ nữ tử bất thiểu, dãn khủng danh dự bất lập, hà hoạn vô thê tử hò?" Huyền đức viết: "Tử long chán trưng phu dãi!" Toại thích triều phạm, nhưng lệnh vi quế dương thái thủ, trọng thưởng triều vân. Trương phi đại khiếu viết: "Thiên tử long can đắc công! Thiên ngã thị vô dụng chi nhân! Chỉ bát tam thiên quân dữ ngã khứ thủ võ lăng quân, hoạt tróc thái thủ kim toàn lai hiến!" Khổng minh đại hỉ viết: "Dực đức yêu khứ bất phương, dãn yêu y nhất kiện sự." chánh thị: quân sư quyết thắng đa kì sách, tướng sĩ tranh tiên lập chiến công. Vị tri khổng minh thuyết xuất na nhất kiện sự lai, thả khán hạ văn phân giải

Khổng Minh bảo Vân rằng: - Đó là việc tốt lành, tướng quân sao giàn thé? Vân thưa: - Triệu Phạm đã cùng với tôi kết nghĩa anh em, nếu lấy chị dâu hắn, thì miệng đời chê cười là một. Người góa chồng bước đi bước nữa là thất tiết, là hai. Triệu Phạm mới hàng, chưa biết bụng dạ thế nào là ba, Chúa công mới dẹp yên được Giang Hán, ngủ còn chưa yên, Vân tôi đâu dám vì một người đàn bà mà bỏ việc lớn của chúa công? Huyền Đức nói: - Bây giờ, việc lớn đã xong xuôi cả rồi, cho người lấy nàng ấy, người có thuận không? Vân thưa: - Thiên hạ chả thiểu gì con gái, chỉ lo công danh không lập được, chớ có lo gì không có vợ con! Huyền Đức khen rằng: - Tử Long thế mới thực là trưng phu! Rồi trọng thưởng cho Triệu Vân, và tha Triệu Phạm cho làm thái thú quận Quế Dương như cũ. Trương Phi kêu lên rằng: - Chỉ một mình Tử Long lập được công, còn tôi là đồ vô dụng hay sao? Tôi xin lĩnh ba nghìn quân đến lấy Võ Lăng, quyết bắt sống thái thú Kim Toàn về nộp. Khổng minh mừng lắm, nói: - Dực Đức muốn đi cũng được, nhưng phải tuân theo một điều kiện. Đó là: Quân sư nghĩ được nhiều mưu lật, Tướng sĩ tranh nhau lập chiến công. Chưa biết Khổng Minh nói điều gì, xem hồi sau sẽ rõ.



**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
053  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo kǒng míng wèi  
zhang fei yue : "qián zhě zi  
lóng qǔ guì yáng jùn shí , zé  
xià jun lìng zhuàng ér qù . jin  
rì yì dé yào qū wǔ líng , bì xu  
yě zé xià jun lìng zhuàng ,  
fang kě lǐng bing qù . " zhang  
fei suí lì jun lìng zhuàng , xin  
rán lǐng san qian jun , xing  
yè tóu wǔ líng jiè shàng lái .  
jin xuán ting de zhang fei yǐn  
bing dào , nǎi jí jiàng xiào ,  
zhěng diǎn jīng bing qì xiè ,  
chu chéng yíng dí . cóng shì  
gōng zhì jiàn yue : " liú xuán  
dé nǎi dà hàn huáng shú ,  
réni yì bù yú tian xià ; jia zhi  
zhang yì dé xiao yǒng fei  
cháng . bù kě yíng dí , bù rú  
nà jiàng wèi shàng . " jin  
xuán dà nù yue : " rǔ yù yǔ  
zéi tōng lián wèi nèi biàn ye  
? " hè lìng wǔ shì tui chu  
zhǎn zhì . zhòng guan jie  
gào yue : " xian zhǎn jia rén ,  
yú jun bù lì . " jin xuán nǎi hé  
tuì gǒng zhì , zì lù bing chu .  
lí chéng èr shí lǐ , zhèng yíng  
zhang fei . fei tǐng máo lì mǎ  
, dà hè jin xuán . xuán wèn

**第五十三回  
关云长义释黄汉升  
孙仲谋大战张文远**

**Đệ ngũ thập tam hồi quan  
vân trường nghĩa thích  
hoàng hán thăng tôn trọng  
mưu đại chiến trường văn  
viễn**

却说孔明谓张飞曰：“前者子龙取桂阳郡时，责下军令状而去。今日翼德要取武陵，必须也责下军令状，方可领兵去。”张飞遂立军令状，欣然领三千军，星夜投武陵界上来。金旋听得张飞引兵到，乃集将校，整点精兵器械，出城迎敌。从事巩志谏曰：“刘玄德乃大汉皇叔，仁义布于天下；加之张翼德骁勇非常。不可迎敌，不如纳降为上。”金旋大怒曰：“汝欲与贼通连为内变耶？”喝令武士推出斩之。众官皆告曰：“先斩家人，于军不利。”金旋乃喝退巩志，自率兵出。离城二十里，正迎张飞

Khước thuyết khỗng minh vị  
trương phi viết: "Tiên già tử  
long thủ quế dương quận thời,  
trách hạ quân lệnh trạng nhí  
khứ. Kim nhật dục đức yêu thủ  
võ lăng, tất tu dã trách hạ quân  
lệnh trạng, phương khă linh  
binh khứ." Trương phi toại lập  
quân lệnh trạng, hân nhiên lĩnh  
tam thiên quân, tinh dã đầu võ  
lăng giới thượng lai. Kim toàn  
thính đắc trương phi dẫn binh  
đáo, nãi tập tương giáo, chỉnh  
diểm tinh binh khí giới, xuất  
thành nghênh địch. Tòng sự  
cùng chí gián viết: "Lưu huyền  
đức nãi đại hán hoàng thúc,  
nhân nghĩa bố vu thiên hạ; gia  
chi trương dục đức kiêu dũng  
phi thường. Bất khả nghênh  
địch, bất như nạp hàng vi  
thượng." Kim toàn đại nộ viết:  
"Nhữ dục dữ tắc thông liên vi  
nội biến da?" Hát lệnh võ sĩ thôi  
xuất trảm chi. Chúng quan giai  
cáo viết: "Tiên trảm gia nhân,  
vu quân bất lợi." Kim toàn nãi  
hát thối cúng chí, tự suất binh  
xuất. Li thành nhị thập lì, chánh  
nghênh trương phi. Phi đĩnh

**HÒI 53 Quan Vân Trường tha  
Hoàng Trung không giết; Tôn  
Trọng Mưu đánh Trường Liêu  
bị thua.**

Khỗng Minh bảo với Trương Phi  
rằng: - Khi trước Tử Long ra lấy  
Quế Dương, phải lập tờ quân  
lệnh mới được đi. Nay Dực Đức  
muốn ra lấy Võ Lăng, cũng phải  
làm như thế. Trương Phi liền lập  
tờ quân lệnh, và hòn hở lĩnh ba  
ngìn quân, cấp tốc đến Võ Lăng.  
Kim Toàn nghe tin Trương Phi  
đến, liền tụ tập tướng sĩ kéo ra  
nghênh địch. Quan tòng sự là  
Củng Chí can rằng: - Lưu Huyền  
Đức là hoàng thúc nhà Hán, nhân  
nghĩa tưới khắp cả thiên hạ.  
Thêm vào đó, Trương Phi khỏe  
mạnh lạ thường, không thể địch  
nỗi, chỉ bằng đầu hàng là hơn.  
Kim Toàn nỗi giận nói: - Mày  
muốn thông đồng với giặc làm tay  
trong à? Lập tức quát võ sĩ lôi ra  
chém. Tướng tá xúm lại kêu xin,  
nói: - Chưa xuất quân đã chém  
người nhà, như thế không lợi!  
Toàn mới mắng đuổi Chí ra, rồi  
dẫn quân ra ngoài thành, chưa  
được hai chục dặm thì gặp  
Trương Phi đến. Phi dừng ngựa,  
chỉ mâu quát mắng Kim Toàn.  
Toàn hỏi bộ tướng: - Ai dám ra  
địch? Người nào người nấy luồng

bù jiāng : " shéi gǎn chu zhàn ? " zhòng jie wèi jù , mò gǎn xiàng qián . xuán zì zòu mǎ wǔ dao yíng zhì . zhang fei dà hè yí sheng , hún rú jù léi , jin xuán shi sè , bù gǎn jiao feng , bo mǎ biàn zǒu . fei yǐn zhòng jun suí hòu yān sha . jin xuán zǒu zhì chéng bian , chéng shàng luàn jiàn shè xià . xuán jing shì zhī , jiàn gōng zhì lì yú chéng shàng yue : " rǔ bù shùn tian shí , zì qū bài wáng , wú yǔ bǎi xìng zì jiàng liú yǐ . " yán wèi bì , yi jiàn shè zhong jin xuán miàn mén , zhuì yú mǎ xià , jun shì ge tóu xiān zhang fei . gōng zhì chu chéng nà jiàng , fei jiù lìng gōng zhì ? yìn shòu , wǎng guì yáng jiàn xuán dé . xuán dé dà xǐ , suí lìng gōng zhì dài jin xuán zhí .

- 3 xuán dé qín zhì wǔ líng an  
mín bì , chí shu bào yún  
cháng , yán yì dé , zì lóng gè  
de yì jùn . yún cháng nǎi huí  
shu shàng qǐng yue : " wén  
Cháng shā cháng wèi qǔ , rú  
xiong cháng bù yǐ dì wèi bù  
cái , jiào guan mǒu gan zhè  
jiàn gong láo shèn hǎo . "  
xuán dé dà xǐ , suí jiào  
zhang fei xing yè qù tì yún  
cháng shǒu jīng zhōu , lìng

。飞挺矛立马，大喝金旋。旋问部将：“谁敢出战？”众皆畏惧，莫敢向前。旋自骤马舞刀迎之。张飞大喝一声，浑如巨雷，金旋失色，不敢交锋，拨马便走。飞引众军随后掩杀。金旋走至城边，城上乱箭射下。旋惊视之，见巩志立于城上曰：“汝不顺天时，自取败亡，吾与百姓自降刘矣。”言未毕，一箭射中金旋面门，坠于马下，军士割头献张飞。巩志出城纳降，飞就令巩志齎印绶，往桂阳见玄德。玄德大喜，遂令巩志代金旋之职。

玄德亲至武陵安民毕，驰书报云长，言翼德、子龙各得一郡。云长乃回书上请曰：“闻长沙尚未取，如兄长不以弟为不才，教关某干这件功劳甚好。”玄德大喜，遂教张飞星夜去替云长守荆州，令云长来取

mâu lập mã, đại hát kim toàn.  
Toàn vấn bộ tướng: "Thùy cảm  
xuất chiến?" Chúng giải úy cụ,  
mạc cảm hướng tiền. Toàn tự  
sâu mã vũ đao nghênh chi.  
Trương phi đại hát nhất thanh,  
hồn như cự lôi, kim toàn thất  
sắc, bát cảm giao phong, bát  
mã tiện tẩu. Phi dẫn chúng  
quân tùy hậu yểm sát. Kim toàn  
tẩu chí thành biên, thành  
thượng loạn tiến xạ hạ. Toàn  
kinh thị chi, kiến củng chí lập vu  
thành thượng viết: "Nhữ bất  
thuận thiên thời, tự thủ bại  
vong, ngô dữ bách tính tự hàng  
lưu hĩ." Ngôn vị tắt, nhất tiến xạ  
trúng kim toàn diện môn, truy  
vu mã hạ, quân sĩ cát đầu hiến  
trương phi. Củng chí xuất thành  
nạp hàng, phi tựu lệnh củng chí  
tê án thụ, vãng quế dương kiến  
huyền đức. Huyền đức đại hỉ,  
toại lệnh củng chí đại kim toàn  
chi chức.

cuồng, sợ hãi, không dám ra.  
Toàn phái tέ ngựa múa đao ra  
đón đánh. Phi cầm lên một tiếng  
như sét đánh. Kim Toàn mắt vía,  
không dám giao phong, quay  
ngựa chạy về. Phi dẫn quân đuổi  
theo đánh giết túi bụi. Kim Toàn  
chạy về đến dưới thành, thì bên  
trên tên bắn xuống như mưa.  
Toàn giật mình, trông lên thấy  
Củng Chi đứng ở trên mặt thành  
nói rằng: - Người không theo  
thiên thời, tự rước lấy bại vong, ta  
cùng bách tính đầu hàng Lưu  
hoàng thúc vậy! Củng Chi nói  
chưa dứt lời thì một mũi tên bắn  
tin vào mặt Kim Toàn. Toàn ngã  
nhào xuống ngựa. Quân sĩ cắt  
ngay đầu, nộp Trương Phi Củng  
Chi ra thành xin hàng. Phi sai Chí  
mang ấn tín đến Quế Dương ra  
mắt Huyền Đức. Huyền Đức  
mừng lầm, cho ngay Củng Chí  
thay chức Kim Toàn.

Huyền Đức thân đến Võ Lang  
phủ dụ nhân dân, rồi viết thư báo  
cho Văn Trường biết tin Tử Long,  
Dực Đức, mỗi người đã lấy được  
một quận. Văn Trường viết thư về  
nói: "Còn lại một quận Trường sa  
nếu huynh trưởng không coi em  
là kẻ bất tài, xin giao cho em  
được giành công lao đó thì hay  
lắm!". Huyền Đức mừng rỡ, bằng  
lòng để Văn Trường đi lấy  
Trường Sa.

yún cháng lái qū Cháng shā

长沙。

4 yún cháng jì zhì , rù jiàn xuán dé , kǒng míng . kǒng míng yue : " zi lóng qū guì yáng , yì dé qū wǔ líng , dou shì san qian jun qù . jin Cháng shā tài shǒu hán xuán , gù bù zú dào . zhi shì ta yǒu yí yuán dà jiang , nǎi nán yáng rén , xìng huáng , míng zhong , zì hàn sheng ; shì liú biǎo zhàng xià zhōng láng jiàng , yǔ liú biǎo zhī zhí liú pán gòng shǒu Cháng shā , hòu shì hán xuán ; suí jin nián jìn liù xún què yǒu wàn fū bù dāng zhī yǒng , bù kě qīng dí . yún cháng qù , bì xu duo dài jun mǎ . " yún cháng yue : " jun shi hé gù cháng bié rén ? qì , miè zì jǐ wei feng ? liàng yì lǎo zú , hé zú dào zai ! guan mǒu bù xu yòng san qian jun , zhi xiao běn bù xià wǔ bǎi míng xiào dao shǒu , jué dìng zhǎn huáng zhong , hán xuán zhī shǒu , xiān lái hui xià . " xuán dé kǔ ? . yún cháng bù yì , zhi lǐng wǔ bǎi xiào dao shǒu ér qù . kǒng míng wèi xuán dé yue : " yún cháng qīng dí huáng zhong , zhi kǒng yǒu shī . zhǔ gong dang wǎng jie yìng . " xuán dé cóng zhī , suí hòu yǐn bing wàng Cháng shā jìn fa .

云长既至，入见玄德、孔明。孔明曰：“子龙取桂阳，翼德取武陵，都是三千军去。今长沙太守韩玄，固不足道。只是他有一员大将，乃南阳人，姓黄，名忠，字汉升；是刘表帐下中郎将，与刘表之侄刘磐共守长沙，后事韩玄；虽今年近六旬却有万夫不当之勇，不可轻敌。云长去，必须多带军马。”云长曰：“军师何故长别人锐气，灭自己威风？量一老卒，何足道哉！关某不须用三千军，只消本部下五百名校刀手，决定斩黄忠、韩玄之首，献来麾下。”玄德苦挡。云长不依，只领五百校刀手而去。孔明谓玄德曰：“云长轻敌黄忠，只恐有失。主公当往接应。”玄德从之，随后引兵望长沙进发。

trường sa.

Vân trưởng kí chí, nhập kiến huyền đức, khỗng minh. Khỗng minh viết: "Tử long thủ qué dương, dực đức thủ võ lăng, đô thị tam thiên quân khứ. Kim trưởng sa thái thủ hàn huyền, cố bất túc đạo. Chỉ thị tha hữu nhất viên đại tướng, nãi nam dương nhân, tính hoàng, danh trung, tự hán thăng; thị lưu biểu trưởng hạ trung lang tương, dữ lưu biểu chi chất lưu bàn cộng thủ trưởng sa, hậu sự hàn huyền; tuy kim niên cận lục tuần khước hữu vạn phu bất đương chi dũng, bất khả khinh địch. Vân trưởng khứ, tất tu đà dài quân mã." Vân trưởng viết: "Quân sự hà cố trưởng biệt nhân nhuệ khí, diệt tự kỷ uy phong? Lượng nhất lão tốt, hà túc đạo tai! Quan mỗ bắt tu dung tam thiên quân, chỉ tiêu bốn bộ hạ ngũ bách danh giáo đao thủ, quyết định trăm hoàng trung, hàn huyền chi thủ, hiến lai huy hạ." Huyền đức khổ đáng. Vân trưởng bất y, chỉ lĩnh ngũ bách giáo đao thủ nhi khứ. Khỗng minh vị huyền đức viết: "Vân trưởng khinh địch hoàng trung, chỉ khủn hữu thất. Chúa công đương vãng tiếp ứng." Huyền đức tòng chí, tùy hậu dẫn binh vọng trường sa tiến phát.

Về đến nơi, Vân Trường vào ra mắt Huyền Đức và Khổng Minh. Khổng Minh nói: - Khi Tử Long lấy Quế Dương. Dực Đức lấy Võ Lang, đều chỉ đem có ba nghìn quân thôi. Nay thái thú Trường sa là Hán Huyền, tuy chẳng ra gì, nhưng hắn có một tên đại tướng tên là Hoàng Trung tự là Hán Thăng, quê ở Nam Dương tướng cũ của Lưu Biểu, cùng với Lưu Bàn (cháu Lưu Biểu) trấn thủ Trường sa; về sau Hoàng Trung theo Hán Huyền. Nay tuy gần sáu mươi tuổi, nhưng sức địch muôn người, chớ nên coi thường. Vân Trường có đi, thì phải đem nhiều quân mã mới được. Vân Trường nói: - Sao quân sự lại đề cao người khác mà làm giãm oai phong nhà mình thế? Cái thứ lính già ấy, có kẽ vào đâu! Tôi không cần đến ba nghìn quân mã, chỉ xin đem năm trăm quân của tôi, quyết chém đầu Hoàng Trung, Hán Huyền về dâng dưới trường. Huyền Đức cố gán lại, nhưng Vân Trường nhất định không nghe, chỉ đem năm trăm quân bắn bộ đi. Khổng Minh nói với Huyền Đức rằng: - Vân Trường khinh thường Hoàng Trung, tôi e lỡ việc. Chúa công nên đi tiếp ứng cho. Huyền Đức nghe lời, sau đó cũng dẫn binh tiến đến Trường Sa.

5 què shuo Cháng shā tài shǒu hán xuán , píng sheng xìng jí , qīng yú sha lù , zhòng jie è zhī . shí shí ting zhì yún cháng jun dào , biàn huàn lǎo jiang huáng zhong shang yì . zhong yue : " bù xu zhǔ gōng you lù . píng mǒu zhè kǒu dao , zhè zhang gong , yí qian gè lái , yí qian gè sǐ ! " yuán lái huáng zhong néng kai èr shí lì zhì gong , bǎi fa bǎi zhong . yán wèi bì , jie xià yí rén yīng shēng ér chu yue : " bù xu lǎo jiāng jun chu zhàn , zhì jiù mǒu shǒu zhong dìng huó zhuo guan mǒu . " hán xuán shì zhī , nǎi guǎn jun xiào wèi yáng líng . hán xuán dà xǐ , suí lìng yáng líng yǐn jun yí qian , fei ben chu chéng .

6 yue xíng wǔ shí lǐ , wàng jiàn chén tóu qǐ chǔ , yún cháng jun mǎ zǎo dào . yáng líng tǐng qiang chu mǎ , lì yú zhèn qián mà zhàn . yún zhǎng dà nù , gèng bù dǎ huà , fei mǎ wǔ dao , zhí qū yáng líng . líng tǐng qiang lái yíng . bù san gé , yún cháng shǒu qǐ dao luò , kǎn yáng líng yú mǎ xià . zhui sha bài bing , zhí zhì chéng xià . hán xuán wén zhī dà jīng , biàn jiào huáng zhong chu mǎ .

却说长沙太守韩玄，平生性急，轻于杀戮，众皆恶之。是时听知云长军到，便唤老将黄忠商议。忠曰：“不须主公忧虑。凭某这口刀，这张弓，一千个来，一千个死！”原来黄忠能开二石力之弓，百发百中。言未毕，阶下一人应声而出曰：“不须老将军出战，只就某手中定活捉关某。”韩玄视之，乃管军校尉杨龄。韩玄大喜，遂令杨龄引军一千，飞奔出城。

约行五十里，望见尘头起处，云长军马早到。杨龄挺枪出马，立于阵前骂战。云长大怒，更不说话，飞马舞刀，直取杨龄。龄挺枪来迎。不三合，云长手起刀落，砍杨龄于马下。追杀败兵，直至城下。韩玄闻之大惊，便教黄忠出马。玄自来城上观看。

Khuroc thuyết trường sa thái thủ hàn huyền, bình sinh tính cấp, khinh vu sát lục, chúng gai ác chi. Thị thời thính tri vân trường quân đáo, tiện hoán lão tương hoàng trung thương nghị. Trung viết: "Bất tu chúa công ưu lự. Bằng mỗ giá khẩu dao, giá trương cung, nhất thiên cá lai, nhất thiên cá tử!" Nguyên lai hoàng trung năng khai nhị thạch lực chi cung, bách phát bách trung. Ngôn vị tắt, gai hạ nhất nhân ứng thanh nhi xuất viết: "Bất tu lão tướng quân xuất chiến, chỉ tựu mỗ thủ trung định hoạt tróc quan mỗ." Hán huyền thị chi, nãi quản quân giáo úy dương linh. Hán huyền đại hỉ, toại lệnh dương linh dẫn quân nhất thiên, phi bôn xuất thành.

Ước hành ngũ thập lí, vọng kiến tràn đầu khởi xứ, vân trường quân mã tảo đáo. Dương linh đĩnh thương xuất mã, lập vu trận tiền mạ chiến. Vân trường đại nộ, canh bắt đà thoại, phi mã vũ đao, trực thủ dương linh. Linh đĩnh thương lai nghênh. Bất tam hợp, vân trường thủ khởi đao lạc, khám dương linh vu mã hạ. Truy sát bại binh, trực chí thành hạ. Hán huyền văn chi đại kinh, tiên giáo hoàng trung xuất mã.

Lại nói, thái thú ở Trường Sa là Hán Huyền, xưa nay tính khí nóng nảy, giết người như giết nghé, ai cũng oán ghét. Bấy giờ nghe tin Văn Trường đến, Huyền liền gọi lão tướng Hoàng Trung vào bàn bạc. Trung nói: - Chúa công cứ yên tâm, chỉ một con dao với một cái cung này, một nghìn đứa lại thì một ngàn đứa chết! Nguyên Hoàng Trung có sức khỏe giương được cung hai tạ, bắn trăm phát tin cả trăm. Trung vừa nói chưa dứt lời, thì có một người ở dưới thềm bước ra thưa: - Không cần đến lão tướng quân phải ra đánh, chỉ một tay tôi cũng bắt sống được Quan Vũ đem về. Hán Huyền trông xem ai, thì là quản quân hiệu úy là Dương Linh. Huyền mừng lắm, sai ngay Dương Linh dẫn một nghìn quân ra nghênh chiến.

Linh đi độ năm chục dặm thấy bụi bay mù mịt, quân Văn Trường đã kéo đến. Dương Linh vác giáo ra ngựa, đứng trước trận mắng nhiếc thách đánh. Văn Trường giận lắm, chẳng nói nửa lời, té ngựa múa đao xông ngay vào đánh. Dương Linh giơ giáo đón đỡ. Chưa được ba hiệp, Linh bị Văn Trường chém nhào xuống ngựa, rồi đuổi đánh quân Linh đến tận dưới thành. Hán Huyền thấy vậy kinh hãi vô cùng, liền sai Hoàng Trung ra đánh. Huyền lên

xuán zì lái chéng shàng  
guān kàn . zhong tí dao zòng  
mǎ , yǐn wǔ bǎi qí bing fei  
guò diào qiáo . yún cháng  
jiàn yi lǎo jiang chu mǎ , zhì  
shì huáng zhong , bǎ wǔ bǎi  
xiào dao shǒu yì zì bǎi kai ,  
héng dao lì mǎ ér wèn yue :  
" lái jiang mò fei huáng  
zhong fǒu ? " zhong yue : " jì  
zhi wǒ míng , yan gǎn fàn  
wǒ jīng ! " yún cháng yue : "  
tè lái qū rǔ shǒu jí ! " yán bà ,  
liǎng mǎ jiao feng . dòu yì  
bǎi yú gé , bù fēn shèng fù .  
hán xuán kǒng huáng zhong  
yǒu shī , míng jīn shou jun .  
huáng zhong shou jun rù  
chéng . yún cháng yě tuì jun  
, lí chéng shí lǐ xià zhài , xìn  
zhong àn cùn : " lǎo jiang  
huáng zhong , míng bù xu  
chuán : dòu yì bǎi gé , quán  
wú pò zhàn . lái rì bì yòng  
tuo dao jì , bèi kǎn yíng zhī .  
" cì rì zǎo fàn bì , yòu lái  
chéng xià nuò zhàn . hán  
xuán zuò zài chéng shàng ,  
jiào huáng zhong chu mǎ .  
zhong yǐn shù bǎi qí sha guò  
diào qiáo , zài yǔ yún cháng  
jiào mǎ . yòu dòu wǔ liù shí  
gé , shèng fù bù fen , liǎng  
jun qí shèng hè cǎi . gǔ  
shèng zhèng jí shí , yún  
cháng bo mǎ biàn zǒu .  
huáng zhong gǎn lái . yún  
cháng fāng yù yòng dao kǎn  
qù , hu ting de nǎo hòu yǐ  
shèng xiǎng ; jí huí tóu kàn

忠提刀纵马，引五百骑  
兵飞过吊桥。云长见一  
老将出马，知是黄忠，  
把五百校刀手一字摆开  
，横刀立马而问曰：“  
来将莫非黄忠否？”忠  
曰：“既知我名，焉敢  
犯我境！”云长曰：“  
特来取汝首级！”言罢  
，两马交锋。斗一百余  
合，不分胜负。韩玄恐  
黄忠有失，鸣金收军。  
黄忠收军入城。云长也  
退军，离城十里下寨，  
心中暗忖：“老将黄忠  
，名不虚传：斗一百合  
，全无破绽。来日必用  
拖刀计，背砍赢之。”  
次日早饭毕，又来城下  
搦战。韩玄坐在城上，  
教黄忠出马。忠引数百  
骑杀过吊桥，再与云长  
交马。又斗五六十合，  
胜负不分，两军齐声喝  
采。鼓声正急时，云长  
拨马便走。黄忠赶来。  
云长方欲用刀砍去，忽  
听得脑后一声响；急回  
头看时，见黄忠被战马  
前失，掀在地下。

Huyền tự lai thành thượng  
quan khán. Trung đề đao túng  
mã, dẫn ngũ bách kỵ binh phi  
quá điêu kiều. Vân trường kiến  
nhất lão tướng xuất mã, tri thị  
hoàng trung, bả ngũ bách giáo  
đao thủ nhất tự bắc khai, hoành  
đao lập mã nhì vấn viết: "Lai  
tương mạc phi hoàng trung  
phủ?" Trung viết: "Kí tri ngã  
danh, yên cảm phạm ngã  
cánh!" Vân trường viết: "Đặc lai  
thủ nhữ thủ cấp!" Ngôn bắc,  
lưỡng mã giao phong. Đấu nhất  
bách dư hợp, bất phân thắng  
phụ. Hán huyền khủng hoàng  
trung hữu thất, minh kim thu  
quân. Hoàng trung thu quân  
nhập thành. Vân trường dã thối  
quân, lì thành thập lít hạ trại,  
tâm trung ám thốn: "Lão tướng  
hoàng trung, danh bất hư  
truyền: đấu nhất bách hợp,  
tòan vô phá trán. Lai nhặt tắt  
dụng tha đao ké, bối khâm  
doanh chi." thứ nhặt tảo phạt  
tắt, hựu lai thành hạ nạch  
chiến. Hán huyền tọa tại thành  
thượng, giáo hoàng trung xuất  
mã. Trung dẫn số bách kỵ sát  
quá điêu kiều, tái dữ vân  
trường giao mã. Hựu đầu ngũ  
lục thập hợp, thắng phụ bất  
phân, lưỡng quân tề thanh hát  
thải. Cỗ thanh chánh cắp thời,  
vân trường bát mã tiện tẩu.  
Hoàng trung cản lai. Vân  
trường phương dục dụng đao  
khâm khứ, hốt thính đắc nǎo  
hậu nhất thanh hưởng; cấp hồi

mặt thành đứng xem. Trung cắp  
đao lên ngựa, dẫn năm trăm kỵ  
binh vượt qua cầu treo. Vân  
Trường thấy một lão tướng xông  
ra biết là Hoàng Trung, cũng dẫn  
năm trăm quân của mình thành  
hàng chũ nhất, rồi cắp ngang  
thành long đao ghìm ngựa hỏi: -  
Tướng kia có phải là Hoàng  
Trung đó không? Trung đáp: - Đã  
biết tiếng ta, sao dám xâm phạm  
bờ cõi của ta? Vân Trường nói: -  
Ta lại đây chỉ cốt lấy đầu người  
đó thôi! Nói đoạn, xông vào chiến  
đấu, hơn một trăm hiệp chưa  
phân thắng bại. Hán Huyền sợ  
Hoàng Trung túng thế, vội khua  
chiêng thu quân. Hoàng Trung  
dẫn quân vào thành. Vân Trường  
cũng rút quân lui, cách thành  
mười tám dặm hạ trại. Vân  
Trường nghĩ thầm rằng: "Lão  
tướng này, tiếng đòn không sai,  
đánh nhau tới hàng trăm hiệp  
không sơ hở chút nào. Ngày mai  
ta sẽ dùng kế đà đao, quay lưng  
lại chém mới xong". Hôm sau,  
cơm sáng no nê, Vân Trường lại  
đến khiêu chiến. Hán Huyền ngồi  
trên mặt thành, sai Hoàng Trung  
ra ngựa. Trung lại dẫn vài trăm  
quân kỵ mã vượt cầu treo ra đánh  
nhau với Vân Trường, tới năm  
sáu chục hiệp mà vẫn chưa phân  
được thua. Quân hai bên vỗ tay  
hoan hô àm ỹ. Trống đang thúc  
đòn đậm thì Vân trường quay  
ngựa chạy về, Hoàng Trung đuổi  
theo. Vân trường sắp sửa quay  
đao chém vật lại, bỗng nghe sau

shí , jiàn huáng zhong bèi  
zhàn mǎ qián shi , xiān zài dì  
xià .

7 yún cháng jí huí mǎ , shuang  
shǒu jǔ dao měng hè yue : "  
wǒ qiè ráo nǐ xìng mìng !  
kuài huàn mǎ lái qian sha !" huáng  
zhong jí tí qǐ mǎ tí , fei  
shen shàng mǎ , qì rù chéng  
zhong . xuán jing wèn zhī . zhong  
yue : " cǐ mǎ jiǔ bù  
shàng zhèn , gù yǒu cǐ shi ." xuán  
yue : " rǔ jiàn bǎi fa bǎi  
zhong , hé bù shè zhī ? " zhong  
yue : " lái rì zài zhàn , bì  
rán zhà bài , yòu dào diào  
qiáo bian shè zhī . " xuán yǐ  
zì jǐ suǒ chéng yí pí qīng mǎ  
yǔ huáng zhong . zhong bài  
xiè ér tuì , xún si : " nán dé  
yún cháng rú cǐ yì qì ! ta bù  
rěn sha hài wǒ , wǒ yòu an  
rěn shè ta ? ruò bù shè , yòu  
kǒng wéi liǎo jiàng lìng . " shi  
yè chóu chū wèi dìng .

云长急回马，双手举刀  
猛喝曰：“我且饶你性  
命！快换马来厮杀！”  
黄忠急提起马蹄，飞身  
上马，弃入城中。玄惊  
问之。忠曰：“此马久  
不上阵，故有此失。”  
玄曰：“汝箭百发百中  
，何不射之？”忠曰：  
“来日再战，必然诈败  
，诱到吊桥边射之。”  
玄以自己所乘一匹青马  
与黄忠。忠拜谢而退，  
寻思：“难得云长如此  
义气！他不忍杀害我，  
我又不忍射他？若不射  
，又恐违了将令。”是  
夜踌躇未定。

8 cì rì tian xiǎo , rén bào yún  
cháng nuò zhàn . zhong lǐng  
bing chu chéng . yún cháng  
liǎng rì zhàn huáng zhong bù  
xià , shí fen xiào zào , dǒu sǒu  
wei feng , yǔ zhong jiao mǎ .  
zhàn bù dào san shí yú gé ,

次日天晓，人报云长搦  
战。忠领兵出城。云长  
两日战黄忠不下，十分  
焦躁，抖擞威风，与忠  
交马。战不到三十余合

đầu khán thời, kiến hoàng trung  
bị chiến mã tiền thất, hiên tại  
địa hạ.

lưng "Huých" một tiếng, vội  
ngoanh lại thấy Hoàng Trung bị  
ngựa sa chân trước, ngã lăn  
xuống đất.

Vân Trường cầm hồi mã, song  
thủ cùi dao mãnh hét viết: "Ngã  
thả nhiêu nhĩ tính mệnh! Khoái  
hoán mã lai tư sát!" Hoàng  
trung cầm đè khởi mã đè, phi  
thân thượng mã, khí nhập  
thành trung. Huyền kinh vấn  
chi. Trung viết: "Thủ mã cửu  
bất thượng trận, cố hữu thủ  
thất." Huyền viết: "Nhữ tiễn  
bách phát bách trung, hà bất xạ  
chi?" Trung viết: "Lai nhật tái  
chiến, tất nhiên trá bại, dụ đáo  
diều kiêu biến xạ chi." Huyền dĩ  
tự kỷ sở thừa nhất thất thanh  
mã dữ hoàng trung. Trung bái  
tạ nhi thối, tầm tư: "Nan đắc  
vân trường như thử nghĩa khí!  
Tha bất nhẫn sát hại ngã, ngã  
hữu an nhẫn xạ tha? Nhược  
bắt xạ, hựu khủng vi liễu tương  
lệnh." Thị dạ trù trừ vị định.

Sáng sớm hôm sau, có tin Vân  
Trường lại đến khiêu chiến. Trung  
lĩnh quân ra thành. Vân Trường  
hai hôm không đánh đổ được  
Hoàng Trung, bức dọc vô cùng,  
liền hăm hở ra sức đánh đỡ.  
Chưa đầy ba chục hiệp, Trung

zhong zhà bài , yún cháng  
gǎn lái . zhong xiāng zuó rì  
bù sha zhi en , bù rěn biàn  
shè , dài zhù dao , bǎ gong  
xu ? xián xiāng , yún cháng jí  
shǎn , què bù jiàn jiàn ; yún  
cháng yòu gǎn , zhong yòu  
xu ? , yún cháng jí shǎn ,  
yòu wú jiàn ; zhì dào huáng  
zhong bù huì shè , fàng xin  
gǎn lái . jiāng jìn diào qiáo ,  
huáng zhong zài qiáo shàng  
da jiàn kai gong , xián xiāng  
jiàn dào , zhèng shè zài yún  
cháng kui ying gen shàng .  
qián miàn jun qí sheng hǎn  
qǐ . yún cháng chi liǎo yì jīng  
, dài jiàn huí zhài , fang zhī  
huáng zhong yǒu bǎi bù  
chuān yáng zhì néng , jin rì  
zhi shè kui ying , zhèng shì  
bào zuó rì bù sha zhi en yě .  
yún cháng lǐng bing ér tuì .  
huáng zhong huí dào chéng  
shàng lái jiàn hán xuán ,  
xuán biàn hè zuǒ yòu zhuō  
xià huáng zhong . zhong jiào  
yue : " wú zuì ! " xuán dà nù  
yue : " wǒ kàn liǎo san rì , rǔ  
gǎn qì wǒ ! rǔ qián rì bù lì  
zhàn , bì yǒu sī xin ; zuó rì  
mǎ shi , ta bù sha rǔ , bì yǒu  
guān tong ; jin rì liǎng fan xu  
? gong xián , dì san jiàn què  
zhǐ shè ta kui ying , rú hé bù  
shì wài tōng nèi lián ? ruò bù  
zhǎn rǔ , bì wèi hòu huàn ! "  
hè lìng dao fǔ shǒu tui xià  
chéng mén wài zhǎn zhī .  
zhòng jiang yù gào , xuán

，忠诈败，云长赶来。  
忠想昨日不杀之恩，不忍便射，带住刀，把弓  
虚拽弦响，云长急闪，却不见箭；云长又赶，  
忠又虚拽，云长急闪，又无箭；只道黄忠不会  
射，放心赶来。将近吊桥，黄忠在桥上搭箭开  
弓，弦响箭到，正射在云长盔缨根上。前面军  
齐声喊起。云长吃了一惊，带箭回寨，方知黄  
忠有百步穿杨之能，今日只射盔缨，正是报昨日  
不杀之恩也。云长领兵而退。黄忠回到城上来见  
韩玄，玄便喝左右捉下黄忠。忠叫曰：“无罪！”  
玄大怒曰：“我看了三日，汝敢欺我！汝前日不力战，必有私心；昨日马失，他不  
杀汝，必有关通；今日两番虚拽弓弦，第三箭却止射他盔缨，如何不是外通内连？若不斩汝，必为后患！”喝令刀斧手推下城门外斩之。  
众将欲告，玄曰：“但

thập dư hợp, trung trú bại, vân  
trường cản lai. Trung tướng tặc  
nhật bắt sát chi ân, bắt nhẫn  
tiện xạ, đái trụ đao, bả cung hư  
duệ huyền hưởng, vân trường  
cấp thiêm, khuốc bất kiến tiễn;  
vân trường hựu cản, trung hựu  
hư duệ, vân trường cấp thiêm,  
hựu vô tiễn; chỉ đạo hoàng  
trung bất hội xạ, phóng tâm cản  
lai. Tương cận điểu kiều, hoàng  
trung tại kiều thượng đáp tiễn  
khai cung, huyền hưởng tiễn  
đáo, chánh xạ tại vân trường  
khôi anh căn thượng. Tiễn diện  
quân tề thanh hảm khởi. Vân  
trường cật liễu nhất kinh, đái  
tiễn hồi trại, phương tri hoàng  
trung hữu bách bộ xuyên  
dương chi năng, kim nhật chỉ  
xạ khôi anh, chánh thị báo tặc  
nhật bắt sát chi ân dã. Vân  
trường lĩnh binh nhi thối. Hoàng  
trung hồi đáo thành thượng lai  
kiến hàn huyền, huyền tiện hát  
tả hữu tróc hạ hoàng trung.  
Trung khiếu viết: "Vô tội!"  
Huyền đại nộ viết: "Ngã khán  
liễu tam nhật, nhữ cảm khi ngã!  
Nhữ tiền nhật bắt lực chiến, tất  
hữu tư tâm; tặc nhật mã thất,  
tha bắt sát nhữ, tất hữu quan  
thông; kim nhật lưỡng phiền hư  
duệ cung huyền, đệ tam tiễn  
khuốc chỉ xạ tha khôi anh, như  
hà bắt thị ngoại thông nội liên?  
Nhược bắt trám nhữ, tất vi hậu  
hoạn!" Hát lệnh đao phủ thủ  
thôi hạ thành môn ngoại trám  
chi. Chúng tướng dục cáo,

giả thua chạy. Vân Trường đuổi  
theo. Trung nghĩ ân tình hôm  
trước, không nỡ bắn ngay, bèn  
cài đao vào bao và giương cung  
bắn dây không. Vân Trường né  
tránh nhưng không thấy có tên  
bay đến, lại đuổi. Trung lại bắn  
dây không lần nữa. Vân Trường  
lại lánh, nhưng vẫn không thấy  
tên, cho là Hoàng Trung không  
biết bắn, càng vững dạ đuổi theo.  
Khi sắp đến đầu cầu, Hoàng  
Trung đứng trên cầu, giương  
cung đặt tên, bắn một phát, tin  
ngay vào quai mũ Vân Trường.  
Quân trước mặt reo àm cả tên.  
Vân Trường giật mình, đeo cả tên  
chạy về trại. Bấy giờ Vân Trường  
mới biết Hoàng Trung có tài bắn  
xuyên lá liễu cách xa hàng trăm  
bước. Bữa nay sở dĩ bắn lên  
chỗ mũ mình là có ý ban ơn  
không giết hôm trước đó thôi.  
Hoàng Trung về thành, ra mắt  
Hoàng Huyền. Huyền quát tả hữu  
trói Trung lại. Trung kêu là vô tội.  
Huyền mắng rằng: - Ta nhận xét  
ròng rã ba hôm nay rồi, người  
còn dám dối ta à? Hôm đầu,  
người không đánh hết sức, tất có  
bụng thiện vị; hôm qua, ngã  
ngựa, hắn không giết, thế là  
thông đồng với nhau; hôm nay,  
hai lần người bắn dây không, đến  
lần thứ ba lại chỉ bắn vào quai  
mũ, thế có phải là người với hắn  
vẫn thông đồng với nhau không?  
Nếu không giết người đi, tất đê  
mối lo về sau. Liền quát tay đao  
phủ lôi Hoàng Trung ra ngoài cửa

yue : " dàn gào miǎn huáng zhong zhě , biàn shì tòng qíng ! " gang tuī dào mén wài , qià yù jǔ dao , hu rán yi jiang hui dao sha rù , kǎn sǐ dao shǒu , jiù qǐ huáng zhong , dà jiào yue : " huáng hàn sheng nǎi Cháng shā zhi bǎo zhàng , jìn sha hàn sheng , shì sha Cháng shā bǎi xìng yě ! hán xuán cán bào bù rén , qīng xián mèn shì , dang zhòng gōng jí zhì " yuàn suí wǒ zhě biàn lái ! " zhòng shì qí rén , miàn rú zhòng zǎo , mù ruò lǎng xìng , nǎi yì yáng rén wèi yán yě . zì xiāng yáng gǎn liú xuán dé bù zhe , lái tóu hán xuán ; xuán guài qí ào mèn shǎo lǐ , bù kěn chóng yòng , gù qu chén yú cǐ . dang rì jiù xià huáng zhong , jiào bǎi xìng tòng sha hán xuán , tān bēi yi hu , xiāng cóng zhě shù bǎi yú rén . huáng zhong lán dang bù zhù . wèi yán zhí sha shàng chéng tóu , yì dao kǎn hán xuán wèi liǎng duàn , tí tóu shàng mǎ , yǐn bài xìng chu chéng , tóu bài yún cháng . yún zhǎng dà xǐ , suì rù chéng . an fǔ yǐ bì , qǐng huáng zhong xiāng jiàn ; zhong tuo bìng bù chu . yún cháng jí shǐ rén qù qǐng xuán dé , kǒng míng .

告免黄忠者，便是同情！”刚推到门外，恰欲举刀，忽然一将挥刀杀入，砍死刀手，救起黄忠，大叫曰：“黄汉升乃长沙之保障，今杀汉升，是杀长沙百姓也！韩玄残暴不仁，轻贤慢士，当众共殛之”愿随我者便来！”众视其人，面如重枣，目若朗星，乃义阳人魏延也。自襄阳赶刘玄德不着，来投韩玄；玄怪其傲慢少礼，不肯重用，故屈沉于此。当日救下黄忠，教百姓同杀韩玄，袒臂一呼，相从者数百余人。黄忠拦挡不住。魏延直杀上城头，一刀砍韩玄为两段，提头上马，引百姓出城，投拜云长。云长大喜，遂入城。安抚已毕，请黄忠相见；忠托病不出。云长即使人去请玄德、孔明。

huyền viết: "Đã cáo miễn hoàng trung giả, tiện thị đồng tình!" Cương thôii đáo môn ngoại, kháp dục cử đao, hốt nhiên nhất tướng huy đao sát nhập, khảm tử đao thủ, cứu khỏi hoàng trung, đại khiếu viết: "Hoàng hán thăng nái trường sa chi bảo chưởng, kim sát hán thăng, thị sát trường sa bách tính dã! Hán huyền tàn bạo bất nhân, khinh hiền mạn sĩ, đương chúng cộng cúc chí" nguyện tùy ngã giả thiện lai!" Chúng thị kì nhân, diện như trọng tảo, mục nhược lăng tinh, nãi nghĩa dương nhân ngụy duyên dã. Tự tương dương cản lưu huyền đức bất trú, lai đầu hàn huyền; huyền quái kì ngạo mạn thiêu lẽ, bất khẳng trọng dụng, cố khuất trầm vu thủ. Dương nhật cứu hạ hoàng trung, giáo bách tính đồng sát hàn huyền, đản tí nhất hô, tương tòng giả số bách dư nhân. Hoàng trung lan đương bất trụ. Ngụy duyên trực sát thượng thành đầu, nhất đao khảm hàn huyền vi lưỡng đoạn, đè đầu thượng mã, dẫn bách tính xuất thành, đầu bái vân trường. Vân trường đại hỉ, toại nhập thành. An phủ dĩ tất, thỉnh hoàng trung tương kiến; trung thác bệnh bất xuất. Vân trường tức sử nhân khứ thỉnh huyền đức, khồng minh.

thành chém đầu. Các tướng định vào kêu van, Huyền nói: - Hỡi ai kêu van cho Hoàng Trung, tức là đồng lõa! Quân vừa đưa Hoàng Trung ra đến cửa, sắp sửa khai đao, bỗng có một tướng khoa đao đánh thốc vào pháp trường, chém chết ngay tay đao phủ, cứu được Hoàng Trung, rồi thét lớn: - Hoàng Hán Thăng là thành lũy xứ Trường Sa. Hán Huyền là thằng tàn bạo bất nhân, khinh miệt hiền sĩ, ta nên giết đi mới phải! Ai đi theo ta thì lại cả đây! Mọi người nhìn xem, thì ra là Ngụy Diên người ở Nghĩa Dương, mặt đỏ như gác, mắt như sao băng. Nguyên Ngụy Diên từ khi ở thành Tương Dương chạy theo Huyền Đức không kịp, liền đến theo Hán Huyền. Huyền ghét Diên là người kiêu ngạo, không chịu trọng dụng, nên Diên ẩn náu ở đó. Hôm ấy, cứu được Hoàng Trung, Diên rủ trăm họ đi giết Hán Huyền. Diên vừa hô một tiếng hơn một trăm người theo liền. Hoàng Trung cản lại không được. Diên đánh thằng lên mặt thành, khoa đao chém đứt đôi Hán Huyền rồi xách đầu dẫn bá tánh ra hàng Vân Trường. Vân Trường mừng lắm, vào thành phủ dụ dân chúng, rồi mời Hoàng Trung vào chơi; Trung cáo ốm, từ chối. Vân Trường sai người về mời Huyền Đức, Khổng Minh đến.

9 què shuo xuán dé zì yún  
cháng lái qū Cháng shā , yǔ  
kǒng míng suí hòu cui cù rén  
mǎ jie ying . zhèng háng jiān  
, qīng qí dào juǎn , yi ya zì  
bēi nán fei , lián jiào san  
sheng ér qù . xuán dé yue : "cǐ  
yìng hé huò fú ? " kǒng  
míng jiù mǎ shàng xiù zhàn  
yi kè , yue : " Cháng shā jùn  
yǐ de , yóu zhǔ de dà jiāng .  
wǔ shí hòu dìng jiàn fēn xiǎo  
. " shǎo qǐng . jiàn yí xiǎo  
xiào fei bào qián lái , shuo : "  
guan jiāng jun yǐ de Cháng  
shā jùn , xiáng jiàng huáng  
zhong , wèi yán . duan děng  
zhǔ gong dào bǐ . " xuán dé  
dà xǐ , suì rù Cháng shā .  
yún cháng jie rù ting shàng ,  
jù yán huáng zhong zhì shì .  
xuán dé nǎi qin wǎng huáng  
zhong jia xiāng qīng , zhong  
fang chu jiàng , qíu zàng hán  
xuán shi shǒu yú Cháng shā  
zhi dong . hòu rén yǒu shi  
zàn huáng zhong yue : "  
jiāng jun qì gài yǔ tian can ,  
bái fa yóu rán kùn hàn nán .  
zhì sǐ gan xin wú yuàn wàng  
, lín jiàng dī shǒu cháng huái  
cán . bǎo dao càn xuě zhāng  
shén yǒng , tiě qí lín feng yì  
zhàn xù . qian gǔ gao míng  
yìng bù mǐn , cháng suí gu  
yuè zhào xiāng tán . " xuán  
dé dài huáng zhong shèn  
hòu . yún cháng yǐn wèi yán  
lái jiàn , kǒng míng hè lìng  
dao fǔ shǒu tuī xià zhǎn zhī .

却说玄德自云长来取长沙，与孔明随后催促人马接应。正行间，青旗倒卷，一鵠自北南飞，连叫三声而去。玄德曰：“此应何祸福？”孔明就马上袖占一课，曰：“长沙郡已得，又主得大将。午时后定见分晓。”少顷。见一小校飞报前来，说：“关将军已得长沙郡，降将黄忠、魏延。嵩等主公到彼。”玄德大喜，遂入长沙。云长接入厅上，具言黄忠之事。玄德乃亲往黄忠家相请，忠方出降，求葬韩玄尸首于长沙之东。后人有诗赞黄忠曰：“将军气概与天参，白发犹然困汉南。至死甘心无怨望，临降低首尚怀慚。宝刀灿雪彰神勇，铁骑临风忆战酣。千古高名应不泯，长随孤月照湘潭。”玄德待黄忠甚厚。云长引魏延来见，孔明喝令刀斧手推下斩之。玄德惊问孔明曰：“魏延乃

Khuróc thuyết huyền đức tự vân trưởng lai thủ trường sa, dù khồng minh tuy hậu thoi xúc nhân mã tiếp ứng. Chánh hành gian, thanh ki đảo quyển, nhất nha tự bắc nam phi, liên khiếu tam thanh nhi khú. Huyền đức viết: "Thử ứng hà họa phúc?" Khồng minh tựu mã thượng tụ chiêm nhát khóa, viết: "Trường sa quận dĩ đắc, hựu chủ đắc đại tướng. Ngọ thời hậu định kiến phân hiểu." Thiếu khoảnh. Kiến nhát tiểu giáo phi báo tiền lai, thuyết: "Quan tướng quân dĩ đắc trường sa quận, hàng tướng hoàng trung, nguy duyên. Chuyên đẳng chúa công đáo bì." Huyền đức đại hỉ, toại nhập trường sa. Vân trường tiếp nhập thính thượng, cụ ngôn hoàng trung chí sự. Huyền đức nãi thân vãng hoàng trung gia tương thịnh, trung phương xuất hàng, cầu táng hàn huyền thi thủ vu trường sa chi đông. Hậu nhân hữu thi tán hoàng trung viết: "Tướng quân khí khái dũ thiên tham, bạch phát do nhiên khốn hán nam. Chí tử cam tâm vô oán vọng, lâm hàng đê thủ thượng hoài tàm. Bảo dao xán tuyết chuong thần dũng, thiết ky lâm phong úc chiến hú. Thiên cổ cao danh ứng bất mẫn, trường tuy cô nguyệt chiêu tương đàm." Huyền đức dãi hoàng trung thậm hậu. Vân trường dẫn ngụy duyên lai kiến,

Nói về Huyền Đức, từ khi Vân Trường đi lấy Trường Sa, cùng với Không Minh đem gấp quân đi sau tiếp ứng. Đang đi, bỗng nhiên có một cơn gió nổi lên cuốn đổ lá cờ xanh. Một con quạ tự bắc bay về nam, kêu ba tiếng rồi bay mất. Huyền Đức hỏi: - Thế là điều gì? Không Minh đang cưỡi ngựa, bấm tay xem một quẻ đáp: - Điều này chắc chắn Vân Trường đã lấy được Trường Sa, và được thêm một đại tướng nữa, đến giờ ngo nhất định có tin báo về. Được một lát, quả nhiên có một tên lính chạy về báo rằng: - Quan tướng quân đã lấy được Trường Sa, và được thêm hai hàng tướng là Hoàng Trung, Ngụy Diên nữa. Hiện Quan tướng quân đang mong đợi chúa công đến để yên dân. Huyền Đức mừng lắm, dẫn quân vào thành. Vân Trường ra đón vào trong nha, thuật lại chuyện Hoàng Trung cho Huyền Đức nghe. Huyền Đức thân đến tận nhà Hoàng Trung mời, bấy giờ Hoàng Trung mới chịu hàng, và xin chôn cất Hàn Huyền ở phía đông thành. Đời sau có thơ khen Hoàng Trung rằng: Tướng quân khí khái lớn tày trời, Đầu bạc phor phor dạ chẳng dời. Dù chết cũng cam không oán giận, Cúi đầu hổ thận chịu hàng người. Tuyết pha gươm báu khoe tài mạnh, Gió cuốn chân câu vẫn đánh hoài! Danh tiếng nghìn thu còn nhớ mãi, Tương đàm vắng vặc bóng trăng soi Huyền Đức đãi Hoàng

xuán dé jīng wèn kǒng míng yue : " wéi yán nāi yǒu gōng wú zuì zhì rén , jun shi hé gù yù sha zhi ? " kǒng míng yue : " shí qí lù ér sha qí zhǔ , shi bù zhong yě ; ju qí tǔ ér xiàn qí dì , shi bù yì yě . wú guan wèi yán nǎo hòu yǒu fān gú , jiǔ hòu bì fǎn , gù xiān zhǎn zhi , yǐ jué huò gen . " xuán dé yue : " ruò zhǎn cǐ rén , kǒng jiàng zhě rén rén zì wéi . wàng jun shi shù zhi . " kǒng míng zhǐ wèi yán yue : " wú jin ráo rǔ xìng mìng . rǔ kě jìn zhōng bào zhǔ , wù sheng yì xīn , ruò sheng yì xīn , wǒ hǎo dǎi qū rǔ shǒu jí . " wèi yán rě rě lián sheng ér tuì . huáng zhōng jiàn liú biǎo zhí liú pán - - xiān zài you xiān xián ju , xuán dé qù huí , jiào zhǎng Cháng shā jūn . sì jùn yǐ píng , xuán dé ban shi huí jīng zhōu , gǎi yóu jiāng kǒu wèi gōng an . zì cǐ qián liáng guǎng shèng , xiān shì guī zhī ; jiāng jun mǎ sì sǎn tún yú ài kǒu .

有功无罪之人，军师何故欲杀之？”孔明曰：“食其禄而杀其主，是不忠也；居其土而献其地，是不义也。吾观魏延脑后有反骨，久后必反，故先斩之，以绝祸根。”玄德曰：“若斩此人，恐降者人人自危。望军师恕之。”孔明指魏延曰：“吾今饶汝性命。汝可尽忠报主，勿生异心，若生异心，我好歹取汝首级。”魏延喏喏连声而退。黄忠荐刘表侄刘磐——  
现在攸县闲居，玄德取回，教掌长沙郡。四郡已平，玄德班师回荆州，改油江口为公安。自此钱粮广盛，贤士归之；将军马四散屯于隘口。

- 10 què shuo zhou yú zì huí chái sang yāng bìng , lìng gan ning shǒu ba líng jūn , lìng líng tǒng shǒu hàn yáng jūn ,

却说周瑜自回柴桑养病，令甘宁守巴陵郡，令凌统守汉阳郡，二处分

khổng minh hát lệnh đao phủ thủ thối hạ trăm chi. Huyền đức kinh vẫn khổng minh viết: "Ngụy duyên nái hữu công vô tội chi nhân, quân sư hà cố dục sát chi?" Khổng minh viết: "Thực kì lộc nhi sát kì chủ, thị bất trung dã; cư kì thổ nhi hiến kì địa, thị bất nghĩa dã. Ngô quan ngụy duyên nǎo hậu hữu phản cốt, cửu hậu tất phản, cố tiên trăm chi, dĩ tuyệt họa căn." Huyền đức viết: "Nhược trăm thủ nhân, khủng hàng giả nhân nhân tự nguy. Vọng quân sự thứ chi." Khổng minh chỉ ngụy duyên viết: "Ngô kim nhiêu nhữ tính mệnh. Nhữ khả tấn trung báo chủ, vật sinh dị tâm, nhược sinh dị tâm, ngã hảo ngạt thủ nhữ thủ cấp." Ngụy duyên nhẹ nhạ liên thanh nhì thối. Hoàng trung tiền lưu biểu chất lưu bàn - hiện tại du huyền nhân cư, huyền đức thủ hồi, giáo chưởng trường sa quận. Từ quận dĩ bình, huyền đức ban sứ hồi kinh châu, cải du giang khẩu vi công an. Tự thủ tiền lương quảng thịnh, hiền sĩ quy chí; tướng quân mã tú tán truân vu ải khẩu.

Khurorc thuyết chu du tự hồi sài tang dưỡng bệnh, lệnh cam ninh thủ ba lăng quận, lệnh lăng thống thủ hán dương

Trung tử té lắm, Vân Trường lại đưa Ngụy Diên vào ra mắt. Khổng Minh sai võ sĩ lôi ra chém. Huyền Đức giật mình hỏi: - Ngụy Diên là người có công, không tội tình gì, sao quân sự lại giết đi? Khổng Minh nói: - Ăn lộc của chủ mà giết chủ, thế là người bất trung; ở đất ấy mà lại dâng đất ấy, thế là quân bất nghĩa. Vả lại, tôi xem sau gáy hắn có cái phản cốt, mai sau tất sinh lòng phản nghịch, cho nên chém trước để trừ vạ sau này! Huyền Đức ngăn lại, nói: - Nếu chém hắn đi, tôi e những người theo hàng khác sợ hãi, mong quân sự hãy tha cho hắn. Khổng Minh trả vào mặt Ngụy Diên, bảo rằng: - Nay ta hãy tha chết cho, người hãy hết lòng báo chúa, không được manh tâm này khác. Nếu ăn ở hai lòng ta sẽ lấy đầu đó! Ngụy Diên dạ dạ mấy tiếng lui ra. Hoàng Trung tiền cháu Lưu Biểu là Lưu Bàn, hiện đang nghỉ ở Duy xuyên. Huyền Đức triều đến, cho coi quận Trường Sa. Bốn quận bình định đâu đấy, Huyền Đức thu quân về Kinh Châu, đổi tên cửa Du Giang là huyện Công An. Từ đó Huyền Đức lăm tiền nhiều lương, hiền sĩ tấp nập theo về, chia quân mã đóng đồn bốn phía, trấn giữ các cửa ải.

Lại nói, từ khi Chu Du về Sài Tang dưỡng bệnh, sai Cam Ninh giữ quận Ba Lăng, Lăng Thống giữ quận Hán Dương; hai nơi này

èr chǔ fèn bù zhàn chuán ,  
tíng hòu diào qiǎn . chéng pǔ  
yǐn qí yú jiàng shì tóu gé féi  
xiàn lái . yuán lái sun quán zì  
cóng chì bì áo bing zhì hòu ,  
jiǔ zài gé féi , yǔ cáo bing  
jiāo feng , dà xiǎo shí yú  
zhàn , wèi jué shèng fù , bù  
gǎn bì chéng xià zhài , lí  
chéng wǔ shí lǐ tún bing .  
wén chéng pǔ bing dào , sun  
quán dà xǐ , qín zì chu yíng  
láo jun . rén bào lǔ zì jìng  
xian zhì , quán nǎi xià mǎ lì  
dài zhì . sù huang máng gǔn  
an xià mǎ shi lǐ . zhòng jiāng  
jiàn quán rú cǐ dài sù , jie dà  
jīng yì . quán qǐng sù shàng  
mǎ , bìng pèi ér xíng , mì wèi  
yue : " gu xià mǎ xiāng yíng ,  
zú xiǎn gong fǒu ? " sù yue :  
" wèi yě . " quán yue : " rán  
zé hé rú ér hòu wéi xiǎn ye ?  
" sù yue : " yuàn míng gong  
wei dé jia yú sì hǎi , zǒng  
kuò lè zhōu , kè chéng dì yè ,  
shǐ sù míng shu zhú bó ,  
shǐ wèi xiān yǐ . " quán fǔ  
zhǎng dà xiào . tòng zhì  
zhàng zhōng , dà shè yǐn  
yàn , kào láo áo bing jiàng  
shì , shàng yì pò gé féi zhí  
cè .

11 hu bào zhāng liáo chāi rén  
lái xià zhàn shu . quán chai  
shu guan bì , dà nù yue : "  
zhāng liáo qì wú tài shèn ! rǔ  
wén chéng pǔ jun lái , gù yì

布战船，听候调遣。程普引其余将士投合淝县来。原来孙权自从赤壁鏖兵之后，久在合淝，与曹兵交锋，大小十余战，未决胜负，不敢逼城下寨，离城五十里屯兵。闻程普兵到，孙权大喜，亲自出营劳军。人报鲁子敬先至，权乃下马立待之。肃慌忙滚鞍下马施礼。众将见权如此待肃，皆大惊异。权请肃上马，并辔而行，密谓曰：“孤下马相迎，足显公否？”肃曰：“未也。”权曰：“然则何如而后为显耶？”肃曰：“愿明公威德加于四海，总括九州，克成帝业，使肃名书竹帛，始为显矣。”权抚掌大笑。同至帐中，大设饮宴，犒劳鏖兵将士，商议破合淝之策。

忽报张辽差人来下战书。权拆书观毕，大怒曰：“张辽欺吾太甚！汝闻程普军来，故意使人

quận, nhị xử phân bố chiến thuyền, thính hậu điều khiển. Trinh phồ dẫn kì dư tướng sĩ đầu hợp phì huyễn lai. Nguyên lai tôn quyền tự tòng xích bích ao binh chi hậu, cửu tại hợp phì, dũ tào binh giao phong, đại tiều thập dư chiến, vị quyết thắng phụ, bắt cảm bức thành hạ trại, lì thành ngũ thập lì truân binh. Văn trình phồ binh đáo, tôn quyền đại hỉ, thân tự xuất doanh lao quân. Nhân báo lỗ tử kính tiên chí, quyền nãi hạ mã lập đai chí. Túc hoảng mang cồn an hạ mã thi lễ. Chúng tướng kiến quyền như thử đai túc, giai đại kinh dị. Quyền thỉnh túc thượng mã, tịnh bí nhi hành, mât vi viết: "Cô hạ mã tương nghênh, túc hiển công phủ?" Túc viết: "Vị dã." Quyền viết: "Nhiên tắc hả như nhi hậu vi hiễn da?" Túc viết: "Nguyên minh công uy đức gia vu tứ hải, tổng quát cửu châu, khắc thành đế nghiệp, sử túc danh thư trúc bạch, thủy vi hiễn hĩ." Quyền phủ chưởng đại tiểu. Đồng chí trưởng trung, đại thiết ầm yến, khao lao ao binh tướng sĩ, thương nghị phá hợp phì chí sách.

Hốt báo trương liêu sai nhân lai hạ chiến thư. Quyền sách thư quan tắt, đại nộ viết: "Trương liêu khi ngô thái thậm! Nhữ văn trình phồ quân lai, cố ý sử nhân

đều phải sắp sẵn chiến thuyền đợi lệnh. Còn Trinh Phổ thì dẫn các tướng sĩ đến Hợp Phì. Nguyên Tôn Quyền, từ sau trận Xích Bích, vẫn đóng quân tại gần Hợp Phì, đánh nhau với quân Tào, lớn nhỏ đánh hơn chục trận, thắng bại chưa phân. Quyền phải hạ trại cách thành năm chục dặm, không dám đóng gần thành. Nghe tin Trinh Phổ kéo quân đến, Quyền mừng lắm, thân ra ngoài dinh úy lao quân sĩ. Có tin báo Lỗ Túc đến trước, Quyền xuống ngựa đứng đợi. Túc thấy thế cuồng cuồng nhảy xuống ngựa, thi lễ. Các tướng thấy Quyền kính trọng Lỗ Túc như thế, ai cũng ngạc nhiên. Quyền mời Túc lên ngựa, đồng cương cùng đi và bảo nhỏ Túc rằng: - Ta xuống ngựa đón tiếp như thế, ngươi đã thấy vẻ vang chưa? Túc nói: - Bẩm chưa ạ? Quyền hỏi: - Thế nào mới là vẻ vang? Túc đáp: - Chỉ mong chúa công uy đức bao trùm cả chín chúa, gây thành đế nghiệp, cho tôi được ghi tên vào tre lụa, mới là vẻ vang? Quyền vỗ tay cười ầm lên. Vào tối trường, Quyền mở đại tiệc khao thường các tướng sĩ, và bàn việc đánh Hợp Phì.

Chợt có tin Trương Liêu sai người đến khiêu chiến thư đến, Tôn Quyền mở thư xem, giận quá, nói: - Trương Liêu khinh ta lắm Hắn thấy Trinh Phổ vừa đem

shǐ rén nuò zhàn ! lái rì wú  
bù yòng xìn jun fù dí , kàn  
wǒ dà zhàn yi cháng ! "  
chuán lìng dang yè wǔ gèng  
, san jun chu zhài , wàng gé  
féi jìn fa . chén shí zuǒ yòu ,  
jun mǎ xíng zhì bàn tú , cáo  
bing yǐ dào . liǎng bian bù  
chéng zhèn shì . sun quán  
jin kui jin jiǎ , pi wa chu mǎ ;  
zuǒ sòng qian , yòu jiǎ huá ,  
èr jiang shǐ fang tian huà jǐ ,  
liǎng bian hù wèi . san tong  
gǔ bà , cáo jun zhèn zhong ,  
mén qí liǎng kai , san yuan  
jiang quán zhuang guàn dài ,  
lì yú zhèn qián : zhōng yāng  
zhang liáo , zuǒ bian lǐ diǎn ,  
yòu bian lè jìn . zhang liáo  
zòng mǎ dang xian , zhuan  
nuò sun quán jué zhàn .  
quán chuò qiang yù zì zhàn ,  
zhèn mén zhong yi jiang tǐng  
qiang zòu mǎ zǎo chu , nǎi  
tài shǐ cí yě . zhang liáo hui  
dao lái yíng . liǎng jiang zhàn  
yǒu qí ba shí gé , bù fen  
shèng fù . cáo zhèn shàng lǐ  
diǎn wèi lè jìn yue : " duì  
miàn jin kui zhě , sun quán  
yě . ruò zhuo de sun quán ,  
zú kě yǔ ba shí san wàn dà  
jun bào chóu . " shuo yóu  
wèi liǎo , lè jìn yi qí mǎ , yi  
kǒu dao , cóng cì xié lǐ jìng  
qǔ sun quán , rú yí dào diàn  
guang , fei zhì miàn qian ,  
shǒu qǐ dao luò . sòng qian ,  
jiǎ huá jí jiang huà jǐ zhe jià  
dao dào chǔ , liǎng zhī jǐ qí

搦战！来日吾不用新军  
赴敌，看我大战一场！  
”传令当夜五更，三军  
出寨，望合淝进发。辰  
时左右，军马行至半途  
，曹兵已到。两边布成  
阵势。孙权金盔金甲，  
披挂出马；左宋谦，右  
贾华，二将使方天画戟  
，两边护卫。三通鼓罢  
，曹军阵中，门旗两开  
，三员将全装惯带，立  
于阵前：中央张辽，左  
边李典，右边乐进。张  
辽纵马当先，专搦孙权  
决战。权绰枪欲自战，  
阵门中一将挺枪骤马早  
出，乃太史慈也。张辽  
挥刀来迎。两将战有七  
八十合，不分胜负。曹  
阵上李典谓乐进曰：“  
对面金盔者，孙权也。  
若捉得孙权，足可与八  
十三万大军报仇。”说  
犹未了，乐进一骑马，  
一口刀，从刺斜里径取  
孙权，如一道电光，飞  
至面前，手起刀落。宋  
谦、贾华急将画戟遮架  
。刀到处，两枝戟齐断

natch chiến! Lai nhật ngô bắt  
dụng tân quân phó địch, khán  
ngã đại chiến nhát trường!"  
Truyền lệnh đương dạ ngũ  
canh, tam quân xuất trại, vọng  
hợp phì tiến phát. Thần thời tả  
hữu, quân mã hành chí bán đò,  
tào binh dĩ đáo. Lưỡng biên bố  
thành trận thế. Tôn quyền kim  
khôi kim giáp, phi quái xuất mã;  
tả tổng khiêm, hữu cổ hoa, nhị  
tương sử phương thiên họa  
kích, lưỡng biên hộ vệ. Tam  
thông cổ bǎi, tào quân trận  
trung, môn kì lưỡng khai, tam  
viên tướng toàn trang quán đá,  
lập vu trận tiên: trung ương  
trương liêu, tả biên lý điền, hữu  
biên nhạc tiến. Trương liêu  
túng mã đương tiên, chuyên  
natch tôn quyền quyết chiến.  
Quyền xước thương dục tự  
chiến, trận môn trung nhất  
tương đinh thương sâu mã tảo  
xuất, nãi thái sử từ dã. Trương  
liêu huy đao lai nghênh. Lưỡng  
tương chiến hữu thất bát thập  
hợp, bắt phân thắng phụ. Tào  
trận thương lý điền vị nhạc tiến  
viết: "Đối diện kim khôi giả, tôn  
quyền dã. Nhược tróc đắc tôn  
quyền, túc khả dũ bát thập tam  
vạn đại quân báo cừu." Thuyết  
do vị liễu, nhạc tiến nhát kỵ mã,  
nhát khẩu đao, tòng thú tà lí  
kính thủ tôn quyền, như nhát  
đao điện quang, phi chí diện  
tiền, thủ khởi đao lạc. Tống  
khiêm, cổ hoa cấp tương họa  
kích già giá. Đao đáo xử, lưỡng

quân đến nên cố ý cho người  
khiêu chiến. Ngày mai ta không  
cần đem quân mới ra chỉ dẫn  
quân cũ đánh một trận thật to,  
xem làm sao! Lập tức truyền lệnh  
cho ba quân, canh ba đêm hôm  
ấy kéo kéo sang thàng Hợp Phì.  
Khoảng giờ Thìn, quân mã đi  
được nửa đường thì vừa gặp  
quân Tào. Hai bên dàn trận. Tôn  
Quyền đội mũ chỏm vàng, mặc  
áo giáp vàng, nai nít gọn ghẽ  
cưỡi ngựa ra trận. Bên tả có  
Tống Khiêm, bên hữu có Giả  
Hoa, cầm hai ngọn kích đứng hộ  
vệ. Dứt ba hồi trống, về phía trận  
quân Tào cửa cờ mở toang, ba  
viên tướng nhung phục chỉnh tề  
đứng đợi: Trương Liêu ở giữa, Lý  
Điền bên tả. Nhạc Tiến bên hữu.  
Trương Liêu té ngựa ra, thách  
Tôn Quyền quyết chiến. Quyền  
múa thương muồn ra, thì Thái Sử  
Tử đã vác giáo té ngựa ra trước.  
Hai tướng đấu nhau bảy tám  
mươi hiệp, chưa phân thắng bại,  
Lý Điền bảo với Nhạc Tiến: -  
Trước mặt có người đội mũ chỏm  
vàng, đó là Tôn Quyền, nếu bắt  
sống được hắn, thì báo thù được  
cho tám mươi ba vạn đại quân  
của ta. Điền nói chưa dứt lời,  
Nhạc Tiến một đao một ngựa  
nhanh như chớp, cắt lén lướt  
thẳng đến chỗ Tôn Quyền, khoa  
đao chém xuống. Tống Khiêm,  
Giả Hòa vội vàng giơ họa kích ra  
đỡ; Tiến lia một nhát dao, hai  
ngọn kích gãy cụt. Hai người chỉ  
còn hai cái cán kích, cứ nhè đầu

duàn , zhī jiāng jǐ gǎn wàng  
mǎ tóu shàng dǎ . lè jìn huí  
mǎ , sòng qian chuò jun shì  
shǒu zhòng qiāng gǎn lái . lǐ  
diǎn da shàng jiàn , wàng  
sòng qian xin wo lǐ biàn shè ,  
yìng xián luò mǎ . tài shǐ cí  
jiàn bēi hòu yǒu rén duò mǎ ,  
qì què zhāng liáo , wàng běn  
zhèn biàn huí . zhāng liáo  
chéng shì yǎn sha guò lai ,  
wú bing dà luàn , sì sǎn ben  
zǒu . zhāng liáo wàng jiàn  
sun quán , zòu mǎ gǎn lái .  
kàn kan gǎn shàng , cì xié lǐ  
zhuàng chu yi jun , wéi shǒu  
dà jiāng , nǎi chéng pǔ yě ;  
jié sha yi zhèn , jiù liǎo sun  
quán . zhāng liáo shou jun zì  
huí gé féi . chéng pǔ bǎo sun  
quán guì dà zhài , bài jun lù  
xù huí yíng . sun quán yìn  
jiàn shé le sòng qian , fàng  
sheng dà ku . cháng shǐ  
zhang ? yue : " zhǔ gong shì  
shèng zhuàng zhì qì , qīng  
shì dà dí , san jun zhì zhòng  
, mò bù hán xīn . jí shǐ zhān  
jiāng qian qí , wei zhèn jiāng  
cháng , yì piān jiāng zhì rèn ,  
fei zhǔ gong suǒ yí yě . yuàn  
yì bì , yù zhì yǒng , huái  
wáng bà zhì jì . qiè jin rì sòng  
qian sǐ yú feng dí zhì xià , jie  
zhǔ gong qīng dí zhì gù . jìn  
hòu qie yí bǎo zhòng . "  
quán yue : " shì gu zhì guò  
yě . cóng jīn dang gǎi zhì . "  
shǎo qīng , tài shǐ cí rù  
zhàng , yán : " mǒu shǒu xià

，只将戟杆望马头上打。乐进回马，宋谦绰军士手中枪赶来。李典搭上箭，望宋谦心窝里便射，应弦落马。太史慈见背后有人堕马，弃却张辽，望本阵便回。张辽乘势掩杀过来，吴兵大乱，四散奔走。张辽望见孙权，骤马赶来。看看赶上，刺斜里撞出一军，为首大将，乃程普也；截杀一阵，救了孙权。张辽收军自回合淝。程普保孙权归大寨，败军陆续回营。孙权因见折了宋谦，放声大哭。长史张纮曰：“主公恃盛壮之气，轻视大敌，三军之众，莫不寒心。即使斩将搴旗，威振疆场，亦偏将之任，非主公所宜也。愿抑贲、育之勇，怀王霸之计。且今日宋谦死于锋镝之下，皆主公轻敌之故。今后切宜保重。”权曰：“是孤之过也。从今当改之。”少顷，太史慈入帐，言：“某手

chi kích tè đoạn, chỉ tương kích  
can vọng mã đầu thượng đà.  
Nhạc tiền hồi mã, tổng khiêm  
xước quân sĩ thủ trung thương  
cản lai. Lý điền đáp thượng  
tiễn, vọng tổng khiêm tâm oa lí  
tiện xạ, ứng huyền lạc mã. Thái  
sử từ kiến bối hậu hữu nhân  
đoạ mã, khí khước trương liêu,  
vọng bôn trận tiện hồi. Trương  
liêu thừa thế yểm sát quá lai,  
ngô binh đại loạn, tú tán bôn  
tẩu. Trương liêu vọng kiến tôn  
quyền, sậu mã cản lai. Khán  
khán cản thương, thứ tà lí  
chàng xuất nhất quân, vi thủ đại  
tướng, nãi trình phỗ dã; tiệt sát  
nhất trận, cứu liễu tôn quyền.  
Trương liêu thu quân tự hồi  
hợp phì. Trình phỗ bảo tôn  
quyền quy đại trại, bại quân lục  
tục hồi doanh. Tôn quyền nhân  
kiến chiết liễu tổng khiêm,  
phóng thanh đại khốc. Trường  
sử trương hoành viết: "Chúa  
công thị thịnh tráng chi khí,  
khinh thị đại địch, tam quân chi  
chúng, mạc bất hàn tâm. Túc  
sử trảm tương khiên kì, uy  
chấn cương trường, diệc thiên  
tương chi nhâm, phi chúa công  
sở nghi dã. Nguyện ức bí, dục  
chi dũng, hoài vương bá chi kế.  
Thả kim nhật tổng khiêm tử vu  
phong địch chi hạ, gai chúa  
công khinh địch chi cố. Kim hậu  
thiết nghi bảo trọng." Quyền  
viết: "Thị cô chi quá dã. Tòng  
kim đương cải chi." Thiếu  
khoảnh, thái sử từ nhập

ngựa mà giọt. Tiền phải quay  
ngựa chạy về. Tống Khiêm giật  
ngọn giáo ở trong tay quân sĩ  
đuổi theo. Lý Điền giương cung  
bắn giữa bụng Tống Khiêm, Tống  
Khiêm nhào luôn xuống ngựa.  
Thái Sứ Từ nghe phía sau có  
người ngã ngựa liền bỏ Trương  
Liêu chạy về trận. Liêu thừa thế  
đánh dần vào, quân Ngô bối rối,  
chạy tán loạn, Liêu trông thấy  
Tôn Quyền, thúc ngựa đuổi theo,  
gần sát đến nơi, thì một toán  
quân thọc ra, đi đầu là Trình Phỗ,  
chặn đánh một trận, cứu được  
Tôn Quyền, Trương Liêu thu  
quân về Hợp Phì. Trình Phỗ bảo  
vệ Tôn Quyền về trại, quân sĩ lục  
tục kéo về sau. Quyền thấy mất  
Tống Khiêm khóc ầm cả lên.  
Trường sử là Trương Hoành nói  
rằng: - Chúa công cậy thế hùng  
mạnh, coi thường quân giặc, để  
cho ba quân ai cũng rùng mình.  
Giá thử có chém được tướng,  
cướp được cờ, uy danh lừng lẫy  
chiến trường, cũng là việc của  
một người tướng mọn, chứ không  
phải việc chúa công! Xin chúa  
công hãy bỏ cái tính cậy khỏe  
của Mạnh Bôn, Hạ Dục lại, để  
nghĩ Đạo vương Bá nói phải. Vả  
lại, Tống Khiêm chết trong đám  
tên đạn cũng vì chúa công khinh  
địch gây ra. Từ rày trở đi, mong  
chúa công giữ gìn cẩn thận mới  
được. Quyền than rằng: - Đó là  
lỗi tại ta, sẽ xin sửa chữa. Một lát,  
Thái Sứ Từ vào trướng bẩm rằng:  
- Tôi có một tên thủ hạ là Qua

yǒu yi rén , xìng ge , míng  
dìng , yǔ zhāng liáo shǒu xià  
yǎng mǎ hòu cáo shì dì  
xiong , hòu cáo bēi zé huái  
yuàn , jin wǎn shǐ rén bào lái  
, jǔ huǒ wèi hào , cì sha  
zhāng liáo , yǐ bào sòng qian  
zhi chóu . mǒu qǐng yǐn bing  
wèi wài yìng . " quán yue : "  
ge dìng hé zài ? " tài shǐ cí  
yue : " yǐ hùn rù gé fēi chéng  
zhong qù liǎo . mǒu yuàn qǐ  
wǔ qian bing qù . " zhu gé jīn  
yue : " zhāng liáo duo móu ,  
kǒng yǒu zhǔn bēi , bù kě  
zào cì . " tài shǐ cí jiān zhí  
yào xíng . quán yìn shàng  
gǎn sòng qian zhī sǐ , jí yào  
bào chóu , suì lìng tài shǐ cí  
yǐn bing wǔ qian , qù wèi wài  
yìng .

12 què shuo ge dìng nǎi tài shǐ  
cí xiāng rén ; dang rì zá zài  
jun zhong , suí rù gé fēi  
chéng , xún jiàn yǎng mǎ  
hòu cáo , liǎng gè shàng yì .  
ge dìng yue : " wǒ yǐ shǐ rén  
bào tài shǐ cí jiāng jun qù liǎo  
, jin yè bì lái jie yìng . nǐ rú  
hé yòng shì ? " hòu cáo yue :  
" cǐ xiān lí zhōng jūn jiào  
yuǎn , yè xiān jí bù néng jìn ,  
zhì jiù cǎo duì shàng fàng qǐ  
yi bǎ huǒ , nǐ qù qián miàn  
jiào fǎn , chéng zhōng bing  
luàn , jiù lǐ cì sha zhāng liáo ,  
yú jun zì zǒu yě . " ge dìng  
yue : " cǐ jì dà miào ! " shì yě

下有一人，姓戈，名定，与张辽手下养马后槽是弟兄，后槽被责怀怨，今晚使人报来，举火为号，刺杀张辽，以报宋谦之仇。某请引兵为外应。”权曰：“戈定何在？”太史慈曰：“已混入合淝城中去了。某愿乞五千兵去。”诸葛瑾曰：“张辽多谋，恐有准备，不可造次。”太史慈坚执要行。权因伤感宋谦之死，急要报仇，遂令太史慈引兵五千，去为外应。

trưởng, ngôn: "Mỗ thủ hạ hữu nhất nhân, tính qua, danh định, dữ thương liêu thủ hạ dưỡng mã hậu tào thị đệ huynh, hậu tào bị trách hoài oán, kim văn sử nhân báo lai, cử hỏa vi hào, thích sát thương liêu, dĩ báo tống khiêm chi cùu. Mỗ thỉnh dẫn binh vi ngoại ứng." Quyền viết: "Qua định hà tại?" Thái sứ từ viết: "Dĩ hỗn nhập hợp phì thành trung khứ liêu. Mỗ nguyên khắt ngũ thiên binh khứ." Gia Cát cẩn viết: "Trương liêu đa mưu, khủng hữu chuẩn bị, bắt khả tạo thứ." Thái sứ từ kiên chấp yêu hành. Quyền nhân thương cảm tổng khiêm chi tử, cấp yêu báo cùu, toại lệnh thái sứ từ dẫn binh ngũ thiên, khứ vi ngoại ứng.

Định, có bà con với tên giám mã của Trương Liêu. Nhân tên này bị Liêu đánh mắng oán giận lắm. Chiều nay, hắn sai người đến báo tin đốt lửa làm hiệu, đám chết Trương Liêu, để báo thù cho Tống Khiêm. Vậy tôi xin mang quân đến làm ngoại ứng. Quyền hỏi: - Qua Định ở đâu? - Nó đã lên vào trong thành Hợp Phì rồi, tôi xin lĩnh năm nghìn quân mã đi đây. Gia Cát Cẩn nói: - Trương Liêu là người đa mưu, hắn tất phòng bị trước, không nên vội vàng. Quyền vì thương xót Tống Khiêm, nóng muốn báo thù, liền sai Từ dẫn năm nghìn quân làm ngoại ứng.

却说戈定乃太史慈乡人；当日杂在军中，随入合淝城，寻见养马后槽，两个商议。戈定曰：“我已使人报太史慈将军去了，今夜必来接应。你如何用事？”后槽曰：“此间离中军较远，夜间急不能进，只就草堆上放起一把火，你去前面叫反，城中兵乱，就里刺杀张辽，余军自走也。”戈定曰：“

Khước thuyết qua định nãi thái sứ từ hương nhân; đương nhật tạp tại quân trung, tùy nhập hợp phì thành, tầm kiếm dưỡng mã hậu tào, lưỡng cá thương nghị. Qua định viết: "Ngã dĩ sứ nhân báo thái sứ từ tướng quân khứ liêu, kim dạ tắt lai tiếp ứng. Nhĩ như hà dụng sự?" Hậu tào viết: "Thủ gian li trung quân giác viễn, dạ gian cấp bất năng tiến, chỉ tựu thảo đồi thương phóng khởi nhất bả hỏa, nhĩ khứ tiền diện khiếu phản, thành trung binh loạn, tựu lí thích sát thương liêu, dư quân tự đầu dã." qua định viết:

Qua Định nguyên là người làng với Từ. Hôm ấy, đi lên vào đám quân Tào, theo về Hợp Phì, tìm thấy tên giám mã. Hai tên bàn nhau. Qua Định nói: - Tôi đã sai người đi báo tin cho Thái Sứ Từ rồi. Đêm nay thế nào cũng đến tiếp ứng. Anh định kế hoạch ra sao? Tên giám mã nói: - Chỗ này cách trung quân khá xa, đêm khuya không kịp tới được. Chỉ nên ra đốt đồng cỏ, rồi anh chạy ra kêu àm lên là có bọn phiến loạn, tắt nhiên quân sĩ trong thành sẽ bối rối, nhân đó giết chết Trương Liêu. Qua Định nói: - Kế ấy hay lắm! Đêm đó, Trương liêu

zhang liáo de shèng huí  
chéng , shǎng láo san jun ,  
chuán lìng bù xǔ jiě jiā sù  
shuì . zuǒ yòu yue : " jin rì  
quán shèng , wú bīng yuǎn  
dùn , jiāng jun hé bù xiè jiā  
an xí ? " liáo yue : " fei yě .  
wèi jiang zhī dào : wù yǐ  
shèng wèi xǐ , wù yǐ bài wèi  
you . tǎng wú bīng dù wǒ wú  
bèi , chéng xū gong jí , hé yǐ  
yìng zhī ? jin yè fáng bèi ,  
dang bǐ měi yè gèng jiā jìn  
shèn . " shuo yóu wèi liǎo ,  
hòu zhài huǒ qǐ , yi piàn  
sheng jiào fān , bào zhě rú  
má . zhang liáo chu zhàng  
shàng mǎ , huàn qín cóng  
jiàng xiào shí shù rén , dang  
dào ér lì . zuǒ yòu yue : "  
hǎn sheng shèn jí , kě wǎng  
guan zhī . " liáo yue : " qǐ yǒu  
yi chéng jie fān zhě ? cǐ shì  
zào fān zhī rén , gù jīng jun  
shì ēr . rú luàn zhě xian zhǎn ! "  
wú yí shí , lǐ diǎn qín ge  
dìng bìng hòu cáo zhì . liáo  
xún de qí qíng , lì zhǎn yú  
mǎ qián . zhī ting de chéng  
mén wài míng luó jí gǔ , hǎn  
sheng dà zhèn . liáo yue : "  
cǐ shì wú bīng wài yìng , kě  
jiù jì pò zhì . " biàn lìng rén  
yú chéng mén nèi fàng qǐ yí  
bǎ huǒ , zhòng jie jiào fān ,  
dà kai chéng mén , fàng xià  
diào qiáo . tài shǐ cí jiàn  
chéng mén dà kai , zhi dào  
nèi biàn , tǐng qiang zòng mǎ  
xian rù . chéng shàng yi

此计大妙！”是夜张辽得胜回城，赏劳三军，传令不许解甲宿睡。左右曰：“今日全胜，吴兵远遁，将军何不卸甲安息？”辽曰：“非也。为将之道：勿以胜为喜，勿以败为忧。倘吴兵度我无备，乘虚攻击，何以应之？今夜防备，当比每夜更加谨慎。”说犹未了，后寨火起，一片声叫反，报者如麻。张辽出帐上马，唤亲从将校十数人，当道而立。左右曰：“喊声甚急，可往观之。”辽曰：“岂有一城皆反者？此是造反之人，故惊军士耳。如乱者先斩！”无移时，李典擒戈定并后槽至。辽询得其情，立斩于马前。只听得城门外鸣锣击鼓，喊声大震。辽曰：“此是吴兵外应，可就计破之。”便令人于城门内放起一把火，众皆叫反，大开城门，放下吊桥。太史慈见城门大开，只道

"Thủ kế đại diệu!" Thị da trương liêu đắc thắng hồi thành, thường lao tam quân, truyền lệnh bắt hứa giải giáp túc thụy. Tả hữu viết: "Kim nhật toàn thắng, ngô binh viễn độn, tướng quân hà bắt tá giáp an túc?" Liêu viết: "Phi dã. Vì tướng chi đáo: vật dĩ thắng vi hỉ, vật dĩ bại vi ưu. Thắng ngô binh độ ngã vô bị, thừa hư công kích, hà dĩ ứng chí? Kim dạ phòng bị, đương bỉ mỗi dạ canh gia cẩn thận." thuyết do vị liều, hậu trại hỏa khởi, nhất phiến thanh khiếu phản, báo giả như ma. Trương liêu xuất trường thượng mã, hoán thân tòng tương giáo thập số nhân, đương đạo nhi lập. Tả hữu viết: "Hảm thanh thậm cấp, khả vãng quan chí." liêu viết: "Khởi hữu nhất thành gai phản giả? Thủ thị tạo phản chi nhân, cố kinh quân sĩ nhĩ. Như loạn giả tiên trảm!" Vô di thời, lý điền cầm qua định tịnh hậu tào chí. Liêu tuân đắc kì tình, lập trảm vu mã tiền. Chỉ thính đắc thành môn ngoại minh la kích cổ, hảm thanh đại chấn. Liêu viết: "Thủ thị ngô binh ngoại ứng, khả tựu kế phá chí." tiện lệnh nhân vu thành môn nội phóng khởi nhất bả hỏa, chúng gai khiếu phản, đại khai thành môn, phóng hạ điều kiều. Thái sử từ kiến thành môn đại khai, chỉ đạo nội biến, đinh thương túng mã tiên nhập. Thành thương nhất thanh pháo

thắng trận trở về, khao thưởng ba quân, rồi truyền lệnh cho tướng sĩ không được cởi áo giáp nằm nghỉ. Tả hữu bẩm: - Hôm nay thắng trận, quân Ngô phải trốn xa cả, sao tướng quân không cởi giáp nghỉ ngơi? Liêu nói: - Không phải rồi! Khéo làm tướng đừng thấy được mà mừng, đừng thấy thua mà lo. Phỏng thử quân Ngô đoán ta không phòng bị, thừa cơ đến đánh úp thì ta lấy gì chống lại? Vậy đêm nay ta phải cẩn thận hơn mọi đêm mới được. Liêu nói chưa dứt lời thì mé sau trại đã bốc cháy, tiếng kêu phản àm ỹ, người đến báo tin như mắc cửi. Trương Liêu ra trường lén ngựa, gọi hồn chục tướng tá tâm phúc đứng chăn ngang đường. Tả hữu bẩm: - Tiếng reo gấp lắm, hãy đến đó xem sao. Liêu nói: - Không có lẽ toàn thành làm phản, đó là quân phiến loạn cố ý làm kinh động quân sĩ đấy thôi. Nếu ai xôn xao thì chém! Được một lát, Lý Điền bắt được Qua Định và tên giám mã dẫn lại. Liêu tra khảo biết rõ được mưu mô, lập tức chém hai tên ấy ở trước ngựa. Lại nghe thấy ngoài thành đánh trống khua chiêng, hò reo inh ỏi cả lén. Liêu nói: - Đây hẳn là quân Ngô đến làm ngoại ứng, ta nên nhân kế của địch mà phá. Liền sai người đốt một đám lửa ở trong thành, reo hò làm phản, rồi mở toang cửa thành ra, buông cầu treo xuống. Thái Sử Từ thấy cửa thành mở toang, chắc có nội

sheng pào xiǎng , luàn jiàn shè xià , tài shī cí jí tuì , shen zhōng shù jiàn . bēi hòu lǐ diǎn , lè jìn sha chu , wú bing zhé qí dà bàn , chéng shì zhí gǎn dào zhài qián . lù xùn , dǒng xí sha chu , jiù liáo tài shī cí . cáo bing zì huí . sun quán jiàn tài shī cí shen dài zhòng shāng , yù jia shang gǎn . zhang zhào qīng quán bà bing . quán cóng zhì , suí shou bing xià chuán , huí nán xú rùn zhou . bǐ jí tún zhù jun mǎ , tài shī cí bìng zhòng ; quán shī zhāng zhào děng wèn an , tài shī cí dà jiào yue : " dà zhàng fu sheng yú luàn shì , dang dài san chí jiàn lì bù shì zhì gong ; jin suǒ zhì wèi suì , nài hé sǐ hu ! " yán qì ér wáng , nián sì shí yi suì . hòu rén yǒu shi zàn yue : " shī zhì quán zhong xiào , dong lái tài shī cí : xìng míng zhào yuǎn sai , gong mǎ zhèn xióng shi ; bēi hǎi chóu en rì , shén tíng han zhàn shí . lín zhong yán zhuàng zhì , qian gǔ gòng jie zi ! " sun quán wén cí sī , shang dào bù yǐ , mìng hòu zàng yú nán xú bēi gù shan xià , yǎng qí zì tài shī heng yú fǔ zhōng . què shuo xuán dé zài jīng zhōu zhěng dùn jun mǎ , wén sun quán gé féi bing bài , yǐ huí nán xú , yǔ kǒng míng shàng yì . kǒng míng yue : " liàng yè guan

内变，挺枪纵马先入。城上一声炮响，乱箭射下，太史慈急退，身中数箭。背后李典、乐进杀出，吴兵折其大半，乘势直赶到寨前。陆逊，董袭杀出，救了太史慈。曹兵自回。孙权见太史慈身带重伤，愈加伤感。张昭请权罢兵。权从之，遂收兵下船，回南徐润州。比及屯住军马，太史慈病重；权使张昭等问安，太史慈大叫曰：“大丈夫生于乱世，当带三尺剑立不世之功；今所志未遂，奈何死乎！”言讫而亡，年四十一岁。后人有诗赞曰：“矢志全忠孝，东莱太史慈：姓名昭远塞，弓马震雄师；北海酬恩日，神亭酣战时。临终言壮志，千古共嗟咨！”孙权闻慈死，伤悼不已，命厚葬于南徐北固山下，养其子太史亨于府中。却说玄德在荆州整顿军马，闻孙权合淝兵败，已回南徐

hưởng, loạn tiễn xạ hạ, thái sử từ cấp thối, thân trung sốt. Bối hậu lý điền, nhạc tiến sát xuất, ngô binh chiết kì đại bán, thừa thế trực cản đáo trại tiễn. Lục tồn, đồng tập sát xuất, cứu liễu thái sử từ. Tào binh tự hồi. Tôn quyền kiến thái sử từ thân ái trọng thương, dũ gia thương cảm. Trương chiêu thỉnh quyền bãi binh. Quyền tòng chi, toại thu binh hạ thuyền, hồi nam từ nhuận châu. Bỉ cập trâu trụ quân mã, thái sử từ bệnh trọng; quyền sử trương chiêu đẳng vắn an, thái sử từ đại khiêu viết: "Đại trượng phu sinh vu loạn thế, đương ái tam xích kiềm lập bất thế chi công; kim sở chí vị toại, nại hà tử hồi!" Ngôn cật nhi vong, niên tú thập nhất tuế. Hậu nhân hữu thi tán viết: "Thi chí toàn trung hiếu, đồng lai thái sử từ: tính danh chiêu viễn tắc, cung mã chấn hùng sư; bắc hải thù ân nhật, thần đình hàm chiến thời. Lâm chung ngôn tráng chí, thiên cổ cộng ta tu!" Tôn quyền văn từ tử, thương diệu bất đĩ, mệnh hậu táng vu nam từ bắc cổ sơn hạ, dưỡng kì tử thái sử hanh vu phủ trung. Khuốc thuyết huyền đức tại kinh châu chính đón quân mã, văn tôn quyền hợp phì binh bại, dĩ hồi nam tử, dù khồng minh thương nghị. Khồng minh viết: "Lượng dạ quan tình tượng, kiến tây bắc biển, vội vác giáo té ngựa xông vào trước. Bỗng trong thành nổ một tiếng pháo, tên bắn xuống như mưa, Từ vội vã rút lui thì mình đã bị trúng mấy mũi tên. Sau lưng lại có Lý Điền, Nhạc Tiến đuổi đánh; quân Ngô tổn hại quá nửa. Hai tướng thừa thế đuổi đến tận cửa trại. Lục Tồn, Đồng Tập đồ ra cứu Từ, lúc ấy quân Tào mới chịu rút về. Tôn Quyền thấy Thái Sử Từ bị tên đau nặng, lại càng thương cảm. Trương Chiêu khuyên Tôn Quyền bãi binh. Quyền nghe lời, thu quân xuống thuyền kéo về Nam Từ, Nhuận Châu. Từ đau nặng quá, Quyền sai Trương Chiêu đến thăm. Từ kêu to lên rằng: - Đại trượng phu sinh trong thời loạn, nên đeo ba thước gươm lập nên công trạng bất hủ, nay chưa thỏa chí sao đã chết thế này? Từ kêu xong thì mất, mới có bốn mươi tuổi. Người sau có thơ rằng: Thái Sử Từ Đông Lai. Trung hiếu vẹn cả hai, Danh tiếng vang thiên hạ, Cung ngựa tỏ nghệ tài, Bắc Hải đều ồn khách, Thần đình mãi đánh sai. Lâm chung còn khảng khái, Ai ai cũng cảm hoài! Tôn Quyền nghe tin Từ mất, thương xót vô cùng, sai làm ma to, táng ở núi Bắc Cố, quận Nam Từ, rồi đem con Từ là Thái Sử Hanh về nuôi trong phủ. Nhắc đến Huyền Đức ở Kinh Châu, nghe tin Tôn Quyền thua ở Hợp Phì rút về Nam Từ, liền mời Khổng Minh vào bàn bạc. Khổng Minh nói: -

xìng xiàng , jiàn xi bēi yǒu  
xìng zhuī dì , bì yìng zhé yí  
huáng zú . " zhèng yán xiàn ,  
hu bào gong zi liú qí bìng  
wáng . xuán dé wén zhì ,  
tòng ku bù yǐ . kǒng míng  
quàn yue : " sheng sī fen  
dìng , zhǔ gong wù you ,  
kǒng shàng guì tǐ . qiè lǐ dà  
shì : kě jí chāi rén dào bǐ  
shǒu yù chéng chí , bìng liào  
lǐ zàng shì . " xuán dé yue : "  
shéi kě qù ? " kǒng míng yue  
: " fei yún cháng bù kě . " jí  
shí biàn jiào yún cháng qíán  
qù xiāng yáng bǎo shǒu .  
xuán dé yue : " jin rì liú qí yǐ  
sǐ , dong wú bì lái tǎo jing  
zhou , rú hé duì dá ? " kǒng  
míng yue : " ruò yǒu rén lái ,  
liàng zì yǒu yán duì dá . "  
guò liǎo bàn yuè , rén bào  
dong wú lǔ sù tè lái diào  
sàng . zhèng shì : xian jiang  
jì cè an pái dìng , zhì děng  
dong wú shǐ mìng lái . wèi  
zhi kǒng míng rú hé duì dá ,  
qiè kàn xià wén fēn jiě .

，与孔明商议。孔明曰：“亮夜观星象，见西北有星坠地，必应折一皇族。”正言间，忽报公子刘琦病亡。玄德闻之，痛哭不已。孔明劝曰：“生死分定，主公勿忧，恐伤贵体。且理大事：可急差人到彼守御城池，并料理葬事。”玄德曰：“谁可去？”孔明曰：“非云长不可。”即时便教云长前去襄阳保守。玄德曰：“今日刘琦已死，东吴必来讨荆州，如何对答？”孔明曰：“若有人来，亮自有言对答。”过了半月，人报东吴鲁肃特来吊丧。正是：先将计策安排定，只等东吴使命来。未知孔明如何对答，且看下文分解。

hữu tinh trụy địa, tất ứng chiết  
nhất hoàng tộc." chánh ngôn  
gian, hốt báo công tử lưu kì  
bệnh vong. Huyền đức văn chi,  
thống khốc bắt dĩ. Khổng minh  
khuyên viết: "Sinh tử phân định,  
chúa công vật ưu, khủng  
thương quý thể. Thả lí đại sự:  
khả cắp sai nhân đáo bỉ thủ  
ngụ thành trì, tịnh liêu lí táng  
sự." huyền đức viết: "Thùy khả  
khứ?" Khổng minh viết: "Phi  
vân trường bắt khả." tức thời  
tiện giáo vân trường tiền khứ  
tương dương bảo thủ. Huyền  
đức viết: "Kim nhật lưu kì dĩ tử,  
đông ngô tất lai thảo kinh châu,  
như hà đối đáp?" Khổng minh  
viết: "Nhược hữu nhân lai,  
lương tự hữu ngôn đối đáp."  
quá liễu bán nguyệt, nhân báo  
đông ngô lỗ túc đặc lai điếu  
tang. Chánh thị: tiền tương kê  
sách an bài định, chỉ đằng đông  
ngô sử mệnh lai. Vị tri khổng  
minh như hà đối đáp, thả khán  
hạ văn phân giải

Ban đêm, tôi xem thiên văn, thấy  
mê tây bắc có một ngôi sao sa  
xuống đất, tất thiệt mắt người  
hoàng tộc. Đang bàn chuyện, thì  
có tin công tử Lưu Kỳ tạ thế.  
Huyền Đức được tin, thương  
khóc thê thảm. Khổng Minh  
khuyên giải rằng: - Người ta sống  
chết có số, chúa công không nên  
sầu não có hại đến sức khỏe. Xin  
hãy giải quyết việc lớn là cho  
người sang đó coi giữ thành trì và  
lo liệu việc tang. Huyền Đức hỏi: -  
Nên sai ai đi? Khổng Minh thưa: -  
Việc ấy không có Vân Trường  
không xong. Liên sai Vân Trường  
cắt quân đến trấn thủ Tương  
Dương. Huyền Đức lại hỏi: - Nay  
Lưu Kỳ đã mất, Đông Ngô tất lại  
đòi Kinh Châu, thì ăn nói ra sao?  
Khổng Minh nói: - Có người lại,  
tôi sẽ có cách đối phó. Được nửa  
tháng, có tin báo Lỗ Túc ở Đông  
Ngô đến viếng tang. Đó là: Dàn  
mưu nghĩ mèo săn sàng, Chỉ chờ  
Ngô sứ bước sang đổi lời. Chưa  
biết Khổng Minh đổi đáp ra làm  
saو, xem đến hồi sau sẽ rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中  
054  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo kǒng míng wén lǔ sù dào , yǔ xuán dé chu chéng yíng jie , jie dào gong xiè , xiāng jiàn bì . sù yue : " zhǔ gong wén lìng zhí qì shì , tè jù bǎo lǐ , qiǎn mǒu qián lái zhì jì . zhou dou du zài san zhì yì liú huáng shú , zhu gé xian sheng . " xuán dé , kǒng míng qǐ shen chēng xiè , shou liǎo lǐ wù , zhì jiù xiāng dài . sù yue : " qián zhě huáng shú yǒu yán : gong zì bù zài , jí huán jīng zhōu . jin gong zì yǐ qù shì , bì rán jiàn huán . bù shí jí shí kě yǐ jiao ge ? " xuán dé yue : " gong qiè yǐn jiǔ , yǒu yì gè shàng yì . " sù qiǎng yǐn shù pei , yòu kai yán xiāng wèn . xuán dé wèi jí huí dá , kǒng míng biàn sè yue : " zì jìng hǎo bù tōng lǐ , zhí xu dài rén kai kǒu ! zì wǒ gao huáng dì zhǎn shé qǐ yì , kai jí lì yè , chuán zhì yú jìn ; bù xìng jian xióng bìng qǐ , gè jù yì fang ; shǎo bu dé tian dào hǎo huán , fù guī zhèng tǒng . wǒ zhǔ rén nǎi Zhōng shān jīng wáng zhì hòu , xiào jǐng

第五十四回  
吴国太佛寺看新郎  
刘皇叔洞房续佳偶

Đệ ngũ thập tứ hồi ngô quốc thái phật tự khán tân lang lưu hoàng thúc động phòng tục gai ngẫu

却说孔明闻鲁肃到，与玄德出城迎接，接到公廨，相见毕。肃曰：“主公闻令侄弃世，特具薄礼，遣某前来致祭。周都督再三致意刘皇叔、诸葛先生。”玄德、孔明起身称谢，收了礼物，置酒相待。肃曰：“前者皇叔有言：公子不在，即还荆州。今公子已去世，必然见还。不识几时可以交割？”玄德曰：“公且饮酒，有一个商议。”肃强饮数杯，又开言相问。玄德未及回答，孔明变色曰：“子敬好不通理，直须待人开口！自我高皇帝斩蛇起义，开基立业，传至于今；不幸奸雄并起，各据一方；少不得天道好还，复归正

Khổrc thuyết khồng minh văn lỗ túc đáo, dữ huyền đức xuất thành nghênh tiếp, tiếp đáo công giải, tương kiến tất. Túc viết: "Chúa công văn lệnh chất khí thế, đặc cụ bạc lễ, khiển mỗ tiền lai trí tế. Chu đô đốc tái tam trí ý lưu hoàng thúc, Gia Cát tiên sinh." Huyền đức, khổng minh khởi thân xưng tạ, thu liễu lễ vật, trí tửu tương đãi. Túc viết: "Tiền giả hoàng thúc hữu ngôn: công tử bất tại, tức hoàn kinh châu. Kim công tử dĩ khứ thế, tất nhiên kiến hoàn. Bất thức kỉ thời khả dĩ giao cát?" Huyền đức viết: "Công thả ẩm tửu, hữu nhất cá thương nghị." Túc cường ẩm sở bôi, hữu khai ngôn tương vấn. Huyền đức vị cập hồi đáp, khổng minh biến sắc viết: "Tử kính hảo bất thông lí, trực tu đãi nhân khai khẩu! Tự ngã cao hoàng đế trảm xà khởi nghĩa, khai cơ lập nghiệp, truyền chí vu kim; bất hạnh gian hùng tịnh khởi, các cự nhất phương; thiểu bất đắc thiên đạo hảo hoàn, phục quy chánh thống. Ngã chủ nhân nái trung sơn tĩnh vương chi hậu, hiếu

HÒI 54 Ngô Quốc Thái đến chùa xem rể hiền; Lưu Hoàng Thúc động phòng cưới vợ mới.

Khổng Minh nghe tin Lỗ Túc đến liền cùng Huyền Đức ra tiếp vào dinh. Chào hỏi xong, Lỗ Túc hỏi: - Chúa công tôi nghe tin công tử mất, sai tôi đem chút lễ mọn đến kính viếng. Chu đô đốc tôi cũng ân cần gửi lời thăm Hoàng Thúc và Gia Cát tiên sinh. Huyền Đức, Khổng Minh đứng dậy tạ ơn, nhận lấy lễ vật, rồi đặt tiệc khoản đãi. Túc nói: - Trước kia Hoàng Thúc đã hứa khi nào công tử mất thì trả lại Kinh Châu. Nay công tử qua đời rồi, chưa biết ngày nào Hoàng Thúc mới trao trả? Huyền Đức nói: - Mời ông hãy uống rượu, tôi xin thưa chuyện. Túc uống gượng vài chén, lại hỏi. Huyền Đức chưa kịp trả lời, Khổng Minh sầm mặt lại nói: - Tử Kính thật không biết điều, cứ đợi người ta phải nói! Từ khi Cao Hoàng đế chém rắn khởi nghĩa, khai cơ lập nghiệp truyền đến bây giờ, chẳng may gian hùng nổi dậy, mỗi người chiếm cứ một phương. Nhờ có lòng tròn, thiên hạ lại trở về chính thống. Chúa công tôi là dòng dõi Trung Sơn Tĩnh Vương, chúa vua Hiếu Cảnh, lại là chú của đương kim Hoàng

huáng dì xuán sun , jin  
huáng shàng zhi shú , qǐ bù  
kě fēn máo liè tǔ ? kuàng liú  
jǐng sheng nǎi wǒ zhǔ zhí  
xiong yě , dì chéng xiong yè  
, yǒu hé bù shùn ? rǔ zhǔ nǎi  
qián táng xiǎo lì zhī zi , sù  
wú gong dé yú cháo tíng ; jin  
yǐ shì lì , zhàn jù liù jùn ba  
shí yí zhōu , cháng zì tan xìn  
bù zú , ér yù bìng tun hàn tǔ  
. liú shì tian xià , wǒ zhǔ xìng  
liú dào wú fen , rǔ zhǔ xìng  
sun fān yào qiáng zheng ?  
qiè chì bì zhì zhàn , wǒ zhǔ  
duo fù qín láo , zhòng jiāng  
bìng jie yòng mìng , qǐ dù shí  
rǔ dong wú zhì wèi ? ruò fei  
wǒ jiè dong nán feng , zhōu  
láng an néng zhǎn bàn chóu  
zhì gong ? jiāng nán yi pò ,  
xiu shuo èr qiáo zhì yú tóng  
què gong , suí gong děng jiā  
xiǎo , yì bù néng bǎo . shì lái  
wǒ zhǔ rén bù jí dá yìng zhě  
, yǐ zì jīng nǎi gao míng zhì  
shì , bù dài xì shuo . hé gong  
bù chà zhì shèn yě ! " yǐ xí  
huà , shuo de lǔ zì jìng jiān  
kǒu wú yán ; bàn shāng nǎi  
yue : " kǒng míng zhì yán ,  
pà bù yǒu lǐ ; zheng nài lǔ sù  
shen shàng shèn shì bù biàn  
. " kǒng míng yue : " yǒu hé  
bù biàn chǔ ? " sù yue : " xí  
rì huáng shú dang yáng  
shòu nán shí , shì sù yín  
kǒng míng dù jiāng , jiàn wǒ  
zhǔ gong ; hòu lái zhōu gong  
jīn yào xīng bīng qǔ jīng

统。我主人乃中山靖王之后，孝景皇帝玄孙，今皇上之叔，岂不可分茅裂土？况刘景升乃我主之兄也，弟承兄业，有何不顺？汝主乃钱塘小吏之子，素无功德于朝廷；今倚势力，占据六郡八十一州，尚自贪心不足，而欲并吞汉土。刘氏天下，我主姓刘倒无分，汝主姓孙反要强争？且赤壁之战，我主多负勤劳，众将并皆用命，岂独是汝东吴之为？若非我借东南风，周郎安能展半筹之功？江南一破，休说二乔置于铜雀宫，虽公等家小，亦不能保。适来我主人不即答应者，以子敬乃高明之士，不待细说。何公不察之甚也！”一席话，说得鲁子敬缄口无言；半晌乃曰：“孔明之言，怕不有理；争奈鲁肃身上甚是不便。”孔明曰：“有何不便处？”肃曰：“昔日皇叔当阳受难时，是肃

cảnh hoàng đế huyền tôn, kim  
hoàng thượng chi thúc, khởi bát  
khả phân mao liệt thổ? Huống  
lưu cảnh thăng nãi ngã chủ chi  
huynh dã, đệ thừa huynh  
nghiệp, hữu hà bất thuận? Nhữ  
chủ nãi tiền đường tiều lại chi  
tử, tố vô công đức vu triều đình;  
kim ý thế lực, chiêm cự lực  
quận bát thập nhất châu,  
thượng tự tham tâm bất túc, nhì  
dục tịnh thôn hán thổ. Lưu thị  
thiên hạ, ngã chủ tính lưu đảo  
vô phân, nhữ chủ tính tôn phản  
yếu cường tranh? Thả xích  
bích chi chiến, ngã chủ đa phụ  
cần lao, chúng tướng tịnh giai  
dụng mệnh, khởi độc thị nhữ  
đông ngô chi vi? Nhược phi  
ngã tá đông nam phong, chu  
lang an năng triển bán trù chi  
công? Giang nam nhất phá,  
hữu thuyết nhị kiều trí vu đồng  
tước cung, tuy công đẳng gia  
tiểu, diệc bất năng bảo. Thích  
lai ngã chủ nhân bất túc đáp  
ứng giả, dĩ tử kính nãi cao minh  
chi sĩ, bất dài té thuyết. Hà  
công bất sát chi thậm dã!" Nhất  
tịch thoại, thuyết đắc lỗ tử kính  
giám khầu vô ngôn; bán  
thường nãi viết: "Khổng minh  
chi ngôn, phạ bất hữu lí; tranh  
nại lỗ túc thân thượng thậm thị  
bất tiên." Khổng minh viết:  
"Hữu hà bất tiện xử?" Túc viết:  
"Tích nhật hoàng thúc đương  
dương thụ nan thời, thị túc dẫn  
khổng minh độ giang, kiến ngã  
chúa công; hậu lai chu công

Đé, có lẽ đâu không được mảnh  
đất phong nào? Vả lại, Lưu Cảnh  
Thăng là anh chúa công tôi, thế  
thì em nối nghiệp anh, có việc gì  
là không được? Chủ của ông,  
chẳng qua là con một người tiểu  
lại ở Tiền Đường, xưa nay có  
công đức gì với triều đình đâu,  
nay cậy sức mạnh, chiếm giữ sáu  
quận tám mươi mốt châu rồi, sao  
lòng tham không đáy, còn muốn  
nuốt cả đất nhà Hán. Thiên hạ  
của họ Lưu, chủ tôi họ Lưu không  
được phần nào. Chủ ông họ Tôn,  
lại muốn tranh cướp, thế còn ra  
nghĩa lý gì? Huống chi, trận Xích  
Bích chủ tôi cũng tốn bao công  
sức, các tướng cũng đều khó  
nhọc cả, chớ có phải một mình  
Đông Ngô của ông làm nổi đâu?  
Nếu ta không mượn giúp cho gió  
đông nam, thì Chu Du sao có  
dùng được kế? Giang Nam bị  
phá, chẳng những hai nàng Kiều  
phải nhốt ở đài Đồng Tước mà  
ngay vợ con các ông cũng khó  
tòan được. Mới rồi chúa công tôi  
không nói ngay, cũng tưởng ông  
là người cao minh, chẳng cần nói  
nhiều, sao ông không biết nghĩ  
thế? Bị Khổng Minh hỏi: -  
Khổng tiện ở chỗ nào? Túc đáp: -  
Khi xưa Hoàng Thúc bị khốn ở  
Nam Dương, chính Túc này dẫn  
tiên sinh đến ra mắt chúa công

zhou , yòu shì sù ? zhù ; zhì  
shuo dài gong zì qù shì huán  
jing zhou , yòu shì sù dan  
chéng : jin què bù yìng qíán  
yán , jiào lǔ sù rú hé huí fù ?  
wǒ zhǔ yǔ zhou gong jīn bì  
rán jiàn zuì . sù sǐ bù hèn ,  
zhì kǒng rě nǎo dong wú ,  
xìng dòng gān gē , huáng  
shú yì bù néng an zuò jīng  
zhou , kong wèi tian xià chǐ  
xiào ēr . " kǒng míng yue : "  
cáo cáo tǒng bǎi wàn zhì  
zhòng , dòng yǐ tian zì wèi  
míng , wú yì bù yǐ wèi yì , qǐ  
jù zhōu láng yǐ xiǎo ér hu !  
ruò kǒng xian sheng miàn  
shàng bù hǎo kàn , wǒ quàn  
zhǔ rén lì zhǐ wén shu , zàn  
jiè jīng zhōu wèi běn ; dài wǒ  
zhǔ bié tú de chéng chí zhí  
shí , biàn jiao fù huán dong  
wú . cǐ lùn rú hé ? " sù yue :  
" kǒng míng dài duó de hé  
chǔ , huán wǒ jīng zhōu ? "  
kǒng míng yue : " Zhōng  
yuán jí wèi kě tú ; xi chuan  
liú zhāng àn ruò , wǒ zhǔ  
jiāng tú zhī . ruò tú de xi  
chuan , nǎ shí biàn huán . "  
sù wú nài , zhì de ting cóng .  
xuán dé qín bǐ xiě chéng  
wén shu yi zhǐ , ya liǎo zì .  
bǎo rén zhu gé kǒng míng  
yě ya liǎo zì . kǒng míng yue  
: " liàng shì huáng shú zhè lǐ  
réni , nán dào zì jia zuò bǎo ?  
fán zi jīng xian sheng yě ya  
gè zì , huí jiàn wú hóu yě  
hǎo kàn . " sù yue : " mǒu

引孔明渡江，见我主公；后来周公瑾要兴兵取荆州，又是肃挡住；至说待公子去世还荆州，又是肃担承：今却不应前言，教鲁肃如何回覆？我主与周公瑾必然见罪。肃死不恨，只恐惹恼东吴，兴动干戈，皇叔亦不能安坐荆州，空为天下耻笑耳。”孔明曰：“曹操统百万之众，动以天子为名，吾亦不以为意，岂惧周郎一小儿乎！若恐先生面上不好看，我劝主人立纸文书，暂借荆州为本；待我主别图得城池之时，便交付还东吴。此论如何？”肃曰：“孔明待夺得何处，还我荆州？”孔明曰：“中原急未可图；西川刘璋闇弱，我主将图之。若图得西川，那时便还。”肃无奈，只得听从。玄德亲笔写成文书一纸，押了字。保人诸葛孔明也押了字。孔明曰：“亮是皇叔这里人，难道自

cản yếu hưng binh thủ kinh  
châu, hựu thị túc đáng trù; chí  
thuyết đãi công tử khứ thê hoàn  
kinh châu, hựu thị túc đam  
thùa: kim khước bắt ứng tiền  
ngôn, giáo lỗ túc như hà hồi  
phúc? Ngã chủ dũ chu công  
cản tất nhiên kiến tội. Túc tử  
bắt hận, chỉ khủng nhả nǎo  
đông ngô, hưng động can qua,  
hoàng thúc diệc bắt năng an  
tọa kinh châu, không vi thiên hạ  
sỉ tiểu nhĩ. "Khổng minh viết:  
"Tào thao thống bách vạn chi  
chúng, động dĩ thiên tử vi danh,  
ngô diệc bắt dĩ vi ý, khởi cụ chu  
lang nhất tiểu nhi hò! Nhược  
khủng tiên sinh diện thượng bắt  
hảo khán, ngã khuyến chủ  
nhân lập chỉ văn thư, tam tá  
kinh châu vi bỗn; đãi ngã chủ  
biệt đồ đắc thành trì chi thời,  
tiện giao phó hoàn đồng ngô.  
Thử luận nhu hà?" Túc viết:  
"Khổng minh đãi đoạt đắc hà  
xứ, hoàn ngã kinh châu?"  
Khổng minh viết: "Trung  
nguyên cấp vị khả đồ; tây  
xuyên lưu chương ám nhược,  
ngã chủ tương đồ chi. Nhược  
đồ đắc tây xuyên, na thời tiện  
hoàn." Túc vô nại, chỉ đắc thính  
tòng. Huyền đức thân bút tả  
thành văn thư nhất chỉ, áp liễu  
tự. Bảo nhân Gia Cát khổng  
minh đãi áp liễu tự. Khổng minh  
viết: "Lượng thị hoàng thúc giá  
lí nhân, nan đạo tự gia tác bảo?  
Phiên tử kinh tiên sinh đãi áp cá  
tự, hồi kiến ngô hầu đã hảo

tôi. Về sau, Chu Công Cản định  
cắt quân lấy Kinh Châu, tôi lại  
ngăn được. Đến việc Hoàng Thúc  
hứa đợi khi nào công tử qua đời  
sẽ trả Kinh Châu, tôi lại cũng  
gánh vác cho nốt. Nay Hoàng  
Thúc lại không giữ lời hứa, bảo  
tôi về ăn nói làm sao bây giờ?  
Chủ tôi là Công Cản tất nhiên là  
bắt tội tôi; tôi có chết cũng không  
oán hận, chỉ sợ Đông Ngô bực  
tức, dấy động can qua thì Hoàng  
Thúc cũng chẳng ngồi yên được ở  
Kinh Châu, thành ra chỉ bày trò  
cười cho thiên hạ đó thôi! Khổng  
Minh nói: - Tào Tháo cầm quân  
trăm vạn, hơn một tí cũng mượn  
tiếng thiên tử, tôi cũng còn chẳng  
coi ra gì, huống nữa là Chu Công  
Cản! Để ông khỏi mất thế diện,  
tôi xin khuyên chúa công tôi lập  
văn tự mượn Kinh Châu làm vốn,  
đợi khi nào lấy được chỗ khác, sẽ  
đem Kinh Châu trả lại Đông Ngô,  
ý kiến ông thế nào? Túc hỏi: -  
Tiên sinh đợi lấy được chỗ nào  
rồi mới trả Kinh Châu cho Đông  
Ngô tôi? Khổng Minh đáp: - Trung  
Nguyên chưa dễ đã lấy được; chỉ  
có Lưu Chương ở Tây Xuyên hèn  
yếu lầm, chủ tôi sẽ tính. Nếu lấy  
được Tây Xuyên, thì sẽ trả Kinh  
Châu cho Đông Ngô. Túc không  
sao nói được, đành phải nghe  
vậy. - Huyền Đức viết một tờ văn  
tự, ký tên xong, Khổng Minh cũng  
ký tên làm chứng. Rồi nói với Lỗ  
Túc rằng: - Tôi là người nhà  
Hoàng Thúc, không lẽ trong nhà  
lại bảo lĩnh cho nhau; vậy phiền

zhi huáng shú nǎi rén yì zhí  
réni , bì bù xiāng fù . " suì ya  
liǎo zì , shou liǎo wén shu .  
yàn bà cí huí . xuán dé yǔ  
kǒng míng , sòng dào chuán  
bian . kǒng míng zhǔ yue : "  
zi jìng huí jiàn wú hóu , shàn  
yán shen yì , xiū sheng wàng  
xiǎng . ruò bù zhǔn wǒ wén  
shu , wǒ fan liǎo miàn pì ,  
lián ba shí yi zhōu dou duó  
liǎo . jin zhī yào liǎng jiā hé  
qì , xiū jiào cáo zéi xiào huà ."  
"

家作保？烦子敬先生也押个字，回见吴侯也好看。”肃曰：“某知皇叔乃仁义之人，必不相负。”遂押了字，收了文书。宴罢辞回。玄德与孔明，送到船边。孔明嘱曰：“子敬回见吴侯，善言伸意，休生妄想。若不准我文书，我翻了面皮，连八十一州都夺了。今只要两家和气，休教曹贼笑话。”

3 sù zuò bié xià chuán ér huí ,  
xian dào chái sang jùn jiàn  
zhou yú . yú wèn yue : " zi  
jìng tǎo jing zhōu rú hé ? " sù  
yue : " yǒu wén shu zài cǐ ."  
chéng yǔ zhōu yú , yú dùn  
zú yue : " zi jìng zhōng zhu  
gé zhī móu yě ! míng wèi jiè  
dì , shí shì hùn lài . ta shuo  
qǔ liǎo xi chuan biàn huán ,  
zhì ta jǐ shí qǔ xi chuan ? jiā  
rú shí nián bù de xi chuan ,  
shí nián bù huán ? zhè děng  
wén shu , rú hé zhōng yòng ,  
nǐ què yǔ ta zuò bǎo ! ta ruò  
bù huán shí , bì xu lián léi zú  
xià , zhǔ gong jiàn zuì nài hé ? "  
sù wén yán , dai liǎo bàn  
shǎng , yue : " kǒng xuán dé  
bù fù wǒ . " yú yue : " zi jìng  
nǎi chéng shí rén yě . liú bēi

khán." Túc viết: "Mỗ tri hoàng thúc nãi nhân nghĩa chí nhân, tất bắt tương phụ." Toại áp liễu tự, thu liễu văn thư. Yến bối từ hồi. Huyền đức dữ khồng minh, tổng đáo thuyền biên. Khồng minh chúc viết: "Tử kính hồi kiến ngô hầu, thiện ngôn thân ý, hữu sinh vọng tưởng. Nhược bất chuẩn ngã văn thư, ngã phiên liễu diện bì, liên bát thập nhất châu đồ đoạt liễu. Kim chỉ yếu lưỡng gia hòa khí, hữu giáo tào tặc tiểu thoại."

Tử Kính cũng ký tên vào đây, đem về Ngô hầu xem cho chắc chắn. Túc nói: - Tôi tin Lưu Hoàng là người nhân nghĩa, chắc khồng nỡ phụ nhau. Nói xong, bèn ký tên và nhận lấy văn tự. Tiệc tan Lỗ Túc từ biệt ra về. Huyền Đức, Khồng Minh tiến ra tận bến thuyền. Khồng Minh dặn rằng: - Tử Kính về nói với Ngô hầu cho khéo, đừng có nghĩ càn. Nếu không nhận văn tự đó, chúng tôi trở mặt, thì cả tám mươi mốt châu Giang Nam cũng bị mất nốt! Nay chỉ cốt hai nhà hòa thuận với nhau, chớ nên để cho giặc Tào chê cười.

肃作别下船而回，先到柴桑郡见周瑜。瑜问曰：“子敬讨荆州如何？”肃曰：“有文书在此。”呈与周瑜，瑜顿足曰：“子敬中诸葛之谋也！名为借地，实是混赖。他说取了西川便还，知他几时取西川？假如十年不得西川，十年不还？这等文书，如何中用，你却与他做保！他若不还时，必须连累足下，主公见罪奈何？”肃闻言，呆了半晌，曰：“恐玄德不负我。

Túc tác biệt hạ thuyền nhi hồi, tiên đáo sài tang quận kiến chu du. Du văn viết: "Tử kính thảo kinh châu như hà?" Túc viết: "Hữu văn thư tại thử." Trình dữ chu du, du đồn túc viết: "Tử kính trung Gia Cát chi mưu dã! Danh vi tá địa, thật thị hỗn lại. Tha thuyết thủ liễu tây xuyên tiện hoàn, tri tha kỉ thời thủ tây xuyên? Giả như thập niên bắt đắc tây xuyên, thập niên bắt hoàn? Giá đặng văn thư, như hà trung dụng, nhĩ khước dữ tha tố bảo! Tha nhược bắt hoàn thời, tất tu liên luy túc hạ, chúa công kiến tội nại hà?" Túc văn ngôn, ngốc liễu bán thường, viết: "Khủng huyền đức bắt phụ ngã." Du viết: "Tử kính nãi thành thật nhân dã. Lưu bị kiêu

Túc cáo biệt, xuống thuyền về thẳng Sài Tang, trước ra mắt Chu Du. Du hỏi: - Tử Kính đòi Kinh Châu ra sao? Túc đáp: - Có văn tự đây. Nói rồi, đưa văn tự trình Chu Du. Du giấm chân xuống đất nói rằng: - Tử Kính mắc lừa Gia Cát Lượng rồi! Tiếng là họ mượn đất, kỳ thật họ chực nuốt luôn. Họ nói lấy được Tây Xuyên sẽ trả, giả thủ mười năm chưa lấy được thì mười năm cũng không trả hay sao? Văn tự thế thì có giá trị gì, mà ông cũng ký tên bảo lĩnh? Nếu họ không trả chắc sẽ liên lụy đến ông. Và chúa công bắt tôi, thì ông làm thế nào? Túc ngồi ngắn ra một lúc, rồi đáp: - Huyền Đức chắc khồng phụ tôi đâu. Du nói: - Tử Kính thật thà quá, khồng biết Lưu Bị như con cú dữ, Gia Cát

xiao xióng zhì bēi , zhu gé  
liàng jian huá zhì tú , kǒng  
bù sì xian sheng xin dì . " sù  
yue : " ruò cǐ , rú zhì nài hé ?  
" yú yue : " zi jìng shì wǒ en  
rén , xiǎng xí rì zhǐ jun xiāng  
zèng zhì qíng , rú hé bù jiù nǐ  
? nǐ qīe kuan xin zhù shù rì ,  
dài jiāng bēi tàn xì de huí ,  
bié yǒu qū chǔ . " lǔ sù jú jí  
bù an .

"瑜曰：‘子敬乃诚实人也。刘备枭雄之辈，诸葛亮奸猾之徒，恐不似先生心地。’肃曰：‘若此，如之奈何？’瑜曰：‘子敬是我恩人，想昔日指囷相赠之情，如何不救你？你且宽心住数日，待江北探细的回，别有区处。’鲁肃跼蹐不安。

4 guò liǎo shù rì , xì zuò huí  
bào : " jīng zhōu chéng  
zhong yáng qǐ bù fan zuò  
hǎo shì , chéng wài bié jiàn  
xin fén , jun shì gè wa xiào .  
" yú jīng wèn yue : " méi liǎo  
shèn rén ? " xì zuò yue : " liú  
xuán dé méi liǎo gan fu rén ,  
jí rì an pái ? zàng . yú wèi lǚ  
sù yue : " wú jí chéng yǐ : shǐ  
liú bēi shù shǒu jiù fù , jīng  
zhōu fǎn zhǎng kě de ! " sù  
yue : " jì jiāng an chu ? " yú  
yue : " liú bēi sàng qī , bì  
jiāng xù qū . zhǔ gōng yǒu yí  
mò , jí qí gang yǒng , shì bì  
shù bǎi , ju cháng dài dao ,  
fáng zhōng jūn qì bǎi liè biàn  
mǎn , suí nán zì bù jí . wǒ jīn  
shàng shu zhǔ gōng , jiào  
rénn qù jīng zhōu wèi méi ,  
shuo liú bēi lái rù zhùi .  
zhuàn dào nán xú , qì zì bù  
néng gou de , you qíu zài yù

hung chi bối , Gia Cát lượng  
gian hoạt chi đồ , khủng bất tự  
tiên sinh tâm địa." Túc viết:  
"Nhược thử, như chi ngại hả?"  
Du viết: "Tử Kính thị ngã ân  
nhân, tưởng tích nhật chỉ khuân  
tương tặng chi tình, như hà bất  
cứu nhỉ? Nhĩ thả khoan tâm trụ  
sở nhật, đai giang bắc tham tế  
đích hồi, biệt hữu khu xử." Lỗ  
túc cục tích bất an.

Lượng là đồ gian giảo, bọn họ  
chả ngay thật như bụng dạ Ông  
đâu. Túc nói: - Nếu thế, tôi biết  
nghĩ làm sao bây giờ? Du nói: -  
Tử Kính là người có ân với ta,  
nhớ khi tặng cho ta vừa thóc, lẽ  
đâu ta chẳng cứu? Ông hãy  
khoan tâm, để thư thả vài hôm,  
đợi người đi do thám Giang Bắc  
về đây xem thế nào, ta sẽ có kế.  
Lỗ Túc tỏ vẻ sợ hãi, không được  
yên tâm.

过了数日，细作回报：  
“荆州城中扬起布幡做  
好事，城外别建新坟，  
军士各挂孝。”瑜惊问  
曰：“没了甚人？”细  
作曰：“刘玄德没了甘  
夫人，即日安排殡葬。  
瑜谓鲁肃曰：“吾计成  
矣：使刘备束手就缚，  
荆州反掌可得！”肃曰  
：“计将安出？”瑜曰  
：“刘备丧妻，必将续  
娶。主公有一妹，极其  
刚勇，侍婢数百，居常  
带刀，房中军器摆列遍  
满，虽男子不及。我今  
上书主公，教人去荆州  
为媒，说刘备来入赘。

Quá liều sở nhật, té tác hồi báo:  
"Kinh châu thành trung dương  
khởi bồ phiên tổ hảo sự, thành  
ngoại biệt kiến tân phàn, quân  
sĩ các quái hiếu." Du kinh vấn  
viết: "Một liều thậm nhân?" Té  
tác viết: "Lưu huyền đức một  
liều cam phu nhân, tức nhật an  
bài tán táng. Du vị lỗ túc viết:  
"Ngô kế thành hĩ: sử lưu bị thúc  
thủ tựu phược, kinh châu phàn  
chuồng khả đắc!" Túc viết: "Kế  
tương an xuất?" Du viết: "Lưu  
bị tang thê, tất tương tục thú.  
Chúa công hữu nhất muội, cực  
kì cương dũng, thị tì sở bách,  
cư thường đái đao, phòng trung  
quân khí bǎi liệt biến mǎn, tuy  
nam tử bất cập. Ngã kim  
thượng thư chúa công, giáo  
nhân khứ kinh châu vi môî,  
thuyết lưu bị lai nhập chuế.  
Trám đáo nam từ, thê tử bất  
năng câu đắc, u tú tại ngực

Qua vài hôm, quân do thám về  
báo: - Trong thành Kinh Châu  
cắm nhiều cờ trắng, ngoài thành  
mới xây một nấm mồ mới, quân  
sĩ đều mặc đồ tang. Du ngạc  
nhhiên, hỏi: - Ai chết thế? Quân do  
thám đáp: - Cam phu nhân mới  
mất, bên ấy đang sửa soạn ma  
chay. Du bảo Lỗ Túc rằng: - Kế ta  
nhất định thành công! Phen này  
quyết làm cho Lưu Bị phải bỏ tay  
chiu trói, Kinh Châu lấy lại dễ như  
trở bàn tay. Túc hỏi: - Kế ra làm  
saо? Du đáp: - Lưu Bị chết vợ, tất  
nhiên phải lấy vợ khác. Chúa  
công có cô em gái can trường  
lắm, luôn luôn có vài trăm thị tỳ  
cắp gươm hầu bên cạnh, trong  
phòng lại bày la liệt đủ thứ vũ khí,  
ngay đàn ông cũng không giỏi  
bằng. Ta dâng thư lên chúa công,  
xin cho người sang Kinh Châu  
làm mối, rồi lừa hắn đến Nam Tứ,  
không gả người cho mà bắt giam

zhong , què shǐ rén qù tǎo  
jīng zhōu huàn liú bēi . děng  
ta jiao ge liǎo jīng zhōu  
chéng chí , wǒ bié yǒu zhǔ yì  
. yú zì jìng shen shàng , xu  
wú shì yě . " lǔ sù bài xiè .

赚到南徐，妻子不能勾得，幽囚在狱中，却使人去讨荆州换刘备。等他交割了荆州城池，我别有主意。于子敬身上，须无事也。”鲁肃拜谢。

5 zhōu yú xiě liǎo shù chéng ,  
xuǎn kuài chuán sòng lǔ sù  
tóu nán xú jiàn sun quán ,  
xian shuo jiè jīng zhōu yí shì  
, chéng shàng wén shù .  
quán yue : " nǐ què rú cǐ hú  
tu ! zhè yàng wén shù , yào  
ta hé yòng ! " sù yue : " zhōu  
dou du yǒu shù chéng zài cǐ  
, shuo yòng cǐ jí , kě de jīng  
zhōu . " quán kàn bì , diǎn  
tóu àn xǐ , xún si shéi rén kě  
qù . měng rán shèng yue : "  
fei lǚ fàn bù kě . " suì zhao lǚ  
fàn zhì , wèi yue : " jìn wén  
liú xuán dé sàng fù . wú yǒu  
yí mò , yù zhao zhuì xuán dé  
wèi xù , yǒng jié yìn qín ,  
tòng xin pò cáo , yǐ fú hàn  
shì . fei zì héng bù kě wèi  
méi , wàng jí wǎng jīng zhōu  
yi yán . " fàn lǐng mìng , jí rì  
shou shí chuán zhì , dài shù  
ge cóng rén , wàng jīng zhōu  
lái . què shuo xuán dé zì méi  
liǎo gan fu rén , zhòu yè fán  
nǎo . yì rì , zhèng yǔ kǒng  
míng xián xù , rén bào dong  
wú cha lǚ fàn dào lái . kǒng

周瑜写了书呈，选快船送鲁肃投南徐见孙权，先说借荆州一事，呈上文书。权曰：“你却如此糊涂！这样文书，要他何用！”肃曰：“周都督有书呈在此，说用此计，可得荆州。”权看毕，点头暗喜，寻思谁人可去。猛然省曰：“非吕范不可。”遂召吕范至，谓曰：“近闻刘玄德丧妇。吾有一妹，欲招赘玄德为婿，永结姻亲，同心破曹，以扶汉室。非子衡不可为媒，望即往荆州一言。”范领命，即日收拾船只，带数个从人，望荆州来。却说玄德自没了甘夫人，昼夜烦恼。一日，正与孔明闲叙，人

trung, khước sử nhân khứ thảo kinh châu hoán lưu bị. Đǎng tha giao cát liễu kinh châu thành trì, ngã biệt hữu chủ ý. Vu tử Kính thân thượng, tu vô sự dã." lỗ túc bái tạ.

lại. Đoạn sai người đến đồi Kinh Châu, đánh đổi Lưu Bị. Khi nào lấy được Kinh Châu, ta sẽ lại liệu. Như thế Tử Kính cũng không phải lo gì! Lỗ Túc bái tạ.

Chu du tả liễu thư trình, tuyển khoái thuyền tống lỗ túc đầu nam từ kiến tôn quyền, tiên thuyết tá kinh châu nhất sự, trình thượng văn thư. Quyền viết: "Nhĩ khước như thử hò đò! Giá dạng văn thư, yếu tha hà dụng!" Túc viết: "Chu đô đốc hữu thư trình tại thử, thuyết dụng thử kế, khả đắc kinh châu." Quyền khán tắt, điểm đầu ám hỉ, tầm tư thùy nhân khả khú. Manh nhiên tĩnh viết: "Phi lữ phạm bất khả." Toại triệu lữ phạm chí, vị viết: "Cận văn lưu huyền đức tang phụ. Ngô hữu nhất muội, dục chiêu chué huyền đức vi tế, vĩnh kết nhân thân, đồng tâm phá tào, dĩ phù hán thát. Phi tử hành bất khả vì môi, vọng túc vãng kinh châu nhất ngôn." Phạm lĩnh mệnh, túc nhật thu thập thuyền chỉ, đáy sổ cá tòng nhân, vọng kinh châu lai. Khước thuyết huyền đức tự một liễu cam phu nhân, trú dạ phiền não. Nhất nhật, chánh dũ khồng minh nhàn tự, nhân báo đồng ngô sai

Chu Du bèn viết thư, chọn thuyền tốc hành đưa Lỗ Túc sang Nam Từ ra mắt Tôn Quyền. Đến nơi trước hết Túc trình bày việc Kinh Châu, và đưa tờ văn tự lên. Quyền nói: - Sao ngươi hò đò thế? Cái thử văn tự này dùng được việc gì? Túc nói: - Đồ đốc có thư đệ trình, bảo dùng kể đó thì sẽ lấy lại được Kinh Châu. Quyền xem xong gật đầu mừng thầm, nghĩ bụng: - Ai có thể đi được nhỉ? Rồi sực nhớ ra, Quyền nói: - Chỉ có Lã Phạm, và bảo rằng: - Ta nghe Lưu Huyền Đức mới góa vợ, ta có người em gái, muốn kén y làm rể, kết thân với nhau, đồng tâm phá Tào, để giúp nhà Hán. Ngoài Tử Hành ra, không ai có thể làm mối được, mong người sang ngay Kinh Châu cho ta. Lã Phạm vâng mệnh, thu xếp thuyền bè mang theo mấy tên tùy tùng thẳng tới Kinh Châu. Lại nói, Huyền Đức từ khi mất Cam phu nhân, ngày đêm buồn rầu. Một hôm, đang ngồi nói chuyện với Khổng Minh, sực có tin báo Đông Ngô sai Lã Phạm

míng xiào yue : " cǐ nǎi zhōu yú zhī jì , bì wéi jīng zhōu zhī gù . liàng zhī zài píng fēng hòu qián ting . dàn yǒu shèn shuo huà , zhǔ gōng dou yìng chéng liǎo . liù lái rén zài guǎn yì zhōng xie , bié zuò shàng yì . " xuán dé jiào qǐng lǚ fàn rù . lǐ bì zuò dìng , chá bà , xuán dé wèn yue : " zì héng lái , bì yǒu suǒ yù ? " fàn yue : " fàn jìn wén huáng shú shi ǒu , yǒu yì mén hǎo qín , gù bù bì xián , tè lái zuò méi . wèi zhì zūn yì ruò hé ? " xuán dé yue : " zhōng nián sàng qī , dà bù xìng yě . gǔ ròu wèi hán , an rěn biàn yì qín ? " fàn yue : " rén ruò wú qí , rú wu wú liáng , qǐ kě zhōng dào ér fèi rén lún ? wú zhǔ wú hóu yǒu yí mò , měi ér xián , kan fèng jí zhōu . ruò liǎng jia gòng jié qín , jìn zhì hǎo , zé cáo zéi bù gǎn zhèng shì dong nán yě . cǐ shì jia guó liǎng biàn , qǐng huáng shú wù yí . dàn wǒ guó tài wú fu rén shèn ài yòu nǚ , bù kěn yuǎn jià , bì qíu huáng shú dào dong wú jiù hun . " xuán dé yue : " cǐ shì wú hóu zhī fǒu ? " fàn yue : " bù xian bǐng wú hóu , rú hé gǎn zào cì lái shuo ! " xuán dé yue : " wú nián yǐ bàn bǎi , bìn fa ban bái ; wú hóu zhī mò , zhèng dāng miào líng : kǒng fei pèi ǒu . " fàn yue : " wú hóu zhī mò ,

报东吴差吕范到来。孔明笑曰：“此乃周瑜之计，必为荆州之故。亮只在屏风后潜听。但有甚说话，主公都应承了。留来人在馆驿中歇，别作商议。”  
玄德教请吕范入。礼毕坐定，茶罢，玄德问曰：“子衡来，必有所谕？”范曰：“范近闻皇叔失偶，有一门好亲，故不避嫌，特来作媒。未知尊意若何？”玄德曰：“中年丧妻，大不幸也。骨肉未寒，安忍便议亲？”范曰：“人若无妻，如屋无梁，岂可中道而废人伦？吾主吴侯有一妹，美而贤，堪奉箕帚。若两家共结秦、晋之好，则曹贼不敢正视东南也。此事家国两便，请皇叔勿疑。但我国太吴夫人甚爱幼女，不肯远嫁，必求皇叔到东吴就婚。”玄德曰：“此事吴侯知否？”范曰：“不先禀吴侯，如何敢造次来说！”

lǚ phạm đáo lai. Khổng minh tiếu viết: "Thủ nãi chu du chi ké, tất vi kinh châu chi cố. Lượng chỉ tại bình phong hậu tiêm thính. Đãn hữu thâm thuyết thoại, chúa công đô ứng thừa liễu. Lưu lai nhân tại quán dịch trung hiết, biệt tác thương nghị." Huyền đức giáo thỉnh lữ phạm nhập. Lê tất tọa định, trà bãi, huyền đức vấn viết: "Tử hành lai, tất hữu sở dụ?" Phạm viết: "Phạm cận văn hoàng thúc thất ngẫu, hữu nhất môn hảo thân, có bất tị hiềm, đặc lai tác môi. Vị tri tôn ý nhược hà?" Huyền đức viết: "Trung niên tang thê, đại bất hạnh dã. Cốt nhục vị hàn, an nhẫn tiện nghị thân?" Phạm viết: "Nhân nhược vô thê, như ốc vô lương, khởi khả trung đạo nhi phé nhân luân? Ngô chủ ngô hầu hữu nhất muội, mĩ nhi hiền, kham phụng ki trưởng. Nhược lưỡng gia cộng kết tần, tần chi hảo, tắc tào tặc bất cảm chánh thị đồng nam dã. Thủ sự gia quốc lưỡng tiện, thỉnh hoàng thúc vật nghi. Đãn ngã quốc thái ngô phu nhân thâm ái âu nữ, bất khắng viễn giá, tất cầu hoàng thúc đáo đồng ngô tựu hôn." Huyền đức viết: "Thủ sự ngô hầu tri phủ?" Phạm viết: "Bất tiên bẩm ngô hầu, như hà cảm tạo thứ lai thuyết!" Huyền đức viết: "Ngô niên dĩ bán bách, tần phát ban bạch; ngô hầu chi muội, chánh đương diệu linh: khủng phi phổi

đến. Khổng Minh cười, nói: - Đây lại là mưu đồ của Chu Du về chuyện Kinh Châu thôi! Tôi ngồi nghe ở sau bình phong. Sứ giả có nói việc gì, chúa công cứ việc nhận lời; và giữ họ nghỉ ngoài ở nhà khách, rồi sau sẽ hay. Huyền Đức cho mời Lã Phạm vào. Chào hỏi xong, trà nước đâu đây. Huyền Đức hỏi: - Tử Hành lại đây chắc có việc gì dạy bảo? Phạm nói: - Tôi nghe Hoàng Thúc thất ngẫu, nay có một nơi xứng đáng lắm, nên mạnh dạn sang đây làm mối, chưa biết ý Hoàng Thúc thế nào? Huyền Đức nói: - Nửa đời góa vợ là sự rất không may, nay nắm mồ cồn chưa xanh cỏ, sao dám vội bàn chuyện lấy vợ khác? Phạm nói: - Người ta có vợ như nhà có kèo, không nên nửa chừng bỏ đạo nhân luân. Chúa công tôi có một cô em gái có nhan sắc, lại hiền hậu, có thể nâng khăn sửa túi ngài được. Nếu hai kết thân Tần Tán với nhau, thì giặc Tào chắc không dám nhìn ngó đến phía đông nam này nữa. Việc này công tư đều nên cả, xin Hoàng Thúc chờ ngợi! Song, Ngô Quốc Thái tôi yêu thương cô gái út lắm, không muốn gả chồng xa, chỉ muốn mời Hoàng Thúc sang Đông Ngô làm lễ thành thân. Huyền Đức hỏi: - Việc này Ngô hầu có biết không? Phạm đáp: - Chưa bẩm với Ngô hầu, tôi đâu có dám đến đây. Huyền Đức nói: - Ta đã nửa đời người, đầu tóc hoa râm, em gái

shen sui nǚ zi , zhì shèng  
nán ér . cháng yán : ruò fei  
tian xià yíng xióng , wú bù  
shì zhì . jin huáng shú míng  
wén sì hǎi , zhèng suǒ wèi  
shú nǚ pèi jun zi , qǐ yǐ nián  
chǐ shàng xià xiang xián hu !  
" xuán dé yue : " gong qiè  
shǎo liù , lái rì huí bào . " shí  
rì shè yàn xiāng dài , liù yú  
guǎn shě .

玄德曰：“吾年已半百，鬓发斑白；吴侯之妹，正当妙龄：恐非配偶。”范曰：“吴侯之妹，身虽女子，志胜男儿。常言：若非天下英雄，吾不事之。今皇叔名闻四海，正所谓淑女配君子，岂以年齿上下相嫌乎！”玄德曰：“公且少留，来日回报。”是日设宴相待，留于馆舍。

6 zhì wǎn , yǔ kǒng míng  
shang yì . kǒng míng yue : "  
lái yì liàng yǐ zhī dào liǎo .  
shì xiān bó yì , de yi dà jí dà  
lì zhì zhào . zhǔ gong biàn  
kě yīng yún . xian jiào sun  
gan hé lǚ fàn huí jiàn wú hóu  
, miàn xǔ yǐ dìng , zé rì biàn  
qù jiù qín . " xuán dé yue : "  
zhou yú dìng jì yù hài liú bēi  
, qǐ kě yǐ shen qing rù wéi xiǎn  
zhì dì ? " kǒng míng dà xiào  
yue : " zhou yú sui néng  
yòng jì , qǐ néng chu zhu gé  
liàng zhì liào hu ! luè yòng  
xiǎo móu , shǐ zhou yú bàn  
chóu bù zhǎn ; wú hóu zhī  
mò , yòu shǔ zhǔ gong ; jīng  
zhou wàn wú yī shī . " xuán  
dé huái yí wèi jué .

至晚，与孔明商议。孔明曰：“来意亮已知道了。适间卜易，得一大吉利之兆。主公便可应允。先教孙乾和吕范回见吴侯，面许已定，择日便去就亲。”玄德曰：“周瑜定计欲害刘备，岂可以身轻入危险之地？”孔明大笑曰：“周瑜虽能用计，岂能出诸葛亮之料乎！略用小谋，使周瑜半筹不展；吴侯之妹，又属主公；荆州万无一失。”玄德怀疑未决。

ngẫu. "Phạm viết: "Ngô hầu chi muội, thân tuy nữ tử, chí thảng nam nhi. Thường ngôn: nhược phi thiên hạ anh hùng, ngô bất sự chi. Kim hoàng thúc danh văn tú hải, chánh sở vị thực nữ phổi quân tử, khởi dĩ niên xỉ thượng hạ tương hiềm hò!" "Huyền đức viết: "Công thả thiều lưu, lai nhật hồi báo." Thị nhật thiết yến tương đai, lưu vu quán xá.

Ngô hầu đang độ son trẻ, cô không xứng đôi phải lứa. - Em Ngô hầu tuy là con gái, nhưng chí khí hơn cả nam nhi. Cô ấy thường nói: "Không phải người anh hùng nhất thiên hạ, ta không thèm lấy". Hoàng Thúc tiếng tăm lừng lẫy cả bốn bề, chính là thực nữ sánh với người quân tử, có ngại gì tuổi nhiều hay ít? Huyền Đức nói: - Vậy ông hãy ở chơi đây, đến mai sẽ xin nói lại. Hôm ấy, Huyền Đức mở tiệc khoản đãi Lã Phạm, rồi lưu lại nhà khách.

Chí văn, dữ khồng minh thương nghị. Khồng minh viết: "Lai ý lượng dĩ tri đáo liễu. Thích gian bốc dịch, đắc nhất đại cát đại lợi chí triệu. Chúa công tiện khả ứng duẫn. Tiên giáo tôn kiền hòa lữ phạm hồi kiến ngô hầu, diện hứa dĩ định, trạch nhật tiện khứ tựu thân." Huyền đức viết: "Chu du định kế dục hại lưu bị, khởi khà dĩ thân khinh nhập nguy hiểm chí địa?" Khồng minh đại tiểu viết: "Chu du tuy năng dụng kế, khởi năng xuất Gia Cát lượng chí liêu hò! Lược dung tiểu mưu, sử chu du bán trú bất triển; ngô hầu chí muội, hựu chúc chúa công; kinh châu vạn vô nhất thát." Huyền đức hoài nghi vị quyết.

Đến tối Huyền Đức bàn với Khồng Minh. Khồng Minh nói: - Ý tú của họ thế nào, tôi đã biết cả rồi. Tôi vừa bói dịch được quẻ đại cát. Chúa công cứ việc nhận lời đi. Mai tôi sai Tôn Càn đi theo Lã Phạm sang thưa chuyện với Ngô Hầu; hứa hẹn xong rồi ta sẽ chọn ngày sang cưới. Huyền Đức nói: - Chu Du lập mưu muốn hại ta, sao ta lại đem mình vào nơi nguy hiểm? Khồng Minh cười, nói: - Chu Du tuy giỏi dùng mưu, nhưng che sao được mắt tôi. Tôi chỉ dùng một mèo nhỏ, khiến Chu Du không thò được ngón gì, mà em gái Ngô hầu lại về tay chúa công, Kinh Châu cũng vững như bàn thạch. Huyền Đức vẫn còn hoài nghi;

- 7 kǒng míng jìng jiào sun gan wǎng jiang nán shuo gé qín shì . sun gan lǐng liǎo yán yǔ , yǔ lǚ fàn tòng dào jiang nán , lái jiàn sun quán . quán yue : "wú yuàn jiang xiǎo mò zhao zhuì xuán dé , bìng wú yì xīn . " sun gan bài xiè , huí jīng zhōu jiàn xuán dé , yán : " wú hóu zhuan hòu zhǔ gong qù jié qín . " xuán dé huái yí bù gǎn wǎng . kǒng míng yue : " wú yǐ dìng xià san tiáo jì cè , fei zì lóng bù kě xíng yě . " suì huàn zhào yún jìn qián , fù ēr yán yue : " rǔ bǎo zhǔ gong rù wú , dang lǐng cǐ san gè jǐn ? . ? zhong yǒu san tiáo miào jì , yi cì ér xíng . " jí jīng san gè jǐn ? , yǔ yún tie ròu shou cáng , kǒng míng xiān shí rén wǎng dong wú nà liào pìn , yi qie wán bèi .
- 孔明竟教孙乾往江南说合亲事。孙乾领了言语，与吕范同到江南，来见孙权。权曰：“吾愿将小妹招赘玄德，并无异心。”孙乾拜谢，回荆州见玄德，言：“吴侯专候主公去结亲。”玄德怀疑不敢往。孔明曰：“吾已定下三条计策，非子龙不可行也。”遂唤赵云近前，附耳言曰：“汝保主公入吴，当领此三个锦囊。囊中有三条妙计，依次而行。”即将三个锦囊，与云贴肉收藏，孔明先使人往东吴纳了聘，一切完备。
- Khổng minh cành giáo tôn kiền vãng giang nam thuyết hợp thân sự. Tôn kiền lĩnh liễu ngôn ngữ, dũ lữ phạm đồng đáo giang nam, lai kiến tôn quyền. Quyền viết: "Ngô nguyện tương tiểu muội chiêu chuể huyền đức, tịnh vô dị tâm." Tôn kiền bái tạ, hồi kinh châu kiến huyền đức, ngôn: "Ngô hầu chuyên hậu chúa công khứ kết thân." Huyền đức hoài nghi bắt cảm vãng. Khổng minh viết: "Ngô dĩ định hạ tam điều kế sách, phi tử long bất khả hành dã." Toại hoán triều vân cận tiền, phụ nhĩ ngôn viết: "Nhữ bảo chúa công nhập ngô, đương lĩnh thủ tam cá cảm nang. Nang trung hữu tam điều diệu kế, y thứ nhi hành." Tức tương tam cá cảm nang, dũ vân thiếp nhục thu tàng, khổng minh tiên sử nhân vãng đồng ngô nạp liễu sính, nhất thiết hoàn bị.
- shí jiàn an shí sì nián dong shí yuè . xuán dé yǔ zhào cháng , sun gan qū kuài chuán shí zhì , suí xíng wǔ bǎi yú rén , lí liǎo jīng zhōu , qián wǎng nán xú jìn fa . jīng zhōu zhì shì , jiē ting kǒng míng cái chǔ . xuán dé xìn zhong yàng yàng bù an . dào nán xú zhōu , chuán yǐ bàng àn , yún yue : " jun shi fēn fù san tiáo miào jì , yi cì ér xíng
- 时建安十四年冬十月。玄德与赵长、孙乾取快船十只，随行五百余人，离了荆州，前往南徐进发。荆州之事，皆听孔明裁处。玄德心中怏怏不安。到南徐州，船已傍岸，云曰：“军师分付三条妙计，依次而
- Thời kiến an thập tú niên đông thập nguyệt. Huyền đức dũ triều trường, tôn kiền thủ khoái thuyền thập chỉ, tùy hành ngũ bách dư nhân, li liễu kinh châu, tiền vãng nam từ tiến phát. Kinh châu chí sự, giai thính khổng minh tài xử. Huyền đức tâm trung ưởng ưởng bất an. Đáo nam từ châu, thuyền dĩ bàng ngạn, vân viết: "Quân sư phân phó tam điều diệu kế, y thứ nhi
- Khổng Minh sai ngay Tôn Càn cứ việc sang Giang Nam nói việc hôn nhân. Tôn Càn vâng mệnh cùng với Lã Phạm sang ra mắt Tôn Quyền. Quyền nói: - Ta muốn gả em gái cho Huyền Đức, chớ không có bụng dạ nào khác. Tôn Càn lạy tạ, về thưa chuyện lại với Huyền Đức nói Ngô hầu chỉ mong chúa công sang làm lễ thành hôn. Huyền đức ngại ngùng không muốn đi. Khổng Minh nói: - Tôi đã định sẵn ba kế, việc này Phi Tử Long đi không xong! Bên gọi Tử Long đến cạnh, ghé tai dặn rằng: - Người bảo vệ chúa công sang Đông Ngô, nên nhận lấy ba cảm nang này, trong có ba kế rất hay, cứ theo thứ tự mà làm. Nói đoạn, đưa ba cảm nang cho Vân giấu kỹ trong người. Đoạn Khổng Minh sai người sang Đông Ngô dâng lễ cưới trước, lễ vật đầy đủ không thiếu thứ gì.
- Tháng mười mùa đông, năm kiến an thứ 14, Huyền Đức cùng với Triệu Vân, Tôn Càn thu xếp chục chiếc thuyền tốc hành, mang theo năm trăm quân sĩ, dời Kinh Châu sang Nam Từ. Mọi việc ở Kinh Châu đều do cho Khổng Minh trông coi. Huyền Đức trong lòng áy náy không yên. Khi thuyền đã đến Nam Từ, Vân tự nhủ: Quân sự trao cho ba kế hay, dặn cứ thứ tự làm theo, nay đã đến đây,

. jin yǐ dào cǐ , dang xian kai  
dǐ yì gè jīn ? lái kàn . " yú shì  
kai ? kàn liǎo jì cè . biàn  
huàn wǔ bāi suí xíng jūn shí  
, yi yi fēn fù rú cǐ rú cǐ ,  
zhòng jun lǐng mìng ér qù ,  
yòu jiào xuán dé xian wǎng  
jiàn qiáo guó lǎo , nǎ qiáo  
guó lǎo nǎi èr qiáo zhī fù , ju  
yú nán xú . xuán dé qian  
yáng dan jiǔ , xian wǎng bài  
jiàn , shuo lǚ fàn wèi méi , qǔ  
fu rén zhì shì . suí xíng wǔ  
bāi jun shì , ju pi hóng wa cǎi  
, rù nán xú mǎi bàn wù jiàn ,  
chuán shuō xuán dé rù zhuī  
dong wú , chéng zhōng rén  
jin zhì qí shì . sun quán zhì  
xuán dé yǐ dào , jiào lǚ fàn  
xiāng dài , qiě jiù guǎn shě  
an xiē .

行。今已到此，当先开第一个锦囊来看。”于是开囊看了计策。便唤五百随行军士，一一吩咐如此如此，众军领命而去，又教玄德先往见乔国老，那乔国老乃二乔之父，居于南徐。玄德牵羊担酒，先往拜见，说吕范为媒、娶夫人之事。随行五百军士，俱披红挂彩，入南徐买东西，传说玄德入赘东吴，城中人尽知其事。孙权知玄德已到，教吕范相待，且就馆舍安歇。

9 què shuo qiáo guó lǎo jì jiàn  
xuán dé , biàn rù jiàn wú guó  
tài hè xǐ . guó tài yue : " yǒu  
hé xǐ shì ? " qiáo guó lǎo yue  
: " lìng ài yǐ xǔ liú xuán dé  
wèi fu rén , jin xuán dé yǐ  
dào , hé gù xiāng mán ? "  
guó tài jīng yue : " lǎo shen  
bù zhì cǐ shì ! " biàn shǐ rén  
qǐng wú hóu wèn xu shí , yi  
miàn xian shǐ rén yú chéng  
zhong tàn ting . rén jie huí  
bào : " guǒ yǒu cǐ shì . nǚ xù  
yǐ zài guǎn yì an xiē , wǔ bāi  
suí xíng jūn shí dou zài  
chéng zhōng mǎi zhu yáng

hành. Kim dĩ đáo thử, đương tiên khai đệ nhất cá cầm nang lai khán." Vu thị khai nang khán liễu kế sách. Tiện hoán ngũ bách tùy hành quân sĩ, nhất nhát phân phó như thủ như thử, chúng quân lính mệnh nhí khú, hựu giáo huyền đức tiên vãng kiến kiều quốc lão, na kiều quốc lão nǎi nhị kiều chi phụ, cư vu nam từ. Huyền đức khiên dương đam tửu, tiên vãng bái kiến, thuyết lữ phạm vi môi, thú phu nhân chi sự. Tùy hành ngũ bách quân sĩ, câu phi hồng quái thải, nhập nam từ mãi biện vật kiện, truyền thuyết huyền đức nhập chuế đồng ngô, thành trung nhân tần tri kỉ sự. Tôn quyền tri huyền đức dĩ đáo, giáo lữ phạm tương đai, thả tựu quán xá an hiết.

phải mở túi thứ nhất ra xem mới được! Vân bèn mở túi thứ nhất ra xem. Xem xong, Vân gọi năm trăm quân sĩ, dặn bảo các việc. Lại nói với Huyền Đức vào ra mắt kiều quốc lão trước. Cụ này nguyên là cha hai nàng Kiều, nhà ở Nam Từ. Huyền Đức mang dê và rượu vào bái kiến quốc lão, thuật lại việc Lã Phạm sang làm mối Tôn phu quân. Năm trăm quân sĩ, người áo thắm, kè quần điề, tấp nập ra phố mua bán đồ vật, nói toang lên rằng Huyền Đức vào làm rể Đông Ngô. Mọi người trong thành đều biết chuyện cả. Tôn Quyền thấy Huyền Đức đến, sai Lã Phạm ra đón tiếp, mời đến nhà khách nghỉ ngoi.

却说乔国老既见玄德，便入见吴国太贺喜。国太曰：“有何喜事？”乔国老曰：“令爱已许刘玄德为夫人，今玄德已到，何故相瞒？”国太惊曰：“老身不知此事！”便使人请吴侯问虚实，一面先使人于城中探听。人皆回报：“果有此事。女婿已在馆驿安歇，五百随行军士

Khước thuyết kiều quốc lão kí kiến huyền đức, tiện nhập kiến ngô quốc thái hạ hỉ. Quốc thái viết: "Hữu hà hỉ sự?" Kiều quốc lão viết: "Lệnh ái dĩ hứa lưu huyền đức vi phu nhân, kim huyền đức dĩ đáo, hà có tương man?" Quốc thái kinh viết: "Lão thân bất tri thử sự!" Tiện sứ nhân thỉnh ngô hầu vấn hư thật, nhất diện tiên sứ nhân vu thành trung thám thính. Nhân giai hồi báo: "Quả hữu thử sự. Nữ tể dĩ tại quán dịch an hiết, ngũ bách tùy hành quân sĩ đô tại thành trung mãi trú dương quả phẩm,

Đây nói Kiều quốc lão gặp Huyền Đức xong, vào ngay trong cung chúc mừng bà Ngô quốc thái. Quốc thái hỏi: - Có việc gì mà mừng? Kiều quốc lão đáp: - Cô em đã gả cho Huyền đức làm phu nhân, nay chàng rể đã sang đây rồi, sao còn giấu tôi? Quốc Thái ngạc nhiên nói: - Quả thật tôi không biết gì hết! Lập tức Quốc thái một mặt cho gọi Ngô hầu vào hỏi xem hư thực ra sao, một mặt cho người ra phố xá nghe ngóng tình hình. Mọi người về đều nói rằng: - Quả có việc áy thực! Chàng rể mới đã nghỉ ở nhà

guǒ pǐn , zhǔn bēi chéng qīn . zuò méi de nǚ jiā shì lǚ fàn , nán jiā shì sun gan , ju zài guǎn yì zhōng xiāng dài . " guó tài chí liǎo yí jīng . shǎo qǐng , sun quán rù hòu táng jiàn mǔ qīn . guó tài chuí xiong dà ku . quán yue : " mǔ qīn hé gù fán nǎo ? " guó tài yue : " nǐ zhí rú cǐ jiāng wǒ kàn chéng de rú wú wù ! wǒ jiě jiě lín wéi zhì shí , fēn fù nǐ shèn me huà lái ! " sun quán shí jīng yue : " mǔ qīn yǒu huà míng shuo , hé kǔ rú cǐ ? " guó tài yue : " nán dà xu hun , nǚ dà xu jià , gǔ jìn cháng lǐ . wǒ wèi nǐ mǔ qīn , shì dang bǐng mìng yú wǒ . nǐ zhao liú xuán dé wéi xù , rú hé mán wǒ ? nǚ ér xu shì wǒ de ! " quán chí liǎo yí jīng , wèn yue : " nǎ lǐ de zhè huà lái ? " guó tài yue : " ruò yào bù zhì , chú fei mò wèi . mǎn chéng bǎi xìng , nǎ yì gè bù zhì ? nǐ dào mán wǒ ! " qiáo guó lão yue : " lǎo fu yǐ zhì duo rì liǎo , jin tè lái hè xǐ . " quán yue : " fei yě . cǐ shi zhou yú zhì jí , yin yào qū jīng zhōu , gù jiāng cǐ wèi míng , zhuàn liú bēi lái ju qíu zài cǐ , yào ta bǎ jīng zhōu lái huàn ; ruò qí bù cóng , xian zhǎn liú bēi . cǐ shì jì cè , fei shí yì yě . " guó tài dà nù , mà zhōu yú yue : " rǔ zuò liù jùn ba shí yí zhōu dà dou du , zhí rèn wú tiáo jì cè qù qù

都在城中买猪羊果品，准备成亲。做媒的女家是吕范，男家是孙乾，俱在馆驿中相待。”国太吃了一惊。少顷，孙权入后堂见母亲。国太捶胸大哭。权曰：“母亲何故烦恼？”国太曰：“你直如此将我看承得如无物！我姐姐临危之时，分付你甚么话来！”孙权失惊曰：“母亲有话明说，何苦如此？”国太曰：“男大须婚，女大须嫁，古今常理。我为你母亲，事当禀命于我。你招刘玄德为婿，如何瞒我？女儿须是我的！”权吃了一惊，问曰：“那里得这话来？”国太曰：“若要不知，除非莫为。满城百姓，那一个不知？你倒瞒我！”乔国老曰：“老夫已知多日了，今特来贺喜。”权曰：“非也。此是周瑜之计，因要取荆州，故将此为名，赚刘备来拘囚在此，要他把荆州来换；

chuẩn bị thành thân. Tố môi đích nữ gia thị lữ phạm, nam gia thị tôn kiền, câu tại quán dịch trung tương dãi." Quốc thái cật liễu nhất kinh. Thiều khoảnh, tôn quyền nhập hậu đường kiến mẫu thân. Quốc thái chửi hung đại khóc. Quyền viết: "Mẫu thân hà có phiền não?" Quốc thái viết: "Nhĩ trực như thử tương ngã khán thừa đắc như vô vật! Ngã tì tì lâm nguy chi thời, phân phó nhĩ thậm yêu thoại lai!" Tôn quyền thất kinh viết: "Mẫu thân hữu thoại minh thuyết, hà khổ như thử?" Quốc thái viết: "Nam đại tu hôn, nữ đại tu giá, cổ kim thường lí. Ngã vi nhĩ mẫu thân, sự đương bẩm mệnh vu ngã. Nhĩ chiêu lưu huyền đức vi tế, như hà man ngã? Nữ nhi tu thị ngã đích!" Quyền cật liễu nhất kinh, vẫn viết: "Na lí đắc giá thoại lai?" Quốc thái viết: "Nhược yếu bất tri, trừ phi mạc vi. Mẫn thành bách tính, na nhất cá bất tri? Nhĩ đảo man ngã!" Kiều quốc lão viết: "Lão phu dĩ tri đa nhật liễu, kim đặc lai hạ hỉ." Quyền viết: "Phi dã. Thủ thị chu du chi kế, nhân yếu thủ kinh châu, cố tương thủ vi danh, trám lưu bị lai câu tù tại thử, yếu tha bả kinh châu lai hoán; nhược kì bất tòng, tiên trăm lưu bị. Thủ thị kế sách, phi thật ý dã." Quốc thái đại nộ, mạ chu du viết: "Nhữ tố lục quận bát thập nhất châu đại đô đốc,

khách, năm trăm quân sĩ đi theo đang tiêu tút mua sắm dê lợn, hoa quả để sửa lễ kết hôn. Bên nhà gái thì Lã Phạm, bên nhà trai thì Tôn Càn, hai người làm mối, hiện đã ở cả nhà khách tiếp đãi nhau. Quốc Thái giật mình. Một lát, Tôn Quyền vào, Quốc Thái cứ đầm bụng khóc àm lên. Quyền hỏi: - Sao mẫu thân phiền não thế? Quốc Thái nói: - Mày thật không coi tao ra gì nữa rồi! Khi chị ta lâm chung, dặn lại mày những câu gì? Quyền thất kinh hỏi: - Mẫu thân có điều gì cứ cho con biết, sao lại khổ sở như vậy? Quốc Thái nói: - Trai khôn dựng vợ, gái lớn gả chồng, vẫn là lẽ thường xưa nay. Tao là mẹ mày, có việc gì cũng phải nói với tao trước mới phải chớ! Nay mày đem em gả cho Lưu Huyền Đức, sao mày lại giấu tao? Con gái phải quyền ở tao chớ! Quyền giật mình hỏi: - Mẫu thân nghe chuyện ấy ở đâu vậy? Quốc Thái nói: - Trừ phi không làm thì không biết thôi! Nay trăm họ trong thành, ai ai cũng biết cả, mày lại còn giấu diếm gi? Kiều Quốc lão nói: - Lão biết việc này đã mấy hôm nay rồi, nay vào mừng đây! Quyền nói: - Không phải đâu! Đó là kế của Chu Du, vì muốn lấy Kinh Châu, cho nên mượn tiếng như thế, cốt lừa Lưu Bị đến đây, bắt giam lại, đổi lấy Kinh Châu; nếu không nghe thì giết đi. Đó là mưu kế chớ không phải sự thật! Quốc Thái nổi giận, mắng Chu Du

jīng zhōu , què jiāng wǒ nǚ  
ér wèi míng , shǐ měi rén jí !  
sha liǎo liú bēi , wǒ nǚ biàn  
shì wàng mén guǎ , míng rì  
zài zěn de shuo qīn ? xu wù  
liǎo wǒ nǚ ér yi shí ! nǐ men  
hǎo zuò zuò ! " qiáo guó lǎo  
yue : " ruò yòng cǐ jì , biàn de  
jīng zhōu , yě bēi tian xià rén  
chǐ xiào . cǐ shì rú hé xíng de ! " shuo de sun quán mò rán  
wú yǔ .

若其不从，先斩刘备。  
此是计策，非实意也。  
”国太大怒，骂周瑜曰：  
：“汝做六郡八十一州  
大都督，直恁无条计策  
去取荆州，却将我女儿  
为名，使美人计！杀了  
刘备，我女便是望门寡  
，明日再怎的说亲？须  
误了我女儿一世！你们  
好做作！”乔国老曰：  
“若用此计，便得荊州  
，也被天下人耻笑。此事  
如何行得！”说得孙  
权默然无语。

10 guó tài bù zhù kǒu de mà  
zhou yú . qiáo guó lǎo quàn  
yue : " shì yǐ rú cǐ , liú huáng  
shú nǎi hàn shì zong qin , bù  
rú zhen gè zhao ta wèi xù ,  
miǎn de chu chǒu . " quán  
yue : " nián jì kǒng bù xiāng  
dāng . " guó lǎo yue : " liú  
huáng shú nǎi dang shì háo  
jié , ruò zhao de zhè gè nǚ  
xù , yě bù rǔ liǎo lìng mèi . "  
guó tài yue : " wǒ bù céng  
rèn de liú huáng shú . míng  
rì yue zài gan lù sì xiāng jiàn  
: rú bù zhong wǒ yì , rèn  
cóng nǐ men xíng shì ; ruò  
zhong wǒ de yì , wǒ zì bǎ nǚ  
ér jià ta ! " sun quán nǎi dà  
xiào zhí rén , jiàn mǔ qín rú

trực nhãm vô điều kế sách khứ  
thủ kinh châu, khước tương  
ngã nữ nhi vi danh, sử mĩ nhân  
kế! Sát liễu lưu bì, ngã nữ tiện  
thị vong môn quả, minh nhật tái  
châm đích thuyết thân? Tu ngô  
liễu ngã nữ nhi nhất thế! Nhĩ  
môn hảo tổ tác!" Kiều quốc lão  
viết: "Nhược dụng thủ kế, tiện  
đắc kinh châu, dã bị thiên hạ  
nhân sỉ tiếu. Thủ sự như hà  
hành đắc!" Thuyết đắc tôn  
quyền mặc nhiên vô ngữ.

rằng: - Người làm đại đô đốc sáu  
quận, tám mươi mốt châu, không  
nghĩ được một mưu gì để lấy  
Kinh Châu mà phải mượn tiếng  
con gái bà, dùng kế mỹ nhân?  
Lưu Bị bị giết, con bà chưa  
chồng, mà té ra mang tiếng góa  
bụa, còn ai lấy nữa, có phải lỡ cả  
một đời con gái bà không? Thế  
cũng đòi lập mưu với lập mạo!  
Kiều quốc lão nói: - Nếu dùng kế  
ấy, dù có lấy lại được Kinh Châu,  
cũng bị thiên hạ chê cười! Tôn  
Quyền ngồi im thin thít.

国太不住口的骂周瑜。  
乔国老劝曰：“事已如  
此，刘皇叔乃汉室宗亲  
，不如真个招他为婿，  
免得出丑。”权曰：“  
年纪恐不相当。”国老  
曰：“刘皇叔乃当世豪  
杰，若招得这个女婿，  
也不辱了令妹。”国太  
曰：“我不曾认得刘皇  
叔。明日约在甘露寺相  
见：如不中我意，任从  
你们行事；若中我的意  
，我自把女儿嫁他！”

Quốc Thái bắt trụ khẩu đích mạ  
chu du. Kiều quốc lão khuyên  
viết: "Sự dĩ như thử, lưu hoàng  
thúc nãi hán thất tông thân, bắt  
như chân cá chiêu tha vi tế,  
miễn đắc xuất sửu." Quyền viết:  
"Niên kỉ khủng bắt tương  
đương." Quốc lão viết: "Lưu  
hoàng thúc nãi đương thê hào  
kiệt, nhược chiêu đắc giá cá nữ  
tế, dã bắt nhục liễu lệnh muội."  
Quốc thái viết: "Ngã bắt tàng  
nhận đắc lưu hoàng thúc. Minh  
nhật ước tại cam lộ tự tương  
kiến: như bắt trung ngã ý, nhâm  
tòng nhĩ môn hành sự; nhược  
trung ngã đích ý, ngã tự bả nữ  
nhí giá tha!" Tôn quyền nãi đại  
hiếu chi nhân, kiến mẫu thân

Quốc Thái thì cứ chửi mắng Chu  
Du không ngớt miệng, Kiều quốc  
lão can rằng: - Việc đã lỡ ra thế  
này rồi, nhưng xét Lưu Huyền  
Đức cũng là tôn thân nhà Hán,  
chi bằng gả đi, kéo mang tiếng  
xấu. Quyền nói: - E không vừa  
đôi phải lứa. Kiều quốc lão nói: -  
Lưu Hoàng Thúc là hào kiệt thời  
nay; nếu kén được người iết ấy  
cũng xứng đáng, không nhục gì  
cô em đâu! Quốc Thái nói: - Ta  
chưa biết mặt Lưu Hoàng Thúc ra  
sao, ngày mai mời đến chùa Cam  
Lộ cho ta xem mặt. Nếu không  
vừa ý ta thì gả quách con ta cho  
Hoàng Thúc cũng được. Tôn  
Quyền vốn là người chí hiếu, thấy  
mẹ nói thế, liền vâng lời, trở ra

cǐ yán yǔ , suí jí yìng chéng ,  
chu wài huàn lǚ fàn , fēn fù  
lái rì gan lù sì fang zhàng  
shè yàn , guó tài yào jiàn liú  
bèi . lǚ fàn yue : " hé bù líng  
jiā huá bù lǐng san bǎi dao fū  
shǒu , fú yú liǎng láng ; ruò  
guó tài bù xǐ shí , yì sheng  
hào jǔ , liǎng bian qí chu ,  
jiāng ta ná xià . " quán suì  
huàn jiā huá , fēn fù yù xian  
zhǔn bèi , zhì kàn guó tài jǔ  
dòng . què shuo qiáo guó lǎo  
cí wú guó tài gui , shǐ rén qù  
bào xuán dé , yán : " lái rì wú  
hóu , guó tài qín zì yào jiàn ,  
hǎo shēng zài yì ! " xuán dé  
yǔ sun gan , zhào yún shàng  
yì . yún yue : " lái rì cǐ huì ,  
duo xiong shǎo jí , yún zì yǐn  
wǔ bǎi jun bǎo hù . " cì rì ,  
wú guó tài , qiáo guó lǎo  
xian zài gan lù sì fang zhàng  
lǐ zuò dìng . sun quán yǐn yí  
ban móu shì , suí hòu dou  
dào , què jiào lǚ fàn lái guǎn  
yì zhōng qǐng xuán dé . xuán  
dé néi pí xì kǎi , wài chuan  
mián páo , cóng rén bēi jiàn  
jīn suí , shàng mǎ tóu gan lù  
sì lái . zhào yún quán  
zhuāng guàn dài , yǐn wǔ bǎi  
jun suí xíng . lái dào sì qián  
xià mǎ , xian jiàn sun quán .  
quán guan xuán dé yí biǎo  
fei fán , xin zhong yǒu wèi jù  
zhi yì . èr rén xù lǐ bì , suí rù  
fang zhàng jiàn guó tài . guó  
tài jiàn liǎo xuán dé , dà xǐ ,  
wèi qiáo guó lǎo yue : " zhen

孙权乃大孝之人，见母亲如此言语，随即应承，出外唤吕范，分付来日甘露寺方丈设宴，国太要见刘备。吕范曰：“何不令贾华部领三百刀斧手，伏于两廊；若国太不喜时，一声号举，两边齐出，将他拿下。”权遂唤贾华，分付预先准备，只看国太举动。却说乔国老辞吴国太归，使人去报玄德，言：“来日吴侯、国太亲自要见，好生在意！”玄德与孙乾、赵云商议。云曰：“来日此会，多凶少吉，云自引五百军保护。”次日，吴国太、乔国老先在甘露寺方丈里坐定。孙权引一班谋士，随后都到，却教吕范来馆驿中请玄德。玄德内披细铠，外穿棉袍，从人背剑紧随，上马投甘露寺来。赵云全装惯带，引五百军随行。来到寺前下马，先见孙权。权观玄德仪表非凡，心中有畏惧之

như thủ ngôn ngữ, tùy túc ứng thừa, xuất ngoại hoán lữ phạm, phân phó lai nhật cam lộ tự phương trượng thiết yến, quốc thái yêu kiến lưu bị. Lữ phạm viết: "Hà bất lệnh cỗ hoa bộ lĩnh tam bách đao phủ thủ, phục vu lưỡng lang; nhược quốc thái bắt hỉ thời, nhất thanh hào cử, lưỡng biên tề xuất, tương tha nã hạ." Quyền toại hoán cỗ hoa, phân phó dự tiên chuẩn bị, chỉ khán quốc thái cử động. Khước thuyết kiều quốc lão từ ngô quốc thái quy, sử nhân khứ báo huyền đức, ngôn: "Lai nhật ngô hầu, quốc thái thân tự yêu kiến, hảo sinh tại y!" Huyền đức dũ tôn kiên, triêu vân thương nghi. Vân viết: "Lai nhật thử hội, đa hung thiểu cát, vân tự dẫn ngũ bách quân bảo hộ." Thứ nhật, ngô quốc thái, kiều quốc lão tiên tại cam lộ tự phương trượng lí tọa định. Tôn quyền dẫn nhất ban mưu sĩ, tùy hậu đô đáo, khước giáo lữ phạm lai quán dịch trung thỉnh huyền đức. Huyền đức nội phi tế khải, ngoại xuyên miên bào, tòng nhân bối kiêm khẩn túy, thượng mã đầu cam lộ tự lai. Triệu vân toàn trang quán đáy, dẫn ngũ bách quân tùy hành. Lai đáo tự tiền hạ mã, tiền kiến tôn quyền. Quyền quan huyền đức nghi biểu phi phàm, tâm trung hữu úy cụ chi ý. Nhị nhân tự lẽ tất, toại nhập phương trượng kiến quốc thái. Quốc thái kiến liễu gọi Lã Phạm bảo: - Ngày mai mở một tiệc yến ở nhà phuong truong chùa Cam Lộ, để Quốc Thái xem mặt Lưu Bị. Lã Phạm nói: - Sao không sai Giả Hoa phục săn ba trăm quân đao phủ ở hai bên hành lang. Hễ thấy Quốc Thái có ý không bằng lòng, thì nỗi một tiếng hiệu cho quân phục đồ ra mà trói Lưu Bị lại. Quyền y lời, bảo Giả Hoa sắp sẵn mọi việc đâu đấy, chỉ chờ xem ý Quốc Thái ra sao thôi. Lại nói, Kiều quốc thái từ biệt Quốc Thái trở về, sai người báo tin cho Huyền Đức: - Ngày mai, Ngô hầu và Quốc thái thân đến gặp mặt, vậy phải để ý cẩn thận! Huyền Đức bàn với Tôn Càn và Triệu Vân. Vân nói: - Buổi hội ngày mai, dũ nhiều lành ít. Tôi xin dẫn năm trăm quân đi bảo vệ. Hôm sau, Ngô Quốc thái và Kiều Quốc lão đến trước chùa Cam Lộ, vào nhà phương trượng ngồi chơi. Tôn Quyền dẫn một ban mưu sĩ cùng đến, sau Lã Phạm ra nhà khách mời Huyền Đức. Huyền Đức mặc áo giáp nhỏ ở trong, ngoài khoác cẩm bào. Các túy túng đeo kiếm đi theo, lên ngựa thẳng tới chùa Cam Lộ. Triệu Vân mặc giáp, nai nịt gọn ghẽ, dẫn năm trăm quân bảo vệ. Huyền Đức đến cửa chùa xuống ngựa, vào ra mắt Tôn Quyền trước. Quyền thấy Huyền Đức diện mạo phi thường, đã có ý hoảng sợ. Hai bên chào hỏi nhau rồi, vào nhà phương trượng ra mắt Quốc Thái. Quốc Thái thấy

wú xù yě ! " guó lǎo yue : " xuán dé yǒu lóng fèng zhī zi , tian rì zhī biǎo ; gèng jiān rén dé bù yú tian xià : guó tài de cǐ jia xù , zhen kě qìng yě ! " xuán dé bài xiè , gòng yàn yú fang zhàng zhī zhōng . shǎo kè , zì lóng dài jiàn ér rù , lì yú xuán dé zhī cè . guó tài wèn yue : " cǐ shì hé rén ? " xuán dé dá yue : " cháng shan zhào zì lóng yě . " guó tài yue : " mò fei dang yáng cháng bǎn bào a dòu zhě hu ? " xuán dé yue : " rán . " guó tài yue : " zhen jiāng jun yě ! " suí cì yǐ jiǔ . zhào yún wèi xuán dé yue : " què cái mǒu yú láng xià xún shì , jiàn fáng nèi yǒu dao fǔ shǒu mái fú , bì wú hǎo yì . kě gào zhì guó tài . " xuán dé nǎi guì yú guó tài xí qián , qì ér gào yue : " ruò sha liú bēi , jiù cǐ qīng zhu . " guó tài yue : " hé chu cǐ yán ? " xuán dé yue : " láng xià àn fú dao fǔ shǒu , fei sha bēi ér hé ? " guó tài dà nù , zé mà sun quán : " jin rì xuán dé jì wèi wǒ xù , jí wǒ zhī ér nǚ yě . hé gù fú dao fǔ shǒu yú láng xià ! " quán tui bù zhī , huàn lǚ fàn wèn zhī ; fàn tui jiǎ huá ; guó tài huàn jiǎ huá zé mà , huá mò rán wú yán . guó tài hè lìng zhǎn zhī . xuán dé gào yue : " ruò zhǎn dà jiāng , yú qín bù lì , bēi nán jiǔ ju xi xià yǐ . " qiáo guó lǎo yě xiāng quàn . guó

意。二人叙礼毕，遂入方丈见国太。国太见了玄德，大喜，谓乔国老曰：“真吾婿也！”国老曰：“玄德有龙凤之姿，天日之表；更兼仁德布于天下：国太得此佳婿，真可庆也！”玄德拜谢，共宴于方丈之中。少刻，子龙带剑而入，立于玄德之侧。国太问曰：“此是何人？”玄德答曰：“常山赵子龙也。”国太曰：“莫非当阳长坂抱阿斗者乎？”玄德曰：“然。”国太曰：“真将军也！”遂赐以酒。赵云谓玄德曰：“却才某于廊下巡视，见房内有刀斧手埋伏，必无好意。可告知国太。”玄德乃跪于国太席前，泣而告曰：“若杀刘备，就此请诛。”国太曰：“何出此言？”玄德曰：“廊下暗伏刀斧手，非杀备而何？”国太大怒，责骂孙权：“今日玄德既为我婿，即我之儿女也

huyền đức, đại hỉ, vị kiều quốc lão viết: "Chân ngô té dãi!" Quốc lão viết: "Huyền đức hữu long phượng chi tự, thiên nhật chi biếu; canh kiêm nhân đức bố vu thiên hạ: quốc thái đắc thử giai tế, chân khả khánh dãi!" "Huyền đức bái tạ, cộng yến vu phương trường chi trung. Thiếu khắc, tử long đái kiêm nhi nhập, lập vu huyền đức chi trắc. Quốc thái vấn viết: "Thử thị hà nhân?" Huyền đức đáp viết: "Thường sơn triệu tử long dã." Quốc thái viết: "Mạc phi đương dương trường phản bao a đầu già hò?" Huyền đức viết: "Nhiên." Quốc thái viết: "Chân tướng quân dãi!" Toại tú dĩ tửu. Triệu vân vị huyền đức viết: "Khuốc tài mỗ vu lang hạ tuần thị, kiến phòng nội hữu đao phủ thủ mai phục, tất vô hảo ý. Khả cáo tri quốc thái." Huyền đức nãi quy vu quốc thái tịch tiền, khắp nhi cáo viết: "Nhược sát lưu bì, tựu thử thỉnh tru." Quốc thái viết: "Hà xuất thử ngôn?" Huyền đức viết: "Lang hạ ám phục đao phủ thủ, phi sát bị nhi hà?" Quốc thái đại nộ, trách mạ tôn quyền: "Kim nhật huyền đức kí vi ngã té, tức ngã chi nhi nữ dã. Hà cố phục đao phủ thủ vu lang hạ!" Quyền thôi bất tri, hoán lữ phạm vấn chí; phạm thôi cổ hoa; quốc thái hoán cổ hoa trách mạ, hoa mặc nhiên vô ngôn. Quốc thái hát lệnh trảm chí. Huyền đức cáo viết:

Huyền Đức mừng lăm, nói với Kiều Quốc Lão: - Người này thật đáng nể ta lăm! Quốc Lão nói: - Huyền Đức có dáng như rồng như phượng, uy nghi đường bệ. Vả lại, nhân nghĩa dội khắp thiên hạ. Quốc Thái được rẽ hiền như thế, thật đáng chúc mừng! Huyền Đức lạy tạ, cùng ăn yến ở trong nhà phương trường. Một lát, Tử Long đeo gươm đi vào, đứng bên cạnh Huyền Đức, Quốc Thái hỏi người nào? Huyền Đức bẩm: - Đó là Triệu Vân ở Thường Sơn. Quốc Thái nói: - Có phải tướng cứu được A Đầu ở trận Dương Dương Trường Bản đó không? Huyền Đức nói: - Bẩm chính phải! Quốc Thái khen: - Thế mới thực là tướng quân! Nói rồi ban cho Triệu Vân một cốc rượu. Vân bảo Huyền Đức rằng: - Tôi vừa đi xem xét ngoài hành lang, tất nhiên có chuyện chẳng lành; chúa công nên kêu với Quốc Thái. Huyền Đức liền đến quỳ trước mặt Quốc Thái, khóc mà nói rằng: - Quốc Thái nhược báng muốn giết Lưu Bị, thì Bị xin ra đây để chịu chết! Quốc Thái hỏi: - Sao lại nói thế? Huyền Đức thưa: - Quân đao phủ mai phục hai bên hành lang, không có ý giết Bị thì để làm gì? Quốc Thái nổi giận mắng Tôn Quyền rằng: - Nay Huyền Đức đã là rể ta, thì cũng như con ta, sao dám phục quân để mưu hại? Quyền chối không biết, gọi Lã Phạm ra hỏi. Phạm lại đồ cho Giả Hoa. Hoa nín lặng.

tài fang chì tuì jiǎ huá . dao  
fù shǒu jie bào tóu shǔ cuàn  
ér qù .

。何故伏刀斧手于廊下！”权推不知，唤吕范问之；范推贾华；国太唤贾华责骂，华默然无言。国太喝令斩之。玄德告曰：“若斩大将，于亲不利，备难久居膝下矣。”乔国老也相劝。国太方叱退贾华。刀斧手皆抱头鼠窜而去。

11 xuán dé gēng yī chu diàn  
qián , jiàn tíng xià yǒu yì shí  
kuài . xuán dé bá cóng zhě  
suǒ pèi zhi jiàn , yǎng tian  
zhù yue : " ruò liú bèi néng  
gou huí jīng zhōu , chéng  
wáng bà zhì yè , yi jiàn huí  
shí wèi liǎng duàn . rú sǐ yú  
cǐ dì , jiàn ? shí bù kai . " yán  
qì , shǒu qǐ jiàn luò , huǒ  
guāng bèng jiàn , kǎn shí  
wèi liǎng duàn . sun quán zài  
hòu miàn kàn jian , wèn yue  
: " xuán dé gong rú hé hèn cǐ  
shí ? " xuán dé yue : " bèi  
nián jìn wǔ xún , bù néng wèi  
guó jia jiǎo chū zéi dǎng , xīn  
cháng zì hèn . jìn méng guó  
tài zhao wèi nǚ xù , cǐ píng  
sheng zhì jì yù yě . qià cái  
wèn tian mǎi guà , rú pò cáo  
xìng hàn , kǎn duàn cǐ shí .  
jìn guō rán rú cǐ . " quán àn  
si : " liú bèi mò fei yòng cǐ  
yán mán wǒ ? " yì chè jiàn

"Nhược trâm đại tướng, vu thân bất lợi, bị nan cứu cư tất hạ hĩ." Kiều quốc lão dã tương khuyến. Quốc thái phương sát thối cổ hoa. Đao phủ thủ giai bão đầu thử thoán nhi khú.

Quốc Thái sai tả hữu lôi ra chém. Huyền Đức can rằng: - Trong việc vui mừng không nên chém đại tướng. Nếu chém đại tướng thì việc kết thân sẽ bất lợi, Bị này khó lòng ở đây lâu để hầu hạ Quốc Thái. Kiều Quốc Lão cũng khuyên can. Quốc Thái mới mắng đuổi Giả Hoa ra. Quân đao phủ, tên nào tên nấy ôm đầu lùi thui chạy cả.

玄德更衣出殿前，见庭下有一石块。玄德拔从者所佩之剑，仰天祝曰：“若刘备能勾回荆州，成王霸之业，一剑挥石为两段。如死于此地，剑剁石不开。”言讫，手起剑落，火光迸溅，砍石为两段。孙权在后面看见，问曰：“玄德公如何恨此石？”玄德曰：“备年近五旬，不能为国家剿除贼党，心常自恨。今蒙国太招为女婿，此平生之际遇也。恰才问天买卦，如破曹兴汉，砍断此石。今果然如此。”权暗思：“刘備莫非用此言瞞

Huyền đức canh y xuất điện tiền, kiến đình hạ hữu nhất thạch khôi. Huyền đức bạt tòng giả sở bội chi kiém, ngưỡng thiên chúc viết: "Nhược lưu bị năng câu hồi kinh châu, thành vương bá chi nghiệp, nhất kiém huy thạch vi luồng đoạn. Như tử vu thử địa, kiém đoá thạch bắt khai." Ngôn cật, thử khởi kiém lạc, hỏa quang bính tiên, khâm thạch vi luồng đoạn. Tôn quyền tại hậu điện khán kiém, vấn viết: "Huyền đức công như hà hận thử thạch?" Huyền đức viết: "Bị niên cận ngũ tuần, bắt năng vi quốc gia tiêu trừ tặc đảng, tâm thường tự hận. Kim mông quốc thái chiêu vi nữ tê, thử bình sinh chi tế ngô dã. Kháp tài vấn thiên mãi quái, như phá tào hung hán, khâm đoạn thử thạch. Kim quả nhiên như thử." Quyền ám tư: "Lưu bị mạc phi dụng thử ngôn man

Huyền Đức trở ra ngoài thay áo. Đến trước sân chùa, Huyền Đức thấy có một hòn đá to, liền thanh gươm của tên lính hầu, ngẩng mặt lên trời khấn rằng: - Tôi là Lưu Bị, nếu trở về được Kinh Châu, lập nổi nghiệp vương bá, thì xin chém hòn đá này một nhát vỡ ra làm đôi. Nhược bằng số tôi chết ở đây, thì đá không vỡ. Huyền Đức khấn đoạn, cầm thanh gươm chém xuống, nảy toé lửa, hòn đá vỡ ra làm hai mảnh. Tôn Quyền ở mé sau trông thấy bèn hỏi rằng: - Huyền Đức giận gì hòn đá thế? Huyền Đức nói: - Tôi đã ngót năm chục tuổi đâu, không trừ được giặc giã cho nước, trong lòng buồn bực lắm. Nay nhờ Quốc Thái thương yêu cho làm rể, thật là một việc kỳ ngộ. Tôi lấy làm thỏa chí bình sinh. Vừa rồi tôi khấn trời bói một quẻ, nếu phá được Tào, hung được Hán, thì chém vỡ hòn đá. May sao, quả

wèi xuán dé yue : " wú yì  
wèn tian mǎi guà . ruò pò de  
cáo zéi , yì duàn cǐ shí . "  
què àn àn zhù gào yue : "  
ruò zài qǔ de jīng zhōu , xīng  
wàng dong wú , kǎn shí wèi  
liǎng bàn ! " shǒu qǐ jiàn luò ,  
jù shí yì kai . zhì jīn yǒu shí  
zì wén " hèn shí " cháng cún .  
hòu rén guān cǐ shèng jí ,  
zuò shí zàn yue : " bǎo jiàn  
luò shí shan shí duàn , jīn  
huán xiāng chǔ huǒ guāng  
shēng , liǎng cháo wàng qì  
jie tian shù . cóng cǐ gān kūn  
dǐng zú chéng . " èr rén qì  
jiàn , xiāng xié rù xí . yòu yǐn  
shù xún , sun gān mù shì  
xuán dé , xuán dé cí yue : "  
bèi bù shèng jiǔ lì , gào tuì . "  
sun quán sòng chu sì qián ,  
èr rén bìng lì , guān jiāng  
shan zhī jǐng . xuán dé yue :  
" cǐ nǎi tian xià dì yí jiāng  
shan yě ! " zhì jīn gān lù sì  
pái shàng yún : " tian xià dì  
yí jiāng shan " . hòu rén yǒu  
shí zàn yue : " jiāng shan yǔ  
jí yǒng qīng luó , jīng jiè wú  
you lè zuì duo . xí rì yǐng  
xióng níng mù chǔ , yán yá  
yǐ jiù dǐ fēng bo . " èr rén  
gòng lǎn zhī cì , jiāng fēng  
hào dàng , hóng bo gǔn xuě ,  
bái làng xiān tiān . hu jiàn  
bo shàng yì yè xiǎo zhōu ,  
xíng yú jiāng miàn shàng , rú  
xíng píng dì . xuán dé tàn  
yue : " nán rén jià chuán , běi  
rénn chéng mǎ , xìn yǒu zhī

我？”亦掣剑谓玄德曰：“吾亦问天买卦。若破得曹贼，亦断此石。”却暗暗祝告曰：“若再取得荆州，兴旺东吴，砍石为两半！”手起剑落，巨石亦开。至今有十字纹“恨石”尚存。后人观此胜迹，作诗赞曰：“宝剑落时山石断，金环响处火光生，两朝旺气皆天数。从此乾坤鼎足成。”

二人弃剑，相携入席。又饮数巡，孙乾目视玄德，玄德辞曰：“备不胜酒力，告退。”孙权送出寺前，二人并立，观江山之景。玄德曰：“此乃天下第一江山也！”至今甘露寺牌上云：“天下第一江山”。后人有诗赞曰：“江山雨雾拥青螺，境界无忧乐最多。昔日英雄凝目处，岩崖依旧抵风波。”

二人共览之次，江风浩荡，洪波滚雪，白浪掀天。忽见波上一叶小舟

ngã?" Diệc xé kiếm vị huyền đức viết: "Ngô diệc vấn thiên mãi quái. Nhược phá đắc tào tặc, diệc đoạn thử thạch." Khước ám ám chúc cáo viết: "Nhược tái thủ đắc kinh châu, hưng vượng đông ngô, khảm thạch vi lưỡng bán!" Thủ khởi kiếm lạc, cự thạch diệc khai. Chí kim hữu thập tự văn "Hận thạch" thượng tồn. Hậu nhân quan thử thắng tích, tác thi tán viết: "Bảo kiếm lạc thời sơn thạch đoạn, kim hoàn hưởng xù hỏa quang sinh, lưỡng triều vượng khí giai thiên số. Tòng thử kiền khôn đinh túc thành." Nhị nhân khí kiếm, tương huề nhập tịch. Hựu ấm số tuần, tôn kiền mục thi huyền đức, huyền đức từ viết: "Bị bất thắng tửu lực, cáo thối." Tôn quyền tổng xuất tự tiền, nhị nhân tịnh lập, quan giang sơn chi cảnh. Huyền đức viết: "Thử nãi thiên hạ đệ nhất giang sơn dãi!" Chí kim cam lộ tự bài thượng văn: "Thiên hạ đệ nhất giang sơn". Hậu nhân hữu thi tán viết: "Giang sơn vũ tể ứng thanh loa, cảnh giới vô ưu nhạc tối đa. Tích nhật anh hùng ngưng mục xử, nham nhai y cựu để phong ba." Nhị nhân cộng lâm chi thứ, giang phong hạo đãng, hồng ba cồn tuyết, bạch lăng hiên thiên. Hốt kiến ba thượng nhất diệp tiểu chu, hành vu giang diện thượng, như hành bình địa. Huyền đức thán viết: "Nam

nhiên như nguyện! Quyền nghĩ thầm: - Phải chăng Huyền Đức bịa ra để nói dối ta chăng? Bèn cũng cầm một thanh gươm bảo Huyền Đức rằng: - Tôi cũng xin trời một quẻ, nếu phá được giặc Tào cũng chặt hòn đá này vỡ làm đôi. Rồi Quyền khấn làm rầm: - Nếu lấy lại được Kinh Châu, hưng vượng Đông Ngô, thì xin chém hòn đá này làm hai mảnh! Quyền liền vung kiếm, chém một nhát, hòn đá lại toác làm hai mảnh nữa. Đến bây giờ vẫn còn di tích hai hòn đá có vết chữ thập, gọi là "Hòn đá cẩm hòn" Người sau thăm nơi thắng cảnh đó vịnh thơ rằng: Tảng đá tro tro trước Phật đài, Gươm đao một nhát, toác làm đôi. Quả nhiên hai nước cùng hưng vượng. Thiên hạ chia ba bởi mệnh trời! Hai người cùng bỏ gươm xuống, dắt nhau vào tiệc, lại uống thêm vài tuần rượu nữa. Tôn Càn đưa mắt cho Huyền Đức, Huyền Đức mới từ tạ rằng: - Tôi không uống được nhiều rượu, xin cáo thoái. Tôn Quyền tiến ra trước cửa chùa, hai người đứng ngắm phong cảnh sông núi. Huyền Đức khen rằng: - Đây mới thực là giang sơn bậc nhất trong thiên hạ! Đến nay trong chùa Cam Lộ có bức hoành đê mây chữ: "Thiên hạ đệ nhất giang sơn". Người sau có đề một bài thơ rằng: Núi non chen chúc, ốc xanh tròn, Phong cảnh nhìn xem cũng lạ lùng. Nào chỗ anh hùng chơi thuở trước. Hắn nơi

yě . " sun quán wén yán zì si  
yue : " liú bēi cǐ yán , xì wǒ  
bù guàn chéng mǎ ēr . " nǎi  
lìng zuǒ yòu qian guò mǎ lái  
, fei shen shàng mǎ , chí zòu  
xià shan , fù jia bian shàng  
lǐng , xiào wèi xuán dé yue :  
" nán rén bù néng chéng mǎ  
hu ? " xuán dé wén yán , liáo  
yi yi yuè , yuè shàng mǎ bēi,  
fei zǒu xià shan , fù chí  
chěng ér shàng . èr rén lì mǎ  
yú shan bo zhì shàng , yáng  
bian dà xiào . zhì jìn cǐ chǔ  
míng wèi " zhù mǎ bo " . hòu  
réni yǒu shi yue : " chí zòu  
lóng ju qì gài duo , èr rén  
bìng pèi wàng shan hé .  
dong wú xi shǔ chéng wáng  
bà , qian gǔ yóu cún zhù mǎ  
bo . " dang rì èr rén bìng pèi  
ér huí . nán xú zhì mǐn , wú  
bù chéng hè .

，行于江面上，如行平地。玄德叹曰：“南人驾船，北人乘马，信有之也。”孙权闻言自思曰：“刘备此言，戏我不惯乘马耳。”乃令左右牵过马来，飞身上马，驰骤下山，复加鞭上岭，笑谓玄德曰：“南人不能乘马乎？”玄德闻言，撩衣一跃，跃上马背，飞走下山，复驰骋而上。二人立马于山坡之上，扬鞭大笑。至今此处名为“驻马坡”。后人有诗曰：“驰骤龙驹气概多，二人并辔望山河。东吴西蜀成王霸，千古犹存驻马坡。”当日二人并辔而回。南徐之民，无不称贺。

12 xuán dé zì huí guǎn yì , yǔ  
sun gan shang yì . gan yue :  
" zhǔ gōng zhī shì ai qíu qiáo  
guó lǎo , zǎo zǎo bì yìn ,  
miǎn sheng bié shì . " cì rì ,  
xuán dé fù zhì qiáo guó lǎo  
zhái qián xià mǎ . guó lǎo jie  
rù , lǐ bì , chá bà , xuán dé  
gào yue : " jiāng zuǒ zhí rén ,  
duo yǒu yào hài liú bēi zhě ,

玄德自回馆驿，与孙乾商议。乾曰：“主公只是哀求乔国老，早早婚姻，免生别事。”次日，玄德复至乔国老宅前下马。国老接入，礼毕，茶罢，玄德告曰：“江左之人，多有要害刘

nhan giá thuyền, bắc nhân thửa  
mã, tín hữu chi dã." Tôn quyền  
văn ngôn tự tu viết: "Lưu bị thử  
ngôn, hí ngă bắt quán thửa mã  
nhĩ." Nai lệnh tả hữu khiên quá  
mã lai, phi thân thượng mã, trì  
sâu hạ sơn, phục gia tiên  
thượng lĩnh, tiểu vị huyền đức  
viết: "Nam nhân bất năng thửa  
mã hò?" Huyền đức văn ngôn,  
liêu y nhất được, được thượng  
mã bối, phi tầu hạ sơn, phục trì  
sính nhi thượng. Nhị nhân lập  
mã vu sơn pha chi thượng,  
dương tiên đại tiêu. Chí kim thử  
xử danh vi "Trú mã pha". Hậu  
nhân hữu thi viết: "Trí sâu long  
câu khí khái đa, nhị nhân tịnh bí  
vọng sơn hà. Đông ngô tây  
thục thành vương bá, thiên cỗ  
do tồn trú mã pha." Đương nhật  
nhị nhân tịnh bí nhi hồi. Nam từ  
chi dân, vô bất xung hạ.

sườn núi tựa dòng sông? Trong  
khi hai người đang đứng ngắm  
nghĩa, bỗng nhiên trời nổi gió to,  
dưới sông sóng dâng cuồn cuộn.  
Chợt thấy một chiếc thuyền nhỏ,  
đi trên mặt nước, vững vàng như  
đi trên cạn. Huyền Đức than rằng:  
- Người miền nam không biết  
cưỡi ngựa sao? Huyền Đức nghe  
nói làm vậy, cũng vén áo nhảy  
lên ngựa, phi xuống núi, rồi lại phi  
lên. Hai người kìm ngựa đứng  
trên đỉnh núi, giờ roi cưỡi khúc  
khích với nhau. Vì thế chỗ ấy gọi  
là gò Trú mã. Người sau có thơ  
rằng: Rặng đá quanh co ngựa  
ruồi rong, Dừng cương đỉnh núi  
ngắm non sông, Đông Ngô, Tây  
Thục nên vương bá, Trú mã  
nghìn thu vững tựa đồng! Khi ấy  
hai người lại sóng đôi ngựa trở  
về. Nhân dân Nam Tứ, ai nấy đều  
nức nở khen ngợi.

Huyền đức tự hồi quán dịch, dũ  
tôn kiền thương nghị. Kiền viết:  
"Chúa công chỉ thị ai cầu kiều  
quốc lão, tảo tảo tất nhân, miễn  
sinh biệt sự." Thứ nhật, huyền  
đức phục chí kiều quốc lão  
trách tiền hạ mã. Quốc lão tiếp  
nhập, lễ tắt, trà bái, huyền đức  
cáo viết: "Giang tả chí nhân, đà  
hữu yêu hại lưu bị giả, khủng

Huyền Đức về nhà khách, bàn  
với Tôn Càn. Càn nói: - Chúa  
công nên nói với Kiều Quốc Lão,  
xin thành hôn cho mau, kéo lại  
sinh chuyện gì chăng? Huyền  
Đức nghe lời, hôm sau lại đến  
nhà Kiều Quốc Lão. Quốc Lão  
mời vào, thi lễ và nước nôi xong,  
Huyền đức bẩm rằng: - Nhiều  
người bên Giang tả đều muốn hại

kǒng bù néng jiǔ ju . " guó lǎo yue : " xuán dé kuan xin . wú wèi gong gào guó tài , lìng zuò hù chí . " xuán dé bài xiè zì huí . qiáo guó lǎo rù jiàn guó tài , yán xuán dé kǒng rén móu hài , jí jí yào huí . guó tài dà nù yue : " wǒ de nǚ xù , shéi gǎn hài ta ! " jí shí biàn jiào ban rù shu yuàn zàn zhù , zé rì bì yìn . xuán dé zì rù gào guó tài yue : " zhǐ kǒng zhào yún zài wài bù biàn , jun shì wú rén yue shù . " guó tài jiào jìn ban rù fǔ zhōng an xie , xiū liù zài guǎn yì zhōng , miǎn de sheng shì . xuán dé àn xǐ .

13 shù rì zhì nèi , dà pái yán huì , sun fu rén yǔ xuán dé jié qín . zhì wǎn kè sǎn , liǎng xíng hóng jù , jie yǐn xuán dé rù fáng . dēng guāng zhī xià , dàn jiàn qiang dao cù mǎn ; shì bì jie pèi jiàn xuán dao , lì yú liǎng bàng . ? de xuán dé hún bù fù tǐ . zhèng shì : jīng kàn shì nǚ héng dao lì , yí shì dong wú shè fú bing . bì jìng shì hé yuán gù , qiě kàn xià wén fēn jiě .

备者，恐不能久居。”国老曰：“玄德宽心。吾为公告国太，令作护持。”玄德拜谢自回。乔国老入见国太，言玄德恐人谋害，急急要回。国太怒曰：“我的女婿，谁敢害他！”即时便教搬入书院暂住，择日毕姻。玄德自入告国太曰：“只恐赵云在外不便，军士无人约束。”国太教尽搬入府中安歇，休留在馆驿中，免得生事。玄德暗喜。

数日之内，大排筵会，孙夫人与玄德结亲。至晚客散，两行红炬，接引玄德入房。灯光之下，但见枪刀簇满；侍婢皆佩剑悬刀，立于两傍。？得玄德魂不附体。正是：惊看侍女横刀立，疑是东吴设伏兵。毕竟是何缘故，且看下文分解。

bất nǎng cửu cư." Quốc lão viết: "Huyền đức khoan tâm. Ngô vi công cáo quốc thái, lệnh tac hộ trì." Huyền đức bái tạ tự hồi. Kiều quốc lão nhập kién quốc thái, ngôn huyền đức khủng nhân mưu hại, cấp cấp yêu hồi. Quốc thái đại nộ viết: "Ngã đích nữ tể, thùy cảm hại tha!" Tức thời tiện giáo bàn nhập thư viện tạm trú, trach nhật tất nhân. Huyền đức tự nhập cáo quốc thái viết: "Chỉ khủng triệu vân tại ngoại bất tiện, quân sĩ vô nhân ước thúc." Quốc thái giáo tần bàn nhập phủ trung an hiết, huu lưu tại quán dịch trung, miễn đắc sinh sự. Huyền đức ám hỉ.

Số nhật chi nội, đại bài diên hội, tôn phu nhân dứ huyền đức kết thân. Chí vân khách tán, luồng hành hồng cự, tiếp dẫn huyền đức nhập phòng. Đặng quang chi hạ, dấn kiến thương dao thốc mǎn; thị tì giai bột kiếm huyền dao, lập vu luồng bàng. ? Đắc huyền đức hồn bất phụ thể. Chánh thị: kinh khán thị nữ hoành dao lập, nghi thị đồng ngô thiết phục binh. Tất cánh thị hà duyên cõ, thả khán hạ văn phân giải

tôi, tôi e không ở lại đây lâu được! Quốc Lão nói: - Ông hãy yên tâm, để tôi nói với Quốc Thái chu toàn cho. Huyền Đức lạy tạ ra về. Kiều Quốc Lão vào gặp Quốc Thái nói Huyền Đức sợ người mưu hại, cứ nằng nặc đòi về. Quốc Thái nổi giận, nói: - Con rể ta đó, ai dám giết nó nào? Lập tức sai người ra mời Huyền đức dọn dẹp vào ở tạm phòng sách, chọn ngày làm lễ cưới. Huyền Đức vào bẩm với Quốc Thái rằng: - Còn Triệu Vân ở ngoài không tiện, quân sĩ không có ai đôn đốc. Quốc Thái cho vào ở cả trong phủ, kéo ở ngoài nhà khách lại sinh chuyện. Huyền Đức mừng thầm.

Vài hôm sau, Quốc Thái kén được ngày lành tháng tốt, mở tiệc rất to, rồi cho Tôn phu nhân cùng với Huyền Đức làm lễ thành hôn. đến chiều tối khách khứa tan đâu vào đấy, hai hàng đuốc hoa đỏ ói soi dẫn cho Huyền Đức nhập phòng. Dưới ánh đèn thấp thoáng, Huyền Đức chỉ thấy gươm giáo tua túa, hai bên thi nữ, kẻ thì cầm gươm, người thì vác kích. Huyền Đức sợ mắt hồn. Thế là: Hoảng trông thị nữ đeo gươm đứng. Cứ tưởng Đông Ngô đặt phục binh Chưa biết duyên cõi sao, xem hồi sau sẽ hiểu.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
055  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo xuán dé jiàn sun fu rén fáng zhong liǎng bian qiang dao sen liè , shì bì jie pèi jiàn , bù jué shi sè . guǎn jia pó jìn yue : " guì rén xiū de jīng jù : fu rén zì yòu hǎo guan wǔ shì , ju cháng lìng shì bì jí jiàn wèi lè , gù ēr rú cǐ . " xuán dé yue : " fei fu rén suǒ guan zhì shì , wú shèn xin hán , kě mìng zàn qù . " guǎn jia pó bǐng fù sun fu rén yue : " fáng zhong bǎi liè bing qì , jiao kè bù an , jin qiè qù zhì . " sun fu rén xiào yue : " qian sha bàn sheng , cháng jù bing qì hu ! " mìng jìn chè qù , lìng shì bì jiě jiàn fú shì . dang yè xuán dé yǔ sun fu rén chéng qín , liǎng qíng huan qià . xuán dé yòu jiang jin bó săn gěi shì bì , yǐ mǎi qí xin , xian jiào sun gan huí jing zhou bào xǐ . zì cǐ lián rì yǐn jiǔ . guó tài shí fen ài jìng .

**第五十五回  
玄德智激孙夫人  
孔明二气周公瑾**

却说玄德见孙夫人房中两边枪刀森列，侍婢皆佩剑，不觉失色。管家婆进曰：“贵人休得惊惧：夫人自幼好观武事，居常令侍婢击剑为乐，故尔如此。”玄德曰：“非夫人所观之事，吾甚心寒，可命暂去。”管家婆禀覆孙夫人曰：“房中摆列兵器，娇客不安，今且去之。”孙夫人笑曰：“厮杀半生，尚惧兵器乎！”命尽撤去，令侍婢解剑伏侍。当夜玄德与孙夫人成亲，两情欢洽。玄德又将金帛散给侍婢，以买其心，先教孙乾回荊州报喜。自此连日饮酒。国太十分爱敬。

**Đệ ngũ thập ngũ hồi huyền  
đức trí kích tôn phu nhân  
không minh nhị khí chu công  
cần**

Khước thuyết huyền đức kiến tôn phu nhân phòng trung lưỡng biên thương đao sâm liệt, thị tì giai bội kiếm, bất giác thất sắc. Quản gia bà tiến viết: "Quý nhân hưu đắc kinh cụ: phu nhân tự áu hảo quan võ sự, cư thường lệnh thị tì kích kiếm vi nhạc, cố nhĩ nhu thử." Huyền đức viết: "Phi phu nhân sở quan chi sự, ngô thâm tâm hàn, khả mệnh tạm khứ." Quản gia bà bẩm phúc tôn phu nhân viết: "Phòng trung bãi liệt binh khí, kiều khách bất an, kim thả khứ chí." Tôn phu nhân tiểu viết: "Tư sát bán sinh, thượng cụ binh khí hồn!" Mệnh tần triệt khứ, lệnh thị tì giải kiếm phục thị. Dương dạ huyền đức dữ tôn phu nhân thành thân, lưỡng tình hoan hiệp. Huyền đức hưu tương kim bạch tán cấp thị tì, dĩ mãi ki tâm, tiên giáo tôn kiền hồi kinh châu báo hỉ. Tự thử liên nhật ấm túu. Quốc thái thập phân ái kính.

**HỒI 55 Huyền Đức khéo léo,  
nói khích Tôn phu nhân; Không  
Minh hai phen trêu tức Chu  
Công Cẫn.**

Lại nói Huyền Đức trông thấy trong phòng Tôn phu nhân hai bên giáp mác tua tủa, thị tỳ lại toàn đeo gươm đứng hầu, hồn vía rụng rời. Mụ quản gia bước ra thưa: - Quý nhân đừng sợ hãi, phu nhân tôi từ thuở bé vốn thích nghề võ. Thường thường vẫn sai thị tỳ đấu gươm giúp vui, cho nên có quang cảnh ấy. Huyền Đức nói: - Đó không phải là những đồ của phu nhân chơi, ta khiếp sợ lắm, hãy bỏ đi thôi. Mụ liền vào bẩm với Tôn phu nhân: - Tân lang trông thấy khí giới có vẻ không an tâm, xin hãy cho cắt cả đi. Phu nhân cười tủm tỉm nói rằng: - Chinh chiến đã quá nửa đời người, cũng sợ gươm giáo à? Nói đoạn sai bỏ cả đi, và bảo thị tỳ cởi gươm ra đứng hầu. Đêm hôm ấy, Huyền Đức thành thân với Tôn phu nhân, tâm đầu ý hợp lắm. Huyền Đức lại phát vàng lúa cho các thị tỳ để gây cảm tình; rồi sai Tôn Cản về Kinh Châu báo tin mừng. Từ bữa ấy yến tiệc luôn mấy hôm, Quốc Thái yêu mến vô cùng.

3 què shuo sun quán chāi rén lái chái sang jùn bào zhou yú , shuo : " wǒ mǔ qin lì zhǔ , yǐ jiang wú mò jià liú bèi . bù xiǎng nòng jiǎ chéng zhen . cǐ shì huán fù rú hé ? " yú wén dà jīng , xíng zuò bù an , nǎi si yì jì , xiū mì shu fù lái rén chí huí jiàn sun quán . quán chāi shu shì zhì . shu luè yue : " yú suǒ móu zhì shì , bù xiǎng fān fù rú cǐ . jǐ yǐ nòng jiǎ chéng zhen , yòu dang jiù cǐ yòng jì . liú bèi yǐ xiao xióng zhì zì , yǒu guān , zhāng , zhào yún zhì jiāng , gèng jiān zhu gé yòng móu , bì fei jiǔ qu rén xià zhě . yú yì mò rú ruǎn kùn zhì yú wú zhōng : shèng wèi zhú gong shì , yǐ sàng qí xin zhì ; duo sòng měi sè wàn hǎo , yǐ yú qí ēr mù ; shǐ fēn kāi guān , zhāng zhì qíng , gé yuǎn zhù gé zhì qì , gè zhì yí fāng , rán hòu yǐ bīng jí zhī , dà shì kě dìng yǐ . jìn ruò zòng zhī , kǒng jiāo lóng de yún yǔ , zhōng fei chí zhōng wù yě . yuàn míng gong shóu sī zhī . " sun quán kàn bì , yǐ shu shi zhāng zhào . zhào yue : " gong jǐn zhì móu , zhèng hé yú yì . liú bèi qǐ shen wéi mó , ben zǒu tian xià , wèi cháng shòu xiāng fù guì . jìn ruò yǐ huá táng dà shà , zì nǚ jìn bó , lìng bǐ xiāng yòng , zì rán shu yuǎn kōng míng , guān , zhāng děng , shǐ bǐ gè sheng

却说孙权差人来柴桑郡报周瑜，说：“我母亲力主，已将吾妹嫁刘备。不想弄假成真。此事还复如何？”瑜闻大惊，行坐不安，乃思一计，修密书付来人持回见孙权。权拆书视之。书略曰：“瑜所谋之事，不想反覆如此。既已弄假成真，又当就此用计。刘备以枭雄之姿，有关、张、赵云之将，更兼诸葛用谋，必非久屈人下者。愚意莫如软困之于吴中：盛为筑宫室，以丧其心志；多送美色玩好，以娱其耳目；使分开关、张之情，隔远诸葛之契，各置一方，然后以兵击之，大事可定矣。今若纵之，恐蛟龙得云雨，终非池中物也。愿明公熟思之。”孙权看毕，以书示张昭。昭曰：“公瑾之谋，正合愚意。刘备起身微末，奔走天下，未尝受享富贵。今若以华堂大厦，子女金帛，令彼

Khởc thuyết tôn quyền sai nhân lai sai tang quận báo chu du, thuyết: "Ngã mẫu thân lực chủ, dĩ tương ngô muội giá lưu bị. Bất tưởng lộng giả thành chân. Thủ sự hoàn phúc như hà?" Du văn đại kinh, hành tọa bất an, nãi tư nhất kế, tu mật thư phó lai nhân trì hồi kiến tôn quyền. Quyền sách thư thị chi. Thư lược viết: "Du sở mưu chí sự, bất tưởng phản phúc như thủ. Kí dĩ lộng giả thành chân, hựu đương tựu thủ dụng kế. Lưu bị dĩ kiêu hùng chí tú, hữu quan, trương, triệu vân chí tương, canh kiêm Gia Cát dụng mưu, tất phi cửu khuất nhân hạ giả. Ngu ý mạc như nhuyễn khốn chí vu ngô trung: thịnh vi trúc cung thất, dĩ tang kì tâm chí; đa tống mĩ sắc ngoạn hảo, dĩ ngu kì nhĩ mục; sử phân khai quan, trương chí tình, cách viễn Gia Cát chí khế, các trí nhất phương, nhiên hậu dĩ binh kích chí, đại sự khả định hĩ. Kim nhược túng chí, khủng giao long đắc vân vũ, chung phi trì trung vật dã. Nguyện minh công thực tư chí. "Tôn quyền khán tắt, dĩ thư kì trương chiêu. Chiêu viết: "Công cần chí mưu, chánh hợp ngu ý. Lưu bị khởi thân vi mạt, bôn tẩu thiên hạ, vị thường thụ hưởng phú quý. Kim nhược dĩ hoa đường đại hạ, tử nữ kim bạch, lệnh bỉ hưởng dụng, tự nhiên sơ viễn khổng minh, quan, trương

Tôn Quyền sai người đến Sài Tang, báo tin cho Chu Du biết rằng: - Việc đó do mẫu thân ta chủ trương cả, mẫu thân ta đã đem em gái ta gả cho Lưu Bị rồi, không ngờ chuyện giả hóa thật! Böyle giờ định liệu làm sao? Chu Du được tin, giật mình, đứng ngồi không yên, liền nghĩ ra một kế, vội viết mật thư sai người dâng lên Tôn Quyền. Quyền mở thư xem, trong thư nói: "Việc mới rồi, không ngờ xảy ra điên đảo như vậy. Nay đã chuyện giả hóa thật, phải lợi dụng việc này mà dùng kế khác mới xong. Lưu Bị đã là bậc kiêu hùng, lại có Quan, Trương, Triệu Vân làm tướng. Gia Cát Lượng bày mưu lập mẹo, chắc không phải là người chịu hèn mãi đâu. Theo ý tôi, chỉ bằng hãy giam lỏng hắn ở Đông Ngô. Ta sửa sang cửa nhà cho lồng lẫy, làm nhụt chí khí của hắn đi, đưa vào nhiều gái đẹp, và những đồ quý báu khiến hắn mê mải cuộc vui, nhặt tình cũ với Quan, Trương, quên Gia Cát Lượng, mỗi người một nơi. Rồi ta sẽ đem quân sang đánh, thế nào việc lớn cũng thành công. Nếu thả về ngay, e rằng giao long gặp được mưa gió, không khi nào chịu chết già trong ao tù nữa đâu. Xin chúa công xét cho kỹ". Quyền xem thư xong, đưa cho Trương Chiêu, Chiêu thưa: - Mẹo của Công Cẩn cũng hợp với ý tôi. Lưu Bị xuất thân hàn vi, long đong bốn bề, chưa được ném mùi phú quý bao

yuàn wàng , rán hòu jīng  
zhou kē tú yě . zhǔ gōng kě  
yi gong jǐn zhí jí ér sù xíng  
zhì . " quán dà xǐ , jí rì xiū  
zhěng dong fǔ , guǎng zai  
hua mù , shèng shè qì yòng ,  
qǐng xuán dé yǔ mò ju zhù ;  
yòu zeng nǚ lè shù shí yú  
réni , bìng jīn yù jīn qī wàn  
hǎo zhì wù . guó tài zhì dào  
sun quán hǎo yì , xǐ bù zì  
shèng . xuán dé guǒ rán bēi  
sheng sè suǒ mí , quán bù  
xiǎng huí jīng zhōu .

享用，自然疏远孔明、关、张等，使彼各生怨望，然后荆州可图也。主公可依公瑾之计而速行之。”权大喜，即日修整东府，广栽花木，盛设器用，请玄德与妹居住；又增女乐十余人，并金玉锦绮玩好之物。国太只道孙权好意，喜不自胜。玄德果然被声色所迷，全不想回荆州。

4 què shuo zhào yún yǔ wǔ  
bǎi jun zài dong fǔ qián zhù ,  
zhong rì wú shì , zhì qù  
chéng wài shè jiàn zǒu mǎ .  
kàn kan nián zhong . yún  
měng shěng : " kǒng míng  
fēn fù san gè jīn ? yǔ wǒ ,  
jiào wǒ yì dào nán xú , kai dì  
yì gè ; zhù dào nián zhong ,  
kai dì èr gè ; lín dào wéi jí yú  
lù zhì shí , kai dì san gè : yú  
nèi yǒu shén chu guǐ méi zhí  
jī , kě bǎo zhǔ gōng huí jia .  
cǐ shí suì yǐ jiang zhong , zhǔ  
gōng tan liàn nǚ sè , bìng bù  
jiàn miàn , hé bù chái kai dì  
èr gè jīn ? , kàn jì ér xíng ? "  
suì chái kai shì zhī . yuán lái

却说赵云与五百军在东府前住，终日无事，只去城外射箭走马。看看年终。云猛省：“孔明分付三个锦囊与我，教我一到南徐，开第一个；住到年终，开第二个；临到危急无路之时，开第三个：于内有神出鬼没之计，可保主公回家。此时岁已将终，主公贪恋女色，并不见面，何不拆开第二个锦囊

đảng, sử bỉ các sinh oán vọng, nhiên hậu kinh châu khả đỗ dã. Chúa công khả y công cẩn chi kế nhi tốc hành chí." Quyền đại hỉ, tức nhật tu chỉnh đông phủ, quảng tài hoa mộc, thịnh thiết khí dụng, thỉnh huyền đức dữ muội cư trụ; hựu tăng nữ nhạc sổ thập dư nhán, tịnh kim ngọc cầm khỉ ngoạn hảo chi vật. Quốc thái chỉ đạo tôn quyền hảo ý, hỉ bắt tự thắng. Huyền đức quả nhiên bị thanh sắc sở mê, toàn bắt tưởng hồi kinh châu.

giờ. Nay nếu cho hắn ở cửa cao nhà rộng, lấp tiền nhiều bạc, hầu con gái đẹp, ra vào nâng giấc, tất nhiên hắn sẽ không tưởng gì đến Khổng Minh, Quan, Trương nữa, khiến bọn đó đâm ra oán túc. Có thể thì ta mới tính được Kinh Châu. Chúa công nên theo mẹo Công Cẩn mà làm ngay đi. Quyền mừng lắm, lập tức sai sửa sang tòa đông phủ, trồng cây cối hoa cảnh cực đẹp, bày biện đồ đạc tươm tất, rồi mời Huyền Đức và em gái sang ở cả đó. Lại kén hàng chục con hát cục hay và cả đồ vàng ngọc, gấm vóc đem lại. Quốc Thái tưởng là Tôn Quyền có lòng tốt, lấy làm hả dạ lắm. Quả nhiên Huyền Đức mê mải về nhạc hay sắc đẹp, không tưởng trở về Kinh Châu nữa.

Khước thuyết triệu vân dữ ngũ bách quân tại đông phủ tiền trụ, chung nhật vô sự, chỉ khứ thành ngoại xạ tiễn tầu mã. Khán khán niên chung. Vân mảnh tĩnh: "Khổng minh phân phó tam cá cầm nang dữ ngã, giáo ngã nhất đáo nam từ, khai đệ nhất cá; trụ đáo niên chung, khai đệ nhị cá; lâm đáo nguy cấp vô lộ chi thời, khai đệ tam cá: vu nội hữu thần xuất quý một chi kế, khả bảo chúa công hồi gia. Thủ thời tuế dĩ tương chung, chúa công tham luyến nữ sắc, tịnh bất kiến diện, hà bất sách khai đệ nhị cá cầm nang, khán kế nhi hành? "Toại

Triệu Vân và năm trăm quân sĩ ở riêng một nhà cạnh đông phủ, nhàn rỗi cả ngày, chỉ ra ngoài thành phóng ngựa săn bắn chơi bời. Ngày tháng thầm thoát, đã gần hết năm. Vân sực nhớ Khổng Minh trao cho ba cái túi gấm, có dặn thoát tiên đến Nam Từ thì mở túi thứ nhất, cuối năm, mở túi thứ hai, đến khi nào nguy cấp không có đường chạy, thì mở nốt cái thứ ba. Trong túi có mẹo xuất quý nhập thần, bảo toàn được chúa công về tới nhà. Nay đã sắp hết năm rồi, chúa công thì cứ ham mê nữ sắc, không trông thấy mặt lúc nào, sao không mở túi thứ nhì xem kể mà làm? Vân liền mở túi

rú cǐ shén cè . jí rì jìng dào fǔ  
táng , yào jiàn xuán dé . shì  
bì bào yue : " zhào zi lóng  
yǒu jǐn jí shì lái bào guì rén .  
" xuán dé huàn rù wèn zhī .  
yún yáng zuò shi jing zhī  
zhuàng yue : " zhǔ gong  
shen ju huà táng , bù xiǎng  
jing zhōu ye ? " xuán dé yue  
: " yǒu shèn shì rú cǐ jīng  
guài ? " yún yue : " jin zǎo  
kǒng míng shǐ rén lái bào ,  
shuo cáo cáo yào bào chì bì  
áo bing zhì hèn , qǐ jīng bing  
wǔ shí wàn , sha ben jīng  
zhōu , shèn shì wéi jí , qǐng  
zhǔ gong biàn huí . " xuán  
dé yue : " bì xu yǔ fu rén  
shang yì . " yún yue : " ruò  
hé fu rén shang yì , bì bù  
kěn jiào zhǔ gong huí . bù rú  
xiu shuo , jin wǎn biàn hǎo qǐ  
chéng . chí zé wù shì ! "  
xuán dé yue : " nǐ qiè zàn tuì  
, wǒ zì yǒu dào lǐ . " yún gù  
yì cui bi shù fan ér chu .

，看计而行？”遂拆开视之。原来如此神策。即日径到府堂，要见玄德。侍婢报曰：“赵子龙有紧急事来报贵人。”玄德唤入问之。云佯作失惊之状曰：“主公深居画堂，不想荆州耶？”玄德曰：“有甚事如此惊怪？”云曰：“今早孔明使人来报，说曹操要报赤壁鏖兵之恨，起精兵五十万，杀奔荆州，甚是危急，请主公便回。”玄德曰：“必须与夫人商议。”云曰：“若和夫人商议，必不肯教主公回。不如休说，今晚便好起程。迟则误事！”玄德曰：“你且暂退，我自有道理。”云故意催逼数番而出。

- 5 xuán dé rù jiàn sun fu rén ,  
àn àn chuí lèi . sun fu rén  
yue : " zhàng fu hé gù fán  
nǎo ? " xuán dé yue : " niàn  
bèi yi shen piao dàng yì  
xiāng , sheng bù néng shì  
fèng èr qín , yòu bù néng jì sì  
zong zǔ , nǎi dà nì bù xiào

玄德入见孙夫人，暗暗垂泪。孙夫人曰：“丈夫何故烦恼？”玄德曰：“念备一身飘荡异乡，生不能侍奉二亲，又不能祭祀宗祖，乃大逆

sách khai thị chi. Nguyên lai như thử thần sách. Tức nhật kính đáo phủ đường, yêu kiến huyền đức. Thị tì báo viết: "Triệu tử long hữu khẩn cấp sự lai báo quý nhân." Huyền đức hoán nhập vấn chi. Vân dương tác thất kinh chí trạng viết: "Chúa công thâm cư họa đường, bắt tướng kinh châu da?" Huyền đức viết: "Hữu thâm sự như thử kinh quái?" Vân viết: "Kim tảo khổng minh sử nhân lai báo, thuyết tào thao yếu báo xích bích ao binh chí hận, khởi tinh binh ngũ thập vạn, sát bôn kinh châu, thâm thị nguy cấp, thỉnh chúa công tiện hồi." Huyền đức viết: "Tắt tu dũ phu nhân thương nghị." Vân viết: "Nhược hòa phu nhân thương nghị, tắt bắt khẳng giáo chúa công hồi. Bắt như hưu thuyết, kim văn tiện hảo khởi trình. Tri tắc ngộ sự!" Huyền đức viết: "Nhĩ thả tạm thói, ngã tự hữu đạo lí." Vân cố ý thôi bức sổ phiên nhi xuất.

ra xem, biết được mưu meo như vậy. Ngay hôm ấy, Vân đến phủ xin gặp Huyền Đức. Thị Tỳ vào báo: - Triệu Vân có việc khẩn cấp đến bẩm với quý nhân. Huyền Đức gọi vào hỏi. Vân làm ra vẻ lo sợ, nói: - Chúa công cư ở trong cung thầm, không tưởng gì đến Kinh Châu nữa à? Huyền Đức nói; - Có việc gì mà ngờ ngác như thế? Vân đáp: - Sáng nay, Khổng Minh sai người sang Tào Tháo muốn trả thù hận Xích Bích, đã khởi năm mươi vạn tinh binh đánh đến Kinh Châu. Việc nguy cấp đến nơi, chúa công phải về ngay mới được! Huyền Đức nói: - Ta cần phải bàn với phu nhân đã. Vân nói: - Nếu chúa công bàn với phu nhân, chắc phu nhân chả để cho đi. Bất nhược đừng nói, chiều nay về luôn, kéo chậm thì lỡ việc. Huyền Đức nói: - Người hãy ra ngoài, để ta sê liệu. Vân cố giục gõ hai ba lần, rồi lui ra.

Huyền đức nhận kiến tôn phu nhân, ám ám thùy lệ. Tôn phu nhân viết: "Trượng phu hà cố phiền não?" Huyền đức viết: "Niệm bị nhát thân phiêu đãng dị hương, sinh bất năng thị phụng nhị thân, hựu bất năng tế tự tông tổ, nãi đại nghịch bất

Huyền Đức trở về gấp Tôn phu nhân liền rơm rớm nước mắt. Phu nhân nói: - Phu quân có điều chi phiền não làm vậy? Huyền Đức nói: - Tôi nghĩ mình tôi, một thân nương nhở đất khách. Khi cha mẹ còn, đã không thờ phụng được thì chớ, tết nhất đến nơi, lại

yě . jin suì dàn zài ěr , shǐ bēi yì yàng bù yǐ . " sun furen yue : " nǐ xiū mán wǒ , wǒ yǐ tīng zhī liǎo yě ! fang cái zhào zi lóng bào shuo jīng zhōu wéi jí , nǐ yù huán xiāng , gù tui cǐ yì . " xuán dé guì ér gào yue : " fu rén jì zhī , bēi an gǎn xiāng mán . bēi yù bù qù , shǐ jīng zhōu yǒu shī , bēi tian xià rén chǐ xiào ; yù qù , yòu shě bu de fu rén : yin cǐ fán nǎo . " fu rén yue : " qiè yǐ shì jun , rèn jun suǒ zhī , qiè dang xiāng suí . " xuán dé yue : " fu rén zhī xīn , sui zé rú cǐ , zheng nài guó tài yǔ wú hóu an kěn róng fu rén qù ? fu rén ruò kě lián liú bēi , zàn shí cí bié . " yán bì , lèi rú yǔ xià . sun furen quàn yue : " zhàng fu xiū de fán nǎo . qiè dang kǔ gào mǔ qín , bì fàng qiè yǔ jun tòng qù . " xuán dé yue : " zòng rán guó tài kěn shí , wú hóu bì rán zǔ ? . " sun furen chén yín liáng jiǔ , nǎi yue : " qiè yǔ jun Zhēng dàn bài hè shí , tuī cheng jiāng bian jì zǔ , bù gào ér qù , ruò hé ? " xuán dé yòu guì ér xiè yue : " ruò rú cǐ , sheng sǐ nán wàng ! qie wù lòu xiè . " liǎng gè shàng yì yǐ dìng . xuán dé mì huàn zhào yún fēn fù : " Zhēng dàn rì , nǐ xian yǐn jun shì chu chéng , yú guan dào děng hòu . wú tui jì zǔ , yǔ fu rén tòng zǒu .

不孝也。今岁旦在迩，使备悒怏不已。”孙夫人曰：“你休瞒我，我已听知了也！方才赵子龙报说荆州危急，你欲还乡，故推此意。”玄德跪而告曰：“夫人既知，备安敢相瞒。备欲不去，使荊州有失，被天下人耻笑；欲去，又舍不得夫人：因此烦恼。”夫人曰：“妾已事君，任君所之，妾当相随。”玄德曰：“夫人之心，虽则如此，争奈国太与吴侯安肯容夫人去？夫人若可怜刘备，暂时辞别。”言毕，泪如雨下。孙夫人劝曰：“丈夫休得烦恼。妾当苦告母亲，必放妾与君同去。”玄德曰：“纵然国太肯时，吴侯必然阻挡。”孙夫人沉吟良久，乃曰：“妾与君正旦拜贺时，推称江边祭祖，不告而去，若何？”玄德又跪而谢曰：“若如此，生死难忘！切勿漏泄。”两个商议已

hiếu dã. Kim tuế đán tại nhĩ, sử bị áp ướMBERg bắt dĩ." Tôn phu nhân viết: "Nhĩ huu man ngã, ngã dĩ thính tri liêu dã! Phương tài triệu tử long báo thuyết kinh châu nguy cấp, nhĩ dục hoàn hương, cố thôi thử ý." Huyền đức quy nhi cáo viết: "Phu nhân kí tri, bị an cảm tương man. Bị dục bắt khứ, sử kinh châu huu thất, bị thiêん hạ nhân sỹ tiêu; dục khứ, hựu xá bắt đắc phu nhân: nhân thử phiền não." Phu nhân viết: "Thiép dĩ sự quân, nhâm quân sở chi, thiép đương tương tuy." Huyền đức viết: "Phu nhân chí tâm, tuy tắc như thử, tranh nại quốc thái dữ ngô hầu an khảng dung phu nhân khứ? Phu nhân nhược khả liên lưu bị, tạm thời từ biệt." Ngôn tắt, lè như vũ hạ. Tôn phu nhân khuyên viết: "Trượng phu huu đắc phiền não. Thiép đương khổ cáo mẫu thân, tắt phóng thiép dữ quân đồng khứ." Huyền đức viết: "Túng nhiên quốc thái khảng thời, ngô hầu tắt nhiên trở đáng." Tôn phu nhân trầm ngâm lương cửu, nãi viết: "Thiép dữ quân chánh đán bái hạ thời, thỏi xung giang biên té tő, bắt cáo nhi khứ, nhược hà?" Huyền đức hựu quy nhi tạ viết: "Nhược như thử, sinh tử nan vong! Thiết vật lậu tiết." Lưỡng cá thương nghị dĩ định. Huyền đức mật hoán triều văn phân phó: "Chánh đán nhật, nhĩ tiên dẫn quân sĩ xuất

không tề tựu được tổ tiên, làm cho tôi áy náy trong lòng. Phu nhân nói: - Thôi, phu quân đừng giấu tôi nữa. Tôi đã viết rõ cả rồi. Lúc nay, Triệu Tử Long báo tin Kinh Châu nguy cấp, phu quân muốn về nên mượn cớ đó thôi. Huyền Đức quỳ xuống nói: - Phu nhân đã biết, tôi đâu dám giấu giếm? Tôi mà không về, nếu mất Kinh Châu sẽ bị thiêん hạ chê cười. Tôi mà về thì lại không dứt được tình nghĩa với phu nhân. Vì thế tôi phiền não lắm. Phu nhân nói: - Tôi thì phận gái chữ tòng, chàng đi thiép cũng một lòng xin theo. Huyền Đức nói: - Đành rằng phu nhân có lòng tốt như thế, nhưng Quốc Thái và Ngô hầu sao chịu cho phu nhân đi? Phu nhân có thương tôi, xin hãy yên tâm tạm ở lại đây, để tôi đi một mình cho tiện. Nói đoạn, nước mắt ròng ròng. Phu nhân khuyên giải rằng: - Phu quân đừng phiền não nữa, để tôi nói khó với mẫu thân tôi, chắc sẽ cho tôi về với phu quân nhân thể. Huyền Đức nói: - Mặc dầu Quốc Thái cho phép, nhưng thế nào Ngô hầu cũng ngăn trở. Tôn phu nhân ngồi nghĩ một lúc, rồi nói: - Để đến giữa hôm mồng một tết, tôi với phu quân mượn cớ ra bờ sông té tő, rồi ta cùng lèn đi cả, có được không? Huyền Đức nói: - Nếu được thế, tôi sống chết cũng không quên ơn phu nhân. Nhưng xin chờ để lộ chuyện ra ngoài. Hai vợ chồng bàn định đâu đấy,

" yún lǐng nuò .

定。玄德密唤赵云分付：  
：“正旦日，你先引军  
士出城，于官道等候。  
吾推祭祖，与夫人同走  
。”云领诺。

6 jiàn an shí wǔ nián chun  
zhēng yuè yuán dàn , wú  
hóu dà huì wén wǔ yú táng  
shàng . xuán dé yǔ sun fu  
rén rù bài guó tài . sun fu rén  
yue : " fu zhǔ xiǎng fù mǔ  
zong zǔ fén mù , ju zài zhuo  
jūn , zhòu yè shàng gǎn bù  
yǐ . jin rì yù wǎng jiang bian ,  
wàng běi yáo jì , xu gào mǔ  
qín de zhī . " guó tài yue : " cǐ  
xiào dào yě , qǐ yǒu bù cóng  
? rǔ suī bù shí jiù gu , kě  
tòng rǔ fu qián qù jì bài , yì  
jiàn wèi fù zhí lǐ . " sun fu rén  
tòng xuán dé bài xiè ér chu .

建安十五年春正月元旦  
，吴侯大会文武于堂上  
。玄德与孙夫人入拜国  
太。孙夫人曰：“夫主  
想父母宗祖坟墓，俱在  
涿郡，昼夜伤感不已。  
今日欲往江边，望北遥  
祭，须告母亲得知。”  
国太曰：“此孝道也，  
岂有不从？汝虽不识舅  
姑，可同汝夫前去祭拜  
，亦见为妇之礼。”孙  
夫人同玄德拜谢而出。

7 cǐ shí zhí mán zhe sun quán  
. fu rén chéng chē , zhǐ dài  
suí shen yì yìng xì ruǎn .  
xuán dé shàng mǎ , yǐn shù  
qí gen suí chu chéng , yǔ  
zhào yún xiāng huì . wǔ bāi  
jun shì qián zhe hòu yōng , lí  
liǎo nán xú , zàn chéng ér  
xíng . dang rì , sun quán dà  
zuì , zuǒ yòu jìn shì fú rù hòu  
táng , wén wǔ jie sān . bǐ jí  
zhòng guan tàn de xuán dé ,  
fu rén táo dùn zhí shí , tian

thành, vu quan đạo đãng hậu.  
Ngô thôi té tồ, dữ phu nhân  
đồng tàu." Vân lịnh nặc.

Huyền Đức mật gọi Tử Long vào  
dặn: - Ngày mồng một tết, người  
dẫn quân ra trước chúc sẵn ở  
đọc đường. Ta lấy cớ tế tồ sẽ  
cùng phu nhân đi một thể. Vân  
vâng lời.

Kiến an thập ngũ niên xuân  
chánh nguyệt nguyên đán, ngô  
hầu đại hội văn võ vu đường  
thượng. Huyền đức dữ tôn phu  
nhân nhập bái quốc thái. Tôn  
phu nhân viết: "Phu chủ tướng  
phụ mẫu tông tổ phần mộ, cầu  
tại trác quận, trú dạ thương  
cảm bất dĩ. Kim nhật dục vãng  
giang biên, vọng bắc diêu tết, tu  
cáo mẫu thân đắc tri." Quốc  
thái viết: "Thủ hiếu đạo dã, khởi  
hữu bất tòng? Nhữ tuy bất thức  
cữu cô, khả đồng nhữ phu tiền  
khứ tế bái, diệc kiến vi phụ chí  
lễ." Tôn phu nhân đồng huyền  
đức bái tạ nhi xuất.

Ngày nguyên đán, tháng giêng,  
mùa xuân, năm Kiến An thứ 15,  
Ngô hầu hội cả văn võ trong triều.  
Huyền Đức và Tôn phu nhân vào  
bái yết bà Quốc Thái. Phu nhân  
thưa: - Phu quân con nhớ đến mồ  
mả tôn tổ, cha mẹ, ở cả Trác  
Quận, ngày đêm thương cảm  
khôn nguôi. Nay muốn ra bờ sông  
tế vọng, xin cáo để mẫu thân  
được biết. Quốc Thái nói: - Đó  
cũng là đạo hiếu, lẽ nào mẹ  
chẳng đồng ý. Con không được  
biết bố mẹ chồng, thì phải cùng  
với chồng con ra tế bái cho xứng  
đạo làm đầu con ạ! Hai vợ chồng  
lạy tạ trở ra.

Thử thời chỉ man trú tôn quyền.  
Phu nhân thưa xa, chỉ đai tùy  
thân nhất ứng tế huyền.  
Huyền đức thượng mã, dẫn số  
ky cân tùy xuất thành, dữ triệu  
vân tương hội. Ngũ bách quân  
sĩ tiền già hậu ủng, lì liễu nam  
từ, toàn trình nhi hành. Đương  
nhật, tôn quyền đại túy, tả hữu  
cận thị phủ nhập hậu đường,  
văn võ giai tán. Bỉ cập chúng  
quan tham đắc huyền đức, phu  
nhân đao độn chi thời, thiên

Muốn giàu, không cho Tôn Quyền  
biết, phu quân ngồi xe, chỉ mang  
một ít đồ dùng lặt vặt, Huyền Đức  
lên ngựa, dẫn vài tên quân kỵ mã  
đi theo ra thành, hội với Triệu  
Vân. Năm trăm quân sĩ tiền hô  
hậu ủng, rời khỏi Nam Từ, cấp  
tốc đi miệt. Hôm ấy, Tôn Quyền  
say quá, tả hữu vực vào nhà  
trong, văn vũ tan đâm về đây. Đến  
lúc các quan biết tin Huyền Đức  
và phu nhân đi, thì trời đã tối.  
Muốn báo cho Tôn Quyền biết

sè yǐ wǎn . yào bào sun  
quán , quán zuì bù xǐng . jí  
zhì shuì jué , yǐ shì wǔ gèng  
. cì rì , sun quán wén zhī zǒu  
liǎo xuán dé , jí huàn wén wǔ  
shang yì . zhang zhào yue : "jīn  
rì zǒu liǎo cǐ rén , zǎo  
wǎn bì shēng huò luàn . kě jí  
zhuī zhī ." sun quán lìng  
chén wǔ , pan zhang xuǎn  
wǔ bǎi jīng bīng , wú fen  
zhòu yè , wù yào gǎn shàng  
ná huí . èr jiāng líng mìng qù  
liǎo .

8 sun quán shen hèn xuán dé ,  
jiāng àn shàng yù yàn shuai  
wéi fěn suì . chéng pǔ yue : "  
zhǔ gong kōng yǒu chōng  
tian zhì nù , mǒu liào chén  
wǔ , pan zhang bì qín cǐ rén  
bù de ." quán yue : "yan  
gǎn wéi wǒ lìng !" pǔ yue : "  
jūn zhǔ zì yóu hǎo guan wǔ  
shì , yán yì gang zhèng , zhu  
jiāng jie jù . jí rán kěn shùn  
liú bēi , bì tòng xin ér qù .  
suǒ zhui zhī jiāng , ruò jiàn  
jùn zhǔ , qǐ kěn xià shǒu ? "  
quán dà nù , chè suǒ pèi zhī  
jiàn , huàn jiāng qín , zhōu  
tài ting lìng , yue : "rǔ èr rén  
jiāng zhè kǒu jiàn qù qū wú  
mò bìng liú bēi tóu lái ! wéi  
lìng zhě lì zhǎn !" jiāng qín ,  
zhōu tài lǐng mìng , suí hòu  
yǐn yí qian jun gǎn lái .

已晚。要报孙权，权醉不醒。及至睡觉，已是五更。次日，孙权闻知走了玄德，急唤文武商议。张昭曰：“今日走了此人，早晚必生祸乱。可急追之。”孙权令陈武、潘璋选五百精兵，无分昼夜，务要赶上拿回。二将领命去了。

孙权深恨玄德，将案上玉砚摔为粉碎。程普曰：“主公空有冲天之怒，某料陈武、潘璋必擒此人不得。”权曰：“焉敢违我令！”普曰：“郡主自幼好观武事，严毅刚正，诸将皆惧。既然肯顺刘备，必同心而去。所追之将，若见郡主，岂肯下手？”权大怒，掣所佩之剑，唤蒋钦、周泰听令，曰：“汝二人将这口剑去取吾妹并刘备头来！违令者立斩！”蒋钦、周泰领命，随后引一军赶来。

sắc dĩ văn. Yếu báo tôn quyền, quyền túy bất tỉnh. Cập chí thụy giác, dĩ thị ngũ canh. Thứ nhật, tôn quyền văn tri tầu liễu huyền đức, cáp hoán văn võ thương nghị. Trương chiêu viết: "Kim nhặt tầu liễu thủ nhân, tảo vân tất sinh họa loạn. Khả cáp truy chi." Tôn quyền lệnh trần võ, phan chương tuyển ngũ bách tinh binh, vô phân trú dạ, vụ yêu cản thượng nã hồi. Nhị tướng lĩnh mệnh khứ liễu.

nhưng Quyền lại đang ngủ say. Khi Quyền tỉnh dậy thì trời đã tang táng sáng. Hôm sau, Quyền nghe tin Huyền Đức trốn mất, vội vàng đòi văn võ vào bàn bạc. Trương Chiêu nói: - Nếu để người này chạy thoát được, nay mai tất sinh loạn, nên sai người đuổi cho mau. Quyền sai ngay Trần Vũ, Phan Chương lựa năm trăm tinh binh, không kể ngày đêm phải đuổi kịp bắt Huyền Đức về. Hai tướng được lệnh nhận quân đi.

Tôn quyền thâm hận huyền đức, tương án thượng ngọc nghiên suất vi phần toái. Trình phồ viết: "Chúa công không hữu trùng thiên chi nộ, mỗ liêu tràn võ, phan chương tất cầm thủ nhân bắt đắc." Quyền viết: "Yên cảm vi ngã lệnh!" Phồ viết: "Quận chủ tự ấu hảo quan võ sự, nghiêm nghị cương chánh, chư tướng giai cự. Kí nhiên khẳng thuận lưu bị, tất đồng tâm nhi khứ. Sở truy chi tướng, nhược kiến quận chủ, khởi khẳng hạ thủ?" Quyền đại nộ, xé sở bội chi kiếm, hoán tướng khâm, chu thái thính lệnh, viết: "Nhữ nhị nhân tương giá khầu kiếm khứ thủ ngô muội tịnh lưu bị đầu lai! Vì lệnh giả lập trám!" Tương khâm, chu thái lĩnh mệnh, tùy hậu dẫn nhất thiên quân cản lai.

Tôn Quyền giận Huyền Đức không biết ngần nào, cầm nghiên mực bằng ngọc trên án thư đập tan ra từng mảnh. Trình Phồ nói: Chúa công dù có nỗi trận lôi đình, tôi tin chắc hai tướng cũng không bắt nổi Lưu Bị. Quyền nói: - Ai dám trái lệnh ta? Phồ nói: - Quận chúa từ nhỏ ưa chuộng nghề võ, tính khí nghiêm nghị, các tướng đều sợ cả. Nay đã thuận theo Lưu Bị, tất nhiên đồng tâm đi với nhau. Các tướng đuổi theo, nếu gặp quận chúa, thì còn ai dám hạ thủ nữa. Quyền giận lắm, rút ngay thanh gươm đang đeo, gọi Tưởng Khâm, Chu Thái đến bảo rằng: - Hai tướng đem thanh gươm này đi lấy cả đầu em ta lẫn đầu Lưu Bị mang về đây. Nếu trái lệnh sẽ bị chém đầu! Hai tướng lĩnh mệnh, lại dẫn một nghìn quân mã đuổi theo.

9 què shuo xuán dé jia bian  
zòng pèi , zàn chéng ér xíng ;  
dang yè yú lù zàn xie liāng  
gè gēng cì , huang máng qǐ  
xíng . kàn kan lai dào chái  
sang jiè shǒu , wàng jiàn hòu  
miàn chén tóu dà qǐ , rén  
bào : "zhuī bīng zhì yǐ ! "  
xuán dé huang wèn zhào  
yún yue : " zhuī bīng jì zhì ,  
rú zhì nài hé ? " zhào yún  
yue : " zhǔ gōng xian xíng ,  
mǒu yuàn dang hòu . "  
zhuǎn guò qián miàn shan  
jiǎo , yí biao jun mǎ lán zhù  
qù lù . dang xian liǎng yuán  
dà jiang , lì sheng gao jiào  
yue : " liú bèi zǎo zǎo xià mǎ  
shòu fù ! wú fèng zhōu dou  
du jiàng lìng , shǒu hòu duo  
shí ! " yuán lái zhōu yú kǒng  
xuán dé zǒu tuo , xian shǐ xú  
shèng , ding fèng yǐn san  
qian jun mǎ yú chong yào  
zhī chǔ zhā yíng děng hòu ,  
shí cháng lìng rén deng gao  
yáo wàng , liào de xuán dé  
ruò tóu hàn lù , bì jīng cǐ dào  
ér guò . dang rì xú shèng ,  
ding fèng liǎo wàng de xuán  
dé yí xíng rén dào , gè chuò  
bing qì jié zhù qù lù . xuán  
dé jīng huang lè huí mǎ wèn  
zhào yún yue : " qián yǒu lán  
jié zhī bīng , hòu yǒu zhuī  
gǎn zhī bīng : qián hòu wú lù ,  
rú zhì nài hé ? " yún yue : "  
zhǔ gōng xiū huang . jun shi  
yǒu san tiáo miào jì , duo zài

却说玄德加鞭纵辔，趨程而行；当夜于路暂歇两个更次，慌忙起行。看看来到柴桑界首，望见后面尘头大起，人报：“追兵至矣！”玄德慌问赵云曰：“追兵既至，如之奈何？”赵云曰：“主公先行，某愿当后。”转过前面山脚，一彪军马拦住去路。当先两员大将，厉声高叫曰：“刘备早早下马受缚！吾奉周都督将令，守候多时！”原来周瑜恐玄德走脱，先使徐盛、丁奉引三千军马于冲要之处扎营等候，时常令人登高遥望，料得玄德若投旱路，必经此道而过。当日徐盛、丁奉了望得玄德一行人到，各绰兵器截住去路。玄德惊慌勒回马问赵云曰：“前有拦截之兵，后有追赶之兵：前后无路，如之奈何？”云曰：“主公休慌。军师有三条妙计，多在锦囊之

Khước thuyết huyền đức gia tiên túng bí, toàn trình nhì hành; đương dạ vu lộ tạm hiết lưỡng cá canh thứ, hoảng mang khởi hành. Khán khán lai đáo sài tang giới thủ, vọng kiến hậu diện tràn đầu đại khởi, nhân báo: "Truy binh chí hĩ!" Huyền đức hoảng vấn triêu vân viết: "Truy binh kí chí, như chi nại hè?" Triệu vân viết: "Chúa công tiên hành, mỗ nguyện đương hâu." Chuyển quá tiền diện sơn cước, nhất bưu quân mã lan trụ khứ lộ. Dương tiên lưỡng viên đại tướng, lệ thanh cao khiếu viết: "Lưu bị tảo tảo hạ mã thụ phược! Ngô phụng chu đô đốc tương lệnh, thủ hậu đa thời!" Nguyên lai chu du khủng huyền đức tẩu thoát, tiên sử tử thịnh, định phụng dẫn tam thiên quân mã vu trùng yếu chi xử trát doanh đặng hậu, thời thường lệnh nhân đặng cao diêu vọng, liêu đắc huyền đức nhược đầu hận lộ, tất kinh thử đạo nhi quá. Dương nhật tử thịnh, định phụng liễu vọng đắc huyền đức nhất hành nhân đáo, các xước binh khí tiệt trụ khứ lộ. Huyền đức kinh hoảng lặc hồi mã vắn triêu vân viết: "Tiền hữu lan tiệt chi binh, hậu hữu truy cản chi binh: tiền hữu vô lộ, như chi nại hè?" Vân viết: "Chúa công hưu hoảng. Quân sư hưu tam điều điều kế, đa tại cầm nang chi trung. Dĩ sách liễu lưỡng cá,

Nói về Huyền Đức, gò cương ra roi, đi như rút đường. Đêm hôm ấy, nghỉ tạm ở dọc đường chừng hai trống canh lại vội vàng khởi hành, gần đến đầu địa phận Sài Tang, ngoảnh lại, thấy mè sau bụi bay mù mịt, đoán chắc là có quân đuổi theo. Huyền Đức đám hoảng, hỏi Vân: - Quân đuổi đến nơi, làm thế nào bây giờ? Vân nói: - Chúa công hãy đi trước, để tôi đi chặn hậu. Vừa qua chân núi trước mặt, một toán quân mã xông ra chặn đường, hai tướng đi đầu quát to lên rằng: - Lưu Bị xuống ngựa chịu trói cho mau! Ta phụng lệnh Chu đô đốc đợi ở đây đã lâu rồi! Thì ra Chu Du vẫn có ý sợ Huyền Đức chạy trốn, nên đã sai Từ Thịnh, Định Phụng dẫn ba nghìn quân mã đóng đồn chục sẵn ở nơi xung yếu, hàng ngày cho người lên gò cao trông chừng, đoán chắc nếu Huyền Đức đi theo đường bộ thế nào cũng qua lối này. Khi ấy hai tướng trông thấy có một toán quân mã của Huyền Đức đi đến, liền cầm vũ khí ra chặn đường. Huyền Đức hoảng sợ, dùng ngựa lại hỏi Triệu Vân rằng: - Trước mặt có quân chặn đường, sau lưng có quân đuổi theo, hết đường rồi, làm thế nào bây giờ? Vân thưa: - Chúa công chờ ngại. Quân sư có ba điều diệu kế ở trong túi gấm này. Hai lần mở trước đều đã trúng cá. Nay còn điều thứ ba, dặn lúc nào nguy

jǐn ? zhī zhōng . yǐ chāi liǎo  
liǎng gè , bìng jié yìng yán .  
jīn cháng yǒu dì san gè zài cí  
, fēn fù yù wéi nán zhī shí ,  
fang kě chāi kàn . jīn rì wéi jí  
, dang chāi guan zhī . "

中。已拆了两个，并皆应验。今尚有第三个在此，分付遇危难之时，方可拆看。今日危急，当拆观之。”

10 biàn jiāng jǐn ? chāi kai , xiān  
yǔ xuán dé . xuán dé kàn  
liǎo , jí lái che qián qì gào  
sun fu rén yue : " bēi yǒu xīn  
fù zhì yán , zhī cǐ jìn dang  
shí sù . " fu rén yue : " zhàng  
fu yǒu hé yán yǔ , shí duì wǒ  
shuo . " xuán dé yue : " xí rì  
wú hóu yǔ zhōu yú tòng móu  
, jiāng fu rén zhao jià liú bèi  
, shí fei wèi fu rén jì , nǎi yù  
you kùn liú bèi ér duó jīng  
zhōu ēr . duó liǎo jīng zhōu  
, bì jiāng sha bèi . shì yǐ fu rén  
wèi xiāng èr ér diào bèi yě .  
bèi bù jù wàn sǐ ér lái , gài  
zhi fu rén yǒu nán zi zhī  
xiong jīn , bì néng lián bèi .  
zuó wén wú hóu jiāng yù jiā  
hài , gù tuo jīng zhōu yǒu  
nán , yǐ tú guī jì . xìng de fu  
réni bù qì , tòng zhì yú cǐ . jīn  
wú hóu yòu lìng rén zài hòu  
zhui gǎn , zhōu yú yòu shǐ  
réni yú qián jié zhù , fei fu rén  
mò jiě cǐ huò . rú fu rén bù  
yǔn , bèi qǐng sǐ yú che qián  
, yǐ bào fu rén zhī dé . " fu  
réni nù yue : " wú xiong jì bù  
yǐ wǒ wèi qín gǔ ròu , wǒ yǒu  
hé miàn mù zhòng xiāng jiàn  
hu ! jīn rì zhī wéi , wǒ dang zì

tinh giai ứng nghiệm. Kim  
thượng hữu đệ tam cá tại thủ,  
phân phó ngộ nguy nan chí  
thời, phương khả sách khán.  
Kim nhật nguy cấp, đương  
sách quan chí."

cấp lầm mới mở. Chính lúc này  
nên mở ra xem sao.

便将锦囊拆开，献与玄德。玄德看了，急来车前泣告孙夫人曰：“备有心腹之言，至此尽当实诉。”夫人曰：“丈夫有何言语，实对我说。”玄德曰：“昔日吴侯与周瑜同谋，将夫人招嫁刘备，实非为夫人计，乃欲幽困刘备而夺荆州耳。夺了荆州，必将杀备。是以夫人为香饵而钓备也。备不惧万死而来，盖知夫人有男子之胸襟，必能怜备。昨闻吴侯将欲加害，故托荊州有难，以图归计。幸得夫人不弃，同至于此。今吴侯又令人在后追赶，周瑜又使人于前截住，非夫人莫解此祸。如夫人不允，备请死于车前，以报夫人之德。”夫人怒曰：“吾

Nói rồi, Vân mở nốt túi thứ ba dâng lên, Huyền Đức xem xong, đến ngay trước xe Tôn phu nhân khóc mà nói rằng: - Tôi có mấy lời tâm phúc, đến đây phải thành thật tỏ bày cùng phu nhân. Phu nhân nói: - Phu quân có điều gì, cứ nói thực cho tôi được biết? Huyền Đức nói: - Trước kia Ngô hầu đồng mưu với Chu Du gọi gả phu nhân cho tôi, thực ra không phải có ý muốn tác thành cho phu nhân đâu, mà chính là định cầm tù Bị này để cướp Kinh Châu đó thôi. Khi Kinh Châu về tay rồi, họ sẽ giết tôi đi. Rõ ràng họ dùng phu nhân làm cái mồi thơm để dử tôi đó. Sở dĩ tôi không sợ chết, dám cả gan đến đây, vì biết chắc phu nhân có chí khí nam nhi, có lòng yêu thương đến tôi. Vừa rồi, thấy Ngô hầu có ý muốn hại, nên tôi nói dối là Kinh Châu có việc, để tính đường trở về. Nay được phu nhân không nỡ bỏ nhau, theo tôi đến đây. Không ngờ Ngô hầu sai người đuổi theo sau lưng. Chu Du lại cho người chặn đường trước mặt. Ngoài phu nhân ra không ai gỡ được nạn này. Nếu phu nhân không rủ lòng cứu cho, thì tôi xin chết ngay ở

jiě . " yú shì chì cóng rén tui che zhí chu , juān qǐ che lián , qín hè xú shèng , ding fèng yue : " nǐ èr rén yù zào fǎn ye ? " xú , ding èr jiang huang máng xià mǎ , qì liáo bing qì , sheng rě yú che qián yue : " an gǎn zào fǎn . wéi fèng zhōu dou du jiàng lìng , tún bing zài cī zhuan hòu liú bài . " sun fu rén dà nù yue : " zhōu yú nì zéi ! wǒ dong wú bù céng kui fù nǐ ! xuán dé nǎi dà hàn huáng shú , shì wǒ zhàng fu . wǒ yǐ duì mǔ qín , ge ge shuo zhì huí jīng zhōu qù . jìn nǐ liǎng gè yú shan jiǎo qù chǔ , yǐn zhe jun mǎ lán jié dào lù , yì yù jié luè wǒ fu qí cái wù ye ? " xú shèng , ding fèng rě rě lián shèng , kǒu chéng : " bù gǎn . qǐng fu rén xí nù . zhè bù gan wǒ děng zhī shì , nǎi shì zhōu dou du de jiàng lìng . " sun fu rén chì yue : " nǐ zhī pà zhōu yú , dù bù pà wǒ ? zhōu yú sha de nǐ , wǒ qǐ sha bù de zhōu yú ? " bǎ zhōu yú dà mà yǐ cháng , hè lìng tui che qián jìn . xú shèng , ding fèng zì sì : " wǒ děng shì xià rén . an gǎn yǔ fu rén wéi ào ? " yòu jiàn zhào yún shí fen nù qì , zhì de bǎ jun hè zhù , fàng tiáo dà lù jiào guò qu . qià cái xíng bu de wǔ liù lǐ , bèi hòu chén wǔ , pan zhang gǎn dào . xú shèng , ding fèng

兄既不以我为亲骨肉，  
我有何面目重相见乎！  
今日之危，我当自解。  
”于是叱从人推车直出，  
卷起车帘，亲喝徐盛、  
丁奉曰：“你二人欲造反耶？”徐、  
丁二将慌忙下马，弃了兵器，  
声喏于车前曰：“安敢造反。  
为奉周都督将令，  
屯兵在此专候刘备。”  
孙夫人大怒曰：“周瑜逆贼！  
我东吴不曾亏负你！  
玄德乃大汉皇叔，  
是我丈夫。我已对母  
亲、哥哥说知回荆州去。  
今你两个于山脚去处，  
引着军马拦截道路，  
意欲劫掠我夫妻财物耶？”  
徐盛、丁奉喏喏连声，  
口称：“不敢。请  
夫人息怒。这不干我等  
之事，乃是周都督的将  
令。”孙夫人叱曰：“  
你只怕周瑜，独不怕我  
？周瑜杀得你，我岂杀  
不得周瑜？”把周瑜大  
骂一场，喝令推车前进。  
徐盛、丁奉自思：“  
我等是下人。安敢与夫

trọng tương kiến hò! Kim nhật chi nguy, ngã đương tự giải." Vu thị sát tòng nhân thôi xa trực xuất, quyên khởi xa liêm, thân hát từ thịnh, đinh phụng viết: "Nhĩ nhị nhân dục tạo phản da?" Từ, đinh nhị tương hoảng mang hạ mã, khí liễu binh khí, thanh nhạ vu xa tiền viết: "An cảm tạo phản. Vi phụng chu đô đốc tương lệnh, truân binh tại thủ chuyên hậu lưu bị." Tôn phu nhân đại nộ viết: "Chu du nghịch tặc! Ngã đông ngô bắt tảng khuy phụ nhĩ! Huyền đức nãi đại hán hoàng thúc, thị ngã truong phu. Ngã dĩ đối mẫu thân, ca ca thuyết tri hồi kinh châu khứ. Kim nhĩ lưỡng cá vu sơn cước khứ xử, dẫn trú quân mã lan tiệt đạo lộ, ý dục kiếp lược ngã phu thê tài vật da?" Từ thịnh, đinh phụng nhẹ nhạ liên thanh, khẩu xưng: "Bát cảm. Thỉnh phu nhân tức nộ. Giá bắt can ngã đẳng chí sự, nãi thị chu đô đốc đích tương lệnh." Tôn phu nhân sát viết: "Nhĩ chỉ phạ chu du, độc bất phạ ngã? Chu du sát đắc nhĩ, ngã khởi sát bất đắc chu du?" Bả chu du đại mạ nhất trường, hát lệnh thôi xa tiền tiến. Từ thịnh, đinh phụng tự tư: "Ngã đẳng thị hạ nhân. An cảm dữ phu nhân vi ào?" Hựu kiến triệu vân thập phân nộ khí, chỉ đắc bả quân hát trụ, phóng điêu đại lộ giáo quá khứ. Kháp tài hành bất đắc ngũ lục lí, bối hậu trần

trước xe để đáp ơn đức của phu nhân! Phu nhân nổi giận nói: - Anh tôi đã không coi tôi là ruột thịt thân thiết thì còn mặt nào trông thấy nhau nữa. Thôi! Việc hôm nay phu quân cứ để mặc tôi! Lập tức Tôn phu nhân sai đẩy xe lên trước, cuốn rèm lên, rồi mắng Từ Thịnh, Đinh Phụng rằng: - Hai người muốn làm phản hay sao? Hai tướng vội vàng xuống ngựa, bỏ gươm giáo xuống, bầm rằng: - Chúng tôi đâu dám làm phản, nguyên phụng tướng lệnh của Chu đô đốc, đóng tại đây đợi chờ Lưu Bị đó thôi. Phu nhân giận lắm, nói: - Thằng giặc Chu Du kia! Đông Ngô ta có phụ gì mày? Huyền Đức là Hoàng Thúc nhà Hán, lại là chồng ta. Ta đã nói với mẹ và anh cho vợ chồng ta về Kinh Châu rồi. Nay các người dẫu quân chặn đường định cướp đồ đạc của vợ chồng ta hay sao? Hai tướng vâng dạ liên hồi, thừa rằng: - Chúng tôi đâu dám thế, xin phu nhân nguôi giận. Việc này là chúng tôi phụng mệnh của đô đốc chớ có can gì đến chúng tôi đâu. Phu nhân thét: - Các ngươi chỉ biết sợ Chu Du, còn không biết sợ ta à? Chu Du giết nổi các ngươi, ta đây dễ thường không giết nổi Chu Du hẵn? Nói rồi chửi mắng Chu Du thảm hại, rồi đẩy xe tiến lên. Từ, Đinh hai tướng nghĩ rằng mình là người bè dưới, đâu dám kháng cự với phu nhân, và lại trông thấy Triệu Vân có vẻ căm tức lắm, nên buộc lòng phải

bèi yán qí shì , chén , pan èr  
jiāng yue : " nǐ fàng ta guò  
qu cha liǎo yě . wǒ èr rén  
fèng wú hóu zhǐ yì , tè lái  
zhui zhuo ta huí qù . " yú shì  
sì jiāng gé bing yi chǔ , zàn  
chéng gǎn lái .

人违拗？”又见赵云十分怒气，只得把军喝住，放条大路教过去。恰才行不得五六里，背后陈武、潘璋赶到。徐盛、丁奉备言其事。陈、潘二将曰：“你放他过去差了也。我二人奉吴侯旨意，特来追捉他回去。”于是四将合兵一处，趨程赶来。

11 xuán dé zhèng háng jiān , hu  
ting de bēi hòu hǎn sheng dà  
qǐ . xuán dé yòu gào sun fu  
réni yue : " hòu miàn zhuī  
bing yòu dào , rú zhì nài hé ?  
" fu rén yue : " zhàng fù xian  
xíng , wǒ yǔ zi lóng dang  
hòu ." xuán dé xian yǐn san  
bǎi jun , wàng jiang àn qù  
liǎo . zi lóng lè mǎ yú che  
bàng , jiàng shì zú bǎi kai ,  
zhuan hòu lái jiang . sì yuán  
jiang jiàn liǎo sun fu rén , zhí  
de xià mǎ , cha shǒu ér lì . fu  
réni yue : " chén wǔ , pan  
zhang , lái cǐ hé gan ? " èr  
jiāng dá yue : " fèng zhǔ  
gong zhì mìng , qǐng fu rén ,  
xuán dé huí . " fu rén zhèng  
sè chì yue : " dou shì nǐ zhè  
huǒ pǐ fu , lí xiān wǒ xiong  
mò bù mù ! wǒ yǐ jià ta rén ,  
jin rì guī qù , xu bù shì yǔ rén  
si ben . wǒ fèng mǔ qin cí

võ, phan chương cản đáo. Từ  
thịnh, đinh phụng bị ngôn kì sự.  
Trần, phan nhị tướng viết: "Nhĩ  
phóng tha quá khứ sai liễu dã.  
Ngã nhị nhân phụng ngô hầu  
chỉ ý, đặc lai truy tróc tha hồi  
khứ." Vu thị tú tướng hợp binh  
nhất xử, toàn trình cản lai.

thết quân sĩ mở đường cho đi. Xe  
vừa đi được năm sáu dặm, thì  
Trần Vũ, Phan Chương đuổi đến  
nơi. Từ Thịn, Đinh Phụng thuật  
lại chuyện trước. Hai tướng kia  
nói rằng: - Các ngươi tha cho đi  
là hỏng rồi. Chúng ta phụng  
mệnh Ngô hầu đuổi theo bắt họ  
về đây! Rồi bốn tướng hợp binh  
làm một ra sức đuổi theo.

Huyền Đức đang chạy, bỗng  
nghe mé sau có tiếng reo nỗi lên  
ầm ầm, lại nói với phu nhân rằng:  
- Quân mé sau lại đuổi đến thì  
làm thế nào? Phu nhân nói: - Phu  
quân cứ đi trước, để tôi với Tử  
Long đón đánh mặt sau. Huyền  
Đức dẫn ba trăm quân, nhắm bờ  
sông đi trước. Tử Long dùng  
ngựa đứng bên cạnh xe, dàn  
quân ra đợi các tướng kia đến.  
Bốn tướng đến nơi, trông thấy  
phu nhân vội vàng xuống cả  
ngựa, chắp tay đứng im. Phu  
nhân hỏi: - Trần Vũ, Phan  
Chương đến đây có việc gì? Hai  
tướng bẩm rằng: - Chúng tôi  
phụng mệnh chúa công, mời phu  
nhân, huyền đức hồi." Phu  
nhân chánh sắc sát viết: "Đô thị  
nhĩ giá hỏa thất phu, li gian ngã  
huynh muội bất mục! Ngã dĩ giá  
tha nhân, kim nhật quy khứ, tu  
bất thị dữ nhân tư bôn. Ngã

Huyền Đức đang chạy, bỗng  
nghe mé sau có tiếng reo nỗi lên  
ầm ầm, lại nói với phu nhân rằng:  
- Quân mé sau lại đuổi đến thì  
làm thế nào? Phu nhân nói: - Phu  
quân cứ đi trước, để tôi với Tử  
Long đón đánh mặt sau. Huyền  
Đức dẫn ba trăm quân, nhắm bờ  
sông đi trước. Tử Long dùng  
ngựa đứng bên cạnh xe, dàn  
quân ra đợi các tướng kia đến.  
Bốn tướng đến nơi, trông thấy  
phu nhân vội vàng xuống cả  
ngựa, chắp tay đứng im. Phu  
nhân hỏi: - Trần Vũ, Phan  
Chương đến đây có việc gì? Hai  
tướng bẩm rằng: - Chúng tôi  
phụng mệnh chúa công, mời phu  
nhân và Huyền Đức trở về. Phu  
nhân nghiêm nét mặt quát: - Bọn  
người toàn là đồ thất phu, chia rẽ  
anh em ta, để chúng ta không  
hòa thuận với nhau. Ta đã gả bán  
cho người, hôm nay đi về, không

zhǐ , lìng wǒ fu fù huí jīng  
zhou . biàn shì wǒ ge ge lái ,  
yě xu yǐ lǐ ér xíng . nǐ èr rén  
yǐ zhàng bing wei , yù dài  
sha hài wǒ ye ? " mà de sì  
réni miàn miàn xiāng qù , gè  
zì xún si : " ta yì wàn nián yě  
zhì shì xiong mò . gèng jiān  
guó tài zuò zhǔ ; wú hóu nǎi  
dà xiào zhí rén , zěn gǎn wéi  
nì mǔ yán ? míng rì fan guò  
liǎn lái , zhì shì wǒ děng bù  
shì . bù rú zuò gè rén qíng . "  
jun zhong yòu bù jiàn xuán  
dé ; dàn jiàn zhào yún nù mù  
zheng méi , zhì dài qian sha  
. yin cǐ sì jiang rě rě lián  
sheng ér tuì . sun fu rén lìng  
tui che biàn xíng . xú shèng  
yue : " wǒ sì rén tòng qù jiàn  
zhou dou du , gào bǐng cǐ shì  
. " sì rén yóu yù wèi dìng . hu  
jiàn yi jun rú xuán feng ér lái  
, shì zhì , nǎi jiǎng qín , zhōu  
tài . èr jiang wèn yue : " nǐ  
děng céng jiàn liú bēi fǒu ? "  
sì rén yue : " zǎo chén guò  
qu , yǐ bàn rì yǐ . " jiǎng qín  
yue : " hé bù ná xià ? " sì rén  
gè yán sun fu rén fa huà zhì  
shì . jiǎng qín yue : " biàn shì  
wú hóu pà dào rú cǐ , feng yi  
kǒu jiàn zài cǐ , jiào xian sha  
ta mò , hòu zhǎn liú bēi . wéi  
zhě lì zhǎn ! " sì jiang yue : "  
qù zhì yǐ yuǎn , zěn sheng  
nài hé ? " jiǎng qín yue : " ta  
zhong shì xie bù jun , jí xíng  
bù shàng . xú , ding èr jiāng  
jun kě fei bào dou du , jiào

去，须不是与人私奔。  
我奉母亲慈旨，令我夫妇回荆州。便是我哥哥来，也须依礼而行。你二人倚仗兵威，欲待杀害我耶？”骂得四人面面相觑，各自寻思：“他一万年也只是兄妹。更兼国太作主；吴侯乃大孝之人，怎敢违逆母言？明日翻过脸来，只是我等不是。不如做个人情。”军中又不见玄德；但见赵云怒目睁眉，只待厮杀。因此四将喏喏连声而退。孙夫人令推车便行。徐盛曰：“我四人同去见周都督，告禀此事。”

四人犹豫未定。忽见一军如旋风而来，视之，乃蒋钦、周泰。二将问曰：“你等曾见刘备否？”四人曰：“早晨过去，已半日矣。”蒋钦曰：“何不拿下？”四人各言孙夫人发话之事。蒋钦曰：“便是吴侯怕道如此，封一口剑在此，教先杀他妹，后斩

phụng mẫu thân từ chỉ, lệnh  
ngã phu phụ hồi kinh châu.  
Tiện thị ngã ca ca lai, dã tu y lẽ  
nhi hành. Nhĩ nhị nhân ỷ trượng  
binh uy, dục đăi sát hại ngã  
da?" Mạ đắc tú nhân diện diện  
tướng thứ, các tự tầm tư: "Tha  
nhất vạn niên dã chỉ thị huynh  
muội. Canh kiêm quốc thái tác  
chủ; ngô hầu nãi đại hiếu chi  
nhân, châm cảm vi nghịch mẫu  
ngôn? Minh nhật phiền quá  
liệm lai, chỉ thị ngã đắng bất thi.  
Bất như tố cá nhân tình." Quân  
trung hựu bất kiến huyền đức;  
đãm kiến triều vân nộ mục tĩnh  
mi, chỉ đai tư sát. Nhân thủ tú  
tương nhạ nhạ liên thanh nhi  
thói. Tôn phu nhân lệnh thôi xa  
tiên hành. Từ thịnh viết: "Ngã tú  
nhân đồng khứ kiến chu đô  
đốc, cáo bẩm thử sự." Tú nhân  
do dự vị định. Hốt kiến nhất  
quân như toàn phong nhi lai, thi  
chi, nãi tương khâm, chu thái.  
Nhị tương vấn viết: "Nhĩ đắng  
tằng kiến lưu bi phủ?" Tú nhân  
viết: "Tảo thần quá khứ, dĩ bán  
nhật hĩ." Tương khâm viết: "Hà  
bất nã hạ?" Tú nhân các ngôn  
tôn phu nhân phát thoại chi sự.  
Tương khâm viết: "Tiện thị ngô  
hầu phạ đạo như thử, phong  
nhất khầu kiêm tại thử, giáo  
tiên sát tha muội, hậu trảm lưu  
bi. Vì giả lập trảm!" Tú tương  
viết: "Khứ chi dĩ viễn, chảm  
sinh nại hè?" Tương khâm viết:  
"Tha chung thị ta bộ quân, cắp  
hành bất thương. Từ, đinh nhị

phải là đi theo trai. Ta vâng lệnh  
mẹ ta để cho vợ chồng ta trở lại  
Kinh Châu, dù anh ta có đến đây  
nữa, cũng phải theo lễ phép. Các  
người cậy có quân, muốn giết ta  
hay sao? Tôn phu nhân mắng mỏ  
một chập, khiến bốn tướng chỉ  
đứng nhìn nhau. Ai nấy tự nghĩ  
rằng: Người ta với chủ mình vạn  
năm vẫn là anh em với nhau, mà  
việc này còn có Quốc Thái làm  
chủ. Ngô hầu lại là người chí  
hiếu, sao dám trái lời mẹ? Mai  
này nghĩ lại, thì muôn sự té ra  
chúng mình không phải cả. Chỉ  
bằng ta hãy làm một việc có chút  
tình tú té là hơn. Vả lại trong đám  
ấy không thấy Huyền Đức, chỉ  
thấy có Triệu Vân mắng môi trọn  
mắt, lầm le muốn đánh. Bởi thế,  
các tướng dạ ran mắng tiếng, rồi  
rút quân về. Tôn phu nhân sai  
đẩy xe đi thẳng. Từ Thịnh nói với  
các tướng rằng: - Chúng ta hãy  
cùng đến trình việc đó với Chu đô  
đốc. Bốn tướng còn đương do  
dự, bỗng thấy, một toán quân  
sóng sọc chạy đến, trông ra thì là  
Tưởng Khâm và Chu Thái. Hai  
tướng hỏi ngay. - Các ông có  
thấy Lưu Bị không? Bốn người  
đều nói: - Buổi sáng có qua đây,  
đến bây giờ đã đi xa rồi. Tưởng  
Khâm nói: - Sao không bắt trói  
lại? Bốn tướng thuật lại chuyện  
phu nhân mắng mỏ vừa rồi.  
Tưởng Khâm nói: - Chính vì thế  
Ngô hầu ban cho một thanh kiếm  
mang theo đây, truyền cho giết cô  
em trước, Lưu Bị sau. Hễ sai lệnh

shuǐ lù zhào kuài chuán zhuī gǎn ; wǒ sì rén zài àn shàng zhuī gǎn : wú wèn shuǐ hàn zhì lù , gǎn shàng sha liǎo , xiū ting ta yán yǔ . " yú shì xú shèng , ding fèng fei bào zhou yú ; jiāng qín , zhou tài , chén wǔ , pan zhang sì gè lǐng bing yán jiang gǎn lái .

刘备。违者立斩！”四将曰：“去之已远，怎生奈何？”蒋钦曰：“他终是些步军，急行不上。徐、丁二将军可飞报都督，教水路棹快船追赶；我四人在岸上追赶：无问水旱之路，赶上杀了，休听他言语。”于是徐盛、丁奉飞报周瑜；蒋钦、周泰、陈武、潘璋四个领兵沿江赶来。

12 què shuo xuán dé yi xíng rén mǎ , lí chái sang jiào yuǎn , lái dào liú láng pǔ , xin cái shao kuan . yán zhe jiang àn xún dù , yi wàng jiang shuǐ mí màn , bìng wú chuán zhī . xuán dé fǔ shǒu chén yín . zhào yún yue : " zhǔ gong zài hǔ kǒu zhōng táo chu , jìn yǐ jìn běn jiè , wú liào jun shi bì yǒu diào dù , hé yòng yóu yí ? " xuán dé ting bà , mò rán xiǎng qǐ zài wú fán huá zhì shì , bù jué qí rán lèi xià . hòu rén yǒu shi tàn yue : " wú shǔ chéng hun cǐ shuǐ xún , míng chú bù zhàng wu huáng jīn . shéi zhī yí nǚ qīng tian xià , yù yì liú láng dǐng zhì xīn . " xuán dé lìng zhào yún wàng qián shào tàn

却说玄德一行人马，离柴桑较远，来到刘郎浦，心才稍宽。沿着江岸寻渡，一望江水弥漫，并无船只。玄德俯首沉吟。赵云曰：“主公在虎口中逃出，今已近本界，吾料军师必有调度，何用犹疑？”玄德听罢，蓦然想起在吴繁华之事，不觉凄然泪下。后人有诗叹曰：“吴蜀成婚此水浔，明珠步障屋黄金。谁知一女轻天下，欲易刘郎鼎峙心。”

tướng quân khả phi báo đô đốc, giáo thủy lộ trao khoái thuyền truy cản; ngã tú nhân tại nạn thương truy cản: vô vấn thủy hạn chi lộ, cản thương sát liễu, hưu thính tha ngôn ngữ." vu thị từ thịnh, định phụng phi báo chu du; tướng khâm, chu thái, trần võ, phan chương tú cá lĩnh binh duyên giang cản lai.

sẽ bị chém đầu! Bốn tướng nói: - Họ đã xa rồi, làm thế nào? Tưởng Khâm nói: - Hắn chỉ có một ít quân bộ, mình đi gấp cũng không được. Từ, Đinh hai tướng nên phi báo với đô đốc, sai đường thủy bơi thuyền tốc hành đuổi mau. Bốn chúng ta thì đuổi trên bộ. Bất kỳ đường nào, hễ đuổi kịp thì cứ việc chém phăng đi, không cho nói lối thoát gì hết! Đinh, Từ liền phi báo với Chu Du, còn bốn tướng dẫn quân men bờ sông đuổi riết.

Khước thuyết huyền đức nhất hành nhân mã, lì sài tang giác viễn, lai đáo lưu lang phổ, tâm tài sảo khoan. Duyên trú giang nạn tầm độ, nhất vọng giang thủy di mạn, tịnh vô thuyền chỉ. Huyền đức phủ thủ trầm ngâm. Triệu vân viết: "Chúa công tại hồ khẩu trung đào xuất, kim dĩ cận bồn giới, ngô liêu quân sư tất hữu điều độ, hà dụng do nghi?" Huyền đức thính bãi, mạch nhiên tướng khởi tại ngô phồn hoa chi sự, bất giác thê nhiên lệ hạ. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Ngô thực thành hôn thử thủy tầm, minh châu bộ chướng ốc hoàng kim. Thùy tri nhất nữ khinh thiên hạ, dục dịch lưu lang đỉnh trì tâm." huyền đức lệnh triều vân vọng

Lại nói, Huyền Đức và quân sĩ rời Sài Tang đã xa, đến bến Lưu Lang, mới hơi vững dạ, đi dọc bờ sông tìm thuyền, chỉ thấy dòng sông mênh mông không một bóng thuyền nào. Huyền Đức cúi đầu nghĩ ngợi. Triệu Vân nói: - Chúa công ở trong hang hổ trốn nạn ra đây, nay đã gần đến địa giới nhà rồi, tôi chắc thế nào quân sứ cũng liệu trước, không phải lo ngại đâu? Huyền Đức nghe xong, sực nhớ đến chuyện phồn hoa sung sướng ở Đông Ngô vừa rồi bỗng dừng ứa hàng nước mắt. Người sau có thơ than rằng: Sóng này Ngô Thực kết nhân duyên. Cửa ngọc nhà vàng bóng dáng tiên. Thiên hạ chịu nhường cô gái đẹp, Đỗi làm sao nổi chí Lưu Lang? Huyền Đức sai Tử

chuán zhī , hu bào hòu miàn  
chén tǔ chong tiān ér qǐ .  
xuán dé dēng gao wàng zhī ,  
dàn jiàn jun mǎ gài dì ér lái ,  
tàn yue : " lián rì ben zǒu ,  
rénn kùn mǎ fá , zhui bing yòu  
dào , sǐ wú dì yǐ ! " kàn kan  
hǎn sheng jiàn jìn . zhèng  
huāng jí xiān , hu jiàn jiāng  
àn bian yí zì ér pao zhe tuo  
péng chuán èr shí yú zhī .  
zhào yún yue : " tian xìng  
yǒu chuán zài cǐ ! hé bù sù  
xià , zhào guò duì àn , zài  
zuò qū chǔ ! " xuán dé yǔ  
sun fu rén biàn ben shàng  
chuán . zì lóng yǐn wǔ bǎi jun  
yì dou shàng chuán . zhì jiàn  
chuán ? zhōng yí rén lún jīn  
dào fú , dà xiào ér chu , yue :  
" zhǔ gōng qiè xǐ ! zhu gé  
liàng zài cǐ děng hòu duo shí ."  
chuán zhōng bàn zuò kè  
rénn de , jie shì jīng zhōu shuǐ  
jun . xuán dé dà xǐ . bù yí shí  
, sì jiāng gǎn dào . kǒng  
míng xiào zhǐ àn shàng rén  
yán yue : " wú yǐ suàn dìng  
duo shí yǐ . rǔ děng huí qù  
chuán shì zhōu láng , jiào xiū  
zài shǐ měi rén jú shǒu duàn  
. " àn shàng luàn jiàn shè lái  
, chuán yǐ kai de yuǎn liǎo .  
jiǎng qín děng sì jiāng , zhī  
hǎo dai kàn . xuán dé yǔ  
kǒng míng zhèng háng jiān ,  
hu rán jiāng shēng dà zhēn .  
huí tóu shì zhī , zhī jiàn zhàn  
chuán wú shù . shuài zì qí  
xià , zhōu yú zì lǐng guàn

玄德令赵云望前哨探船  
只，忽报后面尘土冲天  
而起。玄德登高望之，  
但见军马盖地而来，叹  
曰：“连日奔走，人困  
马乏，追兵又到，死无  
地矣！”看看喊声渐近。  
正慌急间，忽见江岸  
边一字儿抛着拖篷船二  
十余只。赵云曰：“天  
幸有船在此！何不速下  
，棹过对岸，再作区处  
！”玄德与孙夫人便奔  
上船。子龙引五百军亦  
都上船。只见船舱中一  
人纶巾道服，大笑而出  
，曰：“主公且喜！诸  
葛亮在此等候多时。”  
船中扮作客人的，皆是  
荆州水军。玄德大喜。  
不移时，四将赶到。孔  
明笑指岸上人言曰：“  
吾已算定多时矣。汝等  
回去传示周郎，教休再  
使美人局手段。”岸上  
乱箭射来，船已开的远  
了。蒋钦等四将，只好  
呆看。玄德与孔明正行  
间，忽然江声大震。回  
头视之，只见战船无数

tiền tiêu tham thuyền chỉ, hốt  
báo hậu diện tràn thổ trùng  
thiên nhi khởi. Huyền đức dăng  
cao vọng chi, đán kiến quân mǎ  
cái địa nhi lai, thán viết: "Liên  
nhật bôn tẩu, nhân khốn mǎ  
phap, truy binh hụu đáo, tử vô  
địa hǐ!" Khán khán hảm thanh  
tiêm cận. Chánh hoảng cấp  
gian, hốt kiến giang ngạn biên  
nhất tự nhi phao trú tha bồng  
thuyền nhị thập dư chỉ. Triệu  
vân viết: "Thiên hạnh hữu  
thuyền tại thủ! Hà bất tốc hạ,  
trao quá đổi ngạn, tái tác khu  
xử!" Huyền đức dữ tôn phu  
nhân tiện bôn thượng thuyền.  
Tử long dẫn ngũ bách quân  
diệc đô thượng thuyền. Chỉ  
kiến thuyền thương trung nhất  
nhân luân cân đạo phục, đại  
tiểu nhi xuất, viết: "Chúa công  
thả hǐ! Gia Cát lượng tại thủ  
đảng hậu đa thời." thuyền trung  
phản tác khách nhân địch, giai  
thị kinh châu thủy quân. Huyền  
đức đại hǐ. Bất di thời, tứ tương  
cản đáo. Không minh tiểu chỉ  
ngạn thượng nhân ngôn viết:  
"Ngô dĩ toán định đa thời hǐ.  
Nhữ đảng hồi khứ thuyền kì chu  
lang, giáo hưu tái sử mĩ nhân  
cục thủ đoạn." ngạn thượng  
loạn tiến xa lai, thuyền dĩ khai  
đích viễn liễu. Tương khâm  
đảng tứ tương, chỉ hảo ngốc  
khán. Huyền đức dữ không  
minh chánh hành gian, hốt  
nhiên giang thanh đại chấn. Hồi  
đầu thị chi, chỉ kiến chiến

Long ra mé trước tim thuyền,  
chợt tin báo phía sau cát bụi bay  
mù trời. Huyền Đức lên cao trông  
xem, thấy người ngựa kéo đến  
đông như kiến cỏ, liền than rằng:  
- Chạy tất tưởi cả ngày, người  
ngựa mỏi mệt chưa thở được, lại  
có quân đuổi theo, thiệt là chết  
không còn chỗ chôn đây. Tiếng  
reo mỗi lúc một gầm. Huyền Đức  
đang luồng cuồng không biết tính  
thế nào, chợt thấy một dãy hơn  
vài chục chiếc thuyền muôi bồng  
đậu ở bờ sông. Tử Long nói:  
- Trời ơi! May quá, có thuyền đây  
rồi, xin chúa công xuống thuyền  
ngay để sang sông, rồi ta sẽ lại  
liệu. Huyền Đức cùng Tôn phu  
nhân, Tử Long và năm trăm quân  
sĩ xuống cả thuyền. Chỉ thấy một  
người khăn lụt áo the ở trong  
khoang vừa cười vừa bước ra  
nói: - Xin chúc mừng chúa công!  
Gia Cát Lượng chờ ở đây đã lâu  
rồi! Những người giả làm lính buôn  
ở trong thuyền đều là thủy quân ở  
Kinh Châu cả. Huyền Đức mừng  
lắm. Một lát, bốn tướng đã đuổi  
kịp đến nơi. Không Minh cười trả  
đám người trên bờ, nói: - Ta biết  
trước đã lâu rồi. Các ngươi về nói  
với Chu Lang từ rầy đừng dùng  
cái kế mỹ nhân ấy nữa nhé! Trên  
bờ, cung tên bắn xuống tới tấp,  
nhưng thuyền ra xa rồi. Bốn  
tướng cứ đứng ngây mặt nhìn  
theo. Thuyền Huyền Đức và  
Không Minh đang đi, bỗng thấy  
nước sông rέo lên ầm ầm.  
Ngoảnh đầu lại xem, thấy chiến

zhàn shuǐ jun , zuǒ yǒu huáng gài , yòu yǒu hán dang , shì rú fei mǎ , jí sì liú xing . kàn kan gǎn shàng . kǒng míng jiào zhào chuán tóu bēi àn , qì liǎo chuán , jìn jie shàng àn ér zǒu , che mǎ deng chéng . zhōu yú gǎn dào jiāng biān , yì jie shàng àn zhuī xí . dà xiǎo shuǐ jun , jìn shì bù xíng ; zhǐ yǒu wéi shǒu guān jun qí mǎ . zhōu yú dāng xiān , huáng gài , hán dang , xú shèng , ding fèng jǐn suí . zhōu yú yue : " cǐ chǔ shì nǎ lǐ ? jun shì dá yue : " qián miàn shì huáng zhōu jiè shǒu . " wàng jiàn xuán dé che mǎ bù yuǎn , yú lìng bìng lì zhuī xí . zhèng gǎn zhì xiān , yí shèng gǔ xiǎng , shān yān nèi yí biao dǎo shǒu yǒng chu , wèi shǒu yí yuán dà jiāng , nǎi guān yún cháng yě . zhōu yú jǔ zhǐ shí cuò , jí bo mǎ biàn zǒu ; yún cháng gǎn lái , zhōu yú zòng mǎ táo mìng . zhèng ben zǒu xiān , zuǒ bian huáng zhōng , yòu bian wèi yán , liǎng jun sha chu . wú bìng dà bài . zhōu yú jí jí xià de chuán shí , àn shàng jun shì qí sheng dà jiào yue : " zhōu láng miào jì an tian xià , péi liǎo fu rén yòu zhé bìng ! " yú nù yue : " kě zài deng àn jué yì sǐ zhàn ! " huáng gài , hán dang lì zǔ . yú zì sì yue : " wú jì bù chéng

。 帅字旗下，周瑜自领惯战水军，左有黄盖，右有韩当，势如飞马，疾似流星。看看赶上。孔明教棹船投北岸，弃了船，尽皆上岸而走，车马登程。周瑜赶到江边，亦皆上岸追袭。大小水军，尽是步行；止有为首官军骑马。周瑜当先，黄盖、韩当、徐盛、丁奉紧随。周瑜曰：“此处是那里？军士答曰：“前面是黄州界首。”望见玄德车马不远，瑜令并力追袭。正赶之间，一声鼓响，山崦内一彪刀手拥出，为首一员大将，乃关云长也。周瑜举止失措，急拔马便走；云长赶来，周瑜纵马逃命。正奔走间，左边黄忠，右边魏延，两军杀出。吴兵大败。周瑜急急下得船时，岸上军士齐声大叫曰：“周郎妙计安天下，赔了夫人又折兵！”瑜怒曰：“可再登岸决一死战！”黄盖、韩当力

thuyền vô số. Suất tự kì hạ, chu du tự lĩnh quán chiến thùy quân, tả hữu hoàng cái, hữu hữu hàn đương, thế như phi mã, tật tự lưu tinh. Khán khán cản thương. Khổng minh giáo trao thuyền đầu bắc ngạn, khí liễu thuyền, tǎn gai thương ngạn nhì tầu, xa mǎ đăng trình. Chu du cản đáo giang biên, diệc gai thương ngạn truy tập. Đại tiều thủy quân, tǎn thị bộ hành; chỉ hữu vi thủ quan quân kỵ mã. Chu du đương tiên, hoàng cái, hàn đương, từ thịnh, định phụng khẩn túy. Chu du viết: "Thủ xứ thị na lǐ? Quân sĩ đáp viết: "Tiền diện thị hoàng châu giới thủ." vọng kiên huyền đức xa mǎ bắt viễn, du lệnh tịnh lực truy tập. Chánh cản chi gian, nhất thanh cổ hưởng, sơn yên nội nhất bưu đao thủ ứng xuất, vi thủ nhất viên đại tướng, nǎi quan vân trường dã. Chu du cử chỉ thất thố, cấp bát mǎ tiện tầu; vân trường cản lai, chu du túng mǎ đào mệnh. Chánh bôn tầu gian, tả biến hoàng trung, hữu biến nguy duyên, lưỡng quân sát xuất. Ngô binh đại bại. Chu du cấp cấp hạ đắc thuyền thời, ngạn thương quân sĩ tề thanh đại khiếu viết: "Chu lang diệu kế an thiên hạ, bồi liễu phu nhân hựu chiết binh!" Du nộ viết: "Khả tái đăng ngạn quyết nhất tử chiến!" Hoàng cái, hàn đương lực trở. Du tự tư viết: "Ngô kế bất thành, hữu

thuyền Đông Ngô kéo đến như lá tre. Chu Du ngồi dưới lá cờ tướng, bên tả có Hàn Dương, bên hữu có Hoàng Cái, thế như ngựa bay, sao chạy, ào ào lướt tới. Khổng Minh sai lái giạt vào bờ phía bắc, rồi bỏ thuyền lên cả bộ, xe ngựa kéo đi. Chu Du đuổi đến nơi cũng ùa lên bộ đuối theo. Toàn bộ thủy quân để đi trước, Hoàng Cái, Hàn Dương, Từ Thịnh, Định Phụng kèm sau. Du hỏi: - Đây là xứ nào? Quân sĩ bẩm: - Trước mặt là địa đầu Hoàng Châu. Chu Du trông theo, thấy quân mã Huyền Đức chưa đi xa mấy, liền sai quân sĩ ráng sức đuổi đánh. Đang đuổi miệt, bỗng thấy hồi trống nỗi lên, một toán quân ở trong sườn núi kéo ra, đại tướng đi đầu là Quan Vân Trường. Du luồng cuồng, vội quay ngựa chạy. Vân Trường xốc túi, Du té ngựa chạy chí chết. Đang chạy, Hoàng Trung, Ngụy Diên hai bên đổ ra đánh giết, quân Ngô thua to. Du lật đật xuống được đến thuyền, thì quân sĩ ở trên bờ đồng thanh hô lớn: Chu Du mạo giỏi yên thiên hạ, Đã mất phu nhân, lại thiệt quân! Du nổi giận, nói: - Lại phải lên bờ, quyết một trận sống mái xem sao? Hàn Dương, Hoàng Cái cố sức can ngăn. Du tự nghĩ rằng: - Kế của ta không thành công, còn mặt mũi nào trông thấy Ngô hầu nữa! Nghĩ đoạn gầm lên một tiếng, vết đau vỡ tung ra, ngã quay xuống thuyền. Các tướng

, yǒu hé miàn mù qù jiàn wú hóu ! " dà jiào yí sheng , jīn chuāng bēng liè , dào yú chuán shàng . zhòng jiāng jí jiù , què zǎo bù shěng rén shì . zhèng shì : liǎng fan nòng qiǎo fan chéng zhuó , cǐ rì hán chen què dài xiū . wèi zhī zhōu láng xìng mìng rú hé , qiè kàn xià wén fēn jiě .

阻。瑜自思曰：“吾计不成，有何面目去见吴侯！”大叫一声，金疮迸裂，倒于船上。众将急救，却早不省人事。正是：两番弄巧翻成拙，此日含嗔却带羞。未知周郎性命如何，且看下文分解。

hà diện mục khứ kiến ngô hàu!"  
Đại khiếu nhất thanh, kim sang  
bính liệt, đảo vu thuyền thượng.  
Chúng tướng cấp cứu, khuốc  
tảo bất tĩnh nhân sự. Chánh thị:  
lưỡng phiên lồng xảo phiên  
thành chuyết, thủ nhật hàm sân  
khuốc đái tu. Vị tri chu lang tính  
mệnh như hà, thả khán hạ văn  
phân giải

xúm lại cấp cứu, thì Du đã mê  
man bất tĩnh nhân sự rồi. Đó là:  
Hai phen khôn quá thành ra vụng.  
Nay lại hờn căm, lại thẹn thùng!  
Chưa biết Chu Du rồi ra thế nào,  
xem đến hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG**  
**DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
056  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhou yú bēi zhu gé liàng yù xian mái fú guan gong , huáng zhong , wèi yán san zhì jun mǎ , yí jí dà bài . huáng gài , hán dang jí jiù xià chuán , zhé què shuǐ jun wú shù . yáo guan xuán dé , sun fu rén che mǎ pú cóng , dou tíng zhù yú shan dǐng zhì shàng , yú rú hé bù qì ? jiàn chuang wèi yù , yin nù qì chong jí , chuang kǒu bèng liè , hun jué yú dì . zhòng jiang jiù xǐng , kai chuán táo qù . kǒng míng jiào xiū zhuī gǎn , zì hé xuán dé guì jīng zhōu qìng xǐ , shǎng cì zhòng jiang .

3 zhou yú zì huí chái sang . jiāng qín děng yi xíng rén mǎ zì guì nán xú bào sun quán . quán bù shèng fèn nù , yù bài chéng pǔ wèi dou du , qǐ bing qǔ jīng zhōu . zhou yú yòu shàng shu , qǐng xīng bīng xuě hèn . zhāng zhào jiàn yue : " bù kě . cáo cáo rì yè sì bào chì bì zhì hèn , yin kǒng sun , liú tòng xìn , gù wèi gǎn xīng bīng . jīn zhǔ

第五十六回  
曹操大宴铜雀台  
孔明三气周公瑾

却说周瑜被诸葛亮预先埋伏关公、黄忠、魏延三枝军马，一击大败。黄盖、韩当急救下船，折却水军无数。遥观玄德、孙夫人车马仆从，都停住于山顶之上，瑜如何不气？箭疮未愈，因怒气冲激，疮口迸裂，昏绝于地。众将救醒，开船逃去。孔明教休追赶，自和玄德归荆州欣喜，赏赐众将。

周瑜自回柴桑。蒋钦等一行人马自归南徐报孙权。权不胜忿怒，欲拜程普为都督，起兵取荆州。周瑜又上书，请兴兵雪恨。张昭谏曰：“不可。曹操日夜思报赤壁之恨，因恐孙、刘同心，故未敢兴兵。今主

Đệ ngũ thập lục hồi tào thao  
đại yên đồng tước dài khống  
minh tam khí chu công cản

HÒI 56 Tào tháo mở tiệc mừng  
đại Đồng Tước; Khổng Minh Ba  
lần trêu tức Chu Du.

Khước thuyết chu du bị Gia Cát lượng dự tiên mai phục quan công, hoàng trung, ngụy duyên tam chi quân mã, nhất kích đại bại. Hoàng cái, hàn đương cấp cứu hạ thuyền, chiết khước thủy quân vô số. Diêu quan huyền đức, tôn phu nhân xa mã phó tòng, đô đinh trụ vu sơn đính chí thượng, du như hà bất khí? Tiễn sang vị dũ, nhân nộ khí trùng kích, sang khẩu bính liệt, hôn tuyệt vu địa. Chúng tướng cứu tính, khai thuyền đào khứ. Khổng minh giáo hưu truy cản, tự hòa huyền đức quy kinh châu khánh hỉ, thường tú chúng tướng.

Chu du tự hồi sai tang. Tương khâm đẳng nhất hành nhân mã tự quy nam từ báo tôn quyền. Quyền bất thắng phản nộ, dục bái trình phỗ vi đô đốc, khởi binh thủ kinh châu. Chu du hựu thương thư, thỉnh hưng binh tuyết hận. Trương chiêu giàn viết: "Bất khả. Tào tháo nhật dạ tư báo xích bích chi hận, nhân khủng tôn, lưu đồng tâm, cố vị cảm hưng binh. Kim chúa công

Nói về Chu Du bị Khổng Minh phục ba cánh quân của Quan Công, Hoàng Trung và Ngụy Diên đánh cho đại bại. Hoàng Cái và Hàn Dương vội cứu xuống thuyền, thủy quân bị chết rất nhiều. Chu Du ngoảnh trông lên thấy Huyền Đức, Khổng Minh, Tôn phu nhân và quân sĩ đóng cả trên đỉnh núi, làm gì chẳng tức điên ruột? Vết thương chưa lành, lại vỡ tung ra, ngất nhào xuống thuyền. Các tướng cứu tính, quay thuyền chạy trốn. Khổng Minh không cho quân đuổi, cùng với Huyền Đức về Kinh Châu ăn mừng, khao thưởng tướng sĩ.

Chu Du về Sài Tang, còn bọn Tướng Khâm về Nam Từ báo với Tôn Quyền. Quyền tức lấm muôn cử Trinh Phổ làm đại Đô Đốc, đem quân sang lấy Kinh Châu. Chu Du cũng dâng thư xin điều binh sang đánh báo thù. Trương Chiêu can rằng: - Việc này không nên vội. Tào Tháo vẫn lăm le muốn báo thù trận Xích Bích, vì sợ Tôn, Lưu hai nhà đồng tâm hiệp lực với nhau, cho nên chưa

gong ruò yǐ yi shí zhì fèn , zì xiāng tun bìng , cào bì chéng xū lái gong , guó shì wéi yǐ . " gù yong yue : " xǔ dou qǐ wú xì zuò zài cǐ ? ruò zhì sun , liú bù mù , cào bì shí rén gōu jié liú bèi . bèi jù dong wú , bì tóu cáo cào . ruò shì , zé jiang nán hé rì de an ? wèi jin zhì jì , mò ruò shí rén fù xǔ dou , biǎo liú bèi wèi jing zhou mù . cáo cào zhì zhī , zé jù ér bù gǎn jia bing yú dong nán . qiě shǐ liú bèi bù hèn yú zhǔ gong . rán hòu shǐ xīn fù yòng fǎn xiàn zhī jì , lìng cáo , liú xiāng gong , wú chéng xì ér tú zhì , si wèi de ēr . " quán yue : " yuán tàn zhī yán shèn shàn . dàn shéi kě wèi shǐ ? " yong yue : " cǐ xiān yǒu yí rén , nǎi cáo cào jìng mù zhě , kě yǐ wèi shǐ . " quán wèn hé rén . yong yue : " huá xin zài cǐ , hé bù qiǎn zhì ? " quán dà xǐ . jí qiǎn xin ? biǎo fù xǔ dou . xin lǐng mìng qǐ chéng , jìng dào xǔ dou lái jiàn cáo cào . wén cáo huì qún chén yú yè jùn , qìng shǎng tóng què tái , xin nǎi fù yè jùn hòu jiàn .

公若以一时之忿，自相吞并，操必乘虚来攻，国势危矣。”顾雍曰：“许都岂无细作在此？若知孙、刘不睦，操必使人勾结刘备。备惧东吴，必投曹操。若是，则江南何日得安？为今之计，莫若使人赴许都，表刘备为荊州牧。曹操知之，则惧而不敢加兵于东南。且使刘备不恨于主公。然后使心腹用反间之计，令曹、刘相攻，吾乘隙而图之，斯为得耳。”权曰：“元叹之言甚善。但谁可为使？”雍曰：“此间有一人，乃曹操敬慕者，可以为使。”权问何人。雍曰：“华歆在此，何不遣之？”权大喜。即遣歆赍表赴许都。歆领命起程，径到许都来见曹操。闻操会群臣于邺郡，庆赏铜雀台，歆乃赴邺郡候见。

nhuợc dĩ nhất thời chi phẫn, tự tương thôn tính, thao tất thura hư lai công, quốc thế nguy hĩ." Cố ung viết: "Hứa đô khởi vô té tác tại thủ? Nhược tri tôn, lưu bất mục, thao tất sử nhân câu kết lưu bị. Bị cụ đồng ngô, tất đầu tào thao. Nhược thị, tắc giang nam hà nhật đắc an? Vì kim chi kế, mạc nhược sử nhân phó hứa đô, biểu lưu bị vi kinh châu mục. Tào thao tri chi, tắc cụ nhi bất cầm gia binh vu đông nam. Thủ sứ lưu bị bắt hận vu chúa công. Nhiên hậu sứ tâm phúc dụng phản gian chi kế, lệnh tào, lưu tương công, ngô thura khích nhi đồ chi, tư vi đắc nhĩ." Quyền viết: "Nguyên thán chi ngôn thâm thiện. Đãn thùy khả vi sứ?" Ung viết: "Thủ gian hữu nhất nhân, nãi tào thao kính mô giả, khả dĩ vi sứ." Quyền vẫn hà nhân. Ung viết: "Hoa hâm tại thủ, hà bắt khiển chí?" Quyền đại hỉ. Tức khiển hâm tê biểu phó hứa đô. Hâm lĩnh mệnh khởi trình, kính đáo hứa đô lai kiến tào thao. Văn thao hội quần thần vu nghiệp quận, khánh thường đồng tước dài, hâm nãi phó nghiệp quận hậu kiến.

dám làm. Nay chúa công vì tức giận chúc lát vội vàng gây sự đánh nhau, Tháo tất nhiên thura cơ đến đánh, nước Ngô ta sẽ nguy khốn ngay. Cố Ung cũng nói: - Ở đây thế nào chẳng có quân do thám của Hứa Đô? Nếu biết Tôn, Lưu bất hòa Tháo tất nhiên sai người đến câu kết với Lưu Bị. Bị e sợ Giang Đông, sẽ phải đi theo Tào Tháo. Như thế Giang Nam bao giờ mới được yên ổn? Không gì bằng sai người đến Hứa Đô, tâu xin cho Lưu Bị làm chức châu mục ở Kinh Châu. Tào Tháo thấy vậy, tất nhiên lo sợ không dám nhòm đến mặt Đông Nam, và Lưu Bị cũng không oán gì chúa công nữa. Rồi ta sẽ sai người tâm phúc, dùng kế phản gián, làm cho Tào Tháo với Lưu Bị đánh lẫn nhau, bấy giờ ta sẽ thura cơ tính lấy, chắc chắn thắng lợi. Quyền khen rằng: - Nguyên Thán nói chí phải! Nhưng ai đi sứ được đây? Cố Ung nói: - Ở đây có một người Tào Tháo rất kính mến, có thể đảm nhận việc ấy được. - Quyền hỏi người nào? Ung đáp: - Hoa Hâm hiện có mặt ở đây, sao không sai hắn? Quyền mừng lắm, sai ngay Hoa Hâm mang biểu đến Hứa Đô. Hâm lĩnh mệnh lên đường thẳng đến Hứa Đô xin ra mắt Tào Tháo. Được tin Tháo đang hội cả quần thần ở Nghiệp Quận ăn mừng dài Đồng Tước, Hâm liền đến ngay Nghiệp Quận.

4 cào zì chì bì bài hòu , cháng  
si bào chóu ; zhí yí sun , liú  
bìng lì , yín cǐ bù gǎn qīng jìn  
, shí jiàn an shí wǔ nián chun  
, zào tóng què tái chéng ,  
cào nǎi dà huì wén wǔ yú yè  
jùn , shè yàn qìng hè . qí tái  
zhèng lín zhāng hé , zhōng  
yāng nǎi tóng què tái , zuǒ  
bian yí zuò míng yù lóng tái ,  
yòu bian yí zuò míng jin fèng  
tái , gé gao shí zhàng ,  
shàng héng èr qiáo xiāng  
tōng , qian mén wàn hù , jin  
bì jiao huī . shì rì , cáo cào  
tóu dài qín bǎo jin guàn ,  
shen chuan lǜ jīn luó páo ,  
yù dài chū lǚ , píng gao ér  
zuò . wén wǔ shì lì tái xià .

操自赤壁败后，常思报  
仇；只疑孙、刘并力，  
因此不敢轻进，时建安  
十五年春，造铜雀台成  
，操乃大会文武于邺郡  
，设宴庆贺。其台正临  
漳河，中央乃铜雀台，  
左边一座名玉龙台，右  
边一座名金凤台，各高  
十丈，上横二桥相通，  
千门万户，金碧交辉。  
是日，曹操头戴嵌宝金  
冠，身穿绿锦罗袍，玉  
带珠履，凭高而坐。文  
武侍立台下。

5 cào yù guan wǔ guan bǐ shì  
gong jiān , nǎi shǐ jìn shì  
jiāng xi chuān hóng jǐn zhàn  
páo yǐ lǐng , wa yú chuí yáng  
zhì shàng , xià shè yì jiàn  
duò , yǐ bǎi bù wèi jiè . fen  
wǔ guan wèi liǎng dùi : cáo  
shì zong zú ju chuān hóng ,  
qí yú jiàng shì ju chuān lǜ :  
gè dài diào gong cháng jiàn ,  
kuà an lè mǎ , ting hòu zhǐ  
huī . cào chuán lìng yue : "  
yǒu néng shè zhōng jiàn duò  
hóng xīn zhě , jí yǐ jìn páo cì  
zhi ; rú shè bù zhōng , fá  
shuǐ yí pei . " hào lìng fang  
xià , hóng páo duì zhōng , yí  
gè shào nián jiāng jun zòu

操欲观武官比试弓箭，  
乃使近侍将西川红锦战  
袍一领，挂于垂杨枝上  
，下设一箭垛，以百步  
为界。分武官为两队：  
曹氏宗族俱穿红，其余  
将士俱穿绿：各带雕弓  
长箭，跨鞍勒马，听候  
指挥。操传令曰：“有  
能射中箭垛红心者，即  
以锦袍赐之；如射不中  
，罚水一杯。”号令方  
下，红袍队中，一个少

Thao tự xích bích bại hậu,  
thường tư báo cừu; chỉ nghĩ  
tôn, lưu tịnh lực, nhân thủ bắt  
cảm khinh tiến, thời kiến an  
thập ngũ niên xuân, tạo đồng  
tước đài thành, thao nãi đại hội  
văn võ vu nghiệp quận, thiết  
yến khánh hạ. Kì đài chánh lâm  
chuồng hà, trung ương nãi  
đồng tước đài, tả biên nhất tọa  
danh ngọc long đài, hữu biên  
nhất tọa danh kim phượng đài,  
các cao thập trường, thường  
hoành nhị kiều tương thông,  
thiên môn vạn hộ, kim bích giao  
huy. Thị nhật, tào thao đầu đai  
khảm bảo kim quan, thân xuyên  
lục cảm la bào, ngọc đái châu  
lí, bằng cao nhi tọa. Văn võ thị  
lập đài hạ.

Tào Tháo từ khi thua ở Xích Bích,  
vẫn có ý muốn đánh báo thù,  
nhưng còn ngại Tôn, Lưu đồng  
tâm hiệp lực, nên chưa dám  
khinh động. Năm Kiến An thứ 15  
(210) đài Đồng Tước hoàn thành,  
Tháo hội cả các quan văn võ ở  
Nghiệp Quận, mở tiệc ăn mừng.  
Đài này xây trên bờ Chương Hà,  
tòa chính giữa gọi là Đồng Tước,  
tòa bên phải là Ngọc Long, tòa  
bên hữu là Kim Phượng, đều cao  
mười trượng, hai bên xây hai cái  
cầu thông với nhau, trăm ngàn  
cửa sổ, trong đèn ngoài cửa,  
vàng son choáng lộn. Hôm ấy,  
Tháo đầu đội mũ vàng khảm  
ngọc, mình mặc áo bào gấm  
xanh, giày kết hạt châu, ngồi  
chึng chê ở tầng trên, các văn võ  
đứng hầu bên dưới.

Tháo muốn xem các tướng thi  
cung tên, bèn sai người hầu cận  
mang một chiếc chiến bào bằng  
gấm Tây Xuyên, treo trên cành  
liễu. Dưới gốc cây dựng một cái  
bia, chỗ đứng bắn cách xa một  
trăm bước, các tướng chia làm  
hai đội: Người tôn tộc họ Tào  
mặc áo bào đỏ, còn các tướng  
khác mặc áo bào xanh. Ai này  
đều đeo cung cứng tên dài, cưỡi  
ngựa đứng sẵn chờ lệnh. Tháo  
truyền lệnh viết: "Hữu năng xạ  
trúng tiễn đóa hồng tâm giả, túc  
dĩ cảm bào tú chi; như xạ bất  
trung, phạt thủy nhất bội." Hiệu  
lệnh phượng hạ, hồng bào đội  
trung, nhất cá thiếu niên tướng  
quân sập mã nhi xuất, chúng thị

mǎ ér chu , zhòng shì zhī ,  
nǎi cáo xiū yě . xiū fei mǎ  
wǎng lái , ben chí san cì ,  
kòu shàng jiàn , ? mǎn gong  
, yi jiàn shè qù , zhèng  
zhōng hóng xin . jin gǔ qí  
míng , zhòng jie hè cǎi . cáo  
cào yú tái shàng wàng jiàn  
dà xī , yue : " cǐ wú jiā qian lǐ  
ju yě ! " fang yù shǐ rén qū jìn  
páo yǔ cáo xiū , zhì jiàn lù  
páo duì zhong , yi qí fei chu ,  
jiào yue : " chéng xiāng jīn  
páo , gé ràng ēn wài xìng  
xian qǔ , zong zú zhong bù  
yí chan yuè . " cáo shì qí rén  
, nǎi wén pìn yě . zhòng  
guan yue : " qiè kàn wén  
zhòng yè shè fā . " wén pìn  
niǎn gong zòng mǎ yi jiàn ,  
yì zhong hóng xin . zhòng jie  
hè cǎi , jin gǔ luàn míng . pìn  
dà hu yue : " kuài qū páo lái !  
" zhì jiàn hóng páo duì zhong  
, yòu yì jiang fei mǎ ér chu ,  
lì sheng yue : " wén liè xian  
shè , rǔ hé de zheng duó ?  
kàn wǒ yǔ nǐ liǎng gè jiē jiàn  
! " ? mǎn gong , yì jiàn shè  
qù , yě zhong hóng xin .  
zhòng rén qí sheng hè cǎi .  
shì qí rén , nǎi cáo hóng yě .  
hóng fang yù qū páo , zhì  
jiàn lù páo duì lǐ yòu yì jiang  
chu , yáng gong jiào yue : "  
nǐ san rén shè fǎ , hé zú wèi  
qí ! kàn wǒ shè lái ! " zhòng  
shì zhī , nǎi zhang hé yě . hé  
fei mǎ fan shen , bēi shè yì  
jiàn , yě zhong hóng xin . sì

年将军骤马而出，众视之，乃曹休也。休飞马往来，奔驰三次，扣上箭，拽满弓，一箭射去，正中红心。金鼓齐鸣，众皆喝采。曹操于台上望见大喜，曰：“此吾家千里驹也！”方欲使人取锦袍与曹休，只见绿袍队中，一骑飞出，叫曰：“丞相锦袍，合让俺外姓先取，宗族中不宜换越。”操视其人，乃文聘也。众官曰：“且看文仲业射法。”文聘拈弓纵马一箭，亦中红心。众皆喝采，金鼓乱鸣。聘大呼曰：“快取袍来！”只见红袍队中，又一将飞马而出，厉声曰：“文烈先射，汝何得争夺？看我与你两个解箭！”拽满弓，一箭射去，也中红心。众人齐声喝采。视其人，乃曹洪也。洪方欲取袍，只见绿袍队里又一将出，扬弓叫曰：“你三人射法，何足为奇！看我射来！”众视

chi, nǎi tào huu dã. HUU phi mǎ  
vâng lai, bôn trì tam thứ, khâu  
thuong tiễn, duệ mãn cung,  
nhất tiễn xạ khú, chánh trung  
hồng tâm. Kim cỗ tè minh,  
chúng giai hát thải. Tào thao vu  
đài thương vọng kiến đại hỉ,  
viết: "Thủ ngô gia thiên lí câu  
dã!" Phương dục sử nhân thủ  
cầm bào dã tào huu, chỉ kiến  
lục bào đội trung, nhất ky phi  
xuất, khiếu viết: "Thùa tương  
cầm bào, hợp nhượng yêm  
ngoại tính tiên thủ, tông tộc  
trung bất nghi sam việt." Thao  
thị kì nhân, nǎi văn sinh dã.  
Chúng quan viết: "Thâ khán  
văn trọng nghiệp xạ pháp." Văn  
sinh niêm cung túng mã nhất  
tiễn, diệc trung hồng tâm.  
Chúng giai hát thải, kim cỗ loạn  
minh. Sính đại hô viết: "Khoái  
thủ bào lai!" Chỉ kiến hồng bào  
đội trung, hựu nhất tương phi  
mã nhi xuất, lệ thanh viết: "Văn  
liệt tiên xạ, nhữ hà đắc tranh  
đoạt? Khán ngã dã nhĩ lưỡng  
cá giải tiễn!" Duệ mãn cung,  
nhất tiễn xạ khú, dã trung hồng  
tâm. Chúng nhân tè thanh hát  
thải. Thị kì nhân, nǎi tào hong  
dã. Hồng phương dục thủ bào,  
chỉ kiến lục bào đội lí hựu nhất  
tương xuất, dương cung khiếu  
viết: "Nhĩ tam nhân xạ pháp, hà  
túc vi kì! Khán ngã xạ lai!"  
Chúng thị chi, nǎi trương cáp  
dã. Cáp phi mã phiên thân, bối  
xạ nhất tiễn, dã trung hồng tâm.  
Tứ chi tiễn tè tè đích toàn tại

ra. Mọi người trông xem ai, thì là Tào Hưu. Hữu phi ngựa dạo đi  
dạo lại hai ba vòng, rồi rút một  
mũi tên, giương đầy sức cung,  
bắn ra một phát, trúng giữa hồng  
tâm. Chiêng trống nổi lên, tiếng  
reo mừng ầm ỹ. Tào Tháo ngồi  
trên cũng mừng nói rằng: - Đó là  
ngựa thiêng lý của nhà ta đó! Vừa  
toan sai ngươi ra lấy áo bào  
thưởng cho Tào Hưu, thì trong  
đội áo xanh có một tướng té  
ngựa ra kêu lên rằng: - Áo bào  
của thừa tướng, nên nhường cho  
chúng tôi là người ngoài lấy  
trước, trong tôn tộc không nên  
tranh lấy phần hơn. Tháo nhìn  
xem ai, thì là Văn Sính. Các quan  
nói: - Hãy để xem Văn Trọng bắn  
thế nào đã! Văn Sính giương  
cung, té ngựa, bắn một phát,  
cũng trúng hồng tâm. Mọi người  
reo mừng ầm ỹ. Chiêng trống  
khua vang. Sính hô lớn lên rằng: -  
Đem áo bào lại đây mau! Đội áo  
đỗ lại có một tướng té ngựa ra  
thép lên rằng: - Văn Liệt bắn  
trước, sao ngươi dám nãng tay  
trên? Hãy xem ta bắn để giải hòa  
cho cả người đây này! Nói đoạn,  
giương cung bắn một phát, cũng  
trúng hồng tâm. Chúng vỗ tay reo  
ầm cả lén, trông ra thì Tào Hồng.  
Hồng sắp đến lĩnh áo, lại có một  
tướng trong đội áo xanh chạy ra  
giương cung nói lớn: - Ba anh  
bắn thế chưa tài, xem ta bắn đây  
nhé! Chúng nhìn xem ai, thì là  
Trương Cáp. Cáp phi ngựa, quay  
lưng lại, bắn một phát, cũng trúng

zhì jiàn qí qí de zǎn zài hóng  
xīn lǐ . zhòng rén dou dào : "hǎo shè fǎ ! " hé yue : " jǐn  
páo xu gai shì wǒ de ! " yán  
wèi bì , hóng páo duì zhōng  
yì jiāng fei mǎ ér chu , dà  
jiào yue : " rǔ fan shen bēi  
shè , hé zú chéng yì ! kàn  
wǒ duó shè hóng xīn ! "  
zhòng shì zhì , nǎi xià hóu  
yuán yě , yuán zòu mǎ zhì  
jiè kǒu , niǔ huí shen yì jiàn  
shè qù , zhèng zài sì jiàn  
dang zhōng , jìn gǔ qí míng .  
yuán lè mǎ àn gong dà jiào  
yue : " cǐ jiàn kě duó de jīn  
páo me ? " zhì jiàn lù páo duì  
lǐ , yì jiāng yīng shēng ér chu ,  
dà jiào : " qiè liù xià jīn páo  
yǔ wǒ xú ? ! " yuán yue : " rǔ  
gèng yǒu hé shè fǎ , kě duó  
wǒ páo ? " ? yue : " rǔ duó  
shè hóng xīn , bù zú wèi yì .  
kàn wǒ dan qǔ jīn páo ! "  
niǎn gong da jiàn , yáo wàng  
liǔ tiáo shè qù , qià hǎo shè  
duàn liǔ tiáo , jīn páo zhuì dì  
. xú ? fei qū jīn páo , pí yú  
shen shàng , zòu mǎ zhì  
qián sheng rě yue : " xiè  
chéng xiāng páo ! " cáo cào  
yǔ zhòng guan wú bù chēng  
xiān .

之，乃张郃也。郃飞马翻身，背射一箭，也中红心。四枝箭齐齐的攒在红心里。众人都道：“好射法！”郃曰：“锦袍须该是我的！”言未毕，红袍队中一将飞马而出，大叫曰：“汝翻身背射，何足称异！看我夺射红心！”众视之，乃夏侯渊也，渊骤马至界口，扭回身一箭射去，正在四箭当中，金鼓齐鸣。渊勒马按弓大叫曰：“此箭可夺得锦袍么？”只见绿袍队里，一将应声而出，大叫：“且留下锦袍与我徐晃！”渊曰：“汝更有何射法，可夺我袍？”晃曰：“汝夺射红心，不足为异。看我单取锦袍！”拈弓搭箭，遥望柳条射去，恰好射断柳条，锦袍坠地。徐晃飞取锦袍，披于身上，骤马至台前声喏曰：“谢丞相袍！”曹操与众官无不称羡。

hồng tâm lí. Chúng nhân đồ đáo: "Hảo xạ pháp!" Cáp viết: "Cầm bào tu cai thị ngã đích!" Ngôn vị tắt, hồng bào đội trung nhất tương phi mã nhi xuất, đại khiếu viết: "Nhữ phiên thân bối xạ, hà túc xưng dì! Khán ngã đoạt xạ hồng tâm!" Chúng thị chí, nãi hạ hầu uyên dã, uyên sáu mã chí giới khẩu, nữu hồi thân nhất tiền xạ khứ, chánh tại tú tiền đương trung, kim cổ tè minh. Uyên lặc mã án cung đại khiếu viết: "Thủ tiền khả đoạt đắc cầm bào yêu?" Chỉ kiến lục bào đội lí, nhất tương ứng thanh nhi xuất, đại khiếu: "Thả lưu hạ cầm bào dữ ngã từ hoảng!" Uyên viết: "Nhữ canh hữu hà xa pháp, khả đoạt ngã bào?" Hoảng viết: "Nhữ đoạt xạ hồng tâm, bất túc vi dì. Khán ngã đan thủ cầm bào!" Niêm cung đáp tiền, diêu vọng liễu điều xạ khứ, kháp hảo xạ đoạn liễu điều, cầm bào trụy địa. Từ hoảng phi thủ cầm bào, phi vu thân thượng, sáu mã chí dài tiền thanh nhẹ viết: "Tạ thura tương bào!" Tào thao dữ chúng quan vô bất xứng tiện.

hồng tâm nốt. Bốn mũi tên cắm thành vòng trong hồng tâm. Ai cũng khen là tài bắn cả. Cáp nói: - Cầm bào phải về tay ta chó! Cáp nói chưa dứt lời, bỗng lại có một tướng áo đỏ té ngựa ra nói rằng: - Người quay lưng lại bắn cũng chưa giỏi! Hãy xem ta bắn trúng hồng tâm giữa bốn mũi tên cho mà xem. Tướng ấy là Hạ Hầu Uyên. Uyên té ngựa ra đứng chỗ cũ bắn, cũng quay mình lại ra bắn một phát, trúng ngay vào khoảng giữa bốn mũi tên. Chiêng trống lại khua àm ỹ. Uyên kìm ngựa, thu cung lại reo lên rằng: - Mũi tên này đã đáng lấy áo bào chưa? Lại có một tướng áo xanh nhảy ra gọi rằng: - Hãy để áo gấm ấy cho Từ Hoảng! Uyên hỏi: - Anh còn bắn thế nào tài hơn được ta nữa, mà đòi lấy áo gấm? - Anh bắn tin hồng tâm cũng chưa giỏi! Hãy xem ta bắn lấy cái áo gấm đây này! Nói đoạn, Hoảng bèn giương cung đặt tên, ngắm cành liễu bắn một phát, cành liễu gãy đôi, áo bào rơi xuống đất. Từ Hoảng té ngựa lại lấy áo khoác lên vai, lên trước đài bẩm to rằng: - Tạ ơn thura tướng ban áo gấm! Tào Tháo và các quan ai cũng khen tài.

6 ? cái lè mǎ yào huí , měng  
rán tái bian yuè chu yì gè lù  
páo jiāng jun , dà hu yue : "   
nǐ jiāng jīn páo nǎ lǐ qù ? zǎo  
zǎo liù xià yǔ wǒ ! " zhòng  
shì zhī , nǎi xǔ chǔ yē . ? yue  
: " páo yǐ zài cǐ , rǔ hé gǎn  
qiáng duó ! " chǔ gèng bù  
huí dá , jìng fei mǎ lái duó  
páo . liǎng mǎ xiāng jìn , xú  
? biàn bǎ gong dǎ xǔ chǔ .  
chǔ yì shǒu àn zhù gong , bǎ  
xú ? tuo lí an ? . ? jí qì liǎo  
gong , fan shen xià mǎ , chǔ  
yì xià mǎ , liǎng gè jiù zhù  
qian dǎ . cào jí shí rén jiě kai  
. nǎ lǐng jīn páo yǐ shì chě de  
fēn suì . cào lìng èr rén dou  
shàng tái .

晃才勒马要回，猛然台  
边跃出一个绿袍将军，  
大呼曰：“你将锦袍那  
里去？早早留下与我！  
”众视之，乃许褚也。  
晃曰：“袍已在此，汝  
何敢强夺！”褚更不回  
答，竟飞马来夺袍。两  
马相近，徐晃便把弓打  
许褚。褚一手按住弓，  
把徐晃拖离鞍鞒。晃急  
弃了弓，翻身下马，褚  
亦下马，两个揪住厮打  
。操急使人解开。那领  
锦袍已是扯得粉碎。操  
令二人都上台。

7 xú ? zheng méi nù mù , xǔ  
chǔ qie chǐ yǎo yá , gè yǒu  
xiāng dòu zhì yì . cào xiào  
yue : " gu tè shì gong děng  
zhì yǒng ēr . qǐ xí yì jīn páo  
zai ? " biàn jiào zhu jiāng jīn  
dou shàng tái , gè cì shǔ jīn  
yì pǐ , zhu jiāng gè gè chēng  
xiè . cào mìng gè yǐ wèi cì ér  
zuò . yuè shēng jìng zòu ,  
shuǐ lù bìng chén . wén guan  
wǔ jiāng lún cì bǎ zhǎn , xiàn  
chóu jiao cuò . cào gù wèi  
zhòng wén guan yue : " wǔ  
jiāng jì yǐ qí shè wèi lè , zú  
xiǎn wei yǒng yǐ . gong děng  
jie bǎo xué zhì shì , deng cǐ

Hoảng tài lặc mã yếu hồi, mãnh  
nhiên dài biên dược xuất nhất  
cá lục bào tướng quân, đại hô  
viết: "Nhĩ tương cầm bào na lí  
khú? Tảo tảo lưu hạ dữ ngã!"  
Chúng thị chi, nãi hứa trử dã.  
Hoảng viết: "Bào dĩ tại thủ, nhữ  
hà cầm cường đoạt!" Trử canh  
bất hồi đáp, cánh phi mã lai  
đoạt bào. Lưỡng mã tương  
cận, từ hoảng tiện bả cung đà  
hứa trử. Trử nhất thủ án trụ  
cung, bả từ hoảng tha li an  
kiều. Hoảng cấp khí liễu cung,  
phiên thân hạ mã, trử diệc hạ  
mã, lưỡng cá thu trụ tư đà.  
Thao cấp sử nhân giải khai. Na  
linh cầm bào dĩ thị xá đắc phẩn  
toái. Thao lệnh nhị nhân đô  
thượng đài.

Hoảng quay ngựa toan trở về,  
bỗng có một tướng áo xanh nhảy  
xổ ra gọi rằng: - Anh mang áo đi  
đâu? Hãy mau mau để đó cho ta!  
Chúng trông ra thì là Hứa Chủ.  
Tù Hoảng nói: - Áo đã ở trong tay  
ta rồi, anh cướp lại sao nỗi? Chủ  
chẳng nói chẳng rằng, xốc ngựa  
tới giật áo bào. Hai ngựa giáp  
nhau, Hoảng cầm cung giọt Hứa  
Chủ. Chủ một tay nắm lấy cung,  
một tay lôi Hoảng khỏi bàn đạp,  
Hoảng bỏ cung nhảy xuống  
ngựa. Chủ cũng nhảy xuống  
theo. Hai người giằng co vật lộn.  
Tháo gọi hai người lên cả trên  
đài.

Tù hoảng tĩnh mi nộ mục, hứa  
trử thiết xỉ giáo nha, các hữu  
tương đấu chí ý. Thao tiểu viết:  
"Cô đặc thị công đẳng chi dũng  
nhĩ. Khởi tích nhất cầm bào  
tai?" Tiện giáo chư tướng tần  
đô thượng đài, các tú thực cầm  
nhất thát, chư tướng các các  
xưng tạ. Thao mệnh các y vị  
thứ nhi tạ. Nhạc thanh cạnh  
tấu, thủy lục tịnh tràn. Văn quan  
võ tướng luân thú bả trản, hiến  
thù giao thác. Thao cố vị chúng  
văn quan viết: "Võ tướng kí dĩ  
ky xạ vi nhạc, túc hiền uy dũng  
hĩ. Công đẳng giai bão học chí  
sĩ, đẳng thử cao đài, khả bất

Tù Hoảng trợn mà trường mắt,  
Hứa Chủ mím miệng nghiến  
răng, hai người chỉ lầm le chực  
đánh nhau. Tháo cười, bảo rằng:  
- Ta chỉ nhờ sức mạnh của các  
ông, có tiếc gì một cái áo gấm?  
Liền gọi các tướng lên hết cả trên  
đài, ban cho mỗi người một tấm  
gấm Tây Xuyên. Các tướng cùng  
lạy tạ. Tháo mời các tướng ngồi  
theo thứ tự ăn yến. Tiếng nhạc  
vang lừng, trên cạn dưới nước  
trăm thứ trò vui, quan văn tướng  
võ, chén thù chén tạc, vui vẻ vô  
cùng. Tháo bảo các quan văn  
rằng: - Tướng võ thì lấy ngựa bắn  
cung làm vui, uy dũng như thế đủ

gao tái , kě bù jìn jia zhang  
yǐ jí yí shí zhì shèng shì hu ?  
" zhòng guan jie gong shen  
ér yán yue : " yuàn cóng jun  
mìng . " shí yǒu wáng lǎng ,  
zhong yáo , wáng càn , chén  
lín yi ban wén guan , jìn xiān  
shi zhang . shi zhong duo  
yǒu chēng sòng cáo cào  
gong dé wéi wéi , hé dāng  
shòu mìng zhì yì . cáo cào  
zhú yí lǎn bì , xiào yue : "  
zhu gong jia zuò , guò yù  
shèn yǐ . gu běn yú lòu , shǐ  
jǔ xiào lián . hòu zhí tian xià  
dà luàn , zhú jīng shé yú  
qiáo dong wǔ shí lǐ , yù chun  
xià dù shū , qiu dong shè liè  
, yǐ dài tian xià qīng píng ,  
fang chu shì ēr . bù yì cháo  
tíng zheng gu wèi diǎn jun  
xiào wèi , suì gèng qí yì ,  
zhuan yù wèi guó jia tǎo zéi  
lì gong , tú sī hòu de tí mù  
dào yue :? hàn gù zheng xi  
jiāng jun cáo hóu zhì mù ? ,  
píng sheng yuàn zú yǐ . niàn  
zì tǎo dōng zhuó , chao  
huáng jin yǐ lái , chú yuán  
shù , pò lù bù , miè yuán  
shào , dìng liú biǎo , suì píng  
tian xià . shen wèi zài xiāng ,  
rénn chén zhì guì yǐ jí , yòu fù  
hé wàng zai ? rú guó jia wú  
gu yí rén , zhèng bù zhì jǐ rén  
chēng dì , jǐ rén chēng wáng .  
huò jiàn gu quán zhòng ,  
wàng xiāng cùn dù , yí gu  
yǒu yì xin , cǐ dà miù yě . gu  
cháng niàn kǒng zi cheng

，登此高台，可不进佳章以纪一时之胜事乎？  
”众官皆躬身而言曰：  
“愿从钧命。”时有王朗、钟繇、王粲、陈琳一班文官，进献诗章。诗中多有称颂曹操功德巍巍、合当受命之意。曹操逐一览毕，笑曰：“诸公佳作，过誉甚矣。孤本愚陋，始举孝廉。后值天下大乱，筑精舍于谯东五十里，欲春夏读书，秋冬射猎，以待天下清平，方出仕耳。不意朝廷徵孤为典军校尉，遂更其意，专欲为国家讨贼立功，图死而后得题墓道曰：‘汉故征西将军曹侯之墓’，平生愿足矣。念自讨董卓，剿黄巾以来，除袁术、破吕布、灭袁绍、定刘表，遂平天下。身为宰相，人臣之贵已极，又复何望哉？如国家无孤一人，正不知几人称帝，几人称王。或见孤权重，妄相忖度，疑孤有异心，此大谬也。

tiến giai chương dĩ kỉ nhất thời  
chi thắng sự hò?" Chúng quan  
giai cung thân nhi ngôn viết:  
"Nguyện tòng quân mệnh."  
Thời hữu vương lăng, chung  
diêu, vương sán, trần lâm nhất  
ban văn quan, tiến hiến thi  
chương. Thi trung đa hữu xưng  
tụng tào thao công đức nguy  
nguy, hợp đương thụ mệnh chí  
ý. Tào thao trực nhát lâm tất,  
tiểu viết: "Chư công giai tác,  
quá dự thậm hĩ. Cô bồn ngu  
lậu, thủy cử hiếu liêm. Hậu tri  
thiên hạ đại loạn, trúc tinh xá vu  
tiểu đông ngũ thập lí, dục xuân  
hạ độc thư, thu đông xạ liệt, dĩ  
đãi thiên hạ thanh bình,  
phương xuất sĩ nhĩ. Bất ý triều  
đình trưng cô vi diễn quân giáo  
úy, toại canh kì ý, chuyên dục vi  
quốc gia thảo tặc lập công, đồ  
tử hậu đắc đè mô đạo viết: 'Hán  
Cố Chinh Tây Tướng Quân Tào  
Hầu Chi Mộ', bình sinh nguyện  
túc hĩ. Niệm tụ thảo đồng trác,  
tiểu hoàng cân dĩ lai, trừ viên  
thuật, phá lữ bố, diệt viên thiệu,  
định lưu biểu, toại bình thiên  
hạ. Thân vi tể tướng, nhân thần  
chi quý dĩ cực, hựu phục hà  
vọng tai? Như quốc gia vô cõ  
nhất nhân, chánh bất tri kỉ nhân  
xưng đế, kỉ nhân xưng vương.  
Hoặc kiền cô quyền trọng, vọng  
tương thốn đô, nghi cô hữu dì  
tâm, thủ đại mậu dã. Cô  
thường niệm khống tử xưng  
văn vương chi chí đức, thủ  
ngôn cảnh cảnh tại tâm. Đăn

rồi. Còn các ông đều là những  
người hay chữ, đã lên đến chỗ  
đài cao, sao không vịnh một bài  
thơ hay để ghi lấy thắng cảnh  
này? Các quan đều khom lưng,  
thưa: - Xin tuân lệnh! Bấy giờ,  
bọn quan văn có Vương Lăng,  
Chung Do, Vương Sán, Trần Lâm  
mỗi người hiến một bài thơ, bài  
nào cũng ca ngợi công đức Tào  
Tháo như trời biển, xứng đáng  
lên ngôi thiên tử. Tháo xem từng  
bài, rồi cười mà nói rằng: Các  
ông văn hay, khen ta khi quá lời.  
Ta vốn là người ngu lậu, khi  
trước cũng may mà được phong  
chức hiếu liêm. Sau gặp buổi  
thiên hạ loạn lạc, ta có làm một  
cái nhà mát cách thành Tiêu năm  
mươi dặm về phía đông. Ta cũng  
muốn mùa xuân mùa hạ thì đọc  
sách, mùa thu mùa đông thì săn  
bắn, đợi khi nào thì thiên hạ thái  
bình, mới ra làm quan. Không  
ngờ triều đình triệu ra cho làm  
điền quân hiệu úy. Ta mới đổi  
nguyên vọng xưa, muốn ra dẹp  
giặc, lập công với nước, chỉ mong  
sau khi ta mất đi, được để ở trên  
mộ chí rằng: "Mộ của quan cố  
Chinh tây tướng quan Tào hầu".  
Ây thế là ta mẫn nguyện. Nhớ lại,  
từ khi ta giết Đồng Trác, quét  
sạch Khăn Vàng, trừ được Viên  
Thuật, phá được Lã Bố, dẹp tan  
đám Viên Thiệu, Lưu Biểu, dàn  
dàn bình định được cả thiên hạ,  
minh làm đến chức tể tướng ngôi  
phủ quý tướng tột bậc rồi, còn  
mong gì hơn nữa? Nếu triều đình

wén wáng zhì zhì dé , cǐ yán  
gěng gěng zài xīn . dàn yù  
gu wéi juan bing zhòng , guì  
jiù suǒ fēng wǔ píng hóu zhì  
guó , shí bù kě ēr : chéng  
kǒng yí jiě bing bǐng , wèi rén  
suǒ hài ; gu bài zé guó jia  
qīng wéi ; shì yǐ bù de mù xu  
míng ér chǔ shí huò yě . zhu  
gong bì wú zhì gu yì zhě . "  
zhòng jie qǐ bài yue : " sui yí  
yǐn , zhou gong , bù jí chéng  
xiāng yǐ . " hòu rén yǒu shí  
yue : " zhou gong kǒng jù liú  
yán rì , wáng mǎng qian  
gong xià shì shí : jiǎ shǐ  
dang nián shen biàn sǐ , yi  
sheng zhen wěi yǒu shéi zhī  
! "

孤常念孔子称文王之至德，此言耿耿在心。但欲孤委捐兵众，归就所封武平侯之国，实不可耳：诚恐一解兵柄，为人所害；孤败则国家倾危；是以不得慕虚名而处实祸也。诸公必无知孤意者。”众皆起拜曰：“虽伊尹、周公，不及丞相矣。”后人有诗曰：“周公恐惧流言日，王莽谦恭下士时：假使当年身便死，一生真伪有谁知！”

đục cô ủy quyền binh chung,  
quy tựu sở phong võ binh hầu  
chi Quốc, thật bất khả nhĩ:  
thành khủng nhất giải binh  
bính, vi nhân sở hại; cô bại tắc  
quốc gia khuynh nguy; thị dĩ bất  
đắc mộ hư danh nhi xử thật  
hoa dã. Chư công tất vô tri cô ý  
giả. "Chúng giải khởi bái viết:  
"Tuy y duân, chu công, bát cập  
thừa tương hĩ." Hậu nhân hưu  
thi viết: "Chu công khủng cự lưu  
ngôn nhật, vương măng khiêm  
cung hạ sĩ thời: giả sử đương  
niên thân tiện tử, nhất sinh  
chân ngụy hữu thùy tri! "

không có ta, chưa biết bao giờ  
người xứng đế, bao kẻ xưng  
vương rồi đó. Lắm người thấy ta  
quyền cao chức trọng, ngờ cho ta  
có bụng này khác, thật là lầm lớn!  
Ta thường nhớ Khổng Tử khen  
đức tốt của vua Văn Vương nhà  
Chu, lời xưa ta vẫn canh cánh  
bên lòng. Nhưng muốn cho ta bỏ  
binh quyền đi, ra ở chỗ đất được  
phong là Võ binh hầu, thì cũng  
không xong: Vì ta không còn binh  
quyền trong tay, tất sẽ bị kẻ khác  
harm hại. Ta mà bị hại, thì nhà  
nước cũng sụp đổ. Bởi thế ta  
không thể mến cái tiếng hão mà  
mang cái vạ thật, chắc các ông  
không ai biết nỗi lòng cho ta! Các  
quan cùng đứng dậy, lạy mà nói  
rằng: - Dẫu Y Doãn, Chu Công  
ngày xưa cũng không bằng được  
thừa tướng! Người sau có thơ  
rằng: Vương Mãng trong khi tôn  
kết sĩ, Chu Công giữa lúc bị đèm  
pha, Giá phỏng bấy giờ đều chết  
cả. Còn ai biết được chính hay  
tà?

- 8 cáo cáo lián yǐn shù pei , bù  
jué chén zuì , huàn zuǒ yòu  
pěng guò bǐ yàn , yì yù zuò  
tóng què tái shi ". gang cái  
xià bǐ , hu bào : " dong wú  
shǐ huá xin biǎo zòu liú bēi  
wèi jīng zhōu mù , sun quán  
yǐ mò jià liú bēi , hàn shàng  
lè jùn dà bàn yǐ shǔ bēi yǐ . "  
cào wén zhì , shǒu jiǎo  
huang luàn , tóu bǐ yú dì .  
chéng yù yue : " chéng xiāng

曹操连饮数杯，不觉沉醉，唤左右捧过笔砚，亦欲作《铜雀台诗》。  
刚才下笔，忽报：“东吴使华歆表奏刘备为荊州牧，孙权以妹嫁刘备，汉上九郡大半已属备矣。”操闻之，手脚慌乱，投笔于地。程昱曰

Tào thao liên ầm số bôi, bắt  
giác tràm túy, hoán tả hữu  
phùng quá bút nghiễn, diệc dục  
tác (Đồng tước dài thi). Cương  
tài hạ bút, hốt báo: "Đông ngô  
sử hoa hâm biếu tấu lưu bị vi  
kinh châu mục, tôn quyền dĩ  
muội giá lưu bị, hán thương  
cửu quận đại bán dĩ chúc bị hĩ."  
Thao văn chi, thủ cước hoảng  
loạn, đầu bút vu địa. Trinh dục  
viết: "Thừa tương tại vạn quân

Tào Tháo uống luôn vài cốc rượu, không ngờ say quá, gọi tả hữu mang nghiên bút đến, cũng toan đẽ chơi một bài thơ Đồng Tước. Tháo sắp hạ bút xuống viết, chợt có tin báo rằng: - Đông Ngô sai Hoa Hâm đến dâng biếu, tâu xin cho Lưu Bị làm Kinh Châu mục. Tôn Quyền gả em gái cho Lưu Bị, chín quận trên sông Hán đã về tay Lưu Bị quá nửa rồi! Tháo nghe nói hoảng sợ, chân tay

zài wàn jun zhì zhōng , shǐ shí jiāo gōng zhì jí , wèi cháng dòng xīn ; jin wén liú bēi de liǎo jīng zhōu , hé gù rú cǐ shí jīng ? " cào yue : " liú bēi , rén zhōng zhī lóng yě , shēng píng wèi cháng de shuǐ . jin de jīng zhōu , shì kùn lóng rù dà hǎi yǐ . guān de bù dòng xīn zài ! " chéng yù yue : " chéng xiāng zhī huá xīn lái yì fǒu ? " cào yue : " wèi zhī . " yù yue : " sun quán běn jì liú bēi , yù yǐ bīng gōng zhī ; dàn kǒng chéng xiāng chéng xū ér jí , gù lìng huá xīn wèi shǐ , biǎo jiàn liú bēi , nǎi an bēi zhī xīn , yǐ sai chéng xiāng zhī wàng ēr . " cào diǎn tóu yue : " shì yě . " yù yue : " mǒu yǒu yì jì , shǐ sun , liú zì xiāng tun bìng , chéng xiāng chéng jiàn tú zhī , yǐ gǔ ér èr dí ju pò . " cào dà xǐ , suì wèn qí jì . chéng yù yue : " dong wú suǒ yǐ zhě , zhōu yú yě . chéng xiāng jìn biǎo zòu zhōu yú wèi nán jùn tài shǒu , chéng pǔ wèi jiāng xià tài shǒu , liù huá xīn zài cháo chóng yòng zhī ; yú bì zì yǔ liú bēi wèi chóu dí yǐ . wǒ chéng qí xiāng bìng ér tú zhī , bù yì shàn hu ? " cào yue : " zhòng dé zhī yán , zhèng hé gu yì . " suì zhao huá xīn shàng tái , zhòng jia shǎng cì .

： “丞相在万军之中，矢石交攻之际，未尝动心；今闻刘备得了荆州，何故如此失惊？”操曰：“刘备，人中之龙也，生平未尝得水。今得荆州，是困龙入大海矣。孤安得不动心哉！”程昱曰：“丞相知华歆来意否？”操曰：“未知。”昱曰：“孙权本忌刘备，欲以兵攻之；但恐丞相乘虚而击，故令华歆为使，表荐刘备，乃安备之心，以塞丞相之望耳。”操点头曰：“是也。”昱曰：“某有一计，使孙、刘自相吞并，丞相乘间图之，一鼓而二敌俱破。”操大喜，遂问其计。程昱曰：“东吴所倚者，周瑜也。丞相今表奏周瑜为南郡太守，程普为江夏太守，留华歆在朝重用之；瑜必自与刘备为仇敌矣。我乘其相并而图之，不亦善乎？”操曰：“仲德之言，正合孤意。”遂召华歆

chi trung, thi thạch giao công chi té, vị thường động tâm; kim văn lưu bị đắc liễu kinh châu, hà có như thử thất kinh?" Thao viết: "Lưu Bị, nhân trung chi long dã, sinh bình vị thường đắc thủy. Kim đắc kinh châu, thị khôn long nhập đại hải hĩ. Cô an đắc bất động tâm tai!" Trinh dục viết: "Thùa tương tri hoa hâm lai ý phủ?" Thao viết: "Vị tri." Dục viết: "Tôn quyền bỗn kị lưu bị, dục dĩ binh công chí; đắn khủn thùa tương thùa hư nhí kích, có lệnh hoa hâm vi sử, biểu tiến lưu bị, nãi an bị chí tâm, dĩ tắc thùa tương chí vọng nhĩ." Thao điểm đầu viết: "Thị dã." Dục viết: "Mỗ hữu nhất kế, sử tôn, lưu tự tương thôn tính, thùa tương thùa gian đồ chí, nhất cổ nhí nhị địch câu phá." Thao đại hĩ, toại vấn kì kế. Trinh dục viết: "Đông Ngô sở ý già, chu du dã. Thùa tương kim biểu tấu chu du vi nam quận thái thủ, trình phồ vi giang hạ thái thủ, lưu hoa hâm tại triều trọng dụng chí; du tất tự dữ lưu bị vi cùu địch hĩ. Ngã thùa kì tương tịnh nhí đồ chí, bắt diệc thiện hõ?" Thao viết: "Trọng đức chí ngôn, chánh hợp cô ý." Toại triều hoa hâm thượng đài, trọng gia thường tú.

luồng cuồng, quẳng ngay bút xuống đất. Trình Dục hỏi: - Thùa tướng đang lúc ở giữa đám quân trăm vạn, tên đạn bời bời, chưa khi nào phải sợ hãi đến thế, nay nghe thấy Lưu Bị được Kinh Châu, mà sao thất kinh vậy? Tháo nói: - Lưu Bị như con rồng trong đám người, xưa nay chưa được xuống nước bao giờ, nay được Kinh Châu khác nào rồng khô mà vào bể lớn, trách nào ta chẳng giật mình. Trinh Dục nói: - Thùa tướng có biết Hoa Hâm đến đây là có ý làm sao chưa? Tháo nói: - Chưa biết. Dục nói: - Tôn Quyền vốn ghét Lưu Bị, muốn cát quần đến đánh, lại sợ thùa tướng thùa cơ đến báo thù, cho nên dâng biểu tiến cử Lưu Bị để Bị yên lòng và để thùa tướng đừng mong mỏi gì nữa. Tháo gật đầu nói rằng: - Người nói phải lắm! Dục lại nói: - Tôi có một mèo này, khiến cho Tôn, Lưu xâu xé lẫn nhau, rồi thùa tướng sẽ thùa cơ đánh phá, chỉ một trận là diệt được cả hai tên. Tháo mừng lắm, hỏi mèo làm sao. Trinh Dục thưa: - Đông Ngô chỉ trông cậy vào Chu Du. Thùa tướng nên tâu phong cho Chu Du làm thái thú ở Nam quận; Trinh Phồ làm thái thú ở Giang Hạ, còn Hoa Hâm thì cho làm quan ở đây. Như thế Chu Du tất sinh thù địch với Lưu Bị. Ta sẽ thùa cơ ở hai bên xâu xé nhau, mà đánh thì có hay hơn không? Tháo nói: - Lời Trọng Đức hợp ý ta lắm! Liền gọi Hoa Hâm đến đài,

上台，重加赏赐。

9 dang rì yán sǎn , cào jí yǐn  
wén wǔ huí xǔ chang , biǎo  
zòu zhōu yú wèi zǒng lǐng  
nán jùn tài shǒu , chéng pǔ  
wèi jiāng xià tài shǒu . fēng  
huá xīn wèi dà lǐ shǎo qīng ,  
liù zài xǔ dou . shǐ mìng zhì  
dòng wú , zhōu yú , chéng  
pǔ gè shòu zhí qì . zhōu yú jí  
líng nán jùn , yù sī bào chóu ,  
suì shàng shu wú hóu , qǐ  
lìng lǔ sù qù tǎo huán jīng  
zhōu . sun quán nǎi mìng sù  
yue : " rǔ xí bǎo jiè jīng zhōu  
yǔ liú bèi , jin bèi qian yán bù  
huán , děng dài hé shí ? " sù  
yue : " wén shu shàng míng  
bái xiě zhe , de liǎo xī chuān  
biàn huán . " quán chì yue : "  
zhì shuo qū xi chuān , dào jīn  
yòu bù dòng bīng , bù děng  
lǎo liǎo rén ! " sù yue : " mǒu  
yuàn wǎng yán zhī . " suì  
chéng chuán tóu jīng zhōu ér  
lái . què shuo xuán dé yǔ  
kǒng míng zài jīng zhōu  
guǎng jù liáng cǎo , diào liàn  
jun mǎ , yuǎn jìn zhì shì duo  
gui zhī . hu bào lǔ sù dào .  
xuán dé wèn kǒng míng yue  
: " zi jìng cǐ lái hé yì ? " kǒng  
míng yue : " zuó zhě sun  
quán biǎo zhǔ gong wèi jīng  
zhōu mù , cǐ shì jù cáo cào  
zhī jì . cào fēng zhōu yú wèi  
nán jùn tài shǒu , cǐ yù lìng  
wǒ liǎng jia zì xiāng tun bīng

当日筵散，操即引文武回许昌，表奏周瑜为总领南郡太守、程普为江夏太守。封华歆为大理少卿，留在许都。使命至东吴，周瑜、程普各受职讫。周瑜既领南郡，愈思报仇，遂上书吴侯，乞令鲁肃去讨还荆州。孙权乃命肃曰：“汝昔保借荆州与刘备，今备迁延不还，等待何时？”肃曰：“文书上明白写着，得了西川便还。”权叱曰：“只说取西川，到今又不动兵，不等老了人！”肃曰：“某愿往言之。”遂乘船投荆州而来。却说玄德与孔明在荆州广聚粮草，调练军马，远近之士多归之。忽报鲁肃到。玄德问孔明曰：“子敬此来何意？”孔明曰：“昨者孙权表主公为荆州牧，此是惧曹操之计。操封周瑜为南郡太守，此欲令我两家自

thưởng cho rất hậu.

Đương nhật diên tán, thao túc  
dẫn văn võ hồi hứa xương,  
biểu táu chu du vi tổng lính nam  
quận thái thủ, trình phô vi giang  
hạ thái thủ. Phong hoa hâm vi  
đại lí thiều khanh, lưu tại hứa  
đô. Sử mệnh chí đồng ngô, chu  
du, trình phô các thụ chức cật.  
Chu du kí lính nam quận, dũ tư  
báo cùu, toại thượng thư ngô  
hầu, khắt lệnh lỗ túc khú thảo  
hoàn kinh châu. Tôn quyền nãi  
mệnh túc viết: "Nhữ tích bảo tâ  
kinh châu dũ lưu bị, kim bị thiên  
duyên bắt hoàn, đắng dãi hà  
thời?" Túc viết: "Văn thư  
thượng minh bạch tả trú, đắc  
liễu tây xuyên tiện hoàn."  
Quyền sắt viết: "Chỉ thuyết thủ  
tây xuyên, đáo kim hựu bắt  
đông binh, bắt đắng lão liễu  
nhân!" Túc viết: "Mỗ nguyện  
vãng ngôn chi." Toại thừa  
thuyền đầu kinh châu nhi lai.  
Khước thuyết huyền đức dũ  
khổng minh tại kinh châu quảng  
tụ lương thảo, điều luyện quân  
mã, viễn cận chi sĩ đa quy chí.  
Hốt báo lỗ túc đáo. Huyền đức  
vấn khổng minh viết: "Tử kính  
thủ lai hà ý?" Khổng minh viết:  
"Tạc giả tôn quyền biểu chúa  
công vi kinh châu mục, thủ thị  
cụ tào thao chi kế. Thao phong  
chu du vi nam quận thái thủ,  
thủ dục lệnh ngã lưỡng gia tự  
tương thôn tính, tha hảo vu

Hôm ấy tan tiệc, Tháo dẫn văn võ  
đến Hứa Xương, tâu phong cho  
Chu Du làm thái thú Nam Quận,  
Trình Phô làm thái thú Giang Hạ,  
Hoa Hâm làm đại lý thiều khanh ở  
lại kinh đô. Sử giả đưa tới Đông  
Ngô, Chu Du, Trình Phô đều  
nhận tước phong cả. Du lĩnh  
chức rồi, lại càng nghĩ cách báo  
thù, mới dâng thư lên Ngô hầu,  
xin sai Lỗ Túc sang đòi Kinh  
Châu. Quyền gọi Lỗ Túc vào bảo  
rằng: - Người bầu chủ cho Lưu Bị  
mượn Kinh Châu, nay hắn dây  
dưa mãi không trả, còn đợi đến  
bao giờ? Túc thưa: - Trong văn  
khé hẹn rằng khi nào lấy được  
Tây Xuyên mới trả kia mà! Quyền  
gắt mắng: - Cứ nói lấy được Tây  
Xuyên, nay vẫn chưa thấy cất  
quân, còn đợi đến giờ à? Túc  
thưa: - Vậy tôi xin sang đòi. Nói  
rồi, liền đi thuyền sang Kinh  
Châu. Huyền Đức, Khổng Minh  
lâu nay ở Kinh Châu, tích chứa  
lương thảo, luyện tập quân mã,  
hiền sĩ gần xa quy phục rất nhiều.  
Sức có tin báo Lỗ Túc đến,  
Huyền Đức hỏi Khổng Minh: - Tử  
Kính đến chuyến này có mục đích  
gì? Khổng Minh nói: - Mới rồi,  
Tôn Quyền tâu cho chúa công  
làm Kinh Châu mục, là vì sợ Tào  
Tháo. Tháo phong Chu Du làm  
thái thú Nam Quận là muốn cho  
Tôn, Lưu đánh lẫn nhau, hắn ở  
giữa kiếm lợi. Nay Lỗ Túc đến

, ta hǎo yú zhong qǔ shì yě . jin lǔ sù cí lái , yòu shì zhōu yú jì shòu tài shǒu zhī zhí , yào lái suǒ jīng zhōu zhī yì . " xuán dé yue : " hé yǐ dá zhī ? " kǒng míng yue : " ruò sù tí qǐ jīng zhōu zhī shì , zhǔ gong biàn fàng shēng dà ku . ku dào bei qie zhī chū , liàng zì chu lái jiě quàn . " jí huì yǐ dìng , jie lǔ sù rù fù , lǐ bì , xù zuò . sù yue : " jin rì huáng shú zuò liǎo dong wú nǚ xù , biàn shì lǔ sù zhǔ rén , rú hé gǎn zuò ? " xuán dé xiào yue : " zi jīng yǔ wǒ jiù jiao , hé bì tài qian ? " sù nǎi jiù zuò . chá bà , sù yue : " jin fèng wú hóu jun mìng , zhuan wèi jīng zhōu yi shì ér lái . huáng shú yǐ jiè zhù duo shí , wèi méng jiàn huán . jin jì liǎng jia jié qín , dang kàn qín qíng miàn shàng , zǎo zǎo jiao fù . " xuán dé wén yán , yǎn miàn dà ku . sù jīng yue : " huáng shú hé gù rú cǐ ? " xuán dé ku sheng bù jué .

10 Kǒng míng cóng píng hòu chu yue : " liàng ting zhī jiǔ yǐ . zi jīng zhī wú zhǔ rén ku de yuán gù me ? " sù yue : " mǒu shí bù zhī . " Kǒng míng

相吞并，他好于中取事也。今鲁肃此来，又是周瑜既受太守之职，要来索荆州之意。”玄德曰：“何以答之？”孔明曰：“若肃提起荆州之事，主公便放声大哭。哭到悲切之处，亮自出来解劝。”

计会已定，接鲁肃入府，礼毕，叙坐。肃曰：“今日皇叔做了东吴女婿，便是鲁肃主人，如何敢坐？”玄德笑曰：“子敬与我旧交，何必太谦？”肃乃就坐。茶罢，肃曰：“今奉吴侯钧命，专为荆州一事而来。皇叔已借住多时，未蒙见还。今既两家结亲，当看亲情面上，早早交付。”玄德闻言，掩面大哭。肃惊曰：“皇叔何故如此？”玄德哭声不绝。

孔明从屏后出曰：“亮听之久矣。子敬知吾主人哭的缘故么？”肃曰：“某实不知。”孔明

trung thủ sự dã. Kim lỗ túc thử lai, hựu thị chu du kí thu thái thủ chi chức, yêu lai tác kinh châu chi ý." Huyền đức viết: "Hà dĩ đáp chí?" Khổng minh viết: "Nhược túc đề khởi kinh châu chi sự, chúa công tiện phóng thanh đại khốc. Khốc đáo bi thiết chi xử, lượng tự xuất lai giải khuyên." Kế hội dĩ định, tiệp lỗ túc nhập phủ, lẽ tất, tự tọa. Túc viết: "Kim nhật hoàng thúc tố liễu đồng ngô nữ té, tiện thị lỗ túc chủ nhân, như hà cảm tọa?" Huyền đức tiểu viết: "Tử kính dữ ngã cựu giao, hà tất thái khiêm?" Túc nãi tựu tọa. Trà bãi, túc viết: "Kim phụng ngô hầu quân mệnh, chuyên vi kinh châu nhất sự nhi lai. Hoàng thúc dĩ tá trụ đa thời, vị mông kiến hoản. Kim kí lưỡng gia kết thân, đương khán thân tình diện thương, tảo tảo giao phó." Huyền đức văn ngôn, yêm diện đại khốc. Túc kinh viết: "Hoàng thúc hà cố nhu thủ?" Huyền đức khốc thanh bất tuyệt.

đây, tất là Chu Du thụ chức rồi, sai Túc sang đồi Kinh Châu đó thôi. Huyền Đức hỏi: - Thế thì trả lời làm sao? Khổng Minh đáp: - Nếu Lỗ Túc nhắc đến việc Kinh Châu, thì chúa công cứ òa lên khóc, khóc đến chỗ thảm thiết, tôi sẽ xin ra khuyên giải. Bàn định đâu đây, Huyền Đức ra tiếp Lỗ Túc vào phủ ngồi chơi. Túc nói: - Hoàng Thúc nay đã là rể Đông Ngô, tức như chúa công tôi, tôi đâu dám ngồi. Huyền Đức nói: - Tử Kính là bạn cũ của ta, sao quá khiêm tốn vậy? Túc mới ngồi; uống trà xong, Túc nói: - Tôi phụng mệnh Ngô hầu, chỉ vì việc Kinh Châu mà đến đây. Hoàng Thúc mượn Kinh Châu cũng đã lâu rồi, nay hai nhà lại kết thân với nhau, nên nể mặt nhau một chút, mau trao trả cho xong. Huyền Đức nghe nói, ôm mặt khóc hu hu lên. Túc sợ hỏi: - Sao Hoàng Thúc lại thế? Huyền Đức cù khóc.

Khổng Minh ở sau bình phong, bước ra nói: - Tử Kính có hiểu có làm sao mà chúa công tôi khóc thế không? Túc nói: - Tôi thật không biết. Khổng Minh nói: - Có

yue : " yǒu hé nán jiàn ?  
dāng chū wǒ zhǔ rén jiè jīng  
zhou shí , xǔ xià qù de xi  
chuan biàn huán . zì xì xiǎng  
lái , yì zhōu liú zhāng shì wǒ  
zhǔ rén zhī dì , yì ban dou  
shì hàn cháo gǔ ròu , ruò  
yào xīng bīng qù qū ta chéng  
chí shí , kǒng bēi wài rén tuò  
mà ; ruò yào bù qū , huán  
liǎo jīng zhōu , hé chǔ an  
shen ? ruò bù huán shí , yú  
zun jiù miàn shàng yòu bù  
hǎo kàn . shì shí liǎng nán ,  
yīn cǐ lèi chu tòng cháng . "  
kǒng míng shuo bà , chù  
dòng xuán dé zhōng cháng ,  
zhen gè chuí xiong dùn zú ,  
fàng sheng dà ku . lǔ sù  
quàn yue : " huáng shú qiè  
xiu fán nǎo , yǔ kǒng míng  
cóng cháng jì yì . " kǒng  
míng yue : " yǒu fán zì jìng ,  
huí jiàn wú hóu , wù xí yí yán  
zhi láo , jiāng cǐ fán nǎo qíng  
jié , kěn gào wú hóu , zài  
róng jǐ shí . " sù yue : " tǎng  
wú hóu bù cóng , rú zhì nài  
hé ? " kǒng míng yue : " wú  
hóu jì yǐ qín mò pìn jià huáng  
shú , an de bù cóng hu ?  
wàng zì jìng shàn yán huí fù . "  
lǔ sù shì gè kuan rén  
zhǎng zhě , jiàn xuán dé rú  
cǐ ai tòng , zhì de yīng yǔn .  
xuán dé , kǒng míng bài xiè .  
yàn bì , sòng lǔ sù xià chuán .  
jīng dào chái sang , jiàn liǎo  
zhou yú , jù yán qí shì . zhōu  
yú dùn zú yue : " zì jìng yòu

曰：“有何难见？当初我主人借荆州时，许下取得西川便还。仔细想来，益州刘璋是我主人之弟，一般都是汉朝骨肉，若要兴兵去取他城池时，恐被外人唾骂；若要不取，还了荆州，何处安身？若不还时，于尊舅面上又不好看。事实两难，因此泪出痛肠。”孔明说罢，触动玄德衷肠，真个捶胸顿足，放声大哭。鲁肃劝曰：“皇叔且休烦恼，与孔明从长计议。”孔明曰：“有烦子敬，回见吴侯，勿惜一言之劳，将此烦恼情节，恳告吴侯，再容几时。”肃曰：“倘吴侯不从，如之奈何？”孔明曰：“吴侯既以亲妹聘嫁皇叔，安得不从乎？望子敬善言回覆。”鲁肃是个宽仁长者，见玄德如此哀痛，只得应允。玄德、孔明拜谢。宴毕，送鲁肃下船。径到柴桑，见了周瑜，具

viết: "Hữu hà nan kiến? Đương sơ ngã chủ nhân tá kinh châu thời, hứa hạ thủ đắc tây xuyên tiện hoàn. Tử tế tưởng lai, ích châu lưu chương thị ngã chủ nhân chi đệ, nhất bàn đô thị hán triều cốt nhục, nhược yêu hung binh khứ thủ tha thành trì thời, khủng bị ngoại nhân thóa mạ; nhược yêu bất thủ, hoàn liễu kinh châu, hà xứng an thân? Nhược bất hoàn thời, vu tôn cữu diện thương hưu bất hảo khán. Sự thật luồng nan, nhân thủ lệ xuất thống tràng." Khổng minh thuyết bãi, xúc động huyền đức trung tràng, chân cá chuddy hung đốn túc, phóng thanh đại khốc. Lỗ túc khuyến viết: "Hoàng thúc thả hưu phiền não, dữ khổng minh tòng trường kế nghị." Khổng minh viết: "Hữu phiền tử kính, hồi kiến ngô hầu, vật tích nhất ngôn chi lao, tương thử phiền não tình tiết, khẩn cáo ngô hầu, tái dung kỉ thời." Túc viết: "Thảng ngô hầu bắt tòng, như chi ngại hè?" Khổng minh viết: "Ngô hầu kí dĩ thân muội sính giá hoàng thúc, an đắc bắt tòng hồ? Vọng tử kính thiện ngôn hồi phúc." Lỗ túc thị cá khoan nhân trưởng già, kiến huyền đức như thử ai thống, chỉ đắc ứng duẫn. Huyền đức, khổng minh bái tạ. Yến tắt, tổng lỗ túc hạ thuyền. Kính đáo sài tang, kiến liễu chu du, cụ ngôn kỉ sự. Chu du đốn túc viết: "Tử Kính

khó gì mà không biết. Trước kia chúa công tôi mượn Kinh Châu có hẹn rằng bao giờ lấy được Tây Xuyên thì trả. Nhưng suy đi nghĩ lại: Lưu Chương ở Ích Châu là em chúa công tôi, đôi bên cùng là máu mủ nhà Hán cả. Nếu cắt quân sang cướp lấy thành trì, e thiên hạ chê cười. Ích Châu đã không lấy được mà lại phải trả Kinh Châu thì còn chỗ nào mà ở? Mà không trả thì e mất thân tình, việc thực khó nghĩ, bởi thế mới đau lòng mà khóc. Khổng Minh nói động đến niềm tâm sự của Huyền Đức, Huyền Đức càng đầm ngực giãm chán, khóc àm lên. Lỗ Túc khuyên rằng: - Hoàng Thúc chớ nên phiền não, hãy bàn với Khổng Minh thế nào cho phải thì thôi! Khổng Minh nói: - Nhờ Tử Kính về ra mắt Ngô hầu, xin chớ tiếc lời, hãy tha thiết bày tỏ cái tình cảnh đó mà cho khoan hạn ít lâu nữa. Túc nói: - Lỡ Ngô Hầu không nghe thì làm thế nào? Khổng Minh nói: - Ngô Hầu đã gả em gái cho Hoàng Thúc tôi, có lẽ nào chẳng nghe? Nhờ Tử Kính về nói đỡ cho khéo. Lỗ Túc vốn là người nhân từ độ lượng, thấy Huyền Đức sầu não làm vậy, đành phải vâng lời. Huyền Đức và Khổng Minh bái tạ. Tiệc xong, Lỗ Túc từ biệt xuống thuyền, đi thẳng đến Sài Tang, thuật chuyện lại với Chu Du. Du giãm chán xuống đất nói rằng: - Tử Kính lại mắc lửa Gia Cát Lượng rồi! Khi xưa Lưu Bị ở nhờ Lưu Biểu còn

zhong zhu gé liàng zhī jì yě !  
dāng chu líu bēi yí líu biǎo  
shí , cháng yǒu tun bìng zhī  
yì , hé kuàng xi chuan líu  
zhang hu ? sì cǐ tuī diào , wèi  
miǎn lèi jí lǎo xiong yǐ . wú  
yǒu yì jì , shǐ zhu gé liàng bù  
néng chu wú suàn zhong . zi  
jīng biàn dang yí xíng . " sù  
yue : " yuàn wén miào cè . "  
yú yue : " zì jīng bù bì qù jiàn  
wú hóu , zài qù jīng zhōu duì  
líu bēi shuo : sun , líu liǎng  
jia , jì jié wèi qín , biàn shì yí  
jia ; ruò líu shì bù rěn qù qū  
xi chuan , wǒ dong wú qǐ  
bing qù gǎn , qǔ de xi chuan  
shí , yǐ zuò jià zi , què bǎ jīng  
zhōu jīao huán dong wú . "  
sù yue : " xi chuan tiáo dì ,  
qǔ zhì fei yì . dou du cǐ jí ,  
mò fei bù kě ? " yú xiào yue :  
" zì jīng zhen zhǎng zhě yě .  
nǐ dào wǒ zhen gè qù qū xi  
chuan yǔ ta ? wǒ zhì yǐ cǐ  
wèi míng , shí yù qù qū jīng  
zhōu , qiè jiào ta bù zuò  
zhǔn bēi . dong wú jun mǎ  
shou chuan , lù guò jīng  
zhōu , jiù wèn ta suǒ yào  
qián liáng , líu bēi bì rán chu  
chéng láo jun . nǎ shí chéng  
shì sha zhī , duó qū jīng  
zhōu , xuě wú zhì hèn , jiě zú  
xià zhì huò . " lǚ sù dà xǐ ,  
biàn zài wǎng jīng zhōu lái .  
xuán dé yǔ kǒng míng shàng  
yì . kǒng míng yue : " lǚ sù bì  
bù céng jiàn wú hóu , zhī  
dào chái sang hé zhōu yú

言其事。周瑜顿足曰：  
“子敬又中诸葛亮之计也！当初刘备依刘表时，常有吞并之意，何况西川刘璋乎？似此推调，未免累及老兄矣。吾有一计，使诸葛亮不能出吾算中。子敬便当一行。”肃曰：“愿闻妙策。”瑜曰：“子敬不必去见吴侯，再去荆州对刘备说：孙、刘两家，既结为亲，便是一家；若刘氏不忍去取西川，我东吴起兵去敢，取得西川时，以作嫁资，却把荆州交还东吴。”肃曰：“西川迢递，取之非易。都督此计，莫非不可？”瑜笑曰：“子敬真长者也。你道我真个去取西川与他？我只以此为名，实欲去取荆州，且教他不做准备。东吴军马收川，路过荆州，就问他索要钱粮，刘备必然出城劳军。那时乘势杀之，夺取荆州，雪吾之恨，解足下之祸。”

hựu trung Gia Cát lượng chi kế dã! Đương sơ lưu bị y lưu biểu thời, thường hữu thôn tịnh chí ý, hà huống tây xuyên lưu chương hồ? Tự thủ thôi điệu, vi miễn luy cập lão huynh hĩ. Ngô hữu nhất kế, sử Gia Cát lượng bắt nǎng xuất ngô toán trung. Tử kính tiện đương nhất hành." Túc viết: "Nguyện văn diệu sách." Du viết: "Tử kính bất tất khứ kiến ngô hầu, tái khứ kinh châu đổi lưu bị thuyết: tôn, lưu luồng gia, kí kết vi thân, tiện thị nhất già; nhược lưu thị bất nhẫn khứ thủ tây xuyên, ngã đồng ngô khởi binh khứ cảm, thủ đắc tây xuyên thời, dĩ tác giá tư, khước bả kinh châu giao hoàn đồng ngô." Túc viết: "Tây xuyên điều đệ, thủ chi phi dịch. Đô đốc thủ kế, mạc phi bất khả?" Du tiểu viết: "Tử kính chân trưởng già dã. Nhĩ đạo ngã chân cá khứ thủ tây xuyên dữ tha? Ngã chỉ dĩ thử vi danh, thật dục khứ thủ kinh châu, thả giáo tha bất tố chuẩn bị. Đông ngô quân mã thu xuyên, lộ quá kinh châu, tựu vấn tha tác yếu tiền lương, lưu bị tất nhiên xuất thành lao quân. Na thời thừa thế sát chi, đoạt thủ kinh châu, tuyết ngô chi hận, giải túc hạ chi họa." Lỗ túc đại hỉ, tiện tái vãng kinh châu lai. Huyền đức dữ không minh thương nghị. Không minh viết: "Lỗ túc tất bắt tăng kiến ngô hầu, chỉ đáo sài tang hòa chu du thương lượng

có bụng muốn cướp lấy Kinh Châu, huống chi là đối với Lưu Chương ở Tây Xuyên? Y cứ nói quanh mãi thế này, e lại lụy đến ông mất! Nay ta có một mưu này, chắc Gia Cát Lượng không sao thoát được, Tử Kính phải đi cho một chuyến nữa mới xong. Túc hỏi: - Xin cho tôi được biết mưu hay ra sao? - Du đáp: - Tử Kính không phải đến Ngô Hầu làm chi, cứ lại sang Kinh Châu, bảo với Lưu Bị rằng: "Tôn, Lưu hai nhà đã kết thân với nhau, thì cũng như một nhà. Nếu Hoàng Thúc không nỡ lấy Tây Xuyên, hãy để Đông Ngô khởi quân đi đánh lấy hộ. Lấy được Tây Xuyên rồi, thì Đông Ngô đem châu ấy làm của hồi môn, mà Hoàng Thúc phải trả Kinh Châu cho Đông Ngô". Túc nói: - Tây Xuyên xa xôi lắm, chưa dễ đã lấy được, kể ấy của Đô Đốc, có lẽ không xong chang? Du cười nói rằng: - Tử Kính thật thà quá! Ông tướng tôi lấy Tây Xuyên thật cho hắn ư? Ta mượn tiếng lấy Tây Xuyên, kỳ thực là sang lấy Kinh Châu, để hắn không đề phòng trước. Quân mã ta kéo sang Tây Xuyên phải đi qua Kinh Châu, ta bắt y phải cung cấp tiền lương, Lưu Bị thế nào cũng ra khao quân ta sẽ thừa cơ giết phăng đi, rồi cướp lấy Kinh Châu. Có thể, mới rửa được hận của ta, mà gỡ luôn cả vạ cho ông nữa! Lỗ Túc mừng lắm, lại sang ngay Kinh Châu. Không Minh bàn với Huyền Đức rằng: - Lỗ Túc chắc

shang liàng liǎo shèn jì cè ,  
lái yóu wǒ ēr . dàn shuo de  
huà , zhǔ gong zhì kàn wǒ  
diǎn tóu , biàn mǎn kǒu yìng  
chéng . " jì huì yǐ dìng .

鲁肃大喜，便再往荆州来。玄德与孔明商议。孔明曰：“鲁肃必不曾见吴侯，只到柴桑和周瑜商量了甚计策，来诱我耳。但说的话，主公只看我点头，便满口应承。”计会已定。

11 lǔ sù rù jiàn . lǐ bì , yue : " wú hóu shèn shì chēng zàn huáng shú shèng dé , suì yǔ zhu jiāng shàng yì , qǐ bīng tì huáng shú shou chuan . qū liǎo xi chuan , què huàn jīng zhōu , yǐ xi chuan quán dang jià zi . dàn jun mǎ jīng guò , què wàng yìng xie qián liáng . " kǒng míng ting liǎo , máng diǎn tóu yue : " nán dé wú hóu hǎo xīn ! " xuán dé gōng shǒu chēng xiè yue : " cǐ jie zì jìng shàn yán zhì lì . " kǒng míng yue : " rú xióng shi dào rì , jí dang yuǎn jiè kào láo . " lǔ sù àn xǐ , yàn bà cí huí .

鲁肃入见。礼毕，曰：“吴侯甚是称赞皇叔盛德，遂与诸将商议，起兵替皇叔收川。取了西川，却换荊州，以西川权当嫁资。但军马经过，却望应些钱粮。”孔明听了，忙点头曰：“难得吴侯好心！”玄德拱手称谢曰：“此皆子敬善言之力。”孔明曰：“如雄师到日，即当远接犒劳。”鲁肃暗喜，宴罢辞回。

12 xuán dé wèn kǒng míng yue : " cǐ shì hé yì ? " kǒng míng dà xiào yue : " zhōu yú sǐ rì jìn yǐ ! zhè děng jì cè , xiǎo ér yě mán bù guò ! " xuán dé yòu wèn rú hé , kǒng míng yue : " cǐ nǎi jiā tú miè guó

玄德问孔明曰：“此是何意？”孔明大笑曰：“周瑜死日近矣！这等计策，小儿也瞒不过！”玄德又问如何，孔明

liễu thậpm kế sách, lai dụ ngã nhĩ. Đãn thuyết đích thoại, chúa công chỉ khán ngã điềm đầu, tiễn mǎn khẩu ứng thừa." Kế hội dĩ định.

chưa về nói với Ngô hầu, mà chỉ đến Sài Tang cùng Chu Du bày mưu lập kế gì đó để nhử ta đó thôi. Nhung hắn nói câu gì, hễ chúa công thấy tôi gật đầu, thì cứ việc nhận lời. Bàn định xong xuôi,

Lỗ Túc vào chào hỏi rồi nói: -Ngô hầu ca tụng nhân đức của Hoàng Thúc lắm nên bàn với các tướng muốn cắt quân sang lấy đỡ Tây Xuyên cho Hoàng Thúc, để đổi lấy Kinh Châu, và để làm của hồi môn. Khi quân mã đi qua, phiền Hoàng Thúc cung ứng đỡ cho ít nhiều tiền lương. Khổng Minh nghe xong, gật lấy gật để, nói rằng: - Quý báu quá! Không mấy người được tốt bụng như Ngô hầu. Huyền Đức chắp tay cảm tạ rằng: - Đó là nhờ Tử Kính khéo nói giúp cho đấy! Khổng Minh nói: - Khi nào quân mã quý quốc đi qua đây, sẽ xin ra tận ngoài xa nghênh tiếp, khao quân tử tế. Lỗ Túc mừng lắm, ăn yến xong, từ biệt ra về.

Huyền Đức hỏi Khổng Minh: - Thế là ý làm sao? Khổng Minh cười ầm lên nói rằng: - Chu Du đến ngày sắp chết đây! Mưu kế ấy đến trẻ con nó cũng biết nữa là! Huyền Đức vẫn chưa nghe ra, lại hỏi, Khổng Minh nói: - Đó là

zhí jì yě . xu míng mù chuan , shí qū jīng zhōu . děng zhǔ gong chu chéng láo jun , chéng shì ná xià , sha rù chéng lái , gong qí bù bēi , chu qí bù yì yě . " xuán dé yue : " rú zhì nài hé ? " kǒng míng yue : " zhǔ gong kuan xin , zhì gù zhǔn bēi wo gong yǐ qín měng hǔ , an pái xiang ēr yǐ diào áo yú . děng zhōu yú dào lái , ta biàn bù sī , yě lè fen wú qì . " biàn huàn zhào yún ting jì : " rú cǐ rú cǐ , qí yú wǒ zì yǒu bǎi bù . " xuán dé dà xī . hòu rén yǒu shi yún : " zhōu yú jué cè qū jīng zhōu , zhu gé xian zhì dì yí chóu . zhǐ wàng Cháng Jiāng xiāng ěr wěn , bù zhì àn lǐ diào yú gou . " què shuo lǚ sù huí jiàn zhōu yú , shuo xuán dé , kǒng míng huan xī yí jié , zhǔn bēi chu chéng láo jun . zhōu yú dà xiào yue : " yuán lái jìn fan yě zhōng liǎo wú jì ! " biàn jiào lǚ sù bǐng bào wú hóu , bìng qiān chéng pǔ yǐn jun jie yìng . zhōu yú cǐ shí jiàn chuang yǐ jiàn píng yù , shen qu wú shì , shǐ gan níng wèi xian feng , zì yǔ xú shèng , ding fèng wèi dì èr , líng tǒng , lǚ méng wèi hòu duì , shuǐ lù dà bing wǔ wàn , wàng jīng zhōu ér lái . zhōu yú zài chuán zhōng , shí fù huan xiào , yǐ wèi kǒng míng zhòng jì . qián jun zhì xià kǒu , zhōu yú wèn : "

曰：“此乃假途灭虢之计也。虚名牧川，实取荆州。等主公出城劳军，乘势拿下，杀入城来，攻其不备，出其不意也。”玄德曰：“如之奈何？”孔明曰：“主公宽心，只顾准备窝弓以擒猛虎，安排香饵以钓鳌鱼。等周瑜到来，他便不死，也九分无气。”便唤赵云听计：“如此如此，其余我自有摆布。”玄德大喜。后人有诗云：“周瑜决策取荆州，诸葛先知第一筹。指望长江香饵稳，不知暗里钓鱼钩。”却说鲁肃回见周瑜，说玄德、孔明欢喜一节，准备出城劳军。周瑜大笑曰：“原来今番也中了吾计！”便教鲁肃禀报吴侯，并遣程普引军接应。周瑜此时箭疮已渐平愈，身躯无事，使甘宁为先锋，自与徐盛、丁奉为第二，凌统、吕蒙为后队，水陆大兵五万，望荆州而来。周

đò diệt quắc chi kế dã. Hư danh mục xuyên, thật thủ kinh châu. Đắng chúa công xuất thành lao quân, thừa thế nã hạ, sát nhập thành lai, công kì bắt bị, xuất kì bắt ý dã." Huyền đức viết: "Như chi ngại hè?" Khổng minh viết: "Chúa công khoan tâm, chỉ có chuẩn bị oa cung dĩ cầm mãnh hổ, an bài hương nhị dĩ điều ngao ngư. Đắng chu du đáo lai, tha tiện bắt tử, dã cửu phân vô khí." Tiễn hoán triều vân thính kể: "Như thủ như thủ, kì du ngã tự hữu bãi bố." Huyền đức đại hỉ. Hậu nhân hữu thi vân: "Chu du quyết sách thủ kinh châu, Gia Cát tiên tri đệ nhất trù. Chỉ vong trường giang hương nhị ồn, bắt tri ám lí điều ngư câu." Khuốc thuyết lỗ túc hồi kiến chu du, thuyết huyền đức, khổng minh hoan hỉ nhất tiết, chuẩn bị xuất thành lao quân. Chu du đại tiếu viết: "Nguyên lai kim phiên dã trung liễu ngô kế!" Tiễn giáo lỗ túc bẩm báo ngô hầu, tịnh khiển trình phô dẫn quân tiếp ứng. Chu du thủ thời tiến sang dĩ tiệm bình dũ, thân khu vô sự, sử cam ninh vi tiên phong, tự dũ từ thịnh, đinh phụng vi đệ nhị, lăng thống, lữ mông vi hậu đội, thủy lục đại binh ngũ vạn, vọng kinh châu nhi lai. Chu du tại thuyền trung, thời phục hoan tiếu, dĩ vi khổng minh trúng kế. Tiễn quân chí hạ khẩu, chu du vấn: "Kinh châu hữu nhân tại

mẹo "mượn đường diệt Quắc" khi xưa, tiếng là lấy Xuyên, kỳ thực là lấy Kinh Châu, đợi khi nào chúa công ra thành khao quân, thì thừa cơ bắt lấy, rồi đánh vào thành, đó gọi là đánh vào chỗ sơ hở, lừa lúc ta không để ý đấy thôi! Huyền Đức hỏi: - Ta nên làm thế nào? - Chúa công hãy yên tâm. Ta cần phải dự sẵn cung tốt để bắn hổ mạnh, móc săn mồi thơm để giật cá ngao. Chu Du mà đến đây, chẳng chết thì cũng ngắt ngoái. Liền gọi Triệu Vân lại dặn kể: "Như thế, như thế... Ngoài ra mặc ta bố trí", Huyền Đức mừng lắm. Người sau có thơ than rằng: Chu Du lập mẹo lấy Kinh Châu, Gia Cát tài tình biệt đã lâu. Vẫn tưởng Trường Giang mồi đớp gọn, Nào ngờ cá lại mắc vào câu! Lỗ Túc trở về thuật lại với Chu Du, nói Huyền Đức, Khổng Minh mừng lắm, đã sắp sẵn để ra thành khao quân. Du cười ha hả nói: - Gia Cát giỏi mấy thì phen này cũng mắc mưu của ta! Liền sai Lỗ Túc về báo với Ngô hầu, và cho Trình Phô dẫn quân tiếp ứng. Bấy giờ bệnh tinh của Chu Du tạm bình phục, thân thể đã khỏe mạnh, Du sai Cam Ninh làm tiên phong, cùng với Từ Thịnh, Đinh Phụng làm đội thứ hai, Lăng Thống, Lã Mông làm hậu đội. Quân thủy bộ cả thảy năm vạn, kéo sang Kinh Châu, Chu Du ngồi trong thuyền, cười cười nói nói, đinh ninh là Gia Cát Lượng mắc mẹo. Tiễn quân kéo đến Hạ Khẩu. Chu Du hỏi: -

jīng zhōu yǒu rén zài qián  
miàn jié fóu ! " rén bào : " liú  
huáng shú shí mí zhú lái jiàn  
dou du . " yú huàn zhì , wèn  
láo jun rú hé . mí zhú yue : "  
zhǔ gōng jie zhǔn bēi an pái  
xià liǎo . " yú yue : " huáng  
shú hé zài ? " zhú yue : " zài  
jīng zhōu chéng mén wài  
xiāng děng , yǔ dou du bǎ  
zhǎn . " yú yue : " jīn wèi rǔ  
jia zhì shì , chu bìng yuǎn  
zhēng ; láo jun zhì lǐ , xiū de  
qīng yì . " mí zhú lǐng liǎo  
yán yǔ xiān huí .

瑜在船中，时复欢笑，  
以为孔明中计。前军至  
夏口，周瑜问：“荆州  
有人在前面接否！”人  
报：“刘皇叔使糜竺来  
见都督。”瑜唤至，问  
劳军如何。糜竺曰：“  
主公皆准备安排下了。  
”瑜曰：“皇叔何在？”  
竺曰：“在荊州城门  
外相等，与都督把盏。  
”瑜曰：“今为汝家之  
事，出兵远征；劳军之  
礼，休得轻易。”糜竺  
领了言语先回。

13 zhàn chuán mì mì pái zài  
jiāng shàng , yí cì ér jìn , kàn  
kan zhì gōng an , bìng wú yí  
zhì jun chuán , yòu wú yí rén  
yuǎn jie . zhōu yú cuī chuán  
sù xíng . lí jīng zhōu shí yú lǐ  
, zhì jiàn jiāng miàn shàng  
jìng dāng dāng de . shào tàn  
de huí bào : " jīng zhōu  
chéng shàng , cha liǎng  
miàn bái qí , bìng bù jiàn yí  
réni zhì yǐng . " yú xīn yí , jiào  
bǎ chuán bàng àn , qín zì  
shàng àn chéng mǎ , dài liǎo  
gan níng , xú shèng , ding  
fèng yi bān jun guan , yǐn qin  
suí jīng jun san qian rén ,  
jìng wàng jīng zhōu lái . jì zhì  
chéng xià , bìng bù jiàn dòng

tiền diện tiếp phủ!" Nhân báo:  
"Lưu hoàng thúc sứ mi trúc lai  
kiến đô đốc." Du hoán chí, vẫn  
lao quân như hà. Mi trúc viết:  
"Chúa công giai chuẩn bị an bài  
hạ liễu." Du viết: "Hoàng thúc  
hà tại?" Trúc viết: "Tại kinh  
châu thành môn ngoại tương  
đảng, dữ đô đốc bả trản." Du  
viết: "Kim vi nhữ gia chi sự,  
xuất binh viễn chinh; lao quân  
chi lễ, hưu đắc khinh dị." Mi trúc  
lĩnh liễu ngôn ngữ tiên hồi.

Kinh Châu có ai đến nghênh tiếp  
đó không? Quân sĩ bẩm: - Lưu  
Huyền Đức sai My Chúc đến hầu  
Đô Đốc. Du cho gọi vào hỏi lễ  
khao quân ra làm sao? Chúc  
bẩm: - Chúa công tôi đã chuẩn bị  
sẵn sàng cả rồi! - Du hỏi: - Hoàng  
Thúc ở đâu? - Chúc thưa: - Ở  
ngoài thành Kinh Châu, chỉ đợi  
Đô Đốc đến để chúc rượu mừng.  
Du nói: - Nay Đông Ngô ta vì việc  
của nhà ngươi, phải mang quân  
đi đánh tận nơi xa, lễ lạc khao  
quân, phải cho tử tế! My Chúc xin  
vâng rồi từ biệt trở ra.

战船密密排在江上，依  
次而进，看看至公安，  
并无一只军船，又无一  
人迎接。周瑜催船速行。  
离荆州十余里，只见  
江面上静荡荡的。哨探  
的回报：“荊州城上，  
插两面白旗，并不见一  
人之影。”瑜心疑，教  
把船傍岸，亲自上岸乘  
马，带了甘宁、徐盛、  
丁奉一班军官，引亲随  
精军三千人，径望荊州  
来。既至城下，并不见

Chiến thuyền mật mật bài tại  
giang thương, y thứ nhi tiến,  
khán khán chí công an, tịnh vô  
nhất chỉ quân thuyền, hựu vô  
nhất nhân viễn tiếp. Chu du thôi  
thuyền tốc hành. Li kinh châu  
thập dư lí, chỉ kiến giang diện  
thương tĩnh dāng dāng đích.  
Tiểu tham đích hồi báo: "Kinh  
châu thành thương, sáp lưỡng  
diện bạch kỳ, tịnh bất kiến nhất  
nhân chi ảnh." du tâm nghi,  
giáo bả thuyền bàng ngạn, thân  
tự thương ngạn thừa mã, đái  
liễu cam ninh, từ thịnh, đinh  
phụng nhất ban quân quan, dǎn  
thân tùy tinh quân tam thiên  
nhân, kính vọng kinh châu lai.  
Kí chí thành hạ, tịnh bất kiến

Du sai dâng thuyền kín cả mặt  
sông, lần lượt kéo đi. Gần đến  
Công An, cũng không thấy một  
chiếc thuyền, một bóng người  
nào ra nghênh tiếp. Chu Du giục  
thuyền đi cho mau, chỉ còn cách  
Kinh Châu độ mươi dặm, trên  
mặt sông vẫn lạnh ngắt như tờ.  
Quân do thám báo rằng: - Trên  
thành Kinh Châu, chỉ thấy phất  
phơ hai lá cờ trắng, ngoài ra  
chẳng có một ai. Du trong bụng  
nghi hoặc, sai áp thuyền vào bờ,  
lên bộ, dân Cam Ninh, Tứ  
ø Thịnh, Đinh Phụng và ba nghìn  
quân sĩ, nhằm Kinh Châu đi tới.  
Đến tận dưới thành, vẫn không  
thấy gì, Du ghìm ngựa lại sai  
quân sĩ gọi cửa. Quân trên thành

jìng . yú lè zhù mǎ , lìng jun  
shì jiào mén . chéng shàng  
wèn shì shéi rén . wú jun dá  
yue : " shì dong wú zhōu dou  
du qín zì zài cǐ . " yán wèi bì ,  
hu yí sheng bang zì xiǎng ,  
chéng shàng jun yi qí dou  
shù qǐ qiang dao . dí lóu  
shàng zhào yún chu yue : "  
dou du cǐ xíng , duan de wèi  
hé ? " yú yue : " wú tì rǔ zhǔ  
qǔ xi chuan , rǔ qǐ yóu wèi  
zhi ye ? " yún yue : " kǒng  
míng jun shi yǐ zhī dou du jiǎ  
tú miè guó zhì jì , gù liù zhào  
yún zài cǐ . wú zhǔ gong yǒu  
yán : gu yǔ liú zhang , jie  
hàn shì zong qin , an rěn bèi  
yì ér qǔ xi chuan ? ruò rǔ  
dong wú duan de qǔ shǔ ,  
wú dang pi fa rù shan , bù  
shi xìn yú tian xià yě . " zhōu  
yú wén zhì , lè mǎ biàn huí .  
zhì jiàn yí rén dǎ zháo lìng zì  
qí , yú mǎ qián bào shuo : "  
tàn de sì lù jun mǎ , yí qí sha  
dào : guan mǒu cóng jiang  
líng sha lái , zhang fei cóng  
zǐ guì sha lái , huáng zhōng  
cóng gōng an sha lái , wèi  
yán cóng chán líng xiǎo lù  
sha lái , sì lù zhèng bù zhì  
duo shǎo jun mǎ . hǎn shēng  
yuǎn jìn zhèn dòng bǎi yú lǐ ,  
jie yán yào zhuo zhōu yú . "  
yú mǎ shàng dà jiào yí  
sheng , jiàn chuāng fù liè ,  
zhuì yú mǎ xià . zhèng shì :  
yi zhuó qí gao nán duì dí , jǐ  
fan suàn dìng zǒng chéng

动静。瑜勒住马，令军士叫门。城上问是谁人。吴军答曰：“是东吴周都督亲自在城上。”言未毕，忽一声梆子响，城上军一齐都竖起枪刀。敌楼上赵云出曰：“都督此行，端的为何？”瑜曰：“吾替汝主取西川，汝岂犹未知耶？”云曰：“孔明军师已知都督假途灭虢之计，故留赵云在此。吾主公有言：孤与刘璋，皆汉室宗亲，安忍背义而取西川？若汝东吴端的取蜀，吾当披发入山，不失信于天下也。”周瑜闻之，勒马便回。只见一人打着令字旗，于马前报说：“探得四路军马，一齐杀到：关某从江陵杀来，张飞从姊归杀来，黄忠从公安杀来，魏延从孱陵小路杀来，四路正不知多少军马。喊声远近震动百余里，皆言要捉周瑜。”瑜马上大叫一声，箭疮复发，坠于马下。正是：

động tĩnh. Du lặc trụ mã, lệnh quân sĩ khiếu môn. Thành thượng vấn thị thùy nhân. Ngô quân đáp viết: "Thị đông ngô chu đô đốc thân tự tại thủ." ngôn vị tắt, hốt nhất thanh bang tử hưởng, thành thượng quân nhất tè đô thụ khởi thương dao. Địch lâu thượng triều vân xuất viết: "Đô đốc thủ hành, đoan đích vi hà?" Du viết: "Ngô thế nhữ chủ thủ tây xuyên, nhữ khởi do vị trí da?" Vân viết: "Không minh quân sư dĩ tri đô đốc giả đồ diệt quắc chi kế, có lưu triều vân tại thủ. Ngô chúa công hữu ngôn: cô dữ lưu chương, giai hán thất tông thân, an nhẫn bối nghĩa nhi thủ tây xuyên? Như ước nhữ đồng ngô đoan đích thủ thực, ngô đương phi phát nhập sơn, bất thất tín vu thiên hạ dã." chu du văn chi, lặc mã tiện hồi. Chỉ kiến nhất nhân đả trú lệnh tự kì, vu mã tiền báo thuyết: "Tham đắc tứ lộ quân mã, nhất tè sát đáo: quan mỗ tòng giang lăng sát lai, trương phi tòng tì quy sát lai, hoàng trung tòng công an sát lai, ngụy duyên tòng sàn lăng tiều lộ sát lai, tứ lộ chánh bắt tri đa thiều quân mã. Hảm thanh viễn cận chấn động bách dư lí, giai ngôn yếu tróc chu du." du mã thượng đại khiếu nhất thanh, tiến sang phục liệt, truy vu mã hạ. Chánh thị: nhất trú kì cao nan đổi địch, kỉ phiên toán định tổng thành

hỏi ai? Quân Ngô đáp: - Có Chu Đô Đốc ở Đông Ngô đến đây! Nói chưa dứt lời, bỗng một hồi mõ nỗi lên, quân sĩ trên mặt thành nhất tè gươm giáo dựng lên tua túa. Rồi thấy Triệu Vân đứng trên chòi cao, gọi hỏi rằng: - Đô Đốc đến đây có việc gì? Du nói: - Ta thay chủ người đi lấy Tây Xuyên, ngươi chưa biết à? Vân nói: - Quân sự tôi đã biết Đô Đốc dùng mạo "Mượn đường diệt Quắc" nên sai tôi giữ ở đây. Chúa công tôi nói: "Ta với Lưu Chương đều là tôn thần nhà Hán cả, sao nỡ bộ nghĩa mà cướp lấy Tây Xuyên? Nếu Đông Ngô thật sự đánh Tây Xuyên, ta sẽ xõa tóc vào ẩn trong núi chứ không chịu mất tín nghĩa với thiên hạ!". Chu Du nghe vậy, quay ngựa trở về, bỗng thấy một người cầm cờ lệnh đến báo rằng: - Chúng tôi dò biết có quân mã bốn mặt kéo đến: Quan Vân Trường từ Giang Lăng, Trường Phi từ Tỷ Quy, Hoàng Trung ở Công An, Ngụy Diên thì từ con đường nhỏ Sán Lăng, Bốn mặt không biết có bao nhiêu quân mã kéo đến, tiếng reo vang trời dậy đất, chúng hò hét "Chuyển này nhất bắt sống Chu Du!" Du gầm lên một tiếng, ngã nhào xuống ngựa.

Đó là: Một nước cờ cao, khôn gỡ được, Mẩy phen tính toán mất công không! Chưa biết tính mệnh Chu Du phen này ra sao, xem đến hồi sau sẽ rõ.

kong . wèi zhì xìng mìng rú  
hé , qiě kàn xià wén fēn jiě .

一着棋高难对敌，几番  
算定总成空。未知性命  
如何，且看下文分解。

không. Vị trí tính mệnh như hà,  
thả khán hạ văn phân giải

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG**  
**DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
057  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhou yú nù qì tián xiong , zhuì yú mǎ xià , zuǒ yòu jí jiù guī chuán . jun shì chuán shuō : " xuán dé , kǒng míng zài qián shan dǐng shàng yǐn jiǔ qǔ lè . " yú dà nù , yǎo yá qie chí yue : " nǐ dào wǒ qǔ bù de xi chuan , wú shì qū zhì ! " zhèng hèn xiàn , rén bào wú hóu qiǎn dì sun yú dào . zhou yú jie rù . jù yán qí shì . sun yú yue : " wú fèng xiong mìng lái zhù dou du . " suì lìng cui jun qián xíng . xíng zhì ba qiu , rén bào shàng liú yǒu liú feng , guan píng èr rén lǐng jun jié zhù shuǐ lù . zhou yú yù nù . hu yòu bào kǒng míng qiǎn rén sòng shu zhì . zhou yú chai feng shì zhì . shu yue : " hàn jun shi zhōng láng jiàng zhu gé liàng , zhì shu yú dong wú dà dou du gong jìn xian sheng hui xià : liàng zì chái sang yi bié , zhì jin liàn liàn bù wàng . wén zú xià yù qū xi chuan , liàng qiè yǐ wèi bù kě . yì zhou mǐn qiǎng dì xiǎn , liú zhāng sui àn ruò , zú yǐ zì shǒu . jin láo

第五十七回  
柴桑口卧龙吊丧  
耒阳县凤雏理事

Đệ ngũ thập thất hồi sài tang  
khẩu ngoạ long điếu tang lôi  
dương huyền phượng sô lí  
sự

却说周瑜怒气填胸，坠于马下，左右急救归船。军士传说：“玄德、孔明在前山顶上饮酒取乐。”瑜大怒，咬牙切齿曰：“你道我取不得西川，吾誓取之！”正恨间，人报吴侯遣弟孙瑜到。周瑜接入。具言其事。孙瑜曰：“吾奉兄命来助都督。”遂令催军前行。行至巴丘，人报上流有刘封、关平二人领军截住水路。周瑜愈怒。忽又报孔明遣人送书至。周瑜拆封视之。书曰：“汉军师中郎将诸葛亮，致书于东吴大都督公瑾先生麾下：亮自柴桑一别，至今恋恋不忘。闻足下欲取西川，亮窃以为不可。益州民强地险，刘璋虽

HÒI 57 Cửa Sài Tang, Ngọa Long đến viếng tang; Huyện Lôi Dương, Phượng Sò quản công việc.

Nói về Chu Du khí tức đầy ruột, ngã quay xuống ngựa, tả hữu cấp cứu xuống thuyền. Lại có quân sĩ bẩm rằng: - Huyền Đức, Khổng Minh đang ngồi trên đỉnh núi trước mặt uống rượu vui cười. Du càng tức lắm, nghiến răng lại, nói rằng: - Người bảo ta không lấy được Tây Xuyên hay sao, ta thè sang lấy cho mà xem! Đang cơn tức giận, thì có tin báo em Tôn Quyền là Tôn Du đến. Chu Du mòi vào, thuật rõ đầu đuôi chuyện trước, Tôn Du nói: - Tôi phụng mệnh anh tôi đến đây để giúp Đô Đốc. Du thúc quân kéo đi đến Ba Khâu, bỗng lại có người báo me thương lưu có Lưu Phong, Quan Bình chặn ngang sông. Chu Du càng tức nữa. Một lát thấy Khổng Minh sai người đưa thư đến. Du mở ra xem, trong thư nói rằng: "Quân sự Trung Lang tướng nhà Hán là Gia Cát Lượng đưa thư này cho Đô Đốc nước Ngô là Công Cản được biết: "Tôi từ ngày chia tay với ngài ở Sài Tang đến giờ, vẫn còn lưu luyến chưa quên, nay nghe thấy ngài muốn bắt quân sang lấy Tây Xuyên, tôi thiết nghĩ không

shi yuǎn zheng , zhuǎn yùn  
wàn lǐ , yù shou quán gong ,  
sui wú qǐ bù néng dìng qí guī  
, sun wǔ bù néng shàn qí  
hòu yě . cáo cào shi lì yú chí  
bì , zhì qǐ xu yú wàng bào  
chóu zai ? jin zú xià xīng  
bīng yuǎn zheng , tǎng cào  
chéng xū ér zhì , jiāng nán jí  
fēn yǐ ! liàng bù rěn zuò shì ,  
tè cǐ gào zhì . xìng chuí zhào  
jiàn . "

暗弱，足以自守。今劳师远征，转运万里，欲收全功，虽吴起不能定其规，孙武不能善其后也。曹操失利于赤壁，志岂须臾忘报仇哉？今足下兴兵远征，倘操乘虚而至，江南齑粉矣！亮不忍坐视，特此告知。幸垂照鉴。”

3 zhou yú lǎn bì , cháng tàn yī shēng , huàn zuǒ yòu qǔ zhǐ bǐ zuò shu shàng wú hóu . nǎi jù zhòng jiang yue : " wú fei bù yù jìn zhong bào guó , nài tian mìng yǐ jué yǐ . rǔ dēng shàn shì wú hóu , gòng chéng dà yè . " yán qì , hun jué . xú xú yòu xǐng , yǎng tian cháng tàn yue : " jì sheng yú , hé sheng liàng ! " lián jiào shù sheng ér wáng . shòu san shí liù suì . hòu rén yǒu shí tàn yue : " chì bì yí xióng liè , qīng nián yǒu jùn sheng . xián ge zhī yǎ yì , pei jiǔ xiè liáng péng , céng yè san qian hú , cháng qu shí wàn bing . ba qiu zhong mìng chǔ , píng diào yù shang qíng . " zhou yú tíng sàng yú ba qiu . zhòng jiāng jiāng suǒ yí shu jian , qiǎn

周瑜览毕，长叹一声，唤左右取纸笔作书上吴侯。乃聚众将曰：“吾非不欲尽忠报国，奈天命已绝矣。汝等善事吴侯，共成大业。”言讫，昏绝。徐徐又醒，仰天长叹曰：“既生瑜，何生亮！”连叫数声而亡。寿三十六岁。后人有诗叹曰：“赤壁遗雄烈，青年有俊声。弦歌知雅意，杯酒谢良朋，曾谒三千斛，常驱十万兵。巴丘终命处，凭吊欲伤情。”周瑜停丧于巴丘。众将将所遗书缄

thủ. Kim lao sư viễn chinh, chuyển vận vạn lí, dục thu toàn công, tuy ngô khởi bất năng định kì quy, tôn võ bất năng thiện kì hậu dã. Tào thao thất lợi vu xích bích, chí khởi tu du vong báo cùu tai? Kim túc hạ hung binh viễn chinh, thảng thao thừa hư nhi chí, giang nam tê phán hĩ! Lượng bắt nhẫn tọa thị, đặc thử cáo tri. Hạnh thùy chiêu giám. "

nên. Ích Châu, dân thì mạnh, đất thì hiểm, Lưu Chương tuy rằng hèn đón, nhưng giữ cũng nổi. Nay muốn thành công mà bắt quân đi khó nhọc đi đánh xa, vận tải hàng muôn dặm, tôi chắc dẫu đến Ngô Khởi, Tôn Vũ ngày xưa cũng không sao làm nổi được. "Tào Tháo mới thua ở Xích Bích đâu đã phút chốc quên băng việc báo thù? Nay ngài cắt quân đi đánh phương xa, Tào Tháo thura cơ đến đánh, thì Giang Nam ra cảm mát. Tôi không nỡ ngồi nhìn mà không báo trước, xin ngài soi xét".

Chu du lâm tắt, trường thán nhất thanh, hoán tả hữu thủ chỉ bút tác thư thượng ngô hầu. Nái tụ chúng tướng viết: "Ngô phi bất dục tần trung báo quốc, nại thiên mệnh dĩ tuyệt hĩ. Nhữ đẳng thiện sự ngô hầu, cộng thành đại nghiệp." Ngôn cật, hôn tuyệt. Từ từ hựu tỉnh, ngưỡng thiền trường thán viết: "Kí sinh du, hà sinh lượng!" Liên khiếu sổ thanh nhi vong. Thọ tam thập lục tuế. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Xích bích di hung liệt, thanh niên hữu tuấn thanh. Huyền ca tri nhã ý, bôi tửu tạ lương bằng, tăng yết tam thiên hộc, thường khu thập vạn binh. Ba khâu chung mệnh xử, bằng điếu dục thương tình." Chu du đình tang vu ba khâu. Chúng tướng tương sở di thư giam, khiền nhân phi báo tôn

Chu Du xem xong, thở dài một tiếng, gọi tả hữu đem bút mực đến, viết một phong thư, sai người dâng lên Ngô Hầu. Rồi họp các tướng lại dặn rằng: - Ta không phải là không muốn hết lòng báo nước, nhưng số mệnh ta đến đây là hết rồi. Các ông nên thờ Ngô Hầu cho thủy chung, để cùng dựng lên nghiệp lớn! Nói đoạn, ngắt đi một lúc, rồi dần dần lại tỉnh, ngửa mặt lên trời thở dài mà than rằng: - Trời đã sinh ra Du, sao còn sinh ra Lượng? Du kêu luôn mấy tiếng rồi mắt, thọ 36 tuổi. Người sau có thơ than rằng: Xích Bích anh hùng nổi tiếng a! Phong lưu tuổi trẻ bậc tài hoa. Thành thời chén rượu từ lời bạn, Thành thót cung đàn tỏ ý xa. Xích Bích dẹp tan muôn hổ báo, Giang Nam riêng mở một sơn hà. Ba Khâu mệnh bạc từ đây nhé, Lê

réng fēi bào sun quán . quán  
wén yú sǐ , fàng shēng dà ku  
. chāi shì qí shù , nǎi jiàn lǚ  
sù yǐ zì dài yě . shu luè yue :  
" yú yǐ fán cái , hé méng shu  
yù , wéi rèn fù xīn , tǒng yù  
bīng mǎ , gǎn bù jié gǔ gōng  
zhī lì , yǐ tú bào xiào . nài sǐ  
shēng bù cè , xiū duǎn yǒu  
mìng ; yú zhì wèi zhǎn , wéi  
qu yǐ yún , yí hèn hé jí ! fang  
jin cáo cào zài bēi , jiang  
cháng wèi jìng ; liú bèi jí yù ,  
yǒu sì yǎng hǔ ; tian xià zhì  
shì , cháng wèi kě zhī . cǐ  
zhèng cháo shì gàn shí zhī  
qiū , zhì zun chuí lù zhì rì yě  
. lù sù zhōng liè , lín shì bù  
gǒu , kě yǐ dài yú zhì rèn .  
réng zhì jiāng sǐ , qí yán yě  
shàn . tǎng méng chuí jiàn ,  
yú sǐ bù xiù yǐ . " sun quán  
lǎn bì , ku yue : " gong jīn  
yǒu wáng zuǒ zhì cái , jìn hu  
duān mìng ér sǐ , gu hé lài  
zai ? jì yí shu tè jiàn zì jìng ,  
gu gǎn bù cóng zhī . " jí rì  
biàn mìng lù sù wèi dou du ,  
zǒng tǒng bīng mǎ ; yi miàn  
jiào fa zhōu yú líng jiù huí  
zàng .

，遣人飞报孙权。权闻瑜死，放声大哭。拆视其书，乃荐鲁肃以自代也。书略曰：“瑜以凡才，荷蒙殊遇，委任腹心，统御兵马，敢不竭股肱之力，以图报效。奈死生不测，修短有命；愚志未展，微躯已殒，遗恨何极！方今曹操在北，疆场未静；刘备寄寓，有似养虎；天下之事，尚未可知。此正朝士旰食之秋，至尊垂虑之日也。鲁肃忠烈，临事不苟，可以代瑜之任。人之将死，其言也善。倘蒙垂鉴，瑜死不朽矣。”孙权览毕，哭曰：“公瑾有王佐之才，今忽短命而死，孤何赖哉？既遗书特荐子敬，孤敢不从之。”即日便命鲁肃为都督，总统兵马；一面教发周瑜灵柩回葬。

quyền. Quyền văn du tử, phóng thanh đại khóc. Sách thị kì thư, nǎi tiễn lỗ túc dĩ tự đại dã. Thư lược viết: "Du dĩ phàm tài, hà mông thù ngô, ủy nhâm phúc tâm, thống ngự binh mã, cảm bát kiệt cỗ quăng chi lực, dĩ đồ báo hiệu. Nại tử sinh bất trắc, tu đoán hữu mệnh; ngu chí vị triên, vi khu dĩ vẫn, di hận hà cục! Phương kim tào thao tại bắc, cương trường vị tĩnh; lưu bị kí ngụ, hữu tự dưỡng hổ; thiên hạ chi sự, thượng vị khả tri. Thủ chánh triều sĩ cán thực chi thu, chí tôn thùy lự chi nhật dã. Lỗ túc trung liệt, lâm sự bất cầu, khả dĩ đại du chi nhâm. Nhân chi tương tử, kì ngôn dã thiện. Thảng mông thùy giám, du tử bất hủ hĩ." Tôn quyền lâm tắt, khóc viết: "Công cần hữu vương tá chi tài, kim hốt đoán mệnh nhi tử, cô hà lại tai? Kí di thư đặc tiến tử kính, cô cảm bát tòng chi." Tức nhật tiện mệnh lỗ túc vi đô đốc, tổng thống binh mã; nhất diện giáo phát chu du linh cữu hồi táng.

ráu hai hàng ruột xót xa! Các tướng đem thi hài Chu Du về quàn ở Ba Khâu, rồi sai người mang thư về báo với Tôn Quyền. Quyền nghe tin Chu Du mất liền khóc vang lên. Rồi mở thư ra xem, thì là thư tiễn cử Lỗ Túc để thay mình. Đại ý trong thư viết: "Du tôi là kẻ bất tài, may được đội ơn đãi ngộ đặc biệt, ủy thác cho những việc quan trọng, thống lĩnh quân mã, đâu dám không dốc hết sức lực để đền đáp ơn dày? Nhưng sống chết khôn lường, ngắn dài có số, ý chí chưa đạt, thân thể đã tàn, uất hận kẽ sao xiết nỗi? Giờ đây, Tào Tháo ở phía Bắc, bờ cõi chưa yên; Lưu Bị ở nhở, khác gì nuôi hổ. Việc trong thiên hạ, chưa biết thế nào? Chính lúc này là lúc kẻ làm bẽ tôi phải hy sinh vất vả, vua chúa phải lo lắng gian lao. Lỗ Túc là người trung liệt, gặp việc không cầu thả, có thể thay tôi. "Con người lúc sắp chết thì lời nói thường đúng" nếu được lượng trên soi xét tôi chết cũng không đến nỗi uổng!". Tôn Quyền xem thư xong, khóc òa mà rằng: - Công Cẩn có tài vương ta, chẳng may mất sớm thế này, ta còn trông cậy vào ai? Nay để thư lại tiễn cử Lỗ Túc, có đâu ta chẳng nghe lời! Ngay hôm ấy phong Lỗ Túc làm đại đô đốc, thống lĩnh cả binh mã, rồi sai người rước linh cữu của Chu Du về táng.

4 què shuo kǒng míng zài jīng  
zhou , yè guan tian wén ,  
jiàn jīng xíng zhuì dì , nǎi  
xiào yue : " zhōu yú sǐ yǐ . "  
zhì xiǎo , gào yú xuán dé .  
xuán dé shǐ rén tàn zhi , guǒ  
rán sǐ liǎo . xuán dé wèn  
kǒng míng yue : " zhōu yú jí  
sǐ , huán dang rú hé ? " kǒng  
míng yue : " dài yú lǐng bīng  
zhě , bì lǔ sù yě . liàng guān  
tiān xiàng , jiāng xíng jù yú  
dōng fāng . liàng dāng yǐ  
diào sàng wèi yóu . wǎng  
jiāng dōng zǒu yí zao , jiù  
xún xián shì zuò zhù zhǔ  
gōng . " xuán dé yue : " zhǐ  
kǒng wú zhōng jiàng shì jiā  
hài yú xiān shēng . " kǒng  
míng yue : " yú zài zhì rì ,  
liàng yóu bù jù ; jin yú yǐ sǐ ,  
yòu hé huàn hu ? "

却说孔明在荆州，夜观天文，见将星坠地，乃笑曰：“周瑜死矣。”至晓，告于玄德。玄德使人探之，果然死了。玄德问孔明曰：“周瑜既死，还当如何？”孔明曰：“代瑜领兵者，必鲁肃也。亮观天象，将星聚于东方。亮当以吊丧为由。往江东走一遭，就寻贤士佐助主公。”玄德曰：“只恐吴中将士加害于先生。”孔明曰：“瑜在之日，亮犹不惧；今瑜已死，又何患乎？”

5 nǎi yǔ zhào yún yīn wǔ bǎi  
jun , jù jì lǐ , xià chuán fù ba  
qiu diào sàng . yú lù tàn ting  
de sun quán yǐ lìng lǔ sù wèi  
dou du , zhōu yú lǐng jiù yǐ  
huí chái sang . kǒng míng  
jìng zhì chái sang , lǔ sù yǐ lǐ  
yíng jie . zhōu yú bù jiāng jie  
yù sha kǒng míng , yīn jiàn  
zhào yún dài jiàn xiāng suí ,  
bù gǎn xià shǒu .

乃与赵云引五百军，具祭礼，下船赴巴丘吊丧。于路探听得孙权已令鲁肃为都督，周瑜灵柩已回柴桑。孔明径至柴桑，鲁肃以礼迎接。周瑜部将皆欲杀孔明，因见赵云带剑相随，不敢下手。

6 kǒng míng jiào shè jì wù yú  
líng qián , qín zì diàn jiǔ , guì

孔明教设祭物于灵前，亲自奠酒，跪于地下，

Khôrốc thuyết khôrông minh tại kinh châu, dâ quan thiêng văn, kiến tương tinh truy đia, nãi tiêu viết: "Chu du tử hĩ." Chí hiếu, cáo vu huyền đức. Huyền đức sử nhân tham chi, quả nhiên tử liễu. Huyền đức vẫn khôrông minh viết: "Chu du kí tử, hoàn đương như hà?" Khôrông minh viết: "Đại du lĩnh binh giã, tất lõ túc dã. Lượng quan thiêng tượng, tương tinh tụ vu đông phương. Lượng đương dĩ điếu tang vi do. Vãng giang đông tầu nhất tao, tựu tâm hiền sĩ tá trợ chúa công." Huyền đức viết: "Chỉ khủng ngô trung tướng sĩ gia hại vu tiên sinh." Khôrông minh viết: "Du tại chi nhật, lượng do bất cự; kim du dĩ tử, hựu hà hoạn hò?"

Lại nói Khôrông Minh ở Kinh Châu, đêm xem thiêng văn, thấy có một ngôi tướng tinh rơi xuống đất, cười mà nói rằng: - Chu Du chết rồi! Đến sáng, nói chuyện với Huyền Đức, rồi sai người đi do thám, quả nhiên như thế. Huyền Đức hỏi: - Chu Du chết rồi, bên ấy bây giờ ra làm sao? Khôrông Minh đáp: - Người thay Chu Du thống lĩnh binh quyền chắc là Lỗ Túc. Tôi xem thiêng văn thấy tướng tinh tụ ở phương đông; vậy xin sang Giang Nam một chuyến mượn cớ viếng tang để tìm hiền sĩ về giúp chúa công. Huyền Đức nói: - Chỉ ngại các tướng sĩ Đông Ngô muốn hại tiên sinh! Khôrông Minh nói: - Khi Chu Du còn sống, tôi còn chẳng ngại, nay hắn ta chết rồi, còn lo gì nữa?

Năi dũ triều vân dẫn ngũ bách quân, cụ tế lễ, hạ thuyền phó ba khâu điếu tang. Vu lộ thám thính đắc tôn quyền dĩ lệnh lõ túc vi đô đốc, chu du linh cữu dĩ hồi sài tang. Khôrông minh kính chí sài tang, lõ túc dĩ lễ nghênh tiệp. Chu du bộ tướng giai dục sát khôrông minh, nhân kiến triều vân đáy kiếm tương tùy, bắt cầm hạ thủ.

Khôrông minh giáo thiết tế vật vu linh tiên, thân tự điện tửu, quy

Nói đoạn, sai Triệu Tử Long dẫn năm trăm quân, đem đồ lễ xuống thuyền, đến thẳng Ba Khâu viếng tang. Dọc đường, được tin Lỗ Túc đã lĩnh chức đô đốc, linh cữu Chu Du đã đưa về Sài Tang, Khôrông Minh bèn đi tắt sang đó. Lỗ Túc ra nghênh tiệp tử tế. Bộ hạ của Chu Du đều muốn giết Khôrông Minh, nhưng thấy Triệu Văn đem gươm đi kèm không dám hạ thủ.

Khôrông Minh sai bày lễ vật trước linh vị Chu Du, thân rót rượu, rồi

yú dì xià , dù jì wén yue : "wu hu gong jīn , bù xìng yao wáng ! xiu duǎn gù tian , rén qǐ bù shàng ? wǒ xin shí tòng , lèi jiǔ yi shàng ; jun qí yǒu líng , xiǎng wǒ zheng cháng ! diào jun yòu xué , yǐ jiao bó fú ; zhàng yì shu cái , ràng shě yī míng . diào jun ruò guàn , wàn lǐ péng tuán ; dìng jiàn bà yè , ge jù jiāng nán . diào jun zhuàng lì , yuǎn ? ba qiū ; jǐng sheng huái lù , tǎo nì wú you . diào jun fēng dù , jia pèi xiǎo qiáo ; hàn chén zhì xù , bù kuì dang cháo , diào jun qì gài , jiàn zǔ nà zhí ; shǐ bù chuí chí , zhōng néng fèn yì . diào jun pó yáng , jiǎng gan lái shuo ; huī sǎ zì rú , yǎ liàng gāo zhì . diào jun hóng cái , wén wú chóu luè ; huǒ gōng pò dí , wǎn qiǎng wèi ruò . xiǎng jun dang nián , xióng zì yǐng fa ; ku jun zǎo shì , fù dì liú xiě . zhōng yì zhì xīn , yǐng líng zhì qì ; mìng zhōng san jì , míng chuí bǎi shì , ai jun qíng qie , chóu cháng qian jié ; wéi wǒ gan dǎn , bei wú duàn jué . hào tian hun àn , san jun chuàng rán ; zhǔ wèi ai qì ; yǒu wèi lèi lián . liàng yě bù cái , gài jí qiú móu ; zhù wú jù cáo , fù hàn an liú ; jǐ jiǎo zhì yuán , shǒu wěi xiāng chóu , ruò cún ruò wáng , hé lù hé you ? wu hu gong jīn ! sheng sǐ

读祭文曰：“呜呼公瑾，不幸夭亡！修短故天，人岂不伤？我心实痛，酌酒一觞；君其有灵，享我烝尝！吊君幼学，以交伯符；仗义疏财，让舍以民。吊君弱冠，万里鹏抟；定建霸业，割据江南。吊君壮力，远镇巴丘；景升怀虑，讨逆无忧。吊君丰度，佳配小乔；汉臣之婿，不愧当朝。吊君气概，谏阻纳质；始不垂翅，终能奋翼。吊君鄱阳，蒋干来说；挥洒自如，雅量高志。吊君弘才，文武筹略；火攻破敌，挽强为弱。想君当年，雄姿英发；哭君早逝，俯地流血。忠义之心，英灵之气；命终三纪，名垂百世，哀君情切，愁肠千结；惟我肝胆，悲无断绝。昊天昏暗，三军怆然；主为哀泣；友为泪涟。亮也不才，丐计求谋；助吴拒曹，辅汉安刘；掎角之援，首尾相侍，若存若亡。

vu địa hạ, độc tế văn viết: "Ô hô công cǎn, bất hạnh yêu vong! Tu đoán có thiên, nhân khởi bất thương? Ngã tâm thật thóng, lỗi tửu nhất thương; quân kì hữu linh, hưởng ngã chung thường! Điều quân ấu học, dĩ giao bá phù; trượng nghĩa sơ tài, nhượng xá dĩ dân. Điều quân nhược quan, vạn lí bằng đoàn; định kiến bá nghiệp, cát cư giang nam. Điều quân tráng lực, viễn trấn ba khâu; cảnh thăng hoài lự, thảo nghịch vô ưu. Điều quân phong độ, gai phổi tiều kiều; hán thần chi tế, bất quý đương triều, điều quân khí khái, gián trở nạp chất; thủy bất thùy sí, chung năng phán dục. Điều quân bà dương, tương can lai thuyết; huy sai tự như, nhã lượng cao chí. Điều quân hoằng tài, văn võ trù lược; hỏa công phá địch, văn cường vi nhược. Tưởng quân đương niên, hùng tư anh phát; khốc quân tảo thê, phủ địa lưu huyết. Trung nghĩa chi tâm, anh linh chi khí; mệnh chung tam kỉ, danh thùy bách thế, ai quân tinh thiết, sầu tràng thiên kết; duy ngã can đảm, bi vô đoạn tuyệt. Hạo thiên hôn ám, tam quân sảng nhiên; chủ vi ai khắp; hữu vi lệ liên. Lượng dã bất tài, cái kế cầu mưu; trợ ngô cự tào, phụ hán an lưu; kí giác chi viễn, thủ vĩ tương trù, nhược tôn nhược vong, hà lụ hà ưu? Ô hô công cǎn! Sinh tử

quỳ xuống đọc một bài văn tế rằng: Than ôi, Công Cǎn! Chẳng may trời hại! Thọ yêu số trời, ai không ái ngại! Rót chén rượu này lòng ta xót xa Ông có khôn thiêng, chứng giám cho ta! Viết ông thuở nhỏ, chơi với Bá Phù Trọng nghĩa khinh tài, nhường nhà cho nhau. Thương ông trẻ trung, có ý cao xa, Gây dựng nghiệp bá, riêng một sơn hà! Khen ông sức khỏe, trấn giữ Ba Khâu, Cảnh Thăng mắt vía, Tôn Sách yên lòng. Thương ông trai trẻ, sánh với Tiểu Kiều Rẻ tôi nhà Hán, xứng đáng trăm điều. Thương ông khí khái, ngăn việc hàng Tào. Trước chưa chấp cánh, dần dần bay cao. Thương ông khôn ngoan, Tưởng Cán đến dụ, Chén rượu thành thơ, Tào man mắc mèo Thương ông có tài, văn võ kiêm toàn, Hỏa công phá Tào, chuyển nguy thành an. Thương ông khi ấy, anh hùng ghê gớm. Lệ tuôn hai hàng, thương ông mất sớm Lòng thì trung nghĩa, hồn thì anh linh. Mới ba chục tuổi, nghìn thu nêu danh! Ruột ta rầu rĩ, thương ông tha thiết, Trăm thảm nghìn sầu, kẽ sao cho xiết! Trời mây mịt mù, ba quân xót xa, Chủ thì sùi sụt, bạn thì lệ sal Lượng tôi bất tài, xin mèo cầu mưu, Giúp Ngô cống Tào, phò Hán yên Lưu. Lập thế ỷ dốc, cứu giúp nhau cùng, Kẻ mất người còn, xót ruột đau lòng! Than ôi, Công Cǎn! Dã biệt nhau rồi! Thôi nói chi nữa, thế là xong

yǒng bié ! pú shǒu qí zhen ,  
míng míng miè miè , hún rú  
yǒu líng , yǐ jiàn wǒ xin :  
cóng cǐ tian xià , gèng wú zhī  
yīn ! wu hu tòng zài ! fú wéi  
cháng xiǎng . " kǒng míng jì  
bì , fú dì dà ku , lèi rú yǒng  
quán , ai tòng bù yǐ . zhòng  
jiàng xiàng wèi yue : " rén jìn  
dào gong jǐn yǔ kǒng míng  
bù mù , jìn guan qí jì diàn zhī  
qíng , rén jie xu yán yě . " lǔ  
sù jiàn kǒng míng rú cǐ bei  
qie , yì wèi gǎn shàng , zì sì  
yue : " kǒng míng zì shì duo  
qíng , nǎi gong jǐn liàng zhǎi  
, zì qǔ sī ēr . " hòu rén yǒu  
shí tàn yue : " wò lóng nán  
yáng shuì wèi xǐng , yòu tian  
liè yào xià shu chéng . cang  
tian jì yǐ sheng gong jǐn ,  
chén shì hé xu chu kǒng  
míng ! " lǔ sù shè yàn kuān  
dài kǒng míng . yàn bà ,  
kǒng míng cí huí . fang yù  
xià chuán , zhi jiàn jiang bian  
yi rén dào páo zhú guàn , ?  
tao sù lǚ , yì shǒu jiù zhù  
kǒng míng dà xiào yue : " rǔ  
qì sǐ zhōu láng , què yòu lái  
diào xiào , míng qì dong wú  
wú rén ye ! " kǒng míng jí shì  
qí rén , nǎi fèng chú xian  
sheng páng tǒng yě . kǒng  
míng yì dà xiào . liǎng rén  
xié shǒu deng zhou , gè sù  
xin shì . kǒng míng nǎi liù  
shu yí feng yǔ tǒng , zhǔ yue  
: " wú liào sun zhòng móu bì  
bù néng chóng yòng zú xià .

, 何慮何忧？嗚呼公瑾！生死永別！朴守其貞，冥冥灭灭，魂如有灵，以鉴我心：从此天下，更无知音！嗚呼痛哉！伏惟尚飨。”孔明祭毕，伏地大哭，泪如涌泉，哀恸不已。众将相谓曰：“人尽道公瑾与孔明不睦，今观其祭奠之情，人皆虚言也。”鲁肃见孔明如此悲切，亦为感伤，自思曰：“孔明自是多情，乃公瑾量窄，自取死耳。”后人有诗叹曰：“卧龙南阳睡未醒，又添列曜下舒城。苍天既已生公瑾，尘世何须出孔明！”鲁肃设宴款待孔明。宴罢，孔明辞回。方欲下船，只见江边一人道袍竹冠，皂绦素履，一手揪住孔明大笑曰：“汝气死周郎，却又来吊孝，明欺东吴无人耶！”孔明急视其人，乃凤雏先生庞统也。孔明亦大笑。两人携手登舟，各诉心事。孔明乃留书一

vĩnh biệt! Phác thủ kì trinh, minh minh diệt diệt, hồn như hữu linh, dĩ giám ngã tâm: tòng thủ thiên hạ, canh vô tri âm! Ô hô thống tai! Phục duy thương hưởng. "Khổng minh té tắt, phục địa đại khóc, lệ như dũng tuyển, ai đồng bất dĩ. Chúng túng túng tương vị viết: "Nhân tần đạo công cần dữ khổng minh bắt mục, kim quan kì tế điện chi tình, nhân giai hư ngôn dã." Lỗ túc kiến khổng minh như thử bi thiết, diệc vi cảm thương, tự tư viết: "Khổng minh tự thị đa tình, nãi công cần lượng trách, tự thử tử nhĩ." Hậu nhân hữu thi thán viết: "Ngọa long nam dương thụy vị tình, hựu thiêm liệt diệu hạ thư thành. Thương thiên kí dĩ sinh công cần, tràn thế hà tu xuất khổng minh!" Lỗ túc thiết yến khoản đãi khổng minh. Yến bã, khổng minh từ hồi. Phương dục hạ thuyền, chỉ kiến giang biên nhất nhân đạo bào trúc quan, tạo thao tố lí, nhất thủ thu trụ khổng minh đại tiểu viết: "Nhữ khí tử chu lang, khuốc hựu lai điếu hiếu, minh khi đông ngô vô nhân da!" Khổng minh cấp thị kì nhân, nãi phượng sồ tiên sinh bàng thống dã. Khổng minh diệc đại tiểu. Luống nhân huề thủ đăng chu, các tố tâm sự. Khổng minh nãi lưu thư nhất phong dữ thông, chúc viết: "Ngô liêu tôn trọng mưu tất bất năng trọng dụng túc hạ. Sảo hữu bất như ý, khă

đời! Hồn có khôn thiêng, soi thấy can tâm Từ nay thiên hạ, ai kẻ tri âm? Than ôi! Thương thay! Phục duy thương hưởng! Khổng Minh té xong, gục xuống đất khóc, nước mắt giàn giụa như suối, đau đớn vô cùng. Các tướng bảo nhau: - Người ta nói Khổng Minh không hòa với Công Cẩn, nay xem tình thương xót thế này, mới biết họ toàn nói nhảm cả! Lỗ Túc thấy Khổng Minh thương khóc, cũng ứa nước mắt, nghĩ: - Khổng Minh vẫn là người tử tế, chỉ vì Công Cẩn hẹp hòi, tự rước lấy cái chết đó thôi! Người sau có thắc rằng: Nam Dương Ngọc Long ngủ chưa dậy, Tướng tình lại hạ xuống Thư thành Trời sinh trót đã sinh Công Cẩn Trần thế sao còn nảy Khổng Minh? Lỗ Túc đặt tiệc khoản đãi Khổng Minh. Tiệc xong, Khổng Minh từ biệt ra về, vừa sắp xuống thuyền, bỗng có một người đội mũ áo đạo sĩ, một tay nắm lấy Khổng Minh cười ha hả, nói: - Người đã làm Chu Du tức mà chết, lại còn đến viếng tang, rõ ràng coi thường Đông Ngô không còn ai nữa chăng? Khổng Minh vội trông lại xem ai, thì là Phượng Sồ tiên sinh Bàng Thống. Khổng Minh cũng cười lớn dắt tay nhau lên thuyền nói chuyện. Khổng Minh đưa một phong thư cho Bàng Thống và dặn: - Tôi chắc Tôn Quyền không trọng dụng được ông, nếu có điều gì không như ý, xin hãy sang Kinh Châu giúp Lưu Huyền Đức

shao yǒu bù rú yì , kě lái jīng  
zhou gōng fú xuán dé . cǐ  
rénn kuan rén hòu dé , bì bù  
fù gong píng sheng zhì suǒ  
xué . " tǒng yǔn nuò ér bié ,  
kǒng míng zì huí jīng zhōu .

封与统，嘱曰：“吾料孙仲谋必不能重用足下。稍有不如意，可来荊州共扶玄德。此人宽仁厚德，必不负公平生之所学。”统允诺而别，孔明自回荊州。

7 què shuo lǔ sù sòng zhōu yú  
líng jiù zhì , sun quán jie zhe  
, ku jì yú qián , mìng hòu  
zàng yú běn xiāng . yú yǒu  
liǎng nán yì nǚ , zhǎng nán  
xún , cí nán yìn , quán jie  
hòu xù zhì . lǔ sù yue : " sù  
lù lù yong cái , wù méng  
gong jǐn zhòng jiàn , qí shí  
bù chéng suǒ zhí , yuàn jù yí  
rénn yǐ zhù zhǔ gong . cǐ rénn  
shàng tōng tiān wén , xià  
xiǎo dì lǐ ; móu luè bù jiǎn yú  
guǎn , lè , shu jí kě bìng yú  
sun , wú . wǎng rì zhōu gong  
jǐn duo yòng qí yán , kǒng  
míng yì shen fú qí zhì , xiàn  
zài jiāng nán , hé bù chóng  
yòng ! " quán wén yán dà xǐ ,  
biàn wèn cǐ rén xìng míng .  
sù yue : " cǐ rén nāi xiāng  
yáng rénn , xìng páng , míng  
tōng , zì shì yuán : dào hào  
fèng chū xiān shēng . " quán  
yue : " gu yì wén qí míng jiǔ  
yǐ . jin jì zài cǐ , kě jí qǐng lái  
xiāng jiàn . "

却说鲁肃送周瑜灵柩至，孙权接着，哭祭于前，命厚葬于本乡。瑜有两男一女，长男循，次男胤，权皆厚恤之。鲁肃曰：“肃碌碌庸才，误蒙公瑾重荐，其实不称所职，愿举一人以助主公。此人上通天文，下晓地理；谋略不减于管、乐，枢机可并于孙、吴。往日周公瑾多用其言，孔明亦深服其智，现在江南，何不重用！”权闻言大喜，便问此人姓名。肃曰：“此人乃襄阳人，姓庞，名统，字士元：道号凤雏先生。”权曰：“孤亦闻其名久矣。今既在此，可即请来相见。”

lai kinh châu cộng phù huyền  
đức. Thủ nhân khoan nhân hậu  
đức, tất bất phụ công bình sinh  
chi sở học." Thống duẫn nặc  
nhi biệt, khồng minh tự hồi kinh  
châu.

với tôi. Huyền Đức là người  
khoan nhân trung hậu, tất không  
phụ cái học của ông. Thống nhận  
lời, rồi từ biệt Khổng Minh.

Khước thuyết lỗ túc tổng chu  
du linh cữu chí, tôn quyền tiếp  
trứ, khóc té vu tiền, mệnh hậu  
táng vu bồn hương. Du hữu  
lưỡng nam nhất nữ, trưởng  
nam tuần, thứ nam dận, quyền  
giai hậu tuất chi. Lỗ túc viết:  
"Túc lục lục dong tài, ngô mông  
công cần trọng tiến, kì thật bất  
xưng sở chức, nguyện cử nhất  
nhân dĩ trợ chúa công. Thủ  
nhân thương thông thiên văn,  
hạ hiểu địa lí; mưu lược bất  
giảm vu quản, nhạc, xu cơ khả  
tịnh vu tôn, ngô. Vãng nhật chu  
công cần đa dụng kì ngôn,  
khồng minh diệc thâm phục kì  
trí, hiên tại giang nam, hè bất  
trọng dụng!" Quyền văn ngôn  
đại hỉ, tiện vấn thủ nhân tính  
danh. Túc viết: "Thủ nhân nãi  
tương dương nhân, tính bàng,  
danh thống, tự sĩ nguyên: đạo  
hào phượng sô tiên sinh.  
"Quyền viết: "Cô diệc văn kì  
danh cửu hĩ. Kim kí tại thủ, khả  
túc thỉnh lai tương kiến."

Lại nói, Lỗ Túc đưa linh cữu Chu Du về đến Vu Hồ, Tôn Quyền ra đón, khóc té trước linh vị, rồi sai hậu táng tại quê làng. Du có hai trai một gái, con trưởng tên Tuần, con thứ tên Dân, Quyền đều giúp đỡ rất chu đáo. Lỗ Túc nói: - Tôi tài nhỏ trí mọn, Công Cản tiến cử nhầm, quả thật không xứng đáng với chức vụ. Tôi xin cử một người giúp chúa công. Người này, trên thông thiên văn, dưới tường địa lý, mưu lược chẳng kém gì Quản, Nhạc, kế sách ngang với Tôn, Ngô. Trước đây Công Cản nhờ mạo người ấy cũng nhiều, mà Khổng Minh cũng chịu là giỏi hiện người ấy đang ở Giang Nam, sao chúa công không trọng dụng? Quyền nghe nói mừng lắm, liền hỏi họ tên là gì? Túc thưa: - Người ấy ở Tương Dương, họ Bàng tên Thống, tự là Sĩ Nguyên, đạo hiệu Phượng Sô tiên sinh. Quyền mừng lắm, nói: - Ta nghe tiếng người này đã lâu, nay có ở đây, nên cho mời lại chơi ngay.

8 yú shì lǔ sù yao qīng páng  
tōng rù jiàn sun quán . shi lǐ  
bì . quán jiàn qí rén nóng  
méi xian bí , hei miàn duǎn  
rán , xíng róng gǔ guài , xin  
zhong bù xǐ . nǎi wèn yue : "  
gong píng sheng suǒ xué , yǐ  
hé wèi zhǔ ? " tǒng yue : "  
bù bì ju zhí , suí jí yìng biàn .  
" quán yue : " gong zhī cái  
xué , bǐ gong jǐn rú hé ? "  
tǒng xiào yue : " mǒu zhī suo  
xué , yǔ gong jǐn dà bù xiāng  
tóng . " quán píng sheng zuì  
xǐ zhōu yú , jiàn tǒng qīng zhī  
, xin zhong yù bù lè , nǎi wèi  
tǒng yue : " gong qiè tuì . dài  
yǒu yòng gong zhī shí , què  
lái xiāng qǐng . " tǒng cháng  
tàn yī shēng ér chu .

于是鲁肃邀请庞统入见孙权。施礼毕。权见其人浓眉掀鼻，黑面短髯，形容古怪，心中不喜。乃问曰：“公平生所学，以何为主？”统曰：“不必拘执，随机应变。”权曰：“公之才学，比公瑾如何？”统笑曰：“某之所学，与公瑾大不相同。”权平生最喜周瑜，见统轻之，心中愈不乐，乃谓统曰：“公且退。待有用公之时，却来相请。”统长叹一声而出。

9 lǔ sù yue : " zhǔ gong hé bù  
yòng páng shì yuán ? " quán  
yue : " kuáng shì yě , yòng  
zhi hé yì ! " sù yue : " chì bì  
áo bing zhī shí , cǐ rén céng  
xiān lián huán cè , chéng dì  
yi gong . zhǔ gong xiāng bì  
zhì zhī . " quán yue : " cǐ shí  
nǎi cáo cáo zì yù ding chuán  
, wèi bì cǐ cóng zhì gong yě ,  
wú shì bù yòng zhī . "

鲁肃曰：“主公何不用庞士元？”权曰：“狂士也，用之何益！”肃曰：“赤壁鏖兵之时，此人曾献连环策，成第一功。主公想必知之。”权曰：“此时乃曹操自欲钉船，未必此从之功也，吾誓不用之。”

10 lǔ sù chu wèi páng tǒng yue  
: " fei sù bù jiàn zú xià , nài  
wú hóu bù kěn yòng gong .  
gong qiè nài xin . " tǒng di

鲁肃出谓庞统曰：“非肃不荐足下，奈吴侯不肯用公。公且耐心。”

Vu thị lỗ túc yêu thỉnh bàng  
thống nhập kiến tôn quyền. Thi  
lễ tất. Quyền kiến kì nhân nùng  
mi hiên tí, hắc diện đoán nhiệm,  
hình dung cổ quái, tâm trung  
bất hỉ. Nãi vấn viết: "Công bình  
sinh sở học, dĩ hà vi chủ?"  
Thống viết: "Bất tất câu chấp,  
tùy cơ ứng biến." Quyền viết:  
"Công chi tài học, bỉ công cắn  
như hà?" Thống tiểu viết: "Mõ  
chi sở học, dũ công cắn đại bất  
tương đồng." Quyền bình sinh  
tối hỉ chu du, kiến thống khinh  
chi, tâm trung dũ bất nhạc, nãi  
vị thống viết: "Công thả thổi.  
Đại hữu dụng công chi thời,  
khước lai tương thỉnh." Thống  
trường thán nhât thanh nhi  
xuất.

Lỗ túc viết: "Chúa công hà bất  
dụng bàng sĩ nguyên?" Quyền  
viết: "Cuồng sĩ dã, dụng chi hà  
ích!" Túc viết: "Xích bích ao  
binh chi thời, thủ nhân tầng  
hiến liên hoàn sách, thành đệ  
nhất công. Chúa công tướng tất  
tri chi." Quyền viết: "Thủ thời  
nǎi tào thao tự dục định thuyền,  
vị tất thủ tòng chi công dã, ngô  
thê bất dụng chi."

Lỗ túc xuất vị bàng thống viết:  
"Phi túc bất tiến túc hạ, nại ngô  
hầu bất khẳng dụng công.  
Công thả nại tâm." Thống đê

Lỗ Túc mời Bàng Thống đến ra  
mắt Tôn Quyền. Thống đến thi lễ  
xong, Quyền trông thấy Bàng  
Thống lông mày rậm, mũi lỗ, mặt  
đen, râu ngắn, hình dung cổ quái,  
có ý không bằng lòng, mới hỏi  
rằng: - Bình sinh ông học môn gì  
là chính? Thống thưa: - Không  
câu nệ gì cả, cứ tùy cơ mà ứng  
biển. Quyền hỏi: - Tài học của  
ông, so với Công Cản thế nào?  
Thống cười đáp: - Tôi học khác  
Công Cản nhiều. Quyền xưa nay  
ưa nhất Chu Du, thấy Thống coi  
thường Du, càng tỏ vẻ không  
bằng lòng, bảo Thống rằng: - Ông  
hãy về, khi nào cần đến, sẽ cho  
người mời. Thống thở dài một  
tiếng, rồi trở ra.

Lỗ Túc hỏi: - Chúa công sao  
không dùng Bàng Sĩ Nguyên?  
Quyền đáp: - Hắn là một cuồng  
sĩ, dùng làm quái gì! Túc nói: -  
Trong trận Xích Bích, hắn dâng  
kế liên hoàn, lập được công đầu,  
chắc hẳn chúa công cũng đã  
biết? Quyền nói: - Hồi đó, ý Tào  
Tháo muốn ghép thuyền lại chứ  
vị tất đã là công hắn, ta nhất định  
không dùng.

Túc trở ra nói với Bàng Thống: -  
Không phải là tôi không tiến cử  
ông, nhưng chủ tôi chưa nghe,  
xin ông hãy cố nén lòng chờ đợi.

tóu cháng tàn bù yǔ .

统低头长叹不语。

- 11 sù yue : " gong mò fei wú yì yú wú zhōng hu ? " tǒng bù dá . sù yue : " gong bào kuang jì zhì cái , hé wǎng bù lì ? kě shí duì sù yán , jiāng yù hé wǎng ? " tǒng yue : " wú yù tóu cáo cào qù yě . " sù yue : " cǐ míng chū àn tóu yǐ , kě wǎng jīng zhōu tóu liú huáng shú , bì rán chóng yòng . " tǒng yue : " tǒng yì shí yù rú cǐ , qián yán xì ěr . " sù yue : " mǒu dang zuò shu fèng jiàn , gong fǔ xuán dé , bì lìng sūn , liú liàng jiā , wú xiāng gong jí , tòng lì pò cáo . " tǒng yue : " cǐ mǒu píng sheng zhī sù zhì yě . " nǎi qiú sù shu . jìng wǎng jīng zhōu lái jiàn xuán dé .

肃曰：“公莫非无意于吴中乎？”统不答。肃曰：“公抱匡济之才，何往不利？可实对肃言，将欲何往？”统曰：“吾欲投曹操去也。”肃曰：“此明珠暗投矣，可往荆州投刘皇叔，必然重用。”统曰：“统意实欲如此，前言戏耳。”肃曰：“某当作书奉荐，公辅玄德，必令孙、刘两家，无相攻击，同力破曹。”统曰：“此某平生之素志也。”乃求肃书。径往荊州来见玄德。

- 12 cǐ shí kǒng míng àn chà sì jùn wèi huí , mén lì chuán bào : " jiang nán míng shì páng tǒng , tè lái xiāng tóu . " xuán dé jiǔ wén tǒng míng , biàn jiào qīng rù xiāng jiàn . tǒng jiàn xuán dé , cháng yī bù bài . xuán dé jiàn tǒng mào lòu , xin zhong yì bù yuè , nǎi wèn tǒng yue : " zú xià yuǎn lái bù yì ? " tǒng bù ná chu lǔ sù , kǒng míng shu

此时孔明按察四郡未回，门吏传报：“江南名士庞统，特来相投。”玄德久闻统名，便教请入相见。统见玄德，长揖不拜。玄德见统貌陋，心中亦不悦，乃问统曰：“足下远来不易？”统不拿出鲁肃、孔明

đầu trường thán bát ngũ.

Thống cúi đầu thở dài, chẳng nói nǎng gì.

Túc viết: "Công mạc phi vô ý vu ngô trung hò?" Thống bát đáp. Túc viết: "Công bão khuông tể chi tài, hà vãng bất lợi? Khả thật đối túc ngôn, tương dục hà vãng?" Thống viết: "Ngô dục đầu tào thao khứ dã." Túc viết: "Thủ minh châu ám đầu hĩ, khả vãng kinh châu đầu lưu hoàng thúc, tất nhiên trọng dụng." Thống viết: "Thống ý thật dục như thủ, tiền ngôn hí nhĩ." Túc viết: "Mỗ đương tác thư phụng tiến, công phụ huyền đức, tất lệnh tôn, lưu lưỡng gia, vô tương công kích, đồng lực phà tào." Thống viết: "Thủ mỗ bình sinh chí tố chí dã." Nãi cầu túc thư. Kính vãng kinh châu lai kiến huyền đức.

Túc hỏi: - Hay là ông không muốn ở đây nữa chăng? Thống không đáp. Túc nói: - Ông có tài giúp chúa yên dân, đi đâu mà chẳng đắt? Nhưng ông muốn đi xứ nào, nên nói thật cho tôi biết. Thống nói: - Tôi muốn sang với Tào Tháo. Túc nói: - Chớ nên! Ông mà sang với Tào Tháo, khác nào ném hạt châu quý vào xó tối. Ông nên sang Kinh Châu theo Huyền Đức, tất nhiên được trọng dụng. Thống nói: - Tôi cũng nghĩ thế, vừa rồi là câu nói đùa thôi. Túc nói: - Tôi xin tiến cử ông với Huyền Đức, ông sẽ giúp làm cho Tôn, Lưu hai nhà không đánh lẫn nhau, cùng chung sức phá Tào. Thống nói: - Đó là ý chí của tôi từ trước đến nay vậy! Liền cầm thư của Túc, sang thẳng Kinh Châu ra mắt Huyền Đức.

Thủ thời không minh án sát tứ quận vị hồi, môn lại truyền báo: "Giang nam danh sĩ bàng thống, đặc lai tương đầu." Huyền đức cửu văn thống danh, tiện giáo thỉnh nhập tương kiến. Thống kiến huyền đức, trường ấp bất bái. Huyền đức kiến thông mạo lậu, tâm trung diệc bất duyệt, nãi vấn thống viết: "Túc hạ viễn lai bất địch?" Thống bát nã xuất lõ túc,

Bấy giờ Khổng Minh đi kinh lý bốn quận chưa về. Nha lại vào bảo có danh sĩ ở Giang Nam là Bàng Thống đến. Huyền Đức từng nghe tiếng Thống đã lâu, liền sai mời vào. Thống thấy Huyền Đức chỉ vái dài một cái chứ không lạy. Huyền Đức thấy Thống xấu xí, cũng tỏ vẻ không vui, liền hỏi: - Ông từ xa đến đây, khí vất vả lắm nhỉ? Thống chưa đưa thư của Khổng Minh và Lỗ

tóu chéng , dàn dá yue : " wén huáng shú zhao xián nà shì , tè lái xiāng tóu . " xuán dé yue : " jīng chǔ shao dìng , kǔ wú xián zhí . cǐ qù dong běi yi bǎi san shí lǐ , yǒu yi xiān míng lěi yáng xiān , que yí xiān zài , qu gōng rèn zhì , rú hòu yǒu quē , què dang chóngh yòng . " tǒng sī : " xuán dé dài wǒ hé bó ! " yù yǐ cái xué dòng zhī , jiàn kǒng míng bù zài , zhī de miǎn qiǎng xiāng cí ér qù . tǒng dào lěi yáng xiān , bù lǐ zhèng shì , zhong rì yǐn jiǔ wèi lè ; yì yìng qián liáng cí sòng , bìng bù lǐ huì . yǒu rén bào zhī xuán dé , yán páng tǒng jiāng lěi yáng xiān shì jìn fèi . xuán dé nù yue : " shù rú yan gǎn luàn wú fǎ dù ! " suì huàn zhang fei fēn fù , yǐn cóng rén qù jīng nán zhu xiān xún shì : " rú yǒu bù gong bù fǎ zhě , jiù biàn jiù wèn . kǒng yú shì yǒu bù míng chū , kě yǔ sun gan tòng qù . " zhang fei lǐng liǎo yán yǔ , yǔ sun gan qián zhì lěi yáng xiān . jun mǐn guan lì , jie chu guo yíng jie , dú bù jiàn xiān lìng . fei wèn yue : " xiān lìng hé zài ? " tòng liáo fù yue : " páng xiān lìng zì dào rèn jí jìn , jiāng bǎi yú rì , xiān zhong zhì shì , bìng bù lǐ wèn , měi rì yǐn jiǔ , zì dàn jí yè , zhì zài zuì xiāng . jin rì sù jiǔ wèi xǐng , yóu wò

书投呈，但答曰：“闻皇叔招贤纳士，特来相投。”玄德曰：“荆楚稍定，苦无闲职。此去东北一百三十里，有一县名末阳县，缺一县宰，屈公任之，如后有缺，却当重用。”统思：“玄德待我何薄！”欲以才学动之，见孔明不在，只得勉强相辞而去。统到末阳县，不理政事，终日饮酒为乐；一应钱粮词讼，并不理会。有人报知玄德，言庞统将末阳县事尽废。玄德怒曰：“竖儒焉敢乱吾法度！”遂唤张飞吩咐，引从人去荆南诸县巡视：“如有不公不法者，就便究问。恐于事有不明处，可与孙乾同去。”张飞领了言语，与孙乾前至末阳县。军民官吏，皆出郭迎接，独不见县令。飞问曰：“县令何在？”同僚覆曰：“庞县令自到任及今，将百余日，县中之事，并不理问，每日饮

khổng minh thư đầu trình, đãn đáp viết: "Văn hoàng thúc chiêu hiền nạp sĩ, đặc lai tương đầu." Huyền đức viết: "Kinh sở sảo định, khổ vô nhàn chức. Thủ khứ đông bắc nhất bách tam thập lí, hữu nhất huyền danh lối dương huyền, khuyết nhất huyền tể, khuất công nhâm chí, như hậu hữu khuyết, khước dương trọng dụng." Thống tư: "Huyền đức dài ngã hà bạc!" Dục dĩ tài học động chí, kiến khổng minh bất tại, chỉ đắc miễn cường tương từ nhi khứ. Thống đáo lối dương huyền, bất lí chánh sự, chung nhật ẩm túu vi nhạc; nhất ứng tiền lương từ tụng, tịnh bất lí hội. Hữu nhân báo tri huyền đức, ngôn bàng thống tương lối dương huyền sự tần phế. Huyền đức nộ viết: "Thụ nho yên cảm loạn ngô pháp đội!" Toại hoán trương phi phân phó, dẫn tòng nhân khứ kinh nam chư huyền tuần thị: "Như hữu bất công bất pháp giả, tựu tiện cứu ván. Khủng vu sự hữu bất minh xử, khả dữ tôn kiền đồng khứ." Trương phi lĩnh liêu ngôn ngữ, dữ tôn kiền tiền chí lối dương huyền. Quân dân quan lại, giai xuất quách nghênh tiếp, độc bất kiến huyền lệnh. Phi vấn viết: "Huyền lệnh hà tại?" Đồng liêu phúc viết: "Bàng huyền lệnh tự đáo nhâm cập kim, tương bách dư nhật, huyền trung chi sự, tịnh bất lí

Túc vội, chỉ đáp rằng: - Nghe tiếng ngài yêu người hiền, trong kè sĩ, nên tôi cũng đến yết kiến. Huyền Đức nói: - Hai miền Kinh, Sở vừa tạm sắp xếp yên ổn, chưa có chức gì khuyết. Về phía đông bắc cách đây một trăm ba mươi dặm, có huyện Lối Dương khuyết một chức tri huyện, ông hãy làm tạm vậy, sau này cần đến sẽ xin trọng dụng. Bàng Thống nghĩ Huyền Đức dài mình sao bạc bẽo thế, muốn trả tài ra cho biết, nhưng vì Khổng Minh không có mặt ở đây, nên phải gượng vâng lời, từ biệt trở ra. Thống đến huyện Lối Dương, không nghĩ gì đến việc cai trị, chỉ uống rượu say khuốt suốt ngày. Bao nhiêu việc tiền lương, kiện cáo, xếp cả một xó. Có người báo với Huyền Đức, Huyền Đức giận, nói: - Đồ hủ nho, sao dám làm rối loạn pháp luật của ta? Lập tức gọi Trương Phi lại dặn: - Hãy đem tùy tùng đến các huyện miền Nam Kinh Châu tuần sát, nếu thấy kẻ nào không công minh, không tuân giữ pháp luật thì cứ việc trị tội. Lại sai Tôn Càn đi kèm, để có điều gì khó khăn thì giúp đỡ. Phi lĩnh mệnh cùng Tôn Càn đến thăng huyện Lối Dương. Nha lại và nhân dân đều ra nghênh tiếp, chỉ một mình quan huyện là không thấy mặt đâu cả. Phi hỏi: - Quan huyện đâu? Nha lại bẩm: - Từ khi quan huyện Bàng về nhận chức tối giờ, đã hơn ba tháng, chẳng hỏi han gì

bù qǐ . " zhang fei dà nù , yù qín zhī . sun gan yue : " páng shì yuán nǎi gao míng zhī rén , wèi kě qīng hu . qiè dào xiàn wèn zhī . rú guǒ yú lǐ bù dang , zhì zuì wèi wǎn . " fei nǎi rù xiàn , zhèng tīng shàng zuò dìng , jiào xiàn lìng lái jiàn . tǒng yǐ guān bù zhěng , fú zuì ér chu . fei nù yue : " wú xiong yǐ rǔ wèi rén , lìng zuò xiàn zài , rǔ yan gǎn jìn fèi xiàn shì ! " tǒng xiào yue : " jiāng jun yǐ wú fèi liǎo xiàn zhōng hé shì ? " fei yue : " rǔ dào rèn bǎi yú rì , zhōng rì zài zuì xiāng , an de bù fèi zhèng shì ? " tǒng yue : " liàng bǎi lǐ xiǎo xiàn , xie xiǎo gong shì , hé nán jué duàn ! jiāng jun shǎo zuò , dài wǒ fa luò . " suí jí huàn gong lì , jiāng bǎi yú rì suǒ jí gong wù , dou qū lái pǒ duàn . lì jie fen rán ? bào àn juǎn shàng ting , sù cí bēi gào rén děng , huán guì jie xià . tǒng shǒu zhōng pí pàn , kǒu zhōng fa luò , ēr nèi ting cí , qu zhí fēn míng , bìng wú fēn háo chā cuò . mǐn jie kòu shǒu bài fú .

酒，自旦及夜，只在醉乡。今日宿酒未醒，犹卧不起。”张飞大怒，欲擒之。孙乾曰：“庞士元乃高明之人，未可轻忽。且到县问之。如果于理不当，治罪未晚。”飞乃入县，正厅上坐定，教县令来见。统衣冠不整，扶醉而出。飞怒曰：“吾兄以汝为人，令作县宰，汝焉敢尽废县事！”统笑曰：“将军以吾废了县中何事？”飞曰：“汝到任百余日，终日在醉乡，安得不废政事？”统曰：“量百里小县，些小公事，何难决断！将军少坐，待我发落。”随即唤公吏，将百余日所积公务，都取来剖断。吏皆纷然赍抱案卷上厅，诉词被告人等，环跪阶下。统手中批判，口中发落，耳内听词，曲直分明，并无分毫差错。民皆叩首拜伏。

vấn, mỗi nhật ẩm túu, tự đán cập dạ, chỉ tại túy hương. Kim nhật túc túu vị tĩnh, do ngọa bát khói." Trương phi đại nộ, dục cầm chi. Tôn kiền viết: "Bàng sĩ nguyên nǎi cao minh chí nhân, vị khả khinh hốt. Thả đáo huyền vấn chí. Như quả vu lí bát đương, trì tội vị vẫn." Phi nãi nhập huyền, chánh thính thượng tọa định, giáo huyền lệnh lai kiến. Thống y quan bát chinh, phù túy nhi xuất. Phi nô viết: "Ngô huynh dĩ nhữ vi nhân, lệnh tác huyền tể, nhữ yên cảm tần phê huyền sự!" Thống tiêu viết: "Tướng quân dĩ ngô phê liễu huyền trung hà sự?" Phi viết: "Nhữ đáo nhâm bách dư nhật, chung nhật tại túy hương, an đắc bát phê chánh sự?" Thống viết: "Lượng bách lí tiểu huyền, ta tiểu công sự, hè nan quyết đoạn! Tướng quân thiều tọa, đái ngã phát lạc." Tùy tức hoán công lại, tương bách dư nhật sở tích công vụ, đô thủ lai phẫu đoạn. Lại giai phân nhiên tê bão án quyền thượng thính, tố từ bị cáo nhân đẳng, hoàn quy giai hạ. Thống thủ trung phê phán, khẩu trung phát lạc, nhĩ nội thính từ, khúc trực phân minh, tịnh vô phân hào sai thác. Dân giai khẩu thủ bái phục.

việc trong huyện cả, ngày nào cũng chỉ uống rượu từ sáng đến tối, lúc nào cũng say ly bì. Hiện bây giờ cũng còn đương say nằm một chỗ, chưa đứng dậy được. Trương Phi giận lắm, muốn bắt ngay để hỏi tội. Tôn Càn can rằng: - Bằng Thống là người cao minh, chưa nên vội vã. Hãy vào huyện hỏi xem làm sao, nếu không phải, sẽ trị tội cũng chưa muộn. Phi nghe lời, vào huyện, ngồi nghiêm chỉnh giữa công đường, sai đòi quan huyện đến hỏi. Bằng Thống bấy giờ mới ra, áo mũ xốc xech, chân bước chệch choạng, miệng còn sặc những hơi rượu. Phi giận nói: - Anh ta tưởng người là người khá, cho làm tri huyền, sao ngươi dám bỏ hết cả việc quan? Thống cười, nói: - Tướng quân bảo tôi bỏ những việc gì? Phi nói: - Người đến Huyện hơn ba tháng nay, cả ngày chỉ mê man chè rượu, có coi đâu đến chính sự mà chả bỏ? Thống đáp: - Cái thứ huyện nhỏ này được mấy nỗi công việc, có gì mà phải coi xét? Tướng quân hãy ngồi thư lại một lát, tôi xin giải quyết đâu đây ngay cho mà xem! Lập tức sai nha lại đem hết công việc bỏ đọng trong ba tháng đến để phân xử. Nha lại túu tút ôm cả một tập văn án ra. Những người kiện cáo đứng vòng quanh cả dưới thềm. Thống mở văn án ra xem, tay thì viết, miệng thì phê phán, tai thì nghe người thưa bẩm, phải trái phân minh, không

13 bù dào bàn rì , jiang bǎi yú rì  
zhì shì , jìn duàn bì liǎo , tóu  
bǐ yú dì ér duì zhāng fei yue :  
" suǒ fèi zhì shì hé zài ! cáo  
cào , sun quán , wú shì zhī  
ruò zhǎng shàng guān wén ,  
liàng cǐ xiǎo xiàn , hé zú jiè  
yì ! " fei dà jīng , xià xí xiè  
yue : " xiān shēng dà cái ,  
xiǎo zì shí jīng . wú dang yú  
xiōng cháng chu jí lì jǔ jiàn ."  
tǒng nǎi jiang chu lù sù jiàn  
shu . fei yue : " xiān shēng  
chu jiàn wú xiong , hé bù  
jiang chu ? " tǒng yue : " ruò  
biàn jiang chu , sì hu zhuan  
jí jiàn shu lái gān yè yǐ . " fei  
gù wèi sun gan yue : " fei  
gong zé shi yi dà xián yě . "  
suì cí tǒng huí jīng zhōu jiàn  
xuán dé , jù shuo páng tǒng  
zhī cái . xuán dé dà jīng yue :  
" qu dài dà xián , wú zhì guò  
yě ! " fei jiang lù sù jiàn shu  
chéng shàng . xuán dé chái  
shì zhì . shu luè yue : " páng  
shì yuán fei bǎi lǐ zhī cái , shí  
chǔ zhì zhòng , bié jià zhí  
rèn , shǐ dang zhǎn qí jì zú .  
rú yǐ mào qǔ zhì , kǒng fù  
suǒ xué , zhōng wèi ta rén  
suǒ yòng , shí kě xí yě ! "  
xuán dé kàn bì , zhèng zài  
jie tàn , hu bào kǒng míng  
huí . xuán dé jie rù , lǐ bì ,  
kǒng míng xiān míng yue : "  
páng jun shi jìn rì wú yàng

不到半日，将百余日之事，尽断毕了，投笔于地而对张飞曰：“所废之事何在！曹操、孙权，吾视之若掌上观文，量此小县，何足介意！”飞大惊，下席谢曰：“先生大才，小子失敬。吾当于兄长处极力举荐。”统乃将出鲁肃荐书。飞曰：“先生初见吾兄，何不将出？”统曰：“若便将出，似乎专藉荐书来干谒矣。”飞顾谓孙乾曰：“非公则失一大贤也。”遂辞统回荆州见玄德，具说庞统之才。玄德大惊曰：“屈待大贤，吾之过也！”飞将鲁肃荐书呈上。玄德拆视之。书略曰：“庞士元非百里之才，使处治中、别驾之任，始当展其骥足。如以貌取之，恐负所学，终为他人所用，实可惜也！”玄德看毕，正在

Bất đáo bán nhật, tương bách dư nhật chi sự, tần đoạn tất liễu, đầu bút vu địa nhi đối trương phi viết: "Sở phế chi sự hà tại! Tào thao, tôn quyền, ngô thị chi nhược chưởng thượng quan văn, lượng thử tiểu huyền, hà túc giới ý!" Phi đại kinh, hạ tịch tạ viết: "Tiên sinh đại tài, tiểu tử thất kính. Ngô đương vu huynh trưởng xử cực lực cử tiến." Thống nãi tương xuất lỗ túc tiến thư. Phi viết: "Tiên sinh sơ kiến ngô huynh, hà bất tương xuất?" Thống viết: "Nhược tiện tương xuất, tự hồ chuyên tạ tiến thư lai can yết hĩ." Phi cố vi tôn kiền viết: "Phi công tắc thất nhất đại hiền dã." Toại từ thống hồi kinh châu kiến huyền đức, cụ thuyết bàng thống chi tài. Huyền đức đại kinh viết: "Khuất đãi đại hiền, ngô chi quá dãi!" Phi tương lỗ túc tiến thư trình thượng. Huyền đức sách thị chi. Thư lược viết: "Bàng sĩ nguyên phi bách lí chi tài, sử xử tri trung, biệt giá chi nhâm, thủy đương triển kì kí túc. Như dĩ mạo thủ chi, khủng phụ sở học, chung vi tha nhân sở dụng, thật khả tích dã!" Huyền đức khán tắt, chánh tại ta thán, hốt báo khồng minh hồi. Huyền đức tiếp nhập, lẽ tắt, khồng minh tiên minh viết: "Bàng quân sự cận nhật vô

sai một sợi tơ sợi tóc nào. Nhân dân đều cúi đầu bái phục.

Chưa đầy nửa buổi, bao nhiêu giấy má phê xong hết, không xót việc gì. Thống quẳng bút xuống đất, nói: - Bỏ bê việc gì nào? Tào Tháo, Tôn Quyền ta còn chẳng coi vào đâu, huấn chỉ một cái huyện ranh này, việc gì mà phải bận lòng! Phi giật mình, đứng ngay dậy, xin lỗi, nói: - Tiên sinh thật là bậc cao tài, tiểu tử có mắt mà không biết. Vậy xin hết sức tiến cử tiên sinh với anh tôi. Thống bấy giờ mới đưa thư của Lỗ Túc ra. Phi hỏi: - Sao lúc mới đến ra mắt anh tôi, tiên sinh không đưa ngay thư này ra? Thống nói: - Nếu đưa ngay thì chẳng hóa ra tôi chỉ nhờ cái thư ấy để cầu cạnh ư? Phi ngoảnh lại bảo Tôn Càn rằng: - Giá không có ông, suýt nữa bỏ mất một vị đại hiền! Liên từ biệt Bàng Thống trở về Kinh Châu, thuật lại tài của Bàng Thống. Huyền Đức thất kinh, nói: - Khinh đãi đại hiền, quả thực là lỗi tại ta! Phi lại trình thư của Lỗ Túc, Huyền Đức mở ra xem, trong thư đại ý nói: "Tài của Bàng Sĩ Nguyên không phải để làm tri huyền; phải dùng vào chức tri trung biệt giá thì mới vùng vẫy được. Nếu dùng người mà cứ nhìn mặt mũi xấu hay đẹp, e phụ mắt tài học vấn của người ta, mà để người khác dùng mắt, thật đáng tiếc lắm!". Huyền Đức xem xong, còn đang hồi hận, sực có

fǒu ? " xuán dé yue : " jìn zhì léi yáng xiān , hào jiǔ fēi shì . " kǒng míng xiào yue : " shì yuán fei bǎi lǐ zhī cái , xiong zhong zhī xué , shèng liàng shí bèi . liàng céng yǒu jiàn shu zài shì yuán chǔ , céng dà zhǔ gōng fǒu ? " xuán dé yue : " jìn rì fang de zi jìng shu , què wèi jiàn xian sheng zhī shu . " kǒng míng yue : " dà xián ruò chǔ xiǎo rèn , wǎng wǎng yǐ jiǔ hú tu , quán yú shì shì . " xuán dé yue : " ruò fēi wú dì suǒ yán , xiǎn shi dà xián . " suí jí lìng zhāng fēi wǎng lěi yáng xiān jǐng qǐng páng tǒng dào jīng zhōu . xuán dé xià jiè qǐng zuì . tǒng fāng jiāng chu kǒng míng suǒ jiàn zhī shu . xuán dé kàn shū zhōng zhī yì , yán fèng chū dào rì , yí jí chóng yòng . xuán dé xǐ yue : " xí sī mǎ dé cào yán :? fú lóng , fèng chú , liǎng rén de yi , kě an tian xià .? jin wú èr rén jie de , hàn shì kě xìng yǐ . " suí bài páng tǒng wèi fù jun shi zhōng láng jiàng , yǔ kǒng míng gòng zàn fang luè , jiào liàn jun shì , ting hòu zheng fá .

嗟叹，忽报孔明回。玄德接入，礼毕，孔明先明曰：“庞军师近日无恙否？”玄德曰：“近治耒阳县，好酒废事。”孔明笑曰：“士元非百里之才，胸中之学，胜亮十倍。亮曾有荐书在士元处，曾达主公否？”玄德曰：“今日方得子敬书，却未见先生之书。”孔明曰：“大贤若处小任，往往以酒糊涂，倦于视事。”玄德曰：“若非吾弟所言，险失大贤。”随即令张飞往耒阳县敬请庞统到荆州。玄德下阶请罪。统方将出孔明所荐之书。玄德看书中之意，言凤雏到日，宜即重用。玄德喜曰：“昔司马德操言：‘伏龙、凤雏，两人得一，可安天下。’今吾二人皆得，汉室可兴矣。”遂拜庞统为副军师中郎将，与孔明共赞方略，教练军士，听候征伐。

dạng phủ?" Huyền Đức viết: "Cận tri lối dương huyền, hảo tửu phê sự." Khổng minh tiểu viết: "Sĩ nguyên phi bách lí chí tài, hung trung chí học, thắng lượng thập bội. Lượng tăng hữu tiến thư tại sĩ nguyên xử, tăng đạt chúa công phủ?" Huyền Đức viết: "Kim nhật phương đắc tử kính thư, khước vị kiền tiên sinh chí thư." Khổng minh viết: "Đại hiền nhược xử tiểu nhâm, vãng vãng dĩ tửu hồ đồ, quyện vu thị sự." Huyền Đức viết: "Nhược phi ngô đệ sở ngôn, hiềm thất đại hiền." Tùy túc lệnh trương phi vãng lối dương huyền kính thỉnh bàng thống đáo kinh châu. Huyền Đức hạ giai thỉnh tội. Thống phương tương xuất khổng minh sở tiến chí thư. Huyền Đức khán thư trung chí ý, ngôn phương sò đáo nhật, nghi túc trọng dụng. Huyền Đức hỉ viết: "Tích Tư Mã đức thao ngôn: 'Phục Long, Phượng Sò, Luống Nhân Đắc Nhất, Khả An Thiên Hạ. ' kim ngô nhị nhân giai đắc, hán thất khả hưng hĩ." toại bái bàng thống vi phó quân sự trung lang tướng, dũ khổng minh công tán phương lược, giáo luyện quân sĩ, thính hậu chinh phạt.

tin báo Khổng Minh đã về. Huyền Đức ra tiếp vào. Khổng Minh hỏi ngay rằng: - Bàng quân sư mấy hôm nay có mạnh khỏe không? Huyền Đức nói rằng: - Vừa rồi làm tri huyện Lối Dương, hay rượu bỗ cả việc. Khổng Minh cười, nói: - Sĩ Nguyên không phải là tài tầm thường, ông ấy học giỏi gấp mười tôi, tôi đã có thư tiền ông ấy, chúa công đã xem chưa? Huyền Đức nói: - Nếu không có em tôi nói thì suýt nữa thiệt mất một vị đại hiền. Lập tức sai ngay Trương Phi ra huyện Lối Dương mời Bàng Thống về. Thống về đến nơi, Huyền Đức xuống thăm xin lỗi. Lúc này Thống mới đưa thư của Khổng Minh ra. Huyền Đức xem thư đại ý dặn khi nào Bàng Sĩ Nguyên đến, thì nên trọng dụng ngay lập tức. Huyền Đức mừng, nói: - Ngày trước Tư Mã Đức Tháo có nói là "Phục Long và Phượng Sò, trong hai người mà được một người thì đủ yên được thiên hạ". Nay ta được cả hai, tất nhiên gây lại được cơ đồ nhà Hán. Lập tức cử Bàng Thống làm phó quân sự trung lương tướng, cùng với Khổng Minh bàn tính mưu kế huấn luyện quân sĩ, chuẩn bị đi đánh dẹp.

14 zǎo yǒu rén bào dào xǔ  
chang , yán liú bēi yǒu zhu  
gé liàng , páng tǒng wèi móu  
shì , zhao jun mǎi mǎ , jí cǎo  
tún liáng , lián jié dong wú ,  
zǎo wǎn bì xīng bīng bēi fá .  
cáo cáo wén zhī , suí jù  
zhòng móu shì shang yì nán  
zheng . xún you jìn yue : "  
zhou yú xin sī , kě xian qū  
sun quán , cì gong liú bài ."  
cào yue : " wǒ ruò yuǎn  
zheng , kǒng mǎ téng lái xí  
xǔ dou . qián zài chì bì zhí  
shí , jun zhong yǒu é yán , yì  
chuán xi liáng rù kǒu zhì shì ,  
jin bù kě bù fáng yě . " xún  
you yue : " yǐ yú suǒ jiàn , bù  
ruò jiàng zhào jia mǎ téng  
wèi zheng nán jiāng jun , shǐ  
tǎo sun quán , yòu rù jīng shí  
, xian chū cǐ rén , zé nán  
zheng wú huàn yǐ . " cào dà  
xǐ , jí rì qiān rén ? zhào zhì xí  
liáng zhao mǎ téng . què  
shuo téng zì shòu chéng ,  
hàn fú bo jiāng jun mǎ yuán  
zhì hòu , fù míng sù , zì zì  
shuò , huán dì shí wèi tian  
shuǐ lán gan xiān wèi ; hòu  
shi guan liú luò lóng xi , yǔ  
qiang rén zá chǔ , suì qū  
qiang nǚ sheng téng . téng  
shen cháng ba chí . tǐ mào  
xióng yì , bǐng xìng wen liáng  
, rén duo jìng zhì . líng dì mò  
nián , qiang rén duo pàn ,  
téng zhao mù míng bìng pò  
zhì . chu píng zhōng nián ,  
yin tǎo zéi yǒu gōng , bài

早有人报到许昌，言刘备有诸葛亮、庞统为谋士，招军买马，积草屯粮，连结东吴，早晚必兴兵北伐。曹操闻之，遂聚众谋士商议南征。荀攸进曰：“周瑜新死，可先取孙权，次攻刘备。”操曰：“我若远征，恐马腾来袭许都。前在赤壁之时，军中有讹言，亦传西凉入寇之事，今不可不防也。”荀攸曰：“以愚所见，不若降诏加马腾为征南将军，使讨孙权，诱入京师，先除此人，则南征无患矣。”操大喜，即日遣人赍诏至西凉召马腾。却说腾字寿成，汉伏波将军马援之后，父名肃，字子硕，桓帝时为天水兰干县尉；后失官流落陇西，与羌人杂处，遂娶羌女生腾。腾身长八尺。体貌雄异，禀性温良，人多敬之。灵帝末年，羌人多叛，腾招募民兵破之。初平中年，因讨贼有功，

Tào hữu nhân báo cáo Hứa Xương, ngôn lưu bị hữu Gia Cát Lượng, Bàng Thống làm mưu sĩ, chiêu binh tập mã, chưa có tích lương, kết liên với Đông Ngô, nay mai tắt kéo quân đánh miền Bắc. Tháo được tin, liền họp cả mưu sĩ lại bàn việc đánh miền Nam. Tuân Du viết: "Chu du tân tử, khả tiên thủ tôn quyền, thứ công lưu bị." Thảo viết: "Ngã nhược viễn chinh, khủng mǎ đằng lai tập hứa đô. Tiền tại xích bích chi thời, quân trung hữu ngoa ngôn, diệc truyền tây lương nhập khẩu chi sự, kim bất khả bất phòng dã." Tuân Du viết: "Dĩ ngu sở kiến, bất nhược hàng chiếu gia mǎ đằng vi chinh nam tướng quân, sử thảo tôn quyền, dù nhập kinh sư, tiền trừ thủ nhân, tắc nam chinh vô hoạn hĩ." Thảo đại hỉ, tức nhật khiển nhân tê chiếu chí tây lương triệu mǎ đằng. Khuốc thuyết đằng tự thọ thành, hán phục ba tướng quân mǎ viên chi hậu, phụ danh túc, tự tử thạc, hoàn đế thời vi thiên thủy lan can huyền úy; hậu thất quan lưu lạc lũng tây, dù khuông nhân tạp xử, toại thú khuông nữ sinh đằng. Đằng thân trường bát xích. Thể mạo hùng dũng, bẩm tính ôn lương, nhân đa kính chi. Linh đế mạt niên, khuông nhân đa bạn, đằng chiêu mộ dân binh phá chi. Sơ bình trung niên, nhân thảo tặc hữu công, bái chinh

Có người báo về Hứa Xương rằng: - Lưu Bị có Gia Cát Lượng, Bàng Thống làm mưu sĩ, chiêu binh tập mã, chưa có tích lương, kết liên với Đông Ngô, nay mai tắt kéo quân đánh miền Bắc. Tháo được tin, liền họp cả mưu sĩ lại bàn việc đánh miền Nam. Tuân Du thừa: - Chu Du mới chết ta nên đánh Tôn Quyền trước, rồi sẽ đánh Lưu Bị. Thảo nói: - Nếu ta đi đánh nơi xa, chỉ lo Mã Đằng thừa cơ đánh úp Hứa Xương. Khi đánh ở Xích Bích đã có tin đồn quân Tây Lương đến cướp, nay phải phòng bị mới được. Du lại thừa: - Cứ như ý tôi, thì nên đưa tờ chiếu phong thêm cho Mã Đằng làm chinh nam tướng quân, sai sang đánh Tôn Quyền, dù hắn vào Hứa Đô mà trù trước ngay đi, thì mới yên tâm xuống đánh miền Nam được. Thảo mừng lắm, sai ngay người mang chiếu đến Tây Lương triệu Mã Đằng về. Mã Đằng tự là Thọ Thành, dòng dõi tướng quân Phục Ba Mã Viện kinh xưa. Cha tên là Túc, thời vua Hoàn Đế làm chức tri huyện ở Lan Can, quận Thiên Thủy, sau mất quan, lưu lạc sang Lũng Tây, ở lắn với người Khương, lấy vợ người Khương, sinh ra Mã Đằng. Đằng minh cao tám thước, tướng mạo hùng dũng, tính nết hiền hậu, ai cũng kính trọng. Cuối đời vua Linh Đế, quân Khương là phản, Đằng mập dẫn quân phá tan được. Trong khoảng giữa đời Sở Bình, Đằng được phong làm

zheng xi jiāng jun , yǔ ? xi  
jiāng jun hán suì wéi dì xiong  
. dang rì fèng zhào , nǎi yǔ  
cháng zi mǎ chao shang yì  
yue : " wú zì yǔ dǒng chéng  
shòu yì dài zhào yǐ lái , yǔ liú  
xuán dé yue gòng tǎo zéi ,  
bù xìng dǒng chéng yǐ sǐ ,  
xuán dé lǚ bài . wǒ yòu pì  
chǔ xi liáng , wèi néng xié  
zhù xuán dé . jin wén xuán  
dé yǐ de jing zhou , wǒ  
zhèng yù zhǎn xí rì zhì zhì ,  
ér cáo cào fǎn lái zhao wǒ ,  
dang shì rú hé ? " mǎ chao  
yue : " cào fèng tian zi zhī  
mìng yǐ zhao fù qín . jin ruò  
bù wǎng , bǐ bì yǐ nì mìng zé  
wǒ yǐ . dang chéng qí lái  
zhao , jìng wǎng jīng shi , yú  
zhong qū shì , zé xí rì zhì zhì  
kě zhǎn yě . " mǎ téng xiong  
zi mǎ dài jiàn yue : " cáo cào  
xin huái pō cè , shú fù ruò  
wǎng , kǒng zao qí hài . "  
chao yue : " ér yuàn jìn qǐ xi  
liáng zhi bing , suí fù qín sha  
rù xǔ chang , wèi tian xià chū  
hài , yǒu hé bù kě ? " téng  
yue : " rǔ zì tǒng qiang bing  
bǎo shǒu xi liáng , zhì jiào cì  
zi mǎ xiū , mǎ tiě bìng zhí  
mǎ dài suí wǒ tòng wǎng .  
cáo cào jiàn yǒu rǔ zài xi  
liáng , yòu yǒu hán suì xiāng  
zhù , liàng bù gǎn jia hài yú  
wǒ yě . " chao yue : " fù qín  
yù wǎng , qie bù kě qīng rù  
jīng shi . dang suí jí yìng biàn  
, guan qí dòng jìng . " téng

拜征西将军，与镇西将军韩遂为弟兄。当日奉诏，乃与长子马超商议曰：“吾自与董承受衣带诏以来，与刘玄德约共讨贼，不幸董承已死，玄德屡败。我又僻处西凉，未能协助玄德。今闻玄德已得荆州，我正欲展昔日之志，而曹操反来召我，当是如何？”马超曰：“操奉天子之命以召父亲。今若不往，彼必以逆命责我矣。当乘其来召，竟往京师，于中取事，则昔日之志可展也。”马腾兄子马岱谏曰：“曹操心怀叵测，叔父若往，恐遭其害。”超曰：“儿愿尽起西凉之兵，随父亲杀入许昌，为天下除害，有何不可？”腾曰：“汝自统羌兵保守西凉，只教次子马休、马铁并侄马岱随我同往。曹操见有汝在西凉，又有韩遂相助，谅不敢加害于我也。”超曰：“父亲欲往，切不可轻

tây tướng quân, dũ trấn tây  
tướng quân hàn tại vi đệ  
huynh. Dương nhật phụng  
chiếu, nǎi dũ trưởng tử mǎ siêu  
thuong nghị viết: "Ngô tự dũ  
đồng thừa thu y ái chiếu dĩ lai,  
dũ lưu huyền đức ước cộng  
thảo tắc, bất hạnh đồng thừa dĩ  
tử, huyền đức lũ bại. Ngã hưu  
tích xứ tây lương, vị năng hiệp  
trợ huyền đức. Kim văn huyền  
đức dĩ đắc kinh châu, ngã  
chánh dục triển tích nhật chí  
chí, nhi tào thao phản lai triệu  
ngã, đương thị như hà?" Mã  
siêu viết: "Thao phụng thiên tử  
chi mệnh dĩ triệu phụ thân. Kim  
nhược bất vãng, bỉ tất dĩ nghịch  
mệnh trách ngã hĩ. Dương thừa  
kì lai triệu, cánh vãng kinh sư,  
vu trung thủ sự, tắc tích nhật  
chi chí khả triển dã." Mã đằng  
huynh tử mǎ đại giàn viết: "Tào  
thao tâm hoài phả trắc, thúc  
phụ nhược vãng, khủng tao kì  
hai." Siêu viết: "Nhi nguyện tǎn  
khởi tây lương chi binh, tùy phụ  
thân sát nhập hứa xương, vi  
thiên hạ trừ hại, hữu hà bất  
khả?" Đằng viết: "Nhữ tự thống  
khương binh bảo thủ tây lương,  
chỉ giáo thứ tử mǎ hưu, mǎ  
thiết tịnh chất mǎ đại tùy ngã  
đồng vãng. Tào thao kiến hữu  
nhữ tại tây lương, hựu hưu hàn  
tại tương trợ, lượng bất cảm  
gia hại vu ngã dã." Siêu viết:  
"Phụ thân dục vãng, thiết bất  
khả khinh nhập kinh sư. Dương  
tùy cơ ứng biến, quan kì động

chinh tây tướng quân. Đằng cùng  
với trấn tây tướng quân Hán Toại  
kết làm anh em. Hôm ấy Đằng  
phụng chiếu mệnh liền bàn với  
con là Mã Siêu rằng: - Ta từ khi  
cùng Đồng Thừa vâng mật chiếu  
đến nay, hẹn với Huyền Đức  
cùng đánh giặc. Chẳng may  
Đồng Thừa mất rồi, mà Huyền  
Đức, ta lại ở xó Tây Lương hẻo  
lánh này, chưa có thể hợp sức  
được với Huyền Đức. Nay nghe  
Huyền Đức mới lấy Kinh Châu, ta  
đang muốn mở chí khí xưa,  
không ngờ Tào Tháo lại triệu ta,  
thì nên nghĩ làm sao? Mã Siêu  
thưa: - Tháo vâng mệnh thiên tử  
để triệu cha, nếu không đi, hắn  
tất trách cha là người chống lệnh.  
Nên nhân dịp này, vào ngay kinh  
đô rồi liệu kể mà giết phăng nó đi,  
thì chí của cha xưa mới nổi lên  
được. Cháu gọi Mã Đằng bằng  
chú là Mã Đại thì can rằng: -  
Bụng Tào Tháo hiểm độc lắm,  
nếu cháu vào đó, sợ bị hắn mưu  
hại mất. Siêu nói: - Con xin đem  
hết cả quân Tây Lương, theo cha  
đánh vào Hứa Đô để trừ hại cho  
thiên hạ, có gì chẳng được?  
Đằng nói: - Con nên thống lĩnh  
quân Khương, giữ gìn lấy Tây  
Lương cho cha, còn em con là  
Mã Hưu, Mã Thiết và cháu là Mã  
Đại thì theo cả cha đến Hứa  
Xương. Tào Tháo thấy con ở Tây  
Lương, lại có Hán Toại giúp đỡ,  
tất nhiên không dám hại cha đâu!  
Siêu nói: - Nếu cha có đi, thì chớ  
nên coi thường mà vào Hứa Đô

yue : " wú zì yǒu chǔ , bù bì  
duo lǜ . "

入京师。当随机应变，  
观其动静。”腾曰：“  
吾自有处，不必多虑。  
”

15 yú shì mǎ téng nǎi yǐn xiāng  
liáng bing wǔ qian , xian jiào  
mǎ xiū , mǎ tiě wèi qián bù ,  
liù mǎ dài zài hòu jie yìng , yǐ  
lǐ wàng xǔ chang ér lái . lí xǔ  
chang èr shí lǐ tún zhù jun  
mǎ . cáo cào ting zhī mǎ  
téng yǐ dào , huàn mén xià  
shì láng huáng kuí fēn fù yue  
: " mù jìn mǎ téng nán zheng  
, wú mìng rǔ wèi xíng jūn  
cān mou , xian zhì mǎ téng  
zhài zhōng láo jun , kě duì  
mǎ téng shuo : xi liáng lù  
yuǎn , yùn liáng shèn nán ,  
bù néng duo dài rén mǎ . wǒ  
dang gèng qiǎn dà bing , xié  
tòng qián jìn . lái rì jiào ta rù  
chéng miàn jun , wú jiù yīng  
fù liáng cǎo yǔ zhī . " kuí lǐng  
ming , lái jiàn mǎ téng . téng  
zhì jiǔ xiāng dài . kuí jiǔ bàn  
han ér yán yue : " wú fù  
huáng wǎn sǐ yú lǐ ? , guo sì  
zhi nán , cháng huái tòng  
hèn . bù xiǎng jin rì yòu yù qí  
jun zhi zéi ! " téng yue : "  
shéi wèi qí jun zhi zéi ? " kuí  
yue : " qí jun zhě cào zéi yě .  
gong qǐ bù zhì zhì , ér wèn  
wǒ ye ? " téng kǒng shì cào  
shǐ lái xiāng tàn , jí zhǐ zhí  
yue : " ēr mù jiào jìn , xiū de

tĩnh." Đằng viết: "Ngô tự hữu  
xử, bất tất đa lụ."

vội. Hãy xem động tĩnh làm sao  
rồi tùy cơ ứng biến mới được.  
Đằng nói: - Cha sẽ liệu khu xử,  
không phải lo lắng.

于是马腾乃引西凉兵五千，先教马休、马铁为前部，留马岱在后接应，迤逦望许昌而来。离许昌二十里屯住军马。曹操听知马腾已到，唤门下侍郎黄奎分付曰：“目今马腾南征，吾命汝为行军参谋，先至马腾寨中劳军，可对马腾说：西凉路远，运粮甚难，不能多带人马。我当更遣大兵，协同前进。来日教他入城面君，吾就应付粮草与之。”奎领命，来见马腾。腾置酒相待。奎酒半酣而言曰：“吾父黄琬死于李傕、郭汜之难，尝怀痛恨。不想今日又遇欺君之贼！”腾曰：“谁为欺君之贼？”奎曰：“欺君者操贼也。公岂不知之，而问我耶？”腾恐是操使来相探，急

Vu thị mã đằng nãi dẫn tây  
lương binh ngũ thiên, tiên giáo  
mã hưu, mã thiết vi tiền bộ, lưu  
mã đại tại hậu tiếp ứng, dĩ lệ  
vọng hứa xương nhi lai. Li hứa  
xương nhị thập lì truân trụ quân  
mã. Tào thao thính tri mã đằng  
dĩ đáo, hoán môn hạ thị lang  
hoàng khuê phân phó viết:  
"Mục kim mã đằng nam chinh,  
ngô mệnh nhữ vi hành quân  
tham mưu, tiên chí mã đằng trại  
trung lao quân, khả đối mã  
đằng thuyết: tây lương lộ viễn,  
vận lương thậm nan, bất năng  
đa đái nhân mã. Ngã đương  
canh khiển đại binh, hiệp đồng  
tiền tiến. Lai nhật giáo tha nhập  
thành diện quân, ngô tựu ứng  
phó lương thảo dữ chi. "Khuê  
lĩnh mệnh, lai kiến mã đằng.  
Đằng trí tửu tương đãi. Khuê  
tửu bán hàm nhi ngôn viết:  
"Ngô phụ hoàng uyển tử vu lý  
giác, quách tỉ chi nan, thường  
hoài thống hận. Bất tưởng kim  
nhật hựu ngộ khi quân chi tặc!"  
Đằng viết: "Thùy vi khi quân chi  
tặc?" Khuê viết: "Khi quân giả  
thao tặc dã. Công khởi bất tri  
chi, nhi vấn ngã da?" Đằng  
khủng thị thao sử lai tương  
tham, cấp chỉ chi viết: "Nhĩ mục

Thé rồi, Mã Đằng dẫn năm nghìn  
quân Tây Lương, sai Mã Hưu, Mã  
Thiết làm tiên phong, Mã Đại đi  
sau tiếp ứng, từ từ kéo sang Hứa  
Xương. Còn cách kinh đô hai  
chục dặm, Đằng đóng quân lại,  
không vào vội. Tháo nghe tin Mã  
Đằng đã đến, bèn gọi quan thị  
lang là Hoàng Khuê dặn rằng: -  
Mã Đằng sắp sửa sang đánh  
phương Nam, ta cho ngươi làm  
hành quân tham mưu. Người nên  
đến trại Mã Đằng trước mà khao  
quân, và bảo hắn rằng: Tây  
Lương xa xôi, chuyển vận lương  
thảo khó khăn, nên không thể  
nhiều quân mã được. Bởi thế, ta  
cử thêm đại binh, hiệp sức cùng  
đi. Ngày mai bảo hắn vào thành  
ra mắt thiên tử, rồi ta giao lương  
thảo nhân thề. Khuê lĩnh mệnh,  
ra gặp Mã Đằng. Đằng đặt tiệc  
khoản đãi. Rượu say, Khuê nói  
rằng: - Cha tôi là Hoành Uyển,  
chết về mạng Lý thôi, Quách Dĩ;  
tôi vẫn căm tức chưa nguôi,  
không ngờ lại gặp phải tên giặc  
dối vua này! Đằng nói: - Ai là  
giặc dối vua? Khuê nói: - Tào  
Tháo chó ai nữa, ông không biết  
hay sau mà còn phải hỏi? Đằng  
sợ là người của Tào Tháo sai  
người thử mình, vội vàng ngăn lại

luàn yán . " kuí chì yue : " gong jìng wàng què yī dài zhào hu ! " téng jiàn ta shuo chu xin shì , nǎi mì yǐ shí qíng gào zhì . kuí yue : " cào yù gong rù chéng miàn jun , bì fei hǎo yì . gong bù kě qing rù . lái rì dang lè bing chéng xià . dài cáo cào chu chéng diǎn jun , jiù diǎn jun chǔ sha zhī , dà shì jì yǐ . " èr rén shang yì yǐ dìng .

止之曰：“耳目较近，休得乱言。”奎叱曰：“公竟忘却衣带诏乎！”“腾见他说出心事，乃密以实情告之。奎曰：“操欲公入城面君，必非好意。公不可轻入。来日当勒兵城下。待曹操出城点军，就点军处杀之，大事济矣。”二人商议已定。

16 huáng kuí huí jia , hèn qì wèi xí . qí qí zài san wèn zhī , kuí bù kěn yán . bù liào qí qiè lǐ chun xiang , yǔ kuí qí dì ? zé si tong . zé yù de chun xiang , zhèng wú jì kě shi . qiè jiàn huáng kuí fèn hèn , suí duì zé yue : " huáng shì láng jìn rì shang yì jun qíng huí , yì shèn fèn hèn , bù zhì wèi shéi ? " zé yue : " rǔ kě yǐ yán tiǎo zhī yue : " rén jie shuo liú huáng shú rén dé , cáo cáo jian xióng , hé yě ? kàn ta shuo shèn yán yǔ . " shì yè huáng kuí guǒ dào chun xiang fáng zhōng . qiè yǐ yán tiǎo zhī . kuí chéng zuì yán yue : " rǔ nǎi fù rén , cháng zhì xié zhèng , hé kuàng wǒ hu ? wú suǒ hèn zhě , yù sha cáo cáo yě ! " qiè yue : " ruò yù sha zhī , rú hé xià shǒu ? " kuí yue : " wú

giác cận, hữu đắc loạn ngôn." Khuê sáu viết: "Công cánh vong khuốc y đái chiêu hồ!" Đằng kiến tha thuyết xuất tâm sự, nãi mật dĩ thật tình cáo chí. Khuê viết: "Thao dục công nhập thành diện quân, tất phi hảo ý. Công bất khả khinh nhập. Lai nhật đương lặc binh thành hạ. Đãi tào thao xuất thành điếm quân, tựu điếm quân xử sát chí, đại sự tề hĩ." Nhị nhân thương nghị dĩ định.

rằng: - Tai vách mặt rừng, ông chờ nên nói xàng! Khuê gắt lên rằng: - Thέ ông quên mắt tời chiếu trong tay áo rồi à? Đằng thấy nói vậy, biết là Khuê thật lòng, mới đem việc kín ra nói với Khuê. Khuê nói: - Tháo muốn triệu ông vào thành chầu vua, không phải có bụng tử tế gì đâu, nên chờ nên vào! Ngày mai nên dẫn quân đến dưới thành, đợi khi nào Tào Tháo ra điếm quân, sẽ thừa dịp giết đi, thì việc lớn chắc xong. Hai người bàn định đâu đó,

Hoàng khuê hồi gia, hận khí vị túc. Kì thê tái tam vấn chí, khuê bất khẳng ngôn. Bất liêu kì thiếp lý xuân hương, dù khuê thê đệ miêu trach tư thông. Trach dục đắc xuân hương, chánh vô kế khả thi. Thiếp kiến hoàng khuê phẫn hận, toại đối trach viết: "Hoàng thị lang kim nhật thương nghị quân tình hối, ý thậm phẫn hận, bất tri vi thùy?" Trach viết: "Nhữ khả dĩ ngôn thiêu chí viết: "Nhân gai thuyết lưu hoàng thúc nhân đức, tào thao gian hùng, hà dã? Khán tha thuyết thậm ngôn ngữ." Thị dạ hoàng khuê quả đáo xuân hương phòng trung. Thiếp dĩ ngôn thiêu chí. Khuê thừa túy ngôn viết: "Nhữ nãi phụ nhân, thương tri tà chánh, hà huống ngã hò? Ngô sở hận giả, dục sát tào thao dã!" Thiếp viết: "Nhược dục sát chí, như

Hoàng Khuê từ biệt trở về, trong dáng hấy còn túc giận. Vợ hỏi hai ba lần, Khuê nhất định không nói. Không ngờ vợ lẽ Khuê là Lý Xuân Hương, vốn phải lòng Miêu Trach, em vợ cả Khuê. Trach đang muốn lấy Xuân Hương nhưng chưa nghĩ được kế gì. Mụ này thấy chồng có dáng giận, liền nói với Trach: - Hôm nay, Hoàng Thị Lang đi bàn việc quân trở về, có vẻ túc bức lầm, không hiểu vì lẽ gì? Trach nói: - Nàng nên nói thử rằng: "Người ta ai cũng bảo Lưu Huyền Đức là người nhân đức, Tào Tháo là người gian hùng, là ý làm sao?". Xem hắn nói thế nào? Đêm hôm ấy, Hoàng Khuê đến buồng Xuân Hương, mụ liền buồng lời khêu gợi. Khuê nhân lúc này còn say rượu, nói tuột rằng: - Nàng là đàn bà, còn biết kẻ tà người chính, huống chi là ta? Ta muốn giết chết ngay

yǐ yue dìng mǎ jiāng jun ,  
míng rì zài chéng wài diǎn  
bing shí sha zhī . " qiè gào  
yú ? zé , zé bào zhì cáo cào  
. cáo biàn mì huàn cáo hóng  
, xǔ chǔ fēn fù rú cǐ rú cǐ ;  
yòu huàn xià hóu yuan , xú ?  
fēn fù rú cǐ rú cǐ . gè rén lǐng  
mìng qù liǎo , yí miàn xiān  
jiāng huáng kuí yi jia lǎo xiǎo  
ná xià . cì rì , mǎ téng lǐng  
zhe xi liáng bing mǎ , jiāng cí  
jìn chéng , zhì jiàn qíán miàn  
yí cù hóng qí , dǎ zháo  
chéng xiāng qí hào . mǎ téng  
zhì dào cáo cào zì lái diǎn  
jun , pāi mǎ xiàng qíán . hu  
ting de yi sheng pào xiǎng ,  
hóng qí kai chǔ , gong nǚ qí  
fa . yi jiāng dang xian , nǎi  
cáo hóng yě . mǎ téng jí bo  
mǎ huí shí , liǎng xià hǎn  
sheng yòu qǐ : zuǒ bian xū  
chǔ sha lái , yòu bian xià hóu  
yuan sha lái , hòu miàn yòu  
shì xú ? lǐng bing sha zhì , jié  
duàn xi liáng jun mǎ , jiāng  
mǎ téng fù zì san rén kùn zài  
gai xin . mǎ téng jiàn bù shì  
tóu , fèn lì chong sha . mǎ tiě  
zǎo bēi luàn jiàn shè sī . mǎ  
xiu suí zhe mǎ téng , zuǒ  
chong yòu tú , bù néng de  
chu . èr rén shen dài zhòng  
shāng , zuò xià mǎ yòu bēi  
jiàn shè dào . fù zì èr rén ju  
bèi zhí . cáo cào jiào jiāng  
huáng kuí yǔ mǎ téng fù zì ,  
yí qí bǎng zhì . huáng kuí dà  
jiào : " wú zuì ! " cáo jiào ?

欲杀之，如何下手？”  
奎曰：“吾已约定马将军，明日在城外点兵时  
杀之。”妾告于苗泽，  
泽报知曹操。操便密唤  
曹洪、许褚分付如此如  
此；又唤夏侯渊、徐晃  
分付如此如此。各人领  
命去了，一面先将黄奎  
一家老小拿下。次日，  
马腾领着西凉兵马，将  
次近城，只见前面一簇  
红旗，打着丞相旗号。  
马腾只道曹操自来点军  
，拍马向前。忽听得一  
声炮响，红旗开处，弓  
弩齐发。一将当先，乃  
曹洪也。马腾急拨马回  
时，两下喊声又起：左  
边许褚杀来，右边夏侯  
渊杀来，后面又是徐晃  
领兵杀至，截断西凉军  
马，将马腾父子三人困  
在垓心。马腾见不是头  
，奋力冲杀。马铁早被  
乱箭射死。马休随着马  
腾，左冲右突，不能得  
出。二人身带重伤，坐  
下马又被箭射倒。父子  
二人俱被执。曹操教将

hà hạ thủ?" Khuê viết: "Ngô dĩ  
ước định mã tướng quân, minh  
nhật tại thành ngoại điểm binh  
thời sát chi." Thiếp cáo vu miêu  
trach, trach báo tri tào thao.  
Thao tiện mật hoán tào hồng,  
hứa trả phân phó như thủ như  
thủ; hựu hoán hạ hầu uyên, từ  
hoảng phân phó như thủ như  
thủ. Các nhân lính mệnh khứ  
liễu, nhất diện tiên tượng hoàng  
khuê nhất gia lão tiểu nã hạ.  
Thứ nhật, mã đằng lính trú tây  
lương binh mã, tượng thứ cận  
thành, chỉ kiến tiền diện nhất  
thốc hồng kì, đả trú thứ tượng  
kì hào. Mã đằng chỉ đạo tào  
thao tự lai điểm quân, phách  
mã hướng tiền. Hốt thính đắc  
nhất thanh pháo hướng, hồng  
kì khai xử, cung nỗ tề phát.  
Nhất tượng đương tiên, nãi tào  
hồng dã. Mã đằng cấp bát mã  
hồi thời, lưỡng hạ hảm thanh  
hựu khởi: tả biên hứa trú sát  
lai, hữu biên hạ hầu uyên sát  
lai, hậu diện hựu thi tử hoảng  
lính binh sát chí, liệt đoạn tây  
lương quân mã, tượng mã  
đằng phụ tử tam nhân khốn tại  
cai tâm. Mã đằng kiến bất thị  
đầu, phần lực trùng sát. Mã  
thiết tảo bị loạn tiền xạ tử. Mã  
hựu tuy trú mã đằng, tả trùng  
hữu đột, bất năng đắc xuất. Nhị  
nhân thân ái trọng thương, tọa  
hạ mã hựu bị tiền xạ đảo. Phụ  
tử nhị nhân câu bị chấp. Tào  
thao giáo tượng hoàng khuê dữ  
mã đằng phụ tử, nhất tề bảng

thẳng Tào Tháo đi mới hả dạ! Mụ  
hỏi: - Muốn giết thì làm kể gì?  
Khuê đáp: - Ta đã hẹn với Mã  
Đằng, ngày mai đến dưới thành  
thừa cơ giết ngay nó tại chỗ điểm  
binh. Mụ đem chuyện nói với  
Miêu Trạch. Trạch lập tức đến  
báo với Tào Tháo. Tháo gọi ngay  
Tào Hồng, Hứa Chử, Từ Hoảng,  
Hạ Hầu Uyễn, dặn dò mèo mực.  
Các tướng vâng lệnh chuẩn bị  
đầu đầy. Tháo lại sai bắt cả nhà  
Hoàng Khuê giam lại. Hôm sau,  
Mã Đằng dẫn quân Tây Lương  
đến cửa thành, trông ra trước  
mặt, thấy một lớp cờ đỏ, toàn là  
cờ hiệu thừa tướng, Mã Đằng  
tưởng là Tào Tháo ra điểm quân,  
tế ngựa lại gần xem sao. Bỗng  
nhiên một tiếng pháo nổ, rồi ở  
trong đám cờ đỏ, cung tên bắn ra  
như mưa. Lại có một tướng xông  
ra, là Tào Hồng. Mã Đằng với  
vàng quay ngựa chạy về, thì hai  
bên tiếng reo ầm ầm nỗi dậy, bên  
tả có Hứa Chử, bên hữu có Hạ  
Hầu Uyễn, mé sau có Từ Hoảng  
đuỗi đến, cắt đôi quân mã Tây  
Lương, vây chặt ba cha con Mã  
Đằng vào giữa. Mã Đằng thấy thế  
nguy cấp, liều chết khua dao  
xông xáo chém giết. Mã Thiết bị  
tên bắn chết, còn Mã Hưu theo  
sát Mã Đằng, xông bên nõ, xáo  
bên kia, không sao ra được; hai  
bố con cùng bị thương nặng,  
ngựa lại bị tên bắn ngã gục, bởi  
thế bị bắt sống cả. Tháo sai trói  
điệu bố con Mã Đằng và Hoàng  
Khuê đem vào hỏi. Khuê kêu là

zé duì zhèng . mǎ téng dà  
mà yue : " shù rú wù wǒ dà  
shì ! wǒ bù néng wèi guó  
sha zéi , shì nǎi tian yě ! "  
cào mìng qian chu . mǎ téng  
mà bù jué kǒu , yǔ qí zi mǎ  
xiu jí huáng kuí , yi tòng yù  
hài . hòu rén yǒu shí tàn mǎ  
téng yue : " fù zì qí fang liè ,  
zhong zhen zhù yí mén ,  
juan sheng tú guó nán , shì  
sǐ dá jun en . jué xiě méng  
yán zài , zhu jian yì zhuàng  
cún . xi liáng tui shì zhòu , bù  
kuì fú bo sun ! " ? zé gào cào  
yue : " bù yuàn jia shǎng ,  
zhi qí lǐ chun xiang wèi qí . "  
cào xiào yue : " nǐ wèi liǎo yi  
fù rén , hài liǎo nǐ jiē fu yi jia ,  
liù cǐ bù yì zhi rén hé yòng ! "  
biàn jiào jiang ? zé , lǐ chun  
xiang yǔ huáng kuí yí jia lǎo  
xiǎo bìng zhǎn yú shì . guan  
zhě wú bù tàn xí . hòu rén  
yǒu shí tàn yue : " ? zé yin si  
hài jìn chén , chun xiang wèi  
de fǎn shang shen . jian  
xióng yì bù xiāng róng shù ,  
wǎng zì tú móu zuò xiǎo rén  
. "

黃奎与马腾父子，一齐  
绑至。黄奎大叫：“无  
罪！”操教苗泽对证。  
马腾大骂曰：“竖儒误  
我大事！我不能为国杀  
贼，是乃天也！”操命  
牵出。马腾骂不绝口，  
与其子马休及黄奎，一  
同遇害。后人有诗叹马  
腾曰：“父子齐芳烈，  
忠贞著一门，捐生图国  
难，誓死答君恩。嚼血  
盟言在，诛奸义状存。  
西凉推世胄，不愧伏波  
孙！”苗泽告操曰：“  
不愿加赏，只求李春香  
为妻。”操笑曰：“你  
为了一妇人，害了你姐  
夫一家，留此不义之人  
何用！”便教将苗泽、  
李春香与黄奎一家老小  
并斩于市。观者无不叹  
息。后人有诗叹曰：“  
苗泽因私害荩臣，春香  
未得反伤身。奸雄亦不  
相容恕，枉自图谋作小  
人。”

17 cáo cáo jiào zhao an xi liáng  
bing mǎ , yù zhì yue : " mǎ

曹操教招安西凉兵马，  
谕之曰：“马腾父子谋

chí. Hoàng khuê đại khiếu: "Vô  
tội!" Thao giáo miêu trạch đối  
chứng. Mã đằng đại mạ viết:  
"Thụ nho ngộ ngã đại sự! Ngã  
bất năng vi quốc sát tắc, thị nãi  
thiên dã!" Thao mệnh khiên  
xuất. Mã đằng mạ bất tuyệt  
khẩu, dũ kì tử mă hưu cập  
hoàng khuê, nhất đồng ngộ hại.  
Hậu nhân hữu thi thán mă đằng  
viết: "Phụ tử tề phuong liệt,  
trung trinh trú nhất môn, quyên  
sinh đồ quốc nan, thệ tử đáp  
quân ân. Tước huyết minh  
ngôn tại, tru gian nghĩa trạng  
tồn. Tây lương thôi thê trụ, bất  
quý phục ba tôn!" Miêu trạch  
cáo thao viết: "Bát nguyện gia  
thưởng, chỉ cầu lý xuân hương  
vi thê." Thao tiêu viết: "Nhĩ vi  
liễu nhất phụ nhân, hại liễu nhĩ  
tỉ phu nhất gia, lưu thủ bất  
nghĩa chi nhân hà dụng!" Tiện  
giáo tương miêu trạch, lý xuân  
hương dũ hoàng khuê nhất gia  
lão tiêu tịnh trăm vu thị. Quan  
giả vô bất thân túc. Hậu nhân  
hữu thi thán viết: "Miêu trạch  
nhân tư hại tần thắn, xuân  
hương vị đắc phản thương  
thân. Gian hung diệc bất tương  
dung thứ, uổng tự đồ mưu tác  
tiểu nhân."

Tào thao giáo chiêu an tây  
luong binh mă, dụ chi viết: "Mă

vô tội. Tháo gọi Miêu Trạch ra  
làm chứng. Mã Đằng trách mắng  
Hoàng Khuê rằng: - Đồ hủ nho  
kia! Vì mày mà lỡ việc của tao.  
Tao không giết được giặc để trừ  
hại cho nước là do lòng trời! Tháo  
sai lôi cả ra, Mã Đằng chửi mắng  
không dứt lời. Rồi Mã Đằng cùng  
Mã Khuê và Hoàng Khuê đều bị  
hại. Đời sau có bài thơ than Mã  
Đằng rằng: Cha con cùng tử tiết,  
Trung trinh nổi tiếng nhà. Lo  
nước, thân chi quản, Trung vua,  
chết cũng là! Máu thè, lời còn đó,  
Tờ nghĩa, việc chưa xa. Tây  
Lương dòng dõi tướng. Không hổ  
tiếng Phục Ba! Miêu Trạch xin với  
Tào Tháo rằng: - Chúng tôi không  
muốn lấy thưởng gì cả, chỉ xin  
cho lấy nàng Xuân Hương làm  
vợ. Tháo cười nói: - Mày vì một  
con đàn bà mà làm hại mất cả  
một nhà chồng chị, để quân bắt  
nghĩa này sống làm gì? Liền sai  
lôi cả Miêu Trạch, Xuân Hương  
và cả nhà Hoàng Khuê ra chợ  
chém đầu. Thiên hạ ai cũng căm  
cảnh cho hai đứa ấy. Có thơ than  
rằng: Vì chút tình riêng hại kẻ  
trung. Vì tình riêng chưa thỏa,  
máu ròng ròng... Gian hung cũng  
chẳng ưa quân bạc, Mưu tiểu  
nhân kia luồng uổng công!

Tào Tháo sai chiêu an đám quân  
mă Tây Lương vào phủ dụ rằng: -

téng fù zi móu fǎn , bù gan  
zhòng rén zhì shí . " yi miàn  
shǐ rén fēn fù bǎ zhù guan ài  
, xiū jiào zǒu liǎo mǎ dài . qìe  
shuo mǎ dài zì yǐn yí qian  
bing zài hòu . zǎo yǒu xǔ  
chang chéng wài táo huí jun  
shì , bào zhī mǎ dài . dài dà  
jīng , zhī de qì liǎo bing mǎ  
, bàn zuò kè shang , lián yè  
táo dùn qù liǎo . cáo cào sha  
liǎo mǎ téng děng , biàn jué  
yì nán zheng . hu rén bào  
yue : " liú bèi diào liàn jun  
mǎ , shou shí qì xiè , jiang  
yù qū chuan . " cào jīng yue :  
" ruò liú bèi shou chuan , zé  
yǔ yì chéng yǐ . jiang hé yǐ tú  
zhi ? " yán wèi bì , jie xià yì  
réni jìn yán yue : " mǒu yǒu yí  
jì , shǐ liú bèi , sun quán bù  
néng xiāng gù , jiang nán , xi  
chuan jie gui chéng xiāng . "  
zhèng shí : xi zhōu háo jié  
fang zao lù , nán guó ying  
xióng yòu shòu yang . wèi  
zhi xiān jì zhě shì shéi , qìe  
kàn xià wén fēn jiě .

反，不干众人之事。”一面使人分付把住关隘，休教走了马岱。且说马岱自引一千兵在后。早有许昌城外逃回军士，报知马岱。岱大惊，只得弃了兵马，扮作客商，连夜逃遁去了。曹操杀了马腾等，便决意南征。忽人报曰：“刘备调练军马，收拾器械，将欲取川。”操惊曰：“若刘备收川，则羽翼成矣。将何以图之？”言未毕，阶下一人进言曰：“某有一计，使刘备、孙权不能相顾，江南、西川皆归丞相。”正是：西州豪杰方遭戮，南国英雄又受殃。未知献计者是谁，且看下文分解。

đồng phụ tử mưu phản, bắt can  
chúng nhân chi sự." nhất diện  
sử nhân phân phó bả trụ quan  
ải, hưu giáo tẩu liêu mã đại.  
Thả thuyết mã đại tự dẫn nhất  
thiên binh tại hậu. Tảo hữu hứa  
xương thành ngoại đào hồi  
quân sĩ, báo tri mã đại. Đại đại  
kinh, chỉ đắc khí liễu binh mã,  
phản tác khách thương, liên dạ  
dào độn khứ liêu. Tào thao sát  
liêu mã đồng đồng, tiện quyết ý  
nam chinh. Hốt nhân báo viết:  
"Lưu bị điều luyện quân mã, thu  
thập khí giới, tương dục thủ  
xuyên." thao kinh viết: "Nhược  
lưu bị thu xuyên, tắc vũ dục  
thành hĩ. Tương hà dĩ đồ chí?"  
Ngôn vi tắt, gai hạ nhất nhân  
tiến ngôn viết: "Mỗ hữu nhất kế,  
sử lưu bị, tôn quyền bất năng  
tương cố, giang nam, tây xuyên  
giai quy thừa tương." chánh thị:  
tây châu hào kiệt phuơng tao  
lục, nam quốc anh hùng hựu  
thụ ương. Vị tri hiến kế giả thi  
thùy, thả khán hạ văn phân giải

Cha con Mã Đằng làm phản, không liên can đến chúng bay, không phải sợ hãi chi cả! Tháo lại truyền cho các tướng phải giữ chắc các cửa ải, không được cho Mã Đại chạy thoát. Hãy nói Mã Đại dẫn một nghìn quân đi sau, quân sĩ trốn về báo tin. Đại giật mình, bỏ cả quân mã, ăn mặc giả làm lính buôn, đi cả ngày đêm trốn về Tây Lương. Tào Tháo diệt xong bọn Mã Đằng rồi, mới quyết ý sang đánh mặt Nam. Chợt được tin báo rằng Lưu Bị luyện tập quân mã, sắm sửa khí giới, định lấy Tây Xuyên. Tháo thất kinh, nói: - Nếu để cho Lưu Bị lấy được Tây Xuyên, thì vây cánh y to mắt. Dùng kế gì để trừ đi bây giờ? Tháo chưa dứt lời, dưới thềm một người tiến ra thưa rằng: - Tôi có một mèo này làm cho Tôn Quyền, Lưu Bị không nhìn ngó được nhau mà Giang Nam, Tây Xuyên về cả tay thừa tướng. Đó là: Hào kiệt Tây Lương vừa phải nạn, Anh hùng nam quốc lại thêm lo. Chưa biết người dâng kế là ai, xem đến hồi sau sẽ hiểu.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ

1 三国演义 – 罗贯中  
058  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo xiàn cè zhì rén , nǎi zhì shu shì yù shǐ chén qún , zì cháng wén . cào wèn yue : " chén cháng wén yǒu hé liáng cè ? " qún yue : " jin liú bēi , sun quán jié wèi chún chī , ruò liú bēi yù qū xi chuan , chéng xiang kě mìng shàng jiang tí bing , huì gé féi zhi zhòng , jìng qū jiang nán , zé sun quán bì qíu jiù yú liú bēi ; bēi yì zài xi chuan , bì wú xìn jiù quán ; quán wú jiù zé lì fá bing shuai , jiang dong zhì dì , bì wèi chéng xiang suǒ de . ruò de jiang dong , zé jing zhou yi gǔ kě píng yě ; jing zhou jì píng , rán hòu xú tú xi chuan : tian xià dìng yǐ . " cào yue : " cháng wén zhì yán , zhèng hé wú yì . " jí shí qǐ dà bing san shí wàn , jìng xià jiang nán ; lìng gé féi zhang liáo , zhǔn bēi liáng cǎo , yǐ wèi gōng jǐ .

3 zǎo yǒu xì zuò bào zhì sun quán . quán jù zhòng jiang shang yì . zhang zhào yue : "

第五十八回  
马孟起兴兵雪恨  
曹阿瞒割须弃袍

却说献策之人，乃治书侍御史陈群，字长文。操问曰：“陈长文有何良策？”群曰：“今刘备、孙权结为唇齿，若刘备欲取西川，丞相可命上将提兵，会合淝之众，径取江南，则孙权必求救于刘备；备意在西川，必无心救权；权无救则力乏兵衰，江东之地，必为丞相所得。若得江东，则荆州一鼓可平也；荆州既平，然后徐图西川：天下定矣。”操曰：“长文之言，正合吾意。”即时起大兵三十万，径下江南；令合淝张辽，准备粮草，以为供给。

早有细作报知孙权。权聚众将商议。张昭曰：

Đệ ngũ thập bát hồi mã mạnh  
khởi hưng binh tuyết hận tào  
a man cát tu khí bào

HỘI 58 Mã Mạnh Khởi cất quân  
báo thù; Tào A Man cắt râu, vứt  
áo.

Khước thuyết hiên sách chi nhân, nãi trì thư thị ngự sử trần quần, tự trường văn. Thao vấn viết: "Trần trường văn hữu hà lương sách?" Quản viết: "Kim lưu Bị, tôn quyền kết vi thần xỉ, nhược lưu bị dục thủ tây xuyên, thừa tướng khả mệnh thượng tướng đế binh, hội hợp phì chí chúng, kinh thủ giang nam, tắc tôn quyền tất cầu cứu vu lưu Bị; bị ý tại tây xuyên, tất vô tâm cứu quyền; quyền vô cứu tắc lực pháp binh suy, giang đông chi địa, tất vi thừa tướng sở đắc. Nhược đắc giang đông, tắc kinh châu nhất cổ khả bình dã; kinh châu kí bình, nhiên hậu từ dò tây xuyên: thiên hạ định hĩ." Thao viết: "Trường văn chí ngôn, chánh hợp ngô ý." Tức thời khởi đại binh tam thập vạn, kinh hạ giang nam; lệnh hợp phì thương liêu, chuẩn bị lương thảo, dĩ vi cung cấp.

Lại nói, người dâng kế là quan thị ngự sử Trần Quản tự Trường Văn. Tháo hỏi: - Trường Văn có kế gì hay? Trần Quản thưa: - Nay Lưu Bị, Tôn Quyền kết với nhau như môi với răng. Nếu Lưu Bị sang lấy Tây Xuyên, thừa tướng nên sai đại tướng đem quân ra hội với quân Hợp Phì, tắt sang đánh lấy Giang Nam. Tôn Quyền phải cầu với Lưu Bị. Lưu Bị mải lấy Tây Xuyên chắc không lòng nào cứu Tôn Quyền. Quyền không có cứu viện thì quân ít thế suy. Đất Giang Nam nhất định về tay thừa tướng. Giang Nam lấy xong, thì Kinh Châu chỉ một trận là phá được. Rồi ta sẽ dần dần lấy Tây Xuyên thế là thiên hạ bình định được cả. Tháo nói: - Người nói hợp ý ta lắm! Lập tức khởi ba mươi vạn đại quân, sang lấy Giang Nam, truyền cho Trương Liêu ở Hợp Phì, phải trữ sẵn lương thảo để cấp cho quân ăn.

Tào hữu tê tác báo tri tôn quyền. Quyền tụ chúng tướng thương nghị. Trương Chiêu viết:

Quân do thám báo tin cho Tôn Quyền. Quyền họp cả các tướng lại bàn bạc, Trương Chiêu nói: -

kě chāi rén wǎng lǔ zì jìng  
chǔ , jiào jí fa shù dào jīng  
zhou , shǐ xuán dé tòng lì jù  
cáo . zì jìng yǒu en yú xuán  
dé , qí yán bì cóng ; qiè xuán  
dé jì wèi dong wú zhì xù , yì  
yì bù róng cí . ruò xuán dé lái  
xiāng zhù . jiāng nán kě wú  
huàn yǐ . " quán cóng qí yán  
, jí qiǎn rén yù lǔ sù , shǐ qiú  
jiù yú xuán dé . sù lǐng mìng  
, suí jí xiū shu shǐ rén sòng  
xuán dé , xuán dé kàn liǎo  
shu zhōng zhì yì , liù shí zhě  
yú guǎn shě , chāi rén wǎng  
nán jùn qīng kǒng míng .  
kǒng míng dào jīng zhou  
, xuán dé jiāng lǔ sù shu yǔ  
kǒng míng kàn bì , kǒng  
míng yue : " yě bù xiao dòng  
jiāng nán zhī bing , yě bù bì  
dòng jīng zhou zhī bing , zì  
shǐ cáo cáo bù gǎn zhèng qù  
dōng nán . " biàn huí shu yǔ  
lǔ sù , jiào gao zhēn wú you  
, ruò dàn yǒu bēi bing qín fàn  
, huáng shú zì yǒu tuì bing zhī  
cè . shǐ zhě qù liǎo . xuán dé  
wèn yue : " jin cáo qǐ san shí  
wàn dà jun , huì gé féi zhī  
zhòng , yí yōng ér lái , xian  
sheng yǒu hé miào jì , kě yǐ  
tuì zhì ? " kǒng míng yue : "  
cào píng sheng suǒ lù zhě  
, nǎi xi liáng zhī bing yě . jin  
cào sha mǎ téng , qí zi mǎ  
chao xiān tǒng xī liáng zhī  
zhòng , bì qie chí cào zéi .  
zhǔ gong kě zuò yí shu  
, wǎng jié mǎ chao , shǐ chao

"可差人往鲁子敬处，  
教急发书到荆州，使玄  
德同力拒曹。子敬有恩  
于玄德，其言必从；且  
玄德既为东吴之婿，亦  
义不容辞。若玄德来相  
助。江南可无患矣。”  
权从其言，即遣人谕鲁  
肃，使求救于玄德。肃  
领命，随即修书使人送  
玄德，玄德看了书中之  
意，留使者于馆舍，差  
人往南郡请孔明。孔明  
到荆州，玄德将鲁肃书  
与孔明看毕，孔明曰：  
“也不消动江南之兵，  
也不必动荆州之兵，自  
使曹操不敢正觑东南。  
”便回书与鲁肃，教高  
枕无忧，若但有北兵侵  
犯，皇叔自有退兵之策。  
使者去了。玄德问曰：  
：“今操起三十万大军  
，会合淝之众，一拥而  
来，先生有何妙计，可  
以退之？”孔明曰：“  
操平生所虑者，乃西凉  
之兵也。今操杀马腾，  
其子马超现统西凉之众  
，必切齿操贼。主公可

"Khả sai nhân vãng lỗ tử kính  
xử, giáo cấp phát thư báo kinh  
châu, sử huyền đức đồng lực  
cụ tào. Tử Kính hữu ân vu  
huyền đức, kì ngôn tất tòng; thả  
huyền đức kí vi đông ngô chi tế,  
diệc nghĩa bất dung từ. Nhược  
huyền đức lai tương trợ. Giang  
nam khả vô hoạn hĩ." Quyền  
tòng kì ngôn, tức khiển nhân dụ  
lỗ túc, sử cầu cứu vu huyền  
đức. Túc lĩnh mệnh, tùy túc tu  
thư sử nhân tống huyền đức,  
huyền đức khán liễu thư trung  
chi ý, lưu sứ giả vu quán xá, sai  
nhân vãng nam quận thỉnh  
không minh. Không minh đáo  
kinh châu, huyền đức tương lỗ  
túc thư dữ không minh khán tắt,  
không minh viết: "Dã bắt tiêu  
động giang nam chi binh, dã  
bắt tất động kinh châu chi binh,  
tự sử tào thao bắt cảm chánh  
thứ đồng nam." Tiện hỏi thư dữ  
lỗ túc, giáo cao châm vô ưu,  
nhược đán hữu bắc binh xâm  
phạm, hoàng thúc tự hữu thối  
binh chi sách. Sứ giả khú liễu.  
Huyền đức vấn viết: "Kim thao  
khởi tam thập vạn đại quân, hội  
hợp phì chi chúng, nhất ứng nhi  
lai, tiên sinh hữu hà diệu kế,  
khả dĩ thối chi?" Không minh  
viết: "Thao bình sinh sở lự giả,  
nãi tây lương chi binh dã. Kim  
thao sát mã đằng, kì tử mã siêu  
hiện thống tây lương chi chúng,  
tất thiết xí thao tặc. Chúa công  
khả tác nhất thư, vãng kết mã  
siêu, sử siêu hưng binh nhập

Nên sai Lỗ Túc đưa thư đến Kinh  
Châu, cầu cứu Huyền Đức, hợp  
sức lại để chống nhau với Tào.  
Tử Kính đã làm ơn cho Huyền  
Đức, chắc Huyền Đức cũng phải  
nghe theo. Vả Huyền Đức lại là rể  
Đông Ngô, từ chối cũng khó. Nếu  
Huyền Đức giúp sức thì Giang  
Nam ta không lo gì nữa! Quyền  
nghe lời, cho người đến báo Lỗ  
Túc sang Kinh Châu cầu cứu.  
Túc vâng mệnh, viết thư đưa  
sang Huyền Đức. Huyền Đức  
xem xong giữ sứ giả nghỉ lại ở  
nhà khách và sai người ra Nam  
Quận mời Khổng Minh. Khổng  
Minh về đến nơi, Huyền Đức đem  
bức thư của Lỗ Túc cho xem.  
Xem xong Khổng Minh nói: -  
Chẳng cần phải động đến quân  
Giang Nam, mà cũng chẳng cần  
phải động đến quân Kinh Châu,  
Tào Tháo tự nhiên không nhòm  
ngó đến miền đông nam nữa. Nói  
đoạn, viết thư cho Lỗ Túc nói:  
"Xin cứ việc nằm cao ngủ kỹ,  
không phải lo gì, nếu quân bắc  
đến xâm phạm. Hoàng Thúc tôi  
tự khắc có kế đánh lui" Sứ giả đi  
rồi, Huyền Đức hỏi rằng: - Tào  
Tháo cắt ba mươi vạn đại quân  
hội với quân Hợp Phì rầm rộ kéo  
đến, tiên sinh có kế gì đánh lui  
được chúng? Khổng Minh thưa -  
Xưa nay Tào Tháo chỉ lo quân  
Tây Lương, nay y giết mất Mã  
Đằng. Con Mã Đằng là Mã Siêu  
hiện đang thống lĩnh quân Tây  
Lương, tất nhiên căm tức Tào  
Tháo lắm. Chúa công nên viết

xīng bīng rù guān , zé cào  
yòu hé xiá xià jiāng nán hu ?  
" xuán dé dà xǐ , jí shí zuò  
shu , qiǎn yì xìn fù rén , jìng  
wǎng xi liáng zhōu tóu xià .

作一书，往结马超，使  
超兴兵入关，则操又何  
暇下江南乎？”玄德大  
喜，即时作书，遣一心  
腹人，径往西凉州投下  
。

4 què shuo mǎ chao zài xi  
liáng zhōu , yè gǎn yi mèng :  
mèng jiàn shen wò xuě dì ,  
qún hǔ lái yǎo . jīng jù ér jué  
, xīn zhōng yí huò , jù zhàng  
xià jiàng zuǒ , gào shuo  
mèng zhōng zhī shì . zhàng  
xià yí rén yīng shēng yue : "  
cǐ mèng nǎi bù xiáng zhī  
zhào yě ." zhòng shì qí rén ,  
nǎi zhàng qián xīn fù xiào  
wèi , xìng páng , míng dé , zì  
lìng míng . chao wèn : " lìng  
míng suǒ jiàn ruò hé ? " dé  
yue : " xuě dì yù hǔ , mèng  
zhào shu è . mò fei lǎo jiāng  
jun zài xǔ chāng yǒu shì fǒu ? " yán wèi bì , yí rén liàng  
qiāng ér rù , ku bài yú dì yue  
: " shú fù yù dì jie sǐ yǐ ! "  
chao shì zhì , nǎi mǎ dài yě .  
chao jīng wēn hé wèi . dài  
yue : " shú fù yǔ shì láng  
huáng kuí tòng móu sha cǎo  
, bù xìng shì xiè , jie bēi zhǎn  
yú shì , èr dì yì yù tài . wéi  
dài bàn zuò kè shàng , xìng  
yè zǒu tuo . chao wén yán  
, ku dào yú dì . zhòng jiāng jiù  
qǐ . chao yǎo yá qie chí  
tòng hèn cào zéi . hu bào

quan , tắc thao hựu hà hạ hạ  
giang nam hò?" Huyền đức đại  
hỉ, tức thời tác thư, khiển nhất  
tâm phúc nhân, kính vãng tây  
lương châu đầu hạ.

một bức thư, kết liên với Mã Siêu,  
khiến hắn cắt quân vào cửa ái thì  
Tháo còn thì giờ đâu mà sang  
đánh Giang Nam nữa? Huyền  
Đức mừng lắm, viết thư sai người  
tin cậy mang đến Tây Lương.

却说马超在西凉州，夜  
感一梦：梦见身卧雪地  
，群虎来咬。惊惧而觉  
，心中疑惑，聚帐下将  
佐，告说梦中之事。帐  
下一人应声曰：“此梦  
乃不祥之兆也。”众视  
其人，乃帐前心腹校尉  
，姓庞，名德，字令明  
。超问：“令明所见若  
何？”德曰：“雪地遇  
虎，梦兆殊恶。莫非老  
将军在许昌有事否？”  
言未毕，一人踉跄而入  
，哭拜于地曰：“叔父  
与弟皆死矣！”超视之  
，乃马岱也。超惊问何  
为。岱曰：“叔父与侍  
郎黄奎同谋杀操，不幸  
事泄，皆被斩于市，二  
弟亦遇害。惟岱扮作客  
商，星夜走脱。超闻言  
，哭倒于地。众将救起

Khước thuyết mã siêu tại tây  
lương châu, dạ cảm nhất  
mộng: mộng kiến thân ngoại  
tuyết địa, quần hổ lai giảo. Kinh  
cụ nhí giác, tâm trung nghi  
hoặc, tụ trưởng hạ tướng tá,  
cáo thuyết mộng trung chi sự.  
Trưởng hạ nhất nhân ứng  
thanh viết: "Thử mộng nãi bắt  
tường chi triệu dã." Chúng thí kì  
nhân, nãi trưởng tiền tâm phúc  
giáo úy, tính bằng, danh đức,  
tự lệnh minh. Siêu vấn: "Lệnh  
minh sở kiến nhược hả?" Đức  
viết: "Tuyết địa ngộ hổ, mộng  
triệu thù ác. Mạc phi lão tướng  
quân tại hứa xương hữu sự  
phủ?" Ngôn vị tắt, nhất nhân  
lương thương nhí nhập, khóc  
bái vu địa viết: "Thúc phụ dữ đệ  
giai tử hỉ!" Siêu thí chí, nãi mā  
đại dã. Siêu kinh vấn hả vi. Đại  
viết: "Thúc phụ dữ thị lang  
hoàng khuê đồng mưu sát thao,  
bất hạnh sự tiết, giai bị trảm vu  
thị, nhị đệ diệc ngộ hại. Duy đại  
phản tác khách thương, tinh dạ  
tẩu thoát. Siêu vấn ngôn, khóc  
đảo vu địa. Chúng tướng cứu  
khỏi. Siêu giáo nha thiết xỉ,  
thống hận thao tặc. Hốt báo

jīng zhōu liú huáng shù qiǎn rén ? shu zhì . chao chai shì zhì . shu luè yue : " fú niàn hàn shì bù xìng , cào zéi zhuan quán , qí jun wǎng shàng , lí mǐn diao cán . bēi xí yǔ lìng xian jun tòng shòu mì zhào , shì zhu cǐ zéi . jīn lìng xian jun bēi cǎo suǒ hài , cǐ jiāng jun bù gòng tian dì , bù tòng rì yuè zhì chóu yě . ruò néng lǚ xi liáng zhì bing , yǐ gong cào zhì yòu , bēi dang jǔ jīng xiāng zhì zhòng , yǐ è cào zhì qián : zé nì cào kě qín , jian dǎng kě miè , chóu rǔ kě bào , hàn shì kě xìng yǐ . shu bù jìn yán , lì dài huí yin . "

。超咬牙切齿，痛恨操贼。忽报荆州刘皇叔遣人赍书至。超拆视之。书略曰：“伏念汉室不幸，操贼专权，欺君罔上，黎民凋残。备昔与令先君同受密诏，誓诛此贼。今令先君被操所害，此将军不共天地、不同日月之仇也。若能率西凉之兵，以攻操之右，备当举荆襄之众，以遏操之前：则逆操可擒，奸党可灭，仇辱可报，汉室可兴矣。书不尽言，立待回音。”

5 mǎ chao kàn bì , jí shí hui tì huí shu , fa shǐ zhě xian huí , suí hòu biàn qǐ xi liáng jun mǎ , zhèng yù jìn fa , hu xi liáng tài shǒu hán suí shǐ rén qǐng mǎ chao wǎng jiàn . chao zhì sui fǔ , sui jiang chu cáo cào shu shì zhì . nèi yún : " ruò jiang mǎ chao qín fù xǔ dou , jí feng rǔ wèi xi liáng hóu . " chao bài fú yú dì yue : " qǐng shú fù jiù fú ān xiong dì èr rén , jiē fù xǔ chang , miǎn shú fù ge jǐ zhī láo . " hán suí fú qǐ yue : " wú yǔ rǔ fù jié wèi xiong dì , an rěn hài rǔ ? rǔ ruò xīng

kinh châu lưu hoàng thúc khiễn nhân tê thư chí. Siêu sách thị chí. Thư lược viết: "Phục niệm hán thất bất hạnh, thao tặc chuyên quyền, khi quân võng thượng, lê dân điêu tàn. Bị tích dữ lệnh tiên quân đồng thụ mật chiếu, thệ tru thủ tặc. Kim lệnh tiên quân bị thao sở hại, thủ tướng quân bất cộng thiên địa, bất đồng nhặt nguyệt chi cùu dã. Nhược năng suất tây lương chi binh, dĩ công thao chi hữu, bị đương cử kính tương chi chúng, dĩ át thao chi tiền: tắc nghịch thao khả cầm, gian đảng khả diệt, cùu nhục khả báo, hán thất khả hưng hĩ. Thư bất tǎn ngôn, lập đai hồi âm."

đến. Siêu mở ra xem, trong thư nói: - "Nhà Hán bất hạnh, Tào Tháo chuyên quyền, dối vua lừa trên, tàn hại nhân dân. Tôi là Lưu Bị, khi trước cùng với tiên quân bị Tào Tháo giết hại, thật là một mối thù không chung trời đất, không chung mặt trời mặt trăng của tướng quân đó. Nếu tướng quân cắt quân Tây Lương đánh phía hữu, tôi xin cắt quân Kinh Tương đánh vào trước mặt, thì có thể bắt được nghịch tặc Tào Tháo, rửa được thù nhục, khôi phục được nhà Hán. Thư nói không thể hết lời, mong chờ tin lại".

馬超看畢，即时揮涕回書，發使者先回，隨後便起西涼軍馬，正欲進發，忽西涼太守韓遂使人請馬超往見。超至遂府，遂將出曹操書示之。內云：“若將馬超擒赴許都，即封汝為西涼侯。”超拜伏于地曰：“請叔父就縛俺兄弟二人，解赴許昌，免叔父戈戟之勞。”韓遂扶起曰：“吾與汝父結為兄

Mã Siêu xem xong, gạt nước mắt, viết thư gửi sứ giả đem về trước, rồi cắt cả quân mã Tây Lương sắp sửa kéo đi. Sực có quan thái thú Tây Lương là Hàn Toại sai người mời Mã Siêu đến chơi. Siêu đến phủ Hàn Toại, Toại đưa tờ thư của Tào Tháo cho xem, trong thư nói: "Hễ bắt được Mã Siêu nộp đến Hứa Đô thì phong cho Hàn làm Tây Lương hầu". Siêu lạy thụp xuống, nói: - Xin chú trói cả hai anh em tôi lại, giải về Hứa Xương, khỏi phải đánh nhau khó nhọc! Hàn Toại đỡ Siêu dậy, bảo rằng: - Ta đã kết làm anh em với cha ngươi, nỡ nào

bīng , wú dang xiāng zhù . "  
mǎ chao bài xiè .

弟，安忍害汝？汝若兴  
兵，吾当相助。”马超  
拜谢。

6 hán suì biàn jiāng cào shǐ  
zhě tui chu zhǎn zhì , nǎi  
diǎn shǒu xià ba bù jun mǎ ,  
yì tòng jìn fa . nǎ ba bù ? nǎi  
hóu xuǎn , chéng yín , lǐ kan ,  
zhang héng , liáng xìng ,  
chéng yí , mǎ wàn , yáng qiū  
yě . ba jiang suí zhe hán suì ,  
gé mǎ chao shǒu xià páng  
dé , mǎ dài , gòng qǐ èr shí  
wàn dà bīng , sha ben  
Cháng ān lái .

韩遂便将操使者推出斩  
之，乃点手下八部军马  
，一同进发。那八部？  
乃侯选、程银、李堪、  
张横、梁兴、成宜、马  
玩、杨秋也。八将随着  
韩遂，合马超手下庞德  
、马岱，共起二十万大  
兵，杀奔长安来。

7 Cháng ān jùn shǒu zhong  
yáo , fei bào cáo cào ; yì  
miàn yǐn jun jù dí , bù zhèn  
yú yě . xi líang zhōu qián bù  
xiān fēng mǎ dài , yǐn jun yí  
wàn wǔ qian , hào hào dàng  
dàng , mǎn shān biàn yě ér  
lái . zhong yáo chu mǎ dá  
huà . dài shǐ bǎo dao yí kǒu ,  
yú yáo jiao zhàn . bù yí gé ,  
yáo dà bài ben zǒu . dài tí  
dao gǎn lái . mǎ chao , hán  
suì yǐn dà jun dou dào , wéi  
zhù Cháng ān . zhong yáo  
shàng chéng shǒu hù .  
Cháng ān nǎi xi hàn jiàn dou  
zhì chǔ , chéng guo jian gù .  
háo qiè xiǎn shen , jí qie  
gong dǎ bù xià . yí lián wéi  
liǎo shí rì , bù néng gong pò  
. páng dé jìn jì yue : " Cháng

nhẫn hại nhữ? Nhữ nhược  
hung binh, ngô đương tương  
trợ." Mã siêu bái tạ.

hai người? Nếu người cát quân đi  
đánh báo thù, ta giúp sức cho!  
Siêu lạy tạ.

Hàn Toại tiện tương thao sứ giả  
thôi xuất trǎm chi, nãi điểm thủ  
hạ bát bộ quân mã, nhất đồng  
tiến phát. Na bát bộ? Nãi hầu  
tuyễn, trình ngân, lý kham,  
trương hoành, lương hưng,  
thành nghi, mã ngoạn, dương  
thu đã. Bát tương tùy trú hàn  
toại, hợp mã siêu thủ hạ bàng  
đức, mã đại, cộng khởi nhị thập  
vạn đại binh, sát bôn trường an  
lai.

Hàn Toại sai chém ngay sứ giả  
của Tào Tháo, rồi điểm tám bộ  
quân mã, nhất đồng kéo đi. Tướng  
tám bộ ấy là Hầu Tuyễn, Trinh  
Ngân, Lý Khâm, Trương Hoành,  
Lương Hưng, Thành Nghị, Mã  
Ngoạn và Dương Thu. Tám  
tướng theo Hàn Toại, họp với thủ  
hạ Mã Siêu là Bàng Đức, Mã Đại,  
quân sĩ cả thảy hai mươi vạn rầm  
rộ kéo đến Trường An.

Trường an quân thủ chung  
diêu, phi báo tào thao; nhất  
diện dẫn quân cự địch, bố trận  
vu đã. Tây lương châu tiền bộ  
tiên phong mã đại, dẫn quân  
nhất vạn ngũ thiên, hao hạo  
đăng đặng, mạn sơn biến dã  
nhi lai. Chung diêu xuất mã đáp  
thoại. Đại sứ bảo đao nhất  
khẩu, dữ diêu giao chiến. Bát  
nhất hợp, diêu đại bại bôn tẩu.  
Đại đè đao cản lai. Mã siêu,  
hàn toại dẫn đại quân đô đáo,  
vi trụ trường an. Chung diêu  
thượng thành thủ hộ. Trường  
an nãi tây hán kiến đô chi xử,  
thành quách kiên cố. Hào tiệm  
hiểm thâm, cấp thiết công đả  
bất hạ. Nhất liên vi liễu thập  
nhật, bất năng công phá. Bàng  
đức tiến kế viết: "Trường an

Thái thú Trường An là Chung Do,  
phi báo với Tào Tháo. Một  
mặt dẫn quân ra bày trận cự địch.  
Tướng tiên phong Tây Lương là  
Mã Đại, dẫn một vạn rưởi quân  
đông như kiến rầm rộ kéo đến.  
Chung Do ra ngựa hỏi chuyện.  
Mã Đại cầm thanh đao quý xông  
vào đánh, chưa đầy một hiệp Do  
đã thua to bỏ chạy. Đại vác đao  
đuổi theo. Mã Siêu và Hàn Toại  
cũng vừa dẫn đại quân đến, bao  
vây thành Trường An. Chung Do  
lên thành coi giữ. Trường An  
nguyên là kinh đô Tây Hán khi  
xưa, thành cao hào sâu, khó phá  
ngay được. Mã Siêu vây hơn  
mười hôm, đánh không núng chút  
nào. Bàng Đức dâng kế nói rằng:  
- Trong thành này đất sỏi nước  
mặn, ăn uống khó khăn, cùi lại

ān chéng Zhōng tǔ yìng shuǐ jiǎn , shèn bù kan shí , gèng jiān wú chái . jìn wéi shí rì , jun míng ji huang . bù rú zàn qiè shou jun , zhī xu rú cǐ rú cǐ , Cháng ān tuò shǒu kě de . " mǎ chao yue : " cǐ jì dà miào ! " jí shí cha " lìng " zì qí chuán yǔ gè bù , jìn jiào tui jun , mǎ chao qín zì duàn hòu . gè bù jun mǎ jiàn jiàn tui qù . zhong yáo cì rì deng chéng kàn shí , jun jie tui liǎo , zhī kǒng yǒu jì ; lìng rén shào tàn , guō rán yuǎn qù , fang cái fàng xin . zòng lìng jun míng chu chéng dǎ chái qǔ shuǐ , dà kai chéng mén , fàng rén chu rù . zhì dì wǔ rì , rén bào mǎ chao bing yòu dào , jun míng jìng ben rù chéng , zhong yáo réng fù bì chéng jian shǒu .

中土硬水碱，甚不堪食，更兼无柴。今围十日，军民饥荒。不如暂且收军，只须如此如此，长安唾手可得。”马超曰：“此计大妙！”即时差“令”字旗传与各部，尽教退军，马超亲自断后。各部军马渐渐退去。钟繇次日登城看时，军皆退了，只恐有计；令人哨探，果然远去，方才放心。纵令军民出城打柴取水，大开城门，放人出入。至第五日，人报马超兵又到，军民竞奔入城，钟繇仍复闭城坚守。

8 què shuo zhong yáo dì zhong jìn , shǒu bǎ xi mén , yue jìn san gèng , chéng mén lǐ yí bǎ huǒ qǐ . zhong jìn jí lái jiù shí , chéng bian zhuǎn guò yí rén , jǔ dao zòng mǎ dà hè yue : " páng dé zài cǐ ! " zhong jìn cuò shǒu bù jí , bèi páng dé yí dao zhǎn yú mǎ xià , sha sǎn jun xiào , zhǎn guan duàn suǒ , fàng mǎ chao , hán sui jun mǎ rù chéng . zhong yáo cóng dong mén qì

却说钟繇弟钟进，守把西门，约近三更，城门里一把火起。钟进急来救时，城边转过一人，举刀纵马大喝曰：“庞德在此！”钟进措手不及，被庞德一刀斩于马下，杀散军校，斩关断锁，放马超、韩遂军马入城。钟繇从东门弃城

thành trung thô ngạnh thủy dâm, thậm bát kham thực, canh kiêm vô sài. Kim vi thập nhật, quân dân cơ hoang. Bất như tạm thả thu quân, chỉ tu như thủ như thủ, trường an thỏa thủ khâ đắc." Mã siêu viết: "Thủ kế đại diệu!" Tức thời sai "Lệnh" tự kì truyền dũ các bộ, tân giáo thối quân, mã siêu thân tự đoạn hậu. Các bộ quân mã tiệm tiệm thối khứ. Chung diêu thứ nhật đăng thành khán thời, quân giai thối liễu, chỉ khủng hữu kể; lệnh nhân tiêu tham, quả nhiên viễn khứ, phương tài phóng tâm. Túng lệnh quân dân xuất thành đâ sài thủ thủy, đại khai thành môn, phóng nhân xuất nhập. Chí đệ ngũ nhật, nhân báo mã siêu bình hự đáo, quân dân cạnh bôn nhập thành, chung diêu nhưng phục bế thành kiên thủ.

không có, nay vây mười ngày, quân dân trong ấy đói khát. Chỉ bằng tạm rút quân về dùng một mèo này... Thị thành này lấy được dễ như bỡn! Mã Siêu nói: - Kế ấy hay lắm! Lập tức cho cờ lệnh truyền báo các đội rút lui. Mã Siêu đi đốc hậu. Hôm sau Chung Do lên mặt thành đứng xem, thấy quân Mã Siêu rút hết cả. Do sợ có mưu kế gì, liền sai người đi thám, quả nhiên quân Siêu đã đi xa rồi, bấy giờ mới vững dạ, mở cửa thành cho quân dân ra kiếm củi gánh nước, kẻ đi người lại, rầm rập cả ngày. Đến ngày thứ năm, quân Mã Siêu lại kéo đến, quân dân tranh nhau chạy vào thành, Chung Do lại đóng cửa thành giữ vững như trước.

Em Chung Do là Chung Tần coi giữ cửa Tây, độ chừng canh ba bỗng thấy cửa thành có một đám lửa cháy. Tần vội vàng lại cứu, bỗng có một người giơ đao xốc ngựa tới quát to lên rằng: - Bàng Đức ở đây! Chung Tần chưa kịp trở tay, đã bị Bàng Đức chém lăn xuống ngựa, rồi đánh tan cả đám quân sĩ, chặt khóa, mở toang cửa thành cho quân Mã Siêu, Hàn Toại kéo vào. Chung Do bỏ thành theo cửa đông chạy trốn. Mã Siêu và Hàn Toại lấy được thành trì,

chéng ér zǒu . mǎ chao ,  
hán suī de liǎo chéng chí ,  
shǎng láo san jun .

9 zhong yáo tuì shǒu tóng  
guan , fei bào cáo cào . cáo  
zhi shi liǎo Cháng ān , bù  
gǎn fù yì nán zheng , suí  
huàn cáo hóng , xú ? fēn fù :  
" xian dài yi wàn rén mǎ , tì  
zhong yáo jìn shǒu tóng  
guan . rú shí rì nèi shi liǎo  
guan ài , jie zhǎn ; shí rì wài  
, bù gan rǔ èr rén zhì shì .  
wǒ tǒng dà jun suí hòu biàn  
zhì . " èr rén lǐng liǎo jiàng  
líng , xìng yè biàn xíng . cáo  
réni jiàn yue : " hóng xìng zào  
, chéng kǒng wù shì . " cáo  
yue : " nǐ yǔ wǒ ya sòng  
liáng cǎo , biàn suí hòu jie  
yìng . "

10 què shuo cáo hóng , xú ?  
dào tóng guan , tì zhong yáo  
jian shǒu guan ài , bìng bù  
chu zhàn . mǎ chao lǐng jun  
lái guan xià , bǎ cáo cào san  
dài huǐ mà . cáo hóng dà nù  
, yào tí bìng xià guan qian  
sha . xú ? jiàn yue : " cǐ shì  
mǎ chao yào jiāng jun qian  
sha , qie bù kě yǔ zhàn . dài  
chéng xiāng dà jun lái , bì  
yǒu zhǔ huà . " mǎ chao jun  
rì yè lún liú lái mà . cáo hóng  
zhì yào qian sha , xú ? kǔ kǔ  
? zhù . zhì dì lè rì , zài guan  
shàng kàn shí , xi liáng jun

而走。马超、韩遂得了  
城池，赏劳三军。

钟繇退守潼关，飞报曹  
操。操知失了长安，不  
敢复议南征，遂唤曹洪  
、徐晃分付：“先带一  
万人马，替钟繇紧守潼  
关。如十日内失了关隘  
，皆斩；十日外，不干  
汝二人之事。我统大军  
随后便至。”二人领了  
将令，星夜便行。曹仁  
谏曰：“洪性躁，诚恐  
误事。”操曰：“你与  
我押送粮草，便随后接  
应。”

却说曹洪、徐晃到潼关  
，替钟繇坚守关隘，并  
不出战。马超领军来关  
下，把曹操三代毁骂。  
曹洪大怒，要提兵下关  
厮杀。徐晃谏曰：“此  
是马超要激将军厮杀，  
切不可与战。待丞相大  
军来，必有主画。”马  
超军日夜轮流来骂。曹  
洪只要厮杀，徐晃苦苦

hàn toại đắc liễu thành trì,  
thưởng lao tam quân.

khoa thưởng ba quân.

Chung diêu thối thủ đồng quan,  
phi báo tào thao. Thao tri thất  
liễu trường an, bắt cảm phục  
nghị nam chinh, toại hoán tào  
hồng, từ hoảng phân phó: "Tiên  
đái nhất vạn nhân mã, thé  
chung diêu khẩn thủ đồng  
quan. Như thập nhật nội thất  
liễu quan ải, giao trám; thập  
nhật ngoại, bắt can nhữ nhị  
nhân chi sự. Ngã thống đại  
quân tùy hậu tiện chí." Nhị nhân  
lĩnh liễu tương lệnh, tinh dạ tiện  
hành. Tào nhân giàn viết:  
"Hồng tính táo, thành khủng  
ngộ sự." Thao viết: "Nhĩ dữ ngã  
áp tổng lương thảo, tiện tùy  
hậu tiếp ứng."

Chung Do rút về giữ ải Đồng  
Quan, phi báo cho Tào Tháo.  
Tháo thấy mất Trường An, không  
dám bàn đến việc đánh miền  
Nam nữa, liền sai Tào Hồng, Từ  
Hoảng dẫn một vạn quân mã đi  
trước, và dặn rằng: - Các ngươi  
ra thay cho Chung Do giữ cửa ải  
cho vững, trong mười ngày mà  
mất cửa ải sẽ bị chém cả; ngoài  
mười ngày thì không can gì đến  
các ngươi, ta sẽ dẫn đại quân đi  
sau. Hai tướng vâng mệnh cắt  
quân đi ngay. Tào Nhân can  
rằng: - Tào Hồng tính nóng nảy  
lắm, tôi e lỡ việc mất. Tháo hỏi: -  
Ngươi tải lương thảo đi theo, ta  
đến sau tiếp ứng.

Tào Hồng, Từ Hoảng thay Chung  
Do giữ vững ải, nhất định không  
ra đánh. Mã Siêu dẫn quân đến  
dưới ải, hò cả từ tổ ba đời nhà  
Tào Tháo ra chửi mắng. Tào  
Hồng giận lắm, muốn đem quân  
ra đánh. Từ Hoảng can rằng: - Đó  
là Mã Siêu cố trêu tức để tướng  
quân ra đánh nhau đấy. Ta chớ  
nên ra, đợi khi nào thua tướng  
đến, tự khắc có kẻ hay. Quân Mã  
Siêu ngày đêm thay phiên nhau  
chửi bới. Tào Hồng chỉ muốn  
đánh, Từ Hoảng cố kìm lại không  
cho ra. Đến hôm thứ chín, Tào  
Hồng đứng trên cửa ải nhìn xem,

dou qì mǎ zài yú guan qián  
cǎo dì shàng zuò ; duo bàn  
kùn fá , jiù yú dì shàng shuì  
wò . cáo hóng biàn jiào bèi  
mǎ , diǎn qǐ san qian bing  
sha xià guan lái . xi liáng  
bing qì mǎ pao ge ér zǒu .  
hóng yǐ lǐ zhui gǎn . shí xú ?  
zhèng zài guan shàng diǎn  
shì liáng che , wén cáo hóng  
xià guan qian sha , dà jīng ,  
jí yǐn bing suí hòu gǎn lái ,  
dà jiào cáo hóng huí mǎ . hu  
rán bèi hòu hǎn sheng dà  
zhèn , mǎ dài yǐn jun sha zhì

11 cáo hóng , xú ? jí huí zǒu shí  
, yi bàng gǔ xiǎng , shan bēi  
hòu liǎng jun jié chu : zuǒ shí  
mǎ chao , yòu shì páng dé ,  
hùn shā yì zhèn . cáo hóng  
dǐ ? bù zhù , zhé jun dà bàn ,  
zhuàng chu chóng wéi , ben  
dào guan shàng . xi liáng  
bing suí hòu gǎn lái , hóng  
děng qì guan ér zǒu . páng  
dé zhí zhui guò tóng guan ,  
zhuàng jiàn cáo rén jun mǎ ,  
jiù liǎo cáo hóng děng yí jun  
mǎ chao jie yìng páng dé  
shàng guan .

12 cáo hóng shi liǎo tóng guan  
ben jiàn cáo cào . cáo yue : "  
yǔ nǐ shí rì xiàn , rú hé lè rì  
shi liǎo tóng guan ?" hóng  
yue : " xi liáng jun bing , bǎi

挡住。至第九日，在关上  
看时，西凉军都弃马于关前草地上坐；多  
半困乏，就于地上睡卧。曹洪便教备马，点起  
三千兵杀下关来。西凉  
兵弃马抛戈而走。洪迤  
逦追赶。时徐晃正在关  
上点视粮车，闻曹洪下  
关厮杀，大惊，急引兵  
随后赶来，大叫曹洪回  
马。忽然背后喊声大震  
，马岱引军杀至。

曹洪、徐晃急回走时，  
一棒鼓响，山背后两军  
截出：左是马超、右是  
庞德，混杀一阵。曹洪  
抵挡不住，折军大半，  
撞出重围，奔到关上。  
西凉兵随后赶来，洪等  
弃关而走。庞德直追过  
潼关，撞见曹仁军马，  
救了曹洪等一军。马超  
接应庞德上关。

曹洪失了潼关。奔见曹  
操。操曰：“与你十日  
限，如何九日失了潼关

lương quân đô khí mã tại vu  
quan tiền tháo địa thượng tọa;  
đa bán khốn pháp, tựu vu địa  
thượng thụy ngọa. Tào hồng  
tiện giáo bị mã, diễm khởi tam  
thiên binh sát hạ quan lai. Tây  
lương binh khí mã phao qua nhi  
tẫu. Hồng dĩ lệ truy cản. Thời từ  
hoảng chánh tại quan thượng  
diễm thị lương xa, văn tào hồng  
hạ quan tư sát, đại kinh, cấp  
dẫn binh tùy hậu cản lai, đại  
khiếu tào hồng hồi mã. Hốt  
nhiên bối hậu hảm thanh đại  
chán, mã đại dẫn quân sát chí.

thấy quân Tây Lương bỏ cả  
ngựa, ngòi chơi trên đám cỏ  
trước cửa ải, nhiều người mỏi  
mệt, nằm ngủ lăn cà ra đất. Tào  
Hồng liền dẫn ba nghìn quân kéo  
xuống. Quân Tây Lương bỏ cả  
ngựa, vắt cả giáo mà chạy. Hồng  
đuổi theo. Bấy giờ Từ Hoảng  
đang đi kiểm soát xe lương trên  
ải, nghe tin Tào Hồng xuống đánh  
nhau, hoảng sợ vội vã dẫn quân  
theo xuống, gọi Tào Hồng trở về.  
Bỗng ở mé sau, tiếng reo nỗi lên  
ầm ĩ. Mã Đại kéo quân đánh tới.

Tào hồng, từ hoảng cấp hồi tẫu  
thời, nhất bỗng cỗ hưởng, sơn  
bối hậu lưỡng quân tiệt xuất: tả  
thị mã siêu, hữu thị Bàng Đức,  
hỗn sát nhất trận. Tào hồng để  
đáng bất trụ, chiết quân đại  
bán, chàng xuất trọng vi, bôn  
đáo quan thượng. Tây lương  
binh tùy hậu cản lai, hồng đằng  
khí quan nhi tẫu. Bàng Đức trực  
truy quá đồng quan, chàng kiến  
tào nhân quân mã, cứu liều tào  
hồng đằng nhất quân. Mã siêu  
tiếp ứng bàng đức thượng  
quan.

Tào hồng thất liều đồng quan.  
Bôn kiến tào tháo. Tháo viết:  
"Dữ nhĩ thập nhật hạn, như hà  
cứu nhật thất liều đồng quan?"  
Hồng viết: "Tây lương quân

Tào Hồng, Từ Hoảng vội vàng  
chạy về. Bỗng một hồi trống khan  
vang, rồi ở sau núi có hai toán  
quân ra chặn đường: Tả thi Mã  
Siêu, hữu thi Bàng Đức. Tào  
Hồng cầm cự không nổi, mất hơn  
nửa quân, chọc thủng vòng vây,  
chạy về ải. Quân Tây Lương đuổi  
đánh rất quá, Hồng phải bỏ cửa  
ải chạy. Bàng Đức đuổi mãi ra  
khỏi ngoài cửa Đồng Quan, thì  
gặp quân mã Tào Nhân kéo đến,  
cứu được Tào Hồng. Mã Siêu  
tiếp ứng Bàng Đức về ải.

Tào Hồng mất Đồng Quan, chạy  
về ra mắt Tào Tháo. Tháo hỏi: -  
Ta hẹn cho ngươi mười ngày,  
sao chín ngày đã để mất cửa ải?  
Hồng thưa: - Quân sĩ Tây Lương

ban rǔ mà , yin jiàn bǐ jun xiè dài , chéng shì gǎn qù , bù xiǎng zhong zéi jian jì . " cào yue : " hóng nián yòu zào bào , xú ? nǐ xu xiǎo shì ! " ? yue : " léi jiàn bù cóng . dang rì ? zài guan shàng diǎn liáng che , bǐ jí zhì dào , xiǎo jiāng jun yǐ xià guan liǎo . ? kǒng yǒu shī , lián máng gǎn qù , yǐ zhōng zéi jian jì yǐ . " cào dà nù , hè zhǎn cáo hóng . zhòng guan gào miǎn . cáo hóng fú zuì ér tuì .

？”洪曰：“西凉军兵，百般辱骂，因见彼军懈怠，乘势赶去，不想中贼奸计。”操曰：“洪年幼躁暴，徐晃你须晓事！”晃曰：“累谏不从。当日晃在关上点粮车，比及知道，小将军已下关了。晃恐有失，连忙赶去，已中贼奸计矣。”操大怒，喝斩曹洪。众官告免。曹洪服罪而退。

13 cào jìn bing zhí kòu tóng guan . cáo rén yue : " kě xian xià dìng zhài zhà , rán hòu dǎ guan wèi chí . " cào lìng kǎn fá shù mù , qǐ lì pái zhà , fēn zuò san zhài : zuǒ zhài cáo rén , yòu zhài xià hóu yuan , cào zì ju zhōng zhài . cì rì , cào yǐn san zhài dà xiǎo jiàng xiào , sha ben guan ài qián qù , zhèng yù xi liáng jun mǎ . liǎng bian gè bù zhèn shì . cào chu mǎ yú mén qí xià , kàn xi liáng zhì bing , rén rén yǒng jiàn , gè gè yīng xióng . yòu jiàn mǎ chao sheng de miàn rú fù fěn , chún ruò mǒ zhu , yao xì bǎng kuan , sheng xióng lì měng , bái páo yín kǎi , shǒu zhí cháng qiāng , lì mǎ zhèn

binh, bách bàn nhục mạ, nhân kiến bỉ quân giải đai, thừa thế cản khứ, bất tưởng trung tặc gian kế." Thao viết: "Hồng niên ấu táo bạo, từ hoảng nhĩ tu hiểu sự!" Hoảng viết: "Luy gián bắt tòng. Đương nhật hoảng tại quan thương điếm lương xa, bỉ cập tri đáo, tiểu tướng quân dĩ hạ quan liễu. Hoảng khùng hưu thất, liên mang cản khứ, dĩ trung tặc gian kế hĩ." Thao đại nộ, hát trầm tào hồng. Chúng quan cáo miễn. Tào hồng phục tội nhi thối.

sỉ nhục trăm chiều, lại thấy quân nói mệt môi, thừa thế xuống đánh, không ngờ mắc phải kế gian. Tháo nói: - Hồng nó còn ít tuổi, nồng nỗi, Từ Hoảng, người phải hiểu chứ! Hoảng thưa: - Tôi can mãi không được. Khi ấy tôi đang điếm xe lương trên ải, đến lúc biết tin thì Hồng đã xuống mất rồi. Tôi sơ sinh chuyên, vội vàng theo xuống, thì đã mắc mèo! Tháo nỗi giận, quát sai đem Tào Hồng ra chém. Các tướng kêu van mãi Tháo mới tha. Hồng tạ tội lui ra.

操进兵直叩潼关。曹仁曰：“可先下定寨栅，然后打关未迟。”操令砍伐树木，起立排栅，分作三寨：左寨曹仁，右寨夏侯渊，操自居中寨。次日，操引三寨大小将校，杀奔关隘前去，正遇西凉军马。两边各布阵势。操出马于门旗下，看西凉之兵，人人勇健，个个英雄。又见马超生得面如傅粉，唇若抹朱，腰细膀宽，声雄力猛，白袍银铠，手执长枪，立马阵前；

Thao tiến binh trực khẩu đồng quan. Tào nhân viết: "Khi tiên hạ định trại sách, nhiên hậu đà quan vị trí." Thao lệnh khâm phạt thụ mộc, khởi lập bài sách, phân tác tam trại: tả trại tào nhân, hữu trại hạ hầu uyên, thao tự cư trung trại. Thứ nhật, thao dẫn tam trại đại tiểu tướng giáo, sát bôn quan ải tiền khứ, chánh ngô tây lương quân mã. Lưỡng biên các bố trận thé. Thao xuất mã vu môn kí hạ, khán tây lương chi binh, nhân nhân dũng kiện, cá cá anh hùng. Hựu kiến mã siêu sinh đắc diện như phó phán, thàn nhược mặt chu, yêu tế bàng khoan, thanh hùng lực mãnh, bạch bào ngân khải, thủ chấp trường thương, lập mã trận

Tháo tiến quân đến thẳng Đồng Quan. Tào Nhân nói rằng: - Nên lập cho vững doanh trại đã, rồi sẽ đánh nhau! Tháo nghe lời, sai chặt cây lập ra ba trại; trại tả thì Tào Nhân giữ, trại hữu thì Hạ Hầu Uyên giữ, còn Tào Tháo ở trại giữa. Hôm sau, Tháo dẫn tướng sĩ ba trại đến trước cửa ải, vừa gặp quân mã Tây Lương cũng tới. Hai bên dàn trận. Tháo cưỡi ngựa đứng dưới cửa cờ, nhìn quân Tây Lương, người người hùng dũng, tướng tướng anh hùng; lại thấy Mã Siêu, mặt như nhồi phán, môi tía thoa son, lưng hổ, tay vượn, thế hùng lực mạnh, mình mặc áo giáp bạc, tay cầm ngọn giáo dài, cưỡi ngựa đứng trước cửa trận, bên tả có Bàng Đức, bên hữu có Mã Đại.

qián ; shàng shǒu páng dé , xià shǒu mǎ dài . cáo àn àn chēng qí , zì zòng mǎ wèi chao yue : " rǔ nǎi hàn cháo míng jiang zi sun , hé gù bēi fǎn ye ? " chao yǎo yá qie chǐ , dà mà : " cáo zéi ! qian jun wǎng shàng , zuì bù róng zhu ! hài wǒ fù dì , bù gòng dài tian zhí chóu ! wú dang huó zhuo sheng dàn rǔ ròu ! " shuo bà , tǐng qiang zhí sha guò lai . cáo cào bēi hòu yú jìn chu yíng . liǎng mǎ jiao zhàn , dòu de ba lè gé , yú jìn bài zǒu . zhang hé chu yíng , zhàn èr shí gé yì bài zǒu . lǐ tong chu yíng , chao fèn wei jiao zhàn , shù gé zhī zhong , yí qiang cì lǐ tong yú mǎ xià . chao bǎ qiang wàng hòu yì zhao , xi liáng bing yí qí chong sha guò lai . cáo bing dà bài . xi liáng bing lái de shì měng , zuǒ yòu jiàng zuǒ , jie dǐ dang bù zhù . mǎ chao , páng dé , mǎ dài yǐn bǎi yú qí , zhí rù zhōng jūn lái zhuo cáo cào . cáo zài luàn jun zhong , zhì ting de xi liáng jun dà jiào : " chuan hóng páo de shì cáo cào ! " cáo jiù mǎ shàng jí tuo xià hóng páo . yòu ting de dà jiào : " cháng rán zhě shì cáo cào ! " cáo jīng huang , chè suǒ pèi dao duàn qí rán . jun zhong yǒu rén jiang cáo cào ge rán zhì shì , gào zhì mǎ chao , chao suì lìng rén jiào

上首庞德，下首马岱。操暗暗称奇，自纵马谓超曰：“汝乃汉朝名将子孙，何故背反耶？”超咬牙切齿，大骂：“操贼！歎君罔上，罪不容诛！害我父弟，不共戴天之仇！吾当活捉生啖汝肉！”说罢，挺枪直杀过来。曹操背后于禁出迎。两马交战，斗得八九合，于禁败走。张郃出迎，战二十合亦败走。李通出迎，超奋威交战，数合之中，一枪刺李通于马下。超把枪望后一招，西凉兵一齐冲杀过来。操兵大败。西凉兵来得势猛，左右将佐，皆抵当不住。马超、庞德、马岱引百余骑，直入中军来捉曹操。操在乱军中，只听得西凉军大叫：“穿红袍的是曹操！”操就马上急脱下红袍。又听得大叫：“长髯者是曹操！”操惊慌，掣所佩刀断其髯。军中有人将曹操割髯之事，告知马超

tiền; thượng thủ bàng đức, hạ thủ mã đại. Thao ám ám xung kì, tự tung mã vị siêu viết: "Nhữ nãi hán triều danh tướng tử tôn, hà có bối phản da?" Siêu giáo nha thiết xỉ, đại mạ: "Thao tặc! Khiêm quân võng thượng, tội bất dung tru! Hại ngã phụ đệ, bất cộng đái thiền chi cùu! Ngô đương hoạt tróc sinh đậm nhữ nhục!" Thuyết bã, đinh thương trực sát quá lai. Tào thao bối hậu vu cầm xuất nghênh. Luồng mã giao chiến, đấu đắc bát cửu hợp, vu cầm bại tẩu. Trương cáp xuất nghênh, chiến nhị thập hợp diệc bại tẩu. Lý thông xuất nghênh, siêu phán uy giao chiến, số hợp chi trung, nhất thương thứ lý thông vu mã hạ. Siêu bả thương vọng hậu nhất chiêu, tây lương binh nhất tề trùng sát quá lai. Thao binh đại bại. Tây lương binh lai đắc thế mãnh, tả hữu tương tá, giai đế đương bắt trụ. Mã siêu, bàng đức, mã đại dẫn bách dư kỳ, trực nhập trung quân lai tróc tào thao. Thao tại loạn quân trung, chỉ thính đắc tây lương quân đại khiếu: "Xuyên hồng bào đích thị tào thao!" Thao tựu mã thương cáp thoát hạ hồng bào. Hựu thính đắc đại khiếu: "Trường nghiêm giả thị tào thao!" Thao kinh hoảng, xé sở bộp đao đoạn kí nghiêm. Quân trung hữu nhân tương tào thao cát nghiêm chi sự, cáo tri mã siêu, siêu toại lệnh nhân khiếu nã: "Đoản

Tháo trong bụng khen thầm, xốc ngựa tới bảo Siêu rằng: Người là con cháu danh tướng nhà Hán, sao dám làm phản? Siêu nghiến răng lại, quát mắng: - Bớ giặc Tào! Mày dối vua lừa trên, tội đáng chết lắm! Mày hại cha tao và em tao, thù này chẳng đội trời chung! Tao quyết bắt sống mày, nhai tươi thịt mày mới hả! Nói xong, Siêu vác giáo xông tới. Vu Cấm ở sau lưng Tào Tháo nhảy ra. Hai ngựa giao nhau, độ tám chín hiệp, Vu Cấm địch không nỗi chạy về. Trương Cáp ra đánh, được hai mươi hiệp cũng thua chạy. Tiếp đến Lý Thông, Siêu gắng sức đánh, được vài hiệp, Siêu đâm Thông chét lăn xuống ngựa. Siêu vãng ngon giáo một cái, quân Tây Lương kéo ủa cả ra, quân Tào thua liềng xiểng, các tướng tá cũng không sao địch nổi. Mã Siêu, Bàng Đức, Mã Đại dẫn hơn trăm kỵ binh xông vào trung quân bắt Tào Tháo, Tháo ở trong đám loạn quân, nghe thấy quân Tây Lương hô rằng: - Thằng mặc áo bào đỏ, chính là Tào Tháo đây!

Tháo vội cầm thanh gươm cắt trụi cả râu. Có người biết, báo với Mã Siêu, Siêu lại sai người hô: - Thằng nào trụi râu, đó là Tào Tháo, cứ thằng ấy mà bắt! Tháo luồng cuồng không biết làm thế nào, xé ngay miếng vải cờ, quấn

ná : " duǎn rán zhě shì cáo cáo ! " cào wén zhī , jí chē qí jiǎo bao jǐng ér táo . hòu rén yǒu shí yue : " tóng guan zhàn bài wàng feng táo , mèng dé chuàng huáng tuo jǐn páo . jiàn ge zi rán yìng sàng dǎn , mǎ chao sheng jià gài tiān gāo . "

14 cáo cáo zhèng zǒu zhī xiān , bēi hòu yí qí gǎn lái , huí tóu shì zhī , zhèng shì mǎ chao . cáo dà jīng . zuǒ yòu jiàng xiào jiàn chao gǎn lái , gè zì táo mìng , zhì chè xià cáo cáo . chao lì shēng dà jiào yue : " cáo cáo xiū zǒu ! " cáo jīng de mǎ biān zhuì dì . kàn kan gǎn shàng , mǎ chao cóng hòu shǐ qiang ? lái . cáo rào shù ér zǒu , chao yí qiang ? zài shù shàng ; jí bá xià shí , cáo yǐ zǒu yuǎn . chao zòng mǎ gǎn lái , shan bo biān zhuǎn guò yí jiāng , dà jiào : " wù shang wú zhǔ ! cáo hóng zài cǐ ! " lún dao zòng mǎ , lán zhù mǎ chao . cáo de mìng zǒu tuo . hóng yǔ mǎ chao zhàn dào sì wǔ shí gé , jiàn jiàn dǎo fǎ sǎn luàn , qì lì bù jia . xià hóu yuan yǐn shù shí qí suí dào . mǎ chao dù zì yí rén , kǒng bèi suǒ suàn , nǎi bo mǎ ér huí , xià hóu yuan yě bù lái gǎn .

，超遂令人叫拿：“短  
髯者是曹操！”操闻知  
，即扯旗角包颈而逃。  
后人有诗曰：“潼关战  
败望风逃，孟德怆惶脱  
锦袍。剑割鬚髯应丧胆  
，马超声价盖天高。”

曹操正走之间，背后一  
骑赶来，回头视之，正  
是马超。操大惊。左右  
将校见超赶来，各自逃  
命，只撤下曹操。超厉  
声大叫曰：“曹操休走！”  
操惊得马鞭坠地。  
看看赶上，马超从后使  
枪搠来。操绕树而走，  
超一枪搠在树上；急拔  
下时，操已走远。超纵  
马赶来，山坡边转过一  
将，大叫：“勿伤吾主  
！曹洪在此！”轮刀纵  
马，拦住马超。操得命  
走脱。洪与马超战到四  
五十合，渐渐刀法散乱  
，气力不加。夏侯渊引  
数十骑随到。马超独自  
一人，恐被所算，乃拔  
马而回，夏侯渊也不来  
赶。

nhiêm giả thị tào thao!" Thao  
văn tri, tức xả kí giác bao cánh  
nhi đào. Hậu nhân hữu thi viết:  
"Đồng quan chiến bại vọng  
phong đào, mạnh đức sảng  
hoàng thoát cầm bào. Kiếm cát  
tì nghiêm ứng tang đầm, mã siêu  
thanh giới cái thiên cao."

bịt kín cầm chạy trốn. Đời sau có  
thơ rằng: Đồng Quan thua trận  
chạy lao đao. Mạnh Đức hồn bay  
quảng áo bào. Ngân nỗi râu ria  
đều cắt trụi, Mã Siêu nỗi tiếng  
bậc tài cao!

Tào Tháo đang chạy bỗng sau  
lưng có một người cưỡi ngựa  
đuổi tới. Tháo ngoảnh nhìn lại, thì  
chính là Mã Siêu, Tháo rung rời  
hồn vía. Các tướng tá thấy Mã  
Siêu, ai cũng bỏ chạy thoát thân,  
chỉ còn trơ một mình Tào Tháo.  
Siêu quát lên rằng: - Tào Tháo  
chớ chạy nữa! Tháo run sợ quá  
tuột cả roi ngựa xuống đất. Siêu  
đuổi đến nơi, phóng một ngọn  
giáo, nhưng vì Tháo chạy vòng  
quanh một gốc cây, nên mũi giáo  
trúng vào thân cây. Khi Siêu rút  
được giáo ra, thì Tào Tháo đã  
chạy xa rồi. Siêu té ngựa đuổi  
gấp. Bỗng ở sườn núi có một  
tướng nhảy xổ ra, thét to lên  
rằng: - Chớ được hại chủ ta! Có  
Tào Hồng ở đây! Nói đoạn, vác  
dao xông vào chặn đánh Mã  
Siêu. Tháo nhân đó chạy thoát.  
Tào Hồng đánh nhau với Mã Siêu  
bốn mươi hiệp. Đường dao Tào  
Hồng dần dần rối loạn, khí lực  
suy kiệt, may có Hạ Hầu Uyên  
dẫn vài chục kỵ binh đến cứu. Mã  
Siêu chỉ có một mình, sợ không  
đương nổi, liền quay ngựa trở về.

15 cáo cáo huí zhài , què de cáo rén sǐ jù dìng liǎo zhài zhà , yin cǐ bù céng duo zhé jun mǎ . cào rù zhàng tàn yue : " wú ruò sha liǎo cáo hóng , jin rì bì sī yú mǎ chao zhi shǒu yě ! " suì huàn cáo hóng , zhòng jiā shǎng cì . shou shí bài jun , jian shǒu zhài zhà , shen gou gao lěi , bù xǔ chu zhàn . chao měi rì yǐn bing lái zhài qian rǔ mà nuò zhàn . cào chuán lìng jiào jun shì jian shǒu , rú luàn dòng zhě zhǎn . zhu jiang yue : " xi liáng zhi bing , jìn shǐ cháng qiāng , dang xuǎn gong nǚ yíng zhi . " cáo yue : " zhàn yǔ bù zhàn , jie zài yú wǒ , fei zài zéi yě . zéi sui yǒu cháng qiāng , an néng biàn cì ? zhu gong dàn jian bì guan zhi , zéi zì tuì yǐ . " zhu jiang jie si xiāng yì yue : " chéng xiang zì lái zheng zhàn , yǐ shen dang xian ; jin bài yú mǎ chao , hé rú cǐ zhì ruò yě ? " guò liǎo jǐ rì , xì zuò bào lái : " mǎ chao yóu tian èr wàn sheng lì bing lái zhù zhàn , nǎi shì qiang rén bù luò . " cáo wén zhì dà xǐ .

曹操回寨，却得曹仁死据定了寨栅，因此不曾多折军马。操入帐叹曰：“吾若杀了曹洪，今日必死于马超之手也！”遂唤曹洪，重加赏赐。收拾败军，坚守寨栅，深沟高垒，不许出战。超每日引兵来寨前辱骂搦战。操传令教军士坚守，如乱动者斩。诸将曰：“西凉之兵，尽使长枪，当选弓弩迎之。”操曰：“战与不战，皆在于我，非在贼也。贼虽有长枪，安能便刺？诸公但坚壁观之，贼自退矣。”诸将皆私相议曰：“丞相自来征战，一身当先；今败于马超，何如此之弱也？”

过了几日，细作报来：“马超又添二万生力兵来助战，乃是羌人部落。”操闻知大喜。

Tào thao hồi trại, khước đắc tào nhân tử cư định liễu trại sách, nhân thủ bất tảng đa chiết quân mã. Thao nhập trướng thán viết: "Ngô nhược sát liễu tào hồng, kim nhật tắt tử vu mã siêu chi thủ dã!" Toại hoán tào hồng, trọng gia thưởng tú. Thu thập bại quân, kiên thủ trại sách, thâm câu cao lũy, bắt hứa xuất chiến. Siêu mỗi nhật dẫn binh lai trại tiền nhục mạ nạch chiến. Thao truyền lệnh giáo quân sĩ kiên thủ, như loạn động giả trảm. Chư tướng viết: "Tây lương chi binh, tần sử trường thương, đương tuyển cung nỗ nghênh chi." Thao viết: "Chiến dữ bất chiến, gai tại vu ngã, phi tại tặc dã. Tặc tuy hữu trường thương, an năng tiện thứ? Chư công dấn kiên bích quan chi, tặc tự thói hỉ." Chư tướng gai tư tương nghị viết: "Thừa tướng tự lai chinh chiến, nhất thân đương tiên; kim bại vu mã siêu, hè như thủ chi nhược dã?" Quá liều kỉ nhật, té tác báo lai: "Mã siêu hựu thiêm nhị vạn sinh lực binh lai trợ chiến, nãi thị khương nhân bộ lạc." Thao văn tri đại hỉ.

Hạ Hầu Uyên cũng không đuổi theo nữa.

Tháo về đến trại, nhờ có Tào Nhân cố chết giữ vững nên không thiệt mấy quân. Tháo vào trướng, than rằng: - Nếu ta giết mất Tào Hồng thì hôm nay tất chết về tay Mã Siêu rồi! Liên trọng thưởng cho Tào Hồng, rồi thu thập quân mã, cố giữ doanh trại, không ra đánh nữa. Siêu ngày nào cũng dẫn quân đến trước trại, chửi mắng thách đánh. Tháo truyền lệnh cho tướng sĩ, cầm ra khỏi trại, nếu không tuân lệnh thì chém. Các tướng bẩm rằng: - Quân Tây Lương dùng giáo dài cả, ta nên dùng cung nỏ để chống lại. Tháo mắng rằng: - Đánh hay không đánh là do ta định đoạt chứ không tại giặc. Giặc tuy có giáo dài, dễ đỡ đậm ngay được ta chăng? Các ngươi cứ giữ gìn cho vững, tự giặc phải lui. Các tướng nói vung với nhau rằng: - Thừa tướng từ trước đến giờ mỗi lần đi trận, đều xông lên đầu, thế mà hôm nay mới bị thua Mã Siêu đã nhát làm vậy? Qua vài hôm, có quân thám về báo rằng: - Mã Siêu mời thêm hai vạn quân tinh nhuệ đến, toàn là bộ lạc người Khương cả.

16 zhu jiang yue : " mǎ chao tian bing , chéng xiāng fǎn xǐ . hé yě ? " cào yue : " dài wú shèng liǎo , què duì rǔ děng shuo . " san rì hòu yòu bào guan shàng yòu tian jun mǎ . cào yòu dà xǐ , jiù yú zhàng zhong shè yàn zuò hè . zhu jiang jie àn xiào . cào yue : " zhu gong xiào wǒ wú pò mǎ chao zhī móu , gong děng yǒu hé liáng cè ? " xú ? jìn yue : " jin chéng xiāng shèng bing zài cǐ , zéi yì quán bù xiān tún guan shàng , cǐ qù hé xi , bì wú zhǔn bèi ; ruò de yi jun àn dù pú bǎn jìn , xian jié zéi guī lù , chéng xiāng jing fa hé bēi jí zhī , zéi liǎng bù xiāng ying , shì bì wéi yǐ . "

諸將曰： “馬超添兵，丞相反喜。何也？”操曰：“待吾胜了，却对汝等说。”三日后又报关上又添军马。操又大喜，就于帳中设宴作贺。諸將皆暗笑。操曰：“諸公笑我无破馬超之謀，公等有何良策？”徐晃进曰：“今丞相盛兵在此，賊亦全部现屯关上，此去河西，必无准备；若得一军暗渡蒲阪津，先截賊归路，丞相徑发河北击之，賊两不相应，勢必危矣。”

17 cào yue : " gong míng zhī yán , zhèng hé wú yì . " biàn jiào xú ? yǐn jīng bìng sì qian , hé zhu líng tòng qù jìng xí hé xi , fú yú shan gǔ zhì zhong , " dài wǒ dù hé bēi tòng shí jí zhī . " , xú ? , zhu líng lǐng mìng , xian yǐn sì qian jun àn àn qù liǎo . cào xià lìng , xian jiào cáo hóng yú pú bǎn jìn , an pái chuán fá . liù cáo rén shǒu zhài , cào zì lǐng bing dù wèi hé . zǎo yǒu xì zuò bào zhì mǎ chao . chao yue : " jin cào bù

操曰：“公明之言，正合吾意。”便教徐晃引精兵四千，和朱灵同去径袭河西，伏于山谷之中，“待我渡河北同时击之。”、徐晃、朱灵领命、先引四千军暗暗去了。操下令，先教曹洪于蒲阪津，安排船筏。留曹仁守寨，操自领兵渡渭河。早有细作报

Chư tướng viết: "Mã siêu thêm binh, thừa tướng phản hỉ. Hà dã?" Thao viết: "Đãi ngô thắng liễu, khước đối nhữ đắng thuyết." Tam nhật hậu hựu báo quan thương hựu thiêm quân mã. Thao hựu đại hỉ, tựu vu trưởng trung thiết yến tác hạ. Chư tướng giai ám tiêu. Thao viết: "Chư công tiêu ngã vô phá mã siêu chi mưu, công đắng hựu hà lương sách?" Từ hoảng tiến viết: "Kim thừa tướng thịnh binh tại thủ, tắc diệc toàn bộ hiện trâu quan thương, thủ khứ hà tây, tất vô chuẩn bị; nhược đắc nhất quân ám độ bồ phản tân, tiên tiệt tắc quy lộ, thừa tướng kinh phát hà bắc kích chi, tắc lưỡng bất tương ứng, thế tất nguy hĩ."

Tháo nghe tin, mừng lầm. Các tướng hỏi: - Mã Siêu thêm quân, thừa tướng lại mừng là có làm sao? Tháo nói: - Đê khi nào phá xong Mã Siêu, ta sẽ nói cho các ngươi hay. Sau ba hôm sau, có tin báo trên ải lại thêm quân mã. Tháo càng hớn hở mừng rõ, mở tiệc ăn mừng ở trong trại. Các tướng đều cười thầm. Tháo hỏi: - Các người cười ta không có kế hoạch gì phá được Mã Siêu, vậy các ngươi có kế gì hay không? Từ Hoảng thưa rằng: - Nay thừa tướng đóng đại quân ở đây, quân giặc cũng đóng toàn quân trên cửa ải. Ở mé tây Vị Hà, tất không có người phòng giữ. Nên cho một đạo quân đi tắt lén sang bến Bồ Bản, chặn đường về của giặc; thừa tướng thì đem quân sang phía bắc sông mà đánh. Giặc trước sau không cứu ứng được nhau, chắc sẽ nguy khốn!

Thao viết: "Công minh chi ngôn, chánh hợp ngô ý." Tiện giáo từ hoảng dẫn tinh binh tú thiên, hòa chu linh đồng khứ kính tập hà tây, phục vụ sơn cốc chi trung, "Đãi ngã độ hà bắc đồng thời kích chi.", từ hoảng, chu linh linh mệnh, tiên dẫn tú thiên quân ám ám khứ liễu. Thao hạ lệnh, tiên giáo tào hồng vu bồ phản tân, an bài thuyền phiệt. Lưu tào nhân thủ trại, thao tự linh binh độ vị hà. Tào hữu tế tác báo tri mã siêu. Siêu viết: "Kim thao bắt công đồng quan,

Tháo nói: - Lời Công Minh chính hợp ý ta! Liền sai ngay Từ Hoảng dẫn bốn nghìn tinh binh cùng Chu Lĩnh sang đánh úp phía tây Hoàng Hà, phục ở trong hang núi, đợi quân Tào sang phía bắc sông, sẽ cùng đánh luôn một thê. Hai tướng linh mệnh dẫn quân đi. Tháo lại sai Tào Hồng ra bến Bồ Bản trước sắm sửa thuyền bè, để Tào Nhân ở lại giữ trại, còn mình thì dẫn đại quân sang qua Vị Hà. Quân thám báo tin cho Mã Siêu biết. Siêu nói rằng: - Tào Tháo không đánh mặt Đồng Quan, mà

gong tóng guan , ér shǐ rén zhǔn bēi chuán fá , yù dù hé běi , bì jiang è wú zhì hòu yě . wú dang yīn yí jun xún hé jù zhù àn bēi . cào bing bù de dù , bù xiao èr shí nì , hé dong liáng jìn , cào bing bì luàn , què xún hé nán ér jí zhì , cào kě qín yǐ . " hán suí yue : " bù bì rú cī . qī bù wén bing fǎ yǒu yún :? bing bàn dù kě jí ,? dài cào bing dù zhì yì bàn , rǔ què yú nán àn jí zhì , cào bing jie sī yú hé nèi yǐ . chao yue : " shú fù zhì yán shèn shàn . " jí shǐ rén tàn ting cáo cào jǐ shí dù hé . què shuo cáo cào zhěng bing yǐ bì , fen san ting jun , qián dù wèi hé , bǐ jí rén mǎ dào hé kǒu shí , rì guang chu qǐ . cào xian fa jīng bing dù guò bēi àn , kai chuàng yíng zhài . cào zì yīn qín suí hù wèi jun jiang bǎi rén , àn jiàn zuò yú nán àn , kàn jun dù hé . hu rán rén bào : " hòu bian bái páo jiāng jun dào liǎo ! " zhòng jie rèn de shì mǎ chao . yí yōng xià chuán . hé bian jun zheng shàng chuán zhě , sheng xuan bù zhǐ . cào yóu zuò ér bù dòng , àn jiàn zhǐ yue xiù nào . zhì ting de rén hǎn mǎ si , feng yǒng ér lái , chuán shàng yí jiang yuè shen shàng àn , hu yue : " zéi zhì yǐ ! qǐng chéng xiāng xià chuán ! " cào shì zhí , nǎi xǔ

知马超。超曰：“今操不攻潼关，而使人准备船筏，欲渡河北，必将遏吾之后也。吾当引一军循河拒住岸北。操兵不得渡，不消二十日，河东粮尽，操兵必乱，却循河南而击之，操可擒矣。”韩遂曰：“不必如此。岂不闻兵法有云：‘兵半渡可击，’待操兵渡至一半，汝却于南岸击之，操兵皆死于河内矣。超曰：“叔父之言甚善。”即使人探听曹操几时渡河。却说曹操整兵已毕，分三停军，前渡渭河，比及人马到河口时，日光初起。操先发精兵渡过北岸，开创营寨。操自引亲随护卫军将百人，按剑坐于南岸，看军渡河。忽然人报：“后边白衣将军到了！”众皆认得是马超。一拥下船。河边军争上船者，声喧不止。操犹坐而不动，按剑指约休闹。只听得人喊马嘶，蜂拥而来，

nhi sử nhân chuẩn bị thuyền phiệt, dục độ hà bắc, tất tương át ngô chi hậu dã. Ngô đương dẫn nhất quân tuần hà cự trụ ngan bắc. Thao binh bắt đắc độ, bắt tiêu nhi thập nhật, hà đông lương tǎn, thao binh tất loạn, khuốc tuần hà nam nhi kích chi, thao khả cầm hĩ." Hán toại viết: "Bắt tất như thử. Khoi bắt văn binh pháp hữu vân: 'Binh Bán Độ Khả Kích,' đãi thao binh độ chí nhất bán, nhữ khuốc vu nam ngạn kích chi, thao binh giai tử vu hà nội hĩ. Siêu viết: "Thúc phụ chi ngôn thậm thiện." Tức sử nhân thám thính tào thao kỉ thời độ hà. Khuốc thuyết tào thao chỉnh binh dĩ tất, phân tam đình quân, tiền độ vị hà, bỉ cập nhân mã đáo hà khẩu thời, nhật quang sơ khởi. Thao tiên phát tinh binh độ quá bắc ngạn, khai sang doanh trại. Thao tự dẫn thân tùy hộ vệ quân tướng bách nhân, án kiếm tọa vu nam ngạn, khán quân độ hà. Hốt nhiên nhân báo: "Hậu biên bạch bào tướng quân đáo liễu!" Chúng giai nhận đắc thị mã siêu. Nhất ứng hạ thuyền. Hà biên quân tranh thượng thuyền giả, thanh huyền bất chỉ. Thao do tọa nhi bất động, án kiếm chỉ ước hưu náo. Chỉ thính đắc nhân hảm mã tê, phong ứng nhi lai, thuyền thượng nhất tướng được thân thượng ngạn, hô viết: "Tặc chí hĩ! Thỉnh thừa

sắm sửa thuyền bè, muốn sang mé bắc Vị Hà, tất là chặn đường của ta. Tôi dẫn quân đến giữ bờ bắc. Tháo không sang được, nội trong hai mươi ngày, lương ở mé bờ đông hết, quân Tháo tắt loạn, lúc ấy ta sẽ men bờ sông phía nam đuổi đánh, chắc bắt sống được Tháo. Hàn Toại nói: - Không cần phải làm thế! Cháu không nghe trong binh pháp có câu: "Quân giặc sang sông đến nửa chừng sẽ đánh" đó ư? Đợi khi quân Tào ra đến giữa sông, cháu sẽ tự mé nam đánh ập đến. Quân Tháo tắt nhiên chết dưới cả. Siêu nói: - Lời chú hay lắm! Liên sai người đi dò giờ giấc Tào Tháo sang sông. Lại nói, Tào Tháo chỉnh đốn hàng ngũ, chia làm ba toán, lần lượt qua Vị Hà. Khi đến cửa sông, thì mặt trời mới mọc. Tháo cho quân tinh binh sang trước lập dinh trại, còn mình thì cùng với hơn một trăm tướng tá hộ vệ, gươm tuốt cầm tay, ngồi xem quân sĩ sang đò. Chợt có tin báo rằng: - Ở mé sau, có tướng mặc áo bào trắng xông đến. Quân sĩ biết là Mã Siêu, liền ủa xuống cả thuyền, tranh giành cãi cọ ầm ĩ. Tháo vẫn ngồi yên trở gươm quát quân sĩ không được ồn ào. Bỗng thấy người reo ngựa hí sầm sập kéo đến. Dưới thuyền có một tướng nhảy vọt lên bờ, kêu lên rằng: - Giặc đến nơi rồi! Xin thưa tướng xuống thuyền ngay! Tháo nhìn xem ai thì là Hứa Chủ. Tháo còn nói cứng: -

chǔ yě . cào kǒu nèi yóu yán : " zéi zhì hé fáng ? " huí tóu shì zhī , mǎ chao yǐ lí bù de bǎi yú bù , xǔ chǔ tuo cào xià chuán shí , chuán yǐ lí àn yi zhàng yǒu yú , chǔ fù cào yǐ yuè shàng chuán . suí xíng jiāng shì jìn jie xià shuǐ , ban zhù chuán biān , zheng yù shàng chuán táo mìng . chuán xiǎo jiāng fan , chǔ chè dao luàn kǎn , bàng chuán shǒu jìn zhé , dào yú shuǐ zhōng . jí jiāng chuán wàng xià shuǐ zhào qù . xǔ chǔ lì yú shao shàng . máng yòng mù gao cheng zhì . cào fú zài xǔ chǔ jiǎo biān . mǎ chao gǎn dào hé àn , jiàn chuán yǐ liú zài bàn hé , suì niǎn gong da jiàn , hè lìng xiao jiāng rào hé shè zhī .

船上一将跃身上岸，呼曰：“贼至矣！请丞相下船！”操视之，乃许褚也。操口内犹言：“贼至何妨？”回头视之，马超已离不得百余步，许褚拖操下船时，船已离岸一丈有余，褚负操一跃上船。随行将士尽皆下水，扳住船边，争欲上船逃命。船小将翻，褚掣刀乱砍，傍船手尽折，倒于水中。急将船望下水棹去。许褚立于梢上。忙用木篙撑之。操伏在许褚脚边。马超赶到河岸，见船已流在半河，遂拈弓搭箭，喝令骁将绕河射之。

18 shǐ rú yǔ jí . chǔ kǒng shàng cáo cáo , yǐ zuǒ shǒu jǔ mǎ an zhe zhī . mǎ chao jiàn bù xu fa , chuán shàng jià zhōu zhí rén , yìng xián luò shuǐ ; chuán zhōng shù shí rén jiē bēi shè dào . qí chuán fǎng chéng bù dìng , yú jí shuǐ zhōng xuán zhuǎn . xǔ chǔ dù fèn shén wei , jiāng liǎng tuǐ jiá duò yáo hàn , yì shǒu shǐ gāo chéng chuán , yì shǒu jǔ an zhe hù cáo cáo .

tương hạ thuyền!" Thao thị chi, nãi hứa trú dã. Thao khẩu nội do ngôn: "Tặc chí hà phương?" Hồi đầu thị chi, mã siêu dĩ li bất đắc bách dư bộ, hứa trú tha thao hạ thuyền thời, thuyền dĩ li ngại nhất trượng hữu dư, trú phụ thao nhất được thương thuyền. Tùy hành tướng sĩ tần giai hạ thủy, ban trụ thuyền biên, tranh dục thương thuyền đào mệnh. Thuyền tiểu tướng phiên, trú xέ đào loạn khâm, bàng thuyền thủ tần chiết, đảo vu thủy trung. Cấp tương thuyền vọng hạ thủy trao khứ. Hứa trú lập vu sao thương. Mang dụng mộc cao xanh chi. Thao phục tại hứa trú cước biên. Mã siêu cản đáo hà ngạn, kiến thuyền dĩ lưu tại bán hà, toại niêm cung đáp tiễn, hát lệnh kiêu tương nhiễu hà xạ chi.

矢如雨急。褚恐伤曹操，以左手举马鞍遮之。马超箭不虚发，船上驾舟之人，应弦落水；船中数十人皆被射倒。其船反撑不定，于急水中旋转。许褚独奋神威，将两腿夹舵摇撼，一手使篙撑船，一手举鞍遮护曹操。时有渭南县令

Giặc đến thì mặc nó, việc gì mà sợ? Nói đoạn, ngoảnh lại đã thấy Mã Siêu chỉ còn cách độ trăm bước. Hứa Chủ vội vàng cõng Tào Tháo xuống thuyền thì thuyền còn cách bờ những hơn một trượng. Chủ nhảy vọt một cái đến được. Các tướng sĩ thì nhảy cả xuống nước, níu lấy mạn thuyền, tranh nhau trèo lên; thuyền nhỏ trành đi, sắp ụp. Chủ rút gươm chém lia lịa vào mạn thuyền, cánh tay roi xuống nước rào rào, rồi sai bơi thuyền đi cho mau. Chủ đứng trên mũi thuyền, cầm sào đẩy. Tháo ngồi thụp ở cạnh chân Hứa Chủ. Khi Mã Siêu đến nơi, thì thuyền Tháo đã ra xa rồi, Siêu giương cung đặt tên, và sai các tướng cùng bắn ra ào ào.

Chủ sợ Tháo bị thương, liền dùng tay trái cầm yên ngựa che đỡ cho Tháo. Mã Siêu xưa nay bắn không sai phát nào, mấy chục người chở thuyền đều bị chết lăn xuống sông. Thuyền tròng trành, loanh quanh ở trong dòng nước chảy xiết. Chủ một mình ra sức, hai đùi kẹp lấy bánh lái mà lái, còn một tay đẩy sào, một tay thì che cho Tào Tháo. Bấy giờ có tri huyện Vị Nam là Đinh Phỉ ở trên Nam Sơn, thấy

shí yǒu wèi nán xiàn lìng  
dìng fēi , zài nán shan zhì  
shàng , jiàn mǎ chao zhuī  
cào shèn jí , kǒng shàng cào  
mìng , suì jiāng zhài nèi niú  
zhì mǎ pǐ , jìn qu yú wài ,  
màn shan biàn yě , jie shì  
niú mǎ . xi liáng bing jiàn zhì  
. dou huí shen zheng qū niú  
mǎ , wú xin zhuī gǎn , cáo  
cào yin cí de tuo . fang dào  
bēi àn , biàn bǎ chuán fá záo  
chén . zhu jiāng tǐng de cáo  
cào zài hé zhōng táo nán , jí  
lái jiù shí , cáo yǐ deng àn .  
xǔ chū shen bēi zhòng kǎi ,  
jiàn jie qín zài jiā shàng .  
zhòng jiāng bǎo cáo zhì yě  
zhài zhōng , jie bài yú dì ér  
wèn an . cáo dà xiào yue : "wǒ  
jin rì jǐ wèi xiǎo zéi suǒ  
kùn ! " chǔ yue ; " ruò fei yǒu  
rénn zòng mǎ fàng niú yǐ yòu  
zéi , zéi bì nǚ lì dù hé yǐ . "

19 cáo wèn yue : " yòu zéi zhě  
shéi yě ? " yǒu zhī zhě dá  
yue : " wèi nán xiàn lìng ding  
fēi yě . " shǎo qǐng , fēi rù  
jiàn . cáo xiè yue : " ruò fei  
gong zhì liáng móu , zé wú  
bèi zéi suǒ qín yǐ . " suì mìng  
wèi diǎn jun xiào wèi , fēi  
yue : " zéi sui zàn qù , míng  
rì bì fù lái . xu yǐ liáng cè jù  
zhi . " cáo yue : " wú yǐ zhǔn  
bèi liǎo yě . " suì huàn zhu  
jiāng gè fēn tóu xún hé zhú  
qǐ yǒng dào , zàn wèi zhài

丁斐，在南山之上，见马超追操甚急，恐伤操命，遂将寨内牛只马匹，尽驱于外，漫山遍野，皆是牛马。西凉兵见之。都回身争取牛马，无心追赶，曹操因此得脱。方到北岸，便把船筏凿沉。诸将听得曹操在河中逃难，急来救时，操已登岸。许褚身被重铠，箭皆嵌在甲上。众将保操至野寨中，皆拜于地而问安。操大笑曰：“我今日几为小贼所困！”褚曰：“若非有人纵马放牛以诱贼，贼必努力渡河矣。”

操问曰：“诱贼者谁也？”有知者答曰：“渭南县令丁斐也。”少顷，斐入见。操谢曰：“若非公之良谋，则吾被贼所擒矣。”遂命为典军校尉，斐曰：“贼虽暂去，明日必复来。须以良策拒之。”操曰：“吾已准备了也。”遂唤诸将各分头循河筑起

huyền lệnh đinh phỉ, tại nam sơn chi thương, kiến mã siêu truy thao thậm cấp, khùng thương thao mệnh, toại tương trại nội ngưu chỉ mã thất, tần khu vu ngoại, mạn sơn biến dã, gai thị ngưu mã. Tây lương binh kiến chi. Đô hồi thân tranh thủ ngưu mã, vô tâm truy cản, tào thao nhân thủ đắc thoát. Phương đáo bắc ngạn, tiện bả thuyền phiệt tặc trầm. Chư tướng thính đắc tào thao tại hà trung đào nan, cấp lai cứu thời, thao dĩ đăng ngạn. Hứa trử thân bị trọng khải, tiên giai khâm tại giáp thương. Chúng tướng bảo thao chí dã trại trung, gai bái vu địa nhi vắn an. Thao đại tiểu viết: "Ngã kim nhật kỉ vi tiểu tặc sở khốn!" Trử viết; "Nhược phi hữu nhân túng mã phóng ngưu dĩ dụ tặc, tặc tất nỗ lực độ hà hĩ."

Mã Siêu đuổi Tào Tháo gấp lắm, sợ Siêu hại mắt Tào Tháo, liền thả cả trâu ngựa trong trại ra: Ngoài đồng, trên núi, nhanh nhảnh những trâu cùng ngựa. Quân Tây Lương thấy vậy đều quay lại tranh nhau bắt trâu ngựa, không nghĩ đến đuổi bắt Tào Tháo nữa, vì thế Tháo được thoát nạn. Khi sang đến bên kia sông, các tướng nghe tin Tào Tháo chạy nạn, vội vàng đến cứu, thì Tháo đã lên bờ rồi. Hứa Chủ mặc hai áo giáp, tên cầm chí chí. Các tướng rước Tháo vào trại, rồi sụp lạy vẫn an. Tháo cười, nói: - Suýt nữa ta chết về tay thằng giặc ranh con! Hứa Chủ nói: - Giá không có người thả trâu bò để dù giặc, thì thế nào giặc cũng qua sông đuổi theo.

Tháo hỏi người đó là ai. Có người biết là Đinh Phỉ, thưa với Tháo. Một lát Đinh Phỉ vào ra mắt, Tháo tạ ơn nói: - Nếu không có mưu hay của ông thì tôi đã bị giặc bắt rồi. Liên phong cho Phỉ làm điền phong hiệu úy. Phỉ nói: - Giặc tuy tạm lui, nhưng thế nào ngày mai cũng còn đến, thưa tướng nên tìm kế chống cự. Tháo nói: - Ta đã chuẩn bị đâu đây cả rồi! Lập tức sai các tướng đắp một con rạch ở bờ sông tạm làm chân trại. Khi giặc kéo đến, sẽ dàn quân ra

jiǎo , zéi ruò lái shí , chén  
bing yú yōng dào wài . nèi xu  
lì jīng qí , yǐ wéi yí bìng ;  
gèng yán hé jué xià háo qiàn  
, xu tǔ péng gài , hé nèi yǐ  
bing yòu zhì : " zéi jí lái bì  
xiān , zéi xiān biàn kě jí yǐ . "  
què shuo mǎ chao huí jiàn  
hán suì , shuo : " jǐ hu zhuo  
zhù cáo cào ! yǒu yí jiang fèn  
yōng fù cáo xià chuán qù  
liǎo , bù zhì hé rén . " suì yue  
: " wú wén cáo cào xuǎn jí  
jīng zhuàng zhì rén , wèi  
zhàng qián shì wèi , míng  
yue hǔ wèi jun , yǐ xiao jiang  
diǎn wéi , xǔ chǔ lǐng zhì .  
diǎn wéi yǐ sī , jin jiù cáo cào  
zhě , bì xǔ chǔ yě . cǐ rén  
yǒng lì guò rén , rén jie  
chēng wéi hǔ chí ; rú yù zhì  
bù kě qīng dí . "

甬道，暂为寨脚，贼若来时，陈兵于甬道外。内虚立旌旗，以为疑兵；更沿河掘下壕堑，虚土棚盖，河内以兵诱之：“贼急来必陷，贼陷便可击矣。”却说马超回见韩遂，说：“几乎捉住曹操！有一将奋勇负操下船去了，不知何人。”遂曰：“吾闻曹操选极精壮之人，为帐前侍卫，名曰虎卫军，以骁将典韦、许褚领之。典韦已死，今救曹操者，必许褚也。此人勇力过人，人皆称为虎痴；如遇之。不可轻敌。”

- 20 chao yue : " wú yì wén qí  
míng jiǔ yǐ . " suì yue : " jin  
cào dù hé , jiang xí wò hòu .  
kě sù gong zhì . bù kě lìng ta  
chuàng lì yíng zhài . ruò lì  
yíng zhài , jí nán jiǎo chū . "  
chao yue : " yǐ zhí yú yì .  
huán zhì jù zhù běi àn . shǐ  
bǐ bù de dù hé , nǎi wèi  
shàng cè . " suì yue : " xián  
zhí shǒu zhài , wú yǐn jun  
xún hé zhàn cào , ruò hé ? "  
chao yue : " lìng páng dé wéi

thời, trấn binh vu dũng đạo ngoại. Nội hу lập tinh kỵ, dĩ vi nghi binh; canh duyên hà quật hạ hào tiệm, hу thỗ bằng cái, hà nội dĩ binh dụ chi: "Tắc cắp lai tất hăm, tắc hăm tiện khả kích hī." Khuốc thuyết mă siêu hồi kiến hàn toại, thuyết: "Kỉ hồ tróc trụ tào thao! Hữu nhất tương phán dũng phụ thao hạ thuyền khứ liều, bất tri hè nhân." Toại viết: "Ngô văn tào thao tuyễn cực tinh tráng chí nhân, vi trưởng tiền thị vệ, danh viết hổ vệ quân, dĩ kiêu tương diển vi, hứa trữ linh chí. Diển vi dĩ tử, kim cứu tào thao giả, tất hứa trữ dã. Thủ nhân dũng lực quá nhân, nhân gai xưng vi hổ si; như ngô chi. Bất khả khinh địch."

ngoài con trạch, bên trong cắm đầy cờ quạt làm nghi binh. Lại đào rãnh sâu ven sông, trên che phên kín, rồi đem quân ra dù giặc. Giặc xô đến tất bị sa hố, tiêu diệt rất dễ. Mã Siêu về nói chuyện với Hàn Toại rằng: - Tôi sắp sửa tóm được Tào Tháo thì có một tướng cổ sức cõng Tháo nhảy xuống thuyền, không biết là ai? Toại nói: - Ta nghe Tào Tháo kén người cực khỏe cho làm thị vệ dưới trướng, gọi là hổ vệ quân; có kiêu tướng là Điển Vi, Hứa Chủ lĩnh quân ấy. Điển Vi đã chết rồi, nay cứu Tào Tháo hẳn là Hứa Chủ. Người ấy khỏe mạnh lạ thường, ai cũng gọi là con hổ đại, nếu gặp hắn chớ nên khinh địch.

超曰： “吾亦聞其名久矣。” 遂曰： “今操渡河，將襲我后。可速攻之。不可令他創立營寨。若立營寨，急難剿除。” 超曰： “以侄愚意。還只拒住北岸。使彼不得渡河，乃為上策。” 遂曰： “賢侄守寨，吾引軍循河戰操，若何

Siêu viết: "Ngô diệc văn kì danh cửu hī." Toại viết: "Kim thao độ hà, tương tập ngã hậu. Khả tốc công chi. Bất khả lệnh tha sang lập doanh trại. Nhược lập doanh trại, cấp nan tiễu trừ. "Siêu viết: "Dĩ chất ngu ý. Hoàn chỉ cự trụ bắc ngạn. Sử bỉ bắt đắc độ hà, nãi vi thượng sách." Toại viết: "Hiền chất thủ trại, ngô dẫn quân tuần hà chiến thao, nhược hà?" Siêu viết: "Lệnh bàng đức vi tiên phong,

Siêu nói: - Tôi cũng nghe tiếng hắn đã lâu! Toại nói: - Tào Tháo sang sông, tất đánh mé sau ta, ta nên đánh cho nhanh, chớ để thành lập thành doanh trại thì khó trù được. Siêu nói: - Cứ như ý cháu, chỉ nên giữ gìn mặt bắc không cho chúng sang sông là hay hơn cả. Toại nói: - Có phải thế thì cháu ở lại giữ trại, để ta dẫn quân men theo bờ sông đến đánh Tào Tháo, ý cháu thế nào? Siêu nói: - Xin cho Bàng Đức làm

xian feng , gen shú fù qián  
qù . "

21 yú shì hán suì yǔ páng dé  
jiàng bīng wǔ wàn , zhí dǐ  
wèi nán . cào lìng zhòng  
jiang yú yōng dào liǎng páng  
yòu zhī . páng dé xian yín tiě  
qí qian yú , chong tú ér lái .  
hǎn sheng qǐ chǔ , rén mǎ ju  
luò yú xiàin mǎ keng nèi .  
páng dé yǒng shen yì tiào .  
yuè chu tǔ keng , lì yú píng  
dì , lì sha shù rén , bù xíng  
kǎn chu chóng wéi . hán sui  
yǐ bēi kùn zài gai xin , páng  
dé bù xíng jiù zhi . zhèng yù  
zhe cáo rén bù jiang cáo  
yǒng , bēi páng dé yí dao  
kǎn yú mǎ xià , duó qí mǎ ,  
sha kai yí tiáo xiě lù , jiù chu  
hán suì , tóu dong nán ér  
zǒu . bēi hòu cáo bing gǎn  
lái , mǎ chao yǐn jun jie yìng ,  
sha bài cáo bing , fù jiù chu  
dà bàn jun mǎ . zhàn zhì rì  
mù fang huí . jì diǎn rén mǎ ,  
shé le jiàng zuǒ chéng yín ,  
zhang héng , xiàn keng  
zhong sī zhě èr bāi yú rén .  
chao yǔ hán suì shang yì : "  
ruò qian yán rì jiǔ , cáo yú hé  
bēi lì liǎo yíng zhài , nán yǐ  
tuì dí ; bù ruò chéng jìn yè  
yǐn qing qí qù jié yě yíng ."  
suì yue : " xu fēn bīng qián  
hòu xiāng jiù . " yú shì chao  
zì wèi qián bù , lìng páng dé ,  
mǎ dài wèi hòu yìng , dang

？”超曰：“令庞德为先锋，跟叔父前去。”

于是韩遂与庞德将兵五万，直抵渭南。操令众将于甬道两旁诱之。庞德先引铁骑千余，冲突而来。喊声起处，人马俱落于陷马坑内。庞德踊身一跳。跃出土坑，立于平地，立杀数人，步行砍出重围。韩遂已被困在核心，庞德步行救之。正遇着曹仁部将曹永，被庞德一刀砍于马下，夺其马，杀开一条血路，救出韩遂，投东南而走。背后曹兵赶来，马超引军接应，杀败曹兵，复救出大半军马。战至日暮方回。计点人马，折了将佐程银、张横，陷坑中死者二百余。超与韩遂商议：“若迁延日久，操于河北立了营寨，难以退敌；不若乘今夜引轻骑去劫野营。”遂曰：“须分兵前后相救。”于是超自为前部，令庞德

cân thúc phụ tiền khú."

tiên phong, đi theo với chú.

Vu thị hàn toại dũ bàng đức  
tương binh ngũ vạn, trực đẽ vị  
nam. Thao lệnh chúng tướng  
vu dũng đạo lưỡng bàng dụ chi.  
Bàng đức tiên dẫn thiết kỵ thiên  
dư, xung đột nhi lai. Hảm thanh  
khởi xứ, nhân mã câu lạc vu  
hãm mã khanh nội. Bàng đức  
dũng thân nhất khiêu. Được  
xuất thô khanh, lập vu bình địa,  
lập sát sổ nhân, bộ hành khám  
xuất trọng vi. Hàn toại dĩ bị  
khốn tại cai tâm, bàng đức bộ  
hành cứu chi. Chánh ngô trứ  
tào nhân bộ tương tào vĩnh, bị  
bàng đức nhất đao khám vu mã  
hạ, đoạt kì mã, sát khai nhất  
diều huyết lộ, cứu xuất hàn  
toại, đầu đông nam nhi tầu. Bối  
hậu tào binh cản lai, mã siêu  
dẫn quân tiếp ứng, sát bại tào  
binh, phục cứu xuất đại bán  
quân mã. Chiến chí nhật mō  
phương hồi. Kế điểm nhân mã,  
chiết liễu tương tá trình ngân,  
trương hoành, hảm khanh trung  
tử giả nhị bách dư nhân. Siêu  
dũ hàn toại thương nghị:  
"Nhược thiên duyên nhật cửu,  
thao vu hà bắc lập liễu doanh  
trại, nan dĩ thối địch; bất nhược  
thừa kim dạ dẫn khinh kỵ khứ  
kiếp dã doanh." Toại viết: "Tu  
phân binh tiền hậu tương cứu."  
Vu thị siêu tự vi tiền bộ, lệnh  
bàng đức, mã đại vi hậu ứng,

Hàn Toai dẫn Bàng Đức và năm  
trăm vạn quân, đến thẳng Vị  
Nam, Tháo sai các tướng ra  
ngoài đường con trạch dữ giặc.  
Bàng Đức dẫn một nghìn thiết kỵ  
xông vào, tiếng hò reo nổi lên, cả  
người lẩn ngựa đều sa xuống hố,  
Bàng Đức nhảy vọt một cái, lén  
khỏi hố, giết được mấy người,  
đánh ra được ngoài vòng vây.  
Hàn Toại bị vây chặt, Đức lại đi  
bộ đánh vào cứu Hàn Toại. đang  
đánh, gặp bộ tướng của Tào  
Nhân là Tào Vinh, Đức chém một  
nhát chết luôn, rồi cướp ngay lấy  
ngựa, đánh mở một đường máu,  
cứu được Hàn Toại, chạy về phía  
nam. Sau lưng, quân Tào đuổi  
đánh, Mã Siêu dẫn quân ra tiếp  
ứng, phá tan quân Tào, cứu được  
hơn một nửa quân mã nữa. Đánh  
mãi đến chiều, mới thu quân về,  
kiểm điểm lại, thì mất hai tướng là  
Trình Ngân, Trương Hoành và  
hơn hai trăm người chết ở dưới  
hố. Mã Siêu bàn với Hàn Toại  
rằng: - Nếu để lôi thôi lâu ngày,  
Tào Tháo lập xong dinh trại ở Hà  
Bắc, thì khó lòng đánh được nữa.  
Chi bằng đêm nay dẫn quân đến  
cướp trại. Toại nói: - Nên chia  
quân làm hai cánh, cánh đi trước,  
cánh đi sau, để cứu ứng lẫn  
nhau. Siêu tự mình làm tiền đội,  
sai Bàng Đức, Mã Đại làm hậu  
ứng, đêm hôm ấy cất quân đi.

yè biàn xíng .

22 què shuo cáo cáo shou bing  
tún wèi bēi , huàn zhu jiang  
yue : " zéi qì wǒ wèi lì zhài  
péng , bì lái jié yě yíng . kě sì  
sǎn fú bing , xu qí zhōng jūn .  
hào pào xiāng shí , fú bing  
jìn qǐ , yi gǔ kě qín yě . "  
zhòng jiang yì lìng , fú bing yǐ  
bì . dang yè , mǎ chao què  
xian shǐ chéng yí yǐn san shí  
qí wǎng qián shào tàn ,  
chéng yí jiàn wú rén mǎ ,  
jìng rù zhōng jūn . cáo jun  
jiàn xi liáng bing dào , suì  
fàng hào pào . sì miàn fú  
bing jie chu , zhí wéi de san  
shí qí . chéng yí bèi xià hóu  
yuán suǒ sha . mǎ chao què  
zì cóng bēi hòu yǔ páng dé ,  
mǎ dài bing fen san lù feng  
yǒng sha lái .

23 zhèng shì : zòng yǒu fú bing  
néng hòu dí , zěn dang jiàn  
jiang gòng zheng xian ? wèi  
zhi shèng fù ruò hé , qiě kàn  
xià wén fēn jiě .

、马岱为后应，当夜便行。

却说曹操收兵屯渭北，唤诸将曰：“贼欺我未立寨棚，必来劫野营。可四散伏兵，虚其中军。号炮响时，伏兵尽起，一鼓可擒也。”众将依令，伏兵已毕。当夜，马超却先使成宜引三十骑往前哨探，成宜见无人马，径入中军。操军见西凉兵到，遂放号炮。四面伏兵皆出，只围得三十骑。成宜被夏侯渊所杀。马超却自从背后与庞德、马岱兵分三路蜂拥杀来。

正是：纵有伏兵能候敌，怎当键将共争先？未知胜负若何，且看下文分解。

đương dạ tiện hành.

Khước thuyết tào thao thu binh truân vị bắc, hoán chư tướng viết: "Tắc khi ngã vị lập trại bằng, tất lai kiếp dã doanh. Khả tú tán phục binh, hư kì trung quân. Hào pháo hưởng thời, phục binh tần khởi, nhất cỗ khả cầm dã." Chúng tướng y lệnh, phục binh dĩ tắt. Đương dạ, mǎ siêu khước tiên sử thành nghi dẫn tam thập ky vãng tiền tiêu tham, thành nghi kiến vô nhân mã, kính nhập trung quân. Thao quân kiến tây lương binh đáo, toại phóng hào pháo. Tứ diện phục binh giai xuất, chỉ vi đắc tam thập ky. Thành nghi bị hạ hầu uyên sở sát. Mǎ siêu khước tự tòng bối hậu dữ bàng đức, mǎ đại binh phân tam lộ phong ứng sát lai.

Chánh thị: túng hữu phục binh  
năng hậu địch, chảm đương  
kiện tương công tranh tiên? Vị  
tri thắng phụ nhược hè, thả  
khán hạ văn phân giải

Tào Tháo thu quân về đóng ở mé bắc sông Vị, gọi các tướng lại bảo rằng: - Giặc thấy ta chưa lập xong doanh trại, tất đến đánh cướp. Ta nên phục quân bốn mặt, bố trí ở giữa, đợi khi nào giặc kéo vào, ta nỗi hiệu pháo lên, bốn mặt đổ ra mà đánh, chắc là bắt được. Các tướng vâng lệnh, bố trí đâu vào đấy cả. Đêm hôm ấy, Mã Siêu sai Thành Nghi dẫn ba mươi kỵ binh đi trước do thám, Thành Nghi thấy không có quân mã ngăn cản, liền xông thẳng vào giữa trại. Quân Tào thấy quân Tây Lương đến, nỗi hiệu pháo lên, quân phục bốn mặt đổ ra, nhưng chỉ vây được ba mươi tên lính kỵ. Thành Nghi bị Hạ Hầu Đôn giết. Mã Siêu từ mé sau, cùng với Bàng Đức, Mã Đại, chia quân làm hai đường rầm rộ kéo đến.

Đó là: Dẫu có phục binh rình giặc trước. Cụ sao tướng khỏe kép ủa vào? Chưa biết được thua thế nào, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
059  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo dang yè liǎng bing hùn zhàn , zhí dào tian míng , gè zì shou bing . mǎ chao tún bing wèi kǒu , rì yè fēn bīng , qián hòu gong jí . cáo cào zài wèi hé nèi jiāng chuán fá suǒ liàn zuò fú qiáo san tiáo , jie lián nán àn . cáo rén yǐn jun jiá hé lì zhài , jiāng liáng cǎo che liàng chuan lián , yǐ wèi píng zhàng . mǎ chao wén zhì , jiào jun shì gè xiá cǎo yí shù , dài zháo huǒ zhǒng , yǔ hán suí yǐn jun bìng lì sha dào zhài qíán , duì jí cǎo bǎ , fàng qǐ liè huǒ . cào bing dǐ dí bù zhù , qì zhài ér zǒu . che chéng , fú qiáo , jìn bèi shao huī . xī liáng bing dà shèng , jié zhù wèi hé . cáo cào lì bù qǐ yíng zhài , xin zhong you jù . xún you yue : " kě qǔ wèi hé sha tǔ zhú qǐ tǔ chéng , kě yǐ jian shǒu . " cáo bo san wàn jun dan tǔ zhú chéng . mǎ chao yòu cha páng dé , mǎ dài gè yǐn wǔ bǎi mǎ jun , wǎng lái chong tú ; gèng jiān sha tǔ bù shí , zhú qǐ biàn dào , cáo

**第五十九回  
许诸裸衣斗马超  
曹操抹书问韩遂**

却说当夜两兵混战，直到天明，各自收兵。马超屯兵渭口，日夜分兵，前后攻击。曹操在渭河内将船筏锁链作浮桥三条，接连南岸。曹仁引军夹河立寨，将粮草车辆穿连，以为屏障。马超闻之，教军士各挟草一束，带着火种，与韩遂引军并力杀到寨前，堆积草把，放起烈火。操兵抵敌不住，弃寨而走。车乘、浮桥，尽被烧毁。西凉兵大胜，截住渭河。曹操立不起营寨，心中忧惧。荀攸曰：“可取渭河沙土筑起土城，可以坚守。”操拨三万军担土筑城。马超又差庞德、马岱各引五百马军，往来冲突；更兼沙土不实，筑起

**Đệ ngũ thập cửu hồi hứa chư lão y đấu mã siêu tào thao mặt thư văn hàn toại**

**HỘI 59 Hứa Chử cởi trần đánh Mã Siêu; Tào Tháo xóa thư lừa Hàn Toại.**

Khước thuyết đương dạ lưỡng binh hỗn chiến, trực đáo thiên minh, các tự thu binh. Mã siêu truân binh vi khầu, nhật dạ phân binh, tiền hậu công kích. Tào thao tại vị hà nội tương thuyền phiệt tỏa liên tác phù kiều tam điệu, tiếp liên nam ngạn. Tào nhân dẫn quân giáp hà lập trại, tương lương thảo xa lương xuyên liên, dĩ vi bình chuồng. Mã siêu văn chi, giáo quân sĩ các hiệp thảo nhất thúc, đái trú hỏa chúng, dữ hàn toại dẫn quân tịnh lực sát đáo trại tiền, dôi tích thảo bả, phóng khởi liệt hỏa. Thao binh để địch bắt trụ, khí trại nhi tầu. Xa thừa, phu kiều, tần bị thiêu hủy. Tây lương binh đại thắng, tiết trụ vị hà. Tào thao lập bắt khởi doanh trại, tâm trung ưu cự. Tuân du viết: "Khả thủ vị hà sa thô trúc khởi thô thành, khả dĩ kiên thủ." Thao bát tam vạn quân đam thô trúc thành. Mã siêu hựu sai bàng đức, mã đại các dẫn ngũ bách mã quân, vãng lai xung đột; canh kiêm sa thô bắt thật, trúc khởi tiện đảo, thao vô kế khả thi. Thời đương cửu nguyệt

Mã Siêu đóng quân ở Vị Khẩu, thường thường chia quân đến đánh trại Tào Tháo. Tháo sai ghép cả thuyền bè ở trong vị Hà Thành ba lớp cầu nối nối liền với bờ nam. Lại sai Tào Nhân lập một trại ở cạnh sông, bố trí hàng rào xe tải lương chung quanh. Mã Siêu được tin, truyền cho quân sĩ mỗi người mang một bó cỏ và đồ dẫn hỏa, cùng với Hàn Toại kéo quân đến trước trại xếp cổ thành đồng rồi châm lửa đốt cháy đúng đùng. Quân Tào địch không nỗi phải bỏ trại chạy. Xe cộ, cầu nối, đều bị cháy sạch cả. Quân Tây Lương được to, chẹn ngang Vị Hà. Tào Tháo lập trại không được, trong bụng lo buồn, Tuân Du hiến kế rằng: - Nên lấy đất cát Vị Hà đắp một tòa thành thì mới giữ vững được! Tháo sai ngay ba vạn quân gánh đất đắp thành. Mã Siêu lại cho Bàng Đức, Mã Đại, mỗi người dẫn năm trăm quân mã, đến quấy rối. Đất cát không chắc, quân Tào đắp xong lại đổ. Tháo không biết tính thế nào. Bấy giờ vào cuối mùa thu, khí trời lạnh ngắt, mây dày đặc, suốt mấy ngày chưa thấy quang đãng.

wú jì kě shi . shí dang lè yuè  
jìn , tian qì bào lěng , tóng  
yún mì bù , lián rì bù kai .  
cáo cáo zài zhài zhong nà  
mèn . hu rén bào yue : " yǒu  
yi lǎo rén lái jiàn chéng xiāng  
, yù chén shuo fang luè . "  
cào qǐng rù . jiàn qí rén háo  
gú song zi , xíng mào cang  
gǔ . wèn zhī , nǎi jīng zhào  
réni yě , yǐn ju zhōng nán  
shan , xíng lǚ , míng zi bó ,  
dào hào mèng méi ju shì .  
cào yǐ kè lǐ dài zhì . zi bó yue  
: " chéng xiāng yù kuà wèi  
an yíng jiǔ yǐ , jin hé bù  
chéng shí zhú zhì ? " cáo  
yue : " sha tǔ zhì dì , zhú lěi  
bù chéng . yǐn shì yǒu hé  
liáng cè cì jiào ? " zi bó yue :  
" chéng xiāng yòng bing rú  
shén , qǐ bù zhì tian shí hu ?  
lián rì yín yún bù gé , shuò  
feng yí qǐ , bì dà dòng yǐ .  
feng qǐ zhì hòu , qu bing shì  
yùn tǔ po shuǐ , bǐ jí tian  
míng , tǔ chéng yǐ jiù . " cáo  
dà wù , hòu shǎng zì bó . zi  
bó bù shòu ér qù .

3 shì yè bēi feng dà zuò . cáo  
jìn qu bing shì dan tǔ po shuǐ ; wèi wú shèng shuǐ zhì jù ,  
zuò jian ? shèng shuǐ jiao zhī , suí zhú suí dòng . bǐ jí tian  
míng , sha shuǐ dòng jìn , tǔ

便倒，操无计可施。时当九月尽，天气暴冷，彤云密布，连日不开。曹操在寨中纳闷。忽人报曰：“有一老人来见丞相，欲陈说方略。”操请入。见其人鹤骨松姿，形貌苍古。问之，乃京兆人也，隐居终南山，姓娄，名子伯，道号梦梅居士。操以客礼待之。子伯曰：“丞相欲跨渭安营久矣，今何不乘时筑之？”操曰：“沙土之地，筑垒不成。隐士有何良策赐教？”子伯曰：“丞相用兵如神，岂不知天时乎？连日阴云布合，朔风一起，必大冻矣。风起之后，驱兵士运土泼水，比及天明，土城已就。”操大悟，厚赏子伯。子伯不受而去。

是夜北风大作。操尽驱兵士担土泼水；为无盛水之具，作缣囊盛水浇之，随筑随冻。比及天明，沙水冻紧，土城已

tǎn, thiên khí bạo lanh, đồng  
vân mật bồ, liên nhật bắt khai.  
Tào thao tại trại trung nạp  
muộn. Hốt nhân báo viết: "Hữu  
nhất lão nhân lai kiến thừa  
tương, dục tràn thuyết phương  
lược." Thao thỉnh nhập. Kiến kì  
nhân hạc cốt tung tư, hình mạo  
thương cổ. Vấn chi, nãi kinh  
triệu nhân dã, ẩn cư chung nam  
sơn, tính lâu, danh tử bá, đạo  
hào mộng mai cư sĩ. Thao dĩ  
khách lẽ đãi chi. Tử bá viết:  
"Thừa tương dục khóa vị an  
doanh cửu hĩ, kim hà bắt thừa  
thời trúc chí?" Thao viết: "Sa  
thổ chi địa, trúc lũy bắt thành.  
Ẩn sĩ hữu hà lương sách tú  
giáo?" Tử bá viết: "Thừa tương  
dụng binh như thần, khởi bất tri  
thiên thời hò? Liên nhật âm vân  
bô hợp, sóc phong nhát khởi,  
tắt đại đồng hĩ. Phong khởi chi  
hậu, khu binh sĩ vận thổ bát  
thủy, bỉ cập thiên minh, thổ  
thành dĩ tựu." Thao đại ngô,  
hậu thưởng tử bá. Tử bá bất  
thu nhi khứ.

Tháo đương ngồi buồn tòng trại  
bỗng có tin báo một ông cụ già  
xin vào ra mắt để hiến kế! Tháo  
sai mời vào, thấy người ấy hình  
thông cốt bạc, dáng điệu gầy gò.  
Hỏi ra thì là người ở Kinh Triệu,  
ẩn nau ở núi Chung Nam, tên là  
Lâu Tử Bá, đạo hiệu là Mộng Mai  
cư sĩ. Tháo tiếp đãi tử tế. Tử Bá  
nói rằng: - Thừa tướng muốn qua  
Vị Hà lập trại đã lâu, sao không  
nhân dịp này đắp thành ngay đi?  
Tháo nói: - Đất đây toàn cát, đắp  
mãi không xong, ẩn sĩ có kẽ gì  
hay chỉ bảo giúp cho. Tử Bá nói: -  
Thừa tướng dùng binh như thần,  
hả lại không biết thiên văn? Mấy  
hôm nay mây mù dày đặc, hễ  
động có gió bắc là nước đông lại  
thành băng. Thừa tướng nên đợi  
lúc có gió sai quân sĩ gánh đất  
múc nước, trộn vào, chỉ một đêm  
là đắp xong được thành. Tháo  
mừng lắm, hậu thưởng cho Tử  
Bá. Tử Bá không chịu nhận, đi  
ngay.

Thị dạ bắc phong đại tá. Thao  
tǎn khu binh sĩ đam thổ bát  
thủy; vi vô thịnh thủy chi cụ, tác  
kiêm nang thịnh thủy kiêu chí,  
tùy trúc tùy đồng. Bỉ cập thiên  
minh, sa thủy đồng khẩn, thổ

Đêm hôm ấy, quả nhiên có gió  
bắc thổi. Tháo sai hết thảy quân  
sĩ ra gánh đất, khiêng nước, khâu  
những túi đựng nước tưới vào,  
đắp đến đâu đông đến đấy. Vừa  
sáng thành đã đắp xong. Quân

chéng yǐ zhú wán . xì zuò  
bào zhī mǎ chao . chao lǐng  
bing guan zhī , dà jīng , yí  
yǒu shén zhù . cì rì , jí dà jun  
wu gǔ ér jìn . cào zì chéng  
mǎ chu yíng , zhǐ yǒu xǔ chǔ  
yi rén suí hòu . cào yáng  
bian dà hu yue : " mèng dé  
dan qí zhì cǐ , qǐng mǎ chao  
chu lái dá huà . " chao chéng  
mǎ tǐng qiang ér chu . cào  
yue : " rǔ qì wǒ yíng zhài bù  
chéng , jìn yi yè tian yǐ zhú  
jiù , rǔ hé bù zǎo jiàng ! " mǎ  
chao dà nù , yì yù tú qián qín  
zhì , jiàn cǎo bēi hòu yí rén ,  
zheng yuán guài yǎn , shǒu  
tí gāng dǎo , lè mǎ ér lì .  
chao yí shì xǔ chǔ , nǎi yáng  
bian wèn yue : " wén rǔ jun  
zhong yǒu hǔ hóu , an zài  
zai ? " xǔ chǔ tí dao dà jiào  
yue : " wú jí qiáo jùn xǔ chǔ  
yě ! " mù shè shén guang ,  
wei feng dǒu sōu . chao bù  
gǎn dòng , nǎi lè mǎ huí .  
cào yì yǐn xǔ chǔ huí zhài .  
liǎng jun guan zhī , wú bù hàn  
rán . cào wèi zhu jiang yue :  
" zéi yì zhì zhòng kang nǎi  
hǔ hóu yě ! " zì cǐ jun zhong  
jie cheng chǔ wèi hǔ hóu , xǔ  
chǔ yue : " mǒu lái rì bì qín  
mǎ chao . " cào yue : " mǎ  
chao ying yǒng , bù kě qīng  
dí . " chǔ yue : " mǒu shì yǔ  
sǐ zhàn ! " jí shǐ rén xià zhàn  
shu , shuo hǔ hóu dan nuò  
mǎ chao lái rì jué zhàn .  
chao jie shu dà nù yue : " hé

筑完。细作报知马超。超领兵观之，大惊，疑有神助。次日，集大军鸣鼓而进。操自乘马出营，止有许褚一人随后。操扬鞭大呼曰：“孟德单骑至此，请马超出来答话。”超乘马挺枪而出。操曰：“汝欺我营寨不成，今一夜天已筑就，汝何不早降！”马超大怒，意欲突前擒之，见操背后一人，睁圆怪眼，手提钢刀，勒马而立。超疑是许褚，乃扬鞭问曰：“闻汝军中有虎侯，安在哉？”许褚提刀大叫曰：“吾即谯郡许褚也！”目射神光，威风抖擞。超不敢动，乃勒马回。操亦引许褚回寨。两军观之，无不骇然。操谓诸将曰：“贼亦知仲康乃虎侯也！”自此军中皆称褚为虎侯，许褚曰：“某来日必擒马超。”操曰：“马超英勇，不可轻敌。”褚曰：“某誓与死战！”即使人下战

thành dĩ trúc hoàn. Tế tác báo tri mã siêu. Siêu dẫn quân lai xem, giật nảy mình, ngờ có thần giúp đỡ. Hôm sau, triệu cả quân sĩ đánh trống tiến lên. Tháo cõi ngựa ra cửa trại, chỉ có một mình Hứa Chủ theo sau. Tháo giơ roi gọi lớn: - Tào Mạnh Đức một mình đến đây, mời Mã Siêu ra nói chuyện. Siêu cưỡi ngựa vác giáo xông ra. Tháo nói: - Người tưởng ta không lập nổi dinh trại, nay có một đêm, trời đã đã giúp cho ta xong rồi, sao ngươi không hàng đi cho sớm sủa? Mã Siêu giận lắm, muốn xốc tới bắt sống lấy Tào Tháo, bỗng thấy sau lưng Tào Tháo có một tướng trợn mắt tròn xoe, tay lăm lăm thanh đại đao, kìm ngựa đứng nhìn. Siêu đoán là Hứa Chủ, trả roi hỏi rằng: - Ta nghe trong đám này, có một Hổ hầu, ở đâu? Hứa Chủ vác đao thét lớn: - Ta là Hứa Chủ ở Tiệu Quận đây! Mắt Chủ nảy hào quang, oai phong thật lẫm liệt. Siêu không dám xông sang nữa, phải quay ngựa trở về. Tháo cũng đem Hứa Chủ về trại. Quân đội bên thấy vậy, ai cũng ngạc nhiên. Tháo bảo với các tướng rằng: - Giặc cũng biết Trọng Khang là Hổ hầu! Từ đó, ai cũng gọi Hứa Chủ Hổ hầu. Hứa Chủ nói: - Ngày mai tôi quyết bắt sống Mã Siêu. Tháo nói: - Mã Siêu khỏe mạnh dí thường, không nên khinh địch! Chủ nói: - Tôi tình nguyện đánh nhau với nó, chết thi thôi! Lập tức sai người đưa chiến thư, nói Hổ

gǎn rú cǐ xiāng qì ye ! " jí pi  
cì rì shì sha hǔ chí .

4 cì rì , liǎng jun chu yíng bù  
chéng zhèn shì . chao fen  
páng dé wèi zuǒ yì , mǎ dài  
wèi yòu yì , hán suì ya zhōng  
jūn . chao tǐng qiang zòng  
mǎ , lì yú zhèn qián , gao  
jiào : " hǔ chi kuài chu ! " cáo  
cào zài mén qí xià huí gù  
zhòng jiāng yue : " mǎ chao  
bù jiǎn lǚ bù zhì yǒng ! " yán  
wèi jué , xǔ chǔ pài mǎ wǔ  
dao ér chu . mǎ chao tǐng  
qiang jie zhàn . dòu liǎo yi  
bǎi yú gé , shèng fù bù fen .  
mǎ pǐ kùn fá , gè huí jun  
zhong , huàn liǎo mǎ pǐ , yòu  
chu zhèn qián . yòu dòu yi  
bǎi yú gé , bù fen shèng fù .  
xǔ chǔ xìng qǐ , fei huí zhèn  
zhong , xiè liǎo kui jiǎ , hún  
shen jin tú , chì tǐ tí dao , fan  
shen shàng mǎ , lái yǔ mǎ  
chao jué zhàn . liǎng jun dà  
hài . liǎng gè yòu dòu dào  
san shí yú gé , chǔ fèn wéi jǔ  
dao biàn kān mǎ chao . chao  
shǎn guò , yi qiang wàng  
chǔ xin wo cì lái . chǔ qì dao  
jiang qiang xiá zhù . liǎng gè  
zài mǎ shàng duó qiang . xǔ  
zhu lì dà , yì sheng xiǎng ,  
ǎo duàn qiang gǎn , gè ná  
bàn jié zài mǎ shàng luàn dǎ

书，说虎侯单搦马超来日决战。超接书大怒曰：“何敢如此相欺耶！”即批次日誓杀虎痴。

次日，两军出营布成阵势。超分庞德为左翼，马岱为右翼，韩遂押中军。超挺枪纵马，立于阵前，高叫：“虎痴快出！”曹操在门旗下回顾众将曰：“马超不减吕布之勇！”言未绝，许褚拍马舞刀而出。马超挺枪接战。斗了一百余合，胜负不分。马匹困乏，各回军中，换了马匹，又出阵前。又斗一百余合，不分胜负。许褚性起，飞回阵中，卸了盔甲，浑身筋突，赤体提刀，翻身上马，来与马超决战。两军大骇。两个又斗到三十余合，褚奋威举刀便砍马超。超闪过，一枪望褚心窝刺来。褚弃刀将枪挟住。两个在马上夺枪。许褚力大，一声响，拗断枪杆，各拿半节在

khi da!" Tức phê thứ nhật thệ sát hổ si.

hầu thách Mã Siêu ngày mai quyết chiến. Siêu xem thư, nỗi giận nói: - Sao dám khinh nhau thế? Bên phê vào thư là ngày mai thề giết chết con "Hổ đại".

Hôm sau đôi bên kéo nhau ra dàn trận. Siêu sai Bàng Đức làm cánh tả, Mã Đại làm cánh hữu, Hán Toại áp quân đứng giữa. Siêu vác giáo ghìm ngựa trước cửa trận, gọi to rằng: - Hổ đại! Ra đây mau! Tào Tháo đứng dưới cửa cờ, ngoảnh lại bảo các tướng rằng: - Mã Siêu không kém gì Lã Bố khi xưa! Tháo nói chưa dứt lời, Hứa Chủ đã múa đao té ngựa chạy ra. Mã Siêu vác giáo xông lại đánh. Hai bên đấu nhau hơn một trăm hiệp, chưa phân thắng bại, mà ngựa đã kiệt sức. Hai người đều phải trở về thay ngựa, rồi lại ra trận đánh nhau non trăm hiệp nữa, vẫn chưa ngã ngũ ra sao. Chủ nỗi xung lên chạy ngay về, cởi cả áo giáp và mũ, mình trần trừng trục, vác giáo té ngựa ra quyết chiến. Hai bên quân sĩ rất sợ hãi. Đánh được ba mươi hiệp, Chủ ráng sức gio đao bỏ xuống đầu Mã Siêu. Siêu tránh ngay được, đâm luôn một giáo vào giữa rốn Chủ. Chủ vội vàng quẳng đao, túm luôn ngọn giáo. Hai người ngồi trên ngựa giằng nhau, Chủ khỏe quá, bẻ ngọn giáo đánh rắc một cái gãy ngay làm đôi. Mỗi người cầm nửa cán dao gãy, giọt nhau lộn bậy. Tháo

. cào kǒng chǔ yǒu shī , suì lǐng xià hóu yuan , cáo hóng liǎng jiang qí chu jiá gong . páng dé , mǎ dài jiàn cáo jiang qí chu , hui liǎng yì tiě qí , héng chōng zhí zhuàng , hùn shā jiāng lái . cào bing dà luàn . xǔ chǔ bēi zhong liǎng jiàn . zhu jiāng huang tuì rù zhài . mǎ chao zhí sha dào háo bian , cào bing zhé shang dà bàn . cào lìng jian bì xiū chu . mǎ chao huí zhì wèi kǒu , wèi hán suì yue : " wú jiàn è zhàn zhě mò rú xǔ chǔ , zhen hǔ chi yě ! " què shuo cáo cáo liào mǎ chao kě yǐ jì pò , nǎi mì lìng xú ? , zhu líng jìn dù hé xié yíng , qián hòu jiá gong . yì rì , cào yú chéng shàng jiàn mǎ chao yǐn shù bǎi qí , zhí lín zhài qián , wǎng lái rú fei . cào guan liáng jiǔ , zhí dou móu yú dì yue : " mǎ ér bù sǐ , wú wú zàng dì yǐ ! " xià hóu yuan ting liǎo , xin zhong qì fèn , lì sheng yue : " wú níng sǐ yú cǐ dì , shì miè mǎ zéi ! " suì yǐn běn bù qian yú rén , dà kai zhài mén , zhí gǎn qù . cào jí zhǐ bù zhù , kǒng qí yǒu shī , huang zì shàng mǎ qián lái jie yìng . mǎ chao jiàn cáo bing zhì , nǎi jiang qián jun zuò hòu duì , hòu duì zuò xiān feng , yì zì ér bǎi kai . xià hóu yuan dào , mǎ chao jie wǎng qian sha . chao yú luàn jun zhong yáo

马上乱打。操恐褚有失，遂令夏侯渊、曹洪两将齐出夹攻。庞德、马岱见操将齐出，麾两翼铁骑，横冲直撞，混杀将来。操兵大乱。许褚臂中两箭。诸将慌退入寨。马超直杀到壕边，操兵折伤大半。操令坚闭休出。马超回至渭口，谓韩遂曰：“吾见恶战者莫如许褚，真虎痴也！”却说曹操料马超可以计破，乃密令徐晃、朱灵尽渡河西结营，前后夹攻。一日，操于城上见马超引数百骑，直临寨前，往来如飞。操观良久，掷兜鍪于地曰：“马儿不死，吾无葬地矣！”夏侯渊听了，心中气忿，厉声曰：“吾宁死于此地，誓灭马贼！”遂引本部千余人，大开寨门，直赶去。操急止不住，恐其有失，慌自上马前来接应。马超见曹兵至，乃将前军作后队，后队作先锋，一

mã thương loạn đả. Thao khủng trú hữu thất, toại lệnh hạ hầu uyên, tào hòng lưỡng tương tề xuất giáp công. Bàng đức, mǎ đại kiến thao tương tề xuất, huy lưỡng dục thiết ky, hoành trùng trực chàng, hỗn sát tương lai. Thao binh đại loạn. Hứa trú tí trung lưỡng tiền. Chư tướng hoảng thối nhập trại. Mã siêu trực sát đáo hào biền, thao binh chiết thương đại bán. Thao lệnh kiên bế hưu xuất. Mã siêu hồi chí vị khẩu, vị hàn toại viết: "Ngô kiến ác chiến giả mạc như hứa trú, chân hổ si dã!" Khước thuyết tào thao liêu mã siêu khả dĩ kế phá, nãi mật lệnh từ hoảng, chu linh tần độ hà tây kết doanh, tiền hậu giáp công. Nhất nhật, thao vu thành thương kiến mã siêu dẫn sổ bách ky, trực lâm trại tiền, vãng lai như phi. Thao quan lương cữu, trich đầu mâu vu địa viết: "Mã nhi bất tử, ngô vô táng địa hĩ!" Hạ hầu uyên thính liễu, tâm trung khí phẫn, lệ thanh viết: "Ngô ninh tử vu thử địa, thê diệt mã tặc!" Toại dẫn bốn bộ thiêu dư nhân, đại khai trại môn, trực cản khứ. Thao cấp chỉ bát trụ, khủng kì hữu thất, hoảng tự thương mã tiền lai tiếp ứng. Mã siêu kiến tào binh chí, nãi tương tiền quân tác hậu đội, hậu đội tác tiên phong, nhất tự nhi bái khai. Hạ hầu uyên đáo, mã siêu tiếp vãng tư sát. Siêu vu loạn quân sợ Chủ núng thé, sai Hạ Hầu Uyên, Tào Hồng ra đánh giúp. Bên này hai cánh quân thiết ky của Bàng Đức, Mã Đại thấy vậy cũng xô cả vào đánh tới tấp. Quân Tháo rối loạn. Cánh tay Hứa Chủ bị hai mũi tên. Các tướng hoảng sợ rút về trại, Siêu đuổi riết đến bờ sông. Quân Tháo thiệt hại quá nửa. Tháo sai đóng chặt cửa lại, không ra nữa. Mã Siêu về đến Vị Khẩu, nói với Hán Toại rằng: - Tôi chưa thấy ai đánh nhau dữ dội như Hứa Chủ, quả thực là "Hổ dại". Lại nói, Tào Tháo liệu không dùng sức đánh Mã Siêu được, thấy phải dùng mèo mới xong. Bèn sai Từ Hoảng, Chu Linh sang mé tây Vị Hán lập trại để đánh kẹp lại. Một hôm, Tháo đứng trên mặt thành trông thấy Mã Siêu dẫn vài trăm quân ky đến thẳng dưới thành, đi lại như bay. Nhìn một lúc lâu, Tháo quăng mũ xuống đất, than rằng: - Thẳng ranh này còn sống thì ta chưa biết chết chôn vào đâu đây! Hạ Hầu Uyên nghe Tháo nói thế, trong bụng căm giận, kêu lên rằng: - Tôi thà rằng chết ở chỗ này, thè quyết giết giặc Mã! Nói đoạn, dẫn hơn một nghìn quân bản bộ, mở tung cửa thành kéo đi. Tháo ngăn lại cũng không được, sợ xảy ra rủi ro, vội vàng cõng lên ngựa kéo ra tiếp ứng. Mã Siêu thấy quân Tào Tháo kéo đến, liền đổi tiền quân làm hậu quân, hậu quân làm tiền quân, xếp hàng chữ nhất. Hạ Hầu

jiàn cáo cào , jiù piě liǎo xià  
hóu yuan , zhí qū cáo cào .  
cào dà jīng , bo mǎ ér zǒu .  
cáo bing dà luàn .

字儿摆开。夏侯渊到，  
马超接往厮杀。超于乱  
军中遥见曹操，就撇了  
夏侯渊，直取曹操。操  
大惊，拨马而走。曹兵  
大乱。

5 zhèng zhui zhì jì , hu bào  
cào yǒu yì jun , yǐ zài hé xi  
xià liǎo yíng zhài , chao dà  
jīng , wú xin zhui gǎn , jí  
shou jun huí zhài , yǔ hán  
suì shàng yì , yán : " cáo  
bing chéng xū yǐ dù hé xi ,  
wú jun qián hòu shòu dí , rú  
zhi nài hé ? " bù jiāng lǐ kan  
yue : " bù rú ge dì qǐng hé ,  
liǎng jia qiè gè bà bing , ái  
guò dōng tian , dào chun  
nuǎn bié zuò jì yì . " hán suì  
yue : " lǐ kan zhì yán zuì  
shàn , kě cóng zhī . "

6 chao yóu yù wèi jué . yáng  
qiū , hóu xuǎn jie quàn qí  
hé , yú shì hán suì qiǎn yáng  
qiū wèi shǐ , zhí wǎng cào  
zhài xià shu , yán ge dì qǐng  
hé zhì shì . cào yue : " rǔ qiè  
huí zhài , wú lái nì shǐ rén huí  
bào . " yáng qiū cí qù . jiǎ xǔ  
rù jiàn cào yue : " chéng  
xiāng zhǔ yì ruò hé ? " cào  
yue : " gong suǒ jiàn ruò hé  
? " xǔ yue : " bīng bù yàn  
zhà , kě wěi xǔ zhì ; rán hòu

正追之际，忽报操有一军，已在河西下了营寨，超大惊，无心追赶，急收军回寨，与韩遂商议，言：“操兵乘虚已渡河西，吾军前后受敌，如之奈何？”部将李堪曰：“不如割地请和，两家且各罢兵，捱过冬天，到春暖别作计议。”韩遂曰：“李堪之言最善，可从之。”

超犹豫未决。杨秋、侯选皆劝求和，于是韩遂遣杨秋为使，直往操寨下书，言割地请和之事。操曰：“汝且回寨，吾来日使人回报。”杨秋辞去。贾诩入见操曰：“丞相主意若何？”操曰：“公所见若何？”诩曰：“兵不厌诈，

trung diêu kiến tào thao, tựu  
phiết liễu hạ hầm uyên, trực thủ  
tào thao. Thao đại kinh, bát mã  
nhi tầu. Tào binh đại loạn.

Uyên đến, Mã Siêu đón đánh.  
Siêu đang đánh, liếc mắt trông  
thấy Tào Tháo liền bỏ ngay Uyên,  
xông tới bắt Tào Tháo. Tháo thất  
kinh, quay ngựa chạy. Quân Tào  
rối loạn tơi bời.

Chánh truy chi té, hốt báo thao  
hữu nhất quân, dĩ tại hà tây hạ  
liễu doanh trại, siêu đại kinh, vô  
tâm truy cản, cấp thu quân hồi  
trại, dũ hàn toại thương nghị,  
ngôn: "Thao binh thừa hư dĩ độ  
hà tây, ngô quân tiền hậu thụ  
địch, như chi ngại hà?" Bộ tướng  
lý kham viết: "Bất như cát địa  
thỉnh hòa, luống gia thả các bãi  
binh, nhai quá đồng thiên, đáo  
xuân noãn biệt tác kế nghị."  
Hàn toại viết: "Lý kham chí  
ngôn tối thiện, khả tòng chí."

Đang mải đuổi đánh, sực có tin  
báo Tháo có một đạo quân, đã  
sang mé tây. Vị Hà, hạ trại xong  
rồi. Siêu giật mình, không dám  
đuổi nữa, lập tức thu quân về trại,  
bàn với Hàn Toại rằng: - Quân  
Tào thừa cơ lén sang mé tây Vị  
Hà, quân ta trước sau cùng bị  
đánh cả, thì làm thế nào? Bộ  
tướng của Hàn Toại là Lý Khâm  
nói rằng: - Chi bằng hãy cắt đất  
xin hòa, đổi bên tạm thu quân,  
đợi sang xuân âm áp, bấy giờ sẽ  
lại liệu. Hàn Toại nói: - Lý Khâm  
nói phải lắm, nên nghe.

Siêu do dự vì quyết. Dương  
thu, hầu tuyển giải khuyên cầu  
hòa, vu thị hàn toại khiền  
dương thu vi sử, trực vãng thao  
trại hạ thư, ngôn cát địa thỉnh  
hòa chi sự. Thao viết: "Nhữ thả  
hồi trại, ngô lai nhật sử nhân  
hồi báo." Dương thu từ khứ. Cỗ  
hủ nhập kiến thao viết: "Thừa  
tương chủ ý nhược hả?" Thao  
viết: "Công sở kiến nhược hả?"  
Hủ viết: "Binh bất yếm trú, khả  
ngụy hứa chi; nhiên hậu dụng

Mã Siêu còn dùng dằng chưa  
quyết, Dương Thu, Hầu Tuyển  
cũng khuyên thêm. Bởi thế Hàn  
Toại sai ngay Dương Thu mang  
thư sang trại Tào Tháo, xin cắt  
đất cầu hòa. Tháo nói: - Người  
hãy về trại, ngày mai ta sẽ trả lời.  
Dương Thu từ biệt ra về. Giả Hủ  
vào ra mắt Tào Tháo, nói rằng: -  
Chủ ý thừa tướng thế nào? Tháo  
hỏi lại: - Người nghĩ thế nào? Hủ  
thưa: - Phép binh tha hồ lừa dối,  
nên giả vờ cầu hòa, rồi dùng kế

yòng fǎn xiàn jì , lìng hán ,  
mǎ xiāng yí , zé yí gǔ kě pò  
yě . " cào fǔ zhǎng dà xǐ yue : " tian xià gao jiàn , duo yǒu  
xiāng hé . wén hé zhī móu ,  
zhèng wú xìn zhōng zhī shí  
yě . " yú shì qiǎn rén huí shù  
, yán : " dài wǒ xú xú tuì bìng  
, huán rǔ hé xī zhī dì . " yí  
miàn jiào da qī fú qiáo , zuò  
tuì jun zhì yì . mǎ chao de  
shu , wèi hán suì yue : " cáo  
cào suí rán xǔ hé , jian xióng  
nán cè . tǎng bù zhǔn bèi ,  
fǎn shòu qí zhì . chao yǔ shù  
fù lún liú diào bīng , jin rì shù  
xiàng cáo , chao xiàng xú ? ;  
míng rì chao xiàng cáo , shú  
xiàng xú ? : fēn tóu tí bèi , yǐ  
fáng qí zhà . " hán suì yì jì ér  
xíng .

可伪许之；然后用反间计，令韩、马相疑，则一鼓可破也。”操抚掌大喜曰：“天下高见，多有相合。文和之谋，正吾心中之事也。”于是遣人回书，言：“待我徐徐退兵，还汝河西之地。”一面教搭起浮桥，作退军之意。马超得书，谓韩遂曰：“曹操虽然许和，奸雄难测。倘不准备，反受其制。超与叔父轮流调兵，今日叔向操，超向徐晃；明日超向操，叔向徐晃：分头提备，以防其诈。”韩遂依计而行。

7 zǎo yǒu rén bào zhī cáo cào  
. cào gù jiǎ xǔ yue : " wú shì  
jí yǐ ! " wèn : " lái rì shì shéi  
gé xiàng wǒ zhè bian ? " rén  
bào yue : " hán suì . " cì rì ,  
cào yǐn zhòng jiāng chu yíng  
, zuǒ yòu wéi rào , cào dù  
xiǎn yí qí yú zhōng yāng .  
hán suì bù zú duō yǒu bù shí  
cào zhě , chu zhèn guān kàn  
. cào gao jiào yue : " rǔ zhu  
jun yù guān cáo gong ye ?  
wú yì yóu rén yě , fei yǒu sì  
mù liǎng kǒu , dàn duō zhì

早有人报知曹操。操顾贾诩曰：“吾事济矣！”问：“来日是谁合向我这边？”人报曰：“韩遂。”次日，操引众将出营，左右围绕，操独显一骑于中央。韩遂部卒多有不识操者，出阵观看。操高叫曰：“汝诸军欲观曹公耶？吾亦犹人也，非有四目两

phản gian kế, lệnh hàn, mǎ  
tương nghi, tắc nhất cổ khả phá  
dã." Thao phủ chưởng đại hỉ  
viết: "Thiên hạ cao kiến, đa hưu  
tương hợp. Văn hòa chi mưu,  
chánh ngô tâm trung chi sự dã."  
Vu thị khiễn nhân hồi thư, ngôn:  
"Đãi ngã từ từ thối binh, hoàn  
nhữ hà tây chi địa." Nhát diện  
giáo đáp khởi phù kiều, tác thối  
quân chí ý. Mã siêu đắc thư, vị  
hàn toại viết: "Tào thao tuy  
nhiên hứa hòa, gian hùng nan  
trắc. Thảng bất chuẩn bị, phản  
thụ kì chế. Siêu dữ thúc phụ  
luân lưu điều binh, kim nhật  
thúc hướng thao, siêu hướng  
từ hoảng; minh nhật siêu  
hướng thao, thúc hướng từ  
hoảng: phân đầu đê bị, dĩ  
phòng kì trú." hàn toại y kế nhi  
hành.

phản gián, khiến cho Hán, Mã  
nghi ngờ lẫn nhau, chỉ một trận là  
phá được. Tháo vỗ tay, reo lên: -  
Những người cao kiến trong thiên  
hạ có nhiều điều hợp ý nhau thật!  
Mưu của Văn Hòa cũng đúng  
như ý ta. Rồi sai người đưa thư  
cho Mã Siêu, nói: - Đợi ta dần  
dần rút quân về, và trả lại cho  
người mảnh đất phía tây Hoàng  
Hà. Một mặt sai bắc cầu nỗi, làm  
ra vẻ chuẩn bị rút quân thật. Mã  
Siêu được thư, bàn với Hán Toại  
rằng: - Tào Tháo tuy bằng lòng  
giảng hòa, nhưng hắn nham hiểm  
lắm, nếu không đề phòng, e có  
điều lừa dối gì chăng? Vậy tôi với  
chú, nên thay phiên nhau: Ngày  
hôm nay, tôi địch với Tào Tháo,  
thì chú địch với Từ Hoảng, ngày  
mai tôi địch với Từ Hoảng, thì chú  
địch với Tào Tháo, chia nhau  
phòng bị kéo lại mắc lừa. Hán  
Toại theo đúng kế ấy.

Tào hữu nhân báo tri tào thao.  
Thao cổ cổ hủ viết: "Ngô sự tể  
hỉ!" Vấn: "Lai nhật thị thùy hợp  
hướng ngã giá biên?" Nhân  
báo viết: "Hàn toại." Thứ nhật,  
thao dẫn chúng tướng xuất  
doanh, tả hữu vi nhiều, thao  
độc hiển nhất kỵ vu trung ương.  
Hàn toại bộ tốt đa hữu bất thức  
thao giả, xuất trận quan khán.  
Thao cao khiếu viết: "Nhữ chư  
quân dục quan tào công da?  
Ngô diệc do nhân dã, phi hữu  
tử mục lưỡng khẩu, đắn đà trí

Có người báo cho Tào Tháo biết.  
Tháo bảo với Giả Hủ rằng: - Mẹo  
ta chắc xong! Liền hỏi tả hữu xem  
ngày mai quân địch cử ai giữ về  
mặt mình? Tả hữu bẩm Hán Toại.  
Hôm sau, Tháo dẫn các tướng ra  
trại, tướng tá vây quanh, Tháo  
một mình oai vệ đi giữa. Quân  
Hán Toại nhiều người không biết  
mặt Tào Tháo, tranh nhau dòm  
xem. Tháo gọi to bảo rằng: -  
Quân chúng bay muôn xem Tào  
công à? Ta cũng là người, không  
phải bốn mắt hai miệng gì, chỉ có

móu ēr . " zhu jun jie yǒu jù sè . cáo shǐ rén guò zhèn wèi hán suì yue : " chéng xiang jīn qīng hán jiāng jun huì huà . " hán suì jí chu zhèn ; jiàn cáo bìng wú jiǎ zhàng , yì qì yì jiǎ , qing fú pí mǎ ér chu . èr rén mǎ tóu xiāng jiāo , gè àn pèi duì yǔ . cáo yue : " wú yǔ jiāng jun zhì fù , tòng jū xiào lián , wú cháng yǐ shú shì zhì . wú yì yǔ gōng tòng deng shì lù , bù jué yǒu nián yǐ . jiāng jun jin nián miào líng jǐ hé ? " hán suì dá yue : " sì shí suì yǐ . " cáo yue : " wǎng rì zài jīng shi , jie qīng chun nián shǎo , hé qì yòu zhōng xún yǐ ! an de tian xià qīng píng gòng lè ye ! " zhì bǎ jiù shì xì shuo , bìng bù tí qǐ jun qíng . shuo bà dà xiào , xiāng tán yǒu yì gè shí chén , fang huí mǎ ér bié , gè zì guì zhài . zǎo yǒu rén jiāng cǐ shì bào zhī mǎ chao . chao máng lái wèn hán suì yue : " jīn rì cáo cáo zhèn qián suǒ yán hé shì ? " suì yue : " zhì sù jīng shi jiù shì ēr . " chao yue : " an de bù yán jun wù hu ? " suì yue : " cáo cáo bù yán , wú hé dù yán zhì ? " chao xin shèn yí , bù yán ér tuì .

口，但多智谋耳。”诸军皆有惧色。操使人过阵谓韩遂曰：“丞相谨请将军会话。”韩遂即出阵；见操并无甲仗，亦弃衣甲，轻服匹马而出。二人马头相交，各按辔对语。操曰：“吾与将军之父，同举孝廉，吾尝以叔事之。吾亦与公同登仕路，不觉有年矣。将军今年妙龄几何？”韩遂答曰：“四十岁矣。”操曰：“往日在京师，皆青春年少，何期又中旬矣！安得天下清平共乐耶！”只把旧事细说，并不起军情。说罢大笑，相谈有一个时辰，方回马而别，各自归寨。早有人将此事报知马超。超忙来问韩遂曰：“今日曹操阵前所言何事？”遂曰：“只诉京师旧事耳。”超曰：“安得不言军务乎？”遂曰：“曹操不言，吾何独言之？”超心甚疑，不言而退。

mưu nhĩ." Chu quân giai hữu cụ sắc. Thao sử nhân quá trận vị hàn toại viết: "Thừa tướng cần thỉnh hàn tướng quân hội thoại." Hán toại tức xuất trận; kiến thao tịnh vô giáp trượng, diệc khí y giáp, khinh phục thất mã nhi xuất. Nhị nhân mã đầu tương giao, các án bí đối ngũ. Thao viết: "Ngô dữ tướng quân chi phụ, đồng cử hiếu liêm, ngô thường dĩ thúc sự chi. Ngô diệc dữ công đồng đăng sĩ lộ, bất giác hữu niên hĩ. Tướng quân kim niên diệu linh kỉ hè?" Hán toại đáp viết: "Tứ thập tuế hĩ." Thao viết: "Vãng nhật tại kinh sư, giai thanh xuân niên thiêu, hè kì hựu trung tuần hĩ! An đắc thiên hạ thanh bình công nhạc da!" Chỉ bả cựu sự tế thuyết, tịnh bất đè khởi quân tình. Thuyết bãi đại tiêu, tương đàm hữu nhất cá thời thần, phuơng hồi mã nhi biệt, các tự quy trại. Tảo hữu nhân tương thử sự báu tri mã siêu. Siêu mang lai vân hàn toại viết: "Kim nhật tào thao trận tiền sở ngôn hà sự?" Toại viết: "Chỉ tổ kinh sư cựu sự nhĩ." Siêu viết: "An đắc bất ngôn quân vụ hồ?" Toại viết: "Tào thao bất ngôn, ngô hà độc ngôn chí?" Siêu tâm thậm nghi, bất ngôn nhì thối.

nhiều mưu mạo thôi. Quân sĩ nghe thấy cùng sợ hãi. Tháo sai người sang nói với Hán Toại rằng: - Thừa tướng muốn Hán tướng quân ra nói chuyện Tháo nói: - Tôi khi xưa cùng với tướng quân đỗ một khoa hiếu liêm. Tôi coi tiên quân như hàng chủ tôi. Tôi với tướng quân cùng làm quan triều đình, đến nay cũng đã lâu lắm rồi, không biết tướng quân năm nay bao nhiêu tuổi nhỉ? Hán Toại đáp: - Tôi năm nay đã bốn mươi tuổi. Tháo nói: - Khi xưa ở kinh đô đều thanh xuân trai trẻ cả, ngày tháng thẩm thoát thế mà nay tuổi đã trung tuần rồi, ước gì thiên hạ được thái bình, để được vui vẻ với nhau thì hay lắm! Tháo chỉ nói tì mỉ việc ngày xưa, không hề đả động đến việc việc đánh nhau chút nào. Nói xong lại cười ầm lên. Hai người trò chuyện một lúc lâu mới từ biệt nhau, quay ngựa ai về trại ấy. Có người báo với Mã Siêu. Siêu vội vàng lại hỏi Hán Toại rằng: - Hôm nay Tào Tháo nói chuyện gì với chú thế? Toại đáp: - Chỉ nói chuyện cũ ở kinh đô thôi. Siêu hỏi: - Làm sao không nói gì đến việc quân? Toại đáp: - Tào Tháo không nói, chả lẽ ta nói một mình? Siêu trong bụng nghĩ ngờ lắm, nín lặng ra về.

8 què shuo cáo cáo huí zhài , wèi jiā xǔ yue : " gong zhī wú zhèn qián duì yǔ zhī yì fǒu ? " xǔ yue : " cǐ yì sui miào , cháng wèi zú xiàn èr rén . mǒ yǒu yí cè , lìng hán , mǎ zì xiāng chóu sha . " cáo wèn qí jì . jiā xǔ yue : " mǎ chao nǎi yí yǒng zhī fu , bù shí jí mì . chéng xiāng qīn bǐ zuò yí shu , dan yǔ hán suì , zhōng jiān méng lóng zì yàng , yú yào hài chù , zì xíng tú mǒ gǎi yì , rán hòu feng sòng yǔ hán suì , gù yì shǐ mǎ chao zhī zhī . chao bì suǒ shu lái kàn . ruò kàn jian shàng miàn yào jǐn qù chǔ , jìn jie gǎi mǒ , zhi cai shì hàn suì kǒng chao zhī shèn jí mì shì , zì xíng gǎi mǒ , zhèng hé zhe dan qí huì yǔ zhī yí ; yí zé bì shèng luàn . wǒ gèng àn jié hán suì bù xià zhu jiāng , shǐ hù xiāng lí xiàn , chao kě tú yǐ . " cáo yue : " cǐ jí shèn miào . " suí xiě shu yí feng , jiang jīn yào chǔ jìn jie gǎi mǒ , rán hòu shí feng , gù yì duo qiǎn cóng rén sòng guò zhài qù , xià liǎo shu zì huí . guǒ rán yǒu rén bào zhī mǎ chao . chao xin yù yí , jìng lái hán suì chǔ suǒ shu kàn . hán suì jiang shu yǔ chao . chao jiàn shàng miàn yǒu gǎi mǒ zì yàng , wèn sui yue : " shu shàng rú hé dou gǎi mǒ hú

却说曹操回寨，谓贾诩曰：“公知吾阵前对语之意否？”诩曰：“此意虽妙，尚未足间二人。某有一策，令韩、马自相仇杀。”操问其计。贾诩曰：“马超乃一勇之夫，不识机密。丞相亲笔作一书，单与韩遂，中间朦胧字样，于要害处，自行涂抹改易，然后封送与韩遂，故意使马超知之。超必索书来看。若看见上面要緊去处，尽皆改抹，只猜是韩遂恐超知甚机密事，自行改抹，正合着单骑会语之疑；疑则必生乱。我更暗结韩遂部下诸将，使互相离间，超可图矣。”操曰：“此计甚妙。”随写书一封，将紧要处尽皆改抹，然后实封，故意多遣从人送过寨去，下了书自回。果然有人报知马超。超心愈疑，径来韩遂处索书看。韩遂将书与超。超见上面有改抹

Khuróc thuyết tào thao hồi trại, vị cỗ hủ viết: "Công tri ngô trận tiền đối ngũ chi ý phủ?" Hủ viết: "Thủ ý tuy diệu, thượng vị túc gian nhị nhân. Mỗ hữu nhất sách, lệnh hàn, mǎ tự tương cùu sát." Thao vấn kí kế. Cỗ hủ viết: "Mã siêu nãi nhất dũng chí phu, bất thức cơ mật. Thùa tương thân bút tác nhất thư, đan dữ hàn toại, trung gian mông lông tự dạng, vu yếu hại xứ, tự hành đồ mật cải dịch, nhiên hậu phong tổng dữ hàn toại, cố ý sử mã siêu tri chí. Siêu tất tác thư lai khán. Nhược khán kiến thượng diện yêu khẩn khứ xử, tǎn gai cải mật, chỉ sai thị hàn toại khủng siêu tri thậm cơ mật sự, tự hành cải mật, chánh hợp trú đan kỵ hội ngũ chi nghị; nghi tắc tất sinh loạn. Ngã canh ám kết hàn toại bộ hạ chư tướng, sử hổ tương li gian, siêu khả đồ hĩ." Thao viết: "Thủ kế thậm diệu." Tùy tǎ thư nhất phong, tương khẩn yếu xử tǎn gai cải mật, nhiên hậu thật phong, cố ý đa khiển tòng nhân tổng quá trại khứ, hả liễu thư tự hồi. Quả nhiên hữu nhân báo tri mã siêu. Siêu tâm dũ nghĩ, kính lai hàn toại xử tác thư khán. Hán toại tương thư dữ siêu. Siêu kiến thượng diện hữu cải mật tự dạng, vấn toại viết: "Thư thượng như hà đồ cải mật hò đồ?" Toại viết: "Nguyên thư như thủ, bắt tri hà

Tào Tháo về đến trại bảo với Giả Hủ rằng: - Người có biết ý ta hôm nay nói chuyện ở trước trận không? Hủ thừa rằng: - Ý ấy tuy rằng khôn, nhưng chưa ly gián được hai người. Tôi có một mèo này, khiến Hán, Mã phải giết lẫn nhau. Tháo hỏi mèo gì, Hủ thừa rằng: - Mã Siêu là một đứa dũng phu, biết đâu được việc cơ mật. Thùa tướng nên viết một phong thư theo lối đá thảo đưa cho Hán Toại, chỗ nào quan trọng thì xóa bỏ đi, nhưng cố ý để lộ cho Mã Siêu biết. Thế nào, Siêu chẳng đòi xem thư, thấy những chỗ khẩn yếu xóa bỏ lèm nhèm, tất nhiên nghi là Hán Toại có tư tình với thùa tướng, nên sửa đổi đi; thế mới ăn khớp với cuộc nói chuyện bữa trước. Đã nghi thì tất phải sinh loạn, ta lại bí mật liên kết với các tướng bộ hạ của Hán Toại, khiến hai bên ly gián lẫn nhau, chắc chắn phá được Siêu. Tháo khen rằng: - Kế của ngươi hay lắm! Lập tức viết thư, sai một toán tùy tùng đưa sang, rồi trở về. Quả nhiên có người báo với Mã Siêu. Siêu càng nghi lắm, đến ngay trại Hán Toại đòi xem thư. Hán Toại lấy thư đưa ho Siêu. Siêu thấy trong thư chỗ thi dập chỗ thì xóa bèn hỏi Toại rằng: - Trong thư làm sao xóa bỏ lèm nhèm thế này? Toại nói: - Nguyên thư đưa lại vẫn thế, không biết tại sao? Siêu nói: - Không có lẽ Tào Tháo đưa bản nháp cho chú, đây

tu ? " suì yue : " yuán shu rú cǐ , bù zhī hé gù . " chao yue : " qǐ yǒu yǐ cǎo gǎo sòng yú rén ye ? bì shì shú fù pà wǒ zhì liǎo xiáng xì , xian gǎi mǒ liǎo . " suì yue : " mò fei cáo cáo cuò jiāng cǎo gǎo wù feng lái liǎo . " chao yue : " wú yòu bù xìn . cáo cáo shì jīng xì zhì rén , qǐ yǒu chā cuò ? wú yǔ shú fù bìng lì sha zéi , nài hé hu sheng yì xin ? " suì yue : " rǔ ruò bù xìn wú xin , lái rì wú zài zhèn qián zhuàn cào shuo huà , rǔ cóng zhèn nèi tú chu , yi qiang cì sha biàn liǎo . " chao yue : " ruò rú cǐ , fang jiàn shú fù zhen xin . " liǎng rén yue dìng . cì rì , hán suì yǐn hóu xuǎn , lǐ kan , liáng xìng , mǎ wàn , yáng qiu wǔ jiāng chu zhèn . mǎ chao cág zài mén yǐng lǐ . hán suì shǐ rén dào cào zhài qián , gao jiào : " hán jiāng jun qǐng chéng xiāng pan huà . " cào nǎi lìng cáo hóng yǐn shù shí qí jìng chu zhèn qián yǔ hán suì xiāng jiàn . mǎ lí shù bù , hóng mǎ shàng qiàn shen yán yue : " yè lái chéng xiāng bài yì jiāng jun zhì yán , qie mò yǒu wù . " yán qì biàn huí mǎ . chao ting de dà nù , tǐng qiang zòu mǎ , biàn cì hán suì . wǔ jiāng lán zhù , quàn jiě huí zhài . suì yue : " xián zhí xiù yí , wǒ wú dǎi xìn . " mǎ chao nǎ lǐ kěn xìn ,

字样，问遂曰：“书上如何都改抹糊涂？”遂曰：“原书如此，不知何故。”超曰：“岂有以草稿送与人耶？必是叔父怕我知了详细，先改抹了。”遂曰：“莫非曹操错将草稿误封来了。”超曰：“吾又不信。曹操是精细之人，岂有差错？吾与叔父并力杀贼，奈何忽生异心？”遂曰：“汝若不信吾心，来日吾在阵前赚操说话，汝从阵内突出，一枪刺杀便了。”超曰：“若如此，方见叔父真心。”两人约定。次日，韩遂引侯选、李堪、梁兴、马玩、杨秋五将出阵。马超藏在门影里。韩遂使人到操寨前，高叫：“韩将军请丞相攀话。”操乃令曹洪引数十骑径出阵前与韩遂相见。马离数步，洪马上欠身言曰：“夜来丞相拜意将军之言，切莫有误。”言讫便回马。超听得大怒，挺枪

cố." Siêu viết: "Khởi hữu dĩ thảo cáo tổng dữ nhân da? Tất thị thúc phụ phạ ngã tri liễu tường té, tiên cải mặt liễu." Toại viết: "Mạc phi tào thao thác tương thảo cảo ngộ phong lai liễu." Siêu viết: "Ngô hựu bắt tín. Tào thao thị tinh té chi nhân, khởi hữu sai thác? Ngô dữ thúc phụ tịnh lực sát tắc, ngại hà hốt sinh dị tâm?" Toại viết: "Nhữ nhược bắt tín ngô tâm, lai nhật ngô tại trận tiền trám thao thuyết thoại, nhữ tòng trận nội đột xuất, nhất thương thích sát tiện liễu." Siêu viết: "Nhược như thử, phương kiến thúc phụ chân tâm." Lưỡng nhân ước định. Thứ nhật, hàn toại dẫn hầu tuyển, lý kham, lương hưng, mã ngoan, dương thu ngũ tương xuất trận. Mã siêu tàng tại môn ảnh lí. Hán toại sử nhân đáo thao trại tiền, cao khiếu: "Hán tướng quân thỉnh thừa tương phàn thoại." Thao nãi lệnh tào hồng dẫn số thập ky kính xuất trận tiền dữ hàn toại tương kiến. Mã li số bộ, hồng mã thượng khiêm thân ngôn viết: "Dạ lai thừa tương bái ý tướng quân chi ngôn, thiết mạc hữu ngộ." Ngôn cật tiện hồi mã. Siêu thính đắc đại nộ, đĩnh thương sâu mã, tiện thứ hàn toại. Ngũ tương lan trụ, khuyên giải hồi trại. Toại viết: "Hiền chất hữu nghi, ngã vô ngạt tâm." Mã siêu na lí khẳng tín, hận oán nhi khứ.

chắc là chủ sọ tôi biết rành mạch cho nên xóa đi đó thôi. Hàn Toại nói: - Hoặc giả Tào Tháo đưa nhằm bắn nháp chăng! Hàn Toại nói: - Như thế càng không thể tin được! Tào Tháo là người cẩn thận, đâu có lầm lẫn làm vậy? Tôi với chú chung sức lại để đánh giặc, bỗng dung chú lại thay lòng thế? Toại nói: - Nếu cháu không tin chú, thì để ngày mai, cháu gọi Tào Tháo ra nói chuyện, cháu bắt thình lình nhảy ra đâm cho nó một ngọn giáo, là êm chuyện. Siêu nói: - Nếu thư như thế, cháu mới là thực bụng. Hai người hẹn hò xong. Hôm sau Hàn Toại dẫn Hầu Tuyển, Lý Kham, Lương Hưng, Mã Ngoạn, Dương Thu tất cả năm tướng ra trận. Mã Siêu đứng núp trong cửa cờ. Hàn Toại sai người đến trước trại Tào Tháo gọi to lên rằng: - Hán tướng quân xin mời thừa tướng ra nói chuyện. Tháo sai Tào Hồng dẫn ít quân kỹ ra trước trận gặp Hàn Toại. Còn cách vài bước Hồng ngồi trên ngựa nghiêm minh nói: - Đêm qua thừa tướng tôi có nhờ thưa với tướng quân những câu gì, xin tướng quân chớ để lỡ việc! Nói xong, quay ngựa trở về. Siêu nghe Tào Hồng nói như thế, lập tức nỗi giận đúng đùng, vác giáo nhảy xổ ra đâm Hàn Toại. Năm tướng ngăn lại, khuyên giải Mã Siêu về trại. Toại nói: - Cháu chớ nghi ngờ, cháu thực không có bụng dạ gì đâu! Mã Siêu bấy giờ sao chịu tin nữa, cẩm túc trở về.

hèn yuàn ér qù .

9 hán suì yǔ wǔ jiang shang yì  
yue : " zhè shì rú hé jiě shì ?  
" yáng qiu yue : " mǎ chao yǐ  
zhàng wǔ yǒng , cháng yǒu  
qí líng zhǔ gong zhī xīn , biàn  
shèng de cáo cào , zěn kěn  
xiāng ràng ? yǐ mǒu yú jiàn ,  
bù rú àn tóu cáo gong , ta rì  
bù shi fēng hóu zhì wèi . "  
suì yue : " wú yǔ mǎ téng jié  
wèi xiong dì , an rěn bèi zhì  
? " yáng qiu yue : " shì yǐ zhì  
cǐ , bù de bù rán . " suì yue :  
" shéi kě yǐ tōng xiao xí ? "  
yáng qiu yue : " mǒu yuàn  
wǎng . " suì nǎi xiě mì shu ,  
qiǎn yáng qiu jìng lái cǎo  
zhài , shuo tóu jiàng zhī shì .  
cǎo dà xǐ , xǔ fēng hán suì  
wèi xi liáng hóu , yáng qiu  
wèi xi liáng tài shǒu . qí yú  
jie yǒu guan jué . yue dìng  
fàng huǒ wèi hào , gòng móu  
mǎ chao . yáng qiu bài cí ,  
huí jiàn hán suì , bèi yán qí  
shì : " yue dìng jin yè fàng  
huǒ , lǐ yìng wài gé . " suì dà  
xǐ , jiù lìng jun shì yú zhōng  
jūn zhàng hòu duì jí gān chái ,  
wǔ jiang gè xuán dao jiàn  
ting hòu , hán suì shang yì ,  
yù shè yàn zhuàn qǐng mǎ

骤马，便刺韩遂。五将拦住，劝解回寨。遂曰：“贤侄休疑，我无歹心。”马超那里肯信，恨怨而去。

韓遂与五将商议曰：“此事如何解释？”杨秋曰：“马超倚仗武勇，常有欺凌主公之心，便胜得曹操，怎肯相让？以某愚见，不如暗投曹公，他日不失封侯之位。”遂曰：“吾与马腾结为兄弟，安忍背之？”杨秋曰：“事已至此，不得不然。”遂曰：“谁可以通消息？”杨秋曰：“某愿往。”遂乃写密书，遣杨秋径来操寨，说投降之事。操大喜，许封韩遂为西凉侯、杨秋为西凉太守。其余皆有官爵。约定放火为号，共谋马超。杨秋拜辞，回见韩遂，备言其事：“约定今夜放火，里应外合。”遂大喜，就令军士于中军帐后堆积干柴，五将各悬

Hàn toại dũ ngũ thương thương  
nghị viết: "Giá sự như hà giải  
thích?" Dương thu viết: "Mã  
siêu ý trượng võ dũng, thường  
hữu khi lăng chúa công chí tâm,  
tiện thắng đắc tào thao, chảm  
khẳng tương nhượng? Dĩ mô  
ngu kiến, bắt như ám đầu tào  
công, tha nhật bắt thất phong  
hầu chi vị." Toại viết: "Ngô dũ  
mã đằng kết vi huynh đệ, an  
nhẫn bối chí?" Dương thu viết:  
"Sự dĩ chí thủ, bắt đắc bắt  
nhiên." Toại viết: "Thùy khả dĩ  
thông tiêu túc?" Dương thu  
viết: "Mỗ nguyên vãng." Toại  
nǎi tả mật thư, khiền dương thu  
kính lai thao trại, thuyết đầu  
hàng chí sự. Thao đại hỉ, hứa  
phong hàn toại vi tây lương  
hầu, dương thu vi tây lương  
thái thủ. Kì dư giai hữu quan  
tước. Ước định phóng hỏa vi  
hào, cộng mưu mã siêu.  
Dương thu bái từ, hồi kiến hàn  
toại, bị ngôn kì sự: "Ước định  
kim dạ phóng hỏa, lí ứng ngoại  
hợp." Toại đại hỉ, tựu lệnh quân  
sĩ vu trung quân trưởng hậu đồi  
tích can sài, ngũ thương các  
huyền dao kiếm thính hậu, hàn  
toại thương nghị, dục thiết yến

Hàn Toại cùng với năm tướng, bàn bạc rằng: - Việc này làm thế nào cho tôi được lòng mình? Dương Thu nói: - Mã Siêu cậy khỏe, thường tỏ vẻ khinh rẻ chúa công, nếu thắng được Tào Tháo, sao y chịu nhường nhịn. Cứ như ý tôi, không gì bằng hàng quách ngay Tào Tháo, sau này không đến nỗi mất chức phong hầu. Toại nói: - Ta kết anh em với Mã Đằng, nay sao nỡ bỏ tình nghĩa cũ? Dương Thu nói: - Việc đến thế này, không còn cách nào khác. Toại nói: - Vậy thì ai đi báo tin cho ta được? Dương Thu xin đi. Toại viết mật thư, sai ngay Dương Thu đến trại Tào Tháo xin hàng. Tào Tháo mừng lắm, hứa phong cho Hàn Toại làm Tây Lương hầu, Dương Thu làm Tây Lương thái thú, các tướng khác cũng đều được phong quan chức cả. Lại hẹn với nhau đốt lửa lên làm hiệu, hợp sức lại đánh Mã Siêu. Dương Thu từ về, thuật chuyện lại với Hàn Toại. Toại mừng lắm, sai quân sĩ chất củi khô ở sau trại, để đốt lửa làm hiệu. Năm tướng cùng đeo gươm đứng hầu. Hàn Toại định mở tiệc mời Mã Siêu đến dự rồi giết ngay

chao , jiù xí tú zhī , yóu yù  
wéi qū . bù xiǎng mǎ chao  
zǎo yǐ tàn zhì bēi xì , biàn dài  
qín suí shù rén , zhàng jiàn  
xian xíng , lìng páng dé , mǎ  
dài wèi hòu yìng . chao qián  
bù rù hán suì zhàng zhong ,  
zhì jiàn wǔ jiang yǔ hán suì  
mì yǔ , zhì tǐng de yáng qiu  
kǒu zhōng shuo dào : " shì  
bù yí chí , kě sù xíng zhī ! "  
chao dà nù , huì jiàn zhí rù ,  
dà hè yue : " qún zéi yan gǎn  
móu hài wǒ ! " zhòng jie dà  
jīng . chao yí jiàn wàng hán  
suì miàn mén ? qù , suì  
huang yǐ shǒu yíng zhī , zuǒ  
shǒu zǎo bēi kǎn luò . wǔ  
jiang huì dǎo qí chu . chao  
zòng bù chu zhàng wài , wǔ  
jiang wéi rào hùn shā . chao  
dú huì bǎo jiàn , lì dí wǔ jiang .  
jiàn guāng míng chǔ , xiān  
xuè jiàn fēi : kǎn fan mǎ wàn  
, ? dào liáng xìng , san jiang  
gè zì táo sheng . chao fù rù  
zhàng zhōng lái sha hán suì  
shí , yǐ bēi zuǒ yòu jiù qù .  
zhàng hòu yǐ bǎ huǒ qǐ , gè  
zhài bing jie dòng . chao lián  
máng shàng mǎ , páng dé ,  
mǎ dài yì zhì , hù xiāng hùn  
zhàn . chao lǐng jun sha chu  
shí , cào bing sì zhì : qián  
yǒu xǔ chǔ , hòu yǒu xú ? ,  
zuǒ Yǒu xià hóu yuan , yòu  
yǒu cáo hóng . xī liáng zhī  
bing , zì xiāng bìng sha .  
chao bù jiàn liǎo páng dé ,  
mǎ dài , nǎi yǐn bǎi yú qí , jié

刀剑听候，韩遂商议，欲设宴赚请马超，就席图之，犹豫未去。不想马超早已探知备细，便带亲随数人，仗剑先行，令庞德、马岱为后应。超潜步入韩遂帐中，只见五将与韩遂密语，只听得杨秋口中说道：“事不宜迟，可速行之！”超大怒，挥剑直入，大喝曰：“群贼焉敢谋害我！”众皆大惊。超一剑望韩遂面门剁去，遂慌以手迎之，左手早被砍落。五将挥刀齐出。超纵步出帐外，五将围绕混杀。超独挥宝剑，力敌五将。剑光明处，鲜血溅飞：砍翻马玩，剁倒梁兴，三将各自逃生。超复入帐中来杀韩遂时，已被左右救去。帐后一把火起，各寨兵皆动。超连忙上马，庞德、马岱亦至，互相混战。超领军杀出时，操兵四至：前有许褚，后有徐晃，左有夏侯渊，右有曹洪。西凉之

trám thỉnh mã siêu, tựu tịch đồ  
chi, do dự vị khứ. Bất tưởng mã  
siêu tảo dĩ tham tri bị té, tiện đái  
thân tùy số nhân, trượng kiém  
tiên hành, lệnh bàng đức, mã  
đại vi hậu ứng. Siêu tiềm bộ  
nhập hàn toại trướng trung, chỉ  
kiến ngũ tương dữ hàn toại mật  
ngữ, chỉ thính đắc dương thu  
khâu trung thuyết đáo: "Sự bất  
nghi trì, khả tốc hành chí!" Siêu  
đại nộ, huy kiém trực nhập, đại  
hát viết: "Quần tặc yên cảm  
mưu hại ngã!" Chúng giao đại  
kinh. Siêu nhất kiém vọng hàn  
toại diện môn đoá khứ, toại  
hoảng dĩ thủ nghênh chí, tả thủ  
tảo bị khâm lạc. Ngũ tương huy  
đao tè xuất. Siêu túng bộ xuất  
trướng ngoai, ngũ tương vi  
nhiều hỗn sát. Siêu độc huy  
bảo kiém, lực địch ngũ tương.  
Kiém quang minh xử, tiên huyết  
tiên phi: khâm phiền mã ngoạn,  
đoá đảo lương hưng, tam  
tương các tự đào sinh. Siêu  
phục nhập trướng trung lai sát  
hàn toại thời, dĩ bị tả hữu cứu  
khứ. Trướng hàn nhất bả hỏa  
khởi, các trại binh giai động.  
Siêu liên mang thương mã,  
bàng đức, mã đại diệc chí, hổ  
tương hỗn chiến. Siêu lĩnh  
quân sát xuất thời, thao binh tú  
chí: tiền hữu hứa trữ, hậu hữu  
từ hoảng, tả hữu hạ hầu uyên,  
hữu hữu tào hồng. Tây lương  
chi binh, tư tương tịnh sát. Siêu  
bất kiến liễu bàng đức, mã đại,  
nǎi dǎn bách dư ky, tiệt vu vị  
tại chỗ, nhưng còn phân vân  
chưa quyết. Không ngờ Mã Siêu  
đã biết hết cả, liền dẫn vài tay thủ  
hạ, đeo gươm đi trước, sai Bàng  
Đức, Mã Đại làm hậu ứng. Siêu  
lén vào trong trướng Hán Toại,  
nghe thấy năm tướng đang thi  
thầm với Hán Toại, lại nghe tiếng  
Dương Thu nói rằng: "Việc này  
không nên để lâu, nên làm ngay  
đi!". Siêu giận lắm, tuốt gươm xốc  
thẳng tới, quát lên rằng: - Bọn  
giặc kia! Sao dám bàn nhau để  
hại ta? Ai nấy đều giật mình. Siêu  
vung gươm chém vào giữa mặt  
Hán Toại. Toại vội giơ tay đỡ,  
cánh tay liền bị chém gãy đôi.  
Năm tướng khoa dao xúm đánh,  
Siêu bước ra ngoài trướng, năm  
tướng vây quanh đánh Siêu túi  
bụi. Siêu một mình vung gươm ra  
địch, ánh kiém lập loáng đến đâu,  
máu tươi bay toé đến đấy, chém  
đỗ Mã Ngoạn, đâm chết Lương  
Hưng. Còn ba tướng bỏ chạy  
tháo thân cả. Siêu lại trở vào giết  
Hán Toại nhưng Toại đã được tả  
hữu mang đi rồi. Bỗng nhiên sau  
trại lửa cháy đúng đùng, quân  
các trại kéo ủa cả ra. Siêu vội  
vàng lên ngựa, Bàng Đức, Mã  
Đại cũng vừa đến nơi, hợp nhau  
đánh giết. Khi Mã Siêu dẫn được  
quân ra, thì quân Tào đã bốn mặt  
kéo lại, mé trước Hứa Chủ, mé  
sau Từ Hoảng, tả có Hạ Hầu  
Uyên, hữu có Tào Hồng. Quân  
Tây Lương còn đánh lẫn nhau,  
Siêu không thấy Bàng Đức, Mã  
Đại đâu liền dẫn hơn trăm quân

yú wèi qiáo zhì shàng . tian  
sè wéi míng , zhí jiàn lǐ kan  
lǐng yí jun cóng qiáo xià guò ,  
chao tǐng qiang zòng mǎ zhú  
zhì . lǐ kan tuo qiang ér zǒu .  
qià hǎo yú jìn cóng mǎ chao  
bèi hòu gǎn lái . jìn kai gong  
shè mǎ chao . chao ting de  
bèi hòu xián xiāng , jí shǎn  
guò , què shè zhōng qíán  
miàn lǐ kan , luò mǎ ér sǐ .  
chao huí mǎ lái sha yú jìn ,  
jìn pāi mǎ zǒu liǎo . chao huí  
qiáo shàng zhù za . cào bing  
qián hòu dà zhì , hǔ wèi jun  
dāng xiān , luàn jiàn jiá shé  
mǎ chao . chao yǐ qiang bo  
zhì , shǐ jie fen fen luò dì .  
chao lìng cóng qí wǎng lái tú  
sha . zheng nài cáo bing wéi  
guǒ jian hòu , bù néng chong  
chu . chao yú qiáo shàng dà  
hè yí sheng , sha rù hé bēi ,  
cóng qí jie bēi jié duàn .  
chao dù zài zhèn zhong  
chong tú , què bēi àn nǚ shè  
dào zuò xià mǎ , mǎ chao  
duò yú dì shàng , cào jun bi  
gé . zhèng zài wéi jí , hu xí  
bēi jiǎo shàng yǐ biao jun sha  
lái , nǎi páng dé , mǎ dài yě .

10 èr rén jiù liǎo mǎ chao , jiāng  
jun zhong zhàn mǎ yǔ mǎ  
chao qí liǎo , fan shen sha  
tiáo xiě lù , wàng xi bēi ér

兵，自相并杀。超不见了庞德、马岱，乃引百余骑，截于渭桥之上。天色微明，只见李堪领一军从桥下过，超挺枪纵马逐之。李堪拖枪而走。恰好于禁从马超背后赶来。禁开弓射马超。超听得背后弦响，急闪过，却射中前面李堪，落马而死。超回马来杀于禁，禁拍马走了。超回桥上住扎。操兵前后大至，虎卫军当先，乱箭夹射马超。超以枪拨之，矢皆纷纷落地。超令从骑往来突杀。争奈曹兵围裹坚厚，不能冲出。超于桥上大喝一声，杀入河北，从骑皆被截断。超独在阵中冲突，却被暗弩射倒坐下马，马超堕于地上，操军逼合。正在危急，忽西北角上一彪军杀来，乃庞德、马岱也。

二人救了马超，将军中战马与马超骑了，翻身杀条血路，望西北而走

kiều chi thương. Thiên sắc vi minh, chỉ kiến lý kham lĩnh nhất quân tòng kiều hạ quá, siêu đĩnh thương túng mã trực chi. Lý kham tha thương nhi tầu. Kháp hảo vu cầm tòng mã siêu bối hậu cản lai. Cầm khai cung xạ mã siêu. Siêu thính đắc bối hậu huyền hưởng, cấp thiêm quá, khước xạ trúng tiền diện lý kham, lạc mã nhi tử. Siêu hồi mã lai sát vu cầm, cầm phách mã tầu liễu. Siêu hồi kiều thương trụ trát. Thao binh tiền hậu đại chí, hỗ vệ quân đương tiên, loạn tiền giáp xạ mã siêu. Siêu dĩ thương bát chi, thi giai phân phân lạc địa. Siêu lệnh tòng ky vãng lai đột sát. Tranh nại tào binh vi khóa kiên hâu, bắt nồng trùng xuất. Siêu vu kiều thương đại hát nhất thanh, sát nhập hà bắc, tòng ky giai bị tiệt đoạn. Siêu độc tại trận trung xung đột, khước bị ám nỗ xạ đảo tọa hạ mã, mã siêu đọa vu địa thương, thao quân bức hợp. Chánh tại nguy cấp, hốt tây bắc giác thương nhất bưu quân sát lai, nãi bàng đức, mã đại dã.

mã, đứng chẹn ở trên cầu sông Vị. Bấy giờ đã tảng sáng, chỉ thấy Lý Kham dẫn một toán quân đi qua dưới cầu. Siêu vác giáo té ngựa đuổi theo, Lý Kham kéo lêch xêch ngọn giáo mà chạy. Sau lưng Mã Siêu, lại có Vu Cầm đuổi theo. Cầm giương cung bắn Mã Siêu, Siêu nghe sau lưng có tiếng cung, né mình tránh khỏi, mũi tên tin ngay vào Lý Kham ở mé trước ngã lộn xuống ngựa. Siêu quay lại đánh Vu Cầm, Cầm té ngựa chạy mất. Siêu lại trở về đóng trên cầu. Quân Tào bốn mặt kéo đến đông như kiền, quân hộ vệ đi đầu, cung tên cứ châu cả vào bắn túi túi. Siêu cầm giáo gạt lia lịa, tên rơi tua tủa xuống đất. Siêu kéo quân kỹ mã xông vào đánh giết, nhưng quân Tào vây bọc dày lắm, không sao ra được. Đứng trên cầu Siêu reo to một tiếng, rồi đánh bừa vào mé bắc Vị Hà, quân đi theo đều bị chặn cả lại, chỉ còn độc một mình Mã Siêu, xông xáo trong trận, Siêu lại bị một mũi tên tin vào ngựa gục xuống, Mã Siêu ngã lăn ra. Quân Tào xúm đến, chực bắt. Đang khi nguy cấp, bỗng có một toán quân kéo thốc vào, đó là Bàng Đức và Mã Đại.

Nhi nhân cứu liễu mã siêu, tướng quân trung chiến mã dữ mã siêu kỹ liễu, phiên thân sát điệu huyết lộ, vọng tây bắc nhi

Hai người cứu được Mã Siêu, rồi lấy một con ngựa của quân sĩ đưa Siêu cưỡi, cùng xông vào đánh giết, mở một đường máu

zǒu . cáo cào wén mǎ chao  
zǒu tuo , chuán lìng zhu  
jiang : " wú fēn xiǎo yè , wù  
yào gǎn dào mǎ ér . rú de  
shǒu jí zhě , qian jin shǎng ,  
wàn hù hóu ; sheng huò zhě  
feng dà jiāng jun . "

。曹操闻马超走脱，传  
令诸将：“无分晓夜，  
务要赶到马儿。如得首  
级者，千金赏，万户侯  
；生获者封大将军。”

11 zhòng jiang de lìng , gè yào  
zheng gong , yǐ lǐ zhuī xí .  
mǎ chao gù bù de rén mǎ  
kùn fá , zhì gù ben zǒu .  
cóng qí jiàn jiàn jie sǎn . bù  
bing zǒu bù shàng zhě , duo  
bèi qín qù . zhǐ shèng de san  
shí yú qí , yǔ páng dé , mǎ  
dài wàng lǒng xi lín yáo ér  
qù .

众将得令，各要争功，  
迤逦追袭。马超顾不得  
人马困乏，只顾奔走。  
从骑渐渐皆散。步兵走  
不上者，多被擒去。止  
剩得三十余骑，与庞德  
、马岱望陇西临洮而去  
。

12 cáo cào qín zì zhui zhì an  
dìng , zhì mǎ chao qù yuǎn ,  
fang shou bing huí Cháng ān . zhòng jiang bì jí . hán suì yǐ  
wú zuǒ shǒu , zuò liáo cán jí  
zhì rén , cáo jiào jiù yú  
Cháng ān xie mǎ , shòu xi  
liáng hóu zhì zhí . yáng qiū ,  
hóu xuǎn jie feng liè hóu ,  
lìng shǒu wèi kǒu . xià lìng  
ban shi huí xǔ dou . liáng  
zhou cān jūn yáng fù , zì yí  
shan , jìng lái Cháng ān jiàn  
cào . cáo wèn zhì , yáng fù  
yue : " mǎ chao yǒu lǚ bù zhì  
yǒng , shen de qiang rén zhī  
xin . jìn chéng xiāng ruò bù

曹操亲自追至安定，知  
马超去远，方收兵回长  
安。众将毕集。韩遂已  
无左手，做了残疾之人  
，操教就于长安歇马，  
授西凉侯之职。杨秋、  
侯选皆封列侯，令守渭  
口。下令班师回许都。  
凉州参军杨阜，字义山  
，径来长安见操。操问  
之，杨阜曰：“马超有  
吕布之勇，深得羌人之  
心。今丞相若不乘势剿

tǎu. Tào thao văn mǎ siêu tǎu  
thoát, truyền lệnh chư tướng:  
"Vô phân hiểu dạ, vụ yêu cần  
đáo mã nhi. Như đắc thủ cấp  
giả, thiên kim thường, vạn hộ  
hầu; sinh hoạch giả phong đại  
tướng quân."

chạy cả về phía tây bắc. Tào  
Tháo thấy Mã Siêu chạy được,  
truyền lệnh cho các tướng rằng: -  
Không kể ngày đêm, phải đuổi  
cho kịp Mã Siêu. Ai lấy được đầu  
thì thưởng nghìn nén vàng,  
phong hầu vạn hộ, ai bắt sống  
được, thì phong làm đại tướng  
quân.

Chúng tướng đắc lệnh, các yếu  
tranh công, dĩ lệ truy tập. Mã  
siêu cố bắt đắc nhân mã khốn  
phap, chỉ cố bôn tǎu. Tòng ky  
tiêm tiệm giai tán. Bộ binh tǎu  
bắt thượng giả, đa bị cầm khứ.  
Chỉ thặng đắc tam thập dư ky,  
dữ bàng đức, mã đại vọng lũng  
tây lâm thao nhi khứ.

Các tướng được lệnh, tranh nhau  
lập công, đuổi theo kỳ cùng mà  
bắt Siêu. Mã Siêu không còn  
tưởng gì đến người ngựa mỏi  
mệt, cứ cầm đầu cầm cổ chạy.  
Quân ky dần dần tan vỡ, tên nào  
chạy không kịp thì đều bị bắt cả.  
Chỉ còn Bàng Đức, Mã Đại và  
hơn ba chục ky mã, chạy thoát  
được về Lâm Thao, quận Lưỡng  
Tây.

Tào thao thân tự truy chí an  
định, tri mǎ siêu khứ viễn,  
phương thu binh hồi trường an.  
Chúng tướng tất tập. Hán toại  
dĩ vô tả thủ, tố liễu tàn tật chi  
nhân, thao giáo tụu vu trường  
an hiết mǎ, thụ tây lương hầu  
chi chức. Dương thu, hầu tuyển  
giai phong liệt hầu, lệnh thủ vị  
khẩu. Hạ lệnh ban sư hồi hứa  
đô. Lương châu tham quân  
dương phụ, tự nghĩa sơn, kính  
lai trường an kiên thao. Thao  
vấn chi, dương phụ viết: "Mã  
siêu hữu lữ bối chi dũng, thâm  
đắc khương nhân chi tâm. Kim  
thừa tương nhược bất thừa thế

Tào Tháo đốc quân đuổi mãi đến  
An Định, thấy Mã Siêu chạy quá  
xa rồi mới thu quân về Trường  
An. Các tướng hội họp đầy đủ.  
Hán Toại đã mất cánh tay trái,  
thành người tàn phế. Tháo cho ở  
Trường An và phong làm Tây  
Lương hầu. Dương Thu, Hầu  
Tuyển, cũng được phong chức  
liệt hầu, trấn giữ cửa Vị Hà. Rồi  
Tháo hạ lệnh rút quân về Hứa  
Đô. Có quan tham quân ở Lương  
Châu là Dương Phụ tự Nghĩa  
Sơn lại Trường An ra mắt Tào  
Tháo, nói rằng: - Mã Siêu có sức  
khỏe như Lã Bố khi xưa, lại được  
người rợ Khương mến phục lắm.

chéng shì jiǎo jué , ta rì yǎng  
chéng qì lì , lǒng shàng zhu  
jùn , fei fù guó jia zhì yǒu yě .  
wàng chéng xiāng qiè xiū huí  
bing . " cào yue : " wú běn yù  
liù bing zheng zhī , nài  
Zhōng yuán duo shì , nán  
fang wèi dìng , bù kě jiǔ liù .  
jun dang wèi gu bǎo zhī . " fù  
lǐng nuò , yòu bǎo jiàn wéi  
kang wèi liáng zhōu cì shǐ ,  
tòng lǐng bing tún jì chéng ,  
yǐ fáng mǎ chao . fù lín xíng ,  
qǐng yú cào yue : " Cháng ān  
bì liù zhòng bīng yǐ wèi hòu  
yuán . " cào yue : " wú yǐ  
dìng xià , rǔ dàn fàng xin . "  
fù cí ér qù .

绝，他日养成气力，陇上诸郡，非复国家之有也。望丞相且休回兵。  
”操曰：“吾本欲留兵征之，奈中原多事，南方未定，不可久留。君当为孤保之。”阜领诺，又保荐韦康为凉州刺史，同领兵屯冀城，以防马超。阜临行，请于操曰：“长安必留重兵以为后援。”操曰：“吾已定下，汝但放心。”阜辞而去。

- 13 zhòng jiang jie wèn yue : "  
chu zéi jù tóng guan , wèi bēi  
dào que , chéng xiāng bù  
cóng hé dong jí féng yì , ér  
fǎn shǒu tóng guan , qian  
yán rì jiǔ , ér hòu bēi dù , li  
yíng gù shǒu , hé yě ? " cào  
yue : " chu zéi shǒu tóng  
guan , ruò wú chu dào , biàn  
qǔ hé dong , zéi bì yǐ gè zhài  
fen shǒu zhu dù kǒu , zé hé  
xi bù kě dù yǐ . wú gù shèng  
bing jie jù yú tóng guan qián ,  
shǐ zéi jìn nán shǒu , ér hé  
xi bù zhǔn bèi , gù xú ? , zhu  
líng de dù yě . wú rán hòu  
yǐn bing bēi dù , lián che shù  
zhà wèi yǒng dào , zhú bing  
chéng , yù zéi zhì wú ruò , yǐ

tiếu tuyệt, tha nhật dưỡng thành khí lực, lũng thương chư quận, phi phục quốc gia chi hữu dã. Vọng thừa tướng thả huu hồi binh." Thao viết: "Ngô bỗn dục lưu binh chinh chi, nại trung nguyên đa sự, nam phương vị định, bắt khả cửu lưu. Quân đương vi cô bảo chí." Phụ lĩnh nặc, hựu bảo tiến vi khang vi lương châu thứ sử, đồng lĩnh binh truân kí thành, dĩ phòng mã siêu. Phụ lâm hành, thỉnh vu thao viết: "Trường an tất lưu trọng binh dĩ vi hậu viễn." Thao viết: "Ngô dĩ định hạ, nhữ đân phóng tâm." Phụ tử nhi khứ.

Thừa tướng nếu không nhân dịp này mà trừ ngay đi, sau này lực lượng y to lớn lên rồi, thì các quận ở Lũng Tây sẽ không còn thuộc quyền thừa tướng nữa. Xin thừa tướng đừng dẫn quân về vội. Tháo nói: - Ta cũng muốn lưu quân lại đánh, nhưng trong nước còn nhiều việc, phương nam vẫn chưa định xong, không thể ở lâu được. Người ở đây trông nom giúp ta. Phụ vâng lời, tiến cử cả Vi Khang làm thứ sử Lương Châu, đề phòng Mã Siêu... Lúc sắp khởi hành, Phụ bẩm với Tháo rằng: - Xin thừa tướng hãy để nhiều quân ở lại Trường An, phòng khi cứu ứng cho. Tháo nói; - Ta đã dự liệu đâu vào đấy cả rồi, người không phải lo nữa.

众将皆问曰：“初贼据潼关，渭北道缺，丞相不从河东击冯翊，而反守潼关，迁延日久，而后北渡，立营固守，何也？”操曰：“初贼守潼关，若吾初到，便取河东，贼必以各寨分守诸渡口，则河西不可渡矣。吾故盛兵皆聚于潼关前，使贼尽南守，而河西不准备，故徐晃、朱灵得渡也。吾然后引兵北渡，连车树栅为甬

Chúng tướng giai vấn viết: "Sơ tặc cư đồng quan, vị bắc đạo khuyết, thừa tướng bắt tòng hà đồng kích phùng dực, nhỉ phản thủ đồng quan, thiên duyên nhật cửu, nhỉ hậu bắc độ, lập doanh cố thủ, hà dã?" Thao viết: "Sơ tặc thủ đồng quan, nhược ngô sơ đáo, tiện thủ hà đồng, tặc tất dĩ các trại phân thủ chư độ khẩu, tắc hà tây bắt khẩu độ hĩ. Ngô cố thịnh binh giai tụ vu đồng quan tiền, sử tặc tần nam thủ, nhỉ hà tây bắt chuẩn bị, cố từ hoảng, chu linh đắc độ dã. Ngô nhiên hậu dẫn binh bắc độ, liên xa thụ sách vi dũng đạo, trúc băng thành, dục tặc tri ngô nhược, dĩ kiêu kì

Phụ tử biệt Tào Tháo: - Vừa rồi, lúc đầu giặc mới giữ ở Đồng Quan, đường mé bắc Vị Hà bỏ trống, sao thừa tướng không từ mặt đông Hoàng Hà đánh mặt Băng Dực mà lại cầm cự ở Đồng Quan mãi, dây dưa ngày tháng, sau mới qua bờ lập trại? Tháo nói: - Khi giặc mới đến Đồng Quan, nếu ta vừa đến mà đánh ngay mặt đông Hoàng Hà, giặc tất chia quân giữ các cửa bến, thì mặt tây Hoàng Hà không sao sang được nữa. Cho nên ta tập trung nhiều quân ở Đồng Quan, khiến giặc cũng phải giữ hết cả mé nam, mà để hở mặt tây Hoàng Hà, nên Từ Hoảng, Chu Linh mới sang được. Sau đó, ta

jiao qí xin , shǐ bù zhǔn bèi .  
wú nǎi qiǎo yòng fǎn xiān ,  
chù shì zú zhī lì , yì dàn jí pò  
zhi . zhèng suǒ wèi jí léi bù jí  
yǎn ěr . bing zhī biàn huà ,  
gù fei yì dào yě . " zhòng  
jiāng yòu qǐng wèn yue : "  
chéng xiāng měi wén zéi jia  
bing tian zhòng , zé yǒu xǐ sè  
, hé yě ? " cào yue : " guan  
zhong bian yuǎn , ruò qún  
zéi gè yì xiǎn zǔ , zheng zhi  
fei yì èr nián bù kě píng fù ;  
jin jie lái jù yì chǔ , qí zhòng  
sui duo , rén xìn bù yì , yì yú  
lí xiān , yì jù kě miè : wú gù  
xǐ yě . " zhòng jiāng bài yue :  
" chéng xiāng shén móu ,  
zhòng bù jí yě ; " cào yue : "  
yì lài rǔ zhòng wén wǔ zhī lì .  
" suì zhòng shǎng zhu jun .  
liù xià hóu yuan tún bing  
Cháng ān , suǒ de jiàng bing  
, fēn bō gè bù . xià hóu yuan  
bǎo jǔ féng yì gao líng rén ,  
xìng zhang , míng jì , zì dé  
róng , wèi jīng zhào yǐn , yǔ  
yuán tòng shǒu Cháng ān .  
cào ban shi huí dou .

道，筑冰城，欲贼知吾弱，以骄其心，使不准备。吾乃巧用反间，畜士卒之力，一旦击破之。正所谓疾雷不及掩耳。兵之变化，固非一道也。”众将又请问曰：“丞相每闻贼加兵添众，则有喜色，何也？”操曰：“关中边远，若群贼各依险阻，征之非一、二年不可平复；今皆来聚一处，其众虽多，人心不一，易于离间，一举可灭：吾故喜也。”众将拜曰：“丞相神谋，众不及也；”操曰：“亦赖汝众文武之力。”遂重赏诸军。留夏侯渊屯兵长安，所得降兵，分拨各部。夏侯渊保举冯翊高陵人，姓张，名既，字德容，为京兆尹，与渊同守长安。操班师回都。

- 14 xiān dì pái luán jià chu guo  
yíng jie . zhào cáo " zàn bài  
bù míng , rù cháo bù qu ,  
jiàn lǚ shàng diàn " : rú hàn

献帝排銮驾出郭迎接。  
诏操“赞拜不名，入朝不趋，剑履上殿”：如

tâm, sử bắt chuẩn bị. Ngô nãixǎo dụng phản gián, súc sĩ tốtchi lực, nhất đán kích phá chi.Chánh sở vị tật lôi bắt cập yểmnhĩ. Bình chi biến hóa, cố phi nhấtkhông dã." Chóng tướng hựuthỉnh vẫn viết: "Thùa tướng mỗivăn tắc gia binh thiêm chung,tắc hữu hỉ sắc, hà dã?" Thaoviết: "Quan trung biên viễn,nhược quần tắc các y hiểm trở,chinh chi phi nhất nhị niên bắtkhả bình phục; kim gai lai tu nhântử, kì chúng tuy đa, nhân tâm bắt nhất, dịch vu li gian,nhất cử khả diệt: ngô có hỉ dã."Chóng tướng bái viết: "Thùa tướng thàn mưu, chúng bắt cậpdã," Thao viết: "Diệc lại nhữ chúng văn võ chi lực." Toại trong thưởng chư quân. Lưu hạhầu uyên truân binh trường an,sở đắc hàng binh, phân bát các bộ. Hạ hầu uyên bảo cử phùngdực cao lăng nhân, tính trương,danh kí, tự đức dung, vi kinh triêu duẫn, dữ uyên đồng thủtrường an. Thao ban sự hồi đô.

dẫn quân sang mặt bắc, cắm trạiđáp thành, khiến giặc thấy ta yếuthêm kiêu căng, lơ là phòng bị. Ta lại khéo dùng mạo phản gián, bồi dưỡng quân sĩ, nên mới phảđược như vậy. Đó gọi là "Sétđánh không kịp bưng tai" là thế!Phép binh biến hóa, không cứmột đường nào. Các tướng lại hỏirằng: - Thùa tướng mỗi lần đượctin Mã Siêu thêm quân thì lại mừng, là ý làm sao? Tháo nói: - Quan Trung cách Hứa Đô xa lăm,nếu giặc cứ giữ vững những nơihiểm yếu thì đánh đến hai năm cũng không dẹp xong. Nay địchđến tụ cả vào một chỗ này, quân tuy nhiều nhưng mỗi người một bụng, lại càng dễ làm kế chia rẽ, chỉ một trận là phá xong cả, cho nên ta mừng. Các tướng cùng lạy mà nói rằng: - Thùa tướng mưu mạo như thần, không ai theo kịpđược! Tháo cười nói rằng: - Đó cũng là nhờ tài văn võ các nguyêndầy! Liền trọng thưởng các tướng sĩ, lưu Hạ Hầu Uyên giữ thành Trường An, bao nhiêu hàng binhdều ghép vào các đội ngũ cả. Hạ Hầu Uyên tiến cử một người Cao Lăng, quận Bằng Dực, tên là Trương Ký, tự Đức Dung xin cho làm quan doãn ở Kinh Triệu, để cùng với Uyên giữ Trường An.Tháo rút quân về Hứa Đô.

Hiến đế bài loan giá xuất quáchnghênh tiếp. Chiếu thao "Tánbáu bất danh, nhập triều bất xu,kiem lí thượng điện": nhu hán

Vua Hiến đế bày loan giá, ra tậnngoài thành tiếp đón: Rồi banchiếu phong cho Tháo đượcquyền khi vào chầu vua không

xiang xiao hé gù shì . zì cǐ  
wei zhèn Zhōng wài . zhè  
xiao xí bo rù hàn zhong , zǎo  
jing dòng liǎo hàn níng tài  
shǒu zhang lǔ .

汉相萧何故事。自此威震中外。这消息播入汉中，早惊动了汉宁太守张鲁。

- 15 yuán lái zhang lǔ nǎi pèi guó  
feng rén . qí zǔ zhang líng  
zài xi chuan gǔ míng shan  
zhong zào zuò dào shu yǐ  
huò rén , rén jie jìng zhī . líng  
sǐ zhì hòu , qí zì zhang héng  
xíng zhī . bǎi xìng dàn yǒu  
xué dào zhě , zhù mǐ wǔ dòu  
. shì hào " mǐ zéi " . zhang  
héng sǐ , zhang lǔ xíng zhī .  
lǔ zài hàn zhong zì hào wéi "  
shi jun " ; qí lái xué dào zhě  
jie hào wéi " guǐ zú " ; wèi  
shǒu zhě hào wéi " jì jiǔ " ;  
lǐng zhòng duō zhě hào wéi "  
zhì tóu dà jì jiǔ " . wù yǐ  
chéng xìn wèi zhǔ , bù xǔ qí  
zhà . rú yǒu bìng zhě , jí shè  
tán shǐ bìng rén ju yú jìng shì  
zhì zhong , zì sì yǐ guò ,  
dang miàn chén shǒu , rán  
hòu wèi zhì qí ? ; zhǔ qí ? zhì  
shì zhě , hào wéi " jian lìng jì  
sǎ " . qí ? zhì fǎ , shu bìng  
réni xìng míng , shuo fú zuì  
zhì yì , zuò wén san tong ,  
míng wèi " san guan shǒu  
shu " : yì tong fàng yú shan  
dǐng yǐ zòu tian , yì tong mái  
yú dì yǐ zòu dì , yì tong chén  
yú shuǐ yǐ shen shuǐ guan .

tương tiêu hà có sự. Tự thủ uy  
chấn trung ngoại. Giá tiêu tức  
bá nhập hán trung, tảo kinh  
động liều hán ninh thái thủ  
trương lỗ.

phải xưng tên, ở trong triều không  
phải bước rảo, đeo gươm lên cả  
trên điện, cũng như Tiêu Hà,  
tướng nhà Hán thuở xưa. Tự bấy  
giờ uy danh Tào Tháo lừng lẫy cả  
trong ngoài. Tin ấy truyền đến  
Hán Trung, kinh động cả quan  
thái thú ở đó là Trương Lỗ.

原来张鲁乃沛国丰人。  
其祖张陵在西川鹄鸣山  
中造作道书以惑人，人  
皆敬之。陵死之后，其  
子张衡行之。百姓但有  
学道者，助米五斗。世  
号“米贼”。张衡死，  
张鲁行之。鲁在汉中自  
号为“师君”；其来学  
道者皆号为“鬼卒”；  
为首者号为“祭酒”；  
领众多者号为“治头大  
祭酒”。务以诚信为主  
，不许欺诈。如有病者  
，即设坛使病人居于静  
室之中，自思已过，当  
面陈首，然后为之祈祷  
；主祈祷之事者，号为  
“奸令祭酒”。祈祷之  
法，书病人姓名，说服  
罪之意，作文三通，名  
为“三官手书”：一通  
放于山顶以奏天，一通

Nguyên lai trương lỗ nãi phái  
quốc phong nhân. Kì tổ trương  
lăng tại tây xuyên hộc minh sơn  
trung tạo tác đạo thư dĩ hoặc  
nhân, nhân giai kính chi. Lăng  
tử chi hậu, kì tử trương hành  
hành chi. Bách tính đắn hưu  
học đạo giả, trợ měi ngũ đấu.  
Thê hào "Měi tặc". Trương hành  
tử, trương lỗ hành chi. Lỗ tại  
hán trung tự hào vi "Sư quân";  
kì lai học đạo giả giai hào vi  
"Quỷ tốt"; vi thủ giả hào vi "Tế  
tửu"; lĩnh chúng đa giả hào vi  
"Trì đầu đại té tửu". Vụ dĩ thành  
tin vi chủ, bắt hứa khi trá. Như  
hữu bệnh giả, tức thiết đản sủ  
bệnh nhân cư vu tĩnh thắt chi  
trung, tự tư dĩ quá, đương diện  
trần thủ, nhiên hậu vi chi kì đảo;  
chủ kì đảo chi sự giả, hào vi  
"Gian lệnh té sai". Kì đảo chi  
pháp, thư bệnh nhân tính danh,  
thuyết phục tội chi ý, tác văn  
tam thông, danh vi "Tam quan  
thủ thư": nhất thông phóng vu  
son đín dĩ tấu thiên, nhất  
thông mai vu địa dĩ tấu địa,  
nhất thông tràm vu thủy dĩ thân  
thủy quan. Như thủ chí hậu,  
đắn bệnh thuyền khẩ, tương

Trương Lỗ nguyên là người ở đất  
Phong nước Bái. Tổ Trương Lỗ là  
Trương Lăng, ẩn ở núi Hộc Minh  
xứ Tây Xuyên, đặt ra sách đạo để  
dạy dỗ người ta, ai cũng kính nể.  
Sau khi Lăng chết, con là trương  
Hành nối giữ nghiệp ấy. Nhân  
dân ai đến học đạo đều phải giúp  
năm đấu thóc; bấy giờ gọi là  
"Giặc gạo". Trương Hành mất,  
Trương Lỗ thay thế, tự xưng là  
"Sư quân". Học trò thì gọi là "Quỷ  
tốt", người cầm đầu các nhóm  
học trò thì gọi là "Tế tửu", ai  
thống lĩnh nhiều người hơn, gọi là  
"Trì đầu đại té tửu", cốt giữ điều  
thật thà làm gốc, không được đổi  
trá. Ai bị đau ốm gì, phải lập một  
đản để cúng vái; người ốm phải ở  
riêng một nhà tĩnh mịch, tự xét lại  
lầm lỗi của mình, và thú thực cả  
ra, rồi mới cúng vái cho. Người  
coi việc cúng vái gọi là "Gian lệnh  
té tửu". Phép cúng thì viết tên họ  
người ốm, kể tình thú tội, sao ra  
ba bản văn gọi là "Tam quan thủ  
thư". Một bản đặt lên trên đỉnh núi  
để tâu với trời; một bản chôn  
xuống đất để tâu với đất; một bản  
bỏ xuống nước để tâu với thủy  
quan. Khi khỏi bệnh, phải tạ lại

rú cǐ zhī hòu , dàn bìng quán  
kě , jiāng mǐ wǔ dòu wéi xiè .  
yòu gài yì shě : shě nèi fàn  
mǐ , chái huǒ , ròu shí qí bēi ,  
xǔ guò wǎng rén liàng shí  
duo shǎo , zì qǔ ér shí ; duo  
qǔ zhě shòu tian zhu . jìng  
nèi yǒu fàn fǎ zhě , bì shù  
san cì ; bù gǎi zhě , rán hòu  
shí xíng . suǒ zài bìng wú  
guan cháng , jìn shǔ jì jiǔ  
suǒ guǎn . rú cǐ xióng jù hàn  
zhong zhī dì yǐ san shí nián .  
guó jia yǐ wèi dì yuǎn bù  
néng zheng fá , jiù mìng lǚ  
wéi ? nán zhōng láng jiàng ,  
lǐng hàn níng tài shǒu , tong  
jin gòng ér yǐ . dang nián  
wén cáo pò xi liáng zhi  
zhòng , wei zhèn tian xià ,  
nǎi jù zhòng shàng yì yue : "xi  
liáng mǎ téng zao lù , mǎ  
chao xin bài , cáo cáo bì  
jiang qín wǒ hàn zhong . wǒ  
yù zì cheng hàn níng wáng ,  
du bing jù cáo cáo , zhu jun  
yǐ wéi hé rú ? " ? pǔ yue : "  
hàn chuan zhì míng hù chu  
shí wàn yú zhòng , cái fù  
liáng zú , sì miàn xiǎn gù ; jin  
mǎ chao xin bài , xi liáng zhi  
mín , cóng zǐ wǔ gǔ ben rù  
hàn zhong zhě , bù xià shù  
wàn . yú yì yì zhōu liú zhāng  
hun ruò , bù rú xian qū xi  
chuan sì shí yí zhōu wéi běn  
, rán hòu chēng wáng wéi  
chí . " zhāng lǚ dà xǐ , suí yǔ  
dì zhāng wéi shàng yǐ qī  
bing . zǎo yǒu xì zuò bào rù

埋于地以奏地，一通沉于水以申水官。如此之后，但病痊可，将米五斗为谢。又盖义舍：舍内饭米、柴火、肉食齐备，许过往人量食多少，自取而食；多取者受天诛。境内有犯法者，必恕三次；不改者，然后施刑。所在并无官长，尽属祭酒所管。如此雄据汉中之地已三十年。国家以为地远不能征伐，就命鲁为镇南中郎将，领汉宁太守，通进贡而已。当年闻操破西凉之众，威震天下，乃聚众商议曰：“西凉马腾遭戮，马超新败，曹操必将侵我汉中。我欲自称汉宁王，督兵拒曹操，诸君以为何如？”阎圃曰：“汉川之民户出十万余众，财富粮足，四面险固；今马超新败，西凉之民，从子午谷奔入汉中者，不下数万。愚意益州刘璋昏弱，不如先取西川四十一州为本，然后称王未迟。”

měi ngũ đầu vi tạ. Hựu cái  
nghĩa xá: xá nội phạt měi, sài  
hỏa, nhục thực tê bị, hứa quá  
vãng nhân lượng thực đa thiều,  
tự thủ nhi thực; đa thủ giả thu  
thiên tru. Cảnh nội hữu phạm  
pháp giả, tất thứ tam thứ; bắt  
cải già, nhiên hậu thi hình. Sở  
tại tịnh vô quan trường, tǎn  
chúc tế tửu sở quản. Như thử  
hung cư hán trung chí địa dĩ  
tam thập niên. Quốc gia dĩ vi  
địa viễn bất năng chinh phạt,  
tự mệnh lỗ vi trấn nam trung  
lang tướng, lĩnh hán ninh thái  
thú, thông tiến công nhi dĩ.  
Đương niên văn thao phá tây  
lương chi chúng, uy chấn thiên  
hạ, nãi tụ chúng thương nghị  
viết: "Tây lương mã đằng tao  
lục, mã siêu tân bại, tào thao tất  
tương xâm ngã hán trung. Ngã  
duc tự xưng hán ninh vương,  
đốc binh cự tào thao, chư quân  
dĩ vi hà như?" Diêm phổ viết:  
"Hán xuyên chi dân hộ xuất  
thập vạn dư chúng, tài phú  
lương túc, tú diện hiềm cổ; kim  
mã siêu tân bại, tây lương chi  
dân, tòng tử ngo cốc bôn nhập  
hán trung giả, bắt hạ sở vạn.  
Ngu ý ích châu lưu chương hôn  
nhược, bắt như tiên thủ tây  
xuyên tú thập nhất châu vi bỗn,  
nhiên hậu xưng vương vị trí."  
Trương Lỗ đại hỉ, toại dữ đệ  
trương vệ thương nghị khởi  
binh. Tào hữu tê tác báo nhập  
xuyên trung.

năm đấu thóc. Lại làm ra một cái  
nhà gọi là "Nghĩa xá", trong nhà  
chứa đủ cơm gạo, củi lửa, đồ ăn,  
ai qua lại đó cứ vào lấy mà ăn, ai  
ăn nhiều quá sẽ bị trời giết. Trong  
địa hạt ấy, ai phạm tội được  
khoan hồng ba lần, nếu không  
chữa mới bị trị tội. Ở xứ ấy không  
có quan cai trị, mọi việc đều do tể  
tửu coi giữ. Trương Lỗ cứ như  
thế hung xú ở xứ Hán Trung đã  
ba mươi năm trời. Triều đình cho  
nơi này xa xôi, không thể đánh  
dẹp được, nên phái phong cho  
Trương Lỗ làm Trần nam trung  
lang tướng, lĩnh chức thái thú ở  
Hán Ninh, chỉ phải hàng năm tiến  
công mà thôi. Khi ấy, Trương Lỗ  
nghe tin Tào Tháo phá được  
quân Tây Lương, uy danh lừng  
lẫy, bèn hội các quan lại bàn  
rằng: - Mã Đằng ở Tây Lương bị  
giết, con là Mã Siêu lại mới thua,  
Tào Tháo tất đến xâm phạm đất  
Hán Trung của ta. Ta muốn tự  
xưng là Hán Ninh Vương, mang  
quân ra cự nhau với Tào Tháo,  
các quan nghĩ sao? Diêm Phố  
thưa rằng: - Dân Hán Xuyên ta  
dân hơn mười vạn hộ, của giàu,  
lương nhiều, bốn mặt thì hiềm  
trở. Nay Mã Siêu mới thua, quân  
Tây Lương từ hang Tý Ngọ chạy  
vào ngụ ở Hán Trung, thêm vài  
vạn nữa. Tôi thiết nghĩ Lưu  
Chương ở Ích Châu hèn đón lầm,  
chi bằng ta hãy lấy bốn mươi mốt  
châu ở Tây Xuyên trước làm cơ  
sở rồi sẽ xưng vương cũng chưa  
muộn. Trương Lỗ mừng lắm, liền

chuan zhong .

。”张鲁大喜，遂与弟  
张卫商议起兵。早有细  
作报入川中。

- 16 què shuo yì zhou liú zhang ,  
zì jì yù , jí liú yan zhi zi , hàn  
lǔ gōng wáng zhì hòu .  
zhāng dì yuán hé zhōng , xī  
fēng jìng líng , zhī shù yīn ju  
yú cǐ . hòu yan guan zhì yì  
zhōu mù , xìng píng yuán  
nián huàn bìng ju ér sǐ , zhōu  
dà lì zhào wéi děng , gòng  
bǎo zhāng wèi yì zhōu mù .  
zhāng céng sha zhāng lǚ mǔ  
jí dì , yīn cǐ yǒu chóu . zhāng  
shǐ páng xī wèi ba xi tài shǒu  
, yǐ jù zhāng lǚ . shí lóng xi  
tàn zhì zhāng lǚ yù xīng bīng  
qǔ chuan , jí bào zhī liú  
zhāng . zhāng píng sheng  
nuò ruò , wén de cǐ xìn , xin  
Zhōng Dà you , jí jù zhòng  
guan shang yì . hu yí rén áng  
rán ér chu yue : " zhǔ gōng  
fàng xīn . mǒu sui bù cái ,  
píng san cùn bù làn zhī shé ,  
shǐ zhāng lǚ bù gǎn zhèng  
yǎn lái qù xī chuan ." zhèng  
shì : zhī yīn shǔ dì móu chén  
jin , zhì yīn jīng zhōu háo jié  
lái . wèi zhī cǐ rén shì shéi ,  
qiè kàn xià wén fēn jiě .

却说益州刘璋，字季玉，即刘焉之子，汉鲁恭王之后。章帝元和中，徙封竟陵，支庶因居于此。后焉官至益州牧，兴平元年患病疽而死，州大吏赵韪等，共保璋为益州牧。璋曾杀张鲁母及弟，因此有仇。璋使庞羲为巴西太守，以拒张鲁。时笼羲探知张鲁欲兴兵取川，急报知刘璋。璋平生懦弱，闻得此信，心中大忧，急聚众官商议。忽一人昂然而出曰：“主公放心。某虽不才，凭三寸不烂之舌，使张鲁不敢正眼来觑西川。”正是：只因蜀地谋臣进，致引荊州豪杰来。未知此人是谁，且看下文分解。

cùng với em là Trương Vệ bàn  
việc cắt quân. Quân do thám vội  
báo tin đó vào Hán Trung.

Khuốc thuyết ích châu lưu  
chương, tự quý ngọc, tức lưu  
yên chi tử, hán lỗ cung vương  
chi hậu. Chương đế nguyên  
hòa trung, tỉ phong cánh lăng,  
chi thứ nhân cư vu thử. Hậu  
yên quan chí ích châu mục,  
hung bình nguyên niên hoạn  
bệnh thư nhi tử, châu đại lại  
triệu vĩ đẳng, cộng bảo chương  
vi ích châu mục. Chương tằng  
sát trương lỗ mẫu cập đệ, nhân  
thử hữu cùu. Chương sử bàng  
hi vi ba tây thái thủ, dĩ cự  
trương lỗ. Thời lung hi tham tri  
trương lỗ dục hung binh thủ  
xuyên, cấp báo tri lưu chương.  
Chương bình sinh nọa nhược,  
văn đắc thử tín, tâm trung đại  
ưu, cấp tụ chúng quan thương  
nghị. Hốt nhất nhân ngang  
nhiên nhi xuất viết: "Chúa công  
phóng tâm. Mỗ tuy bất tài, bằng  
tam thốn bất lợn chi thiệt, sứ  
trương lỗ bất cảm chánh nhã  
lai thử tây xuyễn." chánh thị: chỉ  
nhân thực địa mưu thần tiến, trí  
dẫn kinh châu hào kiệt lai. Vị tri  
thử nhân thị thùy, thả khán hạ  
văn phân giải

Lại nói Lưu Chương ở Ích Châu, tự là Quý Ngọc tức là con Lưu Yên, dòng dõi vua Hán Cung Vương. Khoảng năm Nguyên Hòa đời Cung Đế, Lưu Yên được phong sang ở Cánh Lăng. Về sau, Yên làm đến chức quan mục ở Ích Châu. Đến năm Hưng Bình thứ nhất, Yên bị bệnh mất. Quan thái sử châu ấy là bọn Triệu Vị, tôn Lưu Chương lên kế vào chức của cha. Khi trước, Lưu Chương giết mất mẹ và em Trương Lỗ, bởi thế hai bên vẫn thù hằn nhau. Chương sai Bàng Hy làm thái thú Ba Tây, để chống cự Trương Lỗ. Khi ấy, Bàng Hy dò xét Trương Lỗ định cắt quân vào lầy Tây Xuyên liền phi báo với Lưu Chương. Chương vốn người nhu nhược, được tin trong bụng lo lắng lắm, vội họp các quan lại bàn bạc. Bỗng một người ngang nhiên bước ra, nói: - Chúa công hãy yên tâm, tôi tuy bất tài, xin uốn ba tấc lưỡi, khiến cho Trương Lỗ không dám nhìn đến Tây Xuyên nữa. Đó là: Đất Thục mưu thần ra hiến kế, Kinh Châu hào kiệt mới ra tay Chưa biết người dâng kế là ai, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
060  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo nǎ jìn jì yú liú zhang zhě , nǎi yì zhou bié jià , xìng zhang , míng song , zì yǒng nián . qí rén sheng de é ? tóu jian , bí jiang chǐ lù , shen duǎn bù mǎn wǔ chǐ , yán yǔ yǒu ruò tóng zhong . liú zhang wèn yue : " bié jià yǒu hé gao jiàn , kě jiě zhang lǔ zhī wéi ? " song yue : " mǒu wén xǔ dou cáo cào , sǎo dàng Zhōng yuán , lǚ bù , èr yuán jie wèi suǒ miè , jìn yòu pò mǎ chao , tian xià wú dí yǐ . zhǔ gong kě bēi jìn xiān zhì wù , song qín wǎng xǔ dou , shuo cáo cào xīng bīng qū hàn zhong , yǐ tú zhang lǔ . zé lǔ jù dí bù xiá , hé gǎn fù kui shǔ zhong ye ? " liú zhang dà xǐ , shou shí jin chū jīn qǐ , wèi jìn xiān zhì wù , qiǎn zhang song wèi shǐ . song nǎi àn huà xī chuan dì lǐ tú běn cáng zhì , dài cóng rén shù qí , qū lù fù xǔ dou . zǎo yǒu rén báo rù jīng zhōu . kǒng míng biàn shǐ rén rù xǔ dou dǎ tàn xiao xí .

**第六十回  
张永年反难杨修  
庞士元议取西蜀**

却说那进计于刘璋者，乃益州别驾，姓张，名松，字永年。其人生得额罐头尖，鼻僵齿露，身短不满五尺，言语有若铜钟。刘璋问曰：“别驾有何高见，可解张鲁之危？”松曰：“某闻许都曹操，扫荡中原，吕布、二袁皆为所灭，近又破马超，天下无敌矣。主公可备进献之物，松亲往许都，说曹操兴兵取汉中，以图张鲁。则鲁拒敌不暇，何敢复窥蜀中耶？”刘璋大喜，收拾金珠锦绮，为进献之物，遣张松为使。松乃暗画西川地理图本藏之，带从人数骑，取路赴许都。早有人报入荆州。孔明便使人入许都打探消息。

**Đệ lục thập hồi trương vĩnh  
niên phản nan dương tu bàng  
sĩ nguyên nghị thủ tây thực**

**HÒI 60 Trương Vĩnh Niên hỏi  
văn Dương Thu; Bàng Sĩ  
Nguyên bàn lấy Tây Thục.**

Khước thuyết na tiên kế vu lưu chương giả, nãi ích châu biệt giá, tính trương, danh tùng, tự vĩnh niên. Kì nhân sinh đắc ngạch quắc đầu tiêm, tị cương xỉ lộ, thân đoàn bất mãn ngũ xích, ngôn ngữ hữu nhược đồng chung. Lưu chương vấn viết: "Biệt giá hữu hà cao kiến, khả giải trương lỗ chi nguy?" Tùng viết: "Mỗ văn hứa đô tào thao, tảo dâng trung nguyên, lữ bồ, nhị viên giai vi sở diệt, cận hựu phá mã siêu, thiên hạ vô địch hĩ. Chúa công khả bị tiến hiến chi vật, tùng thân vãng hứa đô, thuyết tào thao hưng binh thủ hán trung, dĩ đồ trương lỗ. Tác lỗ cự địch bất hạ, hà cảm phục khuy thực trung da?" Lưu chương đại hỉ, thu thập kim châu cầm khỉ, vi tiên hiến chi vật, khiển trương tùng vi sử. Tùng nãi ám họa tây xuyên địa lì đồ bỗn tàng chi, đáy lòng nhân số ky, thủ lộ phó hứa đô. Tảo hữu nhân báo nhập kinh châu. Không minh tiện sử nhân nhập hứa đô đả tham tiêu tức.

Người hiến kế đó là quan biệt giá Trương Tùng, tự là Vĩnh Niên, hình thù xấu xí, tráng vồ, đầu nhọn, mũi tật, răng vẩu, mình lùn không đầy năm thước, tiếng nói oang oang như chuông: Lưu Chương hỏi: - Biệt Biệt có mưu kế gì cao giải được nạn Trương Lỗ? Tùng thưa: - Tôi nghe Tào Tháo ở Hứa Đô đánh dẹp Trung Nguyên, Lã Bố và hai anh em họ Viên đều bị diệt. Vừa đây, Tháo lại phá được Mã Siêu, thiên hạ không ai địch nổi. Chúa công nên sắm sửa đồ tiến công, tôi xin đem sang Hứa Đô, bàn với Tào Tháo cắt quân đến đánh Hán Trung để phá Trương Lỗ. Như thế, Lỗ giữ nhà chùa xong, còn đâu dám nhìn đến Tây Xuyên nữa. Lưu Chương mừng rỡ, thu xếp vàng ngọc gầm vóc, sai ngay Trương Tùng đi sứ. Tùng bí mật mang theo một bức địa đồ Tây Thục cùng vài đài tớ lên đường. Có người báo tin về Kinh Châu, Không Minh liền sai người sang Hứa Đô dò la tin tức.

3 què shuo zhang song dào  
liǎo xǔ dou guān yì zhong  
zhù dìng , měi rì qù xiàng fǔ  
sì hòu , qíu jiàn cáo cào .  
yuán lái cáo cáo zì pò mǎ  
chao huí , ào nì de zhì , měi  
rì yǐn yàn , wú shì shǎo chu ,  
guó zhèng jie zài xiàng fǔ  
shang yì . zhang song hòu  
liǎo san rì , fang de tong xìng  
míng . zuǒ yòu jìn shì xian  
yào huì lù , què cái yǐn rù .  
cào zuò yú táng shàng ,  
song bài bì , cáo wèn yue : " rǔ zhǔ liú zhang lián nián bù  
jìn gòng , hé yě ? " song yue  
: " wèi lù tú jian nán , zéi kòu  
qiè fa , bù néng tong jìn . "  
cào chì yue : " wú sǎo qīng  
Zhōng yuán , yǒu hé dào zéi  
? " song yue : " nán yǒu sun  
quán , běi yǒu zhang lǔ , xi  
yǒu liú bēi , zhì shǎo zhě yì  
dài jiā shí yú wàn , qǐ de wèi  
tài píng ye ? " cáo xian jiàn  
zhang song rén wù wěi suǒ ,  
wǔ fen bù xǐ ; yòu wén yǔ  
yán chong zhuàng , suì fú  
xiù ér qǐ , zhuǎn rù hòu táng  
. zuǒ yòu zé song yue : " rǔ  
wèi shǐ mìng , hé bù zhì lǐ , yi  
wèi chong zhuàng ? xìng de  
chéng xiāng kàn rǔ yuǎn lái  
zhi miàn , bù jiàn zui zé . rǔ  
kě jí jí huí qù ! " song xiào  
yue : " wú chuan zhong wú  
zou nìng zhi rén yě . " hu rán  
jie xià yí rén dà hè yue : " rǔ  
chuan zhong bù huì chǎn

却说张松到了许都馆驿中住定，每日去相府伺候，求见曹操。原来曹操自破马超回，傲睨得志，每日饮宴，无事少出，国政皆在相府商议。张松候了三日，方得通姓名。左右近侍先要贿赂，却才引入。操坐于堂上，松拜毕，操问曰：“汝主刘璋连年不进贡，何也？”松曰：“为路途艰难，贼寇窃发，不能通进。”操叱曰：“吾扫清中原，有何盗贼？”松曰：“南有孙权，北有张鲁，西有刘备，至少者亦带甲十余万，岂得为太平耶？”操先见张松人物猥琐，五分不喜；又闻语言冲撞，遂拂袖而起，转入后堂。左右责松曰：“汝为使命，何不知礼，一味冲撞？幸得丞相看汝远来之面，不见罪责。汝可急急回去！”松笑曰：“吾川中无诌佞之人也。”忽然阶

Khuróc thuyết trương tùng đáo  
liễu hứa đô quán dịch trung trụ  
định, mỗi nhật khứ tương phủ  
tý hậu, cầu kiến tào thao.  
Nguyên lai tào thao tự phá mã  
siêu hồi, ngạo nghẽ đắc chí,  
mỗi nhật ầm yến, vô sự thiều  
xuất, quốc chánh giai tại tương  
phủ thương nghị. Trương tùng  
hậu liễu tam nhật, phương đắc  
thông tính danh. Tả hữu cận thị  
tiên yếu hối lộ, khuróc tài dẫn  
nhập. Thao tọa vu đường  
thương, tùng bái tất, thao vấn  
viết: "Nhữ chủ lưu chương liên  
niên bất tiến cống, hà dã?"  
Tùng viết: "Vi lộ đồ gian nan,  
tặc khẩu thiết phát, bất năng  
thông tiến." Thao sát viết: "Ngô  
tảo thanh trung nguyên, hữu hà  
đạo tặc?" Tùng viết: "Nam hữu tôn  
quyền, bắc hữu truong lõ, tay hữu lưu bị, chí thiều giả  
diệc ái giáp thập dư vạn, khởi  
đắc vi thái bình da?" Thao tiên  
kiến truong tùng nhân vật ỏi  
tỏa, ngũ phân bất hỉ; hựu văn  
ngũ ngôn trùng chàng, toại  
phát tụ nhi khởi, chuyển nhập  
hậu đường. Tả hữu trách tùng  
viết: "Nhữ vi sứ mệnh, hà bất tri  
lễ, nhất vị trùng chàng? Hạnh  
đắc thừa tương khán nhữ viễn  
lai chi diện, bất kiến tội trách.  
Nhữ khả cấp cấp hồi khú!"  
Tùng tiêu viết: "Ngô xuyên  
trung vô sưu nịnh chi nhân dã."  
Hốt nhiên giai hạ nhất nhân đại  
hát viết: "Nhữ xuyên trung bất

Lại nói Trương Tùng tới Hứa Đô, vào nhà khách tạm nghỉ. Hàng ngày Tùng vào tướng phủ chầu chực xin ra mắt Tào Tháo. Tào Tháo từ khi đánh được Mã Siêu sinh ra kiêu ngạo, tự đắc, ngày đêm yến tiệc, ít ra đến ngoài. Chính sự triều đình đều do tướng phủ quyết định cả. Trương Tùng phải chờ đợi tới ba hôm, lại phải đút lót cho lính canh mới được dẫn vào ra mắt. Tháo ngồi trên thềm. Tùng cúi lạy chào. Tháo hỏi rằng: - Chủ ngươi mấy năm nay không nộp cống, là có làm sao? Tùng đáp: - Vì đường sá xa xôi, giặc cướp ngăn trở, không thể sang được. Tháo mắng rằng: - Ta đã quét sạch cả Trung Nguyên, còn trộm giặc nào nữa? Tùng nói: - Mặt nam còn có Tôn Quyền, mặt bắc còn có Trương Lỗ, mặt tây còn có Lưu Bị, mỗi người ít nhất cũng được mười vạn quân, sao đã gọi là thái bình được? Tháo trông thấy Trương Tùng xấu xí, có ý hơi ghét, lại thấy ăn nói lỗ mãng, liền vung tay áo đứng dậy, đi vào nhà sau. Tả hữu trách Trương Tùng rằng: - Người đi sứ, sao không biết giữ lễ phép, dám nói xúc phạm thế? May thửa tướng thấy người ở xa lại đây, không nỡ bắt tội, người nên trở về cho mau. Tùng cười, nói: - Trong nước Thục ta, không có ai biết xiểm nịnh! Bỗng một người ở dưới thềm quát lên rằng: - Người bảo nước Thục không có người

nìng , wú Zhōng yuán qǐ yǒu  
chǎn nìng zhě hu ? " song  
guan qí rén , dan méi xì yǎn  
, mào bái shén qīng . wèn qí  
xìng míng , nǎi tài wèi yáng  
biao zhì zì yáng xiù , zì dé zǔ  
, xiàn wèi chéng xiāng mén  
xià zhǎng kù zhǔ bù . cǐ rén  
bó xué néng yán , zhì shí  
guò rén . song zhì xiù shì gè  
shé biàn zhì shì , yǒu xīn  
nán zhì . xiù yì zì shì qí cái  
, xiǎo qù tiān xià zhì shì . dang  
shí jiàn zhāng song yán yǔ jí  
fēng , suì yáo chu wài miàn  
shu yuàn zhōng , fen bin zhǔ  
ér zuò , wèi song yue : " shǔ  
dào qí qu , yuǎn lái láo kǔ . "  
song yue : " fèng zhǔ zhì  
mìng , sui fù tang dào huǒ  
, fú gǎn cí yě . " xiù wèn : "  
shǔ zhòng fēng tǔ hé rú ? "  
song yue : " shǔ wèi xi jùn  
, gǔ hào yì zhōu . lù yǒu jīn  
jiāng zhì xiǎn , dì lián jiàn gé  
zhì xióng . huí huán èr bǎi bā  
chéng , zòng héng sān wàn  
yú lǐ . jí míng quán fèi xiāng  
wén , shì jīng lú ? bù duàn .  
tián féi dì mào , suì wú shuǐ  
hàn zhì you ; guó fù míng feng  
, shí yǒu guǎn xián zhì lè .  
suǒ chǎn zhì wù , fù rú shan  
jì . tian xià mò kě jí yě ! " xiù  
yòu wèn yue : " shǔ zhōng  
réni wù rú hé ? " song yue : "  
wén yǒu xiāng rú zhì fù , wǔ  
yǒu fú bo zhì cái ; yi yǒu  
zhòng jīng zhì néng , bó yǒu  
jun píng zhì yǐn . lè liú san

下一大人喝曰：“汝川  
中不会谄佞，吾中原岂  
有谄佞者乎？”  
松观其人，单眉细眼，  
貌白神清。问其姓名，  
乃太尉杨彪之子杨修，  
字德祖，现为丞相门下  
掌库主簿。此人博学能  
言，智识过人。松知修  
是个舌辩之士，有心难  
之。修亦自恃其才，小  
觑天下之士。当时见张  
松言语讥讽，遂邀出外  
面书院中，分宾主而坐，  
谓松曰：“蜀道崎岖  
，远来劳苦。”松曰：  
“奉主之命，虽赴汤蹈  
火，弗敢辞也。”修问  
：“蜀中风土何如？”  
松曰：“蜀为西郡，古  
号益州。路有锦江之险  
，地连剑阁之雄。回还  
二百余程，纵横三万余  
里。鸡鸣犬吠相闻，市  
井闾阎不断。田肥地茂  
，岁无水旱之忧；国富  
民丰，时有管弦之乐。  
所产之物，阜如山积。  
天下莫可及也！”修又  
问曰：“蜀中人物如何

hội siểm nịnh, ngô trung  
nguyên khởi hữu siểm nịnh giả  
hồ?" Tùng quan kỉ nhân, đan mi  
tê nhǎn, mạo bạch thân thanh.  
Vân kỉ tính danh, nǎi thái úy  
dương bưu chí tử dương tu, tự  
đức tổ, hiện vi thừa tương môn  
hạ chưởng khố chủ bộ. Thủ  
nhân bác học nǎng ngôn, trí  
thức quá nhân. Tùng tri tu thị cá  
thiệt biện chí sĩ, hữu tâm nan  
chi. Tu diệc tự thi kỉ tài, tiểu thứ  
thiên hạ chí sĩ. Dương thời kiến  
trương tùng ngôn ngữ ki phúng,  
toại yêu xuất ngoại diện thư  
viện trung, phân tân chủ nhi  
tọa, vị tùng viết: "Thục đạo khi  
khu, viễn lai lao khổ." Tùng viết:  
"Phụng chủ chí mệnh, tuy phó  
thang đạo hỏa, phát cảm từ  
dã." Tu vấn: "Thục trung phong  
thổ hà như?" Tùng viết: "Thục  
vi tây quận, cổ hào ích châu. Lộ  
hữu cầm giang chí hiểm, địa  
liên kiếm các chí hung. Hồi  
hoàn nhị bách bát trình, tung  
hoành tam vạn dư lí. Kê minh  
khuyên phệ tương văn, thị tĩnh  
lư diêm bất đoạn. Điền phì địa  
mâu, tuế vô thủy hạn chí ưu;  
quốc phú dân phong, thời hữu  
quản huyền chí nhạc. Sở sản  
chí vật, phụ nhu sơn tích. Thiên  
hạ mạc khả cập dã!" Tu hựu  
vấn viết: "Thục trung nhân vật  
như hà?" Tùng viết: "Văn hữu  
tương như chí phú, võ hữu  
phục ba chí tài; y hữu trọng  
cảnh chí năng, bốc hữu quân  
binh chí ẩn. Cửu lưu tam giáo,

xiêm nịnh, thế ở Trung Nguyên có  
kẻ xiêm nịnh à? Tùng trông người  
ấy, mày nhô mắt xinh, mặt mũi  
sáng sủa. Hỏi ra thì là con quan  
thái úy Dương Bưu, tên là Dương  
Tu, tự là Đức Tổ, hiện đang làm  
quan chủ bạ ở phủ thừa tướng.  
Người ấy học rộng, biện bác giỏi,  
thông minh hơn người. Tùng biết  
Tu có tài mồm mép, muốn hỏi vặt  
cho tịt đi. Bấy giờ thấy Trương  
Tùng ăn nói có vẻ châm chọc,  
Dương Tu bèn mời Trương Tùng  
ra ngoài phòng sách ngồi chơi, rồi  
hỏi rằng: - Từ Thục đến đây xa  
xôi lắm, ông đi thê có vất và  
không? Tùng đáp: - Phụng mệnh  
của chủ, dẫu xông pha vào nơi  
nước sôi lửa bỏng cũng không  
dám từ. Tu hỏi: - Phong thổ trong  
Thục thế nào? Tùng đáp: Thục là  
quận, ở phía tây, xưa gọi là Ích  
Châu. Sông có Cẩm Giang là  
hiểm, núi có Kiếm Các là cao,  
chung quanh hai trăm tam thô  
đường, ngang dọc hơn ba dặm  
đất. Làng mạc liên tiếp với nhau,  
chợ búa không quãng nào vắng,  
ruộng nhiều đất tốt, không lo gì  
nước lụt nặng to, nước giàu dân  
nó, tiếng đàn sáo rộn ràng, vui  
vẻ. Thổ sản sinh ra, chứa cao tay  
núi, quả thực thiên hạ không đâu  
bằng. Tu hỏi: - Người ở xứ đó thế  
nào? Tùng đáp: - Văn thì có  
Tương Như là giỏi, võ thì có Phục  
Ba là tài, chữa thuốc không ai  
hơn Trọng Cảnh, xem bói mấy kẻ  
sánh Quân Bình? Còn những  
người tam giáo, cửu lưu, ai ai

jiao , chu hu qí leì , bá hu qí cuì zhě , bù kě shèng jì , qí néng jìn shù ! " xiù yòu wèn yue : " fang jin liú jì yù shǒu xià , rú gong zhě huán yǒu jǐ rén ? " song yue : " wén wǔ quán cái , zhì yǒng zú bèi , zhong yì kang kài zhì shì , dòng yí bǎi shù . rú song bù cái zhì bèi , che zài dǎo liàng , bù kě shèng jì . " xiù yue : " gong jìn ju hé zhí ? " song yue : " làn chong bié jià zhì rèn , shèn bù chèn zhí . gǎn wèn gong wèi cháo tíng hé guan ? " xiù yue : " xiàn wèi chéng xiàng fǔ zhǔ bù . " song yue : " jiǔ wén gong shì dài zan ying , hé bù lì yú miào táng , fǔ zuǒ tian zi , nǎi qū qū zuò xiàng fǔ mén xià yi lì hu ? " yáng xiù wén yán , mǎn miàn xiù cán , jiàng yán ér dá yue : " mǎn sui ju xià liáo , chéng xiāng wěi yǐ jun zhèng qián liáng zhì zhòng , zǎo wǎn duo méng chéng xiāng jiào huì , jí yǒu kai fa , gù jiù cǐ zhí ēr . " song xiào yue : " song wén cáo chéng xiāng wén bù míng kǒng , mèng zhì dào , wǔ bù dǎ sun , wú zhì jí , zhuan wù qiǎng bà ér ju dà wèi , an néng yǒu suǒ jiào huì , yǐ kai fa míng gong ye ? " xiù yue : " gong ju bian yú , an zhì chéng xiāng dà cái hu ? wú shì lìng gong guan zhī . " hu zuǒ yòu yú qiè zhong qū

? " 松曰： “文有相如之赋，武有伏波之才；医有仲景之能，卜有君平之隐。九流三教，出乎其类，拔乎其萃者，不可胜记，岂能尽数！”修又问曰：“方今刘季玉手下，如公者还有几人？”松曰：“文武全才，智勇足备，忠义慷慨之士，动以百数。如松不才之辈，车载斗量，不可胜记。”修曰：“公近居何职？”松曰：“滥充别驾之任，甚不称职。敢问公为朝廷何官？”修曰：“现为丞相府主簿。”松曰：“久闻公世代簪缨，何不立于庙堂，辅佐天子，乃区区作相府门下一吏乎？”杨修闻言，满面羞惭，强颜而答曰：“某虽居下寮，丞相委以军政钱粮之重，早晚多蒙丞相教诲，极有开发，故就此职耳。”松笑曰：“松闻曹丞相文不明孔、孟之道，武不达孙、吴之机，专务

xuát hò kì loại, bạt hò kì tụy giả, bát khả thắng kí, khởi năng tǎn sỏi!" Tu hựu vấn viết: "Phương kim lưu quý ngọc thủ hạ, như công giả hoàn hữu kỉ nhân?" Tùng viết: "Văn võ toàn tài, trí dũng túc bị, trung nghĩa khảng khái chí sĩ, động dĩ bách số." Như tùng bắt tài chí bối, xa tái đầu lượng, bắt khả thắng kí." Tu viết: "Công cận cư hà chức?" Tùng viết: "Lạm sung biệt giá chi nhâm, thậm bất xưng chức. Cảm vắn công vi triều đình hà quan?" Tu viết: "Hiện vi thừa tướng phủ chủ bộ." Tùng viết: "Cửu văn công thế đại trâm anh, hà bất lập vu miếu đường, phụ tá thiên tử, nãi khu khu tác tương phủ môn hạ nhất lại hò?" Dương tu văn ngôn, mẫn diện tu tàm, cường nhan nhi đáp viết: "Mỗ tuy cư hạ liêu, thừa tướng ủy dĩ quân chánh tiền lương chi trọng, tảo văn đa mông thừa tướng giáo hối, cực hữu khai phát, cố tựu thủ chức nhĩ." Tùng tiểu viết: "Tùng văn tào thừa tướng văn bất minh khổng, mạnh chi đạo, võ bất đạt tôn, ngô chi cơ, chuyên vụ cường bá nhi cư đại vị, an năng hữu sở giáo hối, dĩ khai phát minh công da?" Tu viết: "Công cư biên ngung, an tri thừa tướng đại tài hò? Ngô thí lệnh công quan chí." Hô tả hữu vu khiếp trung thủ thư nhất quyển, dĩ kì trương tùng. Tùng quan kì đề viết (Mạnh đức tân

cũng giỏi giang cả, không sao kể xiết! Tu hỏi: - Thủ hạ của Lưu Quý Ngọc được mấy người như ông? Tùng đáp: - Những người văn võ toàn tài, trí dũng xuất chúng, cùng là sẽ kẻ sĩ trung nghĩa khảng khái, kẻ có hàng trám, chó như tôi là kẻ tầm thường, có thể lấy xe mà chở, lấy đầu mà đóng, biết đâu mà tính cho xuể. Tu hỏi: - Hiện nay ông đang làm chức gì? Tùng đáp: - Lạm sung vào chức biệt giá, còn sợ không nỗi việc. Dám hỏi ngài làm quan gì ở trong triều? Tu đáp: - Tôi hiện nay đang làm chủ bạ phủ thừa tướng. Tùng nói: - Nghe ngài là dòng dõi trâm anh, sao không làm quan với triều đình, để giúp thiên tử, mà phải làm một kẻ nha lại ở phủ thừa tướng làm vậy? Tu nghe nói, thận đố mặt, nhưng cũng gượng đáp rằng: - Tôi tuy làm một chức nhỏ, nhưng thừa tướng giao cho coi việc sổ sách tiền lương, cũng là việc quan trọng. Vả lại được gần thừa tướng, sớm tối ngài còn dạy bảo cho nhiều điều có ích. Cho nên tôi vui lòng nhận. Tùng cười nói: - Tôi nghe Tào thừa tướng, văn thì không hiểu đạo Khổng, Mạnh, võ thì không倜傥 meo Tôn, Ngô, chỉ vậy sức mạnh mà được lên cao, có tài gì mà dạy bảo được ngài? Tu nói: - Ông ở ngoài cõi xa, biết đâu được tài thừa tướng? Tôi thử đưa ông xem cái này thì biết. Liền gọi đầy tớ mở tủ lây một quyển sách đưa

shu yi juǎn , yǐ shì zhang  
song . song guan qí tí yue "mèng dé xin shu ". cóng tóu zhì wěi , kàn liǎo yi biàn , gòng yǐ shí san pian , jie yòng bing zhì yào fǎ . song kàn bì , wèn yue : " gong yǐ cǐ wèi hé shu ye ? " xiù yue : " cǐ shì chéng xiāng zhuó gǔ zhǔn jìn , fǎng " sun zì " shí san pian ér zuò . gong qí chéng xiāng wú cái , cǐ kan yǐ chuán hòu shì fǒu ? " song dà xiào yue : " cǐ shu wú shù zhong san chǐ xiǎo tóng , yì néng àn sòng , hé wèi ? xiù shu cǐ shì zhàn guó shí wú míng shì suǒ zuò , cáo chéng xiāng dào qiè yǐ wèi jí néng , zhǐ hǎo mán zú xià ěr ! " xiù yue : " chéng xiāng mì cáng zhì shu , sui yǐ chéng zhì , wèi chuán yú shì . gong yán shǔ zhōng xiǎo ér àn sòng rú liú , hé xiāng qí hu ? " song yue : " gong rú bù xìn , wú shì sòng zhì ." suì jiāng " mèng dé xin shu " , cóng tóu zhì wěi , lǎng sòng yǐ biàn , bìng wú yì zì chā cuò . xiù dà jīng yue : " gong guò mù bù wàng , zhen tian xià qí cái yě ! " hòu rén yǒu shi zàn yue : " gǔ guài xíng róng yì , qīng gao tǐ mào shu . yǔ qīng san xiá shuǐ , mù shì shí xíng shū . dǎn liàng kuí xi shū , wén zhang guàn tài xu . bǎi jia bìng zhu zì , yí lǎn gèng wú yú . "

强霸而居大位，安能有所教诲，以开发明公耶？”修曰：“公居边隅，安知丞相大才乎？吾试令公观之。”呼左右于箧中取书一卷，以示张松。松观其题曰《孟德新书》。从头至尾，看了一遍，共一十三篇，皆用兵之要法。松看毕，问曰：“公以此为何书耶？”修曰：“此是丞相酌古准今，仿《孙子》十三篇而作。公欺丞相无才，此堪以传后世否？”松大笑曰：“此书吾蜀中三尺小童，亦能暗诵，何为‘新书’？此是战国时无名氏所作，曹丞相盗窃以为己能，正好瞒足下耳！”修曰：“丞相秘藏之书，虽已成帙，未传于世。公言蜀中小儿暗诵如流，何相欺乎？”松曰：“公如不信，吾试诵之。”遂将《孟德新书》，从头至尾，朗诵一遍，并无一字差错。修大惊曰：“公过目

thư). Tòng đầu chí vĩ, khán liễu nhất biến, cộng nhất thập tam thiên, giai dụng binh chi yếu pháp. Tùng khán tất, vấn viết: "Công dĩ thử vi hà thư da?" Tu viết: "Thử thị thừa tương chước cổ chuẩn kim, phảng (Tôn tử) Thập tam thiên nhi tác. Công khi thừa tương vô tài, thử kham dĩ truyền hậu thế phủ?" Tùng đại tiêu viết: "Thử thư ngô thực trung tam xích tiểu đồng, diệc năng ám tung, hà vi 'Tân Thư'? Thủ thị chiến quốc thời vô danh thị sở tác, tào thừa tương đạo thiết dĩ vi kỹ năng, chỉ hảo man túc hạ nhỉ!" Tu viết: "Thừa tương bí tàng chi thư, tuy dĩ thành trật, vi truyền vu thé. Công ngôn thực trung tiểu nhi ám tung như lưu, hà tương khi hò?" Tùng viết: "Công như bất tín, ngô thí tụng chi." Toại tương (Mạnh đức tân thư), tòng đầu chí vĩ, lăng tụng nhất biến, tịnh vô nhất tự sai thác. Tu đại kinh viết: "Công quá mục bất vong, chán thiên hạ kì tài dãi!" Hậu nhân hữu thi tán viết: "Cỗ quái hình dung dị, thanh cao thê mạo sơ. Ngữ khuynh tam hạp thủy, mục thị thập hành thư. Đảm lượng khôi tây thực, văn chương quán thái hư. Bách gia tịnh chư tử, nhất lâm canh vô dư."

cho Trương Tùng xem. Tùng thấy quyển sách ấy ngoài đề bốn chữ: "Mạnh Đức tân thư", mở ra xem hết một lượt, cả thảy mười ba thiên, toàn là phép cốt yếu về việc dùng binh. Tùng xem xong hỏi: - Ông bảo quyển sách này là của ai làm ra? Tu đáp: - Đó là của thừa tướng tham khảo cổ kim phỏng theo mười ba thiên của Tôn Võ Tử mà làm ra. Ông khinh thừa tướng không có tài, thử hỏi quyển sách này đã đáng truyền cho đời sau chưa? Tùng cười àm lên mà nói rằng: - Sách này, trẻ con nước Thực tôi đứa nào cũng thuộc lòng cả, sao gọi là "Tân thư"? Đó là người vô danh thời chiến Chiến Quốc làm ra, thừa tướng đánh cắp làm của mình, chỉ lừa dối được ông thôi! Tu nói: - Sách này của thừa tướng còn cất kín một chỗ, tuy làm xong nhưng chưa truyền ra đến ngoài, sao dám bảo trẻ con nước ông cũng thuộc lòng? Tùng nói: - Nếu ông không tin, tôi xin đọc cho ông nghe! Tùng nói xong, đọc thuộc lầu từ đầu đến cuối, không sai một chữ. Tu giật mình, nói: - Ông mới đưa mắt nhìn qua đã nhớ được cả, thực là bậc kỳ tài trong thiên hạ. Người sau có thơ khen rằng: Hình dung thật cổ quái, Diện mạo lại thanh cao. Tài nói như nước chảy, Mắt liếc tựa ánh sao. Can đảm nhất Tây Thực. Văn chương bậc anh hào. Cỗ kim bao sứ sách, Xem qua đã thuộc lầu.

不忘，真天下奇才也！  
”后人有诗赞曰：“古  
怪形容异，清高体貌疏  
。语倾三峡水，目视十  
行书。胆量魁西蜀，文  
章贯太虚。百家并诸子  
，一览更无余。”

4 dang xià zhang song yù cí  
huí . xiū yue : " gōng qiè zàn  
ju guǎn shě , róng mǒu zài  
bǐng chéng xiāng , lìng gōng  
miàn jun . " song xiè ér tuì .  
xiū rù jiàn cào yue : " shì lái  
chéng xiāng hé mǎn zhāng  
song hu ? " cào yue : " yán  
yǔ bù xùn , wú gù mǎn zhī . "  
xiū yue : " chéng xiāng  
cháng róng yǐ ? héng , hé bù  
nà zhāng song ? " cào yue :  
" ? héng wén zhāng , bo yú  
dang jin , wú gù bù rěn sha  
zhi . song yǒu hé néng ? "  
xiū yue : " qiè wú lùn qí kǒu  
sì xuán hé , biàn cái wú ài .  
shì xiù yǐ chéng xiāng suǒ  
zhuàn " mèng dé xīn shù "  
shì zhì , bǐ guān yǐ biàn , jí  
néng àn sòng , rú cǐ bó wén  
qiáng jì , shì suǒ hǎn yǒu .  
song yán cǐ shu nǎi zhàn  
guó shí wú míng shì suǒ zuò  
, shǔ zhōng xiǎo ér , jie néng  
shóu jì . "

5 cào yue : " mò fei gǔ rén yǔ  
操曰：“莫非古人与我

当下张松欲辞回。修曰  
：“公且暂居馆舍，容  
某再禀丞相，令公面君  
。”松谢而退。修入见  
操曰：“适来丞相何慢  
张松乎？”操曰：“言  
语不逊，吾故慢之。”  
修曰：“丞相尚容一祢  
衡，何不纳张松？”操  
曰：“祢衡文章，播于  
当今，吾故不忍杀之。  
松有何能？”修曰：“  
且无论其口似悬河，辩  
才无碍。适修以丞相所  
撰《孟德新书》示之，  
彼观一遍，即能暗诵，  
如此博闻强记，世所罕  
有。松言此书乃战国时  
无名氏所作，蜀中小儿  
，皆能熟记。”

Đương hạ trương tùng dục từ  
hồi. Tu viết: "Công thả tạm cư  
quán xá, dung mỗ tái bẩm thừa  
tương, lệnh công diện quân."  
Tùng tạ nhi thối. Tu nhập kiến  
thao viết: "Thích lai thừa tương  
hà mạn trương tùng hò?" Thao  
viết: "Ngôn ngữ bất tồn, ngô cõ  
mạn chi." Tu viết: "Thừa tương  
thượng dung nhất nỉ hành, hà  
bất nạp trương tùng?" Thao  
viết: "Nỉ hành văn chương, bá  
vu đương kim, ngô cõ bất nhẫn  
sát chi. Tùng hữu hà năng?" Tu  
viết: "Thả vô luận kì khẩu tự  
huyền hà, biện tài vô ngại.  
Thích tu dĩ thừa tương sở soạn  
(Mạnh đức tân thư) Kì chí, bỉ  
quan nhất biến, tức năng ám  
tung, như thủ báu văn cường  
kí, thế sở hăn hữu. Tùng ngôn  
thủ thư nãi chiến quốc thời vô  
danh thị sở tác, thực trung tiểu  
nhi, giai năng thực kí."

Thao viết: "Mạc phi cổ nhân dù

Khi Tùng định ra về, Tu nói: - Ông  
hãy nghỉ tạm nơi quán xá, để tôi  
bẩm với thừa tướng, cho ông  
được vào chầu thiên tử. Tùng  
tạm ra ngoài. Tu vào nói với Tào  
Tháo rằng: - Vừa rồi, sao thừa  
tướng khinh rẻ Trương Tùng làm  
vậy? Tháo nói: - Nói năng không  
khiêm tồn, nên ta coi thường đó  
thôi! Tu nói: - Thừa tướng còn  
dung nạp được Nễ Hành, há lại  
hẹp với Trương Tùng. Tháo nói: -  
Nễ Hành văn chương lừng lẫy  
đời nay, ta không nỡ giết đi, chờ  
Tùng có tài năng gì? Tu nói: -  
Chưa cần nhắc đến tài biện luận  
như nước chảy của hắn vội, lúc  
nấy, tôi có đưa quyển "Tân thư"  
của thừa tướng soạn cho hắn  
xem, hắn đọc qua một lượt là  
thuộc lòng. Thật là tay học rộng  
nhớ dai, trên đời hiếm có. Hắn  
nói sách ấy là của người đời  
Chiến Quốc làm ra, trẻ con đất  
Thục cũng nhớ cả.

Tháo nói: - Hay là người đời xưa

wǒ àn gé fǒu ? " lìng chě suì qí shu shao zhi . xiū yue : " cǐ rén kě shǐ miàn jun , jiào jiàn tian zhāo qì xiàng . " cào yue : " lái rì wǒ yú xi jiào cháng diǎn jun , rǔ kě xian yīn ta lái , shǐ jiàn wǒ jun róng zhì shèng , jiào ta huí qù chuán shuō : wú jí rì xià liǎo jiang nán , biàn lái shou chuan . " xiū lǐng mìng .

暗合否？”令扯碎其书烧之。修曰：“此人可使面君，教见天朝气象。”操曰：“来日我于西教场点军，汝可先引他来，使见我军容之盛，教他回去传说：吾即日下了江南，便来收川。”修领命。

6 zhì cì rì , yǔ zhāng sòng tòng zhì xi jiào cháng . cào diǎn hǔ wèi xióng bīng wǔ wàn , bù yú jiào cháng zhōng . guò rán kui jiǎ xiān míng , yi páo càn làn ; jin gǔ zhèn tian , ge máo yào rì ; sì fang ba miàn , gè fēn duì wǔ ; jing qí yáng cǎi , rén mǎ téng kong . song xié mù shì zhī . liáng jiǔ , cào huàn song zhǐ ér shì yue : " rǔ chuan zhong céng jiàn cǐ ying xióng rén wù fǒu ? " song yue : " wú shǔ zhong bù céng jiàn cǐ bīng gé , dàn yǐ rén yì zhì rén . " cào biàn sè shì zhī . song quán wú jù yì . yáng xiū pín yǐ mù shì song . cào wèi song yue : " wú shì tian xià shǔ bēi yóu cǎo jiè ēr . dà jun dào chǔ , zhàn wú bù shèng , gong wú bù qǔ , shùn wú zhě sheng , nì wú zhě sǐ . rǔ zhì zhì hu ? " song yue : " chéng xiāng qu bīng dào chǔ , zhàn bì shèng , gong bì qǔ , song yì

至次日，与张松同至西教场。操点虎卫雄兵五万，布于教场中。果然盔甲鲜明，衣袍灿烂；金鼓震天，戈矛耀日；四方八面，各分队伍；旌旗扬彩，人马腾空。松斜目视之。良久，操唤松指而示曰：“汝川中曾见此英雄人物否？”松曰：“吾蜀中不曾见此兵革，但以仁义治人。”操变色视之。松全无惧意。杨修频以目视松。操谓松曰：“吾视天下鼠辈犹草芥耳。大军到处，战无不胜，攻无不取，顺吾者生，逆吾者死。汝知之乎？”松曰：“丞相驱兵到

ngã ám hợp phủ?" Lệnh xả toái kì thư thiêu chí. Tu viết: "Thủ nhân khả sử diện quân, giáo kiền thiên triều khí tượng." Thao viết: "Lai nhật ngã vu tây giáo trường diễm quân, nhữ khă tiên dẫn tha lai, sứ kiến ngã quân dung chi thịnh, giáo tha hồi khú truyền thuyết: ngô túc nhật hạ liêu giang nam, tiện lai thu xuyên." tu lĩnh mệnh.

cũng hợp ý ta chăng? Lập tức sai xe vụn quyển sách ấy và đem đốt đi. Tu nói: - Người ấy nên cho vào châu thiên tử, để cho y được biết uy nghi của thiên triều. Tháo nói: - Ngày mai điễm binh ở giáo trường, ngươi nên đưa hắn đến đó, cho biết lực lượng hùng hậu của ta, để hắn về nói truyền đi rằng ta nay mai lấy Giang Nam xong, thì lấy đến Xuyên. Tu vâng lời,

Chí thứ nhật, dữ trương tùng đồng chí tây giáo trường. Thao diễm hổ vệ hùng binh ngũ vạn, bố vu giáo trường trung. Quả nhiên khôi giáp tiên minh, y bào xán lạn; kim cổ chấn thiên, qua mâu diệu nhật; tú phương bát diện, các phân đội ngũ; tinh kì dương thái, nhân mã đằng không. Tùng tà mục thị chi. Lương cửu, thao hoán tùng chỉ nhi kì viết: "Nhữ xuyên trung tầng kiến thủ anh hùng nhân vật phủ?" Tùng viết: "Ngô thực trung bát tầng kiến thủ binh cách, đan dĩ nhân nghĩa trì nhân." Thao biến sắc thị chi. Tùng toàn vô cụ ý. Dương tu tần dĩ mục thị tùng. Thao vị tùng viết: "Ngô thị thiên hạ thủ bối do thảo giới nhĩ. Đại quân đáo xứ, chiến vô bất thắng, công vô bất thủ, thuận ngô giả sinh, nghịch ngô giả tử. Nhữ tri chi hò?" Tùng viết: "Thừa tướng khu binh đáo xứ, chiến tất thắng, công tất thủ, tùng

hôm sau cùng với Trương Tùng đến giáo trường phía tây. Tháo diễm nấm vạn quân hộ vệ tinh nhuệ, quả nhiên áo mũ rực rỡ, chiêng trống vang trời, gươm giáo sáng quắc. Bốn mặt tám phương, cơ nào đội ấy, tinh kỵ pháp phái, người ngựa hăng hái, Tùng chỉ liếc mắt trông qua. Một lúc lâu, Tháo gọi Tùng đến, chỉ tay hỏi: - Nước Thực nhà ngươi đã từng được thấy quân mã hùng dũng thế này chưa? Tùng đáp: - Nước Thực tôi chỉ cót lấy nhân nghĩa trị người, chứ không thấy binh đao như thế bao giờ. Tháo tái mặt lại, nhìn Trương Tùng, Tùng chẳng sợ hãi chút nào. Dương Tu luôn luôn đưa mắt lướm Trương Tùng. Tháo bảo Tùng rằng: - Ta coi đồ chuột chết trong thiên hạ như cỏ rách cả thôi. Quân ta đến đâu, dẹp phải tan, đánh phải vỡ, thuận với ta thì sống, trái với ta thì chết, ngươi có biết không? Tùng nói: - Thừa tướng đưa quân đến đâu, đánh là

sù zhī . xí rì pú yáng gōng lǚ  
bù zhī shí , wǎn chéng zhàn  
zhang xiù zhì rì ; chì bì yù  
zhou láng , huá róng féng  
guan yǔ ; ge xu qì páo yú  
tóng guan , duó chuán bì jiàn  
yú wèi shuǐ : cǐ jie wú dí yú  
tian xià yě ! " cáo dà nù yue :  
" shù rú zěn gān jie wú duǎn  
chǔ ! " hè lìng zuǒ yòu tuī  
chu zhǎn zhì . yáng xiù jiàn  
yue : " song sui kě zhǎn , nài  
cóng shǔ dào ér lái rù gòng ,  
ruò zhǎn zhì , kǒng shi yuǎn  
réni zhì yì . " cáo nù qì wèi xí  
. xún yù yì jiàn . cáo fang  
miǎn qí sī , lìng luàn bàng dǎ  
chū . song gui guǎn shě ,  
lián yè chu chéng , shou shí  
huí chuan . song zì sì yue : "  
wú běn yù xiān xi chuan  
zhou jùn yǔ cáo cào , shéi  
xiāng rú cǐ mǎn rén ! wǒ lái  
shí yú liú zhang zhì qián , kai  
liǎo dà kǒu ; jin rì yàng yàng  
kōng huí . xu bèi shǔ zhōng  
réni suǒ xiào . wú wén jīng  
zhou liú xuán dé rén yì yuǎn  
bo jiǔ yǐ , bù rú jìng yóu nǎ  
tiáo lù huí . shì kàn cǐ rén rú  
hé , wǒ zì yǒu zhǔ jiàn . " yú  
shì chéng mǎ yǐn pú cóng  
wàng jīng zhōu jiè shàng ér  
lái , qián zhì yǐng zhōu jiè  
kǒu , hu jiàn yì duì jun mǎ ,  
yue yǒu wǔ bǎi yú qí , wèi  
shǒu yí yuán dà jiang , qing  
zhuang ruǎn bàn , lè mǎ  
qián wèn yue : " lái zhě mò  
fei zhang bié jià hu ? " song

处，战必胜，攻必取，  
松亦素知。昔日濮阳攻  
吕布之时，宛城战张绣  
之日；赤壁遇周郎，华  
容逢关羽；割须弃袍于  
潼关，夺船避箭于渭水  
：此皆无敌于天下也！  
”操大怒曰：“竖儒怎  
敢揭吾短处！”喝令左  
右推出斩之。杨修谏曰  
：“松虽可斩，奈从蜀  
道而来入贡，若斩之，  
恐失远人之意。”操怒  
气未息。荀彧亦谏。操  
方免其死，令乱棒打出  
。松归馆舍，连夜出城  
，收拾回川。松自思曰  
：“吾本欲献西川州郡  
与曹操，谁想如此慢人  
！我来时于刘璋之前，  
开了大口；今日快快空  
回。须被蜀中人所笑。  
吾闻荆州刘玄德仁义远  
播久矣，不如径由那条  
路回。试看此人如何，  
我自有主见。”于是乘  
马引仆从望荊州界上而  
来，前至鄖州界口，忽  
见一队军马，约有五百  
余骑，为首一员大将，

diệc tố tri. Tích nhật bộc dương  
công lữ bố chi thời, uyển thành  
chiến trương tú chi nhật; xích  
bích ngộ chu lang, hoa dung  
phùng quan vũ; cát tu khí bào  
vu đồng quan, đoạt thuyền tị  
tiễn vu vị thủy: thủ giai vô địch  
vu thiên hạ dã! "Thao đại nộ  
viết: "Thụ nho chảm cảm yết  
ngô đoán xử!" Hát lệnh tả hữu  
thôi xuất trảm chí. Dương tu  
gián viết: "Tùng tuy khả trảm,  
nại tòng thực đạo nhi lai nhập  
cống, nhược trảm chí, khủng  
thất viễn nhân chí ý." Thao nộ  
khí vị tức. Tuân úc diệc gián.  
Thao phương miễn kì tử, lệnh  
loạn bỗng đả xuất. Tùng quy  
quán xá, liên dạ xuất thành, thu  
thập hồi xuyên. Tùng tư tư viết:  
"Ngô bỗn dục hiến tây xuyên  
châu quận dữ tào thao, thùy  
tướng như thủ mạn nhân! Ngā  
lai thời vu lưu chương chi tiền,  
khai liễu đại khẫu; kim nhật  
ưởng ưởng không hồi. Tu bị  
thục trung nhân sở tiểu. Ngô  
văn kinh châu lưu huyền đức  
nhân nghĩa viễn bá cửu hĩ, bắt  
như kính do na điều lộ hồi. Thí  
khán thủ nhân như hà, ngã tự  
hữu chủ kiến." Vu thị thừa mã  
dẫn phó tòng vọng kinh châu  
giới thương nhí lai, tiền chí dĩnh  
châu giới khẫu, hốt kiến nhất  
đội quân mã, ước hữu ngũ  
bách dư ky, vi thủ nhất viên đại  
tướng, khinh trang nhuyễn  
phản, lặc mã tiền văn viết: "Lai  
giả mạc phi trương biệt giá

thắng, lấy là được. Tùng này đều  
đã biết. Xưa dẹp Lã Bố ở Mộc  
Dương, đánh Trương Tú ở Uyển  
Thành, trận Xích Bích gặp Chu  
Du, đường Hoa Dung gặp Quan  
Vũ, cắt râu quăng áo ở Đồng  
Quan, cướp thuyền đánh tên ở Vị  
Thủy. Đó điều là thiên hạ vô địch  
cả! Tháo nổi giận dùng dùng nói:  
- Thằng hủ nho kia! Sao dám  
vạch những chỗ xấu của ta? Liền  
quát võ sĩ lôi ra chém. Dương Tu  
can rằng: - Tôi trương Tùng tuy  
đáng chém, nhưng tự nước Thục  
vào cống, nếu chém đi, tôi e mất  
lòng những người ở xa. Tháo vẫn  
còn tức. Tuân Úc cũng can. Tháo  
mới tha cho tội chết, nhưng sai tả  
hữu đánh tới tấp đuổi ra. Tùng ra  
nhà khách, thu xếp đồ đạc, ngay  
đêm ấy ra khỏi thành về Xuyên.  
Tùng tự nghĩ: - Ta định đem các  
châu quận Tây Xuyên dâng cho  
Tào Tháo, không ngờ hắn khinh  
người như vậy! Trước khi đi, ta  
trót nói khoác trước mặt Lưu  
Chương, nay lại tiu nghỉu về  
không, chắc bị người đắt Thục  
chê cười. Ta biết Lưu Huyền Đức  
ở Kinh Châu nhân nghĩa lừng lẫy,  
chi bằng về qua lối đó, xem thử  
ông ta thế nào, rồi sẽ liệu! Nghĩ  
lại, liền cười ngựa dẫn bộ hạ đi  
thắng đến địa giới Kinh Châu.  
Vừa tới hạt Cảnh Châu, thấy có  
một toán quân mã chừng năm  
trăm người, một tướng đi đầu ăn  
mặc nhã nhặn, dừng ngựa lại hỏi:  
- Có phải là quan biệt giá họ  
Trương đó không? Tùng đáp: -

yue : " rán yě . " nǎ jiang huang máng xià mǎ , sheng rě yue : " zhào yún děng hòu duo shí . " song xià mǎ dá lǐ yue : " mò fei cháng shan zhào zi lóng hu ? " yún yue : " rán yě , mǒ fèng zhǔ gong liú xuán dé zhì mìng , wèi dà fu yuǎn shè lù tú , an mǎ qu chí , tè mìng zhào yún liáo fèng jiǔ shí . " yán bà , jun shì guì fèng jiǔ shí , yún jīng jīn zhī . song zì sì yue : " rén yán liú xuán dé kuan rén ài kè , jin guǒ rú cǐ . " suì yǔ zhào yún yǐn liǎo shù pei , shàng mǎ tòng xíng . lái dào jīng zhōu jiè shǒu , shì rì tian wǎn , qian dào guǎn yì , jiàn yì mén wài bǎi yú rén shì lì , jí gǔ xiāng jiē . yi jiang yú mǎ qián shi lǐ yue : " fèng xiong cháng jiàng lìng , wèi dà fu yuǎn shè feng chén , lìng guan mǒu sǎ sǎo yì tíng , yǐ dài xie sù . " song xià mǎ , yǔ yún cháng , zhào yún tòng rù guǎn shé . jiǎng lǐ xù zuò . xu yú , pái shàng jiǔ yán , èr rén yīn qín xiāng quàn . yǐn zhì gēng lán , fang shǐ bà xí , sù liǎo yì xiao .

轻妆软扮，勒马前问曰：“来者莫非张别驾乎？”松曰：“然也。”那将慌忙下马，声喏曰：“赵云等候多时。”松下马答礼曰：“莫非常山赵子龙乎？”云曰：“然也，某奉主公刘玄德之命，为大夫远涉路途，鞍马驱驰，特命赵云聊奉酒食。”言罢，军士跪奉酒食，云敬进之。松自思曰：“人言刘玄德宽仁爱客，今果如此。”遂与赵云饮了数杯，上马同行。来到荆州界首，是日天晚，前到馆驿，见驿门外百余侍立，击鼓相接。一将于马前施礼曰：“奉兄长将令，为大夫远涉风尘，令关某洒扫驿庭，以待歇宿。”松下马，与云长、赵云同入馆舍。讲礼叙坐。须臾，排上酒筵，二人殷勤相劝。饮至更阑，方始罢席，宿了一宵。

7 cì rì zǎo shàn bì , shàng mǎ

次日早膳毕，上马行不

hò?" Tùng viết: "Nhiên dã." Na tương hoảng mang hạ mã, thanh nhạ viết: "Triệu vân đẳng hậu đa thời." Tùng hạ mã đáp lễ viết: "Mạc phi thường sơn triều tử long hò?" Vân viết: "Nhiên dã, mỗ phụng chúa công lưu huyền đức chi mệnh, vi đại phu viễn thiệp lộ đồ, an mã khu trì, đặc mệnh triệu vân liêu phụng tửu thực." Ngôn bã, quân sĩ quy phụng tửu thực, vân kính tiến chi. Tùng tự tư viết: "Nhân ngôn lưu huyền đức khoan nhân ái khách, kim quả như thử." Toại dũ triều vân ảm liễu sở bối, thượng mã đồng hành. Lai đáo kinh châu giới thủ, thị nhật thiên văn, tiền đáo quán dịch, kiến dịch môn ngoại bách dư nhân thị lập, kích cổ tương tiếp. Nhất tương vu mã tiền thi lễ viết: "Phụng huynh trưởng tương lệnh, vi đại phu viễn thiệp phong tràn, lệnh quan mỗさいtǎodichđinh, dĩ dãi hiết túc." Tùng hạ mã, dũ vân thường, triều vân đồng nhập quán xá. Giảng lễ tự tọa. Tu du, bài thương tửu diên, nhị nhân ân cần tương khuyển. Ảm chí canh lan, phương thủy bãitịch, túc liễu nhất tiêu.

Phải. Tướng đó vội vàng xuống ngựa, nói: - Tôi là Triệu Vân, ở đây đợi ngài đã lâu. Tùng cũng xuống ngựa, hỏi: - Tướng quân có phải là Triệu Tử Long ở Thường Sơn không? Vân nói: - Chính phải. Tôi phụng mệnh chúa công Lưu Huyền Đức vì thấy đại phu đi đường vất vả ra đây hiến dâng cơm rượu. Nói xong, sai quân sĩ quỳ xuống dâng cơm rượu, Vân mời mọc Trương Tùng rất tử tế. Tùng tự nghĩ: - Người ta đồn Huyền Đức rộng lượng yêu khách, nay quả nhiên như thế. Liên cùng với Triệu Vân uống vài chén rượu, rồi lên ngựa cùng đi. Tới địa đầu Kinh Châu thì trời đã tối, Vân mời Tùng vào nghỉ ở quán tro. Vào đến nơi, đã thấy hơn một trăm người đứng chúc ngoài cửa đánh trống đón tiếp; một tướng lại trước ngựa vái chào, nói: - Vì đại phu đi qua sứ này, tôi và Quan Vũ phụng mệnh anh tôi, ra lau quét nơi quán xá để ngài nghỉ chân. Tùng xuống ngựa, cùng với Vân Trường, Triệu Vân vào nhà khách ngồi chơi. Một lát, cơm rượu dọn ra, hai người ân cần mời mọc, đến khuya tiệc tan. Tùng ngủ lại một đêm ở đây.

Thứ nhật tảo thiện tắt, thượng

Hôm sau, ăn điểm tâm xong,

xíng bù dào san wǔ lǐ , zhī  
jiàn yì cù rén mǎ dào . nǎi  
shì xuán dé yǐn zhe fú lóng ,  
fèng chú , qín zì lái jie . yáo  
jiàn zhang song , zǎo xian  
xià mǎ děng hòu . song yì  
huang máng xià mǎ xiāng  
jiàn . xuán dé yue : " jiǔ wén  
dà fu gao míng , rú léi guàn  
ěr . hèn yún shan yáo yuǎn ,  
bù de ting jiào . jin wén huí  
dou , zhuan cǐ xiāng jiē .  
tǎng méng bù qì , dào huang  
zhou zàn xie piàn shí , yǐ xù  
kě yāng zhī sī , shí wèi wàn  
xìng ! " song dà xǐ , suì  
shàng mǎ bìng pèi rù chéng .  
zhì fù táng shàng gè gè xù  
lǐ , fen bin zhǔ yì cí ér zuò ,  
shè yàn kuǎn dài . yǐn jiǔ  
xiān , xuán dé zhī shuo xián  
huà , bìng bù tí qǐ xi chuan  
zhì shì . song yǐ yán tiǎo zhī  
yue : " jin huáng shú shǒu  
jing zhou , huán yǒu jǐ jùn ? "  
kǒng míng dá yue : " jing  
zhou nǎi zàn jiè dong wú de  
, měi měi shǐ rén qǔ tǎo . jin  
wǒ zhǔ yín shì dong wú nǚ  
xù , gù quán qiè zài cī an  
shen . " song yue : " dong  
wú jù liù jùn ba shí yí zhou ,  
mín qiáng guó fù , yóu qiè bù  
zhì zú ye ? " páng tǒng yue :  
" wú zhǔ hàn cháo huáng  
shú , fǎn bù néng zhàn jù  
zhou jùn ; qí ta jie hàn zhī  
máo zéi , què dou shì qiang  
qín zhàn dì tǔ ; wéi zhì zhě  
bù píng yan . " xuán dé yue :

到三五里，只见一簇人马到。乃是玄德引着伏龙、凤雏，亲自来接。遥见张松，早先下马等候。松亦慌忙下马相见。玄德曰：“久闻大夫高名，如雷灌耳。恨云山遥远，不得听教。今闻回都，专此相接。倘蒙不弃，到荒州暂歇片时，以叙渴仰之思，实为万幸！”松大喜，遂上马并辔入城。至府堂上各各叙礼，分宾主依次而坐，设宴款待。饮酒间，玄德只说闲话，并不提起西川之事。松以言挑之曰：“今皇叔守荆州，还有几郡？”孔明答曰：“荆州乃暂借东吴的，每每使人讨。今我主因是东吴女婿，故权且在此安身。”松曰：“东吴据六郡八十一州，民强国富，犹且不知足耶？”庞统曰：“吾主汉朝皇叔，反不能占据州郡；其他皆汉之蟊贼，却都恃强侵占地土；惟智者不平

mã hành bát đáo tam ngũ lí, chỉ  
kiến nhất thốc nhân mã đáo.  
Nái thị huyền đức dẫn trú phục  
long, phượng sô, thân tự lai  
tiếp. Diêu kiến trương tùng, tảo  
tiên hạ mã đằng hậu. Tùng diệc  
hoảng mang hạ mã tương kiến.  
Huyền đức viết: "Cửu văn đại  
phu cao danh, như lôi quán nhĩ.  
Hận vân sơn diêu viễn, bát đắc  
thính giáo. Kim văn hồi đồ,  
chuyên thủ tương tiệp. Thảng  
mông bất khí, đáo hoang châu  
tạm hiết phiến thời, dĩ tự khát  
ngưỡng chi tư, thật vi vạn  
hạnh!" Tùng đại hỉ, toại thượng  
mã tịnh bí nhập thành. Chí phủ  
đường thượng các các tự lễ,  
phân tân chủ y thứ nhi toa, thiết  
yến khoản đãi. Âm tửu gian,  
huyền đức chỉ thuyết nhàn  
thoại, tịnh bất đề khởi tây xuyên  
chi sự. Tùng dĩ ngôn thiêu chí  
viết: "Kim hoàng thúc thủ kinh  
châu, hoàn hữu kỉ quận?"  
Khổng minh đáp viết: "Kinh  
châu nãi tạm tá đồng ngô đích,  
mỗi mỗi sứ nhân thủ thảo. Kim  
ngã chủ nhân thị đồng ngô nữ  
tê, có quyền thả tại thủ an  
thân." Tùng viết: "Đông ngô cù  
lục quận bát thập nhất châu,  
dân cường quốc phú, do thả  
bất tri túc da?" Bàng thống viết:  
"Ngô chủ hán triều hoàng thúc,  
phản bất năng chiêm cư châu  
quận; kì tha giai hán chi mâu  
tặc, khước đô thị cường xâm  
chiêm địa thổ; duy trí giả bất  
bình yên." Huyền đức viết: "Nhị

Tùng lên ngựa đi được vài dặm, lại gặp một toán quân mã, thì là Huyền Đức dẫn cả Phục Long, Phượng Sô đi đón. Trong thây Trương Tùng từ đàng xa, mấy người đã xuống ngựa đứng chực rồi. Tùng cũng vội vàng xuống ngựa chào hỏi. Huyền Đức nói: - Lâu nay thấy nghe nói tiếng lớn của đại phu, như sấm rót vào mang tai, giận vì non sông cách trở, không nghe được lời dạy bảo, nay nghe ngài về Thục nên ra đây nghênh tiếp. Nếu ngài có bụng chiếu cố, xin tạm đến Châu tôi, nghỉ ngơi ít lâu, để được thỏa lòng mong ước, thì hân hạnh quá! Tùng mừng lắm, lên ngựa sóng cương đi vào thành. Đến phủ đường, hai bên chia ngôi chủ khách ngồi chơi. Huyền Đức mở tiệc khoản đãi. Trong tiệc Huyền Đức chỉ nói những chuyện đâu đâu, chớ không hề đả động đến việc Tây Xuyên. Trương Tùng mới nói gợi lên rằng: - Hoàng Thúc coi giữ Kinh Châu mới có được mấy quận? Khổng Minh đáp: - Kinh Châu này mượn tạm của Đông Ngô, thường Đông Ngô vẫn sai người đến đòi. Vì chủ tôi là rể Đông Ngô cho nên còn tạm yên thân ở đây thôi. Tùng nói: - Đông Ngô chiếm giữ sáu quận, tám mươi mốt châu, dân mạnh nước giàu, còn chưa vừa ý sao? Bàng Thống nói: - Chủ tôi là hoàng thúc nhà Hán, thì lại cậy sức mạnh chiếm hết châu nọ châu kia, người biết nghĩ thực là

" èr gong xiū yán . wú yǒu hé dé , gǎn duō wàng hu ? " song yue : " bù rán . míng gong nǎi hàn shì zong qin , rén yì chong sai hu sì hǎi . xiū dào zhàn jù zhōu jùn , biàn dài zhèng tǒng ér ju dì wèi , yì fei fèn wài . " xuán dé gǒng shǒu xiè yue : " gong yán tài guò , bèi hé gǎn dang ! "

焉。”玄德曰：“二公休言。吾有何德，敢多望乎？”松曰：“不然。明公乃汉室宗亲，仁义充塞乎四海。休道古据州郡，便代正统而居帝位，亦非分外。”玄德拱手谢曰：“公言太过，备何敢当！”

công hữu ngôn. Ngô hữu hà đức, cảm đà vọng hò?" Tùng viết: "Bất nhiên. Minh công nãi hán thất tông thân, nhân nghĩa sung túc hòi tứ hải. Hữu đạo chiêm cùi châu quận, tiện đại chánh thống nhi cùi đế vi, diệc phi phân ngoại." Huyền đức củng thủ tạ viết: "Công ngôn thái quá, bị hà cảm đương!"

không bằng lòng. Huyền Đức nói: - Hai ông chờ nên nói thế, ta có tài đức gì mà dám mong ước cao xa vậy? Tùng nói: - Ngài là tôn thân nhà Hán, nhân nghĩa lừng lẫy bốn biển. Đừng nói gì chiếm cứ châu quận, ngay việc thay thế chính thống, lên ngôi Hoàng Đế, cũng chưa phải là quá đáng. Huyền Đức chắp tay tạ ơn, nói: - Ông dạy quá lời, tôi đâu dám nhận!

8 zì cǐ yí lián liù zhang song yǐn yàn san rì , bìng bù tí qǐ chuan zhong zhi shì . song cí qù , xuán dé yú shí lǐ cháng tíng shè yàn sòng xíng . xuán dé jǔ jiǔ zhuó song yue : " shèn hé dà fu bù wài , liù xù san rì ; jin rì xiang bié , bù zhì hé shí zài de ting jiào . " yán bà , shan rán lèi xià . zhang song zì si : " xuán dé rú cǐ kuan rén ài shì , an kě shě zhì ? bù rú shuo zhi , lìng qǔ xī chuan . " nǎi yán yue : " song yì sì zhāo mù qu shì , hèn wèi yǒu biàn ēr . song guan jing zhou : dong yǒu sun quán , cháng huái hǔ jù ; běi yǒu cáo cáo , měi yù jīng tun . yì fei kě jiǔ liàn zhì dì yě . " xuán dé yue : " gù zhī rú cǐ , dàn wèi yǒu an jí zhì suǒ . " song yue : " yì zhōu xiǎn sai , wò yě qian lǐ , míng yin guó fù ; zhì néng zhì shí , jiǔ mù huáng shú zhí dé . ruò qǐ jing

自此一连留张松饮宴三日，并不提起川中之事。松辞去，玄德于十里长亭设宴送行。玄德举酒酌松曰：“甚荷大夫不外，留叙三日；今日相别，不知何时再得听教。”言罢，潸然泪下。张松自思：“玄德如此宽仁爱士，安可舍之？不如说之，令取西川。”乃言曰：“松亦思朝暮趋侍，恨未有便耳。松观荊州：东有孙权，常怀虎踞；北有曹操，每欲鲸吞。亦非可久恋之地也。”玄德曰：“故知如此，但未有安迹之所。”松曰：“益州险塞，沃野千里，民

Tự thử nhất liên lưu trương tùng ẩm yến tam nhật, tịnh bất đè khởi xuyên trung chí sự. Tùng từ khứ, huyền đức vu thập lì trường đình thiết yến tổng hành. Huyền đức cử tửu chước tùng viết: "Thậm hà đại phu bất ngoại, lưu tự tam nhật; kim nhật tương biệt, bất tri hà thời tái đắc thính giáo." Ngôn bối, san nhiên lệ hạ. Trương tùng tự tư: "Huyền đức như thử khoan nhân ái sĩ, an khả xá chí? Bất như thuyết chí, lệnh thử tây xuyên." Nãi ngôn viết: "Tùng diệc tư triều mộ xu thị, hận vị hữu tiện nhĩ. Tùng quan kinh châu: đông hữu tôn quyền, thường hoài hổ cứ; bắc hữu tào thao, mỗi dục kinh thôn. Diệc phi khả cửu luyến chí địa dã." Huyền đức viết: "Cố tri như thử, dấn vị hữu an tích chí sở." Tùng viết: "Ích châu hiêm tắc, ốc dã thiên lí, dân ân quốc phú; trí năng chí sĩ, cửu môt hoàng thúc chí đức. Nhược khởi kinh

Tiệc tan rồi, Huyền Đức mời Trương Tùng ở lại ba hôm, ngày nào cũng ăn yến uống rượu, tịnh không nói động gì đến việc Tây Xuyên cả. Tùng từ tạ trở về, Huyền Đức tiến ra ngoài mười dặm tràng đình, lại mở tiệc làm lễ tiễn hành. Huyền Đức rót chén rượu mời Tùng và nói: - Đa tạ đại phu có lòng quý mến, ở lại chơi trò chuyện ba ngày, hôm nay chia tay nhau không biết bao giờ lại được nghe lời dạy bảo? Nói xong, rơm rớm nước mắt. Trương Tùng tự nghĩ: - Huyền Đức nhân từ, yêu kính kẻ sĩ như vậy, ta sao nỡ bỏ? Chi bằng khuyên ông ta lấy Xuyên thì hơn! Rồi Tùng nói: - Tôi cũng muốn sớm tối theo hầu Hoàng Thúc, nhưng chưa có dịp đó thôi. Tôi coi đất Kinh Châu này, mé đông có Tôn Quyền như hổ nhẹ nanh, mé bắc có Tào Tháo như kinh há miệng, không phải là chỗ ở lâu được. Huyền Đức nói: - Tôi cũng biết như thế, nhưng chưa có

xiang zhi zhòng , cháng qū xi  
zhǐ , bà yè kě chéng , hàn  
shì kě xìng yǐ . "

殷国富；智能之士，久  
慕皇叔之德。若起荆襄  
之众，长驱西指，霸业  
可成，汉室可兴矣。”

9 xuán dé yue : " bēi an gǎn  
dang cǐ ? liú yì zhōu yì dì shì  
zong qín , en zé bù shǔ  
zhong jiǔ yǐ . ta rén qǐ kě de  
ér dòng yáo hu ? " song yue  
: " mǒu fei mài zhǔ qíu róng ;  
jīn yù míng gōng , bù gǎn bù  
pi lì gan dǎn : liú jì yù sui yǒu  
yì zhōu zhì dì , bǐng xìng àn  
ruò , bù néng rèn xián yòng  
néng ; jia zhì zhāng lǔ zài běi  
, shí sī qín fàn ; rén xin lí sǎn  
, si de míng zhǔ . song cǐ yí  
xíng , zhuān yù nà kuān yú  
cào ; hé qí nì zéi zì chéng  
jian xióng , ào xián mǎn shì  
gù tè lái jiàn míng gōng .  
míng gōng xian qū xi chuan  
wèi jí , rán hòu běi tú hàn  
zhong , shou qū Zhōng yuán  
, kuang zhèng tian cháo ,  
míng chuí qīng shǐ , gong mò  
dà yan . míng gōng guǒ yǒu  
qū xi chuan zhì yì , song  
yuàn shi quǎn mǎ zhī láo , yǐ  
wèi nèi yìng . wèi zhì jun yì  
ruò hé ? " xuán dé yue : "  
shen gǎn jun zhī hòu yì . nài  
liú jì yù yǔ bēi tòng zong ,  
ruò gōng zhī , kǒng tian xià

玄德曰：“备安敢当此  
？刘益州亦帝室宗亲，  
恩泽布蜀中久矣。他人  
岂可得而动摇乎？”松  
曰：“某非卖主求荣；  
今遇明公，不敢不披沥  
肝胆：刘季玉虽有益州  
之地，稟性暗弱，不能  
任贤用能；加之张鲁在  
北，时思侵犯；人心离  
散，思得明主。松此一  
行，专欲纳款于操；何  
期逆贼恣逞奸雄，傲贤  
慢士，故特来见明公。  
明公先取西川为基，然  
后北图汉中，收取中原  
，匡正天朝，名垂青史  
，功莫大焉。明公果有  
取西川之意，松愿施犬  
马之劳，以为内应。未  
知钧意若何？”玄德曰  
：“深感君之厚意。奈

tương chi chúng, trường khu  
tây chí, bá nghiệp khả thành,  
hán thất khả hưng hĩ."

chốn yên thân. Tùng nói: - Ích  
Châu hiễm trở, đồng ruộng phì  
nhiêu ngàn dặm, dân đông nước  
giàu, những bậc thông minh tài  
cán lâu nay thường mồ tiếng  
Hoàng Thúc. Nếu cất quân Kinh  
Tương kéo vào phía tây, thì  
nghiệp bá có thể làm nên, mà  
nhà Hán mới dựng lại được.

Huyền Đức viết: "Bị an cảm  
đương thử? Lưu Ích châu diệc  
để thất tông thân, ân trạch bố  
thục trung cửu hĩ. Tha nhân  
khởi khả đắc nhi động diêu  
hỏ?" Tùng viết: "Mỗ phi mại chủ  
cầu vinh; kim ngộ minh công,  
bất cảm bất phi lịch can đàm:  
lưu quý ngọc tuy hữu ích châu  
chi địa, bẩm tính ám nhược, bất  
năng nhâm hiền dụng nǎng; gia  
chi trương lỗ tại bắc, thời tư  
xâm phạm; nhân tâm li tán, tư  
đắc minh chủ. Tùng thử nhất  
hành, chuyên dục nạp khoán vu  
thao; hà kì nghịch tặc tú sính  
gian hùng, ngạo hiền mạn sĩ,  
cố đặc lai kiến minh công. Minh  
công tiên thủ tây xuyên vi cơ,  
nhiên hậu bắc đồ hán trung, thu  
thủ trung nguyên, khuông  
chánh thiên triều, danh thùy  
thanh sử, công mạc đại yên.  
Minh công quả hữu thủ tây  
xuyên chi ý, túng nguyên thi  
khuyển mã chi lao, dĩ vi nội  
ứng. Vị tri quân ý nhược hè?  
"Huyền Đức viết: "Thâm cảm  
quân chí hậu ý. Nại lưu quý  
ngọc dũ bị đồng tông, nhược

rén tuò mà . " song yue : " dà zhàng fu chǔ shì , dang nǚ lì jiàn gong lì yè , zhù bian zài xian . jin ruò bù qū , wèi ta rén suǒ qū , huǐ zhì wǎn yǐ . " xuán dé yue : " bèi wén shǔ dào qí qu , qian shan wàn shuǐ , che bù néng fang guǐ , mǎ bù néng lián pèi ; sui yù qū zhì , yòng hé liáng cè ? " song yú xiù zhong qū chu yí tú , dì yǔ xuán dé yue : " shen gǎn míng gong shèng dé , gǎn xiān cǐ tú . dàn kàn cǐ tú , biàn zhī shǔ zhōng dào lù yǐ . " xuán dé luè zhǎn shì zhì , shàng miàn jìn xiě zháo dì lǐ xíng chéng , yuǎn jìn kuò xiá , shan chuan xiǎn yào , fǔ kù qián liáng , yí yí ju zài míng bái . song yue : " míng gong kě sù tú zhì . song yǒu xīn fù qì yǒu èr rén : fǎ zhèng , mèng dá . cǐ èr rén bì néng xiāng zhù . rú èr rén dào jīng zhōu shí , kě yǐ xin shì gōng yì . " xuán dé gǒng shǒu xiè yue : " qīng shan bù lǎo , lǜ shuǐ cháng cún . ta rì shì chéng , bì dang hòu bào . " song yue : " song yù míng zhǔ , bù de bù jìn qíng xiāng gào , qǐ gǎn wàng bào hu ? " shuo bà zuò bié . kǒng míng mìng yún cháng dēng hù sòng shù shí lǐ fang huí . zhang song huí yì zhōu , xian jiàn yǒu rén fǎ zhèng . zhèng zì xiào zhí , yòu fú feng méi rén yě , xián

刘季玉与备同宗，若攻之，恐天下人唾骂。”松曰：“大丈夫处世，当努力建功立业，著鞭在先。今若不取，为他人所取，悔之晚矣。”玄德曰：“备闻蜀道崎岖，千山万水，车不能方轨，马不能联辔；虽欲取之，用何良策？”松于袖中取出一图，递与玄德曰：“深感明公盛德，敢献此图。但看此图，便知蜀中道路矣。”玄德略展视之，上面尽写着地理行程，远近阔狭，山川险要，府库钱粮，一一俱载明白。松曰：“明公可速图之。松有心腹契友二人：法正、孟达。此二人必能相助。如二人到荊州时，可以心事共议。”玄德拱手谢曰：“青山不老，绿水长存。他日事成，必当厚报。”松曰：“松遇明主，不得不尽情相告，岂敢望报乎？”说罢作别。孔明命云长等护送数十里

công chi, khủng thiên hạ nhân thoa mạ." Tùng viết: "Đại trượng phu xử thế, đương nỗ lực kiên công lập nghiệp, trú tiên tại tiên. Kim nhược bất thủ, vi tha nhân sở thủ, hối chi văn hĩ." Huyền đức viết: "Bị văn thực đạo khi khu, thiên sơn vạn thủy, xa bất năng phương quỹ, mã bất năng liên bí; tuy dục thủ chi, dụng hà lương sách?" Tùng vu ту trung thủ xuất nhất đồ, đệ dữ huyền đức viết: "Thâm cảm minh công thịnh đức, cảm hiến thủ đồ. Đãn khán thủ đồ, tiện tri thực trung đạo lộ hĩ." Huyền đức lược triển thị chi, thượng diện tǎn tả trú địa lí hành trình, viễn cận khoát hiệp, sơn xuyên hiểm yếu, phủ khố tiền lương, nhất nhất câu tái minh bạch. Tùng viết: "Minh công khả tốc đồ chí. Tùng hữu tâm phúc khê hữu nhị nhân: pháp chánh, mạnh đạt. Thủ nhị nhân tất năng tương trợ. Như nhị nhân đáo kinh châu thời, khả dĩ tâm sự cộng nghị." Huyền đức cung thủ tạ viết: "Thanh sơn bất lão, lục thủy trường tồn. Tha nhật sự thành, tất đương hậu báo." Tùng viết: "Tùng ngô minh chủ, bất đắc bất tǎn tình tương cáo, khởi cảm vọng báo hò?" Thuyết bái tác biệt. Khổng minh mệnh vân trường đẳng hộ tổng sở thập lít phương hồi. Trương tùng hồi ích châu, tiên kiến hữu nhân pháp chánh. Chánh tự hiếu

thiên hạ chê cười. Tùng nói: - Đại trượng phu ở đời, nên gắng sức lập lấy cơ nghiệp, cầm roi đi trước người ta. Nếu mình không lấy thì người khác sẽ lấy, hối lại làm sao cho kịp! Huyền Đức nói: - Tôi nghe đường Thực gập gẽnh, sông núi trùng trùng điệp điệp, xe không đi lợt bánh, ngựa không chạy sóng đôi, nếu muốn lấy thì nên dùng kẽ gì cho được? Tùng mới thò tay vào túi lấy ra một bức địa đồ, đưa cho Huyền Đức và nói: - Tùng cảm ơn đức của mình công, xin dâng bức địa đồ này, cứ xem vào đây, sẽ biết hết cả đường sá nước Thực. Huyền Đức mở ra xem, thấy trong đó ghi cả đường sá xa gần rộng hẹp, núi sông hiểm yếu, kho tàng lương thực rõ ràng từng tí. Tùng nói: - Minh công nên mau mau tính đi cho xong. Tôi có hai người bạn rất thân là Pháp Chánh và Mạnh Đạt. Hai người này thế nào cũng giúp đỡ mình công. Nếu họ đến Kinh Châu ngài nên đem việc tâm sự ra cùng bàn bạc. Huyền Đức chắp tay cảm tạ nói: - Ôn ông thật như núi cao sông dài. Sau này thành công, sẽ xin báo đáp xứng đáng. Tùng nói: - Tôi gấp được minh chúa, không thể không bày tỏ hết nỗi lòng, dám đâu mong đợi trả ơn! Nói đoạn, từ biệt ra về, Khổng Minh sai Vân Trường tiễn đưa đến hơn chục dặm đường mới quay trở lại. Trường Tùng về đến Ích Châu, vào gặp bạn là Pháp Chính.

shì fǎ zhen zhī zi . song jiàn  
zhèng , bēi shuo cáo cāo  
qing xián ào shì , zhī kě tòng  
you , bù kě tòng lè . wú yǐ  
jiāng yì zhōu xǔ liú huáng  
shú yǐ . zhuan yù yǔ xiong  
gòng yì . fǎ zhèng yue : " wú  
liào liú zhāng wú néng , yǐ  
yǒu xīn jiàn liú huáng shú jiǔ  
yǐ . cǐ xīn xiāng tóng , yòu hé  
yí yan ? " shǎo qīng , mèng  
dá zhì . dà zì zì qìng , yǔ fā  
zhèng tòng xiāng . dà rù ,  
jiàn zhèng yǔ song mì yǔ .  
dá yue : " wú yǐ zhī èr gong  
zhī yì . jiāng yù xiān yì zhōu  
ye ? " song yue : " shì yù rú  
cǐ . xiong shì cai zhī , gé xiān  
yǔ shéi ? " dá yue : " fei liú  
xuán dé bù kě . " san rén fǔ  
zhǎng dà xiào . fǎ zhèng wèi  
song yue : " xiong míng rì  
jiàn liú zhāng , dang ruò hé ? "  
" song yue : " wú jiàn èr  
gong wèi shǐ , kě wǎng jīng  
zhōu . " èr rén yīng yǔn .

10 cì rì , zhang song jiàn liú  
zhāng . zhang wèn : " gàn  
shi ruò hé ? " song yue : "  
cào nǎi hàn zéi , yù cuàn  
tian xià , bù kě wèi yán . bǐ yǐ  
yǒu qū chuan zhī xin . "

方回。张松回益州，先见友人法正。正字孝直，右扶风郿人也，贤士法真之子。松见正，备说曹操轻贤傲士，只可同忧，不可同乐。吾已将益州许刘皇叔矣。专欲与兄共议。法正曰：“吾料刘璋无能，已有心见刘皇叔久矣。此心相同，又何疑焉？”少顷，孟达至。达字子庆，与法正同乡。达入，见正与松密语。达曰：“吾已知二公之意。将欲献益州耶？”松曰：“是欲如此。兄试猜之，合献与谁？”达曰：“非刘玄德不可。”三人抚掌大笑。法正谓松曰：“兄明日见刘璋，当若何？”松曰：“吾荐二公为使，可往荊州。”二人应允。

次日，张松见刘璋。璋问：“干事若何？”松曰：“操乃汉贼，欲篡天下，不可为言。彼已有取川之心。”璋曰：

trực, hữu phù phong mi nhân  
dã, hiền sĩ pháp chân chí tử.  
Tùng kiến chánh, bị thuyết tào  
thao khinh hiền ngạo sĩ, chỉ khả  
đồng ưu, bất khả đồng nhạc.  
Ngô dĩ tương ích châu hứa lưu  
hoàng thúc hĩ. Chuyên dục dữ  
huynh cộng nghị. Pháp chánh  
viết: "Ngô liêu lưu chương vô  
năng, dĩ hữu tâm kiến lưu  
hoàng thúc cửu hĩ. Thủ tâm  
tương đồng, hựu hà nghi yên?"  
Thiều khoảnh, mạnh đạt chí.  
Đạt tự tử khánh, dữ pháp  
chánh đồng hương. Đạt nhập,  
kiến chánh dữ tùng mật ngữ.  
Đạt viết: "Ngô dĩ tri nhị công chí  
ý. Tương dục hiến ích châu  
da?" Tùng viết: "Thị dục như  
thử. Huynh thí sai chi, hợp hiến  
dữ thùy?" Đạt viết: "Phi lưu  
huyền đức bất khả." Tam nhân  
phủ chưởng đại tiểu. Pháp  
chánh vị tùng viết: "Huynh minh  
nhật kiến lưu chương, đương  
nhược hè?" Tùng viết: "Ngô  
tiến nhị công vi sử, khả vãng  
kinh châu." Nhị nhân ứng duẫn.

Chính tên tự là Hiếu Trực, quê ở quận Phù Phong, con trai hiền sĩ Pháp Chân. Tùng vào chơi kể lại với Chính rằng: - Tào Tháo khinh rẻ hiền sĩ, chỉ có thể cõng khổ chứ không đồng cam được. Tôi đã đem Ích Châu hứa với Lưu Hoàng Thúc từ lâu, nay đến đây bàn bạc với anh. Pháp Chính nói: - Tôi chắc Lưu Chương không làm nên trò gì được, nên vẫn ráp tâm theo Lưu Huyền Đức từ lâu. Ta đã đồng tâm với nhau thì còn nghi hoặc gì nữa! Được một lát, Mạnh Đạt cũng đến. Đạt tự là Tử Khánh, vốn là người đồng hương với Pháp Chính, Đạt vào thấy hai người đang thi thầm với nhau, mới nói rằng: - Tôi đã biết ý hai anh rồi, các anh định dâng Ích Châu cho người khác phải không? Tùng nói: - Có thể thực, nhưng anh thử đoán xem nên dâng cho ai là phải? Đạt nói: Phi Lưu Huyền Đức không xong! Ba người cùng vỗ tay cười ầm cả lên. Pháp Chính bảo Tùng rằng: - Ngày mai, anh vào ra mắt Lưu Chương thì nên làm thế nào? Tùng nói: - Tôi sẽ tiến cử hai anh làm sứ sang Kinh Châu. Hai người đồng ý.

Hôm sau, Tùng vào ra mắt Lưu Chương, Chương hỏi: - Công việc của Hứa Đô thế nào? Tùng thừa rằng: - Tào Tháo là giặc nhà Hán, muốn cướp lấy cả thiên hạ, không thể trông mong hắn được.

zhang yue : " sì cǐ rú zhī nài hé ? " song yue ; " song yǒu yí móu , shǐ zhang lǔ , cáo cáo bì bù gǎn qīng fàn xi chuan . " zhang yue : " hé jì ? " song yue : " jīng zhōu liú huáng shú , yǔ zhǔ gong tòng zong , rén cí kuan hòu , yǒu zhǎng zhě fēng . chì bì áo bìng zhì hòu , cáo wén zhí ér dǎn liè , hé kuàng zhang lǔ hu ? " zhǔ gong hé bù qiǎn shǐ jié hǎo , shǐ wèi wài yuán , kě yǐ jù cáo cáo , zhang lǔ yǐ . " zhang yue : " wú yì yǒu cǐ xin jiǔ yǐ . shéi kě wèi shǐ ? " song yue : " fei fǎ zhèng , mèng dá , bù kě wǎng yě . "

- 11 zhang jí zhao èr rén rù , xiū shu yí feng , lìng fǎ zhèng wèi shǐ , xiān tōng qíng hǎo ; cì qian mèng dá lǐng jīng bing wǔ qian , yíng xuán dé rù chuan wèi yuán . zhèng shang yí xiàn , yí rén zì wài tú rù , hàn liú mǎn miàn , dà jiào yue : " zhǔ gong ruò ting zhang song zhī yán , zé sì shí yí zhōu jùn , yǐ shǔ ta rén yǐ ! " song dà jīng ; shì qí rén , nǎi xi láng zhōng bā rén , xìng huáng , míng quán , zì gong héng , xiān wèi liú zhang fù xià zhǔ bù . zhang wèn yue : " xuán dé yǔ wǒ tòng zong , wú gù jié zhì wèi yuán ; rǔ hé chu cǐ yán ? "

"似此如之奈何？" 松曰；"松有一谋，使张鲁、曹操必不敢轻犯西川。" 璋曰："何计？" 松曰："荆州刘皇叔，与主公同宗，仁慈宽厚，有长者风。赤壁鏖兵之后，操闻之而胆裂，何况张鲁乎？" 主公何不遣使结好，使为外援，可以拒曹操、张鲁矣。" 璋曰："吾亦有此心久矣。谁可为使？" 松曰："非法正、孟达，不可往也。"

璋即召二人入，修书一封，令法正为使，先通情好；次遣孟达领精兵五千，迎玄德入川为援。正商议间，一人自外突入，汗流满面，大叫曰："主公若听张松之言，则四十一州郡，已属他人矣！" 松大惊；视其人，乃西阆中巴人，姓黄，名权，字公衡，现为刘璋府下主簿。璋问曰："玄德与我同宗，吾故结之为援；汝

"Tự thử như chi tại hà?" Tùng viết; "Tùng hữu nhất mưu, sử trương lỗ, tào thao tất bắt cảm khinh phạm tây xuyên." Chương viết: "Hà kế?" Tùng viết: "Kinh châu lưu hoàng thúc, dũ chúa công đồng tông, nhân từ khoan hậu, hữu trưởng giả phong. Xích bích ao binh chí hậu, thao văn chi nhi đâm liệt, hà huống trương lỗ hò?" Chúa công hà bắt khiền sử kết hảo, sử vi ngoại vien, khả dĩ cự tào thao, trương lỗ hĩ." Chương viết: "Ngô diệc hữu thủ tâm cửu hĩ. Thùy khả vi sử?" Tùng viết: "Phi pháp chánh, mạnh đạt, bắt khả vãng dã."

Hắn đã có ý cướp lấy Tây Xuyên rồi. Chương nói: - Nếu vậy thì làm thế nào bây giờ? Tùng nói: - Tôi có một kế, khiến Tào Tháo, Trương Lỗ không dám xâm phạm đến bờ cõi ta được. Chương hỏi: - Kế gì? Tùng nói: - Có Lưu Huyền Đức ở Kinh Châu, vốn người cùng họ với chúa công. Ông ta nhân từ khoan hậu, có phong cách trưởng giả. Sau trận Xích Bích, Tào Tháo còn sợ mắt via, huống chi là Trương Lỗ? Chúa công sao không sai người sang kết liên với ông ấy để làm ngoại vien, tắt chống được Tào Tháo và Trương Lỗ. Chương nói: - Việc này phi sai Pháp Chính, Mạnh Đạt không xong.

Chương tức triệu nhị nhân nhập, tu thư nhất phong, lệnh pháp chánh vi sử, tiên thông tình hảo; thứ khiền mạnh đạt lính tinh binh ngũ thiên, nghênh huyền đức nhập xuyên vi vien. Chánh thương nghị gian, nhất nhân tự ngoại đột nhập, hân lưu mãn diện, đại khiếu viết: "Chúa công nhược thính trương tùng chi ngôn, tắc tứ thập nhất châu quận, dĩ chúc tha nhân hĩ!" Tùng đại kinh; thị kì nhân, nãi tây lăng trung ba nhân, tính hoàng, danh quyền, tự công hành, hiện vi lưu chương phủ hạ chủ bộ. Chương vấn viết: "Huyền đức dũ ngã đồng tông, ngô cố kết

Chương lập tức triệu hai người vào, viết một phong thư, sai Pháp Chính sang thông tin trước, rồi mới sai Mạnh Đạt lĩnh năm nghìn tinh binh sang đón Huyền Đức vào Xuyên để giúp đỡ mình. Mấy người đang bàn tính chợt có một người tát tả chạy vào, mồ hôi đổ ra đầy mặt, kêu lớn lên rằng: - Nếu chúa công nghe lời Trương Tùng, thì bốn mươi mốt châu quận này về tay người khác cả! Tùng giật mình, trông ra thì là Hoàng Quyền, tự là Công Hành, quê ở Trung Ba, hiện đang làm chủ bạ. Chương hỏi: - Huyền Đức là người đồng tông với ta, ta muốn kết liên làm viên trợ, sao ngươi lại nói thế? Quyền đáp: -

quán yue : " mǒu sù zhì liú bēi kuan yǐ dài rén , róu néng kè gang , ying xióng mò dí ; yuǎn de rén xin , jìn de míng wàng ; jian yǒu zhu gé liàng , páng tǒng zhì zhí móu , guan , zhang , zhào yún , huáng zhong , wèi yán wèi yǔ yì . ruò zhao dào shǔ zhōng , yǐ bù qu dài zhī , liú bēi an kěn fú di zuò xiǎo ? ruò yǐ kè lǐ dài zhī , yòu yí guó bù róng èr zhǔ . jin ting chén yán , zé xī shǔ yǒu tài shan zhì an ; bù ting chén yán , zhǔ gong yǒu lěi luǎn zhī wéi yǐ . zhang song zuó cóng jīng zhōu guò , bì yǔ liú bēi tòng móu . kě xian zhǎn zhang song , hòu jué liú bēi , zé xī chuan wàn xìng yě . " zhang yue : " cáo cǎo , zhang lǔ dào lái , hé yǐ jù zhì ? " quán yue : " bù rú bì jìng jué sai , shen gou gao lěi , yǐ dài shí qīng . " zhang yue : " zéi bing fàn jiè , yǒu shao méi zhí jí ; ruò dài shí qīng , zé shì mǎn jì yě . " suì bù cóng qí yán , qiǎn fǎ zhèng xíng . yòu yí rén zǔ yue : " bù kě ! bù kě ! " zhang shì zhì , nǎi zhàng qián cóng shì guan wáng léi yě . léi dùn shǒu yán yue : " zhǔ gong jīn ting zhang song zhì shuo , zì qǔ qí huò . " zhang yue : " bù rán . wú jié hǎo liú xuán dé , shí yù jù zhang lǔ yě . " léi yue : " zhang lǔ fàn jiè , nǎi

何出此言？ ” 权曰： “ 某素知刘备宽以待人，柔能克刚，英雄莫敌；远得人心，近得民望；兼有诸葛亮、庞统之智谋，关、张、赵云、黄忠、魏延为羽翼。若召到蜀中，以部曲待之，刘备安肯伏低做小？若以客礼待之，又一国不容二主。今听臣言，则西蜀有泰山之安；不听臣言，主公有累卵之危矣。张松昨从荆州过，必与刘备同谋。可先斩张松，后绝刘备，则西川万幸也。” 璋曰： “ 曹操、张鲁到来，何以拒之？” 权曰： “ 不如闭境绝塞，深沟高垒，以待时清。” 璋曰： “ 贼兵犯界，有烧眉之急；若待时清，则是慢计也。” 遂不从其言，遣法正行。又一人阻曰： “ 不可！不可！” 璋视之，乃帐前从事官王累也。累顿首言曰： “ 主公今听张松之说，自取其祸。” 璋曰： “ 不然

chi vi viên; nhữ hà xuất thử ngôn?" Quyền viết: "Mỗ tổ tri lưu bị khoan dĩ đãi nhân, nhu nồng khắc cương, anh hùng mạc địch; viễn đắc nhân tâm, cận đắc dân vong; kiêm hữu Gia Cát Lượng, bàng thống chí trí mưu, quan, trương, triệu vân, hoàng trung, ngụy duyên vi vũ dực. Nhược triệu đáo thực trung, dĩ bộ khúc đãi chi, lưu bị an khẳng phục đê tố tiều? Nhược dĩ khách lễ đãi chi, hựu nhất quốc bất dung nhị chủ. Kim thính thần ngôn, tắc tây thực hữu thái sơn chi an; bắt thính thần ngôn, chúa công hữu luy noãn chi nguy hĩ. Trương tùng tặc tòng kinh châu quá, tất dũ lưu bị đồng mưu. Khả tiên trảm trương tùng, hậu tuyệt lưu bị, tắc tây xuyên vạn hạnh dã." Chương viết: "Tào thao, trương lỗ đáo lai, hè dĩ cự chí?" Quyền viết: "Bất như bế cảnh tuyệt tắc, thâm câu cao lũy, dĩ đãi thời thanh." Chương viết: "Tắc binh phạm giới, hữu thiêu mi chí cấp; nhược đãi thời thanh, tắc thị mạn kế dã." Toại bất tòng kì ngôn, khiển pháp chánh hành. Hữu nhất nhân trở viết: "Bất khả! Bất khả!" Chương thị chí, nãi trường tiền tòng sự quan vương luy dã. Luy đồn thủ ngôn viết: "Chúa công kim thính trương tùng chi thuyết, tự thủ kí họa." Chương viết: "Bất nhiên. Ngô kết hảo lưu huyền đức, thật dục cự trương lỗ dã." Luy

Tôi đã biết Lưu Bị là người nhân từ, mềm mỏng mà hơn cả cứng rắn, anh hùng vô địch, nhân dân xa gần đều mong mỏi. Vâ lại, có Gia Cát Lượng và Bàng Thống, Quan, Trương, Triệu, Hoàng làm vây cánh. Nếu mời y vào Thục, lại đổi đãi như bộ hạ thì người ta không chịu, nếu đổi đại như tân khách thì chả lẽ một nước lại hai chủ? Chúa công nghe lời tôi thì Tây Thục giữ vững như Thái Sơn, không nghe lời tôi thì chúa công sẽ bị nguy túc khắc. Trương Tùng bữa trước đi qua Kinh Châu tắt nhiên có thông mưu với Lưu Bị. Xin chém Trương Tùng, tuyệt giao với Lưu Bị, thì may mắn cho Tây Xuyên lắm lắm! Chương nói: - Thế ngộ Tào Tháo, Trương Lỗ đến đây, thì lấy gì chống cự? Quyền nói: - Không gì bằng thành cao hào sâu, giữ chắc lấy thành trì, đợi lúc thái bình. Chương mắng rằng: - Quân giặc xâm phạm cõi, nguy cấp ở ngay trước mắt, nếu đợi đến lúc thái bình thì thật là kế chậm chạp rồi! Liền không nghe lời Hoàng Quyền, cứ sai Pháp Chính đi sang Kinh Châu. Lại có một người can rằng: - Không được! Không được! Chương nhìn ra thì là quan tòng sự Vương Lũy. Lũy đập đầu xuống đất, nói: - Nếu chúa công nghe lời Trương Tùng thì tự rước lấy cái vạ vào mình đó! Chương nói: - Ta kết liên với Huyền Đức cốt chồng Trương Lỗ, có việc gì mà nói lắm thế? Lũy thưa: -

xiǎn jiè zhí jí ; liú bèi rù chuan , nǎi xin fù zhì dà huàn . kuàng liú bèi shì zhī xiao xióng , xian shì cáo cào , biàn si móu hài ; hòu cóng sūn quán , biàn duó jīng zhou . xin shù rú cǐ , an kě tòng chǔ hu ? " jin ruò zhao lái , xi chuan xiù yǐ ! " zhang chí yue : " zài xiù luàn dào ! xuán dé shì wǒ tòng zong , ta an kěn duó wǒ jī yè ? " biàn jiào fú èr rén chu . suì mìng fǎ zhèng biàn xíng .

。吾结好刘玄德，实欲拒张鲁也。”累曰：“张鲁犯界，乃癥疥之疾；刘备入川，乃心腹之大患。况刘备世之枭雄，先事曹操，便思谋害；后从孙权，便夺荆州。心术如此，安可同处乎？”今若召来，西川休矣！”璋叱曰：“再休乱道！玄德是我同宗，他安肯夺我基业？”便教扶二人出。遂命法正便行。

12 fǎ zhèng lí yì zhōu , jìng qǔ jīng zhōu , lái jiàn xuán dé . cān bài yǐ bì , chéng shàng shù xìn . xuán dé chāi fēng shì zhī . shu yue : " zú dì liú zhāng , zài bài zhì shu yú xuán dé zōng xióng jiāng jun hui xià : jiǔ fú diàn tian , shǔ dào qí qu , wèi jí ? gòng , shèn qie huáng kuì . zhang wén jí xiong xiāng jiù , huàn nán xiāng fú , péng yǒu cháng rán , kuàng zōng zú hu ? jin zhang lǚ zài běi , dàn xì xīng bīng , qín fàn zhang jiè , shèn bù zì an . zhuan rén jìn fèng chǐ shu , shàng qǐ jun ting . tǎng niàn tòng zōng zhì qīng , quán shǒu zú zhì yì , jí rì xīng shī

viết: "Trương Lỗ phạm giới, nãi tiền giới chi tật; lưu bị nhập xuyên, nãi tâm phúc chi đại hoạn. Huống lưu bị thế chi kiêu hùng, tiền sự tào thao, tiền tư mưu hại; hậu tòng tôn quyền, tiền đoạt kinh châu. Tâm thuật như thử, an khả đồng xử hồ?" Kim nhược triều lai, tây xuyên hữu hỉ! "Chương sắt viết: "Tái hưu loạn đạo! Huyền đức thị ngã đồng tông, tha an khẳng đoạt ngã cơ nghiệp?" Tiện giáo phủ nhị nhân xuất. Toại mệnh pháp chánh tiện hành.

Trương Lỗ xâm phạm bờ cõi, chẳng qua như cái mụn ghẻ ngoài da; nhưng mời Lưu Bị vào Xuyên, thì khác nào có bệnh trong phủ tang. Huống chi Lưu Bị như con cú dữ ở đồi, trước kia theo Tào Tháo, rồi lại muốn hại Táo, sau nhờ Tôn Quyền, liền cướp lấy Kinh Châu. Xem tâm địa như thế, thì ở với nhau làm sao được? Nếu Triệu vào đây, chắc Tây Xuyên này hỏng mất! Chương mắng: - Chớ nói càn! Huyền Đức họ hàng với ta, có đâu nỡ cướp cơ nghiệp của ta! Nói rồi, sai dùi hai người ra, và sai Pháp Chính cứ việc đi sứ.

法正离益州，径取荆州，来见玄德。参拜已毕，呈上书信。玄德拆封视之。书曰：“族弟刘璋，再拜致书于玄德宗兄将军麾下：久伏电天，蜀道崎岖，未及赍贡，甚切惶愧。璋闻吉凶相救，患难相扶，朋友尚然，况宗族乎？今张鲁在北，旦夕兴兵，侵犯璋界，甚不自安。专人谨奉尺书，上乞钧听。倘念同宗之情，全手足之义，即日兴师剿灭

Pháp chánh li ích châu, kính thủ kinh châu, lai kiến huyền đức. Tham bái dĩ tất, trình thượng thư tín. Huyền đức sách phong thị chí. Thư viết: "Tộc đệ lưu chương, tái bái trí thư vu huyền đức tông huynh tướng quân huy hạ: cửu phục điện thiên, thực đạo khi khu, vị cập tê cổng, thậm thiết hoàng quý. Chương văn cát hung tương cứu, hoạn nan tương phù, bằng hữu thương nhiên, huống tông tộc hồ? Kim trương lỗ tại bắc, đán tịch hưng binh, xâm phạm chương giới, thậm bất tự an. Chuyên nhân cần phung xích thư, thượng khát quân thính. Tháng niệm đồng tông chi tình, toàn thủ túc chi

jiǎo miè kuáng kòu , yǒng  
wéi chún chǐ , zì yǒu zhòng  
chóu . shu bù jìn yán , duan  
hòu che qí . " xuán dé kàn bì  
dà xǐ , shè yàn xiāng dài fǎ  
zhèng . jiǔ guò shù xún ,  
xuán dé bǐng tuì zuǒ yòu , mì  
wèi zhèng yue : " jiǔ yǎng  
xiào zhí ying míng , zhang  
bié jià duo tán shèng dé . jin  
huò ting jiào , shèn wèi píng  
sheng . " fǎ zhèng xiè yue : "  
shǔ zhōng xiǎo lì , hé zú dào  
zai ! gài wén mǎ féng bó lè  
ér si , rén yù zhī jǐ ér sǐ .  
zhang bié jià xí rì zhī yán ,  
jiāng jun fù yǒu yì hu ?"  
xuán dé yue : " bèi yi shen jì  
kè , wèi cháng bù shang gǎn  
ér tàn xí . cháng si jiao liáo  
cháng cún yi zhī , jiǎo tū yóu  
cáng san ku , hé kuàng rén  
hu ? shǔ zhōng feng yú zhí  
dì , fei bù yù qǔ ; nài liú jì yù  
xì bèi tòng zong , bù rěn  
xiāng tú . " fǎ zhèng yue : "  
yì zhōu tian fǔ zhī guó , fei  
zhì luàn zhì zhǔ , bù kě ju yě  
, jin liú jì yù bù néng yòng  
xián , cǐ yè bù jiǔ bì shǔ ta  
rénn . jin rì zì fù yǔ jiāng jun ,  
bù kě cuò shi . qǐ bù wén  
zhú tù xian de zhi yǔ hu ?  
jiāng jun yù qǔ , mǒu dang  
xiào sǐ . " xuán dé gǒng shǒu  
xiè yue : " cháng róng shàng  
yì . "

狂寇，永为唇齿，自有重酬。书不尽言，耑候车骑。”玄德看毕大喜，设宴相待法正。酒过数巡，玄德屏退左右，密谓正曰：“久仰孝直英名，张别驾多谈盛德。今获听教，甚慰平生。”法正谢曰：“蜀中小吏，何足道哉！盖闻马逢伯乐而嘶，人遇知己而死。张别驾昔日之言，将军复有意乎？”玄德曰：“备一身寄客，未尝不伤感而叹息。尝思鹤鶱尚存一枝，狡兔犹藏三窟，何况人乎？蜀中丰余之地，非不欲取；奈刘季玉系备同宗，不忍相图。”法正曰：“益州天府之国，非治乱之主，不可居也，今刘季玉不能用贤，此业不久必属他人。今日自付与将军，不可错失。岂不闻逐兔先得之语乎？将军欲取，某当效死。”玄德拱手谢曰：“尚容商议。”

nghĩa, tức nhật hưng sư tiểu diệt cuồng khâu, vĩnh vi thần xỉ, tự hữu trọng thù. Thư bất tần ngôn, chuyên hậu xa ky.  
"Huyền đức khán tắt đại hỉ, thiết yến tương đãi pháp chánh. Tứu quá số tuần, huyền đức bình thối tả hữu, mật vị chánh viết: "Cửu ngưỡng hiếu trực anh danh, trương biệt giá đa đàm thịnh đức. Kim hoạch thính giáo, thậm úy bình sinh." Pháp chánh tạ viết: "Thục trung tiểu lại, hà túc đạo tai! Cái văn mã phùng bá nhạc nhi tê, nhân ngộ tri kỷ nhi tử. Trương biệt giá tích nhật chi ngôn, tướng quân phục hữu ý hồ?" Huyền đức viết: "Bị nhất thân kí khách, vị thường bất thương cảm nhanh tíc. Thường tư tiêu liêu thương tồn nhất chí, giảo thỏ do tàng tam quật, hà huống nhân hồ? Thục trung phong dư chí địa, phi bất dục thủ; nại lưu quý ngọc hệ bị đồng tông, bất nhẫn tương đồ." Pháp chánh viết: "Ích châu thiên phủ chí quốc, phi trì loạn chí chủ, bất khả cư dã, kim lưu quý ngọc bất năng dụng hiền, thử nghiệp bất cửu tắt chúc tha nhân. Kim nhật tự phó dù tướng quân, bất khả thắc thất. Khởi bất văn trực thỏ tiên đắc chí ngũ hồ? Tướng quân dục thủ, mỗ đương hiếu tử." Huyền đức củng thủ tạ viết: "Thượng dung thương nghị."

mang quân mã, tiêu diệt giặc cướp, giúp đỡ nhau mãi mãi, sẽ xin báo đáp xứng đáng. Thư chẳng hết lời, mong tôn huynh chiếu cố". Huyền Đức xem thư mừng rõ, mở tiệc thết đãi. Rượu được vài tuần, Huyền Đức bảo tả hữu lui ra, mật bảo Chính rằng: Lâu nay vẫn ngưỡng mộ tiếng Hiếu Trực; Trương biệt giá thường nhắc đến tài đức của ông, nay mới được tiếp, thực là toại nguyện suốt đời! Pháp Chính ta lại, nói: - Tôi là một chức quan nhỏ trong đất Thục, có gì đáng kể. Nhưng tôi thiết nghĩ: "Ngựa găp được Bá Nhạc thì mừng rõ hí lên, người găp được tri kỷ thì dẫu chết cũng thỏa". Lời Trương biệt giá bữa nay, minh công còn có ý gì nữa không? Huyền Đức nói: - Tôi một thân nương thân nhờ đất khách, buồn bức trong lòng; thường nghĩ rằng: Con chim chích còn chiếm được một cành mà đậu, con thỏ còn biết đào cái hang ba ngách mà ở, huống chi là người ta? Tây Thục là đất giàu có, không phải tôi không muốn lấy, nhưng Quý Ngọc là người cùng họ với tôi, tôi không nỡ cướp lấy thôi! Pháp Chính nói: - Ích Châu là một kho tàng của trời, phi chủ có tài không giữ nổi. Lưu Quý Ngọc không biết dùng người hiền đó thôi, cơ nghiệp ấy cũng đến về tay người khác mất. Nay y đem cơ nghiệp giao phó cho tướng quân, chờ nên bỏ lỡ dịp tốt. Tướng quân không nghe có

13 dang rì xí sǎn , kǒng míng  
qín sòng fǎ zhèng guī guǎn  
shě . xuán dé dú zuò chén  
yín . páng tǒng jìn yue : " shì  
dang jué ér bù jué zhě , yú  
réni yě . zhǔ gong gao míng ,  
hé duo yí ye ? " xuán dé wèn  
yue : " yǐ gong zhì yì , dang  
fù hé rú ? " tǒng yue : " jīng  
zhou dong yǒu sun quán ,  
běi yǒu cáo cào , nán yǐ de  
zhì . yì zhōu hù kǒu bǎi wàn  
, tǔ guǎng cái fù , kě zi dà yè  
. jīn xìng zhang song , fǎ  
zhèng wèi nèi zhù , cǐ tiān cì  
yě . hé bì yí zai ? " xuán dé  
yue : " jīn yǔ wú shuǐ huǒ  
xiāng dí zhě , cáo cào yě .  
cáo yǐ jí , wú yǐ kuan ; cáo yǐ  
bào , wú yǐ rén ; cáo yǐ jué ,  
wú yǐ zhōng : měi yǔ cáo  
xiāng fǎn , shì nǎi kě chéng .  
ruò yǐ xiǎo lì ér shì xìn yì yú  
tiān xià , wú bù rěn yě . "  
páng tǒng xiào yue : " zhǔ  
gong zhì yán , sui gé tiān lǐ ,  
nài lí luàn zhì shí , yòng bīng  
zhēng qiǎng , gù fei yì dào ;  
ruò ju zhí cháng lǐ , cùn bù  
bù kě xíng yǐ , yí cóng quán  
biàn . qiè jiān ruò gong mèi ,  
nì qū shùn shǒu , tang , wú  
zhì dào yě . ruò shì dìng zhī

当日席散，孔明亲送法正归馆舍。玄德独坐沉吟。庞统进曰：“事当决而不决者，愚人也。主公高明，何多疑耶？”玄德问曰：“以公之意，当复何如？”统曰：“荆州东有孙权，北有曹操，难以得志。益州户口百万，土广财富，可资大业。今幸张松、法正为内助，此天赐也。何必疑哉？”玄德曰：“今与吾水火相敌者，曹操也。操以急，吾以宽；操以暴，吾以仁；操以谲，吾以忠：每与操相反，事乃可成。若以小利而失信义于天下，吾不忍也。”庞统笑曰：“主公之言，虽合天理，奈离乱之时，用兵争强，固非一道；若拘执常理，寸步不

Đương nhât tịch tán, khồng  
minh thân tống pháp chánh quy  
quán xá. Huyền đức độc tọa  
trầm ngâm. Bàng thống tiến  
viết: "Sự đương quyết nhi bất  
quyết giả, ngu nhân dã. Chúa  
công cao minh, hà đa nghi da?"  
Huyền đức vấn viết: "Dĩ công  
chi ý, đương phục hà như?"  
Thống viết: "Kinh châu đông  
hữu tôn quyền, bắc hữu tào  
thao, nan dĩ đắc chí. Ích châu  
hộ khẩu bách vạn, thô quảng  
tài phú, khả tư đại nghiệp. Kim  
hạnh trương tùng, pháp chánh  
vi nội trợ, thủ thiên tú dã. Hà  
tất nghi tai?" Huyền đức viết:  
"Kim dũ ngô thủy hỏa tương  
địch giả, tào thao dã. Thao dĩ  
cấp, ngô dĩ khoan; thao dĩ bạo,  
ngô dĩ nhân; thao dĩ quyết, ngô  
dĩ trung: mỗi dũ thao tương  
phản, sự nãi khả thành. Nhược  
dĩ tiểu lợi nhi thất tín nghĩa vu  
thiên hạ, ngô bất nhẫn dã."  
"Bàng thống tiểu viết: "Chúa  
công chi ngôn, tuy hợp thiên lí,  
nại lí loạn chi thời, dụng binh  
tranh cường, cố phi nhất đạo;  
nhược câu chấp thường lí, thốn  
bộ bất khả hành hĩ, nghi tòng  
quyền biến. Thủ kiêm nhược  
công muội, nghịch thủ thuận

câu rằng: "Bắt thỏ đuối trước thì  
được" đó ư. Nếu tướng quân có ý  
muốn lấy Tây Xuyên, tôi sẽ xin  
hết lòng giúp đỡ. Huyền Đức  
chắp tay cảm tạ và nói: - Xin hãy  
để tha thứ, tôi bàn bạc xem sao!

Tiệc tan Khổng Minh đưa Pháp  
Chính ra nghỉ nơi nhà khách.  
Huyền Đức ngồi nghĩ ngợi một  
minh. Bàng Thống bước ra nói: -  
Việc đáng quyết mà không quyết,  
gọi là người ngu. Chúa công là  
người cao minh sao cũng hồ nghi  
lắm thế? Huyền Đức hỏi: - Theo ý  
ông thì nên thế nào? - Kinh Châu  
này mặt đông có Tôn Quyền, mặt  
bắc có Tào Tháo, khó vùng vẫy  
được. Ích Châu, dân cư hàng  
trăm vạn, đất rộng cửa giàu, có  
cơ làm nỗi được nghiệp to. Nay  
may có Trương Tùng, Pháp  
Chính làm tay trong, đó là trời cho  
mình một dịp hay đấy, còn nghĩ gì  
nữa? Huyền Đức nói: - Ta nay  
đánh nhau với Tào Tháo, khác  
nào nước địch với lửa. Tháo vội  
vàng, ta thư thả; Tháo bạc ác, ta  
nhân từ; Tháo dối trá, ta thực thà;  
việc gì ta cũng phải khác Tháo thì  
mới thành công. Nếu vì một chút  
lợi nhỏ, mà bỏ cả tín nghĩa với  
thiên hạ, ta không nỡ làm! Bàng  
Thống cười, nói: - Chúa công tôi  
cũng phải lẽ, nhưng đương lúc  
loạn lạc này, phép dùng binh  
tranh thế mạnh, không phải chỉ có  
một lối. Nếu cứ cố chấp, thì một  
bước cũng không đi được, phải  
quyền biến mới xong! Lấy sáng

hòu , bào zhì yǐ yì , feng wèi dà guó , hé fù yú xìn ? jin rì bù qū , zhong bēi ta rén qū ēr . zhǔ gong xìng shóu sī yan . " xuán dé nǎi huāng rán yue : " jin shí zhì yán , dang míng fèi fù . " yú shì suí qǐng kǒng míng , tòng yì qǐ bing xi xíng . kǒng míng yue : " jīng zhōu zhòng dì , bì xu fēn bīng shǒu zhì . " xuán dé yue : " wú yǔ páng shì yuán , huáng zhōng , wèi yán qián wǎng xi chuan ; jun shi kě yǔ guan yún cháng , zhang yì dé , zhào zi lóng shǒu jīng zhōu . " kǒng míng yīng yǔn , yú shì kǒng míng zǒng shǒu jīng zhōu ; guan gong jù xiang yáng yào lù , dang qīng ní ài kǒu ; zhang fei lǐng sì jùn xún jiang , zhào yún tún jiang líng , ? gong an . xuán dé lìng huáng zhōng wèi qián bù , wèi yán wèi hòu jun , xuán dé zì yǔ liú feng , guan píng zài zhōng jūn . páng tǒng wèi jun shi , mǎ bù bīng wǔ wàn , qǐ chéng xī xíng . lín xíng shí , hu liào huà yǐn yí jun lái jiàng . xuán dé biàn jiào liào huà fù zuò yún cháng yǐ jù cáo cào .

可行矣，宜从权变。且兼弱攻昧、逆取顺守，汤、武之道也。若事定之后，报之以义，封为大国，何负于信？今日不取，终被他人取耳。主公幸熟思焉。”玄德乃恍然曰：“金石之言，当铭肺腑。”于是遂请孔明，同议起兵西行。孔明曰：“荆州重地，必须分兵守之。”玄德曰：“吾与庞士元、黄忠、魏延前往西川；军师可与关云长、张翼德、赵子龙守荆州。”孔明应允。于是孔明总守荆州；关公拒襄阳要路，当青泥隘口；张飞领四郡巡江，赵云屯江陵，镇公安。玄德令黄忠为前部，魏延为后军，玄德自与刘封、关平在中军。庞统为军师，马步兵五万，起程西行。临行时，忽廖化引一军来降。玄德便教廖化辅佐云长以拒曹操。

thủ, thang, võ chi đạo dã. Nhược sự định chi hậu, báo chí dĩ nghĩa, phong vi đại quốc, hà phụ vu tín? Kim nhật bắt thủ, chung bị tha nhân thủ nhĩ. Chúa công hạnh thực tư yên." Huyền đức nãi hoảng nhiên viết: "Kim thạch chi ngôn, đương minh phê phủ." Vu thị toại thỉnh khổng minh, đồng nghị khởi binh tây hành. Khổng minh viết: "Kinh châu trọng địa, tất tu phân binh thủ chi." Huyền đức viết: "Ngô dữ bàng sĩ nguyên, hoàng trung, ngụy duyên tiền vãng tây xuyên; quân sư khả dữ quan vân trường, trương dục đức, triệu tử long thủ kinh châu." Khổng minh ứng duẫn. Vu thị khổng minh tổng thủ kinh châu; quan công cự tương dương yếu lộ, đương thanh nê ải khẩu; trương phi lĩnh tứ quận tuần giang, triệu vân truân giang lăng, trấn công an. Huyền đức lệnh hoàng trung vi tiền bộ, ngụy duyên vi hậu quân, huyền đức tự dữ lưu phong, quan bình tại trung quân. Bàng thống vi quân sư, mã bộ binh ngũ vạn, khởi trình tây hành. Lâm hành thời, hốt liêu hóa dẫn nhất quân lai hàng. Huyền đức tiện giáo liêu hóa phụ tá vân trường dĩ cụ tào thao.

đánh tối, lấy thuận đánh nghịch đó là cái đạo của vua Thang, vua Vũ ngày xưa diệt Kiệt, Trụ vậy! Khi nào thành công sẽ phong cho Quý Ngọc một nước to khác, thì có việc gì mà chẳng tín nghĩa? Vả lại, chúa công không lấy nay thì mai cũng về tay người khác mà thôi! Xin chúa công cứ nghĩ kỹ cho. Huyền Đức bấy giờ mới nghe ra, nói: - Thật là lời vàng đá, tôi xin ghi lòng tạc dạ! Rồi mời Khổng Minh đến bàn bạc việc cất quân vào miền tây, Khổng Minh nói: - Kinh Châu là nơi quan trọng, phải chia quân đóng giữ. Huyền Đức nói: - Ta cùng Bàng Sĩ Nguyên, Hoàng Trung, Ngụy Diên vào Tây Xuyên trước. Còn quân sự nên cùng Quan Vân Trường, Trương Dực Đức và Triệu Tử Long giữ Kinh Châu. Khổng Minh vâng lời. Rồi đó, Khổng Minh coi giữ Kinh Châu, Quan Công trấn ải Thanh Nê, chọn đường trọng yếu Tương Dương, Trương Phi tuần tiễu ven sông bốn quận, Triệu Văn đóng ở Giang Lăng giữ Công An. Huyền Đức sai Hoàng Trung làm tiền bộ, Ngụy Diên làm hậu quân, còn mình thì cùng với Lưu Phong và Quan Bình đi trung quân, Bàng Thống làm quân sự, quân mã bộ năm vạn rầm rộ kéo vào miền tây. Khi sắp đi, có Liêu Hóa dẫn một toán quân đến hàng. Huyền Đức cho ra giúp Văn Trường để cự nhau với Tào Tháo.

14 shì nián dong yuè , yǐn bing  
wàng xi chuan jìn fa . xíng  
bù shù chéng , mèng dá jie  
zhe , bài jiàn xuán dé , shuo  
liú yì zhōu lìng mǒu lǐng bing  
wǔ qian yuǎn lái yíng jie .  
xuán dé shǐ rén rù yì zhōu ,  
xian bào liú zhang . zhang  
biàn fa shu gào bao yán tú  
zhōu jùn , gōng jǐ qián liáng .  
zhang yù zì chu fú chéng qin  
jie xuán dé , jí xià lìng zhǔn  
bèi che chéng zhàng mǎn ,  
jīng qí kāi jiā , wù yào xiān  
míng . zhǔ bù huáng quán rù  
jiàn yue : " zhǔ gong cǐ qù ,  
bì bèi liú bèi zhì hài , mǒu shí  
lù duo nián , bù rěn zhǔ  
gong zhōng ta rén jian jì .  
wàng san si zhì ! " zhang  
song yue : " huáng quán cǐ  
yán , shu xiān zong zú zhì yì ,  
zi cháng kòu dào zhì wei ,  
shí wú yì yú zhǔ gong . "  
zhang nǎi chì quán yue : "  
wú yì yǐ jué , rǔ hé nì wú ! "  
quán kòu shǒu liú xiě , jìn  
qián kǒu xián zhang yí ér jiàn .  
zhang dà nù , chě yí ér qǐ .  
quán bù fàng , dùn luò mén  
yá liǎng gè . zhang hè zuò  
yòu , tui chu huáng quán .  
quán dà ku ér guì . zhang yù  
xíng , yi rén jiào yue : " zhǔ  
gong bù nà huáng gong  
héng zhōng yán , nǎi yù zì  
jiù sǐ dì ye ! " fú yú jie qián ér  
jiàn . zhang shì zhì , nǎi jiàn  
níng yú yuán rén yě , xìng lǐ ,  
míng hui . kòu shǒu jiàn yue

是年冬月，引兵望西川进发。行不数程，孟达接着，拜见玄德，说刘益州令某领兵五千远来迎接。玄德使人入益州，先报刘璋。璋便发书告报沿途州郡，供给钱粮。璋欲自出涪城亲接玄德，即下令准备车乘帐幔，旌旗铠甲，务要鲜明。主簿黄权入谏曰：“主公此去，必被刘备之害，某食禄多年，不忍主公中他人奸计。望三思之！”张松曰：“黄权此言，疏间宗族之义，滋长寇盗之威，实无益于主公。”璋乃叱权曰：“吾意已决，汝何逆吾！”权叩首流血，近前口衔璋衣而谏。璋大怒，扯衣而起。权不放，顿落门牙两个。璋喝左右，推出黄权。权大哭而归。璋欲行，一人叫曰：“主公不纳黄公衡忠言，乃欲自就死地耶！”伏于阶前而谏。璋视之，乃建宁人也，姓李，名恢

Thị niên đông nguyệt, dẫn binh vong tây xuyên tiến phát. Hành bất số trình, mạnh đạt tiếp trú, bái kiến huyền đức, thuyết lưu ích châu lệnh mỗ lĩnh binh ngũ thiên viễn lai nghênh tiếp. Huyền đức sử nhân nhập ích châu, tiên báo lưu chương. Chương tiện phát thư cáo báo duyên đồ châu quận, cung cấp tiền lương. Chương dục tự xuất phù thành thân tiếp huyền đức, tức hạ lệnh chuẩn bị xa thửa trướng mạn, tinh kì khải giáp, vụ yếu tiên minh. Chủ bộ hoàng quyền nhập giàn viết: "Chúa công thủ khứ, tất bị lưu bị chi hại, mỗ thực lộc đa niên, bất nhẫn chúa công trung tha nhân giàn kế. Vọng tam tư chí!" Chương tùng viết: "Hoàng quyền thủ ngôn, sơ gian tông tộc chi nghĩa, tư trưởng khâu đạo chí uy, thật vô ích vu chúa công." Chương nãi sắt quyền viết: "Ngô ý dĩ quyết, nhữ hà nghịch ngô!" Quyền khâu thủ lưu huyết, cận tiền khâu hàm chương y nhi giàn. Chương đại nộ, xả y nhi khởi. Quyền bất phỏng, đồn lạc môn nha lưỡng cá. Chương hát tả hữu, thời xuất hoàng quyền. Quyền đại khóc nhi quy. Chương dục hành, nhất nhân khiếu viết: "Chúa công bất nạp hoàng công hành trung ngôn, nãi dục tự tụu tử địa da!" Phục vu giai tiền nhi giàn. Chương thị chí, nãi kiến ninh du nguyên nhân

Mùa đông năm ấy, Huyền Đức đem quân tiến vào Tây Xuyên, mới đi được vài thời đường, thì gặp Mạnh Đạt đến nói Lưu Ích Châu sai dẫn năm nghìn quân lại đón. Huyền Đức sai người đưa thư báo cho Lưu Chương biết trước. Chương thông tư cho các châu quận đọc đường phải cung cấp lương thực cho quân sĩ Huyền Đức. Chương định thân ra bồi thành nghênh tiếp liền truyền lệnh sắm sửa xe ngựa màn trướng, tinh kỵ, y giáp cho tướm tắt. Chủ bộ là Hoàng Quyên vào can rằng: - Chúa công đã chuyển này, tất bị Lưu Bị hại. Tôi ăn lộc đã lâu, không nỡ để chúa công bị mắc mưu gian, xin chúa công hãy nghĩ cho kỹ. Chương Tùng nói: - Hoàng Quyền chỉ muốn chia rẽ nghĩa họ hàng chúa công, giặc thêm cái oai của giặc cướp, thật là vô lý. Chương liền mắng Quyền rằng: - Yù ta đã quyết, ngươi sao cứ gàn thế? Quyền đập đầu xuống đất toé máu ra, rồi bước lên cắn lấy áo Lưu Chương mà can. Chương giận lắm, dứt áo đứng dậy. Quyền nhất định không buông, bị gãy mất hai răng cửa, Chương quát tả hữu lôi ra, Quyền khóc ầm lên, ra về. Chương sắp đi, lại có một người hô to rằng: - Chúa công không nghe lời Hoàng Quyền, muốn đem thân vào chỗ chết à? Nói đoạn, người ấy nằm lăn ra thèm đê can. Chương trông ra thi là Lý Khôi, quê ở Dũ Nguyên, thuộc

: "qiè wén jun yǒu zheng chén , fù yǒu zheng zi . huáng gong héng zhong yì zhi yán , bì dang ting cóng . ruò róng liú bèi rù chuan , shì yóu yíng hǔ yú mén yě ." zhang yue : "xuán dé shì wú zong xiong , an kěn hài wú ? zài yán zhē bì zhān !" chí zuǒ yòu tuī chu lǐ hui . zhang song yue : "jin shǔ Zhōng wén guan gè gù qí zì , bù fù wèi zhǔ gong xiào lì ; zhu jiang shì gong jiao ào , gè yǒu wài yì . bù de liú huáng shú , zé dí gong yú wài , míngong yú nèi , bì bài zhì dào yě ." zhang yue : "gong suǒ móu , shen yú wú yǒu yì ." cì rì , shàng mǎ chu yú qiáo mén . rén bào cóng shì wáng léi , zì yòng shéng suǒ dào diào yú chéng mén zhì shàng , yí shǒu zhí jiàn zhang , yí shǒu zhàng jiàn , kǒu cheng rú jiàn bù cóng , zì ge duàn qí shéng suǒ , zhuàng sǐ yú cǐ dì . liú zhang jiào qū suǒ zhí jiàn zhang guan zhī . qí luè yue : "yì zhōu cóng shì chén wáng léi , qì xiě kěn gào : qiè wén liáng yào kǔ kǒu lì yú bìng , zhong yán nì ēr lì yú xíng . xí chǔ huái wáng bù tǐng qu yuán zhī yán , huì méng yú wǔ guan , wèi qín suǒ kùn . jin zhǔ gong qíng lí dà jùn , yù yíng liú bèi yú fú chéng , kǒng yǒu qù lù ér wú huí lù

。叩首谏曰：“窃闻君有诤臣，父有诤子。黄公衡忠义之言，必当听从。若容刘备入川，是犹迎虎于门也。”璋曰：“玄德是吾宗兄，安肯害吾？再言者必斩！”叱左右推出李恢。张松曰：“今蜀中文官各顾妻子，不复为主公效力；诸将恃功骄傲，各有外意。不得刘皇叔，则敌攻于外，民攻于内，必败之道也。”璋曰：“公所谋，深于吾有益。”次日，上马出榆桥门。人报从事王累，自用绳索倒吊于城门之上，一手执谏章，一手仗剑，口称如谏不从，自割断其绳索，撞死于此地。刘璋教取所执谏章观之。其略曰：“益州从事臣王累，泣血恳告：窃闻良药苦口利于病，忠言逆耳利于行。昔楚怀王不听屈原之言，会盟于武关，为秦所困。今主公轻离大郡，欲迎刘备于涪城，恐有

dã, tính lý, danh khôi. Khẩu thủ gián viết: "Thiết văn quân hữu tránh thắn, phụ hữu tránh tử. Hoàng công hành trung nghĩa chi ngôn, tất đương thính tòng. Nhược dung lưu bị nhập xuyên, thị do nghênh hổ vu môn dã." Chương viết: "Huyền đức thị ngô tông huynh, an khảng hại ngô? Tái ngôn giả tất trảm!" Sát tả hữu thôi xuất lý khôi. Trương túng viết: "Kim thực trung văn quan các cố thể tử, bất phục vi chúa công hiệu lực; chư tướng thị công kiêu ngạo, các hữu ngoại ý. Bất đắc lưu hoàng thúc, tắc địch công vu ngoại, dân công vu nội, tất bại chi đạo dã." Chương viết: "Công sở mưu, thâm vu ngô hữu ích." Thứ nhật, thượng mã xuất du kiều môn. Nhân báo tòng sự vương luy, tự dụng thằng tác đảo điếu vu thành môn chi thượng, nhất thủ chấp giàn chương, nhất thủ thượng kiém, khẩu xưng như giàn bất tòng, tự cát đoạn kì thằng tác, chàng tử vu thử địa. Lưu chương giáo thủ sở chấp giàn chương quan chi. Kì lược viết: "Ích châu tòng sự thắn vương luy, khấp huyết khẩn cáo: thiết văn lương được khổ khẩu lợi vu bệnh, trung ngôn nghịch nhĩ lợi vu hành. Tích sở hoài vương bất thính khuất nguyên chi ngôn, hội minh vu võ quan, vi tần sở khốn. Kim chúa công khinh li đại quận, dục nghênh lưu bị vu

Kiến Ninh. Khôi cúi đầu nói: - Tôi nghe: Vua thì có bầy tôi can ngăn, cha thì có con cái can ngăn. Lời Hoàng Quyền là lời trung nghĩa, xin phải nghe mới được! Nếu rước Lưu Bị vào Xuyên thì khác gì rước hổ vào nhà. Chương nói: - Huyền Đức là anh họ ta, sao nỡ hại ta! Hễ ai còn can nữa thì chém! Đoạn thét tả hữu lôi Lý Khôi ra. Trương Tùng nói: - Các quan văn ở đây, ai cũng chỉ biết đến vợ con, không chịu ra sức giúp nước. Còn những tướng võ thì cậy công kiêu ngạo, đều có ý khác cả. Nếu không chịu triệu Lưu Hoàng Thúc vào thì giặc đánh bên ngoài, dân phản bên trong, con đường thất bại sờ sờ ra đó! Chương nói: - Người nghĩ phải lăm, thực rất có ích cho ta! Hôm sau, Lưu Chương lên ngựa ra cửa Du Kiều, tên lính đến bảo rằng: - Có quan tòng sự là Vương Lũy, tự trói mình treo ở cửa thành, một tay cầm lasso, một tay cầm thanh gươm; nói hễ can mà không nghe, thì cắt đứt dây cho ngã chết ở đây. Chương sai người đem thư vào xem. Đại ý trong thư viết: "Hạ thắn là Vương Lũy, tòng sự Ích Châu, khóc đổ máu mắt xin tha: Tôi thường nghe nói "Thuốc hay đắng miệng nhưng khỏi bệnh, lời nói ngay khó nghe nhưng lợi cho công việc". Xưa kia vua Hoài nước Sở không nghe lời Khuất Nguyên đến họp hội thi ở Vũ Quan liền bị nước

yǐ . tǎng néng zhǎn zhang  
song yú shì , jué liú bēi zhī  
yue , zé shù zhong lǎo yòu  
xìng shèn , zhǔ gōng zhī jí yè  
yì xìng shèn ! " liú zhang  
guan bì , dà nù yue : " wú yǔ  
rén rén xiāng huì , rú qín zhī  
lán , rǔ hé shù wǔ yú wú ye !  
" wáng léi dà jiào yǐ sheng ,  
zì ge duàn qí suǒ , zhuàng sǐ  
yú dì , hòu rén yǒu shi tàn  
yue : " dào wa chéng mén  
pěng jiàn zhang , pàn jiāng  
yǐ sǐ bào liú zhang . huáng  
quán zhé chǐ zhong jiàng bèi  
, shǐ jié hé rú wáng léi gang !  
" liú zhang jiāng san wàn rén  
mǎ wǎng fú chéng lái . hòu  
jun zhuang zài zì liáng jiàn  
bó yí qian yú liàng , lái jie  
xuán dé . què shuo xuán dé  
qián jun yǐ dào diàn jiāng .  
suǒ dào zhī chǔ , yí zhě shì  
xi chuan gōng jǐ ; ér zhě shì  
xuán dé hào lìng yán míng ,  
rú yǒu wàng qǔ bǎi xìng yǐ  
wù zhě zhǎn : yú shì suǒ  
dào zhī chǔ , qiu háo wú fàn .  
bǎi xìng fú lǎo xié yòu ,  
mǎn lù zhan guan , fén xiang  
lǐ bài . xuán dé jie yòng hǎo  
yán fù wèi . què shuo fǎ  
zhèng mì wèi páng tǒng yue  
: " jìn zhang song yǒu mì shu  
dào cǐ , yán yú fú chéng  
xiāng huì liú zhang , biàn kě  
tú zhì . jí huì qie bù kě shi . "  
tǒng yue : " cǐ yì qiè wù yán .  
dài èr liú xiāng jiàn , chéng  
biàn tú zhì . ruò yù zǒu xiè ,

去路而无回路矣。倘能  
斩张松于市，绝刘备之  
约，则蜀中老幼幸甚，  
主公之基业亦幸甚！”  
刘璋观毕，大怒曰：“  
吾与仁人相会，如亲芝  
兰，汝何数侮于吾耶！  
”王累大叫一声，自割  
断其索，撞死于地，后  
人有诗叹曰：“倒挂城  
门捧谏章，拚将一死报  
刘璋。黄权折齿终降备  
，矢节何如王累刚！”  
刘璋将三万人马往涪城  
来。后军装载资粮钱帛  
一千余辆，来接玄德。  
却说玄德前军已到垫江  
。所到之处，一者是西  
川供给；二者是玄德号  
令严明，如有妄取百姓  
一物者斩：于是所到之  
处，秋毫无犯。百姓扶  
老携幼，满路瞻观，焚  
香礼拜。玄德皆用好言  
抚慰。却说法正密谓庞  
统曰：“近张松有密书  
到此，言于涪城相会刘  
璋，便可图之。机会切  
不可失。”统曰：“此  
意且勿言。待二刘相见

phù thành, khủng hữu khứ lộ  
nhị vô hồi lộ hĩ. Thắng nǎng  
trảm trương tùng vu thị, tuyệt  
lưu bị chi ước, tắc thực trung  
lão ấu hạnh thâm, chúa công  
chi cơ nghiệp diệc hạnh thâm!  
"Lưu chương quan tắt, đại nộ  
viết: "Ngô dũ nhân nhân tương  
hội, như thân chí lan, nhữ hà số  
vũ vu ngô da!" Vương luy đại  
khiếu nhất thanh, tự cát đoạn ki  
tác, chàng tử vu địa, hậu nhân  
hữu thi thán viết: "Đảo quái  
thành môn phủng gián chương,  
biện tương nhất tử báo lưu  
chương. Hoàng quyền chiết xỉ  
chung hàng bị, thi tiết hà như  
vương luy cương!" Lưu chương  
tương tam vạn nhân mã vãng  
phù thành lai. Hậu quân trang  
tái tư lương tiễn bách nhất  
thiên dư lượng, lai tiếp huyền  
đức. Khước thuyết huyền đức  
tiền quân dĩ đáo diêm giang.  
Sở đáo chi xứ, nhất giả thị tây  
xuyên cung cấp; nhị giả thị  
huyền đức hiệu lệnh nghiêm  
minh, như hữu vọng thủ bách  
tính nhất vật giả trảm: vu thị sở  
đáo chi xứ, thu hảo vô phạm.  
Bách tính phù lão huề áu, mǎn  
lộ chiêm quan, phần hương lễ  
bái. Huyền đức giai dụng hảo  
ngôn phủ úy. Khước thuyết  
pháp chánh mật vị bàng thống  
viết: "Cận trương tùng hữu mật  
thư đáo thử, ngôn vu phù thành  
tương hội lưu chương, tiện khả  
đò chi. Cơ hội thiết bất khả  
thất." Thống viết: "Thử ý thả vật

Tần hâm hại. Nay chúa công coi  
thường, rời khỏi thành trì, định  
đón Lưu Bị ở Bồi Thành, e rằng  
có đi mà không có về được! Nên  
đem Trương Tùng ra chợ chém  
đầu, tuyệt lời hẹn với Lưu Bị thì  
may mắn cho chúng dân Thực  
biết chừng nào! May mắn cho cả  
cơ nghiệp của chúa công biết  
chừng nào!". Chương xem xong,  
nỗi giận mắng rằng: - Ta chơi với  
người nhân đức như gần cum  
hoa lan, sao khinh ta lắm thế?  
Vương Lũy kêu to một tiếng, rồi  
cắt dây, ngã quay xuống đất, chết  
liền. Người sau có thơ than rằng:  
Treo mình khuyên can chúa. Liêu  
chết, tạ ơn dày. Hoàng Quyền  
răng vừa gãy. Vương Lũy ai sánh  
tày? Lưu Chương dẫn ba vạn  
quân mã, đem theo hơn nghìn xe  
lương thực và vải lụa ra Bồi  
Thành đón Huyền Đức. Lại nói,  
tiền quân của Huyền Đức đã đến  
Diêm Giang; quân đi đến đâu  
cũng được Tây Xuyên cung cấp  
lương thực. Hiệu lệnh của Huyền  
Đức lại nghiêm minh, quân sĩ ai  
xâm phạm một chút của dân là bị  
chém, nên nhân dân dắt già ẵm  
trẻ, đứng xem chặt đườòng, đốt  
hương lễ bái. Huyền Đức dùng  
lời lẽ ôn tồn để ủy lạo. Pháp  
Chính nói riêng với Bàng Thống: -  
Mới rồi, Trương Tùng có thư mật  
đến đây, nói khi đến Bồi Thành  
gặp Lưu Chương thì sẽ tính luôn,  
không nên bỏ lỡ cơ hội. Thống  
nói: - Ý định này không nên nói  
ra, đợi khi hai họ Lưu gặp nhau,

yú zhong yǒu biàn . "fǎ zhèng nǎi mì ér bù yán . fú chéng lí chéng dou san bǎi liù shí lǐ . zhang yǐ dào , shí rén yíng jie xuán dé . liǎng jun jie tún yú fú jiāng zhì shàng . xuán dé rù chéng , yǔ liú zhāng xiāng jiàn , gè xù xiōng dì zhī qíng . lǐ bì , hui lèi sù gào zhōng qíng . yǐn yàn bì , gè huí zhài zhōng an xie .

，乘便图之。若预走泄，于中有变。”法正乃秘而不言。涪城离成都三百六十里。璋已到，使人迎接玄德。两军皆屯于涪江之上。玄德入城，与刘璋相见，各叙兄弟之情。礼毕，挥泪诉告衷情。饮宴毕，各回寨中安歇。

15 zhang wèi zhòng guan yue : " kě xiào huáng quán , wáng léi dēng bèi , bù zhì zong xiong zhī xīn , wàng xiāng cai yí . wú jin rì jiàn zhī , zhen rén yì zhì rén yě . wú de ta wèi wài yuán , yòu hé lù cáo cào , zhang lù ye ? fei zhang song zé shí zhī yǐ . " nǎi tuo suǒ chuan lù páo , bìng huáng jin wǔ bǎi liǎng , lìng rén wǎng chéng dou cì yǔ zhang song . shí bù xià jiàng zuǒ liú ? , líng bao , zhang rèn , dèng xián děng yi ban wén wǔ guan yue : " zhǔ gong qiè xiū huan xǐ . liú bèi róu zhong yǒu gang , qí xīn wèi kě cè , huán yí fáng zhì . " zhang xiào yue : " rǔ děng jie duo lù . wú xiong qǐ yǒu èr xīn zai ! " zhòng jie jie tàn ér tuì .

璋谓众官曰：“可笑黄权、王累等辈，不知宗兄之心，妄相猜疑。吾今日见之，真仁义之人也。吾得他为外援，又何虑曹操、张鲁耶？非张松则失之矣。”乃脱所穿绿袍，并黄金五百两，令人往成都赐与张松。时部下将佐刘璡、泠苞、张任、邓贤等一班文武官曰：“主公且休欢喜。刘备柔中有刚，其心未可测，还宜防之。”璋笑曰：“汝等皆多虑。吾兄岂有二心哉！”众皆嗟叹而退。

ngôn. Đãi nhị lưu tương kiến, thừa tiện đồ chi. Nhược dự tầu tiết, vu trung hữu biến." Pháp chánh nái bí nhi bắt ngôn. Phù thành li thành đô tam bách lục thập lí. Chương dĩ đáo, sử nhân nghênh tiếp huyền đức. Lưỡng quân giai truân vu phù giang chi thượng. Huyền đức nhập thành, dữ lưu chương tương kiến, các tự huynh đệ chi tình. Lễ tất, huy lệ tố cáo trung tình. Âm yến tất, các hồi trại trung an hiết.

sẽ nhận dịp giết đi. Nếu tiết lộ ra, tất bên trong sinh biến. Pháp Chính nghe lời và và hết sức giữ bí mật. Bởi Thành cách Thành Đô 360 dặm. Lưu Chương đến nơi, sai người nghênh tiếp Huyền Đức. Hai đạo quân đều đóng đồn trên bờ sông Bồi, Huyền Đức vào thành, ra mắt Lưu Chương. Hai bên kể lể sự tình, gạt nước mắt nói chuyện tâm phúc. Chương mở tiệc khoản đãi. Tiệc tan, ai về trại ấy nghỉ ngơi.

Chương vị chúng quan viết: "Khả tiểu hoàng quyền, vương luy đẳng bối, bất tri tông huynh chi tâm, vọng tương sai nghi. Ngô kim nhật kiến chi, chân nhân nghĩa chi nhân dã. Ngô đắc tha vi ngoại viên, hựu hà lụ tào thao, truong lỗ da? Phi trương tùng tắc thất chi hĩ." Nãi thoát sở xuyên lục bào, tịnh hoàng kim ngũ bách lưỡng, lệnh nhân vãng thành đô tú dữ trương tùng. Thời bộ hạ tướng tá lưu quý, linh bao, trương nhâm, đặng hiền đẳng nhất ban văn võ quan viết: "Chúa công thả hưu hoan hỉ. Lưu bị nhu trung hưu cương, kì tâm vị khả trắc, hoàn nghi phòng chi." Chương tiểu viết: "Nhữ đẳng giai đa lụ. Ngô huynh khởi hưu nhị tâm tai!" Chúng giai ta thán nhi thối.

Chương bảo với các quan rằng: - Nực cười cho bọn Hoàng Quyền, Vương Lũy không biết bụng dạ anh họ ta, cứ hồ nghi xẳng. Hôm nay ta được tiếp mới biết là người nhân nghĩa. Ta được ông ấy giúp cho, thì lo gì Tào Tháo, Trương Lỗ nữa. Giá không có Trương Tùng thì lỡ cả việc! Lập tức cởi áo lục bào đang mặc và lấy năm trăm lạng vàng, sai người đem về Thành Đô thưởng cho Trương Tùng. Khi đó, các tướng tá là Lưu Hội, Lãnh Bảo, Trương Nhiệm, Đặng Hiền và toàn ban văn võ đều nói: - Chúa công đừng mừng rõ vội, Lưu Bị ngoài mềm trong cứng, chưa dễ mà lường được đâu phải đê phòng mới được. Chương cười, nói: - Các người hay lo xa lăm, anh ta có đâu lại hai lòng? Ai này thở dài, trở ra.

- 16 què shuo xuán dé guì dào zhài zhong . páng tǒng rù jiàn yue : " zhǔ gōng jìn rì xí shàng jiàn liú jì yù dòng jīng hu ? " xuán dé wú : " jì yù zhen chéng shí rén yě . " tǒng yue : " jì yù sui shàn , qí chén liú ? , zhang rèn dēng jie yǒu bù píng zhī sè , qí xiān jí xiong wèi kě bǎo yě . yǐ tǒng zhī jí , mò ruò lái rì shè yàn , qǐng jì yù fù xí ; yú bì yí zhong mái fú dǎo fǔ shǒu yí bǎi rén , zhǔ gōng zhí pei wèi hào , jiù yán shàng sha zhì ; yǐ yōng rù chéng dou , dǎo bù chu qiào , gong bù shàng xián , kě zuò ér dìng yě . "
- 17 xuán dé yue : " jì yù shì wú tòng zong , chéng xin dài wú ; gèng jiān wú chu dào shǔ zhong , en xìn wèi lì ; ruò xíng cǐ shì , shàng tian bù róng , xià míng yì yuàn . gong cǐ móu , sui bà zhě yì bù wèi yě . " tǒng yue : " cǐ fei tǒng zhī móu , shì fǎ xiào zhí de zhang song mì shu , yán shì bù yí chí , zhì zài zǎo wǎn dang tú zhì . "
- 18 yán wèi yǐ , fǎ zhèng rù jiàn , yue : " mǒu děng fei wèi zì jǐ , nǎi shùn tian mìng yě . " xuán dé yue : " liú jì yù yǔ wú

却说玄德归到寨中。庞统入见曰：“主公今日席上见刘季玉动静乎？”玄德吾：“季玉真诚实人也。”统曰：“季玉虽善，其臣刘璡、张任等皆有不平之色，其间吉凶未可保也。以统之计，莫若来日设宴，请季玉赴席；于壁衣中埋伏刀斧手一百人，主公掷杯为号，就筵上杀之；一拥入成都，刀不出鞘，弓不上弦，可坐而定也。”

玄德曰：“季玉是吾同宗，诚心待吾；更兼吾初到蜀中，恩信未立；若行此事，上天不容，下民亦怨。公此谋，虽霸者亦不为也。”统曰：“此非统之谋，是法孝直得张松密书，言事不宜迟，只在早晚当图之。”

言未已，法正入见，曰：“某等非为自己，乃顺天命也。”玄德曰：

Khuróc thuyết huyền đức quy đáo trại trung. Bàng thống nhập kiến viết: "Chúa công kim nhật tịch thượng kiên lưu quý ngọc động tĩnh hồ?" Huyền đức ngô: "Quý ngọc chân thành thật nhân dã." Thống viết: "Quý ngọc tuy thiện, kì thần lưu quý, trương nhâm đẳng giai hữu bất bình chi sắc, kì gian cát hung vị khả bảo dã. Dĩ thống chi kế, mạc nhược lai nhật thiết yến, thỉnh quý ngọc phó tịch; vu bích y trung mai phục đao phủ thủ nhất bách nhân, chúa công trich bôi vi hào, tựu diên thượng sát chi; nhất ủng nhập thành đồ, đao bất xuất sao, cung bất thượng huyền, khả tọa nhi định dã."

Huyền đức viết: "Quý ngọc thị ngô đồng tông, thành tâm đãi ngô; canh kiêm ngô sơ đáo thực trung, ân tín vị lập; nhược hành thử sự, thượng thiên bất dung, hạ dân diệc oán. Công thử mưu, tuy bá già diệc bất vi dã." Thống viết: "Thử phi thống chi mưu, thi pháp hiếu trực đắc trương tùng mật thư, ngôn sự bất nghi trì, chỉ tại tảo vân đương đồ chi."

Ngôn vị dĩ, pháp chánh nhập kiến, viết: "Mỗ đẳng phi vi tự kỷ, nãi thuận thiên mệnh dã." Huyền đức viết: "Lưu quý ngọc

Huyền Đức về đến trại. Bàng Thống vào ra mắt và nói: - Chúa công có biết ý tú Lưu Quý Ngọc trong bữa tiệc hôm nay thế nào không? Huyền Đức nói: - Lưu Quý Ngọc cũng là người thành thực. Thống nói: - Quý Ngọc tuy là người hiền hậu, nhưng tôi xem ý bạn thủ hạ của y đều có vẻ bất bình cả, chưa biết hay dở làm sao. Cứ như ý tôi thì ngày mai nên mở một tiệc mời Lưu Chương đến uống rượu, ta phục sẵn một trăm quân đao phủ, chúa công quẳng chén ra hiệu, giết y ngay tại chỗ, rồi kéo ủa vào Thành Đô, gươm không phải rút khỏi vỏ, cung không phải lên dây, chỉ việc ngồi mà cũng bình định xong cả.

Huyền Đức nói: Quý Ngọc là anh em họ với ta, đối đãi với ta rất thành thật, và lại ta mới đặt chân đến đất Thục, ân đức và uy tín chưa có gì. Nếu ta làm thế, thì trời không dung mà người cũng oán; mưu ấy đâu người dùng đạo bá cũng không làm được! Thống nói: - Đó là mèo của Trương Tùng đưa mật thư cho Pháp Chính, dặn rằng công việc phải tính mau không nên để chậm.

Thống nói chưa dứt lời thì Pháp Chính vào nói: - Không phải chúng tôi đều vì lợi ích riêng đâu, đó là thuận theo mệnh trời thôi!

tòng zong , bù rěn qǔ zhì . " zhèng yue : " míng gōng cha yǐ . ruò bù rú cǐ , zhang lǔ yǔ shǔ yǒu sha mǔ zhī chóu , bì lái gōng qǔ . míng gōng yuǎn shè shān chuan , qu chí shì mǎ , jì dào cǐ dì , jìn zé yǒu gōng , tuì zé wú yì . ruò zhí hú yí zhī xīn , qian yán rì jiǔ , dà wèi shi jì . qiě kǒng jí móu yǐ xiè , fǎn wèi ta rén suǒ suàn . bù ruò chéng cǐ tian yǔ rén guì zhī shí , chu qí bù yì , zǎo lì jí yè , shí wèi shàng cè . "

19 páng tǒng yì zài san xiāng  
quàn . zhèng shì : rén zhǔ jǐ  
fan cún hòu dào , cái chén yì  
yì jìn quán móu . wèi zhī  
xuán dé xin xià rú hé , qiě  
kàn xià wén fēn jiě .

“刘季玉与吾同宗，不忍取之。”正曰：“明公差矣。若不如此，张鲁与蜀有杀母之仇，必来攻取。明公远涉山川，驱驰士马，既到此地，进则有功，退则无益。若执狐疑之心，迁延日久，大为失计。且恐机谋一泄，反为他人所算。不若乘此天与人归之时，出其不意，早立基业，实为上策。”

庞统亦再三相劝。正是：  
人主几番存厚道，才臣一意进权谋。  
未知玄德心下如何，且看下文分解。

dữ ngô đồng tông, bất nhẫn thủ chi." Chánh viết: "Minh công sai hĩ. Nhược bất nhu thử, trương lỗ dữ thực hữu sát mẫu chi cừu, tất lai công thủ. Minh công viễn thiệp sơn xuyên, khu trì sĩ mã, kí đáo thử địa, tiến tắc hữu công, thối tắc vô ích. Nhược chấp hồ nghi chi tâm, thiên duyên nhật cửu, đại vi thất kế. Thả khùng cơ mưu nhất tiết, phản vi tha nhân sở toán. Bất nhược thừa thử thiên dữ nhân quy chi thời, xuất kì bất ý, tảo lập cơ nghiệp, thật vi thượng sách."

Huyền Đức nói: - Lưu Quý Ngọc là đồng tông với ta, ta không nỡ làm thế. Chính nói: - Ngài nói sai rồi! Nếu không làm thế thì Trương Lỗ có thù Thực giết mất mẹ, tất đến đánh chiếm Thực mất. Ngài vượt suối trèo đèo, ruỗi rong quân mã, mới đến được đây, tiến lên thì thành công mà rút lui thì vô ích. Nếu cứ dùng dằng mãi thì thật là thất sách. Ngài không quyết ngay, tôi sợ mưu của mình lộ ra sẽ nguy đến noi! Chi bằng nhân dịp trời thuận người theo, mà làm ngay đi, để gây dựng cơ nghiệp cho chúng là hơn cả.

Bàng thống diệc tái tam tương khuyến. Chánh thị: nhân chủ kỉ phiên tồn hậu đạo, tài thần nhất ý tiến quyền mưu. Vị tri huyền đức tâm hạ như hà, thả khán hạ văn phân giải

Bàng Thống cũng khuyên hai ba lần nữa. Đó là: Hiền chúa mấy phen ban nhân nghĩa, Lũ thần rắp ý dụng quyền mưu. Chưa biết Huyền Đức nghĩ ra làm sao, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
061  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo páng tǒng , fǎ zhèng èr rén , quàn xuán dé jiù xí xiān sha liú zhang , xi chuan tuò shǒu kě de . xuán dé yue : " wú chu rù shù zhong , en xìn wèi lì , cǐ shì jué bù kě xíng ." èr rén zài san shuo zhì , xuán dé zhì shì bù cóng . cì rì , fù yǔ liú zhang yàn yú chéng zhōng , bǐ cǐ xì xù zhōng qu , qíng hǎo shèn mì . jiǔ zhì bàn han , páng tǒng yǔ fǎ zhèng shang yì yue : " shì yǐ zhì cǐ , yóu bù de zhǔ gong liǎo ." biàn jiào wèi yán deng táng wǔ jiàn , chéng shì sha liú zhang . yán suì bá jiàn jìn yue : " yán xiān wú yǐ wèi lè , yuàn wǔ jiàn wèi xì . " páng tǒng biàn huàn zhòng wǔ shì rù , liè yú táng xià , zhì dài wèi yán xià shǒu . liú zhang shǒu xià zhu jiāng , jiàn wèi yán wǔ jiàn yán qián , yòu jiàn jie xià wǔ shì shǒu àn dao bǎ , zhí shì táng shàng , cóng shì zhang rèn yì chè jiàn wǔ yue : " wǔ jiàn bì xu yǒu duì , mǒu yuàn yǔ wèi jiāng jun tòng wǔ . " èr rén

**第六十一回**  
赵云截江夺阿斗  
孙权遗书退老瞒

却说庞统、法正二人，劝玄德就席间杀刘璋，西川唾手可得。玄德曰：“吾初入蜀中，恩信未立，此事决不可行。”二人再三说之，玄德只是不从。次日，复与刘璋宴于城中，彼此细叙衷曲，情好甚密。酒至半酣，庞统与法正商议曰：“事已至此，由不得主公了。”便教魏延登堂舞剑，乘势杀刘璋。延遂拔剑进曰：“筵间无以为乐，愿舞剑为戏。”庞统便唤众武士入，列于堂下，只待魏延下手。刘璋手下诸将，见魏延舞剑筵前，又见阶下武士手按刀靶，直视堂上，从事张任亦掣剑舞曰：“舞剑必须有对，某愿与魏将军

**Đệ lục thập nhất hồi triều vân  
tiết giang đoạt a đấu tôn  
quyền di thư thối lão man**

**HỒI 61 Triệu Vân chặn sông  
giang A Đầu; Tôn Quyền đưa  
thư đánh lui Tào Man.**

Khước thuyết bằng thống, pháp chánh nhị nhân, khuyên huyền đức tựu tịch gian sát lưu chương, tây xuyên thóa thủ khă đắc. Huyền đức viết: "Ngô sơ nhập thực trung, ân tín vị lập, thử sự quyết bất khả hành." Nhị nhân tái tam thuyết chí, huyền đức chỉ thị bất tòng. Thứ nhật, phục dũ lưu chương yến vu thành trung, bỉ thử tế tự trung khúc, tình hảo thậm mật. Tứu chí bán hàm, bằng thống dũ pháp chánh thương nghị viết: "Sự dĩ chí thử, do bất đắc chúa công liếu." Tiện giáo ngụy duyên đăng đường vũ kiếm, thừa thế sát lưu chương. Duyên toại bạt kiếm tiến viết: "Diên gian vô dĩ vi nhạc, nguyện vũ kiếm vi hí." Bằng thống tiện hoán chúng võ sĩ nhập, liệt vu đường hạ, chỉ đãi ngụy duyên hạ thủ. Lưu chương thủ hạ chư tướng, kiến ngụy duyên vũ kiếm diên tiền, hựu kiến giai hạ võ sĩ thủ án dao bá, trực thị đường thượng, tòng sự trương nhâm diệc xé kiếm vũ viết: "Vũ kiếm tất tu hữu đối, mỗ nguyện dũ ngụy

Bàng Thống, Pháp Chính hai người khuyên mãi Huyền Đức giết Lưu Chương ở ngay trong tiệc thì chỉ vẩy tay là lấy ngay được Tây Xuyên, Huyền Đức nhất định không nghe. Hôm sau, hai người lại cùng nhau ăn tiệc trong thành, chuyện trò đầm thắm. Tiệc đến nửa chừng, Bàng Thống bàn với Pháp Chính rằng: - Việc đã đến thế này, không thể để cho chúa công định đoạt được, ta phải làm mới xong. Bèn sai Ngụy Diên lên thèm múa gươm, thừa cơ giết Lưu Chương. Diên vâng lệnh, rút gươm bước lên thèm nói rằng: - Trong tiệc không có gì làm vui, tôi xin múa gươm để góp vui. Bàng Thống lại gọi võ sĩ đứng cả dưới thèm để giúp sức cho Ngụy Diên. Các tướng của Lưu Chương thấy Ngụy Diên múa gươm và các võ sĩ mắt cứ nhìn chòng chọc lên nhà trên, lòng sự là Trương Nhiệm cũng rút gươm ra nói rằng: - Múa gươm phải có hai người đối nhau mới vui, tôi xin cùng múa với Ngụy tướng quân. Ngụy Diên đưa mắt cho Lưu Phong. Phong cũng rút gươm kéo ủa ra,

duì wǔ yú yán qián . wèi yán  
mù shì liú fēng , fēng yì bá  
jiàn zhù wǔ . yú shì liú ? ,  
líng bao , dèng xián gè chè  
jiàn chu yue : " wǒ děng  
dang qún wǔ , yǐ zhù yí xiào ."  
" xuán dé dà jīng , jí chè zuǒ  
yòu suǒ pèi zhì jiàn , lì yú xí  
shàng yue : " wú xiong dì  
xiāng féng tòng yǐn , bìng wú  
yí jí . yòu fei hóng mén huì  
shàng , hé yòng wǔ jiàn ? bù  
qì jiàn zhě lì zhǎn ! " liú  
zhang yì chí yue : " xiong dì  
xiāng jù , hé bì dài dao ? "  
mìng shì wèi zhě jìn qù pèi  
jiàn . zhòng jie fen rán xià  
táng . xuán dé huàn zhu  
jiàng shì shàng táng , yǐ jiù cí  
zhi , yue : " wú dì xiong tòng  
zong gǔ xuè , gòng yì dà shì  
, bìng wú èr xīn . rǔ děng wù  
yí . " zhu jiāng jie bài xiè . liú  
zhang zhí xuán dé zhì shǒu  
ér qì yue : " wú xiong zhì en ,  
shì bù gǎn wàng ! " èr rén  
huan yǐn zhì wǎn ér sǎn .  
xuán dé guì zhài , zé páng  
tōng yue : " gong děng nài  
hé yù xiàn bēi yú bù yì ye ?  
jin hòu duàn wù wèi cǐ . "  
tōng jie tàn ér tuì . què shuo  
liú zhang guì zhài , liú ? děng  
yue : " zhǔ gong jiàn jin rì xí  
shàng guang jǐng hu ? bù rú  
zǎo huí , miǎn sheng hòu  
huàn . liú zhang yue : " wú  
xiong liú xuán dé , fei bǐ ta  
réni . " zhòng jiāng yue : " sui  
xuán dé wú cǐ xin , ta shǒu

同舞。”二人对舞于筵前。魏延目视刘封，封亦拔剑助舞。于是刘璡、泠苞、邓贤各掣剑出曰：“我等当群舞，以助一笑。”玄德大惊，急掣左右所佩之剑，立于席上曰：“吾兄弟相逢痛饮，并无疑忌。又非鸿门会上，何用舞剑？不弃剑者立斩！”刘璋亦叱曰：“兄弟相聚，何必带刀？”命侍卫者尽去佩剑。众皆纷然下堂。玄德唤诸将士上堂，以酒赐之，曰：“吾弟兄同宗骨血，共议大事，并无二心。汝等勿疑。”诸将皆拜谢。刘璋执玄德之手而泣曰：“吾兄之恩，誓不敢忘！”二人欢饮至晚而散。玄德归寨，责庞统曰：“公等奈何欲陷备于不义耶？今后断勿为此。”统嗟叹而退。却说刘璋归寨，刘璡等曰：“主公见今日席上光景乎？不如早回，免生后患。”刘璋曰：“吾兄

tướng quân đồng vũ." Nhị nhân đối vũ vu diên tiên. Ngụy duyên mục thị lưu phong, phong diệc bạt kiếm trợ vũ. Vu thị lưu quý, linh bao, đặng hiền các xé kiếm xuất viết: "Ngã đắng đương quần vũ, dĩ trợ nhất tiếu." Huyền đức đại kinh, cấp xé tả hữu sở bộ chi kiếm, lập vu tịch thượng viết: "Ngô huynh đệ tương phùng thống ấm, tịnh vô nghi kị. Hựu phi hồng môn hội thượng, hà dụng vũ kiếm? Bất khí kiếm giả lập trảm!" Lưu chương diệc sát viết: "Huynh đệ tương tự, hà tất đáy dao?" Mệnh thị vệ giả tần khứ bội kiếm. Chúng giai phân nhiên hạ đường. Huyền đức hoán chư tướng sĩ thượng đường, dĩ tử tú chi, viết: "Ngô đệ huynh đồng tông cốt huyết, cộng nghị đại sự, tịnh vô nhị tâm. Nhữ đắng vật nghi." Chư tướng giai bái tạ. Lưu chương chấp huyền đức chi thủ nhi khắp viết: "Ngô huynh chi ân, thê bất cảm vong!" Nhị nhân hoan ấm chí vân nhí tán. Huyền đức quy trại, trách bàng thống viết: "Công đắng nại hà dục hâm bị vu bắt nghĩa da? Kim hậu đoạn vật vi thử." Thống ta thán nhi thối. Khước thuyết lưu chương quy trại, lưu quý đắng viết: "Chúa công kiến kim nhật tịch thượng quang cảnh hò? Bất như tảo hòi, miễn sinh hậu hoạn. Lưu chương viết: "Ngô huynh lưu huyền đức, phi bỉ tha nhân."

nói: - Chúng tôi xin múa cả một lượt để góp phần vui. Huyền Đức thất kinh với vàng giật thanh gươm của một tên lính hầu, đứng lên nói: - Anh em ta hội họp uống rượu, không có gì ngờ vực nhau cả, đây lại không phải là hội "Hồng môn", can gì mà phải muốn gươm? Nếu ai không bỏ gươm đi thì ta chém! Lưu Chương cũng mắng rằng: - Anh em ta họp với nhau, hè tắt phải đeo gươm! Bèn bắt quân hầu bỏ cả gươm. Chúng thấy vậy ùa nhau kéo xuống hết. Huyền Đức lại gọi lên cho mỗi người cốc rượu, và nói rằng: - Anh em ta là máu mủ trong họ với nhau, cùng bàn việc lớn, không bụng dạ nào, các ngươi chớ có ngờ vực! Các tướng lạy tạ. Lưu Chương cầm lấy tay Huyền Đức khóc và nói rằng: - Em không bao giờ quên ơn anh được! Hai người uống rượu vui vẻ mãi tới tận chiều mới tan tiệc. Huyền Đức về trại, trách Bàng Thông rằng: - Sao các ông lại đẩy tôi tới chỗ mang tiếng bất nghĩa? Từ rày không được thế nữa nhé! Thống than thở lui ra. Lưu Chương về đến trại, bọn Lưu Hội nói: - Chúa công có biết quang cảnh trong ngày hôm nay không? Bất nhược về ngay cho sớm, chó ở đây nữa mà sinh vạ. Lưu Chương nói: - Anh ta là Lưu Huyền Đức chứ có phải như người khác đâu! Các tướng nói: - Huyền Đức tuy không bụng dạ nào, nhưng bọn thủ hạ của y, ai

xìà rén jie yù tun bìng xi  
chuan , yí tú fù guì . " zhang  
yue : " rǔ děng wú xiàn wú  
xiong dì zhì qíng . " suì bù  
ting , rì yǔ xuán dé huan xù .

刘玄德，非比他人。”  
众将曰：“虽玄德无此  
心，他手下人皆欲吞并  
西川，以图富贵。”璋  
曰：“汝等无间吾兄弟  
之情。”遂不听，日与  
玄德欢叙。

Chúng tướng viết: "Tuy huyền  
đức vô thủ tâm, tha thủ hạ  
nhân giai dục thôn tịnh tây  
xuyên, dĩ đồ phú quý." Chương  
viết: "Nhữ đẳng vô gian ngô  
huynh đệ chi tình." Toại bất  
thính, nhật dữ huyền đức hoan  
tụ.

cũng muốn nuốt ngay Tây Thục  
để cầu lấy phú quý. Chương nói:  
- Các ngươi không nên chia rẽ  
anh em ta. Và nhất định không  
nghe, cứ ngày ngày cùng với  
Huyền Đức uống rượu, trò  
chuyện vui vẻ.

3 hu bào zhang lǔ zhěng dùn  
bing mǎ , jiāng fàn jia méng  
guan . liú zhang biàn qǐng  
xuán dé wǎng jù zhì . xuán  
dé kài rán lǐng nuò , jí rì yǐn  
bēn bù bing wàng jia méng  
guan qù liǎo . zhòng jiāng  
quàn liú zhang lìng dà jiāng  
jīn shǒu gè chū guan ài , yǐ  
fáng xuán dé bing biàn .  
zhang chu shí bù cóng , hòu  
yin zhòng rén kǔ quàn , nǎi  
líng bái shuǐ dou du yáng  
huái , gao pèi èr rén , shǒu  
bǎ fú shuǐ guan . liú zhang zì  
huí chéng dou . xuán dé dào  
jia méng guan , yán jìn jun  
shì , guǎng shi en huì , yǐ  
shou mǐn xin .

忽报张鲁整顿兵马，将  
犯葭萌关。刘璋便请玄  
德往拒之。玄德慨然领  
诺，即日引本部兵望葭  
萌关去了。众将劝刘璋  
令大将紧守各处关隘，  
以防玄德兵变。璋初时  
不从，后因众人苦劝，  
乃令白水都督杨怀、高  
沛二人，守把涪水关。  
刘璋自回成都。玄德到  
葭萌关，严禁军士，广  
施恩惠，以收民心。

Hốt báo trương lỗ chỉnh đón  
binh mã, tương phạm gia manh  
quan. Lưu chương tiện thỉnh  
huyền đức vãng cự chi. Huyền  
đức khái nhiên lĩnh nặc, túc  
nhật dẫn bốn bộ binh vọng gia  
manh quan khú liễu. Chúng  
tướng khuyên lưu chương lệnh  
đại tướng khẩn thủ các xứ  
quan ải, dĩ phòng huyền đức  
binh biến. Chương sơ thời bắt  
tòng, hậu nhân chúng nhân khổ  
khuyến, nãi lệnh bạch thủy đô  
đốc dương hoài, cao phái nhị  
nhân, thủ bả phủ thủy quan.  
Lưu chương tự hồi thành đô.  
Huyền đức đáo gia manh quan,  
nghiêm cấm quân sĩ, quảng thi  
ân huệ, dĩ thu dân tâm.

Chợt có tin báo Trương Lỗ sắp  
sửa binh mã xâm phạm vào cửa  
Hà Manh. Chương mời Huyền  
Đức ra chống cự. Huyền Đức vui  
vẻ vãng lời, ngay hôm ấy dẫn  
quân bản bộ ra ải Hà Manh. Các  
tướng khuyên Lưu Chương nên  
sai đại tướng giữ vững các cửa  
ải, đề phòng Huyền Đức có gây  
biến gì không. Chương trước còn  
không nghe, sau vì mọi người nói  
mãi, mới sai đô đốc ở Bạch Thủy  
là Cao Bá, Dương Hoài giữ vững  
cửa ải Bội Thủy, còn mình thì trở  
về Thành Đô. Huyền Đức đến Hà  
Manh, quân lệnh nghiêm minh,  
làm những điều ân huệ với dân  
để thu phục lòng người.

4 zǎo yǒu xì zuò bào rù dong  
wú . wú hóu sun quán huì  
wén wǔ shang yì . gù yong  
jin yue : " liú bēi fēn bīng  
yuǎn shè shan xiǎn ér qù ,  
wèi yì wǎng huán . hé bù  
cha yì jun xian jié chuan kǒu  
, duàn qí guī lù , hòu jìn qǐ  
dong wú zhì bing , yí gǔ ér

早有细作报入东吴。吴  
侯孙权会文武商议。顾  
雍进曰：“刘备分兵远  
涉山险而去，未易往还。  
何不差一军先截川口，  
断其归路，后尽起东  
吴之兵，一鼓而下荆襄

Tảo hữu té tác báo nhập đông  
ngô. Ngô hầu tôn quyền hội văn  
võ thương nghị. Cố ưng tiến  
viết: "Lưu bị phân binh viễn  
thiệp sơn hiểm nhi khứ, vị dịch  
vãng hoàn. Hà bắt sai nhất  
quân tiên tiệt xuyên khẩu, đoạn  
kì quy lộ, hậu tần khởi đông  
ngô chi binh, nhất cỗ nhi hạ

Có người báo tin ấy sang Đông  
Ngô. Tôn Quyền cả văn vũ lại  
bàn bạc. Cố Ưng nói: - Lưu Bị  
đem quân viễn chinh xông vào  
nơi núi non hiểm trở, chưa dễ đã  
về được. Chúa công sao không  
sai một đạo quân chặn lắp cửa  
vào Xuyên, cắt đứt đường về,  
rồi đem hết cả quân Đông Ngô

xìa jīng xiāng ? cǐ bù kě shi  
zhí jí huì yē . " quán yue : " cǐ  
jí dà miào ! " zhèng shàng yì  
xiān , hu píng fēng hòu yí rén  
dà hè ér chu yue : " jìn cǐ jí  
zhě kě zhǎn zhì ! yù hài wú  
nǚ zhì mìng ye ! " zhòng jīng  
shì zhì , nǎi wú guó tài yě .  
guó tài nù yue : " wú yí  
sheng wéi yǒu yí nǚ , jià yǔ  
liú bèi . jin ruò dòng bing ,  
wú nǚ xìng mìng rú hé ! " yīn  
chì sun quán yue : " rǔ  
zhǎng fù xiong zhì yě , zuò  
lǐng ba shí yí zhōu , cháng zì  
bù zú , nǎi gù xiǎo lì ér bù  
niàn gǔ ròu ! " sun quán rě rě  
lián sheng , dá yue : " lǎo mǔ  
zhì xùn , qǐ gǎn yǒu wéi ! "  
suì chì tuì zhòng guan . guó  
tài hèn hèn ér rù . sun quán  
lì yú xuān xià , zì sī : " cǐ jí  
huì yí shi , jīng xiāng hé rì kě  
de ? " zhèng chén yín xiān ,  
zhi jiàn zhāng zhào rù wèn  
yue : " zhǔ gong yǒu hé you  
yí ? " sun quán yue : " zhèng  
sì shì xiān zhì shì . " zhāng  
zhào yue : " cǐ jí yì yě : jin  
cha xīn fù jiāng yí rén , zhi  
dài wǔ bǎi jun . qián rù jīng  
zhōu , xià yí fēng mì shu yǔ  
jùn zhǔ , zhi shuo guó tài  
bìng wéi , yù jiàn qín nǚ , qū  
jùn zhǔ xìng yè huí dong wú .  
xuán dé píng sheng zhī yǒu  
yi zi , jiù jiào dài lái . nǎ shí  
xuán dé dìng bǎ jīng zhōu lái  
huàn a dòu . rú qí bù rán , yi  
rèn dòng bing , gèng yǒu hé

? 此不可失之机会也。  
” 权曰：“此计大妙！  
” 正商议间，忽屏风后  
一大人喝而出曰：“进  
此计者可斩之！欲害吾  
女之命耶！”众惊视之  
，乃吴国太也。国太怒  
曰：“吾一生惟有一女  
，嫁与刘备。今若动兵  
，吾女性命如何！”因  
叱孙权曰：“汝掌父兄  
之业，坐领八十一州，  
尚自不足，乃顾小利而  
不念骨肉！”孙权喏喏  
连声，答曰：“老母之  
训，岂敢有违！”遂叱  
退众官。国太恨恨而入  
。孙权立于轩下，自思  
：“此机会一失，荆襄  
何日可得？”正沉吟间  
，只见张昭入问曰：“  
主公有何忧疑？”孙权  
曰：“正思适间之事。  
” 张昭曰：“此极易也  
：今差心腹将一人，只  
带五百军。潜入荆州，  
下一封密书与郡主，只  
说国太病危，欲见亲女  
，取郡主星夜回东吴。  
玄德平生只有一子，就

kinh tương? Thủ bất khả thất  
chi cơ hội dã." Quyền viết: "Thủ  
kế đại diệu!" Chánh thương  
nghị gian, hốt bình phong hậu  
nhất nhân đại hát nhi xuất viết:  
"Tiền thủ kế giả khả trám chí!  
Dục hại ngô nữ chi mệnh da!"  
Chúng kinh thị chí, nãi ngô  
quốc thái dã. Quốc thái nộ viết:  
"Ngô nhát sinh duy hữu nhất  
nữ, giá dứ lưu bị. Kim nhược  
động binh, ngô nữ tính mệnh  
như hàn!" Nhân sát tôn quyền  
viết: "Nhữ chưởng phụ huynh  
chi nghiệp, tọa lĩnh bát thập  
nhất châu, thượng tự bất túc,  
nãi có tiểu lợi nhi bất niệm cốt  
nhục!" Tôn quyền nhạ nhạ liên  
thanh, đáp viết: "Lão mẫu chi  
huấn, khởi cảm hữu vi!" Toại  
sát thối chúng quan. Quốc thái  
hận hận nhi nhập. Tôn quyền  
lập vu hiên hạ, tự tư: "Thủ cơ  
hội nhất thất, kinh tương hà  
nhật khả đắc?" Chánh trám  
ngâm gian, chỉ kiến trương  
chiêu nhập vấn viết: "Chúa  
công hữu hà ưu nghĩ?" Tôn  
quyền viết: "Chánh tư thích  
gian chi sự." Trương chiêu viết:  
"Thủ cực địch dã: kim sai tâm  
phúc tương nhất nhân, chỉ đái  
ngũ bách quân. Tiềm nhập kinh  
châu, hạ nhất phong mật thư  
dữ quận chủ, chỉ thuyết quốc  
thái bệnh nguy, dục kiến thân  
nữ, thủ quận chủ tinh dạ hồi  
đông ngô. Huyền đức bình sinh  
chỉ hữu nhất tử, tựu giáo đái lai.  
Na thời huyền đức định bả kinh

đánh lấy lại Kinh Tương có được  
không? Đó là một cơ hội rất hay,  
không nên bỏ lỡ. Quyền nói: -  
Mẹ ấy phải lắm! Đang bàn bạc,  
bỗng một người ở sau bình  
phong bước ra, thét mắng: - Đứa  
nào bày ra kế ấy thế, nên chém  
đi! Định hại con bà hay sao?  
Chúng giật mình trông xem ai, thì  
là Ngõ Quốc Thái. Quốc Thái giận  
lắm, nói: - Cả đời chỉ được myun  
con gái, gả cho Lưu Bị. Nay bọn  
người động binh thì tính mạng  
con ta sẽ ra thế nào? Nhân thể,  
lại mắng cả Tôn Quyền: - Mày  
thùa kẽ nghiệp của cha anh,  
thống lĩnh tám mươi mốt châu  
quận, còn chưa vừa ý, lại muốn  
vì một chút lợi nhỏ, mà bỏ tình  
anh em hay sao? Tôn Quyền  
vâng dạ liên thanh rồi đáp rằng: -  
Mẹ đã dạy thế, con đâu dám cãi  
lời. Liền quát các quan lui ra hết.  
Tôn Quyền đứng dưới hiên ngâm  
nghĩ: - Cơ hội này mà bỏ lỡ, thì  
Kinh Tương bao giờ mới lấy lại  
được? Còn đang phân vân thì  
Trương Chiêu vào nói: - Chúa  
công lo nghĩ việc gì thế? Tôn  
Quyền nói: - Chính là việc bàn  
bạc lúc này. Chiêu nói: - Việc ấy  
rất dễ. Nên sai một tướng tâm  
phúc đem độ năm trăm quân, lén  
vào Kinh Châu, đưa một phong  
thư mật đưa cho quận chúa, nói  
dối Quốc Thái ở nhà mệt nặng,  
muốn trông thấy mặt con gái,  
mang quận chúa về ngay Đông  
Ngô. Huyền Đức chỉ có một con,  
bảo đảm cả về nhân thể. Bấy giờ

ài ? " quán yue : " cǐ jì dà miào ! wú yǒu yí rén , xìng zhou , míng shàn , zuì yǒu dǎn liàng . zì yòu chuan fáng rù hù , duo suí wú xiong . jin kě cha ta qù . " zhào yue : " qie wù lòu xiè . zhì cǐ biàn lìng qǐ xíng . " yú shì mì qiǎn zhou shàn jiang wǔ bāi rén , bàn wèi shang rén , fēn zuò wǔ chuán ; gèng zhà xiù guó shu , yǐ bèi pán jié ; chuán nèi àn cáng bīng qì . zhou shàn lǐng mìng , qǔ jīng zhou shuǐ lù ér lái . chuán bó jiang bian , shàn zì rù jīng zhou , lìng mén lì bào sun fu rén . fu rén mìng zhou shàn rù . shàn chéng shàng mì shu . fu rén jiàn shuo guó tài bìng wéi , sǎ lèi dòng wèn . zhou shàn bài sù yue : " guó tài hǎo shēng bìng zhòng , dàn xì zhì shì sì niàn fu rén . tǎng qù de chí , kǒng bù néng xiāng jiàn . jiù jiào fu rén dài a dòu qù jiàn yí miàn . " fu rén yue : " huáng shú yǐn bing yuǎn chu , wǒ jìn yù huí , xu shí rén zhì huì jun shi , fang kě yǐ xíng . " zhou shàn yue : " ruò jun shi huí yán dào : xu bào zhì huáng shú , hòu liǎo huí mìng , fang kě xià chuán , rú zhì nài hé ? " fu rén yue : " ruò bù cí ér qù , kǒng yǒu zǔ dang . " zhou shàn yue : " dà jiang zhì zhong , yǐ zhǔn bēi xià chuán zhì . zhì jìn biàn qǐng

教带来。那时玄德定把荆州来换阿斗。如其不然，一任动兵，更有何碍？”权曰：“此计大妙！吾有一人，姓周，名善，最有胆量。自幼穿房入户，多随吾兄。今可差他去。”昭曰：“切勿漏泄。只此便令起行。”于是密遣周善将五百人，扮为商人，分作五船；更诈修国书，以备盘诘；船内暗藏兵器。周善领命，取荆州水路而来。船泊江边，善自入荆州，令门吏报孙夫人。夫人命周善入。善呈上密书。夫人见说国太病危，洒泪动问。周善拜诉曰：“国太好生病重，旦夕只是思念夫人。倘去得迟，恐不能相见。就教夫人带阿斗去见一面。”夫人曰：“皇叔引兵远出，我今欲回，须使人知会军师，方可以行。”周善曰：“若军师回言道：须报知皇叔，候了回命，方可下船，如之

châu lai hoán a đấu. Như kì bất nhiên, nhất nhâm động binh, canh hữu hà ngại? "Quyền viết: "Thủ kê đại diệu! Ngô hữu nhất nhân, tính chu, danh thiện, tối hữu đam lương. Tự áu xuyên phòng nhập hộ, đa túy ngô huynh. Kim khả sai tha khứ." Chiêu viết: "Thiết vật lậu tiết. Chỉ thủ tiện lệnh khởi hành." Vu thị mật khiền chu thiện tương ngũ bách nhân, phẫn vi thương nhân, phân tác ngũ thuyền; canh trú tu quốc thư, dĩ bị bàn cật; thuyền nội ám tàng binh khí. Chu thiện linh mệnh, thủ kinh châu thủy lộ nhi lai. Thuyền bạc giang biên, thiện tự nhập kinh châu, lệnh môn lại báo tôn phu nhân. Phu nhân mệnh chu thiện nhập. Thiện trình thượng mật thư. Phu nhân kiến thuyết quốc thái bệnh nguy, sai lệ động vấn. Chu thiện bái tố viết: "Quốc thái hảo sinh bệnh trọng, đán tịch chỉ thị tư niêm phu nhân. Thủ khứ đắc trì, khủng bất năng tương kiến. Tựu giáo phu nhân đái a đấu khứ kiến nhất diện." Phu nhân viết: "Hoàng thúc dẫn binh viễn xuất, ngã kim dục hồi, tu sử nhân tri hội quân sự, phương khả dĩ hành." Chu thiện viết: "Nhược quân sự hồi ngôn đáo: tu báo tri hoàng thúc, hậu liễu hồi mệnh, phương khả hạ thuyền, như chi ngại hà?" Phu nhân viết: "Nhược bất từ nhi khứ, khủng hữu trở đương."

tắt Huyền Đức phải đem Kinh Châu đổi lấy A Đấu. Nếu không nghe, ta sẽ dấy binh thì chẳng còn ngại gì nữa! Quyền nói: - Kế ấy hay lắm! Ta có một tướng tên là Chu Thiên, rất can đảm, từ thuở nhỏ theo với anh ta, trèo tường vượt cổng thực tài. Nay sai đi việc này hẳn được. Chiêu nói: - Xin đừng tiết lộ, bảo y lên đường ngay thôi! Tôn Quyền lập tức sai Chu Thiên dẫn năm trăm quân, ăn mặc giả làm lính buôn, chia làm năm thuyền; lại làm sẵn giấy thông hành giả, phòng khi có người hỏi đến, trong thuyền chứa giấu nhiều đồ khí giới. Chu Thiên vâng lệnh, đi đường thủy sang Kinh Châu. Đến nơi, thuyền ghé cạnh bờ, Thiên lén vào thành, sai lính canh cửa báo tin cho Tôn phu nhân biết. Phu nhân gọi vào, Thiên trình thư lên. Phu nhân thấy nói Quốc Thái ốm nặng, úa nước mắt hỏi. Chu Thiên lạy bẩm. - Quốc Thái mệt nặng lắm, ngày đêm chỉ mong mỏi phu nhân, nếu phu nhân về chậm thì mẹ con khó được trông thấy mặt nhau. Quốc Thái lại muốn xem mặt A Đấu, xin phu nhân đem về nhân thế. Phu nhân nói: - Hoàng Thúc mang quân đi đánh xa, nay ta muốn về, cần phải báo cho quân sự biết mới được. Chu Thiên nói: - Nếu quân sự bảo cần phải báo tin cho Hoàng Thúc, đợi lệnh trả lời rồi mới xuống thuyền, thì làm thế nào? Phu nhân nói: - Nếu cứ tự tiện ra đi, chắc sẽ bị

fu rén shàng che chu chéng .  
" sun fu rén tíng zhì mǔ bìng  
wéi jí , rú hé bù huang ? biàn  
jiang qí suì hái zì a dòu , zài  
zài che zhong ; suí xíng dài  
san shí yú rén , gè kuà dao  
jiàn , shàng mǎ lí jīng zhōu  
chéng , biàn lái jiāng biān  
shàng chuán . fù zhōng rén  
yù bào shí , sun fu rén yǐ dào  
sha tóu ? , xià zài chuán  
zhōng liǎo .

奈何？”夫人曰：“若不辞而去，恐有阻挡。”周善曰：“大江之中，已准备下船只。只今便请夫人上车出城。”孙夫人听知母病危急，如何不慌？便将七岁孩子阿斗，载在车中；随行带三十余人，各跨刀剑，上马离荆州城，便来江边上船。府中人欲报时，孙夫人已到沙头镇，下在船中了。

5 zhou shàn fang yù kai chuán , zhi ting de àn shàng yǒu rén dà jiào : " qiè xiū kai chuán , róng yǔ fu rén jiàn xíng ! " shì zhī , nǎi zhào yún yě . yuán lái zhào yún xún shào fang huí , ting de zhè gè xiao xí , chi liǎo yí jīng , zhì dài sì wǔ qí , xuán feng ban yán jiāng gǎn lái . zhou shàn shǒu zhí cháng ge , dà hè yue : " rǔ hé rén , gǎn dang zhǔ mǔ ! " chì lìng jun shì yì qí kai chuán , gè jiāng jun qì chu lái , bǎi liè zài chuán shàng . feng shùn shuǐ jí , chuán jie suí liú ér qù . zhào yún yán jiāng gǎn jiào : " rèn cóng fu rén qù . zhi yǒu yì jù huà bài bǐng . " zhou shàn bù cǎi , zhi cui

Chu thiện viết: "Đại giang chí trung, dĩ chuẩn bị hạ thuyền chỉ. Chỉ kim tiên thỉnh phu nhân thượng xa xuất thành." Tôn phu nhân thính tri mẫu bệnh nguy cấp, như hà bất hoảng? Tiên tương thất tuế hài tử a đấu, tái tại xa trung; tùy hành đái tam thập dư nhân, các khóa dao kiém, thượng mã li kinh châu thành, tiện lai giang biên thượng thuyền. Phủ trung nhân dục báo thời, tôn phu nhân dĩ đáo sa đầu trấn, hạ tại thuyền trung liễu.

cản trở. Chu Thiện nói: - Ở ngoài sông đã chuẩn bị thuyền bè đâu vào đây cà rồi, chỉ còn việc mời phu nhân lên xe ra khỏi thành mà thôi. Phu nhân nghe tin mẹ bệnh nặng, ruột nóng bồn chồn liền ấm A Đầu bảy tuổi lên xe và ba mươi người đi theo. Người nào người nấy đeo gươm lên ngựa, rời Kinh Châu ra bờ sông xuống cả thuyền. Người trong cung điện định đi báo thì phu nhân đã tới trấn Sa Đầu rồi.

周善方欲开船，只听得岸上有人大叫：“且休开船，容与夫人饯行！”视之，乃赵云也。原来赵云巡哨方回，听得这个消息，吃了一惊，只带四五骑，旋风般沿江赶来。周善手执长戈，大喝曰：“汝何人，敢当主母！”叱令军士一齐开船，各将军器出来，摆列在船上。风顺水急，船皆随流而去。赵云沿江赶叫：“任从夫人去。只有一句话拜禀。”周善不睬，只催

Chu thiện phương dục khai thuyền, chỉ thính đắc ngan thượng hữu nhân đại khiếu: "Thả hữu khai thuyền, dung dũ phu nhân tiên hành!" Thị chi, nãi triệu vân dã. Nguyên lai triệu vân tuần tiếu phương hồi, thính đắc giá cá tiêu túc, cật liễu nhất kinh, chỉ đái từ ngũ ky, toàn phong bàn duyên giang cản lai. Chu thiện thủ cháp trường qua, đại hát viết: "Nhữ hà nhân, cảm đương chủ mẫu!" Sát lệnh quân sĩ nhất tè khai thuyền, các tướng quân khí xuất lai, bãi liệt tại thuyền thượng. Phong thuận thủy cấp, thuyền giai tùy lưu nhi khứ. Triệu vân duyên giang cản khiếu: "Nhâm tòng phu nhân khứ. Chỉ hữu nhất cú thoại bái

Chu Thiện sắp sửa bơi thuyền đi, bỗng thấy ở trên bờ có người gọi to: - Xin đừng chở thuyền đi vội, thong thả cho tôi xuống tiền phu nhân đã. Người gọi đó là Triệu Vân đi tuân về, được tin ây giật nẩy mình, vội vàng đem bốn năm đầy tớ chạy như gió men bờ sông đuổi theo. Bấy giờ Chu Thiện cầm giáo dài, quát to lên rằng: - Người là ai mà dám đến đây cản trở chúa mẫu? Nói thế rồi sai quân sĩ nhô neo cả một lượt, đồ khí giới sắp bày ra la liệt trên thuyền. Gió thuận, nước xuôi, thuyền lướt vùn vụt giữa dòng sông. Vân cứ chạy theo dọc bờ sông, vừa chạy vừa gọi rằng: - Phu nhân muốn đi thì đi, tôi chỉ xin bẩm một câu mà thôi. Chu Thiện làm lơ, thúc thuyền đi miết.

chuán sù jìn . zhào yún yán  
jiāng gǎn dào shí yú lǐ , hu  
jiàn jiāng tan xié lǎn yi zhì yú  
chuán zài nǎ lǐ . zhào yún qì  
mǎ zhí qiang , tiào shàng yú  
chuán . zhì liǎng rén jià  
chuán qián lái , wàng zhe fu  
réni suǒ zuò dà chuán zhuī  
gǎn . zhōu shàn jiào jun shì  
fàng jiàn . zhào yún yǐ qiang  
bo zhì , jiàn jie fen fen luò  
shuǐ . lí dà chuán xuán gé  
zhàng yú , wú bing yòng  
qiang luàn cì . zhào yún qì  
qiang zài xiǎo chuán shàng ,  
chè suǒ pèi qing gong jiàn  
zài shǒu , fēn kāi qiang ? ,  
wàng wú chuán yǒng shen yi  
tiào , zǎo deng dà chuán .  
wú bing jìn jie jing dào . zhào  
yún rù ? zhōng , jiàn fu rén  
bào a dòu yú huái zhōng , hè  
zhào yún yue : " hé gù wú lǐ !  
" yún cha jiàn sheng rě yue :  
" zhǔ mǔ yù hé wǎng ? hé gù  
bù lìng jun shi zhì huì ? " fu  
réni yue : " wǒ mǔ qin bìng  
zài wéi dū , wú xiá bào zhì . "  
yún yue : " zhǔ mǔ tàn bìng ,  
hé gù dài xiǎo zhǔ rén qù ? "  
fu réni yue : " a dòu shì wú zi  
, liù zài jīng zhōu , wú rén  
kàn qù . " yún yue : " zhǔ mǔ  
cha yǐ . zhǔ rén yi sheng ,  
zhì yǒu zhè diǎn gǔ xuè ,  
xiǎo jiāng zài dang yáng  
cháng bǎn bo bǎi wàn jun  
zhong jiù chu , jin rì fu rén  
què yù bào jiāng qù , shì hé  
dào lǐ ? " fu rén nù yue : "

船速进。赵云沿江赶到十余里，忽见江滩斜缆一只渔船在那里。赵云弃马执枪，跳上渔船。只两人驾船前来，望着夫人所坐大船追赶。周善教军士放箭。赵云以枪拨之，箭皆纷纷落水。离大船悬隔丈余，吴兵用枪乱刺。赵云弃枪在小船上，掣所佩青釭剑在手，分开枪搠，望吴船涌身一跳，早登大船。吴兵尽皆惊倒。赵云入舱中，见夫人抱阿斗于怀中，喝赵云曰：“何故无礼！”云插剑声喏曰：“主母欲何往？何故不令军师知会？”夫人曰：“我母亲病在危笃，无暇报知。”云曰：“主母探病，何故带小主人去？”夫人曰：“阿斗是吾子，留在荆州，无人看觑。”云曰：“主母差矣。主人一生，只有这点骨血，小将在当阳长坂坡百万军中救出，今日夫人却欲抱将去，是何道理

bǎm." Chu thiện bắt thải, chỉ  
thôi thuyền tốc tiến. Triệu vân  
duyện giang cản đáo thập dư lǐ,  
hốt kiền giang than tà lǎm nhất  
chỉ ngư thuyền tại na lí. Triệu  
vân khí mã chấp thương, khiêu  
thương ngư thuyền. Chỉ lưỡng  
nhân giá thuyền tiền lai, vọng  
trú phu nhân sở tọa đại thuyền  
truy cản. Chu thiện giáo quân sĩ  
phóng tiễn. Triệu vân dĩ thương  
bát chi, tiễn giai phân phân lạc  
thủy. Li đại thuyền huyền cách  
truong dư, ngô binh dụng  
thương loạn thứ. Triệu vân khí  
thương tại tiểu thuyền thương,  
xé sở bội thanh công kiêm tại  
thủ, phân khai thương sóc,  
vọng ngô thuyền dũng thân  
nhất khiêu, tảo đăng đai  
thuyền. Ngô binh tần giai kinh  
đảo. Triệu vân nhập thương  
trung, kiến phu nhân bão a đầu  
vu hoài trung, hát triệu vân viết:  
"Hà có vô lễ!" Vân sáp kiêm  
thanh nhạ viết: "Chủ mẫu dục  
hà vắng? Hà có bất lệnh quân  
sư tri hội?" Phu nhân viết: "Ngã  
mẫu thân bệnh tại nguy đốc, vô  
hạ báo tri." Vân viết: "Chủ mẫu  
tham bệnh, hà có đái tiểu chủ  
nhân khứ?" Phu nhân viết: "A  
đầu thị ngô tử, lưu tại kinh  
châu, vô nhân khán thứ." Vân  
viết: "Chủ mẫu sai hĩ. Chủ nhân  
nhất sinh, chỉ hữu giá điếm cốt  
huyết, tiểu tướng tại đương  
dương trường phản pha bách  
vạn quân trung cứu xuất, kim  
nhật phu nhân khước dục bão

Vân chạy theo được hơn mươi  
đặm, chợt thấy trong lạch sông có  
chiếc thuyền đánh cá buộc cạnh  
bờ, Vân liền bỏ ngựa, cầm giáo  
nhảy lên thuyền, chỉ có hai người  
chở, theo thuyền phu nhân mà  
đuổi. Chu Thiện sai quân bắn ra.  
Vân lấy giáo gạt, tên rơi là tả  
xuồng nước. Còn cách nhau độ  
hơn một trượng, quân Ngô phóng  
giáo đâm loạn xạ sang thuyền  
Triệu Văn. Vân bỏ giáo, rút gươm  
Thanh Công chém bạt cả giáo, rồi  
nhảy vọt một cái sang ngay  
thuyền lớn. Quân Ngô rụng rời  
hết vía, ngã lăn tùm cả xuống  
sông. Vân vào trong khoang  
thuyền, thấy phu nhân đang ngồi  
ôm A Đầu. Phu nhân quát mắng  
rằng: - Người là ai mà dám vô lẽ  
thế? Vân cài gươm vào vỏ, vâng  
vâng dạ dạ, nói - Chúa mẫu đi  
đâu, sao không nói cho quân sư  
được biết? Phu nhân nói: - Mẹ ta  
ốm nặng, ta phải vội về, nên  
không kịp báo đó. Vân nói: -  
Chúa mẫu về thăm bệnh, có sao  
lại mang cả tiểu chủ nhân đi? Phu  
nhân nói: - A Đầu là con ta, để lại  
ở Kinh Châu không có người coi  
sóc. Vân nói: - Chúa mẫu nghĩ  
thế sai rồi! Chúa công chỉ vén vẹn  
có một giọt máu này, tôi một mình  
xông pha trong đám quân trăm  
vạn ở Trường Bản mới cứu  
được. Nay chúa mẫu lại mang cả  
đi, thế là nghĩa lý gì? Phu nhân  
giận nói: - Người chẳng qua là  
một tên võ sĩ dưới trướng, cai  
quản thế nào được việc nhà ta?

liàng rǔ zhī shì zhàng xià yi  
wǔ fu , an gǎn guān wǒ jiā  
shì ! " yún yue : " fu rén yào  
qù biàn qù , zhí liù xià xiǎo  
zhǔ rén . " fu rén hè yue : "  
rǔ bàn lù zhé rù chuán  
zhong , bì yǒu fǎn yì ! " yún  
yue : " ruò bù liù xià xiǎo zhǔ  
réni , zòng rán wàn sǐ , yì bù  
gǎn fàng fu rén qù . " fu rén  
hè shì bì xiàng qián jiu zú ,  
bèi zhào yún tui dào , jiù  
huái zhōng duó liǎo a dòu ,  
bào chu chuán tóu shàng .  
yù yào bàng àn , yòu wú  
bang shǒu ; yù yào xíng  
xiōng , yòu kǒng ài yú dào lǐ  
: jìn tuì bù de . fu rén hè shì  
bì duó a dòu , zhào yún yì  
shǒu bào dìng a dòu , yì  
shǒu zhàng jiàn , rén bù gǎn  
jìn . zhōu shàn zài hòu shao  
xiá zhù duò , zhì gù fàng  
chuán xià shuǐ . fēng shùn  
shuǐ jí , wàng zhōng liú ér qù  
. zhào yún gu zhǎng nán  
míng , zhì hù de a dòu , an  
néng yí zhōu bàng àn .

6 zhèng zài wéi jí , hu jiàn xià  
liú tóu gǎng nèi yi zì ér shǐ  
chu shí yú zhì chuán lái ,  
chuán shàng mó qí léi gǔ .  
zhào yún zì si : " jin fan  
zhong liǎo dong wú zhì jì ! "  
zhì jiàn dang tóu chuán  
shàng yi yuán dà jiang ,

? ”夫人怒曰：“量汝只是帐下一武夫，安敢管我家事！”云曰：“夫人要去便去，只留下小主人。”夫人喝曰：“汝半路辄入船中，必有反意！”云曰：“若不留下小主人，纵然万死，亦不敢放夫人去。”夫人喝侍婢向前揪捽，被赵云推倒，就怀中夺了阿斗，抱出船头上。欲要傍岸，又无帮手；欲要行凶，又恐碍于道理：进退不得。夫人喝侍婢夺阿斗，赵云一手抱定阿斗，一手仗剑，人不敢近。周善在后梢挟住舵，只顾放船下水。风顺水急，望中流而去。赵云孤掌难鸣，只护得阿斗，安能移舟傍岸。

正在危急，忽见下流头港内一字儿使出十余只船来，船上磨旗擂鼓。赵云自思：“今番中了东吴之计！”只见当头船上一员大将，手执长

tương khứ, thị hà đạo lí?" Phu nhân nộ viết: "Lượng nhữ chỉ thị trưởng hạ nhất võ phu, an cảm quản ngã gia sự!" Vân viết: "Phu nhân yếu khứ tiện khứ, chỉ lưu hạ tiểu chủ nhân." Phu nhân hát viết: "Nhữ bán lộ triếp nhập thuyền trung, tất hữu phản ý!" Vân viết: "Nhược bắt lưu hạ tiểu chủ nhân, túng nhiên vạn tử, diệc bắt cảm phóng phu nhân khứ." Phu nhân hát thị tì hướng tiền thu tốt, bị triệu vân thôi đảo, tựu hoài trung đoạt liễu a đấu, bão xuất thuyền đầu thượng. Dục yêu bàng ngạn, hựu vô bang thủ; dục yêu hành hung, hựu khùng ngại vu đạo lí: tiến thôi bắt đắc. Phu nhân hát thị tì đoạt a đấu, triệu vân nhất thủ bão định a đấu, nhất thủ trượng kiềm, nhân bắt cảm cận. Chu thiện tại hậu sao hiệp trụ đà, chỉ cố phóng thuyền hạ thủy. Phong thuận thủy cấp, vọng trung lưu nhi khứ. Triệu vân cõi chưởng nan minh, chỉ hộ đắc a đấu, an năng di chu bàng ngạn.

Vân nói: - Phu nhân muốn đi thì đi, nhưng phải để tiểu chủ nhân ở lại mới được. Phu nhân thét rằng: - Người đang nửa đường vào thuyền ta, định làm phản có phải không? Vân nói: - Phu nhân mà không để tiểu chủ nhân ở lại thì dẫu chết tôi cũng không dám để cho phu nhân đi. Phu nhân quát sai thị tỳ xúm vào lôi xe Triệu Vân. Vân đầy đám thị tỳ, người nào người nấy ngã dúi cả xuống, rồi xắn vào tần bọc phu nhân giằng lấy A Đầu ôm ra đứng đầu thuyền. Vân muốn ghé vào bờ, nhưng không có ai giúp, muốn hành hung lại sợ không hợp lý, tiễn thoái lưỡng nan. Phu nhân quát thị tỳ xúm vào mà giằng A Đầu ra. Vân một tay ôm chặt lấy A Đầu, một tay cầm lăm lăm thanh gươm, không ai dám đến gần, Chu Thiện ở phía sau ra sức giữ vững tay lái cho thuyền chạy thật mau. Gió thuận nước xuôi, thuyền lướt vùn vụt như tên. Vân chỉ có một mình, không thể ghé được thuyền vào bờ.

Bỗng nhiên ở dưới hạ lưu, có độ mươi chiếc thuyền giống hàng bơi tới, trống đánh vang lừng, cờ bay pháp phới. Vân nghĩ bụng: - Chuyến này mắc phải mèo Đông Ngô rồi! Liền nhìn sang đầu thuyền thấy một tướng cầm ngọn mâu gọi to: - Tầu tầu! Phải để

shǒu zhí cháng máo , gao sheng dà jiào : " sǎo sǎo liù xià zhí ér qù ! " yuán lái zhang fei xún shào , ting de zhè gè xiao xí , jí lái yóu jiang jiá kǒu , zhèng zhuàng zhe wú chuán , jí máng jié zhù . dang xià zhang fei tí jiàn tiào shàng wú chuán . zhou shàn jiàn zhang fei shàng chuán , tí dao lái yíng , bēi zhang fei shǒu qǐ yí jiàn kǎn dào , tí tóu zhí yú sun fú rén qián . fú rén dà jīng yue : " shú shú hé gù wú lǐ ? " zhang fei yue : " sǎo sǎo bù yǐ ēn ge ge wèi zhòng , sì zì guì jia , zhè biàn wú lǐ ! " fú rén yue : " wú mǔ bìng zhòng , shèn shì wéi jí , ruò děng nǐ ge ge huí bào , xu wù liǎo wǒ shì . ruò nǐ bù fàng wǒ huí qù , wǒ qíng yuàn tóu jiang ér sǐ ! " zhang fei yǔ zhào yún shang yì : " ruò bì sǐ fú rén , fēi wèi chén xià zhì dào . zhì hù zhe a dòu guò chuán qù bà . " nǎi wèi fú rén yue : " ēn ge ge dà hàn huáng shú , yē bù rǔ méi sǎo sǎo . jin rì xiāng bié , ruò sì ge ge en yì , zǎo zǎo huí lái . " shuo bà , bào liǎo a dòu , zì yǔ zhào yún huí chuán , fàng sun fú rén wǔ zhì chuán qù liǎo . hòu rén yǒu shi zàn zì lóng yue : " xí nián jiù zhǔ zài dang yáng , jin rì fei shen xiàng dà jiang . chuán shàng wú bìng jie dǎn

矛，高声大叫：“嫂嫂留下侄儿去！”原来张飞巡哨，听得这个消息，急来油江夹口，正撞着吴船，急忙截住。当下张飞提剑跳上吴船。周善见张飞上船，提刀来迎，被张飞手起一剑砍倒，提头掷于孙夫人前。夫人大惊曰：“叔叔何故无礼？”张飞曰：“嫂嫂不以俺哥哥为重，私自归家，这便无礼！”夫人曰：“吾母病重，甚是危急，若等你哥哥回报，须误了我事。若你不放我回去，我情愿投江而死！”张飞与赵云商议：“若逼死夫人，非为臣下之道。只护着阿斗过船去罢。”乃谓夫人曰：“俺哥哥大汉皇叔，也不辱没嫂嫂。今日相别，若思哥哥恩义，早回来。”说罢，抱了阿斗，自与赵云回船，放孙夫人五只船去了。后人有诗赞子龙曰：“昔年救主在当阳，今日飞身

trường mâu, cao thanh đại khiếu: "Tầu tầu lưu hạ chất nhí khú!" Nguyên lai trương phi tuần tiêu, thính đắc giá cá tiêu túc, cắp lai du giang giáp khẩu, chánh chàng trú ngô thuyền, cắp mang tiệt trù. Đương hạ trương phi đê kiếm khiếu thượng ngô thuyền. Chu thiện kiển trương phi thượng thuyền, đê dao lai nghênh, bị trương phi thủ khởi nhất kiếm khảm đảo, đê đầu trích vu tôn phu nhân tiền. Phu nhân đại kinh viết: "Thúc thúc hà cố vô lễ?" Trương phi viết: "Tầu tầu bất dĩ yêm ca ca vi trọng, tư tự quy gia, giá tiện vô lễ!" Phu nhân viết: "Ngô mẫu bệnh trọng, thậm thị nguy cấp, nhược đắng nhĩ ca ca hồi báo, tu ngộ liễu ngã sự. Nhược nhĩ bất phỏng ngã hồi khứ, ngã tình nguyện đầu giang nhi tử!" Trương phi dữ triều vân thương nghị: "Nhược bức tử phu nhân, phi vi thần hạ chi đạo. Chỉ hộ trừ a đấu quá thuyền khứ bối." Nãi vị phu nhân viết: "Yêm ca ca đại hán hoàng thúc, dã bất nhục một tầu tầu. Kim nhật tương biệt, nhược tư ca ca ân nghĩa, tảo tảo hồi lai." Thuyết bối, bão liễu a đấu, tự dữ triều vân hồi thuyền, phỏng tôn phu nhân ngũ chỉ thuyền khứ liễu. Hậu nhân hữu thi tán tử long viết: "Tích niên cứu chủ tại đương dương, kim nhật phi thân hướng đại giang. Thuyền Ngô

cháu nhỏ lại đây! Nguyên Trương Phi đang đi tuần tiêu, nghe thấy tin đó, vội vàng đến cửa sông Du Giang vừa gặp thuyền Đông Ngô, liền chặn ngay lại. Phi rút gươm, nhảy vọt sang thuyền. Chu Thiện cầm đao đón đánh. Phi chém ngay một nhát ngã gục, rồi xách đầu Chu Thiện ném vào chỗ phu nhân ngồi. Phu nhân giật mình nói: - Thúc thúc sao dám vô lễ thế? Trương Phi nói: - Tầu tầu không coi anh tôi là trọng, dám tự tiện mang cháu về, đó mới là vô lễ. Phu nhân nói: - Mẹ ta bệnh nặng gần chết. Nếu đợi anh chú trả lời, thì hỏng mất việc ta. Nhược bằng chú không cho ta về, ta tình nguyện đâm đầu xuống sông mà chết cho rảnh! Trương Phi bàn với Triệu Vân rằng: - Nếu cố bức bách cho phu nhân phải phẫn chí, thì chúng ta cũng không phải đạo hạ thần. Chỉ bằng đưa A Đầu về là xong. Rồi nói với phu nhân rằng: - Chị ơi! Anh tôi là hoàng thúc nhà Hán, cũng không nhục gì danh giá của chị. Chị nay về thăm bệnh mẹ, nếu còn nhớ đến ân nghĩa anh tôi, thì xin chị mau trở về nhé! Nói đoạn, Trương Phi ôm lấy A Đầu sang thuyền của mình cùng với Tử Long trở về. Còn năm chiếc thuyền của phu nhân thì mặc ý cho đi. Người sau có thơ khen Tử Long rằng: Năm xưa cứu chúa ở Đương Dương. Nay lại liều thân chặn đại giang. Thuyền Ngô tướng sĩ bay hồn vía. Tử Long

liè , zi lóng ying yǒng shì wú shuang ! " yòu yōu shi zàn yì dé yue : " cháng bǎn qíao bian nù qì téng , yi sheng hǔ xiào tuì cáo bing . jin cháo jiang shàng fú wéi zhǔ , qīng shǐ yìng chuán wàn zài míng . "

向大江。船上吴兵皆胆裂，子龙英勇世无双！  
”又有诗赞翼德曰：“长坂桥边怒气腾，一声虎啸退曹兵。今朝江上扶危主，青史应传万载名。”

7 èr rén huan xǐ huí chuán . xíng bù shù lǐ , kǒng míng yǐn dà duì chuán zhì jie lái , jiàn a dòu yǐ duó huí , dà xǐ . san rén bìng mǎ ér guī . kǒng míng zì shen wén shù wǎng jia méng guān , bào zhì xuán dé . què shuo sun fu rén huí wú , jù shuo zhāng fei , zhào yún sha liǎo zhōu shàn , jié jiāng duó liǎo a dòu . sun quán dà nù yue : " jin wú mò yǐ guī , yǔ bǐ bù qīn , sha zhōu shàn zhì chóu , rú hé bù bào ! " huàn jí wén wú , shang yì qǐ jun gong qū jīng zhōu . zhèng shàng yì diào bīng , hu bào cáo cǎo qī jun sì shí wàn lái bào chì bì zhī chóu . sun quán dà jīng , qiè àn xià jīng zhōu , shàng yì jù dí cáo cáo . rén bào cháng shǐ zhāng ? cí jí huí jia , jìn yǐ bìng gù , yǒu ai shu shàng chéng . quán chái shì zhī , shu zhōng quàn sun quán qian ju mò líng , yán mò líng shan chuan yǒu dì wáng zhī qì , kě sù qian yú cǐ , yǐ wèi

thượng ngô binh giai đảm liệt, tử long anh dũng thê vô song!"  
Hữu hữu thi tán dực đức viết:  
"Trường phản kiều biên nộ khí  
đẳng, nhất thanh hổ khiếu thói  
tào binh. Kim triều giang  
thượng phù nguy chủ, thanh sử  
ứng truyền vạn tái danh."

anh dũng tiếng đòn vang Lại có  
thơ khen Trương Phi rằng: Hỗ  
rồng bên cầu tiếng thét rinh,  
Quân Tào trăm vạn rụng rời kinh,  
Buổi nay phò chúa trên sông cả,  
Danh tiếng nghìn thu để sử xanh!

二人欢喜回船。行不数里，孔明引大队船只接来，见阿斗已夺回，大喜。三人并马而归。孔明自申文书往葭萌关，报知玄德。却说孙夫人回吴，具说张飞、赵云杀了周善，截江夺了阿斗。孙权大怒曰：“今吾妹已归，与彼不亲，杀周善之仇，如何不报！”唤集文武，商议起军攻取荆州。正商议调兵，忽报曹操起军四十万来报赤壁之仇。孙权大惊，且按下荆州，商议拒敌曹操。人报长史张纮辞疾回家，今已病故，有哀书上呈。权拆视之，书中劝孙权迁居秣陵，言秣陵山川有帝王之气，可速迁于此，

Nhị nhân hoan hỉ hồi thuyền.  
Hành bất số lǐ, khổng minh dẫn  
đại đội thuyền chỉ tiếp lai, kiến a  
đầu dĩ đoạt hồi, đại hỉ. Tam  
nhân tịnh mã nhi quy. Khổng  
minh tự thân văn thư vãng gia  
manh quan, báo tri huyền đức.  
Khước thuyết tôn phu nhân hồi  
ngô, cụ thuyết trương phi, triệu  
vân sát liễu chu thiện, tiệt giang  
đoạt liễu a đầu. Tôn quyền đại  
nô viết: "Kim ngô muội dĩ quy,  
dữ bỉ bát thân, sát chu thiện chi  
cửu, như hà bát báol!" Hoán tập  
văn võ, thương nghị khởi quân  
công thủ kinh châu. Chánh  
thương nghị điều binh, hốt báo  
tào thao khởi quân tú thập vạn  
lai báo xích bích chi cửu. Tôn  
quyền đại kinh, thả án hạ kinh  
châu, thương nghị cự địch tào  
thao. Nhân báo trường sứ  
trương hoành từ tật hồi gia, kim  
dĩ bệnh cố, hữu ai thư thương  
trình. Quyền sách thị chi, thư  
trung khuyến tôn quyền thiên  
cư mạt lăng, ngôn mạt lăng sơn  
xuyên hữu đế vương chí khí,  
khả tốc thiên vu thử, dĩ vi vạn

Hai người mừng rõ quay thuyền  
về. Đì chưa được vài dặm thì gặp  
đội thuyền lớn của Khổng Minh  
đến tiếp ứng. Khổng Minh thấy đã  
cướp được A Đầu về, mừng lắm,  
bèn lên cả bộ, cười ngựa đi về.  
Khổng Minh viết thư gửi đến cửa  
ái Hà Manh, báo tin cho Huyền  
Đức biết. Tôn phu nhân về đến  
Ngô, thuật lại đầu đuôi việc Triệu  
Vân, Trương Phi chặn đường giết  
mất Chu Thiện và cướp lại A  
Đầu. Tôn Quyền nổi giận nói: -  
Em ta đã về đây rồi, không thân  
gì với bên kia nữa, thù giết Chu  
Thiện này, phải báo mới xong!  
Liên hội cả văn vũ lại, bàn việc  
cắt quân đánh Kinh Châu. Chợt  
có người vào báo rằng Tào Tháo  
đem bốn mươi vạn đại quân, đến  
đánh báo thù trận Xích Bích mới  
rồi. Tôn Quyền nghe tin giật mình,  
gác việc Kinh Châu lại và bàn kế  
chống nhau với Tào Tháo. Giữa  
khi đó lại được tin quan trưởng  
sứ là Trương Hoành mất, có viết  
lại một phong thư, sai người đem  
trình Tôn Quyền. Quyền mở thư  
xem, trong thư viết: "Sông núi ở

wàn shì zhì yè . sun quán lǎn  
shu dà ku , wèi zhòng guan  
yue : " zhang zi gang quàn  
wú qian ju mò líng , wú rú hé  
bù cóng ! " jí mìng qian zhì  
jiàn yè , zhú shí tou chéng .  
lǚ méng jìn yue : " cáo cào  
bing lái , kě yú rú xu shuǐ  
kǒu zhú ? yǐ jù zhī . " zhu  
jiang jie yue : " shàng àn jí  
zéi , xiǎn zú rù chuán , hé  
yòng zhú chéng ? " méng  
yue : " bing yǒu lì dùn , zhàn  
wú bì shèng . rú cù rán yù dí  
, bù qí xiāng cù , rén cháng  
bù xiá jí shuǐ , hé néng rù  
chuán hu ? " quán yue : " rén  
wú yuǎn lù , bì yǒu jìn you .  
zi míng zhì jiàn shèn yuǎn . "  
biàn cha jun shù wàn zhú rú  
xu ? . xiǎo yè bìng gong , kè  
qiào jùn .

以为万世之业。孙权览书大哭，谓众官曰：“张子纲劝吾迁居秣陵，吾如何不从！”即命迁治建业，筑石头城。吕蒙进曰：“曹操兵来，可于濡须水口筑坞以拒之。”诸将皆曰：“上岸击贼，跣足入船，何用筑城？”蒙曰：“兵有利钝，战无必胜。如猝然遇敌，步骑相促，人尚不暇及水，何能入船乎？”权曰：“人无远虑，必有近忧。子明之见甚远。”便差军数万筑濡须坞。晓夜并工，刻期告竣。

8 què shuo cáo cáo zài xǔ dou  
, wei fú rì shèn . cháng shí  
dǒng zhào jìn yue : " zì gǔ yǐ  
lái , rén chén wèi yǒu rú  
chéng xiāng zhì gong zhě ,  
sui zhōu gong , lǚ wàng , mò  
kě jí yě . jié feng mù yǔ , san  
shí yú nián , sǎo dànqún  
xiong , yǔ bǎi xìng chú hài ,  
shǐ hàn shì fù cún . qǐ kě yǔ  
zhu chén zài tòng liè hu ? gé  
shòu wèi gong zhì wèi , jia lè  
xí yǐ zhang gong dé . " nǐ  
dào nǎ lè xí ? yi , che mǎ (

却说曹操在许都，威福日甚。长史董昭进曰：“自古以来，人臣未有如丞相之功者，虽周公、吕望，莫可及也。栉风沐雨，三十余年，扫荡群凶，与百姓除害，使汉室复存。岂可与诸臣宰同列乎？合受魏公之位，加九锡以彰功德。”你道那九锡？一，

thé chi nghiệp. Tôn quyền lâm thư đại khóc, vị chúng quan viết: "Trương tử cương khuyên ngô thiên cư mặt lăng, ngô như hà bắt tòng!" Tức mệnh thiên tri kiến nghiệp, trúc thạch đầu thành. Lữ mông tiến viết: "Tào thao binh lai, khả vu nhu tu thủy khẩu trúc ỗ dĩ cự chi." Chu tướng giai viết: "Thượng ngạn kích tặc, tiền túc nhập thuyền, hà dụng trúc thành?" Mông viết: "Binh hữu lợi độn, chiến vô tất thắng. Như thốt nhiên ngô địch, bộ ky tương xúc, nhân thương bất hạ cập thủy, hà năng nhập thuyền hò?" Quyền viết: "Nhân vô viễn lụ, tất hữu cận ưu. Tử minh chi kiến thậm viễn." Tiện sai quân số vạn trúc nhu tu ỗ. Hiểu dạ tịnh công, khắc kì cáo thuân.

Mạt Lăng, có khí đế vương, xin chúa công dời đô ra đó để gây dựng cơ nghiệp muôn đời". Quyền xem xong khóc lớn, nói với các quan rằng: - Trương Tử Cương khuyên ta dời đô, ta nỡ nào chẳng nghe lời? Lập tức sai sửa sang đất Kiến Nghiệp, xây đắp thành Thạch Đầu. Lã Mông nói: - Quân Tào kéo đến, nên đắp ụ ở cửa Nhu Tu để phòng giữ. Các tướng đều nói: - Lên bờ đánh giặc, rồi rút xuống thuyền, cần gì phải đắp thành? Mông nói: - Việc dùng binh có thể lợi thì đánh đâu được đấy. Nếu gặp địch, hai bên giáp chiến, thì nước cũng không kịp uống, còn nói gì đến xuống thuyền? Quyền nói: - Người không lo xa, ắt va tới gần, ý kiến của Tử Minh hay lắm đấy. Liền sai vài vạn quân đắp ụ Nhu Tu, làm không kể ngày đêm, xong đúng kỳ hạn.

Khước thuyết tào thao tại hứa đô, uy phúc nhật thậm. Trường sử đồng chiêu tiến viết: "Tự cổ dĩ lai, nhân thần vị hữu như thừa tương chi công giả, tuy chu công, lữ vọng, mặc khả cập dã. Trát phong mộc vũ, tam thập dư niên, tảo đãng quần hung, dữ bách tính trừ hại, sử hán thất phục tồn. Khởi khả dữ chư thần tề đồng liệt hò? Hợp thụ ngụy công chí vị, gia cửu tích dĩ chương công đức." Nhĩ đạo na cửu tích? Nhất, xa mã

Nói về Tào Tháo ở Hứa Đô, mỗi ngày một hống hách thêm. Quan trường sử là Đồng Chiêu thua rằng: - Từ xưa đến nay, chưa thấy bậc nhân thần nào công to bằng thừa tướng, dẫu đến Chu Công, Lã Vọng cũng theo chưa kịp. Chải gió gội mưa, hơn ba mươi năm trời quét sạch bao kẻ hung bạo, trừ hại cho nhân dân, đem lại được cơ đồ nhà Hán, sao lại chịu đứng trong hàng ngũ bầy tôi? Thừa tướng xứng đáng tiền chức lên làm Ngụy công, phong

dà lù , róng lù gè yi . dà lù ,  
jīn che yě . róng lù , bīng che  
yě . xuán mǔ èr sì , huáng  
mǎ ba pī . ) èr , yí fú ( gǔn  
miǎn zhī fú , chì xì fù yan .  
gǔn miǎn , wáng zhě zhī fú .  
chì xì , zhu lǚ yě . ) san , lè  
xuán ( lè xuán , wáng zhě  
zhī lè yě . ) sì , zhu hù ( ju yǐ  
zhu hù , hóng mén yě . ) wǔ ,  
nà bì ( nà bì yǐ deng . bì , jie  
yě . ) liù , hǔ bì ( hǔ bì san  
bǎi rén , shǒu mén zhī jun yě  
. ) qí , fu yuè ( fu yuè gè yi .  
fu , jí fǔ yě . yuè , fǔ shǔ . )  
ba , gong shǐ ( tóng gong yi ,  
tóng shǐ bāi . tóng , chì sè yě  
. [ zuò xuán yòu lǚ qù fang ]  
gong shí , [ zuò xuán yòu lǚ  
qù fang ] shǐ qian . [ zuò  
xuán yòu lǚ qù fang ] , hei sè  
yě . ) lè , jù chàng guì zàn (   
jù chàng yí yòu , guì zàn fù  
yan . jù , hei shǔ yě . chàng ,  
xiāng jiǔ , guàn dì yǐ qiú  
shén yú yin . yòu , zhōng  
zun yě . guì zàn , zòng miào  
jì qì , yǐ sì xiān wáng yě . )  
shì zhōng xún yù yue : " bù  
kě . chéng xiāng běn xìng yì  
bing , kuāng fú hàn shì ,  
dāng bǐng zhōng zhen zhì  
zhì , shǒu qian tuì zhì jié . jun  
zi ài rén yǐ dé , bù yí rú cǐ . "  
cáo cáo wén yán , bó rán  
biàn sè . dǒng zhào yue : " qǐ  
kě yǐ yí rén ér zǔ zhòng  
wàng ? " suì shàng biǎo qǐng  
zun cáo wèi wèi gong , jiā lè  
xí . xún yù tàn yue : " wú bù

车马（大辂、戎辂各一。  
大辂，金车也。戎辂，  
兵车也。玄牡二驷，  
黄马八匹。）二，衣服  
(袞冕之服，赤舄副焉。  
袞冕，王者之服。赤  
舄，朱履也。)三，乐  
悬（乐悬，王者之乐也。  
)四，朱户（居以朱  
户，红门也。)五，纳  
陛（纳陛以登。陛，阶  
也。)六，虎贲（虎贲  
三百人，守门之军也。  
)七，鉞钺（鉞钺各一。  
鉞，即斧也。钺，斧  
属。)八，弓矢（彫弓  
一，彫矢百。彫，赤色  
也。【左玄右旅去方】  
弓十，【左玄右旅去方】  
矢千。【左玄右旅去方】，黑色也。)  
九，秬鬯圭瓒（秬鬯一卣，  
圭瓒副焉。秬，黑黍也。  
鬯，香酒，灌地以求  
神于阴。卣，中樽也。  
圭瓒，宗庙祭器，以祀  
先王也。)侍中荀彧曰  
：“不可。丞相本兴义  
兵，匡扶汉室，当秉忠  
贞之志，守谦退之节。

(đại lộ, nhung lộ các nhất. Đại  
lộ, kim xa dã. Nhung lộ, binh xa  
dã. Huyền mẫu nhị tú, hoàng  
mã bát thắt. ) nhị, y phục (   
cỗn miện chi phục, xích tích  
phó yên. Cỗn miện, vương giả  
chi phục. Xích tích, chu lí dã. )  
tam, nhạc huyền ( nhạc  
huyền, vương giả chi nhạc dã.  
) tú, chu hộ ( cư dĩ chu hộ,  
hồng môn dã. ) ngũ, nạp bệ  
( nạp bệ dĩ dǎng. Bệ, giai dã.  
) lục, hổ bí ( hổ bí tam bách  
nhân, thủ môn chi quân dã. )  
thắt, phu việt ( phu việt các  
nhất. Phu, túc phủ dã. Việt, phủ  
chúc. ) bát, cung thi ( đồng  
cung nhất, đồng thi bách. Đồng,  
xích sắc dã. 【tả huyền hữu lữ  
khứ phương】 cung thập, 【tả  
huyền hữu lữ khứ phương】  
thi thiên. 【tả huyền hữu lữ  
khứ phương】 , hắc sắc dã. )  
cửu, cự sưởng khuê toàn ( cự  
sưởng nhất dữu, khuê toàn phó  
yên. Cự, hắc thủ dã. Sưởng,  
hương túu, quán địa dĩ cầu  
thần vu âm. Dữu, trung tôn dã.  
Khuê toàn, tông miếu tế khí, dĩ  
tự tiên vương dã. ) thị trung  
tuân úc viết: "Bát khả. Thừa  
tương bồn hưng nghĩa binh,  
khuông phù hán thắt, đương  
bình trung trinh chí chí, thủ  
khiêm thối chí tiết. Quân tử ái  
nhân dĩ đức, bát nghi như thử."  
Tào thao văn ngôn, bột nhiên  
biến sắc. Đỗng Chiêu viết: "Khởi

thêm "Lễ Cửu tích" để biểu  
dương công đức.

Tuân Úc can rằng: - Không nên,  
thừa tướng cất nghĩa binh là cốt  
để giúp nhà Hán. Nên giữ đạo  
trung trinh, giữ lòng khiêm  
nhượng mới phải. Quân tử yêu  
người phải khuyên lấy điều đức,  
làm thế không được! Tháo nghe  
xong tái mặt lại. Đỗng Chiêu nói: -  
Sao lại vì một người mà để mọi  
người thất vọng. Liền dâng biểu

xiǎng jin rì jiàn cǐ shì ! " cáo  
wén , shen hèn zhī , yǐ wéi  
bù zhù jǐ yě .

君子爱人以德，不宜如此。”曹操闻言，勃然变色。董昭曰：“岂可以一人而阻众望？”遂上表请尊操为魏公，加九锡。荀彧叹曰：“吾不想今日见此事！”操闻，深恨之，以为不助己也。

9 jiàn an shí qì nián dong shí  
yuè , cáo cào xīng bīng xià  
jiāng nán , jiù mìng xún yù  
tòng xíng . yù yǐ zhī cáo yǒu  
sha jǐ zhī xìn , tuo bìng zhǐ yú  
shòu chun . hu cáo cào shí  
rénn sòng yǐn shí yí hé zhì .  
hé shàng yǒu cáo qín bǐ fēng  
jì . kai hé shì zhī , bìng wú yí  
wù . yù huì qí yì , suí fú dù ér  
wáng . nián wǔ shí suì . hòu  
rénn yǒu shí tàn yue : " wén  
ruò cái huá tian xià wén , kě  
lián shi zú zài quán mén .  
hòu rénn xiū bǎ liù hóu bǐ , lín  
méi wú yán jiàn hàn jun . " qí  
zi xún yún , fa ai shu bào  
cáo cào . cáo shèn ào huǐ ,  
mìng hòu zàng zhì , ? yue  
jìng hóu .

10 qiě shuo cáo cào dà jun zhì  
rú xu , xiān cha cáo hóng  
lǐng san wàn tiě jiǎ mǎ jun ,  
shào zhì jiāng biān . huí bào

建安十七年冬十月，曹操兴兵下江南，就命荀彧同行。彧已知操有杀己之心，托病止于寿春。忽曹操使人送饮食一盒至。盒上有操亲笔封记。开盒视之，并无一物。彧会其意，遂服毒而亡。年五十岁。后人有诗叹曰：“文若才华天下闻，可怜失足在权门。后人休把留侯比，临没无颜见汉君。”其子荀恽，发哀书报曹操。操甚懊悔，命厚葬之，谥曰敬侯。

且说曹操大军至濡须，先差曹洪领三万铁甲马军，哨至江边。回报云

khả dĩ nhất nhân nhi trở chúng  
vọng?" Toại thượng biểu thỉnh  
tôn thao vi ngụy công, gia cứu  
tích. Tuân úc thán viết: "Ngô  
bất tưởng kim nhật kiến thử  
sự!" Thao văn, thâm hận chi, dĩ  
vi bất trợ kỷ dã.

tôn Tào Tháo lên làm Ngụy công  
phong thêm lễ Cửu tích. Tuân Úc  
than rằng: - Ta không ngờ ngày  
nay lại nhìn thấy việc thế này!

Kiến an thập thất niên đông  
thập nguyệt, tào thao hưng binh  
hạ giang nam, tựu mệnh tuân  
úc đồng hành. Úc dĩ tri thao  
hữu sát kỷ chí tâm, thác bệnh  
chỉ vu thọ xuân. Hốt tào thao sử  
nhân tống ẩm thực nhất hợp  
chí. Hợp thượng hữu thao thân  
bút phong kí. Khai hợp thị chí,  
tịnh vô nhất vật. Úc hội kí ý, toại  
phục độc nhi vong. Niên ngũ  
thập tuế. Hậu nhân hữu thi thán  
viết: "Văn nhược tài hoa thiên  
hạ văn, khả liên thất túc tại  
quyền môn. Hậu nhân hữu bả  
lưu hầu bỉ, lâm một vô nhan  
kiến hán quân." Kí tử tuân uẩn,  
phát ai thư báo tào thao. Thao  
thậm áo hối, mệnh hậu táng  
chí, thụy viết kính hầu.

Thả thuyết tào thao đại quân  
chí nhu tu, tiên sai tào hồng lĩnh  
tam vạn thiết giáp mã quân,  
tiểu chí giang biên. Hồi báo

Mùa đông tháng mười, năm Kiến  
An thứ mười bảy, Tháo cất quân  
sang đánh Đông Ngô, mang theo  
cả Tuân Úc. Úc biết Tháo muốn  
giết mình, liền cáo bệnh nghỉ lại ở  
Thọ Xuân. Một hôm, Tháo sai  
người đem cho Tuân Úc một hộp  
đồ ăn, trên hộp có chữ Tháo viết,  
phong lại tử tế. Úc mở hộp ra  
không thấy có gì cả. Úc biết ý,  
bèn uống thuốc độc tự tử, bấy giờ  
đã 50 tuổi. Người sau có thơ than  
rằng: Văn Nhược tài hoa nức  
tiếng cao, Tiếc thay lỡ bước cửa  
quyền hào. Suối vàng hổ mặt  
nhìn vua Hán, Đẹp với Lưu hầu đọ  
được sao? Con Tuân Úc là Tuân  
Hồn, đưa thư báo tin buồn cho  
Tào Tháo. Tháo hối hận quá, sai  
làm ma to, lại đặt tên thụy là Kính  
hầu.

Lại nói, đại quân của Tào Tháo  
kéo đến Nhu Tu, Tháo sai Tào  
Hồng dẫn ba vạn quân thiết giáp  
đi trước do thám. Hồng đến bờ

yún : "yáo wàng yán jiang yi dài , qí fan wú shù , bù zhī bing jù hé chǔ . " cào fàng xin bù xià , zì lǐng bing qián jìn , jiù rú xu kǒu pái kai jun zhèn . cào lǐng bǎi yú rén shàng shan bo , yáo wàng zhàn chuán , gè fēn duì wǔ , yí cì bǎi liè . qí fen wǔ sè , bing qì xiān míng . dang Zhōng Dà chuán shàng qīng luó sǎn xià , zuò zhe sun quán . zuǒ yòu wén wǔ , shì lì liǎng bian . cào yǐ bian zhǐ yue : "sheng zi dang rú sun zhòng móu ! ruò liú jǐng sheng ér zi , tún quǎn ěr ! " hu yí sheng xiāng dòng , nán chuán yi qí fei ben guò lai . rú xu ? néi yòu yí jun chu , chong dòng cáo bing . cáo cào jun mǎ tuì hòu biàn zǒu , zhǐ hè bù zhù . hu yǒu qian bǎi qí gǎn dào shan bian , wèi shǒu mǎ shàng yi rén bì yǎn zǐ rán , zhòng rén rèn de zhèng shì sun quán . quán zì yǐn yí dùi mǎ jun lái jí cáo cào . cào dà jīng , jí huí mǎ shí , dong wú dà jiāng hán dang , zhōu tài , liǎng qí mǎ zhí chong jiang shàng lái . cào bēi hòu xǔ chǔ zòng mǎ wǔ dao , dí zhù èr jiang , cáo cào de tuo gui zhài . xǔ chǔ yǔ èr jiang zhàn san shí gé fang huí . cào huí zhài , zhòng shǎng xǔ chǔ , zé mà zhòng jiang : "lín dí xiān tuì , cuò wú ? qì ! hòu ruò rú cǐ ,

: “遥望沿江一带，旗幡无数，不知兵聚何处。”操放心不下，自领兵前进，就濡须口排开军阵。操领百余上山坡，遥望战船，各分队伍，依次摆列。旗分五色，兵器鲜明。当中大船上青罗伞下，坐着孙权。左右文武，侍立两边。操以鞭指曰：“生子当如孙仲谋！若刘景升儿子，豚犬耳！”忽一声响动，南船一齐飞奔过来。濡须坞内又一军出，冲动曹兵。曹操军马退后便走，止喝不住。忽有千百骑赶到山边，为首马上一人碧眼紫髯，众人认得正是孙权。权自引一队马军来击曹操。操大惊，急回马时，东吴大将韩当、周泰，两骑马直冲将来。操背后许褚纵马舞刀，敌住二将，曹操得脱归寨。许褚与二将战三十回合。操回寨，重赏许褚，责骂众将：“临敌先退，挫吾锐气

vân: "Diêu vọng duyên giang nhất đái, kí phiên vô số, bắt tri binh tụ hà xú." Thao phόng tâm bắt hạ, tự lĩnh binh tiền tiến, tựu nhu tu khẩu bài khai quân trận. Thao lĩnh bách dư nhân thượng sơn pha, diêu vọng chiến thuyền, các phân đội ngũ, y thứ bối liệt. Kí phân ngũ sắc, binh khí tiên minh. Đương trung đại thuyền thượng thanh la tán hạ, toa trú tôn quyền. Tả hữu văn võ, thị lập lưỡng biển. Thao dĩ tiên chỉ viết: "Sinh tử đương như tôn trọng mưu! Nhược lưu cảnh thăng nhí tử, đòn khuyển nhí!" Hốt nhất thanh hường động, nam thuyền nhất tề phi bôn quá lai. Nhu tu ồ nội hựu nhất quân xuất, trùng đồng tào binh. Tào thao quân mã thối hậu tiện tẩu, chỉ hát bất trụ. Hốt hữu thiên bách kỵ cản đáo sơn biển, vi thủ mã thượng nhất nhân bích nhän tử nhiêm, chúng nhân nhận đắc chánh thị tôn quyền. Quyền tự dẫn nhất đội mã quân lai kích tào thao. Thao đại kinh, cấp hồi mã thời, đồng ngô đại tướng hàn đương, chu thái, lưỡng kỵ mã trực trùng tương thượng lai. Thao bối hậu hứa trả túng mã vũ dao, địch trụ nhị tướng, tào thao đắc thoát quy trại. Hứa trả dữ nhị tướng chiến tam thập hợp phương hồi. Thao hồi trại, trọng thường hứa trả, trách mạ chúng tướng: "Lâm địch tiên thối, tỏa ngô nhuệ khí! Hậu

sông, rồi trở về báo rằng: - Mé bên kia sông, cả một rặng dài, chỉ thấy tinh kỳ nhan nhản, nhưng không biết quân sĩ của họ đóng quân ở chỗ nào. Tháo áy này, dẫn quân tiến đến thẳng cửa sông Nhu Tu, dàn thành thế trận, rồi dẫn hơn trăm thủ hạ lên sườn núi dòm sang bên kia, thấy chiến thuyền chia ra từng đội, hàng ngũ chỉnh tề; cờ thì chia làm năm sắc, khí giới sáng choang. Tôn Quyền ngồi trên chiếc thuyền to ở giữa, che một đôi tán vóc xanh, hai bên văn võ đứng hầu. Tháo trả roi nói: - Đέ con nên được như Tôn Trọng Mưu, chớ như con Lưu Cảnh Thắng thì chỉ là đồ chó lợn mà thôi! Bỗng đâu, tiếng ầm ầm nỗi dậy, thuyền Ngô ào ào kéo cả lên; trong ụ đất có toán quân đồ ra đánh, quân Tào ù té chạy cả, không sao ngăn lại được. Chạy lại có hơn một trăm kỵ mã xắn đến tận chân núi, một tướng cưỡi ngựa đi đầu, mắt biếc râu đỏ, chúng trông ra thì ra là Tôn Quyền. Quyền dẫn một đội quân đến đánh Tào Tháo. Tháo thất kinh, vội vàng quay ngựa về thì đại tướng Đông Ngô là Hán Đương, Chu Thái xông ra đuổi theo. Hứa Chủ ở sau lưng Tào Tháo, múa dao ra địch hai tướng. Tháo chạy thoát chạy về đến trại. Chủ đánh nhau với hai tướng vài ba mươi hiệp rồi cùng về nốt. Tháo về trại, trọng thường cho Hứa Chủ, và trách các tướng rằng: - Vừa gặp địch đã bỏ chạy

jìn jie zhǎn shǒu . "

11 shì yè èr gèng shí fen , hu zhài wài hǎn sheng dà zhèn . cào jí shàng mǎ , jiàn sì xià lǐ huǒ qǐ , què bèi wú bing jié rù dà zhài . sha zhì tian míng , cáo bing tuì wǔ shí yú lǐ xià zhài . cào xīn zhōng yù mèn , xián kàn bing shu . chéng yù yue : " chéng xiāng jì zhì bing fǎ , qǐ bù zhì bing guì shén sù hu ? chéng xiāng qǐ bing , qian yán rì jiǔ , gù sun quán de yǐ zhǔn bèi , jiá rú xu shuǐ kǒu wéi ? , nán yú gong jí . bù ruò qiè tuì bing huán xū dou , bié zuò liáng tú . " cào bù yìng . chéng yù chu . cào fú jǐ ér wò , hu wén cháo sheng xiong yǒng , rú wàn mǎ zheng ben zhì zhuàng . cào jí shì zhì , jiàn dà jiang zhong tuī chu yí lún hóng rì , guang huá shè mù ; yǎng wàng tian shàng , yòu yǒu liǎng lún tài yáng duì zhào . hu jiàn jiang xin nǎ lún hóng rì , zhí fei qǐ lái , zhuì yú zhài qián shan zhong , qí sheng rú léi . měng rán jīng jué , yuán lái zài zhàng zhong zuò liǎo yí mèng . zhàng qián jun bào dào wǔ shí . cáo cáo jiào bèi mǎ , yǐn wǔ shí yú qí , jìng ben chu zhài , zhì mèng zhong suǒ jiàn luò rì shan bian .

！后若如此，尽皆斩首。  
。 ”

是夜二更时分，忽寨外喊声大震。操急上马，见四下里火起，却被吴兵劫入大寨。杀至天明，曹兵退五十余里下寨。操心中郁闷，闲看兵书。程昱曰：“丞相既知兵法，岂不知兵贵神速乎？丞相起兵，迁延日久，故孙权得以准备，夹濡须水口为坞，难于攻击。不若且退兵还许都，别作良图。”操不应。程昱出。操伏几而卧，忽闻潮声汹涌，如万马争奔之状。操急视之，见大江中推出一轮红日，光华射目；仰望天上，又有两轮太阳对照。忽见江心那轮红日，直飞起来，坠于寨前山中，其声如雷。猛然惊觉，原来在帐中做了一梦。帐前军报道午时。曹操教备马，引五十多骑，径奔出寨，至

nhuợc nhu thử, tǎn giai trǎm thử."

trước làm mất cả nhuệ khí của ta. Từ rày còn nhu thế nữa, thì ta chém cả đó!

Canh hai đêm hôm ấy, ngoài trại tiếng hò reo rầm trời. Tháo vội vàng lên ngựa, thì bốn mặt lửa cháy đùng đùng, quân Ngô đã xông vào cướp trại lớn rồi. Hai bên đánh nhau mãi đến sáng, quân Tào phải lùi năm mươi dặm đóng trại. Tháo buồn bức, giờ quyền binh thư ra xem. Trinh Dục vào bẩm rằng: - Thừa tướng giỏi binh pháp, há không biết việc dùng binh cốt phải nhanh chóng hay sao? Thừa tướng chuyến này cắt quân, dây dưa ngày tháng, để cho Tôn Quyền biết mà phòng bị trước, đắp được ụ ở cửa sông Nhu Tu. Ta khó lòng đánh được, chi bằng rút quân về Hứa Đô, sẽ tìm kế khác. Tháo không trả lời: Dục lui ra. Tháo ngả mình xuống nằm nghỉ, chợt nghe tiếng túy triều réo ầm ầm như muôn ngàn con ngựa đua nhau phi chạy; trông ra xem, thấy dưới sông có vầng mặt trời đỏ chói, ánh sáng lóa cả mắt; ngẩng đầu lên trên trời, lại thấy có hai vầng mặt trời nữa đối chiếu nhau. Bỗng nhiên, mặt trời dưới lòng sông bay vút lên rồi sa xuống núi trước trại, nồm một tiếng như sét. Tháo giật mình tỉnh dậy, té ra giấc chiêm bao. Lúc ấy đương buổi trưa, Tháo sai đóng ngựa, dẫn năm mươi kỵ mã kéo đến chỗ sườn núi có mặt trời sa trong giấc mơ

zhèng kàn zhī xiàn , hu jiàn  
yì cù rén mǎ , dang xian yí  
rén , jin kui jin jiǎ . cào shì  
zhi , nǎi sun quán yě . quán  
jiàn cào zhì , yě bù huang  
máng , zài shan shàng lè  
zhù mǎ , yǐ bian zhǐ cào yue : " chéng xiāng zuò ? Zhōng  
yuán , fù guì yǐ jí , hé gù tan  
xin bù zú , yòu lái qín wǒ  
jiang nán ? "

梦中所见落日山边。正看之间，忽见一簇人马，当先一人，金盔金甲。操视之，乃孙权也。权见操至，也不慌忙，在山上勒住马，以鞭指操曰：“丞相坐镇中原，富贵已极，何故贪心不足，又来侵我江南？”

12 cào dá yue : " rǔ wèi chén  
xià , bù zun wáng shì . wú  
fèng tian zì zhào , tè lái tǎo  
rǔ ! " sun quán xiào yue : " cǐ  
yán qǐ bù xiù hu ? tian xià qǐ  
bù zhì nǐ xiá tian zì lìng zhu  
hóu ? wú fei bù zun hàn  
cháo , zhèng yù tǎo rǔ yǐ  
zhèng guó jia ěr . " cào dà  
nù , chì zhu jiang shàng  
shan zhuo sun quán . hu yi  
sheng gǔ xiāng , shan bèi  
hòu liǎng biao jun chu , yòu  
bian hán dang , zhōu tài ,  
zuǒ bian chén wǔ , pan  
zhang . sì yuán jiang dài san  
qian gong nǚ shǒu luàn shè ,  
shǐ rú yǔ fa . cào jí yǐn zhòng  
jiang huí zǒu . bēi hòu sì  
jiang gǎn lái shèn jí . gǎn  
dào bàn lù , xǔ chǔ yǐn  
zhòng hǔ wèi jun dí zhù , jiù  
huí cáo cào . wú bing qí zòu  
kǎi ge , huí rú xu qu liǎo .  
cào huán yíng zì sì : " sun

khán chi gian, hốt kiến nhất thốc nhân mã, đương tiên nhất nhân, kim khôi kim giáp. Thao thị chi, nãi tôn quyền dã. Quyền kiến thao chí, dã bắt hoảng mang, tại sơn thương lặc trú mã, dĩ tiên chỉ thao viết: "Thùa tướng tọa trấn trung nguyên, phú quý dĩ cực, hà cố tham tâm bất túc, hựu lai xâm ngã giang nam?"

xem ra làm sao. Tháo vừa đến đang mãi ngắm nghĩa thì thấy một toán quân mã, tướng đi đầu đội mũ vàng, mặc áo giáp vàng, chính là Tôn Quyền. Quyền thấy Tháo đến, bình tĩnh dừng ngựa lại, giơ roi trả bảo Tào Tháo: - Thùa tướng trấn giữ Trung Nguyên, phú quý tưởng đến thé là cùng, cớ sao lòng tham không đáy, lại muốn xâm phạm Giang Nam tôi?

操答曰：“汝为臣下，不尊王室。吾奉天子诏，特来讨汝！”孙权笑曰：“此言岂不羞乎？天下岂不知你挟天子令诸侯？吾非不尊汉朝，正欲讨汝以正国家耳。”操大怒，叱诸将上山捉孙权。忽一声鼓响，山背后两彪军出，右边韩当、周泰，左边陈武、潘璋。四员将带三千弓弩手乱射，矢如雨发。操急引众将回走。背后四将赶来甚急。赶到半路，许褚引众虎卫军敌住，救回曹操。吴兵齐奏凯歌，回濡须去了。操还营自思：“孙权

Thao đáp viết: "Nhữ vi thần hạ, bất tôn vương thất. Ngô phụng thiên tử chiêu, đặc lai thảo nhữ!" Tôn quyền tiêu viết: "Thùa ngôn khởi bất tu hồ? Thiên hạ khởi bất tri nhĩ hiệp thiên tử lệnh chư hầu? Ngô phi bất tôn hán triều, chánh dục thảo nhữ dĩ chánh quốc gia nhĩ." Thao đại nộ, sát chư tướng thượng sơn tróc tôn quyền. Hốt nhất thanh cổ hưởng, sơn bối hậu lưỡng bưu quân xuất, hữu biên hàn đương, chư thái, tả biên tràn võ, phan chương. Tứ viên tướng đáy tam thiên cung nỗ thủ loạn xạ, thi như vũ phát. Thao cấp dẫn chúng tướng hồi tầu. Bối hậu tứ tướng cản lai thậm cấp. Cản đáo bán lộ, hứa trữ dẫn chúng hỗ vệ quân địch trụ, cứu hồi tào thao. Ngô binh tè tầu khải ca, hồi nhu tu khứ liễu. Thao hoàn doanh tự tư: "Tôn quyền phi đẳng nhàn nhân

Tháo đáp: - Phận ngươi là tôi con, không biết tôn kính nhà vua, ta phụng mệnh thiên tử, đến đây hỏi tội ngươi đó! Quyền cười, nói: - Nói thế mà không biết ngượng mặt à? Thiên hạ ai không biết ngươi mượn tiếng thiên tử để sai bảo chư hầu. Ta đây không phải là không biết tôn kính nhà Hán, thực là muốn đánh ngươi để giúp nhà Hán đó. Tháo giận lắm, quát các tướng lên núi bắt Tôn Quyền. Bốn nhiên có tiếng trống nỗi, hai toán quân ở sau núi đổ ra, bên hữu có Hàn Dương, Chu Thái; bên tả có Trần Võ, Phan Chương. Bốn tướng dẫn ba ngàn quân cung nỏ, bắn ra như mưa. Tháo vội vàng dẫn các tướng chạy về. Bốn tướng đuổi theo riết lắm, may có Hứa Chủ dẫn một đội quân hộ vệ, ra đánh trận, cứu được Tào Tháo. Quân Ngô thắng trận kéo về Nhu Tu. Tháo về đến trại, tự nghĩ: "Tôn Quyền không

quán fei děng xián rén wù .  
hóng rì zhì yìng , jiǔ hòu bì  
wèi dì wáng . " yú shì xin  
zhong yǒu tuì bīng zhì yì ,  
yòu kǒng dong wú chǐ xiào ,  
jìn tuì wéi jué . liǎng bian yòu  
xiāng jù liǎo yuè yú , zhàn  
liǎo shù cháng , hù xiāng  
shèng fù . zhí zhì lái nián  
zhēng yuè , chun yǔ lián  
mián , shuǐ gǎng jie mǎn ,  
jun shì duo zài ní shuǐ zhì  
zhōng , kùn kǔ yì cháng .  
cào xin shèn you . dang rì  
zhèng zài zhài zhōng , yǔ  
zhòng móu shì shàng yì .  
huò quàn cào shou bing ,  
huò yún mù jìn chun nuǎn ,  
zhèng hǎo xiāng chí , bù kě  
tuì guī . cào yóu yù wèi dìng

- 13 hu bào dong wú yǒu shǐ ?  
shu dào . cǎo qǐ shì zhì . shu  
luè yue : " gu yǔ chéng xiang  
, bǐ cǐ jie hàn cháo chén zài .  
chéng xiang bù si bào guó  
an míν , nǎi wàng dòng gān  
gē , cán nuè sheng líng , qǐ  
réν réν zhì suǒ wèi zai ? jí rì  
chun shuǐ fang sheng , gōng  
dāng sù qù . rú qí bù rán , fù  
yǒu chì bì zhì huò yǐ . gōng  
yí zì sì yan . " shu bēi hòu  
yòu pí liǎng xíng yún : " zú  
xià bù sǐ , gu bù de an . " cáo  
cào kàn bì , dà xiào yue : "  
sun zhòng móu bù qí wǒ yě .  
" zhòng shǎng lái shǐ , suí  
xià lìng ban shi , mìng lú

非等闲人物。红日之应，久后必为帝王。”于是心中有退兵之意，又恐东吴耻笑，进退未决。两边又相拒了月余，战了数场，互相胜负。直至来年正月，春雨连绵，水港皆满，军士多在泥水之中，困苦异常。操心甚忧。当日正在寨中，与众谋士商议。或劝操收兵，或云目今春暖，正好相持，不可退归。操犹豫未定。

vật. Hồng nhật chi ứng, cửu  
hậu tất vi đế vương." Vu thị tâm  
trung hữu thối binh chí ý, hựu  
khủng đồng ngô sĩ tiêu, tiến thối  
vị quyết. Lưỡng biên hựu tương  
cụ liễu nguyệt dư, chiến liễu số  
trường, hổ tương thắng phụ.  
Trực chí lai niên chánh nguyệt,  
xuân vỹ liên miên, thủy cảng  
giai mǎn, quân sĩ đa tại nê thủy  
chi trung, khốn khổ dị thường.  
Thao tâm thậm ưu. Đương nhật  
chánh tại trại trung, dữ chúng  
mưu sĩ thương nghị. Hoặc  
khuyên thao thu binh, hoặc vân  
mục kim xuân noãn, chánh hảo  
tương trì, bất khả thối quy.  
Thao do dự vị định.

phải là người tầm thường, ứng  
vào mặt trời đó trong giấc mộng,  
sau này át làm đế vương".  
Bởi thế có ý muốn rút quân về,  
nhưng lại sợ Đông Ngô chê cười,  
chưa định tiến thoái bè nào. Hai  
bên lại chơi nhau hơn một tháng,  
đánh mấy trận khi được khi thua.  
Qua sang tháng giêng, mưa xuân  
tầm tã, ngồi lạch đầy nước, quân  
sĩ ở trên đám bùn lầy, vô cùng  
khổ sở. Tháo lo lảm, hội các  
tướng lại bàn bạc, người thì  
khuyên rút quân về, kẻ thì nói  
rằng nên nhân lúc mùa xuân ấm  
áp cứ đánh đi. Tháo trong bụng  
phân vân, chợt có sứ giả Đông  
Ngô đưa thư đến.

忽报东吴有使赍书到。  
操启视之。书略曰：“孤与丞相，彼此皆汉朝  
臣宰。丞相不思报国安民，乃妄动干戈，残虐  
生灵，岂仁人之所为哉？即日春水方生，公当  
速去。如其不然，复有赤壁之祸矣。公宜自思  
焉。”书背后又批两行云：“足下不死，孤不  
得安。”曹操看毕，大笑曰：“孙仲谋不欺我

Hốt báo đông ngô hưu sử tê  
thư đáo. Thao khai thị chí. Thư  
lược viết: "Cô dữ thừa tướng,  
bì thủ giai hán triều thần tể.  
Thừa tướng bắt tư báo quốc an  
dân, nǎi vọng động can qua,  
tàn ngược sinh linh, khởi nhân  
nhân chí sở vi tai? Tức nhật  
xuân thủy phượng sinh, công  
đương tốc khứ. Như kì bắt  
nhiên, phục hữu xích bích chí  
hỏa hǐ. Công nghi tự tư yên."  
thư bối hưu hựu phê lưỡng  
hành vân: "Túc hạ bắt tử, cô  
bắt đắc an." tào thao khán tắt,  
đại tiêu viết: "Tôn trọng mưu  
bắt khi ngã dã." trọng thường  
lai sứ, toại hạ lệnh ban sứ,

Tháo mở thư ra xem, đại ý viết:  
Tôi với thừa tướng cùng là bầy tôi  
nhà Hán, thừa tướng không biết  
báo ơn trước, trị an nhân dân, mà  
cứ động việc binh đao, tàn hại  
sinh linh, người nhân đức đâu có  
thể? Hiện nay mưa xuân đang  
thịnh, ông nên về mau đi. Nếu  
không sẽ có vạ Xích Bích nữa đó.  
Ông nên nghĩ cho kỹ. Sau thư lại  
phê hai câu rằng: "Ông mà không  
chết, tôi cũng khó ngồi yên  
được". Tháo xem xong cười mà  
nói rằng: - Tôn Trọng Mưu không  
dối ta chăng. Lập tức sai hậu  
thưởng cho sứ giả, truyền lệnh  
rút quân về rồi sai quan thái thú  
Lư Giang là Chu Quang trấn giữ

jiang tài shǒu zhu guang ?  
shǒu wǎn chéng , zì yǐn dà  
jun huí xǔ chang . sun quán  
yì shou jun huí mò líng .  
quán yǔ zhòng jiang shang  
yì : " cáo cào sui rán bēi qù ,  
liú bēi cháng zài jia méng  
guan wèi huán . hé bù yǐn jù  
cáo cào zhì bing , yǐ qū jīng  
zhou ? " zhang zhào xiàn jì  
yue : " qiè wèi kě dòng bing  
mǒu yǒu yì jì , shǐ liú bēi bù  
néng zài huán jīng zhou . "  
zhèng shì : mèng dé xióng  
bing fāng tuì bēi , zhòng móu  
zhuàng zhì yòu tú nán . bù  
zhì zhang zhào shuo chu  
shèn jì lái , qiè kàn xià wén  
fēn jiě .

也。”重赏来使，遂下令班师，命庐江太守朱光镇守皖城，自引大军回许昌。孙权亦收军回秣陵。权与众将商议：“曹操虽然北去，刘备尚在葭萌关未还。何不引拒曹操之兵，以取荊州？”张昭献计曰：“且未可动兵。某有一计，使刘备不能再还荊州。”正是：孟德雄兵方退北，仲谋壮志又图南。不知张昭说出甚计来，且看下文分解。

mệnh lư giang thái thủ chu  
quang trấn thủ hoàn thành, tự  
dẫn đại quân hồi hứa xương.  
Tôn quyền diệc thu quân hồi  
mặt lăng. Quyền dũ chúng  
tướng thương nghị: "Tào thao  
tuy nhiên bắc khú, lưu bị  
thượng tại gia mạnh quan vị  
hoàn. Hà bắt dẫn cự tào thao  
chi binh, dĩ thủ kinh châu?"  
Trương chiêu hiến kế viết: "Thả  
vị khả động binh. Mỗ hưu nhất  
kế, sứ lưu bị bắt năng tái hoàn  
kinh châu." chánh thị: mạnh  
đức hùng binh phương thối  
bắc, trọng mưu tráng chí hựu  
đò nam. Bát tri trương chiêu  
thuyết xuất thậm kế lai, thả  
khán hạ văn phân giải

Hoãn Thành, còn mình thu đại  
quân về Hứa Xương. Tôn Quyền  
cũng thu quân về Mạt Lăng, bàn  
với các tướng rằng: - Tào Tháo  
tuy đã về bắc, nhưng Lưu Bị còn  
ở Hà Mạnh. Sao không đem quân  
chống Tào lấy Kinh Châu nhân  
thể? Trương Chiêu dâng kế rằng:  
- Chưa nên động binh vội! Tôi có  
một mưu này khiến Lưu Bị không  
trở về được Kinh Châu. Ấy là:  
Tào Tháo vừa rút về bắc địa, Tôn  
Quyền lại muốn đến Kinh Châu  
Chưa biết Trương Chiêu hiến kế  
ra làm sao, xem đến hồi sau thì  
biết.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG**  
**DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
062  
PINYIN – QUAN THOẠI

第六十二回  
取涪关杨高授首  
攻雒城黄魏争功

Đệ lục thập nhị hồi thủ phù  
quan dương cao thụ thủ  
công lạc thành hoàng ngụy  
tranh công

HÒI 62 Giữ Bối Quan, Dương,  
Cao nôp mặng; Đánh Lạc  
Thành, Hoàng, Ngụy tranh công

2 què shuo zhang zhào xiàn jì  
yue : " qiè xiū yào dòng bīng  
. ruò yì xīng shī , cáo cào bì  
fù zhì . bù rú xiū shu èr feng  
: yi feng yǔ liú zhang , yán liú  
bèi jié lián dong wú , gòng  
qǔ xī chuan , shǐ liú zhang  
xin yí ér gong liú bài ; yi feng  
yǔ zhang lǔ , jiào jìn bing  
xiàng jīng zhōu lái . zhe liú  
bèi shǒu wěi bù néng jiù yìng  
. wǒ rán hòu qǐ bīng qǔ zhī ,  
shì kě xié yǐ . " quán cóng  
zhī , jí fa shǐ èr chū qù qì .  
qiè shuo xuán dé zài jia  
méng guan rì jiǔ , shèn de  
mín xin . hu jie de kǒng míng  
wén shu . zhi sun fu rén yǐ  
huí dong wú . yòu wén cáo  
cào xīng bīng fàn rú xu , nǎi  
yǔ páng tǒng yì yue : " cáo  
cào jí sun quán , cáo shèng  
bì jiāng qǔ jīng zhōu , quán  
shèng yì bì qǔ jīng zhōu yǐ .  
wèi zhì nài hé ? " páng tǒng  
yue : " zhǔ gong wù you .  
yǒu kǒng míng zài bì , liào  
xiāng dong wú bù gǎn fàn  
jīng zhōu . zhǔ gong kě chí  
shu qù liú zhang chǔ , zhī tuì

却说张昭献计曰：“且休要动兵。若一兴师，曹操必复至。不如修书二封：一封与刘璋，言刘备结连东吴，共取西川，使刘璋心疑而攻刘备；一封与张鲁，教进兵向荆州来。着刘备首尾不能救应。我然后起兵取之，事可谐矣。”权从之，即发使二处去讫。且说玄德在葭萌关日久，甚得民心。忽接得孔明文书。知孙夫人已回东吴。又闻曹操兴兵犯濡须，乃与庞统议曰：“曹操击孙权，操胜必将取荆州，权胜亦必取荆州矣。为之奈何？”庞统曰：“主公勿忧。有孔明在彼，料想东吴不敢犯荆州。主公

Khước thuyết trương chiêu hiến  
kế viết: "Thả hưu yêu động  
binh. Nhược nhất hưng sư, tào  
thao tất phục chí. Bất như tu  
thư nhị phong: nhất phong dữ  
lưu chương, ngôn lưu bị kết  
liên đông ngô, cộng thủ tây  
xuyên, sử lưu chương tâm nghi  
nhi công lưu bị; nhất phong dữ  
trương lỗ, giáo tiến binh hướng  
kinh châu lai. Trú lưu bị thủ vĩ  
bất năng cứu ứng. Ngã nhiên  
hậu khởi binh thủ chí, sự khả  
hài hĩ. "Quyền tòng chí, tức  
phát sứ nhị xử khứ cật. Thả  
thuyết huyền đức tại gia manh  
quan nhật cửu, thậm đắc dân  
tâm. Hốt tiếp đắc khồng minh  
văn thư. Tri tôn phu nhân dĩ hồi  
đông ngô. Hựu văn tào thao  
hung binh phạm nhu tu, nǎi dữ  
bàng thống nghị viết: "Tào thao  
kích tôn quyền, thao thắng tất  
tương thủ kinh châu, quyền  
thắng diệc tất thủ kinh châu hĩ.  
Vi chi ngại hè?" Bàng thống viết:  
"Chúa công vật ưu. Hữu khồng  
minh tại bì, liêu tưởng đông ngô  
bất cảm phạm kinh châu. Chúa  
công khả trì thư khứ lưu

Trương Chiêu dâng kế nói rằng: - Chớ nên động binh vội, nếu ta cắt quân đi, tất nhiên Tào Tháo lại đến. Chi bằng ta viết hai bức thư: Một bức đưa cho Lưu Chương, nói Lưu Bị kết với Đông Ngô để lấy Tây Xuyên, khiến Lưu  
Chương nghi sanh đánh Lưu Bị. Một bức đưa cho Trương Lỗ, xui  
cắt quân sang lấy Kinh Châu, buộc Lưu Bị đầu đuôi không cứu  
được nhau. Rồi ta sẽ cắt quân  
đến đánh, chắc là xong việc.  
Quyền nghe lời, lập tức viết thư  
cho hai nơi. Lại nói, Huyền Đức ở  
Hà Manh đã lâu, nhân dân yêu  
mến. Một hôm tiếp được thư của  
Khồng Minh, biết tin Tôn phu  
nhân đã về Đông Ngô, sau lại  
nghe Tào Tháo dẫn quân đến  
Nhu Tu, mới hỏi Bàng Thông  
rằng: - Tào Tháo đánh Tôn  
Quyền, Tháo thắng tất đến lấy  
Kinh Châu, Quyền thắng sẽ cùng  
đến lấy Kinh Châu, ta nên nghĩ  
thế nào? Thông thưa: - Chúa  
công không lo. Có Khồng Minh ở  
nhà, Đông Ngô không dám động  
đến Kinh Châu. Nay chỉ nên đưa  
thư cho Lưu Chương, nói thực ra

cáo cáo gong jí sun quán ,  
quán qú jiù yú jing zhōu . wú  
yǔ sun quán chún cī zhī  
bang , bù róng bù xiāng  
yuán . zhāng lǔ zì shǒu zhī  
zéi , jué bù gǎn lái fàn jiè .  
wú jin yù lè bing huí jing  
zhōu , yǔ sun quán huì tóng  
pò cáo cáo , nài bing shǎo  
liáng que . wàng tuī tòng  
zōng zhī yí , sù fa jīng bing  
san , sì wàn , xíng liáng shí  
wàn hú xiāng zhù . qǐng wù  
yǒu wù . ruò de jun mǎ qián  
liáng , què lìng zuò shang yì  
. "

可驰书去刘璋处，只推曹操攻击孙权，权求救于荆州。吾与孙权唇齿之邦，不容不相援。张鲁自守之贼，决不敢来犯界。吾今欲勒兵回荆州，与孙权会同破曹操，奈兵少粮缺。望推同宗之谊，速发精兵三、四万，行粮十万斛相助。请勿有误。若得军马钱粮，却另作商议。”

3 xuán dé cóng zhī , qian rén  
wǎng chéng dou . lái dào  
guan qián , yáng huái , gao  
pèi wén zhī cī shì , suì jiào  
gao pèi shǒu guan , yáng  
huái tòng shǐ zhě rù chéng  
dou , jiàn liú zhāng chéng  
shàng shu xìn . liú zhāng  
kàn bì , wèn yáng huái wèi  
hé yì tòng lái . yáng huái yue  
: " zhuan wèi cī shu ér lái . liú  
bèi zì cóng rù chuan , guǎng  
bù en dé , yǐ shou míng xin ,  
qí yì shèn shì bù shàn . jin  
qiú jun mǎ qián liáng , qie bù  
kě yǔ . rú ruò xiāng zhù , shì  
bǎ xīn zhù huǒ yě . " liú  
zhāng yue : " wú yǔ xuán dé  
yǒu xiong dì zhī qíng , qǐ kě  
bù zhù ? " yi rén chu yue : "  
liú bèi xiao xióng , jiǔ liù yú  
shǔ ér bù qian , shì zòng hǔ

玄德从之，遣人往成都。来到关前，杨怀、高沛闻知此事，遂教高沛守关，杨怀同使者入成都，见刘璋呈上书信。刘璋看毕，问杨怀为何亦同来。杨怀曰：“专为此书而来。刘备自从入川，广布恩德，以收民心，其意甚是不善。今求军马钱粮，切不可与。如若相助，是把薪助火也。”刘璋曰：“吾与玄德有兄弟之情，岂可不助？”一人出曰：“刘备枭雄，久留于

chương xǔ , chỉ thôi tào thao  
công kích tôn quyền, quyền cầu  
cứu vu kinh châu. Ngô dũ tôn  
quyền thần xí chi bang, bắt  
dung bắt tương vien. Trương Lỗ  
tự thủ chi tặc, quyết bắt cảm lai  
phạm giới. Ngô kim dục lặc  
binh hồi kinh châu, dũ tôn  
quyền hội đồng phá tào thao,  
nại binh thiếu lương khuyết.  
Vọng thôi đồng tông chi nghị,  
tốc phát tinh binh tam, tứ vạn,  
hành lương thập vạn hộc tương  
trợ. Thỉnh vật hữu ngộ. Nhược  
đắc quân mã tiền lương, khước  
lánh tác thương nghị."

rằng: Tào Tháo đánh Tôn Quyền, Quyền sai người đến Kinh Châu cầu cứu. Ta với Tôn Quyền là hai nước như môi với răng, không thể cứu viện được. Còn Trương Lỗ ở đây chẳng qua là đám giặc chỉ biết giữ nhà đó thôi, quyết không dám xâm phạm đến nữa. Nay ta muốn quay về Kinh Châu hợp sức với Tôn Quyền đánh phá Thào Táo, hiềm vì ít quân, thiếu lương. Mong rằng nghĩ đến tình nghĩa họ hàng, cấp ngay cho ba bốn vạn tinh binh và mười vạn hộc lương. Xin chớ để lỡ việc. Khi nào được quân lương rồi lại sẽ liệu.

Huyền Đức nghe lời, viết thư sai người đưa đến Thành Đô. Tướng giữ ải Bối Quan là Dương Hoài và Cao Bá nghe tin ấy, liền để Cao Bá ở lại, còn Dương Hoài đi theo sứ giả vào Thành Đô, ra mắt Lưu Chương, trình dâng thư tín. Chương xem xong, hỏi Dương Hoài đến đây có việc gì? Hoài thưa: - Chỉ vì thư này đó. Lưu Bị tự khi vào Xuyên, làm điều nhân đức để thu lòng dân, ý ấy rất là bất lương. Nay lại cầu xin quân mã tiền lương, chớ có nên cho, nếu giúp cho y thì không khác gì vác củi đi chữa cháy. Lưu Chương nói: Ta với Huyền Đức có tình anh em, lẽ nào không giúp nhau. Một người bước ra nói: Lưu Bị là bậc kiêu hùng, cho ở mãi đây, đã là nuôi hổ trong nhà. Nay lại giúp thêm cho quân mã

rù shì yǐ . jin gèng zhù zhī yǐ  
jun mǎ qián liáng , hé yì yǔ  
hǔ tian yì hu ? " zhòng shì qí  
rén , nǎi líng líng zheng yáng  
réni , xìng liú míng ba , zì zì  
chu . liú zhang wén liú ba zhī  
yán , yóu yù wèi jué . huáng  
quán yòu fù kǔ jiàn . zhāng  
nǎi liàng bo lǎo ruò jun sì  
qian , mǐ yí wàn hú , fa shu  
qiǎn shǐ bào xuán dé . réng  
líng yáng huái , gao pèi jǐn  
shǒu guan ài . liú zhang shǐ  
zhě dào jia méng guan jiàn  
xuán dé , chéng shàng huí  
shu . xuán dé dà nù yue : "  
wú wèi rǔ yù dí , fèi lì láo xīn  
. rǔ jin ji cái lin shǎng , hé yǐ  
shǐ shì zú xiào mìng hu ?"  
suì chě huǐ huí shu , dà mà  
ér qǐ . shǐ zhě táo huí chéng  
dou . páng tǒng yue : " zhǔ  
gong zhī yǐ rén yì wèi zhòng  
, jin rì huǐ shu fa nù , qíán  
qíng jìn qì yǐ . " xuán dé yue :  
" rú cǐ , dang ruò hé ? " páng  
tǒng yue : " mǒu yǒu san tiáo  
jí cè , qǐng zhǔ gong zì zé ér  
xíng . "

- 4 xuán dé wèn : " nǎ san tiáo jí  
? " tǒng yue : " zhī jin biàn  
xuǎn jīng bing , zhòu yè jian  
dào jìng xí chéng dou : cǐ  
wèi shàng jì . yáng huái ,  
gao pèi nǎi shǔ zhong míng

蜀而不遣，是纵虎入室矣。今更助之以军马钱粮，何异与虎添翼乎？”众视其人，乃零陵烝阳人，姓刘名巴，字子初。刘璋闻刘巴之言，犹豫未决。黄权又复苦谏。璋乃量拔老弱军四千，米一万斛，发书遣使报玄德。仍令杨怀、高沛紧守关隘。刘璋使者到葭萌关见玄德，呈上回书。玄德大怒曰：“吾为汝御敌，费力劳心。汝今积财吝赏，何以使士卒效命乎？”遂扯毁回书，大骂而起。使者逃回成都。庞统曰：“主公只以仁义为重，今日毁书发怒，前情尽弃矣。”玄德曰：“如此，当若何？”庞统曰：“某有三条计策，请主公自择而行。”

玄德问：“那三条计？”统曰：“只今便选精兵，昼夜兼道径袭成都：此为上计。杨怀、高沛乃蜀中名将，各仗强

Kim canh trợ chi dĩ quân mã tiền lương, hà dì dũ hỗ thiêm dục hô?" Chung thị kì nhân, nǎi linh lăng chưng dương nhân, tính lưu danh ba, tự tử sơ. Lưu chương văn lưu ba chi ngôn, do dự vị quyết. Hoàng quyền hựu phục khổ gián. Chương nǎi lương bát lão nhược quân tú thiên, mê nhất vạn hộc, phát thư khiền sử báo huyền đức. Nhưng lệnh dương hoài, cao phái khẩn thủ quan ải. Lưu chương sứ giả đáo gia manh quan kiến huyền đức, trình thương hồi thư. Huyền đức đại nộ viết: "Ngô vi nhữ ngụ địch, phí lực lao tâm. Nhữ kim tích tài lận thường, hà dĩ sứ sĩ tốt hiếu mện hô?" Toại xả hủy hồi thư, đại mạ nhi khởi. Sứ giả đáo hồi thành đô. Bàng thống viết: "Chúa công chỉ dĩ nhân nghĩa vi trọng, kim nhật hủy thư phát nộ, tiền tình tǎn khí hĩ." Huyền đức viết: "Như thử, đương nhược hà?" Bàng thống viết: "Mỗ hưu tam điều kế sách, thỉnh chúa công tự trách nhi hành."

tiền lương, thì khác gì chắp thêm cánh cho hổ? Mọi người nhìn xem ai, thì Lưu Ba, tự Tử Sơn quê ở Linh Lăng. Lưu Chương nghe cha nói còn phân vân chưa quyết. Hoàng Quyền lại cố sức can mãi, Chương mới giúp cho bốn nghìn quân già yếu và một vạn hộc lương, sai người đưa thừa ra cho Huyền Đức và sai Dương Hoài, Cao Báu giữ vững lấy cửa ải. Sứ giả đến Hà Manh, ra mắt Huyền Đức và đệ trình bức thư. Huyền Đức giận lắm, nói: - Ta chồng giặc đỡ cho ngươi, tốn sức nhọc lòng, thế mà lại bùn xỉn, sao cho quân sĩ có gắng lên được? Liền xé vụn bức thư, quát mắng ầm ỹ và đứng lên. Sứ giả phải trốn về Thành Đô. Bàng Thống nói: Chúa công vốn trọng nhân nghĩa, hôm nay xé thư nỗi giận, tình nghĩa từ trước đến giờ thế là vứt đi hết. Huyền Đức hỏi: Nên làm thế nào bây giờ? Bàng Thống nói: Tôi có ba mèo này, xin chúa công hãy lựa chọn.

Huyền đức vấn: "Na tam điều kế?" Thống viết: "Chỉ kim tiện tuyển tinh binh, trú dạ kiêm đạo kính tập thành đô: thủ vi thương kế. Dương hoài, cao phái nǎi thực trung danh tướng,

Huyền Đức hỏi: Ba mèo ấy là gì? Thống nói: Kén quân tinh binh, không kể ngày đêm, đánh úp lấy Thành Đô, đó là thương sách. Quay binh về cửa ải Bối Quan, giả tiếng về Kinh Châu, tướng giũ

jiang , gè zhàng qīng bìng  
jù shǒu guan ài ; jin zhū  
gong yáng yǐ huí jīng zhōu  
wèi míng , èr jiāng wén zhī ,  
bì lái xiāng sòng ; jiù sòng  
xíng chǔ , qín ér sha zhī ,  
duó liǎo guan ài , xian qū fú  
chéng , rán hòu què xiàng  
chéng dou : cǐ zhòng jǐ yē .  
tuì huán bái dì , lián yè huí  
jīng zhōu , xú tú jìn qū : cǐ  
wèi xià jì . ruò chén yín bù  
qù , jiāng zhì dà kùn , bù kě  
jiù yǐ . " xuán dé yue : " jun  
shí shàng jì tài cù , xià jì tài  
huǎn ; zhòng jì bù chí bù jí ,  
kě yǐ xíng zhì . " yú shì fa  
shu zhì liú zhāng , zhì shuo  
cáo cáo lìng bù jiāng lè jìn  
yǐn bing zhì qīng ní ? , zhòng  
jiāng dǐ dí bù zhù , wú dang  
qīn wǎng jù zhì , bù jí miàn  
huì , tè shù xiāng cí . shu zhì  
chéng dou , zhāng song ting  
de shuo liú xuán dé yù huí  
jīng zhōu , zhì dào shì zhen  
xin , nǎi xiù shu yí feng , yù  
líng rén sòng yǔ xuán dé ,  
què zhí qīn xiong guǎng hàn  
tài shǒu zhāng sù dào , song  
jí cáng shū yú xiù zhōng , yú  
sù xiāng péi shuo huà . sù  
jiàn song shén qíng huǎng  
hu , xin zhōng yí huò . song  
qū jiǔ yǔ sù gòng yǐn . xiān  
chóu zhì xiān , hu luò cǐ shu  
yú dì , bèi sù cóng rén shí de .  
xí sǎn hòu , cóng rén yǐ shu  
chéng sù . sù kai shì zhī .  
shu luè yue : " song zuò jìn

兵拒守关隘；今主公佯以回荆州为名，二将闻知，必来相送；就送行处，擒而杀之，夺了关隘，先取涪城，然后却向成都：此中计也。退还白帝，连夜回荆州，徐图进取：此为下计。若沉吟不去，将至大困，不可救矣。”玄德曰：“军师上计太促，下计太缓；中计不迟不疾，可以行之。”于是发书致刘璋，只说曹操令部将乐进引兵至青泥镇，众将抵敌不住，吾当亲往拒之，不及面会，特书相辞。书至成都，张松听得说刘玄德欲回荆州，只道是真心，乃修书一封，欲令人送与玄德，却值亲兄广汉太守张肃到，松急藏书于袖中，与肃相陪说话。肃见松神情恍惚，心中疑惑。松取酒与肃共饮。献酬之间，忽落此书于地，被肃从人拾得。席散后，从人以书呈肃。肃开视之。书略曰：

các trượng cường binh cự thủ  
quan ải; kim chúa công dương  
dĩ hồi kinh châu vi danh, nhị  
tương văn tri, tất lai tương tổng;  
tựu tổng hành xử, cầm nhi sát  
chi, đoạt liễu quan ải, tiên thủ  
phù thành, nhiên hậu khuớc  
huống thành đô: thủ trúng kế  
dã. Thối hoàn bạch đế, liên dã  
hồi kinh châu, từ đồ tiến thủ:  
thủ vi hạ kế. Nhược trầm ngâm  
bất khứ, tương chí đại khốn,  
bất khả cứu hǐ. "Huyền đức  
viết: "Quân sự thượng kế thái  
xúc, hạ kế thái hoãn; trúng kế  
bất trì bất tật, khả dĩ hành chi."  
Vu thị phát thư trí lưu chương,  
chỉ thuyết tào thao lệnh bộ  
tương nhạc tiến dẫn binh chí  
thanh nê trấn, chúng tướng đế  
địch bắt trụ, ngô đương thân  
vãng cự chi, bất cập diện hội,  
đặc thư tương từ. Thư chí  
thành đô, trương tùng thính đắc  
thuyết lưu huyền đức dục hồi  
kinh châu, chỉ đạo thị chán tâm,  
nǎi tu thư nhất phong, dục lệnh  
nhân tổng dũ huyền đức,  
khuớc trị thân huynh quảng  
hán thái thủ trương túc đáo,  
tùng cấp tàng thư vu tụ trung,  
dũ túc tương bồi thuyết thoại.  
Túc kiến tùng thần tình hoảng  
hốt, tâm trung nghi hoặc. Tùng  
thủ thủ dũ túc cộng ảm. Hiến  
thủ chi gian, hốt lạc thủ thư vu  
địa, bị túc tòng nhân thập đắc.  
Tịch tán hậu, tòng nhân dĩ thư  
trình túc. Túc khai thị chi. Thư  
lược viết: "Tùng tặc tiến ngôn

ại đó là Dương Hoài, Cao Bát, tất  
ra nghênh tiếp, ta bắt giết luôn,  
cướp lấy cửa ải, rồi sẽ tiến binh  
vào Thành Đô, đó là trung sách.  
Lui về thành Bạch Đế, liền rút  
quân về Kinh Châu, dần dần về  
sau lại liệu kế khác, đó là hạ  
sách. Nếu còn do dự, thì khốn  
đến nơi, khó lòng cứu nước.  
Huyền Đức nói: Thượng sách của  
quân sự cấp bách quá, còn hạ  
sách thì lại trễ hoãn quá, chỉ có  
trung sách không gấp mà cũng  
không hoãn, có thể theo được.  
Huyền Đức bèn viết thư đưa cho  
Lưu Chương, nói thác ra rằng  
Tào Tháo sai Nhạc Tiên đem  
quân đến trấn Thanh Nô, các  
tướng không cự nổi, mình phải về  
cứu, không kịp họp mặt, nên phải  
viết thư từ biệt. Thư gửi tới Thành  
Đô, Trương Tùng nghe tin Huyền  
Đức muôn về Kinh Châu, tưởng  
là sự thực, mới viết thư định sai  
người đưa thư cho Huyền Đức.  
Chợt đâu có người anh ruột là  
Trương Túc đến chơi. Túc hiện  
đang làm thái thú quận Quảng  
Lăng. Tùng thấy anh đến, vội  
vàng giấu thư vào trong tay áo rồi  
ngồi chơi trò chuyện, Túc thấy  
Tùng có vẻ lúng túng, trong bụng  
đâm nghi. Tùng mang rượu ra  
uống, trong khi mời mọc, không  
ngờ đánh rơi thư ấy xuống đất.  
Người nhà Túc bắt được. Khi tan  
tiệc, người nhà đưa thư cho Túc.  
Túc mở ra xem, trong thư đại ý  
viết: "Trước đây tôi đã nói với  
hoàng thúc, không hề sai nhầm

yán yú huáng shú , bìng wú  
xu miù , hé nǎi chí chí bù fā  
? nì qū shùn shǒu , gǔ rén  
suǒ guì . jìn dà shì yǐ zài  
zhǎng wò zhì zhōng , hé gù  
yù qì cǐ ér huí jīng zhōu hu ?  
shǐ song wén zhī , rú yǒu  
suǒ shí . shu chéng dào rì , jí  
sù jìn bìng . song dang wèi  
nèi yìng , wàn wù zì wù ! "  
zhang sù jiàn liǎo , dà jīng  
yue : " wú dì zuò miè mén  
zhì shì , bù kě bù shǒu . "

“松昨进言于皇叔，并无虚谬，何乃迟迟不发？逆取顺守，古人所贵。今大事已在掌握之中，何故欲弃此而回荆州乎？使松闻之，如有所失。书呈到日，疾速进兵。松当为内应，万勿自误！”张肃见了，大惊曰：“吾弟作灭门之事，不可不首。”

5 lián yè jiang shu jiàn liú  
zhang , jù yán dì zhang song  
yǔ líu bēi tòng móu , yù xiān  
xi chuan . líu zhang dà nù  
yue : " wú píng rì wèi cháng  
báo dài ta , hé gù yù móu  
fǎn ! " suì xià lìng zhuo  
zhang song quán jia , jìn  
zhǎn yú shì . hòu rén yǒu shi  
tàn yue : " yi lǎn wú yí shì  
suǒ xi , shéi zhì shu xìn xiè  
tian ji . wèi guan xuán dé  
xìng wáng yè , xian xiàng  
chéng dou xiě rǎn yi . " líu  
zhang jì zhǎn zhang song ,  
jù jí wén wǔ shang yì yue : "  
liú bēi yù duó wú jí yè , dang  
rú zhì hé ? " huáng quán yue  
: " shì bù yí chí . jí biàn chāi  
rénn gào bào gè chū guan ài ,  
tian bing bǎ shǒu , bù xǔ  
fàng jīng zhōu yi rén yí qí rù  
guan . " zhang cóng qí yán ,  
xing yè chí xí gè guan qù qì .

vu hoàng thúc, tịnh vô hư mậu, hà nǎi trì trì bất phát? Nghịch thủ thuận thủ, cổ nhân sở quý. Kim đại sự dĩ tại chưởng ác chí trung, hà cổ dục khí thử nhi hồi kinh châu hồ? Sử tung văn chi, như hữu sở thất. Thư trình đáo nhật, tật tốc tiến binh. Tùng đương vi nội ứng, vạn vật tự ngộ!" Trương túc kiến liêu, đại kinh viết: "Ngô đệ tác diệt môn chi sự, bắt khả bắt thủ."

chút nào, có sao lần nữa không làm? Cướp lấy tuy là bất đắc dĩ, nhưng giữ được là thuận lẽ phải, đáng quý ở chỗ đó. Nay việc lớn sắp thành rồi, sao lại bỏ trở về Kinh Châu. Tôi được tin ấy, tôi xin làm nội ứng, chờ nên để lỡ việc!". Túc giật mình, nói: - Em ta dám làm việc hại cả họ thế này, ta phải đầu thú mới được.

Liên dã tương thư kiến lưu chương, cụ ngôn đệ trương tung dữ lưu bị đồng mưu, dục hiến tây xuyên. Lưu chương đại nộ viết: "Ngô bình nhật vị thường bạc đãi tha, hà cổ dục mưu phản!" Toại hạ lệnh tróc trương tung toàn gia, tần trảm vu thị. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Nhất lâm vô di thể sở hi, thùy tri thư tín tiết thiên cơ. Vị quan huyền đức hưng vương nghiệp, tiên hướng thành đô huyết nhiễm y." Lưu chương kí trảm trương tung, tụ tập văn võ thương nghị viết: "Lưu bị dục đoạt ngô cơ nghiệp, đương như chí hè?" Hoàng quyền viết: "Sự bất nghi trì. Túc tiện sai nhân cáo báo các xứ quan ải, thiêm binh bả thủ, bắt hứa phóng kinh châu nhất nhân nhất kỵ nhập quan." Chương tòng kì ngôn, tinh dã trì hịch các quan khứ

Liền đêm hôm ấy mang thư vào trình Lưu Chương. Chương giận lắm, nói rằng: - Ta xưa nay có bạc đãi gì nó mà nó lại muốn phản ta? Rồi hạ lệnh cả nhà Trương Tùng, đem chém ở ngoài chợ. Người sau có thơ than rằng: Thiên hạ thông minh được mấy người? Thương thay gây vạ mảnh thư rơi! Nào hay minh chúa nên cơ nghiệp? Nước biếc non xanh luồng ngậm ngùi! Lưu Chương giết xong Trương Tùng, hội cả văn võ lại bàn rằng: Lưu Bị muốn cướp cơ nghiệp của ta, nên làm thế nào bây giờ? Hoàng Quyền thưa rằng: Việc ấy không nên để lâu, phải sai người đi truyền bá cho các quan ải, coi giữ cẩn mật, không được cho một người Kinh Châu nào vào cả. Chương nghe lời, ngày đêm hôm ấy truyền hịch đi khắp các nơi.

各关去讫。

6 què shuo xuán dé tí bing huí fú chéng , xian lìng rén bào shàng fú shuǐ guan , qǐng yáng huái , gao pèi chu guan xiang bié . yáng , gao èr jiang wén bào , shang yì yue : " xuán dé cǐ huí ruò hé ? " gao pèi yue : " xuán dé gé sǐ . wǒ děng gè cáng lì rèn zài shen , jiù sòng xíng chǔ cì zhì , yǐ jué wú zhǔ zhī huàn . " yáng huái yue : " cǐ jì dà miào . " èr rén zhì dài suí xíng èr bǎi rén , chu guan sòng xíng , qí yú bìng liù zài guan shàng . xuán dé dà jun jìn fa . qián zhì fú shuǐ zhì shàng , páng tǒng zài mǎ shàng wèi xuán dé yue : " yáng huái , gao pèi ruò xin rán ér lái , kě tí fáng zhì ; ruò bǐ bù lái , biàn qǐ bing jìng qū qí guan , bù kě chí huǎn . " zhèng shuo xiàn , hu qǐ yì zhèn xuán feng , bā mǎ qián " shuài " zì qí chui dào . xuán dé wèn páng tǒng yue : " cǐ hé zhào yě ? " tǒng yue : " cǐ jǐng bào yě , yáng huái , gao pèi èr rén bì yǒu xíng cì zhì yì , yí shàn fáng zhì . " xuán dé nǎi shen pi zhòng kǎi , zì pèi bǎo jiàn fáng bèi . rén bào yáng , gao èr jiang qíán lái sòng xíng . xuán dé lìng jun mǎ xie dìng . páng tǒng fēn fù wèi yán , huáng zhong

cật.

却说玄德提兵回涪城，先令人报上涪水关，请杨怀，高沛出关相别。杨、高二将闻报，商议曰：“玄德此回若何？”高沛曰：“玄德合死。我等各藏利刃在身，就送行处刺之，以绝吾主之患。”杨怀曰：“此计大妙。”二人只带随行二百人，出关送行，其余并留在关上。玄德大军尽发。前至涪水之上，庞统在马上谓玄德曰：“杨怀、高沛若欣然而来，可提防之；若彼不来，便起兵径取其关，不可迟缓。”正说间，忽起一阵旋风，把马前“帅”字旗吹倒。玄德问庞统曰：“此何兆也？”统曰：“此警报也，杨怀、高沛二人必有行刺之意，宜善防之。”玄德乃身披重铠，自佩宝剑防备。人报杨、高二将前来送行。玄德令军马歇定。庞

Khước thuyết huyền đức đe binh hồi phù thành, tiên lệnh nhân báo thượng phù thủy quan, thỉnh dương hoài, cao phái xuất quan tương biệt. Dương, cao nhị tương văn báo, thương nghi viết: "Huyền đức thủ hồi nhược hà?" Cao phái viết: "Huyền đức hợp tử. Ngã đẳng các tàng lợi nhận tại thân, tựu tổng hành xử thử chí, dĩ tuyệt ngô chủ chi hoạn." Dương hoài viết: "Thủ kế đại diệu." Nhị nhân chỉ đái tùy hành nhị bách nhân, xuất quan tổng hành, kì dư tình lưu tại quan thượng. Huyền đức đại quân tần phát. Tiền chí phù thủy chi thượng, bằng thống tại mã thượng vị huyền đức viết: "Dương hoài, cao phái nhược hân nhiên nhi lai, khả đe phòng chí; nhược bỉ bất lai, tiện khởi binh kính thủ kì quan, bất khả trì hoãn." Chánh thuyết gian, hốt khởi nhất trận toàn phong, bả mã tiền "Suất" tự kì xuy đảo. Huyền đức ván bằng thống viết: "Thủ hà triệu dã?" Thống viết: "Thủ cảnh báo dã, dương hoài, cao phái nhị nhân tất hữu hành thích chí ý, nghi thiện phòng chí." Huyền đức nãi thân phi trọng khải, tự bội bảo kiếm phòng bị. Nhân báo dương, cao nhị tương tiền lai tổng hành. Huyền đức lệnh quân mã hiết định. Bàng thống

Huyền Đức khi dẫn quân về Bồi Thành, sai người vào báo cho tướng giữ ải Bồi Thủy là Dương Hoài, Cao Báu biết, để ra thành biệt nhau. Hai tướng nghe báo, liền cùng nhau bàn định rằng: - Huyền Đức chuyến này về đây, quả thực là số đáng chết. Hai chúng ta, mỗi người giắt một con dao găm, giả vờ ra tiễn, rồi giết quách đi, trừ mối lo cho chủ ta. Dương Hoài nói: - Kế ấy hay lắm! Hay lắm! Hai người bàn định đâu đấy, dẫn hai trăm quân ra ải tiễn đưa, còn bao nhiêu ở nhà giữ ải. Huyền Đức dẫn quân đến sông Bồi Thủy, Bàng Thống ngồi trên ngựa nói với Huyền Đức rằng: - Nếu Dương Hoài, Cao Báu có ý vui mừng đến đón, thì ta phải giữ gìn. Nhược bằng không đến, thì tiền quân lấy phăng ngay cửa ải chờ để chậm trễ. Đang trò chuyện, bỗng dung một con gió lốc nổi lên làm đổ lá cờ Súy. Huyền Đức hỏi: Đó là điều gì? Thống thưa: Đây là điều báo trước Dương Hoài, Cao Báu có ý muốn hành thích phải phòng bị cẩn thận mới được. Huyền Đức liền mặc hai lần áo giáp và đeo thanh bảo kiếm hộ thân. Chợt có tin báo rằng Dương Cao hai tướng đến tiễn hành. Huyền Đức sai đóng quân lại. Bàng Thống dặn Hoàng Trung, Ngụy Diên: - Bao nhiêu quân sĩ cửa quan đến

: " dàn guan shàng lái de jun  
shì , bù wèn duo shǎo , mǎ  
bù jun bing , yí gè yě xiū  
fàng huí . " èr jiāng de lìng ér  
qù .

统分付魏延、黄忠：“但关上来的军士，不问多少，马步军兵，一个也休放回。”  
二将得令而去。

7 què shuo yáng huái , gao pèi  
èr rén shen bian gè cáng lì  
rèn , dài èr bǎi jun bing , qian  
yáng sòng jiǔ , zhí zhì jun  
qián . jiàn bìng wú zhǔn bēi ,  
xin zhong àn xǐ , yǐ wèi  
zhòng jì . rù zhì zhàng xià ,  
jiàn xuán dé zhèng yǔ páng  
tǒng zuò yú zhàng zhong . èr  
jiāng sheng rě yue : " wén  
huáng shú yuǎn huí , tè jù  
báo lǐ xiāng sòng . " suì jìn jiǔ  
quàn xuán dé . xuán dé yue :  
" èr jiāng jun shǒu guan bù yì  
, dang xian yīn cǐ pei . " èr  
jiāng yīn jiǔ bì , xuán dé yue  
: " wú yǒu mì shì yǔ èr jiāng  
jun shàng yì , xián rén tuì bì .  
" suì jiāng dài lái èr bǎi rén  
jìn gān chu zhōng jūn . xuán  
dé chì yue : " zuǒ yòu yǔ wú  
zhuo xià èr zéi ! " zhàng hòu  
liú feng , guan píng yīng  
shēng ér chu . yáng , gao èr  
réni jí dài zheng dòu , liú feng  
, guan píng gè zhuo zhù yí  
réni . xuán dé hè yue : " wú  
yǔ rǔ zhǔ shì tòng zong  
xiong dì , rǔ èr rén hé gù  
tòng móu , lí xiān qin qíng ? "  
páng tǒng chì zuǒ yòu sou qí  
shen pàn , guǒ rán gè sou

phân phó ngụy duyên, hoàng  
trung: "Đân quan thượng lai  
đích quân sĩ, bắt ván đa thiêu,  
mã bộ quân binh, nhất cá dã  
hưu phóng hồi." Nhị tướng đắc  
lệnh nhanh chóng.

đây, phải bắt cho hết, không  
được để tên nào chạy thoát. Hai  
tướng vâng lệnh trở ra.

却说杨怀、高沛二人身边各藏利刃，带二百军兵，牵羊送酒，直至军前。见并无准备，心中暗喜，以为中计。入至帐下、见玄德正与庞统坐于帐中。二将声喏曰：“闻皇叔远回，特具薄礼相送。”遂进酒劝玄德。玄德曰：“二将军守关不易，当先饮此杯。”二将饮酒毕，玄德曰：“吾有密事与二将军商议，闲人退避。”遂将带来二百人尽赶出中军。玄德叱曰：“左右与吾捉下二贼！”帐后刘封、关平应声而出。杨、高二人急待争斗，刘封、关平各捉住一人。玄德喝曰：“吾与汝主是同宗兄弟，汝二人何故同谋，离间亲情？”庞统叱左右搜其

Nói về Dương Hoài, Cao Báu mỗi người giắt một con dao găm trong mình, dẫn hai trăm quân, khiêng rượu dắt dê, đến thẳng trại quân Huyền Đức, thấy không có phòng bị gì, đã mừng thầm, chắc là Huyền Đức mắc mèo. Khi vào đến trong trướng, thấy Huyền Đức đang ngồi với Bàng Thống, hai tướng bẩm rằng: - Chúng tôi nghe tin Hoàng thúc sắp về Kinh Châu, gọi là có một chút lễ mọn kinh tiền Hoàng thúc. Nói rồi rót rượu dâng lên. Huyền Đức nói: Hai tướng giữ ải khó nhọc lắm nên uống trước đi! Hai người uống xong, Huyền Đức nói: - Ta có việc bí mật bàn với hai tướng quân, người không có phận sự phải lui ra hết. Nói đoạn liền bảo bọn hai trăm người đi theo lui cả ra ngoài. Huyền Đức quát lên rằng: - Tả hữu dũng ngô tróc hạ nhị tặc! Trưởng hậu lưu phong, quan bình ứng thanh nhị xuất. Dương, cao nhị nhân cấp đãi tranh đấu, lưu phong, quan bình các tróc trụ nhất nhân. Huyền Đức hát viết: "Ngô dũng nhữ chủ thi đồng tông huynh đệ, nhữ nhị nhân hà cố đồng mưu, li gian thân tình?" Bàng

chu lì rèn yi kǒu . tǒng biàn  
hè zhǎn èr rén ; xuán dé  
huán yóu wèi jué , tǒng yue :  
" èr rén běn yì yù sha wú zhǔ  
, zuì bù róng zhu . " suí chì  
dao fǔ shǒu zhǎn yáng huái ,  
gao pèi yú zhàng qián .  
huáng zhōng , wèi yán zǎo  
jiāng èr bǎi cóng rén , xian zì  
zhuo xià , bù céng zǒu liǎo yí  
gè . xuán dé huàn rù , gè cì  
jiǔ ya jing . xuán dé yue : "  
yáng huái , gao pèi lí xiān wú  
xiong dì , yòu cáng lì rèn  
xíng cì , gù xíng zhu lù . ēr  
dēng wú zuì , bù bì jīng yí . "  
zhòng gè bài xiè . páng tǒng  
yue : " wú jin jí yòng rǔ děng  
yǐn lù , dài wú jun qǔ guan .  
gè yǒu zhòng shǎng . "  
zhòng jie yīng yún . shì yè èr  
bǎi rén xian xíng , dà jun suí  
hòu . qián jun zhì guan xià  
jiào yue : " èr jiāng jun yǒu jí  
shì huí , kě sù kai guan . "  
chéng shàng ting de shì zì  
jia jun , jí shí kai guan . dà  
jun yì yǒng ér rù , bìng bù xiě  
rèn , de liǎo fú guan . shǔ  
bing jie jiàng . xuán dé gè jia  
zhòng shǎng , suì jí fēn bīng  
qián hòu shǒu bǎ . cì rì láo  
jun , shè yàn yú gong ting .  
xuán dé jiǔ han , gù páng  
tǒng yue : " jin rì zhì huì , kě  
wèi lè hu ? " páng tǒng yue :  
" fá rén zhì guó ér yǐ wèi lè ,  
fei rén zhě zhì bìng yě . "  
xuán dé yue : " wú wén xí rì  
wǔ wáng fá zhòu , zuò lè

身畔，果然各搜出利刃一口。统便喝斩二人；玄德还犹未决，统曰：“二人本意欲杀吾主，罪不容诛。”遂叱刀斧手斩杨怀、高沛于帐前。黄忠、魏延早将二百从人，先自捉下，不曾走了一个。玄德唤入，各赐酒压惊。玄德曰：“杨怀、高沛离间吾兄弟，又藏利刃行刺，故行诛戮。尔等无罪，不必惊疑。”众各拜谢。庞统曰：“吾今即用汝等引路，带吾军取关。各有重赏。”众皆应允。是夜二百人先行，大军随后。前军至关下叫曰：“二将军有急事回，可速开关。”城上听得是自家军，即时开关。大军一拥而入，兵不血刃，得了涪关。蜀兵皆降。玄德各加重赏，遂即分兵前后守把。次日劳军，设宴于公厅。玄德酒酣，顾庞统曰：“今日之会，可为乐乎？”庞统曰：“伐人之

thống sát tả hữu sưu kì thân  
bạn, quả nhiên các sưu xuất lợi  
nhận nhất khẩu. Thống tiện hát  
trảm nhị nhân; huyền đức hoàn  
do vị quyết, thống viết: "Nhị  
nhân bỗn ý dục sát ngô chủ, tội  
bất dung tru." Toại sát đao phủ  
thủ trảm dương hoài, cao phái  
vu trướng tiền. Hoàng trung,  
ngụy duyên tảo tương nhị bách  
tòng nhân, tiên tự tróc hạ, bất  
tăng tầu liễu nhất cá. Huyền  
đức hoán nhập, các tú tửu áp  
kinh. Huyền đức viết: "Dương  
hoài, cao phái li gian ngô huynh  
đệ, hựu tàng lợi nhận hành  
thích, cố hành tru lục. Nhĩ đắng  
vô tội, bất tất kinh nghi." Chúng  
các bái tạ. Bàng thống viết:  
"Ngô kim túc dụng nhữ đắng  
dẫn lộ, đáy ngô quân thủ quan.  
Các hữu trọng thường." Chúng  
giai ứng duẫn. Thị dạ nhị bách  
nhân tiên hành, đại quân tùy  
hậu. Tiền quân chí quan hạ  
khiếu viết: "Nhị tướng quân hữu  
cấp sự hồi, khả tốc khai quan."  
Thành thượng thính đắc thị tự  
gia quân, tức thời khai quan.  
Đại quân nhất ứng nhì nhập,  
binh bất huyết nhận, đắc liều  
phù quan. Thực binh gai hàng.  
Huyền đức các gia trọng  
thường, toại túc phân binh tiền  
hậu thủ bả. Thứ nhật lao quân,  
thiết yến vu công thính. Huyền  
đức tửu hàm, cố bàng thống  
viết: "Kim nhật chi hội, khả vi  
nhạc hô?" Bàng thống viết:  
"Phat nhân chi quốc nhi dĩ vi

tả hữu khám trong mình hai  
người, quả nhiên mỗi người có  
giắt một con dao găm cực sắc.  
Thống quát sai đem chém. Huyền  
Đức còn phân vân, Thống nói: -  
Hai thằng này, cố ý muốn hại  
chúa ta, phải giết đi mới được!  
Lập tức sai quân đao phủ chém  
chết ngay trước trướng. Hoàng  
Trung, Ngụy Diên ở ngoài đã bắt  
gọn cả hai trăm quân đi theo,  
không sót một tên nào. Huyền  
Đức gọi vào, cho mỗi người uống  
một chén rượu cho khởi sọ, rồi  
bảo rằng: - Dương Hoài, Cao Bá  
chia rẽ thân tình anh em ta, lại  
giắt dao sắc định đám ta, nên  
phải giết đi. Các ngươi không có  
tội, không có việc gì mà sợ hãi.  
Chúng đều lạy tạ. Bàng Thống lại  
bảo rằng: - Ta muốn dùng các  
ngươi dẫn đường cho quân ta  
vào lấy cửa ải, sẽ có trọng  
thường. Chúng dạ xin vâng lời.  
Đêm hôm ấy, Huyền Đức sai hai  
trăm quân hàng đi trước, đại  
quân kéo theo sau. Tiền quân  
đến dưới ải gọi cửa nói là có việc  
cần kíp. Quân trên cửa ải thấy  
quân nhà trở về, vội vàng ra mở  
cửa. Quân Huyền Đức kéo ủa cả  
vào, chẳng phải đánh chắc gì, lấy  
ngay được Bồi Thành. Quân  
Thực xin hàng hết cả, Huyền Đức  
thường cho, rồi chia quân ra giữ  
các nơi. Hôm sau Huyền Đức  
khao quân, mở tiệc yến ở trên  
công đường. Huyền Đức say  
rượu, bảo với Bàng Thống rằng: -  
Tiệc hôm nay có vui vẻ không?

xiàng gong , cǐ yì fei rén zhě  
zhī bīng yú ? rǔ yán hé bù gé  
dào lǐ ? kě sù tuì ! "

国而以为乐，非仁者之兵也。”玄德曰：“吾闻昔日武王伐纣，作乐象功，此亦非仁者之兵欤？汝言何不合道理？可速退！”

8 páng tǒng dà xiào ér qǐ . zuǒ  
yòu yì fú xuán dé rù hòu  
táng . shuì zhì bàn yè , jiǔ  
xǐng . zuǒ yòu yǐ zhú páng  
tǒng zhī yán gào zhī xuán dé  
. xuán dé dà huǐ ; cì zǎo  
chuan yí sheng táng , qǐng  
páng tǒng xiè zuì yue : " zuó  
rì jiǔ zuì , yán yǔ chù fàn ,  
xìng wù wa huái . " páng  
tǒng tán xiào zì ruò . xuán dé  
yue : " zuó rì zhī yán , wéi wú  
yǒu shī . " páng tǒng yue : "  
jun chén ju shi , hé dù zhǔ  
gong ? " xuán dé yì dà xiào ,  
qí lè rú chu .

庞统大笑而起。左右亦扶玄德入后堂。睡至半夜，酒醒。左右以逐庞统之言告知玄德。玄德大悔；次早穿衣升堂，请庞统谢罪曰：“昨日酒醉，言语触犯，幸勿挂怀。”庞统谈笑自若。玄德曰：“昨日之言，惟吾有失。”庞统曰：“君臣俱失，何独主公？”玄德亦大笑，其乐如初。

9 què shuo liú zhang wén  
xuán dé sha liǎo yáng , gao  
èr jiang , xí liǎo fú shuǐ guan  
, dà jīng yue : " bù liào jīn rì  
guǒ yǒu cǐ shì ! " suì jù wén  
wǔ , wèn tuì bīng zhī cè .  
huáng quán yue : " kě lián yè  
qiān bīng tún luò xiàn , sāi  
zhù yān hóu zhī lù . liú bèi

却说刘璋闻玄德杀了杨、高二将，袭了涪水关，大惊曰：“不料今日果有此事！”遂聚文武，问退兵之策。黄权曰：“可连夜遣兵屯雒县，塞住咽喉之路。刘备

nhạc, phi nhân giả chi binh dã." Huyền đức viết: "Ngô văn tích nhật võ vương phật trụ, tác nhạc tượng công, thủ diệc phi nhân giả chi binh dư? Nhữ ngôn hà bất hợp đạo lý? Khả tốc thối!"

Bàng Thống nói: - Đánh lấy nước của người ta mà cho là vui, thật không đáng là quân của bậc nhân giả. Huyền Đức nói: - Ngày xưa vua Võ Vương đánh Trụ, đặt ra khúc nhạc để nêu công lao của mình, đó không phải là quân của bậc nhân giả ư! Sao ngươi nói không hợp lẽ thế, nên bước ngay đi!

Bàng thống đại tiêu nhi khởi. Tả hữu diệc phù huyền đức nhập hậu đường. Thụy chí bán dạ, tửu tỉnh. Tả hữu dĩ trực bàng thống chi ngôn cáo tri huyền đức. Huyền đức đại hối; thứ tảo xuyên y thăng đường, thỉnh bàng thống tạ tội viết: "Tặc nhật tửu túy, ngôn ngữ xúc phạm, hạnh vật quái hoài." Bàng thống đàm tiêu tự nhược. Huyền đức viết: "Tặc nhật chi ngôn, duy ngô hữu thất." Bàng thống viết: "Quân thần câu thất, hà độc chúa công?" Huyền đức diệc đại tiêu, kì nhạc như sơ.

Bàng Thống cười àm lên rồi đứng dậy, Tả hữu vực Huyền Đức vào nghỉ nhà nhà trong. Đến nửa đêm, Huyền Đức mới tỉnh rượu. Tả hữu thuật lại chuyện đuổi Bàng Thống. Huyền Đức hối hận lắm. Đến sáng, Huyền Đức mặc áo đội mũ tú tể, mời Bàng Thống vào tạ lỗi: - Hôm qua tôi say rượu, lỡ lời nói quá, xin đừng chấp làm gì. Bàng Thống cười như không. Huyền Đức nói: - Lời nói hôm qua, lỗi về phần tôi chịu cả. Bàng Thống nói: - Vua tôi cũng lỡ làng cả, căn cứ gì một mình chúa công! Huyền Đức cũng cười àm lên, rồi lại vui vẻ như trước.

Khuróc thuyết lưu chương văn huyền đức sát liễu dương, cao nhị tương, tập liễu phù thủy quan, đại kinh viết: "Bất liêu kim nhật quả hữu thử sự!" Toại tụ văn võ, vấn thối binh chi sách. Hoàng quyền viết: "Khả liên da khiễn binh trâu lạc huyền, tắc trụ yết hầu chi lộ. Lưu bị tuy

Nói về Lưu Chương, nghe tin Huyền Đức giết mất hai tướng và cướp mất cửa ải Bồi Thủy, thát kinh nói rằng: - Không ngờ bây giờ xảy ra việc thế này! Liền hội các văn vũ bàn bạc. Hoàng Quyền nói rằng: - Nên sai ngay đại tướng mang quân ra đóng ở Lạc Huyền, chặn giữ con đường

sui yǒu jīng bīng měng jiāng ,  
bù néng guò yě . " zhāng suì  
lìng liú ? , líng bao , zhāng  
rèn , dèng xián diǎn wǔ wàn  
dà jun , xīng yè wǎng shǒu  
luò xiàn , yǐ jù liú bài . sì  
jiāng xíng bīng zhī cì , liú ?  
yue : " wú wén jīn píng shān  
zhōng yǒu yì yì rén , dào hào  
zǐ xu shàng rén , zhī rén  
shēng sī guì jiàn . wú bèi jīn  
rì xíng jūn , zhèng cóng jīn  
píng shān guò . hé bù shì  
wǎng wèn zhī ? " zhāng rèn  
yue : " dà zhàng fú xíng bīng  
jù dí , qǐ kě wèn yú shān yě  
zhī rén hu ? " ? yue : " bù rán .  
shèng rén yún : zhì chéng  
zhī dào , kě yǐ qián zhī . wú  
děng wèn yú gāo míng zhī  
réni , dang qu jí bì xiong . "

虽有精兵猛将，不能过也。”璋遂令刘瓚、泠苞、张任、邓贤点五万大军，星夜往守雒县，以拒刘备。四将行兵之次，刘瓚曰：“吾闻锦屏山中有一异人，道号紫虚上人，知人生死贵贱。吾辈今日行军，正从锦屏山过。何不试往问之？”张任曰：“大丈夫行兵拒敌，岂可问于山野之人乎？”瓚曰：“不然。圣人云：至诚之道，可以前知。吾等问于高明之人，当趋吉避凶。”

- 10 yú shì sì rén yǐn wǔ liù shí qí  
zhì shān xià , wèn jìng qiáo  
fu . qiáo fu zhǐ gao shān jué  
dǐng shàng , biàn shì shàng  
réni suǒ ju . sì rén shàng  
shān zhì àn qián , jiàn yǐ dào  
tóng chu yíng . wèn liǎo xìng  
míng , yǐn rù àn zhōng . zhī  
jiàn zǐ xu shàng rén zuò yú  
pú dun zhì shàng . sì rén xià  
bài , qí wèn qián chéng zhī  
shì . zǐ xu shàng rén yue : "  
pín dào nǎi shān yě fèi rén ,  
qǐ zhì xiū jiù ? " liú ? zài san  
bài wèn , zǐ xu suì mìng dào

于是四人引五六十骑至山下，问径樵夫。樵夫指高山绝顶上，便是上人所居。四人上山至庵前，见一道童出迎。问了姓名，引入庵中。只见紫虚上人坐于蒲墩之上。四人下拜，求问前程之事。紫虚上人曰：“贫道乃山野废人，岂知休咎？”刘瓚再三拜

hữu tinh binh mãnh tướng, bất  
năng quá dã." Chương toại  
lệnh lưu quý, linh bao, trương  
nhâm, đặng hiền điềm ngũ vạn  
đại quân, tinh dạ vãng thủ lạc  
huyền, dĩ cự lưu bị. Tứ tương  
hành binh chi thứ, lưu quý viết:  
"Ngô văn cầm bình sơn trung  
hữu nhất dị nhân, đạo hào tử  
hư thương nhân, tri nhân sinh  
tử quý tiện. Ngô bối kim nhật  
hành quân, chánh tòng cầm  
bình sơn quá. Hà bất thí vãng  
vấn chí?" Trương nhâm viết:  
"Đại trượng phu hành binh cự  
địch, khởi khả vấn vu sơn dã  
chi nhân hò?" Quý viết: "Bát  
nhiên. Thánh nhân vân: chí  
thành chi đạo, khả dĩ tiền tri.  
Ngô đẳng vấn vu cao minh chi  
nhân, đương xu cát tị hung."

yết hầu đó. Lưu Bị dù có tinh binh mãnh tướng, cũng không tài gì qua được. Chương sai ngay Lưu Hội, Lãnh Bào, Trương Nhiệm và Đặng Hiền, điều năm vạn quân, đi gấp ra giữ thành Lạc Huyện, đẻ cự nhau với Lưu Bị. Bốn tướng lĩnh mệnh, đem quân đi, Lưu Hội nói: - Tôi nghe ở núi Cầm Linh có một dị nhân, đạo hiệu là Tử Hư thương nhân, biết trước được số sinh, tử, quý, tiện cho người ta. Chúng ta hành quân qua đường núi ấy, nên đến hỏi xem ra làm sao. Trương Nhiệm nói: - Đại trượng phu đã mang quân đi đánh giặc, can gì phải hỏi đến những người ở nơi sơn dã! Hội nói: - Không được! Thánh nhân có dạy rằng: "Đạo bậc chí thành, có thể điều gì cũng biết trước". Chúng ta hỏi người cao minh, để theo điều hay, tránh điều dở thì có làm sao?

Đoạn bốn tướng dẫn năm sáu tên kỵ mã, đền dưới núi, hỏi thăm đường người tiều phu. Tiều phu chỉ mãi lên đỉnh núi cao ngắt, thấy có một cái am. Bốn người vừa đến cửa am, thì một tiều đồng ra đón, hỏi tên rồi dẫn vào. Tử Hư thương nhân ngồi trên cỏ bồ, bốn tướng chào lạy, cầu hỏi điều hay dở về sau. Tử Hư nói: - Bần đạo chẳng qua là một người vô dụng ở xó rừng núi sâu này, biết đâu chuyện hay dở mà nói. Lưu Hội cầu khẩn hai ba lần, Tử Hư mới sai tiều đồng đem giấy

tóng qū zhī bǐ , xiě xià ba jù  
yán yǔ , fù yǔ liú ? . qí wén  
yue : " zuǒ lóng yòu fèng , fei  
rù xi chuan . chú fèng zhuì dì  
, wò lóng sheng tian . yi de yi  
shi , tian shù dang rán . jiàn  
jí ér zuò , wù sàng lè quán . "  
liú ? yòu wèn yue : " wǒ sì  
réni qì shù rú hé ? " zǐ xu  
shàng rén yue : " dìng shù  
nán táo , hé bì zài wèn ! "?  
yòu qǐng wèn shí , shàng rén  
méi chuí mù gé , qià sì shuǐ  
zhe de yi ban , bìng bù dá  
yìng .

11 sì rén xià shan . liú ? yue : "  
xian rén zhī yán , bù kě bù  
xìn ." zhāng rèn yue : " cǐ  
kuáng sou yě , ting zhī hé yì  
. " suí shàng mǎ qián xíng . jǐ  
zhì luò xiàn , fen diào rén mǎ  
, shǒu bǎ gè chù guān ài kǒu  
. liú ? yue : " luò chéng nǎi  
chéng dou zhī bǎo zhàng ,  
shí cǐ zé chéng dou nán bǎo  
. wú sì rén gōng yì , zhe èr  
réni shǒu chéng , èr rén qù  
luò xiàn qián miàn , yì shan  
bàng xiǎn , za xià liǎng gè  
zhài zi , wù shǐ dí bìng lín  
chéng . " líng bao , dèng xián  
yue : " mǒu yuàn wǎng jié  
zhài . " liú ? dà xǐ , fēn bīng  
èr wàn , yǔ líng , dèng èr rén  
, lí chéng liù shí lǐ xià zhài .  
liú ? , zhāng rèn shǒu hù luò

问，紫虚遂命道童取纸笔，写下八句言语，付与刘瓈。其文曰：“左龙右凤，飞入西川。雏凤坠地，卧龙升天。一得一失，天数当然。见机而作，勿丧九泉。”刘瓈又问曰：“我四人气数如何？”紫虚上人曰：“定数难逃，何必再问！”瓈又请问时，上人眉垂目合，恰似睡着的一般，并不答应。

四人下山。刘瓈曰：“仙人之言，不可不信。”张任曰：“此狂叟也，听之何益。”遂上马前行。既至雒县，分调人马，守把各处关隘口。刘瓈曰：“雒城乃成都之保障，失此则成都难保。吾四人公议，着二人守城，二人去雒县前面，依山傍险，扎下两个寨子，勿使敌兵临城。”冷苞、邓贤曰：“某愿往结寨。”刘瓈大喜，分兵二万，与冷、邓二人，离城六十里

đồng thủ chỉ bút, tả hạ bát cú ngôn ngữ, phó dữ lưu quý. Kí văn viết: "Tả long hữu phượng, phi nhập tây xuyên. Số phượng truy địa, ngoại long thăng thiên. Nhất đắc nhất thất, thiên số đương nhiên. Kiến cơ nhi tác, vật tang cửu tuyễn." Lưu quý hưu vấn viết: "Ngã từ nhân khí số như hà?" Tử hư thượng nhân viết: "Định số nan đào, hà tất tái vấn!" Quý hưu thỉnh vấn thời, thượng nhân mi thùy mục hợp, kháp tự thụy trú đích nhất bàn, tịnh bất đáp ứng.

bút ra, vội viết tám câu như sau này: Bên rồng bên phượng, bay về Tây Thục, Phượng sa xuống đất, rồng lên thẳng đèn trời. Một hay một dở, số mệnh đã định, Liệu cơ mà xử, chờ để chết hoài! Lưu Hội lại hỏi: Còn số phận bọn chúng tôi thế nào? Tử Hư nói: - Số trời đã định, không sao tránh được, hỏi chi cho lầm! Hội vừa muốn hỏi thêm thì Tử Hư đã nhắm nghiền đôi mắt, hình như ngủ, chẳng nói chẳng rằng.

Bốn người xuống núi. Hội nói: - Thần tiên đã dạy thế, phải tin mới được. Trương Nhiệm nói: - Đó là người tiên, tin làm gì! Liền lên ngựa đến Lạc Huyện, sắp đặt quân sĩ, giữ vững các cửa ải. Lưu Hội nói: - Lạc Thành này là một bức tường che chở Thành Đô, nếu mất chỗ này thì Thành Đô cũng khó giữ được. Bốn chúng ta phải chia làm hai cánh: Hai người ở nhà giữ thành, hai người phải ra mặt trước Lạc Huyện, tìm chỗ nào rừng núi hiểm trở, lập lấy hai cái trại mà giữ, chờ để cho giặc đến gần thành. Lãnh Bào, Đặng Hiền nói: - Chúng tôi xin ra ngoài lập trại. Lưu Hội mừng lắm, chia ra cho hai vạn quân, ra khỏi thành sáu mươi dặm hạ trại. Lưu Hội, Trương Nhiệm ở nhà giữ

chéng .

12 què shuo xuán dé jì de fú shuǐ guan , yǔ páng tǒng shang yì jìn qū luò chéng . rén bào liú zhāng bo sì jiāng qián lái , jí rì líng bao , dèng xián líng èr wàn jun lí chéng liù shí lǐ , za xià liǎng gè dà zhài . xuán dé jù zhòng jiāng wèn yue : " shéi gǎn jiàn tóu gong , qù qū èr jiāng zhài zhà ? " lǎo jiāng huáng zhong yīng shēng chu yue : " lǎo fu yuàn wǎng . " xuán dé yue : " lǎo jiāng jun lù běn bù rén mǎ , qián zhì luò chéng , rú qū de líng bao , dèng xián yíng zhài , bì dang zhòng shǎng . "

13 huáng zhong dà xǐ , jí líng běn bù bing mǎ , xiè liǎo yào xíng . hu zhàng xià yi rén chu yue : " lǎo jiāng jun nián jì gao dà , rú hé qù de ? xiǎo jiāng bù cí yuàn wǎng . " xuán dé shì zhī , nǎi shì wèi yán . huáng zhong yue : " wǒ yǐ líng xià jiàng líng , nǐ rú hé gǎn chan yuè ? " wèi yán yue : " lǎo zhě bù yǐ jin gú wèi néng . wú wén líng bao , dèng xián nǎi shǔ zhong míng jiāng , xiě qì fang gang . kǒng lǎo jiāng jun jìn ta bù de , qǐ bù wù liǎo zhǔ gong dà shì ? yin cǐ yuàn xiāng tì ,

下寨。刘璡、张任守护雒城。

却说玄德既得涪水关，与庞统商议进取雒城。人报刘璋拨四将前来，即日泠苞、邓贤领二万军离城六十里，扎下两个大寨。玄德聚众将问曰：“谁敢建头功，去取二将寨栅？”老将黄忠应声出曰：“老夫愿往。”玄德曰：“老将军率本部人马，前至雒城，如取得泠苞、邓贤营寨，必当重赏。”

黄忠大喜，即领本部兵马，谢了要行。忽帐下一人出曰：“老将军年纪高大，如何去得？小将不才愿往。”玄德视之，乃是魏延。黄忠曰：“我已领下将令，你如何敢换越？”魏延曰：“老者不以筋骨为能。吾闻泠苞、邓贤乃蜀中名将，血气方刚。恐老将军近他不得，岂不

thành.

Khước thuyết Huyền Đức kí đắc phù thủy quan, dữ bàng thống thương nghị tiến thủ lạc thành. Nhân báo lưu chương bát tú tương tiền lai, tức nhật linh bao, đặng hiền lĩnh nhị vạn quân li thành lục thập lí, trát hạ lưỡng cá đại trại. Huyền Đức tự chúng tướng vấn viết: "Thùy cảm kiến đầu công, khứ thủ nhị tướng trại sách?" Lão tướng hoàng trung ứng thanh xuất viết: "Lão phu nguyện vãng." Huyền Đức viết: "Lão tướng quân suất bỗn bộ nhân mã, tiền chí lạc thành, như thủ đắc linh bao, đặng hiền doanh trại, tất đương trọng thưởng."

Hoàng Trung đại hỉ, tức lính bỗn bộ binh mã, tạ liễu yêu hành. Hốt trưởng hạ nhất nhân xuất viết: "Lão tướng quân niên kỉ cao đại, như hà khứ đắc? Tiểu tướng bắt tài nguyện vãng." Huyền Đức thị chi, nãi thị Ngụy duyên. Hoàng Trung viết: "Ngã dĩ lính hạ tướng lệnh, nhĩ như hà cảm sam việt?" Ngụy duyên viết: "Lão già bát dĩ cân cốt vi năng. Ngô văn linh bao, đặng hiền nãi thực trung danh tướng, huyết khí phượng cương. Khủng lão tướng quân cận tha bắt đắc, khởi bắt ngộ liễu chúa công đại sự? Nhân thủ nguyễn

Lai nói, Huyền Đức từ khi lấy được cửa ải Bồi Thủy, bàn với Bàng Thống, tiến binh đến lấy Lạc Thành. Chợt có tin báo rằng Lưu Chương sai Lãnh Bào, Đặng Hiền dẫn hai vạn quân ra khỏi thành sáu mươi dặm, hạ hai cái trại. Huyền Đức họp các tướng lại hỏi rằng: - Có ai dám lập công đầu, đánh lấy hai trại không? Lão tướng là Hoàng Trung dạ xin đi. Huyền Đức nói: - Lão tướng dẫn quân bảo hộ đến Lạc Thành, nên lấy được hai trại, ta sẽ trọng thưởng cho.

Hoàng Trung mừng rỡ lính mệnh sắp đi, bỗng dưới trường một người tiến lên nói: - Lão tướng quân tuổi già, đi làm sao được, để tiểu tướng xin đi thay cho. Huyền Đức trông ra thì Ngụy Diên. Hoàng Trung nói: - Ta đã phụng mệnh rồi, người lại dám tranh ta chăng? Ngụy Diện nói: - Tôi nghe Lãnh Bào, Đặng Hiền là danh tướng nước Thực súc vóc còn mạnh. Lão tướng gân súc đã kém độ sức thế nào được họ. Để khỏi hỏng việc lớn bởi thế tôi xin đi đỡ tướng quân, đó là lòng tốt đầy thỏi. Hoàng Trung cả giận, nói: - Người bảo ta già, có dám

běn shì hǎo yì . " huáng zhong dà nù yue : " rǔ shuo wú lǎo , gǎn yǔ wǒ bǐ shì wǔ yì me ? " wèi yán yue : " jiù zhǔ gong zhi qián , dang miàn bǐ shì . yíng de de biàn qù , hé rú ? " huáng zhong suì qu bù xià jie , biàn jiào xiǎo xiào jiāng dao lái ! xuán dé jí zhǐ zhi yue : " bù kě ! wú jin tí bing qū chuan , quán zhàng rǔ èr rén zhì lì . jin liǎng hǔ xiāng dòu , bì yǒu yì shang . xu wù liǎo wǒ dà shì . wú yǔ nǐ èr rén quàn jiě , xiù de zheng lùn . " páng tǒng yue : " rǔ èr rén bù bì xiāng zhēng . jí jìn líng bao , dèng xián xià liǎo liǎng gè yíng zhài . jin rǔ èr rén zì lǐng běn bù jun mǎ , gè dǎ yí zhài . rú xian duó de zhě , biàn wèi tóu gong . "

误了主公大事？因此愿相替，本是好意。”黄忠大怒曰：“汝说吾老，敢与我比试武艺么？”魏延曰：“就主公之前，当面比试。赢得的便去，何如？”黄忠遂趋步下阶，便叫小校将刀来！玄德急止之曰：“不可！吾今提兵取川，全仗汝二人之力。今两虎相斗，必有一伤。须误了我大事。吾与你二人劝解，休得争论。”庞统曰：“汝二人不必相争。即今泠苞、邓贤下了两个营寨。今汝二人自领本部军马，各打一寨。如先夺得者，便为头功。”

14 yú shì fen dìng huáng zhong dǎ líng bao zhài , wèi yán dǎ dèng xián zhài . èr rén gè lǐng mìng qù liǎo . páng tǒng yue : " cǐ èr rén qù , kǒng yú lù shàng xiāng zhēng , zhǔ gong kě zì yǐn jun wèi hòu yìng . " xuán dé liù páng tǒng shǒu chéng , zì yǔ liú feng , guan píng yīn wǔ qian jun suí hòu jìn fa .

于是分定黄忠打泠苞寨，魏延打邓贤寨。二人各领命去了。庞统曰：“此二人去，恐于路上相争，主公可自引军为后应。”玄德留庞统守城，自与刘封、关平引五千军随后进发。

tương thế, bỗn thị hảo ý." Hoàng trung đại nộ viết: "Nhữ thuyết ngô lão, cảm dữ ngã bỉ thí võ nghệ yêu?" Ngụy duyên viết: "Tựu chúa công chi tiền, đương diện bỉ thí. Doanh đắc đích tiện khú, hà như?" Hoàng trung toại xu bộ hạ giai, tiện khiếu tiểu giáo tương đao lai! Huyền đức cấp chỉ chi viết: "Bát khả! Ngô kim đê binh thủ xuyên, toàn trọng nhữ nhị nhân chí lực. Kim luưỡng hổ tương đấu, tất hữu nhất thương. Tu ngô liễu ngã đại sự. Ngô dữ nhĩ nhị nhân khuyến giải, hưu đắc tranh luận." Bàng thống viết: "Nhữ nhị nhân bất tất tương tranh. Tức kim linh bao, dặng hiền hạ liễu luưỡng cá doanh trại. Kim nhữ nhị nhân tự lĩnh bỗn bộ quân mã, các đả nhất trại. Như tiên đoạt đắc giả, tiên vi đầu công."

độ tài võ nghệ với ta không?" Ngụy Diên nói: - Xin thi ngay tại trước mặt chúa công, hẽ ai được thì đi nhé? Hoàng Trung bước rảo ngay xuống dưới thềm, gọi lính: - Đem dao lại đây, mau! Huyền Đức vội ngăn lại, nói: - Không được, phen này ta dẫn quân vào lấy Tây Xuyên, toan là nhờ vào sức của hai người. Nay hai hỗn chọi nhau, tất có một con bị thương, chẳng lở mắt việc của ta ư? Ta khuyên hai người đừng tranh nhau nữa. Bàng Thống nói: - Hai người không phải tranh nhau. Hiện nay Lãnh Bào, Đặng Hiền hạ hai cái trại, mỗi người đem quân đánh một trại, ai cướp được trước thì là công đầu.

Vu thi phân định hoàng trung đả linh bao trại, ngụy duyên đả dặng hiền trại. Nhị nhân các lĩnh mệnh khứ liễu. Bàng thống viết: "Thủ nhị nhân khứ, khủng vu lộ thương tương tranh, chúa công khả tự dẫn quân vi hậu ứng." Huyền đức lưu bàng thống thủ thành, tự dữ lưu phong, quan binh dẫn ngũ thiên quân tùy hậu tiên phát.

Hai người vâng mệnh dẫn quân đi. Hoàng Trung đánh trại Lãnh Bào, Ngụy Diên đánh trại Đặng Hiền. Bàng Thống nói: - Hai người này đi đường, sợ lại tranh giành nhau, chúa công nên dẫn quân đi làm hậu ứng cho họ. Huyền Đức để Bàng Thống ở lại giữ Bồi Thành, còn mình thì giữ Lưu Phong, Quan Bình đi sau tiếp ứng.

15 què shuo huáng zhong guizhài , chuán lìng lái rì sì gèng zào fàn , wǔ gèng jié shù , píng míng jìn bing , qū zuǒ bian shan gǔ ér jìn . wèi yán què àn shǐ rén tàn ting huáng zhong shèn shí qí bing . tàn shì rén huí bào : " lái rì sì gèng zào fàn , wǔ gèng qǐ bing . " wèi yán àn xǐ , fēn fù zhòng jun shì èr gèng zào fàn , san gèng qǐ bing , píng míng yào dào dèng xián zhài bian . jun shì de lìng , dou bǎo can yi dùn , mǎ zhai líng , rén xián méi , juǎn qí shù jiǎ , àn dì qù jié zhài . san gèng qián hòu , lí zhài qián jìn . dào bàn lù , wèi yán mǎ shàng xún sī : " zhì qù dǎ dèng xián zhài , bù xiǎn néng chǔ , bù rú xiān qù dǎ líng bao zhài , què jiāng de shèng bing dǎ dèng xián zhài . liǎng chǔ gong láo , dou shì wǒ de . " jiù mǎ shàng chuán lìng , jiào jun shì dou tóu zuǒ bian shan lù lǐ qù . tian sè wéi míng , lí líng bao zhài bù yuǎn , jiào jun shì shǎo xie , pái ? jin gǔ qí fan , qiang dao qì xiè . zǎo yǒu fú lù xiǎo jun fei bào rù zhài , líng bao yǐ yǒu zhǔn bèi liǎo . yi sheng pào xiǎng , san jun shàng mǎ , sha jiang chu lái . wèi yán zòng mǎ tí dao , yǔ líng bao jie zhàn . èr jiang jiao mǎ , zhàn dào san

却说黄忠归寨，传令来日四更造饭，五更结束，平明进兵，取左边山谷而进。魏延却暗使人探听黄忠甚时起兵。探事人回报：“来日四更造饭，五更起兵。”魏延暗喜，分付众军士二更造饭，三更起兵，平明要到邓贤寨边。军士得令，都饱餐一顿，马摘铃，人衔枚，卷旗束甲，暗地去劫寨。三更前后，离寨前进。到半路，魏延马上寻思：“只去打邓贤寨，不显能处，不如先去打泠苞寨，却将得胜兵打邓贤寨。两处功劳，都是我的。”就马上传令，教军士都投左边山路里去。天色微明，离泠苞寨不远，教军士少歇，排搠金鼓旗幡、枪刀器械。早有伏路小军飞报入寨，泠苞已有准备了。一声炮响，三军上马，杀将出来。魏延纵马提刀，与泠苞接战。二将交

Khước thuyết hoàng trung quy trại, truyền lệnh lai nhật từ canh tạo phan, ngũ canh kết thúc, bình minh tiến binh, thủ tả biên sơn cốc nhi tiến. Ngụy duyên khước ám sử nhân thám thính hoàng trung thậm thời khởi binh. Tham sự nhân hồi báo: "Lai nhật từ canh tạo phan, ngũ canh khởi binh." Ngụy duyên ám hỉ, phân phó chúng quân sĩ nhị canh tạo phan, tam canh khởi binh, bình minh yếu đáo đăng hiền trại biên. Quân sĩ đắc lệnh, đồ bão xan nhất đồn, mã trích linh, nhân hàm mai, quyền kì thúc giáp, ám địa khứ kiếp trại. Tam canh tiền hậu, lì trại tiền tiền. Đáo bán lộ, ngụy duyên mã thượng tầm tư: "Chỉ khứ đả đăng hiền trại, bất hiền nǎng xǔ, bất như tiên khứ đả linh bao trại, khước tương đắc thắng binh đả đăng hiền trại. Lưỡng xử công lao, đồ thị ngã đích." Tựu mã thượng truyền lệnh, giáo quân sĩ đồ đầu tả biên sơn lộ lì khứ. Thiên sắc vi minh, lì linh bao trại bất viễn, giáo quân sĩ thiểu hiết, bài sóc kim cổ kì phiên, thương đao khí giới. Tảo hữu phục lộ tiểu quân phi báo nhập trại, linh bao dĩ hữu chuẩn bị liễu. Nhất thanh pháo hướng, tam quân thượng mã, sát tương xuất lai. Ngụy duyên túng mã đè đao, dữ linh bao tiếp chiến. Nhị tương giao mã, chiến đáo tam thập hợp,

Đến nói Hoàng Trung về trại, truyền lệnh cho quân canh tư đêm hôm ấy thổi cơm ăn, canh năm nai nịt cho gọn ghẽ, sáng rõ kéo quân đi, mang theo mé tả hang núi mà tiến. Ngụy Diên cho người do thám, biết được thì giờ cắt quân Hoàng Trung, truyền ngay cho quân mình canh hai thổi cơm ăn, canh ba cắt quân đi, canh năm phải tới trại Đặng Hiền. Quân sĩ được lệnh, ăn uống thật no, rồi thi ngựa tháo nhác, người ngậm tăm, cuốn cờ bò giáp, im lặng kéo quân đi. Khoảng canh ba, đã được độ nửa chừng, Diên ngồi trên ngựa lại nghĩ rằng: - Nếu ta chỉ đánh một trại Đặng Hiền, thì sao tỏ rõ được tài của ta, chi bằng ta hãy đi đánh trại Lãnh Bào trước, rồi dẫn quân thắng trận đến đánh trại Đặng Hiền, thế thì công lao hai trại về tay mình cả! Rồi truyền ngay cho quân sĩ đi rẽ sang đường bên tả hang núi. Trời sáng rõ thì gần đến trại Lãnh Bào, Diên cho quân nghỉ ngoi một lúc, rồi sắp bày chiêng trống, cờ quạt, gươm giáo, khí giới. Quân canh đường báo tin về trại. Lãnh Bào đã kịp phòng bị đâu vào đấy cả. Một hiệu pháo nổ lên, ba quân lên ngựa đánh ừa ra. Ngụy Diên múa đao lại đánh nhau với Lãnh Bào, được độ ba mươi hiệp, quân Xuyên chia làm hai đường đánh dồn lại. Quân Hán đi cá đêm, người ngựa mệt mỏi, không sao

shí gé , chuan bing fen liǎng  
lù lái xí hàn jun . hàn jun zǒu  
liǎo bàn yè , rén mǎ lì fá , dǐ  
dang bù zhù , tuì hòu biàn  
zǒu . wèi yán ting de bèi hòu  
zhèn jiǎo luàn , piě liǎo líng  
bao , bo mǎ huí zǒu . chuan  
bing suí hòu gǎn lái , hàn jun  
dà bài . zǒu bù dào wǔ lǐ ,  
shan bèi hòu gǔ sheng zhèn  
dì , dèng xián yǐn yí biao jun  
cóng shan gǔ lǐ jié chu lái ,  
dà jiào : " wèi yán kuài xià  
mǎ shòu jiàng ! " wèi yán cè  
mǎ fei ben , nǎ mǎ hu shí  
qián tí , yǐn zú guì dì , jiang  
wèi yán xian jiang xià lái .  
dèng xián mǎ ben dào , tǐng  
qiang lái cì wèi yán . qiang  
wèi dào chǔ , gong xián  
xiǎng , dèng xián dào  
zhuàng xià mǎ . hòu miàn  
líng bao fang yù lái jiù , yǐ  
yuán dà jiang , cóng shan bo  
shàng yuè mǎ ér lái , lì  
sheng dà jiào : " lǎo jiang  
huáng zhong zài cǐ ! " wǔ  
dao zhí qǔ líng bao . líng bao  
dǐ dí bù zhù , wàng hòu biàn  
zǒu . huáng zhong chéng shí  
zhui gǎn , chuan bing dà  
luàn .

16 huáng zhong yí zhī jun jiù  
liǎo wèi yán , sha liǎo dèng  
xián , zhí gǎn dào zhài qián .  
líng bao huí mǎ yǔ huáng  
zhong zài zhàn . bù dào shí  
yú gé , hòu miàn jun mǎ

马，战到三十合，川兵分两路来袭汉军。汉军走了半夜，人马力乏，抵当不住，退后便走。魏延听得背后阵脚乱，撇了冷苞，拨马回走。川兵随后赶来，汉军大败。走不到五里，山背后鼓声震地，邓贤引一彪军从山谷里截出来，大叫：“魏延快下马受降！”魏延策马飞奔，那马忽失前蹄，引足跪地，将魏延掀将下来。邓贤马奔到，挺枪来刺魏延。枪未到处，弓弦响，邓贤倒撞下马。后面冷苞方欲来救，一员大将，从山坡上跃马而来，厉声大叫：“老将黄忠在此！”舞刀直取冷苞。冷苞抵敌不住，望后便走。黄忠乘势追赶，川兵大乱。

黄忠一枝军救了魏延，杀了邓贤，直赶到寨前。冷苞回马与黄忠再战。不到十余合，后面军马拥将上来，冷苞只得

xuyên binh phân lưỡng lộ lai  
tập hán quân. Hán quân tẩu  
liễu bán dạ, nhân mã lực pháp,  
để đương bắt trụ, thối hậu tiện  
tẩu. Ngụy duyên thính đắc bối  
hậu trận cước loạn, phiết liễu  
linh bao, bát mã hồi tẩu. Xuyên  
binh tùy hậu cản lai, hán quân  
đại bại. Tẩu bắt đáo ngũ lĩ, sơn  
bối hậu cô thanh chấn địa,  
đặng hiền dẫn nhất bưu quân  
tòng sơn cốc lí tiệt xuất lai, đại  
khiếu: "Ngụy duyên khoái ha  
mã thụ hàng!" Ngụy duyên sách  
mã phi bôn, na mã hốt thất tiền  
đè, dẫn túc quy địa, tương ngụy  
duyên hiên tương hạ lai. Đặng  
hiền mã bôn đáo, đĩnh thương  
lai thử ngụy duyên. Thương vị  
đáo xử, cung huyền hưởng,  
đặng hiền đảo chàng hạ mã.  
Hậu diện linh bao phương dục  
lai cứu, nhất viên đại tướng,  
tòng sơn pha thượng được mã  
nhí lai, lệ thanh đại khiếu: "Lão  
tương hoàng trung tại thử!" Vũ  
đao trực thủ linh bao. Linh bao  
để địch bắt trụ, vọng hậu tiện  
tẩu. Hoàng trung thừa thế truy  
cản, xuyên binh đại loạn.

địch lại được, rút lui trốn chạy. Ngụy Diên thấy quân mình xốn xáo, cũng phải bỏ Lãnh Bào mà chạy. Quân Xuyên đuổi rát, quân Hán thua trong. Chạy được vài dặm, ở sau núi lại có một toán quân kép ra, tướng đi đầu là Đặng Hiền gọi to lên rằng: - Ngụy Diên mau mau xuống ngựa đầu hàng! Ngụy Diên vội vàng té ngựa chạy, không ngờ ngựa ngã gục hai chân trước, hất Diên xuống đất. Đặng Hiền xốc ngựa lại đâm Ngụy Diên. Nhưng mũi giáo chưa kịp lao tới thì tiếng, Đặng Hiền ngã nhào xuống ngựa. Lãnh Bào ở mé sau thấy vậy, vội vàng lại cứu, thì có một tướng ở trên sườn núi té ngựa xuống, quát trong lên rằng: - Lão tướng Hoàng Trung đã đến đây! Nói đoạn, múa đao chém Lãnh Bào. Bào không địch nổi, quay ngựa chạy mất. Hoàng Trung thừa thế đuổi đánh, quân Xuyên tan vỡ.

Hoàng trung nhất chi quân cứu  
liễu ngụy duyên, sát liễu đặng  
hiền, trực cản đáo trại tiền. Linh  
bao hồi mã dữ hoàng trung tái  
chiến. Bắt đáo thập dư hợp,  
hậu diện quân mã ứng tương

Cánh quân Hoàng Trung cứu  
được Ngụy Diên, giết được Đặng  
Hiền, và đuổi mãi đến sát trước  
trại giặc. Lãnh Bào quay lại đánh  
nhau với Hoàng Trung, chưa đầy  
mười hiệp phía sau quân mà ùn

yǒng jiang shàng lái , líng  
bao zhì de qì liǎo zuò zhài ,  
yǐn bài jun lái tóu yòu zhài .  
zhi jiàn zhài zhong qí zhì  
quán bié , líng bao dà jīng .  
dou zhù mǎ kàn shí , dang  
tóu yi yuán dà jiang , jin jiā  
jǐn páo , nǎi shì liú xuán dé ,  
zuǒ bian liú feng , yòu bian  
guan píng , dà hè dào : "  
zhài zi wú yǐ duó xià , rǔ yù  
hé wǎng ? " yuán lái xuán dé  
yǐn bing cóng hòu jie yìng ,  
biàn chéng shì duó liǎo dèng  
xián zhài zi . líng bao liǎng  
tóu wú lù , qū shan pì xiǎo  
jīng , yào huí luò chéng .  
xíng bù dào shí lǐ , xiá lù fú  
bing hu qǐ , da gou qí jǔ , bǎ  
líng bao huó zhuo liǎo . yuán  
lái què shì wèi yán zì zhì fàn  
zuì , wú kě jiě shì , shou shí  
hòu jun , líng shǔ bing yǐn lù  
, fú zài zhè lǐ , děng gè  
zhèng zháo . yòng suǒ fú  
liǎo líng bao , jiě tóu xuán dé  
zhài lái . què shuo xuán dé lì  
qǐ miǎn sǐ qí , dàn chuan  
bing dào ge xiè jiǎ zhě , bìng  
bù xǔ sha hài , rú shang zhě  
cháng mìng ; yòu yù zhòng  
jiàng bing yue : " rǔ chuan  
réni jie yǒu fù mǔ qí zi , yuàn  
jiàng zhě chong jun , bù  
yuàn jiàng zhě fàng huí . " yú  
shì huan sheng dòng dì .  
huáng zhong an xià zhài jiǎo  
, jìng lái jiàn xuán dé , shuo  
wèi yán wéi liǎo jun lìng , kě  
zhǎn zhi . xuán dé jí zhao

弃了左寨，引败军来投右寨。只见寨中旗帜全别，冷苞大惊。兜住马看时，当头一员大将，金甲锦袍，乃是刘玄德，左边刘封，右边关平，大喝道：“寨子吾已夺下，汝欲何往？”原来玄德引兵从后接应，便乘势夺了邓贤寨子。冷苞两头无路，取山僻小径，要回雒城。行不到十里，狭路伏兵忽起，搭钩齐举，把冷苞活捉了。原来却是魏延自知犯罪，无可解释，收拾后军，令蜀兵引路，伏在这里，等个正着。用索缚了冷苞，解投玄德寨来。却说玄德立起免死旗，但川兵倒戈卸甲者，并不许杀害，如伤者偿命；又谕众降兵曰：“汝川人皆有父母妻子，愿降者充军，不愿降者放回。”于是欢声动地。黄忠安下寨脚，径来见玄德，说魏延违了军令，可斩之。玄德急召魏延，魏延解冷

thượng lai, linh bao chỉ đắc khí  
liễu tả trại, dẫn bại quân lai đầu  
hữu trại. Chỉ kiến trại trung kí xí  
tòan biệt, linh bao đại kinh. Đầu  
trụ mã khán thời, đương đầu  
nhất viên đại tướng, kim giáp  
cầm bào, nãi thị lưu huyền đức,  
tả biên lưu phong, hữu biên  
quan bình, đại hát đáo: “Trại tử  
ngô dĩ đoạt hạ, nhữ dục hà  
vãng?” Nguyên lai huyền đức  
dẫn binh tòng hậu tiếp ứng, tiện  
thùa thế đoạt liễu đặng hiền trại  
tử. Linh bao lưỡng đầu vô lộ,  
thủ sơn tích tiểu kinh, yếu hồi  
lạc thành. Hành bất đáo thập lí,  
hiệp lộ phục binh hốt khởi, đáp  
câu tề cử, bả linh bao hoạt tróc  
liễu. Nguyên lai khước thị ngụy  
duyên tự tri phạm tội, vô khả  
giải thích, thu thập hậu quân,  
lệnh thực binh dẫn lộ, phục tại  
giá lí, đẳng cá chánh trú. Dụng  
tác phược liễu linh bao, giải  
đầu huyền đức trại lai. Khước  
thuyết huyền đức lập khởi miễn  
tử kí, dẫn xuyên binh đảo qua  
tá giáp giả, tịnh bắt hứa sát hại,  
như thương giả thường mệnh;  
hựu dụ chúng hàng binh viết:  
“Nhữ xuyên nhân giai hữu phụ  
mẫu thê tử, nguyện hàng giả  
sung quân, bắt nguyện hàng  
giả phóng hồi.” Vu thị hoan  
thanh động địa. Hoàng trung an  
hạ trại cước, kính lai kiến  
huyền đức, thuyết ngụy duyên  
vi liễu quân lệnh, khà trảm chi.  
Huyền đức cấp triệu ngụy  
duyên, ngụy duyên giải linh bao

ùn kéo đến, Lãnh Bào phải bỏ trại  
tả chạy về trại hữu. Khi về đến  
trại, thì thấy tinh kỳ khác cả. Bào  
giật mình, dừng ngựa lại xem,  
thấy có một đại tướng giáp vàng  
bảo gấm. Chính là Huyền Đức,  
bên tả có Lưu Phong, bên hữu có  
Quan Bình. Huyền Đức quát  
trong lèn rắng: - Trại của mày, tao  
đã cướp được rồi, mày còn chạy  
đi đâu nữa? Nguyên Huyền Đức  
dẫn quân đến tiếp ứng, thừa thế  
cướp ngay được trại Đặng Hiền.  
Lãnh Bào thấy mất cả hai trại,  
không biết chạy đi đâu, liền đi tắt  
con đường nhỏ trong núi, định  
trốn về Lạc Thành. Đi chưa được  
mười dặm, bỗng đâu một toán  
phục binh ở trong đường hẻm đồ  
ra, câu liêm giờ lên tua túa, bắt  
sống ngay được Lãnh Bào.  
Nguyên Ngụy Diên biết mình  
phạm tội, không biết ăn nói thế  
nào, liền thu thập hậu quân, sai  
quân Thực dẫn đường, phục sẵn  
ở đó. Tình cờ lại gặp Lãnh Bào  
chạy qua, mới trói lại dẫn về trại  
Huyền Đức. Huyền Đức dụng  
một lá cờ xá tội, phàm những  
quân Thực xin hàng, tịnh không  
cho giết một người nào, ai giết  
nhầm thì phải đền mạng. Lại dụ  
bọn hàng binh rằng: - Các ngươi  
là người Xuyên, đều có cha mẹ  
anh em cả; ai muốn hàng thì ở lại  
làm quân lính, ai không muốn ở  
lại thì cho về. Vì thế, quân Xuyên  
mừng rõ, reo hò rầm rĩ. Hoàng  
Trung hạ xong trại, đến ra mắt  
Huyền Đức, thuật lại chuyện

wèi yán , wèi yán jiě líng bao zhì . xuán dé yue : " yán sui yǒu zuì , cǐ gong kě shú . " lìng wèi yán xiè huáng zhōng jiù mìng zhì en , jin hòu guan de xiāng zhēng . wèi yán dùn shǒu fú zuì . xuán dé zhòng shǎng huáng zhōng , shǐ rén ya líng bao dào zhàng xià , xuán dé qù qí fú , cì jiǔ ya jīng , wèn yue : " rǔ kěn jiàng fǒu ? " líng bao yue : " jì méng miǎn sǐ , rú hé bù jiàng ? liú ? , zhang rèn yǔ mǒu wèi sheng sǐ zhī jiao ; ruò kěn fàng mǒu huí qù , dang jí zhao èr rén lái jiàng , jiù xiàn luò chéng . " xuán dé dà xǐ , biàn cì yí fú an mǎ , lìng huí luò chéng . wèi yán yue : " cǐ rén bù kě fàng huí . ruò tuo shen yi qù , bù fù lái yǐ . " xuán dé yue : " wú yǐ rén yì dài rén , rén bù fù wǒ . "

苞至。玄德曰：“延虽有罪，此功可赎。”令魏延谢黄忠救命之恩，今后毋得相争。魏延顿首伏罪。玄德重赏黄忠，使人押冷苞到帐下，玄德去其缚，赐酒压惊，问曰：“汝肯降否？”冷苞曰：“既蒙免死，如何不降？刘璋、张任与某为生死之交；若肯放某回去，当即招二人来降，就献雒城。”玄德大喜，便赐衣服鞍马，令回雒城。魏延曰：“此人不可放回。若脱身一去，不复来矣。”玄德曰：“吾以仁义待人，人不负我。”

17 què shuo líng bao de huí luò chéng , jiàn liú ? , zhang rèn , bù shuo zhuo qù fàng huí , zhì shuo : " bì wǒ sha liǎo shí yú rén , duó de mǎ pǐ táo huí . " liú ? máng qiǎn rén wǎng chéng dou qí jiù . liú zhang ting zhi shé le dèng xián , dà jīng , huang máng jù zhòng shàng yì . cháng zi liú xún jìn yue : " ér yuàn lǐng bing qián qù shǒu luò chéng

却说冷苞得回雒城，见刘璋、张任，不说捉去放回，只说：“被我杀了十余人，夺得马匹逃回。”刘璋忙遣人往成都求救。刘璋听知折了邓贤，大惊，慌忙聚众商议。长子刘循进曰：“儿愿领兵前去守雒城

chí. Huyền đức viết: "Duyên tuy hữu tội, thử công khả thục." Lệnh ngụy duyên tạ hoàng trung cứu mệnh chi ân, kim hậu vô đắc tương tranh. Ngụy duyên đốn thủ phục tội. Huyền đức trọng thưởng hoàng trung, sử nhân áp linh bao đáo trường hạ, huyền đức khứ kì phược, tú túu áp kinh, vấn viết: "Nhữ khẳng hàng phủ?" Linh bao viết: "Kí móng miễn tử, như hà bắt hàng? Lưu quý, trương nhâm dữ mỗ vi sinh tử chí giao; nhược khẳng phóng mỗ hồi khứ, đương túc chiêu nhị nhân lai hàng, tựu hiền lạc thành." Huyền đức đại hỉ, tiện tú y phục an mã, lệnh hồi lạc thành. Ngụy duyên viết: "Thử nhân bắt khả phóng hồi. Nhược thoát thân nhất khứ, bắt phục lai hĩ." Huyền đức viết: "Ngô dĩ nhân nghĩa đãi nhân, nhân bắt phụ ngã."

Ngụy Diên giải Lãnh Bào vào nộp. Huyền Đức nói: - Ngụy Diên tuy phạm tội, nhưng được công thì cho chuộc tội ấy. Lại sai Ngụy Diên đến tạ ơn Hoàng Trung cứu sống mình, mà dặn từ rày không được tranh nhau nữa. Diên cúi đầu nhận lỗi. Huyền Đức thưởng cho Hoàng Trung. Rồi sai điệu Lãnh Bào vào, cởi trói và cho uống rượu áp kinh, rồi hỏi rằng: - Người có chịu hàng không? Lãnh Bào nói: - Tôi đã đợi ơn tha chết cho, còn gì mà chả hàng? Tôi với Lưu Hội, Trương Nhiệm, kết bạn sống chết với nhau. Nếu minh công tha cho tôi về, tôi xin bảo hai người ấy cùng ra hàng, và dâng Lạc Thành nhân thế. Huyền Đức mừng lắm, ban cho cho mũ và ngựa cưỡi, sai về Lạc Thành. Ngụy Diên thừa rằng: - Nếu chúa công tha cho người này về, hẳn quyết không đến nữa đâu. Huyền Đức nói: - Ta lấy bụng tử tế đãi người, có đâu người lại phụ ta mà sợ?

Lãnh Bào được thoát, về đến Lạc Thành nói khoác với chúng rằng: - Ta giết hơn mười người, cướp được ngựa, chạy trốn về đây. Lưu Hội thấy núng thế, sai người về Thành Đô cầu cứu. Lưu Chương nghe tin mất Đặng Hiền, giật mình, vội vã hội cả các quan lại bàn bạc. Con trưởng là Lưu Tuần xin lĩnh quân ra giữ Lạc Thành. Chương nói: - Con đi thì nên sai ai theo giúp? Một người

. " zhang yue : " jì wú ér kěn qù , dang qiǎn shéi rén wèi fǔ ? " yi rén chu yue : " mǒu yuàn wǎng " zhang shì zhī , nǎi jiù shì wú yì yě . zhang yue : " de zun jiù qù zuì hǎo . shéi kě wèi fù jiāng ? " wú yì bǎo wú lán , léi tóng èr rén wèi fù jiāng , diǎn èr wàn jūn mǎ lái dào luò chéng . liú ? , zhang rèn jie zhe , jù yán qián shì . wú yì yue : " bīng lín chéng xià , nán yǐ jù dí , rǔ děng yǒu hé gao jiàn ? " líng bao yue : " cǐ xiān yí dài , zhèng kào fú jiāng , jiāng shuǐ dà jí ; qián miàn zhài zhàn shan jiǎo , qí xíng zuì di . mǒu qǐ wǔ qian jun , gè dài ? chū qián qù , jué fú jiāng zhì shuǐ , kě jìn yan sī liú bèi zhí bing yě . " wú yì cóng qí jì , jí lìng líng bao qián wǎng jué shuǐ , wú lán , léi tóng yǐn bing jie yìng . líng bao lǐng mìng , zì qù zhǔn bēi jué shuǐ qì xiè .

18 què shuo xuán dé lìng huáng zhong , wèi yán gè shǒu yì zhài , zì huí fú chéng , yǔ jūn shi páng tǒng shàng yì . xì zuò bào shuo : " dong wú sun quán qiǎn rén jié hǎo dong chuan zhang lǚ , jiāng yù lái gōng jia méng guān . " xuán dé jīng yue : " ruò jia

。" 璋曰： "既吾儿肯去，当遣谁人为辅？" 一人出曰： "某愿往" 璋视之，乃舅氏吴懿也。 璋曰： "得尊舅去最好。谁可为副将？" 吴懿保吴兰、雷铜二人为副将，点二万军马来到雒城。刘璡、张任接着，具言前事。吴懿曰： "兵临城下，难以拒敌，汝等有何高见？" 沼苞曰： "此间一帶，正靠涪江，江水大急；前面寨占山脚，其形最低。某乞五千军，各带锹锄前去，决涪江之水，可尽淹死刘备之兵也。" 吴懿从其计，即令沼苞前往决水，吴兰、雷铜引兵接应。沼苞领命，自去准备决水器械。

却说玄德令黄忠、魏延各守一寨，自回涪城，与军师庞统商议。细作报说： "东吴孙权遣人结好东川张鲁，将欲来攻葭萌关。" 玄德惊曰： "若葭萌关有失，截

khú thủ lạc thành." Chương viết: "Kí ngô nhi khǎng khú, đương khiển thùy nhân vi phụ?" Nhất nhân xuất viết: "Mõ nguyên văng" chương thị chi, nãi cữu thị ngô ý dã. Chương viết: "Đắc tôn cữu khú tối hảo. Thùy khả vi phó tướng?" Ngô ý bảo ngô lan, lôi đồng nhị nhân vi phó tướng, điềm nhị vạn quân mǎ lai đáo lạc thành. Lưu quý, trương nhâm tiệp trú, cụ ngôn tiền sự. Ngô ý viết: "Binh lâm thành hạ, nan dĩ cự địch, nhữ đằng hữu hà cao kiến?" Linh bao viết: "Thủ gian nhất đái, chánh kháo phù giang, giang thủy đại cấp; tiền diện trại chiêm sơn cước, kí hình tối đê. Mõ khắt ngũ thiên quân, các đái thiêu sù tiền khú, quyết phù giang chi thủy, khả tần yêm tử lưu bị chi binh dã." Ngô ý tòng kì kế, tức lệnh linh bao tiền văng quyết thủy, ngô lan, lôi đồng dẫn binh tiệp ứng. Linh bao lĩnh mệnh, tự khú chuẩn bị quyết thủy khí giới.

bước ra nói: - Tôi xin đi! Chúng trông ra xem ai, té ra, người cậu là Ngô Ý. Chương nói: - Được cậu đi thì tốt quá. Vậy ai có thể làm phó tướng? Ngô Ý tiến cử Ngô Lan, Lôi Đồng làm phó tướng dẫn hai vạn quân mã ra Lạc Thành. Lưu Tuấn, Trương Nhiệm tiếp đón, thuật lại đầu đuôi chuyện trước. Ngô Ý nói: - Quân giặc đến giáp thành rồi, khó lòng chống giữ nổi, các ngươi có mạo gì không? Lãnh Bảo nói: - Vùng này nằm sát con sông Bồ Giang, nước sông chảy xiết lắm. Trại Lưu Bị đóng ở chân núi, địa thế rất thấp. Tôi xin lĩnh năm nghìn quân mang theo cuốc xép ra khơi sông Bồ Giang, cho nước tràn vào trại, thì quân Lưu Bị tắt chét đuối cả. Ngô Ý nghe theo kế ấy, cho Lãnh Bảo ra khơi sông, và sai Ngô Lan, Lôi Đồng đi tiếp ứng. Lãnh Bảo vâng lệnh, về sửa soạn đồ dùng khơi sông.

Huyền Đức sai Hoàng Trung, Ngụy Diên mỗi người giữ một trại, mình thì về Bối Quan cùng với Bàng Thống bàn bạc. Chợt có tin báo Tôn Quyền bên Giang Đông liên kết với Trương Lỗ ở Đông Xuyên định tấn công vào cửa Hà Manh. Huyền Đức thắt kinh nói: - Nếu mất cửa Hà Manh thì ta

méng guan yǒu shī , jié duàn  
hòu lù , wú jìn tuì bù de ,  
dang rú zhī hé ? " páng tǒng  
wèi mèng dá yue : " gong nǎi  
shǔ zhōng rén , duo zhì dì lǐ ,  
qù shǒu jia méng guan rú hé ? " dá yue : " mǒu bǎo yí rén  
yǔ mǒu tòng qù shǒu guan ,  
wàn wú yī shī . " xuán dé  
wèn hé rén . dá yue : " cǐ rén  
céng zài jīng zhōu liú biǎo bù  
xià wèi zhōng láng jiàng , nǎi  
nán jùn zhī jiāng rén , xìng  
huò , míng jùn , zì zhòng  
miǎo . " xuán dé dà xī , jí shí  
qiān mèng dá , huò jùn shǒu  
jia méng guan qù liǎo . páng  
tǒng tuì guī guǎn shě , mén lì  
hu bào : " yǒu kè tè lái xiāng  
fǎng . " tǒng chu yíng jie ,  
jiàn qí rén shen cháng ba chí  
, xíng mào shèn wěi ; tóu fa  
jié duǎn , pi yú jǐng shàng ; yí  
fú bù shèn qí zhěng . tǒng  
wèn yue : " xiān sheng hé  
réni yě ? " qí rén bù dá , jīng  
deng táng yǎng wò chuáng  
shàng . tǒng shèn yí zhī . zài  
san qǐng wèn . qí rén yue : "  
qiè xiao tíng , wú dang yǔ rǔ  
shuo zhī tian xià dà shì . "  
tǒng wén zhī yù yí , mìng  
zuǒ yòu jìn jiǔ shí . qí rén qǐ  
ér biàn shí , bìng wú qian  
xùn ; yǐn shí shèn duo , shí  
bà yóu shuì . tǒng yí huò bù  
dìng , shí rén qǐng fǎ zhèng  
shì zhì , kǒng shì xì zuò . fǎ  
zhèng huang máng dào lái .  
tǒng chu yíng jie , wèi zhèng

断后路，吾进退不得，当如之何？”庞统谓孟达曰：“公乃蜀中人，多知地理，去守葭萌关如何？”达曰：“某保一人与某同去守关，万无一失。”玄德问何人。达曰：“此人曾在荊州刘表部下为中郎将，乃南郡枝江人，姓霍，名峻，字仲邈。”玄德大喜，即时遣孟达、霍峻守葭萌关去了。庞统退归馆舍，门吏忽报：“有客特来相访。”统出迎接，见其人身长八尺，形貌甚伟；头发截短，披于颈上；衣服不甚齐整。统问曰：“先生何人也？”其人不答，径登堂仰卧床上。统甚疑之。再三请问。其人曰：“且消停，吾当与汝说知天下大事。”统闻之愈疑，命左右进酒食。其人起而便食，并无谦逊；饮食甚多，食罢又睡。统疑惑不定，使人请法正视之，恐是细作。法正慌忙到来

"Nhược gia manh quan hữu thất, tiệt đoạn hậu lộ, ngô tiến thối bắt đắc, đương như chi hè?" Bàng Thống vị mạnh đạt viết: "Công naii thực trung nhân, đa tri địa lí, khứ thủ gia manh quan như hà?" Đạt viết: "Mõ bão nhất nhân dữ mõ đồng khứ thủ quan, vạn vô nhát thất." huyền đức vẫn hà nhân. Đạt viết: "Thủ nhân tằng tại kinh châu lưu biểu bộ hạ vi trung lang tương, nãi nam quận chi giang nhân, tính hoắc, danh tuấn, tự trọng mạc." huyền đức đại hỉ, tức thời khiển mạnh đạt, hoắc tuấn thủ gia manh quan khứ liễu. Bàng Thống thối quy quán xá, môn lại hốt báo: "Hữu khách đặc lai tương phỏng." thống xuất nghênh tiếp, kién kì nhân thân trường bát xích, hình mạo thậm vĩ; đầu phát tiệt đoán, phi vu cánh thượng; y phục bất thậm tề chỉnh. Thống vẫn viết: "Tiên sinh hà nhân dã?" Kì nhân bất đáp, Kính đăng đường ngưỡng ngoa sàng thượng. Thống thậm nghi chi. Tái tam thỉnh vẫn. Kì nhân viết: "Thả tiêu đình, ngô đương dữ nhữ thuyết tri thiên hạ đại sự." thống vẫn chi dữ nghi, mệnh tả hữu tiến tửu thực. Kì nhân khởi nhi tiện thực, tịnh vō khiêm tốn; ẩm thực thậm đa, thực bāi hựu thụy. Thống nghi hoặc bất định, sử nhân thỉnh pháp chánh thị chi, khủng thị tế tác. Pháp chánh hoảng mang

nghẽn mắt đường về, tiến lên cũng dở mà lui về cũng dở, làm thế nào bây giờ. Bàng Thống nói với Manh Đạt rằng: - Ông là người trong Thực, quen biết đường đất, phiền ông ra giữ cửa ải Hà Manh cho. Đạt nói: - Tôi xin tiến cử một người đi thì chắc chắn giữ được. Huyền Đức hỏi: - Người nào? Đạt nói: - Người này là bộ hạ của Lưu Biểu đã từng giữ chức trung lang tướng, quê ở Chi Giang thuộc Nam Quận, tên là Hoắc Tuấn, tự Trọng Mạc. Huyền Đức mừng lắm, liền sai hai người đi ngay. Bàng Thống lui ra nhà khách nghỉ ngơi. Người coi cửa vào báo có khách lạ hỏi thăm. Thống ra tiếp vào, thấy người ấy mình dài tám thước, mặt mũi khôi ngô, tóc cum cúm xõa cả xuống cổ, quần áo mặc xốc xêch. Thống hỏi: - Tiên sinh tên họ là gì? Người ấy làm thịnh, bước thẳng lên nhà rồi ghé lưng nǎm ngửa ở trên sập. Bàng Thống ngồi lầm, hỏi gặng hai lần. Người ấy chỉ nói rằng: - Khoan! Để thong thả sẽ kể việc lớn trong thiên hạ cho mà nghe. Thống lại càng ngò lầm, sai tài hữu bụng cơm rượu ra mời. Người ấy trả dậy ăn ngay, không hề khách sáo gì cả, ăn uống rất khỏe, ăn xong lại ngủ liền. Thống không biết ý từ người ấy ra làm sao, sợ là kẻ gian liền mời Pháp Chính đến xem. Chính với vàng đền, Thống ra tiếp, bảo Chính rằng: - Có một người như thế,

yue : " yǒu yì rén rú cǐ rú cǐ .  
" fǎ zhèng yue : " mò fei  
péng yǒng yán hu ? " sheng  
jie shì zhī . qí rén yuè qǐ yue  
: " xiào zhí bié lái wú cí !  
zhèng shì : zhì wèi chuan  
rénn féng jiù shí , suì lìng fú  
shuǐ xí hóng liú . bì jìng cǐ  
rénn shì shéi , qiě kàn xià wén  
fēn jiě .

。统出迎接，谓正曰：  
“有一人如此如此。”  
法正曰：“莫非彭永言  
乎？”升阶视之。其人  
跃起曰：“孝直别来无  
慈！正是：只为川人逢  
旧识，遂令涪水息洪流。  
。毕竟此人是谁，且看  
下文分解。

đáo lai. Thống xuất nghênh  
tiếp, vị chánh viết: "Hữu nhất  
nhân như thủ như thủ." pháp  
chánh viết: "Mạc phi bành vĩnh  
ngôn hồ?" Thăng giai thị chi. Kì  
nhân được khởi viết: "Hiếu trực  
biệt lai vô từ! Chánh thị: chỉ vi  
xuyên nhân phùng cựu thức,  
toại lệnh phù thủy túc hồng lưu.  
Tất cảnh thử nhân thị thùy, thả  
khán hạ văn phân giải

như thế... Pháp Chính nói: - Có lẽ  
là Bành Vĩnh Ngôn chàng? Pháp  
Chính vừa vào đến thềm, thì  
người ấy choàng dậy, nói: - Hiếu  
Trực lâu nay mạnh khỏe chứ? Đó  
là: Chỉ vì gặp được người quen  
cũ Sóng gió sông Bồi dũ lại yên.  
Chưa biết người ấy ra thế nào,  
xem đến hồi sau mới rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
063  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo fǎ zhèng yǔ nǎ rén xiāng jiàn , gè fǔ zhǎng ér xiào . páng tǒng wèn zhì . zhèng yue : " cǐ gōng nǎi guǎng hàn rén , xìng péng , míng ? , zì yǒng yán , shù zhong háo jié yě . yin zhí yán chù wǔ liú zhāng , bēi zhang dí qián wèi tú lì , yin cǐ duǎn fa . " tǒng nǎi yǐ bìn lǐ dài zhī , wèn ? cóng hé ér lái . ? yue : " wú tè lái jiù rǔ shù wàn rén xìng mìng , jiàn liú jiāng jun fang kě shuo . " fǎ zhèng máng bào xuán dé . xuán dé qín zì yè jiàn , qǐng wèn qí gù . ? yue : " jiāng jun yǒu duo shǎo jun mǎ zài qián zhài ? " xuán dé shí gào : " yǒu wèi yán , huáng zhong zài bǐ . " ? yue : " wèi jiang zhì dào , qǐ kě bù zhì dì lǐ hu ? qián zhài jǐn kào fú jiāng , ruò jué dòng jiāng shuǐ , qián hòu yǐ bing sai zhī , yi rén wú kě táo yě . " xuán dé dà wù . péng ? yue : " gang xing zài xi fang , tài bái lín yú cǐ dì , dang yǒu bù jí zhì shì , qie yí shèn zhī . " xuán dé jí bài péng ? wèi mù bin , shǐ rén

**第六十三回  
诸葛亮痛哭庞统  
张翼德义释严颜**

却说法正与那人相见，各抚掌而笑。庞统问之。正曰：“此公乃广汉人，姓彭，名羕，字永言，蜀中豪杰也。因直言触忤刘璋，被璋髡钳为徒隶，因此短发。”统乃以宾礼待之，问羕从何而来。羕曰：“吾特来救汝数万人性命，见刘将军方可说。”法正忙报玄德。玄德亲自谒见，请问其故。羕曰：“将军有多少军马在前寨？”玄德实告：“有魏延、黄忠在彼。”羕曰：“为将之道，岂可知地理乎？前寨紧靠涪江，若决动江水，前后以兵塞之，一人无可逃也。”玄德大悟。彭羕曰：“罡星在西方，太白临于此地，当有

**Đệ lục thập tam hồi Gia Cát  
lượng thông khóc bàng  
thông trương dục đức nghĩa  
thích nghiêm nhan**

Khước thuyết pháp chánh dũ na nhân tương kiến, các phủ chưởng nhi tiểu. Bàng thống vấn chi. Chánh viết: "Thứ công nãi quảng hán nhân, tính bành, danh dạng, tự vĩnh ngôn, thực trung hào kiệt dã. Nhân trực ngôn xúc ngô lưu chương, bị chương khôn kiềm vi đồ đãi, nhân thủ đoán phát." Thống nãi dĩ tân lẽ đãi chi, vấn dạng tòng hà nhì lai. Dạng viết: "Ngô đặc lai cứu nhữ số vạn nhân tính mệnh, kiền lưu tướng quân phương khả thuyết." Pháp chánh mang báo huyền đức. Huyền đức thân tự yết kiến, thỉnh vấn kì cố. Dạng viết: "Tướng quân hữu đà thiếu quân mã tại tiền trại?" Huyền đức thật cáo: "Hữu ngụy duyên, hoàng trung tại bỉ." Dạng viết: "Vi tướng chi đạo, khởi khả bất tri địa lí hồ? Tiền trại khẩn khó phù giang, nhược quyết động giang thủy, tiền hậu dĩ binh tắc chi, nhất nhân vô khả đào dã." Huyền đức đại ngộ. Bành dạng viết: "Cương tinh tại tây phương, thái bạch lâm vu thử địa, đương hữu bắt cát chi sự,

**HÒI 63 Gia Cát Lượng đau lòng  
khóc Bàng Thống; Trương Dực  
Đức vì nghĩa tha Nghiêm Nhan**

Pháp Chính vào gặp người ấy, hai người chào hỏi nhau rồi vỗ tay cười ầm cả lên. Bàng Thống hỏi thì Pháp Chính nói: - Ông này là người ở Quảng Hán, họ Bành, tên Dạng, tự là Vĩnh Ngô, cũng là một bậc hào kiệt ở nước Thục. Bởi vì nói thẳng nên trái ý Lưu Chương, bị Chương bắt tội đem gọt đầu, khóa cổ, bắt tù đầy, cho nên tóc ngắn. Bàng Thống thấy vậy, có bụng kính trọng, mới hỏi rằng: - Ông đến đây có việc gì chẳng? Dạng nói: - Tôi đến đây, cốt để cứu vải vạn mạng cho quân của các ông, nhưng để đợi Huyền Đức đến đây, tôi sẽ nói chuyện. Pháp Chính với vàng báo với Huyền Đức, Huyền Đức đến hỏi sự việc làm sao, thì Dạng hỏi: - Tướng quân có bao nhiêu quân mã đóng ở hai trại mé trước? Huyền Đức nói thật rằng: - Chỉ có Hoàng Trung, Ngụy Diên ở đó. Dạng nói: - Phép làm tướng, há lại không biết địa lý hay sao? Trại mé trước đóng gần sông Bồi Giang, nếu giặc tháo nước sông cho tràn vào, và đem quân thịt cả mặt sau mặt trước, thì quân mình không còn thoát được một người.

mì bào wèi yán , huáng zhong , jiào zhāo mù yòng xin xún jǐng , yǐ fáng jué shuǐ . huáng zhong , wèi yán shang yì : èr rén gè lún yì rì , rú yù dí jun dào lái , hù xiāng tōng bào . què shuo líng bao jiàn dang yè feng yǔ dà zuò , yǐn liǎo wǔ qian jun , jīng xún jiang bian ér jìn , an pái jué jiang . zhi ting de hòu miàn hǎn sheng luàn qǐ , líng bao zhǐ yǒu zhǔn bèi , jí jí huí jun . qián miàn wèi yán yǐn jun gǎn lái , chuan bing zì xiāng jiàn tà . líng bao zhèng ben zǒu xiān , zhuàng zhe wèi yán . jiao mǎ bù shù gé , bèi wèi yán huó zhuo qù liǎo . bì jí wú lán , léi tóng lái jie yìng shí , yòu bèi huáng zhong yì jun sha tuì . wèi yán jiě líng bao dào fú guan . xuán dé zé zhì yue : " wú yǐ rén yì xiāng dài , fàng rǔ huí qù , hé gǎn bèi wǒ ! jin cì nán ráo ! " jiang líng bao tui chu zhǎn zhì , zhòng shǎng wèi yán . xuán dé shè yàn guān dài péng ? , hu bào jīng zhōu zhu gé liàng jun shi tè qiǎn mǎ liáng fēng shu zhì cǐ . xuán dé zhao rù wèn zhì . mǎ liáng lǐ bì yue : " jīng zhōu píng an , bù láo zhǔ gong you niàn . " suì chéng shàng jun shi shu xìn . xuán dé chái shu guān zhì , luè yue : " liàng yè suàn tài yǐ shù , jin nián suì cì guǐ sì ,

不吉之事，切宜慎之。 ”玄德即拜彭羕为幕宾，使人密报魏延、黄忠，教朝暮用心巡警，以防决水。黄忠、魏延商议：二人各轮一日，如遇敌军到来，互相通报。却说泠苞见当夜风雨大作，引了五千军，径循江边而进，安排决江。只听得后面喊声乱起，泠苞知有准备，急急回军。前面魏延引军赶来，川兵自相践踏。泠苞正奔走间，撞着魏延。交马不数合，被魏延活捉去了。比及吴兰、雷铜来接应时，又被黄忠一军杀退。魏延解泠苞到涪关。玄德责之曰：“吾以仁义相待，放汝回去，何敢背我！今次难饶！”将泠苞推出斩之，重赏魏延。玄德设宴管待彭羕，忽报荊州诸葛亮军师特遣马良奉书至此。玄德召入问之。马良礼毕曰：“荊州平安，不劳主公忧念。”遂呈上军师书信。

thiết nghi thận chi." Huyền Đức tức bái bành dạng vi mạc tân, sử nhân mật báo ngụy duyên, hoàng trung, giáo triều mộ dụng tâm tuần cảnh, dĩ phòng quyết thủy. Hoàng trung, ngụy duyên thương nghị: nhị nhân các luân nhất nhặt, như ngộ địch quân đáo lai, hổ tương thông báo. Khước thuyết linh bao kiến đương dạ phong vũ đại tác, dẫn liễu ngũ thiên quân, kinh tuần giang biên nhi tiến, an bài quyết giang. Chỉ thính đắc hậu diện hảm thanh loạn khởi, linh bao tri hữu chuẩn bị, cấp cấp hồi quân. Tiền diện ngụy duyên dẫn quân cản lai, xuyên binh tự tương tiễn đậm. Linh bao chánh bôn tẩu gian, chàng trú ngụy duyên. Giao mã bắt sô hợp, bị ngụy duyên hoạt tróc khứ liễu. Bì cập ngô lan, lôi đồng lai tiếp ứng thời, hựu bị hoàng trung nhất quân sát thối. Ngụy duyên giải linh bao đáo phủ quan. Huyền Đức trách chi viết: "Ngô dĩ nhân nghĩa tương đai, phóng nhữ hồi khứ, hà cảm bối ngã! Kim thứ nan nhiêu!" Tương linh bao thối xuất trảm chi, trọng thường ngụy duyên. Huyền Đức thiết yến quản đai bành dạng, hốt báo kinh châu Gia Cát lượng quân sự đặc khiển mã lương phụng thư chí thủ. Huyền Đức triều nhập vân chi. Mã lương lẽ tất viết: "Kinh châu bình an, bất lao chúa công ưu niệm." Toại trình thường quân

Huyền Đức bấy giờ mới nghĩ ra Dạng lại nói: - Mấy hôm nay, tôi xem thiên văn, thấy sao Cương ở phương tây, mà sao Thái Bạch thì lâm vào địa phận xứ này tắt có việc không hay, nên phải giữ gìn mới được. Huyền Đức dùng ngay Bành Dạng làm mạc tân, sai người mật báo cho Hoàng Trung, Ngụy Diên ngày đêm phải dụng tâm tuần phong, giữ gìn kéo giặc khơi sông Hoàng Trung, Ngụy Diên banded định nhau, luân phiên tuần phong, động có giặc thì phải báo cho nhau biết. Nói về Lãnh Bào thấy đêm hôm ấy mưa to gió lớn, liền dẫn năm nghìn quân, men bờ sông kéo đi chục phá đê cho nước tràn vào. Bỗng nghe mé sau có tiếng reo hò rầm rĩ, biết có chuẩn bị, vội vàng rút quân về, thì Ngụy Diên đã kéo quân đến nơi. Quân Xuyên giày xéo lên nhau mà chạy. Lãnh Bào đang chạy gặp ngay Ngụy Diên, đánh nhau chưa được vài hợp, bị Diên bắt sống. Khi Ngô Lan, Lôi Đồng đến tiếp ứng, lại bị toán quân Hoàng Trung đánh lui. Ngụy Diên giải Lãnh Bào đến Bồi Quan, Huyền Đức trách mắng rằng: - Ta xử với ngươi tử tế, tha cho về, sao ngươi lại dám phản ta? Thú này thì không sao tha được nữa. Nói đoạn, sai đem Lãnh Bào ra chém, rồi trọng thường cho Ngụy Diên. Huyền Đức mở tiệc, thiết đai Bành Dạng. Chợt có tin báo Mã Lương tự Kinh Châu mang thư của Khổng

gang xing zài xi fang ; yòu  
guan gan xiàng , tài bái lín  
yú luò chéng zhi fen : zhǔ  
jiàng shuài shen shàng duo  
xiong shǎo jí . qie yí jìn shèn  
. " xuán dé kàn liǎo shu ,  
biàn jiào mǎ liáng xian huí .  
xuán dé yue : " wú jiāng huí  
jīng zhōu , qù lùn cǐ shì ."  
páng tǒng àn si : " kǒng  
míng pà wǒ qǔ liǎo xi chuan  
, chéng liǎo gong , gù yì  
jiāng cǐ shu xiāng zǔ ěr ."  
nǎi duì xuán dé yue : " tǒng  
yì suàn tài yǐ shù , yǐ zhì  
gang xing zài xi , yìng zhǔ  
gong gé de xi chuan , bié bù  
zhǔ xiong shì . tǒng yì zhàn  
tian wén , jiàn tài bái lín yú  
luò chéng , xian zhǎn shǔ  
jiāng líng bao , yǐ yìng xiong  
zhào yǐ . zhǔ gong bù kě yí  
xin , kě jí jìn bing . "

玄德拆书观之，略曰：  
“亮夜算太乙数，今年  
岁次癸巳，罡星在西方  
；又观乾象，太白临于  
雒城之分：主将帅身上  
多凶少吉。切宜谨慎。  
”玄德看了书，便教马  
良先回。玄德曰：“吾  
将回荆州，去论此事。  
”庞统暗思：“孔明怕  
我取了西川，成了功，  
故意将此书相阻耳。”  
乃对玄德曰：“统亦算  
太乙数，已知罡星在西  
，应主公合得西川，别  
不主凶事。统亦占天文  
，见太白临于雒城，先  
斩蜀将泠苞，已应凶兆  
矣。主公不可疑心，可  
急进兵。”

3 xuán dé jiàn páng tǒng zài  
san cui cù , nǎi yǐn jun qián  
jìn . huáng zhong tòng wèi  
yán jie rù zhài qù . páng tǒng  
wèn fǎ zhèng yue : " qián zhì  
luò chéng , yǒu duō shǎo lù  
? " fǎ zhèng huà dì zuò tú .

玄德见庞统再三催促，  
乃引军前进。黄忠同魏  
延接入寨去。庞统问法  
正曰：“前至雒城，有  
多少路？”法正画地作

sư thư tín. Huyền đức sách thư  
quan chí, lược viết: "Lượng dã  
toán thái át số, kim niên tuế thứ  
quý tị, cương tinh tại tây  
phương; hựu quan kiền tượng,  
thái bạch lâm vu lạc thành chi  
phân: chủ tương suất thân  
thượng đa hung thiểu cát. Thiết  
nghi cẩn thận." Huyền đức  
khán liễu thư, tiện giáo mã  
lương tiên hồi. Huyền đức viết:  
"Ngô tương hồi kinh châu, khứ  
luận thủ sự." Bàng thống ám  
tư: "Khổng minh phạ ngã thủ  
liễu tây xuyêng, thành liễu công,  
cố ý tương thủ thư tương trở  
nhĩ." Nǎi đối huyền đức viết:  
"Thống diệc toán thái át số, dĩ  
tri cương tinh tại tây, ứng chúa  
công hợp đắc tây xuyêng, biệt  
bất chủ hung sự. Thống diệc  
chiêm thiên văn, kiến thái bạch  
lâm vu lạc thành, tiên trảm thực  
tương linh bao, dĩ ứng hung  
triệu hĩ. Chúa công bất khả nghi  
tâm, khả cấp tiến binh."

Minh đến trình. Huyền Đức mời  
vào hỏi, Mã Lương nói: - Kinh  
Châu bình yên, chúa công không  
phải lo lắng. Mã Lương trình thư.  
Huyền Đức mở ra xem, trong thư  
viết: "Lượng tôi tính số Thái Át,  
năm nay là năm quý tị, sao  
Cương đóng ở phương tây. Lại  
xem thiên văn thì thấy sao Thái  
Bạch lâm vào địa phận Lạc  
Thành, ứng vào số mệnh tướng  
súy, dữ nhiều lành ít, nên phải  
cẩn thận lầm mới được". Huyền  
Đức xem xong thư, cho Mã  
Lương về trước. Huyền Đức nói:  
- Ta sẽ về Kinh Châu để bàn việc  
ấy. Bàng Thống nghĩ thầm rằng: -  
Đây hẳn là Khổng Minh thấy ta  
lấy được Tây Xuyên, lập nên  
công trạng, cho nên cố ý đưa thư  
này để cản trở chúng? Bên nói  
với Huyền Đức rằng: - Tôi cũng  
đã xem Thái Át, biết rằng Cương  
tinh ở phương tây, ứng về việc  
chúa công lấy được Tây Xuyên,  
chứ không phải điềm xấu. Tôi  
cũng xem thiên văn thấy sao Thái  
Bạch lâm vào địa phận Lạc  
Thành, thì đã chém Lãnh Bảo là  
ứng vào điềm hung ấy rồi. Chúa  
công không phải nghi hoặc gì  
nữa, nên tiến binh cho mau thôi.

Huyền đức kiến bàng thống tái  
tam thôi xúc, nãi dẫn quân tiền  
tiến. Hoàng trung đồng ngụy  
duyên tiếp nhập trại khứ. Bàng  
thống vấn pháp chánh viết:  
"Tiền chí lạc thành, hữu đa  
thiểu lộ?" Pháp chánh họa địa

Huyền Đức thấy Bàng Thống giục  
giã hai ba lần, mới kéo quân đi.  
Hoàng Trung, Ngụy Diên ra tiếp  
vào trại. Bàng Thống hỏi Pháp  
Chánh rằng: - Từ đây vào Lạc  
Thành có mấy con đường? Chính  
vẽ xuống đất làm địa đồ. Huyền

xuán dé qǔ zhang song suǒ  
yí tú běn duì zhì , bìng wú  
chā cuò . fǎ zhèng yán : "  
shan běi yǒu tiáo dà lù ,  
zhèng qū luò chéng dong  
mén ; shan nán yǒu tiáo xiǎo  
lù , què qū luò chéng xi mén  
: liǎng tiáo lù jie kě jìn bing ."  
páng tǒng wèi xuán dé yue :  
" tǒng lìng wèi yán wèi xian  
feng , qū nán xiǎo lù ér jìn ;  
zhǔ gong lìng huáng zhōng  
zuò xian feng , cóng shan  
bēi dà lù ér jìn : bìng dào luò  
chéng qū qí . " xuán dé yue :  
" wú zì yòu shóu yú gong mǎ  
, duo xíng xiǎo lù . jun shi kě  
cóng dà lù qù qū dong mén ,  
wú qū xi mén . " páng tǒng  
yue : " dà lù bì yǒu jun yao  
lán , zhǔ gong yǐn bing dang  
zhi . tǒng qū xiǎo lù . " xuán  
dé yue : " jun shi bù kě . wú  
yè mèng yí shén rén , shǒu  
zhí tiě bàng jí wú yòu bèi ,  
jué lái yóu zì bèi téng . cǐ  
xíng mò fei bù jia . " páng  
tǒng yue : " zhuàng shì lín  
zhèn , bù sǐ dài shàng , lǐ zhī  
zì rán yě . hé gù yǐ mèng mèi  
zhì shì yí xin hu ? " xuán dé  
yue : " wú suǒ yí zhě , kǒng  
míng zhì shu yě . jun shi  
huán shǒu fú guān , rú hé ? "  
páng tǒng dà xiào yue : " zhǔ  
gong bēi kǒng míng suǒ huò  
yǐ : bǐ bù yù lìng tǒng dù  
chéng dà gong , gù zuò cǐ  
yán yǐ yí zhǔ gong zhì xin .  
xin yí zé zhì mèng , hé xiong

图。玄德取张松所遗图本对之，并无差错。法正言：“山北有条大路，正取雒城东门；山南有条小路，却取雒城西门：两条路皆可进兵。”庞统谓玄德曰：“统令魏延为先锋，取南小路而进；主公令黄忠作先锋，从山北大路而进：并到雒城取齐。”玄德曰：“吾自幼熟于弓马，多行小路。军师可从大路去取东门，吾取西门。”庞统曰：“大路必有军邀拦，主公引兵当之。统取小路。”玄德曰：“军师不可。吾夜梦一神人，手执铁棒击吾右臂，觉来犹自臂疼。此行莫非不佳。”庞统曰：“壮士临阵，不死带伤，理之自然也。何故以梦寐之事疑心乎？”玄德曰：“吾所疑者，孔明之书也。军师还守涪关，如何？”庞统大笑曰：“主公被孔明所惑矣：彼不欲令统独成大功，故作此

tác đồ. Huyền đức thủ trương tung sở di đồ bốn đồi chí, tịnh vô sai thác. Pháp chánh ngôn: "Sơn bắc hữu điệu đại lộ, chánh thủ lạc thành đông môn; sơn nam hữu điệu tiểu lộ, khuốc thủ lạc thành tây môn: lưỡng điệu lộ giai khả tiến binh." Bàng thống vị huyền đức viết: "Thống lệnh nguy duyên vi tiên phong, thủ nam tiểu lộ nhi tiến; chúa công lệnh hoàng trung tác tiên phong, tòng sơn bắc đại lộ nhi tiến: tịnh đáo lạc thành thủ tề." Huyền đức viết: "Ngô tự áu thực vu cung mã, đa hành tiểu lộ. Quân sư khả tòng đại lộ khứ thủ đông môn, ngô thủ tây môn." Bàng thống viết: "Đại lộ tắt hữu quân yêu lan, chúa công dẫn binh đương chi. Thống thủ tiểu lộ." Huyền đức viết: "Quân sư bất khả. Ngô dạ mộng nhất thần nhân, thủ chấp thiết bổng kích ngô hữu tí, giác lai do tự tí đồng. Thủ hành mạc phi bất giai." Bàng thống viết: "Tráng sĩ lâm trận, bất tử đái thương, lí chí tự nhiên dã. Hà cố dĩ mộng mị chi sự nghi tâm hò?" Huyền đức viết: "Ngô sở nghi già, khổng minh chi thư dã. Quân sư hoàn thủ phủ quan, như hà?" Bàng thống đại tiểu viết: "Chúa công bị khổng minh sở hoặc hĩ: bỉ bất dục lệnh thống độc thành đại công, cố tác thủ ngôn dĩ nghi chúa công chi tâm. Tâm nghi tắc trí mộng, hà hung chi hữu? Thống can

Đức giở bức đồ của Trương Tùng ra xem thấy không sai một ly. Pháp chí nói: - Mé bắc có một con đường lớn, đi thẳng vào cửa động Lạc Thành, mé nam có một con đường nhỏ, đi thẳng vào cửa tây. Hai con đường ấy, đều tiến binh được cả. Bàng Thống nói với Huyền Đức: - Tôi sai Ngụy Diên làm tiên phong, tiến theo đường nhỏ mé nam, chúa công sai Hoàng Trung làm tiên phong, tiến theo đường lớn dãy núi phía bắc, cùng đến cả Lạc Thành. Huyền Đức nói: - Ta xưa nay quen nghề cung ngựa, hãy đi đường hẻm. Quân sư nên đi đường lớn mà vào cửa đông, để ta vào cửa tây cho. Bàng Thống nói: - Đường lớn tắt có quân ngăn chặn, chúa công dẫn quân mà chống cự, để tôi đi đường nhỏ. Huyền Đức nói: - Quân sư chờ nên đi, đêm qua ta nằm mơ thấy một vị thần, cầm gậy sắt đánh vào cánh tay phải, tỉnh dậy vẫn còn thấy đau. Đi chuyến này có lẽ không may. Bàng Thống nói: - Tráng sĩ làm trận, không chết thì bị thương, đó cũng là lẽ thường vậy, can gì tin mộng mà sinh lòng nghi hoặc? Huyền Đức nói: - Ta lại nghĩ về cả bức thư của Khổng Minh nữa quân sư nên trở về mà giữ lấy Bồi Quan, ý quân sư thế nào? Thống cười ầm lên, nói: - Chúa công bị Khổng Minh mê hoặc rồi đó. Ông ta không muốn tôi một mình làm nổi công trạng, cho nên nói ra thế để cho chúa

zhì yǒu ? tǒng gān nǎo tú dì ,  
fang chéng běn xīn . zhǔ  
gong zài wù duō yán , lái zǎo  
zhǔn xíng . "

言以疑主公之心。心疑则致梦，何凶之有？统肝脑涂地，方称本心。  
主公再勿多言，来早准行。”

4 dang rì chuán xià hào lìng ,  
jun shì wǔ gèng zào fàn ,  
píng míng shàng mǎ . huáng  
zhong , wèi yán lǐng jun xian  
xíng . xuán dé zài yǔ páng  
tǒng yue huì , hu zuò xià mǎ  
yǎn sheng qián shi , bǎ páng  
tǒng xian jiang xià lái . xuán  
dé tiào xià mǎ , zì lái lóng  
zhù nǎ mǎ . xuán dé yue : "  
jun shi hé gù chéng cǐ liè mǎ  
?" páng tǒng yue : " cǐ mǎ  
chéng jiǔ , bù céng rú cǐ ."  
xuán dé yue : " lín zhèn yǎn  
sheng , wù rén xìng mìng .  
wú suǒ qí bái mǎ , xìng jí  
xún shóu , jun shi kě qí , wàn  
wú yī shí . liè mǎ wú zì  
chéng zhì . " suì yǔ páng  
tǒng gēng huàn suō qí zhì  
mǎ . páng tǒng xiè yue : "  
shen gǎn zhǔ gong hòu en ,  
suì wàn sǐ yì bù néng bào yě  
." suì gè shàng mǎ qū lù ér  
jìn . xuán dé jiàn páng tǒng  
qù liǎo , xin zhòng shèn jué  
bù kuài , yàng yàng ér xíng .

5 què shuo luò chéng zhong  
wú yì , liú ? ting zhi shé le

当日传下号令，军士五更造饭，平明上马。黄忠、魏延领军先行。玄德再与庞统约会，忽坐下马眼生前失，把庞统掀将下来。玄德跳下马，自来笼住那马。玄德曰：“军师何故乘此劣马？”庞统曰：“此马乘久，不曾如此。”玄德曰：“临阵眼生，误人性命。吾所骑白马，性极驯熟，军师可骑，万无一失。劣马吾自乘之。”遂与庞统更换所骑之马。庞统谢曰：“深感主公厚恩，虽万死亦不能报也。”遂各上马取路而进。玄德见庞统去了，心中甚觉不快，怏怏而行。

却说雒城中吴懿、刘璡听知折了泠苞，遂与众

nǎo đồ địa , phương xưng bỗn  
tâm. Chúa công tái vật đa ngôん,  
lai tảo chuẩn hành."

công nghi hoặc. Bụng đã nghi thì  
sinh mộng, hung gì mà hung? Tôi  
đội ơn chúa công gan óc lầy đất  
mới xứng được bụng tôi. Xin cứ  
đến sáng mai là đi, không phải  
nói chi cho lắm.

Đương nhật truyền hạ hiệu  
lệnh, quân sĩ ngũ canh tạo  
phạn, bình minh thương mã.  
Hoàng trung, ngụy duyên lĩnh  
quân tiên hành. Huyền đức tái  
dữ bàng thống ước hội, hốt tọa  
hạ mã nhẫn sinh tiền thất, bả  
bàng thống hiên tương hạ lai.  
Huyền đức khiêu hạ mã, tự lai  
lung trụ na mã. Huyền đức viết:  
"Quân sư hà cố thừa thủ liệt  
mã?" Bàng thống viết: "Thủ mã  
thừa cửu, bất tăng như thủ."  
Huyền đức viết: "Lâm trận nhẫn  
sinh, ngộ nhân tính mệnh. Ngô  
sở ky bạch mã, tính cực tuần  
thục, quân sư khả ky, vạn vô  
nhất thất. Liệt mã ngô tự thừa  
chi." Toại dữ bàng thống canh  
hoán sở ky chi mã. Bàng thống  
tại viết: "Thâm cảm chúa công  
hậu ân, tuy vạn tử diệc bất  
năng báo dâ." Toại các thương  
mã thủ lộ nhi tiến. Huyền đức  
kiến bàng thống khú liễu, tâm  
trung thậm giác bất khoái,  
uởng uởng nhi hành.

Khước thuyết lạc thành trung  
ngô ý, lưu quý thính tri chiết liễu

Ngày hôm ấy, Thống ra lệnh cho  
quân sĩ canh năm thổi cơm ăn,  
sáng rõ thi khởi hành. Hoàng  
Trung, Ngụy Diên lĩnh binh đi  
trước. Huyền Đức và Bàng Thống  
cũng sắp sửa đi, bỗng nhiên con  
ngựa của Bàng Thống quáng mắt  
sa chân trước, hất Thống ngã lăn  
xuống đất. Huyền Đức vội vàng ở  
trên mình ngựa nhảy xuống, giữ  
lấy con ngựa ấy rồi hỏi rằng: -  
Quân sự làm sao lại cưỡi ngựa  
xấu thế này? - Ngựa này tôi cưỡi  
đã lâu, không thể nào bao giờ.  
Huyền Đức nói: - Lâm đến trận  
mà ngựa quáng mắt, thường hay  
làm lỡ tính mạng người ta. Con  
ngựa trắng của tôi cưỡi, tính nó  
thuần lắm, quân sự cưỡi thì  
không còn ngại chút nào. Con  
ngựa xấu thì để tôi cưỡi cho. Liên  
đôi ngựa cho Bàng Thống, Thống  
tại ơn nói: - Xin cảm tạ ơn sâu của  
chúa công, dẫu muôn chết cũng  
không đền đáp được. Nói xong  
cùng lén ngựa ra đi. Huyền Đức  
thấy Bàng Thống đi, trong bụng  
vẫn áy náy không yên.

Nói về Ngô Ý, Lưu Hội trong Lạc  
Thành, nghe tin Lãnh Bảo chết,

líng bao , suì yǔ zhòng  
shang yì . zhang rèn yue : " chéng dong nán shan pì yǒu  
yi tiáo xiǎo lù , zuì wèi yào jìn , mǒu zì yǐn yi jun shǒu zhì .  
zhu gong jǐn shǒu luò chéng , wù de yǒu shī . " hu bào  
hàn bing fen liǎng lù qián lái  
gong chéng .

6 zhang rèn jí yǐn san qian jun , xian lái chao xiǎo lù mái fú .  
jiàn wèi yán bing guò , zhang rèn jiào jìn fàng guò qu , xiū  
de jīng dòng . hòu jiàn páng tǒng jun lái , zhang rèn jun  
shì yáo zhǐ jun Zhōng Dà jiang : " qí bái mǎ zhě bì shì  
liú bài . " zhang rèn dà xǐ , chuán lìng jiào rú cǐ rú cǐ .

7 què shuo páng tǒng yǐ lǐ qián jìn , tái tóu jiàn liǎng shan bi zhǎi , shù mù cóng zá ; yòu zhí xià mò qiū chu , zhī yè mào shèng . páng tǒng xīn xià shèn yí , lè zhù mǎ wèn : " cǐ chǔ shì hé dì ? " shù nèi yǒu xin jiàng jun shì , zhǐ dào : " cǐ chǔ dì míng luò fèng bo . " páng tǒng jīng yue : " wú dào hào fèng chú , cǐ chǔ míng luò fèng bo , bù lì yú wú . " lìng hòu jun jí tuì . zhī ting shan bo qíán yǐ sheng pào xiǎng , jiàn rú fei huáng , zhì wàng qí bái mǎ zhě shè lái . kě lián páng tǒng jīng sī

商议。张任曰：“城东南山僻有一条小路，最为要緊，某自引一军守之。诸公紧守雒城，勿得有失。”忽报汉兵分两路前来攻城。

张任急引三千军，先来抄小路埋伏。见魏延兵过，张任教尽放过去，休得惊动。后见庞统军来，张任军士遥指军中大将：“骑白马者必是刘备。”张任大喜，传令教如此如此。

却说庞统迤逦前进，抬头见两山逼窄，树木丛杂；又值夏末秋初，枝叶茂盛。庞统心下甚疑，勒住马问：“此处是何地？”数内有新降军士，指道：“此处地名落凤坡。”庞统惊曰：“吾道号凤雏，此处名落凤坡，不利于吾。”令后军疾退。只听山坡前一声炮响，箭如飞蝗，只望骑白马者射来。

líng bao , toại dữ chúng thương nghị. Trương nhâm viết: "Thành đông nam sơn tích hữu nhất diều tiểu lộ, tôi vi yếu khẩn, mỗ tự dẫn nhất quân thủ chi. Chư công khẩn thủ lạc thành, vật đắc hữu thất." Hốt báo hán binh phân lưỡng lộ tiền lai công thành.

Trương nhâm cấp dẫn tam thiên quân, tiên lai sao tiểu lộ mai phục. Kiên ngụy duyên binh quá, trương nhâm giáo tǎn phóng qua khứ, hưu đắc kinh động. Hậu kiên bàng thống quân lai, trương nhâm quân sĩ diêu chỉ quân trung đại tướng: "Ky bạch mã giả tắt thị lưu bị." Trương nhâm đại hỉ, truyền lệnh giáo như thử như thử.

Khuốc thuyết bàng thống dĩ lê tiền tiến, sĩ đầu kiến lưỡng sơn bức trách, thụ mộc tung tạp; hựu trị hạ mặt thu sơ, chí diệp mậu thịnh. Bàng thống tâm hạ thậm nghi, lặc trụ mã vấn: "Thử xử thị hè địa?" Sở nội hữu tân hàng quân sĩ, chỉ đáo: "Thử xử địa danh lạc phượng pha." Bàng thống kinh viết: "Ngô đạo hào phượng sô, thử xử danh lạc phượng pha, bất lợi vu ngô." Lệnh hậu quân tật thối. Chỉ thính sơn pha tiền nhất thanh pháo hướng, tiền như phi hoàng, chỉ vọng ky bạch mã giả xạ lai. Khả liên bàng thống

mới hội các tướng lại bàn bạc Trương Nhiệm nói: - Ở mé đông nam núi, có một con đường nhỏ, rất là hiểm yếu, tôi xin dẫn một toán quân ra giữ đường ấy. Các ông thì giữ vững lấy Lạc Thành, chờ có sơ suất. Chợt có tin báo: Quân Hán chia làm hai đường vào lấy thành

Trương Nhiệm vội dẫn ba nghìn quân lên ra con đường nhỏ mai phục. Thấy quân Ngụy Diên đi qua, Nhiệm bảo cứ mặc cho đi, không được kinh động. Sau thấy quân Bàng Thống đến, quân sĩ của Nhiệm trổ vào viên đại tướng cưỡi ngựa trắng, bảo đó là Lưu Bị. Nhiệm mừng lắm, truyền lệnh cho quân sĩ cứ việc làm như thế, như thế.

Bàng Thống dẫn quân từ từ tiến đi, ngẳng đầu nhìn thấy hai bên rặng núi liền sát với nhau, cây cối cuối hè um tùm, rậm rạp. Thống trong bụng nghi hoặc, dùng ngựa lại, hỏi rằng: - Đây là chỗ nào? Có tên quân Thục mới hàng, trổ lên núi bẩm rằng: - Ở đây gọi là gò Lạc Phượng. Thống giật mình nói: - Hỏng, hỏng! Ta hiệu là Phượng Sô, mà đây lại là gò Lạc Phượng, dễ thường quan hệ đến tính mạng ta. Lập tức truyền lệnh quân sĩ vội vã rút lui. Bỗng nhiên một tiếng pháo hiệu nổ lên, rồi tên ở trên núi bắn xuống như châu chấu bay, cứ châu cả vào

yú luàn jiàn zhì xià . shí nián  
zhǐ san shí liù suì . hòu rén  
yǒu shi tàn yue : " gǔ xiàn  
xiāng lián zǐ cuì duī , shì  
yuán yǒu zhái bàng shan wei  
. ér tóng guàn shí hu jiù qu ,  
lú xiàng céng wén zhǎn jí cái  
. yù jì san fen píng kè xiao ,  
cháng qū wàn lǐ dū pái huái .  
shéi zhī tian gǒu liú xìng zhuī ,  
, bù shǐ jiāng jun yi jīn huí . "  
xian shì dong nán yǒu tóng  
yáo yún : " yì fèng bìng yí  
lóng , xiāng jiāng dào shǔ  
zhong . cái dào bàn lù lǐ ,  
fèng sī luò bo dong . feng  
sòng yǔ , yǔ suí feng , lóng  
hàn xīng shí shǔ dào tong ,  
shǔ dào tong shí zhī yǒu  
lóng . "

可怜庞统竟死于乱箭之下。时年止三十六岁。  
后人有诗叹曰：“古岘相连紫翠堆，士元有宅傍山隈。  
儿童惯识呼鸠曲，闾巷曾闻展骥才。  
预计三分平刻削，长驱万里独徘徊。  
谁知天狗流星坠，不使将军衣锦回。”先是东南有童谣云：“一凤并一龙，相将到蜀中。  
才到半路里，凤死落坡东。风送雨，雨随风，隆汉兴时蜀道通，蜀道通时只有龙。”

8 dang rì zhang rèn shè sǐ  
páng tǒng , hàn jun yōng sai  
, jìn tuì bù de , sǐ zhě dà bàn  
. qián jun fei bào wèi yán .  
wèi yán máng lè bìng yù huí  
, nài shan lù bi zhāi , qian  
sha bù de . yòu bèi zhang  
rèn jié duàn guī lù , zài gao  
fù chǔ yòng qiǎng gong yìng  
nǚ shè lái . wèi yán xin  
huang . yǒu xin jiàng shǔ  
bing yue : " bù rú sha ben  
luò chéng xià , qǔ dà lù ér jìn  
. " yán cóng qí yán , dang  
xian kai lù , sha ben luò  
chéng lái . chén ai qǐ chǔ ,

当日张任射死庞统，汉军拥塞，进退不得，死者大半。前军飞报魏延。  
魏延忙勒兵欲回，奈山路逼窄，厮杀不得。  
又被张任截断归路，在高阜处用强弓硬弩射来。  
魏延心慌。有新降蜀兵曰：“不如杀奔雒城下，取大路而进。”延从其言，当先开路，杀奔雒城来。  
尘埃起处，

cánh tử vu loạn tiễn chi hạ.  
Thời niên chỉ tam thập lục tuế.  
Hậu nhân hữu thi thán viết: "Cỗ  
hiện tương liên tử thủy đồi, sĩ  
nguyên hữu trạch bàng sơn ôi.  
Nhi đồng quán thức hô cưu  
khúc, lư hạng tầng văn triển kí  
tài. Dự kế tam phân bình khắc  
tước, trường khu vạn lí độc bồi  
hồi. Thùy tri thiên cầu lưu tình  
trụy, bất sử tướng quân y cầm  
hồi." Tiên thi đông nam hữu  
đồng dao vân: "Nhất phượng  
tịnh nhất long, tương tương đáo  
thực trung. Tài đáo bán lộ lí,  
phượng tử lạc pha đồng.  
Phong tổng vũ, vũ tùy phong,  
long hán hưng thời thực đạo  
thông, thực đạo thông thời chỉ  
hữu long."

người cưỡi ngựa trắng mà bắn.  
Thương hại thay cho Bàng quân  
sư, cả người lẫn ngựa chết ở  
dưới sườn núi. Bấy giờ Bàng  
Thống mới có ba mươi sáu tuổi.  
Người sau có thơ than rằng: Sĩ  
nguyên này cũng bậc anh hào,  
Người xáu nhưng mà chí khí cao.  
Thao lược kém chi mưu Quản,  
Nhạc, Tài năng coi nhỏ sức Tôn,  
Tào. Một phương đất hiểm công  
khai thác, Muôn dặm đường  
trường khổ lao. Độc ác làm chi  
thiên cầu giáng? Thời thôi số  
phận biết làm sao! Khi trước ở  
vùng đông nam trẻ con hát rằng:  
Một phượng, một rồng cùng vào  
Thục Trung, Đi đến nửa đường,  
phượng ngã non đồng, Mưa mưa  
gió gió, đưa đón nhau cùng. Hán  
nối lên, đường Thục mới thông;  
Đường Thục thông, chỉ còn một  
rồng. Lời hát ấy quả nhiên đúng.

Đương nhật trương nhâm xạ tử  
bàng thống, hán quân ứng tắc,  
tiến thối bắt đắc, tử giả đại bán.  
Tiền quân phi báo ngụy duyên.  
Ngụy duyên mang lặc binh dục  
hồi, nại sơn lộ bức trách, tư sát  
bắt đắc. Hữu bị trương nhâm  
tiệt đoạn quy lộ, tại cao phu xử  
dụng cường cung ngạnh nỗi xạ  
lai. Ngụy duyên tâm hoảng.  
Hữu tân hàng thực binh viết:  
"Bất như sát bôn lạc thành hạ,  
thủ đại lộ nhi tiến." Duyên tòng  
kì ngôn, đương tiên khai lộ, sát  
bôn lạc thành lai. Trần ai khởi  
xử, tiền diện nhất quân sát chí,

Hôm ấy Trương Nhiệm bắn chết  
Bàng Thống, quân Hán chen  
chúc chặt đường cái, bị chết quá  
nửa. Tiền quân phi báo với Ngụy  
Diên vội vàng muồn quay về,  
nhưng vì đường núi hẹp, đánh  
nhau không được, mà đường về  
lại Trương Nhiệm chen mát và  
dùng những cung tên dài ở trên  
núi cao bắn xuống. Ngụy Diên rất  
lo sợ. Có quân Thục mới hàng  
bẩm rằng: - Không bằng đánh  
đến Lạc Thành, sang con đường  
lớn mà đi. Ngụy Diên nghe lời,  
liên đi trước mở đường đánh vào  
Lạc Thành. Bỗng thấy trước mặt

qián miàn yí jun sha zhì , nǎi luò chéng shǒu jiāng wú lán , léi tóng yě ; hòu miàn zhang rèn yǐn bīng zhui lái : qián hòu jiá gōng , bǎ wèi yán wéi zài gai xin . wèi yán sǐ zhàn bù néng de tuo . dàn jiàn wú lán , léi tóng hòu jun zì luàn , èr jiāng jí huí mǎ qù jiù . wèi yán chéng shì gǎn qù , dang xian yi jiāng , wǔ dǎo pāi mǎ , dà jiào : " wén cháng , wú tè lái jiù rǔ ! " shì zhī , nǎi lǎo jiāng huáng zhōng yě . liǎng xià jiá gōng , sha bài wú , léi èr jiāng , zhí chong zhì luò chéng zhì xià . liú zàn yǐn bīng sha chu , què de xuán dé zài hòu dang zhù jie ying . huáng zhōng , wèi yán fān shen biàn huí . xuán dé jun mǎ bǐ jí ben dào zhài zhōng , zhang rèn jun mǎ yòu cóng xiǎo lù lǐ jié chu . liú ? , wú lán , léi tóng dang xian gǎn lái . xuán dé shǒu bù zhù èr zhài , qiè zhàn qiè zǒu , ben huí fú guān . shǔ bīng de shèng , yǐ lǐ zhui gǎn . xuán dé rén kùn mǎ fá , nǎ lǐ yǒu xīn qian sha , qiè zhì gù ben zǒu . jiāng jìn fú guān , zhang rèn yí jun zhui gǎn zhì jǐn . xìng de zuǒ bian liú feng , yòu bian guan píng , èr jiàng lǐng san wàn sheng lì jun jié chu , sha tuì zhang rèn ; huán gǎn èr shí lǐ , duó huí zhàn mǎ jí duo .

前面一军杀至，乃雒城守将吴兰、雷铜也；后面张任引兵追来：前后夹攻，把魏延围在核心。魏延死战不能得脱。但见吴兰、雷铜后军自乱，二将急回马去救。魏延乘势赶去，当先一将，舞刀拍马，大叫：“文长，吾特来救汝！”视之，乃老将黄忠也。两下夹攻，杀败吴、雷二将，直冲至雒城之下。刘璡引兵杀出，却得玄德在后当住接应。黄忠、魏延翻身便回。玄德军马比及奔到寨中，张任军马又从小路里截出。刘璡、吴兰、雷铜当先赶来。玄德守不住二寨，且战且走，奔回涪关。蜀兵得胜，迤逦追赶。玄德人困马乏，那里有心厮杀，且只顾奔走。将近涪关，张任一军追赶到紧。幸得左边刘封，右边关平，二将领三万生力军截出，杀退张任；还赶二十里，夺回战马极多。

nǎi lạc thành thủ tướng ngô lan, lôi đồng dã; hậu diện trương nhâm dân binh truy lai: tiền hậu giáp công, bả ngụy duyên vi tại cai tâm. Ngụy duyên tử chiến bất năng đắc thoát. Đã kiến ngô lan, lôi đồng hậu quân tự loạn, nhị tướng cấp hồi mã khứ cứu. Ngụy duyên thừa thế cản khứ, đương tiên nhất tướng, vũ đao phách mã, đại khiếu: "Văn trường, ngô đặc lai cứu nhữ!" Thị chi, nãi lão tướng hoàng trung dã. Lưỡng hạ giáp công, sát bại ngô, lôi nhị tướng, trực trùng chí lạc thành chi hạ. Lưu toàn dân binh sát xuất, khước đắc huyền đức tại hậu đương trụ tiếp ứng. Hoàng trung, ngụy duyên phiên thân tiên hồi. Huyền đức quân mã bỉ cập bôn đáo trại trung, trương nhâm quân mã hưu tòng tiểu lộ lí tiệt xuất. Lưu quý, ngô lan, lôi đồng đương tiên cản lai. Huyền đức thủ bắt trụ nhị trại, thả chiến thả tầu, bôn hồi phủ quan. Thực binh đắc thắng, dĩ lệ truy cản. Huyền đức nhân khốn mã pháp, na lí hữu tâm tư sát, thả chỉ cổ bôn tầu. Tương cận phủ quan, trương nhâm nhất quân truy cản chí khắn. Hạnh đắc tả biên lưu phong, hữu biên quan bình, nhị tướng lĩnh tam vạn sinh lực quân tiệt xuất, sát thối trương nhâm; hoàn cản nhị thập lì, đoạt hồi chiến mã cực da.

bụi bay mù mịt, một toán quân kéo đến, trông ra thì là tướng giữ Lạc Thành Ngô Lan, Lôi Đồng, sau lưng lại có Trương Nghiêm đuổi theo. Hai mặt đánh ập lại, vây chặt lấy Ngụy Diên. Diên cố chét chống cự nhưng không sao ra được. Chợt thấy hậu quân của Ngô Lan, Lôi Đồng tự nhiên rối loạn. Hai tướng vội quay ngựa lại cứu, Diên thừa thế đánh thốc chạy ra, thì thấy có một người té ngựa múa đao đi trước, gọi trong lên rằng: - Văn Trường, ta lại cứu cho ngươi đây! Diên trông ra thì là lão tướng Hoàng Trung. Hai bên hợp sức lại, phá tan quân Ngô Lan, Lôi Đồng, kéo đánh thẳng đến Lạc Thành. Lưu Hội ở trong thành kéo quân ra đánh, may có Huyền Đức ở mé sau, dẫn quân lại tiếp ứng. Hai tướng vừa đánh vừa chạy về. Huyền Đức vừa đến trại thì quân của Trương Nghiêm lại tụ con đường nhỏ đánh chặn. Lưu Hội, Ngô Lan, Lôi Đồng cũng kéo ùa đến, Huyền Đức không giữ nổi hai trại, phải chạy về cửa Bồi Quan. Quân Thục thừa thế đuổi riết. Huyền Đức người ngựa mỏi mệt, không còn tướng đến đánh chắc gì nữa, chỉ cốt chạy cho mau thôi. Gần đến Bồi Quan thì toán quân Trương Nghiêm đuổi kịp. May có Lưu Phong, Quan Bình dẫn ba vạn quân sinh lực chặn lại, đánh lui Trương Nghiêm và đuổi theo hơn hai mươi dặm, cướp lại ngựa chiến rất nhiều.

9 xuán dé yi xíng jūn mǎ , zài rù fú guan , wén páng tǒng xiao xí . yǒu luò fèng bo táo de xíng mìng de jun shì , bào shuo jun shi lián rén dài mǎ , bēi luàn jiàn shè sǐ yú bo qián . xuán dé wén yán , wàng xiòng tòng ku bù yǐ , yáo wèi zhao hún shè jì . zhu jiang jie ku . huáng zhong yue : " jin fan shé le páng tǒng jun shi , zhang rèn bì rán lái gong dǎ fú guan , rú zhì nài hé ? bù ruò chāi rén wǎng jīng zhōu , qǐng zhu gé jun shi lái shang yì shou chuan zhī jì . " zhèng shuo zhī xiàn , rén bào zhang rèn yǐn jun zhí lín chéng xià nuò zhàn . huáng zhong , wèi yán jie yào chu zhàn . xuán dé yue : " ? qì xin cuò , yí jian shǒu yǐ dài jun shi lái dào . " huáng zhong , wèi yán lǐng mìng , zhì jìn shǒu chéng chí . xuán dé xiě yí feng shu , jiào guan píng fēn fù : " nǐ yǔ wǒ wǎng jīng zhōu qǐng jun shi qù . " guan píng lǐng liǎo shu , xìng yè wǎng jīng zhōu lái . xuán dé zì shǒu fú guan , bìng bù chu zhàn .

10 què shuo kǒng míng zài jīng zhōu , shí dang qī xì jiá jié , dà huì zhòng guan yè yàn , gòng shuo shou chuan zhī

玄德一行军马，再入涪关，问庞统消息。有落凤坡逃得性命的军士，报说军师连人带马，被乱箭射死于坡前。玄德闻言，望西痛哭不已，遥为招魂设祭。诸将皆哭。黄忠曰：“今番折了庞统军师，张任必然来攻打涪关，如之奈何？不若差人往荆州，请诸葛军师来商议收川之计。”正说之间，人报张任引军直临城下搦战。黄忠、魏延皆要出战。玄德曰：“锐气新挫，宜坚守以待军师来到。”黄忠、魏延领命，只谨守城池。玄德写一封书，教关平分付：“你与我往荆州请军师去。”关平领了书，星夜往荆州来。玄德自守涪关，并不出战。

却说孔明在荆州，时当七夕佳节，大会众官夜宴，共说收川之事。只

Huyền Đức nhất hành quân mã, tái nhập phủ quan, vấn băng thông tiêu tức. Hữu lạc phượng pha đào đắc tính mệnh địch quân sĩ, báo thuyết quân sự liên nhân ái mã, bị loạn tiền xạ tử vu pha tiền. Huyền Đức văn ngôn, vọng tây thống khóc bắt đĩ, diêu vi chiêu hồn thiết tế. Chư tướng giai khốc. Hoàng trung viết: "Kim phiên chiết liễu băng thông quân sự, trương nhâm tất nhiên lai công đả phù quan, như chi ngại hà? Bất nhược sai nhân vãng kinh châu, thỉnh Gia Cát quân sự lai thương nghị thu xuyên chi kế." Chánh thuyết chi gian, nhân báo trương nhâm dẫn quân trực lâm thành hạ nạch chiến. Hoàng trung, ngụy duyên giai yếu xuất chiến. Huyền Đức viết: "Nhuệ khí tân tỏa, nghi kiên thủ dĩ dái quân sự lai đáo." Hoàng trung, ngụy duyên lĩnh mệnh, chỉ cần thủ thành trì. Huyền đức tả nhất phong thư, giáo quan bình phân phó: "Nhĩ dữ ngã vãng kinh châu thỉnh quân sự khứ." Quan bình lĩnh liễu thư, tinh dạ vãng kinh châu lai. Huyền Đức tự thủ phù quan, tinh bắt xuất chiến.

Khuốc thuyết khổng minh tại kinh châu, thời đương thất tích giai tiết, đại hội chúng quan dạ yến, cộng thuyết thu xuyên chi

Huyền Đức dẫn quân vào Bồi Quan, hỏi thăm tin tức Bàng Thống. Có tên lính thoát chết ở gò Lạc Phượng về báo rằng: - Quân sự bị tên bắn, cả người lẫn ngựa chết ở dưới núi. Huyền Đức nghe báo, thương khóc sầu thảm, rồi bày đồ cúng tế, nganh về phía Tây làm lễ chiêu hồn. Các tướng ai nấy đều thông cảm, khóc lóc... Hoàng Trung nói: Quân sự Bàng Sĩ Nguyên mất rồi, Trương Nghiêm tất nhiên dẫn quân đến đánh, làm thế nào bây giờ? Chúa công phải cho người về Kinh Châu mời Gia Cát quân sự đến bàn kế lấy Tây Xuyên mới được. Trong khi đang bàn thì Trương Nghiêm đã dẫn quân đến dưới ải khiêu chiến. Hoàng Trung, Ngụy Diên muốn đánh, Huyền Đức gán lại rằng: - Nhuệ khí vừa bị nhụt mất rồi, nên giữ vững để đợi quân sự đến. Hai tướng vâng lệnh, giữ gìn thành trì cẩn thận. Huyền Đức viết một phong thư, sai quan Bình về Kinh Châu mời Khổng Minh. Từ đó Huyền Đức giữ vững không ra nữa.

Nói về Khổng Minh ở Kinh Châu, đương hôm mồng bảy tháng bảy, là ngày tết thất tịch, hội cả các quan ăn yến, bàn việc Huyền

shì . zhī jiàn zhèng xī shàng yí xíng , qí dà rú dòu , cóng tian zhuì xià , liú guang sì sǎn . kǒng míng shi jing , zhí pei yú dì , yǎn miàn ku yue : " ai zai ! tòng zai " zhòng guan huang wèn qí gù . kǒng míng yue : " wú qián zhě suàn jin nián gang xíng zài xí fang , bù lì yú jun shi ; tian gǒu fàn yú wú jun , tài bái lín yú luò chéng , yǐ bài shu zhǔ gong , jiào jìn fáng zhì . shéi xiǎng jin xī xi fang xíng zhuì , páng shì yuán mìng bì xiū yǐ ! " yán bà , dà ku yue : " jin wú zhǔ sàng yí bèi yǐ ! " zhòng guan jie jing , wèi xìn qí yán . kǒng míng yue : " shù rì zhī nèi , bì yǒu xiao xí . " shì xì jiǔ bù jìn huan ér sǎn .

见正西上一星，其大如斗，从天坠下，流光四散。孔明失惊，掷杯于地，掩面哭曰：“哀哉！痛哉”众官慌问其故。孔明曰：“吾前者算今年罡星在西方，不利于军师；天狗犯于吾军，太白临于雒城，已拜书主公，教谨防之。谁想今夕西方星坠，庞士元命必休矣！”言罢，大哭曰：“今吾主丧一臂矣！”众官皆惊，未信其言。孔明曰：“数日之内，必有消息。”是夕酒不尽欢而散。

- 11 shù rì zhī hòu , kǒng míng yǔ yún cháng děng zhèng zuò xiàn , rén bào guan píng dào , zhòng guan jie jing . guan píng rù , chéng shàng xuán dé shu xìn . kǒng míng shì zhì , nèi yán běn nián qì yuè chu qì rì , páng jun shi bèi zhang rèn zài luò fèng bo qián jiàn shè shen gù . kǒng míng dà ku , zhòng guan wú bù chuí lèi . kǒng míng yue : " jì zhǔ gong zài fù guan jìn tuì liǎng nán zhì jì , liàng bù de bù qù . " yún cháng yue :

数日之后，孔明与云长等正坐间，人报关平到，众官皆惊。关平入，呈上玄德书信。孔明视之，内言本年七月初七日，庞军师被张任在落凤坡前箭射身故。孔明大哭，众官无不垂泪。孔明曰：“既主公在涪关进退两难之际，亮不得不去。”云长曰：“

sự. Chỉ kiến chánh tây thượng nhất tinh, kì đại như đấu, tòng thiên trụy hạ, lưu quang tứ tán. Khổng minh thất kinh, trích bôi vu địa, yểm diện khóc viết: "Ai tai! Thống tai" chúng quan hoảng vấn kì cố. Khổng minh viết: "Ngô tiền giả toán kim niên cương tinh tại tây phương, bất lợi vu quân sư; thiên cầu phạm vu ngô quân, thái bạch lâm vu lạc thành, dĩ bái thư chúa công, giáo cẩn phòng chi. Thùy tướng kim tinh tây phương tinh truy, bàng sĩ nguyên mệnh tất hữu hỉ!" Ngôn bã, đại khóc viết: "Kim ngô chủ tang nhất tí hỉ!" Chúng quan giai kinh, vị tín kì ngôn. Khổng minh viết: "Sỗ nhật chí nội, tất hữu tiêu túc." Thị tịch tửu bắt tần hoan nhí tán.

Đức lấy Xuyên. Bỗng thấy ở mé chính tây, có một ngôi sao trong bắng cái đầu sa xuống dưới đất ánh sáng lòe ra từ phía. Khổng Minh giật mình, quăng chén rượu xuống đất, ôm mặt khóc mà nói rằng: - Thảm thiết chưa? Đau đớn chưa? Các quan vội vàng hỏi duyên cớ làm sao. Khổng Minh đáp rằng: - Trước đây ta đã tính số Thái Ât và xem thiên văn biết Bàng quân sư sẽ gặp điều hung dữ nên đã đưa thư cho chúa công khuyên phải cẩn thận. Ai ngờ đêm nay lại thấy sao sa ở phương chính tây, Bàng quân sư hỏng mắt rồi. Nói đoạn khóc hu hu lên rằng: - Thôi thôi! Chúa công ta gãy mất một cánh tay rồi! Các quan ai cũng kinh hãi, nhưng vẫn chưa tin lắm. Khổng Minh nói: - Chỉ vài hôm nữa khắc có tin đến nơi. Đêm hôm ấy tiệc rượu kém phần vui vẻ.

Sỗ nhật chí hậu, khổng minh dũ vân trường đẳng chánh tọa gian, nhân báo quan bình đáo, chúng quan giai kinh. Quan bình nhập, trình thượng huyền đức thư tín. Khổng minh thị chi, nội ngôn bốn niên thất nguyệt sơ thất nhật, bàng quân sư bị trường nhâm tại lạc phượng pha tiền tiến xạ thân cố. Khổng minh đại khóc, chúng quan vô bất thùy lệ. Khổng minh viết: "Kí chúa công tại phủ quan tiền thối lưỡng nan chí tế, lượng bất đắc bất khứ." Vân trường viết:

Qua vài hôm sau, Khổng Minh đang cùng với Vân Trường và các quan ngồi chơi. Chợt có tin báo Quan Bình đến. Các quan ai nấy đều giật mình. Quan Bình vào trình tờ thư của Huyền Đức. Khổng Minh mở ra xem, trong thư nói ngày mồng bảy tháng này, Bàng quân bị Trương Nghiệm bắn chết ở dưới gò Lạc Phượng. Khổng Minh xem thư xong, khóc rầm lên, các quan đều úa nước mắt. Khổng Minh nói: - Nay chúa công ở Bồi Quan đang giữa đôi đường tiên thoát lưỡng nan, tôi

" jun shi qù , shéi rén bǎo  
shǒu jīng zhōu ? jīng zhōu  
nǎi zhòng dì , gān xi fei qīng . " kǒng míng yue : " zhǔ  
gong shu zhōng suī bù míng  
yán qí rén , wú yǐ zhī qí yì  
liǎo . " nǎi jiāng xuán dé shu  
yǔ zhòng guān kàn yue : " zhǔ  
gong shu zhōng , bǎ jīng  
zhōu tuō zài wú shēn shàng  
, jiào wǒ zì liàng cái wěi yòng  
. suī rán rú cǐ , jin jiào guān  
píng ? shu qián lái , qí yì yù  
yún cháng gōng dang cǐ  
zhòng rèn . yún cháng xiāng  
táo yuán jié yì zhī qíng , kě  
jié lì bǎo shǒu cǐ dì , zé rèn  
fei qīng , gōng yí miǎn zhì . " yún  
cháng gèng bù tuī cí ,  
kài rán lǐng nuò . kǒng míng  
shè yàn , jiāo ge yìn shòu .  
yún cháng shuang shǒu lái  
jie . kǒng míng qíng zhe yìn  
yue : " zhè gān xi dou zài  
jiāng jun shen shàng . " yún  
cháng yue : " dà zhàng fu jì  
lǐng zhòng rèn , chū sǐ fang  
xiu . " kǒng míng jiàn yún  
cháng shuo gè " sǐ " zì , xin  
zhong bù yuè ; yù dài bù yǔ  
qí yán yǐ chu . kǒng míng  
yue : " tǎng cáo cáo yǐn bing  
lái dào , dang rú zhī hé ? " yún  
cháng yue : " yǐ lì jù zhì . "  
" kǒng míng yòu yue : " tǎng  
cáo cáo , sun quán , qí qǐ  
bing lái , rú zhī nài hé ? " yún  
cháng yue : " fēn bīng jù zhì . "  
" kǒng míng yue : " ruò rú cǐ  
jīng zhōu wéi yǐ . wú yǒu ba

军师去，谁人保守荆州？荆州乃重地，干系非轻。”孔明曰：“主公书中虽不明言其人，吾已知其意了。”乃将玄德书与众官看曰：“主公书中，把荆州托在吾身上，教我自量才委用。虽然如此，今教关平赍书前来，其意欲云长公当此重任。云长想桃园结义之情，可竭力保守此地，责任非轻，公宜勉之。”云长更不推辞，慨然领诺。孔明设宴，交割印绶。云长双手来接。孔明擎着印曰：“这干系都在将军身上。”云长曰：“大丈夫既领重任，除死方休。”孔明见云长说个“死”字，心中不悦；欲待不与，其言已出。孔明曰：“倘曹操引兵来到，当如之何？”云长曰：“以力拒之。”孔明又曰：“倘曹操、孙权，齐起兵来，如之奈何？”云长曰：“分兵拒之。”孔明曰：“若

"Quân sư khú, thùy nhán bǎo  
thủ kinh châu? Kinh châu nãi  
trọng đia, can hệ phi khinh."  
Khổng minh viết: "Chúa công  
thư trung tuy bắt minh ngôn kì  
nhân, ngô dĩ tri kì ý liễu." Nãi  
tương huyền đức thư dữ chúng  
quan khán viết: "Chúa công thư  
trung, bả kinh châu thác tại ngô  
thân thượng, giáo ngã tự lượng  
tài úy dụng. Tuy nhiên như thử,  
kim giáo quan bình tê thư tiền  
lai, kì ý dục vân trường công  
đương thử trọng nhâm. Vân  
trường tướng đào viên kết  
nghĩa chi tình, khả kiệt lực bảo  
thủ thử đia, trách nhiệm phi  
khinh, công nghi miễn chí." Vân  
trường canh bắt thôi từ, khái  
nhiên lĩnh nặc. Khổng minh  
thiết yến, giao cát ấn thụ. Vân  
trường song thủ lai tiếp. Khổng  
minh kinh trú ấn viết: "Giá can  
hệ đô tại tướng quân thân  
thượng." Vân trường viết: "Đại  
trưởng phu kí lĩnh trọng nhâm,  
trừ tử phương hưu." Khổng  
minh kiến vân trường thuyết cá  
"Tử" tự, tâm trung bắt duyệt;  
dục đãi bắt dũ, kì ngôn dĩ xuất.  
Khổng minh viết: "Thảng tào  
thao dẫn binh lai đáo, đương  
như chi hà?" Vân trường viết:  
"Dĩ lực cự chi." Khổng minh  
huyện viết: "Thảng tào thao, tôn  
quyền, tè khởi binh lai, như chi  
nại hà?" Vân trường viết: "Phân  
binh cự chi." Khổng minh viết:  
"Nhược như thử, kinh châu  
nguy hĩ. Ngô hữu bát cá tự,

phải đi mới được. Vân Trường  
hỏi: - Kinh Châu là chỗ quan  
trọng, quân sự đi thì ai giữ được,  
việc này không phải nhỏ đâu!  
Khổng Minh nói: - Trong thư của  
chúa công tuy không nói rõ là  
giao cho ai, nhưng ta đã biết ý,  
rồi đưa thư Huyền Đức cho mọi  
người xem và nói: Trong thư  
chúa công muốn phí thác Kinh  
Châu cho tôi bảo tôi tùy theo tài  
mà dùng. Nay sai Quan Bình  
mang thư đến đây là ý chúa công  
muốn giao việc hệ trọng này cho  
Vân Trường đó, Vân Trường nên  
nghĩ đến tình nghĩa vườn đào,  
hết lòng coi giữ xứ này, trách  
nhiệm rất là quan trọng, nên phải  
cố mới được. Vân Trường chẳng  
chút từ chối, vui vẻ vâng lời ngay.  
Khổng Minh mở tiệc yến để giao  
ấn thụ. Vân Trường giờ hai tay ra  
lĩnh lấy. Khổng Minh tay cầm quả  
Ấn và nói: - Ấn này can hệ ở cả  
trên mình tướng quân đấy! Vân  
Trường khảng khái nói: - Đại  
trưởng phu đã đảm nhận việc  
quan trọng, trừ ra khi nào chết rồi  
mới thôi. Khổng Minh thấy Vân  
Trường nói gở ra một tiếng  
"Chết", trong bụng không bằng  
lòng, đã định không giao, nhưng  
đã trót hứa rồi, mới hỏi Vân  
Trường: - Tào Tháo kéo quân  
đến đây thì làm thế nào? Vân  
Trường nói: - Đem sức ra chống  
cự lại. Khổng Minh hỏi: - Nếu Tào  
Tháo, Tôn Quyền cùng khởi binh  
đến đánh, thì làm thế nào. Vân  
Trường nói: Chia quân ra chống

gè zì , jiāng jun láo jǐ , kě bǎo shǒu jīng zhōu . " yún cháng wèn : " nǎ ba gè zì ? " kǒng míng yue : " běi jù cáo cáo , dong hé sun quán . " yún cháng yue : " jun shi zhí yán , dang míng fèi fǔ . "

如此，荆州危矣。吾有八个字，将军牢记，可保守荆州。”云长问：“那八个字？”孔明曰：“北拒曹操，东和孙权。”云长曰：“军师之言，当铭肺腑。”

tướng quân lao kí, khả bảo thủ kinh châu." Vân trưởng vấn: "Na bát cá tự?" Khổng minh viết: "Bắc cự tào thao, đông hòa tôn quyền." Vân trưởng viết: "Quân sư chi ngôn, đương minh phế phủ."

cự lại. Khổng Minh nói: - Nếu như thế thì Kinh Châu nguy mất! Ta có tám chữ này, tướng quân nhớ cho kỹ thì mới giữ nổi được Kinh Châu. Vân Trường hỏi tám chữ gì, thì Khổng Minh nói: "Bắc cự Tào Tháo, Đông hòa Tôn Quyền". Vân Trường nói: - Quân sư đã dạy làm vậy, tôi xin ghi lòng.

12 kǒng míng suì yǔ liǎo yìn shòu , lìng wén guan mǎ liáng , yí jí , xiàng láng , mí zhú , wǔ jiang mí fang , liào huà , guan píng , zhōu cang , yí ban ér fǔ zuǒ yún cháng , tóng shǒu jīng zhōu . yí miàn qín zì tǒng bīng rù chuan . xian bo jīng bīng yí wàn , jiào zhang fei bù lǐng , qǔ dà lù sha ben ba zhōu , luò chéng zhī xi , xian dào zhě wèi tóu gong . yòu bo yí zhī bīng , jiào zhào yún wèi xian feng , sù jiang ér shàng , huì yú luò chéng . kǒng míng suí hòu yǐn jiǎn yong , jiǎng wǎn děng qǐ xíng . nǎ jiǎng wǎn zì gong yǎn , líng líng xiāng xiāng rén yě , nǎi jīng xiāng míng shi , xiān wéi shu jì .

孔明遂与了印绶，令文官马良、伊籍、向朗、糜竺，武将糜芳、廖化、关平、周仓，一班儿辅佐云长，同守荆州。一面亲自统兵入川。先拔精兵一万，教张飞部领，取大路杀奔巴州、雒城之西，先到者为头功。又拔一枝兵，教赵云为先锋，溯江而上，会于雒城。孔明随后引简雍、蒋琬等起行。那蒋琬字公琰，零陵湘乡人也，乃荆襄名士，现为书记。

Khổng minh toại dũ liễu ân thụ, lệnh văn quan mã lương, y tịch, hướng lăng, mi trúc, võ tướng mi phương, liêu hóa, quan bình, chu thương, nhất ban nhi phụ tá vân trưởng, đồng thủ kinh châu. Nhất diện thân tự thống binh nhập xuyên. Tiên bát tinh binh nhất vạn, giáo trương phi bộ lĩnh, thủ đại lộ sát bôn ba châu, lạc thành chi tây, tiên đáo giả vi đầu công. Hụu bát nhất chi binh, giáo triều vân vi tiên phong, tổ giang nhí thượng, hội vu lạc thành. Khổng minh tùy hậu dẫn giản ung, tương uyển đằng khởi hành. Na tương uyển tự công diễm, linh lăng tương hương nhân dã, nãi kinh tương danh sĩ, hiện vi thư kí.

Khổng Minh liền giao ân thụ cho Vân Trường, sai quan văn là Mã Lương, Y Tịch, My Chúc và tướng võ là My Phương, Liêu Hóa, Quan Bình, Chu Thương ở lại giúp Vân Trường giữ kinh. Một mặt tự thống lĩnh quân mã vào Xuyên. Trước hết sai Trương Phi dẫn một vạn quân làm tiên phong, đi đường Thủy kéo đến. Còn mình dẫn một vạn tinh binh đi đường bộ sang Ba Châu, đến phía tây Lạc Thành; một mặt sai Triệu Vân dẫn bọn Giản Ung, Trương Uyển đi sau. Hẹn với Trương Phi, cùng hội cả ở Lạc Thành, ai đến được trước thì là công đầu. Tưởng Uyển tên tự là Công Nhiệm, người quận Linh Lăng, cũng vào bậc danh sĩ ở Kinh Châu, hiện đang làm thư ký.

13 dang rì kǒng míng yǐn bīng yí wàn wǔ qian , yǔ zhang fei tòng rì qǐ xíng . zhang fei lín xíng shí , kǒng míng zhǔ fù yue : " xī chuan háo jié shèn duo , bù kě qing dí . yú lù jiè

当日孔明引兵一万五千，与张飞同日起行。张飞临行时，孔明嘱咐曰：“西川豪杰甚多，不可轻敌。于路戒约三军

Đương nhật khổng minh dẫn binh nhất vạn ngũ thiên, dũ trương phi đồng nhật khởi hành. Trương phi lâm hành thời, khổng minh chúc phó viết: "Tây xuyên hào kiệt thậm đa,

Khi ấy Khổng Minh dẫn một vạn rưỡi quân, khởi hành cùng ngày với Trương Phi. Phi sắp đi, Khổng Minh dặn lại rằng: - Tây Xuyên lầm hào kiệt, không nên coi thường đi đường phải rắn bão

yue san jun , wù de lǔ luè bǎi  
xìng , yǐ shí míng xīn . suō  
dào zhì chū , bìng yí cún xù ,  
wù de zì chěng bian tà shì  
zú . wàng jiāng jun zǎo huì  
luò chéng , bù kě yǒu wù . "

，勿得掳掠百姓，以失民心。所到之处，并宜存恤，勿得恣逞鞭挞士卒。望将军早会雒城，不可有误。”

14 zhang fei xin rán lǐng nuò ,  
shàng mǎ ér qù . yǐ lǐ qián  
xíng , suǒ dào zhì chū , dàn  
jiàng zhě qiu háo wú fàn .  
jìng qū hàn chuan lù , qian  
zhì ba jùn . xì zuò huí bào : "ba  
jùn tài shǒu yán yán , nǎi  
shǔ zhōng míng jiāng , nián  
jì suí gao , jing lì wèi shuai ,  
shàn kai yìng gong , shǐ dà  
dao , yǒu wàn fū bù dāng zhī  
yǒng : jù zhù chéng guo , bù  
shù jiàng qí ." zhang fei jiào  
lí chéng shí lǐ xià zhài , chāi  
rénn rù chéng qù : "shuo yǔ  
lǎo pī fu , zǎo zǎo lái jiàng ,  
ráo nǐ mǎn chéng bǎi xìng  
xìng mìng ; ruò bù guī shùn ,  
jí tà píng chéng guo , lǎo yòu  
bù liù ! "

张飞欣然领诺，上马而去。迤逦前行，所到之处，但降者秋毫无犯。径取汉川路，前至巴郡。细作回报：“巴郡太守严颜，乃蜀中名将，年纪虽高，精力未衰，善开硬弓，使大刀，有万夫不当之勇：据住城郭，不竖降旗。”张飞教离城十里下寨，差人入城去：“说与老匹夫，早早来降，饶你满城百姓性命；若不归顺，即踏平城郭，老幼不留！”

15 què shuo yán yán zài ba jùn  
, wén liú zhang cha fǎ zhèng  
qǐng xuán dé rù chuan , fǔ  
xin ér tàn yue : " cǐ suǒ wèi  
dú zuò qióng shan , yǐn hǔ zì  
wèi zhě yě ! " hòu wén xuán  
dé jù zhù fú guan , dà nù , lǚ  
yù tí bing wǎng zhàn , yòu  
kǒng zhè tiáo lù shàng yǒu

却说严颜在巴郡，闻刘璋差法正请玄德入川，拊心而叹曰：“此所谓独坐穷山，引虎自卫者也！”后闻玄德据住涪关，大怒，屡欲提兵往

bất khả khinh địch. Vu lô giới ước tam quân, vật đắc lỗ lược bách tính, dĩ thất dân tâm. Sở đáo chi xử, tịnh nghi tồn tuất, vật đắc tú sinh tiên thát sĩ tốt. Vọng tướng quân tảo hội lạc thành, bất khả hữu ngộ."

sĩ tốt, không được nhũng nhiễu đến dân sự mà làm mất lòng dân. Lại không được hung hăng, đánh đập sĩ tốt lắm. Xin tướng sĩ mau mau đến hội ở Lạc Thành, chờ để lõi việc.

Trương Phi mừng rỡ vâng lệnh, lên ngựa kéo quân đi. Đi đến đâu, nội là chỗ nào chịu hàng, một ly cũng không xâm phạm đến, tiến theo đường Hán Xuyên, thẳng đến ba quận. Thái thú Ba Quận tên là Nghiêm Nhan thuộc vào bậc danh tướng nước Thục, tuổi tuy đã già nhưng sức lực còn khỏe. Giương cung cứng sử đai đao, có sức muôn người không địch nổi. Nghiêm Nhan giữ vững thành trì, không kéo cờ hàng. Trương Phi cách thành mười dặm, lập một cái trại rồi sai một tên lính vào thành bảo: - Lão sát phu phải sớm đầu hàng, ta tha tội cho cả trăm họ trong thành này. Nếu không hàng thì ta đập đổ cả thành lũy, giết sạch già trẻ!

Khước thuyết nghiêm nhan tại ba quận, vẫn lưu chương sai pháp chánh thiền huyền đức nhập xuyên, phụ tâm nhi thán viết: "Thủ sở vị độc tọa cùng sơn, dẫn hổ tự vệ giả dãi!" Hậu văn huyền đức cư trú phủ quan, đại nộ, lũ dục đê bình vãng chiến, hựu khủng giá điều

Nguyên khi trước Nghiêm Nhan nghe thấy tin Pháp Chính mời Huyền Đức vào Xuyên, đã vỗ tay vào bụng mà than rằng: - Thế mới gọi là ngồi một mình ở xó núi, rước hổ đến giữ đỡ cho mình. Về sau, lại nghe thấy tin Huyền Đức cướp mất ái Bối Quan, tức giận vô cùng, lăm le

bing lái . dang rì wén zhī  
zhang fei bìng dào , biàn  
diǎn qǐ běn bù wǔ liù qiān  
rén mǎ , zhǔn bèi yíng dí .  
huò xiān jì yue : " zhang fei  
zài dang yáng cháng bǎn , yi  
sheng hè tuì cáo bing bǎi  
wàn zhì zhòng . cáo cào yì  
wén feng ér bì zhì , bù kě  
qīng dí . jìn zhì yí shen gou  
gao lěi , jian shǒu bù chu . bǐ  
jun wú liáng , bù guò yí yuè ,  
zì rán tuì qù . gèng jiān  
zhang fei xìng rú liè huò ,  
zhuan yào bian tà shì zú ; rú  
bù yǔ zhàn , bì nù ; nù zé bì  
yǐ bào lì zhì qì dài qí jun shì :  
jun xin yi biàn , chéng shì jí  
zhi , zhang fei kě qín yě . "  
yán yán cóng qí yán , jiào  
jun shì jìn shù shàng chéng  
shǒu hù . hu jiàn yi gè jun  
shì , dà jiào : " kai mén ! "  
yán yán jiào fàng rù wèn zhī  
. nǎ jun shì gào shuo shì  
zhang jiāng jun cha lái de ,  
bǎ zhang fei yán yǔ yí zhí  
biàn shuo . yán yán dà nù ,  
mà : " pǐ fu zěn gǎn wú lǐ !  
wú yán jiāng jun qǐ jiàng zéi  
zhě hu ! jiè nǐ kǒu shuo yǔ  
zhang fei ! " huàn wǔ shì bǎ  
jun rén ge xià ěr bí , què  
fàng huí zhài . jun rén huí  
jiàn zhang fei , ku gào yán  
yán rú cǐ huǐ mà . zhang fei  
dà nù , yǎo yá zheng mù , pi  
wa shàng mǎ , yǐn shù bǎi qí  
lái ba jùn chéng xià nuò  
zhàn . chéng shàng zhòng

战，又恐这条路上有兵来。当日闻知张飞兵到，便点起本部五六千人马，准备迎敌。或献计曰：“张飞在当阳长坂，一声喝退曹兵百万之众。曹操亦闻风而避之，不可轻敌。今只宜深沟高垒，坚守不出。彼军无粮，不过一月，自然退去。更兼张飞性如烈火，专要鞭挞士卒；如不与战，必怒；怒则必以暴厉之气待其军士：军心一变，乘势击之，张飞可擒也。”严颜从其言，教军士尽数上城守护。忽见一个军士，大叫：“开门！”严颜教放入问之。那军士告说是张将军差来的，把张飞言语依直便说。严颜大怒，骂：“匹夫怎敢无礼！吾严将军岂降贼者乎！借你口说与张飞！”唤武士把军人割下耳鼻，却放回寨。军人回见张飞，哭告严颜如此毁骂。张飞大怒，咬牙睁目，披挂上马

lộ thương hữu binh lai. Đương nhât văn tri trương phi binh đáo, tiện điểm khởi bốn bộ ngũ lục thiên nhân mã, chuẩn bị nghênh địch. Hoặc hiến kế viết: "Trương phi tại đương đương trường phản, nhất thanh hát thối tào binh bách vạn chí chúng. Tào thao diệc văn phong nhì tị chi, bắt khả khinh địch. Kim chỉ nghi thâm câu cao lũy, kiên thủ bắt xuất. Bỉ quân vô lương, bắt quá nhất quyết, tự nhiên thối khứ. Canh kiêm trương phi tính như liệt hỏa, chuyên yêu tiên thát sĩ tốt; như bắt dữ chiên, tất nộ; nộ tắc tất dĩ bạo lệ chi khí đãi kì quân sĩ: quân tâm nhất biến, thừa thế kích chi, trương phi khả cầm dã. "Nghiêm nhan tòng kì ngôn, giáo quân sĩ tần số thượng thành thủ hộ. Hốt kiên nhất cá quân sĩ, đại khiếu: "Khai môn!" Nghiêm nhan giáo phóng nhập vấn chi. Na quân sĩ cáo thuyết thị trương tướng quân sai lai đích, bả trương phi ngôn ngữ trực tiện thuyết. Nghiêm nhan đại nộ, mạ: "Thát phu chảm cảm vô lẽ! Ngô nghiêm tướng quân khởi hàng tặc giả hô! Tá nhĩ khẩu thuyết dữ trương phi!" Hoán võ sĩ bả quân nhân cát hạ nhĩ tí, khuốc phóng hồi trại. Quân nhân hồi kiến trương phi, khốc cáo nghiêm nhan như thử hủy mạ. Trương phi đại nộ, giảo nha tĩnh mục, phi quái thượng mã, dẫn số bách kỵ lai

chỉ muốn cắt quân đến đánh, nhưng còn ngại đường này có quân khác kéo đến. Bấy giờ nghe tin quân Trương Phi sắp đến, liền dẫn năm sáu nghìn quân, phòng sẵn để ra nghênh địch. Có người hiến kế cho Nghiêm Nhan rằng: - Trương Phi ở trận Tràng Bản, quát một tiếng lùi được trăm vạn quân Tào; Tào Tháo nghe thấy tiếng là phải tránh, ta không nên khinh địch. Nay chỉ nên thành cao hào sâu, giữ vững không ra. Quân bên kia hết lương, tự nhiên phải rút về. Vả lại Trương Phi tính nóng như lửa, hay đánh đậm lính trắng. Nếu không được đánh nhau, tất phải giận, giận tất đánh lính. Ta nên đợi lúc nào lòng quân bên kia sinh biến, sẽ thừa cơ mà đánh, thì chắc bắt được Trương Phi. Nghiêm Nhan nghe kế ấy, truyền lệnh cho quân sĩ lên hết cả mặt thành giữ gìn. Chợt thấy tên lính gọi trong mờ cửa. Nghiêm Nhan bảo cho vào và hỏi. Hắn nói là quân của Trương Phi sai đến và thuật lại lời Trương Phi dặn. Nhan nổi giận lên, mắng rằng: - Thằng lão! Sao dám vô lễ thế! Nghiêm tướng quân đây lại thèm hàng giặc à? Tao mượn cái mồm mày về bảo Trương Phi thế cho tao! Nói đoạn, sai võ sĩ đem cắt cả tai mũi rồi đuổi cổ về. Tên lính ấy khóc lóc về kể chuyện lại với Trương Phi. Phi nổi giận, nghiêm răng trợn mắt, mặc áo giáp lên ngựa, dẫn vài trăm kỵ mã đến thẳng thành Ba Quận

jun bǎi ban tòng mà . zhang  
fei xìng jí , jǐ fan sha dào  
diào qiáo , yào guò hù chéng  
hé , yòu bèi luàn jiàn shè huí  
. dào wǎn quán wú yì gè rén  
chu , zhang fei rěn yì dù qì  
huán zhài . cì rì zǎo chén ,  
yòu yǐn jun qù nuò zhàn .

，引数百骑来巴郡城下  
搦战。城上众军百般痛  
骂。张飞性急，几番杀  
到吊桥，要过护城河，  
又被乱箭射回。到晚全  
无一个人出，张飞忍一  
肚气还寨。次日早晨，  
又引军去搦战。

16 nǎ yán yán zài chéng dí lóu  
shàng , yì jiàn shè zhōng  
zhang fei tóu kui . fei zhǐ ér  
hèn yue : " ruò ná zhù nǐ zhè  
lǎo pī fu , wǒ qín zì shí nǐ ròu ! " dào wǎn yòu kōng huí . dì  
san rì , zhang fei yǐn liǎo jun  
, yán chéng qù mà . yuán lái  
nǎ zuò chéng zì shì gè shan  
chéng , zhou wéi dou shì  
luàn shan , zhang fei zì  
chéng mǎ deng chu , xià shì  
chéng zhōng . jiàn jun shì jìn  
jie pi wa , fen liè duì wǔ , fú  
zài chéng zhōng , zhì shì bù  
chu ; yòu jiàn míng fu lái lái  
wǎng wǎng , ban ? yùn shí ,  
xiāng zhù shǒu chéng .  
zhang fei jiào mǎ jun xià mǎ  
, bù jun jie zuò , yǐn ta chu dí  
, bìng wú dòng jìng .

17 yòu mà liǎo yì rì , yì jiù kōng  
huí . zhang fei zài zhài  
zhong zì sì : " zhong rì jiào  
mà , bǐ zhì bù chu , rú zhì nài

那严颜在城敌楼上，一  
箭射中张飞头盔。飞指  
而恨曰：“若拿住你这  
老匹夫，我亲自食你肉  
！”到晚又空回。第三  
日，张飞引了军，沿城  
去骂。原来那座城子是  
个山城，周围都是乱山  
，张飞自乘马登出，下  
视城中。见军士尽皆披  
挂，分列队伍，伏在城  
中，只是不出；又见民  
夫来来往往，搬砖运石  
，相助守城。张飞教马  
军下马，步军皆坐，引  
他出敌，并无动静。

又骂了一日，依旧空回。  
。张飞在寨中自思：“  
终日叫骂，彼只不出，

ba quận thành hạ nẠch chiến.  
Thành thượng chúng quân  
bách bàn thống mạ. Trương phi  
tinh cấp, kỉ phiên sát đáo điêu  
kiều, yếu quá hộ thành hà, hựu  
bị loạn tiến xạ hồi. Đáo vân  
toàn vô nhất cá nhân xuất,  
trương phi nhẫn nhất đỗ khí  
hoàn trại. Thứ nhật tảo thàn,  
hựu dẫn quân khứ nẠch chiến.

khiêu chiến. Nghiêm Nhan giữ  
trên mặt thành không ra, sai quân  
sĩ chửi mắng sĩ nhục. Trương Phi  
tức quá, mấy phen xông đến sát  
cạnh cầu treo, chực qua hào để  
phá vào thành, nhưng bị tên bắn  
tán loạn lại phải quay về. Chờ  
cho mãi đến chiều tối, cũng  
không có một người nào ra. Phi  
can tức vô cùng, về trại. Sáng  
sớm hôm sau, lại dẫn quân đến  
khiêu chiến.

Na nghiêm nhan tại thành địch  
lâu thượng, nhất tiến xạ trúng  
trương phi đầu khôi. Phi chỉ nhi  
hận viết: "Nhược nã trụ nhĩ giá  
lão thất phu, ngã thân tự thực  
nhĩ nhục!" Đáo vân hựu không  
hồi. Đệ tam nhật, trương phi  
dẫn liễu quân, duyên thành khứ  
mạ. Nguyên lai na tọa thành tử  
thị cá sơn thành, chu vi đô thị  
loạn sơn, trương phi tự thừa  
mã đăng xuất, hạ thị thành  
trung. Kiến quân sĩ tǎn gai phi  
quải, phân liệt đội ngũ, phục tại  
thành trung, chỉ thị bất xuất;  
hựu kiến dân phu lai lai vãng  
vãng, bàn chuyên vận thạch,  
tương trợ thủ thành. Trương  
phi giáo mã quân hạ mã, bộ  
quân gai tọa, dẫn tha xuất địch,  
tịnh vô động tĩnh.

Hựu mạ liễu nhất nhật, y cựu  
không hồi. Trương phi tại trại  
trung tự tư: "Chung nhật khiêu  
mạ, bỉ chỉ bất xuất, như chi nại

Nghiêm Nhan đứng trên chòi cao  
trong thành bắn một phát tên ra,  
tin ngay vào chỏm mũ Trương  
Phi. Phi giận trả lén bảo rằng: -  
Tao mà bắt được thằng già kia,  
thì tao xé xác mày ra mà ăn thịt  
mới hả! Đến mãi chiều Phi lại trở  
về không. Ngày thứ ba, Phi dẫn  
quân đi quanh thành, hò hét chửi  
mắng. Đây vốn là một tòa thành  
núi, xung quanh chỉ chít những  
núi cỏ. Phi cưỡi ngựa leo lên núi,  
trông vào trong thành, thấy quân  
sĩ ăn mặc gọn ghẽ, chia thành đội  
ngũ, phục ở trong thành. Dân phu  
thì đi đi lại lại, chuyển gánh gỗ  
đá, giúp cho quân để giữ thành.  
Phi thấy vậy, sai quân kỵ xuống  
cả ngựa, ngồi bừa xuống đất để  
dừng quân trong thành ra, nhưng  
cũng không thấy rục rịch gì.

Mỗi mòn chửi mắng mất một  
ngày, rồi lại trở về suông như  
trước. Trương Phi về trại, nghĩ  
mãi không biết làm thế nào dù

hé ? " měng rán si de yi jì , jiào zhòng jun bù yào qián qù nuò zhàn , dou jié shù liǎo zài zhài zhōng děng hòu ; què zhì jiào san wǔ shí gè jun shì , zhí qù chéng xià jiào mà .

- 18 yǐn yán yán jun chu lái , biàn yǔ qian sha . zhang fei mó quán ca zhǎng , zhi děng dí jun lái . xiǎo jun lián mà liǎo san rì , quán rán bù chu . zhang fei méi tóu yì zòng , yòu sheng yì jì , chuán lìng jiào jun shì sì sǎn kǎn dǎ chái cǎo , xún mì lù jìng , bù lái nuò zhàn . yán yán zài chéng zhōng , lián rì bù jiàn zhang fei dòng jìng , xīn zhong yí huò , zhe shí shù ge xiǎo jun , bàn zuò zhang fei kǎn chái de jun , qián dì chu chéng , zá zài jun nèi , rù shan zhong tàn ting .

- 19 dang rì zhu jun huí zhài . zhang fei zuò zài zhài zhōng , dùn zú dà mà : " yán yán lǎo pǐ fu ! wǎng qì sha wǒ ! " zhi jiàn zhàng qián san sì gè rén shuo dào : " jiāng jun bù xu xin xi : zhè jǐ rì dǎ tàn de yi tiáo xiǎo lù , kě yǐ tou guò ba jùn . " zhang fei gù yì dà jiào yue : " jì yǒu zhè gè qù chǔ , hé bù zǎo lái shuo ? " zhòng yìng yue : " zhè jǐ rì

如之奈何？”猛然思得一计，教众军不要前去搦战，都结束了在寨中等候；却只教三五十个军士，直去城下叫骂。

引严颜军出来，便与厮杀。张飞磨拳擦掌，只等敌军来。小军连骂了三日，全然不出。张飞眉头一纵，又生一计，传令教军士四散砍打柴草，寻觅路径，不来搦战。严颜在城中，连日不见张飞动静，心中疑惑，着十数个小军，扮作张飞砍柴的军，潜地出城，杂在军内，入山中探听。

当日诸军回寨。张飞坐在寨中，顿足大骂：“严颜老匹夫！枉气杀我！”只见帐前三四个人说道：“将军不须心焦：这几日打探得一条小路，可以偷过巴郡。”张飞故意大叫曰：“既有这个去处，何不早来

hà?" Mᾶn hniên tu đắc nhât kē, giáo chung quân bắt yếu tiền khứ nạch chiến, dô két thúc liễu tại trại trung đẳng hâu; khuer cỉ giáo tam ngũ thập cá quân sĩ, trực khứ thành hạ khiêu mạ.

Dẫn nghiêm nhan quân xuất lai, tiện dữ tư sát. Trương phi ma quyền sát chưởng, chỉ đẳng địch quân lai. Tiểu quân liên mạ liễu tam nhât, toàn nhiên bắt xuất. Trương phi mi đầu nhất túng, hựu sinh nhất kê, truyền lệnh giáo quân sĩ tú tán khảm đả sài thảo, tầm mịch lộ kính, bắt lai nạch chiến. Nghiêm nhan tại thành trung, liên nhật bắt kiến trương phi động tĩnh, tâm trung nghi hoặc, trú thập sổ cá tiểu quân, phẫn tác trương phi khảm sài đích quân, tiềm địa xuất thành, tạp tại quân nội, nhập sơn trung thám thính.

Đương nhật chư quân hồi trại. Trương Phi tọa tại trại trung, đón túc đại mạ: "Nghiêm nhan lão thất phu! Uống khí sát ngã!" Chỉ kiến trương tiền tam tú cá nhân thuyết đáo: "Tướng quân bắt tu tâm tiêu: giá kí nhật đả tham đắc nhât điêu tiêu lộ, khă dĩ thâu quá ba quận." Trương phi cố ý đại khiếu viết: "Kí hưu giá cá khú xử, hă bắt tảo lai thuyết?" Chung ứng viết: "Giá

cho được bên kia ra, chợt tìm được một kê, liền truyền cho quân sĩ không được đi khiêu chiến nữa; chỉ cho ba bốn mươi tên lính đến dưới thành mà chửi mắng cho đáo để.

Còn mình thì xoay tay ngồi chực sẵn chỉ đợi bên kia ra là đánh. Quân để chửi trong ba hôm, bên kia vẫn nhất định không ra. Trương Phi trợn mắt lên lại nghĩ được một kế nữa: Truyền cho quân tản ra bốn mặt kiếm cùi cắt cổ, tìm đường đi tắt, không đến gây sự đánh nhau nữa. Nghiêm Nhan ở trong thành, luôn mấy hôm không thấy Trương Phi động tĩnh gì trong bụng nghỉ hoặc. Sai vài mươi tên lính, giả làm quân kiếm cùi của Trương Phi, đi ngầm ra thành, lộn vào đám quân kiếm cùi để nghe ngóng.

Một hôm, quân kiếm cùi trở về. Trương Phi đang ngồi trong trại, giẫm chân xuống quát mắng Nghiêm Nhan rằng: - Thằng già trêu túc tao, bằng mày giết tao đây! Có mấy tên lính bước lên bẩm rằng: - Tướng quân chó nóng ruột, mấy hôm nay đã tìm thấy một con đường nhỏ, có thể đi vượt qua được Ba Quận. Phi cố ý thét to lên rằng: - Đã có đường đi, sao không bảo tao

què cái shào tàn de chu . "zhang fei yue : " shì bù yí chí , zhi jin èr gèng zào fàn , chèn san gèng míng yuè , bá zhài dou qǐ , rén xián méi , mǎ qù líng , qiao qiao ér xíng . wǒ zì qián miàn kai lù , rǔ děng yí cì ér xíng . " chuán liǎo lìng biān mǎn zhài gào bào . tàn xì de jun ting de zhè gè xiao xí , jìn huí chéng zhong lái , bào yǔ yán yán . yán dà xǐ yue : " wǒ suàn dìng zhè pǐ fu rěn nài bù de . nǐ tou xiǎo lù guò qu , xu shì liáng cǎo zi zhòng zài hòu ; wǒ jié zhù hòu lù , nǐ rú hé de guò ? hǎo wú móu pǐ fu , zhong wǒ zhì jì ! " jí shí chuán lìng : jiào jun shì zhǔn bēi fù dí , jin yè èr gèng yě zào fàn , san gèng chu chéng , fú yú shù mù cóng zá qù chū . zhi děng zhang fei guò yān hóu xiǎo lù qù liǎo , che zhàng lái shí , zhi ting gǔ xiǎng , yi qí sha chu . chuán liǎo hào lìng , kàn kan jìn yè , yán yán quán jun jìn jie bǎo shí , pi wa tíng dang , qiao qiao chu chéng , sì sǎn fú zhù , zhi ting gǔ xiǎng : yán yán zì yǐn shí shù bì jiang , xià mǎ fú yú lín zhong . yue san gèng hòu , yáo wàng jiàn zhang fei qín zì zài qián , héng máo zòng mǎ , qiao qiao yǐn jun qián jìn .

说？”众应曰：“这几日却才哨探得出。”张飞曰：“事不宜迟，只今二更造饭，趁三更明月，拔寨都起，人衔枚，马去铃，悄悄而行。我自前面开路，汝等依次而行。”传了令便满寨告报。探细的军听得这个消息，尽回城中来，报与严颜。严大喜曰：“我算定这匹夫忍耐不得。你偷小路过去，须是粮草辎重在后；我截住后路，你如何得过？好无谋匹夫，中我之计！”即时传令：教军士准备赴敌，今夜二更也造饭，三更出城，伏于树木丛杂去处。只等张飞过咽喉小路去了，车仗来时，只听鼓响，一齐杀出。传了号令，看看近夜，严颜全军尽皆饱食，披挂停当，悄悄出城，四散伏住，只听鼓响：严颜自引十数裨将，下马伏于林中。约三更后，遥望见张飞亲自在前，横矛纵马，

kǐ nhật khước tài tiếu tham đắc xuất." Trương phi viết: "Sự bất nghi trì, chỉ kim nhị canh tạo phạt, săn tam canh minh nguyệt, bạt trại đồ khởi, nhân hàm mai, mã khứ linh, tiểu tiếu nhi hành. Ngã tự tiền diện khai lộ, nhữ đẳng y thứ nhi hành." Truyền liêu lệnh tiện mǎn trại cáo báo. Tham té đích quân thính đắc giá cá tiêu túc, tǎn hồi thành trung lai, báo dữ nghiêm nhan. Nhan đại hỉ viết: "Ngã toán định giá thất phu nhẫn nại bất đắc. Nhĩ thâu tiểu lộ quá khứ, tu thị lương thảo truy trọng tại hậu; ngã tiệt trụ hậu lộ, nhĩ như hà đắc quá? Hảo vô mưu thất phu, trung ngã chi kế!" Túc thời truyền lệnh: giáo quân sĩ chuẩn bị phó địch, kim dạ nhị canh dã tạo phạt, tam canh xuất thành, phục vu thụ mộc tùng tạp khứ xử. Chỉ đẳng trương phi quá yết hầu tiểu lộ khứ liều, xa trương lai thời, chỉ thính cổ hưởng, nhất tè sát xuất. Truyền liêu hiệu lệnh, khán khán cận dạ, nghiêm nhan toàn quân tǎn gai bão thực, phi quái đinh đương, tiểu tiếu xuất thành, tú tán phục trụ, chỉ thính cổ hưởng: nghiêm nhan tự dẫn thập số bì tương, hạ mã phục vu làm trung. Ước tam canh hậu, diêu vọng kiến trương phi thân tự tại tiền, hoành mâu túng mǎ, tiểu tiếu dẫn quân tiền tiến.

ngay? Chúng bẩm: - Vì đường áy mới tìm thấy, chưa kịp bẩm. Trương Phi nói: - Có phải thế thì việc này không nên để trì hoãn, canh hai đêm hôm nay thôi cơm ăn, sang canh ba nhân sáng trăng nhô trại đi hết. Người ngâm tăm, ngựa ngâm tăm, ngựa cởi nhạc, cùi lần lần mà kéo đi. Tao đi trước mở đường, chúng bầy cứ theo thứ tự mà tiến. Nói đoạn, truyền báo cho cả trại đều biết. Quân do thám nghe được tin ấy, về ngay trong thành báo cho Nghiêm Nhan. Nhan mừng rỡ nói rằng: - Tao đã biết mà! Thằng điểu này có nhịn được đâu? Mày đi lén con đường nhỏ, xem mày đi làm sao cho được! Khéo đồ vô mưu, chuyến này chắc là mắc phải tay tao! Lập tức tuyên cho quân sĩ dù bị săn sàng đem ra đánh giặc. Canh hai đêm hôm áy, Nghiêm Nhan dẫn quân ra thành, phục săn ở con đường hẻm trong rừng, đợi lúc nào Trương Phi đi qua thì nỗi trống lèn làm hiệu quân phục đồ ra đánh. Vào độ cuối canh ba, xa xa trông thấy Trương Phi cầm một ngọn mâu cưỡi ngựa đi trước, từ từ dẫn quân kéo đi.

## 悄悄引军前进。

20 qù bù de san sì lǐ , bèi hòu che zhàng rén mǎ , lù xù jìn fa . yán yán kàn de fēn xiǎo , yí qí léi gǔ , sì xià fú bìng jìn qǐ . zhèng lái qiǎng duó che zhàng , bèi hòu yí shèng luó xiǎng , yí biao jun yǎn dào , dà hè : " lǎo zéi xiù zǒu ! wǒ děng de nǐ qià hǎo ! " yán yán měng huí tóu kàn shí , wèi shǒu yí yuán dà jiang , bào tóu huán yǎn , yàn hé hǔ xu , shǐ zhàng ba máo , qí shen wu mǎ : nǎi shì zhāng fei . sì xià lǐ luó shèng dà zhèn , zhòng jun sha lái . yán yán jiàn liǎo zhāng fei , jǔ shǒu wú cuò , jiao mǎ zhàn bù shí gé , zhāng fei mài gè pò zhàn , yán yán yì dǎo kǎn lái , zhāng fei shǎn guò , zhuàng jiāng rù qù , chě zhù yán yán lè jiǎ tao , shèng qín guò lai , zhí yú dì xià ; zhòng jun xiàng qián , yòng suǒ bǎng fú zhù liǎo . yuán lái xiān guò qu de shì jiǎ zhāng fei . liào dào yán yán jí gǔ wèi hào , zhāng fei què jiào míng jīn wèi hào : jīn xiāng zhu jun qí dào . chuān bìng dà bàn qì jiǎ dào ge ér jiàng .

去不得三四里，背后车仗人马、陆续进发。严颜看得分晓，一齐擂鼓，四下伏兵尽起。正来抢夺车仗、背后一声锣响，一彪军掩到，大喝：“老贼休走！我等的你恰好！”严颜猛回头看时，为首一员大将，豹头环眼，燕颌虎须，使丈八矛，骑深乌马：乃是张飞。四下里锣声大震，众军杀来。严颜见了张飞，举手无措，交马战不十合，张飞卖个破绽，严颜一刀砍来，张飞闪过，撞将入去，扯住严颜勒甲绦，生擒过来，掷于地下；众军向前，用索绑缚住了。原来先过去的是假张飞。料道严颜击鼓为号，张飞却教鸣金为号：金响诸军齐到。川兵大半弃甲倒戈而降。

Khứ bắt đắc tam tú lí, bối hậu xa trượng nhân mã, lục tục tiến phát. Nghiêm nhan khán đắc phân hiếu, nhất tè lôi cổ, tứ hạ phục binh tần khởi. Chánh lai thường đoạt xa trượng, bối hậu nhất thanh la hưởng, nhất bưu quân yểm đáo, đại hát: "Lão tặc huu tấu! Ngã đãng đích nhĩ kháp hảo!" Nghiêm nhan mãnh hồi đầu khán thời, vi thủ nhất viên đại tướng, báo đầu hoàn nhän, yến cáp hổ tu, sử trượng bát mâu, kỵ thâm ô mã: nãi thị trương phi. Tứ hạ lí la thanh đại chán, chúng quân sát lai. Nghiêm nhan kiến liễu trương phi, cử thủ vô thô, giao mã chiến bất thập hợp, trương phi mại cá phá trán, nghiêm nhan nhất dao khâm lai, trương phi thiêm quá, chàng tương nhập khứ, xả trụ nghiêm nhan lặc giáp thao, sinh cầm quá lai, trich vu địa hạ; chúng quân hướng tiền, dụng tác bẳng phược trụ liễu. Nguyên lai tiên quá khứ đích thị giả trương phi. Liêu đạo nghiêm nhan kích cổ vi hào, trương phi khước giáo minh kim vi hào: kim hưởng chư quân tè đáo. Xuyên binh đại bán khí giáp đảo qua nhi hàng.

Cách vài dặm thì những xe lương lục tục kéo theo sau. Nghiêm Nhan trông thực đích xác, mới nỗi hiệu trống, quân phục bốn mặt đổ ra, cướp giật xe lương. Bỗng đâu có một tiếng chiêng nồi lên, rồi một toán quân ập ngay đến. Có tiếng gọi trong lén rằng: - Giặc già kia! Đừng chạy! Ta đợi ở đây đã lâu! Nghiêm Nhan vội ngẩn lại xem ai, thì thấy một tướng đầu heo, mắt tròn hòn én, râu hổ, cầm mâu tê ngựa chạy đến, chính là Trương Phi. Lại thấy chiêng khua rầm rĩ, quân kéo đến cực nhiều. Nghiêm Nhan rụng rời hết vía, nhưng cũng phải gượng đánh nhau với Trương Phi. Đánh độ mười hiệp Trương Phi lừa dù cho Nghiêm Nhan xắn vào. Nhan thúc ngựa xốc tới chém một nhát. Phi tránh khỏi, xắn ngay vào nǎm được dây lưng Nghiêm Nhan lôi phắt lại, rồi quẳng xuống đất, quân sĩ xô cả vào trói nghiến lại. Nguyên là Trương Phi dùng mèo, biết chắc Nghiêm Nhan tắt chặn đường cướp lương, mới cho một người giả làm mình cầm mâu đi trước, để cho Nghiêm Nhan trông thấy vững tâm, kỳ thực là Phi đi sau để chực bắt Nghiêm Nhan. Khi thấy hiệu chiêng khua vang, quân Hán kéo ủa cả lại. Quân Xuyên phải bỏ giáp, cầm ngược giáo xin hàng cả.

21 zhang fei sha dào ba jùn  
chéng xià , hòu jun yǐ zì rù  
chéng . zhang fei jiào xiū sha  
bǎi xìng , chu bǎng an mǐn .  
qún dao shǒu bǎ yán yán tuī  
zhì . fei zuò yú ting shàng ,  
yán yán bù kěn xià guì . fei  
nù mù yǎo yá dà chì yue : "  
dà jiāng dào cǐ , hé wèi bù  
jiàng , ér gǎn jù dí ? " yán  
yán quán wú jù sè , huí chì  
fei yue : " rǔ děng wú yì , qín  
wǒ zhōu jùn ! dàn yǒu duàn  
tóu jiāng jun , wú xiáng jiàng  
jun ! " fei dà nù , hè zuò yòu  
zhǎn lái . yán yán hè yue : "  
zéi pǐ fu ! kǎn tóu biàn kǎn ,  
hé nù yě ? " zhang fei jiàn  
yán yán shēng yīn xióng  
zhuàng , miàn bù gǎi sè , nǎi  
huí chén zuò xǐ , xià jie hè  
tuì zuò yòu , qín jiě qí fú , qǔ  
yì yì zhì , fù zài zhèng zhōng  
gāo zuò , di tóu biàn bài yue : "  
shì lái yán yǔ mào dù ,  
xìng wù jiàn zé . wú sù zhì  
lǎo jiāng jun nǎi háo jié zhì  
shì yě . " yán yán gǎn qí en  
yì , nǎi jiàng . hòu rén yǒu  
shí zàn yán yán yue : " bái fa  
ju xi shǔ , qīng míng zhèn dà  
bang . zhōng xīn rú jiǎo yuè ,  
hào qì juǎn Cháng Jiāng .  
níng kě duàn tóu sī , an  
néng qu xi jiàng ? ba zhōu  
nián lǎo jiāng , tian xià gèng  
wú shuang . " yòu yǒu zàn  
zhang fei shi yue : " sheng  
huò yán yán yǒng jué lún ,  
wéi píng yì qì fú jun mǐn . zhì

张飞杀到巴郡城下，后军已自入城。张飞叫休杀百姓，出榜安民。群刀手把严颜推至。飞坐于厅上，严颜不肯下跪。飞怒目咬牙大叱曰：“大将到此，何为不降，而敢拒敌？”严颜全无惧色，回叱飞曰：“汝等无义，侵我州郡！但有断头将军，无降将军！”飞大怒，喝左右斩来。严颜喝曰：“贼匹夫！砍头便砍，何怒也？”张飞见严颜声音雄壮，面不改色，乃回嗔作喜，下阶喝退左右，亲解其缚，取衣衣之，扶在正中高坐，低头便拜曰：“适来言语冒渎，幸勿见责。吾素知老将军乃豪杰之士也。”严颜感其恩义，乃降。后人有诗赞严颜曰：“白发居西蜀，清名震大邦。忠心如皎月，浩气卷长江。宁可断头死，安能屈膝降？巴州年老将，天下更无双。”又有赞张飞诗曰：“生

Trương phi sát đáo ba quận thành hạ, hậu quân đã tự nhập thành. Trương phi khiếu hưu sát bách tính, xuất bảng an dân. Quần đao thủ bả nghiêm nhan thôi chí. Phi tọa vu thính thượng, nghiêm nhan bất khẳng hạ quy. Phi nộ mục giáo nha đại sát viết: "Đại tướng đáo thử, hà vi bất hàng, nhi cầm cự địch?" Nghiêm nhan toàn vô cự sắc, hồi sát phi viết: "Nhữ đẳng vô nghĩa, xâm ngã châu quận! Đãn hữu đoạn đầu tướng quân, vô hàng tướng quân!" Phi đại nộ, hát tả hữu trầm lai. Nghiêm nhan hát viết: "Tặc thất phu! Khảm đầu tiên khảm, hà nộ dã?" Trương phi kiến nghiêm nhan thanh âm hùng tráng, diện bất cải sắc, nãi hồi sân tác hỉ, hạ giai hát thối tả hữu, thân giải kì phuộc, thủ y chi, phủ tại chánh trung cao tọa, đê đầu tiên bái viết: "Thích lai ngôn ngữ mạo độc, hạnh vật kiến trách. Ngô tố tri lão tướng quân nãi hào kiệt chi sĩ dã." nghiêm nhan cảm kì ân nghĩa, nãi hàng. Hậu nhân hữu thi tán nghiêm nhan viết: "Bạch phát cư tây thực, thanh danh chấn đại bang. Trung tâm như kiều nguyệt, hạo khí quyển trường giang. Ninh khả đoạn đầu tử, an năng khuất tất hàng? Ba châu niên lão tương, thiên hạ canh vô song." hựu hữu tán trương phi thi viết: "Sinh hoạch nghiêm nhan dũng tuyệt luân,

Phi thừa thế đánh mãi đến dưới thành Ba Quận, thì hậu quân đã vào được thành rồi Phi truyền cho quân không được giết hại hai trăm họ, và yết bảng để yên dân. Phi vào thành, ngồi trên công sảnh. Quân đao phủ điệu Nghiêm Nhan đến. Nhan không chịu quỳ. Phi trợn mắt quát mắng rằng: - Đại tướng đến đây, sao không hàng, mà lại dám cự lại? Nghiêm Nhan coi như không, chẳng sợ hãi chút nào, mắng lại rằng: - Chúng bây vô nghĩa, dám xâm phạm vào bờ cõi ta. Đây tao chỉ có tướng quân mất đầu, chó không có tướng quân chịu hàng! Phi giận lắm, quát sai tả hữu lôi ra chém. Nghiêm Nhan lại quát trả rằng: - Thằng giặc kia! Mày chặt đầu tao thì cứ việc chặt, can gì phải giận dữ? Phi thấy Nghiêm Nhan tiếng nói hùng dũng, sắc mặt tươi tắn như không, liền đỗi giận làm mừng, xuống quát tả hữu lui ra, cởi trói ngay cho Nghiêm Nhan, sai đem áo đến mặc, rồi đỡ lên ngồi trên gian giữa, cúi đầu xuống mà nói rằng: - Tôi vẫn biết lão tướng quân là bậc hào kiệt, vừa rồi lời xúc phạm đến tướng quân xin tướng quân miễn chấp. Nghiêm Nhan cảm ơn nghĩa ấy, mới chịu hàng. Có thơ khen Nghiêm Nhan rằng: Phơ phơ đầu tóc bạc Lừng lẫy danh tiếng vang Khí nghĩa, mây cao ngắt Lòng trung, trăng sáng choang Thà rằng chặt đầu chết Sao chịu uốn gối hàng! Ba châu

jin miào mào liù ba shǔ , shè  
jiǔ ji tún rì rì chun . " zhang  
fei qīng wèn rù chuan zhi jì .  
yán yán yue : " bài jun zhī  
jiang , hé méng hòu en , wú  
kě yǐ bào , yuàn shi quǎn mǎ  
zhī láo , bù xu zhang gong  
zhī jiàn , jìng qū chéng dou .  
" zhèng shì : zhī yin yí jiang  
qing xin hòu , zhì shī lián  
chéng tuò shǒu jiàng . wèi  
zhī qí jì rú hé , qiě kàn xià  
wén fēn jiě .

获严颜勇绝伦，惟凭义气服军民。至今庙貌留巴蜀，社酒鸡豚日日春。  
”张飞请间入川之计。严颜曰：“败军之将，荷蒙厚恩，无可以报，愿施犬马之劳，不须张弓只箭，径取成都。”正是：只因一将倾心后，致使连城唾手降。  
未知其计如何，且看下文分解。

duy bằng nghĩa khí phục quân dân. Chí kim miếu mạo lưu ba thục, xã túu kê đồn nhật nhật xuân." trương phi thỉnh vẫn nhập xuyên chi kế. Nghiêm nhan viết: "Bại quân chi tướng, hà mông hậu ân, vô khả dĩ báo, nguyện thi khuyến mã chi lao, bắt tu trương cung chỉ tiễn, kính thủ thành đô." chánh thị: chỉ nhân nhất tướng khuynh tâm hậu, trí sử liên thành thoa thủ hàng. Vị tri kì kế như hà, thả khán hạ văn phân giải

tướng già áy Mới là tướng giỏi giang! Lại có thơ khen Trương Phi rằng: Bắt sống Nghiêm Nhan khỏe tuyệt trần! Lại hay nghĩa khí phục lòng dân Đến nay đền miếu nơi Ba Thục Hương hỏa nghìn thu báo đức thần. Trương Phi hỏi kế vào Xuyên, Nghiêm Nhan thưa rằng: - Tôi là tướng thua trận, được đội ơn dày, không biết lấy gì mà báo lại được. Vậy xin ra sức khuyến mã để giúp tướng quân, không cần gì phải dùng đến cung tên, mà có thể đến tắt ngay Thành Đô được. Đó là: Chỉ bởi được lòng người lão tướng, Cho nên tiền thắng đến Thành Đô. Chưa biết dùng kế gì, xem hồi sau mới biết.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG

### DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỲ

1 三国演义 – 罗贯中  
064  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhang fei wèn jí yú yán yán , yán yue : " cóng cǐ qū luò chéng , fán shǒu yù guan ài , dou shì lǎo fu suō guǎn , guan jun jie chu yú zhǎng wò zhì zhong . jin gǎn jiāng jun zhì en , wú kě yǐ bào , lǎo fu dang wèi qián bù , suǒ dào zhì chǔ , jìn jie huàn chu bài jiàng . " zhang fei chēng xiè bù yǐ . yú shì yán yán wèi qián bù , zhang fei lǐng jun suí hòu . fán dào zhì chǔ , jìn shì yán yán suǒ guǎn , dou huàn chu tóu jiàng . yǒu chí yí wèi jué zhě , yán yue : " wǒ cháng qie tóu jiàng , hé kuàng rǔ hu ? zì shì wàng feng guì shùn , bìng bù céng qian sha yi cháng .

3 què shuo kǒng míng yǐ jiang qǐ chéng rì qí shen bào xuán dé , jiào dou huì jù luò chéng . xuán dé yǔ zhòng guan shang yí : " jin kǒng míng , yì dé fen liǎng lù qù chuan , huì yú luò chéng , tòng rù chéng dou . shuǐ lù zhōu che , yǐ yú

第六十四回  
孔明定计捉张任  
杨阜借兵破马超

却说张飞问计于严颜，  
颜曰：“从此取雒城，  
凡守御关隘，都是老夫  
所管，官军皆出于掌握  
之中。今感将军之恩，  
无可报，老夫当为前  
部，所到之处，尽皆唤  
出拜降。”张飞称谢不  
已。于是严颜为前部，  
张飞领军随后。凡到之  
处，尽是严颜所管，都  
唤出投降。有迟疑未决  
者，颜曰：“我尚且投  
降，何况汝乎？”自是  
望风归顺，并不曾厮杀  
一场。

却说孔明已将起程日期  
申报玄德，教都会聚雒  
城。玄德与众官商议：  
“今孔明、翼德分两路  
取川，会于雒城，同入  
成都。水陆舟车，已于

Đệ lục thập tứ hồi khỗng  
minh định kế tróc truong  
nhâm dương phụ tá binh phá  
mã siêu

HỒI 64 Khổng Minh dùng mạo  
bắt Trương Nghiêm; Dương Phụ  
mượn quân phá Mã Siêu

Khước thuyết trương phi vẫn kể  
vu nghiêm nhan, nhan viết:  
"Tòng thủ thủ lạc thành, phàm  
thủ ngự quan ải, đô thị lão phu  
sở quản, quan quân gai xuất  
vu chưởng ác chi trung. Kim  
cảm tướng quân chi ân, vô khả  
dĩ báo, lão phu đương vi tiền  
bộ, sở đáo chi xử, tần gai hoán  
xuất bái hàng." Trương phi  
xưng ta bất dĩ. Vu thị nghiêm  
nhan vi tiền bộ, trương phi lĩnh  
quân tùy hậu. Phàm đáo chi xử,  
tần thị nghiêm nhan sở quản,  
đô hoán xuất đầu hàng. Hữu trì  
nghi vị quyết giả, nhan viết:  
"Ngã thương thả đầu hàng, hà  
huống nhữ hờ?" Tự thị vọng  
phong quy thuận, tịnh bất tăng  
tư sát nhất trường.

Lại nói, Trương Phi hỏi kể  
Nghiêm Nhan, Nhan nói: - Từ đây  
đến Lạc Thành, bao nhiêu đồn ải  
quân lính đều thuộc lão phu này  
cai quản cả. Nay cảm ơn tướng  
quân, không có gì báo đáp, lão  
phu xin làm tiền bộ, đi đến đâu,  
xin gọi hết cả ra hàng. Trương  
Phi mừng rỡ, cảm tạ. Bởi thế  
Nghiêm Nhan đi trước, Trương  
Phi dẫn đại quân đi sau, đi đến  
đâu, Nghiêm Nhan gọi tướng giữ  
ải chỗ ấy ra hàng. Ai còn ngăn  
ngại, thì Nghiêm Nhan bảo rằng: -  
Ta còn chịu hàng nữa là người!  
Từ đó cứ theo nhau mà hàng  
thuận, không phải đánh nhau một  
trận nào.

Khước thuyết khỗng minh dĩ  
tương khởi trình nhật kì thân  
báo huyền đức, giáo đồ hội tụ  
lạc thành. Huyền đức dữ chúng  
quan thương nghị: "Kim khỗng  
minh, dực đức phân lưỡng lộ  
thủ xuyên, hội vu lạc thành,  
đồng nhập thành đô. Thủy lục

Lại nói, Khổng Minh báo tin ngày  
giờ cất quân đi cho Huyền Đức  
biết, để cùng hội ở Lạc Thành.  
Huyền Đức thương nghị với các  
tướng rằng: - Khổng Minh, Dực  
Đức chia làm hai đường vào  
Xuyên, ước với nhau hội cả ở  
Lạc Thành cùng vào Thành Đô.

qi yuè èr shí rì qǐ chéng , cǐ  
shí jiāng jí dài dào . jin wǒ  
děng biàn kě jìn bing ."huáng zhong yue : "zhang  
rèn měi rì lái nuò zhàn , jiàn  
chéng zhong bù chu , bǐ jun  
xiè dài , bù zuò zhǔn bèi , jin  
rì yè xiān fēn bīng jié zhài ,  
shèng rú bái zhòu qian sha ."xuán dé cóng zhī , jiào  
huáng zhong yǐn bīng qū zuǒ  
, wèi yán yǐn bīng qū yòu  
, xuán dé qū zhōng lù . dang  
yè èr gèng , san lù jun mǎ qí  
fa . zhang rèn guǒ rán bù  
zuò zhǔn bèi . hàn jun yǒng  
rù dà zhài , fàng qǐ huǒ lái  
, liè yàn téng kong . shǔ bīng  
ben zǒu , lián yè zhí gǎn dào  
luò chéng , chéng zhong  
bing jie yǐng rù qù . xuán dé  
huán zhōng lù xià zhài ; cì rì  
, yǐn bīng zhí dào luò chéng  
, wéi zhù gong dǎ . zhang rèn  
àn bing bù chu . gong dào dì  
sì rì , xuán dé zì tí yí jun  
gong dǎ xi mén , lìng huáng  
zhong , wèi yán zài dong  
mén gong dǎ , liù nán mén  
běi mén fàng jun xíng zǒu .  
yuán lái nán mén yí dài dou  
shì shan lù , běi mén yǒu fú  
shuǐ : yin cǐ bù wéi . zhang  
rèn wàng jiàn xuán dé zài xi  
mén , qí mǎ wǎng lái , zhǐ  
hui dǎ chéng , cóng chén zhì  
wèi , rén mǎ jiàn jiàn lì fá .  
zhang rèn jiào wú lán , léi  
tóng èr jiang yǐn bīng chu běi  
mén , zhuǎn dong mén , dí

七月二十日起程，此时将及待到。今我等便可进兵。”黄忠曰：“张任每日来搦战，见城中不出，彼军懈怠，不做准备，今日夜间分兵劫寨，胜如白昼厮杀。”玄德从之，教黄忠引兵取左，魏延引兵取右，玄德取中路。当夜二更，三路军马齐发。张任果然不做准备。汉军拥入大寨，放起火来，烈焰腾空。蜀兵奔走，连夜直赶到雒城，城中兵接应入去。玄德还中路下寨；次日，引兵直到雒城，围住攻打。张任按兵不出。攻到第四日，玄德自提一军攻打西门，令黄忠、魏延在东门攻打，留南门北门放军行走。原来南门一带都是山路，北门有涪水：因此不围。张任望见玄德在西门，骑马往来，指挥打城，从辰至未，人马渐渐力乏。张任教吴兰、雷铜二将引兵出北门，转东门，敌黄

chu xa, dī vu thát nguyệt nhị thập nhật khởi trình, thứ thời tương cập đai đáo. Kim ngã đẳng tiện khả tiến binh." Hoàng trung viết: "Trương nhâm mỗi nhật lai nạch chiến, kiến thành trung bắt xuất, bỉ quân giải đai, bắt tố chuẩn bị, kim nhật da gian phân binh kiếp trại, thắng như bạch trú tư sát." Huyền đức tòng chi, giáo hoàng trung dẫn binh thủ tả, ngụy duyên dẫn binh thủ hữu, huyền đức thủ trung lộ. Đường dã nhị canh, tam lộ quân mã tè phát. Trương nhâm quả nhiên bắt tố chuẩn bị. Hán quân ứng nhập đại trại, phóng khởi hỏa lai, liệt diêm đằng không. Thực binh bôn tảu, liên dã trực cản đáo lạc thành, thành trung binh tiếp ứng nhập khứ. Huyền đức hoàn trung lộ hạ trại; thứ nhật, dẫn binh trực đáo lạc thành, vi trụ công đả. Trương nhâm án binh bắt xuất. Công đáo đệ tử nhật, huyền đức tự đè nhất quân công đả tây môn, lệnh hoàng trung, ngụy duyên tại đông môn công đả, lưu nam môn bắc môn phỏng quân hành tẩu. Nguyên lai nam môn nhất đai đô thị sơn lộ, bắc môn hữu phủ thủy: nhân thủ bất vi. Trương nhâm vọng kiến huyền đức tại tây môn, kỵ mã vãng lai, chỉ huy đâ thành, tòng thàn chí vị, nhân mã tiệm tiệm lực pháp. Trương nhâm giáo ngô lan, lôi đồng nhị tương dẫn binh xuất

Đường thủy đường lục khởi hành cả từ hôm 20 tháng 7, bây giờ cũng đã sắp đến nơi. Chúng ta cũng nên tiến binh thì vừa. Hoàng Trung nói: - Trương Nhiệm ngày nào cũng dẫn quân đến đây gọi đánh nhau, quân ta ở trong thành không ra, quân nó tất đã chán nản, không phòng bị cẩn thận như trước nữa. Đêm nay ta nên chia quân ra cordon trại, còn hơn đánh nhau ban ngày. Huyền Đức nghe lời, sai Hoàng Trung đi phía tả, Ngụy Diên đi phía hữu, Huyền Đức đi giữa. Cảnh hai đêm hôm ấy quân mã ba đường nhất tè kéo đi đến trại Trương Nhiệm. Nhiệm quả nhiên không phòng bị gì. Quân Hán đánh vào trại lớn. Lửa đốt cháy lên ngùn ngụt, quân Thục chạy tan hoang cả. Huyền Đức thúc quân đuổi đánh mãi đến Lạc Thành; quân trong thành ra tiếp ứng đón quân Thục vào. Huyền Đức trở về đường giữa đóng trại. Hôm sau, Huyền Đức dẫn quân đến vây thành. Trương Nhiệm đóng chặt không ra. Mãi đến hôm sau thứ tư. Huyền Đức cầm quân đánh cửa tây, sai Hoàng Trung, Ngụy Diên đánh cửa đông, còn để hai cửa nam bắc cho quân địch chạy. Nguyên cửa nam toàn là đường núi, cửa bắc có con sông Bồi Thủy, cho nên không bao vây được. Trương Nhiệm trông thấy Huyền Đức cõi ngựa đi lại đốc thúc quân sĩ đánh cửa tây, từ giờ thìn đến mãi giờ mù, sức lực đã mỏi mệt, Nhiệm

huáng zhong , wèi yán ; zì jǐ  
què yín jun chu nán mén ,  
zhuǎn xi mén , dan yíng  
xuán dé . chéng nèi jìn bo  
mín bing shàng chéng , léi  
gǔ zhù hǎn . què shuo xuán  
dé jiàn hóng rì píng xi , jiào  
hòu jun xian tuì . jun shì fang  
huí shen , chéng shàng yí  
piàn sheng hǎn qǐ , nán mén  
nèi jun mǎ tú chu .

忠、魏延；自己却引军出南门，转西门，单迎玄德。城内尽拔民兵上城，擂鼓助喊。却说玄德见红日平西，教后军先退。军士方回身，城上一片声喊起，南门内军马突出。

- 4 zhang rèn jìng lái jun zhong  
zhuo xuán dé , xuán dé jun  
Zhōng Dà luàn . huáng  
zhong , wèi yán yòu bèi wú  
lán , léi tóng dí zhù . liǎng xià  
bù néng xiāng gù . xuán dé  
dí bù zhù zhang rèn , bo mǎ  
wǎng shan pì xiǎo lù ér zǒu .  
zhang rèn cóng bēi hòu zhuī  
lái , kàn kan gān shàng .  
xuán dé dú zì yí rén yí mǎ .  
zhang rèn yǐn shù qí gǎn lái .  
xuán dé zhèng wàng qián jìn  
lì jia bian ér xíng , hu shan lù  
yi jun chong lái . xuán dé mǎ  
shàng jiào kǔ yue : " qíán  
yǒu fú bīng , hòu yǒu zhui  
bing , tian wáng wǒ yě ! " zhì  
jiàn lái jun dang tóu yi yuán  
dà jiang , nǎi shì zhang fei .  
yuán lái zhang fei yǔ yán yán  
zhèng cóng nǎ tiáo lù shàng  
lái , wàng jiàn chén ai qǐ , zhì  
yǔ chuan bing jiao zhàn .  
zhang fei dang xiān ér lái ,  
zhèng zhuàng zhe zhang rèn ,便

bắc môn, chuyển đông môn, địch hoàng trung, ngụy duyên; tự kỷ khước dẫn quân xuất nam môn, chuyển tây môn, đan nghênh huyền đức. Thành nội tần bát dân binh thượng thành, lôi cỗ trợ hảm. Khước thuyết huyền đức kiến hồng nhật bình tây, giáo hậu quân tiên thối. Quân sĩ phương hồi thân, thành thượng nhất phiến thanh hảm khởi, nam môn nội quân mã đột xuất.

张任径来军中捉玄德，玄德军中大乱。黄忠、魏延又被吴兰、雷铜故住。两下不能相顾。玄德敌不住张任，拨马往山僻小路而走。张任从背后追来，看看赶上。玄德独自一人一马。张任引数骑赶来。玄德正望前尽力加鞭而行，忽山路一军冲来。玄德马上叫苦曰：“前有伏兵，后有追兵，天亡我也！”只见来军当头一员大将，乃是张飞。原来张飞与严颜正从那条路上来，望见尘埃起，知与川兵交战。张飞当先而来，正撞着张任，便

mới sai Ngô Lan, Lôi Đồng dẫn quân lên ra cửa bắc, đi vòng qua cửa đông địch Hoàng Trung. Ngụy Diên, còn mình thì dẫn quân lên ra cửa nam, vòng cửa tây địch Huyền Đức. Bao nhiêu quân dân cho lên cả mặt thành đánh trống hò reo. Huyền Đức thấy mặt trời đã xế tây, cho hậu quân lui về trước. Quân sĩ vừa chạy về, bỗng nghe tiếng hò reo rầm rĩ, rồi quân mã ở trong cửa nam đồ ra,

Trương Nhiệm xông thẳng đến trung quân bắt Huyền Đức. Quân Hán bối rối, Hoàng Trung, Ngụy Diên lại bị Ngô Lan, Lôi Đồng chặn đánh, hai bên không cứu được nhau. Huyền Đức không địch nổi, Trương Nhiệm tี ngựa chạy vào đường hẻm hang núi. Trương Nhiệm ra sức đuổi theo, dần dần đuổi kịp. Huyền Đức lúc này chỉ có một người một ngựa ra roi chạy trốn. Bỗng đâu có một toán quân ở mé trước mặt xông đến, Huyền Đức mắt vía, ngồi trên ngựa kêu lên rằng: - Trước mặt có quân phục, sau lưng có quân đuổi theo, thực là trời giết ta đây! Đang kêu thì có một tướng xồng xộc chạy đến, nhìn xem ai té ra là Trương Phi. Nguyên Trương Phi cùng với Nghiêm Nhan đang đi theo đường này đến Lạc Thành. Phi trông thấy Nhan đang đi theo đường này đến Lạc Thành. Phi trông thấy mé trước bụi bay mù mịt, đoán là

, biàn jiù jiao mǎ . zhàn dào shí yú gé , bèi hòu yán yán yǐn bing dà jìn . zhāng rèn huǒ sù huí shen . zhāng fēi zhí gǎn dào chéng xià . zhāng rèn tuì rù chéng , ? qǐ diào qiáo . zhāng fēi huí jiàn xuán dé yue : " jun shi sù jiāng ér lái , cháng qiè wèi dào , fān bēi wǒ duó liǎo tóu gong ." xuán dé yue : " shān lù xiǎn zǔ , rú hé wú jun zǔ dang , cháng qū dà jìn , xiān dào yú cǐ ? " zhāng fēi yue : " yú lù guān ài sì shí wǔ chǔ , jiē chu lǎo jiāng yán yán zhī gong , yīn cǐ yú lù bìng bù céng fèi fēn háo zhī lì . " suì bǎ yì shì yán yán zhī shì , cóng tóu shuo liǎo yí biàn , yīn yán yán jiàn xuán dé . xuán dé xiè yue : " ruò fei lǎo jiāng jun , wú dì an néng dào cǐ ? " jí tuo shen shàng huáng jīn suǒ zi jiǎ yǐ cì zhì . yán yán bài xiè . zhèng dài an pái yàn yǐn , hu wén shào mǎ huí bào : " huáng zhōng , wèi yán hé chuan jiāng wú lán , léi tóng jiāo feng , chéng zhōng wú yì , liú ? yòu yǐn bing zhù zhàn , liǎng xià jiá gong , wǒ jun dǐ dí bù zhù , wèi , huáng èr jiāng bài zhèn tóu dong qù liǎo . " zhāng fēi ting de , biàn qǐng xuán dé fēn bīng liǎng lù , sha qù jiù yuán . yú shì zhāng fēi zài zuǒ , xuán dé zài yòu , sha ben qián lái .

就交马。战到十余合，背后严颜引兵大进。张任火速回身。张飞直赶到城下。张任退入城，拽起吊桥。张飞回见玄德曰：“军师溯江而来，尚且未到，反被我夺了头功。”玄德曰：“山路险阻，如何无军阻挡，长驱大进，先到于此？”张飞曰：“于路关隘四十五处，皆出老将严颜之功，因此于路并不曾费分毫之力。”遂把义释严颜之事，从头说了一遍，引严颜见玄德。玄德谢曰：“若非老将军，吾弟安能到此？”即脱身上黄金锁子甲以赐之。严颜拜谢。正待安排宴饮，忽闻哨马回报：“黄忠、魏延和川将吴兰、雷铜交锋，城中吴懿、刘璡又引兵助战，两下夹攻，我军抵敌不住，魏、黄二将败阵投东去了。”张飞听得，便请玄德分兵两路，杀去救援。于是张飞在左，玄德在右

tiên nhi lai, chánh chàng trú trương nhâm, tiện tụu giao mã. Chiến đáo thập dư hợp, bối hậu nghiêm nhan dân binh đại tiến. Trương nhâm hỏa tốc hồi thân. Trương phi trực cản đáo thành hạ. Trương nhâm thối nhập thành, duệ khởi điêu kiều. Trương phi hồi kiến huyền đức viết: "Quân sư tổ giang nhi lai, thượng thả vị đáo, phản bị ngã đoạt liễu đầu công." Huyền đức viết: "Sơn lộ hiểm trở, như hà vô quân trở đương, trường khu đại tiến, tiên đáo vu thủ?" Trương phi viết: "Vu lộ quan ải tú thập ngũ xứ, gai xuất lão tương nghiêm nhan chi công, nhân thủ vu lộ tinh bất tăng phí phân hào chi lực." Toại bả nghĩa thích nghiêm nhan chi sự, tòng đầu thuyết liễu nhất biến, dẫn nghiêm nhan kiến huyền đức. Huyền đức tạ viết: "Nhược phi lão tướng quân, ngô đệ an năng đáo thủ?" Tức thoát thân thương hoàng kim tỏa tử giáp dĩ tú chi. Nghiêm nhan bái tạ. Chánh dãi an bài yến ảm, hốt văn tiêu mã hồi báo: "Hoàng trung, Ngụy duyên hòa xuyên tương ngô lan, lôi đồng giao phong, thành trung ngô ý, lưu quý hựu dẫn binh trợ chiến, lưỡng hạ giáp công, ngã quân để địch bắt trụ, Ngụy, hoàng nhị tướng bại trận đầu đồng khứ liễu." Trương phi thính đắc, tiện thịnh huyền đức phân binh lưỡng lộ, sát khứ

quân ta đương đánh nhau với quân Xuyên, mới đi mau đến xem làm sao, vừa may gặp Huyền Đức đang bị Trương Nghiêm đuổi theo. Phi tề ngựa lại đánh. Hai tướng giao phong mới độ mười hiệp, Nghiêm Nhan ở mé sau kéo đến. Nghiêm vội vàng quay ngựa về, Phi đuổi mãi đến dưới thành. Nghiêm chạy tót vào thành, kéo cầu treo lên. Trương Phi trở về nói với Huyền Đức rằng: - Quân sư đi đường thủy đến đây, bây giờ chưa thấy đến, tôi cướp được công đầu rồi! Huyền Đức hỏi: - Đường núi hiểm trở như vậy, thế nào chẳng có quân ngăn trở, sao em lại đến được đây mau chóng thế? Trương Phi nói: - Tôi đi đường qua bốn mươi nhăm chỗ đòn ải, vì có lão tướng là Nghiêm Nhan, cho nên không ai ngăn trở, chẳng tồn một chút công sức nào. Lại đem chuyện tha Nghiêm Nhan thuật lại cho Huyền Đức nghe, và đưa Nghiêm Nhan vào ra mắt Huyền Đức. Huyền Đức tạ rằng: - Nếu không có lão tướng quân, thì em tôi sao có đến được đây? Bèn cởi ngay áo giáp vàng đang mặc trong mình, thường cho Nghiêm Nhan. Nghiêm Nhan lạy tạ. Vừa sắp mở tiệc yến uống rượu, chợt có tiểu mã về báo rằng: - Hoàng Trung, Ngụy Diên, đánh nhau với tướng Xuyên là Ngô Lan, Lôi Đồng, Ngô Ý, Lưu Hội ở trong thành lại dẫn quân ra đánh giúp. Hoàng, Ngụy, hai tướng thua trận, chạy cả về phía

wú yì , liú ? jiàn hòu miàn  
hǎn shēng qǐ , huāng tuí rù  
chéng zhōng . wú lán , léi  
tóng zhī gù yǐn bīng zhuī gǎn  
huáng zhōng , wèi yán , què  
bèi xuán dé , zhāng fēi jié  
zhù guī lù . huáng zhōng ,  
wèi yán yòu huí mǎ zhuǎn  
gōng . wú lán , léi tóng liào  
dí bù zhù , zhī de jiāng běn  
bù jun mǎ qián lái tóu jiàng .  
xuán dé zhǔn qí jiàng , shou  
bing jìn chéng xià zhài . què  
shè zhāng rèn shi liǎo èr  
jiāng , xīn zhōng you lù . wú  
yì , liú ? yue : " bīng shì shèn  
wéi , bù jué yi sī zhàn , rú hé  
de bīng tuì ? yí miàn chāi rén  
qù chéng dou jiàn zhǔ gōng  
gào jí , yi miàn yòng jí dí zhī ."  
" zhāng rèn yue : " wú lái rì  
lǐng yí jun nuò zhàn , zhà bài ,  
yǐn zhuǎn chéng bēi ;  
chéng nèi zài yǐ yí jun chong  
chu , jié duàn qí zhōng : kě  
huò shèng yě . " wú yì yue : "  
liú jiāng jun xiāng fǔ gōng zi  
shǒu chéng , wǒ yǐn bīng  
chong chu zhù zhàn . " yue  
huì yǐ dìng . cì rì , zhāng rèn  
yǐn shù qian rén mǎ , yáo qí  
nà hǎn , chu chéng nuò zhàn .  
zhāng fēi shàng mǎ chu  
yíng , gèng bù dǎ huà , yǔ  
zhāng rèn jiāo feng . zhàn bù  
shí yú gé , zhāng rèn zhà bài ,  
rào chéng ér zǒu . zhāng  
fēi jìn lì zhui zhī . wú yì yi jun  
jié zhù , zhāng rèn yǐn jun fù  
huí , bǎ zhāng fēi wéi zài gai

，杀奔前来。吴懿、刘璡见后面喊声起，慌退入城中。吴兰、雷铜只顾引兵追赶黄忠、魏延，却被玄德、张飞截住归路。黄忠、魏延又回马转攻。吴兰、雷铜料敌不住，只得将本部军马前来投降。玄德准其降，收兵近城下寨。却设张任失了二将，心中忧虑。吴懿、刘璡曰：“兵势甚危，不决一死战，如何得兵退？一面差人去成都见主公告急，一面用计敌之。”张任曰：“吾来日领一军搦战，诈败，引转城北；城内再以一军冲出，截断其中：可获胜也。”吴懿曰：“刘将军相辅公子守城，我引兵冲出助战。”约会已定。次日，张任引数千人马，摇旗呐喊，出城搦战。张飞上马出迎，更不说话，与张任交锋。战不十余合，张任诈败，绕城而走。张飞尽力追之。吴懿一军截住，张

cứu viên. Vu thị trương phi tại tả, huyền đức tại hữu, sát bôn tiền lai. Ngô ý, lưu quý kiên hậu diện hảm thanh khởi, hoảng thối nhập thành trung. Ngô lan, lôi đồng chỉ cố dẫn binh truy cản hoàng trung, ngụy duyên, khuốc bị huyền đức, trương phi tiệt trụ quy lộ. Hoàng trung, ngụy duyên hựu hồi mã chuyển công. Ngô lan, lôi đồng liêu địch bắt trụ, chỉ đắc tương bỗn bộ quân mã tiền lai đầu hàng. Huyền đức chuẩn kì hàng, thu binh cận thành hạ trại. Khước thiết trương nhâm thất liễu nhị tương, tâm trung ưu lự. Ngô ý, lưu quý viết: "Binh thế thậm nguy, bất quyết nhất tử chiến, như hà đắc binh thối? Nhất diện sai nhân khú thành đô kiến chúa công cáo cấp, nhất diện dụng kế địch chi." Trương nhâm viết: "Ngô lai nhật lĩnh nhất quân nạch chiến, trả bại, dẫn chuyển thành bắc; thành nội tái dĩ nhất quân trùng xuất, tiệt đoạn kì trung: khả hoạch thắng dã." Ngô ý viết: "Lưu tướng quân tương phụ công tử thủ thành, ngã dẫn binh trùng xuất trợ chiến." Ước hội dĩ định. Thứ nhât, trương nhâm dẫn số thiêu nhân mã, diêu kì nột hảm, xuất thành nạch chiến. Trương phi thương mã xuất nghênh, canh bất đả thoại, dữ trương nhâm giao phong. Chiến bất thập dư hợp, trương nhâm trá bại, nhiễu thành nhi tầu.

đông. Trương Phi được tin, xin với Huyền Đức chia quân ra cứu. Thé rồi, Huyền Đức ở phía hữu, Trương Phi ở phía tả kéo quân ra đánh. Ngô Ý, Lưu Hội nghe mé sau có tiếng rầm rĩ, hoảng sợ rút ngay vào thành. Ngô Lan, Lôi Đồng mãi miết đuổi theo Hoàng Trung và Ngụy Diên, bị Huyền Đức, Trương Phi chặn mất đường về. Hoàng, Ngụy hai tướng quay đánh vật lại. Ngô, Lôi biết thế không địch nổi, đem cả quân xin hàng. Huyền Đức cho hàng, đem quân giáp thành hạ trại. Trương Nhiệm thấy mất hai tướng, trong bụng lo buồn. Ngô Ý, Lưu Hội nói: - Quân ta thế nguy lắm, không quyết một trận tử chiến, thì làm sao đuổi được quân giặc đi. Vậy phải một mặt đến Thành Đô cầu cứu, một mặt dùng mạo phá mới xong. Trương Nhiệm nói: - Ngày mai tôi dẫn một toán quân ra khiêu chiến, giả vờ thua chạy quanh về cửa bắc, để cho quân kia đuổi lại, rồi trong thành dẫn quân ra mà chít lấy đường về, tôi sẽ quay binh lại đánh, thế mới có thể phá được. Ngô Ý nói: - Lưu tướng quân giúp công tử giữ thành, tôi dẫn quân ra đánh giúp Trương tướng quân. Bàn định đâu đấy, hôm sau Trương Nhiệm dẫn vài nghìn quân mã, mở cờ hò reo ra gọi đánh. Trương Phi cưỡi ngựa xông tới, chẳng nói chẳng rằng, cầm mâu đánh nhau với Trương Nhiệm. Chưa được mươi hiệp,

xin , jìn tuì bù de . zhèng méi  
nài hé , zhī jiàn yí duì jun  
cóng jiang bian sha chu .  
dang xian yi yuán dà jiang ,  
tǐng qiang yuè mǎ , yǔ wú yì  
jiao feng ; zhī yi gé , sheng  
qín wú yì , zhàn tuì dí jun ,  
jiù chu zhang fei . shì zhì ,  
nǎi zhào yún yě . fei wèn : "  
jun shi hé zài ? " yún yue : "  
jun shi yǐ zhì , xiāng cǐ shí yǐ  
yǔ zhǔ gong xiāng jiàn liǎo  
yě . " èr rén qín wú yì huí  
zhài . zhang rèn zì tuì rù  
dong mén qù liǎo .

任引军复回，把张飞围在核心，进退不得。正没奈何，只见一队军从江边杀出。当先一员大将，挺枪跃马，与吴懿交锋；只一合，生擒吴懿，战退敌军，救出张飞。视之，乃赵云也。飞问：“军师何在？”云曰：“军师已至，想此时已与主公相见了也。”二人擒吴懿回寨。  
张任自退入东门去了。

- 5 zhang fei , zhào yún huí zhài  
zhong , jiàn kǒng míng , jiǎn  
yong , jiǎng wǎn yǐ zài zhàng  
zhong . fei xià mǎ lái cān jūn  
shi . kǒng míng jīng wèn yue : "  
rú hé de xian dào ? " xuán  
dé jù shù yì shì yán yán zhì  
shì . kǒng míng hè yue : "  
zhang jiāng jun néng yòng  
móu , jie zhǔ gong zhì hóng  
fú yě . " zhào yún jiě wú yì  
jiàn xuán dé . xuán dé yue : "  
rǔ jiàng fǒu ? " wú yì yue : "  
wǒ jí bēi zhuo , rú hé bù  
jiàng ? " xuán dé dà xǐ , qín  
jiě qí fú . kǒng míng wèn : "  
chéng zhong yǒu jǐ rén shǒu  
chéng ? " wú yì yue : " yǒu  
liú jì yù zhì zì liú xún , fù jiāng  
liú ? , zhang rèn . liú ? bù dǎ

Trương phi tần lực truy chi.  
Ngô Ý nhát quân tiệt trụ, trương  
nhâm dẫn quân phục hồi, bả  
trương phi vi tại cai tâm, tiến  
thối bắt đắc. Chánh một nại hà,  
chỉ kiến nhất đội quân tòng  
giang biên sát xuất. Đương tiên  
nhất viên đại tướng, đĩnh  
thương được mã, dũng ngô ý  
giao phong; chỉ nhất hợp, sinh  
cầm ngô ý, chiến thối địch  
quân, cứu xuất trương phi. Thị  
chi, nãi triều vân dã. Phi vấn:  
"Quân sư hà tại?" Vân viết:  
"Quân sư dĩ chí, tưởng thử thời  
dĩ dũng chúa công tương kiến liễu  
dã." Nhị nhân cầm ngô ý hồi  
trại. Trương nhâm tự thối nhập  
đông môn khứ liễu.

Trương phi, triệu vân hồi trại  
trung, kiến khỗng minh, giàn  
ung, tương uyển dĩ tại trường  
trung. Phi hạ mã lai tham quân  
sư. Khổng minh kinh vấn viết:  
"Như hà đắc tiên đáo?" Huyền  
đức cụ thuật nghĩa thích  
nghiêm nhan chi sự. Khổng  
minh hạ viết: "Trương tướng  
quân năng dụng mưu, giai chúa  
công chi hồng phúc dã." Triệu  
vân giải ngô ý kiến huyền đức.  
Huyền đức viết: "Nhữ hàng  
phủ?" Ngô ý viết: "Ngã kí bị  
tróc, như hà bất hàng?" Huyền  
đức đại hỉ, thân giải kí phược.  
Khổng minh vấn: "Thành trung  
hữu kí nhân thủ thành?" Ngô ý  
viết: "Hữu lưu quý ngọc chi tử  
lưu tuần, phụ tương lưu quý,

Trương Nhiệm giả thua chạy  
vòng quanh thành. Phi có sức  
đuổi theo. Ngô Ý dẫn quân ra  
chặn ngang. Trương Nhiệm dẫn  
quân quay lại đánh. Phi bị vây ở  
giữa trận, tiến thoát không được.  
Đang lúc nguy cấp, bỗng đâu có  
một đội quân từ bờ sông đánh  
vào, một viên đại tướng đi trước,  
tề ngựa cầm giáo giao chiến với  
Ngô Ý. Chỉ một hiệp, bắt sống  
ngay Ngô Ý, phá tan quân giặc,  
cứu được Trương Phi, Phi trông  
ra xem ai, thì là Triệu Vân. Phi  
hỏi: - Quân sư ở đâu? Vân đáp: -  
Quân sư đã đến, dễ thường bây  
giờ đã hội nhau với chúa công  
rồi. Hai người giải Ngô Ý về trại,  
Trương Nhiệm lùi vào cửa đông.

Trương, Triệu về đến trại, đã thấy  
Khổng Minh, Giản Ưng, Tưởng  
Uyển, ở cả trong trường rồi. Phi  
xuống ngựa vào chào Khổng  
Minh. Khổng Minh giật mình hỏi  
rằng: - Thế nào mà tướng quân  
đến trước đây thế? Huyền Đức  
thuật lại chuyện Trương Phi tha  
Nghiêm Nhan cho Khổng Minh  
nghe. Khổng Minh mừng nói  
rằng: - Trương tướng quân mà  
cũng biết dùng mèo, đó là hồng  
phúc của chúa công! Triệu Vân  
giải Ngô Ý vào nộp, Huyền Đức  
hỏi: - Người có chịu hàng không?  
Ngô Ý thưa: - Tôi đã bị bắt, còn gì  
nữa mà chẳng hàng? Huyền Đức  
mừng lắm, cởi trói ngay cho Ngô  
Ý. Khổng Minh hỏi: - Trong thành  
còn bao nhiêu tướng tá? Ngô Ý

jīn ; zhang rèn nǎi shǔ jùn rén , jí yǒu dǎn luè , bù kě qing dí . " kǒng míng yue : " xian zhuo zhang rèn , rán hòu qū luò chéng . " wèn : " chéng dong zhè zuò qiáo míng wèi hé qiáo ? " wú yì yue : " jin yàn qiáo . " kǒng míng suí chéng mǎ zhì qiáo bian , rào hé kàn liǎo yì biàn , huí dào zhài zhong , huàn huáng zhong , wèi yán ting lìng yue : " lí jin yàn qiáo nán wǔ liù lǐ , liǎng àn dou shì lú wèi jian jia , kě yǐ mái fú . wèi yán yīn yī qian qiang shǒu fú yú zuǒ , dan chuo mǎ shàng jiang ; huáng zhong yīn yī qian dao shǒu fú yú yòu , dan kǎn zuò xià mǎ . sha sǎn bǐ jun , zhang rèn bì tóu shan dong xiǎo lù ér lái . zhang yì dé yǐn yi qian jun fú zài nǎ lǐ , jiù bǐ chǔ qín zhi . " yòu huàn zhào yún fú yú jin yàn qiáo bēi : " dài wǒ yǐn zhang rèn guò qiáo , nǐ biàn jiang qiáo chai duàn , què lè bìng yú qiáo bēi , yáo wèi zhì shì , shǐ zhang rèn bù gǎn wàng bēi zǒu , tuì tóu nán qù , què hǎo zhòng jì . " diào qian yǐ dìng , jun shi zì qù yòu dí .

，辅将刘璡、张任。刘璡不打紧；张任乃蜀郡人，极有胆略，不可轻敌。”孔明曰：“先捉张任，然后取雒城。”问：“城东这座桥名为何桥？”吴懿曰：“金雁桥。”孔明遂乘马至桥边，绕河看了一遍，回到寨中，唤黄忠、魏延听令曰：“离金雁桥南五六里，两岸都是芦苇蒹葭，可以埋伏。魏延引一千枪手伏于左，单戳马上将；黄忠引一千刀手伏于右，单砍坐下马。杀散彼军，张任必投山东小路而来。张翼德引一千军伏在那里，就彼处擒之。”又唤赵云伏于金雁桥北：“待我引张任过桥，你便将桥拆断，却勒兵于桥北，遥为之势，使张任不敢望北走，退投南去，却好中计。”调遣已定，军师自去诱敌。

trương nhâm. Lưu quý bắt đả khẩn; trương nhâm nãi thực quận nhân, cực hữu đảm lược, bắt khả khinh địch." Khổng minh viết: "Tiên tróc trương nhâm, nhiên hậu thủ lạc thành." Ván: "Thành đông giá tọa kiều danh vi hà kiều?" Ngô ý viết: "Kim nhạn kiều." Khổng minh toại thừa mã chí kiều biên, nhiễu hà khán liễu nhất biến, hồi đáo trại trung, hoán hoàng trung, ngụy duyên thính lệnh viết: "Li kim nhạn kiều nam ngũ lục lí, lưỡng ngạn đô thị lô vi kiêm gia, khả dĩ mai phục. Ngụy duyên dẫn nhất thiên thương thủ phục vu tả, đan trặc mã thương tương; hoàng trung dẫn nhất thiên đao thủ phục vu hữu, đan khảm tọa hạ mã. Sát tán bỉ quân, trương nhâm tất đầu sơn đồng tiểu lộ nhi lai. Truong dục đức dẫn nhất thiên quân phục tại na lí, tựu bỉ xử cầm chi." Hựu hoán triêu vân phục vu kim nhạn kiều bắc: "Đãi ngã dẫn trương nhâm quá kiều, nhĩ tiện tương kiều sách đoạn, khước lặc binh vu kiều bắc, diêu vi chi thế, sử trương nhâm bắt cảm vọng bắc tầu, thói đầu nam khứ, khước hảo trung kế." Điều khiển dĩ định, quân sư tự khứ dụ địch.

thưa: - Chỉ có con Lưu Quý Ngọc là Lưu Tuần, cùng với hai tướng là Lưu Hội, Trương Nghiệm mà thôi. Lưu Hội thì chẳng đáng kể, chỉ có Trương Nghiệm là người ở Thục Quận, can đảm mà lầm mưu lược, không nên coi thường. Khổng Minh nói: - Hãy bắt Trương Nghiệm trước, rồi sẽ lấy Lạc Thành. Lại hỏi rằng: Mé đông thành này có một cái cầu, gọi là cầu gì? Ngô Ý nói: - Đó là cầu Kim Nhạn. Khổng Minh cưỡi ngựa đến bên cầu, ngắm xem quanh bờ sông có một lượt rồi trở về trại gọi Hoàng Trung, Ngụy Diên đến truyền lệnh: - Cách mé nam cầu Kim Nhạn năm sáu dặm, hai bên lau sậy rậm rạp, nên phục quân ở đó. Ngụy Diên dẫn một nghìn quân cầm toàn giáo dài phục ở mé tả, chỉ việc đâm người cưỡi trên ngựa, Hoàng Trung dẫn một nghìn quân cầm toàn mã tấu, phục ở mé hữu, chỉ việc chặt chân ngựa. Đánh tan quân giặc thì Trương Nghiệm tắt chạy theo đường nhỏ mé đông núi. Trương Dực Đức phục sẵn hai nghìn quân ở đó mà bắt lấy. Lại sai Triệu Vân phục mé bắc đầu Kim Nhạn, và dặn rằng: - Đợi khi nào ta dù Trương Nghiệm qua khỏi cầu, ngươi cho phá tan cầu đi, rồi dàn quân ở mé bắc cầu, để cho Trương Nghiệm không dám chạy về bắc, mà rút lui về phía nam, chắc mắc méo ta! Sắp đặt xong, ngay hôm ấy ra trại dụ địch.

6 què shuo liú zhang cha zhuó ying , zhang yì èr jiang , qián zhì luò chéng zhù zhàn . zhang rèn jiào zhang yì yǔ liú ? shǒu chéng , zì yǔ zhuó ying wèi qián hòu èr duì , rèn wéi qián duì , ying wèi hòu duì , chu chéng tuì dí . kǒng míng yǐn yí duì bù zhěng bù qí jun , guò jin yàn qiáo lái , yǔ zhang rèn duì zhèn . kǒng míng chéng sì lún che , lún jin yǔ shàn ér chu , liǎng bian bǎi yú qí cù pěng , yáo zhǐ zhang rèn yue : " cáo cào yǐ bǎi wàn zhì zhòng , wén wú zhì míng , wàng feng ér zǒu ; jin rǔ hé rén , gǎn bù tóu jiàng ? " zhang rèn kàn jian kǒng míng jun wǔ bù qí , zài mǎ shàng lěng xiào yue : " rén shuo zhu gé liàng yòng bing rú shén , yuán lái yǒu míng wú shí ! " bǎ qiang yi zhao , dà xiǎo jun xiào qí sha guò lai . kǒng míng qì liǎo sì lún che , shàng mǎ tuì zǒu guò qiáo . zhang rèn cóng bēi hòu gǎn lái . guò liǎo jin yàn qiáo , jiàn xuán dé jun zài zuò , yán yán jun zài yòu , chong sha jiāng lái . zhang rèn zhì shì jì , jí huí jun shí , qiáo yǐ chai duàn liǎo ; yù tóu bēi qù , zhī jiàn zhào yún yì jun gé àn bāi kai , suì bù gǎn tóu bēi , jìng wǎng nán rào hé ér zǒu . zǒu bù dào wǔ qí lǐ , zǎo dào lú wěi cóng zá chǔ . wèi yán

却说刘璋差卓膺、张翼二将，前至雒城助战。张任教张翼与刘璋守城，自与卓膺为前后二队，任为前队，膺为后队，出城退敌。孔明引一队不整不齐军，过金雁桥来，与张任对阵。孔明乘四轮车，纶巾羽扇而出，两边百余骑簇拥，遥指张任曰：“曹操以百万之众，闻吾之名，望风而走；今汝何人，敢不投降？”张任看见孔明军伍不齐，在马上冷笑曰：“人说诸葛亮用兵如神，原来有名无实！”把枪一招，大小军校齐杀过来。孔明弃了四轮车，上马退走。过了金雁桥，见玄德军在左，严颜军在右，冲杀将来。张任知是计，急回军时，桥已拆断了；欲投北去，只见赵云一军隔岸摆开，遂不敢投北，径往南绕河而走。走不到五七里，早到芦苇丛杂处。魏延一

Khước thuyết lưu chương sai trác ưng, trương dục nhị tương, tiền chí lạc thành trợ chiến. Trương nhâm giáo trương dục dữ lưu quý thủ thành, tự dữ trác ưng vi tiền hậu nhị đội, nhâm vi tiền đội, ưng vi hậu đội, xuất thành thối địch. Không minh dẫn nhất đội bất chỉnh bất tề quân, quá kim nhạn kiều lai, dữ trương nhâm đổi trận. Không minh thừa tú luân xa, luân cần vũ phiến nhi xuất, lưỡng biên bách dư kỵ thốc phùng, diêu chỉ trương nhâm viết: "Tào thao dĩ bách vạn chi chúng, văn ngô chi danh, vọng phong nhi tàu; kim nhữ hà nhân, cảm bất đầu hàng?" Trương nhâm khán kiến Không minh quân ngũ bất tề, tại mã thượng lãnh tiểu viết: "Nhân thuyết Gia Cát lượng dụng binh như thần, nguyên lai hữu danh vô thật!" Bả thương nhất chiêu, đại tiểu quân giáo tề sát quá lai. Không minh khí liễu tú luân xa, thượng mã thối tàu quá kiều. Trương nhâm tòng bối hậu cản lai. Quá liễu kim nhạn kiều, kiến huyền đức quân tại tả, nghiêm nhan quân tại hữu, trùng sát tương lai. Trương nhâm tri thị kế, cấp hồi quân thời, kiều dĩ sách đoạn liễu; dục đầu bắc khú, chỉ kiến triệu vân nhất quân cách ngạn bãi khai, toại bất cảm đầu bắc, kính vãng nam nhiều hà nhi tàu. Tàu bắt đáo ngũ thất lí, tảo đáo lô vi

Lại nói, Lưu Chương sai Trác Ưng, Trương Dực đến giúp Lạc Thành. Trương Nhiệm để Lưu Hội, Trương Dực ở thành giữ nhà còn mình thì cùng với Trác Ưng chia làm hai đội. Nhiệm đi trước, Ưng đi sau, kéo ra đánh giặc. Không Minh dẫn một toán quân hàng ngũ lộn xộn qua cầu Kim Nhạn, đối trận với Trương Nhiệm. Không Minh đầu đội khăn lụt, tay cầm quạt lông, ngồi trên chiếc xe bốn bánh, hai bên hơ một trampus kỵ đi kèm, trở sang Trương Nhiệm mà bảo rằng: - Tào Tháo dẫn trăm vạn quân, nghe thấy tiếng ta đã phải rút chạy. Mày là thằng nào, sao không đầu hàng? Trương Nhiệm trông thấy quân Không Minh không được tề chỉnh, cười mỉm nói rằng: - Người ta đồn Gia Cát Lượng dùng binh như thần, nay xem ta, mới biết là hữu danh vô thực! Nói đoạn Nhiệm giờ giáo vầy một cái, quân mặt sau kéo ủa cả lên. Không Minh liền bỏ xe, lên ngựa chạy về bên kia cầu. Trương Nhiệm dẫn quân đuổi đánh, vừa qua khỏi cầu Kim Nhạn, thì thấy quân Huyền Đức ở mé tả, quân Nghiêm Nhan ở mé hữu, kéo ập cả lại. Nhiệm biết là mắc mèo, vội vàng rút về, thì cầu đã gãy mất rồi, muốn chạy về mé bắc, lại thấy một toán quân của Triệu Văn án ngũ, mới rẽ ra phía nam, men theo bờ sông mà chạy. Chạy độ năm sáu dặm, bỗng nhiên ở trong bụi lau sậy có hai toán quân của Hoàng Trung,

yì jun cóng lú zhong hu qǐ ,  
dou yòng cháng qiāng luàn  
chuo . huáng zhong yì jun fù  
zài lú wéi lǐ , yòng cháng dao  
zhì ? mǎ tí . mǎ jun jìn dào ,  
jie bēi zhí fú , bù jun nǎ lǐ  
gǎn lái ? zhāng rèn yīn shù  
shí qí wàng shan lù ér zǒu ,  
zhèng zhuàng zhe zhāng fei .  
zhāng rèn fang yù tuì zǒu ,  
zhāng fei dà hè yì shēng ,  
zhòng jun qí shàng , jiāng  
zhāng rèn huó zhuō liǎo .  
yuán lái zhuó yǐng jiàn zhāng  
rèn zhòng jì , yǐ tóu zhào yún  
jun qián jiàng liǎo , yǐ fa dou  
dào dà zhài . xuán dé shǎng  
liǎo zhuó yǐng . zhāng fei jiě  
zhāng rèn zhì . kǒng míng yì  
zuò yú zhàng zhōng . xuán  
dé wèi zhāng rèn yue : " shǔ  
zhōng zhu jiāng , wàng feng  
ér jiàng , rǔ hé bù zǎo tóu  
jiàng ? " zhāng rèn zhēng  
mù nù jiào yue : " zhōng  
chén qǐ kěn shì èr zhǔ hu ? "  
xuán dé yue : " rǔ bù shí tian  
shí ēr . jiàng jí miǎn sǐ . " rèn  
yue : " jīn rì biàn jiàng , jiǔ  
hòu yě bù jiàng ! kě sù sha  
wǒ ! " xuán dé bù rěn sha zhī .  
zhāng rèn lì shēng gāo mà  
kǒng míng mìng zhǎn zhī yǐ  
quán qí míng . hòu rén yǒu  
shí zàn yue : " liè shì qǐ gān  
cóng èr zhǔ , zhāng jun  
zhōng yǒng sǐ yóu shēng .  
gāo míng zhèng sì tiān biān  
yuè , yè yè liú guāng zhào  
luò chéng . " xuán dé gǎn

军从芦中忽起，都用长枪乱戳。黄忠一军伏在芦苇里，用长刀剁马蹄。马军尽倒，皆被执缚，步军那里敢来？张任引数十骑望山路而走，正撞着张飞。张任方欲退走，张飞大喝一声，众军齐上，将张任活捉了。原来卓膺见张任中计，已投赵云军前降了，一发都到大寨。玄德赏了卓膺。张飞解张任至。孔明亦坐于帐中。玄德谓张任曰：“蜀中诸将，望风而降，汝何不早投降？”张任睁目怒叫曰：“忠臣岂肯事二主乎？”玄德曰：“汝不识天时耳。降即免死。”任曰：“今日便降，久后也不降！可速杀我！”玄德不忍杀之。张任厉声高骂。孔明命斩之以全其名。后人有诗赞曰：“烈士岂甘从二主，张君忠勇死犹生。高明正似天边月，夜夜流光照雒城。”玄德

tùng tạp xử. Ngụy duyên nhất quân tòng lô trung hốt khởi, đồ dụng trường thương loạn trặc. Hoàng trung nhất quân phục tại lô vi lí, dụng trường dao chỉ đoá mã đè. Mã quân tần đảo, gai bị chấp phuộc, bộ quân na lí cảm lai? Trương nhâm dẫn số thập kỵ vọng sơn lộ nhi tẩu, chánh chàng trú trương phi. Trương nhâm phương dục thối tẩu, trương phi đại hát nhất thanh, chúng quân tề thương, tương trương nhâm hoạt tróc liễu. Nguyên lai trác ưng kiến trương nhâm trúng kế, dĩ đầu triêu vân quân tiền hàng liễu, nhất phát đô đáo đại trại. Huyền đức thường liễu trác ưng. Trương phi giải trương nhâm chí. Khổng minh diệc tọa vu trướng trung. Huyền đức vị trương nhâm viết: "Thực trung chư tướng, vọng phong nhi hàng, nhữ hà bất tảo đầu hàng?" Trương nhâm tĩnh mục nộ khiếu viết: "Trung thần khởi khẳng sự nhị chủ hò?" Huyền đức viết: "Nhữ bất thức thiên thời nhĩ. Hàng túc miễn tử." Nhâm viết: "Kim nhật tiện hàng, cửu hậu dã bất hàng! Khả tóc sát ngã!" Huyền đức bất nhẫn sát chi. Trương nhâm lệ thanh cao mạ. Khổng minh mệnh trảm chi dĩ toàn kì danh. Hậu nhân hữu thi tán viết: "Liệt sĩ khởi cam tòng nhị chủ, trương quân trung dung tử do sinh. Cao minh chánh tự thiên biến

Ngụy Diên đồ ra, bên thì giáo đậm, bên thì dao chặt, đánh tan tác quân Trương Nhiệm. Nhiệm dẫn vài trăm quân kỵ chạy thoát, trốn vào trong đường núi, lại gặp Trương Phi, Nhiệm toan tháo lui, Phi quát trong lên một tiếng, quân sĩ ập cả vào, bắt sống ngay được Trương Nhiệm. Trác Ưng thấy Trương Nhiệm mắc mèo, đến ngay quân Triệu Vân xin hàng. Vân dẫn cả về trại lớn. Huyền Đức thưởng cho Trác Ưng. Trương Phi giải Trương Nhiệm đến, Khổng Minh cùng ngồi ở trong trường, Huyền Đức bảo rằng: - Các tướng trong Thực, theo nhau quy hàng cả, người sao không sớm hàng? Trương Nhiệm trợn mắt lên quát rằng: - Trung thần há chịu thờ hai chúa à? Huyền Đức nói: Người không biết thời đáy thôi, hàng thì tha cho khỏi chết. Nhiệm nói: - Böyle giờ ta hàng, về sau không hàng, nên giết ta mau! Huyền Đức ngần ngại không nỡ. Trương Nhiệm thì cứ quát trong mãi lên. Khổng Minh sai đem chém cho y được toàn danh tiếng. Đời sau có thơ than rằng: Trung liệt há cam thờ hai chủ Trương Quân anh dũng chết lưu danh. Cao sáng khác nào vàng trăng tỏ, Đêm đêm tỏa bóng chốn đô thành. Huyền Đức cảm thương Trương Nhiệm lắm, sai thu nhặt thi hài, táng ở cạnh cầu Kim Nhạn để tỏ là người trung tiết.

tàn bù yǐ , lìng shou qí shi  
shǒu , zàng yú jīn yàn qiáo  
cè , yǐ biǎo qí zhōng .

感叹不已，令收其尸首，葬于金雁桥侧，以表其忠。

7 cì rì , lìng yán yán , wú yì  
děng yí ban shǔ zhong xiáng  
jiàng wèi qián bù . zhí zhì luò  
chéng , dà jiào : "zǎo kai  
mén shòu jiàng , miǎn yì  
chéng sheng líng shòu kǔ !"  
liú ? zài chéng shàng dà mà  
. yán yán fāng dài qū jiàn  
shè zhì , hu jiàn chéng  
shàng yí jiāng , bá jiàn kǎn  
fan liú ? , kai mén tóu jiàng .  
xuán dé jun mǎ rù luò chéng .  
liú xún kai xi mén zǒu tuo ,  
tóu chéng dou qù liǎo . xuán  
dé chu bǎng an míng . sha liú  
? zhě , nǎi wǔ yáng rén  
zhang yì yě .

次日，令严颜、吴懿等一班蜀中降将为前部。直至雒城，大叫：“早开门受降，免一城生灵受苦！”刘璡在城上大骂。严颜方待取箭射之，忽见城上一将，拔剑砍翻刘璡，开门投降。玄德军马入雒城，刘循开西门走脱，投成都去了。玄德出榜安民。杀刘璡者，乃武阳人张翼也。

8 xuán dé de liǎo luò chéng ,  
zhòng shǎng zhu jiāng .  
kǒng míng yue : "luò chéng  
yǐ pò , chéng dou zhì zài mù  
qián ; wéi kǒng wài zhōu jūn  
bù níng , kě lìng zhang yì ,  
wú yì yǐn zhào yún fù wài  
shuǐ jiāng yáng , jian wèi  
děng chū suǒ shǔ zhōu jūn ,  
lìng yán yán , zhuó yǐng yǐn  
zhang fei fù ba xi dé yáng  
suǒ shǔ zhōu jūn , jiù wéi  
guan àn zhì píng jìng , jí lè  
bing huí chéng dou qū qí ."  
zhang fei , zhào yún lǐng

玄德得了雒城，重赏诸将。孔明曰：“雒城已破，成都只在目前；惟恐外州郡不宁，可令张翼、吴懿引赵云抚外水江阳、犍为等处所属州郡，令严颜、卓膺引张飞抚巴西德阳所属州郡，就委官按治平靖，即勒兵回成都取齐。”张飞、赵云领命，各自引

nguyệt, dạ dạ lưu quang chiếu  
lạc thành." Huyền đức cảm  
thán bắt dĩ, lệnh thu kì thi thủ,  
táng vu kim nhạn kiều trắc, dĩ  
biểu kì trung.

Thứ nhật, lệnh nghiêm nhan, ngô ý đẳng nhất ban thực trung hàng tướng vi tiền bộ. Trực chí lạc thành, đại khiếu: "Tảo khai môn thụ hàng, miễn nhất thành sinh linh thụ khổ!" Lưu quý tại thành thượng đại mạ. Nghiêm nhan phuong đãi thủ tiến xạ chi, hốt kiến thành thượng nhất tướng, bạt kiếm khảm phiên lưu quý, khai môn đầu hàng. Huyền đức quân mã nhập lạc thành, lưu tuân khai tây môn đầu thoát, đầu thành đô khứ liễu. Huyền đức xuất bảng an dân. Sát lưu quý giả, nãi võ dương nhân trương dục dã.

Huyền đức đắc liễu lạc thành, trọng thưởng chư tướng. Không Minh viết: "Lạc thành dĩ phá, thành đô chỉ tại mục tiền; duy khủng ngoại châu quận bắt ninh, khả lệnh trương dục, ngô ý dẫn triều vân phủ ngoại thủy giang dương, kiền vi đẳng xứ sở chúc châu quận, lệnh nghiêm nhan, trác ứng dẫn trương phi phủ ba tây đức dương sở chúc châu quận, tựu ủy quan án trì bình tĩnh, tức lặc bình hồi thành đô thủ tề." Trương phi, triều vân lĩnh

Hôm sau, sai Nghiêm Nhan, Ngô Ý và cả bọn hàng tướng kéo đến Lạc Thành gọi trong lêng rằng: - Mở cửa mà chịu hàng cho mau, chờ để nhân dân trong thành chịu khổ. Lưu Hội ở trên mặt thành quát mắng ầm ĩ. Nghiêm Nhan sấp rút tên ra bán, bỗng thấy một tướng ở trên thành rút gươm chém Lưu Hội ngã gục ngay xuống, rồi mở tung cửa thành ra hàng. Quân Huyền Đức vào thành. Lưu mở cửa Tây chạy thoát về Thành Đô. Huyền Đức treo bảng yên dân. Người giết Lưu Hội, tên là Trương Dực, quê ở Vũ Dương.

Huyền Đức được Lạc Thành, hậu thưởng cho các tướng. Không Minh nói: - Lạc Thành đã hạ xong, Thành Đô ở ngay trước mắt. Chỉ còn ngại châu quận ở ngoài không được yên ổn, nên sai Trương Dực, Ngô Ý dẫn Triệu Vân ra phủ dụ các châu quận vùng Ngoại Thủy, Giang Dương và Kiến Vị, sai Nghiêm Nhan, Trác Ưng dẫn Trương Phi ra phủ dụ châu quận vùng Ba Tây, Đức Dương, cắt quan cai trị, cho dân được yên ổn, rồi dẫn quân về để lấy Thành Đô. Triệu Vân, Trương

mìng , gè zì yǐn bing qù liǎo .  
kǒng míng wèn : " qián qū  
yǒu hé chǔ guan ài ? " shǔ  
zhōng xiāng jiàng yue : " zhī  
mián zhú yǒu zhòng bīng  
shǒu yù ; ruò de mián zhú ,  
chéng dou tuò shǒu kě de . "  
kǒng míng biàn shàng yì jìn  
bing . fǎ zhèng yue : " luò  
chéng jì pò , shǔ zhōng wéi  
yǐ . zhǔ gong yù yǐ rén yì fú  
zhòng , qiè wù jìn bīng . mǒu  
zuò yí shu shàng liú zhang ,  
chén shuo lì hài , zhang zì  
rán jiàng yǐ . " kǒng míng yue  
: " xiào zhí zhì yán zuì shàn . "  
" biàn lìng xiě shu qiǎn rén  
jìng wǎng chéng dou .

兵去了。孔明问：“前去有何处关隘？”蜀中降将曰：“止绵竹有重兵守御；若得绵竹，成都唾手可得。”孔明便商议进兵。法正曰：“雒城既破，蜀中危矣。主公欲以仁义服众，且勿进兵。某作一书上刘璋，陈说利害，璋自然降矣。”孔明曰：“孝直之言最善。”便令写书遣人径往成都。

9 què shuo liú xún táo huí jiàn  
fù , shuo luò chéng yǐ xiàn ,  
liú zhang huang jù zhòng  
guan shang yì . cóng shí  
zhèng dù xiàn cè yue : " jin  
liú bēi sui gong chéng duó dì ,  
rán bīng bù shèn duo , shì  
zhòng wèi fù , yě gǔ shì zì ,  
jun wú zì zhòng . bù rú jìn qu  
ba xi zǐ tóng mǐn , guò fú  
shuǐ yǐ xi . qí cāng yǐng yě gǔ  
, jìn jie shao chū , shen gou  
gao lěi , jìng yǐ dài zhì . bǐ zhì  
qǐng zhàn , wù xǔ . jiǔ wú  
suǒ zì , bù guò bǎi rì , bǐ bīng  
zì zǒu . wǒ chéng xū jí zhì ,  
bèi kě qín yě . "

却说刘循逃回见父，说雒城已陷，刘璋慌聚众官商议。从事郑度献策曰：“今刘备虽攻城夺地，然兵不甚多，士众未附，野谷是资，军无辎重。不如尽驱巴西梓潼民，过涪水以西。其仓鹰野谷，尽皆烧除，深沟高垒，静以待之。彼至请战，勿许。久无所资，不过百日，彼兵自走。我乘虚击之，备可擒也。”

mệnh, các tự dẫn binh khứ liễu.  
Khổng minh vấn: "Tiền khứ hữu  
hà xứ quan ải?" Thực trung  
hàng tướng viết: "Chỉ miên trúc  
hữu trọng binh thủ ngự; nhược  
đắc miên trúc, thành đô thóa  
thủ khả đắc." Khổng minh tiện  
thương nghị tiến binh. Pháp  
chánh viết: "Lạc thành kí phá,  
thực trung nguy hĩ. Chúa công  
dục dĩ nhân nghĩa phục chúng,  
thả vật tiến binh. Mỗ tác nhất  
thư thương lưu chương, trần  
thuyết lợi hại, chương tự nhiên  
hàng hĩ." Khổng minh viết:  
"Hiếu trực chi ngôn tối thiện."  
Tiện lệnh tả thư khiễn nhân  
kính vãng thành đô.

Phi lịnh mệnh, người nào đi ngả  
này. Khổng Minh hỏi: - Mé trước  
còn đòn ải nào nữa không? Các  
hàng tướng bầm rằng: - Chỉ còn  
một cửa ải Miên Trúc nữa, nếu  
được nốt cửa ấy, thì Thành Đô  
như ở trong tay rồi! Khổng Minh  
liền bàn việc tiến quân. Pháp  
Chính nói: - Lạc Thành bị vỡ, đất  
Thực nguy lắm rồi. Chúa công  
muốn lấy nhân nghĩa thu phục  
dân chúng, xin đừng tiến binh vội  
để tôi viết một phong thư, sai  
người đem đến Lưu Chương,  
bày tỏ lợi hại, tự  
nhiên Chương phải hàng. Khổng  
Minh nói: - Lời Hiếu Trực phải  
đấy! Liền sai viết thư, cho người  
đem đến Thành Đô.

Khuốc thuyết lưu tuần đào hồi  
kiến phụ, thuyết lạc thành dĩ  
hãm, lưu chương hoàng tụ  
chúng quan thương nghị. Tòng  
sự trình độ hiến sách viết: "Kim  
lưu bị tuy công thành đoạt địa,  
nhiên binh bất thậm đa, sĩ  
chúng vị phụ, dã cốc thị tư,  
quân vô truy trọng. Bất như tǎn  
khu ba tây tử đồng dân, quá  
phù thủy dĩ tây. Kì thương ưng  
dã cốc, tǎn giai thiêu trừ, thâm  
câu cao lũy, tĩnh dĩ đãi chi. Bỉ  
chí thỉnh chiến, vật hứa. Cửu  
vô sở tư, bất quá bách nhật, bỉ  
binh tự tǎu. Ngã thừa hư kích  
chi, bỉ khả cầm dã."

Lưu Tuần trốn về, thuật chuyện  
lại với cha rằng Lạc Thành đã  
mất. Lưu Chương vội vàng hội  
các quan lại bàn bạc. Có quan  
tòng sự là Trịnh Đô hiến kế rằng:  
- Lưu Bị tuy rằng lấy được thành  
trì của ta, nhưng quân ít, lòng dân  
chưa phục, không có lương săn,  
chỉ nhờ thóc lúa ngoài đồng. Chi  
bằng ta đem hết cả dân Ba Tây,  
Tử Đồng dời sang vùng phía tây,  
sông Bồi Thủy, bao nhiêu kho  
tàng cùng thóc lúa ngoài đồng,  
đốt cho sạch nhẵn. Thành cho  
cao, hào cho sâu mà giữ cho thật  
vững. Chúng nên đánh, ta không  
ra. Quân chúng trông cậy vào  
đâu được, chẳng qua chỉ trăm  
ngày cạn lương tất phải rút về.  
Bây giờ, ta sẽ thừa thế đuổi đánh

chắc bắt được Lưu Bị.

- 10 liú zhang yue : " bù rán . wú wén jù dí yǐ an mín , wèi wén dòng mín yǐ bēi dí yě . cǐ yán fei bǎo quán zhì jì . " zhèng yì xiàn , rén bào fǎ zhèng yǒu shu zhì . liú zhang huàn rù . chéng shàng shu . zhang chai kai shì zhì . qí luè yue : " zuó méng qiǎn cha jié hǎo jīng zhōu , bù yì zhǔ gong zuò yòu bù de qí rén , yǐ zhì rú cǐ . jin jīng zhōu juàn niàn jiù qíng , bù wàng zú yí . zhǔ gong ruò de fan rán guī shùn , liàng bù báo dài . wàng san si cái shì . " liú zhang dà nù , chě huǐ qí shu , dà mà : " fǎ zhèng mài zhǔ qí róng , wàng en bēi yì zhì zéi ! " zhú qí shǐ zhě chu chéng . jí shí qiǎn qì dì fèi guān , tí bìng qián qù shǒu bǎ mián zhú . fèi guān jǔ bǎo nán yáng rén xìng lǐ , míng yán , zì zhèng fāng , yì tòng lǐng bìng . dang xià fèi guān , lǐ yán diǎn san wàn jun lái shǒu mián zhú . yì zhōu tài shǒu dǒng hé , zì yòu zǎi , nán jùn zhì jiāng rén yě , shàng shu yǔ liú zhang , qǐng wǎng hàn zhong jiè bìng . zhang yue : " zhang lǔ yǔ wú shì chóu , an kěn xiāng jiù ? " hé yue : " sui rán yǔ wǒ yǒu chóu , liú bēi jun zài luò chéng , shì zài wéi jí , chún wáng zé chǐ hán , ruò yǐ lì bài shuo zhī , bì rán

劉璋曰：“不然。吾聞拒敵以安民，未聞动民以备敌也。此言非保全之计。”正议间，人报法正有书至。劉璋唤入。呈上书。璋拆开视之。其略曰：“昨蒙遣差结好荊州，不意主公左右不得其人，以致如此。今荊州眷念旧情，不忘族谊。主公若得幡然归顺，量不薄待。望三思裁示。”劉璋大怒，扯毁其书，大骂：“法正卖主求荣，忘恩背义之贼！”逐其使者出城。即时遣妻弟費觀，提兵前去守把綿竹。費觀举保南陽人姓李，名嚴，字正方，一同领兵。当下費觀、李嚴点三万军来守綿竹。益州太守董和，字幼宰，南郡枝江人也，上书与劉璋，请往汉中借兵。璋曰：“張魯与吾世仇，安肯相救？”和曰：“虽然与我有仇，刘备军在雒

Lưu Chương viết: "Bất nhiên. Ngô văn cự địch dĩ an dân, vị văn động dân dĩ bị địch dã. Thủ ngôn phi bảo toàn chi kế." Chánh nghị gian, nhân báo pháp chánh hữu thư chí. Lưu chương hoán nhập. Trinh thượng thư. Chương sách khai thi chí. Kì lược viết: "Tặc mông khiễn sai kết hảo kinh châu, bắt ý chúa công tả hữu bắt đắc kì nhân, dĩ trí như thủ. Kim kinh châu quyền niệm cựu tình, bắt vong tộc nghị. Chúa công như ợc đắc phiên nhiên quy thuận, lượng bắt bạc đãi. Vọng tam tư tài kì." Lưu chương đại nộ, xả hủy kì thư, đại罵: "Pháp chánh mại chủ cầu vinh, vong ân bối nghĩa chi tặc!" Trực kì sứ giả xuất thành. Tức thời khiễn thê đệ phí quan, đề binh tiền khứ thủ bả miên trúc. Phí quan cử bảo nam dương nhân tình lý, danh nghiêm, tự chánh phuong, nhất đồng lính binh. Dương hạ phí quan, lý nghiêm điểm tam vạn quân lai thủ miên trúc. Ích châu thái thủ đồng hòa, tự áu tề, nam quận chi giang nhân dã, thượng thư dữ lưu chương, thỉnh vãng hán trung tá binh. Chương viết: "Trương lỗ dữ ngô thế cùu, an khảng tương cùu?" Hòa viết: "Tuy nhiên dữ ngã hữu cùu, lưu bị quân tại lạc thành, thế tại nguy cấp, thần vong tắc xỉ hàn,

Lưu Chương nói: - Kế ấy không xong! Ta thấy dẹp giặc để cho yên dân, chứ không khi nào làm nhiều dân để chống với giặc. Kế ấy không phải là kế hay. Đang bàn việc thì có người mang thư của Pháp Chính đến. Chương cho đòi vào, người ấy trình thư lên. Chương mở ra xem, trong thư nói rằng: "Khi trước tôi phụng mệnh sang kết hiếu với Lưu Hoàng Thúc, không ngờ tả hữu chúa công, không ai biết gì, đến nỗi xảy ra sự thế này. Nay Hoàng Thúc lại nghĩ cái tình cũ họ hàng khi trước. Nếu chúa công chịu hàng ngay đi, tất không bị bạc đãi. Xin nghĩ đi nghĩ lại cho kỹ, rồi trả lời cho biết". Lưu Chương giận lắm, xé thư mắng lớn Pháp Chính là đồ bán chúa cầu vinh, quên ơn trái nghĩa, đuổi sứ giả đi, rồi sai em vợ là Phí Quan, dẫn quân ra giữ cửa ải Miên Trúc. Phí Quan lại tiến một người ở Nam Dương tên là Lý Nghiêm, cùng lính quân ra giữ ải, hai người vợ vãi đi ngay. Quan thái thú ở Ích Châu tên là Đồng Hòa, tự là Âu Tề, quê ở Chi Giang thuộc Nam Quận xin sang Hán Trung mượn thêm quân. Chương nói: - Trương Lỗ thâm thù với ta, sao chịu cho quân sang cứu? Hòa nói: - Tuy rằng có thù với ta, nhưng quân Lưu Bị ở Lạc Thành, thế ta nguy cấp lắm. Ta mà nguy thì Hán Trung cũng phải nguy,

kěn cóng . " zhang nǎi xiū  
shu qiǎn shǐ qián fù hàn  
zhōng .

城，势在危急，唇亡则  
齿寒，若以利害说之，  
必然肯从。”璋乃修书  
遣使前赴汉中。

11 què shuo mǎ chao zì bing  
bài rù qiang , èr zài yǒu yú ,  
jié hǎo qiang bing , gong bá  
lǒng xi zhōu jùn . suǒ dào zhī  
chǔ , jìn jie guì jiàng ; wéi jí  
chéng gōng dǎ bù xià . cì shí  
wéi kang , léi qiǎn rén qíu jiù  
yú xià hóu yuan . yuan bù de  
cáo cáo yán yǔ , wèi gǎn  
dòng bing . wéi kang jiàn jiù  
bing bù lái , yǔ zhòng shàng  
yì : " bù rú tóu jiàng mǎ chao  
. " cān jūn yáng fù ku jiàn  
yue : " chao děng pàn jun zhí  
tú , qǐ kě jiàng zhì ? " kang  
yue : " shì shì zhì cǐ , bù  
jiàng hé dài ? " fù kǔ jiàn bù  
cóng . wéi kang dà kai chéng  
mén , tóu bài mǎ chao . chao  
dà nù yue : " rǔ jin shì jí qǐng  
jiàng , fei zhen xin yě ! " jiang  
wéi kang sì shí yú kǒu jìn  
zhǎn zhī , bù liú yí rén . yǒu  
réni yán yáng fù quàn wéi  
kang xiù jiàng , kě zhǎn zhī ,  
chao yue : " cǐ rén shǒu yì ,  
bù kě zhǎn yě . " fù yòng  
yáng fù wèi cān jūn . fù jiàn  
liáng kuan , zhào qú èr rén ,  
chao jìn yòng wèi jun guan .

却说马超自兵败入羌，  
二载有余，结好羌兵，  
攻拔陇西州郡。所到之  
处，尽皆归降；惟冀城  
攻打不下。刺史韦康，  
累遣人求救于夏侯渊。  
渊不得曹操言语，未敢  
动兵。韦康见救兵不来，  
与众商议：“不如投降  
马超。”参军杨阜哭  
谏曰：“超等叛君之徒，  
岂可降之？”康曰：  
“事势至此，不降何待  
？”阜苦谏不从。韦康  
大开城门，投拜马超。  
超大怒曰：“汝今事急  
请降，非真心也！”将  
韦康四十余口尽斩之，  
不留一人。有人言杨阜  
劝韦康休降，可斩之，  
超曰：“此人守义，不  
可斩也。”复用杨阜为  
参军。阜荐梁宽、赵衢  
二人，超尽用为军官。

nhuợc dĩ lợi hại thuyết chi, tất  
nhiên khẳng tòng." Chương nãi  
tu thư khiển sử tiền phó hán  
trung.

khác nào mô hỏi thì răng phải  
lạnh. Nếu nói rõ lợi hại, tất Lỗ  
cũng phải nghe theo. Chương  
bên viết thư sai người sang Hán  
Trung cầu cứu.

Nay nói Mã Siêu, từ khi thua trận,  
chạy trốn vào rợ Khương, đã hơn  
hai năm, kết hiếu với người rợ  
Khương, đánh chiếm các châu  
quân vùng Lũng Tây, đi đến đâu  
ai cũng phục, chỉ có Ký Thành,  
đánh mãi không hạ được. Quan  
thái thú là Vi Khang, thường sai  
người đến chỗ Hạ Hầu Uyên cầu  
cứu. Uyên chưa được lệnhh Tào  
Tháo, chưa dám động binh. Vi  
Khang chờ mãi không được, bàn  
với chúng ra hàng Mã Siêu. Quan  
tham quân là Dương Phụ khóc  
mà can rằng: - Mã Siêu là phản  
tặc, không nên hàng! Khang nói: -  
Sự thể đã đến đây này, chẳng  
hàng còn đợi đến bao giờ nữa?  
Phụ cố can mãi, Khang không  
nghe, mở tung cửa thành ra  
hàng. Siêu giận lắm, nói rằng: -  
Nay sự thể đã nguy cấp lắm mi  
mới chịu hàng, không phải là thực  
bụng. Bèn bắt cả nhà Vi Khang  
hơn bốn mươi người giết sạch.  
Có người nói: - Dương Phụ  
khuyên Vi Khang đừng hàng, nên  
bắt mà chém đi! Siêu nói: - Người  
ấy khuyên thế là biết giữ nghĩa,  
không nên giết. Lại dùng Dương  
Phụ làm tham quân, Phụ tiến cử  
Lương Khoan, Triệu Cù. Siêu  
cũng dùng cho làm tướng cả.

12 yáng fù gào mǎ chao yue : fù qí sǐ yú lín yáo , qǐ gào liǎng gè yuè jiā , guī zàng qí qí biàn huí . mǎ chao cóng zhī . yáng fù guò lì chéng , lái jiàn fù ? jiāng jun jiāng xù . xù yǔ fù shì gu biǎo xiong dì : xù zhī mǔ shì fù zhī gu , shí nián yǐ ba shí èr . dang rì , yáng fù rù jiāng xù nèi zhái , bài jiàn qí gu , ku gào yue : fù shǒu chéng bù néng bǎo , zhǔ wáng bù néng sǐ , kuì wú miàn mù jiàn gu . mǎ chao pàn jun , wàng sha jùn shǒu , yí zhōu shì mǐn , wú bù hèn zhì . jìn wú xiong zuò jù lì chéng , jìng wú tǎo zéi zhī xīn , cǐ qǐ rén chén zhī lǐ hu ? " yán bà , lèi liú chu xiě . xù mǔ wén yán , huàn jiāng xù rù , zé zhī yue : " wéi shǐ jun yù hái , yì ēr zhī zuì yē . " yòu wèi fù yue : " rǔ jì jiàng rén , qiě shí qí lù , hé gù yòu xìng xin tǎo zhì ? " fù yue : " wú cóng zéi zhě , yù liù cán sheng , yǔ zhǔ bào yuan yě . " xù yue : " mǎ chao ying yǒng , jí nán tú zhì . " fù yue : " yǒu yōng wú móu , yì tú yē . wú yǐ àn yue xià liáng kuan , zhào qú . xiong ruò kěn xīng bīng , èr rén bì wèi nèi yìng . " xù mǔ yue : " rǔ bù zǎo tú , gèng dài hé shí , shéi bù yǒu sī , sī yú zhōng yì , sī de qí suǒ yě . wù yǐ wǒ wèi niàn . rǔ ruò bù ting yì

杨阜告马超曰：阜妻死于临洮，乞告两个月假，归葬其妻便回。马超从之。杨阜过历城，来见抚彝将军姜叙。叙与阜是姑表兄弟：叙之母是阜之姑，时年已八十二。当日，杨阜入姜叙内宅，拜见其姑，哭告曰：“阜守城不能保，主亡不能死，愧无面目见姑。马超叛君，妄杀郡守，一州士民，无不恨之。今吾兄坐据历城，竟无讨贼之心，此岂人臣之理乎？”言罢，泪流出血。叙母闻言，唤姜叙入，责之曰：“韦使君遇害，亦尔之罪也。”又谓阜曰：“汝既降人，且食其禄，何故又兴心讨之？”阜曰：“吾从贼者，欲留残生，与主报冤也。”叙曰：“马超英勇，急难图之。”阜曰：“有勇无谋，易图也。吾已暗约下梁宽、赵衢。兄若肯兴兵，二人必为内应

Dương phụ cáo mã siêu viết: phụ thê tử vu lâm thao, khát cáo lưỡng cá nguyệt giả, quy táng kì thê tiện hồi. Mã siêu tòng chí. Dương phụ quá lịch thành, lai kiến phủ di tướng quân khương tự. Tự dũ phu thị cô biểu huynh đệ: tự chi mẫu thị phu chi cô, thời niên dĩ bát thập nhị. Dương nhật, dương phụ nhập khương tự nội trách, bái kiến kì cô, khốc cáo viết: "Phụ thủ thành bất năng bảo, chủ vong bất năng tử, quý vô diện mục kiến cô. Mã siêu bạn quân, vọng sát quận thủ, nhất châu sĩ dân, vô bất hận chí. Kim ngô huynh tọa cư lịch thành, cánh vô thảo tặc chí tâm, thủ khởi nhân thần chí lí hồ?" Ngôn bãi, lệ lưu xuất huyết. Tự mẫu văn ngôn, hoán khương tự nhập, trách chí viết: "Vi sứ quân ngộ hại, diệc nhĩ chí tội dã." Hữu vị phu viết: "Nhữ kí hàng nhân, thả thực kì lộc, hà cố hựu hưng tâm thảo chí?" Phu viết: "Ngô tòng tặc giả, dục lưu tàn sinh, dũ chủ báo oan dã." Tự viết: "Mã siêu anh dũng, cắp nan đồ chí." Phu viết: "Hữu dũng vô mưu, dịch đồ dã. Ngô dĩ ám ước hạ lương khoan, triều cù. Huynh nhược khẳng hưng binh, nhị nhân tất vi nội ứng." Tự mẫu viết: "Nhữ bất tảo đồ, canh đãi hà thời, thùy bất hữu tử, tử vu trung nghĩa, tử đắc kì sở dã. Vật dĩ ngã vi

Dương phụ nói với Mã Siêu rằng: - Vợ tôi mới mất ở Lâm Thao, xin nghỉ hai tháng, về lo liệu việc tang, xong việc sẽ xin lại đến. Mã Siêu cho về. Phụ về qua huyện Lịch Thành, vào chơi quan phủ đi tướng quân là Khương Tự. Khương Tự với Phụ là anh em con cô con cậu. Mẹ Khương Tự là cô ruột Phụ, bấy giờ đã tám mươi tuổi. Phụ vào lạy cô, nói: - Cháu coi thành mà không giữ nổi, chủ chết mà không chết theo, xấu hổ không mặt nào dám trông thấy cô nữa. Hiện nay Mã Siêu làm phản, giết mất quan thái thú, sĩ dân ai ai cũng oán. Thế mà anh cháu cứ ngồi giữ Lịch Thành, không tưởng gì đến đánh giặc, đạo làm tôi con đâu có thể được. Nói xong, khóc chảy máu mắt. Mẹ Khương Tự gọi con vào trách mắng rằng: - Vì sứ quân bị hại, cũng là lỗi tại mày! Lại bảo với Phụ rằng: - Mày đã hàng người ta, ăn lộc của người ta rồi có sao lại manh tâm làm phản người ta? Phụ nói: - Cô ơi! Cháu hàng giặc là muốn lưu cái thân lại để báo thù cho chủ, chứ sao có chịu hàng giặc! Tư nói rằng: - Mã Siêu khỏe lắm, khó lòng đánh nổi được! Phụ nói: Siêu tuy khỏe, nhưng không có mưu, đánh dễ như không. Tôi đã ước Lương Khoan, Triệu Cù, nếu anh khỏi quân thì hai người ấy xin làm nội ứng. Mẹ Khương Tự bảo con rằng: - Mày không sớm liệu, còn

shan zhi yán , wú dang xian  
sǐ , yǐ jué rǔ niàn . "

。”叙母曰：“汝不早图，更待何时，谁不有死，死于忠义，死得其所也。勿以我为念。汝若不听义山之言，吾当先死，以绝汝念。”

13 xù nǎi yǔ tǒng bīng xiào wèi  
yǐn fèng , zhào áng shàng yì .  
yuán lái zhào áng zhì zì  
zhào yuè , xiān suí mǎ chao  
wèi bì jiang . zhào áng dang  
rì yīng yǔn , guī jiàn qí qí  
wáng shì yue : " wú jin rì yǔ  
jiang xù , yáng fù , yǐn fèng  
yi chǔ shang yì , yù bào wéi  
kang zhi chóu . wú xiāng zì  
zhào yuè xiān suí mǎ chao ,  
jin ruò xīng bīng , chao bì  
xian sha wú zì , nài hé ? " qí  
qí lì shēng yue : " xuě jun fù  
zhi dà chǐ , sui sàng shēn yì  
bù xí , hé kuàng yí zì hu ! jun  
ruò gù zì ér bù xíng , wú  
dang xian sǐ yǐ ! " zhào áng  
nǎi jué . cì rì yì tòng qǐ bīng .  
jiang xù , yáng fù tún lì  
chéng , yǐn fèng , zhào áng  
tún qí shan . wáng shì nǎi jìn  
jiang shǒu shì zì bó , qín zì  
wǎng qí shan jun zhōng ,  
shǎng láo jun shì , yǐ lì qí  
zhòng .

14 mǎ chao wén jiang xù , yáng  
fù huì gé yǐn fèng , zhào áng

叙乃与统兵校尉尹奉、赵昂商议。原来赵昂之子赵月，现随马超为裨将。赵昂当日应允，归见其妻王氏曰：“吾今日与姜叙、杨阜、尹奉一处商议，欲报韦康之仇。吾想子赵月现随马超，今若兴兵，超必先杀吾子，奈何？”其妻厉声曰：“雪君父之大耻，虽丧身亦不惜，何况一子乎！君若顾子而不行，吾当先死矣！”赵昂乃决。次日一同起兵。姜叙、杨阜屯历城，尹奉、赵昂屯祁山。王氏乃尽将首饰资帛，亲自往祁山军中，赏劳军士，以励其众。

马超闻姜叙、杨阜会合尹奉、赵昂举事，大怒

niệm. Nhữ nhược bất thính  
nghĩa sơn chi ngôn, ngô đương  
tiên tử, dĩ tuyệt nhữ niệm."

đợi bao giờ? Ai mà chẳng chết,  
chết về trung nghĩa, thì chết cũng  
vinh. Mày đừng nghĩ ngợi về tao  
nữa. Nếu mày không nghe lời  
cháu tao, thì tao thà rằng thắt cổ  
mà chết ngay đi, kéo để vướng  
vú bụng mày.

Tự thấy mẹ nói vậy, bèn bàn với  
quan thống quân hiệu úy là Doãn  
Phụng, Triệu Ngang. Triệu Ngang  
có con là Triệu Nguyệt, hiện đang  
làm ty tướng Mã Siêu. Khi ấy  
Ngang vâng lời, về bàn với vợ là  
Vương thị rằng: - Hôm nay ta bàn  
nhau với Khương Tự. Dương  
Phụ, Doãn Phụng, muốn cắt quân  
đánh báo thù cho Vi Khang.  
Nhưng con ta đang đi theo với  
Mã Siêu, nếu ta khởi quân, Mã  
Siêu giết con ta trước, thì làm thế  
nào bây giờ? Vương Thị quát lên  
mắng rằng: - Báo thù cho chủ,  
thân còn chẳng quản, huống chi  
là con? Nếu chỉ biết vì Con mà bỏ  
việc nghĩa, thiếp xin chết trước đì  
cho rảnh! Lúc ấy Triệu Ngang  
mới quyết. Hôm sau, Khương Tự,  
Dương Phụ cắt quân đóng ở Lịch  
Thành, Doãn Phụng, Triệu Ngang  
cắt quân đóng ở Kỳ Sơn. Vương  
Thị đem hết cả đồ tư trang và tiền  
lụa theo chồng ra Kỳ Sơn,  
thưởng cho quân sĩ để khuyến  
khích.

Mã siêu vẫn khương tự, dương  
phụ hội hợp duẫn phụng, triều

Mã Siêu nghe Khương Tự,  
Dương Phụ cùng Doãn Phụng,

jǔ shì , dà nù , jí jiang zhào  
yuè zhǎn zhì ; lìng páng dé ,  
mǎ dài jìn qǐ jun mǎ , sha  
ben lì chéng lái . jiang xù ,  
yáng fù yīn bing chu . liǎng  
zhèn yuán chū , yáng fù ,  
jiang xù yí bái páo ér chu ,  
dà mà yue : " pàn jun wú yì  
zhi zéi ! " mǎ chao dà nù ,  
chong jiang guò lai , liǎng jun  
hùn zhàn . jiang xù , yáng  
zhuó rú hé dī de mǎ chao ,  
dà bài ér zǒu . mǎ chao qu  
bing gǎn lái . bèi hòu hǎn  
sheng qǐ chǔ , yǐn fèng ,  
zhào áng sha lái . chao jí huí  
shí , liǎng xià jiá gong , shǒu  
wěi bù néng xiāng gù .  
zhèng dòu xiàn , cì xié lǐ dà  
duì jun mǎ sha lái . yuán lái  
shì xià hóu yuan de liǎo cáo  
cào jun lìng , zhèng lǐng jun  
lái pò mǎ chao . chao rú hé  
dang de san lù jun mǎ , dà  
bài ben huí .

15 zǒu liǎo yì yè , bǐ jí píng  
míng , dào de yì chéng jiào  
mén shí , chéng shàng luàn  
jiàn shè xià . liáng kuan ,  
zhào qú lì zài chéng shàng ,  
dà mà mǎ chao ; jiang mǎ  
chao qí yáng shì cóng chéng  
shàng yí dao kǎn liǎo , piē  
xià shi shǒu lái ; yòu jiang  
mǎ chao yòu zì san rén ,  
bìng zhì qín shí yú kǒu , dou  
cóng chéng shàng yí dao yí  
gè , ? jiang xià lái . chao qì

，即将赵月斩之；令庞德、马岱尽起军马，杀奔历城来。姜叙、杨阜引兵出。两阵圆处，杨阜、姜叙衣白袍而出，大骂曰：“叛君无义之贼！”马超大怒，冲将过来，两军混战。姜叙、杨卓如何抵得马超，大败而走。马超驱兵赶来。背后喊声起处，尹奉、赵昂杀来。超急回时，两下夹攻，首尾不能相顾。正斗间，刺斜里大队军马杀来。原来是夏侯渊得了曹操军令，正领军来破马超。超如何当得三路军马，大败奔回。

走了一夜，比及平明，到得翼城叫门时，城上乱箭射下。梁宽、赵衢立在城上，大骂马超；将马超妻杨氏从城上一刀砍了，撇下尸首来；又将马超幼子三人，并至亲十余口，都从城上一刀一个，剁将下来。超气噎塞胸，几乎坠下

ngang cử sự, đại nộ, tức tương  
triệu nguyệt trâm chi; lệnh bàng  
đức, mã đại tần khởi quân mã,  
sát bôn lịch thành lai. Khương  
tự, dương phụ dẫn binh xuất.  
Luưỡng trận viên xử, dương  
phụ, khương tự y bạch bào nhi  
xuất, đại mạ viết: "Bạn quân vô  
nghĩa chi tặc!" Mã siêu đại nộ,  
trùng tương quá lai, luưỡng quân  
hỗn chiến. Khương tự, dương  
trác như hà đế đắc mã siêu, đại  
bại nhi tẩu. Mã siêu khu binh  
cản lai. Bối hậu hảm thanh khởi  
xử, duẫn phụng, triệu ngang sát  
lai. Siêu cấp hồi thời, luưỡng hạ  
giáp công, thủ vĩ bất năng  
tương cố. Chánh đầu gian, thứ  
tà lí đại đội quân mã sát lai.  
Nguyên lai thị hạ hầu uyên đắc  
liễu tào thao quân lệnh, chánh  
lĩnh quân lai phá mã siêu. Siêu  
như hà đương đắc tam lộ quân  
mã, đại bại bôn hồi.

Triệu Ngang cắt quân đi giận lắm,  
bắt ngay Triệu Nguyệt đem chém.  
Rồi dẫn Bàng Đức, Mã Đại cắt  
quân đến đánh Lịch Thành.  
Khương Tự, Dương Phụ dẫn  
quân ra thành trận, hai người  
mặc bào trắng, cưỡi ngựa ra quát  
mắng rằng: - Quân phản tặc bắt  
nghĩa kia! Mã Siêu giận quá,  
xông thẳng ngay vào đánh.  
Dương Phụ, Khương Tự địch làm  
sao nổi Mã Siêu, thua trong ù té  
chạy cả. Siêu thúc quân đuổi  
đánh. Bỗng đâu mặt sau, tiếng  
reo ầm ĩ, quân của Triệu Ngang,  
Doãn Phụng kéo đến. Siêu vội  
vàng quay lại chống mặt sau. Hai  
bên mới đồ dồn vào đánh quân  
Mã Siêu. Bỗng lại có một đạo  
quân kéo ập đến đánh. Toán  
quân ấy, nguyên là Hạ Hầu Uyên  
vừa được lệnh của Tào Tháo sai  
đến phá Mã Siêu. Siêu chống đỡ  
không nổi được ba mặt,

thua chạy suốt cả đêm đến sáng  
mới về được Ký Thành. Khi Siêu  
về đến thành gọi cửa, thì trên mặt  
thành bắn xuống như mưa.  
Lương Khoan, Triệu Cù đứng  
trên mặt thành quát mắng, lại bắt  
vợ Mã Siêu là Dương Thị và ba  
đứa con nhỏ, chém chết quăng  
thây xuống. Siêu tức uất lên, suýt  
nữa ngã ngựa. Mé sau lại có Hạ  
Hầu Uyên đuổi đến, Siêu  
không dám ham đánh nhau, dẫn  
Bàng Đức, Mã Đại đánh mở một

ye sai xiong , jǐ hu zhuì xià  
mǎ lái . bēi hòu xià hóu yuan  
yǐn bing zhui gǎn . chao jiàn  
shì dà , bù qū liàn zhàn , yǔ  
páng dé , mǎ dài sha kai yi  
tiáo lù zǒu . qián miàn yòu  
zhuàng jiàn jiāng xù , yáng  
fù , sha liǎo yi zhèn ; chong  
de guò qu , yòu zhuàng zhe  
yǐn fèng , zhào áng , sha liǎo  
yi zhèn ; líng líng luò luò ,  
shèng de wǔ liù shí qí , lián  
yè ben zǒu , sì gèng qián  
hòu , zǒu dào lì chéng xià ,  
shǒu mén zhě zhī dào jiāng  
xù bìng huí , dà kai mén jie  
rù . chao cóng chéng nán  
mén bian sha qǐ , jìn xǐ  
chéng zhong bǎi xìng . zhì  
jiāng xù zhái , ná chu lǎo mǔ .  
mǔ quán wú jù sè , zhǐ mǎ  
chao ér dà mà . chao dà nù ,  
zì qū jiàn sha zhī . yǐn fèng ,  
zhào áng quán jia lǎo yòu ,  
yì jìn bēi mǎ chao suǒ sha .  
áng qí wáng shì yin zài jun  
zhong , de miǎn yú nán . cì rì  
, xià hóu yuan dà jun zhì ,  
mǎ chao qì chéng sha chu ,  
wàng xi ér táo . xíng bu de èr  
shí lǐ , qián miàn yì jun bǎi  
kai , wèi shǒu de shì yáng fù .  
chao qie chǐ ér hèn , pai mǎ  
tǐng qiang cì zhī . fù zong dì  
qí rén , yì qí lái zhù zhàn .  
mǎ dài , páng dé dí zhù hòu  
jun . zong dì qí rén , jie bēi  
mǎ chao sha sǐ . fù shen  
zhong wǔ qiang , yóu rán sǐ  
zhàn . hòu miàn xià hóu

马来。背后夏侯渊引兵追赶。超见势大，不取恋战，与庞德、马岱杀开一条路走。前面又撞见姜叙、杨阜，杀了一阵；冲得过去，又撞着尹奉、赵昂，杀了一阵；零零落落，剩得五十骑，连夜奔走，四前后，走到历城下，守门者只道姜叙兵回，大开门接入。超从城南门边杀起，尽洗城中百姓。至姜叙宅，拿出老母。母全无惧色，指马超而大骂。超大怒，自取剑杀之。尹奉、赵昂全家老幼，亦尽被马超所杀。昂妻王氏因在军中，得免于难。次日，夏侯渊大军至，马超弃城杀出，望西而逃。行不得二十里，前面一军摆开，为首的是杨阜。超切齿而恨，拍马挺枪刺之。阜宗弟七人，一齐来助战。马岱、庞德敌住后军。宗弟七人，皆被马超杀死。阜身中五枪，犹然死战。后面

truy hạ mã lai. Bối hậu hạ hầu uyên dẫn binh truy cản. Siêu kiến thế đại, bắt thủ luyến chiến, dù bàng đức, mã đại sát khai nhất diều lộ tẩu. Tiền diện hựu chàng kiến khương tự, dương phụ, sát liễu nhất trận; trùng đắc quá khứ, hựu chàng trú duẫn phụng, triều ngang, sát liễu nhất trận; linh linh lạc lạc, thặng đắc ngũ lục thập kỵ, liên dã bôn tẩu, tú canh tiền hâu, tẩu đáo lịch thành hạ, thủ môn giả chỉ đạo khương tự binh hồi, đại khai môn tiếp nhập. Siêu tòng thành nam môn biên sát khởi, tần tẩy thành trung bách tính. Chí khương tự trách, nã xuất lão mẫu. Mẫu toàn vô cù sắc, chỉ mã siêu nhi đại mạ. Siêu đại nộ, tự thủ kiếm sát chi. Duẫn phụng, triều ngang toàn gia lão áu, diệc tần bị mã siêu sở sát. Ngang thê vương thị nhân tại quân trung, đắc miễn vu nan. Thứ nhật, hạ hầu uyên đại quân chí, mã siêu khí thành sát xuất, vọng tây nhi đào. Hành bất đắc nhị thập lí, tiền diện nhất quân bãi khai, vi thủ đích thị dương phụ. Siêu thiết xỉ nhi hận, phách mã đĩnh thương thứ chi. Phụ tông đê thắt nhân, nhất tề lai trợ chiến. Mã đại, bàng đức địch trụ hậu quân. Tông đê thắt nhân, giai bị mã siêu sát tử. Phụ thân trung ngũ thương, do nhiên tử chiến. Hậu diện hạ hầu uyên đại quân cản lai, mã

lối mà chạy. Trước mặt lại gặp Dương Phụ, Khương Tự chặn đường. Mã Siêu xông xáo chạy được thoát. Lại gặp phải Doãn Phụng, Triệu Ngang đánh một trận nữa, quân sĩ tan nát, lẻ tẻ chỉ còn độ năm sáu mươi quân kỵ. Chạy mãi đến canh tư, về đến Lịch Thành. Quân giữ thành tưởng là quân Khương Tự kéo về, mở cửa thành ra tiếp vào. Siêu vào thành, giết từ cửa nam giết đi, nhân dân trong thành sạch nhẵn. Khi đến nhà Khương Tự, bắt mẹ già Tự ra. Bà không hỏi chút nào, trở vào mặt Mã Siêu mà mắng. Siêu giận lắm, rút gươm chém luôn. Lại bắt tuốt già trẻ cả nhà Khương Tự, Doãn Phụng, Triệu Ngang giết sạch. Chỉ có vợ Triệu Ngang là Vương Thị theo chồng đi đánh giặc được thoát. Hôm sau, Hạ Hầu Uyên kéo quân đến Lịch Thành. Mã Siêu phải bỏ thành chạy về phía tây. Đi chưa được hai mươi dặm lại gặp Dương Phụ chặn đường. Siêu nghiến răng xông vào đánh. Phụ có bảy anh em cùng xúm vào địch Mã Siêu, Siêu giết cả bảy người, Dương Phụ phải ném vết đâm, vẫn lăn xả vào mà đuổi đến nơi, Siêu lại chạy, chỉ còn Bàng Đức, Mã Đại và năm sáu tên kỵ mã đi theo. Hạ Hầu Uyên phủ dụ nhân dân các xứ Lũng Tây, sai bọn Khương Tự chia nhau ra giữ các nơi, rồi đem Dương Phụ về Hứa Đô ra mắt Tào Tháo. Tháo phong cho Phụ

yuan dà jun gǎn lái , mǎ chao suí zǒu . zhǐ yǒu páng dé , mǎ dài wǔ qí qí hòu suí ér qù . xià hóu yuan zì xíng an fǔ lǒng xi zhu zhōu rén mǐn , lìng jiāng xù děng gè gè fen shǒu , yòng che zài yáng fù fù xǔ dou , jiàn cáo cǎo . cào fēng fù wèi guān nèi hóu . fù cí yue : " fù wú hàn nán zhì gōng , yòu wú sǐ nán zhì jié , yú fǎ dang zhu , hé yán shòu zhí ? " cào jiā zhì , zú yǔ zhì jué . què shuo mǎ chao yǔ páng dé , mǎ dài shàng yǐ , jìng wǎng hàn zhōng tóu zhāng lǚ . zhāng lǚ dà xǐ , yǐ wèi de mǎ chao , zé xi kě yǐ tun yì zhōu , dong kě yǐ jù cáo cǎo , nǎi shang yì yù yǐ nǚ zhao chao wèi xù . dà jiāng yáng bó jiàn yue : " mǎ chao qī zì zao cǎn huò , jie chao zhí yí bài yě . zhǔ gong qī kě yǐ nǚ yǔ zhí ? " lù cóng qí yán , suì bà zhao xù zhì yì . huò yǐ yáng bó zhì yán , gào zhì mǎ chao . chao dà nù , yǒu sha yáng bó zhì yì . yáng bó zhì zhī , yǔ xiong yáng song shang yì , yì yǒu tú mǎ chao zhī xin .

夏侯渊大军赶来，马超遂走。只有庞德、马岱五七骑后随而去。夏侯渊自行安抚陇西诸州人民，令姜叙等各各分守，用车载杨阜赴许都，见曹操。操封阜为关内侯。阜辞曰：“阜无捍难之功，又无死难之节，于法当诛，何颜受职？”操嘉之，卒与之爵。却说马超与庞德、马岱商议，径往汉中投张鲁。张鲁大喜，以为得马超，则西可以吞益州，东可以拒曹操，乃商议欲以女招超为婿。大将杨柏谏曰：“马超妻子遭惨祸，皆超之贻害也。主公岂可以女与之？”鲁从其言，遂罢招婿之议。或以杨柏之言，告知马超。超大怒，有杀杨柏之意。杨柏知之，与兄杨松商议，亦有图马超之心。

16 zhèng zhí liú zhāng qiǎn shǐ qiú jiù yú zhāng lǚ , lǚ bù cóng . hu bào liú zhāng yòu qiǎn huáng quán dào . quán

正值刘璋遣使求救于张鲁，鲁不从。忽报刘璋又遣黄权到。权先来见

siêu toại tầu. Chỉ hữu bàng đức, mǎ đại ngũ thất kỵ hậu tùy nhi khứ. Hạ hầu uyên tự hành an phủ lũng tây chư châu nhân dân, lệnh khương tự đặng các các phân thủ, dụng xa tái dương phụ phó hứa đô, kiến tạo thao. Thao phong phụ vi quan nội hầu. Phụ tử viết: "Phụ vô hăn nan chi công, hựu vô từ nan chi tiết, vu pháp đương tru, hà nhan thụ chức?" Thao gia chi, tốt dữ chi tước. Khước thuyết mǎ siêu dữ bàng đức, mǎ đại thương nghị, kính vãng hán trung đầu trương lỗ. Trương lỗ đại hỉ, dĩ vi đắc mǎ siêu, tắc tây khả dĩ thôn ích châu, đông khả dĩ cự tạo thao, nǎi thương nghị dục dĩ nữ chiêu siêu vi tế. Đại tướng đương bách giàn viết: "Mǎ siêu thê tử tao thảm họa, gai siêu chi di hại dã. Chúa công khởi khả dĩ nữ dữ chi?" Lỗ tòng kì ngôn, toại bãi chiêu tế chi nghị. Hoặc dĩ đương bách chi ngôn, cáo tri mǎ siêu. Siêu đại nộ, hữu sát đương bách chi ý. Dương bách tri chi, dữ huynh đương tùng thương nghị, diệc hữu đồ mǎ siêu chi tâm.

làm quan nội hầu. Phụ tử chối nói: - Tôi không có công trừ tai nạn, lại không dám chết vì nghĩa, tội đáng chém đầu, còn mặt mũi nào nhận chức nữa? Tháo khen ngợi phong tước cho. Mã Siêu, Bàng Đức, Mã Đại sang Hán Trung theo Trương Lỗ, Lỗ được Mã Siêu mừng lấm, cho rằng phía tây có thể thôn tính được Ích Châu, phía đông có thể chống chọi với Tào Tháo, liền bàn việc gả con gái cho Siêu. Đại tướng là Dương Bách can rằng: - Vợ con Mã Siêu gặp phải thảm họa, cũng là bởi tự Mã Siêu cả. Chúa công sao lại gả con gái cho y? Lỗ nghe lời ấy mới thôi. Có người đem lời Dương Bách nói với Mã Siêu. Siêu giận lấm, có ý muốn giết Dương Bách. Bách biết, bàn nhau với anh là Dương Tùng, cũng có ý muốn trừ Mã Siêu.

Chánh trị lưu chương khiễn sử cầu cứu vu trương lỗ, lỗ bất tòng. Hốt báo lưu chương hựu khiển hoàng quyền đáo. Quyền

Khi ấy Lưu Chương sai sứ đến Trương Lỗ cầu cứu. Lỗ không nghe. Chương lại sai Hoàng Quyền đến cầu cứu. Quyền vào

xian lái jiàn yáng song , shuo : " dong xi liǎng chuan , shí wèi chún chǐ ; xi chuan ruò pò , dong chuan yì nán bǎo yǐ . jin ruò kěn xiāng jiù , dang yǐ èr shí zhōu xiāng chóu . " song dà xǐ , jí yǐn huáng quán lái jiàn zhang lǔ , shuo chún chǐ lì hài , gèng yǐ èr shí zhōu xiāng xiè . lǔ xí qí lì , cóng zhī . ba xi ? pǔ jiàn yue : " liú zhang yǔ zhǔ gong shì chóu , jìn shì jí qiú jiù , zhà xǔ ge dì , bù kě cóng yě . " hu jie xià yi rén jìn yue : " mǒu sui bù cái , yuàn qǐ yí lǚ zhì shi , sheng qín liú bēi . wù yào ge dì yǐ huán . " zhèng shì : fang kàn zhen zhǔ lái xi shǔ , yòu jiàn jīng bing chu hàn zhōng . wèi zhì qí rén shì shéi , qiè kàn xià wén fēn jiě .

杨松，说：“东西两川，实为唇齿；西川若破，东川亦难保矣。今若肯相救，当以二十州相酬。”松大喜，即引黄权来见张鲁，说唇齿利害，更以二十州相谢。鲁喜其利，从之。巴西阎圃谏曰：“刘璋与主公世仇，今事急求救，诈许割地，不可从也。”忽阶下一人进曰：“某虽不才，愿乞一旅之师，生擒刘备。务要割地以还。”正是：方看真主来西蜀，又见精兵出汉中。未知其人是谁，且看下文分解。

tiên lai kiến dương tùng, thuyết: "Đông tây lưỡng xuyên, thật vi thần xỉ; tây xuyên nhược phá, đông xuyên diệc nan bảo hĩ. Kim nhược khắng tương cứu, đương dĩ nhị thập châu tương thù." tùng đại hỉ, tức dẫn hoàng quyền lai kiến trương lỗ, thuyết thần xỉ lợi hại, canh dĩ nhị thập châu tương tạ. Lỗ hỉ kì lợi, tòng chí. Ba tây diêm phô gián viết: "Lưu chương dũ chúa công thế cừu, kim sự cấp cầu cứu, trá hứa cát địa, bắt khả tòng dã." hốt giai hạ nhất nhân tiến viết: "Mỗ tuy bắt tài, nguyện khắt nhất lữ chi sự, sinh cầm lưu bị. Vụ yếu cát địa dĩ hoàn." chánh thị: phương khán chân chủ lai tây thực, hưu kiến tinh binh xuất hán trung. Vị tri kì nhân thị thùy, thả khán hạ văn phân giải.

ra mắt Dương Tùng trước, nói rằng: - Đông và Tây, vĩ như môi rặng với nhau. Nếu mà Tây Xuyên vỡ thì Đông Xuyên cũng khó giữ. Quý quốc bằng có lòng đến cứu, xin dâng hai mươi châu cảm ơn. Tùng mừng lắm, dẫn Hoàng Quyền vào ra mắt Trương Lỗ bày tỏ điều lợi hại và xin dâng hai mươi châu. Lỗ hám lợi, nghe xong muốn cắt quân sang cứu. Diêm Phô can rằng: - Lưu Chương có thù với chúa công, nay việc cấp phải đến cầu cứu, mới nói thác ra xin nộp đất, đó là lời lừa dối, chúa công chớ nên nghe. Bỗng ở dưới thềm, có người tiến lên nói rằng: - Tôi tuy bắt tài, xin lĩnh một đội quân sang bắt sống Lưu Bị, và bắt Lưu Chương phải cắt đất rồi mới về. Đó là: Chân chúa sắp vào Tây Thục ở, Tinh binh lại tự Hán Trung sang. Chưa biết người xin đi là ai, xem qua hồi sau mới rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中  
065  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo ? pǔ zhèng quàn zhang lǔ wù zhù liú zhang , zhi jiàn mǎ chao tǐng shen chu yue : " chao gǎn zhǔ gong zhì en , wú kě shàng bào , yuàn lǐng yí jun gong qǔ jia méng guan , sheng qín liú bēi , wù yào liú zhang ge èr shí zhou fèng huán zhǔ gong . " zhang lǔ dà xǐ , xian qiǎn huáng quán cóng xiǎo lù ér huí , suí jí diǎn bing èr wàn yǔ mǎ chao . cǐ shí páng dé wò bìng bù néng xíng , liù yú hàn zhōng . zhang lǔ lìng yáng bó jian jun , chao yǔ dì mǎ dài xuǎn rì qǐ chéng .

3 què shuo xuán dé jun mǎ zài luò chéng , fǎ zhèng suǒ cha xià shu rén huí bào shuo : " zhèng dù quàn liú zhang jìn shao yě gǔ bìng gè chù cang lín , lù ba xi zhí mí , bì yú fú shuǐ xi , shen gou gao lěi ér bù zhàn . " xuán dé , kǒng míng wén zhī , jie dà jìng yue : " ruò yòng cǐ yán , wú shì wéi yǐ ! " fǎ zhèng xiào yue : " zhǔ gong wù you . cǐ jì sui

第六十五回  
马超大战葭萌关  
刘备自领益州牧

却说阎圃正劝张鲁勿助刘璋，只见马超挺身出曰：“超感主公之恩，无可上报，愿领一军攻取葭萌关，生擒刘备，务要刘璋割二十州奉还主公。”张鲁大喜，先遣黄权从小路而回，随即点兵二万与马超。此时庞德卧病不能行，留于汉中。张鲁令杨柏监军，超与弟马岱选日起程。

却说玄德军马在雒城，法正所差下书人回报说：“郑度劝刘璋尽烧野谷并各处仓库，率巴西之民，避于涪水西，深沟高垒而不战。”玄德、孔明闻之，皆大惊曰：“若用此言，吾势危矣！”法正笑曰：“主

Đệ lục thập ngũ hồi mã siêu  
đại chiến gia manh quan lưu  
bị tự lĩnh ích châu mục

HỘI 65 Mã Siêu đại chiến cửa  
Hà Manh; Huyền Đức nhận  
chức được đất Tây Thục

Khuốc thuyết diêm phó chánh khuyển trương lỗ vật trợ lưu chương, chỉ kiến mã siêu đinh thân xuất viết: "Siêu cầm chúa công chi ân, vô khả thượng báo, nguyện lĩnh nhất quân công thủ gia manh quan, sinh cầm lưu bị, vụ yêu lưu chương cát nhị thập châu phụng hoàn chúa công." Trương Lỗ đại hỉ, tiên khiễn hoàng quyền tòng tiểu lộ nhi hồi, tùy túc điểm binh nhị vạn dữ mã siêu. Thủ thời bàng đức ngoa bệnh bắt nồng hành, lưu vu hán trung. Trương Lỗ lệnh dương bách giam quân, siêu dữ đệ mã đại tuyển nhật khởi trình.

Khuốc thuyết huyền đức quân mã tại lạc thành, pháp chánh sở sai hạ thư nhân hồi báo thuyết: "Trịnh độ khuyển lưu chương tấn thiêu dã cốc tịnh các xử thương lâm, suất ba tây chi dân, tị vu phủ thủy tây, thâm câu cao lũy nhi bất chiến." Huyền đức, khồng minh văn chi, gai đại kinh viết: "Nhược dụng thử ngôn, ngô thê nguy hãi!" Pháp chánh tiểu viết: "Chúa

Lại nói, Diêm Phô đang khuyên Trương Lỗ đừng giúp Lưu Chương, thì Mã Siêu bước ra thưa rằng: - Tôi cảm ơn chúa công, không biết lấy gì báo được. Nay tôi xin lĩnh một toán quân, đánh lấy cửa Hà Manh, bắt sống Lưu Bị và bắt Lưu Chương phải cắt hai mươi châu nộp chúa công. Trương Lỗ mừng lắm, sai Hoàng Quyền theo đường hẻm về trước, rồi điểm hai vạn quân giao cho Mã Siêu. Bấy giờ Bàng Đức đau bệnh không đi được, nằm ở lại Hán Trung. Trương Lỗ sai Dương Bách làm giám quân. Siêu cùng em là Mã Đại, chọn ngày lên đường.

Huyền Đức vẫn đóng quân ở tại Lạc Thành, được tin Pháp Chính cho người về báo rằng: - Trịnh độ khuyển Lưu Chương đốt trụi thóc lúa ngoài đồng và kho tàng ở các nơi, dời cả nhân dân Ba Tây sang lánh ở vùng tây Bồi Thủy, thành cao hào sâu, giữ chặt không ra đánh. Huyền Đức, Khồng Minh nghe xong đều giật mình, nói: - Nếu họ dùng kẽ thì ta nguy mất! Pháp Chính cười, nói: - Chúa

dú , liú zhang bì bù néng  
yòng yě . " bù yì rì , rén  
chuán liú zhang bù kěn qian  
dòng bǎi xìng , bù cóng  
zhèng dù zhì yán . xuán dé  
wén zhì , fang shǐ kuan xin .  
kǒng míng yue : " kě sù jìn  
bing qǔ mián zhú . rú de cǐ  
chū , chéng dou yì qū yǐ ."  
suì qiǎn huáng zhong , wèi  
yán lǐng bing qián jìn . fèi  
guan ting zhi xuán dé bing  
lái , cha lǐ yán chu yíng . yán  
lǐng san qiān bing yě , gè bù  
zhèn wán . huáng zhong chū  
mǎ , yǔ lǐ yán zhàn sì wǔ shí  
gé , bù fen shèng bài . kǒng  
ming zài zhèn zhōng jiào  
ming jīn shou jun . huáng  
zhong huí zhèn , wèn yue : "  
zhèng dài yào qín lǐ yán , jun  
shi hé gù shou bing ?" kǒng  
ming yue : " wú yǐ jiàn lǐ yán  
wǔ yì , bù kě lì qū . lái rì zài  
zhàn , rǔ kě zhà bài , yǐn rù  
shan yù , chu qí bing yǐ  
shèng zhì . " huáng zhong  
lǐng jì . cì rì , lǐ yán zài yǐn  
bing lái , huáng zhong yòu  
chu zhàn , bù shí gé zhà bài ,  
yǐn bing biàn zǒu . lǐ yán  
gǎn lái , yǐ lǐ gǎn rù chu yù ,  
měng rán shèng wù . jí dài  
huí lái , qíán miàn wèi yán  
yǐn bing bǎi kai . kǒng míng  
zì zài shān tóu , huàn yue : "  
gōng rú bù jiàng , liǎng xià yǐ  
fú qiǎng nǚ , yù yǔ wú páng  
shì yuán bào chóu yǐ . " lǐ  
yán huang xià mǎ xiè jiā tóu

公勿忧。此计虽毒，刘璋必不能用也。”不一日，人传刘璋不肯迁动百姓，不从郑度之言。玄德闻之，方始宽心。孔明曰：“可速进兵取绵竹。如得此处，成都易取矣。”遂遣黄忠、魏延领兵前进。费观听知玄德兵来，差李严出迎。严领三千兵也，各布阵完。黄忠出马，与李严战四五十合，不分胜败。孔明在阵中教鸣金收军。黄忠回阵，问曰：“正待要擒李严，军师何故收兵？”孔明曰：“吾已见李严武艺，不可力取。来日再战，汝可诈败，引入山峪，出奇兵以胜之。”黄忠领计。次日，李严再引兵来，黄忠又出战，不十合诈败，引兵便走。李严赶来，迤逦赶入山峪，猛然省悟。急待回来，前面魏延引兵摆开。孔明自在山头，唤曰：“公如不降，两下已伏强弩，欲与吾庶士

công vật ưu. Thủ kế tuy độc, lưu chương tất bất năng dụng dã." Bất nhất nhât, nhân truyền lưu chương bất khảng thiên động bách tính, bất tòng trịnh độ chi ngôn. Huyền đức văn chi, phương thủy khoan tâm. Khổng minh viết: "Khả tốc tiến binh thủ miên trúc. Như đắc thủ xứ, thành đô địch thủ hĩ." Toại khiễn hoàng trung, ngụy duyên lính binh tiền tiến. Phí quan thính tri huyền đức binh lai, sai lý nghiêm xuất nghênh. Nghiêm lính tam thiên binh dã, các bố trận hoàn. Hoàng trung xuất mã, dữ lý nghiêm chiến tử ngũ thập hợp, bắt phân thắng bại. Khổng minh tại trận trung giáo minh kim thu quân. Hoàng trung hồi trận, vấn viết: "Chánh đãi yêu cầm lý nghiêm, quân sư hả cổ thu binh?" Khổng minh viết: "Ngô dĩ kiến lý nghiêm võ nghệ, bất khả lực thủ. Lai nhật tái chiến, nhữ khả trá bại, dǎn nhập sơn dục, xuất kì binh dĩ thắng chi." Hoàng trung lĩnh kế. Thứ nhât, lý nghiêm tái dǎn binh lai, hoàng trung hựu xuất chiến, bất thập hợp trá bại, dǎn binh tiện tấu. Lý nghiêm cản lai, dĩ lệ cản nhập xuất dục, mãnh nhiên tĩnh ngô. Cấp đãi hồi lai, tiền diện nguy duyên dǎn binh bǎi khai. Khổng minh tự tại sơn đầu, hoán viết: "Công như bất hàng, lưỡng hạ dĩ phục cường nỗ, dực dữ ngô bàng sĩ nguyên báo cùu hĩ." Lý nghiêm hoàng

công không lo, kế áy tuy thâm độc nhưng Lưu Chương cũng không dùng đâu. Được mấy hôm, có người cho biết là Lưu Chương không chịu di chuyển nhân dân, không nghe lời Trịnh Độ. Huyền Đức mới yên tâm. Khổng Minh nói: - Ta nên tiến quân lấy Miên Trúc cho mau, nếu lấy xong thì Thành Đô lấy dễ như chơi vậy! Huyền Đức sai Hoàng Trung, Ngụy Diên tiến đi. Tướng giữ Miên Trúc là Phí Quan sai Lý Nghiêm dẫn ba ngàn quân ra cự. Hai bên dàn trận, Hoàng Trung đánh nhau với Lý Nghiêm hơn năm mươi hiệp chưa phân thắng bại. Khổng Minh ở trong trận sai Khuai chiêng thu quân. Hoàng Trung quay về hỏi rằng: - Tôi sắp bắt được Lý Nghiêm, quân sự làm sao lại thu quân về thế? - Ta coi võ nghệ của Lý Nghiêm, không thể dùng sức bắt được. Ngày mai đánh trận nữa, ngươi nên giả làm thua, dù cho y đuổi vào trong đường núi, rồi ta phục quân mà bắt lấy. Hoàng Trung lĩnh kế áy. Hôm sau, Lý Nghiêm lại dẫn quân đến. Hoàng Trung ra địch, chưa được mươi hiệp Trung quay ngựa chạy. Nghiêm đuổi theo, lần lần đuổi vào trong hang núi. Lúc ấy Nghiêm mới sực nghĩ ra, định quay về, thì đã thấy Ngụy Diên dẫn quân chặn mất đường về rồi. Khổng Minh đứng trên đỉnh núi gọi rằng: - Anh kia! Không hàng ngay đi thì hai bên ta đã phụ săn cung nỏ cứng, định

jiàng . jun shì bù céng shàng  
hài yí rén . kǒng míng yīn lǐ  
yán jiàn xuán dé . xuán dé  
dài zhì shèn hòu . yán yue : "fèi  
guān suí shì liú gài zhōu  
qín qí , yǔ mǒu shèn mì ,  
dang wǎng shuo zhì ." xuán  
dé jí mìng lǐ yán huí chéng  
zhao jiàng fèi guān . yán rù  
mián zhú chéng , duì fèi  
guān zàn xuán dé rú cǐ rén  
dé ; jin ruò bù jiàng , bì yǒu  
dà huò . guān cóng qí yán ,  
kai mén tóu jiàng . xuán dé  
suì rù mián zhú , shàng yì  
fēn bīng qū chéng dou .

元报仇矣。”李严慌下马卸甲投降。军士不曾伤害一人。孔明引李严见玄德。玄德待之甚厚。严曰：“费观虽是刘盖州亲戚，与某甚密，当往说之。”玄德即命李严回城招降费观。严入绵竹城，对费观赞玄德如此仁德；今若不降，必有大祸。观从其言，开门投降。玄德遂入绵竹，商议分兵取成都。

hạ mã tá giáp đầu hàng. Quân sĩ bắt tảng thương hại nhất nhân. Không minh dẫn lý nghiêm kiến huyền đức. Huyền đức đãi chi thậm hậu. Nghiêm viết: "Phí quan tuy thị lưu cái chau thân thích, dũ mỗ thậm mật, đương vãng thuyết chi." Huyền đức túc mệnh lý nghiêm hồi thành chiêu hàng phí quan. Nghiêm nhập miên trúc thành, đổi phí quan tán huyền đức như thử nhân đức; kim nhược bất hàng, tất hữu đại họa. Quan tòng kì ngôn, khai môn đầu hàng. Huyền đức toại nhập miên trúc, thương nghị phân binh thủ thành đô.

để báo thù cho Băng Sĩ Nguyên đó! Lý Nghiêm với vàng xuống ngựa cởi giáp xin hàng. Không Minh dẫn về ra mắt Huyền Đức. Huyền Đức đối xử với Nghiêm rất tử tế. Lý Nghiêm nói: - Phí Quan tuy là họ hàng với Lưu Quý Ngọc, nhưng chơi với tôi thân thiết lắm. Tôi xin vào thành dụ y ra hàng. Huyền Đức sai Lý Nghiêm vào thành dụ Phí Quan hàng. Nghiêm vào thành Miên Trúc thuật chuyện cho Phí Quan nghe, nói Huyền Đức nhân đức nếu không hàng đi, tất có vạ về sau. Quan nghe lời ấy, mở cửa thành ra hàng. Huyền Đức vào thành Miên Trúc, bàn việc cắt quân tiến lấy Thành Đô.

4 hu liú xing mǎ jí bào , yán  
mèng dá , huò jùn shǒu jia  
méng guān , jin bēi dong  
chuan zhang lǔ qiān mǎ  
chao yǔ yáng bó , mǎ dài  
lǐng bing gong dǎ shèn jí , jiù  
chí zé guān ài xiū yǐ . xuán  
dé dà jīng . kǒng míng yue : "  
xu shì zhāng , zhào èr jiang ,  
fang kě yǔ dí ." xuán dé yue  
: " zi lóng yǐn bing zài wài  
wèi huí . yì dé yǐ zài cǐ , kě jí  
qiǎn zhì ." kǒng míng yue : "  
zhǔ gong qiě wù yán , róng  
liàng jí zhì ." què shuo  
zhang fei wén mǎ chao gong  
guān , dà jiào ér rù yue : " cí  
liǎo ge ge , biàn qù zhàn mǎ  
chao yě ! " kǒng míng yáng  
zuò bù wén , duì xuán dé

忽流星马急报，言孟达、霍峻守葭萌关，今被东川张鲁遣马超与杨柏、马岱领兵攻打甚急，救迟则关隘休矣。玄德大惊。孔明曰：“须是张、赵二将，方可与敌。”玄德曰：“子龙引兵在外未回。翼德已在此，可急遣之。”孔明曰：“主公且勿言，容亮激之。”却说张飞闻马超攻关，大叫而入曰：“辞了哥哥，便去战马超也！”孔明佯作不

Hốt lưu tinh mã cấp báo, ngôn mạnh đạt, hoắc tuấn thủ gia manh quan, kim bị đông xuyên trương lỗ khiển mã siêu dũ dương bách, mã đại lính binh công đả thậm cấp, cứu trì tắc quan ải hữu hĩ. Huyền đức đại kinh. Không minh viết: "Tu thị trương, triệu nhị tướng, phương khả dũ địch." Huyền đức viết: "Tử long dẫn binh tại ngoại vị hồi. Dực đức dĩ tại thủ, khả cấp khiển chi." Không minh viết: "Chúa công thả vật ngôn, dung lượng kích chi." Khước thuyết trương phi văn mã siêu công quan, đại khiếu nhi nhập viết: "Tử liễu ca ca, tiện khứ chiến mã siêu dã!" Không minh dương tác bất văn, đổi huyền

Sức có ngựa hỏa tốc về báo rằng: - Mạnh Đạt, Hoắc Tuấn giữ ải Hà Manh, nay bị Trương Lỗ sai Mã Siêu, Mã Đại, Dương Bách đem quân đến đánh nguy cấp lắm, nếu chậm đến cứu thì mất cửa ải mất! Huyền Đức nghe tin giật mình. Không Minh nói: - Tất phải Trương, Triệu hai tướng mới đánh nổi được Mã Siêu. Huyền Đức nói: - Tử Long ra phủ dụ các quân chưa về, có Dực Đức ở nhà, nên sai y đi cho mau. Không Minh nói: - Chúa công đừng nói vội, để tôi khích Dực Đức đã. Trương Phi nghe tin Mã Siêu đến đánh cửa ải, chạy vào kêu trong lên rằng: - Cáo từ ca ca, tôi xin đi ra đánh Mã Siêu đây! Không Minh giả đò không nghe tiếng, chỉ

yue : " jin mǎ chao qin fàn  
guan ài , wú rén kě dí ; chū  
fei wǎng jīng zhōu qū guan  
yún cháng lái , fang kě yǔ dí . " zhang fei yue : " jun shi hé  
gù xiǎo qù wú ! wú céng dù  
jù cáo cáo bǎi wàn zhì bing ,  
qǐ chóu mǎ chao yi pǐ fu hu !  
" kǒng míng yue : " yì dé jù  
shuǐ duàn qiáo , cǐ yín cáo  
cào bù zhì xu shí ēr ; ruò zhì  
xu shí , jiāng jun qǐ de wú shì  
? jin mǎ chao zhì yǒng , tian  
xià jie zhì , wèi qíao liù zhàn ,  
sha de cáo cáo ge xu qì páo ,  
jǐ hu sàng mìng , fei děng  
xián zhì bǐ . yún cháng qiě  
wèi bì kě shèng . " fei yue : "  
wǒ zhì jin biàn qù ; rú shèng  
bù de mǎ chao , gan dang  
jun lìng ! " kǒng míng yue : "  
jí ēr kěn xiě wén shu , biàn  
wèi xian feng . qǐng zhǔ  
gong qín zì qù yí zao , liù  
liàng shǒu mián zhú . dài zi  
lóng lái , què zuò shang yì . "  
wèi yán yue : " mǒu yì yuàn  
wǎng . "

5 kǒng míng lìng wèi yán dài  
wǔ bǎi shào mǎ xian xíng ,  
zhang fei dì èr , xuán dé hòu  
duì , wàng jia méng guan jìn  
fa . wèi yán shào mǎ xian  
dào guan xià , zhèng yù  
yáng bó . wèi yán yǔ yáng  
bó jiao zhàn , bù shí gé ,

闻，对玄德曰：“今马超侵犯关隘，无人可敌；除非往荆州取关云长来，方可与敌。”张飞曰：“军师何故小觑吾！吾曾独拒曹操百万之兵，岂愁马超一匹夫乎！”孔明曰：“翼德拒水断桥，此因曹操不知虚实耳；若知虚实，将军岂得无事？今马超之勇，天下皆知，渭桥六战，杀得曹操割须弃袍，几乎丧命，非等闲之比。云长且未必可胜。”飞曰：“我只今便去；如胜不得马超，甘当军令！”孔明曰：“既尔肯写文书，便为先锋。请主公亲自去一遭，留亮守绵竹。待子龙来，却作商议。”魏延曰：“某亦愿往。”

孔明令魏延带五百哨马先行，张飞第二，玄德后队，望葭萌关进发。魏延哨马先到关下，正遇杨柏。魏延与杨柏交战，不十合，杨柏败走

đức viết: "Kim mã siêu xâm phạm quan ải, vô nhân khă địch; trừ phi vāng kinh châu thủ quan vân trường lai, phương khă dữ địch." Trương phi viết: "Quân sư hà cỗ tiễu thứ ngô! Ngô tảng độc cự tào thao bách vạn chi binh, khởi sầu mã siêu nhất thất phu hổ!" Khổng minh viết: "Dực đức cự thủy đoạn kiều, thử nhän tào thao bắt tri hư thật nhř; nhược tri hư thật, tướng quân khởi đắc vô sự?" Kim mã siêu chi dũng, thiên hạ gai tri, vị kiều lục chiến, sát đắc tào thao cát tu khí bào, kí hò tang mệnh, phi đắng nhän chí bỉ. Vân trường thả vị tất khă thắng." Phi viết: "Ngă chỉ kim tiên khú; như thắng bắt đắc mã siêu, cam đương quân lệnh!" Khổng minh viết: "Kí nhř khắng tả văn thư, tiện vi tiên phong. Thỉnh chúa công thân tự khú nhất tao, lưu lượng thủ miên trúc. Đãi tử long lai, khuvoc tác thương nghị." Ngụy duyên viết: "Mỗ diệc nguyện vāng."

nói với Huyền Đức rằng: - Mã Siêu xâm phạm cửa ải, xem chừng ở đây không ai địch nổi, dẽ thường phải cho người về Kinh Châu, gọi Vân Trường sang mới xong! Trương Phi gầm lên rằng: - Quân sư sao khinh tôi thế? Tôi khi trước, một mình còn cự nổi được trăm vạn quân Tào Tháo, có sợ gì một thằng Mã Siêu? Khổng Minh nói: - Dực Đức khi xưa cách sông chặn cầu là vì Tào Tháo không biết hư thực thế nào, nên không dám đến. Nay Mã Siêu là tay kiêu hùng, thiên hạ ai cũng biết tiếng. Sáu trận đánh ở Vị Kiều, làm cho Tào Tháo phải cắt râu, quăng áo, suýt nữa mất mạng. Sức lực ấy không phải tầm thường, dẫu đến Vân Trường cũng còn e không địch nổi kia đấy! Phi nói: - Tôi xin đi, nếu không đánh nổi Mã Siêu, xin chịu tội chết! Khổng Minh nói: - Tướng quân có chịu viết tờ cam kết, thì làm cho tiên phong. Rồi nói với Huyền Đức rằng: - Xin chúa công đi cho một chuyến, để Lượng ở nhà giữ Miên Trúc, đợi Tử Long về rồi lại liệu. Ngụy Diên cũng xin đi.

Khổng Minh sai Diên lĩnh năm trăm quân tiều mã đi trước, Trương Phi đi thứ nhì. Huyền Đức dẫn đại quân đi sau. Ngụy Diên đến cửa ải trước, gặp ngay Dương Bách. Diên đánh nhau với Bách chưa đầy mười hiệp. Bách thua chạy, Diên muốn tranh công

yáng bó bài zǒu . wèi yán  
yào duó zhāng fei tóu gong ,  
chéng shì gǎn qù . qián miàn  
yí jun bǎi kai , wèi shǒu nǎi  
shì mǎ dài . wèi yán zhì dào  
shì mǎ chao , wǔ dao yuè  
mǎ yíng zhī . yǔ dài zhàn bù  
shí gé , dài bài zǒu . yán gǎn  
qù , bēi dài huí shen yí jiàn ,  
zhōng liǎo wèi yán zuǒ bēi .  
yán jí huí mǎ zǒu . mǎ dài  
gǎn dào guan qián , zhì jiàn  
yí jiāng hǎn sheng rú léi ,  
cóng guan shàng fei ben zhì  
miàn qián . yuán lái shì  
zhāng fei chu dào guan  
shàng , ting de guan qíán  
qian sha , biàn lái kàn shí ,  
zhèng jiàn wèi yán zhōng  
jiàn , yin zòu mǎ xià guan ,  
jiù liǎo wèi yán . fei hè mǎ  
dài yue : " rǔ shì hé rén ?  
xian tong xìng míng , rán  
hòu qian sha ? " mǎ dài yue :  
" wú nǎi xi liáng mǎ dài shì  
yě . " zhāng fei yue : " nǐ  
yuán lái bù shì mǎ chao ,  
kuài huí qù ! fei wú dùi shǒu !  
zhi lìng mǎ chao nǎ qian zì  
lái , shuo dào yàn rén zhāng  
fei zài cǐ ! " mǎ dài dà nù yue :  
" rǔ yan gǎn xiǎo qù wǒ ! "  
ting qiang yuè mǎ , zhí qū  
zhāng fei . zhàn bù shí gé ,  
mǎ dài bài zǒu . zhāng fei yù  
dài zhuī gǎn , guan shàng yí  
qí mǎ dào lái , jiào : " xiong  
dì qíe xiù qù ! " fei huí shì zhī  
. yuán lái shì xuán dé dào lái  
. fei suí bù gǎn , yí tòng

。魏延要夺张飞头功，乘势赶去。前面一军摆开，为首乃是马岱。魏延只道是马超，舞刀跃马迎之。与岱战不十合，岱败走。延赶去，被岱回身一箭，中了魏延左臂。延急回马走。马岱赶到关前，只见一将喊声如雷，从关上飞奔至面前。原来是张飞初到关上，听得关前厮杀，便来看时，正见魏延中箭，因骤马下关，救了魏延。飞喝马岱曰：“汝是何人？先通姓名，然后厮杀？”马岱曰：“吾乃西凉马岱是也。”张飞曰：“你原来不是马超，快回去！非吾对手！只令马超那厮自来，说道燕人张飞在此！”马岱大怒曰：“汝焉敢小觑我！”挺枪跃马，直取张飞。战不十合，马岱败走。张飞欲待追赶，关上一骑马到来，叫：“兄弟且休去！”飞回视之，原来是玄德到来。飞遂不赶

thập hợp, dương bách bại tầu.  
Ngụy duyên yêu đoạt trương  
phi đầu công, thừa thế cản khứ.  
Tiền diện nhất quân bãi khai, vi  
thủ nái thị mã đại. Ngụy duyên  
chỉ đạo thị mã siêu, vũ đao  
dược mã nghênh chi. Dữ đại  
chiến bất thập hợp, đại bại tầu.  
Duyên cản khứ, bị đại hồi thân  
nhất tiên, trung liêu ngụy duyên  
tả tí. Duyên cắp hồi mã tầu. Mã  
đại cản đáo quan tiền, chỉ kiến  
nhất tương hảm thanh như lôi,  
tòng quan thương phi bôn chí  
diện tiền. Nguyên lai thị trương  
phi sơ đáo quan thương, thính  
đắc quan tiền tư sát, tiện lai  
khán thời, chánh kiến ngụy  
duyên trúng tiên, nhân sậu mã  
hạ quan, cứu liêu ngụy duyên.  
Phi hát mã đại viết: "Nhữ thị hè  
nhân? Tiên thông tính danh,  
nhiên hậu tư sát?" Mã đại viết:  
"Ngô nǎi tây luong mã đại thị  
dã." Trương phi viết: "Nhĩ  
nguyên lai bất thị mã siêu,  
khoái hồi khứ! Phi ngô đối thủ!  
Chỉ lệnh mã siêu na tư tự lai,  
thuyết đạo yến nhân trương phi  
tại thủ!" Mã đại đại nộ viết:  
"Nhữ yên cảm tiều thứ ngã!"  
Đĩnh thương dược mã, trực thủ  
trương phi. Chiến bất thập hợp,  
mã đại bại tầu. Trương phi dục  
đãi truy cản, quan thương nhất  
ky mã đáo lai, khiếu: "Huynh đệ  
thả hữu khứ!" Phi hồi thị chi,  
nguyên lai thị huyền đức đáo  
lai. Phi toại bất cản, nhất đồng  
thuong quan. Huyền đức viết:

của Trương Phi, đuổi dần lên  
đánh. Trước mặt gặp toán quân  
của Mã Đại, Diên tướng là Mã  
Siêu, xông ngay vào đánh. Đại  
giả đò thua chạy, Diên đuổi theo.  
Đại quay mình bắn một phát, tin  
ngay vào cánh tay Ngụy Diên.  
Diên vội vàng quay ngựa về. Đại  
đuổi mãi đến dưới cửa ải. Bỗng  
gặp một tiếng thét như sấm, từ  
trên ải phi ngựa xuống. Tướng ấy  
nguyên là Trương Phi vừa mới  
đến, nghe mé trước đang đánh  
nhau, mới té ngựa lại xem ra làm  
sao, thì thấy Ngụy Diên trúng tên  
thua chạy. Phi mới xông vào cứu  
Ngụy Diên, quát trong lên rằng: -  
Mi tên là gì, hãy nói cho ta biết  
đã, rồi sẽ đánh nhau! Mã Đại nói:  
- Ta là Mã Đại ở Tây Lương đây!  
Phi nói: - Té ra mi không phải là  
Mã Siêu! Mi không địch nổi được  
ta đâu, nên về bảo ngay thằng  
Mã Siêu ra đây, nói có Trương  
Dực Đức là người nước Yên ở  
đây nhé! Mã Đại nổi giận quát  
rằng: - Mi sai dám coi thường ta?  
Nói đoạn, cầm dao té ngựa xông  
vào chém Trương Phi. Mới được  
vài hiệp, Mã Đại liệu thê không  
địch nổi, bỏ chạy, Trương Phi sấp  
đuối đánh, thì trên cửa ải có một  
người té ngựa xuống gọi rằng: -  
Em hãy thong thả, chờ đuổi vội!  
Trương Phi ngẩn lại trông xem  
ai, thì là Huyền Đức, Trương Phi  
mới quay ngựa về. Huyền Đức  
bảo rằng: - Anh sợ em nóng nảy,  
cho nên theo đến đây. Có phải  
đánh được Mã Đại, hãy nghỉ ngoi

shàng guan . xuán dé yue : " kǒng pà nǐ xìng zào , gù wǒ suí hòu gǎn lái dào cǐ . jì rán shèng liǎo mǎ dài , qiè xie yi xiao , lái rì zhàn mǎ chao . " cì rì tian míng , guan xià gǔ sheng dà zhèn , mǎ chao bing dào . xuán dé zài guan shàng kàn shí , mén qí yǐng lǐ , mǎ chao zòng qí chí qiang ér chu ; shi kui shòu dài , yín jiā bái páo : yi lái jié shù fei fán , èr zhě rén cái chu zhòng . xuán dé tàn yue : " rén yán jīn mǎ chao , míng bù xu chuán ! " zhāng fei biàn yào xià guan . xuán dé jí zhǐ zhī yue : " qiè xiù chu zhàn . xian dang bì qí ? qì . " guan xià mǎ chao dan nuò zhāng fei chu mǎ , guan shàng zhāng fei hèn bù de píng tun mǎ chao , san wǔ fan jie bēi xuán dé dang zhù . kàn kan wǔ hòu , xuán dé wàng jiàn mǎ chao zhèn shàng rén mǎ jie quán , suì xuǎn wǔ bǎi qí , gen zhe zhāng fei , chong xià guan lái . mǎ chao jiàn zhāng fei jun dào , bǎ qiang wàng hòu yi zhao , yue tuì jun yǒu yi jiàn zhì dì . zhāng fei jun mǎ yí qí za zhù ; guan shàng jun mǎ , lù xù xià lái . zhāng fei tǐng qiang chu mǎ , dà hu : " rèn de yàn rén zhāng yì dé me ! " mǎ chao yue : " wú jia lǚ shì gōng hóu , qǐ shí cùn yě pǐ fu ! " zhāng fei dà nù .

，一同上关。玄德曰：“恐怕你性躁，故我随后赶到此。既然胜了马岱，且歇一宵，来日战马超。”次日天明，关下鼓声大震，马超兵到。玄德在关上看时，门旗影里，马超纵骑持枪而出；狮盔兽带，银甲白袍：一来结束非凡，二者人才出众。玄德叹曰：“人言锦马超，名不虚传！”张飞便要下关。玄德急止之曰：“且休出战。先当避其锐气。”关下马超单搦张飞出马，关上张飞恨不得平吞马超，三五番皆被玄德当住。看看午后，玄德望见马超阵上人马皆倦，遂选五百骑，跟着张飞，冲下关来。马超见张飞军到，把枪望后一招，约退军有一箭之地。张飞军马一齐扎住；关上军马，陆续下来。张飞挺枪出马，大呼：“认得燕人张翼德么！”马超曰：“吾家屡世公侯，岂识村

"Khủng phạ nhĩ tính táo, có ngã tuy hậu cần lai đáo thủ. Kí nhiên thắng liễu mã đại, thả hiết nhất tiêu, lai nhật chiến mã siêu." Thứ nhật thiên minh, quan hạ cổ thanh đại chấn, mã siêu binh đáo. Huyền đức tại quan thượng khán thời, môn kí ảnh lí, mã siêu túng kỵ trì thương nhi xuất; sư khôi thú ái, ngân giáp bạch bào: nhất lai kết thúc phi phàm, nhị giả nhân tài xuất chúng. Huyền đức thán viết: "Nhân ngôn cầm mã siêu, danh bất hư truyền!" Trương phi tiên yêu hạ quan. Huyền đức cấp chỉ chi viết: "Thả hưu xuất chiến. Tiên đương tị kí nhuệ khí." Quan hạ mã siêu đan nạch trương phi xuất mã, quan thượng trương phi hận bắt đắc bình thôn mã siêu, tam ngũ phiên giai bị huyền đức đương trụ. Khán khán ngọ hậu, huyền đức vọng kiến mã siêu trận thượng nhân mã giai quyên, toại tuyển ngũ bách kỵ, cân trú trương phi, trùng hạ quan lai. Mã siêu kiến trương phi quân đáo, bả thượng vọng hậu nhất chiêu, ước thối quân hữu nhất tiền chi địa. Trương phi quân mã nhất tề trát trụ; quan thượng quân mã, lục tục hạ lai. Trương phi đĩnh thương xuất mã, đại hô: "Nhận đắc yến nhân trương dục đức yêu!" Mã siêu viết: "Ngô gia lũ thế công hầu, khởi thức thôn dã thất phu!" Trương

một đêm, để ngày mai đánh Mã Siêu. Sáng hôm sau, Mã Siêu khua trống om sòm, kéo quân đến dưới ải. Huyền Đức đứng trên trông xuống, thấy Mã Siêu đầu đội mũ chỏm sư tử, mình mặc áo giáp bạc, bào trắng, đai nịt khác thường, mặt mũi khôi ngô, sức lực hơn người. Huyền Đức than rằng: - Người ta nói "Cầm Mã Siêu", quả nhiên như thế. Trương Phi muốn xuống ải đánh Mã Siêu, Huyền Đức ngăn lại bảo rằng: - Mã Siêu mới đến, khí lực đang hăng, ta hãy nên tránh đi. Mã Siêu ở dưới ải, chỉ trích Trương Phi ra ngựa. Trương Phi thì hăm hở muốn nuốt sống ngay Mã Siêu, nhưng ba bốn phen đều bị Huyền Đức gán lại. Dần dần đến buổi trưa, Huyền Đức thấy quân Mã Siêu đã có dáng mỏi mệt, mới kén năm trăm quân kỵ, cho theo Trương Phi xuống ải. Mã Siêu thấy Trương Phi xuống ải, lùi quân lại độ hơn trăm bước, dàn trận. Trương Phi vác mâu té ngựa xuống gọi trong lên rằng: - Bớ Mã Siêu! Người có biết Trương Dực Đức ở nước Yên là ai không? Mã Siêu đáp: - Nhà ta đời đời làm công hầu, biết đâu đến tên thất phu quê kệch! Phi giận lắm, xông thẳng vào đánh. Hai bên đánh nhau hơn trăm hiệp, chưa ai kém ai một nước nào. Huyền Đức đứng xem than rằng: - Thế mới gọi là hổ tướng! Huyền Đức sợ Trương Phi mệt sức, có rủi ro gì chăng,

liǎng mǎ qí chu , èr qiang  
bìng jù . yue zhàn bǎi yú gé ,  
bù fen shèng fù . xuán dé  
guan zhī , tàn yue : " zhen hǔ  
jiang yě ! " kǒng zhang fei  
yǒu shī , jí míng jin shou jun .  
liǎng jiang gè huí . zhang  
fei huí dào zhèn zhōng , luè  
xie mǎ piàn shí , bù yòng tóu  
kui , zhì guǒ bao jin shàng  
mǎ , yòu chu zhèn qián nuò  
mǎ chao qian sha . chao yòu  
chu , liǎng gè zài zhàn .  
xuán dé kǒng zhang fei yǒu  
shī , zì pi wa xià guan , zhí  
zhì zhèn qián ; kàn zhang fei  
yǔ mǎ chao yòu dòu bǎi yú  
gé , liǎng gè jīng shén bēi jia .  
xuán dé jiào míng jin shou  
jun . èr jiang fēn kāi , gè huí  
běn zhèn .

野匹夫！”张飞大怒。  
两马齐出，二枪并举。  
约战百余合，不分胜负。  
玄德观之，叹曰：“  
真虎将也！”恐张飞有  
失，急鸣金收军。两将  
各回。张飞回到阵中，  
略歇马片时，不用头盔，  
只裹包巾上马，又出  
阵前搦马超厮杀。超又  
出，两个再战。玄德恐  
张飞有失，自披挂下关，  
直至阵前；看张飞与  
马超又斗百余合，两个  
精神倍加。玄德教鸣金  
收军。二将分开，各回  
本阵。

- 6 shì rì tian sè yǐ wǎn , xuán  
dé wèi zhang fei yue : " mǎ  
chao ying yǒng , bù kě qīng  
dí , qiè tuì shàng guan . lái nì  
zài zhàn ." zhang fei sha de  
xìng qǐ , nǎ lǐ kěn xiū ? dà  
jiào yue : " shì sǐ bù huí ! "  
xuán dé yue : " jin rì tian wǎn  
, bù kě zhàn yǐ . " fei yue : "  
duo diǎn huǒ bǎ , an pái yè  
zhàn ! " mǎ chao yì huàn liǎo  
mǎ , zài chu zhèn qián , dà  
jiào yue : " zhang fei ! gǎn yè  
zhàn me ? zhang fei xìng qǐ ,  
wèn xuán dé huàn liǎo zuò  
xià mǎ , qiǎng chu zhèn lái ,

phi đại nộ. Lưỡng mã tè xuất, nhị thương tịnh cử. Ước chiến bách dư hợp, bất phân thắng phụ. Huyền đức quan chi, thán viết: "Chân hổ tương dã!" Khủng trương phi hữu thất, cắp minh kim thu quân. Luồng tương các hồi. Trương phi hồi đáo trận trung, lược hiết mã phiến thời, bất dụng đầu khôi, chỉ khóa bao cân thượng mã, hựu xuất trận tiền nạch mã siêu tư sát. Siêu hựu xuất, luồng cá tái chiến. Huyền đức khủng trương phi hữu thất, tự phi quái hạ quan, trực chí trận tiền; khán trương phi dữ mã siêu hựu đầu bách dư hợp, luồng cá tinh thần bội gia. Huyền đức giáo minh kim thu quân. Nhị tương phân khai, các hồi bỗn trận.

vội vàng khua chiêng thu quân. Hai tướng cùng trở về. Trương Phi về đến trại, nghỉ ngựa một lát, rồi chỉ quàng cái khăn bịt tóc, lên ngựa lại ra trận gọi đánh. Mã Siêu ra liền. Huyền Đức sợ Trương Phi yếu thế, cũng cuối ngựa xuống ải, đến thẳng trước trận đứng xem. Hai người giao phong hơn trăm hiệp càng đánh càng khỏe mãi ra. Huyền Đức khua chiêng thu quân. Hai tướng lại ai về trận ấy.

是日天色已晚，玄德谓  
张飞曰：“马超英勇，  
不可轻敌，且退上关。  
来日再战。”张飞杀得  
性起，那里肯休？大叫  
曰：“誓死不回！”玄  
德曰：“今日天晚，不  
可战矣。”飞曰：“多  
点火把，安排夜战！”  
马超亦换了马，再出阵  
前，大叫曰：“张飞！  
敢夜战么？张飞性起，

Thị nhật thiên sắc dĩ vân, huyền  
đức vị trương phi viết: "Mã siêu  
anh dũng, bất khả khinh địch,  
thả thối thương quan. Lai nhật  
tái chiến." Trương phi sát đắc  
tính khởi, na lí khảng hưu? Đại  
khiếu viết: "Thệ tử bất hồi!"  
Huyền đức viết: "Kim nhật thiên  
vân, bất khả chiến hĩ." Phi viết:  
"Đa điểm hỏa bả, an bài dạ  
chiến!" Mã siêu diệc hoán liễu  
mã, tái xuất trận tiền, đại khiếu  
viết: "Trương phi! Cảm dạ chiến  
yêu? Trương phi tính khởi, vẫn  
huyền đức hoán liễu tọa hạ mã,  
thưởng xuất trận lai, khiếu viết:

Lúc này trời đã tối. Huyền Đức bảo Trương Phi rằng: - Mã Siêu khỏe lắm, không nên khinh địch, hãy rút quân về ải, ngày mai sẽ lại đánh nhau. Trương Phi đánh đang hăng máu, không chịu trở về, kêu lên rằng: - Chết tôi cũng không về vội! Huyền Đức nói: - Tôi rồi, không nên đánh nhau. Phi nói: - Đốt cho nhiều được lên đê đánh nhau đêm. Mã Siêu thay ngựa khác, rồi lại ra trận gọi rằng: - Trương Phi có dám đánh nhau ban đêm không? Trương Phi đổi ngựa cho Huyền Đức, té ngựa ra trận quát rằng: - Ta không giết

jiao yue : " wǒ zhuo nǐ bù de , shì bù shàng guan ! " chao yue : " wǒ shèng nǐ bù de , shì bù huí zhài ! " liǎng jun nà hǎn , diǎn qǐ qian bǎi huǒ bǎ , zhào yào rú tòng bái rì . liǎng jiang yòu xiàng zhèn qián áo zhàn . dào èr shí yú gé , mǎ chao bo huí mǎ biàn zǒu . zhang fei dà jiào yue : zǒu nǎ lǐ qù ! " yuán lái mǎ chao jiàn yíng bù de zhang fei , xin sheng yi jì : zhà bài yáng shu , zhuàn zhang fei gǎn lái , àn chè tóng chuí zài shǒu , nǚ huí shen qù zhe zhang fei biàn dǎ jiāng lái . zhang fei jiàn mǎ chao zǒu , xin zhong yě tí fáng ; bǐ jí tóng chuí dǎ lái shí , zhang fei yì shǎn , cóng ěr duō bian guò qu . zhang fei biàn lè huí mǎ zǒu shí , mǎ chao què yòu gǎn lái . zhang fei dài zhù mǎ , niǎn gong da jiàn , huí shè mǎ chao ; chao què shǎn guò . èr jiang gè zì huí zhèn . xuán dé zì yú zhèn qián jiào yue : " wú yǐ rén yì dài rén . bù shi jué zhà . mǎ mèng qǐ , nǐ shou bing xie xí , wǒ bù chéng shì gǎn nǐ . " mǎ chao wén yán , qín zì duàn hòu , zhu jun jiàn tuì . xuán dé yì shou jun shàng guan . cì rì , zhang fei yòu yù xià guan zhàn mǎ chao . rén bào jun shi lái dào . xuán dé jie zhe kǒng míng . kǒng míng yue : " liàng wén mèng

问玄德换了坐下马，抢出阵来，叫曰：“我捉你不得，誓不上关！”超曰：“我胜你不得，誓不回寨！”两军呐喊，点起千百火把，照耀如同白日。两将又向阵前鏖战。到二十余合，马超拨回马便走。张飞大叫曰：“走那里去！”原来马超见赢不得张飞，心生一计：诈败佯输，赚张飞赶来，暗掣铜锤在手，扭回身觑着张飞便打将来。张飞见马超走，心中也提防；比及铜锤打来时，张飞一闪，从耳朵边过去。张飞便勒回马走时，马超却又赶来。张飞带住马，拈弓搭箭，回射马超；超却闪过。二将各自回阵。玄德自于阵前叫曰：“吾以仁义待人。不施谲诈。马孟起，你收兵歇息，我不乘势赶你。”马超闻言，亲自断后，诸军渐退。玄德亦收军上关。次日，张飞又欲下关战马超。

"Ngã tróc nhĩ bát đắc, thệ bát thượng quan!" Siêu viết: "Ngã thắng nhĩ bát đắc, thệ bát hồi trại!" Lưỡng quân nột hảm, điểm khởi thiên bách hỏa bả, chiểu diệu như đồng bạch nhật. Lưỡng tương hưu hướng trận tiền ao chiến. Đáo nhị thập dư hợp, mǎ siêu bát hồi mã tiện tàu. Trương phi đại khiếu viết: "Tầu na lí khứ!" Nguyên lai mǎ siêu kiến doanh bát đắc trương phi, tâm sinh nhất kế: trá bại dương thâu, trám trương phi cản lai, ám xé đồng chuy tại thủ, nǚ hồi thân thứ trú trương phi tiện đả tương lai. Trương phi kiến mǎ siêu tàu, tâm trung dã đề phòng; bỉ cập đồng chuy đả lai thời, trương phi nhứt thiểm, tòng nhĩ đáo biên quá khứ. Trương phi tiện lặc hồi mã tàu thời, mǎ siêu khuốc hựu cán lai. Trương phi đáy trụ mã, niêm cung đáp tiền, hồi xạ mã siêu; siêu khuốc thiểm quá. Nhị tương các tự hồi trận. Huyền Đức tự vu trận tiền khiếu viết: "Ngô dĩ nhân nghĩa dãi nhân. Bất thi quyết trả. Mã mạnh khởi, nhĩ thu binh hiết túc, ngã bất thừa thế cản nhĩ." Mǎ siêu văn ngôn, thân tự đoạn hậu, chư quân tiệm thối. Huyền Đức diệc thu quân thượng quan. Thứ nhật, trương phi hựu dục hạ quan chiến mã siêu. Nhân báo quân sư lai đáo. Huyền Đức tiếp trú khống minh. Khống minh viết: "Lượng văn

được mi, thè không lên cửa ải! Siêu nói: - Ta không bát sống được mi, nhất định không về trại. Quân hai bên reo àm cả lên, đốt hàng trăm nghìn bó đuốc, sáng vầng vắc như ban ngày. Hai tướng ra trận đánh nhau, mới được hai mươi hiệp, Mã Siêu quay ngựa chạy về. Trương Phi quát lên rằng: - Mi chạy đi đâu? Nguyên là Mã Siêu thấy đánh không đỗ được Trương Phi, mới giả cách thua chạy, để lừa cho Phi đuổi đến. Siêu cầm đầu một cái dùi đồng trong tay, quay mình nhằm vào giữa mặt Trương Phi quật sang. Phi thấy Mã Siêu chạy, cũng đã có ý đề phòng, khi dùi đồng văng đến, thì Phi né mình ra một bên, dùi đồng bay sát qua mang tai. Trương Phi quay ngựa trở về, Mã Siêu lại đuổi. Phi dừng ngựa lấy cung tên, quay mình lại bắn một phát. Siêu cũng tránh được. Hai tướng lại ai về trại ấy. Huyền Đức đứng trước cửa trận gọi rằng: - Ta lấy nhân nghĩa dãi người, không thèm lừa đổi. Mã Mạnh Khởi, người cứ thu quân về nghỉ, ta không đuổi theo đâu! Mã Siêu nghe nói, tự mình đi chặn mặt sau cho quân dần dần rút lui về. Huyền Đức cũng thu quân lên ải. Hôm sau, Trương Phi lại muốn xuống ải đánh nhau. Bỗng có tin báo quân sư đã đến, Huyền Đức ra tiếp vào. Không Minh nói: - Mã Siêu là hổ tướng trên đời, nếu để cho đánh nhau mãi với Dực Đức, tất có một

qǐ shì zhī hǔ jiāng , ruò yǔ yì  
dé sī zhàn , bì yǒu yí shàng ;  
gù lìng zǐ lóng , hàn sheng  
shǒu zhù mián zhú , wǒ xíng  
yè lái cǐ . kě yòng tiáo xiǎo jì  
, lìng mǎ chao guī jiàng zhǔ  
gong . " xuán dé yue : " wú  
jiàn mǎ chao ying yōng ,  
shèn ài zhī . rú hé kě de ? "  
kǒng míng yue : " liàng wén  
dong chuan zhang lǚ , yù zì  
lì wèi hàn níng wáng . shǒu  
xià móu shì yáng song , jí  
tan huì lù . zhǔ gong kě chāi  
rénn cóng xiǎo lù jìng tóu hàn  
zhong , xian yòng jin yín jié  
hǎo yáng song , hòu jìn shu  
yǔ zhang lǚ , yún wú yǔ liú  
zhang zheng xi chuan , shì  
yǔ rǔ bào chóu . bù kě ting  
xìn lí xiān zhī yǔ . shì dìng  
zhì hòu , bǎo rǔ wèi hàn níng  
wáng . lìng qí chè huí mǎ  
chao bing . dài qí lái chè shí  
, biàn kě yòng jí zhao jiàng  
mǎ chao yǐ . " xuán dé dà xǐ ,  
jí shí xiū shu , cha sun gan ?  
jin chū cóng xiǎo lù jìng zhì  
hàn zhong , xian lái jiàn yáng  
song , shuo zhī cǐ shì , sòng  
liǎo jin chú . song dà xǐ , xian  
yǐn sun gan jiàn zhang lǚ ,  
chén yán fang biàn . lǚ yue :  
" xuán dé zhī shì zuǒ jiāng  
jun , rú hé bǎo de wǒ wèi  
hàn níng wáng ? " yáng song  
yue : " ta shì dà hàn huáng  
shú , zhèng hé bǎo zòu . "  
zhang lǚ dà xǐ , biàn chāi rén  
jiào mǎ chao bà bing . sun

人报军师来到。玄德接着孔明。孔明曰：“亮闻孟起世之虎将，若与翼德死战，必有一伤；故令子龙、汉升守住绵竹，我星夜来此。可用条小计，令马超归降主公。”玄德曰：“吾见马超英勇，甚爱之。如何可得？”孔明曰：“亮闻东川张鲁，欲自立为汉宁王。手下谋士杨松，极贪贿赂。主公可差人从小路径投汉中，先用金银结好杨松，后进书与张鲁，云吾与刘璋争西川，是与汝报仇。不可听信离间之语。事定之后，保汝为汉宁王。令其撤回马超兵。待其来撤时，便可用计招降马超矣。”玄德大喜，即时修书，差孙乾赍金珠从小路径至汉中，先来见杨松，说知此事，送了金珠。松大喜，先引孙乾见张鲁，陈言方便。鲁曰：“玄德只是左将军，如何保得我为汉宁王？”杨松曰

mạnh khởi thế chi hổ tương, nhược dũ dực đức tử chiến, tất hữu nhất thương; cổ lệnh tử long, hán thăng thủ trụ miên trúc, ngã tinh dạ lai thử. Khả dụng điều tiểu kế, lệnh mã siêu quy hàng chúa công." Huyền đức viết: "Ngô kiến mã siêu anh dũng, thậm ái chí. Như hà khả đắc?" Không minh viết: "Lượng văn đông xuyên trương lỗ, dục tự lập vi hán ninh vương. Thủ hạ mưu sĩ dương túng, cực tham hồi lộ. Chúa công khả sai nhân tòng tiểu lộ kính đầu hán trung, tiên dụng kim ngân kết hảo dương túng, hậu tiên thư dũ trương lỗ, vẫn ngô dũ lưu chương tranh tây xuyên, thị dũ nhữ báo cùu. Bất khả thính tín li gian chi ngữ. Sự định chi hậu, bảo nhữ vi hán ninh vương. Lệnh kì triệt hồi mã siêu binh. Đãi kì triệt thời, tiện khả dụng kế chiêu hàng mã siêu hĩ." Huyền đức đại hỉ, tức thời tu thư, sai tôn kiền tê kim châu tòng tiểu lộ kính chí hán trung, tiên lai kiền dương túng, thuyết tri thủ sự, tổng liễu kim châu. Tùng đại hỉ, tiên dẫn tôn kiền kiền trương lỗ, trần ngôn phương tiện. Lỗ viết: "Huyền đức chỉ thị tả tướng quân, như hà bảo đắc ngã vi hán ninh vương?" Dương túng viết: "Tha thị đại hán hoàng thúc, chánh hợp bảo tấu." Trương lỗ đại hỉ, tiện sai nhân giáo mã siêu bãi binh. Tôn kiền chỉ tại dương

người bị hại. Cho nên tôi phải để Tử Long, Hán Thành ở lại giữ Miên Trúc, với vã đến đây, có thể dùng một mèo nhỏ, để Mã Siêu về hàng với chúa công. Huyền Đức nói: - Ta thấy Mã Siêu khỏe mạnh có bụng yêu lầm, làm thế nào cho y hàng với ta? Không Minh nói: - Tôi nghe Trương Lỗ ở Đông Xuyên, muốn tự xưng là Hán Ninh Vương. Mưu sĩ Dương Tùng lại tham ăn của đút. Ta nên sai người đi đường tắt đến Hán Trung, trước hết đem bạc vàng kết liên với Dương Tùng, rồi đưa thư cho Trương Lỗ, nói rằng: "Ta đánh nhau với Lưu Chương, là có ý báo thù cho nhà ngươi, ngươi đừng có nghe lời người khác mà cự nhau với ta. Khi nào xong việc sẽ tâu cho người làm Hán Ninh Vương". Nói thế để Trương Lỗ triệt Mã Siêu về. Khi đó, ta sẽ dùng mèo gọi là Mã Siêu lại hàng. Huyền Đức mừng lầm, lập tức viết thư, sai Tôn Càn mang vàng ngọc, châu báu đi tắt sang Hán Trung. Càn vào ra mắt Dương Tùng, dâng vàng ngọc, nói chuyện làm vậy. Tùng mừng rỡ, dẫn ngay Tôn Càn vào ra mắt Trương Lỗ, bày tỏ ý kiến Huyền Đức và trình thư lên. Trương Lỗ xem xong, nói: - Huyền Đức chỉ là chức Tả tướng quân, bảo cử thế nào được cho ta làm Hán Ninh Vương? Tùng thưa: - Ông ta là Hoàng Thúc nhà Hán, bảo cử cho chúa công là đáng lầm. Lỗ mừng quá, sai sứ ra bảo Mã Siêu bái

gan zhi zài yáng song jia ting  
huí xìn . bù yì rì , shǐ zhě huí  
bào : " mǎ chao yán : wèi  
chéng gong , bù kě tuì bing .  
" zhang lǔ yòu qiǎn rén qù  
huàn , yòu bù kěn huí . yi  
lián san cì bù zhì . yáng  
song yue : " cǐ rén sù wú xìn  
xíng , bù kěn bà bing , qí yì  
bì fǎn . " suì shǐ rén liú yán  
yún : " mǎ chao yì yù duó xi  
chuan , zì wèi shǔ zhǔ , yǔ fù  
bào chóu , bù kěn chén yú  
hàn zhōng . " zhang lǔ wén  
zhi , wèn jì yú yáng song .  
song yue : " yí miàn chāi rén  
qù shuo yǔ mǎ chao : rǔ jì yù  
chéng gong , yǔ rǔ yì yuè  
xiān , yào yì wǒ san jiàn shì .  
ruò yì de , biàn yǒu shǎng ;  
fǒu zé bì zhu : yǐ yào qū xī  
chuan , èr yào liú zhang  
shǒu jí , san yào tuī jīng  
zhou bing . san jiàn shì bù  
chéng , kě xiàn tóu lái . yǐ  
miàn jiào zhang wèi diǎn jun  
shǒu bǎ guan ài , fáng mǎ  
chao bing biàn . " lǚ cóng zhī  
, chāi rén dào mǎ chao zhài  
zhōng , shuo zhè san jiàn  
shì . chao dà jīng yue : " rú  
hé biàn de rèn de ! " nǎi yǔ  
mǎ dài shàng yì : " bù rú bā  
bing . " yáng song yòu liú  
yán yue : " mǎ chao huí bing  
, bì huái yì xin . " yú shì  
zhang wèi fen qì lù jun , jian  
shǒu ài kǒu , bù fàng mǎ  
chao bing rù . chao jìn tuì bù  
de , wú jì kě shi . kǒng míng

: “他是大汉皇叔，正合保奏。”张鲁大喜，便差人教马超罢兵。孙乾只在杨松家听回信。不一日，使者回报：“马超言：未成功，不可退兵。”张鲁又遣人去唤，又不肯回。一连三次不至。杨松曰：“此人素无信行，不肯罢兵，其意必反。”遂使人流言云：“马超意欲夺西川，自为蜀主，与父报仇，不肯臣于汉中。”张鲁闻之，问计于杨松。松曰：“一面差人去说与马超：汝既欲成功，与汝一月限，要依我三件事。若依得，便有赏；否则必诛：一要取西川，二要刘璋首级，三要退荆州兵。三件事不成，可献头来。一面教张卫点军守把关隘，防马超兵变。”鲁从之，差人到马超寨中，说这三件事。超大惊曰：“如何变得恁的！”乃与马岱商议：“不如罢兵。”杨松又流言曰

tùng gia thính hồi tín. Bất nhất nhặt, sứ giả hồi báo: "Mã siêu ngôn: vị thành công, bất khả thối binh." Trương Lỗ hựu khiễn nhân khứ hoán, hựu bất khắng hồi. Nhất liên tam thứ bất chí. Dương Tùng viết: "Thử nhân tố vô tín hành, bất khắng băi binh, kì ý tất phản." Toại sứ nhân lưu ngôn vân: "Mã siêu ý dục đoạt tây xuyêん, tự vi thực chủ, dũ phụ báu cùu, bất khắng thằn vu hán trung." Trương Lỗ văn chi, văn kế vu dương tùng. Tùng viết: "Nhất diện sai nhân khứ thuyết dũ mã siêu: nhữ kí dục thành công, dũ nhữ nhất nguyệt hạn, yêu y ngã tam kiện sự. Nhược y đắc, tiện hữu thường; phủ tắc tất tru: nhất yêu thủ tây xuyêん, nhị yêu lưu chương thủ cấp, tam yêu thối kinh châu binh. Tam kiện sự bất thành, khả hiến đầu lai. Nhất diện giáo trương vệ điểm quân thủ bả quan ải, phòng mã siêu binh biến." Lỗ tòng chi, sai nhân đáo mã siêu trại trung, thuyết giá tam kiện sự. Siêu đại kinh viết: "Như hà biến đắc nhãm đích!" Nãi dũ mã đại thương nghị: "Bất như băi binh." Dương Tùng hựu lưu ngôn viết: "Mã siêu hồi binh, tất hoài dị tâm." Vu thị trương vệ phân thất lộ quân, kiên thủ ải khẩu, bất phóng mã siêu binh nhập. Siêu tiên thối bất đắc, vô kế khả thi. Không minh vị huyền đức viết: "Kim mã siêu chánh

binh. Tôn Càn ở lại nhà Dương Tùng để nghe tin tức. Không được mấy bữa, sứ giả về báo rằng: - Mã Siêu nói là chưa thành công, không chịu bãi binh. Trương Lỗ sai người đòi hai lần Siêu vẫn không chịu về. Dương Tùng nói: - Người ấy vốn là người có hành vi không đáng tin, nay đòi mãi không về, tất có ý muốn làm phản. Tùng lại xui người nói phao lên rằng: - Mã Siêu muốn cướp lấy Tây Xuyên, để tự lập làm chủ nước Thục, báo thù cho cha, chớ không chịu làm bê tôi Hán Trung. Trương Lỗ nghe tin đồn như thế, hỏi kế Dương Tùng. Tùng thưa: - Một mặt sai người đến Mã Siêu biết muốn thành công thì trong một tháng làm theo ba việc: Một là phải lấy cho được Tây Xuyên, hai là phải đem đầu Lưu Chương về nộp; ba là phải đuổi quân Kinh Châu đi cho hết. Nếu làm không xong, thì phải mang đầu về mà nộp. Một mặt sai Trương Vệ điểm quân giữ lấy cửa ải, phòng ngừa quân Mã Siêu có biến động gì chăng. Trương Lỗ nghe lời, sai người đến tại Mã Siêu nói ba việc ấy. Siêu thất kinh mà rằng: - Sao bỗng dung mà giờ que ngay được thế? Siêu mới bàn với Mã Đại, muốn rút quân về. Dương Tùng lại nói phao lên rằng: - Mã Siêu chuyến này mang quân về, tất sinh bụng khác. Bởi thế trương Vệ chia quân ra làm bảy đường, giữ các cửa ải, không cho

wèi xuán dé yue : " jin mǎ chao zhèng zài jìn tuì liǎng nán zhì jì , liàng píng san cùn bù làn zhì shé , qín wǎng chao zhài , shuo mǎ chao lái jiàng . " xuán dé yue : " xian sheng nǎi wú zhì gǔ gong xīn fù , tāng yǒu shu yú , rú zhì nài hé ? " kǒng míng jian yì yào qù , xuán dé zài san bù kěn fàng qù . zhèng chóu chū xiàn , hu bào zhào yún yǒu shu jiàn xi chuan yí rén lái jiàng . xuán dé zhao rù wèn zhī . qí rén nǎi jiàn níng yú yuán rén yě , xìng lǐ míng hui , zì dé áng . xuán dé yue : " xiàng rì wén gong kǔ jiàn liú zhāng , jin hé gù guī wǒ ? " hui yue : " wú wén liáng qín xiang mù ér qí , xián chén zé zhǔ ér shì , qián jiàn líu yì zhou zhě , yǐ jìn rén chén zhī xīn ; jì bù néng yòng , zhì bì bài yǐ . jin jiāng jun rén dé bù yú shǔ zhōng , zhì shì bì chéng , gù lái guī ēr . " xuán dé yue : " xian sheng cǐ lái , bì yǒu yì yú liú bài . " hui yue : " jin wén mǎ chao zài jìn tuì liǎng nán zhì jì . hui xí zài lǒng xi , yǔ bǐ yǒu yì miàn zhī jiao , yuàn wǎng shuo mǎ chao guī jiàng , ruò hé ? " kǒng míng yue : " zhèng yù de yí rén tì wú yì wǎng . yuàn wén gong zhì shuo cí . " lǐ hui yú kǒng míng ēr pàn chén shuo rú cǐ rú cǐ . kǒng míng dà xǐ , jí shí qiān xíng .

: “马超回兵，必怀异心。”于是张卫分七路军，坚守隘口，不放马超兵入。超进退不得，无计可施。孔明谓玄德曰：“今马超正在进退两难之际，亮凭三寸不烂之舌，亲往超寨，说马超来降。”玄德曰：“先生乃吾之股肱心腹，倘有疏虞，如之奈何？”孔明坚意要去，玄德再三不肯放去。正踌躇间，忽报赵云有书荐西川一人来降。玄德召入问之。其人乃建宁俞元人也，姓李名恢，字德昂。玄德曰：“向日闻公苦谏刘璋，今何故归我？”恢曰：“吾闻良禽相木而栖，贤臣择主而事，前谏刘益州者，以尽人臣之心；既不能用，知必败矣。今将军仁德布于蜀中，知事必成，故来归耳。”玄德曰：“先生此来，必有益于刘备。”恢曰：“今闻马超在进退两难之际。恢昔在陇西，与

tại tiến thoái lưỡng nan chi té, lượng bằng tam thốn bắt lạn chi thiệt, thân vãng siêu trại, thuyết mã siêu lai hàng." Huyền đức viết: "Tiên sinh nãi ngô chi cỗ quăng tâm phúc, thảng hữu sangu, như chi ngại hà?" Khổng minh kiên ý yêu khứ, huyền đức tái tam bát khẳng phóng khứ. Chánh trú trừ gian, hốt báo triệu vân hữu thư tiên tây xuyên nhất nhân lai hàng. Huyền đức triêu nhập vấn chi. Kì nhân nãi kiến ninh du nguyên nhân dã, tính lý danh khôi, tự đức ngang. Huyền đức viết: "Hướng nhật văn công khổ gián lưu chương, kim hà cố quy ngã?" Khôi viết: "Ngô văn lương cầm tương mộc nhi tê, hiền thần trách chủ nhi sự, tiền gián lưu ích châu giả, dĩ tǎn nhân thần chí tâm; kí bất năng dụng, tri tất bại hĩ. Kim tướng quân nhân đức bố vu thực trung, tri sự tất thành, cố lai quy nhĩ." Huyền đức viết: "Tiên sinh thủ lai, tất hữu ích vu lưu bị." Khôi viết: "Kim văn mã siêu tại tiến thoái lưỡng nan chi té. Khôi tích tại lũng tây, dũ bỉ hữu nhất diện chi giao, nguyện vãng thuyết mã siêu quy hàng, nhược hà?" Khổng minh viết: "Chánh dục đắc nhất nhân thế ngô nhất vãng. Nguyên văn công chi thuyết từ." Lý khôi vu khổng minh nhĩ bạn trần thuyết như thủ như thử. Khổng minh đại hỉ, tức thời khiễn hành.

quân Mã Siêu trở về. Siêu bấy giờ tiến thoát hai đường cùng khó, không biết nghĩ làm sao. Khổng Minh nói với Huyền Đức rằng: - Hiện nay Mã Siêu đang lúc tiến thoát lưỡng nan, tôi xin thân đến trại Mã Siêu, uốn ba tắc lưỡi, dụ y về hàng. Huyền Đức nói: - Tiên sinh như chân tay lòng ruột của tôi, nếu xảy ra sự gì, thì làm thế nào? Khổng Minh cố ý xin đi, Huyền Đức nhất định giữ lại. Đang khi ấy, thì có tin vào báo Tử Long có thư đưa một người ở Tây Xuyên đến hàng. Huyền Đức gọi vào hỏi, thì là người Du Nguyên quận Kiến Ninh, tên là Lý Khôi, tự là Đức Ngang. Huyền Đức hỏi: - Trước kia ngươi can mãi Lưu Chương, sao nay lại chịu theo ta? Khôi nói: - Tôi nghe "Chim khôn tìm cây mà đậu, tôi hiền chọn chúa mà thờ". Trước kia tôi can Lưu Chương, là để trọng nghĩa làm tôi. Đã không thể dùng, tất là không nên việc. Minh công nhân nghĩa khắp cả thiên hạ, tôi chắc làm nên công việc trong, nên tôi đến xin hàng. Huyền Đức nói: - Tiên sinh đến đây, tất có việc gì giúp ích cho tôi chăng? Khôi nói: Tôi nghe Mã Siêu đang gấp phải bước khó xử. Khi trước tôi ở Lũng Tây, có quen biết y, nay xin sang dụ y về hàng. Khổng Minh mừng nói rằng: - Hay lắm! Hay lắm! Tôi đang cần một người đi đỡ cho tôi, may lại được ông đến đây. Nhưng xin hỏi ý ông dụ Mã Siêu thế nào? Lý Khôi ghé

彼有一面之交，愿往说  
马超归降，若何？”孔  
明曰：“正欲得一人替  
吾一往。愿闻公之说词  
。”李恢于孔明耳畔陈  
说如此如此。孔明大喜  
，即时遣行。

7 huì xíng zhì chao zhài , xian  
shǐ rén tong xìng hòu . mǎ  
chao yue : " wú zhī lǐ huì nǎi  
biàn shì , jìn bì lái shuo wǒ . "  
xian huàn èr shí dao fǔ shǒu  
fú yú zhàng xià , zhǔ yue : "  
líng rǔ kǎn , jí kǎn wèi ròu  
jiàng ! " xu yú , lǐ huì áng rán  
ér rù . mǎ chao duan zuò  
zhàng zhōng bù dòng , chí lǐ  
huì yue : " rǔ lái wèi hé ? "  
huì yue : " tè lái zuò shuo kè  
." chao yue : " wú xiá zhong  
bǎo jiàn xin mó . rǔ shì yán  
zhi , qí yán bù tóng , biàn  
qǐng shì jiàn ! " huì xiào yue :  
" jiāng jun zhì huò bù yuǎn yǐ  
! dàn kǒng xìn mó zhì jiàn ,  
bù néng shì wú zhì tóu ,  
jiang yù zì shì yě ! " chao  
yue : " wú yǒu hé huò ? " huì  
yue : " wú wén yuè zhì xi zì ,  
shàn huǐ zhě bù néng bì qí  
měi ; qí zhì wú yán , shàn  
měi zhě bù néng yǎn qí chǒu  
; rì zhong zé zé , yuè mǎn zé  
kui : cǐ tian xià zhì cháng lǐ  
yě . jin jiāng jun yǔ cáo cǎo  
yǒu sha fù zhì chóu , ér lǒng

恢行至超寨，先使人通  
姓后。马超曰：“吾知  
李恢乃辩士，今必来说  
我。”先唤二十刀斧手  
伏于帐下，嘱曰：“令  
汝砍，即砍为肉酱！”  
须臾，李恢昂然而入。  
马超端坐帐中不动，叱  
李恢曰：  
“汝来为何？”恢曰：  
“特来作说客。”超曰  
：“吾匣中宝剑新磨。  
汝试言之，其言不通，  
便请试剑！”恢笑曰：  
“将军之祸不远矣！但  
恐新磨之剑，不能试吾  
之头，将欲自试也！”  
超曰：“吾有何祸？”  
恢曰：“吾闻越之西子  
，善毁者不能闭其美；  
齐之无盐，善美者不能  
掩其丑；日中则昃，月

vào tai Khổng Minh nói nhỏ cứ  
như thế, như thế, Khổng Minh  
mừng rõ, lập tức sai đi.

Lý Khôi đến trại Mã Siêu, cho  
người vào báo tin trước. Mã Siêu  
biết Lý Khôi là người giỏi mồm  
mẹp, tất đến dụ mình, mới phục  
sẵn hai mươi tên đao phủ dưới  
trường và dặn rằng: - Hễ tao sai  
giết, thì chúng mày cứ băm nhỏ  
như cám cho tao! Một lát, Lý Khôi  
ngạo nghễ bước vào. Mã Siêu  
ngồi chỉnh chyện trên trường  
không đứng dậy, mắng phủ đầu  
ngay: - Mi đến đây làm gì? Khôi  
nói: - Ta chỉ đến đây làm thuyết  
khách! Siêu nói: - Ngô hợp  
trung bảo kiếm tân ma. Nhữ thí  
ngôn chi, kì ngôn bất thông,  
tiện thỉnh thí kiếm! Khôi tiều  
viết: "Tướng quân chi họa bất  
viễn hỉ! Đã khùng tân ma chi  
kiếm, bất năng thí ngô chi đầu,  
tương dục tự thí dãi!" Siêu viết:  
"Ngô hữu hà họa?" Khôi viết:  
"Ngô văn việt chi tây tử, thiện  
hủy giả bất năng bế kì mĩ; tề chi  
vô diêm, thiện mĩ giả bất năng  
yểm kì sửu; nhật trung tắc trắc,  
nguyệt mãn tắc khuy: thử thiên  
hạ chi thường lí dã. Kim tướng  
quân dữ tào thao hữu sát phụ  
chi cừu, nhi lũng tây hựu hựu

xi yòu yǒu qie chǐ zhì hèn ;  
qián bù néng jiù liú zhāng ér  
tuì jīng zhōu zhì bīng , hòu  
bù néng zhì yáng song ér  
jiàn zhāng lǔ zhī miàn ; mù  
xià sì hǎi nán róng , yí shen  
wú zhǔ ; ruò fù yǒu wèi qiáo  
zhì bài , jì chéng zhī shi , hé  
miàn mù jiàn tiān xià zhī rén  
hu ? " chao dùn shǒu xiè yue : " gong yán jí shàn , dàn  
chao wú lù kě xíng . " hui  
yue : " gong jì ting wú yán ,  
zhàng xià hé gù fú dao fǔ  
shǒu ? " chao dà cán , jìn chí  
tuì . hui yue : " líu huáng shú  
lǐ xián xià shì , wú zhī qí bì  
chéng , gù shě liú zhāng ér  
gui zhī . gong zhì zun rén , xí  
nián céng yǔ huáng shú yue  
gòng tǎo zéi , gong hé bù bēi  
àn tóu míng , yǐ tú shàng  
bào fù chóu , xià lì gong  
míng hu ? " mǎ chao dà xǐ ,  
jí huàn yáng bó rù , yi jiàn  
zhǎn zhī , jiang shǒu jí gòng  
hui yi tòng shàng guan lái  
jiàng xuán dé .

满则亏：此天下之常理也。今将军与曹操有杀父之仇，而陇西又有切齿之恨；前不能救刘璋而退荆州之兵，后不能制杨松而见张鲁之面；目下四海难容，一身无主；若复有渭桥之败，冀城之失，何面目见天下之人乎？”超顿首谢曰：“公言极善，但超无路可行。”恢曰：“公既听吾言，帐下何故伏刀斧手？”超大惭，尽叱退。恢曰：“刘皇叔礼贤下士，吾知其必成，故舍刘璋而归之。公之尊人，昔年曾与皇叔约共讨贼，公何不背暗投明，以图上报父仇，下立功名乎？”马超大喜，即唤杨柏入，一剑斩之，将首级共恢一同上关来降玄德。

8 xuán dé qín zì jie rù , dài yǐ  
shàng bìn zhì lǐ . chao dùn  
shǒu xiè yue : " jin yù míng  
zhǔ , rú bo yún wù ér jiàn

玄德亲自接入，待以上宾之礼。超顿首谢曰：“今遇明主，如拨云雾

thiết xỉ chi hận; tiền bất năng  
cứu lưu chương nhi thối kinh  
châu chi binh, hậu bất năng ché  
dương tùng nhi kiến trương lỗ  
chi diện; mục hạ tứ hải nan  
dung, nhất thân vô chủ; nhược  
phục hữu vị kiều chi bại, kí  
thành chi thất, hà diện mục kiến  
thiên hạ chi nhân hò? " Siêu đón  
thủ tạ viết: "Công ngôn cực  
thiện, đán siêu vô lộ khả hành."  
Khôi viết: "Công kí thính ngô  
ngôn, trưởng hạ hà cố phục  
đao phủ thủ?" Siêu đại tàn, tǎn  
sát thối. Khôi viết: "Lưu hoàng  
thúc lễ hiền hạ sĩ, ngô tri kiết  
thành, cố xá lưu chương nhi  
quy chi. Công chi tôn nhân, tích  
niên tảng dữ hoàng thúc ước  
công thảo tắc, công hà bất bối  
ám đầu minh, dĩ đồ thượng báo  
phụ cừu, hạ lập công danh hò?"  
Mã siêu đại hỉ, túc hoán dương  
bách nhập, nhất kiêm trâm chí,  
tương thủ cực cộng khôi nhất  
đồng thương quan lai hàng  
huyền đức.

phải khuyết, đó là lẽ thường thiên  
hạ. Nay tướng quân cùng với Tào Tháo  
đã giết cha, ở Lũng Tây lại có thù  
giết mất vợ con. Trước không  
cứu được Lưu Chương mà đuổi  
quân Kinh Châu đi, sau không  
chě nổi được Dương Tùng để  
thấy mặt Trương Lỗ. Nay bốn  
biên không nhà, một thân vô chủ.  
Nếu lại có trận thua ở Vị Kiều, Ký  
Thành, thì mặt mũi nào mà nhìn  
đến thiên hạ nữa? Siêu ngồi cúi  
đầu, suy nghĩ rồi tạ rằng: - Ông  
nói phải lắm, nhưng tôi không có  
đường lối nào mà đi bây giờ?  
Khôi nói: - Tướng quân đã nghe  
lời tôi, sao lại còn phục quân đao  
phủ ở dưới trướng? Siêu có ý  
thẹn, mới đuổi cả những quân  
đao phủ ra. Khôi nói: - Lưu  
Hoàng Thúc biết kính người hiền,  
trọng kẻ sĩ. Tôi chắc rằng ông ấy  
làm nổi được việc to, cho nên bỏ  
Lưu Chương mà theo ông ấy.  
Tôn quân nhà tướng quân khi  
xưa, có kết với Hoàng Thúc cùng  
nhau đánh giặc, sao tướng quân  
không bỏ nơi tối tăm ra nơi sáng  
sủa để báo thù cho cha và lập  
công danh có được không? Mã  
Siêu mừng lắm, liền gọi Dương  
Bách vào, chém một nhát chết,  
rồi xách đầu cùng với Mã Đại đi  
theo Lý Khôi lên cửa ải xin hàng.

Huyền đức thân tự tiếp nhập,  
đãi dĩ thượng tân chi lễ. Siêu  
đón thủ tạ viết: "Kim ngô minh  
chủ, như bát vân vụ nhi kiến

Huyền Đức thân ra ngoài cửa tiếp  
vào, thết đãi tử tế. Siêu lạy tạ,  
nói: - Nay mới gặp được minh  
chúa, ví cũng như quét đám mây

qing tian ! " shí sun gan yǐ huí . xuán dé fù mìng huò jùn , mèng dá shǒu guan , biàn chè bīng lái qǔ chéng dou . zhào yún , huáng zhong jie rù mián zhú . rén bào shǔ jiāng liú ? , mǎ hàn yǐn jun dào . zhào yún yue : " mǒu yuàn wǎng qín cǐ èr rén ! " yán qì , shàng mǎ yǐn jun chu . xuán dé zài chéng shàng guǎn dài mǎ chao chí jiǔ . wèi céng an xí , zi lóng yǐ zhǎn èr rén zhī tóu , xiān yú yán qián . mǎ chao yì jīng , bēi jia jìng zhòng . chao yue : " bù xu zhǔ gōng jun mǎ qian sha , chao zì huàn chu líu zhāng lái jiàng . rú bù kěn jiàng , chao zì yǔ dì mǎ dài qǔ chéng dou , shuang shǒu fèng xiān . " xuán dé dà xǐ . shì rì jìn huan .

9

què shuo bài bīng huí dào yì zhōu , bào líu zhāng . zhāng dà jīng , bì mén bù chu . rén bào chéng běi mǎ chao jiù bīng dào , líu zhāng fāng gǎn deng chéng wàng zhī . jiàn mǎ chao , mǎ dài lì yú chéng xià , dà jiào : " qǐng líu jì yù dá huà . " líu zhāng zài chéng shàng wèn zhī . chao zài mǎ shàng yǐ bian zhǐ yue : " wú běn lǐng zhāng lù bīng lái jiù yì zhōu , shéi xiāng

而见青天！”时孙乾已回。玄德复命霍峻、孟达守关，便撤兵来取成都。赵云、黄忠接入绵竹。人报蜀将刘峻、马汉引军到。赵云曰：“某愿往擒此二人！”言讫，上马引军出。玄德在城上管待马超吃酒。未曾安席，子龙已斩二人之头，献于筵前。马超亦惊，倍加敬重。超曰：“不须主公军马厮杀，超自唤出刘璋来降。如不肯降，超自与弟马岱取成都，双手奉献。”玄德大喜。是日尽欢。

却说败兵回到益州，报刘璋。璋大惊，闭门不出。人报城北马超救兵到，刘璋方敢登城望之。见马超、马岱立于城下，大叫：“请刘季玉答话。”刘璋在城上问之。超在马上以鞭指曰：“吾本领张鲁兵来救

thanh thiên!” Thời tôn kiền dĩ hồi. Huyền đức phục mệnh hoặc tuấn, mạnh đạt thủ quan, tiện triệt binh lai thủ thành đô. Triệu vân, hoàng trung tiếp nhập miên trúc. Nhân báo thực tương lưu tuấn, mã hán dẫn quân đáo. Triệu vân viết: "Mỗ nguyễn vâng cầm thủ nhì nhân!" Ngôn cật, thượng mã dẫn quân xuất. Huyền đức tại thành thượng quán đãi mã siêu cật tửu. Vị tầng an tịch, tử long dĩ trăm nhị nhân chi đầu, hiến vu diên tiền. Mã siêu diệc kinh, bội gia kính trọng. Siêu viết: "Bất tu chúa công quân mã tư sát, siêu tự hoán xuất lưu chương lai hàng. Như bắt khẳng hàng, siêu tự dữ đê mã đại thủ thành đô, song thủ phụng hiến." Huyền đức đại hỉ. Thị nhật tân hoan.

mù mà trông thấy trời xanh. Bấy giờ Tôn Cán ở bên Dương Tùng vừa về. Huyền Đức lại sai Mạnh Đạt, Hoắc Tuấn giữ ải, còn mình thì rút quân đi lấy Thành Đô. Hoàng Trung, Triệu Vân ra nghênh tiếp Huyền Đức vào thành Miên Trúc. Có tin báo tướng Thực là Lưu Tuấn, Mã Hán dẫn quân đến khiêu chiến. Triệu Vân nói: Tôi xin đi bắt hai thằng ấy. Nói đoạn lên ngựa đi liền. Bấy giờ Huyền Đức đang ngồi tiếp đãi Mã Siêu, vừa uống được mấy chén thì Tử Long đã xách đầu hai tướng đem về nộp ở trước tiệc. Mã Siêu thấy vậy, thất kinh, lại càng kính phục Tử Long lắm. Siêu nói: - Không cần gì quân mã của chúa công phải đánh nhau nữa, để Siêu gọi Lưu Chương ra hàng. Nếu không hàng, Siêu xin cùng với em là Mã Đại đánh lấy Thành Đô, hai tay dang lên chúa công. Huyền Đức mừng lắm, hôm ấy uống rượu vui vẻ.

Quân Thực thua trận, về Ích Châu báo với Lưu Chương. Chương kinh hãi, đóng chặt cửa thành lại không dám ra. Có tin báo Mã Siêu mang quân đến cứu, hiện đã đến mé bắc thành rồi. Chương bấy giờ mới dám lên thành đứng xem, thấy Mã Siêu, Mã Đại ở dưới thành gọi trong lên rằng: - Mời Lưu Quý Ngọc ra đây nói chuyện. Chương đứng trên thành hỏi xuong. Siêu trả lời lên bảo rằng: - Ta vốn phụng mệnh

zhang lǔ ting xìn yáng song  
chán yán , fān yù hài wǒ . jin  
yǐ guī jiàng liú huáng shú .  
gong kě nà shì bài jiàng ,  
miǎn zhì shēng líng shòu kǔ .  
rú huò zhí mí , wú xiān  
gong chéng yǐ ! " liú zhang  
jīng de miàn rú tǔ sè , qì dào  
yú chéng shàng . zhòng  
guan jiù xǐng . zhang yue : "  
wú zhì bù míng , huǐ zhì hé jí !  
bù ruò kai mén tóu jiàng , yǐ  
jiù mǎn chéng bǎi xìng ."  
dōng hé yue : " chéng zhōng  
cháng yǒu bīng san wàn yú  
rénn ; qián bó liáng cǎo , kě  
zhì yí nián : nài hé biàn jiàng ?"  
liú zhang yue : " wú fù zi  
zài shǔ èr shí yú nián , wú  
en dé yǐ jia bǎi xìng ; gong  
zhàn san nián , xiě ròu juan  
yú cǎo yě , jie wǒ zuì yě . wǒ  
xin hé an ? bù rú tóu jiàng yǐ  
an bǎi xìng . " zhòng rén wén  
zhi , jie duò lèi . hu yi rén jìn  
yue : " zhǔ gong zhì yán ,  
zhèng hé tian yì . " shì zhì ,  
nǎi ba xī xi chong guó rén yě ,  
xìng qiáo míng zhōu , zì  
yǔn nán . cǐ rén sù xiǎo tian  
wén . zhang wèn zhī , zhōu  
yue : " mǒu yè guan gan  
xiàng , jiàn qún xing jù yú  
shǔ jùn ; qí dà xing guang rú  
hào yuè , nǎi dì wáng zhī  
xiàng yě . kuàng yí zài zhī  
qián , xiǎo ér yáo yún : ruò  
yào chí xīn fàn , xu dài xian  
zhǔ lái . cǐ nǎi yù zhào . bù  
kě nì tian dào . " huáng quán

益州，谁想张鲁听信杨  
松谗言，反欲害我。今  
已归降刘皇叔。公可纳  
士拜降，免致生灵受苦  
。如或执迷，吾先攻城  
矣！”刘璋惊得面如土  
色，气倒于城上。众官  
救醒。璋曰：“吾之不  
明，悔之何及！不若开  
门投降，以救满城百姓  
。”董和曰：“城中尚  
有兵三万余人；钱帛粮  
草，可支一年：奈何便  
降？”刘璋曰：“吾父  
子在蜀二十余年，无恩  
德以加百姓；攻战三年  
，血肉捐于草野，皆我  
罪也。我心何安？不如  
投降以安百姓。”众人  
闻之，皆堕泪。忽一人  
进曰：“主公之言，正  
合天意。”视之，乃巴  
西西充国人也，姓谯名  
周，字允南。此人素晓  
天文。璋问之，周曰：  
“某夜观乾象，见群星  
聚于蜀郡；其大星光如  
皓月，乃帝王之象也。  
况一载之前，小儿谣云  
：若要吃新饭，须待先

tưởng trương lỗ thính tín  
dương tùng sầm ngôn, phản  
dục hại ngã. Kim dĩ quy hàng  
lưu hoàng thúc. Công khà nạp  
sĩ bái hàng, miễn trí sinh linh  
thụ khổ. Như hoặc chấp mê,  
ngô tiên công thành hĩ!" Lưu  
chuương kinh đắc diện như thô  
sắc, khí đảo vu thành thượng.  
Chúng quan cứu tĩnh. Chuương  
viết: "Ngô chi bắt minh, hồi chi  
hà cập! Bất nhược khai môn  
đầu hàng, dĩ cứu mẫn thành  
bách tính." Đồng hòa viết:  
"Thành trung thượng hữu binh  
tam vạn dư nhân; tiền bạch  
lương thảo, khả chi nhất niên:  
nại hà tiện hàng?" Lưu chuương  
viết: "Ngô phụ tử tại thực nhị  
thập dư niên, vô ân đức dĩ gia  
bách tính; công chiến tam niên,  
huyết nhục quyên vu thảo dã,  
giai ngã tội dã. Ngã tâm hà an?  
Bất như đầu hàng dĩ an bách  
tính." Chúng nhân văn chi, giai  
đoạ lệ. Hốt nhất nhân tiến viết:  
"Chúa công chi ngôn, chánh  
hợp thiên ý." Thị chi, nãi ba tây  
tây sung quốc nhân dã, tính  
tiểu danh chu, tự duẫn nam.  
Thủ nhân tố hiểu thiên văn.  
Chuương văn chi, chu viết: "Mỗ  
dã quan kiền tượng, kiền quần  
tinh tụ vu thực quận; kì đại tinh  
quang như hạo nguyệt, nãi đế  
vương chi tượng dã. Huống  
nhất tái chi tiền, tiểu nhi dao  
vân: nhược yếu cật tân phận, tu  
dãi tiên chủ lai. Thủ nãi dự  
triệu. Bất khả nghịch thiên đạo.

Trương Lỗ lại cứu Ích Châu.  
Nhưng không ngờ Trương Lỗ  
nghe lời Dương Tùng dèm pha,  
muốn hại ta, nên ta đã theo về  
với Lưu Hoàng Thúc. Ông cũng  
nên nộp đất xin hàng, kéo để  
nhân dân khổ sở. Nếu còn mê  
hoặc thì ta đánh thành đây! Lưu  
Chương nghe xong, mặt xám như  
gió, khí uất đầy ruột, ngã quay  
xuống mặt thành. Các tướng cứu  
tĩnh dậy. Chuương nói: - Ta xét  
việc không được minh, hồi lại làm  
sao cho kịp. Thà rằng mở cửa mà  
hàng, khéo để khổ đến nhân dân.  
Đồng Hòa nói: - Trong thành còn  
có ba vạn quân, tiền lương đủ  
dùng được một năm, can gì mà  
đã phải hàng? Lưu Chương nói: -  
Cha con ta ở nước Thực hơn hai  
mươi năm, không có ân đức gì  
với dân. Thế mà đánh nhau ba  
năm nay, máu thịt toi bời khắp  
đồng áng, tội lỗi tại ta cả, ta nghĩ  
sao cho đành dạ. Chi bằng hàng  
quách đi để yên nhân dân. Các  
tướng thấy nói chua xót làm vậy,  
ai cũng rò nước mắt. Bỗng có  
một người tiến lên nói rằng: -  
Chúa công nói thế, chính hợp  
lòng trời lấm! Chuương trông xem,  
thì là người Tây Sung Ba Tây, tên  
là Tiêu Chu tự Doãn Nam tài xem  
thiên văn. Chuương hỏi lại, Tiêu  
Chu thừa rằng: - Tôi xem thiên  
văn, thấy các vì sao tụ cả ở Thực  
Quận. Trong các ngôi sao, có một  
ngôi to sáng lấm, hình như mặt  
trăng, đó là tượng đế vương. Vâ  
lại năm ngoái có trẻ con hát rằng:

, liú ba wén yán jie dà nù , yù zhǎn zhī . liú zhang ? zhù . hu bào : " shǔ jùn tài shǒu xǔ jìng , yú chéng chu jiàng yǐ . " liú zhang dà ku guī fù .

主来。此乃预兆。不可逆天道。”黄权、刘巴闻言皆大怒，欲斩之。刘璋挡住。忽报：“蜀郡太守许靖，逾城出降矣。”刘璋大哭归府。

10 cì rì , rén bào liú huáng shú qiǎn mù bin jiǎn yong zài chéng xià huàn mén . zhang lìng kai mén jie rù . yong zuò che zhong , ào nì zì ruò . hu yí rén chè jiàn dà hè yue : " xiǎo bēi de zhì , bàng ruò wú rén ! rǔ gǎn miào shì wú shù zhōng rén wù ye !" yong huang xià che yíng zhī . cǐ rén nǎi guǎng hàn mián zhú rén yě , xìng qín míng mì , zì zì chì . yong xiào yue : " bù shí xián xiong , xìng wù jiàn zé . " suì tòng rù jiàn liú zhang , jù shuo xuán dé kuan hóng dà dù , bìng wú xiāng hài zhì yì . yú shì liú zhang jué jì tóu jiàng , hòu dài jiǎn yong . cì rì , qín ? yìn shòu wén jí , yǔ jiǎn yong tòng che chu chéng tóu jiàng . xuán dé chu zhài yíng jie , wò shǒu liú tì yue : " fei wú bù xíng rén yì , nài shì bù de yǐ yě ! " gòng rù zhài , jiao ge yìn shòu wén jí , bìng mǎ rù

次日，人报刘皇叔遣幕宾简雍在城下唤门。璋令开门接入。雍坐车中，傲睨自若。忽一人掣剑大喝曰：“小辈得志，傍若无人！汝敢藐视吾蜀中人物耶！”雍慌下车迎之。此人乃广汉绵竹人也，姓秦名宓，字子敕。雍笑曰：“不识贤兄，幸勿见责。”遂同入见刘璋，具说玄德宽洪大度，并无相害之意。于是刘璋决计投降，厚待简雍。次日，亲赍印绶文籍，与简雍同车出城投降。玄德出寨迎接，握手流涕曰：“非吾不行仁义，奈势不得已也！”共入寨，

"Hoàng quyền, lưu ba văn ngôn  
giai đại nộ, dục trảm chi. Lưu  
chương đáng trụ. Hốt báo:  
"Thục quận thái thủ hứa tĩnh,  
du thành xuất hàng hĩ." Lưu  
chương đại khóc quy phủ.

"Muốn ăn cơm gạo mới nên đợi  
tiền chủ sang", đó cũng là điểm  
trời báo trước, chúa công không  
nên trái lòng trời. Hoàng Quyền,  
Lưu Ba nghe thấy nói vậy, đều rút  
gươm ra chém Tiêu Chu.  
Chương ngăn lại không cho giết.  
Chợt có tin báo rằng: - Quan thái  
thú ở Thục Quận là Hứa Tĩnh trèo  
qua thành ra hàng Lưu Bị rồi!  
Chương nghe tin, khóc vang lên,  
trở về phủ.

Hôm sau, Huyền Đức sai Giản  
Ung vào thành dụ Lưu Chương.  
Chương mở cửa thành ra tiếp  
vào. Ung ngồi trên xe ngạo nghẽ  
tự đắc lầm. Bỗng có một người  
rút gươm ra quát rằng: - Tiêu  
nhân đắc chí, dưới mắt không coi  
ai vào đâu, mi dám khinh người  
Thục ta chăng? Ung vội vàng  
xuống xe chào hỏi. Người ấy quê  
ở Miên Trúc Quảng Hán tên là  
Tần Bật, tự là Tử Sắc. Ung cười,  
nói: - Tôi không biết hiền huynh,  
xin thứ lỗi cho. Hai người cùng  
vào ra mắt Lưu Chương, kể  
chuyện Huyền Đức nhân đức,  
không có lòng nào nỡ hại.  
Chương mới quyết ý ra hàng, đãi  
Giản Ung tử tế. Hôm sau,  
Chương mang ấn thụ, sổ sách  
cùng ngồi xe với Giản Ung đến  
xin hàng. Huyền Đức ra ngoài trại  
tiếp vào, cầm tay Lưu Chương  
khóc mà nói: - Tôi không phải là  
không muốn làm điều nhân  
nghĩa, cùng là bất đắc dĩ mà phải  
thế này! Chương vào trại, dâng

chéng .

11 hóng dé rù chéng dou , bǎi xìng xiāng huā deng zhú , yíng mén ér jie . xuán dé dào gong ting , shèng táng zuò dìng . jùn nèi zhu guan , jie bài yú táng xià ! wéi huáng quán , liú ba , bì mén bù chu . zhòng jiang fèn nù , yù wǎng sha zhì . xuán dé huang máng chuán lìng yue : " rú yǒu hài cǐ èr rén zhě , miè qí san zú ! " xuán dé qín zì deng mén , qǐng èr rén chu shì . èr rén gǎn xuán dé en lǐ , nǎi chu . kǒng míng qǐng yue : " jin xi chuan píng dìng , nán róng èr zhǔ , kě jiang liú zhang sòng qù jīng zhou . " xuán dé yue : " wú fang de shǔ jūn , wèi kě lìng jì yù yuǎn qù . " kǒng míng yue : " liú zhang shi jí yè zhě , jie yin tài ruò ěr . zhǔ gong ruò yǐ fù rén zhí rén , lín shí bù jué , kǒng cǐ tǔ nán yǐ cháng jiǔ . " xuán dé cóng zhì , shè yì dà yàn , qǐng liú zhang shou shí cái wù , pèi lǐng zhèn wei jiāng jun yìn shòu , lìng jiāng qí zi liáng jiàn , jìn fù nán jùn gong an zhù xié , jí rì qǐ xíng . xuán dé zì lǐng yì zhōu mù . qí suǒ jiàng wén wǔ , jìn jie zhòng shǎng , dìng nǐ míng jué : yán yán wèi qián jiāng jun ,

交割印绶文籍，并马入城。

宏德入成都，百姓香花灯烛，迎门而接。玄德到公厅，升堂坐定。郡内诸官，皆拜于堂下！惟黄权、刘巴，闭门不出。众将忿怒，欲往杀之。玄德慌忙传令曰：“如有害此二人者，灭其三族！”玄德亲自登门，请二人出仕。二人感玄德恩礼，乃出。孔明请曰：“今西川平定，难容二主，可将刘璋送去荆州。”玄德曰：“吾方得蜀郡，未可令季玉远去。”孔明曰：“刘璋失基业者，皆因太弱耳。主公若以妇人之仁，临事不决，恐此土难以长久。”玄德从之，设一大宴，请刘璋收拾财物，佩领振威将军印绶，令将妻子良贱，尽赴南郡公安住歇，即日起行。玄德自领益州牧。其所降文武，尽皆重赏，定拟名爵：严

nhập trại, giao cát án thụ văn tịch, tịnh mã nhập thành.

cả án thụ, sổ sách, rồi cùng với Huyền Đức cưỡi ngựa vào thành.

Hoành đức nhập thành đô, bách tính hương hoa đăng chúc, nghênh môn nhi tiếp. Huyền đức đáo công thính, thăng đường tọa định. Quận nội chư quan, giai bái vu đường hạ! Duy hoàng quyền, lưu ba, bế môn bắt xuất. Chúng tướng phẫn nộ, dục vãng sát chi. Huyền đức hoảng mang truyền lệnh viết: "Như hữu hại thủ nhị nhân giả, diệt ki tam tộc!" Huyền đức thân tự đăng môn, thỉnh nhị nhân xuất sĩ. Nhị nhân cảm huyền đức ân lễ, nãi xuất. Khổng minh thỉnh viết: "Kim tây xuyên bình định, nan dung nhị chủ, khả tương lưu chương tổng khứ kinh châu." Huyền đức viết: "Ngô phương đắc thực quận, vị khả lệnh quý ngọc viễn khứ." Khổng minh viết: "Lưu chương thất cơ nghiệp giả, giai nhân thái nhược nhĩ. Chúa công nhược dĩ phụ nhân chí nhân, lâm sự bất quyết, khủng thủ thố nan dĩ trường cửu." Huyền đức tòng chi, thiết nhất đại yến, thỉnh lưu chương thu thập tài vật, bội lĩnh chấn uy tướng quân án thụ, lệnh tương thê tử lương tiện, tǎn phó nam quận công an trụ hiết, túc nhật khởi hành. Huyền đức tự lĩnh ích châu mục. Kì sở hàng văn võ, tǎn gai trọng thưởng, định

Huyền Đức vào Thành Đô, trăm họ bày đồ hương hoa bái vọng khắp dọc đường. Huyền Đức vào công sảnh, các quan quỳ lạy cả dưới thềm. Chỉ có Hoàng Quyền, Lưu Ba đóng cửa không chịu ra. Các tướng muốn bắt giết ngay, Huyền Đức không cho, truyền lệnh rằng: - Ai dám hại hai người ấy thì giết cả họ. Truyền lệnh rồi, Huyền Đức vào tận nhà hai người mời ra làm quan. Hai người cảm ơn ấy mới chịu ra. Khổng Minh nói rằng: - Tây Xuyên nay đã bình định, không thể để một nước có hai chủ, nên cho Lưu Chương sang ở bên Kinh Châu. Huyền Đức nói: - Ta mới lấy được Thục Quận, chưa nên để Quý Ngọc đi xa. Khổng Minh nói: - Lưu Chương mất cơ nghiệp, chỉ vì nhu nhược quá, chúa công nếu bắt chước nhân đức của đàn bà, làm đến việc không có quyết đoán, tôi e rằng cũng không ở được đất này mãi đâu! Huyền Đức nghe lời, mở một tiệc yến trong, mời Lưu Chương đến ăn tiệc, phong cho làm Trần oai tướng quân, bảo thu xếp của cải, đưa vợ con gia nhân đầy tớ sang ở huyện Công An bên Kinh Châu, khởi hành ngay hôm ấy. Huyền Đức tự lĩnh chức mục Ich Châu, trọng thưởng cho các văn võ theo hàng, định danh tước: Nghiêm

fǎ zhèng wèi shǔ jūn tài shǒu , dǒng hé wèi zhǎng jun zhōng láng jiàng , xǔ jìng wèi zuǒ jiāng jun cháng shī , páng yì wèi yíng zhong sī mǎ , liú ba wèi zuǒ jiāng jun , huáng quán wèi yòu jiāng jun . qí yú wú yì , fèi guān , péng ? , zhuó yǐng , lǐ yán , wú lán , léi tóng , lǐ huī , zhang yì , qín mì , qiáo zhōu , lǚ yì , huò jùn , dèng zhī , yáng hóng , zhōu qún , fèi ? , fèi shī , mèng dá , wén wǔ tóu jiāng guān yuán , gòng liù shí yú rén , bìng jie zhuó yòng . zhu gé liàng wèi jun shi , guan yún cháng wèi dàngh kòu jiāng jun , hàn shòu tíng hóu , zhang fei wèi zheng lǔ jiāng jun , xin tíng hóu , zhào yún wèi ? yuǎn jiāng jun , huáng zhōng wèi zheng xi jiāng jun , wèi yán wèi yáng wǔ jiāng jun , mǎ chao wèi píng xi jiāng jun . sun gan , jiǎn yong , mí zhú , mí fang , liú feng , wú ban , guan píng , zhōu cang , liào huà , mǎ liáng , mǎ sù , jiǎng wǎn , yi jí , jí jiù rì jing xiang yi ban wén wǔ guān yuán , jìn jie sheng shǎng . qiǎn shǐ ? huáng jin wǔ bǎi jin , bái yín yi qian jin , qian wǔ qian wan , shǔ jin yi qian pi , cì yǔ yún cháng . qí yú guān jiāng , gěi shǎng yǒu cha . sha niú zǎi mǎ , dà xiǎng shi zú . kai cang zhèn jí bǎi xìng , jun

顏为前将军，法正为蜀郡太守，董和为掌军中郎将，许靖为左将军长史，庞义为营中司马，刘巴为左将军，黃权为右将军。其余吳懿、費观、彭羕、卓膺、李严、吳兰、雷铜、李恢、张翼、秦宓、谯周、呂义，霍峻、邓芝、楊洪、周群、費祎、費诗、孟达，文武投降官员，共六十余人，并皆擢用。諸葛亮为军师，关云长为荡寇将军、汉寿亭侯，張飛为征虜将军、新亭侯，趙云为镇远将军，黃忠为征西将军，魏延为扬武将军，馬超为平西将军。孙乾、簡雍、糜竺、糜芳、劉封、吳班、關平、周仓、廖化、馬良、馬謖、蔣琬、伊籍，及旧日荆襄一班文武官员，尽皆升赏。遣使賚黃金五百斤、白银一千斤、錢五千万、蜀锦一千匹，賜與云長。其余官将，給賞有差。杀牛宰馬，大饷

nghĩ danh tướng: nghiêm nhan vi tiên tướng quân, pháp chánh vi thực quận thái thủ, đồng hòa vi chưởng quân trung lang tướng, hứa tĩnh vi tả tướng quân trưởng sử, bàng nghĩa vi doanh trung Tư Mã, lưu ba vi tả tướng quân, hoàng quyền vi hữu tướng quân. Kì dư ngô ý, phí quan, bành dạng, trác ưng, lý nghiêm, ngô lan, lôi đồng, lý khôi, trương dực, tần mật, tiểu chu, lữ nghĩa, hoắc tuấn, đặng chi, dương hồng, chu quản, phí y, phí thi, mạnh đạt, văn võ đầu hàng quan viên, cộng lục thập dư nhân, tịnh giai trắc dụng. Gia Cát lượng vi quân sự, quan vân trường vi đăng khẩu tướng quân, hán thọ đình hầu, trương phi vi chinh lỗ tướng quân, tân đình hầu, triều vân vi trấn viễn tướng quân, hoàng trung vi chinh tây tướng quân, ngụy duyên vi dương võ tướng quân, mã siêu vi bình tây tướng quân. Tôn kiền, giản ung, mi trúc, mi phương, lưu phong, ngô ban, quan bình, chu thương, liêu hóa, mã lương, mã tắc, tương uyển, y tịch, cấp cựu nhật kinh tương nhất ban văn võ quan viên, tần giai thăng thưởng. Khiễn sử tê hoàng kim ngũ bách cân, bạch ngàn nhát thiên cân, tiền ngũ thiên vạn, thực cầm nhát thiên thất, tứ dữ vân trưởng. Kì dư quan tướng, cấp thưởng hữu sai. Sát ngưu tê mã, đại hướng sĩ tốt. Khai

Nhan làm tiền tướng quân, Pháp Chính làm thái thú Thục Quận; Đồng Hòa làm chưởng sứ; Bàng Nghĩa làm tư mã, Lưu Ba làm tả tướng quân; Hoàng Quyền làm hữu tướng quân. Ngoài ra, Ngô Ý, Phí Quan, Bành Dạng, Trác Ung, Lý Nghiêm, Ngô Lan, Lôi Đồng, Lý Khôi, Trương Dực, Tân Bật, Tiêu Chu, Lã Nghĩa, Hoắc Tuấn, Đặng Chi, Dương Hồng, Chu Quản, Phi Vĩ, Phí Thi, Mạnh Đạt, văn vũ cả thảy hơn sáu mươi người, đều được tuyển dụng. Lại phong Gia Cát Lượng làm quân sự, Quan Văn Trường làm Đăng khẩu tướng quân, Hán Thọ đình hầu, Trương Phi làm Chinh lỗ tướng quân, Tân Đình Hầu; Triệu Vân làm Trần viễn tướng quân, Hoàng Trung làm Chinh tây tướng quân, Ngụy Diên làm Dương võ tướng quân; Mã Siêu làm Bình tây tướng quân. Còn bọn Tôn Càn, Giản Ung, My Chúc, My Phương, Lưu Phong, Ngô Ban, Quan Bình, Chu Thương, Liêu Hóa, Mã Lương, Mã Tác, Tưởng Uyển, Y Tịch, bao nhiêu văn vũ ở Kinh Tương, đều được thăng thưởng. Huyễn Đức sai sứ mang năm trăm cân vàng, một ngàn cân bạc, năm nghìn vạn quân tiền, một nghìn tấm gấm Tây Thục sang Kinh Châu thưởng cho Văn Trường. Các quan tướng khác, cũng được thưởng theo cấp bậc cả. Rồi giết trâu, mổ bò khao quân sĩ, mổ kho phát chẩn cho nhân dân. Quân

mín dà yuè .

12 yì zhōu jì dìng , xuán dé yù  
jiāng chéng dou yǒu míng  
tián zhái , fen cì zhu guan .  
zhào yún jiàn yue : " yì zhōu  
rénn mǐn , lǚ zao bīng huǒ ,  
tián zhái jie kong ; jin dang  
gui huán bǎi xìng , lìng an ju  
fù yè , mínn xin fang fú ; bù yí  
duó zhì wèi sì shǎng yě ."  
xuán dé dà xǐ , cóng qí yán .  
shǐ zhu gé jun shi dìng nǐ zhì  
guó tiáo lì , xíng fǎ pò zhòng .  
fǎ zhèng yue : " xí gao zǔ  
yue fǎ san zhang , lí mínn jie  
gǎn qí dé . yuàn jun shi kuan  
xíng shèng fǎ . yǐ wèi mínn  
wàng . " kǒng míng yue : "  
jun zhì qí yí , wèi zhì qí èr :  
qín yòng fǎ bào nuè , wàn  
mín jie yuàn , gù gao zǔ yǐ  
kuan rén de zhì . jin liú  
zhang àn ruò , dé zhèng bù  
jǔ , wei xíng bù sù ; jun chén  
zhì dǎo , jiàn yǐ líng tì .  
chǒng zhì yǐ wèi , wèi jí zé  
cán ; shùn zhì yǐ en , en jié  
zé mǎn . suǒ yǐ zhì bì , shí  
yóu yú cǐ . wú jin wei zhì yǐ fǎ  
, fǎ xíng zé zhì en ; xiān zhì  
yǐ jué , jué jia zé zhì róng .  
en róng bìng jì , shàng xià  
yǒu jié . wéi zhì zhì dào , yú  
si zhù yǐ . " fǎ zhèng bài fú .  
zì cǐ jun mínn an dù . sì shí yǐ  
zhou dì miàn , fēn bīng ? fǔ ,  
bìng jie píng dìng . fǎ zhèng

士卒。开仓赈济百姓，  
军民大悦。

益州既定，玄德欲将成都有名田宅，分赐诸官。赵云谏曰：“益州人民，屡遭兵火，田宅皆空；今当归还百姓，令安居复业，民心方服；不宜夺之为私赏也。”玄德大喜，从其言。使诸葛亮定拟治国条例，刑法颇重。法正曰：“昔高祖约法三章，黎民皆感其德。愿军师宽刑省法。以慰民望。”孔明曰：“君知其一、未知其二：秦用法暴虐，万民皆怨，故高祖以宽仁得之。今刘璋暗弱，德政不举，威刑不肃；君臣之道，渐以陵替。宠之以位，位极则残；顺之以恩，恩竭则慢。所以致弊，实由于此。吾今威之以法，法行则知恩；限之以爵，爵加则知荣。恩荣并济，上下有节。为治之道，于斯著矣。”法正拜服

thương chẩn tể bách tính, quân  
dân đại duyệt.

Bình định xong Ích Châu, Huyền Đức lại muốn lấy những ruộng nương tốt ở Thành Đô, chia cho các quan Triệu Vân can rằng: - Nhân dân Ích Châu, gặp phải việc binh hỏa mấy năm nay, ruộng vườn bỏ hoang, nay nên trả lại cho dân, để họ yên cư lạc nghiệp thì dân mới phục, không nên cướp lấy làm phần thưởng riêng. Huyền Đức mừng lắm, nghe theo lời ấy, sai Gia Cát Lượng định ra luật lệ trị nước, hình pháp hơi nặng. Pháp Chính can rằng: - Ngày xưa vua Cao tổ đãt ra pháp luật, chỉ có ba điều nhân dân đều cảm phục. Xin quân sự phải rộng hình nhẹ luật để yên lòng dân. Khổng Minh nói: - Người chỉ biết một, chưa biết đến hai. Nhà Tần dùng phép dữ dội quá, muôn dân cùng oán, cho nên vua Cao tổ dùng phép rộng rãi để được lòng dân. Nay Lưu Chương nhu nhược, chính lệnh không được nghiêm, thể thống dần dần suy tàn, chiêu chuộng cho người ta ngôi chức cho vinh, ngôi cao quá thì sinh hối, yêu người ta ân tình chí thiết, ân đầm thắm quá thì sinh nhờn, bởi thế nên nát bét. Ta nay trên dưới có phép tắc, có phép tắc rồi mới biết ơn, tước lộc có hạn có ngữ, có hạn ngữ rồi mới biết vinh. Ân uy gồm đủ, trên dưới có bậc, đạo trị dân như thế

wèi shǔ jùn tài shǒu , fán  
píng rì yì can zhí dé , yá pí  
zhì yuàn , wú bù bào fù . huò  
gào kǒng míng yue : " xiào  
zhí tài héng , yí shao chì zhì  
. " kǒng míng yue : " xí zhǔ  
gong kùn shǒu jīng zhōu ,  
bēi wèi cáo cǎo , dong ? sun  
quán , lài xiào zhí wèi zhī fǔ  
yì , suì fan rán ? xiáng , bù  
kě fù zhì . jin nài hé jìn zhǐ  
xiào zhí , shǐ bù de shǎo  
xíng qí yì ye ? " yin jing bù  
wèn . fǎ zhèng wén zhì , yì zì  
liàn jí .

。自此军民安堵。四十  
一州地面，分兵镇抚，  
并皆平定。法正为蜀郡  
太守，凡平日一餐之德  
，睚眦之怨，无不报复  
。或告孔明曰：“孝直  
太横，宜稍斥之。”孔  
明曰：“昔主公困守荆  
州，北畏曹操，东惮孙  
权，赖孝直为之辅翼，  
遂翻然翱翔，不可复制  
。今奈何禁止孝直，使  
不得少行其意耶？”因  
竟不问。法正闻之，亦  
自敛戢。

Pháp chánh vi thực quận thái  
thú, phàm bình nhật nhất xan  
chi đức, nhai bì chi oán, vô bất  
báo phục. Hoặc cáo khồng  
minh viết: "Hiếu trực thái  
hoành, nghi sảo xích chí."  
Khồng minh viết: "Tích chúa  
công khốn thủ kinh châu, bắc  
úy tào thao, đồng đạn tôn  
quyền, lại hiếu trực vi chi phụ  
dục, toại phiền nhiên cao  
tường, bất khả phục chế. Kim  
nại hà cầm chỉ hiếu trực, sứ bất  
đắc thiều hành kì ý da?" Nhân  
cánh bất vấn. Pháp chánh văn  
chi, diệc tự liêm tập.

là rõ ràng. Pháp Chính chịu lẽ ấy  
là phải. Từ đó, quân dân yên ổn,  
chia binh ra giữ khắp cả bốn  
mươi mốt châu, đâu đây đều  
được an cư lạc nghiệp. Pháp  
Chính làm thái thú ở Thực Quận,  
báo ân báo oán, không bỏ sót  
một bữa cơm ân đức hay một cái  
lườm nguyệt giận hờn. Có người  
nói với Khổng Minh nên hạn chế  
quyền hành Pháp Chính đi,  
Khổng Minh nói: - Trước kia chúa  
công ta ngồi khốn ở một xứ Kinh  
Châu, phía bắc sợ Tào Tháo,  
phía đông gồm Tôn Quyền. Nay  
nhờ có Hiếu Trực giúp cho, mới  
cất cánh bay lên được,  
không sợ ai dè ép mình nữa. Ta  
nay lòng nào cầm đoán Hiếu  
Trực, không cho y hả được một  
chút ý riêng hay sao? Pháp Chính  
nghe Khổng Minh nói thế, từ đó  
cũng phải chùn tay.

- 13 yi rì , xuán dé zhèng yǔ kǒng  
míng xián xù , hu bào yún  
cháng qiǎn guan píng lái xiè  
suǒ cì jin bó . xuán dé zhao  
rù . píng bài bà , chéng  
shàng shu xìn yue : " fù qin  
zhi mǎ chao wǔ yì guò rén ,  
yào rù chuan lái yǔ zhì bǐ shì  
gao di . jiào jiù bǐng bó fù cǐ  
shì . " xuán dé dà jīng yue : "  
ruò yún zhǎng rù shǔ , yǔ  
mèng qǐ bǐ shì , shì bù liǎng  
lì . " kǒng míng yue : " wú  
fáng . liàng zì zuò shu huí  
zhì . " xuán dé zhì kǒng yún  
cháng xìng jí , biàn jiào kǒng

一日，玄德正与孔明闲  
叙，忽报云长遣关平来  
谢所赐金帛。玄德召入  
。平拜罢，呈上书信曰  
：“父亲知马超武艺过  
人，要入川来与之比试  
高低。教就稟伯父此事  
。”玄德大惊曰：“若  
云长入蜀，与孟起比试  
，势不两立。”孔明曰  
：“无妨。亮自作书回  
之。”玄德只恐云长性

Nhất nhật, huyền đức chánh dũ  
khổng minh nhàn tự, hốt báo  
vân trường khiễn quan bình lai  
tạ sở tú kim bạch. Huyền đức  
triệu nhập. Bình bái bái, trình  
thượng thư tín viết: "Phụ thân  
tri mã siêu võ nghệ quá nhân,  
yêu nhập xuyên lai dũ chi bỉ thí  
cao đê. Giáo tựu bẩm bá phụ  
thủ sự." Huyền đức đại kinh  
viết: "Nhược vân trường nhập  
thục, dũ mạnh khởi bỉ thí, thế  
bất lưỡng lập." Khổng minh  
viết: "Vô phương. Lượng tự tác  
thư hồi chi." Huyền đức chỉ  
khủng vân trường tính cấp, tiệm

Một hôm, Huyền Đức đang ngồi  
chơi với Khổng Minh. Chợt có  
Quan Bình từ Kinh Châu phụng  
lệnh Quan Văn Trường sai đến tạ  
on cho vàng gốm. Huyền Đức  
triệu vào, Quan Bình lạy xong  
trình thư và nói rằng: - Cha tôi  
nghe Mã Siêu võ nghệ giỏi lắm,  
muốn vào Xuyên để đọ tài. Vậy  
sai tôi đến bẩm với bá phụ việc  
ấy. Huyền Đức giật mình, nói: -  
Nếu Văn Trường vào Thực thi võ  
với Mã Mạnh Khởi, hai người tất  
hại mất một người, thì làm thế  
nào? Khổng Minh thưa: - Chẳng  
hề chi việc ấy, để tôi viết mấy chữ

míng xiě liǎo shù , fa fù guān  
píng xīng yè huí jīng zhōu .  
píng huí zhì jīng zhōu , yún  
cháng wèn yue : " wǒ yù yǔ  
mǎ mèng qǐ bǐ shì , rǔ céng  
shuo fǒu ? " píng dá yue : "  
jun shi yǒu shù zài cǐ . " yún  
cháng chāi kai shì zhì . qí  
shu yue : " liàng wén jiāng  
jun yù yǔ mèng qǐ fēn bié  
gao xià . yǐ liàng dù zhì :  
mèng qǐ sui xióng liè guò rén  
, yì nǎi jīng bù , péng yuè zhī  
tú ěr ; dang yǔ yì dé bìng qu  
zheng xian , yóu wèi jí měi  
rán gong zhì jué lún chao  
qún yě . jin gong shòu rèn  
shǒu jīng zhōu , bù wèi bù  
zhòng ; tǎng yì rù chuan ,  
ruò jīng zhōu yǒu shī . zuì  
mò dà yan . wéi jì míng zhào  
. " yún cháng kàn bì , zì chuò  
qí rán xiào yue : " kǒng míng  
zhi wǒ xīn yě . " jiāng shù  
biàn shì bìn kè , suì wú rù  
chuan zhì yì .

14 què shuo dong wú sun quán  
, zhi xuán dé bìng tun xi  
chuan , jiāng líu zhāng zhú  
yú gong an , suì zhao zhāng  
zhào , gù yong shang yì yue  
: " dang chu liú bèi jiè wǒ jīng  
zhōu shí , shuo qǔ liǎo xi  
chuan , biàn huán jīng zhōu .  
jin yǐ de ba shù sì shí yī zhōu  
, xu yòng qǔ suǒ hàn shàng

急，便教孔明写了书，  
发付关平星夜回荆州。  
平回至荆州，云长问曰  
：“我欲与马孟起比试  
，汝曾说否？”平答曰  
：“军师有书在此。”  
云长拆开视之。其书曰  
：“亮闻将军欲与孟起  
分别高下。以亮度之：  
孟起虽雄烈过人，亦乃  
黥布、彭越之徒耳；当  
与翼德并驱争先，犹未  
及美髯公之绝伦超群也  
。今公受任守荆州，不  
为不重；倘一入川，若  
荆州有失。罪莫大焉。  
惟冀明照。”云长看毕  
，自绰其髯笑曰：“孔  
明知我心也。”将书遍  
示宾客，遂无入川之意  
。

却说东吴孙权，知玄德  
并吞西川，将刘璋逐于  
公安，遂召张昭、顾雍  
商议曰：“当初刘备借  
我荆州时，说取了西川  
，便还荆州。今已得巴  
蜀四十一州，须用取索

giáo khỗng minh tả liễu thư,  
phát phó quan bình tinh dạ hồi  
kinh châu. Bình hồi chí kinh  
châu, vân trường vấn viết: "Ngã  
dục dũ mã mạnh khởi bỉ thí,  
nhữ tăng thuyết phủ?" Bình đáp  
viết: "Quân sư hữu thư tại thủ."  
Vân trường sách khai thị chí. Kí  
thư viết: "Lượng văn tướng  
quân dục dũ mãnh khởi phân  
biệt cao hạ. Dĩ lượng độ chí:  
mạnh khởi tuy hùng liệt quá  
nhân, diệc nãi kình bố, bành  
việt chí đồ nhĩ; đương dũ dục  
đức tịnh khu tranh tiên, do vị  
cập mĩ nhiêm công chí tuyệt  
luân siêu quần dã. Kim công  
thụ nhâm thủ kinh châu, bất vi  
bất trọng; thăng nhất nhập  
xuyên, nhược kinh châu hữu  
thất. Tôi mạc đại yên. Duy kí  
minh chiếu. "Vân trường khán  
tắt, tự xước kì nhiêm tiêu viết:  
"Khỗng minh tri ngã tâm dã."  
Tương thư biến kì tân khách,  
toại vô nhập xuyên chí ý.

gửi về là xong. Huyền Đức sợ  
Vân Trường nóng tính vào Xuyên  
ngay chặng, bèn sai Khổng Minh  
viết thư, giao cho Quan Bình cấp  
tốc đưa về Kinh Châu. Bình về  
đến Kinh Châu, Vân Trường hỏi: -  
Ta muốn thí võ với Mã Siêu, mà  
có bẩm cho ta không? Bình dâng  
trình tờ thư của Khổng Minh, Vân  
Trường mở xem. Thư nói rằng:  
Tôi nghe tướng quân muốn thi đọ  
cao thấp với Mã Mạnh Khởi. Cứ ý  
tôi thấy, thì Mạnh Khởi tuy hùng  
dũng hơn người, nhưng chẳng  
qua cũng vào một bọn Kinh Bố,  
Bành Việt đó thôi, chỉ khả dĩ đua  
ganh với Dực Đức thì được, chớ  
sao sánh được với ông Râu dài  
tuyệt vời? "Nay tướng quân phục  
mệnh giữ Kinh Châu là một việc  
quan hệ rất lớn. Nếu tướng quân  
vào Xuyên, ở Kinh Châu nhỡ xảy  
việc gì thì tôi để đâu cho hết! Xin  
tướng quân phải nghĩ mới  
được!". Vân Trường xem xong,  
vuốt râu cười mà nói rằng: -  
Khổng Minh biết bụng ta lắm! Bèn  
đưa thư cho các quan xem, rồi  
không có ý vào Xuyên nữa.

Đây nói, Tôn Quyền ở Đông Ngô  
nghe tin Huyền Đức lấy được Tây  
Thục rồi, mới hội bọn Trường  
Chiêu, Cố Ung đến bàn rằng: -  
Khi xưa Lưu Bị mượn Kinh Châu  
của ta, hẹn khi nào lấy được Tây  
Thục đuổi Lưu Chương ra Công  
An thì trả. Nay đã lấy được bốn  
mươi một châu Thục rồi, ta nên  
sai người đến đòi Kinh Châu, nếu

zhu jùn . rú qí bù huán , jí  
dòng gān gē . " zhang zhào  
yue : " wú Zhōng fāng níng ,  
bù kě dòng bīng . zhào yǒu  
yi jì , shǐ liú bèi jiāng jīng  
zhou shuang shǒu fèng huán  
zhǔ gōng . " zhèng shì : xi  
shǔ fāng kai xin rì yuè , dong  
wú yòu suǒ jiù shan chuan .  
wèi zhi qí jì rú hé , qiě kàn  
xià wén fēn jiě .

汉上诸郡。如其不还，即动干戈。”张昭曰：“吴中方宁，不可动兵。昭有一计，使刘备将荆州双手奉还主公。”正是：西蜀方开新日月，东吴又索旧山川。未知其计如何，且看下文分解。

hán thượng chư quận. Như kì  
bất hoản, tức động can qua."  
trương chiêu viết: "Ngô trung  
phương ninh, bất khả động  
binh. Chiêu hữu nhất kế, sử lưu  
bị tương kinh châu song thủ  
phụng hoàn chúa công." chánh  
thị: tây thực phương khai tân  
nhật nguyệt, đông ngô hựu tác  
cựu sơn xuyên. Vị tri kì kế như  
hà, thả khán hạ văn phân giải.

không trả thì ta khởi binh đến  
đánh, các ngươi nghĩ thế nào?  
Chiêu thừa rằng: - Nước Ngô mới  
yên, không nên động binh với. Tôi  
có một kế này, khién cho lưu Bị  
phải đem Kinh Châu hai tay dâng  
lên nộp trả chúa công. Đó là: Tây  
Thực vừa khai trời đất nước,  
Đông Ngô lại hỏi nước non xưa.  
Chưa biết Trương Chiêu hiến kế  
ra làm sao, xem đến hồi sau thì  
rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中  
066  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo sun quán yào suǒ jing zhou . zhang zhào xiàn jì yue : " liú bèi suǒ yǐ zhàng zhě , zhu gé liàng ēr . qí xiong zhu gé jǐn jin shì yú wú , hé bù jiang jǐn lǎo xiǎo zhí xià , shǐ jǐn rù chuan gào qí dì , lìng quàn líu bèi jiao ge jing zhou :? rú qí bù huán , bì lěi jí wǒ lǎo xiǎo . ? liàng niàn tòng bao zhi qíng , bì rán yīng yún . " quán yue : " zhu gé jǐn nǎi chéng shí jun zi , an rěn ju qí lǎo xiǎo ? " zhào yue : " míng jiào zhi shí jì cè , zì rán fàng xin . " quán cóng zhi , zhao zhu gé jǐn lǎo xiǎo , xu jian zài fǔ ; yi miàn xiù shu , dǎ fa zhu gé jǐn wǎng xi chuan qù .

3 bù zhì rì , zǎo dào chéng dou , xian shǐ rén bào zhi xuán dé . xuán dé wèn kǒng míng yue : " lìng xiōng cǐ lái wèi hé ? " kǒng míng yue : " lái suǒ jing zhou ēr . " xuán dé yue : " hé yǐ dá zhi ? " kǒng míng yue : " zhi xu rú cǐ

第六十六回  
关云长单刀赴会  
伏皇后为国捐生

Đệ lục thập lục hồi quan vân  
trường đan dao phó hội phục  
hoàng hậu vi quốc quyên  
sinh

HÒI 66 Quan Vân Trường một  
đao tới hội; Phục Hoàng hậu vì  
nước bỏ mình

却说孙权要索荆州。张昭献计曰：“刘备所倚仗者，诸葛亮耳。其兄诸葛瑾今仕于吴，何不将瑾老小执下，使瑾入川告其弟，令劝刘备交割荆州：‘如其不还，必累及我老小。’亮念同胞之情，必然应允。”权曰：“诸葛瑾乃诚实君子，安忍拘其老小？”昭曰：“明教知是计策，自然放心。”权从之，召诸葛瑾老小，虚监在府；一面修书，打发诸葛瑾往西川去。

不致日，早到成都，先使人报知玄德。玄德问孔明曰：“令兄此来为何？”孔明曰：“来索荆州耳。”玄德曰：“何以答之？”孔明曰：

Khước thuyết tôn quyền yếu  
tác kinh châu. Trương chiêu  
hiến kế viết: "Lưu bị sở ý  
trương giả, Gia Cát lượng nhĩ.  
Ki huynh Gia Cát cần kim sĩ vu  
ngô, hè bắt tương cần lão tiểu  
chấp hạ, sử cần nhập xuyễn  
cáo ki đệ, lệnh khuyển lưu bị  
giao cát kinh châu: 'Như Ki Bất  
Hoàn, Tất Luy Cập Ngã Lão  
Tiểu.' lượng niêm đồng bào chí  
tinh, tất nhiên ứng duẫn."  
"Quyền viết: "Gia Cát cần nãi  
thành thật quân tử, an nhẫn  
câu ki lão tiểu?" Chiêu viết:  
"Minh giáo tri thị kế sách, tự  
nhiên phóng tâm." Quyền tòng  
chi, triệu Gia Cát cần lão tiểu,  
hư giam tại phủ; nhát diện tu  
thư, đả phát Gia Cát cần vắng  
tây xuyễn khứ."

Lại nói Tôn Quyền muốn đòi Kinh  
Châu, Trương Chiêu hiến kế nói  
rằng: - Lưu Bị trông cậy chỉ có  
Gia Cát Lượng anh Lượng là Gia  
Cát Cần, hiện đang làm quan ở  
Đông Ngô. Ta nên bắt cả già trẻ  
nhà Cần đem giam lại rồi sai Cần  
vào Xuyên báo cho Gia Cát  
Lượng phải khuyên Lưu Bị trả  
Kinh Châu, nếu không sẽ bắt tội  
cả nhà Gia Cát Cần. Lượng nghĩ  
đến tình anh em ruột, tất phải  
vâng lời. Quyền nói: - Gia Cát  
Cần là người quân tử thực thà,  
sao nỡ giam già trẻ nhà người  
ta? Chiêu nói: - Nói trước cho biết  
đó là mèo, thì tự nhiên Cần yên  
tâm. Quyền nghe lời, báo với Cần  
rồi bắt cả nhà giam vào trong  
phủ, và sai Cần sang tây Xuyên.

Cần đi được mấy ngày đã đến  
Thành Đô, sai người báo tin cho  
Huyền Đức. Huyền Đức hỏi  
Khổng Minh rằng: - Lệnh huynh  
đến đây có việc gì? Lượng nói: -  
Đây tất lại là Tôn Quyền sai đến  
đòi Kinh Châu. Huyền Đức nói: -  
Nói lại làm sao bây giờ? Khổng

rú cǐ . " jì huì yǐ dìng , kǒng  
míng chu guo jie jīn . bù dào  
si zhái , jìng rù bīn guǎn .  
cān bài bì , jǐn fàng shēng dà  
ku . liàng yue : " xiong cháng  
yǒu shì dàn shuo . hé gù fa  
ai ? " jīn yue : " wú yì jia lǎo  
xiǎo xiū yǐ ! " liàng yue : " mò  
fei wèi bù huán jīng zhōu hu  
? yin dì zhì gù , zhí xià xiong  
zhǎng lǎo xiǎo , dì xīn hé an  
? xiong xiū you lù , dì zì yǒu  
jí huán jīng zhōu biàn liǎo . "

4 jǐn dà xǐ , jí tòng kǒng míng  
rù jiàn xuán dé , chéng  
shàng sun quán shu . xuán  
dé kàn liǎo , nù yue : " sun  
quán jì yǐ mò jià wǒ , què  
chéng wǒ bù zài jīng zhōu ,  
jīng jīng mò zì qián dì qǔ qù  
, qíng lǐ nán róng ! wǒ zhèng  
yào dà qǐ chuan bing , sha  
xià jīng nán , bào wǒ zhī  
hèn , què huán xiāng lái suǒ  
jīng zhōu hu ! " kǒng míng ku  
bài yú dì , yue : " wú hóu zhí  
xià liàng xiong zhǎng lǎo  
xiǎo , tǎng ruò bù huán , wú  
xiong jīng quán jia bèi lù .  
xiong sǐ , liàng qǐ néng dù  
sheng ? wàng zhǔ gong kàn  
liàng zhì miàn , jīng jīng  
zhōu huán liǎo dong wú ,  
quán liàng xiong dì zhì qíng !  
" xuán dé zài san bù kěn ,  
kǒng míng zhì shì kuí .

“只须如此如此。”计  
会已定，孔明出郭接瑾  
。不到私宅，径入宾馆  
。参拜毕，瑾放声大哭  
。亮曰：“兄长有事但  
说。何故发哀？”  
瑾曰：“吾一家老小休  
矣！”亮曰：“莫非为  
不还荆州乎？因弟之故  
，执下兄长老小，弟心  
何安？兄休忧虑，弟自  
有计还荆州便了。”

hội dĩ định, khỗng minh xuất  
quách tiếp cản. Bất đáo tư  
trách, kính nhập tân quán.  
Tham bái tất, cản phóng thanh  
đại khốc. Lượng viết: "Huynh  
trưởng hữu sự đãn thuyết. Hả  
cố phát ai?" Cản viết: "Ngô nhát  
gia lão tiều hữu hĩ!" Lượng viết:  
"Mạc phi vi bất hoàn kinh châu  
hồ? Nhân đệ chi cố, chấp hạ  
huynh trưởng lão tiều, đệ tâm  
hà an? Huynh hữu ưu lụ, đệ tự  
hữu kế hoàn kinh châu tiệm  
liễn."

Minh nói: - Chỉ nên nói như thế,  
như thế... Bàn định đâu đấy,  
Khổng Minh ra đón Gia Cát Cản  
vào thẳng công quán chứ không  
về nhà riêng. Chào hỏi xong Cản  
hu hu khóc ngay lên. Lượng hỏi: -  
Anh có việc gì, cứ nói cho em  
biết, can gì mà phải khóc? Cản  
nói: - Cả già trẻ nhà ta, không  
khéo phải tội cả. Lượng nói: - Có  
phải vì việc không trả Kinh Châu  
mà cả nhà anh bị bắt nó phải  
không? Nếu thế thì em sao cho  
đành dạ! Thôi, anh cứ yên tâm,  
để em nghĩ kế trả lại Kinh Châu là  
xong.

瑾大喜，即同孔明入见  
玄德，呈上孙权书。玄  
德看了，怒曰：“孙权  
既以妹嫁我，却乘我不  
在荆州，竟将妹子潜地  
取去，情理难容！我正  
要大起川兵，杀下江南  
，报我之恨，却还想来  
索荆州乎！”孔明哭拜  
于地，曰：“吴侯执下  
亮兄长老小，倘若不还  
，吾兄将全家被戮。兄  
死，亮岂能独生？望主  
公看亮之面，将荆州还  
了东吴，全亮兄弟之情  
！”玄德再三不肯，孔  
明只是哭求。玄德徐徐

Cản đại hỉ, tức đồng khỗng  
minh nhập kiến huyền đức,  
trình thượng tôn quyền thư.  
Huyền đức khán liễu, nộ viết:  
"Tôn quyền kí dĩ muội giá ngã,  
khước thừa ngã bắt tại kinh  
châu, cánh tương muội tử tiềm  
địa thủ khứ, tình lí nan dung!  
Ngã chánh yếu đại khởi xuyên  
binh, sát hạ giang nam, báo  
ngã chí hận, khước hoàn tưởng  
lai tác kinh châu hồ!" Khổng  
minh khốc bái vu địa, viết: "Ngô  
hầu chấp hạ lượng huynh  
trưởng lão tiều, thảng nhược  
bắt hoàn, ngô huynh tương  
toàn gia bị lục. Huynh tử, lượng  
khởi năng độc sinh? Vọng chúa  
công khán lượng chí diện,  
tương kinh châu hoàn liễu đông  
ngô, toàn lượng huynh đệ chí  
tinh!" Huyền đức tái tam bắt  
khốc, khỗng minh chỉ thị khốc

xuán dé xú xú yue : " jì rú cǐ ,  
kàn jun shí miǎn , fen jīng  
zhou yi bàn huán zhī : jiang  
Cháng shā , líng líng , guì  
yáng san jùn yǔ ta . " liàng  
yue : " jì méng jiàn yún , biàn  
kě xiě shu yǔ yún cháng lìng  
jiao ge san jùn . " xuán dé  
yue : " zi yú dào bǐ , xu yòng  
shàn yán qíu wú dì . wú dì  
xìng rú liè huǒ , wú cháng jù  
zhi . qie yí zi xì . "

曰：“既如此，看军师面，分荆州一半还之：将长沙、零陵、桂阳三郡与他。”亮曰：“既蒙见允，便可写书与云长令交割三郡。”玄德曰：“子瑜到彼，须用善言求吾弟。吾弟性如烈火，吾尚惧之。切宜仔细。”

5 jǐn qiú liǎo shu , cí liǎo xuán  
dé , bié liǎo kǒng míng ,  
deng tú jìng dào jīng zhōu .  
yún cháng qǐng rù zhōng  
táng , bin zhǔ xiāng xù . jǐn  
chu xuán dé shu yue : "  
huáng shú xǔ xian yǐ san jùn  
huán dong wú , wàng jiāng  
jun jí rì jiao ge , lìng jǐn hǎo  
huí jiàn wú zhǔ . " yún cháng  
biàn sè yue : " wú yǔ wú  
xiong táo yuán jié yì , shì  
gòng kuang fú hàn shì . jīng  
zhōu běn dà hàn jiāng tǔ , qǐ  
de wàng yǐ chí cùn yǔ rén ?  
jiāng zài wài , jun mìng yǒu  
suǒ bù shòu . suí wú xiong  
yǒu shu lái , wǒ què zhì bù  
huán . " jǐn yue : " jīn wú hóu  
zhí xià jǐn lǎo xiǎo , ruò bù  
de jīng zhōu , bì jiāng bēi  
zhu . wàng jiāng jun lián zhī !  
" yún cháng yue : " cǐ shì wú  
hóu jué jì , rú hé mán de wǒ  
guò ! " jǐn yue : " jiāng jun hé

cầu. Huyền Đức từ từ viết: "Kí như thử, khán quân sư diện, phân kinh châu nhất bán hoàn chi: tương trường sa, linh lăng, quê dương tam quận dữ tha." Lượng viết: "Kí mông kiến duẫn, tiện khả tả thư dữ vân trường lệnh giao cát tam quận." Huyền Đức viết: "Tử du đáo bỉ, tu dụng thiện ngôn cầu ngô đệ. Ngô đệ tính như liệt hỏa, ngô thượng cụ chi. Thiết nghi tử tế."

Linh Lăng. Khổng Minh lại nói: - Nhờ ơn chúa công đã đồng ý, thì xin viết thư cho Vân Trường, để giao ba quận đó cho anh tôi. Huyền Đức bảo Gia Cát Cẩn rằng: - Tử Du có đến Kinh Châu, nên nói mềm mỏng với em ta cho khéo. Em ta tính nóng như lửa, ta còn phải sợ, nên cẩn thận mới được.

瑾求了书，辞了玄德，别了孔明，登途径到荊州。云长请入中堂，宾主相叙。瑾出玄德书曰：“皇叔许先以三郡还东吴，望将军即日交割，令瑾好回见吾主。”云长变色曰：“吾与吾兄桃园结义，誓共匡扶汉室。荊州本大汉疆土，岂得妄以尺寸与人？将在外，君命有所不受。虽吾兄有书来，我却只不还。”瑾曰：“今吴侯执下瑾老小，若不得荊州，必将被诛。望将军怜之！”云长曰：“此是吴侯谲计，如何瞒得我过！”瑾曰：“

Cản cầu liễu thư, từ liễu huyền  
đức, biệt liễu khổng minh, đăng  
đò kính đáo kinh châu. Vân  
trường thỉnh nhập trung đường,  
tân chủ tương tự. Cản xuất  
huyền đức thư viết: "Hoàng  
thúc hứa tiên dĩ tam quận hoàn  
đông ngô, vọng tướng quân túc  
nhật giao cát, lệnh cản hảo hồi  
kiến ngô chủ." Vân trường biến  
sắc viết: "Ngô dữ ngô huynh  
dào viên kết nghĩa, thệ cộng  
khuông phù hán thất. Kinh châu  
bỗn đại hán cương thổ, khởi  
đắc vọng dĩ xích thốn dữ nhân?  
Tương tại ngoại, quân mệnh  
hữu sở bắt thụ. Tuy ngô huynh  
hữu thư lai, ngã khước chỉ bắt  
hoàn." Cản viết: "Kim ngô hầu  
chấp hạ cản lão tiều, nhược bắt  
đắc kinh châu, tất tương bị tru.  
Vọng tướng quân liên chi!" Vân  
trường viết: "Thử thị ngô hầu  
quyết kế, như hà man đắc ngã  
quá!" Cản viết: "Tướng quân hà

Cản xin tờ thư, rồi từ biệt Huyền  
Đức, Khổng Minh lên đường, đến  
thẳng ngay Kinh Châu. Vân  
Trường ra tiếp vào ngồi chơi. Cản  
đưa tờ thư của Huyền Đức ra và  
nói rằng: - Huyền Đức đã hứa trả  
cho Đông ngô ba quận trước, xin  
tướng quân giao ngay cho, để tôi  
về thưa lại với chúa công tôi. Vân  
Trường biến sắc mặt, nói rằng: -  
Ta kết nghĩa với anh ta ở vườn  
đào, thề với nhau giúp nhà Hán.  
Kinh Châu là đất của nhà Đại  
Hán, có đâu ta dám đem một tấc  
nào cho ai. Tướng ở ngoài, dẫu  
vua sai cũng có khi không chịu.  
Anh ta tuy viết thư ra đây, nhưng  
ta nhất định không giao thì đã làm  
sa? Cản nói: - Ngô hầu bắt giam  
cả vợ con tôi, nếu tướng quân  
không trả, thì nhà tôi phải tội cả,  
xin tướng quân thương đến tôi  
một chút. Vân Trường nói: - Đó là  
quỷ kế của Ngô Hầu, nói dối thế  
nào được ta? Cản nói: - Tướng

tài wú miàn mù ? " yún  
cháng zhí jiàn zài shǒu yue :  
" xiū zài yán ! cǐ jiàn shàng  
bìng wú miàn mù ! " guan  
píng gào yue : " jun shi miàn  
shàng bù hǎo kàn , wàng fù  
qīn xī nù . " yún cháng yue :  
" bù kàn jun shi miàn shàng ,  
jiào nǐ huí bù de dong wú ! "

将军何太无面目？”云  
长执剑在手曰：“休再  
言！此剑上并无面目！”  
“关平告曰：“军师面  
上不好看，望父亲息怒  
。”云长曰：“不看军  
师面上，教你回不得东  
吴！”

thái vô diện mục?" Vân trùờng  
chấp kiém tại thủ viết: "Hưu tái  
ngôn! Thủ kiém thượng tịnh vô  
diện mục!" Quan bình cáo viết:  
"Quân sư diện thượng bất hảo  
khán, vọng phụ thân tức nộ."  
Vân trùờng viết: "Bất khán  
quân sư diện thượng, giáo nhĩ  
hồi bất đắc đồng ngô!"

quân thật không nghĩ đến tình  
nghĩa gì cả? Vân Trùờng cầm  
lăm lăm thanh kiém quát lên rằng:  
- Đừng nói nữa, thanh kiém này  
không có nể nang đâu nhé! Quan  
Bình bước lên nói rằng: - Xin cha  
bót giận, còn phải nể mặt quân  
sư! Vân Trùờng nói: - Nếu không  
nể mặt quân sư, thì không cho  
ngươi trở về được Đông Ngô  
đâu!

6 jǐn mǎn miàn xiù cán , jí cí  
xià chuán , zài wǎng xi  
chuan jiàn kǒng míng . kǒng  
míng yǐ zì chu xún qù liǎo .  
jǐn zhì de zài jiàn xuán dé ,  
ku gào yún cháng yù sha zhì  
shì . xuán dé yue : " wú dì  
xìng jí , jí nán yǔ yán . zì yú  
kě zàn huí , róng wú qǔ liǎo  
dong chuan , hàn zhōng zhu  
jùn , diào yún cháng wǎng  
shǒu zhì , nǎ shí fang de jiao  
fù jīng zhōu . "

瑾满面羞惭，急辞下船  
，再往西川见孔明。孔  
明已自出巡去了。瑾只  
得再见玄德，哭告云长  
欲杀之事。玄德曰：“  
吾弟性急，极难与言。  
子瑜可暂回，容吾取了  
东川、汉中诸郡，调云  
长往守之，那时方得交  
付荊州。”

Cǎn mǎn diện tu tàm, cấp từ hạ  
thuyền, tái vãng tây xuyên kiến  
khổng minh. Khổng minh dĩ tự  
xuất tuần khứ liễu. Cǎn chỉ đắc  
tái kiến huyền đức, khóc cáo  
vân trùờng dục sát chi sự.  
Huyền đức viết: "Ngô đệ tính  
cấp, cục nan dù ngôn. Tử du  
khả tạm hồi, dung ngô thủ liễu  
đông xuyên, hán trung chư  
quận, điều vân trùờng vãng thủ  
chi, na thời phuơng đắc giao  
phó kinh châu."

Cǎn đỏ mặt thẹn thùng, từ giã  
xuống thuyền, lại trở vào Tây  
Xuyên nói với Khổng Minh.  
Nhưng Khổng Minh đã đi tuần  
hiểm nơi khác, không có nhà.  
Cǎn lại phải kêu với Huyền Đức,  
khóc lóc thuật chuyện Vân  
Trùờng đã không trả lại Kinh  
Châu còn muốn giết mình. - Em  
ta nóng tính khó nói lầm. Tử Du  
hãy chịu khó trở về, để ta lấy nốt  
Đông Xuyên và Hán Trung, sai  
Vân Trùờng ra giữ chỗ ấy, rồi  
mới giao trả được Kinh Châu.

7 jǐn bù de yǐ , zhì de huí dong  
wú jiàn sun quán , jù yán  
qián shì . sun quán dà nù  
yue : " zì yú cǐ qù , fān fù ben  
zǒu , mò fei jie shì zhu gé  
liàng zhì jì ? " jǐn yue : " fei  
yě . wú dì yì ku gào xuán dé  
, fang xǔ jiāng san jùn xiān  
huán , yòu wú nài yún cháng  
shì wán bù kěn , " sun quán  
yue : " jì liú bèi yǒu xiān  
huán san jùn zhì yán , biàn

瑾不得已，只得回东吴  
见孙权，具言前事。孙  
权大怒曰：“子瑜此去  
，反覆奔走，莫非皆是  
诸葛亮之计？”瑾曰：  
“非也。吾弟亦哭告玄  
德，方许将三郡先还，  
又无奈云长恃顽不肯，  
”孙权曰：“既刘备有

Cǎn bắt đắc dĩ, chỉ đắc hồi  
đông ngô kiến tôn quyền, cụ  
ngôn tiền sự. Tôn quyền đại nộ  
viết: "Tử du thủ khứ, phản phúc  
bôn tẩu, mạc phi giai thị Gia  
Cát lượng chi ké?" Cǎn viết:  
"Phi dã. Ngô đệ diệc khóc cáo  
huyền đức, phuơng hứa tương  
tam quận tiên hoàn, hựu vô nại  
vân trùờng thị ngoan bất  
khẳng," Tôn quyền viết: "Kí lưu  
bị hữu tiên hoàn tam quận chi

Cǎn không sao được, phải ra về,  
kể lại chuyện đầu đuôi với Tôn  
Quyền. Tôn Quyền nổi giận nói  
rằng: - Tử Du đi đi lại lại, không  
được trò gì, hay là lại mắc phải  
méo Gia Cát Lượng rồi đây? Cǎn  
nói: - Có đâu! Em tôi kêu khóc  
mãi Huyền Đức mới trả ba quận,  
không ngờ Vân Trùờng lại ngang  
ngạnh không chịu. Tôn Quyền  
nói: - Có phải Huyền Đức đã hứa  
trả ba quận trước, thì ta thủ sai

kě chāi guān qián qù Cháng shā , líng líng , guì yáng san jùn fù rèn , qiě kàn rú hé . " jǐn yue : " zhǔ gong suǒ yán jí shàn . " quán nǎi lìng jǐn qū huí lǎo xiǎo , yi miàn chāi guān wǎng san jùn fù rèn . bù yì rì , san jùn cha qù guan li , jìn bēi zhú huí , gào sun quán yue : " guan yún cháng bù kěn xiāng róng , lián yè gǎn zhú huí wú . chí hòu zhě biàn yào sha . "

先还三郡之言，便可差官前去长沙、零陵、桂阳三郡赴任，且看如何。”瑾曰：“主公所言极善。”权乃令瑾取回老小，一面差官往三郡赴任。不一日，三郡差去官吏，尽被逐回，告孙权曰：“关云长不肯相容，连夜赶逐回吴。迟后者便要杀。”

- 8 sun quán dà nù , chāi rén zhao lǔ sù zé zhī yue : " zi jīng xí wèi liú bèi zuò bǎo , jiè wú jīng zhōu ; jìn liú bèi yǐ de xī chuān , bù kěn guī huán , zì jìng qǐ de zuò shì ? " sù yue : " sù yǐ si de yi jí , zhèng yù gào zhǔ gong . " quán wèn : " hé jì ? " sù yue : " jin tún bing yú lù kǒu , shǐ rén qǐng guan yún cháng fù huì . ruò yún cháng kěn lái , yǐ shàn yán shuo zhì ; rú qí bù cóng , fù xià dao fù shǒu sha zhì . rú bǐ bù kěn lái , suí jí jìn bing , yǔ jué shèng fù , duó qǔ jīng zhōu biàn liǎo . " sun quán yue : " zhèng hé wú yì . kě jí xíng zhì . " chǎn zé jìn yue : " bù kě , guan yún cháng nǎi shì zhī hǔ jiāng , fei děng xián kě jí . kǒng shì bù xié , fǎn zao qí hài . " sun quán nù yue : "

ngôn, tiện khả sai quan tiền khú trường sa, linh lăng, quê dương tam quận phó nhâm, thả khán như hà." Cǎn viết: "Chúa công sở ngôn cực thiện." Quyền nãi lệnh cǎn thủ hồi lão tiểu, nhất diện sai quan vắng tam quận phó nhâm. Bất nhất nhât, tam quận sai khú quan lại, tần bị trực hồi, cáo tôn quyền viết: "Quan vân trường bất khẳng tương dung, liền dạ cản trực hồi ngô. Trì hậu giả tiện yêu sát."

quan sang cai trị xem sao? Cǎn nói: - Chúa công nói thế phải lắm! Quyền cho Cǎn đem vợ con về. Một mặt sai quan đến ba quận nhận chức. Được vài ngày, các quan lại đều bị đuổi về, vào kêu với Tôn Quyền rằng: - Vân Trường không cho ở bên ấy, tức khắc đuổi phải về luôn, ai chậm chạp thì y lầm le muốn giết.

孙权大怒，差人召鲁肃责之曰：“子敬昔为刘备作保，借吾荆州；今刘备已得西川，不肯归还，子敬岂得坐视？”肃曰：“肃已思得一计，正欲告主公。”权问：“何计？”肃曰：“今屯兵于陆口，使人请关云长赴会。若云长肯来，以善言说之；如其不从，伏下刀斧手杀之。如彼不肯来，随即进兵，与决胜负，夺取荆州便了。”孙权曰：“正合吾意。可即行之。”阐泽进曰：“不可，关云长乃世之虎将，

Quyền giận lắm, sai người gọi Lỗ Túc đến trách mắng rằng: - Tử Kính báu chủ cho Lưu Bị mượn Kinh Châu, nay y đã lấy được Tây Xuyên rồi, mà vẫn không chịu trả. Tử Kính ngồi đấy mà nhìn được cho đành hay sao? Túc Thưa: - Tôi đã nghĩ được một mèo, đang định nói với chúa công. Quyền hỏi mèo gì, Túc thưa rằng: - Tôi xin đóng quân ở bờ sông, mời Vân Trường đến ăn tiệc. Vân Trường chịu đến, thì lấy lời lẽ phải chăng bảo y phải trả, nếu không nghe thì phục quân đao phủ mà giết đi. Y không đến, thì ta tiến ngay quân sang đánh lấy lại Kinh Châu là xong. Tôn Quyền nói: - Người nói cũng phải đấy, nên làm ngay đi! Hám Trạch can rằng: - Vân Trường là bậc hổ tướng ở đời, không dễ mà giết được đâu, nếu làm không xong thì lại hóa ra hại mình. Quyền

ruò rú cǐ , jīng zhōu hé rì kě  
de ! " biàn mìng lǔ sù sù xíng  
cǐ jí . sù nǎi cí sun quán , zhì  
lù kǒu , zhao lǚ méng , gan  
níng shàng yì , shè yàn yú lù  
kǒu zhài wài lín jiāng tíng  
shàng , xiū xià qǐng shu ,  
xuǎn zhàng xià néng yán  
kuài yǔ yí rén wèi shǐ , deng  
zhōu dù jiāng . jiāng kǒu  
guan píng wèn liǎo , suì yǐn  
shǐ zhě rù jīng zhōu , kòu  
jiàn yún cháng , jù dào lǔ sù  
xiāng yāo fù huì zhì yì ,  
chéng shàng qǐng shu . yún  
cháng kàn shū bì , wèi lái  
rényue : " jì zì jìng xiāng  
qǐng , wǒ míng rì biàn lái fù  
yàn . rǔ kě xian huí . "

非等闲可及。恐事不谐，反遭其害。”孙权怒曰：“若如此，荆州何日可得！”便命鲁肃速行此计。肃乃辞孙权，至陆口，召吕蒙、甘宁商议，设宴于陆口寨外临江亭上，修下请书，选帐下能言快语一人为使，登舟渡江。江口关平问了，遂引使者入荆州，叩见云长，具道鲁肃相邀赴会之意，呈上请书。云长看书毕，谓来人曰：“既子敬相请，我明日便来赴宴。汝可先回。”

9 shǐ zhě cí qù . guan píng yue  
: " lǔ sù xiāng yāo , bì wú  
hǎo yì ; fù qín hé gù xǔ zhì ?  
" yún cháng xiào yue : " wú  
qǐ bù zhì ye ? cǐ shì zhu gé  
jǐn huí bào sun quán , shuo  
wú bù kěn huán san jùn , gù  
líng lǔ sù tún bing lù kǒu ,  
yao wǒ fù huì , biàn suō jīng  
zhou . wú ruò bù wǎng , dào  
wú qiè yǐ . wú lái rì dù jià  
xiǎo zhōu , zhì yòng qín suí  
shí yú rén , dān dāo fù huì ,  
kàn lǔ sù rú hé jìn wǒ ! " píng  
jiàn yue : " fù qín nài hé yǐ  
wàn jīn zhī qū , qín dào hǔ

使者辞去。关平曰：“鲁肃相邀，必无好意；父亲何故许之？”云长笑曰：“吾岂不知耶？此是诸葛亮回报孙权，说吾不肯还三郡，故令鲁肃屯兵陆口，邀我赴会，便索荆州。吾若不往，道吾怯矣。吾来日独驾小舟，只用亲随十余人，单刀赴会，看鲁肃如何近我！”平谏曰

nộ viết: "Nhược như thủ, kinh châu hà nhật khả đắc!" Tiện mệnh lỗ túc tóc hành thủ kế. Túc nãi từ tôn quyền, chí lục khẩu, triệu lữ mông, cam ninh thương nghi, thiết yến vu lục khẩu trại ngoại lâm giang đình thượng, tu hạ thỉnh thư, tuyển trưởng hạ năng ngôn khoái ngũ nhất nhân vi sứ, đăng chu độ giang. Giang khẩu quan bình vẫn liễu, toại dẫn sứ giả nhập kinh châu, khẩu kiến vân trường, cụ đạo lỗ túc tương yêu phó hội chi ý, trình thượng thỉnh thư. Vân trường khán thư tắt, vị lai nhân viết: "Kí tử kính tương thỉnh, ngã minh nhật tiện lai phó yến. Nhữ khả tiên hồi."

giận nói rằng: - Nếu cứ sợ mãi thế, thì bao giờ lấy lại được Kinh Châu. Bèn sai Lỗ Túc cứ việc làm kế ấy cho chóng. Túc trở về Lục Khẩu, mời Lã Mông, Cam Ninh đến bàn luận mở tiệc yến ở trong đình Lâm Giang ngay cửa bến Lục Khẩu, rồi viết giấy mời sai người ăn nói giỏi qua sông sang Kinh Châu. Quan Bình hỏi cặn kẽ rồi dẫn vào thành ra mắt Vân Trường. Sứ giả trình tờ thư lên. Vân Trường xem xong báo sứ giả rằng: - Tử Kính đã có bụng mời ta, ngày mai ta sẽ đến chơi, ngươi cứ về trước.

Sứ giả từ khứ. Quan bình viết: "Lỗ túc tương yêu, tắt vô hảo ý; phụ thân hà có hứa chi?" Vân trường tiểu viết: "Ngô khởi bất tri da? Thủ thị Gia Cát cần hồi báo tôn quyền, thuyết ngô bất khẳng hoàn tam quận, cố lệnh lỗ túc truân binh lục khẩu, yêu ngã phó hội, tiện tác kinh châu. Ngô nhược bất vãng, đạo ngô khiếp hĩ. Ngô lai nhật độc giá tiểu chu, chỉ dụng thân tùy thập dư nhân, đan đao phó hội, khán lỗ túc như hà cận ngã!" Bình giàn viết: "Phụ thân nại hà dĩ vạn kim chi khu, thân đạo hổ

Sứ giả ra về Quan Bình nói: - Lỗ Túc mời sang ăn yến, tắt có bụng bắt trắc, sao phụ thân cũng nhận lời? Vân Trường cười nói: - Lạ gì mèo ấy mà ta chẳng biết! Đấy tắt là Gia Cát Cản về nói với Tôn Quyền rằng ta không chịu trả ba quận, cho nên sai Lỗ Túc đóng quân ở Lục Khẩu, mời ta đến hội để đòi Kinh Châu. Nếu ta không đi, thì tắt cười ta là nhát. Ngày mai ta chỉ dùng một chiếc thuyền nhỏ, mười người đi theo, cầm một thanh đao sang hội, xem Lỗ Túc dám gần ta không? Quan Bình can rằng: - Phụ thân sao lại

láng zhī xué ? kǒng fei suǒ yǐ  
zhòng bó fù zhì tuo yě . " yún cháng yue : " wú yú qian  
qiang wàn rèn zhì zhong , shǐ shí jiāo gong zhì jí , pǐ  
mǎ zòng héng , rú rù wú rén  
zhì jìng ; qǐ you jiang dong  
qún shǔ hu ! " mǎ liáng yì  
jiàn yue : " lǔ sù sui yǒu  
zhǎng zhě zhì feng , dàn jin  
shì jí , bù róng bù sheng yì  
xin . jiāng jun bù kě qīng  
wǎng . " yún cháng yue : " xí  
zhàn guó shí zhào rén lìn  
xiang rú , wú fú jí zhì lì , yú  
mǐn chí huì shàng , qù qín  
guó jun chén rú wú wù ;  
kuàng wú céng xué wàn rén  
dí zhě hu ! jí yǐ xǔ nuò , bù  
kě shi xìn . " liáng yue : "  
zòng jiāng jun qù , yì dang  
yǒu zhǔn bèi . " yún cháng  
yue : " zhi jiào wú ér xuǎn  
kuài chuán shí zhī , cáng  
shàn shuǐ jun wǔ bǎi , yú  
jiāng shàng dēng hòu . kàn  
wú rèn qí qǐ chǔ , biàn guò  
jiāng lái . " píng lǐng mìng zì  
qù zhǔn bèi . què shuo shǐ  
zhě huí bào lǔ sù , shuo yún  
cháng kài rán yīng yǔn , lái rì  
zhǔn dào . sù yǔ lǚ méng  
shang yì : " cǐ lái ruò hé ? "  
méng yue : " bǐ dài jun mǎ lái  
, mǒu yǔ gan níng gè rén  
lǐng yì jun fú yú àn cè , fàng  
pào wèi hào , zhǔn bèi qian  
sha ; rú wú jun lái , zhī yú  
tíng hòu fú dao fū shǒu wǔ  
shí rén , jiù yán xiān sha zhī .

: “父亲奈何以万金之躯，亲蹈虎狼之穴？恐非所以重伯父之寄托也。”云长曰：

“吾于千枪万刃之中，矢石交攻之际，匹马纵横，如入无人之境；岂忧江东群鼠乎！”马良亦谏曰：“鲁肃虽有长者之风，但今事急，不容不生异心。将军不可轻往。”

云长曰：“昔战国时赵人蔺相如，无缚鸡之力，于渑池会上，觑秦国君臣如无物；况吾曾学万人敌者乎！既已许诺，不可失信。

”良曰：“纵将军去，亦当有准备。”云长曰

：“只教吾儿选快船十只，藏善水军五百，于江上等候。看吾认旗起处，便过江来。”平领命自去准备。却说使者回报鲁肃，说云长慨然应允，来日准到。肃与吕蒙商议：“此来若何？”蒙曰：“彼带军马来，某与甘宁各领一军伏于岸侧，放炮为号

lang chi huyệt? Khủng phi sở dĩ trọng bá phụ chi kí thác dã." Văn trường viết: "Ngô vu thiên thương vạn nhận chi trung, thỉ thạch giao công chi tế, thất mǎ tung hoành, như nhập vô nhân chi cảnh; khởi ưu giang đông quần thử hò!" Mã lương diệc giàn viết: "Lỗ túc tuy hữu trưởng giả chi phong, đán kim sự cấp, bất dung bất sinh dì tâm. Tướng quân bất khả khinh vãng." Văn trường viết: "Tích chiến quốc thời triệu nhân lận tương như, vô phược kê chi lực, vu thẳng trì hội thượng, thứ tàn quốc quân thần như vô vật; huống ngô tầng học vạn nhân địch giả hò! Kí dĩ hứa nặc, bất khả thất tín." Lương viết: "Túng tướng quân khứ, diệc đương hữu chuẩn bị." Văn trường viết: "Chỉ giáo ngô nhí tuyển khoái thuyền thập chǐ, tàng thiện thủy quân ngũ bách, vu giang thượng đẳng hậu. Khán ngô nhận kí khởi xứ, tiện quá giang lai." Bình lĩnh mệnh tự khứ chuẩn bị. Khước thuyết sứ giả hồi báo lỗ túc, thuyết vân trường khái nhiên ứng duẫn, lai nhật chuẩn đáo. Túc dũ lữ mông thương nghi: "Thủ lai nhược hè?" Mông viết: "Bỉ dài quân mã lai, mỗ dũ cam ninh các nhân lính nhất quân phục vu ngạn trắc, phóng pháo vi hèo, chuẩn bị tư sát; như vô quân lai, chỉ vu đình hậu phục đao phủ thủ ngũ thập nhân, tựu

đem tấm thân quý trọng như muôn lạng vàng, mà vào hang hùm sói làm vậy? Làm thế không phải là trong công việc bá phụ đã ủy thác cho cha. Văn Trường nói: - Tao ở trong đám muôn gươm nghìn giáo, tên đạn bời bời, một ngựa tung hoành như vào chỗ không người, có sợ gì đàn chuột Giang Đông! Mã Lương cũng can rằng: - Lỗ Túc tuy là người tử tế, nhưng đến lúc việc cấp, cũng phải sinh bụng khác, tướng quân chờ nên khinh thường mà đi. Văn Trường nói: - Ngày xưa, đời Chiến quốc, người nước Triệu là Lạn Tương Như, sức trói gá không nổi, thế mà ở đám nội Hàm Trì còn coi vua tôi nhà Tần chẳng vào đâu. Huống chi ta có sức địch muôn người... Vả ta đã trót hứa rồi, không nên sai hẹn.

Lương lại nói: - Tướng quân có muôn sang chặng nữa, thì cũng phải giữ gìn. Văn Trường nói: - Chỉ sai con ta kén mười chiếc thuyền nhanh nhẹn, năm trăm tên thủy thủ cho giỏi, chục sǎn bên sông. Khi nào thấy phát cờ thì chèo thuyền sang đón ta về.

Quan Bình lĩnh mệnh, đi thu xếp thuyền bè. Sứ giả về bẩm với Lỗ Túc rằng Văn Trường đã vui vẻ nhận lời, ngày mai sẽ đến. Túc bàn với Lã Mông rằng: - Chuyến này y đến thì ta làm thế nào?

Mông nói: - Nếu y đem quân đến, tôi xin cùng với Cam Ninh phục quân ở bờ sông, đốt pháo làm hiệu, đổ ra đánh giết. Vì bằng y

" jì huì yǐ dìng . cì rì , sù lìng  
rénn yú àn kǒu yáo wàng .  
chén shí hòu , jiàn jiang  
miàn shàng yi zhī chuán lái ,  
shao gong shuǐ shǒu zhī shù  
rén , yi miàn hóng qí , feng  
zhong zhao ? , xiǎn chu yí  
gè dà " guan " zì lái . chuán  
jiàn jìn àn , jiàn yún cháng  
qing jin lù páo , zuò yú  
chuán shàng ; bàng bian  
zhou cang pěng zhe dà dao ;  
ba lè gè guan xí dà hàn , gè  
kuà yao dao yí kǒu . lù sù  
jīng yí , jie rù tíng nèi . xù lǐ  
bì , rù xí yǐn jiǔ , jǔ pei xiāng  
quàn , bù gǎn yǎng shì . yún  
cháng tán xiào zì ruò .

，准备厮杀；如无军来，只于庭后伏刀斧手五十人，就筵间杀之。”计会已定。次日，肃令人于岸口遥望。辰时后，见江面上一只船来，梢公水手只数人，一面红旗，风中招飐，显出一个大“关”字来。船渐近岸，见云长青巾绿袍，坐于船上；傍边周仓捧着大刀；八九个关西大汉，各跨腰刀一口。鲁肃惊疑，接入庭内。叙礼毕，入席饮酒，举杯相劝，不敢仰视。云长谈笑自若。

- 10 jiǔ zhì bàn han , sù yue : " yǒu yí yán sù yǔ jun hóu , xìng chuí ting yan : xí rì lìng xiōng huáng shú , shǐ sù yú wú zhǔ zhí qián , bǎo jiè jīng zhou zàn zhù , yue yú qū chuan zhì hòu guī huán . jin xi chuan yǐ de , ér jīng zhou wèi huán , de guan shi xìn hu ? " yún cháng yue : " cǐ guó jia zhì shì , yán xiàn bù bì lùn zhì . " sù yue : " wú zhǔ zhí qū qū jiang dong zhì dì , ér kěn yǐ jīng zhou xiāng jiè zhě , wéi niàn jun hóu děng bing bài yuǎn lái , wú yǐ

diên gian sát chi." Kế hội đã định. Thứ nhât, túc lệnh nhân vu ngạn khẩu diêu vọng. Thần thời hậu, kiến giang diện thượng nhất chỉ thuyền lai, sao công thủy thủ chỉ số nhân, nhất diện hồng kì, phong trung chiêu triển, hiển xuất nhất cá đại "Quan" tự lai. Thuyền tiệm cận ngạn, kiến vân trường thanh cân lục bào, tọa vu thuyền thượng; bàng biển chu thương phùng trú đại đao; bát cửu cá quan tây đại hán, các khóa yêu đao nhất khẩu. Lỗ túc kinh nghi, tiếp nhập đình nội. Tự lễ tắt, nhập tịch ầm túu, cử bôi tương khuyến, bắt cảm ngưỡng thị. Vân trường đàm tiếu tự nhược.

không mang quân đến, thì chỉ cần phục năm mươi tên đao phủ nơi hậu đình, giết phăng ngay y ở tiệc là xong. Bàn định xong xuôi, hôm sau Túc sai người đứng chực ở cửa sông. Cuối giờ thìn, thấy trên mặt sông có một chiếc thuyền bơi đến, chỉ có vài thủy thủ. Một lá cờ đỏ pháp phói trước gió, giữa có chữ "Quan" cực trong. Khi thuyền đến gần, nhìn rõ Vân Trường đội khăn xanh, mặc áo bàu lục, ngồi chêm chệ, bên cạnh đó Chu Chương vác thanh long đao đứng hầu; lại có tám, chín người Quan Tây to lớn lực lưỡng, mỗi người đeo một thanh mã tâu. Lỗ Túc có vẻ khiếp sợ, ra tiếp vào trong đình. Chào hỏi trà nước xong, Túc mời Vân Trường vào việc. Túc cầm chén mời rượu, không dám ngần mặt lên trông. Vân Trường thì cười nói như thường.

酒至半酣，肃曰：“有一言诉与君侯，幸垂听焉：昔日令兄皇叔，使肃于吾主之前，保借荆州暂住，约于取川之后归还。今西川已得，而荆州未还，得毋失信乎？”云长曰：“此国家之事，筵间不必论之。”肃曰：“吾主只区区江东之地，而肯以荆州相借者，为念君侯等兵

Tửu chí bán hàm, túc viết: "Hữu nhất ngôn tố dữ quân hầu, hạnh thùy thính yên: tích nhật lệnh huynh hoàng thúc, sử túc vu ngô chủ chi tiền, bảo tá kinh châu tạm trụ, ước vu thủ xuyên chi hậu quy hoàn. Kim tây xuyên dĩ đắc, nhi kinh châu vị hoàn, đắc vô thất tín hò? "Vân trường viết: "Thủ quốc gia chí sự, diên gian bất tắt luận chí." Túc viết: "Ngô chủ chỉ khu khu giang đông chí địa, nhi khảng dĩ kinh châu tương tá giả, vi niệm quân hầu dǎng binh bại viễn lai, vô dĩ vi tư cố dã. Kim dĩ đắc ích

Rượu uống được nửa chừng, Túc mới nói: - Tôi có một việc, muốn thưa với tướng quân, xin tướng quân xét cho: Khi trước tôi có nhận cho Hoàng Thúc mượn Kinh Châu của chủ tôi để ở tạm, hẹn đến khi lấy được Tây Thục thì trả lại. Nay lấy được rồi mà lại không trả, chả hóa ra nói sai ư? Vân Trường nói: - Đó là việc công nhà nước, trong tiệc rượu không nên nhắc đến làm chi! - Chủ tôi chỉ có một đất Giang Đông, thế mà chịu cho mượn Kinh Châu, bởi vì thấy các ngài gặp cơn khốn bĩ, không có nơi nào nương nhờ.

wèi zi gù yě . jin yǐ de yì  
zhou , zé jīng zhou zì yìng  
jiàn huán ; nǎi huáng shú  
dàn kěn xian ge san jùn , ér  
jun hóu yòu bù cóng , kǒng  
yú lǐ shàng shuo bù qù ."  
yún cháng yue : " wu lín zhí  
yì , zuō jiāng jun qin mào shí  
shí , lù lì pò dí , qǐ de tú láo  
ér wú chí tǔ xiāng zì ? jin zú  
xià fù lái suǒ dì ye ? " sù yue  
: " bù rán . jun hóu shǐ yǔ  
huáng shú tòng bài yú cháng  
bǎn , jì qióng lì jié , jiāng yù  
yuǎn cuàn , wú zhǔ jìn niàn  
huáng shú shen wú chù suǒ  
, bù ài tǔ dì , shǐ yǒu suǒ tuo  
zú , yǐ tú hòu gong ; ér  
huáng shú qian dé hui hǎo ,  
yǐ de xi chuan , yòu zhàn jing  
zhou , tan ér bèi yì , kǒng  
wèi tian xià suǒ chí xiào . wéi  
jun hóu chá zhi . " yún cháng  
yue : " cǐ jie wú xiong zhì shì  
, fei mǒu suǒ yí yǔ yě . " sù  
yue : " mǒu wén jun hóu yǔ  
huáng shú táo yuán jié yì ,  
shì tòng sheng sǐ . huáng  
shú jí jun hóu yě , hé de tu  
tuo hu ? " yún cháng wèi jí  
huí dá , zhōu cang zài jie xià  
lì sheng yán yue : " tian xià  
tǔ dì , wéi yǒu dé zhě ju zhì .  
qǐ dú shì rǔ dong wú dang  
yǒu ye ! " yún cháng biàn sè  
ér qǐ , duó zhōu cang suǒ  
pěng dà dao , lì yú tíng  
zhong , mù shì zhōu cang ér  
chì yue : " cǐ guó jiā zhì shì ,  
rǔ hé gǎn duo yán ! kě sù qù

败远来，无以为资故也。  
。今已得益州，则荊州  
自应见还；乃皇叔但肯  
先割三郡，而君侯又不  
从，恐于理上说不去。  
”云長曰：“乌林之役  
，左將軍亲冒矢石，戮  
力破敵，豈得徒勞而无  
尺土相資？今足下復來  
索地耶？”肅曰：“不  
然。君侯始與皇叔同敗  
于長坂，計窮力竭，將  
欲遠窜，吾主矜念皇叔  
身無處所，不愛土地，  
使有所托足，以圖後功  
；而皇叔愆德隳好，已  
得西川，又占荊州，貪  
而背義，恐為天下所耻  
笑。惟君侯察之。”云  
長曰：“此皆吾兄之事  
，非某所宜與也。”肅  
曰：“某聞君侯與皇叔  
桃園結義，誓同生死。  
皇叔即君侯也，何得推  
托乎？”云長未及回答  
，周倉在階下厲聲言曰  
：“天下土地，惟有德  
者居之。豈獨是汝東吳  
當有耶！”云長變色而  
起，奪周倉所捧大刀，  
擰

châu, tắc kinh châu tự ứng kiến  
hoàn; nãi hoàng thúc đán  
khẳng tiên cát tam quận, nhí  
quân hầu hựu bất tòng, khủng  
vu lí thượng thuyết bất khứ."  
Vân trường viết: "Ô lâm chi  
dịch, tả tướng quân thân mạo  
thi thạch, lục lực phá địch, khởi  
đắc đồ lao nhi vô xích thô  
tương tu? Kim túc hạ phục lai  
tác địa da?" Túc viết: "Bất  
nhiên. Quân hầu thủy dữ hoàng  
thúc đồng bại vu trường phản,  
kế cùng lực kiệt, tương dục  
viễn thoán, ngô chủ căng niệm  
hoàng thúc thân vô xứ sở, bất  
ái thô địa, sứ hữu sở thác túc,  
dĩ đồ hậu công; nhí hoàng thúc  
khiên đức huy hảo, dĩ đắc tây  
xuyên, hựu chiêm kinh châu,  
tham nhí bối nghĩa, khủng vi  
thiên hạ sở sỉ tiêu. Duy quân  
hầu sát chi." Vân trường viết:  
"Thủ giải ngô huynh chi sự, phi  
mỗ sở nghi dữ dã." Túc viết:  
"Mỗ văn quân hầu dữ hoàng  
thúc đào viên kết nghĩa, thê  
đồng sinh tử. Hoàng thúc túc  
quân hầu dã, hà đắc thô thá  
hò?" Vân trường vị cập hồi đáp,  
chu thương tại giải hạ lệ thanh  
ngôn viết: "Thiên hạ thô địa,  
duy hữu đức giả cư chi. Khởi  
độc thị nhữ đồng ngô đương  
hữu da!" Vân trường biến sắc  
nhí khởi, đoạt chu thương sở  
phủng đại đao, lập vu đình  
trung, mục thị chu thương nhí  
sắt viết: "Thủ quốc gia chi sự,  
nhữ hà cảm đa ngôn! Khả tốc

Nay đã lấy được Thục, đáng lẽ  
trả lại Kinh Châu mới phải, thế  
mà Hoàng Thúc còn tiếc chỉ trả  
một nửa, tướng quân lại không  
nghe, như thế thì sao cho phải  
lẽ? Vân Trường nói: - Việc ở Ô  
Lâm, anh tôi xông pha mũi tên  
hòn đạn, cố sức để cùng phá  
giặc, có lẽ đâu khó nhọc mà  
không được thưốc đất nào? Túc  
hạ lại còn muốn đòi đất ư? Túc  
nói: - Không phải thế, trước kia,  
Hoàng Thúc với tướng quân thưa  
ở Trường Bản, kế đã cùng, sức  
đã kiệt, toan trốn tránh đi ở nơi  
xa, chủ tôi thương Hoàng Thúc,  
cho mượn đất lấy chỗ trú chân để  
gây cơ nghiệp. Thế mà Hoàng  
Thúc quên ơn phụ nghĩa, đã lấy  
được Tây Thục, lại chiếm giữ cả  
Kinh Châu tham lam không biết  
điều, chẳng bở để cho thiên hạ  
chê cười đó mà thôi! Xin tướng  
quân với Hoàng Thúc, kết nghĩa  
vườn đào thê cùng sống thác.  
Hoàng Thúc, cũng như tướng  
quân, tướng quân cũng như  
Hoàng Thúc, sao lại thô thá  
làm vậy? Vân Trường chưa kịp  
trả lời, Chu Thương ở dưới thèm  
quát lên rằng: - Đất đai trong  
thiên hạ, người nào nhân đức thì  
được ở, có phải của riêng Đông  
Ngô đâu? Vân Trường sầm mặt  
đứng ngay dậy, giằng lấy thanh  
long đao của Chu Thương đang  
vác, đứng ra giữa sân, đưa mắt  
cho Chu Thương và quát rằng: -  
Đây là việc nhà nước, sao mi nói  
lôi thôi, bước ngay! Chu Thương

!" cang huì yì , xian dào àn kǒu , bǎ hóng qí yí zhao . guan píng chuán rú jiàn fa , ben guò jiang dong lái . yún cháng yòu shǒu tí dao , zuo shǒu wǎn zhù lǚ sù shǒu , yáng tui zuì yue :" gong jin qǐng wú fù yàn , mò tí qǐ jīng zhōu zhì shì . wú jìn yǐ zuì , kǒng shàng gù jiù zhì qíng . ta rì lìng rén qǐng gong dào jīng zhōu fù huì , lìng zuò shàng yì ." lǚ sù hún bù fù tǐ , bèi yún cháng chě zhì jiang bian . lǚ méng , gan ning gé yǐn běn bù jun yù chu , jiàn yún cháng shǒu tí dà dao , qín wò lǚ sù , kǒng sù bēi shang , suì bù gǎn dòng . yún cháng dào chuán bian , què cái fàng shǒu , zǎo lì yú chuán shǒu , yǔ lǚ sù zuò bié . sù rú chí sì dai , kàn guan gong chuán yǐ chéng feng ér qù . hòu rén yǒu shi zàn guan gong yue :" miǎo shì wú chén ruò xiǎo ér , dān dǎo fù huì gǎn píng qì . dang nián yi duàn ying xióng qì , yóu shèng xiāng rú zài mǐn chí ." yún cháng zì huí jīng zhōu . lǚ sù yǔ lǚ méng gòng yì :" cǐ jí yòu bù chéng , rú zhì nài hé ? " méng yue :" kě jí shen bào zhǔ gong , qǐ bìng yǔ yún cháng jué zhàn . " sù jí shí shǐ rén shen bào sun quán . quán wén zhì dà nù , shàng yì qǐ qīng guó zhī bìng , lái qū jīng zhōu . hu

立于庭中，目视周仓而叱曰：“此国家之事，汝何敢多言！可速去！”  
“仓会意，先到岸口，把红旗一招。关平船如箭发，奔过江东来。云长右手提刀，左手挽住鲁肃手，佯推醉曰：“公今请吾赴宴，莫提起荆州之事。吾今已醉，恐伤故旧之情。他日令人请公到荆州赴会，另作商议。”鲁肃魂不附体，被云长扯至江边。  
吕蒙、甘宁各引本部军欲出，见云长手提大刀，亲握鲁肃，恐肃被伤，遂不敢动。云长到船边，却才放手，早立于船首，与鲁肃作别。  
肃如痴似呆，看关公船已乘风而去。后人有诗赞关公曰：“藐视吴臣若小儿，单刀赴会敢平欺。当年一段英雄气，尤胜相如在渑池。”云长自回荆州。鲁肃与吕蒙共议：“此计又不成，如之奈何？”蒙曰：“可即申报主公，起兵

khú!" Thương hội ý, tiên đáo ngạn khẩu, bả hòng kì nhất chiêu. Quan bình thuyền như tiến phát, bôn quá giang đông lai. Vân trường hữu thủ đê dao, tả thủ vân trụ lỗ túc thủ, dương thời túy viết: "Công kim thỉnh ngô phó yến, mạc đê khởi kinh châu chi sự. Ngô kim dĩ túy, khùng thương cố cựu chi tình. Tha nhật lệnh nhân thỉnh công đáo kinh châu phó hội, lánh tác thương nghi." Lỗ túc hồn bắt phụ thể, bị vân trường xá chí giang biên. Lữ mông, cam ninh các dẫn bốn bộ quân dục xuất, kiến vân trường thủ đê đại dao, thân ác lỗ túc, khùng túc bị thương, toại bắt cảm động. Vân trường đáo thuyền biên, khước tài phóng thủ, tảo lập vu thuyền thủ, dữ lỗ túc tác biệt. Túc như si tự ngốc, khán quan công thuyền dĩ thừa phong nhi khứ. Hậu nhân hữu thi tán quan công viết: "Miễn thị ngô thần nhược tiểu nhi, đan dao phó hội cảm bình khí. Đương niên nhất đoạn anh hùng khí, vưu thắng tương như tại thăng trì." Vân trường tự hồi kinh châu. Lỗ túc dữ lữ mông cộng nghị: "Thủ kế hựu bất thành, như chi ngại hè?" Mông viết: "Khả túc thân báo chúa công, khởi binh dữ vân trường quyết chiến." Túc túc thời sứ nhân thân báo tôn quyền. Quyền văn chi đại nộ, thương nghị khởi khuynh quốc chi binh, lai thủ kinh châu. Hốt

biết ý, chạy ra bờ sông, cầm lá cờ đỗ phát một cái, Quan Bình trông thấy hiệu cờ, mười chiếc thuyền bay đến vùn vụt như tên. Vân Trường tay phải cầm đao, tay trái nắm chặt lấy tay Lỗ Túc, giả đò say rượu: - Ông mời tôi đến ăn tiệc, đừng nhắc đến việc Kinh Châu làm chi e tổn thương đến ân tình cũ. Khi khác, mời ông đến chơi Kinh Châu, sẽ lại bàn bạc. Lỗ Túc sợ hết hồn hết vía, bị Vân Trường dắt ra mãi bờ sông. Lã Mông, Cam Ninh định dẫn quân phục xông ta, nhưng thấy vậy sợ Lỗ Túc bị hại, đành im thin thít, không dám cưa quay. Vân Trường đến bên, lên thuyền, mới buông tay Lỗ Túc ra, từ biệt trở về. Túc đứng ngây người trông theo. Thuyền quan Công lướt gió đi nhanh. Có thơ khen Vân Trường rằng: Coi rẻ Đông Ngô tựa trẻ thơ, Một đao tới hội, mấy ai ngờ! Anh hùng chí khí lừng trên tiệc Gặp mấy Tương Như ở Hám Trị! Vân Trường trở về Kinh Châu. Lỗ Túc bảo với Lã Mông rằng: Kế ấy không xong, làm thế nào? Mông nói: - Ta nên báo với chúa công, cắt quân sang đánh một phen. Túc lập tức sai người về báo với Tôn Quyền. Quyền nghe tin giận lắm, muốn khởi hết cả quân trong nước đến lấy Kinh Châu. Chợt có tin báo rằng: - Tào Tháo lại khởi ba mươi vạn đại quân đến đánh báo thù. Quyền thất kinh sai Lỗ Túc đừng gây việc đánh Kinh Châu vội, hãy rút

bào : " cáo cáo yòu qǐ san shí wàn dà jun lái yě ! " quán dà jīng , qìe jiào lǔ sù xiù rě jīng zhōu zhì bīng , yí bīng xiàng gé féi , rú xu , yǐ jù cáo cáo .

与云长决战。”肃即时使人申报孙权。权闻之大怒，商议起倾国之兵，来取荆州。忽报：“曹操又起三十万大军来也！”权大惊，且教鲁肃休惹荆州之兵，移兵向合淝、濡须，以拒曹操。

11 què shuo cáo jiang yù qǐ chéng nán zheng , cān jūn fù gan , zì yàn cái , shàng shu jiàn cáo . shu luè yue : " gan wén yòng wǔ zé xian wei , yòng wén zé xian dé ; wei dé xiāng jí , ér hòu wáng yè chéng . wǎng zhě tian xià dà luàn , míng gong yòng wǔ ráng zhì , shí píng qí lè ; jin wèi chéng wáng mìng zhě , wú yǔ shǔ ēr . wú yǒu Cháng Jiāng zhì xiǎn , shǔ yǒu chóng shan zhì zǔ , nán yǐ wei shèng . yú yǐ wèi qiē yí zeng xiū wén dé , àn jiā qīn bīng , xí jun yǎng shì , dài shí ér dòng . jin ruò jǔ shù shí wàn zhì zhòng , dùn Cháng Jiāng zhì bīn , tǎng zéi píng xiǎn shen cáng , shǐ wǒ shì mǎ bù de chéng qí néng , qí biàn wú suǒ yòng qí quán , zé tian wei qu yǐ . wéi míng gong xiáng chá yan . " cáo cáo lǎn zhì , suì bà nán zheng , xīng shè xué

却说操将欲起程南征，参军傅干，字彦材，上书谏操。书略曰：“干闻用武则先威，用文则先德；威德相济，而后王业成。往者天下大乱，明公用武攘之，十平其九；今未承王命者，吴与蜀耳。吴有长江之险，蜀有崇山之阻，难以威胜。愚以为且宜增修文德，按甲寝兵，息军养士，待时而动。今若举数十万之众，顿长江之滨，倘贼凭险深藏，使我士马不得逞其能，奇变无所用其权，则天威屈矣。惟明公详察焉。”曹操览之，遂罢南征，兴设学校，延礼

báo: "Tào thao hưu khởi tam thập vạn đại quân lai dã!" Quyền đại kinh, thả giáo lỗ túc huu nhạ kinh chau chi binh, di binh hướng hợp phì, nhu tu, dĩ cự tào thao.

quân về cả Nhu Tu, Hợp Phì để cự nhau với Tào Tháo.

Khuróc thuyết thao tương dục khởi trình nam chinh, tham quân phó can, tự ngạn tài, thượng thư gián thao. Thư lược viết: "Can văn dụng võ tắc tiên uy, dụng văn tắc tiên đức; uy đức tương tề, nhi hậu vương nghiệp thành. Vâng giả thiên hạ đại loạn, minh công dụng võ nhuơng chi, thập binh kì cửu; kim vị thừa vương mệnh giả, ngô dũ thực nhĩ. Ngô hữu trường giang chi hiềm, thực hữu sùng sơn chi trở, nan dĩ uy thắng. Ngu dĩ vi thả nghi tăng tu văn đức, án giáp tắm binh, túc quân dường sĩ, dãi thời nhi động. Kim nhược cử sở thập vạn chi chúng, đốn trường giang chi tân, thảng tặc bằng hiềm thâm tàng, sử ngã sĩ mã bất đắc sinh kì năng, kì biến vô sở dụng kì quyền, tắc thiên uy khuất hĩ. Duy minh công tường sát yên." Tào thao lâm chi, toại bãi nam chinh, hưng thiết học giáo, duyên lễ văn sĩ. Vu thị thi

Nói về Tào Tháo toan khởi binh sang lấy Giang Nam, có quan tham quân là Phó Cán tự Ngạn Tài can rằng: Cán tôi nghe: Dùng võ trước phải có uy, dùng văn trước phải có đức. Uy, đức giúp nhau, rồi mới nên được vương nghiệp. Khi trước, thiên hạ đại loạn, minh công dùng võ để dẹp yên, mười phần đã dẹp được tám chín phần rồi. Nay chỉ còn Ngô và Thục chưa phục. Nhưng nước Ngô có con sông dài hiềm trở, nước Thục thì có núi cao gập ghềnh, khó dùng uy mà đánh nổi được. Tôi thiết nghĩ nên sửa sang văn đúc của mình, xếp áo giá, cát vũ khí, cho quân sĩ nghỉ ngơi, chờ khi nào co údip gì, ta sẽ lại cử động. Nay nếu cắt vài mươi vạn quân đóng bên bờ sông Trường Giang, bên kia họ cứ giữ chỗ hiềm yếu không đánh, thì quân ta dù đến đâu cũng là vô dụng, mèo mực dù khôn đến đâu cũng chẳng làm gì, uy của ngài chẳng hóa ra nhảm mất ru? Xin minh

xìào , yán lǐ wén shì . yú shì  
shì zhōng wáng càn , dù xí ,  
wèi kǎi , hé qià sì rén , yì yù  
zun cáo cáo wèi wèi wáng .  
zhōng shū lìng xún you yue :  
" bù kě . chéng xiāng guān  
zhì wèi gōng , róng jiā lè xí ,  
wèi yǐ jí yǐ . jin yòu jìn shēng  
wáng wéi , yú lǐ bù kě . " cáo  
cào wén zhī , nù yue : " cǐ  
réni yù xiào xún yù ye ! " xún  
you zhì zhī , you fèn chéng jí ,  
wò bìng shí shù rì ér zú ,  
wáng nián wǔ shí ba suì .  
cào hòu zàng zhī , suì bà wèi  
wáng shì . yí rì , cáo cào dài  
jiàn rù gōng , xiān dì zhèng  
yǔ fú hòu gòng zuò . fú hòu  
jiàn cào lái , huang máng qǐ  
shen . dì jiàn cáo cào , zhàn  
lì bù yǐ . cáo yue : " sun quán  
, liú bèi gè bà yī fāng , bù  
zun cháo tíng , dang rú zhì  
hé ? " dì yue : " jìn zài wèi  
gong cái chǔ , " cáo nù yue :  
" bì xià chu cí yán , wài rén  
wén zhī , zhì dào wú qí jun  
yě . " dì yue : " jun ruò kěn  
xiāng fù zé xìng shèn ; bù ēr ,  
yuàn chuí en xiāng shé . " cáo  
wén yán , nù mù shì dì ,  
hèn hèn ér chu . zuǒ yòu  
huò zòu dì yue : " jìn wén  
wèi gong yù zì lì wèi wáng ,  
bù jiǔ bì jiāng cuàn wèi . " dì  
yǔ fú hòu dà ku . hòu yue :  
" qiè fù fú wán cháng yǒu sha  
cào zhì xīn , qiè jìn dang xiū  
shu yí feng , mì yǔ fù tú zhī "  
. dì yue : " xí dǒng chéng wèi

文士。于是侍中王粲、杜袭、卫凯、和洽四人，议欲尊曹操为魏王。中书令荀攸曰：“不可。丞相官至魏公，荣加九锡，位已极矣。今又进升王位，于理不可。”曹操闻之，怒曰：“此人欲效荀彧耶！”荀攸知之，忧愤成疾，卧病十数日而卒，亡年五十八岁。操厚葬之，遂罢魏王事。一日，曹操带剑入宫，献帝正与伏后共坐。伏后见操来，慌忙起身。帝见曹操，战栗不已。操曰：“孙权、刘备各霸一方，不尊朝廷，当如之何？”帝曰：“尽在魏公裁处。”操怒曰：“陛下出此言，外人闻之，只道吾欺君也。”帝曰：“君若肯相辅则幸甚；不然，愿垂恩相舍。”操闻言，怒目视帝，恨恨而出。左右或奏帝曰：“近闻魏公欲自立为王，不久必将篡位。”帝与伏后大哭。后曰：“

trung vương sán, đồ tập, vê khái, hòa hiệp tử nhân, nghị dục tôn tào thao vi ngụy vương. Trung thư lệnh tuân du viết: "Bất khả. Thừa tướng quan chí ngụy công, vinh gia cửu tích, vị dĩ cực hĩ. Kim hựu tiền thăng vương vị, vu lí bất khả." Tào thao văn chi, nộ viết: "Thứ nhân dục hiệu tuân úc da!" Tuân du tri chi, ưu phẫn thành tật, ngọa bệnh thập số nhật nhi tốt, vong niên ngũ thập bát tuế. Thao hậu táng chi, toại bãi ngụy vương sự. Nhất nhật, tào thao đái kiém nhập cung, hiến đế chánh dũ phục hậu cộng tọa. Phục hậu kiến thao lai, hoảng mang khỏi thân. Đé kiến tào thao, chiến lật bất dĩ. Thao viết: "Tôn quyền, lưu bị các bá nhất phuơng, bất tôn triều đình, đương như chi hà?" Đé viết: "Tần tại ngụy công tài xỷ," Thao nộ viết: "Bệ hạ xuất thủ ngôn, ngoại nhân văn chi, chỉ đạo ngô khi quân dã." Đé viết: "Quân nhược khảng tương phu tắc hạnh thậm; bất nhĩ, nguyện thùy ân tương xá." Thao văn ngôn, nộ mục thị đế, hận hận nhi xuất. Tả hữu hoặc tấu đế viết: "Cận văn ngụy công dục tự lập vi vương, bất cửu tất tương soán vị." Đé dũ phục hậu đại khốc. Hậu viết: "Thiép phụ phục hoàn thường hữu sát thao chí tâm, thiép kim đương tu thư nhất phong, mặt dũ phụ đồ chí". Đé viết: "Tích đồng thừa vi

công xét cho kỹ. Tháo nghe lời, mới bãi tiệc đánh phuơng nam, mở ra trường học, kén dùng những kẻ văn sĩ. Bởi thế quan thị trung là bọn Vương Xán, Đỗ Tập, Vệ Khởi, Hòa Hiệp, bốn người muốn tôn Tào Tháo lên làm Ngụy Vương. Quan trung thư lệnh là Tuân Du can rằng: - Không nên thế! Thừa tướng phong đến cửu tích, ngôi đã cực phẩm rồi, nay lại thăng đến ngôi vương nữa, e không hợp lý lắm. Tào Tháo nghe biết, giận lắm, nói rằng: - Người này lại muốn bắt chước Tuân Úc ngày xưa đây! Tuân Du biết ý, lo nghĩ thành bệnh, được hơn mươi ngày thì chết, thọ năm mươi tám tuổi. Tào Tháo cho làm ma chay tử tế, và cũng bãi tiệc phong vương. Một hôm, Tào Tháo đeo gươm vào cung. Vua Hiển Đế đang ngồi chơi với Phục Hoàng hậu. Phục hậu thấy Tào Tháo vào, vội vàng đứng dậy, vua cũng sợ run cả người. Tháo nói rằng: - Tôn Quyền, Lưu Bị, mỗi người chiếm giữ một phuơng, không biết tôn triều đình, bệ hạ nghĩ làm sao? Vua nói: - Việc đó mặc thừa tướng cư xử thế nào xong thì thôi! Tháo nổi giận, nói: - Bệ hạ nói thế, người ngoài không biết lại ngò tôi khinh bệ hạ. Vua nói: - Thừa tướng chịu giúp cho trẫm thì may lắm, dù không, cũng xin rủ lòng tha cho trẫm. Tháo trợn mắt lên nhìn vua, nét mặt hầm hầm bô ra. Tả hữu tâu với vua rằng: - Gần nay Ngụy công muốn

shì bù mì , fǎn zao dà huò ;  
jīn kǒng yòu xiè lòu , zhēn yǔ  
rǔ jie xiū yǐ ! " hòu yue : "  
dàn xì rú zuò zhen zhan , sì  
cǐ wèi rén , bù rú zǎo wáng !  
qiè kàn huàn guan zhong zhī  
zhōng yì kě tuo zhě , mò rú  
mù shùn , dang lìng jí cǐ shu  
. " nǎi jí zhao mù shùn rù  
píng hòu , tuì qù zuǒ yòu jìn  
shì . dì hòu dà kuào gào shùn  
yue : " cào zéi yù wèi wèi  
wáng , zǎo wǎn bì xíng cuàn  
duó zhì shì . zhèn yù lìng  
hòu fù fú wán mì tú cí zéi , ér  
zuǒ yòu zhì rén , ju zéi xin fù  
, wú kě tuo zhě . yù rǔ jiāng  
huáng hòu mì shu , jì yǔ fú  
wán . liàng rǔ zhōng yì , bì  
bù fù zhèn . " shùn qì yue : "  
chén gǎn bì xià dà en , gǎn  
bù yǐ sī bào ! chén jí qǐng  
xíng . " hòu nǎi xiū shu fù  
shùn . shùn cáng shū yú fa  
zhong , qián chu jìn gong ,  
jìng zhì fú wán zhái , jiāng  
shu chéng shàng . wán jiàn  
shì fú hòu qín bǐ , nǎi wèi mù  
shùn yue : " cào zéi xin fù  
shèn zhòng , bù kě jù tú .  
chú fei jiāng dong sun quán ,  
xi chuan liú bèi , èr chǔ qǐ  
bing yú wài , cào bì zì wǎng .  
cǐ shí què qíu zài cháo  
zhōng yì zhì chén , yi tòng  
móu zhì . néi wài jiá gong ,  
shù kě yǒu jì . " shùn yue : "  
huáng zhàng kě zuò shu fù  
dì hòu , qíu mì zhào , àn qiǎn  
réni wǎng wú , shǔ èr chū ,

妾父伏完常有杀操之心，妾今当修书一封，密与父图之”。帝曰：“昔董承为事不密，反遭大祸；今恐又泄漏，朕与汝皆休矣！”后曰：“旦夕如坐针毡，似此为人，不如早亡！妾看宦官中之忠义可托者，莫如穆顺，当令寄此书。”乃即召穆顺入屏后，退去左右近侍。帝后大哭告顺曰：“操贼欲为魏王，早晚必行篡夺之事。朕欲令后父伏完密图此贼，而左右之人，俱贼心腹，无可托者。欲汝将皇后密书，寄与伏完。量汝忠义，必不负朕。”顺泣曰：“臣感陛下大恩，敢不以死报！臣即请行。”后乃修书付顺。顺藏书于发中，潜出禁宫，径至伏完宅，将书呈上。完见是伏后亲笔，乃谓穆顺曰：“操贼心腹甚众，不可遽图。除非江东孙权、西川刘备，二处起兵于

sự bất mật, phản tao đại họa; kim khủng hụu tiết lậu, trẫm dữ nhữ giai hưu hỉ!" Hậu viết: "Đán tịch như tọa châm chiên, tự thủ vi nhân, bất như tảo vong! Thiếp khán hoạn quan trung chí trung nghĩa khả thắc giả, mạc như mục thuận, đương lệnh kí thủ thư." Nãi tức triệu mục thuận nhập bình hậu, thỗi khứ tả hữu cận thị. Đế hậu đại khóc cáo thuận viết: "Thao tặc dục vi nguy vương, tảo vẫn tắt hành soán đoạt chí sự. Trẫm dục lệnh hậu phụ phục hoàn mật đồ thủ tặc, nhi tả hữu chí nhân, câu tặc tâm phúc, vô khả thắc giả. Dục nhữ tương hoàng hậu mật thư, kí dữ phục hoàn. Lương nhữ trung nghĩa, tắt bất phụ trẫm." Thuận khắp viết: "Thần cảm bệ hạ đại ân, cảm bất dĩ tử báo! Thần túc thỉnh hành." Hậu nãi tu thư phó thuận. Thuận tàng thư vu phát trung, tiêm xuất cảm cung, kính chí phục hoàn trách, tương thư trình thượng. Hoàn kiến thị phục hậu thân bút, nǎi vị mục thuận viết: "Thao tặc tâm phúc thậm chúng, bất khả cự đồ. Trừ phi giang đồng tôn quyền, tây xuyên lưu bị, nhị xử khởi binh vu ngoại, thao tất tự vãng. Thủ thời khước cầu tại triều trung nghĩa chí thần, nhất đồng mưu chí. Nội ngoại giáp công, thứ khả hữu tề." Thuận viết: "Hoàng trượng khả tác thư phúc đế hậu, cầu mật chiếu,

làm Ngụy Vương, không khéo lúc nữa tất có việc cướp ngôi. Vua và Phục hậu cùng khóc. Phục hậu nói rằng: - Cha thiếp là Phục Hoàn, vẫn có ý muốn giết Tào Tháo. Thiếp xin viết một phong thư sai người đưa cho cha thiếp để nghĩ kế mà trừ nó đi. Vua nói: - Ngày xưa Đổng Thừa làm việc không cẩn mật, đến nỗi xảy ra vạ trong. Nay sợ lộ chuyện ra, thì trẫm với hậu cùng nguy cả. Hậu nói: - Nếu để vậy, thì khác nào sớm tối ngồi trên bàn chông, thà chết đi cho sớm. Thiếp xem trong bọn hoạn quan, chỉ có Mục Thuận là người trung nghĩa, nên sai đem bức thư này đưa cho cha thiếp. Vua mời đòi Mục Thuận vào sau đánh bình phong, đuổi tả hữu ra ngoài, rồi vua và Phục hậu cùng khóc, nói với Mục Thuận rằng: - Giặc Tháo muốn làm Ngụy Vương, nay mai tất có việc cướp ngôi. Trẫm muôn sai quốc trưởng là Phục Hoàn trừ giặc ấy, nhưng lại sợ tả hữu là tâm phúc giặc cả, không biết cậy vào ai. Nay muôn sai người đưa thư của Hoàng hậu cho Phục Hoàn, chắc người là người trung nghĩa, tắt không phụ trẫm. Mục Thuận cũng khóc mà tâu rằng: - Tôi được đội ơn dày của bệ hạ, há không một chết để báo đền? Bệ hạ đã sai, tôi xin đi ngay. Phục Hoàng hậu mới viết thư giao cho Mục Thuận. Thuận cài thư vào trong búi tóc, lén trong cung cầm đi ra, đến nhà Phục Hoàn, đưa thư, Hoàn thấy

líng yue huì qǐ bing , tǎo zéi  
jiù zhǔ . " fú wán jí qū zhǐ xiě  
shu fù shùn . shùn nǎi cáng  
yú tóu jì nèi , cí wán huí  
gong .

外，操必自往。此时却求在朝忠义之臣，一同谋之。内外夹攻，庶可有济。”顺曰：“皇丈可作书覆帝后，求密诏，暗遣人往吴、蜀二处，令约会起兵，讨贼救主。”伏完即取纸写书付顺。顺乃藏于头髻内，辞完回宫。

12 yuán lái zǎo yǒu rén bào zhī  
cáo cáo . cáo xiān yú gōng  
mén děng hòu . mù shùn huí  
yù cáo cáo , cáo wèn : " nǎ lǐ  
qù lái ? " shùn dá yue : "  
huáng hòu yǒu bìng , mìng  
qiú yì qù . " cáo yue : " zhao  
de yì rén hé zài ? " shùn yue  
: " huán wèi zhao zhì . " cáo  
hè zuǒ yòu , biàn sou shen  
shàng , bìng wú jiá dài , fàng  
xíng . huán fēng chui luò qí  
mào . cáo yòu huàn huí , qǔ  
mào shì zhì , biàn guan wú  
wù , huán mào lìng dài . mù  
shùn shuang shǒu dào dài qí  
mào . cáo xìn yí , lìng zuǒ  
yòu sou qí tóu fa zhong , sou

原来早有人报知曹操。  
操先于宫门等候。穆顺  
回遇曹操，操问：“那  
里去来？”顺答曰：“  
皇后有病，命求医去。  
”操曰：“召得医人何  
在？”顺曰：“还未召  
至。”操喝左右，遍搜  
身上，并无夹带，放行。  
忽然风吹落其帽。操  
又唤回，取帽视之，遍  
观无物，还帽令戴。穆  
顺双手倒戴其帽。操心

ám khiễn nhân vãng ngô, thực  
nhi xử, lệnh ước hội khởi binh,  
thảo tặc cứu chủ." Phục hoàn  
tức thủ chỉ tả thư phó thuận.  
Thuận nãi tàng vu đầu kế nội,  
từ hoàn hồi cung.

chữ Phục hậu, bảo với Mục  
Thuận rằng: - Ở đây tâm phúc  
của Tào Tháo nhiều lắm, không  
trở được ngay đâu. Phải đợi khi  
nào Tôn Quyền ở Giang Đông,  
hoặc là Lưu Bị ở Tây Thục, hai  
xứ ấy cát quân đến đánh mặt  
ngoài, Tào Tháo tất phải thân  
chinh ra địch, bấy giờ sẽ tìm  
những người trung nghĩa trong  
triều, đồng tâm hiệp lực, trong  
ngoài xúm lại mà đánh, thì mới có  
thể xong việc được. Thuận nói: -  
Hoàng trưởng nên viết giấy đưa  
lại tâu với vua và Hoàng hậu, cầu  
xin tờ mật chiếu, sai người lén  
đưa thư cho hai noi Ngô, Thục,  
bảo họ cát quân đánh giặc để  
cứu vua. Phục Hoàn viết thư giao  
cho Mục Thuận, Thuận lại giấu  
vào trong búi tóc, từ biệt về cung.

Nguyên lai tảo hữu nhân báo tri  
tào thao. Thao tiên vu cung  
môn đẳng hậu. Mục thuận hồi  
ngộ tào thao, thao vấn: "Na lí  
khứ lai?" Thuận đáp viết:  
"Hoàng hậu hữu bệnh, mệnh  
cầu y khứ." Thao viết: "Triệu  
đắc y nhân hà tại?" Thuận viết:  
"Hoàn vị triệu chí." Thao hát tả  
hữu, biến sưu thân thượng, tịnh  
vô giáp đáy, phóng hành. Hốt  
nhiên phong xuy lạc kỉ mạo.  
Thao hựu hoán hồi, thủ mạo thị  
chi, biến quan vô vật, hoàn mạo  
lệnh đáy. Mục thuận song thủ  
đảo đáy kỉ mạo. Thao tâm nghi,  
lệnh tả hữu sưu kỉ đầu phát  
trung, sưu xuất phục hoàn thư

Không ngờ đã có người báo cho  
Tào Tháo biết. Tháo đứng chờ ở  
trước cửa cung. Mục Thuận về  
đến đấy, Tháo hỏi: - Mày đi đâu  
về? Thuận đáp: - Hoàng hậu có  
bệnh, sai tôi đi mời thầy thuốc.  
Tháo hỏi: - Thầy thuốc đâu?  
Thuận đáp: - Bầm, chưa đến.  
Tháo quát tả hữu khám xét khắp  
cả trong mình Mục Thuận, không  
thấy có vật gì. Tháo cho đi. Bỗng  
đâu cơn gió bay lật măt mău của  
Mục Thuận. Tháo thấy vậy, gọi  
Thuận lại, khám trong mău một giờ  
lâu, cũng không thấy gì. Tháo trả  
mău, Thuận hai tay đỡ lấy rồi sẽ  
vén tóc gáy đội lật trở lên. Tháo  
sinh nghi ngay, sai tả hữu khám

chu fú wán shu lái . cào kèn shí , shu zhong yán yù jié lián sun , liú wèi wài yìng . cào dà nù , zhí xià mù shùn yú mì shì wèn zhì , shùn bù kěn zhao . cào lián yè diǎn qǐ jiǎ bing san qian , wéi zhù fú wán sī zhái , lǎo yòu bìng jie ná xià ; sou chu fú hòu qín bǐ zhì shu , suí jiāng fú shì san zú jìn jie xià yù . píng míng , shǐ yù lín jiāng jun ? lù chí jié rù gong , xiān shou huáng hòu xǐ shòu . shì rì , dì zài wài diàn , jiàn ? lù yǐn san bǎi jiǎ bing zhí rù . dì wèn yue : " yǒu hé shì ? " lù yue : " fèng wèi gong mìng shou huáng hòu xǐ . " dì zhì shì xiè , xin dǎn jie suì . lù zhì hòu gong , fú hòu fang qǐ . lù biàn huàn guǎn xǐ shòu rén suǒ qū yù xǐ ér chu . fú hòu qíng zhì shí fa , biàn yú diàn hòu jiao fáng nèi jiá bì zhōng zàng duǒ . shǎo qǐng , cháng shu lìng huá xin yǐn wǔ bǎi jiǎ bing rù dào hòu diàn , wèn gong rén : fú hòu hé zài ? " gong rén jie tui bù zhì . xin jiào jiǎ bing dǎ kāi zhu hù , xún mì bù jiàn ; liào zài bì zhong , biàn hè jiǎ shì pò bì sou xún . xin qín zì dòng shǒu jiu hòu tóu jì tuo chu . hòu yue : " wàng miǎn wǒ yì mìng ! " xin chì yue : " rǔ zì jiàn wèi gong sù qù ! " hòu pí fa xiǎn zú , èr jiǎ shì tui yǒng ér chu . yuán lái huá

疑，令左右搜其头发中，搜出伏完书来。操看时，书中言欲结连孙、刘为外应。操大怒，执下穆顺于密室问之，顺不肯招。操连夜点起甲兵三千，围住伏完私宅，老幼并皆拿下；搜出伏后亲笔之书，随将伏氏三族尽皆下狱。平明，使御林将军郗虑持节入宫，先收皇后玺绶。是日，帝在外殿，见郗虑引三百甲兵直入。帝问曰：“有何事？”郗虑曰：“奉魏公命收皇后玺。”帝知事泄，心脏皆碎。虑至后宫，伏后方起。虑便唤管玺绶人索取玉玺而出。伏后情知事发，便于殿后椒房内夹壁中藏躲。少顷，尚书令华歆引五百甲兵入到后殿，问宫人：“伏后何在？”宫人皆推不知。歆教甲兵打开朱户，寻觅不见；料在壁中，便喝甲士破壁搜寻。歆亲自动手揪后头髻拖出。后曰：“望免我一

lai. Thao khán thời, thu trung ngôn dục kết liên tôn, lưu vi ngoại ứng. Thao đại nộ, chấp hạ mục thuận vu mật thất ván chi, thuận bắt khắng chiêu. Thao liên dạ điểm khởi giáp binh tam thiên, vi trụ phục hoàn tư trach, lão ấu tịnh giai nã hạ; sưu xuất phục hậu thân bút chí thư, tùy tương phục thị tam tộc tần giai hạ ngục. Bình minh, sử ngụ lâm tướng quân si lự tri tiết nhập cung, tiên thu hoàng hậu tì thụ. Thị nhật, đế tại ngoại điện, kiến si lự dẫn tam bách giáp binh trực nhập. Đế vấn viết: "Hữu hà sự?" Lự viết: "Phụng ngụ công mệnh thu hoàng hậu tì." Đế tri sự tiết, tâm đảm giai toái. Lự chí hậu cung, phục hậu phương khởi. Lự tiện hoán quản tì thụ nhân tác thủ ngọc tì nhi xuất. Phục hậu tình tri sự phát, tiện vu điện hậu tiêu phòng nội giáp bích trung tàng dóa. Thiều khoảnh, thượng thư lệnh hoa hâm dẫn ngũ bách giáp binh nhập đáo hậu điện, vấn cung nhân: phục hậu hà tại? "Cung nhân giai thõi bắt tri. Hâm giáo giáp binh đá khai chu hộ, tầm mịch bắt kiến; liêu tại bích trung, tiện hát giáp sĩ phá bích sưu tầm. Hâm thân tự động thủ thu hậu đầu kế tha xuất. Hậu viết: "Vọng miễn ngã nhất mệnh!" Hâm sát viết: "Nhữ tự kiến nguy công tổ khứ!" Hậu phi phát tiễn túc, nhị giáp sĩ thõi ứng nhi xuất. Nguyên lai hoa

trong búi tóc, bắt được thư của Phục Hoàn. Tháo xem thư thấy nói tâu vua xin kết liên thư của Tôn Quyền và Lưu Bị làm ngoại ứng. Tháo giận lắm, bắt Mục Thuận về nhà kín tra hỏi. Thuận nhất định không khai điều gì. Ngày đêm hôm ấy, Tháo điểm ba nghìn giáp binh, vây cả nhà Phục Hoàn, bao nhiêu già trẻ bắt sạch. Khám trong nhà lại bắt được tờ thư chính tay Phục Hoàng hậu viết. Lập tức cả ba họ nhà Phục bị hạ ngục. Trời tang táng sáng, Tháo sai tướng ngụy lâm quân là Khước Hự cầm cờ tiết vào cung, thu lấy tì thụ của Hoàng hậu. Khi ấy vua đang ngồi ở ngoài điện, thấy Khước Hự dẫn ba trăm giáp binh vào thẳng cửa cung, vua hỏi có việc gì, Lự tâu rằng: - Chúng tôi phụng mệnh ngụy công vào thu tì thụ của Hoàng hậu. Vua biết là việc lộ rồi, ruột gan như cắt. Lự đến hậu cung, Phục hậu vừa ngủ dậy, Lự gọi người giữ tì thụ thu lấy rồi trả ra. Phục hậu thấy việc cấp đến nơi, liền ẩn vào trong vách hai tầng ở sau buồng. Một lát, Hoa Hâm dẫn năm trăm giáp binh vào hậu điện tìm Phục hậu. Hồi cung nhân, cung nhân nói không biết. Hâm sai quân phá cửa son mà tìm, cũng không thấy. Hâm đoán là ở trong vách, sai phá vách, quả nhiên có Phục hậu ở đấy. Hâm xắn vào nắm tóc lôi ra. Phục hậu kêu van. Hâm mắng rằng: - Mi ra mà kêu với Ngụy công! Phục hậu xõa tóc đi

xin sù yǒu cái míng , xiàng  
yǔ ? yuán , guǎn níng xiāng  
yǒu shàn . shí rén cheng san  
rén wèi yí lóng : huá xin wèi  
lóng tóu , ? yuán wèi lóng fù  
, guǎn níng wèi lóng wěi . yi  
rì , níng yǔ xin gòng zhǒng  
yuán shu , chú dì jiàn jin .  
níng huí chú bù gù ; xin shí  
ér shì zhī , rán hòu zhí xià .  
yòu yí rì , níng yǔ xin tòng  
zuò guān shu , wén hù wài  
chuán hū zhì sheng , yǒu guì  
réni chéng xuān ér guò . níng  
duān zuò bù dòng , xin qì  
shu wǎng guān . níng zì cǐ bǐ  
xin zhì wèi rén , suí ge xí fen  
zuò , bù fù yǔ zhì wèi yǒu .  
hòu lái guǎn níng bì ju liáo  
dong , cháng dài bái mào ,  
zuò wò yí lóu , zú bù lǚ dì ,  
zhōng shen bù kěn shì wèi ;  
ér xin nāi xian shì sun quán ,  
hòu guī cáo cào , zhì cǐ nāi  
yǒu shou bǔ fú huáng hòu yí  
shì . hòu rén yǒu shi tàn huá  
xin yue : " huá xin dang rì  
chēng xiong móu , pò bì  
sheng jiāng mǔ hòu shou .  
zhù nuè yí cháo tian hǔ yì ,  
mà míng qian zài xiào lóng  
tóu ! " yòu yǒu shi zàn guān  
níng yue : " liáo dong chuán  
yǒu guǎn níng lóu , rén qù  
lóu kōng míng dú liù . xiào  
sha zì yǔ tan fù guì , qǐ rú bái  
mào zì feng liú . "

命！”歆叱曰：“汝自见魏公诉去！”后披发跣足，二甲士推拥而出。原来华歆素有才名，向与邴原、管宁相友善。时人称三人为一龙：华歆为龙头，邴原为龙腹，管宁为龙尾。一日，宁与歆共种园蔬，锄地见金。宁挥锄不顾；歆拾而视之，然后掷下。又一日，宁与歆同坐观书，闻户外传呼之声，有贵人乘轩而过。宁端坐不动，歆弃书往观。宁自此鄙歆之为人，遂割席分坐，不复与之为友。后来管宁避居辽东，常戴白帽，坐卧一楼，足不履地，终身不肯仕魏；而歆乃先事孙权，后归曹操，至此乃有收捕伏皇后一事。后人有诗叹华歆曰：“华歆当日逞凶谋，破壁生将母后收。助虐一朝添虎翼，骂名千载笑龙头！”又有诗赞管宁曰：“辽东传有管宁楼，人去楼空名独留。笑杀子

hâm tố hữu tài danh, hướng dữ  
bỉnh nguyên, quản ninh tương  
hữu thiện. Thời nhân xưng tam  
nhân vi nhất long: hoa hâm vi  
long đầu, bình nguyên vi long  
phúc, quản ninh vi long vĩ. Nhất  
nhật, ninh dữ hâm cộng chung  
viên sơ, sù địa kiến kim. Ninh  
huy sù bắt cổ; hâm thập nhi thị  
chi, nhiên hậu trích hạ. Hựu  
nhất nhật, ninh dữ hâm đồng  
toa quan thư, văn hộ ngoại  
truyền hô chi thanh, hữu quý  
nhân thừa hiên nhi quá. Ninh  
đoan tọa bắt động, hâm khí thư  
vãng quan. Ninh tự thủ bỉ hâm  
chi vi nhân, toại cát tịch phân  
tọa, bắt phục dữ chi vi hữu.  
Hậu lai quản ninh tị cư liêu  
đông, thường đái bạch mạo,  
tọa ngoa nhất lâu, túc bắt lí địa,  
chung thân bắt khẳng sĩ nguy;  
nhí hâm nãi tiên sự tôn quyền,  
hậu quy tào thao, chí thủ nãi  
hữu thu bộ phục hoàng hậu  
nhất sự. Hậu nhân hữu thi thán  
hoa hâm viết: "Hoa hâm đương  
nhật sính hung mưu, phá bích  
sinh tương mẫu hậu thu. Trợ  
ngược nhất triều thiêm hổ dực,  
mạ danh thiên tái tiêu long  
đầu!" Hựu hữu thi tán quản  
ninhan viết: "Liêu đông truyền hữu  
quản ninh lâu, nhân khứ lâu  
không danh độc lưu. Tiêu sát tử  
ngư tham phú quý, khởi như  
bạch mạo tự phong lưu."

chân không, hai tên lính áp điệu  
đi ra. Hoa Hâm vốn là người có  
tài danh. Khi xưa cùng với Quản  
Ninh. Bình Nguyên kết bạn thân  
với nhau. Người bấy giờ gọi bọn  
ba người là con rồng: Hoa Hâm là  
đầu, Bình Nguyên là bụng, Quản  
Ninh là đuôi. Một bùa, Ninh với  
Hâm bùa đất giống rau, thấy một  
cục vàng, Ninh cứ bùa gạt cục  
vàng ấy đi. Lại một bùa, hai  
người đang ngồi đọc sách, bỗng  
ở ngoài cửa có tiếng hò reo, có  
một ông quan to ngồi xe đi qua.  
Ninh mặc, cứ ngồi chừng chạc  
xem sách. Hâm thì bỏ sách, chạy  
ra xem. Từ đó Ninh khinh Hâm là  
người hèn hạ, không chơi với  
nữa. Về sau, đội mũ trắng, nằm  
ngồi một cái gác, chân không  
mẩy khi bước xuống đất, trọn đời  
không chịu làm quan với nhà  
Ngụy. Còn Hâm thì trước theo  
Tôn Quyền, sau về với Tào Tháo,  
đến nay lại có chuyện bắt Hoàng  
hậu. Người sau có thơ chê rằng:  
Hoa Hâm tàn ác sinh mưu hung,  
Phá vách Hoàng phi, nghĩ phải  
không? Đảng ác một mai thêm  
cánh hổ, Tiếng nhơ muôn kiếp  
nhục đầu rồng! Lại có thơ khen  
Quản Ninh rằng: Liêu Đông đồn  
đại Quản Ninh Lâu, Người vàng  
lâu không tiếng vẫn lưu, Khinh  
giết Tử Ngư tham phú quý. Há  
như mây trắng vốn phong lưu.

鱼贪富贵，岂如白帽自风流。”

13 qiě shuo huá xin jiang fú hòu yǒng zhì wài diàn . dì wàng jiàn hòu , nǎi xià diàn bào hòu ér ku . xin yue : " wèi gong yǒu mìng , kě sù xíng ! " hòu ku wèi dì yue : " bù néng fù xiāng huó ye ? " dì yue : " wǒ mìng yì bù zhì zài hé shí yē ! " jiǎ shì yǒng hòu ér qù , dì chuí xiong dà tòng . jiàn ? lù zài cè , dì yue : " ? gong ! tian xià níng yǒu shì shì hu ! " ku dào zài dì . ? lù lìng zuǒ yòu fú dì rù gong . huá xin ná fú hòu jiàn cào . cào mà yue : " wú yǐ chéng xìn dài rǔ děng , rǔ děng fǎn yù bài wǒ ye ! wú bù sha rǔ , rǔ bì sha wǒ ! " hè zuǒ yòu luàn bàng dǎ sǐ . suí jí rù gong , jiang fú hòu suǒ sheng èr zì , jie zhèn sha zhī . dang wǎn jiang fú wán , mù shùn děng zong zú èr bǎi yú kǒu , jie zhǎn yú shì . cháo yě zhì rén , wú bù jīng hài . shí jiàn an shí lè nián shí yí yuè yě . hòu rén yǒu shi tàn yue : " cáo mán xiong cán shì suǒ wú , fú wán zhōng yì yù hé rú . kě lián dì hòu fēn lí chū , bù jí míng xiān fù yǔ fu ! "

且说华歆将伏后拥至外殿。帝望见后，乃下殿抱后而哭。歆曰：“魏公有命，可速行！”后哭谓帝曰：“不能复相活耶？”帝曰：“我命亦不知在何时也！”甲士拥后而去，帝捶胸大恸。见郗虑在侧，帝曰：“郗公！天下宁有是事乎！”哭倒在地。郗虑令左右扶帝入宫。华歆拿伏后见操。操骂曰：“吾以诚心待汝等，汝等反欲害我耶！吾不杀汝，汝必杀我！”喝左右乱棒打死。随即入宫，将伏后所生二子，皆鸩杀之。当晚将伏完、穆顺等宗族二百余口，皆斩于市。朝野之人，无不惊骇。时建安十九年十一月也。后人有诗叹曰：“曹瞒凶残世所无，伏完忠义欲何如。可怜帝后分离处，不及民间妇与

Thả thuyết hoa hâm tương phục hậu ủng chí ngoại điện. Đế vọng kiến hâu, nãi hạ điện bão hậu nhi khóc. Hâm viết: "Ngụy công hữu mệnh, khâ tóc hành!" Hậu khóc vị đế viết: "Bất năng phục tương hoạt da?" Đế viết: "Ngã mệnh diệc bắt tri tại hà thời dâ!" Giáp sĩ ủng hậu nhi khú, đế chảy hung đại đồng. Kiến si lự tại trắc, đế viết: "Si công! Thiên hạ ninh hữu thị sự hồ!" Khốc đáo tại địa. Si lự lệnh tả hữu phù đế nhập cung. Hoa hâm nã phục hậu kiến thao. Thao mạ viết: "Ngô dĩ thành tâm đãi nhữ đắng, nhữ đắng phản dục hại ngã da! Ngô bắt sát nhữ, nhữ tất sát ngã!" Hát tả hữu loạn bỗng đá tử. Tùy túc nhập cung, tương phục hậu sở sinh nhị tử, gai chậm sát chi. Dương văn tương phục hoàn, mục thuận đẳng tông tộc nhị bách dư khẩu, gai trăm vu thị. Triều dã chi nhân, vô bất kinh hãi. Thời kiến an thập cửu niên thập nhất nguyệt dã. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Tào man hung tàn thế sở vô, phục hoàn trung nghĩa dục hà như. Khả liên đê hậu phân li xử, bắt cập dân gian phụ dữ phu!"

Hoa Hâm điêu Phục hậu ra đến ngoài điện. Vua trông thấy đau xót sầu thảm, xuống bìu lấy Phục hậu mà khóc. Hâm nói rằng: - Ngụy công sai bắt, phải đi cho mau! Phục hậu khóc nói với vua rằng: - Không cứu nhau được nữa ru! Vua cũng khóc mà nói rằng: - Trẫm cũng chưa biết sống thác lúc nào đây! Giáp sĩ dẫn Phục Hậu đi ra, vua ôm bụng thương khóc. Thấy Khuốc Lự đứng ở bên cạnh, vua nói: - Khuốc công! Thiên hạ có việc thế này bao giờ không? Nói đoạn, khóc lăn ra đất. Lự sai tả hữu vục vua vào cung. Hoa Hâm đem Phục Hậu đến chỗ Tào Tháo. Tháo mắng rằng: - Tao xử với mày tử tế, sao mày lại muốn hại tao? Nếu tao không giết mày đi, thì mày cũng đến giết tao mà thôi! Lập tức sai lính đánh đập Phục Hậu đến chết rồi vào cung bắt hai con bà, đánh thuốc độc chết nốt. Đến chiều Tháo sai đem cả họ nhà Phục Hoàn và nhà Mục Thuận hơn hai trăm người, đưa ra chợ chém sạch. Trong triều ngoài nôại, ai ai cũng kinh hãi. Bấy giờ là tháng 11 năm Kiến An thứ 19. Người sau có thơ than rằng: Lòng đâu độc địa hời A Man? Hàng mấy trăm người nỡ giết oan! Vua, hậu thương thay khi tử biệt, Không bằng chồng vợ

夫！”

14 xiān dì zì cóng huài liǎo fú hòu , lián rì bù shí . cào rù yue : " bì xià wú you , chén wú yì xīn . chén nǚ yǐ yǔ bì xià wèi guì rén , dà xián dà xiào , yí ju zhèng gōng . " xiān dì an gǎn bù cóng . yú jiàn an èr shí nián zhēng yuè shuò , jiù qìng hè Zhēng dàn zhì jié , cè lì cáo cáo nǚ cáo guì rén wèi zhèng gōng huáng hòu . qún xià mò gǎn yǒu yán .

献帝自从坏了伏后，连日不食。操入曰：“陛下无忧，臣无异心。臣女已与陛下为贵人，大贤大孝，宜居正宫。”献帝安敢不从。于建安二十年正月朔，就庆贺正旦之节，册立曹操女曹贵人为正宫皇后。群下莫敢有言。

15 cǐ shí cáo cáo wei shì rì shèn . huì dà chén shang yì shou wú miè shǔ zhì shì . jiǎ xǔ yue : " xu zhao xià hóu dun , cáo rén èr rén huí , shang yì cǐ shì . " cào jí shí fa shǐ , xing yè huàn huí . xià hóu dun wèi zhì , cáo rén xian dào , lián yè biàn rù fǔ zhōng jiàn cáo . cào fang bèi jiǔ ér wò , xǔ chǔ zhàng jiàn lì yú táng mén zhì nèi , cáo rén yù rù , bèi xǔ chǔ dang zhù . cáo rén dà nù yue : " wú nǎi cáo shì zong zú , rǔ hé gǎn zǔ dang ye ? " xǔ chǔ yue : " jiāng jun sui qín , nǎi wài fán ? shǒu zhì guan ; xǔ chǔ sui shu , xiān chong nèi shì . zhǔ gōng zuì wò táng shàng , bù gǎn fàng rù . " rén nǎi bù

此时曹操威势日甚。会大臣商议收吴灭蜀之事。贾诩曰：“须召夏侯惇、曹仁二人回，商议此事。”操即时发使，星夜唤回。夏侯惇未至，曹仁先到，连夜便入府中见操。操方被酒而卧，许褚仗剑立于堂门之内，曹仁欲入，被许褚当住。曹仁大怒曰：“吾乃曹氏宗族，汝何敢阻挡耶？”许褚曰：“将军虽亲，乃外藩镇守之官；许褚虽疏，现

Hiến đế tự tòng phôi liễu phục hậu, liên nhật bất thực. Thao nhập viết: "Bệ hạ vô ưu, thần vô dị tâm. Thần nữ dĩ dữ bệ hạ vi quý nhân, đại hiền đại hiếu, nghi cư chánh cung." Hiến đế an cảm bất tòng. Vũ kiến an nhị thập niên chánh nguyệt sóc, tựu khánh hạ chánh đán chi tiết, sách lập tào thao nữ tào quý nhân vi chánh cung hoàng hậu. Quần hạ mặc cảm hữu ngôn.

chốn quân gian!

Vua Hiến Đế từ khi mất bà Phục Hậu, lo buồn mấy hôm không ăn được cơm. Tháo vào khuyên giải rằng: - Bệ hạ đừng lo, tôi không có bụng nào đâu. Con gái tôi đã vào cung hầu bệ hạ làm quý nhơn, hiền hậu hiếu thảo, nên lập làm chính cung Hoàng hậu. Bây giờ Tháo bảo thế nào mà vua chả phải nghe. Ngày mồng một tháng giêng năm Kiên An thứ 20, nhân dịp ăn mừng tiết Nguyên đán, vua lập Tào quý nhân lên làm Hoàng hậu. Các quan trong triều, không ai dám nói.

Thử thời tào thao uy thế nhật thậm. Hội đại thần thương nghị thu ngô diệt thực chi sự. Cỗ hủ viết: "Tu triệu hạ hầu đôn, tào nhân nhị nhân hồi, thương nghị thử sự." thao tức thời phát sử, tinh dạ hoán hồi. Hạ hầu đôn vị chí, tào nhân tiên đáo, liên dạ tiện nhập phủ trung kiến thao. Thao phương bị tửu nhi ngoạ, hứa trữ trượng kiêm lập vu đường môn chi nội, tào nhân dục nhập, bị hứa trữ đương trụ. Tào nhân đại nộ viết: "Ngô nãi tào thị tông tộc, nhữ hà cảm trở đương da?" Hứa trữ viết: "Tướng quân tuy thân, nãi ngoại phiên trấn thủ chi quan; hứa trữ tuy sơ, hiện sung nội thị. Chúa công túy ngoạ đường thượng, bắt cảm phóng nhập."

Bấy giờ Tào Tháo uy thế mỗi ngày một thịnh, liền hội các đại thần, bàn việc đánh Ngô, Thục. Giả Hủ nói: - Nên đòi Hạ Hầu Đôn, Tào Nhân về mà bàn việc ấy. Tháo lập tức sai sứ đi triệu hai người về. Hạ Hầu Đôn chưa đến. Tào Nhân đến trước. Khi ấy Tháo đang say rượu nằm nghỉ. Hứa Chủ, cắp gươm đứng gác ngoài cửa cung. Tào Nhân vào ra mắt Tào Tháo. Hứa Chủ không cho vào. Tào Nhân giận, nói: - Ta là tôn tộc họ Tào, sao ngươi dám ngăn trở ta? Hứa Chủ nói: - Tướng quân tuy là thân tình, nhưng là quan trấn thủ ngoài biên; tôi tuy sơ tình nhưng hiện đương làm nội thị. Chúa công say rượu đang nằm nghỉ, nên tôi không dám cho vào. Nhân thấy

gǎn rù . cáo cào wén zhì ,  
tàn yue : " xǔ chǔ zhen  
zhong chén yě ! " bù shù rì ,  
xià hóu dun yì zhì , gòng yì  
zheng fá . dun yue : " wú ,  
shǔ jí wèi kě gong , yí xian  
qǔ hàn zhong zhang lǔ , yǐ  
de shèng zhì bing qǔ shǔ ,  
kě yǐ gǔ ér xià yě . " cáo cào  
yue : " zhèng hé wú yì . " suì  
qǐ bing xi zheng . zhèng shì :  
fang chéng xiong móu qi ruò  
zhǔ , yòu qu jìn zú sǎo pian  
bang . wèi zhì hòu shì rú hé ,  
qiě kàn xià wén fēn jiě .

充内侍。主公醉卧堂上，不敢放入。”仁乃不敢入。曹操闻之，叹曰：“许褚真忠臣也！”不数日，夏侯惇亦至，共议征伐。惇曰：“吴、蜀急未可攻，宜先取汉中张鲁，以得胜之兵取蜀，可一鼓而下也。”曹操曰：“正合吾意。”遂起兵西征。正是：方逞凶谋欺弱主，又驱劲卒扫偏邦。未知后事如何，且看下文分解。

◦

nhân nãi bắt cảm nhập. Tào thao văn chi, thán viết: "Hứa trù chán trung thần dã!" Bắt sỗ nhật, hạ hầu đôn diệc chí, cộng nghị chinh phạt. Đôn viết: "Ngô, thực cấp vị khả công, nghi tiên thủ hán trung trương lỗ, dĩ đắc thắng chi binh thủ thực, khả nhất cỗ nhi hạ dã." tào thao viết: "Chánh hợp ngô ý." toại khỏi binh tây chinh. Chánh thị: phương sính hung mưu khi nhược chủ, hựu khu kình tốt tảo thiên bang. Vị tri hậu sự như hà, thả khán hạ văn phân giải.

nói thế, không dám vào nữa. Tháo biết chuyện, than rằng: - Hứa Chủ thế mới là trung thần! Không được bao lâu, Hạ Hầu Đôn cũng đến cùng bàn việc đánh dẹp. Đôn nói: - Ngô, Thực chưa có thể đánh được, ta nên lấy Hán Trung của Trương Lỗ trước, rồi dẫn quân đắc thắng lấy luôn Thực nhân thể. Như thế, chỉ đánh một trận là xong. Tháo nghe lời, cất quân sang lấy Hán Trung. Đó là: Vừa sinh mưu ác khinh vua yêu, Lại dẫn quân hùng đánh nẻo xa... Chưa biết việc sau ra thế nào, xem đến hồi sau mới rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG**  
**DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
067  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo cào xīng shī xi zheng , fēn bīng san duì : qián bù xiān fēng xià hóu yuan ; zhang hé ; cáo zì lǐng zhu jiāng ju zhong ; hòu bù cáo rén , xià hóu dun , ya yún liáng cǎo . zǎo yǒu xì zuò bào rù hàn zhōng lái . zhang lǔ yǔ dì zhang wèi , shang yì tuì dí zhī cè . wèi yue : " hàn zhōng zuì xiǎn wú rú yáng píng guān ; kě yú guān zhì zuǒ yòu , yí shān bàng lín , xià shí yú gè zhài zhà , yíng dí cáo bīng . xiong zài hàn níng , duo bo liáng cǎo yīng fù . " zhang lǔ yí yán , qiǎn dà jiāng yáng áng , yáng rèn , yú qí dí jí rì qí chéng . jun mǎ dào yáng píng guān , xià zhài yǐ dìng . xià hóu yuan , zhang hé qián jun suí dào , wén yáng píng guān yǐ yǒu zhǔn bèi , lí guān yí shí wǔ lǐ xià zhài . shì yè , jun shì pí kùn , gè zì xie xí . hu zhài hòu yí bǎ huǒ qǐ , yáng áng , yáng rèn liǎng lù bīng sha lái jié zhài . xià hóu yuan , zhang hé jí shàng de mǎ , sì xià lǐ dà bīng yǒng

第六十七回  
曹操平定汉中地  
张辽威震逍遥津

Đệ lục thập thất hồi tào thao  
bình định hán trung địa  
trương liêu uy chấn tiêu diêu  
tân

HỒI 67 Bình Hán Trung, Tào  
Tháo thành công; Bến Tiêu  
Diêu, Trương Liêu khét tiếng

却说曹操兴师西征，分兵三队：前部先锋夏侯渊；张郃；操自领诸将居中；后部曹仁、夏侯惇，押运粮草。早有细作报入汉中来。张鲁与弟张卫，商议退敌之策。卫曰：“汉中最险无如阳平关；可于关之左右，依山傍林，下十余个寨栅，迎敌曹兵。兄在汉宁，多拨粮草应付。”张鲁依言，遣大将杨昂、杨任，与其弟即日起程。军马到阳平关，下寨已定。夏侯渊、张郃前军随到，闻阳平关已有准备，离关一十五里下寨。是夜，军士疲困，各自歇息。忽寨后一把火起，杨昂、杨任两路兵杀来劫寨。夏侯渊、张郃急上得马，

Khước thuyết tào thao hưng sư tây chinh, phân binh tam đội: tiền bộ tiên phong hạ hầu uyên; truong cáp; thao tự lĩnh chư tướng cư trung; hậu bộ tào nhân, hạ hầu đôn, áp vận lương thảo. Tào hữu tế tác báo nhập hán trung lai. Trương lỗ dữ đệ truong vệ, thương nghị thói địch chi sách. Vệ viết: "Hán trung tối hiểm vô nhu dương bình quan; khả vu quan chi tả hữu, y sơn bàng lâm, hạ thập dư cá trại sách, nghênh địch tào binh. Huynh tại hán ninh, đa bát lương thảo ứng phó." Trương lỗ y ngôn, khiển đại tướng dương ngang, dương nhâm, dữ kì đệ tức nhật khởi trình. Quân mã đáo dương bình quan, hạ trại dĩ định. Hạ hầu uyên, truong cáp tiền quân túy đáo, văn dương bình quan dĩ hữu chuẩn bị, li quan nhất thập ngũ lí hạ trại. Thị dã, quân sĩ bì khốn, các tự hiết tức. Hốt trại hậu nhất bả hỏa khởi, dương ngang, dương nhâm lưỡng lộ binh sát lai kiếp trại. Hạ hầu uyên, truong cáp cấp thượng đắc mã, tú hạ lí đại binh ứng

Lại nói, Tào Tháo cắt quân chinh tây, chia làm ba đội: Tiền đội tiêu phong là Hạ Hầu Uyên, Trương Cáp, Tháo tự lĩnh các tướng làm trung quân, hậu bộ là Tào Nhân và Hạ Hậu Đôn thì coi việc vận tải lương thảo. Có thám tử báo tin cho Trương Lỗ, Trương Lỗ bàn với em là Trương Vệ để cự địch. Vệ nói: - Ở Hán Trung ta, hiểm nhất là ải Dương Bình. Em xin ra men rừng tựa núi, lập mười doanh trại để chống nhau với quân Tào. Anh thì cứ ở Hán Ninh, phải chuẩn bị lương thảo cho nhiều đợt tiếp cho quân sĩ. Lỗ nghe lời ấy, sai đại tướng là Dương Ngang, Dương Nhiệm cùng với em cắt quân đi ngay hôm ấy đến cửa Dương Bình hạ trại. Tiền quân là Hạ Hầu Uyên, Trương Cáp đến nơi, thấy ải Dương Bình đã có phòng bị, liền lập trại cách thành mươi dặm. Đến hôm ấy, quân sĩ mỏi mệt cùng nghỉ ngơi cả. Bỗng nhiên chia làm hai cánh quân kéo đến cướp trại, Hạ Hầu Uyên với vàng lén ngựa, thì bốn mặt quân đã kéo ủa vào. Quân Tào thua trong chạy tan nát cả. Hai người về ra

rù , cáo bing dà bài , tuì jiàn cáo cáo . cáo nù yue : " rǔ èr rén xíng jūn xǔ duo nián , qǐ bù zhì bing ruò yuǎn xíng pí kùn , kě fáng jié zhài ? rú hé bù zuò zhǔn bèi ? " yù zhān èr rén , yǐ míng jun fǎ . zhòng guan gào miǎn . cào cì rì zì yǐn bing wèi qián duì , jiàn shan shì xiǎn è , lín mù cóng zá , bù zhì lù jìng , kǒng yǒu fú bing , jí yǐn jun huí zhài , wèi xǔ chǔ , xú ? èr jiāng yue : " wú ruò zhī cǐ chǔ rú cǐ xiǎn è , bì bù qǐ bing lái . " xǔ chǔ yue : " bing yǐ zhì cǐ , zhǔ gong bù kě ? láo . " cì rì , cáo shàng mǎ , zhì dài xǔ chǔ , xú ? èr rén , lái kàn zhāng wèi zhài zhà . san pǐ mǎ zhuǎn guò shān bo , zǎo wàng jiàn zhāng wèi zhài zhà . cáo yáng bian yáo zhǐ , wèi èr jiāng yue : " rú cǐ jian gù , jí qie nán xià ! " yán wèi yǐ , bēi hòu yi sheng hǎn qǐ , jiàn rú yǔ fa . yáng áng , yáng rèn fen liǎng lù sha lái . cáo dà jīng . xǔ chǔ dà hu yue : " wú dang dí zéi ! xǔ gong míng shàn bǎo zhǔ gong . " shuo bà , tí dao zòng mǎ xiàng qián , lì dí èr jiāng . yáng áng , yáng rèn bù néng dang xǔ chǔ zhì yǒng , huí mǎ tuì qù , qí yú bù gǎn xiàng qián . xú ? bǎo zhe cáo cáo ben guò shān bo , qián miàn yòu yì jun dào ; kàn shí , què shì xià hóu

四下里大兵拥入，曹兵大败，退见曹操。操怒曰：“汝二人行军许多年，岂不知兵若远行疲困，可防劫寨？如何不作准备？”欲斩二人，以明军法。众官告免。操次日自引兵为前队，见山势险恶，林木丛杂，不知路径，恐有伏兵，即引军回寨，谓许褚、徐晃二将曰：“吾若知此处如此险恶，必不起兵来。”许褚曰：“兵已至此，主公不可惮劳。”次日，操上马，只带许褚、徐晃二人，来看张卫寨栅。三匹马转过山坡，早望见张卫寨栅。操扬鞭遥指，谓二将曰：“如此坚固，急切难下！”言未已，背后一声喊起，箭如雨发。杨昂、杨任分两路杀来。操大惊。许褚大呼曰：“吾当敌贼！徐公明善保主公。”说罢，提刀纵马向前，力敌二将。杨昂、杨任不能当许褚之勇，回马退去

nhập, tào binh đại bại, thối kiến tào thao. Thao nộ viết: "Nhữ nhị nhân hành quân hứa đa niên, khởi bất tri binh nhược viễn hành bì khốn, khả phòng kiếp trại? Như hà bắt tác chuẩn bị?" Dục trảm nhị nhân, dĩ minh quân pháp. Chúng quan cáo miễn. Thao thứ nhật tự dẫn binh vi tiền đội, kiến sơn thế hiểm ác, lâm mộc tung tạp, bắt tri lộ kính, khủng hữu phục binh, túc dẫn quân hồi trại, vị hứa trử, từ hoảng nhị tương viết: "Ngô nhược tri thủ xử như thủ hiểm ác, tất bắt khởi binh lai." Hứa trử viết: "Binh dĩ chí thủ, chúa công bất khả đạn lao." Thứ nhật, thao thương mã, chỉ đái hứa trử, từ hoảng nhị nhân, lai khán thương vệ trại sách. Tam thất mã chuyển quá sơn pha, tảo vọng kiến thương vệ trại sách. Thao dương tiên diêu chỉ, vị nhị tương viết: "Như thủ kiên cố, cấp thiết nan hạ!" Ngôn vị dĩ, bối hâu nhất thanh hảm khởi, tiễn như vũ phát. Dương ngang, dương nhâm phân lưỡng lộ sát lai. Thao đại kinh. Hứa trử đại hô viết: "Ngô dương địch tặc! Từ công minh thiện bảo chúa công." Thuyết bãi, đề đao túng mã hướng tiền, lực địch nhị tương. Dương ngang, dương nhâm bất năng đương hứa trử chi dũng, hồi mã thối khứ, kì dư bất cảm hướng tiền. Từ hoảng bảo trú tào thao bôn quá sơn pha, tiền

mắt Tào Tháo. Tháo giận, mắng rằng: - Hai người cầm quân đã nửa đời người, há lại không biết rằng quân đi xa khó nhọc, phải phòng giặc đến cướp trại ư? Làm sao không giữ gìn trước? Tháo muốn chém hai người ấy để nghiêm quân pháp. Các quan kêu van mãi, hai người mới được khỏi tội. Hôm sau, Tháo tự dẫn quân làm tiền đội kéo đi. Tháo thấy núi non hiểm hóc, cây cối rậm rạp, không biết đường nào mà đi, nghĩ có quân phục, liền dẫn quân về, bảo với Hứa Chủ, Từ Hoảng rằng: - Nếu ta biết nơi đây hiểm hóc thế này, thì chẳng đem quân đến làm gì. Hứa Chủ bẩm: - Đã trót đến đây, chúa công chớ nên ngại khó nhọc. Hôm sau, Tháo chỉ mang Hứa Chủ, Từ Hoảng hai tướng đến xem trại Trương Vệ. Ba người vừa đi qua một trái núi, đã trông thấy trại. Tháo trỏ roi xuồng, bảo rằng: - Trại bền vững thế kia, phá làm sao cho được? Tháo vừa nói dứt lời, bỗng ở sau lưng tiếng reo àm àm, tên bắn ra tua túa. Dương Ngang, Dương Nhiệm chia quân làm hai ngả kéo đến. Hứa Chủ kêu lên rằng: - Từ Công Minh giữ gìn chúa công cho khéo, ta ra đánh nhau với giặc đây! Nói đoạn, múa đao tể ngựa xông vào đánh hai tướng, hai tướng không địch nổi một mình Hứa Chủ, phải quay ngựa chạy. Các tướng khác thấy thế, không dám tiến lên nữa. Từ Hoảng bảo vệ Tào Tháo, vừa qua sườn núi

yuan ; zhang hé èr jiang ,  
ting de hǎn sheng , gù yīn  
jun sha lái jie yìng . yú shì  
sha tuì yáng áng , yáng rèn ,  
jiù de cáo cào huí zhài . cáo  
zhòng shǎng sì jiang .

，其余不敢向前。徐晃保着曹操奔过山坡，前面又一军到；看时，却是夏侯渊；张郃二将，听得喊声，故引军杀来接应。于是杀退杨昂、杨任，救得曹操回寨。操重赏四将。

3 zì cǐ liǎng biān xiāng jù wǔ  
shí yú rì , zhì bù jiao zhàn .  
cáo cào chuán lìng tuì jun .  
jiǎ xǔ yue : " zéi shì wèi jiàn  
qiáng ruò , zhǔ gong hé gù  
zì tuì ye ? " cáo yue : " wú  
liào zéi bing měi rì tí bèi , jí  
nán qū shèng . wú yǐ tuì jun  
wèi míng , shǐ zéi xiè ér wú  
bèi , rán hòu fēn qīng qí  
chao xí qí hòu , bì shèng zéi  
yǐ . " jiǎ xǔ yue : " chéng  
xiāng shén jì , bù kě cè yě . "  
yú shì lìng xià hóu yuan ;  
zhang hé fēn bīng liǎng lù ,  
gè yǐn qīng qí sān qiān , qǔ  
xiǎo lù chao yáng píng guān  
hòu . cáo cào yì miàn yǐn dà  
jun bá zhài jìn qǐ . yáng áng  
ting de cáo bing tuì , qǐng  
yáng rèn shàng yì , yù chéng  
shì jí zhì . yáng rèn yue : "  
cáo guī jì jí duo , wèi zhì  
zhen shí , bù kě zhui gǎn . "  
yáng áng yue : " gōng bù  
wǎng , wú dang zì qù . "  
yáng rèn kǔ jiàn bù cóng .  
yáng áng jìn tí wǔ zhài jun

diện hựu nhất quân đáo; khán thời, khước thị hạ hầu uyên; trương cáp nhị tương, thính đắc hảm thanh, cố dẫn quân sát lai tiếp ứng. Vu thị sát thối dương ngang, dương nhâm, cứu đắc tào thao hồi trại. Thao trọng thưởng tú tương.

trước mặt, gặp một quân kéo đến, trông ra thì là quân của Hạ Hầu Uyên, Trương Cáp. Nguyên hai tướng nghe thấy tiếng reo, nên dẫn quân đến tiếp, vì thế mới đánh đuổi được Dương Ngang, Dương Nhiệm mà cứu được Tào Tháo về trại. Thao trọng thưởng cho bốn tướng.

自此两边相拒五十余日，只不交战。曹操传令退军。贾诩曰：“贼势未见强弱，主公何故自退耶？”操曰：“吾料贼兵每日提备，急难取胜。吾以退军为名，使贼懈而无备，然后分轻骑抄袭其后，必胜贼矣。”贾诩曰：“丞相神机，不可测也。”于是令夏侯渊；张郃分兵两路，各引轻骑三千，取小路抄阳平关后。曹操一面引大军拔寨尽起。杨昂听得曹兵退，请杨任商议，欲乘势击之。杨任曰：

“操诡计极多，未知真实，不可追赶。”杨昂曰：“公不往，吾当自

Tự thủ lưỡng biên tương cự ngũ thập dư nhật, chỉ bắt giao chiến. Tào thao truyền lệnh thói quân. Cỗ hủ viết: "Tặc thế vị kiển cường nhược, chúa công hà có tự thói da?" Thao viết: "Ngô liêu tặc binh mỗi nhật đề bị, cấp nan thủ thắng. Ngô dĩ thói quân vi danh, sử tặc giải nhi vô bị, nhiên hậu phân khinh ky sao tập kì hậu, tất thắng tặc hĩ." Cỗ hủ viết: "Thùa tương thần cơ, bất khả trắc dã." Vu thị lệnh hạ hầu uyên; trương cáp phân binh lưỡng lộ, các dẫn khinh ky tam thiên, thủ tiểu lộ sao dương bình quan hậu. Tào thao nhất diện dẫn đại quân bạt trại tần khởi. Dương ngang thính đắc tào binh thói, thỉnh dương nhâm thương nghị, dục thùa thế kích chi. Dương nhâm viết: "Thao quỷ kế cực đa, vị tri chân thật, bất khả truy cản." Dương ngang viết: "Công bất vãng, ngô đương tự khứ." Dương nhâm khổ gián bất töng. Dương ngang tần đè ngũ trại

Từ đó hai bên cầm cự nhau hơn năm mươi ngày, không đánh chác gì nữa. Thao truyền lệnh rút quân về. Giả Hủ nói: - Thế giặc chưa rõ mạnh yếu thế nào, sao chúa công đã rút quân? Thao nói: - Ta thấy quân giặc ngày nào cũng phòng bị, khó lòng đánh được. Nên ta giả đò thu quân về, để cho giặc trễ nhác không phòng bị nữa, rồi ta mới chia quân khinh ky lên đến đánh mặt sau, như thế mới có thể phá được. Giả Hủ nói: - Méo mực của Thùa tướng thần diệu lầm, không ai sánh kịp! Thao sai Hạ Hầu Uyên, Trương Cáp mỗi người dẫn ba nghìn quân khinh ky tắt đường nhỏ đi lên vào phía sau ải Dương Bình. Còn mình thì dẫn đại quân nhỏ trại rút về hết. Dương Ngang thấy Tào Tháo rút quân về, muốn thùa cơ đuổi đánh. Dương Nhiệm nói: - Tào Tháo quỷ kế lầm, chưa biết thực như thế nào, không nên đuổi theo. Dương Ngang không nghe, nói rằng: - Nếu ông không đi thì ta đuổi theo một mình vậy.

mǎ qián jìn , zhì liú xie shǎo  
jun shì shǒu zhài .

去。”杨任苦谏不从。  
杨昂尽提五寨军马前进，  
只留些少军士守寨。

4 shì rì , dà wù mí mǎn , duì  
miàn bù xiāng jiàn . yáng  
áng jun zhì bàn lù , bù néng  
xíng , quán qǐe za zhù . què  
shuo xià hóu yuan yí jun  
chao guò shān hòu , jiàn  
zhòng wù chuī kong , yòu  
wén rén yǔ mǎ si , kǒng yǒu  
fú bing , jí cui rén mǎ xíng  
dòng , dà wù zhōng wù zǒu  
dào yáng áng zhài qián .  
shǒu zhài jun shì , ting de  
mǎ tí xiāng , zhì dào shì  
yáng áng bing huí , kai mén  
nà zhì . cáo jun yí yōng ér rù  
, jiàn shì kong zhài , biàn jiù  
zhài zhōng fàng qǐ huǒ lái .  
wǔ zhài jun shì , jìn jie qì  
zhài ér zǒu . bǐ jí wù sǎn ,  
yáng rèn lǐng bing lái jiù , yǔ  
xià hóu yuan zhàn bù shù gé  
, bēi hòu zhāng hé bing dào .  
yáng rèn sha tiáo dà lù , ben  
huí nán zhèng . yáng áng dài  
yào huí shí , yǐ bèi xià hóu  
yuan , zhāng hé liǎng gè  
zhàn liǎo zhài zhà . bēi hòu  
cáo cǎo dà duì jun mǎ gǎn  
lái . liǎng xià jiá gong , sì  
bian wú lù . yáng áng yù tú  
zhèn ér chu , zhèng zhuàng  
zhe zhāng hé . liǎng gè jiao  
shǒu , bēi zhāng hé sha sǐ .  
bài bing huí tóu yáng píng  
guan , lái jiàn zhāng wèi .

quân mǎ tiền tiến, chỉ lưu ta  
thiếu quân sĩ thủ trại.

Dương Nhiệm cố can mãi không  
được. Ngang đem hết cả quân  
năm trại đuổi theo, chỉ để một ít ở  
lại giữ nhà.

是日，大雾弥漫，对面  
不相见。杨昂军至半路  
，不能行，权且扎住。  
却说夏侯渊一军抄过山  
后，见重雾垂空，又闻  
人语马嘶，恐有伏兵，  
急催人马行动，大雾中  
误走到杨昂寨前。守寨  
军士，听得马蹄响，只  
道是杨昂兵回，开门纳  
之。曹军一拥而入，见  
是空寨，便就寨中放起  
火来。五寨军士，尽皆  
弃寨而走。比及雾散，  
杨任领兵来救，与夏侯  
渊战不数合，背后张郃  
兵到。杨任杀条大路，  
奔回南郑。杨昂待要回  
时，已被夏侯渊、张郃  
两个占了寨栅。背后曹  
操大队军马赶来。两下  
夹攻，四边无路。杨昂  
欲突阵而出，正撞着张  
郃。两个交手，被张郃  
杀死。败兵回投阳平关，  
来见张卫。原来卫知

Thị nhật, đại vụ mê mạn, đối  
diện bất tương kiến. Dương  
ngang quân chí bán lộ, bất  
năng hành, quyền thả trát trụ.  
Khước thuyết hạ hầu uyên nhất  
quân sao quá sơn hậu, kién  
trọng vụ thùy không, hựu văn  
nhân ngũ mã tê, khủng hưu  
phục binh, cấp thôii nhân mã  
hành động, đại vụ trung ngô tẩu  
đáo dương ngang trại tiền. Thủ  
trại quân sĩ, thính đắc mã đê  
hưởng, chỉ đạo thị dương  
ngang binh hồi, khai môn nạp  
chi. Tào quân nhất ứng nhi  
nhập, kiến thị không trại, tiện  
tư trại trung phóng khởi hỏa  
lai. Ngũ trại quân sĩ, tần gai khí  
trại nhi tẩu. Bỉ cập vụ tán,  
dương nhâm lĩnh binh lai cứu,  
dữ hạ hầu uyên chiến bắt số  
hợp, bối hậu trương cáp binh  
đáo. Dương nhâm sát điều đại  
lộ, bôn hồi nam trịnh. Dương  
ngang đãi yếu hồi thời, dĩ bị hạ  
hầu uyên, trương cáp lưỡng cá  
chiếm liêu trại sách. Bối hậu tào  
thao đại đội quân mã cản lai.  
Lưỡng hạ giáp công, tứ biên vô  
lộ. Dương ngang dục đột trận  
nhi xuất, chánh chàng trú  
trương cáp. Lưỡng cá giao thủ,  
bị trương cáp sát tử. Bại binh  
hồi đầu dương bình quan, lai  
kiến trương vệ. Nguyên lai vệ

yuán lái wèi zhì èr jiang bài  
zǒu , zhu yíng yǐ shi , bàn yè  
qì guan , ben huí qù liǎo .  
cáo cáo suì de yáng píng  
guan bìng zhu zhài . zhang  
wèi , yáng rèn huí jiàn zhang  
lǔ . wèi yán èr jiang shi liǎo  
ài kǒu , yin cǐ shǒu guan bù  
zhù . zhang lǔ dà nù , yù  
zhǎn yáng rèn . rèn yue : "  
mǒu céng jiàn yáng áng , xiū  
zhui cáo bing . ta bù kěn ting  
xìn , gù yǒu cǐ bài . rèn zài qǐ  
yi jun qián qù tiǎo zhàn , bì  
zhǎn cáo cáo . rú bù shèng ,  
gan dang jun lìng . " zhang lǔ  
qǔ liǎo jun lìng zhuàng .  
yáng rèn shàng mǎ , yǐn èr  
wàn jun lí nán zhèng xià zhài .  
què shuo cáo cáo tí jun  
jiang jìn , xian lìng xià hóu  
yuan lǐng wǔ qian jun , wǎng  
nán zhèng lù shàng shào tàn  
, zhèng yíng zhe yáng rèn  
jun mǎ , liǎng jun bǎi kai .  
rèn qiǎn bù jiang chang qí  
chu mǎ , yǔ yuan jiao feng ;  
zhàn bù san gé , bèi yuan yì  
dao zhǎn yú mǎ xià . yáng  
rèn zì tǐng qiang chu mǎ , yǔ  
yuan zhàn san shí yú gé , bù  
fen shèng fù . yuan yáng bài  
ér zǒu , rèn cóng hòu zhui lái  
; bèi yuan yòng tuo dao jì ,  
zhǎn yú mǎ xià . jun shì dà  
bài ér huí . cáo cáo zhī xià  
hóu yuan zhǎn liǎo yáng rèn  
, jí shí jìn bing , zhí dǐ nán  
zhèng xià zhài . zhang lǔ  
huang jù wén wǔ shang yì .

二将败走，诸营已失，半夜弃关，奔回去了。曹操遂得阳平关并诸寨。张卫、杨任回见张鲁。卫言二将失了隘口，因此守关不住。张鲁大怒，欲斩杨任。任曰：“某曾谏杨昂，休追操兵。他不肯听信，故有此败。任再乞一军前去挑战，必斩曹操。如不胜，甘当军令。”张鲁取了军令状。杨任上马，引二万军离南郑下寨。却说曹操提军将进，先令夏侯渊领五千军，往南郑路上哨探，正迎着杨任军马，两军摆开。任遣部将昌奇出马，与渊交锋；战不三合，被渊一刀斩于马下。杨任自挺枪出马，与渊战三十余合，不分胜负。渊佯败而走，任从后追来；被渊用拖刀计，斩于马下。军士大败而回。曹操知夏侯渊斩了杨任，即时进兵，直抵南郑下寨。张鲁慌聚文武商议。阎圃曰：“某保

tri nhị tướng bại tẩu, chư doanh  
dĩ thất, bán dạ khí quan, bôn  
hồi khứ liễu. Tào thao toại đắc  
dương bình quan tịnh chư trại.  
Trương vê, dương nhâm hồi  
kiến trương lỗ. Vê ngôn nhị  
tướng thất liễu ải khẩu, nhân  
thủ thủ quan bắt trụ. Trương lỗ  
đại nộ, dục trảm dương nhâm.  
Nhâm viết: "Mõ tảng gián  
dương ngang, huu truy tho  
binh. Tha bắt khắng thính tín,  
cố hữu thủ bại. Nhâm tái khắt  
nhất quân tiền khứ thiêu chiến,  
tát trảm tào thao. Như bắt  
thắng, cam đương quân lệnh."  
Trương lỗ thủ liễu quân lệnh  
trạng. Dương nhâm thương  
mã, dẫn nhị vạn quân li nam  
trinh hạ trại. Khước thuyết tào  
thao đè quân tương tiến, tiên  
lệnh hạ hầu uyên lĩnh ngũ thiên  
quân, vãng nam trinh lộ thượng  
tiểu tham, chánh nghênh trú  
dương nhâm quân mã, lưỡng  
quân bǎi khai. Nhâm khiền bộ  
tương xương ki xuất mã, dữ  
uyên giao phong; chiến bất tam  
hợp, bị uyên nhất đao trảm vu  
mã hạ. Dương nhâm tự đĩnh  
thương xuất mã, dữ uyên chiến  
tam thập dư hợp, bất phân  
thắng phụ. Uyên dương bại nhi  
tẩu, nhâm tòng hậu truy lai; bị  
uyên dụng tha đao kế, trảm vu  
mã hạ. Quân sĩ đại bại nhi hồi.  
Tào thao tri hạ hầu uyên trảm  
liễu dương nhâm, tức thời tiến  
binh, trực đế nam trinh hạ trại.  
Trương lỗ hoảng tụ văn võ

Vệ, Dương Nhiệm về ra mắt  
Trương Lỗ. Vệ đỗ cho tại hai  
tướng để mắt cửa ải. Lỗ giận  
muốn chém Dương Nhiệm.  
Nhiệm nói: - Tôi can Dương  
Ngang đừng đuổi quân Tào  
nhưng y không nghe, nên mới bị  
thua thế này. Tôi xin lĩnh một đạo  
quân lại ra đánh nhau, phen này  
tôi quyết chém được Tào Tháo,  
nếu không được xin chịu tội. Lỗ  
bắt viết tờ cam kết, rồi cho  
Dương Nhiệm dẫn hai vạn quân  
ra khỏi Nam Trịnh hạ trại. Tào  
Tháo dẫn quân tiến lên, sai Hạ  
Hầu Uyên dẫn năm nghìn quân đi  
trước, ra đường Nam Trịnh dò  
thám, vừa gặp quân của Dương  
Nhiệm đến nơi. Hai bên dàn trận,  
Nhiệm sai bộ tướng là Xương Kỳ  
ra ngựa, giao phong với Hạ Hầu  
Uyên, chưa được ba hiệp Kỳ đã  
bị Uyên chém chết rồi lăn xuống  
ngựa. Nhiệm vác giáo tê ngựa ra,  
đánh nhau với Uyên độ ba mươi  
hiệp. Uyên giả thua chạy. Nhiệm  
đuổi theo, Uyên dùng chước đà  
đao, chém Nhiệm chết nổi, quân  
sĩ tan vỡ chạy về. Tào Tháo thấy  
Hạ Hầu Uyên chém được Dương  
Nhiệm rồi, lập tức tiến quân đến  
thắng Nam Trịnh hạ trại. Trương  
Lỗ tụ văn võ lại bàn bạc, Diêm  
Phổ nói: - Tôi xin cử một người  
có thể địch nổi các tướng của  
Tào Tháo. Lỗ hỏi ai, Phổ thừa  
rằng: - Ở đây có Bàng Đức, trước  
theo Mã Siêu hàng với chúa  
công. Về sau Mã Siêu sang Tây  
Xuyên, y ốm không đi được. Hiện

? pǔ yue : " mǒu bǎo yí rén , kě dí cáo cào shǒu xià zhu jiang . " lǔ wèn shì shéi . pǔ yue : " nán an páng dé , qian suí mǎ chao tóu zhǔ gong ; hòu mǎ chao wǎng xi chuān , páng dé wò bìng bù céng xíng . xiàn jin méng zhǔ gong en yāng , hé bù lìng cǐ rén qù ? "

5 zhang lǔ dà xǐ , jí zhao páng dé zhì , hòu jia shǎng láo ; diǎn yi wàn jun mǎ , lìng páng dé chu . lí chéng shí yú lǐ , yǔ cáo bing xiāng duì , páng dé chu mǎ nuò zhàn . cáo cào zài wèi qiáo shí , shen zhī páng dé zhì yōng , nǎi zhǔ zhu jiang yue : " páng dé nǎi xi liáng yǒng jiang , yuán shǔ mǎ chao ; jin sui yi zhang lǔ , wèi cheng qí xin . wú yù de cǐ rén . rǔ děng xu jie yǔ huǎn dòu , shǐ qí lì fá , rán hòu qín zhi . " zhang hé xian chu , zhàn liǎo shù gé biàn tuì . xià hóu yuan yě zhàn shù gé tuì liǎo . xú ? yòu zhàn san wǔ gé yě tuì liǎo . lín hòu xǔ chǔ zhàn wǔ shí yú gé yì tuì . páng dé lì zhàn sì jiang , bìng wú jù qiè . gè jiang jie yú cáo qián kua páng dé hǎo wǔ yì . cáo cào xin Zhōng Dà xǐ , yǔ zhòng jiang shang yì : " rú hé de cǐ rén tóu jiàng ? " jiǎ xǔ yue : " mǒu zhì zhang lǔ shǒu xià , yǒu yí móu shì

一人，可敌曹操手下诸将。”鲁问是谁。圃曰：“南安庞德，前随马超投主公；后马超往西川，庞德卧病不曾行。现今蒙主公恩养，何不令此人去？”

thương nghị. Diêm phô viết: "Mỗ báo nhất nhân, khả địch tào thao thủ hạ chư tướng." Lỗ vấn thị thùy. Phô viết: "Nam an bàng đức, tiền tùy mã siêu đầu chúa công; hậu mã siêu vãng tây xuyên, bàng đức ngọa bệnh bất tầng hành. Hiện kim mông chúa công ân dưỡng, hà bất lệnh thử nhân khứ?"

张鲁大喜，即召庞德至，厚加赏劳；点一万军马，令庞德出。离城十余里，与曹兵相对，庞德出马搦战。曹操在渭桥时，深知庞德之勇，乃嘱诸将曰：“庞德乃西凉勇将，原属马超；今虽依张鲁，未称其心。吾欲得此人。汝等须皆与缓斗，使其力乏，然后擒之。”张郃先出，战了数合便退。夏侯渊也战数合退了。徐晃又战三五合也退了。临后许褚战五十余合亦退。庞德力战四将，并无惧怯。各将皆于操前夸庞德好武艺。曹操心中大喜，与众将商议：“如何得此人投降？”贾

Trương Lỗ đại hỉ, tức triệu bàng đức chí, hậu gia thưởng lao; diễm nhất vạn quân mã, lệnh bàng đức xuất. Li thành thập dư lí, dữ tào binh tương đối, bàng đức xuất mã nách chiến. Tào thao tại vị kiều thời, thâm tri bàng đức chi dũng, nãi chúc chư tướng viết: "Bàng đức nãi tây lương dũng tướng, nguyên chúc mã siêu; kim tuy y trương lỗ, vị xưng kì tâm. Ngô dục đắc thủ nhân. Nhữ đẳng tu giai dữ hoãn đấu, sử kì lực pháp, nhiên hậu cầm chi." Trương Cáp tiên xuất, chiến liễu số hợp tiện thối. Hạ Hầu Uyên đã chiến số hợp thối liễu. Từ hoảng hựu chiến tam ngũ hợp đã thối liễu. Lâm hậu hứa trù chiến ngũ thập dữ hợp diệc thối. Bàng đức lực chiến tú tướng, tịnh vô cụ khiếp. Các tướng giai vu thao tiền khoa bàng đức hảo võ nghệ. Tào thao tâm trung đại hỉ, dữ chúng tướng thương nghị: "Như hả đắc thử nhân đầu hàng?" Cỗ hủ viết: "Mỗ tri trương lỗ thủ hạ, hữu nhất mưu

nay y nhờ chúa công an dưỡng, sao chúa công không sai đi?

Trương Lỗ mừng lấm, gọi Bàng Đức đến thưởng cho rất hậu, rồi điểm một vạn quân mã, sai Đức ra khỏi thành mười dặm cự nhau với quân Tào. Đức cưỡi ngựa ra khiêu chiến. Tào Tháo trước Vị Kiều, đã biết Bàng Đức là người khỏe, mới dặn các tướng rằng: - Bàng Đức là dũng tướng ở Tây Lương, nguyên là thủ hạ Mã Siêu trước. Nay tuy theo Trương Lỗ nhưng chưa vừa ý. Ta muốn dùng người ấy, các ngươi nên đánh từ từ, đợi khi sức hắn yếu rồi, hãy bắt sống lấy. Trương Cáp ra trước, đánh được vài hiệp thì lui, Hạ Hầu Uyên cũng đánh vài hiệp rồi chạy. Từ Hoàng cũng thế, Hứa Chủ đánh hơn năm mươi hiệp cũng chạy nốt. Bàng Đức một mình địch nổi bốn tướng không nhụt chút nào. Các tướng ai cũng khoe với Tào Tháo rằng Bàng Đức võ nghệ giỏi lắm. Tháo mừng rõ, bàn với chúng rằng: - Làm thế nào để cho người ấy về với ta? Giả Hủ thưa: - Tôi nghe Trương Lỗ có một mưu sĩ là Dương Tùng, tính tham lam, hay

yáng song . qí rén jí tan huì lù . jin kē àn yǐ jin bó sòng zhì , shǐ zèn páng dé yú zhang lǔ , biàn kě tú yǐ . " cáo yue : " hé yóu de rén rù nán zhèng ? " xǔ yue : " lái rì jiao feng , zhà bài yáng shu , qì zhài ér zǒu , shǐ páng dé jù wǒ zhài . wǒ què yú yín yè yǐn bing jié zhài , páng dé bì tuì rù chéng . què xuǎn yí néng yán jun shì , bàn zuò bǐ jun , zá zài zhèn zhong , biàn de rù chéng ." cáo ting qí jì , xuǎn yí jīng xì jun xiào , zhòng jia shāng cì , fù yǔ jìn yǎn xin jiǎ yí fù , jìn pi zài tie ròu , wài chuan hàn zhōng jūn shì hào yī , xian yú bàn lù shàng děng hòu .

诩曰：“某知张鲁手下，有一谋士杨松。其人极贪贿赂。今可暗以金帛送之，使谮庞德于张鲁，便可图矣。”操曰：“何由得人入南郑？”诩曰：“来日交锋，诈败佯输，弃寨而走，使庞德据我寨。我却于夤夜引兵劫寨，庞德必退入城。却选一能言军士，扮作彼军，杂在阵中，便得入城。”操听其计，选一精细军校，重加赏赐，付与金掩心甲一副，今披在贴肉，外穿汉中军士号衣，先于半路上等候。

6 cì rì , xian bo xià hóu yuan ; zhang hé liǎng zhī jun , yuǎn qù mái fú ; què jiào xú ? tiǎo zhàn , bù shù gé bài zǒu . páng dé zhao jun yǎn sha , cáo bing jìn tuì . páng dé què duó liǎo cáo cào zhài zhà . jiàn zhài zhōng liáng cǎo jí duo , dà xǐ , jí shí shen bào zhang lǔ ; yí miàn zài zhài zhong shè yàn qìng hè . dang yè èr gèng zhì hòu , hurán san lù huo qǐ : zhèng zhōng shì xú ? , xǔ chǔ , zuǒ

次日，先拔夏侯渊；张郃两枝军，远去埋伏；却教徐晃挑战，不数合败走。庞德招军掩杀，曹兵尽退。庞德却夺了曹操寨栅。见寨中粮草极多，大喜，即时申报张鲁；一面在寨中设宴庆贺。当夜二更之后，忽然三路火起：正中是徐晃、许褚，左张郃，

sĩ dương tùng. Kì nhân cực tham hối lộ. Kim khâ ám dĩ kim bạch tông chi, sử trâm bàng đức vu trương lỗ, tiện khâ đồ hĩ." Thao viết: "Hà do đắc nhân nhập nam trịnh?" Hủ viết: "Lai nhật giao phong, trá bại dương thâu, khí trại nhi tầu, sử bàng đức cư ngã trại. Ngã khước vu di dạ dân binh kiếp trại, bàng đức tất thối nhập thành. Khước tuyễn nhất năng ngôn quân sĩ, phẫn tác bỉ quân, tạp tai trận trung, tiện đắc nhập thành." Thao thính kì kế, tuyễn nhất tinh tế quân giáo, trọng già thường tú, phó dũ kim yêm tâm giáp nhất phó, kim phi tại thiếp nhục, ngoại xuyên hán trung quân sĩ hào y, tiên vu bán lô thượng đẳng hậu.

ăn của đút. Nay ta đem vàng lụa đút cho y để y dêm pha Bàng Đức với Trương Lỗ thì ta mới có thể dụ được. Tháo nói: - Làm thế nào cho người đi lên được vào thành Nam Trịnh? Hủ nói: - Ngày mai đánh nhau, ta giả đò thua bỏ chạy, để cho Bàng Đức chiếm lấy, rồi đến nửa đêm ta cướp trại, Bàng Đức tất chạy lui vào thành. Ta kén săn lây lột người khéo nói, ăn mặc giả làm quân giặc, khi Bàng Đức chạy thì đi lẩn vào thành. Tháo nghe kể ấy, một tên quân sĩ khôn ngoan, đưa cho một cái áo giáp vàng, mặc vào trong mình, ngoài mặc áo hiệu quân Hán Trung, đứng chực sẵn ở dọc đường.

Hôm sau, Tháo sai Hạ Hầu Uyên, Trương Cáp phục sẵn hai đạo quân ở nơi xa, rồi sai Từ Hoảng ra khiêu chiến. Chưa được mấy hiệp, Hoảng thua chạy. Bàng Đức thúc quân đánh bùa vào. Quân Tào rút cả. Đức cướp ngay trại chứa đầy lương thảo. Đức mừng lắm, sai báo tin về Trương Lỗ biết, và mở tiệc trong trại ăn mừng. Canh hai đêm hôm ấy, bỗng nhiên thấy ba mặt lửa cháy, rồi Từ Hoảng, Hứa Chủ ở giữa, Trương Cáp ở tả, Hạ Hầu Uyên ở

zhang hé , yòu xià hóu yuan  
. san lù jun mǎ , qí lái jié zhài  
. páng dé bù jí bìe , zhi de  
shàng mǎ chong sha chu lái  
hòu san lù bìng zhuī lái .  
páng dé jí huàn kai chéng  
mén , lǐng bing yi yōng ér rù .

右夏侯渊。三路军马，  
齐来劫寨。庞德不及提  
备，只得上马冲杀出来  
，望城而走。背后三路  
兵追来。庞德急唤开城  
门，领兵一拥而入。

7 cǐ shí xì zuò yǐ zá dào chéng  
zhong , jìng tóu yáng song fǔ  
xià yè jiàn , jù shuo : " wèi  
gong cáo chéng xiāng jiǔ  
wén shèng dé , tè shǐ mǒu  
sòng jin jiā wèi xìn . gèng  
yǒu mì shu chéng shàng . "  
song dà xǐ , kàn liǎo mì shu  
zhong yán yǔ , wèi xì zuò  
yue : " shàng fù wèi gong ,  
dàn qǐng fàng xin . mǒu zì  
yǒu liáng cè fèng bào . " dǎ  
fa lái rén xian huí , biàn lián  
yè rù jiàn zhang lǚ , shuo  
páng dé shòu liǎo cáo cào  
huì lù , mài cǐ yí zhèn .  
zhang lǚ dà nù , huàn páng  
dé zé mà , yù zhǎn zhī . ? pū  
kǔ jiàn . zhang lǚ yue : " nǐ  
lái rì chu zhàn , bù shèng bì  
zhǎn ! " páng dé bào hèn ér  
tuì . cì rì , cáo bing gong  
chéng , páng dé yīn bing  
chong chu . cáo lìng xǔ chǔ  
jiāo zhàn . chǔ zhà bài ,  
páng dé gǎn lái . cáo zì  
chéng mǎ yú shan bo shàng  
huàn yue : " páng lìng míng  
hé bù zǎo jiàng ? " páng dé  
xún si : " ná zhù cáo cào , dĩ

此时细作已杂到城中，  
径投杨松府下谒见，具  
说：“魏公曹丞相久闻  
盛德，特使某送金甲为  
信。更有密书呈上。”  
松大喜，看了密书中言  
语，谓细作曰：“上覆  
魏公，但请放心。某自  
有良策奉报。”打发来  
人先回，便连夜入见张  
鲁，说庞德受了曹操贿  
赂，卖此一阵。张鲁大  
怒，唤庞德责骂，欲斩  
之。阎圃苦谏。张鲁曰  
：“你来日出战，不胜  
必斩！”庞德抱恨而退。  
次日，曹兵攻城，庞  
德引兵冲出。操令许褚  
交战。褚诈败，庞德赶  
来。操自乘马于山坡上  
唤曰：“庞令明何不早  
降？”庞德寻思：“拿

hứa trử, tả trương cáp, hữu hạ  
hầu uyên. Tam lộ quân mã, tè  
lai kiếp trại. Bàng đức bắt cập  
đè bị, chỉ đắc thương mǎ trùng  
sát xuất lai, vọng thành nhi tầu.  
Bối hậu tam lộ binh truy lai.  
Bàng đức cấp hoán khai thành  
môn, lĩnh binh nhất ứng nhi  
nhập.

hữu cùng đồ cả lại cướp trại.  
Bàng Đức chưa kịp đề phòng lên  
ngựa chạy vào thành. Quân ba  
phía sau lưng đuổi tới, Bàng Đức  
lập tức gọi mở cổng thành dẫn  
quân vào.

Bấy giờ, tên lính của Tào Tháo  
cũng tràn theo vào đến thẳng  
phủ Dương Tùng nói rõ ràng: -  
Ngụy Công lâu nay vẫn mộ cao  
đức của ngài, nay sai tôi đem  
đâng cái áo giáp vàng làm tin, có  
tờ mật thư dâng lên ngài coi.  
Tùng mừng lắm, xem thư xong,  
bảo với tên lính rằng: - Về bẩm  
với Ngụy Công rằng ngài cứ yên  
tâm, tôi sẽ liệu tìm mẹo hay để  
giúp ngài. Nói rồi cho tên lính về  
trước. Đêm hôm ấy Tùng vào ra  
mắt Trương Lỗ nói rằng: - Bàng  
Đức ăn đút lót của Tào Tháo, đã  
có tình để thua trận vừa rồi. Lỗ  
giận lắm, gọi Bàng Đức đến toan  
chém. Diêm Phố ra sức can  
ngăn. Lỗ mới mắng rằng: - Ngày  
mai ra đánh, nếu không thắng thì  
ta sẽ lấy đầu ngươi đi! Bàng Đức  
cầm túc lui ra. Ngày hôm sau,  
quân Tào đến đánh. Bàng Đức  
dẫn quân ra địch. Tháo sai Hứa  
Chử ra. Chử giả đò thua chạy.  
Đức đuổi theo. Tháo cưỡi ngựa  
đứng trên đỉnh núi gọi rằng: -  
Bàng Lệnh Minh, sao không hàng  
đi cho sớm? Bàng Đức nghĩ nếu  
bắt được Tào Tháo thì bằng bắt

yì qian yuán shàng jiang ! " suì fei mǎ shàng bo . yì sheng hǎn qǐ , tian beng dì ta , lián rén hé mǎ , dié rù xiàn keng nèi qù ; sì bì gou suǒ yi qí shàng qián , huó zhuo liǎo páng dé , ya shàng bo lái . cáo cào xià mǎ , chì tuì jun shì , qín shì qí fú , wèn páng dé kěn jiàng fǒu . páng dé xún sī zhāng lǔ bù rén , qíng yuàn bài jiàng . cáo cào qín fú shàng mǎ , gòng huí dà zhài , gù yì jiào chéng shàng wàng jiàn . rén bào zhāng lǔ , dé yǔ cáo bìng mǎ ér xíng . lǔ yì xìn yáng song zhì yán wèi shí . cì rì , cáo cào san miàn shù lì yún ti , fei pào gong dǎ . zhāng lǔ jiàn qí shì yǐ jí , yǔ dì zhāng wèi shàng yì . wèi yue : " fàng huǒ jìn shao cang lǐn fǔ kù , chu ben nán shan , qù shǒu ba zhōng kě yě . " yáng song yue : " bù rú kai mén tóu jiàng . " zhāng lǔ yóu yù bù dìng . wèi yue : " zhì shì shao liǎo biàn xíng . " zhāng lǔ yue : " wǒ xiàng běn yù guì mìng guó jia , ér yì wèi de dá ; jin bù de yǐ ér chu ben , cang lǐn fǔ kù , guó jia zhì yǒu , bù kě fèi yě . " suì jìn feng suǒ . shì yè èr gèng , zhāng lǔ yǐn quán jia lǎo xiǎo , kai nán mén sha chu . cáo cào jiào xiù zhui gǎn ; tí bìng rù nán zhèng , jiàn lǔ feng bì kù cáng , xin

住曹操，抵一千员上将！”遂飞马上坡。一声喊起，天崩地塌，连人和马，跌入陷坑内去；四壁钩索一齐上前，活捉了庞德，押上坡来。曹操下马，叱退军士，亲释其缚，问庞德肯降否。庞德寻思张鲁不仁，情愿拜降。曹操亲扶上马，共回大寨，故意教城上望见。人报张鲁，德与操并马而行。鲁益信杨松之言为实。次日，曹操三面竖立云梯，飞炮攻打。张鲁见其势已极，与弟张卫商议。卫曰：“放火尽烧仓库府库，出奔南山，去守巴中可也。”杨松曰：“不如开门投降。”张鲁犹豫不定。卫曰：“只是烧了便行。”张鲁曰：“我向本欲归命国家，而意未得达；今不得已而出奔，仓库府库，国家之有，不可废也。”遂尽封锁。是夜二更，张鲁引全家老小，开南门杀出。曹操教

thượng pha. Nhất thanh hảm khởi, thiên băng địa tháp, liên nhân hòa mã, diệt nhập hâm khanh nội khứ; tử bích câu tác nhất tề thượng tiền, hoạt tróc liễu bàng đức, áp thượng pha lai. Tào thao hạ mã, sát thối quân sĩ, thân thích kì phuợc, vẫn bàng đức khảng hàng phủ. Bàng đức cầm tư trương lỗ bắt nhân, tình nguyện bái hàng. Tào thao thân phù thượng mã, công hồi đại trại, cố ý giáo thành thượng vọng kiến. Nhân báo trương lỗ, đức dữ thao tịnh mã nhi hành. Lỗ ích tín dương tung chi ngôn vi thật. Thứ nhật, tào thao tam diện thụ lập vân thê, phi pháo công đả. Trương lỗ kiến kì thế dĩ cực, dữ đê trương vệ thượng nghị. Vệ viết: "Phóng hỏa tǎn thiêu thương lǎm phủ khổ, xuất bôn nam sơn, khứ thủ ba trung khà dã." Dương tùng viết: "Bắt như khai môn đầu hàng." Trương lỗ do dự bất định. Vệ viết: "Chỉ thị thiêu liễu tiện hành." Trương lỗ viết: "Ngã hướng bỗn dục quy mệnh quốc gia, nhi ý vị đắc đạt; kim bát đắc dĩ nhi xuất bôn, thương lǎm phủ khổ, quốc gia chi hữu, bắt khả phế dã." Toại tǎn phong tỏa. Thị dạ nhị canh, trương lỗ dẫn toàn gia lão tiểu, khai nam môn sát xuất. Tào thao giáo hưu truy cán; đề binh nhập nam trịnh, kiến lỗ phong bể khố tàng, tâm thậm liên chi. Toại sai nhân vãng ba trung,

một nghìn viên thượng tướng, liền tề ngựa lên núi, bỗng nhiên thấy lầm một tiếng như trời long đất lở, cả người lẫn ngựa Bàng Đức sa xuống hố. Quân phục bốn mặt đổ ra, kẻ câu liêm, người thủng chạc, bắt sống ngay được Bàng Đức trói đem lên núi. Tháo vội vàng xuống ngựa, cởi trói cho Bàng Đức, rồi hỏi rằng: - Người có chịu hàng ta không? Bàng Đức nghĩ đến nguồn cơn Trương Lỗ xử bắt nhân với mình, bèn tình nguyện xin hàng. Tháo đỡ Bàng Đức lên ngựa, gióng cương về trại. Quân báo với Trương Lỗ, Lỗ lại càng tin lời Dương Tùng là thật. Hôm sau, Tào Tháo kéo quân đến, bắc thang chung quanh ba mặt thành bắn tên vào. Lỗ thấy thế nguy cấp lắm, bàn với em là Trương Vệ nói: - Nên đốt sạch cả kho tàng đi, rồi chạy ra núi Nam Sơn giữ ở Ba Trung cũng được. Dương Tùng nói: - Chi bằng mở cửa thành ra hàng là hơn. Lỗ còn dùng dằng chưa quyết. Vệ nói: - Chỉ nên đốt hết, rồi chạy đi thôi. Trương Lỗ nói: - Ta vẫn có ý về với triều đình, nhưng chưa có dịp, nay bất đắc dĩ mà phải chạy đi trốn, kho tàng là của triều đình, không nên hao phí như thế. Bèn sai khóa cả lại tử tế, rồi canh hai đêm hôm ấy, dẫn cả gia quyến, mở cửa nam đánh ra. Tào Tháo không cho đuổi theo, dẫn quân vào Nam Trịnh, thấy kho tàng phong khóa phân minh, có ý thương Trương

shèn lián zhī . suì chāi rén  
wáng ba zhōng , quàn shī  
tóu jiàng . zhāng lǔ yù jiàng ,  
zhāng wèi bù kěn . yáng  
song yǐ mì shu bào cào ,  
biàn jiào jìn bing , song wèi  
nèi yìng . cào de shu , qin zì  
yǐn bing wǎng ba zhōng .  
zhāng lǔ shǐ dì wèi lǐng bing  
chu dí , yǔ xǔ chǔ jiao feng ;  
bèi chǔ zhǎn yú mǎ xià . bài  
jun huí bào zhāng lǔ , lǔ yù  
jian shǒu . yáng song yue : "jīn ruò bù chu , zuò ér dài bì  
yǐ . mǒu shǒu chéng , zhǔ  
gong dang qín yǔ jué yí sī  
zhàn . " lǔ cóng zhī . ? pǔ  
jiàn lǔ xiū chu . lǔ bù ting ,  
suì yǐn jun chu yíng . wèi jí  
jiao feng , hòu jun yǐ zǒu .  
zhāng lǔ jí tuì , bèi hòu cáo  
bing gǎn lái . lǔ dào chéng  
xià , yáng song bì mén bù  
kai . zhāng lǔ wú lù kě zǒu ,  
cào cóng hòu zhuī zhì , dà  
jiào : " hé bù zǎo jiàng ! " lǔ  
nǎi xià mǎ tóu bài . cào dà xǐ  
; niàn qí feng cang kù zhì xīn  
, you lǐ xiāng dài , feng lǔ wèi  
? nán jiāng jun . ? pǔ děng  
jie feng liè hóu . yú shì hàn  
zhong jie píng . cáo cáo  
chuán lìng gè jùn fēn shè tài  
shǒu , zhì dou wèi , dà  
shǎng shì zú . wéi yǒu yáng  
song mài zhǔ qíu róng , jí  
mìng zhǎn zhí yú shì cáo shí  
zhòng . hòu rén yǒu shi tàn  
yue : " fáng xián mài zhǔ  
chěng qí gong , jí de jin yín

休追赶；提兵入南郑，见鲁封闭库藏，心甚怜之。遂差人往巴中，劝使投降。张鲁欲降，张卫不肯。杨松以密书报操，便教进兵，松为内应。操得书，亲自引兵往巴中。张鲁使弟卫领兵出敌，与许褚交锋；被褚斩于马下。败军回报张鲁，鲁欲坚守。杨松曰：“今若不出，坐而待毙矣。某守城，主公当亲与决一死战。”鲁从之。阎圃谏鲁休出。鲁不听，遂引军出迎。未及交锋，后军已走。张鲁急退，背后曹兵赶来。鲁到城下，杨松闭门不开。张鲁无路可走，操从后追至，大叫：“何不早降！”鲁乃下马投拜。操大喜；念其封仓库之心，优礼相待，封鲁为镇南将军。阎圃等皆封列侯。于是汉中皆平。曹操传令各郡分设太守，置都尉，大赏士卒。惟有杨松卖主求荣，即命斩之于市

khuyên sử đầu hàng. Trương Lỗ  
dục hàng, trương vệ bắt khắng.  
Dương Tùng dĩ mật thư báo  
thao, tiện giáo tiến binh, tùng vi  
nội ứng. Thao đắc thư, thân tự  
dẫn binh vãng ba trung. Trương  
Lỗ sử đệ vệ lĩnh binh xuất địch,  
dữ hứa trả giao phong; bị trả  
trảm vu mã hạ.ẠI quân hồi  
báo trương Lỗ, Lỗ dục kiên thủ.  
Dương Tùng viết: "Kim nhược  
bất xuất, tọa nhi đãi tể hĩ. Mỗ  
thủ thành, chúa công đương  
thân dữ quyết nhất tử chiến."  
Lỗ tòng chí. Diêm phó giàn lỗ  
hữu xuất. Lỗ bất thính, toại dẫn  
quân xuất nghênh. Vị cập giao  
phong, hậu quân dĩ tầu.  
Trương Lỗ cấp thối, bối hậu tào  
binh cản lai. Lỗ đáo thành hạ,  
dương tùng bế môn bắt khai.  
Trương Lỗ vô lộ khả tầu, thao  
tòng hậu truy chí, đại khiếu: "Hà  
bất tảo hàng!" Lỗ nãi hạ mã đầu  
bái. Thao đại hỉ; niệm kì phong  
thương khổ chi tâm, ưu lě  
tương đãi, phong lỗ vi trấn nam  
tướng quân. Diêm phó đẳng  
giai phong liệt hầu. Vu thị hán  
trung giai bình. Tào thao truyền  
lệnh các quận phân thiết thái  
thủ, trí đô úy, đại thưởng sĩ tốt.  
Duy hữu dương tùng mại chủ  
cầu vinh, túc mệnh trảm chi vu  
thị tào kì chúng. Hậu nhân hưu  
thi thán viết: "Phương hiền mại  
chủ sinh kì công, tích đắc kim  
ngân tổng thị không. Gia vị vinh  
hoa thân thụ lục, lệnh nhân  
thiên tái tiểu dương tùng!"

Lỗ, sai người đến Ba Trung  
khuyên dỗ về hàng. Lỗ muôn  
hàng, Vệ không nghe, Dương  
Tùng mật sai người đưa thư cho  
Tháo, xui binh đến, để mình làm  
nội ứng. Tháo được thư, dẫn  
quân đến Ba Trung. Lỗ sai  
Trương Vệ dẫn quân ra địch, Vệ  
đánh nhau với Hứa Chử, bị Chử  
giết chết. Quân sĩ chạy về báo  
với Trương Lỗ. Lỗ định giữ vững  
trong thành không ra. Dương  
Tùng khuyên rằng: - Nay nếu  
không ra đánh, tức là ngồi mà  
chịu chết mất. Tôi xin giữ thành,  
chúa công nên ra quyết một trận  
sống mái. Lỗ nghe lời. Diêm Phố  
can không nên ra. Lỗ không  
nghe, cứ dẫn quân ra nghênh  
địch. Chưa kịp đánh nhau, hâu  
quân đã bỏ chạy. Lỗ vội vàng  
phải lui về. Lỗ về đến dưới cửa  
thành, Tùng đóng cửa không cho  
vào. Lỗ hết đường chạy, Tào  
Tháo lại đuổi đến sau lưng, gọi  
bảo rằng: - Sao không chịu hàng  
đi cho sớm? Lỗ không thể nào  
được nữa, phải xuống ngựa xin  
hang. Tháo mừng lắm, nghĩ đến  
việc niêm khóa kho tàng lại không  
đốt, có lòng thương và đối đãi tử  
tế, phong cho làm trấn nam  
tướng quân. Bọn Diêm Phố cũng  
phong cho làm liệt hầu. Hán  
Trung yên ổn rồi, Tháo truyền  
lệnh đặt các thái thú và quan đô  
úy cai trị các quận, thưởng cho  
các tướng sĩ, chỉ có Dương Tùng  
bán chúa cầu vinh, lập tức Tháo  
sai đem ra chợ chém đầu để răn

zōng shì kong . jia wèi róng  
huá shen shòu lù , lìng rén  
qian zài xiào yáng song ! "

曹示众。后人有诗叹曰  
：“妨贤卖主逞奇功，  
积得金银总是空。家未  
荣华身受戮，令人千载  
笑杨松！”

8 cáo cào yǐ de dong chuan ,  
zhǔ bù sī mǎ yì jìn yue : " liú  
bèi yǐ zhà lì qū liú zhang ,  
shǔ rén cháng wèi guī xīn .  
jin zhǔ gong yǐ de hàn zhōng ,  
yì zhōu zhèn dòng . kě sù  
jìn bing gong zhī , shì bì wǎ  
jiě . zhì zhě guì yú chéng shí ,  
shí bù kě shi yē . " cáo cào  
tàn yue : rén kǔ bù zhì zú , jì  
de lǒng , fù wàng shù yē ? "  
liú ? yue : " sì mǎ zhòng dá  
zhi yán shì yē . ruò shǎo chí  
huǎn , zhu gé liàng míng yú  
zhì guó ér wèi xiāng , guan ,  
zhang děng yǒng guàn san  
jun ér wèi jiang , shǔ míng jí  
dìng , jù shǒu guan ài , bù kě  
fàn yǐ . " cáo yue : " shì zú  
yuǎn shè láo kǔ , qiè yí cún  
xù . " suí àn bing bù dòng .  
què shuo xi chuan bǎi xìng ,  
ting zhì cáo cào yǐ qū dong  
chuan , liào bì lái qū xi chuan  
, yi rì zhì xiàn , shù biàn jing  
kǒng . xuán dé qǐng jun shi  
shang yì . kǒng míng yue : "  
liàng yǒu yì jì . cáo cào zì tuì  
." xuán dé wèn hé jì . kǒng  
míng yue : " cáo cào fen jun  
tún gé féi , jù sun quán yě .  
jin wǒ ruò fen jiang xià ,

曹操已得东川，主簿司  
马懿进曰：“刘备以诈  
力取刘璋，蜀人尚未归  
心。今主公已得汉中，  
益州震动。可速进兵攻  
之，势必瓦解。智者贵  
于乘时，时不可失也。”

曹操叹曰：人苦不知足  
，既得陇，复望蜀耶？  
”刘晔曰：“司马仲达  
之言是也。若少迟缓，  
诸葛亮明于治国而为相  
，关、张等勇冠三军而  
为将，蜀民既定，据守  
关隘，不可犯矣。”操  
曰：“士卒远涉劳苦，  
且宜存恤。”遂按兵不  
动。却说西川百姓，听  
知曹操已取东川，料必  
来取西川，一日之间，  
数遍惊恐。玄德请军师  
商议。孔明曰：“亮有一  
计。曹操自退。”玄

Tào Tháo đã đắc đồng xuyên,  
chủ bộ Tư Mã Ý tiến viết: "Lưu  
Bị dĩ trá lực thủ lưu chương,  
thục nhân thượng vị quy tâm.  
Kim chúa công dĩ đắc hán  
trung, ích châu chán động. Khả  
tốc tiến binh công chi, thế tất  
ngõa giải. Trí giả quý vu thừa  
thời, thời bất khả thất dã." Tào  
thao thán viết: nhân khổ bất tri  
túc, kí đắc lũng, phục vọng thực  
da? "Lưu diệp viết: "Tư Mã  
Trọng đạt chi ngôn thị dã.  
Nhược thiểu trì hoãn, Gia Cát  
lượng minh vu trì quốc nhi vi  
tương, quan, trương đẳng dũng  
quan tam quân nhi vi tương,  
thục dân kí định, cư thủ quan  
ài, bất khả phạm hĩ." Thao viết:  
"Sĩ tốt viễn thiệp lao khổ, thà  
nghi tồn tuất." Toại án binh bất  
động. Khước thuyết tây xuyên  
bách tính, thính tri tào thao dĩ  
thủ đồng xuyên, liêu tất lai thủ  
tây xuyên, nhất nhật chi gian,  
sở biến kinh khủng. Huyền đức  
thỉnh quân sự thương nghị.  
Khổng minh viết: "Lượng hữu  
nhất kế. Tào thao tự thối."  
Huyền đức vấn hèn kế. Khổng  
minh viết: "Tào thao phân quân  
truân hợp phì, cụ tôn quyền dã.

kẻ khác. Người sau có thơ rằng:  
Quên ơn bán chúa khéo mua  
công, Vàng bạc vơ nhiều có vững  
không? Vinh chúa thấy đâu, liền  
thấy nhục, Nghìn năm ai kẽ xót  
Dương Tùng!

Tào Tháo lấy xong Đông Xuyên,  
quan chủ bộ là Tư Mã Ý hiến kế  
rằng: - Lưu Bị dùng mèo lừa, cố  
cướp lấy Ích Châu của Lưu  
Chương, nhân dân Thực chưa  
quy phục. Nay chúa công đánh  
phá được Hán Trung, chấn động  
cả Ích Châu, nên tiến binh đến  
đánh cho mau thì đất này phải vỡ  
hở. Có câu rằng: "Đầu có trí khôn,  
không bằng thừa thế". Dịp này  
chúa công chớ nên để lỡ! Tào  
Tháo than rằng: - Người ta không  
biết thế nào cho vừa ý, đã được  
Lũng lại còn mong Thực ru? Lưu  
Hoa nói: - Tư Mã Trọng Đại nói  
phải đấy! Nếu để chậm thì Gia  
Cát Lượng sáng suốt việc trị  
nước mà làm tướng văn, bọn  
Quan, Trương khéo trùm ba quân  
mà làm tướng võ; dân Thực yên  
rồi, chia ra giữ các nơi cửa ải, thì  
không sao lay chuyển được nữa  
đâu! Tháo nói: - Quân sĩ đi xa mỏi  
mệt lắm rồi, hãy nên cho nghỉ  
ngơi đã. Liền đóng quân ở yên  
một chỗ. Nói về nhân dân Tây  
Xuyên nghe tin Tào Tháo lấy  
được Đông Xuyên rồi, trong một  
ngày hai ba lần kinh hãi. Huyền  
Đức đầm lo, mời Khổng Minh bàn  
bạc. Khổng Minh nói: - Tôi có một

Cháng shā , guì yáng san  
jūn huán wú , qiǎn shé biàn  
zhi shì , chén shuo lì hài ,  
lìng wú qī bìng xí gé féi ,  
qian dòng qí shì , cào bì lè  
bing nán xiàng yǐ . " xuán dé  
wèn : " shéi kě wèi shǐ ? " yi  
jí yue : " mǒu yuàn wǎng . "  
xuán dé dà xǐ , suí zuò shu  
jù lǐ , lìng yí jí xian dào jīng  
zhou , zhì huì yún cháng ,  
rán hòu rù wú .

德问何计。孔明曰：“曹操分军屯合淝，惧孙权也。今我若分江夏、长沙、桂阳三郡还吴，遣舌辩之士，陈说利害，令吴起兵袭合淝，牵动其势，操必勒兵南向矣。”玄德问：“谁可为使？”伊籍曰：“某愿往。”玄德大喜，遂作书具礼，令伊籍先到荆州，知会云长，然后入吴。

9 dào mò líng , lái jiàn sun  
quán , xian tōng liǎo xìng  
míng . quán zhao jí rù . jí jiàn  
quán lǐ bì , quán wèn yue : "  
rǔ dào cǐ hé wèi ? " jí yue : "  
zuó chéng zhu gé zi yú qǔ  
Cháng shā děng san jùn ,  
wèi jun shi bù zài , yǒu shī  
jiao ge , jin chuán shū sòng  
huán . suǒ yǒu jīng zhōu nán  
jùn , líng líng , běn yù sòng  
huán ; bì cáo cào xí qū  
dong chuan , shǐ guan jiāng  
jun wú róng shen zhì dì . jin  
gé féi kōng xū , wàng jun  
hóu qǐ bìng gong zhī , shǐ  
cáo cáo chè bìng huí nán .  
wú zhǔ ruò qù liǎo dong  
chuan , jí huán jīng zhōu  
quán tǔ . " quán yue : " rǔ qiè  
gui guǎn shě , róng wú

Kim ngã nhược phân giang hạ, trường sa, quê dương tam quận hoàn ngô, khiển thiệt biện chi sĩ, trân thuyết lợi hại, lệnh ngô khởi binh tập hợp phì, khiên động kì thế, thao tất lặc binh nam hướng hĩ." Huyền đức vấn: "Thùy khả vi sứ?" Y tịch viết: "Mỗ nguyên vãng." Huyền đức đại hỉ, toại tác thư cụ lễ, lệnh y tịch tiên đáo kinh châu, tri hội vân trường, nhiên hậu nhập ngô.

kế này, khiến cho Tào Tháo tự nhiên phải rút quân về. - Tào Tháo chia quân ra đóng ở Hợp Phì là có ý sợ Tôn Quyền. Nay nếu ta đem ba quận Giang Hạ, Trường Sa, Quế Dương trả cho Đông Ngô, sai một biện sĩ sang bày tỏ lợi hại, xúi Đông Ngô đánh Hợp Phì, Tào Tháo tất phải quay binh về mặt nam. Huyền Đức hỏi ai có thể sang Đông Ngô, Y Tịch xin đi Huyền Đức mừng lăm, viết thư và sắm đủ lễ vật, sai Y Tịch đến Kinh Châu trước nói chuyện với Vân Trường, rồi sang Đông Ngô.

Đáo mạt lăng, lai kiến tôn quyền, tiên thông liễu tính danh. Quyền triệu tịch nhập. Tịch kiến quyền lễ tất, quyền vấn viết: "Nhữ đáo thủ hà vi?" Tịch viết: "Tạc thừa Gia Cát tử du thủ trường sa đẳng tam quận, vi quân sư bất tại, hữu thất giao cát, kim truyền thư tống hoàn. Sở hữu kinh châu nam quận, linh lăng, bỗn dục tống hoàn; bị tào thao tập thủ đồng xuyên, sứ quan tướng quân vô dung thân chí địa. Kim hợp phì không hư, vọng quân hầu khởi binh công chi, sứ tào thao triệt binh hồi nam. Ngô chủ nhược thủ liễu đồng xuyên, túc hoàn kinh châu toàn thố." Quyền viết: "Nhữ thả quy quán xá, dung ngô thương nghị." Y

Y Tịch đến Mạt Lăng, vào ra mắt Tôn Quyền. Quyền hỏi: - Người đến đây có việc gì? Tịch thưa: - Trước kia Gia Cát Tử Du có đến đòi ba quận Trường Sa vì quân sự tôi đi vắng, cho nên chưa giao lại được, nay xin đem trả lại. Còn Kinh Châu, Nam Quận, Linh Lăng cũng muốn trao trả nốt, nhưng ngại vì Tào Tháo cướp lấy Đông Xuyên, khiến cho Quan tướng tôi không có chỗ ở. Hiện nay Hợp Phì bỏ trống, xin quân hầu cát quân đánh đi. Chủ tôi nếu lấy nốt được Đông Xuyên, sẽ xin trả hết cả xứ Kinh Châu. Quyền nói: - Người hãy ra nghỉ ngơi quán xá, để ta còn bàn bạc. Tịch cáo từ trở ra. Quyền hỏi các mưu sĩ bàn bạc. Trương Chiêu nói: - Đây tất là Lưu Bị sợ Tào Tháo đến đánh

shang yì . " yi jí tuì chu , quán wèn jì yú zhòng móu shì . zhang zhào yue : " cǐ shì liú bēi kǒng cáo cǎo qū xi chuan , gù wèi cǐ móu . sui rán rú cǐ , kě yin cǎo zài hàn zhong . chéng shì qǔ gé féi , yì shì shàng jì . " quán cóng zhī , fa fù yì jí huí shǔ qù qì , biàn yì qǐ bing gong cáo : lìng lǔ sù shou qū Cháng shā , jiang xià , guì yáng san jùn , tún bing yú lù kǒu , qǔ lǚ méng , gan ning huí ; yòu qù yú háng qǔ líng tǒng huí . bù yì rì , lǚ méng , gan ning xian dào . méng xiān cè yue : " xiān jìn cáo cǎo lìng lú jiang tài shǒu zhu guang , tún bing yú wǎn chéng , dà kai dào tián , nà gǔ yú gé féi , yǐ chong jun shí . jin kě xian qǔ wǎn chéng , rán hòu gong gé féi . " quán yue : " cǐ jí shèn gé wú yì . " suí jiào lǚ méng , gan ning wèi xian feng , jiǎng qín , pan zhang wèi gé hòu , quán zì yǐn zhou tài , chén wǔ , dǒng xí , xú shèng wèi zhōng jūn . shí chéng pǔ , huáng gài , hán dang zài gè chù ? shǒu , dou wèi suí zheng . què shuo jun mǎ dù jiang , qǔ hé zhou , jìng dào wǎn chéng . wǎn chéng tài shǒu zhu guang , shǐ rén wǎng gé féi qí jiù ; yí miàn gù shǒu chéng chí , jian bì bù chu . quán zì dào chéng xià kàn shí , chéng

籍退出，权问计于众谋士。张昭曰：“此是刘备恐曹操取西川，故为此谋。虽然如此，可因操在汉中。乘势取合淝，亦是上计。”权从之，发付伊籍回蜀去讫，便议起兵攻操：令鲁肃收取长沙、江夏、桂阳三郡，屯兵于陆口，取吕蒙、甘宁回；又去余杭取凌统回。不一日，吕蒙、甘宁先到。蒙献策曰：“现今曹操令庐江太守朱光，屯兵于皖城，大开稻田，纳谷于合淝，以充军实。今可先取皖城，然后攻合淝。”权曰：“此计甚合吾意。”遂教吕蒙、甘宁为先锋，蒋钦、潘璋为合后，权自引周泰、陈武、董袭、徐盛为中军。时程普、黄盖、韩当在各处镇守，都未随征。却说军马渡江，取和州，径到皖城。皖城太守朱光，使人往合淝求救；一面固守城池，坚壁不出。权自到城下

tịch thối xuất, quyền vấn kế vu chúng mưu sĩ. Trương chiêu viết: "Thủ thị lưu bị khùng tào thao thủ tây xuyên, cố vi thủ mưu. Tuy nhiên như thủ, khả nhân thao tại hán trung. Thừa thế thủ hợp phì, diệc thị thượng kế." Quyền tòng chí, phát phó y tịch hồi thực khứ cật, tiện nghị khởi binh công thao: lệnh lô túc thu thủ trường sa, giang hạ, quê dương tam quận, truân binh vu lục khẩu, thủ lữ mông, cam ninh hồi; hưu khứ dư hàng thủ lăng thống hồi. Bất nhất nhât, lữ mông, cam ninh tiên đáo. Mông hiên sách viết: "Hiện kim tào thao lệnh lữ giang thái thủ chu quang, truân binh vu hoàn thành, đai khai đạo điền, nạp cốc vu hợp phì, dĩ sung quân thật. Kim khả tiên thủ hoàn thành, nhiên hậu công hợp phì." Quyền viết: "Thủ kế thậm hợp ngô ý." Toại giáo lữ mông, cam ninh vi tiên phong, tương khâm, phan chương vi hợp hậu, quyền tự dẫn chu thái, trấn võ, đồng tập, từ thịnh vi trung quân. Thời trình phỗ, hoàng cái, hàn đương tại các xứ trấn thủ, đô vị tùy chinh. Khuốc thuyết quân mã độ giang, thủ hòa châu, kính đáo hoàn thành. Hoàn thành thái thủ chu quang, sử nhân vãng hợp phì cầu cứu; nhất diện cố thủ thành trì, kiên bích bất xuất. Quyền tự đáo thành hạ khán thời, thành thượng tiễn như vũ

Tây Xuyên, cho nên mới bày ra mạo này. Tuy thế, ta cũng nên nhân lúc Tào Tháo ở Hán Trung, thừa cơ lấy ngay Hợp Phì đi cũng hay. Quyền nghe lời ấy, bảo Y Tịch về trước, rồi bàn việc cát quân đánh Hợp Phì. Một mặt sai Lỗ Túc thu lấy ba quận Trường Sa, Giang Hạ, Quế Dương, đóng đồn tại cửa Lục Khẩu; đòi Lã Mông, Cam Ninh về, và sai người ra Dư Hàng gọi Lăng Thống. Lã Mông, Cam Ninh đến trước, Mông hiên kể rằng: - Hiện nay Tào Tháo sai Chu Quang trấn thủ ở Uyển Thành, mở mang cày cấy, cung cấp lương về Hợp Phì cho quân ăn. Ta nên đánh Uyển Thành trước, rồi sẽ đến lấy Hợp Phì sau. Quyền đồng ý, sai Lã Mông, Cam Ninh làm tiên phong: Tưởng Khâm, Phan Chương làm đoạn hầu, Quyền dẫn Chu Thái, Trần Võ, Đồng Tập, Từ Thịnh làm trung quân. Bấy giờ Trình Phỗ Hoàng Cái, Hán Dương mỗi người giữ một nơi xa, không theo đi đánh. Quân sĩ sang sông qua Hòa Châu đến Uyển Thành. Chu Quang là thái thú Uyển Thành, sai người đến Hợp Phì cầu cứu, một mặt giữ vững thành trì không ra đánh. Quyền đến dưới thành đứng ngắm, trên mặt thành bắn tên xuống như mưa, một mũi tên tin vào lòng Tôn Quyền, Quyền về trại, hỏi các tướng dùng kế gì để lấy được thành, Đồng Tập nói: - Nên sai đắp ụ đất ngoài thành mà bắn vào. Từ Thịnh nói: - Nên

shàng jiàn rú yǔ fa , shè zhong sun quán huì gài . quán huí zhài , wèn zhòng jiang yue : " rú hé qū de wǎn chéng ? " dǒng xí yue : " kě cha jun shì zhú qǐ tǔ shan gong zhì . " xú shèng yue : " kě shù yún ti , zào hóng qiáo , xià guān chéng zhōng ér gong zhì . " lǚ méng yue : " cǐ fǎ jie fèi rì yuè ér chéng , gé féi jiù jun yi zhì , bù kě tú yǐ . jin wǒ jun chu dào , shì qì fang ? , zhèng kě chéng cǐ ? qì , fèn lì gong jí . lái rì píng míng jìn bing , wǔ wèi shí biàn dang pò chéng . " quán cóng zhì . cì rì wǔ gèng fàn bì , san jun dà jìn . chéng shàng shǐ shí qí xià . gan níng shǒu zhí tiě liàn , mào shǐ shí ér shàng . zhu guang lìng gong nǚ shǒu qí shè , gan níng bo kai jiàn lín , yí liàn dǎ dǎo zhu guang . lǚ méng qín zì léi gǔ . shì zú jie yi yǒng ér shàng , luàn dao kǎn sī zhu guang . yú zhòng duo jiàng , de liáo wǎn chéng , fang cái chén shí . zhang liáo yǐn jun zhì bàn lù , shào mǎ huí bào wǎn chéng yǐ shi . liáo jí huí bing gui gé féi .

10 sun quán rù wǎn chéng , líng tǒng yì yǐn jun dào . quán

看时，城上箭如雨发，射中孙权麾盖。权回寨，问众将曰：“如何取得皖城？”董袭曰：“可差军士筑起土山攻之。”徐盛曰：“可竖云梯，造虹桥，下观城中而攻之。”吕蒙曰：“此法皆费日月而成，合淝救军一至，不可图矣。今我军初到，士气方锐，正可乘此锐气，奋力攻击。来日平明进兵，午未时便当破城。”权从之。次日五更饭毕，三军大进。城上矢石齐下。甘宁手执铁链，冒矢石而上。朱光令弓弩手齐射，甘宁拔开箭林，一链打倒朱光。吕蒙亲自擂鼓。士卒皆一拥而上，乱刀砍死朱光。余众多降，得了皖城，方才辰时。张辽引军至半路，哨马回报皖城已失。辽即回兵归合肥。

孙权入皖城，凌统亦引军到。权慰劳毕，大犒

phát, xạ trúng tôn quyền huy cái. Quyền hồi trại, vẫn chung tướng viết: "Như hà thủ đắc hoàn thành?" Đồng tập viết: "Khả sai quân sĩ trúc khởi thô sơn công chi." Từ thịnh viết: "Khả thụ vân thê, tạo hồng kiều, hạ quan thành trung nhi công chi." Lữ mông viết: "Thủ pháp giai phí nhật nguyệt nhi thành, hợp phì cứu quân nhất chí, bắt khả đồ hĩ. Kim ngã quân sơ đáo, sĩ khí phuơng nhuệ, chánh khả thừa thủ nhuệ khí, phần lực công kích. Lai nhật bình minh tiến binh, ngọ vị thời tiện đương phá thành." Quyền tòng chi. Thủ nhật ngũ canh phen tất, tam quân đại tiến. Thành thương thi thạch tè hạ. Cam ninh thủ chấp thiết liên, mạo thi thạch nhi thượng. Chu quang lệnh cung nỗ thủ tè xạ, cam ninh bát khai tiễn lâm, nhất liên đả đảo chu quang. Lữ mông thân tự lôi cổ. Sĩ tốt giai nhất ứng nhi thượng, loạn đao khâm tử chu quang. Dư chúng đa hàng, đắc liễu hoàn thành, phuơng tài thàn thời. Trương liêu dẫn quân chí bán lộ, tiêu mã hồi báo hoàn thành dĩ thất. Liêu tức hồi binh quy hợp phì.

Tôn quyền nhập hoàn thành, Lăng thống diệc dẫn quân đáo.

bắc thang, bắc cầu vòng trông vào trong thành mà đánh. Lã Mông nói: - Những kẻ ấy lâu ngày mới xong, nếu quân ở Hợp Phì đến cứu, thì không sao đánh được nữa. Quân ta mới đến đây, sĩ khí đang mạnh, nên nhân lúc này đánh dán ngay đi. Sáng sớm mai tiến quân, đến trưa đánh thành. Quyền nghe lời ấy. Hôm sau, canh năm, cơm nước xong, ba quân tiến đến, trên thành bắn tên và đá xuống loạn xạ. Cam Ninh tay cầm một cái dùi sắt, xông pha tên đạn, nhảy lên mặt thành. Chu Quang sai quân chầu cả cung nỏ vào Cam Ninh mà bắn. Ninh cầm gươm gạt tên ra, rồi quẳng dùi sắt ném Chu Quang ngã gục xuống. Lã Mông ra sức đánh trống, quân sĩ kéo ủa cả lên mặt thành, xúm lại giết chết Chu Quang. Quân Tào xin hàng cả. Đông Ngô lấy ngay được Uyển Thành, lúc ấy mới đang giờ thìn. Trương Liêu dẫn quân đến nửa đường, nghe tin Uyển Thành đã mất, liền quay trở lại Hợp Phì.

Tôn Quyền vào Uyển Thành. Lăng Thống cũng dẫn quân đến.

wèi láo bì , dà kào san jun ,  
zhòng shǎng lǚ méng , gan  
níng zhu jiāng , shè yàn qìng  
gong . lǚ méng xùn gan níng  
shàng zuò , shèng cheng qí  
gong láo . jiǔ zhì bàn han ,  
líng tǒng xiǎng qǐ gan níng  
sha fù zhì chóu , yòu jiàn lǚ  
méng kua měi zhī , xin  
Zhōng Dà nù , dèng mù zhí  
shì liáng jiǔ , hu bá zuǒ yòu  
suǒ pèi zhì jiàn , lì yú yán  
shàng yue : "yán qián wú lè  
, kàn wú wú jiàn ." gan níng  
zhì qí yì , tuī kai guǒ zhuo qí  
shen , liǎng shǒu qū liǎng zhī  
jǐ xiá dìng , zòng bù chu yue  
: "kàn wǒ yán qián shǐ jǐ ."  
lǚ méng jiàn èr rén gè wú  
hǎo yì , biàn yí shǒu wǎn pái  
, yi shǒu tí dao , lì yú qí  
zhong yue : "èr gong sui  
néng , jie bù rú wǒ qiǎo yě ."  
shuo bà , wǔ qǐ dao pái ,  
jiang èr rén fen yú liǎng xià .  
zǎo yǒu rén bào zhì sun  
quán . quán huang kuà mǎ ,  
zhí zhì yán qián . zhòng jiàn  
quán zhì , fang gè fàng xià  
jun qì . quán yue : "wú  
cháng yán èr rén xiù niàn jiù  
chóu , jin rì yòu hé rú cǐ ?"  
líng tǒng ku bài yú dì . sun  
quán zài san quàn zhǐ . zhì  
cì rì , qǐ bing jìn qū gé féi ,  
san jun jìn fa .

11 zhang liáo wèi shi liǎo wǎn  
chéng , huí dào gé féi , xin

三军，重赏吕蒙，甘宁  
诸将，设宴庆功。吕蒙  
逊甘宁上坐，盛称其功  
劳。酒至半酣，凌统想  
起甘宁杀父之仇，又见  
吕蒙夸美之，心中大怒  
，瞪目直视良久，忽拔  
左右所佩之剑，立于筵  
上曰：“筵前无乐，看  
吾舞剑。”甘宁知其意  
，推开果桌起身，两手  
取两枝戟挟定，纵步出  
曰：“看我筵前使戟。  
”吕蒙见二人各无好意  
，便一手挽牌，一手提  
刀，立于其中曰：“二  
公虽能，皆不如我巧也  
。”说罢，舞起刀牌，  
将二人分于两下。早有  
人报知孙权。权慌跨马  
，直至筵前。众见权至  
，方各放下军器。权曰  
：“吾常言二人休念旧  
仇，今日又何如此？”  
凌统哭拜于地。孙权再  
三劝止。至次日，起兵  
进取合肥，三军尽发。

张辽为失了皖城，回到

Quyền úy lao tất, đại khao tam  
quân, trọng thưởng lữ mông,  
cam ninh chư tướng, thiết yến  
khánh công. Lữ mông tồn cam  
ninhh thương tọa, thịnh xung kì  
công lao. Tửu chí bán hàm,  
lăng thống tưởng khởi cam ninhh  
sát phụ chí cùu, hựu kiến lữ  
mông khoa mĩ chí, tâm trung  
đại nộ, trừng mục trực thị lưỡng  
cửu, hốt bạt tả hữu sở bộ chí  
kiếm, lập vu diên thượng viết:  
"Diên tiền vô lạc, khán ngô vũ  
kiếm." Cam ninh tri kì ý, thôi  
khai quả trác khởi thân, lưỡng  
thủ thủ lưỡng chí kích hiệp  
định, túng bộ xuất viết: "Khán  
ngô diên tiền sử kích." Lữ mông  
kiến nhị nhân các vô hảo ý, tiện  
nhất thủ vân bài, nhất thủ đê  
đao, lập vu kì trung viết: "Nhị  
công tuy năng, giao bất như ngã  
xảo dã." Thuyết bái, vũ khởi  
đao bài, tương nhị nhân phân  
vu lưỡng hạ. Tảo hữu nhân báo  
tri tôn quyền. Quyền hoảng  
khóa mã, trực chí diên tiền.  
Chúng kiến quyền chí, phuong  
các phóng hạ quân khí. Quyền  
viết: "Ngô thường ngôn nhị  
nhân hưu niệm cựu cùu, kim  
nhật hưu hà như thử?" Lăng  
thống khóc bái vu địa. Tôn  
quyền tái tam khuyễn chỉ. Chí  
thứ nhặt, khởi binh tiến thủ hợp  
phì, tam quân tấn phát.

Trương Liêu vì mất Uyển Thành,  
trong bụng lo buồn. Chợt có Tào

Quyền trọng thưởng cho Lã  
Mông, Cam Ninh, mở tiệc ăn  
mừng, khao thưởng ba quân. Lã  
Mông nhường Cam Ninh ngồi  
trên, khen lấy khen để công lao  
Cam Ninh. Rượu ngà ngà say,  
Lăng Thống nghĩ đến thù Cam  
Ninh giết cha mình khi trước, lại  
thấy Lã Mông thì cứ nức nở khen  
Cam Ninh mãi, trong bụng tức  
lắm trợn mắt nhìn Ninh hồi lâu, rồi  
bỗng rút ngay thanh gươm của  
tùy tùng, đứng dậy nói: - Trong  
tiệc không có gì làm vui, xem ta  
múa gươm đây này! Cam Ninh  
biết ý, đẩy hắt ngay án thư đứng  
đậy, lấy hai ngọn kích cầm chắc  
trong tay, bước ra nói rằng: - Các  
ngài xem tôi múa kích! Lã Mông  
thấy hai người có ý giết nhau,  
cũng đứng dậy, một tay cầm đao,  
một tay cầm mộc, đứng xen ngay  
vào giữa mà nói rằng: - Hai ông  
tuy rằng tài, nhưng cũng chưa  
khéo bằng tôi. Nói đoạn, tay đao,  
tay mộc, múa gạt hai người rẽ ra  
hai bên. Có người vào báo ngay  
với Tôn Quyền. Quyền vội vàng  
đến chỗ tiệc. Các tướng trông  
thấy liền bỏ cả khí giới xuống.  
Quyền nói: - Ta đã bảo hai người  
không được thù oán nhau nữa,  
sao hôm nay lại thế? Lăng Thống  
khóc lạy xuống đất. Quyền  
khuyên giải hai ba lần mới thôi.  
Hôm sau, Tôn Quyền dẫn quân  
đến lấy Hợp Phì,

Trương Liêu vì mất Uyển Thành,  
trong bụng lo buồn. Chợt có Tào

zhong chóu mèn . hu cáo  
cào cha xue tì sòng mù xiá yí  
gè , shàng yǒu cào feng ,  
bàng shu yún : " zéi lái nǎi fa  
. " shì rì bào shuo sun quán  
zì yǐn shí wàn dà jun , lái  
gong gé féi . zhang liáo biàn  
kai xiá guan zhi . nèi shu yún  
: " ruò sun quán zhì , zhang ,  
lǐ èr jiāng jun chu zhàn , lè  
jiāng jun shǒu chéng . "  
zhang liáo jiang jiào tiě yǔ lǐ  
diǎn , lè jìn guan zhi . lè jìn  
yue : " jiāng jun zhì yì ruò hé  
? " zhang liáo yue : " zhǔ  
gong yuǎn zheng zài wài ,  
wú bing yǐ wèi pò wǒ bì yǐ .  
jìn kě fa bing chu yíng , fèn lì  
yǔ zhàn , zhé qí feng ? , yǐ  
an zhòng xīn , rán hòu kě  
shǒu yě . " lǐ diǎn sù yǔ  
zhang liáo bù mù , wén liáo  
cǐ yán , mò rán bù dá . lè jìn  
jiàn lǐ diǎn bù yǔ , biàn dào :  
" zéi zhòng wǒ guǎ , nán yǐ  
yíng dí , bù rú jian shǒu . "  
zhang liáo yue : " gong děng  
jie shì sì yì , bù gù gong shì .  
wú jin zì chu yíng dí , jué yǐ  
sǐ zhàn . " biàn jiào zuǒ yòu  
bèi mǎ . lǐ diǎn kài rán ér qǐ  
yue : " jiāng jun rú cǐ , diǎn qǐ  
gǎn yǐ sì hàn ér wàng gong  
shì hu ? yuàn ting zhǐ huie . "  
zhang liáo dà xǐ yue : " jì  
màn chéng kěn xiāng zhù ,  
lái rì yǐn yì jun yú xiao yáo jin  
bēi mái fú : dài wú bing sha  
guò lai , kě xiān duàn xiǎo  
shi qiáo , wú yǔ lè wén qian

合淝，心中愁闷。忽曹操差薛悌送木匣一个，上有操封，傍书云：“贼来乃发。”是日报说孙权自引十万大军，来攻合淝。张辽便开匣观之。内书云：“若孙权至，张、李二将军出战，乐将军守城。”张辽将教帖与李典、乐进观之。乐进曰：“将军之意若何？”张辽曰：“主公远征在外，吴兵以为破我必矣。今可发兵出迎，奋力与战，折其锋锐，以安众心，然后可守也。”李典素与张辽不睦，闻辽此言，默然不答。乐进见李典不语，便道：“贼众我寡，难以迎敌，不如坚守。”张辽曰：“公等皆是私意，不顾公事。吾今自出迎敌，决一死战。”便教左右备马。李典慨然而起曰：“将军如此，典岂敢以私憾而忘公事乎？愿听指挥。”张辽大喜曰：“既曼成肯相助，来日引一军

trung sầu muộn. Hốt tào thao sai tiết để tổng mộc hạp nhất cá, thượng hữu thao phong, bàng thư vân: "Tặc lai nǎi phát." thi nhật báo thuyết tôn quyền tự dẫn thập vạn đại quân, lai công hợp phì. Trương liêu tiệm khai hạp quan chí. Nội thư vân: "Nhược tôn quyền chí, trương, lý nhị tướng quân xuất chiến, nhạc tướng quân thủ thành." trương liêu tương giáo thiếp dũ lý điễn, nhạc tiến quan chí. Nhạc tiến viết: "Tướng quân chí ý nhược hà?" Trương liêu viết: "Chúa công viễn chinh tại ngoại, ngô binh dĩ vi phá ngã tất hĩ. Kim khả phát binh xuất nghênh, phần lực dũ chiến, chiết kì phong nhuệ, dĩ an chúng tâm, nhiên hậu khả thủ dã." lý điễn tố dũ trương liêu bất mục, văn liêu thủ ngôn, mặc nhiên bất đáp. Nhạc tiến kiến lý điễn bất ngữ, tiện đáo: "Tặc chúng ngã quả, nan dĩ nghênh địch, bất như kiên thủ." trương liêu viết: "Công đẳng gai thị tư ý, bất cố công sự. Ngô kim tự xuất nghênh địch, quyết nhất tử chiến." tiện giáo tả hữu bị mã. Lý điễn khái nhiên nhi khởi viết: "Tướng quân như thử, điễn khởi cảm dĩ tư hám nhi vong công sự hò? Nguyện thính chỉ huy." trương liêu đại hỉ viết: "Kí mạn thành khảng tương trợ, lai nhật dẫn nhất quân vu tiêu diêu tân bắc mai phục: dãi ngô binh sát quá

Tháo sai Tiết Lễ đưa một cái hộp gỗ đến, trên hộp có chữ đẽ rằng: "Giặc đến mới được mở". Khi Tôn Quyền đến, Trương Liêu mở hộp ra xem, trong có bức thư viết: "Nếu Tôn Quyền đến, thì Trương, Lý hai tướng ra đánh, Nhạc tướng quân ở nhà giữ thành". Liêu đưa cho Lý Điển, Nhạc Tiên xem. Nhạc Tiên hỏi: - Ý tướng quân thế nào? Trương Liêu nói: - Thùa tướng đi đánh nơi xa chưa về, quân Ngô chắc rằng đánh được ta. Nay ta nên cố sức đánh cho đồ nhuệ khí bên kia đi, để yên tâm mọi người, mới giữ được thành. Lý Điển vốn không hòa với Trương Liêu, nghe xong, nín lặng chẳng nói lại làm sao. Nhạc Tiên thấy Lý Điển có dáng không bằng lòng, mới nói: - Giặc nhiều ta ít, khó lòng đánh được, không bằng giữ vững là hơn. Trương Liêu nói: - Các ông chỉ nghĩ đến ý riêng, không tưởng gì đến việc công nhà nước. Có phải thế thì một mình ta ra địch, dù chết cũng đành! Liên sai tả hữu giống ngựa đẽ ra. Lý Điển thấy vậy đứng phắt lên rằng: - Tướng quân đã có bụng như thế, tôi sao dám vì chút tình riêng mà bỏ việc công nữa. Tướng quân bảo thế nào tôi xin nghe. Liêu mừng nói rằng: - Mạn Thành đã chju giúp ta, ngày mai nên dẫn một toán quân phục ở mé bắc bến Tiêu Diêu, chờ khi nào quân Ngô đi khỏi, chặt đầu Tiêu Sư đi. Ta cùng với Nhạc Văn Khiêm ra đánh. Lý Điển vâng

jí zhi . " lǐ diǎn lǐng mìng , zì qù diǎn jun mái fú . què shuo sun quán lìng lǚ méng , gan ning wèi qián duì , zì yǔ líng tǒng ju zhong , qí yú zhu jiang lù xù jìn fa , wàng gé féi sha lái . lǚ méng , gan ning qián duì bing jìn , zhèng yù lè jìn xiāng yíng . gan ning chu mǎ yǔ lè jìn jiao feng , zhàn bù shù gé , lè jìn zhà bài ér zǒu . gan ning zhao hu lǚ méng yí qí yīn jun gǎn qù . sun quán zài dì èr duì , ting de qián jun de shèng , cui bing xíng zhì xiao yáo jin běi , hu wén lián chū pào xiǎng , zuǒ bian zhang liáo yi jun sha lái , yòu bian lǐ diǎn yi jun sha lái . sun quán dà jīng , jí lìng rén huàn lǚ méng , gan ning huí jiù shí , zhang liáo bing yǐ dào . líng tǒng shǒu xià , zhǐ yóu san bǎi yú qí , dang bù de cáo jun shì rú shan dào . líng tǒng dà hu yue : " zhǔ gong hé bù sù dù xiǎo shi qiáo ! " yán wèi bì , zhang liáo yǐn èr qian yú qí , dang xian sha zhì . líng tǒng fan shen sī zhàn . sun quán zòng mǎ shàng qiáo , qiáo nán yǐ zhé zhàng yú , bìng wú yí piàn bǎn . sun quán jīng de shǒu zú wú cuò . yá jiang gǔ lì dà hu yue : " zhǔ gong kě yue mǎ tuì hòu , zài fàng mǎ xiàng qián , tiào guò qiáo qù . " sun quán shou huí mǎ lái yǒu san zhàng yú

于逍遙津北埋伏：待吳兵殺過來，可先斷小師橋，吾與樂文謙擊之。  
”李典領命，自去點軍埋伏。却說孫權令呂蒙、甘寧為前隊，自與凌統居中，其余諸將陸續進發，望合淝殺來。呂蒙、甘寧前隊兵進，正與樂進相迎。甘寧出馬與樂進交鋒，戰不數合，樂進詐敗而走。甘寧招呼呂蒙一齊引軍趕去。孫權在第二隊，聽得前軍得勝，催兵行至逍遙津北，忽聞連珠炮响，左边張遼一軍殺來，右边李典一軍殺來。孫權大驚，急令人喚呂蒙、甘寧回救時，張遼兵已到。凌統手下，止有三百余騎，當不得曹軍勢如山倒。凌統大呼曰：“主公何不速渡小師橋！”言未畢，張遼引二千余騎，當先殺至。凌統翻身死戰。孫權縱馬上橋，橋南已折丈余，并無一片板。孫權惊得手足無措。牙將谷利

lai , khả tiên đoạn tiểu su kiều, ngô dữ nhạc văn khiêm kích chi." lý điển linh mệnh, tự khứ điểm quân mai phục. Khuốc thuyết tôn quyền lệnh lữ mông, cam ninh vi tiền đội, tự dữ lăng thống cư trung, kì dữ chư tướng lục tục tiến phát, vọng hợp phì sát lai. Lữ mông, cam ninh tiền đội binh tiến, chánh dữ nhạc tiên tương nghênh. Cam ninh xuất mã dữ nhạc tiến giao phong, chiến bất sỗ hợp, nhạc tiến trả bại nhì tẩu. Cam ninh chiêu hô lữ mông nhất tề dẫn quân cản khứ. Tôn quyền tại đệ nhị đội, thính đắc tiên quân đắc thắng, thỏi binh hành chí tiêu diêu tân bắc, hốt ván liên châu pháo hưởng, tả biên trương liêu nhất quân sát lai, hữu biên lý điển nhất quân sát lai. Tôn quyền đại kinh, cấp lệnh nhân hoán lữ mông, cam ninh hồi cứu thời, trương liêu binh dĩ đáo. Lăng thống thủ hạ, chỉ hữu tam bách dư ky, đương bất đắc tào quân thế như sơn đảo. Lăng thống đại hô viết: "Chúa công hà bất tốc độ tiểu sư kiều!" Ngôn vị tắt, trương liêu dẫn nhị thiên dư ky, đương tiên sát chí. Lăng thống phiêu thân tử chiến. Tôn quyền túng mã thương kiều, kiều nam dĩ chiết trưng dư, tịnh vô nhát phiến bản. Tôn quyền kinh đắc thủ túc vô thô. Nha tướng cốc lợi đại hô viết: "Chúa công khả ước mã thối hậu, tái phóng mã

lệnh, dẫn quân ra đó mai phục. Bên này Tôn Quyền sai Lã Mông, Cam Ninh làm tiên phong, mình thì dẫn Lăng Thống đi giữa, còn các tướng lục tục kéo sau. Khi Lã Mông, Cam Ninh vừa đến thì gặp quân Nhạc Tiến, Cam Ninh ra ngựa, đánh nhau với Nhạc Tiến. Tiến giả đò thua chạy, Ninh vẫy Lã Mông dẫn quân kéo bừa lên. Quyền ở đội mau đến mé bắc Tiêu Diêu. Bỗng nghe tiếng pháo nổ liên thành, rồi mé tả có Trương Liêu kéo đến, mé hữu có Lý Điển kéo về cứu thì quân Trương Liêu đã đổ đến. Lăng Thống chỉ có hơn ba trăm quân, không sao địch nổi được quân Tào thế như núi đồ. Lăng Thống kêu trong lên rằng: - Chúa công sao không sang cầu Tiểu Sư mà chạy về cho mau! Thống nói chưa dứt lời thì Trương Liêu đã dẫn hơn hai ngàn kỵ binh áp đến nơi. Lăng Thống phải quay lại cố chết chống đỡ. Tôn Quyền té ngựa lên cầu, thì mé nam đầu cầu đã gãy mất hơn một trượng, không có mảnh ván nào. Quyền sợ cuồng cả chân tay lại. Có tên nha tướng là Cốc Lợi kêu to lên rằng: - Chúa công hãy lùi ngựa lại, rồi quất mạnh cho ngựa nhảy sang, thì qua được cầu! Tôn Quyền lùi ngựa ba trượng, rồi thả cương, quất thực mạnh ngựa nhảy vọt một cái, quả nhiên sang được bên cầu. Người sau có thơ rằng: Đàm Khê ngựa Đích vết còn ghi, Nay lại Ngô hầu ở Hợp Phì,

yuǎn , rán hòu zòng pèi jia  
bian , nǎ mǎ yí tiào fei guò  
qiáo nán . hòu rén yǒu shi  
yue : " de lú dang rì tiào tán  
qi , yòu jiàn wú hóu bài gé féi  
. tuì hòu zhe bian chí jùn qí ,  
xiao yáo jin shàng yù lóng fei  
. " sun quán tiào guò qiáo  
nán , xú shèng , dōng xí jià  
zhou xiāng yíng . líng tǒng ,  
gǔ lì dǐ zhù zhang liáo . gan  
níng , lǚ méng yǐn jun huí jiù  
, què bèi lè jìn cóng hòu zhuī  
lái , lǐ diǎn yòu jié zhù qian  
sha , wú bīng shé le dà bàn .  
líng tǒng suǒ lǐng san bǎi yú  
réni , jìn bèi sha sǐ . tǒng  
shen zhōng shù qiang , sha  
dào qiáo bian , qiáo yǐ zhé  
duàn , rào hé ér táo . sun  
quán zài zhōu zhong wàng  
jiàn , jí lìng dǒng xí zhào  
zhōu jie zhī , nǎi de dù huí .  
lǚ méng , gan níng jie sǐ  
mìng táo guò hé nán . zhè yì  
zhèn sha de jiang nán rén  
réni hài pà ; wén zhang liáo  
dà míng , xiǎo ér yě bù gǎn  
yè tí . zhòng jiang bǎo hù  
sun quán huí yíng . quán nǎi  
zhòng shǎng líng tǒng , gǔ lì  
, shou jun huí rú xu , zhěng  
dùn chuán zhì , shang yì  
shuǐ lù bìng jìn ; yì miàn chāi  
réni huí jiang nán , zài qǐ rén  
mǎ lái zhù zhàn . què shuo  
zhang liáo wén sun quán zài  
rú xu jiang yù xīng bīng jìn  
qǔ , kǒng gé féi bìng shǎo  
nán yǐ dǐ dí , jí lìng xue tì

大呼曰：“主公可约马退后，再放马向前，跳过桥去。”孙权收回马来有三丈余远，然后纵辔加鞭，那马一跳飞过桥南。后人有诗曰：“的卢当日跳檀溪，又见吴侯败合淝。退后着鞭驰骏骑，逍遙津上玉龙飞。”孙权跳过桥南，徐盛、董袭驾舟相迎。凌统、谷利抵住张辽。甘宁、吕蒙引军回救，却被乐进从后追来，李典又截住厮杀，吴兵折了大半。凌统所领三百余人，尽被杀死。统身中数枪，杀到桥边，桥已折断，绕河而逃。孙权在舟中望见，急令董袭棹舟接之，乃得渡回。吕蒙、甘宁皆死命逃过河南。这一阵杀得江南人人害怕；闻张辽大名，小儿也不敢夜啼。众将保护孙权回营。权乃重赏凌统、谷利，收军回濡须，整顿船只，商议水陆并进；一面差人回江南，再起人马来

hướng tiền, khiêu quá kiều khú." tôn quyền thu hồi mã lai hữu tam trượng dư viễn, nhiên hậu túng bí gia tiên, na mã nhát khiêu phi quá kiều nam. Hậu nhân hữu thi viết: "Đích lô đương nhật khiêu đòn khê, hựu kiến ngô hầu bại hợp phì. Thối hựu trú tiên trì tuấn kỵ, tiêu diêu tân thương ngọc long phi." tôn quyền khiêu quá kiều nam, từ thịnh, đồng tập giá chu tương nghênh. Lăng thống, cốc lợi để trụ trương liêu. Cam ninh, lữ mông dẫn quân hồi cứu, khước bị nhạc tiến tòng hựu truy lai, lý diễn hựu tiệt trụ tư sát, ngô binh chiết liễu đại bán. Lăng thống sở lĩnh tam bách dư nhân, tẫn bị sát tử. Thống thân trung sở thương, sát đáo kiều biên, kiều dĩ chiết đoạn, nhiễu hà nhi đào. Tôn quyền tại chu trung vọng kiến, cấp lệnh đồng tập trao chu tiếp chi, nãi đắc độ hời. Lữ mông, cam ninh giai tử mệnh đào quá hà nam. Giá nhát trận sát đắc giang nam nhân nhân hại phạ; vẫn trương liêu đại danh, tiểu nhi dã bất cảm dạ đè. Chúng tướng bảo hộ tôn quyền hồi doanh. Quyền nãi trọng thường lăng thống, cốc lợi, thu quân hồi nhu tu, chỉnh đốn thuyền chỉ, thương nghị thủy lục tịnh tiến; nhát diện sai nhân hồi giang nam, tái khởi nhân mã lai trợ chiến. Khước thuyền trương liêu văn tôn quyền tại nhu tu tương dục

Mặt nước mênh man bay vó ngựa, Bến Tiêu nào khác cánh rồng phi. Tôn Quyền đã qua được cầu, Từ Thịnh, Đồng Tập chờ thuyền lại đón. Lăng Thống, Cốc Lợi vẫn cầm cự với Trương Liêu. Lã Mông, Cam Ninh dẫn quân về cứu, bị Nhạc Tiến đuổi đánh sau lưng, lại có Lý Điển chặn ngang đường, quân Ngô thiệt hại quá nửa. Thủ hạ Lăng Thống ba trăm người, bị giết không còn mống nào. Thống cũng bị thương, vừa đánh vừa chạy đến đầu cầu, thì cầu đã gãy rồi, phải men bờ sông chạy trốn. Tôn Quyền ngồi trong thuyền trông thấy, sai Đồng bơi thuyền vào đón Lăng Thống về. Lã Mông, Cam Ninh cũng cố chết trốn được về cả. Trận đánh này người Giang Nam ai ai cũng khiếp, trẻ con nghe đến tên Trương Liêu cũng không dám khóc đêm. Các tướng hộ về Tôn Quyền về đến trại. Quyền trọng thưởng cho Lăng Thống, Cốc Lợi, rồi thu quân về Nhu Tu, một mặt sửa sang lại thuyền bè, bàn tiệc tiền binh cả mặt bộ lẫn mặt thủy, một mặt thì sai người về Giang Nam, khởi thêm quân mà đến trợ chiến. Trương Liêu nghe tin Tôn Quyền sắp thêm quân đánh, sợ Hợp Phì quân ít không chống cự nổi, vội sai Tiết Đỗ, gấp rút đến Hán Trung báo với Tào Tháo, xin đem binh về cứu. - Tháo bàn với các quan rằng: - Bây giờ có nên đánh Tây Xuyên nữa không? Lưu Hoa thưa: - Nay trong Thục đã

xìng yè wǎng hàn zhōng ,  
bào zhī cáo cāo , qú qīng jiù  
bìng . cào tòng zhòng guān  
yì yue : " cǐ shí kě shou xī  
chuān fǒu ? " liú ? yue : " jin  
shǔ zhōng shao dìng , yǐ yǒu  
tí bèi , bù kě jí yě . bù rú chè  
bing qù jiù gé féi zhì jí , jiù  
xià jiāng nán . " cào nǎi liù  
xià hóu yuán shǒu hàn  
zhōng dìng jun shan ài kǒu ,  
liù zhāng hé shǒu méng tóu  
yán děng ài kǒu . qí yú jun  
bing bá zhài dou qǐ , sha ben  
rú xu ? lái . zhèng shì : tiě qí  
fù néng píng lǒng yòu , jing  
máo yòu fù zhǐ jiāng nán .  
wèi zhì shèng fù rú hé , qiè  
kàn xià wén fēn jiě .

助战。却说张辽闻孙权在濡须将欲兴兵进取，恐合淝兵少难以抵敌，急令薛悌星夜往汉中，报知曹操，求请救兵。操同众官议曰：“此时可收西川否？”刘晔曰：“今蜀中稍定，已有提备，不可击也。不如撤兵去救合淝之急，就下江南。”操乃留夏侯渊守汉中定军山隘口，留张郃守蒙头岩等隘口。其余军兵拔寨都起，杀奔濡须坞来。正是：铁骑甫能平陇右，旌旗又复指江南。未知胜负如何，且看下文分解。

hung binh tiến thủ, khủng hợp  
phì binh thiểu nan dĩ để địch,  
cấp lệnh tiết để tinh dạ vãng  
hán trung, báo tri tào thao, cầu  
thỉnh cứu binh. Thao đồng  
chúng quan nghị viết: "Thủ thời  
khả thu tây xuyên phủ?" Lưu  
diệp viết: "Kim thực trung sǎo  
định, dĩ hữu đê bị, bắt khả kích  
dã. Bắt như triệt binh khứ cứu  
hợp phì chi cấp, tựu hạ giang  
nam." thao nǎi lưu hạ hầu uyên  
thủ hán trung định quân sơn ải  
khẩu, lưu trương cấp thủ mông  
đầu nham đằng ải khẩu. Kì dư  
quân binh bại trại đô khởi, sát  
bôn nhu tu ỗ lai. Chánh thị: thiết  
ky phủ năng bình lũng hữu, tinh  
mao hựu phục chỉ giang nam.  
Vị tri thắng phu như hà, thả  
khán hạ văn phân giải

hơi yên rồi, đâu đáy có phòng bị, không nên đánh nữa. Chỉ bằng  
hãy đem quân về cứu Hợp Phì, nhân thể đánh lấy Giang Nam.  
Tháo sai Hạ Hầu Uyên ở lại đóng  
đồn ở núi Định Quân để giữ Hán  
Trung, Trương Cáp thì giữ cửa ải  
núi Đông Đầu, còn bao nhiêu  
tướng sĩ đều nhổ trại kéo về đánh  
Nhu Tu. Đó là: Quân kỳ mới yên  
xong Lũng Hữu, Ngọn cờ lại trở  
xuốn Giang Nam. Chưa biết được  
thua thế nào, xem hồi sau phân  
giải.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG**  
**DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
068  
PINYIN – QUAN THOAI

2 què shuo sun quán zài rú xu kǒu shou shí jun mǎ , hu bào cáo cào zì hàn zhong lǐng bing sì shí wàn qián lái jiù gē féi . sun quán yǔ móu shì jì yì , xian bo dōng xí , xú shèng èr rén lǐng wǔ shí zhì dà chuán , zài rú xu kǒu mái fú ; lìng chén wǔ dài lǐng rén mǎ , wǎng lái jiang àn xún shào . zhang zhào yue : " jin cáo cáo cáo yuǎn lái , bì xu xian cuò qí ? qì . " quán nǎi wèn zhàng xià yue : " cáo cáo yuǎn lái , shéi gǎn dang xian pò dí , yǐ cuò qí ? qì ? " líng tǒng chu yue : " mǒu yuàn wǎng . " quán yue : " dài duo shǎo jun qù ? " tǒng yue : " san qian rén zú yǐ . " gan ning yue : " zhi xu bǎi qí , biàn kě pò dí , hé bì san qian ! " líng tǒng dà nù . liǎng gè jiù zài sun quán miàn qián zheng jìng qǐ lái . quán yue : " cáo jun shì dà , bù kě qīng dí . " nǎi mìng líng tǒng dài san qian jun chu rú xu kǒu qù shào tàn , yù cáo bing , biàn yǔ jiao zhàn . líng tǒng lǐng mìng , yǐn zhe san qian

第六十八回  
甘宁百骑劫魏营  
左慈掷杯戏曹操

Đệ lục thập bát hồi cam ninh  
bách kỵ kiếp ngụy doanh tả  
tử trích bôi hí tào thao

HỒI 68 Cam Ninh trăm kỵ cướp  
Ngụy doanh; Tả Tử quăng chén  
đua Tào Tháo

却说孙权在濡须口收拾军马，忽报曹操自汉中领兵四十万前来救合淝。孙权与谋士计议，先拔董袭、徐盛二人领五十只大船，在濡须口埋伏；令陈武带领人马，往来江岸巡哨。张昭曰：“今曹操远来，必须先挫其锐气。”权乃问帐下曰：“曹操远来，谁敢当先破敌，以挫其锐气？”凌统出曰：“某愿往。”权曰：“带多少军去？”统曰：“三千人足矣。”甘宁曰：“只须百骑，便可破敌，何必三千！”凌统大怒。两个就在孙权面前争竞起来。权曰：“曹军势大，不可轻敌。”乃命凌统带三千军出濡须口去哨探，遇曹兵

Khước thuyết tôn quyền tại nhu tu khẩu thu thập quân mã, hốt báo tào thao tự hán trung lĩnh binh từ thập vạn tiền lai cứu hợp phì. Tôn quyền dù mưu sĩ kế nghị, tiên bát đồng tập, từ thịnh nhị nhân lĩnh ngũ thập chỉ đại thuyền, tại nhu tu khẩu mai phục; lệnh tràn võ đái lĩnh nhân mã, vãng lai giang ngạn tuần tiêu. Trương chiêu viết: "Kim tào thao viễn lai, tất tu tiên tỏa kì nhuệ khí." Quyền nãi vấn trưởng hạ viết: "Tào thao viễn lai, thùy cảm đương tiên phá địch, dĩ tỏa kì nhuệ khí?" Lăng thống xuất viết: "Mỗ nguyện vãng." Quyền viết: "Đái đa thiểu quân khứ?" Thống viết: "Tam thiên nhân túc hĩ." Cam ninh viết: "Chỉ tu bách kỵ, tiện khả phá địch, hà tất tam thiên!" Lăng thống đại nộ. Lưỡng cá tựu tại tôn quyền diện tiền tranh cạnh khởi lai. Quyền viết: "Tào quân thế đại, bất khả khinh địch." Nãi mệnh lăng thống đái tam thiên quân xuất nhu tu khẩu khứ tiêu tham, ngộ tào binh, tiện dữ giao chiến. Lăng thống lĩnh mệnh, dẫn trú tam

Nói về Tôn Quyền ở Nhu Tu đang thu xếp quân mã, chợt có tin báo: Tào Tháo ở Hán Trung dẫn bốn mươi vạn quân về cứu Hợp Phì. Quyền bàn với các mưu sĩ, trước hết sai Đồng Tập, Từ Thịnh lĩnh năm mươi chiếc thuyền trong, phục sẵn ở cửa Nhu Tu. Trần Võ thì lĩnh quân mã đi lại tuần phòng ở bờ sông. Trương Chiêu nói: - Tào Tháo ở xa mới đến ta phải đánh cho nhụt nhuệ khí của y đi. Quyền hỏi các tướng ai dám ra đánh trước, thì Lăng Thống xin đi. Quyền hỏi: - Người đem độ bao nhiêu quân mã? - Bấy giờ ba nghìn quân là đủ. Cam Ninh nói: - Chỉ cần một trăm quân kỵ là đủ phà được giặc, hè tất phải dùng đến ba nghìn? Lăng Thống giận lắm, hai người cãi cọ nhau ở trước mặt Tôn Quyền. Quyền nói: - Quân Tào thế trong lầm, không nên khinh địch! Bên sai Lăng Thống dẫn ba nghìn quân ra do thám cửa Nhu Tu, hễ gặp giặc thì đánh. Thống lĩnh mệnh đi ra, vừa gặp Trương Liêu dẫn quân đến. Hai tướng đánh nhau, ước độ năm mươi hiệp, chưa phân thắng bại. Quyền sợ Lăng Thống thua, sai Lã Mông ra tiếp ứng về trại.

ré mǎ , lí rú xu ? . chén tóu  
qǐ chǔ , cáo bing zǎo dào .  
xian feng zhang liáo yǔ líng  
tǒng jiao feng , dòu wǔ shí  
gé , bù fen shèng bài . sun  
quán kǒng líng tǒng yǒu shī ,  
lìng lǚ méng jie yìng huí yíng .  
gan ning jiàn líng tǒng huí ,  
jí gào quán yue : " níng jin yè  
zhi dài yi bǎi rén mǎ qù jié  
cáo yíng ; ruò shé le yi rén yi  
qí , yě bù suàn gong . " sun  
quán zhuàng zhì , nǎi diào  
bō zhàng xià yi bǎi jīng ? mǎ  
bing fù níng ; yòu yǐ jiù wǔ  
shí ? , yáng ròu wǔ shí jìn ,  
shǎng cì jun shì . gan ning  
huí dào yíng zhong , jiào yi  
bǎi rén jie liè zuò , xian jiang  
yín wǎn zhen jiǔ , zì chí liǎng  
wǎn , nǎi yǔ bǎi rén yue : "  
jin yè fèng mìng jié zhài ,  
qǐng zhu gong gē mǎn yín yi  
shang , nǔ lì xiàng qián . "  
zhòng rén wén yán , miàn  
miàn xiāng qù . gan ning jiàn  
zhòng rén yǒu nán sè , nǎi  
bá jiàn zài shǒu , nù chì yue : "  
wǒ wèi shàng jiang , qiè  
bù xí mìng ; rǔ dēng hé de  
chí yí ! " zhòng rén jiàn gan  
ning zuò sè , jie qǐ bài yue : "  
yuàn xiào sǐ lì . " gan ning  
jiang jiǔ ròu yǔ bǎi rén gòng  
yǐn shí jìn , yue zhì èr gèng  
shí hòu qǔ bái é líng yǐ bǎi  
gen , cha yú kui shàng wèi  
hào ; dou pi jiǎ shàng mǎ ,  
fei ben cáo cáo zhài bian ,  
bá kai lù jiǎo , dà hǎn yi

，便与交战。凌统领命，引着三千人马，离濡须坞。尘头起处，曹兵早到。先锋张辽与凌统交锋，斗五十合，不分胜败。孙权恐凌统有失，令吕蒙接应回营。甘宁见凌统回，即告权曰：“宁今夜只带一百人马去劫曹营；若折了一人一骑，也不算功。”孙权壮之，乃调拨帐下一百精锐马兵付宁；又以酒五十瓶，羊肉五十斤，赏赐军士。甘宁回到营中，教一百人皆列坐，先将银碗斟酒，自吃两碗，乃语百人曰：“今夜奉命劫寨，请诸公各满饮一觞，努力向前。”众人闻言，面面相觑。甘宁见众人有难色，乃拔剑在手，怒叱曰：“我为上将，且不惜命；汝等何得迟疑！”众人见甘宁作色，皆起拜曰：“愿效死力。”甘宁将酒肉与百人共饮食尽，约至二更时候，取白鹅翎一百根，插于

thiên nhân mã, li nhu tu ỗ. Trần  
đầu khởi xứ, tào binh tảo đáo.  
Tiên phong trương liệu dữ lăng  
thống giao phong, đầu ngũ thập  
hợp, bất phân thắng bại. Tôn  
quyền khùng lăng thống hữu  
thất, lệnh lữ mông tiếp ứng hồi  
doanh. Cam ninh kiến lăng  
thống hồi, tức cáo quyền viết:  
"Ninh kim dạ chỉ đái nhất bách  
nhân mã khứ kiếp tào doanh;  
nhược chiết liễu nhất nhân nhất  
ky, dã bắt toán công." Tôn  
quyền tráng chi, nãi điêu bát  
trưởng hạ nhất bách tinh nhuệ  
mã binh phó ninh; hựu dĩ tửu  
ngũ thập bình, dương nhục ngũ  
thập cân, thưởng tử quân sĩ.  
Cam ninh hồi đáo doanh trung,  
giáo nhất bách nhân giai liệt  
toa, tiên tương ngân oản châm  
tửu, tự cật lưỡng oản, nãi ngũ  
bách nhân viết: "Kim dạ phụng  
mệnh kiếp trại, thỉnh chư công  
các mẫn ấm nhất thương, nỗ  
lực hướng tiền." Chúng nhân  
văn ngôn, diện diện tướng thứ.  
Cam ninh kiến chúng nhân hữu  
nan sắc, nãi bạt kiếm tại thủ, nộ  
sắt viết: "Ngã vi thượng tương,  
thả bất tích mệnh; nhữ đẳng hà  
đắc trì nghi!" Chúng nhân kiến  
cam ninh tác sắc, giai khởi bái  
viết: "Nguyên hiệu tử lực." Cam  
ninhs tương tửu nhục dữ bách  
nhân công ấm thực tǎn, ước  
chí nhị canh thời hậu thủ bạch  
nga linh nhất bách cǎn, sáp vu  
khôi thượng vi hào; đồ phi giáp  
thượng mã, phi bôn tào thao

Cam Ninh thấy Lăng Thống trở về, liền thưa với Tôn Quyền rằng: - Đêm nay, tôi chỉ xin một trăm kỵ mã, đến cướp trại Tào Tháo. Nếu mất một người hay là một ngựa nào thì không dám tính công. Tôn Quyền khen ngợi, cấp cho một trăm quân tinh nhuệ, và lấy năm mươi bình rượu, năm mươi cân thịt để thưởng cho quân sĩ. Cam Ninh về đến trại, bảo một trăm người ngồi sấp hàng, lấy cốc bạc rót rượu, uống trước hai cốc, rồi bảo mọi người rằng: - Đêm nay ta phụng mệnh đi cướp trại, mời các ông mỗi người uống một cốc đầy, để cùng gắng sức mà đánh giặc. Quân sĩ người nào người nấy ngơ ngác nhìn nhau, có vẻ ngần ngại. Ninh rút gươm ra mắng rằng: - Ta làm đại tướng còn chẳng tiếc thân, các người làm sao dám rụt rè! Chúng thấy Cam Ninh phát giận, liền đứng cả dậy, nói: - Chúng tôi xin cổ sức. Ninh mới đem rượu thịt cho mọi người ăn uống, rồi hẹn đến canh hai, lấy một trăm cái lồng ngỗng cắm lên chõm mũ quân sĩ làm hiệu, cùng mặc áo giáp lên ngựa, đến thẳng trại Tào Tháo, phá hàng rào ngoài, reo ầm kéo vào, xông thẳng tới trung quân đã dàn bày những cỗ xe chung quanh như hàng rào sắt, Cam Ninh không sao lọt vào được. Cam Ninh dẫn một trăm kỵ tă xung hữu đột. Quân Tào hoảng sợ, không biết giặc nhiều ít thế nào, giày xéo lẫn nhau. Quân Cam Ninh tung hoành trong trại, gấp được sáng như sao sa. Cam Ninh từ cửa

sheng , sha rù zhài zhong ,  
jīng ben zhōng jūn lái sha  
cáo cáo . yuán lái zhōng jūn  
rén mǎ , yǐ che zhàng fú lù  
chuān lián , wéi de tiě tǒng  
xiāng sì , bù néng de jìn .  
gan níng zhī jiāng bǎi qí ,  
zuǒ chōng yòu tú . cáo bing  
jīng huang , zhèng bù zhī dí  
bing duō shǎo , zì xiāng rǎo  
luàn . nǎ gan níng bǎi qí , zài  
yíng nèi zòng héng chí zòu ,  
féng zhe biàn sha . gè yíng  
gǔ zào , jǔ huǒ rú xìng , hǎn  
shēng dà zhèn . gan níng  
cóng zhài zhí nán mén sha  
chu , wú rén gǎn dang . sun  
quán lìng zhōu tài yǐn yí zhì  
bing lái jie yìng . gan níng  
jiāng bǎi qí huí dào rú xu .  
cáo bing kǒng yǒu mái fú ,  
bù gǎn zhuī xí . hòu rén yǒu  
shí zàn yue : " pí gǔ sheng  
xuān zhèn dì lái , wú shí dào  
chǔ guǐ shén ai ! bǎi líng zhí  
guàn cáo jia zhài , jìn shuo  
gan níng hǔ jiāng cái . " gan  
níng yǐn bǎi qí dào zhài , bù  
zhé yǐ rén yí qí ; zhì yíng  
mén , lìng bǎi rén jie jí gǔ  
chui dí , kǒu cheng " wàn suì  
" , huan shēng dà zhèn . sun  
quán zì lái yíng jie . gan níng  
xià mǎ bài fú . quán fú qǐ ,  
xié níng shǒu yue : " jiāng  
jun cǐ qù , zú shǐ lǎo zéi jīng  
hài . fēi gu xiāng shě , zhèng  
yù guān qīng dǎn ěr ! " jí cí  
juàn qian pǐ , lì dao bǎi kǒu .  
níng bài shòu qì , suì fen

盔上为号；都披甲上马，飞奔曹操寨边，拔开鹿角，大喊一声，杀入寨中，径奔中军来杀曹操。原来中军人马，以车仗伏路穿连，围得铁桶相似，不能得进。甘宁只将百骑，左冲右突。曹兵惊慌，正不知敌兵多少，自相扰乱。那甘宁百骑，在营内纵横驰骤，逢着便杀。各营鼓噪，举火如星，喊声大震。甘宁从寨之南门杀出，无人敢当。孙权令周泰引一枝兵来接应。甘宁将百骑回到濡须。操兵恐有埋伏，不敢追袭。后人有诗赞曰：

“鼙鼓声喧震地来，吴师到处鬼神哀！百翎直贯曹家寨，尽说甘宁虎将才。”甘宁引百骑到寨，不折一人一骑；至营门，令百人皆击鼓吹笛，口称“万岁”，欢声大震。孙权自来迎接。甘宁下马拜伏。权扶起，携宁手曰：“将军此去，足使老贼惊骇。

trại biên, bạt khai lộc giác, đại hảm nhất thanh, sát nhập trại trung, kính bôn trung quân lai sát tào thao. Nguyên lai trung quân nhân mã, dĩ xa trượng phục lộ xuyên liên, vi đắc thiết dũng tương tự, bất năng đắc tiến. Cam ninh chỉ tương bách kỵ, tả trùng hữu đột. Tào binh kinh hoảng, chánh bất tri địch binh đa thiều, tự tương nhiễu loạn. Na cam ninh bách kỵ, tại doanh nội tung hoành trì sâu, phùng trú tiện sát. Các doanh cổ táo, cử hỏa như tinh, hảm thanh đại chấn. Cam ninh tòng trại chi nam môn sát xuất, vô nhân cảm đương. Tôn quyền lệnh chu thái dẫn nhất chi binh lai tiếp ứng. Cam ninh tương bách kỵ hồi đáo nhu tu. Thao binh khủng hữu mai phục, bất cảm truy tập. Hậu nhân hữu thi tán viết: "Bè cổ thanh huyên chấn địa lai, ngô sư đáo xử quý thần ai! Bách linh trực quán tào gia trại, tần thuyết cam ninh hổ tướng tài." Cam ninh dẫn bách kỵ đáo trại, bất chiết nhất nhân nhất kỵ; chí doanh môn, lệnh bách nhân giai kích cổ xuy địch, khẩu xưng "Vạn tuế", hoan thanh đại chấn. Tôn quyền tự lai nghênh tiếp. Cam ninh hạ mã bái phục. Quyền phù khởi, huè ninh thủ viết: "Tướng quân thủ khứ, túc sứ lão tặc kinh hãi. Phi cô tương xá, chánh dục quan khanh đàm nhĩ!" Tức tú quyên thiên thất, lợi đao bách

nam đánh ra, không ai dám địch. Tôn Quyền sai Chu Thái dẫn quân đến tiếp ứng. Cam Ninh mang đủ một trăm quân kỵ trở về Nhu Tu. Quân Tào sợ có mai phục, không dám đuổi theo. Có thơ khen Cam Ninh rằng: Vang lừng tiếng trống trước Tào dinh, Sát khí àm àm giặc thất kinh, Trăm kỵ tung hoành ai địch nỗi? Anh hùng đòn dậy tiếng Cam Ninh. Cam Ninh dẫn quân về đủ cả, không mất một người nào. Khi gần đến cửa trại. Ninh sai quân đánh trống thổi sáo, miệng hô "Vạn tuế", tiếng reo vui àm ỹ. Quyền thân ra ngoài cửa tiếp vào. Cam Ninh xuống ngựa lạy phục dưới đất. Quyền dắt tay Ninh đỡ dậy và nói rằng: - Tướng quân đi chuyến này, đủ khiển cho giặc Tháo phải khiếp sợ. Ta đây không phải bỏ người đâu, chính muốn xem lòng can đảm của người đó thôi. Liền thưởng cho một nghìn tám lụa và một trăm thanh mã tấu thực sắc. Ninh lạy tạ, đem chia cả cho một trăm quân. Quyền bảo các tướng rằng: - Tào Tháo có Trương Liêu, ta có Cam Hưng Bá, đủ đối chọi với nhau.

shǎng bǎi rén . quán yǔ zhu  
jiāng yue : " mèng dé yǒu  
zhang liáo , gu yǒu gan xìng  
bà , zú yǐ xiang dí yě . "

非孤相舍，正欲观卿胆耳！”即赐绢千匹，利刀百口。宁拜受讫，遂分赏百人。权语诸将曰：“孟德有张辽，孤有甘兴霸，足以相敌也。”

3 cì rì , zhang liáo yǐn bīng nuò  
zhàn . líng tǒng jiàn gan níng  
yǒu gōng , fèn rán yue : "  
tǒng yuàn dí zhang liáo . "  
quán xǔ zhì . tǒng suì lǐng  
bīng wǔ qian , lí rú xu . quán  
zì yǐn gan níng lín zhèn guān  
zhàn . duì zhèn yuán chǔ ,  
zhang liáo chu mǎ , zuò yǒu  
lǐ diǎn , yòu yǒu lè jìn . líng  
tǒng zòng mǎ tí dao , chu zhì  
zhèn qián . zhang liáo shǐ lè  
jìn chu yíng . liǎng gè dòu  
dào wǔ shí gé , wèi fen  
shèng bài . cáo cào wén zhì ,  
qín zì cè mǎ dào mén qí xià  
lái kàn , jiàn èr jiang han dòu  
, nǎi lìng cáo xiù àn fàng  
lěng jiàn . cáo xiù biàn shǎn  
zài zhang liáo bèi hòu , kai  
gong yí jiàn , zhèng zhōng  
líng tǒng zuò xià mǎ , nǎ mǎ  
zhí lì qí lái , bǎ líng tǒng xian  
fan zài dì . lè jìn lián máng  
chí qiang lái cì . qiang huán  
wèi dào , zhī ting de gong  
xián xiǎng chǔ , yi jiàn shè  
zhong lè jìn miàn mén , fan  
shen luò mǎ . liǎng jun qí

次日，张辽引兵搦战。凌统见甘宁有功，奋然曰：“统愿敌张辽。”权许之。统遂领兵五千，离濡须。权自引甘宁临阵观战。对阵圆处，张辽出马，左有李典，右有乐进。凌统纵马提刀，出至阵前。张辽使乐进出迎。两个斗到五十合，未分胜败。曹操闻知，亲自策马到门旗下来看，见二将酣斗，乃令曹休暗放冷箭。曹休便闪在张辽背后，开弓一箭，正中凌统坐下马，那马直立起来，把凌统掀翻在地。乐进连忙持枪来刺。枪还未到，只听得弓弦响处，一箭射中乐进面门，翻身落马。两军齐出，各救

khẩu. Ninh bái thụ cật, toại phân thưởng bách nhân.  
Quyền ngũ chư tướng viết:  
"Mạnh đức hữu trương liêu, cô hữu cam hưng bá, túc dĩ tương địch dã."

Thứ nhật, trương liêu dẫn binh nạch chiến. Lăng thống kiến cam ninh hữu công, phần nhiên viết: "Thống nguyện địch trương liêu." Quyền hứa chi. Thống toại lĩnh binh ngũ thiên, li nhu tu. Quyền tự dẫn cam ninh lâm trận quan chiến. Đối trận viên xứ, trương liêu xuất mã, tả hữu lý điền, hữu hữu nhạc tiên. Lăng thống tung mã đề dao, xuất chí trận tiền. Trương liêu sử nhạc tiên xuất nghênh. Lưỡng cá đấu đáo ngũ thập hợp, vị phân thắng bại. Tào thao văn tri, thân tự sách mã đáo môn ki hạ lai khán, kiến nhị trương hàm đấu, nãi lệnh tào hưu ám phóng lãnh tiền. Tào hưu tiện thiểm tại trương liêu bối hậu, khai cung nhát tiền, chánh trung lăng thống tọa hạ mã, na mã trực lập khởi lai, bả lăng thống hiên phiên tại địa. Nhạc tiên liên mang trì thương lai thứ. Thương hoàn vị đáo, chỉ thính đắc cung huyền hướng xử, nhát tiền xạ trúng nhạc tiến diện môn, phiên thân

Hôm sau, Trương Liêu dẫn quân đến khiêu chiến, Lăng Thống thấy Cam Ninh có công được thưởng, hăng hái nói: - Tôi xin ra đánh nhau với Trương Liêu. Quyền bằng lòng. Thống lĩnh năm nghìn quân ra cửa Nhu Tu. Quyền dẫn Cam Ninh ra trước trận đứng xem. Bên kia xông ra, tả có Trương Liêu, Lý Điển, hữu có Nhạc Tiên. Lăng Thống vác đao tế ngựa đến trận tiền. Trương Liêu sai Nhạc Tiên ra địch. Hai bên đánh nhau hơn năm mươi hiệp, chưa phân được thua. Tào Tháo nghe tin, cưỡi ngựa đến cửa cờ đứng xem, thấy hai tướng đánh nhau đang ham, bèn sai Tào Hưu bắn trộm một phát tên. Hưu bắn tin vào ngựa của Lăng Thống. Ngựa bị đau, nhảy chồm lên một cái, hất Lăng Thống ngã lăn xuống đất. Nhạc Tiên vội vàng vác giáo lại đâm. Nhưng ngọn giáo chưa phỏng tới thì có tiếng dây cung tách một tiếng, một mũi tên trúng ngay vào giữa mặt Nhạc Tiên. Tiên cùng ngã lăn xuống ngựa. Quân đối bên cùng ào cả ra, cứu tướng mình về trại, rồi khua chiêng thu quân. Lăng

chu , gè jiù yi jiang huí yíng ,  
míng jin bà zhàn . líng tǒng  
huí zhài zhong bài xiè sun  
quán . quán yue : " fàng jiàn  
jiù nǐ zhě , gan ning yě . "  
líng tǒng nǎi dùn shǒu bài  
ning yue : " bù xiāng gong  
néng rú cǐ chuí en ! " zì cǐ yǔ  
gan ning jié wèi sheng sī zhī  
jiao , zài bù wéi è . qiè shuo  
cáo cáo jiàn lè jìn zhong jiàn  
, líng zì dào zhàng zhong  
tiáo zhì . cì rì , fēn bīng wǔ lù  
lái xí rú xu : cáo zì lǐng  
zhōng lù ; zuǒ yì lù zhāng  
liáo , èr lù lǐ diǎn ; yòu yì lù  
xú ? , èr lù páng dé . měi lù  
gè dài yì wàn rén mǎ , sha  
ben jiang bian lái . shí dǒng  
xí , xú shèng èr jiang , zài  
lóu chuán shàng jiàn wǔ lù  
jun mǎ lái dào , zhu jun gè  
yǒu jù sè . xú shèng yue : "  
shí jun zhi lù , zhong jun zhi  
shì , hé jù zai ! " suì yǐn  
měng shì shù bǎi rén , yòng  
xiǎo chuán dù guò jiang bian  
, sha rù lǐ diǎn jun zhong qù  
liǎo . dǒng xí zài chuán  
shàng , lìng zhòng jun léi gǔ  
nà hǎn zhù wei . hu rán jiang  
shàng měng feng dà zuò ,  
bái làng xian tian , bo tao  
xiong yǒng . jun shì jiàn dà  
chuán jiang fù , zheng xià  
jiǎo jiàn táo mìng . dǒng xí  
zhàng jiàn dà hè yue : " jiang  
shòu jun mìng , zài cǐ fáng  
zéi , zěn gǎn qì chuán ér qù !  
" lì zhǎn xià chuán jun shì

一将回营，鸣金罢战。  
凌统回寨中拜谢孙权。  
权曰：“放箭救你者，  
甘宁也。”凌统乃顿首  
拜宁曰：“不想公能如  
此垂恩！”自此与甘宁  
结为生死之交，再不为  
恶。且说曹操见乐进中  
箭，令自到帐中调治。  
次日，分兵五路来袭濡  
须：操自领中路；左一  
路张辽，二路李典；右  
一路徐晃，二路庞德。  
每路各带一万人马，杀  
奔江边来。时董袭、徐  
盛二将，在楼船上见五  
路军马来到，诸军各有  
惧色。徐盛曰：“食君  
之禄，忠君之事，何惧  
哉！”遂引猛士数百人  
，用小船渡过江边，杀  
入李典军中去了。董袭  
在船上，令众军擂鼓呐  
喊助威。忽然江上猛风  
大作，白浪掀天，波涛  
汹涌。军士见大船将覆  
，争下脚舰逃命。董袭  
仗剑大喝曰：“将受君  
命，在此防贼，怎敢弃  
船而去！”立斩下船军

lạc mã. Lưỡng quân tề xuất,  
các cứu nhất tương hồi doanh,  
minh kim bái chiến. Lăng thống  
hồi trại trung bái tạ tôn quyền.  
Quyền viết: "Phóng tiễn cứu nhĩ  
giả, cam ninh dã." Lăng thống  
nãi đón thủ bái ninh viết: "Bất  
tưởng công năng như thử thùy  
ân!" Tự thử dữ cam ninh kết vi  
sinh tử chi giao, tái bắt vi ác.  
Thả thuyết tào thao kiến nhạc  
tiến trúng tiến, lệnh tự đáo  
trưởng trung điều trì. Thứ nhât,  
phân binh ngũ lộ lai tập nhu tu:  
thao tự lĩnh trung lộ; tả nhât lộ  
trưởng liêu, nhị lộ lý diển; hữu  
nhất lộ từ hoảng, nhị lộ bàng  
đức. Mỗi lộ các đái nhất vạn  
nhân mã, sát bôn giang biên lai.  
Thời đồng tập, từ thịnh nhị  
tương, tại lâu thuyền thượng  
kiến ngũ lộ quân mã lai đáo,  
chư quân các hữu cụ sắc. Từ  
thịnh viết: "Thực quân chí lộc,  
trung quân chí sự, hà cụ tai!"  
Toại dẫn mãnh sĩ sở bách  
nhân, dụng tiểu thuyền độ qua  
giang biên, sát nhập lý diển  
quân trung khứ liếu. Đồng tập  
tại thuyền thượng, lệnh chúng  
quân lôi cổ nột hâm trợ uy. Hốt  
nhiên giang thượng mãnh  
phong đại tác, bạch lăng hiên  
thiên, ba đào hung dũng. Quân  
sĩ kién đại thuyền tương phúc,  
tranh hạ cước hạm đào mệnh.  
Đồng tập trượng kiếm đại hát  
viết: "Tương thụ quân mệnh, tại  
thử phòng tặc, châm cảm khí  
thuyền nhi khú!" Lập trăm hạ

Thống về đến trại, lạy tạ ơn Tôn  
Quyền. Quyền nói: - Bán tên cứu  
ngươi là Cam Ninh đây! Thống mới  
cúi đầu lạy Cam Ninh và nói: -  
Không ngờ ông lại bỏ oán mà làm  
Ơn cho tôi như thế! Từ đó hai người  
kết bạn sống hết với nhau, không  
thù hằn gì nhau nữa. Tào Tháo sai  
mang Nhạc Tiên về chữa thuốc.  
Hôm sau, chia quân làm năm  
đường lại đánh Nhu Tu. Tháo đi  
giữa, mặt tả thì Trương Liêu đội  
nhất, Lý Điển đội nhì, mặt hữu thì  
Tử Hoảng đội nhất, Bàng Đức đội  
nhì. Mỗi đội lính một vạn quân mã  
kéo ủa đến Nhu Tu. Bấy giờ Đồng  
Tập, Tử Thịnh hai tướng giữ mặt  
thủy, thấy năm đạo quân kéo đến,  
quân mình ai cũng có dáng khiếp  
sợ. Tử Thịnh nói: - Đã ăn lộc chúa,  
thì phải hết lòng với chúa, việc gì  
mà sợ. Nói đoạn, dẫn vài trăm tráng  
sĩ, đi thuyền nhỏ dang qua sông  
đánh vào giữa đám quân Lý Điển,  
Đồng Tập ở trên thuyền sông đánh  
trống hò reo để giúp oai. Bỗng  
nhiên trên mặt sông nổi cơn phong  
ba, sóng đánh lộn tròn, nước sông  
cuồn cuộn. Quân sĩ thấy thuyền  
trong nghiêng trành sấp lật, tranh  
nhau xuống xuống trốn tránh. Đồng  
Tập cầm gươm quát lên rằng: -  
Tướng phụng mệnh cửa chúa, ở  
đây phòng giặc, sao dám bỏ thuyền  
mà đi? Lập tức chém hòn chục tên  
quân chạy trốn xuống xuống. Một  
lát, gió trong quá, thuyền đắm,  
Đồng Tập và quân sĩ chết đuối cả  
dưới cửa sông. Tử Thịnh thì xông  
xáo trong đám quân của Lý Điển.

shí yú rén . xu yú , feng jí chuán fù , dōng xí jìng sǐ yú jiang kǒu shuǐ zhong . xú shèng zài lǐ diǎn jun zhong , wǎng lái chong tú .

士十余人。须臾，风急船覆，董袭竟死于江口水中。徐盛在李典军中，往来冲突。

thuyền quân sĩ thập dư nhân.  
Tu du, phong cấp thuyền phúc,  
đồng tập cánh tử vu giang khầu  
thủy trung. Từ thịnh tại lý điền  
quân trung, vãng lai xung đột.

4 què shuo chén wǔ ting de jiang bian qian sha , yin yi jun lái , zhèng yǔ páng dé xiāng yù , liǎng jun hùn zhàn . sun quán zài rú xu ? zhong , ting de cáo bing sha dào jiang bian , qín zì yǔ zhōu tài yǐn jun qián lái zhù zhàn . zhèng jiàn xú shèng zài lǐ diǎn jun zhong jiǎo zuò yí tuán qian sha , biàn huì jun sha rù jie yìng . què bèi zhāng liáo , xú ? liǎng zhī jun , bǎ sun quán kùn zài gai xìn . cáo cào shàng gao fù chǔ kèn jian sun quán bài wéi , jí lìng xū zhu zòng mǎ chí dao sha rù jun zhong , bǎ sun quán jun chong zuò liǎng duàn , bǐ cǐ bù néng xiāng jiù

却说陈武听得江边厮杀，引一军来，正与庞德相遇，两军混战。孙权在濡须坞中，听得曹兵杀到江边，亲自与周泰引军前来助战。正见徐盛在李典军中搅做一团厮杀，便麾军杀入接应。却被张辽、徐晃两枝军，把孙权困在核心。曹操上高阜处看见孙权被围，急令许诸纵马持刀杀入军中，把孙权军冲作两段，彼此不能相救。

Khước thuyết tràn võ thính đắc giang biên tư sát, dẫn nhất quân lai, chánh dữ bàng đức tương ngộ, lưỡng quân hỗn chiến. Tôn quyền tại nhu tu ổ trung, thính đắc tào binh sát đáo giang biên, thân tự dữ chu thái dẫn quân tiền lai trợ chiến. Chánh kiến từ thịnh tại lý điền quân trung giảo tố nhất đoàn tư sát, tiện huy quân sát nhập tiếp ứng. Khước bị trương liêu, từ hoảng lưỡng chi quân, bả tôn quyền khốn tại cai tâm. Tào thao thượng cao phụ xử khán kiến tôn quyền bị vi, cấp lệnh hứa chư túng mã trì đao sát nhập quân trung, bả tôn quyền quân trùng tác lưỡng đoạn, bỉ thủ bất năng tương cứu.

Trần Võ nghe bên sông chém giết àm rři, liền kéo một toán quân đến, vừa gặp Bàng Đức, hai bên ùa vào giao chiến. Tôn Quyền ở trong ụ Nhu Tu, nghe quân Tào kéo đến bờ sông, mới cùng với Chu Thái dẫn quân ra đánh. Quyền trông thấy Lý Điền, Từ Thịnh đang đánh nhau túi bụi trong đám quân, liền thúc quân xắn vào tiếp ứng, lại bị Trương Liêu, Từ Hoảng hai cánh quân vây chặt. Tào Tháo đứng bên gò, thấy Tôn Quyền bị vây, kíp sai Hứa Chửng ngựa cầm đao xông vào giữa trận, chia ngay quân Tôn Quyền ra làm hai đoạn, trước sau không cứu được nhau.

5 què shuo zhōu tài cóng jūn zhong sha chu , dào jiang bian , bù jiàn liǎo sun quán , lè huí mǎ , cóng wài yòu sha rù zhèn zhong , wèn běn bù jun : " zhǔ gong hé zài ? " jun rén yǐ shǒu zhǐ bing mǎ hòu chǔ , yue : " zhǔ gong bài wéi shèn jí ! " zhōu tài tǐng shen sha rù , xún jiàn sun quán . tài yue : " zhǔ

却说周泰从军中杀出，到江边，不见了孙权，勒回马，从外又杀入阵中，问本部军：“主公何在？”军人以手指兵马厚处，曰：“主公被围甚急！”周泰挺身杀入，寻见孙权。

Khước thuyết chu thái töng quân trung sát xuất, đáo giang biên, bắt kiến liễu tôn quyền, lặc hồi mã, töng ngoại huu sát nhập trận trung, vấn bỗn bộ quân: "Chúa công hà tại?" Quân nhân dĩ thủ chỉ binh mă hậu xử, viết: "Chúa công bị vi thậm cắp!" Chu thái đinh thân sát nhập, tầm kiến tôn quyền. Thái viết: "Chúa công khả tuy

Chu Thái từ trong vòng vây đánh ra đến bờ sông không thấy Tôn Quyền bèn quay ngựa trở lại đánh vào trong trận, hỏi quân sĩ rằng: - Chúa công ở đâu? Quân sĩ trả vào chỗ quân vây xùm xít mà nói rằng: - Chúa công đang bị vây gấp quá. Chu Thái xông thẳng vào, tìm được Tôn Quyền. Thái nói: - Xi n chúa công theo tôi đánh ra! Thế rồi, Thái đi trước, Quyền đi sau, cố sức xông

gong kě suí tài sha chu . " yú shì tài zài qián , quán zài hòu , fèn lì chong tú . tài dào jiang bian , huí tóu yòu bù jiàn sun quán , nǎi fù fan shen sha rù wéi zhong , yòu xún jiàn sun quán . quán yue : " gong nǚ qí fa , bù néng de chu , rú hé ? " tài yue : " zhǔ gong zài qián , mǒu zài hòu , kě yǐ chu wéi . " sun quán nǎi zòng mǎ qián xíng . zhou tài zuǒ yòu zhe hù , shen bēi shù qiang , jiàn tòu zhòng kǎi , jiù de sun quán . dào jiang bian , lǚ méng yīn yí zhì shuǐ jun qián lái jie yìng xià chuán . quán yue : " wú kui zhou tài san fan chong sha , de tuo chóng wéi . dàn xú shèng zài gai xin , rú hé de tuo ? " zhou tài yue : " wú zài jiù qù . " suì lún qiang fù fan shen sha rù chóng wéi zhong , jiù chu xú shèng . èr jiang gè dài zhòng shāng . lǚ méng jiào jun shì luàn jiàn shè zhù àn shàng bing , jiù èr jiang xià chuán . què shuo chén wǔ yǔ páng dé dà zhàn , hòu miàn yòu wú yǐng bing , bēi páng dé gǎn dào yù kǒu , shù lín cóng mì ; chén wǔ zài yù huí shen jiao zhàn , bēi shù zhu zhua wǎng páo xiù , bù néng yǐng dí , wèi páng dé suǒ sha . cáo cào jiàn sun quán zǒu tuo liǎo , zì cè mǎ qu bing , gǎn dào jiang bian duì shè . lǚ méng

泰曰：“主公可随泰杀出。”于是泰在前，权在后，奋力冲突。泰到江边，回头又不见孙权，乃复翻身杀入围中，又寻见孙权。权曰：“弓弩齐发，不能得出，如何？”泰曰：“主在前，某在后，可以出围。”孙权乃纵马前行。周泰左右遮护，身被数枪，箭透重铠，救得孙权。到江边，吕蒙引一枝水军前来接应下船。权曰：“吾亏周泰三番冲杀，得脱重围。但徐盛在核心，如何得脱？”周泰曰：“吾再救去。”遂轮枪复翻身杀入重围之中，救出徐盛。二将各带重伤。吕蒙教军士乱箭射住岸上兵，救二将下船。却说陈武与庞德大战，后面又无应兵，被庞德赶到峪口，树林丛密；陈武再欲回身交战，被树株抓往袍袖，不能迎敌，为庞德所杀。曹操见孙权走脱了，自策马驱兵，

thái sát xuất." Vu thị thái tại tiền, quyền tại hậu, phần lực xung đột. Thái đáo giang biên, hồi đầu hựu bắt kiến tôn quyền, nãi phục phiền thân sát nhập vi trung, hựu tầm kiến tôn quyền. Quyền viết: "Cung nỗ tè phát, bất năng đắc xuất, như hà?" Thái viết: "Chúa công tại tiền, mỗ tại hậu, khả dĩ xuất vi." Tôn quyền nãi túng mã tiền hành. Chu thái tả hữu già hộ, thân bị sổ thương, tiền thấu trọng khải, cứu đắc tôn quyền. Đáo giang biên, lữ mông dẫn nhất chi thủ quân tiền lai tiếp ứng hạ thuyền. Quyền viết: "Ngô khuy chu thái tam phiền trùng sát, đắc thoát trọng vi. Đãn từ thịnh tai cai tâm, như hà đắc thoát?" Chu thái viết: "Ngô tái cứu khú." Toại luân thương phục phiền thân sát nhập trọng vi chi trung, cứu xuất từ thịnh. Nhị tướng các đái trọng thương. Lữ mông giáo quân sĩ loạn tiền xạ trụ ngạn thượng binh, cứu nhị tướng hạ thuyền. Khuốc thuyết trần võ dữ bằng đức đại chiến, hậu diện hựu vô ứng binh, bị bằng đức cản đáo dục khẩu, thụ lâm túng mật; trần võ tái dục hồi thân giao chiến, bị thụ chu trảo vãng bào tụ, bất năng nghênh địch, vi bằng đức sở sát. Tào thao kiến tôn quyền tẩu thoát liễu, tự sách mã khu binh, cản đáo giang biên đối xạ. Lữ mông tiền膳, chánh hoảng gian, hốt đối giang nhất tông

xáu. Khi ra đến bờ sông, Thái ngoanh lại, không thấy Tôn Quyền đâu, lại quay lại đánh vào trong vòng vây tìm được Tôn Quyền. Quyền nói: - Cung nỗ bắn ra ào ào, không sao ra được, thì làm thế nào? Thái nói: - Chúa công đi trước, để tôi đi sau thì mới thoát được. Tôn Quyền bèn té ngựa đi trước. Chu Thái đi kèm, che đỡ hai bên, mình bị đâm mấy nhát giáo, tên cắm suốt hai lần áo giáp, mới cứu được Tôn Quyền ra khỏi vòng vây. Đến bờ sông, may có Lã Mông vừa dẫn một toán quân thủy quân đến tiếp xuống thuyền. Quyền nói: - Ta may được Chu Thái, ba lần xông pha vào trận, cứu ra được khỏi trùng vây, nhưng Từ Thịnh còn mắc nghẽn trong ấy, làm thế nào thoát ra được? Chu Thái nói: - Tôi lại xin vào cứu. Bèn múa đao lại đánh vào, cứu được Từ Thịnh đem ra. Hai tướng cũng bị trọng thương. Lã Mông sai quân bắn loạn xạ lên bờ, cứu được hai tướng xuống thuyền. Trần Võ đánh nhau to với Bàng Đức, sau lưng lại không có quân tiếp ứng, bị Bàng Đức đuổi mãi đến cửa hang, cây cối rậm rạp. Võ định quay lại đánh nhau, nhưng vướng tay áo vào cành cây, không chống đỡ được, bị Bàng Đức giết chết. Tào Tháo thấy Tôn Quyền chạy thoát rồi, thúc quân đuổi đến bờ sông, bắn nhau với quân Ngô. Quân Lã Mông bắn hết tên, đang lo không biết làm thế nào, may đâu có một tướng nguyên là con rể Tôn Sách, tên là Lục Tồn, dẫn một đoàn

jiàn jìn , zhèng huang xiān ,  
hu dùi jiāng yì zòng chuán  
dào , wèi shǒu yì yuán dà  
jiāng , nǎi shì sun cè nǚ xù lù  
xùn , zì yǐn shí wàn bing dào ;  
yi zhèn shè tuī cáo bing ,  
chéng shì deng àn zhui sha  
cáo bing , fù duó zhàn mǎ  
shù qian pī , cáo bing shàng  
zhě , bù jì qí shù , dà bài ér  
huí . yú luàn jun zhōng xún  
jiàn chén wǔ shi shǒu , sun  
quán zhī chén wǔ yǐ wáng ,  
dǒng xí yòu chén jiāng ér sǐ ,  
ai tòng zhì qie , lìng rén rù  
shuǐ zhōng xún jiàn dǒng xí  
shi shǒu , yǔ chén wǔ shi yǐ  
qí hòu zàng zhì . yòu gǎn  
zhou tài jiù hù zhì gong , shè  
yàn kuǎn zhì . quán qín zì bǎ  
zhǎn , fǔ qí bèi , lèi liú mǎn  
miàn , yue : " qīng liǎng fan  
xiāng jiù , bù xí xìng mìng ,  
bèi qiāng shù shí , fu rú kè  
huà , gu yì hé xin bù dài qīng  
yǐ gǔ ròu zhì en , wéi qīng yǐ  
bing mǎ zhì zhòng hu ! qīng  
nǎi gu zhì gong chén , gu  
dang yǔ qīng gòng róng rǔ ,  
tòng xiū qì yě . " yán bà , lìng  
zhou tài jiě yì yǔ zhòng jiāng  
guan zhì : pì ròu jí fu , rú  
tòng dao wan , pán gen biàn  
tǐ . sun quán shǒu zhī qí hén  
, yi yi wèn zhì . zhou tài jù  
yán zhàn dòu bēi shàng zhī  
zhuàng . yí chǔ shàng lìng  
chi yí gong jiū . shì rì , zhou  
tài dà zuì . quán yǐ qīng luó  
sǎn cì zhì , lìng chu rù zhāng

赶到江边对射。吕蒙箭尽，正慌间，忽对江一宗船到，为首一员大将，乃是孙策女婿陆逊，自引十万兵到；一阵射退曹兵，乘势登岸追杀曹兵，复夺战马数千匹，曹兵伤者，不计其数，大败而回。于乱军中寻见陈武尸首，孙权知陈武已亡，董袭又沉江而死，哀痛至切，令人入水中寻见董袭尸首，与陈武尸一齐厚葬之。又感周泰救护之功，设宴款之。权亲自把盏，抚其背，泪流满面，曰：“卿两番相救，不惜性命，被枪数十，肤如刻画，孤亦何心不待卿以骨肉之恩、委卿以兵马之重乎！卿乃孤之功臣，孤当与卿共荣辱、同休戚也。”言罢，令周泰解衣与众将观之：皮肉肌肤，如同刀剜，盘根遍体。孙权手指其痕，一一问之。周泰具言战斗被伤之状。一处伤令吃一觥酒。是日，

thuyền đáo, vi thủ nhất viên đại tướng, nái thị tôn sách nữ tể lục tồn, tự dẫn thập vạn binh đáo; nhất trận xạ thối tào binh, thừa thề đăng ngạn truy sát tào binh, phục đoạt chiến mã số thiên thất, tào binh thương già, bất kể kỉ số, đại bại nhi hồi. Vu loạn quân trung tầm kiếm trần võ thi thủ, tôn quyền tri trần võ dĩ vong, đồng tập hựu trầm giang nhi tử, ai thống chí thiết, lệnh nhân nhập thủy trung tầm kiếm đồng tập thi thủ, dữ trần võ thi nhất tể hậu táng chi. Hựu cảm chu thái cứu hộ chi công, thiết yến khoản chi. Quyền thân tự bả trản, phủ kỉ bối, lệ lưu mǎn diện, viết: "Khanh lưỡng phiên tương cứu, bất tích tính mệnh, bị thương số thập, phu như khắc họa, cô diệc hà tâm bất dãi khanh dĩ cốt nhục chi ân, ủy khanh dĩ binh mã chí trọng hổ! Khanh nãi cô chi công thắn, cô đương dữ khanh cộng vinh nhục, đồng hưu thích dã." Ngôn bãí, lệnh chu thái giải y dữ chúng tướng quan chí: bì nhục cơ phu, như đồng đao oan, bàn cẩn biến thể. Tôn quyền thủ chỉ kỉ ngân, nhất nhất vấn chí. Chu thái cụ ngôn chiến đấu bị thương chí trạng. Nhất xử thương lệnh cật nhất quang tửu. Thị nhật, chu thái đại túy. Quyền dĩ thanh la tán tú chí, lệnh xuất nhập trương cái, dĩ vi hiển diệu. Quyền tại nhu tu, dữ thao tương cự nguyệt dư, bất

thuyền và mười vạn quân vừa đến, bắn ra một chập, đuổi lui quân Tào. Lục Tồn thừa thế lên bộ đuổi đánh, cướp lại được ngựa chiến vài nghìn đôi. Quân Tào bị thương không biết bao nhiêu mà kể. Trong đám loạn quân, tìm thấy thi hài Trần Võ. Tôn Quyền thấy Trần Võ bị giết, Đồng Tập lại chết đuối, thương cảm vô cùng, sai người mò thây Đồng Tập, rồi hậu táng cho cả hai người. Quyền lại cảm công lao Chu Thái cứu mình, mở tiệc yến để khoảng đãi. Quyền cầm chén rượu, vỗ vào lưng Chu Thái nước mắt chúa chan, nói: - Người hai phen cứu ta, không tiếc gì tính mệnh, mình mẩy bị thương, da thịt như băm như bồ. Ta còn bụng nào mà chẳng coi như cốt nhục, ủy thác cho người trọng quyền binh mã ru? Người là công thần của ta, ta phải cùng với người vinh phúc, hay dở có nhau! Nói xong, sai Chu Thái cởi áo cho các tướng xem, thấy mình mẩy Thái nham nhở như dao băm, Quyền trả tay vào các vết thương hỏi từng chỗ một. Thái thuật lại chuyện đánh nhau bị thương. Đến nỗi một vết thương, Quyền lại ban cho một cốc rượu. Hôm ấy Thái say quá. Quyền ban cho một cái tán vóc xanh, khi ra vào, đi lại, được giương lên cho thêm phần vinh hiển. Quyền đóng ở Nhu Tu, cự nhau với Tào Tháo hơn một tháng nữa, vẫn không nổi. Trương Chiêu, Cố Ung nói rằng: - Thế Tào Tháo trong lầm, không thể lấy sức mà đánh được. Nếu đánh nhau mãi thì hao binh tổn tướng

gài , yǐ wèi xiǎn yào . quán zài rú xu , yǔ cáo xiāng jù yuè yú , bù néng qū shèng . zhang zhào , gù yong shàng yán : " cáo cào shì dà , bù kě lì qū ; ruò yǔ jiǔ zhàn , dà sǔn shì zú : bù ruò qí hé an mǐn wèi shàng . " sun quán cóng qí yán , lìng bù zhì wǎng cáo yíng qíu hé , xǔ nián nà suì gòng . cáo jiàn jiang nán jí wèi kě xià , nǎi cóng zhī , lìng : " sun quán xian chè rén mǎ , wú rán hòu ban shi . " bù zhì huí fù , quán zhì liù jiǎng qín , zhou tài shǒu rú xu kǒu , jìn fa bing shàng chuán huí mò líng . cáo liù cáo rén , zhang liáo tún gé féi , ban shi huí xǔ chang . wén wǔ zhòng guan jie yì lì cáo cào wèi wèi wáng . cháng shu cui yǎn lì yán bù kě . zhòng guan yue : " rǔ dù bù jiàn xún wén ruò hu ? " yǎn dà nù yue : " shí hu , shí hu ! huì dang yǒu biàn , rèn zì wèi zhì ! " yǒu yǔ yǎn bù hé zhě , gào zhì cáo . cáo dà nù , shou yǎn xià yù wèn zhì . yǎn hǔ mù qiú rán , zhì shì dà mà cáo cáo qì jun jian zéi . tíng wèi bái cáo , cáo lìng zhàng sha cui yǎn zài yù zhong . hòu rén yǒu zàn yue : " qīng hé cui yǎn , tian xìng jian gang ; qiú rán hǔ mù , tiě shí xin cháng ; jian xié bì yì , sheng jié xiǎn áng ; zhong yú hàn

周泰大醉。权以青罗伞赐之，令出入张盖，以为显耀。权在濡须，与操相拒月余，不能取胜。张昭，顾雍上言：“曹操势大，不可力取；若与久战，大损士卒：不若求和安民为上。”孙权从其言，令步骘往曹营求和，许年纳岁贡。操见江南急未可下，乃从之，令：“孙权先撤人马，吾然后班师。”步骘回覆，权只留蒋钦、周泰守濡须口，尽发大兵上船回秣陵。操留曹仁、张辽屯合肥，班师回许昌。文武众官皆议立曹操为魏王。尚书崔琰力言不可。众官曰：“汝独不见荀文若乎？”琰大怒曰：“时乎，时乎！会当有变，任自为之！”有与琰不和者，告知操。操大怒，收琰下狱问之。琰虎目虬髯，只是大骂曹操欺君奸贼。廷尉白操，操令杖杀崔琰在狱中。后人有赞曰：“清河崔

năng thủ thắng. Trương chiêu, có ung thượng ngôn: "Tào thao thế đại, bất khả lực thủ; nhược dữ cùu chiến, đại tồn sĩ tốt: bất nhược cùu hòa an dân vi thượng. "Tôn quyền tòng kì ngôn, lệnh bộ chất vãng tào doanh cùu hòa, hứa niên nạp tuế công. Thao kiến giang nam cấp vị khâ hạ, nãi tòng chi, lệnh: "Tôn quyền tiên triệt nhân mã, ngô nhiên hậu ban sư." Bộ chất hồi phúc, quyền chỉ lưu tương khâm, chu thái thủ nhu tu khầu, tǎn phát đại binh thượng thuyền hồi mạt lăng. Thao lưu tào nhân, trương liêu truân hợp phi, ban sư hồi hứa xương. Văn võ chúng quan giai nghị lập tào thao vi nguy vương. Thượng thư thôi diêm lực ngôn bất khả. Chúng quan viết: "Nhữ độc bất kiến tuân văn nhược hò?" Diêm đại nộ viết: "Thời hò, thời hò! Hội đương hữu biển, nhâm tự vi chí!" Hữu dữ diêm bất hòa giả, cáo tri thao. Thao đại nộ, thu diêm hạ ngực vấn chi. Diêm hổ mục cầu nhiệm, chỉ thị đại mạ tào thao khi quân gian tặc. Đinh úy bạch thao, thao lệnh trương sát thời diêm tại ngực trung. Hậu nhân hữu tán viết: "Thanh hà thôi diêm, thiên tính kiên cường; cầu nhiệm hổ mục, thiết thạch tâm tràng; gian tà tích dịch, thanh tiết hiền ngang; trung vu hán chủ, thiên cổ danh dương!"

lắm, chi bằng cầu hòa để yên dân là hơn. Quyền nghe lời, sai Bộ Trắc sang trại Tháo cầu hòa, xin mỗi năm một lần vào nộp cống. Tháo xem chừng Giang Nam cũng chưa có thể lấy ngay được, ưng ý cho hòa, và bảo rằng: - Tôn Quyền cứ rút quân về trước, ta sẽ thu quân về sau. Bộ Trắc về thưa lại, Tôn Quyền chỉ để lại Chu Thái, Tưởng Khâm ở lại giữ Nhu Tu, còn mình thì triệt cả quân mã xuống thuyền về Mạt Lăng. Tháo cũng để Tào Nhân, Trương Liêu ở lại giữ Hợp Phì, rồi rút quân về Hứa Đô. Các quan văn võ đều muốn Tào Tháo lên làm Ngụy Vương. Quan Thượng thư là Thôi Diệm ra sức can ngăn. Các quan nói: - Người chẳng thấy Tuân Văn Nhược đó ư? Thôi Diệm nổi giận, nói: - Đến lúc rồi! Đến lúc rồi! Thế nào cũng có khi biến. Mặc ý, muốn làm gì thì làm! Có người đem lời ấy bẩm với Tào Tháo. Tháo tức giận, bắt Diệm bỏ ngực tra hỏi. Diệm mắt hổ râu xồm, chỉ chửi mắng Tào Tháo là giặc đối vua. Quan đình úy bẩm với Tháo, Tháo sai đánh chết Diệm ở ngay trong ngực. Đời sau có thơ khen: Thôi Diệm Thành Hà. Tính khí cứng cỏi Mắt hổ râu xồm. Ruột gan đá sỏi. Gian tà xa tránh, Danh tiết có thừa. Trung với vua Hán, Tiếng đế nghìn xưa!

zhǔ , qian gǔ míng yáng ! "

琰，天性坚刚；虬髯虎目，铁石心肠；奸邪辟易，声节显昂；忠于汉主，千古名扬！”

6 jiàn an èr shí yì nián xià wǔ  
yuè , qún chén biǎo zòu xiàn  
dì , sòng wèi gong cáo cào  
gong dé , jí tian jì dì , yi ,  
zhou mò jí , yí jìn jué wèi  
wáng . xiān dì jí lìng zhōng  
yáo cǎo zhào , cè lì cáo cào  
wèi wèi wáng . cáo cào jiǎ yì  
shàng shù san cí . zhào sān  
bào bù xǔ , cáo nǎi bài mìng  
shòu wèi wáng zhì jué , miǎn  
shí èr liú , chéng jīn gen che  
, jià liù mǎ , yòng tian zi che  
fú luán yí , chu jǐng rù bì , yú  
yè jùn gài wèi wáng gōng , yì  
lì shì zì . cáo dà qì ding fu  
rénn wú chu . qiè liú shì  
sheng zì cáo áng , yin zheng  
zhang xiù shí sǐ yú wǎn  
chéng . biàn shì suǒ sheng  
sì zì : cháng yue pi , cì yue  
zhang , san yue zhí , sì yue  
xióng . yú shì chù ding fu rén  
, ér lì biàn shì wèi wèi wáng  
hòu . dì san zi cáo zhí , zì zì  
jiàn , jí cong míng , jǔ bǐ  
chéng zhāng , cáo yù lì zhī  
wèi hòu sì . cháng zì cáo pi  
kǒng bù de lì , nǎi wèn jí yú  
Zhōng Dà fu jiǎ xǔ . xǔ jiào  
rú cǐ rú cǐ . zì shì dàn fán cáo  
chu zheng , zhu zì sòng xíng  
, cáo zhí nǎi chēng shù gong

建安二十一年夏五月，群臣表奏献帝，颂魏公曹操功德，极天际地，伊、周莫及，宜进爵为王。献帝即令钟繇草诏，册立曹操为魏王。曹操假意上书三辞。诏三报不许，操乃拜命受魏王之爵，冕十二旒，乘金根车，驾六马，用天子车服銮仪，出警入跸，于邺郡盖魏王宫，议立世子。操大妻丁夫人无出。妾刘氏生子曹昂，因征张绣时死于宛城。卞氏所生四子：长曰丕，次曰彰，三曰植，四曰熊。于是黜丁夫人，而立卞氏为魏王后。第三子曹植，字子建，极聪明，举笔成章，操欲立之为后嗣。长子曹丕，恐不得立，乃问计于中大夫贾诩。诩教如此如此。自是但凡操出

Kiến an nhị thập nhất niên hạ  
ngũ nguyệt, quần thần biểu tâu  
hiến đế, tụng ngụy công tào  
thao công đức, cực thiên té địa,  
y, chu mạc cấp, nghi tiến tước  
vi vương. Hiến đế túc lệnh  
chung diêu thao chiếu, sách lập  
tào thao vi ngụy vương. Tào  
thao giả ý thương thư tam tử.  
Chiếu tam báo bắt hứa, thao  
nǎi bái mệnh thụ ngụy vương  
chi tước, miện thập nhị lưu,  
thừa kim căn xa, giá lục mã,  
dụng thiền tử xa phục loan  
nghi, xuất cảnh nhập tắt, vu  
nghiệp quận cái ngụy vương  
cung, nghị lập thế tử. Thao đại  
thê đinh phu nhân vô xuất.  
Thiép lưu thị sinh tử tào ngang,  
nhân chinh trương tú thời tử vu  
uyễn thành. Biện thị sở sinh tú  
tử: trương viết phi, thứ viết  
chương, tam viết thực, tứ viết  
hung. Vu thị truất đinh phu  
nhân, nhi lập biện thị vi ngụy  
vương hậu. Đệ tam tử tào thực,  
tự tử kiến, cực thông minh, cử  
bút thành chương, thao dục lập  
chi vi hậu tự. Trưởng tử tào phi,  
khủng bất đắc lập, nǎi vấn kế  
vu trung đại phu cổ hủ. Hủ giáo  
như thử như thử. Tự thị đán  
phàm thao xuất chinh, chư tử

Năm Kiến An thứ 21 (216), tháng 5. Mùa hạ, quân thần dâng biểu tâu với vua Hiển Đế, ca tụng công đức của Ngụy công Tào Tháo trong như trời biển, dẫu Y, Chu ngày xưa cũng không bằng, xin phong Tháo lên tước vương. Vua Hiển Đế sai Chung Do thảo tờ chiếu phong cho Tào Tháo làm Ngụy Vương, Tháo giả đò dâng thư lên từ chối ba lượt, vua lại ba lần hạ chiếu không cho từ, Tháo mới phụng mệnh, chịu tước Ngụy Vương. Từ đó, được đội mũ miện mười hai dải, ngồi xe bịt vàng, có sáu ngựa kéo, đi đâu dùng nghi vệ thiên tử, khi ra quân đóng hàng cảnh, khi vào quân đóng hàng tất; lập ra cung Ngụy Vương ở Nghiệp Quận, bàn việc lập thế tử. Vợ cả Tháo là Định Thị không có con, vợ thứ Lưu Thị sinh được Tào Ngang. Hồi đánh Trương Tú, Ngang chết trận ở Uyễn Thành. Một vợ nữa là Biện Thị sinh được bốn con: Con cả là Phi, thứ hai Chương, thứ ba Thực, thứ tư Hùng. Vì thế Tháo bỏ Đinh phu nhân mà lập Biện thị làm Ngụy Vương phi. Tào Thực, tên tự là Tử Kiên, tính thông minh lắm, đặt ngồi bút là thành câu văn. Tháo muốn lập làm thế tử. Tào Phi là con trưởng, sợ mình không được lập, bèn hỏi kế

dé , fa yán chéng zhang ;  
wéi cáo pí cí fù , zhī shì liú tì  
ér bài , zuǒ yòu jie gǎn  
shang . yú shì cáo yí zhí  
guai qiǎo , chéng xin bù jí pi  
yě . pí yòu shǐ rén mǎi zhǔ  
jìn shì , jie yán pi zhí dé . cáo  
yù lì hòu sì , chóu chú bù  
dìng , nāi wèn jiā xū yue : "  
gu yù lì hòu sì , dang lì shéi  
?" jiā xū bù dá , cáo wèn qí  
gù , xū yue : " zhèng yǒu suō  
sī , gù bù néng jí dá ēr ."  
cáo yue : " hé suǒ si ? " xū  
duì yue : " si yuán běn chu ,  
liú jǐng sheng fù zì yē . " cáo  
dà xiào , suì lì cháng zì cáo  
pi wèi wáng shì zi .

征，诸子送行，曹植乃称述功德，发言成章；惟曹丕辞父，只是流涕而拜，左右皆感伤。于是操疑植乖巧，诚心不及丕也。丕又使人买嘱近侍，皆言丕之德。操欲立后嗣，踌躇不定，乃问贾诩曰：“孤欲立后嗣，当立谁？”贾诩不答，操问其故，诩曰：“正有所思，故不能即答耳。”操曰：“何所思？”诩对曰：“思袁本初、刘景升父子也。”操大笑，遂立长子曹丕为王世子。

7 dong shí yuè , wèi wáng  
gong chéng , chāi rén wǎng  
gè chù shou qǔ qí hua yì guǒ  
, zai zhí hòu yuàn . yǒu shí  
zhě dào wú dì , jiàn liǎo sun  
quán , chuán wèi wáng lìng  
zhǐ , zài wáng wen zhōu qū  
gan zì . shí sun quán zhèng  
zun ràng wèi wáng , biàn  
lìng rén yú běn chéng xuǎn  
liǎo dà gan zì sì shí yú dan ,  
xìng yè sòng wǎng yè jùn .  
zhì zhōng tú , tiǎo dan yì fu  
pí kùn , xie yú shan jiǎo xià ,  
jiàn yi xian sheng , miǎo yi

冬十月，魏王宫成，差人往各处收取奇花异果，栽植后苑。有使者到吴地，见了孙权，传魏王令旨，再往温州取柑子。时孙权正尊让魏王，便令人于本城选了大柑子四十余担，星夜送往邺郡。至中途，挑担役夫疲困，歇于山脚下，见一先生，眇一目，

tóng hành, tào thực nãi xưng  
thuật công đức, phát ngôn  
thành chương; duy tào phi từ  
phụ, chỉ thị lưu thể nhi bái, tả  
hữu giai cảm thương. Vu thị  
thao nghi thực quai xảo, thành  
tâm bất cập phi dã. Phi hưu sử  
nhân mãi chúc cận thị, giai  
ngôn phi chí đức. Thao dục lập  
hậu tự, trù trừ bất định, nãi vấn  
cố hủ viết: "Cô dục lập hậu tự,  
đương lập thùy?" Cố hủ bất  
đáp, thao vấn kì cố, hủ viết:  
"Chánh hữu sở tư, cố bất năng  
tức đáp nhĩ." Thao viết: "Hà sở  
tư?" Hủ đối viết: "Tư viên bỗn  
sơ, lưu cảnh thăng phụ tử dã."  
Thao đại tiểu, toại lập trưởng tử  
tào phi vi vương thế tử.

quan trung đại phu là Giả Hủ. Hủ  
xui Phi cứ làm như thế, như thế. Từ  
bấy giờ, hê Tháo đi đánh chỗ nào,  
các con đều đi tiễn. Tào Thực thì  
chỉ ca tụng công đức, nói năng văn  
vẻ. Riêng Tào Phi chỉ khóc mà lạy  
bố thôi, tả hữu ai cũng cảm động.  
Bởi thế, Tháo nghi Thực là người  
xảo quyết không thực bụng bằng  
Phi. Phi lại nói lót với những người  
hầu cận để họ nói những sự nhân  
đức của mình. Tháo trong bụng  
phân vân, chưa biết lập người nào  
làm thế tử, mới hỏi Giả Hủ rằng: -  
Ta muốn lập thế tử để nối nghiệp,  
nên lập ai là phải? Giả Hủ không  
đáp. Tháo hỏi tại sao. Hủ nói: Tôi  
còn đang nghĩ, cho nên chưa đáp  
ngay được. Tháo hỏi: - Người nghĩ  
gi? - Tôi đang nghĩ việc cha con  
Viên Bản Sơ và Lưu Cảnh Thăng  
trước đây. Tháo cười ầm lên, mới  
quyết lập con cả là Tào Phi làm  
vương thế tử.

Đông thập nguyệt, ngụy vương  
cung thành, sai nhân vãng các  
xử thu thủ kì hoa dị quả, tài  
thực hậu uyển. Hữu sứ giả đáo  
ngô địa, kiến liễu tôn quyền,  
truyền ngụy vương lệnh chỉ, tái  
vãng ôn châu thủ cam tử. Thời  
tôn quyền chánh tôn nhượng  
ngụy vương, tiện lệnh nhân vu  
bỗn thành tuyển liễu đại cam tử  
tứ thập dư đam, tinh dạ tổng  
vãng nghiệp quận. Chí trung  
đò, thiêu đam dịch phu bì khốn,  
hiết vu sơn cước hạ, kién nhất  
tiên sinh, miếu nhất mục, bả

Mùa đông tháng 10 năm ấy, cung  
Ngụy Vương làm xong. Tháo sai  
người đi khắp nơi, tìm kiếm những  
hoa cỏ quý lị để trồng vào vườn  
hoa đằng sau. Sứ giả đến Đông  
Ngô ra mắt Tôn Quyền, truyền lệnh  
chỉ của Ngụy Vương, và ra Ôn  
Châu lấy cam. Bấy giờ Tôn Quyền  
đang có ý tôn trọng Tào Tháo bèn  
sai người chọn thứ cam quý to quả  
ở trong thành hơn bốn mươi gánh,  
đem gấp đến Nghiệp Quận dâng  
Tào Tháo. Phu gánh cam đi đến  
nửa đường, mỗi mét ngồi nghỉ dưới  
chân núi. Bỗng thấy một ông lão

mù , bō yi zú , tóu dài bái  
téng guān , shen chuan qīng  
lǎn yi , lái yǔ jiǎo fu zuò lǐ ,  
yán yue : " nǐ děng tiǎo dan  
láo kǔ , pín dào dou tì nǐ tiǎo  
yi jian hé rú ? " zhòng rén dà  
xǐ . yú shì xian sheng měi  
dan gè tiǎo wǔ lǐ . dàn shì  
xian sheng tiǎo guò de dan  
ér dou qīng liǎo . zhòng jie  
jīng yí . xian sheng lín qù , yǔ  
lǐng gan zi guan shuo : " pín  
dào nǎi wèi wáng xiāng  
zhong gù rén , xìng zuǒ ,  
míng cí , zì yuán fàng , dào  
hào wu jiǎo xian sheng . rú  
nǐ dào yè jùn , kě shuo zuǒ  
cí shen yì . " suí fú xiù ér qù .

8 qǔ gan rén zhì yè jùn jiàn  
cào , chéng shàng gan zi .  
cào qín pō zhī , dàn zhì kong  
ké , nèi bìng wú ròu . cào dà  
jing , wèn qǔ gan rén . qǔ  
gan rén yǐ zuǒ cí zhì shì duì .  
cào wèi kěn xìn , mén lì hu  
bào : " yǒu yì xian sheng , zì  
cheng zuǒ cí , qí jiàn dà  
wáng . " cào zhao rù . qǔ  
gan rén yue : " cǐ zhèng tú  
zhong suǒ jiàn zhì rén . " cào  
chì zhì yue : " rǔ yǐ hé yao  
shù , shè wú jia guǒ ? " cí  
xiào yue : " qǐ yǒu cǐ shì ! "  
qǔ gan pō zhī , nèi jie yǒu  
ròu , qí wèi shèn tián . dàn  
cào zì pō zhě , jie kong kē .  
cào yù jīng , nǎi cì zuǒ cí zuò  
ér wèn zhì . cí suǒ jiǔ ròu ,

跛一足，头戴白藤冠，  
身穿青懒衣，来与脚夫  
作礼，言曰：“你等挑  
担劳苦，贫道都替你挑  
一肩何如？”众人大喜。  
于是先生每担各挑五  
里。但是先生挑过的担  
儿都轻了。众皆惊疑。  
先生临去，与领柑子官  
说：“贫道乃魏王乡中  
故人，姓左，名慈，字  
元放，道号乌角先生。  
如你到邺郡，可说左慈  
申意。”遂拂袖而去。

取柑人至邺郡见操，呈  
上柑子。操亲剖之，但  
只空壳，内并无肉。操  
大惊，问取柑人。取柑  
人以左慈之事对。操未  
肯信，门吏忽报：“有  
一先生，自称左慈，求  
见大王。”操召入。取  
柑人曰：“此正途中所  
见之人。”操叱之曰：  
“汝以何妖术，摄吾佳  
果？”慈笑曰：“岂有  
此事！”取柑剖之，内  
皆有肉，其味甚甜。但  
操自剖者，皆空壳。操

nhất túc, đầu đai bạch đằng  
quan, thân xuyên thanh lân y,  
lai dứ cước phu tác lễ, ngôn  
viết: "Nhĩ đắng thiêu đam lao  
khô, bần đạo ô thê nhĩ thiêu  
nhất kiên hà như?" Chúng nhân  
đại hỉ. Vu thị tiên sinh mỗi đam  
các thiêu ngũ lĩ. Đãn thị tiên  
sinh thiêu quá đích đam nhi ô  
khinh liễu. Chúng giai kinh nghi.  
Tiên sinh lâm khứ, dứ lĩnh cam  
tử quan thuyết: "Bần đạo nãi  
ngụy hương trung cố  
nhân, tính tả, danh từ, tự  
nguyên phóng, đạo hào ô giác  
tiên sinh. Như nhĩ đáo nghiệp  
quận, khả thuyết tả từ thân ý."  
Toại phát tụ nhi khứ.

chột một mệt khiêng một chân,  
đầu đội nón mây, mình mặc áo vải,  
đến chào hỏi và nói: - Các bác quầy  
gánh khó nhọc, để tôi gánh đỡ một  
vai có được không? Chúng thấy nói  
thế mừng quá. Ông lão liền gánh  
đỡ cho một người năm dặm, mà  
gánh nào ông ấy đã gánh rồi, đều  
nhẹ bỗng như không cả. Ai nấy đều  
ngạc nhiên cho là sự lạ. Khi từ biệt,  
ông lão bảo với người áp tải cam  
rằng: - Bần đạo là người làng Ngụy  
Vương khi trước, họ Tả tên Từ, tự  
là Nguyên Phóng, đạo hiệu là Đốc  
tiên sinh. Khi nào ông đến Nghiệp  
Quận, thì nói giúp cho tôi rằng: "Tả  
Từ gửi lời hỏi thăm Ngụy Vương!"  
Nói đoạn, vung tay áo đi mất.

Phu gánh cam đến Nghiệp Quận,  
đem cam vào dâng Tào Tháo. Tháo  
bóc thì quả nào cũng không có múi.  
Tháo lấy làm lạ lắm, hỏi người gánh  
cam. Chúng thuật lại chuyện Tả Từ.  
Tháo chưa tin. Chợt lính canh cửa  
vào báo rằng: - Có một người xưng  
danh là Tả Từ, xin vào ra mắt đại  
vương! Tháo cho gọi vào. Bọn gánh  
cam trông thấy, nói: - Người này  
chính là người chúng tôi gặp ở dọc  
đường. Tháo mắng rằng: - Người  
dùng yêu thuật gì làm hư những  
quả ngon của ta? Từ cười, nói: -  
Chả có lẽ thế! Từ mới lấy cam bóc  
ra thì quả nào cũng có múi, lại rất  
thơm ngon. Tháo bóc lấy thì quả  
nào cũng chỉ có vỏ không. Tháo  
càng nghi lắm, mời Từ ngồi tủ té  
hỏi chuyện. Từ đòi rượu thịt, Tháo

cào lìng yǔ zhī , yǐn jiǔ wǔ dòu bù zuì , ròu shí quán yáng bù bǎo . cào wèn yue : " rǔ yǒu hé shù , yǐ zhì yú cǐ ? " cí yue : " pín dào yú xi chuan jia líng é méi shan zhong , xué dào san shí nián , hu wén shí bì zhong yǒu shēng hu wǒ zhī míng ; jí shì , bù jiàn . rú cǐ zhě shù rì . hu yǒu tian léi zhèn suì shí bì , de tian shu san juǎn , míng yue " dùn jiǎ tian shu " . shàng juǎn míng ? tian dùn ? , zhong juǎn míng ? dì dùn ? , xià juǎn míng ? rén dùn ? . tian dùn néng téng yún kuà feng , fei sheng tài xu ; dì dùn néng chuan shan tòu shí ; rén dùn néng yún yóu sì hǎi , cáng xíng biàn shen , fei jiàn zhí dao , qǔ rén shǒu jí . dà wáng wèi jí rén chén , hé bù tuì bù , gen pín dào wǎng é méi shan zhōng xiū xíng ? dang yǐ san juǎn tian shu xiang shòu ." cào yue : " wǒ yì jiǔ sì jí liú yǒng tuì , nài cháo tíng wèi de qí rén ēr . " cí xiào yue : " yì zhōu liú xuán dé nǎi dì shì zhì zhòu , hé bù ràng cǐ wèi yǔ zhī ? bù rán , pín dào dang fei jiàn qǔ rǔ zhī tóu yě . " cào dà nù yue : " cǐ zhèng shì liú bèi xì zuò ! " hè zuò yòu ná xià . cí dà xiào bù zhǐ . cào lìng shí shù yù zú , zhuo xià kǎo zhī . yù zú zhuó lì tòng dǎ , kàn zuò cí shí , què shóu shuì ,

愈惊，乃赐左慈坐而问之。慈索酒肉，操令与之，饮酒五斗不醉，肉食全羊不饱。操问曰：“汝有何术，以至于此？”慈曰：“贫道于西川嘉陵峨嵋山中，学道三十年，忽闻石壁中有声呼我之名；及视，不见。如此者数日。忽有天雷震碎石壁，得天书三卷，名曰《遁甲天书》。上卷名‘天遁’，中卷名‘地遁’，下卷名‘人遁’。天遁能腾云跨风，飞升太虚；地遁能穿山透石；人遁能云游四海，藏形变身，飞剑掷刀，取人首级。大王位极人臣，何不退步，跟贫道往峨嵋山中修行？当以三卷天书相授。”操曰：“我亦久思急流勇退，奈朝廷未得其人耳。”慈笑曰：“益州刘玄德乃帝室之胄，何不让此位与之？不然，贫道当飞剑取汝之头也。”操大怒曰：“此正是刘备细作！”

thao lệnh dữ chi, ẩm tửu ngũ đầu bất túy, nhục thực toàn dương bất bão. Thao vấn viết: "Nhữ hữu hà thuật, dĩ chí vu thử?" Từ viết: "Bần đạo vu tây xuyên gia lăng nga mi sơn trung, học đạo tam thập niên, hốt văn thạch bích trung hữu thanh hô ngã chi danh; cập thị, bất kiến. Như thử giả số nhật. Hốt hữu thiên lôi chấn toái thạch bích, đắc thiên thư tam quyền, danh viết (Độn giáp thiên thư). Thương quyền danh 'Thiên Độn', trung quyền danh 'Địa Độn', hạ quyền danh 'Nhân Độn'. Thiên độn năng đằng vân khóa phong, phi thăng thái hư; địa độn năng xuyên sơn thấu thạch; nhân độn năng vân du tú hải, tàng hình biến thân, phi kiếm trích đao, thủ nhân thủ cấp. Đại vương vị cực nhân thân, hà bất thối bộ, cân bần đạo vãng nga mi sơn trung tu hành? Đương dĩ tam quyền thiên thư tương thụ." Thao viết: "Ngã diệc cửu tư cấp lưu dung thối, nại triều đình vị đắc kì nhân nhĩ." Từ tiểu viết: "Ích châu lưu huyền đức nãi để thất chi trụ, hà bất nhượng thử vị dữ chi? Bất nhiên, bần đạo đương phi kiếm thử nhữ chi đầu dã." Thao đại nộ viết: "Thử chánh thị lưu bị té tá!" Hát tả hữu nã hạ. Từ đại tiểu bất chỉ. Thao lệnh thập sở ngục tốt, tróc hạ khảo chi. Ngục tốt trú lực thống đả, khán tả từ thời, khước hầu hầu

sai dọn ngay lên. Từ uống hết năm bình rượu chưa say, và ăn hết cả một con dê chưa chán. Tháo hỏi rằng: - Người có thuật gì mà lạ thế? Từ nói: - Bần đạo học đạo ở trong núi Nga Mi thuộc về Gia Lăng xứ Tây Xuyên được ba mươi dặm. Chợt nghe có tiếng trong vách đá gọi tên bần đạo, trông lại thì chẳng thấy gì, ba bốn hôm luôn như thế. Về sau bỗng dưng sét đánh sạt chỗ sườn núi ấy, bần đạo được ba quyền sách, gọi là: "Độn giáp thiên thư". Quyền đầu là Thiên độn, quyền thứ hai là Địa độn, quyền thứ ba là Nhâm độn. Học được Thiên độn thì có phép tung mây cưỡi gió. Bay lên trên trời; học được Địa độn thì có phép xuyên qua núi, rúc qua đá; học được Nhâm độn thì đi được trên đám mây, chơi khắp bốn bề, tàng hình biến hóa, ném gươong quăng dao lấy đầu người ta như bốn. Đại vương phú quý ta tột bậc rồi, sao không theo bần đạo vào núi Nga Mi tu hành? Bần đạo sẽ truyền cho ba quyền thiên thư ấy. Tháo nói: - Ta cũng muốn từ quan về nhà, nhưng ngại vì triều đình chưa có ai thay ta được. Từ cười, nói: - Lưu Huyền Đức ở Ích Châu là dòng dõi nhà Hán, sao không nhường ngôi này cho ông ấy? Nếu không, bần đạo sẽ quăng gươong ra lấy đầu người bây giờ. Tháo giận lắm, nói rằng: - Thằng này chính là quân do thám của Lưu Bị! Lập tức sai tả hữu bắt trói lại. Từ chỉ cười sảng sặc. Tháo sai vài chục tên ngục tốt đem Từ ra tra khảo. Ngục tốt ra sức

quán wú tòng chǔ . cào nù ,  
mìng qū dà jia , tiě ding ding  
liǎo , tiě suǒ suǒ liǎo , sòng  
rù láo zhong jian shou , lìng  
rénn kān shǒu . zhi jiàn jia suo  
jìn luò , zuō cí wò yú dì  
shàng , bìng wú shang sǔn .  
lián jian jìn qì rì , bù yǔ yǐn  
shí . jí kān shí , cí duan zuò  
yú dì shàng , miàn pì zhuǎn  
hóng . yù zú bào zhì cáo cào  
, cào qū chu wèn zhì . cí yue  
: " wǒ shù shí nián bù shí , yì  
bù fáng ; rì shí qian yáng , yì  
néng jìn . " cào wú kě nài hé  
. .

喝左右拿下。慈大笑不止。操令十数狱卒，捉下拷之。狱卒着力痛打，看左慈时，却齁齁熟睡，全无痛楚。操怒，命取大枷，铁钉钉了，铁锁锁了，送入牢中监收，令人看守。只见枷锁尽落，左慈卧于地上，并无伤损。连监禁七日，不与饮食。及看时，慈端坐于地上，面皮转红。狱卒报知曹操，操取出问之。慈曰：“我数十年不食，亦不妨；日食千羊，亦能尽。”操无可奈何。

9 shì rì , zhu guan jie zhì wáng gong dà yàn . zhèng xíng jiǔ xiàn , zuō cí zú chuan mù lǚ , lì yú yán qián . zhòng guan jing guài . zuō cí yue : " dà wáng jin rì shuǐ lù ju bèi , dà yàn qún chén , sì fang yì wù jí duo , nèi zhong qiàn shǎo hé wù , pín dào yuàn qū zhì . " cào yue : " wǒ yào lóng gan zuò geng , rǔ néng qǔ fǒu ? " cí yue : " yǒu hé nán zai ! " qǔ mò bǐ yú fěn qiáng shàng huà yí tiáo lóng , yǐ páo xiù yí fú , lóng fù zì kai . zuō cí yú lóng fù zhong tí chu lóng gan

是日，诸官皆至王宫大宴。正行酒间，左慈足穿木履，立于筵前。众官惊怪。左慈曰：“大王今日水陆俱备，大宴群臣，四方异物极多，内中欠少何物，贫道愿取之。”操曰：“我要龙肝作羹，汝能取否？”慈曰：“有何难哉！”取墨笔于粉墙上画一条龙，以袍袖一拂，龙

thực thụy, toàn vô thông sở. Thao nộ, mệnh thủ đại gia, thiết định định liễu, thiết tỏa tỏa liễu, tổng nhập lao trung giam thu, lệnh nhân khán thủ. Chỉ kiến gia tỏa tǎn lạc, tả từ ngoa vu địa thượng, tịnh vô thương tổn. Liên giam cảm thất nhật, bất dũ ẩm thực. Cập khán thời, từ đoan tọa vu địa thượng, diện bì chuyển hồng. Ngục tốt báo tri tào thao, thao thủ xuất vấn chi. Từ viết: "Ngã số thập niên bất thực, diệc bất phương; nhật thực thiên dương, diệc năng tǎn." Thao vô khá ngại hà.

đánh thật mạnh một chặp, lúc trông đến Tả Tử, thì thấy Tử đang ngáy khò khò, không biết đau đớn là gì. Tháo giận lắm, sai lấy lồng sắt cùm chặt và dùng khóa sắt khóa lại, tổng giam Tử vào ngục, bắt người canh gác cẩn mật. Khi nhìn đến đã thấy gông xiềng đang khóa rời cả ra ngoài, Tả Tử đang nằm ngủ trên mặt đất, không hề thương tổn chút nào. Tháo lại bắt giam luôn bảy hôm, không cho Tử ăn uống. Nhưng Tử vẫn ngồi bằng tròn trên mặt đất, mặt mũi da dẻ lại càng hồng hào hơn trước. Ngục tốt bẩm với Tào Tháo, Tháo đòi ra hỏi: Tả Tử nói: - Ta nhìn ăn hàng chục năm cũng không việc gì, mà đã ăn thì một ngày nghìn con dê cũng hết. Tháo không biết nghĩ cách gì mà trị cho được.

Thị nhật, chư quan giao chí vương cung đại yến. Chánh hành tửu gian, tả từ túc xuyên mộc lí, lập vu diên tiền. Chúng quan kinh quái. Tả tử viết: "Đại vương kim nhật thủy lục câu bị, đại yến quần thần, tú phuong di vật cực đa, nội trung khiêm thiều hè vật, bần đạo nguyện thủ chi." Thao viết: "Ngã yêu long can tác canh, nhữ năng thủ phủ?" Từ viết: "Hữu hà nan tai!" Thủ mặc bút vu phần tường thượng họa nhất điêu long, dĩ bào tụ nhất phát, long phúc tự khai. Tả tử vu long

Một hôm các quan hội ăn yến tiệc ở ngọc cung. Trong khi mọi người đang uống rượu. Tả Tử chân đi guốc vào đứng sững trước tiệc. Các quan đều kinh hãi. Tả Tử nói: - Đại vương mở tiệc yến hôm nay cực to, đủ cả của ngon vật lạ trên rừng dưới bể, nhưng còn muốn thứ gì nữa thì để bần đạo xin giúp. Tháo nói: - Ta muốn dùng gan rồng nấu canh, mà có lấy ở đâu được không? Từ nói: - Có khó gì việc ấy! Liền cầm bút mực vẽ một con rồng lên tường trắng, rồi phất tay áo một cái, bụng rồng tự nhiên tách ra. Tử thò tay vào lõi lấy buồn gan, máu

yì fù , xiān xuè cháng liú .  
cào bù xìn , chì zhī yue : " rǔ  
xian cáng yú xiù zhōng ēr ! "  
cí yue : " jí jin tian hán , cǎo  
mù ku sī ; dà wáng yào shèn  
hǎo huā , suí yì suǒ yù . "  
cào yue : " wú zhī yào mǔ  
dan huā . " cí yue : " yì ēr . "  
líng qū dà huā pén fàng yán  
qián . yǐ shuǐ xùn zhī . qǐng  
kè fa chu mǔ dan yí zhu , kai  
fàng shuang huā . zhòng  
guan dà jīng , yao cí tòng  
zuò ér shí . shǎo kè , páo  
réni jìn yú kuài . cí yue : "  
kuài bì song jiang lú yú zhě  
fang měi , " cào yue : " qian  
lǐ zhī gé , an néng qǔ zhī ? "  
cí yue : " cǐ yì hé nán qǔ ! "  
jiào bǎ diào gan lái , yú táng  
xià yú chí zhong diào zhī .  
qǐng kè diào chu shù shí wěi  
dà lú yú , fàng zài diàn  
shàng . cào yue : " wú chí  
Zhōng yuán yǒu cǐ yú . " cí  
yue : " dà wáng hé xiāng qí  
ye ? tian xià lú yú zhī liǎng  
sai , wéi song jiang lú yú yǒu  
sì sai : cǐ kě biàn yě . "  
zhòng guan shì zhī , guǒ shì  
sì sai . cí yue : " peng song  
jiang lú yú , xu zǐ yá jiang  
fang kě . " cào yue : " rǔ yì  
néng qǔ zhī fǒu ? " cí yue : "  
yì ēr . " líng qū jìn pén yì gè ,  
cí yǐ yí fù zhī . xu yú , de zǐ  
yá jiang mǎn pén , jìn shàng  
cào qián . cào yǐ shǒu qǔ zhī  
, hu pén nèi yǒu shu yí běn ,  
tí yue " mèng dé xin shu " .

腹自开。左慈于龙腹中提出龙肝一副，鲜血尚流。操不信，叱之曰：“汝先藏于袖中耳！”慈曰：“即今天寒，草木枯死；大王要甚好花，随意所欲。”操曰：“吾只要牡丹花。”慈曰：“易耳。”令取大花盆放筵前。以水噀之。顷刻发出牡丹一株，开放双花。众官大惊，邀慈同坐而食。少刻，庖人进鱼脍。慈曰：“脍必松江鲈鱼者方美，”操曰：“千里之隔，安能取之？”慈曰：“此亦何难取！”教把钓竿来，于堂下鱼池中钓之。顷刻钓出数十尾大鲈鱼，放在殿上。操曰：“吾池中原有此鱼。”慈曰：“大王何相欺耶？天下鲈鱼只两腮，惟松江鲈鱼有四腮：此可辨也。”众官视之，果是四腮。慈曰：“烹松江鲈鱼，须紫芽姜方可。”操曰：“汝亦能取之否？”慈

phúc trung đè xuất long can  
nhất phó, tiên huyết thương  
lưu. Thao bát tín, sát chi viết:  
"Nhữ tiên tàng vu tụ trung nhĩ!"  
Từ viết: "Tức kim thiên hàn,  
thảo mộc khô tử; đại vương  
yếu thậm hảo hoa, tùy ý sở  
dục." Thao viết: "Ngô chỉ yếu  
mẫu đan hoa." Từ viết: "Dịch  
nhĩ." Lệnh thủ đại hoa bôn  
phóng diên tiền. Dĩ thủy tồn chi.  
Khoảnh khắc phát xuất mẫu  
đan nhất chu, khai phóng song  
hoa. Chúng quan đại kinh, yêu  
tử đồng tạ nhi thực. Thiếu  
khắc, bào nhân tiến ngư quái.  
Từ viết: "Quái tất túng giang lư  
ngư giả phương mĩ," Thao viết:  
"Thiên lí chi cách, an năng thủ  
chi?" Từ viết: "Thủ diệc hà nan  
thủ!" Giáo bả điêu can lai, vu  
đường hạ ngư trì trung điêu chi.  
Khoảnh khắc điêu xuất sổ thập  
vĩ đại lư ngư, phóng tại điện  
thượng. Thao viết: "Ngô trì  
trung nguyên hữu thủ ngư." Từ  
viết: "Đại vương hà tương khi  
da? Thiên hạ lư ngư chỉ lưỡng  
tai, duy túng giang lư ngư hữu  
tứ tai: thủ khá biện dã." Chúng  
quan thị chi, quả thị tứ tai. Từ  
viết: "Phanh túng giang lư ngư,  
tu tử nha khương phương khả."  
Thao viết: "Nhữ diệc năng thủ  
chi phủ?" Từ viết: "Dịch nhĩ."  
Lệnh thủ kim bồn nhất cá, từ dĩ  
y phúc chi. Tu du, đắc tử nha  
khương mǎn bồn, tiên thượng  
thao tiền. Thao dĩ thủ thủ chi,  
hốt bồn nội hữu thư nhất bồn,

tươi vẫn còn chảy ròng ròng. Tháo  
không tin, mắng rằng: - Đó là mày  
giấu sẵn trong tay áo rồi! Từ nói: -  
Hiện bây giờ trời đông tháng rét, cỏ  
cây không héo đại vương muốn  
choi thứ hoa gì, tôi cũng lấy được.  
Tháo nói: - Ta chỉ thích chơi hoa  
mẫu đơn thôi. Từ nói: - Dễ như  
bỡ! Bèn sai lấy một chậu hoa  
trong để ngay trước tiệc, phun  
nước vào, một lát nấy ngay ra một  
cây mẫu đơn, nở được hai đóa hoa  
cực đẹp. Các quan ai nấy đều ngạc  
nhiên, mời Từ cùng ngồi ăn yến.  
Một lát, người nấu bếp dâng cá gỏi  
lên. Từ nói: - Gỏi phải có cá lư ở  
Tùng Giang mới ngon. Tháo nói: -  
Sông ấy cách đây hơn nghìn dặm,  
làm gì có được? Từ nói: - Muốn  
dùng cũng chẳng khó! Liền bảo  
người đem cần câu đến, Từ ngồi  
câu ở ngay cái ao trước cửa cung,  
chỉ một lát, giật được mấy chục con  
cá cực trong, vứt lên trên điện.  
Tháo nói: - Đây là cá có sẵn trong  
ao ta đó. Từ nói: - Đại vương chớ  
khinh tôi thế. Cá lư các nơi khác chỉ  
có hai vây, duy chỉ cá lư sông Tùng  
Giang là có bốn vây. Cứ lẽ ấy mà  
suy thì biết. Các quan trông xem,  
quả nhiên cá có bốn vây thật. Từ  
nói: Ăn gỏi cá lư sông Tùng Giang,  
lại phải dùng gừng tía mới tốt. Tháo  
nói: - Người có lấy được không? Từ  
nói: - Dễ lắm! Bèn sai mang cái  
chậu đồng ra, lấy áo trùm lên, một  
lát mở ra, gừng tía đầy một chậu,  
dâng lên trước mặt Tào Tháo. Tháo  
thò tay vào lấy, bỗng thấy trong  
chậu có một quyển sách nhan đề:

cào qǔ shì zhi , yi zì bù cha .  
cào dà yí , cí qū zhuo shàng  
yù pei , mǎn zhen jia niàng  
jin cáo yue : " dà wáng kě  
yǐn cǐ jiǔ , shòu yǒu qian nián . "  
" cáo yue : " rǔ kě xian yǐn . "  
" cí suì bá guàn shàng yù  
zan , yú pei zhong yí huà ,  
jiang jiù fēn wéi liǎng bàn ; zì  
yǐn yí bàn , jiang yí bàn fèng  
cào . cáo chì zhi . cí zhí pei  
yú kōng zhōng , huà chéng  
yí bái jiù , rào diàn ér fei .  
zhòng guan yāng miàn shì  
zhi , zuǒ cí bù zhì suǒ wǎng .  
zuǒ yòu hu bào : " zuǒ cí chu  
gong mén qù liǎo . " cáo yue  
: " rú cǐ yao rén , bì dang chū  
zhi ! fǒu zé bì jiang wèi hài . "  
suì mìng xǔ chǔ yǐn san bǎi  
tiě jiā jun zhui qín zhi .

曰：“易耳。”令取金盆一个，慈以衣覆之。须臾，得紫芽姜满盆，进上操前。操以手取之，忽盆内有书一本，题曰《孟德新书》。操取视之，一字不差。操大疑，慈取桌上玉杯，满斟佳酿进操曰：“大王可饮此酒，寿有千年。”操曰：“汝可先饮。”慈遂拔冠上玉簪，于杯中一画，将酒分为两半；自饮一半，将一半奉操。操叱之。慈掷杯于空中，化成一白鸠，绕殿而飞。众官仰面视之，左慈不知所往。左右忽报：“左慈出宫门去了。”操曰：“如此妖人，必当除之！否则必将为害。”遂命许褚引三百铁甲军追擒之。

10 chǔ shàng mǎ yǐn jun gǎn  
zhì chéng mén , wàng jiàn  
zuǒ cí chuan mù lǚ zài qián ,  
màn bù ér xíng . chǔ fei mǎ  
zhui zhi , què zhì zhui bù  
shàng . zhí gǎn dào yí shan  
zhong , yǒu mù yáng xiǎo  
tóng , gǎn zhe yí qún yáng ér

褚上马引军赶到城门，望见左慈穿木履在前，慢步而行。褚飞马追之，却只追不上。直赶到一山中，有牧羊小童，赶着一群羊而来，慈走

đề viết (Mạnh đức tân thư). Thao thủ thị chi, nhát tự bắt sai. Thao đại nghi, từ thủ trác thượng ngọc bôi, mǎn châm giai nhưaing tiền thao viết: "Đại vương khả ấm thử tửu, thọ hưu thiên niên." Thao viết: "Nhữ khả tiên ấm." Từ toại bạt quan thượng ngọc trâm, vu bôi trung nhất họa, tương tửu phân vi lưỡng bán; tự ấm nhất bán, tương nhất bán phung thao. Thao sất chi. Từ trích bôi vu không trung, hóa thành nhất bạch cưu, nhiễu điện nhi phi. Chúng quan ngưỡng diện thị chi, tả từ bắt tri sở vãng. Tả hữu hốt báo: "Tả từ xuất cung môn khứ liễu." Thao viết: "Như thử yêu nhân, tất đương trừ chi! Phủ tắc tất tương vi hại." Toại mệnh hứa trừ dãm tam bách thiết giáp quân truy cầm chi.

"Mạnh đức Tân thư". Tháo mở ra xem, đúng là sách của mình, không sai một chữ nào. Tháo lại càng nghi lầm. Từ lấy một chén ngọc ở trên bàn, rót đầy rượu ngon, dâng lên Tháo mà nói rằng: - Đại vương nên uống chén rượu này, sẽ sống lâu nghìn năm. Tháo nói: - Người hãy uống trước đi! Từ rút cái trâm ngọc trên mũ, vạch vào trong chén, chia rượu ra làm hai phần, uống trước một nửa, còn một nửa dâng lên Tháo. Tháo mắng, hất đi không uống. Từ quẳng cái chén lên trên không, hóa ra một con chim cừu trắng, lượn quanh cung điện. Các quan ngang cả mặt lên xem, rồi không biết Tả Từ biến đi đâu mất. Chợ lính canh vào báo rằng: - Tả Từ đi ra khỏi cửa cung rồi. Tháo nói: - Thằng yêu quái này, phải trừ đi mới xong, nếu không tất nó hại mình. liền sai hứa Chủ dãm ba trăm quân thiết giáp đuổi theo bắt về.

Trù thượng mã dãm quân cản chí thành môn, vọng kiến tả từ xuyên mộc lí tại tiền, mạn bộ nhi hành. Trù phi mã truy chi, khuốc chỉ truy bắt thượng. Trực cản đáo nhất sơn trung, hữu mục dương tiểu đồng, cản trú nhất quần dương nhi lai, từ

Ra đến cửa thành, trông thấy Tả Từ đi guốc đang lững thững ở mé trước mặt. Chủ tể ngựa đuổi gấp, nhưng không tài kip. Khi đuổi mãi đến một gò núi, có một đứa trẻ chăn dê, đang đuổi một đàn dê đi ăn. Từ chạy vào giữa đàn dê, Chủ lấy tên bắn theo, thì Từ biến mất.

lái , cí zǒu rù yáng qún nèi .  
chǔ qū jiàn shè zhì , cí jí bù  
jiàn . chǔ jìn sha qún yáng ér  
huí . mù yáng xiǎo tóng shǒu  
yáng ér ku , hu jiàn yáng tóu  
zài dì shàng zuò rén yán ,  
huàn xiǎo tóng yue : " rǔ kě  
jiāng yáng tóu dou còu zài sǐ  
yáng qiāng zì shàng . " xiǎo  
tóng dà jīng , yǎn miàn ér  
zǒu . hu wén yǒu rén zài hòu  
hu yue : " bù xu jīng zǒu ,  
huán rǔ huó yáng . " xiǎo  
tóng huí gù , jiàn zuò cí yǐ  
jiāng dì shàng sǐ yáng còu  
huó , gǎn jiāng lái liǎo . xiǎo  
tóng jí yù wèn shí , zuǒ cí yǐ  
fú xiù ér qù . qí xíng rú fei ,  
shù hu bù jiàn .

入羊群内。褚取箭射之，慈即不见。褚尽杀群羊而回。牧羊小童守羊而哭，忽见羊头在地上作人言，唤小童曰：“汝可将羊头都凑在死羊腔子上。”小童大惊，掩面而走。忽闻有人在后呼曰：“不须惊走，还汝活羊。”小童回顾，见左慈已将地上死羊凑活，赶将来了。小童急欲问时，左慈已拂袖而去。其行如飞，倏忽不见。

- 11 xiǎo tóng guì gào zhǔ rén ,  
zhǔ rén bù gǎn yǐn huì , bào  
zhì cáo cáo . cáo huà yǐng tú  
xíng , gè chù zhuō ná zuǒ cí .  
san rì zhì nèi , chéng lǐ  
chéng wài , suǒ zhuō miǎo yí  
mù , bǒ yí zú , bái téng guàn ,  
qīng lǎn yī , chuan mù lǚ  
xian sheng , dou yi ban mó  
yàng zhě , yǒu san sì bǎi gè .  
hòng dòng jie shì . cáo lìng  
zhòng jiāng , jiāng zhu yáng  
xiē po zhī , ya sòng chéng  
nán jiào cháng . cáo cáo qín  
zì yǐn jiā bing wǔ bǎi rén wéi  
zhù , jìn jie zhǎn zhī . rén rén  
jǐng qiang nèi gè qǐ yì dào  
qīng qì , dào shàng tian jù  
chéng yí chǔ , huà chéng yí

tǎu nhập dương quần nội. Trứ thủ tiễn xạ chi, từ tức bắt kiến. Trứ tần sát quần dương nhi hồi. Mục dương tiều đồng thủ dương nhi khóc, hốt kiến dương đầu tại địa thương tác nhân ngôn, hoán tiều đồng viết: "Nhữ khả tương dương đầu đô thầu tại tử dương khang tử thương." Tiều đồng đại kinh, yểm diện nhi tầu. Hốt văn hữu nhân tại hậu hô viết: "Bát tu kinh tầu, hoàn nhữ hoạt dương." Tiều đồng hồi cổ, kiến tả từ dĩ tương địa thương tử dương thầu hoạt, cảm tương lai liễu. Tiều đồng cấp dục vân thời, tả từ dĩ phất tụ nhi khứ. Kì hành như phi, thúc hốt bắt kiến.

Chử giết hết cả đàn dê rồi trở về. Đứa trẻ chán dê ngồi khóc Huỳnh Nguyên Tê Huỳnh Nguyên Tê. Bỗng thấy đâu đê ở trên mặt đất, nói ra tiếng người, bảo đứa trẻ ấy rằng: - Mày đem những đầu dê chắp vào cổ nó thì lại sống, không việc gì mà phải khóc! Đứa trẻ sợ hết hồn vía, ú té chạy mắt, lại nghe có người đằng sau gọi rằng: - Chớ có sợ hãi mà chạy, ta trả cả đàn dê sống của mày đây! Đứa trẻ trông thấy Tả Từ đã làm cho dê chết sống cả lại rồi. Đứa trẻ toan hỏi thì Tả Từ đã vung tay áo mà đi, đi nhanh như bay, chớp mắt đã không trông thấy đâu nữa.

小童归告主人，主人不敢隐讳，报知曹操。操画影图形，各处捉拿左慈。三日之内，城里城外，所捉眇一目、跛一足、白藤冠、青懒衣、穿木履先生，都一般模样者，有三四百个。哄动街市。操令众将，将猪羊血泼之，押送城南教场。曹操亲自引甲兵五百人围住，尽皆斩之。人人颈腔内各起一道青气，到上天聚成一处

Tiêu đồng quy cáo chủ nhân, chủ nhân bắt cảm ẩn húy, báo tri tào thao. Thao họa ảnh đồ hình, các xử tróc nã tả từ. Tam nhật chi nội, thành lí thành ngoại, sở tróc miếu nhất mục, bả nhất túc, bạch đằng quan, thanh lăn y, xuyên mộc lí tiên sinh, đô nhất bàn mô dạng giả, hữu tam tú bách cá. Hống động nhai thị. Thao lệnh chúng tướng, tương tru dương huyết bát chi, áp tổng thành nam giáo trường. Tào thao thân tự dẫn giáp binh ngũ bách nhân vi trụ, tần giai trǎm chi. Nhân nhân cảnh khang nội các khởi nhất đạo thanh khí, đáo thương thiên tụ thành nhất xứ, hóa

Đứa trẻ thuật chuyện lại với chủ nhà. Chủ nhà không dám giấu, đèn trình với Tào Tháo. Tháo sai vẽ hình ảnh, đưa các nơi để bắt Tả Từ. Được vài hôm, trong thành ngoài thành, bắt được ba bốn trăm người giống hệt lão chột mắt, khiêng một chân, đầu đội nón mây trắng, mình mặc áo vải xanh, chân đi guốc, náo động cả hàng phố. Tháo sai các tướng lấy máu dê, lợn rỉa vào rồi điệu cả ra tràng thí võ cửa nam. Tháo dẫn năm trăm quân giáp binh vây bọc chung quanh, chém tuốt cả bầy nhiêu người. Người nào trong họng cũng có một vệt khí xanh, bay vút lên trời, rồi tụ lại cả một chỗ, hóa ra một Tả Từ. Từ ngẩng mặt lên trên không, vẫy

gè zuǒ cí , xiàng kong zhao  
bái hóu yí zhì qí zuò , pāi  
shǒu dà xiào yue : " tǔ shǔ  
suí jīn hǔ , jian xióng yì dàn  
xiu ! " cào lìng zhòng jiāng yǐ  
gōng jiàn shè zhì . hu rán  
kuáng fēng dà zuò , zǒu shí  
yáng sha ; suǒ zhǎn zhī shi ,  
jie tiào qǐ lái , shǒu tí qí tóu ,  
ben shàng yǐn wǔ ting lái dǎ  
cáo cáo . wén guān wǔ jiāng  
, yǎn miàn jīng dào , gè bù  
xiāng gù . zhèng shì : jian  
xióng quán shì néng qīng  
guó , dào shì xian jì gèng yì  
rén . wèi zhì cáo cáo xìng  
mìng rú hé , qiě kàn xià wén  
fēn jiě .

，化成一个左慈，向空招白鹤一只骑坐，拍手大笑曰：“土鼠随金虎，奸雄一旦休！”操令众将以弓箭射之。忽然狂风大作，走石扬沙；所斩之尸，皆跳起来，手提其头，奔上演武厅来打曹操。文官武将，掩面惊倒，各不相顾。正是：奸雄权势能倾国，道士仙机更异人。未知曹操性命如何，且看下文分解。

thành nhất cá tả từ, hướng không chiêu bạch hạc nhất chỉ ky toa, phách thủ đại tiêu viết: "Thổ thủ tùy kim hổ, gian hùng nhất đán hưu!" Thao lệnh chúng tướng dĩ cung tiễn xạ chí. Hốt nhiên cuồng phong đại tác, tẩu thạch dương sa; sở tralmö chi thi, giải khiêu khởi lai, thủ đê ki đầu, bôn thượng diễn võ thính lai đá tào thao. Văn quan võ tướng, yểm diện kinh đảo, các bất tương cố. Chánh thị: gian hùng quyền thế năng khuynh quốc, đạo sĩ tiên cơ canh dì nhân. Vị tri tào thao tính mệnh như hà, thả khán hạ văn phân giải.

một con hạc trắng xuống, rồi vỗ tay cười ầm lên nói rằng: - Chuột đất theo hổ vàng, gian hùng sấp chết đến nơi! Tháo sai lấy cung tên bắn, bỗng nhiên nỗi trận cuồng phong, sỏi cát bay mù mịt. Nhưng thây bị chém, nhảy choảng dậy, tay xách đầu lâu, chạy cả lên đèn diễn võ đánh Tào Tháo. Các quan văn võ ai nấy cùng bay hồn lạc phách, ngã lăn xuống đất, không ai cứu giúp được ai nữa. Đó là: Quyền thế gian hùng nghiêng cá nước. Phép tài đạo sĩ lạ lùng thay! Chưa biết tính mệnh Tào Tháo ra sao, xem đến hồi sau mới biết.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
069  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo dang rì cáo cào  
jiàn hei feng zhong qún shi  
jie qǐ , jing dào yú dì . xu yú  
feng dìng , qún shi jie bù jiàn  
. zuǒ yòu fú cáo huí gong ,  
jing ér chéng jí . hòu rén yǒu  
shí zàn zuǒ cí yue : " fei bù  
líng yún biàn lè zhōu , dù  
píng dùn jiā zì áo yóu . děng  
xián shi shè shén xian shù ,  
diǎn wù cáo mán bù zhuǎn  
tóu . " cáo cáo rǎn bìng , fú  
yào wú yù . shì tài shī chéng  
xǔ zhī , zì xǔ chang lái jiàn  
cào . cáo lìng zhī bó yì . zhī  
yue : " dà wáng céng wén  
shén bó guǎn lù fǒu ? " cáo  
yue : " pō wén qí míng , wèi  
zhī qí shù . rǔ kě xiáng yán  
zhī . " zhī yue : " guǎn lù zì  
gong míng , píng yuán rén  
yě . róng mào cu chǒu , hǎo  
jiǔ shu kuáng . qí fù céng wèi  
láng yé jí qiú cháng . lù zì  
yòu biàn xǐ yāng shì xìng  
chén , yè bù kěn mèi , fù mǔ  
bù néng jìn zhǐ . cháng yún  
jia ji yě gū , cháng zì zhì shí ,  
hé kuàng wèi rén zài shì hu  
? yǔ lín ér gòng xì , zhé huà  
dì wèi tian wén , fēn bù rì

第六十九回  
卜周易管辂知机  
讨汉贼五臣死节

**Đệ lục thập cửu hồi bốc chu  
dịch quản lộ tri cơ thảo hán  
tặc ngũ thần tử tiết**

却说当日曹操见黑风中  
群尸皆起，惊倒于地。  
须臾风定，群尸皆不见  
。左右扶操回宫，惊而  
成疾。后人有诗赞左慈  
曰：“飞步凌云遍九州  
，独凭遁甲自遨游。等  
闲施设神仙术，点悟曹  
瞒不转头。”曹操染病  
，服药无愈。适太史丞  
许芝，自许昌来见操。  
操令芝卜易。芝曰：“  
大王曾闻神卜管辂否？”  
操曰：“颇闻其名，  
未知其术。汝可详言之  
。”芝曰：“管辂字公  
明，平原人也。容貌粗  
丑，好酒疏狂。其父曾  
为琅琊即丘长。辂自幼  
便喜仰视星辰，夜不肯  
寐，父母不能禁止。常  
云家鸡野鹄，尚自知时  
，何况为人在世乎？与

**HÒI 69 Bói Chu Dịch, Quản lộ  
biết cơ; Đánh Tào Man, năm  
người tử tiết**

Khước thuyết đương nhật tào  
thao kiến hắc phong trung quần  
thi giai khởi, kinh đảo vu địa. Tu  
du phong định, quần thi giai bắt  
kiến. Tả hữu phù thao hồi cung,  
kinh nhì thành tật. Hậu nhân  
hữu thi tán tả từ viết: "Phi bộ  
lăng vân biển cứu châu, độc  
bằng độn giáp tự ngao du.  
Đảng nhàn thi thiết thần tiên  
thuật, điềm ngô tào man bắt  
chuyển đầu." Tào thao nhiễm  
bệnh, phục được vô dũ. Thích  
thái sứ thừa hứa chi, tự hứa  
xương lai kiến thao. Thao lệnh  
chi bốc dịch. Chi viết: "Đại  
vương tăng văn thần bốc quản  
lộ phủ?" Thao viết: "Pha văn kì  
danh, vị tri kì thuật. Nhữ khả  
tường ngôn chi." Chi viết:  
"Quản lộ tự công minh, bình  
nguyên nhân dã. Dung mạo thô  
sửu, hảo tửu sơ cuồng. Kì phụ  
tăng vi lang gia túc khâu  
trường. Lộ tự áu tiện hỉ ngưỡng  
thị tinh thần, dạ bất khẳng mị,  
phụ mẫu bất năng cầm chỉ.  
Thường vân gia kê dã hộc,  
thượng tự tri thời, hà huống vi  
nhân tại thế hồ? Dữ lân nhi  
cộng hí, triếp họa địa vi thiên

Lại nói khi ấy Tào Tháo thấy trong  
cơn gió to, trời tối sầm lại, những  
thây xác đứng cả dậy, khiếp sợ ngã  
lăn xuống đất. Một lát, gió yên,  
những người đó biến đi đâu mất cả.  
Tả hữu vực Tháo về cung, từ đấy  
Tháo kinh hãi thành bệnh. Người  
sau có thơ khen rằng Tả Tử rằng:  
Cưỡi gió tung mây khắp mọi nơi,  
Độn hình biến phép thỏa lòng vui.  
Khéo bày những thuật thần tiên lạ,  
Dạy Tháo nghe, gheo Tháo chơi.  
Tào Tháo mắc bệnh, chữa thuốc  
mãi không khỏi. Có quan thái sứ  
thừa là Hứa Chi từ Hứa Xương đến  
ra mắt. Tháo sai Chi bói dịch xem  
lành dữ làm sao. Chi thưa: - Đại  
vương có nghe tiếng Quản Lộ xem  
bói hay như thần hay không? Tháo  
nói: - Ta cũng có biết tiếng, nhưng  
chưa biết nghề nghiệp y thế nào,  
người thử kể rõ cho ta nghe. Chi  
thưa: - Quản Lộ tên tự là Công  
Minh, người ở Bình Nguyên, hình  
dung xấu xa, tính khí bông lông,  
hay rượu. Cha y làm quan trưởng ở  
làng Tứ Kỳ, quận Lượng Gia. Y từ  
thuở nhỏ thường hay ngẳng mặt  
lên trời xem các vì sao, hàm xem  
không ngủ, cha mẹ cấm cũng  
không được. Y thường nói: "Gà nhà

yuè xìng chén . jí shao  
cháng , jí shen míng "zhou  
yì " , yǎng guān fēng jiǎo ,  
shù xué tōng shén , jian  
shàn xiàng shù . láng yé tài  
shǒu dān zi chun wén qí  
míng , zhao lù xiāng jiàn .  
shí yǒu zuò kè bǎi yú rén ,  
jie néng yán zhì shì . lù wèi  
zi chun yue : lù nián shǎo  
dǎn qì wèi jian , xian qǐng  
měi jiǔ san sheng , yǐn ér  
hòu yán . zi chun qí zhì , suí  
yǔ jiǔ san sheng . yǐn bì , lù  
wèn zi chun : jin yù yǔ lù wèi  
duì zhě , ruò fǔ jun sì zuò zhì  
shì ye ? zi chun yue : wú zì  
yǔ qīng qí gǔ xiāng dāng . yú  
shì yǔ lù jiǎng lùn yì lǐ . lù  
wèi wèi ér tán , yán yán jīng  
ào . zi chun fǎn fù biàn nán ,  
lù duì dá rú liú . cóng xiǎo  
zhì mù , jiǔ shí bù xíng . zi  
chun jí zhòng bìn kè , wú bù  
tàn fú . yú shì tian xià hào  
wéi shén tóng . hòu yǒu ju  
mín guo en zhě , xiong dì  
san rén , jie de bì jí , qǐng lù  
bó zhì . lù yue : guà zhong  
yǒu jun jia běn mù zhong nǚ  
guǐ , fei jun bó mǔ jí shú mǔ  
yě . xí jí huang zhì nián ,  
móu shù sheng mǐ zhì lì , tui  
zhi luò jīng , yǐ dà shí ya pò  
qí tou , gu hún tòng kǔ , zì sù  
yú tian , gù jun xiong dì yǒu  
cǐ bào . bù kě ráng yě . guo  
en děng tì qì fú zuì . an píng  
tài shǒu wáng jí , zhì lù shén  
bó , yán lù zhì jia . shì xìn

邻儿共戏，辄画地为天文，分布日月星辰。及稍长，即深明《周易》，仰观风角，数学通神，兼善相术。琅琊太守单子春闻其名，召辂相见。时有坐客百余人，皆能言之士。辂谓子春曰：辂年少胆气未坚，先请美酒三升，饮而言。子春奇之，遂与酒三升。饮毕，辂问子春：今欲与辂为对者，若府君四座之士耶？子春曰：吾自与卿旗鼓相当。于是与辂讲论易理。辂亹亹而谈，言言精奥。子春反覆辩难，辂对答如流。从晓至暮，酒食不行。子春及众宾客，无不叹服。于是天下号为神童。后有居民郭恩者，兄弟三人，皆得躄疾，请辂卜之。辂曰：卦中有君家本墓中女鬼，非君伯母即叔母也。昔饥荒之年，谋数升米之利，推之落井，以大石压破其头，孤魂痛苦，自诉于天，故君兄

văn, phân bố nhật nguyệt tinh thần. Cập sáo trường, tức thâm minh (Chu dịch), ngưỡng quan phong giác, sở học thông thần, kiêm thiện tương thuật. Lang gia thái thủ đan tử xuân văn kỉ danh, triệu lộ tương kiến. Thời hữu tọa khách bách dư nhân, giai năng ngôn chí sĩ. Lộ vị tử xuân viết: lộ niên thiếu đàm khí vị kiên, tiên thỉnh mĩ tửu tam thăng, ấm nhi hậu ngôn. Tử xuân kỉ chi, toại dữ tửu tam thăng. Ẩm tất, lộ vấn tử xuân: kim dục dữ lộ vi đối giả, như ợc phủ quân tú tọa chí sĩ da? Tử xuân viết: ngô tự dữ khanh kỉ cổ tương đương. Vu thị dữ lộ giảng luận dịch lí. Lộ vỉ vỉ nhí đàm, ngôn ngôn tinh áo. Tử xuân phản phúc biện nan, lộ đối đáp như lưu. Tòng hiểu chí mộ, tửu thực bất hành. Tử xuân cập chúng tân khách, vô bất thán phục. Vu thị thiên hạ hào vi thần đồng. Hậu hữu cư dân quách ân giả, huynh đệ tam nhân, giai đặc tích tật, thỉnh lộ bốc chí. Lộ viết: quái trung hữu quân gia bồn mộ trung nữ quý, phi quân bá mẫu túc thúc mẫu dã. Tích cơ hoang chi niên, mưu số thăng mề chi lợi, thời chi lạc tính, dĩ đại thạch áp phá kì đầu, cô hồn thống khổ, tự tố vu thiêng, cô quân huynh đệ hữu thủ báo. Bất khả nhương dã. Quách ân đẳng thế khấp phục tội. An bình thái thủ vương cơ, tri lộ thần bốc, duyên lộ chí gia.

chim đồng còn biết thời tiết, huống chi là người! Thuở bé, chơi đùa với trẻ hàng xóm hay vẽ xuống đất làm thiên văn, chia bày ra chỗ thì mặt trăng, chỗ thì mặt trời, chỗ thì sao nọ sao kia. Vừa lớn lên, học sách Chu Dịch, hiểu được hết nghĩa thâm thúy, nhìn chiều gió mà biết điềm tốt xấu, và xem số tướng cung thân tình lắm. Quan thái thú ở quác Lượng Gia là Đỗ Tử Xuân nghe tiếng, mời Lộ đến chơi, bấy giờ trong đám khách hơn một trăm người, toàn là tay giỏi mồm mép cả. Lộ nói với Tử Xuân rằng: "Tôi còn ít tuổi, khí trong quả mít chưa vững, vậy xin ba tháng rượu ngon, uống rồi nói dịch được với khách". Tử Xuân lấy làm kỳ dị, liền cho uống rượu. Lộ uống xong, hỏi rằng: "Những vị muôn đối lời với tôi có phải là khách của phủ quân kia không?" Tử Xuân nói: "Chỉ ta với ngươi mới cờ đánh trống đối địch với nhau thôi!". Nói đoạn, hai người bàn luận về nghĩa lý Kinh Dịch. Lộ bàn nói rắn rỏi, lời nào cũng sâu sắc. Tử Xuân hỏi cẩn hỏi vặt, Lộ đối đáp như nước chảy, từ sáng đến chiều, không tưởng gì đến ăn uống. Tử Xuân và bọn khách ai cũng chịu là giỏi. Bởi thế Lộ nổi tiếng, thiên hạ gọi là thần đồng. Về sau, có kẻ thường dân là Quách An, ba anh em cùng phải bệnh thot chén, mời Lộ đến xem bói. Lộ nói: "Nhà ngươi có một ngôi mộ, thây trong mộ nếu không phải bác thì là thím ngươi. Khi trước gấp năm mốt mùa đói kém, ngươi vì vài thưng

dou lìng qī cháng huàn tóu  
feng , qí zì yòu huàn xìn tòng  
, yin qǐng lù bó zhī . lù yue :  
cǐ táng zhì xi jiǎo yǒu èr sǐ  
shí : yi nán chí máo , yi nán  
chí gong jiàn . tóu zài bì nèi ,  
jiǎo zài bì wài . chí máo zhě  
zhǔ cì tóu , gù tóu tòng ; chí  
gong jiàn zhě zhǔ cì xiong fù  
, gù xìn tòng . nǎi jué zhī . rù  
dì ba chǐ , guǒ yǒu èr guǎn .  
yi guǎn zhōng yǒu jiǎo gong jí  
jiàn , mù ju yǐ xiǔ làn . lù lìng  
xǐ hái gú qù chéng wài shí lǐ  
mái zhī , qí yǔ zì suì wú yàng  
. guǎn táo lìng zhu gé yuán ,  
qian xin xìng tài shǒu , lù  
wǎng sòng xíng . kè yán lù  
néng fù shè . zhu gé yuán bù  
xìn , àn qū yàn luǎn , feng ke  
, zhi zhu san wù , fen zhì san  
hé zhì zhong , lìng lù bó zhī .  
guà chéng , gè xiē sì jù yú  
hé shàng . qí yí yue : hán qí  
xu biàn , yí hu yǔ táng ; cí  
xióng yǐ xíng , yǔ yì shu  
zhang : cǐ yàn luǎn yě . qí èr  
yue : jia shì dào xuán , mén  
hù zhòng duo ; cáng jīng yù  
dú , de qiu nai huà : cǐ feng  
ke yě . qí san yue : hú sù  
cháng zú , tǔ si chéng luó ;  
xún wǎng qíu shí , lì zài hun  
yè : cǐ zhì zhu yě . mǎn zuò  
jīng hài . xiāng zhōng yǒu lǎo  
fù shi niú , qíu bó zhī . lù pàn  
yue : běi qí zhì bin , qí rén zǎi  
peng ; jí wǎng zhui xún , pì  
ròu cháng cún . lǎo fù guǒ

弟有此报。不可禳也。  
郭恩等涕泣伏罪。安平  
太守王基，知辂神卜，  
延辂至家。适信都令妻  
常患头风，其子又患心  
痛，因请辂卜之。辂曰  
：此堂之西角有二死尸  
：一男持矛，一男持弓  
箭。头在壁内，脚在壁  
外。持矛者主刺头，故  
头痛；持弓箭者主刺胸  
腹，故心痛。乃掘之。  
入地八尺，果有二棺。  
一棺中有矛，一棺中有  
角弓及箭，木俱已朽烂  
。辂令徙骸骨去城外十  
里埋之，妻与子遂无恙  
。馆陶令诸葛亮，迁新  
兴太守，辂往送行。客  
言辂能覆射。诸葛亮不  
信，暗取燕卵、蜂窠、  
蜘蛛三物，分置三盒之  
中，令辂卜之。卦成，  
各写四句于盒上。其一  
曰：含气须变，依乎宇  
堂；雌雄以形，羽翼舒  
张：此燕卵也。其二曰  
：家室倒悬，门户众多  
；藏精育毒，得秋乃化  
：此蜂窠也。其三曰：

Thích tín đồ lệnh thê thường  
hoạn đầu phong, kì tử hưu  
hoạn tâm thống, nhân thỉnh lộ  
bốc chi. Lộ viết: thử đường chi  
tây giác hữu nhị tử thi: nhất  
nam trì mâu, nhất nam trì cung  
tiễn. Đầu tại bích nội, cước tại  
bích ngoại. Trí mâu giả chủ thứ  
đầu, cỗ đầu thống; trì cung tiễn  
giả chủ thứ hung phúc, cỗ tâm  
thống. Nãi quật chi. Nhập địa  
bát xích, quả hữu nhị quan.  
Nhất quan trung hữu mâu, nhất  
quan trung hữu giác cung cập  
tiễn, mộc câu dĩ hủ lạn. Lộ lệnh  
tỉ hài cốt khứ thành ngoại thập  
lí mai chi, thê dũ tử toại vô  
dạng. Quán đào lệnh Gia Cát  
nguyên, thiên tân hưng thái thủ,  
lô vãng tổng hành. Khách ngôn  
lộ năng phúc xạ. Gia Cát  
nguyên bất tín, ám thủ yến  
noãn, phong khoa, tri chu tam  
vật, phân trí tam hạp chi trung,  
lệnh lộ bốc chi. Quái thành, các  
tả tú cú vu hạp thượng. Kì nhất  
viết: hàm khí tu biến, y hồ vữ  
đường; thư hùng dĩ hình, vữ  
dực thư trương: thử yến noãn  
dã. Kì nhị viết: gia thất đảo  
huyền, môn hộ chúng đà; tàng  
tinh dục độc, đắc thu nãi hóa:  
thử phong khoa dã. Kì tam viết:  
hộc tóc trường túc, thỗ ti thành  
la; tầm võng cầu thực, lợi tại  
hôn dạ: thử tri chu dã. Mẫn tọa  
kinh hãi. Hương trung hữu lão  
phụ thất ngưu, cầu bốc chi. Lộ  
phán viết: bắc khê chi tân, thất  
nhân tể phanh; cấp vãng truy

gạo, đầy người áy xuống giếng, rồi  
lấy đá to đè vỡ cá đầu. Cái hòn áy  
đau đớn, kêu oan với trời, cho nên  
anh em nhà người chịu quả báo,  
không sao cúng vái được đâu!".  
Anh em Quách An khóc lóc chịu tội.  
Quan thái thú ở An Bình là Vương  
Cơ biết Lộ tài bói, mời đến nhà  
choi. Chợt có quan huyện Tín Đô  
cũng đến đây. Quan huyện có  
người vợ thường hay nhức đầu, và  
có một con thường hay đau bụng,  
nhờ Lộ bói xem ra làm sao. Lộ nói:  
"Góc tây nhà, có hai cái tử thi đàn  
ông, một thây cầm mâu, một thây  
cầm cung tên, đầu ở trong vách,  
chân thò ra ngoài. Thây cầm mâu  
cốt đâm vào đầu cho nên nhức đầu;  
thây cầm cung tên bắn vào bụng  
cho nên đau bụng". Quan huyện sai  
đào đất sâu tám thước, quả nhiên  
có hai cái áo quan có cái mâu, một  
quan có cái cung bằng sừng và tên  
đã mục ruỗng. Lộ sai đem hài cốt ra  
ngoài thành mười dặm mà chôn, vợ  
con quan huyện từ đấy khỏi bệnh.  
Quan huyện Quán Đào là Gia Cát  
Nguyên, đổi đi làm thái thú ở Tân  
Hưng. Lộ đi tiên. Có tiếng đồn Lộ  
biết được cả những vật úp kín. Gia  
Cát Nguyên không tin mới lấy một  
cái trứng chim én, một tổ ong, một  
con nhện, bỏ vào ba cái hộp, sai Lộ  
bói xem có biết không. Lộ gieo que  
xong, trên mỗi một hộp viết ba câu:  
- Một là: Ngậm khí phải biến,  
thường ở góc nhà, sống mái thành  
hình, lồng cánh bay ra, đây hẳn là  
trứng chim én. - Hai là: Nhà cửa  
treo ngược, cửa nhỏ rất nhiều,

wǎng xún zhī : qí rén yú máo  
shě hòu zhǔ shí , pì ròu yóu  
cún . fù gào běn jūn tài shǒu  
liú ? , bǔ qì rén zuì zhī . yin  
wèn lǎo fù yue : rǔ hé yǐ zhī  
zhī ? fù gào yǐ guǎn lù zhī  
shén bó . liú ? bù xìn , qǐng  
lù zhì fǔ , qǔ yìn ? jí shan jí  
máo cáng yú hé zhōng , líng  
bó zhī . lù bó qí yí yue : nèi  
fang wài yuán , wǔ sè chéng  
wén ; hán bǎo shǒu xìn , chu  
zé yǒu zhāng : cǐ yìn ? yě .  
qí èr yue : yán yán yǒu niǎo ,  
jīn tǐ zhu yǐ ; yǔ yì xuán  
huáng , míng bù shí chén : cǐ  
shan jí máo yě . liú ? dà jīng ,  
suì dài wèi shàng bìn . yì rì ,  
chu jiao xián xíng , jiàn yì  
shào nián geng yú tián  
zhong , lù lì dào bàng , guan  
zhi liáng jiǔ , wèn yue : "  
shào nián gao xìng , guì  
geng ? dá yue : xìng zhào ,  
míng yán , nián shí lè suì yǐ .  
gǎn wèn xian sheng wèi shéi  
? lù yue : wú guǎn lù yě . wú  
jiàn rǔ méi xiàn yǒu sī qì ,  
san rì nèi bì sī . rǔ mào měi ,  
kě xí wú shòu . zhào yán huí  
jia , jí gào qí fù . fù wén zhī ,  
gǎn shàng guǎn lù , ku bài  
yú dì yue : qǐng guì jiù wú zi !  
lù yue : " cǐ nǎi tian mìng yě ,  
an kě ráng hu ? fù gào yue :  
lǎo fu zhǐ yǒu cǐ zì , wàng qǐ  
chuí jiù ! zhào yán yì ku quí .  
lù jiàn qí fù zì qíng qie , nǎi  
wèi zhào yán yue : rǔ kě bēi  
jīng jiù yǐ ? , lù pú yí kuài , lái

縠觫长足，吐丝成罗；  
寻网求食，利在昏夜：  
此蜘蛛也。满座惊骇。  
乡中有老妇失牛，求卜之。  
辂判曰：北溪之滨，  
，七人宰烹；急往追寻，  
，皮肉尚存。老妇果往  
寻之：七人于茅舍后煮  
食，皮肉犹存。妇告本  
郡太守刘？，捕七人罪  
之。因问老妇曰：汝何  
以知之？妇告以管辂之  
神卜。刘？不信，请辂  
至府，取印囊及山鸡毛  
藏于盒中，令卜之。辂  
卜其一曰：内方外圆，  
五色成文；含宝守信，  
出则有章：此印囊也。  
其二曰：岩岩有鸟，锦  
体朱衣；羽翼玄黄，鸣  
不失晨：此山鸡毛也。  
刘？大惊，遂待为上宾  
。一日，出郊闲行，见  
一少年耕于田中，辂立  
道傍，观之良久，问曰  
：“少年高姓、贵庚？”  
答曰：姓赵，名颜，年  
十九岁矣。敢问先生为  
谁？辂曰：吾管辂也。  
吾见汝眉间有死气，三

tầm, bì nhục thượng tồn. Lão  
phụ quả vắng tầm chí: thát  
nhân vu mao xá hậu chữ thực,  
bì nhục do tồn. Phụ cáo bồn  
quận thái thủ lưu?, bộ thát nhân  
tôi chí. Nhân vấn lão phu viết:  
nhữ hà dĩ tri chí? Phụ cáo dĩ  
quản lộ chí thần bốc. Lưu? Bất  
tin, thỉnh lộ chí phủ, thủ án  
nang cập sơn kê mao tàng vu  
hợp trung, lệnh bốc chí. Lộ bốc  
kì nhất viết: nội phương ngoại  
viên, ngũ sắc thành văn; hàm  
bảo thủ tín, xuất tắc hữu  
chương: thủ án nang dã. Kì nhị  
viết: nham nham hữu điểu, cầm  
thể chu y; vũ dục huyền hoàng,  
minh bất thát thần: thủ sơn kê  
mao dã. Lưu? Đại kinh, toại dãi  
vi thương tân. Nhất nhật, xuất  
giao nhàn hành, kiến nhất thiếu  
niên canh vu điền trung, lộ lập  
đao bàng, quan chi lương cữu,  
vấn viết: "Thiếu niên cao tính,  
quý canh? Đáp viết: tính triệu,  
danh nhan, niên thập cữu tuế  
hĩ. Cảm vấn tiên sinh vi thùy?  
Lộ viết: ngô quản lộ dã. Ngô  
kiến nhữ mi gian hữu tử khí,  
tam nhật nội tất tử. Nhữ mạo  
mĩ, khả tích vô thọ. Triệu nhan  
hồi gia, cấp cáo kì phụ. Phụ  
văn chí, cản thượng quản lộ,  
khốc bái vu địa viết: thỉnh quy  
cữu ngô tử! Lộ viết: "Thủ nãi  
thiên mệnh dã, an khả nhuơng  
hò? Phụ cáo viết: lão phu chỉ  
hữu thử tử, vọng khất thùy cữu!  
Triệu nhan diệc khốc cầu. Lộ  
kiến kì phụ tử tình thiết, nãi vị

chứa tinh nuôi độc, nếu thu mới nở,  
đây hẳn là tổ ong. - Ba là: Chân dài  
nghêu ngao, nhả tơ giảng lưới, tìm  
lưới kiếm ăn, lợi về ban đêm; đây  
hắn là con nhện". Cả đám ngồi đây  
ai cũng giật mình. Trong làng, có  
một bà lão mắt trâu, đang mổ ở bến  
Bắc Khê, đi tìm ngay thì hãy còn da  
thịt. Bà ta đến đó, quả nhiên có bảy  
người đang nấu thịt trâu ăn uống  
với nhau trong một cái nhà gianh.  
Bà đi trình quan thái thú ở quận ấy  
là Lưu Mân, bắt gọn cả bảy người  
trị tội. Quan thái thú nhân đó hỏi bà  
lão: "Tại sao bà biết?". Bà ta liền kể  
chuyện Quản Lộ bói giỏi thư thần.  
Lưu Mân không tin, mới đến phủ,  
lấy cái túi đựng án và một cái lồng  
gà nui bỏ vào trong hộp, sai Lộ bói.  
Lộ bói một cái, đoán rằng: "Trong  
vuông ngoài tròn, tỏa ra năm sắc,  
chứa vật báu giữ điêu tín, khi dùng  
ra thì có phép tắc, đây hẳn là cái túi  
đựng án". Còn một cái đoán rằng:  
"Trong núi có con chim, hình như  
gáy, áo đỏ, lông cánh chỗ đen chỗ  
vàng, gáy không sai giờ, đây hẳn là  
lông con gà rừng". Lưu Mân thát  
kinh, chịu là giỏi, đãi làm khách quý  
hạng nhất. "Một hôm, Lộ ra ngoài ô  
choi, thấy một người tuổi trẻ, đang  
cày dưới ruộng. Lộ đứng bên  
đường ngắm một lúc lâu rồi hỏi tên  
tuổi người ấy. Người ấy nói tên là  
Triệu Nhan, mười chín tuổi. Nhan  
lại hỏi lại Lộ: "Ta là Quản Lộ đây,  
thấy trong đám đông này người có  
tử khí, ba ngày nữa tất chết, ta tiếc  
cho người mặt mũi sáng sửa thế  
mà không được thọ". Triệu Nhan

rì ? wǎng nán shan zhī  
zhong , dà shù zhī xià , kàn  
pán shí shàng yǒu èr rén yì  
qí : yi rén xiàng nán zuò ,  
chuan bái páo , qí mào shèn  
è ; yi rén xiàng bēi zuò ,  
chuan hóng páo , qí mào  
shèn měi . rǔ kě chéng qí yì  
xìng nóng shí , jiang jiù jí lù  
pú pǎo jìn zhì . dài qí yǐn shí  
bì , rǔ nǎi ku bài qiú shòu ,  
de yì suàn yǐ . dàn qie wù  
yán shì wú suō jiào . lǎo rén  
liù lù zài jia . cì rì , zhào yán  
xié jiǔ pú pei pán rù nán  
shan zhī zhong . yue xíng wǔ  
liù lǐ , guǒ yǒu èr rén yú dà  
song shù xià pán shí shàng  
zhuó qí , quán rán bù gù .  
zhào yán guì jìn jiǔ pú . èr  
réni tan zhuó qí , bù jué yǐn  
jiǔ yǐ jìn . zhào yán ku bài yú  
dì ér qiú shòu , èr rén dà jīng  
. chuan hóng páo zhě yue :  
cǐ bì guǎn zì zhī yán yě . wú  
èr rén jì shòu qí si , bì xu lián  
zhi . chuan bái páo zhě , nǎi  
yú shen bian qū chu bù jí  
jiǎn kàn , wèi zhào yán yue :  
rǔ jin nián shí lè suì , dang sǐ  
. wú jin yú shí zì shàng tian  
yi lè zì , rǔ shòu kě zhì lè shí  
lè . huí jiàn guǎn lù , jiào zài  
xiu xiè lòu tian jí ; bù rán , bì  
zhì tian qǎn . chuan hóng  
zhě chu bǐ tian qì , yi zhèn  
xiang feng guò chū , èr rén  
huà zuò èr bái háo , chong  
tian ér qu . zhào yán guì wèn  
guǎn lù . lù yue : chuan hóng

日內必死。汝貌美，可惜无寿。赵颜回家，急告其父。父闻之，赶上管辂，哭拜于地曰：请归救吾子！辂曰：“此乃天命也，安可禳乎？父告曰：老夫止有此子，望乞垂救！赵颜亦哭求。辂见其父子情切，乃谓赵颜曰：汝可备净酒一瓶，鹿脯一块，来日齎往南山之中，大树之下，看盘石上有二人弈棋：一人向南坐，穿白袍，其貌甚恶；一人向北坐，穿红袍，其貌甚美。汝可乘其弈兴浓时，将酒及鹿脯跑进之。待其饮食毕，汝乃哭拜求寿，必得益算矣。但切勿言是吾所教。老人留辂在家。次日，赵颜携酒脯杯盘入南山之中。约行五六里，果有二人于大松树下盘石上着棋，全然不顾。赵颜跪进酒脯。二人贪着棋，不觉饮酒已尽。赵颜哭拜于地而求寿，二人大惊。穿红袍者曰：此

triệu nhan viết: nhữ khả bị tịnh  
tửu nhất bình, lộc bô nhất khôi,  
lai nhật tê vãng nam sơn chi  
trung, đại thụ chí hạ, khán bàn  
thạch thượng hữu nhị nhân  
dich kì: nhất nhân hướng nam  
toa, xuyên bạch bào, kì mạo  
thâm ác; nhứt nhân hướng bắc  
toa, xuyên hồng bào, kì mạo  
thâm mĩ. Nhữ khả thừa kì dịch  
hung nùng thời, tương tửu cập  
lộc bô bào tiến chi. Đãi kì ấm  
thực tất, nhữ nǎi khốc bái cầu  
tho, tất đắc ích toán hĩ. Đãi  
thiết vật ngôn thị ngô sở giáo.  
Lão nhân lưu lộ tại gia. Thứ  
nhật, triệu nhan huê tửu bô bô  
bàn nhập nam sơn chi trung.  
Ước hành ngũ lục lí, quả hữu  
nhị nhân vu đại tùng thụ hạ bàn  
thạch thượng trú kì, toàn nhiên  
bất cố. Triệu nhan quy tiến tửu  
bô. Nhị nhân tham trú kì, bất  
giác ấm tửu dĩ tần. Triệu nhan  
khốc bái vu địa nhi cầu tho, nhị  
nhân đại kinh. Xuyên hồng bào  
giả viết: thủ tất quản tử chí  
ngôn dã. Ngô nhị nhân kí thu kí  
tư, tất tu liên chí. Xuyên bạch  
bào giả, nǎi vu thân biên thủ  
xuất bộ tịch kiêm khán, vị triệu  
nhan viết: nhữ kim niên thập  
cửu tué, đương tử. Ngô kim vu  
thập tự thượng thiêm nhất cửu  
tự, nhữ tho khả chí cửu thập  
cửu. Hồi kiến quản lộ, giáo tái  
hưu tiết lâu thiên cơ; bất nhiên,  
tất trí thiên khiễn. Xuyên hồng  
giả xuất bút thiêm cật, nhất trận  
hương phong quá xử, nhị nhân

vội vàng về nhà thuật lại chuyện với cha. Cha thấy vậy, chạy theo tìm được Quản Lộ, khóc lạy xuống đất mà nói rằng: "Xin mời ông về chơi cứu cho con tôi". Lộ nói: "Số trời đã thế, cứu làm sao được". Ông lão kêu lên rằng: "Tôi đã già rồi, chỉ có một đứa con này, xin ngài rủ lòng thương mà cứu cho". Triệu Nhan cũng khóc lóc xin cứu. Lộ thấy hai cha con thiết tha lắm, mới bảo Triệu Nhan rằng: "Ngươi về kiếm lấy một bình rượu ngon, một đĩa nem  
hươu, ngày mai đem vào trong núi Nam Sơn, tìm đến một gốc cây to, có hai người ngồi đánh cờ trên tảng đá lớn. Một người ngoảnh mặt về phía nam, mặc áo bào đỏ, mặt mũi đẹp đẽ. Người nên chờ lúc hai người đánh cờ đang mê mải, thì quỳ dâng rượu và nem hươu lên, đợi ăn uống xong, sẽ khóc mà cầu tho, thì chắc là được sống lâu. Nhưng chó có nói là ta xui". Ông lão giữ Lộ ở lại chơi. Hôm sau, Triệu Nhan đem rượu và nem vào núi Nam Sơn, đi độ năm sáu dặm, quả nhiên thấy có hai người ngồi trên tảng đá dưới gốc cây thông đánh cờ, không nhìn ra đến ngoài. Triệu Nhan quỳ dưới đất dâng nem rượu lên. Hai người đang ham đánh, thấy có rượu thì cứ uống hết nhẵn, bấy giờ Triệu Nhan mới lạy xuống cầu tho. Hai người giật mình. Người mặc áo đỏ nói rằng: "Đây hẳn là Quản Tử xui đây, nhưng chúng ta đã trót ăn của nó, thì phải thương nó". Người mặc áo trắng bèn giờ quyền sổ bên mình ra xem,

zhě , nán dòu yě ; chuan bái zhě , bēi dōu yě . yán yue : wú wén běi dòu lè xìng , hé zhǐ yí rén ? lù yue : sǎn ér wèi lè , gé ér wèi yí yě . bēi dòu zhù sī , nán dòu zhù sheng . jin yǐ tian zhù shòu suàn , zì fù hé you ? fù zi bài xiè . zì cǐ guǎn lù kǒng xiè tian jì , gèng bù qīng wèi rén bó . cǐ rén xiān zài píng yuán , dà wáng yù zhì xiū jiù , hé bù zhao zhī ? "

必管子之言也。吾二人既受其私，必须怜之。穿白袍者，乃于身边取出簿籍检看，谓赵颜曰：汝今年十九岁，当死。吾今于十字上添一九字，汝寿可至九十九。回见管辂，教再休泄漏天机；不然，必致天谴。穿红者出笔添讫，一阵香风过处，二人化作二白鹤，冲天而去。赵颜归问管辂。辂曰：穿红者，南斗也；穿白者，北斗也。颜曰：吾闻北斗九星，何止一人？辂曰：散而为九，合而为一也。北斗注死，南斗注生。今已添注寿算，子复何忧？父子拜谢。自此管辂恐泄天机，更不轻为人卜。此人现在平原，大王欲知休咎，何不召之？”

3 cào dà xǐ , jí chāi rén wǎng píng yuán zhao lù . lù zhì , cān bài qì , cào lìng bó zhì . lù dá yue : " cǐ huàn shù ēr , hé bì wèi you ? " cào xin an , bìng nǎi jiàn kě . cào lìng bó

操大喜，即差人往平原召辂。辂至，参拜讫，操令卜之。辂答曰：“此幻术耳，何必为忧？”操心安，病乃渐可。

hóa tác nhị bạch hạc, trùng thiên nhì khứ. Triệu nhan quy vân quản lộ. Lộ viết: xuyên hồng giả, nam đầu dã; xuyên bạch giả, bắc đầu dã. Nhan viết: ngô văn bắc đầu cửu tinh, hà chỉ nhất nhân? Lộ viết: tán nhi vi cửu, hợp nhi vi nhất dã. Bắc đầu chú tử, nam đầu chú sinh. Kim dĩ thiêm chú thọ toán, tử phục hà ưu? Phụ tử bái tạ. Tự thủ quản lộ khủng tiết thiên cơ, canh bất khinh vi nhân bốc. Thủ nhân hiện tại bình nguyên, đại vương dục tri hữu cữu, hà bất triệu chi?"

rồi bảo với Triệu Nhan rằng: "Mày năm nay mười chín tuổi, đáng chết, bây giờ tao thay chữ cửu vào chữ thập cho mày, thì mày sống lâu được 99 tuổi. Mày về bảo với Quản Lộ, từ rày không được tiết lộ thiên cơ ra nữa, nếu không chừa đi thì tất trời phạt!. Người mặc áo đỏ cầm bút viết một chữ, rồi có một cơn gió thơm phương phúc, hai người hóa ra hai con hạc trắng bay vút lên trời. Triệu Nhan về hỏi lại Quản Lộ, Lộ nói: "Ông mặc áo đỏ là sao Nam đầu, ông mặc áo trắng là sao Bắc đầu". Triệu Nhan hỏi: "Tôi nghe Bắc Đầu có chín ngôi sao ở đây có một người? " Lộ nói: "Tan ra thành chín, hợp lại mà một. Bắc đầu thì chưa tử, Nam đầu thì chưa sinh, nay đã được thêm số sống lâu, ngươi không phải lo gì nữa". Hai cha con lạy tạ. Từ bấy giờ Quản Lộ cũng sợ tiết lộ thiên cơ, không dám bói lung tung nữa. Người ấy hiện đang ở Bình Nguyên, đại vương muốn biết việc hay dở, sao không chịu đến mà hỏi?

Thao đại hỉ, túc sai nhân vãng bình nguyên triệu lộ. Lộ chí, tham bái cật, thao lệnh bốc chi. Lộ đáp viết: "Thủ huyền thuật nhĩ, hà tất vi ưu?" Thao tâm an, bệnh nãi tiệm khả. Thao lệnh

Tháo mừng lăm, lập túc sai người đến Bình Nguyên mời Quản Lộ. Lộ đến, Tháo sai bói việc Tả Tử. Lộ nói: - Việc ấy chẳng qua là một phép ảo thuật, có việc gì mà phải lo! Tháo yên tâm, từ đó dần dần

tian xià zhì shì . lù bó yue ; " san ba zòng héng , huáng zhu yù hǔ ; dìng jun zhí nán , shang zhé yi gǔ . " yòu lìng bó chuán zuò xiù duǎn zhì shù . lù bó yue : " shi zi gong zhong , yǐ an shén wèi ; wáng dào dǐng xīn , zì sun jí guì . " cǎo wèn qí xiáng . lù yue : " máng máng tian shù , bù kě yù zhì . dài hòu zì yàn . " cǎo yù feng lù wèi tài shǐ . lù yue : " mìng bó xiàng qióng , bù chéng cǐ zhí , bù gǎn shòu yē . " cǎo wèn qí gù , dá yue : " lù é wú zhǔ gú , yǎn wú shǒu jīng ; bí wú liáng zhù , jiǎo wú tian gen ; bēi wú san jiǎ , fù wú san rén : zhì kě tài shan zhì guǐ , bù néng zhì shèng rén yě . " cǎo yue : " rǔ xiāng wú ruò hé ? " lù yue : " wèi jí rén chén , yóu hé bì xiāng ? " zài san wèn zhì , lù dàn xiào ér bù dà . cǎo lìng lù biàn xiāng wén wǔ guān liáo . lù yue : " jie zhì shì zhì chén yě . " cǎo wèn xiù jiù , jie bù kěn jìn yán . hòu rén yǒu shi zàn yue : " píng yuán shén bó guǎn gong míng , néng suàn nán chén bēi dòu xìng . ba feng you wéi tong guǐ qiào , liù yáo xuán ào jiù tian tíng . yù zhì xiàng fǎ yǐng wú shòu , zì jué xin yuán jí yǒu líng . kě xí dang nián qí yì shù , hòu rén wú fù shòu yí jing . "

操令卜天下之事。辂卜曰：“三八纵横，黄猪遇虎；定军之南，伤折一股。”又令卜传祚修短之数。辂卜曰：“狮子宫中，以安神位；王道鼎新，子孙极贵。”操问其详。辂曰：“茫茫天数，不可预知。待后自验。”操欲封辂为太史。辂曰：“命薄相穷，不称此职，不敢受也。”操问其故，答曰：“辂额无主骨，眼无守睛；鼻无梁柱，脚无天根；背无三甲，腹无三壬；只可泰山治鬼，不能治生人也。”操曰：“汝相吾若何？”辂曰：“位极人臣，又何必相？”再三问之，辂但笑而不答。操令辂遍相文武官僚。辂曰：“皆治世之臣也。”操问休咎，皆不肯尽言。后人有诗赞曰：“平原神卜管公明，能算南辰北斗星。八卦幽微通鬼窍，六爻玄奥究天庭。预知相法应无寿，自觉心

bốc thiên hạ chi sự. Lộ bốc viết: "Tam bát tung hoành, hoàng tru ngô hổ; định quân chi nam, thương chiết nhất cổ." Hựu lệnh bốc truyền bộ tu đoán chi số. Lộ bốc viết: "Sư tử cung trung, dĩ an thần vị; vương đạo đỉnh tân, tử tôn cực quý." Thao vấn kì tướng. Lộ viết: "Mang mang thiên số, bất khả dự tri. Đãi hậu tự nghiệm." Thao dục phong lộ vi thái sử. Lộ viết: "Mệnh bạc tướng cùng, bất xung thử chức, bất cảm thụ dã." Thao vấn kì cố, đáp viết: "Lộ ngạch vô chủ cốt, nhân vô thủ tinh; tị vô lương trụ, cước vô thiên căn; bối vô tam giáp, phúc vô tam nhâm: chỉ khả thái sơn trì quỷ, bất năng trì sinh nhân dã." Thao viết: "Nhữ tương ngô nhược hà?" Lộ viết: "Vị cực nhân thần, hựu hà tất tương?" Tái tam vấn chi, lộ đán tiểu nhi bất đáp. Thao lệnh lộ biến tương văn võ quan liêu. Lộ viết: "Giai trì thế chi thần dã." Thao vấn hữu cữu, giai bắt khẳng tẫn ngôn. Hậu nhân hữu thi tán viết: "Bình nguyên thần bốc quản công minh, năng toán nam thần bắc đấu tinh. Bát phong u vi thông quý khiếu, lục hào huyền áo cứu thiên đình. Dự tri tương pháp ứng vô thọ, tự giác tâm nguyên cực hưu linh. Khả tích đương niên kì dị thuật, hậu nhân vô phục thụ di kinh."

khỏi bệnh. Lại sai Quản Lộ bói việc thiên hạ. Lộ gieo quẻ xong, nói: - Ba tám tung hoành, lợn vàng gấp hổ, mé nam núi Định Quân, tất gãy một cánh tay. Tháo lại sai bói xem mình truyền ngôi được dài hay ngắn. Lộ bói xong, nói: - Trong cung sư tử, để yên thần vị, đạo vương đổi mới, con cháu rất quý. Tháo hỏi lại cho rõ. Lộ thừa rằng: - Số trời mờ mịt, khó biết trước được, để nghiệm về sau thì khắc biết. Tháo muốn phong cho Lộ làm quan thái sử. Lộ nói: - Tôi vốn mệnh bạc tướng cùng, không xứng chức ấy, tôi không dám nhận. Tháo hỏi duyên cớ làm sao. Lộ thừa rằng: - Tướng tôi trán không có chủ cốt, mắt không vững con ngươi, mũi không có sống cao, gót không có gân chắc, lưng không có chữ tam giáp, bụng không có chữ tam vương, chỉ trị được quỷ núi Thái Sơn, chứ không trị được người. Tháo lại hỏi: - Người thử xem tướng ta ra làm sao? Lộ nói: - Ngồi cao trùm cả bọn nhân thần, cần gì phải xem tướng. Tháo hỏi gặng hai ba lần, Lộ chỉ cười, nhất định không nói. Tháo sai Lộ xem tướng cho các quan văn võ. Lộ nói: - Các quan đều là những bày tôi đời thái bình cả. Tháo hỏi những việc hay dở, Lộ cũng không chịu nói hết. Người sau có thơ khen Quản Lộ rằng: Bình Nguyên Quản Lộ bậc anh tài, Bắc đầu, Nam thần tinh chẳng sai. Tám quẻ sâu xa thần tính chẳng sai. Sáu hào huyền bí, xét cơ trời, Xem người biết trước người không thẹo,

源极有灵。可惜当年奇异术，后人无复授遗经。  
。”

4 cào lìng bó dong wú , xi shǔ èr chǔ . lù shè guà yún : " dong wú zhǔ wáng yí dà jiang , xi shǔ yǒu bīng fàn jiè . " cào bù xìn . hu gé féi bào lái : " dong wú lù kǒu shǒu jiang lǔ sù shen gù . " cào dà jīng , biàn chāi rén wǎng hàn zhong tàn ting xiao xí . bù shù rì , fei bào liú xuán dé qiǎn zhang fei , mǎ chao bing tún xià biàn qū guan . cào dà nù , biàn yù zì lǐng dà bing zài rù hàn zhong , lìng guǎn lù bó zhì . lù yue : " dà wáng wèi kě wàng dòng , lái chun xǔ dou bì yǒu huǒ zai . " cào jiàn lù yán léi yàn , gù bù gǎn qīng dòng , liù ju yè jùn . shǐ cáo hóng lǐng bīng wǔ wàn , wǎng zhù xià hóu yuan , zhāng hé tòng shǒu dong chuān ; yòu cha xià hóu dun lǐng bīng san wàn , yú xǔ dou lái wǎng xún jǐng , yǐ bēi bù yú ; yòu jiào cháng shǐ wáng bì zǒng du yù lín jun mǎ . zhǔ bù sī mǎ yì yue ; " wáng bì shì jiǔ xìng kuan , kǒng bù kan rèn cǐ zhí . " cào yue : " wáng bì shì gu pi jīng jí lì jian nán shí xiāng suí zhí rén , zhōng ér qiè qín , xin rú tiě shí , zuì zú xiāng dāng . " suì wěi wáng bì lǐng yù lín

操令卜东吴、西蜀二处。辂设卦云：“东吴主亡一大将，西蜀有兵犯界。”操不信。忽合淝报来：“东吴陆口守将鲁肃身故。”操大惊，便差人往汉中探听消息。不数日，飞报刘玄德遣张飞、马超兵屯下辨取关。操大怒，便欲自领大兵再入汉中，令管辂卜之。辂曰：“大王未可妄动，来春许都必有火灾。”操见辂言累验，故不敢轻动，留居邺郡。使曹洪领兵五万，往助夏侯渊、张郃同守东川；又差夏侯惇领兵三万，于许都来往巡警，以备不虞；又教长史王必总督御林军马。主簿司马懿曰：“王必嗜酒性宽，恐不堪任此职。”操曰：“王必是孤披荆棘厉艰难时相随之人，忠而且勤，心如

Nghĩ bụng hay rằng bụng có tài, Chỉ tiếc một nghề thần bốc áy, Sách đâu không để kể lâu dài?

Tháo lệnh bốc đồng ngô, tây thực nhị xử. Lộ thiết quái vân: "Đông ngô chủ vong nhất đại tướng, tây thực hữu binh phạm giới." Tháo bất tín. Hốt hợp phi báo lai: "Đông ngô lục khầu thủ tướng lỗ túc thân cổ." Tháo đại kinh, tiện sai nhân vãng hán trung thám thính tiêu tức. Bất số nhặt, phi báo lưu huyền đức khiễn trương phi, mã siêu binh truân hạ biện thủ quan. Tháo đại nộ, tiện dục tự lĩnh đại binh tái nhập hán trung, lệnh quản lộ bốc chi. Lộ viết: "Đại vương vị khả vọng động, lai xuân hứa đồ tất hữu hỏa tai." Tháo kiến lộ ngôn luy nghiêm, cố bất cảm khinh động, lưu cư nghiệp quận. Sử tào hồng lĩnh binh ngũ vạn, vãng trợ hạ hầu uyên, trương cáp đồng thủ đồng xuyên; hựu sai hạ hầu đôn lĩnh binh tam vạn, vu hứa đô lai vãng tuần cảnh, dĩ bị bắt ngu; hựu giáo trường sử vương tất tổng đốc ngự lâm quân mã. Chủ bộ Tư Mã ý viết; "Vương tất thị tửu tính khoan, khùng bất kham nhâm thử chức." Tháo viết: "Vương tất thị cô phi kinh cúc lệ gian nan thời tương tùy chi nhân, trung nhi thả cần, tâm như thiết thạch, tối túc tương đương." Toại ủy vương tất lĩnh

jun mǎ tún yú xǔ dou dong  
huá mén wài .

铁石，最足相当。”遂  
委王必领御林军马屯于  
许都东华门外。

5 shí yǒu yì rén , xìng gěng ,  
míng jì , zì jì xíng , luò yáng  
réng yě ; jiù wèi chéng xiàng  
fǔ yuàn , hòu qian shì zhong  
shǎo fǔ , yǔ sī zhí wéi ? shèn  
hòu ; jiàn cáo cào jìn feng  
wáng jué , chu rù yòng tian  
zi che fú , xin shèn bù píng .  
shí jiàn an èr shí san nián  
chun zhēng yuè . gěng jì yǔ  
wéi ? mì yì yue : " cào zéi  
jian è rì shèn , jiāng lái bì wèi  
cuàn nì zhì shì . wú děng wèi  
hàn chén , qǐ kě tòng è xiàng  
jì ? " wéi ? yue : " wú yǒu xīn  
fù rén , xìng jīn , míng ? , nǎi  
hàn xiang jin rì ? zhì hòu , sù  
yǒu tǎo cáo zhì xīn ; gèng  
jiān yǔ wáng bì shèn hòu .  
ruò de tòng móu , dà shì jì yǐ  
. " gěng jì yue : " ta jí yǔ  
wáng bì jiao hòu , qǐ kěn yǔ  
wǒ děng tòng móu hu ? " wéi  
? yue : " qiè wǎng shuo zhì ,  
kàn shì rú hé . " yú shì èr rén  
tòng zhì jin ? zhái zhong . ?  
jie rù hòu táng , zuò dìng . ?  
yue : " dé wěi yǔ wáng  
cháng shǐ shèn hòu , wú èr  
réntè lái gào qiú . "? yue : "  
suǒ qíu hé shì ? " ? yue : "  
wú wén wèi wáng zǎo wǎn  
shòu chán , jiang deng dà  
bǎo , gong yǔ wáng cháng  
shǐ bì gao qian . wàng bù

ngụ lâm quân mã truân vu húra  
đô đồng hoa môn ngoại.

cho Vương Tắt đem quân ngự lâm  
đóng ngoài cửa Đông Hoa thành  
Hứa Xương.

时有一人，姓耿，名纪，字季行，洛阳人也；旧为丞相府掾，后迁侍中少府，与司直韦晃甚厚；见曹操进封王爵，出入用天子车服，心甚不平。时建安二十三年春正月。耿纪与韦晃密议曰：“操贼奸恶日甚，将来必为篡逆之事。吾等为汉臣，岂可同恶相济？”韦晃曰：“吾有心腹人，姓金，名祎，乃汉相金日磾之后，素有讨操之心；更兼与王必甚厚。若得同谋，大事济矣。”耿纪曰：“他既与王必交厚，岂肯与我等同谋乎？”韦晃曰：“且往说之，看是如何。”于是二人同至金祎宅中。祎接入后堂，坐定。晃曰：“德伟与王长史甚厚，吾二人特来告求。”祎曰：“所求何事？”晃曰：

Thời hữu nhất nhân, tính cảnh, danh kỉ, tự quý hành, lạc dương nhân dã; cựu vi thừa tướng phủ duyên, hậu thiên thị trung thiếu phủ, dũ ti trực vi hoàng thậm hậu; kiến tào thao tiến phong vương tước, xuất nhập dụng thiên tử xa phục, tâm thậm bất bình. Thời kiến an nhị thập tam niên xuân chánh nguyệt. Cảnh kỉ dũ vi hoảng mật nghị viết: "Thao tặc gian ác nhật thậm, tương lai tất vi soán nghịch chi sự. Ngô đắng vi hán thân, khởi khả đồng ác tương tề?" Vi hoảng viết: "Ngô hữu tâm phúc nhân, tính kim, danh y, nãi hán tương kim nhật đê chi hậu, tố hữu thảo thao chí tâm; canh kiêm dũ vương tất thậm hậu. Nhược đắc đồng mưu, đại sự tề hĩ." Cảnh kỉ viết: "Tha kí dũ vương tất giao hậu, khởi khắng dũ ngã đắng đồng mưu hò?" Vi hoảng viết: "Thả vắng thuyết chi, khán thị như hả." Vu thị nhị nhân đồng chí kim y trạch trung. Y tiếp nhập hậu đường, tọa định. Hoảng viết: "Đức vĩ dũ vương trường sử thậm hậu, ngô nhị nhân đặc lai cáo cầu." Y viết: "Sở cầu hà sự?" Hoảng viết: "Ngô văn ngụy vương tảo văn thụ thiện, tương đặng đại bảo, công dũ

Bấy giờ có một người họ Cảnh tên Kỷ, tự là Quý Hạnh, quê ở Lạc Dương, trước đã có làm quan huyện ở phủ thừa tướng, về sau được nhắc làm thị trung thiếu phủ, cùng với quan tư trực là Vi Hoảng chơi thân lắm. Hai người thấy Tào Tháo tiếm phong tước vương, xe đi áo mặc, toàn dùng đồ thiên tử, trong bụng rất là bất bình. Năm Kiến An thứ 23 (218), tháng giêng, mùa xuân, Cảnh Kỷ bàn với Vi Hoảng rằng: - Giặc Tháo gian ác mỗi ngày một tệ hơn, sau này tất có việc cướp đoạt, chúng ta là tôi nhà Hán, lẽ đâu quên chúa mà giúp kẻ loạn thần? Vi Hoảng nói rằng: - Tôi có người tâm phúc tên là Kim Vĩ, vốn là dòng dõi tướng nhà Hán Kim Nhật đến khi xưa, vẫn có bụng muốn trừ Tào Tháo, lại chơi rất thân với Vương Tắt, nếu được người ấy đồng mưu, thì chắc xong việc lớn. Cảnh Kỷ nói: Y đã chơi thân với Vương Tắt thì sao chịu đồng tâm với ta? Vi Hoảng nói: - Hãy thử đến chơi nói chuyện xem làm sao. Hai người bèn đến nhà Kim Vĩ. Vĩ ra tiếp vào hậu đường ngồi chơi. Hoảng nói: - Đức Vĩ cùng với Vương trưởng sử chơi thân lắm, hai chúng tôi lại cầu một việc. Vĩ hỏi: - Các ông cầu việc gì? Hoảng nói: - Tôi nghe Ngụy Vương nay mai tất thay ngôi nhà Hán lên

xiang qì , qu cì tí xié , gǎn dé  
fei qiān ! "? fú xiù ér qī . shì  
cóng zhě fèng chá zhì , biàn  
jiang chá po yú dì shàng . ?  
yáng jing yue : " dé wěi gù  
réni , hé bó qíng yě ? "? yue :  
" wú yǔ rǔ jiao hòu , wèi rǔ  
děng shì hàn cháo chén zài  
zhì hòu ; jin bù sì bào běn ,  
yù fǔ zào fǎn zhì rén , wú  
yǒu hé miàn mù yǔ rǔ wèi  
yǒu ! " gēng jì yue : " nài tian  
shù rú cǐ , bù de bù wèi ēr !  
"? dà nù .

“吾闻魏王早晚受禅，  
将登大宝，公与王长史  
必高迁。望不相弃，曲  
赐提携，感德非浅！”  
祎拂袖而起。适从者奉  
茶至，便将茶泼于地上。  
晃佯惊曰：“德伟故  
人，何薄情也？”祎曰：  
“吾与汝交厚，为汝  
等是汉朝臣宰之后；今  
不思报本，欲辅造反之  
人，吾有何面目与汝为  
友！”耿纪曰：“奈天  
数如此，不得不为耳！”  
祎大怒。

6 gēng jì , wéi ? jiàn ? guǒ yǒu  
zhong yì zhì xìn , nǎi yǐ shí  
qíng xiāng gào yue : " wú  
děng běn yù tǎo zéi , lái qíú  
zú xià . qián yán tè xiāng shì  
ér . "? yue : " wú lěi shì hàn  
chén , an néng cóng zéi !  
gōng děng yù fú hàn shì ,  
yǒu hé gao jiàn ? " ? yue : "  
suí yǒu bào guó zhì xìn , wèi  
yǒu tǎo zéi zhì jì . "? yue : "  
wú yù lǐ yìng wài gé , sha  
liǎo wáng bì , duó qí bìng  
quán , fú zhù luán yú . gèng  
jié liú huáng shú wèi wài  
yuán , cáo zéi kě miè yǐ . " èr  
réni wén zhì , fǔ zhǎng chēng shàn . ? yue : " wǒ yǒu xīn fù  
èr rén , yǔ cáo zéi yǒu sha fù

vương trường sử tắt cao thiên.  
Vọng bất tương khí, khúc tú đê  
huè, cảm đức phi thiển!" Y phát  
tụ nhí khỏi. Thích tòng giã  
phụng trà chí, tiện tương trà bát  
vu địa thương. Hoảng dương  
kinh viết: "Đức vĩ cố nhân, hà  
bạc tình dã?" Y viết: "Ngô dũ  
nhữ giao hậu, vi nhữ đẳng thi  
hán triều thần tề chi hậu; kim  
bất tư báo bồn, dục phụ tạo  
phanh chi nhân, ngô hữu hà diện  
mục dũ nhữ vi hữu!" Cảnh Kỉ  
viết: "Nại thiên số như thử, bất  
đắc bắt vi nhĩ!" Y đại nộ.

làm vua. Ông nói trưởng sử chắc  
được nhắc làm quan to, xin nhớ  
đến anh em mà dắt dùu nhau thì  
cám ơn lắm! Vĩ nghe nói, phát tay  
áo đứng dậy; đầy tớ vừa bụng trà  
lên, Vĩ hất đỗ cả xuống đất. Hoảng  
giả cách giặt mình, nói: - Đức Vĩ là  
cố nhân của ta, sao bạc đãi anh em  
thế? Vĩ nói: - Ta chơi với các  
người, vì các người là con cháu các  
triều thần nhà Hán. Nay không nghĩ  
đến báo ơn vua, lại muốn giúp quân  
phản tặc, ta còn mặt mũi nào chơi  
với các người! Cảnh Kỉ nói: -  
Chúng tôi cũng biết thế là không  
phải, nhưng bất đắc dĩ phải theo đó  
thôi! Vĩ thay nói càng giận lắm.

耿纪、韦晃见祎果有忠  
义之心，乃以实情相告  
曰：“吾等本欲讨贼，  
来求足下。前言特相试  
耳。”祎曰：“吾累世  
汉臣，安能从贼！公等  
欲扶汉室，有何高见？”  
晃曰：“虽有报国之  
心，未有讨贼之计。”  
祎曰：“吾欲里应外合，  
杀了王必，夺其兵权，  
扶助銮舆。更结刘皇  
叔为外援，操贼可灭矣。”  
二人闻之，抚掌称

Cảnh kỉ, vi hoảng kiến y quả  
hữu trung nghĩa chi tâm, nãi dĩ  
thật tình tương cáo viết: "Ngô  
đẳng bỗn dục thảo tặc, lai cầu  
túc hạ. Tiền ngôn đặc tương thí  
nhĩ." Y viết: "Ngô luy thế hán  
thần, an năng tòng tặc! Công  
đẳng dục phù hán thất, hữu hà  
cao kiến?" Hoảng viết: "Tuy  
hữu báo quốc chi tâm, vi hữu  
thảo tặc chi kế." Y viết: "Ngô  
dục lí ứng ngoại hợp, sát liễu  
vương tắt, đoạt kì binh quyền,  
phù trợ loan dư. Canh kết lưu  
hoàng thúc vi ngoại viễn, thao  
tặc khả diệt hĩ." Nhị nhân văn  
chi, phù chuởng xưng thiên. Y  
viết: "Ngã hữu tâm phúc nhị  
nhân, dũ thao tặc hữu sát phu

Cảnh Kỷ, Vi Hoảng biết, đích là Kim  
Vĩ có bụng trung nghĩa, mới đem  
tình thực ra bảo rằng: - Chúng tôi  
cốt muốn đánh giặc, đến đây để  
bàn chuyện với ngài, nhưng chưa  
biết bụng ngài thế nào nên chúng  
tôi nói thử đó! Vĩ nói: - Nhà ta đời  
đời làm tôi nhà Hán, đâu có chịu  
theo giặc! Các ông muốn giúp nhà  
Hán, thì đã mèo gì hay chưa?  
Hoảng nói: - Tuy là có lòng báo đền  
ơn nước, nhưng chưa có mèo gì  
đánh giặc. Vĩ nói: - Ta muốn trước  
hãy giết Vương Tắt, cướp lấy binh  
quyền, rồi kết với Lưu Hoàng Thúc  
làm ngoại ứng, mới có thể đồ được  
giặc Tháo. Hai người võ tay khen  
mèo ấy là hay. Vĩ lại nói: - Ta có hai  
người tâm phúc, có thù vì Tháo đã

zhi chóu , xiàn ju chéng wài ,  
kě yōng wèi yù yì . " gěng jì  
wèn shì hé rén .? yue : " tài  
yi jí píng zhi zi : cháng míng  
jí miǎo , zì wén rán ; cì míng  
jí mù , zì sī rán . cào xí rì wèi  
dǒng chéng yi dài zhào shì ,  
céng sha qí fù ; èr zì táo  
cuàn yuān xiāng , de miǎn  
yú nán . jin yǐ qián guī xū  
dou , ruò shǐ xiāng zhù tǎo  
zéi , wú yǒu bù cóng . " gěng  
jí , wéi ? dà xǐ . jin ? jí shǐ rén  
mì huàn èr jí . xu yú , èr rén  
zhì .? jù yán qí shí . èr rén  
gǎn fèn liú lèi , yuàn qì  
chong tian , shì sha guó zéi .  
jin ? yue : " zhēng yuè shí  
wǔ rì yè xiān , chéng Zhōng  
Dà zhang deng huǒ , qìng  
shǎng yuán xiao . gěng shǎo  
fǔ , wéi sī zhí , nǐ èr rén gè  
lǐng jia tóng , sha dào wáng  
bì yíng qián ; zhi kàn yíng  
zhong huǒ qǐ , fen liǎng lù  
sha rù ; sha liǎo wáng bì ,  
jìng gen wǒ rù nèi , qǐng tian  
zi deng wǔ fèng lóu , zhao  
bǎi guan miàn yù tǎo zéi . jí  
wén rán xiong dì yú chéng  
wài sha rù , fàng huǒ wèi  
hào , gè yào yáng sheng ,  
jiào bǎi xìng zhu sha guó zéi  
, jié zhù chéng néi jiù jun ;  
dài tian zi jiàng zhào , zhao  
an yǐ dìng , biàn jìn bing sha  
tóu yè jùn qín cáo cào , jí fa  
shǐ ? zhào zhao liú huáng  
shú . jin rì yue dìng , zhì qì èr  
gèng jǔ shì . wù sì dǒng

善。袆曰：“我有心腹二人，与操贼有杀父之仇，现居城外，可用为羽翼。”耿纪问是何人。袆曰：“太医吉平之子：长名吉邈，字文然；次名吉穆，字思然。操昔日为董承衣带诏事，曾杀其父；二子逃窜远乡，得免于难。今已潜归许都，若使相助讨贼，无有不从。”耿纪、韦晃大喜。金袆即使人密唤二吉。须臾，二人至。袆具言其事。二人感愤流泪，怨气冲天，誓杀国贼。金袆曰：“正月十五日夜间，城中大张灯火，庆赏元宵。耿少府、韦司直，你二人各领家僮，杀到王必营前；只看营中火起，分两路杀入；杀了王必，径跟我入内，请天子登五凤楼，召百官面谕讨贼。吉文然兄弟于城外杀入，放火为号，各要扬声，叫百姓诛杀国贼，截住城内救军；待天子降诏，招安已定

chi cùu, hiện cư thành ngoại, khả dụng vi vũ dực." Cảnh Kỷ vẫn thị hà nhân. Y viết: "Thái y cát bình chi tử: trường danh cát mạc, tự văn nhiên; thứ danh cát mục, tự tự nhiên. Thao tích nhật vi đồng thừa y ái chiếu sự, tảng sát kì phụ; nhị tử đào thoán viễn hương, đắc miễn vu nan. Kim dĩ tiêm quy hứa đô, nhược sử tương trợ thảo tặc, vô hữu bất tòng. "Cảnh Kỷ, vi hoảng đại hỉ. Kim y túc sử nhân mật hoán nhị cát. Tu du, nhị nhân chí. Y cụ ngôn kì sự. Nhị nhân cảm phẫn lưu lệ, oán khí trùng thiên, thệ sát quốc tặc. Kim y viết: "Chánh nguyệt thập ngũ nhật dạ gian, thành trung đại trương đăng hỏa, khánh thường nguyên tiêu. Cảnh thiểu phủ, vi ti trực, nhĩ nhị nhân các lính gia đồng, sát đáo vương tất doanh tiền; chỉ khán doanh trung hỏa khởi, phân lưỡng lộ sát nhập; sát liều vương tất, kính cẩn ngã nhập nội, thỉnh thiên tử đăng ngũ phượng lâu, triệu bách quan diện dụ thảo tặc. Cát văn nhiên huynh đệ vu thành ngoại sát nhập, phóng hỏa vi hỏa, các yếu dương thanh, khiếu bách tính tru sát quốc tặc, tiết trụ thành nội cứu quân; đãi thiên tử hàng chiếu, chiếu an dĩ định, tiệm tiến binh sát đầu nghiệp quận cầm tào thao, tức phát sứ tê chiếu triệu lưu hoàng thúc. Kim nhật ước định, chí kì nhị canh cử sự. Vật

giết cha họ, hiện ở ngoài thành, nên dùng làm vây cánh. Cảnh Kỷ hỏi là ai, Vĩ nói: - Còn quan thái y Cát Bình: Trưởng là Cát Mạc, tự là Văn Nhiên, thứ là Cát Mục, tự là Tư Nhiên. Khi trước Tào Tháo vì việc Đồng Thừa, giết mất cha hai người ấy. Hai người phải trốn tránh nơi xa, được thoát nạn. Nay đã lén về Hứa Đô, nếu bảo giúp ta đánh giặc nhất định nghe ngay. Cảnh Kỷ, Vi Hoảng mừng lắm. Kim Vĩ mật sai người mời hai anh em họ Cát. Một lát, hai người đến. Vĩ nói chuyện việc đánh Tào Tháo. Hai người căm tức, úa nước mắt khóc, khí oán tức vùn vụt xông lên tận trời, thế giết giặc nước. Kim Vĩ nói: - Đến đêm hôm rằm tháng giêng, trong thành đốt đèn cực nhiều, vui chơi đêm nguyên tiêu. Cảnh Thiếu Phủ, Vi Tư Trực, hai ông ném đom đóm đánh đến trước dinh Vương Tát; xem lúc nào có hiệu lửa thì chia làm hai đường kéo vào, giết xong Vương Tát, theo ta vào cung, mời thiên tử lên lầu Ngũ Phương, triệu trăm quan đến dự việc đánh giặc. Hai anh em Cát Văn Nhiên thì ở ngoài thành đánh vào đốt lửa làm hiệu, reo gọi trăm họ để cùng giết giặc nước, và chặn quân cứu viện ở trong thành. Khi nào thiên tử ban tờ chiếu an đâu đấy rồi, thì tiến binh kéo đến Nghiệp Quận bắt Tào Tháo, rồi lập tức cầm chiếu ra triệu Lưu Hoàng Thúc về. Hôm nay hẹn sẵn, đến canh hai đêm hôm ấy thì khởi sự, chờ có như Đồng Thừa mà mang vạ cho mình. Năm người

chéng zì qū qí huò . " wǔ rén  
duì tian shuo shì , shà xiě  
wèi méng , gè zì guī jia ,  
zhěng dùn jun mǎ qì xiè , lín  
qi ér xíng . qǐ shuo gěng jì ,  
wéi ? èr rén , gè yǒu jia tóng  
san sì bāi , yù bēi qì xiè . jí  
miǎo xiong dì , yì jù san bāi  
réni kǒu , zhì tuī wéi liè , an  
pái yǐ dìng . jin ? xian qí lái  
jiàn wáng bì , yán : " fang jin  
hǎi yǔ shao an , wèi wáng  
wei zhèn tian xià ; jin zhí  
yuán xiao lìng jié , bù kě bù  
fàng deng huò yǐ shì tài píng  
qì xiàng . " wáng bì rán qí  
yán , gào yù chéng nèi ju  
mín , jìn zhang deng jié cǎi ,  
qìng shǎng jia jié . zhì zhēng  
yuè shí wǔ yè , tian sè qíng jì  
xìng yuè jiao huì , liù jié san  
shì , jìng fàng huā dèng .  
zhen gè jin wú bù jìn , yù lòu  
wú cui ! wáng bì yǔ yù lín  
zhu jiang zài yíng zhong yǐn  
yàn . èr gèng yǐ hòu , hu wén  
yíng zhong nà hǎn , rén bào  
yíng hòu huǒ qǐ . wáng bì  
huang máng chu zhàng kàn  
shí , zhì jiàn huǒ guāng luàn  
gǔn ; yòu wén hǎn sha lián  
tian , zhì shì yíng zhong yǒu  
biàn , jí shàng mǎ chu nán  
mén , zhèng yù gěng jì , yi  
jiàn shè zhong jian bó , jǐ hu  
zhuì mǎ , suì wàng xi mén ér  
zǒu . bēi hòu yǒu jun gǎn lái  
. wáng bì zháo máng , qì mǎ  
bù xíng . zhì jin ? mén shǒu ,  
huang kǒu qí mén . yuán lái

，便进兵杀投邺郡擒曹操，即发使賚诏召刘皇叔。今日约定，至期二更举事。勿似董承自取其祸。”五人对天说誓，歃血为盟，各自归家，整顿军马器械，临期而行。且说耿纪、韦晃二人，各有家僮三四百，预备器械。吉邈兄弟，亦聚三百人口，只推围猎，安排已定。金祎先期来见王必，言：“方今海宇稍安，魏王威震天下；今值元宵令节，不可不放灯火以示太平气象。”王必然其言，告谕城内居民，尽张灯结彩，庆赏佳节。至正月十五夜，天色晴霁，星月交辉，六街三市，竟放花灯。真个金吾不禁，玉漏无催！王必与御林诸将在营中饮宴。二更以后，忽闻营中呐喊，人报营后火起。王必慌忙出帐看时，只见火光乱滚；又闻喊杀连天，知是营中有变，急上马出南门，正遇耿

tự đồng thừa tự thủ kì hoa." Ngũ nhân đổi thiên thuyết thệ, sáp huyết vi minh, các tự quy gia, chỉnh đốn quân mã khí giới, lâm kì nhi hành. Thả thuyết cảnh kỉ, vi hoảng nhị nhân, các hữu gia đồng tam tú bách, dự bị khí giới. Cát mạc huynh đệ, diệc tụ tam bách nhân khâu, chỉ thôi vi liệt, an bài dĩ định. Kim y tiên kì lai kiến vương tất, ngôn: "Phương kim hải vũ sảo an, ngụy vương uy chấn thiên hạ; kim tri nguyên tiêu lệnh tiết, bất khả bắt phóng đăng hỏa dĩ kì thái bình khí tượng." Vương tất nhiên kì ngôn, cáo dụ thành nội cư dân, tần trương đăng kết thải, khánh thường giai tiết. Chí chánh nguyệt thập ngũ dạ, thiên sắc tinh tảo, tinh nguyệt giao huy, lục nhai tam thị, cạnh phóng hoa đăng. Chân cá kim ngô bất cầm, ngọc lậu vô thôi! Vương tất dữ ngự lâm chư tướng tại doanh trung ẩm yến. Nhị canh dĩ hậu, hốt văn doanh trung nội hảm, nhân báo doanh hậu hỏa khởi. Vương tất hoảng mang xuất trường khán thời, chỉ kiến hỏa quang loạn cồn; hựu văn hảm sát liên thiên, tri thị doanh trung hữu biến, cấp thượng mã xuất nam môn, chánh ngộ cảnh kỉ, nhất tiễn xạ trúng kiên bạc, kỉ hỏa truy mã, toại vọng tây môn nhí tầu. Bối hậu hứu quân cản lai. Vương tất trú mang, khí mã bộ hành. Chí kim y môn thủ,

nhin lên trời thè thót, uống máu ăn thè, rồi ai về nhà ấy, sám sửa khí giới quân mã đợi lúc khởi sự. Cảnh Ký, Vi Hoàng mỗi người có ba bốn trăm đầy tớ, cùng sám sửa đồ khí giới. Anh em Cát Mạc cũng tụ tập được ba trăm người, dự bị sẵn sàng, nói dối là đi săn bắn. Kim Vĩ đến chơi trước nhà Vương Tất, nói rằng: - Hiện nay bốn bề hơi yên. Ngụy Vương uy khắp cả thiên hạ, nay gặp tiết nguyên tiêu, nên cho nhân dân đốt đèn vui chơi, để tỏ các khí tượng đòi thái bình. Vương Tất cho là phải, cáo dụ nhân dân trong thành, chỗ nào cũng phải treo đèn, kết hoa để cho vui vẻ đêm nguyên tiêu. Đến đêm nguyên tiêu ấy, khí trời tạnh tẽ, trăng sao vàng vặc. Khắp các phố phường đua nhau thả đèn hoa, kẻ đi người lại, vui vẻ chơi bời. Vương Tất cùng với các tướng ngự lâm uống rượu ăn yến ở trong dinh. Hết canh hai, bỗng nhiên trong dinh có tiếng hò reo, mé sau có lửa cháy. Vương Tất vội vàng chạy ra xem, thì đã thấy ngọn lửa bốc lên ngùn ngụt, tiếng hò chém giết rầm rĩ, biết là có biến, vội lên ngựa ra cửa nam, thì gặp ngay Cảnh Ký, bắn cho một phát tên, trúng vào bả vai, suýt lăn xuống ngựa. Tất bèn chạy về phía cửa Tây, sau lưng có quân đuổi tới. Vương Tất sợ hãi, bỏ ngựa đi bộ, chạy đến nhà Kim Vĩ gõ cửa. Nguyên Kim Vĩ một mặt sai người vào trong dinh đốt lửa, một mặt xuất lính đầy tớ ra đánh, chỉ để vợ con ở nhà. Lúc ấy, vợ con ở

jin ? yi miàn shí rén yú yíng zhong fàng huǒ , yi miàn qín lǐng jia tóng suí hòu zhù zhàn , zhi liù fù nǚ zài jia . shí jia zhong wén wáng bì kòu mén zhì sheng , zhi dào jin ? gui lái .? qí cóng gé mén biàn wèn yue : " wáng bì nǎ qian sha liǎo me ? " wáng bì dà jīng , fang wù jìn ? tòng móu , jīng tóu cáo xiù jia , bào zhī jin ? , gēng jì děng tòng móu fǎn . xiù jí pi wa shàng mǎ , yǐn qian yú rén zài chéng zhong jù dí . chéng nèi sì xià huǒ qǐ , shao zhe wǔ fèng lóu , dì bì yú shen gong . cáo shì xin fù zhuǎ yá , sǐ jù gong mén . chéng zhong dàn wén rén jiào : " sha jìn cáo zéi , yǐ fú hàn shì ! "

7

yuán lái xià hóu dun fèng cáo cáo mìng , xún jīng xǔ chang , lǐng san wàn jun , lí chéng wǔ lǐ tún za ; shì yè , yáo wàng jiàn chéng zhong huǒ qǐ , biàn lǐng dà jun qián lái , wéi zhù xǔ dou , shǐ yí zhí jun rù chéng jiè yìng cáo xiù . zhí hùn shā zhì tian

纪，一箭射中肩膊，几乎坠马，遂望西门而走。背后有军赶来。王必着忙，弃马步行。至金祎门首，慌叩其门。原来金祎一面使人于营中放火，一面亲领家僮随后助战，只留妇女在家。时家中闻王必叩门之声，只道金祎归来。祎妻从隔门便问曰：“王必那厮杀了么？”王必大惊，方悟金祎同谋，径投曹休家，报知金祎、耿纪等同谋反。休急披挂上马，引千余人在城中拒敌。城内四下火起，烧着五凤楼，帝避于深宫。曹氏心腹爪牙，死据宫门。城中但闻人叫：“杀尽曹贼，以扶汉室！”

原来夏侯惇奉曹操命，巡警许昌，领三万军，离城五里屯扎；是夜，遥望见城中火起，便领大军前来，围住许都，使一枝军入城接应曹休。直混杀至天明。耿纪

hoảng khâu kì môn. Nguyên lai kim y nhất diện sử nhân vu doanh trung phóng hỏa, nhất diện thân lính gia đồng tùy hậu trợ chiến, chỉ lưu phụ nữ tại gia. Thời gia trung văn vương tắt khâu môn chi thanh, chỉ đạo kim y quy lai. Y thê tòng cách môn tiện vấn viết: "Vương tắt na tư sát liêu yêu?" Vương tắt đại kinh, phương ngô kim y đồng mưu, kính đầu tào huu gia, báo tri kim y, cảnh kỉ đằng đồng mưu phản. Hữu cấp phi quái thượng mã, dẫn thiên dư nhân tại thành trung cự địch. Thành nội từ hạ hỏa khởi, thiêu trú ngũ phượng lâu, đế tị vu thâm cung. Tào thị tâm phúc trảo nha, tử cù cung môn. Thành trung đắn văn nhân khiếu: "Sát tần tào tặc, dĩ phù hán thất!"

trong nhà nghe tiếng gỗ cửa của Vương Tắt tướng là Kim Vĩ trở về, liền hỏi ra rằng: - Đã giết được thằng Vương Tắt rồi à? Vương Tắt giật mình, mới biết là Kim Vĩ cũng đồng mưu bèn chạy tắt sang nhà Tào Hữu nói rằng: - Kim Vĩ, Cảnh Kỷ đồng mưu làm phản. Tào Hữu vội vàng nai nịt lên ngựa, dẫn hơn một nghìn quân vào trong thành đánh giặc. Trong thành bốn mặt lửa cháy, chém cả vào đến lầu Ngũ Phượng, vua phải lánh vào trong thâm cung. Tướng tá tâm phúc nhà Tào cố chết giữ lấy cửa cung, nghe thấy người trong thành reo lên rằng: - Giết cho sạch giặc Tào để phò nhà Hán.

Nguyên lai hạ hầu đôn phụng tào thao mệnh, tuần cảnh hứa xương, lính tam vạn quân, lí thành ngũ lít truân trát; thi dạ, diêu vọng kiến thành trung hỏa khởi, tiện lính đại quân tiền lai, vi trụ hứa đô, sứ nhất chí quân nhập thành tiếp ứng tào huu. Trực hỗn sát chí thiên minh.

Nói về Hạ Hầu Đôn phụng mệnh Tào Tháo, lính ba vạn quân đóng đồn cách thành năm dặm để tuần phòng Hứa Đô. Đêm hôm ấy trông thấy trong thành lửa cháy, Đôn mới kéo đại quân về vây chặt lấy thành, sai một toán quân vào tiếp ứng cho Tào Hữu. Đánh nhau mãi đến sáng, bọn Cảnh Kỷ, Vi Hoảng không có

míng . gěng jì , wéi ? děng  
wú rén xiāng zhù . rén bào  
jin ? , èr jí jie bèi sha sī .  
gěng jì , wéi ? duó lù sha  
chu chéng mén , zhèng yù  
xià hóu dun dà jun wéi zhù ,  
huó zhuo qù liǎo . shǒu xià  
bǎi yú rén jie bèi sha . xià  
hóu dun rù chéng , jiù miè yí  
huǒ , jìn shou wǔ rén lǎo  
xiǎo zong zú , shǐ rén fei bào  
cáo cáo . cào chuán lìng jiào  
jiāng gěng , wéi èr rén , jí wǔ  
jia zong zú lǎo xiǎo , jie zhǎn  
yú shì , bìng jiāng zài cháo  
dà xiǎo bāi guān , jìn xíng ná  
jiě yè jùn , ting hòu fa luò .  
xià hóu dun ya gěng , wéi èr  
réni zhì shì cáo . gěng jì lì  
sheng dà jiào yue : " cáo a  
mán ! wú sheng bù néng sha  
rǔ , sǐ dang zuò lì guǐ yǐ jí zéi !"  
kuài zi yǐ dao ? qí kǒu , liú  
xiě mǎn dì , dà mǎ bù jué ér  
sǐ . wéi ? yǐ miàn jiá dùn dì  
yue : " kě hèn ! kě hèn ! "  
yǎo yá jie suì ér sǐ . hòu rén  
yǒu shí zàn yue : " gěng jì  
jīng zhōng wéi ? xián , gè chí  
kōng shǒu yù fú tian . shéi  
zhì hàn zuò xiāng jiāng jìn ,  
hèn mǎn xīn xiong sàng lè  
quán . " xià hóu dun jìn sha  
wǔ jia lǎo xiǎo zong zú ,  
jiāng bǎi guān jiě fù yè jùn .  
cáo cáo yú jiào cháng lì  
hóng qí yú zuǒ , bái qí yú  
yòu , xià lìng yue : " gěng jì ,  
wéi ? děng zào fǎn , fàng  
huǒ fén xǔ dou , rǔ děng yì

、韦晃等无人相助。人报金祎、二吉皆被杀死。耿纪、韦晃夺路杀出城门，正遇夏侯惇大军围住，活捉去了。手下百余人皆被杀。夏侯惇入城，救灭遗火，尽收五人老小宗族，使人飞报曹操。操传令教将耿、韦二人，及五家宗族老小，皆斩于市，并将在朝大小百官，尽行拿解邺郡，听候发落。夏侯惇押耿、韦二人至市曹。耿纪厉声大叫曰：“曹阿瞒！吾生不能杀汝，死当作厉鬼以击贼！”刽子以刀搠其口，流血满地，大骂不绝而死。韦晃以面颊顿地曰：“可恨！可恨！”咬牙皆碎而死。后人有诗赞曰：“耿纪精忠韦晃贤，各持空手欲扶天。谁知汉祚相将尽，恨满心胸丧九泉。”夏侯惇尽杀五家老小宗族，将百官解赴邺郡。曹操于教场立红旗于左、白旗于右，下令曰：“耿纪

Cảnh kỉ, vi hoảng đắng vô nhân  
tương trợ. Nhân báo kim y, nhị  
cát giai bị sát tử. Cảnh kỉ, vi  
hoảng đoạt lộ sát xuất thành  
môn, chánh ngộ hạ hầu đôn đại  
quân vi trụ, hoạt tróc khứ liễu.  
Thủ hạ bách dư nhân giai bị  
sát. Hạ hầu đôn nhập thành,  
cứu diệt di hỏa, tẫn thu ngũ  
nhân lão tiều tông tộc, sứ nhân  
phi báo tào thao. Thao truyền  
lệnh giáo tương cảnh, vi nhị  
nhân, cặp ngũ gia tông tộc lão  
tiều, giai trăm vu thị, tịnh tương  
tại triều đại tiều bách quan, tẫn  
hành nã giải nghiệp quận, thính  
hậu phát lạc. Hạ hầu đôn áp  
cảnh, vi nhị nhân chí thị tào.  
Cảnh kỉ lệ thanh đại khiêu viết:  
"Tào a man! Ngô sinh bất năng  
sát nhữ, tử đương tác lệ quỷ dĩ  
kích tặc!" Quái tử dĩ dao sóc kì  
khẩu, lưu huyết mãn địa, đại  
mạ bất tuyệt nhi tử. Vi hoảng dĩ  
diện giáp đốn địa viết: "Khả  
hận! Khả hận!" Giảo nha giai  
toái nhi tử. Hậu nhân hữu thi  
tán viết: "Cảnh kỉ tinh trung vi  
hoảng hiền, các trì không thủ  
dục phù thiên. Thùy tri hán tộ  
tương tương tǎn, hận mãn tâm  
hung tang cửu tuyễn." Hạ hầu  
đôn tǎn sát ngũ gia lão tiều  
tông tộc, tương bách quan giải  
phó nghiệp quận. Tào thao vu  
giáo trường lập hòng kì vu tả,  
bạch kì vu hữu, hạ lệnh viết:  
"Cảnh kỉ, vi hoảng đắng tạo  
phản, phóng hỏa phản hứa đô,  
nhữ đắng diệc hữu xuất cứu

người giúp đỡ. Chợt có tin báo Kim  
Vĩ cùng hai anh em ra cửa thành,  
thì quân Hạ Hầu Đôn bao vây và  
bắt sống, hơn một trăm đầy tớ đều  
chết sạch. Hạ Hầu Đôn vào thành,  
dập tắt lửa, bắt hết cả họ hàng già  
trẻ năm nhà, sai người báo với Tào  
Tháo. Tháo truyền đem ra chém  
chém hết. Còn bao nhiêu quan lại  
lớn nhỏ trong triều đều bị bắt giải  
đến Nghiệp Quận để tra xét. Hạ  
Hầu Đôn ra lệnh điệu Cảnh Kỷ, Vi  
Hoảng ra noi hành hình. Cảnh Kỷ  
thép máng rằng: - Tào A Man! Tao  
sống không giết được mày, thì chết  
tao cũng làm con ma dữ để giết  
mày thôi! Quân sĩ lấy giáo xóc vào  
mồm Kỷ, máu chảy ròng ròng  
xuống đất. Kỷ máng chửi hết hơi rồi  
chết. Vi Hoảng thì đập mõi xuống  
đất mà nói rằng: - Tức quá! Tức  
quá! Đời sau có thơ khen hai người  
rằng: Cảnh, Vi xứng đáng bậc danh  
hiền, Đem nắm tay không chống  
cửa thiên. Vận Hán nào ngờ cây đã  
cỗi, Suối vàng tắm tức dạ trung  
kiên. Hạ Hầu Đôn chém hết họ  
hàng năm nhà, rồi giải các quan  
đến Nghiệp Quận. Tào Tháo cho  
dựng ở giáo trường một lá cờ đỏ ở  
bên tả, một là cờ trắng bên hữu, hạ  
lệnh rằng: - Bọn Cảnh Kỷ làm phản,  
phóng hỏa đốt Hứa Đô, chúng bây  
cũng có người ra cứu lửa, cũng có  
người đóng cửa không ra. Hễ ai  
chữa cháy thì đến đứng ở dưới lá  
cờ đỏ, ai không ra thì đứng dưới lá  
cờ trắng! Các quan nghĩ rằng chữa  
cháy tắt không phải tội, bởi thế  
nhiều người chạy đến đứng trước

yǒu chu jiù huǒ zhě , yì yǒu  
bì mén bù chu zhě . rú céng  
jiù huǒ zhě , kě lì yú hóng qí  
xià ; rú bù céng jiù huǒ zhě ,  
kě lì yú bái qí xià . " zhòng  
guan zì sì jiù huǒ zhě bì wú  
zuì , yú shì duo ben hóng qí  
zhì xià . san tíng nèi zhì yǒu  
yi tíng lì yú bái qí xià . cǎo  
jiào jìn ná lì yú hóng qí xià  
zhě . zhòng guan gè yán wú  
zuì . cǎo yue : " rǔ dang shí  
zhi xin , fei shì jiù huǒ , shí  
yù zhù zéi ěr . " jìn mìng qian  
chu zhang hé bian zhǎn zhi ,  
sǐ zhě san bǎi yú yuan . qí lì  
yú bái qí xià zhě , jìn jie  
shǎng cì , réng lìng huán xǔ  
dou . shí wáng bì yǐ bèi jiàn  
chuang fa ér sǐ , cǎo mìng  
hòu zàng zhi . lìng cáo xiù  
zǒng du yù lín jun mǎ ,  
zhong yáo wèi xiàng guó ,  
huá xin wèi yù shǐ dà fu . suí  
dìng hóu jué liù dēng shí ba  
jí , guan zhong hóu jué shí qí  
jí , jie jin yìn zǐ shòu ; yòu zhì  
guan néi wài hóu shí liù jí ,  
yín yìn guī niǔ mò shòu ; wǔ  
dà fu shí wú jí , tóng yìn  
huán niǔ mò shòu . dìng jué  
feng guan , cháo tíng yòu  
huàn yì ban rén wù . cáo cào  
fang wù guǎn lù huǒ zai zhī  
shuo , suì zhòng shǎng lù .  
lù bù shòu .

、韦晃等造反，放火焚许都，汝等亦有出救火者，亦有闭门不出者。如曾救火者，可立于红旗下；如不曾救火者，可立于白旗下。”众官自思救火者必无罪，于是多奔红旗之下。三停内只有一停立于白旗下。操教尽拿立于红旗下者。众官各言无罪。操曰：“汝当时之心，非是救火，实欲助贼耳。”尽命牵出漳河边斩之，死者三百余员。其立于白旗下者，尽皆赏赐，仍令还许都。时王必已被箭疮发而死，操命厚葬之。令曹休总督御林军马，钟繇为相国，华歆为御史大夫。遂定侯爵六等十八级，关中侯爵十七级，皆金印紫绶；又置关内外侯十六级，银印龟纽墨绶；五大夫十五级，铜印环纽墨绶。定爵封官，朝廷又换一班人物。曹操方悟管辂火灾之说，遂重赏辂。辂不受。

hỏa giả, diệc hữu bέ môn bát  
xuất giả. Như tảng cứu hỏa giả,  
khả lập vu hồng kì hạ; như bát  
tảng cứu hỏa giả, khả lập vu  
bạch kì hạ." Chúng quan tự tư  
cứu hỏa giả tất vô tội, vu thị đa  
bôn hồng kì chi hạ. Tam đình  
nội chỉ hữu nhất đình lập vu  
bạch kì hạ. Thao giáo tǎn nǎ  
lập vu hồng kì hạ giả. Chúng  
quan các ngôn vô tội. Thao viết:  
"Nhữ đương thời chi tâm, phi  
thị cứu hỏa, thật dục trợ tặc  
nhĩ." Tǎn mệnh khiên xuất  
chuong hà biên trăm chi, tử giả  
tam bách dư viên. Kì lập vu  
bạch kì hạ giả, tǎn giai thưởng  
tứ, nhưng lệnh hoàn hứa đô.  
Thời vương tất dĩ bị tiễn sang  
phát nhi tử, thao mệnh hậu  
táng chi. Lệnh tào hưu tổng đốc  
ngự lâm quân mã, chung diêu  
vi tương quốc, hoa hâm vi ngự  
sử đại phu. Toại định hầu tước  
lục đẳng thập bát cấp, quan  
trung hầu tước thập thất cấp,  
giai kim ấn tử thụ; hựu trí quan  
nội ngoại hầu thập lục cấp,  
ngân ấn quy nữu mặc thụ; ngũ  
đại phu thập ngũ cấp, đồng ấn  
hoàn nữu mặc thụ. Định tước  
phong quan, triều đình lại đổi  
một loạt nhân vật. Tào Tháo bấy  
giờ mới nhớ đến lời đoán trước của  
Quản Lộ, bèn trọng thưởng cho  
nhưng Lộ không chịu nhận.

là cờ đỏ. Trong ba phần chỉ có một phần đứng dưới cờ trắng. Tháo sai bắt hết cả những người đứng dưới cờ đỏ. Các quan kêu là không có tội. Tháo nói: Bụng chúng bây giờ không phải là ra chữa cháy, kỳ thực là ra để giúp đó thôi. Liền sai điệu cả ra cạnh sông Chương Hà chém tuốt. Hơn ba trăm viên bị hại. Những người đứng dưới cờ trắng, thì được Tháo thưởng cho và tha cho về Hứa Đô. Bấy giờ Vương Tắt đã bị thương mà chết. Tháo sai làm ma trong tổng táng, rồi cho Tào Hữu tổng đốc cả quân mã ngự lâm, Chung Do làm tướng quốc; Hoa Hâm làm ngự sự đại phu; trung hầu mười sáu cấp, ấn bạc, khao thâm, ngũ đại phu mười lăm cấp, ấn đồng, thao buộc kim tuyến. Định tước phong quan, triều đình lại đổi một loạt nhân vật. Tào Tháo bấy giờ mới nhớ đến lời đoán trước của Quản Lộ, bèn trọng thưởng cho nhưng Lộ không chịu nhận.

8 què shuo cáo hóng lǐng bing dào hàn zhōng , lǐng zhāng hé , xià hóu yuān gè jù xiǎn yào . cáo hóng qín zì jìn bing jù dí . shí zhāng fei zì yǔ léi tóng shǒu bǎ ba xi . mǎ chao bing zhì xià biàn , lǐng wú lán wèi xian feng , lǐng jun shào chu , zhèng yǔ cáo hóng jun xiāng yù . wú lán yù tuì , yá jiāng rèn kuí yue : " zéi bing chu zhì , ruò bù xian cuò qí ? qì , hé yán jiàn mèng qǐ hu ? " yú shì zòu mǎ tǐng qiang nuò cáo hóng zhàn . hóng zì tí dao yuè mǎ ér chu . jiao feng san gé , zhǎn kuí yú mǎ xià , chéng shì yǎn sha . wú lán dà bài , huí jiàn mǎ chao . chao zé zhī yue : " rǔ bù de wú lìng , hé gù qīng dí zhì bài ? " wú lán yue : " rèn kuí bù ting wú yán , gù yǒu cǐ bài ? " mǎ chao yue : " kě jǐn shǒu ài kǒu , wù yǔ jiao feng . " yi miàn shen bào chéng dou , ting hòu xíng zhǐ . cáo hóng jiàn mǎ chao lián rì bù chu , kǒng yǒu zhà móu , yǐn jun tuì huí nán zhèng . zhāng hé lái jiàn cáo hóng , wèn yue : " jiāng jun jì yǐ zhǎn jiang , rú hé tuì bing ? " hóng yue : " wú jiàn mǎ chao bù chu , kǒng yǒu bié móu . qiè wǒ zài yè dou , wén shén bó guǎn lù yǒu yán : dang yú cǐ dì zhé yí yuán dà jiang . wú yí cǐ yán , gù bù gǎn qīng jìn

却说曹洪领兵到汉中，令张郃、夏侯渊各据险要。曹洪亲自进兵拒敌。时张飞自与雷铜守把巴西。马超兵至下辨，令吴兰为先锋，领军哨出，正与曹洪军相遇。吴兰欲退，牙将任夔曰：“贼兵初至，若不先挫其锐气，何颜见孟起乎？”于是骤马挺枪搦曹洪战。洪自提刀跃马而出。交锋三合，斩夔于马下，乘势掩杀。吴兰大败，回见马超。超责之曰：“汝不得吾令，何故轻敌致败？”吴兰曰：“任夔不听吾言，故有此败。”马超曰：“可紧守隘口，勿与交锋。”一面申报成都，听候行止。曹洪见马超连日不出，恐有诈谋，引军退回南郑。张郃来见曹洪，问曰：“将军既已斩将，如何退兵？”洪曰：“吾见马超不出，恐有别谋。且我在邺都，闻神卜管辂有

Khước thuyết tào hòng lính binh đáo hán trung, lệnh trương cáp, hạ hầu uyên các cù hiểm yếu. Tào hòng thân tự tiến binh cự địch. Thời trương phi tự dữ lôi đồng thủ bả ba tây. Mã siêu binh chí hạ biện, lệnh ngô lan vi tiên phong, lĩnh quân tiêu xuất, chánh dữ tào hòng quân tương ngộ. Ngô lan dục thối, nha trương nhâm quỳ viết: "Tặc binh sơ chí, nhược bất tiên tòa kì nhuệ khí, hà nhan kiến mạnh khởi hồ?" Vu thi sâu mã đĩnh thương nạch tào hòng chiến. Hòng tự đè đáo được mã nhi xuất. Giao phong tam hợp, trảm quỳ vu mã hạ, thừa thế yểm sát. Ngô lan đại bại, hồi kiến mã siêu. Siêu trách chi viết: "Nhữ bất đắc ngô lệnh, hà cố khinh địch trí bại?" Ngô lan viết: "Nhâm quỳ bất thính ngô ngôn, cố hữu thủ bại?" Mã siêu viết: "Khả khẩn thủ ải khẩu, vật dữ giao phong." nhất diện thân báo thành đô, thính hậu hành chỉ. Tào hòng kiến mã siêu liên nhật bất xuất, khủng hữu trú mưu, dẫn quân thối hồi nam trịnh. Trương cáp lai kiến tào hòng, vấn viết: "Tướng quân kí dĩ trảm tương, như hà thối binh?" Hòng viết: "Ngô kiến mã siêu bất xuất, khủng hữu biệt mưu. Thả ngã tại nghiệp đô, văn thàn bốc quản lộ hữu ngôn: đương vu thủ địa chiết nhất viên đại tướng. Ngô nghi thủ ngôn, cố

Lại nói Tào Hồng dẫn quân đến Hán Trung, sai Trương Cáp, Hạ Hầu Uyên giữ nơi hiểm yếu, còn mình thì tiến ra cự địch. Bấy giờ Trương Phi và Lôi Đồng giữ ở Ba Tây, quân Mã Siêu thì đến Hạ Biện. Siêu sai Ngô Lan làm tiên phong, đem quân đi do thám, vừa gặp quân Tào Hồng đến. Ngô Lan muốn rút về. Có Nha tướng là Nhâm Quỳ nói rằng: - Quân giặc mới đến, nếu không đánh cho đổ cái nhuệ khí của nó đi, thì mặt mũi nào về trông thấy Mã Mạnh Khởi nữa? Nói đoạn, vác giáo té ngựa ra trận. Bên này, Tào Hồng cũng múa đao té ngựa xông tới. Hai bên đánh nhau chưa được ba hiệp, Nhâm Quỳ bị chém lăn xuống ngựa. Hòng thừa thế đuổi giết, Ngô Lan thua trong, chạy về ra mắt Mã Siêu. Siêu giận mắng rằng: - Mi chưa có lệnh của ta, sao đã dám khinh địch để đến nỗi bị thua? Ngô Lan nói: - Đó là Nhâm Quỳ không nghe lời tôi, cho nên mới thua như vậy. Mã Siêu nói: - Một mặt phải giữ vững cửa ải, không nên ra đánh nữa, một mặt phi báo về Thành Đô, đợi lệnh. Hòng thấy Mã Siêu luôn mấy hôm không ra, sợ có mèo lửa gì chăng, liền dẫn quân về Nam Trịnh. Trương Cáp lại ra mắt Tào Hòng hỏi rằng: - Tướng quân đã chém được tướng giặc, sao lại rút lui? thấy Mã Siêu không ra, có mưu khác. Vả lại ta ở Nghiệp Quận, thàn bốc là Quản Lộ có nói ở chỗ này tắt tồn mắt một đại tướng, ta ngờ lời

. " zhang hé dà xiào yue : " jiāng jun xíng bīng bān sheng , jin nài hé xìn bó zhě zhì yán ér huò qí xìn zai ! hé sui bù cái , yuàn yǐ běn bù bīng qǔ ba xi . ruò de ba xi , shǔ jùn yì ēr . " hóng yue : " ba xi shǒu jiang zhang fei , fei bǐ děng xián , bù kě qīng dí . " zhang hé yue : " rén jie pà zhang fei , wú shì zhí rú xiǎo ér ēr ! cǐ qù bì qín zhì ! " hóng yue : " tǎng yǒu shu shi , ruò hé ? " hé yue : " gan dang jun lìng . " hóng lè liǎo wén zhuàng , zhang hé jìn bīng . zhèng shì : zì gǔ jiāo bīng duo zhì bài , cóng lái qīng dí shǎo chéng gong . wèi zhì shèng fù rú hé , qiè kàn xià wén fēn jiě .

言：当于此地折一员大将。吾疑此言，故不敢轻进。”张郃大笑曰：“将军行兵半生，今奈何信卜者之言而惑其心哉！郃虽不才，愿以本部兵取巴西。若得巴西，蜀郡易耳。”洪曰：“巴西守将张飞，非比等闲，不可轻敌。”张郃曰：“人皆怕张飞，吾视之如小儿耳！此去必擒之！”洪曰：“倘有疏失，若何？”郃曰：“甘当军令。”洪勒了文状，张郃进兵。正是：自古骄兵多致败，从来轻敌少成功。未知胜负如何，且看下文分解。

bất cảm khinh tiến." trương cáp đại tiêu viết: "Tướng quân hành binh bán sinh, kim nại hà tín bốc giả chi ngôn nhi hoặc ki tâm tai! Cáp tuy bất tài, nguyện dĩ bỗn bộ binh thủ ba tây. Nhược đắc ba tây, thực quận dịch nhĩ." hồng viết: "Ba tây thủ tướng trường phi, phi bỉ đẳng nhàn, bất khả khinh địch." trương cáp viết: "Nhân giai phạ trường phi, ngô thi chí như tiều nhí nhí! Thủ khứ tất cầm chí!" Hồng viết: "Thảng hữu sơ thất, nhược hà?" Cáp viết: "Cam đương quân lệnh." hồng lặc liêu văn trạng, trương cáp tiến binh. Chánh thị: tự cổ kiêu binh đa trí bại, tòng lai khinh địch thiểu thành công. Vị tri thảng phu như hà, thả khán hạ văn phân giải.

đó, cho nên không dám khinh chiến. Trương Cáp cười nói rằng: - Tướng quân cầm quân đã nửa đời người, sao nay lại tin bói toán để sinh nghi ra ngờ vực? Tôi tuy bất tài cũng xin đem quân mã đánh lấy Ba Tây. Nếu được Ba Tây, thì lấy Thục Quận cũng dễ như bỡn. Hồng nói: - Tướng giữ Ba Tây là Trương Phi, không phải tầm thường, chờ nên khinh địch. Trương Cáp nói: - Người ta đều sợ Trương Phi, tôi thì coi y như đứa con nít vậy! Phen này đi chắc bắt sống được y! Hồng nói: - Nếu sơ suất thì thế nào? Cáp nói: - Xin chịu quân lệnh! Hồng bắt làm tờ cam đoan. Trương Cáp kéo quân đi. Rõ là: Tự cổ kiêu binh nhiều thất bại. Thói thường khinh địch ít thành công. Chưa biết được thua ra sao, xem hồi sau sẽ rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中  
070  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo zhang hé bù bing san wàn , fēn wéi san zhài , gè bàng shan xiǎn : yí míng dàng qú zhài , yí míng méng tóu zhài . yí míng dàng shí zhài . dang rì zhang hé yú san zhài zhōng , gè fen jun yi bàn qù qǔ ba xi , liù yi bàn shǒu zhài . zǎo yǒu tàn mǎ bào dào ba xi , shuo zhang hé yǐn bing lái liǎo . zhang fei jí huàn léi tóng shang yì . tóng yue : "lǎng zhong dì è shan xiǎn , kě yǐ mái fú . jiāng jun yǐn bing chu zhàn , wǒ chu qí bing xiāng zhù , hé kě qín yǐ . " zhang fei bo jīng bing wǔ qiān yǔ léi tóng qù qì . fei zì yǐn bing yí wàn , lí lǎng zhōng san shí lǐ , yǔ zhang hé bing xiāng yù . liǎng jun bǎi kai , zhang fei chu mǎ , dan nuò zhang hé . hé tǐng qiang zòng mǎ ér chu . zhàn dào èr shí yú gé , hé hòu jun hu rán hǎn qǐ : yuán lái wàng jiàn shan bèi hòu yǒu shǔ bing qí fan , gù cǐ rǎo luàn . zhang hé bù gǎn liàn zhàn , bo mǎ huí zǒu . zhang fei cóng hòu yǎn

第七十回  
猛张飞智取瓦口隘  
老黄忠计夺天荡山

Đệ thất thập hồi mãnh trương  
phi trí thủ ngõa khẩu ải lão  
hoàng trung kế đoạt thiên  
đăng sơn

却说张郃部兵三万，分为三寨，各傍山险：一名宕渠寨，一名蒙头寨。一名荡石寨。当日张郃于三寨中，各分军一半去取巴西，留一半守寨。早有探马报到巴西，说张郃引兵来了。张飞急唤雷铜商议。铜曰：“阆中地恶山险，可以埋伏。将军引兵出战，我出奇兵相助，郃可擒矣。”张飞拨精兵五千与雷铜去讫。飞自引兵一万，离阆中三十里，与张郃兵相遇。两军摆开，张飞出马，单搦张郃。郃挺枪纵马而出。战到二十余合，郃后军忽然喊起：原来望见山背后有蜀兵旗幡，故此扰乱。张郃不敢恋战，拨马回走。张飞从后

HÒI 70 Trương Phi khỏe, dùng mưu lấy Ngõa Khẩu ải; Hoàng Trung già, bày kế đoạt Thiên Đăng Sơn

Khuốc thuyết trương cáp bộ binh tam vạn, phân vi tam trại, các bàng sơn hiểm: nhất danh dâng cù trại, nhất danh mông đầu trại. Nhất danh dâng thạch trại. Đương nhật trương cáp vu tam trại trung, các phân quân nhất bán khứ thủ ba tây, lưu nhất bán thủ trại. Tảo hữu tham mǎ báo đáo ba tây, thuyết trương cáp dẫn binh lai liễu. Trương phi cáp hoán lôi đồng thương nghị. Đồng viết: "Lãng trung địa ác sơn hiểm, khả dĩ mai phục. Tướng quân dẫn binh xuất chiến, ngã xuất kì binh tương trợ, cáp khả cầm hĩ." Trương phi bát tinh binh ngũ thiên dữ lôi đồng khứ cật. Phi tự dẫn binh nhất vạn, lí lăng trung tam thập lí, dữ trương cáp binh tương ngộ. Lưỡng quân bái khai, trương phi xuất mã, đan nách trương cáp. Cáp đĩnh thương túng mã nhi xuất. Chiến đáo nhị thập dư hợp, cáp hậu quân hốt nhiên hảm khởi: nguyên lai vọng kiến sơn bối hậu hữu thực binh kí phiên, cố thủ nhiều loạn. Trương cáp bắt cảm luyến chiến, bát mã hồi

Lại nói, Trương Cáp, dẫn bộ binh chia làm ba trại, dựa vào sườn núi hiểm trở; trại thứ nhất gọi là Nham Cù, trại thứ hai là Mộng Đầu, trại thứ ba là Đặng Thạch. Hôm ấy, Trương Cáp để lại mỗi trại nửa quân giữ nhà, còn bao nhiêu kéo đến lấy Ba Tây. Có thám mã báo tin về Ba Tây, nói Trương Cáp đã kéo quân đến. Trương Phi vội gọi Lôi Đồng lại bàn bạc. Đồng nói: - Lãng Trung địa thế núi non hiểm trở, có thể mai phục được. Tướng quân dẫn quân ra đánh, tôi kéo kỵ binh ra giúp tất bắt sống được Trương Cáp. Trương Phi giao cho Lôi Đồng năm ngàn tinh binh mang đi, còn mình thì dẫn một vạn quân dời khỏi Lãng Trung ba mươi dặm sau thì gặp Trương Cáp. Hai bên dàn trận, Trương Phi ra ngựa, gọi Trương Cáp giao chiến. Cáp cầm giáo té ngựa xốc tới, đánh nhau hơn mươi hiệp. Hậu quân của Trương Cáp bỗng hô reo àm ắt té ra trông thấy cờ quạt của quân Thục pháp phói mé sau núi, quân Cáp rồi rít cả lên, Cáp không dám ham đánh, quất ngựa chạy về. Trương Phi

sha . qian miàn lei tong you  
yin bing sha chu . liang xià  
jia gong , hé bing dà bài .  
zhang fei , lei tong lian ye  
zhui xi , zhí gan dào dàng qú  
shan . zhang hé réng jiù fēn  
bing shǒu zhù san zhài , duo  
zhì lei mù pào shí , jian shǒu  
bù zhàn . zhang fei lí dànq  
qú shí lǐ xià zhài , cì rì yīn  
bing nuò zhàn . hé zài shan  
shàng dà chui dà lei yīn jiǔ ,  
bìng bù xià shan . zhang fei  
lìng jun shì dà mà , hé zhī bù  
chu . fei zhi de huán yíng . cì  
rì , lei tong yòu qù shan xià  
nuò zhàn , hé yòu bù chu .  
lei tong qu jun shì shàng  
shan , shan shàng lei mù  
pào shí dǎ jiang xià lái . lei  
tong jí tuì . dàngh shí , méng  
tóu liǎng zhài bìng chu , sha  
bài lei tóng . cì rì , zhang fei  
yòu qù nuò zhàn , zhang hé  
yòu bù chu . fei shi jun rén  
bǎi ban huì mà , hé zài shan  
shàng yì mà . zhang fei xún  
si , wú jí kě shi . xiāng jù wǔ  
shí yú rì , fei jiù zài shan qián  
za zhù dà zhài , měi rì yǐn jiǔ ;  
yǐn zhì dà zuì , zuò yú shan  
qián rǔ mà .

掩杀。前面雷铜又引兵杀出。两下夹攻，郃兵大败。张飞、雷铜连夜追袭，直赶到宕渠山。张郃仍旧分兵守住三寨，多置擂木炮石，坚守不战。张飞离宕渠十里下寨，次日引兵搦战。郃在山上大吹大擂饮酒，并不下山。张飞令军士大骂，郃只不出。飞只得还营。次日，雷铜又去山下搦战，郃又不出。雷铜驱军士上山，山上擂木炮石打将下来。雷铜急退。荡石、蒙头两寨兵出，杀败雷铜。次日，张飞又去搦战，张郃又不出。飞使军人百般秽骂，郃在山上亦骂。张飞寻思，无计可施。相拒五十余日，飞就在山前扎住大寨，每日饮酒；饮至大醉，坐于山前辱骂。

- 3 xuán dé chāi rén kào jun ,  
jiàn zhang fei zhong rì yǐn jiǔ  
, shǐ zhě huí bào xuán dé .  
xuán dé dà jīng , máng lái  
wèn kǒng míng . kǒng míng

玄德差人犒军，见张飞终日饮酒，使者回报玄德。玄德大惊，忙来问孔明。孔明笑曰：“原

tẫu. Trương phi tòng hậu yểm sát. Tiền diện lôi đồng hưu dẫn binh sát xuất. Lưỡng hạ giáp công, cáp binh đại bại. Trương phi, lôi đồng liên dã truy tập, trực cản đáo đãng cù sơn. Trương cáp nhưng cựu phân binh thủ trụ tam trại, đa trí lôi mộc pháo thạch, kiên thủ bất chiến. Trương phi lì dăng cù thập lít hạ trại, thứ nhật dẫn binh natch chiến. Cáp tại sơn thượng đai xuy đai lôi ầm tửu, tịnh bắt hạ sơn. Trương phi lệnh quân sĩ đại mạ, cáp chỉ bắt xuất. Phi chỉ đắc hoàn doanh. Thứ nhật, lôi đồng hưu khứ sơn hạ natch chiến, cáp hưu bắt xuất. Lôi đồng khu quân sĩ thương sơn, sơn thượng lôi mộc pháo thạch đả tương hạ lai. Lôi đồng cáp thối. Đặng thạch, mông đầu lưỡng trại binh xuất, sát bại lôi đồng. Thứ nhật, trương phi hưu khứ natch chiến, trương cáp hưu bắt xuất. Phi sử quân nhân bách bàn uế mạ, cáp tại sơn thượng diệc mạ. Trương phi tầm tư, vô kế khả thi. Tương cự ngũ thập dư nhật, phi tựu tại sơn tiền trát trụ đại trại, mỗi nhật ầm tửu; ầm chí đại túy, tọa vu sơn tiền nhục mạ.

đuỗi theo chém giết tai bời. Phía trước, Lôi Đồng dẫn quân đánh đổ ra. Trương Cáp thua trong, chạy mãi về trại Nham Cừ, rồi lại chia binh ra giữ ba trại như trước, chứa nhiều gỗ đá giữ vững không ra đánh nữa. Trương Phi dẫn quân tiến đến cách trại Nham Cừ mười dặm hạ trại. Hôm sau dẫn quân đến khiêu chiến. Cáp ở trên đỉnh núi, thổi sáo, đánh trống, uống rượu, nhất định không xuống Trương Phi sai quân sĩ chửi mắng om sòm, Cáp cũng không ra. Phi phải trở về trại. Hôm sau, Phi lại sai Lôi Đồng đến dưới núi khiêu chiến, Cáp cũng không ra. Lôi Đồng thúc quân lên, trên núi gỗ đá lao xuống ầm àm. Lôi Đồng vội vã rút lui. Quân ở trại Đăng Thạch và trại Mông Đầu đổ ra, đánh bại Lôi Đồng. Hôm sau, Trương Phi lại đến khiêu chiến, Trương Cáp vẫn cứ giữ trên núi không xuống. Phi sai quân sĩ chửi mắng rất tàn tệ, Cáp ở trên núi cũng chửi. Trương Phi mãi không biết dùng mèo gì dù cho được Trương Cáp xuống núi. Phi mới kéo tận trước núi cắm trại, ngày nào cũng rượu say túy túy, ngồi chửi mắng, sỉ nhục Trương Cáp.

Huyền Đức sai người đến khao quân, thấy Trương Phi uống rượu suốt ngày, liền về báo tin. Huyền Đức giật mình, hỏi Khổng Minh, Khổng Minh cười, nói: - Trong

xiào yue : " yuán lái rú cǐ !  
jun qián kǒng wú hǎo jiǔ ;  
chéng dou jia niàng jí duo ,  
kě jiang wǔ shí wèng zuò  
san che zhuang , sòng dào  
jun qián yǔ zhang jiāng jun  
yǐn . " xuán dé yue : " wú dì  
zì lái yǐn jiǔ shì shì , jun shi  
hé gù fǎn sòng jiǔ yǔ ta ? "  
kǒng míng xiào yue : " zhǔ  
gong yǔ yì dé zuò liǎo xǔ  
duo nián xiong dì , huán bù  
zhí qí wèi rén ye ? yì dé zì lái  
gang qiǎng , rán qián yú  
shou chuan zhí shí , yì shì  
yán yán , cǐ fei yǒng fu suō  
wèi yě . jìn yǔ zhang hé  
xiāng jù wǔ shí yú rì , jiǔ zuì  
zhì hòu , biàn zuò shan qián  
rǔ mǎ , bàng ruò wú rén : cǐ  
fei tan pei , nǎi bài zhang hé  
zhì jì ěr . " xuán dé yue : " sui  
rán rú cǐ , wèi kě tuo dà . kě  
shǐ wèi yán zhù zhī . " kǒng  
míng lìng wèi yán jiě jiǔ fù  
jun qián , che shàng gè cha  
huáng qí , dà shu " jun qián  
gong yòng měi jiǔ . wèi yán  
lǐng mìng , jiě jiǔ dào zhài  
zhong , jiàn zhang fei ,  
chuán shuō zhǔ gong cì jiǔ .  
fei bài shòu qì , fēn fù wèi  
yán , léi tóng gè yǐn yí zhì  
réni mǎ , wèi zuò yòu yì ; zhì  
kàn jun zhong hóng qí qǐ ,  
biàn gè jìn bing ; jiào jiang jiǔ  
bǎi liè zhàng xià , lìng jun shi  
dà kai qí gǔ ér yǐn . yǒu xì  
zuò bào shàng shan lái ,  
zhang hé zì lái shan dǐng

来如此！军前恐无好酒  
；成都佳酿极多，可将  
五十瓮作三车装，送到  
军前与张将军饮。”玄  
德曰：“吾弟自来饮酒  
失事，军师何故反送酒  
与他？”孔明笑曰：“  
主公与翼德做了许多年  
兄弟，还不知其为人耶  
？翼德自来刚强，然前  
于收川之时，义释严颜  
，此非勇夫所为也。今  
与张郃相拒五十余日，  
酒醉之后，便坐山前辱  
骂，傍若无人：此非贪  
杯，乃败张郃之计耳。  
”玄德曰：“虽然如此  
，未可托大。可使魏延  
助之。”孔明令魏延解  
酒赴军前，车上各插黄  
旗，大书“军前公用美  
酒”。魏延领命，解酒  
到寨中，见张飞，传说  
主公赐酒。飞拜受讫，  
分付魏延、雷铜各引一  
枝人马，为左右翼；只  
看军中红旗起，便各进  
兵；教将酒摆列帐下，  
令军士大开旗鼓而饮。  
有细作报上山来，张郃

tiêu viết: "Nguyên lai như thử!  
Quân tiền khủng vô hảo túu; thànô dô giai nhưỡng cực đa, khả tương ngũ thập úng tác tam xa trang, tổng đáo quân tiền dũ trương tướng quân ảm." Huyền đức viết: "Ngô đệ tự lai ảm túu thất sự, quân sư hà có phản tống túu dũ tha?" Khổng minh tiêu viết: "Chúa công dũ dực đức tố liễu hứa đa niên huynh đê, hoàn bất tri kì vi nhân da? Dực đức tự lai cương cường, nhiên tiền vu thu xuyên chi thời, nghĩa thích nghiêm nhan, thử phi dũng phu sở vi dã. Kim dũ trương cáp tương cự ngũ thập dư nhật, túu túy chi hậu, tiện tọa sơn tiền nhục mạ, bàng nhược vô nhân: thử phi tham bôi, nái bại trương cáp chi kẽ nhĩ." Huyền đức viết: "Tuy nhiên như thử, vị khả thá đại. Khả sử ngụy duyên trợ chí." Khổng minh lệnh ngụy duyên giải túu phó quân tiền, xa thương các sáp hoàng kì, đại thư "Quân tiền công dụng mǐ túu". Ngụy duyên lính mệnh, giải túu đáo trại trung, kiến trương phi, truyền thuyết chúa công tú túu. Phi bái thụ cật, phân phó ngụy duyên, lôi dòng các dẫn nhất chi nhân mã, vi tả hữu dực; chỉ khán quân trung hồng kì khởi, tiện các tiến binh; giáo tương túu bãi liệt trường hạ, lệnh quân sĩ đại khai kì cỗ nhi ảm. Hữu tể tác báo thượng sơn lai, trương cáp tự lai sơn

quân chắc không có rượu ngon, ở Thành Đô rất nhiều rượu tốt, nên đem năm mươi vò, chất vào ba chiếc xe tải ra đó để Trương tướng quân uống. Huyền Đức thất kinh, nói: - Em tôi xưa nay chỉ vì uống rượu mà lỡ việc sao quân sư lại đưa thêm rượu cho nó? Khổng Minh cười, nói: - Chúa công kết anh em với Dực Đức bao nhiêu lâu nay, vẫn chưa biết người thế nào ru? Dực Đức tuy uống rượu nóng nảy, nhưng hồi trước vào lấy Xuyên tha được Nghiêm Nhan, đó không phải là việc kẻ dũng phu có thể làm được. Nay cự nhau với Trương Cáp hơn năm mươi ngày, ngồi trước núi uống rượu chửi mắng, không coi ai ra gì, đó là meo đánh được Trương Cáp, chứ không phải tham chén đâu! Huyền Đức nói: Đã đành rằng thế, nhưng cũng không nên quá tin, phải sai Ngụy Diên đi giúp mới được. Khổng Minh sai Ngụy Diên tài rượu đi, mỗi xe cắm một lá cờ, để hàng chữ trong "Rượu ngon dùng trong quân". Diên vâng lệnh đem rượu đến trại Trương Phi, nói là chúa công ban cho rượu tốt. Phi nhận rượu xong, bảo Ngụy Diên, Lôi Đồng rằng: - Hai người, mỗi người dẫn một toán quân chia làm hai cánh tả hữu, hễ trông thấy trong quân ta phát ngọn cờ đỏ, thì cùng tiến quân ra mà đánh. Dặn dò đâu đấy. Phi lại sai mang rượu bày la

guān wàng , jiàn zhang fei zuò yú zhàng xià yǐn jiǔ , lìng èr xiǎo zú yú miàn qián xiàng pū wèi xì . hé yue : " zhang fei qī wǒ tài shèn ! " chuán lìng jin yè xià shan jié fei zhài , lìng méng tóu , dàngh shí èr zhài , jie chu wèi zuǒ yòu yuán . dang yè zhang hé chéng zhe yuè sè wéi míng , yǐn jun cóng shan cè ér xià , jìng dào zhài qián . yáo wàng zhang fei dà míng deng zhú , zhèng zài zhàng zhong yǐn jiǔ . zhang hé dang xian dà hǎn yi sheng , shan tóu léi gǔ wèi zhù , zhí sha rù zhōng jūn . dàn jiàn zhang fei duan zuò bù dòng . zhang hé zòu mǎ dào miàn qián , yí qiang cì dào , què shì yì gè cǎo rén . jí lè mǎ huí shí , zhàng hòu lián chú pào qí . yí jiang dang xian , lán zhù qù lù , zheng yuán huán yǎn , sheng rú jù léi : nǎi zhang fei yě . tǐng máo yuè mǎ , zhí qū zhang hé . liǎng jiang zài huǒ guang zhong , zhàn dào san wǔ shí gé . zhang hé zhì pàn liǎng zhài lái jiù , shéi zhì liǎng zhài jiù bìng , yǐ bèi wèi yán , léi tóng liǎng jiang sha tuì , jiù shì duó liǎo èr zhài . zhang hé bù jiàn jiù bing zhì , zhèng méi nài hé , yòu jiàn shan shàng huǒ qǐ , yǐ bèi zhang fei hòu jun duó liǎo zhài zhà . zhang hé san

自来山顶观望，见张飞坐于帐下饮酒，令二小卒于面前相扑为戏。郤曰：“张飞欺我太甚！”传令今夜下山劫飞寨，令蒙头、荡石二寨，皆出为左右援。当夜张郃乘着月色微明，引军从山侧而下，径到寨前。遥望张飞大明灯烛，正在帐中饮酒。张郃当先大喊一声，山头擂鼓为助，直杀入中军。但见张飞端坐不动。张郃骤马到面前，一枪刺倒，却是一个草人。急勒马回时，帐后连珠炮起。一将当先，拦住去路，睁圆环眼，声如巨雷：乃张飞也。挺矛跃马，直取张郃。两将在火光中，战到三五十合。张郃只盼两寨来救，谁知两寨救兵，已被魏延，雷铜两将杀退，就势夺了二寨。张郃不见救兵至，正没奈何，又见山上火起，已被张飞后军夺了寨栅。张郃三寨俱失，只得奔瓦口关去。

đính quan vọng, kiến trương phi tọa vu trưởng hạ ầm tửu, lệnh nhị tiểu tốt vu diện tiền trương phác vi hí. Cáp viết: "Trương phi khi ngã thái thậm!" Truyền lệnh kim dạ hạ sơn kiếp phi trại, lệnh mông đầu, dăng thạch nhị trại, giai xuất vi tả hữu vien. Đương dạ trương cáp thừa trú nguyệt sắc vị minh, dẫn quân tòng sơn trắc nhi hạ, kính đáo trại tiền. Diêu vọng trương phi đại minh dăng chúc, chánh tại trưởng trung ầm tửu. Trương cáp đương tiên đại hảm nhất thanh, sơn đầu lôi cỗ vi trợ, trực sát nhập trung quân. Đắn kiến trương phi đoan tọa bất động. Trương cáp sâu mã đáo diện tiền, nhất thương thứ đảo, khuốc thị nhất cá thảo nhân. Cáp lặc mã hồi thời, trưởng hâu liên châu pháo khởi. Nhất thương đương tiên, lan trụ khứ lộ, tĩnh viên hoàn nhẫn, thanh như cự lôi: nãi trương phi dã. Đĩnh mâu được mã, trực thủ trương cáp. Lưỡng tướng tại hỏa quang trung, chiến đáo tam ngũ thập hợp. Trương cáp chỉ phán lưỡng trại lai cứu, thùy tri lưỡng trại cứu binh, dĩ bị ngụy duyên, lôi đồng lưỡng tướng sát thối, tựu thế đoạt liễu nhị trại. Trương cáp bắt kiến cứu binh chí, chánh một nại hè, hựu kiến sơn thượng hỏa khởi, dĩ bị trương phi hậu quân đoạt liễu trại sách. Trương cáp tam trại câu thất,

liệt trước trưởng, cho quân sĩ mở cờ đánh trống để uống rượu. Quân đi do thám báo lên trên núi. Trương Cáp ra đỉnh núi đứng xem, thấy Trương Phi ngồi ngắt ngưởng uống rượu, sai hai tên lính đánh vật ở trước mặt để làm vui. Cáp nói: - Trương Phi khinh ta quá đỗi! Mới truyền lệnh đêm nay xuống cướp trại Trương Phi, sai trại Đặng Thạch và trại Mông Đầu chia làm hai đường tả hữu đánh giúp. Đêm hôm ấy, Trương Cáp nhân có bóng trăng lờ mờ, dẫn quân xuống núi đến thẳng trước trại Trương Phi. Tự dắt xa trông lại, Cáp thấy trong trưởng bóng đèn đuối sáng choang, Trương Phi đang ngồi gật gù uống rượu. Trương Cáp đi đầu thét trong một tiếng. Trước núi thúc trống trợ oai, Cáp đánh thốc vào trung quân. Thấy Trương Phi vẫn ngồi ở đó, không nhúc nhích chút nào. Cáp té ngựa xông đến tận trước mặt, đâm một nhát giáo, té ra là một bó cỏ, Cáp vội vàng quay ngựa về, thì bốn mặt pháo nổ vang lên, rồi có một tướng đi trước chặn mắt đường đi, trọn cặp mắt tròn, tiếng như sét đánh, đúng là Trương Phi, Phi khua mâu té ngựa xông đến đánh Trương Cáp. Hai tướng đánh nhau trong ánh lửa, bốn năm mươi hiệp Cáp chỉ ngóng quân hai trại đến cứu, không ngờ quân cứu đã bị Ngụy Diên, Lôi Đồng đánh bại cả rồi, và thừa thế cướp được hai trại. Cáp

zhài ju shi , zhi de ben wǎ  
kǒu guan qù liǎo . zhang fei  
dà huò shèng jié , bào rù  
chéng dou . xuán dé dà xǐ ,  
fang zhì yì dé yǐn jiǔ shì jì ,  
zhi yào yòu zhang hé xià  
shan . què shuo zhang hé tuì  
shǒu wǎ kǒu guan , san wàn  
jun yǐ shé le èr wàn , qiǎn  
réni wèn cáo hóng qí jiù .  
hóng dà nù yue : " rǔ bù ting  
wú yán , qíáng yào jìn bing ,  
shi liǎo jīn yào ài kǒu , què  
yòu lái qíu jiù ! " suì bù kěn  
fa bing , shǐ rén cuī du zhang  
hé chu zhàn . hé xin huang ,  
zhi de dìng jì , fen liǎng jun  
qù guan kǒu qián shan pì  
mái fú , fēn fù yue : " wǒ zhà  
bài , zhang fei bì rán gǎn lái ,  
rǔ děng jiù jié qí guī lù . "  
dang rì zhang hé yǐn jun qián  
jìn , zhèng yù léi tóng . zhàn  
bù shù gé , zhang hé bài zǒu  
, léi tóng gǎn lái . xi jun qí  
chu , jié duàn huí lù . zhang  
hé fù huí , cì léi tóng yú mǎ  
xià . bài jun huí bào zhang  
fei , fei zì lái yǔ zhang hé tiǎo  
zhàn . hé yòu zhà bài ,  
zhang fei bù gǎn . hé yòu huí  
zhàn , bù shù gé , yòu bài  
zǒu . zhang fei zhì shì jì ,  
shou jun huí zhài , yǔ wèi  
yán shàng yì yue : " zhang  
hé yòng mái fú jì , sha liǎo léi  
tóng , yòu yào zhuàn wú , hé  
bù jiāng jí jiù jì ? " yán wèn  
yue : " rú hé ? " fei yue : " wǒ  
míng rì xian yǐn yí jun qián

了。张飞大获胜捷，报入成都。玄德大喜，方知翼德饮酒是计，只要诱张郃下山。却说张郃退守瓦口关，三万军已折了二万，遣人问曹洪求救。洪大怒曰：“汝不听吾言，强要进兵，失了紧要隘口，却又来求救！”遂不肯发兵，使人催督张郃出战。郃心慌，只得定计，分两军去关口前山僻埋伏，分付曰：“我诈败，张飞必然赶来，汝等就截其归路。”当日张郃引军前进，正遇雷铜。战不数合，张郃败走，雷铜赶来。西军齐出，截断回路。张郃复回，刺雷铜于马下。败军回报张飞，飞自来与张郃挑战。郃又诈败，张飞不赶。郃又回战，不数合，又败走。张飞知是计，收军回寨，与魏延商议曰：“张郃用埋伏计，杀了雷铜，又要赚吾，何不将计就计？”延问曰：“如何？”飞曰

chỉ đắc bôn ngõa khẩu quan  
khứ liễu. Trương phi đại hoạch  
thắng tiệp, báo nhập thành đô.  
Huyền đức đại hỉ, phương tri  
dực đức ấm tửu thị kế, chỉ yếu  
dụ trương cáp hạ sơn. Khước  
thuyết trương cáp thối thủ ngõa  
khẩu quan, tam vạn quân dĩ  
chiết liễu nhị vạn, khiến nhân  
vấn tào hồng cầu cứu. Hồng  
đại nộ viết: "Nhữ bất thính ngô  
ngôn, cường yếu tiến binh, thất  
liễu khẩn yếu ải khẩu, khước  
hựu lai cầu cứu!" Toại bất  
khẳng phát binh, sử nhân thôi  
đốc trương cáp xuất chiến. Cáp  
tâm hoảng, chỉ đắc định kế,  
phân luồng quân khứ quan  
khẩu tiền sơn tích mai phục,  
phân phó viết: "Ngã trá bại,  
trương phi tất nhiên cản lai,  
nhữ đẳng tựu tiệt kì quy lộ."  
Đương nhật trương cáp dẫn  
quân tiền tiền, chánh ngô lôi  
đồng. Chiến bất số hợp, trương  
cáp bại tầu, lôi đồng cản lai.  
Tây quân tè xuất, tiệt đoạn hồi  
lộ. Trương cáp phục hồi, thứ lôi  
đồng vu mã hạ. Bại quân hồi  
báo trương phi, phi tự lai dữ  
trương cáp thiêu chiến. Cáp  
hựu trá bại, trương phi bắt cản.  
Cáp hựu hồi chiến, bắt số hợp,  
hựu bại tầu. Trương phi tri thị  
kế, thu quân hồi trại, dữ ngụy  
duyên thương nghị viết:  
"Trương cáp dụng mai phục kế,  
sát liễu lôi đồng, hựu yêu trám  
ngô, hà bất trương kế tựu kế?"  
Duyên vấn viết: "Như hà?" Phi

không thấy quân đến cứu, lại thấy  
trên đỉnh núi mình, có lửa cháy,  
thì ra trại Trương Cáp cũng đã bị  
hậu quân cửa Trương Phi cướp  
rồi. Cáp mất cả ba trại, phải chạy  
về ải Ngõa Khẩu. Trương Phi  
được trận trong, báo tin về Thành  
Đô. Huyền Đức mừng lắm, mới  
biết Trương Phi uống rượu là  
dùng mèo để lừa cho Trương  
Cáp xuống núi. Trương Cáp lui về  
giữ ải Ngõa Khẩu, ba vạn quân  
đã mất hai vạn, phải sai người  
đến Tào Hồng cầu cứu. Hồng nổi  
giận, nói: - Người không nghe ta,  
cố đòi tiến binh cho được, nay  
mất cả ải khẩn yếu rồi, còn đến  
đây cầu cứu à? Nói rồi, không  
cho quân đi cứu, lại sai người  
thúc Trương Cáp phải ra đánh.  
Cáp nóng ruột, phải nghĩ kế, mới  
chia quân làm hai cánh, kéo ra  
mê sau núi mai phục và dặn rằng:  
- Ta già đòn thua chạy, Trương Phi  
tất nhiên đuổi theo, chúng mày  
xông ra trận lấy đường về của y.  
Hôm ấy, Trương Cáp dẫn quân  
tiền lên, vừa gặp Lôi Đồng. Đánh  
nhau được vài hiệp Cáp thua  
chạy. Lôi Đồng đuổi theo, hai  
toán phục quân đồ ra chặn mất  
đường về, Cáp quay lại đánh,  
đâm chết Lôi Đồng. Quân thua  
chạy về báo với Trương Phi. Phi  
dẫn quân lại đánh Trương Cáp,  
Cáp cũng già đòn thua chạy, Phi  
không đuổi. Cáp lại tiến đến,  
đánh chưa được vài hiệp đó là  
mưu kế, thu quân về trại, bàn với  
Ngụy Diên rằng: - Trương Cáp

wǎng , rǔ què yǐn jīng bīng  
yú hòu , dài fú bīng chu , rǔ  
kě fēn bīng jí zhì . yòng che  
shí yú chéng , gè cáng chái  
cǎo , sāi zhù xiǎo lù , fàng  
huǒ shāo zhī . wú chéng shí  
qín zhang hé , yǔ léi tóng  
bào chóu . " wèi yán lǐng jì .  
cì rì , zhāng fei yǐn bīng qián  
jìn . zhāng hé bīng yòu zhì ,  
yǔ zhāng fei jiāo feng . zhàn  
dào shí gé , hé yòu zhà bài .  
zhāng fei yǐn mǎ bù jun gǎn  
lái , hé qiè zhàn qǐe zǒu . yǐn  
zhāng fei guò shān yù kǒu ,  
hé jiāng hòu jun wèi qián , fù  
za zhù yíng , yǔ fei yòu zhàn ,  
zhǐ wàng liǎng biao fú bīng  
chu , yào wéi kùn zhāng fei .  
bù xiāng fú bīng què bēi wèi  
yán jīng bīng dào , gǎn rù yù  
kǒu , jiāng che liàng jié zhù  
shan lù , fàng huǒ shāo che ,  
shan gǔ cǎo mù jie zhe , yan  
mí qí jìng , bīng bù de chu .  
zhāng fei zhì gù yǐn jun  
chong tú , zhāng hé dà bài ,  
sǐ mìng sha kai tiáo lù , zǒu  
shàng wǎ kǒu guan , shou jù  
bài bīng , jiān shǒu bù chu .

4 zhāng fei hé wèi yán lián rì  
gōng dǎ guan ài bù xià . fei  
jiàn bù jì shì , bǎ jun tuì èr  
shí lǐ , què hé wèi yán yǐn  
shù shí qí , zì lái liǎng bian

: “我明日先引一军前往，汝却引精兵于后，待伏兵出，汝可分兵击之。用车十余乘，各藏柴草，塞住小路，放火烧之。吾乘势擒张郃，与雷铜报仇。”魏延领计。次日，张飞引兵前进。张郃兵又至，与张飞交锋。战到十合，郃又诈败。张飞引马步军赶来，郃且战且走。引张飞过山峪口，郃将后军为前，复扎住营，与飞又战，指望两彪伏兵出，要围困张飞。不想伏兵却被魏延精兵到，赶入峪口，将车辆截住山路，放火烧车，山谷草木皆着，烟迷其径，兵不得出。张飞只顾引军冲突，张郃大败，死命杀开条路，走上瓦口关，收聚败兵，坚守不出。

viết: "Ngã minh nhật tiên dẫn nhất quân tiền vãng, nhữ khước dẫn tinh binh vu hậu, đãi phục binh xuất, nhữ khả phân binh kích chi. Dụng xa thập dư thừa, các tàng sài thảo, tắc trụ tiểu lộ, phóng hỏa thiêu chi. Ngô thừa thế cầm trương cáp, dũ lôi đồng báo cùu." Ngụy duyên lĩnh kế. Thứ nhật, trương phi dẫn binh tiền tiến. Trương cáp binh hựu chí, dũ trương phi giao phong. Chiến đáo thập hợp, cáp hựu trú bại. Trương phi dẫn mã bộ quân cản lai, cáp thả chiến thả tầu. Dẫn trương phi quá sơn dục khâu, cáp tương hậu quân vi tiền, phục trát trú doanh, dũ phi hựu chiến, chỉ vọng lưỡng bưu phục binh xuất, yếu vi khốn trương phi. Bất tưởng phục binh khước bị ngụy duyên tinh binh đáo, cản nhập dục khâu, tương xa lượng tiệt trụ sơn lộ, phóng hỏa thiêu xa, sơn cốc thảo mộc giai trú, yên mê kì kính, binh bất đắc xuất. Trương phi chỉ có dẫn quân xung đột, trương cáp đại bại, tử mệnh sát khai điều lộ, tầu thượng ngõa khâu quan, thu tụ bại binh, kiên thủ bất xuất.

Trương phi hòa ngụy duyên liên nhật công đả quan ải bắt hạ. Phi kiến bắt tể sự, bả quân thối nhị thập lí, khước hòa ngụy duyên dẫn số thập kỵ, tự lai

dùng kế mai phục, giết mất Lôi Đồng của ta, lại muốn lừa cả ta nữa, ta nhân kế nó mà dùng kế mình. Ngụy Diên hỏi kế thế nào, Phi nói: - Ngày mai ta dẫn quân đi trước, ngươi đem tinh binh đi sau. Đợi khi nào quân phục của nó đổ ra, thì ngươi chia quân nhỏ rồi phóng hỏa đốt xem, để ta thừa thế bắt Trương Cáp, báo thù Lôi Đồng. Ngụy Diên lĩnh mệnh. Hôm sau, Trương Phi dẫn quân tiến đi. Trương Cáp lại đến đánh với Trương Phi độ mười hiệp Cáp giả tảng thua chạy. Phi đuổi theo, Cáp vừa đánh vừa chạy, dù cho Trương Phi đuổi đến cửa hang, Cáp đổi hậu quân làm tiền quân đóng lại đánh nhau, chỉ mong hai cánh quân phục ra để vây Trương Phi. Không ngờ quân phục đã bị Ngụy Diên chặn đuổi vào hang, đem xe lắp kín đường núi, châm lửa đốt xe, cây cối đều cháy, khói tỏa bốn bề, không biết đường nào mà ra. Trương Phi cứ việc xông vào đánh. Trương Cáp cố sống cố chết mới chạy thoát được về ải Ngõa Khẩu, nhặt nhẹn tàn quân, giữ vững không dám thò ra nữa.

Trương Phi, Ngụy Diên đánh cửa Ngõa Khẩu, luôn mấy hôm không hạ được, bèn lui hai mươi dặm hạ trại. Phi cùng với Ngụy Diên dẫn vài chục tên quân kỵ đi tìm

shào tàn xiǎo lù . hu jiàn nán  
nǚ shù rén , gè bēi xiǎo bao ,  
yú shan pì lù pan téng fù gé  
ér zǒu . fei yú mǎ shàng  
yòng bian zhǐ yǔ wèi yán yue : " duó wǎ kǒu guan , zhì zài  
zhè jǐ gè bāi xìng shen  
shàng . " biàn huàn jun shì  
fēn fù : " xiū yào jīng kǒng ta ,  
hǎo shēng huàn nǎ jǐ gè bāi  
xìng lái . " jun shì lián máng  
huàn dào mǎ qián . fei yòng  
hǎo yán yǐ an qí xīn , wèn qí  
hé lái . bāi xìng gào yue : "  
mǒu děng jie hàn zhōng ju  
mín , jìn yù huán xiāng . ting  
zhī dà jun qian sha , sai bì  
lǎng zhōng guān dào ; jin  
guò cang qi , cóng zǐ tóng  
shan kuài ? chuan rù hàn  
zhōng , huán jia qù . " fei yue : "  
zhè tiáo lù qū wǎ kǒu  
guan yuǎn jìn ruò hé ? " bāi  
xìng yue : " cóng zǐ tóng  
shan xiǎo lù , què shì wǎ kǒu  
guan bèi hòu . " fei dà xǐ , dài  
bāi xìng rù zhài zhōng , yǔ  
liǎo jiǔ shí ; fēn fù wèi yán : "  
yǐn bing kòu guan gong dǎ ,  
wǒ qin zì yǐn qing qí chu zǐ  
tóng shan gong guan hòu . "  
biàn lìng bāi xìng yǐn lù ,  
xuǎn qīng qí wǔ bǎi , cóng  
xiǎo lù ér jìn . què shuo  
zhang hé wèi jiù jun bù dào ,  
xin zhōng zhèng mèn . rén  
bào wèi yán zài guan xià  
gong dǎ . zhang hé pi wa  
shàng mǎ , què dài xià shan  
, hu bào : " guan hòu sì wǔ lù

哨探小路。忽见男女数人，各背小包，于山僻路攀藤附葛而走。飞于马上用鞭指与魏延曰：“夺瓦口关，只在这几个百姓身上。”便唤军士分付：“休要惊恐他，好生唤那几个百姓来。”军士连忙唤到马前。飞用好言以安其心，问其何来。百姓告曰：“某等皆汉中居民，今欲还乡。听知大军厮杀，塞闭阆中官道；今过苍溪，从梓潼山桧斲川入汉中，还家去。”飞曰：“这条路取瓦口关远近若何？”百姓曰：“从梓潼山小路，却是瓦口关背后。”飞大喜，带百姓入寨中，与了酒食；分付魏延：“引兵扣关攻打，我亲自引轻骑出梓潼山攻关后。”便令百姓引路，选轻骑五百，从小路而进。却说张郃为救军不到，心中正闷。人报魏延在关下攻打。张郃披挂上马，却待下山，忽报：

lưỡng biên tiêu tham tiểu lộ.  
Hốt kiến nam nữ sở nhân, các  
bối tiểu bao, vu sơn tích lộ  
phản đằng phụ cát nhi tẩu. Phi  
vu mã thương dụng tiên chỉ dữ  
ngụy duyên viết: "Đoạt ngõa  
khẩu quan, chỉ tại giá kỉ cá  
bách tính thân thượng." Tiện  
hoán quân sĩ phân phó: "Hữu  
yếu kinh khủng tha, hảo sinh  
hoán na kỉ cá bách tính lai."  
Quân sĩ liên mang hoán đáo  
mã tiền. Phi dụng hảo ngôn dĩ  
an kì tâm, vấn kì hà lai. Bách  
tính cáo viết: "Mỗ đằng giai hán  
trung cư dân, kim dục hoàn  
hương. Thính tri đại quân tư  
sát, tắc bế lăng trung quan đạo;  
kim quá thương khê, tòng tử  
đồng sơn cối cản xuyên nhập  
hán trung, hoàn gia khú." Phi  
viết: "Giá điệu lộ thủ ngõa khẩu  
quan viễn cận nhược hè?"  
Bách tính viết: "Tòng tử đồng  
sơn tiêu lộ, khước thị ngõa  
khẩu quan bối hậu." Phi đại hỉ,  
đái bách tính nhập trại trung,  
dữ liễu tửu thực; phân phó  
ngụy duyên: "Dẫn binh khẩu  
quan công đả, ngã thân tự dẫn  
khinh ky xuất tử đồng sơn công  
quan hậu." Tiện lệnh bách tính  
dẫn lộ, tuyển khinh ky ngũ  
bách, tòng tiểu lộ nhi tiến.  
Khước thuyết trương cáp vi  
cứu quân bất đáo, tâm trung  
chánh muộn. Nhân báo ngụy  
duyên tại quan hạ công đả.  
Trương cáp phi quái thượng  
mã, khước đái hạ sơn, hốt báo:

đường nhỏ, bỗng thấy có mấy  
người vừa trai vừa gái, người nào  
cũng đeo khăn gói đang trèo núi  
vui vẻ mà đi. Phi trả lời ra bảo  
Ngụy Diên rằng: - Cướp cửa ải  
Ngõa Khẩu, phải cần đến mấy  
người kia! Liền gọi quân sĩ đến  
bảo, gọi các người ấy lại và  
không được làm họ sợ hãi. Phi  
lấy lời ngọt ngào dỗ dành để họ  
yên lòng. Rồi hỏi: - Chúng mà đi  
đâu thế? Họ thưa rằng: - Chúng  
tôi là dân Hán Trung, nay muốn  
trở về làng, nhưng thấy đại quân  
đánh nhau, nghẽn mất đường cái  
Lãng Trung. Vậy chúng tôi phải đi  
qua Sương Khê, rồi đi từ đường  
núi Tử Đồng, qua sông Cối Nghi  
để vào Hán Trung mà về nhà. Phi  
lại nói: - Đường này về ải Ngõa  
Khẩu, xa gần thế nào? Họ Thưa:  
- Từ con đường nhỏ núi Tử Đồng  
đi ra, chính là sau lưng ải Ngõa  
Khẩu. Phi mừng lắm, đem bọn  
người ấy về trại cho cơm rượu ăn  
uống tử tế, rồi sai Ngụy Diên dẫn  
quân đến đánh cửa ải, còn mình  
thì đem quân kinh kỳ đến đánh  
phía sau ải. Nói về Trương Cáp  
không thấy quân đến cứu, trong  
bụng đang buồn. Bỗng có tin  
Ngụy Diên đến khiêu chiến. Cáp  
mặc áo giáp lên ngựa sáp sửa  
xuống núi, chợt thấy mè sau núi  
có bốn năm chỗ khói lửa, không  
biết là quân ở đâu đến. Cáp sợ  
hãi, vội chạy theo đường nhỏ,  
ngựa không đi được, đằng sau thì  
Trương Phi đuổi gấp quá. Cáp  
phải bỏ ngựa, trèo lên núi tìm

huǒ qǐ , bù zhī hé chǔ bing lái . " hé zì lǐng bìng lái yíng qí kai chǔ , zǎo zhāng fei . hé dà jīng , jí wǎng xiǎo lù ér zǒu . mǎ bù kan xíng . hòu miàn zhāng fei zhuī gǎn shèn jí , hé qì mǎ shàng shan , xún jìng ér táo , fang de zǒu tuo , suí xíng zhī yǒu shí yú rén .

“关后四五路火起，不知何处兵来。” 部自领兵来迎。旗开处，早张飞。部大惊，急往小路而走。马不堪行。后面张飞追赶甚急，部弃马上山，寻径而逃，方得走脱，随行只有十余人。

"Quan hậu tứ ngũ lộ hỏa khởi, bất tri hà xứ binh lai." Cáp tự lĩnh binh lai nghênh. Kì khai xứ, tảo trương phi. Cáp đại kinh, cáp vãng tiều lộ nhi tầu. Mã bát kham hành. Hậu diện trương phi truy cản thậm cáp, cáp khí mã thượng sơn, tầm kính nhi đào, phương đắc tầu thoát, tùy hành chỉ hữu thập dư nhân.

đường tắt đi trốn, chỉ còn được mười người kéo bộ đi theo,

5 bù xíng rù nán zhèng jiàn cáo hóng . hóng jiàn zhāng hé zhì shèng xià shí yú rén , dà nù yue : " wú jiào rǔ xiù qù , rǔ qǔ xià wén zhuàng yào qù ; jin rì zhé jìn dà bing , cháng bù zì sǐ , huán lái zuò shèn ! " hè lìng zuǒ yòu tui chu zhǎn zhī . xíng jūn sī mǎ guo huái jiàn yue : " san jun yì de , yi jiang nán qíu . zhāng hé sui rán yǒu zuì , nǎi wèi wáng suǒ shen ài zhě yě , bù kě biàn zhu . kě zài yǔ wǔ qian bing jìng qū jia méng guan , qian dòng qí gè chù zhì bing , hàn zhōng zì an yǐ . rú bù chéng gong , èr zuì ju fá . " cáo hóng cóng zhì , yòu yǔ bing wǔ qian , jiào zhāng hé qǔ jia méng guan . hé lǐng mìng ér qù .

步行入南郑见曹洪。洪见张部只剩下十余人，大怒曰：“吾教汝休去，汝取下文状要去；今日折尽大兵，尚不自死，还来做甚！”喝令左右推出斩之。行军司马郭淮谏曰：“三军易得，一将难求。张部虽然有罪，乃魏王所深爱者也，不可便诛。可再与五千兵径取葭萌关，牵动其各处之兵，汉中自安矣。如不成功，二罪俱罚。”曹洪从之，又与兵五千，教张部取葭萌关。部领命而去。

Bộ hành nhập nam trịnh kiến tào hồng. Hồng kiến trương cáp chỉ thăng hạ thập dư nhân, đại nộ viết: "Ngô giáo nhữ ưu khứ, nhữ thủ hạ văn trạng yếu khứ; kim nhật chiết tǎn đại binh, thượng bất tự tử, hoàn lai tố thậm!" Hát lệnh tả hữu thôi xuất trảm chi. Hành quân Tư Mã quách hoài giàn viết: "Tam quân địch đắc, nhất tướng nan cầu. Trương cáp tuy nhiên hữu tội, nãi ngụy vương sở thâm ái giả dã, bất khả tiện tru. Khả tái dữ ngũ thiên binh kính thủ gia manh quan, khiên động kì các xứ chi binh, hán trung tụ an hĩ. Như bất thành công, nhị tội câu phạt." Tào hồng tòng chi, hữu dữ binh ngũ thiên, giáo trương cáp thủ gia manh quan. Cáp lĩnh mệnh nhi khứ.

chạy về Nam Trịnh, ra mắt Tào Hồng. Hồng thấy thế, nổi giận mắng rằng: - Ta đã bảo đừng đi, ngươi cứ khăng khăng một mực, lập tờ văn trạng xin đi. Bây giờ mất sạch cả quân, không biết tự tử đi cho rảnh, còn mặt mũi nào trông thấy ta nữa! Bên quát sai tả hữu lôi Cáp ra chém. Hành quân Tư mã là Quách Hoài can rằng: - Ba quân dễ kiềm, một tướng khó tìm. Trương Cáp tuy là người có tội, nhưng là người Ngụy vương yêu mến, giết đi không tiện. Nay nên cáp thêm cho y năm nghìn quân, sai y đến đánh cửa Hà Manh, để cho rung động các xứ, Hán Trung ta tự nhiên yên vững. Nếu không thành công, hai tội ta sẽ trị làm một. Táo Hồng nghe lời, lại cấp cho Trương Cáp năm nghìn quân, sai ra lấy ài Hà Manh. Cáp vâng lệnh ra đi.

6 què shuo jia méng guan shǒu jiang mèng dá , huò jùn

却说葭萌关守将孟达、霍峻，知张部兵来。霍

Khước thuyết gia manh quan thủ tướng mạnh đạt, hoặc tuấn,

Lại nói tướng giữ ải Hà Manh là Mạnh Đạt, Hoắc Tuấn, nghe tin

, zhi zhang hé bing lái . huò jùn zhì yào jian shǒu ; mèng dá dìng yào yíng dí , yǐn jun xià guan yǔ zhang hé jiao feng , dà bài ér huí . huò jùn jí shen wén shu dào chéng dou . xuán dé wén zhī , qǐng jun shi shang yì . kǒng míng jù zhòng jiāng yú táng shàng , wèn yue : " jin jia méng guan jìn jí , bì xu lǎng zhong qū yì dé , fang kě tuì zhang hé yě . " fǎ zhèng yue : " jin yì dé bing tún wǎ kǒu , ? shǒu lǎng zhong , yì shì jìn yào zhī dì , bù kě qū huí . zhàng zhong zhu jiāng nèi xuǎn yí rén qù pò zhang hé . " kǒng míng xiào yue : " zhang hé nǎi wèi zhí míng jiāng , fei děng xián kě jí . chú fei yì dé , wú rén kě dang . " hu yí rén lì sheng ér chu yue : " jun shi hé qīng shì zhòng rén ye ! wú sui bù cái , yuàn zhǎn zhang hé shǒu jí , xiān yú hui xià . " zhòng shì zhì , nǎi lǎo jiāng huáng zhong yě . kǒng míng yue : " hàn sheng sui yōng , zheng nài nián lǎo , kǒng fei zhang hé duì shǒu . " zhong ting liǎo , bái fa dào shù ér yán yue : " mǒu sui lǎo , liǎng bēi cháng kai san shí zhì gong , hún shen huán yǒu qian jin zhì lì : qǐ bù zú dí zhang hé pǐ fu ye ! " kǒng míng yue : " jiāng jun nián jìn qí shí , rú hé bù lǎo ? "

峻只要坚守；孟达定要迎敌，引军下关与张郃交锋，大败而回。霍峻急申文书到成都。玄德闻知，请军师商议。孔明聚众将于堂上，问曰：“今葭萌关紧急，必须阆中取翼德，方可退张郃也。”法正曰：“今翼德兵屯瓦口，镇守阆中，亦是紧要之地，不可取回。帐中诸将内选一人去破张郃。”孔明笑曰：“张郃乃魏之名将，非等闲可及。除非翼德，无人可当。”忽一人厉声而出曰：“军师何轻视众人耶！吾虽不才，愿斩张郃首级，献于麾下。”众视之，乃老将黄忠也。孔明曰：“汉升虽勇，争奈年老，恐非张郃对手。”忠听了，白发倒竖而言曰：“某虽老，两臂尚开三石之弓，浑身还有千斤之力：岂不足敌张郃匹夫耶！”孔明曰：

“将军年近七十，如何

tri trương cáp binh lai. Hoắc tuấn chí yếu kiên thủ; mạnh đạt định yếu nghênh địch, dẫn quân hạ quan dữ trương cáp giao phong, đại bại nhi hồi. Hoắc tuấn cấp thân văn thư đáo thành đô. Huyền đức văn tri, thỉnh quân sư thương nghị. Khổng minh tụ chúng tướng vu đường thượng, vấn viết: "Kim gia manh quan khẩn cấp, tất tu lăng trung thủ dực đức, phương khả thối trương cáp dã." Pháp chánh viết: "Kim dực đức binh trâu ngõa khẩu, trấn thủ lăng trung, diệc thị khẩn yếu chi địa, bất khả thủ hồi. Trưởng trung chư tướng nội tuyển nhất nhân khứ phá trương cáp." Khổng minh tiểu viết: "Trương cáp nãi nguy chi danh tướng, phi đẳng nhàn khả cập. Trừ phi dực đức, vô nhân khả đương." Hốt nhát nhân lệ thanh nhi xuất viết: "Quân sư hà khinh thị chúng nhân da! Ngô tuy bất tài, nguyễn trảm trương cáp thủ cấp, hiến vu huy hạ." Chúng thị chi, nãi lão tương hoàng trung dã. Khổng minh viết: "Hán thăng tuy dũng, tranh nại niên lão, khủng phi trương cáp đối thủ." Trung thính liễu, bạch phát đảo thụ nhì ngôn viết: "Mỗ tuy lão, luưỡng tí thương khai tam thạch chi cung, hồn thân hoàn hữu thiên cân chi lực: khởi bất túc địch trương cáp thất phu da!" Khổng minh viết: "Tướng quân niên cận thất thập, như hà

Trương Cáp dẫn binh đến, Hoắc Tuấn có ý muốn kiên thủ; còn Mạnh Đạt thì muốn nghênh địch, liền đem quân xuống đánh nhau với Trương Cáp, nhưng bị thua to chạy về. Hoắc Tuấn viết thư cáo cấp về Thành Đô. Huyền Đức mời Khổng Minh đến thương nghị. Khổng Minh hội các tướng lại bảo rằng: - Cửa Hà Manh ta nguy cấp lắm, phải sai người ra Lăng Trung gọi Dực Đức về mới địch được Trương Cáp. Pháp Chính nói: - Dực Đức đóng ở Lăng Trung, giữ ải Ngõa Khẩu cũng là một chỗ khẩn yếu, không nên gọi về. Quân sư nên chọn một đại tướng ở nhà đi cũng xong. Khổng Minh cười, nói rằng: - Trương Cáp là danh tướng nước Ngụy, không phải tay tầm thường, phi Dực Đức không ai địch nổi. Bỗng có một tướng lớn tiếng, bước ra nói rằng: - Quân sư sao khinh chúng tôi thế? Tôi tuy bất tài, nhưng quyết xin chém đầu Trương Cáp về nộp dưới trướng! Mọi người trông ra xem ai, thì lão tướng Hoàng Trung. Khổng Minh nói: - Hán Thăng tuy có khỏe, nhưng đã già cả rồi e không phải đối thủ của Trương Cáp. Trung nghe xong, vỗ ngực bộ râu bạc mà nói rằng: - Tôi tuy già, nhưng hai cánh tay còn giương nổi được cung ba tạ, gân súc còn mang nổi nghìn cân, không địch nổi được gã thất phu Trương Cáp hay sao? Khổng Minh nói: - Tướng quân đã ngót

zhong qu bù xià táng , qū jià shàng dà dao , lún dòng rú fei ; bì shàng yìng gong , lián ? zhé liǎng zhang . kǒng míng yue : " jiāng jun yào qù , shéi wèi fù jiang : " zhong yue : " lǎo jiang yán yán , kě tòng wǒ qù . dàn yǒu shu yú , xian nà xià zhè bái tou . " xuán dé dà xǐ , jí shí lìng yán yán , huáng zhong qù yǔ zhang hé jiao zhàn . zhào yún jiàn yue : " jin zhang hé qín fàn jia méng guan , jun shi xiù wèi ér xì . ruò jia méng yi shi , yì zhōu wéi yǐ . hé gù yǐ èr lǎo jiang dang cǐ dà dí hu ? " kǒng míng yue : " rǔ yǐ èr rén lǎo mài , bù néng chéng shì , wú liào hàn zhong bì yú cǐ èr rén shǒu nèi kě de . " zhào yún dēng gè gè shěn xiào ér tuì . què shuo huáng zhong , yán yán dào guan shàng , mèng dá , huò jùn jiàn liǎo , xin zhong yì xiào kǒng míng qiàn diào dù : " shì zhè ban jīn yào qù chǔ , rú hé zhì jiào liǎng gè lǎo de lái ! " huáng zhong wèi yán yán yue : " nǐ kě jiàn zhu rén dòng jìng me ? ta xiào wǒ èr rén nián lǎo , jin kě jiàn qí gong , yǐ fú zhòng xin . " yán yán yue : " yuàn ting jiāng jun zhì líng . " liǎng gè shàng yì dìng liǎo . huáng zhong yǐn jun xià guan , yǔ zhang hé duì zhèn . zhang hé chu mǎ , jiàn liǎo huáng

不老？”忠趋步下堂，取架上大刀，轮动如飞；壁上硬弓，连拽折两张。孔明曰：“将军要去，谁为副将？”忠曰：“老将严颜，可同我去。但有疏虞，先纳下这白头。”玄德大喜，即时令严颜、黄忠去与张郃交战。赵云谏曰：“今张郃亲犯葭萌关，军师休为儿戏。若葭萌一失，益州危矣。何故以二老将当此大敌乎？”孔明曰：“汝以二人老迈，不能成事，吾料汉中必于此二人手内可得。”赵云等各各哂笑而退。却说黄忠、严颜到关上，孟达、霍峻见了，心中亦笑孔明欠调度：“是这般紧要去处，如何只教两个老的来！”黄忠谓严颜曰：“你可见诸人动静么？他笑我二人年老，今可建奇功，以服众心。”严颜曰：“愿听将军之令。”两个商议定了。黄忠引军下关，与张郃对

bất lão?" Trung xu bộ hạ đường, thủ giá thượng đại dao, luân động như phi; bích thượng ngạnh cung, liên duệ chiết lưỡng thương. Khổng minh viết: "Tướng quân yếu khứ, thùy vi phó tướng: "Trung viết: "Lão tướng nghiêm nhan, khả đồng ngã khứ. Đãn hữu sơ ngu, tiên nạp hạ giá bạch đầu." Huyền đức đại hỉ, tức thời lệnh nghiêm nhan, hoàng trung khứ dứ trương cáp giao chiến. Triệu vân giàn viết: "Kim trương cáp thân phạm gia mạnh quan, quân sư hưu vi nhi hí. Nhược gia mạnh nhất thất, ích châu nguy hí. Hà cố dĩ nhị lão tướng đương thử đại địch hò?" Khổng minh viết: "Nhữ dĩ nhị nhân lão mại, bất năng thành sự, ngô liêu hán trung tất vu thử nhị nhân thủ nội khả đắc." Triệu vân đẳng các các sẵn tiểu nhi thối. Khước thuyết hoàng trung, nghiêm nhan đáo quan thượng, mạnh đạt, hoặc tuấn kiến liễu, tâm trung diệc tiểu khổng minh khiếm điều độ: "Thị giá bàn khẩn yếu khứ xử, như hà chỉ giáo lưỡng cá lão đích lai!" Hoàng trung vị nghiêm nhan viết: "Nhĩ khả kiến chư nhân động tĩnh yêu? Tha tiểu ngã nhị nhân niên lão, kim khả kiến kì công, dĩ phục chúng tâm." Nghiêm nhan viết: "Nguyện thính tướng quân chi lệnh." Lưỡng cá thượng nghị định liễu. Hoàng trung dẫn quân hạ

bảy mươi tuổi, còn gì mà chẳng già yếu! Trung bước rảo xuống thềm, lấy một thanh đại dao trên giá, múa tít như bay. Lại lấy cung treo trên vách, giương gãy luôn hai chiếc. Khổng Minh nói: - Tướng quân muốn đi, nên dùng ai làm phó tướng? Trung nói: - Tôi xin lão tướng Nghiêm Nhan cùng đi với tôi, nếu có sơ suất điều gì, xin nộp cái sọ trắng này trước. Huyền Đức mừng lắm, lập tức sai Hoàng Trung, Nghiêm Nhan dẫn binh ra đánh Trương Cáp. Triệu Vân can rằng: - Trương Cáp phạm vào cửa Hà Manh, quân sư chờ coi là trò đùa! Nếu cửa ải mắt, thì Ích Châu nguy ngay. Sao quân sư lại có hai tướng già ra cự với đám cường địch? Khổng Minh nói rằng: - Người cho hai người ấy già cả không làm nổi được việc, ta chắc rằng Hán Trung tự tay hai người ấy mà lấy được. Triệu Vân và các tướng ai cũng cười khẩy lui ra. Nói về Hoàng Trung, Nghiêm Nhan đến cửa ải, Mạnh Đạt, Hoặc Tuấn trông thấy cũng cười thầm Khổng Minh không biết dùng người, chỗ cửa ải khẩn yếu thế này mà lại đi sai hai anh già đến! Hoàng Trung bảo với Nghiêm Nhan rằng: - Ông có thấy họ động tĩnh gì không? Họ cười chúng ta già cả, không làm nổi việc. Ta nên lập công lạ để cho họ biết. Nghiêm Nhan nói: - Xin tuân lời tướng quân! Hai người bàn định xong, Hoàng Trung dẫn

zhong , xiào yue : " nǐ xǔ dà nián jì , yóu bù shí xiū , cháng yù chu zhàn ye ! " zhong nù yue : " shù zì qí wú nián lǎo ! wú shǒu zhong bǎo dao què bù lǎo ! " suì pai mǎ xiàng qián yǔ hé jué zhàn . èr mǎ xiāng jiāo , yue zhàn èr shí yú gé , hu rán bēi hòu hǎn sheng qǐ : yuán lái shì yán yán cóng xiǎo lù chao zài zhāng hé jun hòu . liǎng jun jiá gōng , zhāng hé dà bài . lián yè gǎn qù , zhāng hé bìng tuì ba lè shí lǐ . huáng zhong , yán yán shou bìng rù zhài , ju gè àn bìng bù dòng .

阵。张郃出马，见了黄忠，笑曰：“你许大年纪，犹不识羞，尚欲出战耶！”忠怒曰：“竖子欺吾年老！吾手中宝刀却不老！”遂拍马向前与郃决战。二马相交，约战二十余合，忽然背后喊声起：原来是严颜从小路抄在张郃军后。两军夹攻，张郃大败。连夜赶去，张郃兵退八九里。黄忠、严颜收兵入寨，俱各按兵不动。

7 cáo hóng ting zhì zhāng hé shu liǎo yì zhèn , yòu yù jiàn zuì . guo huái yue : " zhāng hé bèi pò , bì tóu xī shǔ ; jin kě qiǎn jiāng zhù zhī , jiù rú jian lín , shǐ bù shèng wài xīn . " cáo hóng cóng zhī , jí qiǎn xià hóu dun zhì zhí xià hóu cháng bìng xiáng jiàng hán xuán zhì dì hán hào , èr rén yǐn wǔ qiān bìng , qián lái zhù zhàn . èr jiāng jí shí qǐ xíng . dào zhāng hé zhài zhōng , wèn jí jun qíng , hé yán : " lǎo jiāng huáng zhong , shèn shì yīng xióng , gèng yǒu yán yán xiāng zhù , bù kě qīng dí . " hán hào yue : " wǒ zài Cháng shā zhī cǐ lǎo

曹洪听知张郃输了一阵，又欲见罪。郭淮曰：“张郃被迫，必投西蜀；今可遣将助之，就如监临，使不生外心。”曹洪从之，即遣夏侯惇之侄夏侯尚并降将韩玄之弟韩浩，二人引五千兵，前来助战。二将即时起行。到张郃寨中，问及军情，郃言：“老将黄忠，甚是英雄，更有严颜相助，不可轻敌。”韩浩曰：“我在长

quân, dữ trương cáp đối trận. Trương cáp xuất mã, kién liễu hoàng trung, tiểu viết: "Nhĩ hứa đại niên kỉ, do bất thức tu, thượng dục xuất chiến da!" Trung nô viết: "Thụ tử khỉ ngô niên lão! Ngô thủ trung bảo đao khuốc bát lão!" Toại phách mã hướng tiền dữ cáp quyết chiến. Nhị mã tương giao, ước chiến nhị thập dư hợp, hốt nhiên bối hậu hảm thanh khởi: nguyên lai thị nghiêm nhan tòng tiều lộ sao tại trương cáp quân hâu. Lưỡng quân giáp công, trương cáp đại bại. Liên da cán khứ, trương cáp binh thối bát cửu thập lí. Hoàng trung, nghiêm nhan thu binh nhập trại, câu các án binh bất động.

quân xuống ải đánh nhau với Trương Cáp. Cáp trông thấy Hoàng Trung, phì cười ra nói rằng: Trung giận, mắng rằng: Thằng nhãi con! Mày khinh tao già, nhưng thanh đao trong tay tao chưa già! Liền vỗ ngựa công lên quyết chiến với Trương Cáp. Hai bên đánh nhau, mới được hai mươi hiệp, bỗng đâu có tiếng reo rầm rĩ, té ra Nghiêm Nhan từ con đường nhỏ lén đánh mé sau Trương Cáp. Hai cánh quân ập lại, Cáp không địch nổi, phải thua chạy lui về tám chín mươi dặm. Hoàng Trung, Nghiêm Nhan cũng thu quân lên ải. Hai bên cùng đóng quân lại, không đánh chác gì nữa.

Tào Hồng nghe tin Trương Cáp thua trận nữa, lại muốn trị tội. Quách Hoài can rằng: - Trương Cáp mà bị ta làm bức quá, tất hàng với Tây Thục. Nay nên sai tướng khác ra giúp, nhân thế để kiêm thúc y, cho khỏi sinh bụng khác. Hồng nghe lời, liền sai Hạ Hầu Thượng là cháu Hạ Hầu Đôn và hàng tướng Hàn Hạo là em Hàn Huyền dẫn năm nghìn quân đến giúp. Hai tướng đến trại Trương Cáp, hỏi việc quân, Cáp nói: - Lão tướng là Hoàng Trung khỏe lắm, lại có Nghiêm Nhan giúp đỡ, không nên khinh địch. Hàn Hạo nói: - Ta ở Trường Sa, đã biết giặc già ấy ghê gớm lắm. Nó đồng mưu với Ngụy Diên

zéi lì hài . ta hé wèi yán xiàn  
liǎo chéng chí , hài wú qīn  
xiong , jin jì xiāng yù , bì  
dang bào chóu ! " suì yǔ xià  
hóu cháng yǐn xin jun lí zhài  
qián jìn . yuán lái huáng  
zhong lián rì shào tàn , yǐ zhī  
lù jìng . yán yán yue : " cǐ qù  
yǒu shān , míng tian dàng  
shān , shān zhōng nǎi shì  
cáo cáo tún liáng jí cǎo zhì dì  
. ruò qū de nǎ gè qù chǔ ,  
duàn qí liáng cǎo , hàn  
zhong kě de yě . " zhong yue  
: " jiāng jun zhì yán , zhèng  
hé wú yì . kě yǔ wú rú cǐ rú  
cǐ . " yán yán yì jì , zì lǐng yǐ  
zhì jun qù liǎo .

沙知此老贼利害。他和魏延献了城池，害吾亲兄，今既相遇，必当报仇！”遂与夏侯尚引新军离寨前进。原来黄忠连日哨探，已知路径。严颜曰：“此去有山，名天荡山，山中乃是曹操屯粮积草之地。若取得那个去处，断其粮草，汉中可得也。”忠曰：“将军之言，正合吾意。可与吾如此如此。”严颜依计，自领一枝军去了。

8 què shuo huáng zhong ting  
zhi xià hóu cháng , hán hào  
lái , suì yǐn jun mǎ chu yíng .  
hán hào zài zhèn qián , dà  
mà huáng zhong : " wú yì lǎo  
zéi ! " pai mǎ tǐng qiang , lái  
qǔ huáng zhong . xià hóu  
cháng biàn chu jiá gong .  
huáng zhong lì zhàn èr jiang  
, gè dòu shí yú gé , huáng  
zhong bài zǒu . èr jiang gǎn  
èr shí yú lǐ , duó liǎo huáng  
zhong zhài . zhong yòu cǎo  
chuàng yí yíng . cǐ rì , xià  
hóu cháng , hán hào gǎn lái ,  
zhong yòu chu zhèn , zhàn  
shù gé , yòu bài zǒu . èr  
jiang yòu gǎn èr shí yú lǐ ,  
duó liǎo huáng zhong yíng

却说黄忠听知夏侯尚、韩浩来，遂引军马出营。韩浩在阵前，大骂黄忠：“无义老贼！”拍马挺枪，来取黄忠。夏侯尚便出夹攻。黄忠力战二将，各斗十余合，黄忠败走。二将赶二十余里，夺了黄忠寨。忠又草创一营。次日，夏侯尚、韩浩赶来，忠又出阵，战数合，又败走。二将又赶二十余里，夺了黄忠营寨，唤张郃

trường sa tri thủ lão tặc lợi hại.  
Tha hòa ngụy duyên hiến liễu  
thành trì, hại ngô thân huynh,  
kim kí tương ngộ, tất đương  
báo cùu!" Toại dữ hạ hầu  
thượng dẫn tân quân li trại tiền  
tiền. Nguyên lai hoàng trung  
liên nhật tiếu tham, dĩ tri lộ kính.  
Nghiêm nhan viết: "Thủ khứ  
hữu sơn, danh thiên dâng sơn,  
sơn trung nãi thị tào thao truân  
lương tích thảo chi địa. Nhược  
thủ đắc na cá khứ xử, đoạn kì  
lương thảo, hán trung khả đắc  
dã." Trung viết: "Tướng quân  
chi ngôn, chánh hợp ngô ý. Khả  
dữ ngô như thủ như thủ."  
Nghiêm nhan y kế, tự lĩnh nhất  
chi quân khứ liễu.

dâng thành trì cho Lưu Bị, giết  
mắt anh ta, nay đã gặp nhau, ta  
phải báo thù mới được! Nói đoạn,  
cùng với Hạ Hầu Thượng dẫn  
quân dời trại kéo đi. Hoàng Trung  
mấy hôm liền đi thám thính dò la,  
biết hết đường lối. Nghiêm Nhan  
bảo rằng: - Cách đây có ngọn núi  
Thiên Đăng là chỗ Tào Tháo  
chứa lương thảo. Nếu ta cướp  
được núi ấy, chẹn mắt lương  
thảo thì Hán Trung có thể lấy  
được. Hoàng Trung nói: - Lời  
tướng quân hợp ý tôi lắm! Nên  
dùng kế này... Thế này. Nghiêm  
Nhan theo kế, dẫn quân đi trước.

Khước thuyết hoàng trung thính  
tri hạ hầu thượng, hàn hào lai,  
toại dẫn quân mã xuất doanh.  
Hàn hào tại trận tiền, đại mạ  
hoàng trung: "Vô nghĩa lão tặc!"  
Phách mã đĩnh thương, lai thủ  
hoàng trung. Hạ hầu thượng  
tiện xuất giáp công. Hoàng  
trung lực chiến nhị tướng, các  
đầu thập dư hợp, hoàng trung  
bại tẩu. Nhị tướng cản nhị thập  
dư lí, đoạt liễu hoàng trung trại.  
Trung hưu thảo sang nhất  
doanh. Thủ nhật, hạ hầu  
thượng, hàn hào cản lai, trung  
hưu xuất trận, chiến số hợp,  
hưu bại tẩu. Nhị tướng hưu cản  
nhị thập dư lí, đoạt liễu hoàng  
trung doanh trại, hoán trương

Hoàng Trung nghe tin Hạ Hầu  
Thượng, Hàn Hạo kéo quân đến,  
cũng dẫn quân mã ra trại nghênh  
địch. Hàn Hạo đứng trước trận  
quát mắng rằng: - Thằng giặc già  
bất nghĩa kia! Nói đoạn, thúc  
ngựa vào đánh nhau với Hoàng  
Trung. Hạ Hầu Thượng bèn ra  
đánh ập lại. Hoàng Trung ra sức  
địch hai tướng, đỗ mười hiệp,  
Trung thua chạy. Hai tướng đuổi  
theo hơn hai mươi dặm, cướp  
được trại Hoàng Trung, Trung lại  
lập một cái trại khác. Hôm sau,  
Hạ Hầu Thượng, Hàn Hạo lại dẫn  
quân đến. Trung ra trận đánh vài  
hiệp lại chạy. Hai tướng đuổi  
đánh xa hai mươi dặm lại cướp  
được trại Cáp can rằng: Hoàng

zhài , huàn zhang hé shǒu hòu zhài . hé lái qián zhài jiàn yue : " huáng zhong lián tuì èr rì , yú zhong bì yǒu guī jì . " xià hóu cháng chì zhàng hé yue : " nǐ rú cǐ dǎn qìè , kě zhì lǚ cì zhàn bài ! jin zài xiù duo yán , kàn wú èr rén jiàn gong ! " zhàng hé xiù nǎn ér tuì . cǐ rì , èr jiāng yòu zhàn , huáng zhong yòu bài tuì èr shí lǐ ; èr jiāng yǐ lǐ gǎn shàng . cǐ rì , èr jiàng bīng chu , huáng zhong wàng feng ér zǒu , lián bài shù zhèn , zhí tuì zài guan shàng . èr jiāng kòu guan xià zhài , huáng zhong jian shǒu bù chu . mèng dá àn àn fa shu , shen bào xuán dé , shuo : " huáng zhong lián shu shù zhèn , xiān jìn tuì zài guan shàng . " xuán dé huang wèn kǒng míng . kǒng míng yue : " cǐ nǎi lǎo jiāng jiao bing zhī jǐ yě . " zhào yún děng bù xìn .

9 xuán dé cha liú feng lái guan shàng jie yìng huáng zhong . zhong yǔ feng xiāng jiàn , wèn liú feng yue : " xiǎo jiāng jun lái zhù zhàn hé yì ? " feng yue : " fù qín de zhì jiāng jun shù bài , gù cha mǒu lái . " zhong xiào yue : " cǐ lǎo fu jiao bing zhī jǐ yě . kàn jin yè yí zhèn , kě jìn fù zhu yíng , duó qí liáng shí mǎ pǐ . cǐ shì jiè zhài yǔ bǐ

守后寨。郤来前寨谏曰：“黄忠连退二日，于中必有诡计。”夏侯尚叱张郃曰：“你如此胆怯，可知屡次战败！今再休多言，看吾二人建功！”张郃羞赧而退。次日，二将又战，黄忠又败退二十里；二将迤逦赶上。次日，二将兵出，黄忠望风而走，连败数阵，直退在关上。二将扣关下寨，黄忠坚守不出。孟达暗暗发书，申报玄德，说：“黄忠连输数阵，现今退在关上。”玄德慌问孔明。孔明曰：“此乃老将骄兵之计也。”赵云等不信。

玄德差刘封来关上接应黄忠。忠与封相见，问刘封曰：“小将军来助战何意？”封曰：“父亲得知将军数败，故差某来。”忠笑曰：“此老夫骄兵之计也。看今夜一阵，可尽复诸营，夺其粮食

cáp thủ hậu trại. Cáp lai tiền trại gián viết: "Hoàng trung liên thối nhị nhật, vu trung tất hữu quỷ kế." Hạ hầu thượng sát trương cáp viết: "Nhĩ như thử đâm khiếp, khả tri lũ thứ chiến bại! Kim tái hưu đa ngôn, khán ngô nhị nhân kiến công!" Trương cáp tu noản nhị thối. Thứ nhật, nhị tương hưu chiến, hoàng trung hưu bại thối nhị thập lì; nhị tương dĩ lệ cảm thượng. Thứ nhật, nhị tương binh xuất, hoàng trung vọng phong nhị tẩu, liên bại số trận, trực thối tại quan thượng. Nhị tương khẩu quan hạ trại, hoàng trung kiên thủ bất xuất. Mạnh đạt ám ám phát thư, thân báo huyền đức, thuyết: "Hoàng trung liên thâu số trận, hiện kim thối tại quan thượng." Huyền đức hoảng vấn khổng minh. Khổng minh viết: "Thủ nãi lão tướng kiêu binh chi kế dã." Triệu vân đắng bất tin.

Trung chạy luôn hai hôm, tất có meo lừa gi đây! Hạ Hầu Thượng mắng Cáp rằng: - Người nhát như thế, không trách thua mãi. Nay chó có nói lôi thối, để chúng ta lập công cho mà xem! Trương Cáp thận đỗ mặt đi ra. Hôm sau, hai tướng lại dẫn quân đến đánh. Hoàng Trung lại thua chạy lui hai mươi dặm. Hai tướng lần lần đuổi kịp. Hôm sau nữa, hai tướng vừa ra quân thì Hoàng Trung đã vội bỏ chạy, thua luôn bốn năm trận, rút về cửa ải. Hai tướng đến sát cửa ải hạ trại. Hoàng Trung giữ chặt không ra nữa. Mạnh Đạt thấy vậy, ngầm đưa thư về báo rõ đầu đuôi việc đó với Huyền Đức rằng: "Hoàng Trung thua trận chạy mất mấy lần nay đã lùi về trên ải. Huyền Đức vội vàng hỏi Khổng Minh. Khổng Minh nói: - Đó là meo của lão tướng làm cho quân địch sinh kiêu đó! Triệu Vân và các tướng không tin.

Huyền đức sai Lưu Phong đến tiếp ứng cho Hoàng Trung. Lưu Phong dẫn quân đến, Hoàng Trung hỏi: - Tiếu tướng quân đến đây có việc gì? Phong nói: - Phụ thân tôi thấy tướng quân thua mãi, nên sai tôi đến giúp. Trung cười, nói rằng: - Đó là meo của lão phu làm cho quân địch sinh kiêu đấy! Đêm nay chỉ đánh một trận là đủ lấy lại các trại, lại đoạt được thêm lương thảo, xe ngựa.

tún zi zhòng ěr . jin yè liù  
huò jùn shǒu guān , mèng  
jiāng jun kě yǔ wǒ ban liáng  
cǎo duó mǎ pǐ , xiǎo jiāng  
jun kàn wǒ pò dí ! "

马匹。此是借寨与彼屯  
辎重耳。今夜留霍峻守  
关，孟将军可与我搬粮  
草夺马匹，小将军看我  
破敌！”

- 10 shì yè èr gèng , zhong yǐn  
wǔ qian jun kai guan zhí xià ;  
yuán lái xià hóu cháng , hán  
hào èr jiāng lián rì jiàn guan  
shàng bù chu , jìn jie xiè dài ;  
bèi huáng zhong pò zhài zhí  
rù , rén bù jí jiǎ , mǎ bù jí an  
, èr jiāng gè zì táo mìng ér  
zǒu , jun mǎ zì xiāng jiàn tà ,  
sǐ zhě wú shù . bǐ jí tian  
míng , lián duó san zhài .  
zhài zhōng diu xià jun qì an  
mǎ wú shù , jìn jiào mèng dá  
ban yùn rù guān . huáng  
zhong cui jun mǎ suí hòu ér  
jìn , liú fēng yue : " jun shì lì  
kùn , kě yǐ zàn xie . " zhong  
yue : " bù rù hǔ xué , yan de  
hǔ zi ? " cè mǎ xian jìn . shì  
zú jie nǚ lì xiàng qián . zhang  
hé jun bing , fǎn bèi zì jia bài  
bing chong dòng , dou tún za  
bù zhù , wàng hòu ér zǒu ;  
jìn qì liǎo xǔ duo zhài zhà ,  
zhí ben zhì hàn shuǐ bàng .

是夜二更，忠引五千军  
开关直下。原来夏侯尚  
、韩浩二将连日见关上  
不出，尽皆懈怠；被黄  
忠破寨直入，人不及甲  
，马不及鞍，二将各自  
逃命而走，军马自相践  
踏，死者无数。比及天  
明，连夺三寨。寨中丢  
下军器鞍马无数，尽教  
孟达搬运入关。黄忠催  
军马随后而进，刘封曰  
：“军士力困，可以暂  
歇。”忠曰：“不入虎  
穴，焉得虎子？”策马  
先进。士卒皆努力向前  
。张郃军兵，反被自家  
败兵冲动，都屯扎不住  
，望后而走；尽弃了许  
多寨栅，直奔至汉水傍  
。

truân truy trọng nhĩ. Kim dạ lưu  
hoặc tuấn thủ quan, mạnh  
tướng quân khà dữ ngã bàn  
lương thảo đoạt mã thất, tiểu  
tướng quân khán ngã phá  
địch!"

Thé gọi là bỗ trại không để cho  
quân kia mượn mà chứa lương  
thảo đó thôi. Đêm nay, Hoắc  
tướng quân ở nhà giữ ải, Mạnh  
tướng quân ra khuân vác lương  
thảo và cướp lấy ngựa; tiểu  
tướng quân coi ta phá giặc cho  
mà xem!

Canh hai đêm hôm ấy, Trung dẫn  
năm nghìn quân mở cửa ải kéo  
xuống. Hạ Hầu Thượng, Hàn Hạo  
mấy hôm không thấy quân trên ải  
xuống, sinh ra trễ nhác, không bị  
gì cả. Bất thình lình bị Hoàng  
Trung đánh thẳng vào trại, người  
chưa kịp mặc giáp, ngựa chưa  
kịp thăng yên, hai tướng phải liều  
mạng chạy trốn. Quân mã già  
xéo lẫn nhau, chết hại không biết  
bao nhiêu. Hoàng Trung đuổi tràn  
mãi đến sáng, cướp luôn được  
ba trại, lại được khí giới lương  
thảo rất nhiều. Hoàng Trung sai  
Mạnh Đạt vận hết cả lên cửa ải.  
Hoàng Trung lại thúc quân đuổi  
theo. Lưu Phong can rằng:  
Quân ta đã mỏi mệt, nên cho nghỉ  
ngơi rồi sẽ hay. Hoàng Trung nói:  
- Không vào hang hổ, sao bắt  
được hổ con? Nói đoạn, té ngựa  
đi trước, quân sĩ đều hăng hái  
tiến lên. Trương Cáp muôn ra cự  
địch, nhưng vì quân nhà thua  
chạy về rối rit, không sao giữ  
được vững, phải bỏ hết cả trại  
chạy mãi về đến gần sông Hán  
Thủy.

11 zhang hé xún jiàn xià hóu cháng , hán hào yì yue : " cǐ tian dāng shan , nǎi liáng cǎo zhì suǒ ; gèng jie mǐ cang shan , yì tún liáng zhì dì : shì hán zhōng jūn shì yǎng mìng zhī yuán . tǎng ruò shu shi , shì wú hàn zhong yě . dang sī suǒ yǐ bǎo zhì . " xià hóu cháng yue : " mǐ cang shan yǒu wú shù xià hóu yuan fēn bīng shǒu hù , nǎ lǐ zhèng jie dìng jun shan , bù bì you lù . tian dāng shan yǒu wú xiong xià hóu dé ? shǒu , wǒ děng yí wǎng tóu zhì , jiù bǎo cǐ shan . "

张郃寻见夏侯尚、韩浩议曰：“此天荡山，乃粮草之所；更接米仓山，亦屯粮之地：是汉中军士养命之源。倘若疏失，是无汉中也。当思所以保之。”夏侯尚曰：“米仓山有吾叔夏侯渊分兵守护，那里正接定军山，不必忧虑。天荡山有吾兄夏侯德镇守，我等宜往投之，就保此山。”

12 yú shì zhang hé yǔ èr jiang lián yè tóu tian dāng shan lái , jiàn xià hóu dé , jù yán qián shì . xià hóu dé yue : " wú cǐ chǔ tún shí wàn bīng , nǐ kě yǐn qù , fù qū yuán zhài . " hé yue : " zhì yí jian shǒu , bù kě wàng dòng . " hu ting shan qián jin gǔ dà zhèn , rén bào huáng zhong bīng dào . xià hóu dé dà xiào yue : " lǎo zéi bù an bīng fǎ , zhì shì yǒng èr ! " hé yue : " huáng zhong yǒu móu , fei zhǐ yǒng yě . " dé yue : " chuan bīng yuǎn shè ér lái , lián rì pí kùn , gèng jiān shen rù zhàn jìng , cǐ wú móu yě ! " hé yue : " yì bù kě qīng dí , qiè yí jian shǒu . " hán hào yue : " yuàn jiè jing bīng san

于是张郃与二将连夜投天荡山来，见夏侯德，具言前事。夏侯德曰：“吾此处屯十万兵，你可引去，复取原寨。”郃曰：“只宜坚守、不可妄动。”忽听山前金鼓大震，人报黄忠兵到。夏侯德大笑曰：“老贼不谙兵法，只恃勇耳！”郃曰：“黄忠有谋，非止勇也。”德曰：“川兵远涉而来，连日疲困，更兼深入战境，此无谋也！”郃曰：“

Trương Cáp tầm kiếm hạ hầu thượng, hàn hạo nghị viết: "Thủ thiên đăng sơn, nái lương thảo chi sở; canh tiếp měi thương sơn, diệc truân lương chi địa: thị hán trung quân sĩ dường mệnh chi nguyên. Thảng nhược sơ thất, thị vô hán trung dã. Đương tư sở dĩ bảo chi." "Hạ hầu thượng viết: "Mẽ thương sơn hữu ngô thúc hạ hầu uyên phân binh thủ hộ, na lí chánh tiếp định quân sơn, bắt tất ưu lụ. Thiên đăng sơn hữu ngô huynh hạ hầu đức trấn thủ, ngã đẳng nghi vãng đầu chi, tựu bảo thủ sơn."

Trương Cáp tìm thấy Hạ Hầu Thượng, Hàn Hạo cùng bàn với nhau rằng: - Ở đây có núi Thiên Đăng, là chỗ chứa lương thảo, và lại giáp cận với núi Mẽ Thương cũng là kho lương. Hai xứ ấy đều là nguồn nuôi sống quân sĩ cả. Nếu để sơ suất thì là không có Hán Trung nữa đây, phải tìm cách giữ cho cẩn thận mới được. Hạ Hầu Thượng nói rằng: - Núi Mẽ Thương đã có chủ ta là Hạ Hầu Uyên chia quân ra giữ rồi, và lại gần ngay núi Định Quân, không phải lo cho lắm. Núi Thiên Đăng anh ta là Hạ Hầu Đức trấn thủ, chúng ta nên đến đó nương nhờ và giữ núi ấy nhân thế.

Vu thị trương cáp dù nhị tương liên dạ đầu thiên đăng sơn lai, kiến hạ hầu đức, cụ ngôn tiền sự. Hạ hầu đức viết: "Ngô thủ xǔ truân thập vạn binh, nhĩ khâ dâñ khứ, phục thủ nguyên trại." Cáp viết: "Chỉ nghi kiêm thủ, bắt khâ vọng động." Hốt thính sơn tiền kim cổ đại chấn, nhân báo hoàng trung binh đáo. Hạ hầu đức đại tiểu viết: "Lão tặc bắt am binh pháp, chỉ thị dũng nhĩ!" Cáp viết: "Hoàng trung hữu mưu, phi chỉ dũng dã." Đức viết: "Xuyên binh viễn thiệp nhì lai, liên nhật bì khốn, canh kiêm thâm nhập chiến cảnh, thủ vô mưu dã!" Cáp viết: "Diệc bắt khâ khinh địch, thả nghi kiêm thủ." Hán hạo viết: "Nguyệt tá tinh binh tam thiên kích chi,

Thế rồi, Trương Cáp cùng hai tướng quân đến luôn núi Thiên Đăng, ra mắt Hạ Hầu Đức, thuật lại chuyện trước. Hạ Hầu Đức nói: - Ở đây ta đã đóng mười vạn quân rồi, các ngươi nên dẫn quân đi lấy lại các trại cũ. Trương Cáp nói: - Ta chỉ nên giữ vững, chờ không nên khinh động nữa. Bỗng nghe tiếng chiêng trống rầm rĩ. Hoàng Trung đã kéo quân đến nơi. Hạ Hầu Đức cười lớn nói rằng: - Lão tặc chỉ cậy sức khỏe, không biết binh pháp là gì! Trương Cáp nói: - Hoàng Trung có mưu, không phải chỉ khỏe mà thôi đâu! Đức nói: - Quân Xuyên từ xa đến đây, mỗi mệt luôn mấy hôm rồi mà còn dám đem quân vào nơi hiểm trở này, thê nào gọi là biết mưu. Cáp nói: - Tuy rằng

qian jí zhi , dang wú bù kè ."  
dé sui fēn bīng yǔ hào xià  
shan .

亦不可轻敌，且宜坚守。  
。”韩浩曰：“愿借精  
兵三千击之，当无不克  
。”德遂分兵与浩下山  
。

13 huáng zhong zhěng bīng lái  
yíng . liú feng jiàn yue : " rì yǐ  
xi chén yǐ , jun jie yuǎn lái  
láo kùn , qǐ yí zàn xí . "  
zhong xiào yue : " bù rán . cǐ  
tian cí qí gong , bù qū shì nì  
tian yě . " yán bì , gǔ zào dà  
jìn . hán hào yǐn bīng lái  
zhàn . huáng zhong hui dao  
zhí qū hào , zhì yí gé , zhǎn  
hào yú mǎ xià . shǔ bīng dà  
hǎn , sha shàng shan lái .  
zhang hé , xià hóu cháng jí  
yǐn jun lái yíng . hu ting shan  
hòu dà hǎn , huǒ guang  
chong tian ér qǐ , shàng xià  
tōng hóng . xià hóu dé tí bing  
lái jiù huò shí , zhèng yù lǎo  
jiāng yán yán , shǒu qǐ dǎo  
luò , zhǎn xià hóu dé yú mǎ  
xià . yuán lái huáng zhong  
yù xian shǐ yán yán yǐn jun  
mái fú yú shan pì qù chǔ ,  
zhì děng huáng zhong jun  
dào , què lái fàng huǒ , chái  
cǎo duī shàng , yi qí diǎn  
zhe , liè yàn fei téng , zhào  
yào shan yù . yán yán jì  
zhǎn xià hóu dé , cóng shan  
hòu sha lái . zhang hé , xià  
hóu cháng qián hòu bù néng  
xiāng gù , zhì de qì tian dàng

đương vô bất khắc." Đức toại  
phân binh dữ hạo hạ sơn.

thé, ta cũng không nên khinh  
địch, cứ giữ trai cho vững là hơn!  
Hàn Hạo xin dẫn quân ra đánh.  
Hạ Hầu Đức cho Hạo dẫn ba  
nghìn quân xuống núi.

黃忠整兵来迎。刘封谏  
曰：“日已西沉矣，军  
皆远来劳困，且宜暂息  
。”忠笑曰：“不然。  
此天赐奇功，不取是逆  
天也。”言毕，鼓噪大  
进。韩浩引兵来战。黃  
忠挥刀直取浩，只一合  
，斩浩于马下。蜀兵大  
喊，杀上山来。张郃、  
夏侯尚急引军来迎。忽  
听山后大喊，火光冲天  
而起，上下通红。夏侯  
德提兵来救火时，正遇  
老将严颜，手起刀落，  
斩夏侯德于马下。原来  
黃忠预先使严颜引军埋  
伏于山僻去处，只等黃  
忠军到，却来放火，柴  
草堆上，一齐点着，烈  
焰飞腾，照耀山峪。严  
颜既斩夏侯德，从山后  
杀来。张郃、夏侯尚前  
后不能相顾，只得弃天

Hoàng Trung chỉnh binh lai  
nghênh. Lưu Phong giàn viết:  
"Nhật dĩ tây trầm hĩ, quân giai  
viễn lao khốn, thả nghỉ tạm  
tức." Trung tiếu viết: "Bất nhiên.  
Thủ thiên tú ki công, bắt thủ thị  
nghịch thiên dã." Ngôn tất, cỗ  
táo đại tiến. Hàn hạo dẫn binh  
lai chiến. Hoàng Trung huy đao  
trực thủ hạo, chỉ nhát hợp, trảm  
hạo vu mã hạ. Thực binh đại  
hảm, sát thượng sơn lai.  
Trương Cáp, Hạ Hầu Thượng  
cấp dẫn quân lai nghênh. Hốt  
thính sơn hậu đại hảm, hỏa  
quang trùng thiên nhi khởi,  
thượng hạ thông hồng. Hạ hầu  
đức đề binh lai cứu hỏa thời,  
chánh ngô lão tương nghiêm  
nhan, thủ khởi đao lạc, trảm hạ  
hầu đức vu mã hạ. Nguyên lai  
hoàng trung dụ tiên sử nghiêm  
nhan dẫn quân mai phục vu  
sơn tích khứ xử, chỉ đẳng  
hoàng trung quân đáo, khuốc  
lai phóng hỏa, sài thảo đói  
thượng, nhất tè điểm trú, liệt  
diểm phi đẳng, chiếu diệu sơn  
dục. Nghiêm nhan kí trảm hạ  
hầu đức, tòng sơn hậu sát lai.  
Trương Cáp, Hạ Hầu Thượng  
tiền hậu bất năng tương cố, chỉ

shan , wàng dìng jun shan  
tóu ben xià hóu yuan qù liǎo

14 huáng zhong , yán yán shǒu  
zhù tian dāng shan , jié yin  
fei bào chéng dou . xuán dé  
wén zhi , jù zhòng jiang qìng  
xǐ . fǎ zhèng yue : " xí cáo  
cào jiàng zhang lǔ , dìng hàn  
zhong , bù yìn cǐ shì yǐ tú ba  
, shǔ , nǎi liù xià hóu yuan  
, zhang hé èr jiang tún shǒu  
, ér zì yǐn dà jun běi huán : cǐ  
shí jì yě . jin zhang hé xin bài  
, tian dāng shi shǒu , zhǔ  
gong ruò chéng cǐ shí , jǔ dà  
bing qín wǎng zheng zhì  
, hàn zhong kě dìng yě . jì  
dìng hàn zhong , rán hòu  
liàn bing jī sù , guān xìn sì xì  
, jìn kě tǎo zéi , tuì kě zì  
shǒu . cǐ tian yǔ zhí shí , bù  
kě shí yě . " xuán dé , kǒng  
míng jie shen rán zhī . suì  
chuán lìng zhào yún , zhang  
fei wèi xian feng , xuán dé yǔ  
kǒng míng qín zì yǐn bing shí  
wàn , zé rì tú hàn zhong ;  
chuán xí gè chù , yán jia tí  
bèi . shí jiàn an èr shí san  
nián qiū qì yuè jí rì . xuán dé  
dà jun chu jia méng guan xià  
yíng , zhao huáng zhong ,  
yán yán dào zhài , hòu  
shǎng zhì . xuán dé yue : "  
ré n jie yán jiāng jun lǎo yǐ  
, wéi jun shi dù zhì jiāng jun  
zhì néng . jin guō lì qí gong .  
dàn jìn hàn zhong dìng jun

荡山，望定军山投奔夏侯渊去了。

黄忠、严颜守住天荡山，捷音飞报成都。玄德闻之，聚众将庆喜。法正曰：“昔曹操降张鲁，定汉中，不因此势以图巴、蜀，乃留夏侯渊、张郃二将屯守，而自引大军北还：此失计也。今张郃新败，天荡失守，主公若乘此时，举大兵亲往征之，汉中可定也。既定汉中，然后练兵积粟，观衅伺隙，进可讨贼，退可自守。此天与之时，不可失也。”玄德、孔明皆深然之。遂传令赵云、张飞为先锋，玄德与孔明亲自引兵十万，择日图汉中；传檄各处，严加提备。时建安二十三年秋七月吉日。玄德大军出葭萌关下营，召黄忠、严颜到寨，厚赏之。玄德曰：“人皆言将军老矣，惟军师独知将军之

đắc khí thiên đêng sơn, vọng  
định quân sơn đầu bôn hạ hâu  
uyên khứ liễu.

Đêng nhằm chạy về núi Định  
Quân với Hạ Hầu Uyên.

Hoàng Trung, Nghiêm Nhan giữ vững núi Thiên Đêng, rồi báo tin thắng trận về Thành Đô. Huyền Đức được tin bèn hợp các tướng lại ăn mừng. Pháp Chính nói: - Trước kia, Tào Tháo dẹp Trương Lỗ, bình định Hán Trung, không nhân dịp lấy luôn Ba Thục, mà lại để Trương Cáp và Hạ Hầu Uyên đóng giữ, rồi tự dẫn đại quân về miền Bắc, đó là thất sách lắm. Nay Trương Cáp mới bị thua, Thiên Đêng thất thủ, nếu chúa công lúc này cử đại binh thân đến mà đánh, thì có thể lấy được Hán Trung. Định xong Hán Trung, rồi luyện quân, chừa thóc, xem xét tình thế, tiến ra có thể đánh được giặc, lui về có thể giữ vững. Đây là dịp trời, chớ nên bỏ lỡ. Huyền Đức, Khổng Minh đều cho là rất phải, liền sai Triệu Vân, Trương Phi làm tiên phong; Huyền Đức, Khổng Minh dẫn mười vạn quân, chọn ngày đánh lấy Hán Trung, truyền hịch cho các nơi phải phòng bị nghiêm ngặt hơn nữa. Năm Kiến An thứ 23 (218), tháng 7, ngày tốt Huyền Đức dẫn đại quân ra cửa Hà Manh hạ trại, với Hoàng Trung, Nghiêm Nhan về trại thưởng cho rất hậu và bảo rằng: - Người ta ai cũng bảo tướng quân già yếu, chỉ có quân sự biết tài tướng quân, nay quả nhiên lập được công la. Nhưng

Hoàng Trung, Nghiêm Nhan giữ vững núi Thiên Đêng, rồi báo tin thắng trận về Thành Đô. Huyền Đức được tin bèn hợp các tướng lại ăn mừng. Pháp Chính nói: - Trước kia, Tào Tháo dẹp Trương Lỗ, bình định Hán Trung, không nhân dịp lấy luôn Ba Thục, mà lại để Trương Cáp và Hạ Hầu Uyên đóng giữ, rồi tự dẫn đại quân về miền Bắc, đó là thất sách lắm. Nay Trương Cáp mới bị thua, Thiên Đêng thất thủ, nếu chúa công lúc này cử đại binh thân đến mà đánh, thì có thể lấy được Hán Trung. Định xong Hán Trung, rồi luyện quân, chừa thóc, xem xét tình thế, tiến ra có thể đánh được giặc, lui về có thể giữ vững. Đây là dịp trời, chớ nên bỏ lỡ. Huyền Đức, Khổng Minh đều cho là rất phải, liền sai Triệu Vân, Trương Phi làm tiên phong; Huyền Đức, Khổng Minh dẫn mười vạn quân, chọn ngày đánh lấy Hán Trung, truyền hịch cho các nơi phải phòng bị nghiêm ngặt hơn nữa. Năm Kiến An thứ 23 (218), tháng 7, ngày tốt Huyền Đức dẫn đại quân ra cửa Hà Manh hạ trại, với Hoàng Trung, Nghiêm Nhan về trại thưởng cho rất hậu và bảo rằng: - Người ta ai cũng bảo tướng quân già yếu, chỉ có quân sự biết tài tướng quân, nay quả nhiên lập được công la. Nhưng

shan , nǎi nán zhèng bǎo  
zhàng , liáng cǎo jǐ jù zhì suǒ  
; ruò de dìng jun shan , yáng  
píng yí lù , wú zú you yǐ .  
jiāng jun huán gǎn qǔ dìng  
jun shan fǒu ? huáng zhong  
kài rán yìng nuò , biàn yào  
lǐng bīng qián qù . kǒng míng  
jí zhǐ zhī yue : " lǎo jiāng jun  
sui rán ying yōng , rán xià  
hóu yuan fei zhang hé zhì bǐ  
yě . yuan shen tong tao luè ,  
shàn xiǎo bīng jī , cáo cào yǐ  
zhì wèi xi liáng fán bì : xian  
céng tún bīng Cháng ān , jù  
mǎ mèng qǐ ; jin yòu tún bīng  
hàn zhong . cào bù tuo ta  
réni , ér dù tuo yuan zhě , yǐ  
yuan yǒu jiāng cái yě . jin  
jiāng jun sui shèng zhāng hé  
, wèi bó néng shèng xià hóu  
yuan . wú yù zhuó liàng zhe  
yi rén qù jīng zhōu , tì huí  
guan jiāng jun lái , fang kě dí  
zhi . " zhōng fèn rán dá yue :  
" xí lián pō nián ba shí ,  
cháng shí dòu mǐ , ròu shí jìn  
, zhu hóu wèi qí yōng , bù  
gǎn qín fàn zhào jiè , hé  
kuàng huáng zhong wèi jí qí  
shí hu ? jun shi yán wú lǎo ,  
wú jin bìng bù yòng fù jiang ,  
zhì jiang běn bù bīng san  
qian rén qù , lì zhǎn xià hóu  
yuan shǒu jí , nà yú hui xià .  
" kǒng míng zài san bù róng  
. huáng zhong zhì shì yào qù  
. kǒng míng yue : " jí jiāng  
jun yào qù , wú shǐ yí rén wèi  
jian jun tòng qù , ruò hé ? "

能。今果立奇功。但今  
汉中定军山，乃南郑保  
障，粮草积聚之所；若  
得定军山，阳平一路，  
无足忧矣。将军还敢取  
定军山否？黄忠慨然应  
诺，便要领兵前去。孔  
明急止之曰：“老将军  
虽然英勇，然夏侯渊非  
张郃之比也。渊深通韬  
略，善晓兵机，曹操倚  
之为西凉藩蔽：先曾屯  
兵长安，拒马孟起；今  
又屯兵汉中。操不托他  
人，而独托渊者，以渊  
有将才也。今将军虽胜  
张郃，未卜能胜夏侯渊  
。吾欲酌量着一人去荆  
州，替回关将军来，方  
可敌之。”忠奋然答曰  
：“昔廉颇年八十，尚  
食斗米、肉十斤，诸侯  
畏其勇，不敢侵犯赵界  
，何况黄忠未及七十乎  
？军师言吾老，吾今并  
不用副将，只将本部兵  
三千人去，立斩夏侯渊  
首级，纳于麾下。”孔  
明再三不容。黄忠只是  
要去。孔明曰：“既将

định quân sơn, nãi nam trịnh  
bảo chưởng, lương thảo tích tụ  
chi sở; nhược đắc định quân  
sơn, dương bình nhất lộ, vô túc  
ưu hĩ. Tướng quân hoàn cảm  
thủ định quân sơn phủ? Hoàng  
trung khái nhiên ứng nặc, tiện  
yếu lĩnh binh tiền khứ. Không  
minh cấp chỉ chi viết: "Lão  
tướng quân tuy nhiên anh  
dũng, nhiên hạ hầu uyên phi  
trương cáp chí bỉ dã. Uyên  
thâm thông thao lược, thiện  
hiểu binh cơ, tào thao ỷ chí vi  
tây lương phiên tế: tiên tần  
truân binh trường an, cự mã  
mạnh khởi; kim hựu trუân binh  
hán trung. Thao bắt thác tha  
nhân, nhi độc thác uyên giả, dĩ  
uyên hựu tướng tài dã. Kim  
tướng quân tuy thắng trương  
cáp, vị bốc năng thắng hạ hầu  
uyên. Ngô dục chước lượng trú  
nhất nhân khứ kinh châu, thê  
hồi quan tướng quân lai, phu  
ương khả địch chí." trung  
phần nhiên đáp viết: "Tích liêm  
pha niên bát thập, thượng thực  
đầu měi, nhục thập cân, chư  
hầu úy kì dũng, bắt cảm xâm  
phạm triệu giới, hà huống  
hoàng trung vị cập thất thập  
hồ? Quân sư ngôn ngô lão, ngô  
kim tinh bất dụng phó tướng,  
chỉ tướng bỗn bộ binh tam thiên  
nhân khứ, lập trăm hạ hầu uyên  
thủ cấp, nạp vu huy hạ." Không  
minh tái tam bất dung. Hoàng  
trung chí thị yếu khứ. Không  
minh viết: "Kí tướng quân yếu

còn núi Định Quân ở Hán Trung  
cũng là chỗ chứa lương thảo, lại  
là bình phong của Nam Trịnh,  
nếu hạ được núi Định Quân thì  
suốt dọc Dương Bình không phải  
lo lắng gì nữa. Không biết tướng  
quân có dám đánh lấy núi đó  
không? Hoàng Trung hăng hái  
vâng lời, lĩnh quân đi ngay.  
Không Minh ngăn lại nói rằng: -  
Lão tướng quân tuy còn khỏe,  
nhưng Hạ Hầu Uyên không phải  
như Trương Cáp. Y giỏi thao  
lược, biết binh cơ. Tào Tháo cậy  
y che chở mặt Tây Lương. Khi  
trước, đóng quân ở Tràng An, để  
cự nhau với Mã Mạnh Khởi, nay  
lại đóng ở đây để giữ Hán Trung.  
Tháo không ủy thác cho ai, mà  
sai y, vì y không phải là tay tầm  
thường. Nay tướng quân tuy  
đánh được Trương Cáp, nhưng vị  
tất đã đánh thắng nổi được y. Ta  
muốn kén một người sang Kinh  
Châu thế cho Vân Trường về thì  
họa chẳng mới địch nổi y được.  
Trung vùng lên đáp lại rằng: -  
Ngày xưa, Liêm Pha tám mươi  
tuổi, còn ăn một đấu gạo, mười  
cân thịt, chư hầu nghe tiếng đều  
phải sợ, không dám xâm phạm  
bờ cõi nước Triệu. Huống chi tôi,  
chưa đến bảy mươi tuổi ư? Quân  
sư đã cho tôi là già, tôi không cần  
đến phó tướng nữa. Chỉ xin một  
mình dẫn ba nghìn quân bắn bộ  
đi chém lấy đầu Hạ Hầu Uyên  
đem về nộp dưới cờ, để quân sư  
coi! Không Minh hai ba lần không  
cho đi. Hoàng Trung cứ khăng

zhèng shì : qǐng jiāng xu  
xíng jí jiāng fǎ , shào nián bù  
ruò lǎo nián rén . wèi zhī qí  
rénn shì shéi , qiě kàn xià wén  
fēn jiě .

军要去，吾使一人为监  
军同去，若何？”正是  
：请将须行激将法，少  
年不若老年人。未知其  
人是谁，且看下文分解  
。

khú, ngô sứ nhất nhân vi giam  
quân đồng khú, nhược hả?"  
Chánh thị: thỉnh tương tu hành  
kích tương pháp, thiếu niên bất  
nhược lão niên nhân. Vị tri kì  
nhân thị thùy, thả khán hạ văn  
phân giải.

Khẳng rằng một mục xin đi.  
Khổng Minh mới bảo rằng: -  
Tướng quân đã muôn đi, thì để ta  
cho một người đi làm giám quân,  
có bằng lòng không? Đó là: Sai  
tướng nên dùng lời khích tướng,  
Tuổi già lại khéo dụng mưu già!  
Chưa biết ai làm giám quân, xem  
đến hồi sau sẽ rõ.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中  
071  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo kǒng míng fēn fù huáng zhong : " nǐ jì yào qù , wú jiào fǎ zhèng zhù nǐ . fán shì jì yì ér xíng . wú suí hòu bo rén mǎ lái jie yìng . " huáng zhong yīng yǔn , hé fǎ zhèng lǐng běn bù bing qù liǎo . kǒng míng gào xuán dé yue : " cǐ lǎo jiāng bù zhe yán yǔ jí ta , sui qù bù néng chéng gōng . ta jin jì qù , xu bo rén mǎ qián qù jie yìng . " nǎi huàn zhào yún : " jiāng yí zhí rén mǎ , cóng xiǎo lù chu qí bing jie yìng huáng zhong : ruò zhong shèng , bù bì chu zhàn ; tǎng zhong yǒu shī , jí qù jiù yìng . " yòu qiǎn liú feng , mèng dá : " lǐng san qian bing yú shan zhong xiǎn yào qù chǔ , duo lì jīng qí , yǐ zhuàng wǒ bing zhī sheng shì , lìng dí rén jīng yí . " san rén gè zì lǐng bing qù liǎo . yòu chāi rén wǎng xià biàn , shòu jì yǔ mǎ chao , lìng ta rú cǐ ér xíng . yòu cha yán yán wǎng ba xī lǎng zhong shǒu ài , tǐ zhāng fei , wèi yán lái tòng qǔ hàn zhong .

第七十一回  
占对山黄忠逸待劳  
据汉水赵云寡胜众

Đệ thất thập nhất hồi chiêm  
đồi sơn hoàng trung dật dãi  
lao cư hán thủy triệu vân qua  
thắng chúng

却说孔明分付黄忠：“你既要去，吾教法正助你。凡事计议而行。吾随后拨人马来接应。”黄忠应允，和法正领本部兵去了。孔明告玄德曰：“此老将不着言语激他，虽去不能成功。他今既去，须拨人马前去接应。”乃唤赵云：“将一枝人马，从小路出奇兵接应黄忠：若忠胜，不必出战；倘忠有失，即去救应。”又遣刘封、孟达：“领三千兵于山中险要去处，多立旌旗，以壮我兵之声势，令敌人惊疑。”三人各自领兵去了。又差人往下辨，授计与马超，令他如此而行。又差严颜往巴西阆中守隘，替张飞、魏延来同取汉

Khước thuyết khỗng minh phân phó hoàng trung: "Nhĩ kí yêu khứ, ngô giáo pháp chánh trợ nhĩ. Phàm sự kế nghị nhi hành. Ngô tùy hậu bát nhân mã lai tiếp ứng." Hoàng trung ứng duẫn, hòa pháp chánh lính bỗn bộ binh khứ liễu. Khỗng minh cáo huyền đức viết: "Thủ lão tướng bất trú ngôn ngữ kích tha, tuy khứ bất năng thành công. Tha kim kí khứ, tu bát nhân mã tiền khứ tiếp ứng." Nãi hoán triều vân: "Tương nhất chí nhân mã, tòng tiều lộ xuất kỵ binh tiếp ứng hoàng trung: nhược trung thắng, bất tất xuất chiến; thắng trung hữu thất, túc khứ cứu ứng." Hựu khiễn lưu phong, mạnh đạt: "Lĩnh tam thiên binh vu sơn trung hiểm yếu khứ xử, đa lập tinh ki, dĩ tráng ngã binh chi thanh thế, lệnh địch nhân kinh nghi." Tam nhân các tự lĩnh binh khứ liễu. Hựu sai nhân vãng hạ biện, thu kế dữ mã siêu, lệnh tha như thủ nhi hành. Hựu sai nghiêm nhan vãng ba tây lăng trung thủ ải, thế trương phi, ngụy duyên lai đồng thủ hán trung.

HÒI 71 Chiếm Đồi Sơn, Hoàng Trung sức nhàn thắng sức mỏi; Giữ Hán Thủy, Triệu Vân quân ít phá quân nhiều

Khỗng Minh bảo Hoàng Trung rằng: - Tướng quân có muốn đi, ta cho Pháp Chính theo giúp tướng quân, mọi việc phải thương lượng với nhau mà làm. Ta lại mang thêm quân mã đến sau tiếp ứng. Hoàng Trung lính mệnh, cùng với Pháp Chính dẫn quân đi. Khỗng Minh nói với Huyền Đức rằng: - Lão tướng này không dùng lời nói khích, thì dẫu đi cũng không thành công. Nay y đi rồi, nên cho quân mã ra tiếp ứng. Bên sai Triệu Vân dẫn một đội quân đi lên con đường nhỏ để tiếp ứng cho Hoàng Trung và dặn rằng: - Hoàng Trung mà thắng, thì không phải ra đánh, nhược bằng có thua thì hãy cứu. Lại sai Lưu Phong, Mạnh Đạt lĩnh ba nghìn quân, bao nhiêu nơi hiểm yếu trong núi, cắm tinh kỳ cho nhiều, để thêm mạnh thanh thế quân mình và làm cho giặc phải nghi ngờ hoặc hoặc. Ba người lĩnh quân đi. Lại sai người ra Hạ Biện, dặn dò mèo mưa cho Mã Siêu, sai y cứ thế mà làm. Lại sai Nghiêm Nhan sang Ba Tây để giữ ái thế cho Trương Phi, Ngụy Diên để cho hai người về cùng

中。

- 3 què shuo zhang hé yǔ xià hóu cháng lái jiàn xià hóu yuan , shuo : " tian dāng shan yǐ shi , shé le xià hóu dé , hán hào . jin wén liú bēi qín zì lǐng bing lái qū hàn zhong , kě sù zòu wèi wáng , zǎo fa jīng bing měng jiang , qián lái cè yìng . " xià hóu yuan biàn chāi rén bào zhí cáo hóng . hóng xīng yè qián dào xǔ chang , bǐng zhì cáo cào . cào dà jīng , jí jù wén wǔ , shang yì fa bing jiù hàn zhong . cháng shǐ liú ? jìn yue : " hàn zhōng ruò shi , Zhōng yuán zhèn dòng . dà wáng xiū cí láo kǔ , bì xu qín zì zheng tǎo . " cào zì huǐ yue : " hèn dang shí bù yòng qīng yán , yǐ zhì rú cǐ ! " máng chuán lìng zhǐ , qǐ bing sì shí wàn qín zheng . shí jiàn an èr shí san nián qiu qì yuè yě .

却说张郃与夏侯尚来见夏侯渊，说：“天荡山已失，折了夏侯德、韩浩。今闻刘备亲自领兵来取汉中，可速奏魏王，早发精兵猛将，前来策应。”夏侯渊便差人报知曹洪。洪星夜前到许昌，禀知曹操。操大惊，急聚文武，商议发兵救汉中。长史刘晔进曰：“汉中若失，中原震动。大王休辞劳苦，必须亲自征讨。”操自悔曰：“恨当时不用卿言，以致如此！”忙传令旨，起兵四十万亲征。时建安二十三年秋七月也。

- 4 cáo cào bing fen san lù ér jìn : qián bù xiān feng xià hóu dun , cào zì lǐng zhōng jūn , shǐ cáo xiū ya hòu , san jun lù xù qǐ xíng . cào qí bái mǎ jīn an , yù dài jīn yi ; wǔ shì shǒu zhí dà hóng luó xiao jīn sǎn gài , zuǒ yòu jīn guā yín yuè , dèng bàng ge móu , dǎ rì yuè lóng fèng jīng qí ; hù

曹操兵分三路而进：前部先锋夏侯惇，操自领中军，使曹休押后，三军陆续起行。操骑白马金鞍，玉带锦衣；武士手执大红罗销金伞盖，左右金瓜银钺，镫棒戈

Khước thuyết trương cáp dũ hạ hâu thương lai kiến hạ hâu uyên, thuyết: "Thiên dâng sơn dĩ thất, chiết liễu hạ hâu đức, hàn hạo. Kim văn lưu bị thân tự lính binh lai thủ hán trung, khả tốc tấu ngụy vương, tảo phát tinh binh mãnh tướng, tiền lai sách ứng." Hạ hâu uyên tiện sai nhân báo tri tào hồng. Hồng tinh dạ tiền đáo hứa xương, bẩm tri tào thao. Thao đại kinh, cấp tụ văn võ, thương nghị phát binh cứu hán trung. Trường sử lưu diệp tiến viết: "Hán trung nhược thất, trung nguyên chấn động. Đại vương hưu từ lao khổ, tất tu thân tự chinh thảo." Thao tự hồi viết: "Hận đương thời bất dụng khanh ngôn, dĩ trí như thử!" Mang truyền lệnh chỉ, khởi binh tú thập vạn thân chinh. Thời kiến an nhị thập tam niên thu thất nguyệt dã.

vào lấy Hán Trung.

Nói về Trương Cáp, Hạ Hầu Thương chạy đến với Hạ Hầu Uyên, nói rằng: - Núi Thiên Đãng đã mất rồi, Hạ Hầu Đức, Hàn Hạo lại bị chết. Nay nghe Lưu Bị sắp thân chinh vào lấy Hán Trung, ta phải phi báo với Ngụy Vương cho mau, để ngài phát tinh binh mãnh tướng đến cứu ngay mới được. Hạ Hầu Uyên lập tức sai người báo với Tào Hồng, Hồng về ngay Hứa Đô bẩm với Tào Tháo. Tháo giật mình, hội cả văn võ lại thương nghị đem quân cứu Hán Trung. Lưu Hoa tiến lên thưa rằng: - Nếu để Hán Trung mất, thì Trung Nguyên ta cũng chấn động cả. Đại Vương đừng ngại khó nhọc, phải thân chinh mới xong. Tháo phàn nàn rằng: - Tiếc thay! Khi trước ta không nghe lời người đẻ đến nỗi có việc thế này! Mới truyền lệnh khởi bốn mươi vạn đại quân đi đánh. Lúc này là năm Kiến An thứ hai mươi ba, mùa thu, tháng 7,

Tào thao binh phân tam lộ nhi tiến: tiền bộ tiên phong hạ hâu đôn, thao tự lĩnh trung quân, sử tào hưu áp hậu, tam quân lục tục khởi hành. Thao kỵ bạch mã kim an, ngọc đái cầm y; võ sĩ thủ chấp đại hồng la tiêu kim tán cái, tả hữu kim qua ngân việt, đặng bồng qua máu, đả nhật nguyệt long phượng tinh

Tháo chia quân làm ba đường: Hạ Hầu Đôn làm tiên phong, Tháo tự lĩnh trung quân, Tào Hưu làm áp hậu, ba đạo quân lực tục khởi hành. Tháo cưỡi ngựa trắng, yên vàng, đai ngọc, áo gấm. Võ sĩ hai bên cầm đôi tản vóc đại hồng. Cờ mao vàng, lưỡi việt bạc, hèo, trượng, đồng, mâu, tinh kỳ vẽ rồng phượng, nhật nguyệt,

jià lóng hǔ guan jun èr wàn  
wǔ qian , fēn wéi wǔ duì ,  
měi duì wǔ qian , àn qīng ,  
huáng , chì , bái , hei wǔ sè ,  
qí fan jiā mǎ , bìng yǐ běn sè :  
guang hui càn làn , jí qí  
xióng zhuàng . bing chu tóng  
guan , cào zài mǎ shàng  
wàng jiàn yi cù lín mù , jí qí  
mào shèng , wèn jìn shì yue : " cǐ hé chū yě ? " dá yue : "  
cǐ míng lán tián . lín mù zhì  
xiān , nǎi cài yong zhuang yě . jin yong nǚ cài yǎn , yǔ qí  
fu dǒng sì ju cǐ . " yuán lái  
cào sù yǔ cài yong xiāng  
shàn . xian shí qí nǚ cài yǎn ,  
nǎi wèi zhòng dào zhì qì ;  
hòu bēi bēi fang lù qù , yú  
bēi dì shèng èr zi , zuò " hú  
jia shí ba pai " , liú rù Zhōng  
yuán . cào shen lián zhī , shí  
réni chí qian jin rù bēi fang  
shú zhī . zuǒ xián wáng jù  
cào zhì shì , sòng cài yǎn  
huán hàn . cào nǎi yǐ yǎn pèi  
yǔ dǒng sì wèi qì . dang rì  
dào zhuang qián , yìn xiāng  
qǐ cài yong zhì shì , lìng jun  
mǎ xian xíng , cào yǐn jìn shì  
bǎi yú qí , dào zhuang mén  
xià mǎ . shí dǒng sì chu shì  
yú wài , zhǐ yǒu cài yǎn zài  
jia , yǎn wén cào zhì , máng  
chu yíng jie . cào zhì táng ,  
yǎn qǐ ju bì , shí lì yú cè .  
cào ǒu jiàn bì xiān xuán yi  
bei wén tú zhóu , qǐ shen  
guan zhī . wèn yú cài yǎn ,  
yǎn dá yue : " cǐ nǎi cáo é

矛，打日月龙凤旌旗；  
护驾龙虎官军二万五千  
，分为五队，每队五千  
，按青、黄、赤、白、  
黑五色，旗幡甲马，并  
依本色：光辉灿烂，极  
其雄壮。兵出潼关，操  
在马上望见一簇林木，  
极其茂盛，问近侍曰：  
“此何处也？”答曰：  
“此名蓝田。林木之间  
，乃蔡邕庄也。今邕女  
蔡琰，与其夫董祀居此  
。”原来操素与蔡邕相  
善。先时其女蔡琰，乃  
卫仲道之妻；后被北方  
掳去，于北地生二子，  
作《胡笳十八拍》，流  
入中原。操深怜之，使人  
持千金入北方赎之。  
左贤王惧操之势，送蔡  
琰还汉。操乃以琰配与  
董祀为妻。当日到庄前  
，因想起蔡邕之事，令  
军马先行，操引近侍百余骑，到庄门下马。时  
董祀出仕于外，止有蔡  
琰在家，琰闻操至，忙  
出迎接。操至堂，琰起  
居毕，侍立于侧。操偶

kì; hô giá long hổ quan quân  
nhị vạn ngũ thiên, phân vi ngũ  
đội, mỗi đội ngũ thiên, án  
thanh, hoàng, xích, bạch, hắc  
ngũ sắc, kì phiên giáp mã, tịnh  
y bỗn sắc: quang huy xán lạn,  
cực kì hùng tráng. Bình xuất  
đồng quan, thao tại mã thượng  
vọng kiến nhất thốc lâm mộc,  
cực kì mậu thịnh, vẫn cận thị  
viết: "Thủ hà xứ dã?" Đáp viết:  
"Thủ danh lam đền. Lâm mộc  
chi gian, nãi thái ung trang dã.  
Kim ung nữ thái diễm, dữ kì  
phu đồng tự cư thủ." Nguyên  
lai thao tổ dữ thái ung tương  
thiện. Tiên thời kì nữ thái diễm,  
nãi vệ trọng đạo chi thê; hậu bị  
bắc phương lỗ khứ, vu bắc địa  
sinh nhi tử, tác (Hồ già thập bát  
phách), lưu nhập trung nguyên.  
Thao thâm liên chi, sử nhân trì  
thiên kim nhập bắc phương  
thục chi. Tả hiền vương cụ thao  
chi thê, tổng thái diễm hoàn  
hán. Thao nãi dĩ diễm phôi dữ  
đồng tự vi thê. Đương nhật đáo  
trang tiền, nhân tưởng khởi thái  
ung chi sự, lệnh quân mã tiên  
hành, thao dẫn cận thị bách dư  
ky, đáo trang môn hạ mã. Thời  
đồng tự xuất sĩ vu ngoại, chỉ  
hữu thái diễm tại gia, diễm văn  
thao chí, mang xuất nghênh  
tiếp. Thao chí đườòng, diễm  
khởi cư tất, thị lập vu trắc. Thao  
ngẫu kiến bích gian huyền nhất  
bi văn đồ trực, khởi thân quan  
chi. Văn vu thái diễm, diễm đáp  
viết: "Thủ nãi tào nga chi bi dã.

lại dùng hai vạn rưỡi quân long  
hổ đi hộ giá, chia làm năm đội,  
mỗi đội năm nghìn người, tinh kỳ,  
áo, ngựa chiểu theo năm màu  
xanh, vàng, đỏ, trắng, đen, mỗi  
đội dùng một màu lấp lánh chóp  
lò, rất là hùng tráng. Ra đến cửa  
ải Đồng Quan, Tháo ngồi trên  
ngựa trông mé xa xa thấy có một  
rặng rừng, cây cối um tùm, mới  
hỏi tả hữu rằng: - Đây là xứ nào  
đó! Tả hữu bẩm: - Đây gọi là Lam  
Điền. Trong đám rừng này, có  
nhà Sái Ung ở đó. Hiện nay có  
con gái Sái Ung tên là Sái Diệm  
cùng với chồng là Đồng Kỷ ở nơi  
ấy. Nguyên Tháo vốn quen nhau  
với Sái Ung. Con Sái Ung trước  
là vợ Vệ Đạo Giới. Về sau, nàng  
Ấy bị phương bắc bắt đi, ở xứ đó  
sinh được hai con. Nàng đặt ra  
mười tám khúc kèn rợ Hồ, truyền  
vào đến Trung Nguyên Tháo thấy  
vậy, thương nàng larmor, mới sai  
người đem nghìn nén vàng sang  
tận phương bắc để chuộc về. Vua  
rợ Hồ là Tả Hiền vương sơ uy thế  
Tào Tháo, phải đưa nàng trả về  
Hán, Tháo mới đem nàng gả cho  
Đồng Kỷ. Hôm ấy, đi quanh, lại  
nhớ đến Sái Ung, Tháo mới cho  
quân mã đi trước, còn Tháo thì  
dẫn hơn trăm kỵ vào chơi. Bấy  
giờ Đồng Kỷ đi làm quan, chỉ có  
vợ ở nhà. Sái Diệm nghe tin Tào  
Tháo đến, vội vàng ra nghênh  
tiếp vào trong nhà. Diệm lạy  
xong, đứng hầu bên cạnh. Tháo  
nhắc trông lên tường, thấy một  
cuốn văn bia ở treo ở đó, Tháo

zhi bei yě . xí hé dì shí ,  
shàng yú yǒu yí wu zhé ,  
míng cáo gàn , néng pó pó  
lè shén ; wǔ yuè wǔ rì , zuì  
wǔ zhōu zhōng , duò jiāng ér  
sǐ . qí nǚ nián shí sì suì , rào  
jiāng tí kuì zhòu yè , tiào rù  
bo zhōng ; hòu wǔ rì , fù fù  
zhī shí fú yú jiāng miàn ; lǐ  
rénn zàng zhī jiāng biān .  
shàng yú lìng dù cháng zòu  
wén cháo tíng , biǎo wèi xiào  
nǚ . dù cháng lìng hán dan  
chún zuò wén juan bei yǐ jì qí  
shì . shí hán dan chún nián  
fang shí san suì , wén bù jiā  
diǎn , yí huí ér jiù , lì shí mù  
cè , shí rén qí zhì . qiè fù cài  
yong wén ér wǎng guān , shí  
rì yǐ mù , nǎi yú àn zhōng yǐ  
shǒu mo bei wén ér dù zhì ,  
suǒ bǐ dà shu ba zì yú qí bèi  
. hòu rén juan shí , bìng juan  
cǐ ba zì . " cào dú ba zì yún :  
" huáng juàn yòu fù , wài sun  
jí jiù . " cào wèn yǎn yue :  
rǔ jiě cǐ yì fǒu ? " yǎn yue :  
sui xian rén yí bǐ , qiè shí bù  
jiě qí yì . " cào huí gù zhòng  
móu shì yue : " rǔ děng jiě  
fǒu ? " zhòng jie bù néng dá  
. yú nèi yí rén chu yue : "  
mǒu yǐ jiě qí yì . " cào shì zhī  
, nǎi zhǔ bù yáng xiù yě .  
cào yue : " qīng qiè wù yán ,  
róng wú sī zhī . " suì cí liǎo  
cài yǎn , yǐn zhòng chu  
zhuāng . shàng mǎ xíng san  
lǐ , hu shèng wù , xiào wèi  
xiu yue : " qīng shì yán zhī . "

见壁间悬一碑文图轴，  
起身观之。问于蔡琰，  
琰答曰：“此乃曹娥之  
碑也。昔和帝时，上虞  
有一巫者，名曹旰，能  
婆娑乐神；五月五日，  
醉舞舟中，堕江而死。  
其女年十四岁，绕江啼  
哭七昼夜，跳入波中；  
后五日，负父之尸浮于  
江面；里人葬之江边。  
上虞令度尚奏闻朝廷，  
表为孝女。度尚令邯郸  
淳作文镌碑以记其事。  
时邯郸淳年方十三岁，  
文不加点，一挥而就，  
立石墓侧，时人奇之。  
妾父蔡邕闻而往观，时  
日已暮，乃于暗中以手  
摸碑文而读之，索笔大  
书八字于其背。后人镌  
石，并镌此八字。”操  
读八字云：“黄绢幼妇，  
外孙齑臼。”操问琰  
曰：“汝解此意否？”  
琰曰：“虽先人遗笔，  
妾实不解其意。”操回  
顾众谋士曰：  
“汝等解否？”众皆不  
能答。于内一人出曰：

Tích hòa đế thời, thượng ngu  
hữu nhất vu giả, danh tào cán,  
năng bà bà nhạc thần; ngũ  
nguyệt ngũ nhật, túy vũ chu  
trung, đọa giang nhi tử. Kì nữ  
niên thập tứ tuế, nhiều giang đè  
khóc thất trú dạ, khiêu nhập ba  
trung; hậu ngũ nhật, phụ phụ  
chi thi phù vu giang diện; lí  
nhân táng chi giang biên.  
Thượng ngu lệnh độ thượng  
tâu văn triều đình, biểu vi hiếu  
nữ. Độ thượng lệnh hàm đan  
thuần tác văn tuyên bi dĩ kí kì  
sự. Thời hàm đan thuần niêm  
phương thập tam tuế, văn bất  
gia diễm, nhất huy nhì tựu, lập  
thạch mộ trắc, thời nhân kì chí.  
Thiếp phụ thái ung văn nhì  
vãng quan, thời nhặt dĩ mô, nãi  
vu ám trung dĩ thủ mạc bi văn  
nhì độc chí, tác bút đại thư bát  
tự vu kì bối. Hậu nhân tuyên  
thạch, tịnh tuyên thê bát tự."  
Thao độc bát tự văn: "Hoàng  
quyền áu phụ, ngoại tôn tê  
cữu." Thao vấn diem viết: "Nhữ  
giải thử ý phủ?" Diem viết: "Tuy  
tiên nhân di bút, thiếp thật bắt  
giải kí ý." Thao hỏi cố chúng  
mưu sĩ viết: "Nhữ đãng giải  
phủ?" Chúng giao bát năng đáp.  
Vu nội nhất nhân xuất viết: "Mỗ  
dĩ giải kí ý." Thao thị chí, nãi  
chủ bộ dương tu dã. Thao viết:  
"Khanh thả vật ngôn, dung ngô  
tư chí." Toại từ liễu thái diem,  
dẫn chúng xuất trang. Thượng  
mã hành tam lì, hốt tinh ngộ,  
tiểu vị tu viết: "Khanh thí ngôn

hỏi văn gì thì Sái Diệm thưa rằng:  
- Đây là bài văn bia thuật chuyện  
nàng Tào Nga. Xưa kia, đời vua  
Hoàng Đế, ở làng Thượng Ngu  
có một người đồng bóng, tên là  
Tào Vu, thường hay múa may lên  
đồng. Hôm mồng năm tháng  
năm, Vu say rượu múa ở trên  
thuyền, chẳng may ngã xuống  
sông chết đuối. Con gái người ấy  
tên là Tào Nga, bấy giờ mới có  
mười bốn tuổi, đi quanh bờ sông  
kêu khóc bảy đêm ngày, rồi cũng  
nhảy xuống sông để tìm cha.  
Được năm hôm, nàng ấy đội thây  
cha nồi lên trên mặt nước. Người  
xứ ấy vớt lên táng ở trên bờ  
sông. Quan huyện ở đó tên là Độ  
Thượng tâu việc ấy lên triều đình  
khen là con gái có hiếu, sai Hàm  
Đan Thuần làm văn khắc vào bia  
để ghi việc đó. Thuần bấy giờ  
mới mười ba tuổi, thảo một mạch  
bài văn bia, câu nào cũng hay,  
không ai chưa được một chữ,  
dựng ở cạnh mã. Tiếng văn hay  
đồn đây xa gần. Cha thiếp là Sái  
Ung nghe tin cũng đi xem, đến  
nơi thì trời tối, mới lấy tay sờ vào  
tảng chữ mà xem. Xem xong, lấy  
bút viết tám chữ to vào đằng sau  
bia, người sau nhân thể khắc cả  
tám chữ ấy. Tháo đọc tám chữ đè  
rằng: "Hoàng quyền, áu phụ,  
ngoại tôn, tê cữu". Tháo hỏi Sái  
Diệm rằng: - Nàng có biết ý tám  
chữ ấy là thế nào không? Diệm  
nói: - Tâu Đại vương, tám chữ ấy  
tuy là cha thiếp để lại, nhưng  
thiếp thực là không biết ý ra làm

xiu yue : " cǐ yǐn yǔ ēr .  
huáng juàn nǎi yán sè zhì sī  
yě : sè bàng jia sī , shì jué zì  
. yòu fù zhě , shào nǚ yě : nǚ  
bàng shǎo zì , shì miào zì .  
wài sun nǎi nǚ zhì zì yě : nǚ  
bàng zì zì , shì hǎo zì .

“某已解其意。”操视之，乃主簿杨修也。操曰：“卿且勿言，容吾思之。”遂辞了蔡琰，引众出庄。上马行三里，忽省悟，笑谓修曰：“卿试言之。”修曰：“此隐语耳。黄绢乃颜色之丝也：色傍加丝，是绝字。幼妇者，少女也：女傍少字，是妙字。外孙乃女之子也：女傍子字，是好字。

5 jí jiù nǎi shòu wǔ xīn zhì qì yě  
: shòu bàng xīn zì , shì cí zì .  
zǒng ér yán zhì , shì jué  
miào hǎo cí sì zì . " cào dà  
jing yue : " zhèng hé gu yì ! "  
zhòng jie tàn xiān yáng xiū  
cái shí zhì mǐn . bù yì rì , jun  
zhì nán zhèng . cáo hóng jie  
zhe , bēi yán zhāng hé zhī  
shì . cào yue : " fei hé zhì zuì  
, shèng fù nǎi bing jia cháng  
shì ēr . " hóng yue : " mù jin  
liú bēi shǐ huáng zhong gong  
dǎ dìng jun shan , xià hóu  
yuán zhì dà wáng bing zhì ,  
gù shǒu wèi céng chu zhàn .  
" cào yue : " ruò bù chu zhàn

齑白乃受五辛之器也：受傍辛字，是辞字。总而言之，是绝妙好辞四字。”操大惊曰：“正合孤意！”众皆叹羡杨修才识之敏。不一日，军至南郑。曹洪接着，备言张郃之事。操曰：“非郃之罪，胜负乃兵家常事耳。”洪曰：“目今刘备使黄忠攻打定军山，夏侯渊

chi." Tu viết: "Thử ẩn ngữ nhĩ. Hoàng quyền nãi nhan sắc chi ti dã: sắc傍 giao ti, thị tuyệt tự. Âu phụ giả, thiếu nữ dã: nữ傍 thiếu tự, thị diệu tự. Ngoại tôn nãi nữ chi tử dã: nữ傍 tử tự, thị hảo tự.

sao. Tháo ngảnh lại hỏi các mưu sĩ, cũng không ai trả lời được. Bỗng có một người bước ra thưa rằng: - Tôi hiểu được nghĩa ấy rồi. Tháo trông ra thì là quan chủ bá Dương Tu. Tháo nói: Bên từ giã Sái Diệm, dẫn chúng đi ra. Lên ngựa đi được ba dặm. Tháo sực nghĩ ra, cười bảo Dương Tu rằng: - Người thử nói đi, xem có hợp ý với ta không? Tu thưa rằng: - Đó là câu ẩn ngữ: Hoàng quyền nghĩa là soi tơ có sắc vàng, chữ sắc chấp với chữ ti thì thành chữ Tuyệt, âu phụ nghĩa là con gái nhỏ, con gái nhỏ thì là thiếu nữ, chữ thiếu chấp với chữ nữ thành chữ Diệu. Ngoại tôn nghĩa là cháu ngoại, cháu ngoại thì là con người con gái, con gái là chữ nữ tử, chữ nữ chấp với chữ tử thành chữ Hảo.

Tề cữu là cái cối giã hành, chịu cay là chữ thụ tân, chữ phụ chấp với tân thành ra chữ Tứ. Nói tóm lại thì là bốn chữ "Tuyệt Diệu Hảo Tứ" nghĩa là "Lời lẽ hay tuyệt diệu". Tháo thất kinh, nói rằng: - Người nói chính hợp ý ra! Mọi người đều khen Dương Tu có tài nhận thức nhanh. Không bao lâu, Tào Tháo kéo quân đến Nam Trịnh, Tào Hồng ra tiếp vào, thuật chuyện Trương Cáp bại trận. Tháo nói: - Được thua là sự thường, không phải là tội Trương Cáp. Tào Hồng nói: - Hiện nay Lưu Bị sai Hoàng Trung đánh núi Định Quân. Hạ Hầu Uyên nghe

, shì shì nuò yě . " biàn chāi rén chí jié dào dìng jun shan , jiào xià hóu yuan jìn bing . liú ? jiàn yue : " yuan xìng tài gang , kǒng zhong jian jí . " cào nǎi zuò shǒu shu yǔ zhī . shǐ mìng chí jié dào yuan yíng , yuan jie rù . shǐ zhě chu shu , yuan chai shì zhī . luè yue : " fán wèi jiang zhě , dang yǐ gang róu xiāng jì , bù kě tú shì qí yōng . ruò dàn rèn yōng , zé shì yí fu zhí dí ēr . wú jīn tún dà jun yú nán zhèng , yù guan qīng zhī miào cái , wù rǔ èr zì kě yě . " xià hóu yuan lǎn bì dà xǐ . dǎ fa shǐ mìng huí qì , nǎi yǔ zhang hé shang yì yue : " jin wèi wáng lù dà bing tún yú nán zhèng , yǐ tǎo liú bèi . wú yǔ rǔ jiǔ shǒu cǐ dì , qǐ néng jiàn lì gong yè ? lái rì wú chu zhàn , wù yào sheng qín huáng zhong . " zhang hé yue : " huáng zhong móu yǒng jian bēi , kuàng yǒu fǎ zhèng xiāng zhù , bù kě qīng dí . cǐ xiān shan lù xiǎn jùn , zhì yí jian shǒu . " yuan yue : " ruò ta rén jiàn liǎo gong láo , wú yǔ rǔ yǒu hé miàn mù jiàn wèi wáng ye ? rǔ zhì shǒu shan , wú qù chu zhàn . " suì xià lìng yue : " shéi gǎn chu shào yòu dí ? " xià hóu cháng yue : " wú yuàn wǎng . " yuan yue : " rǔ qù chu shào , yǔ huáng zhong jiao zhàn , zhì yí shu , bù yí

知大王兵至，固守未曾出战。”操曰：“若不出战，是示懦也。”便差人持节到定军山，教夏侯渊进兵。刘晔谏曰：“渊性太刚，恐中奸计。”操乃作手书与之。使命持节到渊营，渊接入。使者出书，渊拆视之。略曰：“凡为将者，当以刚柔相济，不可徒恃其勇。若但任勇，则是一夫之敌耳。吾今屯大军于南郑，欲观卿之妙才，勿辱二字可也。”夏侯渊览毕大喜。打发使命回讫，乃与张郃商议曰：“今魏王率大兵屯于南郑，以讨刘备。吾与汝久守此地，岂能建立功业？来日吾出战，务要生擒黄忠。”张郃曰：“黄忠谋勇兼备，况有法正相助，不可轻敌。此间山路险峻，只宜坚守。”渊曰：“若他人建了功劳，吾与汝有何面目见魏王耶？汝只守山，吾去出

nọa dã." Tiện sai nhân trì tiết đáo định quân sơn, giáo hạ hầu uyên tiến binh. Lưu diệp gián viết: "Uyên tính thái cương, khủng trung gian ké." Thao nãi tác thủ thư dữ chi. Sứ mệnh trì tiết đáo uyên doanh, uyên tiếp nhập. Sứ giả xuất thư, uyên sách thị chi. Lược viết: "Phàm vi tướng giả, đương dĩ cương nhu tương tề, bất khả đò thị kì dũng. Nhược đăn nhâm dũng, tắc thị nhất phu chi địch nhĩ. Ngô kim truân đại quân vu nam trinh, dục quan khanh chi diệu tài, vật nhục nhị tự khả dã." Hạ hầu uyên lâm tất đại hỉ. Đã phát sứ mệnh hồi cật, nãi dữ trương cáp thương nghị viết: "Kim nguy vương suất đại binh truân vu nam trinh, dĩ thảo lưu bị. Ngô dữ nhữ cửu thủ thủ địa, khởi năng kiến lập công nghiệp? Lai nhật ngô xuất chiến, vụ yếu sinh cầm hoàng trung." Trương cáp viết: "Hoàng trung mưu dũng kiêm bi, huống hữu pháp chánh tương trợ, bất khả khinh địch. Thủ gian sơn lộ hiểm tuấn, chỉ nghi kiên thủ." Uyên viết: "Nhược tha nhân kiến liễu công lao, ngô dữ nhữ hữu hà diện mục kiến nguy vương da? Nhữ chỉ thủ sơn, ngô khú xuất chiến." Toại hạ lệnh viết: "Thùy cảm xuất tiêu dụ địch?" Hạ hầu thượng viết: "Ngô nguyện vâng." Uyên viết: "Nhữ khú xuất tiêu, dữ hoàng trung giao chiến, chỉ nghi thâu,

tin đại vương sắp đến, cho nên chưa tiến quân ra đánh trận nào. Tháo nói: - Nếu không ra đánh chẳng hóa ra mình hèn nhát lắm ru? Lập tức sai người cầm tờ tiết đến núi Định Quân, sai Hạ Hầu Uyên ra đánh. Lưu Hoa can rằng: - Hạ Hầu Uyên tính cương quá, tôi e mắc phải mạo giặc. Tháo viết một phong thư, cầm tờ tiết đến dinh Uyên, Uyên vào tiếp, mở thư ra xem, trong thư đại ý nói rằng: "Phàm làm tướng, có lúc nên cứng, có lúc nên mềm, nếu chỉ cậy sức khỏe mình, thì chỉ địch được một người mà thôi. Nay ta đóng quân đại quân ở Nam Trịnh, muốn xem cái "Tài giỏi" của ngươi, chớ có phụ hai chữ đó mới được." Hạ Hầu Uyên xem xong, mừng lắm, thu xếp cho sứ giả về, rồi bàn với Trương Cáp rằng: - Ngụy vương dẫn đại quân đóng ở Nam Trịnh để đánh Lưu Bị. Ta với ngươi giữ mãi ở đây, thì bao giờ lập được công? Ngày mai ta ra đánh, quyết bắt kỳ được Hoàng Trung mới nghe! Trương Cáp nói: - Hoàng Trung dùng mưu, dùng đủ cả, lại có Pháp Chính giúp đỡ, không nên khinh địch. Ở đây, đường núi hiểm trở, chỉ nên giữ vững là hơn. Uyên nói: - Nếu để người khác lập được công lao, thì ta với ngươi còn mặt mũi nào trông thấy Ngụy vương nữa? Có phải thế thì ngươi ở nhà giữ núi, để tránh ta ra đánh. Bèn hạ lệnh rằng: - Có ai dám ra tiểu thám để dù địch hay

yíng . wú yǒu miào jì , rú cǐ  
rú cǐ . " cháng shòu lìng , yǐn  
san qian jun lí dìng jun shan  
dà zhài qián xíng .

战。”遂下令曰：“谁敢出哨诱敌？”夏侯尚曰：“吾愿往。”渊曰：“汝去出哨，与黄忠交战，只宜输，不宜赢。吾有妙计，如此如此。”尚受令，引三千军离定军山大寨前行。

6 què shuo huáng zhong yǔ fǎ  
zhèng yǐn bing tún yú dìng  
jun shan kǒu , lěi cì tiǎo zhàn  
, xià hóu yuan jian shǒu bù  
chu ; yù yào jìn gōng , yòu  
kǒng shan lù wéi xiǎn , nán  
yǐ liào dí , zhì de jù shǒu . shí  
rì , hu bào shan shàng cáo  
bing xià lái nuò zhàn . huáng  
zhong qià dài yǐn jun chu  
yíng , yá jiāng chén shì yue :  
" jiāng jun xiū dòng , mǒu  
yuàn dang zhì . " zhong dà xǐ  
, suì lìng chén shì yǐn jun yi  
qian , chu shan kǒu liè zhèn  
. xià hóu cháng bing zhì , suì  
yǔ jiao feng . bù shù gé ,  
cháng zhà bài ér zǒu . shì  
gǎn qù , xíng dào bàn lù , bì  
liǎng shan shàng léi mù pào  
shí , dǎ jiāng xià lái , bù  
néng qián jìn . zhèng yù huí  
shí , bēi hòu xià hóu yuan  
yǐn bing tú chu , chén shì bù  
néng dǐ dang , bēi xià hóu  
yuan sheng qín huí zhài . bù  
zú duo jiàng . yǒu bài jun táo  
de xìng mìng , huí bào

bất nghi doanh. Ngô hưu diệu  
kế, như thủ như thủ." Thượng  
thu lệnh, dẫn tam thiên quân li  
định quân sơn đại trại tiền  
hành.

không? Hạ Hầu Thượng nói: - Tôi  
xin đi! Uyên nói: - Người do thám,  
có đánh với Hoàng Trung thì chỉ  
cần thua, chớ không cần được.  
Ta đã có diệu kế, cứ làm như thế,  
như thế... Thượng vâng lệnh, dẫn  
ba nghìn quân dời khỏi trại lớn  
trong núi Định đi trước.

Khuốc thuyết hoàng trung dữ  
pháp chánh dẫn binh trâu vu  
định quân sơn khẩu, luy thủ  
thiêu chiến, hạ hầu uyên kiên  
thủ bất xuất; dục yếu tiến công,  
hựu khủng sơn lộ nguy hiểm,  
nan dĩ liêu địch, chỉ đắc cư thủ.  
Thị nhật, hốt báo sơn thượng  
tào binh hạ lai nạch chiến.  
Hoàng trung kháp đãi dẫn quân  
xuất nghênh, nha tướng trân  
thức viết: "Tướng quân hữu  
động, mỗ nguyện đương chi."  
Trung đại hỉ, toại lệnh trân thức  
dẫn quân nhất thiến, xuất sơn  
khẩu liệt trận. Hạ hầu thượng  
binh chí, toại dữ giao phong.  
Bất số hợp, thượng trá bại nhi  
tẫu. Thức cản khứ, hành đáo  
bán lộ, bị lưỡng sơn thượng lôi  
mộc pháo thạch, đả tương hạ  
lai, bất năng tiền tiến. Chánh  
dục hồi thời, bối hậu hạ hầu  
uyên dẫn binh đột xuất, trân  
thức bất năng để đương, bị hạ  
hầu uyên sinh cầm hồi trại. Bộ  
tốt đa hàng. Hữu bại quân đảo  
đắc tính mệnh, hốt báo hoàng

Nói về Hoàng Trung, Pháp Chính  
từ khi dẫn quân đến đóng ở cửa  
núi Định Quân, mấy phen đến  
khiêu chiến, Hạ Hầu Uyên cứ giữ  
chặt không ra. Muốn tiến quân  
lên, thì lại sợ đường núi nguy  
hiểm, khó lường được giặc, nên  
cũng phải đóng quân một chỗ.  
Hôm ấy, chợt có tin quân Tào ở  
trên núi kéo xuống Trung toàn  
đem quân ra địch, có nha tướng  
là Trần Thức nói rằng: - Tướng  
quân chớ nên ra vội, tôi xin đi  
trước xem sao. Trung mừng lắm,  
cho Trần Thức dẫn một nghìn  
quân ra cửa núi bày trận. Hạ Hầu  
Thượng đến, hai bên đánh nhau  
chưa đầy vài hợp, Thượng già đò  
thua chạy, Thức đuổi theo. Đi đến  
nửa đường, bỗng nhiên hai bên  
sườn núi, đá gỗ quăng xuống  
không tiến lên được. Thức đang  
chực rút về, thì mé sau Hạ Hầu  
Uyên đã dẫn quân xông ra. Thức  
không địch nổi, bị Uyên bắt sống  
diệu về trại, nhiều quân sĩ đầu  
hàng. Những tên thua chạy trốn  
được về báo với Hoàng Trung.

huáng zhong , shuo chén shì  
bèi qín .

7 zhong huang yǔ fǎ zhèng  
shang yì , zhèng yue : " yuan  
wèi rén qīng zào , shì yǒng  
shǎo móu . kě jí quàn shì zú  
, bá zhài qián jìn , bù bù wèi  
yíng , yòu yuan lái zhàn ér  
qín zhī : cǐ nǎi fǎn kè wèi zhǔ  
zhī fā . " zhong yòng qí móu  
, jiāng yīng yǒu zhì wù , jìn  
shǎng san jun , huan sheng  
mǎn gǔ , yuàn xiào sī zhàn .  
huáng zhong jí rì bá zhài ér  
jìn , bù bù wèi yíng ; měi  
yíng zhù shù rì , yóu jìn .  
yuan wén zhī , yù chu zhàn .  
zhang hé yue : " cǐ nǎi fǎn kè  
wèi zhǔ zhī jì , bù kě chu  
zhàn , zhàn zé yǒu shī . "   
yuan bù cóng , lìng xià hóu  
cháng yǐn shù qian bing chu  
zhàn , zhí dào huáng zhong  
zhài qián . zhong shàng mǎ  
tí dao chu yíng , yǔ xià hóu  
cháng jiao mǎ , zhí yí gé ,  
sheng qín xià hóu cháng guī  
zhài . yú jie bài zǒu , huí bào  
xià hóu yuan .

8 yuan jí shǐ rén dào huáng  
zhong zhài , yán yuàn jiāng  
chén shì lái huàn xià hóu  
cháng . zhong yue dìng lái rì  
zhèn qián xiāng huàn . cì rì ,  
liǎng jun jie dào shan gǔ kuò  
chǔ , bù chéng zhèn shì .

陈式被擒。

忠慌与法正商议，正曰：“渊为人轻躁，恃勇少谋。可激劝士卒，拔寨前进，步步为营，诱渊来战而擒之：此乃反客为主之法。”忠用其谋，将应有之物，尽赏三军，欢声满谷，愿效死战。黄忠即日拔寨而进，步步为营；每营住数日，又进。渊闻之，欲出战。张郃曰：“此乃反客为主之计，不可出战，战则有失。”渊不从，令夏侯尚引数千兵出战，直到黄忠寨前。忠上马提刀出迎，与夏侯尚交马，只一合，生擒夏侯尚归寨。余皆败走，回报夏侯渊。

渊急使人到黄忠寨，言愿将陈式来换夏侯尚。忠约定来日阵前相换。次日，两军皆到山谷阔处，布成阵势。黄忠、

trung, thuyết tràn thức bị cầm.

Trung hoảng dã pháp chánh thương nghị, chánh viết: "Uyên vi nhân khinh táo, thị dũng thiều mưu.Khả kích khuyến sĩ tốt, bạt trại tiền tiến, bộ bộ vi doanh, dụ uyên lai chiến nhi cầm chí: thủ nǎi phản khách vi chủ chí pháp."Trung dụng kỉ mưu, tương ứng hữu chi vật, tần thường tam quân, hoan thanh mãn cốc, nguyện hiệu tử chiến. Hoàng trung tức nhật bạt trại nhi tiến, bộ bộ vi doanh; mỗi doanh trụ sở nhật, hựu tiến. Uyên văn chí, dục xuất chiến. Trương cáp viết: "Thủ nǎi phản khách vi chủ chí kế, bắt khả xuất chiến, chiến tắc hữu thất." Uyên bắt tòng, lệnh hạ hầu thương dẫn số thiêu binh xuất chiến, trực đáo hoàng trung trại tiền. Trung thương mã đề đáo xuất nghênh, dữ hạ hầu thương giao mã, chỉ nhất hợp, sinh cầm hạ hầu thương quy trại. Dư gai bại tầu, hồi báo hạ hầu uyên.

Trung lo sợ, bàn với Pháp Chính. Chính nói: - Uyên tính nóng nảy, cậy khỏe, ít mưu. Ta nên khuyên dỗ sĩ tốt, nhổ trại tiến lên, đi đến đâu lập trại đến đấy, dữ Uyên đến đánh mà bắt, đó gọi là mẹo "Phản khách vi chủ", nghĩa là ta là khách, mà hóa thành chủ đấy. Trung nghe kể ấy, nội bao nhiêu đỗ đặc của cải, đem thưởng hết cho ba quân, tiếng quân sĩ reo mừng vang động hang núi, ai cũng tinh nguyện hết sức đánh giặc. Ngày hôm ấy Trung nhổ trại tiền quân, đi đến đâu lập trại đến đấy, mỗi trại ở vài ngày rồi lại tiến. Uyên nghe tin, muốn ra đánh. Trương Cáp nói: - Đó là mẹo "Phản khách vi chủ", ta không nên ra đánh, nếu không tắt lõi việc. Uyên không nghe, sai Hạ Hầu Thượng dẫn vài ngàn quân kéo đến thẳng trại Hoàng Trung. Trung cưỡi ngựa vác dao ra đánh, mới một hiệp đã bắt sống ngay được Hạ Hầu Thượng, quân Tào tan chạy về báo với Hạ Hầu Uyên.

Uyên kíp sai người, đến trại Hoàng Trung xin đem Trần Thức đổi Hạ Hầu Thượng. Trung hẹn đến ngày mai trao đổi ở tại trước trận. Hôm sau, hai bên ra một chỗ hang núi rộng rãi, dàn thành trận thế. Hoàng Trung, Hạ Hầu Uyên

huáng zhong , xià hóu yuan  
gè lì mǎ yú běn zhèn mén qí  
zhi xià . huáng zhong dài  
zhe xià hóu cháng , xià hóu  
yuan dài zhe chén shì , gè  
bù yǔ páo kǎi , zhī chuān bì  
tǐ bó yī . yí shēng gǔ xiǎng ,  
chén shì , hóu xià cháng gè  
wàng běn zhèn ben huí . xià  
hóu cháng bǐ jí dào zhèn  
mén shí , bèi huáng zhong yí  
jiàn , shè zhōng hòu xin .  
cháng dài jiàn ér huí . yuán  
dà nù , zòu mǎ jìng qū  
huáng zhong . zhōng zhèng  
yào jí yuán qiān shā . liǎng  
jiāng jiāo mǎ , zhàn dào èr  
shí yú gé , cáo yíng nèi hu  
rán míng jīn shou bìng . yuán  
huang bo mǎ ér huí , bèi  
zhong chéng shì sha liǎo yí  
zhèn . yuán huí zhèn wèn ya  
zhèn guān : " wèi hé míng jīn  
? " dá yue : " mǒu jiàn shān  
ao zhong yǒu shǔ bìng qí fān  
shù chǔ , kǒng shì fú bìng ,  
gù jí zhao jiāng jun huí . "  
yuán xìn qí shuo , suí jiān  
shǒu bù chu .

9 huáng zhong bi dào dìng jun  
shan xià , yǔ fǎ zhèng shàng  
yì . zhèng yǐ shǒu zhǐ yue : "  
dìng jun shan xi , wéi rán  
yǒu yì zuò gao shan , sì xià  
jie shì xiǎn dào . cǐ shan  
shàng zú kě xià shì dìng jun  
shan zhì xu shí . jiāng jun  
ruò qū de cǐ shan , dìng jun  
shan zhì zài zhǎng zhong yě

夏侯渊各立马于本阵门旗之下。黄忠带着夏侯尚，夏侯渊带着陈式，各不与袍铠，只穿蔽体薄衣。一声鼓响，陈式、侯夏尚各望本阵奔回。夏侯尚比及到阵门时，被黄忠一箭，射中后心。尚带箭而回。渊大怒，骤马径取黄忠。忠正要激渊厮杀。两将交马，战到二十余合，曹营内忽然鸣金收兵。渊慌拨马而回，被忠乘势杀了一阵。渊回阵问押阵官：“为何鸣金？”答曰：“某见山凹中有蜀兵旗幡数处，恐是伏兵，故急招将军回。”渊信其说，遂坚守不出。

黄忠逼到定军山下，与法正商议。正以手指曰：“定军山西，巍然有一座高山，四下皆是险道。此山上足可下视定军山之虚实。将军若取得此山，定军山只在掌

Hoàng trung, hạ hầu uyên các lập mã vu bỗn trận môn kì chí hạ. Hoàng trung đái trú hạ hầu thượng, hạ hầu uyên đái trú tràn thức, các bất dũ bào khải, chí xuyên tết thê bạc y. Nhất thanh cổ hưởng, tràn thức, hầu hạ thượng các vọng bỗn trận bôn hồi. Hạ hầu thượng bỉ cập đáo trận môn thời, bị hoàng trung nhất tiễn, xạ trúng hậu tâm. Thượng đái tiễn nhi hồi. Uyên đại nộ, sáu mǎ kính thủ hoàng trung. Trung chánh yếu kích uyên tư sát. Lưỡng tương giao mã, chiến đáo nhị thập dư hợp, tào doanh nội hốt nhiên minh kim thu binh. Uyên hoảng bát mǎ nhi hồi, bị trung thừa thế sát liễu nhất trận. Uyên hồi trận vấn áp trận quan: "Vi hà minh kim?" Đáp viết: "Mỗ kiến sơn ao trung hữu thực binh kì phiên sở xử, khùng thị phục binh, có cấp chiêu tướng quân hồi." Uyên tín kì thuyết, toại kiên thủ bắt xuất.

hai tướng cưỡi ngựa đứng hai bên cửa trận. Trần Thức, Hạ Hầu Thượng, mỗi người chỉ mặc một cái áo ngắn, đứng một bên. Một tiếng trống nổi lên, người nào người nấy chạy về trận ấy. Khi Hạ Hầu Thượng chạy về gần đến nơi, bị Hoàng Trung bắn theo một phát, tin vào sau lưng, Thượng đeo cả tên mà chạy. Uyên nổi giận, quất ngựa xốc tới đánh nhau với Hoàng Trung. Trung chỉ cất trêu tức cho mưu hiệp, trong trận Tào bỗng nhiên khua chiêng thu quân. Uyên vội vàng quay ngựa chạy về, bị Trung thừa thế chém giết một trận. Uyên vè hỏi quan áp trận rằng: - Làm sao lại khua chiêng? Đáp rằng: - Tôi thấy trong hang núi, có cờ quạt quân Phục pháp phơi ở mấy chỗ, sợ có quân mai phục, nên khua chiêng mời tướng quân về. Uyên tin lời, bèn giữ vững không ra nữa.

Hoàng trung bức đáo định quân sơn hạ, dữ pháp chánh thương nghị. Chánh dĩ thủ chí viết: "Định quân sơn tây, nguy nhiên hữu nhất tọa cao sơn, từ hạ giai thị hiểm đạo. Thủ sơn thượng túc khả hạ thị định quân sơn chi hư thật. Tướng quân nhược thủ đắc thủ sơn, định quân sơn chỉ tại chưởng trung

Hoàng Trung đuổi mãi đến dưới núi Định Quân, bàn với Pháp Chính, Pháp Chính trả tay nói: - Mé tây núi Định Quân có một quả núi cao chót vót, bốn mặt toàn là đường hiểm. Đứng trên núi ấy, dòm sang được núi Định Quân, biết được hư thực. Nếu lấy được núi ấy, thì núi Định Quân như ở trong tay ta rồi. Trung ngẩng lên

. " zhong yǎng jiàn shan tóu  
shao píng , shan shàng yǒu  
xiē shǎo rén mǎ . shì yè èr  
gèng , zhong yǐn jun shì  
míng jīn jí gǔ , zhí sha shàng  
shan dǐng . cǐ shan Yǒu xià  
hóu yuan bù jiang dù xí shǒu  
bǎ , zhǐ yǒu shù bǎi yú rén .  
dāng shí jiàn huáng zhōng  
dà duì yǐng shàng , zhì de qì  
shan ér zǒu . zhong de liǎo  
shan dǐng , zhèng yǔ dìng  
jun shan xiāng duì . fǎ zhèng  
yue : " jiāng jun kě shǒu zài  
bàn shan , mǒu ju shan dǐng  
. dài xià hóu yuan bing zhì ,  
wú jǔ bái qí wèi hào , jiāng  
jun què àn bing wù dòng ;  
dài ta quán dài wú bèi , wú  
què jǔ qǐ hóng qí , jiāng jun  
biàn xià shan jí zhī : yǐ yì dài  
láo , bì dang qǔ shèng . "  
zhong dà xǐ , cóng qí jì . què  
shuo dù xí yǐn jun táo huí ,  
jiàn xià hóu yuan , shuo  
huáng zhōng duó liǎo duì  
shan . yuan dà nù yue : "  
huáng zhōng zhàn liǎo duì  
shan , bù róng wǒ bù chu  
zhàn . " zhāng hé jiàn yue :  
cǐ nǎi fǎ zhèng zhī móu yě .  
jiāng jun bù kě chu zhàn , zhí  
yí jian shǒu . " yuan yue : "  
zhàn liǎo wú duì shan , guan  
wú xu shí , rú hé bù chu  
zhàn ? " hé kǔ jiàn bù ting .  
yuan fen jun wéi zhù duì  
shan , dà mà tiǎo zhàn . fǎ  
zhèng zài shan shàng jǔ qǐ  
bái qí ; rèn cóng xià hóu

中也。" 忠仰见山头稍平，山上有些少人马。是夜二更，忠引军士鸣金击鼓，直杀上山顶。此山有夏侯渊部将杜袭守把，止有数百余人。当时见黄忠大队拥上，只得弃山而走。忠得了山顶，正与定军山相对。法正曰：“将军可守在半山，某居山顶。待夏侯渊兵至，吾举白旗为号，将军却按兵勿动；待他倦怠无备，吾却举起红旗，将军便下山击之：以逸待劳，必当取胜。”忠大喜，从其计。却说杜袭引军逃回，见夏侯渊，说黄忠夺了对山。渊大怒曰：“黄忠占了对山，不容我不出战。”张郃谏曰：“此乃法正之谋也。将军不可出战，只宜坚守。”渊曰：“占了吾对山，观吾虚实，如何不出战？”郃苦谏不听。渊分军围住对山，大骂挑战。法正在山上举起白旗；任从夏侯渊百般

dã." Trung ngưỡng kiến sơn  
đầu sǎo bình, sơn thượng hữu  
ta thiểu nhân mã. Thị dạ nhị  
canh, trung dẫn quân sĩ minh  
kim kích cổ, trực sát thượng  
sơn đính. Thủ sơn hữu hạ hầu  
uyên bộ tương đỗ tập thủ bả,  
chỉ hữu số bách dư nhân.  
Đương thời kiến hoàng trung  
đại đội ứng thượng, chỉ đắc khí  
sơn nhì tầu. Trung đắc liễu sơn  
đính, chánh dữ định quân sơn  
tương đối. Pháp chánh viết:  
"Tướng quân khả thủ tại bán  
sơn, mỗ cư sơn đính. Đãi hạ  
hầu uyên binh chí, ngô cử bạch  
kì vi hào, tướng quân khuốc án  
binh vật động; đãi tha quyết đãi  
vô bị, ngô khuốc cử khởi hồng  
kì, tướng quân tiên hạ sơn kích  
chi: dĩ dật đãi lao, tất đương thủ  
thắng. "Trung đại hỉ, tòng kì kế.  
Khuốc thuyết đỗ tập dẫn quân  
đào hồi, kiến hạ hầu uyên,  
thuyết hoàng trung đoạt liễu đối  
sơn. Uyên đại nộ viết: "Hoàng  
trung chiếm liễu đối sơn, bắt  
dung ngã bắt xuất chiến."  
Trương Cáp giàn viết: "Thủ nãi  
pháp chánh chi mưu dã. Tướng  
quân bắt khâ xuất chiến, chỉ  
nghi kiên thủ." Uyên viết:  
"Chiếm liễu ngô đối sơn, quan  
ngô hư thật, như hà bắt xuất  
chiến?" Cáp khổ giàn bắt thính.  
Uyên phân quân vi trú đối sơn,  
đại mạ thiêu chiến. Pháp chánh  
tại sơn thượng cử khởi bạch kì;  
nhâm tòng hạ hầu uyên bách  
bàn nhục mạ, hoàng trung chỉ

xem, thấy trên đỉnh núi hơi phẳng  
phui, mà số quân giữ ở đó cũng  
lơ tho không có mây. Canh hai  
đêm hôm ấy. Hoàng Trung dẫn  
quân khua trống tiến lên đỉnh núi.  
Trên núi, bộ tướng của Hạ Hầu  
Uyên là Đỗ Tập trấn giữ, chỉ kéo  
lên, phải bỏ chạy, Trung chiếm  
được núi ấy, đổi diện với núi Định  
Quân. Pháp Chính nói: - Tướng  
quân nên giữ ở lưng chừng núi,  
tôi thì ở trên đỉnh núi; khi Hạ Hầu  
Uyên mang quân đến, tôi phất lá  
cờ trắng làm hiệu, tướng quân  
đứng đánh vội, đợi lúc quân địch  
mỗi mệt, tôi phất lá cờ đỏ, thì  
tướng quân sẽ dẫn quân xuống  
núi, thong dong mà đánh kẻ nhọc  
mệt, tất nhiên phải được. Hoàng  
Trung mừng lắm, nghe theo kế  
ấy. Lại nói Đỗ Tập chạy về ra mắt  
Hạ Hầu Uyên, thuật chuyện  
Hoàng Trung cướp mắt Đồi Sơn.  
Uyên nổi giận, nói: - Hoàng Trung  
chiếm mắt Đồi Sơn, ta không ra  
không xong! Trương Cáp can  
rằng: - Đó là mạo Pháp Chính,  
tướng quân chờ nên ra đánh, chỉ  
giữ vững là hơn. Uyên nói: - Y  
chiếm mắt Đồi Sơn, dòm xem biết  
hết được hư thực của ta, không  
đánh sao được? Cáp cố can mãi  
không được. Uyên chia quân kéo  
đến vây kín núi Đồi Sơn, chửi  
mắng thách đánh. Pháp Chính ở  
trên núi, kéo lá cờ trắng, tha hồ  
cho Hạ Hầu Uyên sỉ nhục, Hoàng  
Trung nhất định không xuống.  
Đến quá trưa Pháp Chính thấy  
quân Tào đã mỏi mệt, trễ nải,

yuan bǎi ban rǔ mà , huáng zhong zhì bù chu zhàn . wú shí yǐ hòu , fǎ zhèng jiàn cáo bing quán dài , ? qì yǐ duò , duo xià mǎ zuò xí , nǎi jiang hóng qí zhao zhǎn , gǔ jiǎo qí míng , hǎn sheng dà zhèn , huáng zhong yī mǎ dang xian , chí xià shan lái , yóu rú tian bēng dì ta zhì shì . xià hóu yuan cuò shǒu bù jí , bèi huáng zhong gǎn dào huī gài zhī xià , dà hè yì shēng , yóu rú léi hǒu . yuan wèi jí xiāng yíng , huáng zhong bǎo dao yǐ luò , lián tóu dài jian , kǎn wèi liǎng dùn . hòu rén yǒu shi zàn huáng zhong yue : " cang tóu lín dà dí , hào shǒu chéng shén wei . lì chèn diao gong fa , feng yíng xuě rèn hui . xióng sheng rú hǔ hǒu , jùn mǎ sì lóng fēi . xiàn guó gong xun zhòng , kai jiang zhǎn di jí . " huáng zhong zhǎn liǎo xià hóu yuan , cáo bing dà kuì , gè zì táo shēng . huáng zhong chéng shì qù duó dìng jun shan , zhang hé lǐng bing lái yíng . zhong yǔ chén shì liǎng xià jiá gong , hùn shā yí zhèn , zhang hé bài zǒu . hu rán shan bàng shān chu yí biao rén mǎ , dang zhù qù lù ; wèi shǒu yí yuán dà jiāng , dà jiào : " cháng shan zhào zí lóng zài cǐ ! " zhang hé dà jīng , yǐn bài jun duó lù wàng dìng jun shan ér zǒu . zhi jiàn qián

辱骂，黄忠只不出战。午时以后，法正见曹兵倦怠，锐气已堕，多下马坐息，乃将红旗招展，鼓角齐鸣，喊声大震，黄忠一马当先，驰下山来，犹如天崩地塌之势。夏侯渊措手不及，被黄忠赶到麾盖之下，大喝一声，犹如雷吼。渊未及相迎，黄忠宝刀已落，连头带肩，砍为两段。后人有诗赞黄忠曰：

“苍头临大敌，皓首逞神威。力趁雕弓发，风迎雪刃挥。雄声如虎吼，骏马似龙飞。献馘功勋重，开疆展帝畿。”

黄忠斩了夏侯渊，曹兵大溃，各自逃生。黄忠乘势去夺定军山，张郃领兵来迎。忠与陈式两下夹攻，混杀一阵，张郃败走。忽然山傍闪出一彪人马，当住去路；为首一员大将，大叫：“常山赵子龙在此！”

张郃大惊，引败军夺路望定军山而走。只见前

bất xuất chiến. Ngọ thời dĩ hậu, pháp chánh kiến tào binh quyện đãi, nhuệ khí dĩ đọa, đa hạ mã tọa túc, nǎi tương hồng kì chiêu triển, cỗ giác tè minh, hảm thanh đại chấn, hoàng trung nhất mã đương tiên, trì hạ sơn lai, do như thiên băng đia tháp chi thế. Hạ hầu uyên thố thủ bất cập, bị hoàng trung cản đáo huy cái chi hạ, đại hát nhất thanh, do như lôi hống. Uyên vị cập tương nghênh, hoàng trung bảo dao dĩ lạc, liên đầu đái kiên, khâm vi lưỡng đoạn. Hậu nhân hữu thi tán hoàng trung viết: "Thương đầu lâm đại địch, hạo thủ sính thần uy. Lực sần diêu cung phát, phong nghênh tuyết nhân huy. Hùng thanh như hổ hống, tuấn mã tự long phi. Hiến quắc công huân trọng, khai cương triển đế ki." Hoàng trung trảm liễu hạ hầu uyên, tào binh đại hội, các tự đào sinh. Hoàng trung thừa thế khứ đoạt định quân sơn, trương cáp lĩnh binh lai nghênh. Trung dũ tràn thức lưỡng hạ giáp công, hỗn sát nhất trận, trương cáp bại tẩu. Hốt nhiên sơn bàng thiêm xuất nhất bưu nhân mã, đương trụ khứ lộ; vi thủ nhất viên đại tướng, đại khiếu: "Thường sơn triệu tử long tại thử!" Trương cáp đại kinh, dẫn bại quân đoạt lộ vọng định quân sơn nhi tẩu. Chỉ kiến tiền diện nhất chi binh lai nghênh, nǎi đỗ tập dã. Tập viết: "Kim định quân sơn dĩ bị

nhuệ khí đã nhụt, mới phát cờ đỏ lên, rồi thì tiếng trống, tiếng tù và, tiếng hò reo àm ĩ, Hoàng Trung té ngựa xuống trước, đại quân kéo ủa theo sau, như trời long đất lở. Hạ Hầu Uyên chưa kịp trở tay, Hoàng Trung đã xắn đến trước mặt, quát trong một tiếng như sét đánh. Uyên toan đón đỡ thì lưỡi dao của Trung đã pháp xuống từ đầu đến vai, xả Uyên ra làm hai mảnh. Đời sau có thơ khen Hoàng Trung rằng: Đầu hoa lâm đất trận, Tóc bạc sinh vai thần. Cung bắn, tên bay vút, Đao khoa, tuyết trắng ngàn. Hổ gầm, người thét tiếng, Rồng vọt, ngựa bôn chân. Mở cõi dâng đầu giặc, Công trong đại tướng quân. Hoàng Trung chém xong Hạ Hầu Uyên, quân Tào vỡ lở, ai mắt tim đường chạy trốn. Hoàng Trung thừa thế đánh dồn đến núi Định Quân, Trương Cáp dẫn quân nghênh địch. Trung và Trần Thúc hai mặt đánh dồn lại. Trương Cáp phải chạy. Bỗng đâu, bên cạnh núi có một toán quân mã xông ra chặn mắt đường, một viên đại tướng đi đầu quát lên rằng: - Thường Sơn Triệu Tử Long ở đây! Trương Cáp giật mình, dẫn quân theo đường chạy về núi Định Quân. Bỗng lại gặp một toán quân ở mé trước chạy lại, té ra là Đỗ Tập. Tập nói: - Núi Định Quân đã bị Lưu Phong, Mạnh Đạt cướp mất rồi! Cáp giật mình, mới cùng với Đỗ Tập kéo nhau Về Hán Thủy đóng trại và cho người về

miàn yi zhī bīng lái yíng , nǎi  
dù xí yě . xí yue : " jīn dìng  
jun shān yǐ bēi liú fēng ,  
mèng dà duó liǎo . " hé dà  
jīng , suí yǔ dù xí yīn bài bīng  
dào hàn shuǐ zhā yíng ; yí  
miàn lìng rén fēi bào cáo cāo

10 cào wén yuan sǐ , fàng  
shēng dà ku , fāng wù guǎn  
lù suǒ yán : " san ba zòng  
héng " , nǎi jiàn an èr shí sì  
nián yě , " huáng zhu yù hǔ " ,  
nǎi suì zài jǐ hái zhēng yuè  
yě ; " dìng jun zhī nán " , nǎi  
dìng jun shān zhī nán yě ; " shang  
zhé yì gǔ " , nǎi yuán  
yǔ cào yǒu xiong dì zhī qīn  
qíng yě . cào lìng rén xún  
guǎn lù shí , bù zhī hé chǔ  
qù liǎo . cào shen hèn huáng  
zhōng , suí qín tǒng dà jun ,  
lái dìng jun shān yǔ xià hóu  
yuán bào chóu , lìng xú ?  
zuò xiān fēng . xíng dào hàn  
shuǐ , zhāng hé , dù xí jie  
zhe cáo cāo . èr jiāng yue : "  
jīn dìng jun shān yǐ shí , kě  
jiāng mǐ cāng shān liáng cǎo  
yí yú bēi shān zhài zhōng  
tún jí , rán hòu jìn bīng . " cáo  
cāo yí yǔn .

11 què shuo huáng zhōng zhǎn  
liǎo xià hóu yuán shǒu jí , lái  
jiā méng guān shàng jiàn  
xuán dé xiàn gong . xuán dé

面一枝兵来迎，乃杜袭也。袭曰：“今定军山已被刘封、孟达夺了。” 部大惊，遂与杜袭引败兵到汉水扎营；一面令人飞报曹操。

操闻渊死，放声大哭，方悟管辂所言：“三八纵横”，乃建安二十四年也，“黄猪遇虎”，乃岁在己亥正月也；“定军之南”，乃定军山之南也；“伤折一股”，乃渊与操有兄弟之亲情也。操令人寻管辂时，不知何处去了。操深恨黄忠，遂亲统大军，来定军山与夏侯渊报仇，令徐晃作先锋。行到汉水，张郃、杜袭接着曹操。二将曰：“今定军山已失，可将米仓山粮草移于北山寨中屯积，然后进兵。”曹操依允。

却说黄忠斩了夏侯渊首级，来葭萌关上见玄德献功。玄德大喜，加忠

lưu phong, mạnh đạt đoạt liễu." Cáp đại kinh, toại dữ đỗ tập dẫn bại binh đáo hán thủy trát doanh; nhất diện lệnh nhân phi báo tào thao.

báo với Tào Tháo.

Thao văn uyên tử, phóng thanh đại khốc, phương ngộ quản lộ sở ngôn: "Tam bát tung hoành", nǎi kiến an nhị thập tú niên dã, "Hoàng tru ngô hổ", nǎi tué tại kỷ hợi chánh nguyệt dã; "Định quân chi nam", nǎi định quân sơn chi nam dã; "Thương chiết nhất cổ", nǎi uyên dữ thao hữu huynh đệ chi thân tình dã. Thao lệnh nhân tầm quản lộ thời, bắt tri hà xú khứ liễu. Thao thâm hận hoàng trung, toại thân thống đại quân, lai định quân sơn dữ hạ hầu uyên báo cửu, lệnh từ hoảng tác tiên phong. Hành đáo hán thủy, trương cáp, đỗ tập tiếp trú tào thao. Nhị tướng viết: "Kim định quân sơn dĩ thất, khả tương mĩ thương sơn lương thảo di vu bắc sơn trại trung trâu tích, nhiên hậu tiến binh." Tào thao y duẫn.

Khước thuyết hoàng trung trăm liễu hạ hầu uyên thủ cấp, lai già mạnh quan thương kiến huyền đức hiến công. Huyền đức đại

Tháo nghe tin Hạ Hầu Uyên chết, khóc lầm cả lên, bấy giờ mới nghiệm lời Quản Lộ khi trước: "Ba tám tung hoành", nghĩa là năm Kiến An thứ hai mươi bốn. "Lợn vàng đạp hổ", nghĩa là tháng giêng (dần là hổ) năm kỷ hợi (hợi là lợn). "Mé nam Định Quân", nghĩa là mé nam núi Định Quân. "Gãy một cánh tay", nghĩa là Uyên, anh em với Tào Tháo, bị hại. Tháo cho người đi tìm Quản Lộ, nhưng không biết đã đi phương nào rồi. Tháo căm Hoàng Trung vô cùng, lập tức sai Từ Hoảng làm tiên phong, đem đại quân đến núi Định Quân, đánh báo thù cho Hạ Hầu Uyên. Tháo đi đến Hán Thủ, Trương Cáp, Đỗ Tập ra tiếp vào trại. Hai tướng nói: - Núi Định Quân đã mất rồi, nên chuyển lương thảo ở núi Mẽ Thương sang chứa vào trại Bắc Sơn, sau sẽ tiến quân. Tháo nghe lời ấy.

Lại nói Hoàng Trung chém chết Hạ Hầu Uyên, mang đầu về cửa Hà Manh, dâng Huyền Đức để lĩnh thưởng. Huyền Đức mừng

dà xī , jia zhong wèi zheng xí  
dà jiāng jun , shè yàn qìng  
hè . hu yá jiang zhang zhù  
lái bào shuo : " cáo cào zì  
lǐng dà jun èr shí wàn , lái yǔ  
xià hóu yuan bào chóu . mù  
jin hé zài mǐ cang shan ban  
yùn liáng cǎo , yí yú hàn  
shuǐ bēi shan jiǎo xià . "  
kǒng míng yue : " jin cào yǐn  
dà bing zhì cī , kǒng liáng  
cǎo bù fu , gù lè bing bù jìn ;  
ruò de yi rén shen rù qí jìng ,  
shao qí liáng cǎo , duó qí zi  
zhòng , zé cào zhī ? qì cuò  
yǐ . " huáng zhong yue : " lǎo  
fu yuàn dang cǐ rèn . "

为征西大将军，设宴庆贺。忽牙将张著来报说：“曹操自领大军二十万，来与夏侯渊报仇。目今郃在米仓山搬运粮草，移于汉水北山脚下。”孔明曰：“今操引大兵至此，恐粮草不敷，故勒兵不进；若得一人深入其境，烧其粮草，夺其辎重，则操之锐气挫矣。”黄忠曰：“老夫愿当此任。”

12 Kǒng míng yue : " cào fei xià  
hóu yuan zhì bǐ , bù kě qīng  
dí . " xuán dé yue : " xià hóu  
yuan sui shì zǒng shuài , nǎi  
yi yōng fu ēr , an jí zhāng hé  
? ruò zhǎn de zhāng hé ,  
shèng zhǎn xià hóu yuan shí  
bèi yě . " zhong fèn rán yue :  
" wú yuàn wǎng zhǎn zhī . "  
kǒng míng yue : " nǐ kě yǔ  
zhào zì lóng tòng lǐng yí zhī  
bing qù ; fán shì jì yì ér xíng ,  
kàn shéi lì gong . " zhong  
yīng yǔn biàn xíng . kǒng  
míng jiù lìng zhāng zhù wèi  
fù jiāng tòng qù .

13 yún wèi zhong yue : " jin cào

孔明曰：“操非夏侯渊之比，不可轻敌。”玄德曰：“夏侯渊虽是总帅，乃一勇夫耳，安及张郃？若斩得张郃，胜斩夏侯渊十倍也。”忠奋然曰：“吾愿往斩之。”孔明曰：“你可与赵子龙同领一枝兵去；凡事计议而行，看谁立功。”忠应允便行。孔明就令张著为副将同去。

云谓忠曰：“今操引二

hỉ, gia trung vi chinh tây đại tướng quân, thiết yến khánh hạ. Hốt nha tương trương trú lai báo thuyết: "Tào thao tự lĩnh đại quân nhị thập vạn, lai dữ hạ hầu uyên báo cùu. Mục kim cáp tại měi thương sơn bàn vận lương thảo, di vu hán thủy bắc sơn cước hạ." Khổng minh viết: "Kim thao dẫn đại binh chí thủ, khùng lương thảo bất phu, có lặc binh bất tiến; nhược đắc nhất nhân thâm nhập kì cảnh, thiêu kì lương thảo, đoạt kì truy trọng, tắc thao chi nhuệ khí tỏa hĩ." Hoàng trung viết: "Lão phu nguyện đương thử nhâm."

Khổng minh viết: "Thao phi hạ hầu uyên chi bỉ, bất khả khinh địch." Huyền đức viết: "Hạ hầu uyên tuy thị tổng suất, nǎi nhất dũng phu nhĩ, an cập trương cáp? Nhược trảm đắc trương cáp, thắng trảm hạ hầu uyên thập bộ dã." Trung phán nhiên viết: "Ngô nguyện vãng trảm chi." Khổng minh viết: "Nhĩ khả dữ triệu tử long đồng lính nhất chi binh khứ; phàm sự kế nghị nhi hành, khán thùy lập công." Trung ứng duân tiện hành. Khổng minh tựu lệnh trương trú vi phó tướng đồng khứ.

Vân vị trung viết: "Kim thao dẫn

lắm, gia phong cho Hoàng Trung làm chính tây đại tướng quân, mở tiệc ăn mừng. Chợt có nha tướng là Trương Trứ báo rằng: - Tào Tháo dẫn hai mươi vạn đại quân, đến đánh báo thù cho Hạ Hầu Uyên. Hiện nay Trương Cáp đang vận lương ở núi Mẽ Thương sang chúa ở Bắc Sơn, cạnh sông Hán Thủy. Khổng Minh nói: - Tào Tháo dẫn đại quân đến đây, có ý sợ lương thảo không đủ dùng, cho nên dùng dằng chưa dám tiến vội. Nếu ta được một người, lén vào đốt sạch lương thảo thì nhuệ khí của hắn tất phải nhụt. Hoàng Trung nói: - Lão phu lại xin cảng đáng việc ấy.

Khổng Minh nói: - Tào Tháo không phải như Hạ Hầu Uyên, không nên khinh thường! Huyền Đức nói: Hạ Hầu Uyên, tuy là tổng súy, chẳng qua chỉ là một gã dũng phu, bằng sao được Trương Cáp. Nếu chém được Trương Cáp, thì hơn gấp mười Hạ Hầu Uyên! Hoàng Trung hăng hái lên, nói rằng: - Tôi xin đi cho! Khổng Minh nói: - Người nên cùng với Triệu Tử Long mỗi người lĩnh một cánh quân đi, phàm việc gì cũng phải bàn với nhau mà làm, xem ai lập được công! Trung lĩnh lệnh. Khổng Minh sai Trương Trứ làm phó tướng đi theo.

Triệu Vân nói với Hoàng Trung

yǐn èr shí wàn zhòng , fen  
tún shí yíng , jiāng jun zài  
zhǔ gong qián yào qù duó  
liáng , fei xiǎo kě zhì shì .  
jiāng jun dang yòng hé cè ?"  
zhōng yue : "kàn wǒ xian qù  
, rú hé ?" yún yue : "děng  
wǒ xian qù ." zhōng yue : "  
wǒ shì zhǔ jiāng , nǐ shì fù  
jiāng , rú hé xian zheng ?"  
yún yue : "wǒ yǔ nǐ dou yi  
ban wèi zhǔ gong chu lì , hé  
bì jí jiào ? wǒ èr rén niǎn jiù  
niǎn zhe de xian qù ." zhōng  
yǐ yǔn . dang shí huáng  
zhōng niǎn zhe xian qù . yún  
yue : "jì jiāng jun xian qù ,  
mǒu dang xiāng zhù . kě yue  
dìng shí kè . rú jiāng jun yì  
shí ér huán , mǒu àn bīng bù  
dòng ; ruò jiāng jun guò shí  
ér bù huán , mǒu jí yǐn jun lái  
jie yìng ." zhōng yue : "  
gōng yán shì yě ." yú shì èr  
réni yue dìng wǔ shí wèi qì .  
yún huí běn zhài , wèi bù  
jiāng zhāng yì yue : "huáng  
hàn shèng yue dìng míng rì  
qù duó liáng cǎo , ruò wǔ shí  
bù huí , wǒ dang wǎng zhù .  
wú yíng qián lín hàn shuǐ , dì  
shì wéi xiǎn ; wǒ ruò qù shí ,  
rǔ kě jǐn shǒu zhài zhà , bù  
kě qīng dòng ." zhāng yì  
yìng nuò .

14 què shuo huáng zhong huí  
dào zhài zhong , wèi fù jiāng

十万众，分屯十营，将军在主公前要去夺粮，非小可之事。将军当用何策？”忠曰：“看我先去，如何？”云曰：“等我先去。”忠曰：“我是主将，你是副将，如何先争？”云曰：“我与你都一般为主公出力，何必计较？我二人拈阄，拈着的先去。”忠依允。当时黄忠拈着先去。云曰：“既将军先去，某当相助。可约定时刻。如将军依时而还，某按兵不动；若将军过时而不还，某即引军来接应。”忠曰：“公言是也。”于是二人约定午时为期。云回本寨，谓部将张翼曰：“黄汉升约定明日去夺粮草，若午时不回，我当往助。吾营前临汉水，地势危险；我若去时，汝可谨守寨栅，不可轻动。”张翼应诺。

却说黄忠回到寨中，谓副将张著曰：“我斩了

nhi thập vạn chúng, phân trùn  
thập doanh, tướng quân tại  
chúa công tiền yếu khú đoạt  
lương, phi tiểu khả chi sự.  
Tướng quân đương dụng hà  
sách?" Trung viết: "Khán ngã  
tiên khú, như hà?" Vân viết:  
"Đảng ngã tiên khú." Trung  
viết: "Ngã thị chủ tướng, nhĩ thị  
phó tướng, như hà tiên tranh?"  
Vân viết: "Ngã dữ nhĩ đô nhất  
bàn vi chúa công xuất lực, hà  
tất kế giác? Ngã nhị nhân niêm  
cưu, niêm trú đích tiên khú."  
Trung y duẫn. Đương thời  
hoàng trung niêm trú tiên khú.  
Vân viết: "Kí tướng quân tiên  
khú, mỗ đương tương trợ. Khả  
ước định thời khắc. Như tướng  
quân y thời nhi hoàn, mỗ án  
binh bất động; nhược tướng  
quân quá thời nhi bất hoàn, mỗ  
tức dẫn quân lai tiếp ứng."  
Trung viết: "Công ngôn thị dã."  
Vu thị nhị nhân ước định ngọ  
thời vi ki. Vân hồi bỗn trại, vị bộ  
tương đương truong dục viết: "Hoàng  
hán thăng ước định minh nhật  
khú đoạt lương thảo, nhược  
 ngọ thời bất hồi, ngã đương  
vãng trợ. Ngô doanh tiền lâm  
hán thủy, địa thế nguy hiểm;  
ngã nhược khú thời, nhữ khả  
cần thủ trại sách, bất khả khinh  
động." Truong dục ứng nặc.

Khước thuyết hoàng trung hồi  
đáo trại trung, vị phó tướng

rằng: - Nay Tào Tháo dẫn hai  
mươi vạn đại quân, đóng dàn ra  
mười trại. Trước mặt chúa công,  
tướng quân đã tình nguyện đi  
cướp lương, không phải việc dễ  
dàng đâu. Tướng quân dùng méo  
gì cho được. Trung nói: - Hãy để  
tôi đi trước xem sao đã! Vân nói: -  
Để tôi đi trước cho! Trung nói: -  
Tôi là chủ tướng, ông là phó  
tướng, sao lại tranh đi trước? Vân  
nói: - Tôi với ông cùng là một bọn  
ra sức giúp chúa công, họ là phải  
suy bì hơn kém? Hai chúng ta  
nên rút thê, ai rút trúng thì đi  
trước. Trung ưng lời rút thê,  
Trung lại rút trúng, được đi trước.  
Vân nói: - Tướng quân đã đi  
trước, tôi xin giúp đỡ. Nên hẹn  
giờ khắc cho đúng. Nếu đúng giờ  
mà về, thì tôi không phải đi;  
nhược bằng đến giờ mà không  
về, thì tôi sẽ lập tức đem quân đi  
tiếp ứng. Trung nói: - Ông nói  
phải lắm! Tôi xin hẹn đúng giờ  
ngọ. Vân về trại, bảo với bộ  
tương là Truong Dực rằng: -  
Hoàng Hán Thăng hẹn với ta đến  
ngày mai đi cướp lương, đến giờ  
ngọ mà không về, thì ta phải đi  
cứu. Trại ta ở gần sông Hán  
Thủy, địa thế nguy hiểm lắm. Nếu  
ta đi người ở nhà phải giữ cho  
cẩn thận, chó có khinh động.

Lại nói, Hoàng Trung về đến trại,  
dẫn phó tướng là Truong Trứ

zhang zhù yue ; " wǒ zhǎn liǎo xià hóu yuan , zhang hé sàng dǎn ; wú míng rì lǐng mìng qù jié liáng cǎo , zhī liù wǔ bāi jun shǒu yíng . nǐ kě zhù wú . jin yè san gèng , jìn jie bǎo shí ; sì gèng lí yíng , sha dào bēi shan jiǎo xià , xian zhuo zhang hé , hòu jié liáng cǎo . " zhang zhù yì lìng . dang yè huáng zhōng lǐng rén mǎ zài qián , zhang zhù zài hòu , tou guò hàn shuǐ , zhí dào bēi shan zhì xià .

夏侯渊，张郃丧胆；吾明日领命去劫粮草，只留五百军守营。你可助吾。今夜三更，尽皆饱食；四更离营，杀到北山脚下，先捉张郃，后劫粮草。”张著依令。当夜黄忠领人马在前，张著在后，偷过汉水，直到北山之下。

trương trú viết; "Ngã trăm liễu hạ hâu uyên, trương cáp tang đầm; ngô minh nhật lĩnh mệnh khứ kiếp lương thảo, chỉ lưu ngũ bách quân thủ doanh. Nhĩ khả trợ ngô. Kim dạ tam canh, tần giai bão thực; tú canh li doanh, sát đáo bắc sơn cước hạ, tiên tróc trương cáp, hậu kiếp lương thảo." Trương trú y lệnh. Đương dạ hoàng trung lĩnh nhân mã tại tiền, trương trú tại hậu, thâu quá hán thủy, trực đáo bắc sơn chi hạ.

rằng: - Ta chém Hạ Hầu Uyên khiến Trương Cáp mất vía. Ngày mai ta phụng mệnh ra cướp lương thảo, chỉ để năm trăm quân ở nhà giữ trại, người phải đi giúp ta. Canh ba đêm nay, cho quân ăn uống no nê, canh tư rời trại, kéo đến dưới núi Bắc Sơn, giết Trương Cáp trước rồi sẽ cướp lương. Trương Trứ vâng lệnh. Đêm hôm ấy, Hoàng Trung dẫn quân đi trước. Trương Trứ đi sau, lẩn qua sông Hán Thủ, đến thẳng dưới núi Bắc Sơn

15 dong fang rì chu , jiàn liáng ji rú shan . yǒu xiē shǎo jun shì kān shǒu , jiàn shǔ bing dào , jìn qì ér zǒu . huáng zhong jiào mǎ jun yi qí xià mǎ , qū chái duī yú mǐ liáng zhì shàng . zhèng yù fàng huǒ , zhang hé bìng dào , yǔ zhong hùn zhàn yí chǔ . cáo cáo wén zhì , jí lìng chū ? jie yìng . ? lǐng bìng qián jìn , jiang huáng zhong kùn yú gai xin . zhang zhù yǐn san bǎi jun zǒu tuo , zhèng yào huí zhài , hu yì zhī bìng zhuàng chu , lán zhù qù lù ; wèi shǒu dà jiang , nǎi shì wén pìn ; hòu miàn cáo bìng yòu zhì , bǎ zhang zhù wéi zhù .

东方日出，见粮积如山。有些少军士看守，见蜀兵到，尽弃而走。黄忠教马军一齐下马，取柴堆于米粮之上。正欲放火，张郃兵到，与忠混战一处。曹操闻知，急令除晃接应。晃领兵前进，将黄忠困于核心。张著引三百军走脱，正要回寨，忽一枝兵撞出，拦住去路；为首大将，乃是文聘；后面曹兵又至，把张著围住。

Đông phương nhật xuất, kiến lương tích như sơn. Hữu ta thiểu quân sĩ khán thủ, kiến thực binh đáo, tần khí nhi tẩu. Hoàng trung giáo mã quân nhất tề hạ mã, thủ sai đôi vu mẽ lương chi thượng. Chánh dục phóng hỏa, trương cáp binh đáo, dữ trung hồn chiến nhất xử. Tào thao văn tri, cấp lệnh trừ hoảng tiếp ứng. Hoảng lĩnh binh tiền tiến, tương hoàng trung khốn vu cai tâm. Trương trú dẫn tam bách quân tẩu thoát, chánh yếu hồi trại, hốt nhất chi binh chàng xuất, lan trụ khứ lộ; vi thủ đại tướng, nãi thị văn sinh; hậu diện tào binh hựu chí, bả trương trú vi trụ.

, bấy giờ vàng đông mới mọc. Trung trông thấy lương thảo chồng chất như núi, chỉ thấy một ít quân sĩ coi giữ. Quân canh thấy quân Thục kéo đến, ù té bỏ chạy cả. Hoàng Trung truyền cho kỵ binh nhất tề xuống ngựa, lấy cỏ chất lên đống thóc gạo, sắp sửa phóng hỏa, thì quân Trương Cáp kéo đến. Hai bên đánh nhau ồ ạt. Tào Tháo nghe tin, kíp sai Từ Hoảng đến tiếp ứng. Hoảng dẫn quân đến vây chặt Hoàng Trung vào giữa. Trương Trứ dẫn ba trăm quân chạy thoát đang định trở về trại, bỗng có một toán quân kéo ra, quân Tào lại ồ đến, vây nốt Trương Trứ.

16 què shuo zhào yún zài yíng zhong , kàn kan děng dào

却说赵云在营中，看看等到午时，不见忠回，

Khưốc thuyết triệu vân tại doanh trung, khán khán đắng

Lại nói Triệu Vân ở nhà, trông chừng đến giờ ngọ, không thấy

wǔ shí , bù jiàn zhong huí , jí máng pí wa shàng mǎ , yín san qian jun xiàng qián jie yìng ; lín xíng , wèi zhāng yì yue : " rǔ kě jian shǒu yíng zhài . liǎng bì xiāng duo shè gong nǚ , yǐ wèi zhǔn bèi . " yì lián shēng yìng nuò . yún tǐng qiang zòu mǎ zhí sha wǎng qián qù . yíng tóu yí jiang lán lù , nǎi wén pìn bù jiang mù róng liè yě , pai mǎ wǔ dao lái yíng zhào yún ; bēi yún shǒu qǐ yí qiang cì sī . cáo bìng bài zǒu . yún zhī sha rù chóng wéi , yòu yí zhī bìng jié zhù ; wèi shǒu nǎi wèi jiang xi bìng . yún hè wèn yue : " shǔ bìng hé zài ? " bìng yue : " yǐ sha jìn yǐ ! " yún dà nù , zòu mǎ yí qiang , yòu cì sī xi bìng . sha sǎn yú bìng , zhí zhì bēi shan zhí xià , jiàn zhāng hé , xú ? liǎng rén wéi zhù huáng zhong , jun shì bēi kùn duo shí . yún dà hè yí sheng , tǐng qiang zòu mǎ , sha rù chóng wéi , zuǒ chōng yòu tú , rú rù wú rén zhì jìng . nǎ qiang hún shen shàng xià , ruò wú lí hua ; biàn tǐ fen fen , rú piao ruì xuě . zhang hé , xú ? xin jing dǎn zhàn , bù gǎn yíng dí . yún jiù chu huáng zhong , qiě zhàn qiě zǒu ; suǒ dào zhì chū , wú rén gǎn zǔ . cào yú gao chǔ wàng jiàn , jing wèn zhòng jiang yue : " cǐ jiang hé rén yě ? " yǒu shí

急忙披挂上马，引三千军向前接应；临行，谓张翼曰：“汝可坚守营寨。两壁厢多设弓弩，以为准备。”翼连声应诺。云挺枪骤马直杀往前去。迎头一将拦路，乃文聘部将慕容烈也，拍马舞刀来迎赵云；被云手起一枪刺死。曹兵败走。云直杀入重围，又一枝兵截住；为首乃魏将焦炳。云喝问曰：“蜀兵何在？”炳曰：“已杀尽矣！”云大怒，骤马一枪，又刺死焦炳。杀散余兵，直至北山之下，见张郃、徐晃两人围住黄忠，军士被困多时。云大喝一声，挺枪骤马，杀入重围，左冲右突，如入无人之境。那枪浑身上下，若舞梨花；遍体纷纷，如飘瑞雪。张郃、徐晃心惊胆战，不敢迎敌。云救出黄忠，且战且走；所到之处，无人敢阻。操于高处望见，惊问众将曰：“此将何人也？”

đáo ngọ thời, bắt kiến trung hồi, cấp mang phi quái thượng mã, dẫn tam thiên quân hướng tiền tiếp ứng; lâm hành, vị trương dực viết: "Nhữ khả kiên thủ doanh trại. Lưỡng bích sương đa thiết cung nỗ, dĩ vi chuẩn bị." Dực liên thanh ứng nặc. Vân đĩnh thương sâu mã trực sát vãng tiền khứ. Nghênh đầu nhất tướng lan lộ, nãi văn sinh bộ tương mỗ dung liệt dã, phách mã vũ dao lai nghênh triệu vân; bị vân thủ khởi nhất thương thứ tử. Tào binh bại tẩu. Vân trực sát nhập trọng vi, hựu nhất chi binh tiệt trụ; vi thủ nãi ngụy tương tiêu bỉnh. Vân hát vẫn viết: "Thục binh hà tại?" Binh viết: "Dĩ sát tần hĩ!" Vân đại nộ, sâu mã nhất thương, hựu thứ tử tiêu bỉnh. Sát tần dư binh, trực chí bắc sơn chi hạ, kiến trương cáp, từ hoảng lưỡng nhân vi trụ hoàng trung, quân sĩ bị khốn đà thời. Vân đại hát nhất thanh, đĩnh thương sâu mã, sát nhập trọng vi, tǎ trùng hữu đột, như nhập vô nhân chi cảnh. Na thương hòn thân thượng hạ, như u Vũ Lê hoa; biến thể phân phân, như phiêu thụy tuyết. Trương cáp, từ hoảng tâm kinh đàm chiến, bắt cảm nghênh địch. Vân cứu xuất hoàng trung, thả chiến thả tẩu; sở đáo chi xử, vô nhân cảm trở. Thao vu cao xử vọng kiến, kinh vẫn chúng tướng viết: "Thủ tướng hà nhân dã?"

Hoàng Trung về, vội vàng nai nịt lên ngựa, dẫn ba nghìn quân đi tiếp ứng. Khi đi Vân lại dặn Trương Dực rằng: - Người ở nhà phải giữ trại cho vững, hai bên đầu trại phục sẵn cung nỏ cho nhiều để phòng bị. Trương Dực dạ dạ vâng lệnh. Vân cầm thương, té ngựa nhầm phía trước thẳng tiến. Đang đi gặp một tướng chặn đường, tên là Mộ Dong Liệt, bộ tướng của Văn Sính. Mộ Dong Liệt vỗ ngựa múa đao đón đánh Triệu Vân, bị Vân đâm một thương bỗng. Quân Tào tan chạy cả. Vân đánh tràn vào vòng vây, lại gặp toán quân của tướng Ngụy là Tiêu Bính chặn đường. Vân quát lên hỏi rằng: - Quân Thục ở cả đâu? Bính đáp: - Giết sạch cả rồi! Vân nổi giận, té ngựa lại đánh, chỉ một thương lại đâm chết Tiêu Bính, phá tan quân Tào, đến thẳng chân núi Bắc Sơn, thấy Trương Cáp, Từ Hoảng đang vây đánh Hoàng Trung, quân sĩ bị vây đã lâu, nguy cấp lắm. Vân reo lên một tiếng, múa thương té ngựa, đánh thốc vào trong vòng vây, xông xáo như vào chỗ không người. Một ngọn thương của Vân múa, khi lên khi xuống, lấp loáng như cánh hoa lê bay, lộn trước lộn sau, rơi bời như hạt mưa tuyết tỏa. Từ Hoảng, Trương Cáp rung rời mắt vía, không dám ra địch. Vân cứu được Hoàng Trung, vừa đánh vừa chạy, đi đến đâu quân giặc giật ra đến đấy.

zhě gào yue : " cǐ nǎi cháng shan zhào zì lóng yě . " cāo yue : " xí rì dang yáng cháng bǎn yīng xióng cháng zài ! " jí chuán lìng yue : " suǒ dào zhī chǔ , bù xǔ qīng dí . " zhào yún jiù liǎo huáng zhong , sha tòu chóng wéi , yǒu jun shì zhī yue : " dong nán shàng wéi de , bì shì fù jiang zhang zhù . " yún bù huí běn zhài , suì wàng dong nán sha lái . suǒ dào zhī chǔ , dàn jiàn " cháng shan zhào yún " sì zì qí hào , céng zài dang yáng cháng bǎn zhī qí yǒng zhě , hù xiāng chuán shuō , jìn jie táo cuàn . yún yòu jiù liǎo zhang zhù . cáo cào jiàn yún dong chong xi tú , suǒ xiàng wú qián , mò gǎn yíng dí , jiù liǎo huáng zhong , yòu jiù liǎo zhang zhù , fèn rán dà nù , zì lǐng zuǒ yòu jiàng shì lái gǎn zhào yún . yún yǐ sha huí běn zhài . bù jiāng zhang yì jie zhe , wàng jiàn hòu miàn chén qǐ , zhì shì cáo bing zhui lái , jí wèi yún yue : " zhui bing jiàn jìn , kě lìng jun shì bì shàng zhài mén , shàng dí lóu fáng hù . " yún hè yue : " xiū bì zhài mén ! rǔ qǐ bù zhì wú xí zài dang yáng cháng bǎn shí , dān qiāng pí mǎ , qù cáo bing ba shí san wàn rú cǎo jiè ! jin yǒu jun yǒu jiang , yòu hé jù zai ! " suì bo gong nǚ shǒu yú zhài

" 有识者告曰： “此乃常山赵子龙也。”操曰：“昔日当阳长坂英雄尚在！”急传令曰：“所到之处，不许轻敌。”赵云救了黄忠，杀透重围，有军士指曰：“东南上围的，必是副将张著。”云不回本寨，遂望东南杀来。所到之处，但见“常山赵云”四字旗号，曾在当阳长坂知其勇者，互相传说，尽皆逃窜。云又救了张著。曹操见云东冲西突，所向无前，莫敢迎敌，救了黄忠，又救了张著，奋然大怒，自领左右将士来赶赵云。云已杀回本寨。部将张翼接着，望见后面尘起，知是曹兵追来，即谓云曰：“追兵渐近，可令军士闭上寨门，上敌楼防护。”云喝曰：“休闭寨门！汝岂不知吾昔在当阳长坂时，单枪匹马，觑曹兵八十三万如草芥！今有军有将，又何惧哉！”遂拔弓弩手

Hữu thức giả cáo viết: "Thủ nãi thường sơn triệu tử long dã." Thao viết: "Tích nhật đương dương trường phản anh hùng thượng tại!" Cấp truyền lệnh viết: "Sở đáo chi xử, bắt hứa khinh địch." Triệu vân cứu liều hoàng trung, sát thấu trọng vi, hữu quân sĩ chỉ viết: "Đông nam thượng vi địch, tất thị phó tướng trương trú." Vân bắt hồi bón trại, toại vọng đông nam sát lai. Sở đáo chi xử, đán kiến "Thường sơn triệu vân" tú tự ki hào, tảng tại đương đương trường phản tri kì dũng giả, hổ tương truyền thuyết, tần gai đào thoán. Vân hựu cứu liều trương trú. Tào thao kiến vân đông trùng tây đột, sở hướng vô tiền, mạc cảm nghênh địch, cứu liều hoàng trung, hựu cứu liều trương trú, phần nhiên đại nộ, tự lính tà hữu tướng sĩ lai cản triệu vân. Vân dĩ sát hồi bón trại. Bộ tướng trương dục tiếp trú, vọng kiến hậu diện trấn khởi, tri thị tào binh truy lai, túc vị vân viết: "Truy binh tiệm cận, khả lệnh quân sĩ bế thượng trại môn, thượng địch lâu phòng hộ." Vân hát viết: "Hưu bế trại môn! Nhữ khởi bất tri ngô tích tai đương đương trường phản thời, đán thương thất mã, thứ tào binh bát thập tam vạn như thảo giới! Kim hưu quân hưu trương, hựu hà cụ tai!" Toại bát cung nỗ thủ vu trại ngoại hảo trung mai phục; trương doanh

Tào Tháo ở trên núi cao trông thấy, sợ hãi hỏi các tướng rằng: - Tướng ấy là ai thế? Có người biết, bẩm rằng: - Đó là Triệu Tử Long ở Thường Sơn! Tháo nói: - Anh hùng ở Đương Dương Tràng Bản khi trước hãy còn đó! Lập tức truyền lệnh rằng: - Hễ Tử Long đi đến đâu, không được khinh địch. Triệu Văn cứu được Hoàng Trung ra khỏi trùng vây, có quân sĩ trả bảo rằng: - Bên mé đông nam có đám quân vây đặc lắm, hẳn là phó tướng Trương Trú thôi. Vân không về trại, đánh luôn sang mé đông nam. Vân đến đâu, ai trông thấy cờ hiệu có bốn chữ "Thường Sơn Triệu Văn" cũng nhớ lại trận Đương Dương Tràng Bản, biết là anh hùng vô địch. Một truyền mười, mươi truyền trăm, cho nên Vân đi đến chỗ nào, quân tướng Tào tránh đến đấy. Vân lại cứu nốt được Trương Trú. Tào Tháo thấy Triệu Văn xông xáo ngược xuôi, đi đến đâu giật ra đến đấy, cứu được cả Hoàng Trung lẫn Trương Trú, bỗng nổi giận dùng dùng, lập tức dẫn quân theo thì Triệu Văn đã về đến trại rồi. Trương Dực ra đón, trông thấy mé sau bụi bay mù mịt, biết là quân Tào đuổi theo, liền nói với Vân rằng: - Quân Tào đuổi gần đến nơi, nên cho đóng chặt cửa trại, lén địch lâu để phòng thủ. Vân quát rằng: - Không được đóng cửa trại! Người không biết khi trước ta đánh nhau ở trận Đương Dương

wài háo zhong mái fú ; jiang yíng nèi qí qiang , jìn jie dào yǎn , jin gǔ bù míng . yún pī mǎ dan qiang , lì yú yíng mén zhi wài . què shuo zhang hé , xú ? lǐng bing zhui zhì shǔ zhài , tian sè yǐ mù ; jiàn zhài zhong yǎn qí xí gǔ , yòu jiàn zhào yún pī mǎ dan qiang , lì yú yíng wài , zhài mén dà kai , èr jiang bù gǎn qíán jìn . zhèng yí zhì xiān , cáo cǎo qín dào , jí cui du zhòng jun xiàng qíán . zhòng jun ting lìng , dà hǎn yí sheng , sha ben yíng qíán ; jiàn zhào yún quán rán bù dòng , cáo bing fan shen jiù huí . zhào yún bǎ qiang yí zhao , háo zhong gong nǚ qí fa . shí tian sè hun hei , zhèng bù zhì shǔ bing duo shǎo . cáo xian bo huí mǎ zǒu . zhī ting de hòu miàn hǎn sheng dà zhèn , gǔ jiǎo qí míng , shǔ bing gǎn lái . cáo bing zì xiāng jiàn tà , yǒng dào hàn shuǐ hé bian , luò shuǐ sī zhě , bù zhì qí shù . zhào yún , huáng zhong , zhāng zhù gè yǐn bing yí zhì , zhuī sha shèn jí . cáo zhèng ben zǒu xiān , hu liú feng , mèng dá lù èr zhī bing , cóng mǐ cang shan lù sha lái , fàng huǒ shao liáng cǎo . cáo qì liǎo bēi shan liáng cǎo , máng huí nán zhèng . xú ? , zhāng hé za jiǎo bù zhù , yì qì běn zhài ér

于寨外壕中埋伏；将营内旗枪，尽皆倒偃，金鼓不鸣。云匹马单枪，立于营门之外。却说张郃、徐晃领兵追至蜀寨，天色已暮；见寨中偃旗息鼓，又见赵云匹马单枪，立于营外，寨门大开，二将不敢前进。正疑之间，曹操亲到，急催督众军向前。众军听令，大喊一声，杀奔营前；见赵云全然不动，曹兵翻身就回。赵云把枪一招，壕中弓弩齐发。时天色昏黑，正不知蜀兵多少。操先拨回马走。只听得后面喊声大震，鼓角齐鸣，蜀兵赶来。曹兵自相践踏，拥到汉水河边，落水死者，不知其数。赵云、黄忠、张著各引兵一枝，追杀甚急。操正奔走间，忽刘封、孟达率二枝兵，从米仓山路杀来，放火烧粮草。操弃了北山粮草，忙回南郑。徐晃、张郃扎脚不住，亦弃本寨而走。赵云占

nội kì thương, tǎn gai đảo yển, kim cổ bất minh. Vân thất mã đan thương, lập vu doanh môn chi ngoại. Khước thuyết trương cáp, từ hoảng lĩnh binh truy chí thực trại, thiên sắc dĩ mộ; kiến trại trung yển kì túc cổ, hựu kiến triều vân thất mã đan thương, lập vu doanh ngoại, trại môn đại khai, nhị tướng bắt cầm tiền tiến. Chánh nghi chí gian, tào thao thân đáo, cấp thời đốc chúng quân hướng tiền. Chúng quân thính lệnh, đại hảm nhất thanh, sát bôn doanh tiền; kiến triều vân toàn nhiên bất động, tào binh phiên thân tựu hồi. Triệu vân bả thương nhất chiêu, hào trung cung nỗ tè phát. Thời thiên sắc hôn hắc, chánh bắt tri thực binh đa thiểu. Thao tiên bát hồi mã tẩu. Chỉ thính đắc hậu diện hảm thanh đại chấn, cổ giác tè minh, thực binh cản lai. Tào binh tự tương tiền đạp, ủng đáo hán thủy hà biên, lạc thủy tử giả, bất tri kì số. Triệu vân, hoàng trung, trương trú các dẫn binh nhất chi, truy sát thậm cáp. Thao chánh bôn tẩu gian, hốt lưu phong, mạnh đạt suất nhị chí binh, tòng mẽ thương sơn lộ sát lai, phóng hỏa thiêu lương thảo. Thao khí liễu bắc sơn lương thảo, mang hồi nam trình. Từ hoảng, trương cáp trát cước bất trụ, diệc khí bỗn trại nhí tẩu. Triệu vân chiếm liễu tào trại, hoàng trung đoạt liễu

Bản đó à? Ta chỉ một thương mệt ngựa, coi tám mươi vạn quân Tào như cỏ rác. Nay ta có tướng lại có quân, còn sợ gì nữa! Bèn sai các tay cung nỏ, phục cả hai bên hào sâu ngoài trại, ngả cờ im trống. Vân thì cưỡi ngựa cầm thương, một mình đứng ngoài cửa trại. Trương Cáp. Tử Hoảng mang quân đuổi đến trại Thực, lúc ấy đã về chiều. Hai tướng thấy trong trại ngả cờ im trống, quân sĩ vắng teo, chỉ có Triệu Vân một ngựa một thương đứng trước, cửa trại mở toang. Hai tướng không dám tiến lên. Còn đang lưỡng lự thì Tào Tháo cũng dẫn quân vừa đến, thúc quân xông tới. Quân sĩ reo àm một tiếng, rồi kéo thốc cả đến trước trại, thấy Vân vẫn đứng nghiêm nhiên không động đậy chút nào. Quân Tào bèn quay trở về. Vân cầm thương vẩy một cái, cung nỏ hai bên bắn ra như mưa. Trời thì đã mờ tối, lại không biết quân Thực nhiều hay ít, Tào Tháo bèn quay đầu ngựa chạy trước. Thấy sau lưng tiếng người reo, trống đánh, và rúc àm ĩ, biết quân Thực đến, quân Tào chen lấn nhau chạy ủa đến sông Hán Thủ, lăn xuống sông, chết hại không biết bao nhiêu mà kể. Triệu Vân, Hoàng Trung, Trương Trú, mỗi người dẫn một đạo quân đuổi theo đánh ráo riết. Tháo đang chạy thì Lưu Phong, Mạnh Đạt dẫn hai đạo quân từ núi Mẽ Thương đánh lại, phóng hỏa đốt

zǒu . zhào yún zhàn liǎo cáo zhài , huáng zhong duó liǎo liáng cǎo , hàn shuǐ suǒ de jun qì wú shù , dà huò shèng jié , chāi rén qù bào xuán dé . xuán dé suì tòng kǒng míng qián zhì hàn shuǐ , wèn zhào yún de bù zú yue : " zi lóng rú hé qian sha ? " jun shì jiang zi lóng jiù huáng zhong , jù hàn shuǐ zhì shì , xì shù yi biàn . xuán dé dà xī , kàn liǎo shan qián shan hòu xiǎn jùn zhì lù , xin rán wèi kǒng míng yue : " zi lóng yí shen dou shì dǎn yě ! " hòu rén yǒu shi zàn yue : " xí rì zhàn cháng bǎn , wei feng yóu wèi jiǎn . tú zhèn xiǎn ying xióng , bèi wéi shi yǒng gǎn . guǐ ku yǔ shén hào , tian jīng bìng dì cǎn . cháng shan zhào zì lóng , yí shen dou shi dǎn ! " yú shì xuán dé hào zì lóng wèi hǔ wei jiāng jun , dà láo jiàng shì , huan yàn zhì wǎn . hu bào cáo cáo fù qiǎn dà jun cóng xié gǔ xiǎo lù ér jìn , lái qǔ hàn shuǐ . xuán dé xiào yue : " cào cǐ lái wú néng wèi yě . wǒ liào bì de hàn shuǐ yǐ . " nǎi lù bing yú hàn shuǐ zhì xi yǐ yíng zhì . cáo cáo mìng xú ? wèi xian feng , qián lái jué zhàn . zhàng qián yí rén chu yue : " mǒu shen zhì dì lǐ , yuàn zhù xú jiāng jun tòng qù pò shǔ . " cào shì zhì , nǎi ba xi dàng qú rén yě , xìng wáng , míng

了曹寨，黃忠夺了粮草，汉水所得军器无数，大获胜捷，差人去报玄德。玄德遂同孔明前至汉水，问赵云的部卒曰：“子龙如何厮杀？”军士将子龙救黄忠、拒汉水之事，细述一遍。玄德大喜，看了山前山后险峻之路，欣然谓孔明曰：“子龙一身都是胆也！”后人有诗赞曰：“昔日战长坂，威风犹未减。突阵显英雄，被围施勇敢。鬼哭与神号，天惊并地惨。常山赵子龙，一身都是胆！”于是玄德号子龙为虎威将军，大劳将士，欢宴至晚。忽报曹操复遣大军从斜谷小路而进，来取汉水。玄德笑曰：“操此来无能为也。我料必得汉水矣。”乃率兵于汉水之西以迎之。曹操命徐晃为先锋，前来决战。帐前一人出曰：“某深知地理，愿助徐将军同去破蜀。”操视之，乃巴西宕渠人也

lương thảo, hán thủy sở đắc quân khí vô số, đại hoạch thắng tiếp, sai nhân khứ báo huyền đức. Huyền đức toại đồng khổng minh tiền chí hán thủy, vấn triệu vân đích bộ tốt viết: "Tử long như hà tư sát?" Quân sĩ tương tử long cứu hoàng trung, cự hán thủy chí sự, té thuật nhất biến. Huyền đức đại hỉ, khán liễu sơn tiền sơn hậu hiềm tuấn chi lộ, hân nhiên vị khổng minh viết: "Tử long nhất thân đô thị đảm dã!" Hậu nhân hữu thi tán viết: "Tích nhật chiến trường phản, uy phong do vị giảm. Đột trận hiển anh hùng, bị vi thi dũng cảm. Quỷ khốc dữ thần hào, thiên kinh tinh địa thảm. Thường sơn triều tử long, nhất thân đô thị đảm!" Vu thị huyền đức hào tử long vi hồ uy tướng quân, đại lao tướng sĩ, hoan yến chí vân. Hốt báo tào thao phục khiền đại quân tòng tà cốc tiểu lộ nhi tiến, lai thủ hán thủy. Huyền đức tiểu viết: "Thao thủ lai vô năng vi dã. Ngã liêu tất đắc hán thủy hĩ." Nãi suất binh vu hán thủy chí tây dĩ nghênh chí. Tào thao mệnh tử hoảng vi tiên phong, tiền lai quyết chiến. Trưởng tiền nhất nhân xuất viết: "Mỗ thâm tri địa lí, nguyện trợ từ tướng quân đồng khứ phá thực." Thao thị chí, nãi ba tây đăng cử nhân dã, tính vương, danh bình, tự tử quân; hiện sung nha môn tướng quân. Thao đại hỉ, toại

sạch cả lương thảo. Tháo phải bỏ Bắc Sơn chạy về Nam Trịnh, Trương Cáp, Từ Hoảng cùng bỏ trại, chạy nốt. Triệu Vân chiếm được trại Tào, Hoàng Trung cướp được hết lương thảo sông Hán Thủy, và bắt được khí giới rất nhiều, thắng một trận lớn, sai người về báo tin với Huyền Đức. Huyền Đức cùng Khổng Minh đến Hán Thủy, Triệu Vân đánh trận ra làm sao, quân sĩ thuật lại chuyện Triệu Vân cứu Hoàng Trung đuổi Tào Tháo. Huyền Đức mừng lắm, đạo xem tất cả những chỗ hiểm yếu trước sau núi, rồi hớn hở báo Khổng Minh rằng: - Toàn thân Tử Long đều là đảm cả! Người sau có thơ khen rằng: Khi xưa đánh Tràng Bản, Oai phong vẫn chưa giảm, Xông trận tỏ hùng tài, Phá vây, khoe dũng cảm. Quỷ khốc thần cũng kinh, Trời sầu đất lại thảm. Thường Sơn Triệu Tử Long Một thân toàn là đảm! Từ đó, Huyền Đức gọi là Tử Long ra Hỗ oai tướng quân, mở tiệc ăn mừng, khao tướng sĩ, ăn uống vui vẻ mãi đến khuya. Chợt có tin lại báo rằng: - Tào Tháo sai đại quân từ con đường nhỏ hang Tà Cốc tiến đến cướp lại Hán Thủy. Huyền Đức cười, nói rằng: - Chuyện này Tào Tháo đến đây, cũng chẳng làm trò gì! Ta chắc phen này lấy xong Hán Thủy. Bèn dẫn quân sang mé tây Hán Thủy chống nhau với Tào Tháo. Tào Tháo sai Từ Hoảng làm tiên phong, đi trước quyết chiến. Một

píng , zì zi jun ; xiàn chong  
yá mén jiāng jun . cǎo dà xǐ ,  
suì mìng wáng píng wèi fù  
xian feng , xiāng zhù xú ? .  
cǎo tún bing yú dìng jun  
shan bēi . xú ? , wáng píng  
yīn jun zhì hàn shuǐ , ? lìng  
qián jun dù shuǐ liè zhèn .  
píng yue : " jun ruò dù shuǐ ,  
tǎng yào jí tuì , rú zhì nài hé  
? " ? yue : " xí hán xìn bēi  
shuǐ wéi zhèn , suǒ wèi zhì  
zhī sǐ dì ér hòu sheng yě . "  
píng yue : " bù rán . xí zhě  
hán xìn liào dí rén wú móu ér  
yòng cǐ jì ; jin jiāng jun néng  
liào zhào yún , huáng zhōng  
zhì yì fǒu ? " ? yue : " rǔ kě  
yǐn bù jun jù dí , kàn wǒ yǐn  
mǎ jun pò zhī . "

，姓王，名平，字子均；现充牙门将军。操大喜，遂命王平为副先锋，相助徐晃。操屯兵于定军山北。徐晃、王平引军至汉水，晃令前军渡水列阵。平曰：“军若渡水，倘要急退，如之奈何？”晃曰：“昔韩信背水为阵，所谓致之死地而后生也。”平曰：“不然。昔者韩信料敌人无谋而用此计；今将军能料赵云、黄忠之意否？”晃曰：“汝可引步军拒敌，看我引马军破之。”

- 17 suì lìng da qǐ fú qiáo , suí jí  
guò hé lái zhàn shǔ bing .  
zhèng shì : wèi rén wàng yì  
zong hán xìn , shǔ xiāng nǎ  
zhì shì zì fáng . wèi zhī  
shèng fù rú hé , qiè kàn xià  
wén fēn jiě .

遂令搭起浮桥，随即过河来战蜀兵。正是：魏人妄意宗韩信，蜀相那知是子房。未知胜负如何，且看下文分解。

mệnh vương bình vi phó tiên  
phong, tương trợ từ hoảng.  
Thao truân binh vu định quân  
sơn bắc. Từ hoảng, vương bình  
dẫn quân chí hán thủy, hoảng  
lệnh tiền quân độ thủy liệt trận.  
Bình viết: "Quân nhuược độ  
thủy, thảng yếu cấp thối, như  
chi ngại hà?" Hoảng viết: "Tích  
hàn tín bối thủy vi trận, sở vị trí  
chi tử địa nhi hậu sinh dã." Bình  
viết: "Bất nhiên. Tích giả hàn tín  
liêu địch nhân vô mưu nhí dụng  
thủ kế; kim tướng quân năng  
liêu triệu vân, hoàng trung chí ý  
phủ?" Hoảng viết: "Nhữ khâ  
dẫn bộ quân cự địch, khán ngã  
dẫn mã quân phá chi."

người tiến ra nói rằng: - Tôi thuộc  
hết cả địa lý xứ này, xin theo giúp  
tướng quân để phá quân Thục.  
Tháo trông xem thì là người ở  
Nham Cù, quận Ba Tây, họ  
Vương tên là Bình, tự Tử Quân,  
hiện làm nha môn tướng. Tháo  
mừng rõ, cho Vương Bình làm  
phó tiên phong cùng đi với Từ  
Hoảng. Tháo đóng quân ở mé  
bắc núi Định Quân. Từ Hoảng,  
Vương Bình kéo đến Hán Thủ,  
sai tiến quân sang qua sông dàn  
trận, Bình nói: - Quân sang sông  
dàn trận, ngộ phải chạy gấp thì  
làm thế nào? Hoảng nói: - Ngày  
xưa Hán Tín bày trận quay lưng  
xuống sông, gọi là "đặt vào chỗ  
chết rồi mới sống" là thế. Bình  
nói: - Ngày xưa Hán Tín biết quân  
giặc vô mưu mới dùng mèo áy.  
Nay tướng quân đã lượng được ý  
Triệu Vân, Hoàng Trung chưa?  
Hoảng nói: - Người cứ việc dẫn  
bộ quân chống cự, để ta đem mã  
quân sang sông phá giặc cho mà  
xem.

Toại lệnh đáp khởi phù kiều,  
tùy tức quá hà lai chiến thực  
binh. Chánh thi: ngụy nhân  
vọng ý tông hàn tín, thực tương  
na tri thị tử phòng. Vị tri thắng  
phụ như hà, thả khán hạ văn  
phân giải.

Liền sai bắc cầu phao, kéo quân  
sang bên kia sông, đánh nhau với  
quân Thục. Thế là: Người Ngụy  
chắc mưu Hán Tín giỏi, Tướng  
Xuyên biết kế Tử Phòng hay.  
Chưa biết hai bên đánh nhau làm  
sao, xem đến hồi sau sẽ hiểu.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
072  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo xú ? yǐn jun dù hàn shuǐ , wáng píng kǔ jiàn bù ting , dù guò hàn shuǐ zhā yíng . huáng zhong , zhào yún gào xuán dé yue : " mǒu děng gè yǐn běn bù bing qù yíng cáo bing . " xuán dé yīng yún . èr rén yǐn bing ér xíng . zhong wèi yún yue : " jin xú ? shì yǒng ér lái , qiè xiū yǔ dí ; dài rì mù bing pí , nǐ wǒ fēn bīng liǎng lù jí zhí kě yě . " yún rán zhī , gè yǐn yí jun jù zhù zhài zhà . xú ? yǐn bing cóng chén shí nuò zhàn , zhí zhì shen shí , shǔ bing bù dòng . ? jìn jiào gong nǔ shǒu xiàng qián , wàng shǔ yíng shè qù . huáng zhong wèi zhào yún yue : " xú ? lìng gong nǚ shè zhě , qí jun bì jiāng tuì yě : kě chéng shí jí zhī . " yán wèi yǐ , hu bào cáo bing hòu duì guǒ rán tuì dòng . yú shì shǔ yíng gǔ sheng dà zhèn : huáng zhong lǐng bing zuō chu , zhào yún lǐng bing yòu chu . liǎng xià jiá gong , xú ? dà bài , jun shì bì rù hàn shuǐ , sǐ zhě wú shù . ? sǐ zhàn

第七十二回  
诸葛亮智取汉中  
曹阿瞒兵退斜谷

Đệ thất thập nhị hồi Gia Cát  
lượng trí thủ hán trung tào a  
man binh thối tà cốc

Gia Cát Lượng dùng mạo lấy  
Hán Trung; Tào A Man thu  
quân về Tà Cốc

却说徐晃引军渡汉水，王平苦谏不听，渡过汉水扎营。黄忠、赵云告玄德曰：“某等各引本部兵去迎曹兵。”玄德应允。二人引兵而行。忠谓云曰：“今徐晃恃勇而来，且休与敌；待日暮兵疲，你我分兵两路击之可也。”云然之，各引一军据住寨栅。徐晃引兵从辰时搦战，直至申时，蜀兵不动。晃尽教弓弩手向前，望蜀营射去。黄忠谓赵云曰：“徐晃令弓弩射者，其军必将退也：可乘时击之。”言未已，忽报曹兵后队果然退动。于是蜀营鼓声大震：黄忠领兵左出，赵云领兵右出。两下夹攻，徐晃大败，军士逼入汉水，

Lại nói Từ Hoảng dẫn quân sang Hán Thủy, Vương Bình can thiệp nào cũng không nghe. Hoảng qua bờ bên kia đóng trại. Hoàng Trung, Triệu Văn xin với Huyền Đức ra đánh quân Tào. Huyền Đức bằng lòng. Hai người dẫn quân đi. Trung báo với Triệu Văn rằng: - Từ Hoảng cậy sức khỏe đến đây, ta không nên đánh vội. Đợi đến chiều tối, quân hắn mỏi mệt chúng ta sẽ chia làm hai đường ra đánh. Văn theo lời, mỗi người dẫn một đội quân giữ vững dinh trại. Từ Hoảng dẫn quân đến trại Thực khiêu chiến, từ sáng đến tối, không thấy quân Thực ra. Hoảng bèn sai tay cung nỏ chĩa cả vào trại Thực mà bắn. Hoàng Trung bảo Triệu Văn rằng: - Từ Hoảng sai quân bắn vào, tất có ý muốn rút lui, ta nên thừa thế ra đánh đi thôi. Trung nói chưa dứt lời, quả nhiên thấy hậu quân Từ Hoảng đã rục rịch quay về. Trong trại Thực bấy giờ mới nỗi trống, Hoàng Trung kéo quân ra mặt tả. Triệu Văn kéo quân ra mặt hữu. Hai bên đánh ập lại. Từ Hoảng liều chết đánh giết, mới chạy thoát về được trại, trách mắng

de tuo , huí yíng zé wáng  
píng yue : " rǔ jiàn wú jun shì  
jiāng wéi , rú hé bù jiù ? "  
píng yue : " wǒ ruò lái jiù , cǐ  
zhài yì bù néng bǎo . wǒ  
céng jiàn gong xiū qù , gong  
bù kěn suǒ , yǐ zhì cǐ bài . " ?  
dà nù , yù sha wáng píng .  
píng dāng yè yǐn bēn bù jun  
jiù yíng zhong fàng qǐ huǒ lái  
, cáo bing dà luàn , xú ? qì  
yíng ér zǒu . wáng píng dù  
hàn shuǐ lái tóu zhào yún  
, yún yǐn jiàn xuán dé . wáng  
píng jìn yán hàn shuǐ dì lǐ .  
xuán dé dà xī yue : " gu de  
wáng zì jun , qǔ hàn zhōng  
wú yí yǐ . " suì mìng wáng  
píng wèi pian jiāng jun , lǐng  
xiàng dǎo shǐ . què shuo xú  
? táo huí jiàn cào , shuo : "  
wáng píng fǎn qù jiāng liú  
bèi yǐ ! " cào dà nù , qín tǒng  
dà jun lái duó hàn shuǐ zhài  
zhà . zhào yún kǒng gu jun  
nán lì , suì tuì yú hàn shuǐ  
zhi xi . liǎng jun gé shuǐ  
xiāng jù , xuán dé yǔ kǒng  
míng lái guan xíng shì . kǒng  
míng jiàn hàn shuǐ shàng liú  
tóu , yǒu yí dài tǔ shan , kě  
fú qian yú rén ; nǎi huí dào  
yíng zhong , huàn zhào yún  
fēn fù : " rǔ kě yǐn wǔ bǎi rén  
, jie dài gǔ jiǎo , fú yú tǔ  
shan zhī xià ; huò bàn yè ,  
huò huáng hun , zhī ting wǒ  
yíng zhong pào xiǎng : pào  
xiǎng yí fan , léi gǔ yí fan . " zi  
zhì bù yào chu zhàn . " zi

死者无数。晃死战得脱，回营责王平曰：“汝见吾军势将危，如何不救？”平曰：“我若来救，此寨亦不能保。我曾谏公休去，公不肯所，以致此败。”晃大怒，欲杀王平。平当夜引本部军就营中放起火来，曹兵大乱，徐晃弃营而走。王平渡汉水来投赵云，云引见玄德。王平尽言汉水地理。玄德大喜曰：“孤得王子均，取汉中无疑矣。”遂命王平为偏将军，领向导使。却说徐晃逃回见操，说：“王平反去降刘备矣！”操大怒，亲统大军来夺汉水寨栅。赵云恐孤军难立，遂退于汉水之西。两军隔水相拒，玄德与孔明来观形势。孔明见汉水上流头，有一带土山，可伏千余人；乃回到营中，唤赵云分付：“汝可引五百人，皆带鼓角，伏于土山之下；或半夜，或黄昏，只听我营中炮

só. Hoảng tử chiến đắc thoát, hồi doanh trách vương bình viết: "Nhữ kiến ngô quân thê tương nguy, như hà bắt cứu?" Bình viết: "Ngã nhược lai cứu, thủ trại diệc bắt năng bảo. Ngã tảng gián công huu khú, công bắt khẳng sở, dĩ trí thủ bại." Hoảng đại nộ, dục sát vương bình. Bình đương dạ dẫn bón bộ quân tựu doanh trung phóng khởi hỏa lai, tào binh đại loạn, từ hoảng khí doanh nhi tàu. Vương bình độ hán thủy lai đầu triệu vân, vân dẫn kiến huyền đức. Vương bình tần ngôn hán thủy địa lí. Huyền đức đại hỉ viết: "Cô đắc vương tử quân, thủ hán trung vô nghi hĩ." Toại mệnh vương bình vi thiên tướng quân, lĩnh hướng đạo sứ. Khước thuyết từ hoảng đào hồi kiến thao, thuyết: "Vương bình phản khú hàng lưu bị hĩ!" Thao đại nộ, thân thống đại quân lai đoạt hán thủy trại sách. Triệu vân khủng cô quân nan lập, toại thói vu hán thủy chí tây. Lưỡng quân cách thủy tương cự, huyền đức dữ khổng minh lai quan hình thế. Khổng minh kiến hán thủy thượng lưu đầu, hữu nhất ái thổ sơn, khả phục thiên dư nhân; nǎi hồi đáo doanh trung, hoán triều vân phân phó: "Nhữ khả dẫn ngũ bách nhân, giai ái cổ giác, phục vu thổ sơn chi hạ; hoặc bán dạ, hoặc hoàng hôn, chỉ thính ngã doanh trung pháo

Vương Bình rằng: - Mày thấy quân tao nguy cấp, làm sao không đến cứu? Bình nói: - Nếu tôi đến cứu, thì trại này cũng không giữ được. Tôi đã can ông mãi, nhưng ông không nghe, mới đến nỗi thua như thế này. Hoảng giận lắm, muốn giết Vương Bình. Đêm hôm ấy Bình phóng hỏa đốt trại. Quân Tào rối loạn. Từ Hoảng bỏ chạy. Vương Bình dẫn quân bản bộ sang sông, theo hàng Triệu Văn. Văn dẫn vào ra mắt Huyền Đức, Bình nói địa lý Hán Thủy tường tận lắm. Huyền Đức mừng, nói rằng: - Ta được Vương Tử Quân, tất lấy xong Hán Thủy! Lập tức cho Vương Bình làm thiên tướng quân, lĩnh chức hướng đạo. Lại nói Từ Hoảng về ra mắt Tào Tháo, kể chuyện Vương Bình làm phản, đầu hàng Lưu Bị. Tháo giận lắm, tự dẫn đại quân đến cướp trại Hán Thủy. Triệu Văn sợ ít quân, không địch nổi, liền rút về mé tây sông Hán Thủy. Hai bên cách sông cự nhau. Huyền Đức, Khổng Minh lại xem địa thế. Khổng Minh thấy mé trên sông, có một dãy núi đất có thể mai phục hàng ngàn quân, bèn về trại Triệu Văn rằng: - Người nên lĩnh năm trăm quân, phục ở chân núi. Bất kỳ nửa đêm, hoặc chiều tối, hãy nghe thấy trong trại ta nổ pháo hiệu lúc nào thì cho quân đánh trống, rúc tú và lên lúc ấy, nhưng không cần ra đánh. Triệu Văn lĩnh kế đi ngay.

lóng shòu jì qù liǎo .

响：炮响一番，擂鼓一番。只不要出战。”子龙受计去了。

3 kǒng míng què zài gao shan shàng àn kui . cì rì , cáo bing dào lái nuò zhàn , shǔ yíng zhong yí rén bù chu , gong nǚ yì dou bù fa . cáo bing zì huí .

孔明却在高山上暗窥。次日，曹兵到来搦战，蜀营中一人不出，弓弩亦都不发。曹兵自回。

4 dang yè gēng shēn , kǒng míng jiàn cáo yíng deng huǒ fang xí , jun shì xiē dìng , suí fàng hào pào . zì lóng ting de , lìng gǔ jiǎo qí míng . cáo bing jīng huang , zhì yí jié zhài . jí zhì chu yíng , bù jiàn yí jun . fang cái huí yíng yù xie , hào pào yòu xiāng , gǔ jiǎo yòu míng , nà hǎn zhèn dì , shān gǔ yīng shēng . cáo bing chè yè bù an . yí lián san yè , rú cǐ jīng yí , cáo xin qiè , bá zhài tuì san shí lǐ , jiù kong kuò chǔ zhā yíng . kǒng míng xiào yue : " cáo cào suí zhì bing fǎ , bù zhì guǐ jì . " suì qǐng xuán dé qín dù hàn shuǐ , bèi shuǐ jié yíng . xuán dé wèn jì , kǒng míng yue : " kě rú cǐ rú cǐ . "

当夜更深，孔明见曹营灯火方息，军士歇定，遂放号炮。子龙听得，令鼓角齐鸣。曹兵惊慌，只疑劫寨。及至出营，不见一军。方才回营欲歇，号炮又响，鼓角又鸣，呐喊震地，山谷应声。曹兵彻夜不安。一连三夜，如此惊疑，操心怯，拔寨退三十里，就空阔处扎营。孔明笑曰：“曹操虽知兵法，不知诡计。”遂请玄德亲渡汉水，背水结营。玄德问计，孔明曰：“可如此如此。”

5 cáo cào jiàn xuán dé bēi

曹操见玄德背水下寨，

hướng: pháo hướng nhất phiên, lôi cỗ nhất phiên. Chỉ bắt yêu xuất chiến." tử long thụ kế khứ liều.

Khổng minh khước tại cao sơn thượng ám khuy. Thứ nhật, tào binh đáo lai nạch chiến, thực doanh trung nhất nhân bắt xuất, cung nỗ diệc đô bắt phát. Tào binh tự hồi.

Hôm sau, quân Tào đến khiêu chiến. Trong trại Thục không có một người nào ra, cung nỏ không bắn một phát. Quân Tào phải quay về.

Đương dạ canh thâm, khổng minh kiến tào doanh đăng hỏa phương tức, quân sĩ hiết định, toại phóng hỏa pháo. Tử long thính đắc, lệnh cỗ giác tè minh. Tào binh kinh hoảng, chỉ nghi kiếp trại. Cập chí xuất doanh, bắt kiến nhất quân. Phương tài hồi doanh dục hiết, hỏa pháo hựu hưởng, cỗ giác hựu minh, nột hảm chấn địa, sơn cốc ứng thanh. Tào binh triệt dạ bắt an. Nhất liên tam dạ, như thủ kinh nghi, thao tâm khiếp, bạt trại thối tam thập lí, tụt không khoát xử trát doanh. Khổng minh tiểu viết: "Tào thao tuy tri binh pháp, bắt tri quỷ kế." Toại thính huyền đức thân độ hán thủy, bối thủy kết doanh. Huyền đức vân kế, khổng minh viết: "Khả như thủ như thử."

Canh khuya đêm hôm ấy, Khổng Minh thấy đèn lửa trong trại Tào đã tắt, quân sĩ đi nghỉ cả rồi, liền nỗi một hiệu pháo lệnh. Tử Long nghe thấy, bèn sai quân sĩ đánh trống, rúc tú và àm ī cả lên. Quân Tào kinh hoảng, tưởng là giặc đến cướp trại, chạy ra xem thì không thấy một người nào nhưng vừa trở vào định ngủ thì tiếng pháo lại nổ, tù và, trống đánh àm ī, tiếng reo vang động cả hang núi. Quân Tào thức suốt đêm không dám ngủ. Luôn ba hôm cũng như thế. Tào Tháo hoảng sợ, nhổ trại rút lui ba mươi dặm, tìm chỗ rộng rãi đóng doanh trại. Khổng Minh cười nói rằng: - Tào Tháo tuy rằng cũng biết binh thư, nhưng chưa biết quỷ kế. Bèn mời Huyền Đức sang sông, hạ trại quay lưng xuống nước. Huyền Đức hỏi mèo làm sao. Khổng Minh nói nên làm như thế, như thế...

Tào thao kiến huyền đức bối

Tào Tháo thấy Huyền Đức cắm

shuǐ xià zhài , xin zhong yí  
huò , shǐ rén lái xià zhàn shù  
. kǒng míng pi lái rì jué zhàn  
. cì rì , liǎng jun huì yú zhōng  
lù wǔ jiè shan qián , liè  
chéng zhèn shì . cào chu mǎ  
lì yú mén qí xià , liǎng xíng  
bù liè lóng fèng jīng qí , léi  
gǔ san tōng , huàn xuán dé  
dá huà .

心中疑惑，使人来下战书。孔明批来日决战。次日，两军会于中路五界山前，列成阵势。操出马立于门旗下，两行布列龙凤旌旗，擂鼓三通，唤玄德答话。

6 xuán dé yīn liú fēng , mèng  
dá bìng chuan zhong zhu  
jiāng ér chu . cào yáng bian  
dà mà yue : " liú bēi wàng en  
shi yì , fǎn pàn cháo tíng zhí  
zéi ! " xuán dé yue : " wú nǎi  
dà hàn zong qīn , fēng zhào  
tǎo zéi . rǔ shàng shì mǔ hòu  
, zì lì wèi wáng , jiàn yòng  
tian zi luán yú , fei fǎn ér hé  
? " cào nù , mìng xú ? chu  
mǎ lái zhàn , liú fēng chu  
yíng . jiao zhàn zhí shí , xuán  
dé xian zǒu rù zhèn . fēng dí  
? bù zhù , bo mǎ biàn zǒu .  
cào xià lìng : " zhuo de liú  
bēi , biàn wèi xi chuan zhí  
zhǔ . " dà jun qí nà hǎn sha  
guò zhèn lái . shǔ bing wàng  
hàn shuǐ ér táo , jìn qì yíng  
zhài ; mǎ pǐ jun qì , diu mǎn  
dào shàng . cáo jun jie  
zheng qū . cào jí míng jin  
shou jun . zhòng jiang yue : "  
mǒu děng zhèng dài zhuo liú  
bēi , dà wáng hé gù shou jun  
? " cào yue : " wú jiàn shǔ

玄德引刘封、孟达并川中诸将而出。操扬鞭大骂曰：“刘备忘恩失义，反叛朝廷之贼！”玄德曰：“吾乃大汉宗亲，奉诏讨贼。汝上弑母后，自立为王，僭用天子銮舆，非反而何？”操怒，命徐晃出马来战，刘封出迎。交战之时，玄德先走入阵。封敌晃不住，拨马便走。操下令：“捉得刘备，便为西川之主。”大军齐呐喊杀过阵来。蜀兵望汉水而逃，尽弃营寨；马匹军器，丢满道上。曹军皆争取。操急鸣金收军。众将曰：“某等正待捉刘备，大王何故

thủy hạ trại, tâm trung nghi  
hoặc, sứ nhân lai hạ chiến thư.  
Khổng minh phê lai nhật quyết  
chiến. Thứ nhật, lưỡng quân  
hội vu trung lộ ngũ giới sơn  
tiền, liệt thành trận thế. Thao  
xuất mã lập vu môn kì hạ,  
lưỡng hành bố liệt long phượng  
tinh kì, lôi cổ tam thông, hoán  
huyền đức đáp thoại.

trại quay lưng về phía bờ sông,  
trong bụng nghỉ hoặc, sai người  
đưa chiến thư đến. Khổng Minh  
phê vào thư nói ngày mai quyết  
đánh nhau. Hôm nay, quân hai  
bên hội nhau ở chỗ ngã năm  
trước núi Ngũ Giới, dàn thành thế  
trận. Tháo cưỡi ngựa đứng dưới  
cửa cờ, hai bên cầm hàng có  
long phượng; dứt ba hồi trống,  
Tháo mời Huyền Đức ra nói  
chuyện.

Huyền Đức dẫn Lưu Phong, Mạnh Đạt và các tướng Xuyên kéo ra. Tháo trỏ roi mắng lớn rằng: Lưu Bị! Mày là thằng quên ơn trái nghĩa, phản nghịch triều đình. Huyền Đức mắng già lại rằng: - Tao là tôn thần nhà Hán, phụng chiêu đánh giặc. Mày giết mẫu hậu, tự lập làm vương, tiếm dùng đồ loan giá của thiên tử, thế không phải phản nghịch là gì? Tháo giận, sai Từ Hoảng ra đánh. Bên kia Lưu Phong ra địch. Trong khi đang đánh nhau, Huyền Đức chạy trước vào trận. Lưu Phong địch không nỗi Từ Hoảng, cũng chạy nốt. Tháo hạ lệnh rằng: - Hễ ai bắt được Lưu Bị, thì cho làm chủ Tây Xuyên! Các tướng được lệnh, reo ầm cả lên, kéo tràn đuổi đánh. Quân Thục trông về phía Hán Thủy mà chạy, bỏ hết cả dinh trại; ngựa nghèo, khí giới, vứt khắp dọc đường. Quân Tào tranh nhau lại cướp. Tháo vội vàng sai kêu chiêng thu quân. Các tướng hỏi: - Chúng tôi đang

bing bēi hàn shuǐ an yíng , qí  
kě yí yí yé ; duo qì mǎ pī jun  
qì , qí kě yí èr yě . kě jí tuì  
jun , xiū qū yí wù . " suì xià  
líng yue : " wàng qǔ yí wù  
zhě lì zhǎn . huǒ sù tuì bing .  
" cáo bing fang huí tóu shí ,  
kǒng míng hào qí jǔ qǐ : xuán  
dé zhōng jūn lǐng bing biàn  
chu , huáng zhōng zuǒ bian  
sha lái , zhào yún yòu bian  
sha lái . cáo bing dà kuì ér  
táo , kǒng míng lián yè zhui  
gǎn .

收军？”操曰：“吾见蜀兵背汉水安营，其可疑一也；多弃马匹军器，其可疑二也。可急退军，休取衣物。”遂下令曰：“妄取一物者立斩。火速退兵。”曹兵方回头时，孔明号旗举起：玄德中军领兵便出，黄忠左边杀来，赵云右边杀来。曹兵大溃而逃，孔明连夜追赶。

7 cào chuán lìng jun huí nán  
zhèng , zhī jiàn wǔ lù huǒ qǐ ,  
yuán lái wèi yán , zhang fei  
de yán yán dài shǒu lǎng  
zhong , fēn bīng sha lái ,  
xian de liǎo nán zhèng . cào  
xin jing , wàng yáng píng  
guan ér zǒu . xuán dé dà  
bing zhui zhì nán zhèng bao  
zhou . an mǐn yǐ bì , xuán dé  
wèn kǒng míng yue : " cáo  
cào cǐ lái , hé bài zhì sù yě ?"  
" kǒng míng yue : " cáo píng  
sheng wèi rén duo yí , sui  
néng yòng bing , yí zé duo  
bài . wú yǐ yí bing shèng zhì .  
" xuán dé yue : " jin cáo tuì  
shǒu yáng píng guan , qí shì  
yǐ gu , xian sheng jiang hé  
cè yǐ tuì zhì ?" kǒng míng  
yue ? " liàng yǐ suàn dìng

操传令军回南郑，只见五路火起，原来魏延、张飞得严颜代守阆中，分兵杀来，先得了南郑。操心惊，望阳平关而走。玄德大兵追至南郑褒州。安民已毕，玄德问孔明曰：“曹操此来，何败之速也？”孔明曰：“操平生为人多疑，虽能用兵，疑则多败。吾以疑兵胜之。”玄德曰：“今操退守阳平关，其势已孤，先生将何策以退之？”孔明曰

thực binh bối hán thủy an  
doanh, kì khă nghi nhăt dă; đa  
khí mă thăt quân khí, kì khă  
nghi nhị dă. Khă căp thăi quân,  
hưu thủ y vật." Toại hạ lệnh  
viết: "Vọng thủ nhăt vật giả lập  
trảm. Hỏa tốc thăi binh." Tào  
binh phuong hồi đầu thời,  
khỗng minh hào kì cử khởi:  
huyền đức trung quân lĩnh binh  
tiện xuất, hoàng trung tả biên  
sát lai, triêu vân hữu biên sát  
lai. Tào binh đại hội nhi đăo,  
khỗng minh liên dạ truy cản.

đuỗi bắt Lưu Bị, sao đại vương lại  
thu quân ngay? Tháo nói: - Ta  
thấy quân Thục dựa bờ sông lập  
trại, đã lấy làm nghỉ. Nay lại thấy  
bỏ ngựa và đồ khí giới, lại càng  
nghỉ nữa. Nên rút quân về cho  
mau, không ai được lấy một tí gì.  
Liền hạ lệnh rằng: - Hễ ai lấy một  
vật gì thì chém lập tức, phải rút  
quân về cho mau! khi quân Tào  
Tháo vừa rút về, Không Minh  
phất lá cờ hiệu tức thì Huyền Đức  
ở giữa xông lại, Hoàng Trung ở  
mé tả kéo ra, Triệu Vân ở mé hữu  
trở đến. Ba mặt dồn lại, quân Tào  
Tháo bỏ chạy như ong vỡ tổ.  
Không Minh thúc quân đuổi đánh  
cả đêm.

Thao truyền lệnh quân hồi nam  
trịnh, chỉ kiến ngũ lộ hỏa khởi,  
nguyên lai ngụy duyên, trương  
phi đắc nghiêm nhan đại thủ  
lăng trung, phân binh sát lai,  
tiên đắc liều nam trịnh. Thao  
tâm kinh, vọng dương bình  
quan nhi tầu. Huyền đức đại  
binh truy chí nam trịnh bao  
châu. An dân dĩ tắt, huyền đức  
vẫn khổng minh viết: "Tào thao  
thủ lai, hè bại chi tốc dă?"  
Khổng minh viết: "Thao bình  
sinh vi nhân đa nghi, tuy năng  
dụng binh, nghi tắc đa bại. Ngô  
dĩ nghi binh thắng chi." Huyền  
đức viết: "Kim thao thăi thủ  
dương bình quan, kì thê dĩ cô,  
tiên sinh tương hà sách dĩ thăi  
chi?" Khổng minh viết? "Lượng  
dĩ toán định liều." Tiện sai

Tháo truyền rút quân về Nam  
Trịnh. Nhưng chưa đến nơi đã  
thấy có bốn năm chỗ lửa cháy.  
Nguyên là Trương Phi, Ngụy Diên  
được Nghiêm Nhan đến thay giữ  
Lăng Trung, đã chia quân làm hai  
ngả đánh đến, cướp luôn Nam  
Trịnh rồi. Tháo rụng rời hết vía,  
phải chạy về cửa ải Dương Bình.  
Huyền Đức dẫn đại quân đuổi  
tràn mãi đến Nam Trịnh, Bao  
Châu, úy lại nhân dân đâu đáy,  
rồi hỏi Không Minh rằng: - Tào  
Tháo thuyền này đến đây, sao  
mà chóng thua làm vậy? Không  
Minh đáp: - Tào Tháo thường có  
tính đa nghi, tuy biết dùng binh,  
nhưng đa nghi thì hay thua, ta  
dùng binh cho nên được. Huyền  
Đức nói: - Tào Tháo nay rút quân  
về giữ cửa Dương Bình, thế hắn

liǎo . " biàn cha zhang fei , wèi yán fēn bīng liǎng lù qù jié cáo cào liáng dào , lìng huáng zhong , zhào yún fēn bīng liǎng lù qù fàng huǒ shao shan . sì lù jun jiang , gè yǐn xiàng dǎo guan jun qù liǎo .

? “亮已算定了。”便差张飞、魏延分兵两路去截曹操粮道，令黄忠、赵云分兵两路去放火烧山。四路军将，各引向导官军去了。

8

què shuo cáo cào tuì shǒu yáng píng guān , lìng jun shào tàn . huí bào yue : " jin shǔ bing jiang yuǎn jìn xiǎo lù , jìn jié sai duàn ; kǎn chái qù chǔ , jìn fàng huǒ shao jué . bù zhì bing zài hé chǔ . " cáo zhèng yí huò xiàn , yòu bào zhang fei , wèi yán fēn bīng jié liáng . cáo wèn yue : " shéi gǎn dí zhang fei ? " xǔ chǔ yue : " mǒu yuàn wǎng ! " cáo lìng xǔ chǔ yǐn yí qian jīng bīng , qù yáng píng guān lù shàng hù jie liáng cǎo . jiē liáng guān jie zhe , xǐ yue : " ruò fei jiāng jun dào cǐ , liáng bù de dào yáng píng yǐ . " suì jiāng che shàng de jiǔ ròu , xiān yǔ xǔ chǔ . chǔ tòng yǐn , bù jué dà zuì , biàn chéng jiǔ xìng , cui liáng che xíng . jiē liáng guān yue : " nì yǐ mù yǐ , qián bao zhōu zhì dì , shān shì xiǎn è , wèi kě guò qu . " chǔ yue : " wú yǒu wàn fū zhī yǒng , qǐ jù ta rén zai ! jin yè chéng zhe yuè sè

却说曹操退守阳平关，令军哨探。回报曰：“今蜀兵将远近小路，尽皆塞断；砍柴去处，尽放火烧绝。不知兵在何处。”操正疑惑间，又报张飞、魏延分兵劫粮。操问曰：“谁敢敌张飞？”许褚曰：“某愿往！”操令许褚引一千精兵，去阳平关路上护接粮草。解粮官接着，喜曰：“若非将军到此，粮不得到阳平矣。”遂将车上的酒肉，献与许褚。褚痛饮，不觉大醉，便乘酒兴，催粮车行。解粮官曰：“日已暮矣，前褒州之地，山势险恶，未可过去。”

trương phi, ngụy duyên phân binh lưỡng lộ khứ tiệt tào thao lương đạo, lệnh hoàng trung, triều vân phân binh lưỡng lộ khứ phóng hỏa thiêu sơn. Tứ lộ quân tương, các dẫn hướng đạo quan quân khứ liễu.

đã nguy lâm. Tiên sinh có mạo gì để đánh lui được Tháo? Khổng Minh nói: - Tôi đã tính đâu vào đây cả rồi! Liền sai Trương Phi, Ngụy Diên chia quân làm hai đường, đi chặn lối vận lương của Tào Tháo. Lại sai Hoàng Trung, Triệu Vân chia quân ra đốt những đường rừng núi. Bốn cánh quân đều mang theo người hướng đạo kéo đi.

Lại nói, Tào Tháo lui về giữ ải Dương Bình, sai người đi thám xem quân Thục động tĩnh ra làm sao. Quân về báo rằng: - Hiện nay quân Thục chen lắp hết các đường nhỏ xa gần, các chỗ kiểm cùi đều đốt sạch, mà quân giặc thì không thấy đâu cả. Tháo đang nghi hoặc, chợt lại có tin về báo rằng: - Trương Phi, Ngụy Diên, chia quân đến đánh. Tháo hỏi rằng: - Có ai dám ra địch Trương Phi không? Hứa Trử viết: "Mỗ nguyên vãng!" Thao lệnh hứa trử dẫn nhất thiên tinh binh, khứ dương bình quan lộ thượng hộ tiếp lương thảo. Giải lương quan tiếp trứ, hỉ viết: "Nhược phi tướng quân đáo thử, lương bất đắc đáo dương bình hĩ." Toại tướng xa thượng đích túu nhục, hiến dữ hứa trử. Trử thống ầm, bất giác đại túy, tiện thừa túu hưng, thô lương xa hành. Giải lương quan viết: "Nhật dĩ mộ hĩ, tiền bao châu chi địa, sơn thế hiểm ác, vị khả quá khứ." Trứ viết: "Ngô hứu vạn phu chi dũng, khởi cụ tha

, zhèng hǎo shǐ liáng che  
xíng zǒu . " xū chū dāng xiān ,  
héng dao zòng mǎ , yǐn jun  
qián jìn . èr gèng yǐ hòu ,  
wǎng bao zhōu lù shàng ér  
lái . xíng zhì bàn lù , hu shan  
ao lǐ gǔ jiǎo zhèn tian , yi zhī  
jun dāng zhù . wèi shǒu dà  
jiāng , nǎi zhāng fei yě , tǐng  
máo zòng mǎ , zhí qū xǔ chǔ  
. chǔ wǔ dao lái yíng , què  
yin jiǔ zuì , dí bù zhù zhāng  
fei ; zhàn bù shù gé , bèi fei  
yi máo cì zhong jian bǎng ,  
fan shen luò mǎ ; jun shì jí  
máng jiù qī , tuì hòu biàn zǒu  
. zhāng fei jìn duó liáng cǎo  
che liàng ér huí . què shuo  
zhòng jiāng bǎo zhe xǔ chǔ ,  
huí jiàn cáo cáo . cáo lìng yí  
shì liáo zhì jìn chuāng , yí  
miàn qín zì tí bing lái yǔ shǔ  
bing jué zhàn .

褚曰：“吾有万夫之勇，岂惧他人哉！今夜乘着月色，正好使粮车行走。”许褚当先，横刀纵马，引军前进。二更已后，往褒州路上而来。行至半路，忽山凹里鼓角震天，一枝军当住。为首大将，乃张飞也，挺矛纵马，直取许褚。褚舞刀来迎，却因酒醉，敌不住张飞；战不数合，被飞一矛刺中肩膀，翻身落马；军士急忙救起，退后便走。张飞尽夺粮草车辆而回。却说众将保着许褚，回见曹操。操令医士疗治金疮，一面亲自提兵来与蜀兵决战。

9 xuán dé yǐn jun chu yíng .  
liǎng zhèn duì yuán , xuán  
dé lìng liú feng chu mǎ . cáo  
mà yue : " mài lǚ xiǎo ér ,  
cháng shí jiǎ zì jù dí ! wú ruò  
huàn huáng xu ér lái , rǔ jiǎ  
zì wèi ròu ní yǐ ! " liú feng dà  
nù , tǐng qiāng zòu mǎ , jìng  
qǔ cáo cáo . cáo lìng xú ? lái  
yíng , feng zhà bài ér zǒu .  
cáo yǐn bing zhui gǎn . shǔ  
bing yíng zhong , sì xià pào

玄德引军出迎。两阵对圆，玄德令刘封出马。操骂曰：“卖履小儿，常使假子拒敌！吾若唤黄须儿来，汝假子为肉泥矣！”刘封大怒，挺枪骤马，径取曹操。操令徐晃来迎，封诈败而走。操引兵追赶。蜀兵

nhan tai! Kim dạ thừa trú  
nguyệt sắc, chánh hǎo sứ  
lương xa hành tẩu." Hứa trú  
đương tiên, hoành dao túng  
mã, dẫn quân tiền tiến. Nhị  
canh dĩ hậu, vãng bao châu lô  
thượng nhi lai. Hành chí bán lô,  
hốt sơn ao lí có giác chấn thiên,  
nhất chi quân đương trụ. Vì thủ  
đại tướng, nãi trương phi dã,  
đĩnh mâu túng mã, trực thủ hứa  
trù. Trử vũ đạo lai nghênh,  
khuốc nhân tửu túy, địch bất  
trụ trương phi; chiến bất số  
hợp, bị phi nhất mâu thứ trung  
kiên bàng, phiên thân lạc mã;  
quân sĩ cắp mang cứu khởi,  
thối hậu tiện tẩu. Trương phi  
tẫn đoạt lương thảo xa lượng  
nhi hồi. Khuốc thuyết chúng  
tướng bảo trú hứa trù, hồi kiến  
tào thao. Thao lệnh y sĩ liệu trì  
kim sang, nhất diện thân tự đe  
binh lai dữ thực binh quyết  
chiến.

địch muôn người, sợ cóc gì ai!  
Đêm nay nhân có sáng trăng, cứ  
việc tái lương đi, càng thú! Chủ đi  
đầu, cầm đao cưỡi ngựa dẫn  
quân kéo đi. Cuối canh hai, đến  
đường Bao Châu, bỗng đâu ở  
hang núi trống đánh vang trời, có  
một toán quân kéo ra chặn  
đường. Đại tướng đi đầu là  
Trương Phi. Phi khua mâu giật  
ngựa đâm Hứa Chủ, Chủ múa  
đao đón đánh, nhưng vì còn say  
ruou, không địch nổi Trương Phi.  
Đánh chưa được vài hiệp Phi  
đâm một nhát mâu trúng vào vai  
Hứa Chủ lăn xuống ngựa. Các  
tướng đỡ lại cứu Chủ dậy rồi  
chạy. Trương Phi ra sức cướp  
hết lương thảo đem về. Lại nói  
các tướng đem Hứa Chủ ra xem  
mắt Tào Tháo, Tháo một mặt sai  
thày thuốc đến điều trị, một mặt  
tự dẫn binh đến quyết chiến với  
quân Thục.

Huyền đức dẫn quân xuất  
nghênh. Lưỡng trận đối viễn,  
huyền đức lệnh lưu phong xuất  
mã. Thao mạ viết: "Mại lí tiểu  
nhi, thường sử giả tử cụ địch!  
Ngô nhược hoán hoàng tu nhi  
lai, nhữ giả tử vi nhục nê hĩ!"  
Lưu phong đại nộ, đĩnh thương  
sâu mã, kính thủ tào thao. Thao  
lệnh từ hoảng lai nghênh,  
phong trả bại nhi tẩu. Thao dẫn  
binh truy cản. Thực binh doanh

Huyền Đức đem quân ra địch.  
Hai bên dàn trận, Huyền Đức sai  
Lưu Phong ra ngựa. Tháo mừng  
rằng: - Quân bán dép kia! Mày sai  
con nuôi mày ra chống cự, nếu  
tao gọi thằng bé râu vàng nhà tao  
đến thì con mày thịt nát ra cám!  
Lưu Phong giận lắm, vác đao té  
ngựa xông thẳng vào đánh Tào  
Tháo. Tháo sai Từ Hoảng ra địch.  
đánh vài hiệp, Phong giả thua  
chạy, Tháo dẫn quân đuổi theo.

xiǎng , gǔ jiǎo qí míng . cào  
kǒng yǒu fú bìng , jí jiào tuí  
jun . cáo bìng zì xiāng jiàn tà  
, sǐ zhě jí duō , ben huí yáng  
píng guān , fang cái xie dìng  
. shǔ bìng gǎn dào chéng xià  
: dong mén fàng huǒ , xi  
mén nà hǎn ; nán mén fàng  
huǒ , běi mén lái gǔ . cáo dà  
jù , qì guān ér zǒu . shǔ bìng  
cóng hòu zhui xí . cáo zhèng  
zǒu zhì xiān , qián miàn  
zhang fei yǐn yí zhì bìng jié  
zhù , zhào yún yǐn yí zhì bìng  
cóng bēi hòu sha lái , huáng  
zhong yòu yǐn bìng cóng bao  
zhou sha lái . cáo dà bài .  
zhu jiāng bǎo hù cáo cào ,  
duó lù ér zǒu . fang táo zhì  
xié gǔ jiè kǒu , qián miàn  
chén tóu hu qǐ , yí zhì bìng  
dào . cáo yue : " cǐ jun ruò  
shì fú bìng , wú xiū yǐ ! " jí  
bing jiāng jìn , nǎi cáo cì zì  
cáo zhang yě . zhang zì zì  
wén , shǎo shàn qí shè ; lǔ lì  
guò rén , néng shǒu gé  
měng shòu . cáo cháng jiè  
zhì yue : " rǔ bù dù shū ér  
hǎo gong mǎ , cǐ pǐ fu zhì  
yǒng , hé zú guì hu ? "  
zhang yue : " dà zhàng fu  
dang xué wèi qīng , huò qù  
bìng , lì gong sha mò , cháng  
qū shù shí wàn zhòng , zòng  
héng tian xià ; hé néng zuò  
bó shì ye ? " cáo cháng wèn  
zhu zì zhì zhì . zhang yue : "  
hǎo wèi jiang . " cáo wèn : "  
wèi jiang hé rú ? " zhang yue

营中，四下炮响，鼓角齐鸣。操恐有伏兵，急教退军。曹兵自相践踏，死者极多，奔回阳平关，方才歇定。蜀兵赶到城下：东门放火，西门呐喊；南门放火，北门擂鼓。操大惧，弃关而走。蜀兵从后追袭。操正走之间，前面张飞引一枝兵截住，赵云引一枝兵从背后杀来，黄忠又引兵从褒州杀来。操大败。诸将保护曹操，夺路而走。方逃至斜谷界口，前面尘头忽起，一枝兵到。操曰：“此军若是伏兵，吾休矣！”及兵将近，乃操次子曹彰也。彰字子文，少善骑射；膂力过人，能手格猛兽。操尝戒之曰：“汝不读书而好弓马，此匹夫之勇，何足贵乎？”彰曰：“大丈夫当学卫青、霍去病，立功沙漠，长驱数十万众，纵横天下；何能作博士耶？”操尝问诸子之志。彰曰：“好为将

trung, tứ hạ pháo hưởng, cỗ  
giác tè minh. Thao khủng hữu  
phục binh, cấp giáo thối quân.  
Tào binh tự tương tiền đập, tử  
giả cực đa, bôn hồi dương bình  
quan, phương tài hiết định.  
Thục binh cản đáo thành hạ:  
đông môn phóng hỏa, tây môn  
nốt hảm; nam môn phóng hỏa,  
bắc môn lôi cỗ. Thao đại cụ, khí  
quang nhi tầu. Thục binh tòng  
hậu truy tập. Thao chánh tầu  
chi gian, tiền dien trương phi  
dẫn nhất chi binh tiệt tru, triệu  
vân dẫn nhất chi binh tòng bối  
hậu sát lai, hoàng trung hựu  
dẫn binh tòng bao châu sát lai.  
Thao đại bại. Chư tướng bảo  
hộ tào thao, đoạt lộ nhi tầu.  
Phương đào chí tà cốc giới  
khẩu, tiền diện tràn đầu hốt  
khởi, nhất chi binh đáo. Thao  
viết: "Thủ quân nhược thị phục  
binh, ngô hưu hỉ!" Cập binh  
tương cận, nãi thao thứ tử tào  
chuong dã. Chuong tự tử văn,  
thiều thiện ky xạ; lữ lực quá  
nhân, năng thủ cách mãnh thú.  
Thao thường giới chí viết: "Nhữ  
bất độc thư nhí hảo cung mã,  
thủ thất phu chí dũng, hà túc  
quý hò?" Chuong viết: "Đại  
trương phu đương học vệ  
thanh, hoặc khứ bệnh, lập công  
sa mạc, trường khu sở thập vạn  
chung, tung hoành thiên hạ; hà  
năng tác bác sĩ da?" Thao  
thường vấn chư tử chí chí.  
Chuong viết: "Hảo vi tướng."  
Thao vấn: "Vi tướng hà như?"

Trong trại Thục bốn mặt đều nổi  
hiệu trống, rồi thì trống đánh còi  
rúc rầm rĩ. Tháo sợ có quân phục,  
vội vàng rút lui. Quân Tào giày  
xéo lắn nhau chết vô số, chạy  
mãi về đến ải Dương Bình mới  
dám nghỉ. Quân Thục đuổi đến  
dưới ải, cửa đông đốt lửa, cửa  
tây hò reo, cửa nam đốt lửa, cửa  
bắc đánh trống. Tháo rợn lấm,  
phải bỏ cửa ải mà chạy. Quân  
Thục đuổi theo đánh giết, Tháo  
đang chạy thì thấy Trương Phi  
dẫn quân chặn mé trước mắt,  
Triệu Vân dẫn quân đuổi mé sau  
lưng; Hoàng Trung lại từ con  
đường Bao Châu đánh đến. Tháo  
thua trong. Các tướng cố chết  
bảo hộ Tào Tháo, cướp đường  
mà chạy. Tháo chạy vừa đến cửa  
hang Tà Cốc, thì mé trước bụi  
bay mù mịt, một toán quân mã  
kéo lại. Tháo nói: - Nếu toán này  
là phục sinh thì ta chết mất thôi!  
Khi gần đến thì té ra là Tào  
Chương, con thứ hai của Tào  
Tháo. Chương tên tự là Tử Văn,  
thuở nhỏ đã tài nghệ bắn cung  
cưỡi ngựa, có sức khỏe hơn  
người, thường tay không mà  
đánh chết được giống mãnh thú.  
Tháo thường răn bảo rằng: - Mày  
không chịu học hành, chỉ hay  
choi nghề cung ngựa, thế gọi là  
đò dũng phu, quý báu cái gì?  
Chương thừa rằng: - Đại trương  
phu nên bắt trước Vệ Thanh,  
Hoặc Khứ Bệnh, lập công tại nơi  
sa mạc, cầm vài chục quân, tung  
hoành trong thiên hạ, thế mới phỉ

: " pi jian zhí ? , lín nán bù gù , shen xiān shì zú ; shǎng bì xíng , fá bì xìn . " cào dà xiào . jiàn an èr shí san nián , dài jùn wu huán fān , cào lìng zhang yǐn bing wǔ wàn tǎo zhì ; lín xíng jiè zhì yue : " ju jia wèi fù zì , shòu shì wèi jun chén . fǎ bù xún qíng , ěr yí shen jiè . " zhang dào dài bēi , shen xiān zhàn zhèn , zhí sha zhì sang gan , bēi fang jie píng ; yin wén cào zài yáng píng bài zhèn , gù lái zhù zhàn . cào jiàn zhang zhì , dà xǐ yue : " wǒ huáng xu ér lái , pò liú bēi bì yǐ ! " suì lè bing fù huí , yú xié gǔ jiè kǒu an yíng .

。”操问：“为将何如？”彰曰：“披坚执锐，临难不顾，身先士卒；赏必行，罚必信。”操大笑。建安二十三年，代郡乌桓反，操令彰引兵五万讨之；临行戒之曰：“居家为父子，受事为君臣。法不徇情，尔宜深戒。”彰到代北，身先战阵，直杀至桑干，北方皆平；因闻操在阳平败阵，故来助战。操见彰至，大喜曰：“我黄须儿来，破刘备必矣！”遂勒兵复回，于斜谷界口安营。

Chương viết: "Phi kiên chấp nhuệ, lâm nan bất cổ, thân tiên sĩ tốt; thường tất hành, phạt tất tín." Thao đại tiêu. Kiến an nhị thập tam niên, đại quận ô hoàn phản, thao lệnh chương dẫn binh ngũ vạn thảo chi; lâm hành giới chí viết: "Cư gia vi phụ tử, thụ sự vi quân thần. Pháp bất tuân tình, nhĩ nghi thâm giới." Chương đáo đại bắc, thân tiên chiến trận, trực sát chí tang can, bắc phương gai bình; nhân văn thao tại dương bình bại trận, cố lai trợ chiến. Thao kiến chương chí, đại hỉ viết: "Ngã hoàng tu nhi lai, phá lưu bị tất hỉ!" Toại lặc binh phục hồi, vu tà cốc giới khẩu an doanh.

chí, chớ làm một chức bá sỹ thì ra cái gì! Tháo thường hay hỏi chí khí các con xem thế nào. Chương thừa rằng: - Con chỉ muốn làm tướng! Tháo hỏi: - Cách làm tướng thế nào? Chương nói: - Mặc áo giáp, cầm binh khí, gấp nạn không quản gì đến thân, phải làm gương cho quân sĩ, thường phạt phân minh, không hề thiên lệch. Tháo cười ha hả. Năm Kiến An thứ 23 ở Đại Quận có rợ Ô Hoàn làm phản. Thái sai Chương mang năm vạn quân ra đánh. Lúc Chương khởi hành, Tháo dặn rằng: - Ở nhà là tinh cha con, ra nhận việc thì là đạo vua tôi. Pháp luật không có nể gì tình, mà phải giữ gìn mới được. Chương đến Đại Bắc, dấn mình xông pha vào đầm trận mạc, phá tan quân giặc, đuổi chúng mãi đến xứ Tang Kiền, dẹp yên Bình, nên dẫn quân đến đánh giúp. Tháo thấy Chương đến, mừng lắm nói rằng: - Thằng bé râu vàng nhà ta đã đến đây, tất phá được Lưu Bị. Liền quay binh lại, lập trại ở cửa hang Tà Cốc.

10 yǒu rén bào xuán dé , yán cáo zhang dào . xuán dé wèn yue : " shéi gǎn qù zhàn cáo zhang ? " liú feng yue : " mǒu yuàn wǎng . " mèng dá yòu shuo yào qù . xuán dé yue : " rǔ èr rén tòng qù , kàn shéi chéng gong . " gè yǐn bing wǔ qiān lái yíng : " liú feng zài xian , mèng dá zài

有人报玄德，言曹彰到。玄德问曰：“谁敢去战曹彰？”刘封曰：“某愿往。”孟达又说要去。玄德曰：“汝二人同去，看谁成功。”各引兵五千来迎：“刘封

Hữu nhân báo huyền đức, ngôn tào chương đáo. Huyền đức vấn viết: "Thùy cảm khứ chiến tào chương?" Lưu phong viết: "Mỗ nguyên vắng." Mạnh đạt hựu thuyết yếu khứ. Huyền đức viết: "Nhữ nhị nhân đồng khứ, khán thùy thành công." Các dẫn binh ngũ thiên lai nghênh: "Lưu phong tại tiên, mạnh đạt tại

Có người báo tin với Huyền Đức, Huyền Đức hỏi: Ai dám ra địch Tào Chương? Lưu Phong xin đi. Mạnh Đạt cũng xin đi. Huyền Đức nói: - Hai người cùng ra, xem ai lập được công? Hai tướng dẫn năm nghìn quân đi, Lưu Phong đi trước, Mạnh Đạt theo sau, Tào Chương xông ra giao chiến với Lưu Phong, mới được ba hiệp,

hòu , cáo zhang chu mǎ yǔ  
feng jiao zhàn , zhì san gé ,  
feng dà bài ér huí . mèng dá  
yǐn bing qián jìn , fang yù  
jiao feng , zhì jiàn cáo bing  
dà luàn . yuán lái mǎ chao ,  
wú lán liǎng jun sha lái , cáo  
bing jīng dòng . mèng dá yǐn  
bing jiá gōng . mǎ chao shí  
zú , xù ? rì jiù , dào cǐ yào  
wǔ yáng wei , shì bù kě dang  
. cáo bing bài zǒu . cáo  
zhang zhèng yù wú lán ,  
liǎng gè jiao feng , bù shù gé  
, cáo zhang yí jǐ cì wú lán yú  
mǎ xià . san jun hùn zhàn .

11 cáo shou bing yú xié gǔ jiè  
kǒu za zhù . cáo tún bing rì  
jiǔ , yù yào jìn bing , yòu bèi  
mǎ chao jù shǒu ; yù shou  
bing huí , yòu kǒng bēi shǔ  
bing chǐ xiào , xin zhong yóu  
yù bù jué . shì páo guan jìn ji  
tang . cáo jiàn wǎn zhong  
yǒu jī lè , yin ér yǒu gǎn yú  
huái . zhèng chén yín xiàn ,  
xià hóu dun rù zhàng , bǐng  
qǐng yè xiān kǒu hào . cáo  
suí kǒu yue : " jī lè ! jī lè ! "  
dun chuán lìng zhòng guan ,  
dou cheng " jī lè " . xíng jūn  
zhǔ bù yáng xiù , jiàn chuán  
" jī lè " èr zì , biàn jiào suí  
xíng jūn shì , gè shou shí  
xíng zhuāng , zhǔn bèi guī  
chéng . yǒu rén bào zhī xià  
hóu dun . dun dà jīng , suí

在先，孟达在后，曹彰  
出马与封交战，只三合  
，封大败而回。孟达引  
兵前进，方欲交锋，只  
见曹兵大乱。原来马超  
、吴兰两军杀来，曹兵  
惊动。孟达引兵夹攻。  
马超士卒，蓄锐日久，  
到此耀武扬威，势不可  
当。曹兵败走。曹彰正  
遇吴兰，两个交锋，不  
数合，曹彰一戟刺吴兰  
于马下。三军混战。

操收兵于斜谷界口扎住。  
操屯兵日久，欲要进  
兵，又被马超拒守；欲  
收回兵，又恐被蜀兵耻  
笑，心中犹豫不决。适  
庖官进鸡汤。操见碗中  
有鸡肋，因而有感于怀  
。正沉吟间，夏侯惇入  
帐，稟请夜间口号。操  
随口曰：“鸡肋！鸡肋  
！”惇传令众官，都称  
“鸡肋”。行军主簿杨  
修，见传“鸡肋”二字  
，便教随行军士，各收  
拾行装，准备归程。有  
人报知夏侯惇。惇大惊

hậu, tào chương xuất mã dũng  
phong giao chiến, chỉ tam hợp,  
phong đại bại nhi hồi. Mạnh đạt  
dẫn binh tiền tiến, phương dực  
giao phong, chỉ kiến tào binh  
đại loạn. Nguyên lai mã siêu,  
ngô lan lưỡng quân sát lai, tào  
binh kinh động. Mạnh đạt dẫn  
binh giáp công. Mã siêu sỹ tốt,  
sức nhuệ nhật cửu, đáo thử  
diệu võ dương uy, thế bất khả  
đương. Tào binh bại tẩu. Tào  
chương chánh ngô lan,  
lưỡng cá giao phong, bắt số  
hợp, tào chương nhất kích thứ  
ngô lan vu mã hạ. Tam quân  
hỗn chiến.

Phong thua to, bỏ chạy. Mạnh  
Đạt kéo quân đến, sắp sửa ra  
đánh, thì thấy quân Tào rối loạn.  
Té ra hai cánh quân của Mã Siêu  
và Ngô Lan vừa đánh đến nơi.  
Quân sĩ của Mã Siêu dường sức  
đã lâu, nay được dịp diễu võ  
dương oai, không ai địch nổi.  
Quân Tào thua chạy. Tào  
Chương gấp ngay Ngô Lan, hai  
bên giao chiến chưa được vài  
hiệp Chương đâm Lan một nhát  
kích ngã ngựa. Ba đội quân xô  
xát một hồi,

Tháo thu quân về đóng ở cửa  
hang Tà Cốc. Tào Tháo đóng giữ  
ở đó lâu ngày, muốn tiến quân lại  
bị Mã Siêu chống cự hăng hái,  
muốn rút quân về, thì lại sợ người  
Thục chê cười, trong bụng dùng  
dắng, chưa quyết bèn nào. Một  
bữa, người nhà bếp dâng bát  
canh gà, Tháo nhìn trong bát có  
cái gân gà, sực nhớ đến chuyện  
mình, lại ngán cả ruột. giữa lúc ấy,  
Hạ Hầu Đôn vào trướng, bẩm hỏi  
khâu lệnh ban đêm, Tháo buột  
miệng nói ngay rằng: "Kê cân!"  
Đôn truyền cho quan quân đều  
nhân khẩu lệnh đêm ấy là "Kê  
cân". Quan hành quân chủ bộ là  
Dương Tu thấy truyền hai chữ  
"Kê cân", liền cho quân mình thu  
xếp đồ hành trang để trở về. Có  
người báo với Hạ Hầu Đôn, Đôn

qǐng yáng xiù zhì zhàng  
zhong wèn yue : " gong hé  
shou shí xíng zhuāng ? " xiù  
yue : " yǐ jin yè hào lìng ,  
biàn zhī wèi wáng bù rì jiang  
tuì bìng guī yě : jí lè zhě , shí  
zhī wú ròu , qì zhī yǒu wèi .  
jìn jìn bù néng shèng , tuì  
kǒng rén xiào , zài cí wú yì ,  
bù rú zǎo guī : lái rì wèi  
wáng bì ban shi yī . gù xiān  
shou shí xíng zhuāng , miǎn  
de lín xíng huāng luàn . " xià  
hóu dun yue : " gong zhen  
zhī wèi wáng fèi fù yě ! " suì  
yì shou shí xíng zhuāng . yú  
shì zhài zhōng zhū jiāng , wú  
bù zhǔn bèi guī jì . dang yè  
cáo cáo xīn luàn , bù néng  
wěn shuì , suì shǒu tí gang  
fǔ , rào zhài sī xíng . zhī jiàn  
xià hóu dun zhài nèi jun shì ,  
gè zhǔn bèi xíng zhuāng .  
cáo dà jīng , jí huí zhàng  
zhao dun wèn qí gù . dun  
yue : " zhǔ bù yáng dé zǔ  
xian zhī dà wáng yù guī zhī  
yì . " cáo huàn yáng xiù wèn  
zhi , xiù yǐ jí lè zhī yì dùi .  
cáo dà nù yue : " rǔ zěn gǎn  
zào yán luàn wǒ jun xin ! "  
hè dao fǔ shǒu tui chu zhǎn  
zhi , jiāng shǒu jí hào lìng yú  
yuán mén wài . yuán lái yáng  
xiu wèi rén shì cái fàng  
kuàng , shù fàn cáo cáo zhī  
jì : cáo cháng zào huá yuán  
yi suǒ ; zào chéng , cáo  
wǎng guān zhī , bù zhì bao  
biǎn , zhī qū bǐ yú mén

，遂请杨修至帐中问曰：“公何收拾行装？”修曰：“以今夜号令，便知魏王不日将退兵归也：鸡肋者，食之无肉，弃之有味。今进不能胜，退恐人笑，在此无益，不如早归：来日魏王必班师矣。故先收拾行装，免得临行慌乱。”夏侯惇曰：“公真知魏王肺腑也！”遂亦收拾行装。于是寨中诸将，无不准备归计。当夜曹操心乱，不能稳睡，遂手提钢斧，绕寨私行。只见夏侯惇寨内军士，各准备行装。操大惊，急回帐召惇问其故。惇曰：“主簿杨德祖先知大王欲归之意。”操唤杨修问之，修以鸡肋之意对。操大怒曰：“汝怎敢造言乱我军心！”喝刀斧手推出斩之，将首级号令于辕门外。原来杨修为人恃才放旷，数犯曹操之忌：操尝造花园一所；造成，操往观之，不置褒贬，只

tu chí trướng trung vấn viết:  
"Công hà thu thập hành trang?"  
Tu viết: "Dĩ kim dạ hiệu lệnh,  
tiện tri ngụy vương bắt nhật  
tương thối binh quy dã: kê lặc  
giả, thực chi vô nhục, khí chi  
hữu vị. Kim tiến bắt năng thắng,  
thối khủng nhân tiêu, tại thủ vô  
ích, bắt như tảo quy: lai nhật  
ngụy vương tất ban sư hĩ. Cố  
tiên thu thập hành trang, miễn  
đắc lâm hành hoảng loạn. "Hạ  
hầu đôn viết: "Công chán tri  
ngụy vương phế phủ dã!" Toại  
diệc thu thập hành trang. Vu thị  
trại trung chư tướng, vô bắt  
chuẩn bị quy kê. Dương dạ tào  
thao tâm loạn, bắt năng ổn  
thuy, toại thủ đê cương phủ,  
nhiều trại tư hành. Chỉ kiền hạ  
hầu đôn trại nội quân sĩ, các  
chuẩn bị hành trang. Thao đại  
kinh, cấp hồi trường triệu đôn  
vân kỉ cổ. Đôn viết: "Chủ bộ  
dương đức tổ tiên tri đại vương  
dục quy chi ý." Thao hoán  
dương tu vấn chi, tu dĩ kê lặc  
chi ý đổi. Thao đại nộ viết: "Nhữ  
chẩm cảm tạo ngôn loạn ngã  
quân tâm!" Hát đao phủ thủ thối  
xuất trảm chi, tương thủ cấp  
hiệu lệnh vu viễn môn ngoại.  
Nguyên lai dương tu vi nhân thị  
tài phóng khoáng, sở phạm tào  
thao chi kí: thao thường tạo hoa  
viên nhất sở; tạo thành, thao  
vãng quan chi, bắt trí bao biếm,  
chỉ thủ bút vu môn thượng thư  
nhất "Hoạt" tự nhi khứ. Nhân  
giai bắt hiểu kí ý. Tu viết: "Môn

giật mình, cho mời Dương Tu đến  
trưởng hỏi rằng: - Làm sao Ông  
dám cho quân thu xếp đồ đạc để  
về? Tu đáp: - Cứ xem ngay hai  
chữ khẩu lệnh đem hôm nay, thì  
chắc rằng Ngụy Vương mấy bữa  
nay cũng về thôi! "Kê cân" nghĩa  
là gân gà, gân gà ăn thì không có  
vị gì, mà bỏ thì tiếc. Nay tiến lên  
thì đánh không được, mà lui về  
thì lại sợ người cười, ở mãi cũng  
vô ích, không bằng về cho sớm  
còn hơn. Ngày mai Ngụy Vương  
tất rút quân, nên tôi cho quân thu  
xếp sẵn, kéo đến bấy giờ lại lật  
đật. Hạ Hầu Đôn nói: - Ông thực  
biết đến tận gan ruột Ngụy  
Vương! Bởi thế Hạ Hầu Đôn cũng  
cho quân thu xếp hành lý. Các  
tướng ai cũng thu xếp chuẩn bị  
thu quân. Đêm hôm ấy, Tào Tháo  
trong bụng bồn chồn, không sao  
ngủ được, mới cầm một cái búa  
gang, lén ra đi diễu xem các trại,  
thấy quân sĩ trong trại Hạ Hầu  
Đôn đang thu xếp sắm sửa đồ  
đạc. Tháo giật mình, vội về  
trường, cho đòi Hạ Hầu Đôn hỏi  
đầu đuôi ra sao. Đôn bẩm: - Chủ  
bộ là Dương Đức Tổ biết ý đại  
vương muốn rút về. Tháo gọi hỏi  
Dương Tu, Tu giảng rõ ý hai chữ  
"Gân gà". Tháo nổi giận nói rằng:  
- Người sao dám dựng đứng nói  
còn, làm náo động cả quân sĩ của  
ta? Liền quát quân đao phủ điệu  
Dương Tu ra chém, rồi bêu đầu  
hiệu lệnh trước cửa quân.  
Nguyên Dương Tu xưa nay vốn  
là người cậy tài phóng khoáng,

shàng shu yi " huó " zì ér qù . rén jie bù xiǎo qí yì . xiū yue : " mén nèi tian huó zì , nǎi kuò zì yě . chéng xiāng xián yuán mén kuò ěr . " yú shì zài zhú qiáng wéi , gǎi zào tíng dang , yòu qǐng cǎo guan zhì . cǎo dà xǐ , wèn yue : " shéi zhī wú yì ? " zuǒ yòu yue : " yáng xiū yě . " cǎo sui chēng měi , xin shèn jí zhì . yòu yì rì , sai běi sòng su yí hé zhì . cǎo zì xiě " yí gé su " san zì yú hé shàng , zhì zhì àn tóu . xiù rù jiàn zhì , jīng qū chí yǔ zhòng fen shí qì . cǎo wèn qí gù , xiù dá yue : " hé shàng míng shu yi rén yí kǒu su , qǐ gǎn wéi chéng xiāng zhì mìng hu ? " cǎo sui xǐ xiào , ér xìn è zhì . cǎo kǒng rén àn zhōng móu hài jǐ shen , cháng fēn fù zuǒ yòu : " wú mèng zhōng hǎo sha rén ; fán wú shuì zhe , rǔ děng qie wù jìn qián . " yí rì , zhòu qǐn zhàng zhōng , luò bēi yú dì , yí jìn shì huang qū fù gài . cǎo yuè qǐ bá jiàn zhǎn zhì , fù shàng chuáng shuì ; bàn shǎng ér qǐ , yáng jīng wèn : " hé rén sha wú jìn shì ? " zhòng yǐ shí duì . cǎo tòng ku , mìng hòu zàng zhì . rén jie yǐ wèi cǎo guǒ mèng zhong sha rén ; wéi xiù zhí qí yì , lín zàng shí zhǐ ér tàn yue : " chéng xiāng fei zài mèng zhong , jun nǎi zài mèng zhōng ěr ! " cǎo wén

取笔于门上书一“活”字而去。人皆不晓其意。修曰：“门内添活字，乃阔字也。丞相嫌园门阔耳。”于是再筑围墙，改造停当，又请操观之。操大喜，问曰：“谁知吾意？”左右曰：“杨修也。”操虽称美，心甚忌之。又一日，塞北送酥一盒至。操自写“一合酥”三字于盒上，置之案头。修入见之，竟取匙与众分食讫。操问其故，修答曰：“盒上明书一人一口酥，岂敢违丞相之命乎？”操虽喜笑，而心恶之。操恐人暗中谋害己身，常分付左右：“吾梦中好杀人；凡吾睡着，汝等切勿近前。”一日，昼寝帐中，落被于地，一近侍慌取覆盖。操跃起拔剑斩之，复上床睡；半晌而起，佯惊问：“何人杀吾近侍？”众以实对。操痛哭，命厚葬之。人皆以为操果梦

nội thiêm hoạt tự, nãi khoát tự dã. Thừa tương hiềm viên môn khoát nhĩ." Vu thị tái trúc tường vi, cải tạo đình đương, hựu thỉnh thao quan chi. Thao đại hỉ, vấn viết: "Thùy tri ngô ý?" Tả hữu viết: "Dương tu dã." Thao tuy xung mĩ, tâm thậm kí chí. Hựu nhất nhật, tắc bắc tổng tô nhất hợp chí. Thao tự tả "Nhất hợp tô" tam tự vu hợp thượng, trí chí án đầu. Tu nhập kiến chí, cánh thủ thi dữ chúng phân thực cật. Thao vấn kí cố, tu đáp viết: "Hợp thượng minh thư nhất nhân nhất khẩu tô, khởi cảm vi thừa tương chí mệnh hồn?" Thao tuy hỉ tiểu, nhí tâm ác chí. Thao khùng nhân ám trung mưu hại kỷ thân, thường phân phó tả hữu: "Ngô mộng trung hảo sát nhân; phàm ngô thuy trú, nhữ dǎng thiết vật cận tiền." Nhất nhật, trú tâm trường trung, lạc bị vu địa, nhất cận thị hoảng thủ phúc cái. Thao được khởi bạt kiếm trảm chí, phục thượng sàng thuy; bán thường nhí khởi, dương kinh vấn: "Hà nhân sát ngô cận thị?" Chúng dĩ thật đối. Thao thống khốc, mệnh hậu táng chí. Nhân giai dĩ vi thao quả mộng trung sát nhân; duy tu tri kí ý, lâm táng thời chí nhí thán viết: "Thừa tương phi tại mộng trung, quân nãi tại mộng trung nhĩ!" Thao vấn nhí dũ ác chí. Thao đệ tam tử tào thực, ái tu chi tài, thường yêu tu đàm luận, chung dạ bất

nhiều lần phạm vào những điều Tao Tháo kiêng ky. Tháo thường sai người sửa một vườn hoa, khi làm xong, Tháo ra xem, chẳng khen chê câu gì, chỉ lấy bút viết một chữ "Hoạt" ở trên cửa vườn rồi đi. Không ai hiểu ý Tháo ra sao. Dương Tu trông thấy nói rằng: - Trong chữ môn thêm một chữ hoạt thì là chữ khoát khoát nghĩa là rộng, ý ngài chê cửa này rộng quá đây! Người coi vườn chửa lại bức cửa ấy Tháo trông thấy mừng lắm, hỏi rằng: - Ai khéo biết ý ta thế? Tả hữu bẩm là Dương Tu, Tháo tuy rằng khen, nhưng đã có bụng hơi ghét từ đó. Lại một lần, có người ở Tài Bắc biếu một hộp sữa. Tháo viết ba chữ: "Nhất hợp tô" ở trên mặt hộp, rồi bỏ trên bàn. Tu trông thấy thế, lấy ngay thìa chia với mấy người cùng ăn. Tháo hỏi có làm sao mà dám ăn, thì Tu thưa rằng: - Trên hộp rõ ràng nhất thân nhất khẩu tô, nghĩa là mỗi người một thìa sữa, chúng tôi đâu dám trái lệnh Thừa tướng! Tháo ngoài miệng thì cười, nhưng trong bụng ghét lắm. Tháo sợ khi ngủ có người mưu lợi, thường dặn bảo đây tờ rằng: - Tao trong khi ngủ mê hay giết người. Những lúc tao ngủ say, chúng bầy chờ đứng gần mà có khốn. Một hôm, Tháo ngủ ngay trong trường, để rời chân xuống đất, một tên hầu vận vội vàng nhặt chăn đắp lại cho Tháo. Tháo đứng phắt dậy, rút gươm chém phăng tên lính

ér yù è zhì . cào dì san zi  
cáo zhí , ài xiū zhì cái ,  
cháng yao xiù tán lùn ,  
zhong yè bù xí . cào yǔ  
zhòng shàng yì , yù lì zhí wèi  
shì zì , cáo pi zhī zhì , mì  
qǐng cháo ge cháng wú zhí  
rù nèi fǔ shàng yì ; yin kǒng  
yǒu rén zhī jué , nǎi yòng dà  
lù cáng wú zhí yú zhōng , zhī  
shuo shì juàn pī zài nèi , zài  
rù fǔ zhōng . xiū zhī qí shì ,  
jīng lái gào cào . cào lìng rén  
yú pí fǔ mén sì chá zhī . pi  
huang gào wú zhí , zhí yue :  
" wú you yě : míng rì yòng dà  
lù zhuāng juàn zài rù yǐ huò  
zhī . " pi rú qí yán , yǐ dà lù  
zài juàn rù . shǐ zhě sou kàn  
lù zhōng , guō juàn yě , huí  
bào cáo cào . cào yīn yí xiù  
zèn hài cáo pi , yù è zhì . cào  
yù shì cáo pi , cáo zhí zhī cái  
gan . yǐ rì , lìng gè chu yè  
chéng mén ; què mì shǐ rén  
fēn fù mén lì , lìng wù fàng  
chu . cáo pi xian zhì , mén lì  
zǔ zhì , pí zhī de tuì huí . zhí  
wén zhì , wèn yú xiù . xiù  
yue : " jun fēng wáng mìng  
ér chu , rú yǒu zǔ dang zhě ,  
jīng zhǎn zhī kě yě . " zhí rán  
qí yán . jí zhì mén , mén lì zǔ  
zhù . zhí chì yue : " wú fèng  
wáng mìng , shéi gǎn zǔ  
dang ! " lì zhǎn zhī . yú shì  
cáo cào yǐ zhí wéi néng .  
hòu yǒu rén gào cào yue : "  
cǐ nǎi yáng xiù zhī suǒ jiào  
yě . " cào dà nù , yin cǐ yì bù

中杀人；惟修知其意，临葬时指而叹曰：“丞相非在梦中，君乃在梦中耳！”操闻而愈恶之。操第三子曹植，爱修之才，常邀修谈论，终夜不息。操与众商议，欲立植为世子，曹丕知之，密请朝歌长吴质入内府商议；因恐有人知觉，乃用大簏藏吴质于中，只说是绢匹在内，载入府中。修知其事，径来告操。操令人于丕府门伺察之。丕慌告吴质，质曰：“无忧也：明日用大簏装绢再入以惑之。”丕如其言，以大簏载绢入。使者搜看簏中，果绢也，回报曹操。操因疑修谮害曹丕，愈恶之。操欲试曹丕、曹植之才干。一日，令各出邺城门；却密使人分付门吏，令勿放出。曹丕先至，门吏阻之，丕只得退回。植闻之，问于修。修曰：“君奉王命而出，如有阻挡者，竟斩之可也。”植

túc. Thao dũ chúng thương nghị, dục lập thực vi thế tử, tào phi tri chí, mật thỉnh triều ca trưởng ngô chất nhập nội phủ thương nghị; nhân khủng hữu nhân tri giác, nãi dụng đại lộc tàng ngô chất vu trung, chỉ thuyết thị quyên thất tại nội, tái nhập phủ trung. Tu tri kì sự, kính lai cáo thao. Thao lệnh nhân vu phi phủ môn ty sát chí. Phi hoảng cáo ngô chất, chất viết: "Vô ưu dã: minh nhật dụng đại lộc trang quyên tái nhập dĩ hoặc chí." Phi như kì ngôn, dĩ đại lộc tái quyên nhập. Sứ giả sưu khán lộc trung, quả quyên dã, hồi báo tào thao. Thao nhân nghi tu trảm hại tào phi, dũ ác chí. Thao dục thí tào phi, tào thực chí tài can. Nhất nhật, lệnh các xuất nghiệp thành môn; khước mật sử nhân phân phó môn lại, lệnh vật phóng xuất. Tào phi tiên chí, môn lại trở chí, phi chỉ đắc thối hồi. Thực văn chí, vấn vu tu. Tu viết: "Quân phụng vương mệnh nhi xuất, như hữu trở đương giả, cánh trảm chi khả dã." Thực nhiên kì ngôn. Cập chí môn, môn lại trở trù. Thực sắt viết: "Ngô phụng vương mệnh, thùy cảm trở đương!" Lập trảm chí. Vu thi tào thao dĩ thực vi năng. Hậu hữu nhân cáo thao viết: "Thủ nãi dương tu chi sở giáo dã." Thao đại nộ, nhân thử diệc bất hỉ thực. Tu hựu thường vi tào thực tác đáp giáo thập dư điều,

hầu áy, rồi lại lên giường ngủ. Đô nửa giờ, Tháo thức dậy, giả đò giật mình hỏi rằng: - Ai giết thằng đầy tớ tao thế này? Chúng bầm chuyện vừa rồi. Tháo thương khóc, rồi cho làm ma trong. Ai cũng tưởng là Tháo ngủ mê. Chỉ có Dương Tu biết ý. Khi đưa ma tên ấy, Tu trả vào quan tài mà than rằng: - Không phải thửa tướng ngủ mê đâu, chính mày mới thực là ngủ mê! Tháo nghe chuyện ấy lại càng ghét lắm. Con thứ ba Tào Tháo Thực, thấy Tu có tài, yêu mến lắm, mời Tu chơi nói chuyện cả đêm không biết chán. Tháo bàn với chúng, muốn lập Thực làm thế tử. Tào Phi biết chuyện cho mời quan trưởng thiêu ca là Ngô Chất vào nội phủ bàn bạc. Nhưng Phi sợ người biết, phải dùng cái đầy trong, để Ngô Chất ngồi vào trong, giả làm tơ lụa, xe vào trong phủ. Tu biết ý, đến bầm ngay với Tào Tháo. Tháo sai người đứng rình ở cửa phủ Tào Phi. Phi vội vàng bàn với Ngô Chất. Chất nói: - Lo việc áy! Ngày mai lại đem đầy trong chửa tơ lụa xe vào, để cho thửa tướng tưởng là sự thực. Phi nghe lời, dùng đầy trong xe tơ lụa vào phủ. Sứ giả khám xét thấy quả nhiên là tơ lụa, về bầm với Tháo. Tháo nghi Dương Tu có bụng muốn hại Tào Phi, lại càng ghét Tu lắm. Tháo muốn thủ tài Tào Phi và Tào Thực. Một hôm, sai hai người cùng ra nghiệp thành, nhưng lại dặn quân canh cửa

xǐ zhí . xiù yòu cháng wèi  
cáo zhí zuò dá jiào shí yú  
tiáo , dàn cào yǒu wèn , zhí  
jí yí tiáo dá zhì . cào měi yǐ  
jun guó zhì shì wèn zhí , zhí  
duì dá rú liú . cào xīn zhōng  
shèn yí . hòu cáo pí àn mǎi  
zhí zuò yòu , tou dà jiào lái  
gào cào . cào jiàn liǎo dà nù  
yue : " pī fu an gǎn qì wǒ ye !  
" cǐ shí yǐ yǒu sha xiū zhì xīn  
; jin nǎi jiè huò luàn jun xīn  
zhi zuì sha zhī . xiù sǐ nián  
san shí sì suì . hòu rén yǒu  
shí yue : " cong míng yáng  
dé zǔ , shì dài jì zan ying . bǐ  
xià lóng shé zǒu , xiong  
zhong jǐn xiù chéng . kai tán  
jing sì zuò , jié duì guàn qún  
ying . shen sǐ yin cái wù , fei  
guan yù tuì bing . "

然其言。及至门，门吏  
阻止。植叱曰：“吾奉  
王命，谁敢阻挡！”立  
斩之。于是曹操以植为  
能。后有人告操曰：“  
此乃杨修之所教也。”  
操大怒，因此亦不喜植。  
修又尝为曹操作答教  
十余条，但操有问，植  
即依条答之。操每以军  
国之事问植，植对答如  
流。操心中甚疑。后曹  
丕暗买植左右，偷答教  
来告操。操见了大怒曰  
：“匹夫安敢欺我耶！  
”此时已有杀修之心；  
今乃借惑乱军心之罪杀  
之。修死年三十四岁。  
后人有诗曰：“聪明杨  
德祖，世代继簪缨。笔  
下龙蛇走，胸中锦绣成。  
开谈惊四座，捷对冠群英。  
身死因才误，非关欲退兵。”

12 cáo cào jì sha yáng xiù ,  
yáng nù xià hóu dun , yì yù

曹操既杀杨修，佯怒夏

đãn thao hữu vấn, thực túc y  
diều đáp chí. Thao mỗi dĩ quân  
quốc chi sự vấn thực, thực đối  
đáp như lưu. Thao tâm trung  
thâm nghi. Hậu tào phi ám mãi  
thực tả hữu, thâu đáp giáo lai  
cáo thao. Thao kién liễu đại nộ  
viết: "Thát phu an cảm khi ngã  
dal!" Thủ thời dĩ hữu sát tu chi  
tâm; kim nãi tá hoặc loạn quân  
tâm chi tội sát chi. Tu tử niên  
tam thập tứ tuế. Hậu nhân hữu  
thi viết: "Thông minh dương  
đức tổ, thế đại kế trâm anh. Bút  
hạ long xà tẩu, hung trung cầm  
tú thành. Khai đàm kinh tử tọa,  
tiệp đối quan quân anh. Thân  
tử nhân tài ngộ, phi quan dục  
thối binh."

không được cho ra. Phi đi trước,  
lính canh cửa cản lại, Phi phải trở  
về. Tào Thực thấy vậy hỏi Dương  
Tu, Tu nói: - Ông phụng vương  
mệnh ra đi, nếu kẻ nào ngăn trở,  
thì chém phăng mà đi, chớ sợ gì?  
Thực nghe lời, đến cửa thành,  
lính canh cửa không cho ra, Thực  
mắng rằng: - Tao phụng vương  
mệnh ra đây, thằng nào dám  
ngăn trở? Lập tức chém tên lính  
ấy. Tháo thấy vậy, cho Thực giở  
hơn Phi. Về sau có người mách  
Tháo là Dương Tu xui, Tháo giận  
lắm, nhân thể ghét lây cả Thực.  
Tu lại làm vài mươi điều đối đáp  
cho Tào Thực, hễ Tháo có hỏi  
đến câu gì, cứ săn thế mà đáp.  
Tháo thường hỏi Thực việc quân,  
việc nước, Thực ứng đối trôi  
chảy, nói đâu ra đấy. Nhưng  
Tháo vẫn còn nghi. Về sau Tào  
Phi đút lót tá hữu Tào Thực, lấy  
được quyền đối đáp, trình với  
Tào Tháo, Tháo nổi giận nói rằng:  
- Quân sát phu! Sao dám đối tao  
thế? Bấy giờ Tào Tháo đã có ý  
muốn giết Dương Tu, nay nhân  
thể đỗ cho tội náo loạn bụng  
quân, mới đem giết. Tu mất năm  
ba mươi bốn tuổi. Người sau có  
thơ khen rằng: Đức Tổ tính thông  
minh, Nói dối nền trâm anh. Văn  
hay, rồng cuốn bút, Trí sáng, gấm  
thêu tranh. Nói bàn ai cũng phục,  
Ứng đối chúng đều kinh. Chỉ vì tài  
nên vạ Hè chi việc rút binh?

Tào thao kí sát dương tu,  
dương nộ hạ hầu đôn, diệc dục

Tháo giết Dương Tu rồi, giả đò  
giận dữ, muốn giết cả Hạ Hầu

zhǎn zhì . zhòng guān gào  
miǎn . cǎo nǎi chì tuí xià hóu  
dun , xià lìng lái rì jìn bīng .

侯惇，亦欲斩之。众官告免。操乃叱退夏侯惇，下令来日进兵。

13 cì rì , bīng chū xié gǔ jiè kǒu , qián miàn yì jun xiāng yíng , wèi shǒu dà jiāng nǎi wèi yán yě . cǎo zhao wèi yán guī jiàng , yán dà mà . cǎo lìng páng dé chu zhàn . èr jiāng zhèng dòu xiàn , cáo zhài nèi huǒ qǐ . rén bào mǎ chao jié liǎo zhōng hòu èr zhài . cǎo bá jiàn zài shǒu yue : " zhu jiāng tuì hòu zhě zhǎn ! " zhòng jiāng nǔ lì xiàng qián , wèi yán zhà bài ér zǒu . cǎo fāng huī jun huī zhàn mǎ chao , zì lì mǎ yú gāo fù chū , kàn liǎng jun zheng zhàn .

次日，兵出斜谷界口，前面一军相迎，为首大将乃魏延也。操招魏延归降，延大骂。操令庞德出战。二将正斗间，曹寨内火起。人报马超劫了中后二寨。操拔剑在手曰：“诸将退后者斩！”众将努力向前，魏延诈败而走。操方麾军回战马超，自立马于高阜处，看两军争战。

14 hu yí biao jun zhuàng zhì miàn qián , dà jiào : " wèi yán zài cǐ ! " niǎn gong da jiàn , shè zhòng cáo cào . cǎo fan shen luò mǎ . yán qì gong chuò dao , zòu mǎ shàng shan bo lái sha cáo cào . cì xié lǐ shǎn chu yí jiang , dà jiào : " xiū shàng wú zhǔ ! " shì zhī , nǎi páng dé yě . dé fèn lì xiàng qián , zhàn tuì wèi yán , bǎo cáo qián xíng . mǎ chao yǐ tuì . cǎo dài shàng guī zhài : yuán lái bài wèi yán shè zhōng rén zhong , zhé què

忽一彪军撞至面前，大叫：“魏延在此！”拈弓搭箭，射中曹操。操翻身落马。延弃弓绰刀，骤马上山坡来杀曹操。刺斜里闪出一将，大叫：“休伤吾主！”视之，乃庞德也。德奋力向前，战退魏延，保操前行。马超已退。操带伤归寨：原来被魏延射中人中，折却门牙两个

trảm chi. Chúng quan cáo miễn. Thao nãi sát thối hạ hâu đôn, hạ lệnh lai nhật tiến binh.

Đôn. Các quan xin cho Đôn được khôi tội. Tháo quát đuổi Hạ Hầu Đôn ra, rồi truyền lệnh tiến quân.

Thứ nhặt, binh xuất tà cốc giới khẩu, tiền diện nhất quân tương nghênh, vi thủ đại tướng nãi ngụy duyên dã. Thao chiêu ngụy duyên quy hàng, duyên đại mạ. Thao lệnh bàng đức xuất chiến. Nhị tướng chánh đấu gian, tào trại nội hỏa khởi. Nhân báo mã siêu kiếp leliu trung hậu nhị trại. Thao bạt kiếm tại thủ viết: "Chư tướng thối hậu giả trảm!" Chúng tướng nỗ lực hướng tiền, ngụy duyên trá bại nhi tầu. Thao phương huy quân hồi chiến mã siêu, tự lập mã vu cao phụ xử, khán lưỡng quân tranh chiến.

Hôm sau, Tháo dẫn quân ra khỏi Tà Cốc, vừa gặp Ngụy Diên kéo đến. Tháo vẩy tay dụ Ngụy Diên lại hàng, Diên mắng chửi om sòm. Tháo giận, sai Bàng Đức ra đánh. Hai bên đương đánh nhau, bỗng nhiên ở trong trại Tào lửa bốc cháy, rồi có người chạy lại báo tin Mã Siêu đã cướp mất trại trung và trại hậu rồi. Tháo rút gươm cầm lăm lăm trong tay quát rằng: - Hễ tướng được lệnh, cùng cố sức xông lên. Ngụy Diên giả thua chạy. Tháo liền quay lại đánh Mã Siêu. Tháo dùng ngựa đứng trên gò cao, xem quân đối bên đánh nhau.

Hốt nhặt bưu quân chàng chí diện tiền, đại khiếu: "Ngụy duyên tại thủ!" Niêm cung đáp tiền, xạ trúng tào thao. Thao phiền thân lạc mã. Duyên khí cung xước đao, sâu mã thượng sơn pha lai sát tào thao. Thứ tà lí thiêm xuất nhất tướng, đại khiếu: "Hưu thương ngô chủ!" Thị chi, nãi bàng đức dã. Đức phẫn lực hướng tiền, chiến thối ngụy duyên, bảo thao tiền hành. Mã siêu dĩ thối. Thao đáy thương quy trại: nguyên lai bị ngụy duyên xạ trúng nhân trung, chiết khuốc môn nha

Bỗng đâu có một toán quân chạy sập đến ngay trước mặt. Một tướng thét trong lén rằng: - Ngụy Diên đã đến đây! Diên nói vừa buông lời thì giương cung bắn một phát tên trúng ngay Tào Tháo. Tháo ngã quay xuống ngựa. Diên vội vàng bỏ cung cầm đao, té ngựa lên núi giết Tào Tháo. Một tướng ở đâu chạy tạt ngang ra, kêu trong lén rằng: - Chớ có hại chủ ta! Diên trông xem ai thì là Bàng Đức. Đức hăng sức xắn vào đánh lui Ngụy Diên, bảo vệ Tào Tháo. Mã Siêu cũng rút lui. Tháo bị thương về

mén yá liǎng gè , jí lìng yì shì  
tiáo zhì . fāng yì yáng xiù zhì  
yán , suí jiāng xiū shi shou  
huí hòu zàng , jiù lìng ban  
shí ; què jiào páng dé duàn  
hòu . cǎo wò yú zhan che zhī  
zhōng , zuǒ yòu hǔ bì jun hù  
wèi ér xíng . hu bào xié gǔ  
shan shàng liǎng biān huǒ qǐ  
, fú bing gǎn lái . cáo bing  
rénn rén jīng kǒng . zhèng shì  
: yi xi xí rì tóng guān è , fāng  
fú dang nián chì bì wéi . wèi  
zhi cáo cǎo xìng mìng rú hé  
qiě kàn xià wén fēn jiě .

，急令医士调治。方忆  
杨修之言，随将修尸收  
回厚葬，就令班师；却  
教庞德断后。操卧于毡  
车之中，左右虎贲军护  
卫而行。忽报斜谷山上  
两边火起，伏兵赶来。  
曹兵人人惊恐。正是：  
依稀昔日潼关厄，仿佛  
当年赤壁危。未知曹操  
性命如何，且看下文分  
解。

lưỡng cá, cấp lệnh y sĩ điều trị.  
Phương úc dương tu chi ngôn,  
tùy tương tu thi thu hồi hậu  
táng, tựu lệnh ban sư; khước  
giáo bàng đức đoạn hậu. Thao  
ngọa vu chiên xa chi trung, tả  
hữu hổ bí quân hộ vệ nhí hành.  
Hốt báo tà cốc sơn thượng  
lưỡng biên hỏa khởi, phục binh  
cản lai. Tào binh nhân nhân  
kinh khủng. Chánh thị: y hi tích  
nhật đồng quan ách, phảng  
phật đương niên xích bích  
nguy. Vị tri tào thao tính mệnh  
như hà, thả khán hạ văn phân  
giải.

trại, xem ra thì bị Ngụy Diên bắn  
trúng vào môi, gãy mất hai chiếc  
răng cửa, liền sai sai thày thuốc  
điều trị. Khi ấy mới nhớ đến lời  
Dương Tu, liền sai thu thi hài Tu,  
làm ma chôn cất linh đình. Tháo  
truyền lệnh rút quân về, sai Bàng  
Đức đi chặn hậu. Tháo nằm trong  
xe điện đệm chiên, quân hổ bôn  
đi hộ vệ hai bên. Bỗng lại thấy  
lửa cháy ở hai bên sườn núi Tà  
Cốc, rồi có quân phục trở ra.  
Quân Tào tên nào tên ấy sơ dum  
cả người lại. Ấy mới là: Vắt và  
cũng như quân Xích Bích, Gian  
truân nào khác trận Đồng Quan,  
Chưa biết tính mệnh Tào Tháo  
phen này thế nào, xem đến hồi  
sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
073  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 ? què shuo cáo cào tuì bing  
zhì xié gǔ , kǒng míng liào ta  
bì qì hàn zhong ér zǒu , gù  
cha mǎ chao děng zhu jiāng  
, fēn bīng shí shù lù , bù shí  
gong jié . yin cǐ cào bù néng  
jiǔ zhù ; yòu bēi wèi yán shè  
liǎo yi jiàn , jí jí ban shi . san  
jun ? qì duò jìn . qián duì cái  
xíng , liǎng xià huǒ qǐ , nǎi  
shì mǎ chao fú bing zhui gǎn  
. cáo bing rén rén sàng dǎn .  
cào lìng jun shì jí xíng , xiǎo  
yè ben zǒu wú tíng ; zhí zhì  
jīng zhào , fang shǐ an xīn .

3 qiě shuo xuán dé mìng liú  
feng , mèng dá , wáng píng  
děng , gong qū shàng yong  
zhu jùn , shen dan děng wén  
cào yǐ qì hàn zhong ér zǒu ,  
suì jie tóu jiàng , xuán dé an  
mín yǐ dìng , dà shǎng san  
jun , rén xin dà yuè . yú shì  
zhòng jiāng jie yǒu tuì zun  
xuán dé wèi dì zhì xīn ; wèi  
gǎn jìng qǐ , què lái bǐng gào  
zhu gé jun shi , kǒng míng  
yue : " wú yì yǐ yǒu dìng duó  
liǎo ." suí yǐn fǎ zhèng děng

**第七十三回  
玄德进位汉中王  
云长攻拔襄阳郡**

却说曹操退兵至斜谷，  
孔明料他必弃汉中而走，  
故差马超等诸将，分  
兵十数路，不时劫。  
因此操不能久住；又被  
魏延射了一箭，急急班  
师。三军锐气堕尽。前  
队才行，两下火起，乃  
是马超伏兵追赶。曹兵  
人人丧胆。操令军士急  
行，晓夜奔走无停；直  
至京兆，方始安心。

且说玄德命刘封、孟达  
、王平等，攻取上庸诸  
郡，申耽等闻操已弃汉  
中而走，遂皆投降，玄  
德安民已定，大赏三军  
，人心大悦。于是众将  
皆有推尊玄德为帝之心  
；未敢径启，却来禀告  
诸葛亮，孔明曰：“吾意已有定夺了。”随

**Đệ thất thập tam hồi huyền  
đức tiến vị hán trung vương  
vân trường công bát tướng  
dương quận**

Khước thuyết tào thao thói binh  
chí tà cốc, khỗng minh liệu tha  
tất khí hán trung nhi tầu, cố sai  
mã siêu đẳng chư tướng, phân  
binh thập số lộ, bát thời công  
kiếp. Nhân thủ thao bát năng  
cửu trụ; hựu bị ngụy duyên xạ  
liễu nhất tiến, cấp cấp ban sư.  
Tam quân nhuệ khí đọa tần.  
Tiền đội tài hành, lưỡng hạ hỏa  
khởi, nãi thị mã siêu phục binh  
truy cản. Tào binh nhân nhân  
tang đám. Thao lệnh quân sĩ  
cấp hành, hiểu dạ bôn tầu vô  
định; trực chí kinh triệu,  
phương thủy an tâm.

**HÒI 73 Huyền Đức lên ngôi Hán  
Trung Vương; Vân Trường đánh  
chiếm Tương Dương quận**

Lại nói, Tào Tháo rút quân về Tà  
Cốc. Khổng Minh liệu chừng Tào  
Tháo phải bỏ Hán Trung, cho nên  
sai bọn Mã Siêu và các tướng chia  
binh làm vài mươi đường, bát thình  
linh đánh cướp. Bởi thế Tào Tháo  
không dám ở dai; lại bị Ngụy Diên  
bắn gãy răng, nên phải lật đật rút  
quân về. Bấy giờ nhuệ khí ba quân  
đã nhụt cả. Tiền quân vừa kéo đi,  
hai bên sườn núi lửa lại bốc lên  
ngùn ngụt, thì ra quân của Mã Siêu  
đuổi theo quân Tào rụng rời hết vía.  
Tháo truyền lệnh quân sĩ đi gấp  
ngày đêm không nghỉ lúc nào, về  
đến Kinh Triệu mới vững dạ.

Nói về Huyền Đức sai Lưu Phong,  
Mạnh Đạt, Vương Bình, đánh các  
quận Thượng Dung. Tướng giữ  
quận ấy là bọn Thành Đam, nghe tin  
Tào Tháo đã bỏ chạy bèn ra hàng.  
Huyền Đức vào thành yên dân,  
khai thưởng ba quân, nhân dân ai  
nấy cũng vui vẻ. Bởi thế các tướng  
cùng muốn tôn Huyền Đức lên làm  
vua, nhưng Chưa dám nói, bèn  
cùng vào bẩm trước với Khổng  
Minh. Khổng Minh nói: - Việc này ta  
đã định liệu cả rồi! Bèn dẫn bọn  
Pháp Chính vào ra mắt Huyền Đức,

rù jiàn xuán dé , yue : " jin cáo cáo zhuan quán , bái xìng wú zhǔ ; zhǔ gong rén yì zhù yú tian xià , jin yǐ fǔ yǒu liǎng chuan zhì dì , kě yǐ yìng tiān shùn rén , jí huáng dì wèi , míng zhèng yán shùn , yǐ tǎo guó zéi . shì bù yí chí , biàn qǐng zé jí . " xuán dé dà jīng yue : " jun shi zhì yán cha yǐ . liú bēi sui rán hàn zhì zong shì , nǎi chén zi yě ; ruò wèi cǐ shì , shì fǎn hàn yǐ . " kǒng míng yue : " fei yě . fang jin tian xià fen beng , ying xióng bìng qǐ , gè bà yī fāng , sì hǎi cái dé zhì shì , shě sǐ wáng sheng ér shì qí shàng zhě , jie yù pan lóng fù fèng , jiàn lì gong míng yě . jin zhǔ gong bì xián shǒu yì , kǒng shi zhòng rén zhì wàng . yuàn zhǔ gong shóu sì zhì . " xuán dé yue : " yào wú jiàn ju zun wèi , wú bì bù gǎn . kě zài shàng yì cháng cè . " zhu jiang qí yán yue : " zhǔ gong ruò zhì tui què , zhòng xìn jiě yǐ . " kǒng míng yue : " zhǔ gong píng sheng yǐ yì wèi běn , wèi kěn biàn cheng zun hào . jin yǒu jing xiang , liǎng chuan zhì dì , kě zàn wèi hàn zhōng wáng . " xuán dé yue : " rǔ děng sui yù zun wú wèi wáng , bù de tian zì míng zhào , shì jiàn yě . " kǒng míng yue : " jin yí cóng quán , bù kě ju zhí cháng lǐ . "

引法正等入见玄德，曰：

“今曹操专权，百姓无主；主公仁义著于天下，今已抚有两川之地，可以应天顺人，即皇帝位，名正言顺，以讨国贼。事不宜迟，便请择吉。”玄德大惊曰：“军师之言差矣。刘备虽然汉之宗室，乃臣子也；若为此事，是反汉矣。”孔明曰：“非也。方今天下分崩，英雄并起，各霸一方，四海才德之士，舍死亡生而事其上者，皆欲攀龙附凤，建立功名也。今主公避嫌守义，恐失众人之望。愿主公熟思之。”玄德曰：“要吾僭居尊位，吾必不敢。可再商议长策。”诸将齐言曰：“主公若只推却，众心解矣。”孔明曰：“主公平生以义为本，未肯便称尊号。今有荆襄、两川之地，可暂为汉中王。”玄德曰：“汝等虽欲尊吾为王，不得

chánh đẳng nhập kiến huyền đức, viết: "Kim tảo thao chuyên quyền, bách tính vô chủ; chúa công nhân nghĩa trứ vu thiên hạ, kim dĩ phủ hữu lưỡng xuyên chi địa, khả dĩ ứng thiên thuận nhân, tức hoàng đế vị, danh chánh ngôn thuận, dĩ thảo quốc tặc. Sự bất nghi trì, tiện thỉnh trạch cát." Huyền đức đại kinh viết: "Quân sư chi ngôn sai hĩ. Lưu bị tuy nhiên hán chi tông thất, nãi thần tử dã; nhược vi thủ sự, thị phản hán hĩ." Khổng minh viết: "Phi dã. Phương kim thiên hạ phân bǎng, anh hùng tịnh khởi, các bá nhất phương, tú hải tài đức chi sĩ, xá tử vong sinh nhi sự kì thương giả, giai dục phàn long phụ phượng, kiến lập công danh dã. Kim chúa công tị hiềm thủ nghĩa, khủng thất chúng nhân chí vọng. Nguyện chúa công thực tư chí." Huyền đức viết: "Yếu ngô tiêm cư tôn vị, ngô tất bất cảm. Khả tái thương nghị trường sách." Chư tướng tề ngôn viết: "Chúa công nhược chỉ thôi khướcc, chúng tâm giải hĩ." Khổng minh viết: "Chúa công bình sinh dĩ nghĩa vi bốn, vị khảng tiện xưng tôn hào. Kim hữu kinh tương, lưỡng xuyên chi địa, khả tạm vi hán trung vương." Huyền đức viết: "Nhữ đẳng tuy dục tôn ngô vi vương, bất đắc thiên tử minh chiêu, thi tiêm dã." Khổng minh viết: "Kim nghi tòng quyền, bất khả câu

mà nói rằng: - Nay Tào Tháo chuyên quyền, trăm họ không có chủ. Chúa công nhân nghĩa lừng lẫy thiên hạ, lại có cả đất hai Xuyên; lại nên thuận đạo trời, theo bụng người, lên ngôi Hoàng Đếcho danh chính ngôn thuận để dẹp giặc nước. Việc này không nên chậm trễ, xin chúa công chọn ngày ngay cho. Huyền Đức giật mình, nói: - Lời quân sư sai rồi! Bị tuy là tôn thất nhà Hán, nhưng là phận tôi con, nếu làm việc ấy, chẳng hóa ra phản nhà Hán mất ư? Khổng Minh thưa: - Không phải thế! Hiện nay thiên hạ chia xẻ, anh hùng nỗi dậy, mỗi người chiếm cứ một phương. Những người tài trí trong bốn bề, liều sống chết mà thờ chúa, cũng mongvin vào vây rồng, bám vào cánh phượng để lập lấy một chút công danh. Nếu chúa cứ giữ đạo thường, tôi e rằng chúng hết trông mong. Xin chúa công thủ nghĩ kỹ mà xem! Huyền Đức nói: - Muốn cho ta chiếm đoạt ngôi tôn, ta quyết nhiên không dám. Các ngươi nên bàn kế khác. Các quan cùng nói rằng: - Chúa công cứ từ chối mãi, thì bụng mọi người sẽ trẽ nǎi cả bây giờ! Khổng Minh nói: - Chúa công xưa nay vốn giữ điều nghĩa làm gốc, xưng ngay Hoàng Đếcũng chưa tiện, nay mới có Kinh Tương và hai đất Xuyên nên hãy tạm xưng là Hán Trung vương. Huyền Đức nói: - Các ngươi muốn tôn ta là vương, nhưng không có chiêu của thiên tử cho phong chi, thì cũng là chiếm ngôi đó! Khổng Minh nói: -

" zhang fei dà jiào yue : " yì xìng zhì rén , jie yù wéi jun hé kuàng ge ge nǎi hàn cháo zong pài ! mò shuo hàn zhong wáng , jiù cheng huáng dì , yǒu hé bù kě ! " xuán dé chì yue : " rǔ wù duo yán ! " kǒng míng yue : " zhǔ gong yí cóng quán biàn , xian jìn wèi hàn zhong wáng , rán hòu biǎo zòu tian zi , wèi wèi chí yě . "

天子明诏，是僭也。”孔明曰：“今宜从权，不可拘执常理。”张飞大叫曰：“异姓之人，皆欲为君何况哥哥乃汉朝宗派！莫说汉中王，就称皇帝，有何不可！”玄德叱曰：“汝勿多言！”孔明曰：“主公宜从权变，先进位汉中王，然后表奏天子，未为迟也。”

4 xuán dé zài san tui cí bù guò , zhi de yì yǔn . jiàn an èr shí sì nián qiū qì yuè , zhú tán yú miǎn yáng , fang yuán lè lǐ , fēn bù wǔ fāng , gè shè jīng qí yí zhàng . qún chén jie yi cì xù pái liè . xǔ jìng , fǎ zhèng qǐng xuán dé dēng tán , jìn guān miǎn xǐ shòu qì , miàn nán ér zuò , shòu wén wǔ guān yuán bài hè wèi hàn zhong wáng . zi liú chán , lì wèi wáng shì zì . feng xǔ jìng wèi tài fù , fǎ zhèng wèi cháng shu lìng ; zhu gé liàng wèi jun shi , zǒng lǐ jun guó zhòng shì . feng guan yǔ , zhang fei , zhào yún , mǎ chao , huáng zhong wèi wǔ hǔ dà jiang , wèi yán wèi hàn zhong tài shǒu . qí yú gè nǐ gong xun dìng jué . xuán dé jì wèi hàn zhong wáng , suì

chấp thường lí." Trương phi đại khiếu viết: "Dị tính chi nhân, gai dục vi quân hà huống ca ca nãi hán triều tông phái! Mạc thuyết hán trung vương, tựu xưng hoàng đế, hữu hà bất khả!" Huyền đức sắt viết: "Nhữ vật đa ngôn!" Khổng minh viết: "Chúa công nghi tòng quyền biến, tiên tiến vị hán trung vương, nhiên hậu biểu tấu thiên tử, vị vi trì dã."

Nay hãy quyền nghi, chớ không nên cầu chấp lẽ thường cho lâm! Trương Phi mới nói trong lên rằng: - Những người khác họ đều còn muốn làm vua, huống chi kha kha là tôn nhà Hán. Chẳng cứ là Hán Trung Vương, cho dẫu xưng ngay là Hoàng Đế, cũng không làm sao, việc gì mà phải từ chối. Huyền Đức quát mắng rằng: - Chớ có nói càn! Khổng Minh nói: - Chúa công nên hãy quyền nghi, trước hãy tiến ngôi Hán Trung Vương, rồi sẽ dâng biểu tấu với thiên tử cũng chưa muộn.

玄德再三推辞不过，只得依允。建安二十四年秋七月，筑坛于沔阳，方圆九里，分布五方，各设旌旗仪仗。群臣皆依次序排列。许靖、法正请玄德登坛，进冠冕玺绶讫，面南而坐，受文武官员拜贺为汉中王。子刘禅，立为王世子。封许靖为太傅，法正为尚书令；诸葛亮为军师，总理军国重事。封关羽、张飞、赵云、马超、黄忠为五虎大将，魏延为汉中太守。其余各拟功勋定爵。玄德既

Huyền đức tái tam thôi từ bất quá, chỉ đắc y duẫn. Kiến an nhị thập tứ niên thu thất nguyệt, trúc đài vu miện dương, phương viên cửu lí, phân bố ngũ phương, các thiết tinh kì nghi trương. Quần thần giai y thứ tự bài liệt. Hứa tĩnh, pháp chánh thỉnh huyền đức đăng đài, tiến quan miện tỉ thụ cật, diện nam nhi tọa, thụ văn võ quan viên bái hạ vi hán trung vương. Tử lưu thiện, lập vi vương thế tử. Phong hứa tĩnh vi thái phó, pháp chánh vi thương thư lệnh; Gia Cát Lượng vi quân sư, tổng lí quân quốc trọng sự. Phong quan vú, thương phi, triệu vân, mã siêu, hoàng trung vi ngũ hổ đại tướng, Ngụy duyên vi hán trung thái thủ. Kì dư các nghĩ công huân định tước. Huyền đức kí

Huyền Đức hai ba phen từ chối mãi không được, đành phải nghe lời. Năm Kiến An thứ 24 (219) mùa thu, tháng bảy, Khổng Minh sai đắp đài ở Miện Dương, chu vi cả thảy chín dặm, bốn mặt đài cắm những tinh kỳ nghi trương, các văn võ chia ngôi thứ đứng dàn ra hai bên. Hứa Tĩnh, Pháp Chính mời Huyền Đức lên đài, dâng đồ miện phục, tỷ phục. Huyền Đức nhận xong, ngồi nghênh mặt về nam, chịu văn võ trăm quan lạy mừng; tiến tước làm Hán Trung vương, lập con là Lưu Thiền làm thái tử, phong Hứa Tĩnh làm phái phó, Pháp Chính làm thượng thư lệnh; Khổng Minh làm quân sư, tổng thống các việc quân quốc. Lại phong cho Quan Vân Trường, Trương Phi, Triệu Vân, Mã Siêu, Hoàng Trung làm ngũ hổ đại tướng; Ngụy Diên thì làm thái thú Hán Trung. Ngoài ra, các quan ai

xiu biǎo yi dào , chāi rén ? fù  
xǔ dou . biǎo yue : " bēi yǐ jū  
chén zhī cái , hé shàng jiang  
zhì rèn , zǒng du san jun ,  
fèng cí yú wài ; bù néng sǎo  
chú kòu nán , jìng kuang  
wáng shì , jiǔ shǐ bì xià  
shèng jiào líng chí , liù gé zhī  
nèi , fǒu ér wéi tài : wéi you  
fǎn cè , chèn rú jí shǒu .  
nǎng zhě dǒng zhuó , wěi  
wèi luàn jie . zì shì zhì hòu ,  
qún xiong zòng héng , cán  
bo hǎi nèi . lài bì xià shèng  
dé wei lín , rén chén tòng  
yìng , huò zhōng yì fèn tǎo ,  
huò shàng tian jiàng fá , bào  
nì bìng yì , yǐ jiàn bìng xiao .

为汉中王，遂修表一道  
，差人赍赴许都。表曰  
：“备以具臣之才，荷  
上将之任，总督三军，  
奉辞于外；不能扫除寇  
难，靖匡王室，久使陛  
下圣教陵迟，六合之内  
，否而未泰：惟忧反侧  
，疾如疾首。曩者董卓  
，伪为乱阶。自是之后  
，群凶纵横，残剥海内  
。赖陛下圣德威临，人  
臣同应，或忠义奋讨，  
或上天降罚，暴逆并殪  
，以渐冰消。

5 wéi dù cáo cào , jiǔ wèi xiao  
chú , qin shàn guó quán , zì  
xin jí luàn . chén xí yǔ che qí  
jiāng jun dǒng chéng , tú  
móu tǎo cào , jí shì bù mì ,  
chéng jiàn xiān hài . chén bo  
yuè shí jù , zhong yì bù guǒ ,  
suì de shǐ cào qióng xiong jí  
nì : zhǔ hòu lù sha , huáng zi  
zhèn hài . sui jiu hé tong  
méng , niàn zài fèn lì ; nuò  
ruò bù wǔ , lì nián wèi xiào .  
cháng kǒng yǔn méi , gu fù  
guó en ; wù mèi yǒng tàn , xì  
tì ruò lì . jìn chén qún liáo yǐ  
wèi : zài xí yú shu dun xù lè  
zú , shù míng lì yì ; dì wáng  
xiāng chuán , cǐ dào bù fèi ;  
zhou jian èr dài , bìng jiàn

vi hán trung vương, toại tu biểu  
nhất đạo, sai nhân tê phó hứa  
đô. Biểu viết: "Bị dĩ cụ thần chi  
tài, hà thượng tương chi nhâm,  
tổng đốc tam quân, phụng từ vu  
ngoại; bất năng tảo trừ khâu  
nan, tĩnh khuông vương thất,  
cửu sử bộ hạ thánh giáo lăng  
trì, lục hợp chi nội, phủ nhi vị  
thái: duy ưu phán trắc, sắn như  
tật thủ. Năng giả đồng trác,  
ngụy vi loạn giai. Tự thị chi hậu,  
quần hung tung hoành, tàn bá  
hải nội. Lại bộ hạ thánh đức uy  
lâm, nhân thần đồng ứng, hoặc  
trung nghĩa phán thảo, hoặc  
thượng thiên hàng phạt, bạo  
nghịch tịnh é, dĩ tiệm băng tiêu.

cũng được định tông phong tước  
cả. Huyền Đức xưng vương rồi, viết  
một đạo biểu, sai người mang đến  
Hứa Đô, dâng lên vua Hiển Đế.

惟独曹操，久未枭除，  
侵擅国权，恣心极乱。  
臣昔与车骑将军董承，  
图谋讨操，机事不密，  
承见陷害。臣播越失据  
，忠义不果，遂得使操  
穷凶极逆：主后戮杀，  
皇子鸩害。虽纠合同盟  
，念在奋力；懦弱不武  
，历年未效。常恐殒没  
，辜负国恩；寤寐永叹  
，夕惕若厉。今臣群僚  
以为：在昔虞书敦叙九  
族，庶明励翼；帝王相

Duy độc tào thao, cửu vị kiêu  
trù, xâm thiện quốc quyền, tú  
tâm cực loạn. Thần tích dũ xa  
ky tướng quân đồng thừa, đồ  
mưu thao thao, cơ sự bất mật,  
thừa kiến hâm hại. Thần bá viet  
thát cư, trung nghĩa bất quả,  
toại đắc sử thao cùng hung cực  
nghịch: chủ hậu lục sát, hoàng  
tử châm hại. Tuy cù hợp đồng  
minh, niệm tại phán lực; nọa  
nhược bất võ, lịch niên vị hiệu.  
Thường khủng vẫn một, cô phụ  
quốc ân; ngụy mị vĩnh thán, tịch  
dịch nhược lệ. Kim thần quần  
liêu dĩ vi: tại tích ngu thư đôn tự  
cửu tộc, thứ minh lê dục; đế  
vương tương truyền, thứ đạo  
bất phế; chu giam nhị đại, tịnh

Trong biểu kể rõ tình hình những  
người bộ hạ tôn lên làm vương và  
tình nguyện hết sức đánh giặc Tào  
để giúp nhà Hán.

zhu ji , shí lài jìn , zhèng jiá  
fǔ zhì lì ; gao zǔ lóng xìng ,  
zun wáng zi dì , dà qǐ lè guó  
, zú zhǎn zhu lǚ , yī an dà  
zong . jin cào è zhí chǒu  
zhèng , shí fán yǒu tú , bao  
cáng huò xin , cuàn dào yǐ  
xiǎn ; jì zong shì wéi ruò , dì  
zú wú wèi , zhen zhuó gǔ shì  
, yi jiǎ quán yí : shàng chén  
wèi dà si mǎ , hàn zhōng  
wáng . chén fú zì san shèng  
: shòu guó hòu en , hé rèn yí  
fang , chén lì wèi xiào , suǒ  
huò yǐ guò , bù yí fù tiǎn gao  
wèi , yǐ zhòng zuì bàng . qún  
liáo jiàn bi , pò chén yǐ yì .  
chén tuì wéi kòu zéi bù xiao ,  
guó nán wèi yǐ ; zong miào  
qing wéi , shè jì jiang zhuì :  
chéng chén you xin suì shǒu  
zhì rì . ruò yìng quán tōng  
biàn , yǐ níng jìng shèng  
cháo , sui fù shuǐ huǒ , suǒ  
bù de cí . zhé shùn zhòng yì  
, bài shòu yìn xī , yǐ chóngh  
guó wei . yǎng wéi jué hào ,  
wèi gāo chōng hòu ; fǔ si  
bào xiào , you shen zé  
zhòng . jìng bù tì xí , rú lín yú  
gǔ . gǎn bù jìn lì shu chéng ,  
jiǎng lì liù shi , lù qí qún yì ,  
yìng tian shùn shí , yǐ níng  
shè jì . jǐn bài biǎo yǐ wén . "

传，此道不废；周监二代，并建诸姬，实赖晋、郑夹辅之力；高祖龙兴，尊王子弟，大启九国，卒斩诸吕，以安大宗。今操恶直丑正，实繁有徒，包藏祸心，篡盜已显；既宗室微弱，帝族无位，斟酌古式，依假权宜：上臣为大司马、汉中王。臣伏自三省：受国厚恩，荷任一方，陈力未效，所获已过，不宜复忝高位，以重罪谤。群僚见逼，迫臣以义。臣退惟寇贼不枭，国难未已；宗庙倾危，社稷将坠：诚臣忧心碎首之日。若应权通变，以宁静圣朝，虽赴水火，所不得辞。辄顺众议，拜受印玺，以崇国威。仰惟爵号，位高宠厚；俯思报效，忧深责重。惊怖惕息，如临于谷。敢不尽力输诚，奖励六师，率齐群义，应天顺时，以宁社稷。谨拜表以闻。”

kiến chư cơ, thật lại tấn, trình  
giáp phụ chí lực; cao tổ long  
hung, tôn vương tử đệ, đại khải  
cửu quốc, tốt trâm chư lữ, dĩ an  
đại tông. Kim thao ác trực sủu  
chánh, thật phồn hữu đồ, bao  
tàng họa tâm, soán đạo dĩ hiền;  
kí tông thất vi nhược, đế tộc vô  
vị, châm chước cỗ thức, y giả  
quyền nghi: thượng thần vi đại  
Tư Mã, hán trung vương. Thần  
phục tự tam tỉnh: thụ quốc hậu  
ân, hà nhâm nhất phương, tràn  
lực vị hiệu, sở hoạch dĩ quá,  
bất nghi phục thiểm cao vị, dĩ  
trọng tội báng. Quần liêu kiến  
bức, bách thần dĩ nghĩa. Thần  
thối duy khẩu tặc bất kiêu, quốc  
nan vị dĩ; tông miếu khuynh  
nguy, xã tắc tương truy: thành  
thần ưu tâm toái thủ chi nhật.  
Nhược ứng quyền thông biến,  
dĩ ninh tĩnh thánh triều, tuy phó  
thủy hỏa, sở bái đắc từ. Triết  
thuận chúng nghị, bái thụ ấn tì,  
dĩ sùng quốc uy. Nguưỡng duy  
tước hào, vị cao sủng hâu; phủ  
tư báo hiệu, ưu thâm trách  
trọng. Kinh phổ dịch túc, như  
lâm vu cốc. Cảm bất tẫn lực  
thâu thành, tướng lệ lực sư,  
suất tè quần nghĩa, ứng thiên  
thuận thời, dĩ ninh xã tắc. Cảm  
bái biểu dĩ văn."

6 biǎo dào xǔ dou , cáo cào  
zài yè jùn wén zhì xuán dé zì  
lì hàn zhōng wáng , dà nù  
yue : " zhī xí xiǎo ér , an gǎn  
rú cǐ ! wú shì miè zhì ! " jí shí  
chuán lìng , jìn qǐ qīng guó  
zhì bīng , fù liǎng chuan yǔ  
hàn zhōng wáng jué cí xióng  
. yi rén chu ban jiān yue : "  
dà wáng bù kě yīn yí shí zhī  
nù , qīn láo che jià yuǎn  
zheng . chén yǒu yì jì , bù xu  
zhang gong zhì jiàn , lìng liú  
bèi zài shǔ zì shòu qí huò ;  
dài qí bīng shuai lì jìn , zhī xu  
yi jiāng wǎng zheng zhī ,  
biàn kě chéng gong . " cáo  
shì qí rén , nǎi si mǎ yì yě .  
cáo xǐ wèn yue : " zhòng dà  
yǒu hé gao jiàn ? " yì yue : "  
jiāng dong sun quán , yǐ mò  
jià liú bèi , ér yòu chéng jiàn  
qiè qū huí qù ; liú bèi yòu jù  
zhàn jīng zhōu bù huán : bǐ  
cǐ ju yǒu qie chǐ zhī hèn . jin  
kě cha yi shé biàn zhì shì , ?  
shu wǎng shuo sun quán ,  
shǐ xīng bīng qū jīng zhōu ;  
liú bèi bì fa liǎng chuan zhī  
bīng yǐ jiù jīng zhōu . nǎ shí  
dà wáng xīng bīng qù qū hàn  
chuan , lìng liú bèi shǒu wěi  
bù néng xiāng jiù , shì bì wéi  
yǐ . " cáo dà xǐ , jí xiū shu  
lìng mǎn chōng wèi shǐ , xing  
yè tóu jiāng dong lái jiàn sun  
quán .

表到许都，曹操在邺郡闻知玄德自立汉中王，大怒曰：“织席小儿，安敢如此！吾誓灭之！”即时传令，尽起倾国之兵，赴两川与汉中王决雌雄。一人出班谏曰：“大王不可因一时之怒，亲劳车驾远征。臣有一计，不须张弓只箭，令刘备在蜀自受其祸；待其兵衰力尽，只须一将往征之，便可成功。”操视其人，乃司马懿也。操喜问曰：“仲达有何高见？”懿曰：“江东孙权，以妹嫁刘备，而又乘间窃取回去；刘备又据占荆州不还：彼此俱有切齿之恨。今可差一舌辩之士，赍书往说孙权，使兴兵取荆州；刘备必发两川之兵以救荆州。那时大王兴兵去取汉川，令刘备首尾不能相救，势必危矣。”操大喜，即修书令满宠为使，星夜投江东来见孙权。

Biểu đáo hứa đô, tào thao tại nghiệp quận văn tri huyền đức tự lập hán trung vương, đại nộ viết: "Chức tịch tiểu nhi, an cảm như thử! Ngô thệ diệt chi!" Tức thời truyền lệnh, tần khởi khuynh quốc chi binh, phó lưỡng xuyên dữ hán trung vương quyết thư hùng. Nhất nhân xuất ban gián viết: "Đại vương bất khả nhân nhất thời chi nộ, thân lao xa giá viễn chinh. Thần hữu nhất kế, bất tu trương cung chỉ tiễn, lệnh lưu bị tại thực tự thụ kì họa; đãi kì binh suy lực tần, chỉ tu nhất trương vãng chinh chi, tiện khả thành công." Thao thị kì nhân, nãi Tư Mã Ý dã. Thao hỉ vấn viết: "Trọng đạt hữu hà cao kiến?" Ý viết: "Giang đông tôn quyền, dĩ muội giá lưu bị, nhi hựu thừa gian thiết thủ hồi khứ; lưu bị hựu cự chiêm kinh châu bất hoàn: bỉ thủ câu hữu thiết xỉ chi hận. Kim khả sai nhất thiết biện chí sĩ, tê thư vãng thuyết tôn quyền, sử hưng binh thủ kinh châu; lưu bị tất phát lưỡng xuyên chi binh dĩ cứu kinh châu. Na thời đại vương hưng binh khứ thủ hán xuyên, lệnh lưu bị thủ vĩ bất năng tương cứu, thế tất nguy hĩ." thao đại hỉ, túc tu thư lệnh mãn sủng vi sử, tình dạ đầu giang đông lai kiến tôn quyền.

Tào Tháo ở Nghiệp Quận, được tin ấy bèn nổi giận nói rằng: - Quân bán dép sao dám xác láo làm vậy? Ta thì giết cho kỳ được mày, mới nghe! Lập tức truyền lệnh khởi hết quân trong nước sang hai Xuyên để quyết sống mái với Hán Trung vương Có một người bước ra can rằng: Đại vương không nên nhân cơn giận một lúc, mà phải khó nhọc xa giá đi đánh nơi xa! Tôi có một kế này, không cần gì đến một cái cung, một mũi tên. Lưu Bị tự nhiên phải khổ. Đợi khi nào thế y đã suy, sức y đã kiệt, chỉ sai một tướng đi đánh cũng phá xong, họ là đại vương phải khó nhọc. Tháo nhìn xem ai, thì là Tư Mã Ý. Tháo mừng hỏi rằng: - Trọng Đạt có mạo gì cao kiến thế? Ý thưa: - Tôn Quyền ở Giang Đông, gả em cho Lưu Bị, rồi lại thừa cơ bắt em về. Lưu Bị thì chiếm giữ Kinh Châu, không trả Đông Ngô. Bởi thế hai bên vẫn thù oán nhau. Nay ta nên sai người đến dụ Tôn Quyền, xui hắn cất quân sang đánh Kinh Châu. Lưu Bị tất phải mang quân ở hai Xuyên đến cứu. Bấy giờ ta sẽ dẫn quân đến lấy Hán Trung. Lưu Bị đầu đuôi không cứu được nhau, tất nhiên phải nguy khốn. Tháo mừng lắm, viết ngay thư, sai Mẫn Sủng đi gấp sang Đông Ngô, ra mắt Tôn Quyền.

7

quán zhì mǎn chǒng dào , suì yǔ móu shì shang yì . zhang zhào jìn yue : " wèi yǔ wú běn wú chóu ; qíán yīn ting zhu gé zhì shuo cí , zhì liǎng jia lián nián zheng zhàn bù xí , sheng líng zao qí tú tàn . jin mǎn bó níng lái , bì yǒu jiǎng hé zhì yì , kě yǐ lǐ jie zhì . " quán yí qí yán , lìng zhòng móu shì jie mǎn chǒng rù chéng xiāng jiàn . lǐ bì , quán yǐ bin lǐ dài chǒng . chǒng chéng shàng cào shu , yue : " wú , wèi zì lái wú chóu , jie yìn liú bèi zhì gù , zhì sheng xìn xì . wèi wáng cha mǒu dào cǐ , yue jiāng jun gong qū jīng zhōu , wèi wáng yǐ bing lín hàn chuan , shǒu wěi jiá jí . pò liú zhì hòu , gòng fen jiāng tǔ , shì bù xiāng qīn . " sun quán lǎn shu bì , shè yán xiāng dài mǎn chǒng , sòng guī guǎn shě an xie . quán yǔ zhòng móu shì shang yì . gù yong yue : " sui shì shuo cí , qí zhong yǒu lǐ . jin kě yǐ miàn sòng mǎn chǒng huí , yue huì cáo cào , shǒu wěi xiāng jí ; yí miàn shí rén guò jiāng tàn yún cháng dòng jìng , fang kě xíng shì . " zhu gé jìn yue : " mǒu wén yún cháng zì dào jīng zhōu , liú bèi qǔ yǔ qí shì , xian shēng yí zi , cì shēng yí nǚ . qí nǚ cháng yòu , wèi xǔ zì rén . mǒu

权知满宠到，遂与谋士商议。张昭进曰：“魏与吴本无仇；前因听诸葛亮之说词，致两家连年征战不息，生灵遭其涂炭。今满伯宁来，必有讲和之意，可以礼接之。”权依其言，令众谋士接满宠入城相见。礼毕，权以宾礼待宠。宠呈上操书，曰：“吴、魏自来无仇，皆因刘备之故，致生衅隙。魏王差某到此，约将军攻取荆州，魏王以兵临汉川，首尾夹击。破刘之后，共分疆土，誓不相侵。”孙权览书毕，设筵相待满宠，送归馆舍安歇。权与众谋士商议。顾雍曰：“虽是说词，其中有理。今可一面送满宠回，约会曹操，首尾相击；一面使人过江探云长动静，方可行事。”诸葛瑾曰：“某闻云长自到荆州，刘备娶与妻室，先生一子，次生一女。其女尚幼，未

Quyền tri mãn sủng đáo, toại dữ mưu sĩ thương nghị. Trương Chiêu tiến viết: "Ngụy dữ ngô bỗn vô cừu; tiền nhân thính Gia Cát chi thuyết từ, trí luồng gia liên niên chinh chiến bắt tức, sinh linh tao kì đồ thán. Kim mǎn bá ninh lai, tất hữu giảng hòa chí ý, khả dĩ lễ tiếp chi." Quyền y ki ngôn, lệnh chúng mưu sĩ tiếp mãn sủng nhập thành tương kiến. Lễ tất, quyền dĩ tân lễ đãi sủng. Sủng trình thượng thao thư, viết: "Ngô, ngụy tự lai vô cừu, giao nhân lưu bị chi cố, trí sinh hán khích. Ngụy vương sai mỗ đáo thử, ước tướng quân công thủ kinh châu, ngụy vương dĩ binh lâm hán xuyên, thủ vĩ giáp kích. Phá lưu chi hậu, cộng phân cương thổ, thệ bất tương xâm." Tôn quyền lǎm thư tất, thiết diên tương đãi mãn sủng, tổng quy quán xá an hiết. Quyền dữ chúng mưu sĩ thương nghị. Cố ưng viết: "Tuy thị thuyết từ, kì trung hữu lí. Kim khả nhất diện tổng mãn sủng hồi, ước hội tào thao, thủ vĩ tương kích; nhất diện sử nhân quá giang tham vân trường động tĩnh, phuong khả hành sự." Gia Cát cần viết: "Mỗ văn vân trường tự đáo kinh châu, lưu bị thủ dữ thê thất, tiên sinh nhất tử, thứ sinh nhất nữ. Kì nữ thượng áu, vị hứa tự nhân. Mỗ nguyện vâng dữ chúa công thế tử cầu hôn. Nhuược

Quyền được tin Mân Sung đến, liền họp các mưu sĩ lại bàn bạc. Trương Chiêu nói: - Ngô, Ngụy xưa nay không thù hận gì với nhau, chỉ vì nghe lời Gia Cát Thành ra hai bên hiềm khích đánh nhau mãi, nhân dân khổ sở. Nay Mân Bá Ninh đến đây có ý giảng hòa ta nên tiếp đãi tử tế. Quyền nghe lời, sai các mưu sĩ ra đón. Mân Sủng vào. Chào hỏi xong. Quyền đãi Sủng vào hàng tân khách. Sủng dâng trình thư Tháo, nói: - Ngô, Ngụy xưa nay không thù hận gì nhau, chỉ vì chuyện Lưu Bị, nên sinh hiềm khích. Ngụy Vương sai tôi đến đây, ước với tướng quân cắt quân sang đánh Kinh Châu, Ngụy Vương tôi đến đánh Hán Xuyên, hai bên đánh dồn lại. Phá xong Lưu Bị, hai bên sẽ chia bờ cõi với nhau, thề rằng không ai xâm phạm của ai nữa. Tôn Quyền xem xong, đặt tiệc khoản đãi Mân Sủng tử tế, rồi đưa ra ngoài nhà khách nghỉ ngơi. Quyền hội các mưu sĩ lại bàn. Cố Ưng nói: - Trong thư Tào Tháo, tuy là những lời dỗ dành ta nhưng nói cũng có lẽ. Nay một mặt ta cho. Mân Sủng về, ước với Tào Tháo, hai bên cùng khởi quân, một mặt sai người sang sông dò xem tình ý Vân Trường thế nào, rồi sẽ liệu. Gia Cát Cần nói: - Tôi nghe Vân Trường từ khi đến nhậm Kinh Châu, Lưu Bị lấy vợ cho, sinh được một trai một gái. Người con gái còn nhỏ chưa gả cho ai, tôi xin sang cầu hôn cho thế tử chúa công. Nếu Vân Trường chịu gả, thì nên hiệp

yuàn wǎng yǔ zhǔ gong shì  
zì qiú hun . ruò yún cháng  
kěn xū , jí yǔ yún cháng jì yì  
gòng pò cáo cào ; ruò yún  
cháng bù kěn , rán hòu zhù  
cáo qǔ jīng zhōu . " sun quán  
yòng qí móu , xian sòng mǎn  
chǒng huí xǔ dou ; què qiǎn  
zhu gé jǐn wèi shǐ , tóu jīng  
zhōu lái . rù chéng jiàn yún  
cháng , lǐ bì . yún cháng yue  
: " zi yú cǐ lái hé yì ? " jīn yue  
: " tè lái qí jié liǎng jia zhī  
hǎo : wú zhǔ wú hóu yǒu yí  
zi , shèn cong míng ; wén  
jiāng jun yǒu yi nǚ , tè lái qí  
qín . liǎng jia jié hǎo , bìng lì  
pò cáo . cǐ chéng měi shì ,  
qǐng jun hóu si zhī . " yún  
cháng bó rán dà nù yue : "  
wú hǔ nǚ an kěn jià quán zi  
hu ! bù kàn rǔ dì zhì miàn , lì  
zhǎn rǔ shǒu ! zài xiù duō  
yán ! " suì huàn zuǒ yòu zhú  
chu . jǐn bào tóu shǔ cuàn ,  
huí jiàn wú hóu ; bù gǎn yǐn  
nì , suì yǐ shí gào . quán dà  
nù yue : " hé tài wú lǐ ye ! "  
biàn huàn zhāng zhào dēng  
wén wú guan yuán , shàng  
yì qū jīng zhōu zhī cè . bù zhī  
yue : " cáo cào jiǔ yù cuàn  
hàn , suǒ jù zhě liú bèi yě ;  
jin qiǎn shǐ lái lìng wú xīng  
bīng tun shǔ , cǐ jià huò yú  
wú yě . " quán yue : " gu yì  
yù qū jīng zhōu jiǔ yǐ . " zhī  
yue : " jin cáo rén xiān tún  
bing yú xiāng yáng , fán  
chéng , yòu wú Cháng Jiāng

许字人。某愿往与主公  
世子求婚。若云长肯许  
，即与云长计议共破曹  
操；若云长不肯，然后  
助曹取荆州。”孙权用  
其谋，先送满宠回许都  
；却遣诸葛瑾为使，投  
荆州来。入城见云长，  
礼毕。云长曰：“子瑜  
此来何意？”瑾曰：“  
特来求结两家之好：吾  
主吴侯有一子，甚聪明  
；闻将军有一女，特来  
求亲。两家结好，并力  
破曹。此诚美事，请君  
侯思之。”云长勃然大  
怒曰：“吾虎女安肯嫁  
犬子乎！不看汝弟之面  
，立斩汝首！再休多言  
！”遂唤左右逐出。瑾  
抱头鼠窜，回见吴侯；  
不敢隐匿，遂以实告。  
权大怒曰：“何太无礼  
耶！”便唤张昭等文武  
官员，商议取荆州之策  
。步骘曰：“曹操久欲  
篡汉，所惧者刘备也；  
今遣使来令吴兴兵吞蜀  
，此嫁祸于吴也。”权  
曰：“孤亦欲取荆州久

vân trường khẳng hứa, tức dữ  
vân trường kế nghị cộng phá  
tào thao; nhược vân trường bất  
khẳng, nhiên hậu trợ tào thủ  
kinh châu." Tôn quyền dụng kỉ  
mưu, tiên tống mãn sủng hồi  
hứa đô; khuốc khiễn Gia Cát  
cần vi sử, đầu kinh châu lai.  
Nhập thành kiến vân trường, lẽ  
tất. Vân trường viết: "Tử du thủ  
lai hả ý?" Cẩn viết: "Đặc lai cầu  
kết lưỡng gia chi hảo: ngô chủ  
ngô hầu hữu nhất tử, thậm  
thông minh; văn tướng quân  
hữu nhất nữ, đặc lai cầu thân.  
Lưỡng gia kết hảo, tịnh lực phá  
tào. Thủ thành mĩ sự, thỉnh  
quân hầu tư chí." Vân trường  
bột nhiên đại nộ viết: "Ngô hổ  
nữ an khẳng giá khuyến tử hồ!  
Bất khán nhữ đệ chi diện, lập  
trảm nhữ thủ! Tái hưu đa  
ngôn!" Toại hoán tả hữu trực  
xuất. Cẩn bão đầu thủ thoán,  
hồi kiến ngô hầu; bất cảm ẩn  
nặc, toại dĩ thật cáo. Quyền  
đại nộ viết: "Hà thái vô lễ dai!" Tiện  
hoán trường chiêu đẳng văn võ  
quan viên, thương nghị thủ kinh  
châu chi sách. Bộ chất viết:  
"Tào thao cùu dục soán hán,  
sở cụ giả lưu bị dã; kim khiển  
sử lai lệnh ngô hưng binh thôn  
thục, thủ giá họa vu ngô dã."  
Quyền viết: "Cô diệc dục thủ  
kinh châu cùu hĩ." Chất viết:  
"Kim tào nhân hiện trâu binh  
vu tương đương, phàn thành,  
hựu vô trường giang chi hiểm,  
hạn lộ khả thủ kinh châu; như

lực với Vân Trường mà đánh nhau  
với Tào Tháo, nhược bằng không  
nghe, ta sẽ giúp Tào Tháo để đồ  
Kinh Châu. Quyền dùng kỉ ấy, cho  
Mãn Sung về Hứa Đô, rồi sai Gia  
Cát Cần làm sứ sang Kinh Châu.  
Cần vào thành ra mắt Vân Trường.  
Vân Trường hỏi: - Tử Du đến đây  
có việc gì? Cần thưa: - Tôi đến đây,  
có ý muốn kết hiếu hai nhà. Chúa  
công tôi có một con trai thông minh  
lắm, nghe tướng quân có cô con  
gái, nên đến cầu hôn để hai nhà kết  
hiếu với nhau, hiệp lực lại đánh Tào  
Tháo. Đó là một việc rất hay, xin  
tướng quân xét cho. Vân Trường  
nói giận lên mắng rằng: - Con gái  
ta, ví như loài hổ, lại thèm gả cho  
con loài chó à! Nếu ta không nể mặt  
em ngươi, thì đầu ngươi ra cù  
chuối! Chớ có nói lôi thôi! Nói đoạn,  
sai tả hữu đuổi Cần ra. Cần ôm đầu  
lùi thui về ra mắt Ngô Hầu, không  
dám giấu giếm câu gì cù thưa  
chuyện thật như thế. Tôn Quyền  
tức đầy ruột nói rằng: - Sao dám vô  
lẽ quá làm vậy! Liền hội các văn võ,  
bàn định sang đánh Kinh Châu. Bộ  
Trác nói: - Tào Tháo xưa nay vẫn  
muốn cướp ngôi nhà Hán, nhưng  
còn e có Lưu Bị. Nay sai sứ sang  
bảo ta cất quân thôn tính đất Thục,  
đó là muồn đỗ vạ lây cho ta đó!  
Quyền nói: - Ta cũng muốn lấy Kinh  
Châu đã lâu rồi! Trác nói: - Hiện  
nay Tào Nhân đóng quân ở Tương  
Dương Phàn Thành không bị sông  
Trường Giang cách trở, ngay  
đường bộ cũng lấy được Kinh  
Châu, làm sao không đánh chiếm

zhì xiǎn , hàn lù kě qū jīng  
zhou ; rú hé bù qū , què lìng  
zhǔ gōng dòng bīng ? zhì cǐ  
biàn jiàn qí xīn . zhǔ gōng kě  
qiǎn shǐ qù xǔ dou jiàn cáo ,  
lìng cáo rén hàn lù xian qǐ  
bing qū jīng zhou , yún  
cháng bì chè jīng zhou zhì  
bing ér qū fán chéng . ruò  
yún cháng yì dòng , zhǔ  
gōng kě qiǎn yì jiāng , àn qū  
jīng zhou , yì jǔ kě de yǐ ."  
quán cóng qí yì , jí shí qiǎn  
shǐ guò jiāng , shàng shu  
cáo cáo , chén shuo cǐ shì .  
cào dà xǐ , fa fù shǐ zhě xiān  
huí , suí qiǎn mǎn chǒng  
wǎng fán chéng zhù cáo rén ,  
wèi cān mou guan , shang  
yì dòng bīng ; yì miàn chí xí  
dong wú , lìng lǐng bīng shuǐ  
lù jiē yìng , yǐ qū jīng zhou .

8 què shuo hàn zhong wáng  
líng wèi yán zǒng du jun mǎ  
, shǒu yù dong chuan . suì  
yǐn bǎi guan huí chéng dou .  
chāi guān qǐ zào gong tíng ,  
yòu zhì guǎn shě , zì chéng  
dou zhì bái shuǐ , gòng jiàn  
sì bǎi yú chǔ guǎn shě tíng  
yóu . guǎng jí liáng cǎo . duo  
zào jun qì , yǐ tú jìn qū Zhōng  
yuán . xi zuò rén tàn ting de  
cáo cáo jié lián dong wú , yù  
qū jīng zhou , jí fei bào rù

矣。”骘曰：“今曹仁  
现屯兵于襄阳、樊城，  
又无长江之险，旱路可  
取荆州；如何不取，却  
令主公动兵？只此便见  
其心。主公可遣使去许  
都见操，令曹仁旱路先  
起兵取荆州，云长必掣  
荆州之兵而取樊城。若  
云长一动，主公可遣一  
将，暗取荆州，一举可  
得矣。”权从其议，即  
时遣使过江，上书曹操  
，陈说此事。操大喜，  
发付使者先回，随遣满  
宠往樊城助曹仁，为参  
谋官，商议动兵；一面  
驰檄东吴，令领兵水路  
接应，以取荆州。

却说汉中王令魏延总督  
军马，守御东川。遂引  
百官回成都。差官起造  
宫庭，又置馆舍，自成  
都至白水，共建四百余  
处馆舍亭邮。广积粮草  
。多造军器，以图进取  
中原。细作人探听得曹  
操结连东吴，欲取荆州  
，即飞报入蜀。汉中王

hà bǎt thủ, khước lệnh chúa  
công động binh? Chỉ thủ tiện  
kiến kì tâm. Chúa công khâ  
khiển sử khứ hứa đô kiến thao,  
lệnh tào nhân hạn lộ tiên khởi  
binh thủ kinh châu, vân trường  
tất xé kinh châu chi binh nhì thủ  
phàn thành. Nhược vân trường  
nhất động, chúa công khâ khiển  
nhất tương, ám thủ kinh châu,  
nhất cử khâ đắc hĩ." Quyền  
tòng kì nghị, tức thời khiển sử  
quá giang, thương thư tào thao,  
trần thuyết thủ sự. Thao đại hỉ,  
phát phó sứ giả tiên hồi, tùy  
khiển mãn sủng vâng phàn  
thành trợ tào nhân, vi tham  
mưu quan, thương nghị động  
binh; nhất diện trì hịch đông  
ngô, lệnh lính binh thủy lộ tiếp  
ứng, dĩ thủ kinh châu.

lấy, lại phải xui Đông Ngô ta? Cứ lẽ  
ý mà suy, thì đủ biết bụng Tào  
Tháo. Chúa công nên sai sứ sang  
Hứa Đô, xui Tào Tháo cắt quân mặt  
bộ trước đến lấy Kinh Châu. Vân  
Trường tất kéo quân ra đánh Phàn  
Thành. Nếu Vân Trường đi rồi,  
chúa công sai một tướng đến ngầm  
lấy Kinh Châu, như thế chỉ một trận  
là phá xong. Quyền nghe theo, sai  
người sang sông dâng thư nói với  
Tào Tháo việc ấy. Tháo mừng rõ.  
Lập tức cho sứ giả về trước và sai  
Mãm Sủng làm tham mưu ra Phàn  
Thành giúp Tào Nhân bàn việc cắt  
quân. Một mặt đưa hịch sang Đông  
Đô, sai cắt quân đi đường thủy tiếp  
ứng để lấy Kinh Châu.

Khước thuyết hán trung vương  
lệnh ngụy duyên tổng đốc quân mǎ, phòng phủ  
mặt Đông Xuyên, còn mình thì dẫn  
quân về Thành Đô. Lại sai người  
xây dựng cung điện và sửa sang  
các nơi kho tàng, quán xá, tự  
Thành Đô đến miền Bạch Thủy, tất  
cả hơn bốn trăm sở, thu chúa tiền  
lương, rèn sửa khí giới, để sáp sửa  
sang lấy Trung Nguyên. Quân do  
thám nghe được tin Tào Tháo kết  
liên với Đông Ngô, định đánh Kinh  
Châu, lập tức báo vào Thục. Hán

shǔ . hàn zhong wáng máng qǐng kǒng míng shàng yì . kǒng míng yue : " mǒu yǐ liào cáo cáo bì yǒu cǐ móu ; rán wú zhong móu shì jí duo , bì jiào cáo lìng cáo rén xian xīng bīng yǐ . " hàn zhong wáng yue : " yí cǐ rú zhì nài hé ? " kǒng míng yue : " kě chāi shi mìng jiù sòng guan gào yǔ yún cháng , lìng xian qǐ bīng qū fán chéng , shǐ dí jun dǎn hán , zì rán wǎ jiě yǐ . " hàn zhong wáng dà xǐ , jí cha qián bù si mǎ fèi shi wèi shǐ , ? pěng gào mìng tóu jīng zhou lái . yún zhǎng chū guo , yíng jie rù chéng . zhì gong xiè lǐ bì , yún cháng wèn yue : " hàn zhong wáng feng wǒ hé jué ? " shí yue : " wǔ hǔ dà jiang zhì shǒu . " yún cháng wèn : " nǎ wǔ hǔ jiang ? " shí yue : " guan , zhang , zhào , mǎ , huáng shì yě . " yún cháng nù yue : " yì dé wú dì yě ; mèng qǐ shì dài míng jia ; zi lóng jiǔ suí wú xiong , jí wú dì yě : wèi yǔ wú xiāng bìng , kě yě . huáng zhong hé děng rén , gǎn yǔ wú tòng liè ? dà zhàng fu zhong bù yǔ lǎo zú wèi wǔ ? " suì bù kěn shòu yìn . shí xiào yue : " jiāng jun cha yǐ . xí xiao hé , cáo can yǔ gao zǔ tòng jǔ dà shì , zuì wèi qín jìn , ér hán xin nǎi chǔ zhì wáng jiang yě ; rán xìn wèi wèi wáng , ju xiao ,

忙请孔明商议。孔明曰：“某已料曹操必有此谋；然吴中谋士极多，必教操令曹仁先兴兵矣。”汉中王曰：“依此如之奈何？”孔明曰：“可差使命就送官诰与云长，令先起兵取樊城，使敌军胆寒，自然瓦解矣。”汉中王大喜，即差前部司马费诗为使，赍捧诰命投荆州来。云长出郭，迎接入城。至公廨礼毕，云长问曰：“汉中王封我何爵？”诗曰：“五虎大将之首。”云长问：“那五虎将？”诗曰：“关、张、赵、马、黄是也。”云长怒曰：“翼德吾弟也；孟起世代名家；子龙久随吾兄，即吾弟也；位与吾相并，可也。黄忠何等人，敢与吾同列？大丈夫终不与老卒为伍？”遂不肯受印。诗笑曰：“将军差矣。昔萧何、曹参与高祖同举大事，最为亲近，而韩信乃楚之亡将也；

nhập thực. Hán trung vương mang thính khỗng minh thương nghị. Khỗng minh viết: "Mỗ dĩ liêu tào thao tất hữu thủ mưu; nhiên ngô trung mưu sĩ cực đa, tất giáo thao lệnh tào nhân tiên hung binh hĩ." Hán trung vương viết: "Y thủ như chi ngại hă?" Khỗng minh viết: "Khả sai sứ mệnh tựu tổng quan cáo dữ vân trường, lệnh tiên khởi binh thủ phàn thành, sứ địch quân đầm hàn, tự nhiên ngõa giải hĩ." Hán trung vương đại hỉ, tức sai tiền bộ Tứ Mã phí thi vi sử, tê phủng cáo mệnh đầu kinh châu lai. Vân trường xuất quách, nghênh tiếp nhập thành. Chí công giải lěi tất, vân trường vấn viết: "Hán trung vương phong ngã hà tước?" Thi viết: "Ngũ hổ đại tướng chi thủ." Vân trường vấn: "Na ngũ hổ tưống?" Thi viết: "Quan, trương, triệu, mã, hoàng thị dã." Vân trường nộ viết: "Dực đức ngô đệ dã; mạnh khởi thế đại danh gia; tử long cửu tuy ngô huynh, tức ngô đệ dã: vị dữ ngô tưống tịnh, khả dã. Hoàng trung hà đẳng nhân, cảm dữ ngô đồng liệt? Đại trượng phu chung bắt dữ lão tốt vi ngũ?" Toại bắt khắng thụ ấn. Thi tiểu viết: "Tướng quân sai hĩ. Tích tiêu hè, tào tham dự cao tổ đồng cử đại sự, tối vi thân cận, nhi hàn tín nãi sở chí vong tưống dã; nhiên tín vị vi vương, cư tiêu, tào chi thượng, vị văn tiêu, tào dĩ thủ vi oán.

Trung vương với bàn bạc với Khổng Minh. Khổng Minh nói: - Tôi cũng đã liệu Tào Tháo tất có mưu ấy, nhưng Đông Ngô cũng lắm mưu sĩ, thế nào cũng xui Tào Tháo sai Tào Nhân cắt quân sang đánh trước. Hán Trung Vương nói: - Nếu thế thì làm thế nào? Khổng Minh nói: - Chúa công nên cho người mang quân lệnh cho Vân Trường, sai cắt quân đến đánh Phàn Thành trước đi, quân giặc khiếp đảm, tự nhiên phải tan vỡ thôi. Hán Trung Vương mừng lắm, sai quân tiền bộ tư mã là Phí Thi đem cao sắc sang Kinh Châu. Vân Trường ra ngoài quách nghênh tiếp Phí Thi vào thành, đến nơi công sảnh ngồi chơi. Vân Trường hỏi rằng: - Hán Trung Vương phong cho tôi chức tước gì? Phí Thi thưa: - Ngài đứng đầu ngũ hổ đại tướng. Vân Trường hỏi: Thi nói: - Quan, Trương, Triệu, Mã, Hoàng. Vân Trường giận, nói: - Trương Dực Đức là em ra, Mạnh Khởi là dòng dõi thế gia, Tử Long theo anh ta đã lâu, thì cũng như em ta, ba người ấy cùng hàng với ta đã đành, còn như Hoàng Trung là anh nào mà cũng dám ngang hàng với ta. Đại trượng phu lại thèm ngang hàng với một tên lính già à? Nói rồi, nhất định không nhận ấn thụ. Phí Thi cười, nói: - Tướng quân làm rồi! Ngày xưa Tiêu Hà, Tào Tham và vua Cao Tổ cùng dựng nghiệp lớn rất là thân thiết với nhau, Hàn Tín thì chỉ là một tướng nước Sở đi trốn mà thôi, thế mà Tín được phong vương, ngồi trên Tiêu, Tào. Vậy mà

cáo zhì shàng , wèi wén xiao  
, cáo yǐ cí wèi yuàn . jìn hàn  
zhōng wáng sui yǒu wǔ hǔ  
jiāng zhī fēng , ér yǔ jiāng  
jun yǒu xiong dì zhī yì , shì  
tòng yǐ tǐ . jiāng jun jí hàn  
zhōng wáng , hàn zhōng  
wáng jí jiāng jun yě . qǐ yǔ  
zhu rén děng zài ? jiāng jun  
shòu hàn zhōng wáng hòu  
en , dang yǔ tòng xiù qí ,  
gòng huò fú , bù yí jí jiào  
guān hào zhī gāo xià . yuàn  
jiāng jun shóu sī zhì . " yún  
zhǎng dà wù , nǎi zài bài yue  
: " mǒu zhī bù míng , fei zú  
xià jiàn jiào , jǐ wù dà shì . " jí  
bài shòu yìn shòu .

然信位为王，居萧、曹之上，未闻萧、曹以此为怨。今汉中王虽有五虎将之封，而与将军有兄弟之义，视同一体。将军即汉中王，汉中王即将军也。岂与诸人等哉？将军受汉中王厚恩，当与同休戚、共祸福，不宜计较官号之高下。愿将军熟思之。”云长大悟，乃再拜曰：“某之不明，非足下见教，几误大事。”即拜受印绶。

9 fèi shi fang chu wáng zhǐ ,  
lìng yún cháng lǐng bing qǔ  
fán chéng . yún cháng lǐng  
mìng , jí shí biàn cha fù shí  
rén , mí fang èr rén wèi xian  
feng , xian yǐn yi jun yú jīng  
zhou chéng wài tún za ; yi  
miàn shè yàn chéng zhong ,  
kuǎn dài fèi shi . yǐn zhì èr  
gèng , hu bào chéng wài  
zhài zhōng huǒ qǐ . yún  
cháng jí pí wa shàng mǎ ,  
chu chéng kàn shí , nǎi shì  
fù shí rén , mí fang yǐn jiǔ ,  
zhàng hòu yí huǒ , shao  
zháo huǒ pào , mǎn yíng  
hàn dòng , bǎ jun qì liáng  
cǎo , jìn jie shao huǐ . yún  
cháng yǐn bing jiù pu , zhì sì

费诗方出王旨，令云长领兵取樊城。云长领命，即时便差傅士仁、糜芳二人为先锋，先引一军于荆州城外屯扎；一面设宴城中，款待费诗。饮至二更，忽报城外寨中火起。云长急披挂上马，出城看时，乃是傅士仁、糜芳饮酒，帐后遗火，烧着火炮，满营撼动，把军器粮草，尽皆烧毁。云长引兵救扑，至四方才灭。

Kim hán trung vương tuy hữu  
ngũ hổ tướng chi phong, nhì dữ  
tướng quân hữu huynh đệ chi  
nghĩa, thị đồng nhất thể. Tướng  
quân tức hán trung vương, hán  
trung vương tức tướng quân  
dã. Khởi dữ chư nhân đẳng tai?  
Tướng quân thụ hán trung  
vương hậu ân, đương dữ đồng  
hữu thích, cộng họa phúc, bất  
nghi kế giác quan hào chi cao  
hạ. Nguyên tướng quân thực  
tư chí." Văn trường đại ngộ, nãi tái  
bái viết: "Mỗ chi bất minh, phi  
túc hạ kiến giáo, kỉ ngộ đại sự."  
Tức bái thụ ấn thụ.

hai người không hề oán giận. Nay  
Hán Trung Vương tuy rằng phong  
cả năm người làm hổ tướng, nhưng  
cùng với tướng quân có nghĩa anh  
em ruột thịt một nhà. Hán Trung  
Vương cũng như tướng quân,  
tướng quân cũng như Hán Trung  
Vương, người khác ngang hàng thế  
nào được! Tướng quân đội ơn dày  
của Hán Trung Vương, nên phải  
hay dở có nhau, họa chức cùng  
chiếu, chớ không nên kể cái chức  
tước cao thấp làm chi xin tướng  
quân thủ nghĩ cho kỹ! Văn Trường  
bấy giờ mới tỉnh ra, lạy Phí Thi hai  
lạy mà nói rằng: - Tôi thiền nghĩ,  
không thấu, nếu không có ngài dạy  
cho thì hỏng mất việc lớn. Nói  
đoạn, xin nhận linh ấn thụ.

Phí thi phương xuất vương chỉ,  
lệnh vân trường lĩnh binh thủ  
phàn thành. Vân trường lĩnh  
mệnh, tức thời sai phó sĩ  
nhân, mi phương nhị nhân vi  
tiên phong, tiên dẫn nhất quân  
vu kinh châu thành ngoại trâu  
trát; nhất diện thiết yến thành  
trung, khoản đai phí thi. Âm chí  
nhị canh, hốt báo thành ngoại  
trại trung hỏa khởi. Vân trường  
cấp phi quái thượng mã, xuất  
thành khán thời, nãi thị phó sĩ  
nhân, mi phương âm tửu,  
trường hậu di hỏa, thiêu trú  
hỏa pháo, mãn doanh hám  
đông, bả quân khí lương thảo,  
tẫn gai thiêu hủy. Vân trường  
dẫn binh cứu phác, chí tú canh

Phí Thi bấy giờ mới đưa dụ chỉ ra  
sai Văn Trường dẫn quân đến đánh  
Phàn Thành. Văn Trường vâng  
mệnh, sai Phó Sĩ Nhân, Mi  
Phương làm tiên phong, dẫn một  
đạo quân ra ngoài thành cắm trại  
trước. Còn mình thì ở trong thành,  
mở tiệc yến thiết đãi Phí Thi. Khi ấy  
uống rượu mãi đến canh hai chưa  
tan tiệc, bỗng ở ngoài thành lửa  
bốc cháy. Văn Trường vội vàng  
mặc áo giáp lên ngựa ra xem, thì ra  
hai tướng tiên phong ngồi uống  
rượu để tàn lửa sau trường bén  
vào chỗ thuốc đạn, nên lửa cháy  
lan ra khắp trại, bao nhiêu lương  
thảo, khí giới cháy sạch. Văn  
Trường dẫn quân vào cứu hỏa, đến  
mãi canh tư mới dập tắt hết. Văn

gèng fang cái huǒ miè . yún  
zhǎng rù chéng , zhao fù shí  
rén , mí fang zé zhì yue : " wú  
líng rǔ èr rén zuò xian  
feng , bù céng chu shi , xian  
jiang xǔ duo jun qì liáng cǎo  
shao huǐ , huǒ pào dǎ sǐ běn  
bù jun rén . rú cǐ wù shì , yào  
nǐ èr rén hé yòng ? " chí lìng  
zhǎn zhī . fèi shi gào yue : "  
wèi céng chu shi , xian zhǎn  
dà jiang , yú jun bù lì . kě  
zàn miǎn qí zuì . " yún cháng  
nù qì bù xí , chí èr rén yue : "  
wú bù kàn fèi sī mǎ zhì miàn  
, bì zhǎn rǔ èr rén zhī shǒu !  
" nǎi huàn wǔ shì gè zhàng  
sì shí , zhai qù xian feng yìn  
shòu , fá mí fang shǒu nán  
jùn , fù shì rén shǒu gong an  
; qiè yue : " ruò wú de shèng  
huí lái zhì rì , shao yǒu cha  
chí , èr zuì ju fá ! " èr rén  
mǎn miàn xiù cán , rě rě ér  
qù .

- 10 yún cháng biàn lìng liào huà  
wèi xian feng , guan píng wèi  
fù jiang , zì zǒng zhōng jūn ,  
mǎ liáng , yí jí wèi cān mou ,  
yì tòng zheng jìn . xian shì ,  
yǒu hú huá zhì zì hú ban ,  
dào jīng zhōu lái tóu jiàng  
guan gong ; gong niàn qí jiù  
rì xiāng jiù zhì qíng , shèn ài  
zhi ; lìng suí fèi shi rù chuan  
, jiàn hàn zhōng wáng shòu  
jué . fèi shi cí bié guan gong

云长入城，召傅士仁、糜芳责之曰：“吾令汝二人作先锋，不曾出师，先将许多军器粮草烧毁，火炮打死本部军人。如此误事，要你二人何用？”叱令斩之。费诗告曰：

“未曾出师，先斩大将，于军不利。可暂免其罪。”云长怒气不息，叱二人曰：“吾不看费司马之面，必斩汝二人之首！”乃唤武士各杖四十，摘去先锋印绶，罚糜芳守南郡，傅士仁守公安；且曰：“若吾得胜回来之日，稍有差池，二罪俱罚！”二人满面羞惭，喏喏而去。

云长便令廖化为先锋，关平为副将，自总中军，马良、伊籍为参谋，一同征进。先是，有胡华之子胡班，到荆州来投降关公；公念其旧日相救之情，甚爱之；令随费诗入川，见汉中王受爵。费诗辞别关公，

phương tài hỏa diệt. Vân  
trường nhập thành, triệu phó sĩ  
nhân, mi phương trách chi viết:  
"Ngô lệnh nhữ nhị nhân tác tiên  
phong, bát tảng xuất sư, tiên  
tương hứa đa quân khí lương  
thảo thiêu hủy, hỏa pháo đả tử  
bồn bộ quân nhân. Như thử  
ngộ sự, yếu nhĩ nhị nhân hà  
dụng?" Sát lệnh trảm chi. Phí  
thi cáo viết: "Vị tảng xuất sư,  
tiên trảm đại tướng, vu quân  
bất lợi. Khả tạm miễn kì tội."  
Vân trường nộ khí bất túc, sát  
nhị nhân viết: "Ngô bắt khán phí  
Tư Mã chi diện, tất trảm nhữ  
nhị nhân chi thủ!" Nãi hoán võ  
sĩ các trượng tú thập, trích khứ  
tiên phong án thụ, phạt mi  
phương thủ nam quân, phó sĩ  
nhân thủ công an; thả viết:  
"Nhược ngô đắc thắng hồi lai  
chi nhật, sǎo hữu sai tri, nhị tội  
câu phạt!" Nhị nhân mẫn diện  
tu tàm, nhạ nhạ nhi khứ.

Trường vào thành, đài Phó Sĩ  
Nhân, My Phương vào trách mắng  
rằng: Ta sai hai người làm tiên  
phong, chưa cắt quân đi, đã để  
cháy mất biết bao nhiêu là lương  
thảo khí giới, thuốc đạn bắn ra chết  
hai quân sĩ, hai người làm hỏng  
như thế, thì để làm gì? Liền quát sai  
lôi ra chém. Phí Thi kêu đỡ cho hai  
tướng, nói rằng: - Chưa ra quân,  
mà đã chém đại tướng của nhà thì  
bất lợi, xin ngài hãy tạm xá tội cho  
hai người ấy. Vân Trường không nề  
có quan tu mã ở đây, thì các ngươi  
khó toàn được phen này! Bèn sai  
quân lôi hai người ra, đánh mỗi  
người bốn mươi trượng, rồi lột lấy  
ần thụ tiên phong, bắt My Phương  
giữ ở Nam Quận, Phó Sĩ Nhân giữ  
ở Công An, và dặn rằng: - Khi nào  
ta thắng trở về, hễ có lầm lỡ điều gì  
thì hai tội sẽ trị làm một! Hai tướng  
hỗn loạn, dạ dạ trở ra.

Vân trường tiện lệnh liêu hóa vi  
tiên phong, quan bình vi phó  
tướng, tự tổng trung quân, mǎ  
lương, y tịch vi tham mưu, nhất  
đồng chinh tiến. Tiên thi, hữu  
hồ hoa chi tử hồ ban, đáo kinh  
châu lai đầu hàng quan công;  
công niệm kì cựu nhật tương  
cứu chi tình, thậm ái chi; lệnh  
tùy phí thi nhập xuyên, kiến hán  
trung vương thụ tước. Phí thi từ  
biệt quan công, đái liều hồ ban,

Vân Trường sai Liêu Hóa làm tiên  
phong. Quan Bình làm phó tướng,  
tự mình thống tĩnh trung quân, Mã  
Lương, Y Tịch làm tham mưu, kéo  
quân đi. Khi trước có con Hồ Hoa là  
Hồ Ban đến Kinh Châu theo hàng  
với Vân Trường. Vân Trường nghĩ  
đến ơn Hồ Hoa cứu mình khi xưa,  
lấy làm yêu mến lắm, liền cho theo  
Phí Thi về Xuyên, ra mắt Hán Trung  
Vương để được phong tước, Phí  
Thi mang theo Hồ Ban đi luôn về

, dài liǎo hú ban , zì huí shǔ  
zhong qù liǎo .

11 qiě shuo guan gong shì rì jì  
liǎo " shuài " zì dà qí , jiǎ mèi  
yú zhàng zhong . hu jiàn yi  
zhu , qí dà rú niú , hún shen  
hei sè , ben rù zhàng zhong ,  
jìng yǎo yún cháng zhi zú .  
yún zhǎng dà nù , jí bá jiàn  
zhǎn zhi , sheng rú liè bó .  
shà rán jīng jué , nǎi shì yí  
mèng . biàn jué zuǒ zú yin  
yin téng tòng , xìn Zhōng Dà  
yí . huàn guan píng zhì , yǐ  
mèng gào zhì . píng duì yue :  
" zhu yì yǒu lóng xiàng . lóng  
fù zú , nǎi sheng téng zhì yì ,  
bù bì yí jì . " yún cháng jù  
duo guan yú zhàng xià , gào  
yǐ mèng zhào . huò yán jí  
xiáng zhě , huò yán bù xiáng  
zhě , zhòng lùn bù yí . yún  
cháng yue : " wú dà zhàng fu  
, nián jìn liù xún , jí sǐ hé hàn  
! " zhèng yán xiàn , shǔ shí  
zhì , chuán hàn zhong wáng  
zhǐ , bài yún cháng wèi quán  
jiāng jun , jiǎ jié yuè , dou du  
jing xiang lè jùn shì . yún  
cháng shòu mìng qì , zhòng  
guan bài hè yue : " cǐ zú jiàn  
zhu lóng zhì ruì yě . " yú shì  
yún cháng tǎn rán bù yí , suí  
qǐ bing ben xiāng yáng dà lù  
ér lái .

带了胡班，自回蜀中去  
了。

且说关公是日祭了“帅”字大旗，假寐于帐中。忽见一猪，其大如牛，浑身黑色，奔入帐中，径咬云长之足。云长大怒，急拔剑斩之，声如裂帛。霎然惊觉，乃是一梦。便觉左足阴阳疼痛，心中大疑。唤关平至，以梦告之。平对曰：“猪亦有龙象。龙附足，乃升腾之意，不必疑忌。”云长聚多官于帐下，告以梦兆。或言吉祥者，或言不祥者，众论不一。云长曰：“吾大丈夫，年近六旬，即死何憾！”正言间，蜀使至，传汉中王旨，拜云长为前将军，假节钺，都督荆襄九郡事。云长受命讫，众官拜贺曰：“此足见猪龙之瑞也。”于是云长坦然不疑，遂起兵奔襄阳大路而来。

tự hồi thực trung khứ liễu.

Thực.

Thả thuyết quan công thị nhật  
tế liễu "Suất" tự đại kí, giả mị vu  
trưởng trung. Hốt kiến nhất tru,  
kí đại như ngưu, hồn thân hắc  
sắc, bốn nhập trưởng trung,  
kính giảo vân trưởng chí túc.  
Vân trưởng đại nộ, cắp bạt  
kiếm trảm chí, thanh như liệt  
bạch. Siêp nhiên kinh giác, nãi  
thị nhất mộng. Tiện giác tả túc  
âm âm đồng thống, tâm trung  
đại nghi. Hoán quan bình chí, dĩ  
mộng cáo chí. Bình đối viết:  
"Trư diệc hữu long tượng. Long  
phụ túc, nãi thăng đằng chí ý,  
bất tắt nghi kí." Vân trưởng tụ  
đa quan vu trưởng hạ, cáo dĩ  
mộng triệu. Hoặc ngôn cát  
tường già, hoặc ngôn bất tường  
giả, chúng luận bất nhất. Vân  
trưởng viết: "Ngô đại trưởng  
phu, niên cận lục tuần, túc tử  
hà hám!" Chánh ngôn gian,  
thực sử chí, truyền hán trung  
vương chí, bái vân trưởng vi  
tiền tướng quân, giả tiết việt, đô  
đốc kinh tương cửu quận sự.  
Vân trưởng thụ mệnh cật,  
chúng quan bái hạ viết: "Thủ  
túc kiến tru long chí thụy dã."  
Vu thị vân trưởng thản nhiên  
bất nghi, toại khởi binh bôn  
tương dương đại lộ nhi lai.

Hôm ấy, Vân Trường tế cờ: "Suý" xong nằm nghỉ trong trường. Chợt thấy một con lợn trong vừa bẳng con trâu, mình mẩy đen kịt, chạy xộc vào trong trường, cắn vào chân. Vân Trường tức giận rút gươm ra chém con thú ấy, thì nó kêu the thé như xé lụa, Vân Trường giật mình tỉnh dậy, té ra một giấc mộng. Thấy chân trái vẫn còn hơi đau đau, Vân Trường nghi lấm, gọi Quan Bình vào thuật lại mộng ấy. Quan Bình giải rằng: - Lợn cũng có hình tượng giống rồng, rồng cuốn vào chân, là điềm bay nhảy, làm nên thế này thế khác, bất tất phải lo nghĩ làm gì! Vân Trường lại hỏi các quan lại hỏi mộng ấy. Người thì nói là hay, kẻ thì đoán là dở, mỗi người nói mỗi phách. Vân Trường nói: - Ta nay đã ngót sáu mươi tuổi, dẫu có chết cũng không còn oán hận gì! Đang nói chuyện, thì có sứ giả ở Thực đến đem tờ sắc của Hán Trung Vương, gia phong cho Vân Trường làm tiền tướng quân, được dùng cờ tiết, lưỡi phủ việt, đô đốc cả chín quận Kinh Tương. Vân Trường bái mạng xong, các quan cùng mừng nói rằng: - Thế là ứng vào mộng rồng cuốn chân rồi đó! Bởi thế Vân Trường cũng không nghi kỵ nữa, dẫn quân ruỗi thắng đường Tương Dương.

12 cáo rén zhèng zài chéng zhong , hu bào yún cháng zì lǐng bing lái . rén dà jīng , yù jian shǒu bù chu , fù jiāng zhái yuán yue : " jin wèi wáng lìng jiāng jun yue huì dong wú qū jīng zhōu ; jin bì zì lái , shì sòng sǐ yě , hé gù bì zhì ! " cān mou mǎn chōng jiàn yue : " wú sù zhì yún cháng yǒng ér yǒu móu , wèi kě qīng dí . bù rú jiān shǒu , nǎi wèi shàng cè . " xiao jiāng xià hóu cún yue : " cǐ shu sheng zhì yán ěr . qǐ bù wén shuǐ lái tǔ yǎn , jiāng zhì bīng yíng ? wǒ jun yǐ yì dài láo , zì kě qū shèng . " cáo rén cóng qí yán , lìng mǎn chōng shǒu fán chéng , zì lǐng bing lái yíng yún cháng .

曹仁正在城中，忽报云长自领兵来。仁大惊，欲坚守不出，副将翟元曰：“今魏王令将军约会东吴取荆州；今彼自来，是送死也，何故避之！”参谋满宠谏曰：“吾素知云长勇而有谋，未可轻敌。不如坚守，乃为上策。”骁将夏侯存曰：“此书生之言耳。岂不闻水来土掩，将至兵迎？我军以逸待劳，自可取胜。”曹仁从其言，令满宠守樊城，自领兵来迎云长。

13 yún cháng zhì cáo bing lái , huàn guan píng , liào huà èr jiang , shòu jì ér wǎng . yǔ cáo bing liǎng zhèn duì yuán , liào huà chu mǎ nuò zhàn . zhái yuán chu yíng . èr jiāng zhàn bù duo shí , huà zhà bài , bo mǎ biàn zǒu , zhái yuán cóng hòu zhuī sha , jīng zhōu bing tuì èr shí lǐ . cì rì , yòu lái nuò zhàn . xià hóu cún , zhái yuán yì qí chu yíng , jīng zhōu bing yòu bài , yòu zhuī sha èr shí yú lǐ . hu tīng de bēi hòu hǎn sheng dà

云长知曹兵来，唤关平、廖化二将，受计而往。与曹兵两阵对圆，廖化出马搦战。翟元出迎。二将战不多时，化诈败，拨马便走，翟元从后追杀，荆州兵退二十里。次日，又来搦战。夏侯存、翟元一齐出迎，荆州兵又败，又追杀二十余里。忽听得背后

Tào nhân chánh tại thành trung, hốt báo vân trường tự lĩnh binh lai. Nhân đại kinh, dục kiên thủ bất xuất, phó tướng địch nguyên viết: "Kim ngụy vương lệnh tướng quân ước hội đông ngô thủ kinh châu; kim bỉ tự lai, thị tổng tử dã, hà cõ tị chí!" Tham mưu mǎn sủng giàn viết: "Ngô tổ tri vân trường dũng nhí hữu mưu, vị khâ khinh địch. Bất như kiên thủ, nǎi vi thượng sách." Kiêu tướng hạ hầu tồn viết: "Thủ thư sinh chi ngôn nhĩ. Khởi bất văn thủy lai thổ yểm, tương chí binh nghênh? Ngã quân dĩ dật đai lao, tự khâ thủ thắng." Tào nhân tòng kì ngôn, lệnh mǎn sủng thủ phàn thành, tự lĩnh binh lai nghênh vân trường.

Tào Nhân đang ở trong thành, nghe tin Vân Trường dẫn binh đến, sợ lắm, định giữ trong thành không ra. Phó tướng Địch Nguyên nói rằng: - Ngụy Vương sai tướng quân ước nhau với Đông Ngô để đánh Kinh Châu. Nay hắn tự dẫn đến là để chịu chết mà thôi, việc gì tướng quân phải tránh? Tham mưu Mãn Sủng can rằng: - Tôi biết Vân Trường đã dũng cảm mà lại có mưu trí, không nên khinh địch, cứ giữ thành cho vững là hơn. Kiêu tướng Hạ Hầu Tồn nói: - Thật là giọng anh học trò! Người há không nghe có câu rằng: "Nước tràn đất lắp, giặc đến quân ngăn" đó ru? Quân ta thong dong ở một chỗ, mà quân kia tự xa đến đây, vát và tất tưởi, đánh thì tất được, việc gì phải ngồi giữ một xó thành! Tào Nhân nghe phải tai, sai Mãn Sủng ở nhà giữ thành, còn mình thì dẫn quân ra nghênh địch.

Vân trường tri tào binh lai, hoán quan bình, liêu hóa nhị tướng, thụ kế nhi vãng. Dữ tào binh lưỡng trận đối viên, liêu hóa xuất mã nạch chiến. Địch nguyên xuất nghênh. Nhị tướng chiến bất đa thời, hóa trá bại, bát mã tiện tẩu, địch nguyên tòng hậu truy sát, kinh châu binh thối nhị thập lǐ. Thứ nhất, hựu lai nạch chiến. Hạ hầu tồn, địch nguyên nhất tè xuất nghênh, kinh châu binh hựu bại, hựu truy sát nhị thập dư lǐ. Hốt thính đắc bối hậu hảm

Vân Trường thấy quân Tào đến bèn gọi Quan Bình, Liêu Hóa dặn dò mạo mực, rồi cho đi trước, cùng với quân Tào dàn trận đánh nhau. Liêu Hóa ra ngựa khiêu chiến, Địch Nguyên ra địch. Hai tướng đánh nhau được vài hiệp. Liêu Hóa giả thua chạy. Địch Nguyên đuổi theo, quân Kinh Châu lui về hai mươi dặm. Hôm sau Liêu Hóa lại đến, Hạ Hầu Tồn, Địch Nguyên cùng ra đánh, quân Kinh Châu lại thua, lui hơn hai mươi dặm nữa. Quân Tào đuổi theo; bỗng đâu nghe ở mé sau, có tiếng hò reo, trống đánh tù

zhèn , gǔ jiǎo qí míng . cáo rén jí mìng qián jun sù huí , bēi hòu guan píng , liào huà sha lái , cáo bing dà luàn . cáo rén zhī shì zhòng jì , xian chè yì jun fei ben xiang yáng ; lí chéng shù lǐ , quán miàn xiù qí zhao ? , yún cháng lè mǎ héng dao , lán zhù qù lù . cáo rén dǎn zhàn xin jīng , bù gǎn jiao feng , wàng xiang yáng xié lù ér zǒu . yún cháng bù gǎn . xu yú , xià hóu cún jun zhì , jiàn liǎo yún cháng , dà nù , biàn yǔ yún cháng jiāo feng , zhī yǐ gé , bēi yún cháng kǎn sǐ . zhái yuán biàn zǒu , bēi guan píng gǎn shàng , yi dao zhǎn zhī . chéng shì zhui sha , cáo bing dà bàn sǐ yú xiang jiang zhī zhōng . cáo rén tuì shǒu fán chéng .

14 yún zhǎng de liǎo xiang yáng , shǎng jun fǔ mǐn . suí jun si mǎ wáng fū yue : " jiāng jun yì gǔ ér xià xiang yáng , cáo bing sui rán sàng dǎn , rán yǐ yú yì lùn zhī : jīn dong wú lǔ méng tún bing lù kǒu , cháng yǒu tun bìng jīng zhōu zhī yì ; tǎng lù bing jīng qǔ jīng zhōu , rú zhī nài hé ? " yún cháng yue : " wú yì niàn jí cǐ . rǔ biàn kě tí diào cǐ shì : qù yán jiang shàng xià , huò èr shí lǐ , huò san

喊声大震，鼓角齐鸣。曹仁急命前军速回，背后关平、廖化杀来，曹兵大乱。曹仁知是中计，先掣一军飞奔襄阳；离城数里，前面绣旗招飐，云长勒马横刀，拦住去路。曹仁胆战心惊，不敢交锋，望襄阳斜路而走。云长不赶。须臾，夏侯存军至，见了云长，大怒，便与云长交锋，只一合，被云长砍死。翟元便走，被关平赶上，一刀斩之。乘势追杀，曹兵大半死于襄江之中。曹仁退守樊城。

云长得了襄阳，赏军抚民。随军司马王甫曰：“将军一鼓而下襄阳，曹兵虽然丧胆，然以愚意论之：今东吴吕蒙屯兵陆口，常有吞并荆州之意；倘率兵径取荆州，如之奈何？”云长曰：“吾亦念及此。汝便可提调此事：去沿江上下，或二十里，或三十

thanh đại chấn, cỗ giác tè minh. Tào nhân cấp mệnh tiền quân tộc hồi, bối hậu quan bình, liêu hóa sát lai, tào binh đại loạn. Tào nhân tri thị trung kế, tiên xế nhất quân phi bôn tương dương; li thành số lí, tiền diện tú kì chiêu triển, vân trường lặc mã hoành đao, lan trụ khứ lộ. Tào nhân đâm chiến tâm kinh, bắt cảm giao phong, vọng tương dương tà lộ nhi tẩu. Vân trường bắt cản. Tu du, hạ hầu tồn quân chí, kiến liễu vân trường, đại nộ, tiện dữ vân trường giao phong, chỉ nhất hợp, bị vân trường khâm tử. Địch nguyên tiện tẩu, bị quan bình cản thương, nhất đao trám chí. Thừa thế truy sát, tào binh đại bán tử vu tương giang chí trung. Tào nhân thối thủ phàn thành.

và om ả, Tào Nhân vội vàng thu quân về. Phía sau Quan Bình, Liêu Hóa thừa thế đánh ập lại, quân Tào bối rối. Tào Nhân biết là mắc phải mèo, thúc quân chạy về Tương Dương. Khi chạy gần đến thành, còn cách vài dặm, thì đã thấy ở mé trước, có một lá cờ thêu bay pháp phái, Vân Trường cầm thanh long đao dùng ngựa đứng chặn ngang đường. Tào Nhân sợ mất vía, không dám chống cự, lén theo ngay đường tắt mà chạy. Vân Trường không đuổi. Một lát, Hạ Hầu Tồn dẫn quân đến, thấy thế giận lắm, xông vào đánh nhau với Vân Trường, chỉ một hiệp, bị Vân Trường chém chết. Địch Nguyên tế ngựa chạy trốn. Quan Bình đuổi kịp, cho một đao nhào xuống sông Tương Giang chết đuối hơn một nửa. Tào Nhân rút về giữ Phàn Thành.

Vân trường đắc liễu tương đương, thường quân phủ dân. Tùy quân Tư Mã vương phủ viết: "Tướng quân nhất cỗ nhị hạ tương đương, tào binh tuy nhiên tang đâm, nhiên dĩ nguy luận chí: kim đồng ngô lữ mong truân binh lục khẩu, thường hữu thôn tịnh kinh châu chí ý; thăng suất binh kính thủ kinh châu, như chí ngại hà? "Vân trường viết: "Ngô diệc niêm cập thử. Nhữ tiện khả đè điều thử sự: khứ duyên giang thượng

Vân Trường hạ được thành Tương Dương, dụ yên dân chúng, khao thường quân sĩ. Tùy Quân tư mã là Vương Phủ vào bẩm rằng: - Tướng quân đánh một trận, hạ được Tương Dương, quân Tào tuy rằng mất vía, nhưng cứ ý tôi nghĩ, thì Lã Mông bên Đông Ngô, hiện đang đóng quân ở cửa Lục Khẩu, có ý muốn dòm Kinh Châu của ta. Nếu hắn đem quân lén đến Kinh Châu thì làm thế nào? Vân Trường nói: - Ta cũng đã nghĩ đến, người nên về lo liệu việc ấy cho ta: Cứ men theo

shí lǐ , xuǎn gao fù chǔ zhì yí  
feng huǒ tái , měi tái yòng  
wǔ shí jun shǒu zhī ; tǎng wú  
bing dù jiang , yè zé míng  
huǒ , zhòu zé jǔ yan wèi hào  
. wú dang qin wǎng jí zhī ."  
wáng fū yue : " mí fang , fù  
shì rén shǒu èr ài kǒu , kǒng  
bù jié lì ; bì xu zài de yí rén yí  
zǒng du jīng zhōu . " yún  
cháng yue : " wú yǐ cha zhì  
zhong pan jùn shǒu zhī , yǒu  
hé lù yan ? " fū yue : " pan  
jùn píng sheng duo jì ér hǎo  
lì , bù kě rèn yòng . kě cha  
jun qián dou du liáng liào  
guan zhào lěi dài zhī . zhào  
léi wèi rén zhong chéng lián  
zhí . ruò yòng cǐ rén , wàn  
wú yī shī . "

里，选高阜处置一烽火台，每台用五十军守之；倘吴兵渡江，夜则明火，昼则举烟为号。吾当亲往击之。”王甫曰：“糜芳、傅士仁守二隘口，恐不竭力；必须再得一人以总督荆州。”云长曰：“吾已差治中潘浚守之，有何虑焉？”甫曰：“潘浚平生多忌而好利，不可任用。可差军前都督粮料官赵累代之。赵累为人忠城廉直。若用此人，万无一失。”

15 yún cháng yue : " wú sù zhī  
pan jùn wèi rén . jin jì cha  
dìng , bù bì gēng gǎi . zhào  
léi xiàn zhǎng liáng liào , yì  
shì zhòng shì . rǔ wù duo yí ,  
zhì yǔ wǒ zhú feng huǒ tái  
qù . " wáng fū yàng yàng bài  
cí ér xíng . yún cháng lìng  
guan píng zhǔn bēi chuán  
zhì dù xiāng jiang , gōng dǎ  
fán chéng .

却说曹仁折了二将，退守樊城，谓满宠曰：“

hạ, hoặc nhị thập lí, hoặc tam  
thập lí, tuyển cao phụ xử trí  
nhất phong hỏa đài, mỗi đài  
dụng ngũ thập quân thủ chi; thảng  
ngô bình độ giang, dạ tắc  
minh hỏa, trú tắc cử yên vi hào.  
Ngô đương thân vãng kích chi.  
"Vương phủ viết: "Mi phuương,  
phó sĩ nhân thủ nhị ải khẩu,  
khủng bất kiệt lực; tất tu tái đắc  
nhất nhân dĩ tổng đốc kinh  
châu." Văn trường viết: "Ngô dĩ  
sai tri trung phan tuấn thủ chi,  
hữu hà lự yên?" Phủ viết:  
"Phan tuấn bình sinh đa kị nhi  
hảo lợi, bất khả nhâm dụng.  
Khả sai quân tiễn đô đốc lương  
liêu quan triệu luy đại chi. Triệu  
luy vi nhân trung thành liêm  
trực. Nhược dung thủ nhân,  
vạn vô nhất thất."

云长曰：“吾素知潘浚为人。今既差定，不必更改。赵累现掌粮料，亦是重事。汝勿多疑，只与我筑烽火台去。”王甫快快拜辞而行。云长令关平准备船只渡襄江，攻打樊城。

Vân trường viết: "Ngô tố tri  
phan tuấn vi nhân.Kim kí sai  
định, bắt tất canh cài. Triệu luy  
hiện chưởng lương liêu, diệc thị  
trọng sự. Nhữ vật đa nghi, chỉ  
dữ ngã trúc phong hỏa đài  
khứ." vương phủ ưởng ưởng  
bái từ nhi hành. Vân trường  
lệnh quan bình chuẩn bị thuyền  
chỉ độ tương giang, công đả  
phàn thành.

Khước thuyết tào nhân chiết  
liễu nhị tương, thối thủ phàn  
thành, vị mãn sủng viết: "Bất

bờ sông, hoặc cách hai mươi dặm,  
hoặc cách ba mươi dặm, nên tìm  
chỗ nào có gò cao, xây mỗi chỗ một  
cái ụ đốt lửa, mỗi một ụ dùng năm  
mươi tên lính canh giữ. Khi nào  
quân Ngô sang sông, đêm thì đốt  
lửa lên cho sáng, ngày thì đốt cho  
khói lên để làm hiệu, ta sẽ kéo quân  
về cứu. Vương Phủ lại nói rằng: - My  
Phương, Phó Sĩ Nhân giữ hai cửa  
ải, sợ không hết sức, nên dùng một  
người nữa, để tổng đốc cả Kinh  
Châu mới xong. Văn Trường nói: -  
Ta đã sai thị trung là Phan Tuấn giữ  
rồi, việc ấy không phải lo nữa! Phủ  
nói: - Phan Tuấn tính hay ghen  
ghét, mà lại hám lợi, không nên  
dùng người ấy. Nên sai quan đô  
đốc lương thảo là Triệu Lũy thay  
vào chức ấy mới xong. Triệu Lũy là  
người thành thực liêm chính, nếu  
dùng người ấy thì mười phần chắc  
chắn cả mười.

Vân Trường nói: - Ta cũng biết  
Phan Tuấn như thế, nhưng đã trót  
cử rồi, bắt tất phải thay đổi nữa.  
Triệu Lũy đang coi lương thảo,  
cũng là việc trọng, người chớ đa  
nghi quá, cứ về đắp ụ cho ta thôi!  
Vương Phủ rầu rầu sắc mặt từ tạ  
trở ra. Vân Trường sai Quan Bình  
sắm sửa thuyền bè, để qua sông  
Tương Giang đánh Phàn thành.

Lại nói, Tào Nhân tốn mất hai  
tướng, lui về giữ Phàn Thành, bảo  
với Mãn Sung rằng: - Tôi không

ting gong yán , bing bài jiang wáng , shí què xiāng yáng , rú zhì nài hé ? " chǒng yue : " yún cháng hǔ jiang , zú zhì duo móu , bù kě qīng dí , zhí yí jian shǒu . " zhèng yán xiàn , rén bào yún cháng dù jiang ér lái , gong dǎ fán chéng . rén dà jīng , chǒng yue : " zhí yí jian shǒu . " bù jiang lǚ cháng fèn rán yue : " mǒu qǐ bing shù qian , yuàn dang lái jun yú xiāng jiang zhì nèi . " chǒng jiàn yue : " bù kě . " lǚ cháng nù yue : " jù rǔ děng wén guan zhì yán , zhí yí jian shǒu , hé néng tuì dí ? qǐ bù wén bing fǎ yún : jun bàn dù kě jí . jin yún cháng jun bàn dù xiāng jiang , hé bù jí zhì ? ruò bing lín chéng xià , jiang zhì háo bian , jí nán dǐ dang yǐ . " rén jí yǔ bing èr qian , lìng lǚ cháng chu fán chéng yíng zhàn . lǚ cháng lái zhì jiang kǒu , zhí jiàn qián miàn xiù qí kai chū , yún cháng héng dao chu mǎ . lǚ cháng què yù lái yíng , hòu miàn zhòng jun jiàn yún cháng shén wei lǐn lǐn , bù zhàn xian zǒu , lǚ cháng hè zhǐ bù zhù . yún cháng hùn shā guò lai , cáo bing dà bài , mǎ bù jun zhé qí dà bàn , cán bài jun ben rù fán chéng . cáo rén jí chāi rén qí jiù , shǐ mìng xing yè zhì Cháng ān , jiang shu chéng shàng cáo cáo , yán :

不听公言，兵败将亡，失却襄阳，如之奈何？”宠曰：“云长虎将，足智多谋，不可轻敌，只宜坚守。”正言间，人报云长渡江而来，攻打樊城。仁大惊，宠曰：“只宜坚守。”部将吕常奋然曰：“某乞兵数千，愿当来军于襄江之内。”宠谏曰：“不可。”吕常怒曰：“据汝等文官之言，只宜坚守，何能退敌？岂不闻兵法云：军半渡可击。今云长军半渡襄江，何不击之？若兵临城下，将至壕边，急难抵当矣。”仁即与兵二千，令吕常出樊城迎战。吕常来至江口，只见前面绣旗开处，云长横刀出马。吕常却欲来迎，后面众军见云长神威凛凛，不战先走，吕常喝止不住。云长混杀过来，曹兵大败，马步军折其大半，残败军奔入樊城。曹仁急差人求救，使命星夜至长安，将书呈上

thính công ngôn, binh bại tướng vong, thất khước tương dương, như chi ngại hà?" Sủng viết: "Vân trường hồ tướng, túc trí đa mưu, bắt khả khinh địch, chỉ nghi kiên thủ." chánh ngôn gian, nhân báo vân trường độ giang nhi lai, công đả phàn thành. Nhân đại kinh, sủng viết: "Chỉ nghi kiên thủ." bộ tương lữ thường phần nhiên viết: "Mỗ khắt binh số thiêん, nguyễn đương lai quân vu tương giang chí nội." sủng giàn viết: "Bất khả." lữ thường nộ viết: "Cư nhữ đẳng văn quan chí ngôn, chỉ nghi kiên thủ, hà năng thỏi địch? Khởi bất văn binh pháp vân: quân bán độ khả kích. Kim vân trường quân bán độ tương giang, hà bất kích chí? Nhược binh lâm thành hạ, tương chí hào biên, cấp nan đế đương hĩ." nhân tức dữ binh nhị thiêん, lệnh lữ thường xuất phàn thành nghênh chiến. Lữ thường lai chí giang khẩu, chỉ kiến tiền diện tú kì khai xứ, vân trường hoành đao xuất mã. Lữ thường khước dục lai nghênh, hậu diện chúng quân kiến vân trường thần uy lẫm lẫm, bắt chiến tiên tầu, lữ thường hát chỉ bắt trụ. Vân trường hỗn sát quá lai, tào binh đại bại, mã bộ quân chiết kì đại bán, tàn bại quân bôn nhập phàn thành. Tào nhân cấp sai nhân cầu cứu, sử mệnh tinh dạ chí trường an, tương thư trình thượng tào thao, ngôn:

nghe lời ông, đến nỗi hao quân tổn tướng, lại mất cả Tương Dương, bây giờ làm thế nào? Sủng thưa: - Vân Trường là hồ tướng ở đời, lầm mưu nhiều trí, ta không nên địch, cứ giữ vững trong thành là hơn cả. Đang bàn bạc thì được tin Vân Trường kéo quân qua sông đến đánh Phàn Thành. Nhân sợ lắm. Sủng nói: - Chỉ nên giữ vững thôi! Bộ tướng Lã Thường nhảy xổ ra nói rằng: - Tôi xin lĩnh vài nghìn quân, ra bờ sông đánh giặc. Sủng can rằng: - Không nên! Lã Thường giận, mắng rằng: - Cứ như bọn quân vẫn các anh, chỉ biết giữ nhà, thì làm sao đánh lui được giặc? Vả lại không nghe binh pháp có câu rằng: "Binh sang đò nửa chừng nên đánh" đó là! Nay Quan Vân Trường đang sang sông, không đánh còn đợi đến bao giờ nữa? Nếu để giặc kéo đến tận dưới thành, vào đến cạnh hào, thì khó lòng chống cự. Nhân bèn cấp cho Lã Thường hai nghìn quân, sai ra ngoài thành nghênh địch. Lã Thường dẫn quân đến cửa sông, trông thấy Vân Trường cuồng ngựa cầm long đao đứng trước mặt. Lã Thường muốn lại giao chiến, nhưng quân sĩ trông thấy oai phong Vân Trường lẫm liệt lắm, chưa kịp đánh nhau đã tan chạy. Lã Thường quát quân cản lại cũng không được. Vân Trường thừa thế đánh sang. Quân Tào thua to, người ngựa dẫm nhau mà chạy, chết mất quá nửa. Tàn quân chạy về Phàn Thành. Tào Nhân sai người về cầu cứu. Sứ giả đi luôn về

" yún cháng pò liǎo xiang  
yáng , xiàn wéi fán chéng  
shèn jí . wàng bo dà jiāng  
qián lái jiù yuán . " cáo cào  
zhǐ ban bù nèi yi rén ér yán  
yue : " rǔ kě qù jiě fán chéng  
zhì wéi . " qí rén yīng shēng  
ér chu . zhòng shì zhì , nǎi  
yú jìn yě . jìn yue : " mǒu qú  
yi jiāng zuò xian feng , lǐng  
bing tòng qù . " cào yòu wèn  
zhòng rén yue : " shéi gǎn  
zuò xian feng ? " yi rén fèn  
rán chu yue : " mǒu yuàn shi  
quǎn mǎ zhī láo , shēng qín  
guān mǒu , xiān yú huì xià . "  
cào guān zhì dà xǐ . zhèng  
shì : wèi jiàn dong wú lái sì  
xì , xiān kàn bēi wèi yòu tian  
bing . wèi zhì cǐ rén shì shéi ,  
qiè kàn xià wén fēn jiě .

曹操，言：“云长破了襄阳，现围樊城甚急。望拨大将前来救援。”曹操指班部内一人而言曰：“汝可去解樊城之围。”其人应声而出。众视之，乃于禁也。禁曰：“某求一将作先锋，领兵同去。”操又问众人曰：“谁敢作先锋？”一人奋然出曰：“某愿施犬马之劳，生擒关某，献于麾下。”操观之大喜。正是：未见东吴来伺隙，先看北魏又添兵。未知此人是谁，且看下文分解。

"Vân trưởng phá liễu tương  
dương, hiện vi phản thành  
thậm cấp. Vọng bát đại tướng  
tiền lai cứu viên." tào thao chỉ  
ban bộ nội nhất nhân nhi ngôn  
viết: "Nhữ khả khứ giải phàn  
thành chi vi." kì nhân ứng thanh  
nhi xuất. Chúng thị chi, nãi vu  
cầm dã. Cầm viết: "Mỗ cầu nhất  
tương tác tiên phong, lĩnh binh  
đồng khứ." thao hựu vẫn chúng  
nhân viết: "Thùy cầm tác tiên  
phong?" Nhất nhân phấn nhiên  
xuất viết: "Mỗ nguyện thi  
khuyến mã chi lao, sinh cầm  
quan mỗ, hiến vu huy hạ." thao  
quan chi đại hỉ. Chánh thị: vị  
kiến đồng ngô lai tú khích, tiên  
khán bắc ngụy hựu thiêm binh.  
Vị tri thử nhân thị thùy, thả khán  
hạ văn phân giải.

Hứa Đô dâng trình tờ thư nói: - Vân  
Trưởng đã phá vỡ Tương Dương,  
đang vây Phàn Thành nguy cấp  
lắm. Xin cho một đại tướng đi giải  
vây. Tháo trả một tướng trong bàn  
mà rằng: - Người nên ra đánh giải  
vây Phàn Thành cho ta! Tướng ấy  
đã một tiếng bước ra, chúng nhìn  
xem ai thì là Vu Cầm. Cầm nói: -  
Tôi xin đại vương cho một tướng  
nữa để làm tiên phong, cùng đi với  
tôi. Tháo hỏi các tướng: - Có ai  
dám làm tiên phong không? Một  
người rảo bước ra ngay, nói rằng: -  
Tôi xin gắng sức khuyến mã, phen  
này bắt sống được Vân Trưởng, về  
nội dưới cờ. Tháo mừng rỡ. Thê  
là: Nước chưa đến chân còn nói  
khoác, Bướm mà kể cỗ mới co vời!  
Chưa biết người đó là ai, xem đến  
hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
074  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo cáo cào yù shǐ yú jìn fù fán chéng jiù yuán , wèn zhòng jiang shéi gǎn zuò xian feng . yì rén yīng shēng yuàn wǎng . cào shì zhì , nǎi páng dé yě . cào dà xǐ yue : " guan mǒu wei zhèn Huá xià , wèi féng duì shǒu ; jin yù lìng míng , zhen jìn dí yě . " suì jia yú jìn wèi zheng nán jiāng jun , jia chǒng dé wèi zheng xi dou xian feng , dà qǐ qí jun , qián wǎng fán chéng . zhè qí jun , jie bēi fang qiáng zhuàng zhì shì . liǎng yuán lǐng jun jiàng xiào : yi míng dǒng héng , yi míng dǒng chao ; dang rì yǐn gè tóu mù cān bài yú jìn . dǒng héng yue : " jin jiāng jun tí qí zhì zhòng bīng , qù jiě fán chéng zhì è , qì zài bì shèng , nǎi yòng páng dé wèi xian feng , qǐ bù wù shì ? " jìn jing wèn qí gù . héng yue : " páng dé yuán xì mǎ chao shǒu xià fù jiang , bù de yǐ ér jiàng wèi ; jin qí gù zhǔ zài shǔ , zhí ju wǔ hǔ shàng jiang ; kuàng qí qín xiong páng róu yì zài xi chuān wèi

**第七十四回  
庞令明抬榇决死战  
关云长放水淹七军**

却说曹操欲使于禁赴樊城救援，问众将谁敢作先锋。一人应声愿往。操视之，乃庞德也。操大喜曰：“关某威震华夏，未逢对手；今遇令明，真劲敌也。”遂加于禁为征南将军，加宠德为征西都先锋，大起七军，前往樊城。这七军，皆北方强壮之士。两员领军将校：一名董衡，一名董超；当日引各头目参拜于禁。董衡曰：“今将军提七枝重兵，去解樊城之厄，期在必胜，乃用庞德为先锋，岂不误事？”禁惊讶其故。衡曰：“庞德原系马超手下副将，不得已而降魏；今其故主在蜀，职居五虎上将；况其亲兄庞柔亦在西川

**Đệ thất thập tứ hồi bàng lệnh  
minh sĩ sắn quyết tử chiến  
quan vân trường phóng thủy  
yêm thất quân**

Khước thuyết tào thao dục sử vu cầm phó phàn thành cứu viên, vấn chúng tướng thùy cầm tác tiên phong. Nhất nhân ứng thanh nguyện vãng. Thao thị chí, nǎi bàng đức dã. Thao đại hỉ viết: "Quan mỗ uy chấn hoa hạ, vị phùng đối thủ; kim ngộ lệnh minh, chân kình địch dã." Toại gia vu cầm vi chinh nam tướng quân, gia sủng đức vi chinh tây đô tiên phong, đại khởi thất quân, tiền vãng phàn thành. Giá thất quân, gai bắc phương cường tráng chi sĩ. Lưỡng viên lính quân tương giáo: nhất danh đồng hành, nhất danh đồng siêu; đương nhạt dẫn các đầu mục tham bái vu cầm. Đồng hành viết: "Kim tướng quân đê thất chí trọng binh, khứ giải phàn thành chí ách, kì tại tất thắng, nǎi dụng bàng đức vi tiên phong, khởi bất ngộ sự?" Cầm kinh vấn kì cố. Hành viết: "Bàng đức nguyên hệ mã siêu thủ hạ phó tướng, bất đắc dĩ nhi hàng ngụy; kim ki cố chủ tại thực, chúc cư ngũ hồ thượng tướng; huống ki thân huynh bàng nhu

**HÒI 74 Bàng Đức mang áo quan,  
quyết trận tử chiến; Quan Công  
khơi dòng nước, tràn ngập bảy  
đạo quân**

Lại nói Tào Tháo định sai Vu Cấm ra cứu quân Phàn Thành, hỏi các tướng ai dám làm tiên phong. Bàng Đức xin đi, Tháo mừng lắm, nói: - Quan Vân Trường tiếng lừng lẫy cả trong nước là vì chưa gặp người đối thủ. Nay gặp phải Bàng Lệnh Minh, thì thực là kình địch. Bèn phong Vu Cấm là Chinh Nam tướng quân, Bàng Đức làm Chinh Tây đô tiên phong, khởi bảy đạo quân tiến ra Phàn Thành. Bảy đạo quân ấy toàn là quân tinh tráng ở phương bắc. Có hai tướng lĩnh binh là Đồng Hành và Đồng Siêu, hôm ấy vào ra mắt Vu Cấm. Đồng Hành nói: - Tướng quân cầm bảy đạo quân lớn ra cứu Phàn Thành, phải thắng cho kỳ được, sao lại dùng Bàng Đức làm tiên phong há chẳng lỡ việc ư? Cầm giật mình hỏi có làm sao, thì Hành thưa rằng: - Bàng Đức nguyên là thủ hạ của Mã Siêu, bất đắc dĩ phải về hàng Ngụy. Nay chủ cũ của hắn ở Thục, làm ngũ hồ tướng; anh ruột hắn là Bàng Nhu, hiện cũng đang làm quan ở Tây Xuyên. Nếu sai y làm tiên phong, thì chẳng khác gì đồ dầu mà cứu lửa! Tướng công sao không bẩm với Ngụy Vương, thay người khác

guan , jin shǐ ta wèi xian feng , shì po yóu jiù huǒ yě . jiāng jun hé bù qǐ zhī wèi wáng , bié huàn yí rén qù ? " jìn wén cǐ yǔ , sui lián yè rù fǔ qǐ zhī cáo cáo . cào shèng wù , jí huàn páng dé zhì jie xià , lìng nà xià xian feng yìn . dé dà jing yue : " mǒu zhèng yù yǔ dà wáng chu lì , hé gù bù kěn jiàn yòng ? " cào yue : " gu běn wú cai yí ; dàn jin mǎ chao xiàn zài xi chuan , rǔ xiong páng róu yì zài xi chuan , ju zuō liú bèi . gu zòng bù yí , nài zhòng kǒu hé ? " páng dé wén zhì , miǎn guàn dùn shǒu , liú xiě mǎn miàn ér gào yue : " mǒu zì hàn zhōng tóu jiàng dà wáng , měi gǎn hòu en , sui gan nǎo tú dì , bù néng bù bào ; dà wáng hé yí yú dé yě ? dé xí zài gù xiāng shí , yǔ xiong tòng ju , sǎo shèn bù xián , dé chéng zuì sha zhī ; xiong hèn dé rù gǔ suǐ , shì bù xiāng jiàn , en yǐ duàn yǐ . gù zhǔ mǎ chao , yǒu yǒng wú móu , bing bài dì wáng , gu shen rù chuan , jin yǔ dé gè shì qí zhǔ , jiù yì yǐ jué . dé gǎn dà wáng en yù , an gǎn méng yì zhì ? wéi dà wáng chá zhī . "

为官，今使他为先锋，是泼油救火也。将军何不启知魏王，别换一人去？”

禁闻此语，遂连夜入府启知曹操。操省悟，即唤庞德至阶下，令纳下先锋印。德大惊曰：“某正欲与大王出力，何故不肯见用？”操曰：“孤本无猜疑；但今马超现在西川，汝兄庞柔亦在西川，俱佐刘备。孤纵不疑，奈众口何？”庞德闻之，免冠顿首，流血满面而告曰：“某自汉中投降大王，每感厚恩，虽肝脑涂地，不能补报；大王何疑于德也？德昔在故乡时，与兄同居，嫂甚不贤，德乘醉杀之；兄恨德入骨髓，誓不相见，恩已断矣。故主马超，有勇无谋，兵败地亡，孤身入川，今与德各事其主，旧义已绝。德感大王恩遇，安敢萌异志？惟大王察之。”

diệc tại tây xuyên vi quan, kim sứ tha vi tiên phong, thị bát du cứu hỏa dã. Tướng quân hà bắt khải tri ngụy vương, biệt hoán nhất nhân khứ?" Cám văn thủ ngữ, toại liên dạ nhập phủ khải tri tào thao. Thao tỉnh ngộ, tức hoán bàng đức chí giai hạ, lệnh nạp hạ tiên phong ấn. Đức đại kinh viết: "Mỗ chánh dục dữ đại vương xuất lực, hà cố bất khẳng kiến dụng?" Thao viết: "Cô bỗn vô sai nghi; đắn kim mã siêu hiện tại tây xuyên, nhữ huynh bàng nhu diệc tại tây xuyên, câu tá lưu bị. Cô túng bất nghi, nại chúng khẩu hà?" Bàng đức văn chi, miễn quan đốn thủ, lưu huyết mãn diện nhi cáo viết: "Mỗ tự hán trung đầu hàng đại vương, mỗi cảm hậu ân, tuy can nǎo đồ địa, bất năng bỗ báo; đại vương hà nghi vu đức dã? Đức tích tại có hương thời, dữ huynh đồng cư, tẩu thậm bất hiền, đức thừa túy sát chi; huynh hận đức nhập cốt túy, thê bất tương kiến, ân dĩ đoạn hĩ. Có chủ mã siêu, hữu dũng vô mưu, binh bại địa vong, cô thân nhập xuyên, kim dữ đức các sự ki chủ, cựu nghĩa dĩ tuyệt. Đức cảm đại vương ân ngô, an cảm manh dị chí? Duy đại vương sát chi."

đi. Cám nghe lời, ngay đêm hôm ấy vào phủ bẩm với Tào Tháo. Tháo nghĩ ra, cho đội bàng Đức đến, bắt phải nộp giả ấn tiên phong. Đức thất kinh, nói: - Tôi muốn ra sức giúp đại vương có sao lại không dùng? Tháo nói: - Ta cũng không nghĩ gì ngươi, nhưng hiện nay Mã Siêu đang ở Xuyên, mà anh ngươi là Bàng Nhu, cũng đang làm quan ở đó. Dẫu ta không nghĩ, nhưng e có tiếng này tiếng khác, thì làm thế nào? Đức nghe câu ấy, cởi mũ rập đầu xuống đất, máu chảy đầy mặt, rồi kêu rắng: - Tôi từ khi ở Hán Trung theo hàng với đại vương được đội ơn dày đã nhiều, dẫu gan óc lầy đất, cũng không báo được ơn ấy. Đại vương việc gì còn phải nghĩ tôi? Khi xưa, tôi ở với anh tôi một nhà, chị dâu không tốt, nhân lúc say rượu, tôi giết đi. Anh tôi giận lắm, thề không trông thấy mặt nhau nữa, tình anh em đã tuyệt rồi. Chủ tôi là Mã Siêu, có khỏe không có khôn, quân thua, cơ nghiệp mất, một mình vào Xuyên theo hàng người khác, nay cùng với tôi, mỗi người thờ một chủ, cái nghĩa cũ cũng không còn nữa. Tôi cảm ơn đại vương, có đâu dám mang bụng khác, xin đại vương xét cho mới được.

3 cào nǎi fú qǐ páng dé , fǔ wèi  
yue : " gu sù zhī qīng zhōng  
yì , qián yán tè yī an zhòng  
rén zhī xīn ēr . qīng kě nǚ lì  
jiàn gōng . qīng bù fù gu , gu  
yì bì bù fù qīng yě . " dé bài  
xiè huí jia , lìng jiàng rén zào  
yì mù chèn . cì rì , qǐng zhu  
yǒu fù xí , liè chèn yú táng .  
zhòng qín yǒu jiàn zhī , jie  
jīng wèn yue : " jiāng jun chu  
shí , hé yòng cǐ bù xiáng zhī  
wù ? " dé jǔ pei wèi qīn yǒu  
yue : " wú shòu wèi wáng  
hòu en , shì yǐ sǐ bào . jin qù  
fán chéng yǔ guan mǒu jué  
zhàn , wǒ ruò bù néng sha bǐ  
, bì wèi bǐ suǒ sha ; jí bù wèi  
bǐ suǒ sha , wǒ yì dang zì  
sha . gù xian bèi cǐ chèn , yǐ  
shì wú kōng huí zhí lǐ . "  
zhòng jie jie tàn . dé huàn qí  
qí lǐ shì yú qí zì páng huí chu  
, wèi qí qí yue : " wú jin wèi  
xian feng , yì dang xiào sǐ  
jiang cháng . wǒ ruò sǐ , rǔ  
hǎo shēng kàn yǎng wú ér ;  
wú ér yǒu yì xiāng , zhǎng  
dà bì dang yǔ wú bào chóu  
yě . " qí zì tòng ku sòng bié  
, dé lìng fú chèn ér xíng . lín  
xíng , wèi bù jiang yue : " wú  
jin qù yǔ guan mǒu sǐ zhàn  
, wǒ ruò bēi guan mǒu suǒ  
sha , rǔ děng jí qū wú shi zhì  
cǐ chèn zhong ; wǒ ruò sha  
liǎo guan mǒu , wú yì jí qū qí  
shǒu , zhì cǐ chèn nèi , huí  
xiān wèi wáng . " bù jiang wǔ  
bǎi rén jie yue : " jiāng jun rú

操乃扶起庞德，抚慰曰：  
：“孤素知卿忠义，前言特以安众人之心耳。  
卿可努力建功。卿不负孤，孤亦必不负卿也。  
”德拜谢回家，令匠人造一木榇。次日，请诸友赴席，列榇于堂。众亲友见之，皆惊问曰：  
“将军出师，何用此不祥之物？”德举杯谓亲友曰：“吾受魏王厚恩，誓以死报。今去樊城与关某决战，我若不能杀彼，必为彼所杀；即不为彼所杀，我亦当自杀。故先备此榇，以示无空回之理。”众皆嗟叹。德唤其妻李氏与其子庞会出，谓其妻曰：  
“吾今为先锋，义当效死疆场。我若死，汝好生看养吾儿；吾儿有异相，长大必当与吾报仇也。”妻子痛哭送别，德令扶榇而行。临行，谓部将曰：“吾今去与关某死战，我若被关某所杀，汝等即取吾尸置此榇中；我若杀了关某

Thao nãi phù khởi bàng đức,  
phủ úy viết: "Cô tổ tri khanh  
trung nghĩa, tiền ngôn đặc dĩ an  
chúng nhân chi tâm nhĩ.Khanh  
khả nỗ lực kiến công. Khanh  
bắt phụ cô, cô diệc tắt bắt phụ  
khanh dã. "Đức bái tạ hồi gia,  
lệnh tượng nhân tạo nhất mộc  
sẫn. Thứ nhật, thỉnh chư hữu  
phó tịch, liệt sán vu đường.  
Chúng thân hữu kiên chí, gai  
kinh vấn viết: "Tướng quân xuất  
sư, hè dụng thử bắt tường chi  
vật?" Đức cù bôi vị thân hữu  
viết: "Ngô thụ ngụy vương hậu  
ân, thệ dĩ tử báo. Kim khứ phàn  
thành dữ quan mỗ quyết chiến,  
ngã nhược bắt năng sát bỉ, tắt  
vi bỉ sở sát; túc bắt vi bỉ sở sát,  
ngã diệc đương tự sát. Cố tiên  
bị thử săn, dĩ kì vô không hồi  
chi lí." Chúng giao ta thán. Đức  
hoán kì thê lý thị dữ kì tử bàng  
hội xuất, vị kì thê viết: "Ngô kim  
vi tiên phong, nghĩa đương hiếu  
tử cương trường. Ngã nhược  
tử, nhữ hảo sinh khán dưỡng  
ngô nhi; ngô nhi hữu dị tương,  
trường đại tắt đương dữ ngô  
báo cùu dã." Thê tử thống khốc  
tổng biệt, đức lệnh phủ sần nhi  
hành. Lâm hành, vị bộ tướng  
viết: "Ngô kim khứ dữ quan mỗ  
tử chiến, ngã nhược bị quan  
mỗ sở sát, nhữ đẳng túc thủ  
ngô thi trí thử săn trung; ngã  
nhược sát liễu quan mỗ, ngô  
diệc túc thủ kì thủ, trí thử săn  
nội, hồi hiến ngụy vương." Bộ  
tương ngũ bách nhân gai viết:

Tháo bèn đỡ Bàng Đức đứng dậy,  
rồi vỗ về, nói: - Ta vẫn biết ngươi là  
người trung nghĩa, ta nói thế cốt để  
cho yên bụng chúng đó thôi. Người  
nên gắng sức lập công. Người  
không phụ ta, ta cũng không phụ  
ngươi đâu! Đức lạy tạ trở về, sai  
thuộc hạ đóng một cỗ quan tài.  
Hôm sau bày cỗ quan tài ấy ở  
trước thềm, rồi mời các bạn lại ăn  
tiệc. Các bạn trông thấy, đều giật  
mình hỏi rằng: - Tướng quân mang  
quân đi trận, sao lại bày trò quái gở  
thế? Đức cầm chén rượu bảo với  
thân hữu rằng: - Tôi đội ơn Ngụy  
Vương, thề đem cái chết để báo  
đền. Nay ra Phàn Thành đánh nhau  
với Quan Công, nếu tôi không giết  
được hắn thì cũng bị hắn giết mất,  
dù hắn không giết được tôi, thì tôi  
cũng tự vẫn, cho nên sắm sẵn cái  
đò này, để tỏ ra rằng không lẽ nào  
tôi lại trở về không. Chúng thấy nói  
vậy ai cũng động lòng than thở.  
Đức gọi vợ là Lý Thị và con là Bàng  
Hội ra dặn rằng: - Ta làm tiên  
phong, nghĩa nên phải chết ở đám  
chiến trường, nàng phải trông nom  
lấy con cho ta. Thằng bé này có  
tướng lợ, mai sau nó khôn lớn, tắt  
báo thù được cho ta đây! Vợ con  
cùng khóc lóc tiễn biệt. Đức sai  
Khiêng áo quan đi trước; Khi đi Đức  
bảo với bộ tướng rằng: - Ta nay cố  
chết đánh nhau với Quan Công,  
nếu ta bị Quan Công giết chết, thì  
chúng bay bỏ thây ta vào đây,  
nhược bằng ta giết được Quan  
Công, thì ta cũng lấy đầu y bỏ vào  
áo quan này đem về nộp Ngụy

cǐ zhong yǒng , mǒu děng  
gǎn bù jié lì xiāng zhù ! " yú  
shì yǐn jun qián jìn . yǒu rén  
jiāng cǐ yán bào zhì cáo cào .  
cào xǐ yue : " páng dé zhong  
yǒng rú cǐ , gu hé you yan ! "  
jiǎ xǔ yue : " páng dé shì xiē  
qì zhì yǒng , yù yǔ guan mǒu  
jué sī zhàn , chén qiè lù zhì ."  
" cào rán qí yán , jí lìng rén  
chuán zhī jiè páng dé yue : "  
guan mǒu zhì yǒng shuang  
quán , qie bù kě qing dí . kě  
qū zé qū , bù kě qū zé yí jīn  
shǒu . " páng dé wén mìng ,  
wèi zhòng jiāng yue : " dà  
wáng hé zhòng shì guan  
mǒu yě ? wú liào cǐ qù ,  
dang cuò guan mǒu san shí  
nián zhì sheng jià . " jìn yue :  
" wèi wáng zhì yán , bù kě bù  
cóng . " dé fèn rán zàn jun  
qián zhì fán chéng , yào wǔ  
yáng wei , míng luó jí gǔ .

4 què shuo guan gong zhèng  
zuò zhàng zhong , hu tàn mǎ  
fei bào : " cáo cào cha yú jìn  
wèi jiāng , lǐng qí zhì jīng  
zhuàng bing dào lái . qián bù  
xian feng páng dé , jun qián  
tái yi mù chèn , kǒu chu bù  
xùn zhì yán , shì yù yǔ jiāng

，吾亦即取其首，置此  
様内，回献魏王。”部  
将五百人皆曰：“将军  
如此忠勇，某等敢不竭  
力相助！”于是引军前  
进。有人将此言报知曹  
操。操喜曰：“庞德忠  
勇如此，孤何忧焉！”  
贾诩曰：“庞德恃血气  
之勇，欲与关某决死战  
，臣窃虑之。”操然其  
言，急令人传旨戒庞德  
曰：“关某智勇双全，  
切不可轻敌。可取则取  
，不可取则宜谨守。”  
庞德闻命，谓众将曰：  
“大王何重视关某也？  
吾料此去，当挫关某三  
十年之声价。”禁曰：  
“魏王之言，不可不从。  
”德奋然趨军前至樊  
城，耀武扬威，鸣锣击  
鼓。

却说关公正坐帐中，忽  
探马飞报：“曹操差于  
禁为将，领七枝精壮兵  
到来。前部先锋庞德，  
军前抬一木様，口出不  
逊之言，誓欲与将军决

"Tướng quân như thủ trung  
dũng, mỗ dǎng cảm bất kiệt lực  
tương trợ!" Vu thị dẫn quân tiền  
tiến. Hữu nhân tương thử ngôn  
báo tri tào thao. Thao hỉ viết:  
"Bàng đúc trung dũng như thủ,  
cô hà ưu yên!" Cỗ hủ viết:  
"Bàng đúc thị huyết khí chí  
dũng, dục dũ quan mỗ quyết tử  
chiến, thần thiết lự chí." Thao  
nhiên kì ngôn, cấp lệnh nhân  
truyền chỉ giới bàng đúc viết:  
"Quan mỗ trí dũng song toàn,  
thiết bất khả khinh địch. Khả  
thủ tắc thủ, bất khả thủ tắc nghỉ  
cản thủ." Bàng đúc văn mệnh,  
vị chúng tướng viết: "Đại vương  
hà trọng thi quan mỗ dã? Ngô  
liêu thử khứ, đương tỏa quan  
mỗ tam thập niên chí thanh  
giới." Cấm viết: "Ngụy vương  
chí ngôn, bất khả bất tòng."  
Đức phán nhiên toàn quân tiền  
chí phàn thành, diệu võ dương  
uy, minh la kích cỗ.

Vương. Bộ tướng cùng nói rằng: -  
Tướng quân có bụng trung dũng  
như thế, chúng tôi còn dám không  
hết sức để giúp tướng quân hay  
sao? Bàng Đức dẫn quân đi. Có  
người đem lời ấy nói với Tào Tháo.  
Tháo mừng nói rằng: - Bàng Đức  
trung dũng như thế, ta còn lo gì  
nữa! Giả Hủ nói: - Bàng Đức cây  
sức khỏe một mình, muốn liều chết  
đánh nhau với Quan Công, tôi nghĩ  
lấy làm lo lắm. Tháo cho là phải, lập  
tức truyền lệnh cho Bàng Đức rằng:  
- Quan Công trí dũng song toàn,  
không nên khinh địch. Có thể đánh  
được thì hãy đánh, nếu không thể  
đánh được, thì nên giữ cho cân  
thận là hơn! Đức nghe lệnh ấy, bảo  
với các tướng rằng: - Làm sao  
Ngụy Vương trong vong Quan  
Công lắm thế? Phen này ta quyết  
đẹp đỗ danh giá ba mươi năm của  
hắn mới được. Vu Cấm nói: - Ngụy  
Vương đã dạy thế, phải nghe mới  
được! Đức dẫn quân đến Phàn  
Thành, khua chiêng đánh trống,  
diễn võ dương oai, thách Quan  
Công ra đánh nhau.

Khước thuyết quan công chánh  
toa trường trung, hốt tham mã  
phi báo: "Tào thao sai vu cấm vi  
tương, lĩnh thất chí tinh tráng  
binh đáo lai. Tiền bộ tiên phong  
bàng đúc, quân tiền sĩ nhất  
mộc sấn, khẩu xuất bất tồn chí  
ngôn, thê dục dũ tướng quân

Quan Công đang ngồi trong trường,  
chợt có thám mã về báo rằng: - Tào  
Tháo sai Vu Cấm tướng, lĩnh bảy  
đạo quân kéo đến. Tiền bộ tiên  
phong là Bàng Đức, đem một cái áo  
quan đi trước trận, nói lầm câu láo  
xược lắm, thề đánh nhau với tướng  
quân kỳ chết mới nghe. Quân hắn

jun jué yi sǐ zhàn . bing lí  
chéng zhī san shí lǐ yǐ . " "  
guan gong wén yán , bó rán  
biàn sè , měi rán piao dòng ,  
dà nù yue : " tian xià ying  
xióng , wén wú zhì míng , wú  
bù wèi fú ; páng dé shù zì ,  
hé gǎn miào shì wú ye !  
guan píng yí miàn gong dǎ  
fán chéng , wú zì qù zhǎn cǐ  
pǐ fu , yǐ xuě wú hèn ! " píng  
yue : " fù qin bù kě yǐ tài  
shan zhì zhòng , yǔ wán shí  
zheng gao xià . rǔ zì yuàn  
dài fù qù zhàn páng dé . "  
guan gong yue : " rǔ shì yì  
wǎng , wú suí hòu biàn lái jie  
yìng . " guan píng chu zhàng  
, tí dao shàng mǎ , lǐng bing  
lái yíng páng dé . liǎng zhèn  
duì yuán , wèi yíng yí miàn ?  
qí shàng dà shu " nán an  
páng dé " sì gè bái zì . páng  
dé qīng páo yín kǎi , gāng  
dāo bái mǎ , lì yú zhèn qián ;  
bèi hòu wǔ bǎi jun bing jìn  
suí , bù zú shù rén shǒu tái  
mù chèn ér chu . guan píng  
dà mà páng dé : " bèi zhǔ zhī  
zéi ! " páng dé wèn bù zú  
yue : " cǐ hé rén yě ? " huò  
dá yue : " cǐ guan gong yì zì  
guan píng yě . " dé jiào yue :  
" wú fèng wèi wáng zhǐ , lái  
qǔ rǔ fù zhì shǒu ! rǔ nǎi jiè  
lai xiǎo ér , wú bù sha rǔ !  
kuài huàn rǔ fù lái ! " píng dà  
nù , zòng mǎ wǔ dao , lái qǔ  
páng dé . dé héng dao lái  
yíng . zhàn san shí gé , bù

一死战。兵离城止三十里矣。”关公闻言，勃然变色，美髯飘动，大怒曰：“天下英雄，闻吾之名，无不畏服；庞德竖子，何敢藐视吾耶！关平一面攻打樊城，吾自去斩此匹夫，以雪吾恨！”平曰：“父亲不可以泰山之重，与顽石争高下。辱子愿代父去战庞德。”关公曰：“汝试一往，吾随后便来接应。”关平出帐，提刀上马，领兵来迎庞德。两阵对圆，魏营一面皂旗上大书“南安庞德”四个白字。庞德青袍银铠，钢刀白马，立于阵前；背后五百军兵紧随，步卒数人肩抬木榇而出。关平大骂庞德：“背主之贼！”庞德问部卒曰：“此何人也？”或答曰：“此关公义子关平也。”德叫曰：“吾奉魏王旨，来取汝父之首！汝乃疥小儿，吾不杀汝！快唤汝父来！”平大怒，纵马

quyết nhất tử chiến. Binh li thành chí tam thập lí hĩ." Quan công văn ngôn, bột nhiên biến sắc, mĩ nhiêm phiêu động, đại nộ viết: "Thiên hạ anh hùng, văn ngô chi danh, vô bất úy phục; bàng đức thụ tử, hà cảm miếu thị ngô da! Quan bình nhất diện công đả phàn thành, ngô tự khứ trảm thử thát phu, dĩ tuyết ngô hận!" Bình viết: "Phụ thân bắt khả dĩ thái sơn chi trọng, dũ ngoan thạch tranh cao hạ. Nhục tử nguyện đại phụ khứ chiến bàng đức." Quan công viết: "Nhữ thí nhất vãng, ngô tuy hậu tiện lai tiếp ứng." Quan bình xuất trường, đề đao thượng mã, lĩnh binh lai nghênh bàng đức. Lưỡng trận đối viên, ngụy doanh nhất diện tạo kì thượng đại thư "Nam an bàng đức" tú cá bạch tự. Bàng đức thanh bào ngân khải, cương đao bạch mã, lập vu trận tiền; bối hậu ngũ bách quân binh khẩn túy, bộ tốt số nhân kiên sĩ mộc sắn nhí xuất. Quan bình đại mạ bàng đức: "Bối chủ chí tặc!" Bàng đức vấn bộ tốt viết: "Thủ hà nhân dã?" Hoặc đáp viết: "Thủ quan công nghĩa tử quan bình dã." Đức khiếu viết: "Ngô phụng ngụy vương chỉ, lai thủ nhữ phụ chí thủ! Nhữ nãi giới lại tiều nhí, ngô bất sát nhữ! Khoái hoán nhữ phụ lai!" Bình đại nộ, túng mã vũ đao, lai thủ bàng đức. Đức hoành đao lai nghênh. Chiến tam thập

hiện đóng cách thành ba mươi dặm. Quan Công nghe nói, bỗng biến ngay sắc mặt, chòm râu dài mấp máy, nổi giận nói rằng: - Anh hùng thiên hạ nghe tiếng ta là phải khiếp. Bàng Đức là thằng nào, dám khinh ta làm vậy? Quan Bình! Cho mày cứ việc đánh Phàn Thành, để tao ra chém chết thằng thát phu ấy, mồi hả được bụng tao! Bình thưa: - Phụ thân không nên đem thân quý trọng như núi Thái Sơn, mà cùng tranh hòn kém với một hòn đá. Con xin ra đánh nó cũng xong! Quan Công nói: - Có phải thế, cho mày đi trước, tao đi sau tiếp ứng ngay. Quan Bình ra trường, vác đao lên ngựa, dẫn quân đến đánh Bàng Đức. Hai bên dàn trận, trong trận Ngụy có một lá cờ trắng, đề bốn chữ "Nam An Bàng Đức". Đức mình mặc áo bào xanh, tay cầm đại đao, cưỡi ngựa, đứng trước trận, sau lưng có năm trăm quân, lại có mấy người khiêng một cái áo quan đi ra. Quan Bình trông thấy mắng lớn: - Bố quân bội chủ kia! Bàng Đức hỏi bộ tốt tướng ấy là ai, bộ tốt nói là con nuôi Quan Công tên là Quan Bình, Đức gọi bảo rằng: - Ta phụng mệnh Ngụy Vương ra đây lấy đầu cha mày, mày là một đứa trẻ con chóc lở, ta không nỡ giết về cho mau gọi cha mày ra đây! Bình giận lắm, té ngựa múa đao xông vào đánh Bàng Đức, Đức múa đao ra nghênh; hai bên đánh nhau độ ba mươi hiệp, chưa phân thắng bại, phải tạm nghỉ. Có người báo với Quan Công. Quan Công giận

fen shèng fù , liǎng jia gè xié . zǎo yǒu rén bão zhì guan gong . gong dà nù , lìng liào huà qù gong fán chéng , zì jǐ qín lái yíng dí páng dé . guan píng jie zhe , yán yǔ páng dé jiao zhàn , bù fen shèng fù . guan gong suí jí héng dao chu mǎ , dà jiào yue : " guan yún cháng zài cǐ , páng dé hé bù zǎo lái shòu sī ! " gǔ sheng xiāng chū , páng dé chu mǎ yue : " wú fèng wèi wáng zhǐ , tè lái qū rǔ shǒu ! kǒng rǔ bù xìn , bèi chèn zài cǐ . rǔ ruò pà sī , zǎo xià mǎ shòu jiàng ! " guan gong dà mà yue : " liàng rǔ yí pǐ fu , yì hé néng wèi ! kě xí wǒ qīng lóng dao zhǎn rǔ shǔ zéi ! " zòng mǎ wǔ dao , lái qù páng dé . dé lún dao lái yíng . èr jiāng zhàn yǒu bǎi yú gé , jīng shén bēi cháng . liǎng jun gè kàn de chi dai liǎo . wèi jun kǒng páng dé yǒu shī , jí lìng míng jin shou jun . guan píng kǒng fù nián lǎo , yì jí míng jin . èr jiāng gè tuì . páng dé gui zhài , dùi zhòng yue : " rén yán guan gong ying xióng , jin rì fang xìn yě . " zhèng yán xiàn , yú jìn zhì . xiāng jiàn bì , jìn yue : " wén jiāng jun zhàn guan gong , bǎi gé zhì shàng , wèi de biàn yí , hé bù qiè tuì jun bì zhì ? " dé fèn rán yue : " wèi wáng mìng jiāng jun wèi dà jiang , hé tài ruò yě ? wú

舞刀，来取庞德。德横刀来迎。战三十合，不分胜负，两家各歇。早有人报知关公。公大怒，令廖化去攻樊城，自己亲来迎敌庞德。关平接着，言与庞德交战，不分胜负。关公随即横刀出马，大叫曰：“关云长在此，庞德何不早来受死！”鼓声响处，庞德出马曰：“吾奉魏王旨，特来取汝首！恐汝不信，备様在此。汝若怕死，早下马受降！”关公大骂曰：“量汝一匹夫，亦何能为！可惜我青龙刀斩汝鼠贼！”纵马舞刀，来取庞德。德轮刀来迎。二将战有百余合，精神倍长。两军各看得痴呆了。魏军恐庞德有失，急令鸣金收军。关平恐父年老，亦急鸣金。二将各退。庞德归寨，对众曰：“人言关公英雄，今日方信也。”正言间，于禁至。相见毕，禁曰：“闻将军战关公，百合

hợp, bắt phân thắng phụ, lưỡng gia các hiết. Tảo hữu nhân báo tri quan công. Công đại nộ, lệnh liêu hóa khứ công phàn thành, tự kỷ thân lai nghênh địch bàng đức. Quan bình tiếp trú, ngôn dũ bàng đức giao chiến, bắt phân thắng phụ. Quan công túy túc hoành dao xuất mã, đại khiếu viết: "Quan vân trường tại thủ, bàng đức hà bất tảo lai thụ tử!" Cỗ thanh hưởng xử, bàng đức xuất mã viết: "Ngô phụng ngụy vương chỉ, đặc lai thủ nhữ thủ! Khủng nhữ bất tín, bị săn tại thủ. Nhữ nhược phạ tử, tảo hạ mã thụ hàng!" Quan công đại mạ viết: "Lượng nhữ nhất thất phu, diệc hè nǎng vi! Khả tích ngã thanh long đao trảm nhữ thủ tặc!" Túng mã vũ dao, lai thủ bàng đức. Đức luân dao lai nghênh. Nhị tướng chiến hữu bách dư hợp, tinh thần bội trường. Lưỡng quân các khán đắc si ngốc liều. Ngụy quân khủng bàng đức hữu thất, cấp lệnh minh kim thu quân. Quan bình khủng phụ niên lão, diệc cấp minh kim. Nhị tướng các thối. Bàng đức quy trại, đối chúng viết: "Nhân ngôn quan công anh hùng, kim nhật phương tín dã." Chánh ngôn gian, vu cấm chí. Tương kiến tắt, cấm viết: "Văn tướng quân chiến quan công, bách hợp chí thượng, vị đắc tiện nghi, hà bất thả thôi quân tí chí?" Đức phẫn nhiên viết: "Ngụy vương mệnh lắm, sai ngay Liêu Hoa đánh Phàn Thành, còn mình thì lại đích Bàng Đức. Quan Bình kể lại việc giao chiến với Bàng Đức, không phân thắng bại. Quan Công cầm long đao nói lớn rằng: - Văn Trường đã đến đây, Bàng Đức sao không ra mà chịu chết? Hiệu trống nổi lên. Bàng Đức té ngựa ra gọi rằng: - Ta phụng chỉ Ngụy Vương, cốt đến đây để lấy đầu mày, sợ mày không tin, cho nên mang sẵn áo quan ra đây, nếu có sợ chết, thì xuống ngựa xin hàng ngay đi! Quan Công quát mắng rằng: - Thủ mày là một thằng thất phu, có làm trò trống gì! Chỉ tiếc cho thanh long đao của tao, phải chém đến tuồng chuột chết áy! Nói đoạn thúc ngựa vào đánh Bàng Đức. Đức cũng múa đao lại địch. Hai bên đánh nhau hơn trăm hiệp, tinh thần càng mạnh mẽ hơn lên. Hai bên quân sĩ trổ mắt đứng xem. Quân Ngụy sợ Bàng Đức núng thế, khua chiêng thu quân. Quan Bình sợ cha đã già, cũng khua chiêng. Hai tướng cùng quay về. Bàng Đức về đến trại, nói với chúng rằng: - Người ta vẫn đồn Quan Công anh hùng, hôm nay ta mới tin là thật! Đang nói chuyện, thì Vu Cấm đến bảo rằng: - Tướng quân đánh nhau với Quan Công hơn trăm hiệp, chưa thấy lợi chút nào, sao không hãy rút quân lánh đi? Bàng Đức hung hăng nói rằng: - Ngụy Vương sai tướng quân làm đại tướng, sao lại hèn dớn làm vậy? Tôi ngày mai quyết một trận tử chiến, chớ không chịu lui! Cấm không dám gán trở gi

lái rì yǔ guan mǒu gòng jué  
yì sī , shì bù tuì bì ! " jìn bù  
gǎn zǔ ér huí .

之上，未得便宜，何不且退军避之？”德奋然曰：“魏王命将军为大将，何太弱也？吾来日与关某共决一死，誓不退避！”禁不敢阻而回。

5 què shuo guan gong huí zhài , wèi guan píng yue : " páng dé dao fǎ guàn shóu , zhen wú dí shǒu . " píng yue : " sú yún chu sheng zhí dù bù jù hǔ , fù qín zòng rán zhǎn liǎo cǐ rén , zhì shì xi qiang yi xiǎo zú ér ; tāng yǒu shu yú , fei suō yǐ zhòng bó fù zhì tuo yě . " guan gong yue : " wú bù sha cǐ rén , hé yǐ xuē hèn ? wú yì yǐ jué , zài wù duo yán ! " cì rì , shàng mǎ yǐn bing qián jìn . páng dé yì yǐn bing lái yíng . liǎng zhèn duì yuán , èr jiāng qí chū , gèng bù dǎ huà , chu mǎ jiao feng . dòu zhì wǔ shí yú gé , páng dé bo huí mǎ , tuo dao ér zǒu .

却说关公回寨，谓关平曰：“庞德刀法惯熟，真吾敌手。”平曰：“俗云初生之犊不惧虎，父亲纵然斩了此人，只是西羌一小卒耳；倘有疏虞，非所以重伯父之托也。”关公曰：“吾不杀此人，何以雪恨？吾意已决，再勿多言！”次日，上马引兵前进。庞德亦引兵来迎。两阵对圆，二将齐出，更不说话，出马交锋。斗至五十余合，庞德拨回马，拖刀而走。

6 guan gong suí hòu zhuī gǎn .  
guan píng kǒng yǒu shu shi ,  
yì suí hòu gǎn qù . guan  
gong kǒu Zhōng Dà mà : "  
páng zéi ! yù shǐ tuo dao jì ,  
wú qǐ jù rǔ ? " yuán lái páng

关公随后追赶。关平恐有疏失，亦随后赶去。关公口中大骂：“庞贼！欲使拖刀计，吾岂惧汝？”原来庞德虚作拖

tướng quân vi đại tướng, hà thái nhược dã? Ngô lai nhật dù quan mõ cộng quyết nhất tử, thệ bất thối ti!" Cầm bắt cầm trở nhi hồi.

nữa, cáo từ ra về.

Khước thuyết quan công hồi trại, vị quan bình viết: "Bàng đức đao pháp quán thực, chân ngô địch thủ." Bình viết: "Tục vân sơ sinh chi độc bất cụ hổ, phụ thân túng nhiên trăm liêu thủ nhân, chỉ thị tây khương nhất tiểu tốt nhĩ; thảng hữu so ngu, phi sở dĩ trọng bá phụ chí thác dã." Quan công viết: "Ngô bất sát thủ nhân, hà dĩ tuyết hận? Ngô ý dĩ quyết, tái vật đa ngôn!" Thứ nhật, thượng mã dẫn binh tiền tiến. Bàng đức diệc dẫn binh lai nghênh. Lưỡng trận đối viên, nhị tướng tề xuất, canh bất đả thoại, xuất mã giao phong. Đầu chí ngũ thập dư hợp, bàng đức bát hồi mã, tha đao nhi tẩu.

Quan công tùy hậu truy cản. Quan bình khùng hưu sơ thất, diệc tùy hậu cản khứ. Quan công khẩu trung đại mạ: "Bàng tặc! Dục sử tha đao kẽ, ngô khởi cụ nhữ?" Nguyên lai bàng

Quan Công về đến trại, bảo với Quan Bình rằng: - Bàng Đức sử dụng đao giỏi lắm, thực là đối thủ với ta! Bình nói: - Tục ngữ có câu: "Con nghé mới sinh, không kinh gì hổ". Phụ thân phòng có chém được hắn, chẳng qua cũng chỉ là giết một tên lính ở Tây Khương mà thôi; nếu có sơ suất điều gì, thì ra bỏ mất việc to của bá phụ ủy thác! Quan Công nói: - Tao không giết được hắn, sao hả được giận? Ý tao đã quyết rồi, không được nói lôi thôi nữa! Hôm sau Quan Công dẫn quân ra, Bàng Đức cũng đem quân lại đón. Hai bên dàn trận, chẳng nói chẳng rằng, xốc lại giao phong. Đánh độ năm mươi hiệp Bàng Đức cầm đuôi cán đao, quay ngựa chạy về.

Quan Công đuổi theo. Quan Bình sợ chuyện gì xảy ra, cũng chạy theo đi kèm. Quan Công quát to lên rằng: - Bàng tặc! Mày muốn dùng mèo đà đao, đây tao cũng không có sợ! Nguyên là Bàng Đức làm thế

dé xu zuò tuo dao shì , què  
bǎ dao jiù an ? wa zhù , tou  
? diao gong , da shàng jiàn ,  
shè jiāng lái . guan píng yǎn  
kuài , jiàn páng dé ? gong ,  
dà jiào : " zéi jiāng xiū fàng  
lěng jiàn ! " guan gong jí  
zheng yǎn kàn shí , gong  
xián xiāng chǔ , jiàn zǎo dào  
lái ; duǒ shǎn bù jí , zhèng  
zhōng zuǒ bìe . guan píng  
mǎ dào , jiù fù huí yíng .  
páng dé lè huí mǎ lún dào  
gǎn lái , hu ting de běn yíng  
luó sheng dà zhèn . dé kǒng  
hòu jun yǒu shī , jí lè mǎ huí  
. yuán lái yú jìn jiàn páng dé  
shè zhōng guān gong , kǒng  
ta chéng liǎo dà gong , miè jǐ  
wei feng , gù míng jin shou  
jun . páng dé huí mǎ , wèn :  
" hé gù míng jin ? " yú jìn  
yue : " wèi wáng yǒu jiè :  
guan gong zhì yǒng shuang  
quán . ta sui zhong jiàn , zhi  
kǒng yǒu zhà , gù míng jin  
shou jun . " dé yue : " ruò bù  
shou jun , wú yǐ zhǎn liǎo cǐ  
réni yě . " jìn yue : " jǐn xíng  
wú hǎo bù , dang huǎn tú zhì  
. " páng dé bù zhì yú jìn zhí  
yì , zhì ào huǐ bù yǐ .

7

què shuo guan gong huí  
yíng , bá liǎo jiàn tóu . xìng  
de jiàn shè bù shen , yòng  
jin chuang yào fu zhì . guan  
gong tòng hèn páng dé , wèi

刀势，却把刀就鞍鞒挂住，偷拽雕弓，搭上箭，射将来。关平眼快，见庞德拽弓，大叫：“贼将休放冷箭！”关公急睁眼看时，弓弦响处，箭早到来；躲闪不及，正中左臂。关平马到，救父回营。庞德勒回马轮刀赶来，忽听得本营锣声大震。德恐后军有失，急勒马回。原来于禁见庞德射中关公，恐他成了大功，灭己威风，故鸣金收军。庞德回马，问：“何故鸣金？”于禁曰：“魏王有戒：关公智勇双全。他虽中箭，只恐有诈，故鸣金收军。”德曰：“若不收军，吾已斩了此人也。”禁曰：“紧行无好步，当缓图之。”庞德不知于禁之意，只懊悔不已。

却说关公回营，拔了箭头。幸得箭射不深，用金疮药敷之。关公痛恨庞德，谓众将曰：“吾

đức hư tác tha đao thế, khước bả đao tựu an kiều quái trụ, thâu duệ điêu cung, đáp thượng tiễn, xạ tương lai. Quan bình nhẫn khoái, kiến bàng đức duệ cung, đại khiếu: "Tặc tương hữu phóng lãnh tiễn!" Quan công cấp tĩnh nhẫn khán thời, cung huyền hưởng xử, tiễn tảo đáo lai; đáo thiêm bắt cập, chánh trung tả tí. Quan bình mã đáo, cứu phụ hồi doanh. Bàng đức lặc hồi mã luân đao cản lai, hốt thính đắc bỗn doanh la thanh đại chấn. Đức khủng hậu quân hữu thất, cấp lặc mã hồi. Nguyên lai vu cầm kiến bàng đức xạ trúng quan công, khủng tha thành liễu đại công, diệt kỷ uy phong, cố minh kim thu quân. Bàng đức hồi mã, vấn: "Hà cố minh kim?" Vu cầm viết: "Ngụy vương hữu giới: quan công trí dũng song toàn. Tha tuy trúng tiễn, chỉ khủng hữu trả, cố minh kim thu quân." Đức viết: "Nhược bất thu quân, ngô dĩ trảm liễu thử nhân dã." Cầm viết: "Khẩn hành vô hảo bộ, đương hoãn đồ chi." Bàng đức bắt tri vu cầm chí ý, chỉ áo hồi bắt dĩ.

Khước thuyết quan công hồi doanh, bắt liễu tiễn đầu. Hạnh đắc tiễn xạ bất thâm, dụng kim sang được phu chi. Quan công thống hận bàng đức, vị chúng

giả đà đao, rồi gác đao trên yên ngựa, se sẽ rút bộ cung đằng sau lưng, bắn ra một phát. Quan Bình nhanh mắt, trông thấy Bàng Đức đặt tên bèn kêu to lên rằng: Tướng giặc kia chớ có bắn trộm! Quan Công vừa nhìn ra, thì đã thấy dây cung bật một tiếng, tên vùn vụt bay ra, tin ngay vào giữa vai tǎ. Quan Bình xông vào cứu Quan Công, Bàng Đức quay ngựa, múa đao đuổi theo, chợt nghe trong trận mình chiêng khua ầm ĩ. Đức sợ hậu quân lỡ có điều gì, kíp quay ngựa trở về. Té ra Vu Cấm thấy Bàng Đức bắn tin Quan Công, sợ Đức lập được công to, giảm mất uy thế của mình, cho nên khua chiêng thu quân. Đức về đến trận hỏi rằng: - Làm sao mà khua chiêng? Cấm nói: - Ngụy Vương có dặn rằng: Quan Công trí dũng đủ cả. Hắn tuy bị trúng tên quay về, nhưng sợ có mưu mẹo gì chăng, cho nên ta khua chiêng đó. Đức nói: - Nếu không thu quân, thì ta đã chém được hắn rồi! Cấm nói: - Đì vội vàng quá thì bước không được chắc, ta phải từ từ mà làm. Bàng Đức không biết ý Vu Cấm, chỉ phàn nán mãi không thôi.

Lại nói Quan Công về đến trại, rút mũi tên ra, may vết thương cũng không sâu lắm, bèn sai người lấy thuốc đau dịt lại. Quan Công giận Bàng Đức lắm, bảo với các tướng

zhòng jiang yue : " wú shì  
bào cí yí jiàn zhī chóu ! "  
zhòng jiang duì yue : " jiāng  
jun qiè zàn an xí jǐ rì , rán  
hòu yǔ zhàn wèi chí . " cì rì ,  
rén bào páng dé yǐn jun nuò  
zhàn . guan gong jiù yào chu  
zhàn . zhòng jiang quàn zhù  
. páng dé lǐng xiǎo jun huī  
mà . guan píng bǎ zhù ài kǒu  
, fēn fù zhòng jiang xiù bào  
zhì guan gong . páng dé nuò  
zhàn shí yú rì , wú rén chu  
yíng , nǎi yǔ yú jìn shàng yì  
yue : " yǎn jiàn guan gong  
jiàn chuāng jǔ fa , bù néng  
dòng zhǐ ; bù ruò chéng cǐ jí  
huì , tǒng qí jun yì yōng sha  
rù zhài zhōng , kě jiù fán  
chéng zhī wéi . " yú jìn kǒng  
páng dé chéng gong , zhī bǎ  
wèi wáng jiè zhǐ xiāng tuī  
, bù kěn dòng bīng . páng dé  
léi yù dòng bīng , yú jìn zhī  
bù yǔn , nǎi yí qí jun zhuǎn  
guò shān kǒu , lí fán chéng  
bēi shí lǐ , yi shan xià zhài  
, jìn zì lǐng bīng jié duàn dà lù  
, lǐng páng dé tún bīng yú gǔ  
hòu , shǐ dé bù néng jìn bīng  
chéng gong .

8 què shuo guan píng jiàn  
guan gong jiàn chuāng yǐ gé  
, shèn shì xǐ yuè . hu ting de  
yú jìn yí qí jun yú fán chéng  
zhì bēi xià zhài , wèi zhí qí  
móu , jí bào zhì guan gong .  
gong suí shàng mǎ , yǐn shù

誓报此一箭之仇！”众将对曰：“将军且暂安息几日，然后与战未迟。”次日，人报庞德引军搦战。关公就要出战。众将劝住。庞德令小军毁骂。关平把住隘口，分付众将休报知关公。庞德搦战十余日，无人出迎，乃与于禁商议曰：“眼见关公箭疮举发，不能动止；不若乘此机会，统七军一拥杀入寨中，可救樊城之围。”于禁恐庞德成功，只把魏王戒旨相推，不肯动兵。庞德累欲动兵，于禁只不允，乃移七军转过山口，离樊城北十里，依山下寨，禁自领兵截断大路，令庞德屯兵于谷后，使德不能进兵成功。

却说关平见关公箭疮已合，甚是喜悦。忽听得于禁移七军于樊城之北下寨，未知其谋，即报知关公。公遂上马，引

tướng viết: "Ngô thệ báo thù nhất tiễn chí cứu!" Chúng tướng đối viết: "Tướng quân thả tạm an tức kỉ nhật, nhiên hậu dữ chiến vị trí." Thứ nhật, nhân báo bàng đức dẫn quân natch chiến. Quan công tựu yếu xuất chiến. Chúng tướng khuyến trù. Bàng đức lệnh tiểu quân hủy mạ. Quan bình bả trụ ải khẩu, phân phó chúng tướng huu báo tri quan công. Bàng đức natch chiến thập dư nhật, vô nhân xuất nghênh, nãi dữ vu cầm thương nghị viết: "Nhân kiến quan công tiễn sang cử phát, bất năng động chí; bất nhược thừa thủ cơ hội, thống thát quân nhất ứng sát nhập trại trung, khả cứu phàn thành chi vi." Vu cầm khủng bàng đức thành công, chỉ bả ngụy vương giới chỉ tương thời, bất khả động binh. Bàng đức luy dục động binh, vu cầm chỉ bắt duẫn, nãi di thát quân chuyển quá sơn khẩu, li phàn thành bắc thập lǐ, y sơn hạ trại, cầm tự lịnh binh tiệt đoạn đại lộ, lệnh bàng đức truân binh vu cốc hậu, sử đức bất năng tiên binh thành công.

Khước thuyết quan bình kiến quan công tiễn sang dĩ hợp, thậm thị hỉ duyệt. Hốt thính đắc vu cầm di thát quân vu phàn thành chi bắc hạ trại, vị tri kỉ mưu, tức báo tri quan công. Công toại thượng mã, dẫn sở

rằng: - Ta thè thê nào cũng báo thù được mũi tên này! Các tướng nói: - Tướng quân hãy nghỉ ngơi ít bữa, rồi lại đánh nhau cũng chưa muộn. Hôm sau, có tin Bàng Đức dẫn quân đến khiêu chiến. Quan Công muốn ra, các tướng cố sức ngăn lại. Bàng Đức sai quân sĩ nhục. Quan Bình giữ vững cửa trại, dẫn các tướng không ai được nói cho Quan Công biết. Bàng Đức đến thách đánh hơn mười ngày, không thấy một người nào ra, bèn bàn với Vu Cầm rằng: - Mắt ta trông thấy Quan Công tin phải tên, dễ thường nhặt tên ấy sưng lên, không nhắc tay lên được, cho nên không dám ra hẵn? Chi bằng nhân cơ hội này, hội cả bảy đạo quân, đánh bữa và trại, mới giải được vây cho Phàn Thành. Vu Cầm chỉ sợ Bàng Đức thành được công to, cứ vịn lấy lời dặn của Tào Tháo, không cho động binh. Bàng Đức mấy phen muốn đến cướp trại, Cầm nhất định không nghe. Cầm lại dời cả bảy đạo quân sang qua cửa núi, cách Phàn Thành mười dặm dựa vào sườn núi hạ trại. Cầm tự lịnh binh hạ ngang đường nhóm, sai Bàng Đức đóng ở sau hang núi, để không tiến quân lập công được.

Quan Bình thấy Quan Công khởi được cái nhặt tên, mừng rỡ lắm. Chợt nghe tin Vu Cầm dời quân sang mé bắc Phàn Thành, lập tức vào bẩm với Quan Công. Quan Công lên ngựa, dẫn vài tên lính kỵ, trèo lên gò cao đứng xem, thì thấy

qí shàng gao fù chǔ wàng zhì , jiàn fán chéng chéng shàng qí hào bù zhěng , jun shì huang luàn ; chéng bēi shí lǐ shan gǔ zhì nèi , tún zhe jun mǎ ; yòu jiàn xiāng jiang shuǐ shì shèn jí , kàn liǎo bàn xiǎng , huàn xiàng dǎo guān wèn yue : " fán chéng bēi shí lǐ shan gǔ , shì hé dì míng ? " duì yue : " zeng kǒu chuan yě . " guān gong xǐ yue : " yú jìn bì wèi wǒ qín yǐ . " jiàng shì wèn yue : " jiāng jun hé yǐ zhī zhī ? " guān gong yue : " yú rù zeng kǒu , qǐ néng jiǔ hu ? " zhu jiāng wèi xìn . gong huí běn zhài . shí zhí ba yuè qiū tiān , zòu yǔ shù rì . gong lìng rén yù bēi chuán fá , shou shí shuǐ jù . guān píng wèn yue : " lù dì xiāng chí , hé yòng shuǐ jù ? " gong yue : " fei rǔ suǒ zhī yě . yú jìn qí jun bù tún yú guǎng yì zhì dì , ér jù yú zeng kǒu chuan xiǎn ài zhī chǔ ; fang jin qiu yǔ lián mián , xiāng jiang zhī shuǐ bì rán fàn zhǎng ; wú yǐ chāi rén yàn zhù gè chū shuǐ kǒu , dài shuǐ fa shí , chéng gao jiù chuán , fàng shuǐ yí yan , fán chéng zeng kǒu chuan zhī bing jie wèi yú bie yǐ . " guān píng bài fú . què shuo wèi jun tún yú zeng kǒu chuan , lián rì dà yǔ bù zhǐ , du jiāng chéng hé lái jiàn yú jìn yue : " dà jun tún yú

数骑上高阜处望之，见樊城城上旗号不整，军士慌乱；城北十里山谷之内，屯着军马；又见襄江水势甚急，看了半晌，唤向导官问曰：“樊城北十里山谷，是何地名？”对曰：“罾口川也。”关公喜曰：“于禁必为我擒矣。”将士问曰：“将军何以知之？”关公曰：“鱼入罾口，岂能久乎？”诸将未信。公回本寨。时值八月秋天，骤雨数日。公令人预备船筏，收拾水具。关平问曰：“陆地相持，何用水具？”公曰：“非汝所知也。于禁七军不屯于广易之地，而聚于罾口川险隘之处；方今秋雨连绵，襄江之水必然泛涨；吾已差人堰住各处水口，待水发时，乘高就船，放水一淹，樊城罾口川之兵皆为鱼鳖矣。”关平拜服。却说魏军屯于罾口川，连日大雨不止，督将成何来见于禁

ky thương cao phụ xử vọng chi, kiến phòn thành thành thương kì hào bát chính, quân sĩ hoảng loạn; thành bắc thập lí sơn cốc chí nội, truân trú quân mã; hưu kiến tương giang thủy thế tháp cấp, khán liễu bán hưởng, hoán hướng đạo quan vấn viết: "Phàn thành bắc thập lí sơn cốc, thị hà địa danh?" Đồi viết: "Tăng khẩu xuyên dã." Quan công hỉ viết: "Vu cầm tất vi ngã cầm hĩ." Tướng sĩ vấn viết: "Tướng quân hà dĩ tri chí?" Quan công viết: "Ngụ nhập tăng khẩu, khởi năng cửu hồ?" Chư tướng vị tín. Công hồi bôn trại. Thời trị bát quyết thu thiên, sầu vũ số nhật. Công lệnh nhân dự bị thuyền phiết, thu thập thủy cụ. Quan bình vấn viết: "Lục địa tương trì, hà dụng thủy cụ?" Công viết: "Phi nhữ sở tri dã. Vu cầm thất quân bất truân vu quảng dịch chí địa, nhì tu vu tăng khẩu xuyên hiểm ải chí xử; phương kim thu vũ liên miên, tương giang chí thủy tất nhiên phiết trường; ngô dĩ sai nhân yễn trụ các xử thủy khẩu, đai thủy phát thời, thừa cao tựu thuyền, phóng thủy nhất yêm, phàn thành tăng khẩu xuyên chí binh giai vi ngư miết hĩ." Quan bình bái phục. Khuốc thuyết ngụy quân truân vu tăng khẩu xuyên, liên nhật đại vũ bất chỉ, đốc tướng thành hà lai kiền vu cầm viết: "Đại quân truân vu xuyên khẩu, địa

ở trên Phàn Thành, cờ cắm xiêu vẹo, quân sĩ lộn xộn; trong hang núi cách phía bắc thành mười dặm có một bọn quân mã đóng. Lại thấy nước sông Tương Giang chảy xiết lắm. Quan Công xem xong trở về, gọi quan hướng đạo hỏi rằng: - Hang núi ở ngoài mười dặm mé bắc Phàn Thành, gọi là xú gì? Quan hướng đạo bẩm: - Đó gọi là cửa Khoái Khẩu. Quan Công mừng nói rằng: - Vu Cầm tất bị ta bắt sống! Các tướng hỏi: Sao tướng quân lại nhất quyết như thế? Quan Công nói: - Các vào cửa đó, lâu có làm sao được? Ai này đều chưa tin. Quan Công về trại, lúc ấy vào mùa thu tháng tám, mưa rào liền mấy hôm, bèn sai thu xếp thuyền bè, dự sẵn đồ thủy chiến. Quan Bình hỏi: - Đánh nhau trên bộ, can gì phải dùng đến thuyền bè? Quan Công nói: - Mày biết đâu được méo này! Vu Cầm không đóng quân ở chỗ rộng rãi, mà tụ cả vào chỗ hẻm ở trong cửa sông Khoái khẩu. Hiện nay, mưa thu tầm tã, nước sông Tương dâng lên đầy ắp. Ta đã sai người lắp các cửa sông, đợi khi nào nước to, ta lênh chỗ cao cho thuyền ra tháo nước tràn vào thì quân giặc ở Phàn Thành, Khoái Khẩu thành ra cua cá cả! Quan Bình chịu kể ấy là hay.

Lại nói, quân Ngụy đóng ở cửa Khoái Khẩu, mưa to luôn mấy hôm, đốc tướng là Thành Hà vào bẩm với Vu Cầm rằng: - Quan ta đóng ở cửa sông, địa thế thấp lấm, tuy có

chuan kǒu , dì shì shèn di ;  
sui yǒu tǔ shan , lí yíng shao  
yuǎn . jí jīn qiu yǔ lián mián ,  
jun shì jiān xin . jìn yǒu rén  
bào shuo jīng zhōu bing yí  
yú gao fù chǔ , yòu yú hàn  
shuǐ kǒu yù bèi zhàn fá ;  
tǎng jiāng shuǐ fàn zhǎng ,  
wǒ jun wéi yǐ , yí zǎo wèi jì .  
" yú jìn chì yue : " pǐ fu huò  
wú jun xin ye ! zài yǒu duo  
yán zhě zhǎn zhì ! " chéng  
hé xiū cán ér tuì , què lái jiàn  
páng dé , shuo cǐ shì . dé  
yue : " rǔ suǒ jiàn shèn dang .  
yú jiāng jun bù kěn yí bing ,  
wú míng rì zì yí jun tún yú ta  
chǔ . "

曰：“大军屯于川口，地势甚低；虽有土山，离营稍远。即今秋雨连绵，军士艰辛。近有人报说荊州兵移于高阜处，又于汉水口预备战筏；倘江水泛涨，我军危矣，宜早为计。”于禁叱曰：“匹夫惑吾军心耶！再有多言者斩之！”成何羞惭而退，却来见庞德，说此事。德曰：“汝所见甚当。于将军不肯移兵，吾明日自移军屯于他处。”

9 jì yì fāng dìng , shì yè fēng  
yǔ dà zuò . páng dé zuò yú  
zhàng zhōng , zhī ting de  
wàn mǎ zhēng ben , zhēng  
pí zhèn dì . dé dà jīng , jí chu  
zhàng shàng mǎ kàn shí , sì  
miàn ba fāng , dà shuǐ zòu  
zhì ; qí jun luàn cuàn , suí bo  
zhú làng zhě , bù jì qí shù .  
píng dì shuǐ shen zhàng yú ,  
yú jìn , páng dé yǔ zhu jiāng  
gè deng xiǎo shān bì shuǐ .  
bǐ jí píng míng , guān gong jí  
zhòng jiāng jiē yáo qí gǔ zào ,  
chéng dà chuán ér lái . yú  
jìn jiàn sì xià wú lù , zuò yòu  
zhǐ yǒu wǔ liù shí rén , liào  
bù néng táo , kǒu chēng  
yuàn jiàng . guān gong lìng

thé thậm đê; tuy hữu thô sơn, li doanh sáo viễn. Tức kim thu vũ liên miên, quân sĩ gian tân. Cận hữu nhân báo thuyết kinh châu binh di vu cao phụ xử, hữu vu hán thủy khẩu dự bị chiến phiệt; thảng giang thủy phiếm trướng, ngã quân nguy hĩ, nghi tảo vi kế." Vu cầm sắt viết: "Thát phu hoặc ngô quân tâm da! Tái hữu đa ngôn giả trám chí!" Thành hà tu tàm nhí thối, khuốc lai kiến bàng đức, thuyết thủ sự. Đức viết: "Nhữ sở kiến thậm đương. Vu tướng quân bất khẳng di binh, ngô minh nhật tự di quân trâu vu tha xử."

núi đất, nhưng cách trại hơi xa. Hiện nay mưa thu ròng rã, quân sĩ vất vả lầm. Mấy bữa nay lại nghe tin quân Kinh Châu đóng cả ở trên gò cao, và sửa sang lại thuyền bè ở cửa sông Hán Thủy. Nếu nước sông lên to, thì quân ta nguy mất, phải liệu trước đi mới được. Vu Cấm quát mắng rằng: - Đồ thât phu kia! Mày dám làm loạn bụng quân hả! Hễ còn nói nữa thì ta chém! Thành Hà hô thẹn lui ra, lại đến nói chuyện với Bàng Đức. Đức nói: - Người nói phải lầm! Vu tướng quân không dời quân đi chỗ khác, đến mai ta đem quân ra nơi khác một mình vậy!

计议方定，是夜风雨大作。庞德坐于帐中，只听得万马争奔，征鼙震地。德大惊，急出帐上马看时，四面八方，大水骤至；七军乱窜，随波逐浪者，不计其数。平地水深丈余，于禁、庞德与诸将各登小山避水。比及平明，关公及众将皆摇旗鼓噪，乘大船而来。于禁见四下无路，左右止有五六十人，料不能逃，口称愿降

Kế nghị phương định, thị dạ phong vũ đại tác. Bàng đức tọa vu trướng trung, chỉ thính đắc vạn mã tranh bôn, chinh bè chán địa. Đức đại kinh, cáp xuất trướng thượng mã khán thời, tú diện bát phuong, đại thủy sậu chí; thát quân loạn thoán, tùy ba trực lăng già, bắt kẽ kì sỗ. Bình địa thủy thâm trượng dư, vu cầm, bàng đức dũ chư tướng các đăng tiểu sơn tị thủy. Bỉ cập bình minh, quan công cập chúng tướng giai diêu kì cổ táo, thừa đại thuyền nhi lai. Vu cầm kiến tứ hạ vô lộ, tả hữu chỉ hữu ngũ lục thập nhân, liêu bắt nồng đảo, khẩu xưng nguyện hàng. Quan

Bàn định xong xuôi, đêm hôm ấy, bỗng nổi mưa to gió lớn. Bàng Đức đang ngồi trong trướng, nghe thấy tiếng nước reo àm àm, tiếng trống chiêng rầm rĩ. Đức giật mình, vội vàng ra trướng lén ngựa, thì thấy ba bè bốn bên, nước đổ về như thác lũ. Bảy đạo quân Tào bầy giờ chạy đâu cho thoát, thôi thì người chìm giữa dòng, kẻ giật ngọn sóng, lênh đênh trên mặt nước, chết đuối không biết cơ man nào mà kể. Chỗ đất phẳng, nước sâu hơn một trượng. Vu Cấm, Bàng Đức và các tướng, may nhanh chân chạy lên được gò cao. Đến tang tăng sáng, Quan Công cùng với các tướng ngồi trên thuyền to, phắt cờ đánh trống kéo đến. Vu Cấm thấy bốn

jìn qù yì jiǎ , ju shou rù chuán , rán hòu lái qín páng dé . shí páng dé bìng èr dǒng jí chéng hé , yǔ bù zú wǔ bāi rén , jie wú yì jiǎ , lì zài tí shàng . jiàn guan gong lái , páng dé quán wú jù qiè , fèn rán qián lái jie zhàn . guan gong jiāng chuán sì miàn wéi dìng , jun shì yí qí fàng jiàn , shè sī wèi bing dà bàn . dǒng héng , dǒng chao jiàn shì yǐ wéi , nǎi gào páng dé yue : " jun shì zhé shang dà bàn , sì xià wú lù , bù rú tóu jiàng . " páng dé dà nù yue : " wú shòu wèi wáng hòu en , qǐ kěn qu jié yú rén ! " suì qin zhǎn dǒng héng , dǒng chao yú qián , lì sheng yue : " zài shuo jiàng zhě , yǐ cǐ èr rén wèi lì ! " yú shì zhòng jie fèn lì yù dí . zì píng míng zhàn zhì rì zhong , yǒng lì bēi zeng . guan gong cui sì miàn jí gong , shǐ shí rú yǔ . dé lìng jun shì yòng duǎn bing jie zhàn . dé huí gù chéng hé yue : " wú wén yǒng jiāng bù qiè sī yǐ gǒu miǎn , zhuàng shì bù huǐ jié ér qíu sheng . jin rì nai wǒ sī rì yě . rǔ kě nǚ lì sī zhàn . "

。关公令尽去衣甲，拘收入船，然后来擒庞德。时庞德并二董及成何，与步卒五百人，皆无衣甲，立在堤上。见关公来，庞德全无惧怯，奋然前来接战。关公将船四面围定，军士一齐放箭，射死魏兵大半。董衡、董超见势已危，乃告庞德曰：“军士折伤大半，四下无路，不如投降。”庞德大怒曰：“吾受魏王厚恩，岂肯屈节于人！”遂亲斩董衡、董超于前，厉声曰：“再说降者，以此二人为例！”于是众皆奋力御敌。自平明战至日中，勇力倍增。关公催四面急攻，矢石如雨。德令军士用短兵接战。德回顾成何曰：“吾闻勇将不怯死以苟免，壮士不毁节而求生。今日乃我死日也。汝可努力死战。”

công lệnh tần khứ y giáp, câu thu nhập thuyền, nhiên hậu lai cầm bàng đức. Thời bàng đức tịnh nhị đồng cặp thành hà, dữ bộ tốt ngũ bách nhân, giai vô y giáp, lập tại đê thương. Kiến quan công lai, bàng đức toàn vô cụ khiếp, phần nhiên tiền lai tiếp chiến. Quan công tương thuyền từ diện vị định, quân sĩ nhất tề phóng tiễn, xạ tử ngụy binh đại bán. Đồng hành, đồng siêu kiến thế dĩ nguy, nãi cáo bàng đức viết: "Quân sĩ chiết thương đại bán, từ hạ vô lộ, bắt như đầu hàng." Bàng đức đại nộ viết: "Ngô thụ ngụy vương hậu ân, khởi khẳng khuất tiết vu nhân!" Toại thân trám đồng hành, đồng siêu vu tiền, lệ thanh viết: "Tái thuyết hàng giả, dĩ thử nhị nhân vi lệ!" Vu thị chúng giai phần lực ngự địch. Tự bình minh chiến chí nhật trung, dũng lực bội tăng. Quan công thôi từ diện cấp công, thi thạch như vũ. Đức lệnh quân sĩ dụng đoàn binh tiếp chiến. Đức hồi cố thành hà viết: "Ngô văn dũng tướng bắt khiếp tử dĩ cầu miễn, tráng sĩ bắt hủy tiết nhi cầu sinh. Kim nhật nãi ngã tử nhật dã. Nhữ khả nỗ lực tử chiến."

mặt không còn đường nào chạy, mà tả hữu thì chỉ còn được năm sáu mươi người, mới tình nguyện xin hàng. Quan Công sai lột cả áo giáp, bắt giam vào trong thuyền, rồi đến bắt Bàng Đức. Lúc đó, Bàng Đức cùng với Đồng Hành, Đồng Siêu, Thành Hà và năm trăm bộ tốt, không ai có một mảnh giáp nào, đứng cả trên đê. Quan Công đến, Bàng Đức không sợ hãi chút nào, xông lại tiếp chiến. Quan Công sai thuyền vây bọc cả bốn mặt, rồi cho quân bắn lên trên núi, quân Ngụy chết hại hơn một nửa. Đồng Hành, Đồng Siêu thấy thế nguy, bảo với Bàng Đức rằng: - Quân ta mất đã quá nửa rồi, bốn mặt không có đường nào chạy, chỉ bằng hàng quách cho rảnh! Bàng Đức nổi giận mắng rằng: - Ta chịu hậu ân của Ngụy Vương, lại thèm khuất thân với ai? Lập tức chém hai người ấy ở trước trận, rồi quát to lên rằng: - Ai còn dám nói hàng, thì hãy trông gương hai người này! Bởi thế chúng đều phải cố ra sức kháng cự, tự sáng sớm đến mãi buỗi trưa, càng đánh càng hăng. Quan Công thúc quân bốn mặt đánh thật riết, tên bắn lên núi như mưa, Đức ngoanh lại nói với Thành Hà rằng: - Ta nghe có câu rằng: "Đã gọi là dũng tướng thì không sợ chết, đã gọi là tráng sĩ, thì không nênh hủy cái danh tiết mình mà cầu lấy sống". Ngày hôm nay là ngày ta chết đây, ngươi nên cố liều chết mà đánh!

10 chéng hé yi lìng xiàng qián ,  
bèi guān gōng yí jiàn shè luò  
shuǐ zhōng . zhòng jun jiē  
jiàng , zhī yǒu páng dé yí rén  
lì zhàn . zhèng yù jīng zhōu  
shù shí rén , jià xiǎo chuán  
jìn tí lái , dé tí dao fei shen yí  
yuè , zǎo shàng xiǎo chuán ,  
lì sha shí yú rén , yú jie qì  
chuán fù shuǐ táo mìng .  
páng dé yí shǒu tí dao , yí  
shǒu shǐ duǎn zhào , yù  
xiàng fán chéng ér zǒu . zhí  
jiàn shàng liú tóu , yí jiāng  
cheng dà fá ér zhì , jiāng  
xiǎo chuán zhuàng fan ,  
páng dé luò yú shuǐ zhōng .  
chuán shàng nǎ jiāng tiào  
xià shuǐ qù , shèng qín páng  
dé shàng chuán . zhòng shí  
zhì , qín páng dé zhě , nǎi  
zhou cāng yě . cāng sù zhì  
shuǐ xìng , yòu zài jīng zhōu  
zhù liǎo shù nián , yù jiā  
guàn shǒu ; gèng jiān lì dà ,  
yīn cǐ qín liǎo páng dé . yú  
jìn suǒ lǐng qí jun , jie sǐ yú  
shuǐ zhōng . qí huì shuǐ zhě  
liào wú qù lù , yì jie tóu jiàng .  
hòu rén yǒu shi yue : " yè  
bàn zheng pí xiǎng zhèn tian  
, xiāng fán píng dì zuò shen  
yuan . guān gōng shén suàn  
shéi néng jí , Huá xià wei  
míng wàn gǔ chuán . "

11 guān gōng huí dào gāo fù qù  
chǔ , shèng zhàng ér zuò .  
qún dāo shǒu ya guò yú jìn  
lái . jìn bài fú yú dì , qǐ ai

成何依令向前，被关公  
一箭射落水中。众军皆  
降，止有庞德一人力战  
。正遇荆州数十人，驾  
小船近堤来，德提刀飞  
身一跃，早上小船，立  
杀十余人，余皆弃船赴  
水逃命。庞德一手提刀  
，一手使短棹，欲向樊  
城而走。只见上流头，  
一将撑大筏而至，将小  
船撞翻，庞德落于水中  
。船上那将跳下水去，  
生擒庞德上船。众视之  
，擒庞德者，乃周仓也  
。仓素知水性，又在荆  
州住了数年，愈加惯熟  
；更兼力大，因此擒了  
庞德。于禁所领七军，  
皆死于水中。其会水者  
料无去路，亦皆投降。  
后人有诗曰：“夜半征  
鼙响震天，襄樊平地作  
深渊。关公神算谁能及  
，华夏威名万古传。”

关公回到高阜去处，升  
帐而坐。群刀手押过于  
禁来。禁拜伏于地，乞

Thành hà y lệnh hướng tiền, bị  
quan công nhất tiễn xạ lạc thủy  
trung. Chúng quân giải hàng,  
chỉ hữu bàng đức nhất nhân  
lực chiến. Chánh ngô kinh châu  
sở thập nhân, giá tiểu thuyền  
cận đê lai, đức đê đao phi thân  
nhất được, tảo thương tiểu  
thuyền, lập sát thập dư nhân,  
dư giải khí thuyền phó thủy đào  
mệnh. Bàng đức nhất thủ đê  
đao, nhất thủ sử đoán trao, dục  
hướng phàn thành nhi tầu. Chỉ  
kiến thương lưu đầu, nhất  
tương xanh đại phiệt nhi chí,  
tương tiểu thuyền chàng phiên,  
bàng đức lạc vu thủy trung.  
Thuyền thương na tương khiêu  
hạ thủy khứ, sinh cầm bàng  
đức thương thuyền. Chúng thị  
chi, cầm bàng đức giả, nãi chu  
thương dã. Thương tố tri thủy  
tính, hựu tại kinh châu trụ liễu  
sở niên, dũ gia quán thực; canh  
kiêm lực đại, nhân thủ cầm liễu  
bàng đức. Vu cầm sở lĩnh thất  
quân, giải tử vu thủy trung. Kì  
hội thủy giả liễu vô khứ lộ, diệc  
giải đầu hàng. Hậu nhân hưu  
thi viết: "Dạ bán chinh bè  
hưởng chấn thiên, tương phàn  
bình địa tác thâm uyên. Quan  
công thần toán thùy năng cập,  
hoa hạ uy danh vạn cổ truyền."

Quan công hồi đáo cao phụ  
khú xử, thăng trường nhi tọa.  
Quần đao thủ áp quá vu cầm  
lai. Cầm bái phục vu địa, khất ai

Thành Hà nghe lời bước ra, bị  
Quan Công bắn một phát ngã lăn  
xuống nước chết. Quân sĩ xin hàng  
cả. Duy có một mình Bàng Đức,  
vẫn cứ ra sức cự lại. Đang khi ấy,  
có vài mươi tên lính Kinh Châu, bơi  
một chiếc thuyền nhỏ lại gần bờ.  
Đức cắp đao nhảy vọt một cái, vào  
trong thuyền, giết ngay được mươi  
người. Chúng phải bỏ thuyền nhảy  
xuống sông trốn. Bàng Đức một tay  
cắp đao, một tay bơi chéo, định  
chạy ra Phàn Thành. Bỗng ở mé  
trên có một tướng bơi một chiếc bè  
to đến, làm cho chiếc thuyền nhỏ  
chao nghiêng đi, Bàng Đức ngã lăn  
xuống nước. Tướng ấy nhảy theo  
xuống, bắt sống được Bàng Đức  
đem lên. Chúng trông ra xem ai, thì  
là Chân Thương. Nguyên Chân  
Thương ở Kinh Châu mấy năm,  
thạo nghề lội nước mà lại có sức  
khỏe, cho nên mới bắt nổi được  
Bàng Đức. Bảy đội quân của Vu  
Cẩm bị chết đuối rất nhiều, còn  
người nào biết bơi thoát được, thì  
lại không có đường nào chạy, cũng  
phải hàng cả. Đời sau có thơ khen  
Quan Công rằng: Nửa đêm chiêng  
trống nổi vang trời, Đất phẳng  
Tương, Phàn hóa vực khơi! Trí  
dũng Quan Công ai sánh nổi? Uy  
danh lừng lẫy để muôn đời!

Quan Công về chỗ gò cao, trèo lên  
trường ngồi, đao phủ điệu Vu Cẩm  
đến, Cầm lạy phục xuống đất, kêu  
van xin tha tội. Quan Công nói: -

qǐng mìng . guan gong yue : " rǔ zén gǎn káng wú ? " jìn yue : " shàng mìng chāi qiǎn , shen bù yóu jǐ . wàng jun hóu lián mǐn , shì yǐ sǐ bào . " gong chuò rán xiào yue : " wú sha rǔ , yóu sha gǒu zhěr , kong wu dǎo fǔ ! " lìng rén fù sòng jīng zhōu dà láo nèi jian hòu : " dài wú huí , bié zuò qū chǔ . "

哀请命。关公曰：“汝怎敢抗吾？”禁曰：“上命差遣，身不由己。望君侯怜悯，誓以死报。”公绰髯笑曰：“吾杀汝，犹杀狗彘耳，空污刀斧！”令人缚送荊州大牢内监候：“待吾回，别作区处。”

12 fa luò qù qì . guan gong yòu lìng ya guò páng dé . dé zheng méi nù mù , lì ér bù guì , guan gong yue : " rǔ xiong xiàn zài hàn zhōng ; rǔ gù zhǔ mǎ chao , yì zài shǔ zhōng wèi dà jiāng . rǔ rú hé bù zǎo jiàng ? " dé dà nù yue : " wú néng sǐ yú dǎo xià , qǐ jiàng rǔ ye ! " mà bù jué kǒu . gong dà nù , hè lìng dǎo fǔ shǒu tui chu zhǎn zhì . dé yǐn jǐng shòu xíng . guan gong lián ér zàng zhì . yú shì chéng shuǐ shì wèi tuì , fù shàng zhàn chuán , yǐn dà xiǎo jiàng xiào lái gōng fán chéng . què shuo fán chéng zhōu wéi , bái làng tao tian , shuǐ shì yì shèn , chéng yuán jiàn jiàn jìn ta , nán nǚ dàn tǔ ban ? , tián sai bù zhù . cáo jun zhòng jiāng , wú bù sàng dǎn , huang máng lái gào cáo rén yue : " jin rì zhí wéi , fei lì kě jiù ; kě chèn dí jun wèi zhì , chéng zhōu yè "

发落去讫。关公又令押过庞德。德睁眉怒目，立而不跪，关公曰：“汝兄现在汉中；汝故主马超，亦在蜀中为大将。汝如何不早降？”德大怒曰：“吾宁死于刀下，岂降汝耶！”骂不绝口。公大怒，喝令刀斧手推出斩之。德引颈受刑。关公怜而葬之。于是乘水势未退，复上战船，引大小将校来攻樊城。却说樊城周围，白浪滔天，水势益甚，城垣渐渐浸塌，男女担土搬砖，填塞不住。曹军众将，无不丧胆，慌忙来告曹仁曰：“今日之危，非力可救；可趁

thỉnh mệnh. Quan công viết: "Nhữ chẳm cảm kháng ngô?" Cấm viết: "Thượng mệnh sai khiển, thân bắt do kỷ. Vọng quân hầu liên mẫn, thệ dĩ tử báo." Công xước nghiêm tiêu viết: "Ngô sát nhữ, do sát cầu trệ nhĩ, không ô đao phủ!" Lệnh nhân phược tống kinh châu đại lao nội giam hậu: "Đãi ngô hồi, biệt tác khu xử."

Mày sao dám kháng cự với tao? Cấm thưa: - Phụng mệnh người trên sai khiển, nhưng như chúng tôi đâu dám thế. Xin quân hầu thương cho, chúng tôi sẽ xin hết sức để báo lại ân ấy! Quan Công vuốt râu, cười nói rằng: - Tao giết mày cũng như giết giống chó lợn đó thôi, chẳng bõ bắn gươm của tao! Quân đâu! Hãy trói cổ nó lại, điệu về Kinh Châu giam vào ngực, đợi khi nào ta về sẽ khu xử.

Chúng lại điệu Bàng Đức đến, Đức trợn mắt tròn xoe, đứng sững chứ không quỳ. Quan Công hỏi: - Anh mày hiện đang ở Hán Trung, chủ cũ mày là Mã Siêu thì đang làm đại tướng ở Thục, làm sao mày không hàng cho sớm? Đức quát lên rằng: - Ta thà chịu chết, chớ không khi nào chịu hàng mày! Đức mắng chửi om sòm Quan Công giận lắm, quát đao phủ lôi ra chém. Đức vươn cổ lên cho chém. Quan Công thương hại, sai người chôn cất tử tế. Rồi nhân lúc nước còn mông mênh, bèn dẫn các tướng chèo thuyền đến đánh Phàn Thành. Bấy giờ chung quanh Phàn Thành đều là nước cả, sóng gió đập vào chân thành có chỗ sấp lở. Dân phu trong thành gánh đất chuyển gạch, ngày đêm xây đắp, không lúc nào được nghỉ. Các tướng Tào, người nào người nấy sợ hãi tát tưởi vào bẩm với Tào Nhân rằng: - Tình hình nguy cấp thế này, không thể cứu vãn được nữa. Ta nên nhân lúc quân giặc chưa đến, chèo thuyền

zǒu , suí rán shí chéng ,  
cháng kě quán shen . " rén  
cóng qí yán . fāng yù bèi  
chuán chu zǒu , mǎn chōng  
jiàn yue : " bù kě . shan shuǐ  
zòu zhì , qǐ néng cháng cún ?  
bù xún rì jí dang zì tuì .  
guān gōng suí wèi gōng  
chéng , yǐ qiān bié jiāng zài  
jiá xià . qí suǒ yǐ bù gǎn qīng  
jìn zhě , lù wú jun xí qí hòu  
yě . jin ruò qì chéng ér qù ,  
huáng hé yǐ nán , fēi guó jiā  
zhì yǒu yǐ . " yuàn jiāng jun  
gù shǒu cǐ chéng , yǐ wèi  
bǎo zhàng . " rén gǒng shǒu  
chēng xiè yue : " fēi bó níng  
zhì jiào , jǐ wù dà shì . " nǎi qí  
bái mǎ shàng chéng , jù  
zhòng jiāng fa shì yue : " wú  
shòu wèi wáng mìng , bǎo  
shǒu cǐ chéng ; dàn yǒu yán  
qì chéng ér qù zhě zhǎn ! "  
zhu jiāng jie yue : " mǒu  
děng yuàn yǐ sǐ jù shǒu ! "  
rénn dà xǐ , jiù chéng shàng  
shè gōng nǚ shù bǎi , jun shì  
zhòu yè fáng hù , bù gǎn xiè  
dài . lǎo yòu ju mǐn , dan tǔ  
shí tián sai chéng yuán . xún  
rì zhì nèi , shuǐ shì jiàn tuì .

13 guān gōng zì qín wèi jiāng  
yú jìn dēng , wei zhèn tian  
xià , wú bù jīng hài . hu cì zi  
guān xìng lái zhài nèi shèng  
qīn . gōng jiù lìng xìng ? zhu

敌军未至，乘舟夜走，  
虽然失城，尚可全身。  
”仁从其言。方欲备船  
出走，满宠谏曰：“不  
可。山水骤至，岂能长  
存？不旬日即当自退。  
关公虽未攻城，已遣别  
将在郑下。其所以不敢  
轻进者，虑吾军袭其后  
也。今若弃城而去，黄  
河以南，非国家之有矣  
。”愿将军固守此城，  
以为保障。”仁拱手称  
谢曰：“非伯宁之教，  
几误大事。”乃骑白  
马上城，聚众将发誓曰：  
“吾受魏王命，保守此  
城；但有言弃城而去者  
斩！”诸将皆曰：“某  
等愿以死据守！”仁大  
喜，就城上设弓弩数百  
，军士昼夜防护，不敢  
懈怠。老幼居民，担土  
石填塞城垣。旬日之内  
，水势渐退。

关公自擒魏将于禁等，  
威震天下，无不惊骇。  
忽次子关兴来寨内省亲。  
公就令兴賚诸官立功

tầu, tuy nhiên thất thành,  
thượng khả toàn thân." Nhân  
tòng kì ngôn. Phương dục bị  
thuyền xuất tầu, mǎn sủng gián  
viết: "Bất khả. Sơn thủy sâu  
chí, khởi năng trường tồn? Bất  
tuần nhật túc đương tự thối.  
Quan công tuy vị công thành, dĩ  
khiển biệt tướng tại giáp hạ. Kì  
sở dĩ bất cảm khinh tiền giả, lự  
ngô quân tập kì hậu dã. Kim  
nhược khí thành nhi khú,  
hoàng hà dĩ nam, phi quốc gia  
chi hữu hĩ." Nguyện tướng  
quân có thủ thủ thành, dĩ vi bảo  
chướng. "Nhân củng thủ xung  
tạ viết: "Phi bá ninh chi giáo, kì  
ngô đại sự." Nǎi kỵ bạch mã  
thượng thành, tụ chúng tướng  
phát thê viết: "Ngô thụ ngụy  
vương mệnh, bảo thủ thủ  
thành; dǎn hữu ngôn khí thành  
nhi khú giả trám!" Chư tướng  
giai viết: "Mỗ đǎng nguyện dĩ tử  
cư thủ!" Nhân đại hỉ, tựu thành  
thượng thiết cung nő sở bách,  
quân sĩ trú dạ phòng hộ, bắt  
cảm giải dãi. Lão áu cư dân,  
đam thô thach điền tắc thành  
viên. Tuần nhật chi nội, thủy thê  
tiệm thối.

tron ngay đêm nay là hơn. Tuy rằng  
mất thành, nhưng toàn được bình  
mệnh! Nhân nghe theo. Mọi người  
đang sắp sửa thuyền bè, thì Mǎn  
Sủng can rằng: - Không nên! Không  
nên! Nước lũ bỗng nhiên tràn về,  
ngập lâu sao được? Chẳng mấy  
bữa nước tắt phải rút. Quan Công  
tuy chưa đánh thành, nhưng đã sai  
tướng khác giữ đường ngoài thành  
rồi, thế mà chưa dám đến đây, là vì  
sợ quân ta đánh tập hậu đó thôi.  
Nếu ta bỏ thành mà đi, thì tự miền  
nam sông Hoàng Hà trở xuống,  
không còn thuộc về nhà nước nữa.  
Xin tướng quân phải cố mà giữ lấy  
thành này để làm bức bình phong  
mới được. Nhân chắp tay tạ rằng: -  
Không có Bá Ninh dạy bảo thì lỡ  
mất việc lớn! Nói đoạn cưỡi ngựa  
lên thành, hội các tướng lại thề  
rằng: - Ta phụng mệnh Ngụy  
Vương giữ thành này, hễ ai còn  
dám nói bỏ thành chạy nữa thì  
chém! Các tướng đều xin cố chết  
chống giữ. Nhân mừng lắm, sai trũ  
sắn vài trăm bộ cung tên ở trên mặt  
thành, quân sĩ ngày đêm canh giữ,  
không ai dám lười nhác chút nào.  
Già trẻ trong thành kéo ra, khiêng  
đất vận đá, lấp những chỗ sụt lở.  
Được mươi hôm, nước quả nhiên  
dần dần rút xuống thực.

Quan công tự cầm ngụy tướng  
vu cầm đắng, uy chấn thiên hạ,  
vô bất kinh hãi. Hốt thứ tử quan  
hung lai trại nội tĩnh thân. Công  
tựu lệnh hưng tê chư quan lập

Quan Công từ khi bắt được bọn  
tướng Ngụy, danh tiếng đồn dậy cả  
thiên hạ, đâu đâu cũng khiếp. Bỗng  
con thứ hai là Quan Hưng từ Kinh  
Châu đến thăm cha, Quan Công sai

guan lì gong wén shu qù  
chéng dou jiàn hàn zhōng  
wáng , gè qiú shēng qian .  
xìng bài cí fù qín , jìng tóu  
chéng dou qù qì .

文书去成都见汉中王，  
各求升迁。兴拜辞父亲  
，径投成都去讫。

công văn thư khứ thành đô kiến  
hán trung vương, các cầu  
thăng thiên. Hưng bái từ phụ  
thân, kính đầu thành đô khứ  
cật.

mang sổ công lao về Thành Đô, tâu  
với Hán Trung Vương để phong  
thưởng cho các tướng. Quan Hưng  
lạy từ, mang sổ về Thành Đô.

- 14 què shuo guan gong fēn  
bīng yi bàn , zhí dǐ jiá xià .  
gong zì lǐng bīng sì miàn  
gong dǎ fán chéng . dang rì  
guan gong zì dào bēi mén , li  
mǎ yáng bian , zhǐ ér wèn  
yue : " rǔ děng shǔ bèi , bù  
zǎo lái jiàng , gèng dài hé  
shí ? " zhèng yán xiàn , cáo  
rénn zài dí lóu shàng , jiàn  
guan gong shen shàng zhī pī  
yǎn xin jiā , xié tān zhe lù  
páo , nǎi jí zhao wǔ bǎi gong  
nǚ shǒu , yí qí fàng jiàn .  
gong jí lè mǎ huí shí , yòu  
bèi shàng zhong yí nǔ jiàn ,  
fan shen luò mǎ . zhèng shì :  
shuǐ lǐ qí jun fang sàng dǎn ,  
chéng zhōng yí jiàn hu  
shang shen . wèi zhì guan  
gong xìng mìng rú hé , qiě  
kàn xià wén fēn jiě .

却说关公分兵一半，直抵郊下。公自领兵四面攻打樊城。当日关公自到北门，立马扬鞭，指而问曰：“汝等鼠辈，不早来降，更待何时？”正言间，曹仁在敌楼上，见关公身上止披掩心甲，斜袒着绿袍，乃急招五百弓弩手，一齐放箭。公急勒马回时，右臂上中一弩箭，翻身落马。正是：水里七军方丧胆，城中一箭忽伤身。未知关公性命如何，且看下文分解。

Khước thuyết quan công phân  
binh nhất bán, trực để giáp hạ.  
Công tự lĩnh binh tú diện công  
đả phàn thành. Dương nhật  
quan công tự đáo bắc môn, lập  
mã dương tiên, chỉ nhi vấn viết:  
"Nhữ đẳng thủ bối, bắt tảo lai  
hang, canh đai hà thời?" Chánh  
ngôn gian, tào nhân tại địch lâu  
thương, kiến quan công thân  
thương chỉ phi yểm tâm giáp, tà  
đản trú lục bào, nãi cấp chiêu  
ngũ bách cung nỗ thủ, nhất tè  
phóng tiễn. Công cấp lặc mã  
hồi thời, hữu tí thương trung  
nhất nỗ tiễn, phiên thân lạc mã.  
Chánh thị: thủy lí thất quân  
phương tang đâm, thành trung  
nhất tiễn hốt thương thân. Vị tri  
quan công tính mệnh như hà,  
thả khán hạ văn phân giải.

Quan Công chia một nửa quân, sai  
đóng ngăn chặn ở đường Giáp Hạ,  
còn mình thì dẫn quân đến đánh  
bốn mặt Phàn Thành. Quan Công  
đến cửa bắc, cầm roi trỏ lên thành  
mà bảo rằng: - Đàm chuột kia!  
Không hàng ngay đi, còn đợi đến  
bao giờ? Tào Nhân ở trên địch lâu,  
thấy Quan Công chỉ mặc một áo  
giáp che ngực, trong mặc áo cẩm  
bào xanh, vội vàng sai năm trăm  
tay cung, nhất tè bắn ra một loạt.  
Quan công vội vàng quay ngựa về,  
thì đã bị một mũi tên tin vào cánh  
tay phải. Đó là: Nước ngập bảy  
quần vừa mắt mặt, Tên bay một  
mũi bỗng thương thân. Chưa biết  
Quan Công ra làm sao, xem hồi sau  
sẽ biết.

## TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ

1 三国演义 – 罗贯中  
075  
PINYIN – QUAN THOẠI

2 què shuo cáo rén jiàn guan gong luò mǎ , jí yǐn bing chong chu chéng lái ; bèi guan píng yì zhèn sha huí , jiù guan gong guì zhài , bá chu bèi jiàn . yuán lái jiàn tóu yǒu yào , dù yǐ rù gú , yòu bèi qīng zhǒng , bù néng yùn dòng . guan píng huang yǔ zhòng jiang shàng yì yue : " fù qín ruò sǔn cǐ bìe , an néng chu dí ? bù rú zàn huí jīng zhōu tiáo lì ." yú shì yǔ zhòng jiang rù zhàng jiàn guan gong . gong wén yue : " rǔ děng lái yǒu hé shì ? " zhòng duì yue : " mǒu děng yin jiàn jun hóu yòu bèi sǔn shang , kǒng lín dí zhì nù , chong tú bù biàn . zhòng yì kě zàn ban shi huí jīng zhōu tiáo lì . "

3 gong nù yue : " wú qǔ fán chéng , zhì zài mù qián ; qǔ liǎo fán chéng , jí dang cháng qū dà jìn , jìng dào xǔ dou , jiǎo miè cáo zéi , yǐ an hàn shì . qǐ kě yìn xiǎo chuang ér wù dà shì ? rǔ děng gǎn màn wú jun xin ye

第七十五回  
关云长刮骨疗毒  
吕子明白衣渡江

却说曹仁见关公落马，即引兵冲出城来；被关平一阵杀回，救关公归寨，拔出臂箭。原来箭头有药，毒已入骨，右臂青肿，不能运动。关平慌与众将商议曰：“父亲若损此臂，安能出敌？不如暂回荆州调理。”于是与众将入帐见关公。公问曰：“汝等来有何事？”众对曰：“某等因见君侯右臂损伤，恐临敌致怒，冲突不便。众议可暂班师回荆州调理。”

公怒曰：“吾取樊城，只在目前；取了樊城，即当长驱大进，径到许都，剿灭操贼，以安汉室。岂可因小疮而误大事？汝等敢慢吾军心耶

Đệ thất thập ngũ hồi quan  
vân trường quát cốt liệu độc  
lữ tử minh bạch y độ giang

HỒI 75 Quang Vân Trường cạo  
xương chữa thuốc; Lã Tử Minh  
áo trắng sang đờ

khước thuyết tào nhân kiến  
quan công lạc mã, tức dẫn binh  
trùng xuất thành lai; bị quan  
binh nhất trận sát hồi, cứu quan  
công quy trại, bặt xuất tí tiễn.  
Nguyên lai tiễn đầu hữu dược,  
độc dĩ nhập cốt, hữu tí thanh  
thũng, bất năng vận động.  
Quan bình hoảng dữ chúng  
tướng thương nghị viết: "Phụ  
thân nhược tồn thủ tí, an năng  
xuất địch? Bất như tạm hồi kinh  
châu điều lí." Vu thị dữ chúng  
tướng nhập trường kiến quan  
công. Công vấn viết: "Nhữ đắng  
lai hữu hà sự?" Chúng đối viết:  
"Mỗ đắng nhân kiến quân hầu  
hữu tí tồn thương, khủng lâm  
địch trí nộ, xung đột bất tiện.  
Chúng nghị khả tạm ban sư hồi  
kinh châu điều lí."

Công nộ viết: "Ngô thủ phàn  
thành, chỉ tại mục tiền; thủ liễu  
phàn thành, tức đương trường  
khu đại tiền, kinh đáo hứa đô,  
tiểu diệt thao tắc, dĩ an hán  
thất. khởi khả nhân tiểu sang  
nhi ngộ đại sự? Nhữ đắng cảm  
mạn ngô quân tâm da! "Bình

Tào Nhân thấy Quan Công bị tên  
ngã ngựa, vội vàng kéo quân ra  
thành, bị Quan Bình đánh một trận  
dữ dội phải lộn trở vào. Quan Bình  
cứu được Quan Công đem về trại,  
rút mũi tên ra. Nguyên đầu mũi tên  
có thuốc độc, đã thấm vào xương  
cánh tay phải sưng lên xám ngắt,  
không cử động được. Qua Bình vội  
vàng bàn với các tướng rằng: - Phụ  
thân tôi nếu bị hỏng cánh tay thì  
đánh giặc sao được? Chỉ bằng tạm  
lui về Kinh Châu điều trị đã. Nói  
đoạn, cung kéo vào trường ra mắt  
Quan Công. Quan Công hỏi: - Các  
người vào đây có việc gì? Các  
tướng bẩm: - Chúng tôi thấy cánh  
tay quân hầu đau nặng, ngại khi  
lâm trận không tiện, bàn nhau nên  
rút nhau về Kinh Châu, chữa thuốc  
cho khỏi rồi sẽ hay.

Quan Công nổi giận mắng rằng: -  
Ta chỉ nay mai lấy được Phàn  
Thành, lấy xong Phàn Thành, thì  
kéo ủa vào ngay Hứa Đô, giết  
phăng Tào Tháo, để yên nhà Hán.  
Có đâu vì một vết thương nhỏ, mà  
bỏ mất việc lớn, sao các người dám  
làm nản bụng quân ta? Quan Bình

! " píng děng mò rán ér tuì . zhòng jiang jiàn gong bù kēn tuì bìng , chuang yòu bù quán , zhǐ de sì fāng fǎng wèn míng yi . hu yì rì , yǒu rén cóng jiang dong jià xiǎo zhou ér lái , zhí zhì zhài qián . xiǎo xiào yǐn jiàn guan píng . píng shí qí rén : fāng jīn kuò fú , bēi wǎn qīng ? ; zì yán xìng míng , nǎi pèi guó qiáo jùn rén , xìng huá , míng lún , zì yuán huà . yín wén guan jiāng jun nǎi tian xià ying xióng , jīn zhòng dù jiàn , tè lái yí zhì . píng yue : " mò fei xí rì yì dong wú zhōu tài zhě hu ? " tuó yue : " rán . "

！”平等默然而退。众将见公不肯退兵，疮又不痊，只得四方访问名医。忽一日，有人从江东驾小舟而来，直至寨前。小校引见关平。平视其人：方巾阔服，臂挽青囊；自言姓名，乃沛国谯郡人，姓华，名伦，字元化。因闻关将军乃天下英雄，今中毒箭，特来医治。平曰：“莫非昔日医东吴周泰者乎？”佗曰：“然。”

đảng mặc nhiên nhỉ thoái. Chúng tướng kiến công bất khảng thối binh, sang hựu bất thuyền, chỉ đắc tú phương phỏng vắn danh y. Hốt nhất nhật, hữu nhân tòng giang đông giá tiểu chu nhi lai, trực chí trại tiền. Tiểu giá dẫn kiến quan bình. Bình thị kì nhân: phương cân khoát phục, tí vân thanh nang; tự ngôn tính danh, nãi phái quốc tiểu quận nhân, tính hoa, danh luân, tự nguyên hóa. Nhân văn quan tướng quân nãi thiên hạ anh hùng, kim trung độc tiễn, đặc lai y trì. Bình viết: "Mặc phi tích nhật y đồng ngô chu thái giả hồ?" Đà viết: "Nhiên."

nín lặng trở ra. Các tướng thấy Quan Công không chịu rút quân về, mà vết thương thì mãi không khỏi, mới sai người đi khắp mọi nơi tìm danh sư về chữa. Bỗng một hôm, có người từ Giang Đông bơi một chiếc thuyền nhỏ đến thẳng trước trại. Lính canh đưa vào ra mắt Quan Bình. Bình thấy người ấy đội khăn vuông, mặc áo rộng tay xách một cái túi xanh, tự xưng là người ở Tiêu Quận họ Hoa tên Đà, tự là Nguyên Hóa. Nhân thấy Quan tướng quân là anh hùng thiên hạ, nay trúng phải tên thuốc độc, cho nên xin lại chữa thuốc. Bình hỏi: - Có phải trước ông đã chữa cho Chu Thái ở Đông Ngô đó không? Đà thưa: - Phải.

- 4 píng dà xǐ , jí yǔ zhòng jiang tòng yǐn Huà Tuó rù zhàng jiàn guan gong . shí guan gong běn shì bēi téng , kǒng mǎn jun xìn , wú kě xiao qiǎn , zhèng yǔ mǎ liáng yì qí ; wén yǒu yì zhě zhì , jí zhao rù . lǐ bì , cì zuò . chá bà , tuo qǐng bēi shì zhì . gong tǎn xià yí páo , shen bēi lìng tuo kàn shì . tuo yue : " cǐ nǎi nǔ jiàn suǒ shàng , qí zhōng yǒu wu tóu zhì yào , zhí tòu rù gǔ ; ruò bù zǎo zhì , cǐ bēi wú yòng yǐ . " gong yue : " yòng hé wù zhì zhì ? " tuo yue : " mǒu zì yǒu zhì fǎ , dàn kǒng jun hóu jù èr . " gong xiào yue : " wú shì sǐ rú

平大喜，即与众将同引华佗入帐见关公。时关公本是臂疼，恐慢军心，无可消遣，正与马良弈棋；闻有医者至，即召入。礼毕，赐坐。茶罢，佗请臂视之。公祖下衣袍，伸臂令佗看视。佗曰：“此乃弩箭所伤，其中有乌头之药，直透入骨；若不早治，此臂无用矣。”公曰：“用何物治之？”佗曰：“某自

bình đại hỉ, tức dũ chúng tướng đồng dẫn hoa đà nhập trường kiến quan công. Thời quan công bỗn thị tí đồng, khủng mạn quân tâm, vô khả tiêu khiển, chánh dũ mã lương dịch kì; văn hữu y giả chí, tức triệu nhập. Lễ tất, tú tọa. Trà bãi, đà thỉnh tí thị chi. Công đản hạ y bào, thân tí lệnh đà khán thị. Đà viết: "Thủ nái nỗi tiễn sở thương, kì trung hữu ô đầu chi được, trực thấu nhập cốt; nhuợc bất tảo trì, thủ tí vô dụng hỉ." Công viết: "Dụng hà vật trì chi?" Đà viết: "Mỗ tự hữu trì pháp, đán khủng quân hầu cu nhĩ." Công tiểu viết: "Ngô thị tử như quy, hữu hà cụ tai?" Đà

Bình mừng lắm, lập tức dẫn các tướng Hoa Đà vào ra mắt Quan Công. Bây giờ Quan Công đau cánh tay nặng lắm, nhưng sợ bụng quân xôn xao phải cố gắng ngồi đánh cờ với Mã Lương cho tiêu khiển. Thấy có thầy thuốc đến. Quan Công liền cho mời vào. Hoa Đà ra mắt, lạy xong, mời ngồi chơi uống nước. Đà xin coi bệnh. Quan Công cởi áo giơ tay ra cho Đà xem. Đà nói: - Đây là mũi tên có thuốc độc bắn vị ô đà, đã thâm vào xương rồi, nếu không chữa nhanh, thì cánh tay này hỏng mất. Quan Công nói: - Dùng cách gì chữa cho được? Đà nói: - Tôi đã có phép chữa, nhưng chỉ ngại ngại ghê sợ mà thôi. Quan Công cười, nói rằng:

gui , yǒu hé jù zai ? " tuó yue : " dang yú jīng chǔ lì yi biao zhù , shàng ding dà huán , qǐng jun hóu jiang bēi chuān yú huán zhōng , yǐ shéng xì zhī , rán hòu yǐ bēi méng qí shǒu . wú yòng jian dao ge kai pì ròu , zhí zhì yú gú , gua qù gú shàng jiàn dù , yòng yào fu zhi , yǐ xiàn féng qí kǒu , fang kě wú shì . dàn kǒng jun hóu jù ēr . " gong xiào yue : " rú cǐ , róng yì ! hé yòng zhù huán ? " lìng shè jiǔ xí xiāng dài .

有治法，但恐君侯惧耳。”公笑曰：“吾视死如归，有何惧哉？”佗曰：“当于静处立一柱，上钉大环，请君侯将臂穿于环中，以绳系之，然后以被蒙其首。吾用尖刀割开皮肉，直至于骨，刮去骨上箭毒，用药敷之，以线缝其口，方可无事。但恐君侯惧耳。”公笑曰：“如此，容易！何用柱环？”令设酒席相待。

5 gong yǐn shù pei jiǔ bì , yǐ miàn réng yǔ mǎ liáng yì qí , shen bēi lìng tuó ge zhi . tuó qū jian dao zài shǒu , lìng yí xiǎo xiào pěng yí dà pén yú bēi xià jie xiě . tuó yue : " mǒu biàn xià shǒu , jun hóu wù jing . " gong yue : " rèn rǔ yí zhì , wú qǐ bǐ shì xiān sú zì jù tòng zhě ye ! " tuó nǎi xià dao , ge kai pì ròu , zhí zhì yú gú , gú shàng yǐ qīng ; tuó yòng dao gua gú , xi xi yǒu shēng . zhàng shàng zhàng xià jiàn zhě , jie yǎn miàn shi sè . gong yǐn jiǔ shí ròu , tán xiào yì qí , quán wú tòng kǔ zhī sè . xu yú , xiě liú yíng pén . tuó gua jìn qí dú , fu shàng yào , yǐ xiàn féng zhī .

viết: "Đương vu tĩnh xử lập nhất tiêu trụ, thượng đinh đại hoàn, thịnh quân hầu tương tí xuyên vu hoàn trung, dĩ thằng hệ chi, nhiên hậu dĩ bị mông kì thủ. Ngô dụng tiêm dao cát khai bì nhục, trực chí vu cốt, quát khứ cốt thượng tiễn độc, dụng dược phu chi, dĩ tuyến phùng kì khẩu, phương khả vô sự. Đãnh khủng quân hầu cụ nhĩ." Công tiểu viết: "Như thử, dung dị! Hà dụng trụ hoàn?" Lệnh thiết tửu tịch tương đãi.

- Ta coi cái chết như bốn, có việc gì mà lo sợ? Đà nói: - Phải tìm một chỗ yên tĩnh, chôn một cái cột, trên cột đóng một cái vòng sắt, rồi ngài xâu cánh tay vào cái vòng ấy, lấy dây buộc chặt lại rồi đem chăn trùm kín đầu đi, để tôi dùng dao nhọn rạch chỗ thịt ấy tới xương, cạo sạch chất độc, rịt thuốc vào và khâu lại: Có thể mới chưa được khỏi ngay, nhưng chỉ ngại ngài sợ hãi thôi. Quan Công cười, nói rằng: - Tưởng thế nào? Chớ dỗ như thế, thì can gì phải dùng đến cột với vòng sắt! Bèn sai mang rượu ra thết đãi Hoa Đà.

公饮数杯酒毕，一面仍与马良弈棋，伸臂令佗割之。佗取尖刀在手，令一小校捧一大盆于臂下接血。佗曰：“某便下手，君侯勿惊。”公曰：“任汝医治，吾岂比世间俗子惧痛者耶！”佗乃下刀，割开皮肉，直至于骨，骨上已青；佗用刀刮骨，悉悉有声。帐上帐下见者，皆掩面失色。公饮酒食肉，谈笑弈棋，全无痛苦之色。须臾，血流盈盆

Đà uống xong vài chén. Quan Công vẫn cứ việc đánh cờ với Mã Lương và giơ cánh tay ra cho Hoa Đà rạch. Đà tay cầm một con dao con, sai một tiểu hiệu bụng chậu hứng máu. Đà nói: - Tôi hạ thủ đây, xin quân hầu chờ ngại. Quan Công nói: - Tha hồ cho thầy chữa, ta không như kẻ tầm thường sợ đau đâu! Đà cầm dao rạch miếng thịt vào đến xương thì thấy trên chỗ xương đã xanh cả ra, Đà cạo trên xương tiếng kêu ken két, xung quanh ai trông thấy cũng lè lưỡi sờn ga. Quan Công thì cứ uống rượu đánh cờ, cười nói như không, tựa hồ không đau đớn chút nào. Một lát, huyết chảy ra đầy một chậu. Đà cạo hết chất độc, rịt thuốc vào láy chỉ khâu lại. Quan Công cười to một

gong dà xiào ér qǐ , wèi  
zhòng jiang yue : " cǐ bìe  
shen shu rú gù , bìng wú  
tòng yǐ . xian sheng zhen  
shén yí yě ! " tuó yue : " mǒu  
wèi yi yi sheng , wèi cháng  
jiàn cǐ . jun hóu zhen tian  
shén yě ! " hòu rén yǒu shi  
yue : " zhì bìng xu fen nèi  
wài ke , shì xiān miào yì kǔ  
wú duo . shén wei hǎn jí wéi  
guan jiang , shèng shǒu  
néng yì shuo Huà Tuó . "

。佗刮尽其毒，敷上药，以线缝之。公大笑而起，谓众将曰：“此臂伸舒如故，并无痛矣。先生真神医也！”佗曰：“某为医一生，未尝见此。君侯真天神也！”后人有诗曰：“治病须分内外科，世间妙艺苦无多。神威罕及惟关将，圣手能医说华佗。”

6 guan gong jiàn chuang jì yù ,  
shè xí kuǎn xiè Huà Tuó .  
tuó yue : " jun hóu jiàn  
chuang sui zhì , rán xu ài hù  
. qie wù nù qì shang chù .  
guò bǎi rì hòu , píng fù rú jiù  
yǐ . " guan gong yǐ jin bǎi  
liǎng chóu zhì . tuó yue : "  
mǒu wén jun hóu gao yì , tè  
lái yì zhì , qǐ wàng bào hu ! "  
jian cí bù shòu , liù yào yí tiē  
, yǐ fu chuang kǒu , cí bié ér  
qù .

关公箭疮既愈，设席款谢华佗。佗曰：“君侯箭疮虽治，然须爱护。切勿怒气伤触。过百日后，平复如旧矣。”关公以金百两酬之。佗曰：“某闻君侯高义，特来医治，岂望报乎！”坚辞不受，留药一帖，以敷疮口，辞别而去。

7 què shuo guan gong qín liǎo  
yú jìn , zhǎn liǎo páng dé ,  
wei míng dà zhèn , Huá xià  
jie jing . tàn mǎ bào dào xǔ  
dou , cáo cào dà jīng , jù  
wén wǔ shàng yì yue : " mǒu

却说关公擒了于禁，斩了庞德，威名大震，华夏皆惊。探马报到许都，曹操大惊，聚文武商

chi. Công đại tiếu nhi khởi, vị chúng tướng viết: "Thứ tí thân thư như cổ, tịnh vô thông hĩ. Tiên sinh chân thần y dãi!" Đà viết: "Mỗ vi y nhất sinh, vị thường kiến thử. Quân hầu chân thiên thần dãi!" Hậu nhân hữu thi viết: "Trị bệnh tu phân nội ngoại khoa, thể gian diệu nghệ khổ vô đà. Thần uy hân cập duy quan tương, thánh thủ nǎng y thuyết hoa đà."

tiếng, đứng dậy bảo với các tướng rằng: - Cánh tay này co ruỗi như thường rồi, không thấy đau nữa, tiên sinh quả thật là thần y! Đà nói: - Tôi đi chữa thuốc một đời người, chưa thấy gan như thế, quân hầu quả thật là người nhà trời! Người sau có thơ khen rằng: Khoa trong cũng có khoa ngoài, Thuốc giỏi trên đời dê mấy ai? Quan tướng người thần duy có một, Hoa Đà thuốc thánh cũng không hai!

quan công tiễn sang kí dū, thiết  
tịch khoản tạ hoa đà. Đà viết:  
"Quân hầu tiễn sang tuy trì,  
nhiên tu ái hộ. Thiết vật nộ khí  
thương xúc. Quá bách nhật  
hậu, bình phục như cựu hĩ."  
Quan công dĩ kim bách lưỡng  
thù chi. Đà viết: "Mỗ văn quân  
hầu cao nghĩa, đặc lai y trì, khởi  
vọng báo hò!" Kiên từ bất thụ,  
lưu dược nhất thiếp, dĩ phu  
sang khẩu, từ biệt nhi khứ.

Quan Công khỏi đau, mở tiệc yến  
khoản đãi Hoa Đà. Đà dặn rằng: -  
Cái nhợt tên của ngài, tuy rằng khỏi,  
nhưng còn phải giữ gìn, chờ có quá  
tức giận mà vỡ vết thương ấy thì  
khốn. Ngoài trăm ngày mới bình  
phục được như cũ. Quan Công tạ  
Hoa Đà một trăm lạng vàng, Đà  
không chịu nhận, nói rằng: - Tôi  
nghe ngài là người cao nghĩa, cho  
nên đến chữa giúp đó thôi, chứ có  
mong gì ngài báo ơn đâu! Nói rồi,  
nhất định không chịu nhận một ly  
nào, lại để lại một phong thuốc để  
riết vào vết thương, rồi từ biệt ra đi.

khuốc thuyết quan công cầm  
liếu vu cầm, trảm liếu bàng  
đức, uy danh đại chấn, hoa hạ  
giai kinh. Tham mã báo đáo  
hứa đô, tào thao đại kinh, tụ  
văn võ thương nghị viết: "Mỗ tố

Lai nói Quan Công từ khi bắt sống  
Vũ Cát, chém chết Bàng Đức, uy  
danh lừng lẫy, khắp vùng Hoa Hạ  
đều kinh sợ. Tin ấy báo về Hứa Đô,  
Tào Tháo giật mình, hội cả văn võ  
lại bàn định rằng: - Ta vẫn biết Vân

sù zhì yún cháng zhì yǒng  
gài shì , jìn jù jīng xiāng , rú  
hǔ shēng yì . yú jìn bēi qín ,  
páng dé bēi zhǎn , wèi bing  
cuò ? ; tǎng bǐ lù bing zhí zhì  
xǔ dou , rú zhì nài hé ? gu yù  
qian dou yǐ bì zhì . " si mǎ yì  
jiàn yue : " bù kě . yú jìn  
dēng bēi shuǐ suǒ yan , fei  
zhàn zhì gù ; yú guó jia dà jí  
, běn wú suǒ sǔn . jin sun ,  
liú shi hǎo , yún zhǎng de  
zhì , sun quán bì bù xǐ ; dà  
wáng kě qiǎn shǐ qù dong  
wú chén shuo lì hái , lìng sūn  
quán àn àn qǐ bing niè yún  
cháng zhì hòu , xǔ shì píng  
zhì rì , ge jiang nán zhì dì yǐ  
feng sun quán , zé fán chéng  
zhí wéi zì jiě yǐ . " zhǔ bù  
jiǎng jì yue : " zhòng dá zhì  
yán shì yě . jin kě jí fa shǐ  
wǎng dong wú , bù bì qian  
dou dòng zhòng . "

议曰：“某素知云长智勇盖世，今据荆襄，如虎生翼。于禁被擒，庞德被斩，魏兵挫锐；倘彼率兵直至许都，如之奈何？孤欲迁都以避之。”司马懿谏曰：“不可。于禁等被水所淹，非战之故；于国家大计，本无所损。今孙、刘失好，云长得志，孙权必不喜；大王可遣使去东吴陈说利害，令孙权暗暗起兵蹑云长之后，许事平之日，割江南之地以封孙权，则樊城之危自解矣。”主簿蒋济曰：“仲达之言是也。今可即发使往东吴，不必迁都动众。”

8 cào yì yǔn , suì bù qian dou ;  
yìn tàn wèi zhu jiang yue : "  
yú jìn cóng gu san shí nián ,  
hé qì lín wéi fǎn bù rú páng  
dé yě ! jin yi miàn qiǎn shǐ  
zhì shu dong wú , yi miàn bì  
de yí dà jiang yǐ dang yún  
cháng zhì ? . " yán wèi bì , jie  
xià yi jiang yīng shēng ér chu  
yue : " mōu yuàn wǎng . "  
cào shì zhì , nǎi xú ? yě . cào  
dà xǐ , suì bo jīng bing wǔ

操依允，遂不迁都；因叹谓诸将曰：“于禁从孤三十年，何期临危反不如庞德也！今一面遣使致书东吴，一面必得一大将以当云长之锐。”言未毕，阶下一将应声而出曰：“某愿往。”操视之，乃徐晃也。

tri vân trường trí dũng cái thé,  
kim cư kinh tương, như hổ sinh  
dực. Vu cầm bị cầm, bàng đức  
bị trảm, ngụy binh tỏa nhuệ;  
thảng bỉ suất binh trực chí hứa  
đô, như chi nại hà? Cô dục  
thiên đô dĩ tị chi." Tư Mã ý giàn  
viết: "Bất khả. Vu cầm đẳng bị  
thủy sở yêm, phi chiến chi cố;  
vu quốc gia đại kế, bỗn vô sở  
tồn. Kim tôn, lưu thất hảo, vân  
trường đắc chí, tôn quyền tắt  
bắt hổ; đại vương khả khiển sử  
khứ đông ngô trấn thuyết lợi  
hại, lệnh tôn quyền ám ám khởi  
binh niếp vân trường chi hậu,  
hứa sự bình chi nhật, cát giang  
nam chi địa dĩ phong tôn  
quyền, tắc phản thành chi nguy  
tư giải hổ." Chủ bộ tương tề  
viết: "Trọng đạt chi ngôn thị dã.  
Kim khả túc phát sử vãng đông  
ngô, bắt tắt thiên đô động  
chúng."

Trường trí dũng trùm một đời, nay  
chiếm được cả Kinh Tương, khác  
nào hổ kia mọc cánh. Vu Cầm bị  
bắt, Bàng Đức bị chết, quân Ngụy  
mất cả nhuệ khí. Phòng thủ y kéo  
và đến Hứa Đô, thì làm thế nào? Ta  
phải thiên đô tránh trước đi mới  
được. Tư Mã Ý can rằng: - Đại  
vương chớ nên thiên đô. Bọn Vu  
Cầm thua vì bị nước ngập, chớ  
không phải tại lỗi đánh nhau, chưa  
tồn hại gì đến việc lớn nhà nước.  
Nay Tôn, Lưu hai bên không hòa  
với nhau; Vân Trường đắc chí, Tôn  
Quyền tắt không bằng lòng, đại  
vương nên sai sứ sang Đông Ngô,  
bày tỏ lợi hại, sai Tôn Quyền ngâm  
cắt quân chặn đường của Vân  
Trường; hứa rằng khi nào thành  
việc sẽ cắt Giang Nam phong cho  
Tôn Quyền, như thế thì Phàn  
Thành tự nhiên giải được vây. Chủ  
bộ là Tưởng Tề nói rằng: - Trọng  
Đạt nói phải đấy! Nay nên sang sứ  
sang Đông Ngô ngay đi, chớ đừng  
thiên đô mà náo động nhân dân!

tháo y duẫn, toại bắt thiên đô;  
nhân thán vị chư tướng viết:  
"Vu cầm tòng cô tam thập niên,  
hà kì lâm nguy phản bắt như  
bàng đức dã! Kim nhất diện  
kiển sử trí thư đông ngô, nhất  
diện tắt đắc nhất đại tướng dĩ  
đương vân trường chi nhuệ."  
Ngôn vị tắt, giai hạ nhất tướng  
ứng thanh nhi xuất viết: "Mõ  
nguyện vãng." Thao thị chi, nãi  
từ hoảng dã. Thao đại hổ, toại

Tháo nghe lời, không dời đòn nữa;  
rồi than thở bảo với mọi người  
rằng: - Vu Cầm theo ta hơn ba chục  
năm trời, ai ngờ gặp lúc nguy nan  
lại hóa ra không bằng Bàng Đức.  
Nay một mặt sai sứ sang Đông  
Ngô, một mặt phải có đại tướng ra  
chống nhau với giặc mới được.  
Tháo nói vừa dứt lời, thì Từ Hoảng  
bước ra thưa rằng: - Tôi xin cự  
nhau với Vân Trường! Tháo mừng  
lắm, sai ngay Từ Hoảng làm đại

wàn , lìng xú ? wèi jiang , lǚ  
jiàn fù zhī , kè rì qī bīng ,  
qián dào yáng líng bo zhù za  
; kàn dong nán yǒu yìng ,  
rán hòu zheng jìn .

操大喜，遂拔精兵五万，令徐晃为将，吕建副之，克日起兵，前到阳陵坡驻扎；看东南有应，然后征进。

9 què shuo sun quán jie de cáo cào shu xin , lǎn bì , xin rán yīng yǔn , jí xiū shu fa fù shǐ zhě xiān huí , nǎi jù wén wǔ shàng yì . zhāng zhào yue : " jìn wén yún cháng qín yú jìn , zhǎn páng dé , wei zhèn Huá xià , cào yù qian dou yǐ bì qí feng . jin fán chéng wéi jí , qiǎn shǐ qíu jiù , shì dìng zhi hòu , kǒng yǒu fǎn fù . " quán wèi jí fa yán , hu bào lǚ méng chéng xiāo zhou zì lù kǒu lái , yǒu shì miàn bǐng . quán zhao rù wèn zhī , méng yue : " jin yún cháng tí bing wéi fán chéng , kě chéng qí yuǎn chu , xí qū jīng zhōu . " quán yue : " gu yù bēi qū xú zhōu , rú hé ? " méng yue : " jin cào yuǎn zài hé bēi , wèi xiá dong gù , xú zhōu shǒu bing wú duo , wǎng zì kě kè ; rán qí dì shì lì yú lù zhàn , bù lì shuǐ zhàn , zòng rán de zhì , yì nán bǎo shǒu . bù rú xian qū jīng zhōu , quán jù Cháng Jiāng , bié zuò liáng tú . " quán yue : " gu běn yù qū jīng zhōu , qián yán tè yǐ shì qīng ēr . qīng kě sù wèi gu tú

bát tinh binh ngũ vạn, lệnh từ hoảng vi tướng, lữ kiến phó chi, khắc nhật khởi binh, tiền đáo dương lăng pha trú trát; khán đồng nam hữu ứng, nhiên hậu chinh tiến.

却说孙权接得曹操书信，览毕，欣然应允，即修书发付使者先回，乃聚文武商议。张昭曰：“近闻云长擒于禁，斩庞德，威震华夏，操欲迁都以避其锋。今樊城危急，遣使求救，事定之后，恐有反覆。”权未及发言，忽报吕蒙乘小舟自陆口来，有事面禀。权召入问之，蒙曰：“今云长提兵围樊城，可乘其远出，袭取荆州。”权曰：“孤欲北取徐州，如何？”蒙曰：“今操远在河北，未暇东顾，徐州守兵无多，往自可克；然其地势利于陆战，不利水战，纵然得之，亦难保守。不如先取荆州，全据长江，别作良图。”权曰：“孤本欲取荆州，前

tướng, cho Lã Kiền làm phó tướng, dẫn năm vạn tinh binh đi liền ngay hôm ấy đến đóng ở gò Dương Lăng, chờ khi nào mặt đông nam có quân tiếp ứng, thì sẽ tiến đánh.

khuớc thuyết tôn quyền tiếp đắc tào thao thư tín, lăm tắt, hân nhiên ứng duẫn, tức tu thư phát phó sứ giả tiên hồi, nãi tụ văn võ thương nghị. Trương Chiêu viết: "Cận vân vân trường cầm vu cầm, tràm bàng đức, uy chấn hoa hạ, thao dục thiên đồ dĩ tị kí phong. Kim phản thành nguy cấp, khiễn sử cầu cứu, sự định chi hậu, khủng hưu phản phúc." Quyền vị cập phát ngôn, hốt báo lữ mông thừa tiếu chu tự lực khẩu lai, hữu sự diện bẩm. Quyền triệu nhập vân chi, mông viết: "Kim vân trường đê binh vi phản thành, khả thừa kí viễn xuất, tập thủ kinh châu." Quyền viết: "Cô dục bắc thủ từ châu, như hà?" Mông viết: "Kim thao viễn tại hà bắc, vị hạ đồng cổ, từ châu thủ binh vô đa, vãng tự khả khắc; nhiên kì địa thế lợi vu lục chiến, bất lợi thủy chiến, túng nhiên đắc chi, diệc nan bảo thủ. Bất như tiên thủ kinh châu, toàn cư trường giang, biệt tác lương đồ." Quyền viết: "Cô bồn dục thủ kinh châu, tiền ngôn đặc dĩ thí khanh nhĩ. Khanh khả tốc vi cô đồ chi. Cô đương tuy hậu tiện

Lại nói, Tôn Quyền tiếp được thư của Tào Tháo, xem xong mừng rõ, nhận lời ngay, viết thư giao cho sứ giả về trước, rồi hồi văn võ lại bàn bạc. Trương Chiêu nói: - Văn Trường mới bắt Vu Cầm, chém Bàng Đức uy danh lừng lẫy vùng Hoa Hạ, Tào Tháo muốn thiên đồ để lánh đi. Nay Phàn Thành nguy cấp, mới sai sứ đến cầu cứu, chỉ sợ xong việc rồi, thì y lật lọng chăng? Quyền chưa kịp nói, thì có Lã Mông bơi chiếc thuyền nhỏ từ Lục Khẩu đến, xin vào bẩm một việc. Quyền đòi hỏi việc gì. Mông thưa rằng: - Văn Trường hiện đang vây Phàn Thành, ta nên thừa lúc y vắng nhà, mang quân sang đánh úp lấy Kinh Châu. Quyền hỏi: - Ta muốn sang mặt bắc lấy Từ Châu, nên không? Mông thưa: - Tào Tháo nay ở Hà Bắc, chưa rõ mà trông nom đến mặt đông, quân giữ Từ Châu cũng chẳng có mấy, nếu đánh là lấy được ngay, nhưng địa thế ở đó, đánh trên bộ thì tiện hơn đánh mặt thủy, mà dù có lấy được, nhưng khó giữ lắm. Chi bằng hãy lấy Kinh Châu trước, giữ suốt cả sông Trường Giang, rồi sau sẽ liệu. Quyền nói: - Ta vẫn muốn lấy Kinh Châu, nói thế là thử ngươi đấy mà

zhi . gu dang suí hòu biàn qǐ  
bing yě . "

言特以试卿耳。卿可速  
为孤图之。孤当随后便  
起兵也。"

10 lǚ méng cí liǎo sun quán ,  
huí zhì lù kǒu , zǎo yǒu shào  
mǎ bào shuo : " yán jiang  
shàng xià , huò èr shí lǐ , huò  
san shí lǐ , gao fù chū gè yǒu  
feng huǒ tái . " yòu wén jīng  
zhou jun mǎ zhěng sù , yù  
yǒu zhǔn bèi , méng dà jīng  
yue : " ruò rú cǐ , jí nán tú yě  
. wǒ yì shí zài wú hóu miàn  
qián quàn qǔ jīng zhōu , jìn  
què rú hé chǔ zhì ? " xún si  
wú jì , nǎi tuo bìng bù chu ,  
shǐ rén huí bào sun quán .  
quán wén lǚ méng huàn bìng  
, xin shèn yàng yàng . lù xùn  
jìn yán yue : " lǚ zì míng zhī  
bìng , nǎi zhà ēr , fei zhen  
bìng yě . " quán yue : " bó  
yán jì zhì qí zhà , kě wǎng  
shì zhì . " lù xùn lǐng mìng  
, xing yè zhì lù kǒu zhài zhōng  
, lái jiàn lǚ méng , guǒ rán  
miàn wú bìng sè . xùn yue : "  
mǒu fèng wú hóu mìng , jìng  
tàn zì míng guì yàng . "  
méng yue : " jiàn qu ǒu bìng  
, hé láo tàn wèn . " xùn yue :  
" wú hóu yǐ zhòng rèn fù  
gōng , gōng bù chéng shí ér  
dòng , kōng huái yù jié , hé  
yě ? " méng mù shì lù xùn  
liáng jiǔ bù yǔ . xùn yòu yue :  
" yú yǒu xiǎo fang , néng zhì  
jiāng jun zhì jí , wèi shēn kě

khởi binh dã."

thôi! Người nên tính ngay việc ấy  
cho ta, ta cũng bắt quân ngay để  
tiếp ứng cho.

lǚ móng từ liễu tôn quyền, hồi  
chí lục khẩu, tảo hữu tiếu mã  
báo thuyết: "Duyên giang  
thượng hạ, hoặc nhị thập lǐ,  
hoặc tam thập lǐ, cao phụ xử  
các hữu phong hỏa đài." Hựu  
văn kinh châu quân mã chỉnh  
túc, dụ hữu chuẩn bị, móng đại  
kinh viết: "Nhược như thủ, cắp  
nan đồ dã. Ngã nhất thời tại  
ngô hầu diện tiễn khuyễn thủ  
kinh châu, kim khước như hà  
xứ trí?" Tâm tư vô kế, nãi thác  
bệnh bất xuất, sử nhân hồi báo  
tôn quyền. Quyền vẫn lữ móng  
hoạn bệnh, tâm thậm ưởng  
ưởng. Lục tổn tiến ngôn viết:  
"Lữ tử minh chí bệnh, nãi trá  
nhĩ, phi chán bệnh dã." Quyền  
viết: "Bá ngôn kí tri kí trá, khả  
vãng thị chi." Lục tổn lĩnh mệnh,  
tinh dạ chí lục khẩu trai trung,  
lai kiến lữ móng, quả nhiên diện  
vô bệnh sắc. Tổn viết: "Mỗ  
phụng ngô hầu mệnh, kính  
tham tử minh quý dạng." Móng  
viết: "Tiện khu ngẫu bệnh, hà  
lao tham vấn." Tổn viết: "Ngô  
hầu dĩ trọng nhâm phó công,  
công bất thừa thời nhi động,  
không hoài úc kết, hà dã?"  
Móng mục thị lục tổn, lương  
cửu bất ngữ. Tổn hựu viết:  
"Ngu hữu tiếu phương, năng trì  
tướng quân chi tật, vị thầm khả

Lã Mông từ biệt Tôn Quyền, về đến  
Lục Khẩu. Có tiểu mã về báo rằng:  
- Trước dưới ven sông, cứ cách hai  
chục dặm, hoặc ba chục dặm, trên  
các gò cao, đều có ụ đốt lửa cả. Lại  
nghe quân mã Kinh Châu tề chỉnh  
lắm, chắc là có chuẩn bị rồi. Lã  
Mông giật mình, nói rằng: - Nếu  
như thế thì khó đòn được mất rồi!  
Trước mặt Ngô Hầu, ta trót khuyên  
lấy Kinh Châu, nay biết xử trí làm  
sao cho được? Móng nghĩ ngợi  
mãi, không có mẻo gì mới cáo ôm  
và cho người về báo với Tôn  
Quyền. Quyền thấy vậy trong bụng  
buồn rầu lắm. Lục Tổn thưa rằng:  
- Tử Minh già ôm đó, không phải ôm  
thật đâu! Quyền nói: - Bá Ngôn đã  
biết là giả, thì thử đi xem ra sao.  
Lục Tổn lĩnh mệnh, đến Lục Khẩu  
ra mắt Lã Mông, quả nhiên Móng  
không có đáng gì đau ôm cả, Tổn  
nói: - Tôi hơi yếu một chút, dám  
đâu phiền đến hỏi thăm! Tổn nói: -  
Ngô Hầu mang trách nhiệm to giao  
phó cho ông, ông không nhân lúc  
này mà làm phảng ngay đi còn để  
bận bịu trong bụng làm gì? Lã  
Mông giương mắt nhìn Lục Tổn, nín  
lặng hồi lâu. Tổn lại nói: - Bệnh của  
Tử Minh, chẳng qua chỉ vì quân  
Kinh Châu nghiêm chỉnh, và ven  
sông lại có ụ khói lửa đó thôi. Tôi có  
một mẻo này, khiến cho những  
quân giữ bờ sông, không đốt được

yòng fǒu ?" méng nǎi bǐng  
tui zuǒ yòu ér wèn yue : " bó  
yán liáng fang , qǐ zǎo cí jiào  
. " xùn xiào yue : " zi míng  
zhi jí , bù guò yin jing zhōu  
bīng mǎ zhěng sù , yán jiāng  
yǒu fēng huǒ tái zhì bēi ēr .  
yú yǒu yì jì , lìng yán jiāng  
shǒu lì , bù néng jǔ huǒ ; jiāng  
zhōu zhì bīng , shù shǒu guī  
jiàng , kě hu ?" méng jīng  
xiè yue : " bó yán zhī yǔ , rú  
jiàn wǒ fèi fù . yuàn wén  
liáng cè . " lù xùn yue : " yún  
cháng yǐ shì yíng xióng , zì  
liào wú dí , suǒ lù zhě wéi  
jiāng jun ēr . jiāng jun chéng  
cǐ jí huì , tuo jí cí zhí , yǐ lù  
kǒu zhì rèn ràng zhì ta rén ,  
shǐ ta rén bì cí zàn měi guān  
gong , yǐ jiao qí xīn , bǐ bì jìn  
chè jīng zhōu zhì bīng , yǐ  
xiàng fán chéng . ruò jīng  
zhōu wú bēi , yòng yǐ lǚ zhī  
shí , bié chu qí jì yǐ xí zhí , zé  
jīng zhōu zài zhǎng wò zhī  
zhōng yǐ . " méng dà xǐ yue :  
" zhēn liáng cè yě ! " yóu shì  
lǚ méng tuo bīng bù qǐ ,  
shàng shu cí zhí . lù xùn huí  
jiàn sun quán , jù yán qián jí  
. sun quán nǎi zhao lǚ méng  
huán jiàn yè yāng bìng .

语。逊又曰：“愚有小方，能治将军之疾，未审可用否？”蒙乃屏退左右而问曰：“伯言良方，乞早赐教。”逊笑曰：“子明之疾，不过因荆州兵马整肃，沿江有烽火台之备耳。予有一计，令沿江守吏，不能举火；荆州之兵，束手归降，可乎？”蒙惊谢曰：“伯言之语，如见我肺腑。愿闻良策。”陆逊曰：“云长倚恃英雄，自料无敌，所虑者惟将军耳。将军乘此机会，托疾辞职，以陆口之任让之他人，使他人卑辞赞美关公，以骄其心，彼必尽撤荆州之兵，以向樊城。若荆州无备，用一旅之师，别出奇计以袭之，则荆州在掌握之中矣。”蒙大喜曰：

“真良策也！”

由是吕蒙托病不起，上书辞职。陆逊回见孙权，具言前计。孙权乃召吕蒙还建业养病。

dụng phủ?" Mông nãi bình thối  
tả hữu nhi vấn viết: "Bá ngôn  
lương phương, khất tảo tú  
giáo." Tốn tiểu viết: "Tử minh  
chi tất, bắt quá nhân kinh châu  
binh mã chỉnh túc, duyên giang  
hữu phong hỏa đài chi bị nhĩ.  
Dư hữu nhất kế, lệnh duyên  
giang thủ lại, bắt năng cử hỏa;  
kinh châu chi binh, thúc thủ quy  
hàng, khả hò?" Mông kinh tạ  
viết: "Bá ngôn chi ngữ, như  
kiến ngã phế phủ. Nguyên văn  
lương sách." Lục tốn viết: "Vân  
trường ý thị anh hùng, tự liêu  
vô địch, sở lụy giả duy tướng  
quân nhĩ. Tướng quân thừa thủ  
cơ hội, thác tật từ chức, dĩ lục  
khẩu chi nhâm nhượng chi tha  
nhân, sử tha nhân ti từ tán mĩ  
quan công, dĩ kiêu kì tâm, bỉ tắt  
tǎn triệt kinh châu chi binh, dĩ  
hướng phàn thành. Nhược kinh  
châu vô bị, dụng nhất lữ chi sư,  
biệt xuất kì kế dĩ tập chi, tắc  
kinh châu tại chưởng ác chi  
trung hĩ." Mông đại hỉ viết:  
"Chân lương sách dã!" Do thị lữ  
mông thác bệnh bắt khởi,  
thượng thư từ chức. Lục tốn  
hồi kiến tôn quyền, cụ ngôn tiền  
kế. Tốn quyền nãi triệu lữ mông  
hoàn kiến nghiệp dưỡng bệnh.

lửa lên, mà quân Kinh Châu phải bó  
tay chịu hàng, thì thế nào? - Bá  
Ngôn nói vậy, như trông thấy cả  
gan phổi tôi, vậy thì mèo mực ra  
sao, xin dạy ngay cho. Tốn nói: -  
Vân Trường cậy mình là anh hùng,  
nhưng chỉ còn e có tướng quân đầy  
thôi. Giá thử tướng quân thử óm, từ  
chức lui về, giao công việc cho  
người khác, để cho người ấy phỉnh  
phờ Quan Công còn làm cho y kêu  
ngạo hơn nữa; y tất rút hết quân  
Kinh Châu kéo ra Phàn Thành. Nếu  
Kinh Châu không có phòng bị gì, ta  
chỉ dùng một đạo quân, tìm mưu lụ  
sang sông mà đánh úp lấy, chắc  
chắn Kinh Châu ở trong tay ta rồi.  
Lã Mông mừng rỡ, nói rằng: - Thế  
mới thực là mèo giỏi! Sau đó, Lã  
Mông giả vờ óm nặng, dâng thư từ  
chức. Lục Tốn về ra mắt Tôn  
Quyền, thuật lại kể ấy. Quyền cho  
triệu Lã Mông về Kiến nghiệp  
dưỡng bệnh.

11 méng zhì , rù jiàn quán , quán wèn yue : " lù kǒu zhì rèn , xí zhōu gōng jīn jiàn lǔ zǐ jīng yǐ zì dài , hòu zǐ jīng yòu jiàn qīng zì dài , jīn qīng yì xu jiàn yí cái wàng jian lóng zhě , dài qīng wèi miào . " méng yue : " ruò yòng wàng zhòng zhí rén , yún cháng bì rán tí bēi . lù xùn yì si shen cháng , ér wèi yǒu yuǎn míng , fei yún cháng suǒ jì ; ruò jí yòng yǐ dài chén zhì rèn , bì yǒu suǒ jì . " quán dà xǐ , jí rì bài lù xùn wèi pian jiāng jun , yòu dou du , dài méng shǒu lù kǒu . xùn xiè yue : " mǒu nián yòu wú xué , kǒng bù kan zhòng rèn . " quán yue : " zì míng bǎo qīng , bì bù chā cuò . qīng guan de tui cí . " xùn nǎi bài shòu yìn shòu , lián yè wǎng lù kǒu ; jiao ge mǎ bù shuǐ san jun yǐ bì , jí xiū shu yi feng , jù míng mǎ , yì jīn , jiǔ lǐ děng wù , qiǎn shǐ ? fù fán chéng jiàn guan gong .

蒙至，入见权，权问曰：“陆口之任，昔周公谨荐鲁子敬以自代，后子敬又荐卿自代，今卿亦须荐一才望兼隆者，代卿为妙。”蒙曰：“若用望重之人，云长必然提备。陆逊意思深长，而未有远名，非云长所忌；若即用以代臣之任，必有所济。”权大喜，即日拜陆逊为偏将军、右都督，代蒙守陆口。逊谢曰：“某年幼无学，恐不堪重任。”权曰：“子明保卿，必不差错。卿毋得推辞。”逊乃拜受印绶，连夜往陆口；交割马步水三军已毕，即修书一封，具名马、异锦、酒礼等物，遣使赍赴樊城见关羽。

12 shí gong zhèng jiāng xī jiàn chuāng , àn bing bù dòng . hu bào : " jiang dong lù kǒu shǒu jiang lǚ méng bìng wéi , sun quán qǔ huí tiáo lí , jìn bài lù xùn wèi jiāng , dài lù

时公正将息箭疮，按兵不动。忽报：“江东陆口守将吕蒙病危，孙权取回调理，近拜陆逊为将，代吕蒙守陆口。今

mông chí, nhập kiến quyền, quyền văn viết: "Lục khẩu chi nhâm, tích chu công cẩn tiền lỗ tử kính dĩ tự đại, hậu tử kính hựu tiền khanh tự đại, kim khanh diệc tu tiền nhất tài vọng kiêm long giả, đại khanh vi diệu." Mông viết: "Nhược dụng vọng trọng chi nhân, vân trường tất nhiên đề bị. Lục tốn ý tú thâm trường, nhi vị hưu viễn danh, phi vân trường sở kị; nhược túc dụng dĩ đại thắn chi nhâm, tất hưu sở tể." Quyền đại hỉ, túc nhật bái lục tốn vi thiêng tướng quân, hưu đô đốc, đại mông thủ lục khẩu. Tốn tạ viết: "Mỗi niên ấu vô học, khủng bất kham trọng nhâm." Quyền viết: "Tử minh bảo khanh, tất bắt sai thác. Khanh vô đắc thôi từ." Tốn nãi bái thụ án thụ, liên dạ vãng lục khẩu; giao cát mã bộ thủy tam quân dĩ tất, túc tu thư nhất phong, cụ danh mã, dị cảm, tửu lễ đẳng vật, khiên sử tê phó phàn thành kiến quan công.

Mông về đến nơi, Quyền hỏi rằng: - Trách nhiệm ở Lục Khẩu, ngày xưa Chu Công Cẩn tiền Lỗ Túc để thay chán. Khi Lỗ Túc mất, lại tiền người để kế vào chức ấy. Nay người cũng nên tiến một người nào có tài có tiếng, để thay người, thì chẳng hay lắm ru? Mông thưa: - Nếu dùng người danh vọng, thì Vân Trường tất nhiên phải đề phòng. Có Lục Tốn ý xấu xa, mà chưa có danh tiếng gì, Vân Trường tất không coi vào đâu. Nếu dùng người ấy thay tôi, thì việc át xong. Quyền mừng lắm, ngay hôm ấy phong cho Lục Tốn làm thiên tướng quân hưu đô đốc, thay Lã Mông coi giữ Lục Khẩu. Tốn từ tạ nói rằng: - Tôi còn ít tuổi, học hành chưa có gì, sợ không gánh nổi việc to. Quyền nói: - Tử Minh đã cử người lên, tất không nhầm lẫn, người không được từ chối nữa. Tốn phụng mệnh nhận lĩnh án thụ, ra ngay Lục Khẩu. Bàn giao công việc trong ba quân mã, thủy, bộ đều đầy, Tốn lập túc viết một phong thư, sai người mang ngựa quý, gắm lợ, rượu ngon và đồ lễ vật khác, đem đến Phàn Thành vào lễ Quan Công.

Bấy giờ, Quan Công đang chữa vết thương, đóng quân một chỗ chưa động. Chợt có tin vào báo rằng: - Tướng giữ Lục Khẩu bên Đông Ngô là Lã Mông đau nặng, Tôn Quyền đem về Kiến Nghiệp điều trị, sai Lục

méng shǒu lù kǒu . jin xùn  
chāi rén ? shu jù lǐ , tè lái bài  
jiàn . " guan gong zhao rù ,  
zhǐ lái shí ér yán yue : "  
zhòng móu jiàn shí duǎn  
qiǎn , yòng cǐ rú zì wèi jiāng !  
" lái shí fú dì gào yue : " lù  
jiāng jun chéng shu bèi lǐ : yi  
lái yǔ jun hóu zuò hè , èr lái  
qiú liǎng jia hé hǎo . xìng qǐ  
xiào liù . " gong chai shu shi  
zhi , shu cí jí qí bì jìn . guan  
gong lǎn bì , yǎng miàn dà  
xiào , lìng zuò yòu shou liǎo  
lǐ wù , fa fù shǐ zhě huí qù .  
shǐ zhě huí jiàn lù xùn yue : "  
guan gong xin xǐ , wú fù yǒu  
you jiang dong zhì yì . "

逊差人赍书具礼，特来拜见。”关公召入，指来使而言曰：“仲谋见识短浅，用此孺子为将！”来使伏地告曰：“陆将军呈书备礼：一来与君侯作贺，二来求两家和好。幸乞笑留。”公拆书视之，书词极其卑谨。关公览毕，仰面大笑，令左右收了礼物，发付使者回去。使者回见陆逊曰：“关公欣喜，无复有忧江东之意。”

- 13 xùn dà xǐ , mì qiǎn rén tàn  
de guan gong guǒ rán chè  
jīng zhōu dà bàn bing fù fán  
chéng ting diào , zhì dài jiàn  
chuang quán kě , biàn yù jìn  
bing . xùn chá zhì bēi xì , jí  
chāi rén xing yè bào zhì sun  
quán , sun quán zhao lǚ  
méng shàng yì yue : " jin yún  
cháng guǒ chè jīng zhōu zhī  
bing , gong qū fán chéng ,  
biàn kě shè jì xí qū jīng zhōu .  
qīng yǔ wú dì sun jiǎo tòng  
yǐn dà jun qián qù , hé rú ? "  
sun jiǎo zì shú míng , nǎi  
sun quán shú fù sun jìng zhī  
cì zì yě . méng yue : " zhǔ  
gong ruò yǐ méng kě yòng zé  
dú yòng méng ; ruò yǐ shú

thủ lục khẩu. Kim tốn sai nhân tê thư cụ lễ, đặc lai bái kiến." Quan công triệu nhập, chỉ lai sử nhi ngôn viết: "Trọng mưu kiến thức đoán thiển, dụng thủ nhụ tử vi tương!" Lai sử phục đia cáo viết: "Lục tướng quân trình thư bị lễ: nhất lai dữ quân hầu tac hạ, nhị lai cầu lưỡng gia hòa hảo. Hạnh khát tiêu lưu. "Công sách thư thị chi, thư từ cực kí ti cẩn. Quan công lâm tắt, ngưỡng diện đại tiểu, lệnh tả hữu thu liếu lễ vật, phát phó sứ giả hồi khứ. Sứ giả hồi kiến lục tốn viết: "Quan công hân hỉ, vô phục hữu ưu giang đồng chí ý."

Tôn thay chân Lã Mông. Tối nay đến nhậm chức sai người đem thư và lễ vật đây, xin vào bái kiến tướng quân. Quan Công đòi sứ giả vào, bảo rằng: - Tôn Quyền nay sao quắn thế, sai thằng trẻ con làm tướng à? Sứ giả phục xuồng đất kêu rằng: - Lục tướng quân tôi, có đồ lễ và thư đến đây dâng trình quân hầu. Một là mừng quân hầu, hai là cầu đôi bên được hòa hiếu với nhau, xin quân hầu chiếu cố đến cho. Quan Công mở thư ra xem, thấy lời lẽ khiêm tốn lắm. Xem xong, ngẩng mặt cười ám cả lên, rồi sai tá hữu thâu lễ vật, cho sứ giả về. Sứ giả về nói với Lục Tôn rằng: - Quan Công vui mừng, có ý không lo gì đến Đông Ngô nữa.

逊大喜，密遣人探得关公果然撤荆州大半兵赴樊城听调，只待箭疮痊可，便欲进兵。逊察知备细，即差人星夜报知孙权，孙权召吕蒙商议曰：“今云长果撤荆州之兵，攻取樊城，便可设计袭取荆州。卿与吾弟孙皎同引大军前去，何如？”孙皎字叔明，乃孙权叔父孙静之次子也。蒙曰：“主公若以蒙可用则独用蒙；若以

tốn đại hỉ, mật khiển nhân tham đặc quan công quả nhiên triệt kinh châu đại bán binh phó phàn thành thính điều, chỉ đãi tiến sang thuyền khả, tiện dục tiến binh. Tốn sát tri bị té, tức sai nhân tinh dạ báo tri tôn quyền, tôn quyền triệu lữ mông thương nghị viết: "Kim vân trường quả triệt kinh châu chi binh, công thủ phàn thành, tiện khả thiết kế tập thủ kinh châu. Khanh dữ ngô đệ tôn kiều đồng dãm đại quân tiền khứ, hà nhu?" Tôn kiều tự thúc minh, nãi tôn quyền thúc phụ tôn tĩnh chi thứ tử dã. Mông viết: "Chúa công nhược dĩ mông khả dụng tắc độc dụng mông; nhược dĩ

Tốn mừng lắm, sai người sang Kinh Châu dò thám xem sao. Quan Công quả nhiên rút quân Kinh Châu ra Phàn Thành, chỉ đợi khỏi đau thì tiến binh. Tốn biết được đích xác như thế, sai ngay người về báo với Tôn Quyền. Quyền đòi Lã Mông vào bàn bạc rằng: - Nay Văn Trường đã rút quân khỏi Phàn Thành, ta nên tìm kế đánh úp Kinh Châu. Người nên cùng với em ta là Tôn Hiệu dẫn đại quân sang có được không? Tôn Hiệu tự là Thúc Minh, nguyên là con hai Tôn Tĩnh, Ma Tĩnh là chú Tôn Quyền. Mông nói: - Nếu chúa công cho tôi là hữu dụng thì cứ dùng một mình tôi thôi; nếu Thúc Minh có tài thì cứ dùng một mình Thúc Minh. Chúa công

míng kě yòng zé dù yòng  
shú míng . qǐ bù wén xí rì  
zhou yú , chéng pǔ wèi zuō  
yòu dou du , shì sui jué yú  
yú , rán pǔ zì yǐ jiù chén ér ju  
yú xià , pō bù xiāng mù ; hòu  
yin jiàn yú zhì cái , fang shǐ  
jìng fú ? jìn méng zhì cái bù jí  
yú , ér shú míng zhì qín  
shèng yú pǔ , kǒng wèi bì  
néng xiāng jì yě . ”

叔明可用则独用叔明。  
岂不闻昔日周瑜、程普  
为左右都督，事虽决于  
瑜，然普自以旧臣而居  
瑜下，颇不相睦；后因  
见瑜之才，方始敬服？  
今蒙之才不及瑜，而叔  
明之亲胜于普，恐未必  
能相济也。”

thúc minh khả dụng tắc độc  
dụng thúc minh. Khởi bất văn  
tích nhặt chu du, trình phỗ vi tả  
hữu đô đốc, sự tuy quyết vu du,  
nhiên phỗ tự dĩ cựu thần nhi cự  
du hạ, pha bất tương mục; hậu  
nhân kiến du chi tài, phương  
thủy kính phục? Kim mong chi  
tài bất cập du, nhi thúc minh chi  
thân thắng vu phỗ, khủng vị tất  
năng tương tề dã."

Không nhớ chuyện Chu Du và Trình  
Phổ khi xưa đó ư? Tuy công việc  
do Chu Du chủ trương, nhưng  
Trình Phổ nghĩ mình là cựu thần  
mà lại kém Du nên vẫn không bằng  
lòng, sau thấy Chu Du có tài, bấy  
giờ mới phục. Nay tài tôi không  
được bằng Chu Du, mà Thúc Minh  
lại thân hơn Trình Phổ, tôi ngại vị  
tất đã đỡ nhau được việc.

- 14 quán dà wù , suì bài lǚ móng  
wèi dà dou du , zǒng zhì  
jiang dong zhu lù jun mǎ ;  
líng sūn jiǎo zài hòu jie yìng  
liáng cǎo . móng bài xiè ,  
diǎn bing san wàn , kuài  
chuán ba shí yú zhī , xuǎn  
huì shuǐ zhě bàn zuò shàng  
rénn , jie chuan bái yī , zài  
chuán shàng yáo lǚ , què  
jiang jing bing fú yú [ zhou  
gòu ] [ zhou lù ] chuán zhōng .  
cì diào hán dang , jiǎng qín ,  
zhu rán , pan zhāng , zhōu  
tài , xú shèng , ding fèng  
dēng qí yuán dà jiāng , xiāng  
jì ér jìn .

权大悟，遂拜吕蒙为大  
都督，总制江东诸路军  
马；令孙皎在后接应粮  
草。蒙拜谢，点兵三万  
，快船八十余只，选会  
水者扮作商人，皆穿白  
衣，在船上摇橹，却将  
精兵伏于【舟楫】【舟  
鹿】船中。次调韩当、  
蒋钦、朱然、潘璋、周  
泰、徐盛、丁奉等七员  
大将，相继而进。

quyền đại ngộ, toại bái lữ móng  
vi đại đô đốc, tổng chế giang  
đông chư lộ quân mã; lệnh tôn  
kiều tại hậu tiếp ứng lương  
thảo. Móng bái tạ, điểm binh  
tam vạn, khoái thuyền bát thập  
du chỉ, tuyển hội thủy già phản  
tác thương nhân, gai xuyên  
bạch y, tại thuyền thương diêu  
lỗ, khước tương tinh binh phục  
vu 【 chu cầu 】 【 chu lộc 】  
thuyền trung. Thứ điều hàn  
đương, tương khâm, chu nhiên,  
phan chương, chu thái, từ  
thịnh, đinh phụng đẳng thất  
viên đại tướng, tương kế nhi  
tiến.

Tôn Quyền nghĩ ra, bèn phong cho  
Lã Mông làm đại đô đốc, thống lĩnh  
các đạo quân mã, sai Tôn Hiệu đi  
sau tiếp ứng lương thảo. Mông lạy  
tạ, điểm ba vạn quân và tám chục  
chiếc thuyền tốt, kén những tay  
thủy thủ nhà nghè, cho mặc toàn áo  
trắng, giả làm lái buôn, ngồi trên  
thuyền chéo lái; còn tinh binh thì  
phục cả ở trong khoan thuyền. Lại  
sai Hàn Dương, Tưởng Khâm, Chu  
Nhiên, Phan Chương, Chu Thái, Từ  
Thịnh, Đinh Phục, cả thảy bảy đại  
tướng, lần lần tiến binh sang theo;

- 15 qí yú jie suí wú hòu wèi gé  
hòu jiù yìng . yi miàn qiǎn shí  
zhì shu cáo cáo , lìng jìn  
bing yǐ xí yún cháng zhì hòu  
; yi miàn xiān chuán bào lù  
xùn , rán hòu fa bái yí rén ,  
jià kuài chuán wǎng xún  
yáng jiang qù . zhòu yè zàn

其余皆随吴侯为合后救  
应。一面遣使致书曹操  
，令进兵以袭云长之后  
；一面先传报陆逊，然  
后发白衣人，驾快船往  
浔阳江去。昼夜趱行，

kì du giai tùy ngô hầu vi hợp  
hậu cứu ứng. Nhất diện khiền  
sử trí thư tào thao, lệnh tiến  
binh dĩ tập vân trường chi hậu;  
nhất diện tiên truyền báo lục  
tồn, nhiên hậu phát bạch y  
nhân, giá khoái thuyền vãng  
tầm dương giang khứ. Trú dạ

còn bao nhiêu quân sĩ theo cả Ngô  
Hầu để đi sau tiếp ứng. Một mặt sai  
người đưa thư cho Tào Tháo, xin  
cắt quân đánh tập hậu Vân Trường.  
Một mặt báo tin cho Lục Tồn biết  
trước, rồi mới sai bọn áo trắng bơi  
thuyền đi ra sông Tầm Dương.  
Thuyền đi miết cả ngày lẫn đêm,

xíng , zhí dǐ běi àn . jiang  
bian feng huǒ tái shàng shǒu  
tái jun pán wèn shí , wú rén  
dá yue : " wǒ děng jie shì kè  
shang , yin jiang zhong zǔ  
feng , dào cǐ yì bì . " suí jiang  
cái wù sòng yǔ shǒu tái jun  
shì . jun shì xìn zhī , suí rèn  
qí tíng bó jiāng biān . yue zhì  
èr gèng , [ zhōu gòu ] [ zhōu  
lù ] zhōng jīng bīng qí chu ,  
jiāng feng huǒ tái shàng  
guān jun fù dǎo , àn hào yí  
shēng , ba shí yú chuán jīng  
bīng ju qǐ , jiāng jīn yào qù  
chǔ dun tái zhī jun , jìn xíng  
zhuo rù chuán zhōng , bù  
céng zǒu liǎo yí gè . yú shí  
cháng qū dà jìn , jìng qū jīng  
zhōu , wú rén zhī jué . jiāng  
zhì jīng zhōu , lǚ méng jiāng  
yán jiāng dun tái suǒ huò  
guān jun , yòng hǎo yán fǔ  
wèi , gè gè zhòng shǎng ,  
líng zhuàn kai chéng mén ,  
zòng huǒ wèi hào . zhòng  
jun lǐng mìng , lǚ méng biàn  
jiào qián dǎo . bǐ jí bàn yè ,  
dào chéng xià jiào mén .  
mén lì rèn de shì jīng zhōu  
zhī bing , kai liǎo chéng mén .  
zhòng jun yí shēng hǎn qǐ ,  
jiù chéng mén lǐ fàng qǐ hào  
huǒ . wú bing qí rù , xí liǎo  
jīng zhōu . lǚ méng biàn  
chuán lǐng jun zhōng : " rú  
yǒu wàng sha yí rén , wàng  
qǔ míng xiān yí wù zhě , dìng  
àn jun fǎ . " yuán rèn guān lì  
, bìng yí jiù zhí . jiāng guān

直抵北岸。江边烽火台上守台军盘问时，吴人答曰：“我等皆是客商，因江中阻风，到此一避。”随将财物送与守台军士。军士信之，遂任其停泊江边。约至二更，【舟𦵹】【舟鹿】中精兵齐出，将烽火台上官军缚倒，暗号一声，八十余船精兵俱起，将紧要去处墩台之军，尽行捉入船中，不曾走了一个。于是长驱大进，径取荆州，无人知觉。将至荆州，吕蒙将沿江墩台所获官军，用好言抚慰，各各重赏，令赚开城门，纵火为号。众军领命，吕蒙便教前导。比及半夜，到城下叫门。门吏认得是荊州之兵，开了城门。众军一声喊起，就城门里放起号火。吴兵齐入，袭了荊州。吕蒙便传令军中：“如有妄杀一人，妄取民间一物者，定按军法。”原任官吏，并依旧职。将关公家属另

toản hành, trực đê bắc ngạn. Giang biên phong hỏa đài thương thủ đài quân bàn ván thời, ngô nhân đáp viết: "Ngã đẳng giai thị khách thương, nhân giang trung trở phong, đáo thử nhất tị." Tùy tương tài vật tổng dữ thử đài quân sĩ. Quân sĩ tin chi, toại nhâm kì đình bạc giang biên. Ước chí nhị canh, 【chu cầu】【chu lộc】trung tinh binh tè xuất, tương phong hỏa đài thương quan quân phược đảo, ám hỏa nhất thanh, bát thập dư thuyền tinh binh câu khởi, tương khẩn yếu khứ xử đòn đài chi quân, tần hành tróc nhập thuyền trung, bắt tảng tầu liễu nhất cá. Vu thị trường khu đại tiến, kinh thủ kinh châu, vô nhân tri giác. Tương chí kinh châu, lữ mông tương duyên giang đòn đài sở hoạch quan quân, dụng hảo ngôn phủ úy, các các trọng thường, lệnh trám khai thành môn, túng hỏa vi hào. Chúng quân lĩnh mệnh, lữ mông tiện giáo tiền đạo. Bỉ cập bán dạ, đáo thành hạ khiếu môn. Môn lại nhận đắc thị kinh châu chi binh, khai liễu thành môn. Chúng quân nhất thanh hảm khởi, tựu thành môn lí phóng khởi hỏa hỏa. Ngô binh tè nhập, tập liễu kinh châu. Lữ mông tiện truyền lệnh quân trung: "Như hữu vọng sát nhất nhân, vọng thủ dân gian nhất vật giả, định án quân pháp."

thẳng đến bờ phía Bắc. Quân canh ụ hỏi, thì người Ngô đáp rằng: - Chúng tôi là khách buôn, nhân đi sông gặp phải sóng gió, đến đây tránh ẩn, xin cho ở nhờ một chút. Nói rồi mang đồ lễ lên biểu những quân canh ở đó. Quân sĩ tin là thực, bằng lòng cho thuyền Ngô đỗ cả ven bờ sông. Canh hai đêm hôm ấy, tinh binh ở trong khoang thuyền kéo o cá lên bờ, bắt chổi hết quân giữ ụ; rồi nồi ám hiệu cho tám chiếc thuyền cùng đỗ lên chia nhau bắt hết những quân canh giữ các nơi hiểm yếu đem cả xuống thuyền, không một người nào chạy thoát. Rồi kéo thẳng đến lấy Kinh Châu, mà vẫn không có một người nào hay. Khi đến gần thành, Lã Mông đỗ dành và trọng thường cho quân sĩ bắt được ở ngoài sông, sai chúng đánh lừa quân trong thành mở cửa, đốt lửa làm hiệu. Quân sĩ vâng lệnh. Lã Mông bèn cho chúng đi trước dẫn đường. Chừng nữa đêm, chúng đến nơi gọi cửa. Quân trong thành lấy là người nhà, liền mở cửa ra. Quân sĩ reo ầm một tiếng, đốt lửa lên làm hiệu, quân Ngô kéo ủa cả vào, úp được Kinh Châu. Lã Mông cầm quân sĩ không được xâm phạm một tí gì của dân. Những quan lại cho giữ nguyên chức cũ. Mông lại sai người đem gia quyến Quan Công để ở riêng một, cầm không ai được quấy nhiễu. Một mặt sai người về báo tin với Ngô hầu.

gong jia shǔ lìng yǎng bié  
zhái , bù xǔ xián rén jiǎo rǎo  
. yi miàn qiǎn rén shen bào  
sun quán .

养别宅，不许闲人搅扰。  
一面遣人申报孙权。

16 yí rì dà yǔ , móng shàng mǎ  
yǐn shù qí diǎn kàn sì mén .  
hu jiàn yi rén qū mínl xiān  
zhù lì yǐ gài kǎi jiā , móng hè  
zuǒ yòu zhí xià wèn zhī , nǎi  
móng zhī xiāng rén yě .  
móng yue : " rǔ sui xì wǒ  
tòng xiang , dàn wú hào lìng  
yǐ chu , rǔ gù fàn zhī , dang  
àn jun fǎ ." qí rén qì gào yue  
: " qí kǒng yǔ shi guan kǎi ,  
gù qū zhe gài , fei wèi si  
yòng . qǐ jiāng jun niàn tòng  
xiāng zhī qíng ! " móng yue :  
" wú gù zhī rǔ wèi fù guan  
kǎi , rán zhōng shì bù yìng  
qū mínl xiān zhī wù . " chì  
zuǒ yòu tuī xià zhān zhī .  
xiao shǒu chuán shì bì , rán  
hòu shou qí shi shǒu , qì ér  
zàng zhī . zì shì san jun zhèn  
sù . bù yí rì , sun quán lǐng  
zhòng zhì . lǚ móng chu guo  
yíng jie rù yá . quán wèi láo  
bì , réng mìng pan jùn wèi  
zhì zhōng , zhǎng jīng zhōu  
shì ; jian nèi fàng chu yú jìn ,  
qiǎn guī cáo cào ; an mínl  
shǎng jun , shè yàn qìng hè .  
quán wèi lǚ móng yue : " jin  
jīng zhōu yǐ de , dàn gong an  
fù shì rén , nán jùn mí fang ,  
cǐ èr chǔ rú hé shou fù ? "

一日大雨，蒙上马引数  
骑点看四门。忽见一人  
取民间箬笠以盖铠甲，  
蒙喝左右执下问之，乃  
蒙之乡人也。蒙曰：“汝  
虽系我同乡，但吾号  
令已出，汝故犯之，当  
按军法。”其人泣告曰  
：“其恐雨湿官铠，故  
取遮盖，非为私用。乞  
将军念同乡之情！”蒙  
曰：“吾固知汝为覆官  
铠，然终是不应取民间  
之物。”叱左右推下斩  
之。枭首传示毕，然后  
收其尸首，泣而葬之。  
自是三军震肃。不一日  
，孙权领众至。吕蒙出  
郭迎接入衙。权慰劳毕  
，仍命潘浚为治中，掌  
荊州事；监内放出于禁  
，遣归曹操；安民赏军  
，设宴庆贺。权谓吕蒙  
曰：“今荊州已得，但

Nguyên nhâm quan lại, tịnh y  
cựu chức. Tương quan công  
gia chúc lánh dưỡng biệt trạch,  
bắt hứa hanh nhân giáo nhiễu.  
Nhất diện khiễn nhân thân báo  
tôn quyền.

nhất nhật đại vũ, mông thượng  
mã dǎn số ky điếm khán tú  
môn. Hốt kiến nhất nhân thủ  
dân gian trú lạp dĩ cái khái  
giáp, mông hát tả hữu chấp hạ  
vần chi, nãi mông chi hương  
nhân dã. Mông viết: "Nhữ tuy  
hệ ngã đồng hương, đăn ngô  
hiệu lệnh dĩ xuất, nhữ cố phạm  
chi, đương án quân pháp." Kì  
nhân kháp cáo viết: "Kì khung  
vũ thấp quan khái, cố thủ già  
cái, phi vi tư dụng. Khất tướng  
quân niệm đồng hương chi  
tinh!" Mông viết: "Ngô cố tri nhữ  
vi phúc quan khái, nhiên chung  
thị bất ứng thủ dân gian chi  
vật." Sát tả hữu thôii hạ trám  
chi. Kiêu thủ truyền kì tất, nhiên  
hậu thu kì thi thủ, kháp nhi táng  
chi. Tự thi tam quân chấn túc.  
Bất nhất nhật, tôn quyền lĩnh  
chúng chí. Lữ mông xuất quách  
nghênh tiếp nhập nha. Quyền  
úy lao tất, nhưng mệnh phan  
tuần vi trì trung, chưởng kinh  
châu sự; giam nội phóng xuất  
vu cầm, khiển quy tào thao; an  
dân thưởng quân, thiết yến  
khánh hạ. Quyền vị lữ mông  
viết: "Kim kinh châu dĩ đắc, đăn  
công an phó sĩ nhân, nam quận  
mi phương, thủ nhị xử như hà

Một hôm mưa to, Mông dẫn vài tên  
ky mã đi diễu xem bốn cửa thành,  
chợt trông thấy một tên lính lấy cái  
nón lá của dân để che áo giáp.  
Mông quát tả hữu bắt tên lính ấy lại,  
hỏi ra thì người cùng làng với  
Mông. Mông mắng rằng: - Mày tuy  
là người làng với tao, nhưng hiệu  
lệnh tao đã truyền ra như thế mày  
mà che còn cố ý phạm vào, thì phải  
đem quân Pháp mà trị mới được!  
Tên lính ấy khóc và kêu rằng: - Tôi  
sợ mưa ướt mắt đồ của nhà nước,  
mới lấy một cái nón mà che, chứ  
không dám đem dùng riêng, xin  
tướng quân nghĩ tình cùng làng mà  
tha tội cho. Mông nói: - Tao vẫn biết  
mày lấy để che đồ vật của nhà  
nước, nhưng cũng không được vì  
thế mà lấy của dân. Nói đoạn, sai  
lôi tên lính ấy ra chém, bêu đầu  
hiệu lệnh cho ba quân. Xong đâu  
đấy, mới thu thây sở, khóc lóc và  
chôn cất tử tế. Vì thế, quân sĩ sợi  
hái, giữ gìn kỷ luật rất nghiêm.  
Được ít lâu, Tôn Quyền dẫn quân  
đến. Mông ra ngoài thành đón rước  
vào. Quyền úy lạo một hồi, rồi lại  
dùng Phan Tuấn cho coi việc Kinh  
Châu, mở ngực tha cho Vu Cám về  
Ngụy. Quyền yên dân, thưởng cho  
quân sĩ, mở tiệc ăn mừng. Quyền  
bảo Lã Mông rằng: - Kinh Châu đã

yán wèi bì , hu yí rén chu  
yue : " bù xu zhang gong zhī  
jiàn , mǒu píng san cùn bù  
làn zhī shé , shuo gong an fù  
shì rén lái jiàng , kě hu ? "  
zhòng shì zhī , nǎi yú fan yě  
. quán yue : " zhòng xiáng  
yǒu hé liáng cè , kě shǐ fù  
shì rén guī jiàng ? " fan yue :  
" mǒu zì yòu yǔ shì rén jiao  
hòu ; jin ruò yǐ lì hái shuo zhī  
, bǐ bì guī yǐ . " quán dà xī  
, suì lìng yú fan lǐng wǔ bǎi jun  
, jìng ben gong an lái .

公安傅士仁、南郡糜芳  
，此二处如何收复？”  
言未毕，忽一人出曰：  
“不须张弓只箭，某凭  
三寸不烂之舌，说公安  
傅士仁来降，可乎？”  
众视之，乃虞翻也。权  
曰：“仲翔有何良策，  
可使傅士仁归降？”翻  
曰：“某自幼与士仁交  
厚；今若以利害说之，  
彼必归矣。”  
权大喜，遂令虞翻领五  
百军，径奔公安来。

17 què shuo fù shì rén ting zhī  
jīng zhōu yǒu shī , jí lìng bì  
chéng jian shǒu . yú fan zhì ,  
jiàn chéng mén jìn bì , suì  
xiě shu shuan yú jiàn shàng ,  
shè rù chéng zhōng . jun shì  
shí de , xiān yǔ fù shì rén .  
shì rén chai shu shì zhī , nǎi  
zhao jiàng zhì yì . lǎn bì ,  
xiǎng qǐ " guan gong qù rì  
hèn wú zhì yì , bù rú zǎo  
jiàng . " jí lìng dà kai chéng  
mén , qǐng yú fan rù chéng .  
èr rén lǐ bì , gè sù jiù qíng .  
fan shuo wú hóu kuan hóng  
dà dù , lǐ xián xià tǔ ; shì rén  
dà xī , jí tòng yú fan ? yìn  
shòu lái jīng zhōu tóu jiàng .  
sun quán dà yuè , réng lìng  
qù shǒu gong an . lǚ méng

thu phục?" Ngôn vị tắt, hốt nhất  
nhân xuất viết: "Bất tu trương  
cung chỉ tiễn, mỗ bằng tam  
thốn bắt lạn chi thiệt, thuyết  
công an phó sĩ nhân lai hàng,  
khả hồ?" Chúng thị chí, nãi ngu  
phiên dã. Quyền viết: "Trọng  
tường hữu hà lương sách, khả  
sử phó sĩ nhân quy hàng?"  
Phiên viết: "Mỗ tự áu dũ sĩ  
nhân giao hậu; kim nhược dĩ lợi  
hại thuyết chí, bỉ tắt quy hĩ."  
Quyền đại hỉ, toại lệnh ngu  
phiên lịnh ngũ bách quân, kính  
bôn công an lai.

lấy được rồi, còn Phó Sĩ Nhân ở  
Công An, My Phương ở Nam  
Quận, làm thế nào lấy được nốt hai  
nơi ấy? Quyền hỏi vừa dứt lời, thì  
một người bước ra thưa rằng: -  
Không phải cần đến một bộ cung,  
một mảnh tên tôi chỉ xin uốn ba tấc  
ruồi, sang dụ Phó Sĩ Nhân về hàng  
với chúa công, có được không?  
Chúng trông xem ai, thì là Ngu  
Phiên. Quyền hỏi: - Trọng Tường  
có mạo gì cao, dụ được Phó Sĩ  
Nhân về hàng với ta? Phiên nói: -  
Tôi thuở nhỏ chơi tắt thân với Sĩ  
Nhân, nếu đem đường lợi hại mà  
bảo, thì chắc y phải lại hàng thôi.  
Quyền mừng lắm, sai Ngu Nhiên  
đẫn năm trăm quân Công An.

却说傅士仁听知荊州有失，急令闭城坚守。虞翻至，见城门紧闭，遂写书拴于箭上，射入城中。军士拾得，献与傅士仁。士仁拆书视之，乃招降之意。想起  
“关公去日恨吾之意，不如早降。”即令大开城门，请虞翻入城。二人礼毕，各诉旧情。翻说吴侯宽洪大度，礼贤下士；士仁大喜，即同虞翻赍印绶来荊州投降。

khước thuyết phó sĩ nhân thính  
tri kinh châu hữu thất, cấp lệnh  
bế thành kiên thủ. Ngu phiên  
chí, kiên thành môn khẩn bế,  
toại tả thư thuyên vu tiễn  
thượng, xạ nhập thành trung.  
Quân sĩ thập đắc, hiến dũ phó  
sĩ nhân. Sĩ nhân sách thư thị  
chí, nãi chiêu hàng chí ý. Lãm  
tắt, tưởng khởi "quan công khứ  
nhật hận ngô chí ý, bất như tảo  
hàng." tức lệnh đại khai thành  
môn, thỉnh ngu phiên nhập  
thành. Nhị nhân lễ tắt, các tố  
cựu tình. Phiên thuyết ngô hầu  
khoan hồng đại độ, lễ hiền hạ  
thổ; sĩ nhân đại hỉ, tức đồng  
ngu phiên tê án thụ lai kinh  
châu đầu hàng. Tôn quyền đại  
duyệt, nhưng lệnh khứ thủ công

Lại nói, Phó Sĩ Nhân từ khi nghe tin Kinh Châu đã mất, sai đóng chắc cửa thành lại để giữ, Ngu Nhiên đến, thấy cửa thành đóng kỹ rồi, mới viết một bức thư buộc vào đầu tên, bắn vào trong thành. Quân sĩ nhật được, đưa cho Phó Sĩ Nhân. Sĩ Nhân mở thư ra xem, thì là thư chiêu hàng. Xem xong, nghĩ đến sự tình khi trước Quan Công đánh đập mắng mỏ, mới quyết ý ra hàng. Liền sai quân mở cửa thành rước Ngu Nhiên vào. Hai người chào hỏi xong, cùng nhau kể lể tình xưa nghĩa cũ. Phiên kể chuyện Ngô hầu yêu người hiền, kính kẻ sĩ. Sĩ Nhân mừng rõ, mang ngay án thụ theo Ngu Nhiên lại Kinh Châu xin hàng. Tôn Quyền mừng lắm, lại cho Sĩ Nhân trấn giữ Công An. Lã Mông

mì wèi quán yue : " jin yún  
cháng wèi huò , liù shì rén ;  
yú gong an , jiǔ bì yǒu biàn ;  
bù ruò shǐ wǎng nán jùn  
zhao mí fang guī jiàng . "  
quán nǎi zhao fù shì rén wèi  
yue : " mí fang yǔ qīng jiao  
hòu , qīng kě zhao lái guī  
jiàng , guì zì dāng yǒu zhòng  
shǎng . " fù shì rén kài rán  
lǐng nuò , suí yǐn shí yú qí ,  
jìng tóu nán jùn zhao an mí  
fang . zhèng shì : jin rì gong  
an wú shǒu zhì , cóng qián  
wáng fǔ shì liáng yán . wèi  
zhi cǐ qù rú hé , qiě kàn xià  
wén fēn jiě .

。孙权大悦，仍令去守  
公安。吕蒙密谓权曰：  
“今云长未获，留士仁  
于公安，久必有变；不  
若使往南郡招糜芳归降。  
”权乃召傅士仁谓曰  
：“糜芳与卿交厚，卿  
可招来归降，孤自当有  
重赏。”傅士仁慨然领  
诺，遂引十余骑，径投  
南郡招安糜芳。正是：  
今日公安无守志，从前  
王甫是良言。未知此去  
如何，且看下文分解。

an. Lữ mông mật vị quyền viết:  
"Kim vẫn trường vị hoạch, lưu  
sĩ nhân vu công an, cứu tất hữu  
biển; bất nhược sử vãng nam  
quận chiêu mi phương quy  
hàng." quyền nãi triệu phó sĩ  
nhân vị viết: "Mi phương dù  
khanh giao hậu, khanh khả  
chiêu lai quy hàng, cô tự đương  
hữu trọng thường." phó sĩ nhân  
khái nhiên lĩnh nặc, toại dẫn  
thập dư ky, kính đầu nam quận  
chiêu an mi phương. Chánh thi:  
kim nhật công an vô thủ chí,  
tòng tiền vương phủ thị lương  
ngôn. Vị tri thủ khứ như hà, thả  
khán hạ văn phân giải

nói nhỏ với Tôn Quyền rằng: - Vân  
Trường chưa trừ được, nếu để Sĩ  
Nhân ở Công An lâu tắt sinh biến,  
chi bằng sai y sang Nam Quận mà  
dụ My Phương ra hàng nhân thế.  
Quyền mới bảo Sĩ Nhân rằng: - My  
Phương chơi thân với người, người  
nên đến Nam Quận dụ y về hàng,  
ta sẽ trọng thưởng. Sĩ Nhân vui vẻ  
lĩnh mệnh, dẫn hơn một nghìn tên  
ky mã đến dụ My Phương. Thế mới  
là: Kinh Châu xảy việc tang thương  
thế, Vương Phú hôm nào nói chẳng  
sai! Chưa biết My Phương có chịu  
hang hay không, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
076  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo mí fang wén jing  
zhou yǒu shī , zhèng wú jì kě  
shi . hu bào gong an shǒu  
jiang fù shì rén zhì , fang  
máng jie rù chéng , wèn qí  
shì gù .

3 shì rén yue : " wú fei bù  
zhong . shì wéi lì kùn , bù  
néng zhì chí , wǒ jin yǐ jiàng  
dong wú . jiāng jun yì bù rú  
zǎo jiàng ." fang yue : " wú  
děng shòu hàn zhōng wáng  
hòu en , an rěn bēi zhì ? "  
shì rén yue : " guan gong qù  
rì , tòng hèn wú èr rén ; tǎng  
yì rì de shèng ér huí , bì wú  
qīng shù . gong xì chà zhì ."  
fang yue : " wú xiong dì jiǔ  
shì hàn zhōng wáng , qǐ kě  
yi cháo xiāng bēi ? " zhèng  
yóu yù xiān , hu bào guan  
gong qiǎn shǐ zhì , jie rù ting  
shàng . shǐ zhě yue : " guan  
gong jun zhōng que liáng , tè  
lái nán jūn , gong an èr chǔ  
qǔ bái mǐ shí wàn shí , lìng  
èr jiāng jun xíng yè jiě qù jun  
qián jiao ge . rú chí lì zhǎn ."  
fang dà jing , gù wèi fù shì  
rényue : " jin jing zhou yǐ bēi

第七十六回  
徐公明大战沔水  
关云长败走麦城

却说糜芳闻荆州有失，  
正无计可施。忽报公安  
守将傅士仁至，芳忙接  
入城，问其事故。

士仁曰：“吾非不忠。  
势危力困，不能支持，  
我今已降东吴。将军亦  
不如早降。”芳曰：“  
吾等受汉中王厚恩，安  
忍背之？”士仁曰：“  
关公去日，痛恨吾二人  
；倘一日得胜而回，必  
无轻恕。公细察之。”  
芳曰：“吾兄弟久事汉  
中王，岂可一朝相背？  
”正犹豫间，忽报关公  
遣使至，接入厅上。使者  
曰：“关公军中缺粮，  
特来南郡、公安二处  
取白米十万石，令二将  
军星夜解去军前交割。  
如若误期，军情危急，  
恐生变故。特此令知。”

Đệ thất thập lục hồi từ công  
minh đại chiến miện thủy  
quan vân trường bại tẩu  
mạch thành

Khước thuyết mi phương văn  
kinh châu hữu thất, chánh vô  
kế khả thi. Hốt báo công an thủ  
tướng phó sĩ nhân chí, phương  
mang tiếp nhập thành, vấn kì  
sự cỗ.

sĩ nhân viết: "Ngô phi bất trung.  
Thê nguy lực khốn, bất năng  
chi trì, ngã kim dĩ hàng đồng  
ngô. Tướng quân diệc bất như  
tảo hàng." Phương viết: "Ngô  
đảng thụ hán trung vương hậu  
ân, an nhẫn bối chí?" Sĩ nhân  
viết: "Quan công khứ nhật,  
thống hận ngô nhị nhân; thắng  
nhất nhật đắc thắng nhi hồi, tất  
vô khinh thứ. Công tế sát chi."  
Phương viết: "Ngô huynh đệ  
cửu sự hán trung vương, khởi  
khả nhát triều tương bối?"  
Chánh do dự gian, hốt báo  
quan công khiền sử chí, tiệp  
nhập thính thượng. Sứ giả viết:  
"Quan công quân trung khuyết  
lương, đặc lai nam quận, công  
an nhị xử thủ bạch mễ thập vạn  
thạch, lệnh Nhị tướng quân tinh  
dạ giải khứ quân tiền giao cát.  
Như trì lập trám." Phương đại  
kinh, cố vị phó sĩ nhân viết:

**HÒI 76 Từ Công Minh đánh đến  
Miện Thủy; Quan Vân Trường  
thua chạy ra Mạch Thành**

My Phương nghe tin Kinh Châu  
đã mất, đang không biết nghĩ ra  
sao, chợt có tin Phó Sĩ Nhân đến.  
Phương ra thành tiếp vào.  
Phương hỏi chuyện thì Sĩ Nhân  
nói rằng:

- Tôi không phải là không trung  
đâu, nay thê nguy suy yếu, không  
sao địch lại được, nên tôi đã hàng  
với Đông Ngô rồi, tướng quân  
cũng nên hàng đi cho sớm. -  
Phương nói: - Chúng ta đội ơn  
Hán Trung vương nhiều lắm, sao  
nỡ bỏ mà theo hàng người khác?  
Sĩ Nhân nói: - Khi Quan Công ra  
đi, tức giận chúng ta lắm, nếu  
một mai thắng trận trở về, chắc  
không tha thứ cho đâu, ông thử  
nghĩ kỹ xem! Phương nói: - Anh  
em tôi nhờ Hán Trung Vương đã  
lâu, bỗng chốc bỏ mà đi làm sao  
cho đành! Đang khi trò chuyện,  
thì có sứ giả của Quan Công sai  
đến. Phương ra tiếp vào. Sứ giả  
nói: - Quân sĩ ở ngoài Phàn  
Thành thiếu lương, Quan Công  
cho về Nam Quận và Công An,  
thúc hai sứ phải tải ngay mười  
vạn gánh gạo đến, hễ chậm chạp  
thì chém lập tức. Phương giật

dong wú suǒ qǔ , cǐ liáng  
zěn de guò qu ? " shì rén lì  
sheng yue : " bù bì duo yí ! "  
suì bá jiàn zhǎn lái shǐ yú  
táng shàng . fang jīng yue : "  
gong rú hé zhǎn zhì ? " shì  
réni yue : " guan gong cǐ yì ,  
zhèng yào zhǎn wǒ èr rén .  
wǒ děng an kě shù shǒu  
shòu sǐ ? gong jīn bù zǎo  
jiàng dong wú , bì bèi guan  
gong suǒ sha . " zhèng shuo  
xiān , hu bào lǚ méng yǐn  
bing sha zhì chéng xià . fang  
dà jīng , nǎi tòng fù shì rén  
chu chéng tóu jiàng . méng  
dà xǐ , yǐn jiàn sun quán .  
quán zhòng shǎng èr rén .  
an mǐn yǐ bì , dà kào san jun  
. .

如退立斩。”芳大惊，  
顾谓傅士仁曰：“今荆  
州已被东吴所取，此粮  
怎得过去？”士仁厉声  
曰：“不必多疑！”遂  
拔剑斩来使于堂上。芳  
惊曰：“公如何斩之？”  
士仁曰：“关公此意，  
正要斩我二人。我等  
安可束手受死？公今不  
早降东吴，必被关公所  
杀。”正说间，忽报吕  
蒙引兵杀至城下。芳大  
惊，乃同傅士仁出城投  
降。蒙大喜，引见孙权。  
权重赏二人。安民已  
毕，大犒三军。

4 shí cáo cáo zài xǔ dou ,  
zhèng yǔ zhòng móu shì yì  
jīng zhōu zhì shì , hu bào  
dong wú qiǎn shí fèng shu  
zhì . cào zhao rén , shí zhě  
chéng shàng shu xìn . cào  
chai shì zhì , shu zhōng jù  
yán wú bìng jiang xí jīng  
zhou , qíu cáo jiá gong yún  
cháng ; qiè zhǔ wù xiè lòu ,  
shí yún cháng yǒu bēi yě .  
cào yǔ zhòng móu shì shàng  
yì , zhǔ bù dǒng zhào yue : "  
jin fán chéng bēi kùn , yǐn  
jīng wàng jiù , bù rú lìng rén  
jiang shu shè rù fán chéng ,

"Kim kinh châu đã bị Đông Ngô  
sở thủ, thủ lương chảm đắc  
quá khứ?" Sĩ nhân lệ thanh  
viết: "Bất tất đa nghi!" Toại bạt  
kiếm trảm lai sử vu đường  
thượng. Phương kinh viết:  
"Công như hà trảm chí?" Sĩ  
nhân viết: "Quan công thử ý,  
chánh yếu trảm ngã nhị nhân.  
Ngã đãng an khả thúc thủ thu  
tử? Công kim bất tảo hàng  
đông ngô, tất bị quan công sở  
sát." Chánh thuyết gian, hốt  
báo lữ mông dẫn binh sát chí  
thành hạ. Phương đại kinh, nãi  
đồng phó sĩ nhân xuất thành  
đầu hàng. Mông đại hỉ, dẫn  
kiến tôn quyền. Quyền trọng  
thưởng nhị nhân. An dân dĩ tất,  
đại khao tam quân.

mình bảo Phó Sĩ rằng: - Nay Kinh  
Châu đã bị Đông Ngô lấy mất rồi,  
kiếm đâu cho được mười vạn  
gánh gạo bây giờ? Sĩ Nhân quát  
lên rằng: - Bất tất phải hờn  
cho lầm! Nói xong, rút ngay  
gươm ra chém chết sứ giả.  
Phương kinh hoàng, nói: Ông  
định làm sao bây giờ? Sĩ Nhân  
nói: - Quan Công làm như thế,  
chính là có ý muốn giết chúng ta,  
lẽ đâu ta ngồi chắp tay mà chịu  
chết? Nếu ông không sớm hàng  
Đông Ngô, tất không khỏi chết về  
tay Quan Công. Đang khi ấy thì  
Lã Mông dẫn quân đến ngoài  
thành. Phương giật mình, liền  
cùng Sĩ Nhân ra thành chịu hàng.  
Mông mừng lắm, dẫn Phương  
đến ra mắt Tôn Quyền. Quyền  
trọng thưởng cho hai người, yên  
dân dâu đáy, mở tiệc khao  
thưởng ba quân.

時曹操在許都，正与众  
謀士議荊州之事，忽報  
東吳遣使奉書至。操召  
人，使者呈上書信。操  
拆視之，书中具言吳兵  
將襲荊州，求操夾攻云  
長；且囑勿泄漏，使云  
長有備也。操与众謀士  
商議，主簿董昭曰：“  
今樊城被困，引頸望救  
，不如令人將書射入樊  
城，以寬軍心；且使關

thời tào thao tại hứa đô, chánh  
dữ chúng mưu sĩ nghị kinh  
châu chi sự, hốt báo đông ngô  
khiển sử phụng thư chí. Thao  
triệu nhân, sứ giả trình thượng  
thư tín. Thao sách thị chí, thư  
trung cự ngôn ngô binh tương  
tập kinh châu, cầu thao giáp  
công vân trường; thả chúc vật  
tiết lậu, sứ vân trường hữu bị  
dã. Thao dữ chúng mưu sĩ  
thương nghị, chủ bộ đồng chiêu  
viết: "Kim phàn thành bị khốn,  
dẫn cảnh vọng cứu, bắt như  
lệnh nhân tương thư xạ nhập  
phàn thành, dĩ khoan quân tâm;

yǐ kuan jun xin ; qǐ shǐ guan gong zhì dong wú jiāng xí jing zhou . bǐ kǒng jīng zhou yǒu shī , bì sù tuì bing , què lìng xū ? chéng shì yǎn sha , kě huò quán gong . " cào cóng qí móu , yi miàn chāi rén cui xū ? jí zhàn ; yi miàn qín tōng dà bing , jīng wǎng luò yáng zhì nán yáng líng bo zhù za , yǐ jiù cáo rén .

5 què shuo xú ? zhèng zuò zhàng zhōng , hu bào wèi wáng shǐ zhì . ? jie rù wèn zhī , shǐ yue : " jīn wèi wáng yǐn bing , yǐ guò luò yáng ; lìng jiāng jun jí zhàn guan gong , yǐ jiě fán chéng zhī kùn . " zhèng shuo xiān , tàn mǎ bào shuo : " guan píng tún bing zài yǎn chéng , liào huà tún bing zài sì zhǒng : qián hòu yí shí èr gè zhài zhà , lián luò bù jué . " ? jí cha fù jiāng xú shàng , lǚ jiàn jiā zhe xú ? qí hào , qián fù yǎn chéng yǔ guan píng jiao zhàn . ? què zì yǐn jīng bing wǔ bǎi , xún miǎn shuǐ qù xí yǎn chéng zhī hòu . qǐ shuo guan píng wén xú ? zì yǐn bing zhì , suí tí běn bù bing yíng dí . liǎng zhèn duì yuán , guan píng chu mǎ , yǔ xú shang jiao feng , zhī san gé , shang dà bài ér zǒu ; lǚ jiàn chu zhàn , wǔ liù gé yì bài zǒu . píng chéng shèng zhuī sha èr shí yú lǐ , hu bào

公知东吴将袭荆州。彼恐荆州有失，必速退兵，却令徐晃乘势掩杀，可获全功。”操从其谋，一面差人催徐晃急战；一面亲统大兵，径往洛阳之南阳陵坡驻扎，以救曹仁。

却说徐晃正坐帐中，忽报魏王使至。晃接入问之，使曰：“今魏王引兵，已过洛阳；令将军急战关公，以解樊城之困。”正说间，探马报说：“关平屯兵在偃城，廖化屯兵在四冢：前后一十二个寨栅，连络不绝。”晃即差副将徐商、吕建假着徐晃旗号，前赴偃城与关平交战。晃却自引精兵五百，循沔水去袭偃城之后。且说关平闻徐晃自引兵至，遂提本部兵迎敌。两阵对圆，关平出马，与徐商交锋，只三合，商大败而走；吕建出战，五六合亦败走。平乘

thả sử quan công tri đông ngô tương tập kinh châu. Bỉ khung kinh châu hữu thất, tất tốc thối binh, khueoc lệnh từ hoảng thừa thế yểm sát, khả hoạch toàn công." Thao tòng kì mưu, nhất diện sai nhân thối từ hoảng cấp chiến; nhất diện thân thống đại binh, kinh vãng lạc dương chí nam dương lăng pha trú trát, dĩ cứu tào nhân.

rõ như thế, cho yên lòng quân, vả lại, để cho Quan Công biết rằng Đông Ngô sắp úp Kinh Châu, y tất phải rút quân về, bấy giờ ta sẽ sai Từ Hoảng thừa cơ đánh ập lại quyết nhiên là được. Tháo nghe kế ấy, một mặt thúc Từ Hoảng đánh cho mau một mặt tự mình dẫn quân đại quân đi tắt đường Lạc Dương đến gò Dương Lục để cứu Tào Nhân.

Từ Hoảng đang ở trong trướng, thấy có sứ giả đến, bèn tiếp vào trong trại, hỏi có việc gì. Sứ giả nói: - Ngụy Vương đã dẫn quân qua Lạc Dương rồi, sai tướng quân đánh ngay Văn Trường để cứu Phàn Thành. Lại có thám mã về báo rằng: - Quan Bình đóng binh tại Yến Thành, Liêu Hóa đóng đồn ở Tử Chủng, trước sau cả thảy mười hai trại, nối liền với nhau dài lắm. Hoảng lập tức sai phó tướng là Từ Thương và Lã Kiến mang cờ hiệu Từ Hoảng, đến Yến Thành đánh nhau với Quan Bình. Còn mình thì dẫn năm trăm tinh binh đi men sông Miện Thủy, ra đánh mặt sau Yến Thành. Quan Bình nghe tin Từ Hoảng dẫn quân đến, liền đem quân bắn bộ ra nghênh địch. Hai bên dàn trận Quan Bình ra ngựa, cùng với Từ Thương giao phong. Mới được ba hiệp, Thương thua chạy. Lã Kiến lại ra, được năm sáu hiệp cũng chạy nốt. Bình thừa thế đuổi theo hơn hai chục dặm. Chợt tin báo trong thành

chéng zhong huǒ qǐ . píng  
zhì zhòng jì , jí lè bīng huí jiù  
yǎn chéng . zhèng yù yí biao  
jun bāi kai , xú ? lì mǎ zài  
mén qí xià , gao jiào yue : "  
guan píng xián zhí , hǎo bù  
zhi sǐ ! rǔ jīng zhōu yǐ bēi  
dōng wú duó liǎo , yóu rán  
zài cǐ kuáng wèi ! " píng dà  
nù , zòng mǎ lún dǎo , zhí qū  
xú ? ; bù san sì gé , san jun  
hǎn jiào , yǎn chéng zhong  
huǒ guāng dà qǐ . píng bù  
gǎn liàn zhàn , sha tiáo dà lù  
, jìng ben sì zhǒng zhài lái .  
liào huà jie zhe . huà yue : "  
rénn yán jīng zhōu yǐ bēi lǚ  
méng xí liǎo , jun xin jīng  
huang , rú zhì nài hé ? " píng  
yue : " cǐ bì é yán yě . jun shì  
zài yán zhě zhǎn zhī . "

胜追杀二十余里，忽报城中火起。平知中计，急勒兵回救偃城。正遇一彪军摆开，徐晃立马在门旗下，高叫曰：“关平贤侄，好不知死！汝荆州已被东吴夺了，犹然在此狂为！”平大怒，纵马轮刀，直取徐晃；不三四合，三军喊叫，偃城中火光大起。平不敢恋战，杀条大路，径奔四冢寨来。廖化接着。化曰：“人言荊州已被吕蒙袭了，军心惊慌，如之奈何？”平曰：“此必讹言也。军士再言者斩之。”

6 hu liú xing mǎ dào , bào  
shuo zhèng bēi dì yi tún bēi  
xú ? lǐng bīng gōng dǎ . píng  
yue : " ruò dì yi tún yǒu shī ,  
zhu yíng qǐ de an níng ? cǐ  
xiān jie kào miǎn shuǐ , zéi  
bing bù gǎn dào cǐ . wú yǔ rǔ  
tòng qù jiù dì yi tún . " liào  
huà huàn bù jiang fēn fù yue  
: " rǔ děng jiān shǒu yíng  
zhài , rú yǒu zéi dào , jí biàn  
jǔ huǒ . " bù jiang yue : " sì  
zhǒng zhài lù jiǎo shí zhòng ,  
suí fēi niǎo yì bù néng rù , hé

忽流星马到，报说正北第一屯被徐晃领兵攻打。平曰：“若第一屯有失，诸营岂得安宁？此间皆靠沔水，贼兵不敢到此。吾与汝同去救第一屯。”廖化唤部将分付曰：“汝等坚守营寨，如有贼到，即便举火。”部将曰：“四冢寨鹿角十重，虽飞鸟亦不

truy sát nhị thập dư lí, hốt báo thành trung hỏa khởi. Bình tri trung kế, cấp lặc binh hồi cứu yển thành. Chánh ngộ nhất bưu quân bāi khai, từ hoảng lập mã tại môn kì hạ, cao khiếu viết: "Quan bình hiền chất, hảo bắt tri tử! Nhữ kinh châu dĩ bị đông ngô đoạt liễu, do nhiên tại thủ cuồng vi!" Bình đại nộ, túng mã luân dao, trực thủ từ hoảng; bắt tam tú hợp, tam quân hảm khiếu, yển thành trung hỏa quang đại khởi. Bình bắt cảm luyến chiến, sát điều đại lộ, kính bôn tú trúng trại lai. Liêu hóa tiếp trú. Hóa viết: "Nhân ngôn kinh châu dĩ bị lữ mông tập liễu, quân tâm kinh hoảng, như chi nại hà?" Bình viết: "Thủ tắt ngoa ngôn dã. Quân sĩ tái ngôn giả trảm chi."

bốc cháy. Bình biết là mắc mưu giặc, vội vàng rút quân về cứu Yên Thành, thì gặp một toán quân ra chặn. Hoảng đứng dưới cửa cờ, gọi to lên rằng: - Hiền điệt Quan Bình! Kinh Châu nhà mày đã bị Đông Ngô cướp mất rồi, chết đến nơi, còn không biết, mà cứ ở đây ngông nghênh mãi! Bình nổi giận, té ngựa múa đao xông vào đánh Từ Hoảng. Được vài ba hiệp thì quân sĩ reo àm cả lên, trong thành lửa bốc lên ngùn ngụt, Quan Bình không dám mải đánh, phải tháo đường chạy tắt đến trại Tứ Chủng. Liêu Hóa ra tiếp vào, nói: - Người ta đồn rằng Lã Mông đã lấy mắt Kinh Châu rồi, bụng quân rối loạn cả, làm thế nào thế bây giờ? Bình nói: - Đây hẳn là họ ngoa truyền như thế, hễ quân sĩ thằng nào nói đến thì chém phăng đi là xong.

hốt lưu tinh mã đáo, báo thuyết chánh bắc đệ nhất truân bị từ hoảng lĩnh binh công đả. Bình viết: "Nhược đệ nhất truân hữu thất, chư doanh khởi đắc an ninh? Thủ gian gai kháo miện thủy, tặc binh bắt cảm đáo thủ. Ngô dữ nhữ đồng khứ cứu đệ nhất truân." Liêu hóa hoán bộ tương phân phó viết: "Nhữ đẳng kiên thủ doanh trại, như hữu tắc đáo, tức tiên cử hỏa." Bộ tương viết: "Tứ trúng trại lộc giác thập trọng, tuy phi diều

chợt có ngựa lưu tinh chạy về báo rằng: - Từ Hoảng dẫn quân đến đánh đồn thứ nhất ở phía bắc. Bình nói: - Nếu đồn thứ nhất mà mất, thì các trại kia cũng nhốn nháo cả. Trại này gần sông Miện Thủy, quân giặc tắt không dám đến. Ta với ngươi nên cùng đến cứu trại thứ nhất mới được. Liêu Hóa gọi bộ tướng lại dặn rằng: - Các ngươi phải giữ trại này cho vững, hễ có giặc đến, thì há đốt lửa lên làm hiệu. Bộ tướng nói: - Trại này rào mười lần chống trả,

lù zéi bing ! " yú shì guan  
píng , liào huà jìn qī sì zhōng  
zhài jīng bing , ben zhì dì yi  
tún zhù za . guan píng kàn  
jian wèi bing tún yú qiǎn  
shan zhì shàng , wèi liào huà  
yue : " xú ? tún bing , bù de  
dì lì , jin yè kě yǐn bing jié  
zhài . " huà yue : " jiāng jun  
kě fēn bīng yì bàn qián qù ,  
mǒu dang jǐn shǒu běn zhài ."  
"

能入，何虑贼兵！”于是关平、廖化尽起四冢寨精兵，奔至第一屯住扎。关平看见魏兵屯于浅山之上，谓廖化曰：“徐晃屯兵，不得地利，今夜可引兵劫寨。”化曰：“将军可分兵一半前去，某当谨守本寨。”

7 shì yè , guan píng yǐn yì zhī  
bing sha rù wèi zhài , bù jiàn  
yi rén . píng zhì shì jì , huò  
sù tuì shí , zuǒ bian xú  
shang , yòu bian lǚ jiàn ,  
liǎng xià jiá gong . píng dà  
bài huí yíng , wèi bing chéng  
shì zhuī sha qián lái , sì miàn  
wéi zhù . guan píng , liào  
huà zhì chí bù zhù , qì liáo dì  
yi tún , jìng tóu sì zhōng zhài  
lái . zǎo wàng jiàn zhài  
zhōng huǒ qǐ . jí dào zhài  
qián , zhī jiàn jie shì wèi bing  
qí hào . guan píng dēng tuì  
bing , máng ben fán chéng  
dà lù ér zǒu . qián miàn yì  
jun lán zhù , wèi shǒu dà  
jiāng , nǎi shì xú ? yě . píng ,  
huà èr rén fèn lì sī zhàn ,  
duó lù ér zǒu , huí dào dà  
zhài , lái jiàn guan gong yue :  
" jin xú ? duó liǎo yān  
chéng dēng chū ; yòu jian  
cáo cáo zì yǐn dà jun , fen

diệc bất năng nhập, hà lự tặc binh!" Vu thị quan bình, liêu hóa tần khởi tú trúng trại tinh binh, bôn chí đệ nhất truân trụ trát. Quan bình khán kiến ngụy binh truân vu thiền sơn chi thương, vị liêu hóa viết: "Từ hoảng truân binh, bất đắc địa lợi, kim dạ khả dãn binh kiếp trại." Hóa viết: "Tướng quân khà phân binh nhất bán tiền khứ, mỗ đương cản thủ bỗn trại."

con chim bay cũng không lọt, lo gì quân giặc! - Quan Bình, Liêu Hóa mới khởi hết tất cả tinh binh ở trại Tú Thủng để cứu đồn thứ nhất. - Quan Bình trông thấy quân Ngụy đóng ở trên ngọn núi thấp, bảo với Liêu Hóa rằng: Từ Hoảng đóng quân ở đây địa thế không được lợi, đêm nay ta sẽ dẫn quân đến cướp trại. Hóa nói: - Tướng quân nên chia một nửa quân đem đi, để tôi ở nhà giữ trại mới được.

是夜，关平引一枝兵杀入魏寨，不见一人。平知是计，火速退时，左边徐商，右边吕建，两下夹攻。平大败回营，魏兵乘势追杀前来，四面围住。关平、廖化支持不住，弃了第一屯，径投四冢寨来。早望见寨中火起。急到寨前，只见皆是魏兵旗号。关平等退兵，忙奔樊城大路而走。前面一军拦住，为首大将，乃是徐晃也。平、化二人奋力死战，夺路而走，回到大寨，来见关公曰：“今徐晃夺了偃城等处；又兼曹操自引大军，分三

thi dạ, quan bình dẫn nhất chi binh sát nhập ngụy trại, bất kiến nhất nhân. Bình tri thị kế, hỏa tốc thối thời, tả biên tử thương, hữu biên lữ kiến, lưỡng hạ giáp công. Bình đại bại hồi doanh, ngụy binh thừa thế truy sát tiền lai, tú diện vi trụ. Quan bình, liêu hóa chi trì bất trụ, khí liều đệ nhất truân, kính đầu tú trúng trại lai. Tảo vọng kiến trại trung hỏa khởi. Cấp đáo trại tiền, chỉ kiến giải thị ngụy binh kì hào. Quan bình đẳng thối binh, mang bôn phòn thành đại lộ nhi tẩu. Tiền diện nhất quân lan trụ, vi thủ đại tướng, nãi thị từ hoảng dã. Bình, hóa nhị nhân phán lực tử chiến, đoạt lộ nhi tẩu, hồi đáo đại trại, lai kiến quan công viết: "Kim từ hoảng đoạt liễu yễn thành đẳng xử; hựu kiêm tào thao tự dẫn đại quân, phân tam lộ lai cứu phòn thành; đa hữu nhân ngôn kinh

Đêm hôm ấy, Quan Bình dẫn một toán quân kéo thẳng vào trại Ngụy, nhưng không thấy bóng một người nào. Bình biết là mắc mèo, vội vàng rút lui thì thấy mé tả có Từ Hoảng, mé hữu có Lã Kiền, hai mặt đánh dồn lại. Bình thua to chạy về, quân Ngụy thừa cơ đuổi theo, vây kín cả bốn phía. Quan Bình, Liêu Hóa chống giữ không nổi, phải bỏ mắt đồn thứ nhất, chạy sang trại Tú Chửng, thì đã thấy có ngọn lửa cháy; kíp lại gần xem té ra trong trại cầm toàn cờ hiệu nước Ngụy cả rồi. Hai tướng giật mình, vội vàng chạy theo đường Phàn Thành, lại gặp Từ Hoảng chặn đường. Hai tướng cố chết lăn xả vào đánh, mới tháo được đường chạy về trại lớn, ra mắt Quan Công kêu rằng: - Nay Từ Hoảng đã cướp mất cả các trại ở Yển Thành, lại nhiều người đồn rằng Lã Mông đã cướp mất Kinh Châu. Quan

san lù lái jiù fán chéng ; duo  
yǒu rén yán jīng zhōu yǐ bēi  
lǚ méng xí liǎo . " guan gong  
hè yue : " cǐ dí rén é yán , yǐ  
luàn wǒ jun xin ěr ! dong wú  
lǚ méng bìng wéi , rú zì lù  
xùn dài zhì , bù zú wèi lù ! "  
yán wèi bì , hu bào xú ? bing  
zhì . gong lìng bēi mǎ . píng  
jiàn yue : " fù tǐ wèi quán , bù  
kě yǔ dí . " gong yue : " xú ?  
yǔ wú yǒu jiù , shen zhī qí  
néng ; ruò bǐ bù tuì , wú xiān  
zhǎn zhì , yǐ jǐng wèi jiāng . "  
suì pi wa tí dao shàng mǎ ,  
fèn rán ér chu . wéi jun jiàn  
zhì , wú bù jīng jù . gong lè  
mǎ wèn yue : " xú gong míng  
an zài ? " wèi yíng mén qí  
kai chǔ , xú ? chu mǎ , qiān  
shen ér yán yue : " zì bié jun  
hóu , shù hu shù zài , bù  
xiāng jun hóu xu fa yǐ cang  
bái yǐ ! yì xí zhuàng nián  
xiāng cóng , duo méng jiào  
huì , gǎn xiè bù wàng . jìn  
jun hóu yíng feng zhèn yú  
Huá xià , shǐ gù rén wén zhī ,  
bù shèng tàn xiàn ! zi xìng  
de yi jiàn , shen wèi kě huái .  
" gong yue : " wú yǔ gong  
míng jiāo qì shen hòu , fei bǐ  
ta rén ; jin hé gù shù qióng  
wú ér ye ? " ? huí gù zhòng  
jiāng , lì sheng dà jiào yue : "  
ruò qū de yún cháng shǒu jí  
zhě , zhòng shǎng qian jin ! "  
gong jīng yue : " gong míng  
hé chu cǐ yán ? " ? yue : " jīn  
rì nǎi guó jia zhì shì , mǒu bù

路来救樊城；多有人言  
荆州已被吕蒙袭了。”  
关公喝曰：“此敌人讹  
言，以乱我军心耳！东  
吴吕蒙病危，孺子陆逊  
代之，不足为虑！”  
言未毕，忽报徐晃兵至  
。公令备马。平谏曰：  
“父体未痊，不可与敌  
。”公曰：“徐晃与吾  
有旧，深知其能；若彼  
不退，吾先斩之，以警  
魏将。”遂披挂提刀上  
马，奋然而出。魏军见  
之，无不惊惧。公勒马  
问曰：“徐公明安在？”  
魏营门旗开处，徐晃  
出马，欠身而言曰：“  
自别君侯，倏忽数载，  
不想君侯须发已苍白矣  
！忆昔壮年相从，多蒙  
教诲，感谢不忘。今君  
侯英风震于华夏，使故  
人闻之，不胜叹羡！兹  
幸得一见，深慰渴怀。  
”公曰：“吾与公明交  
契深厚，非比他人；今  
何故数穷吾儿耶？”晃  
回顾众将，厉声大叫曰  
：“若取得云长首级者

châu dĩ bị lữ mông tập liễu."  
Quan công hát viết: "Thủ địch  
nhân ngoa ngôn, dĩ loạn ngã  
quân tâm nhĩ! Đông ngô lữ  
mông bệnh nguy, nhụ tử lục tổn  
đại chi, bất túc vi lụ!" Ngôn vị  
tất, hốt báo từ hoảng binh chí.  
Công lệnh bị mã. Bình giàn viết:  
"Phụ thể vị thuyên, bất khả dữ  
địch." Công viết: "Từ hoảng dữ  
ngô hữu cựu, thâm tri kì năng;  
nhược bỉ bất thối, ngô tiên trăm  
chi, dĩ cảnh nguy tương." Toại  
phi quái đè đạo thương mã,  
phản nhiên nhi xuất. Ngụy quân  
kiến chi, vô bất kinh cự. Công  
lặc mã vấn viết: "Từ công minh  
an tại?" Ngụy doanh môn kì  
khai xử, từ hoảng xuất mã,  
khiếm thân nhi ngôn viết: "Tự  
biệt quân hầu, thúc hốt số tái,  
bất tưởng quân hầu tu phát dĩ  
thương bạch hí! Úc tích tráng  
niên tương tòng, đà mông giáo  
hồi, cảm tạ bất vong. Kim quân  
hầu anh phong chấn vu hoa hạ,  
sử cố nhân văn chi, bất thắng  
thán tiện! Tư hạnh đắc nhất  
kiến, thâm úy khát hoài." Công  
viết: "Ngô dữ công minh giao  
khé thâm hậu, phi bỉ tha nhân;  
kim hà cố số cùng ngô nhi da?"  
Hoảng hồi cố chúng tướng, lệ  
thanh đại khiếu viết: "Nhược  
thủ đắc vân trường thủ cấp giả,  
trọng thưởng thiên kim!" Công  
kinh viết: "Công minh hà xuất  
thứ ngôn?" Hoảng viết: "Kim  
nhật nãi quốc gia chí sự, mỗ  
bất cảm dĩ tư phế công." Ngôn

Công quát mắng rằng: - Đó là  
giặc đồn nhảm ra thế, để làm rối  
bung quân ta; chó Lã Mông thì  
ốm nặng, thằng nhãi con Lục Tổn  
thay chức, làm trò gì được mà  
sợ? Nói chưa dứt lời, thì Tù  
Hoảng đã kéo quân đến. Quan  
Công sai gióng ngựa để ra đánh.  
Quan Bình can rằng: - Phụ thân  
chưa được khỏe lắm, chó nên ra  
trận vội. Quan Công nói: - Từ  
Hoảng có ân tình cũ với ta, ta đã  
biết tài sức của y, nếu y không rút  
lui, thì ta chém y trước, để răn  
các tướng Ngụy. Nói rồi, mặc áo  
giáp, cầm đao lên ngựa, ra trước  
trận. Quân Ngụy trông thấy hết  
vía. Quan Công dừng ngựa lại  
hỏi rằng: - Từ Công Minh ở đâu?  
Tù Hoảng ở trong trận tế ngựa ra  
ngoài, nhồm mình lên mà nói  
rằng: - Từ khi tôi biệt nhau với  
quân hầu nay đã đầu bạc râu  
trắng cả! Nhớ đến khi xưa chơi  
với nhau, được nhở dạy bảo cho  
nhiều, không biết bao giờ quên  
cái ơn ấy! Nay quân hầu oai danh  
lừng lẫy cả trong nước, cố nhân  
nghe thấy vậy, lấy làm hâm mộ  
lắm. May lại được trông thấy  
nhau ở đây, thực là thỏa lòng  
khao khát bấy nay! Quan Công  
nói: - Ta với Công Minh, tình bạn  
thân thiết lắm, không như người  
khác, có sao đuổi dài mãi con ta  
làm vậy? Hoảng ngoảnh lại quát  
bảo bộ tướng: - Hê ai lấy được  
đầu Vân Trường, thì thưởng cho  
nghìn vàng! Quan Công giật  
mình, hỏi: - Công Minh sao giờ

gǎn yǐ sī fèi gong . " yán qì ,  
huí dà fù zhí qū guan gong .  
gong dà nù , yì huī dǎo yíng  
zhi . zhàn ba shí yú gé ,  
gong suī wǔ yì jué lún ,  
zhōng shì yòu bēi shǎo lì .  
guān píng kǒng gōng yǒu shī  
, huǒ jí míng jīn , gōng bo mǎ  
huí zhài . hu wén sì xià lǐ hǎn  
shēng dà zhèn . yuán lái shì  
fán chéng cáo rén wén cáo  
cào jiù bìng zhì , yǐn jūn sha  
chu chéng lái , yǔ xū ? huì  
gé , liǎng xià jiá gōng , jīng  
zhōu bìng dà luàn . guān  
gōng shàng mǎ , yǐn zhòng  
jiāng jí ben xiāng jiāng shàng  
liú tóu . bēi hòu wèi bìng zhuī  
zhì . guān gōng jí dù guò  
xiāng jiāng , wàng xiāng  
yáng ér ben . hu líu xíng mǎ  
dào , bào shuo : " jīng zhōu  
yǐ bēi lǚ méng suǒ duó , jiā  
juàn bēi xiān . " guān gōng  
dà jīng . bù gǎn ben xiāng  
yáng , tí bìng tóu gōng an lái  
. tàn mǎ yòu bào : " gōng an  
fù shì rén yǐ jiàng dong wú  
liǎo . " guān gōng dà nù . hu  
cui liáng rén dào , bào shuo :  
" gōng an fù shì rén wǎng  
nán jùn , sha liǎo shǐ mìng ,  
zhao mí fang dou jiàng dong  
wú qù liǎo . "

，重赏千金！”公惊曰：“公明何出此言？”晃曰：“今日乃国家之事，某不敢以私废公。”言讫，挥大斧直取关公。公大怒，亦挥刀迎之。战八十余合，公虽武艺绝伦，终是右臂少力。关平恐公有失，火急鸣金，公拨马回寨。忽闻四下里喊声大震。原来是樊城曹仁闻曹操救兵至，引军杀出城来，与徐晃会合，两下夹攻，荆州兵大乱。关公上马，引众将急奔襄江上流头。背后魏兵追至。关公急渡过襄江，望襄阳而奔。忽流星马到，报说：“荆州已被吕蒙所夺，家眷被陷。”关公大惊。不敢奔襄阳，提兵投公安来。探马又报：“公安傅士仁已降东吴了。”关公大怒。忽催粮人到，报说：“公安傅士仁往南郡，杀了使命，招糜芳都降东吴去了。”

cật, huy đại phủ trực thủ quan công. Công đại nộ, diệc huy  
đao nghênh chi. Chiến bát thập  
dư hợp, công tuy vĩ nghệ tuyệt  
luân, chung thị hữu tí thiếu lực.  
Quan bình khùng công hữu  
thất, hỏa cấp minh kim, công  
bát mã hồi trại. Hốt văn tứ hạ lí  
hảm thanh đại chấn. Nguyên lai  
thị phàn thành tào nhân văn tào  
thao cứu binh chí, dẫn quân sát  
xuất thành lai, dũ từ hoảng hội  
hợp, lưỡng hạ giáp công, kinh  
châu binh đại loạn. Quan công  
thương mã, dẫn chúng tướng  
cấp bôn tương giang thương  
lưu đầu. Bối hậu ngụy binh truy  
chí. Quan công cấp độ quá  
tương giang, vọng tương  
dương nhi bôn. Hốt lưu tinh mã  
đáo, báo thuyết: "Kinh châu dĩ  
bị lữ mông sở đoạt, gia quyền  
bị hăm." Quan công đại kinh.  
Bất cảm bôn tương dương, đè  
binh đầu công an lai. Tham mã  
hựu báo: "Công an phó sĩ nhân  
dĩ hàng đồng ngô liễu." Quan  
công đại nộ. Hốt thỏi lương  
nhân đáo, báo thuyết: "Công an  
phó sĩ nhân vãng nam quận,  
sát liễu sứ mệnh, chiêu mi  
phương đô hàng đồng ngô khứ  
liễu."

mặt ngay được thế? Hoảng nói: -  
Hôm nay là việc nhà nước, tôi  
không dám vị chút tình riêng mà  
bỏ việc công! Nói dứt lời, múa  
búa vào đánh. Quan Công giận  
lầm, cũng khoa đào lại địch. Hai  
người đánh nhau hơn tám chục  
hiệp, Quan Công tuy rằng khỏe,  
nhưng cánh tay bị thương, vẫn  
còn kém sức. Quan Bình sợ có  
nhỡ nhàng, vội vàng kêu chiêng  
thu quân. Quan Công quay ngựa  
về trại. Bỗng nghe thấy bốn mặt  
tiếng reo như sấm, té ra Tào  
Nhân ở Phàn Thành, thấy có  
quân cứu đến, nên dẫn quân ra  
hợp với Từ Hoảng, hai mặt đánh  
đồn lại, quân Kinh Châu rối loạn.  
Quan Công tế ngựa dẫn các  
tướng chạy lên mé trên sông  
Tương Giang. Quân Ngụy đuổi  
theo, Quan Công sang sông,  
chạy về Tương Dương. Chợt có  
ngựa lưu tinh chạy đến bảo rằng:  
- Kinh Châu đã bị Lã Mông cướp  
mất rồi, gia quyền bị hăm cả trong  
thành. Quan Công giật mình,  
không dám chạy về Tương  
Dương nữa, phải kéo quân về  
Công An. Lại có thám mã báo  
rằng: - Phó Sĩ Nhân ở Công An  
đầu hàng Đông Ngô rồi! Quan  
Công nghe báo giận lầm. Lại có  
quân đi thúc lương về báo rằng:  
Phó Sĩ Nhân giết mất sứ giả ở  
Nam Quận, xúi My Phương ra  
hang Đông Ngô rồi!

8 guan gong wén yán , nù qì chong sai , chuang kǒu bēng liè , hun jué yú dì . zhòng jiang jiù xǐng , gong gù wèi si mǎ wáng fǔ yue : " huǐ bù ting zú xià zhì yán , jin rì guò yǒu cǐ shì ! " yin wèn : " yán jiang shàng xià , hé bù jǔ huǒ ? " tàn mǎ dá yue : " lǚ méng shǐ shuǐ shǒu jìn chuan bái yī , bàn zuò kè shang dù jiang , jiang jing bing fú yú [ zhou gòu ] [ zhou lù ] zhi zhong , xian qín liào shǒu tái shì zú , yin cǐ bù de jǔ huǒ . " gong dié zú tàn yue : " wú zhōng jian zéi zhí móu yǐ ! yǒu hé miàn mù jiàn xiong cháng ye ! " guǎn liáng dou du zhào léi yue : " jin shì jí yǐ , kě yi miàn chāi rén wǎng chéng dou qiú jiù , yi miàn cóng hàn lù qù qū jīng zhōu . " guan gong yí yán , cha mǎ liáng , yi jí ? wén san dào , xing yè fù chéng dou qiú jiù ; yi miàn yǐn bing lái qū jīng zhōu , zì lǐng qián duì xian xíng , liù liào huà , guan píng duàn hòu . què shuo fán chéng wéi jiě , cáo rén yǐn zhòng jiāng lái jiàn cáo cáo , qì bài qǐng zuì . cáo yue : " cǐ nǎi tian shù , fei rǔ děng zhì zuì yě . " cáo zhòng shǎng san jun , qin zhì sì zhǒng zhài zhōu wéi yuè shì , gù wèi zhòng jiang yue : " jīng zhōu bing wéi qièn lù jiǎo shù zhòng , xú gong

关公闻言，怒气冲塞，疮口迸裂，昏绝于地。众将救醒，公顾谓司马王甫曰：“悔不听足下之言，今日果有此事！”因问：“沿江上下，何不举火？”探马答曰：“吕蒙使水手尽穿白衣，扮作客商渡江，将精兵伏于【舟楫】【舟鹿】之中，先擒了守台士卒，因此不得举火。”公跌足叹曰：“吾中奸贼之谋矣！有何面目见兄长耶！”管粮都督赵累曰：“今事急矣，可一面差人往成都求救，一面从旱路去取荆州。”关公依言，差马良、伊籍赍文三道，星夜赴成都求救；一面引兵来取荆州，自领前队先行，留廖化、关平断后。却说樊城围解，曹仁引众将来见曹操，泣拜请罪。操曰：“此乃天数，非汝等之罪也。”操重赏三军，亲至四冢寨周围阅视，顾谓众将曰：“荆州兵围堑鹿角

quan công văn ngôn, nộ khí trùng tắc, sang khẩu binh liệt, hôn tuyệt vu địa. Chúng tướng cứu tỉnh, công cố vị Tú Mã vương phủ viết: "Hối bất thính túc hạ chi ngôn, kim nhật quả hữu thủ sự!" Nhân vấn: "Duyên giang thương hạ, hà bất cử hỏa?" Tham mã đáp viết: "Lữ mông sử thủy thủ tần xuyên bạch y, phần tác khách thương độ giang, tương tinh binh phục vu 【chu cầu】【chu lọc】 chi trung, tiên cầm liễu thủ đài sĩ tốt, nhân thủ bất đắc cử hỏa." Công diệt túc thán viết: "Ngô trung gian tặc chi mưu hĩ Hữu hà diện mục kiến huynh trưởng da!" Quản lương đô đốc triệu luy viết: "Kim sự cấp hĩ, khả nhất diện sai nhân vãng thành đô cầu cứu, nhất diện tòng hạn lộ khứ thủ kinh châu." Quan công y ngôn, sai mǎ lương, y tịch tê văn tam đạo, tinh dạ phó thành đô cầu cứu; nhất diện dẫn binh lai thủ kinh châu, tự lính tiền đội tiên hành, lưu liêu hóa, quan bình đoạn hậu. Khuréc thuyết phàn thành vi giải, tào nhân dẫn chúng tướng lai kiến tào thao, khớp bái thỉnh tội. Thao viết: "Thủ nãi thiên số, phi nhữ đẳng chi tội dã." Thao trọng thường tam quân, thân chí tú trùng trại chu vi duyệt thị, cố vị chúng tướng viết: "Kinh châu binh vi tiệm lộc giác số trọng, từ công minh thâm nhập kí trung, cánh hoạch

Quan Công khí tức uất lên đầy ruột, vết thương lại vỡ ra, ngất đi ngã lăn xuống đất. Các tướng vội vàng cứu tỉnh dậy. Quan Công ngoanh lại nói với Vương Phủ rằng: - Tiếc thay! Ta không nghe lời túc hạ, hôm nay quả nhiên có việc thế này! Lại nói rằng: - Trên dưới ven sông, sao không thấy đốt lửa? Thám mã bầm lại rằng: - Lã Mông sai thủy thủ mặc áo trắng, giả làm lái buôn, còn tinh binh thì phục ở dưới khoang thuyền, trước hết bắt cả quân sĩ giữ vụ, bởi thế không đốt được lửa. Quan Công giẫm chân xuống đất than rằng: - Ta mặc phải mạo gian tặc rồi, còn mặt mũi nào trông thấy anh ta nữa! Quản lương đô đốc Triệu Lũy thưa rằng: - Nay việc đã nguy cấp rồi, nên một mặt sai người về Thành Đô cầu cứu; một mặt đi đường bộ về lấy Kinh Châu. Quan Công nghe theo, sai Mã Lương, Y Tịch đem thư ngày đem về Thành Đô cầu cứu. Một mặt thì dẫn quân về Kinh Châu, tự mình đi trước, để Quan Bình, Liêu Hóa đi chặn hậu. Đây nói Phàn Thành được giải vây, Tào Nhân dẫn các tướng lại ra mắt Tào Tháo, khóc lạy xuống đất xin chịu tội. Tháo nói: - Đó cũng là số trời, không phải lỗi tại các ngươi! Tháo khao thường ba quân đến trại Tú Chủng ngắm xem bốn mặt, rồi ngoanh lại bảo các tướng rằng: - Trại này chung quanh có hào, lại rào chong chàm mấy lần, thế mà Tú Công

míng shen rù qí zhong , jìng  
huò quán gong . gu yòng  
bing san shí yú nián , wèi  
gǎn cháng qū jìng rù dí wéi .  
gong míng zhen dǎn shí jian  
you zhě yě ! " zhòng jie tàn  
fú . cào ban shi huán yú mó  
pí zhù za .

9 xú ? bing zhì , cào qin chu  
zhài yíng zhì , jiàn ? jun jie  
àn duì wǔ ér xíng , bìng wú  
cha luàn . cào dà xǐ yue : "  
xú jiāng jun zhen yǒu zhou  
yà fu zhī feng yǐ ! " suì feng  
xú ? wèi píng nán jiāng jun ,  
tòng xià hóu cháng shǒu  
xiāng yáng , yǐ è guan gong  
zhi shi . cào yin jing zhōu wèi  
dìng , jiù tún bing yú mó pí ,  
yǐ hòu xiao xí . què shuo  
guan gong zài jīng zhōu lù  
shàng , jìn tuì wú lù , wèi  
zhào léi yue : " mù jìn qián  
yǒu wú bing , hòu yǒu wèi  
bing , wú zài qí zhong , jiù  
bing bù zhì , rú zhì nài hé ?"  
léi yue : " xí lǔ méng zài lù  
kǒu shí , cháng zhì shu jun  
hóu , liǎng jiā yue hǎo , gòng  
zhu cào zéi , jìn què zhù cào  
ér xí wǒ , shì bēi méng yě .  
jun hóu zàn zhù jun yú cǐ ,  
kě chāi rén yí shu lǚ méng  
zé zhì , kàn bǐ rú hé duì dá .  
" guan gong cóng qí yán ,  
suì xiù shu qiǎn shí fù jīng  
zhōu lái .

数重，徐公明深入其中，竟获全功。孤用兵三十余年，未敢长驱径入敌围。公明真胆识兼优者也！”众皆叹服。操班师还于摩陂驻扎。

徐晃兵至，操亲出寨迎之，见晃军皆按队伍而行，并无差乱。操大喜曰：“徐将军真有周亚夫之风矣！”遂封徐晃为平南将军，同夏侯尚守襄阳，以遏关公之师。操因荆州未定，就屯兵于摩陂，以候消息。却说关公在荆州路上，进退无路，谓赵累曰：“目今前有吴兵，后有魏兵，吾在其中，救兵不至，如之奈何？”累曰：“昔吕蒙在陆口时，尝致书君侯，两家约好，共诛操贼，今却助操而袭我，是背盟也。君侯暂驻军于此，可差人遗书吕蒙责之，看彼如何对答。”关公从其言，遂修书遣使赴荆州来。

tòan công. Cô dụng binh tam thập dư niên, vị cầm trường khu kính nhập địch vi. Công minh chân đản thức kiêm ưu giả dã!" Chúng giai thán phục. Thao ban sư hoàn vu ma pha trú trát.

Minh dám lén vào nơi hiểm áy, mà lại thắng trận. Ta dùng binh hơn ba chục năm, cũng chưa dám táo gan xông vào trong đất giặc như thế, Công Minh thực là người can đảm và có trí! Chúng đều phán phục. Tháo dẫn quân về đóng ở Ma Pha.

Tù Hoảng dẫn quân đến, Tháo ra tận cửa trại đứng đón. Trông thấy quân Tù Hoảng hàng nào đội áy, răm rắp một lượt. Tháo mừng nói rằng: - Từ tướng quân quả thật có dáng như Chu Á Phu ngày xưa! Liền phong Tù Hoảng làm Bình nam tướng quân, cùng với Hạ Hầu Thượng giữ ở Tương Dương, để phòng chống quân Kinh Châu. Tháo thấy việc Kinh Châu chưa xong, đóng quân ở lại Ma Pha để đợi tin tức. Quan Công ở trên đường Kinh Châu, tiễn lên cũng khó mà lui về cung không xong bèn bảo Triệu Lũy rằng: - Nay trước mặt có quân Ngô, sau lưng có quân Ngụy, ta bị chẹt vào giữa, quân cứu không thấy đến, làm thế nào bây giờ? Lũy thưa: - Khi xưa Lã Mông ở Lục Khẩu, có hẹn hai nhà kết hiếu với nhau, để đồng tâm mà cự Tào Tháo. Nay giúp Tào mà đánh lại ta, thế là trái lời hẹn trước. Quân hùng nên hãy đóng quân lại ở đây, cho người mang thư đến trách Lã Mông, xem y nói ra sao? Quan Công nghe theo, viết thư sai sứ đến Kinh Châu.

10 què shuo lǔ méng zài jīng zhōu , chuán xià hào lìng : fán jīng zhōu zhu jùn , yǒu suí guān gōng chū zhēng jiàng shì zhì jia , bù xǔ wú bing jiǎo rǎo , àn yuè gěi yú liáng mǐ ; yǒu huàn bìng zhě , qian yi zhì liáo . jiàng shì zhì jia , gǎn qí en huì , an dù bù dòng . hu bào guān gōng shǐ zhì , lǔ méng chu guo yíng jie rù chéng , yǐ bin lǐ xiāng dài . shǐ zhě chéng shu yǔ méng . méng kàn bì , wèi lái shǐ yue : " méng xí rì yǔ guān jiāng jun jié hǎo , nǎi yǐ jí zhì sī jiàn ; jin rì zhì shì , nǎi shàng mìng chāi qiǎn , bù de zì zhǔ . fán shǐ zhě huí bào jiāng jun , shàn yán zhì yì . " sui shè yàn kuǎn dài , sòng guī guǎn yì an xie . yú shì suí zheng jiàng shì zhì jia , jie lái wèn xìn ; yǒu fù jia shu zhě , yǒu kǒu chuán yīn xìn zhě , jie yán jia mén wú yàng , yǐ shí bù que .

却说吕蒙在荆州，传下号令：凡荆州诸郡，有随关公出征将士之家，不许吴兵搅扰，按月给与粮米；有患病者，遣医治疗。将士之家，感其恩惠，安堵不动。忽报关公使至，吕蒙出郭迎接入城，以宾礼相待。使者呈书与蒙。蒙看毕，谓来使曰：“蒙昔日与关将军结好，乃一己之私见；今日之事，乃上命差遣，不得自主。烦使者回报将军，善言致意。”遂设宴款待，送归馆驿安歇。于是随征将士之家，皆来问信；有附家书者，有口传音信者，皆言家门无恙，衣食不缺。

11 shǐ zhě cí bié lǔ méng , méng qín sòng chu chéng . shǐ zhě huí jiàn guān gōng , jù dào lǔ méng zhì yǔ , bìng shuo : " jīng zhōu chéng zhōng , jun hóu bǎo juàn bìng zhu jiāng jiā shǔ , ju gè wú yàng , gōng jǐ bù que . " gong dà nù yue : " cǐ jiān zéi

使者辞别吕蒙，蒙亲送出城。使者回见关公，具道吕蒙之语，并说：“荆州城中，君侯宝眷并诸将家属，俱各无恙，供给不缺。”公大怒曰：“此奸贼之计也！”

khuớc thuyết lữ mông tại kinh châu, truyền hạ hiệu lệnh: phàm kinh châu chư quận, hữu túy quan công xuất chinh tướng sĩ chi gia, bắt hứa ngô binh giảo nhiều, án nguyệt cấp dữ lương mě; hữu hoạn bệnh giả, khiển y trì liệu. Tướng sĩ chi gia, cảm kì ân huệ, an đỗ bất động. Hốt báo quan công sứ chí, lữ mông xuất quách nghênh tiếp nhập thành, dĩ tân lễ tương đai. Sứ giả trình thư dữ mông. Mông khán tắt, vị lai sứ viết: "Mông tích nhật dữ quan tướng quân kết hảo, nãi nhất kỷ chi tư kiến; kim nhật chi sự, nãi thượng mệnh sai khiển, bắt đắc tự chủ. Phiền sứ giả hồi báo tướng quân, thiện ngôn trí ý." Toại thiết yến khoán đãi, tổng quy quán dịch an hiết. Vu thị tùy chinh tướng sĩ chi gia, giao lai vấn tín; hữu phụ gia thư giả, hữu khẩu truyền âm tín giả, giao ngôn gia môn vô dạng, y thực bất khuyết.

Lã Mông từ khi lấy được Kinh Châu, truyền lệnh rằng: - Nội ở trong các quận Kinh Châu, bao nhiêu gia quyến của những tướng sĩ theo Quan Công ra đánh trận, đều không cho quân Ngô được quấy nhiễu, hàng tháng được cấp lương gạo, ai đau ốm có thầy thuốc đến chữa. Bởi thế mọi nhà đều cảm cái ơn ấy, đâu đây yên ổn cả. Chợt có tin Quan Công sai sứ đến, Lã Mông ra ngoài quách đón vào thiết đãi cực kỳ tử tế. Sứ giả trình thư lên. Mông xem xong, bảo với sứ giả rằng: - Khi xưa tôi với Quan tướng quân kết hiếu, đó là ý riêng một mình tôi. Nay là phụng mệnh trên sai khiển, không được tự chủ, nhờ sứ giả về nói với tướng quân cho khéo. Nói đoạn, mở tiệc yến khoán đãi, rồi đưa ra nhà khách nghỉ ngoi. Các nhà có tướng sĩ theo đi trận, cũng lại thăm hỏi tin tức. Người thì giữ thư, người thì nhắn lời, đều nói chuyện cửa nhà yên ổn, no ăn đủ mặc cả.

Sứ giả từ biệt. Mông tiễn ra khởi hành. Sứ giả về ra mắt Quan Công, thuật lại lời Lã Mông, và kể chuyện gia quyến Quan Công và gia thuộc các tướng sĩ ở trong thành, đều được yên ổn gạo đầy đú. Quan Công cả giận nói rằng: - Đó là mưu của gian tặc đó thôi! Ta sống không giết được nó, thì

zhi jì yě ! wǒ sheng bù néng  
sha cí zéi , sǐ bì sha zhī , yǐ  
xuē wú hèn ! " hè tuì shǐ zhě  
. shǐ zhě chu zhài , zhòng  
jiang jie lái tàn wèn jia zhong  
zhì shì ; shǐ zhě jù yán gè jia  
an hǎo , lǚ méng jí qí en xù ,  
bìng jiang shu xìn chuán  
sòng gè jiang . gè jiang xin xǐ  
, jie wú zhàn xin .

我生不能杀此贼，死必  
杀之，以雪吾恨！”喝  
退使者。使者出寨，众  
将皆来探问家中之事；  
使者具言各家安好，吕  
蒙极其恩恤，并将书信  
传送各将。各将欣喜，  
皆无战心。

12 guan gong lù bing qǔ jīng  
zhou , jun xíng zhì cì , jiàng  
shì duo yǒu táo huí jīng zhōu  
zhě . guan gong yù jia hèn  
nù , suì cuī jun qián jìn . hu  
rán hǎn sheng dà zhèn , yi  
biao jun lán zhù , wèi shǒu  
dà jiāng , nǎi jiāng qín yě , lè  
mǎ tǐng qiang dà jiào yue : " yún  
cháng hé bù zǎo jiàng ! "  
guan gong mà yue : " wú nǎi  
hàn jiāng , qǐ jiàng zéi hu ! "  
pai mǎ wǔ dao , zhí qū jiāng  
qín . bù san gé , qín bài zǒu .  
guan gong tí dao zhui sha èr  
shí yú lǐ , hǎn sheng hu qǐ ,  
zuǒ bian shan gǔ zhōng hán  
dang lǐng jun chōng chu ,  
yòu bian shan gǔ zhōng  
zhōu tài yǐn jun chōng chu ,  
jiǎng qín huí mǎ fù zhàn ,  
san lù jiá gong . guan gong jí  
sa jun huí zǒu . xíng wú shù  
lǐ , zhí jiàn nán shan gang  
shàng rén yan jù jí , yí miàn  
bái qí zhao ? , shàng xiě "  
jīng zhōu tǔ rén " sì zì ,  
zhòng rén dou jiào běn chū

nǎng sát thử tặc, tử tất sát chi,  
dĩ tuyết ngô hận!" Hát thổi sứ  
giả. Sứ giả xuất trại, chúng  
tướng gai lai tham vấn gia  
trung chi sự; sứ giả cụ ngôn  
các gia an hảo, lữ mông cực kì  
ân tuất, tịnh tương thư tín  
truyền tổng các tướng. Các  
tướng hân hỉ, gai vô chiến tâm.

chết cũng giết được nó, mới hả  
được bụng ta! Nói rồi quát sứ giả  
lui ra. Sứ giả ra trại, các tướng  
xúm lại hỏi thăm tin tức cửa nhà.  
Sứ giả thuật chuyện cửa nhà  
bình yên. Lã Mông trông nom tử  
tế; lại đưa thư của các nhà giữ  
cho các tướng. Bởi thế tướng sĩ  
mừng rõ, không ai có bụng đánh  
nhau nữa.

关羽率兵取荆州，军行  
之次，将士多有逃回荆  
州者。关羽愈加恨怒，  
遂催军前进。忽然喊声  
大震，一彪军拦住，为  
首大将，乃蒋钦也，勒  
马挺枪大叫曰：“云长  
何不早降！”关羽骂曰  
：“吾乃汉将，岂降贼  
乎！”拍马舞刀，直取  
蒋钦。不三合，钦败走。  
关羽提刀追杀二十余  
里，喊声忽起，左边山  
谷中韩当领军冲出，右  
边山谷中周泰引军冲出  
，蒋钦回马复战，三路  
夹攻。关羽急撤军回走。  
行无数里，只见南山  
冈上人烟聚集，一面白  
旗招飐，上写“荆州土  
人”四字，众人都叫本

Quan Công dẫn quân về Kinh  
Châu. Đoc đường, quân sĩ lầm  
người trốn về trước. Quan Công  
lại càng giận lắm, giục quân đi  
cho mau. Bỗng có tiếng reo ầm ĩ,  
một toán quân kéo ra chặn  
đường. Tướng đầu là Tưởng  
Khâm. Khâm vác đao gọi trong  
lên rằng: - Vân Trường sao không  
hàng ngày đi cho chóng việc.  
Quan Công mắng lại rằng: - Ta là  
tướng nhà Hán thèm hàng giặc  
à? Liền té ngựa múa đao xông  
vào đánh Tưởng Khâm. Khâm  
thua chạy, Quan Công đuổi đánh  
hơn hai chục dặm, lại nghe có  
tiếng reo, thì là Hán Dương ở mé  
hang núi đồ ra, Chu Thái ở mé  
hữu kéo đến; Tưởng Khâm quay  
đánh ập lại. Quan Công vội rút  
lui. Đì chưa được vài dặm, thấy  
trên gò núi Nam Sơn, có một số  
người tụ ở đấy, khói bốc nghi  
ngút. Trên núi có là cờ trắng bay  
pháp phói, đề bốn chữ: "Kinh  
Châu Thổ Nhân". Họ gọi ơi ơi:  
"Những người bản xứ, mau mau  
ra hàng đĩ". Quan Công giận lắm,

rén sù sù tóu jiàng . guan gong dà nù , yù shàng gang sha zhi . shan yan nèi yòu yǒu liǎng jun zhuàng chu : zuǒ bian ding fèng , yòu bian xú shèng ; bìng gé jiǎng qin děng san lù jun mǎ , hǎn sheng zhèn dì , gǔ jiǎo xuan tian , jiang guan gong kùn zài hé xīn . shǒu xià jiàng shì , jiàn jiàn xiao shu . bǐ jí sha dào huáng hun , guan gong yáo wàng sì shan zhì shàng , jie shì jīng zhōu tǔ bìng , hu xiong huàn dì , mì zi xún yé , hǎn shēng bù zhù . jun xīn jìn biàn , jie yīng shēng ér qù . guan gong zhǐ hè bù zhù , bù cóng zhǐ yǒu san bǎi yú rén . sha zhì san gèng , zhèng dōng shàng hǎn sheng lián tian , nǎi shì guan píng , liào huà fen liǎng lù bing sha rù chóng wéi , jiù chu guan gong . guan píng gào yue : " jun xīn luàn yǐ , bì de chéng chí zàn tún , yǐ dài yuán bing . mài chéng suí xiǎo , zú kě tún za ." guan gong cóng zhì , cui cù cán jun qián zhì mài chéng , fēn bīng jǐn shǒu sì mén , jù jiàng shì shàng yì . zhào léi yue : " cǐ chǔ xiāng jìn shàng yong , xiàn yǒu liú feng , mèng dá zài bǐ bǎ shǒu , kě sù chāi rén wǎng qú jiù bing . ruò de zhè zhī jun mǎ jie jì , yǐ dài chuān bing dà zhì , jun xīn zì an yǐ . "

处人速速投降。关公大怒，欲上冈杀之。山崦内又有两军撞出：左边丁奉，右边徐盛；并合蒋钦等三路军马，喊声震地，鼓角喧天，将关公困在核心。手下将士，渐渐消疏。比及杀到黄昏，关公遥望四山之上，皆是荆州土兵，呼兄唤弟，觅子寻爷，喊声不住。军心尽变，皆应声而去。关公正喝不住，部从止有三百余人。杀至三更，正东上喊声连天，乃是关平、廖化分两路兵杀入重围，救出关公。关平告曰：“军心乱矣，必得城池暂屯，以待援兵。麦城虽小，足可屯扎。”关公从之，催促残军前至麦城，分兵紧守四门，聚将士商议。赵累曰：“此处相近上庸，现有刘封、孟达在彼把守，可速差人往求救兵。若得这枝军马接济，以待川兵大至，军心自安矣。”

xử nhân tộc tộc đầu hàng. Quan công đại nộ, dục thượng cương sát chi. Sơn yên nội hựu hữu lưỡng quân chàng xuất: tả biên đinh phụng, hữu biên từ thịnh; tinh hợp tương khâm đẳng tam lộ quân mã, hảm thanh chấn địa, cổ giác huyên thiên, tương quan công khốn tại hạch tâm. Thủ hạ tướng sĩ, tiệm tiệm tiêu sơ. Bỉ cập sát đáo hoàng hôn, quan công diêu vọng tứ sơn chí thượng, gai thị kinh châu thổ binh, hô huynh hoán đệ, mịch tử tâm gia, hảm thanh bắt trụ. Quân tâm tần biến, gai ứng thanh nhi khứ. Quan công chỉ hát bắt trụ, bộ tòng chỉ hữu tam bách dư nhân. Sát chí tam canh, chánh đông thượng hảm thanh liên thiên, nãi thị quan bình, liêu hóa phân lưỡng lộ binh sát nhập trọng vi, cứu xuất quan công. Quan bình cáo viết: "Quân tâm loạn hĩ, tất đắc thành trì tạm trú, dĩ đãi viên binh. Mạch thành tuy tiểu, túc khả trú trâu trát." Quan công tòng chi, thôi xúc tàn quân tiền chí mạch thành, phân binh khẩn thủ tú môn, tụ tướng sĩ thương nghị. Triệu luy viết: "Thủ xử tương cận thượng dong, hiện hữu lưu phong, mạnh đạt tại bỉ bả thủ, khả tốc sai nhân vãng cầu cứu binh. Nhược đắc giá chi quân mã tiếp tế, dĩ đãi xuyên binh đại chí, quân tâm tự an hĩ."

muốn lên núi giết bọn áy. Bỗng ở trong hang núi lại có hai toán quân của Đinh Phụng, Từ Thịnh đỗ dậy đất, chiêng chống rầm trời, vây khốn Quan Công mà đánh, tướng sĩ thủ hạ dần dần tán hết. Đánh nhau mãi đến mờ tối, Quan Công trông ra bốn phía núi, thấy toàn là quân Kinh Châu, người thì gọi anh tim em, kẻ thì réo con gọi cha, tiếng kêu như ri, rú nhau đi mất cả. Quan Công quát ngăn lại cũng không được. Quân sĩ của Quan Công chỉ còn hơn ba trăm người, đánh mãi đến canh ba, ở mé đông lại có tiếng reo, té ra là hai toán quân của Quan Bình, Liêu Hóa đánh xốc vào giữa trận để cứu Quan Công. Quan Bình nói rằng: - Bụng quân biến mất cả rồi, phải được một thành trì nào tạm đóng quân, để chờ quân cứu đến. Gần đây, có Mạch Thành tuy rằng nhỏ, nhưng cũng đủ đóng quân. Quan Công nghe lời, thúc quân đến Mạch Thành, chia quân ra giữ bốn cửa, rồi họp, các tướng lại bàn bạc. Triệu Lũy nói: - Chỗ này gần Thượng Dung, hiện có Mạnh Đạt, Lưu Phong giữ ở đó, nên sai người đến cầu cứu cho mau. Nếu được quân mà nơi ấy lại cứu, rồi đợi đại quân ở Xuyên đến, thì bụng quân tự khắc phải yên.

- 13 zhèng yì xiān , hu bào wú  
bing yǐ zhì , jiāng chéng sì  
miàn wéi dìng . gōng wèn  
yue : " shéi gǎn tú wéi ér chu  
, wǎng shàng yong qíu jiù ? "  
liào huà yue : " mǒu yuàn  
wǎng . " guān píng yue : "  
wǒ hù sòng rǔ chu chóng  
wéi . " guān gōng jí xiū shù  
fù liào huà cáng yú shen pàn  
. bǎo shí shàng mǎ , kai mén  
chu chéng . zhèng yù wú  
jiāng ding fèng jié wǎng . bèi  
guān píng fèn lì chōng sha  
, fèng bài zǒu , liào huà chéng  
shì shā chu chóng wéi . tóu  
shàng yong qù liǎo . guān  
píng rù chéng , jian shǒu bù  
chu .
- 正议间，忽报吴兵已至，将城四面围定。公问曰：“谁敢突围而出，往上庸求救？”廖化曰：“某愿往。”关平曰：“我护送汝出重围。”关公即修书付廖化藏于身畔。饱食上马，开门出城。正遇吴将丁奉截往。被关平奋力冲杀，奉败走，廖化乘势杀出重围。投上庸去了。关平入城，坚守不出。
- chánh nghị gian, hốt báo ngô  
binh dĩ chí, tương thành tứ diện  
vi định. Công vấn viết: "Thùy  
cảm đột vi nhi xuất, vãng  
thượng dong cầu cứu?" Liêu  
hóa viết: "Mỗ nguyện vãng."  
Quan bình viết: "Ngã hộ tống  
nhữ xuất trọng vi." Quan công  
tức tu thư phó liêu hóa tàng vu  
thân bạn. Bão thực thượng mã,  
khai môn xuất thành. Chánh  
ngô tương định phung tiệt  
vãng. Bị quan bình phán lực  
trùng sát, phung bại tầu, liêu  
hóa thừa thế sát xuất trọng vi.  
Đầu thượng dong khứ liễu.  
Quan bình nhập thành, kiên thủ  
bất xuất.
- Đang bàn chuyện thì quân Ngô  
kéo đến, vây kín bốn mặt thành.  
Quan Công hỏi: - Ai dám đánh  
phá vòng vây, ra Thượng Dung  
cầu cứu không? Lưu Hóa xin đi.  
Quan Bình nói: - Đě ta đưa ngươi  
ra khỏi trùng vây! Quan Công viết  
thư giao cho Liêu Hóa giắt vào  
trong mình, ăn no lên ngựa, mở  
cửa ra thành. Tướng Ngô là Định  
Phụng, chặn đường. Quan Bình  
hết sức đánh xốc vào. Phụng  
phải chạy. Liêu Hóa thừa thế  
đánh ra khỏi được trùng vây,  
sang thẳng Thượng Dung. Quan  
Bình trở vào trong thành.
- 14 qiě shuo liú feng , mèng dá  
zì qù shàng yong , tài shǒu  
shen dan lù zhòng guī jiàng ,  
yin cǐ hàn zhōng wáng jiā liú  
feng wèi fù jiāng jun , yǔ  
mèng dá tóng shǒu shàng  
yong . dang rì tàn zhī guān  
gōng bìng bài , èr rén zhèng  
yì xiān , hu bào liào huà zhì .
- 且说刘封、孟达自取上庸，太守申耽率众归降，因此汉中王加刘封为副将军，与孟达同守上庸。当日探知关公兵败，二人正议间，忽报廖化至。
- thả thuyết lưu phong, mạnh đạt  
tự thủ thượng dong, thái thủ  
thân đam suất chúng quy hàng,  
nhân thủ hán trung vương gia  
lưu phong vi phó tướng quân,  
dữ mạnh đạt đồng thủ thượng  
dong. Dương nhật tham tri  
quan công binh bại, nhị nhân  
chánh nghị gian, hốt báo liêu  
hóa chí.
- Lưu Phong, Mạnh Đạt, từ khi lấy  
được Thương Dung, thái thú  
Thân Đam đem quân ra hàng,  
nên Huyền Đức phong cho Lưu  
Phong làm phó tướng quân, cùng  
với Mạnh Đạt giữ thành. Hôm ấy,  
nghe tin Quan Công thua trận, hai  
tướng đang bàn bạc với nhau.  
Chợt thấy Liêu Hóa đến,
- 15 fēng lìng qǐng rén wèn zhī .  
huà yue : " guān gōng bìng  
bài , xiān kùn yú mài chéng ,  
bèi wéi zhì jí . shǔ zhōng  
yuán bìng , bù néng dàn xì jí  
zhì . tè mìng mǒu tú wéi ér  
chu , lái cǐ qíu jiù . wàng èr
- 封令请人问之。化曰：  
“关公兵败，现困于麦城，被围至急。蜀中援兵，不能旦夕即至。特命某突围而出，来此求
- phong lệnh thỉnh nhân vấn chi.  
Hóa viết: "Quan công binh bại,  
hiện khốn vu mạch thành, bị vi  
chí cấp. Thực trung viên binh,  
bất nǎng đán tịch tức chí. Đặc  
mệnh mỗ đột vi nhi xuất, lai thử  
cầu cứu. Vọng nhị tướng quân
- Phong ra tiếp vào hỏi chuyện.  
Hóa nói: - Quan Công bị thua,  
hiện đang khốn ở Mạch Thành  
tình hình nguy cấp lắm. Quân  
cứu trong Thực thì chưa hề dễ  
mà sớm tối đến ngay được, cho  
nên sai tôi phá trùng vây chạy ra

jīāng jun sù qǐ shàng yong  
zhì bing , yǐ jiù cǐ wéi . tǎng  
shao chí yán , gōng bì xiàn  
yǐ . " fēng yue : " jīāng jun qiè  
xie , róng mǒu jì yì . "

16 huà nǎi zhì guǎn yì an xie ,  
zhuan hòu fa bing . liú feng  
wèi mèng dá yue : " shú fù  
bèi kùn , rú zhì nài hé ? " dá  
yue : " dong wú bing jīng  
jiāng yǒng ; qiě jīng zhōu lè  
jùn , ju yǐ shǔ bǐ , zhǐ yǒu  
mài chéng , nǎi dàn wán zhì  
dì ; yòu wén cáo cào qín du  
dà jun sì wǔ shí wàn , tún yú  
mó pí : liàng wǒ děng shan  
chéng zhì zhòng , an néng dí  
de liǎng jiā zhì qiǎng bing ?  
bù kě qīng dí . " fēng yue : "  
wú yì zhì zhì . nài guān gōng  
shì wú shú fù , an rěn zuò  
shì ér xià jiù hu ? " dá xiào  
yue : " jīāng jun yǐ guān gōng  
wèi shú , kǒng guān gōng  
wèi bì yǐ jīāng jun wèi zhí yě  
. mǒu wén hàn zhōng wáng  
chu sì jīāng jun zhì shí , guān  
gōng jí bù yuè . hòu hàn  
zhōng wáng dēng wèi zhì  
hòu , yù lì hòu sì , wèn yú  
kǒng míng , kǒng míng yue  
?: cǐ jiā shì yě , wèn guān ,  
zhang kě yǐ ,? hàn zhōng  
wáng suì qiǎn rén zhì jīng  
zhōu wèn guān gōng , guān  
gōng yǐ jīāng jun nǎi míng  
líng zhī zǐ , bù kě jiàn lì ,

救。望二将军速起上庸之兵，以救此危。倘稍迟延，公必陷矣。”封曰：“将军且歇，容某计议。”

化乃至馆驿安歇，专候发兵。刘封谓孟达曰：“叔父被困，如之奈何？”达曰：“东吴兵精将勇；且荆州九郡，俱已属彼，止有麦城，乃弹丸之地；又闻曹操亲督大军四五十万，屯于摩陂；量我等山城之众，安能敌得两家之强兵？不可轻敌。”封曰：“吾亦知之。奈关公是吾叔父，安忍坐视而下救乎？”达笑曰：“将军以关公为叔，恐关公未必以将军为侄也。某闻汉中王初嗣将军之时，关公即不悦。后汉中王登位之后，欲立后嗣，问于孔明，孔明曰：‘此家事也，问关、张可矣，’汉中王遂遣人至荆州问关公，关公以将军乃螟蛉之子，不可

tốc khởi thượng dong chi binh,  
dĩ cứu thử nguy. Thắng sǎo tri  
duyên, công tắt hăm hĩ." Phong  
viết: "Tướng quân thả hiết,  
dung mỗ kế nghị."

đây cầu cứu. Xin hai tướng quân  
khởi ngay quân Thượng Dung để  
giải nguy ngay cho, nếu chậm  
chạp thì Quan Công hỏng mất.  
Phong nói: - Tướng quân hãy  
nghỉ ngơi, để tôi bàn xem đã.

hóa nǎi chí quán dịch an hiết,  
chuyên hậu phát binh. Lưu  
phong vị mạnh đạt viết: "Thúc  
phụ bị khốn, như chi ngại hè?"  
Đạt viết: "Đông ngô bình tinh  
tương dũng; thả kinh châu cửu  
quận, câu dĩ chúc bỉ, chỉ hưu  
mạch thành, nǎi đạn hoàn chi  
địa; hựu văn tào thao thân đốc  
đại quân tú ngũ thập vạn, truân  
vu ma pha: lượng ngã đǎng  
sơn thành chi chúng, an năng  
địch đắc lưỡng gia chi cường  
binh? Bất khả khinh địch."  
"Phong viết: "Ngô diệc tri chi.  
Nai quan công thị ngô thúc phụ,  
an nhẫn tọa thị nhi hạ cứu hồ?"  
Đạt tiểu viết: "Tướng quân dĩ  
quan công vi thúc, khủng quan  
công vị tắt dĩ tướng quân vi  
chất dã. Mỗ văn hán trung  
vương sơ tự tướng quân chi  
thời, quan công tức bắt duyệt.  
Hậu hán trung vương đăng vị  
chi hậu, dục lập hậu tự, vẫn vu  
khổng minh, khổng minh viết:  
'Thủ Gia Sư Dã, Vấn Quan,  
Trương Khả Hĩ,' hán trung  
vương toại khiển nhân chí kinh  
châu vẫn quan công, quan  
công dĩ tướng quân nǎi minh  
linh chi tử, bắt khả tiêm lập,

Liêu Hóa ra nghỉ ngơi ngoài nhà  
khách, chờ đợi phát binh. Phong  
bàn với Mạnh Đạt rằng: - Chú ta  
bị khốn ngoài ấy, làm thế nào bây  
giờ. Đạt nói: - Đông Ngô bình  
nhiều, tướng khỏe, vả lại chín  
quận Kinh Tương đã lấy được cả  
rồi, chỉ còn Mạch Thành là một  
chỗ đất nhỏ bằng viên đạn. Lại  
nghe Tào Tháo dẫn bốn năm  
mươi vạn quân, đóng ở Ma Pha,  
thứ chúng ta có một ít quân ở xó  
thành núi này, địch sao nổi hùng  
binh hai nhà ấy, ta không nên  
khinh địch. Phong nói: - Ta cũng  
đã biết như thế rồi, nhưng Quan  
Công là chú ta, lẽ nào ngồi nhìn  
mà chẳng cứu? Đạt cười nói  
rằng: - Tướng quân nhận Quan  
Công là chú, chỉ sợ Quan Công  
không coi tướng quân như cháu  
mà thôi. Tôi nghe khi Hán Trung  
vương muốn nhận tướng quân  
làm con nuôi, thì Quan Công đã  
không bằng lòng. Về sau Hán  
Trung vương lên ngôi, muốn lập  
hậu tự, hỏi Khổng Minh. Khổng  
Minh nói việc ấy là việc trong nhà,  
nên hỏi Quan, Trương. Hán  
Trung Vương mới sai người sang  
Kinh Châu hỏi Quan Công. Quan  
Công bảo tướng quân là con tò

quàn hàn zhong wáng yuǎn  
zhì jiāng jun yú shàng yong  
shan chéng zhi dì , yǐ dù hòu  
huàn . cǐ shì rén rén zhī zhī ,  
jiāng jun qǐ fǎn bù zhī ye ?  
hé jin rì yóu zhan zhan yǐ  
shú zhí zhì yì , ér yù mào  
xiǎn qīng dòng hu ? "feng  
yue : "jun yán suī shì , dàn  
yǐ hé cí què zhī ? "dá yue : "  
dàn yán shan chéng chu fù ,  
mín xīn wèi dìng , bù gǎn  
zào cì xīng bīng , kǒng shi  
suǒ shǒu . "feng cóng qí yán  
. cǐ rì , qǐng liào huà zhì , yán  
cǐ shan chéng chu fù zhī suǒ  
, wèi néng fēn bīng xiāng jiù  
. huà dà jīng , yǐ tóu kòu dì  
yue : "ruò rú cǐ , zé guan  
gong xiū yǐ ! "dá yue : "wǒ  
jīn jí wǎng , yí pei zhī shuǐ  
, an néng jiù yǐ che xīn zhī huō  
hu ? jiāng jun sù huí , jìng  
hòu shǔ bīng zhì kě yě ."  
huà dà tòng gào qiú , liú feng  
, mèng dá jie fú xiù ér rù .  
liào huà zhì shì bù xié , xún  
si xu gào hàn zhong wáng  
qiú jiù , suí shàng mǎ dà mà  
chu chéng , wàng chéng dou  
ér qù .

17 què shuo guan gong zài mài  
chéng pàn wàng shàng yong  
bing dào , què bù jiàn dòng  
jing ; shǒu xià zhǐ yǒu wǔ liù  
bǎi rén , duo bàn dài shang ;

僭立，劝汉中王远置将军于上庸山城之地，以杜后患。此事人人知之，将军岂反不知耶？何今日犹沾沾以叔侄之义，而欲冒险轻动乎？”封曰：“君言虽是，但以何词却之？”达曰：“但言山城初附，民心未定，不敢造次兴兵，恐失所守。”封从其言。次日，请廖化至，言此山城初附之所，未能分兵相救。化大惊，以头叩地曰：“若如此，则关公休矣！”达曰：“我今即往，一杯之水，安能救一车薪之火乎？将军速回，静候蜀兵至可也。”化大恸告求，刘封、孟达皆拂袖而入。廖化知事不谐，寻思须告汉中王求救，遂上马大骂出城，望成都而去。

却说关公在麦城盼望上庸兵到，却不见动静；手下止有五六百人，多半带伤；城中无粮，甚

khuyên hán trung vương viễn  
trí tướng quân vu thương dong  
sơn thành chi địa, dĩ đồ hậu  
hoạn. Thủ sự nhân nhân tri chi,  
tướng quân khởi phản bất tri  
da? Hà kim nhật do triêm triêm  
dĩ thúc chất chi nghĩa, nhí dục  
mạo hiểm khinh động hò?  
"Phong viết: "Quân ngôn tuy thị,  
đãn dĩ hà từ khước chí?" Đạt  
viết: "Đãn ngôn sơn thành sơ  
phụ, dân tâm vị định, bất cảm  
tạo thứ hưng binh, khủng thất  
sở thủ." Phong tòng kì ngôn.  
Thứ nhật, thỉnh liêu hóa chí,  
ngôn thử sơn thành sơ phụ chí  
sở, vị năng phân binh tương  
cứu. Hóa đại kinh, dĩ đầu khẩu  
địa viết: "Nhược như thử, tắc  
quan công hưu hĩ!" Đạt viết:  
"Ngã kim túc vãng, nhất bôi chí  
thủy, an năng cứu nhất xa tân  
chi hỏa hò? Tướng quân tốc  
hồi, tĩnh hậu thực binh chí khả  
dã." Hóa đại đồng cáo cầu, lưu  
phong, mạnh đạt giao phát tụ  
nhi nhập. Liêu hóa tri sự bất  
hai, tầm tư tu cáo hán trung  
vương cầu cứu, toại thượng mã  
đại mạ xuất thành, vọng thành  
đô nhi khứ.

vò, không nên tiến lập. Việc áy ai  
cũng biết, tướng quân há lại  
không hay ư? Sao nay còn khăng  
khăng giữ nghĩa chủ cháu, muốn  
đem thân xông pha vào nơi hiểm  
nghèo làm chi? Phong nói: - Ông  
nói cũng phải, nhưng từ chối làm  
sao bây giờ? Đạt nói: - Nay chỉ  
nên nói dối rằng; chỗ thành núi  
này mới lấy được, nhân tâm chưa  
yên ổn, không dám hấp tấp cất  
quân đi, sợ lại mất chỗ này.  
Phong nghe lời ấy. Hôm sau,  
Phong mời Liêu Hóa đến, nói  
rằng dân ở đây mới thu phục,  
chưa dám chia quân ra cứu  
được. Hóa giật mình nói rằng: -  
Nếu thế Quan Công nguy mất!  
Đạt nói: - Dù tôi có đi cứu chăng  
nữa, thì cũng như một giọt nước,  
cứu làm sao được một xe củi  
cháy? Tướng quân nên trở về  
cho mau, thông thả chờ quân  
Thục đến cứu mới xong. Hóa kêu  
khóc năn nỉ mãi, Lưu Phong,  
Mạnh Đạt cùng rũ tay ao đứng  
dậy trở vào nhà trong. Liêu Hóa  
thấy vậy, biết việc không xuôi,  
nghĩ đi nghĩ lại, phải về Hán  
Trung vương mà cầu mới xong.  
Liên lén ngựa, chửi mắng rầm rĩ,  
rồi ra thành đi thẳng về Thành  
Đô.

Lại nói, Quan Công ở Mạch  
Thành, mong ngóng quân  
Thượng Dung đến cứu, mà mãi  
không thấy đến. Thủ hạ thì chỉ  
còn năm sáu trăm người, lại bị

chéng zhong wú liáng , shèn  
shì kǔ chū . hu bào chéng  
xià yi rén jiào xiù fàng jiàn ,  
yǒu huà lái jiàn jun hóu .  
gong lìng fàng rù , wèn zhī ,  
nǎi zhu gé jīn yě . lǐ bì chá  
bà , jīn yue : "jin fèng wú  
hóu mìng , tè lái quàn yù  
jiāng jun . zì gǔ dào shí shí  
wù zhě wéi jùn jié , jin jiāng  
jun suǒ tǒng hàn shàng lè  
jùn , jie yǐ shǔ ta rén lèi ; zhǐ  
yǒu gu chéng yí qu , nèi wú  
liáng cǎo , wài wú jiù bing ,  
wéi zài dàn xì . jiāng jun hé  
bù cóng jīn zhī yán , guì  
shùn wú hóu , fù ? jīng xiāng  
, kě yǐ bǎo quán jia juàn .  
xìng jun hóu shóu sì zhī . "  
guan gong zhèng sè ér yán  
yue : "wú nǎi jiē liáng yí wǔ  
fu , méng wú zhǔ yǐ shǒu zú  
xiāng dài , an kēn bài yì tóu  
dí guò hu ? chéng ruò pò ,  
yǒu sǐ ér yǐ . yù kě suì ér bù  
kě gǎi qí bái , zhú kě fén ér  
bù kě huí qí jié , shen sui  
yǔn , míng kě chuí yú zhú bō  
yě . rǔ wù duo yán , sù qǐng  
chu chéng , wú yù yǔ sun  
quán jué yí sī zhàn ! " jīn yue  
: "wú hóu yù yǔ jun hóu jié  
qín jìn zhì hǎo , tòng lì pò  
cáo , gòng fú hàn shì , bié  
wú ta yì . jun hóu hé zhí mí  
rú shì ? " yán wèi bì , guan  
píng bá jiàn ér qián , yù zhǎn  
zhu gé jīn . gong zhī zhī yue  
: " bǐ dì kǒng míng zài shù ,  
zuò rǔ bó fù , jin ruò sha bǐ ,

是苦楚。忽报城下一人教休放箭，有话来见君侯。公令放入，问之，乃诸葛瑾也。礼毕茶罢，瑾曰：“今奉吴侯命，特来劝谕将军。自古道识时务者为俊杰，今将军所统汉上九郡，皆已属他人类；止有孤城一区，内无粮草，外无救兵，危在旦夕。将军何不从瑾之言，归顺吴侯，复镇荆襄，可以保全家眷。幸君侯熟思之。”关公正色而言曰：“吾乃解良一武夫，蒙吾主以手足相待，安肯背义投敌国乎？城若破，有死而已。玉可碎而不可改其白，竹可焚而不可毁其节，身虽殒，名可垂于竹帛也。汝勿多言，速请出城，吾欲与孙权决一死战！”瑾曰：“吴侯欲与君侯结秦晋之好，同力破曹，共扶汉室，别无他意。君侯何执迷如是？”言未毕，关平拔剑而前，欲斩诸葛瑾。公止之曰

thương; thành trung vô lương, thậm thị khổ sở. Hốt báo thành hạ nhất nhân giáo hữu phόng tiễn, hữu thoại lai kiến quân hầu. Công lệnh phóng nhập, vấn chi, nãi Gia Cát cắn dã. Lễ tất trà bǎi, cắn viết: "Kim phung ngô hầu mệnh, đặc lai khuyến dụ tướng quân. Tự cổ đạo thức thời vụ giả vi tuấn kiệt, kim tướng quân sở thống hán thượng cửu quân, gai dĩ chúc tha nhân loại; chỉ hữu cô thành nhất khu, nội vô lương thảo, ngoại vô cứu binh, nguy tại đán tịch. Tướng quân hà bất tòng cần chi ngôn, quy thuận ngô hầu, phục trấn kinh tương, khả dĩ bảo toàn gia quyền. Hạnh quân hầu thực tư chí." quan công chánh sắc nhi ngôn viết: "Ngô nǎi giải lương nhất võ phu, mông ngô chủ dĩ thủ túc tương đãi, an khảng bối nghĩa đầu địch quốc hồ? Thành nhược phá, hữu tử nhi dĩ. Ngọc khả toái nhi bất khả cải ki bạch, trúc khả phần nhi bất khả hủy kiết, thân tuy vẫn, danh khả thùy vu trúc bạch dã. Nhữ vật đa ngôn, tóc thỉnh xuất thành, ngô dục dũ tôn quyền quyết nhất tử chiến!" Cắn viết: "Ngô hầu dục dũ quân hầu kết tần tấn chí hảo, đồng lực phá tào, cộng phù hán thất, biệt vô tha ý. Quân hầu hà chấp mê như thị?" Ngôn vị tắt, quan bình bạt kiêm nhi tiền, dục trảm Gia Cát cắn. Công chỉ chi viết: "Bỉ đệ không

thương hơn một nửa; trong thành lương đã cạn, khổ sở vô cùng. Chợt ở dưới thành có một người, tỏ ý xin đừng bắn tên ra, muốn vào ra mắt Quan Công nói chuyện. Quan Công sai mở cửa cho vào, thì là Gia Cát Cắn. Cắn vào lại xong, nói rằng: - Tôi phung mệnh Ngô hầu, đến đây du tướng quân. Từ xưa có câu rằng: "Biết thời thế gọi là tuấn kiệt". Nay chín quận Kinh Tương của tướng quân đã vào tay người khác cả rồi, chỉ còn một xó Mạch Thành này, trong thì hết lương, ngoài thì không có quân cứu, nguy đến ngay trước mắt. Tướng quân sao không về hàng với Ngô hầu, lại trấn thủ ở Kinh Tương, và giữ toàn được cả gia quyền, xin quân hầu nghĩ cho kỹ mà xem! Quan Công cầm mặt lại, nói rằng: - Ta là một kẻ võ phu ở Giải Lương, được nhờ chủ ta coi như anh em thủ túc, có lẽ đâu ta lại trái nghĩa mà theo hàng với người khác! Thành này mà phá, ta chỉ còn cái chết nữa thôi. Ngọc tuy đậm vụn được, nhưng không sao đổi được sắc trắng; trúc đốt cháy được, nhưng không sao hủy được gióng thẳng; thân người tuy chết, nhưng còn danh tiếng truyền mãi trong sử sách đời sau. Người đừng nói làm chi cho phí lời, xin mời ra thành cho mau, ta muốn đánh nhau với Tôn Quyền một trận nữa! Cắn nói: - Ngô hầu muốn cùng với quân hầu kết làm dâu gia với nhau, hiệp sức lại để

shang qí xiong dì zhì qíng yě . " suī lìng zuǒ yòu zhú chu zhu gé jǐn . jǐn mǎn miàn xiù cán , shàng mǎ chu chéng , huí jiàn wú hóu yue : " guan gong xin rú tiē shí , bù kě shuo yě . " sun quán yue : " zhen zhong chén yě ! sì cǐ rú zhì nài hé lǚ fàn yue : " mǒu qǐng bó qí xiù jiù . " quán jí lìng bó zhì . fàn shé shi chéng xiàng , nǎi " dì shuǐ shi guà " , gèng yǒu xuán wǔ lín yìng , zhǔ dí rén yuǎn ben . quán wèn lǚ méng yue : " guà zhǔ dí rén yuǎn ben , qīng yǐ hé cè qín zhì ? " méng xiào yue : " guà xiàng zhèng hé mǒu zhì jí yě . guan gong sui yǒu chong tian zhì yì , fei bù chu wú luó wǎng yǐ ! " zhèng shì : lóng yóu gou huò zao xia xì , fèng rù láo lóng bēi niǎo qì . bì jìng lǚ méng zhì jì ruò hé , qiè kàn xià wén fēn jiě .

： “彼弟孔明在蜀，佐汝伯父，今若杀彼，伤其兄弟之情也。”遂令左右逐出诸葛瑾。瑾满面羞惭，上马出城，回见吴侯曰：“关公心如铁石，不可说也。”孙权曰：“真忠臣也！似此如之奈何？”吕范曰：

“某请卜其休咎。”权即令卜之。范揲蓍成象，乃“地水师卦”，更有玄武临应，主敌人远奔。权问吕蒙曰：“卦主敌人远奔，卿以何策擒之？”蒙笑曰：“卦象正合某之机也。关公虽有冲天之翼，飞不出吾罗网矣！”正是：龙游沟壑遭虾戏，凤入牢笼被鸟欺。毕竟吕蒙之计若何，且看下文分解。

minh tại thực, tá nhữ bá phu, kim nhược sát bỉ, thương kì huynh đệ chi tình dã." toại lệnh tả hữu trục xuất Gia Cát cần. Cần mẫn diện tu tàm, thương mǎ xuất thành, hồi kiến ngô hầu viết: "Quan công tâm như thiết thạch, bất khả thuyết dã." tôn quyền viết: "Chân trung thần dã! Tự thủ như chi ngại hè?" Lữ phạm viết: "Mỗ thỉnh bốc ki hữu cữu." quyền tức lệnh bốc chi. Phạm thiệt thi thành tượng, nǎi "địa thủy sư quái", canh hữu huyền võ lâm ứng, chủ địch nhân viễn bôn. Quyền vẫn lữ mông viết: "Quái chủ địch nhân viễn bôn, khanh dĩ hà sách cầm chí?" Mông tiểu viết: "Quái tượng chánh hợp mỗ chi cơ dã. Quan công tuy hữu trùng thiên chi dục, phi bất xuất ngô la võng hǐ!" Chánh thị: long du câu hác tao hà hí, phượng nhập lao lung bị điểu khi. Tất cánh lữ mông chi ké nhược hà, thả khán hạ văn phân giải

đánh Tào Tháo, chó không có bụng dạ nào đâu, quân hầu sao lại gan thế. Cần nói vừa dứt lời thì Quan Bình rút gươm ra, chạy xâm xâm đến toan chém. - Em hắn là Khổng Minh ở Thực, giúp bác con, nếu giết đi thì chẳng làm cho đau lòng anh em người ta lắm ru? Liền sai tả hữu đuổi già Cát Cần ra thành. Cần thận đỏ mặt, lén ngựa đi về, nói với Tôn Quyền rằng: - Quan Công bụng vững như sắt đá, không sao nói chuyển được! Tôn Quyền than rằng: - Người như thế mới thực là trung thần! Bấy giờ làm thế nào cho được? Lã Phạm thưa: - Tôi xin bói một quẻ xem hay dở ra sao? Quyền ưng lời. Phạm bói cỏ thi. Thành quẻ rồi, thì là quẻ địa thủy sư, lại có sao Huyền Võ làm vào hào Ứng, chủ về việc giặc chạy ra ngoài. Quyền hỏi Lã Mông rằng: - Cứ như quẻ này, thì giặc tất phải chạy, người nên dùng mèo gì mà bắt cho được. Mông cười nói rằng: - Quẻ này chính hợp với ý tôi. Quan Công dẫu có tài hay lén trót, cũng không thoát được ra ngoài lưới của tôi phen này Thế là: Rồng lạc ao ngòi, tôm cũng bốn. Phượng vào lồng lưới, sẽ coi thường. Chưa biết mèo Lã Mông ra làm sao, xem hồi sau mới rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
077  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo sun quán qú jì yú lǚ méng . méng yue : " wú liào guan mǒu bing shǎo , bì bù cóng dà lù ér táo , mài chéng zhèng běi yǒu xiǎn jùn xiǎo lù , bì cóng cǐ lù ér qù . kě lìng zhu rán yǐn jīng bing wǔ qian , fú yú mài chéng zhì běi èr shí lǐ ; bǐ jun zhì , bù kě yǔ dí , zhì kě suí hòu yǎn sha . bǐ jun dìng wú zhàn xin , bì ben lín jū . què lìng pan zhang yǐn jīng bing wǔ bǎi , fú yú lín jū shān pí xiǎo lù , guan mǒu kě qín yǐ jin qiǎn jiàng shì gè mén gong dǎ , zhì kong bēi mén , dài qí chu zǒu . " quán wén jí , lìng lǚ fàn zài bó zhì . guà chéng , fàn gào yue : " cǐ guà zhǔ dí rén tóu xi bēi ér zǒu , jin yè hái shí bì rán jiù qín . " quán dà xī , suí lìng zhu rán , pan zhang lǐng liǎng zhī jīng bing , gè yí jun lìng mái fú qù qì .

3 qiě shuo guan gong zài mài

第七十七回  
玉泉山关公显圣  
洛阳城曹操感神

却说孙权求计于吕蒙。蒙曰：“吾料关某兵少，必不从大路而逃，麦成正北有险峻小路，必从此路而去。可令朱然引精兵五千，伏于麦城之北二十里；彼军至，不可与敌，只可随后掩杀。彼军定无战心，必奔临沮。却令潘璋引精兵五百，伏于临沮山僻小路，关某可擒矣。今遣将士各门攻打，只空北门，待其出走。”权闻计，令吕范再卜之。卦成，范告曰：“此卦主敌人投西北而走，今夜亥时必然就擒。”权大喜，遂令朱然、潘璋领两枝精兵，各依军令埋伏去讫。

且说关公在麦城，计点

Đệ thất thập thất hồi ngọc  
tuyền sơn quan công hiền  
thánh lạc dương thành tào  
thao cảm thần

Núi Ngọc Toàn, Quan Công hiền  
thánh; Thành Lạc Dương, Tào  
Tháo cảm thần

Khuốc thuyết tôn quyền cầu kέ vu lữ mông. Mông viết: "Ngô liêu quan mői binh thiều, tất bát tòng đại lộ nhi đào, mạch thành chánh bắc hữu hiểm tuấn tiểu lộ, tất tòng thử lộ nhi khứ. Khả lệnh chu nhiên dẫn tinh binh ngũ thiên, phục vu mạch thành chi bắc nhị thập lí; bỉ quân chí, bắt khả dũ địch, chỉ khả tùy hậu yểm sát. Bỉ quân định vô chiến tâm, tất bôn lâm tự. Khuốc lệnh phan chương dẫn tinh binh ngũ bách, phục vu lâm tự sơn tích tiểu lộ, quan mői khả cầm hĩ. Kim khiển tướng sĩ các môn công đả, chỉ không bắc môn, đãi kì xuất tầu." Quyền văn kế, lệnh lữ phạm tái bốc chi. Quái thành, phạm cáo viết: "Thử quái chủ địch nhân đầu tây bắc nhi tầu, kim dạ hơi thời tất nhiên tựu cầm." Quyền đại hỉ, toại lệnh chu nhiên, phan chương lĩnh lưỡng chi tinh binh, các y quân lệnh mai phục khứ cật.

Thả thuyết quan công tại mạch

Tôn Quyền hỏi Lã Mông mèo làm sao, Mông thưa rằng: - Tôi chắc Quan mői ít quân, không dám chạy ra đường lớn. Mé bắc Mạch Thành, có con đường nhỏ hiểm hóc lắm, hắn tất chạy trốn ra lối ấy. Ta nên sai Chu Nhiên dẫn năm nghìn tinh binh, phục ở ngoài hai chục dặm mé bắc Mạch Thành. Quân giặc đi đến, không nên ra địch, để cho đi khỏi rồi sẽ đuổi theo mà đánh, quân giặc tất phải chạy về Lâm Thư. Ta sai Phan Chương phục săn năm trăm tinh binh ở đường núi hẻm Lâm Thư, thì chắc bắt được Quan mői. Nay cho quân sĩ cứ việc đánh các cửa, duy chỉ bỏ cửa bắc không đánh, để cho chạy ra rồi sẽ hay. Quyền nghe kể ấy, sai Lã Phạm bó một que nữa. Phạm gieo que xong nói rằng: - Que này tất là giặc chạy về tây bắc, giờ hơi đêm hôm nay thì bắt được. Quyền mừng lắm, sai Chu Nhiên, Phan Chương dẫn hai cánh quân tinh nhuệ ra các mặt mai phục.

Quan Công ở trong Mạch Thành,

chéng , jì diǎn mǎ bù jun  
bing , zhǐ shèng san bǎi yú  
rén ; liáng cǎo yòu jìn . shì  
yè , chéng wài wú bing zhao  
huàn gè jun xìng míng , yuè  
chéng ér qù zhě shèn duo .  
jiù bing yòu bù jiàn dào . xin  
zhong wú jì , wèi wáng fǔ  
yue : " wú huí xí rì bù yòng  
gong yán ! jin rì wéi jí , jiang  
fù hé rú ? " fù ku gào yue : "  
jin rì zhi shì , sui zi yá fù  
sheng , yì wú jì kě shi yě ."  
zhào léi yue : " shàng yong  
jiù bing bù zhì , nǎi liú feng ,  
mèng dá àn bing bù dòng zhì  
gù . hé bù qì cǐ gu chéng ,  
ben rù xi chuan , zài zhěng  
bing lái , yǐ tú huí fù ? " gong  
yue : " wú yì yù rú cǐ . " suì  
shàng chéng guan zhī . jiàn  
bēi mén wài dí jun bù duo ,  
yin wèn běn chéng ju mǐn :  
cǐ qù wǎng běi , dì shì ruò hé  
? " dà yue : " cǐ qù jie shì  
shan pì xiǎo lù , kě tōng xi  
chuan . " gong yue : " jin yè  
kě zǒu cǐ lù . . wáng fǔ jiàn  
yue : " xiǎo lù yǒu mái fú , kě  
zǒu dà lù . " gong yue : " sui  
yǒu mái fú , wú hé jù zai ! " jí  
xià lìng mǎ bù guan jun : yán  
zhěng zhuang shù , zhǔn bēi  
chu chéng . fù ku yue : " jun  
hóu yú lù , xiǎo xin bǎo  
zhòng ! mǒu yǔ bù zú bǎi yú  
rén , sǐ jù cǐ chéng ; chéng  
sui pò , shen bù jiàng yě !  
zhuan wàng jun hóu sù lái jiù  
yuán ! " gong yì yǔ qì bié .

马步军兵，止剩三百余人；粮草又尽。是夜，城外吴兵招唤各军姓名，越城而去者甚多。救兵又不见到。心中无计，谓王甫曰：“吾悔昔日不用公言！今日危急，将复何如？”甫哭告曰：“今日之事，虽子牙复生，亦无计可施也。”赵累曰：“上庸救兵不至，乃刘封、孟达按兵不动之故。何不弃此孤城，奔入西川，再整兵来，以图恢复？”公曰：“吾亦欲如此。”遂上城观之。见北门外敌军不多，因问本城居民：“此去往北，地势若何？”答曰：“此去皆是山僻小路，可通西川。”公曰：“今夜可走此路。。王甫谏曰：“小路有埋伏，可走大路。”公曰：“虽有埋伏，吾何惧哉！”即下令马步官军：严整装束，准备出城。甫哭曰：“君侯于路，小心保重！某与部卒百余人，

thành, kể điếm mã bộ quân binh, chỉ thặng tam bách dư nhân; lương thảo hụu tần. Thị dạ, thành ngoại ngô binh chiêu hoán các quân tính danh, việt thành nhi khứ giả thậm đa. Cứu binh hụu bất kiến đáo. Tâm trung vô kế, vị vương phủ viết: "Ngô hối tích nhật bất dụng công ngôn! Kim nhật nguy cấp, tương phục hà như?" Phủ khóc cáo viết: "Kim nhật chi sự, tuy tử nha phục sinh, diệc vô kế khả thi dã." Triệu luy viết: "Thượng dong cứu binh bắt chí, nãi lưu phong, mạnh đạt án binh bất động chi cõi. Hà bắt khí thủ cõ thành, bôn nhập tây xuyên, tái chỉnh binh lai, dĩ đồ khôi phục?" Công viết: "Ngô diệc dục như thủ." Toại thượng thành quan chí. Kiến bắc môn ngoại địch quân bất đa, nhân vẫn bỗn thành cư dân: "Thủ khứ vãng bắc, địa thế nhược hè?" Đáp viết: "Thủ khứ gai thị sơn tích tiểu lộ, khả thông tây xuyên." Công viết: "Kim dạ khả tẩu thủ lộ.. Vương phủ giàn viết: "Tiểu lộ hữu mai phục, khả tẩu đại lộ." Công viết: "Tuy hữu mai phục, ngô hà cù tai!" Tức hạ lệnh mã bộ quan quân: nghiêm chỉnh trang thúc, chuẩn bị xuất thành. Phủ khóc viết: "Quân hầu vu lộ, tiểu tâm bảo trọng! Mỗ dữ bộ tốt bách dư nhân, tử cư thủ thành; thành tuy phá, thân bất hàng dã!" Chuyên vọng quân hầu tốc lai

điểm lại quân mã bộ, thì chỉ còn hơn ba trăm người, lương thảo lại hết. Đêm hôm ấy, quân Ngô ở ngoại thành gọi, quân trong thành trèo tường trốn ra cực nhiều. Quân cứu thì mong mãi chẳng thấy đến, không còn cách nào khác nữa. Quan Công bảo với Vương Phủ rằng: - Ta hối vì không nghe lời của ngươi, hôm nay nguy lâm rồi, làm thế nào cho được? Phủ khóc và nói rằng: - Việc nguy hôm nay, dẫn đến Khương Tử Nha phục sinh cũng đành chịu bó tay thôi! Triệu Lũng nói: - Quân cứu ở Thượng Dung không thấy đến, tất là Lưu Phong, Mạnh Đạt hâm binh lại không cho đi. Quân hầu nên bỏ quách thành nhỏ này, chạy về Tây Xuyên, thu nhặt quân mã để mà khôi phục lại Kinh Châu. Quan Công nói: - Ý ta cũng muốn như thế! Bèn lên mặt thành trông xem, thì thấy ngoài cửa bắc không có mấy nỗi quân giặc, Quan Công cho đòi dân trong thành đến hỏi rằng: - Từ đây đi ra phía bắc, đường đất thế nào? Chúng bẩm: - Ở con đường này đi ra, toàn là đường rừng núi hiểm hóc, thông được sang Tây Xuyên. Quan Công nói: - Đêm nay ta nên chạy ra con đường này! Vương Phủ can rằng: - Đường này tất có quân mai phục, nên chạy ra con đường lớn mà đi. Quan Công nói: - Dù có mai phục, ta có sợ gì ai? Lập tức truyền lệnh cho quân thu xếp sẵn, để sắp sửa ra thành. Vương Phủ khóc mà nói rằng: - Quân hầu đi đường, nên giữ gìn cẩn thận. Tôi và hơn trăm bộ

suì liù zhōu cang yǔ wáng fù  
tóng shǒu mài chéng , guan  
gong zì yǔ guan píng , zhào  
léi yǐn cán zú èr bǎi yú rén ,  
tú chu bēi mén . guan gong  
héng dao qián jìn , xíng zhì  
chu gèng yǐ hòu , yue zǒu èr  
shí yú lǐ , zhī jiàn shan ao  
chǔ , jin gǔ qí míng , hǎn  
sheng dà zhèn , yǐ biao jun  
dào , wèi shǒu dà jiang zhu  
rán , zòu mǎ tǐng qiang jiào  
yue : " yún cháng xiù zǒu !  
chèn zǎo tóu jiàng , miǎn de  
yi sǐ ! " gong dà nù , pai mǎ  
lún dao lái zhàn . zhu rán  
biàn zǒu , gong chéng shì  
zhui sha . yǐ bàng gǔ xiǎng ,  
sì xià fú bing jie qǐ . gong bù  
gǎn zhàn , wàng lín jǔ xiǎo lù  
ér zǒu , zhu rán lù bìng yǎn  
sha . guan gong suǒ suí zhì  
bing , jiàn jiàn xi shǎo . zǒu  
bù de sì wǔ lǐ , qián miàn  
hǎn sheng yòu zhèn , huǒ  
guang dà qǐ , pan zhang zòu  
mǎ wǔ dao sha lái . gong dà  
nù , lún dao xiāng yíng , zhí  
san gé , pan zhang bài zǒu .  
gong bù gǎn liàn zhàn , jí  
wàng shan lù ér zǒu . bèi  
hòu guan píng gǎn lái , bào  
shuo zhào léi yǐ sǐ yú luàn  
jun zhong . guan gong bù  
shèng bei huáng , suí lìng  
guan píng duàn hòu , gong  
zì zài qián kai lù , suí xíng  
zhǐ shèng de shí yú rén .  
xíng zhì jué shí , liǎng xià shí  
shan , shan bian jie lú wěi

死据此城；城虽破，身不降也！专望君侯速来救援！”公亦与泣别。遂留周仓与王甫同守麦城，关公自与关平、赵累引残卒二百余，突出北门。关公横刀前进，行至初更以后，约走二十余里，只见山凹处，金鼓齐鸣，喊声大震，一彪军到，为首大将朱然，骤马挺枪叫曰：“云长休走！趁早投降，免得一死！”公大怒，拍马轮刀来战。朱然便走，公乘势追杀。一棒鼓响，四下伏兵皆起。公不敢战，望临沮小路而走，朱然率兵掩杀。关公所随之兵，渐渐稀少。走不得四五里，前面喊声又震，火光大起，潘璋骤马舞刀杀来。公大怒，轮刀相迎，只三合，潘璋败走。公不敢恋战，急望山路而走。背后关平赶来，报说赵累已死于乱军中。关公不胜悲惶，遂令关平断后，公自在前开路

cứu viên!" Công diệc dữ khấp  
biệt. Toại lưu chu thương dữ  
vương phủ đồng thủ mạch  
thành, quan công tự dữ quan  
binh, triệu luy dẫn tàn tốt nhị  
bách dư nhân, đột xuất bắc  
môn. Quan công hoành dao  
tiền tiến, hành chí sơ canh dĩ  
hậu, ước tẩu nhị thập dư lí, chỉ  
kiến sơn ao xǔ, kim cổ tè minh,  
hảm thanh đại chấn, nhất bưu  
quân đáo, vi thủ đại tướng chu  
nhiên, sâu mã đĩnh thương  
khiếu viết: "Vân trường hữu  
tẩu! Sản tảo đầu hàng, miễn  
đắc nhất tử!" Công đại nộ,  
phách mã luân đao lai chiến.  
Chu nhiên tiện tẩu, công thừa  
thé truy sát. Nhất bỗng cỗ  
huởng, tú hạ phục binh giai  
khởi. Công bất cảm chiến, vọng  
lâm tự tiểu lộ nhi tẩu, chu nhiên  
suất binh yểm sát. Quan công  
sở tùy chi binh, tiệm tiệm hi  
thiểu. Tẩu bất đắc tú ngũ lí, tiền  
diện hảm thanh hựu chấn, hỏa  
quang đại khởi, phan chương  
sâu mã vũ đao sát lai. Công đại  
nộ, luân đao tương nghênh, chỉ  
tam hợp, phan chương bại tẩu.  
Công bất cảm luyến chiến, cấp  
vọng sơn lộ nhi tẩu. Bối hậu  
quan bình cản lai, báo thuyết  
triệu luy dĩ tử vu loạn quân  
trung. Quan công bất thắng bi  
hoàng, toại lệnh quan bình  
đoạn hậu, công tự tại tiền khai  
lộ, tùy hành chỉ thặng đắc thập  
du nhân. Hành chí quyết thạch,  
lưỡng hạ thị sơn, sơn biên giai

tốt, xin cố chết giữ lấy thành này, dù thành có phá nữa, tôi cũng không chịu hàng đâu! Quân hầu mau mau đến cứu cho. Quan Công cũng ứa nước mắt từ biệt Vương Phủ, sai Châu Thương ở lại cùng Vương Phủ giữ thành, còn mình thì cùng với Quan Bình, Triệu Lũy dẫn hơn hai trăm tàn quân chạy ra cửa bắc. Quan Công cầm long đao cưỡi ngựa đi trước. Sang đến đầu canh ba, ước chừng đi được hơn hai chục dặm, bỗng thấy ở trong hang núi có tiếng chiêng trống ầm ĩ, rồi có Chu Nhiên dẫn quân ra hô lên rằng: - Vân Trường đừng chạy nữa, xuống ngựa hàng ngay đi, thì còn được sống! Quan Công múa đao lại đánh. Chu Nhiên rút lui ngay. Quan Công đuổi theo. Bỗng đâu một tiếng trống nồi lên quân phục bốn mặt đổ ra. Quan Công không dám ham đánh, lén ra con đường nhỏ Lâm thư. Chu Nhiên đuổi đánh mặt sau; quân của Quan Công dần dần tẩu tán mất cả. Đi bộ bốn năm dặm nữa, mé trước lại có tiếng reo, lửa sáng rực trời, rồi có Phan Chương té ngựa múa đao xông lại đánh. Quan Công giận lắm múa đao ra địch, chỉ ba hiệp, Phan Chương phải chạy. Quan Công ra khỏi con đường núi, Quan Bình ở mặt sau, chạy lại nói rằng: - Triệu Lũy đã chết ở trong đám loạn quân rồi! Quan Công thương cảm lắm. Sai Quan Bình đi chặn mặt sau, còn mình đi trước; quân đi theo chỉ còn được hơn chục người. Khi đến xứ Quyết Thạch, hai bên toàn núi, lau

bài cǎo , shù mù cóng zá .  
shí yǐ wǔ gèng jiāng jìn .  
zhèng zǒu zhì xiàn , yi sheng  
hǎn qǐ , liǎng xià fú bìng jìn  
chu , cháng gou tào suō , yi  
qí bìng jū , xiān bǎ guan  
gong zuò xià mǎ bàn dào .  
guan gong fan shen luò mǎ ,  
bèi pan zhang bù jiāng mǎ  
zhōng suǒ huò . guan píng  
zhì fù bèi qín , huò sù lái jiù ;  
bèi hòu pan zhang , zhu rán  
lǚ bìng qí zhì , bǎ guan píng  
sì xià wéi zhù . píng gu shen  
dú zhàn , lì jìn yì bèi zhí . zhì  
tian míng , sun quán wén  
guan gong fù zì yǐ bèi qín  
huò , dà xǐ , jù zhòng jiāng  
yú zhàng zhong .

，随行止剩得十余人。  
行至决石，两下是山，  
山边皆芦苇败草，树木  
丛杂。时已五更将尽。  
正走之间，一声喊起，  
两下伏兵尽出，长钩套  
索，一齐并举，先把关  
公坐下马绊倒。关公翻  
身落马，被潘璋部将马  
忠所获。关平知父被擒  
，火速来救；背后潘璋  
、朱然率兵齐至，把关  
平四下围住。平孤身独  
战，力尽亦被执。至天  
明，孙权闻关公父子已  
被擒获，大喜，聚众将  
于帐中。

- 4 shǎo shí , mǎ zhong cù yǒng  
guan gong zhì qián . quán  
yue : " gu jiǔ mù jiāng jun  
shèng dé , yù jié qín jìn zhī  
hǎo , hé xiāng qì ye ? gong  
píng xí zì yǐ wèi tian xià wú  
dí , jin rì hé yóu bèi wú suǒ  
qín ? jiāng jun jin rì huán fú  
sun quán fǒu ? " guan gong  
lì sheng mà yue : " bì yǎn  
xiǎo ér , zǐ rán shǔ bèi ! wú  
yǔ liú huáng shú táo yuán jié  
yì , shì fú hàn shì , qǐ yǔ rǔ  
pàn hàn zhì zéi wéi wǔ ye !  
wǒ jin wù zhong jian jì , yǒu  
sǐ ér yǐ , hé bì duo yán ! "

lô vi bại thảo, thụ mộc tùng tạp.  
Thời dĩ ngũ canh tương tân.  
Chánh tàu chi gian, nhất thanh  
hảm khởi, lưỡng hạ phục binh  
tǎn xuất, trường câu sáo tác,  
nhất tề tinh cử, tiên bả quan  
công tọa hạ mã bán đảo. Quan  
công phiền thân lạc mã, bị phan  
chương bộ tướng mã trung sở  
hoạch. Quan bình tri phụ bị  
cầm, hỏa tốc lai cứu; bối hậu  
phan chương, chu nhiên suất  
binh tề chí, bả quan bình tử hạ  
vi trụ. Bình cô thân độc chiến,  
lực tǎn diệc bị chấp. Chí thiên  
minh, tôn quyền vân quan công  
phụ tử dĩ bị cầm hoạch, đại hỉ,  
tụ chúng tướng vu trưởng  
trung.

sậy, dây mơ rẽ má um tùm. Cuối  
canh năm, bỗng tiếng reo hò nỗi  
lên, quân phục hai bên bụi sậy đổ  
ra, tên thì câu liêm, đứa thì cầu úp.  
Quan Công ngã ngựa, bị tên bộ  
tướng của Phan Chương là Mã  
Trung bắt được. Quan Bình ở mé  
sau, thấy Quan Công bị bắt, vội  
vàng chạy đến. Phan Chương, Chu  
Nhiên kéo quân ủa cả đến, vây bọc  
lấy Quan Bình. Bình đánh mãi kiệt  
sức, cũng bị quân Ngô bắt được.  
Buổi sáng hôm ấy, Tôn Quyền  
được tin hai cha con Quan Công bị  
bắt, mừng lắm, bèn tụ cả các tướng  
lại ở dưới trưởng.

少时，马忠簇拥关公至  
前。权曰：“孤久慕将  
军盛德，欲结秦晋之好  
，何相弃耶？公平昔自  
以为天下无敌，今日何  
由被吾所擒？将军今日  
还服孙权否？”关公厉  
声骂曰：“碧眼小儿，  
紫髯鼠辈！吾与刘皇叔  
桃园结义，誓扶汉室，  
岂与汝叛汉之贼为伍耶  
！我今误中奸计，有死

Thiếu thời, mã trung thốc ứng  
quan công chí tiền. Quyền viết:  
"Cô cùu mộ tướng quân thịnh  
đức, dục kết tần tǎn chi hảo, hả  
tương khí da? Công bình tích  
tự dĩ vi thiên hạ vô địch, kim  
nhật hà do bị ngô sở cầm?  
Tướng quân kim nhật hoàn  
phục tôn quyền phủ?" Quan  
công lệ thanh mạ viết: "Bích  
nhẫn tiểu nhi, tử nhiệm thủ bối!  
Ngô dữ lưu hoàng thúc đào  
viên kết nghĩa, thệ phù hán  
thất, khởi dữ nhữ bạn hán chi  
tặc vi ngũ da! Ngã kim ngộ  
trung gian kế, hữu tử nhi dĩ, hả

Một lát, Mã Trung đem Quan Công  
đến, Quyền hỏi: - Tôi lâu nay vẫn  
mộ tiếng tướng quân, muốn kết  
hiếu Tần Tấn với nhau, sao tướng  
quân khinh tôi quá thế? Tướng  
quân xưa nay vẫn coi thiên hạ  
chẳng ai ra gì, hôm nay bị bắt, đã  
chịu Tôn Quyền này chưa? Quan  
Công quát lên rằng: - Thằng nhãi  
con mắt biếc, con chuột râu tía kia!  
Tao cùng với Lưu Hoàng Thúc kết  
nghĩa ở vườn đào, thề với nhau  
cùng giúp nhà Hán, lại thèm bàu  
bạn với quân giặc phản nhà Hán à!  
Tao nay mắc phải mèo gian, chỉ có  
chết là cùng, can gì phải cẩn vặn

quán huí gù zhòng guan yue : " yún cháng shì zhī háo jié , gu shen ài zhī . jin yù yǐ lǐ xiāng dài , quàn shǐ guī jiàng , hé rú ? " zhǔ bù zuò xián yue : " bù kě . xí cáo cào de cǐ rén shí , feng hóu cì jué , san rì yì xiǎo yàn , wǔ rì yì dà yàn , shàng mǎ yí tí jin , xià mǎ yí tí yín : rú cǐ en lǐ , bì jīng liù zhī bù zhù , ting qí zhǎn guan sha jiang ér qù , zhì shǐ jìn rì fǎn wèi suǒ bi , jǐ yù qian dou yǐ bì qí feng . jin zhǔ gong jì yǐ qín zhī , ruò bù jí chū , kǒng yí hòu huàn . " sun quán chén yín bàn shǎng , yue : " si yán shì yě . " suì mìng tui chu . yú shì guan gong fù zi jie yù bài . shí jiàn an èr shí sì nián dong shí èr yuè yě . guan gong wáng nián wǔ shí ba suì . hòu rén yǒu shí tàn yue : " hàn mò cái wú dí , yún cháng dù chu qún : shén wei néng fèn wǔ , rú yǎ gèng zhī wén . tian rì xīn rú jìng , " chun qiu " yì bó yún . zhào rán chuí wàn gǔ , bù zhǐ guàn san fen . " yòu yǒu shi yue : " rén jié wéi zhuī gǔ jiě liáng , shì míng zheng bài hàn yún cháng . táo yuán yì rì xiong hé dì , zǔ dòu qian qiu dì yǔ wáng . qì xiá feng léi wú pǐ dí , zhì chuí rì yuè yǒu guāng máng . zhì jin miào mào yíng tian xià , gǔ mù hán ya jǐ xì yáng . "

而已，何必多言！”权回顾众官曰：“云长世之豪杰，孤深爱之。今欲以礼相待，劝使归降，何如？”主簿左咸曰：“不可。昔曹操得此人时，封侯赐爵，三日一小宴，五日一大宴，上马一提金，下马一提银：如此恩礼，毕竟留之不住，听其斩关杀将而去，致使今日反为所逼，几欲迁都以避其锋。今主公既已擒之，若不即除，恐贻后患。”孙权沉吟半晌，曰：“斯言是也。”

遂命推出。于是关公父子皆遇害。时建安二十四年冬十二月也。关公亡年五十八岁。后人有诗叹曰：“汉末才无敌，云长独出群：神威能奋武，儒雅更知文。天日心如镜，《春秋》义薄云。昭然垂万古，不止冠三分。”又有诗曰：“人杰惟追古解良，士民争拜汉云长。桃园一日兄和弟，俎豆千秋

tát đa ngôn!” Quyền hồi có chúng quan viết: "Vân trường thê chi hào kiệt, cô thâm ái chí. Kim dục dĩ lễ tương đãi, khuyến sử quy hàng, hà nhu?" Chủ bộ tả hàm viết: "Bất khả. Tích tào thao đắc thủ nhân thời, phong hầu tú tước, tam nhạt nhất tiều yến, ngũ nhạt nhất đại yến, thượng mã nhát đề kim, hạ mã nhát đề ngân: như thử ân lễ, tất cánh lưu chi bất trụ, thính ki trẫm quan sát tương nhi khứ, trí sứ kim nhạt phản vi sở bức, kỉ dục thiên đô dĩ tị kì phong. Kim chúa công kí dĩ cầm chí, nhược bất túc trừ, khùng di hậu hoạn. "Tôn quyền trẫm ngâm bán thường, viết: "Tư ngôn thị dã." Toại mêm thôi xuất. Vu thi quan công phụ tử giai ngộ hại. Thời kiến an nhị thập tứ niên đồng thập nhị nguyệt dã. Quan công vong niên ngũ thập bát tuế. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Hán mạt tài vô địch, vân trưởng độc xuất quần: thần uy nồng phẫn võ, nho nhã canh tri văn. Thiên nhát tâm như kính, (Xuân thu) Nghĩa bạc vân. Chiêu nhiên thùy vạn cổ, bất chỉ quan tam phân. "Hữu hữu thi viết: "Nhân kiệt duy truy cổ giải lương, sĩ dân tranh bái hán vân trường. Đào viên nhất nhật huynh hòa đệ, trở đậu thiên thu để dũ vương. Khí hiệp phong lôi vô thất địch, chí thùy nhật nguyệt hữu quang mang. Chí kim miếu mạo doanh thiên hạ,

tao cho lắm! Quyền ngoảnh lại bảo với các tướng rằng: - Vân Trường là bậc hào kiệt trên đời, ta lấy làm yêu mến lắm; nay muốn dùng cách tử tế để y theo hàng với ta, các ngươi nghĩ làm sao? Chủ bộ là Tả Hàm thưa rằng: - Không nên! Khi xưa Tào Tháo bắt được người ấy phong hầu cho tước, ba hôm thiết một tiệc yến nhỏ, năm hôm thiết một tiệc yến to, khi lên ngựa thường một nén vàng, khi xuống ngựa thường một nén bạc, ân lễ đến thế là cùng! Thế mà vẫn không sao lưu được người ấy để lại, toan thiên đô lánh đi chỗ khác. Chúa công nay đã bắt được người ấy, nếu không trừ đi, e rằng để vạ về sau! Quyền ngồi ngẫm nghĩ một hồi, rồi nói rằng: - Người nói phải lắm! Liền sai đem hai cha con Quan Công ra hành tội. Bấy giờ là năm Kiến An thứ 24 (219) tháng mười mùa đông. Quan Công bấy giờ năm mươi tám tuổi. Người sau có thơ rằng: Cuối Hán ai là giỏi? Vân Trường mấy kẻ tài! Thần oai, võ đã mạnh. Nho nhã, văn cũng hay. Lòng ngay tổ như kính, Khí nghĩa cao ngất mây. Nghìn thu danh tiếng để Không những nhất đời nay! Lại có thơ rằng: Anh hùng còn nhớ Giải Lương xưa, Lãm liệt Quan Công tiếng đến giờ. Huynh đệ một ngày tình nghĩa nặng, Đế vương muôn kiếp khói hương thờ. Gương trung vắng vặc, soi trời bể, Khí nghĩa ầm ầm, nỗi gió mưa. Đinh miêu đến nay đâu chả có. Trái bao nhiêu tháng vẫn vẫn tro tro!

		帝与王。气挟风雷无匹 敌，志垂日月有光芒。 至今庙貌盈天下，古木 寒鸦几夕阳。”	cỗ mộc hàn nha kỉ tịch dương."	
5	guan gong jì mò , zuò xià chì tù mǎ bēi mǎ zhōng suǒ huò , xiān yǔ sun quán . quán jí cì mǎ zhōng qí zuò . qí mǎ shù rì bù shí cǎo liào ér sǐ .	关公既歿，坐下赤兔马 被马忠所获，献与孙权 。权即赐马忠骑坐。其 马数日不食草料而死。	Quan công kí mệt, tọa hạ xích thỏ mã bị Mã Trung bắt được, đem về dâng Tôn Quyền. Quyền thưởng cho Mã Trung cưỡi. Con ngựa ấy mấy hôm nay không chịu ăn cỏ rồi cũng chết.	
6	què shuo wáng fǔ zài mài chéng zhōng , gǔ chàn ròu jīng , nǎi wèn zhōu cāng yue : " zuó yè mèng jiàn zhǔ gong hún shen xiě wu , lì yú qián ; jí wèn zhī , hu rán jīng jué . bù zhì zhǔ hé jí xiong ? " zhèng shuo xiàn , hu bào wú bing zài chéng xià , jiāng guan gong fù zì shǒu jí zhao an . wáng fǔ , zhōu cāng dà jīng , jí dēng chéng shì zhī , guǒ guan gong fù zì shǒu jí yě . wáng fǔ dà jiào yí sheng , duò chéng ér sǐ . zhōu cāng zì wěn ér wáng . yú shì mài chéng yì shǔ dong wú .	却说王甫在麦城中，骨 颤肉惊，乃问周仓曰： “昨夜梦见主公浑身血 污，立于前；急问之， 忽然惊觉。不知主何吉 凶？”正说间，忽报吴 兵在城下，将关公父子 首级招安。王甫、周仓 大惊，急登城视之，果 关公父子首级也。王甫 大叫一声，堕城而死。 周仓自刎而亡。于是麦 城亦属东吴。	Khước thuyết vương phủ tại mạch thành trung, cốt chiến nhục kinh, nái vấn chu thương viết: "TẠC DẠ MỘNG KIẾN CHÚA CÔNG HỒN THÂN HUYẾT Ô, LẬP VU TIỀN; CẤP VẤN CHI, HỐT NHIÊN KINH GIÁC. BẮT TRI CHỦ HÀ CÁT HUNG?" Chánh thuyết gian, hốt báo ngô binh tại thành hạ, tương quan công phụ tử thủ cấp chiêu an. Vương phủ, chu thương đại kinh, cấp đăng thành thị chi, quả quan công phụ tử thủ cấp dã. Vương phủ đại khiếu nhất thanh, đọa thành nhì tử. Chu thương tự vẫn nhi vong. Vu thị mạch thành diệc chúc đồng ngô.	
7	què shuo guan gong yí hún bù sǎn , dǎng dǎng you you zhí zhì yí chǔ , nǎi jīng mén zhou dang yáng xiān yí zuò shan , míng wèi yù quán shan . shan shàng yǒu yí lǎo seng , fǎ míng pǔ jìng , yuán	却说关公一魂不散，荡 荡悠悠，直至一处，乃 荆门州当阳县一座山， 名为玉泉山。山上有一 老僧，法名普净，原是	Khước thuyết quan công nhất hồn bất tán, dǎng dǎng du du, trực chí nhất xứ, nãi kinh môn châu đương dương huyền nhất tọa sơn, danh vi ngọc tuyền sơn. Sơn thượng hữu nhất lão tăng, pháp danh phồ tịnh,	Quan Công từ khi mất rồi, linh hồn không tan, cứ là là bay trên không, đến mãi một trái núi ở huyện Đương Dương, thuộc về châu kinh Môn gọi là núi Ngọc Toàn. Trên núi có một nhà sư già, tên là Phổ Tịnh. Sư già ấy trước ở chùa Trần Quốc,

shì sì shuǐ guān ? guó sì  
zhong zhǎng lǎo ; hòu yìn  
yún yóu tian xià , lái dào cǐ  
chǔ , jiàn shan míng shuǐ xiù  
, jiù cǐ jié cǎo wèi àn , měi rì  
zuò chán cān dào , shen  
bian zhī yǒu yí xiǎo xíng zhě  
, huà fàn dù rì . shí yè yuè  
bái feng qīng , san gèng yǐ  
hòu , pǔ jìng zhèng zài àn  
zhong mò zuò , hu wén kōng  
zhōng yǒu rén dà hu yue : "  
huán wǒ tóu lái ! " pǔ jìng  
yǎng miàn dì shì , zhí jiàn  
kōng zhōng yí rén , qí chì tū  
mǎ , tí qīng lóng dǎo , zuò  
yǒu yí bái miàn jiāng jun ,  
yòu yǒu yí hei liǎn qíú rán zhī  
réni xiāng suí , yí qí àn luò  
yún tóu , zhì yù quán shan  
dǐng . pǔ jìng rèn de shì  
guān gōng , suì yǐ shǒu  
zhong zhǔ wéi jí qí hù yue : "  
yún Cháng ān zài ? " guān  
gōng yǐng hún dùn wù , jí xià  
mǎ chéng feng luò yú àn  
qián , cha shǒu wèn yue : "  
wú shi hé rén ? yuàn qíu fǎ  
hào . " pǔ jìng yue : " lǎo  
seng pǔ jìng , xí rì sì shuǐ  
guān qián ? guó sì zhong ,  
céng yǔ jun hóu xiāng huì ,  
jin rì qǐ suì wàng zhī ye ? "  
gōng yue : " xiàng méng  
xiāng jiù , míng gǎn bù wàng . jin mǒu jǐ yù huò ér sǐ ,  
yuàn qíu qīng huì , zhǐ diǎn  
mí tú . " pǔ jìng yue : " xí fei  
jin shì , yí qie xiù lùn ; hòu  
guǒ qián yín , bǐ cǐ bù

汜水关镇国寺中长老；  
后因云游天下，来到此  
处，见山明水秀，就此  
结草为庵，每日坐禅参  
道，身边只有一小行者  
，化饭度日。是夜月白  
风清，三更已后，普净  
正在庵中默坐，忽闻空  
中有人大呼曰：“还我  
头来！”普净仰面谛视  
，只见空中一人，骑赤  
兔马，提青龙刀，左有  
一白面将军、右有一黑  
脸虬髯之人相随，一齐  
按落云头，至玉泉山顶  
。普净认得是关公，遂  
以手中麈尾击其户曰：  
“云长安在？”关公英  
魂顿悟，即下马乘风落  
于庵前，又手问曰：“吾  
师何人？愿求法号。”  
普净曰：“老僧普净  
，昔日汜水关前镇国寺  
中，曾与君侯相会，今  
日岂忘之耶？”公曰：  
“向蒙相救，铭感不忘。  
今某已遇祸而死，愿求  
清诲，指点迷途。”普净  
曰：“昔非今是，一切休论；后果前因

nguyên thị tǐ thủy quan trấn  
quốc tự trung trường lão; hậu  
nhân vân du thiên hạ, lai đáo  
thủ xử, kiến sơn minh thủy tú,  
tự thủ kết thảo vi am, mỗi nhật  
toa thiện tham đạo, thân biên  
chỉ hữu nhất tiểu hành giả, hóa  
phạn độ nhật. Thị dạ nguyệt  
bạch phong thanh, tam canh dĩ  
hậu, phồ tịnh chánh tại am  
trung mặc tọa, hốt văn không  
trung hữu nhân đại hô viết:  
"Hoàn ngã đầu lai!" Phồ tịnh  
nguồng diện đế thị, chỉ kiến  
không trung nhất nhân, ky xích  
thỏ mã, đè thanh long đao, tả  
hữu nhất bạch diện tướng  
quân, hữu hữu nhất hắc liệm  
cầu nhiệm chí nhân tương tùy,  
nhất tè án lạc vân đầu, chí ngọc  
tuyền sơn đính. Phồ tịnh nhận  
đắc thị quan công, toại dĩ thủ  
trung chủ vĩ kích kì hộ viết:  
"Vân trường an tại?" Quan  
công anh hồn đốn ngộ, tức hạ  
mã thừa phong lạc vu am tiền,  
xoa thủ vấn viết: "Ngô sư hà  
nhân? Nguyên cầu pháp hào."  
Phồ tịnh viết: "Lão tăng phồ  
tịnh, tích nhật tǐ thủy quan tiền  
trấn quốc tự trung, tăng dũ  
quân hầu tương hội, kim nhật  
khởi toại vong chi da?" Công  
viết: "Hướng mông tương cứu,  
minh cảm bắt vong. Kim mỗ ký  
ngộ họa nhi tử, nguyên cầu  
thanh hồi, chỉ điểm mê đồ." Phồ  
tịnh viết: "Tích phi kim thi, nhất  
thiết hưu luận; hậu quả tiền  
nhân, bỉ thủ bắt sảng. Kim

ahi Dĩ Thủ. Từ khi cứu Quan Công  
ra khỏi cửa ải, thường thường vẫn  
cảnh di khắp mọi nơi. Khi đến ngọn  
núi này, thấy cảnh gió mát trăng  
trong, âm u tĩnh mịch, mới làm một  
túp am cổ trụ trì ở trên núi ấy, có  
một tiểu đồng hầu hạ, hàng ngày  
ngồi trong am tụng kinh. Bữa ấy  
vào độ cuối canh ba, trăng thanh  
gió mát, Phồ Tịnh đang ngồi trong  
am tụng kinh, bỗng nghe ở trên  
không có tiếng gọi trong lên rằng: -  
Đem trả đầu ta đây! Phồ Tịnh  
ngẩng mặt lên xem thì thấy trên  
không có một người cưỡi ngựa xích  
thổ, cầm dao thanh long, bên tay có  
một tướng mặt trắng, bên hông có  
một tướng mặt đen râu rậm, ở trên  
mây hạ xuống, ngồi trên đỉnh núi.  
Phồ Tịnh trông rõ ràng là Quan  
Công, mới lấy đuôi phất trần đang  
cầm trong tay, gõ vào cánh cửa mà  
hỏi rằng: - Vân Trường ở đâu? Linh  
hồn Vân Trường sực tỉnh ra, lập tức  
xuống ngựa, cưỡi gió sa xuống  
trước am, chắp tay hỏi rằng: - Sư  
cụ ở đây là gì? Xin cho tôi được  
biết pháp hiệu? Phồ Tịnh nói: - Lão  
tăng tên là Phồ Tịnh, khi ở trong  
chùa Trần Quốc, cạnh cửa ải Dĩ  
Thủy, đã được gặp quân hầu, nay  
quên mất rồi ư? Quan Công nhớ ra,  
nói rằng: - Trước kia nhờ sức cứu  
cho, tôi vẫn ghi dạ không dám  
quên, nay tôi đã gặp nạn chết rồi,  
xin cầu lời thanh hồi, chỉ điểm  
đường mê muội cho tôi. Phồ Tịnh  
nói: - Xưa trái nay phải, nhất thiết  
không bàn, nhân trước quả sau,  
bao giờ vẫn thế. Nay tướng quân bị

shuǎng . jin jiāng jun wèi lǚ  
méng suǒ hài , dà hu huán  
wǒ tóu lái , rán zé yán liáng ,  
wén chǒu , wǔ guan liù jiang  
děng zhòng rén zhī tóu , yòu  
jiāng xiàng shéi suǒ ye ? " yú  
shì guan gong huǎng rán dà  
wù , qǐ shǒu guī yí ér qù .  
hòu wǎng wǎng yú yù quán  
shan xiǎn shèng hù míng ,  
xiāng rén gǎn qí dé , jiù yú  
shan dǐng shàng jiàn miào ,  
sì shí zhì jì . hòu rén tí yí lián  
yú qí miào yún : " chì miàn  
bǐng chì xīn , qí chì tū zhuī  
fēng , chí qu shí wú wàng  
chì dì , qīng dēng guān qīng  
shǐ , zhàng qīng lóng yǎn  
yuè , yǐn wéi chǔ bù kuì qīng  
tian . "

8 què shuo sun quán jì hài liǎo  
guan gong , suì jìn shou jīng  
xiāng zhī dì , shǎng gǎo san  
jun , shè yàn dà huì zhu  
jiāng qìng gong ; zhì lǚ méng  
yú shàng wèi , gù wèi zhòng  
jiāng yue : " gu jiǔ bù de jīng  
zhou , jīn tuò shǒu ér de , jie  
zi míng zhì gōng yě . " méng  
zài san xùn xiè . quán yue : "  
xí zhōu láng xióng luè guò  
réni , pò cáo cáo yú chì bì ,  
bù xìng zǎo yao , lǔ zì jìng  
dài zhì . zì jìng chu jiàn gu  
shí , biàn jí dì wáng dà luè ,  
cǐ yí kuài yě ; cáo cáo dòng  
xià , zhu rén jie quàn gu  
jiàng , zì jìng dù quàn gu  
zhao gong jǐn nì ér jí zhì , cǐ

，彼此不爽。今将军为吕蒙所害，大呼还我头来，然则颜良、文丑，五关六将等众人之头，又将向谁索耶？“于是关公恍然大悟，稽首皈依而去。后往往于玉泉山显圣护民，乡人感其德，就于山顶上建庙，四时致祭。后人题一联于其庙云：“赤面秉赤心、骑赤兔追风，驰驱时无忘赤帝，青灯观青史、仗青龙偃月，隐微处不愧青天。”

却说孙权既害了关公，遂尽收荆襄之地，赏犒三军，设宴大会诸将庆功；置吕蒙于上位，顾谓众将曰：“孤久不得荆州，今唾手而得，皆子明之功也。”蒙再三逊谢。权曰：“昔周郎雄略过人，破曹操于赤壁，不幸早夭，鲁子敬代之。子敬初见孤时，便及帝王大略，此一快也；曹操东下，诸人皆劝孤降，子敬独劝孤召

tướng quân vi lữ mông sở hại, đại hô hoàn ngã đầu lai, nhiên tắc nhan lương, văn sửu, ngũ quan lục tương đắng chúng nhân chi đầu, hựu tương hướng thùy tác da?" Vu thi quan công hoảng nhiên đại ngộ, kêu thủ quy y nhi khú. Hậu vãng vãng vu ngọc tuyền sơn hiền thánh hộ dân, hương nhân cảm kì đức, tựu vu sơn đính thượng kiến miếu, tú thời trí tế. Hậu nhân đế nhất liên vu kì miếu vân: "Xích diện bỉnh xích tâm, ky xích thỏ truy phong, trì khu thời vô vong xích đế, thanh đặng quan thanh sử, trưng thanh long yễn nguyệt, ấn vi xử, bất quý thanh thiên."

Lã Mông làm hại, kêu lên rằng: "Đem trả đầu cho ta đây!" Thế thì đầu Nhan Lương, Văn Sú, cùng những đầu sáu tướng ở năm cửa ải, và bao nhiêu đầu nữa thì đòi vào đâu? Quan Công tỉnh ngay ra, cúi đầu lạy tă rồi biến đi mất. Về sau thường thường hiển thánh ở núi Ngọc Toàn, cứu họa cho nhân dân phương ấy. Dân ở đây cảm ân đức, lập miếu trên đỉnh núi, bốn mùa tế bái. Người sau có đề một câu đối ở miếu ấy rằng: "Xích diện bỉnh, xích tâm, ky xích thỏ truy phong, trì khu thời vô vong xích đế; Thanh đặng quan thanh sử, trưng thanh long yễn nguyệt, ấn vi xử, bất quý thanh thiên.

Tôn Quyền giết xong Quan Công, lấy hết được cả Kinh Châu, khao thưởng ba quân, mở tiệc yến, hội cả các quan lại ăn mừng. Quyền cho Lã Mông ngồi trên cả các quan. Quyền ngoảnh lại bảo các tướng rằng: - Cô tử lâu không lấy được Kinh Châu, nay trở bàn tay mà lấy được ngay, toàn là Công tử Minh cả. Lã Mông nhún mình không dám nhận. Quyền nói: - Ngày xưa Chu Lang hùng hậu hơn người, phá được Tào Tháo ở Xích Bích, chẳng may mắt sớm, Lỗ Tử Kính thay chức, Tử Kính khi mới ra mắt Cô, đã bàn ngay việc trong đế vương, ấy là một điều khoái ý. Đến khi Tào Tháo sang đông, các ngươi nhiều người khuyên Cô ra hàng, chỉ có

èr kuài yě ; wéi quàn wú jiè  
jīng zhōu yǔ liú bèi , shì qí yí  
duǎn . jin zi míng shè jì dìng  
móu , lì qū jīng zhōu , shèng  
zì jīng , zhōu láng duo yǐ ! "  
yú shì qīn zhuó jiǔ cì lǚ méng  
. lǚ méng jie jiǔ yù yǐn , hu  
rán zhí pei yú dì , yí shǒu jiū  
zhù sun quán , lì shèng dà  
mà yue : " bì yǎn xiǎo ér ! zǐ  
rán shǔ bèi ! huán shí wǒ fǒu  
? " zhòng jīng dà dào sun quán ,  
dà bù qián jìn , zuò yú sun  
quán wèi shàng , liǎng méi  
dào shù , shuang yān yuán  
zheng , dà hè yue : " wǒ zì  
pò huáng jīn yǐ lái , zòng  
héng tian xià san shí yú nián  
, jin bèi rǔ yì dàn yǐ jian jì tú  
wǒ , wǒ shèng bù néng dàn  
rǔ zhī ròu , sǐ dang zhui lǚ  
zéi zhī hún ! wǒ nǎi hàn shòu  
tíng hóu guan yún cháng yě ."  
" quán dà jīng , huang máng  
lù dà xiǎo jiàng shì , jie xià  
bài . zhī jiàn lǚ méng dào yú  
dì shàng , qí qiào liú xiě ér sǐ  
. zhòng jīng jiàn zhī , wú bù  
kǒng jù . quán jīng lǚ méng  
shì shǒu , jù guān an zàng ,  
zèng nán jùn tài shǒu , chán  
líng hóu ; mìng qí zì lǚ bà xí  
jué . sun quán zì cǐ gǎn guān  
gong zhì shì , jīng yà bù yǐ .

公瑾逆而击之，此二快也；惟劝吾借荆州与刘备，是其一短。今子明设计定谋，立取荆州，胜子敬、周郎多矣！”于是亲酌酒赐吕蒙。吕蒙接酒欲饮，忽然掷杯于地，一手揪住孙权，厉声大骂曰：“碧眼小儿！紫髯鼠辈！还识我否？”众将大惊，急救时，蒙推倒孙权，大步前进，坐于孙权位上，两眉倒竖，双眼圆睁，大喝曰：“我自破黄巾以来，纵横天下三十余年，今被汝一旦以奸计图我，我生不能啖汝之肉，死当追吕贼之魂！我乃汉寿亭侯关云长也。”权大惊，慌忙率大小将士，皆下拜。只见吕蒙倒于地上，七窍流血而死。众将见之，无不恐惧。权将吕蒙尸首，具棺安葬，赠南郡太守、孱陵侯；命其子吕霸袭爵。孙权自此感关公之事，惊讶不已。

chi, thủ nhị khoái dã; duy  
khuyến ngô tá kinh châu dã lưu  
bị, thị kì nhất đoàn. Kim tử minh  
thiết kế định mưu, lập thủ kinh  
châu, thắng tử kính, chu lang  
đa hĩ! Vu thị thân chước tửu tú  
lữ mông. Lữ mông tiếp tửu dục  
âm, hốt nhiên trích bôi vu địa,  
nhất thủ thu trụ tôn quyền, lệ  
thanh đại mạ viết: "Bích nhẫn  
tiểu nhi! Tử nghiêm thủ bối!  
Hoàn thức ngã phủ?" Chúng  
tướng đại kinh, cấp cứu thời,  
mông thôii đảo tôn quyền, đại  
bộ tiền tiến, tọa vu tôn quyền vị  
thượng, lưỡng mi đảo thư, song  
nhẫn viên tĩnh, đại hát viết:  
"Ngã tự phá hoàng cân dĩ lai,  
tung hoành thiên hạ tam thập  
du niên, kim bị nhữ nhất đán dĩ  
gian kế đồ ngã, ngã sinh bất  
năng đậm nhữ chí nhục, tử  
đương truy lữ tặc chí hồn! Ngã  
nǎi hán thọ đinh hầu quan vân  
trường dã." Quyền đại kinh,  
hoảng mang suất đại tiểu  
tướng sĩ, giai hạ bái. Chỉ kiến  
lữ mông đảo vu địa thượng,  
thát khiếu lưu huyết nhi tử.  
Chúng tướng kiến chi, vô bất  
khủng cụ. Quyền tương lữ  
mông thi thủ, cụ quan an táng,  
tặng nam quận thái thủ, sàn  
lăng hầu; mệnh kì tử lữ bá tập  
tước. Tôn quyền tự thủ cảm  
quan công chi sự, kinh nhạ bất  
dĩ.

một mình Tử Kính khuyên Cô với Công Cản về, bàn kế đánh giặc, chớ không chịu hàng, ấy là hai điều khoái ý. Duy chỉ có một điều y khuyên Cô cho Lưu Bị mượn Kinh Châu, điều ấy là kém. Nay Tử Minh hơn cả Chu Lang, Tử Kính nhiều lắm! Nói đoạn, rót chén rượu đưa cho Lã Mông. Mông vừa đỡ lấy sấp uống, bỗng nhiên ném ngay chén rượu xuống đất, một tay lôi đầu Tôn Quyền, thét to lên rằng: - Thắng nhãi con mắt biếc, con chuột râu tía kia! Có biết tao là ai không? Các tướng kinh hoảng, xô cǎi lại cứu. Bấy giờ Mông đẩy Tôn Quyền ngã sấp xuống đất, rồi dang chân bước sắn trèo lên ngồi trên ngai Tôn Quyền, đôi lồng mày dựng ngược, hai mắt trợn tròn, quát mắng rằng: - Tao từ khi đánh giặc Khăn vàng đến giờ, tung hoành thiên hạ, hơn ba chục năm, bay bị mày lừa méo gian hại tao. Tao sống không xả được mày ra, chết cũng lôi hồn thằng Lã tặc xuống mà vầm nhỏ ra từng mảnh! Tao là Hán Thọ Đinh hầu Quan Văn Trường đây! Tôn Quyền sợ quá, vội vàng dắt các tướng sĩ đến lạy. Lại vừa xong, thì Lã Mông ngã quay xuống đất, hộc máu mồm máu mũi ra rồi chết. Các tướng thấy thế ai cũng kinh khiếp. Quyền sai mang xác Lã Mông bỏ vào áo quan, làm ma tống táng, truy tặng cho làm thái thú Nam Quận, phong làm Sàn lăng hầu. Lại cho con Lã Mông là Lã Bá nối tước của cha. Quyền từ đó cảm việc Quan Công, nghĩ mà kinh hãi.

9 hu bào zhāng zhào zì jiàn yè  
ér lái . quán zhao rù wèn zhī  
. zhào yue : " jin zhū gong  
sǔn liǎo guan gong fù zi ,  
jiāng dōng huò bù yuǎn yǐ !  
cǐ rén yǔ liú bēi táo yuán jié  
yì zhì shí , shì tòng sheng sǐ  
. jin liú bēi yǐ yǒu liǎng chuan  
zhī bing ; gèng jiān zhu gé  
liàng zhī móu , zhang ,  
huáng , mǎ , zhào zhī yǒng .  
bēi ruò zhī yún cháng fù zi  
yù hài , bì qǐ qīng guó zhī  
bing , fèn lì bào chóu , kǒng  
dong wú nán yǔ dí yě . "  
quán wén zhī dà jīng , dié zú  
yue : " gu shi jì jiào yě ! sì cǐ  
rú zhì nài hé ? " zhào yue : "  
zhū gong wù you . mǒu yǒu  
yi jì , lìng xi shǔ zhī bing bù  
fàn dong wú , jīng zhōu rú  
pán shí zhī an . " quán wèn  
hé jì . zhào yue : " jin cáo  
cào yōng bǎi wàn zhī zhòng ,  
hǔ shì Huá xià , liú bēi jí yù  
bào chóu , bì yǔ cáo yue hé .  
ruò èr chǔ lián bing ér lái ,  
dong wú wéi yǐ . bù rú xian  
qiǎn rén jiang guan gong  
shǒu jí , zhuǎn sòng yǔ cáo  
cào , míng jiào liú bēi zhī shí  
cào zhì suǒ shǐ , bì tòng hèn  
yú cáo , xi shǔ zhī bing , bù  
xiàng wú ér xiàng wéi yǐ . wú  
nǎi guan qí shèng fù , yú  
zhōng qū shì . cǐ wèi shàng  
cè . "

忽报张昭自建业而来。  
权召入问之。昭曰：“今主公损了关公父子，  
江东祸不远矣！此人与  
刘备桃园结义之时，誓  
同生死。今刘备已有两  
川之兵；更兼诸葛亮之  
谋，张、黄、马、赵之  
勇。备若知云长父子遇  
害，必起倾国之兵，奋  
力报仇，恐东吴难与敌  
也。”权闻之大惊，跌  
足曰：“孤失计较也！  
似此如之奈何？”昭曰：  
“主公勿忧。某有一计  
，令西蜀之兵不犯东吴  
，荆州如磐石之安。”  
权问何计。昭曰：“今  
曹操拥百万之众，虎视  
华夏，刘备急欲报仇，  
必与操约和。若二处连  
兵而来，东吴危矣。不  
如先遣人将关公首级，  
转送与曹操，明教刘备  
知是操之所使，必痛恨  
于操，西蜀之兵，不向  
吴而向魏矣。吾乃观其  
胜负，于中取事。此为

Hốt báo trương chiêu tự kiến  
nghiệp nhi lai. Quyền triều nhập  
vấn chi. Chiêu viết: "Kim chúa  
công tổn liễu quan công phụ tử,  
giang đông họa bất viễn hĩ! Thủ  
nhân dũ lưu bị đào viên kết  
nghĩa chi thời, thê đồng sinh tử.  
Kim lưu bị dĩ hữu luồng xuyên  
chi binh; canh kiêm Gia Cát  
lượng chi mưu, trương, hoàng,  
mã, triệu chi dũng. Bị nhược tri  
vân trường phụ tử ngô hại, tất  
khởi khuynh quốc chi binh,  
phản lực báo cừu, khùng đồng  
ngô nan dũ địch dã." Quyền  
văn chi đại kinh, diệt túc viết:  
"Cô thắt kế giác dã! Tự thủ như  
chi ngại hà?" Chiêu viết: "Chúa  
công vật ưu. Mỗ hữu nhất kế,  
lệnh tây thực chi binh bất phạm  
đông ngô, kinh châu như bàn  
thạch chi an." Quyền vẫn hà kế.  
Chiêu viết: "Kim tào thao ứng  
bách vạn chi chúng, hổ thị hoa  
hạ, lưu bị cấp dục báo cừu, tất  
dữ thao ước hòa. Nhược nhị xử  
liên binh nhi lai, đồng ngô nguy  
hĩ. Bất như tiên khiền nhân  
tương quan công thủ cấp,  
chuyển tổng dữ tào thao, minh  
giáo lưu bị tri thị thao chi sở sử,  
tất thống hận vu thao, tây thực  
chi binh, bất hướng ngô nhi  
hướng ngụy hĩ. Ngô nãi quan kỉ  
thắng phụ, vu trung thủ sự. Thủ  
vi thượng sách."

Sức có trương Chiêu từ Kiến  
Nghiệp đến. Quyền hỏi chuyên,  
Chiêu nói: - Chúa công hại mất cha  
con Quan Công, vại đến nơi bây  
giờ! Khi xưa người ấy kết nghĩa với  
Lưu Bị ở vườn đào, thề cùng nhau  
sống chết. Nay Lưu Bị đã có cả hai  
Xuyên, lại có mưu meo của Gia Cát  
Lượng, sức khỏe của Trương,  
Triệu, Mã, Hoàng. Nếu Lưu Bị biết  
được tin cha con Quan Công bị hại,  
tất khởi hết cả quân trong nước, cố  
sức đến đánh báo thù, tôi e rằng  
Đông Ngô không sao địch nổi được  
đâu! Quyền nghe nói giật mình,  
dậm chân xuống đất nói rằng: - Cô  
không nghĩ ra, bây giờ thì làm thế  
nào? Chiêu nói: - Chúa công chớ  
lo, tôi có một kế này, khiến cho  
quân Tây Thục không phạm đến  
Đông Ngô được. Kinh Châu vẫn  
vững hơn núi đá. Quyền hỏi meo  
làm sao? Chiêu nói: - Tào Tháo  
cầm trăm vạn quân, như hổ ngồi  
giữ ở giữa. Lưu Bị nếu muốn đánh  
 báo thù, tất phải hòa với Tào Tháo.  
Hai nước ấy mà hợp binh kéo lại  
đây, thì Đông Ngô ta nguy mất. Ta  
nên đem đầu Quan Công đến dâng  
cho Tào Tháo, để tỏ cho Lưu Bị biết  
rằng việc ấy do Tào Tháo sai ta,  
chớ không phải tự ta làm. Như thế  
thì Lưu Bị tắt giận Tào Tháo quân  
Tây Thục không kéo đến Ngô mà  
kéo đến Ngụy. Ta ở vành ngoài,  
xem hai bên được thua thế nào, rồi  
sẽ liệu việc của ta, thế là meo hay  
hơn cả.

上策。”

- 10 quán cóng qí yán , suí qiǎn shǐ zhě yǐ mù xiá shèng guan gong shǒu jí , xìng yè sòng yǔ cáo cào . shí cào cóng mó pí ban shi huí luò yáng , wén dong wú sòng guan gong shǒu jí zhì , xǐ yue : " yún cháng yǐ sǐ , wú yè mián tie xí yǐ ." jie xià yí rén chu yue : " cǐ nǎi dong wú yí huò zhì jì yě ." cáo shì zhì , nǎi zhǔ bù sī mǎ yì yě . cáo wèn qí gù , yì yue : " xí liú , guan , zhang san rén táo yuán jié yì zhì shí , shì tòng sheng sǐ . jin dong wú hài liǎo guan gong , jù qí fù chóu , gù jiāng shǒu jí xiān yǔ dà wáng , shǐ liú bēi qian nù dà wáng , bù gong wú ér gong wèi , ta què yú zhōng chéng biàn ér tú shì ēr ." cáo yue : " zhòng dá zhì yán shì yě . gu yǐ hé cè jiě zhì ? " yì yue : " cǐ shì jí yí . dà wáng kě jiang guan gong shǒu jí , kè yi xiang mù zhì qu yǐ pèi zhì , zàng yǐ dà chén zhì lǐ ; liú bēi zhì zhì , bì shen hèn sun quán , jìn lì nán zheng . wǒ què guan qí shèng fù ! shǔ shèng zé jí wú , wú shèng zé jí shù . èr chǔ ruò de yǐ chǔ , nǎ yǐ chǔ yì bù jiǔ yě ." cáo dà xǐ , cóng qí jì , suì zhao wú shǐ rù . chéng shàng mù xiá , cáo kai xiá shì zhì , jiàn

权从其言，随遣使者以木匣盛关公首级，星夜送与曹操。时操从摩陂班师回洛阳，闻东吴送关公首级至，喜曰：“云长已死，吾夜眠贴席矣。”阶下一人出曰：“此乃东吴移祸之计也。”操视之，乃主簿司马懿也。操问其故，懿曰：“昔刘、关、张三人桃园结义之时，誓同生死。今东吴害了关公，惧其复仇，故将首级献与大王，使刘备迁怒大王，不攻吴而攻魏，他却于中乘便而图事耳。”操曰：“仲达之言是也。孤以何策解之？”懿曰：“此事极易。大王可将关公首级，刻一香木之躯以配之，葬以大臣之礼；刘备知之，必深恨孙权，尽力南征。我却观其胜负！蜀胜则击吴，吴胜则击蜀。二处若得一处，那一处亦不久也。”操大喜

Quyền tòng kì ngôn, tùy khiễn sứ giả dĩ mộc hạp thịnh quan công thủ cấp, tinh dạ tống dũ tào thao. Thời thao tòng ma pha ban sư hồi lạc dương, văn đông ngô tống quan công thủ cấp chí, hỉ viết: "Vân trường dĩ tử, ngô dạ miên thiếp tịch hĩ." Giai hạ nhất nhân xuất viết: "Thủ nãi đông ngô di họa chi kế dã." Thao thị chí, nãi chủ bộ Tư Mã ý dã. Thao vấn kì cổ, ý viết: "Tích lưu, quan, trương tam nhân đào viên kết nghĩa chí thời, thê đồng sinh tử. Kim đông ngô hại liễu quan công, cụ kì phục cừu, có tương thủ cấp hiến dũ đại vương, sứ lưu bị thiên nộ đại vương, bắt công ngô nhi công ngụy, tha khước vu trung thừa tiên nhi đồ sự nhĩ." Thao viết: "Trọng đạt chí ngôn thị dã. Cô dĩ hà sách giải chí?" Ý viết: "Thủ sự cực địch. Đại vương khả tương quan công thủ cấp, khắc nhất hương mộc chi khu dĩ phôi chí, táng dĩ đại thần chí lễ; lưu bị tri chí, tất thâm hận tôn quyền, tần lực nam chinh. Ngã khước quan kì thắng phụ! Thực thắng tắc kích ngô, ngô thắng tắc kích thực. Nhị xử nhược đắc nhất xử, na nhất xử diệt bất cửu dã." Thao đại hỉ, tòng kì kế, toại triệu ngô sử nhập. Trình thương mộc hạp, thao khai hạp thị chí, kiến

Quyền nghe lời, sai sứ giả bỏ đầu Quan Công vào một cái hòm, đem sang Lạc Dương dâng Tào Tháo. Bấy giờ, Tào Tháo ở Ma Pha, đã rút quân về Lạc Dương, nghe tin Đông Ngô đem đầu Quan Công đến, nhưng mà nói rằng: - Vân Trường chết rồi, từ đây ta mới được ngủ yên! Một người ở dưới thềm bước ra nói rằng: - Đây là mèo của Đông Ngô đồ vạ cho ta đây! Tháo trông ra thì là quan chủ bộ Tư Mã Ý. Tháo hỏi làm sao, Ý thưa rằng: - Ngày xưa, Lưu, Quan, Trương ba người kết nghĩa, thề cùng sống chết với nhau. Nay Đông Ngô hại mất Quan Công, sợ Lưu Bị báo thù, cho nên đem đầu lại dâng đại vương, để Lưu Bị quay lại giận đại vương mà đánh nước Ngụy ta, rồi họ kiếm lợi trong khi đôi bên đánh nhau. Tháo nói: - Trọng Đạt nói phải lắm, nhưng dùng mèo gì giải cho được? Ý thưa: - Việc này cực hệ! Đại Vương nên tạc một bộ thân thể bằng gỗ trắc, chắp đầu Quan Công vào, dùng lễ đại thần táng cho ông ấy. Lưu Bị thấy vậy, tất căm giận Tôn Quyền, cố sức mà đánh Đông ngô. Ta ở ngoài, xem hai bên được thua thế nào, hễ Thục được thì ta đánh Ngô, Ngô được thì ta đánh Thục. Nếu ta lấy được một nước, thì còn một nước nữa, cũng không bền lâu với ta. Tào Tháo mừng lắm, nghe lời ấy, mới cho sứ giả vào ra mắt. Sứ giả dâng cái

guan gong miàn rú píng rì .  
cào xiào yue : " yún cháng  
gong bié lái wú yàng ! " yán  
wèi qì , zhì jiàn guan gong  
kǒu kai mù dòng , xu fa jie  
zhang , cáo jing dào . zhòng  
guan jí jiù , liáng jiǔ fang xǐng  
, gù wèi zhòng guan yue : "  
guan jiāng jun zhen tian  
shén yě ! " wú shǐ yòu jiang  
guan gong xiǎn shèng fù tǐ  
, mà sun quán zhui lǚ méng  
zhì shì gào cào . cáo yù jiā  
kǒng jù , suì shè sheng lǐ jì sì  
, kè chén xiāng mù wèi qu  
, yǐ wáng hóu zhì lǐ , zàng yú  
luò yáng nán mén wài , lìng  
dà xiǎo guan yuán sòng ? ,  
cào zì bài jì , zèng wèi jīng  
wáng , chāi guān shǒu mù ;  
jí qiǎn wú shǐ huí jiāng dong  
qù qì . què shuo hàn zhōng  
wáng zì dong chuan huí  
chéng dou , fǎ zhèng zòu  
yue : " wáng shàng xian fu  
rénn qù shì ; sun fu rénn yòu  
nán guī . wèi bì zài lái . rén  
lún zhì dào , bù kě fèi yē , bì  
nà wáng fei , yǐ xiāng nèi  
zhèng . " hàn zhōng wáng  
cóng zhī , fǎ zhèng fù zòu  
yue : " wú yì yǒu yì mò , měi  
ér qiè xián . cháng wén yǒu  
xiāng zhě , xiāng cǐ nǚ hòu  
bì dà guì . xian céng xǔ liú  
yan zhì zì liú mào , mào zǎo  
yao . qí nǚ zhì jìn guā ju , dà  
wáng kě nà zhì wèi fei . " hàn  
zhōng wáng yue : " liú mào  
yǔ wǒ tòng zong , yú lǐ bù kě

，从其计，遂召吴使入。呈上木匣，操开匣视之，见关公面如平日。操笑曰：“云长公别来无恙！”言未讫，只见关公口开目动，须发皆张，操惊倒。众官急救，良久方醒，顾谓众官曰：“关将军真天神也！”吴使又将关公显圣附体、骂孙权追吕蒙之事告操。操愈加恐惧，遂设牲醴祭祀，刻沉香木为躯，以王侯之礼，葬于洛阳南门外，令大小官员送殡，操自拜祭，赠为荆王，差官守墓；即遣吴使回江东去讫。却说汉中王自东川回成都，法正奏曰：“王上先夫人去世；孙夫人又南归。未必再来。人伦之道，不可废也，必纳王妃，以襄内政。”汉中王从之，法正复奏曰：“吴懿有一妹，美而且贤。尝闻有相者，相此女后必大贵。先曾许刘焉之子刘瑁，瑁早夭。其女至今寡居，大

quan công diện như bình nhật.  
Thao tiếu viết: "Vân trường  
công biệt lai vô dạng!" Ngôn vị  
cật, chỉ kiến quan công khâu  
khai mục động, tu phát gai  
trương, thao kinh đảo. Chúng  
quan cấp cứu, lương cửu  
phương tĩnh, cố vị chúng quan  
viết: "Quan tướng quân chân  
thiên thần dã!" Ngô sử hựu  
tương quan công hiền thánh  
phụ thể, mạ tôn quyền truy lữ  
mông chi sự cáo thao. Thao dù  
gia khung cụ, toại thiết sinh lễ  
tế tự, khắc trầm hương mộc vi  
khu, dĩ vương hầu chi lễ, táng  
vu lạc dương nam môn ngoại,  
lệnh đại tiểu quan viên tổng tấn,  
thao tự bái tế, tặng vi kinh  
vương, sai quan thủ mô; tức  
khiển ngô sử hồi giang đông  
khú cật. Khước thuyết hán  
trung vương tự đông xuyên hời  
thành đô, pháp chánh tâu viết:  
"Vương thượng tiên phu nhân  
khú thế; tôn phu nhân hựu nam  
quy. Vị tất tái lai. Nhân luân chí  
đạo, bất khả phế dã, tất nạp  
vương phi, dĩ tương nội chánh."  
Hán trung vương tòng chí, pháp  
chánh phục tâu viết: "Ngô ý  
hữu nhất muội, mĩ nhi thả hiền.  
Thường văn hữu tương giả,  
tương thủ nữ hậu tất đại quý.  
Tiên tầng hứa lưu yên chí tử  
lưu mạo, mạo tảo yêu. Kì nữ  
chí kim quà cư, đại vương khả  
nạp chí vi phi." Hán trung  
vương viết: "Lưu mạo dứ ngã  
đồng tông, vu lí bất khả." Pháp

hởm lên, Tháo sai mở ra xem thì  
thấy mặt mũi Quan Công vẫn tươi  
như thường. Tháo cười nói: - Vân  
Trường lâu nay vẫn mạnh khỏe  
chứ? Vừa nói xong thì thấy Quan  
Công mở miệng trợn mắt, râu tóc  
dựng ngược cả lên. Tháo hết hồn  
hết vía, ngã gục ngay xuống, các  
quan vội vàng đến cứu, hồi lâu mới  
tỉnh. Tháo bảo với các tướng rằng:  
- Quan tướng quân thật là thần trên  
trời! Sứ giả lại mang chuyện Quan  
Công hiền thánh, luôn miệng mắng  
Tôn Quyền, đánh chết Lã Mông, kể  
cho Tháo nghe, Tháo lại càng kinh  
sợ lắm, sai giết trâu mổ bò, làm lễ  
cúng tế, tạc một thân thể bằng gỗ  
trầm, chắp đầu lâu Quan Công vào  
dâng lễ vương hầu, táng ở ngoài  
cửa nam thành Lạc Dương, các  
quan nhón nhỏ đều phải đi đưa ma  
cả. Tháo tự mình vào lễ bái, tặng  
phong làm Kinh vương, sai quan  
giữ mộ rồi cho sứ giả về Giang  
Đông. Đây nói, Hán Trung vương  
từ Đông Xuyên trở về Thành Đô,  
Pháp Chính tâu rằng: - Tiên phu  
nhân mất rồi, còn Tôn phu nhân bỏ  
về Giang Đông, vị tất đã trở lại nữa.  
đạo nhân luân không nên bỏ, xin  
chúa công kén một bà vương phi  
khác, để giúp nội chính mới xong.  
Hán Trung vương nghe theo. Pháp  
Chính lại tâu rằng: - Ngô Ý có một  
người em gái nhan sắc mà lại hiền  
hậu. Khi cô còn nhỏ, có một thầy  
tướng nói: "Cô này về sau tất đại  
quý". Trước cô đã gả về Lưu Mạo  
là con Lưu Yên. Mạo mất sớm, cô  
ta vẫn ở đến mãi bây giờ, đại

. " fǎ zhèng yue : " lùn qí qín shu , hé yì jìn wén zhì yú huái yíng hu ? " hàn zhōng wáng nǎi yi yún , suì nà wú shì wèi wáng fei . hòu shēng èr zǐ : cháng liú yǒng , zì gōng shòu ; cì liú lǐ , zì fèng xiào .

王可纳之为妃。”汉中王曰：“刘瑁与我同宗，于理不可。”法正曰：“论其亲疏，何异晋文之与怀嬴乎？”汉中王乃依允，遂纳吴氏为王妃。后生二子：长刘永，字公寿；次刘理，字奉孝。

11 qiě shuo dong xi liǎng chuan , mǐn an guó fù , tián hé dà chéng . hu yǒu rén zì jīng zhōu lái , yán dong wú qíu hun yú guān gōng , guān gōng lì jù zhì . kǒng míng yue : " jīng zhōu wéi yǐ ! kě shǐ rén tì guān gōng huí . " zhèng shàng yì xiān , jīng zhōu jié bào shǐ mìng , luò yì ér zhì . bù yì rì , guān xìng dào , jù yán shuǐ yan qí jun zhì shì . hu yòu bào mǎ dào lái , bào shuo guān gōng yú jiāng biān duō shè dùn tái , tí fáng shèn mì , wàn wú yī shī . yin cǐ xuán dé fàng xin .

且说东西两川，民安国富，田禾大成。忽有人自荆州来，言东吴求婚于关公，关公力拒之。孔明曰：“荆州危矣！可使人替关公回。”正商议间，荆州捷报使命，络绎而至。不一日，关兴到，具言水淹七军之事。忽又报马到来，报说关公于江边多设墩台，提防甚密，万无一失。因此玄德放心。

12 hu yì rì , xuán dé zì jué hún shen ròu chàn , xíng zuò bù an ; zhì yè , bù néng níng shuì , qǐ zuò nèi shì , bǐng zhú kàn shū , jué shén sī hun mí , fú jǐ ér wò ; jiù shì

忽一日，玄德自觉浑身肉颤，行坐不安；至夜，不能宁睡，起坐内室，秉烛看书，觉神思昏迷，伏几而卧；就室中

chánh viết: "Luận kì thân sơ, hà dì tǎn văn chí dứ hoài doanh hò?" Hán trung vương nãi y duẫn, toại nạp ngô thị vi vương phi. Hậu sinh nhị tử: trưởng lưu vĩnh, tự công thọ; thứ lưu lí, tự phụng hiếu.

vương nêu nạp làm vương phi. Hán Trung vương nói: - Lưu Mạo cùng họ với ta, lấy thế nào được? Pháp Chính nói: - Theo lễ thân sơ, thì có khác gì Tần Văn Công với nàng Hoài Doanh ngày xưa? Hán Trung vương ưng lời, mới lập Ngô Thị làm vương phi. Về sau bà ấy sinh được hai con, con lớn là Lưu Vĩnh tự là Công Thọ, con thứ là Lưu Lý, tự Phụng Hiếu.

Thả thuyết đông tây lưỡng xuyên, dân an quốc phú, điền hòa đại thành. Hốt hữu nhân tự kinh châu lai, ngôn đông ngô cầu hôn vu quan công, quan công lực cự chi. Khổng minh viết: "Kinh châu nguy hĩ! Khả sử nhân thế quan công hồi." Chánh thương nghị gian, kinh châu tiệp báo sứ mệnh, lạc dịch nhi chí. Bất nhất nhật, quan hưng đáo, cụ ngôn thủy yêm thất quân chi sự. Hốt hưu báo mã đáo lai, báo thuyết quan công vu giang biên đa thiết đôn dài, đề phòng thậm mật, vạn vô nhất thất. Nhân thủ huyền đức phóng tâm.

Lại nói hai Xuyên từ khi về tay Hán Trung vương, dân yên nước thịnh, mùa màng tươi tốt. Chợt có người ở Kinh Châu đến thuật chuyện Đông Ngô đến cầu hôn với Quan Công, nhưng bị Quan Công cự tuyệt. Khổng Minh nói: - Kinh Châu nguy mất! Nên cho người khác đến thay để Quan Công về đây mới xong! Còn đang bàn bạc, thì sứ giả ở Kinh Châu tới tấp về báo tin thắng trận. Không bao lâu, Quan Hưng lại đến, nói việc tháo nước tràn ngập bảy đạo quân của Vu Cẩm. Chợt lại có thám mã về báo Quan Công sai đánh ụ đốt lửa quanh bờ sông, giữ gìn cẩn mật, chắc chắn muôn phần. Bởi thế Huyền Đức cũng vững dạ.

Hốt nhất nhật, huyền đức tự giác hồn thân nhục chiến, hành tọa bất an; chí dã, bất năng ninh thụy, khởi tọa nội thất, bình chúc khán thư, giác thần tư hôn mê, phục kỉ nhi ngoạ;

Một bữa, Huyền Đức bỗng dựng ghê mình, đứng ngồi không yên, đến đêm khuya vẫn chưa ngủ được, bèn vào nhà trong đốt đèn xem sách. Huyền Đức thấy tinh thần bàng hoàng, bèn gục xuống

zhong qǐ yi zhèn lěng feng ,  
dēng miè fù míng , tái tóu  
jiàn yí rén lì yú deng xià .  
xuán dé wèn yue : " rǔ hé  
rénn , yín dù zhì wú nèi shì ?"  
qí rén bù dá . xuán dé yí  
guài , zì qǐ shì zhì , nǎi shì  
guan gong , yú dēng yǐng xià  
wǎng lái duǒ bì .

起一阵冷风，灯灭复明，抬头见一人立于灯下。玄德问曰：“汝何人，夤度至吾内室？”其人不答。玄德疑怪，自起视之，乃是关公，于灯影下往来躲避。

- 13 xuán dé yue : " xián dì bié lái  
wú yàng ! yè shen zhì cǐ , bì  
yǒu dà gù . wú yǔ rǔ qíng  
tòng gǔ ròu , yin hé huí bì ?"  
guan gong qì gào yue : "  
yuàn xiong qǐ bìng , yǐ xuě dì  
hèn !" yán qì , lěng feng zòu  
qǐ , guan gong bù jiàn . xuán  
dé hu rán jīng jué , nǎi shì yí  
mèng . shí zhèng san gǔ .  
xuán dé dà yí , jí chu qián  
diàn , shǐ rén qǐng kǒng  
míng lái . kǒng míng rù jiàn ,  
xuán dé xì yán mèng jǐng .  
kǒng míng yue : " cǐ nǎi  
wáng shàng xīn sī guan  
gong , gù yǒu cǐ mèng . hé  
bì duo yí ?" xuán dé zài san  
yí lù , kǒng míng yǐ shàn yán  
jiě zhī . kǒng míng cí chu ,  
zhì zhōng mén wài , yíng jiàn  
xǔ jìng . jìng yue : " mǒu cái  
fù jun shi fù xià bào yí jí mì ,  
ting zhì jun shi rù gong , tè  
lái zhì cǐ . " kǒng míng yue : "  
yǒu hé jí mì ?" jìng yue : "  
mǒu shì wén wài rén chuán  
shuō , dong wú lǚ méng yǐ xí  
jing zhōu , guan gong yǐ yù

tựu thất trung khởi nhất trận  
lãnh phong, đăng diệt phục  
minh, sĩ đầu kiến nhất nhân lập  
vu đăng hạ. Huyền đức vấn  
viết: "Nhữ hà nhân, di độ chí  
ngô nội thất?" Kì nhân bất đáp.  
Huyền đức nghi quái, tự khởi  
thị chí, nãi thị quan công, vu  
đăng ảnh hạ vãng lai đáo tị.

玄德曰：“贤弟别来无恙！夜深至此，必有大故。吾与汝情同骨肉，因何回避？”关公泣告曰：“愿兄起兵，以雪弟恨！”言讫，冷风骤起，关公不见。玄德忽然惊觉，乃是一梦。时正三鼓。玄德大疑，急出前殿，使人请孔明来。孔明入见，玄德细言梦警。孔明曰：“此乃王上心思关公，故有此梦。何必多疑？”玄德再三疑虑，孔明以善言解之。孔明辞出，至门外，迎见许靖。靖曰：“某才赴军师府下报一机密，听知军师入宫，特来至此。”孔明曰：“有何机密？”靖曰：“某适闻外人传说，

ghé nghỉ. Chợt nỗi một cơn gió lạnh, ngọn đèn lập lòe gần tắt lại sáng. Huyền Đức trông ra thấy một người đứng dưới bóng đèn. Huyền Đức nói: - Mày là ai, đêm khuya dám vào nhà tao? Người ấy không nói gì. Huyền Đức nghi hoặc ra xem, thấy Quan Công đang núp dưới bóng đèn.

Huyền Đức hỏi: - Hiền đệ lâu nay bình yên chứ? Đêm khuya vào đây, tất có việc gì? Ta với hiền đệ như anh em ruột thịt, sao lại lần tránh thế? Quan Công khóc nói: - Xin anh khởi binh báo thù cho em! Nói đoạn, lại nỗi một cơn gió lạnh ngắt, Quan Công biến mất. Huyền Đức chợt tỉnh dậy, té ra một giấc mộng, lấy làm nghi lầm, vội vàng ra ngoài điện, mời Khổng Minh vào, kể lại cho nghe. Khổng Minh thưa: - Chúa thượng nhớ Quan Công, cho nên thành mộng đấy, hè tất phải nghỉ ngại làm chi! Huyền Đức vẫn áy náy trong lòng. Khổng Minh tìm lời khuyên giải, rồi cáo từ trở ra, vừa đến cửa gặp ngay Hứa Tĩnh đến. Tĩnh nói: - Tôi vào đến phủ quân sự, báo một việc cơ mật nghe tin quân sự vào cung, cho nên lại đây. Khổng Minh nói: - Việc gì thế? Tĩnh nói: - Tôi nghe người ta đồn Lã Mông đã đánh úp mắt Kinh Châu, Quan Công bị hại rồi, nên đến mật báo với quân sự. Khổng Minh nói: - Ta mấy hôm trước xem thiên văn, thấy ngôi tướng binh sa ở địa phận Kinh Sở, biết rằng Vân Trường tắt

hài ! gù tè lái mì bào jun shi .  
" kǒng míng yue : " wú yè  
guān tiān xiàng , jiàn jiang  
xìng luò yú jīng chǔ zhì dì , yǐ  
zhī yún cháng bì rán bèi huò  
, dàn kǒng wáng shàng you  
lù , gù wèi gǎn yán . "

东吴吕蒙已袭荆州，关公已遇害！故特来密报军师。”孔明曰：“吾夜观天象，见将星落于荆楚之地，已知云长必然被祸，但恐王上忧虑，故未敢言。”

14 èr rén zhèng shuo zhi xiàn ,  
hu rán diàn nèi zhuǎn chu yí  
réni , chě zhù kǒng míng yi  
xiù ér yán yue : " rú cǐ xiong  
xìn , gong hé mán wǒ ! "  
kǒng míng shì zhì , nǎi xuán  
dé yě . kǒng míng , xǔ jìng  
zòu yue : " shì lái suǒ yán ,  
jie chuán wén zhi shì , wèi  
zú shen xìn . yuàn wáng  
shàng kuan huái , wù sheng  
you lù . " xuán dé yue : " gu  
yǔ yún cháng , shì tòng  
sheng sī ; bǐ ruò yǒu shī , gu  
qǐ néng dù sheng ye ! " kǒng  
míng , xǔ jìng zhèng quàn jiè  
zhi xiàn , hu jìn shì zòu yue :  
" mǎ liáng , yí jí zhì . " xuán  
dé jí zhao rù wèn zhì . èr rén  
jù shuo jīng zhōu yǐ shi ,  
guan gong bìng bài qíu jiù ,  
chéng shàng biǎo zhāng .  
wèi jí chai guan , shì chén  
yòu zòu jīng zhōu liào huà  
zhì . xuán dé jí zhao rù . huà  
ku bài yú dì , xì zòu liú feng ,  
mèng dá bù fa jiù bing zhì  
shì . xuán dé dà jīng yue : "  
ruò rú cǐ , wú dì xiù yǐ ! "

二人正说之间，忽然殿内转出一人，扯住孔明衣袖而言曰：“如此凶信，公何瞒我！”孔明视之，乃玄德也。孔明、许靖奏曰：“适来所言，皆传闻之事，未足深信。愿王上宽怀，勿生忧虑。”玄德曰：“孤与云长，誓同生死；彼若有失，孤岂能独生耶！”孔明、许靖正劝解之间，忽近侍奏曰：“马良、伊籍至。”玄德急召入问之。二人具说荆州已失，关公兵败求救，呈上表章。未及拆观，侍臣又奏荆州廖化至。玄德急召入。化哭拜于地，细奏刘封、孟达不发救兵之事。玄德大惊曰：

mōng dī tập kinh châu, quan  
công dī ngô hại! Cố đặc lai mật  
báo quân sư." Khổng minh viết:  
"Ngô dâ quan thiên tượng, kiến  
tương tinh lạc vu kinh sở chí  
địa, dī tri vân trường tất nhiên  
bị họa, đán khung vương  
thượng ưu lự, cố vị cảm ngôn."

nhiên bị hại rồi, nên chỉ ngại chúa  
thượng sinh ra lo phiền sầu nỗi,  
nên chưa dám nói.

Hai người đang nói chuyện, bỗng  
một người ở sau điện chạy ra, túm  
lấy vạt áo Khổng Minh mà nói rằng:  
- Có chuyện dữ dội như thế, sao  
ông còn giấu tôi? Khổng Minh trông  
lại, thì chính là Huyền Đức. Khổng  
Minh và Hứa Tĩnh cùng tâu rằng: -  
Câu chuyện vừa rồi đều là tin đồn  
cả, chưa lấy gì làm đích xác. Xin  
chúa thượng hãy khoan tâm, đừng  
lo phiền nữa. Huyền Đức nói: - Ta  
với Văn Trường, thề cùng sống  
thác, nếu hắn có điều gì, thì ta cũng  
không thể sống một mình được.  
Khổng Minh, Hứa Tĩnh đang  
khuyên giải Huyền Đức bỗng có  
cận thị vào báo Mã Lương, Y Tích  
đã đến. Huyền Đức gọi vào hỏi, hai  
người thưa rằng: Kinh Châu mất  
rồi, Quan Công thua trận, xin quân  
đến cứu... Nói đoạn, dâng biểu lên,  
Huyền Đức chưa kíp mở xem, thì  
Liêu Hóa cũng vừa tới, Huyền Đức  
cho gọi vào. Hóa lạy xuống đất,  
khóc lóc kể lại việc Lưu Phong,  
Mạnh Đạt không cho quân đến cứu.  
Huyền Đức giật mình, nói: - Nếu  
vậy em ta hỏng mất! Khổng Minh  
nói: - Lưu Phong, Mạnh Đạt vô lễ

kǒng míng yue : " liú feng ,  
mèng dá rú cí wú lǐ , zuì bù  
róng zhu ! wáng shàng kuan  
xin , liàng qin tí yi lǚ zhì shi ,  
qù jiù jīng xiāng zhī jí . " xuán  
dé qì yue : " yún cháng yǒu  
shī , gu duàn bù dù sheng !  
gu lái rì zì tí yi jun qù jiù yún  
cháng ! " suì yí miàn chāi rén  
fù lǎng zhōng bào zhì yì dé ,  
yi miàn chāi rén huí jí rén mǎ

“若如此，吾弟休矣！”  
孔明曰：“刘封、孟达如此无礼，罪不容诛！王上宽心，亮亲提一旅之师，去救荆襄之急。”玄德泣曰：“云长有失，孤断不独生！孤来日自提一军去救云长！”遂一面差人赴阆中报知翼德，一面差人会集人马。

15 wèi jí tian míng , yi lián shù  
cì , bào shuo guan gong yè  
zǒu lín jǔ , wèi wú jiāng suǒ  
huò , yì bù qu jié , fù zì guī  
shén . xuán dé ting bà , dà  
jiào yì shēng , hun jué yú dì .  
zhèng shì : wèi niàn dang  
nián tòng shì sǐ , rěn jiào jin  
rì dù juān sheng ! wèi zhī  
xuán dé xìng míng rú hé ,  
qiè kàn xià wén fēn jiě .

未及天明，一连数次，  
报说关公夜走临沮，为  
吴将所获，义不屈节，  
父子归神。玄德听罢，  
大叫一声，昏绝于地。  
正是：为念当年同誓死，  
忍教今日独捐生！未知  
玄德性命如何，且看  
下文分解。

phong, mạnh đạt như thử vô lỗ, tội bất dung trù! Vương thượng khoan tâm, lượng thân đê nhất lữ chi sự, khứ cứu kinh tương chi cấp." Huyền đức khắp viết: "Vân trường hữu thất, cô đoạn bất độc sinh! Cô lai nhật tự đê nhất quân khứ cứu vân trường!" Toại nhật diện sai nhân phó lăng trung báo tri dục đức, nhất diện sai nhân hội tập nhân mã.

như thế, tội thật đáng chết. Chúa thượng hãy khoan tâm, tôi xin cầm một đạo quân ra cứu. Huyền Đức khóc, nói: - Vân Trường mà có điều gì, thì Cô không sao sống được! Ngày mai Cô phải thân cầm quân ra cứu mới xong! Lập tức một mặt sai người sang Lãnh Trung báo cho Trường Phi biết, một mặt sai tập hợp quân mã kéo đi.

Trời chưa sáng đã có luôn hai ba tin đến báo Quan Công đương đêm chạy riết giã nữa. Thế mới là: Nhớ lời sống thác thề khi trước, Nỡ để bây giờ thiệt một ai! Chưa biết tính mạng Huyền Đức ra sao, xem hồi sau sẽ rõ.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
078  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo hàn zhong wáng  
wén guan gong fù zi yù bài ,  
ku dào yú dì ; zhòng wén wǔ  
jí jiù , bàn shǎng fang xǐng ,  
fú rù nèi diàn . kǒng míng  
quàn yue : " wáng shàng  
shǎo you . zì gǔ dào sǐ  
sheng yǒu mìng ; guan gong  
píng rì gang ér zì jìn , gù jìn  
rì yǒu cǐ huò . wáng shàng  
qiè yí bǎo yāng zun tǐ , xú tú  
bào chóu . " xuán dé yue : "  
gu yǔ guan , zhang èr dì táo  
yuán jié yì shí , shì tòng  
sheng sī . jin yún cháng yǐ  
wáng , gu qǐ néng dù xiǎng  
fù guì hu ! " yán wèi yǐ , zhi  
jiàn guan xìng hào tòng ér lái .  
xuán dé jiàn liǎo , dà jiào yi  
sheng , yóu ku jué yú dì .  
zhòng guan jiù xǐng . yì rì ku  
jué san wǔ cì , san rì shuǐ  
jiang bù jìn , zhi shì tòng ku ;  
lèi shi yi jin , ban ban chéng  
xiě . kǒng míng yǔ zhòng  
guan zài san quàn jiě . xuán  
dé yue : " gu yǔ dong wú ,  
shì bù tòng rì yuè yě ! " kǒng  
míng yue : " wén dong wú  
jiang guan gong shǒu jí xiàn  
yǔ cáo cáo , cáo yǐ wáng

**第七十八回  
治风疾神医身死  
传遗命奸雄数终**

却说汉中王闻关公父子遇害，哭倒于地；众文武急救，半晌方醒，扶入内殿。孔明劝曰：“王上少忧。自古道死生有命；关公平日刚而自矜，故今日有此祸。王上且宜保养尊体，徐图报仇。”玄德曰：“孤与关、张二弟桃园结义时，誓同生死。今云长已亡，孤岂能独享富贵乎！”言未已，只见关兴号恸而来。玄德见了，大叫一声，又哭绝于地。众官救醒。一日哭绝三五次，三日水浆不进，只是痛哭；泪湿衣襟，斑斑成血。孔明与众官再三劝解。玄德曰：“孤与东吴，誓不同日月也！”孔明曰：“闻东吴将关

**Đệ thất thập bát hồi trì phong  
tật thần y thân tử truyền di  
mệnh gian hùng sở chung**

**HỒI 78 Chữa bệnh nhức đầu, hại  
thần thảy thuốc; Trối trăn truyền  
lại, hết số gian hùng**

khước thuyết hán trung vương  
văn quan công phụ tử ngô hại,  
khóc đảo vu địa; chúng văn võ  
cấp cứu, bán thường phương  
tinh, phù nhập nội điện. Không  
minh khuyên viết: "Vương  
thượng thiểu ưu. Tự cổ đạo tử  
sinh hữu mệnh; quan công bình  
nhật cương nhi tự căng, cổ kim  
nhật hữu thủ họa. Vương  
thượng thả nghi bảo dưỡng tôn  
thể, tử đồ báo cùu." Huyền đức  
viết: "Cô dữ quan, trương nhị  
đê đào viên kết nghĩa thời, thê  
đồng sinh tử. Kim vân trường dĩ  
vong, cô khởi năng độc hưởng  
phú quý hò!" Ngôn vị dĩ, chỉ  
kiến quan hưng hào đồng nhi  
lai. Huyền đức kiến liêu, đại  
khiếu nhất thanh, hựu khóc  
tuyệt vu địa. Chúng quan cứu  
tinh. Nhất nhật khóc tuyệt tam  
ngũ thứ, tam nhật thủy tương  
bất tiến, chỉ thị thống khóc; lệ  
thập y khâm, ban ban thành  
huyết. Không minh dữ chúng  
quan tái tam khuyên giải.  
Huyền đức viết: "Cô dữ đông  
ngô, thê bất đồng nhật nguyệt  
dã!" Không minh viết: "Văn  
đông ngô tương quan công thủ

Hán Trung vương nghe tin cha con  
Quan Công bị hại, khóc lăn xuống  
đất. Các quan vội vàng cứu dậy,  
nửa giờ mới tỉnh, vội vàng vực vào  
nội điện. Không Minh khuyên rằng:  
- Chúa thượng chớ nên phiền não  
lắm. Tự xưa có câu: "Tử sinh hữu  
mệnh". Quan Công xưa nay tính  
cương quá mà hay cậy mình khỏe,  
nên mới có vạ này. Chúa thượng  
nên giữ gìn tôn thể, thong thả sẽ lo  
toan việc báo thù. Hán Trung  
vương nói: - Cô kết nghĩa với  
Quan, Trương ở vườn đào, thê  
cùng sống thác với nhau. Nay Văn  
Trường chẳng may bị hại, Cô sao  
hưởng phú quý một mình được! Nói  
chưa dứt lời, đã thấy Quan Hưng  
khóc lóc thảm thiết ñi vào. Hán  
Trung vương thấy vậy, hé lén một  
tiếng, rồi lại ngất lăn xuống đất. Các  
quan cứu tinh dậy. Một ngày hôm  
ấy. Huyền Đức khóc ngất ñi bốn  
năm dạo. Trong ba hôm, Huyền  
Đức không ăn uống một tí gì, chỉ  
khóc sướt mướt, vật áo lúc nào  
cũng ướt đầm đìa, nước mắt đổ  
như huyết. Không Minh và các  
quan tìm mọi cách khuyên giải.  
Huyền Đức nói: - Cô với Đông Ngô,  
thê không soi chung một mặt trời,

hóu lǐ jì zàng zhì . " xuán dé  
yue : " cǐ hé yí yě ? " kǒng  
míng yue : " cǐ shì dong wú  
yù yí huò yú cáo cáo , cáo  
zhì qí móu , gù yǐ hòu lǐ zàng  
guan gong , lìng wáng shàng  
gui yuàn yú wú yě . " xuán  
dé yue : " wú jin jí tí bing wèn  
zuì yú wú , yǐ xuē wú hèn ! "  
kǒng míng jiàn yue : " bù kě .  
fang jin wú yù lìng wǒ fá wèi  
, wèi yì yù lìng wǒ fá wú , gè  
huái jué jí , sì xì ér chéng .  
wáng shàng zhì yí àn bing  
bù dòng , qiè yǔ guan gong  
fa sàng . dài wú , wèi bù hé  
, chéng shí ér fá zhī , kě yě . "  
zhòng guan yòu zài san  
quàn jiàn , xuán dé fang cái  
jìn shàn , chuán zhǐ chuan  
Zhōng Dà xiǎo jiàng shì , jìn  
jie wa xiào . hàn zhong wáng  
qín chu nán mén zhao hún jì  
diàn , háo kū zhong rì .

3 què shuo cáo cáo zài luò  
yáng , zì zàng guan gong  
hòu , mèi yè gé yǎn biàn jiàn  
guan gong . cáo shèn jing jù  
, wèn yú zhòng guan . zhòng  
guan yue : " luò yáng xíng  
gōng jiù diàn duo yao , kě  
zào xīn diàn ju zhī . " cáo yue  
: " wú yù qí yí diàn , míng  
jiàn shǐ diàn . hèn wú liáng

公首级献与曹操，操以王侯礼祭葬之。”玄德曰：“此何意也？”孔明曰：“此是东吴欲移祸于曹操，操知其谋，故以厚礼葬关公，令王上归怨于吴也。”玄德曰：“吾今即提兵问罪于吴，以雪吾恨！”孔明谏曰：“不可。方今吴欲令我伐魏，魏亦欲令我伐吴，各怀谲计，伺隙而乘。王上只宜接兵不动，且与关公发丧。待吴、魏不和，乘时而伐之，可也。”众官又再三劝谏，玄德方才进膳，传旨川中大小将士，尽皆挂孝。汉中王亲出南门招魂祭奠，号哭终日。

却说曹操在洛阳，自葬关公后，每夜合眼便见关公。操甚惊惧，问于众官。众官曰：“洛阳行宫旧殿多妖，可造新殿居之。”操曰：“吾欲起一殿，名建始殿。

cấp hiến dữ tào thao, thao dĩ vương hầu lễ tế táng chí." Huyền đức viết: "Thử hà ý dã?" Khổng minh viết: "Thử thị đồng ngô dục di họa vu tào thao, thao tri kì mưu, cố dĩ hậu lễ táng quan công, lệnh vương thượng quy oán vu ngô dã." Huyền đức viết: "Ngô kim túc đê binh vẫn tội vu ngô, dĩ tuyết ngô hận!" Khổng minh gián viết: "Bất khả. Phương kim ngô dục lệnh ngã phạt ngụy, ngụy diệc dục lệnh ngã phạt ngô, các hoài quyết kế, tỵ khích nhi thừa. Vương thượng chỉ nghi án binh bất động, thả dữ quan công phát tang. Đãi ngô, ngụy bất hòa, thừa thời nhi phạt chi, khả dã." Chúng quan hữu tái tam khuyến gián, huyền đức phương tài thiện, truyền chỉ xuyên trung đại tiểu tướng sĩ, tần giai quái hiếu. Hán trung vương thân xuất nam môn chiêu hồn tế điện, hào khốc chung nhặt.

mặt trăng! Khổng Minh nói: - Tôi nghe Đông Ngô đem đầu Quan Công nộp cho Tào Tháo, Tháo đã dùng lễ vương hậu táng cho ông ấy. Huyền Đức nói: - Thế là ý làm sao? Khổng Minh nói: - Đó là Đông Ngô muốn đồ vua cho Tào Tháo. Tháo biết mưu ấy nên dùng hậu lễ táng cho Quan Công, để chúa thượng oán về Đông Ngô. Huyền Đức nói: - Cô nay lập túc đê binh sang hỏi tội nước Ngô, để rửa hòn đáy. Khổng Minh can rằng: - Không nên! Hiện nay Ngô muốn ta đánh Ngụy, Ngụy cũng mong ta đánh Ngô. Bên nào cũng mang lòng bất trắc, chực ta hở cơ là chộp. Chúa thượng nên đóng quân lại, không động vội, hãy phát tang cho Quan Công, đợi khi nào Ngô, Ngụy không hòa với nhau, sẽ thừa cơ đánh cả hai nước nhân thể! Các quan cùng năn nỉ can ngăn mãi, Hán Trung vương bấy giờ mới nguôi dạ một chút, liền truyền cho các tướng sĩ trong Xuyên để tang Quan Công. Hán Trung vương ra tại cửa Nam, bày đồ cúng tế, làm lễ chiêu hồn, khóc lóc cả ngày.

khuốc thuyết tào thao tại lạc dương, tự táng quan công hậu, mỗi dạ hợp nhẫn tiện kiên quan công. Thao thậm kinh cụ, vẫn vu chúng quan. Chúng quan viết: "Lạc dương hành cung cụ điện đa yêu, khả tạo tân điện cư chi." Thao viết: "Ngô dục khởi nhất điện, danh kiên thủy điện. Hận vô lương công."

Nói về Tào Tháo ở Lạc Dương, từ khi táng xong Quan Công, mỗi đêm hễ nhắm mắt là thấy Quan Công. Tháo sợ hãi quá, hỏi các quan. Các quan nói: - Cung điện ở Lạc Dương nhiều yêu quái lắm, nên lập một tòa cung điện mới mà ở. Tháo nói: - Cô muốn dựng một tòa điện mới, gọi là điện Kiên Thủy, bức là không có thợ khéo. Giả Hủ thưa: - Ở Lạc

gong . " jiǎ xǔ yue : " luò yáng liáng gōng yǒu su yuè zhě , zuì yǒu qiǎo sī . " cào zhao rù , lìng huà tú xiàng . su yuè huà chéng lè xiàn dà diàn , qíán hòu láng wǔ lóu gé , chéng yǔ cáo . cào shì zhī yue : " rǔ huà shèn gé gu yì , dàn kǒng wú dòng liáng zhī cái . " su yuè yue : " cǐ qù lí chéng sān shí lǐ , yǒu yí tán , míng yuè lóng tán ; qíán yǒu yí cí , míng yuè lóng cí . cí bàng yǒu yí zhu dà lí shù , gāo shí yú zhàng , kan zuò jiàn shǐ diàn zhī liáng . "

4 cào dà xǐ , jí lìng rén gōng dào bǐ kǎn fá . cì rì , huí bào cǐ shù jù jiē bù kai , fù kǎn bù rù , bù néng zhǎn fá . cào bù xìn , zì lǐng shù bǎi qí , zhí zhì yuè lóng cí qíán xià mǎ , yǎng guan nǎ shù , tíng tíng rú huá gài , zhí qín yún hàn , bìng wú qu jié . cào mìng kǎn zhī , xiāng lǎo shù rén qián lái jiàn yue : " cǐ shù yǐ shù bǎi nián yǐ , cháng yǒu shén rén ju qí shàng , kǒng wèi kě fá . " cào dà nù yue : " wú píng sheng yóu lì , pǔ tian zhì xià , sì shí yú nián , shàng zhì tian zi , xià jí shù rén , wú bù jù gu ; shì hé yao shén , gān wéi gu yì ! " yán qì , bá suǒ pèi jiàn qín zì kǎn

恨无良工。" 贾诩曰: "洛阳良工有苏越者, 最有巧思。" 操召入, 令画图像。苏越画成九间大殿, 前后廊庑楼阁, 呈与操。操视之曰: "汝画甚合孤意, 但恐无栋梁之材。" 苏越曰: "此去离城三十里, 有一潭, 名跃龙潭; 前有一祠, 名跃龙祠。祠傍有一株大梨树, 高十余丈, 堪作建始殿之梁。"

Cỗ hủ viết: "Lạc dương lương công hữu tô việt giả, tối hữu xảo tư." Thao triệu nhập, lệnh họa đồ tượng. Tô việt họa thành cửu gian đại điện, tiền hậu lang vũ lâu các, trình dữ thao. Thao thị chi viết: "Nhữ họa thậm hợp cô ý, đắn khung vô đồng lương chi tài." Tô việt viết: "Thử khứ lì thành tam thập lì, hữu nhất đàm, danh được long đàm; tiền hữu nhất từ, danh được long từ. Từ bàng hữu nhất chu đại lê thụ, cao thập dư trượng, kham tác kiến thủy điện chi lương."

Dương có người thợ tên là Tô Việt, khéo tay khéo chân lâm. Tháo sai đòi đến, bắt vẽ kiểu trước để xem. Việt vẽ kiểu một tòa điện to chín gian, trước sau có đủ cả hành lang, lầu các. Vẽ xong dâng lên, Tháo xem xong nói: - Kiểu này thật hợp ý Cô lâm, nhưng chỉ ngại không có gỗ nào to mà làm cho xứng! Tô Việt thưa: - Cách thành này ba mươi dặm, có một cái đầm gọi là Dược Lâm. Cảnh chùa có một cây gỗ lê cực to, cao hơn mười trượng, nên dùng làm nóc điện này.

操大喜, 即令人工到彼砍伐。次日, 回报此树锯解不开, 斧砍不入, 不能斩伐。操不信, 自领数百骑, 直至跃龙祠前下马, 仰观那树, 亭亭如华盖, 直侵云汉, 并无曲节。操命砍之, 乡老数人前来谏曰: "此树已数百年矣, 常有神人居其上, 恐未可伐。" 操大怒曰: "吾平生游历, 普天之下, 四十余年, 上至天子, 下及庶人, 无不惧孤; 是

thao đại hỉ, tức lệnh nhân công đào bì khám phạt. Thứ nhật, hồi báo thử thu cứ giải bắt khai, phủ khám bắt nhập, bắt nồng trảm phạt. Thao bắt tín, tự lĩnh sổ bách kỵ, trực chí được long từ tiền hạ mã, ngưỡng quan na thụ, đình đình như hoa cái, trực xâm vân hán, tịnh vô khúc tiết. Thao mệnh khám chi, hương lão sổ nhân tiền lai gián viết: "Thử thu dĩ sổ bách niên hỉ, thường hữu thần nhân cư kì thượng, khung vị khả phạt." Thao đại nộ viết: "Ngô bình sinh du lịch, phồ thiên chi hạ, tú thập dư niên, thượng chí thiên tử, hạ cập thứ nhân, vô bất cự cô; thị hà yêu thần, cảm vi cô y!" Ngôn cật, bạt sở bội kiêm

Tháo mừng lâm, lập tức sai thợ đến đắn cây ấy. Hôm sau thợ về báo rằng: - Cây ấy cưa không đứt, búa bổ cũng không vào, không sao đắn được. Tháo không tin, dẫn vài trăm kỵ đến trước cửa đèn, xuống ngựa, ngẩng mặt lên xem thấy cây lá xum xuê sát đến mây xanh, thẳng tuột không có một chà chappName. Tháo sai chặt xuống. Có mấy ông cụ già lại kêu rằng: - Cây này đã mấy trăm năm nay, có thần thiêng lâm, không chặt được đâu. Tháo nổi giận mắng rằng: - Ta bình sinh trải dưới khắp gầm trời hơn bốn mươi năm nay, trên từ thiên tử, dưới đến thứ dân, ai cũng phải sợ, yêu thần nào dám trái ý ta? Nói xong, liền rút gươm ra chặt mây nhát, thi thấy có tiếng kêu sang sảng, máu chảy ròng ròng ở

zhi , zheng rán yǒu shēng ,  
xié jiàn mǎn shen . cào è rán  
dà jīng , zhí jiàn shàng mǎ ,  
huí zhì gong nèi . shì yè èr  
gèng , cào shuì wò bù an ,  
zuò yú diàn zhōng , yǐn jǐ ér  
mèi . hu jiàn yí rén pí fa  
zhàng jiàn , shen chuan ? yí  
, zhí zhì miàn qián , zhǐ cào  
hè yue : " wú nǎi lí shù zhī  
shén yě . rǔ gài jiàn shǐ diàn  
, yì yù cuàn nì , què lái fá wú  
shén mù ! wú zhì rǔ shù jìn ,  
tè lái sha rǔ ! " cào dà jīng , jí  
hu : " wǔ shì an zài ? " ? yí  
réni zhàng jiàn kǎn cào . cào  
dà jiào yì sheng , hu rán jīng  
jué , tóu nǎo téng tòng bù kě  
rěn . jí chuán zhǐ biàn qíú  
liáng yì zhì liáo , bù néng  
quán kě . zhòng guan jie you

- 5 huá xin rù zòu yue : " dà  
wáng zhì yǒu shén yí huá lún  
fǒu ? " cào yue : " jí jiang  
dong yí zhōu tài zhě hu ? "  
xin yue : " shì yě . " cào yue :  
" suí wén qí míng , wèi zhì qí  
shù . " xin yue : " Huà Tuó zì  
yuán huà , pèi guó qiáo jùn  
réni yě . qí yì shù zhì miào ,  
shì suǒ hǎn yǒu . dàn yǒu  
huàn zhě , huò yòng yào ,  
huò yòng zhen , huò yòng jiǔ

何妖神，敢违孤意！”  
言讫，拔所佩剑亲自砍之，铮然有声，血溅满身。操愕然大惊，掷剑上马，回至宫内。是夜二更，操睡卧不安，坐于殿中，隐几而寐。忽见一人披发仗剑，身穿皂衣，直至面前，指操喝曰：“吾乃梨树之神也。汝盖建始殿，意欲篡逆，却来伐吾神木！吾知汝数尽，特来杀汝！”操大惊，急呼：“武士安在？”皂衣人仗剑砍操。操大叫一声，忽然惊觉，头脑疼痛不可忍。急传旨遍求良医治疗，不能痊可。众官皆忧。

华歆入奏曰：“大王知有神医华伦否？”操曰：“即江东医周泰者乎？”歆曰：“是也。”操曰：“虽闻其名，未知其术。”歆曰：“华佗字元化，沛国谯郡人也。其医术之妙，世所罕有。但有患者，或用

thân tự khâm chi, tranh nhiên hữu thanh, huyết tiên mẫn thân. Thao ngạc nhiên đại kinh, trích kiém thượng mã, hồi chí cung nội. Thị dạ nhị canh, thao thụy ngoa bất an, tọa vu điện trung, ẩn kỉ nhi mị. Hốt kiến nhất nhân phi phát trưng kiém, thân xuyên tạo y, trực chí diện tiền, chỉ thao hát viết: "Ngô nǎi lê thụ chi thần dã. Nhữ cái kiến thủy điện, ý dục soán nghịch, khước lai phạt ngô thần mộc! Ngô tri nhữ sổ tần, đặc lai sát nhữ!" Thao đại kinh, cấp hô: "Võ sĩ an tại?" Tạo y nhân trưng kiém khâm thao. Thao đại khiêu nhất thanh, hốt nhiên kinh giác, đầu não đồng thống bất khả nhẫn. Cấp truyền chỉ biến cầu lương y trì liệu, bất năng thuyên khả. Chúng quan giai ưu.

thân cây. Tháo sợ hãi, quẳng gươm lên ngựa, về cung. Cảnh hai đêm hôm ấy, Tháo nằm không yên, đương ngồi ở trong điện ngả mình xuống ghế ngủ gà, bỗng thấy một người xõa tóc, tay cầm thanh kiếm, mình mặc áo thảm, đến trả vào mặt thét mắng rằng: - Ta là thần ở cây gỗ lê đây! Mày làm đền Kiến Thủy, sắp muôn cướp ngôi nhà Hán, dám đến chặt cây thần của ta! Ta biết số mày sắp hết, nên đến giết mày đây! Tháo giật mình vội hô lớn: - Võ sĩ đâu cả, chúng bay? Tháo kêu chưa dứt lời, người ấy cầm gươm toan chém Tháo một nhát. Tháo hét to một tiếng, giật mình tỉnh dậy, thấy đầu nhức như búa bổ, không sao chịu được. Tháo sai đi cầu những danh y về chữa, cũng không thấy khỏi. Các quan đều lo lắng.

hoa hâm nhập tâu viết: "Đại vương tri hữu thần y hoa luân phủ?" Thao viết: "Túc giang đông y chu thái giả hồ?" Hâm viết: "Thị dã." Thao viết: "Tuy văn kỉ danh, vị tri kỉ thuật." Hâm viết: "Hoa Đà tự nguyên hóa, phái quốc tiểu quận nhân dã. Kì y thuật chi diệu, thê sở hân hữu. Đãn hữu hoạn giả, hoặc dụng dược, hoặc dụng châm, hoặc dụng cứu, tùy thủ nhi dũ."

Hoa Hâm vào tâu rằng: - Đại vương có biết thần y Hoa Đà không? Tháo hỏi: - Có phải người chữa cho Chu Thái ở Giang Đông chăng? Hâm nói: - Chính phải! Thao nói: - Người ấy thì Cô cũng nghe tiếng, nhưng chưa biết nghề nghiệp hắn ra làm sao? Hâm thưa: - Hoa Đà tên tự là Nguyên Hóa, người ở Tiêu Quận, nước Bối, nghề thuốc cực tài, trong đời hiếm có. Phàm những người nào có bệnh hoặc dùng thuốc, hoặc

, suí shǒu ér yù . ruò huàn  
wǔ zàng liù fǔ zhī jí , yào bù  
néng xiào zhě , yǐ má fèi  
tang yǐn zhī , lìng bìng zhě rú  
zuì sǐ , què yòng jian dao pō  
kai qí fù , yǐ yào tang xǐ qí  
zàng fǔ , bìng rén luè wú  
téng tòng . xǐ bì , rán hòu yǐ  
yào xiàn féng kǒu , yòng yào  
fu zhī ; huò yǐ yuè , huò èr  
shí rì , jí píng fù yǐ : qí shén  
miào rú cǐ ! yǐ rì , tuó xíng yú  
dào shàng , wén yǐ rén shen  
yín zhī sheng . tuó yue : cǐ  
yǐn shí bù xià zhì bìng . wèn  
zhì guǒ rán . tuó líng qū suàn  
jí zhī san sheng yǐn zhī , tǔ  
shé yǐ tiáo , cháng èr san chí  
, yǐn shí jí xià . guǎng líng tài  
shǒu chén dēng , xìn zhōng  
fán mèn , miàn chì , bù néng  
yǐn shí , qíu tuó yǐ zhì . tuó yǐ  
yào yǐn zhī , tǔ chóng san  
sheng , jie chì tóu , shǒu wěi  
dòng yáo . dēng wèn qí gù  
, tuó yue : cǐ yin duo shí yú  
xìng , gù yǒu cǐ dù . jin rì sui  
kě , san nián zhì hòu , bì  
jiāng fù fa , bù kě jiù yě . hòu  
chén dēng guǒ san nián ér sī  
. yòu yǒu yǐ rén méi xiàn  
sheng yǐ liú , yǎng bù kě  
dang , lìng tuó shì zhī . tuó  
yue : nèi yǒu fei wù . rén jie  
xiào zhī . tuó yǐ dao ge kai  
, yǐ huáng què fei qù , bìng  
zhě jí yù . yǒu yǐ rén bì  
quǎn yǎo zú zhǐ , suí zhǎng  
ròu èr kuài , yǐ tòng yǐ yǎng  
ju bù kě rěn . tuó yue : tòng

药，或用针，或用灸，随手而愈。若患五脏六腑之疾，药不能效者，以麻肺汤饮之，令病者如醉死，却用尖刀剖开其腹，以药汤洗其脏腑，病人略无疼痛。洗毕，然后以药线缝口，用药敷之；或一月，或二十日，即平复矣：其神妙如此！一日，佗行于道上，闻一人呻吟之声。佗曰：此饮食不下之病。问之果然。佗令取蒜齑汁三升饮之，吐蛇一条，长二三尺，饮食即下。广陵太守陈登，心中烦懑，面赤，不能饮食，求佗医治。佗以药饮之，吐虫三升，皆赤头，首尾动摇。登问其故，佗曰：此因多食鱼腥，故有此毒。今日虽可，三年之后，必将复发，不可救也。后陈登果三年而死。又有一人眉间生一瘤，痒不可当，令佗视之。佗曰：内有飞物。人皆笑之。佗以刀割开，一黄雀飞

Nhược hoạn ngũ tạng lục phủ chi tật, được bắt nồng hiệu giả, dĩ ma phế thang ẩm chi, lệnh bệnh giả như túy tử, khước dụng tiêm đao phẫu khai kì phúc, dĩ được thang tẩy kì tạng phủ, bệnh nhân lược vô đồng thống. Tẩy tất, nhiên hậu dĩ được tuyển phùng khẩu, dụng được phu chi; hoặc nhất quyết, hoặc nhị thập nhật, tức bình phục hỉ: kì thần diệu như thử! Nhất nhật, đà hành vu đạo thượng, văn nhất nhân thân ngâm chi thanh. Đà viết: thử ẩm thực bắt hạ chi bệnh. Vấn chi quả nhiên. Đà lệnh thủ toán tê tráp tam thăng ẩm chi, thô xà nhất điêu, trường nhi tam xích, ẩm thực tức hạ. Quang lăng thái thủ trần đăng, tâm trung phiền muộn, diện xích, bắt nồng ẩm thực, cầu đà y trì. Đà dĩ được ẩm chi, thô trùng tam thăng, giai xích đầu, thủ vĩ động diêu. Đăng vấn kì cổ, đà viết: thử nhân đa thực ngư tinh, cổ hữu thử độc. Kim nhật tuy khả, tam niên chi hậu, tất tương phục phát, bắt khả cứu dã. Hậu trần đăng quả tam niên nhi tử. Hữu hữu nhất nhân mi gian sinh nhất lưu, dương bắt khả đương, lệnh đà thi chi. Đà viết: nội hữu phi vật. Nhân giai tiểu chi. Đà dĩ đao cát khai, nhất hoàng tước phi khứ, bệnh giả tức dũ. Hữu nhất nhân bị khuyển giáo túc chỉ, tùy trường nhục nhị khôi, nhất thống nhất

mỗ hoặc chích, hơi động tay vào là khỏi. Nếu ai đau ở phủ tạng thì cho uống thuốc thang ma phế, để cho người ốm say mê đi như chết, lấy dao mổ bụng ra, không đau đớn chút nào, dùng thuốc rửa sạch rồi khâu lại, dít thuốc vào, chỉ một tháng hoặc hai mươi ngày thì khỏe như thường. Đà chữa bệnh gì cũng tài tình như thế. Một bữa, Đà đi ngoài đường, nghe có tiếng người rên khù khù. Đà nói: "Đây là bệnh ăn uống không tiêu đầy!". Hỏi ra thì quả nhiên như thế. Đà sai vắt ba bát nước hẹ cho uống. Người ấy uống xong, thở ra một con rắn dài hai ba thước, bấy giờ ăn uống mới tiêu. Quan thái thú Quang Lăng là Trần Đăng, trong bụng buồn bã khó chịu, ngoài mặt thì đỏ như gấc, không ăn uống gì được mời Đà đến xem bệnh. Đà cho uống thuốc, Đăng thở ra ba đầu trùng, con nào cũng đỏ đầu mà đầu đuôi cựa quậy được. Đăng hỏi, Đà bảo rằng: "Bệnh này là ăn nhiều cá gỏi, cho nên sinh ra lầm trùng, tuy chữa khỏi được bấy giờ, nhưng ba năm nữa tất nhiên lại phát, không sao chữa được nữa". Sau ba năm, Đăng quả nhiên lại sinh bệnh ấy rồi chết. Lại có một người trên lông mày có một cái bướu, ngừa quá khó chịu, mời Đà xem. Đà nói: "Trong cái bướu ấy có một vật biết bay!". Thấy nói thế ai cũng cười. Đà lấy dao mổ xem, quả nhiên một con chim sẻ vàng bay ra. Người ấy khỏi bệnh. Lại có một người bị chó cắn vào thân, chỗ đau mọc lên hai khối thịt,

zhě nèi yǒu zhen shí gè ,  
yǎng zhě nèi yǒu hei bái qí zi  
èr méi . rén jie bù xìn . tuó yǐ  
dao ge kai , guǒ yìng qí yán .  
cǐ rén zhen Biǎn Què , cang  
gong zhī liú yě ! xiàn ju jin  
chéng , lí cǐ bù yuǎn , dà  
wáng hé bù zhao zhī ? "

去，病者即愈。有一人被犬咬足指，随长肉二块，一痛一痒，俱不可忍。佗曰：痛者内有针十个，痒者内有黑白棋子二枚。人皆不信。佗以刀割开，果应其言。此人真扁鹊，仓公之流也！现居金城，离此不远，大王何不召之？”

6 cào jí chāi rén xìng yè qǐng  
Huà Tuó rù nèi , lìng zhen  
mài shì jí . tuó yue : " dà  
wáng tóu nǎo téng tòng , yin  
huàn feng ér qǐ . bìng gen  
zài nǎo dài zhōng , feng xián  
bù néng chu , wǎng fú tang  
yào , bù kě zhì liáo . mǒu  
yǒu yí fǎ : xian yǐn má fèi  
tang , rán hòu yòng lì fǔ kǎn  
kai nǎo dài , qū chu feng  
xián , fang kě chú gen . " cào  
dà nù yue : " rǔ yào sha gu  
ye ! " tuó yue : " dà wáng  
céng wén guan gong zhòng  
dú jiàn , shàng qí yòu bēi ,  
mǒu gua gú liáo dù , guan  
gong luè wú jù sè ; jin dà  
wáng xiǎo kě zhī jí , hé duo  
yí yan ? " cào yue : " bēi  
tòng kě gua , nǎo dài an kě  
kǎn kai ? rǔ bì yǔ guan gong  
qíng shóu , chéng cǐ jí huì ,  
yù bào chóu ěr ! " hu zuǒ  
yòu ná xià yù zhōng , kǎo

操即差人星夜请华佗入内，令诊脉视疾。佗曰：“大王头脑疼痛，因患风而起。病根在脑袋中，风涎不能出，枉服汤药，不可治疗。某有一法：先饮麻肺汤，然后用利斧砍开脑袋，取出风涎，方可除根。”操大怒曰：“汝要杀孤耶！”佗曰：“大王曾闻关公中毒箭，伤其右臂，某刮骨疗毒，关公略无惧色；今大王小可之疾，何多疑焉？”操曰：“臂痛可刮，脑袋安可砍开？汝必与关公情熟，乘此机会，欲报仇耳！”呼左右拿下狱

dương, câu bắt khă nhẫn. Đà  
viết: thống già nội hữu châm  
thập cá, dương già nội hữu hắc  
bạch kì tử nhị mai. Nhân giai  
bắt tín. Đà dĩ dao cát khai, quả  
ứng kì ngôn. Thủ nhân chân  
biển thước, thương công chi  
lưu dâ! Hiện cư kim thành, li  
thủ bắt viễn, đại vương hà bắt  
triệu chí?"

bên thì buốt, bên thì ngứa, không  
sao chịu được. Đà xem bệnh báo  
rằng: "Bên buốt, ở trong có mười  
cái kim, bên ngứa, ở trong có hai  
con cờ, một con đen, một con  
trắng". Mọi người không tin, Đà mỗ  
ra, quả nhiên có thực. Người ấy giỏi  
thuốc chẳng khác gì Biển Thước,  
Sương Công khi xưa. Hiện nay  
người ấy ở kinh thành, sao đại  
vương không cho triệu đến?

thao túc sai nhân tinh dạ thỉnh  
hoa đà nhập nội, lệnh chẩn  
mach thị tật. Đà viết: "Đại  
vương đầu não đồng thống,  
nhân hoạn phong nhi khởi.  
Bệnh căn tại não đại trung,  
phong tiên bất năng xuất, uống  
phục thang được, bắt khă trì  
liệu. Mỗ hữu nhất pháp: tiên ẩm  
ma phế thang, nhiên hậu dụng  
lợi phủ khăm khai não đại, thủ  
xuất phong tiên, phuong khă  
trừ căn." Thao đại nộ viết: "Nhữ  
yếu sát cõ da!" Đà viết: "Đại  
vương tằng văn quan công  
trung độc tiễn, thương kì hữu tí,  
mỗ quát cốt liệu độc, quan công  
lược vô cự sắc; kim đại vương  
tiểu khă chi tật, hà đa nghi  
yên?" Thao viết: "Tí thống khă  
quát, não đại an khă khăm  
khai? Nhữ tất dũ quan công  
tình thực, thừa thủ cơ hội, dục  
báo cừu nhī!" Hô tả hữu nă hạ  
ngục trung, khảo vấn kì tình. Cỗ

Tháo mừng lăm, lập tức sai người  
đi mời Hoa Đà về bắt mạch coi  
bệnh. Đà nói: - Đại vương nhức  
đầu vì nhiễm phái gió độc, bệnh ở  
trong óc, không thoát ra được, uống  
thuốc cũng uống mà thôi. Tôi có  
một phép này: Trước hết uống  
thang ma phế, rồi lấy búi mỗ óc ra,  
nạo hết rãnh gió độc đi thì mới triệt  
hết được nọc bệnh. Tháo giận  
mắng rằng: - Người muốn giết ta  
sao? Đà nói: - Đại vương có biết  
chuyện Vân Trường không? Cánh  
tay phải ông ấy bị trúng tên thuốc  
độc, tôi cao xương chữa thuốc, mà  
ông ấy không sợ hãi chút nào. Nay  
bệnh đại vương mới một tí, việc gì  
phải đa nghi làm vậy? Tháo nói: -  
Cánh tay đau còn cao được. Chứ  
đầu óc bỗ ra sao được? Người  
quen với Vân Trường, muốn nhân  
dịp này báo thù cho hắn chăng?  
Liền hô tả hữu bắt Hoa Đà bỏ ngục  
để tra hỏi. Giả Hủ can rằng: - Người  
giỏi thuốc thế này trên đời ít có, xin

wèn qí qíng . jiǎ xǔ jiàn yue : " sì cǐ liáng yī , shì hǎn qí pī , wèi kě fèi yě . " cào chì yue : " cǐ rén yù chéng jī hài wǒ , zhèng yǔ jí píng wú yì ! " jí lìng zhuī kǎo . Huà Tuó zài yù , yǒu yì yù zú , xìng wú , rén jie chēng wéi " wú ya yù " . cǐ rén měi rì yǐ jiū shí gòng fèng Huà Tuó . tuó gǎn qí en , nǎi gào yue : " wǒ jìn jiāng sǐ , hèn yǒu " qīng ? shu " wèi chuán yú shì . gǎn gong hòu yì , wú kě wèi bào ; wǒ xiù yì shu , gong kě qiǎn rén sòng yǔ wǒ jia , qū " qīng ? shu " lái zèng gong , yǐ jì wú shù . " wú ya yù dà xǐ yue : " wǒ ruò de cǐ shu , qì liǎo cǐ yì , yǐ zhì tian xià bìng rén , yǐ chuán xian sheng zhì dé . " tuó jí xiù shu fù wú ya yù . wú ya yù zhí zhì jìn chéng , wèn tuó zhì qí qǔ liǎo " qīng ? shu " ; huí zhì yù zhōng , zhǐ yǔ Huà Tuó jiǎn kàn bì , tuó jí jiāng shu zèng yǔ wú ya yù . wú ya yù chí huí jia zhōng zàng zhì . xún rì zhì hòu , Huà Tuó jìng sǐ yú yù zhōng . wú ya yù mǎi guǎn qì , tuo liǎo chāi yì huí jia , yù qū " qīng ? shu " kàn xí , zhì jiàn qí qí zhèng jiāng shu zài nǎ lǐ fén shao . wú ya yù dà jīng , lián máng qiǎng duó , quán juǎn yǐ bēi shao huǐ , zhí shèng de yi liǎng yè . wú ya yù nù mà qí qí . qī yue : " zòng rán xué de yǔ Huà Tuó

中，拷问其情。贾诩谏曰：“似此良医，世罕其匹，未可废也。”操叱曰：“此人欲乘机害我，正与吉平无异！”急令追拷。华佗在狱，有一狱卒，姓吴，人皆称为“吴押狱”。此人每日以酒食供奉华佗。佗感其恩，乃告曰：“我今将死，恨有《青囊书》未传于世。感公厚意，无可为报；我修一书，公可遣人送与我家，取《青囊书》来赠公，以继吾术。”吴押狱大喜曰：“我若得此书，弃了此役，医治天下病人，以传先生之德。”佗即修书付吴押狱。吴押狱直至金城，问佗之妻取了《青囊书》；回至狱中，付与华佗检看毕，佗即将书赠与吴押狱。吴押狱持回家中藏之。旬日之后，华佗竟死于狱中。吴押狱买棺殓讫，脱了差役回家，欲取《青囊书》看习，只见其妻正将书在

hủ gián viết: "Tự thủ lương y, thế hǎn kì thát, vị khả phê dã." Thao sát viết: "Thủ nhân dục thừa cơ hại ngã, chánh dữ cát bình vô dí!" Cấp lệnh truy khảo. Hoa Đà tại ngục, hữu nhất ngục tốt, tính ngô, nhân gai xung vi "Ngô áp ngục". Thủ nhân mỗi nhật dĩ tửu thực cung phụng hoa Đà. Đà cảm kì ân, nãi cáo viết: "Ngã kim tương tử, hận hữu (Thanh nang thư) Vị truyền vu thế. Cảm công hậu ý, vô khả vi báo; ngã tu nhất thư, công khả khiển nhân tống dữ ngã gia, thủ (Thanh nang thư) Lai tặng công, dĩ kê ngô thuật." Ngô áp ngục đại hỉ viết: "Ngã nhược đắc thủ thư, khí liễu thủ dịch, y trì thiên hạ bệnh nhân, dĩ truyền tiên sinh chi đức." Đà túc tu thư phó ngô áp ngục. Ngô áp ngục trực chí kim thành, vẫn đà chí thê thủ liễu (Thanh nang thư); hồi chí ngục trung, phó dữ hoa Đà kiêm khán tất, đà túc tương thư tặng dữ ngô áp ngục. Ngô áp ngục trì hồi gia trung tang chí. Tuần nhật chí hậu, hoa Đà cánh tử vu ngục trung. Ngô áp ngục mãi quan tần liễm cật, thoát liễu sai dịch hồi gia, dục thủ (Thanh nang thư) Khán tập, chỉ kiến kì thê chánh tương thư tại na lí phàn thiêu. Ngô áp ngục đại kinh, liên mang thường đoạt, toàn quyền dĩ bị thiêu hủy, chỉ thặng đắc nhất lưỡng diệp. Ngô áp ngục nộ mạ kì thê. Thê viết:

đừng giết mà hoài! Tháo nói: - Thằng này muốn thừa cơ hại ta, cũng chẳng khác gì Cát Bình khi trước! Nói xong kíp sai tra khảo. Đà ngồi trong ngục, có một người lính canh ngục, họ Ngô, gọi là Ngô áp ngục. Người này ngày nào cũng mang cơm rượu cung phụng Hoa Đà. Đà cảm cái ân ấy bảo rằng: - Nay tôi sắp chết, hiềm vì có một quyền sách thanh nang, chưa truyền ra đến ngoài, nay cảm cái bụng tử tế của ông, không biết lấy gì báo được, vậy tôi viết bức thư này, ông đem về nhà tôi, lấy quyền sách ấy lại đây, tôi xin tặng ông, để ông nối nghiệp này cho tôi. Ngô áp ngục mừng hớn hở nói: - Nếu được quyền sách ấy, thì tôi bỏ phẳng cái nghề này, về làm thuốc chữa cho thiên hạ, để truyền cái đức của tiên sinh. Đà liền viết thư giao cho Ngô. Ngô đến tận Kim Thành hỏi vợ Hoa Đà, lấy được quyền thanh nang đem về. Đà kiêm lại đâu đấy, rồi tặng cho Ngô. Ngô mừng lắm, đem về nhà cất kín một chỗ. Được mười ngày Hoa Đà chết ở trong ngục. Ngô mua áo quan khâm liệm chôn cất tử tế, rồi bỏ việc, về nhà định lấy sách ra học thì thấy vợ đang đốt quyền sách ấy, Ngô giật mình, vội vàng chạy lại giăng ra, thì sách đã cháy gần hết, chỉ còn sót lại một vài trang. Ngô giận quá, chửi mắng vợ. Vợ nói: - Phỏng có học giỏi được như Hoa Đà, cũng chẳng qua chết rũ ở trong ngục, cần gì quyền sách ấy cho lắm! Ngô chép mồm chép miệng một hồi rồi cũng im. Bởi thế

yi ban shén miào , zhī luò de  
sǐ yú láo zhōng , yào ta hé  
yòng ! " wú ya yù jié tàn ér  
zhǐ . yin cǐ " qīng ? shu " bù  
céng chuán yú shì , suǒ  
chuán zhě zhǐ yan jí zhu  
děng xiǎo fǎ , nǎi shao  
shèng yì liǎng yè zhōng suō  
zài yě . hòu rén yǒu shi tàn  
yue : " Huà Tuó xiān shù bǐ  
cháng sang , shén shí rú kui  
yuán yí fang . chóu chàng  
réni wáng shu yì jué , hòu rén  
wú fù jiàn qīng ? ! "

那里焚烧。吴押狱大惊，连忙抢夺，全卷已被烧毁，只剩得一两叶。吴押狱怒骂其妻。妻曰：“纵然学得与华佗一般神妙，只落得死于牢中，要他何用！”吴押狱嗟叹而止。因此《青囊书》不曾传于世，所传者止阉鸡猪等小法，乃烧剩一两叶中所载也。后人有诗叹曰：“华佗仙术比长桑，神识如窥垣一方。惆怅人亡书亦绝，后人无复见青囊！”

7 què shuo cáo cào zì sha  
Huà Tuó zhì hòu , bìng shì  
yù zhòng , yòu you wú , shǔ  
zhì shì . zhèng lù xiān , jìn  
chén hu zòu dong wú qiǎn  
shǐ shàng shu . cào qū shu  
chai shì zhì , luè yue : " chén  
sun quán jiǔ zhì tian mìng yǐ  
gui wáng shàng , fú wàng  
zǎo zhèng dà wèi , qiǎn jiang  
jiǎo miè líu bài , sǎo píng  
liǎng chuan , chén jí lù qún  
xià nà tǔ guī jiàng yǐ . " cào  
guan bì dà xiào , chu shì qún  
chén yue : " shì ér yù shǐ wú  
ju lú huǒ shàng ye ! " shì  
zhong chén qún děng zòu

"Túng nhiên học đắc dữ hoa Đà  
nhất bàn thần diệu, chỉ lạc đắc  
tử vu lao trung, yếu tha hà  
dụng!" Ngô áp ngực ta thán nhí  
chỉ. Nhân thử (Thanh nang thư)  
Bát tầng truyền vu thế, sở  
truyền giả chỉ yêm kê tru đằng  
tiểu pháp, nãi thiêu thặng nhất  
lưỡng diệp trung sở tái dã. Hậu  
nhân hữu thi thán viết: "Hoa Đà  
tiên thuật bỉ trường tang, thần  
thức như khuy viên nhất  
phương. Trù trường nhân vong  
thư diệc tuyệt, hậu nhân vô  
phục kiến thanh nang!"

quyển thanh nang không truyền ra  
đời, chỉ còn sót một vài trang chứa  
những thuật nhỏ, như thiên gà,  
thiên lợn mà thôi. Người sau có thơ  
rằng: Hoa Đà thuốc thánh thuật sao  
tài? Coi bệnh trông qua thấu lặng  
người. Người mất tiếc thay thư  
cũng mất, Thanh nang đâu để lại  
trên đời.

却说曹操自杀华佗之后，病势愈重，又忧吴、蜀之事。正虑间，近臣忽奏东吴遣使上书。操取书拆视之，略曰：“臣孙权久知天命已归王上，伏望早正大位，遣将剿灭刘备，扫平两川，臣即率群下纳土归降矣。”操观毕大笑，出示群臣曰：“是儿欲使吾居炉火上耶！”侍中陈群等奏曰：“汉室久

khuốc thuyết tào thao tự sát  
hoa Đà chi hậu, bệnh thế dữ  
trọng, hựu ưu ngô, thực chí sự.  
Chánh lự gian, cận thần hốt tấu  
đông ngô khiễn sử thượng thư.  
Thao thủ thư sách thị chí, lược  
viết: "Thần tôn quyền cửu tri  
thiên mệnh dĩ quy vương  
thượng, phục vọng tảo chánh  
đại vị, khiển tướng tiểu diệt lưu  
bị, tảo bình lưỡng xuyên, thần  
túc suất quần hạ nạp thỗ quy  
hàng hĩ." Thao quan tất đại tiểu,  
xuất kì quần thần viết: "Thị nhi  
dục sử ngô cư lô hỏa thương  
da!" Thị trung trần quần đằng  
tấu viết: "Hán thất cửu dĩ suy vi,

Tù khi Tào Tháo giết Hoa Đà xong,  
thì bệnh mỗi ngày một nặng hơn.  
Tháo lại phải lo thêm việc Ngô,  
Thực nữa. Đang lo nghĩ, chợt có sứ  
giả ở Đông Ngô mang thư đến.  
Tháo mở ra xem, trong thư nói  
rằng: "Thần là Tôn Quyền, biết  
thiên mệnh về chúa thượng đã lâu.  
Vậy xin chúa thượng lên ngay ngôi  
Hoàng Đế cho sớm, mà sai tướng  
ra đánh Lưu Bị, để quét sạch hai  
Xuyên đi, Thần xin mang văn vũ,  
nộp đất theo hàng ngay lập tức".  
Tháo xem xong, cười lớn, giờ thư  
ra bão quần thần rằng: - Thằng này  
muốn để cho ta ngồi trên lò lửa đây!  
Thị trung là Trần Quản tâu rằng: -

yue : " hàn shì jiǔ yǐ shuai wéi , diàn xià gong dé wéi wéi , sheng líng yǎng wàng . jin sun quán chēng chén guì mìng , cǐ tian rén zhì yìng , yì qì qí sheng . diàn xià yí yìng tiān shùn rén , zǎo zhèng dà wèi . " cáo xiào yue : " wú shì hàn duo nián , sui yǒu gōng dé jí míng , rán wèi zhì yú wáng , míng jué yǐ jí , hé gǎn gèng yǒu ta wàng ? gǒu tian mìng zài gu , gu wèi zhou wén wáng yǐ . " sī mǎ yì yue : " jin sun quán jì chēng chén guì fù , wáng shàng kě feng guan cì jué , lìng jù liú bài . " cáo cóng zhì , biǎo feng sun quán wèi piào qí jiāng jun , nán chang hóu , lǐng jīng zhōu mù . jí rì qiǎn shǐ ? gào chì fù dòng wú qù qì .

- 8 cáo bìng shì zhuǎn jia . hu yì yè mèng san mǎ tòng cáo ér shí , jí xiǎo , wèn jiǎ xǔ yue : " gu xiàng rì céng mèng san mǎ tòng cáo , yí shì mǎ téng fù zì wèi huò ; jin téng yǐ sǐ , zuó xiao fù mèng san mǎ tòng cáo . zhǔ hé jí xiong ? " xǔ yue : " lù mǎ , jí zhào yě . lù mǎ guì yú cáo , wáng shàng hé bì yí hu ? " cáo yìn cǐ bù yí . hòu rén yǒu shi yue : " san mǎ tòng cáo shì kě yí , bù zhì yǐ zhí jìn gen ji . cáo mán kōng yǒu jiān xióng luè , qǐ shí cháo zhong sī mǎ shi

已衰微，殿下功德巍巍，生灵仰望。今孙权称臣归命，此天人之应，异气齐声。殿下宜应天顺人，早正大位。”操笑曰：“吾事汉多年，虽有功德及民，然位至于王，名爵已极，何敢更有他望？苟天命在孤，孤为周文王矣。”司马懿曰：“今孙权既称臣归附，王上可封官赐爵，令拒刘备。”操从之，表封孙权为骠骑将军、南昌侯，领荊州牧。即日遣使赍诰敕赴东吴去讫。

操病势转加。忽一夜梦三马同槽而食，及晓，问贾诩曰：“孤向日曾梦三马同槽，疑是马腾父子为祸；今腾已死，昨宵复梦三马同槽。主何吉凶？”诩曰：“禄马，吉兆也。禄马归于曹，王上何必疑乎？”操因此不疑。后人有诗曰：“三马同槽事可疑，不知已植晋根基。曹

điện hạ công đức nguy nguy, sinh linh ngưỡng vọng. Kim tôn quyền xưng thần quy mệnh, thủ thiên nhân chi ứng, dị khí tề thanh. Điện hạ nghi ứng thiên thuận nhân, tảo chánh đại vị." Thao tiểu viết: "Ngô sự hán đa niên, tuy hữu công đức cập dân, nhiên vị chí vu vương, danh tước dĩ cực, hà cảm canh hữu tha vọng? Cầu thiên mệnh tại cõ, cõ vi chu văn vương hĩ." Tư Mã Ý viết: "Kim tôn quyền kí xưng thần quy phụ, vương thượng khả phong quan tú túc, lệnh cự lưu bị." Thao tòng chí, biểu phong tôn quyền vi phiếu kỵ tướng quân, nam xương hầu, lĩnh kinh châu mục. Tức nhật khiễn sử tê cáo sắc phó đông ngô khứ cật.

Nhà Hán lâu nay suy yếu lắm. Công đức của điện hạ cao với voi, nhân dân ai cũng trông vào cả. Nay Tôn Quyền đã xưng thần xin hàng, thì biết rằng lòng trời và bụng người đều theo về với điện hạ rồi, điện hạ nên ưng ý trời, thuận lòng người, lên ngôi tôn cho sớm. Tháo cười, nói: - Cô thờ nhà Hán đã lâu, tuy có công đức với dân, nhưng Cô làm đến vương túc, danh vị cũng đã cực phẩm rồi, còn mong gì nữa? Nếu mệnh trời ở Cô, thì Cô cũng chỉ làm như vua Văn Vương nhà Chu mà thôi! Tư Mã Ý nói: - Nay Tôn Quyền đã xưng thần chịu hàng, chúa thượng nên phong quan túc cho hắn và sai đi đánh Lưu Bị. Tháo nghe lời tâu, phong cho Tôn Quyền làm phiếu kỵ tướng quân, hầu Nam Xương lĩnh chức mục ở Kinh Châu.

thao bệnh thể chuyển gia. Hốt nhất dạ mộng tam mã đồng tào nhi thực, cập hiểu, vấn cỗ hủ viết: "Cô hướng nhật tầng mộng tam mã đồng tào, nghi thị mã đằng phụ tử vi họa; kim đằng dĩ tử, tặc tiêu phục mộng tam mã đồng tào. Chủ hả cát hung?" Hủ viết: "Lộc mã, cát triêu dã. Lộc mã quy vu tào, vương thượng hà tất nghi hồ?" Thao nhân thủ bất nghi. Hậu nhân hữu thi viết: "Tam mã đồng tào sự khà nghi, bất tri dĩ thực tần căn cơ. Tào man không hữu gian hùng lược,

Bệnh Tháo mỗi ngày một nặng thêm. Một đêm Tháo nằm mê thấy ba con ngựa cùng ăn chung một máng cỏ. Sáng dậy, Tháo hỏi Giả Hủ rằng: - Cô khi trước đã mơ thấy ba con ngựa cùng ăn chung một máng, nghi là cha con Mã Đăøng làm hại. Nay Mã Đăøng chết rồi, đêm qua lại mơ thấy thế, hay dở ra làm sao? Hủ thưa: - Lộc mã cũng là điềm hay, lộc mã về nhà Tào, chúa thượng can gì phải nghi? Tháo bởi thế không nghĩ gì nữa. Người sau có thơ rằng: Lạ thay! Giác mộng ngựa cùng tàu, Điềm ứng rành rành Tần nối Tào. Tào Tháo gian hùng

? " shì yè , cào wò qǐn shì , zhì san gèng , jué tóu mù hun xuàn , nǎi qǐ , fú jǐ ér wò . hu wén diàn zhong sheng rú liè bó , cào jīng shì zhì , hu jiàn fú huáng hòu , dǒng guì rén , èr huáng zi , bìng fú wán , dǒng chéng děng èr shí yú rén , hún shen xiē wu , lì yú chóu yún zhì nèi , yǐn yín wén suǒ mìng zhì sheng . cào jí bá jiàn wàng kong kǎn qù , hu rán yǐ sheng xiǎng liàng , zhèn ta diàn yǔ xi nán yǐ jiǎo . cào jīng dào yú dì , jìn shì jiù chu , qian yú bié gōng yǎng bìng . cì yè , yòu wén diàn wài nán nǚ ku sheng bù jué . zhì xiǎo , cào zhao qún chén rù yue : " gu zài róng mǎ zhì zhong , san shí yú nián , wèi cháng xìn guài yì zhì shì . jin rì wèi hé rú cǐ ? " qún chén zòu yue : " dà wáng dang mìng dào shì shè jiào xiù ráng . " cào tàn yue : " shèng rén yún : huò zuì yú tian , wú suo ? yē . gu tian mìng yǐ jìn , an kě jiù hu ? " suì bù yún shè jiào .

9 cì rì , jué qì chong shàng xi , mù bù jiàn wù , jí zhao xià hóu dun shang yì . dun zhì diàn mén qián , hu jiàn fú

瞒空有奸雄略，岂识朝中司马师？”是夜，操卧寝室，至三更，觉头目昏眩，乃起，伏几而卧。忽闻殿中声如裂帛，操惊视之，忽见伏皇后、董贵人、二皇子，并伏完、董承等二十余人，浑身血污，立于愁云之内，隐隐闻索命之声。操急拔剑望空砍去，忽然一声响亮，震塌殿宇西南一角。操惊倒于地，近侍救出，迁于别宫养病。次夜，又闻殿外男女哭声不绝。至晓，操召群臣入曰：“孤在戎马之中，三十多年，未尝信怪异之事。今日为何如此？”群臣奏曰：“大王当命道士设醮修禳。”操叹曰：“圣人云：获罪于天，无所祷也。孤天命已尽，安可救乎？”遂不允设醮。

次日，觉气冲上焦，目不见物，急召夏侯惇商议。惇至殿门前，忽见

khởi thức triều trung Tư Mã sư?" Thị dạ, thao ngọa tǎm thát, chí tam canh, giác đầu mục hôn huyền, nãi khởi, phục kỉ nhi ngọa. Hốt văn điện trung thanh như liệt bạch, thao kinh thi chi, hốt kiến phục hoàng hậu, đồng quý nhân, nhị hoàng tử, tĩnh phục hoàn, đồng thừa đẳng nhị thập dư nhân, hôn thân huyết ô, lập vu sầu vân chi nội, ǎn ǎn văn tác mệnh chi thanh. Thao cấp bạt kiếm vọng không khảm khứ, hốt nhiên nhất thanh hưởng lượng, chấn tháp điện vũ tây nam nhất giác. Thao kinh đảo vu địa, cận thị cứu xuất, thiên vu biệt cung dưỡng bệnh. Thứ dạ, hưu văn điện ngoại nam nữ khóc thanh bất tuyệt. Chí hiểu, thao triệu quần thần nhập viết: "Cô tại nhung mã chi trung, tam thập dư niên, vị thường tín quái dị chi sự. Kim nhật vi hà như thử?" Quần thần tâu viết: "Đại vương đương mệnh đạo sĩ thiết tiểu tu nhương." Thao thán viết: "Thánh nhân vân: hoạch tội vu thiên, vô sở đảo dã. Cô thiên mệnh dĩ tẫn, an khả cứu hò?" Toại bất duẫn thiết tiểu.

thứ nhật, giác khí trùng thương tiêu, mục bất kiến vật, cấp triệu hạ hầu đôn thương nghị. Đôn chí điện môn tiền, hốt kiến phục

sao áy nhỉ, Ngựa ngay trước mắt, mắt trông đâu? Đêm ấy Tháo nằm nhà trong đền canh ba, đầu óc choáng váng, tinh thần bàng hoàng. Bỗng nghe ở trong điện, có tiếng sàn sát như xe vải. Tháo sơ trông xem thì thấy Phục Hoàng hậu, Đồng quý nhân cùng bọn Đồng Thừa, Phục Hoàn, hơn hai mươi người, mình mẩy máu me, đứng thập thò trong đám mây đen, văng vẳng có tiếng đòi mạng. Tháo giật mình, vội vàng rút gươm quăng lên, thì thấy nỗi àm một tiếng, sát mắt một góc điện mé tây nam. Tháo khiếp quá ngã sấp xuống đất quân hầu cận vào cứu, vực sang cung khác dưỡng bệnh. Đêm hôm sau, Tháo lại nghe ở ngoài điện, tiếng trai gái kêu khóc như ri. Đến sáng, Tháo triệu quần thần vào cung bảo rằng: - Cô xông pha trận mạc hơn ba mươi năm, chưa từng tin việc ma quỷ, nay làm sao lại có chuyện thế này? Quần thần tâu rằng: - Đại vương nên sai thần phù thủy, lập đòn cúng lễ để trừ ma quỷ đi. Tháo chép miệng, than rằng: - Thánh nhân đã nói: "Được tội với trời, dẫu cúng cũng vô ích!". Cô nay số mệnh đã hết, còn cúng làm sao? Nói rồi, không cho cúng nữa.

Hôm sau, Tháo nghe trong mình khí bốc lên quang cả mắt, không trông thấy gì cả. Kíp sai đòi Hạ Hầu Đôn đến bàn bạc, Đôn đến trước cửa

huáng hòu , dǒng guì rén , èr huáng zǐ , fú wán , dǒng chéng děng , lì zài yīn yún zhī zhōng . dun dà jīng hun dào , zuǒ yòu fú chu , zì cǐ de bìng . cáo zhao cáo hóng , chén qún , jiǎ xǔ , sì mǎ yì děng , tòng zhì wò tà qián , zhǔ yī hòu shì . cáo hóng děng dùn shǒu yue : "dà wáng shàn bǎo yù tǐ , bù rì dìng dang huò rán ." cáo yue : "gu zòng héng tiān xià san shí yú nián , qún xióng jie miè , zhǐ yǒu jiāng dòng sun quán , xī shù liú bèi , wèi céng jiǎo chū . gu jìn bìng wéi , bù néng zài yǔ qīng děng xiāng xù , tè yǐ jiā shì xiāng tuō . gu cháng zì cáo áng , liú shì suǒ sheng , bù xìng zǎo nián mò yú wǎn chéng ; jin biàn shì sheng sì zì : pi , zhāng , zhí , xióng . gu píng sheng suǒ ài dì san zì zhí , wèi rén xu huá shǎo chéng shí , shì jiǔ fàng zòng , yin cǐ bù lì . cì zì cáo zhāng , yǒng ér wú móu ; sì zì cáo xióng , duo bìng nán bǎo . wéi cháng zì cáo pi , dū hòu gong jǐn , kě jì wǒ yè . qīng děng yí fù zuò zhì . " cáo hóng děng tì qì lǐng mìng ér chu . cáo lìng jìn shì qǔ píng rì suǒ cáng míng xiāng , fen cì zhu shì qiè , qiè zhǔ yue : "wú sǐ zhì hòu , rǔ děng xu qín xí nǚ gong , duo zào si lǚ , mài zhì kě yǐ de qián zì gěi .

伏皇后、董贵人、二皇子、伏完、董承等，立在阴云之中。惇大惊昏倒，左右扶出，自此得病。操召曹洪、陈群、贾诩、司马懿等，同至卧榻前，嘱以后事。曹洪等顿首曰：“大王善保玉体，不日定当霍然。”操曰：“孤纵横天下三十余年，群雄皆灭，止有江东孙权，西蜀刘备，未曾剿除。孤今病危，不能再与卿等相叙，特以家事相托。孤长子曹昂，刘氏所生，不幸早年歿于宛城；今卞氏生四子：丕、彰、植、熊。孤平生所爱第三子植，为人虚华少诚实，嗜酒放纵，因此不立。次子曹彰，勇而无谋；四子曹熊，多病难保。惟长子曹丕，笃厚恭谨，可继我业。卿等宜辅佐之。”曹洪等涕泣领命而出。操令近侍取平日所藏名香，分赐诸侍妾，且囑曰：“吾死之后，汝等须勤习女

hoàng hậu, đồng quý nhân, nhị hoàng tử, phục hoàn, đồng thừa đẳng, lập tại âm vân chi trung. Đôn đại kinh hôn đảo, tả hữu phủ xuất, tự thủ đắc bệnh. Thao triệu tào hồng, trần quần, cổ hủ, Tư Mã Ý đẳng, đồng chí ngoạ tháp tiền, chúc dĩ hậu sự. Tào hồng đẳng đón thủ viết: "Đại vương thiện bảo ngọc thể, bất nhật định đương hoắc nhiên." Thao viết: "Cô tung hoành thiên hạ tam thập dư niên, quần hùng gai diệt, chỉ hữu giang đông tôn quyền, tây thực lưu bị, vị tảng tiểu trừ. Cô kim bệnh nguy, bất năng tái dữ khanh đẳng tương tự, đặc dĩ gia sự tương thác. Cô trưởng tử tào ngang, lưu thị sở sinh, bất hạnh tảo niên một vu uyển thành; kim biện thị sinh tú tử: phi, chương, thực, hùng. Cô bình sinh sở ái đệ tam tử thực, vi nhân hư hoa thiều thành thật, thị túu phóng túng, nhân thử bất lập. Thứ tử tào chương, dũng nhí vô mưu; tú tử tào hùng, đa bệnh nan bảo. Duy trưởng tử tào phi, đốc hậu cung cần, khả kế ngã nghiệp. Khanh đẳng nghi phụ tá chi. "Tào hồng đẳng thé khắp lĩnh mệnh nhi xuất. Thao lệnh cận thị thủ bình nhật sở tàng danh hương, phân tú chư thị thiếp, thả chúc viết: "Ngô tử chi hậu, nhữ đẳng tu cần tập nữ công, đa tạo tí lí, mại chi khả dĩ đắc tiền tự cấp." Hựu mệnh chư thiếp đa cư vu

diện, bỗng trông thấy Phục Hoàng hậu, Đồng quý nhân, hai hoàng tử, và bọn Phục Hoàng, Đồng Thừa, đứng cả ở trong đám mây mù. Đôn giật mình, ngã quay xuống đất. Tả hữu vực dậy đem ra, từ bấy giờ mắc bệnh. Tháo đòi bọn Tào Quần, Trần Hồng, Giả Hủ, Tư Mã Ý, cùng đến cả trước chỗ giường nằm, dặn dò việc mai sau. Bọn Tào Hồng cúi xuống tâu rằng: - Đại vương nên giữ gìn ngọc thể, chẳng mấy bữa nữa chắc khỏi. Tháo nói: - Cô tung hoành trong thiên hạ hơn ba mươi năm, bao nhiêu kẻ cường bạo trù được sạch cả rồi, chỉ còn Tôn Quyền ở Giang Đông, Lưu Bị ở Tây Thục. Nay bệnh Cô đã nguy lắm, không bàn được nhiều nữa, chỉ đem việc nhà nhờ cây các ngươi mà thôi: Con trưởng Cô là Tào Ngang do Lưu thị sinh ra, chẳng may mất sớm ở Uyển Thành, Biện thị sinh được bốn con: Phi, Chương, Thực, Hùng, Cô xưa nay vẫn yêu con thứ ba là Thực, nhưng nó hay huyên hoang, không được thực thà, lại ngông nghênh chè rượu, cho nên Cô không lập làm thái tử. Thằng thứ hai là Chương, thì có khỏe mà chẳng có khôn, thằng thứ tư là Hùng thì lâm bệnh khó thọ. Chỉ con trưởng là Phi có bụng thành thực, kính cần, có thể nối nghiệp Cô. Các ngươi nên giúp đỡ cho nó. Bọn Tào Hồng úa nước mắt, vâng lệnh. Tháo sai bọn hầu cận đem những hương quý báu của mình cắt giấu xưa nay, chia cho các nàng hầu và dặn rằng: - Sau khi ta

" yòu mìng zhu qiè duo ju yú tóng què tái zhōng , méi rì shè jì , bì lìng nǚ jì zòu lè shàng shí . yòu yí mìng yú zhang dé fǔ jiǎng wǔ chéng wài , shè lì yí zhǒng qí shí èr : " wù lìng hòu rén zhī wú zàng chǔ , kǒng wèi rén suǒ fa jué gù yě . " zhū bì , cháng tàn yī shēng , lèi rú yǔ xià . xu yú , qì jué ér sǐ . shòu liù shí liù suì . shí jiàn an èr shí wǔ nián chun zhēng yuè yě . hòu rén yǒu " yè zhōng ge " yi pian tàn cáo cào yún : " yè zé yè chéng shuǐ zhāng shuǐ , dìng yǒu yì rén cóng cǐ qǐ : xióng móu yùn shì yǔ wén xin , jun chén xiong dì ér fù zi ; ying xióng wèi yǒu sú xiong zhong , chu méi qǐ suí rén yǎn dǐ ? gong shǒu zuì kuí fei liǎng rén , yí chòu liú fang běn yí shen ; wén zhang yǒu shén bà yǒu qì , qǐ néng gǒu ēr huà wèi qún ? hèng liú zhú tái jù tài xíng , qì yǔ lǐ shì xiāng dí áng ; an yǒu sī rén bù zuò nì , xiǎo bù wéi bà dà bù wáng ? bà wáng jiàng zuò ér nǚ míng , wú kě nài hé zhong bù píng ; xiàng zhàng míng zhì fei yǒu yì , fen xiāng wèi kě wèi wú qíng . wu hu ! gǔ rén zuò shì wú jù xì , jì mò háo huá jie yǒu yì ; shu sheng qīng yì zhōng zhōng rén , zhōng zhōng xiào ér shu sheng qì ! " què shuo cáo cào shen

工，多造丝履，卖之可以得钱自给。”又命诸妾多居于铜雀台中，每日设祭，必令女伎奏乐上食。又遗命于彰德府讲武城外，设立疑冢七十二：“勿令后人知吾葬处，恐为人所发掘故也。”嘱毕，长叹一声，泪如雨下。须臾，气绝而死。寿六十六岁。时建安二十五年春正月也。后人有《邺中歌》一篇叹曹操云：“邺则邺城水漳水，定有异人从此起：雄谋韵事与文心，君臣兄弟而父子；英雄未有俗胸中，出没岂随人眼底？功首罪魁非两人，遗臭流芳本一身；文章有神霸有气，岂能苟尔化为群？横流筑台距太行，气与理势相低昂；安有斯人不作逆，小不为霸大不王？霸王降作儿女鸣，无可奈何中不平；向帐明知非有益，分香未可谓无情。呜呼！古人作事无巨细，寂寞豪华皆有意！”

đồng tước đài trung, mỗi nhật thiết tế, tất lệnh nữ kĩ tấu nhạc thượng thực. Hựu di mệnh vu chương đức phủ giảng võ thành ngoại, thiết lập nghi trúng thắt thập nhị: "Vật lệnh hậu nhân tri ngô táng xử, khủng vi nhân sở phát quật cố dã." Chúc tất, trường thán nhất thanh, lệ như vũ hạ. Tu du, khí tuyệt nhí tử. Thọ lục thập lục tuế. Thời kiến an nhị thập ngũ niên xuân chánh nguyệt dã. Hậu nhân hữu (Nghiệp trung ca) Nhất thiên thán tào thao vân: "Nghiệp tắc nghiệp thành thủy chương thủy, định hữu dì nhân tòng thủ khởi: hùng mưu vận sự dữ văn tâm, quân thần huynh đệ nhi phụ tử; anh hùng vị hữu tục hung trung, xuất một khởi tùy nhân nhẫn đẽ? Công thủ tội khôi phi lưỡng nhân, di xú lưu phuong bồn nhất thân; văn chương hữu thần bá hữu khí, khởi năng cầu nhĩ hóa vi quần? Hoành lưu trúc đài cự thái hành, khí dữ lì thế tương đê ngang; an hữu tư nhân bất tác nghịch, tiểu bất vi bá đại bất vương? Bá vương hàng tác nhi nữ minh, vô khả nại hà trung bất bình; hướng trưởng minh tri phi hữu ích, phân hương vị khả vị vô tình. Ô hô! Cỗ nhân tác sự vô cự tế, tịch mịch hào hoa giai hữu ý; thư sinh khinh nghị trúng trung nhân, trúng trung tiểu nhĩ thư sinh khí! "Khuốc thuyết tào thao thân vong, văn võ bách

mắt rồi, chúng bay phải siêng năng nghề nữ công, thêu cho nhiều giày tờ, bán lấy tiền mà tiêu. Lại sai những ti thiếp ở trong đền Đồng Đức, mỗi ngày đặt đồ tế, phải có nhà trò đánh nhạc dâng đồ ăn. Lại sai đáp bảy mươi hai cái mả bỏ không ở ngoài thành Giảng Võ, phủ Chương Đức, để cho người ta không biết mả mình táng ở chỗ nào, có ý sợ bị đào mất mả. Tháo dặn xong các việc, thở dài một tiếng, nước mắt tuôn ra như mưa, một lát tắt hơi, thọ được sáu mươi sáu tuổi. Bấy giờ là tháng giêng năm túy, niên hiệu Kiến An thứ hai mươi lăm.

Tào Tháo mất, văn võ bá quan mệt

wáng , wén wǔ bǎi guan jìn  
jie jù ai ; yí miàn qiǎn rén fù  
shì zi cáo pi , yan líng hóu  
cáo zhang , lín ? hóu cáo zhí  
, xiao huái hóu cáo xióng  
chǔ bào sàng . zhòng guan  
yòng jin guǎn yín guò jiang  
cào rù ? , xing yè jǔ líng  
chèn fù yè jùn lái . cáo pi  
wén zhī fù sàng , fàng sheng  
tòng ku , lù dà xiǎo guan  
yuán chu chéng shí lǐ , fú  
dào yíng chèn rù chéng ,  
tíng yú pian diàn . guan liáo  
wa xiào , jù ku yú diàn shàng  
. hu yí rén tǐng shen ér chu  
yue : " qǐng shì zi xí ai , qìe  
yì dà shì ." zhòng shì zhì ,  
nǎi zhong shù zi si mǎ fú yě  
fú yue : " wèi wáng jì hong ,  
tian xià zhèn dòng ; dang  
zǎo lì sì wáng , yǐ an zhòng  
xin . hé dàn ku qì ye ? " qún  
chén yue : " shì zi xuān sì  
wèi , dàn wèi de tian zi zhào  
mìng , qǐ kě zào cì ér xíng ?  
" bīng bù cháng shu chén  
jiǎo yue : " wáng hong yú wài  
, ài zi si lì , bǐ cǐ sheng biàn ,  
zé shè jì wéi yǐ . " suì bá jiàn  
ge xià páo xiù , lì sheng yue  
: " jí jin rì biàn qǐng shì zi sì  
wèi . zhòng guan yǒu yì yì  
zhě , yǐ cǐ páo wéi lì ! " bǎi  
guan sǒng jù .

；书生轻议冢中人，冢中笑尔书生气！”却说曹操身亡，文武百官尽皆举哀；一面遣人赴世子曹丕、鄢陵侯曹彰、临淄侯曹植、萧怀侯曹熊处报丧。众官用金棺银椁将操入殓，星夜举灵榇赴邺郡来。曹丕闻知父丧，放声痛哭，率大小官员出城十里，伏道迎榇入城，停于偏殿。官僚挂孝，聚哭于殿上。忽一人挺身而出曰：“请世子息哀，且议大事。”众视之，乃中庶子司马孚也。孚曰：“魏王既薨，天下震动；当早立嗣王，以安众心。何但哭泣耶？”群臣曰：“世子宣嗣位，但未得天子诏命，岂可造次而行？”兵部尚书陈矫曰：“王薨于外，爱子私立，彼此生变，则社稷危矣。”遂拔剑割下袍袖，厉声曰：“即今日便请世子嗣位。众官有异议者，以此袍为例！”百官悚惧。

quan tǎn gai cử ai; nhất diện  
khiển nhân phó thể tử tào phi,  
yên lǎng hầu tào chương, lâm  
truy hầu tào thực, tiêu hoài hầu  
tào hùng xử báo tang. Chúng  
quan dụng kim quan ngân  
quách tương thao nhập liễm,  
tinh dạ cử linh săn phó nghiệp  
quận lai. Tào phi văn tri phụ  
tang, phóng thanh thống khốc,  
suất đại tiểu quan viên xuất  
thành thập lít, phục đạo nghênh  
sắn nhập thành, đình vu thiên  
diện. Quan liêu quái hiếu, tụ  
khóc vu điện thương. Hốt nhất  
nhân đĩnh thân nhi xuất viết:  
"Thỉnh thế tử túc ai, thả nghị  
đại sự." Chúng thị chi, nãi trung  
thú tử Tư Mã phu dã. Phu viết:  
"Ngụy vương kí hoảng, thiên hạ  
chấn động; đương tảo lập tự  
vương, dĩ an chúng tâm. Hà  
đãn khốc kháp da?" Quản thần  
viết: "Thế tử tuyên tự vị, đán vị  
đắc thiên tử chiếu mệnh, khởi  
khả tạo thứ nhì hành?" Bình bộ  
thượng thư Trần Kiệu viết:  
"Vương hoảng vu ngoại, ái tử  
tư lập, bỉ thử sinh biến, tắc xã  
tắc nguy hī." Toại bạt kiêm cát  
hạ bào tụ, lệ thanh viết: "Tức  
kim nhật tiện thỉnh thế tử tự vị.  
Chúng quan hữu dị nghị giả, dĩ  
thử bào vi lệ!" Bách quan tủng  
cụ.

mặt làm lễ cử ai, một mặt sai người  
báo tin cho thế tử Tào Phi, Yên  
Lăng hầu Tào Chương, Lâm Chi  
hầu Tào Thực, Tiêu Hoài hầu Tào  
Hùng. Các quan dùng quan vàng,  
quách bạc, khâm liệm cho Tào  
Tháo, rồi rước ngay linh cữu về  
Nghịệp Quận. Tào Phi nghe tin cha  
mất, khóc àm lén, đem quan viên  
lớn nhỏ ra khỏi thành mười dặm,  
phục bên cạnh đường, đón rước  
linh cữu vào, đặt ở thiên điện. Trăm  
quan mặc đồ tang xùm quanh khóc  
lúc. Quản trung thú sứ là Tư Mã  
Phu bước ra nói: - Xin thế tử đừng  
khóc nữa, để bàn việc lớn đã! Nay  
Ngụy vương mới mất, thiên hạ  
chấn động, phải lập ngay tự vương  
lên, để yên bụng chúng mới được,  
sao lại khóc lóc làm gì? Quản thần  
nói: - Chưa có chiếu mạng thiên tử,  
đâu dám hắp tắp lập ngay. Bình bộ  
thượng thư là Trần Kiệu nói: - Ngụy  
vương mất ở ngoài, các con tranh  
nhau lập ở trong, gây nên biến loạn  
thì xã tắc nguy mất! Liền rút gươm  
cắt phăng tay áo, rồi thét to lên  
rằng: - Ngày hôm nay xin lập thế tử  
lên nối ngôi, các quan ai còn dám  
bàn ngang nữa sẽ coi như tay áo  
này! Ai này đều kinh khiếp.

- 10 hu bào huá xin zì xǔ chang  
fei mǎ ér zhì , zhòng jie dà  
jing . xu yú huá xin rù ,  
zhòng wèn qí lái yì , xin yue :  
" jin wèi wáng hong shì , tian  
xià zhèn dòng , hé bù zǎo  
qǐng shì zi sì wèi ? " zhòng  
guan yue : " zhèng yìn bù jí  
hòu zhào mìng , fang yì yù yǐ  
wáng hòu biàn shì cí zhī lì  
shì zi wèi wáng . " xin yue :  
wú yǐ yú hàn dì chǔ suǒ de  
zhào mìng zài cǐ . " zhòng jie  
yǒng yuè chēng hè . xin yú  
huái zhong qū chu zhào  
mìng kai dù . yuán lái huá  
xin chǎn shì wèi , gù cáo cǐ  
zhào , wei bi xiān dì jiàng zhī  
; dì zhì de ting cóng , gù xià  
zhào jí feng cáo pi wèi wèi  
wáng , chéng xiāng , jì zhōu  
mù . pi jí rì deng wèi , shòu  
dà xiǎo guan liáo bài wǔ qǐ ju  
.
- 11 zhèng yàn huì qìng hè xiān ,  
hu bào yan líng hóu cáo  
zhang , zì Cháng ān lǐng shí  
wàn dà jun lái dào . pi dà jing ,  
suí wèn qún chén yue : "  
huáng xu xiǎo dì ; píng rì  
xìng gang , shen tong wǔ yì .  
jin tí bing yuǎn lái , bì yǔ gu  
zheng wáng wèi yě . rú zhì  
nài hé ? " hu jie xià yi rén  
yīng shēng chu yue : " chén  
qǐng wǎng jiàn yan líng hóu ,  
yǐ piàn yán zhé zhī . " zhòng

忽报华歆自许昌飞马而至，众皆大惊。须臾华歆入，众问其来意，歆曰：“今魏王薨逝，天下震动，何不早请世子嗣位？”众官曰：“正因不及候诏命，方议欲以王后卞氏慈旨立世子为王。”歆曰：“吾已于汉帝处索得诏命在此。”众皆踊跃称贺。歆于怀中取出诏命开读。原来华歆谄事魏，故草此诏，威逼献帝降之；帝只得听从，故下诏即封曹丕为魏王、丞相、冀州牧。丕即日登位，受大小官僚拜舞起居。

正宴会庆贺间，忽报鄢陵侯曹彰，自长安领十万大军来到。丕大惊，遂问群臣曰：“黄须小弟；平日性刚，深通武艺。今提兵远来，必与孤争王位也。如之奈何？”忽阶下一人应声出曰：“臣请往见鄢陵侯，以片言折之。”众皆

hốt báo hoa hâm tự hứa xương  
phi mã nhi chí, chúng giai đại  
kinh. Tu du hoa hâm nhập,  
chúng vấn kì lai ý, hâm viết:  
"Kim ngụy vương hoảng thê,  
thiên hạ chấn động, hà bất tảo  
thỉnh thế tử tự vị?" Chúng quan  
viết: "Chánh nhân bất cập hậu  
chiếu mệnh, phương nghị dục  
dĩ vương hậu biện thị từ chỉ lập  
thế tử vi vương." Hâm viết:  
"Ngô dĩ vu hán đế xử tác đắc  
chiếu mệnh tại thử." Chúng giai  
dũng được xưng hạ. Hâm vu  
hoài trung thủ xuất chiếu mệnh  
khai độc. Nguyên lai hoa hâm  
siêm sự ngụy, có thảo thử  
chiếu, uy bức hiến đế hàng chi;  
để chỉ đắc thính tòng, có hạ  
chiếu túc phong tào phi vi ngụy  
vương, thừa tương, kí châu  
mục. Phi túc nhật đăng vị, thụ  
đại tiểu quan liêu bái vũ khởi  
cư.

chánh yến hội khán hạ gian,  
hốt báo yên lăng hầu tào  
chương, tự trường an lĩnh thập  
vạn đại quân lai đáo. Phi đại  
kinh, toại vấn quần thần viết:  
"Hoàng tu tiểu đệ; bình nhật  
tính cương, thâm thông võ  
nghệ. Kim đè bình viễn lai, tất  
dữ cô tranh vương vị dã. Như  
chi ngại hè?" Hốt giai hạ nhất  
nhân ứng thanh xuất viết:  
"Thần thỉnh vắng kiến yên lăng  
hầu, dĩ phiến ngôn chiết chi."

Sức có Hoa Hâm từ Hứa Xương  
phi ngựa đến. Mọi người giật mình  
hỏi có việc gì. Hâm nói: - Ngụy  
vương mới mất, thiên hạ chấn  
động, sao không mời thế tử nối  
ngôi ngay đi? Chúng nói: - Chỉ vì  
chưa có chiếu mệnh thiên tử, đang  
bàn nhau xin từ chỉ của vương hậu  
là Biện thị để lập thế tử lên đây!  
Hâm nói: - Ta đã đòi được chiếu  
mệnh của vua Hán đây rồi! Cả bọn  
nhảy nhót, reo mừng. Nguyên Hoa  
Hâm xiêm nịnh nhà Tào, làm sẵn  
một tờ chiếu, bắt hiếp vua Hiển để  
phải xuống tờ chiếu ấy. Vua Hiển  
để dành phải nghe lời, phong cho  
Tào Phi làm Ngụy vương, thừa  
tướng Ký Châu mục. Hâm thò ngay  
tay vào bọc, rút tờ chiếu ra, đọc lên.  
Ngay hôm ấy Tào Phi lên ngôi, cho  
trăm quan lớn nhỏ vào lạy mừng,  
mở tiệc khán hạ.

Khi đang ăn yến có tin vào báo  
rằng: - Yển Lăng hầu Tào Chương  
dẫn mười vạn quân từ Trường An  
đến. Phi giật mình, hỏi quần thần  
rằng: - Thằng em râu vàng của ta,  
xưa nay tính cương lắm, mà lại giỏi  
nghề võ. Nay dẫn quân lại đây, tất  
có ý tranh ngôi của ta, làm thế nào  
bây giờ? Bỗng một người ở dưới  
thềm bước ra thưa rằng: - Tôi xin  
yết kiến hầu Yển Lăng, lấy lời lẽ  
thuyết phục hắn. Chúng cùng nói: -  
Phi ông ra thì không ai giải được

jie yue : " fei dà fu mò néng  
jiě cǐ huò yě . " zhèng shì :  
shì kàn cáo shì pi zhang shi  
, jǐ zuò yuán jia tán cháng  
zheng . wèi zhì cǐ rén shì  
shéi , qiě kàn xià wén fēn jiě

曰：“非大夫莫能解此  
祸也。”正是：试看曹  
氏丕彰事，几作袁家譚  
尚争。未知此人是谁，  
且看下文分解。

chung giai viet: "Phi đại phu  
mạc năng giải thủ họa dã."  
chánh thị: thí khán tào thị phi  
chương sự, kỉ tác viên gia đàm  
thượng tranh. Vị tri thủ nhân thị  
thùy, thả khán hạ văn phân giải

cái vạ này. Ấy mới là: Tào thị lúc  
này đâu có khác, Anh em Đàm,  
Thượng họ Viên xưa. Chưa biết  
người xin đi là ai, xem hồi sau sẽ  
biết.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KỶ**

1 三国演义 – 罗贯中  
079  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo cáo pi wén cáo  
zhang tí bing ér lái , jing wèn  
zhòng guan ; yi rén tǐng shen  
ér chu , yuàn wǎng zhé fú  
zhi . zhòng shì qí rén , nǎi  
jiàn yì dà fu jiǎ kuí yě . cáo pi  
dà xī , jí mìng jiā kuí qián  
wǎng . kuí lǐng mìng chu  
chéng , yíng jiàn cáo zhang .  
zhang wèn yue : " xian wáng  
xǐ shòu an zài ? " kuí zhèng  
sè ér yán yue : " jia yǒu  
cháng zì , guó yǒu ? jun .  
xian wáng xǐ shòu , fei jun  
hóu zhì suō yí wēn yě . "  
zhang mò rán wú yǔ , nǎi yǔ  
jiǎ kuí tòng rù chéng . zhì  
gong mén qián , kuí wèn yue  
: " jun hóu cǐ lái , yù ben  
sàng ye ? yù zheng wèi ye ?  
" zhang yue : " wú lái ben  
sàng , bié wú yì xìn . " kuí  
yue : " jì wú yì xìn , hé gù dài  
bing rù chéng ? " zhang jí shí  
chì tuì zuǒ yòu jiàng shì , zhì  
shen rù nèi , bài jiàn cáo pi .  
xióng dì èr rén , xiāng bào  
dà ku . cáo zhang jiāng běn  
bù jun mǎ jìn jiao yǔ cáo pi .  
pi lìng zhang huí yan líng zì  
shǒu , zhang bài cí ér qù .

**第七十九回  
兄逼弟曹植赋诗  
侄陷叔刘封伏法**

**Đệ thất thập cửu hồi huynh  
bức đệ tào thực phú thi chát  
hâm thúc lưu phong phục  
pháp**

却说曹丕闻曹彰提兵而来，惊问众官；一人挺身而出，愿往折服之。众视其人，乃谏议大夫贾逵也。曹丕大喜，即命贾逵前往。逵领命出城，迎见曹彰。彰问曰：“先王玺绶安在？”逵正色而言曰：“家有长子，国有储君。先王玺绶，非君侯之所宜问也。”彰默然无语，乃与贾逵同入城。至宫门前，逵问曰：“君侯此来，欲奔丧耶？欲争位耶？”彰曰：“吾来奔丧，别无异心。”逵曰：“既无异心，何故带兵入城？”彰即时叱退左右将士，只身入内，拜见曹丕。兄弟二人，相抱大哭。曹彰将本部军马尽交与曹丕。丕令

**HÒI 79 Anh chet em, Tào Thực  
ngâm thơ; Cháu hại chú, Lưu  
Phong chịu tội**

Tào Phi nghe tin Tào Chương kéo quân đến sợ, hỏi các quan. Có một người xin ra lấy lời bέ Tào Chương, trông ra thì là gián nghị đại phu Giả Quì. Phi mừng lắm, lập tức sai Giả Quì đi. Quì ra thành đón Tào Chương. Chương hỏi: - Tỉ thụ của tiên vương để ở đâu? Quì nghiêm sắc mặt lại nói rằng: - Nhà có con trưởng, nước có vua kế tự, tỉ thụ của tiên vương, ông không có phép hỏi được. Chương nín lặng, không nói gì, cùng đi với Giả Quì vào thành. Khi gần đến cửa cung, Quì hỏi rằng: - Ông đến đây để chịu tang, hay là muốn đến tranh ngôi? Chương nói: - Ta đến chịu tang đây thôi, chứ có bụng gì đâu? Quì nói: - Đã không có bụng gì, có sao lại mang cả quân vào thành? Chương lập tức quát tướng sĩ lui ra, chỉ độc một mình vào cung, ra mắt Tào Phi. Hai anh em ôm nhau khóc lóc. Tào Chương đem hết quân mã của mình, giao lại cho Tào Phi. Phi sai Chương về giữ Yển Lăng. Chương lạy từ trở ra.

彰回鄖陵自守，彰拜辭而去。

3 yú shì cáo pi an ju wáng wèi , gǎi jiàn an èr shí wǔ nián wèi yán kang yuán nián ; feng jiǎ xǔ wéi tài wèi , huá xin wéi xiàng guó , wáng lǎng wèi yù shǐ dà fu ; dà xiǎo guan liáo , jìn jie sheng shǎng . ? cáo cào yue wǔ wáng , zàng yú yè jùn gao líng , lìng yú jìn dōng zhì líng shì . jìn fèng mìng dào bǐ , zhī jiàn líng wu zhong bái fěn bì shàng , tú huà guan yún cháng shuǐ yan qí jun qín huò yú jìn zhì shì : huà yún cháng yān rán shàng zuò , páng dé fèn nù bù qu , yú jìn bài fú yú dì , ai qí qí mìng zhì zhuàng . yuán lái cáo pi yǐ yú jìn bing bài bèi qín , bù néng sǐ jié , jí xiáng dí ér fù gui , xin bǐ qí wèi rén , gù xian lìng rén tú huà líng wu fēn bì , gù yì shǐ zhì wǎng jiàn yǐ kuì zhì . dang xià yú jìn jiàn cǐ huà xiàng , yòu xiù yòu nǎo , qì fèn chéng bìng , bù jiǔ ér sǐ . hòu rén yǒu shi tàn yue : " san shí nián lái shuo jiù jiao , kě lián lín nán bù zhong cáo . zhī rén wèi xiàng xin zhong shí , huà hǔ jin cóng gǔ lǐ miáo . "

于是曹丕安坐王位，改建安二十五年为延康元年；封贾诩为太尉，华歆为相国，王朗为御史大夫；大小官僚，尽皆升赏。谥曹操曰武王，葬于邺郡高陵，令于禁董治陵事。禁奉命到彼，只见陵屋中白粉壁上，图画关云长水淹七军擒获于禁之事：画云长俨然上坐，庞德愤怒不屈，于禁拜伏于地，哀求乞命之状。原来曹丕以于禁兵败被擒，不能死节，既降敌而复归，心鄙其为人，故先令人图画陵屋粉壁，故意使之往见以愧之。当至于禁见此画像，又羞又恼，气愤成病，不久而死。后人有诗叹曰：“三十年来旧交，可怜临难不忠曹。知人未向心中识，画虎今从骨里描。”

nhi khú.

Vu thi Tào Phi an cư vương vị, cải kiến an nhị thập ngũ niên vi duyên khang nguyên niên; phong cỗ hủ vi thái úy, hoa hâm vi tướng quốc, vương lăng vi ngự sử đại phu; đại triều quan liêu, tần giai thăng thưởng. Thụy tào thao viết võ vương, táng vu nghiệp quận cao lăng, lệnh vu cầm đồng trì lăng sự. Cầm phụng mệnh đáo bỉ, chỉ kiến lăng ốc trung bạch phân bích thượng, đồ họa quan vân trường thủy yêm thất quân cầm hoạch vu cầm chi sự: họa vân trường nghiêm nhiên thượng tọa, bằng đức phẫn nộ bất khuất, vu cầm bái phục vu địa, ai cầu khát mệnh chi trạng. Nguyên lai tào phi dĩ vu cầm binh bại bị cầm, bắt nồng tử tiết, kí hàng địch nhi phục quy, tâm bỉ kì vi nhân, cố tiên lệnh nhân đồ họa lăng ốc phân bích, cố ý sứ chi vãng kiến dĩ quý chi. Đương hạ vu cầm kiên thủ họa tượng, hựu tu hựu nǎo, khí phân thành bệnh, bắt cửu nhi tử. Hậu nhân hữu thi thán viết: "Tam thập niên lai thuyết cựu giao, khả liên lâm nan bất trung tào. Tri nhân vị hướng tâm trung thức, họa hồ kim tòng cốt lí miêu."

Từ bấy giờ Tào Phi mới vững chân, đổi năm Kiến An thứ hai mươi lăm làm năm Diên Khang thứ nhất (220) phong Giả Hủ làm thái úy, Hoa Hâm làm tướng quốc, Vương Lăng làm ngự sử đại phu. Quan viên lớn nhỏ đều được phong thưởng cả. Lại đặt tên thụy Tào Tháo là Vũ vương, táng tại Cao Lăng, ở Nghiệp Quận. Phi sai Vu Cầm ra coi việc sửa lăng. Cầm phụng mệnh ra đó, thấy trên tường trắng trong nhà mồ có vẽ bức tranh Quan Công đang ngồi ngắt nguổng ở trên, ở dưới Bàng Đức hung hăng không chịu phục, còn Vu Cầm thì đang lom khom lạy xuống đất kêu van. Nguyên Tào Phi thấy Vu Cầm thua trận bị bắt, đã không biết tử tiết thì chó, lại còn vác mặt trở về, trong bụng coi khinh lầm, cho nên sai người vẽ tranh ấy vào vách để sỉ nhục Cầm. Cầm trông thấy vậy, vừa xấu hổ vừa tức, uất lên thành bệnh không ăn mấy bữa thì chết. Người sau có thơ rằng: Giúp chúa công trình biết kế bao? Tiếc thay, lâm nạn chẳng trung Tào! Lòng người hổ vĩ lường cho xiết, Bức vẽ trên tường đẹp mặt sao?

- 4 què shuo huá xin zòu cáo pí  
yue : " yan líng hóu yǐ jiāo ge  
jun mǎ , fù běn guó qù liǎo ;  
lín ? hóu zhí , xiao huái hóu  
xióng , èr rén jìng bù lái ben  
sàng , lǐ dang wèn zuì , pi  
cóng zhī , jí fēn qiǎn èr shǐ  
wǎng èr chǔ wèn zuì . bù yì  
rì , xiao huái shǐ zhě huí bào :  
" xiao huái hóu cáo xióng jù  
zuì , zì yì shen sī . " pi lìng  
hòu zàng zhī , zhui zèng xiao  
huái wáng . yòu guò liǎo yí rì  
, lín ? shǐ zhě huí bào , shuo  
: " lín ? hóu rì yǔ ding yí ,  
ding ? xiong dì èr rén han  
yǐn , bèi mǎn wú lǐ , wén shǐ  
mìng zhì , lín ? hóu duan zuò  
bù dòng ; ding yí mà yue : xí  
zhě xian wáng běn yù lì wú  
zhǔ wèi shì zì , bèi chán  
chén suǒ zǔ ; jin wáng sàng  
wèi yuān , biàn wèn zuì yú  
gǔ ròu , hé yě ? ding ? yòu  
yue : jù wú zhǔ cong míng  
guàn shì , zì dang chéng sì  
dà wèi , jin fǎn bù de lì . rǔ  
nǎ miào táng zhì chén , hé  
bù shí rén cái ruò cǐ ! lín ?  
hóu yìn nù , chì wǔ shì jiang  
chén luàn bàng dǎ chū . "
- 5 pi wén zhī , dà nù , jí lìng xǔ  
chǔ lǐng hǔ wèi jun san qian ,  
huǒ sù zhì lín ? qín cáo zhí  
dēng yí qian rén lái . chǔ  
fèng mìng , yǐn jun zhì lín ?

却说华歆奏曹丕曰：“鄖陵侯已交割军马，赴本国去了；临淄侯植、萧怀侯熊，二人竟不来奔丧，理当问罪，丕从之，即分遣二使往二处问罪。不一日，萧怀使者回报：“萧怀侯曹熊惧罪，自缢身死。”丕令厚葬之，追赠萧怀王。又过了一日，临淄使者回报，说：“临淄侯日与丁仪、丁廙兄弟二人酣饮，悖慢无礼，闻使命至，临淄侯端坐不动；丁仪骂曰：昔者先王本欲立吾主为世子，被谗臣所阻；今王丧未远，便问罪于骨肉，何也？丁廙又曰：据吾主聪明冠世，自当承嗣大位，今反不得立。汝那庙堂之臣，何不识人才若此！临淄侯因怒，叱武士将臣乱棒打出。”

Khuruoc thuyet hoa ham tau tao phi viet: "Yên lăng hầu đã giao xong quân mã và về giữ bản quốc rồi, còn Lâm Chi hầu Tào Thực, Tiêu Hoài hầu Tào Hùng, hai người không đến chịu tang, lẽ phải hỏi tội mới được. Phi theo lời, sai sứ giả đến hai nơi hỏi tội. Không bao lâu, một sứ giả ở Tiêu Hoài về báo rằng: - Tiêu Hoài hầu Tào Hùng sợ tội, thắt cổ tự tử rồi. Phi sai hậu táng cho, và truy tặng làm Tiêu Hoài vương. Qua vài hôm, sứ giả ở Lâm Chi lại về báo rằng: - Lâm Chi hầu ngày nào cũng a túng với bọn anh em Đinh Nghi, Đinh Dị, uống rượu say sưa, càn rỡ, không biết lễ phép gì. Khi chúng tôi đến, Lâm Chi hầu ngồi chêm chệ, không thèm cưa mình. Còn Đinh Nghi thì mắng rằng: "Khi trước tiên vương muốn lập chủ ta làm thế tử, bị những quân ninh nót ngăn trở. Nay tiên vương mới mất chưa được mấy ngày, đã muốn hỏi tội trong cốt nhục hay sao?" Đinh Dị cũng nói: "Cứ như chủ ta thông minh hơn đời, đáng lẽ nói vào ngôi lớn mới phải. Nay lại hóa ra không được lập, các bầy tôi miếu đường chúng bay, sao không biết nhân tài làm vậy?".

Phi văn chi, đại nộ, tức lệnh hứa trừ lính hộ vệ quân tam thiên, hỏa tốc chí lâm truy cầm tào thực đắng nhất thiên nhân lai. Trừ phụng mệnh, dẫn quân

Hoa Hâm tâu với Tào Phi rằng: - Yển lăng hầu đã giao xong quân mã và về giữ bản quốc rồi, còn Lâm Chi hầu Tào Thực, Tiêu Hoài hầu Tào Hùng, hai người không đến chịu tang, lẽ phải hỏi tội mới được. Phi theo lời, sai sứ giả đến hai nơi hỏi tội. Không bao lâu, một sứ giả ở Tiêu Hoài về báo rằng: - Tiêu Hoài hầu Tào Hùng sợ tội, thắt cổ tự tử rồi. Phi sai hậu táng cho, và truy tặng làm Tiêu Hoài vương. Qua vài hôm, sứ giả ở Lâm Chi lại về báo rằng: - Lâm Chi hầu ngày nào cũng a túng với bọn anh em Đinh Nghi, Đinh Dị, uống rượu say sưa, càn rỡ, không biết lễ phép gì. Khi chúng tôi đến, Lâm Chi hầu ngồi chêm chệ, không thèm cưa mình. Còn Đinh Nghi thì mắng rằng: "Khi trước tiên vương muốn lập chủ ta làm thế tử, bị những quân ninh nót ngăn trở. Nay tiên vương mới mất chưa được mấy ngày, đã muốn hỏi tội trong cốt nhục hay sao?" Đinh Dị cũng nói: "Cứ như chủ ta thông minh hơn đời, đáng lẽ nói vào ngôi lớn mới phải. Nay lại hóa ra không được lập, các bầy tôi miếu đường chúng bay, sao không biết nhân tài làm vậy?".

Bởi thế, Lâm Chi hầu nổi giận, sai võ sĩ đem tôi ra đập đánh một hồi rồi đuổi đi. Phi nghe nói, nổi giận, sai ngay Hứa Chử lính ba nghìn quân hộ vệ đến Lâm Chi bắt bọn

chéng . shǒu jiāng lán zǔ ,  
chǔ lì zhǎn zhī , zhí rù chéng  
zhong , wú yí rén gǎn dang  
feng ? , jìng dào fǔ táng . zhì  
jiàn cáo zhí yǔ ding yí , ding  
? děng jìn jie zuì dào . chǔ  
jie fú zhì , zài yú che shàng ,  
bìng jiāng fù xià dà xiǎo shǔ  
guān , jìn xíng ná jiē yè jùn ,  
ting hòu cáo pi fa luò . pi xià  
lìng , xian jiāng ding yí , ding  
? děng jìn xíng zhu chuo .  
ding yí zì zhèng lǐ , ding ? zì  
jìng lǐ , pèi jùn rén , nǎi yí shí  
wén shì ; jí qí bēi sha , rén  
duo xí zhī .

淄城。守将拦阻，褚立斩之，直入城中，无一人敢当锋锐，径到府堂。只见曹植与丁仪、丁廙等尽皆醉倒。褚皆缚之，载于车上，并将府下大小属官，尽行拿解邺郡，听候曹丕发落。丕下令，先将丁仪、丁廙等尽行诛戳。丁仪字正礼，丁廙字敬礼，沛郡人，乃一时文士；及其被杀，人多惜之。

6 què shuo cáo pi zhì mǔ biàn  
shì , ting de cáo xióng yì sī ,  
xin shèn bei shang ; hu yòu  
wén cáo zhí bèi qín , qí dǎng  
ding yí děng yí sha , dà jīng .  
jí chu diàn , zhao cáo pi  
xiāng jiàn . pi jiàn mǔ chu  
diàn , huang lái bài yè . biàn  
shì ku wèi pi yue : " rǔ dì zhí  
píng sheng shì jiǔ shu kuáng ,  
gài yin zì shì xiong zhong  
zhì cái , gù ēr fàng zòng . rǔ  
kě niàn tòng bao zhì qíng ,  
cún qí xìng mìng . wú zhì lè  
quán yì míng mù yě . " pi yue  
: " ér yì shen ài qí cái , an  
kěn hài ta ? jin zhèng yù jiè  
qí xìng ēr . mǔ qín wù you . "

却说曹丕之母卞氏，听得曹熊缢死，心甚悲伤；忽又闻曹植被擒，其党丁仪等已杀，大惊。急出殿，召曹丕相见。丕见母出殿，慌来拜谒。卞氏哭谓丕曰：“汝弟植平生嗜酒疏狂，盖因自恃胸中之才，故尔放纵。汝可念同胞之情，存其性命。吾至九泉亦瞑目也。”丕曰：“儿亦深爱其才，安肯害他？今正欲戒其性耳。母亲勿忧。”

chí lâm truy thành. Thủ tướng lan trở, trú lập trâm chi, trực nhập thành trung, vô nhất nhân cầm đương phong nhuệ, kính đáo phủ đường. Chỉ kiến tào thực dữ đinh nghi, đinh dục đẳng tần giai túy đảo. Trữ giai phục chi, tái vu xa thương, tịnh tương phủ hạ đại tiểu chúc quan, tần hành nã giải nghiệp quận, thính hậu tào phi phát lạc. Phi hạ lệnh, tiên tương đinh nghi, đinh dục đẳng tần hành tru trắc. Đinh nghi tự chánh lễ, đinh dục tự kính lễ, phái quận nhân, nãi nhất thời văn sĩ; cập kì bị sát, nhân đa tích chi.

Tào Thực. Hứa Chủ phụng mệnh, dẫn quân đến Lâm Chi, tướng giữ cửa thành ngăn lại không cho vào. Chủ chém phăng ngay tướng ấy, vào thẳng trong thành, không ai dám chống lại. Chủ đến phủ đường, thấy Tào Thực và Đinh Nghị, Đinh Dị đang say rượu nằm ườn cả ra đầy. Chủ trói ráo lại, bỏ lên xe, lại bắt hết cả quan liêu lớn nhỏ, giải về Nghiệp Quận, đợi Tào Phi phát lạc. Phi truyền lệnh đem giết sạch bọn Đinh Nghị, Đinh Dị. Hai người quê ở Bá Quận, đều nổi tiếng hay chữ một thời, ai cũng thương tiếc.

Mẹ Tào Phi là Biện thị, nghe thấy Tào Hùng phải thắt cổ chết, đau xót vô cùng. Lại nghe tin Tào Thực bị bắt, đồ đặng là bọn Đinh Nghị bị giết, kinh hãi quá chừng, vội vàng ra điện gọi Tào Phi vào hỏi. Phi thấy mẹ ra vội vàng đến lạ. Biện thị khóc bảo: - Em con là Thực, xưa nay ngông nghênh rượu chè, vì nó cậy có tài nên mới phóng túng như thế. Con nên nghĩ tình anh em ruột thịt mà tha tội cho nó, thì dù mẹ chết xuồng suối vàng cũng được nằm yên. Phi nói: - Con cũng yêu cái tài của nó có đâu nỡ hại nó; nay cũng răn bảo cho nó chừa bớt đi đó thôi, xin mẹ chớ lo!

7 biàn shì sǎ lèi ér rù , pi chu  
piān diàn , zhao cáo zhí rù  
jiàn . huá xin wèn yue : " shí  
lái mò fei tài hòu quàn diàn  
xià wù sha zi jiàn hu ? " pi  
yue : " rán . " xin yue : " zì  
jiàn huái cái bao zhì , zhong  
fei chí zhong wù ; ruò bù zǎo  
chú , bì wèi hòu huàn . " pi  
yue : " mǔ mìng bù kě wéi . "  
xin yue : " rén jie yán zì jiàn  
chu kǒu chéng zhang , chén  
wèi shen xìn . zhǔ shàng kě  
zhao rù , yǐ cái shì zhì . ruò  
bù néng , jí sha zhī ; ruò guò  
néng , zé biǎn zhī , yǐ jué  
tian xià wén rén zhī kǒu . " pi  
cóng zhī . xu yú , cáo zhí rù  
jiàn , huáng kǒng fú bài qǐng  
zuì .

卞氏洒泪而入，丕出偏殿，召曹植入见。华歆问曰：“适来莫非太后劝殿下勿杀子建乎？”丕曰：“然。”歆曰：“子建怀才抱智，终非池中物；若不早除，必为后患。”丕曰：“母命不可违。”歆曰：“人皆言子建出口成章，臣未深信。主上可召入，以才试之。若不能，即杀之；若果能，则贬之，以绝天下文人之口。”丕从之。须臾，曹植入见，惶恐伏拜请罪。

8 pi yue : " wú yǔ rǔ qíng sui  
xiong dì , yì shǔ jun chén , rǔ  
an gǎn shì cái miè lǐ ? xí xian  
jun zài rì , rǔ cháng yǐ wén  
zhang kua shì yú rén , wú  
shen yí rǔ bì yòng ta rén dài  
bǐ . wú jìn xiàn rǔ xíng qí bù  
yín shi yí shǒu . ruò guò  
néng , zé miǎn yì sǐ ; ruò bù  
néng , zé cóng zhòng zhì zuì  
, jué bù gu shù ! " zhí yue : "  
yuàn qǐ tí mù . " shí diàn  
shàng xuán yi shuǐ mò huà ,  
huà zhe liǎng zhī niú , dòu  
yú tǔ qiáng zhì xià , yí niú  
zhuì jǐng ér wáng . pi zhǐ huà

Biện thị sai lệ nhi nhập, phi xuất thiên điện, triệu tào thực nhập kiến. Hoa hâm vấn viết: "Thích lai mặc phi thái hậu khuyên điện hạ vật sát tử kiến hò?" Phi viết: "Nhiên." Hâm viết: "Tử kiến hoài tài bao trí, chung phi trì trung vật; nhược bất tảo trừ, tất vi hậu hoạn." Phi viết: "Mẫu mệnh bất khả vi." Hâm viết: "Nhân giai ngôn tử kiến xuất khẩu thành chương, thần vị thâm tín. Chủ thương khả triều nhập, dĩ tài thí chí. Nhược bất nǎng, túc sát chí; nhược quả nǎng, tắc biếm chí, dĩ tuyệt thiên hạ văn nhân chi khẩu." Phi tòng chí. Tu du, tào thực nhập kiến, hoàng khủng phục bái thỉnh tội.

Biện thị gạt nước mắt trở vào. Phi ra nơi thiên điện, đòi Tào Thực đến ra mắt. Hoa Hâm hỏi: - Vừa rồi Thái Hậu dặn điện hạ đừng giết Tử Kiến có phải không? Phi nói: - Phải. Hâm nói: - Tử Kiến có tài, có trí, không phải là người tầm thường, nếu không trừ đi cho sớm, tất để vạ về sau. Hâm nói: - Ai cũng bảo Tử Kiến xuất khẩu thành chương, tôi chưa tin lắm, điện hạ nên đòi vào, hỏi thử xem tài y ra làm sao, nếu thấy không có tài thì giết phắt đi, nhược bằng có tài thì cũng giáng chức xuống, để che bớt miệng văn nhân trong thiên hạ. Phi nghe lời. Một lát Tào Thực vào ra mắt, sợ hãi xin thú tội.

丕曰：“吾与汝情虽兄弟，义属君臣，汝安敢恃才蔑礼？昔先君在日，汝常以文章夸示于人，吾深疑汝必用他人代笔。吾今限汝行七步吟诗一首。若果能，则免一死；若不能，则从重治罪，决不姑恕！”植曰：“愿乞题目。”时殿上悬一水墨画，画着两只牛，斗于土墙之下

Phi viết: "Ngô dũ nhữ tình tuy huynh đệ, nghĩa chúc quân thần, nhữ an cảm thị tài miệt lẽ? Tích tiên quân tại nhật, nhữ thường dĩ văn chương khoa kí vu nhân, ngô thâm nghi nhữ tất dung tha nhân đại bút. Ngô kim hạn nhữ hành thất bộ ngâm thi nhất thủ. Nhược quả nǎng, tắc miễn nhất tử; nhược bất nǎng, tắc tòng trọng trì tội, quyết bất cô thứ!" Thực viết: "Nguyên khát đê mục." Thời điện thượng huyền nhất thủy mặc họa, họa trú lưỡng chỉ ngưu, đấu vu thổ tường chi hạ, nhất ngưu trụy

Phi nói: - Tao với mà, tình tuy là anh em, nhưng nghĩa thì là vua tôi, mà sao dám cậy tài bỏ lễ? Khi còn tiên quân, mà hay đem văn chương khoe hợp với người, tao nghi cho mà tát mượn người khác làm gà; nay ta hạn cho mà đi bảy bước, phải ngâm xong một bài thơ, ngâm được thì ta tha cho khỏi chết, nếu không xong, sẽ trị tội nặng, quyết không tha. Thực nói: - Xin ra cho đầu bài. Khi ấy ở trên điện treo một bức tranh thủy mặc, vẽ hai con trâu chơi nhau dưới bức tường, một con ngã xuống giêng chết. Phi trả vào bức

yue : " jí yǐ cǐ huà wèi tí . shi zhong bù xǔ fàn zhe èr niú dòu qíáng xià , yí niú zhuì jǐng sī zì yàng ." zhí xíng qí bù , qí shi yǐ chéng . shi yue : " liǎng ròu qí dào xíng , tóu shàng dài ao gú . xiāng yù kuài shan xià , tán qǐ xiang táng tú . èr dí bù ju gang , yí ròu wò tǔ ku . fei shì lì bù rú , shèng qì bù xiè bì . " cáo pi ji qún chén jie jing . pi yòu yue : " qí bù chéng zhang , wú yóu yǐ wèi chí . rǔ néng yīng shēng ér zuò shi yí shǒu fǒu ? " zhí yue : " yuàn jí mìng tí . " pi yue : " wú yǔ rǔ nǎi xiong dì yě . yǐ cǐ wèi tí . yì bù xǔ fàn zhe ? xiong dì ? zì yàng . " zhí luè bù si suǒ , jí kǒu zhàn yì shǒu yue : " zhǔ dòu rán dòu qí , dòu zài fǔ zhong qì , běn shì tòng gen sheng , xiāng jian hé tài jí ! " cáo pi wén zhì , shan rán lèi xià . qí mǔ biàn shì , cóng diàn hòu chu yue : " xiong hé bi dì zhì shèn ye ? " pi huang máng lí zuò gào yue : " guó fǎ bù kě fèi ēr . " yú shì biǎn cáo zhí wèi an xiāng hóu . zhí bài cí shàng mǎ ér qù .

，一牛坠井而亡。丕指画曰：“即以此画为题。诗中不许犯着二牛斗墙下，一牛坠井死字样。”植行七步，其诗已成。诗曰：“两肉齐道行，头上带凹骨。相遇块山下，鄰起相搪突。二敌不俱刚，一肉卧土窟。非是力不如，盛气不泄毕。”曹丕及群臣皆惊。丕又曰：“七步成章，吾犹以为迟。汝能应声而作诗一首否？”植曰：“愿即命题。”丕曰：“吾与汝乃兄弟也。以此为题。亦不许犯着‘兄弟’字样。”植略不思索，即口占一首曰：“煮豆燃豆萁，豆在釜中泣，本是同根生，相煎何太急！”曹丕闻之，潸然泪下。其母卞氏，从殿后出曰：“兄何逼弟之甚耶？”丕慌忙离坐告曰：“国法不可废耳。”于是贬曹植为安乡侯。植拜辞上马而去。

tinh nhi vong. Phi chỉ họa viết: "Tức dĩ thử họa vi đè. Thi trung bất hứa phạm trú nhị ngưu đấu tường hạ, nhất ngưu trụy tĩnh tử tự dạng." Thực hành thất bộ, kì thi dĩ thành. Thi viết: "Lưỡng nhục tè đạo hành, đầu thương đáy ao cốt. Tương ngộ khối sơn hạ, đàm khởi tương đùng đột. Nhị địch bất câu cường, nhất nhục ngọt thô quật. Phi thị lực bất như, thịnh khí bất tiết tất." Tào phi cập quán thần giai kinh. Phi hựu viết: "Thất bộ thành chương, ngô do dĩ vị trì. Nhữ năng ứng thanh nhi tác thi nhất thủ phủ?" Thực viết: "Nguyện túc mệnh đè." Phi viết: "Ngô dữ nhữ nãi huynh đê dã. Dĩ thử vi đè. Diệc bất hứa phạm trú 'Huynh Đệ' tự dạng." Thực lược bất tư tác, túc khâu chiêm nhất thủ viết: "Chử đậu nhiên đậu ki, đậu tại phủ trung khắp, bốn thị đồng căn sinh, tương tiên hà thái cấp!" Tào phi văn chi, san nhiên lệ hạ. Ki mẫu biện thi, tòng điện hậu xuất viết: "Huynh hà bức đệ chi thậm da?" Phi hoảng mang lì tọa cáo viết: "Quốc pháp bất khả phê nhĩ." Vu thị biếm tào thực vi an hương hầu. Thực bái từ thương mã nhi khứ.

tranh bảo rằng: - Vịnh ngay bức tranh này, nhưng cảm không được phạm vào các chữ: "Hai trâu chơi dưới tường, một con sa giếng chết". Thực đi được bảy bước thì ngâm cũng vừa xong bài thơ. Thơ rằng: Đôi vắt đi cùng đường, Trên đầu bốn khúc xương, Gặp nhau tựa sườn núi, Hung hăng mở chiến trường, Đôi bên đua sức mạnh, Một vật lăn xuống hang, Nào phải lực có kém, Chẳng qua sự nhỡ nhàng! Tào Phi và các quan chịu là tài. Phi lại nói: - Bảy bước mới xong bài thơ, hãy còn là chậm, mà có ứng khẩu ngay được một bài thơ không? Thực lại xin đầu bài. Phi nói: - Ta với mà là anh em, lấy ngay việc ấy làm đầu bài, nhưng cũng không được phạm vào hai chữ "Anh em". Thực không cần suy nghĩ gì, ứng khẩu đọc ngay một bài rằng Nấu đậu đốt cành đậu, Đậu ở trong nồi khóc. Vốn sinh cùng một gốc Sao nỡ đốt thiêu nhau. Tào Phi nghe xong, bỗng nhiên úa nước mắt. Biện thị ở sau điện chạy ra, nói: - Anh sao chẹt em quá thế? Phi vội vàng đứng dậy nói: - Phép nước không sao bỏ được! Bởi thế, giáng Tào Thực xuống làm An Hương hầu, Thực lạy từ, lên ngựa đi ra.

- 9 cáo pí zì jì wèi zhī hòu , fǎ lǐng yí xīn , wei bì hàn dì , shèn yú qí fù . zǎo yǒu xì zuò bào rù chéng dou . hàn zhōng wáng wén zhī , dà jīng , jí yǔ wén wǔ shàng yì yue : " cáo cào yǐ sǐ , cáo pí jì wèi , wei bì tian zì , gèng shèn yú cáo . dong wú sun quán , gǒng shǒu chēng chén . gu yù xian fá dong wú , yǐ bào yún cháng zhī chóu ; cì tǎo Zhōng yuán , yǐ chū luàn zéi . " yán wèi bì , liào huà chu ban , ku bài yú dì yue : " guan gong fù zì yù hài , shí liú feng , mèng dá zhì zuì . qǐ zhu cǐ èr zéi . " xuán dé biàn yù qiǎn rén qín zhī . kǒng míng jiàn yue : " bù kě . qiè yí huǎn tú zhì , jí zé shèng biàn yǐ . kě shèng cǐ èr rén wéi jùn shǒu , fen diào kāi qù , rán hòu kě qín . " xuán dé cóng zhī , suì qiǎn shǐ shèng liú feng qù shǒu mián zhú .
- 10 yuán lái péng ? yǔ mèng dá shèn hòu , ting zhī cǐ shì , jí huí jia zuò shu , qiǎn xin fù rén chí bào mèng dá . shǐ zhě fang chu nán mén wài , bēi mǎ chao xún shì jun zhuo huò , jiě jiàn mǎ chao . chao shěn zhī cǐ shì , jí wǎng jiàn péng ? . ? jie rù , zhì jiǔ

曹丕自继位之后，法令一新，威逼汉帝，甚于其父。早有细作报入成都。汉中王闻之，大惊，即与文武商议曰：“曹操已死，曹丕继位，威逼天子，更甚于操。东吴孙权，拱手称臣。孤欲先伐东吴，以报云长之仇；次讨中原，以除乱贼。”言未毕，廖化出班，哭拜于地曰：“关公父子遇害，实刘封、孟达之罪。乞诛此二贼。”玄德便欲遣人擒之。孔明谏曰：“不可。且宜缓图之，急则生变矣。可升此二人为郡守，分调开去，然后可擒。”玄德从之，遂遣使升刘封去守绵竹。

原来彭羕与孟达甚厚，听知此事，急回家作书，遣心腹人驰报孟达。使者方出南门外，被马超巡视军捉获，解见马超。超审知此事，即往

Tào phi tự kế vị chi hậu, pháp lệnh nhất tân, uy bức hán đế, thậm vu kì phụ. Tào hữu tê tác báo nhập thành đô. Hán trung vương văn chi, đại kinh, tức dũng văn võ thương nghị viết: "Tào thao dĩ tử, tào phi kế vị, uy bức thiên tử, canh thậm vu thao. Đông ngô tôn quyền, củng thủ xưng thần. Cô dục tiên phật đông ngô, dĩ báo vân trường chi cừu; thứ thảo trung nguyên, dĩ trừ loạn tặc." Ngôn vị tắt, liêu hóa xuất ban, khốc bái vu địa viết: "Quan công phụ tử ngô hại, thật lưu phong, mạnh đạt chi tội. Khất tru thử nhị tặc." Huyền đức tiệm dục khiền nhân cầm chi. Không minh giàn viết: "Bất khả. Thả nghi hoãn đồ chi, cấp tắc sinh biến hĩ. Khả thăng thử nhị nhân vi quận thủ, phân điều khai khứ, nhiên hậu khả cầm." Huyền đức tòng chi, toại khiền sử thăng lưu phong khứ thủ miên trúc.

Từ khi Tào Phi lên ngôi, pháp lệnh thay đổi mới cả, bức hiếp vua Hiển đế lại thậm tệ hơn cha hắn khi trước. Có mật thám báo tin ấy về Thành Đô, Hán Trung vương giật mình, bàn với các quan rằng: - Tào Tháo chết rồi, Tào Phi nối ngôi, bức hiếp thiên tử, lại thậm tệ hơn cha hắn. Tôn Quyền ở Đông Ngô, chắp tay xưng thần. Cô muốn trước hết đánh Đông Ngô, để báo thù cho Văn Trường rồi sau sẽ đánh Trung Nguyên, để trừ loạn tặc, các ngươi nghĩ thế nào? Huyền Đức nói vừa dứt lời, Liêu Hóa ra lạy xuống đất, khóc rằng: - Cha con Quan Công bị hại, là vì Lưu Phong, Mạnh Đạt không cứu, xin giết hai tên giặc ấy đi mới được. Hán Trung vương toan sai người đi bắt. Không Minh can rằng: - Việc ấy phải thông thả định liệu mới được, chờ có vội vàng mà sinh biến. Nay hãy thăng cho hai người làm quận thủ, chia đi hai nơi, rồi mới trừ được. Hán Trung vương nghe lời, sai sứ ra thăng cho Lưu Phong về giữ ở Miên Trúc.

Nguyên lai bènh dạng dữ mạnh đạt thậm hậu, thính tri thử sự, cấp hồi gia tác thư, khiền tâm phúc nhân trì báo mạnh đạt. Sứ giả phương xuất nam môn ngoại, bị mã siêu tuần thị quân tróc hoạch, giải kiến mã siêu. Siêu thầm tri thử sự, tức vãng kiến bènh dạng. Dạng tiếp

Bành Dạng vốn chơi thân với Mạnh Đạt, nghe thấy vậy, vội vàng viết thư sai người báo tin cho Đạt biết. Người mang thư vừa ra đến cửa nam thì bị quân đi tuần của Mã Siêu bắt được. Siêu tra hỏi biết tình đầu như thế, lập tức đến chơi Bành Dạng. Dạng ra tiếp vào, đặt rượu thiết đãi. Rượu

xiāng dài . jiǔ zhì shù xún ,  
chao yí yán tiǎo zhī yue : " xí  
hàn zhōng wáng dài gōng  
shèn hòu , jìn hé jiàn bó yě ?  
" ? yin jiù zuì , hèn mà yue : "  
lǎo gé huāng bài , wú bì yǒu  
yǐ bào zhì ! " chao yòu tàn  
yue : " mǒu yì huái yuàn xīn  
jiǔ yǐ . " ? yue : " gōng qǐ běn  
bù jun , jié lián mèng dà wèi  
wài gé , mǒu lǐng chuan bing  
wèi nèi yìng , dà shì kě tú yě  
. " chao yue : " xian sheng  
zhī yán shèn dang . lái rì zài  
yì . "

见彭羕。羕接入，置酒相待。酒至数巡，超以言挑之曰：“昔汉中王待公甚厚，今何渐薄也？”羕因酒醉，恨骂曰：“老革荒悖，吾必有以报之！”超又探曰：“某亦怀怨心久矣。”羕曰：“公起本部军，结连孟达为外合，某领川兵为内应，大事可图也。”超曰：“先生之言甚当。来日再议。”

11 chao cí liǎo péng ? , jí jiang  
rényǔ shu jiě jiàn hàn zhōng  
wáng , xì yán qí shì . xuán  
dé dà nù , jí lìng qín péng ?  
xià yù , kǎo wèn qí qíng . ?  
zài yù zhōng , huǐ zhì wú jí .  
xuán dé wèn kǒng míng yue  
: " péng ? yǒu móu fǎn zhì yì  
, dang hé yǐ zhì zhì ? " kǒng  
míng yue : " ? sui kuáng shì  
rán liù zhì jiǔ bì sheng huò ."  
yú shì xuán dé cì péng ? sǐ  
yú yù .

12 ? jì sǐ , yǒu rén bào zhī mèng  
dá . dà dà jīng , jǔ zhǐ shí  
cuò . hu shǐ mèng zhì , diào  
liú feng huí shǒu mián zhú

超辞了彭羕，即将人与书解见汉中王，细言其事。玄德大怒，即令擒彭羕下狱，拷问其情。羕在狱中，悔之无及。玄德问孔明曰：“彭羕有谋反之意，当何以治之？”孔明曰：“羕虽狂士，然留之久必生祸。”于是玄德赐彭羕死于狱。

羕既死，有人报知孟达。达大惊，举止失措。

nhập, trí tửu tương đai. Tửu chí sổ tuần, siêu dĩ ngôn thiêu chí viết: "Tích hán trung vương đai công thậm hậu, kim hà tiệm bạc dã?" Dạng nhân tửu túy, hận mạ viết: "Lão cách hoang bội, ngô tất hữu dĩ báo chí!" Siêu hựu tham viết: "Mỗ diệc hoài oán tâm cửu hĩ." Dạng viết: "Công khởi bôn bộ quân, kết liên mạnh đạt vi ngoại hợp, mỗ linh xuyên binh vi nội ứng, đại sự khả đồ dã." Siêu viết: "Tiên sinh chi ngôn thậm đương. Lai nhật tái nghị."

nửa chừng Siêu nói gợi lên rằng:  
- Ngày xưa Hán Trung vương đai ông hậu lắm nay sao có ý nhạt nhẽo? Dạng nhân rượu ngà ngà say, nỗi giận mắng rằng: - Ông già ấy lẩn quẩn lắm, thế nào cũng có phen ta báo được mới nghe! Siêu cũng nói tảng ra rằng: - Tôi lâu nay cũng oán ông ấy lắm! Dạng nói: - Có phải thế thì ông hãy cắt quân bắn hộ, kết với Mạnh Đạt làm ngoại ứng, tôi đem quân trong Xuyên làm nội công, việc lớn chắc xong! Siêu nói: - Tiên sinh nói phải lắm, mai ta sẽ bàn lại với nhau.

Siêu từ liễu bành dạng, tức tương nhân dữ thư giải kiến hán trung vương, tế ngôn kì sự. Huyền đức đại nộ, tức lệnh cầm bành dạng hạ ngực, khảo vấn kì tình. Dạng tại ngực trung, hồi chi vô cập. Huyền đức vấn khồng minh viết: "Bành dạng hữu mưu phản chí ý, đương hả dĩ trì chí?" Khồng minh viết: "Dạng tuy cuồng sĩ, nhiên lưu chí cứu tất sinh họa." Vu thị huyền đức tú bành dạng tử vu ngực.

Siêu từ già ra về, đem ngay cả người lẩn thư vào nộp Hán Trung vương, và thuật lại đầu đuôi câu chuyện ấy. Hán Trung vương giận lắm, sai bắt ngay Bành Dạng tổng ngực tra hỏi, quả nhiên như thế, Bành Dạng ngồi trong ngực, hồi hận thì sự đã rồi. Hán Trung vương hỏi Khồng Minh rằng: - Bành Dạng có ý mưu phản, phải trị làm sao? Khồng Minh thưa: - Dạng là một người ngông nghênh để lâu tất cũng sinh vạ. Hán Trung vương mới cho Bành Dạng tự tử ở trong ngực.

Dạng kí tử, hữu nhân báo tri manh đạt. Đạt đại kinh, cử chỉ thất thố. Hốt sứ mệnh chí, điều lưu phong hồi thủ miên trúc khứ

Dạng chết rồi, có người báo tin cho Mạnh Đạt biết. Đạt sợ cuống cả người lại. Chợt có sứ giả đến, điều Lưu Phong ra giữ thành

qù qì . mèng dá huang qǐng  
shàng yong , fáng líng dou  
wèi shen dan , shen yí dì  
xiong èr rén shang yì yue : " wǒ yǔ fǎ xiào zhí tòng yǒu  
gōng yú hàn zhong wáng ; jìn xiào zhí yǐ sī , ér hàn  
zhong wáng wàng wǒ qián gong , nǎi yù jiàn hài , wèi  
zhi nài hé ? " dan yue : " mǒu yǒu yì jì , shǐ hàn zhong  
wáng bù néng jia hài yú gong . " dá dà xǐ , jí wèn hé jì . dan yue : " wú dì xiong yù  
tóu wèi jiǔ yǐ , gong kě zuò yí biǎo , cí liǎo hàn zhong  
wáng , tóu wèi wáng cáo pi , pi bì chóng yòng . wú èr rén  
yì suí hòu lái jiàng yě . " dá měng rán shèng wù , jí xiě  
biǎo yì tong , fù yǔ lái shǐ ; dang wǎn yǐn wǔ shí yú qí  
tóu wèi qù liǎo .

13 shǐ mìng chí biǎo huí chéng  
dou , zòu hàn zhong wáng ,  
yán mèng dá tóu wèi zhì shì . xian zhǔ dà nù . lǎn qí biǎo  
yue : " chén dá fú wéi diàn  
xià jiang jiàn yì , lǚ zhì yè ,  
zhuī huán , wén zhì gong ,  
dà shì cǎo chuàng , jiǎ shì  
wú , chǔ , shì yǐ yǒu wéi zhì  
shì , wàng feng guī shùn .  
chén wéi zhí yǐ lái , qian lì  
shan jí ; chén yóu zì zhì ,  
kuàng yú jun hu ? jin wáng

忽使命至，调刘封回守绵竹去讫。孟达慌请上庸、房陵都尉申耽、申仪弟兄二人商议曰：“我与法孝直同有功于汉中王；今孝直已死，而汉中王忘我前功，乃欲见害，为之奈何？”耽曰：“某有一计，使汉中王不能加害于公。”达大喜，急问何计。耽曰：“吾弟兄欲投魏久矣，公可作一表，辞了汉中王，投魏王曹丕，不必重用。吾二人亦随后来降也。”达猛然省悟，即写表一通，付与来使；当晚引五十余骑投魏去了。

使命持表回成都，奏汉中王，言孟达投魏之事。先主大怒。览其表曰：“臣达伏惟殿下将建伊、吕之业，追桓、文之功，大事草创，假势吴、楚，是以有为之士，望风归顺。臣委质以来，愆戾山积；臣犹自知，况于君乎？今王朝

cật。孟达获朝廷信任，房陵都尉申耽、申仪弟兄二人商议曰：“我与法孝直同有功于汉中王；今孝直已死，而汉中王忘我前功，乃欲见害，为之奈何？”耽曰：“某有一计，使汉中王不能加害于公。”达大喜，急问何计。耽曰：“吾弟兄欲投魏久矣，公可作一表，辞了汉中王，投魏王曹丕，不必重用。吾二人亦随后来降也。”达猛然省悟，即写表一通，付与来使；当晚引五十余骑投魏去了。

Mệnh đạt hoảng thỉnh thương dong, phòng lăng đô úy thân đam, thân nghi đệ huynh nhị nhân thương nghị viết: "Ngã dũ pháp hiếu trực đồng hữu công vu hán trung vương; kim hiếu trực dĩ tử, nhi hán trung vương vong ngã tiền công, nãi dục kiến hại, vi chi nại hả?" Đam viết: "Mõ hữu nhất kế, sử hán trung vương bất năng gia hại vu công." Đạt đại hỉ, cấp vấn hà kế. Đam viết: "Ngô đệ huynh dục đầu ngụy cửu hĩ, công khả tác nhất biểu, từ liễu hán trung vương, đầu ngụy vương tào phi, phi tất trọng dụng. Ngô nhị nhân diệc tùy hậu lai hàng dã." Đạt mãnh nhiên tĩnh ngô, tức tả biểu nhất thông, phó dũ lai sử; đương vẫn dẫn ngũ thập dư ky đầu ngụy khứ liễu.

Sứ giả mang biểu về Thành Đô, tâu với Hán Trung vương. Hán Trung vương giận lắm, xem tờ biểu viết rằng: Thần là Đạt thiết nghĩ rằng: Điện hạ sắp sửa dựng nghiệp Y, Lã, theo công Hoàn, Văn, mượn đất Ngô, Sở này để gây dựng việc lớn. Bởi thế, những người có chí lũ lượt kéo về. Thần từ khi theo đời đến nay, tội lỗi chất cao đầy núi, thần cũng tự biết mình lầm, huống chi điện hạ. Nay trong triều những bực tài

cháo ying jùn lín jí , chén nèi  
wú fǔ zuǒ zhì qì , wài wú  
jiàng lǐng zhì cái , liè cì gong  
chén , chéng zú zì kui ! chén  
wén fàn lí shí wéi , fú yú wǔ  
hú ; jiù fàn xiè zuì , qun xún  
hé shàng . fu jì huì zhì xiān ,  
qǐng mìng qǐ shen , hé zai ?  
yù jié qù jiù zhì fen yě .  
kuàng chén bì bǐ , wú yuán  
gong jù xun , zì xì yú shí ,  
qiè mù qián xián , zǎo si  
yuǎn chí . xí shen sheng zhì  
xiào , jiàn yí yú qin ; zi xu zhì  
zhong , jiàn zhu yú jun ;  
méng tián tà jìng ér bèi dà  
xíng , lè yì pò qí ér zao chán  
ning . chén měi dù qí shu ,  
wèi cháng bù gǎn kài liú tì ;  
ér qin dang qí shì , yì yòng  
shang dào ! ér zhě , jīng  
zhou fù bài , dà chén shi jié ,  
bǎi wú yi huán ; wéi chén  
xún shì , zì zhì fáng líng ,  
shàng yong , ér fù qǐ shen ,  
zì fàng yú wài . fú xiāng diàn  
xià shèng en gǎn wù , mǐn  
chén zhì xin , dào chén zhì jū .  
chén chéng xiǎo rén , bù  
néng shǐ zhong . zhi ér wèi  
zhi , gǎn wèi fei zui ? chén  
měi wén jiao jué wú è shēng ,  
qù chén wú yuàn cí , chén  
guò fèng jiào yú jun zi , yuàn  
jun wáng miǎn zhì , chén bù  
shèng huáng kǒng zhì zhì ! "  
xuán dé kàn bì , dà nù yue :  
" pǐ fu pàn wú , an gǎn yǐ  
wén cí xiāng xì ye ! " jí yù qǐ  
bing qín zhì . kǒng míng yue

英俊鳞集，臣内无辅佐之器，外无将领之才，列次功臣，诚足自愧！臣闻范蠡识微，浮于五湖；舅犯谢罪，逡巡河上。夫际会之间，请命乞身，何哉？欲洁去就之分也。况臣卑鄙，无元功巨勋，自系于时，窃慕前贤，早思远耻。昔申生至孝，见疑于亲；子胥至忠，见诛于君；蒙恬拓境而被大刑，乐毅破齐而遭谗佞。臣每读其书，未尝不感慨流涕；而亲当其事，益用伤悼！迩者，荊州覆败，大臣失节，百无一还；惟臣寻事，自致房陵、上庸，而复乞身，自放于外。伏想殿下圣恩感悟，愍臣之心，悼臣之举。臣诚小人，不能始终。知而为之，敢谓非罪？臣每闻交绝无恶声，去臣无怨辞，臣过奉教于君子，愿君王勉之，臣不胜惶恐之至！”玄德看毕，大怒曰：“匹夫叛吾，安敢以

chi khí, ngoại vô tướng lĩnh chi tài, liệt thứ công thần, thành tú tự quỷ! Thần văn phạm lễ thức vi, phù vu ngũ hồn; cữu phạm tạ tội, thuân tuân hà thượng. Phu tế hội chi gian, thỉnh meph khát thân, hà tai? Dục khiết khứ tựu chi phân dã. Huống thần ti bỉ, vô nguyên công cự huân, tự hệ vu thời, thiết mộ tiền hiền, tảo tư viễn sỉ. Tích thân sinh chí hiếu, kiến nghi vu thân; tử tư chí trung, kiến trú vu quân; mông điem thác cảnh nhi bị đại hình, nhạc nghị phá tề nhi tao sàm nịnh. Thần mỗi độc kì thư, vị thường bất cảm khái lưu thê; nhi thân đương kì sự, ích dụng thương điệu! Nhĩ giả, kinh châu phúc bai, đại thần thất tiết, bách vô nhứt hoàn; duy thần tầm sự, tự trí phòng lăng, thượng dong, nhi phục khát thân, tự phóng vu ngoại. Phục tướng điện hạ, thánh ân cảm ngộ, mẫn thần chi tâm, điêu thần chi cử. Thần thành tiểu nhân, bất năng thủy chung. Tri nhi vi chi, cảm vi phi tội? Thần mỗi văn giao tuyệt vô ác thanh, khứ thần vô oán từ, thần quá phụng giáo vu quân tử, nguyện quân vương miễn chi, thần bất thắng hoàng khủng chi chí!" Huyền đức khán tắt, đại nộ viết: "Thất phu bạn ngô, an cảm dĩ văn từ tương hí da!" Tức dục khởi binh cầm chi. Không minh viết: "Khả tựu khiêm lưu phong tiến binh, lệnh nhị hồ tương tịnh; lưu phong

giỏi đông như kiến, thần tài hèn sức yếu, mà cũng được dự vào hàng công thần, thần tự nghĩ mình lấy làm hổ thẹn!. Thần có nghe: Phạm Lãi biết ơn, lênh đênh năm hồn, Cửu Phạm tạ tội, quanh quẩn trên sông! Ôi! Đang khi vua tôi gặp gỡ nhau, mà phải mang thân đi lánh, là có làm sao? Bởi vì, muốn rõ ràng trong đường thân tới vậy. Huống chi, thần là kẻ hèn hạ, không có công cán gì to: Nghĩ đến sự đời, lại nhớ đến các ông tiền hiền lắm. Ngày xưa, Thân Sinh rất hiếu mà bị cha nghi, Tử Tư rất trung mà bị vua giết, Mông Điềm có công mở bờ cõi mà phải tội, Nhạc Nghị có công phá nước Tề mà bị đuổi đi. Thần mỗi khi xem sách, nói đến các ông ấy, không thể không cảm khái sụt sùi. Không ngờ thần lại gặp phải cảnh như thế, càng thêm chua xót lắm! Trước đây, Kinh Châu đỗ mắt, đại thần thất tiết, trăm phần không dám chối phần nào. Vậy thần xin giả Phòng Lăng, Thượng Dung mà xin đem thân ra ngoài, cho được thỏa chí. Xin điện hạ rủ ơn thánh, soi xét cho thần; thần tình của thần mà thương cái cảnh của thần. Thần thật là tiểu nhân, không được thủy chung như nhất. Thần biết thế là không phải mà vẫn làm, há dám chối là không có tội? Thần lại nghe có câu rằng: "Bạn chơi với nhau tuy đã tuyệt không nỡ nói nhau quá lời, bầy tôi thờ chủ tuy đã bỏ đi, không nên oán thân

: " kě jiù qiǎn liú fēng jìn bìng , lǐng èr hǔ xiāng bìng ; liú fēng huò yǒu gōng , huò bài jí , bì guī chéng dou , jiù ér chū zhī , kě jué liǎng hài . xuán dé cóng zhī , suì qiǎn shǐ dào mián zhú , chuán yù liú fēng . fēng shòu mìng , lǚ bìng lái qín mèng dá . què shuo cáo pi zhèng jù wén wǔ yì shì , hu jìn chén zòu yue : " shǔ jiāng mèng dá lái jiàng . " pi zhao rù wèn yue : " rǔ cǐ lái , mò fei zhà jiàng hu ? " dá yue : " chén wèi bù jiù guan gong zhì wéi , hàn zhōng wáng yù sha chén , yin cǐ jù zuì lái jiàng , bié wú ta yì . " ! cáo pi cháng wèi zhǔn xìn , hu bào liú fēng yǐn wǔ wàn bìng lái qū xiāng yáng , dan nuò mèng dá qian sha . pi yue : " rǔ jì shì zhen xin , biàn kě qù xiāng yáng qū liú fēng shǒu jí lái , gu fang zhǔn xìn . " dá yue : " chén yǐ lì hái shuo zhì , bù bì dòng bìng , lǐng liú fēng yì lái jiàng yě . " pi dà xǐ , suì jiā mèng dá wèi sǎn qí cháng shì , jiàn wǔ jiāng jun , píng yáng tíng hóu , lǐng xin chéng tài shǒu , qù shǒu xiāng yáng , fán chéng . yuán lái xià hóu cháng , xú ? yǐ xiān zài xiāng yáng , zhèng jiāng shou qū shàng yong zhu bù . mèng dá dào liǎo xiāng yáng , yǔ èr jiāng lǐ bì , tàn de liú fēng lí chéng

文辞相戏耶！”即欲起兵擒之。孔明曰：“可就遣刘封进兵，令二虎相并；刘封或有功，或败绩，必归成都，就而除之，可绝两害。玄德从之，遂遣使到绵竹，传谕刘封。封受命，率兵来擒孟达。却说曹丕正聚文武议事，忽近臣奏曰：“蜀将孟达来降。”丕召入问曰：“汝此来，莫非诈降乎？”达曰：“臣为不救关公之危，汉中王欲杀臣，因此惧罪来降，别无他意。”！曹丕尚未准信，忽报刘封引五万兵来取襄阳，单搦孟达厮杀。丕曰：“汝既是真心，便可去襄阳取刘封首级来，孤方准信。”达曰：“臣以利害说之，不必动兵，令刘封亦来降也。”丕大喜，遂加孟达为散骑常侍、建武将军、平阳亭侯，领新城太守，去守襄阳、樊城。原来夏侯尚、徐晃已先在襄阳，正将收取

hoặc hữu công, hoặc bại tích, tất quy thành đỗ, tựu nhí trú chi, khả tuyệt lưỡng hại. Huyền đức tòng chi, toại khiển sử đáo miên trúc, truyền dụ lưu phong. Phong thu mêm, suất binh lai cầm mạnh đạt. Khuốc thuyết tào phi chánh tụ văn võ nghị sự, hốt cận thần tấu viết: "Thục tương mạnh đạt lai hàng." Phi triệu nhập vấn viết: "Nhữ thử lai, mạc phi trá hàng hò?" Đạt viết: "Thần vi bất cứu quan công chi nguy, hán trung vương dục sát thần, nhân thử cụ tội lai hàng, biệt vô tha ý!" Tào phi thượng vị chuẩn tín, hốt báo lưu phong dẫn ngũ vạn binh lai thủ tương dương, đan natch mạnh đạt tư sát. Phi viết: "Nhữ kí thị chân tâm, tiện khả khứ tương dương thủ lưu phong thủ cấp lai, cõ phương chuẩn tín." Đạt viết: "Thần dĩ lợi hại thuyết chi, bắt tất động binh, lệnh lưu phong diệc lai hàng dã." Phi đại hỉ, toại gia mạnh đạt vi tán ky thường thị, kiến võ tướng quân, bình dương đinh hầu, lĩnh tân thành thái thủ, khứ thủ tương dương, phàn thành. Nguyên lai hạ hầu thượng, từ hoảng dĩ tiên tại tương dương, chánh tương thu thủ thượng dong chư bộ. Mạnh đạt đáo liễu tương dương, dữ nhị tương lễ tắt, tham đắc lưu phong li thành ngũ thập lí hạ trại. Đạt tức tu thư nhất phong, sứ nhân tê phó thực trại chiêu hàng lưu phong.

gi". Thần vẫn nhớ lời quân tử, vậy xin điện hạ cố gắng lên, thần sợ hãi không sao kê xiết! Hán Trung vương xem xong, nổi giận nói rằng: - Quân thất phu đã phản ta thì chớ, lại dám đem văn tự ra đưa ta rụ! Liền toan cắt quân đi bắt. Khổng Minh nói: - Nên sai ngay Lưu Phong tiến binh bắt Mạnh Đạt, để cho hai hổ trọi nhau. Lưu Phong hoặc thành công, hoặc bại trận; thế nào cũng phải về Thành Đô, sẽ bắt mà trừ đi, thì tuyệt được cả hai cái hại ấy. Hán Trung vương nghe lời, cho sứ ra Miên Trúc truyền sai Lưu Phong đem quân đi bắt Mạnh Đạt. Lại nói, Tào Phi đang tụ văn võ bàn việc, cận thần vào báo rằng: - Có tướng bên Thục là Mạnh Đạt đến hàng. Phi đòi vào hỏi: - Người đến đây hàng có mưu mẹo gì già dối chăng? Đạt thưa: - Tôi chỉ vì không chịu cứu Quan Công, Hán Trung vương muốn giết tôi, cho nên đến hàng, chứ không có ý gì khác. Tào Phi vẫn chưa tin, chợt có tin báo Lưu Phong dẫn năm vạn quân lại lấy Tương Dương, chỉ thách một mình Mạnh Đạt ra đánh. Phi bảo Mạnh Đạt rằng: - Người có phải thực bụng hàng, thì hãy ra Tương Dương lấy đầu Lưu Phong về đây, ta mới tin. Đạt nói: - Tôi lấy đường lợi hại ra bảo Lưu Phong, tất nhiên hắn cũng đến hàng. Phi mừng lắm, phong cho Mạnh Đạt làm tán ky thường thị, kiến võ tướng quân, Bình Dương dinh

wǔ shí lǐ xià zhài . dá jí xiū  
shù yí fēng , shí rén ? fù shù  
zhài zhao jiàng liú fēng .

上庸诸部。孟达到了襄  
阳，与二将礼毕，探得  
刘封离城五十里下寨。  
达即修书一封，使人賚  
赴蜀寨招降刘封。

- 14 liú fēng lǎn shù dà nù yue : "cǐ zéi wù wú shù zhí zhì yì , yòu xiān wú fù zì zhì qīn , shí wú wèi bù zhōng bù xiào zhì rén yě ! " suì chě suì lái shù , zhǎn qí shǐ , cì rì , yǐn jūn qián lái nuò zhàn . mèng dá zhì liú fēng chě shù zhǎn shǐ , bó rán dà nù , yì lǐng bīng chu yíng . liǎng zhèn dùi yuán , fēng lì mǎ yú mén qí xià . yǐ dao zhǐ mà yue : " bēi guó fān zéi , an gǎn luàn yán ! " mèng dá yue : " rǔ sǐ yǐ lín tóu shàng , huán zì zhí mí bù shèng ! " fēng dà nù , pāi mǎ lún dǎo , zhí ben mèng dá . zhàn bù san gé , dá bài zǒu , fēng chéng xū zhuī sha èr shí yú lǐ , yǐ shèng hǎn qǐ , fú bīng jìn chu , zuǒ biān xià hóu cháng sha lái , yòu biān xú ? sha lái , mèng dá huí shen fù zhàn . san jun jiá gōng , liú fēng dà bài ér zǒu , lián yè ben huí shàng yong , bēi hòu wèi bīng gǎn lái . liú

刘封览书大怒曰：“此  
贼误吾叔侄之义，又间  
吾父子之亲，使吾为不  
忠不孝之人也！”遂扯  
碎来书，斩其使，次日  
，引军前来搦战。孟达  
知刘封扯书斩使，勃然  
大怒，亦领兵出迎。两  
阵对圆，封立马于门旗  
下。以刀指骂曰：“背  
国反贼，安敢乱言！”  
孟达曰：“汝死已临头  
上，还自执迷不省！”  
封大怒，拍马轮刀，直  
奔孟达。战不三合，达  
败走，封乘虚追杀二十  
余里，一声喊起，伏兵  
尽出，左边夏侯尚杀来  
，右边徐晃杀来，孟达  
回身复战。三军夹攻，

Lưu phong lăm thư đại nộ viết:  
"Thủ tặc ngô ngô thúc chất chi  
nghĩa, hựu gian ngô phụ tử chi  
thân, sử ngô vi bất trung bất  
hiếu chi nhân dã!" Toại xả toái  
lai thư, trảm kì sử, thứ nhật,  
dẫn quân tiền lai nạch chiến.  
Mạnh đạt tri lưu phong xả thư  
trảm sử, bột nhiên đại nộ, diệc  
lĩnh binh xuất nghênh. Lưỡng  
trận đối viên, phong lập mã vu  
môn kì hạ. Dĩ dao chỉ mạ viết:  
"Bối quốc phản tặc, an cảm  
loạn ngôn!" Mạnh đạt viết: "Nhữ  
tử dĩ lâm đầu thượng, hoàn tự  
chấp mê bất tỉnh!" Phong đại  
nộ, phách mã luân đao, trực  
bôn mạnh đạt. Chiến bất tam  
hợp, đạt bại tẩu, phong thừa hư  
truy sát nhị thập dư lí, nhát  
thanh hảm khởi, phục binh tǎn  
xuất, tả biến hạ hầu thương sát  
lai, hữu biến từ hoàng sát lai,  
mạnh đạt hồi thân phục chiến.  
Tam quân giáp công, lưu phong  
đại bại nhi tẩu, liên dạ bôn hồi  
thượng dong, bối hậu ngụy

hầu, lĩnh chức thái thú Tân  
Thành, ra giữ ở Tương Dương,  
Phàn Thành. Hạ Hầu Thương, Từ  
Hoàng ở Tương Dương sắp sửa  
đánh lấy các quận Thượng Dung.  
Mạnh Đạt đến nơi, vào chơi hai  
tướng, thì nghe tin Lưu Phong  
dẫn quân đến, cách ngoài thành  
năm mươi dặm hạ trại. Đạt mới  
viết một phong thư, sai người  
mang đến trại Thục, dụ Lưu  
Phong lại hàng.

Phong xem thư nổi giận, nói: -  
Thằng giặc này đã làm mất nghĩa  
chú cháu của ta, lại muốn lìa tình  
cha con ta để cho ta thành ra đứa  
bất trung bất hiếu hay sao? Nói  
đoạn liền xé thư, chém sứ, hầm  
hầm nổi giận, dẫn quân ra đánh.  
Hai bên dàn trận, Phong dùng  
ngựa đứng dưới cửa cờ, cầm  
đao trả Mạnh Đạt mắng rằng: -  
Quân phản tặc bỏ nước kia, sao  
dám nói càn? Mạnh Đạt nói: -  
Mày chết đã kè cổ rồi, còn u mê  
không biết à? Phong giận lắm, té  
ngựa múa đao xông thẳng vào  
đánh Mạnh Đạt. Đánh chưa được  
vài hiệp Đạt thua chạy. Phong  
đuổi theo hơn hai trăm dặm, bỗng  
nổi một tiếng reo, quân phục đổ  
cả ra: Bên tả Hạ Hầu Thương kéo  
tới, bên hữu Từ Hoàng ập đến,  
Mạnh Đạt cũng quay lại, ba mặt  
đánh ập vào. Lưu Phong thua to,  
chạy luôn đêm về đến Thượng  
Dung, quân Ngụy đuổi theo ráo  
riết, Phong đến dưới thành gọi  
cửa, thì thấy tên bắn xuống như

feng dào chéng xià jiào mén , chéng shàng luàn jiàn shè xià . shen dan zài dí lóu shàng jiào yue : " wú yǐ jiàng liǎo wèi yě ! " feng dà nù , yù yào gong chéng , bèi hòu zhui jun jiang zhì , feng lì jiǎo bù zhù , zhì de wàng fáng líng ér ben , jiàn chéng shàng yǐ jìn cha wèi qí . shen yí zài dí lóu shàng jiang qí yí ? , chéng hòu yǐ biao jun chu , qí shàng dà shu " yòu jiāng jun xú ? " . feng dǐ dí bù zhù , jí wàng xi chuan ér zǒu .

刘封大败而走，连夜奔回上庸，背后魏兵赶来。刘封到城下叫门，城上乱箭射下。申耽在敌楼上叫曰：“吾已降了魏也！”封大怒，欲要攻城，背后追军将至，封立脚不住，只得望房陵而奔，见城上已尽插魏旗。申仪在敌楼上将旗一飐，城后一彪军出，旗上大书“右将军徐晃”。封抵敌不住，急望西川而走。

15 ? chéng shì zhuī sha . liú feng bù xià zhì shèng de bǎi yú qí . dào liǎo chéng dou , rù jiàn hàn zhōng wáng , kubài yú dì , xì zòu qián shì . xuán dé nù yue : " rǔ zǐ yǒu hé miàn mù fù lái jiàn wú ! " feng yue : " shú fù zhī nán , fei ér bù jiù , yin mèng dá jiàn zǔ gù ēr . " xuán dé zhuǎn nù yue : " rǔ xu shí rén shí , chuan rén yì , fei tú mù ǒu rén ! an kě ting chán zéi suǒ zǔ ! " mìng zuǒ yòu tuī chu zhǎn zhì . hàn zhōng wáng jì zhǎn liú feng , hòu wén mèng dá zhao zhì , huí shu zhǎn shǐ zhì shì , xīn zhōng pō huǐ ; yòu ai tòng guan gong , yǐ zhì rǎn bìng .

binh cản lai. Lưu phong đáo thành hạ khiếu môn, thành thượng loạn tiễn xạ hạ. Thân đam tại địch lâu thượng khiếu viết: "Ngô dĩ hàng liễu ngụ dã!" Phong đại nộ, dục yểu công thành, bối hậu truy quân tương chí, phong lập cước bất trụ, chỉ đắc vọng phòng lăng nhi bôn, kiến thành thượng dĩ tần sáp ngụy ki. Thân nghi tại địch lâu thượng tương kì nhất triền, thành hậu nhất bưu quân xuất, kì thượng đại thư "Hữu tướng quân từ hoảng". Phong để địch bất trụ, cấp vọng tây xuyên nhi tàu.

晃乘势追杀。刘封部下只剩得百余骑。到了成都，入见汉中王，哭拜于地，细奏前事。玄德怒曰：“辱子有何面目复来见吾！”封曰：“叔父之难，非凡不救，因孟达谏阻故耳。”玄德转怒曰：“汝须食人食、穿人衣，非土木偶人！安可听谗贼所阻！”命左右推出斩之。汉中王既斩刘封，后闻孟达招之，毁书斩使之事，心中颇悔；又哀痛关

mưa, rồi Thân Đam ở trên địch lâu gọi rằng: - Ta đã hàng Ngụy rồi! Phong giận lắm, muốn đánh phá thành, nhưng quân đuổi theo sau đã đến. Phong phải chạy về Phòng Lăng. Đến nơi thì thấy trên thành đã cắm cờ hiệu nước Ngụy cả rồi. Thân Nghi ở trên phắt cờ hiệu. Từ Hoàng ở phía sau kéo đến. Phong đánh không lại, kíp chạy về Tây Xuyên.

Hoàng thừa thế truy sát. Lưu phong bộ hạ chỉ thặng đắc bách dư ky. Đáo liễu thành đô, nhập kiến hán trung vương, khóc bái vu địa, tế tấu tiền sự. Huyền đức nộ viết: "Nhục tử hữu hà diện mục phục lai kiến ngô!" Phong viết: "Thúc phụ chí nan, phi nhi bất cứu, nhán mạnh đạt gián trở cõi nhĩ." Huyền đức chuyển nộ viết: "Nhữ tu thực nhân thực, xuyên nhân y, phi thô mộc ngẫu nhân! An khả thính sàm tắc sở trả!" Mệnh tả hữu thôi xuất trảm chi. Hán trung vương kí trảm lưu phong, hậu văn mạnh đạt chiêu chi, hủy thư trảm sứ chi sự, tâm trung pha hồi; hựu ai thống quan công, dĩ trí nhiễm bệnh.

Hán Trung vương chém xong Lưu Phong, sau biết Phong xé thư chém sứ giả của Mạnh Đạt, bấy giờ mới hồi. Hán Trung

yin cǐ àn bìng bù dòng .

16 qiě shuo wèi wáng cáo pi , zì jí wáng wèi , jiang wén wǔ guan liáo , jìn jie sheng shǎng ; suí tǒng jiā bìng san shí wàn , nán xún pèi guó qiáo xiàn , dà xiāng xian yíng . xiāng zhōng fù lǎo , yáng chén zhe dào , fèng shàng jìn jiǔ , xiào hàn gao zǔ huán pèi zhì shì . rén bào dà jiāng jun xià hóu dun bìng wéi , pí jí huán yè jùn . shí dun yǐ zú , bù wèi wa xiào , yǐ hòu lǐ xùn zàng .

17 shì suì ba yuè xiàn , bào cheng shí yì xiàn fēng huáng lái yí , lín ? chéng qí lín chu xiàn , huáng lóng xiàn yú yè jùn . yú shì zhōng láng jiàng lǐ fú , tài shǐ chéng xǔ zhì shang yì : zhōng zhōng rui zheng , nǎi wèi dang dài hàn zhì zhào , kě an pái shòu chán zhī lǐ , lìng hàn dì jiāng tian xià ràng yú wèi wáng . suí tòng huá xīn , wáng lǎng , xin pí , jiǎ xū , liú ? , liú ? , chén jiǎo , chén qún , huán jie děng yí ban wén wǔ guan liáo , sì shí yú rén , zhí rù nèi diàn , lái zòu hàn xiàn dì , qǐng chán wèi yú wèi wáng cáo pi . zhèng shì : wèi jia

公，以致染病。因此按兵不动。

且说魏王曹丕，自即王位，将文武官僚，尽皆升赏；遂统甲兵三十万，南巡沛国谯县，大飨先茔。乡中父老，扬尘遮道，奉觞进酒，效汉高祖还沛之事。人报大将军夏侯惇病危，丕即还邺郡。时惇已卒，不为挂孝，以厚礼殉葬。

是岁八月间，报称石邑县凤凰来仪，临淄城麒麟出现，黄龙现于邺郡。于是中郎将李伏、太史丞许芝商议：种种瑞徵，乃魏当代汉之兆，可安排受禅之礼，令汉帝将天下让于魏王。遂同华歆、王朗、辛毗、贾诩、刘廙、刘晔、陈矫、陈群、桓阶等一班文武官僚，四十余人，直入内殿，来奏汉献帝，请禅位于魏王曹丕。

Nhân thử án binh bất động.

vương vì thương Quan Công quá, nên sinh bệnh, phải đóng quân tại chỗ, chưa dám động vội.

Tào Phi từ khi lên ngôi Ngụy vương, thăng thưởng cả cho các quan văn võ, rồi dẫn ba mươi vạn quân về thăm huyện Tiêu nước Bá là nơi quê cha đất tổ; mỗ tiệc lớn tế bái mồ mã tổ tiên. Các cụ già trong làng kéo ra bái vọng chật cả đường cái, tranh nhau dâng rượu chúc thọ, theo lệ như vua Cao Tổ nhà Hán về nước Bá khi xưa. Chợt có tin báo Hạ Hầu Đôn bệnh nguy cấp lắm. Phi vội vàng trở về Nghiệp Quận thì Đôn mất rồi. Phi thương tiếc lắm, sai làm ma cục hậu. Phi cũng đê trở.

Thị tuế bát nguyệt gian, báo xưng thạch ấp huyền phượng hoàng lai nghi, lâm truy thành kì lân xuất hiện, hoàng long hiện vu nghiệp quận. Vu thị trung lang tương lý phục, thái sử thừa hứa chi thương nghị: chủng chủng thụy trưng, nãi ngụy đương đại hán chi triều, khả an bài thụ thiện chi lễ, lệnh hán đế tương thiên hạ nhuộng vu ngụy vương. Toại đồng hoa hâm, vương lăng, tân bì, cổ hủ, lưu dực, lưu diệp, trân kiểu, trân quần, hoàn giai đẳng nhất ban văn võ quan liêu, tứ thập dư nhân, trực nhập nội điện, lai tâu hán hiến đế, thỉnh thiện vị vu ngụy vương tào phi. Chánh

Tháng tám năm ấy, có người báo ở huyện Thạch Ấp, có chim phượng hoàng về chầu, ở thành Lâm Chi, có kỳ lân hiện ra, mà rồng vàng thi uốn khúc ở Nghiệp Quận. Bởi thế trung lương là Lý Phúc, thái sử thừa là Hứa Chi bàn với nhau rằng: - Những điều lành ấy đều là dấu hiệu nhà Ngụy phải thay vào ngôi nhà Hán. Vậy nên sắm sửa nghi lễ thụ thiên, để cho vua Hán nhường thiên hạ cho Ngụy vương. Bàn định rồi, mới cùng bọn Hoa Hâm, Vương Lăng, Tân Tỉ, Giả Hủ, Lưu Hoa, Lưu Dị, Trần Kiệu, Trần Quần, Hoàn Giai, cả bọn văn võ hơn bốn mươi người, vào thẳng nội điện, tâu với vua Hiến Đế, xin

shè jì jīn jiāng jiàn , hàn dài  
jiāng shān hu yí yí . wèi zhī  
xiān dì rú hé huí dá , qiè kàn  
xià wén fēn jiě .

正是：魏家社稷今将建，  
汉代江山忽已移。未  
知献帝如何回答，且看  
下文分解。

thị: ngụy gia xã tắc kim tương  
kiến, hán đại giang sơn hốt dī  
di. Vị tri hiến đế như hà hồi đáp,  
thả khán hạ văn phân giải.

nhường ngôi cho Ngụy vương  
Tào Phi. Đó là: Xã tắc nhà Tào  
vừa nhóm dựng, Giang sơn đời  
Hán phút lìa tan! Chưa biết Hiến  
Đế nói năng ra sao, xem hồi sao  
sẽ biết.

**TAM QUỐC DIỄN NGHĨA – TÁC GIẢ: LA QUÁN TRUNG  
DỊCH GIẢ: PHAN KẾ BÍNH – HIỆU ĐÍNH: BÙI KÝ**

1 三国演义 – 罗贯中  
080  
**PINYIN – QUAN THOẠI**

2 què shuo huá xin děng yi  
ban wén wǔ , rù jiàn xiān dì .  
xin zòu yue : " fú dù wèi  
wáng , zì dēng wèi yǐ lái , dé  
bù sì fang , rén jí wàn wù ,  
yuè gǔ chao jin , sui táng ,  
yú wú yǐ guò cǐ . qún chén  
huì yì , yán hàn zuò yǐ zhōng ,  
wàng bì xià xiào yáo , shùn  
zhi dào , yǐ shan chuan shè  
jì , chán yǔ wèi wáng , shàng  
gé tian xīn , xià gé míng yì ,  
zé bì xià an xiǎng qīng xián  
zhì fú , zǔ zong xìng shèn !  
sheng líng xìng shèn ! chén  
děng yì dìng , tè lái zòu qīng ."  
dì guó zòu dà jīng , bàn  
shǎng wú yán , qù bǎi guan  
ér ku yue : " zhèn xiǎng gao  
zǔ tí san chǐ jiàn , zhǎn shé  
qǐ yì , píng qín miè chǔ ,  
chuàng zào jí yè , shì tǒng  
xiāng chuán , sì bǎi nián yǐ .  
zhèn sui bù cái , chu wú guò  
è , an rěn jiang zǔ zong dà  
yè , děng xián qì liǎo ? rǔ bǎi  
guan zài cóng gōng jì yì ."  
huá xin yǐn lǐ fú , xǔ zhì jìn  
qián zòu yue : " bì xià ruò bù  
xìn , kě wèn cǐ èr rén . "  
lǐ fú zòu yue : " zì wèi wáng jí wèi

**第八十回  
曹丕废帝篡炎刘  
汉王正位续大统**

**Đệ bát thập hồi tào phi phé  
để soán viêm lưu hán vương  
chánh vị tục đại thống**

却说华歆等一班文武，入见献帝。歆奏曰：“伏睹魏王，自登位以来，德布四方，仁及万物，越古超今，虽唐、虞无以过此。群臣会议，言汉祚已终，望陛下效尧、舜之道，以山川社稷，禅与魏王，上合天心，下合民意，则陛下安享清闲之福，祖宗幸甚！生灵幸甚！臣等议定，特来奏请。”帝国奏大惊，半晌无言，觑百官而哭曰：“朕想高祖提三尺剑，斩蛇起义，平秦灭楚，创造基业，世统相传，四百年矣。朕虽不才，初无过恶，安忍将祖宗大业，等闲弃了？汝百官再从公计议。”华歆引李伏、许芝近前奏曰：“陛下

Khước thuyết hoa hâm đẳng nhất ban văn võ, nhập kiến hiến đế. Hâm tấu viết: "Phục đồ ngụy vương, tự đăng vị dĩ lai, đức bồ tú phuơng, nhân cập vạn vật, việt cỗ siêu kim, tuy đường, ngu vô dĩ quá thủ. Quản thân hội nghị, ngôn hán tộ dĩ chung, vọng bệ hạ hiệu nghiêu, thuần chi đạo, dĩ sơn xuyên xã tắc, thiện dũ ngụy vương, thượng hợp thiên tâm, hạ hợp dân ý, tắc bệ hạ an hưởng thanh nhàn chi phúc, tổ tông hạnh thịnh! Sinh linh hạnh thịnh! Thân đẳng nghị định, đặc lai tấu thỉnh." Đế quốc tấu đại kinh, bán thường vô ngôn, thứ bách quan nhi khóc viết: "Trẫm tưởng cao tổ để tam xích kiềm, trảm xà khởi nghĩa, bình tàn diệt Sở, sang tạo cơ nghiệp, thê thống tương truyền, tứ bách niên hĩ. Trẫm tuy bất tài, sơ vô quá ác, an nhẫn tương tổ tông đại nghiệp, đẳng nhàn khí liễu? Nhữ bách quan tái tòng công kế nghị." Hoa hâm dẫn lý phục, hứa chi cận tiền tấu viết: "Bệ hạ nhuợc bất tín, khả vấn thử nhị nhân." Lý phục tấu viết: "Tự

**HÒI 80 Tào phi bỏ Hiển Đế, cướp  
vận Viêm Lưu; Hán Vương lên  
ngôi rồng, nối dòng đại thống**

Bọn Hoa Hâm và các quan văn võ vào tâu với vua Hiển Đế rằng: - Từ khi Ngụy vương lên ngôi đến nay, ân đức gieo khắp bốn phương, nhân nghĩa ra tới muôn vật, chưa có ai bì kịp; dẫu Đường Ngu cũng chỉ đến thế là cùng. Quản thân chúng tôi cũng đã bàn với nhau: Vận nhà Hán đã hết, xin bệ hạ bắt chước vua Nghiêu vua Thuấn, đem sơn hà xã tắc nhường cho Ngụy vương, trên hợp lòng trời, dưới thuận ý dân, bệ hạ cũng được hưởng phúc thanh nhàn, mà tổ tiên và sinh linh cũng được may mắn cả. Chúng tôi bàn định đâu đấy cả rồi, xin lại tâu với bệ hạ. Vua Hiển Đế giật mình, ngồi lặng đi nửa giờ, không nói được câu gì, rồi nhìn vào các quan mà khóc rằng: - Trẫm nghĩ khi xưa đức Cao Tổ, cầm ba thước gươm, chém rắn khởi nghĩa, phá Tần diệt Sở, gây dựng cơ nghiệp, đời đời truyền nối, được hơn bốn trăm năm nay. Trẫm tuy bất tài, nhưng cũng không có điều gì quá ác, sao nỡ đem cơ nghiệp của tổ tông mà bỏ đi cho đành? Quản thân các ngươi, nên bàn định lại cho phải! Hoa Hâm dẫn bọn Lý Phục, Hứa Chi đến trước mặt vua

yǐ lái , qí lín jiàng shēng ,  
fèng huáng lái yí , huáng  
lóng chu xiàn , jia hé wèi  
sheng , gan lù xià jiàng . cǐ  
shì shàng tian shì ruì , wèi  
dang dài hàn zhì xiàng yě . "xǔ  
zhì yòu zòu yue : " chén  
děng zhī zhǎng sī tian , yè  
guān gan xiàng , jiàn yán  
hàn qì shù yǐ zhōng , bì xià  
dì kěn yǐn nì bù míng ; wèi  
guó gan xiàng , jí tian jì dì ,  
yán zhì nán jìn . gèng jiān  
shàng yìng tú chèn , qí chèn  
yue : guǐ zài bian , wěi xiāng  
lián ; dang dài hàn , wú kě  
yán . yán zài dong , wǔ zài xi  
; liǎng rì bìng guang shàng  
xià yí . yǐ cǐ lùn zhì , bì xià kě  
zǎo chán wèi . guǐ zài bian ,  
wěi xiāng lián , shì wèi zì yě ;  
yán zài dong , wǔ zài xi , nǎi  
xǔ zì yě ; liǎng rì bìng guang  
shàng xià yí , nǎi chang zì yě  
: cǐ shì wèi zài xǔ chang yìng  
shòu hàn chán yě . yuàn bì  
xià chá zhì . " dì yue : " xiáng  
ruì tú chèn , jie xu wàng zhì  
shì ; nài hé yǐ xu wàng zhì  
shì , ér jù yù zhèn shě zǔ  
zong zhì jí yè hu ? " wáng  
lǎng zòu yue : " zì gǔ yǐ lái ,  
yǒu xìng bì yǒu fèi , yǒu  
shèng bì yǒu shuai , qǐ yǒu  
bù wáng zhì guó , bù bài zhì  
jia hu ? hàn shì xiāng chuán  
sì bǎi yú nián , yán zhì bì xià  
, qì shù yǐ jìn , yí zǎo tuì bì  
, bù kě chí yí ; chí zé sheng  
biàn yǐ . " dì dà ku , rù hòu

若不信，可问此二人。  
”

李伏奏曰：“自魏王即位以来，麒麟降生，凤凰来仪，黄龙出现，嘉禾蔚生，甘露下降。此是上天示瑞，魏当代汉之象也。”许芝又奏曰：“臣等职掌司天，夜观乾象，见炎汉气数已终，陛下帝星隐匿不明；魏国乾象，极天际地，言之难尽。更兼上应图谶，其谶曰：鬼在边，委相连；当代汉，无可言。言在东，午在西；两日并光上下移。以此论之，陛下可早禅位。鬼在边，委相连，是魏字也；言在东，午在西，乃许字也；两日并光上下移，乃昌字也：此是魏在许昌应受汉禅也。愿陛下察之。”帝曰：“祥瑞图谶，皆虚妄之事；奈何以虚妄之事，而遽欲朕舍祖宗之基业乎？”王朗奏曰：“自古以来，有兴必有废，有盛必有衰，岂有

ngụy vương túc vị dĩ lai, kì lân  
hàng sinh, phượng hoàng lai  
nghi, hoàng long xuất hiện, gia  
hòa úy sinh, cam lộ hạ hàng.  
Thử thị thượng thiên kì thụy,  
ngụy đương đại hán chi tượng  
dã." Hứa chi hưu tấu viết:  
"Thàn đằng chức chưởng ti  
thiên, dạ quan kiền tượng, kiền  
viêm hán khí số dĩ chung, bệ hạ  
để khẩn ẩn nặc bất minh; ngụy  
quốc kiền tượng, cực thiền tế  
địa, ngôn chi nan tǎn. Canh  
kiêm thượng ứng đồ sấm, kì  
sấm viết: quý tại biên, ủy tương  
liên; đương đại hán, vô khả  
ngôn. Ngôn tại đông, ngọ tại  
tây; lưỡng nhật tịnh quang  
thượng hạ di. Dĩ thử luận chi,  
bệ hạ khả tảo thiện vị. Quý tại  
biên, ủy tương liên, thị ngụy tự  
dã; ngôn tại đông, ngọ tại tây,  
nãi hứa tự dã; lưỡng nhật tịnh  
quang thượng hạ di, nãi xương  
tự dã: thử thị ngụy tại hứa  
xương ứng thụ hán thiện dã.  
Nguyễn bệ hạ sát chi. "Đé viết:  
"Tường thụy đồ sấm, giai hứ  
vọng chi sự; nại hà dĩ hứ vọng  
chi sự, nhi cự dục trẫm xá tổ  
tông chi cơ nghiệp hò?" Vương  
lăng tấu viết: "Tự cổ dĩ lai, hữu  
hưng tất hữu phế, hữu thịnh tất  
hữu suy, khởi hữu bất vong chi  
quốc, bất bại chi gia hò? Hán  
thất tương truyền tú bách dư  
niên, duyên chí bệ hạ, khí số dĩ  
tǎn, nghi tảo thối tị, bất khả trì  
nghi; tri tắc sinh biến hĩ." Đé đại  
khốc, nhập hậu điện khứ liễu.

tâu rằng: - Nếu bệ hạ không tin, nên  
hỏi hai người này! Lý Phục tâu  
rằng: - Từ khi Ngụy vương lên ngôi  
đến giờ, kỳ lân ra chơi, phượng  
Hoàng Đến múa, rồng vàng xuất  
hiện, lúa tốt sinh ra từng cụm, trời  
sa hạt mộc ngọt. Đó là toàn diềm  
trời xui ra, cái triện nhà Ngụy nên  
thay vào nhà Hán đó. Hứa Chi lại  
tâu rằng: - Chúng tôi coi về thiên  
văn, đêm nhìn tượng trời, thấy khí  
số nhà Hán đã hết, ngôi đế tinh,  
của bệ hạ lờ mờ không được sáng:  
Mà xem đến sao nhà Ngụy, thì  
vắng vãi khắp trời đất. Vả lại ứng  
vào lời sấm rằng: "Quý tại biên, ủy  
tương liên, đương đại Hán, vô khả  
ngôn, ngôn lại đông, ngọ lại tây,  
lưỡng nhật tịnh quang thượng hạ  
di". Cứ như lời sấm ấy thì chữ quy  
ở một bên liền với chữ úy là chữ  
Ngụy: Chữ ngôn ở đông, chữ ngọ ở  
tây là chữ Hứa. Lưỡng nhật tịnh  
quang thượng hạ di, nghĩa là hai  
chữ nhật đều nhau ở trên ở dưới là  
chữ Xương. Đó là cái diềm nhà  
Ngụy ở Hứa Xương nên thay vào  
ngôi nhà Hán. Xin bệ hạ suy xét mà  
nhường ngôi cho Ngụy Vương  
ngay đi! Vua nói: - Diềm lành và lời  
sấm là những việc huyền hoặc cả,  
sao lại muốn cho trẫm bỏ cơ nghiệp  
của tổ tiên đi? Vương Lăng tâu  
rằng: - Từ xưa đến giờ, có khi lên  
tất có khi xuống, có khi thịnh tất có  
khi suy, chẳng có nước nào là  
nước chẳng mất, nhà nào là nhà  
chẳng đồ bao giờ! Nhà Hán truyền  
nhau bốn trăm năm, đến bệ hạ, khí  
số đã kiệt rồi, bệ hạ nên mau mau

diàn qù liǎo . bǎi guan shēn  
xiào ér tuì .

不亡之国、不败之家乎？汉室相传四百余年，延至陛下，气数已尽，宜早退避，不可迟疑；迟则生变矣。”帝大哭，入后殿去了。百官哂笑而退。

3 cì rì , guan liáo yòu jí yú dà diàn , lìng huàn guan rù qǐng xiàn dì . dì you jù bù gǎn chu . cáo hòu yue : " bǎi guan qǐng bì xià shè cháo , bì xià hé gù tuī zǔ ? " dì qì yue : " rǔ xiong yù cuàn wèi , lìng bǎi guan xiāng bi , zhèn gù bù chu . " cáo hòu dà nù yue : " wú xiong nài hé wèi cǐ luàn nì zhì shì ye ! " yán wèi yǐ , zhì jiàn cáo hóng , cáo xiū dài jiàn ér rù , qǐng dì chu diàn . cáo hòu dà mà yue : " ju shì rǔ děng luàn zéi , xí tú fù guì , gòng zào nì móu ! wú fù gong gài huán qu , wei zhèn tian xià , rán qiè bù gǎn cuàn qiè shén qì . jìn wú xiong sì wèi wèi jǐ , zhé sì cuàn hàn , huáng tian bì bù zuò ěr ! " yán bà , tòng ku rù gong . zuǒ yòu shì zhě jie xu xi liú tì . cáo hóng , cáo xiū lì qǐng xiàn dì chu diàn . dì bèi bì bù guò , zhì de gēng yī chu qián diàn . huá xin zòu yue : " bì xià kě yǐ chén děng zuó rì zhì yì , miǎn zao dà

Bách quan sẵn tiếu nhi thối.

mà lui về đิ, kéo chậm chụp thì sinh biến mắt! Vua khóc âm lên, rồi quay vào hậu điện. Các quan cười tủm tỉm trở ra.

次日，官僚又集于大殿，令宦官入请献帝。帝忧惧不敢出。曹后曰：“百官请陛下设朝，陛下何故推阻？”帝泣曰：“汝兄欲篡位，令百官相逼，朕故不出。”曹后大怒曰：“吾兄奈何为此乱逆之事耶！”言未已，只见曹洪、曹休带剑而入，请帝出殿。曹后大骂曰：“俱是汝等乱贼，希图富贵，共造逆谋！吾父功盖寰区，威震天下，然且不敢篡窃神器。今吾兄嗣位未几，辄思篡汉，皇天必不祚尔！”言罢，痛哭入宫。左右侍者皆歔欷流涕。曹洪、曹休力请献帝出殿。帝被逼不过，只得更衣出前殿

Thứ nhặt, quan liêu hưu tập vu đại điện, lệnh hoạn quan nhập thỉnh hiến đế. Đế ưu cù bất cảm xuất. Tào hậu viết: "Bách quan thỉnh bệ hạ thiết triều, bệ hạ hà có thôi trốn?" Đế kháp viết: "Nhữ huynh dục soán vị, lệnh bách quan tương bức, trẫm cố bất xuất." Tào hậu đại nộ viết: "Ngô huynh nại hà vi thử loạn nghịch chi sự da!" Ngôn vị dĩ, chỉ kiến tào hồng, tào hưu đái kiêm nhi nhập, thỉnh đế xuất điện. Tào hậu đại mạ viết: "Câu thị nhữ đẳng loạn tặc, hi đồ phú quý, cộng tạo nghịch mưu! Ngô phụ công cái hoàn khu, uy chấn thiên hạ, nhiên thả bất cảm soán thiết thần khí. Kim ngô huynh tự vị vị kỉ, triếp tư soán hán, hoàng thiên tất bắt bộ nhĩ!" Ngôn bã, thống khốc nhập cung. Tả hưu thị giả giai hư hi lưu thể. Tào hồng, tào hưu lực thỉnh hiến đế xuất điện. Đế bị bức bắt quá, chỉ đắc canh y xuất tiền điện. Hoa hâm tâu viết: "Bệ hạ khả y thần đẳng tặc nhật chi nghị,

Hôm sau, các quan lại hội cả ở đại điện, sai hoạn quan vào mời vua Hiển Đế. Vua lo sợ không dám ra. Tào hậu nói: - Các quan mời bê hạ ra thiết triều, bệ hạ làm sao lại ngại ngùng mà không ra? Vua khóc nói: - Anh nàng muốn cướp ngôi, sai các quan vào nài ép trẫm, trẫm không muốn ra. Tào hậu nổi giận, nói: - Anh ta sao dám làm việc loạn nghịch như thế? Đang nói thì Tào Hồng, Tào Hữu đem gươm vào cung, mời vua ra điện. Tào hậu quát mắng rằng: - Chỉ tự các ngươi muốn mưu đồ phú quý, gây nên việc phản nghịch này! Xem như cha ta, công trùm bờ cõi oai khắp thiên hạ, còn chẳng dám cướp ngôi vua, huống chi anh ta, nỗi ngôi chưa được bao lâu, mà đã muốn cướp ngôi nhà Hán! Trời đất không chứng cho các ngươi đâu! Nói đoạn khóc òa lên, trở vào cung. Những kẻ hầu tả hữu, ai nấy cũng sụt sùi úa nước mắt. Tào Hồng, Tào Hữu cố mời vua ra điện, vua không sao từ chối được phải thay áo đi ra. Hoa Hâm tâu rằng: - Bệ hạ nên y lời chúng tôi bàn hôm qua, kéo

huò . " dì tòng ku yue : " qing děng jie shí hàn lù jiǔ yǐ ; zhōng jiān duo yǒu hàn cháo gong chén zi sun , hé rěn zuò cǐ bù chén zhì shì ? " xin yue : " bì xià ruò bù cóng zhòng yì , kǒng dàn xì xiao qiáng huò qǐ . fei chén děng bù zhōng yú bì xià yě . " dì yue : " shéi gǎn shì zhèn ye ? " xin lì sheng yue : " tian xià zhi rén , jie zhi bì xià wú rén jun zhi fú , yǐ zhì sì fang dà luàn ! ruò fei wèi wáng zài cháo , shì bì xià zhě , hé zhǐ yí rén ? bì xià cháng bù zhì en bào dé , zhí yù lìng tian xià rén gòng fá bì xià ye ? " dì dà jīng , fú xiù ér qǐ , wáng lǎng yǐ mù shì huá xin . xin zòng bù xiàng qián , chě zhù lóng páo , biàn sè ér yán yue : " xǔ yǔ bù xǔ , zǎo fa yí yán ! " dì zhàn lì bù néng dá , cáo hóng , cáo xiù bá jiàn dà hu yue : " fú bǎo láng hé zài ? " zǔ bì yīng shēng chu yue : " fú bǎo láng zài cǐ ! " cáo hóng suǒ yào yù xǐ . zǔ bì chì yue : " yù xǐ nāi tian zì zhí bǎo , an de shàn suǒ ! " hóng hè lìng wǔ shì tui chu zhǎn zhì . zǔ bì dà mà bù jué kǒu ér sī . hòu rén yǒu shi zàn yue : " jian guǐ zhuan quán hàn shì wáng , zhà cheng chán wèi xiào yú táng . mǎn cháo bǎi pì jie zun wèi , jǐn jiàn zhong chén fú bǎo láng . "

。华歆奏曰：“陛下可依臣等昨日之议，免遭大祸。”帝痛哭曰：“卿等皆食汉禄久矣；中间多有汉朝功臣子孙，何忍作此不臣之事？”歆曰：“陛下若不从众议，恐旦夕萧墙祸起。非臣等不忠于陛下也。”帝曰：“谁敢弑朕耶？”歆厉声曰：“天下之人，皆知陛下无人君之福，以致四方大乱！若非魏王在朝，弑陛下者，何止一人？陛下尚不知恩报德，直欲令天下人共伐陛下耶？”帝大惊，拂袖而起，王朗以目视华歆。歆纵步向前，扯住龙袍，变色而言曰：“许与不许，早发一言！”帝战栗不能答，曹洪、曹休拔剑大呼曰：“符宝郎何在？”祖弼应声出曰：“符宝郎在此！”曹洪索要玉玺。祖弼叱曰：“玉玺乃天子之宝，安得擅索！”洪喝令武士推出斩之。

miễn tao đại họa." Đế thống khóc viết: "Khanh đẳng giai thực hán lộc cửu hĩ; trung gian đa hữu hán triều công thần tử tôn, hà nhẫn tác thử bất thần chi sự?" Hâm viết: "Bệ hạ nhược bất tòng chúng nghị, khủng đán tịch tiêu tường họa khởi. Phi thần đẳng bất trung vu bệ hạ dã." Đế viết: "Thùy cảm thí trẫm da?" Hâm lệ thanh viết: "Thiên hạ chi nhân, giai tri bệ hạ vô nhân quân chi phúc, dĩ trí tú phương đại loạn! Nhược phi ngụy vương tại triều, thí bệ hạ giả, hà chỉ nhất nhân? Bệ hạ thượng bất tri ân báo đức, trực dục lệnh thiên hạ nhân công phạt bệ hạ da?" Đế đại kinh, phát tụt nhí khởi, vương lăng dĩ mục thị hoa hâm. Hâm túng bộ hướng tiền, xả trụ long bào, biến sắc nhí ngôn viết: "Hứa dữ bắt hứa, tảo phát nhất ngôn!" Đế chiến lật bắt nǎng đáp, tào hồng, tào hưu bạt kiếm đại hô viết: "Phù bảo lang hà tại?" Tỗ bạt ứng thanh xuất viết: "Phù bảo lang tại thử!" Tào hồng tác yếu ngọc tỉ. Tỗ bạt sát viết: "Ngọc tỉ nãi thiên tử chi bảo, an đắc thiện tác!" Hồng hát lệnh võ sĩ thôi xuất trăm chi. Tỗ bạt đại mạ bất tuyệt khẩu nhí tử. Hậu nhân hữu thi tán viết: "Gian quĩ chuyên quyền hán thất vong, trả xưng thiện vị hiệu ngu đường. Mẫn triều bách tích giai tôn ngụy, cận kiến trung thần

mang vạ to. Vua đau lòng khóc nói rằng: - Các ngươi ăn lộc nhà Hán đã lâu cả, mà cũng nhiều người là con cháu công thần nhà Hán, sao nỡ làm việc phản nghịch như thế? Hoa Hâm nói: - Nếu bệ hạ không nghe lời chúng tôi, một mai xảy vạ từ trong nhà, thì đừng trách chúng tôi là không trung với bệ hạ! Vua nói: - Thằng nào dám hại trẫm bây giờ? Hoa Hâm quát lên rằng: - Người trong thiên hạ, ai cũng biết bệ hạ không có phúc phận làm vua, cho nên bốn phương nổi loạn; nếu không có Ngụy vương ở trong triều, thì vô số người giết bệ hạ rồi. Bệ hạ không biết nghĩ mà báo ân, muốn để cho thiên hạ đến đánh bệ hạ hay sao? Vua giận lắm, rũ tay áo đứng dậy. Vương Lãng đưa mắt cho Hoa Hâm, Hâm bước lên, lôi lấy vạt áo long bào, hầm rút gươm ra quát to lên rằng: - Quan giữ ấn đâu? Tỗ Bật bước ra nói: - Đây, quan giữ ấn đây! Tào Hồng bắt đưa ngọc tỉ ra, Tỗ Bật mắng rằng: - Ngọc tỉ là đồ quý báu của thiên tử, đòi thế nào được? Hồng quát sai võ sĩ lôi Tỗ Bật ra chém. Bật chửi mắng om sòm kỵ đến lúc chết mới thôi. Người sau có thơ khen Tỗ Bật rằng: Gian đẳng chuyên quyền, Hán đồ rồi, Vẽ vời khéo đặt việc nhường ngôi. Trăm quan một cánh về Tào cả, Trung nghĩa duy còn Tỗ Bật thôi!

4 dì chàn lì bù yǐ . zhī jiàn jie xià pi jiā chí ge shù bǎi yú rén , jie shì wèi bìng . dì qì wèi qún chén yue : " zhèn yuàn jiang tian xià chán yú wèi wáng , xìng liú cán chuǎn , yī zhōng tian nián . " jiǎ xǔ yue : " wèi wáng bì bù fù bì xià . bì xià kě jí jiàng zhào , yǐ an zhòng xīn . " dì zhī de lìng chén qún cǎo chán guó zhì zhào , lìng huá xīn ? pěng zhào xǐ , yǐn bǎi guan zhí zhì wèi wáng gong xiàn nà . cáo pi dà xǐ . kai dù zhào yue : " zhèn zài wèi san shí èr nián , zao tian xià dàng fù , xìng lài zǔ zong zhí líng , wéi ér fù cún . rán jìn yǎng zhan tian xiàng , fǔ chá mǐn xīn , yán jīng zhì shù jì zhōng , xíng yùn zài hu cáo shì . shì yǐ qián wáng jì shù shén wǔ zhì jí , jin wáng yòu guang yào míng dé , yǐ yìng qí qí . lì shù zhào míng , xìn kě zhì yǐ . fu dà dào zhì xíng , tian xià wèi gong ; táng yáo bù sī yú jué zi , ér míng bo yú wú qióng , zhèn qiè mù yan , jin qí zhui zhǒng yáo

祖弼大骂不绝口而死。后人有诗赞曰：“奸宄专权汉室亡，诈称禅位效虞唐。满朝百辟皆尊魏，仅见忠臣符宝郎。”

帝颤栗不已。只见阶下披甲持戈数百余人，皆是魏兵。帝泣谓群臣曰：“朕愿将天下禅于魏王，幸留残喘，以终天年。”贾诩曰：“魏王必不负陛下。陛下可急降诏，以安众心。”帝只得令陈群草禅国之诏，令华歆赍捧诏玺，引百官直至魏王宫献纳。曹丕大喜。开读诏曰：“朕在位三十二年，遭天下荡覆，幸赖祖宗之灵，危而复存。然今仰瞻天象，俯察民心，炎精之数既终，行运在乎曹氏。是以前王既树神武之迹，今王又光耀明德，以应其期。历数昭明，信可知矣。夫大道之行，天下为公；唐尧不私于厥子，而名播于

phù bảo lang."

Đế chiến lật bất đĩ. Chỉ kiến giao hạ phi giáp trì qua số bách dư nhân, giao thị ngụy binh. Đé khắp vị quần thần viết: "Trẫm nguyện tương thiên hạ thiện vu ngụy vương, hạnh lưu tàn suyễn, dĩ chung thiên niên." Cỗ hủ viết: "Ngụy vương tất bất phụ bệ hạ. Bệ hạ khả cấp hàng chiểu, dĩ an chúng tâm." Đé chỉ đắc lệnh trần quần thảo thiện quốc chi chiểu, lệnh hoa hâm tê phủng chiểu tǐ, dẫn bách quan trực chí ngụy vương cung hiến nạp. Tào phi đại hỉ. Khai đọc chiểu viết: "Trẫm tại vị tam thập nhị niên, tao thiên hạ đăng phúc, hạnh lại tổ tông chi linh, nguy nhi phục tồn. Nhiên kim ngưỡng chiêm thiên tượng, phủ sát dân tâm, viêm tinh chi số kí chung, hành vận tại hồ tào thi. Thị dĩ tiền vương kí thụ thần võ chí tích, kim vương hựu quang diệu minh đức, dĩ ứng kì ki. Lịch số chiêu minh, tín khả tri hỉ. Phu đại đạo chi hành, thiên hạ vi công; đường nghiêu bất tư vu quyết tử, nhi danh bá vu vô cùng, trẫm thiết mộ yên, kim kì truy chủng nghiêu điền, thiện

Vua thấy vậy sợ run cầm cập, lại thấy ở dưới thềm, hơn trăm người mặc áo giáp cầm đồ khí giới đều là quân Ngụy cả. Vua khóc bùi với quần thần rằng: - Trẫm tình nguyện nhường thiên hạ cho Ngụy vương, xin tha cái sống sót cho trẫm, để được trọn tuổi tròn! Giả Hủ nói: - Ngụy vương tất không phụ bệ hạ đâu, bệ hạ nên giáng chiểu ngay cho, để yên bụng dân chúng. Vua bắt đắc dĩ phải sai Trần Quần thảo tờ chiểu nhường nước, rồi sai Hoa Hâm mang chiểu và ngọc tǐ, dẫn các quan đến cung Ngụy vương dâng nộp. Tào Phi mừng lắm, mở tờ chiểu ra đọc. Chiểu rằng: "Trẫm ở ngôi ba mươi hai năm nay, gặp khi thiên hạ long lở may nhờ thần linh tổ tôn, nguy mà lại còn. Nhưng nay, ngẳng lên mà xem tướng trên trời, cúi xuống mà xét lòng dân, thì số vận nhà Hán đã hết, mà sang đến vận nhà Tào. Bởi thế tiên vương đã dựng nên công thần võ, kim vương lại sáng thêm mãi cái đức tốt, để ứng vào vận ấy. Lịch số rõ ràng, tin là như thế. Ôi! Theo vào đạo lớn, phải coi thiên hạ làm của chung, ngày xưa vua Đường Nghiêu không riêng tư với con, mà

diǎn , chán wèi yú chéng  
xiāng wéi wáng . wáng qí  
guan cí ! " cáo pi ting bì ,  
biàn yù shòu zhào . sì mǎ yì  
jiàn yue : " bù kě . sui rán  
zhào xǐ yǐ zhì , diàn xià yí qiè  
shàng biǎo qian cí , yǐ jué  
tian xià zhì bàng . " pi cóng  
zhi , lìng wáng lǎng zuò biǎo  
, zì cheng dé bó , qǐng bié  
qíu dà xián yǐ sì tian wèi . dì  
lǎn biǎo , xin shèn jing yí ,  
wèi qún chén yue : " wèi  
wáng qian xùn , rú zhì nài hé  
? " huá xin yue : " xí wèi wǔ  
wáng shòu wáng jué zhí shí ,  
san cí ér zhào bù xǔ , rán  
hòu shòu zhì , jìn bì xià kě  
zài jiàng zhào , wèi wáng zì  
dang yún cóng . " dì bù de yǐ  
, yòu lìng huán jie cǎo zhào ,  
qiǎn gao miào shǐ zhang yīn  
, chí jié fèng xǐ zhì wèi wáng  
gong . cáo pi kai dù zhào  
yue : " zì ēr wèi wáng ,  
shàng shu qian ràng . zhèn  
qiè wèi hàn dào líng chí , wèi  
rì yǐ jiǔ ; xìng lài wǔ wáng  
cào , dé ying fú yùn , fèn  
yáng shén wǔ , shan chū  
xiong bào , qīng dìng qu xià .  
jin wáng pi zuǎn chéng qíán  
xù , zhì dé guang zhào ,  
sheng jiào bèi sì hǎi , rén  
feng shàn ba qu ; tian zhì lì  
shù , shí zài ēr gong . xí yú  
shùn yǒu dà gong èr shí , ér  
fàng xun chán yǐ tian xià ; dà  
yǔ yǒu shu dǎo zhī jí , ér  
zhòng huá chán yǐ dì wèi .

无穷，朕窃慕焉，今其追踵尧典，禅位于丞相魏王。王其毋辞！”曹丕听毕，便欲受诏。司马懿谏曰：“不可。虽然诏玺已至，殿下宜且上表谦辞，以绝天下之谤。”丕从之，令王朗作表，自称德薄，请别求大贤以嗣天位。帝览表，心甚惊疑，谓群臣曰：“魏王谦逊，如之奈何？”华歆曰：“昔魏武王受王爵之时，三辞而诏不许，然后受之，今陛下可再降诏，魏王自当允从。”帝不得已，又令桓阶草诏，遣高庙使张音，持节奉玺至魏王宫。曹丕开读诏曰：“咨尔魏王，上书谦让。朕窃为汉道陵迟，为日已久；幸赖武王操，德膺符运，奋扬神武，芟除凶暴，清定区夏。今王丕缵承前绪，至德光昭，声教被四海，仁风扇八区；天之历数，实在尔躬。昔虞舜有大功二十，而放勋

vị vu thừa tương ngụy vương.  
Vương kì vô từ!" Tào phi thính  
tát, tiện dục thụ chiếu. Tư Mã ý  
gián viết: "Bất khả. Tuy nhiên  
chiếu tì dĩ chí, điện hạ nghi thả  
thượng biểu khiêm từ, dĩ tuyệt  
thiên hạ chi báng." Phi tòng chi,  
lệnh vương lăng tác biểu, tự  
xưng đức bạc, thỉnh biệt cầu  
đại hiền dĩ tự thiên vị. Đế lâm  
biểu, tâm thậm kinh nghi, vị  
quần thần viết: "Ngụy vương  
khiêm tốn, như chi nại hè?"  
Hoa hâm viết: "Tích ngụy võ  
vương thụ vương tước chi thời,  
tam từ nhì chiếu bắt hứa, nhiên  
hậu thụ chi, kim bộ hạ khả tái  
hàng chiếu, ngụy vương tự  
đương duẫn tòng." Đế bất đắc  
dĩ, hưu lệnh hoàn giao thảo  
chiếu, khiển cao miếu sử  
trương âm, trì tiết phụng tǐ chí  
ngụy vương cung. Tào phi khai  
độc chiếu viết: "Tư nhĩ ngụy  
vương, thượng thư khiêm  
nhượng. Trẫm thiết vi hán đạo  
lăng trì, vi nhật dĩ cửu; hạnh lại  
võ vương thao, đức ứng phù  
vận, phần dương thần võ, sam  
trừ hung bạo, thanh định khu  
hạ. Kim vương phi toàn thừa  
tiền tự, chí đức quang chiêu,  
thanh giáo bị tứ hải, nhân  
phong phiến bát khu; thiên chi  
lich số, thật tại nhĩ cung. Tích  
ngụ thuần hữu đại công nhị  
thập, nhì phóng huân thiện dĩ  
thiên hạ; đại vũ hữu sơ đạo chí  
tich, nhì trọng hoa thiện dĩ đế  
vị. Hán thừa nghiêu vận, hữu

nhường ngôi vua Thuấn, tiếng hay  
để mãi đến giờ, trẫm lấy làm hâm  
mộ lắm. Nay trẫm cũng bắt chước  
vua Nghiêu, nhường ngôi cho thừa  
tướng Ngụy vương, vương chờ có  
tù!". Tào Phi nghe xong muốn nhận  
ngay. Tư Mã Ý can rằng: - Chớ nên  
nhận vội, tuy rằng có chiếu và ngọc  
tỉ, nhưng điện hạ hãy nên dâng biểu  
nói nhún nhường mà từ chối đi, để  
bị hết những miệng gièm chê thiên  
hạ. Phi nghe lời ấy, sai Vượng  
Lăng làm bài biểu, nói nhún rằng  
đức mình mỏng lắm, xin cầu người  
đại hiền khác để nối ngôi trời. Vua  
xem biểu, trong bụng nghĩ hoặc, hỏi  
quần thần rằng: - Ngụy vương  
khiêm tốn không chịu nhận, thì làm  
thế nào? Hoa Hâm tâu rằng: - Khi  
xưa Ngụy Vũ Vương chịu vương  
tước, ba lần từ mà không được, rồi  
sau mới chịu nhận. Nay bệ hạ  
giáng chiếu lần nữa tự khắc Ngụy  
vương phải nghe. Vua bất đắc dĩ lại  
bảo Hoàn Khải thảo tờ chiếu khác,  
sai Trương Âm cầm cờ tiết và ngọc  
tỉ đến cung Ngụy vương. Tào Phi  
tiếp được tờ chiếu, mừng rỡ lắm,  
bảo với Giả Hủ rằng: - Tuy hai lần  
có chiếu, nhưng vẫn ngại thiên hạ  
đời sau chê cười là ta cướp đoạt,  
thì nghĩ thế nào? Hủ thưa: - Việc ấy  
cực dễ, nên lại sai Trương Âm cầm  
tỉ thụ về, rồi bảo Hoa Hâm nói với  
vua Hán phải làm một cái đèn thụ  
thiên, chọn ngày lành tháng tốt, hội  
cả công khanh lớn nhỏ dưới đèn,  
để thiên tử thân cầm tỉ thụ, nhường  
cho điện hạ; như thế không còn ai  
nghi ngờ gì, mà bịt được mồm thiên

hàn chéng yáo yùn , yǒu  
chuán shèng zhì yì , jiā shùn  
líng ? , shào tian míng mìng ,  
shǐ xíng yù shǐ dà fu zhāng  
yīn , chí jié fèng huáng dì xǐ  
shòu . wáng qí shòu zhì ! "  
cáo pí jie zhào xin xǐ , wèi jiǎ  
xǔ yue : " sui èr cì yǒu zhào  
rán zhōng kǒng tian xià hòu  
shì , bù miǎn cuàn qiè zhì  
míng yě . " xǔ yue : " cǐ shí jí  
yì , kě zài mìng zhāng yīn ?  
huí xǐ shòu , què jiào huá xīn  
lìng hàn dì zhú yí tán , míng  
shòu chán tán ; zé jí rì liáng  
chén , jí dà xiǎo gong qīng ,  
jìn dào tán xià , lìng tian zi  
qín fèng xǐ shòu , chán tian  
xià yǔ wáng , biàn kě yǐ shì  
qún yí ér jué zhòng yì yǐ . " pi  
dà xǐ , jí lìng zhāng yīn ? huí  
xǐ shòu , réng zuò biǎo qian  
cí . yin huí zòu xiān dì . dì  
wèn qún chén yue : " wèi  
wáng yòu ràng , qí yì ruò hé  
? " huá xin zòu yue : " bì xià  
kě zhú yí tán , míng yue  
shòu chán tán , jí gong qīng  
shù míng , míng bái chán wèi ;  
zé bì xià zi zì sun sun , bì  
méng wèi en yǐ . " dì cóng  
zhi , nǎi qiǎn tài cháng yuàn  
guan , bó dì yú fán yáng ,  
zhú qǐ san céng gao tán , zé  
yú shí yuè geng wǔ rì yín shí  
chán ràng .

禅以天下；大禹有疏导之绩，而重华禅以帝位。汉承尧运，有传圣之义，加顺灵祇，绍天明命，使行御史大夫张音，持节奉皇帝玺绶。王其受之！”  
曹丕接诏欣喜，谓贾诩曰：“虽二次有诏，然终恐天下后世，不免篡窃之名也。”诩曰：“此事极易，可再命张音赍回玺绶，却教华歆令汉帝筑一坛，名受禅坛；择吉日良辰，集大小公卿，尽到坛下，令天子亲奉玺绶，禅天下与王，便可以释群疑而绝众议矣。”丕大喜，即令张音赍回玺绶，仍作表谦辞。音回奏献帝。帝问群臣曰：“魏王又让，其意若何？”华歆奏曰：“陛下可筑一坛，名曰受禅坛，集公卿庶民，明白禅位；则陛下子孙，必蒙魏恩矣。”帝从之，乃遣太常院官，卜地于繁阳，筑起三层高坛，择于十

truyền thánh chi nghĩa, gia thuận linh đê, thiệu thiên minh mệnh, sứ hành ngự sứ đại phu trương âm, trì tiết phụng hoàng đế tì thụ. Vương kì thụ chí!" Tào phi tiếp chiếu hân hỉ, vị cổ hủ viết: "Tuy nhị thứ hữu chiếu, nhiên chung khùng thiên hạ hậu thế, bất miễn soán thiết chi danh dã." Hủ viết: "Thứ sự cực dịch, khả tái mệnh trương âm tê hồi tì thụ, khuớc giáo hoa hâm lệnh hán đế trúc nhất đàn, danh thụ thiện đàn; trạch cát nhật lương thần, tập đại tiểu công khanh, tần đáo đàn hạ, lệnh thiên tử thân phụng tì thụ, thiện thiên hạ dữ vương, tiện khả dĩ thích quán nghi nhi tuyệt chúng nghi hỉ." Phi đại hỉ, tức lệnh trương âm tê hồi tì thụ, nhưng tác biểu khiêm từ. Âm hồi tấu hiến đế. Đế vẫn quần thần viết: "Ngụy vương hựu nhượng, ki ý nhược hè?" Hoa hâm tấu viết: "Bệ hạ khả trúc nhất đàn, danh viết thụ thiện đàn, tập công khanh thủ dân, minh bạch thiện vị; tắc bệ hạ tử tôn tôn, tất mông nguy ân hỉ." Đế tòng chí, nãi khiền thái thường viện quan, bốc địa vu phồn dương, trúc khởi tam tầng cao đàn, trach vu thập nguyệt canh ngọ nhật đàn thời thiện nhượng.

hạ. Phi mừng lắm, sai ngay Trương Âm mang tì thụ về, và lại dâng biểu từ lần nữa. Trương Âm về tâu với vua; vua hỏi quần thần thì Hoa Hâm tâu rằng: - Bệ hạ nên làm một cái đền, gọi là đền thụ thiên, hội cả quan dân lại, nhường ngôi rõ ràng cho Ngụy vương; như thế thì Ngụy vương phải nhận, mà con cháu bệ hạ, đời đời được đội ống nhà Ngụy mất. Vua Hiển Đế bấy giờ ai bảo thế nào mà chẳng phải nghe. Bèn sai quan viên thái thường chọn một khu đất ở Phồn Dương, xây một cái đền ba tầng, kén chọn giờ đàn, ngày canh ngọ, tháng mười,

## 月庚午日寅时禅让。

5 zhì qì , xiān dì qǐng wèi wáng cáo pí deng tán shòu chán , tán xià jí dà xiǎo guan liáo sì bǎi yú yuán , yù lín hǔ bì jìn jun san shí yú wàn , dì qīn pěng yù xǐ fèng cáo pí . pi shòu zhì . tán xià qún chén guì ting cè yue : " zi ēr wèi wáng ! xí zhě táng yáo chán wèi yú yú shùn , shùn yì yǐ mìng yǔ : tian mìng bù yú cháng , wéi guì yǒu dé . hàn dào líng chí , shì shí qí xù ; jiàng jí zhèn gong , dà luàn zì hun , qún xiong zì nì , yǔ nèi dian fù . lài wǔ wáng shén wǔ , zhěng zì nán yú sì fang , wéi qīng qu xià , yǐ bǎo sui wǒ zong miào ; qǐ yú yi rén huò ài , bì lè fú shí shòu qí cì . jin wáng qīn chéng qián xù , guang yú nǎi dé ; hui wén wǔ zhī dà yè , zhào ēr kǎo zhī hóng liè . huáng líng jiàng rui , rén shén gào zheng ; dàn wéi liàng cǎi , shi xí zhèn mìng . quán yue ēr dù kè xié yú yú shùn , yòng lù wǒ táng diǎn , jìng xùn ēr wèi . yú xì ! tian zhì lì shù zài ēr gong , jun qí ? shùn dà lǐ , xiāng wàn guó yǐ sù chéng tian mìng ! " dú cè yǐ bì , wèi wáng cáo pí jí shòu ba ban dà lǐ , deng liǎo dì wèi . jiă xǔ yǐn dà xiǎo guan liáo cháo yú tán xià .

至期，献帝请魏王曹丕登坛受禅，坛下集大小官僚四百余员，御林虎卫禁军三十余万，帝亲捧玉玺奉曹丕。丕受之。坛下群臣跪听册曰：“咨尔魏王！昔者唐尧禅位于虞舜，舜亦以命禹：天命不于常，惟归有德。汉道陵迟，世失其序；降及朕躬，大乱滋昏，群凶恣逆，宇内颠覆。赖武王神武，拯兹难于四方，惟清区夏，以保绥我宗庙；岂予一人获义，俾九服实受其赐。今王钦承前绪，光于乃德；恢文武之大业，昭尔考之弘烈。皇灵降瑞，人神告徵；诞惟亮采，师锡朕命。全曰尔度克协于虞舜，用率我唐典，敬逊尔位。於戏！天之历数在尔躬，君其祗顺大礼，飨万国以肃承天命！”读册已毕，魏王曹丕即受八般大礼，登了帝位。

Chí kì, hiến đế thỉnh ngụy vương tào phi đăng đài thụ thiện, đài hạ tập đại tiễu quan liêu tú bách dư viễn, ngự lâm hồ bí cầm quân tam thập dư vạn, đế thân phủng ngọc tì phủng tào phi. Phi thụ chi. Đài hạ quần thần quy thính sách viết: "Tư nhĩ ngụy vương! Tích giả đường nghiệp thiện vị vu ngu thuần, thuần diệc dĩ mệnh vũ: thiên mệnh bất vu thường, duy quy hữu đức. Hán đạo lăng trì, thế thất kì tự; hàng cập trẫm cung, đại loạn tư hôn, quần hung tú nghịch, vũ nội diên phúc. Lại võ vương thần võ, chứng từ nan vu tú phuong, duy thanh khu hạ, dĩ bảo tuy ngã tông miếu; khởi dư nhất nhân hoạch nghệ, tì cửu phục thật thụ kì tú. Kim vương khâm thừa tiền tự, quang vu nãi đức; khôi văn võ chi đại nghiệp, chiêu nhĩ khảo chi hoằng liệt. Hoàng linh hàng thụy, nhân thần cáo trưng; đản duy lượng thải, sự tích trẫm mệnh. Toàn viết nhĩ độ khắc hiệp vu ngu thuần, dụng suất ngã đường diễn, kính tồn nhĩ vị. Vu hí! Thiên chi lịch sở tại nhĩ cung, quân kì đê thuận đại lễ, hưởng vạn quốc dĩ túc thừa thiên mệnh! "Độc sách dĩ tất, ngụy vương tào phi túc thụ bát bàn đại lễ, đăng liễu đé vị. Cỗ hủ

vua Hiển Đế mời Tào Phi lên đền, các quan lớn nhỏ hơn bốn trăm viên tụ tập cả ở dưới, và hơn ba mươi vạn quân ngự lâm, quân hỗn, và cầm binh đóng dàn cả chung quanh. Vua tự mình bưng ngọc tì dâng lên Tào Phi. Quần thần qui cả dưới đền nghe chiếu. Chiếu rằng: "Hỡi ôi! Ngụy vương ngươi! Ngày xưa vua Nghiêu nhường ngôi cho vua Thuấn, vua Thuấn lại nhường ngôi cho vua Vũ. Xem như thế, thiên mệnh chẳng cứ lệ nào, duy ai có đức thì được. Nay nhà Hán đổ nát, mất cả thứ tự, đến đời trẫm sinh ra loạn lạc, những kẻ hung nghịch nổi lên tú tung, bờ cõi xiêu dở. May nhờ có thần vũ của Ngụy Vũ vương, đẹp được nạn áy, trong nước lại được trong sạch, để giữ gìn tân miếu cho trẫm. Như thế chẳng những một mình trẫm được nhờ, mà thực là cả họ trẫm cũng được nhờ vậy. Nay vương nối vào ngôi trước, đức lại sáng hơn, mở rộng nghiệp lớn ra, đê tỏ thêm công to của cha ngươi khi xưa. Bởi thế, trời cao giáng điềm lành, quý thần báo điều lợt. Nghĩ đến ngươi sáng được việc cho trẫm, thì các quan cũng đều nói độ lượng của ngươi hợp với vua Thuấn đời xưa. Vì vậy, trẫm theo dùng điền nhà Đường, Kính nhường ngôi cho ngươi. Than ôi! Lịch số của trời ở vào mình ngươi, ngươi phải kính thuận lễ lớn, hướng cả muôn nước, để

gǎi yán kang yuán nián wèi huáng chu yuán nián . guó hào dà wèi . pi jí chuán zhǐ , dà shè tian xià . ? fù cáo cào wèi tài zǔ wǔ huáng dì , huá xin zòu yue : "? tian wú èr rì , mǐn wú èr zhǔ ? . hàn dì jì chán tian xià , lǐ yí tuì jiù fán fú . qǐ jiàng míng zhǐ , an zhì liú shì yú hé dì ? " yán qì , fú xiàn dì guì yú tán xià ting zhǐ . pi jiàng zhǐ feng dì wèi shan yáng gong , jí rì biàn xíng . huá xin àn jiàn zhǐ dì , lì sheng ér yán yue : " lì yì dì , fèi yì dì , gǔ zhì cháng dào ! jin shàng rén cí , bù rěn jia hài , feng rǔ wèi shan yáng gong . jin rì biàn xíng , fei xuan zhao bù xǔ rù cháo ! " xiān dì hán lèi bài xiè , shàng mǎ ér qù . tán xià jun mǐn rén dēng jiàn zhi , shang gǎn bù yǐ . pi wèi qún chén yue : " shùn , yǔ zhì shì , zhèn zhì zhì yǐ ! " qún chén jie hu wàn suì . hòu rén guan cǐ shòu chán tán , yǒu shi tàn yue : " liǎng hàn jīng yíng shì pō nán , yí cháo shi què jiù jiang shan . huáng chu yù xué táng yú shì , sì mǎ jiāng lái zuò yàng kàn . " bǎi guan qǐng cáo pi dá xiè tian dì . pi fang xià bài , hu rán tán qián juǎn qǐ yí zhèn guài feng , fei sha zǒu shí , jí rú zòu yǔ , duì miàn bù jiàn ; tán shàng huǒ zhú , jìn jie chui miè . pi jing dào yú tán shàng , bǎi

。贾诩引大小官僚朝于坛下。改延康元年为黄初元年。国号大魏。丕即传旨，大赦天下。谥父曹操为太祖武皇帝，华歆奏曰：“‘天无二日，民无二主’。汉帝既禅天下，理宜退就藩服。乞降明旨，安置刘氏于何地？”言讫，扶献帝跪于坛下听旨。丕降旨封帝为山阳公，即日便行。华歆按剑指帝，厉声而言曰：“立一帝，废一帝，古之常道！今上仁慈，不忍加害，封汝为山阳公。今日便行，非宣召不许入朝！”献帝含泪拜谢，上马而去。坛下军民人等见之，伤感不已。丕谓群臣曰：“舜、禹之事，朕知之矣！”群臣皆呼万岁。后人观此受禅坛，有诗叹曰：“两汉经营事颇难，一朝失却旧江山。黄初欲学唐虞事，司马将来作样看。”百官请曹丕答谢天地。丕方下拜，忽然坛前

dẫn đại tiều quan liêu triều vu đàm hạ. Cải duyên khang nguyên niên vi hoàng sơ nguyên niên. Quốc hào đại ngụy. Phi túc truyền chỉ, đại xá thiên hạ. Thụy phụ tào thao vi thái tổ võ hoàng đế, hoa hâm tâu viết: " thiên vô nhị nhât, dân vô nhị chủ ". Hán đế kí thiện thiên hạ, lí nghi thối tựu phiến phục. Khát hàng minh chỉ, an trí lưu thị vu hà địa?" Ngôn cật, phù hiến đế quy vu đàm hạ thính chỉ. Phi hàng chỉ phong đế vi sơn dương công, túc nhật tiên hành. Hoa hâm án kiêm chỉ đế, lệ thanh nhi ngôn viết: "Lập nhât đế, phế nhât đế, cỗ chi thường đạo! Kim thượng nhân từ, bất nhẫn gia hại, phong nhữ vi sơn dương công. Kim nhật tiên hành, phi tuyênn triệu bất hứa nhập triều!" Hiển đế hàm lệ bái tạ, thượng mǎ nhi khứ. Đàm hạ quân dân nhân đắng kiến chi, thương cảm bất dĩ. Phi vị quần thần viết: "Thuấn, vũ chí sự, trẫm tri chi hǐ!" Quần thần gai hô vạn tuế. Hậu nhân quan thử thụ thiện đàm, hữu thi thán viết: "Lưỡng hán kinh doanh sự pha nan, nhất triều thất khước cựu giang sơn. Hoàng sơ dục học đường ngu sự, Tư Mã tương lai tác dạng khán." Bách quan thỉnh tào phi đáp tạ thiên địa. Phi phương hạ bái, hốt nhiên đàm tiền quyền khởi nhất trận quái phong, phi sa tẩu thạch, cấp như sậu vũ, đổi diện

nghiêm kính mà chịu lấy mệnh trời.

Đọc xong tờ chiếu, Tào Phi nhận lễ, lên ngôi chึ่m chệ trên vị Hoàng Đế. Giả Hủ dẫn quan liêu lớn nhỏ, đứng chầu dưới đèn; cải niên hiệu Diên hy thành năm Hoàng sơ thứ nhất; quốc hiệu gọi là Đại Ngụy. Phi truyền chỉ xá hết những kẻ có tội trong thiên hạ. Đặt tên thụy Tào Tháo, gọi là Thái Tổ Vũ Hoàng Đế. Hoa Hâm tâu rằng: - Trời, không lẽ hai mặt trời; dân không lẽ hai vua, Hán đế đã nhường thiên hạ, nên phải ra ở nơi phiến phục, xin bộ hạ giáng chỉ cho họ Lưu đền ở xứ nào ngay cho. Nói đoạn, quát vua Hiển Đế phải quì ở dưới đèn mà nghe chỉ. Phi giáng chỉ phong vua Hiển Đế làm Sơn Dương công, bắt phải đi ngay hôm ấy. Hoa Hâm cầm gươm trả vào Hiển Đế quát lên rằng: - Lập một vua, phải bỏ một vua, là lẽ thường xưa nay. Hoàng thượng nhân từ, không nỡ hại người, phong người làm Sơn Dương công, ngay hôm nay phải đi, không có lệnh thì không được vào chầu. Vua Hiển Đế úa nước mắt lạy tạ, lên ngựa đi ra. Quân nhân ở dưới đèn, ai trông thấy cũng thương cảm. Phi bảo với quần thần rằng: - Việc Thuấn, Vũ khi xưa, bây giờ trẫm mới biết! Quần thần đều hô: "Vạn tuế"

Một phút giang sơn đổi họ Tào, Công phu hai Hán biết là bao? Hoàng sơ muốn học việc Nghiêu, Thuấn, Tư Mã về sau có khác nào!

guan jí jiù xià tán , bàn shǎng fang xíng . shì chén fú rù gong zhong , shù rì bù néng shè cháo . hòu bìng shao kě , fang chu diàn shòu qún chén cháo hè . feng huá xin wèi si tú , wáng lǎng wèi si kong ; dà xiǎo guan liáo , yí yí sheng shāng . bù jí wèi quán , yí xǔ chang gong shì duo yao , nǎi zì xǔ chang xìng luò yáng , dà jiàn gong shì .

卷起一阵怪风，飞砂走石，急如骤雨，对面不见；坛上火烛，尽皆吹灭。丕惊倒于坛上，百官急救下坛，半晌方醒。侍臣扶入宫中，数日不能设朝。后病稍可，方出殿受群臣朝贺。封华歆为司徒，王朗为司空；大小官僚，一一升赏。不疾未痊，疑许昌宫室多妖，乃自许昌幸洛阳，大建宫室。

bất kiến; đàn thương hỏa chúc, tần giai xuy diệt. Phi kinh đảo vu đán thương, bách quan cấp cứu hạ đán, bán thường phương tĩnh. Thị thần phù nhập cung trung, số nhật bất năng thiết triều. Hậu bệnh sảo khả, phương xuất điện thụ quần thần triều hạ. Phong hoa hâm vi Tư Đồ, vương lăng vi ti không; đại tiểu quan liêu, nhất nhất thăng thường. Bất tật vị thuyên, nghi hứa xương cung thất đa yêu, nãi tự hứa xương hạnh lạc dương, đại kiến cung thất.

Trăm quan mời Tào Phi lạy tạ trời đất, Phi sấp xuống lạy, bỗng dừng ở trước đèn, nổi cơn gió lật lùng, cát sỏi bay vù vù, tối tăm mù mịt, giáp mặt không trông thấy nhau, đèn nến trên đèn đều tắt sạch. Phi khiếp sợ, ngã lăn ra điện. Các quan vội cứu Phi xuống đèn, nửa giờ mới tỉnh. Tả hữu vực Phi về cung. Phi mê yếu mẩy hôm, không ra khai chầu được. Về sau Phi hơi bớt, mới ra điện, cho các quan vào chào mừng, phong cho Hoa Hâm làm tư đồ, Vương Lăng làm tư thông, quan viên lớn nhỏ đều được thăng thường cả. Tào Phi chưa khỏi bệnh, nghĩ rằng cung điện Hứa Xương lấm yêu quái, mới thiên sang ở Lạc Dương, sửa sang cung thất cực to.

6 zǎo yǒu rén dào chéng dou , bào shuo cáo pì zì lì wèi dà wèi huáng dì , yú luò yáng gài zào gong diàn ; qiè chuán yán hàn dì yǐ yù hài . hàn zhong wáng wén zhī , tòng ku zhong rì , xià lìng bǎi guan wa xiào , yáo wàng shè jì , shàng zun ? yue " xiào mǐn huáng dì " . xuán dé yin cǐ you lù , zhì rǎn chéng jí , bù néng lǐ shì , zhèng wù jie tuo yǔ kǒng míng .

早有人到成都，报说曹丕自立为大魏皇帝，于洛阳盖造宫殿；且传言汉帝已遇害。汉中王闻知，痛哭终日，下令百官挂孝，遥望设祭，上尊谥曰“孝愍皇帝”。玄德因此忧虑，致染成疾，不能理事，政务皆托与孔明。

Tào hữu nhân đáo thành đô, báo thuyết tào phi tự lập vi đại ngụy hoàng đế, vu lạc dương cái tạo cung điện; thả truyền ngôn hán đế dĩ ngộ hại. Hán trung vương văn tri, thống khố chung nhật, hạ lệnh bách quan quái hiếu, diêu vọng thiết tế, thương tôn thụy viết "Hiếu mãn hoàng đế". Huyền đức nhân thứ ưu lự, trí nhiễm thành tật, bất năng lí sự, chánh vụ gai thác dữ khồng minh.

Có người vào báo tin về Thành Đô, nói Tào Phi tự lập làm Hoàng Đế, xây dựng cung điện ở Lạc Dương và đồn rằng vua Hiển Đế bị hại. Hán Trung vương nghe tin ấy, khóc lóc cả ngày, sai trăm quan mặc đồ tang trổ, và đặt lễ tế vọng, dâng tôn thụy gọi là Hiển Mân Hoàng Đế. Bởi thế Hán Trung vương lo lắng thành bệnh, không coi được việc, chính sự giao phó hết cả cho Khổng Minh.

7 kǒng míng yǔ tài fù xǔ jìng , guāng lù dà fu qiáo zhōu shàng yì , yán tiān xià bù kě yí rì wú jun , yù zun hàn

孔明与太傅许靖、光禄大夫谯周商议，言天下不可一日无君，欲尊汉

Khổng Minh dũ thái phó hứa tĩnh, quang lộc đại phu tiêu chu thương nghị, ngôn thiên hạ bất khả nhất nhật vô quân, dục tôn

Khổng Minh bàn bạc với thái phó là Hứa Tĩnh, quang lộc đại phu là Tiêu Chu, rằng: Thiên hạ không thể một ngày không vua, muốn tôn Hán

zhong wáng wèi dì . qiáo  
zhou yue : " jìn yǒu xiáng  
feng qìng yún zhī ruì ; chéng  
dou xi běi jiǎo yǒu huáng qì  
shù shí zhàng , chong xiao  
ér qǐ ; dì xíng jiàn yú bì , wèi  
, mǎo zhī fen , huáng huáng  
rú yuè . cǐ zhèng yìng hàn  
zhong wáng dang jí dì wèi ,  
yǐ jì hàn tǒng , gèng fù hé yí  
? " yú shì kǒng míng yǔ xǔ  
jìng , yǐn dà xiǎo guan liáo  
shàng biǎo , qǐng hàn zhong  
wáng jí huáng dì wèi . hàn  
zhong wáng lǎn biǎo , dà  
jing yue : " qīng dēng yù xiàn  
gu wèi bù zhong bù yì zhī  
réni ye ? " kǒng míng zòu  
yue : " fei yě . cáo pi cuàn  
hàn zì lì , wáng shàng nǎi  
hàn shì ? yì , lǐ gé jì tǒng yǐ  
yán hàn sì . " hàn zhong  
wáng bó rán biàn sè yue : "  
gu qǐ xiào nì zéi suǒ wéi ! "  
fú xiù ér qǐ , rù yú hòu gōng  
zhòng guan jie sǎn .

8 san rì hòu , kǒng míng yòu  
yǐn zhòng guan rù cháo ,  
qǐng hàn zhong wáng chu .  
zhòng jie bài fú yú qián . xǔ  
jìng zòu yue : " jin hàn tian zi  
yǐ bēi cáo pi suǒ shì , wáng  
shàng bù jí dì wèi , xīng shī  
tǎo nì , bù de wèi zhong yì  
yě . jin tian xià wú bù yù  
wáng shàng wèi jun , wèi  
xiào mǐn huáng dì xuē hèn .  
ruò bù cóng chén dēng suǒ

中王为帝。谯周曰：“近有祥风庆云之瑞；成都西北角有黄气数十丈，冲霄而起；帝星见于毕、胃、昴之分，煌煌如月。此正应汉中王当即帝位，以继汉统，更复何疑？”于是孔明与许靖，引大小官僚上表，请汉中王即皇帝位。汉中王览表，大惊曰：“卿等欲陷孤为不忠不义之人耶？”孔明奏曰：“非也。曹丕篡汉自立，王上乃汉室苗裔，理合继续以延汉祀。”汉中王勃然变色曰：“孤岂效逆贼所为！”拂袖而起，入于后宫。众官皆散。

三日后，孔明又引众官入朝，请汉中王出。众皆拜伏于前。许靖奏曰：“今汉天子已被曹丕所弑，王上不即帝位，兴师讨逆，不得为忠义也。今天下无不欲王上为君，为孝愍皇帝雪恨。若不从臣等所议，是

hán trung vương vi đế. Tiêu chu viết: "Cận hữu tường phong khánh vân chi thụy; thành đô tây bắc giác hữu hoàng khí số thập trượng, trùng tiêu nhi khởi; đế tinh kiến vu tất, vị, mǎo chi phân, hoàng hoàng như nguyệt. Thủ chánh ứng hán trung vương đương túc đế vị, dĩ kê hán thống, canh phục hà nghi?" Vu thị không minh dữ hứa tĩnh, dẫn đại triều quan liêu thượng biểu, thỉnh hán trung vương túc hoàng đế vị. Hán trung vương lâm biểu, đại kinh viết: "Khanh đắng dục hâm cô vi bất trung bất nghĩa chi nhân da?" Khổng minh tâu viết: "Phi dã. Tào phi soán hán tự lập, vương thương nãi hán thất miêu duệ, lí hợp kế thống dĩ duyên hán tự." Hán trung vương bột nhiên biến sắc viết: "Cô khởi hiệu nghịch tặc sở vil!" Phất tú nhí khởi, nhập vu hậu cung. Chúng quan giai tán.

Trung vương lên làm Hoàng Đế. Tiêu Chu nói: Gần đây có điềm gió lành mây đẹp, góc tây bắc Thành Đô lại có vầng khí vàng, dài vài mươi trượng, bốc lên đến tận trời, sao đế tinh hiện ở trong phận, sao Tắt, Vi, Mão sáng quắc như mặt trăng. Đó toàn là điềm Hán Trung vương lên nối ngôi Hoàng Đế, để nối dòng dõi nhà Hán, còn nghỉ ngờ gì nữa? Thế rồi Khổng Minh, Hứa Tĩnh dẫn các quan liêu lớn nhỏ dâng biểu xin Hán Trung vương lên ngôi Hoàng Đế. Hán Trung vương xem biểu, giật mình nói: - Các ngươi muốn để cho Cô làm người bất trung bất hiếu hay sao? Không Minh tâu rằng: - Không phải thế! Tào Phi cướp ngôi tự lập, vương thương là dòng dõi nhà Hán, lẽ phải nối ngôi để giữ lấy hương hỏa nhà Hán mới được. Hán Trung vương sầm mặt lại, nói: - Cô lại thèm bắt chước thằng nghịch tặc ấy à! Nói rồi rủ tay áo đứng dậy, trở vào hậu cung. Các quan tan đầu về đấy.

Cách ba hôm sau. Khổng Minh lại dẫn các quan vào chầu, mời Hán Trung vương ra, Hứa Tĩnh tâu: - Nay thiên tử đã bị Tào Phi hại rồi, vương thương nếu không lên ngôi Hoàng Đế, cất quân đánh giặc, thì không phải là trung nghĩa. Thiên hạ ai cũng mong vương thương lên ngôi, để báo thù cho Hiến Mân Hoàng Đế; nếu vương thương không nghe lời chúng tôi, thì bụng dân biết trông mong vào đâu? Hán

yì , shì shi míng wàng yǐ . " hàn zhōng wáng yue : " gu sui shì jǐng dì zhì sun , bìng wèi yǒu dé zé yǐ bù yú mí ; jin yi dàn zì lì wèi dì , yǔ cuàn qiè hé yì ! " kǒng míng kǔ quàn shù cì , hàn zhōng wáng jian zhí bù cóng .

失民望矣。”汉中王曰：“孤虽是景帝之孙，并未有德泽以布于民；今一旦自立为帝，与篡窃何异！”孔明苦劝数次，汉中王坚执不从。

9 kǒng míng nǎi shè yì jì , wèi zhòng guan yue : rú cǐ rú cǐ . yú shì kǒng míng tuo bìng bù chu . hàn zhōng wáng wén kǒng míng bìng dù , qín dào fǔ zhong , zhí rù wò tà bian , wèn yue : " jun shi suǒ gǎn hé jí ? " kǒng míng dá yue : " you xin rú fén , mìng bù jiǔ yǐ ! " hàn zhōng wáng yue : " jun shi suǒ you hé shì ? " lián wèn shù cì , kǒng míng zhì tuì bìng zhòng , míng mù bù dá . hàn zhōng wáng zài san qīng wèn . kǒng míng kuì rán tàn yue : " chén zì chu máo lú , de yù dà wáng , xiāng suí zhì jìn , yán ting jì cóng ; jin xìng dà wáng yǒu liǎng chuan zhì dì , bù fù chén sù xí zhì yán . mù jin cáo pí cuàn wèi , hàn sì jiang zhǎn , wén wǔ guan liáo , xián yù fèng dà wáng wèi dì , miè wèi xìng liú , gòng tú gong míng ; bù xiǎng dà wáng jian zhí bù kěn , zhòng guan jie yǒu yuàn xin , bù jiù bì jìn sǎn yǐ . ruò wén wǔ jie sǎn , wú , wèi lái gong , liǎng chuan nán bǎo . chén an de

孔明乃设一计，谓众官曰：如此如此。于是孔明托病不出。汉中王闻孔明病笃，亲到府中，直入卧榻边，问曰：“军师所感何疾？”孔明答曰：“忧心如焚，命不久矣！”汉中王曰：“军师所忧何事？”连问数次，孔明只推病重，瞑目不答。汉中王再三请问。孔明喟然叹曰：“臣自出茅庐，得遇大王，相随至今，言听计从；今幸大王有两川之地，不负臣夙昔之言。目今曹丕篡位，汉祀将斩，文武官僚，咸欲奉大王为帝，灭魏兴刘，共图功名；不想大王坚执不肯，众官皆有怨心，不久必尽散矣。若文武皆散，吴、魏来攻

sở nghị, thị thất dân vọng hĩ." Hán trung vương viết: "Cô tuy thị cảnh đế chi tôn, tịnh vị hữu đức trách dĩ bổ vu dân; kim nhất đán tự lập vi đế, dũ soán thiết hà dì!" Khổng minh khở khuyến sở thú, hán trung vương kiên chấp bất tòng.

Trung vương nói: - Cô tuy là cháu vua Cảnh đế, nhưng chưa có đức trách gì ra đến dân, nay tự lập làm Hoàng Đế thì khác gì bọn ăn cướp! Khổng Minh khuyên dỗ hai ba lần, Hán Trung vương khăng khăng một mục, nhất định không nghe.

Khổng minh nãi thiết nhất kế, vị chúng quan viết: như thử như thử. Vu thị khổng minh thác bệnh bất xuất. Hán trung vương vẫn khổng minh bệnh đốc, thân đáo phủ trung, trực nhập ngoa tháp biên, vẫn viết: "Quân sự sở cảm hà tật?" Khổng minh đáp viết: "Ưu tâm như phần, mệnh bất cửu hĩ!" Hán trung vương viết: "Quân sự sở ưu hè sự?" Liên vẫn sở thú, khổng minh chỉ thôi bệnh trọng, minh mục bất đáp. Hán trung vương tái tam thỉnh vẫn. Khổng minh vị nhiên thán viết: "Thần tự xuất mao lư, đặc ngộ đại vương, tương tùy chí kim, ngôn thính kế tòng; kim hạnh đại vương hữu lưỡng xuyên chí địa, bất phụ thần túc tích chí ngôn. Mục kim tào phi soán vị, hán tự tương trảm, văn võ quan liêu, hàm dục phụng đại vương vi đế, diệt nguy hưng lưu, công đồ công danh; bất tưởng đại vương kiên chấp bất khăng, chúng quan giai hữu oán tâm, bất cửu tất tần tán hĩ. Nhược văn võ giai tán, ngô, ngụy lai công, lưỡng xuyên nan bảo.

Khổng Minh mới đặt một kế, bảo với các quan, rồi thắc là có bệnh không ra được ngoài. Hán Trung vương thân nghe tin Khổng Minh đau nặng, thân đến tận phủ, vào thẳng trong giờ đồng hỏi thăm: - Quân sự bị bệnh làm sao? Khổng Minh rên khù khù, nói: - Trong bụng tôi bồn chồn như lửa chất, chưa biết có sống được không? - Quân sự lo việc gì lắm thế? Hán Trung vương hỏi ba bốn câu, Khổng Minh làm ra dáng bệnh nặng, cứ nhắm mắt, không đáp lại làm sao. Hán Trung vương hỏi gắng mãi, khổng Minh mới chép miệng, thở dài nói rằng: - Tôi từ khi bước chân ra khỏi lều tranh, gấp gõ đại vương, theo đòi đến nay, nói thì nghe, kể thì dùng, đại vương may có được đất hai Xuyên, không phụ điều mong ước của tôi khi trước. Hiện nay Tào Phi cướp ngôi, hương hỏa nhà Hán sắp tuyệt. Các quan văn võ, ai cũng muốn tôn đại vương lên làm Hoàng Đế, diệt nhà Ngụy, dựng lại nhà Lưu, để mà lập lấy một chút công danh. Không ngờ đại vương một mục chẳng nghe, các quan ai cũng sinh chán nản, không bao lâu tất tan cả. Ngô, Ngụy

bù you hu ? " hàn zhong wáng yue : " wú fei tuī zǔ , kǒng tian xià rén yì lùn ěr . " kǒng míng yue : " shèng rén yún : míng bù zhèng zé yán bù shùn , jin dà wáng míng zhèng yán shùn , yǒu hé kě yì ? qǐ bù wén tian yǔ fú qū , fǎn shòu qí jiù ? " hàn zhong wáng yue : " dài jun shi bìng kě , xíng zhì wèi chí . " kǒng míng ting bà , cóng tà shàng yuè rán ér qǐ , jiāng píng fēng yí jí , wài miàn wén wǔ zhòng guan jie rù , bài fú yú dì yue : " wáng shàng jì yǔn , biàn qǐng zé rì yǐ xíng dà lǐ . " hàn zhong wáng shì zhì , nǎi shì tài fù xǔ jìng , an hàn jiāng jun mí zhú , qīng yī hóu xiàng jǔ , yáng quán hóu liú bào , bié jià zhào zuò , zhì zhong yáng hóng , yì cáo dù qióng , cóng shì zhāng shuāng , tài cháng qīng lài gong , guang lù qīng huáng quán , jì jiǔ hé zong , xué shì yǐn mò , sì yè qiáo zhōu , dà si mǎ yin chún , pian jiāng jun zhang yì , shǎo fǔ wáng móu , zhào wén bó shì yí jí , cóng shì láng qín mì děng zhòng yě .

- 10 hàn zhong wáng jing yue : " xiān gu yú bù yì , jie qing děng yě ! " kǒng míng yue : " wáng shàng jì yǔn suǒ qǐng ,

，两川难保。臣安得不忧乎？”汉中王曰：“吾非推阻，恐天下人议论耳。”孔明曰：“圣人云：名不正则言不顺，今大王名正言顺，有何可议？岂不闻天与弗取，反受其咎？”汉中王曰：“待军师病可，行之未迟。”孔明听罢，从榻上跃然而起，将屏风一击，外面文武众官皆入，拜伏于地曰：“王上既允，便请择日以行大礼。”汉中王视之，乃是太傅许靖、安汉将军糜竺、青衣侯向举、阳泉侯刘豹、别驾赵祚、治中杨洪、议曹杜琼、从事张爽、太常卿赖恭、光禄卿黄权、祭酒何宗、学士尹默、司业谯周、大司马殷纯、偏将军张裔、少府王谋、昭文博士伊籍、从事郎秦宓等众也。

汉中王惊曰：“陷孤于不义，皆卿等也！”孔明曰：“王上既允所请

Thần an đắc bất ưu hò?" Hán trung vương viết: "Ngô phi thôi trả, khùng thiên hạ nhân nghị luận nhĩ." Khổng minh viết: "Thánh nhân vân: danh bất chánh tắc ngôn bất thuận, kim đại vương danh chánh ngôn thuận, hữu hà khả nghị? Khởi bất văn thiên dũ phát thủ, phản thu kì cữu?" Hán trung vương viết: "Đại quân sư bệnh khả, hành chi vị trí." Khổng minh thính bã, tòng tháp thượng được nhiên nhi khởi, tương bình phong nhất kích, ngoại diện văn võ chúng quan giai nhập, bái phục vu địa viết: "Vương thượng kí duẫn, tiện thỉnh trạch nhật dĩ hành đại lễ." Hán trung vương thị chi, nãi thị thái phó hứa tĩnh, an hán tướng quân mi trúc, thanh y hầu hướng cử, dương tuyên hầu lưu báo, biệt giá triệu tộ, tri trung dương hồng, nghị tào đỗ quỳnh, tòng sự trương sảng, thái thường khanh lại cung, quang lộc khanh hoàng quyền, tế tửu hà tông, học sĩ duẫn mặc, ti nghiệp tiêu chu, đại Tư Mã ân thuần, thiên tướng quân trương duệ, thiêu phủ vương mưu, chiêu văn bác sĩ y tịch, tòng sự lang tần mật đằng chung dã.

Hán trung vương kinh viết: "Hãm cô vu bất nghĩa, giai khanh đằng dãi!" Khổng minh viết: "Vương thượng kí duẫn sở

lại đánh, thì hai Xuyên này giũ làm sao cho được, trách nào mà tôi chẳng lo? Hán Trung vương nói: - Tôi không phải là giàn dở đâu, chỉ ngại thiên hạ chê cười đây thôi! Khổng Minh nói: - Thánh nhân có nói rằng: "Danh bất chính tắc ngôn bất thuận". Nay đại vương danh chính ngôn thuận, còn bàn vào đâu? Đại vương há chẳng nghe câu: "Trời cho mà không lấy hóa ra mình chịu lỗi" đó ru? Hán Trung vương nói: - Có phải thế, đợi khi nào quân sự mạnh khỏe sẽ hay! Khổng Minh nghe xong, đang nằm trên giường, vùng ngay dậy, gõ một tiếng vào bình phong, các văn võ ở mặt ngoài vùng vào lạy phục xuống đất mà nói rằng: - Vương thượng đã ưng cho rồi, xin chọn ngày để làm đại lễ. Hán Trung vương trông ra thì là thái phó Hứa Tĩnh, An Hán tướng quân My Chúc, Thanh y hầu Thượng Cử, Dương toàn hầu Lưu Báo, biệt giá Triệu Tô, thị trung Dương Hồng, nghị tào Đỗ Quỳnh, tòng sự Trương Sảng, thái thường Khanh Lại Cung, quang lộc khanh Hoàng Quyền, tế tửu Hà Tăng, học sĩ Doãn Mặc, tư nghiệp Tiêu Chu, đại tư mã An Thuần, thiên tướng quân Trương Duệ, chiêu văn bác sĩ Y Tịch và tòng sự lang Tần Bật.

Hán Trung vương giật mình nói rằng: - Buộc Cô vào chỗ bất nghĩa đều bởi tại các ngươi cả. Khổng Minh nói: - Chúa thượng đã bằng

biàn kě zhú tán zé jí , gong xíng dà lǐ . " jí shí sòng hàn zhong wáng huán gong , yi miàn lìng bó shì xǔ cí , jiàn yì láng mèng guang zhǎng lǐ , zhú tán yú chéng dou wǔ dan zhí nán . zhu shì qí bèi , duo guan zhěng shè luán jià , yíng qǐng hàn zhong wáng deng tán zhì jì . qiáo zhou zài tán shàng , gao sheng lǎng dù jì wén yue : " wéi jiàn an èr shí liù nián sì yuè bǐng wǔ shuò , yuè shí èr rì ding sì , huáng dì bèi , gǎn zhào gào yú huáng tian hòu tǔ : hàn yǒu tian xià , lì shù wú jiang . nǎng zhě wáng mǎng cuàn dào , guang wǔ huáng dì zhèn nù zhì zhu , shè jì fù cún . jin cáo cào zǔ bing cán rēn , lù sha zhǔ hòu , zuì è tao tian ; cáo zi pi , zài sì xiong nì , qiè jù shén qì . qún xià jiàng shì , yǐ wèi hàn sì duò fèi , bèi yí yán zhi , sì wǔ èr zǔ , gong xíng tian fá . bèi jù wú dé tiǎn dì wèi , xún yú shù míng , wài jí xiá huang jun cháng , qian yue : tian mìng bù kě yǐ bù dá , zǔ yè bù kě yǐ jiù tì , sì hǎi bù kě yǐ wú zhǔ . lù tǔ shì wàng , zài bèi yi rén . bèi wèi tian míng mìng , yòu jù gao , guang zhì yè , jiang zhuì yú dì , jìn zé jí rì , deng tán gào jì , shòu huáng dì xǐ shòu , fù lín sì fang . wéi shén xiǎng zuò hèn jia , yǒng sui lì fú ! " dù

，便可筑坛择吉，恭行大礼。”即时送汉中王还宫，一面令博士许慈、谏议郎孟光掌礼，筑坛于成都武担之南。诸事齐备，多官整设銮驾，迎请汉中王登坛致祭。谯周在坛上，高声朗读祭文曰：“惟建安二十六年四月丙午朔，越十二日丁巳，皇帝备，敢昭告于皇天后土：汉有天下，历数无疆。曩者王莽篡盗，光武皇帝震怒致诛，社稷复存。今曹操阻兵残忍，戮杀主后，罪恶滔天；操子丕，载肆凶逆，窃据神器。群下将士，以为汉祀堕废，备宜延之，嗣武二祖，躬行天罚。备惧无德忝帝位，询于庶民，外及遐荒君长，金曰：天命不可以不答，祖业不可以久替，四海不可以无主。率土式望，在备一人。备畏天明命，又惧高、光之业，将坠于地，谨择吉日，登坛告祭，受皇帝玺绶

thỉnh, tiện khả trúc đàn trạch cát, cung hành đại lễ." tức thời tổng hán trung vương hoàn cung, nhất diện lệnh bác sĩ hứa từ, gián nghị lang mạnh quang chưởng lễ, trúc đàn vu thành đô võ đam chi nam. Chu sự tè bị, đa quan chỉnh thiết loan giá, nghênh thỉnh hán trung vương đăng đàn trí tế. Tiêu chu tại đàn thượng, cao thanh lăng độc tế văn viết: "Duy kiến an nhị thập lục niên tứ nguyệt bính ngo sóc, việt thập nhị nhật đinh tị, hoàng đế bị, cảm chiêu cáo vu hoàng thiên hậu thổ: hán hữu thiên hạ, lịch sở vô cương. Nǎng giả vương mǎng soán đạo, quang võ hoàng đế chấn nô trí tru, xã tắc phục tồn. Kim tào thao trở binh tàn nhẫn, lục sát chủ hậu, tội ác thao thiên; thao tử phi, tái tử hung nghịch, thiết cù thần khí. Quần hạ tướng sĩ, dĩ vi hán tự đọa phế, bị nghi duyên chi, tự võ nhị tổ, cung hành thiên phạt. Bị cụ vô đúc thiêm đế vị, tuân vu thứ dân, ngoại cập hà hoang quân trường, thiêm viết: thiên mệnh bất khả dĩ bắt đáp, tổ nghiệp bắt khả dĩ cứu thế, tứ hải bắt khả dĩ vô chủ. Suất thổ thức vọng, tại bị nhất nhân. Bị úy thiên minh mệnh, hựu cù cao, quang chi nghiệp, tương trụ vu địa, cầm trạch cát nhật, đăng đàn cáo tế, thụ hoàng đế tì thụ, phủ lâm tứ phương. Duy thần hưởng tộ hán gia, vĩnh tuy lịch

lòng rồi, xin cho đắp đàn, chọn ngày để làm đại lễ. Các quan đưa ngay Hán Trung vương về cung, rồi sai bác sĩ Hứa Từ, gián nghị lang Mạnh Quang coi việc lễ, đắp đàn ở mé nam Thành Đô, sắp đặt mọi việc đâu đấy. Các quan dàn bày đồ loan giá, rước Hán Trung vương lên đàn tế trời đất. Tiêu Chu ở trên đàn, đọc bài văn tế rằng: "Duy năm Kiến An thứ 25, tháng tư, mồng một, ngày bính ngọ, qua ngày mười hai là ngày đinh tị, Hoàng Đế là Bị kính cáo với hoàng thiên hậu thổ rằng. Nhà Hán có thiên hạ, số vận dài vô ngàn. Khi xưa Vương Mãng cướp ngôi, đức Quang Vũ nổi giận đánh chết, xã tắc lại còn. Nay Tào Tháo cầm quyền binh, tàn nhẫn độc ác, giết bà chủ mẫu, tội ác đầy trời. Con Tháo là Tào Phi lại hung nghịch hơn, dám cướp giữ đồ thần khí. Các tướng sĩ bè dưới chúng tôi cho rằng nghiệp nhà Hán đổ nát, Bị nên phải kế vào, để nối cơ nghiệp của hai tổ, phụng mệnh trời mà đánh giặc. Bị nghĩ trong mình kém đức, sợ nhục ngôi tôn, hỏi đến thứ dân, và các quân trưởng ngoài cõi xa, thì ai cũng bảo rằng mệnh của trời, không nên bỏ sao nhăng: Nghiệp của tổ tông không nên để suy lỗi; mà bốn bề không nên để vô chủ. Khắp thiên hạ trông mong vào một mình Bị. Bị sợ mệnh sáng của trời, lại sợ nghiệp của Cao, Quang đỗ xuống đất; vậy phải kính chọn ngày lành, lên đàn tế cáo, chịu lịnh tì thụ Hoàng Đế, coi giữ bốn phương. Xin thần trên trời dưới đất

bà jì wén , kǒng míng lù  
zhòng guan gong shàng yù  
xǐ . hàn zhōng wáng shòu  
liǎo , pěng yú tán shàng , zài  
san tui cí yue : " bēi wú cái  
dé , qǐng zé yǒu cái dé zhě  
shòu zhì ." kǒng míng zòu  
yue : " wáng shàng píng dìng  
sì hǎi , gong dé zhào yú tiān  
xià , kuàng shì dà hàn zōng  
pài , yí jí zhèng wèi . yǐ jì ràng yan ! "  
wén wǔ gè guān , jiē hu wàn  
suì . bài wǔ lǐ bì , gǎi yuán  
zhang wǔ yuán nián . lì fei  
wú shì wèi huáng hòu ,  
cháng zǐ liú chán wèi tài zì ;  
feng cì zì liú yǒng wèi lǔ  
wáng , san zì liú lǐ wèi liáng  
wáng ; feng zhu gé liàng wèi  
chéng xiāng , xǔ jìng wèi sī  
tú ; dà xiǎo guān liáo , yí yí  
shèng shāng . dà shè tiān  
xià . liǎng chuān jūn mǐn , wú  
bù xìn yuè . cì rì shè cháo ,  
wén wǔ guān liáo bài bì , liè  
wèi liǎng ban . xian zhǔ jiàng  
zhào yue : " zhèn zì táo yuán  
yǔ guān , zhang jié yì , shì  
tòng shèng sī . bù xìng èr dì  
yún cháng , bēi dòng wú sun  
quán suǒ bài ; ruò bù bào  
chóu , shì fù méng yě . zhèn  
yù qǐ qīng guó zhì bìng , jiǎn  
fá dòng wú , shèng qín nì zéi  
, yǐ xuē cǐ hèn ! " yán wèi bì  
ban nèi yí rén bài fú yú jie xià  
, jiàn yue : " bù kě . " xian  
zhǔ shì zhì , nǎi hǔ wei jiāng  
jun zhào yún yě . zhèng shì :

， 抚临四方。惟神飨祚  
汉家，永绥历服！”读  
罢祭文，孔明率众官恭  
上玉玺。汉中王受了，  
捧于坛上，再三推辞曰  
：“备无才德，请择有  
才德者受之。”孔明奏  
曰：“王上平定四海，  
功德昭于天下，况是大  
汉宗派，宜即正位。已  
祭告天神，复何让焉！  
”文武各官，皆呼万岁  
。拜舞礼毕，改元章武  
元年。立妃吴氏为皇后  
，长子刘禅为太子；封  
次子刘永为鲁王，三子  
刘理为梁王；封诸葛亮  
为丞相，许靖为司徒；  
大小官僚，一一升赏。  
大赦天下。两川军民，  
无不欣跃。次日设朝，  
文武官僚拜毕，列为两  
班。先主降诏曰：“朕  
自桃园与关、张结义，  
誓同生死。不幸二弟云  
长，被东吴孙权所害；  
若不报仇，是负盟也。  
朕欲起倾国之兵，剪伐  
东吴，生擒逆贼，以雪  
此恨！”言未毕，班内

phục!" Độc bái tết văn, khỗng  
minh suất chúng quan cung  
thượng ngọc tì. Hán trung  
vương thụ liễu, phủng vu đàn  
thượng, tái tam thỏi từ viết: "Bị  
vô tài đức, thỉnh trạch hữu tài  
đức giả thụ chí." khỗng minh  
tâu viết: "Vương thượng bình  
định tứ hải, công đức chiêu vu  
thiên hạ, huống thị đại hán tông  
phái, nghi túc chánh vị. Dĩ tết  
cáo thiên thần, phục hà  
nhượng yên!" Văn võ các quan,  
giai hô vạn tuế. Bái vú lễ tất, cải  
nguyên chương võ nguyên  
niên. Lập phi ngô thị vi hoàng  
hậu, trưởng tử lưu thiện vi thái  
tử; phong thứ tử lưu vĩnh vi lỗ  
vương, tam tử lưu lí vi lương  
vương; phong Gia Cát lương vi  
thừa tướng, hứa tĩnh vi Tư Đồ;  
đại tiểu quan liêu, nhất nhât  
thăng thưởng. Đại xá thiên hạ.  
Lưỡng xuyên quân dân, vô bất  
hân được. Thứ nhật thiết triều,  
văn võ quan liêu bái tất, liệt vi  
lưỡng ban. Tiên chủ hàng chiếu  
viết: "Trẫm tự đào viên dữ  
quan, trương kết nghĩa, thê  
đồng sinh tử. Bất hạnh nhị đệ  
vân trường, bị đồng ngô tôn  
quyền sở hại; nhược bất báo  
cừu, thi phụ minh dã. Trẫm dục  
khởi khuynh quốc chi binh, tiền  
phạt đồng ngô, sinh cầm nghịch  
tắc, dĩ tuyết thử hận!" Ngôn vị  
tất, ban nội nhất nhân bái phục  
vu giai hạ, gián viết: "Bất khả."  
tiên chủ thị chí, nãi hổ uy tướng  
quân triệu vân dã. Chánh thị:

ủng hộ cho nhà Hán, để được lâu  
dài mãi mãi! Tiêu Chu đọc xong,  
Khổng Minh dẫn các quan dâng  
ngọc tì lên. Hán Trung vương nhận  
lấy, hai tay bưng đứng trên,  
nhường đi nhường lại hai lần,  
nói rằng: - Bị này không có tài đức  
gì, xin chọn người nào có tài có đức  
để nhường ngọc tì này. Khổng Minh  
tâu rằng: - Chúa thượng bình định  
bốn bể, công đức ra khắp thiên hạ,  
và lại tôn phái nhà Đại Hán, nên  
đứng vào ngôi chính. Và đã té cáo  
trời đất rồi, còn nhường gì nữa?  
Các quan văn võ cùng reo vạn tuế  
lạy mừng. Lễ xong đâu đấy, cải  
năm ấy là niên hiệu Chương võ thứ  
nhất (220) lập vợ là Ngô thị là  
Hoàng hậu, con là Lưu Thiền làm  
thái tử, phong con thứ hai là Lưu  
Vĩnh làm Lỗ vương, con thứ ba là  
Lưu Lý làm Lương vương; phong  
Gia Cát Lượng làm thừa tướng;  
Hứa Tĩnh làm tư đồ, quan liêu lớn  
nhỏ đều được thăng chức cả, đại  
xá những kẻ có tội. Quân dân trong  
hai Xuyên, ai nấy cũng nhảy nhót  
mừng rỡ. Hôm sau khai châu, trăm  
quan văn võ vào lạy xong, đứng  
sắp hàng ra hai bên. Tiên chủ giáng  
chiếu nói rằng: - Trẫm từ khi kết  
nghĩa với Quan, Trương ở vườn  
đào, thề cùng sống chết. Nay chẳng  
may em thứ hai Vân Trường bị Tôn  
Quyền hại mất, nếu không báo thù,  
thì phụ mất lời thề xưa. Trẫm  
muốn khởi hết cả ngàn quân trong  
nước, sang đánh Đông Ngô để rửa  
cái giận ấy mới được. Tiêu chủ vừa  
nói dứt lời, có một người ở dưới

jun wáng wèi jí xíng tian tǎo ,  
chén xià céng wén jìn zhí  
yán . wèi zhì zì lóng suǒ jiàn  
ruò hé , qǐ kàn xià wén fēn  
jiě .

一人拜伏于阶下，谏曰：  
：“不可。”先主视之，  
乃虎威将军赵云也。  
正是：君王未及行天讨，  
臣下曾闻进直言。未  
知子龙所谏若何，且看  
下文分解。

quân vương vị cập hành thiên  
thảo, thần hạ tầng văn tiến trực  
ngôn. Vị tri tử long sở gián  
nhược hè, thả khán hạ văn  
phân giải.

thêm bước ra, can rằng: - Việc đó  
không nên! Tiên chủ trông ra, thì là  
hổ oai tướng quân Triệu Vân. Đó là:  
Vua chúa chưa ra quân đánh giặc,  
Tôi con đã muốn hiến lời can. Chưa  
biết Tử Long can ra làm sao, xem  
đến hồi sau sẽ biết.